

૨૬૦૮

શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજનાં
શ્રીમુખ સિદ્ધાંત

પ્રકરણ પેહેલું

ચુડાવાઝા

ઓજા ભગવાનજી લક્ષ્મિરામ
વિગેરે હરિભક્તોર

અમદાવાદમધ્યે

મામાની હોયતીમાં અમદાવાદ યુનાઈટેડ પ્રિન્ટિંગ એન્ડ જનરલ પાબ્લીશીંગ કંપની "લિમિટેડ"ના
પ્રેસમાં

રણછોડલાલ ગંગારામ વાસે
છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યા.

સંવત ૧૯૩૪.

સને ૧૯૭૬.

अथ श्रीमुखसिद्धान्तप्रकरणपेहेलुंगारंभ.

२५०८

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥ ॥ अथ ॥ श्लोक ॥ लिख्यते ॥ ॥ रमापतिं भक्तजनैः सुसेव्यं
 वस्येद्रुद्रादिबृहणीयकीर्तिं ॥ सदा प्रसन्नास्यमनादिदेवं ॥ प्रेम्णा हरिकृष्णमहं नमामि ॥ १ ॥ उदारजीलं नयकं जनेनं
 भसिंहासनस्थं बहुगौरवर्णम् ॥ अनेकजन्मार्जितपुण्यगम्यं प्रेम्णा हरिकृष्णमहं नमामि ॥ २ ॥ अभर्मनाशायकजौघो
 पिजातं सतां ज्ञानप्रकाशनार्थम् ॥ शुभस्वरूपं दिवि देवगीतम् ॥ प्रेम्णा ह० ॥ ३ ॥ प्रफुल्लितं पंकजकोशम् ॥ ध्ये स्थि-
 त्वा ससां नित्यविश्रुद्धभायम् ॥ विभूषितं फांचनकुंडलादैः प्रेम्णा ह० ॥ ४ ॥ किरीटजुष्टं शुभपुष्पहारमाजानबाहुन
 बकंजमालं ॥ सुनिजकेशाभि ॥ विरोचमानं ॥ प्रेम्णा ह० ॥ ५ ॥ सुमासिकं कोटिदिनेशकांतिपितांबरं साधुजनोभि-
 युक्तं ॥ दिनेदिने दिव्यस्वरूपमायं प्रेम्णा ह० ॥ ६ ॥ स्वमन्तमोक्षैकफलस्य हेतुमद्वैतरूपं नटराजवेशम् ॥ अनेक
 वारं प्रपूज्य पुराणदक्षं प्रेम्णा ॥ ७ ॥ अखंडमूर्तिभुवरो गवैद्यं राजाधिराजं यदुरामनाथं ॥ अघाधबोधं भवमोचना-
 य प्रेम्णा हरिकृष्णमहं नमामि ॥ ८ ॥ कृतमुदेततयदुरामनाम्ना संभ्याष्टकं श्रीहरिकृष्णविष्णोः ॥ पठंतिये भूमित-
 ले सुभक्त्या सयांति ते ते हरिकृष्णलोके ॥ ९ ॥ ॥ इति संभ्याष्टकं संपूर्णम् ॥
 ॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥ ॥ प्रातर्नमामि हरिकृष्णमनंतरूपं ॥ सर्वास्फुटं सकलदेवमुनिद्रुपं ॥
 यन्याद नो स्थितिमतां भवनिराशि ॥ र्याया अघेनुपदतां सशिवंतनोतु ॥ १ ॥ प्रातर्भजामि हरिकृष्णमुराविंदं ॥
 भक्तामरभ्रमरगुञ्जितमुत्पलं ॥ यत्पश्यतां नयनमानसरोषराशि ॥ दूरं प्रयाति दिननाथमिचप्रियादयं ॥ २ ॥
 तत्तुर्वदामि हरिकृष्णहरेः प्रसारं ॥ माधुर्यमोदितमहेशकरेशरोषं ॥ नामैषनामिगतपापतमः प्रणाशं ॥ यद्वा-
 न्तिज्वलनं जराहृत् ॥ ३ ॥ स्वांते स्मरेहिकरूपाणि सधिप्रपूर्णं ॥ वेदोक्तमौक्तिस्तमालिकया
 ॥ ४ ॥ स्वयानुपरमहारपदं दिशंतं ॥ ५ ॥ यन्नाभिपद्यकृद्वरेभुव-
 ॥ ६ ॥ स्वयानुपरमहारपदं दिशंतं ॥ ७ ॥ यन्नाभिपद्यकृद्वरेभुव-
 ॥ ८ ॥ स्वयानुपरमहारपदं दिशंतं ॥ ९ ॥ यन्नाभिपद्यकृद्वरेभुव-

आपुस्तक धर्म ज्ञान चैराग्य महात्मे सहित प्रत्यक्ष हरिकृष्णमहाराजની પ્રેમલક્ષણા ભ-
 ક્તિ ઉત્પન્ન થાય અને આત્મા પરમ પદને પામે એવા શુભ હેતુથી પરમાત્માનું પરમ રહસ્ય
 જ્ઞાન સનાતન સિદ્ધાંત છે માટે સર્વે હરિભક્તોએ મળીને ધર્મ અર્થ કામ મોક્ષને અર્થે ને
 આત્યંતિક જ્ઞાન પ્રત્યક્ષ હરિકૃષ્ણ પરમાત્માના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્ધિકલ્પ નિશ્ચય થા-
 યતેની સિદ્ધિને અર્થે આ શ્રીમુખ્ય સિદ્ધાંત ચુડાવાલા હરિભક્તોએ તથા વિજ્ઞા સમ-
 સ્ત હરિભક્તોની મદદથી ગામ રોડ શાલા તથા ચુડાવાલા ઓદ્યા ભગવાનજી લ-
 ક્ષ્મિરામ તથા સરવૈના ભક્ત દુદાજીવાએ છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે. આપુસ્તક
 કોઈ યાંચે સાંભળે તેઓને પરમ પદની પ્રાપ્તિ થાઓ એવિ અમારી ધિનંતિ છે
 તેવી જ રીતે તમો અમને શ્રીહરિકૃષ્ણમહારાજ વિષે અરવંડુ વ્રતિ રહે એવો આશિ-
 રવાદ દેજો. આપુસ્તક અમૂલ્ય ચિંતામણી છે. પણ સ્વર્ચના રૂ. ૦૫ રાખ્યા છે. ॥

॥ शरणावबन्धां ॥ ५ ॥ श्रीशंकरेण जनता वृषतां प्रणिता ॥ इत्याजना नृजिनमतानुसृतानवन्धां ॥ काले पुनः
 कलिषुगेन हते स्वधर्मे ॥ यो भुत्स्वयं हि हरि कृष्णमहं नमामि ॥ ६ ॥ नष्टं दृष्टं समधिगम्य पुनः प्रविष्टं ॥ बहो-
 चिषी सरगणो मुवीतो दिनादौ ॥ प्रित्याहिर्नादनवनेः कुसुमैः सिषेवे ॥ तस्मै नमो भगवते हरि कृष्ण धाम्ने
 ॥ ७ ॥ जयशंकर मुनिरचितं ॥ रचितं हरि कृष्ण किर्तिरत्नौघैः ॥ प्रातः प्रित्या पठते स्तोत्रमिदं वै ॥ जमेत्स
 वृषामुक्तिं ॥ ८ ॥ अधिगतं भूवि विप्रकुले मले ॥ स्वयचनामत तोजने ताजनिं ॥ अजनिमादधतं ददतं कृतं
 ॥ भजततां भजतां भजतां हरिं ॥ ९ ॥ इति श्री रेवाचारपानजब्धावमलबोधरामक्षेत्रियच्युतुर्विश्रतिज्ञा-
 तियगोविंदसरि श्री कृष्णात्मजजयशंकरयिबुधरचितं श्री हरि कृष्णस्वरूपस्तोत्रं ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥
 ॥ ॥ किरतन ॥ ॥ चीतडुंचोरे छे चीतडुंचोरे छे चीतडुंचोरे छे हो हरी कृष्ण तारि मूर्ति रे मारुंचितडुंचोरे छे रे हरि
 कृष्ण ॥ मूर्ति मनोहर जो र्दगैर्य का हिरविशं शि छो रे छे ॥ जे जन जुये तेनां तर्त मनने हो रे छे रे ॥ हरि ॥ हो प्रीतम पातला
 तारी ॥ हो विठल बां कडा तारी ॥ पातलिया तारी मूर्ति प्यारी यणी गोरे भव ब्रह्मा जो र्द भूला पडे हेवी यर्या कशो
 रे छे रे ॥ हरि ॥ २ ॥ अप्रांख अणी आलिने मुख रुदु मुछ फूटते दोरे छे कामणगारां कटाक्षतारी तेका जजुको
 रे छे ॥ हरि ॥ ३ ॥ कंठमां पुष्पनाहार शोभे तेनी सुगंधी फोरे छे ॥ जगं नाथ हेवी मूर्ति मां प्रित्ये चितने जोरे छे ॥ ह-
 रि कृष्ण तारी मूर्ति रे मारुंचितडुंचोरे छे रे हरि कृष्ण तारी ॥ ४ ॥ ॥ इति किर्तनसंपूर्ण ॥ ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगपिशे ॥ १४ ॥ चौदनामदा शुदि १ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभगवा-
 नगाम श्रीनुडामध्ये सांजने समेरोजी घोडिये असवारयैने यज्ञशालामां पधार्याहता ॥ अने ते यज्ञशालामध्ये सिंहासन ठपरविराज
 मानय्याहता ॥ अने सर्वे स्वेत वस्त्रधारण कल्याहता ॥ ने कंठमां गुलाब ने मोगराना पुष्पना हारधारण कल्याहता ॥ अने बेदाथने विषे पु-
 ष्पना बाजुने गजराधारण कल्याहता ॥ ने पागने विषे तोरा लटकताहता ॥ अने कर्ण ठपर गुलाबना पुष्पना गुच्छ धारण कल्याहता ॥ ने ज-
 मणा हस्त कमलमां रुमाल धारण कल्याहता ॥ अने पोताना मुखार्चिदनी आगल देशदेशना विद्वानहजारो ब्राह्मण तथा हरिभक्त साधुसं-
 न्यासि तेनी मोटी सभाभराईने बेठिहति ॥ पछे श्रीहरिकृष्ण महाराज कपाद्रष्टिकरिने सर्वे सभाप्रत्ये बोल्याजे सर्वे सांभलो एकवाती क-
 रिये छेये ॥ जे पुरुष प्रकृतिथकी उत पन्नथयु एषुं जे पिंडब्रह्मांडादिक तथा देवमनुष्यादिक नां जे सर्वे शरिर ॥ अने ते शरिरना धारणना-
 करनारा देवमनुष्यादिक ना आत्मा ते जे ते पोताने अज्ञाने करिने स्वस्वरूपनी विस्मृतिथये छे ते प्रकृतिनुं कार्य जे त्रण गुण नो देह ते
 ने विषे अहंबुद्धिने करे छे ॥ अने ते देहोहंबुद्धिये करिने महा दुःख रूप जे जन्ममृत्यु तेने पामे छे ॥ हवे ते नन्ममृत्यु थकी निवृत्ति पामवा-
 ने अर्थे एने ज्ञान जोईये ते ज्ञान के बुंके जेणे करिने पोताने शांति थाय ॥ केम जे अज्ञांत पणुं छे ॥ एज जन्ममृत्युनुं कारण छे ॥ ते एषुं ज्ञा-
 न कि बुंछे तेने कहिये छेये ॥ जे स्वस्वरूप जे पोताना जिवात्मानुं ज्ञान तथा परमात्मा पुरुषोत्तमना स्वरूपनुं ज्ञान ॥ एवे ज्ञाने करिने जि-
 व जे ते जन्ममृत्यु ना दुःख थकि मुकाईने परमज्ञानिने पामे छे ॥ हवे प्रथम स्वस्वरूपनुं जे ज्ञान तेने कहे छे ॥ जे चो विसलत्वरूप माया ते थ-
 कि थबुं जे आस्थावरजंगम रूपविश्व तेमां सर्वे जे स्तंब थी ते ब्रह्मा पर्यंत ते जे ते पोते पोताने मोटा थवाने ईछे छे ॥ ते सेणे करिने मोटा थ-
 वाने ईछे छे ॥ तो पंचविषय नां पदार्थे करिने मोटा थवाने ईछे छे ॥ ते पदार्थ मले तोय पण सदाय अपूर्ण कामजर देछे ॥ केम के पंचविष-
 य थकि कोईने यथार्थ शांति थति जन थी ॥ केम के एक निआशा होय ॥ अने ते वस्तु मले तो वलि बिजा पावनी ईछा थाया ॥ पण एम ज्ञा-
 न नरहे जे मारे एक नि ईछा हति ते प्राप्त थतां हवे संतोष राखुं ते तो जे मपदार्थ मलतां जाय ॥ तेम तेम आगल वधु वधु ईछा थती जाय ॥
 पण तेणे करिने शांति थाय नहि ॥ हवे ते शांति न थाय तेनुं कारण ईछे तो ॥ ते विषयने विषे रुख जे ते लेश मात्र न थिके मजे पोते सा मा-

ન્ય ગૃહસ્થનાજેનાવિષયને મોગવતો હોય ॥ તો તેને ઉત્તમ ગૃહસ્થનાવિષયને વિષે સારખ્ય લાગે ॥ અને ઉત્તમ વિષયવાળા ગૃહસ્થને રાજાદિક
નાવિષય સાર લાગે ॥ અને રાજાદિકને પણદેવાદિકનાવિષય તે સાર લાગે ॥ અને ઉપર કહ્યો તે સર્વેને પોતપોતાના વિષયકર્તા આ-
ગક અધિક વિષયને વિષે હિત જણાય છે ॥ અને મનુષ્યાદિક દેવાદિક વ્રહ્માદિક પુરુષાદિક સ્ત્રી સર્વેને પોતપોતાના વિષયનું સ્વ
જે તે કેવું લાગે છે ॥ કે જેમ પ્રથમ સામાન્ય કહેતાં દુર્બલ ગૃહસ્થ કયો તેને જેવું પોતાના વિષયનું સ્વ જણાય છે ॥ અને બીજા ઉત્તમ ગૃ-
હસ્થના સ્વરૂપને દે છે ॥ તેમજ પૂર્વે કહ્યા જેમ નુષ્ય તથા દેવ વ્રહ્માને પુરુષ્યાદિક સ્ત્રી સર્વે પણ તેને તે પેલા સામાન્ય ગૃહસ્થ
નાવિષયનો સામાન્ય ગૃહસ્થને જેવો આનંદ છે ॥ તે વોજ તે સર્વેને પણ પોતપોતાના વિષયાં આનંદ માને છે ॥ પણ તેથી અધિક નહિ ॥ કે-
મ કે તે સર્વે પણ અર્પણ પણે રહે ને વીજાવિષયને મજે છે ॥ અને દુર્બલ ગૃહસ્થ પણે તેમજ મજે છે ॥ મારે આવા તત્વાસિ જોતાં એમ માલુમ પ-
ડ્યું જે ઉત્તરોત્તર સારાવિષયનું સ્વ મહે ॥ તથા એ શ્વર્ય પ્રાપ્ત થાય ॥ તોય પણ અશાંતિ જ રહે છે ॥ હવે જે અશાંતિ રહે છે તેનું કારણ એ-
છે કે એ વિષયને છે તે સર્વેને વિષે સ્વરૂપ જે તે લેષ માત્ર નથી ॥ અને તે વિષયને વિષે જે સ્વરૂપ જેવું જણાય છે ॥ તે તો સ્વસ્વરૂપ જે આત્મસ્વ
રૂપ તેનું સ્વરૂપ છે ॥ પણ તેને અવિદ્યાયે કરિને પોતાના આત્માને વિષે જે સ્વરૂપ રાંધું છે ॥ તેને જાણતો નથી ॥ અને વિષયને વિષે સ્વરૂપ માને છે ॥
તેને નીપેટે જેમ કસ્તુરીયો મૂગ છે ॥ તેને પોતાની નાભિને વિષે કસ્તુરિ છે ॥ પણ તેને જાણતાં તે કસ્તુરિની બાસ લેષા સારું મૂગ જે તે વળને સં-
ધે છે ॥ અને તેવે કરિને સ્વરૂપ માને છે ॥ તેમ પોતાના આત્માને વિષે કસ્તુરિરૂપ સ્વરૂપ રાંધું છે ॥ પણ તેને શૂંછીને વળરૂપ જે પંચવિષય તેને મોગ-
વિને મૂગ નીપેટે સ્વરૂપ માને છે ॥ પણ જેમ વળને વિષે કસ્તુરિ જેને લેષ માત્ર નથી તે કસ્તુરિ તો મૂગની નાભિમાં છે ॥ તેમ પંચવિષયમાં સ્વરૂપ
લેષ માત્ર નથી ॥ અને સર્વે સ્વરૂપ તો પોતાના આત્માને વિષે રાંધું છે ॥ કેમ કે જિહ્વાદંદ્રિયે તે પ્રથમનો ભાગ છે ॥ અને સ્વરસાદિક જે સર્વે-
ષાધાનાં પદાર્થ છે ॥ તે પણ પંચભૂતનો ભાગ છે તે શ્વાધાના પદાર્થનો કોલિયો કરિને જિહ્વારૂપ મુક્યો ॥ તારે તે જિહ્વાને કોલિયો તે બે-
ય જરૂ છે ॥ અને સ્વરૂપ તો ત્રૈતન્ય જે આત્મા ॥ તેને આત્મ્ય કેમ કે સ્વરૂપ તો જ્ઞાનને વિષે રાંધું છે ॥ તે જ્ઞાન ત્રૈતન્યમાં છે ॥ મારે સ્વરૂપ માત્રનું સ્થાન
કને મહાશાંતિ આપે એવું ॥ અને જેને વિષે પ્રતિકરિને કરિને વિષયમાં પ્રિથિયાય જ નહિ એવું ॥ ને જન્મ મૃત્યુને ટાલે એવું અને સત્યરૂપ એવું ॥

નેપ્રકાશરૂપેયું ॥ નેજ્ઞાનરૂપેયું ॥ અનેઅજરઅમરેયું ॥ જેઅક્ષરબ્રહ્મસ્વરૂપતેજેતેસર્વસ્ત્રનોસિંધુછે ॥ નેતેસ્ત્રઅપરમિતછે ॥
 નેતેસ્ત્રચનવાણિથિપરછે ॥ એવુંજેબ્રહ્મસ્વરૂપતેજેતેમારુસ્વરૂપછે ॥ અનેહુંઅક્ષરબ્રહ્મહું ॥ એવુંપોતાનાજિવાત્માનેજાણિનેત્રણદેહથ-
 કીમથકસમજિને ॥ બ્રહ્મનેવિષેએકત્વપણુંકરિનેકહેતાંહુંબ્રહ્મહું ॥ એવુંજેજ્ઞાનતેપ્રાપ્તથયેછે ॥ એજિવાત્માજેતેબ્રહ્મનાભાવનેપામે
 છેકહેતાંબ્રહ્મરૂપથાયછે ॥ જેમસતચિદનેઆનંદેયુંજેજિવાત્માનુંસ્વરૂપ ॥ તેનેમૂલિનેજડરૂપનેમિથ્યારૂપેયોજેદેહ ॥ તેનેવિષેઅજ્ઞાને
 કરિનેજોડાણોછે ॥ તોતેઆત્માદેહનાભાવનેપામિગયોછે ॥ કહેતાંઆત્માકોડકાહેમરેએનોનથિતોયપણકહેશેજેહુંમરિજાડહું ॥ અ-
 નેમનેકોડકમારિનારવશે ॥ ઇત્યાદિકદેહનાભાવઆત્માનેવિષેઆવિગયાછે ॥ તેમજોહવેજિયજેતેમનદારેબ્રહ્મનોસંગકરે ॥ તોતેબ્રહ્મ
 નાભાવનેપામેછે ॥ માટેએવુંજ્ઞાનજાણિનેસદાયશાંતરૂપથેદે ॥ ભગવાનપુરુષોત્તમનિઉપાસનાકરે ॥ તોતેસર્વોપરિસ્ત્રસ્ત્રનેપામેછે ॥ હ-
 વેતેપુરુષોત્તમભગવાનકેગાછે ॥ તોઅક્ષરનાઆધારછે ॥ તેઅક્ષરકેવુંછે ॥ તોજડપ્રકૃતિજેસ્થાવરજંગમરૂપસર્વવિશ્વેવાઅનંતકોટિબ્ર-
 હ્માંડનેઅક્ષરનાએકરોમનેવિષેઅણુનિપેદેડેડે ॥ એવુંઅક્ષરતોએકછેતે ॥ એવાએકઅક્ષરજેવાઅનંતકોટિઅક્ષરનાકરતાંપ-
 નભગવાનપુરુષોત્તમનેવિષેઅધિકબલગુણરૂપનેસામર્થિછે ॥ એવાજેપુરુષોત્તમભગવાન ॥ અનેપૂર્વેકહ્યુંજેપોતાનાઆત્માનુંમૂઝઅના-
 દિબ્રહ્મસ્વરૂપતેને ॥ પોતાનુંસ્વરૂપમાનીનેપછે ॥ પુરુષોત્તમનારાયણનોમથાર્થપૂર્વેકહ્યો ॥ એમોમદિમાજાણિનેપરમાત્માનેભજેછે ॥ તે-
 આત્માપરમાત્માનાસરસ્વાસ્ત્રસ્ત્રનેપામેછે ॥ ત્યાંશ્રુતિ ॥ નિરંજન ॥ પરમશાંતિમુપયાતિ ॥ અર્થ ॥ અંજનજેમાયાએટલેઅજ્ઞાનતેણેરહિતથ-
 યોતેભગવાનનાતુલ્યપણાનેપામેછે ॥ વલિકહ્યુંછે ॥ મમસાધર્મમાગતા ॥ અર્થ ॥ પરમાત્માયેપોતેકહ્યુંછે ॥ જેમુનેજાણનારોમારા
 સાધર્મ્યપણાનેપામેછે ॥ કહેતાંપરમાત્માજેમકાલકર્મમાયાયેરહિતછે ॥ તેમતેપરમાત્માનેજાણનારો ॥ પરમાત્માનોભક્તતેવળકા-
 લકર્મમાયાયેરહિતથાયછે ॥ વલિકહ્યુંછે ॥ બ્રહ્મવિદ્બ્રહ્મૈવભવતિ ॥ અર્થ ॥ બ્રહ્મજેપરમાત્માતેનેજાણનારોબ્રહ્મરૂપથાયછે ॥ એવિ-
 રિતેપરમાત્માનેભજનારોજાણનારોનેપામનારોતેપરમાત્માનાસરસ્વાસ્ત્રસ્ત્રનેપામેછે ॥ હવેતેપરમાત્માનેક્યારેપમાયછે ॥ તોતે
 પરમાત્માઅનેકજિયોનોઉદારકરનાસારુદ્ધૈવીઉપરામક્રણાદિકરૂપેપ્રગટથાયછે ॥ તેપ્રગટપરમાત્માભગવાનમધુપસરૂપતે

નો આશ્રયજેજે કરે છે ॥ તે પરમાત્માને સાક્ષાત્કાર પામે છે ॥ ને તેની આત્મિક મુક્તિ થાય છે ॥ માટે તે અતિ શ્રવદુર્લભ સમય તે ॥ આજ તમારે
સર્વેને આવ્યો છે ॥ તે તમારા ભામ્ય નો પાર નથી ॥ કેમકે પ્રગટ મહાત્મા પુરુષનો સંગ મલ્યો તે તો જેને અને કજન્મનાં પુન્ય હોય તેને મહે છે ॥
તે તમારે આજ યોગ વન્યો છે ॥ માટે તમારાં બહુ મોટાં ભાગ્ય છે ॥ એમ કહિને ઘોડિયે અસવાર થઈને ગામમાં પોતાના ઉતારાની મેડિયે પધાર્યા ॥ ॥
હૃતિશ્રી શુરવસિંધાંત ॥ ॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાચનમોનમઃ ॥ સંવત્ ૧૯૦૧ ઓગણિસે ચૌદના મહા શુદિ ૨ ને દિવસ સાંજને સમે મહારાજ શ્રી
હરિકૃષ્ણાચનવાન ॥ ગામ શ્રી ચુડા મધ્યેથી ॥ ઘોડિયે અસવાર થઈને પોતાની યજ્ઞ શાલા યે પધાર્યા હતા ને ત્યાં આવીને યજ્ઞ શાલામાં પાકના
કરનારા ને દરસન આપિને પછે ચોકમાં ચુરસિંહ પરચિરાજ માન થયા ॥ ને સર્વે સ્વેતવસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં ॥ ને પુષ્પના હાર કંઠમાં ધારણ કર્યા
હતા ॥ ને પુષ્પના બાજુ ગજરાતોરાને ગુછસો ભિરલાં હતાં ॥ ને લલાટને વિશે ॥ કેસરી અરબા અને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો ॥ અને પોતાના
મુરવાર્વિદંતિ આગલ હજારો વિદ્વાન બ્રાહ્મણો નિસખા ॥ તથા દેશદેશના હરિભક્તની સખા તથા સાધુ બ્રહ્મચારિ સંન્યાસિ ॥ તે સર્વે નિમીટીસ
ભાગરાઈને બેઠિહતિ ॥ પછે ભારદના બ્રાહ્મણે જો શ્રી પુરુષોત્તમનાથા એ મહારાજને પ્રણામ પુછ્યું ॥ જે હે મહારાજ પુરુષોત્તમ પ્રણવાનને સેડ
પાયે કરિને પમાય છે ॥ અને સે સાધને કરિને સર્વો પરિસ્કર્ય પ્રાપ્ત થાય છે ॥ તે ક્રપા કરિને કહો ॥ પછે શ્રી હરિકૃષ્ણાચનવાન બોલ્યા જે શ્રદ્ધા
પાસના થકિ પુરુષોત્તમને પમાય છે ॥ અને જ્યારે પુરુષોત્તમને પામે છે ત્યારે જ સર્વો પરિસ્કર્યને પ્રાપ્ત થાય છે ॥ માટે શ્રદ્ધા પાસનારા
સ્વર્ગી ॥ કેમકે જિવનું જે અપૂર્ણ પણું છે ॥ તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના વિષયના સ્કર્યને ભોગ્યે ॥ તોય પણ જિવનું જે અપૂર્ણ પણું તે દહે નહિ ॥ એ
પુંજે જિવનું અપૂર્ણ પણું ॥ તેનું કારણ છે ॥ જે જો વિષયવાસના એકરિને ભોગ્યું જે સ્કર્ય ॥ તે થિલા ગુજે પાપ તે પાપે કરિને જ જિવને
અપૂર્ણ પણું છે ॥ અને સ્ક્રુજે દેહા વિષયમહે તોય પણ જિવને તે પોતે ત્રસ થતો નથી ॥ હવે તે ત્રસ થવા તુનથિ તેનું કારણ છે કે સર્વેને વિષય
મહે છે તે સર્વે પુરુષ પ્રકૃતિ થકિ થયેલા છે ॥ માટે તે સર્વે વિષયનો જિવને તે દ્રષ્ટા છે ॥ દેહ છે પોતે પોતાને જે વિષયમત્યા હોય તેનું પરિ-
ણામ કરે છે ॥ માટે તે સ્કર્યને ભોગ્યતો થકો વિજા સ્કર્યને ભજે છે ॥ અને જે સ્કર્યને ભજે છે ॥ તે સ્કર્ય જો પ્રાપ્ત થાય તોય પણ તે અપૂર્ણ કામ
જરે છે ॥ શા માટે જે તેનો પણ પોતે દ્રષ્ટા છે ॥ વાસ્તે તે સ્કર્યનું પણ પરિમાણ કરે છે ॥ જે આતે આગું સ્કર્ય છે ॥ એમ જાણિને ચલિતેથી નિ-

જા અધિક વિષય સુખ ને છે છે ॥ પળ સ્કંજે એટલા વિષય ને ભોગ વે ॥ તોય પળ પોતા ને દુઃખ પિજે પાપ વલયું છે ॥ તે થકિ નિવૃત્તિ ને ન થિ પમાતું ॥
 ત્યાં દ્રષ્ટાંત છે ॥ કે જે મકોઈ કહે કાળે લાયકા ગિ હોય ॥ અને તે થિ છે તે પતંગિયા હોય ॥ તે પતંગિયા ને અજવાલુ ને તાપ થો હોય ॥ અને જે
 મજેમ તે પતંગિયો મકાશ સુસ્ક રવતે વાસા ફલોય નિ સમિપે આવતો જાય છે ॥ અગ્નિ નિ કોરે ડોટ કરે છે ॥ તેમ તેમ પોતા ને તાપ વળો યાગતો
 જાય છે ॥ અને તે અજવાલા ને સુસ્ક રુપ જાણિ ને ॥ આગ માં પડિ ને પતંગિયો બલિ મેરે છે ॥ તે એટલું દુઃખ પડતાં પળ તેને આગ થિ છે તે રહેવું નગ
 મતાં પોતાના પ્રાણનો ઘાત કરે છે ॥ એ તો દ્રષ્ટાંત ને એનું સિધાંત તો છે ॥ કે આગ ને રેકાળે તો પુરુષ પ્રજ્ઞતિ થકિ થયા જે પંચ વિષય તે છે ॥ અને
 પતંગિયા ને રેકાળે વાસ નિકાજિવ છે ॥ અને તે જેમ પતંગિયા ને ॥ આગ સામુચાલતાં વિષેષતા પલામે છે ॥ તેમ વાસ નિકાજિવ છે ॥ તેને જે
 મજેમ મોટા મોટા વિષય મલતા જાય છે ॥ તેમ તેમ વિશેષતા પને પામે છે ॥ કહેતાં બહુ દુઃખ યોધાય છે ॥ પણ જ્ઞાન વિના કોઈ ને શાંતિ
 થતિ જ ન થિ ॥ અને વલિ બિનું દ્રષ્ટાંત છે ॥ જે જે મનિંદ્રા ને વિષે સ્કતો એવો જે પુરુષ ॥ તેને જામત અવસ્થા ને વિષે ક્ષુધા ॥ તથા ત્રણેયે ક
 રિ ને કસ્થા એવા જે ॥ પદાર્થ ના સંકલ્પ ॥ તે સંકલ્પ ને તિથે પાણિ તથા સ્વાધાના પદાર્થ તે સ્વપ્ના માં દેરવા દાવે છે ॥ હવે તે પદાર્થ દેરવા ના તે નુક
 રણ સ્કં છે ॥ કે કર્મ ફલ પ્રદાતા એવા જે દુશ્વર ॥ તે જે તે જિવ ને સંકલ્પ રુપિ કર્મ નુ ફલ આપે છે ॥ અને જેય સ્તુ સ્વપ્ના માં પ્રાપ્ત થાય ॥ તેને ભો
 ગવતો સતો પળ અસંતુષ્ટ રહે છે ॥ ત્યારે કોઈ એમ કહેશે જે ॥ દુશ્વરે કર્મ ફલ આપ્યું ॥ તેને ભોગવતે સતે અસંતુષ્ટ રહ્યો ॥ તેનું કારણ શું
 હશે ॥ તો એનું કારણ છે ॥ કે ભૂસ્વતર સતો સ્થૂલ દેહ માં લાગિ છે ॥ અને દુશ્વર નુ આપેલું ફલ ઠોસ્વપ્ન દેહ ભોગવ્યું ॥ માટે સંતોષ ને
 ન થિ પામતો ॥ અને તે સંતોષ ને તો ક્યારે પામે ॥ તો એણે જે સ્વપ્ન માં ભોગ તથા ભોગના સ્થાન કા ॥ તથા રસ પ્રમાંદિતું ॥ એવું જ ગમ્ ॥ રા
 જાર્ક પર્યંત સર્વે તે સ્વપ્ન વચ્ચે સત્ય માસે છે ॥ અને તેના ભોગ પળ તે વચ્ચે મનાય છે ॥ પણ તેમાં છેષ માત્ર ॥ સંશય રહેતો ન થિ ॥ અને સ્કંજે
 એવો ડાહ્યો હોય ॥ અને તેને જામત અવસ્થા માં સ્વપ્ન ના પદાર્થ મિથ્યા છે ॥ એવો નિશ્ચય કન્યો હોય ॥ તોય પળ તે નિસ્ય નામાં સમૃતિ
 રહેતિ ન થિ ॥ એવું દુશ્વર ની માયાયે કરિ ને ॥ વિપરિત જ્ઞાન થઈ જાય છે ॥ કે વિપરિત જ્ઞાન ને તિથે સ્વોટા વિષય છે ॥ તેને અજ્ઞાને કરિ ને સ્ક
 જે એટલા ભોગ વે ॥ તોય પળ સ્થૂલ દેહ ની ભૂસ્વતર સમદે ન હિ ॥ અને શાંતિ પળ થાય ન હિ ॥ પછે અશાંતિ ને તિથે ચક્ષિય ધુવધુ વિષય માં

તળાતો જાય ॥ અને તેને કરિને વધુ વધુ તપને પામતો જાય છે ॥ અને મહા દુઃખ યો થાય છે ॥ હવે એ દુઃખ થકિ નિવર્તિને સ્કરવની પ્રાપ્તિ થાય ॥ કે જ્યારે જાગત અવસ્થાને પામીને ॥ અન્ન શ્વાદ ॥ તથા જલ પિયે ત્યારે ક્ષુધા ત્રશના દુઃખ થકિ નિવર્તિને પામે ॥ ને સ્કરવિયો થાય ॥ હવે એનું કારણ શું છે ॥ તે સ્વપ્ન અવસ્થાનું જે ખાંતિ વનસ્વત્ત્વરૂપ ॥ તેનું અહં પણું જડ ને સ્પર્શ દેહ જે ॥ જાગત અવસ્થાનું જે પોતાનું સ્વરૂપ માન્યું છે ॥ તેને વિષે સ્થિતિ થાય ॥ અને સ્થુલ દેહ સંબંધી જે વિષય તેના ભોગને પામે ॥ અને ભૂચતરસને નિધારણ કરે ॥ એવા જે જાગત અવસ્થાના વિષય ॥ તેને ભોગવે ત્યારે ભૂચતરસ થિ નિવર્તિને પામે છે ॥ અને જ્યારે સ્વપ્ન અવસ્થાને પામ્યો હતો ॥ ત્યારે જાગત અવસ્થાને જો દેહ ॥ અને જાગત અવસ્થાનું માનેલું જે જગત ॥ એવિ જે સમૃતી તેનો નાશ થાય છે ॥ અને સ્વપ્ન અવસ્થાનું જ સત્યતા સે છે ॥ અને જ્યારે જાગત અવસ્થાને પામે છે ॥ ત્યારે તે સ્વપ્ન અવસ્થાનું જે જગત દેશાણું દનું ॥ તે સર્વ મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ તો યપણ જેનું સ્વપ્નમાં જાગત ના જગતની વિસમૃતિ થાય છે ॥ તે વિવિસમૃતિ સ્વપ્ન અવસ્થાને જાગત માથિ નિધિ ॥ કેમ કે સ્વપ્ન અવસ્થામાં તો જાગત દેશ માત્ર સાંભરતું નિધિ અમૈ જાગતને પામ્યા પછિ ॥ જે સ્વપ્નમાં રિહું હોય તે વૃક્ષાં દેશાયતો નહિ ॥ પણ દેશ્યું હોય તે વૃંક દેશાયતો નહિ ॥ તેનું કારણ એ છે જે જાગત અવસ્થાને વિષે સ્વપ્ન અવસ્થાના કરતાં વધુ જ્ઞાન હોય છે ॥ વાસ્તે કરિને સ્વપ્નની સમૃતિ જાગતમાં રહે છે ॥ એતો સર્વ દ્રશ્યં તને તેનું સિધાંત છે ॥ કે જેમ સ્વપ્ન અવસ્થા છે તે તે કાળે તો આજાગત અવસ્થાને જાણવી ॥ અને જેમ જાગત અવસ્થા છે તે તે કાળે તુર્યા અવસ્થા થિ પરનિર્ગુણ સ્વરૂપ છે ॥ અને જેમ જાગત ના વિષય છે તેને જ્યારે ભોગવે છે ॥ ત્યારે ભૂચતરસ જાય છે ॥ ને શાંતિને પામે છે ॥ અને તે વિના સ્વપ્નના સ્કરવે એ દેશા ભોગ ભોગવે ॥ તો યપણ પોતાને ધાંતિ થતી નથી ॥ તે શાસારુ કે તે વિષય ચોરા છે ॥ એર છે સ્થુલ શારિર જે પોતાનું જાગત અવસ્થાનું શારિર છે ના દુઃખને નિષિ રાહ તા ॥ જેમ પાડા નિષિ ડાપવા કડાં ખેંજાય નહિ ॥ તેમ જ્યારે મોહરૂપિ નિદ્રાને વિષે ॥ આજાગત અવસ્થા રૂપિ પોતાને સ્વપ્ન માન્યું છે ॥ તે જેમ સ્વપ્નને વિષે જે જે સેહેર કજાર માણમ વક્ષ પક્ષિ રાજા દેવતા અને તે સર્વ ના વિષય અને તેમાં જે સ્કરવદુઃખ રાજી પોકુ રાજી પોકુને મારું એ સર્વ જાગતને વિષે કેષ નિધિ રહેલું ॥ અને તેનાં જે સ્કરવને દુઃખ તે સર્વ જામ્યો ત્યારે જેમ મિથ્યા થઈ જાય છે તે જાણિયે જે સંદ્યજન થિ ॥ તેમ ગુણાતિતપણા રૂપ જે અવસ્થા તેના આગલ ॥ આજાગત અવસ્થા જે તે સ્વપ્ન જેવી છે ॥ કહેતાં આજાગત અવસ્થાના જેમ

નુષ્ય તથા દેવતા ચૈગટાદિક જે પુરુષ તે સર્વે ॥ અસત્ય છે કહેતાં જાગત નું દુઃસ્વ સ્વપ્નના વિષય જેમ નથિ ઠાલતા ॥ તેમ પૂર્વે કહ્યા જે ॥ મનુષ્ય
 ની આયે દેઈ ને ઇંદ્ર ॥ તથા બ્રહ્માદિક દેવ ॥ તથા ચૈગટાદિક ઈશ્વર ॥ એ સર્વેના વિષય તે જે તે જાગત અવસ્થાને વિષે ભાસે છે ॥ ષણ તે ગુણાતિ
 તરુષ જે પોતાનું આત્મ સ્વરૂપ ॥ તે નિશાંતિ ને અર્થ ॥ એવા અનંત કોટિ બ્રહ્માડના વિષય સ્ક્રુ ॥ તે આત્મા ને શાંતિ કરવાના ઉપયોગ માં ન-
 થિ આવતા ॥ અને સામા અશાંતિ જે અસંતોષ તે રૂપિ મહાદુઃસ્વ આપે છે ॥ અને જ્યારે સ્વ સ્વરૂપ પોતાનું પોતાને ભાસે છે ॥ ત્યારે સ્વપ્નના સ્ક્રુ
 નો ॥ જેમ દરુ સ્વ શોક રૂદે તો નથિ તેમ આત્મ સ્વરૂપને પામે ॥ ત્યારે પુરુષ પ્રકૃતિ પર્યંત સર્વેના વિષયનું તુછ પણુ થૈ જાય છે ॥ અને અપરિમિત
 યું જે પોતાનું સ્વરૂપ જે બ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તેને જ્યારે પોતે પામે છે ॥ ત્યારે તે થકિ અન્ય જે પુરુષ પ્રકૃતિ આદિક ના જે વિષય તે સર્વેનો દ્રષ્ટા પોતે છે ॥
 એટલે તે સર્વેના વિષયનું પ્રમાણ કરે છે ॥ અને વિચારિને તે થકિ પાછો વલિને ॥ સર્વો પરિસ્ક્રુ જે બ્રહ્માનું ભવ સ્ક્રુ તેને પામે છે ॥ અને જ્યારે
 બ્રહ્માનું ભવ સ્ક્રુ ને પામે છે ॥ ત્યારે તે પોતાની વ્રત્તિ કેવી રાસે છે ॥ કે જેમ જાગત અવસ્થાને પામિને સ્વપ્ન અવસ્થાના વિષય નિમિથ્યા ભાવના થૈ
 જાય છે ॥ તેમ માઈક વિષયને સ્વપ્ન તુલ્ય જાણિને ત્યાગ કરે છે ॥ અને એવું જે જ્ઞાન રૂપ બ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તેને પોતાનું રૂપ માનતો થકો ભગવાન
 પુરુષોત્તમ એવા જે ॥ પ્રગટ દરિ પરમાત્મા તેને ઉપાસે છે ॥ તે કેમ ઉપાસે છે કે જેમ ॥ જાગત અવસ્થામાં ॥ જે વા વિષય પામવાની ઇછા હૃતિ ॥
 તે વા વિષય પ્રાપ્ત થયા ॥ અને તે વિષય સ્ક્રુ છે તો પ્રાકૃત ॥ ષણ તેનો અંત આવતો નથિ ॥ કેમ કે જુવો ને એવો કોઈ નથિ ॥ જે આથી મોટો નહિ હોય ॥
 એવું એ સ્ક્રુ સુંબદુ પણુ લાગે છે ॥ અને એવું જે માઈક સ્ક્રુ ॥ તે જે તે જેને આત્માનો અનુભવ થાય છે ॥ ત્યારે તેને એમ ભાસે છે ॥ કે આત્માના સ્ક્રુ
 આગલ એ માઈક સ્ક્રુ કે યું છે ॥ કે જે મદિવસ આગ લુરાત્રિ ॥ એટલે કાંઈ એ જ નહિ ॥ તેમ એ બ્રહ્મ સ્વરૂપના સ્ક્રુ નો છાંરો ॥ એટલે લેષ માત્ર
 સ્ક્રુ પંચ વિષયમાં નથિ ॥ એવું જે બ્રહ્મ સ્વરૂપ તે જ સર્વ સ્ક્રુ થકિ અધિક સ્ક્રુ રૂપ છે ॥ અને અપરિમિત સ્ક્રુ છે જેને વિષે ॥ એવું જે બ્રહ્મ તેને
 પોતાનું સ્વરૂપ જાણિને ॥ તેનો વિષય જે પરબ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તેને પોતાના બ્રહ્મ સ્વરૂપ કરતાં ॥ અતિ અધિક સ્ક્રુ રૂપ સંમજિને તેને ભજે છે ॥ તે સ-
 ર્વો પરિસ્ક્રુ ને પામે છે ॥ જેમ જાગત અવસ્થા પાલા જે પુરુષ ॥ તે જે મ પંચ વિષયનું બહુ પણું ॥ માનિને તે સ્ક્રુ નિ ઉપાસના કરે છે ॥ તેમ તે જ્ઞા-
 નિ જે બ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તે જે તે પોતાના બ્રહ્મ રૂપનો મદિમા ॥ અનંત અપાર છે ॥ ને પરિમાણ માં નથિ આવતો ॥ એવો જે પોતાના બ્રહ્મ સ્વરૂપનો મદિમા

તેને ભોગવતો છતો ॥ એ સુખને નથિ જાણિ રહ્યો ॥ જે મારે આટલું સુખ છે ॥ એમ છે તો યવળ એકાંતિક સંત થકિ સાંભલ્યો જે ॥ ભગવાન પ્રત્ય-
ક્ષ પુરુષોત્તમનો અપરમિત મહિમા ॥ એ યુજે સનાતન અનાદિ પરબ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તેને વિષે મનનિસ્થિતિ રાલીને બ્રહ્મરૂપ થયો થકો ॥ એ પરબ્ર-
હ્મને ઉપાસે છે ॥ તે ભક્ત પરબ્રહ્મના સાધર્મ્ય પાળે પામે છે ॥ તે જેમ કોઈક પુરુષ હોય ॥ તે ભક્તિ કરતો થકો ઇંદ્ર જે વાજો ભગવાનને જાણે તો તે
ઇંદ્ર જે થયો છે ॥ અને બ્રહ્મા જે વા ભગવાનને જાણે તો તે બ્રહ્મા જે થયો છે ॥ તેમ જ જેમ જેમ દેહરૂપે ભક્તિ કરતો જાય તો તે દેહ સંબંધિ પદાર્થ
કરિને મોટ મ્થ પામે ॥ અને તે પદાર્થને વિષે થી મમત્વ મટે નહિ ॥ એ વિરિતે દેહરૂપ વરતના પુરુષને પ્રકૃતિનું કાર્ય જે જગત ॥ તેથી વ-
હાર તેની દ્રષ્ટિ પહોંચે નહિ ॥ અને ભગવાનનો મહિમા વળ એથકિ વધુ તે દેહરૂપ વાલા ભક્તને સુજે નહિ ॥ કેમકે તેને આઘો અનુભવ નથી ॥
માટે ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ વળ જે દેહરૂપે વરતના હોય ॥ તે પાપે કરીને શોભાને વિષયમાં થિતિ ઉર પડે નહિ ॥ અને ભગવાન પ્રગટ પુરુષો-
ત્તમનો મહિમા ॥ વળ તેને જાણવો ઘણો કઠણ છે ॥ એ પુરમેશ્વર નિમાયા કરિને વિપરિત જ્ઞાન થી જાય છે ॥ અને વલિ જે વો જે મનુષ્ય દેવ
બ્રહ્માને ॥ પુરુષાદિક ઈશ્વર ॥ એ જે સર્વ છે તેમાં કોઈ એક સરસો નથિ ॥ એટલે ન્યુનાધિક પણુ ઘણું છે તેનું કારણ ॥ એ છે કે કોઈ જિવ ઈશ્વર
નિ એક સરસી રુચી નથિ ॥ વાસ્તે એમ થયું ॥ માટે જેની જેવી રુચિને જેવી વ્યમાં જેણે જેવો માલ માન્યો ॥ એ કાળે તે તે જોડાણ છે ॥ તેમ હવે જો
પુરુષ પ્રકૃતિ થકિ પર ॥ એવું જે શુદ્ધ ચૈતન્ય બ્રહ્મ સ્વરૂપ ॥ તે વિષે વળ અનંત કોટિ સુક્ત જે તે અનંત પ્રકારના છે ॥ કેમકે મુક્તિને તો એક
સરસિક દિ છે ॥ ને મુક્તમાં અનંત પણું કહેવાળું ॥ એ તો ઉપાસનાને ભેદે કરિને છે ॥ જેમ દેહરૂપ થયો થકો ભગવાનને ભજતો હતો ને ભ-
ગવાનનો જેવો મહિમા જાણતો હતો ॥ તો તેવો તે થયો ॥ તેમાં કેટલા એકે તો ભગવાનને રાજા જે વા જાણ્યા ॥ તથા કેટલા એકે તો ઇંદ્ર
જે વા જાણ્યા ॥ તથા કોઈકે તો બ્રહ્માદિક દેવ જે વા જાણ્યા ॥ તથા દેહરૂપ વાલે ભક્તે ભગવાનને અતિ શ્રી જાણ્યા હોય તો પુરુષ પ્રકૃતિ જે-
વા જાણે ॥ ત્યારે તે જાણિ રહ્યો કહેવાય ॥ કેમકે દેહરૂપ ભક્તની શ્રદ્ધા ઉપાસના ॥ પુરુષ પ્રકૃતિના સાધર્મ્ય પાળે પામે છે ॥ તેમ અ-
નાદી અવિનાશી એવું જે બ્રહ્મરૂપ જે ભગવત ધામ ॥ તેને વિષે બ્રહ્મ જે આત્મા ॥ તે રૂપ થયે છે તે ॥ બ્રહ્મ જે અધર તેને વિષે સ્થિતિ પામીને
ભગવાન પુરુષોત્તમને જે વા જાણે છે ॥ તે વા સાધર્મ્ય પાળે પામે છે ॥ અને દેહરૂપ ભક્તને જેમ પુરુષ સ્વધી પ્રાપ્તિ થાય ॥ ત્યારે તે દેહરૂપ

ચાલાનિ શુદ્ધ ઉપાસના કહેવાય છે ॥ અને મધ્યમ ઉપાસના વૈરાગ્ય દિક નિ પ્રાપ્તિ કરાયે છે ॥ અને કનિષ્ઠ ઉપાસના રાજા તથા ઇન્દ્રાદિક ની પ્રાપ્તિ ॥
 કરાયે છે ॥ અને ઉત્તમ મધ્યમને કનિષ્ઠ જે ઉપાસના કહિ ॥ તે તો દેહ રૂપ ચાલા ॥ ભક્ત નિ છે ॥ અને એ વ્રણ્ય પ્રકારનો સચિત્ત્વ નિ શ્વય છે ॥ તે-
 દેહ રૂપ ચાલા ભક્ત નો છે ॥ અને દેવે આત્મા રૂપ પળે વરતિ ને જે ઉપાસના કરે છે ॥ તેને સર્વોપરિ પ્રાપ્તિ એવિ થાય છે ॥ કેવો તે પુરુષોત્તમ ને વિષે ॥ અ-
 ત્યંત ચિત્ત ક્ષણ પળે રહે ને સર્વોપરિ શુદ્ધ સ્વરૂપ ગુણ એ શ્વર્ય સામર્થિ બલ આદિક ॥ અનંત પ્રકારના જે મહા ગુણ ॥ જેની ઉપમા કસિ નહિ ॥ એવા-
 ભગવાન ॥ પ્રતક્ષ પુરુષોત્તમ ને જાણિ ને ॥ તે પ્રગટ પુરુષોત્તમ થકે જ ॥ પોતે પુરુષોત્તમના ઉપાસક જે સર્વે અક્ષરો દિક સે વક ॥ તેમાં અક્ષર થ-
 કિ વિજો કોઈ પુરુષોત્તમ ભગવાન વિના સમર્થ ન થિ ॥ એવા જે મુલ અનાદિ અક્ષર ॥ તે જ અક્ષર હું છું ॥ એમ સમજિ ને ॥ હું થકે એક પર તો પ્રગટ
 પુરુષોત્તમ વિના વિજો કોઈ મોટો ન થિ ॥ અને એ અક્ષર થિ કોઈ મોટો થાવા ને પળ સમર્થ ન થિ ॥ એવું જે અક્ષર સ્વરૂપ તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનિ ને ॥
 પોતા થકે પર જે પ્રગટ પુરુષોત્તમ તેને ભજે છે ॥ ત્યારે તે નિરગુણ એવિ શુદ્ધ ઉપાસના ને પામિ ને ॥ પુરુષોત્તમ ને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ કહેતાં પુરુષો-
 ત્તમના ધામ ને પામે છે ॥ અને પુરુષોત્તમ જે ચો સ્તરવી ચો ॥ તથા સ્વતંત્ર થાય છે ॥ અને મહા અદ્ભુત આનંદ ને પામે છે ॥ કેમ કે સજે એવો જિવ હોય તે
 પોતા ને સર્વ કર્તા અધિક મોટું થું ॥ અને સર્વના કર્તા અધિક સ્વ લેયું ॥ એવો પોતા ને અનાદિકાલ નો નિ શ્વર્ય સર્વ જિવ પ્રાણિ માન્ય ને છે ॥ તે-
 પોતા નિ દૃષ્ટા પુરિ કરવા સારુ બહુ જગ ને અનંત કાલ થયા ॥ અનંત ફેર જનમ મૃત્યુ ને પામ્યો ॥ તો યપણ પોતા નિ દૃષ્ટા જે ધારણા ॥ તેને યજ્ઞ સ્ત-
 વિ પ્રાપ્ત ન થી થતિ ત્યો સ્ત્રી એ જિવ જે તે પોતાના નિ શ્વર્ય ને છે ॥ ડતો ન થિ ॥ ત્યારે એવિ પ્રાપ્તિ તો ઉપર કરતું ને સર્વોપરિ સ્ત્રી ઉપાસના તથા અધ્યક્ષ સ્વરૂપ થું તે વિના એતિ-
 વનો નિ શ્વર્ય પુરો પડતો ન થિ ॥ ને એકાળે આવે છે ત્યારે શાંતિ ને પામે છે ॥ મોટે એ ઉપર થિ તપાસિ જોતાં એમ માલમ પડે છે જે જાણિયે જિવ જે
 તે અનાદિ નો અક્ષર હોય નહિ શું ॥ અને તેને અનાદિ નિ પુરુષોત્તમ નિ ઉપાસના પળ હોય નહિ શું ॥ એમ માસે છે ॥ તે શાંતિ ને અક્ષર ને અક્ષ-
 રાતિ સ જે પ્રગટ પુરુષોત્તમ તેની પ્રાપ્તિ થઈ ॥ એટલે સર્વે વિજા સ્ત્રી પામવા ના ઉપાય તેને મેલી ને ॥ કેવલ પ્રતક્ષ પુરુષોત્તમ ને ભજે છે ॥ અને એવિ-
 પ્રાપ્તિ થયા વિના તો શાંતિ ને ન થિ પામતો ॥ કેમ કે એને શાંતિ પામવા નો ઉપાય તો એ જ છે ॥ આત્મા પરમાત્માનું જ્ઞાન થાધું ॥ પળ તે જ્ઞાન વિના
 કેવલ અજ્ઞાને કરિ ને ॥ અવલો માર્ગ જે વિષયા શક્તિ પશું ॥ તે થકે પોતા ને પુરણ કામ થાધા ને દે છે ॥ પળ તે કોઈ કસ્યે કરિ ને પુરણ કામ ॥

શ્રી મુલ
સિદ્ધાંત.
૫૫૫

માયના કેમકે પૂર્ણકામધવાનો તો પૂર્વેકર્યો એવો ને ચારા રવજો અને તે વિચાર સિદ્ધ કરવાને અર્થે પાંચ પ્રકારની સદિકરિઓ રૂપે છે ॥ તે શુદ્ધકરિયે ॥
॥ સર્વ અક્ષરરૂપ ઉપદેષ્ટા ॥ તથા શુદ્ધ પુરુષ પ્રકૃતિ થિપર ॥ ને શુદ્ધ ચૈતન્ય એવો શુદ્ધ પાસક પદને ॥ શુદ્ધ સ્થાનક નિસ્કલિષ્ટ જાણીને
અક્ષરના ઉપદેશો કરિને સિદ્ધ થયો એવો જ અક્ષર પુક્તા ॥ તેની સોબનરૂપિ સંગ નિ શુદ્ધિકરિને ॥ અક્ષર તિતક હેતાં ॥ ગુણરૂપે શ્વેદિકે કરિ
ને અધિક ॥ અને અપરમિત છે મદિમા તે જોનો ॥ તેમદિમાને અક્ષર ॥ તથા પ્રગટ પુરુષોત્તમા ॥ પંડે પોતે પોતાના મદિમાને કહેવાને સમર્થ નથિ ॥ એ
તું ॥ મદિમાયે સદિત પરમ સ્વરૂપ જાણિને ॥ તે પ્રગટ પુરુષોત્તમ મગવાન નિસ્કલ પાસના કરવિ ॥ અને એવા સ્વરૂપને જાણિને જે પ્રગ-
ટ મૂર્તિ ભગવાન ॥ તેને ખજે છે ॥ તેને કોઈવાત નિક સર રહેતિ નથિ ॥ ॥ ૬૩ ॥ શ્રી મુલ સિદ્ધાંત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાચ-
નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિ શે ૧૪ ચૌદના મહાશુદિ ૬ છઠ્ઠને દિવસ ॥ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી જુહામધે સાં-
જને સમે ॥ રાયલ ખાદ્ગિય રામકસલાને ઘેર ॥ ડગ મળેવાસ મેડિની આગલ ॥ ચોકબને પાટ ઉપર ગાદિત કિયા ચિછાપિને તે ઉપર વિરાજમા-
ન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની ચક્ષુધારણ કર્યા હતાં ॥ અને કંઠને વિષે પુષ્પના હારધારણ કર્યા હતા ॥ ને બેહથિને વિષે ફુલના ગજરાને બાજુ બં-
ધધારણ કર્યા હતા ॥ અને પાગને વિષે બેકોરે ફુલના તોરાલ ટકતા હતા ॥ ને વેકાન ઉપર સ્વરુલાબના પુષ્પના મુઠધારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતા
ના મુરખા વિંદની આગલ ॥ સાધુ તથા દેશદેશના હરિ મુક્ત નિસખાભરાંને બેઠી હતિ ॥ પછે મહારાજ ક્રમી કરિને જ્ઞાન ઉપદેશ દેતા થકા
બોલ્યા ॥ જે મુલ પુરુષ જૈ પ્રકૃતિ પુરુષ ॥ તેને અનાદિનો રાગાત્મક સંકલ્પ છે ॥ મારે તે સંકલ્પે કરિને બધક હેવાય છે ॥ અને તે રાગાત્મક સં-
કલ્પ ટલે ત્યારે તે મુક્ત થાય છે ॥ હવે તે રાગાત્મક સંકલ્પને કહિયે છિયે ॥ જે તે પુરુષને વિષે રાગાત્મક સંકલ્પ છે ॥ અને તે સંકલ્પને વિષે પુરુષ છે
એવિરિ તે અન્યો અન્ય ભાવ તેને શુદ્ધિ નિચાર કરિને જ્ઞાણવું ॥ તે સંકલ્પ ટલવાનું કારણ છે ॥ હવે તે વિચારને કહે છે ॥ કે જૈમ કોઈ પુરુષને સ્વમ તાપુ હોયા ॥
અને બલિ તે સ્વમ માં બિજું સ્વમ લાધું ॥ એવિરિ તે ઘણાક સ્વમો પર સ્પર વિચિત્ર ભાવે ॥ તારતમ્ય તાપને ઘણી તરેહ થી ॥ અતિ ઘણિ વિચિત્ર શ્લેષિને પો-
તે એક છોદે રે ॥ અને પોતે કોણ છે ॥ એનું અને ખાન રહે નહિ ॥ એવિ અવસ્થા થઈ જાય છે ॥ તેમ એ પ્રકૃતિ પુરુષ છે ॥ તેથી આ વિચિત્ર શ્લેષિ ઉત્તપ-
ન્ન કરનારો ॥ પુરુષનો રાગાત્મક સંકલ્પ છે ॥ તેમાં હરવને સૌક ॥ સ્વરવને દુઃસ્વ ॥ માનને અપમાન ॥ એ છ મોટી દુઃસ્વની નદિયો છે ॥ તે-

ચુડા.
॥ ૩ ॥

॥ ૫ ॥

માં પુરુષના સંકલ્પે કરિને શ્રદ્ધિ માં આવ્યા એવા જે અનંત કોટિ જિવા ॥ તેનાં દિયો માં તણાડ જાય છે ॥ અને તેનાં દિયો જે તે ॥ અજ્ઞાન મોહને દુઃસ્વ
 તે રુષ જે સાગર ॥ તેને વિષે મહે છે ॥ અને જેમ સમુદ્ર નું જલ ॥ ને સૂર્ય ના કિરણ ॥ એ બેના યોગ થકે કરિને ॥ વરસાત થાય છે ॥ અને પૃથ્વી ઉપલી
 નદિયો ભરાડ જાય છે ॥ અને વરસાતના યોગ થકે કરિને ॥ અનંત ઉત્પત્તિ થાય છે ॥ તેમ પુરુષ પ્રકૃતિના યોગે કરિને ॥ વિષય યોગ રુષિ
 રુષિ થઈને અનંત ઉત્પત્તિ થાય છે ॥ અને ષડુર્મિ રુષિ છ નદિયો ભરાડ જાય છે ॥ એ વિરિને અનંત જિવ માયાને વિષે રહ્યા થકા અજ્ઞાન શ્રદ્ધિ
 થકે કરિને ॥ અંદ્રમત્વ થકિ પ્રહાકર ને પામે છે ॥ અને તે દુઃસ્વ થકિ મુક્ત થવાનો ઉપાય તો છે ॥ જે શુદ્ધ જ્ઞાન રુષિ જ્ઞાન સ્વ અવસ્થાને પામવું ॥
 જેમ સ્વપ્નનું દુઃસ્વ જાગવા થિર છે ॥ તેમ જિવ જે તે ॥ પ્રકૃતિને પુરુષ એકે યને વિષે ॥ પ્રિતિયે કરિને જોડાળો છે ॥ તે રુષિ જિવને સ્વપ્ન છે ॥ તે સ્વ-
 પ્રથકિ જાગવું ॥ કહેતાં પ્રકૃતિને પુરુષ ॥ તેનાં જે સ્વપ્ન ॥ તેની વાસનાનો જે સંકલ્પ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને તે સંકલ્પને ટાલવાને અર્થ ॥
 આત્મા રુપ પોતાને માનિને નિષ્કામ કર્મ જે ફલ નિર્દિષ્ટા થે રિદિત કર્મ કરવું ॥ કહેતાં ફલના સંગને છોડિને પરમાત્માની નવધા ભક્તિ ॥ અ-
 શો શ્રદ્ધા થે કરિને કરવો ॥ અને તે જ્ઞાન ભક્તિ ના વિરોધ ॥ એવા જે પંચ મહાદોષ ॥ જે કામ રાગો ભાદિક ॥ તેને પોતે આત્મા અનાત્માનો વિચાર પા-
 મીને જિતવા ॥ અને તે કામાદિક ના સંકલ્પનો વેગ તોર જત મને સત્ય એવા જે ગુણ તેને સિધે થાય છે ॥ તે ગુણ માં જો જિવા મલિ જાય ॥ તો જિ-
 વને પરાણે ક્રિયા કરાવે છે ॥ ને અપાર દુઃસ્વ ને પમાડે છે ॥ અને જો તે ગુણ નો પોતે દ્રષ્ટા થાય ॥ ને તે સંકલ્પ થિયો તે જુદો પડે ॥ તો તે સંકલ્પનો વેગ ॥
 એ નિમેલે દુષ્ટ થઈ જાય ॥ ને જિવા ત્યા પોતે નિર્વિગ્ન પળે રહે ॥ અને તે સંકલ્પ ને થયાનું કારણ પળ ॥ મનને પંચ જ્ઞાન ઇન્દ્રિયો તે જ છે ॥ કેમ કે જિવને
 વિષે જો રજો ગુણ વરત તો હોય ॥ ને તે સમય માં જો ઇન્દ્રિયો મોચર કોઈ સારુ વિષય પ્રાપ્ત થાય ॥ તો તે વિષયનો રાગ ॥ જિવ માં ચોટિ જાય ॥ અને તે
 વિષય તેને જિવ માં થિક હાથ ધરે ॥ અને જ્યારે જિવને વિષે ॥ તમો ગુણ કે સત્ય ગુણ વરત તો હોય ॥ ને તે સમેક જે એવા સારા
 વિષય ઇન્દ્રિયો મોચર થાય ॥ તો યપણ તેને વિષે જિવની વૃત્તિ ઘણી ચોટે નહિ ॥ જેમ તિર્થી અણિ વાલું બાળ હોય ને તેનો ખિંત માં ધાકરે ॥ ત્યે તે-
 માં ચોટિ જાય ને પાછું સ્વપ્ન નિસરે નહિ ॥ અને જો તે વાળના ફલને કાઢિ છેડે ને થોધાનો ધાકર્યો હોય ॥ તો ડુંધરુકિને પાછું પડે ॥ તેમ ફલે-
 સંહિત વાળની પેઠે તોર જો ગુણના વેગનો સંકલ્પ છે એમ જાણવું ॥ અને તમને સત્ય નિવૃત્તિ તો થોધાને પેઠે વર્ષ માં ઘણી ચોટે નહિ ॥ ત્યારે એમ જા

શ્રીમુર
સિદ્ધાંત
॥૬॥

ણબું ॥ જે સત્વગુણ કે તમોગુણ નો વેગ વરતે છે ॥ મારે સંકલ્પ શાલ નારા પુરુષને રજ તમને સત્વ એવા જે ત્રણ ગુણ તેને ઓ લરવવા ॥ અને તેને ઓ
લરવિને તે ગુણનું કારણ જે અવિદ્યા માયા ॥ ને નો ખૂંકા જે પુરુષ ॥ અને એ સર્વે થિ પર એવું જે અક્ષર બ્રહ્મ ॥ તેને પોતાનું સ્વરૂપ મ્હાને ॥ ગુણ મા-
યાને પુરુષ ॥ તે થકિ થયો ને સંકલ્પ તેને દ્રશ્ય પાના જ્ઞાને કરિને શલ્યો ॥ અને તે સંકલ્પ રહે એવો ॥ સદ્વિચાર પોતાને કરવો ॥ અને તે સંક-
લ્પને શલિને યછે તે વિચારને પોતાના આત્માને વિષે લય કરવો ॥ કહે તો જ્ઞાનરૂપ સ્થિતિયે જુક્ત થઈને આકાશનિયે ઠે નિર્લેપ ॥ નિરાયણી
એવિ સ્થિતિયે જુક્ત ॥ જ્ઞાનરસરૂપે રહેને ॥ તે જ્ઞાનરૂપ રસને મધ્યે ॥ અલંકરણને અદૈત ॥ એવું જે પરમાત્માનું સ્વરૂપ ॥ તેને જ્ઞાન સ્થિતિમાં
ધારણ કરવું ॥ એ જ પરમ મોક્ષનો અચલ સિદ્ધાંત છે તે એવું જ્ઞાન સ્વારે ધાય છે ॥ તો પરમાત્મા પોતે સાક્ષાત્કાર જિવને મલે ॥ અને કાંતેના
એકાંતિક નિરવાસનિક સંત ॥ તે જિવને મલે ॥ ત્યારે તે એવું જ્ઞાન આપે છે ॥ ત્યારે એવું જ્ઞાન ધાય છે ॥ પણ તે વિના એવું જ્ઞાન શાસ્ત્રમાં થિ
સાંભળીને ધાય નહિ ॥ કેમકે એવું જ્ઞાન જેની પાસે હોય ॥ તે થકિ જ એવું જ્ઞાન ધાય છે ॥ મારે તે સમો જ્ઞાન પામ્યાનો આજ તમારે આવ્યો છે ॥
તે સારુ સાવધાન થઈને પંચવિષયનાં પદાર્થને જ્ઞાન સ્વારૂપ જાણીને ॥ પોતાના આત્માને ત્રણ દેહ ॥ જે સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણા ॥ ને ત્રણ અપસ્થા
જે જાગત સ્વપ્નને સ્પૃશ્ણિ ॥ તે થકિ જુદો પોતાના આત્માને જાણીને ॥ ને આત્માને વિષે પરમાત્મા જે પોતાને પ્રતક્ષમ લ્યા છે ॥ તેને ધારવા
અને તેની અલંકાર ભક્તિ કરવિ ॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ ॥ ॥

૪ સંવત ૧૯ ઓગણિ શે ચૌદના મહા શુદિ ૩ સાતમને દિવસ મહારાજા શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી નુગામધ્યે ॥ શ્વલભાઈ જિ-
વરામ કસલાને પેર ॥ યુગ પ્રણે વારમે ડિની આગલ ચોક વચે પાટુ પરગાદિ નકિયા બિછાવીને તે ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ॥
ને સર્વ જરિયાની વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં ને કુંઠમાં મુલાબના મોગરાના પુષ્પના દાર પહેલ્યા હતા ॥ અને હાથને વિષે બાજુ બંધને ગજરા
ધારણ કર્યા હતા ॥ ને પાગમાં ફુલના તોરા હટકતા હતા ॥ ને બેકાન ઉપર પુષ્પના મુઝા ધારણ કર્યા હતા ॥ અને લલાટને વિષે કંકુ
નો ચાંદ લોક્યો હતો ॥ ને પોતાના મુરવાર વિંદની આગલ ॥ સાધુ તથા ઘણા કર્મ ભક્તિ મોટિ સમાભરાઈને વેદિ હતી ॥ અને સંત કિરત-
ન ગાતા હતા ॥ પછે મહારાજા બોલ્યા ને ॥ કિરતન રાચો ને એક થાર્તા કરવિ છે ॥ એમ કહિને કિરતન રાચીને બોલ્યા જે ॥ મરણિયામતિ-

ચુડા
॥૬॥

॥૬॥

સાગતિર્ભવેત ॥ એશ્વરિમાં એમ કહ્યું છે ॥ જેમરણવચ્ચે જેવી જિવની ગતિ હોય તેવી ગતિ થાય છે ॥ માટે જ્યાં સ્કહિ જિવને પંચવિષયનિવાસના
 છે ॥ ત્યાં સ્કહિ જિવને જન્મ મૃત્યુ રહે નહિ ॥ કેમ કે વાસના હોય ત્યાં સ્કહિ જરૂર વિષય માં તિરહા વિનાર દે જ નહિ ॥ તે સ્કહિ વિષયનિવાસના રૂપને
 મદ્દા માયા ॥ તેને ટાલવા પડે કરિને મૃત્યુ તરાય છે ॥ હવે તે મૃત્યુ તરાવાનું કારણ છે ॥ કે પંચવિષયનિવાસના છે તે જિવનું કારણ શરિર છે ॥ ૩૬
 ને બિજુ જિવને નવતત્વનું સ્કક્ષમ શરિર છે ॥ અને ત્રિજું પંદર તત્વનું સ્થુલ શરિર છે ॥ તેમાં સ્થુલને સૂક્ષ્મા તે કારણને આશરે રહ્યાં છે ॥ અને કારણજે
 છે ॥ તે રાગાત્મક રૂપ છે ॥ તે જિવની માં દિરદેહ છે ॥ જેમ તલમાં તેલ ॥ ફુલમાં વાસા ॥ તેમ જિવમાં વાસનારદિ છે ॥ અને જિવાત્મા જે તે કારણશ-
 રિરેયુક્ત સ્થુલ સૂક્ષ્મમાં રહ્યો છે ॥ એવિરિ તે જિવનિમાયાયે જિવને આચરિલિધો છે ॥ જેમકરોલિયો જે તે પોતાનિલાલમાં અવરાય છે ॥ તેમ
 જિવજે તે માયાને વિષે અવરાયો છે ॥ માટે તે માયા જિવને વિષે થિદુર કરવાના ત્રણ ઉપાય છે ॥ કેમ કે માયાપણ સ્થુલ સૂક્ષ્મને કારણ અવ્યરૂપે
 થઈ છે ॥ માટે ત્રણ ઉપાયે માયા રહે છે ॥ તેમાં પ્રથમ સ્થૂલ દેહ રૂપ માયાને શ્રીતવાનો ઉપાય કહિયેછિયે ॥ જે સ્થૂલ દેહ જે તે પાંચ ભૂતને દશ
 દ્વિયો ॥ એ પંદર તત્વ રૂપે છે ॥ તેને તપનિયમને ત્યાગે કરીને જિતાય છે ॥ અને તે પછિ સ્કક્ષમ દેહ જે ॥ પાંચવિષયને ચાર અંતઃકરણ ॥ એન
 વતત્વનું સ્કક્ષમ દેહ છે ॥ તેને આત્મવિચારે કરિને જિતવું ॥ અને ત્રિજું જે કારણ શરિર છે ॥ તેને આત્માને વિષે ॥ પરમાત્માને દેશ્વચા રહે જિતા-
 ય છે ॥ હવે તે આત્માને વિષે પરમાત્માને દેશ્વચાનો વિચાર કહિયેછિયે ॥ કે પોતાના કલ્યાણને દુછતો એવો જે ॥ મુમુક્ષુ તેને આત્મવિચારે કરિ
 ને પ્રથમ ચિતને સ્થિર કરવું ॥ અને દૃઢ આસન ધિનિશ્ચિત પરજગ્યામાં બેસવું ॥ અને પછી આકાશનિપેદે ॥ પોતાના આત્માને જ્ઞાન પ્રકા-
 શ રૂપ સ્થિર જોયો ॥ તે તે આત્માને મધ્યે ॥ અનાદિ ચૈતન્ય મુર્તિ ભગવાન રહ્યા છે ॥ એષધારવું ॥ અને તે પરમાત્માનું ધ્યાન કરતાં કરતાં
 મુર્તિ ને દેશ્વાય તોષણ ધ્યાન કર્યાં કરવું ॥ અને તેમાં એક જ્ઞાન રૂપિ વિચાર રાખવો ॥ તે શ્યાસા રૂપિ ચાર રાખવો ॥ તો કોઈક માં ક
 યદર્થનો સંકલ્પ થાય ॥ તેને દુર કરવા રૂપિ ચાર રાખવો ॥ ત્યાં દ્રશ્યંત છે ॥ જે જેમદિગાને ઓલવનારા એવા જે ક્ષિણાંશો વાલા જંતુ ॥
 તેને જેમદિપક મા પ્રકાશ થિ ॥ ગરોલિ જેને તે જંતુનો નાશ કરે છે ॥ તેમ શુદ્ધ વિચારે કરિને સ્કક્ષમ સંકલ્પને ટાલવા ॥ અને તે વિચા-
 રે કરિ તે ટાલ્યા નરહે ॥ ને ઘણાંક સંકલ્પનો વેગ ઊઠવા લાગે ॥ તો ધ્યાનને પડ્યું મુકીને ॥ એવિચારને વે પ્રકારે કરવો ॥ તેમાં એક તો આ-

श्रीमुर
सिद्धो न
॥७॥

त्मानो विचार करयो ॥ जे हुं आत्माने अविनाशि धुं ॥ स्वरूप धुं सत्ता रूप धुं चैतन्य धुं संकल्पे रहित आकाश नीपे से स्थिराय मान धुं ॥ अने ते जे स्थि या
दिक नो संकल्प थाय छे ॥ ते स्थि नो देह तो मल मुत्र ना कोय त्ता रूप छे ॥ अने हाट मांस नाडि यो त्वचा चिर्य रोमादिक मांस अपवित्र वस्तु
रूप छे ॥ माटे आत्माने ने माई कप दार्थ ने धणो ज विरुद्ध भाव छे ॥ माटे हे आत्मा एतने घटे छे ॥ केतुं सिद्ध सरखो धई ने खट खाई रा ॥ एभ बे
एभ बे प्रकार नो विचार करि ने पोताना आत्माने भो मो पाउवो ॥ अने लज्या एयुक्त करवो ॥ तो तेणे करि ने ते विरोधि संकल्प जे ते ॥ तत्का-
ल ना श धई जाय छे ॥ अने आत्माने शांति थाय छे ॥ अने एको विवेक जो न आवडे तो ॥ ध्यान ना कर नाराने ॥ मोटि रवी उप पे दा थाय छे
जे म कोई पुरुष बडे रहित होय ॥ ने ते घणुं कद्रव्य छे इने ॥ रणव गडा मां जाय ॥ तो ते द्रव्य ने सहे जे ज चोर तुटि जाय ॥ अने जो बल-
वान बला यो भे गो होय ॥ तो ते निरक्षा करे छे ॥ ते म पूर्व क ह्यो जे विचार ॥ ते सांख्य रूप म लग्यो छे ॥ अने असक्त कहे तां संकल्पे ॥ युक्त
थई ने जो ध्यान करे ॥ तो ते ने शं विप्र आवे ॥ तो जाग्रत अवस्था मां यथार्थ ज्ञान छे ॥ अने स्वप्न अवस्था मां अयथार्थ ज्ञान रह्युं छे ॥ तो पण
यथार्थ ज्ञान ने विषे श्रवण करे ॥ अने अयथार्थ ज्ञान रूप जे सुक्ष्म देहाति मां मन न न करे ॥ तो यथार्थ ज्ञान थाय नहि ॥ ते नुं कारण छे जे
सुक्ष्म देह ना समि पे वात नुं प्रमाण नो कर नारो द्रष्टा जे आत्मा ते रह्यो छे ॥ माटे जिय मां जे वात द्रष्टा थाय छे ॥ ते वात काठ वी घणी
कठण छे ॥ ते म ध्यान नो कर नारो एका ग वृत्ति करि ने परमात्माने सुक्ष्म देह जे ॥ अंतः कर्ण ते मां धार वा ते ध्यान ने भूति ने ॥ ते एका ग वृ-
त्ति ये करि ने ॥ माई क विषय ना पदार्थ ना संकल्प करे ॥ तो तेणे करि ने विषय ना पदार्थ जिय मां अति द्रुत बोंटि जाय छे ॥ माटे ते तो उर-
दु ध धुं के म के विषय वा सनाटा लया सा रू आत्माने विषे परमात्माने देख माइ ता ॥ ते वात न बेंन तां ॥ ध्यान यो ग ने विषे मोटुं विघ्न ध्य धुं ॥
माटे ध्यान ना कर नाराने पूर्व क ह्यो जे विचार ते राखवो ॥ ते विचार करि ने संकल्प ने स्थिर करि ने ॥ एका ग वृत्ति यडे आत्माने विषे परमा-
त्मा प्रत्यक्ष घूर्ति नुं ध्यान करवुं ॥ अने ए विरि ते ध्यान करे त्पारि ज ते ने परमात्माना ध्यान नुं सुख आवे ॥ जे म राजा राज गादि ये बेढो हो-
य ने ते ने शत्रु न उता होय तो ते ने राज्य नुं सुख यथार्थ भोग वाय नहि ॥ अने शत्रु नो ना श क ह्या पछि सुखे पी राज्य ना वै भवने भोगे छे ॥
ते म मुमुक्षु ने पण ॥ राज सुख ने ठे काणे मुक्त स्थिति छे ॥ ते ने अखंड सुख छे वा सा रू ॥ परमात्माना ध्यान मां विरोधि ॥ एका जे विषय ना संक-

शुडा
सि. ६

સ્વરૂપિશ્ચુતેનેરાલીનેઅચંડપરમાત્માનેજોવાતોતેનેપછીસેદેજાનંદરૂપેજેપોતાનુંસ્વરૂપઅક્ષરબ્રહ્મતેનેવિષેપરમાત્માપ્રગટભગવાનેતેનુંસ્વ
 રૂપતેનામદિમાયેસહિતથથાર્થજણાયછેઅનેતેપરમાત્માનાદરસનવડેકરિનેકારણદેજેવિષયવાસનાતેસમુત્પત્તિરૂપડીજાયછેત્યાંભગવદ્ગીતાનોશ્લો
 કછે॥જેવિષયવાયિનિવર્તેતોનિરાહારસ્યદેહિનઃ॥રસવર્જરસોપ્યસ્યપરંદ્રધ્વાનિવર્તેતે॥અનોપૂર્વેકસ્યોજઅર્થછેતેવ્યોઅર્થકિંઅનાથિકિંસિદ્ધથાય
 છે॥નેતેમાયાકેનાથકિંતરાયછેતોદશઅક્ષરનેપાસ્વરહ્યાણવાજેપ્રત્યક્ષપરમાત્માતેજઅર્થનેસિદ્ધકરાયેછેઅનેમાયાનેપણતેજદૂરકરવેછેત્યાં
 ભગવદ્ગીતાનોશ્લોકછેજેદૈવીયેવાગુણમયિમમંમાયાદુરત્યયા॥મામેવયેપ્રપદ્યંતે॥માયામેતાંતરંતિતે॥આપણભગવાનેઆમજકસ્યુંછે
 જેત્રિગુણાત્મકઅવિનેમારિમાયાતેજિવનેદુઃસ્વકરિને॥તરવિઘ્નિનકરૂણછે॥પણજોહુંમનુષ્યદેહનુંધારણકરુછું॥ત્યારેજેમાયદા
 રણનેપામે॥કહેતાંપુનૈમાયાપરજાણિને॥મારોદ્રઠઆશ્રયકરે॥તોતેમાયાનેતરિનેપરમમોક્ષનેપામેછે॥માટેમાયાતસ્યાનોએજડ
 પાયછે॥જેપ્રત્યક્ષભગવાનેનેભગવાનનાનિર્યાસનિકસંતનોદ્રઠઆશ્રયકરવો॥નેતેનાથકિંજ્ઞાનપામ્યું॥એનમાયાનેતરિનેમુક્ત
 થવાનોઉપાયછે॥પણતેવિનાશિજોમાયાનેતસ્યાનોકોઈઉપાયનથી॥માટેતેમાયાનેતરવાનોસમોઆજતમારેઆવ્યોછે॥તેત-
 મારાંમોટાંભાગ્યછે॥ ॥ઈતિશ્રીમુલ્લસિદ્ધાંત॥ ॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥ ॥સંવત્૧૯ઓગણિસે૧૬ચૌદના
 મહાશુદ્ધિ૭સાતમનેદિવસ॥મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન॥ગામશ્રીચુડામધ્યેમદનાજિભગવાનજિનેઘેરઉગમળેબારઓરડાને
 ઓસરિમાંઠોલિયાનીઉપર॥ગાદિતકિયાનરવાવિને॥રાત્રિનેસમેયિરાજમાનથયાદતાનેદિરકોરિસ્યેનધોતિયુંપહેસુંદતું॥અનેમુઠ્ઠા
 બિછીરતુંઅંગરસુંધારણકસુંદતું॥અનેકસંબલતાણછેકેટોમસ્તકેબાંધ્યોદતો॥નેગુલાબિકોરનોસ્વેસસ્વભેધારણકસ્યોદતો॥અનેપો-
 તાનામુઠ્ઠાવિદનિઆગસાધુતથાધળાકદરિષ્ઠકનિસાભારદનેબેઠિહતિ॥પણિમહારાજાશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનબોલ્યા॥જેજિવનેતેવા-
 તમજાણિછેતેવાતેનેવદુમોટીજણાયછે॥અનેતેવાતકરવિપણતેનેઘણિમુશ્કલપડેછે॥અનેજેવાતજાણિતિછેતેવાતેનેસ્કગ-
 મત્યાગેછે॥નેતેકરવાનેચાયછે॥અનેતેકામકરવામાંઘણુંકકષ્ટપડે॥તોપણતેકામકરવાનેડછેછે॥તેમજિવપ્રાણિમાત્રનેવિષે
 દેહનેઆત્માવેવસ્તુછે॥તેમાંજેદેહસંબંધિપંચવિષયછે॥તેનેઅનાદિકાલનોજિવભોગવતોઆવેછે॥નેતેવાતપોતાનિજાણિતિછેમા-

શ્રીમુલ
સિદ્ધાન્ત
॥૮॥

ટેતેપંચવિષયનેપામવા સારુ ॥ જિવજેતે અનાદિનો ક્રિયા કરે છે ॥ અને તેમાં ઘણુક કષ્ટ પડે છે ॥ તો પળને કામકસ્ટાં કરે છે ॥ તે પોતાને સ્ક્રિ
યો થવા કરે છે ॥ પળને માંધિ કોઈને ત્રિસિ થતિ નથિ ॥ જેમ પુરેલો કુલ્હો હોય તેમાં સ્ક્રજે એટલું પાણિ રહેયે ॥ તો પળને કુલ્હો ભરાય નહિ ॥ તેમ
દેહજેતે ॥ પુરેલા કુલ્હા રૂપ છે ॥ તે દેહ કરિને સ્ક્રજે એટલા પંચવિષયને ભોગવે તોય પળ શાંતિ થાય નહિ ॥ અને સામુચધુચધુચધુદુઃ સ્વને પા
મે છે ॥ જેમ પતંગિયો તાપને સ્ક્રસ્વરૂપ જાણિને તાપ સામો જાય છે ॥ તો તે પતંગિયો તાપમાં પડિને વલિ મરે છે ॥ નેમ હાકણે પામે છે ॥ તેમ
જિવજેતે પંચવિષય પામવા સારુ ॥ જે જે ક્રિયા કરે છે તેમાં મહાદુઃ સ્વજ થાય છે ॥ પળ સ્ક્રસ્વજે તે દેષ માત્ર થતુ નથિ ॥ વલિ જેમ કોઈ પુરુષને ॥
સ્વપ્ન આચું હોય ॥ ને તે સ્વપ્નમાં રાજમયું ॥ પળ જાગ્ય પડિ મિથ્યા છે ॥ ને છેષ માત્ર તે રાજ્યનું સ્ક્રસ્વ રહેતું નથિ ॥ તેમ પંચવિષયના સ્ક્રસ્વ જી
વ સ્ક્રજે તે દેહા ભોગવે ॥ પળ સ્વાલિ નો સ્વાલિ જરૂર છે કેમ કે જિભે કરિને ઘણાં કષ્ટો મોહ સ્વાંદ સાકર આદિક અનંત રસ સ્વાધાદિ રસે ॥
તોય પળ જિભદ્ધિ કોરિને કોરિ ॥ પળ છેષ માત્ર ત્રસ થઈ નથિ ॥ અને જો એક દિવસ સુપ્ત થાય કરે ॥ તો જાણે જે કોઈ દિવસ સ્વાધુ નથિ ॥ અને
મોરે સ્વાધુ હોય તેનું સ્ક્રસ્વ પળ જરાયે રહે નહિ ॥ અને તેમ જ નેત્રે કરિને ઘણાં કષ્ટો જોયાં ॥ પળ આંસુ ત્રસ થઈ નથિ ॥ અને કાને કરિને ઘણાં ક
ષ્ટો સાંભળ્યા છે ॥ પળ કાનને ત્રસિ થઈ નથિ ॥ અને ત્વચાંચે કરિને સારાં સારાં વસ્ત્રાદિક ઘણાં કષ્ટો કર્યા ॥ પળ ત્વચાત્રસ થઈ નથિ ॥ અને ના
સિકાંચે કરિને ઘણાં કષ્ટો સંઘ્યા ॥ પળ નાક ત્રસ થયું નથિ ॥ એવિરિતે જિભે અનંત રાજાના ॥ તથા દેવતાનો દેહધરિને અનંત ફેરા પંચવિષ
ય ભોગવ્યા છે ॥ પળ જિવને હજિ છેષ માત્ર ત્રસિ થઈ નથિ ॥ અને હજિ અનંત યુગ સ્ક્રધિવિષય ભોગવિને ત્રસિ થયો પળ નહિ ॥ માટે વિષયનાં
સ્ક્રસ્વ પામવાની આશા નો ત્યાગ કરિને ॥ પોતે આત્મા શુદ્ધ રૂપ થઈને પરમાત્માને ભજે ॥ ત્યારે સ્ક્રસ્વ શાંતિને પામે ॥ અને જે દેહનિરવાહને અ
ર્થે અન્નવસ્ત્ર ॥ અવસ્ય જોડ્યે ॥ તે તો ભગવાન સૌને આપે છે ॥ એમ જાણિને ભગવાનનું અરવંદ ભજન કરવું ॥ અને જે ભગવાન છે ॥ તેમ હા
ત્તુર છે ॥ માટે તે સર્વે જિવને સ્ક્રસ્વ આપે છે ॥ પળ કોઈને અધિક ન્યુન થવા દેતા નથિ ॥ કેમ કે જેવું કુતરારને કુતરિમાં સ્ક્રસ્વ છે ॥
તેવું જ રાજાને રાણિમાં સ્ક્રસ્વ છે ॥ અને તેવું જ ઇંદ્રને ઇંદ્રાણિમાં સ્ક્રસ્વ છે ॥ પળ કોઈને તુષમાત્ર ઓછું વધતું નથિ ॥ કેમ કે કિટથિ તે દેવ ત્રસ્યા
પર્યંત સ્ત્રિ પુરુષ સર્વના દેહજેતે ॥ પંચભૂતનો વિકાર છે ॥ ને વિર્યરુધિરમાં થિવને તુ છે ॥ અને હાડમાં સનાડિયો ત્વચાદોમ ॥ મહામુત્રા

ચુડા
સિ. ૫

॥૮॥

દિકનકારિવસ્તુનાભરેલાસ્ત્રીપુરુષનાદેહસર્વનાસર્વગ્ધેમાટેસર્વેસ્ત્રિપુરુષરાજારંક॥દેવતાબ્રહ્માદિકર્થિયર॥તથાપશુપક્ષાદિકસર્વ-
 નેજસરખુંજસુસ્વછે॥અનેસ્વાધાનાપદાર્થપણસર્વનેસરરવાંજછે॥કેમકેરાંકદોયતેનેસેરઅન્નરવાવાજોર્થિયે॥નેરાજાનેપણસેરઅ-
 ન્નજોર્થિયે॥માટેસૌનેર્થિયરઆપેછે॥નેરાંકદોયતેનેદિવસમાંબેવચતભૂચલાગેછે॥નેરાજાનેપણબેચરવતભૂચલાગેછે॥પણભૂચવ-
 મનથિજાળતિજેઆગજાએ॥તેનેથોડિભૂચલાગુ॥નેરાંકનેચધુલાગુ॥માટેરાજારંકબેચનેસરસ્ત્રિભૂચલાગેછે॥પણતેમાંકાંદલેષમા-
 ત્રન્યુનાધિકનથિ॥અનેવલિસુજેએવુંસારુસ્વાવાનુંદોયતોપણ॥જેનેએકસેરનોઆદારદોયનેતેપાંચદોરસ્વાયતો॥તેમહાદુઃસ્વને
 પાથે॥નેચધુચાયતોમરિપણજાય॥અનેસુજેએવુંસારુદોય॥પણમલેથિદેહુંઉતરતાવેતનરકથડજાયછે॥અનેજિભનેસારુનરસંતા-
 મેછે॥તેતોરસનાદ્વિનેનેમનનેલાગેછે॥પણઆત્માનેલેષમાત્રતેનુસ્કરવદુઃસ્વનથિ॥માટેભગવાનેસર્વનેસરખુંજસુસ્વઆપ્યુંછે॥અ-
 નેજેઅધિકન્યુનજણાયછે॥તેતોમિથ્યાભ્રાંતિસ્વપ્નવતજણાયછે॥અનેવલિદેહદુર્બલથાયે॥તેણેકરિનેઆત્માદુર્બલોથતોનથિ॥નેદે-
 હજાડોથાયતેણેકરિનેઆત્માજાડોથતોનથિ॥અનેદેહનેમરચેકરિનેઆત્મામરતોનથિ॥નેદેહનેજનમેકરિનેઆત્માજન્મતોનથિ॥અને
 અગ્નીચેકરિનેઆત્માબલતોનથિ॥અનેજલેકરિનેઆત્માકોચરાતોનથિ॥અનેવાયુએકરિનેઆત્માસ્ત્રકાતોનથિ॥નેશદ્રવ્યેકરિનેઆત્મા
 કષાતોનથિ॥નેકાલનોનાશકસ્વોઆત્માનાશથતોનથિ॥અનેમાયાપણઆત્માનેપોતાનેવિષેલિનકરિશક્તિનથિ॥અનેકર્ષપણઆ-
 ત્માનેનાશકરિશક્તાંનથિ॥એવોમહાચમત્કારિજેઆત્માતેણેવાનુંસ્વરૂપછે॥અનેએવોચમત્કારિઆત્માતેનેવિષેપરમાત્માભવાનતેઅર્થ
 ડરહાછે॥તેપરમાત્માકેવાછે॥તોઆપંચાસત્રોડપૃથ્વીતેએકલોકકહેવાય॥અનેએવાચૌદલોકનુએકબ્રહ્માડકહેવાયછે॥અનેએવાં
 આંઅનંતકોટિબ્રહ્માડછે॥તેનોકરતાયેકમૂલપુરુષછે॥નેએવાએવાઅનંતકોટિમૂલપુરુષછેતેપરમાત્માપુરુષોત્તમનું॥ધામજેઅક્ષરબ્ર-
 હ્મા॥તેનાલોકએકદેષનેવિષેલિનથર્હજાયછે॥અનેએવુંજેઅક્ષરબ્રહ્મતેનાકારણનેઆધારપરમાત્માછે॥અનેપરમાત્માએવાજેભગવાનતે
 અનંતજિવનોમોક્ષકરવાસારુ॥પૃથ્વીઉપરમનુષ્યદેહનુધારણકરેછે॥તેભગવાનઆજમનેપ્રત્યક્ષમત્યાછે॥અનેતેજેભગવાનમારા
 આત્માનેવિષેરહાછે॥એમસમજિનેપંચવિષયનેમહાપાપરૂપને॥દુઃસ્વરૂપજાણિને॥તેનોત્યાગ્યકરિનેભગવાનનોદૃઢઆશ્રયકર

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥ ૯ ॥

ચો અને દ્વિત્રિયો અંતઃ કર્ણના સ્પર્શને અર્થવિષયપામવા સારુ અનંત જન્મધરિને અનંત પાપ કર્યાં છે ॥ માટે હવે તે પાપથી મુક્ત થવાને યે ॥ પોતા
ની દ્વિત્રિયો અંતઃ કર્ણને ॥ ભગવાન નિસેવામાં જોડિ દેવી ॥ તેને શ્રેય કરિને ભગવાનનાં દરસન કરવાં ॥ અને તે પ્રગટ ભગવાનને સંતના દરસ-
ને કરિને ॥ નેવનાં પાપ સર્વે બહિને ભસ્મ થઈ જાય છે ॥ અને કાને કરિને ભગવાનને સંતના શબ્દ હેતે કરિને સાંભળવા ॥ તેને કરિને કાનનાં પા-
પ ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે ॥ અને ત્વચાએ કરિને ભગવાનના ચર્ણનો સ્પર્શ કરવો ॥ અને મુરવે કરિને ભગવાનના ગુણ ગાવા ॥ તેણે કરિને શિષ્યનાં પાપ
બહિ જાય છે ॥ અને ધર્મે કરિને ચાહિને ભગવાનને ભગવાનના સંતને દર્શને જાયું ॥ ને હાથે કરિને ભગવાનને ભગવાનના સંત નિસેવા કર-
વી ॥ અને બુદ્ધિએ કરિને ભગવાન પ્રત્યક્ષના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરવો ॥ ને ચિત્તે કરિને ભગવાનની મુર્તિનું ચિંતન કરવું ॥ ને મને કરિને ભગ-
વાનના સંકલ્પ કરવા ॥ અને અહંકારે કરિને ભગવાનના દાસ ત્વપણાનું અભિમાન ધરવું ॥ જેહું ભગવાનનો દાસ છું ॥ એવિરિતે દ્વિત્રિયો અંતઃ ક-
ર્ણને ભગવાનને ભગવાનના સંતની સેવામાં જોડિ દેવા ॥ અને તે ભગવાનને સંતની સેવાએ કરિને સર્વ પાપ જે તેના શરૂ થઈ જાય છે ॥ ને જિવાત્મા જેને
બ્રહ્મરૂપ થાય છે ॥ ને ભગવાનના અક્ષરધામને પામે છે ॥ ને અસ્થંદુર ભગવાન નિસેવામાં રહે છે ॥ માટે જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના ભક્ત હોય તેને તો સં-
સારથી જે દુઃસ્વરૂપ ક્રિયા તેનો ત્યાગ કરિને ॥ ભગવાનનું અસ્વરૂપ જન કરવું ॥ અને પોતાને મત્યાજે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના નિરપ-
સનિક સંત ॥ તે નિઃશ્યામામાં દ્રઢવર્તવું ॥ પણ તે માં ફેર પાડવો નહિ ॥ કેમકે મોહાદિ કલેજે નિઃશ્યામામાં સત્પર તે છે ॥ એમ જાણિને પોતા
ના કલ્યાણને અર્થે તે ભગવાનને સંતની આજ્ઞામાં વર્તવું ॥ અને દેહ તથા દેહ સંબંધિ પદાર્થ તેનું પ્રમાણ કરવું ॥ જૈં સો વર્ષ ઉપરના મનુષ્ય પશુ
કોઈ નથી ॥ કેમકે સર્વેને કાલ ભક્ષણ કરિ ગયો ॥ અને આજના પણ જે મનુષ્ય ॥ પશુ પાકા કળાય છે ॥ તે પણ સો વર્ષ કેટલેક નહિ રહે ॥ અ-
ને જિવે અનંત દેહધારણ કરિને ધણાક સંબંધિ કર્યા છે ॥ અને આજગતમાં જેટલિ જાતની સ્ત્રી યો છે ॥ તે સર્વેને પેટ જન્મ થયા છે ॥ અને જિવે
સ્થિનો દેહ ધરિને જેટલિ જાતના પુરુષ છે તે સર્વેને પોતાના ધર્મ કર્યા છે ॥ માટે તે સર્વે સંબંધીના શરૂ થઈ ગયાં છે ॥ તેમ આજનાં સર્ગાં સંધિ થન્ય
માલ તે પણ જરૂર નહિ જરૂર ॥ માટે સર્વે પદાનિવાસનાનો ત્યાગ્ય કરિને પોતાના આત્માને ભ્રમરૂપ માનિને ભગવાનનું ભજન કરવું ॥ અને
જેમ પૂર્વના સંબંધિ અજ્ઞાને કરિને સાંભરતાં નથી ॥ તેમ આજના સંબંધિને જ્ઞાને કરિને વિસારિ દેવા ॥ અને જે એમ નિષમજ્જતો ને કે બહુ દેહને

ચુડા.
સિ. ૫

॥ ૯ ॥

દેહના સંબંધિને અર્થે નત્યર થઈને મંડ્યો છે ॥ ને આત્માના સુસ્વને અર્થે ભગવાનને નથિ મજતો તેને તો મહામૂર્ચ જાણવો ॥ ને તેને કતઘ્ની
 જાણવો ॥ અને તેને અતિશે બુદ્ધિ હિણ જાણવો ॥ અને તે મરજગતમાં રાજા કે દેવા તો હોય ॥ કામદાર કે દેવા તો હોય ॥ મોટો શેઠ શાહુકાર
 હોય ॥ પડિત પૂરાણિ હોય ॥ પણ તે જો પંચવિષયની વાસના ટાલિને ભગવાનને નથિ મજતો તો તેને પિઠ્ઠાર છે ॥ અને તેને મોટમ્મ તો એ-
 ક ક્ષણ માં માંના સપાં મિજાશે ॥ ને તેને પછે યમ પુરી ચોરાસિ ગર્ભવાસના દિક્કના મહાદુઃસ્વ ભોગયયાં પહો ॥ અને ત્યાં કોઈ રાજધન્ય મા-
 લકુરુંબ પરિચાર સહાય કરતાં નથિ ॥ માટે મનુષ્ય દેહ પામિને ॥ વિષય વાસના તો ત્યાગ કરિને ભગવાનનું મજન કરવું ॥ એજ પોતાના આ-
 ત્માનો મહાલાભ છે ॥ અને એલા મલે છે તે જુદી વાલા છે ॥ કેમ કે મનુષ્ય દેહે કરિને જેને ॥ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિક સંત
 પ્રત્ને છે ॥ તેનો જ મોક્ષ થાય છે ॥ માટે તે સમોત્તમારે આજ આવ્યો છે ॥ તે તમારાં બહુ મોટાં ભાગ્ય છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુસ્ય સિદ્ધાંત ॥ ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ સંવત્ ૧૯૦૮ ગણિ સેં ચૌદના મહાશુદ્ધિ ॥ ૧૧ ॥ એકાદશિને દિવસે ॥ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ચુડા-
 મધ્યે ॥ મદનારણજિ ભગવાન જિને પેરડગમણે બારના ઓરડાની ઓસરીમાં પાટુપરગાદિતકિયા બિછાવિને વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે
 કસંબલચત્રધારણ કર્યા હતાં ॥ ને કંઠને વિષે મોગરાના પુષ્પના તથા ગુલાબના પુષ્પના દારધારણ કર્યા હતા ॥ અને હાથને વિષે પુષ્પના બાજુ-
 ગજરાને પોંચીયોધારણ કર્યા હતાં ॥ અને હાથની આંગલિયોમાં ફૂલની વિંદિયો પેહેરિ રૂતિ ॥ અને કાન ઉપર પુષ્પના ગુછધારણ કર્યા હતા ॥ ને
 પાઘમાં બેકોરે પુષ્પના તોરાલટકતા હતા ॥ ને તલાટને વિષે કેસરી આઢ્યને કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિની આગલ ॥
 સાધુતથા દેશદેશના હરિ મક્તની મોટી સભા ભરઈને બેઠિ રૂતિ ॥ પછે મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન રૂપાદ્ર શી કરિને બોલ્યા જે જિવના ક-
 ત્યાણને અર્થે જે સિદ્ધાંત છે તે કહિયે છે ॥ જે અનંત કોટિ દ્વિત્વાંડનિ ઉત્પતિ સ્થિતિને પ્રલય ॥ તેના કર્તા એક ભગવાન છે ને સર્વના સ્વામિ છે ॥
 ને સર્વના આધાર છે ॥ એમ જે જિવ જાણતો હોય ॥ પણ તે ભગવાન વિના વિજા કોઈ કાલ કર્મ માયાદિક ॥ તેને કતજાણે જાદિ ॥ અને એવા જે ભગ-
 વાન તે જ આ પ્રત્યક્ષ છે ॥ એમ જે સમજો હોય ॥ અને જે યુ પૂર્વે ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા તેનું મહાત્મ્ય સમજાય છે ॥ ને પૂર્વે થયા જે ભગવાન-
 ના સાધુ તેનું જે યુ મહાત્મ્ય સમજાય છે તેનું જે પ્રગટ ભગવાનનું મહાત્મ્ય સમજે ॥ તથા તે ભગવાનના સાધુનું મહાત્મ્ય સમજે તો તે જિવનો સાક્ષાત્

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત.
॥ ૧૦ ॥

કારમોક્ષથાય છે ॥ અને એટલો નિશ્ચય જેને થયો ॥ તેને કાંઈ કર્યું બાકિ રહ્યું નથી ॥ માટે આવા તજેંદા હાડે તે દહાડે સમજે જ છુટકો છે ॥ ને સૂજે તો
આજ સમજો ॥ ને સૂજે તો કોટિયુગ કેડે સમજો ॥ અને સૂજે તો એક શબ્દ કહ્યો સમજો ॥ ને સૂજે તો અનંત શબ્દ કહ્યો સમજો ॥ પણ એવા તસ-
મજે જ જિવનો મોક્ષ છે ॥ અને એવા ત જાણ્યા વિના બિજા અનંત સાધન કરે તોય પણ જિવનું કલ્યાણ થાય નહિ ॥ માટે પ્રગટ ભગવાન અને જિવને
મનુષ્યનો દેહ ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો મહાત્મ્ય સહિત દ્રઢ નિશ્ચય થાય ॥ તે જ અતિ શોભી ભણે ॥ અને એ તો સમો જેને પ્રાપ્ત થાય ॥ ત્યારે જ
તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને પૂર્વ પળ જેના જેના કલ્યાણ થયા છે ॥ તે પણ પ્રગટ ભગવાન થઈ જાય છે ॥ માટે મોટા પુરુષો એ પણ શાસ્ત્ર
માં અને કયા તો ભરવાને ને પ્રગટ ભગવાનને પ્રગટ ભગવાનના સંત તેને જ કલ્યાણના કર્તા કહ્યા છે ॥ અને જેવું પરીક્ષ મગવાને પ્રોક્ષ સાધુ
નું મહાત્મ્ય છે ॥ તેવું જ પ્રગટ ભગવાનને પ્રગટ સાધુ ॥ તેનું મહાત્મ્ય સમજવું ॥ એમ જ મોટા પુરુષ કહિ ગયા છે ॥ માટે પ્રગટ ભગવાન તે જ એક આત્મંતી
ક કલ્યાણના દાતા છે ॥ તે સારુ એટલો જેને નિશ્ચય થયો તેને કાંઈ કર્યું રહ્યું નથી ॥ ને તેને કાંઈ સમજવું બાકિ રહ્યું નથી ॥ એને તો સર્વોપરી મોક્ષ
નો માર્ગ દર્શાવ્યો છે ॥ અને તેનું તો કલ્યાણ થઈ જ રહ્યું છે ॥ અને તેની રવિગ્ન થકા ભગવાનના અક્ષરધામને પામે છે ॥ અને મોરે પળ જેને જેને
પ્રગટ ભગવાનને પ્રગટ ભગવાનના સંત મલ્યા છે ॥ તેનાં જ વગર દારવડે કલ્યાણ થયા છે ॥ અને પ્રગટ ભગવાનને સંત મલ્યા વિના તો ॥ જ પત પસા
ધન કરિ કરિને મરિ જાય ॥ તો પણ જિવનું કલ્યાણ થાય નહિ ॥ અને ગોપિગોવાલાં ॥ યાનરા આદિક જેને જેને પ્રગટ ભગવાન મલ્યા તેને કાંઈ-
યે સમજતાં નહોતાં ॥ તો પણ તેને પ્રગટ ભગવાનને વિષે દૃઢ હેતુ થયું ॥ તો તે સર્વે સાક્ષાત્કાર પરમ પદને પામિ ગયા ॥ અને તેના ગુણ મોટા બ્રહ્માદિ
ક ગાય છે ॥ માટે તે સમો આજ તમારે આવ્યો છે ॥ તેને જ તન કરિને રારવજો ॥ તો તમારાં કલ્યાણ સાક્ષાત્કાર થઈ રહ્યાં છે ॥ એમાં કાંઈ સંશ-
ય નથી ॥ પછે શયલ કશા ભારુ પજિ એ મહારાજને પ્રેક્ષ પુછ્યું ॥ જે મહારાજ પૂર્વે ક્રુણા અવતારમાં રૂપિ મહા હાસ્યને મળે લાહતા ॥ ને શા-
સ્ત્ર પૂર્ણ થાં ચતાહતા ॥ અને આજ પણ કેટલાં કશા રૂપ પૂર્ણ થાં મળેલા છે ॥ પણ તેને પ્રગટ ભગવાનનું સ્વરૂપ ઓલવાતું નથી ॥ તેનું શું કર-
ણ હશે તે કહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે શાસ્ત્ર પૂર્ણ થાં છે ॥ તો રવરા પળ એને ભગવાનનો આશરો નથી ॥ માટે કામ ક્રોધ ભ્રાદિકે
કરિને એના જિવને દુરવિનારવ્યો છે ॥ અને કામાદિક શત્રુ એને માથું ડાકવા દેતા નથી ॥ પછે તે પંડિત પણ જે તે પોત્તે પેટે જ ભગવાનને ભગ

ચુડા.
સિ. ૫

યાનના ભગતને સમજે છે ॥ જે જે મ અમારા કામાદિક શત્રુની પ્રતિનિધિ પામતા ॥ તેમ એના કામાદિક નિપ્રતિનિધિ પામતા હોય ॥ એમ સમજિ-
 ને ભગવાનને ભગવાનના ભક્તને વિષે દોષ સમજે છે ॥ માટે તે પાપે કરિને પ્રગટ ભગવાનનું સ્વરૂપ એને ઓલસ્યામાં આવતું નિધિમાં દેશાસ્થપૂરાણને વા-
 ને છે ॥ પણ એને ભગવાનને ભગવાનના ભક્તનો જેમ છે તેમ મદિમા સમજાતો નથી ॥ તેણે કરિને પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થતો નથી ॥
 એ તમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુરય સિદ્ધાંતઃ ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ સંવત્ ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિદો ॥ ૧૪ ॥
 મદ્દશુદિ ॥ ૧૨ ॥ દ્વાદશીને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી ચુડામધ્યે ॥ મરનારણિ જિભગવાન જિને ઘેર ડગમળા બારના ઓરડા નિઆ
 ગલ્લ ચોક ચે પાટ પરગાદિત કિયા બિઠાવિને ધિરાજ માન થયા હતા ॥ નેરા તાકિનરવાપનો સ્તરવાલને ડગલિધારણ કર્યા હતા ॥ અને મસ્તક
 ઉપર સોનેરી પાઘલાંધિ દ્વિતી અને સોનેરી કોરે છેડા લોગુઠી રેટોધારણ કર્યો હતો ॥ અને કેદેડે કસંબલુ સેલું બાંધ્યું હતું ॥ ને એક સેલું સ્વભેધાર-
 ણ કર્યું હતું ॥ અને કંઠને વિષે મોગરાને જાડેને ગુલાબના દારધારણ કર્યા હતા ॥ ને બેહાથને વિષે બાજુ બંધને ગજરાધારણ કર્યા હતા ॥
 અને પાઘમાં તો રાલટકતા હતા ॥ ને કાંન ઉપર ગુલાબના પૂષ્પના ગુચ્છધારણ કર્યા હતા ॥ અને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કર્યો હ-
 તો ॥ ને ડગમળે ફરવાર્ધિદે ધિરાજ માન થયા હતા ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિદે નિઆ ગલા ॥ સાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્ત નિમોદી સખા ભરાઈ-
 ને બેઠિહતિ ॥ અને દિવસના ચાર વાગે સખા થઈ હતિ ॥ પછે હરિ કૃષ્ણ ભગવાન બોલ્યા ॥ એકાદશી આદિક નું વૃત્ત કરવું તેનું શું કા-
 રણ છે ॥ તો આજિય નિજે વૃતિ ઓછે ॥ તે પંચ વિષયમાં પ્રવર્તિ ગયું છે ॥ તેને તેને વિષય થકિ પાછિયાલિને ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડિ
 દેખિ ॥ એજ સર્વે વૃત્ત રૂપવાસાદિક નું કાલ છે ॥ અને તે દ્વંદ્વિયો નિવૃત્તિ ઓ વિષયમાં પ્રવર્તે છે ॥ તેણે કરિને જિયને જન્મ મરણનાં દુઃખ
 ભોગવવા પડે છે ॥ હવે તે કેવિરિતે વિષયમાં દ્વંદ્વિયો પ્રવર્તે છે તો શ્રોત્ર નિવૃત્તિ છે તે સદ્માં વસાઈ ગઈ છે ॥ ને ત્વચા નિવૃત્તિ છે તે સ્પર્શ-
 માં વસાઈ ગઈ છે ॥ ને નેત્ર નિવૃત્તિ છે તે રૂપમાં વસાઈ ગઈ છે ॥ ને નાસિકા નિવૃત્તિ છે તે ગંધમાં વસાઈ ગઈ છે ॥ એવિરિતે દ્વંદ્વિયો ને ચાર
 અંતઃ કરણ નિવૃત્તિયો જે તે પોતપોતાના વિષયમાં એકરસરૂપ થઈ ગયું છે અને તેણે કરિને જન્મ મૃત્યુને પામે છે ॥ તે ઉપર વેદ નિશ્ચિતિ
 છે ॥ જે યામ નિસર્ગતિ ભયેત્ ॥ માટે ભગવાનના ભક્ત હોય તેને તો એ દ્વંદ્વિયો અંતઃ કરણ થિનો રવોળયો જે સદ્દેવે તન્ય બ્રહ્મ આત્મા ॥

तेनेपोतानुंस्वरूपमानयुं॥अनेशब्दविषयनुंजेस्वरूपदुरयछे॥तितोशोत्रेइंद्रियनेनेएनादेवजेदेगपाछेतेनेनेमननेछे॥पणआत्मानेतेनुंस्वरूपदुरय
लेशमात्रनथि॥अनेस्पर्शनुंजेस्वरूपदुरयतेत्यचाईंद्रिनेनेवायुदेयतानेनेमननेछे॥पणमारेआत्मानेनथिनेहुंतोसदायअसंगिछुं॥अनेरूप
कुरूपनुंजेस्वरूपदुरयतेतोचक्षुइंद्रिनेनेसूर्यदेयनेनेमननेछेनेहुंतोसदायस्वरूपरूपकुं॥अनेरपटरसादिकनुंजेस्वरूपदुरयतेतोरसनाइंद्रिने
नेव्यरूपदेयतानेनेमननेछे॥पणमारेआत्मानेनथि॥नेहुंतोसदायब्रह्मानंदरूपछुं॥अनेरूपगंधदुर्गंधनुंजेस्वरूपदुरयतेतोघ्राणइंद्रियनेनेअस्थ
मिष्ठुमारदेयतानेनेमननेछे॥नेहुंतोअरूपएयोआत्माकुं॥अनेसारानरसाबोलवानिविगतियेकरीनेजेस्वरूपदुरयतेतोवाकइंद्रिनेनेअग्नि
देयतानेनेमननेछे॥पणमारेनथिहुंतोसदायशान्तिरूपछुंनेसर्वेनोजाणनारोछुं॥नेएतोसर्वेमायाकृतमिथ्याछेनेब्रह्मन्तिरूपछे॥नेहुंतोसदा
यअसंगिछुं॥नेहुंजेआत्मानेमारास्वरूपनाउपयोगमांमाईकपंचविषयतेकांईकाममाश्रावतांनथि॥अनेमाईकविषयतोदुरयरूपछे॥अने
ब्रह्मरूपएयोजेहुंआत्मानेमुनेजडएवाजेपंचविषयतेदुःस्वरूपदेनाराछे॥एतोनर्करूपजछे॥अनेहुंतोब्रह्मानंदछुं॥एयोजेहुंआत्मानेमने
तोपरमात्मानुंस्वरूपएजशान्तिउपजायेएमछे॥अनेतेणेकरिनेजहुंस्वरूपियोथाउं॥एयोछुं॥पणमाईकस्वरूपेकरिनेहुंस्वरूपियोथाउएयोन
थि॥नेहुंतोपरमात्मायतेजस्वरूपियोथाउएयोछुं॥माटेब्रह्मरूपपोतानाआत्मानेमांनिनेप्रगटप्रमाणएवाजेभगवानतेनुंभजनकरयुं॥तेभग
वानकेवाछे॥तोमनुष्यजेवादेखायछेतोपणदिव्यरूपछे॥नेमायापरछेअनेमनुष्यजेवाछे॥तोपणजडनेचैतन्यबेनाआधारछेअनेमाराआ
त्मानेविषेपणअरयंडविराजमानरह्याछे॥अनेजेवाप्रगटप्रमाणप्रत्यक्षदेखायछे॥तेयानेतेयासाक्षात्कारमूर्तिमानमाराआत्मांमांस
दायविराजमानछे॥माटेमारेइवेआषयुजयुंनथि॥नेजन्मबुंमरयुंनथि॥हुंतोब्रह्मरूपछुंनेकतारथेछुं॥एमरमजताहोयतेतोभगवाननाभ
क्तअंतरदृष्टिवालाछे॥अनेएवाजेअंतरदृष्टिवालाभगवाननाभक्तछे॥तेथिकितोभगवाननेभगवाननुंभामतेअणुंमात्रपणछेरेनथि॥अनेजे
यास्वरूपदृष्टिवालाछेतेथिकितोभगवानघणाजछेरेह्याछे॥नेतेतोनुछबुद्धियालाछे॥अनेतेनेमाईकदृष्टिवालाजाणयातेनेनेकोईकालेशां
न्तिथायनहिं॥केमकेशान्तितोअंतरदृष्टिमांछे॥तेएमारगतोभूतिगयाछेतेक्याथिशान्तिथाय॥जेमकोईकेपुरुषनेउगमणेगांमजयुं
होयनेचाल्यामांछेआधमणुं॥तेजेमजेमचालेतेमतेमछेरुंपडतुंजाय॥पणतेगामआयेनहिं॥तेमबारदृष्टिवालापुरुषजेमजेमसाधनकरे

॥ तेम तेम तेने भगवानधिउत्तुं छेदुं थनुं जायछे ॥ केम केरणे तोपरमेश्वरनिदिशजदिठिनथि ॥ अनेपरमेश्वरनिदीश तो अंतरद्रष्टिमांछें ॥ नेएतोबार
 द्रष्टिव्यालाछे ॥ माटेजे भगवानना भक्त होय तेने तोसदायग्रंतरद्रष्टिरारिषनेपोतानी दशइंद्रियोने अगियारसुमंन तेने भगवानना स्वरूप
 मांजो डिदेवा ॥ तेकाने करिने भगवाननी कथा किर्तन सांभलवां ॥ नेतेणे करिनेपोताने पूरणकामथायुं ॥ ने त्वयाए करिने भगवानना चरण
 नोस्पर्ष करिने ज आनंदपामयुं ॥ अनेने ने करिने भगवानने भगवानना संतना दर्शन करिने ज प्रथायुं ॥ नेरसनाये करिने भगवानना गुण
 गाथा ॥ तेणे करिने परम आनंदमानयो ॥ ने नासिकाये करिने भगवानने चड्याजे चंदन पुष्प तेने सुगंधिये करिने ज स्वरूपमानयुं ॥ अने हाथे
 रिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनि सें या करिने ज स्वरूपमानयुं ॥ एषिरी ते दशइंद्रियोने चार अंतःकरण तेणे करीने भगवाननी मूर्त्तिमां
 जो डायुं ॥ ने तेमां अतिशे आनंदपामयुं ॥ पण माई कपंच विषयनां स्वरूप तेणे करिने स्वरूपनमानयुं ॥ अनेने माई कविषयने देखिने तो प्राप्ति
 पामयुं ॥ जेम विषयने देखिने प्राप्तिपमाय छे तेम माई कविषयने देखिने प्राप्तिपामयुं ॥ अनेने माई कविषय थकि तो दूर ज भागी जायुं ॥ जेम सर्प
 थि भागिये छे ये तथा इडकाया कुतरा थि भागिये छे ॥ तेम माई कपंच विषय थकि भगवानना भक्तने पाछा भागयुं ॥ केम के विषयनां स्वरूप तो
 अतिषे दुःखरूप छे ॥ माटे अतिशे पापरूप जाणिने ॥ तेनो त्याग करिनेपोताने ब्रह्मरूपमांनिने अंतरद्रष्टि करिनेपोताना आत्माने विषे शांति
 पामयुं ॥ अनेपोताने मत्वा जे प्रत्यक्ष भगवान तेने स्वरूपरूप जाणिने तेनुं भजन करयुं ॥ अने एषि समजण्याला जे भगवानना भक्त बाई
 अथवा भाई ॥ त्यागि अथवा भ्रष्ट ॥ ते सर्वे निवांसना टलि जायछे ॥ ने तेतो छतिदेहे ब्रह्मरूप छे ॥ ने एने काई करयुरे हेतु नथि ॥
 ॥ इति श्री मुरयसिद्धांत ॥ ॥ श्री हरि ऋणाय नमो नमः ॥ संवत् ११ ॥ अंगणिसें ११ ॥ चौदना ॥ मद्राशुदितेरसने दिवसा ॥ म
 हाराज श्री हरि ऋण भगवान गाम श्री चुडा मध्ये भटनारणजी भगवानजिने घेर उगमणे बार ओर डानि आगल चो कवचे पाट उपर गादित
 किया बिछा विने ते उपर विराजमान थयाहता ॥ अने किनरथापनो स्वरुप लने डगलि पेखां हता ॥ ने कस्तूर पद्म धारण करिहति अने के
 देडे गुठारे होपहेरीने सोनेरी कस्तूर बलसे लुं बांध्युहुतुं ॥ ने एकसे लुरव भाउपर धारण करयुहुतुं ॥ अने सर्वे अंगने विषे सुगंधिमान पुष्पना
 आभूषण सो भिरहां हता ॥ अने ललाटेने विषे कुंकुना चांद सो कन्या होतोने पोताना मूरवा विंदनि आगल साधु तथा देशदेवाना हरि भक्तनि

શ્રીમુર્ય
સિદ્ધાંત.
॥૧૨॥

સમામરાર્દનેબેઠિદતિ॥પછેમહારાજબોવ્યાજેજિવનેખગવાનખજ્યામાંઅનંતઅંતરાયછે॥તેઅંતરાયમાંમુમુક્ષુનેમૂક્તબંધાયનહિ॥અને
જેઅંતરાયનારોક્ષ્યાંરોકાયછે॥તેતોપામરનેવિષયિછે॥નેતેતુચ્છબુદ્ધિવાલાછે॥અનેજેમાર્કપદાર્થનારોક્ષ્યાંરોકાયછે॥તેખગવાનનામ
રૂપદનેનથિપામતા॥જેમરામચંદ્રજિખગવાંનવનમાંથિઆવતાહતા॥તેસમેઅયોધ્યાનામનુષ્યદર્શનકરવાસર્વેસામાદોહ્યાં॥પછેરામ-
ચંદ્રજિયેરવરાંરમોટાનાપારવાંલેવાસારુમાયારચિ॥તેગામબારઆવ્યાત્યાંતોપૈસાનાદગલાજણાળાં॥પછેતેમાંકેટલાકલોભા-
ર્દનેલેવામંદિગયા॥નેતેમાંકેટલાકનલોભાળાંતેઆષેરાચાત્યાત્યાંસોનામોરનાદગલાદેચાળાં॥ત્યારેતેમાંકેટલાકલોભાર્દનેર-
દિગયા॥નેત્યાંથિકેટલાકઆઘાચાત્યા॥ત્યાંપારસમણિયોનાદગલાદેચાળાં॥તેમાંકેટલાકલોભાર્દનેરોકાર્દિગયા॥પછેતેમાંજે
રવરેરવરાંરામચંદ્રજિનાનિરવાસનિકખક્કહતા॥તેમગવાનનીપાસેપહોચ્યા॥નેતેનેખગવાનેઅખયપદઆપ્યું॥નેતેનાઉપરખગવા-
નઘણાપ્રસન્નથયા॥તેમજેઆજપણખગવાનખજતાહોયા॥તેનેઆલોકનાસ્ત્રિછોક્રાંધન્યમાત્રગામગ્રાસલોકનિલાજમતપંથાદિ
કઆલોકનાપંચવિષયસંબંધિસર્વેસ્વતેપૈસાનેઠેકાળેછેઅનેજેદેવલોકનાંસ્વતેતોરૂપેયાનેઠેકાળેછે॥અનેબ્રહ્માનાલોક
નાંજેસ્વતેતેસોનામોરનેઠેકાળેછે॥અનેજેવંરારાનુંસ્વતેતેતોમોતિદિરાનેઠેકાળેછે॥અનેપ્રધાનપૂરુષનાલોકનુંસ્વતેતે
તેતોરત્નનેઠેકાળેછે॥અનેપ્રકૃતિપુરુષનાલોકનુંજેસ્વતેતેતોમણિનેઠેકાળેછે॥અનેઅક્ષરબ્રહ્મનુંજેસ્વતેતેતોપારસમણિને
નેઠેકાળેછે॥અનેએજેસર્વેસ્વતેકહ્યાંતેમાંજેનલોભાયતેજખગવાનનાચરણારથિદેનેવિષેજર્દનેઅખયસ્વતેનેપામેછે॥નેમહાસ્ત્ર-
રિથિયાથાયછે॥તેમાટેજેખગવાંનનારવરેરવરાંઆકાંતિકખક્કહોયા॥તેતોમાર્કસ્વતેનાસર્વતનેદુરવરૂપનેપાપરૂપજાણિનેતેનો
ત્યાગકરિદેયો॥કેમકેસ્વતેખગવાનનામાર્ગમાંવિઘ્નકરનારાછે॥અનેયદિએમાંસ્વતેજેવુંજણાયછે॥પણતેમાંસ્વતેજેતે
લેશમાત્રનથિ॥કેમકેમાર્દ્રષ્ટિવાલાછે॥પણજેજાનીછેતેતોમાર્કસ્વતેનાસર્વતજાણેછે॥માટેમાર્કદ્રષ્ટિવા
લાજિયજેતેખગવાનનાખક્કનીનિંદ્યાકરેતેણેકરિનેખગવાનનાખક્કનિમોટમ્યઘટતિનથિ॥નેતેકદાપિવચાણકરેતેણેકરિને
કાર્દિખગવાનનાખક્કનિમોટમ્યઘટતિનથિ॥કેમકેખગવાનનાખક્કનિમોટમ્યછેતેતોઅયિનસિછે॥તેતોકોર્દકાસેવેધેઘટેયવિ

ચુડા.
સિ. ૭

नथि॥ जेम प्रहृदनिनिंदाहिरण्यकश्यपुयेघणिककरि॥ पणतेणेकरिनेप्रहृदनिमोटम्यरंचमानओछिथईनहीं॥ नेतेहिरण्यकश्यपुने
 नाशथयो॥ अनेनरसैमेहेतानीनागरेतथामंडलिकेनिंदाकरि॥ तेणेकरिनेपणमेहेताजिनिमोटम्यघटिनथि॥ एविरितेपूर्वपणाकभ
 क्तोनिविमूरपजिवोएनिंदाकरिछे॥ तोपणभगवाननाभक्तनेज्जयथयोछे॥ अनेनिंदानाकरनाराओनुंभुंडंथयुछे॥ त्यांकसारि
 छेजे॥ संतसंतोपेजातहे॥ धर्मराज्यअरुवंश॥ देख्यानहोयतोदेखत्यो॥ रायणकौरवनेकंस॥ माटेविमूरस्थजिवनाशब्दसाभक्तिनेभ
 गवाननाभक्तनेहरणशोकपामवुंनहिं॥ अनेसदायआनंदमारहेयुं॥ अनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननानारदसनकादिकजेयानिखा
 सनिकप्रत्यक्षनासंततेनायचननाविश्वासरायिनेजेमभगवाननीआताहोयतेमांमनक्रमवचनेसायधानवरतयुं॥ पणलोचापोचान
 रहेयुं॥ अनेधर्मसंबंधिलाजतथाभगवाननीभक्तिनीजेलाजतेनेतोद्रढकरिनेरारयि॥ केमकेयर्तमानचुकियेतोसतसंगमांलाज
 जाय॥ नेभगवाननाभक्तपणामार्योदआये॥ नेभगवानकुराजिथाय॥ तेसारूएलाजतोसिरसाटेरारयि॥ केमकेएलाजतोपोता
 नाआत्मानाकल्याणनेअर्थेछे॥ अनेजेलोकीकलाजछे॥ तेतोआत्मानुंभुंडंकरेएथिछे॥ माटेभगवाननाभक्तहोयतेनेजगतनालो
 कनीलाजनोत्यागकरीनेभगवाननास्वरवनोलोभरारययो॥ तेभगवाननुंस्वरवकेयुंछे॥ तोअपरमितछे॥ अनेभगवाननांगकदरश
 नकरे॥ तोतेमांपंचपिषयनुंस्वरवभेगुंआयेछे॥ नेतेजिवपूर्णकामथायछे॥ अनेमाईकपंचपिषयतोसुजेएलाभोगयेतोपणतृष्णामटेन
 हिं॥ माटेभगवाननाभक्तहोयतेनेतोस्थुलसूक्ष्मनेकारणएजेत्रणशरिरतेथकिपोतानाआत्मानेनुदोनेशुद्धचैनन्यब्रह्मानिनेप्रगटप्र
 माणजेभगवानतेनोद्रढआश्रयकरीनेतेनायचनमांवरतिनेतेनुंभजनकरिनेभगवाननाअरुवंडस्वरवनेपामवुं॥ एजमनुष्यनेदेहेअवश्यज
 रूरकरवानुछेअनेप्रगटभगवाननेपोतानेमनुष्यनोदेह॥ एसमोअतिसेदुर्लजछे॥ माटेतेसमोवृथाजवादेवोनहिं॥ नेभगवानभजिलेवा

॥ इतिश्रीमुरवसिह्वातसमाप्त॥ ॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ संवत्॥ १९॥ ओगणिसे॥ १४॥ चौदनामाहाशुदि१५
 चौदशनेदिवससंध्याभारतिथयापछे॥ महाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीचुडामध्ये॥ भटनारणजिभगवानजिनेघेरउमणेबारओरडा
 नीआगलचोकवचेपाटउपरगादितकियाबिछाविनेतेउपरविराजमानथयाहता॥ अनेसर्वेअंगनेविषेजरियानिवस्त्रधारणकर्याहतां॥

श्रीगुरुय
सिद्धान्त
॥१३॥

बुध.
सि.९

નેકંઠનેવિષેગુણાવનાદારપેદેસ્થાદતા॥નેદાધનેવિષેપુષ્પનાદાજુબંધનેગજરાધારણકસ્થાદતા॥નેફૂલનાતોરાનેગુચ્છોમિરસ્થાદતા॥અ
 નેચાલરનેવિષે॥કેસરનેઅરચાનેકંકુનોચાંદલોકસ્થાદતો॥અનેપોતાનામૂરવાર્વિદનેઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિમોદિસખા
 ખરાદનેબેઠિદ્ધતિ॥પછેમાદ્વારાજબોલ્યાજેસાંભલો॥સર્વેનેએકવાતકરવીછે॥જેભગવાનનેદર્શનેઆવયું॥તેતોપોતાનાઆત્માનાક
 ત્યાણનેઅર્થેઆવયું॥પણજગતમાંજેમમથાયાતથાવેસાથોજોવાજાયછેતેમભગવાનનાદર્શનકરવો॥એભગવાનનાદર્શનતોસ
 ર્વેન્દ્રિયોનિયમમાંરાખિનેઆગ્રહતિકરિનેકરવાંપણફાટેલદ્રષ્ટિયેભગવાનનાદર્શનકરવાંકેમકેભગવાનપાસેજર્દનેતોપાપનો
 ત્યાગકરવો॥પણત્યાંઆવિનેસ્ત્રિયાદિકનાકુદ્રષ્ટિયેકરિનેરુપજુવેતોતેનેઉલટુંમહાપાપલાગેછે॥તેપાપકોઈકાલેઘુટેનહિ॥તે
 કહ્યુંછેજે॥અન્યક્ષેત્રેકતપાપાંતિરથક્ષેત્રેધિનસ્થતિ॥તિથક્ષેત્રેકતપાપાંકજલેપોઅવિષ્યતિ॥અશ્લોકમાંઅમકહ્યુંછેજે॥બિજેઠે
 કાળેપાપકસ્થાંહોયતેપાપભગવાનનેભગવાનનાસંતનેદર્શનેકરિનેનાશપામેછે॥અનેભગવાનનેસંતપાસેજર્દનેભગવાનનીમૂ
 ર્તિનાંદર્શનમુકિનેઆડિઅવલિકુદ્રષ્ટિયેકરિનેજોવાયા॥તોતેપાપકજલેપથાયછે॥કેત્યાંકોઈકાલેતેપાપટટેનહિ॥કેમકેમ
 ગવાનનેદર્શનેજેજેઆવેછે॥તેતોમોટાદેવજેયાછે॥નેબાર્દયોદ્ધરિભક્તછે॥તેતોરાધિકાલક્ષ્મિપારયતિદ્રુપદિનાનકિગોવિયોમિ
 રાંબાર્દી॥અંજેયિયોછે॥અનેપુરુષછેતેતોઉદ્ધયજિસદામાત્રંદાવનનાગોપા॥નારદસનકાદિકઅર્જુનપ્રહ્લાદઅંજેયાછે॥અમજાગિ
 નેન્દ્રિયોઅંતઃકરણનિજેપ્રતિયોછેતેનેનિયમમાંરાખિનેભગવાનનાસ્વરૂપમાંજોડિદેવાં॥કાનનીવ્રતિનેભગવાનનાશબ્દમાંજોડિ
 દેવિ॥નેત્યચાનિવ્રતિનેભગવાનનાચરણનાંસ્પર્શમાંજોડિદેવિ॥નેનેત્રિવ્રતિનેભગવાનનારૂપમાંજોડિદેવિ॥અવિરતિદશન્દ્રિયોને॥
 ચારઅંતઃકરણનિજેપ્રતિયોતેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનાસ્વરૂપમાંજોડિદેવિ॥અનેઅમજેભગવાનપ્રત્યક્ષમાંજોડાયછે॥તેનાંપાપસર્વેબલિ
 જાયછે॥નેતેમક્તબહ્મરૂપથાયછે॥અયોપ્રત્યક્ષભગવાનનેપ્રત્યક્ષભગવાનનાસંતનોપ્રતાપછે॥માટેઅમારિપાસેઆવિને॥એક
 અમારાંજદરવાનકરવાં॥પણચપલદ્રષ્ટિરાવિનહિતોતમારાંસર્વેનાંકત્યાણથાડોઅમાંકોઈવાતનોસંશયનથિ॥
 ॥ઈતિશ્રીમુરચસિદ્ધાંતઃસમાપ્ત॥ ॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોંનમોં॥સંવત્ ૧૧૧૧ઓગણિસે ૧૧૪૧ ૥ચૌદનામહાપદિ ૧૫૬

119311

વાનેદિવસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન॥ગામશ્રીચુદામધ્યે॥દ્વાલાખાવસિંગજિભાદુંગરજિભાદૈનાદરબારમાંડુગમખેબાર
 ઓરડાનીઓસરિમાંઢોલિયાડપરગારીતકીયાબિઠાવિનેતેડપરવિરાજમાનથયાદતા॥અનેસોનેરીસૂરવાલનેડગલિધારણકસ્યાદ-
 તાં॥અનેગુઢોરેડોનેસોનેરિસેલુંકેદેડેધારણકસ્યુંદતું॥નેએકસેલુંસ્વભેનારખ્યુંદતું॥અનેકઠનેવિષેગુલાબનેજાઈનાપુષ્પનાદારધારણ
 કસ્યાદતાનેદાથનેવિષેબાજુબંધનેગજરાધારણકસ્યાદતા॥નેકાનડપરફૂલનાગુછશોભિરહ્યાદતા॥અનેપાઘમાંપુષ્પનાનોરાત્ય
 ટકતાદતા॥નેપોતાનામુરવારવિંદનિઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિમોરિસમાભરાઈનેબેઠિદતિ॥પછેશ્રીહરિકૃષ્ણમહા
 રાજબોધ્યાજે॥અજિવનેવારંમવારજન્મમરણથાયછે॥તેનુંકારણથુંછે॥તોજિવનેપોતાનામનનોઅતિશેવિશ્વાસછે॥તેમનજે
 તેજિવનેવિષયમાંપ્રતિકરાવિનેજન્મમરણનેપમાડેછે॥જેમરાજાનેપોતાનોપ્રધાનનોવિશ્વાસદોય॥નેસાદુકારનેજેમવાળોતરતે
 વિશ્વાસદોય॥પછેતેપ્રધાનતથાવાળોત્તરદગોકરિનેરાજાનેતથાસાદુકારનેમરાવીનરવાયે॥નેતેનારાજ્યધન્યનાધણિથાયછે॥તેમજે
 મનછે॥તેતોસદાયદગાદારછે॥તેજિવનામહાશત્રુજેપંચવિષય॥તેનિજસદાયકલ્પનાકસ્યાકરેછે॥અનેતેવિષયથકેકોદીકા
 લેલ્લપથતુંજનથી॥અનેભગવાનનેમારગેતોમનજેતેચાલતુંજનથી॥અનેભગવાનનોમારગતોજેનેપ્રતિસેઅગમછે॥અનેપંચવિષયમાં
 ચાલવું॥તેતોમનનોઅનાદિનોદાલછે॥કેમકેમનહેતમાયાથકિથયુંછે॥નેપંચવિષયછેતેપણમાયામાંથીથયાછે॥માટેતેમ-
 નનેવિષયસનમુરચાલતાંઅનંતદુઃસ્વપડતાંદોયતોપણતેથકિમનજેતેપાકુંવલતુંનથી॥નેતેમાંથિમનકાયરથતુંનથી॥અનેજિવ
 નેતેમનનેતોઘણુંવિલક્ષણપણુંછે॥તોપણમનનેવસ્થઈનેપોતેઆનંદરૂપછે॥તોપણમહાદુઃસ્વનેભોગવેછે॥જેમચુલાડપરચોરવારા
 પયામુકેત્યારેપ્રથમચુલાનેતાપલાગેછે॥નેપછેતપેલીનેતાપલાગેછે॥નેપછેતેમાંપાણિડનુંથાયછે॥નેપછેચોરવાનેતાપલાગેછે॥
 તેચોરવાઘણાઅભિથકિજુદાછે॥તોપણતેઅગ્નિનેસંગેકરિનેતાપનેપામેછે॥તેમઆત્માજેતેપૃથ્વીજલતેજયાયુ॥આકાશઅદંકાર
 રમદતત્યનેપ્રધાનજેઅશાયરણતેથકિપરછે॥નેચૈતન્યનીરાકારવ્યાપકછે॥તોપણપંચવિષયનિઆસક્તિયેકરિનેજેમનો
 સંગકસ્યોછે॥તેપાપેકરિનેઅતિશેક્રેશનેપામેછે॥પણઆત્માવિષયભોગેકરિનેસ્તુતિયોથાયવોનથી॥અનેઆત્માતોસર્વથ-

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૪॥

કિંચિત્કષણછેનેઅસંગીછે ॥ ને સ્કર્યરૂપછે તો પણ અજ્ઞાન થકિ મનને સંગે કરિને દુઃસ્વપામે છે ॥ જે મધરનો રહેનારો પુરુષ ઘરથિનો રવો છે
॥ તો પણ તે ઘરના ઉપર કોઈ માંડાપથરો નારવે તો તે પુરુષ ઘરની આશક્તિયે કરિને મહાદુઃસ્વને પામે ॥ તેમ આત્મા જે તે દેહરૂપ ઘર થકિ જુદો છે ॥
તો પણ તે દેહની આશક્તિયે કરિને અતિ સે દુઃસ્વને પામે છે ॥ ને દેહને જન્મે કરિને જન્મ માને છે ॥ અને દેહને મર્યે કરિને પોતાને મૃત્યુ માને છે ॥ એ
સર્વે મનને સંગે કરિને આત્માને વિપરિત જ્ઞાન થઈ ગયું છે ॥ માટે સત્યુરુષનો આશ્રય કરિને શ્રદ્ધા જ્ઞાનને પામવું ॥ ને દેહને તો દુઃસ્વરૂપને ના સવં
ત જાણિને મનના સંગને છોડિને કે તાં વિષય નિવાસનાનો ત્યાગ કરિને દ્વિયો અંતઃકરણને પોતાના સ્વાધિન માં લાવિને એ સર્વેને જગવાં
યાન નિનવ થા ભક્તિ માં જોડિ દેવાં ॥ જે મરાજા જે તે રાજ્યની તિને ભણિને સર્વે વસ્તિને વશ કરે છે ॥ તેમ ભગવાનના ભક્તને પણ રાજનીતિ
રૂપ જ્ઞાંતિ સિદ્ધ કરવું ॥ કે ત્યાં સ્થિત સ્કક્ષ્મને કારણે પાજે ગ્રણદેહ ॥ તે થકિ પોતાના આત્માને નો રવો સમજીને તે આત્માને વિષે પરમા
ત્મા સદાય અરવંદ રહ્યા છે ॥ તે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ છે ॥ એમ જાણિને અંતરદ્રષ્ટિ કરિને નિરંતર પ્રત્યક્ષ મુર્તિ ભગવાનનું ધ્યાન કરવું ॥ અને જો
યો અંતઃકરણ થિ સદાય અસંગિ રહેવું ॥ અને એમ સમજવું જે દ્વિયો ॥ અંતઃકરણ તો જ હોય ॥ ને હું આત્મા તો ચૈતન્ય છું ને શુદ્ધ છું ॥ ને હું
દ્વિયો અંતઃકરણ તો હું પ્રકાશ છું ॥ જે મગર્ભા માદીવો મુખ્યો હોય ॥ ત્યારે તે ગર્ભો પ્રકાશવાન થાય છે ॥ તેમ દેહરૂપ ગર્ભો છે ॥ અને તે
માં આત્મા રૂપિદીવો છે ॥ તે આત્મા જે તે દેહ દ્વિયો અંતઃકરણરૂપ ગર્ભને પ્રકાશે છે ॥ અને આત્મા પોતે જ સ્કર્યરૂપ છે ॥ જેમ કસ્તુ
રિયામ્બુગની નાભિમાં કસ્તુરિ રહે છે ॥ તેને ભુલીને કસ્તુરિ નિવાસ લેવા સારુ ગ્રણને સંધે છે ॥ ષણગ્રણને વિષે લેશમાત્ર કસ્તુરિ નથિ
॥ તેમ સ્કર્ય તો પોતાના આત્માને વિષે રહ્યું છે ॥ તેને ભુલિને ગ્રણરૂપ જે પંચવિષય તેમાં સ્કર્ય માને છે ॥ પણ વિષયને વિષે સ્કર્ય જે
તે લેશમાત્ર નથિ ॥ કેમકે વિષયનાં પદાર્થ તે જ હોય ॥ તે જડવસ્તુ ચૈતન્યને શું સ્કર્ય કરે ॥ એ તો આત્માને અનાદિકાલનું અજ્ઞાન છે ॥
તેણે કરિને વિષયમાં સ્કર્ય માને છે ॥ માટે ભગવાનના ભક્તને તો ચૌદલોકનાં જે વિષયનાં સ્કર્ય છે તેને કાગવિષાતુલ્ય જાણ્યાં જો
ઈયે ॥ અને પોતાના આત્માને સ્કર્યરૂપ જાણિને તે આત્માના આત્મા એવા જે ॥ પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેનું અરવંદ ભજન સ્મરણ ક
ર્યા કરવું ॥ અને પોતાને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન નિપ્રાપ્તિ થઈ છે ॥ તે પોતાનાં અતિ સે મોટાં ભાગ્યમાનવાં ॥ કેમકે મોટા મોટા યોગિતપક્ષ

ચુડા •
સિ • ૯

॥૧૪॥

રિકરિનેજેનાસાકુમરિજાયછે॥તોપણતેનેસ્વપ્નામાંદરસનથતાંનથિ॥માટેજેનેઅનંતજન્મનાંદુઃખસંસ્કારહોયત્યારેતેનેપ્રગટભગવાંનસાદર
 સનથાયછે॥માટેઆજેઅતિશેદુર્લભભગવાનતેનેભજતાંદેહનેકદાપિસ્તુર્યદુઃસ્વઆવેતોતેમાંદરસ્વશોકપામવુંનહિઅનેજિયછેતેણે-
 અનંતકુતરાંગધેડાંનાઅવતારધારણકર્યાછે॥અનેત્યાંઅનંતપ્રકારનાદુઃસ્વપામ્યોછે॥માટેભગવાનનાભક્તનેભગવાનભજ્યામાંકાંદી
 કષોદુંધણુંદુઃસ્વઆવેતોતેદુઃસ્વનેગણવુંનહિ॥અનેભગવાનનાભક્તનેતોનિત્યનયોરંગારસ્વયો॥કેમકેસર્વેદુઃસ્વમાત્રથકિહુટયાને
 સમોઆવ્યોછે॥આમજાણિનેપોતાનેમત્યાજેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતતેનેપોતાનુંમંનઅરપણકરવું॥અનેએવિરિત્યેજેભગવા
 યાનનાભક્તસમજિનેપ્રત્યક્ષમૂર્તિ ભગવાનનેભગવાનનાંકાંતિકસંતતેનાચરણમાંમનનેઅરપણકરેછે॥તેભક્તતત્કાલ
 બ્રહ્મરૂપથાયછેનેભગવાનનાંઅક્ષરધામનેપામછે॥ ॥ઇતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્ત॥ ॥શ્રીહરિક્રષ્ણાયનમોનમઃ
 સંવત્॥૧૧॥ઓગણિસે॥૧૪॥ચૌદનામાહાવદી॥૨॥બિજનેદિવસમહારાજશ્રીહરિક્રષ્ણભગવાનગામશ્રીચુડામયે॥ઘાતાભાયસંઘભ
 ર્દુર્ગરજિભાર્દનાદરબારમાંડગમણેબારઓરડાનિઓસરિમાંદોલિયાડપરગાદિતકિયાબિહાવિનેતેડપરવિરાજમાનથયાદતાનેસર્વેસૌ
 નેરિયસ્થધારણકર્યાદતા॥અનેકંઠનેવિષેગુલાબનેચંબેલિનાહારસોભિરસ્યાદતા॥નેપુષ્પનાગજરાનેવાજુધારણકર્યાદતા॥અને
 પાઘમાંબેકોરેતોરાત્રદક્તાદતા॥નેબેકાનેડપરગુછધારણકર્યાદતા॥અનેજમણાદસ્તકમલનેવિષેફુલનોદડોફેરવતાદતા
 ॥અનેપોતાનામુરવાર્ધિદિનિઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિસખામરાર્દનેબેઠીદતિ॥નેતેસમેભાયસંઘભાર્દયેષોડશૂપચારત્વર્દ
 નેમહારાજનિપૂજાકરિ॥પછેમહારાજશ્રીહરિક્રષ્ણભગવાનરૂપાદ્રષ્ટિકરિનેસર્વેસખાપ્રત્યેબોલ્યાજે॥આજિવછેતેદેહનેવિષેએકરસરૂપ
 થઈરહ્યોછેનેદેહનેસંબંધેકરિનેપાપકર્મનંકરેછે॥તેપાપકર્મકિયાં॥તોચોરિછિનાઝિજિવહિંસાજુદુંબોલ્યું॥મિથ્યાઅપવાદનાસ્વ-
 યો॥સાધુબ્રાહ્મણનોદોષકર્યો॥પરમેશ્વરનેનિરાકારકેહેવા॥ઇત્યાદિકજેપાપકર્મ॥તેદેહોદુંબુદિયેકરિનેથાયછે॥અનેનેદુષ્ટકર્મેક
 રિને॥અંતસમેઅતિશેક્રોધનેજિવજેતેપામેછે॥કેમકેજિવનેજ્યારેઅંતસમોઆવેછે॥ત્યારેજેવાંજેવાંકર્મકર્મકર્યોદોશ॥તેવાંતેવાંતેજિવનેદે-
 શ્વરફલપમાડેછે॥તેમાંજેપરસ્થિનાસંગનાકરનારાછે॥તેનેયમનાદુતજેતેલોઢાનીશ્ચિત્તાલચોલચલવલતિકરિનેવારંમવારવાથન

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१५॥

રાવેછે॥અનેજેણે ચોરિકરિછે॥તેને યમનાદુત મુદગ ઝડેદૈને ચારમચારમારેછે॥નેજેણે જિવની હિંસા કરિછે॥તેને તો પરુપાચ લોહિના નદિમાં ડબકિયો રવચરાવેછે॥અનેજે ભગવાનને નિરાકારના કહેનારાછે॥તેનાશરિને તો યમનાદુત કુવાડે કરિને કાપેછે॥ને કાલિ વિદ્યાસું નરવાવેછે॥દ્વિતીકે જે અધર્મી છે તેને દેવજે તે અંત સમિ અનંત પ્રકારના દુઃખ ઉત્પન્ન કરેછે॥ને પછે જે બાંજેયાં કર્મ જિવે કર્યાં હોય ॥તેવાં તે પહેલું ચોરાશિમાં ધરાવેછે તેમાં જે અતિ સેકામિ હોય તેને ગદ્યે ઢાના કુતરાના પાડાના બોકડાના અવતાર ધરાવેછે॥અનેજેણે જિવ ને માત્યા હોય ને માં સરવાધુ હોય ॥તેને તો ગરજું સમલાડું કાળડા કૂતરાદિકના જન્મ ધરાવેછે॥ને તે તે અવતારમાં મહાકળને પામે છે ને તે કષ્ટ નો પાર આવતો નથી॥અધિરિતે અધર્મિને ભગવાન થિ વિમુચ્ચ જિવેછે॥તેને દેવજે તે જિવે જેવાં જેણાં કર્મ કર્યાં હોય તેવાં તેવાં દુઃખને પમાડે છે॥અનેજેણે ભગવાનનો આશ્રય કર્યો છે ॥તેને તો અધર્મ અનિતિનો ત્યાગ કર્યો ॥અને ચોરિહિના લિદારુ માટિ ચટલું બટલાવ્યું ॥તેનો ત્યાગ કર્યો તથા જિવ હિંસા ન કરવિ ॥કોઈને માંથે મિથ્યા આઠન નારવ્યું ॥ને જુહું ન લોલું ॥અદિક અધર્મનો ત્યાગ કર્યો ॥ને ભગવાન નિનવધ ભક્તિ કરવિ ॥અને તે ભક્તિના ધિરો ધિવા જે કામલો ભસ્વાદ સ્નેહને માન તેને જિતયા ॥તેમાં જ્યારે પોતાને કામનો સંકલ્પ થાય ત્યારે તે કામનું મૂલ તપાસ્યું ॥જે કામ જે તે સ્ત્રિને વિષે રહ્યો છે ॥ને જે સ્ત્રિ હોય તેનો કામ પુરુષને વિષે રહ્યો છે ॥માટે તે સ્ત્રિ પુરુષ બેના દેહનો વિચાર કર્યો ॥જે તે દેહને વિષે મારે કામનો સંકલ્પ થાય છે ॥પણ દેહમાં શિવ સ્તુભરિ છે ॥તો હાડમાં સનાડિયો લોહિ પરુપાચ વિષામુત્ર આદિક નષ્ટારિ સ્તુનો ભરેલો દેહ છે ॥અને તે દેહ ઉપરથી રૂપ્યાન જણાતો હોય ॥કે કરૂપ્યાન જણાતો હોય ॥તો પણ બે મલમુત્રના જો થલા છે ॥પણ તેમાં કાંઈ સાર સ્તુત્ત્વ થિ ॥અધિરિતે તપાસ કરીને જુવો ॥તો કામનાં મૂલ ઉર થડિ જાયા ॥ને દ્વનિષ્કામિ થાય ॥અને પોતાને લોભનો સ્વાભાવ હોય તો તે લોભનો ત્યાગ કર્યો ॥કેમકે જેણે કરીને પોતાના આત્માનું મુકુટ થાય ॥તેવે ઠેકાણે લોભ ન રાવિયો ॥અને ગ્રહ સ્થ હોય ॥તેને દ્રવ્ય હોય તે જ્યાં ત્યાં વેદ્યા ઓભયાદિકમાં અચલે મારગે નાસ્તિ નેવે ॥અને અણદ્વકે કરીને કોઈનું દ્રવ્ય લેવું નહિ ॥અને દુકામે દેન તથા થિ તૃણાચરિત પોતાના પ્રારબ્ધ પ્રમાણે દ્રવ્ય કમાયું ॥ને પોતાના આત્માનું કલ્યાણ કરે ॥પણ સત્ પુરુષ હોય તેને અનવસ્થાદિકે કારને પૂજયા નિત્યાં લોભ ન રાવે ॥અધિરિતે વરતે છે તે જે તેની ભિધાય છે ॥ને સ્વાદને એમ જિતયો ॥જે જ્યેસ્તુમાં પોતાને રવાધાનો રાગ હોય ॥તે વસ્તુનો તપાસ કર

चुडा.
सि०१०

1194.11

યો ॥ જે તે વસ્તુ સારિ લાગે છે ॥ તેને કરિને મારા જિવનું સારુ થાય એમ છે ॥ અને રવાધાના પદાર્થ સુજે આં સારાં હોય ॥ પણ તે સર્વ પ્રથમ જિજ્ઞાસિક પં-
 ત્ય ભૂતનો વિકાર છે ॥ અને રવાધા પછી પણ નરક થઈ જાય છે ॥ મારે તે રવાધાના પદાર્થમાં સુસ્વલેશ માત્ર નથી ॥ અને એ તો જિવે મુરચીદયે કરિને-
 સુસ્વે માનિ લિધું છે ॥ પણ એ પદાર્થ આત્માને સુસ્વ પમાડે એમ નથી ॥ અને રવાધાનાં પદાર્થ છે તે તો અભિને પ્રાણ વાયુનો આહાર છે ॥ પણ આત્મા નો આહાર
 નથી ॥ ને તેને કરિને આત્માને સુસ્વ દુસ્વલેશ માત્ર નથી ॥ ને આત્મા તો પોતે જ સુસ્વ રૂપ છે ॥ ને અધિનાશિ છે ॥ મારે રવાધાનાં પદાર્થ નમ છે તેણે
 કરિને આત્માના શપામેણ્યો નથી ॥ ને એ તો મનને રસનાદિને શ્રાંતિયે કરિને સુસ્વ જે બુજણાય છે ॥ અને તે પદાર્થ રવાધા મોર સુજે આં સારાં સારાં
 પાસે પડ્યાં હોય ॥ પણ તેનું સુસ્વ જરાય આવે નહિ ॥ અને તે પદાર્થ રવાદિ રહ્યા પછી પણ કાઈ સારા નરસાનો ભેદ રહેતો નથી ॥ અને કંઠ થિદે હું હુતયો
 પછી પણ નકારુ થઈ જાય છે ॥ અને ઘડિક જિભ પર દે ત્યાં સુધિ શ્રાંતિ માત્ર સુસ્વ જે બુજણાય છે ॥ તે પણ આત્મા વતે જણાય છે ॥ તે અન્તને કરિને
 સારા સારા રવાધાને વિષે આશક્તિ રાસે છે ॥ પછે તેને અંતને વિષે કિડો થાવું પડે છે ॥ એમ સમજિને સ્વાદને જિતવો ॥ ને જે વેતે વેરવાયે કરિને ભગવાન
 ના મક્તને દેહ નિરવાહ કરવો ॥ કે ત્યાં સારાં રવાધાને વિષે પ્રિતિ નરસયિ ॥ અને સ્નેહને એમ જિતવો ॥ જે આ વિશ્વમાં જેટલિ જાતના જીવ છે ॥ તે સર્વ
 માતમાં જિવે અંત ફેરાજ ન્યથા છે ॥ અને વલ્લિ આ વિશ્વમાં જેટલિ જાતની સ્ત્રિયો છે ॥ તેને જિવે અંત અંત ફેરા પોતાની માયો કરી છે ॥ ને સ્ત્રિયો પ
 ણ કરી છે ॥ ને સ્ત્રિનો દેહ પરિને જમનમાં જેટલિ જાતના પુરુષ છે ॥ તે સર્વેને પોતાના ધણિક ત્યા છે ॥ એવિરિને જોઈયે તો કોળ સગુ નથિ સર્વે સગાં
 જ છે મારે જે મત્તે ચોરાસિના સગપણને આજ નથિ માનતા ॥ તેમ જ આ દેહનાં સગાંને પોતાનાં સગાં માં નહિ કેમકે ચોરાસિનાં સગાં સર્વે નશા-
 પામિ ગયાં છે તેમ જ આજનાં સગાં સંબંધિ પણ જરૂર નાશ પામિ જશે ॥ અને જે આત્મા છે ॥ તે તો દેહ થકિ અનિશ્ચયિ વિકલ્પ છે ॥ ને આત્મા બ્રાહ્મણ
 નથિ ક્ષત્રિ નથિ ॥ આત્માની કોઈ નાત્ય નથિ જાત્ય નથિ ॥ ને એનું કોઈ સગુ નથિ ॥ ને આત્મા તો સર્વ થકિ અસંગિ છે ॥ જેમારણ હથોડા ઉપર અનંત ઘા
 ટ્ઠ ઘડાય છે ॥ પણ તે ઇરણ હથોડો કોઈમાં ભલિ જતો નથી ॥ તેમ આત્મા અસંગિ છે ને નિરલેપ છે ॥ એવિરિતે પોતાના આત્માને સ્થુલ સૂક્ષ્મને કાર
 ણ એ જે ત્રણ દેહ તે થકિ નોર્યો માનિને પંચ વિષય નિવાસના ટાલિને અરવંડ ભગવાન નિમ્બાત્તનું ફેતાના આત્માને વિષે જાણ પણામાં ધ્યાન
 કરવું ॥ અને ભગવાનના આકાંતિક વિષયના ત્યાગિ સંતે તેના સમાગમમાં અરવંડ રહેવું ॥ ને તેની આત્મામાં વરતવું ને તે થકિ ધર્મ જ્ઞાન વેરાગ

नेमहात्म्ये सहित भक्ति तेने अतिशेद करयि ॥ एज जिवने मनुष्य देह पा मिने जरु करवानुछे ॥ अने एविरित नी समजण वा ला भगवानना भक्त
छे ॥ ते तो ब्रह्म रूप छे ॥ अने एषा भक्त ज्यारे देह पुके छे त्यारे भगवान तेने दिव्य एविने भागवतितनु ते बंधा विने पोताना अक्षर धामने पमाडे
छे ॥ एविरिते जेने प्रत्यक्ष भगवानने ते भगवानना संतमले छे ॥ ते अलौकिक स्वरूपने पांमे छे ॥ माटे ते समो आज्ञत मारे सर्वने आयो छे ॥ माटे पो
तपोतानुं काम सुधारिले जो ॥ एम कहिने त्यां थिम दारा जउरुया ते घोडिये अस्त्यार्थ ईने पोताने उतारे पथाया ॥ इति श्रीमुख सिद्धान्त समाप्त ॥
॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥ संवत् १९॥ ओगणिते ॥ १४ ॥ चौदना माहावदि ॥ ४ ॥ चौथ्यने दिव्य सम दारा ज श्रीह
रि कृष्ण भगवान गाम श्रीचुहामध्ये ॥ द्वाला जसा भार्दुंगर जिभार्दि नादर बासमां ॥ दक्षणा देवार ओर डानी ओसरि मांढोलिया उपरगादित
किया नखा विने ते उपर विराजमान थयाहता ॥ नेकिन ख्यापनो सरयालने डगलि धारण कत्याहता ॥ अने मस्तक उपर कमुबल सोनेरि पाघब
धिरुती ॥ नेदुदारांग नोरेटो धारण कत्योहता ॥ अने कस्तुबल सेतुं के देडे बांधुदतुं ॥ ने एक सेतुं खभेनारव्युदतुं ॥ अने सर्व अंगने विषे पुष्पनां अ
भूषण शोभिरह्याहतां ने के सरनी अरचने कंकुनो चांद लो कस्योहता ॥ ने पोताना मूरचा विंदनी आगल साधु तथा घणा कदरि भक्तनी सभा
भरार्दि ने बेठि इति ॥ पछे महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान बो त्याजे आसर्वे जिय मात्र छे तेने जे सरखने दुख थाय छे तेनुं कारण शुंछे ॥ तेजे
जिव पोताना आत्मस्वरूपने भूतिने धार्य दृष्टिये यूक्त वरते छे ॥ एज अतिशय दुखनुं कारण छे ॥ अने जे आत्माने पोतानुं स्वरूप जाणिने अंतरद
ष्टिये यूक्त वरते छे ॥ एज अतिशय सरखनुं कारण छे ॥ जेम की ईक महावन ने भोगे एको मोटो मालनो बंध कोठो होय ॥ अने ते कोठामां अन्न ज
ल वस्त्रादिक सर्व पदार्थमा ब ॥ ते अखुट भरी होय ॥ अने ते कोठामां कोई कपुरुष रहे तो होय ॥ अने ते कोठानि बास्य चारे कोरे लाह्य बल
ती होय ॥ तथा बलि कोठानि चारे कोरे सायज दिप दामोटा मोटा सर्प तथा मोटामोटा गांडा हाथि ॥ तेनां टोलां ने टोलां फरतां होय ॥ तेजे
कोठामां थि पुरुष बारनि सर ॥ तो ते पुरुष लाह्यमा बलि मरे ॥ तथा सायज दिप दामोटा सर्प हाथि ते पुरुषने खाई जाय जो कोठ थि बदारनि
सरि तो ॥ अने जो कोठामां ने कोठामारे हे तो ॥ ते महा सरखने भोगये ॥ केम के ते कोठानि मोहली कोरे लाह्य के सायज दिप दामोटादिक
कोई प्रवेश करि शके एम नथि ॥ माटे ते पुरुष महा सरखने पांमे ॥ तेम एतो द्रष्टा तने सिद्धान्त एछे ॥ जे की गने ठेकाणे ताजियात्मान

आत्मस्थितिछे॥नेतेआत्मस्थितिनेविषेअरबंडानंदब्रह्मानंदरूपअपारमहासुखरहुंछे॥नेजेपुरुषआत्मस्थितिनेपामिनेअंतरद
 शिरारखेछे॥तेमहासुखनेपामेछे॥अनेजेपुरुषपोतानाआत्मस्वरूपिकोठानोत्यागकरिने॥कहेतापोतानुआत्मस्वरूपभुलिने॥म
 हावनरूपजेदेहतेमांप्रयतेछे॥कहेतांदेहनेपोतानुरूपमानेछे॥तेपुरुषजेतेपंचविषयनीवासनारूपिअभिनिताह्यमांबळ्याकरेछे॥अने
 पलितेदेहरूपिवननेविषेसायजदिपडांरूपकामक्रोधलोभादिकतेजिवनेरवाईजायछे॥नेतेणेकरिनेजियजेतेमहादुःखनेपामेछे॥
 अनेतेदुःखथकिमुकायानेअर्थेदेहनेपोतानुरूपमानिनेजेदलाजेदलाउपायजियकरेछे॥तेसर्वेउपायमाधिदुःखजथायछे॥नेतेस
 र्वजिवनीबहारद्रष्टिछे॥तेबारद्रष्टिमांतामहादुःखरहुंछे॥जेमकोठाथिबहारनिसरिनेलाह्यमांबलतोहोया॥पछेतेलाह्यनादुःखनेस
 ल्यासारुआघोजाया॥त्यांतोसायजदिपडांसर्पगांडाहाथितैयारधईरहाहोया॥तेनेस्वार्जिआ॥नेतेपुरुषउलरोषणदुःखपामे॥तेम
 जियजेतेपोतानुआत्मस्वरूपिकोठानेमुकिनेदेहरूपिवनमांजायछे॥त्यारेतेजियजेतेपंचविषयनिवासनारूपित्मह्यमांबलवालागेछे
 ॥पछेतेवासनारूपलाह्यनेओलवयासारुआघोजायछे॥त्यारेकामक्रोधलोभरूपिसायजदिपडांतेजिवनेरवाईजायछे॥कहेतांजियजेने
 देहनेपोतानुरूपमानिनेस्त्रीनीवासनारूपिलाह्यमांबलवामांडेछे॥त्यारेतेलाह्यनेदालवासारुआघोकहेतांवर्षाकथिस्त्रिनेपरणेत्त
 रैतेजिवनेकामरूपिसायजियाईजायछे॥कहेतांकामभोगेकरिनेद्विधितिनथिनेउल्लोमहादुःखनेपामेछे॥अनेवसिदेहनेपोतानु
 रूपमानेछे॥त्यारेतेजियजेतेद्रव्यनीवासनारूपिलाह्यमांबलवामांडेछे॥पछेतेलाह्यनेओलवयासारुकाईकमेहेनतकरिदेहानथईनेपे
 साकमायछे॥त्यारेतेजिवनेलोभरूपिदिपडांसर्पतथागांडाहाथितेमारिनाखेछे॥एविरितेदेहनेपोतानुरूपमानिनेपंचविषयनेपोम
 यासारुजेजेउपायकरेछे॥तेमाधिजियजेतेमहादुःखनेपामेछे॥नेतेसर्वेजिवनिबारद्रष्टिछे॥बतेबारद्रष्टिमांकोईकालेजिवनेस
 स्वथायजनहि॥एसिद्धान्वारताछे॥माटेबहारद्रष्टिनोत्यागकरिने॥कहेतांदेहनेपोतानाआत्माथिनोस्योजाणिनेदेहनांसुखषामव
 नीआशांमुकिनेअंतरद्रष्टिकरवी॥कहेतांआत्मानेपोतानुस्वरूपजाणिने॥तेनेविषेद्रष्टिस्थितिपाम्यु॥नेतेआत्मानेविषेपरमात्माभ
 गवानअरबंडरहाछे॥तेनेविषेप्रितिकरवि॥अनेतेआत्मानेपरमात्माविनापिंडब्रह्मांडादिकमायामांथिउत्पन्नथया॥जेआकारमा

तेनेनाश्वंतनेदुरयरूपनेपापरुपजाणिने॥तेनोसर्वप्रकारेत्यागकरिनेपोतानेमल्याजेप्रत्यक्षभगवान॥तेनेआत्मानेविषेधारिनेते-
नीनयथाभक्तिकरवि॥अनेतेभगवानप्रत्यक्षछे॥तेभगवानसर्वस्वरचनासिंधुछे॥नेकृपानासागरछे॥एभगवाननेस्वरचनाधामजा-
णिनेतेनिजेजेआज्ञाहोय॥तंप्रमाणेद्रष्टृपणेवरतुं॥नेतेभगवाननुभजनस्मरणकथाकिर्तनादिकजेनयथाभक्तिकरवी॥तेसर्वेअं-
तरद्रष्टिछे॥तेनेअंतरद्रष्टिवालापुरुषजेतेमहाअलोकिकस्वरूपनेपांमेछे॥माटेजेभेपरमस्वरिबियाथयुंहोया॥तेनेपूर्वेकहिएविजेब-
हारद्रष्टि॥तेनोत्यागकरिनेपोतानाआत्मानेविषेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिनेधारिने॥अरवंडध्यानकरयुं॥अनेएमसमजयुंजेमार्कपंचवि-
षयमास्वरूपजेतेलेशमान्नथि॥अनेस्वरूपतोपोतानाआत्मानेविषेरह्युंछे॥तेआत्माकेबोछे तो अछेदछे अभेदछे॥स्वरूपछे॥चैत-
न्यछे ज्ञानरूपछे॥तेज्ञानकेवुंछे॥तेजिममहासमुद्रनेविषे॥मघरमच्छरदेतोहोया॥तेनेकोईकमठिमारमारयाआये॥तोतेमघरमछस-
मुद्रमां॥डबकिमारिजाय॥एरलेतेनेकोईमारिशिकेनहि॥तेमज्ञानरूपिमहासमुद्रछे॥तेमांअंतरद्रष्टिकरिनेडबकिमारिजाय॥तेनेकाल-
कर्ममायरूपजेमछीमार॥तेमारवानेसमरथथायनहि॥नेतेअद्भुतआनंदमांवत्यिकरो॥माटेजेभगवाननाभक्तहोयतेनेतोनिरंतर-
अंतरद्रष्टिजरारवी॥अनेजेअंतरद्रष्टियेयुक्तवरतेछे॥तेनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनोमहिमापणअपारनोअपारजणातो-
जायछे॥नेतेनेपंचविषयनुअतिशेनुच्छपणुंथरिजायछे॥नेदेहनेविषेतेनेअतिशेयैरगथायछे॥नेअज्ञानरूपिअंधकारटलिनेज्ञानरु-
पिप्रकाशथायछे॥जेमदिवसउगेनेसदेजेजरात्रिनोअंधकारटलिजायछेतेमज्ञानरूपिसूर्यप्रगटेछे॥त्यारेदेहनेविषेजेअहंबुद्धिनेदेह-
संबंधिपदार्थनेविषेममत्वबुद्धितेरूपजेमहामाया॥नोअंधकारतेनोनाशथरिजायछे॥अनेज्यारेज्ञानरूपिप्रकाशथायछेत्यारेतेनेएमज-
णायछेजे॥माटेविषेमायाकोईकालेहृतिजनहि॥एमतेनेजणायछे॥अनेएवोजेज्ञानीतिअरवंडपोतानाआत्मानेदेखेछे॥अनेआत्मा-
नाप्रकाशकएथाजेपरमात्माप्रत्यक्षमूर्तिज्ञानदाता॥भगवाननेभगवाननासंतनेनेपोतानाआत्मानेमध्येदेखेछे॥नेपरमात्माकेवाछे
॥तोसर्वेनाकारणछे॥नेस्वरुपनाआधारछे॥नेअनंतकोटिमुक्तेविंटाणथिब्यासदायमक्षरधाममांधिराजमानछे॥अनेतेजभगवा-
नप्रत्यक्षमुनेआजसाक्षात्कारमल्याछे॥नेतेमाराआत्मानेविषेअरवंडरह्याछे॥अनेतेजभगवान्मनुष्यरूपधारणकरिनेअनंतजि-

यो नो उद्धारकरवासाह सर्वेने दरसन आपेछे ॥ एमजाणिने प्रत्यक्ष भगवाननिमूर्तिने अंतरस्मांधारिने द्वा छता चाल ताखातां पितां उठता विस-
तां सर्व क्रियाने विषे ॥ अरपंड ध्यान करेछे ॥ अने एधिरितना ध्यान योगवाला भक्त छे ॥ तेने ब्रह्म मयतनु बंधाय छे ॥ ने ते भगवाननासा-
धर्म्यपणाने पामेछे ॥ के हेतां भगवानजे धास खिया छे तेवोज ते मुक्तपण सखियो थाय छे ॥ माटे परमस्वरूपनु कारण अंतरद्रष्टि छे ॥ नेय
पार ह्मस्वनु कारण बाह्यद्रष्टि छे ॥ ॥ इति श्री मुरपसिद्धांत समाप्ता ॥ ॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमो ॥ ॥ संवत् ॥
११ ॥ अंगणिसे १४ ॥ चौदनामदावदि ५ ॥ पंचमिने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान् गाम श्री चुडामध्ये जाला जसा भाई दुंगरजि
भारिना दरबारमांद क्षिणदे बारमेडि निश्चो सरिमांढोलिया उपरगादित क्रिया बिछाविने विराज मानथया हताने हिरकोरिस्वेत धातियुपे
हेसुं हतुं ॥ ने गुलाबिरंगनु अंगररपुं धारण कसुं हतुं ॥ ने कसंबल फेटो मस्तके धारण कसो हतो ॥ ने गुलाबि कोरालो रवेस स्वभाउ
परनारयो हतो ॥ ने करुने विदो पुष्पनाहारधारण कसो हता ॥ ने पोताना भूषण विंदनि आगल साधुतथा घणा कदरि भक्तनि सभाभरा
ईने बेदी हति ॥ पछे महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान् कृपाद्रष्टि करिने सर्व साधु हरिभक्त प्रत्ये बोत्सा ॥ जे आज तो अमे मोहनुरुप वि-
चासुं जे मोह ते दुंछे ॥ तो भगवानमा स्वरूपने यथार्थ न जानयापणु ॥ एज मोह छे ॥ अने ते भगवाननां स्वरूपनु साक्षात् कार ज्ञान था
या ॥ एज मोह दृष्टवानो उपाय छे ॥ अने ते ज्ञान थावामा अंतराय छे ॥ एज मोह छे ॥ ते मोह पंचविषय निवासना ये करिने चोदलो कनु
एक ब्रह्मांडा ॥ एवां अनंत कोटि ब्रह्मांडने विषे छे ॥ जेम वडनु वृक्ष जे ते न उवाईने मुले करिने प्रथीमां छ पराई रहे छे ॥ ते मजि वजे
तेवासनारूपि वडवाईने मुले करिने पिंडने ब्रह्मांडने विषे छ पराई रह्यो छे ॥ अने पोताना आत्मस्वरूपने भुक्तिगयो छे ॥ ने मोह करि
ने अनंत कोटि ब्रह्मांडने विषे जोडाणो छे ॥ ते के धिरि ते जोडाणो छे ॥ तो नेत्र निवृत्तिये करिने जिषजे ते सूर्य नालोक सधि जोडा
ईगयो छे ॥ ने श्रोत्र निवृत्तिये करिने दिगपालना लोक सधि जोडाईगयो छे ॥ ने त्वचानी वृत्तिये करिने वायुना लोक सधि जोडा
ईगयो छे ॥ अने रसनानि वृत्तिये करिने धरुणना लोक सधि जोडाईगयो छे ॥ ने नासिकानि वृत्तिये करिने अस्यनिकुमारना लोक
सधि जि वजे ते जोडाईगयो छे ॥ नधाणिनी वृत्तिये करिने अग्निना लोक सधि जोडाईगयो छे ॥ ने हाथनि वृत्ति एकरिने इंद्रना

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
૥૧૮૥

બુડા.
સિદ્ધાં. ૧૨

લોકશુધિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ મેષગનીયતિયે કરિને વિષ્ણુના લોક સ્થિતિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને શિશુનિયતિયે કરિને પ્રજાપતિના લોક સ્થિતિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને ગુદાનીયતિયે કરિને જિવજેતે જમનાના લોક સ્થિતિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને દેહમાંદાડકાંદિક પૃથ્વી છે. ॥ તેનીયતિયે કરિને જિવજેતે ગંધમાજોડાઈ ગયો છે. ॥ ને જલનિયતિયે કરિને જિવજેતે રસમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને અગ્નિનિયતિયે કરિને રૂપમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને વાયુનિયતિયે કરિને જિવજેતે સ્પર્શમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને આકાશનિયતિયે કરિને શબ્દમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને અહંકારનિયતિયે કરિને જિવજેતે રુદ્રના લોકશુધિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને ચિત્તનિયતિયે કરિને વાસુદેવના લોક સ્થિતિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને મનનીયતિયે કરિને જિવચંદ્રના લોકના સ્થિતિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને બુદ્ધિનિયતિયે કરિને જિવબ્રહ્માના લોક સ્થિતિ જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને અહંકારે કરિને જિવચૈરામજોડાઈ ગયો છે. ॥ ને ચિત્તે કરિને જિવમહતત્ત્વમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને મને કરિને પ્રધાનપુરુષમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ ને બુદ્ધિયે કરિને જિવપ્રકૃતિપુરુષમાં જોડાઈ ગયો છે. ॥ અધિરિતે જિવજેતે વાસનારૂપિવડવાઈને મૂલતેણે કરિને પિંડબ્રહ્માંડમાં એકરસથઈ રહ્યો છે. ॥ અને તે જિવને આસનારૂપિવડવાઈનો જ આધાર છે. ॥ તેણે કરિને જિવજેતે ચાલે હાલે છે. ॥ અધિરિતે જિવને મોહ છે. ॥ અને તે મોહે કરિને જિવસ્વર્ગમૃત્યુપાતાલને વિષે જાય છે. ॥ ને જન્મમરણને ગર્ભાસનામહાદુર્ય તેને વારંવાર ભોગવે છે. ॥ હવે તે જિવને વાસનાસંધિમોહ વ્યારેટલે. ॥ તે જોને વિષે કોઈ કાલે મોહ હોતો જ નહિ. ॥ આજે સદાય નિરમોહિ. ॥ જે પરમાત્મા ભગવાન તે ભગવાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિરથિયકલ્પનિશ્ચય થાય. ॥ ત્યારે જિવનિરમોહિ થાય. ॥ કેહે તે મોહટલિ જાણ. ॥ હવે તે પરમાત્માના સ્વરૂપનો નિરથિયકલ્પનિશ્ચય કેમ થાય. ॥ તો કર્તુમકર્તુને અન્યથા કર્તુ સમર્થ. ॥ આજે પરમાત્મા ભગવાન. ॥ તે જો તે અને તજિવોને નિરમોહિ કરિને પોતાના અક્ષરધામને પમાડ્યા સારું. ॥ મનુષ્ય સ્વરૂપનું ધરણ કરિને અધિઉપર આવે છે. ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન ત્યારે ક્રપા કરિને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવે છે. ॥ ત્યારે જિવને ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે. ॥ અને તે નિશ્ચય જ્ઞાને કરિને કરાવે છે. ॥ અને જિવને ત્યારે જ્ઞાને કરિને ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે ત્યારે જિવની જો કબુદ્ધિ હોતી. ॥ તેટલિને સુબુદ્ધિ થાય છે. ॥ ને જિવને જો મોહ હોતો તેનાં મૂલરૂપ ડિજાય છે. ॥ ને બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મને સાક્ષાત્કાર પ્રત્યક્ષ દેવે છે. ॥ હવે આયું જ્ઞાન કેમ કરાવે છે. ॥ તો તે નિરિત્યકહિયે છે. ॥ જે પ્રથમ તો જિવને સાં રચ્ય શાસ્ત્રને જ્ઞાને કરિને આત્માને પરમા

૥૧૮૥

ત્યાયિના સર્વે માઈક આકાર માત્ર તેને મિથ્યા કરિ દેવાડે છે ॥ અને પછિ યોગશાસ્ત્રને જ્ઞાને કરિને પોતાના આત્માને બ્રહ્મને વિષે
 એકત્વ પૂર્ણ કરાવિને ॥ તે બ્રહ્મને વિષે પરબ્રહ્મની સ્થિતિ કરાવે છે ॥ અને ત્યાર પછિ વેદાંત શાસ્ત્રને જ્ઞાને કરિને તે પરમાત્માનો અપરમિત
 મહિમા કહિ દેવાડે છે ॥ જે તે પરમાત્મા કેવા છે તે સર્વ કર્તા છે ॥ સર્વના પ્રાધાર છે ॥ ને સર્વ વ્યાપક છે ॥ નિરગુણ છે ॥ અંતરજામિ છે
 અદ્વિત છે ॥ પૂર્ણ બ્રહ્મ છે ॥ સર્વ સાક્ષિ છે ॥ ને કર્તા થકા અકર્તા છે ॥ નિરોપ ॥ અસંગીને ॥ કર્તુમ કર્તુને અન્યથા કર્તુ સમર્થ છે ॥ એવા પરમા
 ત્મા છે ॥ અને પછે પંચરાત્ર શાસ્ત્રને જ્ઞાને કરિને ॥ વેદાંતમાં કહ્યા એવા મહિમા યજુક્ત જે પરમાત્મા ભગવાન ॥ તે જ ભગવાન મનુષ્ય સ્વરૂપનું
 ધારણ કરિને ॥ જિવોનાં કલ્યાણ કરવાને અર્થે નવધા મક્તિ નું પ્રદાન કરે છે ॥ તે ભગવાન જે તે મૂલ્યાધાર્ય એવા નથી ॥ તે પૂર્ણ પોતાના ભક્ત-
 જનનો થાલ જમે છે ॥ ને તસ્મ્યાધાર્ય એવા નથી ॥ તે પૂર્ણ જલોપયે છે ॥ ને ડુંધે એવા નથી ॥ તે પૂર્ણ ડુંધે છે ॥ ને પોતાને વિષે કામ નથી ॥ તે પૂર્ણ કા-
 મ જેવું જણાવે છે ॥ ને પોતાને વિષે ત્રિકાલમાં ક્રોધ નથી ॥ તે પૂર્ણ જિવોના કલ્યાણને અર્થે ક્રોધ જણાવે છે ॥ અને તે ભગવાનને વિષે ॥
 પોતાનું પારકું નથી ॥ તે પૂર્ણ પોતાનું પારકું જણાવે છે ॥ ને પોતાને વિષે લોભ નથી ॥ તે પૂર્ણ લોભ જેવું જણાવે છે ॥ એવી રીતે ભગવાન પોતેનો ॥ અ-
 ર્યં જ્ઞાનં દને પૂર્ણ કર્યમ છે ॥ તે પૂર્ણ જિવોને પોતાને વિષે દે તથા યતેને અર્થે અને જિવોને વિષયની વાસના યે કરિને તે વિષયને ભોગ્ય વાસનાં
 ॥ અનંત પાપ કર્યાં છે ॥ તે પાપને પોતાની સેવા કરાવિને ॥ બાલવાને અર્થે સેવાનું પ્રદાન કરે છે ॥ અને એવિરિતે જિવોના કલ્યાણને અર્થે પ્રત્ય-
 ક્ષ ભગવાન જેને પોતાને વિષે કામ ક્રોધ લોભ સ્વાદ સ્નેહ માંન ॥ પારકું પોતાનું પક્ષ પાત્ ॥ એ સર્વે ગુણ દેવાડે છે ॥ તે ભગવાનના સર્વે
 દિવ્ય ગુણ છે ॥ ને જિવોના કલ્યાણને અર્થે જણાવે છે ॥ ને તે ગુણે કરિને અનંત જિવોનો મોક્ષ થાય છે ॥ તે સારું ભગવાન જે તે ગુણનું ધારણ
 કરે છે ॥ અને બલિ ભગવાન તો ॥ એ સર્વેથી અસંગી છે ॥ ને ગુણાતિત છે ॥ પણ ભગવાન જ્યારે જિવોના કલ્યાણ કરવાને અર્થે ॥ મનુષ્ય દેહનું ધારણ
 કરે છે ॥ ત્યારે મનુષ્યના જેવી જ ચેષ્ટા કરે છે ॥ તે પૂર્વ પૂર્ણ ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા તેણે ચરિત્ર કર્યાં છે ॥ જે રામા અવતારમાં ॥ જાન-
 કિ જિને રાવણ હરિ ગયો ॥ ત્યારે રામ ચંદ્ર જિહ્વાડે દ્વાદશ પ્રત્યે રોના પડ્યા ॥ અને મનુષ્ય પૂર્ણ કોઈ ભેગાં ચાલ્યાં નહિ ॥ પછે વાંતરામે રાંક-
 ર્યા ॥ ને સમુદ્રને કાંઠે જઈ ને ત્રણ દિવસ સ્ફુપિ ભૂત્યારહ્યા ॥ ને લક્ષ્મણ જિને મોરછા થઈ ત્યારે રામ ચંદ્ર જિ રોયા ॥ અને ચત્તિ રામ લક્ષ્મણ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१९॥

वेयनं अहिरावणपातालमांहरिगयो॥त्यारेत्याधिहनुमानजिमुकावीलाव्या॥अनेरामचंद्रजिनेंद्रजितेनागपासेबांध्या॥त्यारेतेथकिम
रुडजियेमुकाव्या॥अनेअयोध्यामांधोवियेनिंदाकरि॥केदुंदशरथनारामजेवोनथि॥जेकोईकलईगयेलीस्त्रिपाछीरारुं॥एवुंसांमळी
नेरामचंद्रजियेसिताजिनोत्यागकस्यो॥तेवाल्मिकिरूषिपासेवनमांजईनेसिताजिरुं॥अनेत्यांसिताजिनेवेपूत्रथया॥तेणेरामचंद्र
सामिलडाईकरि॥इत्यादिकरामचंद्रजिनांमनुष्यचरित्रछे॥अनेश्रीकृष्णभगवान्जते॥जन्मधारणकरिनेमथुरामांथीगोकुलमां
गयानेत्यांछानारव्या॥अनेपोतानांमाबापजेवस्तुदेवदेवकितेबांधिरवनिपड्यां॥अनेपोतेनंदजिनांघोरचास्यां॥निगोवातियानुंउचि
एजम्या॥नेदहिंदूधनिचोरियोकरि॥गोपियोसाथेविहारकस्यो॥गोपियोनांवस्त्रदस्यां॥अनेजरासिंथजागलहास्या॥तेभागिनेस-
मुद्रनावेटमांकर्या॥इत्यादिकजेचरित्र॥श्रीकृष्णभगवाननांमनुष्यचरित्रछे॥अनेभगवाननादिव्यचरित्रतोअनेतछे॥तेदिव्यचरित्र
नेतोभगवाननाएकांतिकभक्तहोयतेजाणेछे॥अनेजेमाईकबाख्यद्रष्टिवालाछे॥तेनेभगवाननादिव्यचरित्रजाण्यामांनधिआवतां
॥अनेभगवाननांमनुष्यचरित्रतोसोनेजाण्यामांआवेछे॥माटेतेणेकरिने॥अज्ञानिजिवोनेमोहथायछे॥तेकृष्णाअवतारमांभगवान-
नांमनुष्यचरित्रजोईनेरुषिनेमोहथयो॥माटेतेनाओलख्यामांभगवान्आव्यानहि॥नेयादवोनाओलख्यामांपणनआव्या॥नेरामा
अवतारमांपणकोई॥झाझेमनुष्येनओलख्या॥माटेप्रत्यक्षभगवाननेओलखवातेतोबहुजकठणकामछे॥केमकेजेनेवेदनेतिनेति
कहेछे॥नेमोटा मोटा योगितेपणतपनेध्यानकरिकरिनेसुकाईजायछे॥तोयपणजेनासुपेनामांदरशनथितांनथि॥एयामहादुर्लभजेभ-
गवान्ते॥मनुष्यजेवाथईनेमनुष्यनाजेविक्रियाकरताहोय॥तेभगवानजिवोनाओलख्यामांकेमआवे॥नजआवे॥माटेतेभगवान
ओलखवानोएकउपायछे॥जेतेभगवानपृथ्विउपरप्रगटथयाहोय॥अनेतेभगवान्नीपासेनारेहेनारातेभगवाननाएकांतिकसंततेनो
॥जेनेविस्वासहोय॥नेतेनोसमागमकरे॥तोतेभगवाननास्वरूपनुंज्ञानआपे॥त्यारेतेजियेप्रत्यक्षभगवानओलखायछे॥पणतेवि-
नाप्रगटभगवाननेओलखवानोबीजोउपायनथि॥माटेप्रगटभगवाननासंतथकिजप्रगटभगवान्ओलखायछे॥पछेजेनेप्रगटभग-
वान्ओलखाणातेनांईद्वियोअंतःकरणादिकचोविसतत्वनिवृत्तियोछे॥तेपोतपोतानाविषयनुं॥प्रमाणकरिनेतेथकिपाछिबलि-

चुडा०
सि० १२

नेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिमांजोडायछे॥इवेतेकेविरितेजोडायछे॥तोश्रोत्रजेकांनतेनिरुतिछे॥तेराब्जनुप्रमाणकरेछे॥जेकोस्त्रिगुथया
शब्दमांभल्याछे॥पणहजिकानतत्प्रथयोनथि॥एमजाणिनेपोते॥तेनोद्रष्टाथईने॥तेराब्जनेदिगपालदेवमांलयकरिनेतेकाननिरुति
जेते॥प्रत्यक्षभगवाननाशब्दमांजोडायछे॥अनेत्वचाइंद्रिनिरुतिछे॥तेस्पर्शनुप्रमाणकरेछेकहेतांअनंतकालथयांसारसारास्पर्श
कर्याछे॥तोयपणत्वचाइंद्रीनीरुतिथईनथि॥एमजाणिनेतेस्पर्शनुप्रमाणकरिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईने॥तेस्पर्शनेवायुमांलयकरिने
॥तेरुतिजेतेभगवानुप्रत्यक्षतेनाचरणनास्पर्शमांजोडायछे॥नेनेत्रनीरुतिछे॥तेपणउपरकडुंतेप्रमाणे॥रूपविषयनुप्रमाणक
रिने॥पोतेआत्मातेनोद्रष्टाथईने॥तेरुणनेसूर्यदेवनेविषेलयकरिनेतेनेत्रनीरुतिजेतेप्रत्यक्षभगवाननांरूपमांजोडायछे॥अनेर
सनानिरुतिछेते॥रसविषयनुप्रमाणकरिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेरसनेवरुणदेवमांलयकरिने॥तेरुतिजेतेभगवाननागुणगावा
मांजोडायछे॥अनेनासिकानीरुतिछे॥तेगंधविषयनुप्रमाणकरिने॥पोतानेद्रष्टामानिनेगंधनेअस्वनिकुमारदेवमांलयकरिने॥तेरु
तिजेतेप्रत्यक्षभगवाननेचड्यांजेपुष्पचंदनादिकतेनास्रगंधमांजोडायछे॥अनेवाकइंद्रिनिरुतिछे॥तेवाणिनुप्रमाणकरिने॥पोते
द्रष्टारूपथईनेतेवाणिनेअग्निदेवतानेविषेलयकरिने॥भगवाननेविषेजोडायछे॥एविरितेपांचज्ञानइंद्रियोनेपांचकर्मइंद्रियोनेजड
तियोछे॥तेजेतेपोतपोतानाविषयनुप्रमाणकरिनेतेनोपोतेद्रष्टाथईने॥तेविषयजेमांथिजेउपज्याहतातेमांतेतेविषयनेलयकरिनेतेरु
तियोजेतेप्रत्यक्षभगवानुमांजोडायछे॥अनेजेदेहमांअस्तियादिकप्रथ्वीनीरुतिछे॥तेरुश्चिनुप्रमाणकरिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेरुश्चिने
जलमांलयकरिने॥तेरुतिभगवानमांजोडायछे॥अनेदेहमांलोहिआदिकजेजलनिरुतिछे॥तेजलनुप्रमाणकरिने॥तेनोपोतेद्रष्टा
थईनेजलनेअग्निमांलयकरिनेतेरुतिभगवानमांजोडायछे॥नेदेहमांजठरादिकअग्निनोभागछे॥तेअग्निनुप्रमाणकरिने॥पोतेतेनोद्र
ष्टाथईनेतेनेवायुमांलयकरिनेतेरुतिजेतेभगवानमांजोडायछे॥अनेदेहमांजेअबकारानिरुतिछे॥तेआकाशनुप्रमाणकरिनेपोते
तेनोद्रष्टाथईने॥तेआकाशनेअहंकारमांलयकरिनेतेरुतिजेतेभगवानमांजोडायछे॥अनेजेअहंकारनिरुतिछे॥तेअहंकारनुप्र
माणकरिने॥कहेतांअनंतकालथयां॥हुंहुंकरूंचुंपणतेमांथि॥कांईरुतिथईनथि॥एमजाणिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेअहंकारिने॥

॥ श्रीमुखा ॥
सिद्धांत
॥ २० ॥

महत्त्वमांलयकरिने॥पोतेजेतेप्रत्यक्षभगवाननिष्पृतिमांजोडायछे॥अनेजेचितछे॥तेजेतेचितबनादिकमहत्त्वनुं प्रमाणकरिने॥
आत्मापोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेमहत्त्वनेप्रधानपुरुषनेविषेलयकरिने॥पोतेआत्माजेतेभगवानमांजोडायछे॥अनेजेमनछे॥तेसंकल्पवि
कल्पादिकप्रधानपुरुषनुं प्रमाणकरिने॥पोतेतेनोद्रष्टाथईनेतेमनेसहित॥प्रधानपुरुषनो प्रकृतिपुरुषनेविषेलयकरिनेपोतेआत्मा
जेतेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिमांजोडायछे॥अनेजेबुद्धिछेतेसंसेयनिश्चयसहित॥प्रकृतिपुरुषनुं प्रमाणकरिने॥पोतेआत्मातेनोद्रष्टा
थईने॥तेबुद्धियेसहिता॥प्रकृतिपुरुषनेअक्षरब्रह्मजेभगवान्ना अंगनोप्रकाशकहेतांआतंकज्ञानतेनेविषेलयकरिनेपोतेआ-
त्माशुद्धचैतन्यब्रह्मनिराकारव्यापकथयोथको॥भगवानपुरुषोत्तमनेविषेजोडाईजायछे॥पछेतेनिद्रष्टिमांभगवाननीमूर्तिवि
नापिंडब्रह्मांडादिकमार्दकआकारमात्रआवतोनथि॥एविरितेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंत॥जिवनेज्ञानओपेछे॥त्यारेजि
घनिजेदृशद्विद्वयोनिवृत्तियो॥तथाचारअंतःकरणनिवृत्तियो॥तथापंचभूतनिवृत्तियो॥तथापंचतनमात्रानीवृत्तियोतेजेतेपोतपो
तानाविषयोनुं प्रमाणकरिने॥तेसर्वेनोपोतेआत्माद्रष्टारुपथईने॥तेतेतत्वोजेमांथिजेउपज्यांइतांतेमांतेनेलयकरिने॥पोतेआत्माजे
तेशुद्धथईनेपछेभगवान्प्रत्यक्षमूर्तिनेनेविषेअंतरद्रष्टिकरिने॥तथाप्रतिलोमपणानुशुद्धाबुंजेतत्वज्ञानतेणेकरिने॥भगवाननिष्पृति
नेविषेस्थितिपामेछे॥अनेएबुंज्ञानेजेनेथायछे॥तेनेप्रत्यक्षमूर्तिभगवाननेविषेसर्वोपरिपुरुषोत्तमपणानोउत्तमनिरविकल्पनिश्चयथा-
यछे॥अनेएवोउत्तमनिरविकल्पनिश्चयजेनथयो॥तेनेजसर्वजगतनेविषेथीवृत्तियोउरवाडिजायछे॥अनेतेप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिने-
विषेथि॥सर्वप्रकारेमोहदल्लिजायछे॥कहेतांममेतेबांचरित्रभगवानकरे॥पणतेचरित्रमातेनेलेशमात्रसंशयथायनहि॥नेतेने
सर्वेचरित्रदिव्यजणाब॥अनेतेनेप्रत्यक्षभगवाननुंस्वरूप॥अनंतदृश्यसहितभासेछे॥अनेतेनेजसर्वोपरिकैवल्यपदप्राप्तिक
हेछे॥अनेएवोजेज्ञानिछे॥तेजनिर्मोहिछे॥अनेतेजसाक्षात्कारसिद्धदशानेपांभिरह्योछे॥अनेतेनेजतत्वदर्शिजाणवो॥
इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्त॥ ॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥ सवत् १९ ओगणिशे १४ ॥ चौदनामाहाबदी
ईछठनेदिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानं गामश्रीचुडामध्ये॥ व्यासभलुदांकरलिलाधरनेघेरआथमणेबारनाओरुडानिओ

॥ चुडा ॥
सि १३

॥ २० ॥

सरिमांगादितकीये जुक्त होलियाउपरविराजमान थयाइता ॥ अनेकिनरवापनो सरवालनेडगलिधारणकस्यांइतां ॥ नेगुदोरेटो
 पेरेनेकसंबलसेलुंकेडेवांथुंइतुं ॥ नेएकसेलुरयमेधारणकस्युंइतुं ॥ नेमुस्तकेसोनेरिकसंबलपाद्यबांधिइति ॥ अनेसर्वेअंगे
 निषेगुलाबनेजाईनेचमेलिनापुष्पनाआभूषणधारणकस्यांइतां ॥ नेललाटेनेविषेकेशरनिअरचानेकंकुनोंचांदलोकस्योइतो ॥
 नेपोतानामूरवार्थिदनिआगलसाकतथादेशदेशनाहरिभक्तनीसमाभराईनेबेठीइति ॥ पछेमहाराजनिआरतिधून्यकरिनेसर्वेभ-
 क्तजनो ॥ महाराजनिस्तुतिइंडवतप्रणामकरिनेबेठापछेमहाराजबोल्याजेसर्वेसांभलो ॥ एकवातकरिणछिये ॥ जेआजगतनेवि-
 षेदैविनेआस्तरिवेप्रकारनीमायाछे ॥ तेमांआसुरिमायानाजिबछे ॥ तेनेतोपोतानेपणभगवानमजवानहि ॥ अनेकोईकजोभ-
 गवानभजतोहोयतोतेनिनिंदाकरेछे ॥ अनेतेआसुरिमायानाजीवहोयतेजेते ॥ चोरिछिनालिदारुमाटिजिवहिंसाचाडिचुगलि
 तेमांभरपूरहोय ॥ अनेएवाजिवनेजोहुकमदाथहोय ॥ तोजेनेसिक्षानकरविघटे ॥ तेनेसिक्षाकरे ॥ अनेजेनेसिक्षाकरविघटेतेनेन-
 करे ॥ एवाजेनांलक्षणदाय ॥ तेनेआसुरिमायानाजिवजाणवा ॥ अनेजेआसुरिमायानाजिवछे ॥ तेजेतेदेहनेजपोतानुरुपमनिछे
 अनेतेदेहनेपोतानुरुपमानिने ॥ पंचविषयनेविषेलोलुपवरतेछे ॥ अनेवलिविषयनेविषेलोलुपवरतताथकापणअतिदायमहा-
 अज्ञानेकरिने ॥ अहेइह्मासमिनएवोमिथ्याबकवाकरेछे ॥ एवामिथ्याभरमकोदात्वहोय ॥ तेनेपणआसुरिमायानाजिवजाणवा ॥
 अनेवस्तिप्रत्यक्षभगवाननाद्रोहनाकरनारा ॥ तथासतशास्त्रनेरवोटांकेहनारातथासतधर्मनेमिथ्यामाननारानेत्येपरधिधर्मवात्सा
 जेवाजणात्ताहोय ॥ तोपणतेसर्वेअसुरिमायानाजिवछे ॥ एमजाणवुं ॥ अनेहयेजेदैविसंपतिनाजिवछेतेनेतो ॥ आस्तिकमति
 होय ॥ माटेतेजियएमजाणेजेजोभगवाननुभजनकरसुनेभगवाननीआज्ञापालिअुतोआपणाआत्मानोउद्धारथसे ॥ अनेजोभगवा-
 नीआज्ञाप्रमाणेनहिवरतायातोआपणाआत्मानुअतिशेभुडुथरो ॥ नेजमपूरिमाजईनेजमनामाररवावापउरो ॥ तथाचोरासिमां
 जईने ॥ कुतरागधेडादिकनाअवतारधरिने ॥ महादुरवभोगवयांपउरो ॥ नेतेदुरवकस्यांजायएवांनधि ॥ माटेजोभगवाननेनहिभ-
 जियेतो ॥ एकह्याजेसर्वेदुरवतेजरुभोगवयांपउरो ॥ एमपोतानामनमांसमजिने ॥ जेदैविमायानाजिवछे ॥ तेभगवाननोद्रवआ-

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૧॥

શ્રયકરિને જે મહાગયાન નિ આજ્ઞા હોય તે મનક્રમ વચને વરતે છે ॥ તે મહાગયાન ની શિ આજ્ઞા છે તો ચોરિ ઢિના લિદારુમારી વદતુ વંટલ
સુવં ॥ જિવિહંસા ॥ અસત્ય ભાષણ ॥ ચાડિ ચુગલિ ॥ દંભ કપટાદિક જે અધર્મનો સર્ગ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને માદાત્મે
સદ્ગત મહાગયાન નિ ભક્તિ તેને દ્રઢ કરવિ ॥ ને તેને પ્રત્યક્ષ મહાગયાન મલવાની ઈચ્છા વરત્યા કરે ॥ અને સત્ય ધર્મ સત્ય શાસ્ત્રને ॥ સત્પુરુષ તેનો
દ્રઢ વિશ્વાસ હોય ॥ અને એવે લક્ષણે જુક્ત હોય ॥ તેને દૈવિ માયાના જિવ જાણવા ॥ અને એવા જિવ હોય તેને પ્રત્યક્ષ મહાગયાન મલે છે ॥ પછે એ
દૈવિ જિવ હોય ॥ તે પ્રત્યક્ષનો આસરો કરિને તે મહાગયાન ॥ તથા તે પ્રત્યક્ષ મહાગયાન ના ભક્ત સંત ॥ તે જે મકદે તે મકરવાને વિષે તત્કાલ સ્ત્ર
ધાયે સદ્ગત સત્ય માનિ ને તેના યચન પ્રમાણે જ વરતવા માડે છે ॥ એવાં જેનાં લક્ષણ હોય ॥ તેને દૈવિ જિવ જાણવા ॥ અને એવાં દૈવિ જિવ હો
ય તેને જ પ્રત્યક્ષ મહાગયાને ને મહાગયાન ના સંતનો અચંડ સંબંધ રહે છે ॥ ને તેને મહાગયાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિરવિકલ્પ નિશ્ચય પળ તત્કા
લ થાય છે ॥ અને તે જન્મ મરણના દુઃસ્વથકિ સુકાર્દને પરમ પદને પામે છે ॥ અને જે આસ્તરિ જિવ છે ॥ તેને તો જોકે શાપિ પ્રત્યક્ષ મહા
યાનનો જોગ થયો હોય ॥ જોષ્ણે તેને મહાગયાન ના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય જ નહિ ॥ કેમ કે જે મશિંગડિયો વચ્ચનાગ હોય તેને મહાગયા
ના થાલ માં મુકિયે ॥ તો પણ શિંગડિયો વચ્ચનાગ તેણે સ્જરહે ॥ પણ પોતાના ગુણનો ત્યાગ કરે નહિ ॥ તેમ જ જે આસ્તરિ જિવ છે ॥ તે પણ
મહાગયાનના સંબંધમાં આવ્યો હોય ॥ તો પણ પોતાના જે આસ્તરિ સંપ્રદાય ના જે ગુણ ॥ તેનો ત્યાગ કરતા નથી ॥ અને આસ્તરિ જિવ છે ॥
તે તો નર્ક ચોરા સિમાં જ જાય છે ॥ ને જન્મ મૃત્યુને ગર્ભાસનાં મહાદુઃસ્વથને પામે છે ॥ અને તે આસ્તરિ માયાના જિવનું કોઈ કાલે ક
લ્યાણ થતું જ નથી ॥ માટે જે મુમુક્ષુ જિવ હોય ॥ તેને દૈવિને આસ્તરિ ॥ એવે પ્રકાર ના જિવ તેને ઉપર કલ્યાણ વેલ લક્ષણે કરિને ॥ ઓલચિને ॥
આસ્તરિ જિવ થકિ અતિ શો દુર રહેવું ॥ ને તેનો સંગ કરવો નહિ ॥ અને જે આસ્તરિ જિવનો સંગ કરે તેના જન્મને રવરાવ કરિને પાપને મારો
ચલાવિને ॥ પાપ નિ મૂર્તિ બનાવિ મુકે છે ॥ ને મહાદુઃસ્વથને પમાડે છે ॥ માટે એવું સમજિને ॥ જે મુમુક્ષુ કે જે તો કલ્યાણના રવપલા હોય
તેને ॥ આસ્તરિના સંગને પાપ રૂપ જાણીને ॥ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને મહાગયાનને ॥ મહાગયાન ના સંત વિષયના ત્યાગિ તેને વિષે ॥ મનક્ર
મ વચને સંગ સોબતે કરિને જોડાઈ જવું ॥ ને તે સાથે લેવા માત્ર અંતરાય રાચવો નહિ ॥ અને તેને વિષે દ્રઢ આત્મ શુદ્ધિ કરવિ ॥ અને તે મહ

ચુડા.
સિ. ૧૩

॥૨૧॥

ध्यानने भगवानना संतना वचनने विषे विश्वास राखीने ॥ भगवाननुं भजन स्मरण करेछे ॥ एवो जे मुमुक्षु ते तो नेत्र मिचिने च
 ल्यो जाय तो पण ते कल्याण ना मारग थकि पडेय नहि ॥ ने आखडेय नहि ॥ अने एवो होय ते तो जरूर भगवानना अक्षर धाम ने जप
 मेछे ॥ ॥ इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्त ॥ ॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९ अंगणिशे ॥ १४ ॥ चौदना महा
 बदि ९ सातमने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान ॥ गाम श्री चुडा मध्ये व्यास भलुशंकर लिलाधर ने घर ॥ आधमणा बारना
 ओरदानी ओसरि मां होलिया उपरगादित किया बिछाविने विराजमान थयाहता ॥ नेकिन रवापनो सरवाल ने जामो धारण कस्यां
 हताने सोने रिपाग मुस्त के बांधि दति ॥ ने गुंटी रटोने कसंबल से लुं के डे धारण कस्यां दतां ॥ ने एक से लुं खभे धारण कस्यां दतुं ॥ ने
 कठने विषे पुष्प ना द्वार घणा कधारण कस्यां हता ॥ अने पुष्प ना बाजु बंध मजरा तो रागु छे ने पोंचीयो ॥ ते सर्वे अंगमां धारण कस्यां हतां ॥
 अने ललाटने विषे कंकुनो चांदलो कस्यां हतो ने पोताना मुरवा बिंदनि आगल साधु तथा घणा कदरि भक्तनि सभा भराईने बेठि दति ॥
 पछे महाराज सर्वे भक्त जनो प्रत्ये बोल्या जे ॥ दुर्लभो मानुष्यो देहो ॥ देहीनां क्षण भंगुर ॥ तत्रापि दुर्लभ्य मये ॥ वैकुण्ठ प्रियदर्शन ॥ एषो
 कमां एम कल्यां छे जे ॥ मनुष्यनो देह महा दुर्लभ छे ॥ पण ते देह क्षण मात्र माना शयई जाय एवो छे ॥ तो पण जो ते देह करिने प्रत्यक्ष भग-
 वान मले ॥ अने कां भगवानना एकांतिक संतमने ने तेनुं दर्श जथाय ॥ ते अति दुर्लभ छे ॥ पण ते भगवानने भगवानना संतमल्या-
 विना एकलो ननुष्यनो देह ॥ ते कां ईये दुर्लभ नथी ॥ केम के देह तो मुत्रनो विकार छे ॥ माटे देह मां कां ई सारवस्तु नथि ॥ अने ते दे-
 हनो पल मात्रनो निरधार पण नथी ॥ जे मपाणि मां परपोटा थाय छे ॥ ने नाश पामि जाय छे ॥ तेम देह पण पाणिना परपोटा रूप छे
 ॥ माटे जेने कल्याणनो रय प होय ॥ ने पोताना आत्माने जन्म मरण ना दुःख थकि मुकाबवो होय ॥ तेने देह नो पल मात्रनो निरधार न-
 राखवो ॥ अने देह सारो होय तेवामां सावधान थईने प्रत्यक्ष भगवान ॥ तथा भगवानना संत ॥ तेनो समागम करिने ॥ धर्म ज्ञानवै-
 राग जे महात्मे सहिता ॥ भगवाननी भक्तिसिद्ध करिने ॥ पोताना आत्माने अनादिकालनुं मायानुं बंधन छे ॥ ते थकि मुकाबीने ॥
 निरवासनिक थईने ॥ परम मोक्षने पामवुं ॥ ते पण मनुष्य देह करिने मोक्षने पमाय छे ॥ ते सारु मनुष्य देहने शास्त्रमां दुर्लभ कहे

छे॥ पणने मनुष्यदेह पा मिसे जे विषय भोग वेछे॥ ने सत्पुरुष नो समागम न धि करता॥ ते तो महापापि छे॥ के म के स्त्रियादिक विषय-
भोग तो कुन राग धं डाने पण छे॥ माटे विषय भोग वा सा रुं मनुष्य नो देह नथि॥ अने मनुष्य देह ने देवता र छे छे॥ ते पण कांई विषय भोग-
व वा सा रुं नथि ई छता॥ के म के मनुष्य ना करता तो देव ताने कोटि घणा विषय उत्तम छे॥ अने देव ताना विषय आगल तो मनुष्य ना विषय
ने न क जे वा क ह्या छे॥ जे म मनुष्य नु न क छे॥ ते कु तरां काग डानुं॥ र्वाणुं छे॥ ते म मनुष्य ना विषय छे॥ ते देव तानुं न क छे॥ माटे विष-
य भोग व वा सा रुं देव जे ते मनुष्य नो देह नथि ई छता॥ मनुष्य नो देह तो एट ला सा रुं र छे छे॥ जे ते देह करी ने प्रत्यक्ष भगवान् के भगवां
न ना संत पो ताने मले॥ अने नो समागम करि ने॥ ज्ञान पाम वुं॥ अने ते ज्ञाने करि ने पंच विषय नी वा स नानो त्याग करि ने भगवां न म
जि ने जन्म मरण ना दुःख थ कि मुकाई ने भगवान ना धाम ने पाम वुं॥ एट ला सा रुं देव ता जे ते मनुष्य देह ने ई छे छे॥ अने मनुष्य देह पा-
म्या विना देव ताना लोक मां जिय नो मोक्ष थ तो नथि॥ तथा पशु पक्षादिक ना देह करि ने पण भगवां न भज ता नथि॥ ने जिय नो मोक्ष
पण थ तो नथि॥ एट ला सा रुं मनुष्य नो देह दुर्लभ क ह्यो छे॥ माटे पो ताने मनुष्य नो देह होय॥ अने प्रत्यक्ष भगवान्॥ तथा ते भगवा-
न ना संत॥ पंच विषय ना त्यागि॥ ते नो समागम पो ताने मले॥ त्यागे जिय नो मोक्ष थाय छे॥ पण ते विना एक ला मनुष्य ने देह करि ने
जिय नो मोक्ष थ तो नथि॥ के म के जिय ने चोरा शि फर तां फर तां अनंत वार मनुष्य ना देह आवि गया छे॥ तो पण ते मनुष्य ने देह क-
रि ने जिय नो मोक्ष थ तो नथि॥ के म के जो मोक्ष थो होत तो चोरा सि मां जन्म मृत्यु ना दुःख शुं कर या पामे॥ माटे मनुष्य ना देह ने क ह्या
ण करी नो संबंध॥ ते ने ज अति श दुर्लभ क ह्यो छे॥ ते माटे दुर्लभ समो आज त मारे प्राप्त थ यो छे॥ माटे सावधान थ ई ने पो ताना आ-
त्मानु का म स संग करि ने सु धारि ल वुं॥ अने स्त्रि छो कराने अर्थे जे रात दहा डो मे हे न त कर थि॥ ते नुं तो कांई फल नथि॥ अने ए तो-
सर्व को ई नुं नथि॥ अने जे बने इ लैंटां बंधन नां कर नारा छे॥ अने जे भगवां न ने भगवां न ना संत ने प्रसन्न कर या ने अर्थे सेवा भक्ति
करे छे॥ ते नुं तो क ह्या प थाय छे॥ अने अंत समे भगवां न ते ने मोटा अर्थ कि रक्षा करि ने पो ताना धाम ने पमा डे छे॥ ते पृथे पण जे-
णे जेणे प्रगट भगवां न ने भगवान ना संत ने प्रसन्न कर या ने अर्थ भक्ति सेवा करि छे॥ तो ते पण परम पद ने पां मि गया छे॥ अने ते नां

નામપણગાસ્ત્રમાં લેવામાં છે ॥ માટે આસમેપણ જે જે અમને પ્રસન્ન કરવાને અર્થે અમારિ આજ્ઞા પ્રમાણે ॥ અમારી સેવા ભક્તિ કરશે ॥ તેના ભાગ્યનો પાર નથી ॥ અને તે સેવા ભક્તિના કરનારા દેહ છતે જન્મ મૃત્યુનો ભય દેહ છતાં જટલિ જશે ॥ અને તેને દેહનું નિમિત્ત આ વિરેદેશે ॥ ત્યારે જેમ કોઈ કબર શરિર ઉપર થિ ઉતારિને કોરે મુકે ॥ તેમ બલ્યરૂપ દેહ તેનો ત્યાગ કરિને ॥ દિવ્ય એ જો બ્રહ્મ મય તનું ॥ તેનું ધારણ કરિને અક્ષરધામમાં ભગવાનની સમિપે અર્ચનિવાસ કરિને રહેશે ॥ કેમ કે સર્વે અવતારનો અવતારિ એ જો ॥ તે આજમારો એ સંકલ્ય છે ॥ જે જે મારા સંબંધને પામિને ॥ મારિ સેવા ભક્તિ ધર્મ માર દિને કરશે તેને મારા ધામમાં લેઈ જવા છે ॥ માટે આજ જેને મનુષ્ય નો દેહ આવ્યો છે ॥ અને તે ધર્મ માર દિને અમારિ સેવા ભક્તિ કરે છે ॥ તેના બહુ જ મોટાં ભાગ્ય છે ॥ ॥ इति श्रीसुरसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९९० गणेश १४ चौदना महावदि ॥ ८ ॥ अष्टमिने दिवस ॥ महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् ॥ गाम श्रीचुडामध्ये भटहरिभाई जिवरामने धैर उगमणा बारना ओर दानि ओसरि मां होलिया उपर गादित किया बिछा बिने विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे जरिया नीच स्वरधारण कर्या हता ॥ ने पुष्प ना गुथे ला दार तो राग जरा बाजु पो चीयो बिंटियो छो गलां ते धारण करा व्याहता ॥ अने ललाटने विषे के सर नि आड्यने कंकु नो चाई लोक स्यो हतो ॥ अने पोताना मूरचा बिंदनी आगल साधु तथा देश देश ना हरि भक्त नी सभा भराई ने बैठि रूति ॥ पछे महाराज बोल्या जे सर्वे सां भलो ॥ एक त मारा हित नी वार्ता करूं ॥ जे भगवान ने दर्शन आवयुं ॥ अथवा भगवान ना संत ने दर्शन जयुं ॥ त્યारे दर्शन ने प्रक्ष बेकरवां ॥ त્યारे तेणे दरशन पुरु कस्युं कहे वाय ॥ ते मां दरशन ते श्रु तो भगवान ने भगवान ना संत ना स्वरूप ने अंगो अंग निरखिने ॥ अंतर मां उतारयुं ॥ तेनु नाम दर्शन कस्युं कहे वाय ॥ अने हय प्रश्न ते श्रु ॥ तो जिव जे ते पोताना आत्म स्वरूप ने न थी जाण तो ॥ तथा परमात्माने न थी जाण तो ॥ अने તેणे કરિને દેહ મિથ્યા છે ॥ તેને સત્ય માનિને દ્વાષ્ટાવારૂપ એવા જે પંચ વિષય ॥ તેને પામવાની વાસનાયે ॥ કરિને ॥ વારમવા રજન્મ મૃત્યુને જિવ પામે છે ॥ તે રૂપિ જિવને મોટો સંશય છે ॥ તે સંશયને દાલવા સાકું ॥ સત્પુરૂષને પ્રશ્ન પુછ્યું ॥ પછે તે સત્પુરૂષ જીવને જન્મ મૃત્યુ રૂપ સંશય રહે ॥ તેને અર્થે જે જે વાર્તા કરે ॥ તે વાર્તા નિષ્કામ વૃત્તિ કરિને પોતાને સાંભલવી ॥ અને તે વાર્તા સાંભલીને પોતાના અંતર

श्रीसुख
सिद्धान्त
॥२३॥

માંધારિરુચયિ॥અનેતેવાર્તાનુંમનમાંમનનકરવું॥નેતેવાર્તાનેનિત્યનબિનેનવિરાચયિ॥નેતેસત્પુરુષે॥જેવિરિત્યેવર્તવાનુંક-
હ્યુહોય॥તેવિરિત્યેવર્તવામાડવું॥અનેએવીરિતિજેદરશનપ્રશ્નકરિનેયરતવામાડેછે॥નેતેજન્મમૃત્યુરૂપિમહારોગતેટલિજાયછે॥નેતે
નેઆત્માપરમાત્માનુંસાક્ષાત્કારજ્ઞાનથાયછે॥નેતેજિવનોમોક્ષથાયછે॥માટેએવિરિત્યેમમજિનેસત્પુરુષનાંદરશનકરવો॥એજ-
મનુષ્યદેહનોત્યાગછે॥અનેતેનેજદર્શનનુંમહાફલથાયછે॥અનેતેનેજજન્મમૃત્યુનોસંશયટલેછે॥અનેજન્મમૃત્યુનેટાલેએવાજે
સત્પુરુષતેનુંજેદરશનતેપણઅનિશેદુલભેછે॥અનેએવાસત્પુરુષનુંદરશનથાય॥ત્યારેપોતાનુંમોદુંભાગ્યમાનવું॥અનેવલિજેનેમ-
હાસીચિયાથવુંહોય॥તેનેામસમજવું॥જેમાઈકપંચવિષયછે॥તેતોસ્વપ્નાનાસુખડાજેવોછે॥જેમસ્વપ્નામાંસુજેાટલાંપદાર્થ
ભોગથિયે॥પણતેજામ્યાપછિમિથ્યાથજ્ઞાયછે॥તેમપંચવિષયનેસુજેાટલાભોગવે॥પણઅંતસમો આવેછેત્યારે॥તેામજાણેજે
કોઈદેહાડેવિષયભોગવ્યાજનથી॥અનેતેઅંતસમોતોસર્વેનેએકદિવસજરૂરઆવનારોછે॥અનેજ્યારેઅંતસમોઆવશેત્યારેપહેલાં
॥સુજેાટલાવિષયભોગવ્યાદશે॥તેનુંસુરચજેતેલેશમાત્રરેહેશેનહિ॥ામજાણિનેવિષયનીવાસનાનોત્યાગકરિને॥પોતાનેમત્યા
જેપ્રત્યક્ષમગવાંના॥તેનેસુરચેકરિનેસુરચમાનવું॥નેતેનોપોતાનેકેફારાચવો॥જેઅનંતકોટિદ્વિદ્વાંડનાપતિ॥નેસર્વનાકારણએવા
જેપરમાત્માભગવાંના॥જેનીઆજ્ઞામાંસૂર્યચંદ્રરાત્યદહાડોફરેછે॥અનેકાલકર્મનેમાયાતેજેનીઆજ્ઞાથિકૃત્યત્તિસ્થિતિનેપ્રલ-
યકરેછે॥અનેજેનેઅર્થેમોટામોટારાજાતેરાજ્યનોત્યાગકરિનેવનમાંતપકરેછે॥એવાજેમગવાંનુંતેનુંઆજપ્રગટમલ્યાછે॥માટે
મારાભાગ્યનોપારનથી॥ામમહાઅલમસ્તથહેને॥વિષયનાસુરચનેતુચ્છજાણિને॥તેનોત્યાગકરવો॥અનેએકમગવાંનનેમગવાંન
નાસતનાસમાગમનાસુરચેકરિનેજમહાઆનંદમારહેવું॥ ॥ઇતિશ્રીમુખ્યસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥ ॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમો-
નમઃ॥ ॥સંવત્૧૯૦૭ઓગણિશેષૌદનામહાવદિ॥૧॥નવમિનેદિવસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણમગવાંનુગામશ્રીચુડામધ્યે॥વ્યાસ
વેણિરામલિલાધરનેધેર॥આથમળાચારનાઓરડાનીઓસરિમાંહોલિયાઉપરગાદિતકિયાબિહાવિને॥ચિરાજમાનથયાહતા॥
નેસર્વેસ્વેતવસ્ત્રધારણકર્યાંહતાં॥નેમુસ્તકઉપરકસંબલફેટોબાંધ્યાંહતાં॥અનેસર્વેઅંગનેવિષે॥પુષ્પનાંઆશૂષણધારણક

चुडा.
सि. १६

112311

સ્વાંદતાં ॥ નેપોતાનામૂર્વાર્ચિદનિઆગલસાધુતથાદેશદેવાનાહરિભક્તનિસખાભરાઈનેબેઠિહતિ ॥ અનેતેસમેસર્વેહરિભક્તોયેમેદુ
 સામગ્રીજેવસ્ત્રામૂષણદ્રવ્યફલપુષ્પધૂપદિપેકરિનેમહારાજનિપૂજાકરિનેપછે ॥ સર્વેબેઠા ॥ પછેમહારાજસર્વેદરિભક્તપ્રત્યેબો-
 લ્યા ॥ જેભાજગતનેવિષેબેપ્રકારનાજિવહે ॥ તેમાંએકદૈવિજિવહે ॥ નેએકઆસ્તરિજિવહે ॥ તેમાંજેઆસ્તરિજિવહેતેતોપોતેઅર્ધ
 નેમાર્ગેચાલેહે ॥ અનેપોતાનાંસ્ત્રિછોકરાંકુટુંબિદોયા ॥ તેનેપણઅર્ધનેમાર્ગેચલાવેહે ॥ નેતેનેમુંડીમુંડીક્રિયાઓશિરવેહે ॥ અને
 પોતેપણનરસિજાક્રિયાકરેહે ॥ અનેઆજેઅર્ધમિદોય ॥ તેનેસત્પુરુષનોસમાગમકરયોગમેજનહિ ॥ કેમકેઅર્ધમેકરિનેનિબુદ્ધિ
 થઈગઈહે ॥ મારેતેણેધર્મનેમાર્ગેચલાયજનહિ ॥ જેમઅફિળનોબંધાણિહોયા ॥ તેનેએમકહિયેજેતુનેસાકરનાત્યાડવાઆપિયેજે
 ફિળમુંકિદેતો ॥ ત્યારેતેબંધાણિઅફિળનોત્યાગકરિને ॥ ત્યાડવાલેવાનોસંકલ્પકરેજનહિ ॥ અનેતેઅફિળેકરિનેદેરાનથતોહો
 યતોપણતેઅફિળવિનાત્યાડવાનેમહાદુઃસ્વરૂપજાણે ॥ તેમઅર્ધમિજિવનેસત્પુરુષનોસંગકરવોગમતોનથિ ॥ અનેજેદૈવિજિવહે ॥
 તેતોપોતેપણધર્મનેમાર્ગેજચાલે ॥ અનેપોતાનાંસ્ત્રિછોકરાં ॥ સગાંસંબંધિતેનેપણધર્મનેમાર્ગેચલાવે ॥ અનેઆજેદૈવિજિવહોય ॥ તે
 જસત્પુરુષનોસમાગમકરેહે ॥ નેપોતાનાંસ્ત્રિછોકરાંસગાંસંબંધિહોયતેનેપણસત્પુરુષનોસમાગમકરવેહે ॥ અનેતેપોતાનાંસ્ત્રિ
 છોકરાંજેમજેમસત્પુરુષનોબધુવધુસમાગમકરે ॥ તેમતેમજેદૈવિજિવહોય ॥ તેવધુવધુરાજિથાય ॥ પણતેમાંદરશાનકરે ॥ અનેપોતે
 ભગવાનનોઆશ્રયકરિનેમમવાનનુંમજનસ્મરણકથાકિરતનકર્યાકરે ॥ નેપોતાનાંસ્ત્રિછોકરાંનેપણમમવાનનુંમજનસ્મરણ
 કરાવે ॥ એવિરિત્યનાંલક્ષણજેનેવિષેદોયતેનેદૈવિજિવજાણવો ॥ અનેઆજેદૈવિજિવહોયતેનાઆત્માનોમોક્ષથાયહે ॥ અનેતેનો
 જેજેસંગકરે ॥ તેનુંપણરૂઢંથાયછે ॥ અનેઆજેદૈવિજિવહોયા ॥ તેનેપ્રત્યક્ષમમવાનનુંસ્વરૂપઓલસ્યાયછે ॥ અનેજેઆસ્તરિજિવહોય
 ॥ તેનાઓલસ્યામાંમમવાનનેમમવાનનાસંતા ॥ આવતાજનથિ ॥ અનેતેનોજેસંગકરેતેનેપણમમવાનનામાર્ગથકિપાડિનારવેહે
 ॥ મારેજેનેપોતાનાઆત્માનુંરૂઢંકરવાનીદૃષ્ટાહોય ॥ તેનેતોઉપરકદાંજેદૈવિઆસ્તરિનાંલક્ષણતેનેઓલસ્યાનેઆસ્તરિનાસંગનો
 સર્વપ્રકારેત્યાગકરવો ॥ અનેઆજેઆસ્તરિસ્વભાવવાત્સર્કાઈકપોતાનાકુટુંબમાંદોય ॥ તોતેનાસંગનોપણત્યાગકરવો ॥ અનેતેઆ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૪॥

સારિકોઈકરૂપાધિકરેતોપણતેનોભયરાશ્વચોનહિં॥કેમકેઅંતેજ્યાંત્યાંઆસારિનોજનાસથવાનોછે॥નેભગવાનનાભક્તનીજજયથ
વાનીછે॥તેપૂર્વેપણભગવાનનાભક્તનેઆસારિજિવેરૂપાધિયોકરિયોછે॥નેતેસર્વેનોનાસથઈગયોછે॥નેભગવાનનાભક્તનોજજયથયો-
છે॥અમજાણિનેભગવાનનાભક્તનેઆસારિજિવનોડરતરણામાત્રપણનરાશ્વચો॥અનેઆસારિજિવબહુબલવાનજણાતોહોય॥તોપણતે-
નોડરનરાશ્વચો॥કેમકેપૂર્વે॥પ્રહ્લાદનાદ્રોહનોકરનારોદિરણાકશિપુક્યાંથોડોબલવાનહતો॥પણતેનોક્ષણમાત્રમાનાસથઈગયોછે
॥નેબિજાપણકેટલાકભગવાનનેભગવાનનાભક્તનાદ્રોહનાકરનારાકંઠશિશુપાલજરાસિંધાદિક॥મહાબલવાંનહતા॥પણતેસર્વેનોના
સથઈગયોછે॥નેભગવાનનેભગવાનનાભક્તનોજજયથયોછે॥અમજાણિનેભગવાનનાભક્તનોયતેનેઆસારિજિવનોરંચમાત્રભયરાશ્વચોનહિં॥
નેઅલમસ્તપણેરહિંનેભગવાનનુંભજનસ્મરણનેસત્સંગકર્યો॥અનેતેઆસારિનાસંગથિછેદેરેદેવું॥નેતેસાથેપોતાનેલેણદેણપણકર્યુંન
હિં॥અનેપોતાનેવિષેઆસારમાવનરાશ્વચો॥તેઆસારમાવતેશું॥તોપ્રત્યક્ષભગવાનનાંચરિત્રનેવિષેસંશયથાય॥અજઆસારમાવછે॥
માટેભગવાનનાભક્તનેકોઈકઆસારિનેસંગેકરિને॥અથવાપોતાનામનનેસંકલ્પેકરિનેપોતાનેભગવાનનાચરિત્રમાસંશયથયોહો-
યતોતેસંસયનેભગવાનનાસંતનોસમાગમકરિનેટાલિનાંશ્વચો॥અનેદૈવિયજેભગવાનનાભક્તતેનોસમાગમકર્યો॥અનેદિક
સેદિવસે॥ભગવાનનાચરણાબિંદનેવિષેપ્રતિકરવિ॥અનેઆસંસારનાસુરવતોસર્વેસ્વમ્નતુલ્યછે॥નેદ્વાંસવાનાજલજેવાંછે॥ને
અંતેમિથ્યાછે॥અનેસાચોલામતોપોતાનેભગવાનનેભગવાનનાસંતનેપ્રાપ્તિથાયજેછે॥જેજેણેકરિનેપોતાનાઆત્માનેજન્મમરણ
નાદુઃખટલિજાયનેજિવમહાસુરવનેપામે॥અનેજેયુંભગવાનભજવામાંસુરવછે॥તેયુંસુરવતોચૌદલોકનારાજ્યનેવિષેપણનથિં॥
અનેતેસુરવનેપામયાસારું॥પૂર્વેપણકેટલાક॥સ્વાયંભુમનુઆદિકરાજાતેણેરાજ્યનાત્યાગકરિનેવનમાંજઈનેભગવાનનુંભજનક-
ર્યાકરતા॥માટેસાચોભનેમનુષ્યદેહપામ્યાનુંફલાતોપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતમલે॥અનેતેનીઆજ્ઞામીરહીને॥તે
નુંભજનકર્યુંજેછે॥અનેજેસ્ત્રિહોકરાંછે॥તંતોજોભગવાનનાંદિંભજાય॥તોચોરાસિમાંકુતરાનોઅવતારઆવસે॥ત્યારેકુતરિ
યોઘણિયોમલશેનેકુતરિઓનોઅવતારઆવદોત્યારેકુતરાણાયમલશે॥અનેગનુડિયાનોપણપારનદિરદે॥અનેમુંડિયાનોઅક

ચુડા.
સિં ૧૬

॥૨૪॥

તાર આવશે ત્યારે પળ ઘણાં કસ્તિ છોકરાં થાશે ॥ અને ખાલેક માં પળ રાજારંક સૌ સરવે માથે છે ॥ કેમ કે રાજાને પળ એક શેર અચરવા વાજો
 રીધે અને રાંકને પળ શેર અંન જો રીધે ॥ અને વધુ દોય તે તો પડ્યું રહેવાનું છે ॥ અને તેને મોઢે કરિને દેશિને રાજિ થાય છે ॥ કેમ કે સોમળ સ્તરવડું દોયા
 તો પળ તે માં થિ એક સેર સ્તરવડુ રવાય ॥ પળ વધુ રવાય નહિ ॥ અને જો રસનિ આશંકિયે કરિને રમના રૂંદિને વસથ રૂંદિને વધુ રવાય તો ડલદુ મહાદુ-
 ર થાય ॥ માટે દેહ નિરવાહને અર્થે પ્રવસ્ય જો રીધે તેટલું તો રાજારંક સરવેને સરવું મલે છે ॥ ને બાકિ તો મોઢે કરિને પંચ વિષયનાં પદાર્થને દેશિને દુ-
 રવે ને વિષે સ્તરવ મનાય છે ॥ પળ વિષયમાં સ્તરવ જે તે લેશ માત્ર નથિ ॥ માટે મગવાનના ભક્ત હોય તેને તો સ્થુલ સૂક્ષ્મને કારણ એ ત્રણ દેહ ॥ અને જાગ્રત
 સ્વપ્નને સુષુપ્તિ એ ત્રણ અવસ્થા ॥ ને રજત મને સત્વ ॥ એ ત્રણ ગુણ ॥ તે થકિ પર આવું જે ગુણાતિત અક્ષર બ્રહ્મ ॥ તેને પોતાનું સ્વરૂપ જાણવું ॥ અને પંચ વિષ-
 ય નિજે અસ્ત્ર મવા સના ॥ તેનો ત્યાગ કરિને મગવાનને મગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ કરવિ ॥ અને જે એ વિરિતે સમજિને મગવાનને મગવાનના સંતને
 વિષે પ્રિતિ કરે છે ॥ તે તો દેહ છતે બ્રહ્મરૂપ થાય છે ॥ અને તેને પંચ વિષય ભોગ વ્યાનિ આશંકિરે દેતી નથિ ॥ કેમ કે એણે તો સર્વેનું પ્રમાણ કરિ રાખ્યું છે
 ॥ માટે તે કોઈ વિષયમાં મોહ પામે નહિ ॥ અને એવિ સમજળ વાલા મગવાનના ભક્ત છે ॥ તે તો બિજા ઘણાક જિવોને ઉદાર કરે છે ॥ ॥ ૬૬ ॥ શ્રીમુ-
 રવ સિદ્ધાંત ॥ સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિ શે ॥ ૧૪ ॥ ચૌદના ॥ માહાવદિ ॥ ૧૦ ॥ દર્શમે ને દિવસ મા-
 હારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મગવાન ગામથી ચુડામધ્યે વ્યાસે ણિ રામ લિલાધરને ઘેર આથમણા બારના ઓરડાની ઓસરિમાં દોલિયા ઉપર ગાદિ તથિ
 યા નસ્યાવીને વિરાજ માન થયા હતા ॥ અને સર્વેક સંબલ વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને સર્વે અંગને વિષે પુષ્પનાં આભૂષણ શોભિ રહ્યાં હતાં ॥ અને કંકુનો-
 ચાંદલો કપોદ હતો ॥ ને પોતાના મૂલ્યાર્થે દીની આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના ઘણાક હરિ મક્તનિ સમાભરારૂં ને વેઠા હતિ ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જો
 આજિવે કેટલાક તો ॥ રજો ગુણિકર્મે કરિને વિષય ભોગ વ્યા છે ॥ અને કેટલાક તો મોગુણિકર્મે કરિને વિષય ભોગ વ્યા છે ॥ અને કેટલાક સત્વ
 ગુણિકર્મે કરિને વિષય ભોગ વ્યા છે ॥ એ વિરિત્યે જિવે ચોરામ્નિમાં વિષય વાસનાયે કરિને અનંત ભોગ ભોગ વ્યા છે ॥ તે વિષયના રાગરૂપિ જિવમાં
 કાંટો વામ્યો છે ॥ અને તે વિષયના રાગરૂપિકાંટાની પિડાયે કરિને જિવે તે જન્મ મૃત્યુ રૂપિ મહાકષ્ટને પામે છે ॥ અને એ રાગરૂપિકાંટો કોઈ દે-
 વ બ્રહ્માદિક કાઢવાને સમથ નથિ ॥ કેમ કે જિવે તે અતિ શે સૂક્ષ્મ છે ॥ અને તે જિવમાં વિષયના રાગરૂપિકાંટો વામ્યો છે ॥ માટે તે કાંટા-

શ્રીમુવ
સિદ્ધાંત
॥૨૫॥

નેકાદવાનેકોડસમરથનથિ॥કેમકેજિવતોસર્વેનોદ્રણછે॥તેપ્રસ્યદ્રણાનિપિડાનેકેમટાલિશકે॥નજટાલિશકે॥અનેદ્રણહોયતેપ્રસ્યનિ
પિડાનેટાલેછે॥તેમપિંડબ્રહ્માંડાદિક॥તથાદેવબ્રહ્માદિક॥તથાવૈરાટપ્રધાનપુરુષનેમુત્યપ્રકૃતિપુરુષસ્તથિનાસર્વેઆકારમાત્ર॥તેસર્વેઆ
ત્માનાપ્રસ્યપદાર્થછે॥અનેઆત્માતેનોદ્રણછે॥માટેદેવબ્રહ્માનેપ્રકૃતિપુરુષનાલોકમાંહેનોકોઈપુરુષ॥તેજેતેઆત્માનેરાગરૂપિજેકાંટોતેને
કાદવાનેસમરથનથિ॥માટેતેજિવનેજેરાગરૂપિકાંટોછે॥તેનેકાદવાનેતોતેજિવનાદ્રણાવાજેપરમાત્માભગવાન॥તથાતેભગવાનનાસાધ
ર્મ્યપણાનેપામ્યા॥વાજેનિવસિનિકસંતબ્રહ્મરૂપમુક્તતેકાદવાનેસમરથછે॥કેમકેભગવાનનેભગવાનનાસંતતેતોજિવનાજિવનછે॥ને
આત્માનાઆત્માછે॥નેઅક્ષરનાઆધારછે॥નેસર્વેઆત્માનાઅંતરજામિછે॥નેસર્વનાઆત્માનાપ્રકાશકહેવાજેભગવાનનેભગવાનનાસંત॥
તેજેતેજિવોનીઉપરદયાકરિનેમનુષ્યસ્વરૂપનુંધારણકરિને॥પૃથ્વીઉપરપધારેછે॥અનેજિવનેવિષયનારાગરૂપિકાંટોચૈતન્યમાંવાગ્યોછેતેનેજ્ઞા
નરૂપિશસ્ત્રેકરિનેકાદેછે॥અનેજ્યારેવાસનારૂપિકાંટોજિવનાચૈતન્યમાંથિનિસારિજાયછે॥ત્યારેજિવજેતેમહાજ્ઞાંતિનેપામેછે॥નેજન્મમૃત્યુ
રૂપિજેમહાપિડાતેટલિજાયછે॥તેજ્ઞાનરૂપિશસ્ત્રકેવુંછેતોઅતિશેસૂક્ષ્મથિપણસૂક્ષ્મછે॥નેસુધ્યછે॥નેપ્રકાશવાનછે॥અનેતેજ્ઞાનનાઆ
ધારનેપ્રકાશકપણપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતછે॥પણતેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતવિનાબિજાકોઈપાસેવુંજ્ઞાનનથિ॥મા
ટેઆસમેજેનેમનુષ્યનોદેહઆવ્યોછે॥નેજેનેઆસત્સંગનોજોગમત્યોછે॥તેનાંબહુજમોટાંભાગ્યછે॥કેમકેપોતાનેમનુષ્યનોદેહ॥નેપ્રગટભ
ગવાનનેમંગવાનનાસંતનિપ્રાપ્તિર્હી॥એજઅતિશેદુર્લભલામછે॥માટેલાભનેઅતિજતનકરિનેરાખજો॥પણઅણસમજણેકરિનેગાફલાઈને
રાખવિ॥નેસત્સંગનોજોગઅચંડરાખવો॥એજસર્વેજીવનીદિતવાતીછે॥અમકદિનેમહારાજડઠ્યાતેપોતાનેઉતારેપધાર્યા॥

હતિશ્રીમુવસિદ્ધાંતસમાપ્ત॥   ॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥   ॥સંવત્૧૯૦૭ગણિશે૧૪ચૌદનામહાવ્દી૧૧૧૯કાદશિનેદિ
વસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીચુડામધ્યેવ્યાસદયાલજિલિલાધરનેધેરઆથમણાવારનાઓરડાનીઓસરિમાંગાદિતકિયેનુક્ત
ટોલિયાઉપર॥વિરાજમાનથયાદતાઅનેસર્વેજરિયાનીવસ્ત્રધારણકર્યાદતાં॥નેપુષ્પનાંઆશૂષણસર્વેઅંગમાંશોભિરહ્યાંદતાં॥નેલલાદેને
વિશેકેસરનિઅસ્થાનેકુંકુનોચાંદલોકસોદતો॥નેપોતાનામૂરવાર્ધિદનિઆગલસાધુતથાદેશદેશનાહરિમસ્તનિસામ્રાજ્યનેવેઠિદતિ॥

ચુડા
સિ.૧૭

॥૨૫॥

પહેમદારાજબોલ્યાજેસર્વેસાંમલજો॥એકવાર્તાકરિયેછિયે॥જેઆસર્વેજિવહે॥તેનેપંચવિષયનિવાસનાઅનાદિનીહે॥તેવાસનાયેકરિને
આત્માપરમાત્માનાસ્વરૂપનેભૂતિને॥તેવિષયનેપાંમવાસારું॥વીષયનીઉપાસનાકરેહે॥જેમભગવાનનામક્તમ્મવાનનેપાંમવાસારુંભગવાન
નિઉપાસનાકરેહે॥તેમવાસનાવાલાજિવવિષયનેપામવાસારુંવિષયનિઉપાસનાકરેહે॥તેકેવિરિતેઉપાસનાકરેહે॥તોકામભોગનેપામવા
સારું॥વેશ્યાઓનેમવાયાતેસારાંસારાંવસ્ત્રનેધોરેણાંપેદેરિનેજેનાનાપ્રકારનાંગાનતાનકરેહે॥નેતેનેજેજુવેહે॥તેકામનેજઉપજાવવાસારું
જુવેહે॥અનેજેવિવાદમાંસારાંવસ્ત્રધરેણાંપદેરેહે॥તથાસારાસારાસજમેહે॥તથાફટાણાંગાંણાંસ્ત્રિયોગાયહે॥નેતેનેપુરુષસાંમલેહે
॥તેસર્વેકામનેઉપજાવવાસારુંજસાંમલેહે॥અનેજેસોનિનાનાપ્રકારનાંધરેણાંઘડેહે॥તેપણકામનેજઉપજાવવાસારુંઘડેહે॥અનેજેરત્ના
ચિત્તોડાબોલેહે॥તથાકોસનાંપડાંફરેહે॥તેસર્વેકામનિજઉપાસનાહે॥અનેદોલનગારાંસરણાંઈઆદિકવાજિંત્રવાજેહે॥તેપણકામને
જઉપજાવવાસારુંવાગેહે॥અનેલિલાપિલાદિકચિત્રવિચિત્રભાતનારંગબનાવ્યાહે॥તેપણકામનેજઉપજાવવાસારુંબનાવ્યાહે॥અનેરવાટા
સ્વારાતિરયાતમતમાગલ્યાચિકળાદિકરસબનાવ્યાહે॥તેપણકામનિજઉત્પત્તિનાંકારણહે॥અનેઅંતરચંદનાદિકસુગંધાંતેસર્વેકામ
નિજઉત્પત્તિસારુંહે॥અનેનાનાપ્રકારનિસેજાઓદોલિયાદિંડાલારવાટો॥મેડિયોબંગલાંઆદિકસર્વેપદાર્થતેપણકામનિજઉત્પત્તિકર
વાસારુંહે॥અનેઘોડાહાથિપાલસ્વીઓમેંનાવેદેલોઆદિકસર્વેકામનેજઉપજાવવાસારુંહે॥ઘણિતેઆવિશ્વમાંપંચવિષયનાકામના
રુપિફાંસિયોરચિહે॥અનેતેફાંસિયોમાઅજ્ઞાનિજવતેપડેહે॥નેતેમાંવિષયિજિવરચિપચિરદેહે॥જેમબોકડોકસાંદનેધેરનિલિધોરવાઈ
નેરચિપચિરદેહે॥તેમજિવજેતેકાલરુપિકસાંદનેધેરાનિલિધોરુપપંચવિષયનાપદાર્થનેભોગવિનેરચિપચિરદેહે॥પણજેમબોકડોકસાંદને
સાંદેહલાલકસારોહે॥તેનિબોકડાનેરવવરનથિતેમકસાંદરુપજેકાલ॥તેજિવનેહલાલકરશેકદેતાંકાલઅચાનકઉપાડિજાસે॥
પણતેનીબોકડાજેવાંજેઅજ્ઞાનિજિવતેનેસ્વચરનથિ॥અનેપંચવિષયનેભોગ્યવેકરિનેજિવનિવિપ્રિતભાવનાથઈગઈહે॥અનેતેવિપ્રિત
બનાયેકરિનેઆત્માપરમાત્માનેભૂતિનેવિષયરુપિફાંસિમાંજડાઈરહ્યોહે॥અનેતેજિવજેતેવિષયનેજિવનરુપમાંનેહે॥અનેજેમ્મવાનને
મ્મવાનનાઆકાંતિકસંત॥પ્રગટથાયહે॥તેતોજિવનેવિષયથકિમુકાવિનેમાયાપરકરવાસારુંપ્રગટથાયહે॥તેમ્મવાનનેમ્મવાન

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૬॥

નાસંતજ્યારેપંચવિષયનુંસ્વડનકરિનેતેથકિમુકાવ્યાનુંકરેછે॥ત્યારેજેદૈવિનેમુમુક્ષુજિવહોય॥તેતોઘણારવુશિથાયછે॥અનેતેજિવજે
તેભગવાનનીઆજ્ઞાએકરિને॥અધર્મઅનિતીફલફિતુરાદિકનોત્યાગકરિને॥ધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યભક્તિશિલસંતોષાદિકજેરુડાગુણતેનેદ્રઢક
રિનેગરવેછે॥અનેપોતાનાંઈંદ્રિયોઅંતઃકરણનેવશકરિને॥પરમેશ્વરજેપ્રત્યક્ષમૂર્તિતેનેવિષેજોડિદેછે॥અનેતેનોમોક્ષથાયછે॥અનેજેઆસ્ત
રિજિવહોય॥તેનેતોજ્યારેભગવાનપ્રગટથાયત્યારેઉલટુંદુઃસ્વથાયછે॥નેતેતોએમજાણેજેઅમારાકાલપ્રગટથયોછે॥તેક્રુષ્ણાઅવતારમાંકંસ
નેપણએમજજણાણુંહતુંજેક્રુષ્ણતોમારોકાલ॥પ્રગટથયોછે॥એમજાણતો॥અનેભગવાનપણઆસ્તરિનાતોકાલછેઅનેઆસ્તરિજિવકોઈંદ
ઢાડેપરમેશ્વરનોભક્તથાયજનહિ॥જેમઅફિણતેસાકરથાયજનહિ॥તેમઆસ્તરિતેભગવાનનેભજેજનહિ॥નેતેઆસ્તરિજિવતોનર્કચોરાસિ
માંજઈનેજન્મમૃત્યુનાદુઃસ્વનેભોગવે॥માટેજ્યારેજ્યારેભગવાનનાઅવતારથાયછે॥ત્યારેઆસ્તરિજિવતોમહાદુઃસ્વનેજપામેછે॥કેમકેપરમેશ્વર
વિનાબિજોકોઈંદ્રિયાદુષ્ટોનેડંડદંવાનેસમરથનથિ॥માટેપરમેશ્વરજતેનેપ્રગટથઈનેદંડુઆપેછે॥અનેજેદૈવિનેમુમુક્ષુજિવછેતેનેતોપરમેશ્વરપ્રગ
ટથઈનેઅતિશેસ્ત્રત્વઆપેછે॥નેઆસરોનાભયથકિરક્ષાકરેછે॥તેગિતામાંકહ્યુંછે॥પરિત્રાણાયસાધૂનાં॥વિનાશાયચ્ચદુરુક્તાં॥ધર્મ
સંસ્થાપનાર્થયિ॥સંભવામિયુગેયુગે॥માટેઆજતમારેસર્વનેસ્ત્રવિયાથવાનોસમોઆવ્યોછે॥તેતમારાભાગ્યનોપારનથિ॥માટેઅધર્મઅનિતિ
નોત્યાગકરિને॥હરિક્રુષ્ણહરિક્રુષ્ણભજનકસ્તો॥એજઅતિશેતમારાદિતનિવાર્તીછે॥અનેતમારેઆજસમોઆવ્યોછે॥તેસમોચુકયોન
હિ॥કેમકેજેમલેટાણેતેપછેનમલેસ્વસ્વેનાણે॥માટેઆદેહનોપલમાત્રનોનિરધારનથિ॥તેસારૂતત્કાલપોતાનુંકામકરિલેવું॥અનેપૂર્વભગ
વાનનેપામવાસારુંભગવાનનાભક્તકેવાકેવાદાવરવઢાકરતા॥અનેતપકરવાનેબેસતા॥ત્યારેમાથેરાફઢાચડિજતા॥તથાકાનમાંસુધરિ
ઓમાઢાઘાત્વતિ॥તથાવનમાંઆસનવાઢિનેબેસતા॥ત્યારેસાથલમાંદર્ભનિસલિઓસોસરિનિસરિજાય॥તોપણશરિનેચોરતાનહિં॥
એવાપરમેશ્વરભજવાનાઆગ્રહરાવતા॥અનેધ્રુવપ્રહ્લાદહરિચંદ્રગોપિચંદનમોરધ્વજઆદિકમોટામોટારાજાઓ॥તેણેપણભગવાનભજ
વાસારુંકેવાંકેવાંકષ્ટસહનકર્યાંછે॥ત્યારેભગવાનતેનાઉપરપ્રસન્નથયાછે॥અનેઆજતોએવડોદાવરવડોકરવોપડેએમનથિ॥કેમકે
આજતોઅમારોએવોસંકલ્પછેજેઅધર્મઅનિતિનોત્યાગકરિને॥જગતનાંમાનમોટપ્યથકિનિવર્તિપામિનેઅમારોનેઅમારાસંતનોસમાગમકરે॥

ચુડા
સિ.૧૮

॥૨૬॥

तो तेने अमे ज्ञान आपिने निर्यास निक करिने ॥ ब्रह्मने विषे स्थितिक राखिने ॥ आत्यंतिक मूर्ति आपिये छिये ॥ माटे विषय भोग रूपिका मनानि
उपासनानो त्याग करिने सत्संग करवो ॥ तो तेनो साक्षात्कार मोक्ष थरो ॥ ॥ इति श्रीमुख्यसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥
॥ संवत् १९११ अोगणिशे १४४ चौदनामहावदि १२ ॥ द्वादशिनै दिवस महा राज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीचुडामध्ये व्यास दयाल जिरि-
त्याघरने घेर आधमणे बार ओर डानि ओसरि मां पात्य उपर गादित कियान रया विने विराज मान थया हता ॥ अने सर्वे कस्त बल वस्त्रधारण कस्यां हता ॥
ने पुष्पनाहार कंठ मां धारण कस्या हता ॥ अने फुलना बाजु गजरा तोरने गुच्छो भिर हाह ताने कंकुनो चांद लोक स्यो हतो ॥ निपो ताना मूरया बिंदनि आगल
साधु तथा देश देशाना हरि मक्त नि सभा भराई ने बेठि हती ॥ पछे माहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान बोल्या जे जिवनि मूर्ति थविते ज्ञान विना थाय नहिं ॥
ते वेद मां कह्युं छे ॥ हते ज्ञानात् न मुक्तिः ॥ ए ॥ श्रुति मां पण ए मज्ज कहुं छे ॥ जे भगवानना स्वरूपना ज्ञान विना मूर्ति थाय नहिं ॥ हवे ते भगवानना स्वरूप
नुं ज्ञान के मथाय तो ॥ भगवानना स्वरूप नुं ज्ञान भगवानने भगवानना संत थकि जथाय छे ॥ ते ज्ञानने कहिये छिये ॥ जे जे म आपंचास क्रोड जो जन
पृथ्वि छे ॥ तेनुं ज्ञान करावुं होय त्यारे ते पृथ्विने यन परवत नदियो समुद्र द्विप खंड शेहे र परगणां सहित प्रथ्वीनी आकृतिका गल मां लखिने देखा-
दि होय ॥ तो पृथ्विनुं ज्ञान थाय ॥ तेम भगवानना स्वस्मनुं ज्ञान सिद्ध करावया सारुं ॥ चार शास्त्र मां भगवानना स्वरूपनि ॥ आकृतित लखि छे ॥ ते ए चार-
शास्त्रना ज्ञानने प्रत्यक्ष महात्मा पुरुष पासे थिसिद्ध करे ॥ तो भगवानना स्वरूप नुं ज्ञान साक्षात्कार थाय छे ॥ ते चार शास्त्र कियां ॥ तो एक निरबिज्ज्ञा
ख्य ॥ ने बिजुं निरबिजयोग ॥ ने त्रिजुं सबिज सारख्य ॥ अने चो थुं सबिजयोग ॥ ए चार प्रकारना सांख्ययोगे करिने भगवानना स्वरूप नुं यथार्थ ज्ञान थाय
छे ॥ अने ए चार प्रकारना ज्ञानने सत्पुरुष पासे थिसिद्ध करे ॥ तो निरबाध पणे सबलुं ज्ञान सम जथा ॥ पण जो असत पुरुष पासे थि सांभले तो तेने भग-
वानना स्वरूप नुं ज्ञान मुदल थाय जनहिं ॥ अने असत्पुरुषने उपदेश करिने रंचमात्र वासना पण टले नहिं ॥ अने वास्माद व्याकिना ज्ञान थाय नहिं ॥ माटे पंचविषयना
गव्यारे हले तो सत्पुरुष थकी सत्त्व संप्रदाय नुं ज्ञान ते शो ॥ तो प्रथम मुमुक्षुने एटलुं तो पोतानि मिले समजवुं जोई ॥ जे जे जगत्ने विषे उपदेशा कहवा ता होय ते निप रिश
क वधिते शि परिक्षा करवि ॥ तो प्रथम तो जे पंचविषयनो मूल मां थि देहे कस्ति त्याग करता होया ॥ ने बिजा के टलाक मुमुक्षुने पंचविषयना त्याग करावता हो-
या ॥ अने देह आत्मानो विवेक करिने आत्मा पोतानु रूपम नावता होया ॥ अने आत्मा थी जुदा अने आत्माना प्रकाशकने सर्व जगत्ना कर्ता हती ॥ एथा पर

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२७॥

मात्माछे॥तेआत्माअनंतछे॥नेपरमात्माएकछे॥एमसमजिनेतेपरमात्मानिउपासनाकर्ताकरावताहोय॥नेतेनेधर्मपालवापडाववानोमम-
त्वहोय॥पणजगतनापदार्थनोममत्वहोयनहिं॥एवांतक्षणजेनेविजो जणायतेनोसमागमकरयो॥नेंतथकिज्ञानपामवुं॥तेमांप्रथमतो धर्म-
करिनेइंद्रिओनाजरमणिकसारासाराविषयतेनो त्यागकरयो॥अनेज्यारेइंद्रिओविषयनो त्यागउपरथिनिमेकरिनेद्रष्टपणेकरेछे॥त्यारेअंतःकर-
णमांथिपणविषयपामवानासंकल्पबंधथइजायछे॥नेअंतःकरणनिवृत्तिपरथायछे॥पछेतेनेमहात्मापुरुषनुज्ञानजिवमांउतरेछे॥पणज्यां
सुद्धिइंद्रिओनाविषयनो त्यागकरेनहिं त्यांसाधितेनेज्ञानकोईकालेथायनहिं॥अनेज्ञानविनाआत्यंतिकमूर्त्तिजेअक्षरधामतेनेनपमाय॥
माटेज्ञानपामवानेअर्थेउपरथितोविषयनो त्यागकरयो अनेपछे तेनेमहात्मापुरुषजेतेइंद्रियोनोनियमकराविनेनिरबिजसांख्यनुज्ञानआपेछे
॥तेनिरबिजसांख्यनुज्ञानएमछे॥जेमायानाचोविसतत्वाम्रकजेपिंडनेब्रह्मांड॥तेनाआकारमानत्रतेथिआत्मानोरयोछे॥नेचैतन्यछे॥नेनि-
राकारछे॥नेव्यापकछे॥नेतेआत्मापोतानुस्वरुछे॥अनेपिंडनेब्रह्मांडतेजउछे॥नेमिथ्याछे॥नेदुःस्वरुपछे॥एमजाणिनेआत्मावेविषेस्थिति
पामवि॥तेनुंनामनिरबिजसांख्यनुज्ञानछे॥अनेपछेनिरबिजयोगनेज्ञानेकरिनेपिंडब्रह्मांडादिकनेचारप्रकारनाप्रत्ययवडेकरिनेनासप-
माडिनेपछेपोतानाआत्मानेअक्षरनेविषेएकत्वपणुंकरयुं॥कदेतांहुंअक्षरब्रह्मबुं॥एमसमजिनेब्रह्मनेविषेस्थितिपामवि॥अनेज्यारेअक्ष-
रब्रह्मनेविषेस्थितिथायछेत्यारेपिंडब्रह्मांडादिकमाईकआकारमानत्रतेनिद्रष्टिमांरेहेतानथि॥तेनुंनामनिरबिजयोगनुज्ञानछे॥अनेपछे
सबिजसांख्यनुज्ञानकरावेछे॥तेसबिजसांख्यनुज्ञानएमछे॥जेनिरबिजसांख्यनेनिरबिजयोगेकरिनेअक्षरब्रह्मनिस्थितिनेपाम्याएवाअनं-
तकोटिमूर्त्तछे॥तेएसर्वमूर्त्तनाआधारनेप्रकाशकनेतेनेमजवाउपासनाकरवायोग॥एवापरब्रह्मपरमात्माछे॥अनेतेपरमात्माअक्षरधामने-
विषे॥दीव्यसाकारमूर्त्तिअखंडविराजमानरहाछे॥एमसमजवुं॥तेनुंनामसबिजसांख्यनुज्ञानछे॥अनेहवेसबिजयोगनुज्ञानएमछेजे॥स-
बिजसांख्यमांकव्याएवाजेपरमात्माभगवान्दीव्यमूर्त्तितेजेतेजिवोनेज्ञानआपवासारुंपृथ्विउपर॥मनुष्याकृतिनुधारणकरिनेपोताना॥
आश्रितोनेज्ञानआपेछे॥एमजाणिनेप्रत्यक्षमूर्त्तिभगवान्तेनेविषेनवधाभक्तियेकरिनेजोडाईजवुं॥नेतेप्रत्यक्षभगवाननिमूर्त्तिविनाकाईस-
त्यदेखवुंनहिं॥तेनुंनामसबिजयोगनुज्ञानछे॥अनेएविरितेजेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरुपनुज्ञानथायछे॥तेनेकारणवासनाजेमूलाज्ञाना॥

चुडा-
सि०१९

॥२७॥

તેનાસપામિજાયછે॥નેભગવાનનાસાધર્મ્યપણાનેપોમેછે॥અનેકોઈકને[વિરિતેસાંસ્યભોગનુંજ્ઞાનતોથયુંનહોય]પણજોતેને[વાજ્ઞાનનાઆપના
 રાપ્રગટભગવાનઅનેઆજ્ઞાનનેપામિનેસિદ્ધથયા]આજેતેભગવાનનાનિરવાસનિકલ્પંચવિષયનાત્યાગિસંતતેનોસંગમત્યોછે॥અનેતેદેહકરિ
 નેપંચવિષયનોત્યાગરાવેછે॥તોતેનેપણતેવુંજ્ઞાનજેરૂપથશે॥અનેતેનેકદાપિજાડિબુદ્ધિહોય॥નેદેહપર્યંત[આવુંજ્ઞાનનથયુંતોતેનેઅંતસમેઆવું
 જ્ઞાનભગવાનજેતેજરૂરકરાવેછે]॥નેપોતાનાઅક્ષરધામનેપમાડેછે॥માટેજેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનનાસંતમલ્યાછે॥નેજેનેભગવાનને-
 ભગવાનનાસંતનેવિષેપ્રિતિથઈછે॥અનેતેભગવાનનિઆજ્ઞાયેકરિને॥પંચવિષયનોત્યાગકરિનેભગવાનનેભગવાનનાસંતનેસેવાકરેછે॥
 નેતેઅરવંડસમાગમમાંપડ્યોરહેછે॥તેનેપણતેજ્ઞાનનાબરોબરપ્રાપ્તિથાયછે॥ ॥[હતિશ્રીસુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ] ॥શ્રીહરિકૃષ્ણ
 યનમોનમઃ॥ ॥સંવત્ ૧૧૭૦ગણિશે॥૧૪॥ચૌદનામાહાવદિ॥૧૩॥તેરસનેદિવસમાહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્ચુડામ
 ધ્યેદવેમોનજિનથુરાંમનેઘેર॥આધમણેબારોરડાનિઓસરિમાંઢોલિયાઉપરગાદિતકિયાનરવાવીનેબિરાજમાંનથયાહતા॥અનેસર્વેજરિયા-
 નિવસ્થધારણકસ્યાંદતાં॥નેસર્વેઅંગનેવિષે॥પુષ્પનાંઆમૂષ્ણશોભિરદ્યાંદતાં॥અનેપોતાનામૂર્વાર્વિદનીઆગલ॥સાધુતથાષણાકહરિમક્ત
 નિસમાભરાડનેબેઠિદતિ॥પછેધર્માનંદસ્વામીએપ્રશ્નપુછ્યુંજેદેમહારાજ॥एकांतिकधर्मकैमपमाय॥પછેમહારાજબોલ્યાજેएकांतिधर्मना
 पमाडनाराएवाजेमायाथिपरमात्माभगवान्तेजिवनेप्रत्यक्षमले॥અનેતેભગવાનનોમનક્રમવચનેદ્વઆસરેકરે॥નેતેનિઆજ્ઞાપ્રમાણે
 વરતે॥અનેતેનેएकांतिधर्मपामवानेविषेउत्तमश्रद्धाथाय॥તોતેનેપ્રત્યક્ષભગવાન[एकांतिकधर्मपमाडेछे]॥તેકેવિરિતેएकांतिकधर्मपमाडेछे
 તોપ્રથમતોજિવનેચોમિમાંઅનંતપ્રકારનાવિષયવાસના[एकरिनेदुःखभोगवयांपडेछे]॥તેનુંહંદ્રિયોઅંતઃકરણમાંઅનુભવેકરિનેસાક્ષાત્ક
 રજ્ઞાનકરાવેછે॥પછેતેનેપંચવિષયનેવિષેદુઃસ્વદેશિનેવૈરાગ્યથાયેછે॥ત્યારપછેજ્ઞાનદાતાતેનેસ્ક ધર્મતુંઆચરણકરાવિનેહંદ્રિઓઅંતઃ
 કરણનેનિયમમારવાવિનેધર્મનેવિષેસ્થિતિકરાવેછે॥જેતેકોઈરિતેદેશકાલેકરિનેપણધર્મથકિતેપડેનહિં॥પછેતેનેજડચૈતનનોવિવે
 કકરાવેછે॥નેમાયામાંથિથયાજેચોધિસતત્વ॥તેથકિઆત્માનેનોસ્યોપાડેછે॥તેઆત્માકેવોછે॥તોઅહેદહે॥અમેદહે॥અવિનાસિછે॥સ્વ-
 રુપપહે॥જ્ઞાનરુપહે॥ચૈતન્યછે॥વ્યાપકછે॥અનેચોવિસતત્વનેજેદેહછે॥તેદેહજેતેજડછે॥દુઃસ્વરુપછે॥નાસવંતછે॥વિકારયાંનછે॥

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૨૬॥

એવિરિતે જડૈતત્યનો વિવેક કરાવિને દેહને વિષે વૈરાગ્ય પમાડિને આત્માને વિષે દ્રઢ સ્થિતિ કરાવે છે ॥ પછે તેને ભગવાનના સ્વરૂપનો મહાત્મ્યે સહિત ॥
ઉત્ત મનિર્વિકલ્પ નિશ્ચય કરાવે છે ॥ પછે ભગવાનની શ્રવણ કીર્તન સેવાદિક ॥ નવ પ્રકારની ભક્તિ કરાવિને જિવંતે શુદ્ધ કરે છે ॥ તે ભક્તિ કે વિદે ॥ નો
જિવને પાપનાં સમોદહે ॥ તેને ના સકારિને જિવંતે તત્કાલ બ્રહ્મરૂપ કરે એવિ છે ॥ એવિરિતે વૈરાગ્ય ધર્મ જ્ઞાનને ॥ ભક્તિ એ ચાર સાધનની અડગ સ્થિતિ કરા
વિને દ્વંદ્વીઓ અંતઃકરણ નિવૃત્તિ ઓને પ્રતિભોમકહે તાં વિષય થકિ પાછિ વલાવિને ॥ આત્માને વિષે પોતા પણા નિદ્રાતા કરાવિને ॥ તે આત્મામાં
પરમાત્મા નિસ્થિતિ કરાવે છે ॥ ને અસંડ સેદે જ સમાધિમાં લક્ષ્ય બંધાવે છે ॥ ને પ્રત્યક્ષ ભગવાન નિજે મૂર્તિ તેનું ધ્યાન કરાવે છે ॥ પછે ધ્યાનના કરના
રને માયાનું આચરણ ટલિ જાય છે ॥ અને તેને મહાબ્રહ્માનંદ સ્વપ્ના પ્રમાય છે ॥ અને તે મુક્ત થઈને અક્ષરના સાધર્મ્ય પણાને પામે છે ॥ ને તેને એકાંતિ
કર્મને વિષે સ્થિતિ થાય છે ॥ અને તે ભગવાનના અક્ષરધામમાં અચંડ રહે છે માટે પ્રગટ ભગવાનને તેના એકાંતિક સંત તે થકિ જ એકાંતિક ધર્મ પમાય
છે ॥ પણ પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના એકાંતિક સંતના સંગ વિના જ પત પદાન પુન્ય યજ્ઞાદિક સાધને કરિને એકાંતિક ધર્મ પમાતે નથી ॥ અને બીજા કેટ
લા કલોક વેદેવારમાં મોટા ગુરુ કેદેવાતા હોય તથા આચાર્ય કેદેવાતા હોય ॥ તો પણ તેને એકાંતિક ધર્મ નિગમ પડતી નથી ॥ કેમ કે વેદ શાસ્ત્રના અર્થ
ને જાણવે કરિને ॥ એકાંતિક ધર્મ ન થિ પમાતો ॥ અને કોઈ એકાંતિક ધર્મ નિવાત સાંભલિને કેદેવા જાય ॥ તો કેદેતાં પણ આવડે નહિ ॥ માટે જેને એકાં
તિક ધર્મમાં સ્થિતિ થઈ દોય તે થકિ જ એકાંતિક ધર્મ પમાય છે ॥ માટે મનુષ્ય દેહ પામિને ભગવાનને ભગવાનના સંતનો સમાગમ કરિને એકાંતિક ધર્મને
પામવું ॥ એજ મનુષ્યનો દેહ પામ્યાનું ફલ છે ॥ માટે તે એકાંતિક ધર્મ પામવાનો તમારે સમો આવ્યો છે ॥ ॥ હૈત શ્રીમુખ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥
॥ શ્રીહરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિશે ૧૪ ચૌદના મહાવદિ ૧૪ ચતુરદસિને દિવસ ॥ મહારાજ શ્રીહરિ કૃષ્ણ ભગ
વાન ગામ શ્રીચુડામધ્યે દ્વાલા આસા માર્દુંગરજિને ઘેર ઓરડા નિઓસરિમાં હોલિયા ઉપર ગાદિ તકિયા બિઠાવિને બિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સ
ર્વજરિયા નિવરૂપ ધારણ કર્યા હતાં ॥ અને પૂષ્પના આધૂષણ સર્વે અંગમાં શોભિ રહ્યાં હતાં ॥ ને લલાટેને વિષે કેશર નિ અરંચાને કંકુનો ચાંદલો કર્યો
હતો ॥ અને પોતાના મૂરવાર્ધિ દિનિ આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્ત નિ સમામરાર્દને બેઠિ હતિ ॥ પછે મહારાજ શ્રીહરિ કૃષ્ણ ભગવાન બોલ્યા
જિ આજગતમાં કેટલોક સમય થાય છે ॥ તથા મેલા થાય છે ॥ તથા કેટલાક તિર્યંક જાય છે ॥ તે તીર્થ મેલાને સમયે જાવાનો શો અર્થ છે ॥ તો જે સ્થાન કે-

॥ ચુડા ॥
સિ. ૨૧

॥ ૨૬ ॥

सत्पुरुषनो मेलापथाय ॥ तेनुंनाम मेलो कहे वायछे ॥ अने जेठे काणे जिवने सत्पुरुषनो समागमथाय ॥ तेनुंनाम समैयो कहे वायछे ॥ अने जेठे काणे
 कल्याणकारी सत्पुरुषरदेता होय ॥ तेवेठे काणे तिर्थ कहे वायछे ॥ माटे पूर्व जे जेठे काणे सत्पुरुषावा जे प्रगट भगवान् ॥ किं भगवानना एकांतिक
 संत ॥ तेरह्या होय तेठे काणे समैया मेलाने तिर्थ कहे वायछे ॥ माटे समैये जवुं ॥ तथा तिर्थे जवुं ॥ तथा मेले जवुं ॥ तेतो पोताना आत्मानुं कल्याणकरे
 ॥ एवा सत्पुरुषनो समागमथाय ॥ अने तेने समागमे करिने पोताना कामक्रोधलोभादिक दोष टले ॥ अने धर्मज्ञानवैराग्यभक्तिआदिक कल्याणकरे
 रि ॥ गुणपोताने आवे ॥ अने ते गुणे करिने भगवानने भगवानना संतने विषे पोताने प्रिति थाय ॥ नेपंचविषयनिवासनाटलि जाय ॥ तेने अर्थे मेले समै
 येतिर्थे जवुं ॥ पण ते वागुण तो नशिरेवे ॥ अने मेले समैयेतिर्थे जईने पावासरणाई ओवगाडेछे ॥ तथा तेने सांमलेछे ॥ तथा दुवाकहेछे ॥ तथा कुद्वष्टि-
 ये करिने ॥ परस्त्रियोनां मोहांजुवेछे ॥ तथा स्त्रियो परपुरुषनां मोहांजुवेछे ॥ तथा हांसिमर्करि ठाठे कडिआदिक अधर्मने मार्गे चालेछे ॥ तेने तो
 महापाप लागेछे ॥ केमकेशास्त्रमांकहुंछे जे अन्यक्षेत्रे क्रतुपाप ॥ तिर्थक्षेत्रे विनस्यति ॥ तिर्थक्षेत्रे क्रतुपाप ॥ बज्जले पोभविष्णति ॥ अर्थ ॥ जे बिजेठे
 काणे पाप कस्यां होय ॥ तो ते पाप तिर्थमांगयेनाशथायछे ॥ अने ॥ तिर्थमां जईने जे पाप करेछे ॥ ते पाप तो बज्जले पथायछे ॥ कहेतां ते पाप कोई काले
 टलतुं नथि ॥ माटे समैये मेले तिर्थे जवुं तेतो पोताना जीवना कल्याणने अर्थे शुद्ध भाये जवुं ॥ पण समैये जईने पोताना आत्मानुं उलटुं भूउंथाय ॥ एवि
 मतिनराखवि केमके पहेलां कांई कस्तकृत कर्तुं होय ते पण उलटुं नासपा मिजायछे ॥ माटे तेथि तो पोताने घेर बे शिरहेबुं ते सारुंछे ॥ अने अमारे अन्न
 कुटव संत फुलडोल ॥ रामन बमि जन्माष्टमि ॥ अमारा जन्मनि चतुरदशि आदिक चतोना उच्छव समैया करवा ॥ तेनुं पण एजकारण छे ॥ जे जि-
 वने ज्ञान आपिने गर्भने बोका मिक्को धिलो मिहोय पण तेने अधर्मनो मार्ग मुकविने ॥ धर्मने मार्गे चलाविने तेनां आत्मानो मोक्षकस्यो एज समै-
 या उच्छव करवानुं प्रयोत्तन छे ॥ पण ते समैये उच्छव करिने अमारि मोटप्यवधो एमनथि ॥ अने समैया न करी एतेणे करिने अमारि मोटप्यघटे एमपण
 नथि केमके अमारि जे मोटप्यछे तेतो कोई काले वधे घटे एवि नथि ॥ ते अमारि मोटप्यने तो ज्ञानिया जे माया परमुक्त साधु ॥ तेजाणेछे ॥ पण जे बा-
 हार द्रष्टिवात्मा माक्ना जिवछे ॥ तेना जाणवामां अमारि मोटप्य आवति नथि ॥ माटे अहिं अमारि पासे समैये आवुं ॥ त्यारे तो एकाग्रहचिन्ते करि
 ने अमारां ज एकदरशन करवां अने काने करिने अमारि जवातां सांभस्सवि ॥ अने जे निवर्त्ति पामिने एकाग्रहमने करिने अमांस्तानवाती

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૧॥

સાંભલસેતોતેનાદોષમાત્રલિજશે ॥ અનેતેનાઉરમાંધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યાદિકજેરુદ્ધાગુણતેપ્રાપ્તયશે ॥ નેતેનાઅંતરમાંપ્રકાશથશે ॥ અનેતેપ્રકાશે
કરિનેપોતાનોઆત્માતેનેદેશશે ॥ અનેતેઆત્માનેવિષેપરમાત્માપ્રત્યક્ષઅમારિમૂર્તિસાક્ષાત્કારઅનંતપ્રતાપેજુક્તતેનેદેશ્યાસે ॥ અનેતેદેહહતે
જન્મમૃત્યુનુંદુઃસ્વરલિજશેમાટેઅમારિજેજોનવાતીછે ॥ તેતોસર્વશારૂપનોસારછે ॥ તિસારૂઅમારિજ્ઞાનવાર્તાનેસાવધાનથઈનેસાંભલવિ ॥ અનેજે
તેવાર્તાનેઅતિશેજતનકરિનેરાશ્યશેતોતેનેકલ્યાણનામારાગમાંકોઈરિત્યનુંવિષનઆવશેનહિં ॥ અનેઆજેવિવેકછે ॥ તેનેપોતાનાઆત્માનાક
લ્યાણનેઅર્થેસર્વજરૂરરાશ્યજો ॥ ॥ ૬૬ ॥ શ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિક્રષ્ણાયનમોનમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૭-
ગણિશે ॥ ૧૫ ॥ ચૌદનામદાવરિ ॥ ૩૦ ॥ અમાસનેદિવસ ॥ મહારાજશ્રીહરિક્રષ્ણમગવાનગામશ્રીચુડામયેમટવિરેશારજિવરામનેધરડગમણેબાર ॥
ઓરડાનિઓસરિમાંગાદિતકિયેજુક્તદોલિયાઉપરબિરાજમાનથપાદતાનેસર્વજરિયાનીવરૂધારણકસ્યાદતાનેસર્વઅંગમાંપુષ્પનાંઆમૂષ્ણસો
મિરહ્યાદતાં ॥ નેલલાટનેવિષેકેશરનિઅસ્થાનેકુમકુમનોચાંદસોલોહનો ॥ નેપોતાનામૂરવાર્વિદિનિઆગતસાધુતથાઘણાકદરિમક્તેનિ-
સમામરાઈનેબેઠિદતિ ॥ પછેમહારાજબોલ્યાજેજિવજન્મમૃત્યુનાદુઃસ્વનેપામેછે ॥ તેનુંનુકારણછે ॥ તોજીવજેતેપોતાનુંસ્વરૂપજેઅરવંડાનંદનેબ
હ્યાનંદતેનેમૂલિનેનાસવંતનેદુઃસ્વરૂપપાવોજેપંચભૂતનોદેહ ॥ તેનેપોતાનુંસ્વરૂપમાનિનેવાસ્યદ્રષ્ટિએકરિને ॥ માર્દકપંચવિષયનેમોગવેછે ॥ તે
ળેકરિનેજન્મમૃત્યુનાદુઃસ્વનેપામેછે ॥ અનેદેહનેપોતાનુંરૂપમાનિનેજપતપાદિકજેજેસાધનકરેછે ॥ તેમાંથિડતુદુઃસ્વજથાયછે ॥ નેમગવાન
થિછેતુંપડતુંજાયછે ॥ જેમકોઈકપુરુષનુંમાથુંપ્રફુલ્લહોય ॥ નેતેનેજબુંહોયઉગમણેગામા ॥ નેચાલવામાંડેઆથમળો ॥ તેજેગામજેબુંહોયતેગા
મનથિઆવતું ॥ નેતેજેમજેમચાલેતેમતેમડતુંછેતુંપડતુંજાય ॥ તિમસુરવનુંસ્થાનકાણુંજેપોતાનુંઆત્મસ્વરૂપતેનેજિવજેતેઅજ્ઞાનેકરિને
મૂલિનેમિથ્યાભ્રાંતિરૂપપાવોજેદેહ ॥ તેનેપોતાનુંરૂપમાનિનેવિષયનિવાસનાયો ॥ કરિનેજન્મમૃત્યુનેચોરાસિરૂપજેમહારણબોહોતેનેવિષેમ-
હાકષ્ટનેપામેછે ॥ અનેતેદેહનેપોતાનુંરૂપમાનિનેજેજેસાધનકરેછે ॥ તેમતેમમગવાનથિડતુદુઃસ્વજથાયછે ॥ અનેમહાબનરૂપજેજન્મપરણેમ
ભવાસ ॥ નેચોરાસિનેજમપુરિતેનેવિષેમહાદુઃસ્વનેમોગવેછે ॥ માટેજેનેમનુષ્યનોદેહઆવ્યોછે ॥ તેનેતોદુઃસ્વથકિહુટવાનોઉપાયકરવો ॥ અને
તેદુઃસ્વથકિહુટવાનોજોઉપાયછે ॥ તોમાયાથિપરવાજેસત્યુરૂપતેનોસમાગમકરિનેતેથકિજ્ઞાનપામિનેતેમાંજિવનેજોડિસ્થિતોતેજિવજ-

ચુડા
સિ. ૨૨

॥૨૧॥

न्यमृत्युआदिकदुःखथकिमुबह्वनिपरमसुखनेपांमे॥जेममाथाफरेलपुरुषनेकोईकवगरमाथाफरेलपुरुषमले॥नेतेपुरुषनेबळगिपडे॥तोतेपुरु-
 षतेने॥ठेकाणेपुगाडेनेसुखियोकरेतेमजिबजेतेमायामांमटकेछे॥तेनेमायाधिपरएयाजेपरमात्माभगवान्तथाभगवाननासंततेजिवनेमटे
 नेतेनेविषेजिवनेनेइंद्रिओअंतःकरणेकरिनेजोडाईजायतोतेजिबजेतेमायानेतरीनेपरमपदनेपांमे॥माटेजेनेमहासुखियाथबुहोयतेनेप्रत्य-
 क्षसत्पुरुषनेविषेजोडाईजबुं॥तेकरितेजोडाबुं॥तोश्रोत्रमीचतियेकरिनेप्रत्यक्षमहात्मापुरुषनाशब्दमांजोडाईजबुं॥कहेतांसत्पुरुषजेजेव-
 चनकहे॥तेवचननेअंतरमांधारिनेतेप्रमाणेदृढपणेसमजिनेवरतवामांदबुं॥अनेजेएविरितेप्रत्यक्षभगवाननेतेनासंतनाशब्दनेविषेजोडाबुं
 ॥तेनेआत्मानेपरमात्मानाज्ञानरुपि॥तथाभगवाननामहात्मरुपिइंद्रियोअंतःकरणमांरवटाईचडिजायछे॥नेतेनेपछेदेहपोतानुरुपमानिनेइं-
 द्रिओअंतःकरणरुपडाढेकरिनेविषयरुपीचणाचयातानथि॥जेमसुजेएयोबलवानपुरुषहोयानेतेदांतेअस्विसोपारिभांगिनारचतोहोय॥
 नेतेनेआंबानिकेरिनास्वाताभडदाखवराव्याहोय॥तोतेपुरुषपछेसेकेलाचणापणचवायनहि॥नेरांधेलाचोखापणमांडमांडस्वाईशके॥तेम-
 जेनेआत्मानेपरमात्मानाज्ञानरुपितथामहात्मरुपिरवटाईचढे॥तेनेपंचविषयनांस्वरवतेदुःखरुपथईजायछे॥नेतेविषयमोगवावानेसमर्थथा
 यजनहि॥माटेएविरितेजेभगवाननास्वरुपमांजोडायछे॥तेनेकाईकरबुरहेतुनथि॥अनेतेनाइंद्रियोअंतःकरणसर्वदिव्यभावनेपांमिजायछे॥
 अनेएवाभक्तनादरशनेकरिनेबिजाअनंतजिवोनाकल्याणथायछे॥ ॥इतिश्रीसुरवसिद्धान्तसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायन-
 मोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिशे॥१५॥चौदनाफगणशुदि॥१॥पडवनिदिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्गामश्रीचुडामध्ये॥रा-
 कोरश्रीमहाराणाबेहेचरसंघजीरायसंगजिनादरबास्मांगमणाबारनिमेडिओनेओसरिमांगादितकीयानखाविनेटोलियाउपरविराजमानथया-
 हता॥नेसर्वैकसंबलयरुधारणकर्याहतां॥नेकंकुनोचांदलोकरपोहतो॥नेपोतानामूरवाबिंदनिआगलसाधुतथादेशदेशनहरिभक्तनिसभाम
 राईनेबेठिहतिपछेमहाराजकिपाकरिनेबोल्याजेजेनेसत्संगकरबोतेनेपोतानाआत्मानाकल्याणनेअर्थेकरवो॥पणनासंवतपदार्थजेस्त्रि-
 छोकरांधनमात्रगामघासइत्यादिकजेमाईकपदार्थमुनेमळेएविईछाराखिनेसत्संगनकरबो॥नेसत्संगतोपोतानाआत्मानेअविनासिसु-
 खप्राप्तथाय॥तेसारुंकरवो॥पणजेपदार्थनेकाळनाशकरेएवापदार्थसारुं॥सत्संगनकरवो॥केमकेआजिबछे॥तिणेअनेतफेरादेवतार्थईनेदे

श्रीसुख
सिद्धांत
॥३०॥

वत्लोकनासरवभोगव्याछे॥ तथा मृत्युलोकमापणकेत्ताकफेराचक्रयनिराजानादेदधरिनेअनंतराणियोभोगविछे॥ तथा बिजास्वानपानादि
कपणअनंतभोगभोगव्याछे॥ तथा तेनेतेजिवेअनंतफेरास्त्रिनादेदधरिनेराजादेवादिकअनंतपुरुषकस्याछे॥ एविरितेआजिवेस्वर्गमृत्युनेपाता-
लाचणेलोकमांजईनेअनंतवारविषयनाभोगभोगव्याछे॥ तोपणए॥ जिवनेविषयथकिजरापणत्रप्तिथईनथिकेमकेविषयथकिकोईकारे
कोईनेत्रप्तिथतिजनथि॥ तेराजादेवताइंद्रब्रह्मादिकसुदिकोईनेविषयथकित्रप्तिथईनथिअनेजेमजेमझाझाविषयनेभोगवेछे॥ तेमतेम
झाझासंतापनेपंमिछे॥ एविरितेचौदेलोकमांविषयनित्पणारूपिअग्निमांजिव॥ प्राणिमात्रब्रह्माकरेछे॥ पणकोईजिवनेप्रकृतिनाकार्यमांशां
न्तिनधितोह्येआमनुष्यदेहनिअत्यआयुषतेमांवरसकेबेवरसकेपांचवरसकेदसवरस॥ जिववुं॥ तेमांविषयभोगविनेत्प्रथवायएमनथि॥ के-
मकेविषयमांसरवजेतेलेशामात्रनथि॥ अनेविषयभोगव्याथकिजिवनेशान्तिथाय॥ एमपणनथि॥ केमकेजेमकोदपुरुषतरस्योथयोहोय॥ ने
तेनेभारेभारेवस्त्रपहेराविये॥ तथा सोनारुपाहिरस्मोतीनाघरेणापहेराचीएतथाजमवानाथालभरिनेमोंदाआगलमुकिये॥ तोपणतेजेजल-
विनाकोईपदार्थशान्तिकरेनहिं॥ नेएनेतोएकजलमलेतोशान्तिनेपामे॥ तेमजिवनेआत्मानेपरमात्मानेपामवारुपत्रयाछे॥ तेनेभूलिनेबि-
जासरवथवानाअनंतउपायकरे॥ पणआत्मापरमात्मानाज्ञानविनाकोईकारेजिवतेसरवथवानुंनथि॥ माटेजिवनेप्रत्यक्षपरमात्मानेतेनासंत
मलेनेतेनोआसरोकरिनेतेथकिज्ञाननेपामेत्यारेजिवनेपरमशान्तिथाय॥ पणतेविनाजिवनेविषयभोगेकरिनेशान्तिथायनहिं॥ माटेआजत-
मारेशान्तिथवानोसमोआव्योछे॥ तेनासवंतनेदुःखरुपएवांजेमईकपदार्थतेनेभोगवयानिवासनानोत्यागकरिनेअमारोसत्संगकरबो-
अनेअमारोजेसत्संगकरवोतेतोएकपोतानाआत्मानोमोक्षथायः॥ नेपंचविषयनिवासनारुजिजाया॥ तेनेअर्थेअमारोसत्संगकरबो॥ अ-
नेएविरितेसमजिनेजेअमारोसत्संगकरेछेतेनेअलोकिकसरवप्राप्तथायछे॥ अनेतेनोपायोसत्संगमांअचलथायछे॥ अनेएवानिष्कामभा-
बवाल्यानेजअमारेविषेद्रुस्नेहथायछे॥ अनेएविसमजणवाल्यानेकल्याणनामारगमांकोईविघ्नआवेजनहिं॥ माटेनिष्कामभावेभक्तिक
रवि॥ केमकेपंचविषयनासरवनिवासनानोत्यागकरसे॥ त्यारेजअक्षरधामनेपामशोमांटेजेभगवाननाभक्तहोयतेनेआलोकनांसांकोकुदुं
बीधन्यमालतेमांथिवासनातोदिनेएकभगवाननेभगवाननासंतनेविषेप्रितिकरवि॥ पणभगवाननाभक्तनेमाईकपदार्थमांवासना

चुडा
सि०२३

॥३०॥

राखविनहिं॥अनेजेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनेविषेप्रितिकरेछेतेनेजजगतनीवासनावुटेछे॥नेतेपरमशांतिनेषामेछे॥
इतिश्रीमुरवसिदांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिशे१६सोलनाश्रावणशुदि३त्रिजनेदिवससां-
जनेसमयमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीभावनगरमध्येमहेतातेजपालनिषेडियोनाचोकवनेपाटदखविनेतेउपरगारितकियान-
खाविनेविराजमानथयाहता॥अनेस्वेतसरवाखपेहेसोहतेनेगुलाबिछित्तनुंगंरखुंधारणकसुंदतुं॥अनेमुस्तकउपरसोनेरियुधारंगनिपाध-
बांधिहति॥अनेकेहेदेकसंबलसोनेरिसेलुंधारणकसुंदतुं॥अनेएककसंबलसेलुंस्वभेनारव्युंदतुं॥अनेकठनेविषेपुष्पनाहारभारणकसा-
हता॥नेबेहाथनेविषेपुष्पनाबाजुनेगजराधारणकसाहता॥नेकामउपरपुष्पनागुच्छशोभिरहाहता॥नेएकगुडहस्तकमलमांधारणकसा-
हता॥नेपाघनेविषेबेकोरेपुष्पनातोराखटकताहता॥अनेउगमणेमूर्याविंदेविराजमानहता॥नेपोतानामूर्याविंदेनिआगलसाधुतथा-
पणाकहरिभक्तनिसभाभराहनेबेठिहतिअनेसर्वहरिभक्तचकोरिनेयेमहाराजनामूर्याविंदेनिसामुंजोदरहाहता॥पछेश्रीहरिकृ-
ष्णभगवान्कृपाकरिनेसर्वहरिभक्तप्रत्येबोल्याजे॥जितंजगतकेनमनोहियेना॥एश्शोकमांमकसुंकेजेणेपोतानुंमनजित्युंतेणस-
र्वजगत्जित्युं॥माटेभगवाननाभक्तहोय॥तेनेपोतानुंमनजरबशकरवुं॥अनेतेमनबशकस्यथिसंसारनेविषेसरबदुस्वमानअप्रमा-
नहर्षशोकहानिचुडितेसर्वसमर्थजायछे॥दूवेमनशेउपायेकरिनेजितायछेतोज्ञानेकरिनेमनजितायछेतेशानकेवुंछे॥तोआत्मापरमा-
त्मानास्वरूपनेयथार्थजाणवुं॥तेमांप्रथमआत्मनिष्ठादृढकरि॥तेआत्माकेवोछे॥तोआकाशनिषेठेव्यापकछे॥नेनिरलेयछे॥तेजे-
मआकाशनाचारभेदछे॥एकघटाकाश॥बीजुमठाकाश॥त्रिजुमहदाकाश॥अनेचोथुंचिदाकाश॥अनेतेचिदाकाशथकिचणप्रका-
रनोआकाशथयोछे॥अनेपाछोएचणेआकाश॥चिदाकाशमांलयपामेछे॥अनेतेमांप्रथमचिदाकाशथकिमहदाकाशथायछे॥अने-
महदाकाशथकिमठाकाशथायछे॥अनेमठाकाशथकीघटाकाशथायछे॥अनेज्यारेघडोनाशथायछेत्यारेघडारुपउपाधिनाशथयो-
अनेघडामांहतोजेआकाशतेमठाकाशमांलयपामेछे॥कहेतांघडानोनाशथयोत्यारेतेआकाशघरमांमलिजायछे॥पणघडानेनाशोकरिने-
आकाशनोनाशथतोनाथि॥एविरितेघटाकाशमठाकाशनेमहदाकाशएचणेआचर्णनाशथाय॥त्यारेएकचिदाकाशरहेछे॥अने॥

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥३१॥

त्रणे आवर्ण होय त्यां सधिते घटाकाशादिक त्रणे आकाशाने चिदाकाशमां भले नहि ते मजे आत्मा छे ते तो वस्तु गते शुद्ध चैतन्य ब्रह्म छे ॥ पण ते
आत्माने विषे स्थूल सूक्ष्मने कारण एव त्रणे देह रूप उपाधि वल गि छे ॥ त्यां सधिते आत्मा जन्म मरण सख दुःख मान अपमान दानि रूढि हरषो
कादिक जे इंदु ते ने पामे छे ॥ ते मां घटाकाशने ठे काणे पंदरत त्वनुं स्थूल शरिर छे ॥ ते पंदरत त्वकियां तो पंचभूत पृथिवी जल तेज वायु ने आकाश
॥ अने पांच ज्ञान इंद्रियो ॥ श्रोत्र त्वचा चक्षुरसना ने घ्राण ॥ अने पांच कर्म इंद्रियो ॥ वाक् पाणि पाद वायु ने उपस्थ ॥ एपंदरत त्वनुं स्थूल शरिर छे
ते घटाकाशने ठे काणे छे ॥ अने मठाकाशने ठे काणे नवत त्वनुं सूक्ष्म शरिर छे ॥ ते नवत त्वकियां ॥ तो पंच विषय शब्द स्पर्श रूप संने गंध ॥ एपो च
विषय ॥ ने चार अंतःकरण ॥ मन बुद्धि चित्त ने अहंकार ॥ एनवत त्वनुं सूक्ष्म शरिर ते मठाकाशने ठे काणे छे ॥ अने मढाकाशने ठे काणे ॥ वास
ना कहें तां ॥ अज्ञान रूप कारण शरिर ते छे ॥ अने चिदाकाशने ठे काणे शुद्ध चैतन्य जिवात्मा छे ॥ अने जेम चिदाकाश छे ॥ ते मढाकाश मठाकाश
ने घटाकाशने विषे उपाधिये करि ने रक्षो छे ॥ तो पण निर्लेप छे के मके घडो नाश पामे ॥ तेणे करि ने ते मां रक्षो जे आकाश ते ना स पाम तो नथि अने ज्यो
सधिते घडो नाश न पामे त्यां सधिते आकाशने आवर्ण रदे छे ॥ अने ज्यो त्रणे आवर्ण रदे ॥ त्या रे ते आकाश चिदाकाश मां भले छे ॥ ते मज्जिवात्माने
स्थूल सूक्ष्मने कारण ॥ एव त्रणे देह रूप जे आवर्ण छे ॥ ते आवर्णने अज्ञाने करि ने पोता पणुं माने छे ॥ त्यां सधिते जिवात्मा जे ते दिन ताने पाम तो थको जन्म
मृत्यु ने पामे छे ॥ जेम कोई कसिंद वनने विषे अज्ञाना समूह ने पामि ने तेने संगे करि ने पोता निजातिनुं स्वरूप मूलि गयो ने पछे अज्ञानी संघा ते त्रण रवा
वा लाग्यो ॥ अने अज्ञानी पेठे सिंहादिक थकी भय पामि ने ॥ पत्तायण करतो हबो ॥ पछे के रले कदिवसे तेने कोई बिजो सिंह मत्स्यो तेणे कबु जे अ
जातो तारो भक्ष पदार्थ छे ॥ पछे तेना विश्वास ते अर्थ नदिना चटु पर उभो राखी ने तेनुं स्वरूप देखावुं ॥ त्या रे तेणे करि ने तेणे एम जाणुं ते दुं तो सम-
रथ छुं ॥ एम जाणि ने सिंद नाद कस्यो ॥ त्या रे बकरां भागि ग्यां ने पोते महाष्वनने विषे निर्भय थको फरया लाग्यो ॥ तेम एतो द्रष्टां त्वां ने एनुं सिंहां
त ए छे जे ॥ सिंद नी पेठे जिवात्मा तो महा समरथ छे ॥ ने इंद्रियो अंतःकरण तो जड छे ॥ ते बकरा रूप इंद्रियो अंतःकरण ने संगे करि ने आत्मा ते रु-
प थई गयो छे ॥ पण जिवात्मा तो चैतन्य छे ॥ ने मगवानना अंग नो प्रकार छे ॥ ने निर्लेप छे ॥ ने आनंद रूप छे ॥ ने सद् छे ॥ ने अविनाशि छे ॥ अने देहादि
क जे पिंड ब्रह्मांड छे ते तो ना सवंत छे ॥ ने दुःख रूप ने जड छे ॥ ने नर करूप छे ॥ माटे एवो महापाप रूप जे देह ॥ ते थिक पोताना आत्माने जुदो समजि

भावनगर
सि० २४

॥३१॥

ને અક્ષરબ્રહ્મને વિષે એકત્વપણું કરવું ॥ કહેતાં મહાવાક્યને વિચારે કરિને સમજવું ॥ જે અક્ષરબ્રહ્મ તે જ હું ॥ ત્યાં વેદનું વાક્ય છે ॥ જે તત્ત્વમસિ ॥ અર્થ
 ॥ તે જે બ્રહ્મ તે તું છે ॥ એવિરિતે પોતાને અક્ષરબ્રહ્મરૂપ થવું ॥ તે અક્ષરબ્રહ્મ કેવું છે ॥ તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ નિઃસ્પત્તિ સ્થિતિ ને નાશ ॥ તે અક્ષર નિલેશ
 સંતાયે કરિને થાય છે ॥ અને તે અક્ષરના સ્વરૂપનો લેશ પ્રકૃતિ પુરુષમાં આવ્યો છે ॥ તે તેણે કરિને પ્રકૃતિ પુરુષ અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ સજવાની શક્તિ ને
 પામ્યો છે ॥ અને વલિ તે અક્ષરના લેશ સ્વરૂપે કરિને અનંત કોટિ પ્રધાન પુરુષ ॥ તથા અનંત કોટિ વૈરાટાદિક શ્વર ॥ તથા અનંત કોટિ બ્રહ્માદિક ॥
 તથા અનંત કોટિ દંદાદિક દેવ રૂપિ પ્રજાપતિ ગાંધર્વ ॥ અપસરાયો ॥ તથા રાજા પ્રજા ॥ પશુ પક્ષિ ॥ તે સર્વ અક્ષરના સ્વરૂપનો જે લેશ તેણે કરિને સર્વ
 સ્ત્રિયા થયા છે ॥ અને એવું જે અક્ષરબ્રહ્મ ॥ તેને વિષે ભગવાન પુરુષો નમ સદાય અરવંડરહ્યા છે ॥ તે ભગવાન કેવા છે ॥ તે પિંડ બ્રહ્માદિક સ્વ
 ર અને તેથી પણ જે અક્ષર એવા આધાર છે ॥ અને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના પતિ છે ॥ અને રાધિકાને લક્ષ્મિ આદિક કોટિ શક્તિ યોના સ્વામિ છે ॥ અને
 ભગવાનના સ્વરૂપ આગલ અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના જે વિષયના સ્વરૂપ ॥ તે તે નર્ક જેવાં છે ॥ અને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના વિષય સ્વરૂપ ભગવાનને તો
 પણ ભગવાનના રોમ સ્વરૂપના કોટિ મા ભાગ નિબરોબ થાય પણ નહિ ॥ અને ભગવાનના સ્વરૂપ પર તો અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના જે વિષયના સ્વરૂપ
 તેથી રિપેરિને ના સ્વિદેઈયે ॥ એવા જે ભગવાન તે મારા આત્માને વિષે અરવંડરહ્યા છે ॥ અને બહાર પણ ક્રપા કરિને અનંત કોટિ જીવોનાં કલ્યાણ કરવાને
 અર્થ મનુષ્ય જેવા થઈને દર્શન આપે છે ॥ અને તે જ ભગવાન મારા જિવાત્મામાં રહ્યા છે ॥ ને તે જ સર્વના કર્તા હતાં ને પાત્ર કહે ॥ અને તે ભગવાન મને પ્ર
 ત્યક્ષ આજમત્યા છે ॥ તે મારે હૃદયે કાંઈ કરવું રહ્યું નથી ॥ કેમ કે સર્વ સ્વરૂપના ધામને સર્વના આધાર તે જ મને આજ પ્રત્યક્ષમત્યા છે મારે એવા જે ભ
 ગવાન તેને મુકિને મહાદુઃસ્વરૂપ જે સંસારના તુલ્યાવા વિષયના સ્વરૂપ તેમાં દુઃખ પ્રિતરાયું ॥ અને સંસારના સ્વરૂપ તો અનંત દુઃસ્વેયુક્તને અનંત દુઃ
 શેયુક્ત ॥ ને અનંત પાપેયુક્ત છે ॥ અને વલિ સંસારના સ્વરૂપ નિકેદેય મૂર્ચિ ચોરાસિ ગર્જવાસાદિક અનંત દુઃસ્વરૂપ છે ॥ એમ સમજિને સંસારના
 સ્વરૂપ નિવાસનાનો સર્વ પ્રકારે ત્યાગ કરવો ॥ અને પોતાને મત્યા એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેનો દ્રઢ આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વરતવું અને એ
 રિને સમજિને જે ભગવાનને ભજે છે તેની વાસના ટલિ જાય છે ॥ ને તેને આત્મા પરમાત્માને વિષે પ્રીતિ થાય છે ॥ અને તે ભક્તને અરવંડ ભગવાન નિમૂ
 ર્તિનું ચિંત્વ ન થયા કરે છે ॥ અને તે તું જ મન વશ થાય છે ॥ મારે જેને પોતાનું મન વશ કરિને કલ્યાણને દૈંદ્યું હોય ॥ તેને તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥३२॥

आश्रयकरिनेतेनीआज्ञाप्रमाणेवरतवुं॥तोतेथकिआनुंकत्याणसाक्षात्कारथायछे॥माटेप्रथमकसुंजेआत्मापरमात्मानुंज्ञानतेणेकरिनेजेणे
मनवशकसुकंदतांप्रगटभगवाननोददआश्रयजेणेकस्योतेनुंकत्याणसाक्षात्कारथईरखुंछे॥माटेतेनोदेहसुजेतोआजपडे॥नेसुजेतोसोवर
सकेडेपडेनेसुजेतोबोलतांचालतांदेहपडेनेसुजेतोघणिकपिडाथईनेपडे॥नेसुंजेतोतिथार्थिकसारेठेकाणेदेहपडे॥नेसुजेतोगम्येतेठेकाणे
देहपडे॥पणजेनेज्ञानेसहितप्रत्यक्षभगवाननोददआश्रयथयोछे॥तेनोजिवात्मातोभगवाननाधामनेजपामेछे॥पणतेनेकोईजातनोसंसय
रह्योनथि॥एमजाणिनेआनंदमारहिनेअखंडभगवाननुंभजनकस्याकरवुं॥एमकदिनेश्रीहरिकृष्णभगवाननेवार्तीनीसमाप्तिकरि॥पछे
संतकिरतनगावात्माग्या॥ ॥इतिश्रीमुखसिद्धान्तसमाप्त॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिशे१६॥
तनाश्रावणशुद्धि४बौधेनेदिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्गामश्रीभावनगरमध्येमेहेतातेजपालनिमेडियोनाचोकवचेपाटहत्याभि
नेतेउपरगादितकियानंरवाविने॥तेउपरबिराजमानथयाहता॥अनेगुढारंगनाकिनरवापनोसरवालपेहेह्योहते॥नेलिताकिनरवापनि
गतिधारणकरिनेकसुंबलसोनेरिपाघबांविहति॥अनेगुढोसोनेरिकोराखोरेटोपेहेह्योहते॥नेकेहेडेकसुंबलसेयुंबांधुंहुतुं॥अनेएकसेयुं
कसुंबलतारासुंरवभेनारव्युंहुतुं॥अनेकंठेनेविषेपुष्पनाहारधारणकस्याहता॥नेहाथेनेविषेपुष्पनाबाजुबंधनेगजराधारणकस्याहता
॥नेपाघेनेविषेबेकोरेतोराखटकताहता॥नेकानउपरपुष्पनागुच्छधारणकस्याहता॥नेहस्तकमलनेविषेलिंबुनुंएकफलधारणकरवुंहुतुं॥अ
नेएकमोगरानापुष्पनोगुच्छलेईनेसुंधताहता॥एविसोभानेधारणकरताथकानेपोतानाभक्तजनोनेआनंदउपजावताथकाविराजमान
थयाहता॥अनेपोतानामूरवार्किंदनिआगल॥परमहंसतथाहजारोहरिभक्तनिसभाभराइनेबेरिहति॥पछेमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्क्या
करिनेबोल्याजेसांभलोसर्विनेएकप्रभुपुष्टियेछिये॥जेएकदोषछेतेमांसर्वदोषरह्याछेअनेतेदोषनोत्यागकरियेतोसर्वदोषटलिजायबो
दोषतेकियोछे॥पछेतेनोउत्तरकोईयेथयोजमहि॥पछेमहाराजबोल्याजेएककृतघ्नपणारूपदोषछेतेमांसर्वदोषरह्याछे॥अनेकृतघ्न॥
पणारूपएकदोषनोत्यागकरेतोसर्वदोषटलिजायछे॥हवेकृतघ्नपणुंतेथु॥तोकरुणागुणनेनजाणवुं॥तिनुंनामकृतघ्नपणुंछे॥माटेभ
गवानजेतेजिवोनेअनादिकात्वथयामहाउपगारकरेछेतेउपकारनेभूतिनेजिवजेतेपोतानामननिस्वुशिप्रमाणेचाखेछेनेभगवाननेनथि

भावनगर
सि०२५

भजतो माટે ते पापे करि ने जिवनि बुद्धि ॥ भए थई गई छे ॥ पछे ते भए बुद्धिये करि ने प्रगट प्रमाण जे भगवाननुं स्वरूप ॥ ते एने ओखरवातुं नथि ॥ अने
 ते भगवानने विषे हेत पण ते ने थतुं नथि ॥ जेम सूर्य ने चंद्रमानुं ग्रहण थाय ॥ त्यारे ते तो प्रकाश ठंकाई जाय छे ॥ ते मकत घिपणारु पदोषे करि ने जिव
 ने कल्याण नो मारग सज तो नथि ॥ अने ते कल्याण नो मारग न सज ये करि ने उलटो प्रत्यक्ष भगवान नो जिव जे ते दोह करे छे ॥ अने पछे महादु
 ख रूप जे यम पुरि चोरा सिने गर्भ वासादि कदुःख ते ने वारं मबार भोग वे छे ॥ ने हेरग थाय छे ॥ ते माटे जे ने पोताना आत्मानुं कल्याण कर
 यानि इच्छा होय ते ने तो भगवान नो मोटो उपकार जाणि ते भगवाननुं भजन करवुं ॥ दये ते भगवान ना किया उपकार छे ॥ तो ते श्री भागवत पूरण मां
 कह्युं छे ॥ ते व्यासि मा अध्याय मां दशम स्कंध ने विषे ॥ श्लोक ॥ २ ॥ बुद्धि द्वियमन प्राणान् जनानामस्तु जत्प्रभु ॥ मा नार्थं च भवार्थं च आत्म
 ने कल्पनाय च ॥ २ ॥ एविरिते भगवान जे ते जिवो नामोक्ष ने अर्थे इंद्रियो अंतःकरण जिवने सहजि आपे छे ॥ अने इंद्रियो अंतःकरणे करि ने जिव जे ते
 सर्व क्रिया करे छे ॥ अने सर्व पदार्थनुं ज्ञान थाय छे ॥ अने संत समागमे करि ने निरगुण भावने पामे तो ॥ एज इंद्रियो अंतःकरणे करि ने भगवान
 नुं ज्ञान पण थाय छे ॥ ते भगवाननुं ज्ञान भगवान बने जथाय छे ॥ जेम सूर्य व ते सर्व पदार्थ देखाय छे ॥ अने सूर्य पण सूर्य करि ने जे देखाय छे ॥ केम के
 सूर्य विना सूर्य देखाय जनहि ॥ तेम भगवान ना स्वरूपनुं ज्ञान तो भगवान प्रगट धर्मे करावे छे ॥ त्यारे जथाय छे ॥ पण ते यिना भगवान ना स्
 रूपनुं ज्ञान थाय जनहि ॥ अने वलि अन्न वस्त्र पण सर्व ने भगवान ज आपे छे ॥ केम के भगवान मेघ वसावे छे ॥ त्यारे अन्न वस्त्र निप जे छे ॥ ने त्यारे सर्व
 जिवन ने भाव थाय छे ॥ ते जेम कोई क काल पडे ने अन्न खावा क्याई नम लतुं होय ॥ ने ते काल मां कोई क अन आपने काल मां जिव तो राखे ॥
 तो ते नो केरलो पाड माने ॥ ते नो तो गुलाम थई ने रहे ॥ ने जिव त पर्यंत ते नो गुण भूये नहि ॥ तेम भगवाने तो जिवो ने अनंत काल उतासा छे ॥ केम
 के वर सातन वर से तो सदाय काल जे छे ॥ माटे भगवान कृपा करि ने वर साद वर सावे छे ॥ त्यारे सर्व विश्व ना जिवो जिवे छे ॥ जेम कोई क रेहुं उनाले
 रवे तर मां सांति हाक तो होय ॥ ते ने गाम मां थि भात आवे तो रवाय ॥ निकर भूरब्धे मरे ॥ तेम आलोक तो उनालाना रवे तर जे वुं छे ते भग
 वान वर सातन वर सावे तो सर्व विश्व नो नाश थई जाय ॥ माटे दया करि ने वर साद वर सावे छे ॥ ने सर्व विश्व ना जिवो ने भगवानुं नि भाषे छे ॥ राम ज
 णि ने भगवान नो मोटो उपकार मानि ने भगवाननुं मखंड भजन कला करवुं ॥ ते सा सां भगवाननुं भजन करवुं ॥ तो पोताना आत्माना

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३३॥

स्वरूपनेअर्थेकरबुंतेस्वरूपव्यारेथाय॥तोसर्वोपरिस्वरूपनेपामेत्यारेस्वरूपथाय॥तेसर्वोपरिस्वरूपतोभगवान्पासेछे॥तेभगवान्नास्वरूपनेव्या
रेपमाय॥तोप्रत्यक्षभगवान्नाशरणनेपामिनेमाईकस्वरूपनोत्यागकरे॥त्यारेसर्वोपरिस्वरूपनेजिवपामे॥अनेतेमाईकस्वरूपनोव्यारेत्या
गथायछे॥तोसर्ववस्तुनुंप्रमाणकरेपछेजेवस्तुसत्यहोयतेनुंग्रहणथायछेनेजेवस्तुअसत्यहोयतेनोत्यागथायछे॥माटेदेहआत्मानेवि
वेककरवोतेमाजेदेहछेतेनोनाशथईजाणवोछे॥अनेतेदेहसंबंधिजेपदार्थछे॥तेपणनासवंतछे॥अनेतेपदार्थमांजेस्वरूपजेबुंजणाय
छे॥तेतोआत्मावतेजजणायछे॥अनेजोदेहमांथिआत्मानिसरिजाय॥तोसर्वपदार्थनकारांथईजायछे॥तेमोटोपृथ्विपतिराजाहोय
नेतेनेहजारोबाकरहोय॥तथाहजारोराणियोहोय॥तथालाखोगामगरासधन्यमालहार्थीघोडापालखियोआदिकस्वरूपपदार्थहोयपणज
रेतेनादेहमांथिआत्मानिसरिजायत्यारेतेनेपछेकोईपदार्थलेनामात्रकामावेनहि॥तेसर्वपदार्थनकारांथईजायछेमाटेपोतेआत्मा
स्वरूपछे॥अनेप्रकृतिनुंकार्यजेपिंडनेब्रह्मांडतेसर्वनाशवंतछे॥नेदुःखरूपछेअनेजडछे॥नेअंतेअपारदुःखनुंकारणछेजेमसोम
त्वरवारनारिनेखांडनामोतियालाड्याकस्याहोय॥तेलाड्यारवातांतोगत्यालागेपणपछेप्राणनेकाढेयाछेतेमथिषयनांस्वरूपभोग्य-
निवरवतेतोसारांजेवाजणायछेचरांपणअंतेअपारदुःखनुंकारणछे॥अनेतेविषयमांजिवनेप्रितिहोय॥तेणेकरिनेजन्ममृत्युथायछे
॥एममाईकपदार्थनेपापरूपजाणिनेनेपिंडब्रह्मांडादिकसर्वपदार्थनोत्यागकरिनेसदायसत्यरूपएवोजेपोतानोआत्मातेनुंग्रहणकस्मि
कहेतांआत्मानेपोतानुंस्वरूपजाणिनेतेआत्मानासाचाहितकारि॥एवाजेपरमात्माभगवान्॥तेजसर्वस्वरूपनासिंधुछेनेत्रिपानास
गरछे॥एमजाणिनेतेभगवान्नोमहामोटोउपकारमानिनेतेभगवाननुंअरबंडभजनकरवुं॥अनेआजेविचारकह्योतेनेजेसमजेतेनेकत-
न्निपणारूपजेदोषतेटलिजायछे॥अनेतेनिबुद्धिमांप्रकाशथायछेअनेतेनेजप्रगटभगवाननुंस्वरूपओलखायछेअनेतेनेप्रत्यक्षभगवान
नेविषेद्रढहितथायछे॥अनेजेनेप्रगटभगवाननेविषेहितथुं॥तेनुंसाक्षात्कारकल्याणथायछेअनेतेआत्मापरमपदनेपामेछे॥तेपरमपद
तेशुंतोप्रत्यक्षभगवाननिप्राप्तिजिवनेथायतेजपरमपदछे॥तेएविप्राप्तितोजेनेअनेकजन्मनांशुभसंस्कारहोयतेनेजथायछे॥माटेआज
नेमनुष्यदेहआव्योछे॥तेनाभाग्यनोपारनथि॥केमकेआजभगवाननुंप्रगटपणुंनेपोतानेमनुष्यनोदेह॥अनेतेभगवाननेविषेद्रढहेत

भावनगर
सि०२५

॥३३॥

हिततेनुंदरशना॥तेजअतिशेदुर्लभछे॥तेश्रीमद्भागवतमां॥दशमस्कंधनेविशेश्रीहृष्णभगवानेबलदेवजिप्रत्येकसुंछे॥श्लोक॥अ-
 होअपिदेववरामरार्चितं॥पदांबुजंतेसुमनःफलार्हणंमंत्युपादायशिखाभिरात्मनः॥समोपदत्तैतरूजन्मयत्कृतं॥अर्थ॥जेदे
 भाईआवदावननेविषे॥मृगत्यांतथागायोतथाझाडवांतलेआपणेबेशियेछिये॥तेसर्वमोटाभाग्यवाल्यांछे॥एविरितेपोतानेमु-
 ष्यदेहनेकल्याणकारिनुंदरशनएवोसमोजिवनेआयवोषणोदुर्लभछे॥अनेपूर्वजेनेप्रगटभगवान्मल्यांछे॥तेनाजसाक्षात्कारकल्याण-
 थयांछे॥अनेतेनागुणमोटाब्रह्मादिकगायछे॥माटेतेसमोआजतमारेसर्वनेआव्योछे॥तेतमाराभाग्यनोपारनधि॥केमकेजेसर्वी-
 परिभगवानतेजतमनेआजमल्यांछे॥नेतेनुजसर्वकसुंथायछे॥अनेमनुष्यदेहभगवानधारणकरेछेत्यारेमनुष्यजेवाजणायरवरापण-
 तेनेज्ञानेकरिनेजितवानेकोईसमर्थनधि॥अनेआजभगवानेज्ञानशक्तिधारणकरिछे॥तेणेकरिनेघणाकजियभगवत्परायणथो॥ने-
 पणभागवतमांएकादशस्कंधनेविषेपांचमाअध्यायमां॥श्लोक॥३६॥कृतादिसुप्रजाराजन्॥कल्याविहंति संभवंम्॥कलौखलुभवि-
 ष्यंतिनारायणःपरायणाः॥अर्थ॥सुकदेवराजापरिक्षतनेकहेछेहेराजन्॥सत्ययुगनिआयेलेहनेमोटादेवछेतेकलियुगनेविषेजन्मने
 हछेछे॥शामाटेअकलियुगनेविषेरखलुकहेतांनिश्चेषणाकजीवनारायणपारायणथाशे॥एविरितेदेवतानेदुर्लभसमोतेआजतमनेप्रा-
 प्रथयोछे॥कहेतांअनंतप्रतापेजुक्तजेभगवान्तेजतमनेआजप्रत्यक्षमल्यांछे॥एमद्रवनिश्चयराखजो॥इतिश्रीमुखसिद्धांत
 समाप्त॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ संवत् १९१० गणिशे ॥ १६ ॥ शीतलनाश्रावणशुद्धि ॥ १५ ॥ पुन्यमनेदिवसमहा-
 राजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीभावनगरमध्येद्वेरणछोडजिनिबेहेनश्रीअमृतबानेधेरदोलियाउपरगादितकियाबिछाबिनेनेउपरवि-
 राजमानथयाहता॥नेकिनरवापनोसरवालनेजामोधारणकस्याहता॥नेमस्तकउपरकसंबलसोनेरिपाघबांधिहति॥अनेगुहोरटोनेकसं-
 बलसेतुंधारणकस्याहता॥नेएकसोनेरीसेतुंखभेनाख्युंदतुं॥अनेकंठनेविशेगुलाबनेमोगरानाहारगुथेलाधारणकस्याहताअनेहाथने
 विषेगजराबाजुपोचायोनेविटीयोफुलनांधारणकस्याहता॥अनेकानउपरपुष्पनागुडधारणकस्याहता॥नेपाघमांतोराखटकतीहता
 अनेपोतानाभूरवारिंदनिआगलसाधु॥तथाघणाकहरिभक्तनिमोटीसभाभराईनेबेठिहती॥पछेमाहाराजबोल्याजे॥जियनोमो

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥३५॥

क्षय्यारे थायछे॥ तो साक्षात्कार प्रत्यक्ष भगवान् जिवने मत्ते॥ अने ते भगवान् ना स्व रूप नो उत्तम निरविकल्प निश्चय थाय त्यारे मोक्ष थाया॥
ने माया ने तारे ने भगवान् ना धाम ने पामे॥ ए सर्वेशा स्वनो सिद्धांत छे॥ पछे मै हे तानि भो वन धन जिये म हारा जने हाथ जोडि ने प्रभु पुछुं॥ जे
हे म हारा ज प्रत्यक्ष भगवान् ना स्व रूप नो उत्तम निरविकल्प निश्चय थाया नो शो उपाय छे॥ ते छपा करि ने कहो॥ पछे म हारा ज बो ल्या जे॥ भ-
गवान् ना स्व रूप नो निश्चय तो भगवान् थ कि ज थाय छे॥ ते भगवान् प्रथवि उपर प्रगट थाय छे॥ त्यारे ते भगवान् ने सरणे आव्यो जे जिकने
ने आत्यंतिक प्रलयनु ज्ञान आपि ने पोताना स्व रूप नो निश्चय करावे छे॥ त्यारे निश्चय थाय छे॥ पछे जे ने आत्यंतिक प्रलयनु ज्ञान सिद्ध था
य छे॥ ते भक्त जे ते प्रत्यक्ष मूर्ति ज्ञान दाता भगवान् ने ने विषे सर्वोपरि पुरुषोत्तम पणानो निश्चय करे छे॥ हवे ते ज्ञान ने कहिये छीये जे ते भ-
गवान् के वाछे॥ के माया परायुं जे अक्षर धाम॥ ते ने विषे सदाय विराज मान छे॥ ने ते भगवान् दिव्य स्वरूपे छे॥ ने साकार दि भुज मूर्ति छे
॥ ने अति श्रेष्ठ प्रकाशवान् छे ने मनोहर छे॥ ने अनंत ऐश्वर्य युक्त॥ ने अनंत शक्तियो अनंत पारस देवि टाणा थ का विराज मान छे॥ एवा जे
भगवान् पुरुषोत्तम ते छपा करि ने जिवो नामो क्षने अर्थ अत्यंतिक प्रलय मां हता जे जिवो ते ने उत्पन्न करवा सारुं स्फुरि करवाने समे अक्षर
सामि द्रष्टि करे छे॥ ते अक्षर के युं छे॥ तो सर्वाधार छे॥ ने ते अक्षर ना एक देश ने विषे अनंत एवास बल ब्रह्म पुरुष रत्ना छे॥ ते मां थि एक पु-
रुष ने अक्षर जे ते प्रकाश छे॥ ते पुरुष के वो छे॥ तो प्रकृति नो नियंता छे॥ ने अखंड छे॥ ने अनादि छे॥ ने एने बस कहें छे॥ ने ते कुरु स्थ छे॥
एवो जे पुरुष ते ना अंग ने विषे प्रकृति रहि छे॥ ते ने पुरुष जे ते अक्षर ना प्रकाश बडे करि ने जायत करे छे॥ पछे ते पुरुष प्रकृति ना संजोग क-
रि ने अनंत कोटि प्रधान पुरुष उत्पन्न थाय छे॥ ने ते प्रधान पुरुष थ कि महत्त्व थाय छे ने महत्त्व थ कि त्रण प्रकार नो अहंकार थाय छे॥ ते
मां सत्व गुण थ कि चार अंतःकरण॥ ने चौ द द्दियो॥ अंतःकरण ना देवता थ थाय छे॥ अने रजो गुण थ की दश द्दियो थाय छे॥ अने तमो
गुण थ कि पंच भूत ने पंच विषय थाय छे॥ ए विरि ते चो विशत त्व उत्पन्न थ था॥ पछे ते तत्वे करि ने द्दश्वर ने जिय ना देह॥ जे पिंड ब्रह्मांड स-
रजाणा ए विरि ते भगवान् जे ते अक्षर रूपे सर्वे मां प्रवेश करि ने॥ अंतर जामि पणेर ह्या छे॥ पण भगवा न बिना एक अणुरवा लि न थि॥ ते श्रुति
मां कह्युं छे॥ जे सर्वे बल विदं ब्रह्म॥ अने बलि ते भगवान् सर्व मां रत्ना थ का पण जुदार ह्या छे॥ ते भगवान् जे वा अक्षर मां छे॥ ते वा पुरुष

भावनगर.
सि० २६

॥३५॥

માંનથી॥ કેમકે ભગવાન તો અક્ષરમાં છે ॥ ને અક્ષર દ્વારે પુરુષમાં પ્રવેશ કર્યો છે ॥ માટે અક્ષરરૂપિ પંડાડું આવ્યું ॥ અને જેવા પ્રકૃતિ પુરુષમાં પ્રગવાન છે ॥ તેવા પ્રધાન પુરુષમાં નથી ॥ ને જેવા પ્રધાન પુરુષમાં છે ॥ તેવા મહત્ત્વમાં નથી ॥ ને મહત્ત્વમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા ત્રણ પ્રકારના અહંકારમાં નથી ॥ ને જેવા અહંકારમાં પ્રગવાન છે ॥ તેવા ચોવિશ તત્ત્વમાં નથી ॥ ને તત્ત્વમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા વૈરાટમાં નથી ॥ ને વૈરાટમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા બ્રહ્માદિક દેવમાં નથી ॥ ને બ્રહ્માદિક દેવમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા મનુષ્યમાં નથી ॥ ને મનુષ્યમાં જેવા પ્રગવાન છે ॥ તેવા પશુપક્ષાદિકમાં નથી ॥ એવિરિતે પાત્ર નિતાર તપ્પતાયે ॥ અનવયપણે સર્વમાં પ્રગવાન રહ્યા છે ॥ અને વ્યતિરેક પણે તો સર્વે વિજુદાર રહ્યા છે ॥ જેમ સૂર્ય છે તે પોતાના મંડલને વિષે મૂર્તિમાન રહ્યો છે ॥ અને પોતાના પ્રકાશ કરિને સર્વે નાનેત્રમાં રહ્યો છે ॥ તેમ પ્રગવાન જે તે મૂર્તિમાન તો પોતાના અક્ષરધામને વિષે રહ્યા છે ॥ ને પોતાના અંગના પ્રકાશરૂપે જે અક્ષર બ્રહ્મરૂપ જ્ઞાન તે રૂપે કરિને તો સર્વે વિશ્વમાં રહ્યા છે ॥ તેકે વિરિતે પ્રગવાન સર્વમાં રહ્યા છે ॥ તો જેમ સૂર્ય જે તેને ત્રમાં રહ્યો છે ॥ તેને ત્રના ચાર ભેદ છે ॥ તે કિયા ॥ તો એક તો મોટિ આંરવ્ય છે ॥ ને તે આંરવ્યમાં રત્ન છે ॥ ને તે રત્નમાં માણસિયો છે ॥ ને માણસિયામાં પ્રકાશ છે ॥ તે પ્રકાશને ને સૂર્યના પ્રકાશને સ્ફુજાતિ પળું છે ॥ માટે તેને ત્રના પ્રકાશમાં સૂર્યનો પ્રકાશ આવ્યો ॥ ત્યારે દેરવાય છે ॥ અને સૂર્યનો પ્રકાશ નહોય ને આંરવ્ય પોતાની પોતા પાસે હોય ॥ તો પળ કાર્દે દેરવાય નહિ ॥ અને સૂર્યનો પ્રકાશ હોય તો પળ જો પોતાની આંરવ્યમાં પ્રકાશ નહોય તો દેરવાય નહિ ॥ તેમ મોટિ આંરવ્યને ઠેકાણે તો જિવનુસ્થુલ શરીર છે ॥ ને રત્નને ઠેકાણે સૂક્ષ્મ શરીર છે ॥ ને માણસિયાને ઠેકાણે જિવનુકારણ શરીર છે ॥ ને તેમાં જે પ્રકાશ તેને ઠેકાણે પોતે જિવાત્મા છે ॥ ને સૂર્યના પ્રકાશને ઠેકાણે પ્રગવાનના અંગના તે જરૂપે અક્ષર બ્રહ્મ તે છે ॥ અને સૂર્યને ઠેકાણે પરમાત્મા પ્રગવાન પોતે છે ॥ તે સૂર્ય જેમ એક છે તેમ પ્રગવાન પણ એક જ છે ॥ ને તેના અંગનો પ્રકાશ જે અક્ષર બ્રહ્મ તે પણ એક છે ॥ અને જિવ અનંત છે ॥ તે જેમ સૂર્ય વડે આંરવ્ય સર્વે પદાર્થ દેશે છે ॥ ને સૂર્યને પણ સૂર્ય વડે દેરવે છે ॥ તેમ પ્રગવાન નું જ્ઞાન પણ પ્રગવાન વડે જ થાય છે ॥ જેમ હિરેક સ્તિને હિરોધિધાય છે ॥ ને મણિયે કરિને તમણિ વિધાય છે ॥ તેમ પ્રગવાન નો નિશ્ચય પ્રગવાન વડે જ થાય છે ॥ અને વલ્લિ જેમ દેહના દુઃસ્વને જિવજાણે છે ॥ પણ જિવના દુઃસ્વને દેહજાણિ શકે નહિ ॥ તેમ પ્રગવાન જે તે જિવને જાણે છે ॥ પણ જિવ પ્રગવાનને જાણવાને સમર્થ નથી ॥ માટે આ જ્યારે પ્રગવાન રૂપાક

શ્રીપુરવ
સિદ્ધાંત
॥૩૫॥

રિનેરામદૃષ્ટાદિકરૂપેમનુષ્યજેવાથડનેપોતાનાસ્વરૂપનુજ્ઞાનકરાવેછે॥ત્યારેજિવનેભગવાનનાસ્વરૂપનોનિશ્ચયથાયછે॥નેજિવજેતેપંચવિ
ષયયકિમુકાદનેમાયાપરથાયછે॥નેબ્રહ્મરૂપથડનેઅક્ષરધામનેપામેછે॥હવેતેભગવાનનાસ્વરૂપનુજ્ઞાનજેતેપોતેએમકરાવેછે॥જેજેમરૂપ
તિછે॥તેમજપ્રલયથાયછે॥તેપ્રથમજેમઆકાશમાંથીવાયુથાયછે॥નેવાયુથકિઅગ્નિથાયછે॥અનેઅગ્નિથકિજલથાયછે॥નેજલથકિ
પૃથ્વિથાયછે॥એવિરિતેજેમરૂપતિથાયછેતેમપ્રલયસમેપૃથ્વિજલમાંલયથાયછે॥નેજલઅગ્નિમાંલયથાયછે॥નેઅગ્નિવાયુમાંલય
થાયછે॥નેવાયુઆકાશમાંલયથાયછે॥એવિરિતેરૂપતિનેપ્રલયથાયછે॥તેમાંજિવજેતેવાસ્વારજન્મમરુત્યુનાદુઃખનેપામેછે॥માટે
જિવજ્યારેઆત્મનિકપ્રલયનાજ્ઞાનનેપામે॥ત્યારેજેજિવજેતેજન્મમરુત્યુનાદુઃખથકિમુકાદનેબ્રહ્મરૂપથાયછે॥હવેતેજ્ઞાનપ્રલયનિ
રિત્યનેકહુહું॥જેજેમઆમનુષ્યનાદેહછે॥તેમચૌદત્તોકનુબ્રહ્માંડતેવૈરાજનામેદશ્વરનોદેહછે॥તેજેમમનુષ્યનાદેહમાંચોવિસતત્ત્વછે
॥તેમવૈરાજનાદેહમાંચોવિસતત્ત્વછે॥તેવૈરાજનાદેહમાંમહત્ત્વનેજિવનાદેહમાંઅલ્પછેઅનેજિવનેસ્થુલસૂક્ષ્મનેકારણાન્નદેહછે॥
નેવૈરાજનેવૈરાટસૂત્રાત્માનેઅવ્યાકૃતાન્નદેહછે॥અન્યથકિજિવતથાદશ્વરનોઆત્માજુદોછે॥હવેતેઆત્માજુદોછેતેનેસમજવા
નિરિત્યકહિયેછિયે॥જેજિવનાદેહમાંઅસ્થિજેહાડકાદિકપૃથ્વિનોભાગછે॥તેનેમહતપ્રથવીમાંલયકરિનેપોતાનાઆત્માનેજુદો
પાડવો॥અનેમહતપૃથ્વિછેતેમહતજલનાએકઅંશમાંથિઉપજિછે॥માટેતેપૃથ્વિનેજલમાંલયકરિનેતેવૈરાજનાઆત્માનેજુદોસ
મજવો॥અનેજલનિદ્રણિયેજોર્દ્યૈતોએકલુંજલદેસ્વાય॥પણપૃથ્વિદેસ્વાયનહિ॥અનેજિવનાદેહમાંલોહોર્દઆદિકજેજલનોભા
ગછે॥તેમહતજલમાંથિયોછે॥તેનેતેમાંલયકરિનેતેજલથકિપોતાનાઆત્માનેજુદોપાડવો॥અનેજેજલછેતેઅગ્નિનાએકદેશ
માંથિઉપજુછે॥તેનેતેઅગ્નિમાંલયકરિનેતેમહતઅગ્નિથકિવૈરાજનાઆત્માનેજુદોસમજવો॥અનેજ્યારેઅગ્નિનિદ્રણિયેજોર્દ્યૈતો
લપૃથ્વિકાંર્દ્યેનથિદેસ્વાતું॥એકલોઅગ્નિદેસ્વાયછેઅનેજિવનાદેહમાંજઠરાગ્નિછેતેમહતઅગ્નિમાંથીરૂપન્યોછે॥માટેતેનેમહતઅગ્નિ
માંલયકરિનેપોતાનાઆત્માનેજુદોપાડવો॥નેમહતઅગ્નિછેતેવાયુનાએકદેશમાંથિઉપજ્યોછે॥તેનેતેવાયુમાંલયકરિનોતેદશ્વર
નાઆત્માનેજુદોસમજવો॥અનેજિવનાદેહમાંપ્રાણવાયુછેતેમહતવાયુમાંથીઉપજ્યોછે॥તેનેતેમાંલયકરિનેપોતાનાઆત્માનેજુદો

માવનગર
સિ.૨૬

॥૩૫॥

હવો ॥ અને જે મહત્વાયુ છે તે મહાકાશના એકદશ માંથી ઉપન્યો છે ॥ માટે તેને મહાકાશ માં લય કરિને તે વૈરાજના આત્માને જુદો સમજ-
 વો ॥ અને જ્યારે આકાશની દ્રષ્ટી એ જોઈયે ॥ ત્યારે તો પૃથ્વી જલાદિ ચારે ભૂતનથી દેવાતાં ॥ એકલો આકાશ જ દેરવાય છે ॥ અને જિવના દે-
 હને ૧૫ થે ॥ પ્રાણાદિક નિમુંગલિયોનો અવકાશ તે મહાકાશ માંથી ઉપન્યો છે ॥ તેને તે માં લય કરિને તેથી પોતાના આત્માને જુદો પાડવો
 ॥ અને જે મહાકાશ છે ॥ તે અહંકાર માંથી ઉપન્યો છે ॥ તેને તે અહંકાર માં લય કરિને ॥ તેદશ્વરના આત્માને જુદો સમજવો અને જિવના દેહ-
 માં જે અહંકાર છે ॥ તે મહત્ અહંકાર થકિ ઉપન્યો છે ॥ માટે તેને તે માં લય કરિને પોતાના આત્માને જુદો પાડવો ॥ અને જે અહંકાર છે તે મહત્ત્વ
 માંથી ઉપન્યો છે ॥ તેને તે માં લય કરિને તે મહત્ અહંકાર થકિ વૈરાજના આત્માને જુદો સમજવો ॥ અને જે જીવનું ચિત્ત છે તે મહત્ત્વ માંથી ઉ-
 પન્યુ છે ॥ તેને તે માં લય કરિને ॥ તેથી પોતાના આત્માને જુદો પાડવો ॥ અને જે મહત્ત્વ છે ॥ તે પ્રધાન પુરુષ માંથી ઉપન્યુ છે ॥ તેને તે માં લય
 કરિને તેદશ્વરના આત્માને જુદો સમજવો ॥ અને જિવનું જે મન છે ॥ તે પ્રધાન પુરુષ થકિ થયું છે ॥ તે મનને પ્રધાન પુરુષ માં લય કરિને પોતા-
 ના આત્માને તેથી જુદો પાડવો ॥ અને જે પ્રધાન પુરુષ છે તે પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ ઉપન્યુ છે ॥ તેને તે માં લય કરિને તેદશ્વરના આત્માને જુદો સ-
 મજવો ॥ અને જિવનિ જે બુદ્ધિ છે ॥ તે મૂલમાયા માંથી ઉત્પન્ન થઈ છે ॥ તે બુદ્ધિને મૂલમાયા માં લય કરિને પોતાના આત્માને તેથી જુદો સમ-
 જવો ॥ અને જે મૂલમાયા છે તે સર્વ બ્રહ્મના એકદશ માંથી ઉત્પન્ન થઈ છે ॥ તે માયાને સર્વને વિષે લય કરિને તેદશ્વરના આત્માને જુદો
 સમજવો ॥ અને એ વિરિતે જ્ઞાન પ્રલય કરિને પછે પોતાના આત્માને ને વૈરાજના મેદશ્વરના આત્માને ॥ અષ્ટાવરણ રૂપ માયાથી જુદા પા-
 ડિને તે માયાનું દ્રષ્ટાવણું ॥ ટાલિને ચુદ્ધ ચૈતન્ય રૂપ થઈને અક્ષર બ્રહ્મને વિષે એકત્વ પણું કરવું ॥ કેહેતાં પોતાના આત્માને અક્ષર બ્રહ્મ મા-
 નવો ॥ અને તે અક્ષરના આધાર ॥ અક્ષર તિત પરમાત્મા ભગવાન છે ॥ એ વિરિતે જેમ્મડ સત્તિ તેમ પ્રલય કરિને પોતાના આત્માને સ્ફુટ રૂપ
 વું જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પોતાનું સ્વરૂપ માં નિને પ્રતિલોમ દ્રષ્ટિ કરિને પ્રત્યક્ષ એવા જે જ્ઞાન દાતા ભગવાન તેનું આત્માને વિશેધ્યાન કરવું ॥ એ-
 વીરિતે સમજિને જેધ્યાન કરે છે ॥ તેને સાક્ષાત્કાર દિવ્ય મૂર્તિ ભગવાન દેરવાય છે ॥ ને તેને પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ ભગવાન તેના સ્વરૂપને ઉત્તમ નિરવિ-
 કલ્પ નિશ્ચય થાય છે ॥ જેમ સૂર્યનો પ્રકાશ નિરાકાર છે ॥ પણ તેમાં દર પળ રાખિયે તો તે માં મૂર્તિ માન સૂર્ય દેરવાય છે ॥ તેમ પોતાના

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

आत्माने अष्टावरणधिपरसुख्यचैतन्यब्रह्मरूपमानिने तेने विषे पोताने मत्वा जे प्रत्यक्षमूर्ति भगवान तेनु ध्यान करवुं ॥ अने एविरिते जे
ध्यान करे तो तेने पोताना आत्माने विषे अनंत इश्वर्य ॥ अनंत पारसदने अनंत प्रताप युक्त जे भगवान ते मूर्तिमान प्रत्यक्ष देखाय छे ॥
अने एविरिते ध्यान कर ते कर ते भगवानना भक्तनि दिव्यमूर्ति बंधाय छे ॥ अने तेने भागवतितनुं केहे छे ॥ अने ते भक्त जे ते भगवानना
सरखाज आकारे पांमे छे ॥ ने अपार अद्भुत सुखने पांमे छे ॥ अने ते भक्त अखंड भगवाननि से बामों रहे छे ॥ अने तेने कोई काले पा
छो जन्म धर बो पउ तो नथि ॥ एम कहि ने महाराज बोल्या जे हवे किरतन बोले ॥ पछे साधु किर्तन गावाला ग्या ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धा
ंत समाप्त ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९११ शील्मा श्रावण वदि ॥ ३ ॥ विजने दिवस ॥ माहा राज श्रीहरिकृष्ण भगवान
नाम श्रीभावनगर मध्ये ॥ मेहेता ते जपालने घेर मेडियोना चोकवच्ये पाटु परगादित किया बिछा विने ते उपर विराजमान थयाहता ॥ अ
ने सर्व जरिया निवस्त्रधारण कस्यां दतां अने कंठने विषे पुष्पनाहार घणा कधारण कस्यां दता ॥ अने कर्ण उपर गुच्छ शोभिरत्ना दता अने पा घमां पु
ष्पना तोराने छोगलां धारण करीं दतां ॥ अने मुक्त कउपर उंचु फूलनुं मोटुं छत्र बांध्युं दतुं ॥ ने ललाटेने विषे केसर नि आडपने कंकुनो चांदले
कसो दतो ॥ ने पोताना मूरवारि दनि आगल साधु तथा घणा कदरि भक्तनि सभा भ्रातृने बेढि दति ॥ अने साधु भागवत धर्म निकथा करताह
ता ॥ पछे कथानि समाप्ति र्हरि हित्यारे महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान बोल्या जे ॥ जीवने अशान्ति छे ॥ एज जन्म मृत्युनुं कारण छे ॥ अने जे
शान्ति छे ॥ ते ज मोक्ष नो हेतु छे ॥ हवे ते अशान्ति ते शुं छे ॥ तो जिब जे ते देहने विषे पोता पणुं मानिने पंचविषयने भोग बवानि दुच्छार खे छे
॥ अने ते विषय सजे एतला भोगवे ॥ तो पण तत्तथ वातुं नथि ॥ एज अशान्तिनुं कारण छे ॥ अने ते विषय मां प्रिति होय ॥ ने देह मुके तो ते प्रितिये
करि ने माछो देह धर्वा पडे छे एविरित्ये बारं बार जन्म मृत्युने पांमे छे ॥ अने हवे शान्ति ते शुं छे ॥ तो पंचविषय निधासना मुकिने पोते श्रद्धा आत्मा
रूप थईने परमात्मा प्रत्यक्षने साक्षात्कार पांमे त्यारे जिव जे ते परम शान्तिने पांमे छे ॥ पण ते बिना चौदलो कनां विषय सुख भोगवे ॥ तोय
लेशमात्र शान्ति थाय नहि ॥ अने पंचविषयनां सुखवतो केवां छे ॥ केजे मत पति लोडि उपर पाणिनुं टिपुं नारवे ते छमथइने पाछुं तपवालागे ते
मभूख्यो होयने अंजनाय त्यारे घडिक शान्ति रहे ॥ ने बलि पाछो भूख्यो थाय ॥ अने तृष्यालागि होयने पाणिपिये त्यारे घडिक शान्ति रहे ॥

भावनगर
सि २७

॥३६॥

નેપછિ ચલિતરણાગે ॥ એવિરિતે દેહમાં અનંત વ્યાપિયો રહે છે ॥ માટે પંચ વિષય તેળે કરિને કોઈ કાલે શાંતિ થાય નહિ ॥ હવે શાંતિ વ્યારે થાય
॥ તો મૃત્યુ રહે ત્યારે શાંતિ થાય ॥ તે મૃત્યુ તો શું છે તો અજ્ઞાને કરિને મિથ્યા ભ્રાંતિ છે તે જ મૃત્યુ છે ॥ કેમ કે દેહને આત્મા એવું સ્તુ છે ॥ તેમાં આત્મા
છે તે તો અવિનાશિ છે ॥ અને દેહ તો જડ છે અને મિથ્યા છે ॥ માટે આત્મા અવિનાશિ છે તે તો કોઈ કાલે મરતો નથી અને દેહ તો જડ છે તે જડ્ય સ્તુને
તો મૃત્યુ હોય નહિ ॥ કેમ કે જડ એવો જે થામલો તથા પાટા પાનિશ ત્યાં તે મરિ જાશે ॥ એમ કહેવાય નહિ ॥ તેમ દેહ તો થામલાવત જડ છે ॥ અને
જે દેહ ચાલે હાલે છે ॥ તે તો આત્મા આત્મા હિ પ્રવેશ કર્યો છે તેળે કરિને ચાલે હાલે છે જેમણે પાંચ પગમાં પહેલાં હોયને તે પુરુષ વિશાળ ચાલે તો
તે ભેલાં પગરણાં પળ વિશાળ ચાલે છે ॥ પણ પુરુષ વિના પગરણાં કાંઈ ચાલવાને સમર્થ નથી ॥ તે પગરણાં રૂપ જે દેહ તે તો આત્મા નિસત્તાયે
કરિને સચે તન થાય છે ને જો નેમાં પિ આત્મા નિસરિ જાય તો દેહ થામલાવત જડ થઈ જાય છે ॥ અને આત્મા દેહમાં છે તો પણ દેહ જડ છે માટે
જડ એવો જે દેહ ॥ તે તો સદાય મરેલો છે ॥ એને કાંઈ મરવું નથી ॥ અને જે આત્મા છે તે તો કોઈ કાલે મરતો નથી અને જે જડ હોય તે મરવું કહેવાય
નહિ ॥ માટે મૃત્યુ મૃત્યુ કહે છે તે મૃત્યુ તે શું છે ॥ તેનો તપાસ કરિને જોઈયે તો ત્રણે કાલમાં મૃત્યુ જ નથી ॥ ને એ તો મિથ્યા ભ્રાંતિ માન છે ॥
માટે એવિરિતે મૃત્યુનો વિચાર કરે તો મૃત્યુ જડ લિ જાય છે ॥ ત્યારે તમે કહેશો જે મૃત્યુ કેને છે ॥ તો આત્મા છે તે પોતાના સ્વરૂપને બુદ્ધિ-
ને માયાના ચોવિસતત્વ રૂપ જે દેહ ॥ તેના ભાવને પામિ ગયો છે ॥ તે પૃથ્વીમાં પૃથ્વી રૂપ થઈ ગયો છે ॥ ને જલમાં જલ રૂપ થઈ ગયો છે ॥ અને અગ્નિમાં
અગ્નિ રૂપ થઈ ગયો છે ॥ અને આકાશમાં આકાશ રૂપ થઈ ગયો છે ॥ ને અહંકારમાં અહંકાર રૂપ થઈ ગયો છે ॥ ને મનમાં મન રૂપ થઈ ગયો છે
॥ ને ચિત્તમાં ચિત્ત રૂપ થઈ ગયો છે ॥ અને બુદ્ધિમાં બુદ્ધિ રૂપ આત્મા થઈ ગયો છે ॥ એવિરિતે જિવાત્મા જે તે માયાના તત્વોમાં લુબ્ધ થઈ રહ્યો છે
॥ અને જિવને વિષે માનિતા ભાવ વડે કરિને ॥ માયા રહિ છે ॥ તે માયાને મહાકારણ કહે છે ॥ તે માયાયે કરિને પ્રકૃતિના કાર્યમાં ઈત્પત્તિ સ્થિ-
તિ ॥ ને પ્રલય વડે કરિને જિવાત્મા જે તે જન્મ મૃત્યુ ને પામે છે ॥ માટે તત્વોને નાશ કરિને પોતાને મૃત્યુ માને છે ॥ ને તત્વને ડાળવે કરિને
જન્મ માને છે ॥ માટે જિવને જ્યાં સુધિ અજ્ઞાન છે ॥ ત્યાં સુધિ ભ્રાંતિ રૂપ જન્મ મૃત્યુ તેટલું નથી ॥ જેમ સ્વપ્નામાં વાષેગ્રહો હોય તે સ્વ-
પ્નામાં મુકાય નહિ ॥ અને જ્યારે જાગે ત્યારે જાણે જે વાઘ જમુદલ નથી ॥ તેમ અજ્ઞાન છે ત્યાં સુધિ જિવને જન્મ મૃત્યુ રૂપ ભ્રાંતિ રહતિ નથી

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥३७॥

॥अनेज्यारेज्ञानरुपिजायतअवस्थानेपामेछेत्यारेमुदलजाणेजेजन्ममृत्युहंतुंजनहिं॥नेएमजाणेजेएतोमुनेअमधिगालिआंतिहति॥मा
टेज्ञानजरूपामवुं॥हवेतेज्ञानथयानिरितकहुंछुं॥जेजडअनेचैतनएबेनाआधारएवाजेपरमात्मातेजिवनेप्रत्यक्षमले॥अनेतेपरमा
त्माजेतेपोतानास्वरुपनुंज्ञानकरावे॥अनेजिबनेतेनाआत्मानुंज्ञानकराबिनेपंचबीषयनासगनेटखायेनेस्थूलसूक्ष्मनेकारणएचणदेह
थिजुदापडे॥त्यारेजिवनेजन्ममृत्युटलेनेतेनोमोक्षथाय॥पणतेविनामायातरायनहिं॥जेमसोहायनोउंडोकुबोहोयनेतैमांथिव्याई
निकलवानोउपायनहोयअनेतेकुवामां हजारपुरुषपड्याहोय॥नेतेसुजेएवाबलवानहोय॥तोपणतेमांथि एनिमेलेएकेजणोनि-
सरिशकेनहिं॥अनेजोकोईकएकजणोकुवानिबहारहोय॥तोतेपुरुषहजारजणानेउपरिदोरुंमेलिनेकादेतोनि सरे॥पणतेविना
निसरेनहिं॥तैममायारुपितोसोहायनोउंडोकुबोछे॥तेकुवामांमनुष्यदेवब्रह्मादिकसर्वेजिवप्राणिमात्रपड्याछे॥तेदेवब्रह्मा
दिकनेप्रकृतिपुरुषसुधिकोईपोतानिमेलेनिसरयानेसमरथनथि॥माटेमायारुपिकुबथिबहारकहेतांमायापरएवाजेपरमात्मा
तेप्रगट्यईनेज्ञानरुपिदोरडेकरिनेकादेत्यारेमायारुपिकुवामांथिजिवनिसरेकहेतांमायानेतरीनेजिबजेतेब्रह्मरुपथायपणते
विनाजीबनेमायातरवानोबिजोकोईउपायनहिंहवेतेमायाधिपरथवानिरितकहियछियेजेआजिवजेतेपोतानास्वरुपनाअज्ञा
नेकरिनेपृथ्विमांपृथ्विरूपथईगयोछेकहेतांहाडमांसादिकनोजेस्थूलदेहतेहुंछुं॥एममानेछेपछेतेजिवनेदेहथिजुदोपाडवानेअर्थ
सत्पुरुषजेतेजलनुंज्ञानकरावेछे॥जेपृथ्वितोजलथकिथईछे॥नेपाछिजलमांलयपामशे॥त्यारेजिवजेतेपृथ्विनोत्यागकरिनेज-
लमांप्रवेशकरेछेनेजलनेपोतानुंरुपमानेछेअनेपृथ्विनोजलनेविषेलयकरिने॥जलकारद्रष्टिनेपामेछे॥पछेतेनेअग्निनुंज्ञानक-
रावेछे॥त्यारेजलजेतेअग्निमांलयपामेछे॥पछेजिवजेतेजलनाअभिमाननेमुकिनेअग्निमांप्रवेशकरेछेनेअग्निनेपोतानुंरुपमानेछे
॥पछेतेनेवायुनुंज्ञानथायछे॥त्यारेअग्निजेतेवायुथकिथयोहतोतेपाछोवायुमांलयपामेछेत्यारेजिवजेतेअग्निनोत्यागकरिनेवायुमां
प्रवेशकरेछे॥नेवायुनेपोतानुंरुपमानेछेअनेपछेतेनेआकाशनुंज्ञानथायछेत्यारेवायुपणआकाशमांलयपामिजायछेनेजिवजेते
आकाशानिद्रष्टिनेपामेछेत्यारेतेनेपृथ्व्यादिकचारभूतद्रष्टीमांआवतांनथिनेतेनिद्रष्टिमांएकलोआकाशजआवेछेनेतेआकाश

भावनगर
सि०२७

॥३७॥

નેપોતાનુંરૂપમાનેહે ॥ પછેતેનેઅહંકારનુંજ્ઞાનથાયછે ॥ ત્યારેઆકાશજેતેઅહંકારથકિથયોહતો ॥ તેતેમાંલયપામેહે ॥ કેમકેજેમાંથિજે
 પજ્યુંહોયતેમાંતેનોપાછોલયથાયછે ॥ માટેજિવજેતેઆકાશનોત્યાગકરિનેઅહંકારમાંપ્રવેશકરેછેનેતેઅહંકારનેપોતાનુંરૂપમાનેહે ॥
 અનેપછેતેનેમહતત્વનુંજ્ઞાનથાયછે ॥ ત્યારેઅહંકારજેતેમહતત્વમાંલયથઈજાયછે ॥ ત્યારેજાણપણારૂપજેજિવાત્માજેતેમહતત્વમાંપ્રવેશ
 કરેછેનેમહતત્વનેપોતાનુંરૂપમાનેહે ॥ અનેપછેતેનેપ્રધાનપુરુષનુંજ્ઞાનથાયછે ॥ ત્યારેમહતત્વજેતેપ્રધાનપુરુષનેવિષેલયપામેહે ॥ અનેજિ
 વાત્માજેતેપ્રધાનપુરુષમાંપ્રવેશકરિનેતેનેપોતાનુંરૂપમાનેહે ॥ અનેપછેતેનેપ્રકૃતિપુરુષનુંજ્ઞાનસત્યુરુષજેતેકરાવેછેત્યારેપ્રધાનપુરુષજે
 તેપ્રકૃતિપુરુષનેવિષેલયપામેહે ॥ નેજાણપણારૂપઆત્માજેતેપ્રકૃતિપુરુષમાંપ્રવેશકરિનેતેનેપોતાનુંરૂપમાનેહે ॥ અનેતેનેપછેઅશરિરરૂ
 પાણુંજેઅક્ષરબ્રહ્મતેનુંજ્ઞાનથાયછેત્યારેઅણચરણજેપ્રકૃતિનુંકાર્યપિંડબ્રહ્માંડતેસર્વેલયથઈજાયછેનેએકલિચૈતન્યનિરાકારવ્યાપક
 દરિરહેછેનેતેઅક્ષરબ્રહ્મનેપોતાનુંરૂપમાનેનેઅરબંડસ્થિતિનેપામેહે ॥ નેજન્મમરણધિરહિતથાયછેઅને ॥ સર્વેચત્વીદંબ્રહ્માનેહ
 નાનાસ્તિકિંચન ॥ અશ્રુતિનોઅર્થતથાતત્વમસ્યાદિકમહાવાક્યનોઅર્થ ॥ પણપૂરોથઈરહ્યોછે ॥ અનેતેનેનિર્બિજસારવ્ય ॥ નેનિર્બિજયો
 ગનુંજ્ઞાનસિદ્ધથયુંજાણું ॥ અનેહવેસબિજસારવ્યનેસબિજયોગનુંજ્ઞાનકહિયેછીયે ॥ જેનિર્બિજસારવ્યનેનિર્બિજયોગેકરિનેપિંડબ્રહ્માં
 ડાદિકનાઆકાર ॥ તથાજિવઈશ્વર ॥ નેપુરુષાદિકનાજેઆકાર ॥ તેસર્વેનુંનિરાકરણપણુંકરિનેપોતાનાઆત્માનેકુદ્ધચૈતનનિરાકારવ્યા
 પકજાણિનેઅક્ષરબ્રહ્મનેવિષેએકત્વપણુંકરિનેતેમાદૃઢસ્થિતિપામીનેપછેતેઅક્ષરબ્રહ્મનિરાકારએકરસચૈતન ॥ તેનાઆધારપથાજે
 પરબ્રહ્મપરમાત્માદિવ્યમૂર્તિભગવાનતેનેજાણિનેતેમૂર્તિનુંઅક્ષરનેવિષેધ્યાનકરવુંતેધ્યાનશાસારુંકરવું ॥ તોસાકારમૂર્તિનાઆધારવિના
 ચૈતન્યબ્રહ્મનિરાકારપણે ॥ અધર્પધરરહેવાતુંનથિઅનેઅનાદિમૂલઅક્ષરબ્રહ્મ ॥ તેપણદિવ્યમૂર્તિ ॥ એવાજેપરબ્રહ્મપરમાત્માતેનાઅં
 નોપ્રકાશછે ॥ અનેજિવમાત્રનુંવ્યતિરેકમૂલસ્વરૂપઅક્ષરબ્રહ્મ ॥ પણતેજિવનેઅનાદિનુંઅજ્ઞાનેકરિનેમાયાનુંઆવર્ણછેતેણેકરિનેઅ
 ક્ષરધિજિવજુદારહ્યાછે ॥ અનેજ્યારેજ્ઞાનેકરિનેમાયાનુંઆવર્ણલેહે ॥ ત્યારેઅક્ષરબ્રહ્મરૂપથઈનેઅક્ષરાતિતપરબ્રહ્મપરમાત્માદિવ્યમૂર્તિ
 નેસાક્ષાત્કારદેરવેછે ॥ પછેતેનેતોદિવ્યમૂર્તિવિનાબિજુંકાર્દેખાસતુંનથિ ॥ માટેતેમૂર્તિનુંઅચંડધ્યાનકર્યાકરેછે ॥ કેમકેતેનિદ્રામાં

શ્રીમુગ્ધ
સિદ્ધાન્ત
॥૩૮॥

ભગવાનનિમૂર્તિવિનાપિંડબ્રહ્માંશાદિકકોઈઆકારરહેતો નથિ ને એક ભગવાનને જ દે સ્વે છે અને એવા જ્ઞાનને પામિને સિદ્ધ થયો એવો જે મુક્ત તે દેહ
નો ત્યાગ કરિને અક્ષરધામને પામે છે ॥ ને તે પાછો કોઈ કાલે જન્મને પરતો નથિ ॥ તે એવું જ્ઞાન ત્યારે થાય છે ॥ તો એ અક્ષરના આધારે એ જ અક્ષરની
તપરમાત્મા ભગવાન તે કૃપા કરિને અનંત જિવોને મહા સુખિયા કરવા સારું પોતાના સત્ય સંકલ્પે કરિને આપ્તિ ઉપર મનુષ્ય દેહ ધારણ ક-
રિને જિવને જ્ઞાન આપે છે ॥ ત્યારે પૂર્વે કહ્યું એવું જ્ઞાન થાય છે ॥ પણ તે વિના વિજા કોઈ દેવ બ્રહ્માને પ્રકૃતિ પુરુષાદિક થકિ તથા પોતાની મેલે
જ્ઞાન થાય નહિ ॥ કેમ કે દેવ બ્રહ્માદિક તો સર્વે માયાના પડદામાં રહ્યા છે અને બ્રહ્મને પર બ્રહ્મ તો માયાથી પર છે માટે માયામાં હોય ॥ તેણે માયા
પર જ્ઞાન કેમ આપિ શકાય ॥ ન જ આપિ શકાય ॥ અને બ્રહ્મ તો નિરાકાર છે ને તે બ્રહ્મની દૃષ્ટિમાં તો જિવ સ્વરૂપ માયા છે જ નહિ ॥ અને જો બ્રહ્મ-
ની દૃષ્ટિમાં જિવ સ્વરૂપ માયા હોય તો તે બ્રહ્મ કેહેવાય નહિ ॥ માટે બ્રહ્મ પણ જ્ઞાન દેવાને સમર્થ નથિ અને જ્ઞાનને પામિને બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષર ધા-
મમાં ગયો જે મુક્ત તે પણ પાછો મનુષ્ય દેહ ધારણ કરિને જ્ઞાન દેવા આવતો નથિ ॥ તે પણ ગિતામાં શ્રી કૃષ્ણે કહ્યું છે જે ॥ શ્લોક ॥ ન તદ્વાસયતે
સૂર્યો ન શશાંકો ન પાવકઃ ચ દ્રુત્વા ન નિર્વર્તેત ॥ તદ્વામ પરમં મમ ॥ તેનો અર્થ જે ॥ મારા ધામને પામ્યો તે પાછો પૃથ્વી ઉપર આવતો નથિ અને જિ-
વને જ્ઞાન આપવું ॥ તે પણ કોઈક મનુષ્ય જેવો સજ્જાતિ થઈને જ્ઞાન આપશે ॥ ત્યારે જ્ઞાન થશે પણ તે વિના અપરપર જ્ઞાન થતું નથિ ॥ માટે
વર્તુ મર્તુ ને અન્યથા કર્તુ સમર્થ એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે જે તે પોતાના સત્ય સંકલ્પે કરિને ॥ મનુષ્ય સ્વરૂપ નું ધારણ કરિને જિવને મા-
યા પર જ્ઞાન કરાવે છે ॥ ત્યારે જિવને જ્ઞાન થાય છે ॥ પછે જેને જ્ઞાન થયું ॥ એવો જે જ્ઞાનિ તે એમ જાણે છે જે માયા પર એવું જે નિર્ગુણ બ્રહ્મ તે તો મારું
સ્વરૂપ છે કહેતાં તે જ્ઞાનિ છે ॥ એમ જાણે છે જે દ્રુત બ્રહ્મ છે ॥ એવું જ્ઞાન થાય છે તે તો નિદ્રામાં મારું આકાર જે દેવ બ્રહ્માને પ્રકૃતિ પુરુષ સ-
ધિના આકાર આવતા નથિ ॥ તો પણ તેને એમ થોસે છે જે ॥ આવું માયા પર જે નિર્ગુણ બ્રહ્મ તેનું જે જ્ઞાન તેમને જેણે આપ્યું એવા જે પુરુષ તે તો બ્ર-
હ્મના પણ આધાર છે કેમ કે બ્રહ્મ પર હોય તે જ બ્રહ્મનું જ્ઞાન કરાવિ શકે ॥ પણ તે વિના બ્રહ્મ પોતે પણ પોતાનું જ્ઞાન કરાવિ શકતું નથિ ॥ તો
બ્રહ્મ થિ ઓરા હોય તેને તો તે બ્રહ્મના જ્ઞાનની ગમ હોય જ ક્યાં પિ ॥ ન જ હોય ॥ માટે પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન દાતા તે જ સર્વોપરિ પરમાત્મા પર બ્રહ્મ છે એમ
તે જ્ઞાનિ જાણે છે ॥ માટે એમ જાણિને તે પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ ભગવાન તેને અક્ષરના આધાર જાણિને અરબંધ ધ્યાન કરે છે ને તે પ્રત્યક્ષ મૂર્તિને ધ્યાને ક-

ભાવનગર.
સિ. ૨૭

॥૩૮॥

रिनेते भक्तनिग्रहमयतनुबंधाय છે ॥ નેતે મહાશાન્તિને પામે છે ॥ ને ભગવાનના સરસ્વાસ્ત્રને પામે છે ॥ કહેતાં ને મ ભગવાન કાલકર્મમાયા-
 યે રહિત છે તેમ તે ભક્તપણ કાલકર્મમાયા યે રહિત થાય છે ॥ અને એનું જ્ઞાન પામ્યા વિના તો સર્વે દેવ બ્રહ્માદિક ને અશાન્તિ છે ॥ માટે મનુષ્ય દેહ પા-
 રિજિવમાત્રને જ્ઞાન જરૂર પામવું ॥ એ જ મનુષ્ય દેહનો ત્યાગ છે ॥ અને જેને જ્ઞાન પામ્યા નિર્દેશ જ્ઞાન થિતે તો પશુ તુલ્ય છે ॥ ॥ શ્રીશ્રીમુખ્ય
 સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિશે ॥ ૧૬ સોલના શ્રાવણ વદિ ૨૨ ॥ વિજનેદિ
 વસમદારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીભાવનગર મધ્યે ત્રવાદિ પ્રમાણ કર નિકમજિનિવેદન શ્રીશાંતિવાને પેરુગમણે બારોરહાનિ
 આગલ ચોકમાં પાટડપરગાદિ તથા નિવાસિને તેડપર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વ સ્વેત તથા સ્વધારણ કર્યા હતા ને મસ્તકે કસબલ પે-
 ટો બાંધ્યો હતો ને લલાટને વિષે કુમકુમનો ચાંદલો કર્યો હતો ને સર્વ અંગમાં પુષ્પનાં આભૂષણ શોભિત્યાં હતાં ને પોતાના મૂર્ચાવિંદુ નિઆ-
 ગલ સાધુ તથા ધણાક હરિ ભક્ત નિસમા ભરાઈ ને બેઠે હતા ॥ પછે ધર્માનંદ સ્વામિયે હાથ જોડીને પ્રશ્ન પૂછ્યું જે મહારાજ આ જગત નિરુત્પત્તિ
 કે રીતે થાય છે ॥ અને જિવમાયાના બંધન થકિ મુકાર્દે ને મુક્ત થાય તેનો શોડ પાય છે તે કહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જગત નિરુત્પત્તિ તથા પુ-
 રુષ પ્રકૃતિ તથા કાલમાયા તથા મહાદિક ચોવિસ તત્વ તથા પ્રલય તે સર્વેના રૂપને જાણે ત્યારે જિવમાયાના બંધન થકિ મુકાર્દે ને બ્રહ્મરૂપ મુ-
 ક્ત થાય છે ॥ હવે તે સર્વેનાં રૂપ કહિયે છિયે તેને સાવધાન થઈને સાંભલો ॥ જે પુરુષોત્તમ ભગવાન જે તે આત્મતિક પ્રલયને અંતે અક્ષરધામે ને વિષે
 અસ્વંદર હાથ કાડત્યત્તિ સમે અક્ષર દ્વારે પુરુષ સામિદ્વિષ્ટ કરે છે ॥ અને તે પુરુષ જે તે જાગ્રતને પાંચિને માયાને વિષે ગર્ભને ધરે છે ॥ અને તે માયા થકિ
 અનંત કોટિ પ્રધાન પુરુષ થાય છે ॥ તે પ્રધાન પુરુષ કેવા છે તો અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ નિરુત્પત્તિના કારણ છે ॥ હવે તેમાં એક બ્રહ્માંડ નિરુત્પત્તિ નિ-
 રિત કહું હું ॥ અને તે એક બ્રહ્માંડ નિરુત્પત્તિ પ્રમાણે સર્વે બ્રહ્માંડ નીરુત્પત્તિ નિરિત જાણવિ ॥ હવે તે પ્રધાન પુરુષ થકિ મહત્વ થાય છે ॥ અને મહ-
 તત્વ થકિ ચળ પ્રકારનો અહંકાર થાય છે ॥ તેમાં સાત્વિક અહંકાર થકિ ચાર અંતઃકરણ થાય છે ॥ ને રાજસા અહંકાર થકિ દશાંદ્રિયો થાય
 છે ॥ ને તામસા અહંકાર થકિ પંચ ભૂતને પંચ તનમાત્રા એટલે પાંચ વિષય થાય છે ॥ ૧ વિરિતે ચોવિસ તત્વ થયા તેનાં નામ ॥ ૨ પૃથ્વી જલ તેજ
 વાયુ ને આકાશ એ પાંચ ભૂત ॥ ૩ શબ્દ સ્પર્શ રૂપ રસ ને ગંધ એ પાંચ વિષય ॥ ૪ શ્રોત્ર ત્વચ્ચક્ષુરસનાનેં ઘ્રાણ ॥ ૫ પાંચ જ્ઞાનદંદ્રિયો ॥ ને વાક

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥३९॥

पाणिपादवायुनेउपस्थ। एपांचकर्मइंद्रियो॥ अनेमनबुद्धिचित्तनेअहंकार एचारअंतःकरण॥ एयिरितेचोविसतत्वनां नामकह्या॥ ह
वेपुरुषप्रकृतिकालनेमहतत्वादिकचोविसतत्वनां लक्षणकहियेछियेतेनेतमेसांभले॥ तेमांपुरुषनुं लक्षणएछेजे॥ पुरुषजेतेप्रकृति-
नोनियंताछे॥ नेप्रकृतिथकि विजाति॥ नेअखंडनेअनादिनेअनंतनेस्वयंजोति॥ नेसर्वज्ञनेदिव्यविग्रहनेसमग्रआकारमात्रनिप्रवृत्ति
नाकारणनेक्षेत्रज्ञएवोपुरुषछे॥ हवेप्रकृतिनां लक्षणकहियेछिये॥ जेप्रकृतिजेतेत्रिगुणात्मकछेनेजडुचिदात्मकछेनेनित्यछेनेनिर-
विशेषछे॥ नेमहदादिकसमग्रतत्व॥ नेजियमात्रतेनुं क्षेत्रछे॥ नेभगवाननिशक्तिछे॥ तेनेप्रकृतिकहिये॥ नेहवेकालनुं लक्षणकहिये
छिये॥ जेतेकालकेवोछे॥ तोगुणसांम्यनेनिरविशेषएयिजेमायातेनोजेक्षोभकरेछेतेनेकालकहिये॥ हवेतत्वनां लक्षणकहियेछिये
॥ तेमांप्रथमचित्तनुं लक्षणकहेयाशे॥ चित्तनेनेमहतत्वनेअभेदपणेजाणवुं॥ अनेतेमहतत्वनेविषेसूक्ष्मरूपेकरिनेसमग्रजगतरह्युं
छे॥ नेपोतेनिरधिकारीछे॥ नेप्रकाशवानछे॥ नेस्वच्छंदछे॥ केहेतांनिर्विकारिनिर्मलछे॥ नेसद्दुसत्वमयछे॥ नेशान्तछे॥ एचितनुं लक्ष-
णकह्युं॥ हवेअहंकारनुं लक्षणकहियेछिये॥ अहंकारजेतेत्रिगुणात्मकछे॥ नेभूतमात्रांद्रियोअंतःकरणदेयतानेप्राणएसर्वनीड-
त्यत्तिनुं कारणछे॥ नेएनेविषेशान्तपणुं घोरपणुनेविमुदपणुं रह्युंछे॥ एअहंकारनुं लक्षणछे॥ हवेमननुं लक्षणकहेछे॥ मनजेतेस्त्रि-
यादिकजेसमग्रकामनामात्रतेनीउत्पत्तिनुं क्षेत्रछे॥ नेसंकल्पविकल्परूपछे॥ नेसमग्रइंद्रियोनुंनियंताछे॥ एमननुं लक्षणछे॥ ह-
वेबुद्धिनुं लक्षणकहेछे॥ बुद्धिनेविषेपदार्थमात्रतुंज्ञानरह्युंछे॥ अनेसमग्रइंद्रियोनेविषेजेविषेज्ञानछेतेबुद्धिवतेछे॥ नेबुद्धिनेविषे
संसयनिश्चयनिश्चानेस्मृतिएरह्याछे॥ एबुद्धिनुं लक्षणकह्युं॥ हवेइंद्रियोनां लक्षणकहेछे॥ श्रोत्रइंद्रियेकरिनेशब्दज्ञाभलायछे॥ ने
त्वचायेकरिनेस्पर्शतुंज्ञानथायछे॥ नेचक्षुइंद्रियेकरिनेरूपतुंज्ञानथायछेनेजिह्वायेकरिनेरसतुंज्ञानथायछे॥ नेघ्राणेकरिनेगंध
तुंज्ञानथायछे॥ एपांचज्ञानइंद्रियोनां लक्षणकह्या॥ हवेकर्मइंद्रियोनां लक्षणकहेछे॥ बाणियेकरिनेबोलायरूपकर्मथायछे॥ नेहाथे
करिनेलेहादेवारूपकर्मथायछे॥ नेपगेकरिनेजवाआववारूपकर्मथायछे॥ नेसिष्णुयेकरिनेविर्यसूत्रादिकत्यागकरथारूपकर्मथाय-
छे॥ नेमुदाइंद्रियेकरिनेमलादिकत्यागकरथारूपकर्मथायछे॥ एपांचकर्मइंद्रियोनां लक्षणकह्या॥ हवेपांचमात्रानां लक्षण

भावनगर.
सि२८

कहे छे ॥ शब्द जे ते अर्थ माननो आशय छे ॥ नेव्यवहार माननो कारण छे नेबोखनारानिजातिने स्वरूप तेनो जणावना छे ॥ नेशब्दने आका-
 रा नेविषे रहे वापणु छे ॥ नेआकाशानितनमाना छे ॥ नेश्रोत्रइंद्रिये करिने ग्रहण कस्यामा आवे छे ॥ एशब्दनुं लक्षण कहुं हवे स्पर्शनुं लक्षण
 कहे छे ॥ स्पर्श जे ते बाधुनितनमाना छे ॥ नेतेने विषे कोमलपणु ॥ कठणपणु सितलपणु उष्णपणु ॥ नेत्वचाए करिने ग्रहण करवापणु ॥ ए-
 स्पर्शनुं लक्षण कहुं ॥ हवे रूपनुं लक्षण कहे छे ॥ रूप जे ते पदार्थ मानना आकारने जणा विदेवा यणु ॥ नेते पदार्थने विषे गौणपणे रहे वापणु ॥
 ने पदार्थ नीच नाए कस्नि परिणामपणु ॥ नेते जतत्यनुं तनमानापणु ॥ नेचक्षु इंद्रिये करिने ग्रहण करवापणु ए रूपनुं लक्षण कहुं ॥ हवे रसनुं
 लक्षण कहे छे ॥ रस जे ते मधूरपणु तिखापणु ॥ खारापणु रवाटापणु कडुवापणु कसाय वापणु गत्यचिकणापणु ने जलनुं तनमानापणु ॥ ने
 जिह्वा इंद्रिये करिने ग्रहण करवापणु ॥ ए रसनुं लक्षण कहुं ॥ हवे गंधनुं लक्षण कहे छे ॥ गंध जे ते सगंधपणु दुर्गंधपणु ने ए ध्विनुं तनमानाप-
 णु ॥ ने नासिका इंद्रिये करिने ग्रहण करवापणु ॥ ए गंधनुं लक्षण कहुं ॥ हवे पंचभूतना लक्षण कहे छे ॥ ए ध्वि जे ते जियमान नेधारण क-
 स्थापणु ने लोक रूपे करिने स्थानपणु ॥ ने आकाशादिक चार भूतनुं विभाग करवापणु ने समग्र भूत प्राणिमात्रना शरिरनुं प्रगट कस्वापणु
 ॥ ए ध्विनुं लक्षण कहुं ॥ हवे जलनुं लक्षण कहे छे ॥ जल जे ते पृथ्व्यादिक द्रव्यनुं पिंडिकर्म कस्वापणु ने पदार्थने कोमल कस्वापणु
 ने भीनुं करवापणु ने तप्त करवापणु ॥ ने प्राणिमात्रने जिवा दुयापणु ने तापने टालवापणु ने तृष्यानिनिवृत्तिपमाडवापणु ने बहुपणु ॥
 ए जलनुं लक्षण छे ॥ हवे ते जनुं लक्षण कहे छे ॥ तेज जे ते प्रकाशपणु ॥ ने अन्नादिकने पचाववापणु ने काष्ठने द्रुत द्रव्यादिकनुं ग्रहण कस्-
 वापणु ॥ ने टाहने हरवापणु ने शीषण करवापणु ने क्षुधाने व्रशाए ते जनुं लक्षण छे हवे वायुनुं लक्षण कहे छे ॥ वायु जे ते वृक्षादिकने क-
 पाववापणु ॥ ने व्रणादिकने भेला करवापणु ॥ ने शब्द स्पर्श रूप रसने गंध ॥ ए जे पांचविषय तेने श्रोत्रादिक पांचज्ञान इंद्रियो प्रत्ये पमा-
 उदेवापणु ॥ ने सर्वे इंद्रियोनुं आत्मापणु ॥ ए वायुनुं लक्षण छे ॥ हवे आकाशनुं लक्षण कहे छे ॥ आकाश जे ते समग्र जिवमात्रने आ-
 काशदेवापणु ॥ ने भूत प्राणिमात्रनो जे देहनामा हेनो देहे वारने देहने बह्वारनो देहे वारनेनुं कारणपणु ॥ ने प्राण इंद्रियो अंतःकरणने
 जिव ॥ ए सर्वेनुं स्थानपणु ॥ ए आकाशनुं लक्षण छे ॥ ए विरिते चोबिस तत्त्व प्रकृति पुरुषने काळ तेना स्वरूपने जाणयापछे ते तत्त्व जे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४०॥

तेपरमेश्वरनिदृच्छायेप्रेस्यांथकां पोतपोतानां अंशोकरिनेइश्वरनेजिवनादेहनेमरजतांद्वां॥तेमांइश्वरनोदेहजेवैराट्सुचात्मानेअ-
व्याकृत॥अनेजिवनोदेहजेस्थूलसूक्ष्मनेकारणअनेवैराटनामेजेइश्वरतेनादेहनीद्विपारबधकाळनिआयुष्यछे॥नेतेवैराटपुरुषनाएकदिव-
समांचउदमन्यंतरथायछे तेजेवडोएनोदिवसछे॥तेवडिजएनिरात्रिछे॥अनेज्यांस्तुधिएनोदिवसद्वोयत्यांस्तुधित्रिलोकिनिस्थितिरेहेछे
॥अनेज्यारेएनिरात्रिपडेछेंत्यारेत्रिलोकनोनाशथायछे॥तेनेनिमित्तप्रलयकहिये॥अनेज्यारेवैराटपुरुषनोद्विप्रारधकाळपुरोथाय-
छे॥त्यारेएवैराटदेहनोसत्यादिलोकेसहितनाशथायछे नेमहाद्वादिकजेचोविसतत्त्वनेप्रधानपुरुषतेसर्वप्रकृतिनेविषेलयथायछे
॥तेनोप्राकृतप्रलयकहिये॥अनेजेप्रकृतिछेतेपुरुषनाएकदेशनेविषेलयथईजाय॥अनेनेपुरुषजेतेज्ञानपामिनेप्रकृतिनोत्याग
करिनेअक्षरब्रह्मरूपथईनेपुरुषोत्तमभगवाननिसेवामारहे॥तेनेआत्यंतिकप्रलयकहिये॥नेनेनेज्ञानप्रलयकहिये॥अनेदेवदेवने
मनुष्यादिकनादेहनोजेक्षणक्षणप्रत्येनाशथायछेतेनेनित्यप्रलयकहिये॥एविरितेबिम्बतिउत्पत्तिनेप्रलयथायछेतेनेजौजिबजाणे
तोतेनेसंसारनेविषेवैराग्यथायछे॥नेमायानाबंधनथकिमुकाईनेभगवाननेविषेतेनेभक्तिथायछे॥नेतेनोमोक्षथायछेहवेएवुंज्ञान
व्यारथायछे॥तोज्यारेप्रगटभगवानपोतेपोतानेश्रीमुखेज्ञानआपेतथाप्रगटभगवानथकिज्ञानपामिनेनिरवासनिकथईएवाजेएको
तिकतत्त्ववेतासंत॥पंचविषयनात्यागि॥तेनाथकिएवुंज्ञानथायछे॥पणतेविनाविषयनिवासनावालाथकितथाएकलांशास्त्रनेब-
चबेशांभलवेवरिनेएवुंज्ञाननथितुं॥अनेएविरित्यनाज्ञानविनाजिवनोमोक्षपणथायनहिं॥एसिद्धांतवार्ताछे॥इतिश्रीमु-
खसिद्धांतसमाप्त॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः॥ संवत्॥१९॥ओगणिशें॥१६॥शोल्लनाश्रावणवदि॥५॥पंच-
मिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्॥गामश्रीभावनगरमध्येजोसिधनजिजादयजिनेघेरआधमणाबारनिमेडिउपरगादितकि
यानरवाबिनेहोलिगाउपरबिराजमानथयादता॥अनेसर्वेजरियानिबस्त्रधारणकत्यांद्वां॥अनेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांशोभिरहा
द्वां॥नेकेशरनिआड्यनेकंकुनोचांदलो कत्योदतोनेपोतानामूर्यार्थिंदनिआगलसाधुतथादेशदेशनाहरिभक्तनिसमाभराईनेबेडि
हति॥पछेतेधनजिनिमातुश्रीमाणकबातेणेमहाराजनिपूजांकरिनेपोतेवरतमानलिधो॥नेमहाराजनोद्रव्हासरोकस्योपछेम

भावनगर
सि०२९

॥४०॥

હારાજબોલ્યાજેસર્વેસાંભલો॥ એકવાર્ત્તકરિયેછિયેજેઆજગતનેવિષેમનુષ્યનેબેપ્રકારનોલાભછે॥ તેમાંએકઅબિનાસીલાભછેનેએક
 નાશથઈજાયવોલાભછે॥ તેમાંઅબિનાસિલાભતેકિયો॥ તોપોતાનેસત્યુરુષનોસમાગમથાયનેતેસમાગમેકરિનેપોતાનેઆત્માપરમાત્મા
 નાસ્વરુપનુંજ્ઞાનથાયતથાપોતાનેમહાદુઃસ્વનિદેનારિનેજન્મમૃત્યુનેગર્ભયાસનેચોરાસિમાંસ્વદાવનારિજેપંચવિષયનિવાસનાતેથકિ
 નિવૃત્તિપમાયકહેતાંજગતનિવાસનોટલિજાય॥ તથાદ્વિયોપોતાનેસ્વાધિનેધાયતથામનવશથાય॥ તથાત્રિયાસનિકપણેરહીને
 પ્રત્યક્ષભગવાનનુંભજનસ્મરણકથાકિરતનમેચાકરવિ॥ તથાપ્રત્યક્ષભગવાનઅનેતેભગવાનનાસંતતેનુંપોતાનેદરજ્ઞાનથાય॥ એસર્વે
 અબિનાસિલાભછેનેઅલોકિકદર્લભયાભછે॥ અનેદ્વેઅસત્યલાભતેકિયો॥ તોજિવનેમાર્કપદાર્થજેધન્યમાલુગાંમગરાસ
 સ્ત્રિહોકરાંસગાંકુદુંબિષ્ણાંકર્મલેતેસર્વેમિથ્યાલાભછેઅનેતેપદાર્થનેમલવેકરિનેથયોજેજિવનેદરણ॥ તેપણમિથ્યાદરણછે॥
 નેનાસવંતતેલાભછે॥ નેતેદરણપણનાસવંતછે॥ કેમકેતેપદાર્થઅંતેએકદહાડેજરુરનાસથઈજસે॥ અનેકદાપિતેપદાર્થપાંચદ
 હાડારહ્યાંતોપોતાનેતોએકદિવસદેહમુકિનેજરુરજવુંપડશે॥ ત્યારેપણકોઈપદાર્થભેગાંનહિંઆવે॥ માટેઆલોકમાંમાર્કપદાર્થ
 તોજેટલોજેટલોલાભછેતેસર્વેનાસવંતલાભછેઅનેવલિતેમાર્કપદાર્થનાલાભનિકેડેઅપારદુઃસ્વરહ્યાંછે॥ કેમકેતેપદાર્થપ્રાપ્તથા
 યા॥ ત્યારેજિવરાજિથાયછે॥ અનેતેપદાર્થનેતોનાશથવાનોધર્મછે॥ તેપાછુંનાસથાયત્યારેતેજિવનેતેનુંદુઃસ્વથાયછે॥ એવિરિતેઅનંતપ
 દાર્થનાઅનંતદુઃસ્વથયાકરેછે॥ અનેતેએવિરિતેજિવનેમાર્કપદાર્થધણાકપેરાપ્રાપ્તથયાછેનેપાછાનાસપામિગયાછેકેમકેજિવેઝાં
 ઝ્યાંચોરાસિમાંજન્મધસ્યાછે॥ ત્યાંત્યાંસ્ત્રિહોકરાંકુદુંબપરિવારપ્રાપ્તથયાછે॥ નેપાછાનાશપામિગયાંછે॥ અનેવલિમનુષ્યદેહપામિનેપ્ર
 ભુનીભક્તિનહિકરે॥ તોતેનેચોરાસિમાંજેજેયોનિમાંજાસેત્યાંત્યાંસહેજેજવગરમેહેનેતેસ્ત્રિહોકરાંમલશેકેમકેકુતરાનોઅવતાર
 રઆવશે॥ ત્યારેજેટલિકુતરિયોતેસર્વેતેનિજસ્ત્રિયોછે॥ નેજોકુતરિનોઅવતારઆવશેતોજેટલાકુતરાંછેનેટલાતેનાધણિથશે॥
 એવિરિતેદ્વાધિષોડાગધેડાંડપાડાબોકડાદિકસર્વેજાતનેવિષેઅનંતસ્ત્રિયોપુરુષતેતેજાતમાંરુપવાનનેજાબનવાનપરસ્પરાજિયનેઅ
 નંતઅનંતમલ્યાછેનેવલીમલશે॥ પણતેણેકરિનેજિવનેલેશમાત્રત્રિધર્મનિધિ॥ નેત્રિધર્મપણનહિં॥ માટેજેનેકાલરવાઈજાય

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૪૧॥

વોજેલાભતેસર્વેમિથ્યાલામહે ॥ એમસમજિનેમનુષ્યદેહનેપાપ્યોએવોજેજિવતેનેતોમિથ્યાલામનિઆશાનેમુકિનેઅબિનાસિએવોજેપોતા
નાઆત્માનામોક્ષનોલાભતેનેસાવધાનધર્મનેલેવો ॥ અનેનાસવંતલામનેવિષેધિવ્રતિયોનેપાછિચાલિનેભગવાનનાસ્વરૂપનેવિષેજોદિ
દેવિ ॥ કહેતાંકનેકરિનેભગવાનનિકથાસાંભલવિ ॥ નેઆંચ્યેકરિનેભગવાનનુરૂપજોવું ॥ નેરસનાપકરિનેભગવાનનાગુણગાવા ॥ એ
વિરિતેઈદિયોઅંતઃકરણનેભગવાનનાસંબંધનેપમાદિનેપોતાનેદ્રઢપણેધર્મનેવિષેરહિનેપરમેશ્વરતિનિષ્કામભક્તિકરવિઅનેતેનિકામ
ભક્તિયેકરિનેજિયનોમોક્ષથાયછે ॥ માટેદુર્લભએવોજેમનુષ્યનોદેહતેપરમેશ્વરેક્રપાકરિને ॥ ભગવાનભજવાસારુંઆપ્યોછેતેમનુષ્યદે
હનેનાસવંતનેઅસત્યએવાંજેઆજગતનાંસુખતેમાંવધાર્યોબોનહિ ॥ અનેમનુષ્યદેહેકરિનેતોપરમેશ્વરભજિનેપોતાનાઆત્માનેજન્મમા
ળનાંદુઃસ્વથકિમુકાવિનેભગવાનનાઅક્ષરધામનેજપામવું ॥ અનેએવિરિતેજેપોતાનાઆત્માનેમાયાનાબંધનધકિમુકાવેછેતેનેજમનુ
ષ્યનોદેહઆવ્યોપ્રમાણછે ॥ અનેજેએવિરિતેપોતાનાઆત્માનુંતોસારુંનધિકરતોનેકેવલપંચાવેષયમાંલોલુપથદેરહેછે ॥ તેનેતોપામર
જાણવો ॥ નેતેતોકેવલપશુતુલ્યછે ॥ માટેપશુપણાનોત્યાગકરિનેમનુષ્યદેહેતોભગવાનનુંભજનકરવુંઅનેવલિઆસમેતોપોતાનેમનુષ્યનેદે
નેકલ્યાણકારિનોસમાગમપ્રાપ્તયોછે ॥ એતોઅતિરોજદુર્લભલામહે ॥ માટેસાવધાનધર્મનેકલ્યાણનારવપવાલાનેએવોઠેરાવકરવો ॥
જેઆદેહેકરિનેતોએકભગવાનનેજમજવા ॥ પળનાસવંતનેદુઃસ્વરૂપનેજન્મમૃત્યુનેપમાડનારા ॥ એવાજેમાર્દકમંચવિષયતેનેનધિભો
ગવવા ॥ નેનિરવાસનિકપણોરહિનેજેવાતેવાઅન્નવસ્ત્રાદિકેકરિનેદેહનિરવાહકરવોછે ॥ પળસાતવિષયનેતોભોગવવાજનધિનેભ
ગવાનભજિનેભગવાનનાધામમાંજવુંછે ॥ એવોઠેરાવકલ્યાણનારવપવાલાનેકસ્યો ॥ અનેવલિએમચિત્તારકરવોજેમાર્દકમંચવિષ
યનાપદાર્થનેભોગવવેકરિનેદેજેઆત્માતેસુસ્થિથાંત્રેવોનથી ॥ કેમકેવિષયનાંપદાર્થતોનાસવંતછે ॥ નેહુંઆત્માતોઅબિનાસિહું
માટેનાસવંતપદાર્થઅબિનાસિનેશુસુસ્વકરો ॥ જેમરાંકહોયતેરાજાનેશુસુસ્વકરે ॥ તેમમાર્દકપદાર્થતેઆત્માનેશુસુસ્વકરે ॥ કેમકે
આત્માતોપોતેજસુસ્વરૂપછે ॥ નેઅરવડાનંદછેઅનેતેઆત્માપોતાનુંસ્વરૂપછે ॥ એમસમજિનેઆત્મારૂપઈતેપહેઅપરમિતછેમહિમા
જેનોએવાજેપ્રત્યક્ષપરમાત્માભગવાનતેવેઅરવંડપોતાનાઆત્માનેવિષેજાણપણામાંમૂર્તિજેવિવસ્ત્રાપુષ્પાદિકેસાદિતેદેસાવહે ॥ તે

માવનગર.
સિ.૨૧

॥૪૧॥

मूर्तिनेधारिनेते भगवाननि अखंडस्मृति ये सहित भजन स्मरण कथा करवुं ॥ एतमनुष्य देह नो परमत्वा भळे अने ते विना ना बीजामाई
 कपर्शनाला मळे ते तो केवळ मिथ्यात्वा मळे ने जिवनुं उलटुं मुटुं करे एवो ने जिवने बंधन करे एवो माई कला भळे ॥ माटे तेने तो उलटा अं-
 नानि पेटे त्याग करिने एक भगवाननुं भजन करवुं ॥ अने भगवाननो महिमा समजिने भगवानना चरणार्थि दने विषे पोताना मनने द्रव करि
 ने राखवुं ॥ जेम बज्जनि पृथ्विमां वज्जनि स्खिति चाडि देख्यते को ईरि ते उरबडे नहि ॥ तेम पोताना मननि घतिने भगवानना चरणार्थि दमांचो
 टाडि देवि ॥ अने एविसमजणने पाय्यो जे भक्त ते तो सर्व स्वरूपे पाविरहो छे ने तेने को ई त्या भपामबो ब्याकिरह्यो नथि ॥ मटे ते त्यामने-
 लेबासारुं संतनो समागम अखंडराखवो ॥ ॥ इति श्रीसुरवसिदांत समाप्त ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसें १ ईशो लना भाद्रवा शुदि १० दशमिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवानगाम श्री मंडारिया मध्ये
 भक्त शाहिरा बोधाने घेर आथमणे बार ओखानि ओसरिमां सांजने समे गादी तकि याथि छवि लाटो लिया उपर विराजमान थयावता ॥
 अने सर्वे जरिया निवत्तधारण कथां हतां ॥ ने पुष्पना आभूषण सर्वे अंगमां धारण करीं हतां ॥ ने कंकुनो चांदलो कस्यो हतो अने पोताना
 मूल्या विंदनि आगल सा धुतथादेश देवाना हरि भक्त नि सभा भरार्हने बेठिहता ॥ पछे महाराज बोल्या जे जिवने अति दौर्लभ त्या भते छ
 ति शो जसू लभके मथाय ॥ तो जिवने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतमले ॥ अने भगवानने प्रत्यक्ष भगवानना संत तेने विषे जिवने आत्म
 बुद्धि थाय ॥ तो ते जिवने अति दौर्लभ जे मोक्षनो ला मते अति शो जसू लभथाय छे ॥ अने ते आत्म बुद्धि के विकरवि तो जेथि जिवने देहने
 देहना संबंधि मां आत्म बुद्धि थई छे ॥ तेथि भगवानने भगवानना संतने विषे आत्म बुद्धि करवि ॥ तो तेने मो क्षमा साराण्य की ई विघ्न
 आवे जनहि ॥ केम के जिवने जो देहने देहना संबंधि मां आत्म बुद्धि थई छे ॥ तो ते देहने अनंतरो मथाय तथा देह पोतानो का लो लु लो
 बेहेरो बाडो होय तो पण ते देहनो लगारे पण अवगुण आवे नहि ॥ अने बिजानो देह सारो होय ॥ पण तेना करता पोतानो देह पोताने
 बहालो लागे छे ॥ ते शाने करिने बहालो लागे छे ॥ तो पोताना देहने विषे जिवने आत्म बुद्धि थई छे ॥ माटे बहालो लागे छे ॥ अने बहि
 देहना संबंधिने विषे जिवने जो आत्म बुद्धि थई छे ॥ तो तेनो पणा जिवने अवगुण नथि आवतो केम के पोतानो दि करो होय ॥ ने ते स-

श्रीमुख
सिंहोत्त
॥४२॥

रखहोय तथा कुफे लिहोय ॥ तोपण पोतानुं गामगरा सघनमाल घर खोरडा घरेणां वस्त्रादिक सर्वे पदार्थ तेने आपेछे ॥ तथा ते पोतानो
दिकरो क्पाई कजार कर्म करि आव्यो होय तो तेना छाना दंड भरेछे ॥ ने तेनी फजेनि थवादे तान थिने तेनो अवगुण पण लेनहि ॥ कांके तेने दि
करा ते विषे आत्म बुद्धि छे ॥ तेम कत्याण नारख पवाला ने भगवानने भगवानना संतने विषे आत्म बुद्धि करवि ॥ अने जेने भगवानने भगवा
नना संतने विषे आत्म बुद्धि थई ॥ तेने अति दुर्लभ जे मोक्ष नोलाभा ॥ ते अति शेज सुख भरणे प्राप्त थाय छे ॥ जेम समुद्र तस्यो ते अतिक
गुण छे ॥ पण जो वद्दा प्रमो बेसि जाय तो से हे जमां समुद्र तरि जाया ॥ तेम मोक्ष थवो ते तो जप तपादिक अनंत साधन करे तो पण मोक्ष थाय नहि
॥ एवो मोक्ष महा दुर्लभ छे ॥ पण जो वद्दा गुण रूप एवा जे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना निरवास निक संत तेने विषे जिवने आत्म बुद्धि था
या ॥ तो ते जिवनो से हे जमां मोक्ष थाय छे ॥ हवे ते आत्म बुद्धि थवानो शो गुण छे ॥ तो जे मदेह ने देहना संबंधि मां आत्म बुद्धि थई छे ॥ ते तेना भगा
अखंड रेदेवाने संबंधे करिने तेने विषे आत्म बुद्धि थई छे ॥ तेम ज भगवानने भगवानना संतनो अखंड संबंध राखे तो तेने भगवानने भग
वानना संतने विषे आत्म बुद्धि थाय छे ॥ अने ते भगवानने भगवानना संतनो संबंध के विरिते राखवो ॥ तो काने करिने भगवानने भगवा
नना संतना शब्द हे ते करिने सो भयथा ॥ अने आख्ये करिने भगवानने भगवानना संतना हे ते सहित दरशन करवाने जिभे करिने भगवा
नने भगवानना संतना गुण गाया ॥ तथा भगवानने भगवानना संतनि प्रसादि जमवि ॥ अने हाथे करिने भगवानने भगवानना संतनि
सेवा करवि ॥ तथा बे हाथ जोडिने माथुन माथिने भगवानने भगवानना संतने पगे भावे सहीत लागवुं ॥ अने पगे करिने बारि बारि भगवा
नने भगवानना संतना से चालिने दरशन करवा जवुं ॥ ने मने करिने भगवानने भगवानना संतने प्रसन्न करवाना संकल्प करवा
ने चित्ते करिने हात तां चाल तां भगवानने भगवानना संतनुं चितवन करवुं ॥ ने बुद्धिये करिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतना स्वरू
प नो द्रष्टव्य निश्चय करवो ॥ ने अहंकारे करिने भगवानने भगवानना संतना दासपणां अनुं अभिमान धरवुं ॥ जे दुं भगवानने संतनो दास
वुं ॥ ए विरित्ये इंद्रियो अंतःकरणे करिने भगवानने भगवानना संतनो अखंड संबंध राखे तो तेने भगवानने भगवानना संतने विषे द्रष्टव्य
ये आत्म बुद्धि थाय छे ॥ अने जेने भगवानने भगवानना साधने विषे आत्म बुद्धि थई ॥ ते जिवनो साक्षात्कार मोक्ष थाय छे ॥ अने तेने

भंडारिखा
सि० ३०

॥४२॥

पछे मोक्षनामारागमां कोई विघ्न आवतुं नथि ॥ ते भागवतमां कसुं छे ॥ मह तसेवा ध्यारमाहु ॥ र्विमुक्ते ॥ द्वारयोषितां संगि संगं ॥ ते-
 नो अर्थ ॥ जेने भगवानने भगवाननासाधुने विषे आत्मबुद्धिये कस्मिसेवा प्राप्त्यई ॥ ते जिवनो मांक्षथयो छे ॥ अने स्त्रिनासंगिनो जे संग तेनर
 कनो द्वार छे ॥ माटे भगवानने भगवाननासाधुने विषे जे आत्मबुद्धिकरथि ॥ एयो कोई जिवने लाभनथि ॥ केमके जेने जेनिसाथे आत्मबुद्धि
 थाय छे तेनागुण तेमां आवे छे ॥ तेम भगवानने भगवाननासंतने विषे जेने आत्मबुद्धि थाय छे ॥ ते जिवतो ब्रह्मरूप थाय छे ॥ माटे भगवा
 नना भक्त जेने थवुं होय ॥ ते पोताना आत्माने जन्म मृत्यु ना दुःख थकि मुकावो होय ॥ तेने तो सर्व माई कएवा जे पंचविषयनां सुख
 तेनी आशाने मुकिने एक भगवानने भगवाननासंतने विषे द्रव्यणे सर्व प्रकारे प्रतिकरथि ॥ एण कोई लोक लाजमां तथा मिथ्या
 सुखमां लोभावुं नहिं ॥ केमके लो कनि लाजने संसारनां सुखती केवल मिथ्या छे ॥ नेना संवत छे ॥ माटे तेमां लोभावुं नहिं ॥ अने अ
 लोकिक लाभ जे भगवानने भगवाननासंतनो संबंध ॥ तेने अतिशो जतन करिने राखवो ॥ अने जगतना सुख थकि निरवास्तनि
 कथवुं ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना एकांतिक साधु ॥ जे सर्व प्रकारे पंचविषयना त्यागि ॥ तेने विषे कल्याणना स्वपवालाने
 मन क्रमवचने जोड़ाई जवुं ॥ अने जगतना सुख थि अतिशो वैरागपामिने पोताना इंद्रियो अंतःकरण निवृतियोने भगवाननि मूर्तिने
 विषे जोडि देवि ॥ ने जगतना सुखने तो उल्ला अन्न जेवां जाणवां ॥ एम समजिने जे भगवाननुं भजन करे छे ॥ तेना भाग्यनो पारनथि
 ॥ अने एवा भक्तनेने भगवानने कांई अंतराय रहे तो नथि ॥ अने एवा भक्त नागुण तो मोटा ब्रह्मादिक पण गाय छे ॥ ॥ इति श्रीमु

खसिदांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ ओराणिशो १६ शौलना भादरवाशुदि १९ एका

दशमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान ॥ गाम श्री भंडारियामध्ये मेहेतागांडावजाने घेर उत्तरादे बार ओर डानि ओसरि आग
 लफलिमां होलिया उपरगादितकिया नखाविने विराजमान थयाह ताने सर्वे स्वेत बस्त्र धारण कस्मां हतां ॥ ने मुस्तके सोनेर मोटिपा
 ष बांधि इती अने गुलाबने मोगराने जाईना पुष्पनां आभूषण धारण कस्मां हतां ने लत्तादने विषे के शरनि भरचाने कंकुनां चांद लो
 क सोहतो ॥ ने पोताना मूवा विंदनि आगल साधु तथा दिशदेशना हरि भक्तनी सभा मराईने बेठि इति ने साधु किरतन गाताहता

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४३॥

॥पछेमहाराजबो त्याजेकिरतनकिरतनरहेवाद्यो॥नेअमेवार्तिकरियेछिये॥जेभाविथ्यमांजिवछेतेअवश्यपोतानुंकामजेभग-
वानभजवा॥तेनेभूतिनेजिवजेतेभुंकामकरेछे॥तोपोतानुंस्वरूपजेआत्मातेनंभूतिनेजेपोतानुंरूपनथिपयोजेपंचभूतनोदे-
हतेनेदुंछुंएममानिनेतेदेहनेपालवोतेनाजउपायमांसर्वजिवप्राणिमात्ररात्यदहाडोतत्परथईनेमंड्याछेअनेतेमिथ्यादेहना-
क्षणसांस्केवांकेमांघरबारबनावेछेअनेतेमांकेवाकेवादायरवडाकरवापडेछे॥अनेतेदेहनाक्षणसारुंअनजोईयेतेसारूपण
केवाकेवाउपायजिवकरेछे॥तथादेहनाक्षणनेअर्थवरूपजोईये॥तेनासारुंपणकेटलिकयुक्तिकोकरेछे॥तथारसनाइंद्रिना
स्वादसारुंगायभेंसनेराखेछेनेतेनिष्काकस्वासारुंकेटलाक्लेशकरवापडेछे॥अनेगोलचिखांडसाकरआदिकअनंतप्रकार
नारसतेनासारुंपणजिवकीटानकोटदाबरवडाकरेछे॥अनेत्वचानास्पर्शसारुंजिवजेतेस्त्रिनोगुलामथायछेनेस्त्रिकेतेपुरुषनि-
दासिथईरेछे॥तेत्यचानास्पर्शसारुंदासिथायछे॥तथानेत्रइंद्रिनारूपसारुंअनंतप्रकारनाचित्रविचित्रभातनापदार्थनारंगव-
नावेछे॥नेतेमांपणजिवकेवाकेवादायरवडाछे॥एविरितेजिवजेतेरयोटादेहनासरवनेपामवासारुंकोटिकोष्टिउपायकरेछे॥अ-
नेतेणेकरिनेजिवमहाकष्टनेपांमेछे॥तोपणतेमांजिवप्राणिमात्रमंड्याछे॥पणतेमांथिकोईजिवकायरथतो नथि॥तेकिडि-
थितेब्रह्मापर्यंतदेहनाक्षणमांमंड्याछे॥अनेअनंतप्रकारनियुक्तियोकरिनेप्रध्यामांथिविषयनापदार्थरुपिधूळउत्पन्नकी-
नेजिवजेतेदेहरुपिराफडाउपरनाखेछे॥नेतेणेकरिनेदेहरुपिराफडोवृद्धिपामेछे॥अनेवलिदेहरुपिउकरडोछेतेमौविषयनांप्प-
र्यखानपानादिकरूपपुंजोनारख्याकरेछे॥तेणेकरिनेदेहरुपिउकरडोवृद्धिपामेछे॥अनेवलिजिवमात्रछेतेभुंकामकरेछे॥ताधूळ
मांथिधानउपजावेछे॥नेपाछुंधाननेखाईनेधूळकरेछे॥एविरितेझाझवा नाजरूपजेसर्वजगतनेनेविषेजिवप्राणिमात्र
जेतेमहादुःखनेभोगवेछे॥पणपलमांकोईजिवअंतरमांज्ञानिपामतानथिकेमकेजिवजेतेपोतानुंस्वरूपजेसरवरूपतेनेभूतिने
मिथ्यादेहनासरवसारुंप्रकृतिनाकार्यमांमोदपामिनेमहादुःखनेभोगवेछे॥पणतेमांकोईकालेजिवनेसरवयतुंनथि॥अनेधणुंन-
निणेजिवजेतेत्रणायकरिनेमहादुःखभोगवेछे॥अनेदेहनुंजफकतरक्षणकरवुंहोयतेनेतोदेहनेजेवुंतेवुंअनमात्रजोईये॥नेज

मंडारिया
सि०३१

॥४३॥

हुं बह्वर्च जोईये तेणे करिने देह रहे छे ॥ पण जे खाटा खा राग त्या चिकणादिक स्मते देह ने नथि जोइतां ने देह ने तो अहार मात्र जोईये छिये ॥ अने स्व
 रसे करिने आत्मा छे ते पण स्तस्थि थाय एवो नथि तथा बिजां हरे कमाई कपंच विषयनां पदार्थ तेणे करिने पण आत्मा स्तस्थि थाय एवो नथि ॥
 अने आत्मा तो पो ते जस्वरूप छे ॥ ने अविनाशि छे ॥ पण आत्मा जे ते पो तानुं स्वरूप अतो ने करिने भूति ने पो तानुं रूप नथि एवो जे पंच भूत वो
 देह ॥ तेने हंपणुं मानि ने द्वांद्ववाना जल जेवा जेशब्दादिक पंच विषयनां स्वरव तेने भोग वया जाय छे ॥ पण तेणे करिने तृप्ति थति नथि ॥ के
 म के पंच विषय ने विषे तो स्वरव जे ते लेश मात्र नथि ॥ जेम द्वांद्ववाने विषे जल एक रिपु नथि ॥ ते म विषय मां स्वरव नो छांटो नथि ॥ अने ते विषय
 ना स्वरव ने पाम वाना उपाय करे छे ॥ ते मां थि तीउलटी महा दुःख ने जपां मि छे ॥ जेम स्वप्ना मां कोई कसो नामो हो सुं भसुं देष दुं देखाणुं ॥ पछे ते
 देष डाने उपाय वा सां रुखा टला नुं पांतर द्वास्ति ने बहु बल कसुं ॥ ते बळे करिने जाडे फरिज वाणुं ॥ ने आख्य पण घडिगई ॥ पछे जागिने जु
 मितां तो देष दुं तो नम ले ॥ अने जाडे फराणुं ने युग दुं बगडिगयुं ॥ ते तो साचुं थयुं ॥ ते म स्वप्न रूप एवो जे संसार तेने विषे देष डारु पंच विषयनां स्
 स्व ते स्वरव ने पाम वानि ईछा करे छे ॥ ने तेने पाम वाना अनंत उपाय करे छे ॥ पण ते मां थि स्वरव तो रंच मात्र मल तुं नथि ॥ पण ते विषय निवा
 सना ये करिने कस्यां जे पाप ते जिवने साचा थई ने बल गे छे ॥ अने ते पापे करिने जन्म मृत्यु ने चोरा सिने यम पुरिनां महा दुःख भोग वया पडे छे
 ॥ ने ते दुःख मां थि पाछो छुट कोथ तो नथि एथि रिति जिव जे ते पो ताना आत्म स्वरूप ने भूति ने द्वास्ति दृष्टी ये करिने देह नां स्वरव सां विविधि
 ना ताप मां संताप ने पाम्या करे छे ॥ मारे जे ने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संतना संबं थयौ छे तेने अज्ञानि जिवनि फेरे विषयनां स्वरव सा
 रुं छुं शाने पाम वुं नई अने भगवान ना भक्त ने तो विषय थकि निवृत्ति पाम वुं ॥ अने पो ताना आत्मा वा कल्याण ने अर्थ तत्त्व थयुं ॥ ने स्तस्मा
 भक्त करिने धर्म ज्ञान बैराग ने पामिने प्रत्यक्ष भगवान नि महात्मे सहिते भक्ति ॥ सेवा समरण अरवंड कत्या करवुं ॥ अने मनुष्य देह पामी ने भग
 वान नी भक्ति निष्काम भावे कराथि ॥ ए जम मनुष्य देह नो उत्तम त्या भछे अने जे भगवान नि भक्ति करे छे ॥ तेने जम मनुष्य नो अवतार आव्यो
 जाणवो ॥ पण इंद्रियो ने आधिन थई ने विषय भोग वया ए मनुष्य देह नो व्याभ नथि ॥ अने विषय भोग थिने जे स्वरव माने छे ते तो पाम ने पशु
 जिवो जिव छे ॥ पण जे भगवान ना भक्त होय ते तो विषय ने तुच्छ ने नरक जेवा जाणे ॥ ते भगवान नो स्वरी भक्त छे ॥ केम के भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४५॥

नो भक्तहोय ते तो एमजाणे जे मुने साक्षात्कर भगवानने भगवानना संतमत्या छे ॥ ते भगवानने संत सर्व सुखना धाम छे ने पोताना
भक्तने सर्व सुखना दाता छे ने अनंत कोटि ब्रह्मांडना पछिते ति छे ॥ ने गो लोक बैकुण्ठ स्वर्ग द्विप ब्रह्मपुर ॥ ए सर्व धामना अधिपति छे
॥ अने जे ना सुख आगल देवादि लोकना सुखने न कर्तुं ल्य मोक्ष धर्मने विषे कर्ता छे ॥ माटे एवा जे भगवानने भगवानना संत तेने
पामिने आलोकना जे दुःस्वरूपने न कर्तुं ल्य ने ना सबैत एवा जे विषयना सुख तेमां भुंति प्रितिराखु ॥ एमजाणिने ते जगतना सुख निबा
सना नो त्याग करिने पोताना आत्माने देह धिप्रथक जाणिने ते पोताना आत्माना सांचा सगा एवा जे परमात्मा भगवानने भगवानना
संत पोताने मत्या ॥ तेने विषे निष्काम भाव राखिने तेने भक्ति करवि ॥ अने अधिना सि एवुं जे भगवानना धामनुं सुख तेने पामवुं ॥
एजमनुष्य देह पाया नो उत्तम त्या भछे ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥
संवत् १९०८ गणिशो १६ शो लना भाद्रपद शुदि १२ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री भंडारिया मध्ये देवेशां मन्त्रि
नरसिरामने घेस गमणे बार ओर शनि ओसरि मांढोलिया उपर धिराज मांन यया दता ॥ अने सर्वे स्वेत वस्त्र धारण कर्ता दता ॥ ने मुस्त कडा
पर कस्तूर बल फेंटो बांध्यो दतो ॥ ने कंठने विषे पुष्पनाहार धारण कर्ता दता ॥ ने ललाटेने विषे कंकु नोचांद लोकर्यो दतो ॥ ने पोता
ना मुख बाईं दिनि आगल साधु तथा देश देशना दरिभक्त नि सभा भराईने बेठि दति ॥ पछे महाराज बोल्या जे आजगतना करता ते
कोण दरो ॥ पछे ते गाम नादर बार अमे संघ जिये कर्तुं जे हे महाराज तमेज आस र्व जगतना कर्ता छो ॥ एम अमे तो जाणिये छिये ॥ प
छे महाराज बोल्या जे जगतना कर्ता तो मायाधी पर एवा जे परमात्मा ते छे ॥ अने अमे तो माणस जे वा छिये ॥ पछे बलि अमे संघ जिए क
र्तुं जे ॥ जे बाया धि पर परमात्मा छे ॥ ते जतमे अनंत जियोने ज्ञान आपिने माया पर करवा सारुं तमारि दूछा एकरिने मनुष्य जे वा देखा
ओ छे ॥ पण तमे तो सदाय माया पर दिव्य मूर्ति छो ॥ माटे तमेज जगतना कर्ता छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे ते जगत के विरि ते थाय छे
॥ ते कह्यो ॥ पछे ते नो उत्तर कोई येथयो नहि ॥ त्या रे पो ते महाराज बोल्या जे ल्यो अमे कहिये ॥ जे भगवान छे तेने अनंत शक्तियो छे
॥ ते शक्तियो द्वारे पोतानि दूछा प्रमाणे जगतनि उत्पत्ति करावे छे ॥ ते उत्पत्तिने कहे छे जे मखेदुर ये तरमां दाणा वावे छे ॥ अने ते थोडाक

भंडारिया
सि ०३२

રાણાવાવ્યાદોય ॥ તેમાં થિ ઘણા કરાણા થાય છે ॥ તે દાણા રેવું નિપજાવતો જણાય છે ॥ પણ તેના કરતા સૂર્ય છે ॥ કેમ કે સૂર્યના પ્રકાશ
 કરીને રેવું રવે રૂપ કરે છે ॥ ને સૂર્યના પ્રકાશ કરીને રેવું વિજય થાય છે ॥ અને સૂર્યના કિરણ કરીને આકાશમાં જલ ચડે છે ॥ ને સૂર્ય વડે
 કરીને વરસાદ થાય છે ॥ અને છોર તુના મેદ પણ સૂર્ય વડે થાય છે ॥ અને બિજગવું વૃદ્ધિ પામયું ॥ ને તેને ફલ પાકવું તે સર્વ સૂર્ય વડે થાય
 છે ॥ અને તેમ જ અનંત ઔષધિયો પણ સૂર્ય વડે પાકે છે ॥ ને તેમાં થિ મનુષ્ય અચ્ચરુપિ ઔષધિ રવાય છે ॥ અને તે સૂર્ય નિ અધિયે કરીને પેદા
 પવે છે ॥ અને તેમાં થિ વિર્ય થાય છે ॥ અને તે વિર્ય જીતે સૂર્ય કરીને સ્ત્રિના ઉદરમાં પકવતાને પામિને બાલક યદે ને જન્મે છે ॥ એવિ રિતે
 સર્વ સૃષ્ટિના કર્તા સૂર્ય જણાય છે ॥ તો પણ સૂર્ય કાંઈ કરતો નથી ॥ કેમ કે સૂર્ય તો પોતાના મંડલને વિષે સરાયર્યો છે ॥ તેમ અક્ષર
 રાતિ તણ વાજે માયા થિ પરપરમાત્મા પુરુષોત્તમ ભગવાન તે તો પોતાના અક્ષરધામને વિષે દિવ્ય મૂર્તિ થકા અનંત અક્ષર રુપ મુક્તે
 વિદાણ થકા અચંડ વિરાજમાન છે ॥ તે ભગવાનને જ્યારે સૃષ્ટિ કરવા નિદુષ્ટ થાય છે ત્યારે અક્ષર સામિદ્ધિ કરે છે ॥ કહેતાં પોતાની
 જ્ઞાનરુપિ પ્રકાશ કરે છે ॥ પછે તે જ્ઞાનરુપિ પ્રકાશના કોઈક દેશને વિષે અનંત કોટિ માયા સબલ બ્રહ્મ કહેતાં રાગાત્મક સંકલ્પેનુ
 ક્ત રાવા પુરુષ ઘણા કલિન હતા ॥ પછે તે અક્ષર બ્રહ્મરુપ જ્ઞાન ॥ તેના પ્રકાશ વડે કરીને પુરુષ જાતે જાગ્યે તે પામે છે ॥ ને પછે તે પુરુ
 ષ નિદુષ્ટ થાય કરીને પ્રકૃતિ જાગે છે ॥ અને તે પુરુષ પ્રકૃતિના સંબંધ થકિ અનંત કોટિ પ્રધાન પુરુષ થાય છે ॥ અને તે પ્રધાન પુરુષ થકિ
 મહત્ત્વ થાય છે ॥ ને મહત્ત્વ થકિ ત્રણ પ્રકારનો અહંકાર થાય છે ॥ અને તેમાં થિ એક અહંકાર થકિ ચૌદ સતત્ત્વ થાય છે ॥ તેમાં તા
 મસા અહંકાર થકિ પંચ ભૂતને પંચ વિષય થાય છે ॥ ને રાજસા અહંકાર થકિ દશ ઈન્દ્રિયો થાય છે ॥ ને સાત્વિક અહંકાર થકિ ચાર અં
 તઃકરણને ચૌદ દેવતા થાય છે ॥ અને તે ચૌદ સતત્ત્વ થકિ ચૌદ રાટ થાય છે ॥ ને તે ચૌદ રાટ થકિ બ્રહ્મા વિષ્ણુ નૈશિવ થાય છે ॥ અને બ્રહ્મા
 વિષ્ણુ નૈશિવ થકિ મરિચ્યાદિક દેવ થાય છે ॥ ને મરિચ્યાદિક થકિ કશ્યપાદિક થાય છે ॥ ને કશ્યપાદિક થકિ રેવદિત્ય મનુષ્ય પ
 શુપક્ષિ વ્યાડ પદ્માદિ વનને વેલિ આદિક સર્વ થાય છે ॥ તે સર્વના કર્તા એક પરમેશ્વર કહેવાય છે ॥ તે કેવિ રિતે કર્તા કહેવાય છે ॥
 તો જેમ અંગ્રેજ સાહેબ છે તે વિલાયતમાં રહ્યો થકો કોઈક ચાકર રાવિને તેને આજ્ઞા કરે છે ॥ પછે તે ચાકર જે તે સાહેબ નિ આજ્ઞા

શ્રીમુસ્ય
સિદ્ધાંત
॥૪૫॥

લેઈને કલકતા માં આવે છે ॥ પહે તે પળ કલકતા નો સાહેબ કહેવાય છે ॥ અને તે કલકતા વાલા સાહેબ નિઆજાયે કરિને તેનો ચ
કલસુંબાર્ડ માં આવે છે ॥ નિ તે પળ સાહેબ કહેવાય છે ॥ અને મુંબાર્ડ વાલા નિઆજાયે કરિને અમદાવાદ આવે ॥ તે પળ સાહેબ કહેવાય
છે ॥ અને ત્યાં ધિરાજ કોર આવે ॥ તે પળ સાહેબ કહેવાય છે ॥ અને તે સર્વ પોતપોતાના અસ્તિયારમાં હુકમ ચલાવે છે ॥ તેમ પુરુષોત્ત
મ ભગવાન તો સદાય અક્ષરધામમાં રહ્યા છે ॥ તે તો જેમ પ્રથમ કહ્યો જે બિલાયતનો સાહેબ તેને ઠેકાણે છે ॥ અને તેને પાસે અરવંડ
રહેનારા જે અક્ષરબ્રહ્મરૂપ મુક્ત તે દોલિયાના ચાકરને ઠેકાણે છે ॥ તે અક્ષરબ્રહ્મરૂપ મુક્ત દ્વારાયે પરમાત્મા જે તે પુરુષને પ્રેરણા કરે
છે ॥ તે પુરુષ જે તે કલકતાના સાહેબને ઠેકાણે છે ॥ તે જેમ બિલાયતના સાહેબ નિઆજાયે વિના બિજો કોઈ સાહેબ કહેવાય નહિ ॥
ને કોઈનો હુકમ રંચમાન ચાલે નહિ ॥ તેમ પુરુષ પ્રકૃતિ જે તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ નિ ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રત્યક્ષ કરે છે ॥ તે અક્ષરબ્રહ્મને પ્ર
કાશવડે કરિને કરે છે ॥ પળ અક્ષરના પ્રકાશ વિના પુરુષ પ્રકૃતિ જે તે કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી જેમ સૂર્યનો પ્રકાશ થાય છે ॥ ત્યા
રેરા ધિમાં સૂતા હોય ॥ તે સર્વે મનુષ્ય જાગિને પોતપોતાનો ડચમકરવા મંડે છે ॥ પળ સૂર્યના પ્રકાશ વિના કોઈ ડચમકરિ શકવું નથી
॥ તેમ અક્ષરના પ્રકાશ કરિને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ નિ ઉત્પત્તિને એકલો પુરુષ જે તે કરે છે ॥ જેમ એકરચે દુહોયા ॥ તે અનંત કરસડાને ઉપ
જાવે છે ॥ તેમ એક પુરુષ પળ અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ ને ઉપજાવે છે ॥ તે જેમ ચેડું સૂર્યને અજવાલે કરસડા ઉપજાવે છે ॥ પળ સૂર્યના પ્રકા
શ વિના ચેડું કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ તેમ પુરુષ પળ અક્ષરના પ્રકાશ વિના કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ અને તે અક્ષરબ્રહ્મના
પ્રકાશકને આધાર તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા છે ॥ માટે સર્વ કર્તાને સર્વ કરણ એક પરમેશ્વર છે ॥ અને બલિ કર્તા થકા પોતે તો કાંઈ નથી
કરતા ॥ અને પોતે તો પોતાનું અક્ષરબ્રહ્મરૂપ ધામ તેને ધિષે અરવંડ ॥ રહ્યા છે ॥ અને પુરુષ દ્વાસ્યે ઉત્પત્તિ કરાવે છે ॥ માટે ભગવાન કર્તા છે
અને એવા જે પરમાત્મા પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જિયોના કલ્યાણને અર્થે તે જગત નિ ઉત્પત્તિને અર્થે અને એકાંતિક ધર્મના સ્થાપતને અર્થે
ને ધર્મનો નાશ કરવાને અર્થે ॥ બ્રહ્માંડ બ્રહ્માંડ પ્રત્યે ॥ ને યુગ યુગને વિષે પોતાની ઈચ્છા માનવ તેણે કરિને મનુષ્ય દેહને દેરવાડતા થકા
પૃથ્વીમાં ॥ અક્ષરમાં રહ્યા થકા હમેશા બિચરે છે ॥ તે અનંત જિયોને આત્યંતિક તાન આપિતે માયા પર કરે છે ॥ ને પોતાના અક્ષરધામમાં

ખંડારિયા
સિ. ૩૨

॥૪૫॥

સ્થિતિકરવે છે ॥ પુવાજે મહાઉપકાર્યે રૂપ ॥ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંતને જોને સંબંધ થયો છે ॥ અને જેના જિવમાં પ્રત્યક્ષ ભગવાન
 ને ભગવાનના સંતના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થયો છે ॥ તે તો સર્વાધારને સર્વ વ્યાપક એવું જૈ અક્ષર બ્રહ્મ ભગવાનનું ધામ તે સ્વયંદેહી છે
 કેમકે અક્ષરમાં ભગવાન રહ્યા છે ॥ માટે જેને પંચવિષયનો ત્યાગ કરિને ॥ પોતે દેહધિ જુદો જૈ આત્મા તેને પોતાનું રૂપ જાણિને પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનનો દ્રઢ નિશ્ચય કરવો રહ્યો છે ॥ તેના ઉપમા પળ ભગવાન નિવાસ કરિને રહે છે ॥ કેમકે તે તો અક્ષર રૂપ છે ॥ માટે તેને વિષે ॥
 ભગવાન અસ્વંદર રહ્યા છે ॥ માટે એવા નિશ્ચય બાલા ભગવાનના મન્ત્ર થવું હોય તેને પળ સર્વે પ્રકારે ત્યાગ કરિને અલોકિ કરાવું જે પો
 તાના આત્માનું સ્વરૂપ ॥ તથા પરમાત્માના સ્વરૂપનું જૈ સ્વરૂપ ॥ તેનું અતિ શોજ તન કરવું ॥ અને તે સ્વરૂપમાં બાનિ રૂપારાવિ ॥ અ
 ને એ આત્મા પરમાત્માના સ્વરૂપને પામવું હોય તેને આર્ક સ્વરૂપને તો ઉલટ્યા અન્ન જેવા ને વિષ્ણુ જેવા જાણ્યા જોઈયે ॥ કેમકે જેને
 પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો સંબંધ થયો છે ॥ તેને તો ભગવાનના સ્વરૂપ વિના વિજે ક્યાંદે સારણ્ય મનાય જ નહિ ॥ અને
 તેને વિજે સારણ્ય મનાય છે તો અતિ શોચ્યોટ કહેવાય ॥ માટે જેને સ્વરા ભગવાનના મન્ત્ર થવું હોય તેને ભગવાનને ભગવાનના સં
 ત વિના સર્વે આર્ક પદાર્થને વ્યૂત્તા અધિ રૂપ દેવવું ॥ અને પ્રથમ કહ્યો જે ભગવાનને સંતનો અપરમિત મદિમા તથા પોતાના આ
 ત્મ સ્વરૂપનો મદિમા તેને જાણિને આત્મા રૂપ થઈને ॥ પ્રત્યક્ષ એવા જે પરમાત્મા ભગવાન ને તેના સંતને વિષે દ્રઢ પ્રિતિ કરવી ॥
 અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના નિર્યાસનિક સંતને વિષે પ્રિતિ થઈ છે ॥ તેનાં તો સર્વે સાધન પુરાં થઈ રહ્યાં છે ॥ ॥

इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संबत् ॥ ११ ॥ ओ गणिशे ॥ १६ ॥ शोलन
 मादरवासुदितेशनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्गामश्रीभंडारियामध्येभटअंवाशंकरविरेधरनेधर॥ उगमणे
 बारऔरशानिओसरिमादोलियाउपरगादितकियाबिछाधिनेधिराजमानथयाहता॥ नेसर्वेकसंबलबस्त्रधारणकस्याह
 ता॥ अनेमोगरानापुष्पनाहारकंठमांघ्राणकस्याहता॥ नेशुलाबनापुष्पनाबाजुनेगेजरानेतोरानेगुछेधारणकस्याहता
 निकंकुनोचांदलो कस्योहतो॥ अनेपोतानामुरवारिंदनिआगलसाधुतथादेशदेशनाहरिभक्तिसभाभराईनेबेठीहति

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥४६॥

॥पछीमहाराजरूपाकरिनेसर्वहरिजनप्रत्येबोल्याजे॥जेभक्तवाननाभक्तहोय॥तेनेतोधर्मनेअधर्मनोतपासकरबोतेमां
अधर्मनोएमतपासकरबोजेजेअधर्मकरेछेतेनेआलोकमांपणमहादुःखभोगवचांपदेछे॥केमकेजेव्यभिचारनुअधर्म
कर्मकरेछे॥तेनेवेहेवारमांपणघरवालियायछे॥नेतेनिजगतमाअपार्कितपणबहुथायछेनेतेनेदंडपणभरवापदेछे॥अ
नेतेपरस्त्रितोधणिभालेतोनाककानकापिलेछे॥तथामायुपणकापिनारवेछेनेतेव्यभिचारिपुरुषतथाव्यभिचारि
स्त्रिहोयतेनेकोईसारामाणसआगणेआववादेनहि॥नेजाणैअजाणेआवेतोकीईराजिथायनहि॥अनेतेनाअंतरमांप
णघुडिएकवान्तिरहेनहिनेतेरघवायाकुत्तानिपेछेफूरतोफुरेछे॥नेतेनोवेहेवारमांपणकोईअतबारकरेनहिनेतेमहादु
स्वनेजिवना॥पणपामेछे॥नेमरिनेपण॥घोरनकमांपदेछे॥अनेजेचोरकर्मनाकरताराछे॥नेपणमहासेतापनेपामे
छे॥नेतेनोअंतरिआलमोतथायछे॥नेमरिनेजमनामारखायछे॥अनेजेदारूनापिनाराछेतेनिबुद्धिपणकेफेकरिनेमलिन
यईजायछेनेमरिनेतेरुरवन्मकमांपदेछे॥अनेजेमांसनारवानाराछे॥तेनिबुद्धिपणभ्रष्टयईजायछे॥अनेतेपापेकरि
तेआलोकमांपणमहादुःखनेपामेछे॥नेमरिनेयमपुरिनांकष्टनेभोगवेछेनेतेअधर्मनाकरताराजिवजेतेगर्भवासनेचो
रासिनामहादुःखनेपामेछे॥नेतेअधर्मनाकरनारानुकल्याणकोईकालेयतुंनथिअनेजेधर्मवालाछेतेतोआलोकमांप
णरूखनेपामेछे॥अनेदेहनेमुकिनेभगवाननाधामनेपामेछे॥अनेजेधर्मवालाअनुष्यहोयतेनीजउपरभगवाननिपणअ
पाथायछे॥अनेएयाधर्मवालाहोयतेनीवेहेवारमांपणभगवानरक्षाकरेछे॥अनेतेनेअयकूपदेहरक्षणसारुअब्बवस्त्र
जोईयेतेपणभगवानतेनेआपेछेमाटेजे॥भगवाननाभक्तहोयतेबेतोत्याधिपोतानिसत्संगथयोहोयत्याथितपासक
रबो॥जेदिवसेदिवसेभगवानभजवामांतथाधर्मपालवामांग्रह्मिणमायछे॥केकाईआलसरहेछे॥एमतपासकरिनेजीव
पछीजोआलसरहेतीहोयतोतेनोत्यागकरबो॥अनेधर्मज्ञानवैराग्यभक्तिनेनेअतिशोददकरवांअनेएविसमजणवाला
प्रत्यक्षभगवाननाभक्तछे॥तेतोभगवानविआज्ञायेकरिनेवेहेवारमारहिनेवेहेवारनुंकामकाजकरेछे॥तोपणतेनेबेहि

मंडारिया.
सि०३३

॥४६॥

ચારમાં બંધન થતું નથી ॥ કેમકે જે મનોલિયો દોય તે સર્પ સાથે લહે છે ॥ ને તે નોલિયાને સર્પ કરડે છે ॥ ત્યારે નોલિયો પોતાના
 દરમાં નોલવેલ દોય તેને સંધે છે ॥ ઘડે તેને સર્પ તું ઝેર ચડતું નથી ॥ તેમ ભગવાનના ભક્ત છે તે તો નોલિયારૂપ છે ॥ અને સં
 સારનો વેદ વાર છે તે કાલા સર્પ જેવો છે ॥ તે સંસારમાં ભગવાનની આજ્ઞા પ્રમાણે જેટલા દેહનિરવાહને અર્થે વેદ વાર જરૂર
 રવો ઘટે તેટલો વેદ વાર કરીને પછે નોલિયાની પેઠે નોલવેલ રૂપ જે પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનદાતા સત્પુરુષ ॥ તેનો સમાગમ કરે છે ॥ ત
 થા ભગવાનની માને સિ પૂજા ॥ તથા નિમનિ માલા ફેરવવિ ॥ તથા ભગવાનની મૂર્તિનું ધ્યાન કરવું ॥ એ રૂપ જે નોલવેલ ॥ તે
 પો કરીને ભગવાનના ભક્તને સંસાર વેદ વાર તું ઝેર ચડ્યું દોય તે ઉતરિ જાય છે ॥ ને અંતઃકરણ શુદ્ધ થાય છે ॥ અને એ બિરિતે સમ
 જિમે જેણે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આસરો કર્યો છે ॥ તો તે નિવાસના સર્વે રલિ જાય છે ॥ અને તેને દેહ રાગ્યા સારું અર્થ રૂપ જોઈયે તે
 દલ્લા અન્ન વસ્ત્રાદિક તું ગ્રહણ કરે ॥ પણ તેણે કરીને તેને જન્મ ધરવો પડતો નથી ॥ જેમ સેકેલા ચળ્યા હોય તે રવાયતો ભૂલ
 જાય ॥ પણ વાયે તો ડુંગર નહિ ॥ તેમ ભગવાનના ભક્તને જન્મ ધરવિ એ વિવાસનાર દેહ તિ નથી ॥ અને દેહનિરવાહને અર્થ ઘટે તેટલો
 વેદ વાર કરે છે ॥ પણ દેહને સુકે ત્યારે ભગવાનના ભક્તને ભગવાનના ધ્યાને કરીને બ્રહ્મ મય તનું બંધાઈને ભગવાનના ધામ
 ને પામે છે ॥ ને તે ભક્ત અર્ચક સર્વને પામે છે ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિતો ૧૬ શોલના શ્રાદ્ધવાશુદિ ૧૫ પુરણમાસિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ-
 શ્રી મંદારિયામધ્યે ઠાકોર અમેશગજી કચાલાભાઈના દરબારમાં ડગળે બાર ભોરડાની ઓસરિયે હોલિયા ઉપર ગાદિ તકિયા
 બિઠાવિને વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ ને પુષ્પના આભૂષણ સર્વે અંગને વિષે શોભિ
 ર્યા હતા ॥ ને પોતાના સુસ્વાર્વિદની આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્તની મોરિસમામરાઈને બેઠિ દત્તિ ॥ પછે અમેશગ
 જિયે મહારાજની પૂજા કરીને આરતિ ઉતારિ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવનો મોક્ષ થવો ॥ ને જન્મ મરણ દલવું તે અતિ શો કઠણ
 છે કેમકે જ્યાં સુધિ જિવને ભગવાન અદ્રશ્ય છે ॥ ત્યાં સુધિ મોક્ષ થાય નહિ ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો કિય

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૫૭॥

ને સાક્ષાત્કાર સંબંધ થાય ત્યારે જ મોક્ષ થાય છે જેમ સમુદ્ર તરબોદોય ત્યારે નાવ મલે ને તે માં બેસે ત્યારે સમુદ્ર ને તરાય છે ॥ પ
ળ નાવ વિના સમુદ્ર તરાય નહિ ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતનો જિવને સંબંધ થાય ॥ ને તેનો દ્રઢ આસરો કરે ત્યારે
જ જિવ માયાને પાર થાય ॥ ને તેનો મોક્ષ થાય ॥ પળ પ્રગટ ભગવાન ને ભગવાનના સંત સંબંધ વિના વિજો જિવને માયા તરવાનો
ઉપાય નથી ॥ કેમ કે માયાના આઠ આવરણ છે ॥ ને તેથી પર ભગવાનનું ધામ છે ॥ માટે આઠ આવરણને ઓલંચાય ત્યારે ભગવા
નના ધામ માં જવાય છે ॥ તે આઠ આવરણ કયાં ॥ તો એક પેદેલું પ્રધ્વીનું આવરણ છે ॥ તે પ્રધ્વિ જે તે પંચાશ ક્રોઢ યોજન
પોહોલિ છે ॥ અને તેથી કિદશ ઘણું જલનું આવરણ છે ॥ અને જલ થી કિદશ ઘણું અગ્નિનું આવરણ છે ॥ અને અગ્નિ થી કિદશ ઘ
ણું વાયુનું આવરણ છે ॥ ને વાયુ થી કિદશ ઘણું આકાશનું આવરણ છે ॥ ને આકાશ થી કિદશ ઘણું અહંકારનું આવરણ છે ॥
ને અહંકાર થી કિદશ ઘણું મહત્ત્વનું આવરણ છે ॥ ને મહત્ત્વ થી કિદશ ઘણું પ્રધાન પુરુષનું આવરણ છે ॥ અને પ્રધાન પુરુ
ષ થી અનંત ઘણું પ્રકૃતિ પુરુષનું આવરણ છે ॥ અને તેથી પરથવાષ ત્યારે ભગવાનના ધામ માં જવાય છે ॥ માટે ત્યાં તો કોઈ દેવ
બ્રહ્માદિક નિપળ ગતિ પુણે પમ નથી ॥ તો મનુષ્ય નિતો ગતિ પુણે જવ્યાં થિન જ પુણે ॥ માટે તે આવરણ થી પરથવાનો તો એ જ ઉ
પાય છે ॥ જે તે આવરણ થી પરથવા જે પરમાત્મા ભગવાન ને ભગવાનના સંત તે જે તે જિવો નિરુપક્રપા કરિને જિવો ને આવર
ણ પર કરવાને અર્થ પોતાના દિવ્ય ભાવને છુપાવિને પ્રધ્વિ પર મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરે છે ॥ ત્યારે તે ભગવાન ને ભગવાનના
સંતનો જે જિવને સંબંધ થાય ॥ તે જિવનો મોક્ષ થાય છે ॥ કેમ કે માયા થી પરદોય તે જ માયા થી પર કરે છે માટે માયા થી પર તો એક
પરમાત્મા ને તેના સંત છે ॥ માટે પોતાની સ્વદૃષ્ટાએ કરિને જિવો ને મોક્ષ આપવા સારું મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરે છે ॥ પછે પ્ર
ત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતને દર્શણે જે જિવ આવે છે ॥ તે સર્વનો મોક્ષ થાય છે ॥ તે પૂર્વે રામા અવતારમાં પળવાનરાં તથા
ધોરાજા ભિલુ તેને જોરામ ચંદ્રજિનો સંબંધ થયો તો તેના સાક્ષાત્કાર મોક્ષ થાય છે ॥ અને કલ્યાણ અવતારમાં પળગાયોના
ચારનારાગો વલિયા તથા હાસનિવેચનારિગો પિયો તેને જોશ્રીદુષ્ણનો સંબંધ થયો તો તે પળમાયા પરજે ભગવાનનું ધામ તે

ખંડારિયા.
સિ. ૩૫

॥૫૭॥

ને પામિશ્યા છે ॥ તથા ધૂય પ્રહ્લાદાદિક જે જે ભક્તો ને ભગવાન ને ભગવાનના સંતમત્યા છે તે સર્વનો મો સથયો છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ
 ભગવાન ને સંત જિવને મલે ॥ અને તે નિમત્તિકરે ॥ ત્યારે જ જિવ માયા પરથાય છે ॥ પણ પ્રગટ ભગવાન ને ભગવાનના સંતમત્યા
 વિના જિવ માયા પરથાય જ નહિ ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને મ્માવાનના નિરવાસનિક સંત પુષ્પિ ઉપર નહોય ॥ ત્યારે તે ભગવાન ને
 સંત સાક્ષાત્કાર મલવા નિદ્ધારા રિવે પો તપોતાના ધર્મ મારહિ ને નિષ્કામ ભાવ રા રિવે તે ભગવાનની શ્રવણ કિરતનાદિ-
 રુમત્તિકરે તેને એક જન્મે પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતમત્યા છે ॥ ને જ્યારે પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને સંતમત્યા છે ત્યારે જિ-
 ળ્યાને તે રિવે જન્મ મરણ ધિરહિત થાય છે ॥ તે પ્રગટ ભગવાન ને ભગવાનના સંતમત્યા પણ કે ને કહેવાય છે ॥ તો જ માયા પર-
 ધ્ય સાકાર મૂર્તિ ભગવાન ને ભગવાનના સંત છે ॥ તે જ ભગવાન ને સંત આપ્રત્યક્ષ છે ॥ એવું જ જિવ જાણતો હોય ને એમ જા-
 ણિને પંચ વિષયનો ત્યાગ કરે તેને જ પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને સંતમત્યા છે ॥ ને તેનાં જન્મ મરણ ટલિ જાય છે ॥ ને તે જિવ બ્રહ્મરૂપ થઈ
 ને અક્ષરધામ ને પામે છે ॥ અને જેને એવો નિશ્ચય નહોય ॥ અને તે પ્રત્યક્ષના સંબંધમાં તો આવ્યો છે ॥ તો તેને જન્મ મરણ તો રહે છે ॥ એવું
 પણ તે જિવ નર્ક ચોરાસિમાં તો જાય નહિ ॥ અને તેને એક બે જન્મે એવો નિશ્ચય થાય છે ॥ ને પહે તે જિવ મોક્ષ ને પામે છે ॥ એવો પ્રત્ય-
 ક્ષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતના સંબંધ ને પામ્યા નો પ્રતાપ છે ॥ માટે આસમે જેને મનુષ્ય નો દેહ આવ્યો છે ॥ ને જેને અમારો સંબં-
 ધ થાય છે ॥ તેના ભાગ્ય નો પાર નથી ॥ કેમ કે તે મે સર્વે અમને મગવાન જાણી હો ॥ અને અમારે વચ્ચે કરિ ને અધર્મ થકિ દુરહિ
 ને અમારું મજન કરો હો ॥ માટે તમારે તો મહા અલોકિક લાભ પ્રાપ્ત થયો છે ॥ અને તમારા ગુણ તો મોટા શિવ સનકાદિકે
 બ્રહ્માદિક પણ ગામે ॥ માટે આજે અલોકિક લાભ મલ્યો છે તેને અતિ શો જતન કરિ ને રા રવ જો ॥ પણ કોઈ રિત નદિશ કાલે
 કરિ ને ॥ તથા ગાફલાયે કરિ ને તે લાભ ને વિસાર શો નહિ ॥ કેમ કે જે મલાલક ના હાથમાં ચિંતામણિ આપિ હોય તે બાલક
 ચિંતામણિ નો મદિમાન જાણે એટલે જ્યાં ત્યાં ના રિવે ॥ અને જેણે ચિંતામણિ નો મદિમા જાણ્યો હોય ॥ ને તેને ચિંતામણિ આપિ
 થતે તો અતિ શો જતન કરિ ને ચિંતામણિ ને રા રવે છે ॥ તેમ જેને મહાત્મે સહિત પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતના સ્વરૂપ

તો નિશ્ચય થયો હોય ॥ તે તો ભગવાન નિમૂર્તિ ને સિરસાટે જ તન કરીને રાખે છે ॥ અને તેને પ્રત્યક્ષ મગવાનના મજનમાં કોઈ
 અંતરાય કરવા આવે તો તેને શત્રુ જાણીને તેનો ત્યાગ કરી દે છે ॥ જેમ કોઈ કરાજાયે બ્રાહ્મણને એમ કહ્યું કે કાલ સવારમાં મા-
 રિપાસે આવજે ને મારે તુને એક પ્રગળું ને તારવસો નામો રો તે દુહાર પળાવું છે ॥ અને જો સવારમાં દિવસ ગ્યામોર નહિ આ-
 વિતો પછી બિજા બ્રાહ્મણને આપી દે દેશ ॥ પછે તે બ્રાહ્મણ સવારમાં રાજાના દરબારમાં જવાને તૈયાર થયો ॥ ત્યારે તેને કોઈક જજ-
 માન દુશ્મને પો કહ્યું ॥ જે ગોર મારે ઘેર ચાલીને મારે તમને પાંચ રૂપૈયા આપવા છે ॥ ને સાકરનું ચુરમું જ માડિશ ॥ અને જો અતાર-
 માં મારે ઘેર નહિ આવે તો તુને અમે ગોર નહિ રાખિયે ॥ ને બિજા બ્રાહ્મણને ગોર કરિશ ॥ ત્યારે તે બ્રાહ્મણને તે જજ માન શત્રુ જેવો
 લાગ્યો ॥ ને તેને એમ કહ્યું જે તારા પાંચ રૂપૈયા ને સાકરનું ચુરમું નધિ જોઈ તું ॥ એમ કહિને તેનો તત્કાલ ત્યાગ કરીને ચાલિ-
 નિસસ્યો ને રાજાના દરબારમાં દિવસ ગ્યામોર જઈ પુગ્યો ॥ પળતે બ્રાહ્મણનું મન તેમાં લોભાળું નહિ ॥ ને તેને તો તે જજ માન
 લટો શત્રુ જેવો લાગ્યો કેમ કે તે બ્રાહ્મણે એમ જાણ્યું છે જે પાંચ રૂપૈયા ને સાકરના ચુરમા કરતાં હસસો નામોર ને એક પ્રગળાનું
 રાજ્ય તે તો ઘણો જ અધિક લાભ છે ॥ તેમજેને ભગવાનનો સંબંધ થયો છે ॥ તેને તો હસસો નામોર ને પ્રગળાનું રાજ્ય તો શુભ-
 નેદિ બ્રહ્માંડનાં સુસ્વપણા ભગવાનના સુસ્વ આગલ કશિગણતિમાં નધિ ॥ એવું જેમદા અદ્વૈત સુસ્વ તે બિઆગલ આલોક
 સુસ્વ તથા દેવલોકનાં સુસ્વ તે તો નરક જેવા છે ॥ મારે જેને પ્રત્યક્ષ મગવાનને તેના સંત મેલ્યા છે ॥ તેને તો આલોકનાં
 પુચ્છ જેવાં ને ના સંવત ॥ અને અંતે અપારદુઃસ્વનું કારણ ને ભગવાનના મજનમાં અંતરાયનાં કરનારાં એવાં જે પંચ વિષયનાં
 સુસ્વ તેનો તો મદાપાપરુપજે જિવના શત્રુ જાણીને ત્યાગ કર્યો ॥ અને પોતાને મલ્યા જે પ્રત્યક્ષ મગવાનને તેના સંત તે નિ-
 મૂર્તિ ને વિષે પોતાના મન નિવૃત્તિ ને અરવંડારાવધિ ॥ અને તે મૂર્તિ ને રવાતાં પિતાં દાલતાં ચાલતાં ઊઠતાં બેસતાં નાદાતાં
 પોતાં ॥ સર્વ ક્રિયામાં અરવંડ સંભાળ્યા કરધિ ॥ જેમ કોઈક અતિ શ્રેયોભિયો હોય અને તેને પોતાનું દ્રવ્ય હોય તેને ઘરમાં દા-
 હ્યું હોય પછે તે લોભિયો પુરુષ કામે કાજે મામમાં મતરે જાય પળતેનું મન દ્રવ્યમાં અરવંડ રહ્યા કરે છે ॥ પળતેને ઘડિ એક તે

મંડારિયા.
 સિ. ૩૪

पन्यविसरेनहिं॥ तेमजे भक्तने भगवानने भगवानना संतने विषे अखंड वृत्तिरहेति होय तेनो तो साक्षात्कार मोक्षयई
 रसो छे॥ ने एने काई करबुं रह्य नथि॥ अने एवा भक्तने तो मायाना आवर्ण सर्व रत्नि गया छे॥ अने ते भक्तना देह मां माया
 ना आवरण देखाय रवरा॥ पण ते निरजिब पणे देखाय छे॥ कहे तां ते निवासनाये रहित देखाय छे॥ जेम सिद्धि अग्नि
 मां बलि गई होय तो पण ते सिद्धि ना बल देखाय रवरा॥ पण ते सिद्धि करिने सावरणि बंधाय नहिं॥ तेम प्रत्यक्ष भगवा-
 नने संतना स्व रूपना निश्चय वात्ता भक्तना देह मां मायानां अष्टावरण देखाय छे॥ पण तेणे करिने पाछो फुरिने देह भर
 यो पडतो नथि॥ अने ते भगवानना भक्तना देह मां जे निरजिब आवरण जणाय छे॥ ते भक्तनो देह मुकवा समे देह मां जे ए
 ध्वनुं आवरण छे॥ तेम दूत प्रथिमां लय यई जाय छे॥ नेम दूत पृथि छे तेम दूत जल मां लय यई जाय छे॥ गविरिते जे मां पि
 जे उपज्यां हतां॥ ते मां ते लय पामि जाय छे॥ अने भगवानना भक्तनि भगवाननि मूर्तिने ध्याने करिने॥ ब्रह्म मय तनुं बंध
 याय छे॥ ने ते भगवानना अक्षर धामने पामे छे॥ अने ते भक्त अखंड भगवाननि हजुर मारि दे छे॥ ॥ इति श्री सुख
 सिद्धांत समाप्तः॥ ॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः॥ ॥ संवत् १११० गणेशो १६॥ शोलना भादरावदि
 ॥ १॥ पडवाने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवाननाम श्री भंडारिया मध्ये जो सिद्ध तु विरेश्वरने घेरुगमणा बारना ओर-
 डानि ओसरि मां गादित कियान रचा विने दां लिया उपर विराजमान थया हता अने सर्व सो नरिवस्त्रधारण कस्यां हतां ने पुष्पना
 हार तो राग जराने गुच्छ सर्व अंग मां धारण कस्यां हतां ने केशरनि अरचाने कंकनो चांद लो कस्यो हतो ने पोताना मूरखा धिरे
 नि आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनि सभा भराई ने बेठि हति पछे महाराज कृपा करिने सर्व सभा प्रत्ये बो ल्यो जे आ॥
 जिय छे ते॥ जे ते चार प्रकारे भगवाननि कृपा माने छे॥ ते मां जेने धर्म ने विषे ज एक आस्ता होय तेने तो वरणा श्रमनो
 धर्म पालयो तथा न दाबुं धोबुं चो का पाटला अबो दियां इत्यादि कहे करिने ते गमाणे वरताय तेणे करिने भगवाननि
 कृपा माने छे॥ अने जे काम भोगनि आसक्ति वात्ता छे तेने तो स्त्रियो भोग वविखायां पिवां वस्त्र घरेणां पेरवां॥ चोडे पा

લલિયે બેસવું ॥ દત્તાદિક સારાસારા ભોગભોગવાતેણે કરિને ભગવાનનિ ક્રપા માને છે ॥ અને કેટલાકને તો આ લોકમાં
 દ્રવ્યાદિક પદાર્થ પ્રાપ્ત થાય ॥ તેણે કરિને ભગવાનનિ ક્રપા માને છે ॥ એવિરિતે જૈને જૈવિવાસના હોય ॥ તેવિરિતે ધર્મ
 અર્થને કામતેણે કરિને ભગવાનનિ ક્રપા માને છે ॥ પણ એ ભગવાનનિ સ્વરે સ્વરિ ક્રપા તથિ કેમ કે એ તો સર્વ મિથ્યા સુરવ
 વતે કરિને ક્રપા માને છે ॥ માટે જૈના ઉપર ભગવાનનિ સ્વરિ ક્રપા થાય છે ॥ તે તો અધિના સિ સુરવને પામે છે ॥ અને તે જિવ
 કાલકર્મને માયા પિરહિત થઈને અમય પદને પામે છે ॥ અને તેને પંચવિષય નિવાસના ટલિ જાય છે ॥ અને ધર્મ અર્થને કા
 મતેનો ત્યાગ કરિને એક ભગવાનને વિષે દ્રઢ પ્રિતિ થાય તે જ ભગવાનનિ ક્રપા છે ॥ પછે અસ્વંદાનંદ સ્વામિયે પુછ્યું ॥ જો
 વિ ભગવાનનિ ક્રપા કેમ થાય ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જો એવિ ક્રપા તો સત્સંગે કરિને પાય છે તે સત્સંગ તે જો ॥ તો સત્યનો
 સંગ કરવો ॥ તેનું નામ સત્સંગ છે ॥ હવે સત્ય તે જો છે ॥ તો સત્ય એક તો આત્મા છે ॥ અને બિજા પરમાત્મા સત્ય છે ॥ અને જિ
 જા ભગવાન પ્રત્યક્ષના એકાંતિક સંત ॥ તે સત્ય છે ॥ અને ચોથો ભગવાન નાશ્રી મુરખનાં વચન જે શાસ્ત્રમાં હોય તે શાસ્ત્ર
 સત્ય છે ॥ અને તે આત્મા પરમાત્મા સંતને શાસ્ત્રાચારમતિને સત્ય કહેવાય ॥ અને તેનો મન ક્રમ વચને સંગ કરવો ॥ તે
 નું નામ સત્સંગ છે ॥ અને તે સત્સંગે કરિને જિવનિ ઉપર ભગવાનનિ સ્વરે સ્વરિ ક્રપા થાય છે ॥ ને તેનિ મુક્તિ જો અક્ષરધામ તે
 ન પામે છે ॥ હવે તે ચારનો સંગ કેવિરિતે કરવો ॥ તો પ્રથમ આત્માનો સંગ એમ કરવો જો આત્મા છે તે જો તે સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કા
 રણ ॥ એવા જો માયાના ત્રણ દેહ ॥ તે થકિનો સ્વો છે ॥ અને એ ત્રણે દેહનો પ્રકાશક છે ॥ ને અછેદ અભેદને અમેર છે ॥ ને આત્મા
 અવિન્ન સિ છે ॥ ને સુર્યરૂપ છે ॥ ને દેહ છે તે નાશવંત છે ॥ જડ છે દેહનું મૂલ છે ॥ ને નર્કરૂપ છે ॥ એમ જાણિને તે દેહ માં
 થિ પ્રિતિનો ત્યાગ કરિને પોતાના આત્માને વિષે ॥ પોતા પણું માનિને તેને વિષે પ્રિતિ કરવિ ॥ કદેતાં હું આત્મા હું એમ સ
 મજિને તે આત્માનું જો મરુદું થાય તે મવરતું ॥ અને માર્ક પંચવિષયના સુરવમાં તથા માન અપમાન મોલેવાનું નહિ ॥ કે
 દેતાં માન અપમાન કરિને તથા હાળ પ્રધે કરિને હર સ્વશોકને પામવું નહિ ॥ એવિરિતે સમજિને વરતે તેને આત્માનો સંગ

મંડારિયા.
 સિ. ૩૫

થયો જાણવો ॥ કહેતાં તેને આત્મનિષ્ઠાદ્રવ્યર્થજાણવિ ॥ અને વિજો પરમાત્માનો સંગ થયો કેમ જાણવો ॥ તો જે પરમાત્મા છે
તે સદાય માયાધિ પર છે ॥ અને અષ્ટ પ્રકાર નિજે જડ પ્રકૃતિ અને તે જડ પ્રકૃતિને ધરિરદિ ॥ એ વિજે ચૈતન્ય પ્રકૃતિ ॥ એ બેના
આધાર છે ॥ અને એ બેના પ્રકાશના કરનાર છે ॥ ને સર્વે જગતના કારણ છે ॥ ને સર્વે જગતના કર્તા છે ॥ ને કરતા થકા અક-
રતા છે ॥ નિદિવ્ય સૂત્રિ છે ॥ ને અનંત અક્ષર રૂપ પારસદેવિટાળા થકા સદાય અક્ષરધામને વિષે રહ્યા છે ॥ અને એવા જે પરમા-
ત્મા ભગવાન ॥ તે જે કૃપા કરિને અનંત જિવોનાં કલ્યાણ કરવાને અર્થે આપૂર્ણિને વિષે પ્રગટ થાય છે ॥ તે પરમાત્મા આ-
જી મુને પ્રત્યક્ષ મળ્યા છે ॥ એ વિરિ તે મહાત્મે સહિત પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો જેને નિશ્ચય થાય ॥ તેને પરમાત્માનો સંગ થ-
યો જાણવો ॥ અને વિજો સાધુનો સંગ થયો કેમ જાણવો ॥ તો જેને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને મહાત્મે સહિત પરમાત્માની ભક્તિ ॥
અંશરવાનો જેમાં સંપૂર્ણ હોય તથા સાધુનાં ચોસઠ લક્ષણ જેમાં સંપૂર્ણ હોય ॥ એવા જે સાધુ તેના વચન માં મન ક્રમ વચને
ચરતયુ ॥ અને તે સાધુને ગમે એવા જે કામ લોભાદિક દોષ તેનો સર્વ પ્રકારે ત્યાગ કરવો ને સ્વધાયે સહિત એવા સાધુને સેવા-
કરવિ ॥ ને જે વિદેહને દેહના સંબંધિને વિષે જિવને આત્મબુદ્ધિને દ્રઢ પ્રિતિ છે ॥ તે વિતે સાધુને વિષે આત્મબુદ્ધિને દ્રઢ પ્રિ-
તિ થાય ને તે સાધુ સાધે પોતાનાં જિવ જોડાઈ જાય એ વિરિ તે વૈરાગ્ય ત્યારે તેને સાધુનો સંગ થયો જાણવો ॥ અને હવે શા-
સ્ત્રનો સંગ થયો કેમ જાણવો ॥ તો જે શાસ્ત્રને વિષે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના શ્રીમુરવની વચન હોય ને જેમાં ધર્મ જ્ઞાન વૈરા-
ગ્ય ને મહાત્મે સહિત ભક્તિ તેનું પ્રતિપાદન કર્યું હોય ॥ તથા માયા પર એવા જે જગતના કર્તા કર્તા પરમાત્મા તે જ જિવો
ના કલ્યાણ કરવાને અર્થે રામકૃષ્ણાદિક રૂપનું ધારણ કરે છે ॥ એ વિરિ તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માનું પ્રતિપાદન જે શાસ્ત્રમાં
ર્યું હોય ॥ તથા સત્ય એવા જે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના નિરવાસનિક સાધુ ॥ તેનું જે શાસ્ત્રમાં પ્રતિપાદન કર્યું હોય ॥ એવા જે
શાસ્ત્ર તે સત્ય સાત્ત્વ કહેવાય ॥ અને તે શાસ્ત્રને સાંભળિને તે શાસ્ત્રમાં જે મંત્ર હોય તે પ્રમાણે વરતે વા માંડે ॥ અને
તેને નિત્યે વાંચવા સાંભળવાનો અભ્યાસ રાખે ॥ અને તે શાસ્ત્રનું પોતાને વ્યસન થાય જે તેને વાંચ્યા સાંભળ્યા વિના

રહેવાય જન હિંદુ ધિરિ તે જેને યરતાય તેને તે શાસ્ત્રનો સંગ થયો જાણયો ॥ અને ધિરિ તે સમજિને જે તે ચારનો સંગ કરે
 તેને સત્સંગ કહિયે ॥ અને તે સત્સંગે કરિને જિવનિ ઉપર ભગવાન નિમહા ક્રપા થાય છે ॥ અને તે ક્રપાયે કરિને જિવ જે તે
 માયાને તરિને અધિના સિપદા વૃજે મગવાન નું અક્ષરધામ તેને પામે છે માટે આ કલ્યો જે સત્સંગ તેને ઓલુચિને તેનો જે
 સંગ કરશે તો તેને તત્કાલ પંચવિષય નિવાસના દલિ જશે ॥ અને તે જિવ દેહ છૂતાં બ્રહ્મરૂપ થઈ જશે ॥ માટે સત્સંગ ક
 રિને પંચવિષય નિવાસનાનો ત્યાગ કરવો ॥ અને વાસનાનો ત્યાગ થશે ત્યારે જ જિવનું આત્મતિક કલ્યાણ થશે ॥ માટે
 જે દહાડે તે દહાડે વાસના મુક્યા વિન્યા છુટકો નધિ ॥ તે ગમે તો સંસારને મુકિને ત્યાગિયો દોય ॥ તો પળ પંચવિષય નિવા
 સના મુકશે ત્યારે જ ત્યાગિનું પળ કલ્યાણ થશે ॥ અને ગ્રહસ્થ દેહો તે પળ પંચવિષય નિવાસના મુકશે ॥ ત્યારે તે ગ્રહસ્થનું
 પળ કલ્યાણ થશે ॥ પળ વાસના મુક્યા વિના ત્યાગિકે ગ્રહસ્થ કોઈ આત્મતિક મંક્ષ જૈ અક્ષરધામ તેને નહિ પામે ॥ એ સિ
 હાંત વારતા છે ॥ પછે તે ગામના મહેતા હાવા જ સમતે પ્રશ્ન પૂછ્યું ॥ જે દે મહારાજ ગ્રહસ્થને નિરવાસનિક કેમ થયાય ॥
 પછે મહારાજ બોલ્યા જે ગ્રહસ્થને પોતાના આત્માના કલ્યાણનો સ્વપદોય તો તેને અમારિ આજ્ઞા પ્રમાણે વરતવું ॥ તે અપ
 રિશિ આજ્ઞા છે ॥ તો ગ્રહસ્થને પરણેલિ સ્ત્રિ દોય તે સ્ત્રિને તે વિના બિજિ સ્ત્રિ માત્ર તેને માંબેહેન જે વિજાણવિ ॥ અને પોતા
 ના હકમેહેન તનું જે દ્રવ્ય તેણે કરિને પોતાનો દેહ નિરવાહ કરવો ॥ પળ ચોરિ ન કરવિ ॥ તથા કુટક પટ વિશ્વાસ ઘાત
 ન કરવો ॥ તથા ચંદલ વુંવટ ડાવવું નહિ ॥ તથા દારૂ માટિગાંજા અફિળ મફરમાજમ આદિક માદક વસ્તુ ॥ તથા અમ્ભ
 વસ્તુ ન રવાવિ ॥ અને એ વાકે ફના કરનારા હોય ॥ તેના સંગનો પળ સર્વ પ્રકારે ત્યાગ કરવો ॥ અને ધિરિ તે દેહ કરિને સ
 દુષ્ણરહિને પછે પોતાના આત્માને તે દેહ થકિ જુદો જાણયો ॥ અને આત્માના આત્મા એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે મુને
 પ્રત્યક્ષ મળ્યા છે ॥ એમ જાણિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ આસરો કરિને તે ભગવાનને સ્મરવાના સિધુ જાણિને તે ભગવાન
 નિસૂત્તિ વિના માર્દક પદાર્થ માત્રને ના સંવંતને દુઃસ્વરૂપ જાણિને તેને વિષે વૈરાગ્ય પામયો અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગ

મંડારિયા.
 સિ. ૦૩૫

॥ १ ॥
याननासंतनेविषेमहात्मेसहितद्रवप्रतिकरवि॥ एविरितेसमजिनेवर्तेतोतेप्रहस्थपणनिरवासनिकथाय॥ नेअक्षर
धामनेपामे॥ अनेत्यागिहोयतेपणत्यागिनाधर्मप्रमाणेनिष्कामनिर्लोभनिरस्वादनिरमाननिरस्नेहतेनेद्रवकरे॥
तथाआत्मनिष्ठानेवैरागतेनेपणसुधांद्रवकरिनेप्रत्यक्षभगवाननिमहात्मेसहितभक्तिकरे॥ तोतेत्यागिपणनिरवा
सनिकथाय॥ नेअक्षरधामनेपामे॥ माटेआवातीकरितेप्रमाणेत्यागिनेप्रहस्थबेतेपोतपोतानाधर्मकह्यातेनेअंतर
माउतारिनेतेधिरितेघरते॥ तोप्रहस्थपणआजमगवाननेप्रतापेकरिनेविरवासनिकथाय॥ अनेत्यागिनाधर्मप्रमा
णेत्यागिघरते॥ तोतेत्यागिपणआजप्रत्यक्षभगवाननाप्रतापेकरिनेनिरवासनिकथाय॥ पणप्रत्यक्षभगवाननेभग
वाननासंतमत्याविनात्यागिकेप्रहस्थकोईनिरवासनिकथायनहि॥ जेमराकहोयनेतेस्वोरीजारनिरवाटिराबरवातो
होय॥ पछेतेनेएमकहियेजेरवाटिराबतोसारिनथि॥ माटेनाखिदेत्यारेतेरांकएमकहेजेभारेतोतेरवाटिराबअमृतजे
धिछे॥ केमकेतेराबनेरवाउनहि तोमरिजाउ॥ माटेमाराधितेराबनेनाखिदेयाय नहि॥ पणतेरांकनेजोमोतैयालाडवा
नोथालभरिनेमोहाआगलसुक्योहोयतोतेरांकजेतेरवाटिराबनेवगारकहेनाखिदे॥ नेकांईकरयवाणिहोयतेनो
पणखरखरोकरेजेणविनकारिराबक्यांधिखवाणि॥ तेमरांकजेवाजेवासनायालाजियतेरवाटिराबरूपजेपंचविषय
तेनेभोगयेछे॥ तेनेसुजेएल्लि विषयनारवंडननिवातीकरेपणतेविषयनेतोजियनप्राणमान्याहोयतेकोईरितेमुकिश
केनहि॥ पणजोतेनेमोतैयालाडवारूपप्रत्यक्षभगवाननेतेनासंतनोमहात्मेसहितनिश्चययायतोतत्कालपंचविष
यनोत्यागकरिदे॥ नेनिरवासनिकथईनेप्रत्यक्षभगवानमाजियजोडाईजायछे॥ जेमरांकराबनोत्यागकरिनेलाडवा
जमयामंडिपडेछे॥ तेमजिक्जेतेपंचविषयनोत्यागकरिनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनेविषेद्रवप्रतिकरेछे॥ अ
नेतेनिरवासनिकथईनेअक्षरधामनेपामेछे॥ माटेआसमेजेनेनिरवासनिकथहुहोयतेनेआकल्लेतेप्रमाणेसमजिनेच
रतसेतोतेतत्कालनिरवासनिकथो॥ माटेआवातीछेतेसर्वेशास्त्रनोसारछे॥ पछेबलिपटेलेपोलाआबायेप्रसपु-

છુપું ॥ જે દે મહારાજ ॥ આ માણસ મરિજાય છે તેને તે પાછો માણસ નોને માણસ નો અવતાર આવતો હોય કે બિજો અવતાર આવતો હોય ॥ કે અવતાર ફરિને આવતો જ નહિ હોય તે અમને જ મહોય તે મકહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે સારુ પ્રશ્ન પુછ્યું ॥ માટે સાં મ લોળનો ઉત્તર કરિયે ॥ જે જિવ છે તે તો અવિનાશિ છે ॥ અને તે જિવને માયાના ત્રણ દેહ છે ॥ તે કિયા ત્રણ દેહ તો ॥ સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ ત્રણ દેહ છે ॥ તેમાં જે સ્થૂલ દેહ છે ॥ તેને મુકે છે અને સૂક્ષ્મને કારણ તો જિવ વિભેગને ભેગાં રહે છે ॥ પછે સ્થૂલ દેહ મુકવા સમે જિવને ॥ જીવિલાસના હોય ॥ તે વૃષ્ટિ પાછો દેહ ધરે છે ॥ જેમાં આંબલિનો આંબલિયો હોય તેને વિષે આંબલિ રહે છે ॥ તે જો આંબલિયાને બાવે તો મોટું ઝાડ થાય ॥ તે મોટું ઝાડ થયું તે આંબલિયાનું સ્થૂલ દેહ છે ॥ ને આંબલિયો સૂક્ષ્મ દેહને ઢેકાળે છે ॥ ને તે આંબલિયા ઉપર જે ફોત રહે છે ॥ તે કારણ દેહને ઢેકાળે છે ॥ તેમાં જ્યાં સૂધિ આંબલિયા ઉપર ફોત રહેય ત્યાં સૂધિ તેમાં થિ ॥ ઝાડ થાય છે ॥ અને જો તે આંબલિયાને અગ્નિમાં શોકિને ફોત રહે તારિના રહે તો તે આંબલિયામાં થિ પાછું ઝાડ થાય નહિ ॥ તેમ જિવને આંબલિયાના ફોતારૂપ કારણ દેહમાં વાસના હોય ત્યાં સૂધિ જન્મ મરણ ટલતું ન થિ અને જ્યારે ફોતારૂપ જે વાસના તેને જ્ઞાનરૂપિ અગ્નિયે કરિને ॥ બાલિના રહે ત્યારે તેને જન્મ મૃત્યુ ટલિ જાય છે ॥ ને તે જિવ અવાનના ધામને પામે છે ॥ પણ તે વિના જન્મ મૃત્યુ ટલતું ન થિ ॥ અને જિવ છે તે સૂક્ષ્મને કારણ ॥ દેહમાં રહ્યો થકો જ્યાં જ્યાં વાસના હોય ત્યાં ત્યાં સ્થૂલ દેહનું વારે વારે ધારણ કરે છે ॥ જેમ મરત જિને દેહ મુકવા સમે મૃગલાના બચાં માદયાયે કરિને વાસના રહિહતિ ॥ તો તે મરત જિને મૃગનો દેહ ધર્યો પડ્યો હતો ॥ તેણે વામોટાને રામ થયું ને માણસમાં થિ મૃગ થયા તો બિજા જિવ જેને અનંત વાસના હોય ॥ તેને તે કયાં થિ પાછો ફરિને મનુષ્યનો અવતાર આવે ॥ ન જ આવે અને તે વાસના વાલા જિવો ને તો સ્થૂલ દેહનો ત્યાગ કરિને પ્રથમ તો યમ પુરિમાં જઈ ને કેટલાક યુગ સૂધિ તો ॥ છલાચને ચોરાસિંહ જાર નરકના કુંડ છે ॥ તેમાં મહાકર્ણને ભોગવ્યું પડે છે ॥ ને પછે ડ્રવચોરાસિમાં જાય છે ॥ ને તેમાં કુતરાગધેડાદિકનો અનંત જન્મ ધરવા પડે છે ॥ અને જેમ મનુષ્ય દેહમાં પુરુષ હોય ને તે દેહ મુકવા સમે સ્ત્રીમાં બદલે ત હોય ॥ તો તે પુરુષ સ્ત્રી થઈ જાય છે ॥

મંડારિયા.
 સિં ૩૫

॥ ॥
नेस्त्रिनेपुरुषमांप्रितिबहुहोय ॥ तो ते स्त्रिनो पुरुष थाय छे ॥ अने जे मनुष्य ने प्रत्यक्ष भगवान ने संतनो संबंध थाय छे ॥ ने जे प्रत्यक्ष भगवान ना भक्त थाय छे ॥ अने तेने काई क बास नारही गई होय ॥ तो तेने पाछो फरिने माणस नो अवतार आवे छे ॥ अण्ण तेन क चोरा सिमा जाय नहि ॥ ने ते प्रत्यक्ष भगवान ना भक्त ने थो डि घणि वास नारही गई होय ॥ तेने तो भगवान देवता मां ने मनुष्य मां जन्म धरावे छे ॥ अने ज्यारे ज्ञान अप्रिये करिने वास नारूप कारण देह ने बालि नारवे छे ॥ त्यारे जिव जे ते ब्रह्म रूप थरिने भगवान ना अक्षर धाम ने पा मे छे ॥ एत मा रा प्रश्न नो उत्तर छे ॥ ॥ इति श्री मुरख सिद्धो त समाप्तः ॥
॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ सब तर १९ ओगणि शे ॥ १६ ॥ शोलना भा दरवा दि ॥ २ ॥ बिजने दिवस महा राज श्री हरि कृष्ण भगवान ॥ गाम श्री भंडारिया मध्ये ॥ भटगला गोविंद जिने घसुतरा देवार ओर उनि ओसरि मां डोलि यो उपर गादि त कियान रखा विने विराज मान थयाइ ता ॥ ने सर्वे स्येत वस्त्रधारण कस्याइ ता ॥ ने मस्तक उपर गुहारा नी पाघ बांधि दिति ॥ ने पुष्प नाहार कंठ मां धारण कस्याइ ता ॥ ने कंकु नो चांद लोक स्योइ तो ॥ ने पोताना मुखार्थि दनि आगल साधु तथा देवादेशना हरि भक्त नि सभा भरई ने बैठि दिति ॥ पाछे देवरां मजि प्रह्म पुछ्युं ॥ जे हे महाराज श्री भागवत मां वसू देव कंस प्रत्ये क ह्यु छे ॥ जे तारिबेन ने तुमारि सखरो ॥ पण जिव मर तो नथि ॥ अने आदेह ने मुकवानो समो थाय छे ॥ त्यारे बिजा देह मां प्रवेश करिने आदेह नो त्याग करे छे जे मरवड मां कडि आगत्या तरणा उपर बे पग मां डिने पछी पाछ त्याग पाइ छे ॥ ते मजि बजे ते आगत्या देह मां प्रवेश करिने आदेह ने मुके छे ॥ अने बलि गुरुपुराण मां एम क ह्यु छे ॥ जे जिव ज्यारे देह मुके छे ॥ त्यारे प्रथम यम नाइ त जिवने चार घडि मां धर्म राजा पासे लेई जाय छे ॥ ने ते जिवनां पाप पुन्य जोइने पाछो मोक ले छे ॥ अने ते जिव बार दिवस स्रुधि त्यों रहिने ॥ पछे पाछो यम पुरि मां लेई जाय छे ॥ अने ते यम पुरि मां के टला क युग स्रुधि रहिने ते जिवना पाप पुन्य निवारण थाय छे ॥ त्यार पछी आकाश मां जाय छे ॥ ने पछी मेघ मे लो बर सिने अन्न खडु मां आविने ॥ ते अन्न खडु ने मनुष्य पशु रया ॥ ते भेगो पुरुष नापेट मां जईने पछे चिर्य मां आविने स्त्रि नाउदर मां आविने देह धरे छे ॥ एविरिते क्षणो काले देह धरे छे ॥

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૬૨॥

અને વેચ્યા સજી એક ધણિના વચન તે પરસ્પર વિરુદ્ધ આવે છે ॥ તે એક વચન સાચું કરિયે ॥ તો બિજું વચન સ્વોદ્ધ થાય છે ॥ મા
ટે તેનું કેમ હશે તે રૂપા કરિને કહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે ત્યો એનો ઉત્તર કરિયે ॥ જે એ પ્રકારના વચનને સાંભલિને કેટ
લ્યક જિવને શાસ્ત્રને વિષે નાસ્તિક ભાવ આવે જાય છે ॥ માટે તેનો ઉત્તર એમ છે ॥ જે જિવને ત્રણ દેહ છે ॥ સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કા
રણ ॥ તેમાં કારણને સૂક્ષ્મ તો અનાદિના છે અને તે બે દેહ વાસનામય છે ॥ તે જે પદાર્થની વાસના હોય તે તે કાળે સ્થૂલ દેહનું ધાર
ણ કરિને તે પદાર્થને ભોગવે છે ॥ અને પદાર્થને ભોગવે છે ॥ ત્યારે જિવ જે તે સ્થૂલ દેહમાં મુખ્ય પળે વરતે છે ॥ અને તે સ્થૂલ દે
હની આવરદા આવિરહે ॥ ત્યારે વાસના લિંગ એ જો નવતત્ત્વનો સૂક્ષ્મ દેહ તેમો જિવ પ્રવેશી કરિને સ્થૂલ દેહને મુકિને ચમપુરિ
પ્રત્યે જાય છે ॥ અને નિત્ય નિમિત્ત પ્રલયમાં સ્થૂલ દેહનો નાશ થાય છે ॥ પણ સૂક્ષ્મને કારણ એ દેહનો નાશ થતો નથી ॥ અને જ્ય
ારે પ્રાકૃત પ્રલય થાય છે ॥ ત્યારે સ્થૂલ દેહને સૂક્ષ્મ એ દેહનો નાશ થાય છે ॥ અને કારણ દેહ એકરહે છે ॥ અને તે કારણ દેહનો
નાશ કોઈ કાલે થતો નથી ॥ અને પ્રાકૃત પ્રલયને અંતે પાછી સૃષ્ટિ શ્રજાય છે ॥ ત્યારે સ્થૂલને સૂક્ષ્મ બે દેહ ઉત્પન્ન થાય છે ॥
અને જિવને જે વિવાસના હોય તે વાદેહનું ધારણ કરિને સ્થૂલ દેહના ભોગને ભોગવે છે ॥ ને પાપ પુન્યને કરે છે ॥ અને વલિ સ્થૂલ દેહની
આવરદા આવિરહે છે ત્યારે સૂક્ષ્મ દેહમાં પ્રવેશ કરિને તે પાપ પુન્યના ફલને ભોગવે છે ॥ પણ દેહ વિના જિવ રહે તો નથી ॥ ત્યારે દેહ
ત છે ॥ જે જે મદિ બોધરની મધ્યમુખ્યો હોયા ॥ તે ઘર બધામાં તેનો પ્રકાશ વ્યાપિરહે છે ॥ તે ઘરમાં પ્રકાશ વ્યાપો તે દિવાનું સ્થ
લ શરિર કહેવાય ॥ અને દિવે રહેને વિશે વલગિને રહ્યો છે ॥ તે દિવાનું સૂક્ષ્મ શરિર છે અને દિવે લ છે તે દિવાની આવરદા છે ॥
અને જ્યારે દિવે લ આવિરહે ॥ ત્યારે ઘરમાં જે પ્રકાશ હોય તે સંકોચ પામિને કોડિયામાં આવે ॥ કહે તો સ્થૂલ દેહ સ્વ ઘરનો
ત્યાગ કરિને સૂક્ષ્મ દેહ રૂપ જોતિને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ અને જ્યારે દિવો આલાર્જ જાય છે ॥ ત્યારે કારણ દેહ રૂપ વાયુ રૂપ ધુ
માડો તેમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ તેમ જિવને ત્રણ દેહ છે ॥ તે દેહ વિના જિવ જે તે રહે તો નથી ॥ તેમાં જે સ્થૂલ દેહની દૃષ્ટી બોલા છે
॥ તેને દેહનો નાશ થાય ત્યારે કહે જે મરિ ગયો ॥ અને વસ્તુ દેવે તો જ્ઞાન દ્રષ્ટિયે કરાને કહ્યું ॥ જે જિવ મરતો નથી ॥ અને

મંડારિયા
સિ ૦૩૬

॥૫૨॥

સ્થૂલને સૂક્ષ્મ એવે દેહ માર દિને જન્મ મૃત્યુ મપુરિને ચો રાશિ ગર્ભ્યાસ તેને ભોગવે છે ॥ માટે જિવ મરતો નથી ॥ તે પળ સત્ય છે ॥
 અને સ્વડમા કડિ નિપેઠે સૂક્ષ્મ દેહ માં પ્રવેશ કરિને સ્થૂલ દેહનો ત્યાગ કરિને ચમપુરિનાં દુઃસ્વને ભોગવે છે ॥ તે પળ સત્ય છે ॥
 એત મારા પ્રહ્નનો ઉત્તર છે ॥ અને નિત્ય નિમિત્ત પ્રલય માં સ્થૂલ દેહનો નાશ થાય છે ॥ અને વલિટુત્પત્તિ સમે ઉપજે છે ॥ અને જ્યારે પ્રાક
 ત પ્રલય થાય છે ત્યારે સૂક્ષ્મને સ્થૂલ એવે દેહનો નાશ થાય છે ॥ અને ઉત્પત્તિ સમે પાછાં ઉપજે છે ॥ અને ત્રિજો કારણ દેહ છે તે
 તો અનાદિનો છે ॥ ને તેનો નાશ થતો નથી ॥ અને તેનો નાશ ક્યારે થાય છે ॥ તો જ્યારે જ્ઞાન પ્રલય થાય છે ॥ ત્યારે કારણ દેહનો
 નાશ થાય છે ॥ તે જ્ઞાન પ્રલય ક્યારે થાય છે ॥ તો જ્યારે જિવને મનુષ્ય દેહ હોય ॥ અને માયા પરણવા જે બ્રહ્મના આધાર પર બ્રહ્મ
 દિવ્ય મુર્તિ ભગવાન તે પોતાની સ્વદૃષ્ટાએ જિવોનો મોક્ષ કરવા સારુ પ્રત્યક્ષ નિષેધાસ માં નરામક્રમ રૂપ મકપિલાદિ-
 કરૂપે થયા હોય ॥ તથા તેના સંતતે પ્રગટ થયા હોય ॥ પછે તે ભગવાનને સંતતે ને શરણે જિવ આવે ॥ ને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે મ-
 નક્રમ વચન વરતે ॥ ને તેને વિષે સર્વ અંતરાયનો ત્યાગ કરિને દ્રઢ પ્રતિકરે ॥ તો તેને આત્યંતિક પ્રલયનુ જ્ઞાન થાય છે ॥ કદ
 તાં તે જિવને જ્ઞાન પ્રલય થાય છે ॥ ને તે આત્યંતિક મોક્ષને પામે છે ॥ ત્યારે તેને કારણ દેહનો નાશ થાય છે ને જિવનું જિવપ-
 ણું મદિને બ્રહ્મરૂપ થાય છે ॥ ને અક્ષરધામને પામે છે ॥ પળ ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિકર્પચ વિષયના ત્યાગિ સંતમ
 ત્યાગિના કોટિ સાધન કરે તોય તેને કારણ શરિરરૂપ જે મહામાયા તેટલિ નથી ॥ ત્યાં ભગવદ્વિતાનો ॥ શ્લોક ॥ દૈવિ-
 ષાગુણમયિ મમ માયા દુરત્યયા ॥ મામેયવેયે પ્રપદંતે માયામેતાતરંતિતે ॥ અર્થ ॥ શ્રીકૃષ્ણ કહે છે ॥ જે દૈવિને ગુણમયિ તથા
 જે મારિ માયા તે દુઃસ્વે કરિને તરવિ કરણ છે ॥ પળ મારા ચરણને જિવ પામે તો સુસ્વે કરિને તે માયાને તરિ જાય ॥ માટે આસ-
 મે જેને મનુષ્ય દેહ આવ્યો છે ॥ અને આસત્સંગનો જોગ જેને થાય છે ॥ તેના ભાગ્યનો પાર નથી ॥ કેમ કે આજ દેશ કાલ બહુ
 સારો છે ॥ તે સારા દેશ કાલ માં સુસ્વે પ્રભુ મજાય છે ॥ અને પૂર્વે રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર થયા હતા ॥ ત્યારે ઉપાધિ
 ઘણિ થતિ હિતિ ॥ તે મક્ત જનને પ્રભુ મજ્યામાં બહુ ભુંડા દેશ કાલ હતા ॥ અને આજ તો સર્વ પ્રકારે રૂડા દેશ કાલ વરતે છે ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५३॥

माटेजेनेपोतानाआत्मानाकल्याणनेइच्छुं होय ॥ तेनेतोद्रहमनकरिने भगवाननेसंतनोआसरोकरवो ॥ नेपोतानाआत्मा
नोमोक्षकरिलेवो ॥ एजमनुष्यदेहपाम्यानोपरमलाभछे ॥ अनेभावोसमोआव्योछे ॥ जेसत्संगनधिकरतातेतोमहामूर्खछे ॥
नेआत्मघातिछे ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥ ॥ संवत् ॥
१९ ॥ ओगणिशो ॥ १६ ॥ शोलनाभादरवावदी ॥ ३ ॥ त्रिजनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीभंडारियामध्ये
पटेलपोलाआंबानेघेरउगमणेबारओरडानिओसरिमांढोलियाउपरगादितकियानखाधिनेधिराजमानथयाहता ॥
अनेसर्वेस्वेतवस्त्रधारणकस्यांदतां ॥ नेमस्तकउपरकसंबलफेटोबाध्योदतो ॥ अनेसर्वेअंगमांपुष्पनांआभूषणशो
भिरह्यांदतां ॥ अनेपोतानामुखारविंदनिआगलसाधुतथादेशदेवानाहरिभक्तनिसभाभराईनेबोव्हति ॥ पछेमहाराज
कपाकरिनेहरिजनप्रत्येबोल्याजेआसुरिजिवहोयनेतेनेद्रव्यमल्युं होय ॥ तोतेद्रव्यतेनेदुःखजदेछे ॥ नेतेद्रव्यनेअध
मीनेमारोवावरेछे ॥ तेकेधिरितेवायरेछे ॥ तोवेद्याओनेखवराये ॥ तथाभयैयारमाउ ॥ दारुमांसखाय ॥ एआदिकषण
कप्रकारनाफेलनेमारोद्रव्यनेवावरेछे ॥ नेतेपापेकरिने ॥ पछेतेमहादुःखनेपामेछे ॥ पणएवाअधर्मिपासेद्रव्यहोयतेस
पात्रनेठेकाणिववरायनहिं ॥ अनेएवाआसुरिजिवहोय ॥ तेधर्मवाला मनुष्यनेदेखिनेबलिमरेछे ॥ अनेसाधुअष्टप्रकार
स्त्रिनो त्यागकरायताहोय ॥ तथासर्वप्रकारेद्रव्यनोनेरसास्वादनो त्यागरायताहोय ॥ तेनेदेखिनेआसुरिजिवदाज्ञेब
लेछे ॥ पणतेनोआसुरिजिवनेमहिमानसमजाय ॥ नेएमनसमजेजेआवाभायापरनेपंचविषयनात्यागिसाधुतेनोते
इतिनियणघणांदुर्लभछे ॥ अनेएवासाधनेदर्शनैकरिनेअनंतजिवनुंकल्याणथायछे ॥ एमआसुरिजिवनेसमज्यामोआ
बिनहिं ॥ अनेआसुरिजिवतोपंचविषयनारागीनेवेशधारिएवाजेअधर्मिनेतेदेखिनेराजिथायछे ॥ पणविषयनात्यागि
नेधर्मवालासाधुतेनेदेखिनेराजिथायनहिं ॥ नेइलटादुःखपामे ॥ केमकेजेधर्मवालाहोयतेअधर्मनेखोदेनेविषयनुं
खंडनकरे ॥ माटेअधर्मिअवगुणलेछे ॥ पणएमगुणनलेजेएनेधन्यछे ॥ जेस्त्रिद्रव्यरसादिकपंचविषयनो त्यागकरिने

भंडारिया
सि. ३७

॥५३॥

વરતે છે ॥ એવો અધર્મિને ગુણ ન આવે ॥ અને અધર્મિને તો ચોર કપડે ફેલિ વ્યસનિયા મુંડા સ્વભાવવા લાગમે છે ॥ અને એવા અધર્મિના અંતઃકરણમાં પળમદા છે શ્રી વરત્યા કરે છે ॥ કહેતાં તેને શાન્તિ થાય નહિ ॥ અને દેહને મુકિને મદા કરે ને પામે છે ॥ માટે જે ને પોતાના આત્માનું રૂડું કરવું હોય તેને તો એવા અધર્મિના સંગનો ત્યાગ કરવો ॥ અને ધર્મવાલાને વિષયના ત્યાગિણુ યાજે ભગવાનને વિષે દ્રઢ સ્નેહ વાં લાજે સાધુ તેનો મનક્રમ વચને સંગ કરવો ॥ અને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવું ॥ અને એવિરિતે સમજીને ॥ સત્ય સાધુની આજ્ઞા પ્રમાણે વરતે છે ॥ તેનાં અને તજ્જનો પાપ સર્વે બલિને મસ્થ થઈ જાય છે ॥ ને તે આને આદેશ માયા પરથરૂને ભગવાનનો ધામને પામે ॥ માટે અધર્મિના સંગને તો દુઃકાયા સ્થાનને સર્પરૂપ જાણીને ત્યાગ કરવો ॥ પળકો રૂંદિરિત્યે ગાફત્યા રૂંદિયે કરીને અધર્મિનો સંગ ન કરવો ॥ અને જો ગાફત્યા રૂંદિરાચિને કહેતાં મુને તેવું કરશે ॥ એમ જાણીને અધર્મિનો સંગ રાચે તો તેનું કોઈરિત્યે કત્યાણ થાય નહિ ॥ અને તે ગાફત્યાને આવો અતિશૂદ્ધ ભમનુષ્યનો દેહ તે પશુના પાડમાં જાય છે ॥ અને જે સાવધાન છે ॥ તે તો પોતાને ભગવાને ક્રપા કરીને આપ્યો જે મનુષ્યનો દેહ ॥ તે દેહે કરીને અધર્મિનો તથા અધર્મનો ત્યાગ કરીને ॥ ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને મદાત્મે સદિત ભગવાનની ભક્તિ દ્રઢ કરીને પંચવિષયના ત્યાગિ સંતેનો સમાગમ કરીને વિષયની વાસનાને મુકિને ભગવાનના ધામને પામવું ॥ એજ મનુષ્ય દેહનો લાભ છે ॥ અને તે વિના તો પશુના પાડમાં મનુષ્યનો દેહ જાય છે ॥ ॥ રૂંદિ શ્રી મુ

સ્વસિંદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સવત્ ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિશે ॥ ૧૬ ॥ શોભના ભાદર-
 થાથદિ ॥ ૫ ॥ ચોથને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી તાળામધ્યે ભટજી દુરામ જગજીવનને ધરુગમણે ખારમેડિ
 નિઓસરિમાં હોલિયા ઉપર બિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વ સ્થે તવ સ્વધારણ કર્યા હતા ॥ અને કસંબત ફેટોમ સ્તકે બાંધ્યો
 હતો ॥ અને ગુલાબના પુષ્પના હારધારણ કર્યા હતા ॥ ને પુષ્પના બાજુગજરા તોરાને ગુછ સોભિરહ્યા હતા ॥ અને કંકુનોં ચાંદલો
 કર્યો હતો ॥ ને પોતાના સુર્યાર્ચિદનિ આગલ સાધુ તથા દેશદેશના હરિભક્તિ સમાભરાજને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ શ્રી હરિકૃ-
 ણા ભગવાન ક્રપા કરીને વોત્યા જે જિવકે વો છે ॥ કે જે વો પાણીની પુંડો ધરો હોય ॥ તથા મધનો ઘડો હોય ॥ તથા હરણિયો પારો હોય

॥ ते जेवो जिव छे ॥ ते जिय देह मां हृदय ने विषे र ह्यो थ को अनंत प्रकार नी व्रतियो द्वारे करि ने आवि श्र ना विषय ने भोग वे छे ॥ जेम
कान रय जुरो पोताना सर्वे पग ने एक साथे चलावे छे ॥ तेम जिव पण हृदय मां र ह्यो थ को कान इंद्रि निवृत्ति द्वारे करि ने अनंत
प्रकार ना शब्द ना विषय ने भोग वे छे ॥ अने नेत्र इंद्रि निवृत्ति ये करि ने अनंत प्रकार ना रूप विषय ने भोग वे छे ॥ अने रस ना इंद्रि
निवृत्ति ये करि ने अनंत प्रकार ना रस विषय ने भोग वे छे ॥ ने नासिका इंद्रि निवृत्ति ये करि ने अनंत प्रकार ना गंध विषय ने भो-
ग वे छे ॥ एविरि ते जिव जे ते हृदय ने विषे एक ठे काणे र ह्यो थ को दश इंद्रियो ने चार अंतःकरण ने चौद देव ता ए सर्व ने प्रकाशे छे ॥
अने पो ते जिव जे ते विषय निभुक्ता बुद्धि ये करि ने भोग ने भोग वे छे ॥ अने ते विषय भोग निभुक्ता वृत्ती द्वारे ॥ ए के की व्रति मां अ-
पार ने अपार दुःख ने पामे छे ॥ एविरि ते जिव जे ते पोताना आत्म स्वरूप ने भूलि ने ॥ तथा आत्माने सुख ना आपना एवा जे पर
मात्माने तेना संत तेना स्वरूप ने भूलि ने महा दुःख रूप जे पंच विषय ते मां सुख मानि ने विषय ने भोग वे छे ॥ ने महा क्लेश ने पामे
छे ॥ ने विषय निवास ना ये करि ने जन्म मृत्यु ने वांवार पामे छे ॥ एविरि ते जिव जे ते अनादिका लनो अज्ञाने करि ने अपार क
ष्ट ने भोग वे छे ॥ ने ते दुःख थ कि पोतानि मेले को ई जिव छुटवाने समर्थ न थि ॥ अने जिव ने पोतानि मेले क त्याण नो मारग प
ण को ई ने जड तो न थी ॥ अने विषय निवास ना पण को ई पोतानि मेले टालवाने समर्थ न थि ॥ माटे ते वासना के मटले ॥ ने क
त्याण नो मारग क्यारे सुझे ॥ तो सदाय अनादि माया थि पर एवा जे परमात्मा भगवाने ने तेना संत ते ज जिवो निउपर कृपा क-
रि ने मनुष्य स्वरूप नुं धारण करि ने पोतानो संबंध कराधि ने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान करावे छे ॥ त्यारे जिव जे ते पंच विषय थ
कि मुकाय छे ॥ ने आत्मा परमात्माना स्वरूप ने साक्षात्कार जाणे छे ॥ ने जन्म मरण ना दुःख थ कि मुकाई ने अविनाश सु-
ख ने पामे छे ॥ हवे ते परमात्माने तेना संत ते जिव ने केविरि ते ज्ञान आपे छे ॥ तो पोताना ज्ञान रूपि प्रकाशे करि ने ॥ नीत्य नि
मित्त प्राकृत ने आत्यंतिक प्रलय नुं रूप देखाडि ने जिव ने ब्रह्म संघा ते एक ता भाव कराधि ने ते ब्रह्म ना प्रकाश क एवा जे
पर ब्रह्म तेना स्वरूप नो प्रत्यक्ष निश्चय करावे छे ॥ त्यारे तेना श्रोत्र निवृत्ति छे तेनो मार्जक भाव टलि ने दिव्य भाव ने पामे छे

॥ अने ते विजरिते नेत्र इंद्रिमां धि माई क आकारमात्र नो प्रलय कराविने पोतानुं प्रत्यक्ष दरसन आपिने दिव्य भावने पमाडे छे ॥
 अने रसना इंद्रिनिव्रति छे ते ने माई करसमात्र नो प्रलय कराविने पछि पोतानी प्रसादि जमाडिने ॥ तथा पोतानां चरित्र गवरा-
 विने दिव्य भावने पमाडे छे ॥ अने पोताने चड्पां जे चंदन पुष्पादिक ॥ ते निस्सर्ग धिये करिने नासिका इंद्रिनिव्रतिने दिव्य भाव-
 ने पमाडे छे ॥ एविरिते दश इंद्रियो ने चार अंतःकरण तेने भगवानने भगवानना संत जे ते पोतानो संबंध कराविने तेने ज्ञान
 आपिने इंद्रियो नामाई क विषय नो प्रलय कराविने पोताना स्वरूप मां जोडाविने दिव्य भावने पमाडे छे ॥ पूछे ते जिवने भगवा-
 नने संतना स्वरूप नो निश्चय थाय छे ॥ जे महिरे करिने हिरो विंधाय छे ॥ ने मणिये करिने मणि विंधाय छे तम भगवानने भगवा-
 नना संतना स्वरूप नो निश्चय ते भगवानने भगवानना संत वते जथाय छे ॥ पण माई क इंद्रियो अंतःकरण नि सम जण क
 रिने भगवानने संतनुं स्वरूप ओ लख्यामां आयतुं नथि ॥ ते माटे दश इंद्रियो ने चार अंतःकरण ते नि जे व्रतियो ते ने भगवा-
 नने भगवानना संतना स्वरूप मां जोडि देवि ॥ अने अशुभ पंच विषय नो त्याग करवो ॥ अने एविरिते भगवानने संतना संबंधने
 जिव पामे छे ॥ ते मा अंतर मां प्रकाश थाय छे ॥ ने ते प्रकाशने मध्ये भगवानने संतनुं स्वरूप अनंत प्रतापे युक्त देखाय छे ॥ अने
 ते जिवात्मा महाबलने पामे छे ॥ कहे तां मोटा ब्रह्मादिक ने कामादिक दोष लड थडियां लेखावे छे ॥ ते कामादिक निग-
 ण तरि ॥ भगवानना भक्त ने रहेति नथि ॥ ने ते ने तौ तुच्छ करि जाण छे ॥ ने ब्रह्मानंद स्वरूपने पामे छे ॥ ने स्वतंत्र थाय छे ॥
 कहे तां माया नुं आवरण अनादि नुं हतुं ते टलि जाय छे ॥ ने माया नुं आवरण टल्युं त्यारि तो ते आत्मा अक्षर ब्रह्म रूप थाय छे
 ॥ अने ते अक्षर मां तो भगवान अखंड रह्या छे माटे एया अद्भुत स्वरूपने पामे छे ॥ अने ते आत्मा पोताना स्वरूप ना पारि पाम तो
 नथि ॥ अने पोता थकि परा क परमात्मा ते अधिक रहे छे ॥ ने ते परमात्माना स्वरूपे करिने ज परम आनंद पामे छे ॥ ते परमात्मा
 ने तेना मंत नो आज त मारे साक्षात्कार संबंध थयो छे ॥ अने जे ने भगवानने भगवानना संतना स्वरूप नो निश्चय थाय छे ते
 आत्मा तो अक्षर ब्रह्मना भावने पामे छे ॥

॥ इति श्रीसुर्यसिद्धान्तसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५५॥

नमः॥ ॥संवत् १९१॥ओमणिशे॥१६॥शोलनाभादरवायदि॥५॥पंचमिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्ण
भगवान्गामश्रीटाणामध्येभटप्रभुरामनेघेरउगमणेबारओरशानिओसरिमां॥दोलियाउपरगादितकियानरयाविने
तेउपरविराजमानथयाहता॥अनेसर्वेश्वेतवस्त्रधारणकस्याहता॥नेमुस्तकउपरगुढारंगनिपाघचाधिहति॥अनेकंठमा
पुष्पनाहारधारणकस्यानेपाघमांतोराधारणकस्याहता॥नेपोतानामुखाविंदनिआगलसाधुतथाघणकहरिभक्तनि
सभामगदनेबेठिहति॥पछिसंध्याआरतिथयापछि॥महाराजबोल्याजैसर्वेसांमलो॥एकवारताकरविले॥जैआजियस
र्वेले॥तेत्रणगुणमामलिनेमाईकएवाजेपंचविषयनाभोगभोगवेले॥अनेतेनाकर्मनाफलेकरिनेसुखदुःखनेपामेले
॥तेमारजोगुणनीदशइंद्रिछे॥नेतमोगुणनांपांचभूतनेपांचविषयले॥नेसत्यगुणनांचारअंतःकरण॥इंद्रियोअ
तःकरणनादेवताछे॥अनेतेइंद्रियोअतःकरणेकरीनेजिवजेतेत्रिगुणात्मककर्मकरेछे॥अनेतेकर्मानुसारकर्मनुफ
लआकाशपातालनेमृत्युलोकनेविषेरहिनेभोगयेछे॥अनेतेफलधर्मअर्थनेकामरूपछे॥तेमांसत्यगुणि कर्मनुफल
स्वर्गादिकछे॥नेरजोगुणनुफलमध्यलोकछेनेतमोगुणिकर्मनुफलपाताल लोकछे॥एविरितेविश्वनिउत्पत्तिस्थितिने
प्रलयतेनेविषेजिवजेते॥परमेश्वरनेनजाणवारूपमायायेकरिनेमोदनेपामतोयकोसुखदुःखनेभोगयेछे॥अनेसर्वे-
जिवजेतेधर्मअर्थनेकामपरवर्तेछे॥पणमोक्षनेमारगेचालवुंघणुंकठणछे॥अनेमोक्षनादाताजिवनेमलयाअतिरोज
दुर्लभछेअनेमोक्षनादाताभगवानके॥भगवाननाएकांतिकसंत॥तेनोसंबंधनेतेनिआज्ञापालयि॥तेणेकरिनेजिव
कतारथथायछे॥अनेजैनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनोसंबंधयायनेतेतमोगुणिजिवदोय॥तोपणतेजियनुक
ल्याणथायछे॥अनेतेनांजेतमोगुणिकर्मनेतेनुफलजेनर्कमांजवुंतेसर्वेभगवाननेसंतनासंबंधेकरिनेबलिनेभस्मथ
ईजायछे॥अनेसत्यगुणिकर्मकरिनेस्वर्गमांजवानोदोय॥नेतेनेजो कल्याणकारिएवाजेभगवानकेभगवाननासंत
नोअवगुणआवे॥तोतेनेमोदुंपापलागेछे॥नेतेनेसत्यगुणनुफलजेस्वर्गादिकमांजवुं॥तेनोनासथईजायछे॥नेते

टाणा
सि०३९

॥५५॥

મહાઅધોગતિને પામે છે ॥ માટે પોતાના આત્માના મોક્ષને ઇચ્છતા હોય તેને તો અતિ નિરમાનિ નિકામાદિક ગુણ રાખીને પોતાના
મનનું ગમતું મુકિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતના દાસાનું દાસ થઈને તેનો સાગમ કરવો અને એમ સમજે છે તેને જ મ-
નુષ્યદહનો પરમ લાભ થાય છે ॥ અને તેથી ઉલટું ચાલવું ॥ ને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના સંતનો અવગુણ લેવો ને દ્રોહ કરવો ॥ એજ મો-
ટું પાપ છે ॥ કેમકે અન્ય ક્ષેત્રે કૃતં પાપં ॥ તિર્થક્ષેત્રે વિનશ્યતિ ॥ તિર્થક્ષેત્રે કૃતં પાપં ॥ વજ્રલેપો મવિષ્યતિ ॥ એ શ્લોકનો
એજ અર્થ છે ॥ જે બિજેઠે કાળે પાપ કર્યાં હોય ॥ ને તે જો તિર્થરૂપ જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને જો ગુણ લેઈને તેને
રા રણે જાય તો તેના પાપ સર્વિના સથઈ જાય છે ॥ અને તેને જો દ્રોહ કરે તો તે પાપ કોઈકા લે છૂટે નહિ ॥ માટે તિર્થરૂપ જે માહા-
ત્મા પુરુષ તેને સદાય ગુણ લેવો ॥ ને અવગુણ તો વ્યારેય લેવો નહિ ॥ અને પોતાના દોશ જોવા ॥ ને તે દોશનો ત્યાગ કરવો ॥ એ-
ધિરિ તે સમજે તેનું જ કલ્યાણ થાય છે ॥ અને તે જ સાચો ભગવાનનો ભક્ત છે ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीमुख
सिद्धीत
॥५६॥

धयाविनारहेजो जनहिं॥ माटे ते दुःख थकी उग्रवानो उपाय हमणां तत्काल करयो केम के देह नो एक पल नो पण निरधा-
र नथि॥ माटे हमणां तत्काल एवो उपाय करयो जे अंत समो काम आवे ने दुःख न थाय ने आत्मा अविनामि सुख ने पामे॥ त्थ
रे कोई एम कहे वो जे अंत समो आवो त्यारे उपाय कछि॥ तो ते चरते उपाय थ तो नथि॥ जेम घर मां ल हाय लागे ने ते ल हा-
य ने ओ ल यवा सारु कुवो गाल वामांडे॥ ते कुवाने पाणिये करि ने घर ओ लाय नहि॥ ने जे कुवो घर सल ग्या मोर गालि मु-
क्यो होय॥ तेने पाणिये करि ने ला हाय ओ लाय छे॥ तेम अंत समो आव्या सुगा उह मणां तत्काल भगवान के भगवान नो
एकांतिक पंचविषय ना त्यागि सत तेने रवो लि काहि ने तेनो आशरो करयो ने तेनी पासे थी ज्ञान पामि ने निरवास निकष
ई नै देह छ ते पोताना आत्माना मोक्ष नो निश्चय करि लेवो॥ पण ते वात मां गा फलाई राखे नहि ते ज बुद्धि वालो छे॥ अने
तेने अंत समो आवो त्यारे देह ने मुकि ने भगवति तनुं ये करि ने भगवान ना धाम ने पामो॥ ते कोई रां के होय ने ते प्रगट भग-
वान ने भगवान ना संत नो आशरो करे ने आज्ञा पाछे॥ तो ते नुं पण साक्षात्कार कल्याण थाय छे॥ अने राजा होय तेने पण प्रगट
भगवान ने तेना संत मले॥ ने तेनि आज्ञा पाछे त्यारे ते राजा नुं पण कल्याण थाया॥ अने निच वरण होय ने तेने जो प्रगट भग-
वान ने संत मले ने तेना वचन मां वरते तो तेनो पण साक्षात्कार मोक्ष थाय छे॥ माटे उंच निच नो कोई मै ल नथि॥ कैम के वां द
रा पशु जाति ने सर्व धिन गरि जात के देवाय॥ ने कोई नै वां द रो क ह्यो होय तो तेने वस मुं लागे॥ पण जो रघुनाथ जिना संबं-
ध ने वां द रां पाम्यां तो ते सर्व नुं कल्याण थयुं॥ ने तेना चरित्र ने केट लाक गाय छे॥ अने हनुमान जिने पण गामो गाम पुजे छे
ते प्रगट भगवान ना संबं धनो प्रताप॥ अने क्रह्मा अवतार मां॥ रबारि भरवाड॥ छासना के चनारां॥ तेने जो श्री कृष्ण भगवा-
न नो संबं ध थयो तो ते भगवान ना धाम ने पामि ग्यां॥ अने पंडित पुराणि सर्व तेना गुण गाय छे॥ अने कथा वंचवानो
त्थार भकरे छे॥ त्यारे पण एम कहे छे जे गी पिजन बल्लु भाय नमः॥ अने श्री कृष्ण ना संबं ध ने पाम्या जे चंदावन निरुक्षये-
लि तेने पण परम पद नां अधिकारि क ह्यां छे॥ माटे जेने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत नो संबं ध थाय छे॥ तेना भा

राणा
सि०४०

॥५६॥

त्यनोपारआवे एमनथि॥ अने जे आलोक निमोदयछे॥ ते तो सर्वनासवंतछे॥ ने मिथ्याछे॥ अने राजा हो के रांक होय पण
 जेने प्रत्यक्ष भगवानने संतनोसंबंधनथिथयो॥ तो ते सर्वेकालना को लिया छे॥ नेयमपुरिने चोरासिमांभटकरो॥ के
 मके आलोकनिमोदय तथा आलोकनांपदार्थ तथा देवधन्यमाल ए सर्वेने कालखाईजरो॥ मारेनासवंतबस्तुनिया-
 सनानो त्यागकरिने अविनासि एवोजे पोतानो आत्मा॥ तेना सूर्यसारु जे जे जतन करव ते ज एक साचो लाभ छे॥ अने ते
 लाभ कोई काले ना शपाम तोनथि॥ मारे ते लाभ आजतम ते आसमा मां सर्वेने प्राप्तथयी छे॥ ते तमारा लाभना महिमा
 ने कोई ब्रह्मादिक पण कहवाने समर्थनथि॥ अने आलोकमां दिकरादिकरियो परणावथा सारु केटलाकरवरचकरे
 रेछे॥ तथा माबापमरि जाय तेने बांसे पण केटलाकरवरचकरेछे॥ अने लोकनिमोदय सारु केटलाक ना तो जमाउछे
 ॥ पण ते सर्वेनासवंतछे॥ ने तेनुं फल आलोकमां मोदय तथा किरतिय धे पण तेणे करिने आत्मानुं कांई रुद्धतुं नथि
 ॥ अने आत्मानुं रुद्ध तो प्रगट भगवानके भगवानमा एकांतिक विषयना त्यागिसंत ते निसेवाने तेने सतसंगे करिने था
 यछे मारे तमारे औसमे महाअविनासिलामलेवानो समो मत्योछे॥ ते साधधान थईने ते लाभलेवो ने कालकर्ममा-
 यानो भयरखवोनहिं॥ अने तमे सेवाने सतसंग करु तो तमारां दरशने करिने कंई क बिजाजिबोनी कल्याणथ-
 रो॥ एवो प्रत्यक्ष भगवानने भगवान ना संत निसेवाने सतसंगनो प्रतापछे॥ मारे प्रगट भगवानने भगवानना एकांति
 क पंचविषयना त्यागिसंत ते निसेवाने तेनो सतसंगमलेत्यारे तो पोतानु अति मोरुं भाग्यमानवु॥ ॥ इति श्रीमुख
 सिद्धांत समाप्तः॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः॥ ॥ सर्वत १९ ओगणिशे ॥ १६॥ शीलना भाद
 र्वावदि ॥ ७॥ सातमने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीटाणामध्ये॥ सोनि गोविंदने घेर उत्तरादेवार
 ओरडानि ओसरिमाढो लिया उपरगादित कियानखाविने बिराजमान थयाहता ने सर्वे जरिया निवस्त्रधारण कस्था
 हता॥ जाईने गुलाबना पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगने विषे धारण करीं हता॥ ने ललारने विषे कंकुनो चांदलो करीं

श्रीमुख
सिद्धोत्त
॥५७॥

हतो॥ नेपोतानामुर्याधिदेनि आगतसाधतथाधणा कहरिभक्तानि सभाभराईनेबेठिदति॥ पछेमहाराजश्रीहरिक-
ष्मकपाकरिनेबोल्या जेआजिवनेअनादिनुमायानुबंधनछे॥ नेतेमजवैराजनामेजेइश्वरतेनेपणमायानिउपाधिवल-
गिछे॥ तेमांजिवनेकेविरितेवलगिछे॥ नेवैराजनेकेविरितेवलगिछे॥ तेनेकहेछे॥ जेस्थूलसूक्ष्मनेकारणरूपे॥ जि-
वनेवलगिछे॥ अनेवैरासूत्रात्मानेअव्याकतरूपेइश्वरनेमायावलगिछे॥ तेजेमस्थूलशरिरदेखायछेतेमजस्थूलनि-
मांहेसूक्ष्मशरिरस्थूलजेवडजमूर्त्तिमानरह्युंछे॥ अनेसूक्ष्मशरिरमांकारणशरिरतेपणमूर्त्तिमानरह्युंछे॥ अनेजेमस्थूल
शरिरदेखायछे॥ तेमसूक्ष्मनेकारणदेखातानिधि॥ पणस्थूलशरिरकरतांसूक्ष्मशरिरमांकोटिघणुं बळवधारेछे॥ केमके
स्थूलशरितोअनंतबदलाईजायछे॥ नेसूक्ष्मतोएकनुएकरहेछे॥ अनेतेनुंस्वैमांमूर्त्तिमानदेखायछे॥ अनेस्थूल
सूक्ष्मनेकारण॥ एअणशरिररूपेअविद्यामायाथईछे॥ तेमांस्थूलशरिरकरतांसूक्ष्मशरिरतोपासअतिशीबलवानछे॥
अनेतेथकिकारणशरिरतोपासतेतोअनंतकोटिघणोबलवानछे॥ नेतेपासवज्रसारजेवोछे॥ अनेअज्ञानमयछेअने
विप्रितभावनाथकिबनेलोछे॥ एवोजेस्थूलसूक्ष्मनेकारणरूपिपास॥ तेमांजिवमहाकष्टनेपामेछे॥ अनेजिवात्मा
तोअछेदअभेदअविनासिरवरूपसत्तारूपएवोअरवडछे॥ तोपणपोतानाअज्ञानेकरिनेजडरूपनेदुःखरूपनेनास
बंतएवोजेदेहतेनाभेगोजन्ममृत्युनेपामेछे॥ नेमहादुःखनेभोगवेछे॥ अनेतेदुःखथकिजिवपोतानिमेलेमुकावानेस
मरथनथि॥ मोक्षअविद्यामायाथिपरएवा॥ अनेजडनेचैतनबेनाआधारएवाजेपरब्रह्मपरमात्माभगवाननेभगवाननासंत
॥ तेजपोतेजिवोउपरकपाकरिनेमनुष्यरूपेजिवोनांकल्याणकरवानेअर्थेप्रथीनेविषे॥ प्रगटथईनेजिवनेमले॥ नेतेमग
रभगवानकेतेनासंत॥ तेआत्मापरमात्मानास्वरूपनुज्ञानकरावेतथाजिवनेबुद्धारदृष्टियेकरिनेदेहमांव्रतियोजोडाई
गईछे॥ तेनेचोपिसतत्वदेहमांछे॥ तेनुंज्ञानकराविनेतेथिजिवनेजुदोपाडेछे॥ तेचोपिसकियां॥ तोपांचज्ञानइंद्रियो॥
श्रोत्रत्वचाचक्षुरसनानेघ्राण॥ नेपांचकर्मइंद्रियो॥ याकपाणिपादवायुनेउपस्थ॥ अनेपांचभूत॥ एथिजलतेजबाय॥

राणा
सि०५१

॥५७॥

आकाश अने पंचविषय ॥ शब्द, स्पर्श, रूप, सङ्ग, ध्वनि ॥ चार अंतःकरण ॥ मन, बुद्धि, चित्त, अहंकार ॥ एविरिते जे माया नां चोविस
 तत्त्व ते नुं दुहे ॥ माटे ते नुं यथार्थ जे मळे ते मज्ञान करावे ॥ ते केविरिते ज्ञान करावे ॥ तो प्रथम निरविज सारखे करिने आत्मनिष्ठा
 द्रष्टा करावे ॥ ते निरविज सारख्य ॥ एटले एक तुं जियात्मानुं ज्ञान पण ते मादिव्यमूर्ति एवा जे परमात्मा परब्रह्म भगवान ते नुं
 ज्ञान नहिं ॥ माटे निरविज अने निरविज सारख्य ने ज्ञाने करिने ॥ माया ना आकार जे नाम रूप ते नो निषेध करिने पछे निरवा
 सनिक थयो जे आत्मा ते ने निरविज योग नुं ज्ञान करावे छे ॥ निरविज योग एटले ज्ञान ॥ तो दिव्यमूर्ति एवा जे परमात्मा तेना अं
 ग नो प्रकाश ॥ जे निरगुण निराकार एकर सचैतन्य एवुं जे ब्रह्म तेने विषे जियात्माने एकता करावे छे ॥ कहे तां आत्मा जे
 ते ब्रह्म रूप छे ॥ निरगुण छे ॥ सर्व व्यापक छे ॥ पुरण छे ॥ स्वरूप छे ॥ आनंद रूप छे ॥ अक्षर छे ॥ एविरिते निरविज योग ने ज्ञा
 ने करिने ॥ आत्माने ब्रह्म ना भावने पमाडे छे ॥ अने जे ने प्रत्यक्ष भगवान के भगवान ना निरवासनिक संत तेना मुख थकि निर
 बिज सारख्य ने ॥ निरविज योग नुं ज्ञान सिद्ध थयुं होय ते आत्मा जे ते पांच विषय नो त्याग करिने निरवासनिक थयने अखंड ब्र
 ह्म स्थिति मां वरते ॥ कहे तां तेने स्वरूप दुःख मान अपमान हाण्य वद्ध ॥ तेने विषे सम भाव थई जाय पण स्वरूप दुःखादिके करिने
 दूर शो कने पामे नहिं ॥ अने एवो ब्रह्म भावने पाम्यो जे आत्मा तेने पछे ॥ सबिज एवुं जे सारख्य ते नुं ज्ञान करावे ॥ कहे तां ए ब्रह्म
 ना प्रकाश कने दिव्यमूर्ति ने ब्रह्म ने विषे अखंड रत्ना छे ॥ एवा जे परब्रह्म परमात्मा ॥ करतु म करतुने ॥ अन्यथा करतु ॥ समर्थम
 गवान तेने प्रत्यक्ष देखाडे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप नो उन्तम निरविकल्प निश्चय करावेने पछे तेने सबिज योग ने ज्ञा
 ने करिने प्रत्यक्ष परमात्मानि मूर्ति ने विषे नवधा भक्तिये करिने जोडावे ॥ एविरिते जिवने प्रत्यक्ष भगवान के भगवान ना निर
 वासनिक संत मळे ने ते नो जिव निरमानि थईने आसरो करे ने तेनि आज्ञा मां वरते पछे भगवान ने भगवान ना संत तेना उ
 पर रूप करिने ॥ तेने निरविज सारख्य ने निरविज योग ॥ तथा सबिज सारख्य ने सबिज योग एचार प्रकार नुं ज्ञान करावे ॥
 त्यागे ते जिवने त्रिपाशारिरूप जे अधिष्ठा माया नो पास अनादिका लो छे ते टलि जाय छे ॥ ने तेने ब्रह्म मय तनु बंधाय छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५६॥

॥पछे ते मुक्तने एम भासे छे जे मारे विषे माया कोई का लेइति जनहि ॥ एवो अस्संडा नंद अद्भुत आनंद ने पामे छे ॥ ने भगवानना
साधर्म पणाने पामिने स्वतंत्र थाय छे ॥ कहेतां भगवान जेम काल कर्म माया ये रहित छे ॥ तेम ते भक्त पण काल कर्म माया ये र-
हित थाय छे ॥ माटे एवो जे भगवान ने भगवानना संतनो संबधनो मोटो त्या भतेने जाणिने तेनि आगल निर्मानि पणे दिन-
आधिन रहिने सेवाने समागम करबो ॥ तो तेने एवा अलोकिक स्वरुनि प्राप्ति थाय छे ॥ पण मान तथा कोई प्रकारनुं अभि-
मान राखिने सत संग करे तेने ते स्वरुनि प्राप्ति थति नथि ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥
॥ श्रीहरि ऋद्धि प्रायन मोनमः ॥ ॥ संवत् १९१० ओगणिरो १६ ॥ शोलना भादरवा वदि ॥ ८ ॥ अष्टमीने दि-
वस महाराज श्रीहरि ऋद्धि भगवानगाम श्रीवरलमये भटपरजारा मलाल जिने घेरु तरादे बार ओरडानि ओसरि मांगा दित कि-
यानरवा विने टोलिया उपर बिराजमान थयाइता ॥ अने सर्वे स्वेत वस्त्रधारण कस्याइता ॥ नेमस्त के सोने रिकस बल पाघवां छिदति
ने सर्व अंगने विषे पुष्पनां आभूषणधारण कस्याइता ॥ निपोताना मुखार्चिदनि आगल साधु तथा षण्ण कहरि भक्तनिसमाभारिने बेठिदति पछे मह-
ाराज हरि ऋद्धि भगवान बोल्या जे सर्वे स्वरुत देईने सो भलो एकवार ता करिये छिये जे मकोई के नेम हारे गथयो होय अने ते कोई रिते टले एम नथि ॥ ने कोई भारे वैदम लेने ते वैद औषध रवरावेने ते नि करि पाछे नहि कहे ते प्रमाणे करि पाले छेने सेगम रिजायने तेम हस्त खिचो थाय ॥ अने औष-
ध रवाय ॥ पण वैदना कट्या प्रमाणे करि पाले नहि ॥ तो तेनो रोग मटे नहिने उलटो विकार थाय ॥ तेनि श्वे मरे ॥ केम के एक तो
रोग ह तोने बिजुं करि न पालि ॥ ते वि सफुट कथाय ॥ माटे औषध रवायने ते नि करि न पाले तेनो रोग मटे नहि ॥ तेम सर्वे जिबन प-
च विषय निवासनाये करिने जन्म मृत्यु सुपि महारोग थयो छे ॥ ते रोग कोई रिते टले एम नथि ॥ ने कोई देव ब्रह्मादिक ॥ प्रकृति ना
कार्य मांहे नो ए रोग ने टालवाने समर्थ नथि ॥ अने ए रोग ने टालवा सारुं जे जे वैद रूपि गुरु मले छे ॥ ते सर्वे धन्य भूता तथा कामि-
लो भिस्वदिया मले छे ॥ ते कोई ए रोग टालवाने समर्थ नथि ॥ केम के ते निपोतानो रोग टाल्यो नथि ॥ ते बिजानो रोग केम काटि-
वा के ॥ अने एयारोगिया वैदने औषध रुप उपदेशो करिने तो उलटो रोग बृद्धि पामे छे ॥ केम के पंच विषय निवासना रुपि रोग छे ॥ ते

वरस
सि० ४२

॥५६॥

જેજેઆલોકમાંગુરુમહેછે॥તેનેપોતાનીચાસનાટલિનહોય॥તેવિજાનિવાસનાશુંટાલે॥માટેતેથકિતોવાસનાહુલદિશુદ્ધિપા-
 મેછે॥તેમાટેદરોગનેટાલવાનેતોમાયાધિપરણાજેપરમાત્માતેજાકસમરથછે॥કાંતેપરમાત્માનાજ્ઞાનનેપામિનેપંચવિષ-
 યનોત્યાગકરિનેનિરવાસનિકથયાહોય॥ણાજેપરમાત્માનાસંત॥તેદરોગટાલવાનેસમરથછે॥પણજેસ્ત્રિધન્યનાલા-
 લચુહોય॥તથાસારાસારસા॥ધિગોલદુધદહિંચાડસાકર॥તેનેચાવાનાલાલચુહોયણાગુરુથકિપંચવિષયનિવાસ-
 નારુપિરોગતેકોઈકાલેકોઈનોટલેનહિં॥અનેસતગુરુણાજેપ્રગટભગવાનકેભગવાનનાસંતતેદરોગનેટાલવાનેસમર-
 થછે॥તેકેવિરિતેરોગટાલેછે॥તોજેમવૈદઔષધઆપિનેકરિપલાવેછે॥અનેતેવૈદનાકહ્યાપ્રમાણેકરિપાલેતોતેનોમ-
 હારોગટલેછે॥નેતેજિવસુસ્થનેપામેછે॥તેમપ્રત્યક્ષભગવાન॥કાંતેભગવાનનાનિરવાસનિકસંતતેમહેનેતેનોઆસરો-
 કરિનેતેભગવાનનેસંતતેજેજેઆજ્ઞાબતાવેતેપ્રમાણેવર્તવું॥તેરુપિકરિપાલે॥અનેભગવાનનિનવપ્રકારનિભક્તિરુપિઔ-
 ષધરચાય॥કહેતાંદ્વિયોનેનિયમમાંરાચિનેપંચવિષયનોત્યાગકરિનેભગવાનનિનવપ્રકારનિભક્તિકરે॥તોતેનો-
 જન્મમૃત્યુરુપિજેમહારોગતેટલિજાયછે॥નેતેજિવસુસ્થરુપથર્હનેભગવાનનાઅક્ષરધામનેપામેછે॥અનેભગવાનનિમ-
 ક્તિરુપિઔષધરચાય॥પણવિષયનાત્યાગરુપિકરિનપાલે॥તથાચોરિહિનાલિદારુમાદિગાંજોતમાકુઆદિકતેઅધર્મ-
 કર્મ॥તેનોત્યાગનકરે॥તોતેનોજન્મમૃત્યુરુપિરોગકોઈકાલેટલેનહિં॥નેસામુંરોગશુદ્ધિપામેછે॥જિમરોગિઔષધચા-
 યનેકરિનપાલેતેનોરોગશુદ્ધિપામેછે॥તેમભગવાનનિભક્તિધર્મરહિતકરિતેનેજન્મમૃત્યુરુપિરોગશુદ્ધિપામેછે॥અનેતેધર્મસદિતભગવાનનિભક્તિકરેતેમ-
 જન્મમૃત્યુરુપિટલેછે॥માટેજેનેજન્મમૃત્યુરુપિરોગનેટાલિનેમહાસુખિયાથવુંહોયતેનેપ્રત્યક્ષઅમારોકાંઅમારાનિરવાસનિસંતતેનોદ્વંદ્વઆસરો-
 કરિનેસર્વેપ્રકારેઅધર્મનોત્યાગકરિનેમનક્રમવચનેઆજ્ઞાપ્રમાણેવર્તવું॥અનેજ્યારેઅધર્મનોત્યાગકરિનેધર્મનેમારોગે॥ચાલે-
 છેત્વારિતેઆત્માનિસદવાસનારુપિછે॥અનેઅસત્યવાસનાજેપાંચવિષયનારોગતેટલિજાયછે॥નેતેનેઅમારેવિષેને॥
 અમારાનિરવાસનિકસંતતેનેવિષેઅતિરોપ્રિતિથાયછે॥અનેમારાચિનાનેમારાસંતવિનાવિજામાઈકપંચવિષયના

॥ श्रीमुख
सिद्धी न
॥ ५९ ॥

पदार्थमां वैराग्यथायच्छे ॥ माटे जेने जन्म मृत्यु रूपा विरोग लक्ष्मिने महासुखियाथ बुद्धोय ॥ तेने धर्म सहित मारि भक्तिकरवि ॥ ने
मारानिरवासनिक संतनि सेवाने समागम कर्यो ॥ अने धर्म सहित भक्ति सेवाने समागम कर्यो ॥ तेना भाग्य नो पार नधि
॥ अने ते तो देहने मुक्तिने भगवानना धामने पांमरो ॥ अने जेने धर्म पालवामां कसर हरो ॥ के अमार अथवा अमारानिरवा
सनिक साधुनाय चनमां विश्वास जेने नहि दोष तेने तो षणिजरयो रजरी ॥ इति श्रीमुखसिद्धान्त समा
प्तः ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ सब त १९ ओगणिशे ॥ १६ ॥ शोलना भावरवावदि ॥ १ ॥
नवमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवाननाम श्रीचरलमध्ये ॥ भटगवरिवांकर लखमिरामने घेर दिवसना बारक
लाकवागते जमवा पधार्याहता ॥ ने त्याउतरादे बार ओर डानि ओसरिमां रबुरसिउपर विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वक
संबल जरिया निवस्त्रधारण कस्याहतां ने कंठने विषे पुष्पनाहार पहे स्याहता ॥ ने हाथने विषे बाजुबंधने गजराधारण
कस्याहता ॥ ने पाधमां तो रालटकताहता ॥ ने कानउपर गुलाबना पुष्पना गुच्छधारण कस्याहता ॥ ने कंकुनो चांदलो क-
स्योहता ॥ ने पोताना मुखार्चिदिनि आगल साधुतथा घणा कहरि भक्तनिसमाभराईने बेठिहति ॥ पछे भटहिरजिये द्वाथ जो डि
ने कहुं जेहे महाराज ॥ धर्म अर्थ कामनि मोक्ष तेनुं श्रुं रूपछे ॥ एक तो ए प्रश्नछे ॥ अने बिजुं प्रश्नछे जे जिवथकि जिवमुक्त
थायछे ॥ एमको ईकवा स्त्रमां कहुंछे ॥ तेनुं केम हरो ॥ अने त्रिजुं प्रश्न जे भगवान रवटरस के विरी ते भोगवे छे ॥ ते सर्वक
पाकरिने कह्यो ॥ पछि श्रीहरिकृष्ण महाप्रभु जिबो ल्या जे सांभलो तेनो उत्तर करिये छिये ॥ जे चरणाश्रमनो धर्म बराबर वा
स्त्रप्रमाणे पालवो ॥ तेने धर्म कहिये ॥ अने ते धर्म पालनाराने धनादिक पदार्थनि प्राप्ति थायछे ॥ तेने अर्थ कहिये ॥ अने ते प
दार्थने देहे करिने भोगवया ॥ तेने काम कहिये ॥ अने धर्म अर्थने कामे करिने माईक पंचविषयने भोगवबानि जे वासना तेनो
त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवाननि भक्तिकरवि ॥ तेने मोक्ष कहिये ॥ अने हवे बिजा प्रश्ननो उत्तर करिये छिये ॥ जे जिवथकि
जिवमुक्त केम थायछे ॥ तो जे माईक पंचविषयनी वासना एकरिने जन्म मृत्युने पामे छे ॥ तेने जिव कहिये ते जिवने भग

बरल
सि ५३

યાનકે ભગવાન ના નિવાસ નિકસંત મહે ॥ ને તેનો આસરો કરિને તે થકિ જામને પામિને પંચ વિષય નિવાસના મુકિને ભગવાન નિ પ્ર-
ક્તિ કરે ॥ તો તે જિવ થકિ મુક્ત થાય છે ॥ કહેતાં જિવ હતા ॥ તે મુક્ત થયો માટે માર્ક પંચ વિષય ભોગ્યવાનિ જેને યાસના તે જિવ
અને જેને સત સંગી કરિને વાસના રાલિ ॥ તે જ જિવ થકિ જિવ મુક્ત થયો કહેતાં જિવ રૂપિ જે વાસના તે થકિ જિવ મુકાયો
॥ ત્યારે જિવ હતા તે મુક્ત થયો ॥ એનો એ જ ઉત્તર છે ॥ અને હવે ત્રિજા પ્રશ્નનો ઉત્તર આમ છે ॥ જે ભગવાનને કે યિરિ તે સ્વદરસ ભોગ
ચે છે ॥ તો ભગવાન સર્વેના કારણ છે ॥ ને સર્વેના કરતા છે ॥ ને સર્વેના આધાર છે ॥ ને સર્વે વિશ્વમાં વ્યાપિને રહ્યા છે ॥ અને ભગવાનને
વિષે સર્વે વિશ્વ રહ્યું છે ॥ માટે તેને કરિને ભગવાનને સર્વ રસના મુક્ત કહ્યા છે ॥ પણ ભગવાન તો સદાય સર્વ થિ અસંગિ છે ને નિ-
રલેપ છે ॥ ને નિરથિ કારિ છે ॥ અને ભગવાન તો પોતે પોતાને સ્વેકરિને સ્વરિયા છે ॥ અને તે ભગવાન જ્યારે ક્રપા કરિને પ્રધિ
ઉપર પ્રગટ થાય છે ત્યારે અનંત જિવોને પોતાના સંબંધને પમાડિને તેને જ્ઞાન આપિને પંચ વિષય નિવાસના મુકા વિને બ્રહ્મરૂપ
કરિને પોતાના ધામને પમાડે છે ॥ માટે તે અતિ શોદુર્લભ સમો તે આજ તમારે સર્વેને આવ્યો છે ॥ તે તમારા ભાગ્યનો પાર ન થિ ॥
તે સારુ સાવધાન થઈને અધર્મનો ત્યાગ કરિને અમારિ આજ્ઞા પ્રમાણે વરત ચું ॥ અને આજ્ઞા પ્રમાણે વરત શો તો કાલકર્મ માયાને
ભય તેમ દિજો ॥ અને હે મુકિને બ્રહ્મરૂપ થઈને અમારું ધામ જે અક્ષર તેને પામશો ॥ માટે ધર્મે સહિત અમારિ ભક્તિ કરશો ॥
તેના ભાગ્યનો પાર ન થિ ॥ ॥ ૩૬ ॥ ॥ ૩૭ ॥ ॥ ૩૮ ॥ ॥ ૩૯ ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६०॥

॥ श्रीहरिकृष्णभगवानमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिशे १६ शोलनाकारतकशुदि १२ द्वादशनेदिषसम-

रोईशालु
सि०४४

हाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरोईशालामध्ये भगवानजिलक्ष्मिरामनेघेरदक्षणादेबारओरडानिओसरिमांयिरा-
राजमानथयादतानेसर्वजिरियानिवस्त्रधारणकस्यांदतांअनेपुष्पनांआभूषणसर्वअंगमांधारणकस्यांदतां॥अनेपोताना
मुखार्थिदनिआगलसाधुतथादेशदेशनाहरिभक्तनिसभाभराईनेवेठिदति॥पछेमहाप्रभुजीकृपाकरिनेबोल्याजे॥जेविजि
वने॥परोक्षभगवाननेभगवाननासंतनेविषेप्रतितिछेतेपिजोप्रगटभगवाननेभगवाननासंतनेविषेप्रतितिआयेतो
तेजिचनुंसाक्षात्कारकस्याणधईजायपणतेचारताजाणविघणिजअटपरिछे॥केमकेसंस्कारविनातेथातसमजा-
तिनथि॥एतोज्यारेअनेकजन्मनाशुभसंस्कारदोयत्यारेजतेयातजाण्यामांआवेछे॥तेशुभसंस्कारतेशु॥तोपूज
ननेविषेभगवानतथाभगवाननाएकांतिकपंचविषयनात्यागिसंततेनासंबंधेकरिनेजेकाईसेवास्मरणनियमधर्म
तथातेथकिज्ञानपाण्यादोयतेनेजशुभसंस्कारकहेछे॥पणशुभसंस्कारविनापांमरकेविषयिजिवनेप्रत्यक्षभगवान
नेभगवाननासंतनाबचनसमज्यामांआयतानथि॥केमकेएतोमायापरशब्दछे॥तेपूणेकोईकालेसांभत्याजनथि॥
जेमकोईकपरदेशधिमनुष्यआवेनेतेनादेशनिबोळिबोले॥तेतेबोळिनेतेनादेशनादोयतेसमजे॥पणजेणेकोईदहा
डेतेबोळिसांभलिनदोयतेनेकाईसमजायनहि॥तेमअनंतजन्मनाशुभसंस्कारिमुमुक्षुदोयतेनेजप्रत्यक्षभगवाननेस
नासंतनाबचनसमजायछे॥नेतेनेजतेनिप्रतितिआवेछे॥अनेएयामुमुक्षुनेज्यारेप्रतितिआवेछे॥त्यारेतेनाअंतर-
मांअतिशेआनंदप्रगटेछे॥अनेज्ञानरूपिप्रकाशतेनेथायछे॥नेतेनेमायानोअंधकारटलिजायछे॥पछेतेनेभगवाननि
आज्ञामांकोईरितेफेरपडतोनथि॥अनेएयाभक्तनेआठेपद्वोरभगवाननीसूर्तिअस्यंडअंतरमांस्फुट्याकरेछे॥कहेता
प्रत्यक्षभगवाननेअरवंडसंभारेछे॥अनेतेभक्तनेअंतसमोथायछेत्यारे॥तेनेजेबाप्रगटभगवाननेभगवाननासं
तमत्याछेतेवानेतेथाजसाक्षात्कारआधिनेउभारहेछे॥नेपोतानास्वरूपमांजोडाबिनेभागवतितनुंभराबिनेपोता

॥६०॥

नाअक्षरधामनेपमाडेछे॥ माटेप्रत्यक्षभगवाननोनिश्चयराखिनेतेनावचनमांजेजेवरतेछे॥ तेनोजमोक्षथायछे॥ अनेपूर्व
रामाअवतारमांवांदराओ तथा घौराजाभिल तथा कृष्णाअवतारमां गोपिगोवा लपांडवउद्धवआदिक भक्तजो भगवा
ननि आज्ञाप्रमाणेवरत्या तो ते सर्वमोक्षने पामिगया माटे प्रत्यक्षभगवाननि जे आज्ञा पा लविएज मोक्ष पा मवानुं मोदुं
साधनछे॥ ते श्रीकृष्णभगवाने अर्जुनने कथुंछे॥ जे सर्वधरमान्परितज्य॥ मामे कंशरणं व्रज॥ अहं त्यां सर्वपापेभ्यो-
मोक्षयिष्यामि माधुच॥ १॥ एश्लोकनो एम अर्थछे जे सर्वअविद्या मयधर्मनो त्याग करिने मारांशरण जे तेने पाप्यनेहुं-
जे ते तुजे तेने सर्वपापथकिमु काविशतुंशोक करि रामो॥ माटे प्रत्यक्ष भगवाननावचनमां वरतवुं एज मोक्षनो अच
लसिद्धांतछे॥ अने जेने प्रत्यक्षभगवाननो आशरोनधिने ते प्रत्यक्षनावचनमां प्रतिति जेने नधिने तेनी जे उलटो द्रोह करे
छे॥ अने परोक्षभगवानने अर्थे शास्त्रप्रमाणे धर्मपालेछे॥ तथा जपतपव्रतदानादिक अनंतसाधनकरेछे तो पण ते
साधने करिने प्रत्यक्षभगवानने भगवानना संतविना कल्याणको ई का लियतुं नथि॥ केमके परोक्षपणे जे जे साधन
करेछे॥ ते साधनना माने करिने प्रत्यक्षभगवानने भगवानना संतने ओ लखाय तो उलटिमलिनमति थई जायछे॥
तेणे करिने प्रगटभगवानने संतनो द्रोह करेछे तेणे करिने जपतपव्रतादिक साधननु फलतत्कालना प्राप्ती जायछे॥
जेमदुधने साकरघणुं सारुं छे पण ते मांजो सर्पनि ला लपडे तो ते सर्व विरयरुपथइ जाय तेम साधनतो सर्व सरयरुपछे॥
पण तेना माने करिने प्रगटभगवानने संतनो ओ लखायने तेनो द्रोह धाय ते रूप सर्पनि लाळ तेणे करिने उलटं भुंढं थायछे॥
अने जो साधने करिने कल्याणथनु होय तो पूर्वैरुषिघणाय परोक्षभगवानसारुयज्ञकरताहता पण प्रत्यक्ष श्रीकृष्णने नओ
लखा तो ते दुरभागि कहैवाया॥ अने रुषिपत्नियो तेका ई समजती नहोति॥ पण तेणे जो प्रगटश्रीकृष्णने ओ लखातो
तेना साक्षात्कारमोक्षथयाने परमपदने पामिगई॥ अने तेना कुलनि स्त्रियोनी सेवा रुषिहजुसुधिकरेछे॥ माटे प्रगटभ
गवानने भगवाननानिरवासनिक संतमळ्याविना को ई काले कल्याणथाय नहि॥ ए सिद्धांत वारता छे॥ ते सारुं

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥ ६१ ॥

रोईशाखु
सि० ५५

पतपआदिकसाधनकरवां॥ पण प्रगट भगवानने भगवानना संतकाने संभलाय तो तत्काल ते निपासे जवुं ने ते नो समा
गम करि ने ते नो आश्रय करवो॥ पण पछि परोक्षने बांधिरहे वुं न हीं॥ अने जे परोक्ष भक्ति करे छे॥ ते भगवान् तो एना एज छे॥
पण प्रगट विना ज्ञान कोण आपे॥ अने ज्ञान विना मोक्ष थाय नहिं॥ माटे प्रगट थकि ज मोक्ष थाय छे॥ ते सारुं आज तमारां भाग्य
नो पार नथि॥ एतलि वारता करि ने महाराज उताराना ओरडामा पधारपा॥ ॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः॥ ॥
श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥ ॥ संवत् १९ ओगणिशे १६ शोलना कार्तिक शुदि १३ तेर सने दिवस महाराज श्रीहरिकृ
ष्ण भगवानगाम श्रीरोईशाखामध्ये॥ ओझा भगवानजिलक्ष्मिरामने घेरदक्षणादे वार ओरडानि ओसरि मादो लिया उपरगा
दित किया नखा विने विराजमान थयाहता॥ अने धोलुं अंगरखुं ने स्मरवाल पहेस्योहतो॥ नेमस्तके कसंबल फेटो बांध्यो
हतो॥ अने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण धारण कर्याहतां॥ अने पोताना मुखार्चिदनि आगल साधु तथा देशदेशना हरि भ-
क्तनि सभामा रईने बैठि॥ पछि महो प्रभुजि साधु प्रत्ये बोल्या जे सामलो एक वारता करयि छे॥ अने ते या त समजाय तो अंत
रमां प्रकाश थाय॥ एवि वात छे तेने स्मरत देईने सांभल जो जे महामायाने विषे डत्त न थया एवा जे निश्चर ते मायाने विषे तार-
तम्प गतिये करि ने रह्या छे॥ ते अधोगति कहैयाय छे ने तेने बद्ध कह्ये छे॥ ते बद्ध नुं शुरुप छे॥ तो जे रागात्मक विषय नि क्रिया
तेने करे छे॥ ने ते क्रिया थकि बंधाणा छे॥ एवा जे बद्ध पुरुष ते पुरुष ने जे मोक्षने मार्गे चाल्युं॥ ते उरध गति ने मार्गे चाल्यो कहैयाय-
छे॥ ते उर्ध्व गति ते थुं॥ तो धर्मज्ञान वैराग्य ने महात्मे सहित भगवाननि भक्ति एचार साधन ने पुरां करि ने ते चारे थकि जे तत्त्व निकलेने
ते तत्त्व नुं अति द्रढ साक्षात्कार ज्ञान पोताने थवुं पज मोक्ष छे॥ हवे ते मोक्ष थवानुं कारण कह्ये छे॥ ते गितामां कबुं छे जे॥ विषय
विनिवर्त ते निराहार स्पंदे हिनः॥ रसवर्ज रसोप्यस्य परं ब्रह्म निवर्तते॥ एश्वो कमां एम कबुं छे जे परमात्माने साक्षात्कार
जाणे थारे विषय थकि मुक्त थाय छे॥ ने ते मुक्त थयो एम पण निश्चे कहैयाय छे॥ हवे ते परमात्मानुं ज्ञान के मथाय॥ तेने कहे
छे के ते परमात्मा के था छे॥ तो जि वईश्वरने महत्तयादिक॥ चो विसत त्व तथा प्रधान पुरुषने प्रकृति पुरुष एसबने पोताना

॥ ६१ ॥

સ્વરૂપના પ્રકાશરૂપ જે નિરગુણ બ્રહ્મ કહેતાં અમલ અચલરૂપ જે જ્ઞાન તેને પુષ્પાદિક માં દેહો જે પામે છે કહેતાં જે સર્વ કારણનું
 જ્ઞાન દ્રઢ કરે છે ॥ તે જ ઊર્દ્ધ ગતિને સર્વોપરિપામિરહ્યો કહેવાય છે ॥ હવે ઊર્દ્ધ ગતિને પામ્યો તે શા સિદ્ધાંતને સમજીને પામ્યો છે ॥ તે
 જે સર્વોપરિઅક્ષર તિત સર્વ કારણ સ્વરૂપ જે ભગવાન તેના સ્વરૂપનો જે અર્થ તેને જાણવે કરીને પામ્યો છે ॥ અને તે ભગવાનના
 સ્વરૂપને જાણવા રૂપ જે અર્થ તે વાણિને પાસ્યરહ્યો છે ॥ ને વાણિયે કરીને બોલાય છે કે મને વાણિમાં અર્પરહ્યો છે ને અર્થમાં
 વાણિ રહી છે ॥ તે અર્થને કહે છે ॥ અર્થરૂપ વાણિ છે ॥ તે વાણિયે કરીને સિદ્ધ સ્વરૂપનું જ્ઞાન કરાવે છે ॥ હવે તેના કારણ શબ્દ પ્રથ
 મ કહે છે કે ॥ કર્તુમ કર્તુમન્યથા કર્તુ ॥ સમરથાવા જે ભગવાન તે પોતાની જડને ચેતન્ય ॥ એવિ જે બે પ્રકૃતિયો તેણે કરીને
 તે અક્ષરને પારરહ્યાથકા પોતાની સત્તાયે કરીને આસર્વ વિશ્વને ધરિરહ્યા છે ॥ ને સર્વે જે વિશ્વ છે તે પોતાને વિષે રાખેલું છે ॥ ને
 પોતે વિશ્વયકિન્યારા છે હવે ન્યારાવા જે પરમાત્મા તે પોતેને પોતાના સ્વરૂપને જાણનારાવા જે અક્ષરને અક્ષરના એકદેશ
 થકિ થયો એવો જે પુરુષ તે પુરુષનું નામ મૂલ પુરુષ કહેવાય છે તે પુરુષ જે તે સમષ્ટિને વ્યષ્ટિ એ વિષે પ્રકારની સ્પષ્ટિ થડે કરીને સર્વ
 જગતની ઉત્પત્તિ સ્થિતિને નાશ કરે છે ॥ તે પુરુષ પોતે પોતાની માયા સંગાથે ઉત્પત્તિ સ્થિતિને નાશ પહોંચા કરે છે ॥ અને તે
 પુરુષને શાસ્ત્રને વિષે અનાદિ પુરુષ કહે છે ને તે પુરુષને ક્ષર કહે છે ને એથકિ પરને અતિ સદ્ધને પુરુષને વિષે વ્યતિરેક થકુ અનવય
 યવું જે અક્ષર તે પુરુષનું કારણ છે ॥ ને જિવન છે ને તે પુરુષને વિષે સર્વ શક્તિયો ને એશ્વર્યને બલ તે સર્વનું અક્ષર પ્રકાશક છે ॥ ને પોતે
 જે અક્ષર છે તેને વિષે બલ એશ્વર્યને અનંત સ્વરૂપ ગુણ એકાંદ પુરુષને પ્રકાશવાવડે કરીને લેશ ઓછું થતું નથી ॥ એવું જે અક્ષર
 તેનું સ્વરૂપ બે પ્રકારનું છે ॥ તેમાં એક તો વ્યાપ્ય ને બિજું વ્યાપક છે ॥ તેમાં વ્યાપ્ય જે સર્વ કારણદિવ્ય મૂર્તિ બ્રહ્મ સતનું મય છે ॥ અ
 ને બિજું વ્યાપક જે તે દિવ્ય મૂર્તિના અંગનો પ્રકાશરૂપ છે ને એક સર્વે ચેતન્ય છે ॥ એ અક્ષરનું કાર્ય સ્વરૂપ છે ને કાર્ય કારણો સહિત
 પુરુષને પ્રકાશ છે ॥ તે અક્ષરનું અન્યથ સ્વરૂપ છે ॥ અને તે કારણરૂપ અક્ષરને પામ્યો એવો જે પુરુષ તેને તત્વ મસિ મહાવાક્યનો
 અર્થ સિદ્ધ થયો કેમ કે ॥ તત્ત્વને અસિતે તત્ત્વ પદે કરીને અક્ષરનું કાર્ય સહિત કારણ સ્વરૂપને ત્વ પદે કરીને મૂલ પ્રકૃતિ પુરુષ

श्रीमुरय
सिद्धांत
॥६२॥

रूपजेस्थूलसूक्ष्मनेविराटसूत्रात्मानेअव्याकृतनेउत्पत्तिस्थितिनेप्रलयनेजाग्रतस्वप्नसखुप्तिनेतेनुंकारणएवुनेतेनेविषेअ-
हममत्वनुंकरनारुंएवुजेचैतन्य॥तेचैतन्यनुंकारणजेअन्वयअक्षरतेनीआश्रयकरिनेकहेतांतेनागुणनेग्रहणकरिनेपोता
नादोषनेटाळया॥तेपोतानादोषतेकिया तो कामलो भस्यादस्नेहनेमानंतेनेटाळिनेनिष्कामनिरलो भनिरस्यादनिरस्नेहनिरमा-
नतेगुणनेद्रवकरिनेपछेजगतनुंकारणजेपुष्पप्रकृतिकालनेमहतत्वादिकचोविसतत्वतेनास्वरूपनेसाक्षात्कारजाण-
वांजेणेकरिनेचोविसतत्वनानाबंधनथकिमुकायअनेतत्त्वथकिमुकायत्यारेतेअन्वयअक्षररूपथयो कहेवाय॥नेतेनेत्वपदनो
अर्थपुरोथयो जाणवो॥अनेअसिएटलेक्रियाछे॥तेक्रियानुंशरूपछे॥तो जगतनिकारणउत्पत्तिकारणस्थितिनेकारणप्रल-
यतेनेजाणिनेमायानेशुद्धअक्षरनेविषेत्यकरिनेमायानुंद्रष्टापणुंटाळिनेजेसर्वात्माजेव्यापकथवुव्यतिरेकब्रह्मजेअना-
दिकारणचैतन्यतेनेअविनाशनेसत्यएममानिनेजगतनेनाशवंतनेमिथ्याएममानेछे॥अनेतेनेविषेयैराग्यनेपामिने
सत्यएवुंजेपोतानुंकारणरूपअनादिमूलअक्षरस्वरूपतेनेपामवुं॥एअसिपदनोअर्थछे॥अनेएविरित्येउपरकह्याप्रमाणेपो-
तानाआत्मानेनिर्दोषकरिनेकहेतांशुद्धब्रह्मरूपथईनेअखंडउपरमात्माएयाजेप्रत्यक्षभगवान् तेनेबाह्याभ्यंतरभेदेरहितस-
र्वव्यापकसर्वशक्तिमानपरमात्मा परब्रह्मतेनेकारणपणीभजेछे॥तेनेसर्वसिद्धांतएवुंजेवेदनुंपूर्णज्ञानतेसिद्धथयुंजाण-
वुं॥अनेतेज्ञाननेजेपुरुषपाम्योतेपूरणज्ञाननेपाम्योछे॥अनेजोएकलोआत्मारूपथईनेबेशिरहेनेजगतना आधारने
अक्षरातितएयाजेपरमात्मातेनुंज्ञानेजेआत्यंतिकज्ञानतथातेनिआज्ञाजेएकांतिकधर्मतेनेजेआत्मनिष्टपुरुषनथि
जाणतोतथानथिपालतो॥तेषणोजअधूरोछेएमजाणवुं॥

॥इतिश्रीमुरयसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमो नमः॥

॥संवत् १९ ओ गणिश्री १६ शोलना कार्तग शुदि १४ चतुरद शनिदिद्यसमहा

राजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरोईशाळा मध्ये भक्तओद्याभगवानजिलक्ष्मिरामनेश्वरक्षणादेबारओरडानिओसरिमा
मादितकियेयुक्तदोलियाउपरविराजमानथयाहता॥अनेसर्वेजरियानियस्वधारणकस्यांहता॥नेपुष्पनाहारकंठमां

रोईशाळा
सि०४६

॥६२॥

શોભિત્વાહતા ॥ ને ભાલ માં કેશર નિ અરચા કરિ હતિ ને પોતાના મૂલ્યાર્થિ દનિ આગલ સાધુ તથા ષણાક હરિ ભક્ત નિ સમા
ભરાઈ ને વેઠિ દતી ॥ પછે ધર્મ નિંદ સ્વામિયે મહારાજ ને હાથ જોડિ ને એક પ્રશ્ન પુછ્યું ॥ જે પ્રગટ ભગવાન મનુષ્ય જેવા જણાતા હો
ય ॥ અને મનુષ્ય ના જે વિક્રિયા કરતા હોય તેને કેમ ઓલવાય જે આ ભગવાન છે ॥ તે કહો ॥ પછે મહા પ્રભુ જિ બોલ્યા જે જે ને પૂર્વ જન્મ
નિ વિષે અથવા આજન્મ ને વિષે સત્પુરુષ નો સંગ પ્રાપ્ત થયો હોય ને તે યકિ ॥ અનંત શુભ સંસ્કાર જે ને લાગ્યા હોય તેને જ પ્રગટ ભ
ગવાન નું સ્વરૂપ ઓલવાય છે ॥ કેમ કે આલોક માં પળ માઈ ક પદાર્થ જે દ્રવ્ય દિરામણિ ઓમોતિ તેના પાર રચું પળ કોઈ
ક ધિર લૂથો ડા છે ॥ તો માયા પરાવા જે પરમાત્મા દિવ્ય મૂર્તિ ભગવાન તે પોતાનું એ શ્ર્વ્ય છપાવિ ને અનંત જિયોના કલ્યા
ણ ને અર્થ મનુષ્ય જેવા થાય છે ॥ તેને અજ્ઞાનિ જિવ કેમ ઓલ રિયા કે ॥ માટે જે નું સ્ક્રમ સંસ્કાર કરિ ને અંતઃકર્ણ શુદ્ધ થયું છે
॥ તેને જ પ્રગટ સ્વરૂપ ઓલવાય છે ॥ હવે તેને ઓલવાય નિ રિત કહિયે છિયે જે તે કે ધિરિ તે ઓલ રહે છે ॥ તો આત્યંતિક
જ્ઞાન જે નિ પાસે હોય ॥ તે જ્ઞાન ને સાંભલિ ને સાક્ષાત્કાર બ્રહ્મરૂપ થઈ જવાય કહેતાં અક્ષરના સાધર્મ્ય પણાને પામિ જવાય ॥
તે જ્ઞાન ને સાંભલિ ને સ્ક્રમ સંસ્કાર વાલ્યાણ જે મુમુક્ષુ તેને મનુષ્ય મૂર્તિ ને વિષે સર્વોપરિ પુરુષોત્તમ પણાનો નિશ્ચય થાય
છે ॥ કેમ કે એવું જ્ઞાન ભગવાન વિના વિજા કોઈ મનુષ્ય પાસે હોય નહિ ॥ હવે તે જ્ઞાન ને કહે છે કે ભગવાન ના સ્વરૂપ નું જ્ઞા
ન બે પ્રકાર વું છે ॥ તેમાં એક કારણ જ્ઞાન છે ॥ ને એક કાર્ય જ્ઞાન છે તેમાં જે કારણ સ્વરૂપ છે ॥ તે તો અરવંડ ને પૂર્ણ ને અદ્વૈત છે
ને સદાય માયા પર છે ॥ અને તે જે ભગવાન છે તેના સ્વરૂપ ના જ્ઞાન ને જે પામે છે ॥ તો તે પામનારો જે જ્ઞાનિ તે માયા પર થાય છે
॥ અને માયા પરણો જે મુક્ત તે ભગવાન ને વિષે સર્વ વિશ્વ ને જુવે છે ॥ ને સર્વ વિશ્વ ને વિષે ભગવાન ને જુવે છે ॥ તે કે ધિરિ તે જુ
વે છે તો ઉત્પત્તિ સ્થિતિ ને પ્રલય તે પ્રનાલિકા યે જાણે છે ॥ હવે તે જ્ઞાન કહે છે ॥ જે સૌના કારણ ને પરાત્પરાવા જે ભગવા
ન તે જે તે ઉત્પત્તિ સમે અક્ષરમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે અક્ષર રૂપ ભગવાન દેખાય છે ॥ ને પોતે નિધિ દેશાતા ॥ અને અક્ષર રૂપ
ભગવાન જ્યારે પુરુષમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે પુરુષ રૂપ ભગવાન દેખાય છે ॥ ને ત્યારે અક્ષર ને પુરુષોત્તમ ભગવાન બે નિધિ દેશ

શ્રામુચ
સિદ્ધાંત
॥ ૬૩ ॥

તાને એકલો પુરુષ જ દેવાય છે ॥ અને તે પુરુષ જે તે પ્રધાન પુરુષને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે એકલો પ્રધાન પુરુષ દેવાય છે ॥ અને પુરુષાદિક ભગવાનના સ્વરૂપ દેવાતાં નથી ॥ અને પ્રધાન પુરુષ રૂપ ભગવાન જે તે જ્યારે મહત્ત્વને વિષે પ્રવેશ કરે રહે ॥ ત્યારે મહત્ત્વ રૂપ ભગવાન દેવાય છે ॥ ને પ્રધાન પુરુષાદિક નથી દેવાતા ॥ અને મહત્ત્વ અહંકારને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ ને અહંકાર આકાશને વિષે પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે અહંકારાદિક કોઈ દેવાતા નથી ॥ ને આકાશ એકલો દેવાય છે ॥ અને આકાશમાં વાયુ પ્રવેશ કરે છે ॥ ત્યારે વાયુ એકલો દેવાય છે ॥ ને આકાશાદિક નથી દેવાતા ॥ અને વાયુ થકિ અગ્નિ થાય છે ॥ ને અગ્નિ થકિ જલ થાય છે ॥ ને જલ થકિ પૃથ્વી થાય છે ॥ અને પૃથ્વી થકિ અનંત પ્રકારની ઔષધિ થાય છે ॥ અને તે ઔષધિ થોડકી અનંત કોરિ પિંડને બ્રહ્માંડ થાય છે ॥ એવિરિતે ત્યતિ નિ સમાપ્તિ છે ॥ એવિરિતે ॥ સર્વેના કારણને આધાર પળે ભગવાન સર્વ વિશ્વમાં રહ્યા છે ॥ અને તે વિશ્વમાં રહ્યા થકા સર્વ વિશ્વનો લય પોતાને વિષે કરે છે ॥ ત્યારે ભગવાનને વિષે વિશ્વ કારણ પળે રહે છે ॥ જેમ માલાના મળકાને વિષે દોરો રહ્યો છે ॥ અને દોરાને વિષે મળકાર રહ્યા છે ॥ તેમ અન્યો અન્ય ભાવે કરિને વિશ્વમાં અંતર્યામિ પળે ભગવાન રહ્યા છે ॥ અને ભગવાનમાં વિશ્વ કાર્ય પળે રહ્યું છે ॥ એવિરિતનું જે જ્ઞાન તે કાર્ય સ્વરૂપ ભગવાનનું છે ॥ ને તેનું જ્ઞાન જે ને સિદ્ધ થાય તે જે તે પુરુષના સાધર્મ્ય પળે પામે છે ॥ ને તે પુરુષ કેવો છે તો અક્ષર રૂપ ભગવાનનું કાર્ય સ્વરૂપ છે ॥ અને જગતનું કારણ રૂપ છે ॥ અને સર્વેના કારણના કારણને અક્ષર તિતે એવા જે માયા પરમાત્મા તેના સ્વરૂપનું જ્ઞાન સાક્ષાત્કાર થાય ત્યારે નિરગુણ અક્ષરના ભાવને પામિને સર્વોપરિકારણ રૂપ એવા જે પ્રત્યક્ષ પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જ એક તેને દેવાય છે ॥ પળે તે વિના જમતનું કાર્ય કારણ કાંઈ દેવાતું નથી ॥ જેમ સૂર્ય વડે જ્ઞાંત્રી વાંદે રવાય છે ॥ તે જ્ઞાંત્રી વાંમિ થાય છે ॥ ને સૂર્ય સત્ય છે ॥ તેમ આત્મંતિક પ્રલયનું જે જ્ઞાન તેને જે જાણે છે ॥ તેને જગતમિ થાય થઈ જાય છે ॥ ને પરમેશ્વર સત્ય દેવાય છે ॥ અને એવિરિતના જ્ઞાનને પામિને પરમ સ્વરૂપ જ્ઞાંત્રીને પામે છે ॥ હવે તેનું જ્ઞાન કોણ કરાવે છે ॥ ને તે જ્ઞાન કેમ છે ॥ તો જેમ હિરે કરિને હિરોધિ થાય છે ॥ તેમ ભગવાનના સ્વરૂપનું જ્ઞાન ભગવાન વતે જ થાય છે ॥ હવે તે કેમ જ્ઞાન કરાવે છે ॥ કે સર્વેના કારણ એવા જે ભગ-

રોઈ શાસ્ત્ર
સિં ૪૬

॥ ૬૩ ॥

વાનતેજેતેપ્રથમમુમુક્ષુનેપ્રથિનિદ્રાષ્ટિકરાધિનેસર્વપદાર્થનેપૃથ્વીરૂપદેશ્યાહેછે॥જેપૃથ્વીછેતેજલનાએકઅંશથકિથઈછે॥
માટેતેપૃથ્વિતેજલનેવિષેલયકરિનેસર્વપદાર્થનેજલમયદેશ્યવું॥અનેજલઅગ્નિનાએકઅંશમાંથિરૂપન્યુંછે॥તેજલનેઅગ્નિને
વિષેલયકરિનેઅગ્નિનિદ્રાષ્ટિનેપામિનેસર્વપદાર્થનેઅગ્નિરૂપદેશ્યવું॥અનેઅગ્નિવાયુનાએકદેશમાંથિરૂપન્યોછે॥તેનેવાયુમા
લયકરિનેવાયુનિદ્રાષ્ટિનેપામિનેસર્વપદાર્થનેવાયુરૂપદેશ્યવું॥અનેવાયુઆકાશથકિરૂપન્યોછે॥તેનેઆકાશમાલયકરિને
આકાશનિદ્રાષ્ટિનેપામિનેસર્વપદાર્થનેઆકાશરૂપદેશ્યવું॥અનેઆકાશઅહંકારથકિથયોછે॥તેનેઅહંકારમાલયકરિ
નેસર્વપદાર્થનેઅહંકારમયદેશ્યવું॥અનેઅહંકારમહત્ત્વથકિથયોછે॥માટેતેનેમહત્ત્વનેવિષેલયકરિનેસર્વપદાર્થનેમ-
હત્ત્વમયદેશ્યવું॥અનેમહત્ત્વપ્રધાનપુરુષથકિથયોછે॥તેનેપ્રધાનપુરુષનેવિષેલયકરિનેસર્વપદાર્થનેપ્રધાનપુરુષ
પદેશ્યવું॥અનેપ્રધાનપુરુષમૂલપ્રકૃતિપુરુષથકિથયોછે॥માટેતેનેપ્રકૃતિપુરુષમાલયકરિનેસર્વપદાર્થનેપ્રકૃતિપુ-
રુષમયદેશ્યવું॥અનેપ્રકૃતિપુરુષછેતેજગતનાકારણછે॥તેકારણરૂપવાજેપ્રકૃતિપુરુષતેજેતેચિદાકાશચૈતન્યમય
આવુજેઅક્ષરબ્રહ્મરૂપભગવાનનુંધામતેવાઅનંતપુરુષનુંકારણછે॥તેપુરુષનેઅક્ષરનેવિષેલયકરિનેતેપુરુષનેઅક્ષર
પદેશ્યવો॥અનેઆવુજેઅક્ષરબ્રહ્મતેનેપોતાનુંસ્વરૂપજાણિને॥પોતાનેમત્યાવાજેપ્રત્યક્ષપરમાત્માદિવ્યમુર્તિતેનાસ્વરૂપ
નુપ્રતિલોમદ્રાષ્ટિકરિનેનિરંતરધ્યાનકરવું॥પછીતેધ્યાનકરતાંકરતાંતેનાદોષનાંબિજબલિજાયછે॥તેતેદિવ્યઅ-
વ્યયનેપામેછે॥તેદિવ્યઅવ્યયનુંશૂંલક્ષણછે॥તોવાહ્યતથાઆભ્યંતર॥અનેઅન્યયતથાવ્યતિરેકભેદરહિતજેદ્ર-
ષ્ટિતેજદિવ્યઅવ્યયનિદ્રાષ્ટિજાણવિ॥અનેતેવિસિદ્ધદ્રાષ્ટિનેજેપુરુષજેનાઉપદેશકરિનેપામ્યોછે॥આવોજેઉપદેશદાતા
પુરુષતેતોસ્વયંપરમાત્માછે॥અમસિદ્ધદ્રાષ્ટિવાલોપુરુષદેશ્યછે॥આવીરીતેપરમભક્તિ॥અથવાપરમજ્ઞાન॥અથવાપરમધર્મતે
જેનેપુરાંથયાછે॥તેજમનુષ્યમુક્તિનેવિષેસર્વોપરિપુરુષોત્તમપણાનોનીશ્રયકરેછે॥તેબિજાજેછેતેનેતોજેનેજેટલિબુદ્ધિ
નેજેનેજેટલોધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યસિદ્ધથાયછે॥તેતેટલાભગવાનનેજાણોછે॥તેતેનેસાધનદસાચાલોજાણયો॥અને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६५ ॥

પ્રથમ કહ્યો તેને સિદ્ધ દશાવાલો જાણવો ॥ એ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો નિશ્ચય થવાનિરિત્ય છે ॥ અને એ બોનિ
શ્ચય જેને પાય છે ॥ તેને પંચ વિષયની વાસના રહિ જાય છે ॥ અને એ અમારો રહસ્ય છે ॥ ને એ વાત જે જાણે છે ॥ તેને કાર્કશ્ય
જાળુ રહે તુ નથી ॥ એ સિદ્ધાંત છે પણ એમાં કાર્કશ્ય સંકાનથી ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુખ્ય સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૧૧ ઓગણિશે ૧૨૬ શોલના કારતગણદિ ૧૯ પુન્યમનેદિવસમદારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીરોઈશાલામધ્યે ॥ ઓઢ્યા ભગવાનજીલ્લાક્ષિરામનેપેરદક્ષણાદેબારોરડાનિઓસરિ-
માંગાદિતકિયાનરવાવિનેદોલિયાડુપરવિરાજમાનહતા॥ અનેસર્વજરિયાનિવસ્ત્રધારણકસાંહતાં॥ નેપુષ્પનાદારક-
ઠમાંધારણકસાંહતા॥ અનેપોતાનામૂરવાર્વિંદનિઆગલસાધુતથાષણાકહરિભક્તનિસમાભરાઈનેવર્તિદાનિ॥ પછેમ-
હાપ્રભુજિબોલ્યાજેમૂલમાયાછેતેજિવનિબુદ્ધિરુપેથઈછેતેજિવબુદ્ધિદ્વારાયેકરિનેદ્વિયોઅંતઃકર્ણકરિનેઆવિશ્વનાવિ-
ષયનેમોગવેછે॥ તેવિષયવાસનાયેકરિનેજન્મમરણનાદુઃસ્વનેપામેછે॥ અનેઆચિરિતેદેવતાપણબુદ્ધિનેવિષેજોડાણાથકાં-
ચવિષયનિવાસનાએકરિનેજન્મમૃત્યુનેપામેછે॥ અનેબ્રહ્મપણબુદ્ધિનેવિષેજોડાણોથકોજન્મમરણનેપામેછે॥ અનેવૈરા-
જપુરુષપણબુદ્ધિનેવિષેજોડાણોથકોપ્રાકૃતપ્રલયનેવિષેનાશપામેછે॥ અનેતેવિરિતેમહતત્વાદિકચોચિજ્ઞતત્વતથાપ્રધા-
નપુરુષાસર્વબુદ્ધિનેવિષેજોડાણાથકાસર્વપ્રાકૃતપ્રલયમાનાશપામેછે॥ અનેપ્રકૃતિપુરુષપણજ્યાંસૂધિબુદ્ધિનેવિષેજો-
ડાણોછેત્યાંસ્કથિસંતાપનેપામેછે॥ અનેજ્યારેબુદ્ધિથકિપ્રતિલોમદ્રષ્ટિકરિનેપોતાનુંસ્વરૂપજેઆત્માતેરૂપથઈનેપરમા-
ત્માનેચિશેજોડાયછે॥ ત્યારેજન્મમરણનાદુઃસ્વથકિમુકાયછે॥ તેપરમાત્માઆત્માનાપ્રકાશકછે॥ તેજપોતેપરમાત્માક્રપા-
કરિનેમનુષ્યરૂપેથઈનેપોતાનેમહેતથાપ્રગટભગવાનનાઆકાંતિકપંચવિષયનાત્યાગિસંતતેમહેનેતેજ્યારેજ્ઞાનઆપિનેવુ-
દ્ધિનેનિરુણભાવનેપમાડેછે॥ અનેજ્યારેબુદ્ધિનિરુણભાવનેપામેછેત્યારેદ્વિયોઅંતઃકર્ણમાંપ્રકાશથાયછે॥ નેમાઈ-
કજેપંચવિષયનિવાસનાતેહલિજાયછે॥ નેસદ્સ્વરૂપજેપોતાનાઅરવંડાનંદબ્રહ્માનંદાવુંજેઅક્ષરબ્રહ્મતેપોતાનુંપો

रोईशालुं
सि. ५७

॥ ६४ ॥

તાનેદેશાયછે॥નેતેનાપ્રકાશાવાજેપરમાત્માતેપોતાનેજેસાક્ષાત્કારમલિનેજ્ઞાનઆપ્યું॥તેજઆત્માનેવિષેદિવ્યરૂપમૂર્તિ
માનયકાદેશાયછે॥ત્યારેજજિવનોમોક્ષથાયછે॥નેજન્મમરણનેપામતોનધિ॥

૩૥ ॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥

॥સંવત્ ૧૯૧૭ ॥ઓગણિશે ૧૬ ॥શોલનાકારતગવાદે ૧૫૬ ॥

મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીરોડવાલામધ્યે ॥ઓદ્યાભગવાનજિત્યશ્ચિરમનેઘેરદક્ષણાદેવારચોરડાનિઓસરિમાંદો
લિયાડપરબિરાજમાનથયાદતા ॥નેસર્વસોનેરિવસ્ત્રધારણકર્યાંદતાં ॥અનેપુષ્પનીઆભૂષણધારણકર્યાંદતાં ॥અનેપોતાનાસુસ્થા
વિંદિનિઆગલસાધુતથાઘણાકદારિભક્તનિસમાભરાઈનેબેઠેહતિ ॥પછેઅક્ષરમુક્તાનંદસ્વામિયેપ્રભુપુણ્યું ॥જેદેમહારાજજિવ
નેજેવિપરોક્ષભગવાનનેવિષેપ્રતિતિહોય ॥તેવિપ્રત્યક્ષભગવાનનેવિષેપ્રતિતિહોય ॥તેનદ્વાંલક્ષણદોયતેરૂપાકરિનેકહો ॥
પછેમહાપ્રભુજિવોલ્યા ॥જેજેનેપરોક્ષનાજેવિપ્રતિતિ ॥પ્રત્યક્ષનેવિષેદોયતેનેપંચવિષયનિયાસનાનિરમૂલથર્દનેજાયછો ॥અનેમં
તરમાંસદાયતેનેજ્ઞાન્તિચરતે ॥અનેતેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનાજેમનુષ્યચરિત્રતેનેવિષેકોઈકાલેસંશયથાયનહિ ॥કેમકેમ
ગવાંનનાચરિત્રસર્વેશાસ્ત્રમાંલખ્યાંછે ॥તેમતેવાંભગવાન ॥ચરિત્રકરેતેસ્વર્ગતેનેકલ્યાણકારિજમાસે ॥નેતેમનુ
ષ્યચરિત્રનેઅલોકિકજાણેઅનેઅર્મસમજેજેભગવાનતોસદાયઅસંગિછે ॥નેમાયાપરછે ॥પણતેતોકૃપાકરિનેજિવોનો
કલ્યાણનેઅર્થેભગવાનમનુષ્યનાજેવાંચરિત્રકરેછે ॥આવિરિતેભગવાનનોઅતિશેમહિમાસમજે ॥જેમડુદ્ધવજિનેપરો
ક્ષનાજેવિશ્રીકૃષ્ણનેવિષેપ્રતિતિહતિતોભગવાનજ્યારેકુબજાનેઘેરગયાત્યારેડુદ્ધવજિનેભેગાતેડિગયા ॥નેડુદ્ધવજિને
બાહારબેસાસ્યા ॥નેપોતેકુબજાનાઘરમાંત્રણદિવસસ્કધિરહ્યા ॥પણડુદ્ધવજિનેલેશોમાત્રસંશયથયોનહિ ॥અનેકુબજા
નોઅતિશેમહિમાજાણ્યોજેઅહોણનાંમોટાંભાગ્યજેભગવાનતેનેવશથઈનેતેનેઅલોકિકસ્ત્રવઆપ્યું ॥અનેજ્યાંજ્યાંશ્રી
કૃષ્ણજતાત્યાંડુદ્ધવજિનેભેગાતેડિજતા ॥અનેડુદ્ધવજિનેજ્યારેગોકુલમાંકલ્યાત્યારેગોપિયોસંગાથેભગવાનનેજેજેલિ
લાકરિહતિ ॥તેગોપિયોનામુરવથકિસાંભલિનેડુદ્ધવજિગદગદકંઠેથઈગયાનેગોપિયોનોઅતિશેમહિમાસમજ્યા ॥

श्रीसुख
सिद्धांत
॥६९॥

ने भगवाननोपपागोपियोनां वचनसां भलिने महिमा पणो समजाणो ॥ ने पोते गोपीयोना चरणनीरजने माथे चढावि ॥ पण उद्धव
जिने भगवाननामनुष्यचरित्रजो ईने कोई दिवस संशय थयो नहि ॥ अने पंचविषयना लिधा पण उद्धवजि लेवातानहि ॥ ऊ
ने श्रीकृष्णजरासिंधिनागने समुद्रना बेटमां जई नेरह्या ॥ अने द्वारका मां पण अनंत प्रकार नि लिखा करता ॥ ते कोई कनि
दिकरि ओहरण करी लायता ॥ तथा कोई कनि स्त्रियो लेई आवता ॥ एविरिते घणाक प्रकार नि क्रिया ओखो कना दिठामा
अजोग्य जे विकरता तो पण उद्धवजिने लेइ शमात्र संशय थयो नहि ॥ अने दिवसे दिवसे श्रीकृष्णने विषे अलौकिक महिमा समजता
गया ॥ अने ज्यारे यादवा स्थल करि ने श्रीकृष्ण स्वधाम जवाना थया त्यारे पण पोतानुं जेरहस्य ज्ञान हतुं ते उद्धवजिने आप्युं ॥
ने श्रीकृष्ण एम कहुं जे उद्धवजि छे ते अमारा अनन्य भक्त छे के म के मारा चरित्रने विषे कोई दिवस संशय थयो नहि ॥ अने वली
रामा अवतार मां रामचंद्रजिने विषे शिवजिने परोक्ष नजेवी प्रतितिहति तो ॥ ज्यारे सिता नुं हरण थयुं त्यारे रघुनाथजिने वनमां
रोता दिठा तो पण शिवाजिने संशय थयो नहि ॥ ने अलौकिक महिमा जाणिने जय सच्चिदानंद कहिने शिवजिये उद्धवतक स्या ॥
अने सतीने जो निश्चय न होतो तो संशय थयो पछे पारखुं लेवा सारु आग लजई ने बेग ॥ ते जो बिजाजिव जे वाहरो तो हुं मां मोह-
पामरी ॥ पण एतो महाब्रह्मचारिना पण ब्रह्मचारि छे ॥ ते मोहपाम्या नहि ॥ ने एम पुंछ पुंजे माताजि बेहेन तमे एक लां कयां थि ॥
पछे तो सति लाजु पामिने सिवजि पासे आयां ॥ त्यारे शिवजिये ते नो त्याग कसो ॥ पछे सति अतिशो संतापने पाया ॥ अने
बलिहनुमानजिने जो परोक्ष नजे विप्रतिरघुनाथजिने विषे हति तो ज्यारे पोते हनुमानजि लंकामां गया त्यारे सिताजिने स्वो
लवा सारु अनंत प्रकार नि स्त्रियो जोई ॥ पण कोई रिते ते स्त्रियो मां मोहपाम्या नहि ॥ अने ज्यारे लक्ष्मणजिने मोरछा आवि ॥
त्यारे रघुनाथजि मनुष्यानि पेठे रोया पछे ते भेगि सर्वे संन्यापण रोया लागि त्यारे पण हनुमान रोया नै दुंगर मां जेने औषधि लावि
ने मोरछा उतारि ॥ तथा अधिराते अहिराघण आविने राम लक्ष्मण बेने हरि गयो त्यारे पण सर्वे संन्याय लोपात करवा
लागि ॥ ने भयभित थई गई पण हनुमानजि भयभीत थया नहि ॥ पछे विभीषणने पुछुं त्यारे तेणे कहुं जे एवो तो अहि

रोई शां
सिं ५८

॥६९॥

रावणागामां रंहे छे ॥ ते लई गयो दूरो ॥ पछे हनुमान जि सो धता सो धता त्यां गफामां गया ने ते साथे युद्ध करि ने राम लक्ष्मण बेने
 मुका व्याए विरित नारघुनाथ जिना अनंत मनुष्य चरित्र दिठां ॥ पण हनुमान जि ने संशय थयो नहिं ॥ अने सर्वे चरित्र दिव्य जणायां
 अने एम समजता जेरघुनाथ जि ती सदाय असंगि छे ने माया परछे अने करताहरता छे ॥ ने एतुंज क र्युं सर्वे थाय छे ॥ तो पण पोता
 ना दिव्य भावने छ पावीने कृपा करिने अनंत जियो ना कल्याण करवाने अर्थे मनुष्य निपेटे वरते छे ॥ एम जाणि ने हनुमान जि
 सेवा करताहता ॥ अने रघुनाथ जि पण हनुमान जि उपर अतिशो प्रसन्न थया ॥ अने वलि जे ने जे ने परोक्ष ना जे विप्रत्यक्ष ने वि-
 षे प्रति ति होय ॥ तो तेनु वचन की ईरिते लै शमात्र लोपाय नहिं ॥ अने तंन मंन धंन सर्वे भगवान परायण करिराखे ने भगवा-
 न ना जे जे आश्रित होय ते नो मदि माबहु समजे ने ते नो दास थईने वरते ते पण तुलसिदा से कह्यु छे ॥ तुलसिदा के मुख से
 ॥ भूत्ये युनिक शेराम ॥ ता के पग कि पे निधा ॥ मेरे तन कि चाम ॥ १ ॥ ए विरित ना लक्षणे युक्त जे होय ते ने परोक्ष ना जे विप्रत्य-
 क्ष ने विषे प्रति ति वालो जाणवो ॥ अने ए विरिते जे ने परोक्ष ना जे विप्रत्यक्ष ने विषे प्रति ति आविते सर्व साधन ना अंत ने पा मि-
 र हो छे ॥ अने ते ना संग थकि अनंत जिय ना दुधार थाय छे ॥

॥ इति श्री मुखसिदांत समाप्तः ॥

श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥ संवत् १९ ओगणिशो १६ शोलना कार्तिक यदि २ विजने दिवस महाराज श्री हरि
 कृष्ण भगवान गाम श्री रोई शास्त्रामध्ये ॥ ओझा भगवान जि लक्ष्मिराम ने घेर दक्षणा देवार ओर डानि ओ सरि मांदो दियाय
 पर विराजमान थया हताने सर्वे सो ने विस्त्रधारण कस्यां दतां ॥ ने कंठ मां पुष्प ना दार शो भिर ह्याहता ॥ ने पोताना मुखार्थि
 नि आगल साधु तथा घणा कह रि भक्त नि सभा भराई ने बेठि हति ॥ पछे महा प्रभु जि सर्वे हरि भक्त प्रत्ये बोल्या जे बे प्रका-
 रनुं सरव छे ॥ ते मां एक अविनाशि सरव छे ॥ ने एक नाशवंत सरव छे ॥ हवे अविनाशि सरव ते कियुं ॥ तो आत्माने परमात्मा
 संबंधि जे सरव छे ॥ ते अविनाशि सरव छे ॥ ने ते सरव के युं छे तो अरयं शनंदा ॥ ब्रह्मानंद एयुं अद्भुत अलौकिक सरव छे
 ॥ अने जे माई क सरव छे ते तो नाशवंत छे ॥ ने तुच्छ छे ॥ ने कोटि कोटि क्लेश युक्त छे ॥ ने ते सरव ने जे वासना वा लाजि वछे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६६॥

ते सुख माने छे ॥ जे मविष्यामां किडा होय ते विषने खाईने आनंद माने छे ॥ ते मजे बासनावा लाजिब छे ॥ ते दुःखरूप जे म
रुक्क सुख तेने किडा निपेठे सुख माने छे ॥ पण जे निखासनिक छे ॥ ते तो तेने दुःखिया जाणे छे ॥ के म के ते माई के सुखानिके
उतो कोरान कोरि महा दुःख रखा छे ॥ ते दुःख कीयां ॥ तो जे ते विषयने भोगा कर्या पडे ॥ ते मां पण अनंत दुःख थाब छे ॥
अने ते विषय भोग व्याप छे ॥ पण यमपुरी नां दुःख भोग वा पडे छे ॥ तथा चोरासिनां गर्भ बासनां दुःख विषय वासनये
करिने जियने भोग वा पडे छे ॥ अने ते दुःख पकी सत्पुरुष मुकावे छे ॥ त्यारे ते अज्ञानि जिय ते सत्पुरुष नो अय गुण ले छे
जे म अण समजु बालक होय ते अग्निने तथा सर्पने झालवा जाय त्यारे ते निमाना पाडे ॥ तो ते बालक एनि मा उपरि स
करे छे ॥ ते म सत्पुरुष विषय थकि मुकावे छे ॥ त्यारे अज्ञानि जिय बालक निपेठे सत्पुरुष उपरि स करे छे ॥ अने जे म बाल
कने एनि मा अग्नि सर्पने झालवा दे तो ते बालक घणुं दुःख पामेने मरि पण जाय एम जाणिने ते निमा छे ते सुजे ते म यु-
क्तिकारिने ते थि मुकावे छे ॥ पण ते निमाने रिस न थि चडति ॥ के म के मा एम जाणे छे जे एतो अण समजु बालक छे ॥ ते
म बालक जे बाजे वासनावा लाजिब जे ते अज्ञाने करिने ॥ अग्नि सर्प रूप जे पंचविषय तेने भोगवे छे ॥ तेने सत्पुरुष एम-
जाणे छे जे एमा थि एने घणुं दुःख थरोने एना आत्मानुं अति थो भुं थरो ॥ ने जन्म मृत्यु ना दुःख ने बारं मयार पामरो ॥ अने म
नुष्य देह मा एने ज्ञान थरो ॥ पण पछे पशु पंखि झा उपहाउना अवतार मा ज्ञान थाय एम न थि ॥ एम जाणिने तेने आग्रह क
रिने उपदेश आपिने विषय थकि मुकावे छे ॥ अने बासनावा लाजिबने तो विषय मुकया बहुज कठण पडे छे ॥ तो पण सत्
पुरुष अनंत प्रकार ना उपदेश आपिने मुकावे छे ॥ अने पंचविषय थि जिबने मुकाववाने पण सत्पुरुष जस मर्थ छे ॥ पण
बिजा जिय कोई विषय मुकाववाने समर्थ न थि ॥ के म के सर्वे जिय छे तेने तो अनादि निज विप्रित भावना छे ॥ अने पर
मेश्वर निदिशा तो जिवे दोठि जन थि माटे ते मारगे कोई जिब पोतानि मेले चालवाने समर्थ न थि ॥ जे मनाना छोकरा-
ओने पोतानि मेले विद्या भणवानि दीछा थति न थि ॥ ने तेने तो तेना मा बितर तथा विद्या नो भणाय नारो मेहे तो जि

रोई शांता
सि० ४९

॥६६॥

તેજો છોકરાઓને આશ્વર્ય કરીને મળાવે ॥ ત્યારે જ છોકરાને વિદ્યા આવે છે ॥ ને વિદ્યાનું પાત્ર થાય છે ॥ ને ત્યારે તેને પ્રથમ ની અમળપ
 ગાનિજે સ્થિતિ તેમ હાદુઃસ્વરૂપ જાણે છે ॥ અને વિદ્યા થાય કિજે જ્ઞાન પામ્યો તેને વિષે જ પરમ આનંદ માને અને એમ સમજે જે મારે વિ
 દ્યાન આવડિ હોત તો મૌરિ આયુષ્ય કેમ જાત ॥ માટે મેહે તાજિનો ને મારા માવિતરનો દુઃકેટલો એક પાડુ માનું ॥ અને એ ઉપકાર
 રમારા થિતો કોઈ રિતે વાલિ શકાય એમ ન થિ ॥ તેમ મેહે તાજિને ઠેકાણે તો સત્યુરૂપ છે ॥ ને માવીતરને ઠેકાણે સત શાસ્ત્ર
 નાં વાક્ય ॥ તેજે તે સત્યુરૂપના મેલા પનાં કરાવનારા છે ॥ અને વિદ્યાને ઠેકાણે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને ભક્તિ તે છે ॥ ને જેને
 આત્મંતિક બ્રહ્મ વિદ્યા કહે છે તેજેને અનંત જન્મના સ્ક્રમ સંસ્કાર હોય તેને સિદ્ધ થાય છે ॥ કેમ કે વાસના ચાહ્યા જિવને
 તેથી કોઈ બિજુ સાધન કરૂં ન થિ ॥ અને આત્મંતિક જ્ઞાન જેને સીદ્ધ થયું તે નિજ વાસના રહે છે ॥ અને ત્યારે જ સકામ
 પળું રહે છે ॥ ને ત્યારે જ અલોકિક સ્ક્રવને પામિ રહ્યો કહેવાય છે ॥ એવિરિતે જિવના સ્ક્રવને જે માયા પર સત્યુરૂપ છે તે
 જાણે છે ॥ જે આવું સર્વોપરિ અલોકિક સ્ક્રવ છે ॥ તે મુમુક્ષુ જિવોને ભાગવત ધર્મના આચરણે કરિને પમાડે છે ॥ અને
 જિવને તો નાના છોકરા નિશાલિયા નિપેઠે જેમ પ્રથમ વિદ્યાનો લાભ ન થિ જણાતો ॥ ને વિદ્યા મળ્યામાં ઘણું કરૂં પડતું હતું
 ॥ તેમ મુમુક્ષુને જ્યાં સ્ક્રધિ પોતાને ભાગવત ધર્મનું સ્ક્રવ ન થિ આવ્યું ત્યાં સ્ક્રધિ તેને કરૂં જે બુંજણાય છે ॥ પણ તે જ્યારે સ
 ત્યુરૂપનો સમાગમ કરશે ત્યારે તેને દિવસે દિવસે વિષય નિવાસના ઘટતિ જશે ॥ ને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ વૃદ્ધિ પામતાં ॥
 જશે એવિરિતે પંચ વિષયનાં મૂલને સદ્ગુરુ રૂપ પ્રગટ ભગવાન કે ભગવાનના સંત છે તે રવાડિને બ્રહ્મ રૂપ કરે છે ॥ જેમ
 અફિળના બંધાણને અફિળ મુકા વ્યાનું કહિયે જે અફિળ રહેવાદે ॥ ને ધિગોલ રવાડ સાકર આપી શું ॥ પણ તેને અ
 ફિળ મુકવું ઘણું કરૂં ॥ કેમ કે ણે અફિળ મોજ સ્ક્રવ માન્યું છે ॥ પણ જે બુદ્ધિ ચાલા છે તે અફિળને મહાદુઃસ્વરૂપ જાણે
 છે ॥ પછે તે બંધાણને ધિરે ધિરે અફિળ મુકાવે છે ॥ તે વિષયી જિવને સત્યુરૂપ સ્ક્રવ નિસ્થિતિયે સત્સંગ મૌરહેવા થિ અ
 તિથી કરૂં ણવો જે મોક્ષ તે સહે જે પ્રાપ્ત કરાવે છે ॥ ને તે મહા અદ્ભુત આનંદને પામે છે અને તે થિ તે સ્થિતિને પામ્યો એવો જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६७

महामुक्ततेपोतानासुखनिनेपोतानिस्थितिनेजाणिनेएममानेछेजेहुंजपरमेश्वरनिनेमोटासंतनिरूपावडैकरिनेम
हासुखियोथयोछे॥अनेअविनाशिऐबुंजेअलोकिकसुखतेनेमेलिनेअसत्यएवुंजेलौकिकसुखतेनेमारेकोईका-
खेइछबुंनधि॥एमजेज्ञाननिस्थितिनेपाम्योएबुंजेज्ञानितेपंचविषयनासुखनेइछतोनाथि॥नेविषयनेदेखिनेग्ला-
निपामेछे॥जेमरणगडामारहेनारोएयोकोईभिलकेबाघरिहोय॥तेकोठाबोरांखाताहोय॥तथाफाटेलांलगुगुं
नेज्यांत्यांपडिरेवुं॥एबाभुंडाहवालेरहेतोहोयनेतेनेकोईकराजामोजमांआधिनेराजआपे॥पछेतेराजनाबैभयने
भोगबेनेराजनेविषमहासुखपांमिनेआनंदमाने॥पछेतेनेकोठांबोरांआदिकमोरनांसुखतेदुःखरूपलागेनेते-
नेसंभारेपणनहिं॥नेक्यारेकसांभरिजाय॥अथवाकोईसंभारिदियेतोअतिहोग्लानिपामिजाय॥तेमजेजेमुमुक्षुहोय॥
तेकोठांबोरांरूपजेमाईकपंचविषयतेनेसंभारेजनहिं॥नेतेनेकोईविषयनोसंबंधथायतोतेनेदेखिनेग्लानिपामीने
अतिउदाशथईजाय॥अनेआत्मारूपथईनेपरमात्माजिपोतानेमल्या॥प्रत्यक्षभगवाननेसंततेनासुखमांजमहागुल
तानरहे॥अनेपोतानेअलोकिकअविनासिसुखनेपमाड्या॥एवाजेसत्पुरुषतेनोमहामोटीउपकारमानेजेमुनेमहादु-
खरूपजेपंचविषयतेथकिमुकाधिनेअभयसुखआप्युं॥माटेमारापरमहितकारिछे॥एमजाणिनेअखंडभक्तिके
रेछे॥अनेतेजसत्यसुखछे॥नेतेविनानांजेमाईकसुखछे॥तेतोअतिशोदुःखरूपछे॥इतिश्रीमु-
खसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९ओगणिशे१६शाल्वी
कार्तिकचदि६छठनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरोईशाल्वामध्येभक्तकोठारियनमालिआणंदजि
नेघेरउत्तरादेबारऔरडानिओसरिमांहोलियाउपरविराजमानथयाहता॥अनेसर्वजरियानिबस्त्रधारणकसांहतांनेपुष्प
नांआमृषणसबैअंगमांशोभिरहाइसांनेपोतानामुखाविंदनिआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनिसभाभराईनेबै
ठिहतिपेछेअखंडानंदस्यामियेपल्लपुष्पुजेहेमहाराजपामरजिवहोयतेआत्यंतिकमोक्षनेकेमपामेपछेमहाप्रभुजि

रोईशाल्व
सि०५०

॥६७॥

बोल्याजे पामर जिव होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवान नो के भगवान ना एकांतिक पंचविषय ना त्या गि संत तेनो संबंध थाय ॥
अने ते मांतेनो जिव अति दृढ हेतु करिने जो डाई जाय तो ते पामर जिवनो अने आदे हे करिने आत्यंतिक मोक्ष थाय अने ते हे-
त पण के बुंधाय ॥ तो जेम संसार मां देह ने देह नां संबंधी मां जीवने जे युद्द हेतु ॥ ने ते मां जे विआत्मा बुद्धि छे ते विगल्य बुद्धि
भगवान ने भगवान ना साधने विषे थाय ते तो ते जिव पामर मटिने मुक्त थाय छे ॥ ने आत्यंतिक मोक्ष ने पामे अने ए बुद्दे
सने आत्म बुद्धि नई होय तेनु तो जन्मांतरे कल्याण थाय छे ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्यामिये कबुं जे हेम हाराज शास्त्र-
मांतो एम कबुं छे जे ज्ञान विना मोक्ष थाय नहि ॥ अने तमे तो कबुं जे हेतु करिने मोक्ष थाय ॥ तं के ईरि ते थाय ते कहो पछे म-
हाराज बोल्याजे पामर ने प्रथमतो ज्ञान थाय ए मनथी ने पामर ने तो अहार मैथुन निद्रा ने भय ए चार वा ननु ज्ञान होय प-
ण तेने सत्पुरुष ने विषे आत्म बुद्धि थाय ॥ ने ते आत्म बुद्धि ये करिने सत्पुरुष नि सेवा करे पछे तेनी सेवा ये करिने ए बुद्द अंत-
करण सुध थाय ॥ अने सुध अंतःकरणे करिने सतगुरु नि सेवा करे छे तेणे करिने एनो जिव बुद्धि ने पाम तो जाय छे ॥ प-
छे एने भगवान ना स्वर्य संबंधी लोभ देखाडिने पामर मां विषयि करे छे ने विषयिने आत्म ज्ञान आपिने भगवान नो महि-
मा देखाडिने इन्द्रियो ने निम मां करा यिने मुमुक्षु करे छे ॥ अने मुमुक्षु ने भगवान नो आलोकिक महिमा देखाडिने पछे तेने ध-
र्म ज्ञान ये राग्य ने महात्मे सहित भक्ति सिध करायिने आत्यंतिक ज्ञान ने पमाडिने मोक्ष करे छे ॥ केनि पेठे के जेम बालक ने
चिंता मणि आवि होय ॥ तो ते बालक चिंता मणि नो महिमा प्रथमतो काई समज तो न होय ने पछे एने चिंता मणि ना पार-
खुं मले ॥ ते बालक ने चिंता मणि नुं ज्ञान आपवा सा रू एने प्रथमतो बदा मनुं ज्ञान करावे छे ॥ पछे पैसा नुं ज्ञान करावे छे ॥
पछे पारस मणि नुं पारखुं शिरय वे पछे चिंता मणि नुं ज्ञान करावे छे ॥ त्यारे तेने चिंता मणि नो महिमा जणाय अने ते महा-
स्तवियो थाय छे ॥ ते म बालक जे वाजे पामर जिव तेने चिंता मणि रूप एवा भगवान ने भगवान ना एकांतिक संत ते
जिवने प्रगट मले त्यारे प्रथमतो काई महात्म समज तो न होय ॥ पछे ते भगवान ना महिमा ना जाण ना रा पंडे भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६८॥

तथा ते भगवाननामहिमानाजगन्नाशाय भगवानना एकांतिकसाधु ते एने ज्ञान करावे छे ॥ ते प्रथमतो वर्णाश्रमनाध-
र्मसंबंधितान आपि ने इन्द्रियो ने नियममा करावे छे ॥ पछे उत्पत्ति स्थिति ने प्रलय तेनु ज्ञान करावि ने वैराग्य आपे छे ॥ ने पछे
आत्यंतिक प्रलयनु ज्ञान करावि ने तेने अक्षर रूप करे छे ॥ अने पछे अक्षर ने विषे सदाय अखंड नित्य विराजमान रावजे
भगवान तेज आप्रत्यक्ष छे ॥ एम महात्मे सदित निश्चय करावि ने आत्यंतिक मोक्ष करे छे ॥ एविरित्ये पामर जिव होय
ने तेने प्रगट भगवान ने विषे अथवा निरयासनिक संत तेने विषे आत्मबुद्धि धाय तो तेनो मोक्ष थाय छे ॥ अने आत्मबुद्धि
न थई होय त्यां सुधि एने ज्ञान थाय नहि ॥ ने ज्ञान विना मोक्ष थाय नहि ॥ माटे प्रत्यक्ष ने विषे आत्मबुद्धि धाय ॥ राजमोक्ष
नु अचल साधन छे ॥ अने विषयि होय ॥ अथवा मुमुक्षु होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवानना संतनो संबन्धन थाय
तो तेनो मोक्ष कोई का छे थाय नहि ॥ केम के केरोनु सरव लेवुं होय त्यां तो ते केरि प्रगटम लेने तेने ओलखि ने जमे ॥
त्यां ते केरिनु सरव आवे छे ॥ अने केरिनु टाणुं न होय ते आबामां तो कारण पणे केरि रहि छे ॥ पण तेने सजे तेर लिखा तो
करिये ने संभार्या करिये तो यते केरि नो स्वाद आवे नहि ॥ केम के जे वस्तु मां सरवर ह्युं छे ॥ ते तो ते वस्तु पासे होय प-
ण ते धिजु दु होय नहि ॥ तेम भगवान कारण पणे तो पिंड ब्रह्मांड मां रह्युं छे ॥ पण प्रगट बिना तेनु सरव आवे नहि ॥
माटे भगवान के भगवानना संत प्रथी उपर प्रगट थया होय ने तेने ओलखि ने तेने विषे निष्काम भाये प्रतिकरे त्या-
रे ज भगवानना सरव ने जिव पामे छे ॥ ते संस्कारि जिव होय अथवा यगर संस्कारि होय पण प्रगट भगवान ने भग-
वानना संतना जीगमां आवि जायने तेने ते माहे तथई जाय ॥ तो तेनो साक्षात्कार मोक्ष थई जाय ॥ अने परोक्ष नि-
मक्ति करतो होया ॥ ने प्रत्यक्ष ने विषे हेतन थाय तो कोई का छे ते जिवनो मोक्ष थाय नहि ॥ केम के परोक्ष भक्ति तो उ-
मात्मानि रवे छे पण चो मास आवि ने बिजन वावे तो निपज आवे नहि ॥ अने उना ले हलहा क्युं न होय ने जे निमसे
रखवुं दार थई ने हलहा क तो जायने बीज थाय तो जाय तो तेने निपज आवे अने उना ले तो बडु रवे छे करि होय पण चो

रोईशालु
सि० ५९

॥६८॥

માસેવાવેનહિતોતેનેનિપજાવેનહિ॥ વેતેભૂષેમરેતેમપરોક્ષભક્તિબહુકરિહોયપણપ્રગટનેનમાનેતોતેનુંકલા
 ણથાયનહિ॥ કેમકેજેનિસારુંભક્તિકરતોહતોનેતેનેજનમાન્યામાટેકલ્યાણકોણકરેતેસારુંજેનેપોતાનાઆ
 ત્માનામોક્ષનોસ્વપહોયતેનેપ્રત્યક્ષજ્ઞાનદાતાજેભગવાનનેભગવાનનાનિરવાસનિકસંવતેનોદૃઢઆસરોકરવો
 નેસાવધાનથઈનેપોતાનુંકામકરિલેયું॥ કેમકેજિયનેસમોઆવયોષ્ણોજકઠળછે॥ તેસમોઆજતમારેઆ
 ઘ્યોછે॥ તેસારુંઅમારેનિપંચધિષયનાત્યાગિણવાજેઅમારાएकाંતિકસંતતેનોસત્સંગકરિનેવાસનારાલિનિ॥
 અમારિભક્તિકરશોતોઅક્ષરધામનેપામશો॥ નેજોવાસનારહિજીતોતમારેનેઅમારેછેદુપડેછેનેદેરાનથશો॥
 અનેઅમેતોચિંતામણિરૂપછિયે॥ જેમચિંતામણિપાસેજઈનેજેચિંતયેતેમથાય॥ તેઅમારિનેઅમારાસંતનીપાસેઆવિ
 નેમાયાનેઈછે॥ તોતેનેમહાદુઃસ્વથાયછે॥ કેમકેમાયામાંતોદુઃસ્વજરતુંછે॥ અનેજોઅમારિપાસેઆધિનેનિષ્કામ
 ભાવરાગિયેનેનિરવાસનિકપણુંઈછેતોમહાસ્તરિયોથાયછે॥ કેમકેનિરવાસનિકથયોતેજભગવાનનિભક્તિએ
 અધિકારિથયોછે॥ તેગીતામાંકહ્યુંછેજે॥ બ્રહ્મસુત્રપસંનાત્માનસોસતિનકાંલક્ષતિસમર્થશુભુતેશુમદ્ભક્તિલ-
 મતેપરાં॥ માટેનિરવાસનિકથવાનાસંકલ્પઅમપાસેઆધિનેકરોતેનિવાસનાદલિજશેનેબ્રહ્મરૂપથઈનેઅરય
 ડસ્તસ્વનેપામસે॥ ॥હૃતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥ ॥શ્રીહરિક્ષ્ણાયનમોનમઃ॥ ॥

સંવત્ ૧૧ ઓગણિશો ૧૬શોલનાકાર્તિકવદિ ૮ અષ્ટમિનેદિવસમહારાજશ્રીહરિક્ષ્ણભગવાનગામશ્રીરોડીશાલા
 મધ્યેભક્તકોઠારિવનમાલિઆણંદજિનેઘેરુત્તરાદેવારોરડાનિઔસરિમાંદોલિયાગુપ્તવિરાજમાનથયાહતાનેસ
 વેસ્વેતચસ્ત્રધારણકર્યાહતાં॥ નેપુષ્પનાદારપદેસ્થાહતાનેપોતાનામુરવાવિંદનિઆગલસાધુતથાષણાફહરિ
 ભક્તિસમામરાર્દનેબેઠિદેતિ॥ પછેમહાપ્રભુજિવોત્યાજેએકજિવનેમગવાનનેમારીચડાવયોતેમાંકેટલુંપુન્યથા
 થયુંછે॥ અનેએકજિવનેભગવાનનામારાધીપાડ્યોતેમાંકેટલુંપાપલાગેછેતોતેનેઅમેકહિયેછિયેજેએકજિવનેભગ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६९॥

यानसन्मुखकस्योदोयतोकोटिब्रह्मांडनाजिवमरिजतादोयनेतेनेजिवताराखियेनेतेनुंजेदुपुंन्यथाय॥तेदुपुं
न्यएकजीवनेभगवानसन्मुखकस्यानुंथायछे॥अनेएकजिवनेभगवाननामार्गमांथिपाछोपाड्योदोयतोतेपाडना
रानेकोटिब्रह्मांडनाजिवनेमारिनाखे॥निपापलागेतेदुपुंपापलागेछे॥केमकेतेजिवनेकोटिब्रह्मांडनेविषेजन्मबुं
नेमरबुंपडो॥नेलखचोरासिमांमहाकष्टनेपांमसेतेपापसर्वतेभगवाननामार्गथीपाडनारानेलागेछे॥अनेभगवा
ननेमार्गेचडाव्योतेजिवनेलखचोरासिमांकोटिब्रह्मांडनेविषेजन्मबुंनेमरबुंपडततेदुःखसर्वमरिगयांतेपुंन्यतेने
थायछेमाटेएकजिवनेभगवानसन्मुखकरबामांकोटिब्रह्मांडनाजिवउगास्यानुंपुंन्यथायछे॥अनेएकजिवनेभग
वाननामार्गथीपाडनारानेकोटिब्रह्मांडनाजीवबधायनेमारिनाखेएदुपुंपापलागे॥हवेभगवानसन्मुखकस्योते
नेभगवाननामार्गथीपाड्योते॥तोतेनोउत्तरएभछेजेजिवनेसंसारभोगववानोनेमाईकपंचविषयभोगववानो
उपदेशकरिनेविषयनेभोगवायेछेनेसंसारकरावेछे॥तेनेभगवाननामार्गथीपाड्योजाणवो॥नेएवाउपदेशनाक
रनारानेमहापापलागेछे॥अनेजेजिवनेसंसारनोअनेपंचविषयनोत्यागकराविनेभगवाननेभगवाननासंतविषय
नात्यागितेनेविषेकेतकरावेछेनेतेभगवानसन्मुखकस्योजाणवो॥अनेएवाउपदेशकरिनेविषयथकिनेसंसारथ
किएकजिवनेमुकावेछे॥तेनेमहामोदुपुंन्यथायछे॥पछेमहाराजेप्रध्रसाधुनेपुछुंजेकोईकग्रहस्थदोयनेतेनेअ
मारास्वरुपनोनिश्चयदोयनेअमरंभजनकरतोदोयनेतेनोभाईकेदिकरोतेत्यागिथायत्यारेतेनेघेरलेईजबासा
रुंदायरवडोकरेतोपणतेतोवैराग्यनेपाप्मोदोयतेपाछोघेरजायनहिंकेमकेजेनेसंसारनिउलटिथईतेओकेलुं
पाछुरववातुंनथिमाटेतेतोघेरजायनहिं॥पछेतेसारुंअमारोतेनेअचगुणआवेतथाकोईकपदार्थनेलिधादिधासारुं
भगवाननाभक्तनोअवगुणआवेतथापंचविषयनोएनेरोगदोयनेतेनेभगवानकेभगवाननासंतकहेतोदले
नहित्यारेतेनुंकल्याणथायकेनथायतेकहो॥पछेधर्मानंदस्वामितथाअक्षरमुक्तानंदस्वामियेकहुंजेतेनुंतोक

श्रीश्री
सि०६९

॥६९॥

ત્યાગધાયનહિ ॥ પછે મહા પ્રમુજી બોલ્યા જે અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય છેને અમારું ભજન કરે છે તેના કલ્યાણ નિતમે કેમ નાપ
 ડોહો ॥ પછે ધર્માનંદ સ્વામિયે કહ્યું જે ભગવાનને ભગવાનના ભક્તના અવગુણનું એને પાપ લાગે છે ॥ ને તે પાપે કરિને રાનિક બુદ્ધિ
 ધાય છે ॥ માટે કબુદ્ધિ વાલાનું કલ્યાણ ધાયનહિ ॥ પછે વલિ મહારાજ બોલ્યા જે એનું કોઈ રિતે કલ્યાણ ધાય કે ન ધાય પછે ધર્મા
 નંદ સ્વામિયે કહ્યું ॥ જે એને કોઈક ભગવાનના ભક્તનો વિશ્વાસ હોય ને તેને સંગે કરિને અવગુણ આવ્યો હોય તે ટલિ જાય તો એનું ક
 લ્યાણ ધાય પછે મહારાજ બોલ્યા જે એ સ્તર તો સ્વરોપે બિજિરિત્યે એનો મોક્ષ થાય તે કથિરિત્યે થાય ॥ તો એને અમારા સ્વરૂપ
 નો નિશ્ચય હોય ને તે વિષય નિવાસનાયે કરિને અવગુણ આવ્યા કરે અને અંતરમાં નિશ્ચય હોય તેણે કરિને પરિતાપ પળ ધા
 ય પછે નિશ્ચયને પ્રતાપે કરિને પરિતાપ થતે થતે એ નિશ્ચયનું બુદ્ધિ ટલિ જાય છે ॥ પછે નિરમા નિયદેને સંગમાં આવિને જ્ઞાનને
 પામિને મોક્ષને પામે છે એવિરિતે નિશ્ચયને પ્રતાપે એનું કલ્યાણ ધાય છે માટે નિશ્ચય દ્વંદ્વા રાગિને ભક્તિ કરશે તેનું કલ્યાણ થશે
 ને નિશ્ચય વિના ભક્તિ સુજે ટલિ કરશે પણ તેનું કલ્યાણ થશે નહિ ॥ અને નિશ્ચયનું શું લક્ષણ છે ॥ તે જેને નિશ્ચય હોય તે અ
 મારિ આજ્ઞા રૂપિ જે ધર્મ તે વરાબર પાલતો હોય તેને એમ જાણવું જે નિશ્ચય છે ॥ અને જેને નિશ્ચય ન હોય તેને અમારિ આજ્ઞા રૂપિ
 ધર્મ તે વરાબર પાલતો નથિ ત્યારે તેને એમ જાણવું જે એને નિશ્ચયમાં કસર છે ॥ ॥ શિશી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત ૧૯૧૧ ઓગણિશે ૧૬ શીલના કાર્તિક વદિ ૯ નવમિને દિ
 વસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રોડે શાલામધ્યે ભક્ત કોઠારિ વનમાલિ સ્મરણંદજીને પેર ઉત્તરાદાવારના ઓરડામિ
 ઓસરિમાં ઢોલિયા ઉપર ચિરાજ માન થયા હતા ને સર્વે સોનેરિ વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને પુષ્પના આભૂષણધારણ કર્યા હતાં ને પો
 તાના મુરવાર્ચનિ આગલ સાધુ તથા હરિ ભક્ત નિસામરાઈને બેઠિ દતી ॥ પછે ધર્માનંદ સ્વામિયે પ્રણામ કર્યું ॥ જે મહારાજ
 જિવેને પોતાને મેલે મોક્ષ નિર્દેશ ધાય કે ન ધાય પછે શ્રી મહારાજ બોલ્યા જે જિવેને પોતાને મેલે તો કોઈ કાલે મોક્ષ નિર્દેશ
 ધાય જ નહિ ॥ કેમ કે જિવેને તો અનાદિ નિપંચ વિષયની જડ હોય છે ને કોઈ દિવસ ભગવાનને તો જાણ્યા જ નથિ માટે જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७०॥

वातजाणिनहोय ते निर्दुष्टा के मथाय अने जिवने तो पंचविषय निवासनाये करिने जन्म मृत्यु नां अपारदुःख थया करे छे ॥ मारे ते-
जिवने तो सत्पुरुष रूपा करिने मोक्ष निर्दुष्टा उत्पन्न करावे छे ॥ त्यारे निर्दुष्टा थाय छे ॥ अने भरत जिनि पेठे जे ने पोतानि मेले मोक्ष नि-
र्दुष्टा थाय ॥ ते पण पूर्व सत्पुरुष ज करावे छी छे ॥ ते के धिरे ते सत्पुरुष मोक्ष निर्दुष्टा करावे छे ॥ तो प्रथम जिवने चो विस तत्व ना-
जुदा जुदा विभाग करिने देहने नाशवंत दुःख रूप कहि देखावे छे ॥ ने ते देह संबंधि पदार्थ ने देहनां जे सगां संबंधि ते सर्व ने ज्ञाने क-
रिने त्रोट करि देखावे छे ॥ अने चो विस तत्व धि जुदो एवो जे जियात्माना स्वरूप नुं साक्षात्कार ज्ञान करावे छे ॥ ने ते आत्माने विषे
परमात्मा रखा छे ॥ तेना स्वरूप नुं ज्ञान करावे छे ॥ त्यारे ज जिवने मोक्ष निर्दुष्टा उत्पन्न थाय छे ॥ अने जिवने तो जे मको ईक मां दोष-
ज्यो होय ते पोतानि मेले औषध करिने सा जोधवाने समर्थ नथि मारे तेने तो को ईक वैद औषध आपि ने तेनो रोग मटावे त्यारे तेने अ-
न्न उपर रुचि थाय छे ॥ ने पछे तो अन्न स्वातो पण धराय नहि ॥ ने प्रथम मां दोहोय त्यारे तो अन्न न जरे दिठुं पण गम तुं न होय तेम जिव-
ने पंचविषय निवासना रुपि रोग छे ॥ तेणे करिने मोक्ष निर्दुष्टा थति नथि ॥ ने तेने तो वैद रूपि सत्पुरुष मले ने ते जिवने धर्म ज्ञान
बैराग्य ने भक्ति रूपि औषध आपि ने पंचविषय निवासना रुपि रोग ने टलावे छे ॥ पछे तेने भगवान् भजवाने विषे अतिषे रुचि-
थाय छे ने पछे को ई नोरो व्योरोका तो नथि ॥ जे ममां दो निरो गि थाय ने पराणे खाधानुं मागिले ॥ के म के देह नुं जिवन अभ्यछे ॥ ते
म निरवास नि कथो एवो जे जियात्मा तेना ते जिवन तो परमात्मा छे ॥ अने ते परमात्मा विना क्षणमात्र पण तेणे रदे वाय नहि ॥
अने एवो जे श्रद्धावालो थयो ते तो अक्षर रूप थईने भगवान् नी सेवामां अखंड रह्ये छे मारे प्रगट भगवान् ने भगवान् ना एकांतिक
पंचविषय ना त्यागि संत तेना समागम थकि ज जिवने मोक्ष निर्दुष्टा थाय छे ॥ ने ते जियनो मोक्ष थाय छे ॥ ॥ इति

श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९१॥ अंगणि रो १६ शो रत्ना

कार्तिक वदि १० दशमिने दिवस मद्दारा ज श्रीहरि कृष्ण भगवान् भाम श्रीरोई शाखामध्ये भक्त कोठारि धनमालि आणं दजिने
धैर उत्तरादे बार ओरडानि ओसरि मां खुरसि उपर धिराज मान थया ह्मने सर्व स्वैत वस्त्र धारण कर्त्ता हुतां ने पोताना मुखार्थ दनि

रोई शाखु
सि ५२.

॥७०॥

आगतसाकतथाहरिभक्तनिसमाभराईनेबेठिहतीपछेबवाडिशंभुरामेप्रभपुछुंजेहेमहाराजजिवनेप्रगटभगवानमल्याहो
 षनेतेनोसंगथयोहोयतोपणभगवानभजवामांश्रद्धाथतिनधिनेमोखुनेमोखुरहेवायछे॥तेनुंअंकारणहरो॥पछेमहारा-
 जवोल्याजेएणेमनक्रमबचनेभगवाननोसंगनधिकस्यो॥नेएकलोइंद्रियोयेकरिनेसंगकस्योछेनेतेविषयनेरागेकरिने
 अंतःकरणमांअस्सरभावरहोछे॥माटेतेविषयनेज्यारेसत्युरुषमुकायेछे॥त्यारेतेनेअस्सरभावआविजायछे॥जेमभातदे
 शानोकुबोहोयतेनेउपरपाणिभीदुंदोयनेजोउदुंखोदेतोखारुपाणिआविजायतेमजेनेइंद्रियोमांभगवाननोसंगथयोहो
 यतेनेसत्युरुषजोविषयनेमुकायेतोअंतरनाअस्सरभावेकरिनेइंद्रियोमांसंगथयोहोयतेनेपणालिनाखेछेमाटेइंद्रियोअंतः
 करणनेअनुभवएत्रणेकरिनेजेसंगथायतेजरखरेखरोसंगकयोकहेवायछे॥अनेतेमांइंद्रियोमांसंगथयोकेनेकहेवाय
 तोस्थूलवैराटजेवाभगवानेजाणयातेनेइंद्रियोमांसंगथयोजाणयोअनेअध्याकृतमायानेसुखात्मायातेनेजाणिनेतेथि
 परभगवाननुंज्ञानथयुंहोयतेनेअंतःकरणेकरिनेसंगथयोजाणयो॥अनेप्रकृतिपुरुषनांकार्यनेजाणिनेतेथिपरजेसुद्धचै
 तन्यब्रह्मजेअक्षरतेनेपोतानुंस्यरूपजाणिनेतेनेविषेसदायधिराजमानएवाजेपरमात्माभगवानतेनास्वरूपनुंजेनेज्ञा
 नथयुंतेनेअनुभवेकरिनेज्ञानथयुंजाणवुं॥अनेएवाजेअक्षरधामनाअधिपतिभगवानतेनूपाकरिनेमाराजिवात्मान
 कल्याणनेअर्थपोतानोदिव्यभाव्यछपायिनेमनुष्यजेयाथयाछे॥एमजेअनंतऐश्वर्यनेअनंतप्रतापेयुक्तभगवानतेजभा
 प्रत्यक्षमुनेमल्याछे॥एयुजेनेज्ञानथयुंतेनेसाक्षात्कारभगवाननोसंगथयोजाणवो॥माटेइंद्रियोअंतःकरणअनुभव
 नेसाक्षात्काराचारप्रकारनाज्ञानेकरिनेजेप्रत्यक्षभगवाननोसंगकरेतेनेजरखरेखरोसंगथयोजाणवो॥अनेएवोजेनेसंग
 थयोतेकोईनोरोक्योरोकायनहि॥नेकोईनेशब्देकरिनेमोखोपडेनहि॥अनेसगांसंबंधिनातजातलोकनिलाजआदि
 कजेअनंतप्रकारनिमायातेएनेकोईआवरणकरवानेसमर्थनधि॥नेतेभक्ततोसर्वोपरिस्वरवनेपामेछे॥
 ॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत्१९११ओगणिशे॥

श्रीमुरष
सिद्धांत
॥७१॥

१६॥ शोलना कार्तिकवदि ११ एकादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् ॥ ॥ गामश्री रोईशाखामध्ये भक्तवन
मालिआणं दजिने घेर उत्तरादेवार ओरडानि ओसरिमांदो लियाउपर विराजमान थया हता अने संयेंधै तय रूपधारण करी
हतां ॥ नेपा घमांतो राखटकताहना ॥ ने एक फुलनो गुडदस्त कमल मां धारण करी हतो ॥ ने पोताना मुखा र्धेदनी आ
गल साधु तथा हरिभक्तनि सभा भराई ने वेठिहति ॥ पछे गाम बलदाणा नाशा मुलजि भक्ते महाराज ने प्रभु पुछ्यु जे हे
महाराज एक ग्रहस्थ हरिभक्त छे तेने भगवान ना स्वरूप नो निश्चय तो अडग छे ने भगवान निआता प्रमाणे चरते छे ॥ ने
ते त्यागिनि बरोबर आत्यंतिक कल्याण माने छे ते एनु त्यागिनि बरोबर कल्याण पशे के नहिं थाय ते कहो ॥ पछे महाराज-
बोल्या जे एग्रहस्था श्रम मारह्यो छे ते एने कोई क विषय मारग छे तेणे करिने रह्यो छे ॥ केम के राग बिना तो प्रगट भगवा-
न नो संबंध मेलेने छे ते ग्रहस्था श्रम मार देवाय नहिं ॥ अने ते राग तो आत्यंतिक ज्ञान पा म्यायिना टले नहिं माटे ग्रहस्थ ने पण
संतनो समागम करिने ज्ञान ज रूपाम बुंजोईये ॥ अने पंचविषय निवासना टलिगई होय तेने कोई क प्रारब्ध कर्म ने जोगे करिने ग्र-
ह राश्रम मारह्यो होय ते तो स्त्रियादिक पंचविषय नो त्याग करिने उदास थ कोरहे पण संसार मां लोपाय नहिं ॥ अने ते तो जे मृपुछ
लिखु दोर होय तेने सिंगडे पुछडे झालिने उभुं करे तयारे थाय नेपा छुबे से तयारे पोतानि मेले उठे नहिं ते मजे निरयास निक होय ते तो पु-
छले ला दोर निपेठे सत्संग माधि पोतानि मेले तो संसार मां जवानो संकल्प पण करे ज नहिं अने कोई क देश काल ने जोगे करिने प-
रमेश्वर अथवा मोटा संत ते संसार मां मेले नो ते जाय पण तेणे संसार मार देवाय नहिं ॥ अने जेने कोई क विषय निवासना होय तेने
ते विषय निवासना टालया सारु संतनो समागम करिने ते विषय न दोष जोवा ते मां स्त्रि नो रोग जेने होय तेने एम बिचार करये जे
एखि छे ते क्यां थिबनि छे ॥ ने तेना अंग मां शंभर पुछे ॥ तो दाड मां सनाडियो त्यचारो ममल मुच परसे बोला लोई आदिक नकारि
वस्तु भरि छे ॥ ने यलि स्त्री नो देह के बोछे ॥ तो जे मल घुसं का करयां निरयाल होय ने ते मां हजरो मनुष्य लघु करतो होय ने ते रयाल
अति शोगं धाती होय ॥ ने ते मां लघु करनारी थाय ने करविपडे तो मोह आहुं लुगहुं देईने अभाये जुक्त कर ते मजे न स्त्रि नो राग

रोईशाखु
सि० ५३

હોય તેને સમાયવા સારું અતિશેષાપરુ પને અનંતદોષેયુક્તને નરકમાં લેઈ જવા નિવારિ રૂપ જાણિને અભાષે સહિત રતુ સમે સ્થિનો
 સંગ કરે અને અંતે દેહ સુખ્યા મોર સ્થિનો ત્યાગ કરવો ॥ અને તે વિજરિ તે દ્રવ્યાદિ પદાર્થ તેમાં પળ અનંતદોષને દેરવે જે એક પૈસો મેળો
 કરે તેમાં પળ પનર અનર્થ થાય છે ॥ ત્યારે એક પૈસો થાય છે ॥ અને તે દ્રવ્યને સાચવવું પડે તેમાં પળ કેટલા ભયને વચ્ચે રાડુ ત્યજ થાય
 છે ॥ અને પોતાને તો એક શેર અન્ન દેહ રક્ષણને અર્થે જોઈયે છિયે માટે મુને ધિક્કાર છે જે મગદ ભગવાન નો જોગમેલિને દ્રવ્યાદિક પદાર્થ
 માં બંધાઈ રહ્યો છે ॥ અને જો તે દ્રવ્યમાં મારેવા સનાર હિજ શે તો સર્પાદિક નો મારે દેહ પરવો પડશે ॥ ને મારા આત્માનું અતિશે ધુંડુ થશે ॥
 એમ સમજિને દ્રવ્ય નિવાસના નો ત્યાગ કરે અને તેમજ સારું સારું જે રવાવાનું તેમાં પળ અનંતદોષને દેરવે જે આજિ મને ગત પળ લા-
 ગે છે તથા રવા રવાડું મિટું મોલુ લાગે છે ॥ તે જિ ભતોમાં સનો રો ચો છે ॥ અને ગત્યા ચિકળા રવાદારવારા તેના પ્રમાણના કરનારને
 તેના મુક્તા તો વરુણ દેવ છે ॥ અને જે હું આત્મા હું તે તો સદાય અસંગિ હું તે સારું સારું રવાવે કરિને સ્થિયો થાડું એવો નથિ ॥ અને જે વું તે વું
 રવાવે કરિને દુઃસ્થિયો થાડું એવો નથિ અને દેહમાં જે પ્રાણવાયુ છે તેને તો જે વું તે વું અહાર માન જોઈયે છિયે ॥ માટે સારું સારું રવાવા સારું
 પ્રથા મારિ અણુષણ સારું રવોડું અને કોટિ વરસ સ્ફુધિગત્યા ચિકળા રવાડું તો પળ જિમ્યા દંદિત્વ પ્રથા યાવિ નથિ ॥ અને જો મારે સા-
 રું સારું સ્વાવામાં યા સનાર હે શે તો વિષામાં કિડો થવું પડશે એવિરિ તે વિચાર કરિને સારું સારું રવાવા નિવાસના નો ત્યાગ કરે છે
 અને તેમજ સ્નેહમાં પળ બંધ નરુપિ કોટાન કોટીદોષ દેરવે જે સ્ત્રી છોકરાં સગાં સંબંધિ તેમાં મારે સ્નેહે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સંબંધ
 મુકિને બંધાઈ રહ્યો છે ॥ માટે મુને ધિક્કાર છે ॥ કેમ કે પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સંબંધ છે તે તો અનંત જન્મનાં સક્રત હોય ત્યારે થાય છે તેમ
 ને આજ પ્રાપ્ત થયો છે માટે મારા જેવો કોઈ અણ સમજુ નહિ જે આ જગતનાં સ્ત્રી છોકરાં સગાં સંબંધિ તે કોઈ મેળું આવ્યું નથિ ને કોઈ મેળું
 જવું નથિ ॥ એ તો સૌ સૌ ને સ્વાર્થ મેળાં થયાં છે ને સૌ સૌ નો સ્વાર્થ સરિરે છે ત્યારે રાવ્યાં પળ રહેતાં નથિ ॥ અને આજ પળ મારામાં ધિ સ્વાર્થ
 પડે તો મારું પળ વાંકુ બોલે ને તિરસ્કાર કરે ॥ માટે મુને અજાને કરિને તેમાં સ્નેહ રહિજ શે તો મારે તેના મેળો ચોરા સિમાં જન્મ પરવો પડ-
 શો ॥ એ એકુતરો થશે તો મારે પળ કુતરાનો અવતાર આવશે ને એ ગધેડાં થશે તો મારે પળ ગધેડાનો અવતાર આવશે ને તેવાં દરો થશે તો

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३२॥

मारेपणवांदरानोअवतारआवशे॥एविरितेतेनाभेगाचोरासिमांभुंडाभुंडाअनंतजन्मधरवापडशेकेमकेजेमभरतजीरुषभदेवभग
गवाननापुत्रहृतानेरुषभदेवथकिज्ञाननेपणपाम्याहता॥नेवैराग्येकरिनेराज्यनो त्याग करिनेवनमांगयाहृतानेत्यांजोदयाये
करिनेमृगनांभयांमांस्नेहकसो तो मृगनेसंगेकरिनेमृगथवुंपडुंमाटेजोमारेस्त्रिछोकरांमांस्नेहकरिनेसंसारमांस्त्रोछुं तो
जरुरचोरासिमांतेनेसंगेजन्मधरवापडशे॥केमकेभरतजिनेतोवासनानहोति॥नेकेबलदयायेकरिनेस्नेहहृतो तोपणमृग-
नोअवतारधरीनेरवडयावुंपडुं॥तोमारेवासनायेकरिनेस्त्रिछोकरांमांहुंजोडाणोछुंनेतेमांस्नेहथायतेमांशुंकहवुंएतोथायज
॥नेतेनाभेगाजरुरजन्मधरवापडशेनेमाराआत्मानुअतिभुंडुंथरोएविरितेपापरुपजाणिनेस्नेहनो त्याग करेअनेतेमजमानमां
णकोटानकोटिकलेशदेखे॥जेमानेकरिनेमिथ्याजक्तमांकोकलाजेकरिनेहुंबंधार्द्रहीशतोमारोजन्मरयराबथशेकेमकेम
नुष्यआयुष्यनो तोपलमात्रनोपणनिरधारनथिअनेलोकांजाजेकरिनेहुंसंसारमांबंधार्द्रहिंशतेलोकांनिलाजतोमिथ्याछेके-
मकेआजगतनांस्त्रिछोकरांसांसांबंधिनातजातआदिकसर्वमनुष्यतेज्यांस्तुति तेनोस्वार्थसरेत्यांस्तुतिसारुंसारुंबोखशे
अनेएनोस्वार्थनहिंसरेत्यारेएनांस्त्रिछोकरांसांसांबंधिसौवांकुबोलवालागशेमाटेमिथ्यामोदम्यनामानमांमारोजन्मशा
सारुंग्रथारवरबकरुंअनेआजीवेजगतनेविशेकेटलाकफेराजानादेहधरिनेमोदम्यभोगविछेनेकेटलाकफेरादेवताथ
देवदेवलोकांमोदम्यभोगविछे॥तथाकेटलाकफेराप्रसापईनेप्रसूलोकांमोदम्यभोगविछे॥माटेतेमोदम्यपणनरहिनेतेनुस्त
तेपणनरत्वां॥अनेतेणेकरिनेद्विपणथईनथि॥तोआलोकांनितुंजेविनेअनंतदुरव्येयुक्तएविजेमोदम्यतेक्यांहेवानिछे॥एतेभाशेवतछे
नेमिथ्याभ्रान्तिमोदनेरागतेणेकरिनेमोदम्यलाजआबरुमानिछे॥माटेमिथ्यामानेकरिनेभगवाननासंबंधथीछेदेरहिनेमारोदेहपडेछे तोतेणे
करिनेमृतप्रेतनोअवतारधरयोपडशेनेहेरानथईश॥नेअतिदुरव्यपामिशएविरितेपंचविषयनेदोषेयुक्तविचारकरितेनेतेविषयनेपाप
रुपजाणिनेअनादिनाजिवनाशत्रूजाणनेतेनोसर्वप्रकारेत्यागकरयोनेनिरासनिकश्रवुंएसिद्धांतबारताछे॥केमकेनिर-
वासनिकथयाविनाआत्यंतिकमोक्षथायनहिं॥माटेजरुरनिरयासनिकश्रवुंतेसारुभगवाननाभक्तनेजगतथकिसदय

रोईशातुं
सि०५३

॥१३२॥

उदासरदेयुं॥ अने एविरित नोजे सत्संगि छे ते नि सर्व बासना निरपुल थाय छे ने जो को ई जात नि वासन रहे ने देह मुके तो तेने ज स्त
 जन्म धर्यो पउरो अने पूर्व जन्म नि जे परमेश्वर नि भक्ति नो निश्चय छे ॥ ते तो टल तो नथि ने तेणो करि ने पाछो साध धान थाय छे
 नि धर्म ज्ञान वैराग ने मदा त्मे सदित भक्ति तेने सिद्ध करे छे अने ते योग भ्रष्ट कहे वाय छे ॥ अने एवा योगि ने से हे जे एवा देश काल रु
 डामां जन्म होय छे जे देह ने देह ना संबंधि मां प्रिति होय जन हि अने सत्य साधु ने विषे तेने से हे जे ज प्रिति थया करे एविरित ना जे हो
 य तेने योग भ्रष्ट जाणवाने ते संसार नो त्याग करि ने भगवान ना संबंध मां अरु उर हे छे पण एवा योग भ्रष्ट संसार मां देह ने देह ना संब
 धि ना जोडा व्याजोडा तान थि अने तेने उपदेश ना करनारा साधु ते संसार मां जोडाये तो पण एवा योग भ्रष्ट संसार मां जोडा य नहि ॥
 अने भगवान पोते एम आता करे जे तुं संसार मां रहे ने ता रुं कल्याण करि ॥ तो पण एवा योग भ्रष्ट संस्कारि निरवास निक ही य तेने
 संसार मां रहे याय नहि के म के जे जे ज्ञाने करि ने निषेध कस्यो तेनु पाछु गुहण थाय जन हि ॥ माटे संत नो संग करि ने स्त जे तो हमणां
 तत्काल बासना टालो ने स्त जे तो ग मे ते दिय सटालो पण बासना टालो त्यारे आत्यंतिक कल्याण त्यागि नि बरो बर धरो पण ते-
 धि ना थाय नहि अने आचार ता बाई ओ हरि भक्त होय तेने पण एविरिते बिषय मां होष दुःख देखि ने निरवास निक थयुं ॥ ॥

॥

॥ इति श्री मुरय सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो ममः ॥

॥ संवत् ॥ ११ ॥

ओगणि शे ॥ १ ॥ ईना कार्तिक वदि ॥ १२ ॥ हा दशि ने दिव समदारा ज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री बोटा दम ध्ये पटे ल परम जि
 कल धियाने घेर उत्तरा दे वार ओरडा मां हो लिया उपर विराज मान थया हुता अने सर्व श्वेत वस्त्र धारण कत्या हुतां ने मस्त-
 के गुलाबि रंग नो फेटो बांध्यो हुतो ने पोताना मुखा र्घि दनि आगल साधु तथा हरि भक्त नि सभा भराई ने बे ठि हति पछे मोरार जि
 व्या से प्रश्न पुछ्यु जे देम दारा ज जिय छे ते ज्यारे भगवान ना अवतार थाय छे त्यारे तेनु भजन करि ने निरवास निक धई ने अक्षर
 धाम मां जाय छे ते तो पाछा आवतान थिते के टलाक अवतार थई गया ते मां घणा कजिय धाम मां गया छे अने हजि के टलाक
 भगवान ना अवतार थरो त्यारे पण तेनु भजन करि ने धाम ने पाम से एविरिते जिय ओछा पता जणाय छे अने जिय नवा

શ્રીમુર્ય
સિદ્ધાંત
॥૭૩॥

યતાનધિનેઅનાદિનાછેનેઅવિનાશિછેનેઅજન્માછેતેણિરિતેઓછાથતાથતાતેજિવસંસારમાંધિરવુદિરહેશેકેનહિરવુદિરહે
તેકહો॥પછિમહારાજબોલ્યાજેત્યોએનેહરકરિયેજેભગવાનછેતેનિજડનેચૈતન્યેશક્તિયોછેતેવેશક્તિયોવડેકરિનેજગત-
નિરુત્પત્તિસ્થિતિનેપ્રલયકરેછે॥અનેતેમાંચૈતન્યશક્તિજેજિવશક્તિતેનેવિષેજડશક્તિજેમાયાતેકારણપણેરહિછેઅનેમા-
યાનેવિષેજિવઅનાદિનારહ્યાછે॥તેઅનંતરહ્યાછે॥જેમપૃથ્વીમાંવિજરહ્યુંછેતેમકારણમાયાનેવિષેશ્રુક્ષ્ણિઅવસ્થામાંસ-
ન્મમાર્ગેઅનાદિનાજિવરહ્યાછેતેતોરુત્પત્તિમાંઆવ્યાજનધિ॥નેઆત્યંતિકપ્રલયમાંઅનાદિનાછે॥પણરુદયથયાજનધિકહે
તાંશ્રુષ્ટિમાંઆવ્યા નધિનેતોસદાયમાયામાંનેમાયામાંછેઅનેજ્યારેભગવાનરુત્પત્તિકરવાનિદ્રાધાયત્યારેઅક્ષરસા-
મિદ્રષ્ટિકરેછેકહેતાંપ્રત્યક્ષમનુષ્યસ્વરૂપેબાજેભગવાનતેજેતેમનુષ્યદેહનેધારણકરિરહ્યો૫યોજેપોતાનો૫કાંતિકભક્ત
અક્ષરરૂપતેનેઆત્યંતિકજ્ઞાનઆપેછે॥પછેતેઅક્ષરમુક્તજેતેમુલપુરુષનેજગાડેછે॥કહેતાંવાસનાયાલાજિવછેતેનેજ્ઞાન-
આપિનેતેનેઅનાદિનુજેઅજ્ઞાનતેથકિજગાડેછેપછેતેપુરુષનેવિષેઅનાદિનિજેકારણમાયારહિછેતેજાગ્રતથાયછે॥પછેતે
માયાનેવિષેઅનંતજિવરહ્યાછેતેસર્વેપુરુષનેસંબંધેકરિનેરુત્પન્નથાયછેકહેતાંઅનાદિકાલનાશ્રુક્ષ્ણિરૂપકારણમાયાતેવિ-
ષેજિવરહતાતેનેજાગ્રતકર્યાકહેતાંદ્વિયોમંતઃકરણશ્રજીઆપ્યાંતેશાસાંસ્રજિઆપ્યાંતોધર્મઅર્થકામનેમોક્ષનેઅર્થેસ્ર-
જિઆપેછે॥હવેતેપ્રકૃતિપુરુષથકિઅનંતકોટિપ્રધાનપુરુષથાયછેકહેતાંપુરુષરૂપ૫યોજેવાસનિકભગવાનનોભક્ત
તેનોજેનેસંબંધથાયછેતેસર્વેજિવજાગ્રતનેપામેછેકહેતાંઅજ્ઞાનરૂપિતમજેઅંધકારરૂપમાયાથકિજાગિનેભગવાનનેભ-
જેછેઅનેતેપ્રધાનપુરુષરૂપજેભગવાનનાભક્તતેનેવિષેજેકારણમાયાછેતેમાયામાંઅનંતકોટિરહ્યાછેતેસર્વેજાગ્રતને
મેછે૫યિરિતે૫કજિવભગવાન સન્મુરવથાયતોતેનેજેવાસનારૂપકારણમાયાતેમાંધિઅનંતકોટિજિવરહ્યાછેતેરુત્પન્ન
થાયછે॥મારેજિવતોછે૫દલાને૫દલાછેપણજેજિવમુક્તથાયછેતોતેનીવાસનાપણમુક્તથાયછે॥ત્યરિતેવાસનારૂપ
જેકારણમાયાતેનેવિષેજેઅનંતકોટિજિવરહ્યાહોયતેસર્વેરુત્પન્નથાયછે॥જેમચડુંબિજહોયતેને૫થિતેજલનોસંબંધ

બોટાદ
સિં૦૫૪

॥૭૩॥

ધાય ત્યારે એક વિજય થકિ તેનાં ફોતરાં પજે કારણ માયા તેમાં થિવ્રક્ષ થઈને અનંત નવાં વિજય થાય છે અને તે વિજય મુક્ત થાય છે।
કહે તાં તે વિજય ફરિને યુગતું નથિ તેમ એક જિવ મુક્ત થાય છે ત્યારે તે નિકારણ માયામાં થિવ્રક્ષ થઈને અનંત જિવ રહ્યા હતા તે ઉદય થાય છે માટે
અનંત કોટિ મુક્ત થઈ ગયાને અનંત કોટિ ભગવાન ભજિને મુક્ત થશે પણ જિવ કોઈ દિવસ રુદિર દે એમ નથિ અને એમ ઓછા થ
તા હો તો તો આજ રુદિર પળ રહ્યા હોત માટે અનંત મુક્ત થશે પણ જિવ કોઈ દહાડે રુદિર દે એમ નથિ એ તમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર છે।
છે અક્ષર મુક્તિ નાં દસ્વામિયે પ્રશ્ન પુછ્યું જે મહારાજ તમે પ્રથમ જે ઉત્પત્તિ કહિ તેને સારિ પેઠે સમજાણિ નહિ તે ફરિને કહો પ
છે મહારાજ બોલ્યા જે પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ એવા જે મનુષ્યાક્રતિ ભગવાન તે જ સર્વનાં કારણ છે ને સર્વનાં આધાર છે ને સર્વનાં સ્વામિ
છે અને તે ભગવાન નો જે ને દ્વિયો અંતઃકરણને અનુભવે કરિને સાક્ષાત્કાર સંબંધ થાય છે। તે જિવ અક્ષર બ્રહ્મરૂપ મુક્ત થાય છે
અને એવો જે અક્ષર મુક્ત તે અચંડ ભગવાન નિસેવા મારે છે। અને ભગવાન પણ તેના ઊરમાં અચંડ નિયાસ કરિને રહે છે અને એવો
જે અક્ષર મુક્ત તે ભગવાન નિદ્ધાને જાણે છે તે ભગવાન નિશિદ્ધ છે તે સર્વે જિવો નો મોક્ષક સ્યો એમ કહ્યા છે એમ જાણિને પુરુ
ષરૂપ જે વાસનાવાલા જિવ તેને અજ્ઞાન થકિ જગાડે છે ને જ્ઞાન આપે છે। પછે તે પુરુષરૂપ જે ભક્ત તે પોતા નિવાસનારૂપ જે મુ
લ પ્રકૃતિ તે વડે કરિને તે અક્ષર મુક્ત રૂપ સાધુ તે નિસેવા કરે છે ને તે સેવાયે કરિને વાસનારૂપ માયાને વિષે અનંત કોટિ
જિવ રહ્યા છે તે સર્વે ઉત્પન્ન થાય છે ને તે મૂલ માયા થકિ ઉત્પન્ન થયા એવા જે અનંત કોટિ જિવ તેનું નામ પ્રધાન પુરુષ કહેવાય
છે। એવિરિ તે ઉત્પત્તિ થાય છે અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સાક્ષાત્કાર સંબંધ થાય કહે તાં આત્યંતિક જ્ઞાન ને પામે તે સર્વ
અક્ષરધામ માં જાય છે ને તે અક્ષર ને પામ્યો જે મુક્ત તે નિવાસનારૂપ જે માયા તેના શપામિ ત્યારે તેને વિષે હતા જે અનંત કોટિ
જિવ તે સર્વે પ્રકૃતિ પુરુષના લોક ને પામે છે અને તે મુક્ત આલોક માં હોય ત્યાં સુધિ જે જે જિવને સંબંધ થાય તથા અન્ન આ
દિક દેહરક્ષણ સારું જેમ તથા નદિ તલાય માં નદાય ને તે જલમાં માછલાં આદિક જિવ હોય તથા તે જલ ને જે જે પશુ પં
ચિમનુષ્યના આદિક પિંચાવિરિ તે જે જે જિવને સંબંધ થાય તે સર્વે જિવ મોક્ષને મારગે ચાલે છે અને એવિરિ તે પ્રત્યક્ષ ભગ

श्रीसुरव
सिद्धान्त
॥३४॥

યાનના સંબંધમાં જે જે જિવ આવે જાય તે સર્વે મુમુક્ષુ થાય છે અને પુરુષરૂપ જે વાસના વાલા મગવાનના ભક્ત છે તેના સંબંધમાં જે જે જિવ આવે છે ॥ ને સર્વે પ્રધાન પુરુષના લોકને પામે છે ॥ એવિરિ તે જાતનિરુત્પત્તિ થાય છે અને પ્રત્યક્ષ મગવાનને મગવાનના એકાંતિક અક્ષરરૂપ સાધુ તેના સંબંધમાં જે જે જિવ આવે છે ॥ તે સર્વે જિવ મીક્ષને માર્ગે ચાલે છે ॥ તેમાં મનુષ્ય છે ને તેને મગવાનના નિવાસનિક સંતનો સંબંધ થાય ને તેમન ક્રમ વચને કરીને મગવાનને મગવાનના સંતનિસેવા કરે તો તે જ્ઞાનને પામીને વાસના દાલિને અક્ષરધામને પામે છે અને પશુ જે ઘોડાં બલદ્વાદિ તે મગવાનને મગવાનના સંતનિસેવામાં આવે તથા ગાય મેંસનું દુધ જમાય તથા નદિ તલાવમાં નદાય ને તેમાં જે જિવ હોય તથા તે જલને જે જે પિયે તે સર્વે જિવે જન્મે મનુષ્યનો અવતાર પારિ ને મગવાન ભજિને મોક્ષને પામે છે ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ મગવાનના સકામ ભક્ત છે ને તેના સંબંધમાં જે જે જિવ આવે છે ને તે ભક્ત મો જે બો જે બો સંકલ્પ તે તે લોકમાં કર્મ માર્ગે જિવ ચાલે છે અને તે ભક્તને દેવલોક નિવાસના હોય તો પોતે દ્વિધાય છે ને પોતાનિ જે કારણ માયા તેને ધિષે અનંત જિવ રહ્યા છે તે સર્વે રુત્પન્ન થઈ ને દેવલોક બધુ ભરાઈ જાય છે અને જૈને વ્રહ્માના લોક નિવાસના હોય તો એવિરિ તે વ્રહ્મા થઈ ને વ્રહ્માલોક વસાયે છે ને જેને વૈરાટના લોક નિવાસના હોય તે વૈરાટનો લોક વસાયે છે ॥ ને પ્રધાન પુરુષના લોક નિજે ને વાસના હોય તે પ્રધાન પુરુષ પોતે થઈ ને તે લોક વસાયે છે અને જૈને પ્રકૃતિ પુરુષના લોક નિવાસના હોય તે પ્રકૃતિ પુરુષનો લોક વસાયે છે અને એ સર્વે સુસાનિ આઘરદાર વુટે ત્યારે પાછા પ્રલયમાં જાય છે તેમાં નિત્ય પ્રલયમાં દેવદૈત્ય મનુષ્યના દેહનો જે ક્ષણ ક્ષણ પ્રત્યે નાશ થાય તથા સ્કન્ધમાં જાય તે પુણિત્ય પ્રલય છે ને નિમિત્ત પ્રલયમાં બ્રહ્મા નિરાવિપાડે છે ॥ ત્યારે અગિયાર લોકનો નાશ થાય છે ॥ અને પ્રાકૃત પ્રલયમાં વૈરાટના સપાંમિને પ્રકૃતિનું કાર્ય પ્રકૃતિને ધિષે લય પામે છે આત્યંતિક પ્રલય જે જ્ઞાન પ્રલય થાય છે ત્યારે પ્રકૃતિ પુરુષનો લોક નાશ પામે છે ॥ ને તે પુરુષ અક્ષરને પામે છે કહેતાં પ્રત્યક્ષ મગવાનને મલિને જે જિવ તે મગવાન થકિ જ્ઞાનને પામીને મૂલ પ્રકૃતિ રૂપ જે વાસના તેને દાલિ તેને આત્યંતિક પ્રલય થયો ને તે ભક્ત અક્ષરધામને પામે છે ॥ ને તે નિમાયામાં દતા જે જિવ તે સર્વે મુમુક્ષુ થાય છે ॥ અને તે જીવ એક બે ત્રણ ચાર જન્મે પળ

बोटाद
सि० ५४

119811

પ્રત્યક્ષ મગવાનને મલિને જ્ઞાનને પામિને અક્ષરધામને પામે છે માટે એક ભક્ત નિરવાસનિક થઈને અક્ષરધામને પામે છે તો તેને
 વાંસે અનંતકોટિ જિવનિરવાસનિક થઈને અક્ષરધામને પામે છે માટે મગવાનનો સંકલ્પ જે ઘણાક જિવોનો ઉદ્ધાર કરવો તે એક
 ભક્ત પક્ષે ઘણાક જિવોનો ઉદ્ધાર થયો તે સારું નિરવાસનિક ભક્ત ઉપર મગવાન ઘણા ઘણા પ્રસન્ન થાય છે અને એવા નિરવાસનિક
 ભક્ત તો મગવાનને પ્રાણ જેવા બહાલા છે અને પૂર્વે કહ્યા જે સકામ ભક્ત તે તો પોતે પણ ત્રણ પ્રકમના પ્રલયમાં કોટિકોટિ
 ફેરા ઉપજે છે અને કોટિકોટિ ફેરાના શાપામે છે ॥ અને મહાક્લેશને પામે છે અને પોતે પોતાની માયામાં બિડુત્પન્ન થયા જે જિવ
 તે પણ તેને સંબંધે કરિને સર્વે વિષે ઈથાય છે ॥ ને તે મેગા સર્વે જિવ ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલયમાં કોટિકોટિ ફેરા આવે છે ને મહા
 કષ્ટને પામે છે માટે એક ભક્ત પ્રગટ મગવાનના સંબંધને પામિને સકામ રહી કહે તાં વાસના નટાલિતો તે નિવાસના રૂપે
 મુલ માયા તે થકિ અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ ઉપજ્યા તે સર્વે જિવ વિષે ઈર્ષ્યા ગયા તે વારં વાર ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલયમાં આવ્યા કરે છે માટે
 એક ભક્ત સકામિ થયો તો અનંત કોટિ જિવોને સકામિકર્યા તેણે કરિને મગવાન તેના ઉપર અત્યંત કુરાજિ થાય છે કે મેં મેં મગ-
 વાનને પ્રગટ થયાનું કારણ શું છે તો જિવોને નિરવાસનિક કરિને અક્ષરધામમાં લેઈ જવાં તે સારું મગવાન પ્રગટ થાય છે તે તો તે
 ભક્તે ઉત્તરા અનંત જિવોને સકામિકરિને મગવાન થિ છેટું પાડ્યું તે સારું મગવાન તેના ઉપર અત્યંત કુરાજિ થઈને મૂલ પ્રકૃતિ પુ-
 રુષ કરે છે ॥ તે કોટિકોટિ યુગ બહિ જાય તો પણ ત્યાં બિહુર કોથાય નહિ ॥ તે સારું પ્રત્યક્ષ મગવાનને પામિને તે થકિ જ્ઞાન સિદ્ધ
 કરિને વાસના નટાલિને બ્રહ્મરૂપ થઈને અરવંડ મગવાન નિસેવા મારે હેવું અને આજે વાત્તા તે અવશ્ય જરૂર સમજ્યા નિ છે અને એવા સારી
 અમારા અંતરનો ગલિતા અર્થ છે તે તમને આજ કહ્યો છે તેને સત્સંગમાં પ્રવરતાવ જો ॥ ॥ ઇતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગણિશો ૧૬ શો લુના કાર્તિક વદિ ૧૧ તૈરશને

દિવસ મદારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મગવાન ગામ શ્રી બોટાદ મધ્યે પટેલ પરમજિ કલથિયાને ઘેર રૂત્તરાદેવાર ઓરડા નિ ઓસરિમાં
 હોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સ્વેત સ્ફરવાલને અંગરવું પહેર્યા હતાં ને ગુદોરે તો ને સોનેરિ પાષધારણ કરિ હલિને કસંબ

લસેલું એક કેદેડેને એક રથ મેધારણ કર્યું હતું ॥ અને સર્વે અંગને વિષે પુષ્પનાં આભૂષણ ધારણ કર્યાં હતાં ને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હો
તો ને પોતાના મુરવા બિંદનિ આગળ સાધુ તથા દેશના દરિમસ્ત નિસમા ભરાર્દને બેઠિદિત પછે મદારાજ બોલ્યા જે આજ તો
કામરુદેશ નિવાતક દેવિ છે જે કામરુદેશ માં એમ કહે છે જે તે દેશ માં સ્ત્રિયોનું રાજ્ય છે તે પુરુષને દિવસે બલદ કરે છે ॥ ને રા
ત્રિ પડે છે ત્યારે ધણિ કરે છે ॥ દેવે તે કામરુદેશ તે કિયો ॥ તો કામરુદેશ માં કામરુદેશ છે તે કામસ્ત્રિને વિષે છે ॥ અને કામને વશ
વાજે કામિ પુરુષ તે કામને વશ થયો પકો સ્ત્રિને આધિન થઈને દિવસે બલદ નિ પેડે તે સ્ત્રિ સારું રાત દિવસ કમાયા કરે છે
અને રાત્રિને વિષે સ્ત્રિ છે તે પણ કામને વશ થઈને પુરુષને ધણિ વીર છે અને બલદને તો કોઈ કહાકના રોવેડુ જોડી છે ઢિયે તે તેને
રાત્રી દોકરિને ધોસરામાં જોડિને જોતરવા લિને પોરોણો લેદી દાકે છે ॥ ત્યારે ચાલે છે તે પણ પદોરથે પદોરનું નિર્મીત હોય ત્યાં
સ્ત્રિ પિદાકિને હોડિ મુકે છે ॥ અને કામને વશ વાજે કામિ પુરુષ તે તો કામના યે કરિને સ્ત્રિને આધિન થઈને વગર પોરોણે ને વ
ગર રાત્રીને વગર રાત્રીને એ નિમેલે રાત્રીને દિવસ વહ્યા કરે છે તે રાજારંક શોઠ સાદુકાર પંડિત પુરાણિ તથા ભારે ભારે બુદ્ધિવાલ
તથા યોગિય તિતપસ્યિ સંન્યાસિ આદિક સર્વે વિષય નિવાસના રૂપી કામના યે કરિને જે જે સ્ત્રિને આધિન થયા છે તે સર્વે કા
મરુદેશ માં છે તથા દેવલોક માં તથા બ્રહ્મલોક માં તથા યૈરાટના લોક માં તથા પ્રધાન પુરુષના લોક માં તથા મૂલ પ્રકૃતિ પુ
રુષના લોક સ્ત્રિ સર્વે કામરુદેશ માં છે ॥ અને એક ત્યાં જે લોકને તે તે લોકોમાં પુરુષને સ્ત્રિની કામના છે તો તે કામરુદેશ
માં જ છે ॥ અને સ્ત્રિની જ્યાં સ્ત્રિ પુરુષ નિ કામના છે ત્યાં સ્ત્રિ પિતે સ્ત્રિ કામરુદેશ માં છે ॥ અને સ્ત્રિયો કામવશ થઈને પુરુષ નિદા
સિયો થઈ છે અને પુરુષ કામને વશ થઈને સ્ત્રિયો નાદાસ થયા છે ॥ માટે કામના યે કરિને સ્ત્રિને વશ પુરુષને પુરુષને વશ સ્ત્રિ તે જ
કામરુદેશ માં છે ॥ પણ તે વિના કિજો કામરુદેશ નથી ॥ અને સ્ત્રિને પુરુષ એ જો આકાર બંધાણો છે ॥ તે પણ કામના યે કરિ
ને બંધાણો છે અને જે આત્મા છે તે તો સ્ત્રિયે નથી ને પુરુષે નથી અને કામના રૂપી જે માદામાયા તે થિપરપબું જે અક્ષર બ્રહ્મ ત્યાં કા
મરુદેશ નથી ॥ અને ત્યાં સ્ત્રિ પુરુષ એ જો આકાર પણ નથી અને અક્ષર ધામને વિષે તો બ્રહ્મ મય તનું વાલ્તા અનંત કોઈ નુક્તર-

છાહે ॥ અને એ સર્વેના આધારને સર્વેના સ્વામિને સર્વેને ઉપાસના કરવા જોગ્યે એવા જે પરમાત્મા પુરુષોત્તમ ભગવાન તેને સરવે
કરિને સર્વે મુક્ત મહાસારિયા છે અને તે સરવ અધિના સિ છે ॥ ને અરવંડ છે ॥ ને તે સ્વમાયા પર છે અને એવા જે પરમાત્મા તે જ ક્ર-
પા કરિને મનુષ્યાક્રતિનું ધારણ કરિને પ્રથ્વી ઉપર પધારે છે ત્યારે તે ભગવાન જે તે સ્ત્રિ પુરુષને મલેને તેને સરવે કરિને સર્વે મુક્ત મ-
હાસારિયા છે ॥ અને તે સરવ અધિના સિ છે ને અરવંડ છે અને તે સરવમાયા પર છે અને એવા જે પરમાત્મા તે જ ક્રપા કરિને મનુષ્યા
ક્રતિનું ધારણ કરિને પ્રથ્વી ઉપર પધારે છે ત્યારે તે ભગવાન જે તે સ્ત્રિ પુરુષને મલેને તેને જ્ઞાને કરિને ભગવાન પોતાના સ્વરૂપનો
નિશ્ચય કરાવે છે ત્યારે તે નિજ કામરુદેશના રૂપિવાસનાટલે છે ॥ અને તે જ કામરુદેશનો ત્યાગ કરે છે અને તે મક્ત અક્ષર બ્ર-
હ્મરૂપ મહા મુક્ત થાય છે માટે પૂર્વે કહ્યા જે દેવ બ્રહ્માને પ્રકૃતિ પુરુષ સ્થિતિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો સાક્ષાત્કાર સંબંધ થશે અ-
ને તે ભગવાનના સ્વરૂપના જ્ઞાને કરિને નિશ્ચય થશે ત્યારે તે સર્વે નિકામના રૂપિવાસનાટલે તેને કામરુદેશનો ત્યાગ કરે છે સ-
થા તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકિ જ્ઞાનને પામિને સિદ્ધદશાને પામ્યા એવા જે ભગવાનના એકાંતિક સાધુ તે પળા જેને જ્ઞાન આપિને ભગ-
વાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવે છે તો તે નિકામના રૂપિવાસનાટલે છે ને તે કામરુદેશનો ત્યાગ કરે છે ને બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષર
ધામને પામે છે માટે કામને વશ થઈને પુરુષ સ્ત્રિને વશને સ્ત્રિ પુરુષને વશ તે જ કામરુદેશ છે ॥ અને કામરૂપિવાસના જે નિટલે તે
કામરુદેશમાં નથિ પળા એમ કોઈ કહે જે ક્યાંક વિજા મુલકમાં કામરુદેશ છે એવા તર્યો વિ છે ને કોઈ એમ કહે જે હુ જોઈ આવ્યો
છું ॥ તે એમ કહેનારો દંભિ છે ॥ ને પુત્તો છે ॥ પળા વિજે કાંઈ કામરુદેશ નથિ અને કોઈક મોટે પુરુષે કામરુદેશ કહ્યો હશે તે પળા
આ અમે કહ્યો જે કામરૂપિ કામરુદેશ તે જ કહ્યો છે પળા વિજે ક્યાંઈ કામરુદેશ નથિ મારે તેમ હતુ પુરુષનો આશ્રય કરિને જ્ઞા-
ન પામિને કામરૂપિવાસના ઠાલે તે જ કામરુદેશને તજે છે અને જે કામને વશ છે તે કામરુદેશમાં છે ને તે જ ન્યમરણના
દુઃખને પામે છે માટે આજ કામરુદેશનો ત્યાગ કરવાનો સમો આવ્યો છે ॥ તે સાધન થઈને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દઢ આસરો
કરિને ધર્મમાં રહિને દેહ થિજુદા પોતાના આત્માને માનિને પ્રકૃતિનું કાર્ય સર્વેને નાશવંત જાણિને પંચવિષયની વાસના

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७६॥

रूपिकामरुदेशनो त्याग करिने भगवान भजिने अक्षर धामने पामघुं॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९११ ओगणिशे ॥ १६ ॥

शोलना कार्तिक वदि १५ चतुरदशिने दिवस महा

राज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्रीबोटाद मध्ये पटेल बाई सोन बाने घेर जमचा पधार्या हिताने उगमणे बार ओर डानि ओसरि मां सो
जने समे होलिया उपर विराजमान थया दूताने सर्व सोने रिक्ताधारण कथां दतां अने पुष्पनां आभूषण सर्व अंगमां धारण कथां दतां
ने पोताना मुखार्चि दनि आगल साधु तथा हरि भक्त नि सभा भराई ने बेठि दति पछे महराज नि आरति धुन्य करिने सर्व सभा बेठि
पछे हररय चंदने मोती बेभाई बोल्या जे हे महराज जियनुं अतिशो सारुं के मथाय ते कृपा करिने कबो पछे महराज बोल्या जे जिय
ने सारुं ते शुं छे तो सरव थाय ते सारुं छे ॥ अने दुःख थाय ते भुं दुं छे ॥ माटे दुःख छे तो जिवने पंचविषय निवासना ये करिने जन्म
मृत्यु ने पामे छे ॥ एज महरा दुःख छे ॥ जेम कोई क मनुष्य ने आलौक मां लारयो रूपियानुं करज थदीग्युं होय ने ते जेम करज मां बंधाई
जाय ने ते महा दुःख ने पामे छे अने ते ने लारय रूपियानुं करज छे ने सो रूपियानुं घरमां रख च छे ने पचास रूपियानो कमाउ छे ॥ ते को
ई दिवस करज बहार थाय जन हि माटे एने करज बदार थवानो एक उपाय छे जे ते करज नो माग नारो जे शाहू कार छे ते जो कोई रिते
राजि थई ने ते एम कहे जेतुं अमारा भेगो रदने अमारुं काम काज कहिये ते प्रमाणे कसने तारे माथे करज छे ते सर्वे बालि नाखि शु
ने अचवरूपण आपिशु ॥ माटे एविरिते न करजो थई ने सुखियो थाया ॥ पण ते बिना सरबीयो थाय नहि ॥ ए दृष्टांत नुं सिद्धांत
ए छे जे जिवे अज्ञाने करिने विषय वासना ये अनंत पाप कथां छे ॥ ते पाप रुपि जे करज ते मां जिय गुं थाणो छे ॥ अने ते पापे करि
ने जिय निबुद्धि अतिशो मलिन थई गई छे ॥ तेणे करिने सुकृत करवाने समर्थ थतौ नथि अने उलटो जिय दिय से दिवसे पाप कर्म क
रिने यधारे यधारे बंधा तो जाय छे ने तेणे करिने जन्म मृत्यु रुप महा कष्ट ने पामे छे ते कष्ट रुपि करज थकि पोतानि मेले कोई जि
वमुकावाने समर्थ नथि ॥ ए तो सर्व कारण ए वाजे ॥ कर्तुं म कर्तुं मन्यथा कर्तुं समर्थ जे हरिते जिय नि उपर कृपा करिने तेनां पा
परुपिकर्म ने ज्ञाने करिने बाले तारे ज ते जिव यासना रुपि महा करज थकि मुकाय छे ने जियनुं अतिशो सारुं थाय छे ने म

बोटाद
सि ०९६

॥ ७६ ॥

હાસુરિયો થાય છે માટે પંચ વિષય નિવાસના ટલે તે જ જિવનું અતિશો સાં છે ॥ ને વિષય નિવાસના છે એ જ જિવનું અતિશો મું
 હું છે ॥ તે કે વિરિ તે વાસના થકિ જિવને મુકાવે છે ॥ તે પોતાને શરણ આવ્યો જે જિવ તેને અધર્મે કરિને દ્વિયો ભ્રષ્ટ થઈ ગયાં છે ॥
 તેને જ્ઞાન દાતા છે તે નિયમે કરિને ધર્મ મારવાવે છે ॥ તેણે કરિને દ્વિયો નાં પાપ બલે છે ॥ અને અજ્ઞાને કરિને આત્માના સ્વરૂપને
 મુલિને દેહને વિષે અહં બુદ્ધિને દેહ સંબંધિ પદાર્થને વિષે મમત્વ બુદ્ધિ તથા દેહનાં સર્ગો સંબંધિ માં અજ્ઞાને કરિને જિવ એક સથઈ
 ગયો છે તેને શાસ્ત્ર શાહાસ્ત્ર ને જ્ઞાને કરિને આત્માને વિષે સ્થિતિ કરાવે છે ॥ ને દેહાદિક સર્વેથી જિવને જુદો પાડે છે તેણે કરિ
 નિઅંતઃ કરણ નાં પાપ બલે છે અને જિવને જે અનાદિ નિકારણ વાસના છે તેને ભગવાનનો અલોકિક મદિ મા તથા મગવાન
 ના પામનું જે અલોકીક સુખ તેનું જ્ઞાન કરાવિને પછે ભગવાનના સ્વરૂપનું દ્વિયો અંતઃ કરણ અનુમયને સાક્ષાત્કાર પ્રત્યક્ષ જ્ઞા
 ન કરાવિને કારણ વાસના ટલાવે છે ॥ તેણે કરિને જિવનાં સર્વે પાપ બલિ જાય છે ॥ અને એવો જે નિરવાસનિક ભક્ત થયો તે ભગવા
 નના સ્વરૂપમાં મદાત્મે જ્ઞાને સદિત જોડાય છે ॥ ને તે ભક્ત બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનના સાધર્મ્ય પાળે પામે છે ને અપાર સુખી થો
 થાય છે ॥ માટે ભગવાન ભજિને વાસના ટાલિને ભગવાનના આકાંક્ષિક ભક્ત થવું એ જ જિવનું અતિશો સાં છે ॥

હૃતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ર ૧૧ ઓગણિશે ૧૬ શોલ-

ના કાર્તીક વદિ ૩૦ અમાં સને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી બોટાદ મધ્યે પટેલ સ્થિતિ પુતલિને ઘેર ઉત્તરાદાવા
 ર ઓરડા નિઓ સરિમાં ઢોલિયા ઉપર વિરાજમાન હતાને સ્વેત સરવાલ ને અંગરચુધારણ કસાં દતાં ॥ અને ગુડોરે ટોપદેરિને ઉપર ક
 સંબલ સેલું બાંધ્યું હતું ॥ ને એક ચમેના ચુદ્ધતું ॥ ને સોનેરિ પાઘવાં ધીરિને તેમાં ફુલના તોરાલ દકતા હતાને કંકુનો ચાંદલો
 કસો હતો ॥ ને કઠમાં ઘણાં કપુષ્પના દારધારણ કસાં દતાં ને વૈકાન ઉપર પુષ્પના ગુચ્છ ધારણ કસાં દતાં ॥ ને પોતાના મુરવા
 ચિદિ નિ આગલ સાધુ તથા ઘણાં કહરિ ભક્ત નિ સમાભરાઈને વૈદિ દ્વિતિ પછે જાલાજ સાભાઈ પ્રશ્ન પૂછ્યું જે મહારાજ ભગ
 વાન પ્રગટ થાય ત્યારે તે ભેગા મુક્ત પાળ કેરલા કજન્મ ધરતા હશે તે શાલક્ષણે કરિને ઓલચયા જે ઓમુક્ત છે તે કહો ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७७॥

पछे महाराज बोल्या जे जे मुक्ते देह धसो होय तेने यथार्थ तो भगवान एक जाणे छे प्रणविजोय थार्थ न जाणे अने ते मुक्त ने पण ख
बरन पडे जे हं मुक्त छे के मके भगवाने एनु ए थर्ष छ पाविराख्यु छे अने जे दे विने मुमुक्षु जि बहोय ते उपला आचरणे करिने ओ ल
खे छे ॥ ते उपला के बोखु क्षण होय तो जे मुक्त होय ते संसार मां उदासरहे तो होय ने देह ने देह ना संबंधि मां बहु हे तन होय अने पंच
विषय मां पण लो लुपन होय ने भगवान निके थावार्ता सां भलवामां तेने हे त होय ने देव मां दिरे दरशने ज युत था साधु नि परिक्षा क
रिने धर्म वा ला होय ते नो समागम करिने ज्ञान पाम यानो ईसक होय अने तिर्थ व्रतादिक कर्मां स्तथा होय अने सर्व इंद्रियो तेने नि
यम मां होय अने मनुष्या क्रति एया जे राम कृष्णादिक भगवान ना अग्रतार तेने विषे तेने अतिशे आस्था होय अने पूर्व राम कृष्णादि
क प्रगट भगवान ने पा म्या जे भक्त तेनो पण महिमा बहु सम जे अने पोताने प्रगट भगवान मलवानि अतिशे मन मां आतुर ता होय
अने ते भगवान प्रगट थया ए युं काने संभ्राय तो तत्काल संसार नो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान पासे जाय ने तेने विषे ते करि
ने अतिशे ओ रिजाय पण कोई मत पंथ नो रो क्यो रो काय नहि ॥ तथामा बाप नो रो क्यो रो काय नहि ॥ एया जे नो लक्षण होय ॥
तेने एम जाण युं जे आपूर्व नो मुक्त छे ते आधर्मानंद स्यामि तथा अक्षर मुक्तानंद स्यामि ने विषे एयां मुक्त ना गुण सर्व छे माटे ए
बे साधु पूर्व ना मुक्त छे ॥ अने ए बे साधु ने विषे कोई का ले माया प्रवेश करि शा के एम नथि माटे ए बे साधु ने विषे जेने प्रिति थरो ॥
ते जिय माया थि मुकाई ने महामुक्त थरि ने मारा अधिना सिधामने पाम शे एम उत्तर करिने पछि बलि महाराज बोल्या जे थि
दा का श छे तेने विषे पुरुष रखे छे ॥ ते पुरुष ना संकल्पे करिने अनंत ब्रह्मा उनि उत्पति थाय छे ॥ जे म आकाश ने विषे वायु रखे छे
ते एक ए वो वायु वाय ते आकाश मां अनंत वाद लां उपजे छे ते बलि एक ए वो वायु वाय ते सर्व वाद लां नाश थई जाय अने ज्यारे वाद
रखा थाय छे त्थरि आकाश भरई जाय छे ॥ ने सूर्य पण हं काई जाय छे ॥ ने सूर्य नो प्रकारा तो घणो छे तो पण वाद लां बडे करिने दे
खा तो नथि ते म सूर्य ने ठे काणे जिया त्मा छे ने वासना रूपि वायु छे ते वासना रूपि वायु ये करिने वाद लां रूपि देह उत्पन्न थाय छे ॥
विदेह देखाय छे पण आत्मान थि देखा तो अने ज्यारे शुद्धि चार जे ज्ञान ते रूपि वायु वाय तो वाद लां रूपि जे देह तेनो अहंकार रलिजा

बोलादः
सिद्धांतः
॥९७॥

॥७७॥

યહે ॥ ત્યારે સૂર્યરૂપજે આત્મા તે સાક્ષાત્કાર દેવાય છે ॥ ને તે આત્મા બ્રહ્મરૂપ થાય છે ને પરબ્રહ્મજે ભગવાન તે સાક્ષાત્કાર દેવા
 યહે ॥ ને તે ભગવાનના સ્વરૂપ માં હે તે કરિને જોડાઈ જાય છે મારે સ્કંદ વિચારરૂપિવાયુ યે કરિને વાદલાં રૂપિવાસના થકી ઉ
 પન્યોજે દેદ તેનો અહંકાર રહિ જાય છે ॥ તે શુદ્ધ વિચારરૂપિવાયુ તો માયા પરજે ચિદાકાશ કહેતાં અક્ષર બ્રહ્મ તેમાં રહ્યો છે જેમ
 વાયુ આકાશમાં રહ્યો છે તેમ સ્કંદ વિચાર અક્ષર થકી અવિ છે પણ તે વિના સ્કંદ વિચાર આવે નહિ અને અક્ષર છે તે તો ભગવાન પુ
 રુષોત્તમના અંગનો પ્રકાશ છે કહેતાં પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો જે પ્રકાશ જે આત્મિક જ્ઞાન તે જેના આત્મામાં સાક્ષાત્કાર થયું એવા
 જિસંત તેને વિષે શુદ્ધ વિચાર રહ્યો છે અને તે સંતને ને ભગવાનને અરવંડ સંબંધ છે મારે ભગવાન પાસે જ શુદ્ધ વિચાર છે તે ભગવાન
 જ્યારે ક્રપા કરિને અનંત કોટિ જિવો ઉદ્ધાર કરવા સારુ પોતાના સંત સહિત મનુષ્યાકૃતિ નુંધારણ કરે છે પછે ભગવાનને મગ
 બાનના સંતને શર્ણ જે જિવ અવિ છે તેને સ્કંદ વિચાર આપિને અધર્મ થકી મુકાવિને ત્રણ દેહને ત્રણ અવસ્થાને ત્રણ ગુણને તે પુ
 ણ થકી થયાં જે ચોવિસ તત્ત્વ તે સર્વે વાદલાં રૂપિમાયા છે તેને ત્રાંરવ્ય વિચારરૂપી વાયુ યે કરિને નાશ કરાવિને સૂર્યરૂપિ
 જે આત્મા તેને સ્કંદ કરિને પોતાના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય કરાવે છે ॥ ત્યારે તે જિવ માયાને તરિને બ્રહ્મરૂપ થઈને
 અક્ષરધામને પામે છે ॥ મારે કુવિચાર ને દુરાચર્ય તેનો ત્યાગ કરિને સદાચરણને સ્કંદ વિચાર રાશિને ભગવાન ભજવા
 જ જિવ નિ અતિ હિત વારતા છે ॥ ॥ રતિશ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગણિશે ૧ દશે રૂના માગસર શુદિ ૧૫ પડવાને દિવસે મહારાજશ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ
 શ્રી બોટાદ મધ્યે ભક્ત રવિતાજિ નિસ્ત્રિજામબાને ઘેર જમથાપધાસ્યારૂતાને ત્યાં ઉગમણે વારાઓરડા નિઓસરિમાં હોલિયાડુ
 પરધિરાજ માનહતા અને સર્વે જરિયા નિવસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પોતાના મૂર્વાર્ચિદા નિઆગલ સાધુ તથા દેશદેશના હરિ
 ભક્ત નિસભા ભરાઈને બેઠિ રૂતિ પછે ભક્ત રવિ તો જિભાધિ મહારાજને પગે લાગિને એક જાઈના પુષ્પનો ગુછ કરેણ નિ કાં
 માં ગુંથેલો તેમ મહારાજના હસ્તકમલમાં આપિને સભામાં બેઠા પછે તેણે હાથ જોડિને પ્રશ્ન પુછ્યું ॥ જો હે મહારાજ શાસ્ત્ર

॥सुख
सेदांत
॥७८॥

मां एमकदे छे जे भगवानना धाममां अहिंषि पाधरुं नधि जवानुं ने प्रथम देव लोकमां जयुं पडे छे ने पछे बैराटना लोकमां जयाय
छे ने पछे प्रधानपुरुषना लोकमां जयुं पडे छे ॥ ने पछे प्रकृतिपुरुषना लोकमां जयाय छे ने पछे अक्षरधाममां जयाय छे मोटे त
मिअक्षरधामना अधिपति मत्याछो ने त्यां जयुं पडे त्यारे तो हेरानथाय ते के मइशे ते कहो ॥ पछे मद्दाराज बोल्या जे जेम अहिं धी भा
वनमरजयुं होय त्यारे वचमां जे जे गाम आवे त्यां थईने जजयाय पण ते विना पाधरा जयाय नहिं ॥ तेम भगवानना धाम आडां जिव
ने नव आवरण छे ते आवरण भेदीने भगवानना धाममां जयाय छे ॥ तेनव आवरण कियां तो पृथ्विजल ते जवायु आकाश अ
हंकार मइतत्व प्रधानपुरुषने प्रकृतिपुरुष एविरिते नव आवरण छे इवे ते आवरण कहिये छिये जे जेम ब्रह्मांडमां आवरण कहां
ने ते थि पर भगवाननुं धाम छे ॥ ने तेमां भगवानरह्या छे ॥ तेम आपिंडमां पण नव आवरण छे ने ते थि पर जिवात्मा छे ने ते जिवात्मा
ने विषे भगवानरह्या छे ॥ ने ते भगवान अक्षरधामने विषेर ह्याय का अनंत कोटि ब्रह्मांडमां सर्वे जियो प्रत्ये अंतर्यामि पणेर ह्यावे
पण जिवने ज्यां सुषि माया नुं आवरण छे त्यां सुषि जिब भगवानने जाणतो नथि अने पंचविषय निवासनाये करिने जन्ममरण
ना कष्टने पामे छे ॥ ते कष्टने भगवान जाणे छे ते भगवान महादयालु छे ते कृपा करिने अनंत कोटि जियोनां कष्टालवासारुं
पृथ्वि उपर मनुष्या कृतिनुं धारण करे छे त्यारे ते भगवानने शरणे ॥ जे जिय आवे छे ते ने पोताना स्वरूपनो निश्चय कराबिने माया
नां आवरण भेदावे छे तेमां प्रथम इंद्रियोमां निश्चय करावे छे ने पछे अंतःकरणमां निश्चय करावे छे ने पछे जिवमां निश्चय क
रावे छे तेमां जेने इंद्रियोमां भगवानना स्वरूपनो निश्चय ययो होय तेने इंद्रियो सर्वे नियममां होय पण भगवाननि आज्ञा को
ईरिते लोपे नहिं कहै तां माई कठुत्तम पंचविषयनुं ग्रहण इंद्रियो करे नहिं त्यारे तेने देवलो कनुं आवरण दल्युं जाणवुं अने मगद
भगवानने शरणे आव्यो होय तेने जनन करतो होय पण जो इंद्रियो नियममां नहो य कहै तां माई कठुत्तम विषयनो त्याग कर्यो
नहो य तो ते देवलो कमां जाय छे अने बैराटनुं आवरण दल्युं कैम जाणवुं तो आदेहनो अहंकार टले तथा नात जात नो तथा वणो
अमनो तथा गामगरा समो टम्यमान छाज आवरुनो तथा मतपधादिक सर्वे नो अहंकार मेलिने प्रत्यक्ष भगवाननो दास

बोटाद
सि० ५८

॥७८॥

यद्नेतेनिआज्ञाप्रमाणेकरतेछेतेनेवैराटनुआवर्णटल्युजाणवुंअनेअंतःकरणमांपोतानेमत्याजेभगवानतेनुंचितवनथयाकर
रेअनेपंचविषयनेदुःखरूपनेनाशयंतजाणीनेतेनुंचितवनकरेनदि॥तेनेमहतत्वनुआवर्णटल्युजाणवुंअनेप्रत्यक्षभगवान
गमेतेयांमनुष्यचरित्रकरेतथाकोईककुसंगिनांगमेतेयांनियानांवचनसांभलेतोपणकोईदिवसमनमांसंषयथायनदिं
वोअडगशिरसारेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनिश्चयहोयअनेकोईकालेपंचविषयमांलेवायनदि॥तेनेप्रधानपुरुषनुआ
वरणटल्युजाणवुंअनेत्रणदेहनेत्रणअवस्थातेथिजुदोएवोजेबुद्धचैतन्यआत्मातेनेपोतानुंस्यरूपजाणिनेपछेअनंतकोटि
ब्रह्मांडनिउत्पत्तिस्थितिनेप्रलयथायछेजेनेविषेएवुंजेअक्षरब्रह्मतेनेपोतानुंस्यरूपमानुंबुंकरेतांअक्षरदुंछेएमसमजिने
तेअक्षरनाअधिपतिएवाजेपरमात्मापुरुषोत्तमभगवानतेजआप्रत्यक्षमुनेमत्याछे॥एमजाणीनेतेभगवाननैमहात्म्यसदि
तभक्तिकरेछेतेनेसर्वआवर्णटलिगयांजाणवांअनेतेछतिदेहेब्रह्मरूपमुक्तथईरह्योछेनेतेदेहमुकिनेअक्षरधामनेपाम
शोपणतेनेक्याईबिजालोकमांनदिंजवुंपडेकेमकेएनेज्ञानादातामहात्मापुरुषतेणेअदिंजज्ञानेकरिनेसर्वलोकदेखा
डिनेतेनोत्यागकराव्योछेतेकेविरितेलोकेदेखाडेछे॥तोजेद्विद्वियोनाविषयछेतेदेवलोकछेतेमांवेप्रकारनाभक्तछेएक
निष्कामभक्तछेनेएकसकामभक्तछे॥तेमांजेसकामभक्तछेतेतोद्विद्वियोनाविषयमांलोलुपवर्तैछेपणतेनियममांरदि
नेविषयभोगवयाउपरप्रितीहोयतेदेवलोकनेपामेछेअनेदेवलोकनिआवदीपुरिथायत्यारेपछेवैराटनालोकमांजा
यछेएविरितेसकामभक्तनेसोतेतेलोकोमांजवुंपडेछे॥नेतेसकामभक्ततोअक्षरधामनेपामतोजनुधि॥एतोज्यारे
त्यारेप्रत्यक्षभगवाननाचरणनेपाभिनेतेनिनिष्कामभक्तिकरतोत्यारेजअक्षरधामनेपामशो॥माटेजेनिष्कामभक्त
छेतेद्विद्वियोनाविषयमांनधिलेयातात्यारेतेणेदेवलोकनोत्यागकस्योकरेवायअनेकोईप्रकारनाअहंकारेकरिनेभ
गवाननामार्गधिमोलोनपडेतेणेवैराटनालोकनोत्यागकस्योजाणवोअनेचित्तमांभगवाननुंजजेनेचितवनथयाकरेप
णविषयनुंचितवननथायतेणेमहतत्वनोत्यागकस्योजाणवोअनेमनमांकोईदिवसप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपमांसं

॥મુરવ
સેદ્ધાંત
૧૭૧॥

શાયધાયનદિતેણેપ્રધાનપુરુષનોત્યાગકસોજાણવોઅનેકોટિકોટિબ્રહ્માંડરચાંછેજેનાકોકદેશનેવિષેએવાજેઅ-
ક્ષરબ્રહ્મતેરૂપીતેથઈનેતેઅક્ષરનેવિષેએવાઅનંતકોટિઅક્ષરમુક્તરહ્યાછેતેસર્વમુક્તનાસ્વામિજેપુરુષોન્નતમભગવાનતેજ
ભગવાનઆપ્રત્યક્ષમત્યાછેએમજાણિનેઆશ્રયકસોછેતેણેપ્રકૃતિપુરુષનોલોકત્યાગકસોછેનેએવાઅન્તનેવ્યા
ઈજવુંપડતુંનથિનેતેનાંસર્વસાધનપુરાંથર્દરચાંછેઅનેજેબિજાલોકમાંજવુંપડેછેએમકહ્યુંછેએતોજેમકોઈકવેપુરુ
ષકોશિએચાલ્યાતેમાંએકતોતિર્થકરવાગયોનેએકતોરૂપૈયાકમાવાગયોતેમાંજેતિર્થકરવાગયોતેતોવન્નમાંવ્યા
ઈરોકાયનદિનેઠેઠકાશિયેપુગિરદેઅનેવ્યાઈકમાંદોપડેનેપાંચદિવસરહેવુંપડેતોપણઠરાસથકોરદેનેસાજોથાયકેતરત
ચાલિનેકાશિયેજાય॥અનેજેરૂપૈયાકમાવાચાલ્યોછે॥તેનેતોજ્યાંજ્યાંકમાણિમલેછે॥ત્યાંત્યાંરદિજાયાપણકાશિયેપુગે
નહિં॥તેમજેસકામન્નક્તછેતેતોપંચવિષયનેભોગચવાસારુંભગવાનભજેછે॥તેદેવાદિકમાંજાયછે॥અનેજેનિષ્કામ
ભક્તછે॥તેનેતોએમહોયતેપંચવિષયનિવાસનાટાલિનેભગવાનનાધામમાંજવુંછે॥તોતેઆનેઆદેહેબ્રહ્મરૂપથઈનેઅક્ષરધા
મનેપામેછે॥અનેકોઈકભક્તઅમારેશર્પેનિષ્કામભાવેઆવ્યોહોયનેતેનોદેહતરતપૂડ્યોઅથવાકોઈકદેશકાલેકરિને
વાસનાટાલતાંટાલતાંથોડિકવાસનારદિગર્દનેતેનોદેહપડ્યોતોતેન્નક્તયોગબ્રષ્ટકહેવાયછે॥તેનેભગવાનવિજોતત
કાલદેહધરાવેછે॥તેજેબ્રહ્માંડમાંભગવાનપ્રગટહોયત્યાંજન્મધરાવેછેપછેભરતજિનિપેઠેતત્કાલજ્ઞાનનેપામિનેબ્ર
હ્મરૂપથઈનેઅક્ષરધામનેપામેછેમારેભગવાનનોઆશ્રયકર્યોતેનિષ્કામભાવેપોતાનાજિવનાકલ્યાણનેઅર્થક
ર્યો॥અનેપંચવિષયનિવાસનાટાલવિએમદહારારિયેજેઅમારેઆશરેઆવ્યાછેતેનેતોવ્યાઈનહિંજવુંપડેનેતેનેતો
કાંઈકરવુરહ્યુંનથિઅનેઅનંતજન્મનોજેનેસુખસંસ્કારહોયતેનેજઅમારોજોગબનેછેમારેપંચવિષયમાંથિપ્રિતિ-
ટાલિનેઅમારુંભજનકર્યુંતેજતમારાહિતનિચારતાછેએવિરિતેમહારાજેતોષણિકધારતાકરિછે॥પણતેમાંથિઆતો-
લેશમાન્નલરિછે॥

॥ઈતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્ત॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણચનમોનમઃ॥

બોરાદ
સિ૦૧૬

॥૭૧॥

॥ संवत् १९११ जोगनिशे १९६। शोलनामागशरशुदि २ बिजनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीबोरा
दमध्येशाकांदांनजिपिताम्बरनेधेरुगमणोबारमेडिनीओसरिमांडोलियाउपरगादितकियाबिछाबिनेधिराजमानयया
हताअनेसर्वजरियानियस्त्रधारणकर्योहतांनेपुष्पनांआभूषणसर्वअंगमांशोभिरह्याहतांनेकंकुनोचांदलो कस्योहतो
॥ नेपोतानासुखाविंदनिआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसनाभराईनेबेठिहतिपछेशाखिलसिपिताम्बरमहाराज
नेप्रश्नपुछुं॥ जेभगवाननाधामनेपाम्याजेमुक्ततेनेत्यांयधारेस्वरवहशेकेतेभगवानप्रगटपृथ्विउपरपधार्याहोयतेते
भेगाभक्तहोयतेनेयधारेस्वरवहशेतेकहो॥ पछेमहाराजबोल्याजेएनोउत्तरएमछेजेभगवाननाधामनेपाम्याजेमुक्त
तेतीधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मसहितप्रगटभगवाननिभक्तिसिद्धकरिनेनिरवासनिकथईनेब्रह्मस्थितिनेपामिनेभग-
वाननाधाममांगया॥ तेनुंस्वरवतोअपरमितछेनेअविनासीछेनेतेस्वरवनेकोईउपमादेवायएमनयिजेमबिजाद्रव्यजे
रूपैयासोनामोरमोतिहीरामणियोतेसर्वनुंप्रमाणथायजेआदत्वानोमालछेपणचिंतामणिनुंप्रमाणथायनहिंतेमनु-
ष्यदेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषनालोकस्फुधिसर्वलोकनास्वरवनुंप्रमाणथायपणएकभगवाननाअक्षरधामनास्वरव-
नुंप्रमाणथायनहिं॥ माटेअक्षरधामनेपाम्याजेमुक्ततेनुंस्वरवतोसर्वोपरिछेपणतेस्वरवनिबरोबरकोईस्वरवथायन
दिनेएबुंअक्षरधामतेनाराजाधिराजएवाजेपरमात्माभगवानतेपोतेअनंतजियोनोउद्धारकरवानेअर्थेत्यारह्याथक
पोतानासत्यसंकत्येकरिनेपृथ्विउपरमनुष्यस्वरूपेप्रगटथायछेपछेतेभगवाननेशरणेआव्याएवाजेभक्तजनतेका
मलोभादिकदोषनेटालिनेधर्मज्ञानवैराग्यनेमहात्मसहितभगवाननिभक्तिसिद्धकरिनेनिरवासनिकथईनेप्रत्य-
क्षभगवाननेविषेजोडाणोहोयतेनेतोजेबुंअक्षरधामनामुक्तनेस्वरवछेतेबुंजस्वरवअहिंप्रगटभगवाननेविषेभक्तने
छतिदेहेस्वरवअविछे॥ केसकेअक्षरधाममानैअहिंएबेठेकाणेभगवानतोएकजछेपणभगवानबेनधिअनेअहिंने
त्यांएमजेकहेवायछेतेतोजेनेमायाबुंआवरणछेतेनिद्रष्टिनेभेदेकरिनेकहेवायछे॥ पणजेनीज्ञानेकरिनेनिवारणरहि-

मुख
इहांत
६०॥

बोटाद
सि०५९

थई होय तेने अहिने त्यां एवो भेद रहे तो नधि माटे जे निज्ञाने करिने निवारण दृष्टि थई छे एवा जे प्रगट भगवानना भक्त संत
तेने ती जे बुअक्षर धामना मुक्तने अक्षर धाम मां स्वरु छे ते बुतेने पण आवे छे अने बिजा साधन दशावाला प्रगट भगवा-
नना भक्त छे ॥ तेने ती जेने जे रलो भगवानना स्वरूप नो निश्चय अने जे रला जेने कामादिक दोष दृष्ट्या होय ते रलु तेने
स्वरु आवे छे के मके भगवान छे ते सम दृष्टिवाला छे ते जे रलो जेने वैरागने जे रलि जेने निश्चय नै जे रलि जेने निसेवा ते रलु
ते भक्तने भगवान स्वरु आपे छे ते उपर एतुल सिदास नि साखि छे ॥ राम जरुखे बे सके ॥ सब काम जरा लेत ॥ जा-
कि जे सिचा करि ॥ ताकु ते सदिता ॥ १ ॥ एत मारा प्रभनो उत्तर छे ॥ ष छे वलि शाक हां न जि ए प्रभ पुछुं जे हे म हारा ज
अमारे तो त मारा स्वरूप नो निश्चय जे त मे साक्षात्कार अक्षर धाम नाराजाधिराज परमात्मा छो पणा बिजा माण सने के
म भगवान पणानो त मारा स्वरूप नो निश्चय थाय ॥ अने शोलक्षणे करिने भगवान ओलखाय ते रूपा करिने क हो ॥ प-
छे म हारा ज बोल्या जे ज्ञाने करिने भगवान ओलखाय छे पण जेने ज्ञान न होय तेने भगवान कोई काले ओलखा तान
थि जे म सूर्य उदय थाय तयारे जगत मां प्रकाश थाय छे पण ते प्रकाश घुउने तथा आंधलि चाकोरने तथा चामा चिडिया आ-
दिक जे दिवस अंधा जिय तेने सूर्य देखे ता नधि अने जे देखे ता प्राणि होय तेने सूर्य तथा सूर्य नो प्रकाश देखे ते म सूर्य-
नी पेठे भगवान पृथ्वि उपर प्रगट थाय छे तयारे जे दिवस अंधा जेवा जे आस्तरि जिय तेने तो कोई काले प्रगट भगवान ओलखा
तान थि ॥ जे म घुउ आदिक ने सूर्य नो प्रकाश देखे ता नधि ते म आस्तरि जियने भगवान नो अलोकिक एवो जे ज्ञान
प्रकाश नै जाण्यो मां आवती नधि ॥ ते क्रह्मा अयतार मां पण रुषिने विषे विद्याने कुलना अभिमान रूपि आसूर भाव दूतो
तो तेणे श्री क्रह्म भगवान ने ओलख्या नहि अने जरा संधने पण राजने परोक्ष भगवान नि भक्ति ने सदा प्रत आपतो ॥
निसत वादिपणुं तेना मान रूपि जे आस्तर भाव तेणे करिने प्रगट श्री क्रह्म भगवान ने ओलख्या नहि ने उलरो घणोक दोह
कस्यो ॥ ते म आज पण जेने मत पंथनु मान लथा परोक्ष भगवान नि भक्ति नुराजनु द्रव्यनु विद्यानु दयादिकनु मान जेने दोहो

॥ ६० ॥

તેને પ્રગટ ભગવાન નહિ ઓલરવાય ॥ અને જે દેવિ જિવ હશે તેને મગવાન ઓલરવાય ॥ અને દેવિ જીવ હોય તેને જ પ્રગટ ભગવાન-
નો જ્ઞાન પ્રકાશરૂપિ અલોકિક પ્રતાપ જાળવા માં આવે છે તે કેવિ રિતે જાણે છે તો પ્રગટ ભગવાન પાસે સર્વો પરિજ્ઞાન હોય
તથા સર્વ દેશિ જ્ઞાન હોય અને તે સર્વેના મતના સિદ્ધાંતને જાણ તો હોય અને જે નિપાસે સર્વે સાક્ષીનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન હોય ને
બલિ અપાર જ્ઞાન હોય અને તે જ્ઞાનને જે જે મનઃકમચને સાંભલે તો તે સાંભલ નારાના અંતરના સંઘર્ષ મોઝર લિજાય ॥
અને તેના અંતરમાં પરમ શાન્તિ થાય ॥ અને તેને પંચવિષય પામવા નિજે તૃષ્ણા તે રહિ જાય છે તેણે કરિને જે દેવિ ને મુમુક્ષુ-
જિવ હોય તેને પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે અને જ્યારે ભગવાન પ્રગટ થાય છે ત્યારે કેટલાક મુક્તદેહ પર
છે તે મુક્ત જે તે કામલો ભાવિક અંતરશાસ્ત્રનો ત્યાગ કરિને પ્રગટ ભગવાનને પ્રાર્થણે આર્થિને ભગવાન પદ્મિક આત્મ વિક જ્ઞાન
સિદ્ધ કરિને અક્ષર બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાન નિસેધામાં અરવંડરહે છે અને એવા બ્રહ્મરૂપ મુક્ત તો જ્યાં પ્રગટ ભગવાન હોય ત્યાં જ
હોય છે પણ ભગવાન કિનારિ જેઠે કાળે એવા પંચવિષયના ત્યાગિને આત્મતિક જ્ઞાનને પામિને સિદ્ધદશાને પામેલા સંત તે
પ્રગટ ભગવાન પિના હોય નહિ ॥ જેમ માનસરોવર હોય ત્યાં હંસ હોય અને જ્યાં હંસ હોય ત્યાં જ રુર માનસરોવર હોય તેમ જ્યાં પ્ર-
ગટ ભગવાન હોય ત્યાં જ એવા હંસરૂપ પંચવિષયના ત્યાગિને બ્રહ્મરૂપ સાધુ હોય ॥ અને જ્યાં એવા સાધુ હોય ત્યાં જ રુર ભગ-
વાન હોય એવિ રિતે જ્ઞાને કરિને પ્રગટ ભગવાન ઓલરવાય છે અને તે જ્ઞાન વીણે અનંત પ્રતાપને અનંત શૈથિયને અનંત શક્તિ
યોને અનંત સિદ્ધિ યોરહિ છે ॥ અને પૂર્વે જે જે ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા તેણે પણ પોતાના ભક્તોને જ્ઞાન જ આપ્યું છે ॥ તે શ્રી
કૃષ્ણે યુધિજિને તથા અર્જુનને જ્ઞાન આપ્યું છે ॥ તે જ્ઞાને કરિને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવ્યો છે અને કપિલદેવ ભગવા-
ને દેવહૂતીને પણ જ્ઞાને કરિને નિશ્ચય કરાવ્યો છે ॥ અને રામચંદ્ર ભજિ ભગવાને પણ લક્ષ્મણને તથા ભરતજિને જ્ઞાન આ-
પિને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરાવ્યો છે અને રૂષભદેવ ભગવાને પણ પોતાના પુત્રોને જ્ઞાન આપ્યું છે અને વૈદમાં પણ ભ-
ગવાનના સ્વરૂપને જાણવાને અર્થે જ્ઞાન જ કહ્યું છે અને શાસ્ત્રમાં પણ પરમાત્માને જાણવાને અર્થે જ્ઞાન જ કહ્યું છે મારે જ્ઞાને

।सुरख
सेहांत
॥८१॥

करिनेजप्रगटभगवानओलखायछे॥अनेजेणेज्ञानेकरिनेभगवाननेओलखायछेतेणेजनकिओलखायछेअनेतेनिजमु-
क्तिथायछेतेवेदमांपणकह्यछे॥जेरतेज्ञानातनुमुक्तिः।एश्रुतिनोएमअर्थछेजेपरमात्मानास्वरूपनाज्ञानविनाशुक्ति
थायनहिमाटेज्ञानेकरिनेभगवाननेजाणयाएसर्वसास्त्रनोतथाचारवेदनोसिद्धांतछेअनेतेज्ञानविनाजेपरचाममो
छे॥तेतोसुरखछेतेज्ञानहिणछे॥केमकेपरचाछेतेतोमायानोखोटोपरपंचछे॥तेदोंगिजगतनेधुतनाराहोयछेते
करेछेपणखरासस्युरुषएवाढोंगकरेनहिं॥अनेपुर्वजेजेसत्युरुषयईगयाछेतेणेज्ञानसिवायबिजोपचिआपवानोढोंग
कसोजनधि॥माटेज्ञानेकरिनेजप्रगटभगवानओलखायछेपणबिजेकोईप्रकारेभगवानओलखायतानधि॥त्यारेते-
मांकीईनेएमांशंकाथायजेभगवानविनाबिजाकोईपासेज्ञाननहिहोयतोतेनुएमछेजेभगवानविनाबिजामनुष्यदेवनेब्र-
ह्मादिकपासेपोतानाघरनुंबगरशिख्युज्ञानकोईपासेनधिनेज्ञानकियुंतोजेज्ञाननेसमजवेकरिनेजगतमिथ्याथईजा-
यनेजिवात्माब्रह्मनाभायनेपामिनेसाक्षात्कारदेखेएबुंज्ञानभगवानविनाबिजाकोईपासेनधिकेमकेएबुंज्ञानजे-
नेप्रगटभगवाननासत्संगेकरिनेधयुंतेदेहनेमुक्तिनेभगवाननाअक्षरधामनेपामेछेतेपाछो जन्मनेभरतो नधि॥अने
जेदेहधरेछेतेनेएबुंज्ञानथयुंनधिमाटेपोतानेज्ञानथयुंनहोयतेबिजानेज्ञानकेमआपिशकेनजआपिशकेतेसां-
कर्तुमकर्तुनेअन्यथाकर्तुसमर्थएवाजेपरमात्मातेजियोनेज्ञानआपिनेमुक्तकरवानेअर्थअक्षरधाममारह्याथकापो-
तानासत्यसंकल्पेकरिनेपृथ्विनेविषेमनुष्याकतिनुधारणकरेछेनेपोतानेआशरेआव्याएवाजेदेविनेमुमुक्षुजिब॥
तेनेज्ञानआपिनेनिरासनिककरेछेनेप्रगटपोतानुंभजनकरावेछेनेजियोनेब्रह्मरूपकरिनेअक्षरधामनेपमाउंछे
एविरितेजेनाज्ञानेकरिनेपंचविषयनिवासनाटलिनेब्रह्मस्थितिनेपमायनेजगतसंबंधिपंचविषयनांस्वरूपतेजेने
संगेकरिनेदुल्लूपाअन्नजेयांथईजायनेजेवेतेवेअन्नबस्त्रादिकेकरिनेदेहनिरवाहकरेपणउत्तमभोगनुंतोस्वप्नामां
पणग्रहणकरतानहोयएवाजेनेज्ञानेकरिनेतेनाआश्रितनिरासनिकपणेघर्तताहोयनेतेभक्तजनसंततेनेआलो-

बोटाद
सि०५९

॥८१॥

કર્મા કોઈ જાતના પદાર્થ સંબંધિ સ્વરૂપામવાનિ દ્વિજાન હોય તો પણ તે જ્ઞાન દાતા નિ આજ્ઞા માં તત્પર રહેતા હોય ને તેનું જન
 ન કરતા હોય ત્યારે એમ જાણવું જે તે જ્ઞાન દાતા પરમાત્મા ભગવાન છે એમ પ્રગટ ભગવાન જ્ઞાને કરિને ઓલવાય છે ॥
 પણ તે વિના વિજુ કોઈ ભગવાન ને ઓલવાય નું એ ધાણ નથિ માટે આજ અથવા આગલ આવિરિતે જિયો ને જ્ઞાન આપતા હો-
 ય જે પરમાત્મા તો એક જ છે અને માત્ર પરદિવ્ય મૂર્તિ માન છે અને જિવ અને ક છે ને અનાદિના છે ને તે અનાદિના માયામાં છે ને તે
 આત્મા પરમાત્માના સ્વરૂપ ને જાણતા નથિ માટે અજ્ઞાનિ છે તેને જ્ઞાન આપવા સારુ પ્રથમ ધર્મ પલાવે છે પછે દેહ આત્માના વિવે-
 કરૂપિ જ્ઞાન કરાવે છે પછે ચાર પ્રકારનો પ્રલય કરાવિને જગતના ભોગ સ્વરૂપ માં થિ વૈરાગ્ય કરાવે ને પછે તે આત્માને બ્રહ્માના ભા-
 ય ને પમાડિને તે બ્રહ્માના આધાર ને પ્રકાશ કરાવે જે પર બ્રહ્મ તે નિમાદાત્મે સહિત ભક્તિ કરાવતા હોય અને એ જ્ઞાન ને જે પામ્યા
 એવા જે જ્ઞાનિ પુરુષ તે જ નું પ્રગટ ભજન કરતા હોય એવી રિત નું ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને ભક્તિ એ સહિત આત્યંતિક જ્ઞાન જે પુરુષ-
 આપતા હોય ને પોતાનું જન કરાવતા હોય તેને પરમાત્મા જાણવા અને તેનો આશ્રય કર્યા પાળનાર વપવાલાને કરવો
 માટે જે જે જગતને વિષે કોઈ જ્ઞાન દાતા મહાત્મા પુરુષ પ્રગટ થાય ત્યારે તેની પાસે કર્યા પાળનાર વપવાલાને નિરમાનિ થ
 ર્ફ ને જવું ને તેનો દેતે કરિને સમાગમ કરવો ને તેનું જ્ઞાન સાંભલવું પછે પૂર્વે કહ્યું એવું સદ્ધર્મ સહિત આત્યંતિક જ્ઞાન
 હોય તે જે જ્ઞાને કરિને જગતના પદાર્થ નિવાસનાટલ તિજા થ્યારે એમ જાણવું જે તે થકિ આપણું કર્યા પાળ થશે એમ
 જાણિને તેનો આશ્રય કરવો અને જો પૂર્વે કહ્યું જે ધર્મ સહિત જ્ઞાન તે થિ થિ સ્વ જ્ઞાન કહેતો હોય તો તેના સંગનો ત્યાગ કર
 વો ॥ પણ કોઈનો દોહ તો કર્યા પાળનાર વપવાલાને કરવો નહિ અને જે દોહ કરવાનો સ્વભાવ છે એ તો પોતાના આત્માના-
 નાશનો કરનારો છે માટે દોહ કરવાના સ્વભાવનો ત્યાગ કરિને પર્વ આપે તેને જુઠા જાણિને જે જ્ઞાન આપે તેનો સમાગમ
 કરવો ને પોતપોતાના વર્ણાશ્રમનો ધર્મ પાલવો એ વિરિતે નિરમલ પળે વરતશે તેને પ્રગટ ભગવાન ઓલવાશે અને તે વિના
 જે મત પંથમાં બંધાઈ રહેશે ને અમારો પંથ સાચો ને બીજાનો ધર્મ રવોટો એમ સમજશે તેને કોઈ કાલે ભગવાન ઓલવાશે

।मुख
वेदांत
।६२॥

नहि माटेजे अमारा आश्रित होय तेने अमारा पछि एषोरवोरो ममतरा खबो नहि ने कोई सुद्धा नदा ता प्रगट थाय तो ते-
मिपासे सरवेधि जजो ने ते रबरो ज्ञान दाता जणा य तो तेनो सिरसाटे आश्रय करजो अने तेनो आश्रय करशी तेज अमारो आ-
श्रय छे के मके सत्पुरुष तो तेना ते छे माटे जिवो ने ज्ञान आपवासा रुवारंवार प्रगट थाय छे ए विरिते समजे छे तेने कोई कदह छे
प्रगट भगवान ओख रवाशे ने तेनुं कल्याण थरो ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण

यनमोनमः ॥ संवत् १९१९ ओगणिशे १६ शीलना माग शर शुदि ३ त्रिजने दिवसे महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान्
मश्री बोटाद मध्य भक्त रयेता जिनी स्त्रि बा जामबाने घेर उगो मणा दे बार ओर डानि ओ सरिमांढो लिया उपर विराजमान दता अने
सर्वे श्वेत वस्त्र धारण कत्वां हता अने मुस्तक उपर गुलाबि रंगनी फेंटी बांध्यो हतो अने सर्वे अंगने विषे पुष्पनां आभूषण धारण
कत्वां हता अने पोताना मूरवा बिंदनि आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भरार्दने वेढि इति पछि महाराजे साधुने
प्रश्न पुछ्युं जे तत्वे करिने भगवाने जाणे तेने पछे कांई जाण बुंर हेतु नधि ते तत्वे करिने के मजाणवा ते कहो पछे अक्षर मु-
क्तानंद स्वामिये कहुं जे क्षर अक्षरने अक्षराति एत्रणने जाणे त्यारे ते जाणिर ह्यो कहे वाय पछे महाराज बोल्या जे ए पण उत्त-
र खरो एम कहिने रखा ॥ त्यां मन्नाल थर्द पछे महाराज नि आर्त्ति धुन्य करिने सर्वे सजा बेठि पछे परम सिद्धानंद स्वामिये प्रश्न
पुछ्युं जे हे महाराज जिवर्द्ध श्ररते माया तेना स्वरूपने जाणे त्यारे ते जाणिर ह्यो के तेने कांई बाकि जाण बुंर हे छे ॥ पछे महाराज
ज बोल्या जे जिवर्द्ध श्ररमाया ने परमे श्ररते ना स्वरूपने तत्वे करिने यथार्थ जे मछे ते मसाक्षात्कार प्रत्यक्ष जाणे त्यारे ते
जाणिर ह्यो कहे वाय पण तत्वे करिने न जाण्युं होय ने अमधु जाण्युं होय त्यां सुधिय थार्थ न जाण्युं कहे वाय ते तत्त्व ते श्रुं-
ती जे मछा श्रकरे ते मांथि मांथण नि सरे ते तत्त्व कहे वाय पण अमथि डरवो लिने छास करे ने माखण ननी सरे तो तेने ॥
छाभातो कहे वाय पण तत्त्व नि सयुं ते मभगवान ना स्वरूपने तत्वे करिने जाण बुंर हे तेने जाणवानि रित कहिये छिये ॥
जे परापरने सर्वे ना कारणने सर्वे ना आधारने अक्षराति तेने दिव्य मूर्त्ति परब्रह्म पुरुषोत्तम भगवान ते अनंत ऐश्वर्यने अनंत श-

बोटाद
मि० ६०

॥ ६२ ॥

ક્તિઓનેઅનંતપારસદેતેળેવિંટાળાથકાસદાયઅક્ષરધામમાંવિરાજમાનહે॥અનેઆજેભગવાનતેજેતેઅક્ષરધા-
 મમાંરહ્યાથકાઆસર્વવિશ્વરૂપેથાયછેજેમસૂર્યપોતાનામંદુલમાંરહ્યોથકોબ્રહ્માંડમાંવ્યાપોછે॥તેભગવાનઅક્ષર
 માંરહ્યાથકાવિશ્વમાંવ્યાપ્યાછેતેકેવિરિતેવિશ્વરૂપેથાયછેતોઆજેપરાત્પરભગવાનતેજેતેઉત્પત્તિસમેઅક્ષરમાંપ્રવે-
 શકરિનેઅક્ષરરૂપભગવાનથાયછેઅનેપછેઅક્ષરરૂપભગવાનપ્રકૃતિપુરુષમાંપ્રવેશકરિનેપ્રકૃતિપુરુષરૂપેથાય
 છેનેપ્રકૃતિપુરુષરૂપભગવાનપ્રધાનપુરુષમાંપ્રવેશકરિનેપ્રધાનપુરુષરૂપેથાયછેનેપછેપ્રધાનપુરુષરૂપભગવાન
 મહતત્ત્વમાંપ્રવેશકરિનેમહતત્ત્વરૂપથાયછેનેપછેચોવિશતત્ત્વમાંપ્રવેશકરિનેતત્ત્વરૂપભગવાનથાયછેનેપછેવૈરાટ
 રૂપેભગવાનથાયછેનેપછેબ્રહ્માવિષ્ણુનેશિવરૂપેભગવાનથાયછે॥નેપછેદેવદૈત્યમનુષ્યપશુપંચિજ્ઞાડપદાડસ્થાવ-
 રજંગમસંચરાચરસર્વવિશ્વરૂપેભગવાનથાયછેતેશ્રુતિમાંકતુંછે॥સર્વેશ્વરુદ્દંબ્રહ્મનેહનાનાસતિકિંચના॥૧
 વિરિતેવિશ્વરૂપેભગવાનથાયછેજેમરાજાદિવાનબજિરકામદારપદેલવસ્તીરવેતરવાડીગામગ્રામગૃહેરઆદિકસર્વેરૂ-
 પેથાયછેતેમતેભગવાનજેવાપોતેછેતેવાઅક્ષરનશ્ચિ॥જેમજેવાસૂર્યપોતેછેતેવોતેનોપ્રકાશનધિઅનેપ્રકાશસ-
 ર્વબ્રહ્માંડમાંવ્યાપ્યોછેતેળેકરિનેસર્વજિવમાત્રક્રિયાકરવાનેસમર્થથાયછેતેમભગવાનઅક્ષરરૂપેપુરુષમાંજ્યા-
 રેઆવ્યાત્યાઅનંતકોટિપુરુષજાગ્રતનેપામ્યાનેતેમાંઆકુકોપુરુષઅનંતસામર્થિબલેશ્ચર્યનેપામ્યાનેઅનંતકો-
 ઠિતેનાપારસદેસહિતતેનોલોકવસાવ્યોતેસર્વરૂપેપુરુષજથયાછેઅનેતેપુરુષરૂપભગવાનજ્યારેપ્રધાનપુરુષમાં
 આવ્યાત્યારેતેપ્રધાનપુરુષજેતેઅનંતેશ્વરસામર્થિનેપામિનેઅનંતપારસદેસહિતતેનોલોકવસાવેછે॥અનેતેભગ-
 વાનજેવાઅક્ષરમાંછેતેવાપ્રકૃતિપુરુષમાંનધિનેજેવાપ્રકૃતિપુરુષમાંભગવાનછેતેવાપ્રધાનપુરુષમાંનધિઅનેતેપ્ર-
 ધાનપુરુષરૂપભગવાનજ્યારેમહતત્ત્વમાંઆવ્યાત્યારેમહતત્ત્વઅનંતેશ્ચર્યસામર્થિનેપામિનેઅનંતપારસદેસહિતપોતાનો
 લોકવસાવ્યોઅનેમહતત્ત્વરૂપભગવાનજ્યારેચોવિસતત્ત્વમાંઆવ્યાત્યારેતેતત્ત્વજેતેઅનંતસામર્થિનેપામિનેપોતાનો

શ્રીમુચ
સિદ્ધાન્ત
॥૮૩॥

લોકચસાચો અને ચો વિશ તત્ત્વરૂપ ભગવાન જ્યારે વૈરાટમાં આવ્યા ત્યારે વૈરાટપુરુષ અનંત એશ્વર્ય ને પામિને તેનો લોક
ખરાદીગયો અને વૈરાજપુરુષરૂપ ભગવાન જ્યારે દેવદૈત્યમનુષ્યપશુપંચિ સર્વવિશ્વમાં આવ્યા ત્યારે સર્વ પોતપોતાનિક્રિ-
યાઓ કરવાને સમર્થ થાય છે એવિરિતે એક ભગવાન છે તે જે તે અક્ષરરૂપે કરિને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડમાં જિવજિવ પ્રત્યે
રહ્યા છે તે પાત્રનિતારતમ્યતાયે કરિને રહ્યા છે તે જે બું જે પાત્ર તેવા તેમાં ભગવાન રહ્યા છે ॥ જેમ જલનો રસ છે તે સર્વે પ-
દાર્થમાં રહ્યો છે તે જે બું જે પદાર્થ તેમાં તે તે રૂપે રસ રહ્યો છે તે કેરિમાં મધુર પળે રહ્યો છે ॥ અને શેરડિમાં ગલ પળે રહ્યો છે
ને આંબલિમાં ચટાસ રૂપે રસ રહ્યો છે ને મરચામાં તિલાશ રૂપે રસ રહ્યો છે ॥ અને એલચિમાં એલચિના ખાવને પામિને ર-
સ રહ્યો છે એવિરિતે અનંત ઐશ્વર્યોમાં અનંત રૂપે રસ રહ્યો છે તેમ ભગવાન પળે અક્ષરરૂપે કરિને પુરુષ પ્રકૃતિ થિલે
દૈને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડને વિષે રહ્યા છે તે પ્રકૃતિ પુરુષમાં પ્રકૃતિ પુરુષરૂપે રહ્યા છે તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ સ્વવાનિશક્તિને
આપે છે એવે પ્રધાન પુરુષને વિષે પ્રધાન પુરુષરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને વૈરાટને વિષે વૈરાજપુરુષરૂપે ભગવાન રહ્યા છે અને
બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવને વિષે બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને દેવમાં દેવરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને દૈત્યમાં દૈત્યરૂપે ભગવા-
ન રહ્યા છે ને મનુષ્યમાં મનુષ્યરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને પશુમાં પશુરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ॥ ને દ્વાડમાં દ્વાડરૂપે ભગવાન રહ્યા
છે ને પક્ષિમાં પક્ષિરૂપે ભગવાન રહ્યા છે ને પર્વતમાં પર્વતરૂપે ભગવાન રહ્યા છે જેમ આકાશ વાયુમાં વાયુરૂપે રહ્યો છે ને
અગ્નિમાં અગ્નિરૂપે આકાશ રહ્યો છે તે અગ્નિ દેવાય છે પળે તેમાં રહ્યો એવો જે આકાશ તે નથિ દેવાતો ને જલમાં જલરૂપે
આકાશ રહ્યો છે તે જલ દેવાય છે પળે તેમાં રહ્યો એવો આકાશ તે નથિ દેવાતો અને પ્રથ્વીમાં પ્રથ્વીરૂપે આકાશ રહ્યો
છે તે પ્રથ્વી દેવાય છે પળે તેમાં રહ્યો એવો જે આકાશ તે નથિ દેવાતો તેમ ભગવાન સર્વવિશ્વમાં રહ્યા છે તે વિશ્વ દેવાય છે
પળે વિશ્વમાં રહ્યા એવા ભગવાન તે નથિ દેવાતા અને જેમ આકાશ ચાર ભૂતમાં આવ્યો છે તે પળે અસંગિ છે ને નોંચ્યો છે ॥
ને ચાર ભૂતના શાપામેળે પળે આકાશના શાપામેળે તેમ ભગવાન વિશ્વમાં રહ્યા થકા અસંગિ ને ન્યારા છે ને વિશ્વને અ-

બોરાદ.
સિ. ૬૦

॥૮૩॥

गवान नो नाश नयि धातो एवीरिते भगवान अनंत कोटि ब्रह्मांडमां रह्या छे ते भगवान ने साक्षात्कार जाणवा ते के
म जाणवा तो सर्व व्यापक सर्वा धार सर्व कारण सर्व नियंता एवा जे अक्षर अतित पर ब्रह्म पुरुषोत्तम परमात्मा दिव्य मुक्ति
सदायसिद्धम्य रूप जे नि एक लेख सतायाये करिने अनंत कोटि विश्व ने धरि रह्या छे एव जे भगवान ते जे ते कृपा
करिने पोतानु स्वरूप जणाववा सा रुमनुष्य ने जाण्या मां आवे एवां मनुष्य जे वा थर्दने पोताना स्वरूप नुं तान करा
बे त्या रेज जीव भगवान ने जाणि शा के पण ते विना कोई काले जिय पोतानि मे ले भगवान ने जाणवाने समर्थ नयि
माटे ते भगवान मनुष्य जे वा थर्दने जिवने पोतानु स्वरूप तत्व करिने जणावे छे ते तत्व ते शुं तो जे विरिते विश्व मां
भगवान जे ते अक्षर रूपे करिने रह्या छे ते धिजरिते पिंडमां भगवान रह्या छे ते पिंड देखाय छे पण ते मां रह्या एवा भगवा
न ते न धि देखाता ते के विरिते रह्या छे ॥ तो जे मनानि भे संनि पाडि होय ते मां जे मधिर ह्युं छे ते धि जोई वुं होय ने पाडि मां
धि काढवा जईये तो एकटि धु धि नि सरे नहि अने पे ट चिरिने मां हैली कोरे जो वा जाय तो पण धि हाथ न आवे ने उलटि
पाडि मरि जाय ते पाछु कोई दिवस धी पाभिये ज नहिं ते म पिंड ने ब्रह्मांडमां भगवान रह्या छे ने ते अज्ञाने करिने शास्त्र
नाशब्द नाम रम ने जाण्या बीना अने असमर्थ ने देह ने ज पोतानु रूप माने छे अने अज्ञाने करिने मति अचरार्द गर्ह
जे नि एवा जे मिथ्या ब्रह्म ज्ञानि ते जे ते एम जाणे जे सर्व मां भगवान रह्या छे एम जाणि ने पोताने पण एम माने जे इ पण
भगवान छुं ते मारे हवे काई कर बुं नथि एम जे सम जे छे ते ने तो कोई काले भगवान मलतान थि अने ते नुं कल्याण पण को
ई काले थाय नहि अने ते ना तो जीव नो नाश थर्द जाय छे जे म पाडि मां धि चिरिने धिकाढ तां पाडि मरि गई ते म सर्व मां
भगवान छे एम जाणि ने पोताने भगवान माने तो ते ना जिव नो नाश थर्द जाय छे के हे तां कोई काले ते ने फरिने मनुष्य ने
देह न आवे ने सदाय परवतादिक स्थावर मां पदु पोर हे पण ते ने जंगम जात मां जन्म नो आवे माटे जेरिते अक्षर रूपे करिने सर्व
मां भगवान रह्या छे ते ने साक्षात्कार जाणवा ते ने कह छे जे जे म पाडि मां धिर ह्युं छे ते ने बुद्धिये करिने काढवु माटे प्रथम

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६४॥

तो ते पाडिने चाकरि करिने मोहि करवि पछे ते पाडिवियाय तेने दोईने दुधकादिने तेमां घटे तेरुं मेखवण नाखिने तेने
चारपट्टोर राखिने तेद्विंथयुं तेने गोलिमांनाखिने रवैयेवली विने तेमां थिमां रणकादिने तेने ताविने धि करवुं ते धि
ने कुक्का मां भरवुं त्यारे ते धितरत जमाय एवुं थयुं पदृष्टां तनुं सिद्धांत एछे जे पाडिने ठेकाणे तो पिंडने ब्रह्मांड छे ने धिने ठेका
णे भगवान छे ते भगवानने साक्षात् कारपा मवा सासुं प्रथमतो द्वितीयो अंतःकरणादिक चो धिसतत्वनिजे प्रति यो
तैने पंचविषय थकि पाछिवालिने नियममां करवि पछी आत्मविचार करवो जे जिव छे ते चो धिसतत्व करिने सर्वे क्रिया
करे छे ते तत्वजणा यछे ने जिवजणा तो नधि पण जिवधिना तत्वतो जड छे ते काई करवाने समर्थ नधि जे मसो निह थोडि-
ये करिने घाट घडे छे अने ते हथोडि सो निविना घाट घडवाने समर्थ नधि ॥ ते म तत्वतो जड छे तेमां जिवे प्रवेश करी छे
तेणे करिने क्रिया करवाने समर्थ छे ते जिवज सर्वे क्रिया करे छे जे मगर वामां दिवो मुख्यो होय ते गरबाना फाकोरामां
प्रकाशानि सरे छे ते दिवानो ज प्रकाशानि सरे छे पण ते दिवो देखातो नधि ने गरबो देखाय छे ते म तत्व जे ते देह रूप गर-
बानां फाकोरां छे ते गरबारुप देह देखाय छे पण जिव देखातो नधि ते जे म दिवाने गरबानुं आचरण छे त्यां संधि दिवो
साक्षात्कार देखातो नधि अने गरबानुं आचरण दलि जाय तो दिवो साक्षात्कार देखाय ते म आत्माने देहाभिमानने धि
षे आशक्तिरूप आचरण छे त्यां संधि आत्मा साक्षात्कार देखातो नधि ॥ अने जो देहाभिमाननो नाश थाय तो आत्मा
साक्षात्कार ब्रह्मरूप थाय छे माटे जे म पिंडने ब्रह्मांड नी उत्पत्ति छे ते म प्रलय करिने पोताने आत्माने विषे द्रव स्थिति
ने पा मवुं ते आत्मा केवो छे तो अरव उछे अधिनासि छे स्वरूप छे चैतन्य छे प्रकाशवान छे ने आनंद रूप छे सात रूप छे
ने अछे द अछे द छे ने पोताने स्वरुवे करिने जसु खियो थाय एवो छे पण नाश वंत एवां जे पंचविषय संबंधि माई कपदा
र्थ तेणे करिने स्वरुप थाय एवो आत्म। नधि अने ते माई कपदार्थने भोगवये करिने तो पोते स्वरुप छे तो पण जन्म
मृत्युने पामिने महा कष्टने पामे छे माटे ते पिंड ब्रह्मांडादिक सर्वे ने चार प्रकारना प्रलय करिने पोताना आत्माने

बोटाद.
सि० ६०

॥६४॥

विषेद्रदस्थिति पामवि ॥ कहेतां अक्षरब्रह्मनेविषेपोतानाआत्मानेएकत्वपणुंकरबुंजेअक्षरतेहुंछुंएमसमजबुंतेअक्षरके
 बुंछेतीअनंतकोदिब्रह्मांडनिउत्पत्तिस्थितिनेप्रलयतेजेनिछेदासतायेकरिनेअक्षरनाकोकदेशनेविषेथायछेएधुंजेअ
 क्षरब्रह्मतेनेपोतानुंस्वरूपजाणिनेतेअक्षरनाआधारायाजेअक्षरातितपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवानतेअक्षरनेविषेसदाय
 अखंडविराजमानछे ॥ तेजभगवानआप्रगटछेएमजाणिनेतेभगवाननेविषेद्विद्विओअंतःकरणादिकनिवृत्तियोनेनव
 धाभक्तियेकरिनेजोडिदेवांतोतेनांद्विद्विओअंतःकरणभगवाननेविषेजोडावेकरिनेभगवानरूपधईजायछेत्यारेतो
 तेभक्तएकभगवाननेजदेखेछेपछेतेभक्तभगवाननासाधर्मपणानेपामेछेकहेतांजेमभगवानकालुकर्ममायाने
 माईकपंचविषयनोत्यागकरिनेप्रगटभगवाननेभगवाननाएकांतिकसंतनासंगमांरहिनेअखंडब्रह्मस्थितिमावरतेछे
 अनेएवामुक्तदेहमांदोयतोपणब्रह्मनिजसृष्टिछे ॥ जेमकुलामाधिभर्युंदोयतेसाक्षात्पीकहेवायतेमजेणेपंचवि
 षयनियासनाटादिनेतत्वेकरिनेभगवाननेजाण्याछेतेनेविषेतोसाक्षात्कारभगवानरह्याछेअनेबिजाजिबनेविषे
 जेभगवानरह्याछेतेतोजेमपाडिमाधिरह्युंछेतेमसर्वनेविषेभगवानरह्याछे ॥ माटेआधिरितेतत्वेकरिनेजेभगवानना
 स्वरूपनेजाणेतेजमायानेतारिनेमहामुक्तथायछेअनेआवार्तासर्वरास्त्रनोरहस्यछे ॥

सिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९१ ओगणिशे १६ शीलनामाग-

शरशुदिचोथनेदियसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीबोरादमध्यभक्तखेताजिनिस्त्रीवाजामवानेघेरउत्त
 रादेबारओरडानिओसरिमांगादीतकियानरवाविनेदौलियाउपरविराजमानथयाहृतानेसर्वैकसुंवलयरूपधारणक
 र्याहतांअनेकंठमागुलाबनापुष्पनाहारधारणकस्याहृतानेखलाटनेविषेकंकुनोचांदलोक्तोदतोअनेपोताना
 मुखार्थिदनिआगलसाधुतथाधणाकहरिभक्तनिसभाभरार्दनैवेठिदतिपछेधर्मानंदस्वामियेप्रभुपुछुंजेहेमहारा
 जभगवानतोसदायअक्षरधाममांविराजमानछेतेभगवान्नामकृष्णादिकरूपेमनुष्यदेहधारणकरिनेआपृथियुप

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८६॥

रक्षा सारुं पधारता हवो पछे महाराज बोल्या जे भगवद्गीता मां श्रीकृष्ण भगवाने कसुं छे ॥ श्लोक ॥ यदा यदा हि धर्मस्य गतानि
र्भवति भारत अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजामहं ॥ १ ॥ परित्राथाय स भवामि युगे युगे अणाय साधुना विनशाय च दु-
ष्कृतां धर्मसंस्थापना ॥ २ ॥ एवैश्लोकनो अर्थ एमछे जे ज्यारे ज्यारे एकांतिक धर्मनो लोप थाय छे ने अधर्मनो उदय थाय छे
त्यारे ते धर्मना स्थापनने अर्थे अने पवित्रावाजे एकांति पंचविषयना त्यागि एवा जे भगवानना भक्तजन संत ते निरक्षार-
या सारुं श्रीकृष्ण भगवानके हुं प्रगटथा उंछुं माटे एकांतिक धर्मनो ज्यारे ज्यारे लोप थाय छे त्यारे ते धर्मना स्थापनने अर्थे अ-
ने मुमुक्षु एवा जे जिय तेनां कल्याण करवा सारुं ते आसुरि एवा जे पापि जिय तेनां नाश करवा सारुं भगवान जे ते मनु-
ष्य देहनुं धारण करे छे पछे अक्षरमुक्तानंद स्वामिये प्रभु पुछुं जे हे महाराज भगवानने प्रगट थावनुं मुख्य कियुं निमित्त हरी ते
कहो पछे महाराज बोल्या जे आसुरि मां चार प्रकारना जिय छे ते मां केटलाक पामर जिय छे अने केटलाक विषयि छे ते केटला-
क मुमुक्षु छे अने केटलाक मुक्त छे ते मां जे मुमुक्षुने मुक्त छे तेने जे भगवानने मलवा नो अतिशो विरहेने ते विरहे क-
रिने भगवानने मल्या सारुं अंतरमां अतिशो तापते तापने जाणिने भगवानपण तेनाउपर अतिशो प्रसन्न भईने तेने दरशन
आपवा सारुं उताबलायका दृष्टिउपर प्रगट थाय छे ने तेने दरसन आपिने तेना अंतरमां तापने रालिने शांति पमाडे छे अने ते-
ने बांसे बिजा विषयि पामर जिय छे तेनु पण कल्याण करे छे माटे अतिशो ब्रहेवाला एवा जे भगवानना भक्त तेना सारुं भ-
गवानने प्रगट थावनुं मुख्य कारण छे पछे बलि अक्षरमुक्तानंद स्वामिये प्रभु पुछुं जे हे महाराज भगवानने अतिशो म-
लवा नी जे येहे ते शो पुन्ये अथवा शो साधने करिने यतो दृशे पछे महाराज बोल्या जे अनंत जन्मना निष्काम भावे भगवान
ने मलवा सारुं जपत पतथा अनंत जन्मना साधन तथा अनंत जन्मनि भगवान नि निष्काम भावे नवधा भक्ति तथा ते भ-
क्तिना पिरोधिया जे कामलो भादिक दोष तथा शब्दादिक पंचविषय तेनो सर्व प्रकारे त्याग करयो तेणे करिने सद्ध-
यां छे अंतःकरण जे मना एवा अने शील संतोष दया स्वदादिक जे सत्तगुण ते थकि थया जे सत्तसंस्कार ते पुन्यने ते सा

बोधाद
सि० ६१

॥८६॥

ધનતેળેકરિનેણ્યો અતિશે ભગવાનને વિષે ગ્રેહે પ્રગટ થાય છે તે ભગવતરીતામાં કહ્યું છે જે અનેક જન્મ સંસિદ્ધ તો યાંતિ
પરાંગતિ ॥ ૧૨ ॥ એથી કર્ણ માં એમ કહ્યું છે જે અનંત જન્મ ના સુખ સંસ્કાર થાય છે ત્યારે પરાંગતિને પામે છે કહેતા ભગવાનને વિષે અ
તિશે ગ્રેહે પ્રગટ થાય છે ને તેને પ્રગટ ભગવાન મલે છે ને તે ભગવાન થકિ આત્મંતિક જ્ઞાન પામિને અક્ષર બ્રહ્મરૂપ થઈને પ
રમૂપ હને પામે છે અને એવા ગ્રેહેવાલા પ્રેમિ ભક્ત જન છે તેને ભગવાન નિમૂર્તિ યિના વિજું કોઈ શાંતિ પમાડે એમ ન થિ
ને તો આત્માના આત્મા એવા જે પરમાત્મા પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જ એક શાંતિ પમાડવાને યોગ્ય એવા છે માટે પર
માત્માને દરશને કરિને જ પ્રેમી ભક્ત અતિશે સાંતિ પામે છે તે સારું ભગવાન તેનો તપશ્રધા ભક્તિને પ્રેમ જોઈને તેને નિ
પરત્રપા કરિને તેને સ્વસ્થ આપવા સારું ભગવાન અક્ષર ધામ માં ધિપધારે છે અને પોતાના એકાંતિક ભક્તને સ્વસ્થ
આપે છે ને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને મહાત્મે સહિત ભક્તિ તેને સિદ્ધ કરાવે છે ને તેને આત્મંતિક મોક્ષ પમાડે છે અને તેના બેગું અ
નંત જિવોનું કલ્યાણ કરે છે માટે નિષ્કામ ભાવે પોતાના જિવનાં કલ્યાણને અર્થે પંચવિષયનો ત્યાગ કરિને ભગવાન
નિનવધા ભક્તિ કરે છે તેને ભગવાનને વિષે ગ્રેહે રૂપિ પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ પ્રગટ થાય છે પછે જિવરામ બાઈયે પ્રમુખ
જે હે મહારાજ ગ્રહસ્થને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશરો ધર્યો હોય તેનો ભગવાન નિરૂપાયે કરિને કેટલો મોક્ષ થાય છે ॥
અને તેને સાધન શાંતિ કરવા પડે છે અને તે ગ્રહસ્થને કેદી રિતે નિરવાસનિક થઈને આત્મંતિક મોક્ષને પામે પછે મહારાજ
ચીલ્યા જે જિવને અનંત જન્મનાં પાપ છે તે પાપ થકિ મુકાબિને ભગવાને પોતાનો આશ્રય કરાવ્યો અને અધર્મનો મારગ
મુકાબિને ધર્મને માર્ગે ચલાવ્યો એ સર્વે ભગવાનની કૃપા છે તથા અંતરના જે તાપ તેને જ્ઞાને કરિને શાન્ત પમાડે તે સર્વે
ભગવાનની કૃપા જાણવી જેમ કોઈ કગુને ગારને કાલિદે કરિયે મુકતા હોય અને તેને કોઈ કપા છો વાલે ને એમ કહે જે
તું ને પુછવું છે ને તું હમણાં તારે ઘેર જા ત્યારે તે ગુને ગાર એમ જાણે જે મારું તો મોત આશ્વિનું તું પળ હમણાં તો યુગ ર્યો તેમ જિ
વને તો જો પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિક સંતનો આશ્રય થાય તો કાલિદે કરિ રૂપ નરક ચોરાશિમાં જાય

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६६॥

बोटा
सि०६६

नेजमनामाररयातांखातां पारआवतनहि माटेजेने प्रगट भगवान नमत्याछे नेते भगवान नानिरवासनिक संतनो आश्रयजेणे
कर्येने मोक्षनिआशा थर्द एज भगवान नी कृपा जाणवि अनेजे भगवाने कृपा करिनेजेजे आत्ता आपि होय ते आत्ताने मग वस
निक्रिपा जाणिने अतिशो दूढ करिने पालवि अने ते आत्ता मांले शमात्र पण फेर पडवा देवी नहि ॥ ते क्रिया साधन कहे या छे
अने निरवासनिक थयुं ते तो पंचविषयनो त्याग करे त्या रेज निरवासनिक थाय पण विषयनो त्याग कसा बिना कोई काळे
निरवासनिक थाय नहि ते ब्राह्मण होय ते पण पंचविषयनो त्याग करे त्या रे ते निरवासनिक थाय तथा क्षत्रि होय वैश्य होय
शूद्र होय तथा त्यागि कहे या तो होय भेरय लिधो होय अपवाग मे ते आश्रमि ॥ कहे या तो होय पण ते सर्व ज्ञान पामिने प
चविषयनो त्याग करशे त्या रेज ते निरवासनिक थय अनेजे आत्यंतिक मोक्षने पामवुं ते पण निरवासनिक थाया बिना कोई
काळे पमाय नहि ॥ माटे वासना तो सर्व नेजरु रटाल बिजोई शो अने ग्रह स्थने त्यागि ते तो श्रधाना भेद छे माटेजेने बलि श्र
धाउत्पन्न थाय ते तत्काल विषयनो त्याग करिने त्यागी थाय अनेजेने मंद श्रधा छे ते ग्रह स्थाश्रम मारहा छे ते ग्रह स्थाश्र
मवाला जे स्त्रिपुरुष ते सर्व ने पण पंचविषयनि जे वासना तेनो त्याग करे छुटको छे ॥ जे मतिरथे जाय छे ते जे वधारे चाल
ल नारा होय ते वेहे लापुगे छे अनेजे थोडुं थोडुं चाल नारा होय ते द्वाद्ये दिवसे पुगे छे पण सीने तिर्थे पुगे छुटको छे ॥ ने सर्व ने
सररवो जप थपडुशे ते मजे श्रद्धा वा त्या छे ते तो वेहे लापंचविषयनो त्याग करिने निरवासनिक थर्द ने भगवान ना अलोकि
क सरय ने पामे छे अनेजेने थोडि श्रधा छे तेने द्वाद्ये दहाडे वासना टलशे ने वासना टले छे त्या रे भगवान ना अलोकी क सरय
ने पामे छे अने ज्यासु धिकामलो भस्वाद स्नेह ने मान एजे पांच शत्रु तेजेने विषे अतिशो होय तेने अंतरमां सरय आय वारे न
हि ॥ ने तेने दुःख आपे छे ॥ के मकेजे नेजेने विषयमां आशक्ति होय ने ते विषयनु कोई काळे खंडु न करे त्या रे ते मजिने
जरुर को थ थाय अने ज्या रे को थ थाय त्या रे ते मांथि मोह थाय अने मोह थकि बुद्धि नो नाश थाय छे अने ज्या रे बुद्धि नो ना
श थाय छे त्या रे करवान करवानो तेने बिबे करहे तो नथि अने ते पशुपणा ना भोषने पामि जाय छे माटे पंचविषयनि जे

॥६६॥

વાસનાતેને સ્વરકોરાચિને જરૂર ટાલવિ અને પંચવિષય નિજે વાસના જે જે મુકે છે તેને જ અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે ॥
 અને જેને પંચવિષયના રાગ છે તેને તો અમારો પળ જરૂર અવગુણ પ્રાવિ છે જે મહારાજને આ હરિ ભક્ત ઉપર બધારે દેત છે ને મા
 રા ઉપર થોડું દે તરાચે છે એવિ રિતે વિષય નિવાસના બાલા અમારો પળ અવગુણ લે છે ને અમારો તો વાર્દ ભાર્દ પ્રદર સ્થત્યાગિ
 સર્વે ઉપર સમ દષ્ટિ છે તેને અમારા નિવાસનિક ભક્ત સંત છે તે જાળે છે જે મહારાજને કોઈના ઉપર પક્ષપાત નથી અને ॥
 જેને જેને મહારાજ કાંઈ કકદે છે તે તો તેના ઉપર ક્રપા કરિને કહે છે એવી રિતે નિવાસનિક ભક્ત સમજે છે અને અમારો જે
 ક્રપા તે પળ નિવાસનિક ભક્ત ઉપર જ થાય છે મારે ભગવાનના ભક્તને તો સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણે જે ત્રણ દેહ તે થકિ
 નો રવી એવો જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનવું અને એમ સમજવું જે દું પ્રસ્થરૂપ છું ને સ્વરૂપ છું અને અહેદ અમેદ અ
 પિના સિચે તન્ય તે જાળનારો ને અમર અરવંડ આત્મા છે માટે દુઃસ્વરૂપને નાશવંતને તુછ ને જડ એવા જે માઈક પંચવિ
 ષય તે મુંને શું સ્વરૂપ કરે એ તો દુઃસ્વરૂપ છે તે એ તો મુંને ઔન્તિયે કરિને અજ્ઞાન થકિ સારપ્યમના તિહ તિ પળ હવે મારે સ
 ક્ષાત્કાર જ્ઞાન થયું માટે હવે મારે પાપરૂપ એવા જે પંચવિષય તેને શત્રુ જાળિને ત્યાગ કરવો છે અને જે નિર્ણય સમજળ છે
 જે હુ ગ્રહસ્થ છું અને આત્માગિ છે તે ત્યાગિ હોય તે વિષયનો ત્યાગ કરેને ગ્રહસ્થને તો ત્યાગ થાય નહિ એમ જે સમજે તે નિવાસના
 કોઈકા લેરે તે નહિ અને જે આત્મા છે તે તો ગ્રહસ્થ નથિને ત્યાગિયે પળ નથિ અને આત્મા તો અધિનાશિ છે ને પ્રસ્થ છે ને ગ્ર
 હસ્થ છે મારે ભગવાનના ભક્તને તો ધરણા શ્રમ નિજે મિથ્યા ભાષના તેનો ત્યાગ કરિને નિરમાની થઈ ને સત્સંગ કરિને પ
 મજ્ઞાન ચૈરાગ ને મહાત્મે સદિત ભક્તિ સિદ્ધ કરિને પંચવિષય નિજે વાસના તેનાં મૂલ ડરવાડિને નિવાસનિક થવું અને
 આત્મારૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તેના સ્વરૂપમાં જોડાવું અને જ્યારે ભગવાનના સ્વરૂપમાં જિવજોડાય
 છે ત્યારે તે નિવાસના સર્વે બલિ જાય છે અને તેને ગ્રહમય એવો દિવ્ય દેહ બધાય છે અને તે આત્યંતિક મોક્ષને પામે છે ॥
 ને અરવંડ ભગવાન નિહ જુરમારંદે છે ॥

॥ દતિ શ્રી મુરચ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણ યનમો

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६७॥

नमः॥ ॥संयत् ॥१९॥ ओगणिशे १६ शोलनां मागशरशुदि ५ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभग
वानगाम श्रीबोटादमघ्ये भक्त रवेताजिनी स्त्रिबाजामयाने घेर उगमणे बार ओरडानि औसरिमां होहिबाउपरगाहित कि
नस्वधिने धिराजमान थयाहता अने सर्वे कसुबल बस्त्रधारण कस्यां हतां ने कंकुनो चांदलो कस्यो हतोने पोताना सुरवा
धिदिनि आगलसा धुत पाषणा कहरिन्न क्तनी सभा भराईने बे ठिदती पछे धर्मानंद स्वामिये प्रभपुछुं जे हे महाराज मो
क्षने अर्थे शास्त्रमां अन्नंत साधन कल्यां छे पण ते मां एवुं कियुं एक सुलभ साधन छे जे जेणे करिने तत्काल थोडे कदाहा
डे जिवनी मोक्ष थाय छे महाराज बोल्या जे जिवनी मोक्ष थवो ते अतिशो कठण छे अने जिवने मोक्षने मारगे चालवुं
ते पण घणुं कठण छे अने अग्निमां बलि मरवुं ते धिपण जिवने मोक्षने मारगे चालवुं ते कठण छे केम के जगत मां के टलाक
ने स्त्रिने पुरुष मां हेत होय तो ते पुरुष मरेत्यारे तेने बांसे स्त्रि अग्निमां बलि मरे छे पण तेने मोक्षने मारगे न धिचलातुं
अने कुवामां पडवुं ते धिपण मोक्षने मारगे चालवुं ते अति कठण छे केम के कुवामां पण घणाय बुडि मरे छे अने माधुं कपावि
ने मरवुं ते धिपण मोक्षने मारगे चालवुं ते कठण छे केम के पैसाने लोभे करिने घणाय माथां कपावे छे माटे सर्वे करती मो
क्षने मारगे चालवुं ते घणुं कठण छे अने तिर्थ व्रत गुप्तदान पुन्य इत्यादिक साधन करिने मोक्ष थवो घणो क कठण छे ॥ केम
के मोक्ष तो पंचविषय नी वासनानो त्याग करेत्यारे ज जिवनी मोक्ष थाय ते वासना टल विषयि कठण छे केम के वासना
तो जिवने अनादिकाल निछे अने एव्रण देह मां जिव एकर सथ दीरह्यो छे माटे जिव ते देह तेने संगे करिने जन्म मृत्यु नांदु
रखने बारं बार पाम्या करे छे माटे जे पंचविषय निवासना टले छे ते नो ज मोक्ष थाय छे अने ते वासना क्यारे टले छे तो परमा
त्माना स्वरूपने साक्षात्कार पामे छे त्यारे वासना टले छे तेगीता मां कहुं छे ॥ श्लोक ॥ विषयाधिनिबर्त्तते निराहारस्य दे
हिनि ॥ रस वृजं रसोपस्य परं द्रष्टव्य निवर्त्तते ॥ अर्थ ॥ जे परमात्माने देखे त्यारे वासना टले अने ते परमात्मा तो मायापर
छे ॥ अने जिव मात्र माया मां छे माटे तेनां दं द्वियो अंतःकरण पण माई क छे ते माई क दं द्वियो अंतःकरणे करिने मायापर

बोटाद
सिद्धांत
६२

॥६७॥

एवाजे परमात्मा भगवान्ते एना जाण्यामां आवतानधि ते पण कहुं छे जे ॥ य तो वाचो नियर्त्तते अप्राप्य मनसा सह ॥ अर्थ ॥
जिबनां द्विद्वयो अंतःकरणना जाण्यामां परमात्मानधि आवता अने ते भगवानने जाण्यादिना जिबनो मोक्ष धायनहि ते
पण वेदमां कहुं छे जे ॥ रते ज्ञानात्तन मुक्ति ॥ अर्थ ॥ जे भगवानना स्वरूपना ज्ञान बिना जिबनि मुक्ति यतिनधि माटे भग
वानना स्वरूपनुं साक्षात्कार ज्ञान धायत्यारे जीबनो मोक्ष धाय हवे ते भगवानने जिय के मयामे तो माया पर एवा जे भगवा
न ते कृपा करिने जिबनां द्विद्वयो अंतःकरणना जाण्यामां आवे एवा मनुष्य रूपे जिबोना कल्याणने अर्थे आपृथ्वि उपर प
धारेत्यारे जियने काने करिने ते भगवानना वाब्द सांभल्यामां आवे छे ॥ अने त्यचा एकरिने भगवाननो स्पर्श कर्यामां आवे
छे ॥ नेने करिने जियने भगवानन रूप जोया मां आवे छे अने रसना ये करिने भगवाननो प्रसाद जमाय छे तथा भगवान
निलिखग पाय छे तेना शिकाये करिने भगवानना हारचंदना दिकनो सुगंध लेवाय छे ॥ अने हाथे करिने भगवाननि सेवा
कल्यामां आवे छे एविरिते द्विद्वयो अंतःकरणे करीने जाण्यामां आवे एवा मनुष्य स्वरूपे भगवानज्यारे पृथ्वि उपर प्रगट
बिराजता होय अने ते भगवानने बिषे जेने आत्म बुद्धि धाय तेने आत्म बुद्धिये करिने अति शोहेत थई जाय जे मयापने दिक्
रा उपर हेत धाय छे तो ते दिकरानो एके अथ गुण नजरे आवतो नधि ते मजेने भगवानने बिषे आत्म बुद्धि धाय तेने प्रगट
भगवानना मनुष्य चरित्रने बिषे दोष भांसे जनहिने तेने तो भगवान जे जे चरित्र करे ते अलौकिकने दिव्य जाणेने क
ल्याण कारि जाणे अने जेने जेने बिषे आत्म बुद्धि धाय छे तेना गुण तेमां आवे छे माटे जेने भगवानने बिषे आत्म बुद्धि धा
य छे त्यारे भगवानने बिषे रह्या जे कल्याण कारी दिव्य गुण ते सर्व भगवानना भक्तने बिषे आवे छे अने ते भगवानना गुण
भक्त मां आवे छे त्यारे ज ते निवास नारले छे जे मसूर्य उगे छे त्यारे नेत्रने सूर्यनो संबंध धाय छे ते संबंधे करिने सूर्यनो गुण
जे प्रकार ते नेत्र मां आवे छे नेरात्रिनो जे अंधकार ते नेत्र मां धिना सपामि जाय छे ते मजेने प्रगट भगवानने बिषे आत्म बुद्धि
ये करिने संबंध थयो तेने बिषे भगवानना गुण आवे छे त्यारे महा अंधकार रूप जे पंचविषय निवासना ते रलि जाय छे तेने

श्रीमुरप
सिद्धांत
॥८८॥

जिवात्मा बहिरूप थाय छे ने परम मोक्षने पांमे छे मोटे सर्व साधन मां एक साधन मोक्षनुं सगम एज छे जे प्रत्यक्ष भगवान जि-
बने मले अथवा ॥ ॥ प्रगट भगवान ना एकांतिक पंचविषय ना त्यागि संत मले ने तेने विषे आत्मा बुद्धि थाय एज सर्व विमोक्ष
नो मारग सुलभ छे जे मयहाण मां बेशिने समुद्र तरयो तेमां कांई पैदा रखो पड़े नहिने बेडा बेडा ने सुतां सुतां समुद्र तरिज
थाय तेम प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत ने विषे आत्म बुद्धि ये करिने बगरे दा रखे करिने सगम रिने मोक्ष थाय छे अने जे
साधने करिने मोक्षने पांम बुंते तो जे मतुं बडा बांधिने समुद्र तरयो ते बुं कण छे अने मिथ्या ज्ञान नी ओ थले दूने धर्म रही तने
प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत मल्या विना अमधि भक्ति ये करिने मोक्ष माने छे ते तो जे मकठ मां पथरो बांधिने समुद्र तरवा
ज एवा जाणवामाटे प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत ने संबंधे करिने जे जिवनो मोक्ष थाय छे ए सर्व शास्त्र नो ने सर्व सत्य
रुषनो सिद्धांत छे पछे रये ते भाई ये प्रश्न पुछ पुं जे हेम हाराज सर्व ना कारण तो तमे एक ज भगवान छो अने जिवनु कल्या-
ण पण तमने ओ लखे त्यारे ज थाय पण तमे प्रगट मल्या विना कल्याण थाय नहिने एम सर्व शास्त्र कहे छे जे भगवान ने भ-
गवान ना निरवास वि क संत मल्या विना मोक्ष थाय नहि अने बिजा जे सर्व मत पंथ छे तेमां सौ सौ नाम तमां सौ बे एम क
हे छे जे अमारा गुरु छे ते द श्वर छे अने ते थकि कल्याण माने छे तेनुं के म समज बुं पछी महाराज बोल्या जे सर्व मोटे बिराम
कहे ता हरो जे अमारा कल्याण थयुं ने अमने अमारा गुरु द श्वर छे पण एना अंतर मोर वरे रवरो निश्चय कल्याण नो नधि अने
गुरु ने पण यथार्थ द श्वर मान तानधि अने बलि सउ सउ नाम तना जे गुरु छे ते पण पोत पोताना मत मां राख बासारुं ने पोता
निसे वाकरा बचा सारुं रयो दुं रयो दुं बहे म ब ता विने राजिराखे छे जे म कोर्द कर जाना दिकराने ने रुषि ना दिकराने भिजा-
दी धई हति पछे राजाने दिकरे रुषि ना दिकराने पुछु जे तमे शुं ज म्या त्यारे रुषि ये कतुं के जब नि रोर लिने भाजि ज म्या
पण तमे शुं ज म्या त्यारे राजाने दिकरे कतुं के अमे तो दुध सा करने चोर पाज म्या पछी रुषि ने दिकरे घेर जईने एनि माने क
तुं के मारो भाइ बंधरा जानो दिकरो दुध सा करने चो रवा ज मे छे ते मुने पण दुध सा करने चो रवा आप तो ज मि श निक

बोटा द
सि० ६१

॥८९॥

रनहिंजमुं पछे ते निमाये ते नो सनो भांगया सारुजबनां मिजका हिने धाप्याने जवना लोरुं पोखुं पाणि कसुं अने बडागरा
 मिठाने वादिने साकस्जे बुकसुं पछे ते छोकराने समजा व्योजे जवना मिजहतां तेने कसुं केचो रवाछे ने धोला पाणिने
 कसुं के दुधछे ने मिठाने कसुं के साकरछे पछे ते तो दुधसाकर चोरवाने ओ लखतो नथि ते जमिने राजि धरने राजाना विक
 रापो से गयो त्यारे राजाने दिकरे पुछुं के आजरां जम्यो त्यारे तेणे कसुं के दुधसाकरने चोरवा जम्या एविरिते पांचसात दिव
 स सुधि पुछुं तो पणरुषिने दिकरे तेनुं ते कसुं त्यारे राजाने दिकरे धियासुं जे एने तो दुधसाकरने चोरवा कोर्द कारे मले ए
 मनधिने कहे छे जे दहाडि दुधसाकरने चोरवा जमुं छुं ते वात मनाति नथि पछे ते नीपरिक्षा लेबा सारुं राजाने दिकरे ब्राह्म
 पासे रसोर्द काविने जमवा ते दिगयो पछे तेने दुधसाकरने चोरवा पिरस्या ते जमवा मांडुं त्यां तो रुषीनो दिकरो अतिशे ल
 जापामिने ते निमाउपर कोपाय मान धरगयो पछे ते निमाने कसुं जे मुंने रवो दुर्खो दुर्कहिने जे ते रवरायति के पछे ते
 निमाये कसुं जे दुधसाकरने चोरवा तो आपणे मले नहिने एम तारो सनो न भागु तो तुमारि चाकरि करे न हि॥ ते सारुं
 एम कसुं तेम एतो दृष्टां तने एनुं सिद्धांत तो एछे जे ज्यां सुधि माया पर एवा जे परमात्मा भगवानने भगवानना संत ते प्र
 त्यक्ष मत्या नथि ने तेना मुरवा विंद धकि तान सां भत्यु नथि त्यां सुधि जे भगवान नथि तेने विषे भगवान पणु मानी
 ने मोक्ष निदुछा राखे छे पण ज्यारे माया पर एवा जे साक्षात् भगवानने भगवानना संत जिवने मले ने ते निपासे धिता
 न सां भलिने अंतरमां उत्तरे त्यारे तेने रुषि नादिकरा निपेठे रत्नानि पार्मीने तेने अतिशे परिताप पाय जे अमे तो अज्ञाने करि
 ने सउसउना गुरुने विषे दश्वर भाव ठे राव्यो ह तो पण जो साक्षात्कार भगवानने भगवानना संत निप्राप्ति धरि ह तो तुरु
 यम पुरि मांजा तने यमना मार रवात एविरिते ज्ञान थाय त्यारे सर्व मतनोने सर्व गुरुनो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवानने भ
 गवानने ना संतने विषे दृढ प्रितिकरे छे माटे अज्ञाने करिने जिव जे ते मत पंथमां बधाई रत्ना छे ने ते मां मोक्ष नथि तो पण
 मोक्ष निआशारा विबेठा छे केम के जिवने ज्यां सुधि अज्ञान छे त्यां सुधि जिव जे ते ज्या त्या बधाई रत्ने छे एवो जिवनो

श्रीमुरव
सिद्धान्त
॥६९॥

हालछे माटे मतपंथमांनातजातमांदेरागाममांसगांसंबंधिस्त्रिछोकरांमांज्यांज्यानेदूथायछे त्यांबंधाईरहेछेअनेजेनेयि
षेजिवबंधायछे तेनादोषतेनेसुजतानथिमाटेअज्ञानेकरिनेजिवमतपंथमांबंधाईरहेछेअनेकोईनाअंतरमांखेरखरा
निश्चयनथिजेअमांसकल्याणथयुंअनेजेखेरखरासत्यस्वरूपभगवाननेभगवाननासंतछे तेनास्वरूपनोजेनेज्ञानेकरि
नेनिश्चयछे तेनेतोपंचविषयनिवासनानांमूलउरबडिजायछेअनेतेधर्ममांपणअतिशेदृढपणेरहेछेअनेदेहनेपोतानुंरूप
मानतानथिअनेदेहथकिनोरखोनेब्रह्मरूपपोतानाआत्मनेमानेछेअनेजगतमांधिवासनातेनेटलिजायछेअनेतेनेतोका
मकाजकरतांपणभगवाननिमूर्तिअरबंदसांभस्थाकरेछेअनेबलिप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनानिश्चयवालाजेभगवान
नाभक्तछे तेएमसमजेछेजेमाराअंतरमांसदायभगवानरहाछेतेभगवानविनामनमांविजोभुंडोसकल्पथशेतोमारा
उपरभगवाननोअतिशेकुराजिपोथईजशेअनेभगवानविनाविजाअथुभपदार्थनोबुद्धिमांनिश्चयथईजशेतोमाराउपर
भगवाननिप्रसन्नतारदेशेनहिं॥अनेचित्तेकरिनेजोभगवानविनाविजापदार्थनुंचितवनकरिसतोमाराउपरभगवाननो
कुराजिपोथशेराधिरितेदशइंद्रियोनेचारअंतःकरणनिरुतियोतेजोभगवानविनामार्दकपदार्थमांजशेतोमाराआत्मा
नुंभुंडंथशेराधिरितेजेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोउत्तमनिर्विकल्पनिश्चयछे तेनेमार्दकपंचविषयनिवासनाटलिजा
यछे॥एजप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतमल्यानुंणरबुंछेअनेजेअज्ञानेकरिनेमतपंथमांबंधाईरहाछे तेनेतोविषयनिव
सनाटलितनथिअनेतेमिंद्रियोपणवशथतिनथिअनेतेणेकल्याणमान्युंदोयतेपणमिथ्याछेअनेजेजगतमांदेहाभिमा
निजिवछे तेनेकोईचरतमानपाखवानिपणअज्ञानथितथाधर्मपालवानिपणअज्ञापणनथिअनेदेहाभिमानिनेतोतेकेव
लसिछुनेउदरपरायणव्रतिहोय॥अनेशिछुउदरपरायणवर्तताएयाजेपामस्नेविषयीजिवतेजेतेदंभेकरिनेएमकहेछे
जेसर्वभगवानछेभगवानविनाविजुकाईनथिएमकहेछे तेनेतोअतिशेनिचनेपापिनेचंडालजाणवाकेमकेजोसर्व
भगवानहोयतोकुतरांगधेडांतथामाबेहेनस्त्रिछोकरांतथाबसदपोडिघोडोएसर्वभगवानठस्यात्यारेवसदनेहाकयो

बोटाद
सि०६९

॥६९॥

પડે તથા ઘોડિયો ડાઉપર ચઢવું પડે મારે તેનું માદા પાપ ત્રાગે અને વેદ શાસ્ત્ર પુરાણ તથા તિર્થ વ્રતાદિક સર્વ સ્વોટાં થાય અને કત્યાણ
 કારિ જે ભગવાનના અવતાર રામક્રહ્માદેક તે પળાયા દુષ્ટને મતે સર્વે રવોટા થઈ જાય મારે યાજે પેટ ભરા પામર જિવં છે તે મોઢે
 કરિ ને રામ કહેતા હોય જે સર્વે ભગવાન છે તો તેને નારકિ ને પામિ ને યમ પુરિના અધિકારી જાણયા અને રામક્રહ્માદિક ભગવાન
 ના અવતાર થાય છે તેના સંબંધે કરિ ને તો જિયમાયાના બંધને થકિ મુકાદેને પરમ પદને પામે છે તે શાસ્ત્રમાં પળાવ્યા છે ॥ અને ભગ
 વાનના અવતાર વિના વિજા સર્વ જિવને સંબંધે કરિ ને જિવલ રવચોરાશિમાં જાય છે તે જો સર્વે ભગવાન હોય તો રામ શું કરવા થાય
 મારે વિજા જિવમાં ને ભગવાનના રામક્રહ્માદિક અવતારમાં તો ઘણો ભેદ છે કેમ કે પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને અશ્રયે કરિ ને જિવ નિ
 વાસના રલિ જાય છે અને વાસના રલે છે ત્યારે જ જિવનો મોક્ષ મળે ॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરુગ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૧૧ આગ ॥

૬ ॥ જો તુના માગશર શુદિ ॥ ૬ ॥ છુઠને દિવસ મહારાજ

શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગાય શ્રી ચોટાદમથે મન્ત્ર રવેતા જિનિ સ્ત્રિયા જામબા ને ધેર ડગમળે બાર ઓરડા નિશ્રો સરિમાં સાંજ ને સમે
 દિત કિયા વિહાવેલા હોલિયા ડાઉપર ચિરાજ માન થયા હતા અને સર્વે સ્વેત વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને મુસ્તકે કસુંબલ ફેટાં બાંધ્યો
 હતો અને કંઠમાં ગુલબિપુષ્પના હાર ધારણ કર્યા હતા અને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો ॥ ને પોતાના મુરવાયિંદિ નિ આગલ સાપુ
 લ ધણા કદારિ મન્ત્ર નિ સમાભારાદેને બેઠિ ઇતિ પછે ધર્માનંદ સ્વામિયે પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ વેજળાત મારે દર્શનિ આપ્યા
 હોય તેમાં એક જળાનેવા તો સાંભલિને તમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય છે અને એક જળાને નથિ થતો તેનું શું કારણ હશે પછે
 મહારાજ બોલ્યા જે જેને ભગવાન પળાનો નિશ્ચય થાય છે તેને પૂર્વ જન્મના સ્મૃતિ સંસ્કર છે અને જેને નિશ્ચય નથિ થતો તેનું
 અંતઃકરણ વિષયને યોગે કરિ ને ડોલિ ગયેલું છે મારે તેને કરિ ને તેને નિશ્ચય નથિ થતો અને જો એ નિશ્ચયે સ્વરોચ્ચ પહોંચે
 ને દેવિ જિવ હોય તો સત્સંગે કરિ ને તેને નિશ્ચય થાય અને જો જિવ આસ્થરિ હોય તથા કોઈક સત્યુરૂપનો ણે દ્રોહ કર્યો
 હોય તો તે પાપે કરિ ને તેને નિદોષિત શુદ્ધિ થઈ ગઈ હોય ને તે ભગવાન ને સંગે રહ્યો હોય ને નિત્ય જ્ઞાનવારતામાં ભલે તો હોય ॥

श्रीमुरय
सिद्धांत
॥९०॥

तोपणतेनेनिश्चयथाय नहिजेमसूर्यनेराहु आवेछे त्यारेतेनोप्रकाशकाईजायछे तेमदोषितबुद्धिवाला नेज्ञानरूपि
प्रकाशकाईजायछे माटेदोषितबुद्धिवाला ने निश्चयन धिथतो ॥ पछे बलिधर्मानंदस्यामियेपुछुं जेहेमहाराजतेनी
दोषितबुद्धि केमटलेछे पछेमहाराजबोल्या जेएणे जेजेसत्पुरुषनोद्रोह कस्यो होयतेबिआगलविरमानिथईनेतेनिपा
र्थनाकरेनेतेनेप्रसन्नकरेअनेतेदोषनुंजेमशास्त्रमांकसुं होयतेचिरितेतैनुं प्रायश्चित्तकरेतोतेनिदोषितबुद्धिरलेपणते
बिनाकोईरितेरलेनहिपछे बलिधर्मानंदस्यामियेपुछुं जेएणेपूर्वजन्मनेविषेकोईकसत्पुरुषनोद्रोह कस्योहोयअथ
याआजन्मनेविषेकस्योहोयतेनेतेनेरखबरनहोयतेनिदोषितबुद्धि केमटले पछेमहाराजबोल्या जेएविदोषितबुद्धिर
त्यानोएकउगायछे जेएनेसत्पुरुषनेविषेकोईकरितेहेतथायनेसत्पुरुषनो विश्वास आवेतोतेनाउपरसत्पुरुषकपाकरि
नेटालेतोदलिजायजेमकोईकनेमहारोगथ्योहोयनेतेरोगकोईरितेरलतो नहोयपछेतेनेकोईरयरेखरोवैदमलेने
श्लोषधआपिनेतेनोरोगमहाडे त्यारेते निरोगिथायछे तेमदोषितबुद्धिवाला निउपरसत्पुरुषकपाकरिनेपोतानिसेवाक
राविनेतेनेज्ञानआपिनेतेनिदंष्ट्रियोसर्वे नियममां रंवाधिनेतैनिदोषितबुद्धिरालिनेतैनेपोतानास्वरूपनो निश्चयक
रावेछे त्यारेतेनिदोषितबुद्धिरलेछे नेतेप्रत्यक्षभगवाननुंभजनसमरण किरतनध्यानकरिनेब्रह्मरूपधईनेभगवान
नाअक्षरधामनेपामेछे ॥

॥ इति श्रीमुरयसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ छ ॥

॥ छ ॥

॥

बोटाद
सि० ६२

॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिशे १६ सोलनापोषसुदि ९ नवमिने दिवस महारा

ज श्री हरिकृष्ण भगवान गामश्री उगामेडि मध्ये रावल माघयजिने घेखत्तरादे बारओरडानी चोसरिमां होलिया उपरसां जने
 समेधिराजमान थयादता ॥ अने सर्वे जरिया निबल्लधारण कस्यां दतां अने कंठमां पुष्पनाहार सोभिरह्यादता ॥ नेपाघमां-
 तोरालटकतादता ॥ नेबेकान उपर पुष्पना गुच्छ धारण कर्यादता ॥ अने जमणादाथमां एक लिंबुनुं फल धारण कर्युं दतुं ॥
 नेललारने विषे कंकुनोचांद लोक र्यो दतो नेपोताना मुखार्विंद निआगल साधु तथा घणाक हरि भक्त नि सभा भराई नेबे-
 रिहति पछे महाराज बोल्या जे अमारि भेगारहे नाराहरि भक्त सर्वे सांभलो तमने वात करवीछे ॥ पछे सर्वे हरि भक्त दाथ जोडि
 ने बोल्या जे कहो महाराज ॥ पछे महाराज बोल्या जे जेने अमारि पासे रहे बुंदोय तेने तो निष्काम भाव राखि ने अतिशो साध
 न रहे बुं के मके अमारे तो निष्कामि निर्लोभिनि स्वीदिनि त्तेहि निर्मानि एया जे साधु ते साथे जबने छे माटे तमारे पण तेना जेया
 जगुण शिखवा ॥ तो जे अमारा भेगारहे बासे ॥ अने आगलना जे जे स्वभाव होय तेने दिवसे दिवसे त्याग करवा अने अमारा
 दर्शन दजारी बाई भाई आवेत्यारे तेने विषे द्दियोने अतिशो नियम मां राखि ने बाईयोने विषे माबेहे नदि करि नो भाव राख
 वोपण कुदृष्टि ये करि ने आहुं अबलुं जो बुं नहि ॥ अने हमे यारता करता होई ये के कथा वंचाति होयत्यारे एकाग्रमने करि ने सां
 भलुं पुं पण तेमां पोताने बोलुं नहि अने कोई कबोले तो तेने हल बेर दिने छानुं राख्युं अने अमारां दर्शन थतां होय के क
 थायारता थति होयत्यारे अमारा होय तेने सगदिये ताप बुं नहि ॥ अने वगर प्रयोजने अमारा ने संतनां दर्शन मुकि ने आहुं अब
 लुं जो बुं नहि ॥ तथा ज्या त्या फरुं नहि अने परस्पर भेगारहि ने सेवा करवानो स्वभाव राखवो ॥ पण भगवानना भक्त पासे
 सेवा कराविने राजिन थवुं अने देहनि सेवा भगवानना भक्त पासे जे कराविने राजि थाय छे तेने तो मोद पाप लागे छे माटे
 देहनि क्रिया तथा सेवा ते तो पाताने दाथे जकर विजेम कोई कतिर्थ करवा जायत्यारे तेने सोई करवि पडे त्यारे कोई क-
 सिधु लावे कोई कबल तण लाणा लावे कोई कपाणि भरि आवे कोई कर सोई करे कोई कवासण उर के दत्ता दीक पर

સ્પર્શમેગાથર્દનેદેહનિર્વાહ પથા નિક્રિયાકરે છે ને તેમાં કોઈ કોઈને પાડ નધિચડાયતા તેમ તમારે સર્વે ને રવાખું જોડીયે છે
 પતે પરસ્પરહાથો હાથ નિક્રિયા કરવિ પળ આલસ્ય થઈને બેસિ રહેવું નહિં કેમકે આવા બ્રહ્મદેવતા સાધુ બ્રહ્મચારિકે હરિમ
 ક્ત તે નિપાસે રસોઈક રાવિને રવાખું ને દેહાભિમાને કારિને બેશિરહેશે તો ઉલટિબુદિ ભ્રષ્ટ થઈ જશે મોટે સંયે ને આજ્ઞા છે
 જે રસોઈ આદિક જે જે સેવા ભક્તિ હોય તેને તો પોતાનું મોટું ભાગ્ય માનિને દેહે કરિને ક્રિયા કરવિ પળ બેસિ નરહેવું અને મોટે
 રા સાધુ હોય તેને નિત્યે હાથ જોડિને કહેવું જે મુને જે જે સેવા ભક્તિ હોય તે કહે જો અને પરસ્પર એક બિજાને કામચલાવે તે તે ત
 કાલત્વ ધાયે સહિત કરવું ને તે નિવારન લગાડવિ અને તે નિના પળ પાડવિ નહિં એવી રિતે ભગવાનના ભક્તનો મહિમા સમજવો
 કેમકે આ લોકમાં કોઈક રાજા હોય તો તેના માણસ તે જે મરાજા કહે તેમ હાજર ઉભારે છે અને તે રાજા તો ના સંવંત પદાર્થ
 આપે એવો છે ને તે પદાર્થ દેહને સ્પર્શ કરે ॥ તે દેહ તો પડ્યો રહેવાનો છે ને મરિને તો જમ પૂરિમાં લેઈ જાય એવો છે તો પળ તે રાજા
 ના હજુરમાં ઉભારે છે ॥ તો આ તો જિવના અતિ શોભાચાહિત કારિ એવા જે ભગવાનના ભક્ત તેનું વચન કેમ લો પાયામજા
 ણિને અતિ શોભિર માનિ થઈને ભગવાનના ભક્ત જે જે આજ્ઞા કરે તેને રાજિ થઈને કરવું અને પોતે પેર રાજ મુકિને આ વ્યોહોય
 અથવા પ્રાસનાદિક ઉચકુલના હોય તથા શાસ્ત્રના મળેલા હોય તો પળ ભગવાનના ભક્ત ગરિબ હોયને જાતિ થે કરિને ઉ
 તરતા હોય ॥ ને કાંઈ મળેલા પળ ન હોય તો પળ જો તેને અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય હોયને અમારિ આજ્ઞા દ્રઢ પળે પાલતા હોય
 તો તેનો મહિમા સમજિને તે નિઆગલ નિરમાનિ થઈને તે નિસેવા કરવિ પળ ભગવાનના ભક્ત આગલ રંચ માત્ર માન રા
 રખવું નહિં ॥ અને જિવે ચોરા સિમાં પ્રારબ્ધ વશ થઈને બલદના અવતાર આવ્યા હશે ત્યારે સ્વેદુની આજ્ઞા પાલિ હશે અને ગધે
 રાના અવતારમાં કુંભાર નિઆજ્ઞા પાલિ હશે એવિ રિતે અનંત જન્મ પરિને નિરમાનિ થઈને અને તજિવ નિસેવા કરી છે એમ જા
 ણિને કોઈ જાતનું માન ભગવાનના ભક્ત આગલ રાખવું નહિં અને કર્મણ પતિ અનંત નિસેવા કરિ છે તો આ તો આવા બ્રહ્મવે
 તા પ્રગટ ભગવાનના ભક્ત સંત તે નિસેવા તો જેને અનંત જન્મનાં પુન્ય હોય તેને મલે છે પળ થોડા પુન્ય ચાલાને પ્રગટ ભગવાનને

પ્રગટભગવાનનાસંતનિસેવામલતિનથિ કેમકેતેનિસેવાયેકરિનેપામરજિવહોયતેબ્રહ્મરૂપમુક્તયદ્જાયછે॥અનેપ્રગ
 ટભગવાનનાભક્તનોમહિમાજોબ્રહ્માયેજાણ્યોતોગોપિગોબાલજેપ્રગટનાભક્તતેનાચરણનિરજમાથેચઢાવિમારેણ્યા
 ધગવાનનાભક્તનિસેવાતોઅતિશેહેતેકરિનેકરવિનેઆમસમજયુંજેઓહોમારાંમોટાંભાગ્યજેમુનેપ્રત્યક્ષભગવાનને
 તેનાભક્તનિસેવામલિછેઆમસમજિનેઅમારાપાસેનારહેનારાઅમારાભક્તતેનેદેહેકરિનેજિવંતપરણતભગવાનનાભક્ત-
 નીસેવાકલ્યાકરવિ॥આવિરિતેસમજિનેજેસેવાકરશેતોતેનોજિવઅતિશેવૃદ્ધિનેપામશેઅનેજેવાસાધુનાસ્યભાયછે
 તેવાસ્યભાયસર્વનેશિરચવાકેમજેજેનાભેગારહેવુંહોયત્યારેતેનાજેવાગુણહોયત્યારેજતેભેગુબનેછે॥પણતેબીનાતેભે
 ગુરહેવાયનહિજેમશાદુકારભેગારહેવુંહોયત્યારેશાદુકારનાજેવાગુણશિરચેત્યારેતેભેગુરહેવાયતેમભગવાનનેભગ-
 વાનનાસાધુભેગુરહેવુંહોયેતેનેતેનાજેવાતિષ્કામીનિર્લોભેનિસ્વીદિનિર્સ્તદિનિર્માનિયવાગુણશિરચવા॥અનેવાગુણશિ-
 રચેત્યારેતેનેનિર્ધિપ્પણેસત્સંગમારહેવાનોઅનેતેઅતિશેમોરિપદવિનેપામશે॥પછેગામચુડાનાદયેમોનજિયેપ્રશ્નપુછુંજે
 હિમદારાજભગવાનનેભગવાનજાણતાહોયતેમાંતેકોર્દજાતનોસંશયનહોયતોપણસંસારનિવાસનાઅંતરમાંથિટલતિન
 થિતેનુંકુંકારણદશેપછેમદારાજબોલ્યાજેસંસારનોજિવનેઅનાદિનોસંબંધછેતેજ્યાંજ્યાંજિવજન્મધરેછેત્યાંથિજતેને
 સંસારનાશબ્દસાંમલ્યવિનેતેનારૂપજોવાંતેતેનોસ્પર્ષકરવો॥આવિરિતેસંસારનેભેલિસારેકરિનેજિવજેતેસંસારમાંઆક
 રસથર્દગયોછેતેઆસંસારમાંથિજિવનેછુટયુંતેતોઅતિશેકઠણછેકેમકેતેસંસારનોજિવમાંઅતિશેપાસલાગિરશેછે
 ॥માટેસંસારનિવાસનાદાલથિતેયળીકઠણછેતોપણતેવાસનાદાલવાનોઆકરૂપાયછેતેશોરૂપાયછેતોપ્રત્યક્ષઆવા
 જેઆત્યંતિકજ્ઞાનનાઆપનારાપરબ્રહ્મપરમાત્માભગવાનનેતેનાઆકાંતિકનિરવાસનિકસંતતેનાસ્વરૂપનોમહા-
 ત્મજ્ઞાનેસહિતરૂપનિર્વિકલ્પનિશ્ચયથાયત્યારેસંસારનિવાસનાનાંમૂલપુરવડિજાયમાટેપ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતન
 સ્વરૂપનોનિશ્ચયથાયતોતેનેસંસારનિવાસનાદલિજાયકેમકેભગવાનનેસંતથિજિવનુંકોળસગુબધારેછેઅનેકિયુ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૨॥

પદાર્થજિવનિભેગુંચાવેણુંછેસર્વેપદાર્થપડતરરહેવાનાંછેઅનેસંસારપણસર્વેસ્વાર્થિયોછેકેમકેસંસારિમાનનેજ્યાં
સ્કપિપોતપોતાનોસ્વાર્થસરેત્યાંસ્કપિદેતરાચેનેસ્વાર્થનસરેતોકોઈકોઈનેઆંગણેપણુભારહેવાદેનહિં॥અનેજિવછેતેમુ
ર્ચીછેનેઅજ્ઞાનિછેતેણેકરિનેસંસારમાંહેતરાચેછે॥અનેજેભગવાનનેભગવાનનાસંતછેતેતોજિવનાસાચાહિતકારિછે
નેજિવનેઅનાદિનિરક્ષાભગવાનજકરેછેઅનેસર્વેસ્કરવનાધામતેતોએકભગવાનજછેઅનેજિવછેતેતોસર્વેસ્વાર્થિયાછે
નેએકબિજાનેદુઃખનાઆપનારાછે॥અનેભગવાનનેસંતછેતેતોમહાપરમાર્થિછેનેઅનંતકોટિબ્રહ્માંડનાપતિછેઅને
જેનાસ્કરવપરઅનંતકોટિબ્રહ્માંડનોજેથિષ્યનાંસ્કરવતેનેવારિફેરિનેનારિષદેદેએઅનેએવાઅપરમીતસ્કરવનાઆપનારાજે
ભગવાનતેભગવાનનોમહિમાજ્યારેભરતરાજાનેજણાળોતોતેણેસર્વેરાજ્યવૈભવસંબંધિસ્કરવનોત્યાગકારિનેવનમાંજ-
દેનેભગવાનનુંભજનકર્ચુંઅનેગોપિચંદ્રાજાનેજ્યારેભગવાનનોમહિમાજણાળોત્યારેસર્વેસંસારનોત્યાગકારિનેભગવા-
નમજ્યામાટેભગવાનનેસંતનાસ્વરૂપનોમહાત્મેસદ્ધિતુત્તમનિર્ધિકત્મનિશ્ચયથાયતોતેનેસંસારનીવાસનાટલિજાય
નેસંસારનીગણતિપણરહેનહિં॥અનેજેમપૂર્વેજન્મધર્યાહતાનેતેનાંસગાંસંબંધિધનમાલુતેસર્વેનીયાસનાઆજટલિગ
દીછેનેતેકોઈદિવસેપૂર્વેનોસંસારસાંભરતોનથિતેમજોભગવાનનેભગવાનનાસંતનેમહાત્મજ્ઞાનેસદ્ધિતસાચાસગાજા
ળોતોતેનેજેમપૂર્વનાસંસારનિવાસનાટલિગદીછે॥તેમતેનેઆજનાસંસારનિવાસનાપણટલિજાયમાટેભગવાન
નાસ્વરૂપમાનિશ્ચયમાંકસરછેત્યાંસ્કપિસંસારનિવાસનારહેછે॥અનેજોનિશ્ચયથાયતોવાસનાટલિજાયતેસારુંસંત
નોસમાગમકરીનેનિશ્ચયકરિલેવોઅનેનિશ્ચયથયાનોએડુપાયછેજેભગવાનનાસંતનોમહિમામમજિનેતેનિનિષ્ક
મભાવેસેવાકરથિનેતેમાંપોતાનાજિવનેજોડિદેયોતોતેનેસંસારનિવાસનાનોમૂલુરવડિજાય।તેપામરજેવોજિવ
હોયતેમહામક્તથદીજાયઅનેતેનેઅમારાસ્વરૂપનોનિશ્ચયપણથાય॥એતમારાપ્રશ્નનોઉત્તરછે॥
॥હિતશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥

॥સંવત્ ૧૧૧૦ગણિસે

ગંગામેડિ
સિં ૬૪

॥૧૨॥

૧૬ સોલના પોસ શુદિ ૧૦ દશમી ને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ડુગામે ડિમધ્યે ભક્ત શાપું જાને ધેર ગાદિ
 તકિયે ચુક્ત હોલિયા ડુપર ચિરાજ માન થયા હતા અને સર્વે શ્વેત વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતા અને ગુલાબિરંગનો ફેટો મુસ્તકે બાંધ્યો
 હતો ને જમણા હાથ માં રુમાલ ધારણ કર્યો હતો ॥ અને પોતાના મુરવાં વેદનિ આગલુ સાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્ત નિસમા ભ
 રાર્દને બેઠિ હતિ ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવને કલ્યાણના દાતા મલ્યા તે અતિ શ્રેદુર્લભ છે અને જ્યારે કલ્યાણના દાતા પો
 તાને મલે ત્યારે તો પોતાનું અતિ મોટું ભાગ્ય માનિને તેનો દ્રઢ આસરો કરવો કેમકે કોઈ દિવસ જિવને કલ્યાણના દાતા પ્રગ
 ટ ભગવાનને ભગવાનના સંત મલ્યા નથિ અને જો મલ્યા હોય તો જિવ ચોરાસિમાં શું કરવા મટકે ॥ અને બિજાં સ્ત્રિ છોકરાં સ
 ગાં સંબંધિના તજાત ધન માલ ગામ ગ્રાસ રાજ પાટ આદિક અનંત ફેરા ચોરાસિમાં જિવને મલ્યા છે ॥ ને તે સર્વેના સપામિ ગયા
 છે ને આજનાં જે છે તે પણ સર્વેના શ્રદ્ધા જશે ॥ અને જિવના સાચા સગાને અવિનાસિ સ્મરણના આપનારા પાવણે કલ્યા
 ãના દાતા ભગવાનને સંત તે આજિત મને પ્રગટ મલ્યા છે માટે સાવધાન થઈને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો દ્રઢ આસરો કરિને
 તે નિઆજા જે ધર્મ તે મારા હિને તે ભગવાનને ભગવાનના આકાતિક નિરવાસ નિકસા ધુતે થકિ જ્ઞાન પામિને પોતાના આ
 ત્માનું કામ કરિ લેવું અને અધર્મ અનિતિના ચાલનારા પાવણે અસત્ય પુરુષ તેના સંગ થિ છે તે રહેવું ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવા
 નના આસરાવાલા પાવાને નિષ્કામી નિર્ભીખિ નિર્ભીદિ નિર્ભી નિર્માનિ પાવણે સાધુ તેનો સમાગમ કરવો ને તેના વચ
 નમાં દ્રઢ પળે વરતવું ॥ અને જગત નિમિથ્યા મોટમ્ય માનમાં લેવાવું નહિ ॥ અને જગતના અધર્મિ જિવ વચાળે તેણે કરિ
 ને પોતાને મોટમ્ય માન થિ અને તે જગતના જિવ નિંદ્યા કરે તેણે કરિને પોતાને નાનમ્ય માન થિ ॥ અને જગત નિજેના
 નમ્ય મોટમ્ય છે તે તો મિથ્યા છે ને નાસવંત છે માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંત મલ્યા છે તે જ અવિનાસિ સ્મરણના આપનારા
 છે અને સર્વોપરિ મોટમ્યના આપનારા છે ॥ અને અંત સમાના બેલિને રક્ષાના કરનારા તે પણ ભગવાન છે માટે અતિ શ્રેદુ
 ર્લભ જે ભગવાનને ભગવાનના સંત તે પ્રત્યક્ષ મલ્યા છે ॥ તે ભગવાનને સંતનો દ્રઢ આસરો કરિને ભગવાનના ભક્તને

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧॥

મહાઅલમસ્તરહેવું ॥ અનેદેહધિનોત્યો પોતાનાજિવાત્માનેમાનિનેતેઆત્માનેવિષેપરમાત્માઅરબંડરચાછે ॥ તેજપરમાત્માભ-
ગવાનનેસંતપ્રત્યક્ષમત્યાછે ॥ એમજાણિનેદાલતાંચાલતાંચાતાંપિતાંસર્વક્રિયાનેવિષેભગવાનનુંઅરયંડમજનકત્યાકર-
વું ॥ ॥ ૬૮ ॥ શ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણચનમોનમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ॥
ગણિશે ૧૬ સોલના પોસથુદિ ૧૪ ચતુરદસિનેદિવસમાદારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીગામેડિમધ્યેપટેલપરમજિ-
નેધેરુગમળેચારઓરદાનિઓસરિમારુરસિઉપરવિરાજમાનથયાદતાઅનેસૂર્યશ્વેતવસ્ત્રધારણકત્યાદતાંઅનેકંઠમાંદ-
જારિપુષ્પનાદારપેદેસ્યાદતાઅનેપુષ્પનાગુચ્છનેતોરાધારણકત્યાદતા ॥ અનેલલાટનેવિષેકેશરિનિઆડ્યનેકંકુનોચ-
દલોકત્યાદતાઅનેપોતાનામૂરવાર્બિદનિઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિસમાભરાદેનેબેઠિદિપછેતેગામનાસેવે-
દારિભક્તેમહારાજનેદાથજોડિનેકત્યુંજેહેમહારાજઆજતોરંગકત્યોછેતેકૃપાકરિનેરંગોરમો ॥ અનેઆજઉચ્ચકર-
વોછે ॥ પછેમહારાજબોલ્યાજેબહુસારુંલાવોરંગામકહિનેડુખાનેચારવડિયોપેદેરિનેપલવટવાલિનેએકફેટોરબ-
આડસોડેનારિનેકેડસપાતેતાણિવાંધિનેદાથમાંલાલછડિલેદેનેરજપુતદમલનાફલિમાંગાડાઉપરઢોલિવોબિહાવ્યો
દતોતેઉપરવિરાજમાનથયાપછેરંગલાલ્યાતેરંગરબૂબડાડ્યોનેદારિજનનેઅતિશેઆનંદપમાડ્યાપછેમહારાજસર્વદારિ-
જનસહિતનાદાધ્યાપધાસ્યાતેનાદાર્દનેજરિયાનિયત્વધારણકરિનેભક્તકાશીરામબેદેચરનેધેરઉતરાદેવાસઓરદાનિ
ઓસરિમારુરસિઉપરવિરાજમાનથયાઅનેપોતાનામૂરવાર્બિદનીઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનિસમાભરાદેનેબે-
ઢેરિપછેમહારાજબોલ્યાજેઆજગતનેવિષેજેઅતિશેપંચવિષયનારાગિ અનેઅરવતરડાત્યાનેઅજ્ઞાનિજિવછેતેતોભગ-
વાનનાઅવતારનિલિલાજોડેનેપોતેપણવિષયભોગયવાસારુંતેવિલિલાઓકરેછેતેનેતોઅતિશેનિષ્ણનેપાપિજાણવા ॥
અનેતેલિલાનાકરનારાનેતેનાજોનારાધેયનારકિથાયછેનેતેનેજમનાદુતઅતિશેમારેછેઅનેજેભગવાનછેતેતોસદાયમા-
યાપરછેપણભગવાનનેમાયાનુંકાર્યબંધનકરિશકેએમનથીમારેભગવાનજેજેલિલાકરેછેતેનોઅનંતજિવોનામોકરે

ગામેડિ
સિ. ૬૯

॥૧૧॥

અર્થે કરે છે પળ પોતાના સ્વરસારુ તથા વિષય ભોગ વ્યાને અર્થે નધિકરતા ॥ અને ભગવાન તો સદાય માયા પરને પુરણ કામ છે ॥
ને સદાય સ્વરસના ધામ છે ॥ અને ભગવાનના ધામને સ્વરવે કરિને તો અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના બ્રહ્માદિક દેવ મનુષ્ય સ્ત્રિયા છે
॥ માટે ભગવાન જે જે સારાં વસ્તુ તથા ઘરેણાં તથા સારાં સારાં ભોજન તથા પુષ્પના હાર તથા ઘોડે પાલકિયે બે સવું તથા કોર્દક
ને બોલાવવું કોર્દક સામું જોવું તથા રંગે રમવું રૂંદિયાદિક જે જે સેવા અંગિકાર કરે છે તથા જે જે લિલ્લા કરે છે તે તો જિવોના ક
લ્યાણને અર્થે કરે છે કે મર્કે ભગવાન જ્યારે મનુષ્ય દેહનું પારણ કરે છે ત્યારે પોતે ભગવાનના વ્યોસંકલ્પધારિને આવે છે જે મરે અ
નંત જિવોનો ઉદ્ધાર કરવો છે માટે પોતાનો સંકલ્પ સત્ય કરવા સારું જે જે ભક્ત જન ભાવે કરિને જે જે સેવા કરે છે તે સેવાને તેના
કલ્યાણને અર્થે અંગિકાર કરે છે ॥ અને અમે જે આજ રંગડાડ્યો તે રંગ જેના ઉપર પડ્યો હશે તે જિવને માયાનું બંધન દલિ જશે ॥
અને જે જેને અમારિ રંગ ભરેલિ મૂર્તિનાં દસાન થયાં હશે તેને તે મૂર્તિ નિ અંત સમે તેને સમર્પિ થૈ આવશે ને તે જિવ મદાપા પિદ્યો
તો પળ તે જિવ અમારા ધામ તે પામિ જશે માટે અમારિ જે જે લિલ્લા છે તે જિવોના કલ્યાણને અર્થે છે ને અમારિ જે મૂર્તિ આલોક
માદે રવાય છે તે પળ જિવોના મોક્ષ સારુ દેવાય છે પળ અમારે આલોકમાં વિજું પ્રયોજન નથિ અને અમારો એકાલિક સંત છે તે
તો અમને સદાય અક્ષર ધામને વિષે દેરે છે ॥ અને જે જેને અમારો સંબંધ થાય છે તેનો મહિમા પળ અમારા સાધુ જાણે છે પળ તમા
રો મહિમા તમે જાણવાને સમર્થ નથિ ॥ જે મંબાલકને ચિંતામણિ હાથ આપિ દ્યોય તો પળ તે ચિંતામણિનો મહિમા બાલકને જ
ણાય નહિ ને તેનો પોતાને આનંદ પળ આવે નહિ અને એ ચિંતામણિના પારવું છે તે જાણે જે બાલકને બહુલા ભમવ્યો છે અને
તે બાલકને પળ જ્યારે સમજળ આવશે ત્યારે ઘણે આનંદ પામશે તેમ બાલકને પેટે ચિંતામણિ રૂપ જી અમારિ મૂર્તિ મલિ છે ॥
તે જ્યાં સુધિ જિવને સ્વરે સ્વરું જ્ઞાન થયું નહોય ત્યાં સુધિ તેને અમારો મહિમા જાણવામાં આવતો નથિ ને અમારા મહિમાના જા
ણના રાવા જે સાધુ તેનો સમાગમ કરિને તે થકિ જેમ જેમ જ્ઞાન થતું આવશે તેમ તેમ અમારો અલોકીક મહિમા જ
ણાતો જશે અને અતિશે આનંદને પામશે અને તેને ચૌદ લોકનાં જે વંચવિચરનાં સ્વર છે તે સર્વે કાગવિણ તુલ્ય થઈ જશે

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४॥

मादेअमारो महिमासमजायते साहसंधुनोसमागमकरवोअनेज्यारेमहिमासमजायेत्यारेअंतरमां प्रकाशथशेअनेते
नाउरमांअमेनियासकरिनेरहीव ॥अनेतेनेमायानुआचरणटलिटजशेनेतेभक्तदेइछतां ब्रह्मरूपथशे ॥अनेबिजो
कीईजियहोयनेतेअमारोवादलेईनेरगेरमशे केसारांसारो वस्त्रधरेणापहेरशे तथासारांसारो भोजननाथालजमशे
नेअमाराजेवुंआचरणकरशे तोतेघोरनर्कमां पडशेअनेतेनोजेजेसांकरवो तेनुं पणअतीशे भुरुंधरो ॥
॥इतिश्रीमुरवसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत् १९ ओगणिशे १६
सो लनापोसधुद १५ पुन्यमनेदियसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीउगामेडिमध्येरावलभाणजिवेवरनेघेरउत्त-
रादेबारओरडानिओसरिर्मागादितकियानरयविनेहोलियाउपरविराजमानथयाइताअनेसर्वजरियानियत्त्रधारणकर्वा
हुतांनेकंठमापुष्पनाद्वारपहेस्पाइताअनेबेकानउपर गुछधारणकस्पाइतानेपाघमां तोरा लटकताइताअनेकंकुनोचाद-
लोकयोइतो ॥अनेपोतानामुरवाधिंदनिआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनिसभाभरईनेवेठिइति ॥पछेमहाराजकृपा
करिनेबोस्याजेजेने भगवानने प्रसन्नकरवाहोय तेनेपंचविषयनिवासनानो त्यागकरवोअनेपंचविषयनिवासनानो त्या-
गकरेछे तेनाउपसन्न भगवानअत्यंत राजियाय छे केमकेपंचविषयनिवासनां आरवो विश्वबंधाणोछे ॥अनेअधर्मअनिति-
आदिकजेजेपापथाय छे तेणपंचविषयनिवासनायेकरिने थाय छेअनेतेणेकरिने जियजेतेजन्ममृत्युने चोराशिनां महादुः-
खनेभोगबेछे माटेरादुःखथकि जियनेमुकाबिने पोताना अक्षर धाममां लेईजबासां भगवानकृपाकरिनेप्रगटथाय
छे ॥तेभगवाननेजे जियआसरो करिनेपंचविषयनिवासनामुके छे तेजन्ममरणनादुःखथकिमुकाय छेअनेतेनाउपर
भगवानअत्यंत प्रसन्नथाय छे माटेजेनेभगवानने प्रसन्नकरवाहोय तेनेपंचविषयनिवासनाजरुमुकनि एसर्वसास्त्र
नो सिद्धांत छे ॥इयेतेवासनाशु तोकामलो भस्मेइत्वादनेमानतेमांजे जियप्रितियेकरिनेबंधाणो छे एजवासना
छे ॥अनेपंचविषयधिप्रितिजेनेदरे छे ते जियमुक्त थाय छे ॥अनेतेनेजभगवानने विषेअचल प्रिति थाय छेअने

उगामेडि
सि. ६६

॥१४॥

સત્યુરુપેશાસ્ત્રમાંજેજેજપતપદ્મતસાધનકલ્યાં છે તેપણાપાંચદોષનેદાહિનેનિર્યાસનિકથઈનેભગવાનમાંપ્રિતિથાય
તેસારુંકલ્યાં છે માટેઆજઅમારિઆજ્ઞાયેકરિનેપાંચવર્તમાનદૃઢરાશિનેજેગ્રહસ્થહોય તેનેકામલોભનેસ્નેહાચ્છળને
જતનકરિનેજિતવાંઅનેઅચ્છળનેજિતેતેગ્રહસ્થપણનિર્યાસનિકથાયનેશ્વરધામનેપામેઅનેજેત્યાગિહોય તેનેત્યાગિના
ધર્મમાદૃઢરદિનેસ્વાદનેમાનએબેનેજતનકરિનેક્ષિતેતોતેત્યાગિનિર્યાસનિકથાય ॥ કેમકેત્યાગિનેકામલોભનેસ્નેહ
નોસંબંધથોડો છેનેસ્વાદનેમાનનોસંબંધઘણો છે અનેગ્રહસ્થનેકામલોભનેસ્નેહનોસંબંધઘણો છેનેસાદનેમાનનોસંબંધગ્રહસ્થનેબહુનિ
અનેજેજેવિષયનોબહારથિસંબંધથાય છે તેતેવિષયનિઅંતઃક્રમણમાંધારેવાસનાવંધાય છે અનેજેજેવિષયનોબહારથિત્યાગથાય છે તેતેવિષયનિ
અંતઃક્રમણમાંધિવાસનાદહિજાય છે માટેગ્રહસ્થનેસ્વાદનેમાનનોસંબંધથોડો છે તોતેનેજ્ઞાનનધિજાણતાતેકેમથોડોસંબંધ છે ॥ તોકેમકરિને
ગ્રહસ્થસંસારમાંરહ્યો છે ॥ તેગમેતેવોગ્રહસ્થમોટોહોયતોપણતેગ્રહસ્થત્યાગિનેનમેનેનિરમાનિરદે ॥ અનેલોભેકરિનેસ્વા
દરુપિવિષયનધિભોગવતો ॥ કેમકેગ્રહસ્થનેતોરવાધનિપણનિવૃત્તિઆવતિનધિએવોવ્યવહારનોપાસલો છે ॥ માટે
રુવેડું છે તેરાતદહાડો મેદેનતકત્યાકરે છે તોપણતેનેરોટલોહોયતોશાકનહોયનેશાકદોયતોછાશનહોયનેછાસ
દોયતોઅથાણુંનહોયએવીરિતેરવોદ્મારોટલોનાશિનેલુરવાપારવારવાય છે નેમેદેનતકત્યાકરે છે ॥ પણતેનેસ્વાદનુભા
નરહેતુનધિઅનેબલિશાહુકાર છે તેપણવેપારવણજમાંસાંજપડિજાયતોપણરવાધાનિનવરાઈઆવતિનધિઅનેદહ
અનાનોપણમેલરહેતોનધિ ॥ અનેલોભેકરિનેધિગોલરવાંડસાકરતેપણસાદુરવાયનહિ ॥ માટેગ્રહસ્થનેદેવિષયસે
હેજેથોડા છે અનેઅજ્ઞાનેકરિનેકામલોભનેસ્નેહમાંગ્રહસ્થબંધાળો છે ॥ માટેતેનેજ્ઞાનથાયત્યારેતેબંધનથકિમુકાય છે
અનેતેજ્ઞાનપણસત્યુરુપથકિથાય છે ॥ માટેજેનેપોતાનાઆત્માનોમોક્ષકરવાનિર્દેહાહોયનેજન્મમરણનંદુઃખથકિ
મુકાબુહોય તેનેતોપ્રત્યક્ષભગવાનતથાતેનાનિર્યાસનિકથાજેસાધુતેનોસમાગમકરિનેતેનોદ્રઢઆશરોકરવો ॥
તોતેથકિવિષયનોઅતિશોકઠળપાસલો છે ॥ પણતેસહેજેકપાઈજાય છે ॥ તેસત્યુરુપકેવિરિતેવિષયથકિમુકાયે છે

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૨॥

॥તો એમ જ્ઞાન આપે છે જે તે તું આત્મા છે તે તો ચો ચિસતત્વ નો જે જડ દેહ તે થકિ નો રચો છે અને જે આત્મા છે તે તો અવિનાશિ છે
પણ જડ આયો જે માર્ક દેહ તે આત્મા નું સ્વરૂપ નથિ અને તે દેહ ને સ્પર્શ કરિને આત્મા ને સ્પર્શ નથિ ॥ ને દેહ ને દુઃસ્વે કરિને આત્મા
ને દુઃસ્વ નથિ ॥ અને જે સ્પર્શ દુઃસ્વ જણાય છે તે તો મોહ રૂપિ નિદ્રા ને વિષે અજ્ઞાન રૂપિ સ્વપ્ના માં ભ્રાંતિયે કરિને જણાય છે જે મલો
ઈકે પુરુષ નિદ્રા માં સુતો હોય ને તેને સ્વપ્ન આવે ને તે સ્વપ્ના માં ઘણું દુઃસ્વ થાય અથવા ઘણું સ્પર્શ થાય ને અતિ શો આનંદ પામે
પણ તે પુરુષ જાગે ત્યારે તે સ્વપ્ના નું સ્પર્શ દુઃસ્વ સર્વ મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ અને સ્વપ્ના માં પણ સ્પર્શ દુઃસ્વ લેશ માત્ર નહોતું ને આ
ન્તિયે કરિને જણાતું હતું ॥ તે મજે જ્ઞાન રૂપિ જાગ્રત અવસ્થા ને પામે ને મોહ રૂપિ નિદ્રા લે ત્યારે જ્ઞાન રૂપિ સ્વપ્ના માં જે સ્પર્શ દુઃ
સ્વ પામે તો હોતો તે સર્વ ટલિ જાય છે ॥ જે મજાગ્રત અવસ્થા ને પામ્યો તે ને સ્વપ્ન નું સ્પર્શ દુઃસ્વ રવો દુઃસ્વ થઈ જાય છે ને તે સ્વપ્ના નાં સ્પ
ર્શ દુઃસ્વ નો દુઃસ્વ સો કલેશ માત્ર રહેતો નથિ ॥ તે મજ્ઞાન રૂપિ જાગ્રત અવસ્થા ને જે પામે છે તે ને અજ્ઞાન રૂપિ સ્વપ્ના માં જે પંચ વિષ
ય સંબંધિ દેહ નું સ્પર્શ દુઃસ્વ તે મિથ્યા થઈ જાય છે જે મજ નકરાજા જ્ઞાન રૂપિ જાગ્રત અવસ્થા ને પામ્યા હતા તો પ્રાદૂર કરિને રા
જ્ય માં રહ્યા તો પણ રાજ્ય સંબંધિ જે પંચ વિષય નાં સ્પર્શ તે ને ભોગ્યા નહિ ॥ અને સત્પુરુષ નો સમાગમ ને ભગવાન નિકથા વાસ્તા
કિર્તન ભજન સ્મરણ તે નો અતિ શો અભ્યાસ નિરંતર રાવતા અને સંસાર થકિ રૂડા સરહ્યા અને પોતે કથા સાંભલવા ને બેઠા હતા
તે સમે પોતા નિમિથિ લાપુરિ બલવા લાગી ત્યારે જ નકરાજા એમ બોલ્યા જે મારું કાંઈ નથિ બલવું એવિરિ તે જ્ઞાન રૂપિ જાગ્ર
ત અવસ્થા ને પામ્યા હતા ત્યારે રાજા જ નકર થિ દેહિક દેહ વાળા તે મજા નિદ્રા જી મોહ સ્થા અમિ ભગવાન નામ ક્ત તે ને વિચારિ
ને જોવું ॥ જે હાડ માં સનો લોચે જે દેહ તે મારું રૂપ નથિ અને એમ સમજવું જે મુને તો પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાન ના સંત મલ્યા
છે મારે દેવે તો હું બ્રહ્મ રૂપ થયો છું તે સારું નરક માં થિ બનિ એથિ જે નરક નિપુત લિલિતે માં હું લોભાડું એવો નથિ ॥ અને એમાં
તો સ્યાન ને સ્ફર્ક જેવા જે પામર જિવ તે લોભાય છે ॥ અને બાર્દયો દ્વારિ ભક્ત હોય તે ને પણ પોતા ને આત્મા રૂપ માનવું ॥ અ
ને વિર્ય ને રૂપિ થકિ બન્યો એવો જે પુરુષ નો દેહ તે માં મોહ પામવો નહિ તે પોતા ને મલ્યા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને ભગવાન ના

ગામેડિ
સિંદ્દ ૬૬

॥૧૨॥

સત્તેનાચરણાર્થિદમાંદ્રપ્રીતિકરવી અનેસ્ત્રિપુરુષબેનેકામરૂપિવાસનાનો દિવસેદિવસેઘણિરિતેસમજિનેત્યાગકરયો॥
 અનેપૂર્વેપણજેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનેસંતનો॥ સંબંધયોછેતેનેસંસારમાંથિપ્રિતિટલિગર્દીછેતેગોપિયોનેશ્રીકૃષ્ણમ
 ગવાનનોસંબંધયોનેસંસારમાંરહિતોપણસંસારસંબંધિસ્કરવ મોગવ્યાંનહિં॥ અનેતેનેગમેતેવોરૂપાલોપુરુષદેશ
 યતોપણતેનેહારમાંસનેનર્કતુલ્યજાણતીતેમઘણિરિતેવિચારિનેઅમારાઆશ્રિતઘણજેગ્રહસ્થહરિમક્ત્ત્વાર્દ્ધમાર્દ્ધ
 સર્વેનેકામનિવાસનાનોત્યાગકરયો॥ અનેદ્રવ્યાદિકપદાર્થનોજેલોમતેનોએમવિચારકરવોજેદુઃખાવ્યોત્યારેશુભાવ્યો
 હતોનેજદેશત્યારેશુંભેગુંઆવ્યાનુંછેસર્વેપડુંપરદેશી॥ અનેતેદ્રવ્યાદિકપદાર્થપણમિથ્યાનાસૂચેતેએમસમજિનેલો-
 મનોત્યાગકરિનેઅર્થમનિતિકુડકપટ્તોરિઆદિકથિદૂરરહિનેપોતાનોજેધર્મતેનેદ્રહારિવિનેજેજેદુઃખમેહેનતથિ
 કંમાવુંતેમાંથિપણપોતાનાઆત્માનુંરુઢુંથાયતેનેઅર્થેભગવાનનોભાગકદાડવોઅનેએમસમજવુંજેમારેતોએકશેર
 અન્નદેહરક્ષણનેઅર્થેજોર્દ્યેછિયેતથાજોર્દ્યેછિયેતેપણભગવાનઆપનારાછેમારેએમસમજિનેલોમનોત્યાગ
 કરિનેગ્રહસ્થનેપણસંસારમાંથિદિવસેદિવસેસંસારસંબંધઅનેદેહનેદાલવાનોએમવિચારકરવોજેમારેઆત્માનેનાતજા
 તનથિઅનેદેહનેદેહનાસંબંધિછેતેતોસર્વસ્વાર્થિયાંછેમારેસ્વાર્થેભેગાથયાછેજેમચ્છાડવેપંચિભેગાંથાયછેનેસવારેપા
 છાંડડિજાયછેતેમસર્વદેહનાસંબંધિસ્વાર્થેભેગાંથયાંછેનેપાછાંસડસડનેમાર્ગેવયાંજાયછે॥ પણકોર્દકોર્દભેગુંઆવ્યુંનથિ
 નેકોર્દકોર્દભેગુંજતુંનથિ॥ અનેજિવેચાસિમાંઅનંતસગાંસંબંધિકત્યાંછેઅનેતેસર્વેનાસપામિગયાંછેતેમઆજનોસ-
 ગાંસંબંધિપણજરૂરનાસપામિજશેઅનેજોતેમાંસ્નેહરહેશેતોતેનેવિષેઅવતારધરવોપડોનેમદાદેરાનર્થેશામયિ-
 ચારિનેજેહનાંજેસગાંસંબંધિમાંથીસ્નેહજેપ્રિતિતેનોત્યાગકરિનેજિવનાસાચાસગાંજેભગવાનતેમાંદ્રપ્રીતિકરવિ
 તથાતેપ્રત્યક્ષભગવાનનાપંચવિષયનાત્યાગિસત્તેનેવિષેપ્રિતિકરવિઘણિરિતેગ્રહસ્થસમજેતોતેનિરવાસનિકર્થદે
 નેઅક્ષરધામનેપામે॥ અનેજેણેસંસારનોત્યાગકર્યોહોયતેનેસ્વાદનેમાનઘણેવિષયવત્તવાનરહેછેઅનેકામલો-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९६॥

भूनेस्नेह एत्रणविषयगोणपणे रहे छे केमके त्यागिने कामतो अष्टप्रकारे स्त्रि संबंधि नियम होय जे त्यागिने आप्रकारे स्त्रि
नो त्याग करयो अने द्रव्यनोपण त्यागिने संग्रहन करयो नै द्रव्यने अडवुपण नहि एविरिते अष्टप्रकारे द्रव्यना त्याग संबंधि-
नियम होय तेज त्यागि कहे वाय अने देहना संबंधिने घेर त्यागिने नजवुं अने ते नो संगपण न करयो एविरिते त्यागिने-
नियम होय माटे एत्रणविषय त्यागिने तथि अने स्वादने माननो त्यागिने बहु संबंध थाय छे केमके जे त्यागि थयो ते तो ग्रह
स्थने पुजवाजो गथयो माटे ते नुं महात्मजाणिने तेने धिगो लखांडसाकर दुधदहि आदिक अनंत प्रकार नारस ते त्यागि
ने आप्र ते जो त्यागिरसनानो स्यादियो होय तो रसनाने बस थर्दने जरुधर्म मांथि भ्रष्ट थाय केमके रसना दंदि छे ते सर्वे दं
दियो नुं मूल छे जे मझाडस काई जतु होयने तेने मूल मां पाणि रेडिये तो ते द्याड पाछं लिखुं दि म थाय ने डालि डाले पा लेवे
तेम त्यागि जे ते त्यागि ते पेरिने द्याडनी पेढे स्क काई गयो होयने दं दियो सर्वे नियम मो करि होय तो पण जो रसनाने बस थर्द
ने रस रचाय तो जे मझाड डाले डाले को टामुके छे तेम त्यागिने पण काम लोभ स्याद स्नेह मानरुपि कोटा फुटिने दं दियो सर्वे
विकार पा मिने धर्म मांथि भ्रष्ट थर्द जाय छे अने कोई एम कहे जे पाणी मां मे लाविने रस जमे तो विकार न करे तो एवा तरयो
दि छे केमके जे मबाहार पाणि मां मे लावे तेम सर्वे मनुष्य मोढा मां भेगुं करिने दाढे चाविने एकरस करिने ग लाहे वुं उतारे छे
अने पेट मां गया केडे पण कोर्द नो खुर रहे तुं नथि तो पण जे वस्तु नो जे योगुण होय ते जणा या यिनारहे नहि माटे पाणी मो मे-
लाविने सारा सारा रस जमे तो रसना दंदि नो स्याद कांई कओ लो धाय एरो पण बिजि दं दियो सर्वे विकार पा मिने भ्रष्ट
थर्द जाय एसिद्धांत वारता छे ॥ माटे जेणे संसारनो त्याग करी होय तेने रसरसनो त्याग करयो एज त्यागिनो धर्म छे
केमके जे ग्रह स्थर सखाय तेने तो स्त्रि होय माटे तेने धर्म रहे छे ॥ पण त्यागि थर्दने रसरचाय तो तेने चिर्य पात थया वि-
नारहे जे जो नहि ॥ केमके रसनाने नेरी सुने एकता छे ते रसना ये रसरचाय तो शिष्नु द्वि मां जणा या यिनारहे ज नहि
एसिद्धांत वारता छे अने ग्रह स्थने तो स्त्रि होय तेणे करिने तेने धर्म रहे छे पण त्यागिर सखाय तो तेने ग्रह चर्य ग्रत

उगामेडि
सि० ६६

॥९६॥

नरदेने कामपण जितायनहि अने ते नो सनातन त्यागि नो धर्म पण रदे नहि ॥ ते सारुं त्यागिने रसविषय नो विशेषे त्याग
करवो अने त्यागिने मान नो पणो संबंध थाय छे ॥ माटे मान नो पण विषे त्याग करवो ॥ केम के जे त्यागि थयो ते तो सर्वे ने न
मवाजोग ने पुजवाजोग थयो माटे जो मान ने वश थाय तो भगवानना मारग थकि जरूप डिजाय अने तेना जपतपादि
कसाधन पण सर्वे विकार रूप थर्द जाय छे ॥ जेम दुध ने साकर मां सर्प नी ला लपडे तो ते दोर थर्द जाय ने तेने जे पिये तेना
प्राण जाय तेम जपतपादिक सर्वे साधन तो दुध सो करजे वा छे तेमां सर्प नी ला लरूप मान भळे तो ते साधन अकल्याण
कारि थर्द जाय छे ॥ अने तेमां निनो जे जे संग करे तेना जिवनु पण मुं दुं करे ॥ केम के जे मानि होय तेने कोई मद्वात्मा पुरुष
कल्याण कारि प्रगट थया होय ते ओ लखायनहि ते कृष्ण अथवा रामां माने करिने रुषिने भगवान ओ लखायानहि ॥
एआदिक जे जे मानिद तो तेने प्रगट श्री कृष्ण भगवान ओ लखायानहि ॥ अने जे मानिने स्वादियो होय तेने प्रत्यक्ष
भगवान नो संबंध थाय ज नहि माटे त्यागिने स्वादने मान नो चधारे संबंध छे ते सारुं राबेने जतन करिने विशेषे झित-
वा केम के त्यागि नै अण विषय नो तो संबंध नथिने स्वादने मान नो समजिने त्याग करे तो ते निरवास निक थाय अ-
नै अमने पण निरवास निक भक्त चाला छे माटे ग्रह स्थने काम लोभने स्नेह मां प्रिति छे तेने साधु नो समागम करिने प्रि-
ति टालि नारयथि ॥ अने भगवान ने भगवानना एकांतिक निरवास निक साधु तेमां प्रिति करथी अने एबिरि ते सम-
जिने ज्ञान ने पामे तो ते ग्रह स्थपण निरवास निक थर्द नै अमारा अक्षर धाम ने पामशे नै तेम द्वास् खिया थाय छे ॥ अने जो ग्रह-
स्थने काम लोभने स्नेहनुबंधन छे ने बलि स्वादने मान जे अतिशय राखशे ते तो अस्तरक हे बाय अने ते साधे अमारे बने जन-
हि ॥ अने जे त्यागि थयो होय तेने स्वादनो मान नो संबंध ने बलिकाम निवासना राखे तथा द्रव्यादि पदार्थ मां प्रीतिकरे ॥
अथवा देहना संबंधि मां हे तराय तो ते त्यागिने पण अस्तरजाणवो अने तेनु कल्याण पण को ई काले थायनहि अने जे ते
नो संग करे तेने पण भ्रष्ट करे अने जे पांचे विषय नो त्याग करीने अमारि मक्ति करशे ते जे अमारा खरा त्यागि भक्त छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९७॥

अनेतेनेजअमारोअरखंडसंबंधरहेओअनेतेनेजआत्पंतिकज्ञानबनोनेअमाराअक्षधामनेपावरो ॥
इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णभगवान्गामश्रीउगामेडिमध्येपटेलबेहेचरनेधुनेघेरओरउत्तिओ-
सरिमांगादितकियेजुक्तहोलियाउपरविराजमानथयाहता॥अनेसर्वेजरियानिबस्त्रधारणकर्याहतांअनेपोताना
मुत्पार्थिदनिआगलसाधुतथावणाकहरिभक्तनिसभाभराइनबेठिहतिपछेमहाराजबोल्याजेजेनेपोतानाआत्मा-
नोमोक्षकरवाइछाहोयनेअतिशोकरियाथबुंदोयतेनेतोअतिशोयिवेकरारबोपणाअविवेकिनथबुंदेकेमकेअविवेकि
छेतेनेसत्पुरुषनोसंगसारोलागतोनथिअनेभगवाननुंस्यरूपपणतेनेनथिओलखातुंअनेजेविवेकिछेतेनेजसत्पुरु
षनोसमागमगमेछेअनेतेनेजअमारुंस्यरूपओलख्यामांआवेछेअनेजेअविवेकिछेतेनेतोकोईकफुलायेनेयखाण
करेतोतेनेबराथइजायछेअनेपोतानुद्रव्यादिकपदार्थपणतेनेआपिदेछेनेपोतेहेरानमलेछेअनेतेसंतअसंतनेओ
लखेनहि॥अनेपोतेमतपथमांज्यांज्यांबंधाणोहोयतेनेमुकिशकेनहिमाटेअविवेकिनुंकल्याणकोईकालेथायन
हिं॥अनेजेविवेकिहोयतेनेतोजेविरितेपोतानाआत्मानुरुडुंथायतेमजकरतांआबदेअनेतेसंतअसंतनेपणओल
खेतेजेसंतहोयतेनोसंगकरेनेअसंतहोयतेनोस्थागकरेअनेजगतनाजिवबरयाणेतेणेकरिपोतानिमोटम्यनमाने
॥अनेजगत्ताजिवनिंदाकरेतेणेकरिनेपोतानिनानम्यनमानेकेमकेजेविवेकिछेतेएमसमजेछेजेरातोसर्वेमाया-
नाजिबछे॥अनेजमपुनिनाअधिकारिछे॥अनेमुनेतोभगवाननेभगवाननासंतमल्याछेमाटेहुंतोब्रह्मरूपयोछो॥
तेमारेअज्ञानिजियनीपेढेमायानापुरमांनथिवेहेबुं॥अनेतेसत्पुरुषनांआपेलाजेनियमतेमांकोईकालेफेरपाडेन
हिं॥अनेसाधुनोसमागमकरिनेसंसारनिवासनानेदिवसेदिवसेघटाउतेजायअनेभगवाननेभगवाननाजेए-
कांतिकसाधुतेमांप्रितिकरेएविरितेजेनीसमजणहोयतेनेविवेकिजाणयोअनेबलिजेनेप्रत्यक्षभगवानमल्या

उगामेडि
सि०६७

॥९७॥

દ્વેષને તે ભગવાનનો આસરો કસો દોષ તેને તો અધિનાસિ એવું જે ભગવાન નુધામ તે નિપ્રાપ્તિ થઈ રહિ છે ॥ અને તેને એવું
 અરવંડાનંદ સ્ફુરવમેલિને માર્દકને નાશવંત એવા જે સંસારનાં સ્ફુરવ તે નિર્દુષ્ટારદેહે છે કે તેમાં પ્રિતિ રાવે છે તેને પણ
 વિવેકિ જાણવો મારે અમારા જે આશ્રીત હોય તેને તો સંતનો સમાગમ કરિને ના સંવંત ને અનંત દુઃસ્વયુક્ત એવા જે
 માર્દક સ્ફુરવ તે નિર્દુષ્ટાનો ત્યાગ કરિને પોતાને ત્રણ દેહને ત્રણ અવસ્થા થકિ નોરવો ને અછેદ અભેદ અમર અજા અધિનાસિ
 એવી જે આત્માતે રૂપમાનવું અને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને મહાત્મે સહિત ભક્તિ તેને સિદ્ધ કરિને બદ્ધરૂપ થઈને ભગવાનના સ્વરૂપ
 પમા જોડાવું અને એવિરિતે સમજિને ભગવાનને ભગવાનને ભગવાનના સંતમાં પ્રીતિ કરે છે તેને જ વિવેકિ જાણવો ॥ અ
 ને તે વિના બિજા સર્વે અવિવેકી છે ને મૂર્ચ છે અને તે અતિ દુઃસ્વને પામે છે ॥ અને જે વિવેકી છે તે જ મહાસ્ત્રિયા થાય
 છે ॥ અને તે ભગવાનના ધામને પામશે મારે વિવેકરાચવો ને અવિવેકનો ત્યાગ કરિને આત્મારૂપ થઈને ભગવાનનું ભજન
 કરવું ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

સર્વ ત્રૌં ઓગણિશે ૧૬ ત્રો લુનાપો સર્વદિ દિ આષ્ટમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રવો પાલામ મધ્યે
 પટેલ ધરમસિ કેશવને ધેર ઓસરિ માંગાદિત કિયે જુક્ત દોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે જરિયા નિવરૂપારણ
 કસ્યાંદતાં ને ગુલાબના પુષ્પના હાર કંઠમાં ધારણ કર્યા હતાને પોતાના મુસ્વાવિંદ નિઆગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્ત
 નિસંભા મરાર્દને બેઠિ દિ પછે મહારાજ કૃપા કરિને બોલ્યા જે આજ તો પ્રશ્ન પુછો તો વારતા કરીયે પછે ધર્મ નિંદસ્વા
 મિયે પ્રશ્ન પુછ્યું જે ત્યાગિનું ને ગ્રહસ્થનું દારે કલ્યાણ કે મથાય પછે મહારાજ બોલ્યા જે આત્મા છે તે તો ત્યાગિયે નથિ ને ગ્રહસ્થ
 નથિ ॥ અને આત્મા તો ચૈતન્ય બ્રહ્મ છે ને આકાશ નિપેઠે નિરલે પછે ને ગ્રહસ્થ ને ત્યાગિ એ તો સર્વે દેહનો વ્યવહાર છે અને જે
 આત્મા દેહમાં ખાંસે છે તે તો મિથ્યા ભ્રાંતિયે કરિને પોતાના સ્વરૂપને ભૂલિને પંચવિષય નિવાસનાયે કરિને જન્મ મૃત્યુના
 દુઃસ્વને પામ્યા કરે છે અને જો પોતાના સ્વરૂપને વિચારિને જુવે તો લેવા માત્ર દુઃસ્વ રહે નહિ ॥ ને પરમ જ્ઞાન્તિ ને પામે ॥

જેમુસ્વપ્નમાં એમજળાયજેકોણેકતરવારોનાઘામાસ્થાનેતેનિપિડાબદ્ધથતિહોયપણતેસ્વપ્નમાંધિજાગેતોલેશમાત્રપિ-
ડારહેનહિતેમજિવનેમોહરૂપિનિંદ્રાનેવિષેપંચવિષયમાંઆસક્તિરૂપિઘાવાગ્યોછેતેનેકરિનેઅનંતપ્રકારનાકરેશને
પામેછે॥પણજોજિવજ્ઞાનરૂપિજાગ્રતઅવસ્થાનેપામેતોપંચવિષયમાંઆશક્તિરૂપઘાવાગ્યોહોયતેનીપિડાટલ્કિજાયછે
નેપરમશાન્તિનેપામેઅનેશ્ચાન્દ અધિનાસિસ્થનેભોગવેપણેયુજ્ઞાનવ્યાપાયતોપણજ્ઞાનનાઆપનારાણવાજેપ-
રમાત્માભગવાનતેક્રપાકરિનેપોતાનોદિવ્યભાવછપાવિનેમનુષ્યજેવાસજ્ઞાનિથર્દનેજિવનેમલેનેજ્ઞાનઆપેત્યારે
જિવમોહરૂપિનિંદ્રામાંધિજાગેછેતેભગવાનકેધિરિતેજ્ઞાનઆપેછેતોજિવનેવિષેઅનાદિકાલ્પનિમાયાવલ્ગિછે
તેમાયાજેતેત્રણદેહનેત્રણઅવસ્થારૂપેથર્દછેતેમાંસ્થૂલસૂક્ષ્મનેકારણત્રણદેહનેજાગ્રતસ્વપ્નનેસિસોપતિરાત્રણ
અવસ્થાતેત્રણદેહનેત્રણઅવસ્થાધિજિવનેજ્ઞાનેકરિનેનોરોપાડેછેતેજ્ઞાનનેકહેછેજેઆદેહછેતેજડછેઅનેતું
તોઆત્માછોતેચૈતનહોનેબ્રહ્મહોઅનેદેહતોનાસચંતછેનેદુઃસ્વરૂપછેઅનેતુંઆત્માતોઅધિનાસિહોતેઆનંદરૂ-
પછો॥અનેઆદેહનેદેહનાંસગાંસંબંધિતથાદેહસંબંધિપંચવિષયનાભોગનાંપદાર્થતેતોસર્વેધિધ્યાછેનેતુંછછે॥
અનેજિવનેઅજ્ઞાનેકરિનેસાચાજેવાંજળાયછેપણેસર્વેભાન્તિમાત્રછેનેઅસત્યછેપણકોઈસત્યનથિઅનેજિવનેમોહ
કરિનેડલ્કાંદુઃસ્વનાંદેનારાંછેમાટેતેસર્વેનુંપ્રમાણકરિનેદેહાદિકમાયાનાપરપંચથકિઅસંગિપણેરહેનેતારુંજેતે
માનેતુંતનમનધન્યતેભગવાનનેઆરપણકરઅનેભગવાનનિઆજ્ઞાપ્રમાણેવર્ત્યેવિરિતનીસમજણનેપ્રત્યક્ષભગ-
વાનઆપેતેનેગ્રહણકરિનેતેત્યાગિથાયતોયતેબ્રહ્મરૂપછેઅનેએવિસમજણનેપામિનેભગવાનનિઆજ્ઞાયેઅથવા
પ્રારબ્ધેકરિનેગ્રહસ્થાશ્રમમારહોહોયતોપણતેનેબ્રહ્મરૂપજાણવોકેમકેપૂર્વેપણજનકાદિકરાજાકેટલાક
એવિરિતનીસમજણનેપામિનેગ્રહસ્થાશ્રમમારહ્યાહતાઅનેવ્રજનીગોપિયોપણેવિરિતનીસમજણનેપામિનેસંસાર-
વ્યવહારમારહિપણતેનેલેશમાત્રસંસારવ્યવહારઅડ્યોનહિમાટેજેનેપ્રત્યક્ષભગવાનમત્યાહોયનેતેભગવાનના

સ્વરૂપનો જ્ઞાનેસદ્ધિતુત્તમનિર્વિકલ્પનિશ્ચયથાય છે તેનાં અનંતજન્મનાં પાપનાસમુદ્ધતે સર્વે બલિને ભસ્મ થઈ જાય છે ॥
 પછે તે ભક્ત ભગવાનનિદ્ધાએ કરિને ત્યાગિ થાય અથવા દ્ધાએ કરિને ગ્રહસ્થાશ્રમમારંદે પળતે બેનો મોક્ષવરો વર છે ॥
 ॥ ત્યારે તમે કહે શો જે ત્યાગિ થયા તેણે શુરવોટ રવાધિજે કામલો ભસ્વાદ સ્નેહને માન એજે પંચવિષય તેનો ત્યાગ કરિને અ-
 તિશો અસંગિ પળે વરતે છે અને કોઈ પ્રકારની વાસના રાચતા નથિ ને દેહદ્વિયો ને દમ્યા કરે છે ને ગ્રહસ્થ તો કાંઈ વોદા સ્વડો
 કરતા નથિ તે બેનો મોક્ષવરો વર કેમ થાય એમ કહે શો તો ત્યાં કદિયે છિયે જે ત્યાગિ છે તે તો અમારિ પ્રસન્નતાને અર્થે અનંત
 જિવોનાં કલ્યાણ કરવા સારું એવિરિતે વરતે છે પળ એને કોઈ જાતનો સંષય રહ્યો નથિ અને એવા નિરવાસનિક સાધુ છે તે તો
 દેહ છતાં ગ્રહાનિ મૂર્તિયો છે અને તેના સંબંધે કરિને અનંત જિવોનો મોક્ષ થાય છે અને ગ્રહસ્થ છે તેને એના મોક્ષ માં તો સં-
 પદ નથિ પળ એથકિ ઘણા જિવો મોક્ષ થતો નથિ ॥

॥ હિતિ શ્રી મુરસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમઃ ॥ ॥ સંવત ૧૯૦૭ ગણિત્રો ૧૭ સત્તરના ચૈત્રવદિ ૧૧ એકાદશિને દિવસે મહારાજ
 શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી ટિંબામધ્યે પોતાના મંદિરમાં દિડો લારવાર ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધારણ
 કર્યા હતાં અને કંઠમાં ગુલાબને મોગરાના પુષ્પના દારધારણ કર્યા હતા ને વેકાન ઉપર ગુહ્યોગીરિયા હતા અને મુસ્તકે
 ગુલાબિરંગના ફેટામાં તો રાલટકતા હતા અને લલ્હારને વિષે કેશરિ આડુ ને કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો ને પોતાના પુ-
 રવાધિંદનિ આગલ સાધુ તથા ઘણા કદરિ ભક્ત નિસા મારાં ને બેઠિ દ્વિતિ પછે ગામ અંકે વાલિયાના રાણા દેવસિંધ અમરસિંધે પ્રશ્ન
 પુછ્યું જે જિવનું શુરુ પછે ॥ દૈશ્વર્યું શુરુ પછે ॥ માયાનું શુરુ પછે ॥ બ્રહ્માનું શુરુ પછે ॥ તે પરબ્રહ્માનું શુરુ પછે ॥ તે દે મહારાજ ક્રપા
 કરિને કહો પછે મહારાજ બોલ્યા જે સારાં પ્રશ્ન પુછ્યો ॥ સાંભળો એનો ઉત્તર કરિયે ॥ જે જિવનું રૂપ તો એવું છે જે સ્થૂલ સૂક્ષ-
 મને કારણ એ ત્રણ ગારિને જાગ્રત સ્વપ્ન ને સુષોપ્તી એ ત્રણ અવસ્થા તેને વિષે અહં પ્રતિયે કરિને રહ્યો ને તેના સ્તરવદુરયની-
 મોક્ષાતે ને જિવકદિયે ॥ અને દૈશ્વર્ય કે વો છે તો માયાનો નિયંતા છે ને માયાથકિ વિજાતિને અનાદિને સત્ય ને સ્વયં જ્યો

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९९॥

तिने सर्व तंने दिव्य विग्रहने समग्र आकार मात्र निप्रव्रतिना कारणने क्षेत्रज्ञ एवोर्दृश्य छे ॥ अने बलि विराट् स्तुतिना त्याने अ-
व्याकृत एवा त्रण शरिरे उत्पत्ति स्थितिने प्रलय एव त्रण अवस्था तेने विषे अहं भावनो धरनारोने तेनो भोक्ता तेने पण द-
श्वर कहिये ॥ अने माया जे ते त्रिगुणात्मक छे ॥ जउ चिदात्मक छे ने नि त्य छे ने निरविषे पछे ने मद दारिक समग्र तत्त्वने जिव
मात्र तेनु क्षेत्र छे अने भगवान निभना दिशक्ति छे तेने माया कहिये ॥ अने ब्रह्म जे ते माया थकि पर छे अने अखंड छे सर्व-
व्यापक छे ने सर्वाधार छे ने सर्वना आत्मा छे अने सर्वमां अन्वय थका व्यतिरेक छे ने परब्रह्मना अंगानो प्रकाश छे ने परब्र-
ह्मने रत्नानुं ठे काणुं छे ॥ तेने ब्रह्म कहिये ॥ अने परब्रह्म जे ते केया छे तो ते जो मय एवुं जे दिव्य सिंहासन तेना उपर सराय दि-
व्य मूर्ति मान थका विराजमान एवाने अनंत त्रैश्वर्य अनंत शक्तियो ने अनंत पारस देवि शणा थका सदा यपोताना ए-
कांतिक भक्तने अलौकिक अखंड स्वरूप आये छे ॥ अने वेद जे तेने तिने तिकहे छे ॥ ने कर्तुं म कर्तुं ने अन्यथा कर्तुं समु-
छे एवा जे परब्रह्म ते जे ते पुरुष प्रकृतिने काल एवि जे पोतानी शक्तियो ते बडे करिने अनंत कोटि ब्रह्मांड नि उत्पत्ति स्थिति
ने प्रलय तेने कराये छे ने पोते तो पोताना अक्षर धामने विषे सदा य विराजमान रहे छे तेने परब्रह्म कहिये ॥ ए विरिते जिव
दुश्चर माया ब्रह्मने परब्रह्मनां रूप छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

संवत् १९ ओगणिशे १७ सत्तरनाचैत्र्य दि १२ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान
गाम श्रीहिंशामध्ये पोताना मंदिर मांढिं उल्लाखाट पर विराजमान थया हता ॥ अने सर्वे जरिया निबस्त्रधारण कस्तां ह-
तां अने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सोभिरद्धां हतां ॥ अने कंकुनोर्चादलो कस्तो हतो ने पोताना मुरवा विंदनि आगल सा-
धुतथा घणा कहर भक्त नि सभा भराई ने बेठि हति ॥ पछे राणा देवी सिंगे सोल प्रश्रुति खिने पोताने उत्तरे थी तेना गोर
कान जिने तथा रवास बसरामने माहाराज पासे मोकल्या ते पो आविने हाथ जोडिने महाराजने कहुं जे आसो ल प्रश्र-
नो रवर ओलखिने दरबारे आप्यो छे तेना उत्तर कृपा करिने करो पछे महाराज ते प्रश्रयांच्या ते तेना नाम जे परम शक्ति

हिंवा.
सि. ७०

॥९९॥

केनेकहिये १ शक्तिकेनेकहिये २ विद्याकेनेकहिये ३ अविद्याकेनेकहिये ४ ब्रह्मकेनेकहिये ५ पुरुषोत्तमकेनेकहिये ॥
 ६ धर्मकेनेकहिये ७ अधर्मकेनेकहिये ८ ग्रहस्थकेनेकहिये ९ त्यागिकेनेकहिये १० मुक्तकेनेकहिये ११ बंधकेनेकहि
 ये १२ परमार्थकेनेकहिये १३ स्वार्थकेनेकहिये १४ क्षत्रिकेनेकहिये १५ ब्राह्मणकेनेकहिये १६ एविरिते विनतिमहारा-
 जाधिराज महाराज श्री ७ सातद्वारिकछजिमहाप्रभुतमेरूपाकरिने आसोलप्रभनोउत्तरकरो तेधिसंषयमरुओ अने आ
 पतोदयालुछोतेमाराउपरश्रीपारायजोपछेमहाराजकागलवांचिनेहसता थकाबोत्याजेबहुसाराप्रभलरव्यांछेतेस्योए
 नाउत्तरकरिये तेसुखिसांमलो ॥ जेपरमशक्तितोतेनेकहिये जेपरमेश्वरनुकर्तुमकर्तुनेमन्यथाकरतारूपजेऐश्वर्यतेषामा-
 क्तिछे १ अनेशक्तितोएजेमूलमायाकहेतां त्रिगुणात्मकछे ने जडचिदात्मक छे ॥ नेनीत्यछेनेनिरविषयछे तेने
 शक्तिकहिये २ अनेविद्यातोएनेकहिये जेजेणेकरिने आत्मापरमात्मानुं ज्ञानधाय तेमांविद्याओअद्वारछे तेकैरलिक
 व्यवहारसाधकछे नेकैरलिकमोक्षसाधकछे तेमांआलोकमाफलमलेतेव्यवहारसाधकनेपरलोकमाफलमले
 तेमोक्षसाधकछे ॥
 ॥ तेमोक्षसाधकमांपणएककर्मविद्याछेनेएकब्रह्मविद्या-
 छे तेकर्मविद्यापापक्षयनेकरेछेनेब्रह्मविद्यामोक्षआपेछेतेनेविद्याकहिये ॥ ३ ॥ अनेअविद्यातोएनेकहिये जेपंच
 विषयनीप्रवृत्तिनीजेजेकथावारता तेअविद्याकहेतां आत्मापरमात्मानाज्ञानमांविरोधितेनेअविद्याकहिये ॥ ४ ॥
 अनेब्रह्मतोतेनेकहिये जेपरब्रह्मपुरुषोत्तमना अंगनोप्रकाशतथाज्ञाननेफामिनेनिरवासनिकथयाएयाजेमुक्तते
 पणब्रह्मछे ॥ अनेपुरुषोत्तमतोतेनेकहिये जेअक्षरातित एयाजेअक्षररूपपुरुषतेमध्येउत्तमएयाजेपरमात्मा तेनेपु-
 रुषोत्तमकहिये ६ अनेधर्मतोतेनेकहिये जेद्विद्योअंतःकरणनोनिग्रहकरयो तथाश्रुतिस्मृतियेप्रतिपादनकर्योतेध-
 र्मछे ॥ ७ ॥ अनेअधर्मतोएजेसतशास्त्रनावचनधिविरुद्धवरतवुंतेनेअधर्मकहिये ८ अनेग्रहस्थतोएजेपंचविषयने
 भोगबतोछतोस्त्रिछोकरायालोनेवेदनाधर्मनेपालतोतेनेग्रहस्थकहिये ॥ ९ ॥ अनेत्यागितोतेनेकहिये जेपंचवि-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१००॥

वयनो त्यागकरिने तथास्त्रि छोकरीं नो त्यागकरिने आत्मारूप धर्मेने परमात्माने भजे तेने त्यागिक हिये ॥१०॥ अने मुक्त तो ते
ने कहीये जे पंचविषय निवासना थकि मुकार्द्धने ब्रह्मरूप धर्मेने परब्रह्मने साक्षात्कार पाव्या तेने मुक्त कहिये ॥११॥ अने बध
तो एजे पंचविषय ने विषे आत्मा कहे तां विषय नो भोग वनारो तेने बध कहिये ॥१२॥ अने परमार्थ तो एजे परने उपगारक
रयो तथा पोताना आत्माने मायाना बंधन थकि मुकाय वासारुं सत्पुरुष नो समागम करवो तथा जे जे सुभकर्म रूप साधन
कर्यां ते सर्व परमार्थ छे ॥१३॥ अने स्वार्थ तो एजे देहने देहना संबंधिना पोषणने अर्थे जे जे उपाय करवो तेने स्वार्थ कहिये
॥१४॥ अने क्षत्रि तो एजे ब्राह्मण साधुने गायते निरक्षा करविने सूरविपणुं राखवुं धिरजरा खविने उदारपणुं राखवुं ने प्रजावुं
पालण करवुं तेने क्षत्रिक कहिये ॥१५॥ अने ब्राह्मण तो एजे समदम संतोष्यादिक दशलक्षणे युक्त तथा ब्रह्मरूप धर्मेने परब्रह्म
ने जाणे तेने ब्राह्मण कहिये ॥१६॥ एविरि ते उत्तर करिने पछे अक्षरमुक्तानंद स्वामिने आज्ञा करिके जे तम ए सो थ प्रश्नने उ
त्तर लखि आपो पछे अक्षरमुक्तानंद स्वामिने कहुं जे बहु सारुं महाराज हुं लखि आपिना ॥ इति श्रीमु-
खसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ सवंत ॥ ११ ॥ ओगणिसे १८ ॥ अद्वारना थाव
ण शुद्धि ६ छठने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीधुफणिया मध्ये पट्टे ल राणा भक्तने घेर उगमणे बार ओ
र डानि ओसरि मां गादित कीये जुक्त दौलिया उपर विराज मान थया हता अने सर्वे जस्थि निवस्त्र धारण कस्यां दूतां ने पु
ष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिर त्यां दूतां ॥ अने पोताना मुखार्थि दनि आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनि सभो भराद
ने बेठि इति पछे श्रीहरिकृष्ण भगवान कृपा करिने बोल्या जे सांभलो एक चारता करी एछिये जे आज क्त मां बेवस्तु छे एक
ल्याण रूप छे ने एक अ कल्याण रूप वस्तु छे ते मां ज्ञानादिक वस्तु छे ते कल्याण रूप छे अने अज्ञानादिक छे ॥ ते अकल्या
ण रूप छे अने ज्ञानादिक ने विषे अपारस्कर वरसुं छे ने अज्ञान मां अपार दुःख रहसुं छे माटे एवुं सुख दायक जे ज्ञान तेनुं
हण करवुं ॥ ते एवुं ज्ञान क्यो छे ॥ तो माया पर एवा जे परमात्मा भगवान ते निपां से एवुं ज्ञान छे ते भगवान ने जिवनी उपर

धुफणिया
मि. ७१

॥१००॥

ક્રપા કરિને મનુષ્યાક્રતિધારણ કરિને જિવને મલે અને તે ભગવાન નો જિવ આસરો કરિને તે પાસે થિજ્ઞાન સિદ્ધ કરે ત્યારે
 જિવને વિષે જે અનાદિનું જ્ઞાન રહ્યું છે તે ટલિ જાય છે અને તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે પણ તે વિના બિજા અનંત ઉપાય કરે
 તો પણ જિવનું કલ્યાણ થાય નહિ ॥ ને અજ્ઞાન દલે નહિ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મલ્યા વિના જ્ઞાન થાય પણ નહિ ॥ માટે જેને કલ્યા
 ણનો રચપદોય તેને માયા પરણવા જે કલ્યાણ કારિ સદ્ગુરુ તે જ રુરચો લવાપડશે ॥ તે પણ મનુષ્ય દેહે કરિને સત્ગુરુ ષ ઓ
 લવાય એમ છે અને મનુષ્ય દેહે કરિને જ આત્માનું કલ્યાણ થાય છે માટે તે સમો આજ તમારે સર્વેને આવ્યો છે અને પોતાને મનુ
 ષ્યનો દેહને માયાના પારણવા જે પ્રગટ સત્ગુરુ જ્ઞાન દાતા તેનો સંબંધ તેતો અતિ શોદુર્લભ છે માટે તે દુર્લભ વસ્તુ પ્રાપ્ત થઈ
 છે તેનું અતિ શોજ તન કરિને તેનો આસરો રાખિને પો જ્ઞાન આત્માનું કામ સુધારિ લેવું અને સાવધાન થઈને મનઃક્રમ વચ
 ને સત્સંગ કરવો અને તે સત્સંગ થકિ જ અજ્ઞાન દલે છે ને આત્માને મોક્ષ થાય છે માટે જે જે મુમુક્ષુ હોય તેને પોતાના આત્મા
 નું રુદુધાય તે સારું અધર્મ અનિતિ નો ત્યાગ કરિને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ આદિક જે રૂડા ગુણ તેને સત્સંગ કરિને શિશ્વ વા
 પણ આલસને પરમાદનં રાચવો અને મનુષ્ય દેહ નિ આચરણ ઘથાજવાદે વિન દિ અને મનુષ્ય દેહે કરિને જ્ઞાન પામિને અજ્ઞા
 નને ટાલિને પોતાના આત્માનું કલ્યાણ કરે છે એજ બુદ્ધિવાલો છે અને એને જ મોટા મોટા સંતને શાસ્ત્ર વાંચાણ છે ॥

इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओषणि १६

અદારના શ્રાવણ શુદ્ધિ ૭ સાતે મને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ધૂપળિયામધ્યે શાગો પાલ્લજિને ઘેર ગારિ
 ત કિયે યુક્ત હોલિયા ઉપર વિરાજ માન થયા દતાને સર્વે કસં વલસી ને રિચ સ્પર્ધારેણ કર્યાં હતાં અને કંઠ માં પુષ્પના હાર સો
 ધિર હા દતા ॥ ને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કસો દતો ॥ ને પોતાના મુરવાર્ધિંદનિ આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભ
 ક્ત નિમોરિ સખા ભરાઈને બેઠિ દતિ પછે મહારાજ ક્રપા કરિને બીલ્યા જે જેને મનુષ્ય દેહ પરમેશ્વર આવ્યો છે તે મનુષ્ય
 દેહે કરિને ભગવાન નું ભજન સ્મરણ સેવા કરે છે ॥ તેના ઉપર ભગવાન પ્રસન્ન થાય છે ને તેનું કલ્યાણ થાય છે અને તેનું

શ્રીમુરખ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૧॥

દિવાનકદેવાય છે અને જે મુરખ છે તે તો મનુષ્યદેહ પામિને પોતાના આત્માનું રૂંધાયા તેને અર્થે કાંઈ સૂક્ત નથિ કરતો ॥
તેના ઉપર ભગવાનનો કોપ થાય છે ॥ અને તે જિવને પછે જન્મ મૃત્યુ પ્રભવાસને ચોરાસિનાં મહાદુઃખ મોગવવાં પડે છે ॥ જેમ-
રાજા છે તે પોતાની જમિન રવેડુંને આપે છે તે જે બુદ્ધિવાલા રવેડું છે તે રવચડુદાર પડીને રવેતર રવેડીને ઘણા કદાળા નિપજા-
યે છે ॥ ને રાજાને વજે વેરો આપે છે ॥ ને તે રાજા તેના ઉપર ઘણા રાજિ થાય છે ને તેને ગામ નિપટલાઈ આપે છે ને પછે પોતાની પા-
સે રાવે છે ॥ અને જે રવેડું બુદ્ધિહિણને આલશુ છે તે તો રવેતર રવેડું તો નથિને રવેડુા વિના માંદે બિજવાયે છે તેને મિપજા
આવતી નથિને રાજાનાં માણસ વજે વેરો લેવા આવે છે ત્યારે ઘણો પસ્તાવો થાય છે ને વેરો વજે આપિ શકાતો નથિ પૂછે
તે રાજા તેના ઉપર કોપાય માન થઈને તેનું ઘર લુટિ છે છે ને તે મહાદુઃખને પામે છે ॥ તેમણે તો દૃષ્ટાંત ને ઇતિહાસ તો
છે જે રાજાને ઠેકાણે તો ભગવાન છે ॥ અને રવેડુંને ઠેકાણે જિવાત્મા છે ॥ તેને ભગવાને રૂપા કરિને પોતાની જમીન રૂપ
જે માયા તેમાં થિ રવેતર રૂપ મનુષ્યનો દેહ આપ્યો છે ॥ તે દેહ આપ્યાનું પ્રયોજન છે ॥ તો તે મનુષ્યના દેહ રૂપ જે ક્ષેત્ર તેને ધ-
ર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યાદિક જે સાંતિ તેણે કરિને રવેડીને દેહ રૂપ ક્ષેત્રને સદ્બુદ્ધિ કે દેતાં નિરવાસનિક થઈને તેમાં ભગવાન નિભત્તિ
રૂપિ અન્ન નિપજાવવું ॥ ને પોતાના આત્માને માયાના બંધન રૂપિ કરજ થાકે મુકાથિને ભગવાનની સેવા રૂપી વિરોધ જે તે આ-
ર્યંડ આપ્યો કહેતાં ભગવાન નિસેવામાં અરવંડર દેવું તે સાકું ભગવાને મનુષ્યનાં દેહ સ્વજિ આપ્યો છે તે ભગવત મોકલ્યું છે
જે બુદ્ધિદંદિ મનઃ પ્રાણાંજનાનાં શ્રજત પ્રભુ માં અર્થે ચ મયાર્થે ચ આત્મને કલ્પનાય ચ ॥ ૧ ॥ શ્લોકમાં એમ કહ્યું છે જે બુદ્ધિરૂદિ
મન પ્રાણાદિક દેહ જિવને ભગવાને સ્વજિ આપ્યો છે તે વિષય ભોગાદિક દેહ રક્ષણ કરિને જ્ઞાન પામિને અત્યે મોક્ષ પામવો
તે સારું મનુષ્યદેહ ભગવાને સ્વજિ આપ્યો છે માટે યોગ પરમેશ્વરનો ઉપકાર તેને ભૂલિને અજ્ઞાને કરિને બુદ્ધિરૂદિ ભોને કેવ
લુ વિષયને માર્ગે પ્રવર્તાવે છે ને ભગવાનને પામવા સારું ધર્મ જ્ઞાનાદિક માં નથિ પ્રવરતાવતો તેના ઉપર ભગવાનનો અતિ
કોપ થાય છે ને તે જિવમાદા કહીને પામે છે અને તેને મનુષ્યદેહ ગયા પછિ ક્યાંઈ ટૂંકાનું ઠેકાણું નથિ રહે અને જ્યોજ્યાં

ધૂપળિયા
સિં. ૭૨

॥૧૦૧॥

જન્મપરજો ત્યાં ત્યાં અપારદુઃખને પામશે કેમ કે પરમેશ્વર છે તે તો સર્વ કારણને સર્વાધારને સર્વોપરિ રાજાધિરાજ છે અને
લેજ સર્વે કસું થાય છે તે એવા ક્રતુજિવને મ્યાં ફરવ આવવા દેતા નથી ॥ અને જે મુમુક્ષુને દેવિય જાણે બુદ્ધિવાલા જિવ
છે તે તો બુદ્ધિવાલા રહેડુ નિપેટે જોતા નિસાધુ તથા પ્રદક્ષ્ય છે તે જે તે પોતાના આત્માનો મોક્ષ થાય તે સારું દેવિયો અંતઃક
રણને પંચવિષય થકે પાછાં વાલિને ધર્મમાં દુઃખ રાખે છે અને ભગવાન નિભક્તિને વિષે પ્રવર્તા છે તેના ઉપર પરમેશ્વર અ
તિશો પ્રસન્ન થાય છે અને તેને અપાર સુખ આપે છે અને તે જિવ અતિશો મોટમ્યને પામે છે મારે જેણે અમારો આસરો કર્યો
હોય તેને પણ સત્સંગ કરિને જ્ઞાનને પામિને દુરાચરણનો ત્યાગ કરિને દેહ છુતાં દેહથિનો રવો એવો જે જિવાત્મા તેને પોતા
નું સ્વરૂપ જાણિને દેહદંદિયો અંતઃકરણને ભગવાન સન્મુખ કરવા ॥ તે કેવિરિ તે ભગવાન સનમુખ થાય છે તો કોને કીર
ને ભગવાન નિ કથા વારતા કિર્તન સાં મલવાનું નિત્યે નિયમ રાખવો અને હાથે કરિને ભગવાનને ભગવાનના સંતનિસે
વાત થામાલા ફેરવવાનો નિયમ રાખવો અને નેત્રે કરિને ભગવાનને ભગવાનના સંતનાં દરસન નો નિત્યે નિયમ રાખવો
અને મોઢે કરિને પણ ભગવાનનાં કિરતન તથા નામરટણ તેનું પણ નિત્યે નિયમ પ્રમાણે કરવું ॥ વિરિ તે દશદંદિયોને ચાર
અંતઃકરણ નિવ્રતિયોને ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડિ દિયે તો એ જિવને અનંત જન્મનાં પાપ વલ્લ્યાં છે તે સર્વ નાશ પામિ જ
ય છે ॥ ને તેને અંતરમાં પ્રકાશ થાય અને તેને ભગવાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્ધિકત્ય નિશ્ચય થાય ને તે જિવ બ્રહ્મરૂપ થઈને
ભગવાનના સાધર્મ્ય પણાને પામે છે જેમ આલોકમાં બુદ્ધિવાલો રહેડુ હોય તેને રાજા પ્રસન્ન થઈને ગામ નિપટેલાં સો પે છે
અને તે ધિવધારે બુદ્ધિવાલો જણાય તો પ્રગણાનો પટેલ કરે છે અને તેથી પણ વધારે બુદ્ધિવાલો જણાય છે તો તેને સર્વે પોતા
ના રાજ્યનું કામ સોંપિ દે છે તેમ ભગવાનનો ભક્ત છે તેને વિષે ધર્મ જ્ઞાન ચૈરાગ્યને ભક્તિ આદિક રુડાગુણ સત્સંગે કરિને આ
વતા જાય છે ને પંચવિષય નિવાસનાટલ તી જાય છે તેમ તેમ ભગવાન ભક્તને મોટમ્ય પમાડતા જાય છે તે જે ભક્ત દેવિ
યો ના વિષયનો ત્યાગ કરે છે ત્યારે તેને ચૈરાટના સાધર્મ્ય પણાને પમાડે છે અને અંતઃકરણના વિષયનો ત્યાગ કરે છે તેને

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૨॥

સૂત્રપ્રકૃતિપુરુષનાસાધર્મ્યપણાનેપમાડે છે અને જ્યારે કારણમાયા જે વાસના તેનો ત્યાગ કરે છે ત્યારે અક્ષર બ્રહ્મ જે ભગવાન
ના અનન્યદાસ તેના સાધર્મ્યપણાને પમાડે છે અને અસ્વંદુ ભગવાન પોતાની સેવામાં રહે છે અને પોતાના અનંત એશ્વર્યને અ-
નંત શક્તિયો તેણે સર્વે એ ભક્તને ભગવાન આપિ દિયે છે અને પોતાના જ્યોત્સ્નાસ્વરૂપોને સ્વતંત્ર કરે છે ॥

॥ હવે શ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯૨૭ ગણિતો ૧૮૩૭

દારના પોસવદિ ૯ નવમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રવ્યો પાલા મધ્યે પટેલ ધર્મસિ ભક્તને ઘેર
ઉગમણે વાર જ્યારે રાત્રિની સરિમાં ઢોલિયાપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે સ્વેત્વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા અને મુસ્તકે-
કસંબલ ફેરો બાંધ્યો હતો તે પોતાના મુરવાર્ષિ દનિ આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિજનની સમાભરાઈને બેઠિ હતી પછે મ-
હારાજ બોલ્યા જે ભગવાનના ભક્ત હોય તેને એમ વિચારવો જે પરમેશ્વરે આજ ક્તવના ચું છે તે શાસારું કર્યું હશે અને
તેમાં હું તે કોણ છું ને ક્યાંથી આવ્યો છું ને પાછો ક્યાં જઈશ તેનો પોતાને તપાસવો અને બલિ આમનુષ્ઠાનો દેહ તે પરમે-
શ્વરે શાસારું આવ્યો છે ॥ અને તેને કરિને શું ત્યાગ લેવાય છે તથા સર્વે દ્વિયો અંતઃકરણે કરિને શું ત્યાગ લેવાય છે અને દેહ
દ્વિયાદિકનો કોણ પ્રકાશક છે ॥ કેમકે દ્વિયો અંતઃકર્ણ તો જડ છે ને એ તો ગોલકમાં છે એમ અંતરદ્રષ્ટિ કરિને જો-
ઈયે તો પોતાને સ્વંદર પડે જે એ દેહ દ્વિયાદિકનો પ્રકાશક તો હું જિવાત્મા છું ॥ અને મારા પ્રકાશક પમીત્મા ભગવાન છે
પણ હું સ્વંતંત્ર પ્રકાશક નથી કેમકે દ્વિયો અંતઃકર્ણ ભગવાન સ્વજિ આપે છે અને તે દ્વિયો અંતઃકરણને દેવરૂપે ક-
રિને પ્રકાશક છે ॥ તેને કરિને હું જિવાત્મા પ્રકાશવાન થયો છું ને દ્વિયો અંતઃકરણે કરિને જે જે કરવું ટીય તે થાય એમ છે ॥
માટે એ જો ભગવાનનો ઉપકાર તે ભગવાનના ભક્તને વિચારવો અને પોતાને ભગવાન પરાયણ થાયું પણ ક્રતુ મિથ્યું
અને જે ભગવાનના ઉપકારને નથી વિચારતો તે જિવને તો અતિશો મોટું પાપ લાગે છે અને તે જિવનો રાસીમાં જન્મ મરણનો ચ-
રમવાર દુઃસ્વપામે છે માટે જેને સ્વિયાથવું હોય તેને અધર્મ અનિતિનો ત્યાગ કરિને ધર્મે કરિને દ્વિયોને નિયમમાં કરિને

સ્તોપાલા
સિ. ૭૧

॥૧૦૨॥

કાનેકરિનેભગવાનનાગુણસાંભલ્યાનેનેત્રેકારનેભગવાનનેભગવાનનાજનનાંદર્શનકર્યાંનેવાણિયેકરિનેભગવાનના
 ગુણગાયાવિરિતેદશદ્વિયોનેચારઅંતઃકરણનીગ્રતિયોતેનેભગવાનનાસ્વરૂપમાંજોડિદેતોજિવનેઅનંતજન્મનાં
 જિવાપવલમાંછેતેસર્વેનાશપામિજાયછેઅનેતેનેઅંતરમાંજ્ઞાનરૂપિપ્રકાશથાયછેઅનેઆવિશ્વનાકરતાજેપરમાત્મા
 તેનાસ્વરૂપનોઉત્તમનિર્વિકલ્પનિશ્ચયથાયછેઅનેતેજિવબ્રહ્મરૂપરૂપેભગવાનનાઅક્ષરધામનેપામેછે॥માટેઆજેવિશ્વ
 પરમેશ્વરેકર્ચુંછેતેજીવોનાકલ્યાણનેઅર્થેકર્ચુંછે૫મર્મનેજિવસમજેતોતેનેપંચવિષયનિજેવાસનાતેસેદેજેટલિજાય
 નેભગવાનનોસ્વરૂપમાંઅતિશેસ્તદ્થાયછે॥અનેતેભક્તદેહનેમુકેત્યારેભગવાનનાધામનેપામેઅનિવાર્યોભક્તહોયતે
 નેમાયાનુંપદાર્થકોઈબંધનકરવાનેસર્મથનથિ॥

॥દતિશ્રીમુરવસિદ્વાતસમાપ્તઃ॥

શ્રીહરિકૃષ્ણયનમોનમઃ॥

॥સંવત્૧૯૦૭ગણિત્રો૧૬અઢારનાપોષવદિ૧૦દશમિત્રેદિવસમહારાજશ્રીહરિ-

કૃષ્ણભગવાનગામશ્રીરવોષાલામધ્યેપટેલસબજીભક્તનેઘેરુગમણેબારઓરહાનિઓસરિમાંગાદિતકિયાનરવાધિનેરોલિ
 યાઉપરવિરાજમાનથયાદતા॥અનેસર્વેસ્વેતવસ્ત્રધારણકર્યાદતાંનેમસ્તકઉપરકસંબલફેટોબાધ્યોદતોનેપોતાનામુ
 ર્યાર્ચિદનિઆગલસાધુતથાહરિભક્તનિસમાભારદીનેબેઠિદતિ॥પછેમહારાજબોલ્યાજેજિથિમાનસુરવનેદહેછેઅનેદુ
 રવનેકોર્દદ્છતુંનથીતેમનુષ્યપશુપંચિકીડીમંકોડીઆદિકસર્વેપ્રાણીમાનસુરવનેચઢાયછેનેદુઃરવનેકોર્દચઢાતુંન-
 થિતોપણપૂર્વનેપ્રાર્દકરિનેસુરવનેદુઃરવબેયઆવેછેતેસુરવદુઃરવઆવેછેતેનુંકારણશુંછેતોજેજેસુરવઆવેછેતેસ
 ત્સંગેકરિનેઆવેછેઅનેજેજેદુઃરવથાયછેતેકુસંગેકરિનેથાયછેમાટેપૂર્વેજેણેસત્યુરુષનોસમાગમકર્ચોછેનેસત્યુરુષની
 સેવાકરિછેઅનેતેનીઆજ્ઞાજેણેપાલિછેતેનેસુરવપ્રાપ્તથયુંછેઅનેપૂર્વેજેણેઅસત્યુરુષનોસંગકર્ચોદશેતેનેદુઃરવ
 પ્રાપ્તથયુંછેઅનેઆજપણજેજેસત્યુરુષનોસત્સંગકરશેઅનેજેતેનિસેવાકરશેઅનેજેસત્યુરુષનીઆજ્ઞાપાલશેતેનેમ-
 હાસુરવપ્રાપ્તથશેઅનેજેકુસંગકરતાદસેતેનેમહાદુઃરવજસુરપ્રાપ્તથશેમાટેજેનેમહાસુરિયાથવુંહોયતેનેસત્યુરુષ

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૩॥

નો સમાગમ કરવો અને સત્પુરુષનો સેવા કરવીને તે નિ આજ્ઞાપાત્ર વિ અને કુસંગનો સંગ કરવો નહિને તે કુસંગિની સેવાપણ
ન કરવીને તેની આજ્ઞાપાત્ર નહિ ॥ કેમકે જે ભગવાનની આજ્ઞાપાત્રતા નથિ તેનું નામ કુસંગ છે તે ભગવાનની શી આજ્ઞા છે
તો માર્દક વાજે પંચવિષય તેનો ત્યાગ કરવો અને નિરવાસનિકથાં જ ભગવાનની અનાદી અચલ આજ્ઞા છે તે જે પંચવિષ
યનો ત્યાગ કરતા હોય તે ત્યાગ કરાવતા હોય અને આત્મારૂપો તાને જાણિને પરમાત્માની ઉપાસના કરતા હોય તે પુરુષ
નો જે સમાગમ કરવો તેનું નામ સત્સંગ કહેવાય ॥ અને જે પુરુષ પંચવિષયને વિષે આશક્ત હોય અને પોતાનો જે સંગ કરે તેને
વિષય ધોગભાવતા હોય ॥ અને ત્યાગિ થઈ મે સ્ત્રિયોને ઉપદેશ કરતા હોય અને દ્રવ્યનો સંગ્રહ કરતા હોય અને સારાં સારાં મોજનક
રાત્રિને રચાતા હોય તે આત્મારૂપ થઈને પરમાત્માની ઉપાસના ન કરતા હોય તે સર્વેને કુસંગિ જાણવા અને તેનો જે સંગ કરે તેને
આલોક પરલોકમાં મહાદુઃસ્વ થાય છે અને જે સત્સંગ કરે છે તેને આલોક પરલોકમાં મહાસુસ્વ થાય છે અને સત્સંગે કરિ
ને બુદ્ધિમાં પ્રકાશ થાય છે અને તે બુદ્ધિને પ્રકાશ કરિને આત્માને સુસ્વ થાય ॥ એવિ ક્રિયા કરાય છે અને કુસંગે કરિને બુદ્ધિમાં
અધકાર થાય છે ને તે અધકારે કરિને જિવને દુઃસ્વ થાય ॥ એવિ ક્રિયા કરાય છે જેમ આંધલો ચાલવા જાય તે જ્યાં ત્યાં ચલામ
કાંટામાં પડિને દુઃસ્વ પામે તેમ કુસંગે કરિને જે જે કામ કરે તેમાં દુઃસ્વ જ થાય છે અને જેમ દેવ તો પુરુષ ચાલે છે તે દુઃસ્વને
નથિ પામતો તેમ સત્સંગે કરિને જે જે કામ કરે છે તેને મહાસુસ્વ થાય છે કેમકે બુદ્ધિના પ્રકાશ કરિને આલોક પરલોકમાં
સુસ્વ થાય છે અને બુદ્ધિને અધકારે કરિને આલોક પરલોકમાં દુઃસ્વ થાય છે કેમકે આલોકમાં પણ જે જે બુદ્ધિના પ્રકાશ થા
તા છે તેટલાં દેહાંયે વેગવેગ કોઈ સોરુપિયાનો મહિનો રચાય છે તે કોઈ પાંચ સેરુપિયાનો મહિનો રચાય છે અને કોઈ જારુપિયા
નો મહિનો રચાય છે ॥ અને જે બુદ્ધિહિન છે તે તો દિવસ આરવો રવરે તડકે કોદાલિ છે તેને સ્વેદનું કામ કરે ત્યારે એક દિવસ
રચાય પરંતુ અંનમલે માટે બુદ્ધિ અધકારી જે સત્સંગ તે સદાય કરવો ॥ અને સત્સંગનો મહિમા ઘણો મોટો છે અને સત્સંગે ક
રિને જે સુસ્વ પ્રાપ્ત થાય છે તે સુસ્વ કોઈ કાલે નાશ પામતું નથિ તે સારુ મોટે મોટે પણ સત્સંગ માગ્યો છે તે સારુ કથામાં ગીષ

સ્વોષાત્
સિ. ૭૪

॥૧૦૩॥

જીનાં વચન છે જે વાર વાર વચ્ચે મારું દુરલ્લભ દિયો શીરંત પદ સરોજ અનુપામની ભક્તિ સંવાયે સત્સંગ ॥ માટે જેને સ્તુતિ પાપ ઘોષે તે
 ને જરૂર સત્સંગ કરવો અને સત્સંગ થકી વીચેક આવે છે અને વીચેકે કરિને ધર્મ પલાય છે અને ધર્મે કરિને જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય છે અને
 જ્ઞાનને વિષે સર્વ સિદ્ધિ રહિ છે કેમકે જ્ઞાન છે તે તો ભગવાનના અંગનો પ્રકાશ છે તે ભગવાનના જ્ઞાન રૂપિ પ્રકાશો કરિને
 ચૈરામ્ય પ્રાપ્ત થાય છે અને ચૈરામ્ય થકી ભગવાનની આત્મિક ભક્તિ પ્રાપ્ત થાય છે અને તે જિવનું જિવનું મદિને બ્રહ્મ રૂપ
 થાય છે ॥ અને તે અચંદ્ર સ્વરૂપને પામે છે અને તે સ્વરૂપને કાલ કર્મને માયા કોઈના સપમાદિ શકતાં નથી માટે જેને મનુષ્ય દે
 હ આ વ્યોદય તેને અવશ્ય જરૂર સત્સંગ કરવો તે સર્વ કામનો ત્યાગ કરિને સત્સંગ કરવો અને પૂર્વે પળના રદ સનકાદિક
 શુક જિજડ ભરતાદિક જે જે મોટિ પદ વિને પામ્યા છે તે સત્સંગે કરિને પામ્યા છે માટે આ જ પળ જેને મોટિ પદ વિને પામવું હોય
 તેને મન ક્રમ વચને કરિને સત્સંગ કરવો ॥

॥ દતિશ્રી મુખ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ ક્ર-

સ્નાયન મોનમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિશે ૧૮ અદારના પોષ વદિ ૧૧ આકાદસિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ ક્ર

ભગવાન ગામ શ્રી અમરે ત્રિનાદિવાન સવજી દેસાર્ને પેર ઓરડાની ઓસરિ માં ટો લિયા પર વિરાજમાન થયા હતા અને
 સ્વેત ધોતીયું પહેરું હતું ને કિન રાવણિ ડગલિ ધારણ કરિ રૂતીને મુસ્તકે કસંબલ ફેંટો ધારણ કર્યો હતો ને ગુલાબિરંગી-
 શાલ ઓઢિ દતિને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો અને પોતાના મૂર્વાર્થિ દની આગલ સાધુ તથા ધણા કહરિ ભ-
 ક્તની સમાભારાર્ને બેઠિ રૂતી પછી મહારાજ બોલ્યા જે આશરિ રહે તેમાં સર્વે દ્વિયો અંતઃકરણ છે તેમાં બુદ્ધિ સર્વે થી ઉત્તમ છે
 ને તે થી ઉતરતું મન છે ને મન થી ઉતરતું ચિત્ત છે ને ચિત્ત થી ઉત્તરતો અહં કાર છે ને તે થી ઉતરતા કાન છે ને તે થી ઉતરતી ત્વ-
 યા છે ને તે થી ઉતરતાં નેત્ર છે ને તે થી ઉતરતી રસના છે ને તે થી ઉતરતી નાસિકા છે ને તે થી ઉતરતી વાણિ છે ને તે થી ઉતરતા હાથ છે
 ને તે સર્વે થી ઉત્તરતા પગ છે માટે સર્વે અંગમાં થી માદાત્મા પુરુષના ચરણનો મહિમા બહુ કહ્યો છે ॥ અને જેને ભક્ત જન છે તે પળ-
 ભગવાનના ચરણ ને પુજે છે ને ચરણને ધોઈને તેનું જલ પીયે છે અને ભગવાનની સ્તુતી કરિને આમ માગે છે જે તમારા ચરણાર્થે

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१०४॥

दमांराखजोएबिरीतेसर्वेशास्त्रमांनोटेमोटेपणचरणनोजमहिमाबहुकह्योछे तेनुंभुंकारणदशोएसर्वेनेअमेपुछियेछिये
तेकहोपछीकोईकदरिभक्तेकहुंजेचरणमांभगवाननोनिवासछे॥पछेमहाराजबोल्याजेबीजाकोईअंगमांनीवासन
हिनेएकचरणमांभगवाननोनीवासकेमहोयएवाततोसंभवेनहिं॥माटेतमनेउत्तरआवड्योनद्विहवेअनेएनोउतरकरि
येछियेजेजिवनेजन्ममरणनेचौरासिनांजेमहादुरयतेथकिमुकाबवानेप्रथवीउपरचालतुंएवुंजेमदत्मापुरुषनुंचरणार्थिद
तेसमर्थछे॥पणप्रगटसत्युरुषनाचरणार्थिदनांआसराविनाबिजाअनंतउपायकरैतोपणजन्ममरणनेचौराशिदलेनहिं॥
केमकेजन्ममरणतोज्ञानेकरिनेदखेछेतेज्ञानतोप्रथ्वीउपरविचरताएवाजेप्रत्यक्षपरमात्माभगवानतेनीपासेछे॥तेभ
गवानभाचरणमांजिवनेप्रीतिथायअनेतेनीसेवाकरैत्यारेतेनेभगवानज्ञानआपेतोजियनेज्ञानथायनेजन्ममरणदलिमाटे
चालताएवाजेमदत्मापुरुषतेनाचरणार्थिदनोमहिमाबहुकह्योछेअनेतेप्रगटभगवाननाचरणनीसेवामोटेमोटेमागि
छेअनेप्रगटभगवाननाचरणनेधोईनेचरणामृतपिबानुंकेहुंछेअनेचालतुंएवुंजेप्रगटभगवाननुंचरणार्थिदतेज्यो ज्यो
फस्युहोयतेसर्वेतिर्थकहेषायछे॥अनेदलिबिजुंजेभगवाननोमहिमातोअतिशेअपारछे॥तेजेनेमायानाबंधनथकि
मुकावुंदोयतेनेअतिशेहीनथईनेतेप्रत्यक्षभगवाननाचरणार्थिदनेसेवैतोतेनाउपरभगवाननीअतिशेदयाथायछेपछे
तेनेपोतानोदासजाणिनेज्ञानआपिनेब्रह्मरूपकरेछेअनेभगवानतेभक्तनेपोतानाजेवोसुखियोकरेछेकेमकेनिरमा
नीभक्तभगवाननेबहुयहालाछेतेनिरमानिनुंएलक्षणछेजेतेनेभगवाननाचरणनीसेवाकरवीबहुगमेअनेजेमांनीहोय
तेणेचरणनीसेवाथायैनहिंमाटेभगवाननीकृपानुंपात्रएवुंजेनीरमानीपणुंतेनेप्रगटकरवासारुचरणनोमहिमाबहुकह्योछे
॥

॥द्वितीश्रीसुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

संवत् १९ श्रीगणीशे १८ अठारना माह शुदि ९ नवमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीचुडामध्ये भट्टारिने
विरफलियामां गादित कीयानखाविने डीलियाउपरउ गमणे सुखोर्विदे विराजमान थया इताने श्वतपोतियुं हिरकोरि

चुडा.
सि०७६

॥१०४॥

पेदेसुंदतुं॥ नेमस्तकेगुलाबिरंगनोफेरो धारणकयीं हतोनेबुटादाररेसमिअंगरयुं पहेसुंदतुं अनेगुलाबीरंगनीबाल-
 ओढिहतीअनेसर्वेअंगमांपुष्पनांआभूषणधारणकयीं हतांनेककुनोचांदखो कयीं हतोअनेपोतानामूरवारिंदनीआग
 लसाधुतथादेशदेशनादरिभक्तनिसभाअराईनेबेढिहतीपछेमहाराजबोल्याजेसर्वेसाधुनेतथादरिभक्तनेअमेप्र
 णपुछियेछियजेसर्वेदोषमांमोरोदोषतेकियोछेअनेतेदोषधीअतिदोषतेकियोअनेसर्वेगुणछेतेमांमोरोगुणकियोछेअने
 तेगुणधीपणअतिगुणतेकियोहोतेकहो॥ पछेभमनिंदस्यामियेकह्युजे॥ भगवाननोदोहकरेएयोकोईदोषनाथअने
 भगवाननीसेवाकरविएयोकोईगुणनयिपछेमहाराजबोल्याजेअमेपुछ्युंतेप्रमाणोउत्तरनथयोपछेअक्षरमुक्तानंदस्या
 मियेकह्युंजेकामलोभस्यादस्तेहनेमानएतोमोरादोषछेअनेप्रत्यक्षभगवाननोदोहकरयोतेअतिदोषछेअनेध-
 र्मज्ञानवैरागनेभक्तितेतोमोरागुणछे॥ अनेप्रत्यक्षभगवाननेविसेमहात्मज्ञानेसहितजेअतीषेप्रीतिकरवितेअतिगु-
 णछेपछेमहाराजबोल्याजेएउत्तरखरोपणइयेहुंउत्तरकरुंछुंजेआसर्वेदेहदेहप्रत्येआत्मारह्योछेतेआत्मादेहधिनोस्व-
 छेतेआत्मापोतानुंस्वरूपछेतेपोतानास्वरूपनेभूलिनेआदेहतेजहुंछुंएमजेमानेछेअनेतेदेहनेसरयेसरयनेदेहने
 दुःखेदुःखमानेछेअनेदेहनेपुष्टकरेएयाजेपंचविषयतेनेभोगविनेआनंदपामेछेअनेतेविषयनांपदार्थनासपामेते
 भोगोपोतेपणमहादुःखियोथाय॥ अनेवर्णाश्रमनातजाततेनोजअहंकारहोयपणदेहधीनोरयोजेआत्मातेनेजेगोता-
 तुंस्वरूपनधिजाणतोतेजसर्वेदोषमांमोरोदोषछेअनेजेएमसमजेजेस्त्रिभुवनधिरनेपुरुषनुंधियतेथकीबन्योएयोजेदे-
 हतेमारुंस्वरूपनधिअनेहुतोदेहનોप्रकाशकएयोनेअस्वंडअविनासिनेचैतन्यब्रह्मतेछुंअनेदेहतोजडनेपंच-
 भूतात्मकछेअनेतेदेहतोपंचभूतनापीषणथकिरहेछेअनेपंचभूतमांथिएकेभूतजोबंधथायतोतेदेहनासधईजाय॥
 केमकेअभजलादिकेकरिनेदेहनुपीषणथायछेएयोजेदेहतेथिआत्माजुदोछे॥ तेआत्माकेबोछेतोचैतन्यछेजाण-
 नारोछेव्यापकछेनेनिराकारछेनेदेहतोइंद्रियोनेअंतःकरणतेनोप्रकाशकछेअनेअज्ञानेकरिनेदशइंद्रियोनेच

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१०६॥

रश्मिः करणनाजे विषय तेने भोगबनारोछे ॥ पण तेमार्दक एवाजे पंचविषय तेणे करिने आत्मानि स्वरूप एवमधि अने आ
त्मा तो पोते जस्वरूप छे ने अवीना सी छे एविरिते देद थकि नो रवो ने असंगि एयो जे थे तन्य ब्रह्मज्ञान रूप आत्मा तेने पोता
हं स्वरूप मानवुं तेने गुण कहिये अने सर्वे ना कारण ते सर्वे ना आधार एवाजे दिव्य स्वरूप भगवान ते पोताना असर धामने
विषे सदाय विराजमान छे ते भगवान उत्पतिसमे जिवो ना कल्याणने अर्थे इंद्रियो अंतःकरण सरजि आपेछे ॥ बुद्धि इंद्रि
मन प्राणा जना नं श्रजत प्रभु मात्रार्थे च भवार्थे च आत्मने कल्याय च ॥ एवो कर्मो ह्यो एयो जे भगवान नो उपकार अने
आजपण सर्वे जिवो ने भगवान जजि वाडेछे केम के भगवान वरसा दवरसा वेछे त्या रे सर्वे जिव जियेछे अने जो पांचवर्ष
मेघन वरसे तो कोर्द राजा रंक कोर्द जिवे नहि अने झाट्या वरस बसदि नथाय तो थिंघ नो पण ना सथई जाय माटे सर्वे जि
नी निरंतर भगवान जरक्षा करेछे एवो जे भगवान नो उपकार वेने जावन थो जाणतो ते अति दोष छे अने कर्तुं मकर्तुं नम
न्यथा कर्तुं एवा जे भगवान तेनी जे अनादि आज्ञा जेष णा श्रम धर्म तेमां द्रवणो रहि ने पर उपकारि एवा जे प्रत्यक्ष भगवान ते
थकि धर्म जे इंद्रियो नु निबम करवु अने ज्ञान जे देद थकि नो रवो एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप मानवुं अने बैराग जे प्रकृति
ना कार्यने विषे अरुचि अने भक्ति जे भगवान नुं साकारणुं ने निराकारणुं ने सगुणने निर्गुण पणुं ने करतापणुं ने अक
रतापणुं अने दिव्य भावने मनुष्य भाव एव आदिक जे भगवान ना अनंत ऐश्वर्य तेनुं ज्ञाने करि जाणिने भगवान ना स्वरूप नो
उत्तम निर्विकल्प निश्चयने पामवुं पछे एव मक्तनेने भगवान ने काई अंतराय रदे तो नधि अने भगवान ना स्वरूप मां अति
नो हे ते करिने जो डाई जाय ॥ ने ए भक्त भगवान ना साधर्म पणाने पामे तेवुं नाम अतिशो जगुण छे अने आक ह्यो एवो जे अति
गुण ते तो प्रत्यक्ष भगवान होय त्या रे जजिवने प्राप्त थाय छे पण ते बिना ए गुण पमाय नहिं ॥

सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ श्रोगणी से १६ अठारना महाशु

दि १० दसमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीचुडामध्ये भट नारणजि भक्तने घेर फलिमां गादित किये जु

चुडा
सि० ७३

॥१०६॥

ક્કદોલિયાઉપરઉત્તરાદેમુરવાર્થદેવિરાજમાનથયાદતાનેસર્વેજરિયાનીચસ્ત્રધારણકર્તાદતાંઅનેપુષ્પનાંઆશ્રુષણસર્વે
અંગમાંશોભિરહ્યાંદતાંઅનેપોતાનામુરવાર્થદનીઆગલસાધુતથાધનાકહરિભક્તનીસમાભરાદનેચેદિદતીપછે
મહારાજનીઆરતિધુનકારિનેસર્વેદરિભક્તપગેલાખિનેબેઠાપછેમહારાજેસાધુનેપ્રશ્નપુછુંજેસર્વેસ્રવનાધામને
કપાનાસિંધુઆજેભગવાનતેનેજિવનધિભજતોઅપારદુઃસ્વનુંમૂલઆજેપંચવિષયતેમોજિવરચિપચિરહ્યોછે
તેનુંશુકારણદ્વરોતેકદોપછેધર્માનંદસ્વામિયેકસુજેજિવેભગવાનનોમારગકોર્દકાલેદિઠોનધિમાટેએનેભગ
વાનભજવાકઠણપડેછે॥પછેમહારાજબોલ્યાજેપંચવિષયમાંતેસ્રવછેકેદુઃસ્વછેપછેધર્માનંદસ્વામિયેકસુજે
પંચવિષયમાંસ્રવતોછેપણદુઃસ્વેસદ્દિતછેપછેમહારાજબોલ્યાજેપંચવિષયમોતોલેચામાત્રસ્રવનધિઅનેજેસ્રવ
જિવુંજણાયછેતેતોઅજ્ઞાનિકારિનેઆનિમાત્રજણાયછેઅનેસ્રવરૂપતોપોતેઆત્માજછે॥તેઆત્માપોતાનુંસ્વરૂપનુંસ્ર
વમુલિનેવિષયમાંસ્રવમાનેછેજેમકસ્તુરીયામૃગનીનાભિમાંકસ્તુરિછેતેકસ્તુરિનેભૂલિનેતરણનેસંધીનેસ્રવમા
નેછેપણઅણનેવિષેકસ્તુરિલેવામાત્રનપીતેમકસ્તુરિનીપેઠેસર્વેસનાધામઆજેપરમાત્માતેઆત્માનેવિશેરહ્યાં
તેનેજીવનધીજાણતોપછીતેપરમાત્માનુંજેસ્રવછેતેદંદ્રિયોઅંતઃકરણદ્વારેચુદ્દિજાયછેતેનેભોગથીનેજીવસ્રવમાને
છેપણતેવિષયમાંતોસ્રવજનધિકેમકવિષયતોજડુછેતેચૈતનવોજેઆત્માતેનેશુસ્રવઉપજાવેઅનેસ્રવતોજ્ઞા
નનેવિષેરહ્યુંછે॥તેઆવુંજ્ઞાનતોપરમાત્માપાસેછે॥પણતેવિનાબિજાકોર્દજીવનીપાસેઆવુંમાથાપરજ્ઞાનનધિઅનેજીવને
વિષેપરમાત્મારહ્યાંછે॥પણજિવપોતાનીમેલેપરમાત્માનેજાણવાનેસમર્થનથીથતોમાટેએતોપરમાત્માપોતેક્રપાકારિને
જિવનેદંદ્રિયોઅંતઃકરણનેઅનુભવેકારિનેજાણ્યામાંઆવેઆમનુષ્યરૂપેથઈનેપોતાનુંસ્વરૂપજણાવેછે॥ત્યારેજજીવ
જાણિશકેછેપછેપરમાત્માનુંજેસ્રવદંદ્રિયોઅંતઃકરણદ્વારેપથકપ્રથકપંચવિષયમાંરહિછેઅનેતેનેવિષેધુન્તાબુદ્ધિ
માનિછે॥તેનેટલાવવાસારુંવિષયનુંપ્રમાણજ્ઞાનેકારિનેકરાવેછેઅનેજ્યારેજીવનેવિષયનુંપ્રમાણજેમછેતેમદંદ્રિયો

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૬॥

અંતઃકરણને અનુભવે કરિને થાય છે ત્યારે અનંતદુઃખદોષને કલ્પે શનેદેરે વે છે પળતે વિષયમાં સ્થૂળે લેવા માન્ય ન થિદે રવાતો પછે
તે વિષયમાં થિ જીવવેરાગને પામે છે ॥ અને ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણની જે પ્રતિયો છે તે ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડાય છે પછે તેને ભગ-
વાનનું અલોકિક સ્થૂળને અપરમિત મદિ માટે અધિક અધિક જણાતું જાય છે અને ભગવાનમાં જે દિવ્યગુણ રહ્યા છે તે ગુણ જે
મ જે મદિ મા સમજતો જાય છે તે મતે મ તે ગુણ જિયને વિષે આવતા જાય છે માટે જેને જેને મદા સ્થૂળ થવું હોય તેને પંચવિષ-
યની વાસનાનો ત્યાગ કરવો અને ભગવાનને ભગવાનના નીરવાસનીક સંતે માં જોડાવું અને એવિરિતે સમજીને જે ભગવાન
માં જોડાય છે તે જ સર્વ સ્થૂળના પારને પામે છે અને તે જીવ બ્રહ્મદર્યાને પામે છે ॥

॥ ઇતિ શ્રીમુખસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીદરિકાશ્વાયનમોનમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૧૧ શ્રોગણિ શ્રો ૧૮ અષ્ટારના મદાવદિ એકાદસિ

ને દિવસ મદારાજ શ્રીદરિકાશ્વાયનમોનમઃ ॥ સર્વે મધ્યે પટેલ દુદાભક્તને ધેર ઉત્તરદિવાર ઓર ઢાની ઓસરિમાં ગાદિત
કિયા બિહાવિને ઢોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને કંઠમાં જાડીના પુષ્પના દારધા-
રણ કર્યા હતા ॥ અને કાનુપર ગુહરવો સ્યાદતાને પોતાના મુખવાર્ધિની આગલ સાધુતથા દરિભક્તની મોટી સમાભરાઈને વે-
ઠિદિતિ પછે મદારાજની આરતિ ધૂન્ય કરિને સર્વે સમાભે ઠિપછે મદારાજ બોલ્યા જે મૂલકારણ માયા છે તેને વિષે અપરમિત જિ-
વરહ્યા છે જે મપૃથ્વિમાં બિજરહ્યા છે તે વરસાતને જોગે કરિને ગિની સરે છે તે મમાયામાં જીવ છે તે મૂલપુરુષને સંબધે કરિને માયામાં
થિજન્મને ધરે છે તે ચાર પ્રકારની યોનિમાં જન્મ થાય છે તે ચાર પ્રકારની યોનિ જે ઈંડુ જીવ ઉદભિજ સ્વેદ જને જરાયુ જાણ ચાર રાણ-
ને વિષે જિવ જે તે મદાકષ્ટને પામે છે ॥ અને એક કષ્ટ થિ જિવ પોતાની મેલે કોઈ કાલે છુટવાને સમર્થ ન થિ અને એક દુઃખ થિ કિ જિ-
વ ક્યારે છુટે તો પરમેશ્વર કૃપા કરિને જીવને મનુષ્યનો જન્મ આપે અને તે મનુષ્યને દેહ કરિને પ્રગટ કલ્યાણ કારિ એવા જે સત્પુરુ-
ષ તેનો સમાગમ જિવ કરે તો તે સત્પુરુષ એને જ્ઞાન આપિ તે જન્મ મરણના કષ્ટ થિ મુકાવે છે અને જો મનુષ્યનો દેહ પામિને અધ-
ર્મિ પુરુષનો સંગ કરે તો અતિ અમૂલ્ય એવો જે મનુષ્યનો દેહ તે સ્વરાવધર્મ જાય છે માટે અધર્મિનો સંગ કરવો નહિ અને મનુષ્ય-

સરવૈ
સિ ૦૭૬

॥૧૦૬॥

देहे करिने जे जे करे ते थाय एम छे केम केम नुष्य देहनां दं द्वियो अंतःकरण छे तेणे करिने भगवानना स्वरूपनुज्ञान थाय पण
 पशुपंखिना अयतरेज्ञान थाय नहि अने मनुष्य ना कान छे तेणे करिने भगवानना गुणनी कथा संभलाय छे नेनेत्रे करिने भ-
 गवानने भगवानना संतनां दरशन थाय छे अने हाथे करिने भगवाननी सेवा थाय छे ॥ एवीरी तेद स दं द्वियो ने चार अंतःकर-
 ण ते मनुष्यनां भगवाननी भक्तिना उपयोगमां आवे छे अने ते भक्तिये करिने जीवनी मोक्ष थाय छे ॥ अने ते ज दं द्वियो-
 अंतःकरणे करिने अधर्म नो संभ करे तो ते पापे करिने जिव जे ते जन्म मृत्यु ने पा मे छे ॥ नेम हा दुःख ने भोग वे अने अमृ-
 त्य एवो जे मनुष्य नो देह ते हृथारव राब थई जाय छे माटे आमनुष्य देह छे ते पंचविषय भोग वा सोरु परमेश्वरे नथि आप्यो-
 अने पंचविषय तो कुतरांग धेडां ना अवतारमां मले छे ते सोरु मनुष्य देहे करिने तो सत्पुरुष नो समागम करिने पंचवि-
 षय नो त्याग करवो अने भगवाननी भक्ति करवो ने सत्संग करिने ज्ञान पामिने नीरवासनी कथवुं अने पछि देह मुकवो
 एवो आज थीज मनुष्य मात्र ने बाई भाई सर्व ने ठेराव करवो अने एम वासना टाल तां टाल तां अंतस मे वासना ह लो जाव
 तो ते जिव आत्यंतिक मोक्ष ने पा मे छे अने जो थोडि क वासना रदि जाय ने देह मुके तो तेने जन्म धरवो पडे माटे सावधान थईने
 सत्संग करिने ज्ञान पामिने नीरवासनी कथवुं ने पोताना आत्माने ब्रह्म रूप जाणीने परब्रह्म जे प्रत्यक्ष भगवान तेनी ए-
 कांतिक भक्ती सिद्ध करिने देह मुकवो एज मनुष्य देह नो लाभ छे ॥ ॥ इति श्री मुरवसिद्धान्त समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणि से १८ अहारना फागण शुदि
 ८ अणमिने दिवस मद्दाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीरो जिदम ध्ये पटेल जिवा भक्त ने घेर उत्तरादेवा और डानी
 ओसरि मां हो लिया उपर विराज मान थया ॥ अने श्वेत धोतियुं हिरकोरि पदे खुं हुतुं न धोलुं अंगरखुं धारण कखुं हुतुं
 अने मुस्तके गुलाबिरंगनो फेरो धारण कयो हुतो अने गुलाबिको राखो स्वेत रये स रय भेनारव्यो हुतो अने पोताना मु-
 रवा बिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा मराईने बेठिहती अने रात्रि घडि छ गईहती पछे मद्दाराज

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०७॥

बोल्या जेजे भगवानना भक्त थया दोय तेने हाड मांस नो देह पोतानुं रूपमान बुंनहिने ते देह थकि नोरखोने चैतन ब्रह्म
अविनाशि एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूपमान बुं अने जे देह ने पोतानुं रूपमानि छे ते तो अतिबो अज्ञानी छे अने
तेने निच जाणवो अने ते देह ने पोतानुं रूपमानि छे तेने जन्म मरण नां दुःख कोर्दी काले टल तां नथि के मके आत्मा अ-
धिना सिछे ने देह नाश वंत छे ते देह ने संगे करिने आत्मा मृत्यु ने पामि छे ॥ अने आत्मा अधिना सिछे ते पाछो जन्म ने पामे छे
के मके आत्मानि घणीक आवरदा छे पण देह ने संगे करिने मरीगयो कहे वाय छे अने देह ने संगे करिने जीव तो कहे वाय
छे एवीरी ते देह ने संबंधे करिने कट के कट के आयुष्य ने भोग वेछे ने जिय अपार क्लेश ने पामे छे माटे भगवानना भक्त ने
सत्पुरुष नो आसरो करिने सुधर्म मारहिने ज्ञान पामिने दिवसे दिवसे देह मांषी प्रीति टालीने आत्मा रूप थबुं अने ते
आत्मा साचा हेत कारि एवो जे भगवान तथा भगवानना एकांतिक पंचविषय ना त्यागि निरवास निकसा धुतेनी संघाते
पोताना आत्माने प्रीतिथे करिने जो डिदेवो अने ते ना वचन मां मन क्रम वचने बर्तबुं अने ते भगवानने भगवानना सा धु-
थकि ज्ञान ने पामिने पंचविषय नी वासना टालिने देह थकी नोरखो एवो जे पोतानो आत्मा तेने साक्षात् कार पामिने ते आ-
त्माने विषेर ह्या एवा जे परमात्मा भगवान तेना प्रत्यक्ष स्वरूप मां अखंड स्थिति पामि एज मनुष्य देह नो ला भछे ॥ अने तेने
जन्म मरण नां दुःख टलि जाय छे ॥ अने ते ज अविनाशि एवु जे भगवाननुं अक्षर धाम तेने पामि छे ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिशे

१८ अटारना फागण शुदि ९ नयमिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्रीरो जिद मध्ये पटेल काला भक्त
नेषेर उत्तरादे वार ओरडानी ओसरि मांढो लिया उप गादित कियानखा विने विराज मान थया इताने किनखा पने स्तर
बाल ने डगलि पहे स्था इतां अने मुस्त कउपर कसंबल सोने रिपा घबाधि दति अने गुहोरे टोप हेरीने के देडे सोनेरी की-
रा छुं कसंबल शेलुं धारण कसुं हुतुं अने एक कसंबल शेलुं रव भेना रबु हुतुं अने के सरनी अरचा करिने के कुनी

रोजिद
सि ०८०

॥१०७॥

આંદલોકવેદિનોનેપોતાનામૂર્યાર્થિદનીઆગલસાધુતથાદેશદેશનાહરિભક્તનીસમાભરાઈનેબેઠીદતીપછે
સંજ્યાઆરતિથયાપહીમહારાજબોલ્યાજેજેનેઅતિશેસ્કરિયાથયુંહોયતેનેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞાલેશમાત્રલોપિ
નહિં ॥ અનેજેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞાપ્રમાણેચરતશેતેઆલોકમાંનેપરલોકમાંઅપારસ્કર્યનેપામરીઅનેજેપરમેશ્વર
નીઆજ્ઞાલોપેછેતેતોઆલોકમાંપણમદાકણેપામેછેઅનેમરિનેજમપુરિમાંજઈનેઅપારસ્કર્યનેપામરીજેમઆ
લોકમાંરજાનોકાયદોલોપેછેતેનેરાજાદડાપેછેતેનેમદાદેરાનથાયછે ॥ તેમસર્વકારણનેસર્વાધારણાજે
ભગવાનતેનીજેઆજ્ઞાલોપેછેતેજિવકોટિકોટિકણેપામેછેમાટેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞાજેચર્ણાશ્રમનોધર્મતેમાંઅતિ
શીઘ્રદપણેવર્તયુંઅનેભગવાનનોઅતિશેઉપકારમાનયો ॥ જેજલનાબિંદુમાંથિમહામનોહરદેહતેમુનેસરજિ
આપ્યોતેજેદેહેકરિનેપોતાનોજિવઅતિશેવૃદ્ધિનેપામેછેનેમાયાનાબંધનથકિછુટિનેમુક્તથાયછેઅનેમાયા
નાદોષજેકામલોભસ્તેહસ્યાદમાનદંભકપદાદિકજેઅધર્મનોસર્ગતેસર્વનાશપામિજાયછેઅનેભગવાનનિતેજિ
વનાઉપરકથાથાયછે ॥ અનેધર્મજ્ઞાનવૈરાગસિલસંતોષ્યાદિકજેરુડાગુણતેતેનાઉપરમાંનીવાસકરેછેમાટેભગ
વાનનાગમતાપ્રમાણેચરતતાવર્તયતાદોયણાજેસત્પુરુષતેનોમનક્રમચચનેસમાગમકરવોઅનેતેથકીજ્ઞા
નપામવુંઅનેજેભગવાનનામારાગથકીપાડેણાજેઅધર્મતેનાસંગથીછેટેરહેવુંઅનેવલિકેટલાકજક્તમાંદૃષ્ટ્યા
વાલાજિવછેતેપોતાનેપ્રભુભજવાનહિનેકોઈકપ્રભુભજતાદોયતેનાઉપરદૃષ્ટીકરિનેતેનેભગવાનનામારાગથપાડ
વાનાઅનંતઉપાયકરેછેમાટેઆપાપિનાશબ્દભગવાનનાભક્તનેસાંમલવાનહિંઅનેઅમારેતોકોઈનાઉપર
વૈરનથિનેપક્ષપાતપણનથિઅનેજેજેઅધર્મઅનિતિનોત્યાગકરિનેઅમારેશરણેઆવેછેતેનેજ્ઞાનઆપિનેમાયાના
બંધનથકિમુકાધિનેતેનોમોક્ષકરિયેછીયેનેતેજીવમદાસ્કરિયોથાયછેઅનેઆધર્મવાલાદોયતેઅમનેભાવેક
રિનેતેનેઘેરતેડિજાયત્યાંજઈયેછીયેપછેજેનેતેનાઉપરદૃષ્ટીદોયતેમકહેજેએનેઘેરમહારાજઉતર્યાછેતેઅ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૮॥

મેમહારાજપાસેનહિજદ્યૈમજાણિનેજે અમારિપાસેનથીઆથતાતેનેતોબહુજરવોદજશે॥અનેજેમસપ્જેતેને
તોમહાપાપિજાણથોઅનેતેજિવનુંકોઈકાલેકલ્યાણથાયનહિં॥કેમકેજેનાસમાગમેકરિનેજિવનુંકલ્યાણ
થાયતેનીજપાસેનજાવુંત્યારેવિજીકલ્યાણનુંઠેકાણુંવ્યામલરોજેમતરણલાગિહોયનેતેપાણીસાથેરૂષણ
ચેતેમજિવનુંકલ્યાણકરેવાજેસત્યુરૂષતેનીપાસેજવનહિનેઉલટોતેનોદ્રોહકરેતેનુતોબહુજખુબુથાયછેમાટેપોતાના
જિવનાકલ્યાણસારુંદોઈર્ષ્યાનોત્યાગકરિનેજેનેઘેરમહાત્માપુરુષઆધ્યાહોયતેનેઘેરનિરમાનીથેદનેજવુંઅનેદોઈર્ષ્યા
કરવીતોઆચિકરવિજેજેનાઉપરદોષ્યાહોયતેનાજેવારુડાગુણશિરવ્યાઅનેજેમતેણેસત્યુરૂષનેતેડિઆવનેઆકલિયસ
રાવ્યાદોયતોપોતેપોતાનેઘેરતેડીઆવિનેબેદિવસરાશિવેકેમકેજેથકિપોતાનાઆત્માનુંકલ્યાણથાયપણહુડું
થાયઆદિદોષ્યાનકરવી॥

॥દ્વિતીશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્ત॥

॥શ્રીહરિક્ષ્ણાયનમઃ॥

॥સંવત્૧૯૦૭ગણિશે૧૬અઘારનાપાગણશુદ્ધિ૧૯પુનમનેદિવસમહારાજશ્રીહરિક્ષ્ણભગવાનગામ
શ્રીબરયાલામધ્યેવિપ્રવજેરામમેદેતાનેઘેરુગમણેબારશ્રોરડાનીઆગલપાટઉપરગાદિતકિયેયુક્તહોલિયોનરવા
વિનેતેઉપરવિરાજમાનથયાદતાઅનેસર્વેસોનેરિયત્વધારણકસાંદતાઅનેકંઠમાંહજારીગોટાનાપુષ્પનાદારધારણ
કર્યાદતાનેકંકુનોચાંદલોકસ્પોદતોનેપોતાનાસુર્યાર્ધિદનીઆગલસાધુતથાદેશદેશનાદારિભક્તનીસમાભરાર્દ
નેબેઠિહતિ॥પછેસંજ્યાઆરતિથયાપછીવજેરામમેદેતેપ્રશ્નપુછુંજેહેમહારાજપ્રગટભગવાનનાસ્વરૂપમાંજીવનેસંષય
થાયછેતેસંષયમટિનેનિર્ધિકલ્પનિશ્ચયકેમથાયછેતેકહોપછેમહારાજબોલ્યાજેસતશાસ્ત્રનેસમજવેકરિનેપ્રગટભગ
વાનનાસ્વરૂપનોનિર્ધિકલ્પનિશ્ચયથાયછેતેકહુલે॥જેયથાયથાદિપુરુષશાસ્ત્રસંબંધિગચ્છતિતથાતથાચિજ્ઞા
નાતિચિજ્ઞાનંચાસરોચતે॥૧શ્લોકમાંમકહુંછેજેજેપુરુષશાસ્ત્રનોઅભ્યાસજેમજેમકરેછેતેમતેમતેનેજ્ઞાનજ
રુચેછેનેજ્ઞાનેકરિનેઅંતરમાંપ્રકાશથાયછેઅનેતેપછેતેનેપ્રગટભગવાનનાસ્વરૂપનોનિર્ધિકલ્પનીશ્ચેથાયછેઅને

બરયાલા
સિદ્ધાંત

॥૧૦૮॥

જેને શાસ્ત્રનું જ્ઞાન નથી તેની મતિમાં સંષય થાય છે કે મકેશાસ્ત્રમાં ભગવાનને ક્યાંદેક કર્તા કહ્યા હોય ને ક્યાંદેક અકર્તા કહ્યા હોય ને ક્યાંદેક સાકાર કહ્યા હોય ને ક્યાંદેક નિરાકાર કહ્યા હોય ને ક્યાંદેક સગુણ કહ્યા હોય ને ક્યાંદેક નિર્ગુણ કહ્યા હોય તે જેને સર્વે શાસ્ત્રમાં દ્રષ્ટિ પહોંચતી હોય તે તો એમ જાણે જે કરતા અકરતા સગુણ નિર્ગુણ સાકાર નિરાકાર આદિક એવા અનંત ગુણ તે સર્વે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને જ કહ્યા છે કે મકે ભગવાન નિદુષ્ટાધિના કાંદે જ થતું નથી માટે ભગવાન કરતા છે અને પ્રકૃતિ પુરુષ દ્વારા અનંત કોટિ શ્રદ્ધાંત નિરૂપિત સ્થિતિને પ્રસવ કરાવે છે ને પોતે તો અશ્વરૂપ અક્ષરધામને વિષે પોતાના એકાંતીક ભક્તને સ્વરૂપ આપે છે પણ પોતે કાંદે કરતા નથી માટે અકરતા છે અને દિવ્ય અવયવે કરિને ભગવાન મૂર્તિમાન છે માટે સાકાર છે અને સર્વે જિવોને જેમ માયાના આકાર બંધાણ છે તેમ ભગવાનને વિષે માયાનો આકાર નથી માટે ભગવાનને નિરાકાર કહ્યા છે અને ભગવાનને વિષે માયાના ગુણ જે રજતમને સત્ય તે નથી માટે ભગવાનને નિર્ગુણ કહ્યા છે અને ભગવાનને વિષે અનંત કલ્યાણકારી ગુણ રહ્યા છે માટે ભગવાન સગુણ છે એવી રીતે જે મુમુક્ષુને દૈવિ જિવ હોય ને જેણે અનંત જન્મ થયા ભગવાન સારું જ પત પવિત્રતાદિક નિષ્કામ ભાવે સાધન કર્યા હોય તેને જ શાસ્ત્રના અર્થ સમજાય છે અને તે જ પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કરે છે પણ જેની મતિકામલોભાદિક દોષે કરિને અવરોધ ગર્દ હોય એવા જે ભ્રષ્ટ મતિવાલા હોય ને તે ચારે બેદના મળેલા હોય ને રવટ શાસ્ત્રના પાઠ કરતા હોય તો પણ તેને શાસ્ત્રના મર્મ જેમ છે તેમ સમજાતા નથી ને ઝલટા ભર માર્દ જાય છે તે પણ પૂર્વે મોટા મોટા નેશ્વર થયા છે ॥ અને જે દૈવિને મુમુક્ષુ હોય તેને જ પ્રગટ ભગવાન શ્રોત્ર રહ્યામાં આવે છે ॥ અને આજ પણ જે દૈવિને મુમુક્ષુ હોય તેને જ અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થશે પણ મતવાદિ તથા ભ્રષ્ટ મતિવાલા હોય તેને અમારું સ્વરૂપ નહિ શ્રોત્ર રવાય અને જે સકામિ હોય ને તે અમારા સમિપ સંબંધમાં રહ્યા હોય તો પણ તેને અમારા સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય નહિ ॥

॥ હિતશ્રી પુસ્તકસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ચનમોનમઃ ॥

॥

॥ સંવત્ ૧૧૧ ઓગણિશોર્ટ અઢારના ફાગણ વદિ ૩ ત્રિજનેદિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१०९॥

श्रीवरवाला मध्ये मेहेता व जे रामने घेस गमणे बार ओर डानी ओसरि मांडो लिया उपर गादित की या नखा विने विराजमान
थपाहता अने धो लो सरवाल ने राति डुगलि पदे स्यां दतां ने मस्त के मल मल नो तारा लो फेंटो बांधो दतो अने गुढारंग
नोरे टो पदे रिने उपर के हे डे कस्त बल से लुं धारण करुं दतुं ॥ अने धो लि शाल ख भे नारि वृती ने पोताना मुरवारि द
नी आगल साधु तथा दे श दे श ना हरि भक्त नी सभा भराई ने बे ठि दती पछे आरति धूत्य करि ने पछी महाराज पो तानी मे
ले बोल्या जे एक प्रश्न पुछी ये छी ये जे एक निर बिज मुक्ति छे ने एक स बिज मुक्ति छे ते मुक्ति पक्षे तो अने दछे ने निर बिजने
स बिज पक्षे तो भेद छे माटे ते ना रूप कहो अने ते ना उपदेष्टा कोण छे ने ते ना शां लक्षण छे ते कहो पछे धर्मानंद स्यामि ये
कहुं जे निर बिज मुक्ति तो निर बिज सांख्य ने निर बीज जोगे करि ने थाय छे अने ते ना आचार्य संकराचार्य छे ॥ अने निर-
बिज सांख्य ने निर बिज योग तेने सिद्ध करि ने पछे स बिज सांख्य ने स बिज योग ने सिद्ध करे त्यारे स बिज मुक्ति ने पा मे ॥
अने ते ना आचार्य तमे छो पछे महाराज बोल्या जे एवा तमां काई आश्चर्य जे बुंजुणा बुंनहिं अने निर बिज मुक्ति बे प्रकारे
पमाय छे ते मां एक तो कर्म मार्ग करि ने पमाय छे अने एक निर बिज सांख्य ने नीर बिज योगे करि ने पमाय छे पण ए सर्व
आत्मा नी सुद्धि कहि छे अने देवादि कलो कने पा मबुं ते नी आगल तो ए निर बिज मुक्ति उत्तम छे ॥ जे म को डिबदा मने पैसा
ते नी आगल खै यो उत्तम छे पण चिंता मणि आगल तो रुपै यो अति शी तु छ छे ते म को डिबदा मने पैसाने ठे काणे तो देवादि
कना लोक छे ने रुपै याने ठे काणे निर बिज मुक्ति छे अने स बिज मुक्ति छे ते तो चिंता मणि ने ठे काणे छे अने कपिल देव संकरा
चार्य ने गौतम तेणे जे निर बिज मुक्ति नो बो ध आण्यो छे ते तो उपास कनि सुद्धि सारु आण्यो छे अने ते बो धे करि ने ते मां
आश्चर्य ज पा मिने स तोष पा मे छे ते ने तो घणी खोटर हे छे के म के ए काई गौ तमने संकराचार्य ना अंतर नो अभिप्राय
नधि अने ए नो अभिप्राय तो ए म ह तो जे निर बिज सांख्य ने निर बिज योग ने ज्ञाने करि ने जिव जे ते ब्रह्म रूप थाय छे
अने जे ब्रह्म रूप थयो तेने पछे स बिज सांख्य ने स बिज योग सिद्ध करि ने पर ब्रह्म एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेने सा-

वरवाला
सि० ६२

॥१०९॥

શાત્ત્વકાર પામવું ને બ્રહ્મરૂપ થયો હોય તે જ પરબ્રહ્મને પામે છે ને તે જ સર્વોપરિ સ્તર બને ભોગવે છે ને તે દિવ્ય મૂર્તિ માન થ-
 યો થકો અનાદિ દિવ્ય મૂર્તિ એવા જે પરમાત્મા પરબ્રહ્મ તે નિ સેવા અક્ષરધામને વિષે અરવંદુ કરે છે અને જે નીરવિજય મુક્તિ
 પામિને વેસિરહે છે એવા જે શુસ્ક વેદાંતિ તથા જે કર્મ ને જ કરતા કહે છે એવા જે જૈન મતના સિદ્ધાંત ને ન જાણનારા
 અને અતિ ગ્રેહાલસુને પરમાદીતે ને મોટિરવોટ જાય છે જે મમેદતાં જી મળવા વેગે હોય તે અરધિવિદ્યા ભણિને આલ
 સિ બેસે તે મુરચક હેવાય કેમ કે અરધિવિદ્યા કાંઈ ઉપયોગમાં આવતી નથી ને તે દેરાન થાય છે તે મજે નિરવિજયા
 રવ્ય ને નિરવિજયોગ તેળે કરિને આત્મારૂપ થઈ ને પરમાત્મા એવા જે દિવ્ય મૂર્તિ ભગવાન તેને આત્માનાં પ્રોધાર જા
 ણિને નથિ મજતો તે તો બ્રહ્મશુસો પતિને વિષે સ્થિત થાય છે ને છલોટો મહાકેશને પામે છે પણ તેને પરમાત્મા પરબ્રહ્મનું જે અલો-
 કીક સ્તરવતે આવતું નથિ અને જે રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનનાં અવતાર તેને મજી મજીને મોક્ષને પામ્યા એવા જે પ્રહ્લાદ
 નારદ નવયોગેશ્વર અમરિષ અર્જુનાદિક તે તો એમ સમજતા જે સર્વેનાં કારણ ને સર્વેનાં આધાર એવા જે પરમાત્મા ભગવા
 ન તે જે તે દિવ્ય મૂર્તિ માન છે અને તે નિર્દોષા એકરિને અનંત કોટિ પ્રહ્લાંડની ઉત્પત્તિ થાય છે અને જે ની શક્તિ કાલ
 છે ॥ માયા છે પુરુષ છે અને જે ની શક્તિ અક્ષર છે એવિ અનંત શક્તિ યે ચુક્ત એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે જ આ પૃથ્વી પર
 કૃપા કરિને મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરે છે તે ભગવાન નો જે જે જીવ આસરોં કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વરત્યા છે તે જ સ-
 વિજય એવિ જે આત્મંતિ ક મુક્તિ તેને પામ્યા છે મારે સવિજય મુક્તિને પમાય ત્યારે જ જિવઠારિને બેસે પણ તે બિના જિવને
 ઠરવાનું કે કાણું બિજે ક્યાં દનથિ ॥ તે સારું જેને સ્તુતિ થયું હોય તેને સવિજય મુક્તિને જરૂર પામવું તે સવિજય મુક્તિ
 કેમ પમાય છે તો સવિજય મુક્તિ ના પમાડનારા એવા જે પ્રત્યક્ષ સત્ગુરુ રૂપે દરિ તેને શરણે જઈ ને તે થકિ નીરવિજય સ-
 વિજયાં રવ્ય યોગ ને સિધ કર્યા તે માં નિરવિજયાં રવ્ય ને વિચારે કરિને દેદૂથકિ આત્માને નોરવો દેરવાડિને પછે નિ
 રવિજયોગે કરિને આત્માને વિષે સ્થિતિને પમાડે છે અને ત્યારે આત્માને વિષે સ્થિતિને પામે છે ત્યારે જિવનું જિવ પળું મદિ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૦॥

જાય છે અને તેને પંચવિષયની પિડા રહિ જાય છે ને તે જિવજ્ઞાંતિને પામે છે અને પરમાત્માને ભજવાનો અધિકારી થાય છે
પછે તેને સબિજ સાં રવ્યે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો મહાત્મજ્ઞાને સદિ તત્ત્વમનિર્વિકલ્પનિષ્ઠય કરાયે છે ને પ
છી સબિજયોગે કરિને આત્માનિજે દિવ્યવૃત્તિયો છે તેને પરમાત્માના સ્વરૂપમાં જો રાયે છે અને તે પરમાત્માને વિષે જોડાયે
કરિને ભુક્તજે તે પ્રક્ષરાતિ તદિવ્યરૂપ થાય છે અને પોતાથી પરણ્યા પરમાત્મા તેને સાક્ષાત્કાર દે રવે છે અને તેનું સ્કરવ
મનવાણીના કહ્યામાં આવે એમનથિ ને તે સ્કરવ અલોકિક છે ને અવિનાસિ છે અને એને સબિજમુક્તિકહે છે ને તેને આ
ત્યંતિક જ્ઞાન કહે છે ॥ ॥ હુતિશ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગણિસે ૧૬ અદારના પાગળ વદિ ૫ ચોથને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવા
નગામશ્રીલા રેવણિમધ્યે વિપ્રઆશારામને ઘેર ઉતરા દેવાર ઓરડાનિ ઓસરિમાં ગાદિતકિયાન રવાબિને ઢોલિયા ઉપર
ધિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને પોતાના મુરવાર્વિંદનિ આગલ સાધુતથા ઘણા હરિભક્તની
સમાભાર્દને બેઠિહતિ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવને ભગવાન ભજ્યામાં જે જે અંતરાય કરે તે જોઈ કોઈ શત્રુ નથિ અને
કોઈ કપોતાનું ધન્યમાલ લેઈ જાય તથા ગામ ગ્રાસ લેઈ જાય તથા પોતાનું માથું બાદિના રવે તે સર્વે કરતાં પૂર્ણ ભગવાન
ભજવામાં અંતરાય કરે તે વધુ શત્રુ છે કેમ કે શરિરદિકતો બિજાં પદાર્થતો ના સંવત છે તેના સંવતને કોઈક નાશકો
અથવા લેઈ જાય તેનો તો કોઈ જ રવરવરો નહિ પૂર્ણ અવિનાસિ એવું જે ભગવાન ભજ્યાનું સ્કરવ તેમાં જે અંતરાય કરે તે
તો જિવનો મોટો શત્રુ છે માટે જે ને પોતાનાં આત્માના મોક્ષનો રવપદોય તેને તો જે જે ભગવાન ભજ્યામાં અંતરાય કરે તે
ને માદામોટો શત્રુ જાણીને તત્કાલ ત્યાગ કરયો તે માણ અંતરાય તો તેનો ત્યાગ કરયો તથા સગાં સંબંધિના તજા
ત સ્ત્રિ છોકરાં ધન્યમાલ ગામગરાસ આદિક જે જે પદાર્થ ભગવાન ભજ્યામાં અંતરાય કરે તેનો ત્યાગ કરયો અને પૂ
ર્વે પૂર્ણ ભગવાનને ભક્તે ભગવાન ભજ્યામાં જે જે અંતરાય કર્યા છે તેના ત્યાગ કરિદિધા છે તે પ્રહ્લાદજિને તેને

લા રેવણિ
સિ ૦૮૩

॥૧૧૦॥

बापे अंतराय कर्यो तो ते नो त्याग करि दिधो तथा भरथजिये पोतानी मातानो त्याग कर्यो तथा विविषणे भाई नो त्याग कर्यो ने रुषि पणिये पोताना पति नो त्याग कर्यो ने नारद सनकादिक भुक्त देवादिक घणायेक भगवान भजवामा-
अंतराय करे ते सारुं सर्वे संसार नो त्याग करि ने अभय पदने पाय्या छे माटे जे ने जे ने पोताना आत्मानुं रुडुं करवानी
इच्छा होय तेने तो संसार नां जे सख्य ते मां लो भावुं नहि ॥ अने मनुष्य देहे करि ने तो अविनासिए वुं जे भगवान ना धा-
मनुं सख्य तेने पामवुं अने जे पंचविषय संबंधि सख्य छे ॥ ते तो ना सर्वंत छे ने दुःख रूप छे केम के जीव छे तेणे राजानो
जन्म पामि ने घणा कफेरा भारे भारे अनंत भोग भोग व्या छे ने देव लोक मां जे ईने देवताना भोग पण जिवे घणा क-
भोग व्या छे तथा ब्रह्मा पदने ब्रह्म लोक ना जिवे घणा क भोग भोग व्या छे तो पण हजि जिव ने तृप्ति थई नथी तो हवे
आमनुष्य देह निजे अत्म आवरदा तेणे करि ने क्यां तृप्ति थानी छे अने बलि जो जीव मनुष्य देह पामि ने भगवान नहि
भजे तो अति शो भुडा भुडा अवतार गधेडा कुतरा बो कडा पाडा बांदराना आवसे अने ते ते अवतार मां सगां संबंधि
स्त्रि लोकरां घणा कथा शो पण तेणे करि ने आत्माने वा न्ति थाय एम नथि अने शान्ति तो सत्यु रुष नो आशरो करि
ने काम लो मस्वाह स्नेह ने मान ए जे पांच अंतरात्रु ते नो त्याग करे त्यारे थाय पण ते विना विषय ना पदार्थ करि ने
आत्माने सांति कोई काले थाय नहि ॥ अने बलि एम समज चु जे मा बाप सगां संबंधि ए सर्वे देह नां संबंधि छे पण आ-
त्मानां सगां कोई नथी अने आत्माना सगा तो एक भगवान छे केम के जिव ने ग्रभया समा अति शो पिडा थाय छे त्यारे
पां भगवान रक्षा करे छे अने आज पण भगवान जिव ने जिवा डे छे त्यारे जिवे छे पण जो भगवान रक्षान करे तो एक
पलवार पण जिव ने सख्य रहे नहि अने जो एक लघु सरख्या बंध थाय तो देह न रहे अने ज्या रे अंत समी थ शो त्यारे प-
ण जो भगवान नहि भज्या होय तो एक एक रुं वाटे कोटान कोटि विंछि नीचे दना थ शो त्यारे पण ते समे कोई मा बाप
सगां संबंधि सहाय नहिं करे अने कोई नु त्यां बल पण चाले एम नथि अने एटाणे तो एक भगवान सहाय करे त्यारे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१११॥

एदुखथकि छुटायपणबिजो कोईउपाय नथि माटे साचाहितकारीने साचा सगातो जिवनाएक भगवानज छे ते-
शास्त्रमां पण के छुं छे जे तमेव मासाच पिताच तमेवा तमेव बंधुच सखाच तमेवा तमेव विद्याच द्रव्यं तमेवा तमेव स-
र्वं मम देव देवा १ माटे जे जन्मसृत्युनां दुःखथकि मुकावे एज आत्माना अतिशो जहितकारि छे अने ते ज माता पि-
ता बंधु सखा विद्या द्रव्यने सर्वे देव छे माटे आत्मानुं रुं करे तेने जहितकारी जाणवा अने ते बिना सां सर्वे जियनां
शत्रु छे ॥ ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥

संचत् १९ ओगणिशो १६ अद्वारना फागण बदि ७ साते मने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री लाखेणि
मध्ये सतारधिराने घेर उगमणे बारओ रडानी आग लफलि मोटो लिया उपर गादित कियान स्वाधिने विराज मान थया
दृता अने सर्वे जरियानी बस्त्रधारण कर्यो दतां ने कंठमां पुष्पना द्वारधारण कस्या दृता अने कंकुनो चांद लो कर्यो हतो
ने पाषमांतो राने कान उपर गुच्छधारण कस्या दृता ने पोताना सुखार्थि दनी आग लसाधु तथा घणा कद्वरि भक्तनी स-
भा भरार्इ ने बेठि दृति पछे संज्या आरति थया पछी महाराज कृपा करि ने सर्वे हरि भक्त प्रत्ये बोल्या जे परमेश्वरे जे दि-
वस थि स्मृष्टि करि छे ते दिवस थि विद्याने ने अविद्याने लडाई थया जकरे छे ते शासारु लडाई थया छे तो अविद्या
मायाये जियौने अनादिना आयरि लिखा छे ने ते मां जिय जन्म मरण ना दुःख पाप्मा करे छे ॥ ते दुःखने देखि ने सत्पुरु-
ष कृपा करि ने एदुखथकि जिवौने मुकाव्यानुं करे छे तयारे अविद्या माया संतापने पामे छे के मके ज्यारे सत्पुरुषने
आसरो करे तयारे जिय अविद्या माया ना बंधन थकि बहारा थया छे ने अविद्या माया नो जिव रलि जाय छे अने ते जि-
ब ब्रह्मरूप थईने भगवान ना घामने पामे छे ते जिय पाछो कोई काले अविद्या माया ना बंधन मां आवती न थि ते सा-
रु अविद्याने दास थया छे माटे विद्याने ने अविद्याने लडाई थया छे के मके विद्या अविद्याने भेगुं की ईका से बने ज-
नहि ॥ जेमदिय सने ने रात्रिने भेगु बने नदिने जेमचोरने ने साहुकारने भेगु बने नदि ते मविद्याने ने अविद्याने ब-

लाखेणि
सि ० ६४

॥१११॥

नेनद्वितेविद्यानुंशुरुपछेनेअविद्यानुंशुरुपछे तो कामलोभस्वादस्नेदमानदंभकपटईर्ष्याअसूयामछरादिकजे
 अधर्मनोसर्गतेसर्वेअविद्याछे तथागाजोभांग्यअफिणमफरमाजमल्लिखारदारुमादिआदिकजेजेकेफादिक
 व्यसनतेसर्वेअविद्यामायाछे अनेधर्मज्ञानवैरागभक्तिशिलसंतोषक्षमादयाधीरजयिवेकविचारश्रद्धाशान्तिआ-
 दिकजेधर्मनोसर्गतेसर्वेविद्याछे ॥ तथा निष्कामनिर्लोभनिर्स्वादनिर्स्नेहनिर्मानतेपणविद्याछे तेनिष्कामिनेने
 कामिनेकोईकालेभेगुं बनेजनहि ॥ तेमजलोभिनेनेनिर्लोभीनेभेगुबनेनद्वितथास्वादिनेनेनिर्स्वादिनेबनेनद्वि
 एविरितेधर्मनेनेअधर्मनेभेगुवननुंजनधिकेमकेधर्मनासर्गनेविषेवर्तताएवाजेजिवतेनेविषयनोत्यागकरवोजगमेछे ॥
 अनेअधर्मसर्गनेविषेवर्तताएवाजेजिवतेनेपंचविषयभोगवबागमेछे माटेत्यागिनेनेरागिनेबनेनहीं एविरितेएबेनेअ-
 नादिनोकजियोचात्योआवेछे तेप्रल्हादेपंचविषयनोत्यागकरिनेप्रभुनुंभजनकसु तोविषयनोएजेदरणाकंसतेणे
 प्रल्हादनोद्रोहकस्योअनेविभिषणेविषयनोत्यागकरीनेभगवानमज्या तोरावणेतेनोअतिशोतिरस्कारकस्योएआ-
 दिकघणाकभक्तोनेनेअभक्तोनेलडाईथतिआवेछे माटेजेनेपोतानाआत्मानुंकल्याणदूछबुंदोयतेनेतोअभक्तजे
 आस्तरिजिवतेनोसंगकरवोजनहि ॥ नेतेआस्तरिनिकोईजातनथिएतोआस्तरिस्वभावेकरिनेओलरवायछेतेएवा
 आस्तरिसाधुमांपणहोयतेतिलकमालानुंधारणकरेतथाकिर्तनपणस्त्रियोनेरीझंबासारुंगाताहोयतथाद्रव्यसारु
 नेसारुंसारुंरवावासारुंकथावांचताहोयपणएवापंचविषयनारागिहोयतेनेसाधुजाणवान्हि तेनेतोअसाधुजाणवा
 नेएवाअसाधुहोयतेनोविश्वासनकरवो अनेब्राह्मणमांएवाआस्तरिस्वभावहोयतोतेनेब्राह्मणनजाणवो तथापंडि
 तहोयपूराणिहोयतपस्विहोयत्यागिहोयसंन्यासिहोयब्रह्मचारिहोयतोपणपूर्वेकस्योजेअधर्मनोसर्गतेजेमांहोय
 तेनोसंगकरवोनहि अनेजेअष्टप्रकारेस्त्रिनोत्यागरारयताहोयनेसर्वेप्रकारेद्रव्यनोपणत्यागकरताहोयतथावटरस
 नोसर्वेप्रकारेत्यागकरताहोयतथादेहनेपोतानुंरूपमानतानहोयनेकोईजातनुंमानहोयनहि एवाजेपंचविषयना

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૨॥

ત્યાગિસાધુતે નો મનક્રમવચને સંગ કરવો તથા ભગવાન જિવો ઉપર ક્રપા કરિને પોતે પૃથ્વી ઉપર પધાર્યા હોય તો તેનો સંગ કર
થો કેમ કે જે નિરવાસનિક હોય તે જ નિરવાસનીક કરે છે પણ રાગિને સંગે નિરવાસનિક થવા પનહિં એ સિદ્ધાંત વારતા છે ॥
કેમ કે જે વાગુણ ગુરુમાં હોય તે વાગુણ શિષ્યમાં આવે છે માટે કલ્યાણકારિ ગુણવાન એવા જે સત્યુરુપ તેનો સંગ કરવો અને
અકલ્યાણકારિ ગુણયુક્ત એવા જે અસત્યુરુપ તેનો સંગ ન કરવો અને પૂર્વે પળ જેના જેના મોક્ષ થયો છે તે પળ સત્યુરુપને સ
ંગ કરિને જ થાય છે એ ચાર વેદને સ્વદશાસ્ત્રને જે જે મોટા પુરુષ થઈ ગયા તે સર્વેનો એ સિદ્ધાંત છે ॥ ૬ ॥ હિતિ શ્રીમુ
રવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિત્રો ૧૬ અઢારના ફાગણ
વદિ ૬ અષ્ટમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી લાલેણિ મધ્યે વિપ્ર જે ઠારા વડને ઘેર ગમળે બાર આરડા
ની ઓસરિમાં ગાદિ તકિયે યુક્ત દોલિયા ઉપર વિરાજમાન હતા અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં તે સર્વે આગમાં
પુષ્પનાં આશુષ્ણ સોભિરહ્યાં હતાં ને કંકુનો ચાંદલો કસો હતો ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કદાર ભક્ત
ની સભા ભરાઈ ને બેઠિ દતિ પછે મહારાજની આર્તિ ધુન્ય કરિને પછી ગામ સિદ્ધોરના ભક્ત ભિમ ભાદુષે મહારાજને પ્રશ્ન પુ
છ્યું જે પરમેશ્વર ભજવાનું તો જિવ પ્રાણિ માત્રને મનમાં છે પણ તેમાં કેટલા એક પ્રભુ ભજે છે ને કેટલા કતો મુદલ પ્રભુ ભજતા
જ નથી ॥ તેમાં કોઈ ભજે છે ને નથી ભજતા તેનું શું કારણ દરો ॥ અને વલિ જિવ ભગવાન ભજિને મુક્ત થાય તેનું મુરવ્ય સાધ
ન શું છે તે ક્રપા કરિને કહો પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવ માત્રને મગવાન ભજ્યાનું તો માન જ નથી ॥ અને જિવને તો આદિ
નું પંચ વિષયનું જ જ્ઞાન છે તે કાને કરિને સ્ત્રિયાદિક ના શબ્દમાં જિવ આશક્ત થઈ રહ્યો છે ॥ ને નેત્રે કરિને સ્ત્રિયાદિક ના
રૂપમાં જિવ જો હાઈ રહ્યા છે અને રસનાયે કરિને સારુ સારુ રવાવાને વિષે જિવ આશક્ત થઈ રહ્યા છે માટે તેને કરિને જિવ
ભગવાન ને નથી ભજતા અને ભગવાન પળ તે વિશે શાલારહે છે ત્યાં શ્રોક છે ॥ પરાં મુરવાનાં ગોવિંદો વિષયાશક્ત ચેતસાં તે
સાંતત્પરં મ્મદુરાદુરેસ્થીતાં ૧ ॥ એમાં એમ કહ્યું છે જે પરમેશ્વર થી વિમુક્ત થઈને વિષયને વિષે આશક્ત થાય છે તે થકિ પ

લારવેણિ
સિ ૧૮૬

॥૧૧૩॥

રમેશ્વરધર્માજીવેગલારહેછે અને જેનાથિ પરમેશ્વરબેગલારહેછે તેને મોક્ષનું સાધન કોઈ હાથ આવતું નથી અને તે જિવસ-
હાય જન્મમૃત્યુને પામ્યાં છે અને જે દેવિને સંસ્કારિ એવા જે ભગવાનના ભક્ત છે તે તો ચિત્તમાંથી વિષયનો ત્યાગ કરીને પરમે-
શ્વરને વિષે જોડાઈ જાય છે તેના સમિપે પરમેશ્વર થાય છે ત્યાં શ્લોક છે જે તન્મયત્વેન ગોવિંદોતેનરા

આમાં ગુપ્તકહ્યો એ ભાવ છે માટે એ વિરિતે વિષયનો ત્યાગ કરીને પરમેશ્વરને મજતા એવા જે સંસ્કારી ભગવાન
ના ભક્ત તેને સમીપે થવા સારું પરમેશ્વર મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરે છે પછે તે સંસ્કારી એવા જે ભક્ત જ ન હોય તે તો પરમેશ્વ-
રને ઓછા રિતે અરવંડુ સેવા સંબંધ મારે છે અને તે પ્રત્યક્ષ પરમેશ્વર થઈ જાને પામીને વસ્તુરૂપ થઈને અક્ષરધામને પા-
મી છે અને તે મુક્તને વાંસે વિજા પૂરવે કહ્યા જે વિષયને વિષે આશક્તિવાળા જિવ તે પરમેશ્વરને માર્ગે ચાલે છે જે મગોષિયો
ને અર્થે શ્રીકૃષ્ણ પ્રગટ થયા હતા તો તે ગોષિયોને સંગે કરીને રૂષિપત્નિયોનું પળ કલ્યાણ થઈ ગયું અને રામાશ્રવ તારમાં
રુક્ષમળ જાનકિને હનુમાનજી આદિક સંસ્કારિ ભક્ત સારું રામચંદ્રજી પ્રગટ થયા હતા તો તેની કેડે ઘણાં એકબાંદ
રાં આદિક જિવોનું કલ્યાણ થયું એ વિરિતે સંસ્કારિ ભક્ત જે જે દેશમાં અથવા જે જે ગામમાં રહેતા હોય તે તે દેશના તથા
તે તે ગામના જે વિજા જિવ તેને પળતેની વાતે ચિત્તે કરીને ભગવાનનો મદિમાકદિ દેરવાડિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો સંબં-
ધ કરાવે છે પછે તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંબંધે કરીને તે જિવની મલિનતા દલિ જાય છે અને જિવે વિષયની આશક્તિ પે-
કરીને જે સ્ત્રિયાદિક નારૂપ જોયાં ફી પતેને કરીને જે પાપલાગ્યાં હોય તે જિવ જ્યારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તે ભગવાનના
એકાંતિક પંચવિષયના ત્યાગિ નિરવાસનિક સાધુ તેનાં દરશન કરે તે પો કરીને તેના નેત્રનાં પાપના સપાંમે છે અને
ભગવાનને સાધના શબ્દ સાંભળવે કરીને કાનનાં પાપના સપાંમે છે અને ભગવાનને સંતની પાસે ચાલિને જાય તે
ને કરીને પગનાં પાપ બલિ જાય છે એ વિરિતે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંબંધે કરીને પાપના સપાંમે છે તે શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે જે ॥
અન્યક્ષેત્રે કૃતં પાપં તિર્થક્ષેત્રે વિનસ્યતિ તિર્થક્ષેત્રે કૃતં પાપં યજ્ઞલેપો ભવિષ્યતિ ૧૧ શ્લોકમાં એમ કહ્યું છે જે ભગવા

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૩॥

નને ભગવાનના મક્તવિના બિજેઠે કાળે જે જે પાપ કર્યાં હોય તે જો પ્રત્યક્ષ મગવાનને ભગવાનના સંત તેની પાસે જઈ ન
તેનો ગુણ ગ્રહણ કરે તે તે જિવનાં આગલાં પાપના સપામિ જાય છે અને જો મગવાનને સંત નિપાસે જઈ ને તેનો અથગુણ લિ
યે તો તેનું એવું પાપ લાગે તે કોઈ કાલે ના સપામતું નથિ અને આજ ક્તને વિષે કે પ્રકારના જિવ છે તેમાં એક આસ્તરિ જીવ છે
ને એક દૈવિ જીવ છે તે જે દૈવિ જીવ છે તે તો માહાત્મા પુરુષ પાસે જઈ ને ગુણ લે છે અને તે એમ જાણે છે જે મહાત્મા પુરુષ તો ક્ર
પા કરિને આપણને સ્તુતિ ચા કરવા સારુ દરશન આપે છે અને ક્રપા કરિને જ્ઞાનની વાતો કરે છે અને આપણા કલ્યાણને
અર્થે સેવા અંગિકાર કરે છે અને મહાત્મા પુરુષ તો સદાય પૂરણ કામ છે અને એમ સમજીને દૈવિ જીવ છે તે મહાત્મા પુરુષની
સેવા કરે છે અને જો આસ્તરિ જીવ હોય તે તો એમ જાણે જે અમોરે જેમ વિષયની આશક્તિ છે તેમ મોટા પુરુષને પણ આશક્તિ
હશે તે અને તે આશક્તિયે કરિને સારાં ચત્ર પદે રતા હશે અને ફલના દ્વારને ગાદિ તકિયે બેસતા હશે તે મોટ મ્ય જણાયવા સ
રુ બેસતા હશે અને સારાં સારાં ભોજન કરાવિને જમે છે તે પણ તેમાં પ્રિતિ હશે ત્યારે જ મતા હશે અને મુલક માં ફરે છે તે કમા
વા સારુ ફરતા હશે એથિરિ તે આસ્તરી જિવ છે તે મહાત્મા પુરુષનો અથગુણ લે છે ને પોતાના આત્માનું મુકું કરે છે અને અમારે
તો ચૌદ લોકનાં જે પંચ વિષયનાં સ્તરવ છે તે કાગ વિષ્ણુ તુલ્ય છે અને જે સારાં સારાં વસ્ત્ર છે તે તો અમને બલતા અગ્નિ જેવાં લા
ગે છે ને પુષ્પના દાર તે તો સર્પ જેવા લગિ છે અને સારાં સારાં ભોજન તે તો દ્યોર જેવાં લગિ છે અને દ્રવ્યને તો અમે વિષ્ણુ તુલ્ય
જાણિયે છિયે ત્યારે કોઈ એમ આશંકા કરે જે જો ગમતું ન હોય તો એનું ગ્રહણ શું કરવા કરતા હસે ॥ તો એનું એમ છે જે અ
મારું પ્રગટ પળું છે તે જિવો ના કલ્યાણને અર્થે છે પણ અમારા સ્વાર્થને અર્થે નથી અને અમારા સ્વાર્થને અર્થે જણાય તો તેનો વિ
ષ્ણુની પેઠે ત્યાગ કરિ દેવે અને કોઈ આસ્તરિ જીવ હોય ને તે એમ જાણે જે મહારાજને કોઈ કજો તુલ્ય હશે એમ જાણીને કોઈ કપ
દાર્થ લાવેને અમને આપે તો તે અમને ગમે નહિ અને જે એમ જાણે જે મહારાજને તો કાંઈ નથિ જોઈ તું પણ મારા આત્માના કલ્યા
ણને અર્થે મહારાજ ક્રપા કરિને સેવા અંગિકાર કરે છે એમ સમજે તેની સેવા ગમે છે તે કલ્યાણ અવતારમાં દુરજો ધને સો કલ્યા

હારવેણિ.
સિ. ૮૬

॥૧૧૩॥

जे करिने श्रीकृष्णने जमवानुं नो तं आप्यं दत्तुं तो ते नो त्याग करिने भाविक एवाजे विदुर जी ते नी भाजिन म्या माटे दै विजिब
होय ते नो ज भगवानना भक्तने संगे करिने मोक्ष थाय छे पण भगवानना भक्तना संगे विनाजियनुं कल्याण थाय नहिं॥ अने
भगवानना भक्तने विषे जे जे जियने दे त होय ते सर्वे जीवनुं कल्याण थाय छे के मके भगवानना भक्त साथे जे ने दे त होय तो ते
ने भगवान साथे दे त करावे छे जे मन्त्राव जे राम मे दे ताने विषे जो करवान पटेलने दे त दत्तुं तो ते व जे रामे करवान पटेलने
अमारे विषे दे त काव्युं अने तेनुं कल्याण थयुं माटे भगवानना भक्तने विषे जिके दे त थाय एज कल्याणनुं मुख साधन
छे अने जे ने भगवानना भक्त माटे त न होय तेनुं कल्याण कोई काले थाय नहिं॥ ॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्त

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः॥

॥ संवत् १९ श्रीगणेशो १८ अक्षरना फागण वदिर् नय-

मिने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री लारवेणी मध्ये पटेल नथुने घेर रात्रि पाछलि घडि चार हतीं स
मे जागिने दातण करिने स्नान करिने शरिर मांगर मिजे वुं दत्तुं ते टाढ क्य करया सां सभ कर दई ने भा तज म्या पछे उगम-
णे बार और डानी श्री सरि मां होलियो बि छाविने ते पर विराज मान थया ने स्वे तरये सपहेरिने धोलुं अंगर वुं धारण कस्तु
दत्तुं अने गुला बिरंगनो फेंटो मुस्त के बांध्यो दतो अने स्वे त चादर ओढि दति अने पो ताना मुरवारि दनी आगल साधु ते
था हरि भक्त नी सभा भराई ने बेठि दति पछे महाराज बोल्या जे आज तो भिम भक्तने एक प्रश्न पुछीये छिये जे परम विवे
कनुं शुरु पछे तेने शाहा स्त्र प्रमाणो क हो पछे भिम भक्ते कस्तुं जे त्रण प्रकारनो विवेक छे ते मां एक तो विवेक एजे वर
णा श्रमने विषे अ विरुद्ध पणे निरबाध वर्तवुं तेनुं नाम विवेक छे अने भिजो विवेक एजे स तरा हा स्त्र प्रमाणे भागवत थ
र्म प्रमाणे वर्तवुं अने पो ताना आत्मानी सुद्धि सरल स्व भावे करि होय तो पण तेने विषे तत्पर रहवुं पण ते मां तृप्ति पो मनि
नहिं॥ ने नित्य न विश्वद्वारा वधिके मके ते तो हजि सर्वे साधन छे एम समजवुं तेनुं नाम भिजो विवेक छे अने भिजो वि
वेक जे प्रत्यक्ष भगवानने ओ स्त्र विने तेनो आसरो करवो ने तेना क्यन प्रमाणे वर्तवुं अने ते प्रगट भगवान जे मक दे

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત.
॥૧૧૪॥

તેમમનક્રમવચને કરવું પળતે માંકોર્દરિતે લેશમાત્રસંષયથાયનહિ. ॥ કેમજે સત્યસંકલ્પને જિવનાપરમહેતુને આ
ત્યંતિકમીક્ષનાદાતાતી પ્રત્યક્ષભગવાનહે માટે તેના વચનમાં મનપ્રાણને આરોપ કરવાં અને પોતાના મનમતાને મુ-
કિદેવો એવિરિતે સમજવું તેનું નામ પરમવિવેકહે પછે મહારાજ બોલ્યા જેણે પળઉત્તર સ્વરોને હ્રવે એનો ઉત્તર પમે કરિયે
છિયે જે પરમવિવેક તેણે તી ભગવાનનો દિવ્યભાવને મનુષ્યભાવ તેને જેમ છે તેમ નિરવાધ પળે અભિરુદ્ધ યથાર્થજ્ઞાણ
બો અનેકોર્દદાહે ભગવાનનાં મનુષ્યચરિત્રજોર્દને લેશમાત્રસંષયથાયનહિ તે પરમવિવેકનું રૂપ છે પછે વલિમહારા
જે બિજું પ્રશ્ન પૂછ્યું જે ભગવાન શબ્દનો શો અર્થ છે પછે તેનો ઉત્તર પોતે જ કલ્પો જેણે પરમજેને વિષે દોય તેને ભગવાન કહિ
યે તેણે પરમજેને શ્રીતોત્યાં શ્લોક છે. ॥ જે ઉપતિ વિના સંચલો કાના માંગતિ ગતઃ વેતિ વિદ્યામયિણાં ચ સવાચ્યો ભગવા-
નર્હતિ ॥૧॥ એમાં એમ કહ્યું છે જે જન્મનિઉત્પત્તિ જેમ થઈ છે તેમ યથાર્થજ્ઞાણે તથા નિત્યનિમિત્તપ્રાકૃતને આત્યંતિ-
ક એચાર પ્રકારના પ્રત્યયને પળ યથાર્થજ્ઞાણે તથા ગતિને નૈઋગતિને પળ યથાર્થજ્ઞાણે તથા વિદ્યાને નૈઋવિદ્યાને પળ
જેમ છે તેમજ્ઞાણે એ છવાનાં નૈઋયથાર્થજેમ છે તેમ પ્રત્યક્ષજ્ઞાણે નૈઋકહિદેરવાડે તેને ભગવાન કહિયે અને એ છવાનાં
યથાર્થજ્ઞાણયાને નૈઋકહેવાને પળ ભગવાન જ સમર્થ છે. ॥ ૬૬ ॥ ૬૭ ॥ ૬૮ ॥ ૬૯ ॥ ૭૦ ॥ ૭૧ ॥ ૭૨ ॥ ૭૩ ॥ ૭૪ ॥ ૭૫ ॥ ૭૬ ॥ ૭૭ ॥ ૭૮ ॥ ૭૯ ॥ ૮૦ ॥ ૮૧ ॥ ૮૨ ॥ ૮૩ ॥ ૮૪ ॥ ૮૫ ॥ ૮૬ ॥ ૮૭ ॥ ૮૮ ॥ ૮૯ ॥ ૯૦ ॥ ૯૧ ॥ ૯૨ ॥ ૯૩ ॥ ૯૪ ॥ ૯૫ ॥ ૯૬ ॥ ૯૭ ॥ ૯૮ ॥ ૯૯ ॥ ૧૦૦ ॥
શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ. ॥ સંવત ૧૧૭૦ ગણિતે ૧૮ અદ્યારના ફાગણ વદિ ૧૦ દશમિને દિવસ મહારા-
જશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન ગામશ્રીલારવેણિમધ્યે ફુલાભક્તને ઘેર જમવાપથા સ્વાહતાને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણક
સ્વાહતાં અને પુષ્પનાદાર તથા બાજુગજરાતોરાને ગુહધારણક સ્વાહતાને ધર્મશાલામાં કુદીપર દોલિયો વિદ્યા-
વિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને લલારને વિષે કંકુનો ચાંદલો કલ્પો હતાને પોતાના મુરવાર્કિની આગલ સાધુ
તથા ઘણાક દરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિહતિ પછે મહારાજની સંજ્યા આરતી થયા પછી મહારાજ બોલ્યા જે આસ
સાર છે તે ધૂલ્લ જેયો છે અને ભગવાન છે તે તો ચિંતામણિ રૂપ છે અને જેમ ધૂલ્લ માંધિધાન્યનિપજે છે તેમ સંસારમાંધિ

લારવેણિ
સિ. ૮૭

॥૧૧૪॥

मुमुक्षुजियथायच्छे अने ते मुमुक्षु होयने तेने चिंतामणि रुप एवाजे अरिदंत परमात्मा ते प्रत्यक्ष मले तो ते मुक्त थाय छे ।
कमके संसार न होय तो आध्यात्मिक नंद स्यामि तथा अक्षर मुक्ता नंद स्यामि जे वामदा मुक्त कथा थी थाय । अने जे मधुक्ता
मांथी धान्य थाय छे ते मधान्य पणुं क आपेत्यारे एक रुपेयो आवे अने घणा करुपेया आपेत्यारे एक सोना मोर आवे ।
अने घणीक सोना मोरो आपेत्यारे एक मोति आवे अने घणां क मोति आपेत्यारे एक पारस मणि मल्लबी घणीक ठ-
ण छे अने घणिक पारस मणियो आपिये तो पण एक चिंतामणि मले नहिं । एतो दृष्टांतने एनुं सिद्धांत तो ए छे जे आ-
आलोकनां पंचविषयनां स्वरु छे ते धुळने ठे काणे छे अने दैवलो कनां स्वरु ते दाणा तथा रुपेया ने ठे काणे छे अने
ब्रह्मादिकनां स्वरु मोना मोहोरने ठे काणे छे ने वैराटनां स्वरु मोतिने ठे काणे छे ने अक्षर रुप जे केवलिते नुं स्-
वरु पारस मणिने ठे काणे छे ॥ अने भगवान् पुरुषोत्तम नुं श्रुं स्वरु छे ते तो चिंतामणि तुल्य छे एवी रीति प्रमाण करिने ज-
क्त छे ॥ आदेने प्रकृति पुरुष छे अंते ते नीयासनानो त्याग करिने ते थी पर एवुं जे अक्षर ब्रह्म तेने पो तो नुं स्वरुप जाणीने
ते वाज्ञानना आपनारा एवाजे अरिदंत परमात्मा भगवान् ते नुं अरयंड ध्यान करवुं ते कहुं छे जे ॐ नमो अरिदंताणुं ॐ
नमो सिधाणुं ॐ नमो आरियाणुं एमां एमकहुं छे जे ॐ कहे तां परमात्मा अने अरि कहे तां जियना अंतरात्रा जे काम-
लो भस्यादस्मिह मान तेना नासना करनारा एवाजे अरिदंत भगवान् तेने नस्कार करवो अने जेना अस्ति ज्ञान तेना शपा-
म्या होय एवाजे सिद्ध पुरुष जे केवलितेने नमस्कार करवो अने आलोकने विषे अथवा परलो कने विषे जे जे केवलित
होय ते सर्वेने नमस्कार करवो अने एवाजे महात्मा पुरुष तेनो सत्संग करवो तो ते थकि जिव जे ते केवल पदने पा-
मे छे हचे ते केवल पदने सत्पुरुष के विरिते पमाडे छे तो जीव पंचविषयनी वासनारुपी महाकर्म अनादि नुंचल ग्युं
ने ते थकि जीव जे ते जन्म मृत्यु रुपि कष्टने पाम्या करे छे ते कष्टने टालवा सारु भगवाने जिवने इंद्रियो अंतःकरणसु
जि आप्यां छे ते इंद्रियो अंतःकरणे करीने भगवानना स्वरुपने जाणे तो ते जिव मुक्त थायने महास्वरुपने पामे जे म

श्रीमुख
सिंहांत
॥११६॥

मनुष्यघरकरेछे तेथकिउनाला नातापनुदुःखटलेछेनेचोमासानायरसादनादुःखनेटलेछेनेशियाखानीरा
हनुदुःखटलेछेनेसरुखनेपामेछे तेमदेहरूपिघरछे तेणेकरिने त्रिविधीनातापरूपीजेदुःखतेद्विद्विओअंतःकरणे
भगवानसन्मुखचलावे तोटलिजायअनेजोभगवाननोमारगबंधकरिनेदेहमांआसक्तथायतो तेजिवमहादुः
खेपामेजेमघरबांधिनेतेनुंवारणुबंधकरे तो तेनेदुःखटलेनहिं॥ तेमजियजे तेदेहरूपिघरमारहिनेस्त्रियादिक-
नाशब्दशांभछेछेतेपापेकरिनेश्रवणद्विनुंवारणुभगवाननीकोरेबंधथईजायछेअनेनेत्रेकरिनेस्त्रियादिक
नांभुडांभुडारूपजुवेछे तेपापेकरिनेभगवाननिरवारापिबारणुबंधथईजायछेअनेत्वचायेकरिनेस्त्रियादिकना
भुडांभुडांस्पर्शकरेछे तेपापेकरिनेभगवाननाचरणनोस्पर्शकरवारुपबारणुबंधथईजायछेअनेदारुमाटिगांजा
दिकभुडांभुडांअसुभरसजमेछे तेपापेकरिनेभगवाननागुणचरित्रगावानीकोरनुंवारणुबंधथईजायछेएविरितेअ
धर्मनेमार्गचालवेकरिनेद्विद्विओअंतःकरणादिकचोविसतत्यरूपिबारणांभगवाननीकोरेबंधथईगयांछेपछेते-
जिवनेसतपुरुषनोसंबंधथायतो तेनेप्रथमसत्पुरुषजे तेनिमरूपितपेकरिनेद्विद्विओरुपबारणांमांथीपापरूपिक-
चरणेकटाविनखायेछेअनेज्ञानरूपिदयायेकरिनेअंतःकरणरुपबारणांमांथीपापरूपीकादवनेकटावीनरवावेछे
अनेवैरागरूपिसीलेकरिनेकारणरूपिबारणांमांथीपापरूपीकादवनेकटाविनखायेछेत्यारेएजिवसुद्धथाय
छेनेभगवाननेभजवानोअधिकारीथायछेपछेएवाज्ञाननाआपनाराएवाजेअरिहंतपरमात्माभगवानतबुभा
वेकरिनेध्यानकरवुंवेतेध्यानकरवानीरीतकहेछेजेप्रथमकतुंतेवितेसहुरुनेशरणेजईनेतेथकितपदयासि
लनेभावतेनेसिद्धकरिनेपछेएकांतजगादोयत्यांजंदनेपृथ्वीउपरधाबळिनुंआसननारिविनेतेउपरबेसिनेशि
रायमानथईनेध्यानमांवेसवुंअनेध्यानमांवेसिनेप्रथमतोचोविसतत्यनीजेव्रतियोछेतेनेपिंडब्रह्माडादिकसर्व
पदार्थमांथीपाछिवालिनेतेसर्वेनोपोतेद्रष्टारुपथईनेतेव्रतियोनेआत्मानेविषेलयकरिनेतेगुरुरुपअरिहंत

लारवेणि
सि०८७

॥११६॥

નુંધ્યાન કરેછે તે કેવલ પદને પામે છે અને તેને સાત મિનેનો સિદ્ધાંત કહેછે માટે આજ પળ જેને કેવલ પદને પામવું હોય તેને સ્ત્રગમરિતે સત્સંગમાં રહેવા થકિ પમાડિયે છિયે ॥

॥ દત્તિશ્રી મુરબસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાચન મોનમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિતો ૧૮ અઢારના પાળવદિ ૧૧

एकादशने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री सरवे मध्ये पटे ल कात्ता गिगाने घेरउतरादा बारना और डानी ओसरिमां सांजने समे गादि तकि या बिछा थिने विराजमान थया दताने सर्वे सोने रि वस्त्र धारण कर्या दतां अने कंठने विषे घणा कपुष्प नाहार धारण कस्या दताने पाघने विषे तोराने कान उपर गुच्छ शोभिर द्या दताने कुंकुनो चांदलो कस्यो दतो अने पोताना सुखार्विंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भरार्दने बे ठिहति पछे गाम वं लेना विप्र लक्ष्मिरामे महाराजने प्रभु पुंजुं जे हे महाराज तमारा स्वरूप मां तो संषय नथि तो पण तमने मुकिने वे हे बारमां व्रतियो जाय छे तेनुं गुं कारण दशे अने ते संसार वे हे बारमां थि व्रतियो उरवडिने तमारि सेवामां अरवंडर हे ते नो शो गुणाय छे ते कृपा करिने कहो पछे महाराज बो ल्यजे मा या बुं रूप जरा वुं छे ते सत्पुरुष नो समा गम मुकीने व्यवहार मां जोडाय छे तो ते मां जियनी दत्तियो जस्त्र चो टिजाय जे मजे दारु पिये तो ते ज्ञानि दाय के अज्ञानी होय ते बेय गां डा थाय छे ॥ ते मजे वे हे चार रुपि माया मां वसे तो ते मां चो ल्पा बिना रदे ज नदि माटे वे हे बारना संगनो सर्व प्रकारे त्याग करिने निरव सनिक एवा जे भगवानना एकांतिक साधु तेना संगमां अरवंडर हे बुं अने जे बिदेह ने देहना संबंधि मां जियने आत्म बुद्धि छे ने द्रढ प्रिति छे ते बि भगवानने भगवानना साधुने विषे आत्म बुद्धिने द्रढ प्रिति करवि अने एविरि ते करत तो तेने थोडा क कात्त मां जग तनि वासना रलि जाय छे अने ते ज भगवाननी अरवंडर सेवानो अधिकारी छे अने मुक्त मुमुक्षु विषयीने पामर ए चार प्रकारना जिव होयने तेने भगवानना एकांतिक साधु मां द्रढ प्रिति थाय तो ते निरवासनी कथ दने महा मुक्त थाय अने मुक्त मुमुक्षु होय ने ते प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना सेत मां प्रातिन थाय तो ते आत्यंतिक मोक्षने

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥११६॥

नपामेअनेविषयीनेपामरजिवहोयतोपणजोतेनेभगवाननेभगवाननासंतनेविषेदृढप्रतिथायतोतेमहामुक्तथायछे॥
नैभात्यंतिकमोक्षनेपामेछेमाटेतेमेंपणसर्वेउपाधिनोत्यागकरिनेधर्मानंदस्वामितथाअक्षरमुक्तानंदस्वामि
नामंडलमारहोतोकोईयातनीकसररहेनहिं॥एतमाराप्रभनोउत्तरछेपछेलक्ष्मीरामेकसुंजेहेमहाराज
मारेपणएमजकरबुछेअनेस्वामिपंथमायीमारुंमनउदासथयुंछेमाटेकपाकरिनेतमारिसेवामोमुनेअरबडरा-
खाएजबिनतीकरुं॥

॥इतिश्रीमुरवमिहोतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोन-

मः॥ संवत्१९ओगणीसे१६अठारनाकागणवदि९२द्वादशिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगा-
मश्रीसरवैमध्येपटेलबस्तादेवजिनेघेरउत्तरादेबारओरडानिओसरिमागादितकियेजुक्तहोखियाउपरविराजमानथ
यादताअनेसर्वजरियानीबस्त्रतथापुष्पनाघणाकद्वारधारणकस्यादताअनेकंकुनोचांदलोकोसोदतोनेपोता-
नामुरवारिंदनीआगलसाधुतथाघणाकद्वारभक्तनीसभाभराईनेबेठिदतीपछेमहाराजबोल्याजेओजतोभयानी
शांकरनेप्रभपुछीयेछियेजेनिरबिजसारव्यनेनिरबिजयोगसबिजसारव्यनेसबिजयोगतेनंशांलक्षणछेतेकहोपछे
भयानीशांकरभाईबोल्याजेचोबिसतत्वनारूपयथार्थजाणिनेतेथकिनोरयोनेअरबडनेअबिनासीएवोजेपोतानेअ-
त्मातेनास्वरूपनेसाक्षात्कारजाणवुंतेनिरबिजसारव्यकहेवायअनेएवोजेआत्मातेनेअक्षरब्रह्मसाथेअभेदपणे
समजिनेतेअक्षरनेपोतानुस्वरूपमानीनेतेनुनीरंतरमननकरवुंनेतेपोतानाआत्मानोसाक्षात्कारथायतेनेनि-
रबिजयोगकहियेअनेएअक्षरथकिपरनेअक्षरनाआधारनेसर्वनाकारणनेकर्तुमकर्तुनेमन्यथाकर्तुंएवाजेपरमा-
त्माभगवानतेनुंस्वरूपजेमछेतेमजाणवुंतेनेसबिजसारव्यकहियेअनेसबिजयोगअनेकहियेकेएवाजेपरमा-
त्मातेनाअनंतऐश्वर्यनेअनंतदिव्यगुणएविरितेभगवाननोअपरमितअलोकीकमहिमाजाणीनेअक्षरब्रह्मएवुं
जेपोतानुंस्वरूपतेनेविषेध्यानेकरिनेनीरविकल्पस्थितिपामवितेनेसबिजयोगकहियेपछेवलिमहाराजबो-

सरवै
सि० ६९

॥११६॥

ल्याएउत्तरखरोपणहवेतमेअमनेप्रभपुछोपछेभवानीदांकरभादयेप्रभपुछुजेआत्यंतिकमोक्षकेमथायतेकहो॥
पछेमहाराजबोल्याजेतमेकह्याजेनिरबिजसारखयोगनेसबिजसारखयोगनेनेयथार्थजेमछेतेमप्रत्यभएबाजे
परमात्माभगवानतेथकिसिद्धकरवाअनेतेमांकोदूरितनोअंतरायनरहेअनेजाग्रतस्यप्रनेसिरोप्रीएत्रणेअव
स्थानेविषेसाक्षात्कारपरमात्मानुंस्वरूपदेखायाकरेतेनेआत्यंतिकमोक्षकहिये॥ ॥दुतिश्रीमुख
सिद्धांतसमाप्त॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥संवत् १९ओगणिश्रीअहारना

फाणवदि १३ तेरशनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरतनपुरमध्येत्रवाडिरुपजिनेधेरदक्षणादेबा
रुश्रीरडानीश्रीसरिमां टोलियाउपरविराजमानथयादताअनेसर्वेसोनेरिचरुधारणकरादताअनेपुष्पनाहारतो
रानेगुछधारणकसादतानेकंकुनोचांदलोकरुपोदतोनेपोतानामुर्याविंदनीआगतसाधुतथाघणाकहरिभक्त
नीसभाभराईनेबेठिहतीपछेमहाराजसर्वेसभाप्रत्येबोल्याजेपरमार्थतेकेनेकहियेअनेस्वार्थतेकेनेकहियेएप्रभस
र्वेनेपुछीयेछियेपछेतेनोउत्तरपोतेजेकह्याजेपरमार्थतेशुछे तोपोतानाआत्मानामोक्षनेअर्थजेजेनिष्कामभावे
दान्यपुन्यसेवास्मरणतपतिर्थव्रतकरवांतथासत्पुरुषनोसमागमकरयो तथाभगवाननीनवधाभक्तिकरवीएसर्वे
परमार्थछेअनेदेहनेसारुजेजेकारवुंतेसर्वेस्वार्थछेत्यारेकोईएमआशंकाकरेजेपोतानाआत्मानुंसारुकरेतेमां
तेशुंपरमार्थछेतोएनुंएमछेजेजेपोतानाआत्मानुंसारुकरेछेतोआर्याविश्वनुंसारुकरेछेकेमकेजेपोतानाआ-
त्मानेसुद्धकरिनेभगवाननेसाक्षात्कारपाय्योएयोजेमुक्ततेनिसेवायेकरिनेतथाएवामुक्तनेदर्शनेकरिनेतथा
समागमेकरिनेअनंतजिवोनुंसारुंथायछेकेमकेपूर्वपणप्रह्लादनारदअमरिचआदिकघणाकभगवाननाभक्तते
पोपोतानाआत्मानुंसुद्धकरु तोतेनेसमागमेकरिनेपणघणां कजिवोनुंसारुंथयुंछेअनेआजपणतेनावचनसांभलि
नेकेटलाकजिवमोक्षनेमार्गचालेछे माटेमोक्षनेअर्थेनिष्कामभावरारिनेसत्पुरुषनोआशरोकरिनेतेथकि

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૭॥

આત્મા પરમાત્માનું સદ્દેહ એ બુંજે આત્મતિક જ્ઞાન તેને સિદ્ધ કરવું ને તેને વિષે દ્રઢ સ્થિતિ પામવું તેનું નામ પરમાર્થ છે અને એવું
જ્ઞાન સિદ્ધ કરિને પછે બિજા જિવોને એ જ્ઞાન સિદ્ધ કરાવવું તેનું નામ પરમ પરમાર્થ છે અને તે દેહને પોતાનું રૂપ માની-
ને જે જે જ્ઞાન પુણ્ય તપ તિર્થ વ્રતાદિક કરવાં તે સર્વે સ્વાર્થ છે માટે સ્વાર્થિયો તો સર્વે સંસાર છે અને સ્વાર્થિયા સંસારમાં
પરમાર્થિ થાય છે જેમ ધૂલ માં થિ ધાન્ય નિપજે છે તેમ સંસારમાં થિ મુક્ત થાય છે અને જે સ્વાર્થિયો હોય તેનું કલ્યાણ કોઈ કા-
લે થાય નહિ અને તેને આસ્તરિ સંપ્રદાયના જિવ જાણવા અને અમે તો આનાદિ પરમ પરમાર્થિ છિયે અને પરમ પરમાર્થને અર્થે
અમારું શરિર અર્પણ કરિ રાખવું છે અને આધર્માનંદ સ્વામિ પણ પરમાર્થ સિદ્ધ કરિને પરમ પરમાર્થને અર્થે સ્વધ્યાન થઈને
મડુ પાછે અને અક્ષર મુક્તાનંદ સ્વામિ પણ પરમાર્થ રૂપ તો થયા છે પણ પરમ પરમાર્થમાં કસરા રહે છે માટે એને એટલિ રવોટ
છે તે એ રવોટ રાવ ચિઘટે નહિ કેમ કે પરમ પરમાર્થ કર્યો એજ આમારિ રવે રવરિ સેવા છે અને તે પરમ પરમાર્થ કરે તો થામ્ય એમ છે
પછે અક્ષર મુક્તાનંદ સ્વામિ એક હું જે હેમ હારાજ એટલિ હું માર્યોટ છે તે હવે જેમ માહારાજની મરજિ હોય તેમ કરવું છે
પછે માહારાજ બોલ્યા જે પરમ પરમાર્થ કર્યો એજ આપણું કામ છે પણ એકામ બિજા કોઈ થી થાય એમ ન થિ ॥
હિતિ શ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥ શ્રીહરિકૃશ્નાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંવત ૧૯૦૭ ઓગણિ સે

૧૮ અઢારના ચૈત્ર શુદ્ધિ ૧ પડવાને દિવસ માહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રતન પુર મધ્યે ત્રવાડિ ભક્ષાની ત્રાંકર કુબેર
જીને ઘેર ગમણે બાર આરડા નિઓ સરિ માં હોલિયા ઉપર ગાદિ તકિયા નરવા વિને વિરાજ માન થયા હતા અને સર્વે જરિયાની
વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતાં અને સર્વે અંગને વિષે પુણ્યનાં આશ્રૂષણ સોભિરહ્યાં હતાં અને લલાટને વિષે કેસરની અરચાને કુંકુમે
ચાંદલો કસોઈ તો અને પોતાના મુરવાર્થે દની આગલ સાધુ તથા ધણાક દ્વારિ ભક્તની સભા મરાઈને બેઠિ હિતિ પછે મહા
રાજ બોલ્યા જે અવિવેકી મનુષ્ય છે તે સ્વરૂપામવાના ઉપાય કરે છે પણ તેમાં થિ ડુંદુઃ સ્વ થાય છે તે કે વિરિતે સ્વરૂપના ઉ-
પાય કરે છે તો દેહને પોતાનું રૂપ માનીને દંદિયોને પ્રિય લાગે એવા જે પંચ વિષય તેને ભોગ વિને સ્વરૂપ માને છે તો પણ તે ચિષ-

રતન પુર
સિ ૦૯૧

ય ભોગે કરિને ત્રિપ્રિથતિ નપિ અને ચલિ એ વિષય નું સ્ફરવ છે તે આત્માને અપાર સ્ફરવ જે પ્રસન્ન સ્ફરવ તેને ના સકરના રું છે ॥
 જેમ સોમલ રવારના રથીને સાકરના લાડવા કસ્યા દોષ તે લાડવા રવા તો ગલ્યા છાગે પળ જે રવા રતેના પ્રાણ જાય
 તેમ માર્દક પંચ વિષયનાં સ્ફરવ ભોગવતી વરવ તે તો સારા જે બુંલાગે છે પળ તે નીકેડે જન્મ મૃત્યુ પ્રભવા સચીરા સિને
 યમ પુરિનાં અપાર દુઃસ્વ ભોગવવાં પડે છે તેને તે અવિવેકિ જિવમ હાદ્દિ રાન થાય છે અને જે વિવેકિ છે તે માર્દક પંચ વિષય
 યના સ્ફરવ ની દૈર્ઘ્ય નથિ અને અવીના સી એવું જે ભગવાનના ધામ સંબંધી સ્ફરવ તેનું જ તન કરે છે તો તેને દુઃસ્વ માન ટલિ-
 જાય છે ને અપાર સ્ફરવને પામે છે માટે જેને અવિના સિ સ્ફરવ પામવું હોય તેને તો અવિવેકને અસત્યુરુષ નો સંગ તેની ત્યા
 ગ કરવો અને સત્યુરુષ એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તથા પંચ વિષયના ત્યાગિ એવા જે નિરવાસની ક પ્રગટ ભગવાનના સાધુતનો
 સમાગમ કરવો અને તે પાસે થિ જ્ઞાન પામિને દ્વિયોને પંચ વિષય થકિ પાછાં વાલિને અંતઃકરણને વસ કરવું અને દેહને
 દેહનાં જે સંબંધિ તે માધિ પ્રિતિને ટાલિને તે દેહ થકિ નોર્યો એવો જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ જાણીને પોતે સ્ફરવ રૂપ થ
 રૂને માર્દક એવાં જે જક્તનાં પંચ વિષયનાં મિથ્યા સ્ફરવ તેની વાસનાનો ત્યાગ કરિને નિરવાસની ક થવું અને પછે જેને કરિ
 ને ભગવાન પ્રસન્ન થાય એવાં જે સિલ્લ સંતોષદયા ક્ષમા શ્રદ્ધા સત્ય ચૌ સાદિક જે સ્ક મગુણ તેનું ગ્રહણ કરવું તથા તપ જે શારૂ
 વિદિત ભોગનો ચંકોસ તથા વ્રત જે એકાદશી રામનવમિ જન્માષ્ટમિ જન્મચતુરદશી આદિક ઉપવાસ આસ્તિક ભાવ
 રાસિને આત્માના મોક્ષને અર્થે નિષ્કામ જાવે કરવા જે મરવેદુ પરમેશ્વરનો વિશ્વાસ રાસિને રવેતરમાં અન્નવાલી આવે
 છે તો તે એક દાળામાં થિ સદસ્ત્ર રૂણા થાય છે એમ ભગવાનનો દ્રઢ વિશ્વાસ રાસિને પોતાના જિવંતક લ્યાણને અર્થે જે જે જપ
 તપ વ્રત દાન પુન્યાદિક કદેહને કષ્ટ દેહને કરે છે તેને અપાર એવું જે અવિના સિ સ્ફરવ તે પ્રાપ્ત થાય છે તે ઉપર એક સાંચિ છે
 જે ઘર બાલે ઘર ઉગરે ॥ ઘર રાવે ઘર જાય ॥ એક અચંબો મેં સળ્યો ॥ મઢા કાલ કું રવાય ॥ ૧ ॥ એમાં એમ કહ્યું છે જે દેહ રૂપિ
 ઘર છે તેને તપને જ્ઞાન રૂપિ અગ્નિયે કરિને બાલે છે તેને આત્મા રૂપી ઘર ઉગરે છે તેને અભય પદને પામે અને દેહ રૂપી ઘર જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११८॥

प्रितियेकरिनेराखेछे नेद्विद्योनेखुसिपदेएमचालेछे तेनेआत्मानामोक्षरूपिधरजायछेकहेतांतेआत्माक्याईवरि
नेबेसतोनथिअनेमडारूपकहेतांबासनायेरहितआत्मारूपथयाछे तेतोका लनापणकालछेमाटेअविवेकअनाचर
णनेअसतपुरुषतेनो त्यागकरिनेसुखिवेकसदाचरणराखीनेसतपुरुषनोसंगकरिनेपरमेश्वरनुंभजनकरेछे तेमहा
सुखनेपामेछे ॥ ॥ईतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

संवत्१९ओगणिसैं१८अहारनाचैत्रशुद्धिबिजनेदिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरतनपुरमध्येत्रवाडिभू
यानिसंकरकुबेरजिनेघेरुगमणेबारओरडानीओसरिमांगादितकियाचिछावीनेढोलियाउपरविराजमानथयाहताअने
सर्वेजरियानीवस्त्रधारणकस्याहतांनेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांसौभिरह्याहतांअनेललारनेविषेकेसरचंदननी
आज्यकरिनेकंकुनोचांदलोकस्योहतोअनेपोतानामुखाविंदनीआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबे
गिदतिपछे महाराजश्रीहरिकृष्णभगवानकृपाकरिनेपोतानाभक्तजनप्रत्येबोल्याजे ॥कोवादिबधोविषयानुरागेको
वादिमुक्तोविषयेविरक्तः ॥एभ्यो कमांएमकसुंछेजेविषयनेविषेआवाक्तिवालो जियतेबधछे अनेविषयनेविषेजे
नेप्रितिनहि तेमुक्तछेपणतेमांसर्वेनेएरलुपुछीयेछियेजेबधनेमुक्तबेयविषयनेतोद्विद्योद्वारेसरखाभोगवेछे
केमकेबधहोयतिकानेकरिनेवाब्दसांभलेछे तेमजमुक्तहोयतेपणकानेकरिनेवाब्दसांभलेछे एविरितेआखेरूप
त्वचायेस्पर्शरसनायेरसनासिकायेगंधतेबधनेमुक्तबेयसरखाग्रहणकरेछेपणतेमांकाईभेदछे केनथितैकहो ॥
पछे तेनोउत्तरपोतेजकस्योजेबधनेमुक्तबेयद्विद्योद्वारेविषयनेतोभोगवेछेपणतेमांभेदघणोछे केमकेजेबधछे ते
अविवेकेकरिनेविषयनेभोगवेछे अनेजेमुक्तछे तेविवेकयडेकरिनेविषयनेभोगवेछे केमकेमुक्तहोयतेनेपणदेहनि
रवाहसारुंविषयभोगव्याविनादेहरदेजनहिंमाटेबधनेअज्ञानिजिवछे तेजेतेकानेकरिनेयेक्यायोनां तथाभवयाया
शब्दसांभलवामांआसक्तथायछे तेपोकरिनेआत्मानेविषेपापकादवभरायछे अनेत्वचायेकरिनेस्त्रियादिकनास

रतनपुर
सि०९२

॥११८॥

ર્ષઆશક્તથાયછે તેણે કરિમે આત્માને વિષે પાપકાદચ ભરાય છે એથી રિતે અજ્ઞાનને બધ જિવજે તે દશાંદ્રિયોં ચાર અંતઃ
કરણ તેને વિષયને વિષે આશક્તિ યે કરિને આત્માને વિષે પાપકાદચ ભરે છે તે આત્મા શબ્દે કરિને આઠે કાળે અંતઃ કરણ
ને જાણવું તે માર્દક અસુખ વિષયને ભોગવે કરિને અંતઃ કરણ ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે અને અંતઃ કરણ ભ્રષ્ટે કરિને ભગવાનની અ-
ત્યંત વિસમૃતિ થાય છે અને તે જિવનું કલ્યાણ થાય નહિં અને જે મુક્તને જ્ઞાનિ એવા જે ભગવાનના ભક્ત છે તે તો એ મજાળે
છે જે ભગવાનના સ્વરૂપ વિના બિજે મારાંદ્રિયોની વ્રતિયો જશે તો મારું અંતઃ કરણ ભ્રષ્ટ થઈ જશે ને કલ્યાણના માર્ગથી
પડિ જઈ શા એમ જાણિને કાને કરિને માર્દક સ્ત્રિયાદિકના શબ્દનો ત્યાગ કરિને ભગવાનની કથા બારતા સાંભળિને આનંદ
પામે છે અને ત્યંચાયે કરિને ભગવાનનો સ્પર્શ કરિને આનંદ પામે છે અને નેત્રે કરિને ભગવાનન ભગવાનના આકાંતિક નિરવા-
સનિક સાધુ તેનાં ભાવે સહિત દરશન કરિને પરમ આનંદને પામે છે અને રસનાયે કરિને ભગવાનની પ્રસાદિ જમિને આનંદ-
પામે છે એવી રિતે ભગવાન સંબંધી પંચ વિષયને ભોગવિને દેહ નિરવાદ કરે છે પળ પાપિને અસત પુરુષના સંબંધને પામે છા
એવા જે પંચ વિષય તેને નથિ ભોગવતા અને કોઈ ક જાતિયે કરિને ઉત્તમ હોય ને તે વિષયને વિષે આશક્ત હોય તો તેનું એકું-
ભગવાં નના ભક્તને રવાવું નહિં કેમ કે પાપિનું એકું જમવે કરિને અંતઃ કરણ ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે તે સારું અહાર સદ્ધ કરવો ॥
અને અહારની સદ્ધિયે કરિને અંતઃ કરણ સદ્ધ થાય છે અને અંતઃ કરણની સદ્ધિયે કરિને ભગવાનની અરવંડ સ્મૃતી રહે છે
અને તેને કલ્યાણના માર્ગમાં કોઈ વિઘ્ન આવે નહિં ॥ મારે સદ્ધ અહાર કરવો અને જોકુ સંગનો સંગ કરિને વિષયને ભોગવે નો
તે ગમે એવો મોટો કહેવાતો હોય તો પળ તે વિષયમાં બંધાણા પિનાર હે જનહિં ॥ મારે કુસંગથી છેટે રહિને માર્દક વિષયનો
ત્યાગ કરે તે જ મુક્ત થાય છે અને અમે તો કુસંગમાં જઈયે તો જીવેનું કુસંગી પળું રાલિ જાય અને વિષયમાં રહિને નિરતે પરદેવા
ને તો એકદં સ્મૃત્યું અને અમારિ જે સર્વે ક્રિયા છે તે ભક્ત જનના કલ્યાણને અર્થે છે અને અમને માર્દક પદાર્થ મોહુપ
જાવે એમ નથિ અને અમે તો સદાય માયા પરછિયે અને આજે જરિયાની વસ્ત્ર પહેરિયે છિયે કેથાલ કરાવીને જમીયે છીયે ॥

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૧॥

તથાગાદિતકિયેબેસીયેછિયેતેપ્રણભગવાનનાભક્તનેનિરવાસનિકકરવાસારંગ્રહણકરિયેછીયેપણઅમારાસુરવ
સારુનધિગ્રહણકરતાઅનેઅમારેતોસારાંવસ્ત્રતથાફાટાંતુટાંચિથરાંતથાભારેભારેપકવાનતથાટાઢાદુકડાતથા
ગાદિતકિયેબેસવુંતથાભોંચેસુદૂરદેવુંતથાભારેભારેહવેલિયોતથાતરણનીદ્વંપડિણસર્વેઅમારેસમવરતેછેમાટેઅમને
કોર્ડપદાર્થબંધનકરેઅમનધિઅનેકોર્ડઅમારિક્રિયાજોડેનેતેપ્રમાણેકરવાજરોનેતેમોટોમુક્તદરોતોપણતેશ્રષ્ઠ
થયાવિનારહેજનદિએસિદ્ધાંતવારતાછેતેસારુજેનેપોતાનાઆત્માનામોક્ષનોચપહોયતેનેઅમારિઆજ્ઞાપ્રમાણેવ
રતવુંઅનેજેઆજ્ઞાપ્રમાણેવરતરોઅનેતેજેવોતેવોજીવદરોતોપણતેનેકોર્ડપદાર્થબંધનકરવાનેસમર્થનધિઅનેતે
નેભગવાનનિઅરબંડસ્મૃતિરહેરોમાટેભગવાનનાભક્તહોયતેનેઅર્ધમિનાસંગનોત્યાગકરિનેસાચાસાધુનોસ
માગમકરવોઅનેસંતનાસમાગમથકીઅદારસદ્ધાયછેઅનેઅદારનીસ્થિથકીજઆત્માનોઆત્મંતિકમો-
ક્ષથાયછે॥

॥ દ્વિતીશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ ॥

॥ શ્રીહરિકૃશ્ણનમોનમઃ ॥

સંવત્૧૯૧૬ઓગણિશો૧૮અદારનાચૈત્રશુદ્ધિચોથનેદિવસમહારાજશ્રીહરિકૃશ્ણભગવાનગામશ્રીરોડશાલામધ્યેઓ-
દ્ધાભગવાનજિલ્લક્ષ્મીરામનેપેરસાંજનેસમેગમણેબારઓરહાનીઆગલફલિમાંદોલિયાઉપરધિરાજમાનકથા
હતાઅનેસર્વેજરિયાનીવસ્ત્રધારણકર્યાદતાંઅનેસર્વેઅંગમાપુષ્પનાંઆભૂષણસૌભિરદ્યાંદતાંઅનેલુલારનેબિષ
કંકુનોચાંદલોકસ્પોહતોઅનેપોતાનામુરવાર્ધિંદનીઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનીસમાભરાઈનેવેઠિહતિ॥
પછેમહારાજેસાધુનેપ્રશ્નપુછ્યુંજેનિષ્કામવ્રતકેમદ્રઢથાયતેકહોપછેઘર્માનંદસ્વામિયેકત્યુંકેનિષ્કામીએવાજે-
સાધુતેનોસમાગમનેતેનાંઆપેલાંજેનિયમતેનેદ્રઢપણેપાલવાંતેણેકરિનેનીષ્કામવ્રતદ્રઢથાયછેપછેમહારાજબો-
લ્યાજેનિષ્કામવ્રતદ્રઢથવાનોહુપાયછેતેમાંએકતોપ્રત્યક્ષભગવાનનિદ્રઢઉપાસનાકરવીઅનેપ્રત્યક્ષભગ-
વાનનીઉપાસનાવાલાંઆજેસાધુતેનોસંગસારવોઅનેપોતાનાગુરુજેજેનિયમધરાવ્યાહોયતેનેદ્રઢકરિવેવાંલયં

રોડશાલું
સિદ્ધાંતઃ
૯૧

॥૧૧૧॥

अनेस्त्रिनादेहनो तथापुरुषनादेहनो वस्तुविचारकरयो जेस्त्रिपुरुषनोदेह छे तेविर्यनेरुधिरथकिबन्यो छे अनेहाडमां-
सनाडियो त्यचारोममलमुचनो भरेलो स्त्रिपुरुषवेनोदेह छे माटेएथिनकारि वस्तुमांहुंभुंमोहपामुं अनेएविबस्तुमां
तोअतिशो निचनेचंडालहोय तेमोहपामेनेतेमांसरवमाने तथास्वाननेसकरद्वोय तेमलमुत्रपरुपाच मांलो भाय॥
पणमनुष्यतेमांलो भायजनहि तेमलमुत्रपरुपाच रूपजेस्त्रिपुरुषनो देह तेमां भगवानना भक्तहोय तेमोहपामे
नहिं ॥ अनेस्वानसकरजेवाजे आसरिजिबहोय तेमोहपामेहे ॥ एमद्रढविचारकरिनेस्त्रिपुरुषनादेहनीअरुचि
करविअनेआत्माअंनात्मानोद्रढविवेककरवोकहेतांअंनात्माजेदेह तेथकिआत्माजे चेतन तेनोरवो छे अनेतेआ
त्मापोतानुस्वरूप छे पणदेहपोतानुंस्वरूपनथिएमसमजिने देहना सरवनो त्याग करवो अनेआत्मानेसरवेकरिने
सरवमानवुं तेआत्माकेवो तो अरयंडछे ब्रह्म छे सरवरूपछे पणजउएवो जेदेह तथाजउएवां जेमाईकपदार्थ तेणे-
करिनेआत्मा सरवियो थायएवो नथि अनेएतो भगवानने सरवेकरिनेमहासर वियो थायएवोछे ॥ एमद्रढ समजवुं
अनेआसरिएवाजे कामिपुरुष तथा कामिस्त्रियो तेनासंगुनो सर्वप्रकारे त्याग करवो तथा कामने उपजावे एवांजे
शास्त्र तथा कामने उपजावे एवां किरतन तथा तेविचारताओ तेनो पणसर्वप्रकारे त्याग करवो तथा कामने उपजावे ए
वाजेरस तेनो पण त्याग करवो एवीरीते आकह्याजे छउपाय तेने जेद्रढकरे तो तेद्रढनिष्कामि थाय छे अने तेमां बेप्रकार
छे ते एकवरणने एक आश्रम तेना धर्मनो रवानो रवा छे तेमां जेत्यागिथयो होय तेने तो अष्टप्रकारेस्त्रिनो त्याग करवो
त्यांश्लोक छे श्रवण कर्तन कैलि पेक्षणां गुह्य भाषणं संकल्पो ध्यवसायस्य क्रिया निवर्तिरेव च ॥ १ ॥ एतत्तु मैथुनमष्टांगं
प्रबर्द्धति मनिशिः ॥ विपरितं ब्रह्मचर्यं मेतदेवाष्टलक्षणं ॥ २ ॥ एविरिते आठप्रकारेस्त्रिनो त्याग करे तेनुं नाम त्यागिनुं
ब्रह्मचर्यं व्रत कहेवाय छे अनेअंतरमां वासना छे जेने एवांजे ग्रहस्थाश्रमिस्त्रीयोपुरुष तेमने पण ब्रह्मचर्यं कलुं छे तेजे
सधवास्त्रिहोय तेनेपो ताना पतिविना बिजापुरुषमात्रने भाई बापने दिकराजवाजाणवा अनेजेनेस्त्रिहोय एवां

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૨૦॥

જેપુરુષતેને પોતાના પરણેલિ સ્ત્રી દોય તે સ્ત્રી અને તે વિના બિજી સ્ત્રીયો માત્ર તેને માંબેદેને ને દિકરિ તુલ્ય જાણવી તો
તે ગ્રહસ્થનુબ્રહ્મચર્યવ્રતકલું છે અને તેને જ ભગવાનનો સંબંધ થાય છે ત્યાં સારિવ છે ॥ જે ॥ પરધન પથ્થર કરિ જાણે પરસ્ત્રી
માત સમાન એતા પાલે દરિન મલે તો તેના નુલ્લ શીદા સજમાન ॥ ૧ ॥ માટે જેને ભગવાનને પામવું હોય તેને એધિરિ તે બ્રહ્મચ
ર્યવ્રત દ્રઢ રાવવું અને જે વિધવા સ્ત્રી દોય તેને અષ્ટ પ્રકારે પુરુષ માત્રનો ત્યાગ કરવો અને બલિ જિવની સ્વધાના પળાળા મેદ છે
ઉત્તમ મધ્યમ ને કનિષ્ઠ તેમાં જેને ઉત્તમ શ્રદ્ધા દોય તેને તો વાસના ટાલવા સા રુ સ્ત્રીના કામનું પ્રમાણ કરિને એક કે બે પુત્ર પુ
ત્રિ થાય ત્યાર પછિ સ્ત્રીનો ત્યાગ કરિ દેવો અને જે મધ્યમ શ્રદ્ધા વાલા દોય તેને અરધિ અવસ્થા થાય ત્યારે સ્ત્રીનો ત્યાગ જ રુર કે
રુવો અને કનિષ્ઠ શ્રદ્ધા વાલા દોય તેને પળાદેહ મુક્યા મોર સ્ત્રીનો ત્યાગ કરિને નિરવાસની કથવું માટે આ વિસમ જળા લાજે
ભગવાનના ભક્ત ગ્રહસ્થા શ્રમિ દોય તેને નીષ્કામ વ્રત દ્રઢ થાય છે ને તે દેહને મુકિને અક્ષરધામને પામે છે અને જેને બ્રહ્મચર્ય વ્રત
દ્રઢ મહોય ત્યાં સુધિ તે ત્યાગિ કહેવાતો દોય અથવા ગ્રહસ્થ દોય તથા વિરાગવાન જણાતો દોય પંડિત દોય તપસિ દોય તો પણ
તેનો આત્મિક મોક્ષ થાય નહિ એ સિદ્ધાંત વારતા છે ॥ ॥ ૬૬ ॥ શ્રીમુરય સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥ ॥

શ્રીદરિક્ષ્ણાય નમો નમઃ ॥

સંવત ૧૯૦૯ ગણિશેષ વારના ચૈત્ર શુદ્ધ ૬ પાંચમને દિવસ મહારાજ શ્રીદ

રિક્ષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીરોડ શાલામધે ઓઝા ભગવાન જીતલક્ષ્મિરામને ઘેર ગમણા બાર ઓરહાનીઓ સરિમાં ગાદિ
તકિયાન રવાયિને દોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે જરિયાની બસ્ત્રધારણ કરતાં હતાં અને પુષ્પનાં આશુક્ષણ સર્વે
અંગમાં શોભિત્વા દતાં ને કંકુનો ચાંદલો કર્ણોદ્ધતો ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કદરિ ભક્તની સ
માભરાઈને બેઠિ દતિ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એક અધિના સિપુંન્ય છે ને એક નાસવંત પુંન્ય છે અને બલિ એક અધિના સિપા
પછે ને એક નાસવંત પાપ છે તેમાં નાસવંત પુંન્ય તે કિયું તો ધર્માર્થકામ સંબંધી જે જે સકામ પુંન્ય છે તેના સવંત પાપે
બુદ્ધે કેમ કે સકામ પુંન્યનું ફલ દેહે કરિને મોગવાય છે માટે તે દેહના સથાય ત્યારે તે દેહે પ્રાપ્ત થયું જે પુંન્યનું ફલ તે

રોડ શાલું
સિં.

॥૧૨૦॥

पण नाशपां मे छे ते कसुं छे जे क्षणे पुन्य मृत लोक वसंति एमां एम कसुं छे जे सकाम पुन्य करि ने देव लोक मां जाय ॥
 ने ते पुन्य रवरे तारे ते जिब पाछो चोरा सिमां जन्म मृत्यु ने भोग वे छे माटे देह ने पोतानुं रूप मानी ने जप तप व्रत यत्न दान दी
 क जे जे पुन्य करे छे ते पुन्य सरवे ना संवत छे अने भवना सि पुन्य ते कियुं तो निष्काम भावे आत्माना मोक्ष सां भगवा
 न नी भक्तिये सहित जप तप व्रत दाना दिक पुन्य करि ने निवास नी कथाय अने धर्मार्थ काम रूप फल नो त्याग करि
 ने आत्यंतिक ज्ञान पा मिने प्रत्यक्ष भगवान नो स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय करि ने जे मोक्ष ने पा म्यो होय ते
 पुन्य अविनासि छे ने ते पाछे कोई काले ज जन्म मृत्यु ने पा मतां नथि ते गिता मां कसुं छे जे न तत् भासय ते सूर्य निश
 सां को न पाकः यद्वा न निवर्तते तत्तद्वा म परम मम ॥ १० ॥ एक्षो क मां श्री कृष्ण भगवाने अर्जुन ने कसुं छे जे दृष्ट
 र्जुन मारि निष्काम भक्ति करि ने जे मारा धाम ने पा म्यां ते पाछा आयतान थि ते मारुं धाम के वुं छे तो जे ने सूर्य चंद्र
 माने अग्नि प्रकाश करि शक तां न थी कहे तां ते धाम स्वयं प्रकाश छे अने ते धाम ने पा म्यो जे मुक्त ते फेर जन्म मृ
 त्यु ने पा मतां नथि माटे देह धि नो रवो एवो जे आत्मा ते ने पोतानुं स्वरूप जाणि ने निष्काम भाव राखी ने प्रत्यक्ष भग
 वान नी भक्ति संबंधि जे जे पुन्य करे छे ते अविनासी पुन्य छे अने ना संवत पाप ते कियुं छे तो गौह त्या करि होय ब्रह्म
 त्या त्रिह त्या बा लह त्या अने पांच मि धर्म वा ला पुरुष नो नाश करे एपांच महा पाप क र्यां होय पण ते ने जो प्रत्यक्ष
 भगवान के ते भगवान ना एकांतिक संत ते नो संबंध थाय ने ते नो गुण ग्रहण करि ने ते नी आज्ञा प्रमाण चरते तो ते नो प
 य महा पाप ते सर्वे ना स पा मि जाय छे अने जे ना स न पा मे ते कियुं पाप छे तो प्रत्यक्ष भगवान ने प्रत्यक्ष भगवाने ना सा
 धु ते नो दोह करे ते नु ए बु पा प लागे छे जे आगत परोक्ष भगवान नी भक्ति करि होय जप तप कस्यां होय तथा व्रत
 दाना दिक करि ने देव लोक मां जवानो होय ब्रह्म लोक मां जवानो होय अथवा प्रकृति पुरुष मां लोक स्थिति जवानो
 होय तो पण ते पुन्य सर्वे ना स पा मि जाय ने ते न क चोरा सिमां जाय अने प्रत्यक्ष भगवान ने ते ना संत ना दोह नुं पा

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२१॥

पापलागे छे जे ते पाप कोई काले नाशपामे जनहिं ते कहुं छे जे अन्यक्षेत्रे कृतं पापं तिर्थक्षेत्रे विनश्यति ॥ तिर्थक्षेत्रे-
कृतं पापं वज्रलेपो भविष्यति ॥ १॥ ए श्लोक मां ए म कहुं छे जे बिजे ठेकाणे अनंत पाप कृपा होय ने तेने तिर्थरूप
वा जे प्रत्यक्ष भगवान ने तेना भक्तनो जो गुण आवे तो तेना सर्वे पाप नाशपामे छे अने अनंत पुन्य करिने तथा ज-
प तप यज्ञादिक करिने भगवानना धामसां जाय ए पुन्य कसु होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवानने ते भगवानना भक्ततेने
अबगुण आवे तो तेनां सुकृत सर्वे नासपामि जाय छे ने तेनो नरक मां निवास थाय छे अने ते पाप वज्रलेप थाय छे कहे
तां कोई काले भगवानने ते भगवानना भक्तना द्रोह वं पापनाशपामतुं नथि के मके ते पापे करिने तो जिवनो नास गई
जाय छे अने ते पापनासपामवानुं बारणुं ज तेने बंध कयुं जे मकाने करिने संभलाय छे पूण तेना देव उठि जाय तेसं
भलाय नहिं ते मजिवने भगवाननो आधार होय त्या सुधि जिवजिवे छे अने जो भगवानपो तानी सत्ताने हरि ले तो
ते जिवनो नास गई जाय छे ते बिजा कोई पापे करिने जिवनो नास थोने थि अने प्रत्यक्ष भगवानने ते भगवानना भक्त
ना द्रोह करिने जिवनो नास थाय छे ते के धिरिते जिवनो नास थाय छे तो जे मदेह मां सर्वे अवयवो होय पण तेना देव
उठि जाय तो पछे ते अवयवो कांई जउपयोग मां आवे नहिं ते मप्रत्यक्ष भगवानने तेना भक्तना द्रोह करिने आत्मा
ने सुकृत थवानां उपकरण सर्वे नासपामि जाय छे अने ते जियमायाने बिषे सदाय लिन थई रह छे माटे जे ने पोता-
ना आत्मानुं रुनुं करवानी ईछा होय तेने तो प्रत्यक्ष भगवानने तेना भक्तनो कोई काले कोई रीते द्रोह करयो जनहिं
के मके तेना द्रोह वं पापते बिजा को रिउपाय करे तो पण ते पापनाशपामतुं नथि माटे ए पाप पिअतिशो विहिवुं ने द्रोह
मकरयो ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् १९ श्रीगणेशो १८ अहोनाचन शुद्धि ईछठने दिवस महा राज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री रोईशालामधे श्री
श्री भगवान जित्स्मिरामने धेर उगमण बार श्रीरुडानी आगल फं लिमांढी तियाउपर विराजमान थयाहता अने सर्वे

रोईशालां
सि० १९

॥ १२१ ॥

जरियानीबस्त्रधारणकस्यांदतांनेपुष्पनाहारकंठमांधारणकस्याहतानेकंकुनोचांदलोकस्योदतोनेपोतानामुस्या
विदनीभागलमुनिमंडलतथाहरिभक्तनीसुभाभराईनेवैरिदितिपछेगामरतनपुरनाभरवाउरामोतधारजपुत
संघभाईतेणेमहाराजनेहाथजोडिनेकत्तुजेहेमहाराजअमनेतमाराशरणमांराखजोपछेमहाराजबोल्याजो॥
अमेतोभारणमांराखीपणतमेशरणमांरहोएवागुणशिरस्यजोकेमकेजेनाभेगुरहेद्युदोयतेनेगेमेएवांगुणशिखिये
त्यारेतेभेगुरहेवायजेमत्राहुकारभेगुरहेवुंदोयत्यारेतेनेगेमेतेवागुणशिरस्यजोईयेतोतेशादकारभेगुरहेवाय
तेमअमनेगेमेएवागुणशिखेत्यारेअमारेशरणरहेवायतेअमनेकेवागुणगमेछेतोअमनेधर्मगमेछेतधर्मते
श्रुतोअमारीआज्ञाप्रमाणेवरतवुंतेनुनामधर्मछेजेमराजानोकायदोहोयतेप्रमाणेवरतेतेएगेमेछेअनेतेकायदाने
लोपेतेनेराजादंडआपेछेतैमभगवाननोकायदोवेदछेतैवेदप्रमाणेवरतेतेअमनेगेमेछेअनेजेवेदनेलोपेतेनेअ
माराभेगुरहेवायनहिनेतेअमनेगेमेपणनहिहयेतेवेदमांशुकत्तुछेतोचारवरणनेचारआश्रमनाजेमनुष्यतेनेवर
तवानीरीतकहिछेतैचारवरणकियातोब्राह्मणक्षत्रिवैश्यनैशूद्रचारवरणअनेब्रह्मचारिग्रहस्थवानपरस्थने
संन्यासिचारआश्रमतेपोतपोतानाधर्मप्रमाणेवरतेतेअमनेगेमेछेअनेतेउत्तरतिजातीनोदोयकेउत्तमजातिनोहो
यनेराजादोयकेरांकदोयपणजेधर्ममांवरतेनेतेअमाराभेगोरहेतोहोयअथवाअमारीआज्ञायेकरिनेछेदेरहेतो
दीयतोपणतेअमारेशरणेछेअनेअमारीभेगोरहेतोहोयनेजोतेनेधर्ममांदटतानहोयतोतेअमारेशरणेनथिमार
तमेपणधर्ममांदटरहेजोतेधर्मबेप्रकारनोछेएकत्यागिनोधर्मछेनैएकग्रहस्थनोधर्मछेतैमाजेत्यागिछेतैनेतो
निष्कामिपणुंनिर्लोभिपणुंनिरस्वादिपणुंनिरस्तेहिपणुंनैनीरमानपणुंएपांचव्रतमाननेद्रुपणोरारवबांतेत्या
गिनोधर्मकहेवायअनेग्रहस्थाश्रमिहोयतेनेवेदनीसारयेकरिनेपरणीनेस्त्रिरायेअनेतेबिनानाधिजीस्त्रिमाच
तेनेमावेदेनेदिकरिजेबीजाणवीअनेस्त्रिहोयतेनेवेदनीसारयेकरिनेपोतानामाबापेपरणाव्योजेपुरुषतेपति

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૨॥

અને તે વિના બિજા પુરુષ માત્રને માર્ગ બાપને દીકરા જેવા જાણવા અને ગ્રહ સ્થને દેવક મેદને તે કરિને જે દ્રવ્ય પ્રાપ્ત થાય તેને ક
રિને દેહ નિરવાહ કરવો તથા તેને કરિને દાન્ય પુણ્ય કરવું પળ ચોરિન કરવિ થાપણ ન ઓલવ બીલાં ચન લેવી કુડક પ
ટવિ શાસણ તન કરવો અને રસનાયે કરિને દારુ માદિ ગાંજો ભાંગમ ફરમા જમ અફિણાદિક જેને કરિને બુદ્ધિ શ્રષ્ઠ થ
ઈ જાય તેને રવાયું નહિ અને દેહને દેહના સંબંધી માં અતિ શો પ્રિતિ રાવવી નહિ કે મ કે દેહને દેહના સંબંધી થકિ આત્માને
રવો છે ને આત્મા અવિનાસિ છે ને દેહને દેહના સંબંધીના સવંત છે માટે ના સવંત પદાર્થ માં પ્રિતિ ન રાવવિ અને ચરણ નું
આશ્રમ નું નાત જાત નું દ્રવ્ય નું રાજ્ય નું કુલ નું જોબન નું વિદ્યા નું રીત્યાદિક કોઈ જાત નું માન ન રાવવું અને એ સર્વ થકિ
પોતાના આત્માને નો રવો જાણિ ને એ આત્માના આધાર ઘાજે પરમાત્મા ભગવાન તેને વિષે દ્રઢ પ્રિતિ કરવિ એ વિરિ તે સ
મન્તિ ને જે અમારે ત્રારણે આવે છે તેને અમે અરવંદુ ચરણોમાં રાવિયે છે અને એ વિરિ તે સમજિ ને નિરવાસની ક થઈ ને બ્ર
હ્મરૂપ થાય તે જ અમારા અક્ષર ધામને પામે છે પળ તે વિના અક્ષર ધામને પામે નહિ ॥

॥ દ્વિતીય શ્રીમુરવસિ

દ્વાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગણિ શે ૧૬ અદાર-

ના ચૈત્ર શુદ્ધિ ૭ સાતે મને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સાપુરમધ્યે પટેલ સવજિ ષાણી ને ઘેર ગામ ન
ઘાગામના સંઘવિ રાઘવજિયે માદારાજ ને રસોઈ આપિ દતિ તે મહારાજ થાલ જમિને સંજને સમે ફલિ માં સભાક
રિને હોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા અને પુષ્પનાં આશુષ્ણ સર્વે અં
ગમાં શોભિ રહ્યા હતા અને પોતાના મૂર્વાર્ધિ દિનિ આગલ સાધુનું મંડલ તથા ઘણા કહરિ ભક્ત નિ સભા મેરાઈ ને બેઠિ
દતિ પછે ગામ મારદના જોડી પુરુષો તમ માર્દયે પ્રશ્ન પુછ્યું હું મહારાજ કેટલાક એમ કહે છે જે રામચંદ્રજિયે સક
રકર્યો હતો તે ક્ષત્રિને પળ સીકાર કરવો એમ કહે છે તેનું કેમ હશે પછે મહારાજ બોલ્યા જે જે ભગવાનની ક્રિયા જોઈ ને તે
પ્રમાણે કરવાનું બિજા જિવને જે કહે છે તેને તો મહાપાપી જાણવા અને ભગવાનના વાદલેઈ ને જે તે પ્રમાણે કરે છે તેના

સાપુર
સિ. ૧૬

॥૧૨૨॥

આત્માતું અતિશુભું થાય છે ॥ અને એ તો આજ ક્ષમાં છ પ્રકારના ગુરુ છે તેમાં પાંચ પ્રકારના અસત ગુરુ છે અને એક
પ્રકારના સત ગુરુ છે તેમાં જે અસત ગુરુ છે તે અસત માર્ગના પ્રવર્તાવનારા છે અને તે અસત ગુરુની કોઈ નાત
જાત ચરણ આશ્રમ નથી તેથી ત્યાગિ માં પળ અસત ગુરુ હોય ને ગ્રહ સ્થ માં પળ હોય અને તે અસત્ય ગુરુમાં ઢોં ગિહોય
ને કપટિ હોય તેડ પરથી તોના હાંવાં ધોવાં તિલક માલા ઠાકો રજિની પુજા થો કરથિ તથા શાસ્ત્રના પાઠ કરે અને
ઉપરથી ભક્તિ નો આરાદો પકરિ ને જન્મના ભોલા લોકને ધૂતે છે અને તે પાંચ પ્રકારના અસત ગુરુ કીયા તો એક
કામિ બિજો લોભિ ત્રીજો સ્વાદિચો થો સ્નેહિ ને પાંચમો માની તેમાં જે કામી ગુરુ છે તે સ્ત્રિયો ના કામ ભોગવે છે ॥
અને જે લોભિ ગુરુ છે તે ધન્ય ધુતે છે અને જે સ્વાદિયા ગુરુ છે તે નાના પ્રકારના રસ ભોગવે છે અને જે ને દેહને વિષે
સ્નેહ હોય તે દેહની ચાકરિ કરાવે છે અને જે માની ગુણ હોય તે ઢોંગ કરિ ને પોતાની કીર્તિ વધારે છે તથા મોટમ્મ જ
ળાવે છે ॥ હવે કામી ગુરુ છે તે કેવિ રિતે કામ ભોગવે છે તો જે ને સત્શાસ્ત્રનું જ્ઞાન નહોય એવા જે ભોલાને પામર લોકે તેને
ભક્તિ નો ભાવ જણાવી ને તેને એમ કહે જે તમે ભગવાનને જાણો છો ત્યારે જોલાં લોક કહે જે અમે તો ભગવાનને
નથી જાણતાં મારે તે ક્રપા કરિ ને જણાવો ત્યારે તે ઢોંગિ ગુરુ કહે જે એવા ત એ કાંતમાં કહેવાય મારે રાતે આવજો
પછે તે રાતે પોતે ઢોંગ કરિ ડંગ મરથડી ને બેઠો હોય ત્યાં ભોલા મનુષ્ય હોય તે આવે ને તેને પગે લાગિ ને કહે જે મહારાજ
મુને ભગવાનનો દરશન કરાવો પછે તે અસત ગુરુ કહે જે સાંભલો ભર્ડા આઘર પદમાં બોલે છે તે જ ભગવાન છે
પણ બિજો કોઈ નથી અને વર્ણ આશ્રમ નાત જાત કાંઈ નથી સર્વેમાં ભગવાન સમર ભક્ત્યા છે અને પાપ પુન્ય પળ કાંઈ
છે નહિં અને જે ને પાપ પુન્યની ભ્રાન્તિ રચિ રૂં છે અને જે નિષકથડી ને વિષયને ભોગવે છે તેનું કલ્યાણ થઈ રહ્યું છે પછે તે ભો
લાં લોકને પળ સંષય થાય તે હાથ જોડિ ને કહે જે શાસ્ત્રમાં તો ચરણ આશ્રમના ધર્મ કહ્યા છે તે જે ધર્મ ને પાલે છે તેનું
કલ્યાણ થાય ને તે ભગવાનના ધામમાં જાય અને જે અધર્મ ને માર્ગે ચાલે તેના આત્માનું મુદું થાય ને તે જિવન

શ્રીમુલ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૩॥

રુકમાંજાયમસર્વે સાત્રમાંસંભલાયછે તેનુંકેમસમજવું પછે અસતગુરુ કહેજેમેંતમનેતત્ત્વકહુંતેનોવેદશાસ્ત્ર
નેપૂણાધિબહારછે પણાતત્ત્વનીવેદશાસ્ત્રનેગમનથિઅનેવેદશાસ્ત્રતોવ્યાસેબ્રાહ્મણોનેષેટમરોડનીકમાણીસા
કરિઆપ્યાંછે માટેઆતનોસંષયરાવિશ્વાનરિઅનેમાણ્યચનનોવિશ્વાસરાવેપછે અસતગુરુનોશિષ્યકહેજેદેમહા
રાજતમેતોમારાપરક્રપાકરિનેસર્વેસંષયદાલ્યાઅનેસુનેતોતમેન્યાત્મકથોઅનેહંતોઆદલાદહારાપાપથીબિ
બિનેમરિજતોમાટેદેવેદંતિસંકથયોપછે અસતગુરુબોલ્યોકેદેવેદંતારાઉપરાજીયયોમાટેદેવેતનેપરમેશ્વરનું
સ્વરૂપસાક્ષાત્કારદેવાડુંપણાકયોગમાયાજોસેમાટેતારિમાવેદંતિકરિબહુજેહોયતેનેતેહિઆવપછેતેમુરસ્ય
શિષ્યતેહિઆવેત્યારેતેનેઅસતગુરુપદેશકરેજેબાઈમાઈસાંમસોજેજેપેદાકરેતેનુંનામ્મભગવાનછેમાટેસ્ત્રિફુ
ષનાસંગથકિયયુંજેવિર્યતેથકિસર્વેપેદાથાયછેમાટેતેજમગવાનછેએવિરિતનાઅવલાપદેશઆપીનેતેસ્ત્રિયો
નાસંગકરિનેપુરુષનીદંદિનેસ્ત્રિનીયોનિધોદંનેતેનુંચરણામૃતકરિનેપાયછેનેસર્વેનેબ્રહ્મકરેછેઅનેવહ્લીકામિપુ
રુકેવિરિતેસ્ત્રિયોભોગવેછેતોઆમપદેશઆપેછેજેપરમાર્થતેશુંછેતોસ્ત્રિયોનુંદાનકરવુંતેજપરમાર્થછેઅનેસ્ત્રિ
નોસંગકરિનેતેનુંચરણામૃતલેવુંતેમોટુપુન્યછેએવિરિતેમહાપાપીઆજેકામીગુરુતેવિષયનેભોગવેછેઅને
કામિગુરુનેતેનાશિષ્યતેનરુકમાંપડેછેનેમહાદુઃસ્વનેપાંમેછેઅનેજેલોભિયાગુરુછેતેજેતેમહાલોભિયાજેપાંમ
રમનુષ્યતેનેષેરુતારાકરેપછેતેનેધિરવવાસારુઆકસોનામોહોરુદ્ધોહિમાંથિકાદીનેઆપેપછેતેલોભિશિષ
ણોગદગદથર્દજાયનેતેનિસેવાકરવામંહેપછેવલિતેનેસારિપેતેપોતાનોવિશ્વાસઅણાવવાસારુઆકસોનાનિ
ર્દેશકાદિનેદેશવાડેઅનેપોતેશાસ્ત્રનાંપાનાંચોટાંચોટાંફેરવેઅનેભોલાશિષનેકહેજેઆજતોહંતારાઉપરાજીથ
યોહુંમાટેરુપુલાવતોતેનુંસોનુંકરિઆપુંઅનેસોનુંલાવતોતેનુંસોલઘણુંકરિઆપુંપછેતેલોભીશિષ્યપોતાના
શરમોજેટલુંસોનુંરુપુંહોયતેધૂતાગુરુનેઆપેતથાઆડોસિપાડોસિનાધરમાસોનુંરુપુંહોયતેપણતેનેઆણિઆપેપછે

સાપુર.
સિ.૧૬

॥૧૨૩॥

તેહોંગિગુરુજેતેશિષ્યપાસે ભાઠિ સ્વડકાચેનેસ્વોટિસ્વોટિબુટિસ્વંહાવિનેતેસોનારુપાનેચો પડાવેઅધિરિતેઅનંતપ્રકારે
કપટકરિનેતેનુદ્રવ્યહાથકરિનેતેભોલાશિષ્યનેકહેજેચારદહાડે ભાઠિપાકશોઅમલતાવિનેરાતમાંસર્વદ્રવ્યનોગોટો
બાલિનેસગરેકહેજેહુંબગડામાંએકબુટિલેવાજાઉંછુઅમકહિનેસટકાવીમુકેપછેતેલોભિશિષસાંજસુધિતેની
વાટજુવેપણઆવેનાદિત્યારેતેનેબગડામાંસોધવાજાયતેભાટકિભાટકિનેમરેપણહાથઆવેનહિપછેઘરઆવિને
ભાઠિસંભાલેત્યારેતેમાંથિતોરાચનીસરેપણસોનુરુપુંકાઈનિસરેનહિત્યારેતેલોભિયોઅમકહેજેહાથહાથ
મારુંઘરગયુંઅનેમુનેબાબોકર્યોઅમકહિનેમાથુંકુદિનેઘણીપસ્તાયોકરેછેમાટેકિમિયોસ્વોટોછેઅનેબલિલોભિગુરુજેતે
જેનેદિકરાનોલો મહોયતેનેકહેજેહુંતુનેદિકરોઆપુંનેતારાસારુંદેવનીઆરાધનાકરુંછુમાટેતેદેવનીપૂજાજોદેવો॥
પછેપૂજાનુનામલેઈનેકેટલાકરૂપ્યાનુચરચકારાવિનેતેનોલોટોલેઈનેરાતમાંઉઠિનેનાસીજાયછેઅનેદિકરો-
તોથનારોહોયતોથાયઅનેનથનારોહોયતોકોઈનોકસોથતોનથિમાટેજેનેપરમેશ્વરનોવિશ્વાસનથિતેચાલાવું
થેછેઅનેબલિજેનેપારકારાજ્યનોલો મહોયઅવાજેલોભિરાજાતેનેલોભિઅવાજેઅસત્યુરુષતેઅમકહેજેમારો
તોસર્વદેવઆધિનછેમાટેતુનેરાજ્યઅપાવુંપછેજેનેરાજ્યનોઅતિશોલો મહોયતેનેઅવાપારવંડિનોવિશ્વાસઆવે
છેતેજેમકહેતેમ કરેપછેતેપારવંડિઅમકહેજેતારાસારુંમંત્રકરુંછેમાટેતારોશત્રુરાજાનાસપાંમશોનેતારેરાજ્યઆ
વશોપણદેવનીપૂજાસારુંનેમંત્રજપવામાંવેત્રણચારહજારરૂપૈયાવુંચથશોપછેતેપાસેથિદ્રવ્યસેઈનેજેનેમાચો
હોયતેનાટોલિયાનોચાકરહોયતેનેકેટલુંકદ્રવ્યઆપિનેતેનેસ્વોટવિનેતેનેકહેજેતુંદરબારનેજમવામાંછાનુંઘેર
આપજેઅનેતેકાંમથશોતોતારામવનીભાવઠકાઢીશુંઅમકરિનેતેનોબંદોબસ્તકરિનેજેનેરાજ્યનોરાજ્યનોલોમ
હોયતેનેઅમકહેજેહુંતારામંત્રજપુછું॥તેતારાશત્રુનેનાશપમાડિશપછેપોતેદભિગુરુસ્વોટાસ્વોટામંત્રજપેઅનેઓ
ત્યારાજાનોચાકરલાગપડેત્યારેછાનુઘેરઆપીનેરાજાનેમારિનાચેપછેહુંભિગુરુકહેણતોમેમંત્રજપ્યાતિમ-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२४॥

रिगयो एमजुक्ति करिने मारे छे पण ए मंत्र जपे मरे नहिं अने जो मंत्र जपे मरतां होय तो मोटा मोटा राजा लारबोरु पै या नां
रवारच करिने लुटाई शुं करवा करे अने पूर्व पण रामचंद्र जिये रावण ने मास्यो ते पण दधियारे करिने मास्यो छे अने पांडु वे
कौरव ने मास्यो ते पण नास्त्रे करिने मास्यो छे पण मंत्रे करिने मास्यो नथि अने मंत्र जपे मरे पण नहिं ए सिद्धांत वारता छे ॥
मारे मंत्र ने मुग्गे ने विरते सर्वे रवां छे ॥ अने वेदना मंत्र छे ते साचा छे ते ए मंत्रे करिने आत्मानुं कल्याण थाय पण जिवता
ने मारबु के मुवाने जिवतुं करबुं ते तो एक भगवानना हाथ मां छे पण बिजा को ई मनुष्य ना हाथ मां नथि मारे लोभिएवा
जे असत पुरुष त एवा दोंग करिने धन्य धुते छे अने यलि द्रव्य नाली भसारु के टला क समाधियोरयो टिरवोरि करिने सा
करो काहे छे ओ लचिलु धिंग सो पारि ओ नालिएर जुक्तीयो करिने काहे छे ते सर्वे परपंच छे पण सत्य नथि अने के
टला क कहे छे जे अमारे तो अग्नि देव वना छे ते वगर देवता ए अग्नि प्रगट करिये छिये पण ए सर्वे परपंच छे के मके
ए तो अग्ने ज सरकार छे ते एवो अरघ काहे छे ते अरघ ने तपे लिने तले चो पडिने ते मां खिचडिने पाणी ना खिने अग्नि
वगर ना चुला उपर तपे लीने मुके तो तत्काल खिचडि जाय अने ए विरीते पाणि छोटिने अग्नि करे छे ते पण जु
क्ति करे छे अने जे एवा परपंच ने माने छे ते ने मदात्मा पुरुष को ई काले ओ लखना नथि अने तेनुं कल्याण पण था
य नहिं अने जे स्वादिया गुरु छे ते सारु सारु रवा बा सारु तथार सना दूटिने थस थईने अनंत जुक्तियो करिने दारु
मारि गां जा भांगादिक के फ करे छे ने पो ते भ्रष्ट थाय छे अने बिजा अनंत ने भ्रष्ट करे छे ते के विरीते भ्रष्ट करे छे ॥ तो
पो ते दारु पितो होय तथा मां सखा तो होय पछे बिजा भोला लोक ने भ्रष्ट करवा सारु धर्म नी ओ थ्य लेईने दंभे क
रिने ते भोला लोक ने धिरववा सारु भक्ति नो भाव बहु जणा बे पछे ते तो घणा मनुष्य विश्वास करे छे पछे ते दंभि
गुरु जे ते भोला मनुष्य ने उपदेश करे जे तमे करताने जांणो छो करता तो जोग माया आद्य शक्ति छे मारे ते ने प्रसन्न
करवा दारु ने मारि जो ई दोष छे ते मां को ई क संष्य करे जे ते मां तो पाप लागे त्यारे कपटि स्वादियो कहे जे सां भलो-

सापुर
सि० ५६

॥१२४॥

भाई एतो आचक्षुक्ति नो प्रतापछे तेदारुनुदुधथई जायछे ने मांसनो पकवानथायछे माटे पापलागे नहि पछे तेनां पा
 रखा लेवा सारुदारु अने मांसलावे तयारे ते कपटिपुरुष जे ते प्रथम थि जएवा दोंग करवा सारु एक क्षिणुं वस्त्रनुं गरणुं
 दुधसाकर मां पलालिने सुकवीरारख्य होय पछे तेदारु माटि लावनाराने कहे जे जुवो आदारु के धोछे अने पछे आचक्षु
 क्तिने नैवेद्य धूसापछी केवो थनो माटे एकल गारे कचारि जुवो पछे ते चारि जुवो तयारे तो बिजी जातनो होय पछे
 स्यादियोगुरु जे ते पडवो बंधायिने मां हे नीतरफ पो ताजे बीरुही होय तेने बेसोर पछे दारुने माटियां दे नीतरफ लेई
 जईने दुधसाकरवा लुं गरणुं होय तेने दारु मां बो लिने मां हे नीतरफ निचो बेसले ते मां दुधसाकरनो पास लागि जाय
 अने मां टीमां पणधोय लि साकरनारखे अने पछे असत गुरुने विभिचारणि स्थिते बेय जणां दारुने माटिनुं भक्षणक
 रे ने ते विभिचार पणकरे पछे तेदारु माटि लेई ने बहार आविने कहे जे जुवो जोगमाया नो प्रताप दारुनुं दुधथयुने
 मांसनां पकवानथयो पछे भोला लोक तेने जुवे तयारे आगलना करतां वान पणधो लो जणायने पछे वाट को भरि
 ने तेने पाय तयारे पणभागलना करतां गल्यो लागे तयारे तो राजि थायने कहे जे आतो साक्षात्कार पर छो देखा
 ओ पछे दारु पिबे करिने मत्तिथई भ्रष्ट माटे मांस पण खवराये ते रवाय पछे असत गुरु कहेरो जोगमाया नांद रान
 नकरवांछे तयारे ते त्यां वाटज जो ईरह्यो होय पछे असत गुरु एमजाणे जे दारु पिधोछे ने माटि रवाधिछे ते स्त्रिने दे
 खिने रहि नहि शाके पछे ते भोला शीष्यने कहे जे भाई आवतुने एक मंत्र आपुं ते मंत्र कहि शा तयारे जोगमाया नांद
 रानथशे जे चडतां पुरुष ठुतरतां भाई पडदारवो लोसति माई पछे ते भ्रष्ट मतिवाली जे ते एधिरिते कहे तयारे ते तो दारु
 माटि भक्षण करिने तैयार थई रहि होय पछे मां हे नीतरफ जईने भ्रष्ट थायछे अने एधिरिते स्यादिया एया जे असतु
 रुष ते केटला कने भ्रष्ट करेछे अने पछे नाक बढाना पंथनी गाडे चालेछे जे भएक नाक बढोदतो ते पो एमजाण्यु जे
 मां रुंदु एक जना कबहो छु माटे षणा कने नाक बढा करुं पछे पो तानो सुख कमुकिने बिजा मूल कमां जईने भक्त ब

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२६॥

निनेवेगो पछे भोला लोक होय तेने कहे जे हंतो साक्षात्कार भगवानने देखुं पछे ते लोक कहे श्रेष्ठ अमने भगवान-
नांदरशन करावशीत्यारे तेना कवढो कहे जे हंकहु एमकरी तो दरशन थाय पण एकामकठण छे पछे ते भोलांम
नुष्य होय ते कहे जे हेमद्वारा जतमो जेमक हे शो तेमको रंजो भगवाननांदरशन थाय तो पछे ते कपटिएम कहे जे
भगवाननांदरशन तो थाय पण जरा कनाक आडुं आवे छे अने मारे पण नाक आडुं आवतुं हंतु ते सारुं यद्वा व्युछे
पछे भोलांने विश्वासि होय तेना कवढायेने जुवे तो पण भगवाननांदरशन तो थाय नहि पछे ते कपटिने कहे जे भगवान
नांदरशन तो नथि थतां त्यारे ते कपटि कहे जे बोलि श्रमांनिकरतारी ठे कडी करुं पछे ते पण तेमज कहे जे अहो
हो साक्षात्कार भगवाननांदरशन थाय छे पछे तो केटला कवढावीने ते पंथमां भल्यानेना कवढा नो पंथ चाल्यो
तेम एविरिते जत्तमां एके दारु पिधो माटिरवाधि बीजे दारु पिधो माटिरवाधि एमपंथ चाल्यो छे त्यारे कोई कएम
आशंका करे जे केटला कबुद्धिवाला छे ते के मदारु माटी रवाता पिता हशे तो प्रथम बुद्धिवाला होय पण तेने एवा
दारु माटिना स्वादियानो संग थाय पछे ते दारु माटिना गुणने महिमा कहि देखाडिने जरा क दारु माटी चरबाउ पछे
चारवतां बेस बुद्धिवाला नीपण बुद्धि भ्रष्ट थई जाय छे अने ज्यारे बुद्धि भ्रष्ट थाय त्यारे करवान करवानो विवेकरहे नहि
त्यां एक बारता छे जे एक ब्राह्मण काशियेथी भणिने चाल्यो आवे तेने एयो नियम जे ज्यो शिवनुं स्थान क होय त्या
शिवनी पूजा करिने अन्न जमवुं पछे मारग मांउ जा उआवि तै न्नण दिवस संधि शिवनुं स्थान क आव्युनहि पछे चोथे दि
वसे एक चार बारणांवाली शिवनी देरि आवी त्यारे ते ब्राह्मण चौथे उपवास स्नान करिने शिवनी पूजा करवा गयो
त्यां तो एक कसाई मांस लेई ने वेगो हंतो तेणे कहुं जे आमांस खाय तेने आबारि एचा लवादे द्ये छीये पछे ते ब्राह्मण
बो ल्यो जे हाय हाय मांस ते खवातुं हशे एमकहिने बिजिबारीये गयो त्यारे त्यां एक स्त्रि बेठि हति तेणे कहुं जे मारो
संग करे तेने जवादे ऊं पछे ब्राह्मण बो ल्यो जे अरर एवा तमां तो शास्त्र मांघणुं पाप कहुं छे एमकहिने नीजीबा

सापुर
सि० १६

रिये गयो त्या एक ब्राह्मण बेगो दतो तेणे कलुं जे मुने मारी नारवे तेने जया देउं छुं पछे ब्राह्मण बो ल्यो के एतो ब्रह्म हत्या ला-
गे एक मथाय ए मक दिने चोथी बारिये गयो त्या एक कला ल दारु नो प्यो लो भरि ने बेगो दतो तेणे कलुं के दारु पिये ते-
ने जया दीधानो हुकम छे पछे ब्राह्मण बो ल्यो जे दारु पिधानुं तो बहु पाप छे माटे ते तो पिबो नदि ए मक दोने चा लिनि स-
स्यो पण चार उपवास थया ते मन मां विचार थयो जे मृत्युं आव्युं होय ने आफत का ले थो दुंक पाप थये जिव तु रवे वा तुं होय-
तो ठीक छे माटे दारु पिये पछे दारु पिने शिवनी पुजा करवा बेगो त्यां तो क्षुधा व्यापि ने दारु पिवे करि ने मती पण भ्रष्ट थई
पछे मां सपण रवा धु पछे दारु ने मां सनो के फच चड्यो त्या रे काम वा षो पछे स्त्रि नो संग करवा गयो त्या रे ब्राह्मण आ-
डो आव्यो ते ने मारि नारवी नि स्त्रि नो संग कस्यो ए बीरी ते ते ब्राह्मण महा भणे लो ने बुद्धि वालो ने धर्म वालो ह तो पण जो
एक दारु पिधो तो मति भ्रष्ट थई गर्दने पछे चारे पाप कस्यां माटे जक्त मां बुद्धि वाला होय पण ए विरिते प्रथम थो दुंक पाप
करे पछे मति भ्रष्ट थय ते को ई पाप थि बिये नहिं पछे ए वा स्वादिया गुरु थई ने पो ते पण दारु माटि गां जा लिं लागर
रवाय पि ये ने तेना संगि ने पण दारु माटि गां जा दि क रव रवे ने पि बरावे माटे दारु माटि ने गां जा नारवा नाराने पि ना
नारा ए वा जे स्वादिया गुरु ते जे ते स्यो टा रयो टा ना स्त्रना अर्थ करि ने तथा रयो टा रयो टा श्मो क ब ना बि ने के र ला क मनु
ष्य ने भ्रष्ट करे छे अने ते पापे करि ने ए वा गुरु ने तेना शिष्य बेय रु रु रु न क मां पडे छे अने ते स्वादिया गुरु जे ते मोटा
मोटा राजा ओ ने ने मोटा मोटा आचार्यो ने मां सादिक ने के फा दि के करि ने भ्रष्ट करे छे ते के विरिते भ्रष्ट करे छे तो क
हे दो मृगिया करि ने मां सखा वुं ए क्षत्रि नो धर्म छे तथा यज्ञ करि ने मां सरवा वुं ए पण राजा नो धर्म छे ए बीरिते जे अती
नीच ने पापि ए वा जे रसनाना स्वादिया ब्राह्मण तथा बाया ते कहे छे अने ए वा उपदेश ने पण जे आसुरि ने भ्रष्ट मति
चाला जिय छे ते माने छे पण जे देवि ने सद्ध क्षत्रि छे ते ए वा उपदेश ने नथि मान ता अने मां सतो चंडाल ने पापि नुरवा
णुं छे तथा हे उद्यापडा वाघ रि थोरि तथा सावज दि पडा ना हार जर रव तथा कुतरो का गडा ए आदिक निच जाति

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત.
॥૧૨૬॥

યા

હોય તેને માંસનો આહાર છે પણ માંસ રવાવું તે સદ્દક્ષિણનો ધર્મ નથી અને જે અણમતિવાલા એવા જે પંડિત પૂરાણિ એમ કહે છે
જે રામચંદ્રજિ મૃગિયા કરતા તે દક્ષિણને પણ મૃગિયા કરવા એમ જે કહે છે તે તો રસનાના સ્વાદિયાને મહાપાપિ છે તે કહે છે
કેમ કે રામચંદ્ર તો ભગવાન છે ને સર્વેના કરતા દર્તા છે અને કોટિ બ્રહ્માંડના જિવને ઉપજાવે છે ને સર્વેનો નાસ કરે છે
તે ઉપજાવે છે તેનું તે ભગવાનને પુન્ય નથી અને નાશ કરે તેનું પાપ નથી અને ભગવાનનું સ્વરૂપ છે તે તો અવિરુદ્ધ છે માટે
ધર્મિક હિયે પાપી સાથે વિરુદ્ધ આવે ને પાપી કહિયે તો ધર્મિ સાથે વિરુદ્ધ આવે અને કર્તા કહિયે તો અકર્તા સાથે વિરુદ્ધ
આવે ને અકર્તા કહિયે તો કરતા સાથે વિરુદ્ધ આવે ને નિરગુણ કહીયે તો સગુણ સાથે વિરુદ્ધ આવે ને સગુણ કહીયે તો
નિરગુણ સાથે વિરુદ્ધ આવે ને સાકાર કહિયે તો નિરાકાર સાથે વિરુદ્ધ આવે ને નિરાકાર કહિયે તો સાકાર સાથે વિરુદ્ધ
આવે માટે ભગવાન તો પાપી નથી ને પુન્ય નથી ને કરતા નથી ને અકર્તા નથી ને કર્તા પણ છે ને અકર્તા પણ છે અને ભગવાન
નિરગુણ નથી ને સગુણ નથી ને નિર્ગુણ પણ છે ને સગુણ પણ છે અને સાકાર નથી ને નિરાકાર નથી અને સાકાર પણ છે ને નિ
રાકાર પણ છે એવી રીતે ભગવાન જેવા તો એક ભગવાન જ છે પણ બિજો કોઈ તે જે થોથવાને સમરથ નથી અને તે ભગવાનની
ક્રીયા જોઈને તે પ્રમાણે ક્રિયા કરે છે તે તો મહાપાપિ ને અસ્પૃશ્ય છે અને જે ભગવાનની આજ્ઞા પ્રમાણે ચરતે છે તે તો દૈવિ ને ભ
ગવાનના ભક્ત છે માટે રામચંદ્રજિનો વાદ છે ને જે માંસ રવાય છે તે તો અસ્પૃશ્ય ને પાપિ છે અને લોકમાં પણ પ્રસિદ્ધ છે
જે પાપિ જિવ હોય તે જરાક માટિનું ભક્ષણ કરે છે અને એવો પાપિ હોય ને તેને કોઈ સત્પુરુષનો જો સંગ થાય ને ભગવાન
નો ભક્ત થાય તો તે તરત દારુ માટિનો ત્યાગ કરે છે માટે જો રામચંદ્રજિને એવા તગમતિ હોય તો તેના ભક્ત જેટલા જ
ક્ત માં છે તે સર્વે દારુ માટિનો ત્યાગ કરે છે તે ત્યાગ શું કરવા કરે અને જો ત્યાગ કરે છે તો એવા તગમતિ ભગવાનને નહિ
તગમતિ હોય ત્યાં કોઈ એમ આશંકા કરે જે ભગવાનને એવા તગમતિ નથી ત્યારે પોતે શા સારું એવું આ ચરણ કસુંદ્રો
તો તેનું એમ છે જે સર્વે જિવમાન દોષવાન છે માટે તેના દોષને ટાલવા સારું પોતાને વિષે દોષ જણાવીને તે જિવોના દોષ

સાપુર.
સિ. ૦૬૬

॥૧૨૬॥

નાંસૂઝરવાડિનારવા સાહંતેવુંઆચરણકરેછેજેમકોઈકનાપગમાંકાંટોવાગ્યોહોયત્યારેતેકાંટાનેકાઢવાસાહંબિજો
 પુરુષજેનેકાંટોનથિવાગ્યોતેકાંટાનુંગ્રહણકરિનેતેનાકાંટાનેકાઢિનેપછેબેયકાંટાનોત્યાગકરેછેતેમભગવાનપણ
 કામિજિવનીકામકાઢવાસાહંકામનુંગ્રહણકરેછેઅનેલોભિનોલોભકાઢવાસાહંભગવાનલોભનુંધારણકરેછે॥
 તેવલિરાજાનોલોભકાઢવાસાહંપોતેભગવાનેઅતિશેલોભકરિનેતેનુંસર્વસહૃદૃલિધુંઅનેગોપીયોનોકામઠા-
 રવાસાહંશ્રીકૃષ્ણભગવાનેકામનુંગ્રહણકરિનેતેનેનીષ્કામિકરિમુકિયોઅનેપોતેભગવાનપણવલિબ્રહ્મચારિકહે
 વાળાતવિરિતેપોતાનાભક્તનેનિરદોશકરવાસાહંપોતાનેવિષેભગવાનદોષજણાવેછે॥પણભગવાનનેવિષેતો
 કોઈદોષમાનનથિજેમદરપણછેતેનેવિષેતોકોઈવિકારમસ્યકચરોનથિપણતેદરપણનેજોનારાનામોઢાનેવિષે
 જેજેવિકારમસ્યકચરોચલ્લગ્યોહોયતેનેદેશ્વાડવાસાહંદરપણમાંવિકારજણાયછે॥તેનેજેબાલકઅણ-
 સમજુહોય॥તેતોએમજાણેજે॥દરપણમાંમસકચરોચલ્લગ્યોછે॥અનેજેસમજુહોયતેતોદ-
 રપણમાંજોઈનેપોતાનામોઢાઉપરસમેજીનેતેવિકારનેજલેકરિનેધોઈનેટાલિનારવાનેપછેદરપણમાંજુવેતોકોઈ
 વિકારજણાયનહિતેમભગવાનનેવિષેતોકોઈદોષનથાપણબિજાજિવનેવિષેજ્યાંસુધિદોષછેત્યાંસુધિતેજિ-
 વભગવાનનેવિષેદોષનેદેરવેછેપણતેમાંજેદૈવિજીવછેતેતોએમસમજેછેજેભગવાનનેવિષેજેજેકામલોમસ્વાદ
 સ્નેહમાંનઆદિકજણાયછેતેતોઅમારાકલ્યાણલેઅર્થેજણાયછેપણભગવાનનેવિષેકાંઈજુદોષનથીનેભગવાન
 તોસિદ્ધસ્યરૂપછેનેઅરવંદાનદનેપૂરણકામછેએમજાણિનેભગવાનનીઆજ્ઞાપ્રમાણેચરતિનેપોતાનાદોષનેટાલિને
 ભગવાનનાસ્વરૂપનેજુવેછેતેનેભગવાનનુંસ્વરૂપઅતિસુદ્ધનેનિદોષનેઅવિરૂદ્ધજણાયછેઅનેજેવાલકજેબાળ
 સ્ફરિનેપાપિજીવછેતેભગવાનનેવિષેદોષનેદેરવેછેતેમાંમોઢનેપામેછેઅનેપોતાનાદોષનેટાલતાનથિનેવલિ
 ભગવાનનુંઆચરણજોઈનેતેવુંઆચરણકરેછેતેતોકોટિસુરુરુનરકમાંપડેછેમટેઆસ્ફરિજિવેભગવાનના

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૨૭॥

દિવ્યગુણજાળવામાં આવતા નથિ કેમકે આકારિજીવનીમતિ અસ્કમ અહારે કરિને બ્રહ્મર્ષિગર્હિ છે અને જે જે અસ્કમ અ
હાર કરે છે તેને પ્રગટ ભગવાન બોલ્યા તા નથિ માટે દારુમાદિને ગાંજાદિકની પ્રવૃત્તિ થઈ છે તે તો સ્વાદિયાદિવાજે અ
ષ્ટાપિગુરુ તથા બ્રહ્મવાજે પંડિતપૂરાણિ તેની કરેલિ છે પણ સત્સાસ્ત્રને સત્પુરુષની કરેલિ એવિદારુમાદિને ગાં-
જાદિકની પ્રવૃત્તિ નથિ અને જેને દેહને વિષે પ્રિતિ હોય તે એવા ઉપદેશ કરે છે જે સર્વે માં ભગવાન બોલે છે અને સ્ત્રિપુ-
રુષની જોડે તે તો રાધે માધવની જોડે એથિરિતે મિથ્યા ઉપદેશ આપિને નિધિ નિષેધને તોડિને નિષંકય ર્ષિને પોતે વિષયને ભોગવે છે ને બોલામ-
તુષ્યને બ્રહ્મ કરે છે ને દેહની સેવા કરાવે છે અને એવા બ્રહ્મગુરુ છે તે પોતાના શિષ્યને એમ સમજાવે જે ગુરુને ભગવાન રૂપ
જાળવા અને કામિગુરુ હોય તેને કૃષ્ણજિવા જાળવા અને લોભિગુરુ હોય તેને વામનજેવા જાળવા અને ક્રોધિગુરુ હો
ય તેને નૃસંધજેવા જાળવા પણ ગુરુનો કોઈ પ્રકારે દોષ ન લેવો એવી રિતના અવલાઉપદેશ આપીને દેહની સેવામાં
તત્પર રચાવે છે અને દેહની સેવામાં ફેરવે છે તો તે દેહમાં મિમાની ગુરુ જે તે અતિશય કલેશને પામે છે ને મહાદુઃસ્વિયા
થાય છે એવિજાતના જે ગુરુ તથા પંડિત પૂરાણિ તેને દેહમાં મિમાનિ જાળવા અને એવા દેહમાં મિમાનિને તેના સંગિ વેય ઘોષ
નર્કમાં પડે છે અને જેમાં નિગુરુ છે તે પોતાનું માનવધારવા સારુ ચોટા ચોટા પરછાવે રવાડિને ટોંગ કરિને જન્તમ
પુજાય છે ને બોલાલો કોને બ્રહ્મ કરે છે તે કૈથિરિ તે ટોંગ કરે છે તો પ્રથમ ભક્તિનો આથ લે ર્ષિને ભક્ત બનિને સદા વ્રત
આપવાનો મસલે ર્ષિને તથા ઠાકોરજિનું મંદિર કરવાની નિયમ તે કરીને બોલાવાણિયાનું નામુ કરે પછે બેક દહાડા
તેને ઉષરાણિ સારું આટા ચવરાયે ને પછે એક દિવસ પોતા જે વોટો ગિ શિષ્ય હોય તેને મેગો લે ર્ષિને રાતે વાણિયાને ઘેર
જઈને તેને રૂપેયા આપિને નામુ ચલાવિ પછે બિજે દિવસ દસ દસ માણ સમેગો લે ર્ષિને તે વાણિયાને હાટે જઈને કહે જે સે
ઉતમારું નામું જુઓ કેટલું રૂપેયા માગો છો તે જે માગતા હોય તે ત્યારે તે વાણિયો કહે જે ભક્ત તમે ને તમારો સેવક
વેય જળાકાલ આપિને રૂપેયા આપિને નામું ચલાવી ગયા છો ને શું ॥ ત્યારે માનીવો જે ટોંગિ તે કહે જે અમે તો

સાપુર
સિંદુ ૬॥

॥૧૨૭॥

एवातमांजाणतानधिअनेअमारासेबकनेपुछोजोआव्याहैयेतोपछेतेसेबकणहोंगिनाहोंगिदोयतेकहेजेअमेतोए-
वातमांजाणतानधिपछेवाणियोकहेजेअमारातोरुपैयापहोचीरहाछेत्यारेहोंगिनेमहामानीतेपोतानुमानवधारवा
सारुंकहेजेएतोमारोवालोभक्तनीभिरुटाखुयासारुंभगवानआपिगयाबिजोकोईनहि॥त्यारेतोजक्तनांभौलांलो
कआश्चर्यणामिनेतेनापगमांपडेनेएमजाणेजेओहोआभक्तनेतोभगवानेपरछोआप्योएवाहोंगकरिनेमानि
गुरुजेतेजक्तमांपूजायछेअनेबलिमानीजेतेमानवधारवासारुकहेजेफलाणात्रोहेरमांएकयादिवारनोदिकरो
मरिगयोहतोतेनैजिवतोकस्योएमसौबसेगाउनुंनामरयोदुर्योदुंलेईनेभौलांलोकनेपरछोमनावेछेपणएवा
तुकोईथीबनेजनहिंकेमकेश्रीकृष्णभगवानेपणनापाडिछेजेमुवानेजिवतुंतोदुपणनधिकरतोतेक्यारेकहुंछे
तोपोतेश्रीकृष्णद्वारिकाथीहमनापूरगयाहताअनेवांसेधिसतभामानोबापमारिगयोत्यारेसतभामाएकहुंकेमा
रोस्वामिभगवानछेतेआबशेत्यारेमाराबापनेजिवतोकस्योपछेतेनेतेलनीकोठीमारारिखमुक्योपछेश्रीकृष्ण
भगवानेपरआव्यात्यारेदरवाजेथिरोतारोताआव्यातेछानारदेनहिंपछेसतभामायेकहुंजेतमेरुबोमांमाराबापनेतो
रारिखमुक्याछेतेजिवताकरोपछेभगवानबोल्याजेद्वारपरतेनेबालिदियोनहितोसंडिजशेअनेमुवानेजिवतुक
रयानीरितनधिकेमकेअनादिनीजेरितवाधिछेतैनेहुंफेरयतोनधितोबिजाथीफरेकेममादेश्रीकृष्णभगवानेपण
मुवानेजिवतुकसुंनधिअनेबिजाजिवकहेजेमेमुवानेजिवतुकसुंतेनेतोमहामानिनेहोंगिजाणयोअनेमुबुजि
वतुंकोईकालेथायनहिंअनेएवातनेमानेछेतेपणमुरखछेनेपापिछेअनेएवाभूररवनेसाचासत्पुरुषकोईदबाडे
ओल्लवायनहिंअनेतेनुंकल्याणपणथायनहिंकेमकेतेनेतोमानिनेहोंगिपुरुषनीप्रतितिआबिमादेतेमानितो न-
र्कमांजशेतेभेगातेनाशिष्यपणजरुरनरकमांजशेअनेबलिमानीदोयतेकेबाहोंगकरेछेतो जक्तमांमनाबासा
रुंरातमांछानिछापोकराविनेपोतानेहाथेआपिनेपछेसवारेकहेजेमुनेतोआजभगवानेदरशनदिधाअने

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१२६॥

मनेछापोआपिगया ॥पछेजेभोला लोक होयतेकहेजेओहो भक्तने भगवानेपरछोआओएवाएवा घणाकढोंगमानिगु-
रुजेतेकरेछे नेजक्तमां पुजायछे ॥नेभोलांलोकोनेभ्रष्टकरेछे ॥विस्तारना भयथकिझाझाढोंगकदेतो नधिपणजेका-
भिगुरुछे तेअनंतप्रकारनाढोंगकरिने स्थियोभोगवेछेअनेजेलोभिगुरुछे तेपूर्वकह्याएप्रकारनाअनंतढोंगकरिनेद्व-
वनेहरेछे ॥अनेजेस्वादियागुरुछे तेअनंतप्रकारनाढोंगनेयुक्तियो करिनेअनंतप्रकारनारसजेदारुमादिगांजोभां
गमफरमाजमआदिकरसनाईदिनेबसधईनेखायछेअनेतेनासेबकोनेपणखबरावेछेअनेएवाभ्रष्टमतिचाला
गुरुछे तेएमकहेछे जेक्षत्रिनेतोदारुमादिखायांअनेजेधर्मवालाएवाजेसत्पुरुष तेनथिकहेताजेक्षत्रिनेदारुमादिखा
यां ॥अनेसत्पुरुषनेसत्शास्त्रतोएमकहेछेजेब्राह्मणक्षत्रिनेवैष्ण्वएत्रणवरणनेतोदारुमादिगांजोमफरमाजमखा
यांपिवांजनहिअनेजोब्राह्मणक्षत्रिनेवैष्ण्वतेदारुमाटीनुंएकजवारभक्षणकरेतो तेनोजिवदशादृजारवरससुधिस्व
ररुनामेनर्कमांपडेछे माटेजेनेपोतानाआत्मानुंकल्याणईछुवुंहोयतेनेएवास्वादियागुरुनोसंगकोईकालेकरवोनहि
अनेजेदेहाभिमानीगुरुछे तेअनंतप्रकारनाअधर्मकरिनेदेहनिसेवाकरावेछेअनेजेमानिगुरुछे तेअनंतप्रकारना
ढोंगकरिनेपोतानिमौटम्यवधारवासारुअनंतप्रकारनांपापकर्मकरेछेअनेएपांचप्रकारनागुरुजेते भगवाननामा
रगथकिविरुद्धछे ॥अनेजियने भगवानथकिधिमुरवकरनागछे केमकेकामलो भस्वादस्नेहनेमानतेनोत्यागकर-
वोएजभगवाननेपामवानो मार्गछे एसिद्धांतचारताछेअनेहबेछुवाजेसाचासत्गुरुछे तेतोनिष्कामिछे निरलो-
भिछे ॥निरस्वादिछे निरस्नेहिछे तेनिरमानिछेअनेजेसत्गुरुछे तेनुंतोसत्यस्वरूपछे माटेतेनेतोसत्यएवोजेसुध
र्मतेअतिशोगमेछेपणअसत्यमार्गतेनेगमतोनथि ॥तेसत्यकोनेकहियेनेअसत्यकोनेकहियेतो धर्मज्ञानवैरागने
महात्मेसहितपरमेश्वरनी भक्तिकरवितेसत्यमार्गछेअनेतेनेवेदशास्त्रनेमोरापुरुषसुत्संगकहेछेअनेतेणेकरि
नेजिवनोमोक्षथायछेअनेकामलो भस्वादस्नेहनेमानएजेपांचदोषतेअसत्यमार्गछेअनेतेमार्गेकरिनेजिव

सापुर.
सि०१६

॥१२६॥

જે તે અધોગતિને પામે છે ॥ અને જે સત્ગુરુ છે તે એવાં ચદોષનો નાસ કરવા સારું પ્રગટ થાય છે અને એવાં ચદોષના ઉપાસક એ
 વાજે કામિલો ભિસ્વાદિ સ્ત્રોત્રિને માનિ તે એવા સત્ગુરુને દેશિને બલિ પુઠે છે જેમ મેષને વરસવે કરિને જવા સો સુકાર્દ
 જાય છે તેમ સત્ગુરુના ઉપદેશ રૂપિમેષ્ય તે જ્ઞાનરૂપિજલ વરસાવે છે ત્યારે જવા સારુપ જે અસત્ગુરુ તે નાસ પામે છે ॥
 કેમકે સત્ગુરુની આજિવકા જે પંચવિષય તેનો ત્યાગ કરાવે છે મારે જેની આજિવકા જાય તે સેહે જે નાસ પામે ॥
 અને જે મુમુક્ષુ જિવ હોય તે તો સત્ગુરુને દેશિને રાજિથાય છે તે સત્ગુરુ શીલક્ષણે કરિને ઓલવાય છે તો પાંચદોષે
 રહિતરૂપ તો પોતાને વિષે ધર્મ દ્રુહોય અને અહિંસાને વિષે દ્રુવર્તતા હોય કહેતાં કોઈ જિવને પીડા થાય એમ કરે જન-
 હિં ॥ અને જ્ઞાન જે દેહધિ નોરવો ને સ્ફુદ્ધરૂપને અરવંડ અવિનાસીને આનંદરૂપ જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનિને નિ-
 રવાસનિક પળેવે તે અને વૈરાગ જે ભગવાન નિમૂર્તિ વિના અનંત કોટિ બ્રહ્માડનાં જે વિષયનાં સુરવ તેને કાગધિષ્ઠાતુલ્ય
 જાણે કહેતાં ભગવાન વિના સર્વે પદાર્થને વિષે વૈરભાવ વરતે ॥ અને મહાત્મે સહિત ભક્તિ જે પોતે બ્રહ્મરૂપ થઈને કહે
 તાં અનંત કોટિ બ્રહ્માડરહ્યા છે એના રોમના છિદ્રને વિષે એકું જે અક્ષરબ્રહ્મ તે હં હું એમ જાણિને એવા અનંત કોટિ અક્ષ-
 રરૂપ સુક્ત તેના સ્વામિ એવા જે અક્ષરાતિત પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ ભગવાન જે પ્રત્યેક્ષ મૂર્તિ તેના પોતાને અત્યંત પ્રિતિયે
 સહિત અરવંડ સ્મૃતિ રહે તેને મહાત્મે સહિત ભક્તિ કહિયે અને આકાશ જે લક્ષણ તેને વિષે હોય તે સત્ગુરુ કહેવા
 ય અને તેનો જે સમાગમ કરે તેનું કલ્યાણ થાય છે ॥

॥ રૂપિશ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિઋક્ષાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥

॥ ઓગણિશો ॥ ૧૯ ॥ ॥ અટારના ચૈત્રવદિ ૧૦ દશમિને દિવ

સમહારાજ શ્રી હરિઋક્ષ ભગવાન ગામ શ્રી વલેમધ્યે ઠાકોરમેષરાજ જિનાદરબારમાં ઊત્તરાદેવાર મેડિ ઉપર ગાદિ ન
 ક્રિયા નરવાધિને તે ઉપર ધિરાજ માન થયા હતા અને સર્વે જરિયા નિબસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં અને સર્વે અંગમાં પુષ્પનાં આ
 ખૂશણ ધારણ કર્યાં હતાં અને લલાટને કેશરની આડને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો અને પોતાના મૂરવાર્ધિની

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२९॥

आगतसाधुतथाघणाकदरिभक्तनीसभाभरार्त्तनेबेठिदतिपछेसंज्याआरतिथयाकेडेमद्वाराजेबोल्याजेविनविबे
कसंसारसब ॥ भयभटकतमतिमंदा ॥ सारअसारविबेकनेहि ॥ सोहिसाधुजगबंद ॥ १॥ एमांएमकहुंजेबिनाबिबेके
करिनेसंसारजेतेलखचोरासिनेविबेभटकेछेकहेतांअगतिनेपामेछेअनेजेसारअसारनेजाणेछेतेसुगतिनेपा
मेछेकहेतांपरमपदनेपामेछेहूयेतेदूरगतिनेसुगतिनाचालनारानेतेनाचलावनारानांलक्षणकहेछेजेजेपुरुष
मननेवसवरतेछेतेदूरगतिनेमार्गेचाल्योकहेषायछेअनेजेमननेपोतानेबस्यकरिनेवरतेछेतेसुगतिनेमार्गेचा
ल्योकहेषायछेतेमांप्रथमदूरगतिनेमार्गेचलावनारानांलक्षणप्रथमकहियेछियेजेएकतोइंद्रियोअंतःकरण
नेवशवर्तताहोयअनेदेहनेपोतानुरूपमानताहोयअनेपंचविषयमांअतिशोमलिनवासनाबर्ततिहोयअनेतेम
लिनवासनायेकरिनेशास्त्रनीपणमरजादाराखेनहिऐवांलक्षणजेमांहोयतेनेदुर्गतिनाचलावनाराजाणवाअने
आविश्वनाकर्त्ताऐवाजेपरमेश्वरतेनुंभानजेनेनथिएयाअनेवेदशास्त्रनिजेमरजादपरमेश्वरेबांधिछेतेनिपणरब
रजेनेनथिएयाजेपामरजिवतेअसत्गुरुनेद्वारेजायछेतथाजेनेधर्मअधर्मपापपुन्यस्मरअसारनिपणरबबरनथि
अरुअरमैथुननिंदानेभयपरायणवर्तताऐवाजपशुतुल्यमनुष्यतेपणअसत्गुरुनेद्वारेजायछेअनेतेजिवदूरगतिने
पामेछेअनेसुगतिनाचालनाराऐवाजेमुमुक्षुजिवतेतोसुगतिनाचलावनाराऐवाजेधर्मज्ञानचैरागनेभक्तितेणेपु
क्तऐवाजेसत्गुरुतेनेद्वारेजायछेअनेतेजिवनुंकल्याणथायछेमादेजेनेमनुष्यनोदेहप्राप्तथयोहोयतेनेतोविबेक
राखिनेपोतानाआत्मानाकल्याणनेअर्थेजरुअसत्पुरुषनासंगनोत्यागकरिनेसत्पुरुषनोसमागमकरबो ॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः ॥

॥

संबत १९ अगणिशे १८ अद्वारनाचैत्रवदि १२ हादशिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवाभगामश्रीबलेमध्येठाके
रमैघराजजिपधुभानादरबारमाउत्तरावाबारनीमैझिपरमांहेनीकोरेगादितकियाउपरधिराजमानथयाहताअने

बले
सि० १६

॥१२९॥

सर्वजिरियानीबलधारणकल्यां हतां अने गुलाबनेबबेदि ना पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सोमिरत्यां हतां अने ललाट नेविषे केनार
 निअस्वानेक कुनोचां दलोक स्यो हतो ॥ नेपोतानामूरवाविंदनी आग ल संतमंडल तथाग्रहस्थहरिभक्तनी मोदी सभा भराई नेबेदि
 हतिपछेठाकोरमेघराजजियेकांई कबस्तु मुठिमां राखिने महाराजने हाथ जोडिने कथुंजे मारिमुठिमां शिवस्तु छे ते कहे पछे
 महाराज बोल्या जे एतो दुंकहि सुते मां कांई आश्चर्य नथि पण एमक ह्या नो मारो भर्म नथि के मके एतो जक्त मां के दला कढों गिछे
 ते पण कहे छे तेणे करिने तेनी कांई प्रभुताई कहे वातीन थि अने एका मतो गिडियानटडा पाखंडि ना छे पण कोई ज्ञानादातानुं
 एका मन थि ॥ अने एबु तो दु तमने शिखबु तो तमे पण त्रण काल नुं जाणो एवा थाओ अने भूत भविष्य ने वर्तमान नुं कहि देखा हो प
 ण ते मां पां च्छु कांई तेणे करिने आत्मानो मोक्ष थाय नहि अने ए तो सर्व ते त्र व्या ल छे पण साचुं नथि मारे ए मारो भर्म जन हिं अने
 एमां तो उलटी अमारी अति हल कांई कहे वाय मटि एवु काम अमे करता नथि अने ए वि अने त कलाओ ते जाणिये छिये ॥
 पण एक हिंदेखा डवा जोगन थी जेम कोई कशाहु कारना घर मां ओड रुपैया नी स्मृद्धि होय अने चिंता मणि पण तेना घर मां होय
 तेने कोई क एम कहे जे त मारा घर मां स्मृद्धि होय तो अमने दश विशा फुटे लां हांड लां देखा डो तो जाणिये जे शाहु कार तमे
 खरा त्पारे ते शाहु कार जो तेने फुटे लां हांड लां देखा डो तो तेणे करिने ते शाहु कार निपरिक्षा थाय नहि अने उ लटी ते मूरख
 कहे वाय के मके फुटे लां हांड लां तो हेड झांपडा ना घर मां पण होय माटे ए मां कांई आश्चर्य नहि ते म भगवान पासे तो आग्रहां
 ढ मां जे रत्न कलाओ छे ते सर्व ने जाणे छे अने ते थी पर पण अनंत कलायो ने भगवान जाणे छे ते मां आ लोक नी जे टला क
 लाओ छे ते तो फुटे लां हांड लां जे बीछे अने देव लोक नी कलाओ छे ते को डिओ ने ठेकाणे छे अने ब्रह्मादिक नी कलाओ छे
 ते बदा मजे बीछे ॥ अने बैराज पुरुष नी कलाओ छे ते पै साजे बीछे अने प्रकृति पुरुष नी कलाओ छे ते सोना मोहोर जे वि
 छे अने अक्षर नी कलाओ छे ते पारस मणि जे विछे अने भगवान पुरुषोत्तम नी कलाओ छे ते तो चिंता मणी जे बीछे माटे
 चिंता मणि रुप जे आत्यंतिक ज्ञान ते एक अमारि पासे छे पण बिजा को रूपासे आत्यंतिक ज्ञान नथि ते सारु अमारी प-

श्रीगुरुव
सिद्धान्त
॥१३०॥

रिक्षा तो ज्ञाने करिने छे ॥ अने ज्ञाने विषे तो नयनिधिने अष्टमा सिद्धी रहि छे पण नयनिधिने अष्टमा सिद्धिने विषे ज्ञान नथि माटे
 अमारि मोर प्य तो ज्ञाने करिने छे ते ज्ञान के बुंछे के जेने पामिने काई बाकि पाम वुरहे नहि अने सबे शास्त्र नो सारने सर्व महा
 त्मा पुरुष जे ज्ञानने सा भदिने हा पाडे अने बलि अवि रुद्ध ने वेदनु तत्त्व सार ए बुं जे ज्ञान ते एक अमारि पासे छे माटे ज्ञाने क
 रिने अमारि परिक्षा जेने लेवी होय ते सरवेथी लियो अने ज्ञाने करिने जे निश्चयाय ते निश्चयरो छे अने ज्ञाने करिने जे
 निश्चय थाय ते निश्चय कोई नो टाल्यो टले नहि अने ज्ञान विना बिजा कोई याते करिने निश्चय कसो हरो तो तेने निश्चय रहे
 वानो नथि ते सारुं भगवान ना स्वरूप नो निश्चय तो ज्ञाने करिने करवो अने जिवनुं कल्याण पण ज्ञाने करिने ज थाय छे तेवे
 दमां कथुं छे जे ॥ रते ज्ञाना तन मुक्तिः ए श्रुति मां ए म कथुं छे जे भगवान ना स्वरूप ना ज्ञान विना मुक्ति थाय नहि ते सारुं
 महात्मा पुरुष पासे जईने ज्ञान पाम वुं अने ज्ञान विना जे परछो परछि मागे छे ते तो मूरख छे अने तेनुं कल्याण को ई का
 ले थतुं नथी अने जे आस्तिरि जिव होय ते परछो मागे छे ते पण सेहे जानंद स्यामि ना साधु मुक्ता नंद स्यामि तेणे किर्त्तन मां
 कथुं छे जे परछो ई छे तेने पाम रजाणवो माटे देवी जिव होय ते परछो मागे नहि अने पूर्व भगवान ना अचतार धई गया
 तेणे पण को ई ने परछो आष्यो नथि अने शास्त्र मां रावणादिक मासा तथा गोवर्धनादिक तो ल्याः समुद्र मां पाज बांधी ए
 मलख्युं छे ते पण ज्ञान जलख्युं छे अने देह नी क्रिया तो बिजा मनुष्य ना जे टलिज भगवान पण करे अने बिजा मनुष्य
 ने जे म भूख तरशा टाह तड को लागे ते म भगवाने पण मनुष्या कति धारण करि होय तेने भूख तरशा टाह तड को लागे पण
 एने विषे ज्ञान छे ते ज्ञान बिजा कोई मनुष्य तथा देव ब्रह्मादिक पासे नथि माटे अमारि परिक्षा तो ज्ञाने करिने छे ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९०८ गणिते १८ अठारनाचैत्रवदि १४ चतुरदशने द्विसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीबलेमध्ये
द्वेलक्ष्मिरामनेघेरुगमणेबारचोरडानीआगलफलिमांदोलियाउपरगादितकियानखाधिने धिराजमानथ

वत्से
सि०१९

1123.11

હતા અને સર્વે સો ને રિક સુંબલ વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ને પુષ્પના હારકંઠમાં ધારણ કર્યા હતા અને હાથને વિષે બાજુ બંધને ગ-
જરાધારણ કર્યા હતા અને કે સર નિ અરચાને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો ને પોતાના સૂર્યાર્ચિ દની આગ લગુ નિ મંડલ
તથા ઘણા કહરિ ભક્ત નિ સમાભરાઈને બેઠિ હતી પછે મહારાજની સંજ્યા આર્તિ ધૂન્યડું વત્ત કરિ ને પછે દવે લક્ષ્મિ
રામે હાથ જોડિ ને એક પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ આ સર્વે મનુષ્ય ઘણા કપ્રકારનાં આવી છે તેમાં કેટલાં કતો તમને ભ-
ગવાન જાણિ દરશન કરવા આવી છે અને કેટલાં કતો મોટા પુરુષ જાણિ ને આવી છે ને કેટલાં કતો જગની પુરુષ-
જાણિ ને દરશને આવી હશે ને કેટલાં કતો તમને જ્ઞાની જાણિ ને આવી હશે ને કેટલાં કતો તમને બહુ રૂપાલા જાણિ
ને જોવા આવી હશે મારે એ સર્વેને શું લાભ થશે અને તેને કેટલું ફલ છે તે કહો પછે મહારાજ બોલ્યા જે બહુ સારું પ્રશ્ન પુ-
છ્યું હવે સાંભલો તેનો ઉત્તર કરિયે જે ભગવાનનું સ્વરૂપ છે તેને વિષે તો લેશ માત્ર મેદન થિ અને સદા યાદ કરી તનું જ ભગ-
વાનનું સ્વરૂપ છે ને અસ્વંડ છે ને પૂરણ છે ને અદ્વિત છે ને સત્ય છે અને જત્ત છે તે મોહિત છે મારે તેના મોહને દાલવા સારું
ભગવાન પોતાને વિષે મોહડ પજાય છે તેમાં જેને જેટલો મોહ હત્યો હશે તેટલો તે અમારો મહિમા સમજતો હશે અને
આજત્ત ને વિષે ચાર પ્રકારના જિવ છે પાંચર વિષયી મુમુક્ષુ ને મુક્ત ॥ તેમાં જે મુક્ત એટલે નિરમો દ્વિપુરુષ છે હવે જે પામ-
ર છે તે તો ઠપરથી ફૂલના હાર તથા વસ્ત્ર તથા રૂપ જોઈ ને રાજી થાય છે ને દરશન કરે છે તેને તો એટલું ફલ થાય છે જે અ-
નંત જન્મધરિ ને વિષયવાસના યે કરિ ને વેસ્યાઓ આદિકના રૂપ જોઈ ને જે પાપ લાગ્યાં હોય તેને ત્રનાં પાપ પ્રત્યક્ષ ભ-
ગવાન ને દરસને કરિ ને નાશ પામે છે અને એ વિરિતે અમારા શબ્દ સાંભલિ ને કાનનાં પાપ નાશ પામે છે અને ચાલિ ને
અમારી પાસે આવે તેણે કરિ ને પર્ગનાં પાપના સપામે છે અને અમારા સનસુરવ પગે લાગવા હાથ જોડે છે તેના હાથનાં પાપ
ના સપામે છે ને માથું નમાવે તે થિ મુક્ત કનાં પાપના સપામે છે એ વિરિતે અમારે દરશને કરિ ને પામર જિવનાં દ્વિયોગ્ય
તઃકરણનાં પાપ દૂર થાય છે પછે તેને અંતઃકરણમાં દિવસે દિવસે પ્રકાશ થતો જાય તેણે કરિ ને અમારિ જ્ઞાન ચાલો મા

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૧॥

દેવતાય અને તે જ્ઞાન તે ના અંતરમાં તરે તેને કરિને તે જિવનો મોક્ષ થાય છે અને જે વિષયી જિવ હોય તેને તો પ્રત્યક્ષને
વિષે રાગે કરિને પ્રીતિ થાય છે અને તે પ્રિતિયે કરિને તે નાંદ્રિયો અંતઃ કરણની પ્રતિયો ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડાય છે ॥
પછે તે સંસારના સુખમાં થિતુદાસ થાય છે અને તેનો પળ મોક્ષ થાય છે જે મગોષિયો એ કહ્યું જે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનના ચ
રણનો સ્પર્શ થયો તે દિવસથી સંસારનાં સુખ દ્વેર જેવાં થઈ ગયાં છે તેમ વિષયી જિવને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો સંબંધ થાય
ત્યારે તે નાંદ્રિયો અંતઃ કરણ ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડાઈ જાય છે પછે તેને ભગવાનના જગદ્દેવ સારા લાગે તેને કરિને
તેને જ્ઞાન થાય છે ને જ્ઞાને કરિને મોક્ષ થાય છે અને જે સુમુક્ષુ હોય તે તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનની જે જ્ઞાનવાર્તા તેને સાંભલિ
ને ભગવાનમાં પ્રીતી કરે છે અને તેને કરિને તેનો મોક્ષ થાય છે અને મુક્ત છે તે તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનને નજરે જોઈને તરત
તે ભગવાનને વિષે પ્રિતિ કરે છે ને સર્વે અંતરાયનો ત્યાગ કરિને ભગવાનની મૂર્તિને વિષે ચોટિ જાય છે અને તેને તો ભગ
વાન સારાં વસ્ત્ર પેહેરે અથવા જે બાંતે વાં પેહેરે અથવા ભગવાન સમર્થ પળે વરતે અથવા અસમર્થ પળે વરતે તો પળ જે મુ
ક્ત છે તેને તો અલોકિક સૂતિ દેવાયા કરે તે રામા અવતારમાં શિવ જિજો મુક્ત હતા તો રામચંદ્ર જિને વનમાં સિતા
જિ સારું રોતા દિઠા તો પળ રામચંદ્ર જિનો અલોકિક મહિમા જાણિને દડવત્ક ત્યા તેમ જે મુક્ત હોય તે તો પ્રત્યક્ષ
ભગવાનને સંબંધ માત્રે જ ભગવાનને વિષે જોડાઈ જાય છે માટે જે દૈવિ જિવ હોય અને તે જે જે ભાવે અમારિ પાસે આવશે
તે સર્વે નુંકલ્યાણ થશે અને જે આસુરિ જિવ હોય તે તો અમારિ પાસે આવે જ નહિ અને કદાપિ આવે તો પોતાના પાપ
નું ફલ લેવા સારું આવે ને આધિને જે તે પ્રકારે અમારો અવગુણ લેઈને મહાદુઃખને પામતો થતો ચાલ્યો જાય છે પળ
તેને અમારે વિષે દેવ તથા નથી જે મન્વો માસું આવે ત્યારે સર્વે વનસ્પતિ નિષાંપાલ વથાથ છે પળ એક જ વાસો સુકાઈ
જાય છે તેમ ભગવાન પ્રત્યક્ષ થાય છે ત્યારે દૈવિ એવા જે પામર વિષયી મુમુક્ષુને મુક્ત તેનું તો ભગવાનને સંબંધે કરિને
કલ્યાણ થાય છે પળ એક આસુરિ નુંકલ્યાણ થતું નથી અને તે આસુરિ તો ભગવાન પ્રગટ થાય ત્યારે ઊલટા દુઃખ

વહે
સિ. ૧૦૦

॥૧૩૧॥

याथायछे माटे जे जे भाषे अप्पमारि पासे आवे ने गुण लेई ने दर्शन करे छे ते सर्वे नुं कल्याण थशे ॥

इति श्री मुरय सिद्धी त समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ औ गणि

से १९ अठारना चैत्र यदि ३० अमांवास्या ने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री बले मध्ये ठाकोर मेघराज जिना दरबार मां उत्तरादावारना बंगला मां ठुपले माले गादित किया उपर बिराजमान थया हता अने सर्वे जरिया नीक संबल बस्त्र धारण कस्या हतां ने पुष्पना हार कंठ मां धारण कस्या हता अने पाघ मां फूल ना तो रा लटकता हता ने कुमकुम नोचांद लो कस्यो हतो अने पोताना मूरवारिंदनी आगत्य संत मंडल तथा हरि भक्त नीस भाभराई ने बेहिदति पछे महाराज ते हरि भक्त ने घणी कज्ञान चारता करि ते मां एसिद्धांत आब्यो जे निरयासनिक थायत्यारे जिवनो आत्यंति कमोक्ष थाय पण ते बिना अक्षर धाम ने नपा मे पछे गाम रे राखि ना परता पसिंघ जिये महाराज ने प्रश्न पुछ्यु जे हे महाराज निरयासनिक थवानो ओ उपाय छे ते कहो पछे महाराज बोल्या जे जे मकोई नानो बालक होय तेने अधारिको दडि मां पुरिराखे अने त्यां कोई मनुष्यनो प्रवेश थवादे नहिं अने छे टेथि अन्न जल आपे एविरिते बीसवर सनो बाल कथाय तेने पछे बहार काहेत्यारे तेने मनुष्य ना व्यवहार नीर्यबर कांई जपण पडे नहिं अने लुगडां पहेर तां पण आव डे नहिं ते मजक्त ना जियने भगवान नामा राग नीर्यबर ज नथि अने जे मबिजा बालको ने जेवो जेने संग थाय ते वा गुण ते मां आवे छे ते ब्राह्मण नो बालक होय तेने ना हावां धोवां विद्याभ्यास करयो संध्या गायत्रि करवांई त्यादिक गुण ते मां आवे छे अने वे पारि नो बालक होय ते वे पार करवा शिखे छे अने रेवु नो बालक होय ते रेवु करवा शिखे छे नैसुतार नो बालक होय ते लाकडां घडवा शिखे छे ने सोनि नो बालक सोनुं रुपुं घडवा शिखे छे अने ते सर्वे एक गाम मां रहेता होय तो पण ब्राह्मण ना छो करांनी बोल चानो खि होय अने गरासिया नी बोल चानो खि होय ने कोलि नां छो करांनी बोलि नो खि होय ने चारण ना छो करांनी बोल चानो बिजी जातनी होय ने मुसल मान ना छो करांनी बोलि नो रबी

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३२॥

होय॥नेहेडनाछोकरीनीबोलिबिजीरीतनीछे॥तेमांजेमप्रथमकह्योजेअंधारिकोटडिमांपुरेलाबासकनेजेमकोई
जक्तनाव्यवहारनीखबरनथितेमजक्तनाजियोनेभगवाननामारगनीखबरनथि॥माटेतेनेखबरकरवासारुंभगवा
नपीतेतेजेचासुजातिथईनेपृथ्विउपरमनुष्याकृतिनुंधारणकरेछेपछेतेभगवाननिभेगाकेटलाकसंस्कारिजिव
छेतेपणजन्मधरेछेतेसंस्कारिजिवनेभगवाननोसंबंधथायतेतेजिवनिरवासनिकथायछेपछेजेनेनिरवासनिकथया
नीईच्छाहोयतेनेतेनिरवासनिकपुरुषनोसंगकरयोतोतेनिरवासनिकनेसंगेकरिनेनिरवासनिकथयायछेमाटेनि
रवासनिकपुरुषनोसमागमहृदकरिनेकरवोएज्जनिरवासनिकथयानोउपायछेपणतेबिनाबिजोउपायनथिएमउत्तर
करिनेमहाराजत्यांथिउठ्यातेठाकोरमेघराजजिनोहाथझालिनेबंगलेथिदेठाउतरिनेसिमडानादृक्षहेठेएकशिवनो
ओटोहतोत्यांजईनेघडिकउभारहिनेपछेमहाराजघोडियेचटिनेपधास्यातेगाममांनानजिराजगरनेघेरपधास्याने
आथमणाबारनिभेडिनीओसरिमांगदितकियाबिछाविनेटोलियाउपरविराजमानथयाहताअनेपोतानाभूरवारि
नीआगलसभाभारईनेबेठिहतिपछेसंज्याआरतीथयाकेडेमहाराजबोल्याजेपरमेश्वरछेतेअपारमहिमावालोछे
जेमआलोकोमांएकगामनोधणिहोयतेथीपांचगामनाधणिनोमहिमावधारेकहेवायछेनेपांचगामनाधिपचि
सगामनाधणिनोवधारेमहिमाकहेवायछेअनेपचिसगामवाल्यानाकरतांसोगामवाल्यानोवधारेमहिमाकहेवा
यछेअनेसोगामनाकरतांदजारगामनाधणिनोवधारेमहिमाकहेवायछे॥नेदजारगामवाल्यानाकरतांलाखगाम
नाधणिनोवधारेमहिमाकहेवायछेअनेलाखगामनाकरतांकोडगामवाल्यानोवधारेमहिमाकहेवायछेनेकोड
गामवाल्यानाकर्ताचक्रवर्तिराजानोवधारेमहिमाछेनेतेचक्रवर्तिराजानोएकलोककहेवायनेएवांचौदलोकनु
एकब्रह्मांडकहेवायछेनेएवांचनंतकोटिब्रह्मांडतेनाकर्त्ताप्रकृतिपुरुषछेनेएवांचनंतकोटिपुरुषतेअक्षरनाए
करोमनेविषेअणुनीपेठेदेरवायछेअनेएवाजेअक्षरब्रह्मतेनासाधर्मपणनेपाम्याएवांचनंतकोटिसुक्ततेअ

वले
सि० १०९

॥१३२॥

क्षरधामમાં રહ્યાથકા પરમેશ્વરનિદ્વડપાસના કરે છે તે પરમેશ્વર કેવા છે તો અનંત કોઈ અક્ષરરૂપ મુક્ત તેના સ્વામિ છે ॥
 નિતેના આધાર છે ॥ ને તે મુક્તોને અર્થડ સ્વના આપના રા છે ॥ માટે એવા જે પરમેશ્વર તેના મહિમાનો અંત આવે એમ નથી અ
 ને જે ભક્ત જેટલો એ પરમેશ્વરનો મહિમા જાણે છે તેવો તે ભક્ત પોતે થાય છે અને પરમેશ્વર તો તેથી પરને અપાર મહિમા યે મુક્ત
 રહે છે એવા જે અપાર મહિમા વાલા પરમેશ્વર તેનું જે અક્ષરધામ તેને પામવાના બે મારગ છે તેમાં એક સદાચરણને વિજું
 જ્ઞાન એવું માર્ગે કરિને અક્ષરધામમાં જાય છે તેમાં સદાચરણ તે શું તો ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને મહાત્મે સહિત ભક્તિ તેને વિષે જે
 મુકલ્ય હોય તે પ્રમાણે મન ક્રમ વચને દૃઢ પળે વર્તવું ને તેમાં કોઈ દિવસ ફેર પાડવો નહિ તેનું નામ સદાચરણ છે ॥ અને
 તે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને મહાત્મે સહિત પ્રત્યક્ષ ભગવાનની ભક્તિ તેના સ્વરૂપને યથાર્થ જેમ છે તેમ સત્પુરુષ થઈ જાણવું ॥
 ને તેમાં કોઈ દિવસ સંભય થાય નહિ તેનું નામ જ્ઞાન છે હવે તેમાં ધર્મ તે શું તો દ્વિયોની પ્રતિયોને માફક પંચ વિષય થકી
 પાછિવાલિને ભગવાનની ભક્તિમાં જોડિ દેવિયો તેનું નામ ધર્મ છે અને જ્ઞાનનું રૂપ છે જે બેદાધિનો રવો જે આત્મા તેને
 પોતાનું રૂપ જાણિને ભગવાનની ડપાસના કરવિ અને વૈરાગ્ય જે પ્રકૃતિના કાર્યને કાગવિષ્ણુ તુલ્ય જાણીને ભગવાનને
 વિષે અચલ પ્રિત્તિ કરવિ ને મહાત્મે સહિત ભક્તિનું એ રૂપ છે જે સર્વે જક્તના કર્તાદર્તાને પાલક ને સર્વેના આધાર
 એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે પ્રત્યક્ષ મુને મન્યા છે એમ જાણિને તે ભગવાનની શ્રવણ કર્તનાદિક નવધા ભક્તિયે સ
 હિત પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિને વિષે અનંત પ્રિતિયે સહિત જોડાઈ જવું તેનું નામ માહાત્મે સહિત ભક્તિ કહેવાય
 એ વિરિ તે સમજિને ભગવાનની ભક્તિ કરે તે ભગવાનના અક્ષરધામને પામે છે ॥

॥ દતિશ્રી મુરલ

સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિશી ॥ ૧૯

॥ ઓગણિસના અષાઢશુદિ ૨ વિજને દિવસ મદારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી કમલે જમધે જોડી જોડાને
 દિગ્ગમને બાર ઓરડાની ઓસરિમાં હિંડો લારવાટુ પરગાદિત કિયા વિહાવિને વિરાજમાન થયા હતા અને એ

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૩૩॥

તરવેસપેહેસ્યોહતોનેમધરાસિયાનુંઅંગરચુંધારણકસુંહતુંઅનેગુલાવિરંગમોફેટોમુસ્તકેવાળ્યોહતોનેકસંબલ
પરકોચમેનારવ્યોહતોનેપુષ્પનાહારતોરાનેગુહધારણકસ્યાહતાનેપોતાનામૂળાવિંદનિઆગસસાધુતથાધણક
દરિમત્તનીસમાભરાઈનેબેઠિહતીપછેધર્માનંદસ્વામિયેપ્રશ્નપુછ્યુંજેહેમહારાજપૂર્વેરામકૃષ્ણાદિકભગવાનતથા
નારદસનકાદિકસંતતથાજેજેમહાત્માપુરુષથર્દગયાતેણેએમકત્યુછેજેદેહરવોટોછેનેદેહસંબંધીપદાર્થતેપણના
સંબંધછેઅનેપંચવિષયછેતેદેહલાદલવિચરેનેતેનેભોગબંધેકરિનેજિવનેજન્મમૃત્યુચોરાસિગર્ભવાસાદિકના
અપારકષ્ટભોગબંધાંપડેછેઅનેસર્વપ્રત્યક્ષપણદેરવેછેજેદેહપણસર્વેનાનાસથર્દજાયછેઅનેપદાર્થપણનાસપામી
જાયછેતોપણજિવનેદેહમાંધિપ્રિતિતલ્લતિનથિનેપંચવિષયનોત્યાગથતોનથિઅનેદેહનેકાંઈકરોગથયોદ્દેશઅ
થથાકોર્દામકદેજેતારોદેહપાંચદિવસમાંપડિજશેતોતેનિઘણિકચિંતાથાયઅનેતેનાઅનંતરુપાયકરવામંદિપ
દેપણઆત્માનેપંચવિષયનિશ્વાસનારુપિમહારોગથયોછેતેનેટાલવાનોઉપાયજિવકરતોનથિ॥તેનુંશુકારણ
દૂશેતેકહોપછેમહારાજબોલ્યાજેજેજિવનેઅનાદિકાલથિવિપરિતભાવનાથર્દછેતેનેસતપૂરુષમોહકહેછેમાયા
કહેછેઅનેતેમોહનેમાયાતેનેજિવપોતાનિમેલેકોર્ડકાલેટાલવાનેસમર્થનથિમાટેએમોહનેમાયાટલવાનોતોએ
કજરુપાયછેજેમાયાપરઆજેપરમાત્માતેપ્રત્યીઉપરપ્રગટથયાહોયઅનેતેપરમાત્માનેશરણેજેજેજિવઆવેતેનપર
માત્માપોતેપોતાનેશ્રીમુરયેકરિનેજિવનેદેહનામિથ્યાપણાનુંજ્ઞાનકરાવેતથાપંચવિષયનુંદુઃસ્વરૂપપણાનુંજ્ઞાન
કરાવેતથાઆત્માનાસ્વરૂપનુંજ્ઞાનકરાવેતથાપરમાત્માપોતાનાસ્વરૂપનુંજ્ઞાનકરાવેત્યારેજિવનેસાક્ષાત્કારજ્ઞા
નથાયછેપણતેવિનાએકલેશાસ્ત્રનેસામલવેકરિનેતથાવાંચવેકરિનેજ્ઞાનથાયનહિતથાપંચવિષયનારાગિએવા
જેઅસત્યુરુષતેનેસંગેકરિનેચઢાયઅટલાંશાસ્ત્રસાંભલેજ્ઞાનસાંભલેસાધનકરેપણજ્ઞાનથાયનહિઅનેએમ
શ્રિજાકોર્દથકિજ્ઞાનથતુહોયતોભગવાનનેવારમવારપ્રગટથવાનુંશુકામપડેઅનેઅસત્યુરુષનોસમાગમપણ

કમલેજ
સિ-૧૦૨

॥૧૩૩॥

શાસ્ત્રમાં અતિશે દુર્લભ કહ્યો છે અને પૂરવે પળ જેને જેને પ્રગટ પરમાત્મા સત્યા છે તેનાં જ કત્યાં થયાં છે માટે એવા માયા પરસ્થિતિ
વાલા જેમ હાત્મા પુરુષ તેનો સમાગમ કરિને જ્ઞાન પામે ત્યારે એ જિવને મોહને માયાટલે અને દેહ દેહાદિક સર્વ પદાર્થ માં વૈ
રાગ થાય અને જિવને મગવાન માં પ્રિતિ થાય ત્યારે તે જિવનો મીઠા થાય હવે તે પ્રગટ એવા જે પરમાત્મા તે કે વિરિતે જિવ-
ને જ્ઞાન કરાવે છે તો પ્રથમ માયાનો ભાગ જે ચોવિસ તત્વ તેનો વિવેક કરાવિને તે થકિ આત્માને નોરવો પાડિને દેહ-
રૂપિ માયાટલાવે છે અને જ્યારે દેહ રૂપિ માયાટલે છે ત્યારે જ જિવ પોતાના સ્વરૂપને જાણવાને સમર્થ થાય છે અને પર
માત્માને પામવાનો અધિકારિ પળ ત્યારે જ થાય છે અને તે પરમાત્માનું જ્ઞાન જ્યારે ઇન્દ્રિયોમાં થાય છે ત્યારે સ્થૂત નારિ
ના વિષય સર્વે નિવરતિ પામે છે અને તેને ધર્મ પળ દ્વિધાય છે અને જ્યારે અંતઃકરણમાં પરમાત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન
થાય છે ત્યારે સૂક્ષ્મ નારિરમાં પંચવિષય નિવાસના રૂપી માયાટલે છે અને અનુભવિ જે આત્મા તેને વિષે પરમાત્માના
સ્વરૂપનું જ્ઞાન થાય છે ત્યારે કારણ નારિરની વાસના રૂપ જે માહામાય તેના સપામે છે એ વિરિતે ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણને
અનુભવમાં પરમાત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન સાક્ષાત્કાર થાય છે ત્યારે જ તેને યથાર્થ જેમ છે તેમ પોતાના સ્વરૂપનું જ્ઞાન થા
ય છે અને યેંચ વિષયના રાગ પળ નિવરતિ પામિ જાય છે અને પ્રત્યક્ષ એવા જે પરમાત્મા તેના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ
નિશ્ચય થાય છે તે એવો નિશ્ચય આત્માનંદ સ્વામિને હોતો તથા ભાષુને પણ એવો નીશ્ચય હોતો તો જ્યારે અમારિ દૃષ્ટાએ
કરિને મુંડો દેશ કાલ આઘ્યો તો પળ તેનો રંગ એવો ને એવો રહ્યો પળ તેને લેવા માત્ર મનમાં શોક મથયો અને અદ્ભૂત
આનંદમાં અચંદુર ત્યાં અને શ્રી ટિવામાં ડોસિયો ને એવો અડગ નિશ્ચય હોતો તો તેને જ્યારે નારિર વાયેર હિગયું ને નારિ
રિરમાં પિડા થવામાં ડિ ત્યારે અમે કહ્યું જે પિડા કે વિકથાય છે ત્યારે અમને કહ્યું જે એ તો દેહને પિડા થાય છે પણ હું જે
આત્મા તેમારે રંચ માત્ર પિડા ન થિકે મેકે દેહનું તો પ્રમાણ કરું છે જે દેહ તો જડને દુઃસ્વરૂપને ના સંવંત છે અને જો સ
મજળમાં કોઈ રિતની કસર દોય તેનો સ્વરસ્વરો થાય પળ તે તો તમે કૃપા કરિને સર્વ કસર કાઢિ ના સ્થિ ના સ્થિ છે

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૪॥

માટેદેહમાંરંચમાનસ્યાર્થનથિતેસમંદેહતોગમેત્યારેપહેપણતેનોદ્ધરણશોકનથિઅનેપૂર્વેપણજેજેભગવાનનાભક્ત
થઈગયાતેનેજેટલોજેનેનિશ્ચયતેટલોતેનેદેહનોઅનાદરનેતેટલિતેનેપંચવિષયનિવાસનાટલિછેએસિદ્ધાંત
વારતાછેઅનેજેનેજેવિસ્થિતિતેપ્રમાણેતેનાંચચનપણશાસ્ત્રમાંલેખાણાંછેતેજેબુદ્ધિવાલાહોયતેનેજાણ્યામાંઆ
વેછેએટલિવારતાકરિનેપછેસંતકિરતનગાયાલાગ્યા॥

॥દ્વિતીશ્રીમુરવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણાયનમોનમઃ॥

॥સંવત્૧૯ઓગણિશ્રી૧૯ઓગણિસનાઅષાઢ

શુદ્ધિ૧૧એકાદશિનેદિવસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીકમલેજમધેજોશિજેઠાનેધેરુગમણેબારઓ
રડાનીઓસરિમાંહિંડોલારવાડુપરવિરાજમાનથયાદતાઅનેસર્વજરિયાનીવસ્ત્રધારણકર્યાદતાંનેસર્વેઅંગને
વિષેમોગારાનેજાઈનાપુષ્પનાંઆમુક્ષણશોભિરત્યાંદતાંઅનેલટાટનેવિષેકેસરચંદનનિઅરચાનેકુમકુમનોચાંદ
લોકસ્યોહતોનેપોતાનામૂરવાર્થેદનીઆગલમુનીતથાઘણાકહરિભક્તનિસમામરાઈનેબેઠિહતીપછેમહારા-
જનિસજ્યાઆર્તિથયાકેડેશ્રીભાવનગરનાહરિભક્તજોશિઅમૃતલાલતેણેહાથજોડિનેકહ્યુંજેદેમહારાજએકબ્રા-
હ્મણેચારપ્રશ્નપુછ્યાંછેતેનોઉત્તરક્રપાકરિનેકહ્યોઅનેતેપ્રશ્નનાંનામજેએકતોએમપુછ્યુંછેજેભગવાનનોઅવતાર
ધર્મસ્થાપનકરવાવાસ્તેથાયછેતથાસાધનાંરક્ષણનેઅર્થેતથાદુષ્ટનેદંડુઆપવાનેઅર્થેથાયછેએમગિતામાંક
હ્યુંછેતેહજુસુધિધર્મસ્થાપનતથાસાધપિડાનીનિવૃત્તિકેમથઈનેથિતેનુંશુંકારણ૧એકતોએપ્રશ્નઅનેબલિભગ-
વાનનોઅવતારગંગાયમુનાદિકમહાનદિનેતીરેથત્રોએયુભાગવતનાદ્વાદસસ્કધમાંકહ્યુંછેઅનેતેવિનાઅવ-
તારથયોતેનુંશુંકારણ૨બિજુપ્રશ્નઅનેભગવાનનિમૂર્તિજેટલાઅવતારધારણકરેછેત્યારેસંસ્કૃતઘાણી
યેચારવેદનોઅર્થપ્રકાશકરેછેઅનેઆઅવતારમાંપ્રાકૃતવાણિથિવ્યાખ્યાનકરેછેતેનુંશુંકારણ૩બિજુપ્ર-
શ્નઅનેભગવાનનોઅવતારથાયછેત્યારેઅતિમાનસિકપ્રાક્રમપ્રકાશકરેછેતેહજુસુધિકહ્યુંનહિતેનુંકારણ

કમલેજ
સિ૦૧૦૩

॥૧૩૪॥

भुंए५ चोपुं पशछेपछेएप्रभसांभलिनेमहाराजबोत्याजेसांभलोएनोउत्तरकरिषेजेधर्मस्थापवाअवतारथायछेतेधर्म
 कियोतोएकांतिकएवोजेभागवतधर्मतेनेस्थापवाअवतारथायछेतेभागवतधर्मनुंभुंरूपछेतेधर्मज्ञानवैरागि
 महात्मैसहितभक्तितैभागवतधर्मनुरूपछेइयेतेमाधर्मतेभुंतोश्रुतिस्मृतिमांकह्याजेवर्णाश्रमनाधर्मतेमां
 द्रष्टव्योरहिनेपंचविषयथकिइंद्रियोनेपाछांवालिनेभगवाननीसेवायांरारववांतेनुंनामधर्मकहेवायअनेता
 ननुंरूपएछेजेचोविसतत्वरूपजेमायानुंरोलुंतेनोरूपजेमछेतेमयथार्थजाणिनेतेथकिनीखीनेसद्धरूपनेप्रका
 शवाननेजाणपणेजुक्तनेअमरअजरसरवरूपसत्तारूपएवोजेआत्मातेनेविषेद्रष्टस्थितिपामिनेमायानारोला
 नेक्षोभपमाडेएवाजेमाईकपंचविषयसंबंधिसरखदुःखतेमांसंमभावअखंडरहेकेहेतांमाईकसरखदुःखेकरिने
 तथामानअपमानतथाहानीलाभनेविषेलेशमाअहरखशोकनेपामेनहिंतेनुंनामज्ञानकहेवायअनेवैरागनुं
 एरूपछेजेदेहदेहादिकमांयामांथीउपन्याजेआलोकपरलोकसंबंधिपिंडब्रह्मांडतेनेचारप्रकारनाप्रलयकरिने
 नासवंतजाणिनेतेनोअंतरमारागजेप्रितितेनोत्यागकरिनेतेतेपिंडब्रह्मांडादिकनेअतिशेमहादुःखरूपने
 कागविष्टातुत्यजाणिनेतेथकिअतिशेउदासथईनेपोतानेमत्युंजेभगवाननुंस्वरूपतेनेविषेअखंडप्रितिरहेक
 हेतांप्रगटमहात्मापुरुषजेनेमलेअनेअनंतजन्मनोजेनेसभसंस्कारहोयतेनेजएवोवैरागप्रगटेछेतेपूर्वदेहति
 नेप्रगटभगवानमर्यातोतेनेएवोवैरागप्रगटोहतोतोतेणोकपिलदेवनेकह्युंकेहेमहाराजदुपंचविषयेनदुः
 खरूपजाणिनेतेनोत्यागकरिनेतमाराचरणनेपामीनुंएविरितेघणाकभक्तगोपियोतथाप्रदेहादिकतेप्र
 गटभगवाननेपामिनेपंचविषयनोत्यागकरिनेभगवानपासअखंडएकांतिकभक्तिमागिछेपणतेभगवान
 निमूर्त्तिनीसेवारूपजेएकांतिकभक्तितेचिनाबिजुकाईमाग्युंनधिएमजेनेवरतेतेनुंनामवैरागकहियेअने
 धर्मज्ञानवैरागनेद्रष्टकरिनेअनंतकोटिब्रह्मांडउडेछेजेनाएकदेशनेविषेएवुजेअक्षरब्रह्मतेरूपपोतेथईने

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१३६॥

ते अक्षरना आधार एवाजे परब्रह्म पुरुषोत्तम पोताने मत्याजे प्रत्यक्ष भगवान् तेने विषे महात्मे सहिते अतिशो प्रिति
तेने भक्ति कहे छे अने तेने एकांतिक धर्म कहे छे तथा आत्यंतिक ज्ञान कहे छे मारे ते धर्म स्थापवा साकं भगवान् ना अ
वतार थाय छे पण ते धर्म सत्संग कृपाविना जाण्या माने प्रावे एम नथि अने दुष्टने दंड देवाने अर्थे अवतार थाय छे
ते दुष्ट कोण छे तो जिवने दुःख आपे ते दुष्ट छे ते जिवने दुःख कोण आपे छे तो जिवना अंतर शत्रु जे काम लोभ स्वाद स्नेह
नेमान ते अनादिकाल थया जियने दुःख आपे छे मारे काम लोभादिक ते ज दुष्ट छे पण बिजो कोई जक्तने विषे दुष्ट
नथि मारे ते दुष्टने भगवान् नाश करे छे ते भगवान् प्रगट थाय छे त्यारे तेने शरणे जे जिव आपे तेने पूर्व कृत्यो जे एका
ंतिक धर्म तेने दृढ करावे छे त्यारे ते भक्त जन एवाजे साध तेने आलोक परलोकने विषे कोई दुष्ट रहै तो नथि ते पण
श्रीमद् भागवतने विषे कपिलदेव भगवाने माता देवदुतिने कह्युं छे जे हे मात साध केवा छे तो नथि उपन्यथयो
शत्रु ते जे मने एवा छे मारे जेने शत्रु जे कोई जक्त मानम लै त्यारे तेने पिडा पण होय जनाहं अने जे लो किक दृष्टि पाल
छे ते पिडा देखे छे अने जे साध छे ते तो एम जाणे छे जे अमारा शत्रु जे कामादिक तेना शत्रु जक्त ना जिव छे मारे
शत्रुना शत्रु ते तो मित्रो कहवाय अने जे जे अक्षर कहवाय छे ते पण जेने विषे कामादिक अतिशो वृद्धि पाया छे
तेणे करिने अक्षर कहवाय छे मारे एकामादिक दुष्टने ज्ञाने करिने भगवान् नास करे छे अने भगवान् ना अ
वतार नीरित पण जुदि जुदि छे केम केरामा अवतार निजुदिरिति हतिने कपिलदेव नीजुदिरित हतिने रुषभदेव
निजुदिरित हतिने वामन जिनीजुदिरित हतिने श्रीकृष्ण नीजुदिरित हति मारे भगवान् छे ते तो स्वतंत्र छे नेकर
तुम करतुने अन्यथा करतुं छे ते पोतानी दीछा मां आये तैम करे छे अने पूर्व कृत्यो जे एकांतिक धर्म ते तो सर्वे अवतार
स्थापन करे छे अने गौरक्ष करवुं कह्युं ते गायो चार विष्णु नथि केम के कृष्ण अवतार विना बिजे किये अवतार
गायो चारि छे त्यारे तेनो एम अर्थ छे जे वरसातादिके करिने पण रक्षा करे छे अने बलिगौ कहै तां पोताने शरणे

कमलेज
सि ०१०३

॥१३६॥

આવ્યાએવાજેદૈવિનેમુમુક્ષુજિવતેનેકામાદિકશાનુયકિરક્ષાકરેછેઅનેબિજાપ્રશ્નોઉત્તરજેગંગાચમુનાનીતિરેન્દ્રવતાર
થશેતેતોજ્યાંભગવાનપ્રગટથાયત્યાંજસર્વેતિર્થઆવિનેનિવાસકરેછેએમજાણિનેવ્યાસજિયેલરવ્યુંછેઅનેશાસ્ત્રનામ
ર્મનેપણજાણિશકાયએમનથિતેભગવતમાંવ્યાસજિયેકહ્યુંછેજેઅહંબેતિશુંકોવેતિસંજયોવેતિવાનચામક્તિયામા-
ગવતંશાસ્ત્રનસબુદ્ધિનટિકષામાટેજેજેન્દ્રવતારથાયછેતેનેઅધાણરાવિનેકોળેચઓલરવ્યાનથિકેમકેસર્વેનેમ
ગવાનઓલરવવાનોતોરવપછેતેકહ્યાવતારમાંરુષિયજ્ઞકરતાહતાઅનેશાસ્ત્રનાપણભળેલાહતામાટેતેણેશુંઅધાણ
નહિંરાવ્યાંહોયજેશ્રીકૃષ્ણઅન્નલેવાગયાનેનન્દ્રાણ્યુમાદિસોવાતનિએકવાતજેપ્રગરમગવાનસમાગમકસ્યાર્થીઓ-
લરવાયછેતેપણજેદૈવિનેસંસ્કારિદોયતેજ્ઞાનેકરિનેઓલરવેછેહવેત્રિજાપ્રશ્નોઉત્તરજેભગવાનનાઅવતારજેજેથયા
તેણેચારવેદનોઅર્થપ્રકાશકસ્યોદેનેઆઅવતારમાંપ્રાકૃતવાણિયેકરિનેવ્યાખ્યાનકસ્યાંછેતેતોસમજ્યાફેરછેકેમ
કેપ્રથમતોપ્રાકૃતનેસંસ્કૃતસંસ્કૃતનેજાણ્યોજોર્દ્યેતેજેપ્રકૃતિનાકાર્યમાંમોહપામિનેચારવેદકંઠેથિમુરવપાઠેકહિજાય
તોપણતેપ્રાકૃતવાણિછેઅનેતેપુરુષમાયાપરસ્થિતિમારદ્યાથકાજિવોનાકલ્યાણનેઅર્થેજ્ઞાનબોધઆપતાહોયતેગમે
તોસંસ્કૃતવાણિયેબોધઅપિઅથવાગૂજરાતિવાણિયેઆપેઅનેગમેતોહિંદુસ્થાનિવાણિયેબોધઆપેઅથવાઆરબિમુ-
સલમાનિઅંગ્રેજિકાઠિયાવાડિલાલાકિંગમેતેવીવાણિબોલિનેજ્ઞાનઉપદેશઆપેપણજોમાયાપરસ્થિતિયેરહિનેમાયપ
રજ્ઞાનઆપેછેતોતેસર્વેસંસ્કૃતવાણીછેનેવેદનુજ્ઞવ્યાખ્યાનકરેછેઅનેતેવિનાજેજેબોલેછેતેસર્વેપ્રાકૃતવાણીછે
મદિતેપણબોતકરેસત્સંગાતબહોયસંષયકામંગાઅનેશ્રીકૃષ્ણભગવાનેઅરજુનનેતથાઉધયજિનેવાતકરિનેજેજ્ઞાનઆપ્યુંછે
અનેરામચંદ્રજિયેપણપોતાનામક્તોનેવાતેકરિનેજ્ઞાનઆપ્યુંછેતથારુષભદેવેતથાકપિલદેવેપોતપોતાનામક્તો
નિવાલોકરિનેજ્ઞાનઆપ્યુંછેઅનેશ્લોકબાંધિનેશાસ્ત્રતોપછેવ્યાસજિયેકસ્યાંછેઅત્રિજાપ્રશ્નોઉત્તરજેહવેચોથાપ્રશ્ન
નોઉત્તરછેજેભગવાનઅતિમાનસિકપ્રાકૃતમઅવતારધારણકરિનેકરેછેતેનોજેએમગવાનનાएकांतिकभक्तपैस

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३६॥

तेजाणेछेपण बिजाने प्रगट भगवाननां अद्भूतप्रक्रम तेजाण्यामां आवतांनथिअने भगवाननुंअतिमोदुंप्राक्रम
छे तो जिवने ज्ञान आपिने पंचविषय नीचा सनामुका विने ब्रह्मरूप करिने जिवने पोताना धामने पमाडवो एकामए-
क भगवान विना बिजाकोई थिथाय एमनथिअने ते विना जेश्रीकृष्णदेव मास्पा तथा गोवरधन तो ल्यो एवां कामक
रवां एकांई भगवाननुं कामनथिके मके एवां काम तो बिजा मनुष्यपण करेछे तेरा मा अवतार मां हनु मान जिदंगरोला
बताइता ते मां थिकट को पडिग यो तेनुं नाम गोवरधन तेने उच्यो कस्यो तेणे करिने शुं भगवान कहे बायअने तेणे करि
ने जो भगवान कहे वातां होय तो तो हनु मान निपण भगवान कहे वाय माटे भगवान ना प्राक्रमने तो भगवान ना एकां
तिक संतछे ते जाणेछे विस्तारना भयधी द्वा सुं तरवुं नथिअने कल्याण नोरवप होय तो समागम करवा आबसो तो
तमारा मनना संषय मात्रने टालिने निरसंषय करिअं ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिरो १९ अोगणि सना श्रावण शुदि १३ ते रशने दिव

समहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीकमले जमध्ये जो सिजेठाने घेर उगमणे बार ओरहानि ओसरि मां हिंदो
लारवार उपर विराजमान थयाइताने सर्वे स्वेत वस्त्रधारण कस्यांइतां ने मुस्तक उपर कसं बल फेंदो बांध्योइतो ने
कुमकुमनोचांद लो कस्योइतो अने पोताना मुरया विंदनि आगल संत तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराईने
बैठिहति पछे महाराज नी आर्त्ति धून्य करिने सर्वे सभा बैठि पछे महाराज बोल्याजे सर्वे ने एक प्रश्न पुछुं छुं जे तप
करयो ते देहाभिनी होय तेने करयो के देहाभिमाने रहित होय तेने करयो ते कहो पछे धर्मानंद स्वामिये कस्युं जे जेने
कल्याण नोरवप होय अने जेने देहाभिमान नो त्याग करयो होय तेने तप करयो पछे महाराज बोल्याजे ते तप मां काई भेद
छे केन थि पछे बलि धर्मानंद स्वामिये कस्युं जे तप मां त्रण भेद छे ते भेद किया तो उत्तम मध्यम ने कनिष्ठ एवा अज्ञाना
त्रण भेद छे पछे महाराज बोल्याजे हवे ते भेदने क हिये छीये जे प्रथम जिव सतगुरु पास आवेछे त्यारे तेने अशर्म-

सि० १०४

॥१३६॥

नात्यागरूपितपकरावेछे पछे तेनियमरूपीतपजेमजेमकरेछे तेम तेम तेजिब बलनेपामतो जायछे अनेदेहाभि
 मानपण तेनेओ छुं थतुंजायछे पण तपकस्याविनादेहाभिमानटल तुंनथे माटेजेने भगवाननेप्रसन्नकरवाहोय
 नेपोतानाआत्मानेअविनासिसुरवपमाडयुं होय तेनेतो देहनेदुःखथाय तोपण तपजरुरकरवो अनेजेजेसतगुरुनी
 आत्ताप्रमाणेवरतेछे तेनोतपधर्मेकरिनेजाणवो अनेज्ञानीछे तेणो तोदेहथकिपोतानाआत्मानेनोरवोमान्योछे
 नेदेहनेदुःखरूपजाणेछे नेतेदेहनेतपेकरिने सदायदंडुदिधाकरेछे केमकेदेहनुं तो एणेप्रमाणकसुं छे जेदेहनुं अ
 तेक्रमि विष्णुने भस्मएत्रणसंज्ञाथनारिछे पणदेहमांथिकां ई सारवस्तुनिसरवानिनथि अनेबलिज्ञानिएमजा
 णेछे जेदेहनेजोपुष्टकरिथुं तो तेमांथिकामक्रोधादिक अंतरशत्रुजागरी एमजाणिनेज्ञानिजे तेसावधानथकीत
 पप्रतादिकेकरिनेदेहद्विद्विनेदुःखकरेछे अनेजोज्ञाननेमानेकरिने भोलुप्यराखिनेतपनकरिने पंचविषयमां
 थिमां एके विषयनोसंबंधराखेतो ते ब्रह्मस्थितिमांथिजरूपडिजायएसिद्धांतयारताछे माटे एमजाणिनेज्ञानी
 छे ते भोलुप्यराखिनेविषयनोसंबंधराखेजनहि अने तपप्रतादिकनियमनेदृढकरिनेराखेने तेतपनेविषेज अरषंड
 स्थिति रहेने ते तपमांजआनंदपांमेतेतपानेकरिनेजाणवो अनेएविरितेज्ञानिनो तपधर्मयात्रानाकरतांषणो
 जश्रेष्ठछे अनेहवेत्रिजो तपजे तेचैरागेकरिनेछे अनेतेतपज्ञानकरतां पण अतिउत्तमछे केमकेजेबैरागकरिने
 पिंड ब्रह्मांडनो चारप्रकारनाप्रलयेकरिनेनासवंतपणानोदृढठरावकस्योछे तेमाटेवैरागवाननेदेहद्विद्विउपर
 सदायवैरागवरात्याकरेछे अनेवैरागनुंपण एजरूपछे जेसदायदेहद्विनेतपप्रतादिकेकरिनेदंडुदिधाकरवो
 पण तेदेहद्विद्विनेकोईरितेविषयनोसंबंधथवादियेजनहिने तेनेदेहद्विद्विउपरशत्रुभायजवरत्याकरेएथि
 रितनाचैरागवाननो तपते तोअतिउत्तमकृष्णरूपनेपमाडेएवो छे अनेहवेचोथो तपजे तेभक्तियेकरिनेथायछे अ
 नेतेतपतो अदभूतएयुं जे अलोकिक अविनासिसुरवतेने आपेएवो छे केमकेभक्तितो ब्रह्मरूपथायत्यारूप

श्रीमुरय
सिद्धांत
॥१३७॥

थायएविछेअनेज्यारेभक्तिप्राप्तथईत्यारेतेभक्तब्रह्मरूपथयोधकोपरमात्मानेविषेध्यानेकरिनेसलगुजोडाईजाय
छेमाटेएविरितनिभक्तिवात्मानोजेतपछेतेतोअतिशोअपारसखनोआपनारोछेमाटेजेनेपोतानाआत्मानामो
क्षकरवानोस्यदेयतेनेतोपोतपोतानाधर्ममारहिनेतपजरुरकरयोअनेजेतपकरेछेतेनेजमोक्षनोमारगजडेछे
पणतपकस्याविनामोक्षनोमारगजडतो नथिअनेतपविनाकेटलाकदेहाभिमानीछेतेचारवेदनेस्वदशास्त्रने
अद्वारपूराणादिकद्विहासतथामाहावाक्यनामंत्रतेनेनिरंतरपाठकरेअनेआत्मापरमात्मानास्वरूपनुंनिरूप
णकस्याकरेतोपणतपविनासर्वेदुथाछेकेमकेज्यांस्तुधितपेकरिनेपंचविषयनोत्यागनथिकस्योअनेद्विद्विजि
तियोनथिनेजिभेकरिनेएमकदेछेजेदुब्रह्मछुं तोपणतेनेतपविनाब्रह्मनादेशनीगमपडतीजनथिअनेतपवि
नानेपंचविषयनोत्यागकस्याविनाकदेछेजेदुब्रह्मछुं तेनेतोब्रह्मवकवाथयोजाणवोअनेतेनेतोदेहाभिमानी
जिषकहियेअनेजेअतिशोदेहाभिमानीहोयतेणेजपतपनेत्यागथतो नथिमाटेदेहाभिमानजेबुंकोईमोदुपापनथि
अनेतपनेत्यागेरहितपुरुषनेतोचंडालतुल्यजाणिनेकल्याणनारवपवात्मानेतेनोसंगकरवोजनहिअनेतपने
त्यागेजुक्तएषाजेसंततेनोसंगकरवोअनेमोक्षनारवपवात्मानेएमसमजवुंजेमाराआत्मानेविषेभगवानस्त्याछे
माटेजोमाराधिभगवाननीआज्ञामाफेरपडरोतोमाराउपरभगवाननिकुमेहेरबानिथशोएमजाणिनेभगवाननी
आज्ञाद्रष्टणेपालवितेभगवाननीआज्ञाशिछेतोधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मेसहितभक्तितेनेद्रढकरवांअनेतेध
र्मज्ञानादिकपणतपेकरिनेनिर्विघ्नपणेसिद्धथायछेअनेतपविनातोजेमविधवास्त्रिशाणगारसजेतेशोभेनहि
नेउलदुंकलंकलागेतेमक्षपविनानाबिजाअनंतगुणोहोयतेसर्विकलंकरूपथईजायछेअनेतेगुणतपत्यागवि
नानाहोयतेविधवानाशाणगारनिएकेशोभेनहिमाटेजेनेभगवाननाअक्षरधाममांजयानीईच्छाहोयतेनेत
पनेत्यागजरुरकरवोअनेतपनेत्यागजेनेहरोतेजभक्तनिर्विघ्नपणेभगवाननाधामनेपामशो॥

कमलेज
सि०१७

॥१३७॥

इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिशे

१९ अोगणिशानाश्रावणशुद्धि १५ पुन्यमनेदिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगामश्रीकमले जमध्वेजोसिजेगने
घेरुगमणे बारओरडानी ओसरिमां हंडो लाखावर विराजमान थयाहता ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कस्योह
तां ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशोभिरह्योहतां अने हस्त कमलने विशोडो लरना पुष्पनो गुच्छ धारण कस्योह
तो ने ललाटने विषे के सरचंदन नी अरचा ने कुमकुमनो चांदलो कस्योह तो ने पोताना मूर्वा बिंदनी आगलसाधु
तथा देशदेशना हरि भक्तनी सभा भराई ने बैठि हति पछे महाराजनी आरति धून्य करिने सर्वे भक्त जन बेठा पछे
भक्त जेठे प्रभु पुछुं जेहे महाराज के टलाक जिव भूत प्रेतादिक तथा डाकेण भिरादिक नुनाम लेई ने धूणे छे ने जि
बहिंसा तथा दारुमादी आदिक नु भक्षण करे छे ने पापनि प्रवृत्ति जे बुजणाय छे ते एते साचुं हरी के खोदुं हरी ते कहां
पछे महाराज बोल्या जे एतो आ विश्व मां बे प्रकार ना जिव छे ते मां एक दै विजिष छे ने एक आ स्फुरि जिव छे ते जे आ-
स्फुरि जिव छे ते तो अस तगुरु ने शरणे जाय छे ते अस तगुरु के बाछे तो कामि को धिलो भिस्यादि मानि छे अने ते अ-
स तगुरु ने मते विधना करता भगवान जननि अने काल कर्म स्वभाव तेणे करिने विधानि मेले थाय छे एम अस त
गुरु सम जे छे अने वलि पारवडि एवा जे अस तगुरु ते जे ते भोला लोकोने धुत वासारु ने पोताने दारुमादि नु भक्षण
करवुं होय ते सारुं क्षुद्र एवा जे देव तेने विषे भोलाने विश्वासिने आसता र्वे धावे छे ते क्षुद्र देव के बाछे तो के बल बे
हेम माछे पण सत्य नथि जे मनाना बालक ने कहे जे धरमां बाघ डप छे एम क हिने बिबरोये छे ने ते बालक पण भ
यने पामे छे पण बाघ डप वस्तु गने नथि ते म पारवडि एवा जे अस तगुरु तेणे देखाव्या एवा जे मे लडी ने सि को तरने भूत
ने प्रेत ने डेण ने डाकेण ने बीरने चूले लने ए आदिक जे सर्वे ते मिथ्या छे पण बालक जे वाजे भोलाने मूरख ने अज्ञानि
तेने धुत वासारु खोदां र्यो रां वै हेम नारव्यां छे पण एसत्य नथि तो पण पारवडि एवा जे अस तगुरु ते जे ते भोला-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३६॥

लोकोनेतेनीआस्ताबंधावेछेअनेतेनीउपासनाकरावेछेत्यारेकोईएमकहेजेएवापापरूपपंथजन्तमांकेमबईयाह
तोतोकाभीएवाजेआसरिगुरुतेनेकामभोगववासारुएवाखोटावैहेमनांनमलेईनेएबिजेपापणिस्त्रियोजेनेएक
पुरुषथकिधरपत्यथतिनदोयतेएवाफेलकरिनेआसरिपुरुषनासंगकरेछेअनेवलिअतिलोभिआवाजेअसत
गुरुतेधन्यभूतयासारुविसवासिनेभोलालोकोनेआगलअसत्यदेवोनांनमलेईनेपापनेमार्गेचहावेछेतैकेविरि
तेपापकरेछेतोपाखंडमारागनेविषेप्रतितिवालाएवाजेअज्ञानीजिवतेनेपूर्वनांपापेकरिनेकाईकरोगथायत्यारे
तेआसरिआवाजेअसतगुरुतेपासेजायपछेतेलोभिगुरुएमकहेजेएनेतोबलगाडवलग्योछेतैमातानिमानताक
रोअनेभूवापासेदाणाजोवरादोपछेभूयोदाणाखोटाखोटाजोवनीकहेजेडाकलामडाबबाजोईशेअनेतेनीआवर-
दातोआविरहिछेएणमाताएमकहेछेजेमारांनिवेदकरोनेएनाजिवसाटेएकजिवआपोनेमारापोठियानेएक
उतारआपोतोतेनेसारुथायपछेतेपापिनांपापभेगांथयांदोयतेणेकरिनेअसतपुरुषनीप्रतितिआवेछेनेतेयां
पापकर्मकरेछेअनेआसरिगुरुतेनुब्रव्यसर्वभेगाथईनेधुतिजायछेअनेयलिकैरलिएकपापणिस्त्रियोदोय
तेचारप्रकारेबलगाडनुतथालोतरविरडाकेणचुडेलादिकनुंनमलेईनेकेवलदोगकरेछेतैमांएकतोभो लि
स्त्रिदोयनेतेनेकाईरोगथायत्यारेएमकहेजेमुनेतोकोईकवलग्युंछेएमभोलपणेकरिनेमानिलियेछेअने
बिजिजेस्त्रिआलसहोयतेकामकस्यानिआलसेकरिनेएमकहेजेमुनेतोयलगाडवलग्योछेतैमाराजिवनेसुखा
णारदेवादेतुनथिएमपरंपंचकरिनेबेतिरहेअनेकोईघरनामाणसकहेतोदोगकरिनेपडिजायनेबोलेचाछे
नहिनेबलिअप्यारेकरवोटखोदुंणुणेनेघरनामाणससर्वेनेबिबराषेएविरितेकपटकरिनेबेठिबेठिरयायअनेनि
जिस्त्रिछेतैसोखेकस्त्रिधूणेछे॥नेचोहयायधारिनेबिजापुरुषनेदेखाउछेअनेकेरलाकदेबदेविआना
खोटाखाटानामलेईनेजन्तमांभूर्बकहेवाईनेपूजायछेएयोसोखकरेछेअनेजेचोथिस्त्रिछेतैनेकांतो

कमलेज
सि०१०५

॥१३६॥

पोतानोपुरुषद्वयोयतेगमतोनहोयनेकांनानोहोयनेपोतेमस्तानिहोयअनेपोतानेविभिचारकरबोहोयपछेबदगाडनुंत
 थालोतरनुंनामलेईनेविभिचारियाएबाजेअसतगुरुनेतेनासंगितेनिसाथेविभिचारकरेछेअनेतेविभिचारियापुरु
 षनेजोदारुपियोहोयकेमांसखावुंहोयतोपोतेखोदुंखोदुंधुणिनेकहेजेमातानेदारुमाटिनेभोगआपोनिकरकोईक
 माणसनोघातथरोएमबिकदेखाडिनेदारुमाटिनाभोगधराबिनेतेअसतपुरुषनेभक्षणकरावेछेअनेजोतेनेलोभहो
 यतोपोतेएमकहेजेआटलोउत्तारजीर्द्वोतेआपोएमकहिनेतेनाधरनांमाणसोनेदेरानकरेछेअनपोतेविभिचार
 करेनेजेविभिचारणिस्त्रिहोयतेनेपोतानाघरनीखेवनाहोयनहिमाटेएविचारप्रकारनिस्थियोअनेआस्तरियाजेका
 मिलोभिस्यादिमानिगुरुनेतेनाशिष्यतेभेगाधर्दनेएवांभूतप्रेतादिकनांनामलेईनेअधर्मकर्मकरेछेमाटेएयाक
 र्मनाकरनारानेखोटाभूतप्रेतादिकबेमनेमाननारातेआलोकमांषणमहादःखनेपामेछेअनेमरिनेघोरनर्कमां
 पडेछेअनेतेनेजमनादूतमाथामांसुदगलनामारमारशेअनेतेनोकीईकालेछुटकीथतोनथिकेमकेअधर्मकर्मकर
 वासारुकेवलजेवस्तुभूतप्रेतादिकत्रणकालमांसत्यनथितेनुंनामलेईनेजक्तमांकेटलांकभोलांलोकोनेदेरान
 करेछेतेपापेकारिनेजमनादूततेनेनर्कमांथिपाछाकाढतानथिमाटेजेनेपोतानाआत्मानुरुहुंकरवानिईच्छा
 होयतेनेएबाअधर्मपुरुषोनोसंगकरबोनहिअनेदेबिएबाजेधर्मतानबैरागनेभगवाननिभक्तियेयुक्तजेसंतते
 नोसमागममनक्रमबचनेकरयोअनेतेनिआताप्रमाणेवर्तवुंतेएबासतगुरुनिशिआज्ञाछेतोबेदमांकहाजेव
 रणाधमनाधर्मतेप्रमाणेदृढप्रणेवर्तवुंअनेअधर्मजेचोगिछिनालिदारुमाटिवटलबुंवटलाबबुंतेनोत्यागकर
 रबोअनेपोतानेदेहधिनोखोएयोजेआत्मातेनेपोतानुरुहणमानबुंअनेमाईकएबाजेपंचविषयतेनियासनो
 त्यागकरिनेप्रत्यक्षभगवाननिनवधाभक्तिकरबिप्राणिनेकल्याणधवानोउपायछे॥

॥इति श्रीमुरबसिद्धांत समाप्तः॥

॥५॥

॥६॥

॥७॥

॥८॥

॥९॥

गीमुरव
सेद्वांत
१९३९॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिशे १९ अोगणिशाना भावण यदि ॥ २ ॥ बिजो जे मूर्चम-

हाराज श्रीहरिकृष्णपरमात्मा गाम श्रीकमले जमध्ये त्रवाडिगगलनधुराने घेरउत्तर द्वार औरडानिरवेनामा गादितकि
याबिच्चाविनेहो लियाउपरविराजमानथयाहता ॥ अनेसर्वेजरिया निवस्त्रधारणकस्याहता ॥ पुष्पनां आभूषणसर्वे
अंगमांशो भिरह्यहतांनेकंकुनेचांदलो कर्योह तोनेपोतानामूरवाविंदनिआगलसाधुतथाहजारोहरिभक्तनीस
भाभराईनेबेठिहति ॥ पछेमहाराजबोल्याजेआजअमेएकवार्ताकरिशुतेचारवेदनेसरवेशास्त्रनोसारकहेवाशे ॥
माटेतेनेजेसमजशेतेनेपरमात्मानास्वरूपनुज्ञानयथार्थथशेनेतेनेमोक्षनोमार्गसद्धसमजाशेमाटेतेवातकहि-
येतेनेसर्वेचित्तदेईनेसांभलजो जेआजक्तनेविषेकेटलांकमनुष्यछे तेपरमात्मानेनिराकारकहेछेनेकेटलांकसाकार
जाणिनेभजेछेनेकेटलांकअकरताकहेछेनेकेटलांककरताकहेछेएविरितेएकभगवाननेजुदाजुदासमजेछे ॥
अनेचारवेदछशास्त्रनेअद्वारपूराणनेभारतादिकइतिहासतेनेविषेतोएकभगवाननुज्ञप्रतिपादनकसुंछेतथाजेजे
भगवाननाअवताररामकृष्णादिकेथईगयातथानारदादिकसंततथाव्यासवालमिकादि रूषियोतेणोपणएकजपरमा-
त्मानुप्रतिपादनकसुंछेतोपणजेअतिशेअज्ञानिछेतेपरमात्मानेजुदाजुदाजाणेछेनेएकबिजाबादबिबादकरेछे
जेमआंधलापुरुषोदाधिनेजोईनेपछेएकबिजापरस्परसडाईकरेतेमजेअज्ञानीछेनेपरमात्मानास्वरूपनेथथा
र्थजाण्याधिनापरमात्मानेजुदाजुदाकहेछेअनेजेज्ञानिछेतोएमसमजेछेजेसाकारनिराकारकरताअकर-
तादिकअनंतगुणकथाछेतेसर्वगुणएकमनुष्याकृतिनेधारणकरताएवाजेरामकृष्णादिकप्रत्यक्षभगवानतेनाज
गुणकथाछेपणरामकृष्णादिकप्रत्यक्षभगवाननिमूर्तिविनाबिजोकोईभगवाननथिअनेसाकारनिराकारादिक
जेअनंतगुणतेतोप्रत्यक्षभगवाननाऐश्वर्यछेअनेतेप्रत्यक्षभगवानछेतेतोऐश्वर्यवानछेजेमएकराजाछेनेए
कराजानुराज्यहोयतेमराजानेठेकाणेतेरामकृष्णादिकप्रत्यक्षभगवानछेअनेजेमराजानुराजजेरोहेरगामडादेहा

कमलेज
सि० १९६

॥ १९३९ ॥

मूलकप्रगणां पदत्वकामदारदिवानहाधिघोडाआदिकराजानुं राजछे तेमपरमात्मानुं राज्यजेसगुणनिर्गुणकर-
ताअकन्तीएकदेशिसर्वदेशि साकारनिराकारादिकअनंतशक्तियोछे तेसर्वेप्रत्यक्षभगवाननांऐश्वर्यछेएम-
जाणिनेजेज्ञानिछे तेप्रत्यक्षभगवाननिजद्रढउपासनाकरेछेअनेजेवेदादिकशास्त्रछे तेपणसर्वप्रत्यक्षभगवान-
नीमूर्तिनुं जवरणनकरेछे तेजेमराजेकरिनेराजानुं नामपडेछे जेमघोलवाइयनोराजातेगोदखकहेवायछेआत्मा-
वाइनोराजातेआलोकहेवायछे काठियावाडनोराजा तेकाठिकहेवायछेमारवाडनोराजातेमारुंकहेवायछे तेम
भगवाननीजडचैतनादिकशक्तियोछे तेशक्तियोयेकरिने भगवाननांघणांकजुदांजुदां नामपड्यांछे तेणेकरि-
नेअज्ञानिजिवभरमायछे जेमएकपुरुषनांबेनामहोय तेएकनामहोयगोविंदनेबिजुनामहोयगिगोपछे बेनामनेन
जाणतोएवोजेपुरुषतेने तेगोविंदनेसगेकहुंकेगोविंदनेघेरजईआएकपदार्थ तेनेआपजेत्यारे तेपुरुषगोविंदनुं
घरपुछतोपुछतो तेनेघेरजईनेपुछुंकेगोविंदघेरछे त्वारेतेगोविंदपोतेजमत्योनेतेणेकहुंकेमारुंतामगोविं-
दछेएमकहिनेतेनेआसनबेसवाआसु तेबेठोतेटलामांकोईबिजोपुरुषआव्योतेणेकहुंकेगिगामाराधरसुधि
चालनेघडिकनुं तारुंकामछे पछे तेतो त्यागयोत्यारेपेलापुरुषनेसंषयथयोजेआपुरुषनुं नामतोगोविंदनहिंने
आनुं नामतोगिगोछे माटेचालोआपणोघेरनिकरआपणानेछेतरीनेआपदार्थलिईलेशेएमसमझिनेतेतोचा-
लतोथयो॥ तेमभगवाननांअनंतनामनेअनंतगुणछे॥ तेमाथिएकनामसाकारकेनिराकारादिकसमद्गार्ह
गयुं होयतेनेपकडिरारवे॥ पछेबिजुनामकेबिजोगुणकोईकहेतो तेमांतेनेभरमथायनेतेसाथेलडाईकरे॥ अनेजे
भगवाननास्वरूपनेयथार्थजाणनाराछे तेतोएमजाणछे जे रामकृष्णादिकप्रत्यक्षभगवानछे तेजसर्वनामनामि
छे नेसर्वगुणनागुणिछे॥ तेश्रीकृष्णभगवानेगोवरधन तोत्योतेणेकरिनेभगवाननुं नामगिरधारिपड्युंछे अनेसुरु
नामादैत्य भगवानेमार्यो तेणेकरिनेमूरारिनामपड्युंछे॥ बलितेमभगवाननिजडचैतनएथिबेप्रकारनिशक्तीये

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४०॥

छे तेमांजडशक्तिजेमाया ते साकारगुणादिकछे ॥ अनेचै तन्मशक्तिजे आत्मा ते निर्गुणनिराकारछे ते एवैशक्ति
योएकरिने भगवानने सगुणनिरगुण साकारनिराकारादिक अनंतरूपेवेदमां कल्याछे ॥ जेमराजानां बरवाणरा-
ज्येकरिनेकरायछे ॥ तेमभगवाननो महिमापोतानिजिबद्धरूपचै तनशक्ति तथापीड ब्रह्मांडादिकजडशक्ति
तेनीउपमादेईने भगवानने साकारनिराकारसगुणनिर्गुणकर्त्ताअकर्त्तादिक अनंतरूपेप्रत्यक्ष भगवाननेवेदगा-
यछे ॥ जेमराजसमर्थियेकरिनेराजानां बरवाणचारणभाटकरेछे तेमभगवाननो महिमापणपोतानिजडचै तनादि
कशक्तियोयेकरिनेकहेवायछे माटेवेदमां परमात्मानो महिमा संपूर्णकह्योछे अनेतेवेदअनादिनाछे एटलेपरमा
त्माना स्वरूपनुं ज्ञानजे तेनुं नामवेदछे माटेतेवेदपरमात्मापासेछे ॥ केमके परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान तेनुं नाम
वेदछे ॥ तेपरमात्मा पोतेपोताने अनादिनाजाणेछे ॥ माटेवेदअनादिनाछे ॥ अनेतेवेदआपृथ्वीपरक्योरप्रग-
टथयाछे ॥ नेकीणेप्रगटकल्याछे ॥ ते आत्यंतिकप्रलयने अतेपरमात्मायेपोते जगतनिउत्पत्तिकरिनेजिवीनेपो-
ताना स्वरूपनुं ज्ञानआपवासां प्रथमपोते लक्ष्मिनारायणना अवतारधारण करिनेवेद रूपपोताना स्वरूपनुं ज्ञान
तेजिवीनेआपवासां प्रथम ब्रह्माना हृदयने विषेपरमात्मायेवेदप्रस्थाएटलेज्ञानआप्युं पछेतेज्ञानब्रह्माएमरिच्यादि
करुषियोसेआप्युं ॥ एविरितेवेदरूपजेपरमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान तेजगतमां प्रवर्त्युंछे माटेवेदमां परमात्मानो महिमा
संपूर्णकह्योछे ॥ केमकेपोताना स्वरूपना ज्ञाननेय थार्थकहेवानेतो पोतेपरमात्माजसमर्थछे पणबिजोकोईदेव
ब्रह्मादिकपणपरमात्माना महिमानेकहेवानेसमर्थनथितो मनुष्यनितो शिग णति तेपणभगवद्विज्ञानाअध्याय
१५मांश्लोक ॥१५॥ मामां वैदैश्वर्यैरहमेववेद्योवेदांत रूढेदविदेवचादम् ॥१५॥ अर्थ ॥ श्रीकृष्णभगवानकहेछे ॥
सर्ववेदेकरिनेजाणवायोग्यतेह ॥ अनेवेदनो करता अनेवेदनो बेत्ता एटलेवेदनो जाणनारोतेहुंजहुं एविरितेपरमा
त्मापोतेपोतानेजाणनाराने वैदेना करताछे ॥ अनेपोतेपरमात्मा रूपाकरिनेपोतानुं स्वरूपजणवैछे त्यारेणनाराको

कमलेज.
सि२०६

॥१४०॥

તિક મન્ત્રદોયતે જાણિશકે છે ॥ તે આવાર્તાતે એમ જ છે પણ એમાં કાર્દસ ષય નથિકે મકે જે નિવાત જે મદોયતે નિવાત તે
જ જાણે છે ॥ મદિ વેદ પણ વેદના કરતા થકી જ સવલ્લા સમજાય છે ॥ તે સારુ વેદ માં જે વિરિત નુ નિરવાધણે શુદ્ધ જ્ઞા-
ન કહ્યું છે તેને કુંકડું ॥ શામારે જે જ્યારે વેદના જ્ઞાનરૂપ જે એકાંતિક ધર્મ તેનો લોપ થાય છે ત્યારે તે વેદ ધર્મના
સ્થાપનને અર્થે પરમાત્મા જે તે પૃથ્વી પર પ્રગટ થાય છે તે પણ ભગવદ્દિતાના અધ્યાય ॥ ૪ ॥ ચોથાના શ્લોક ૭ સાતમામાં
કહ્યું છે ॥ યદા યદા હિ ધર્મ સ્પૃશ્ણાનિ ભવતિ ભારત ॥ અભ્યુત્થાન મધર્મ સ્ય તદાત્મા મસ્તુ જામહમ ॥ ૭ ॥ પરિત્રાણાય
સાધુનાં વિનાશાય ચ દુષ્કૃતાં ॥ ધર્મ સંસ્થાપનાર્થાય સંભવામિ યુગે યુગે ॥ ૮ ॥ અર્થ ॥ જે જે સમયને વિષે ધર્મ નીચા
ની થાય છે ॥ અને અધર્મ નું પ્રાબલ્ય થાય છે તે સમયને વિષે શ્રીકૃષ્ણ કહે છે હું આજ તમાં પ્રગટ થાઉં છું ॥ એ વૌદ્યુ-
ગ યુગને વિષે એટલે વારે વારે સાધુના રક્ષણને અર્થે ॥ અને દુષ્કૃત એટલે મૌરા અવતારને મારા બાંધેલા ધર્મ તેને ન
માનનારા એવા જે અસર તેના મતનો નાશ કરવાને અર્થે અને ધર્મના સ્થાપનને અર્થે અવતારને ધરું છું ॥ ૮ ॥ એ વિરિતે પ-
રમાત્મા પોતે વેદના જ્ઞાનને આપવાને અર્થે પ્રગટ થઈને જ્ઞાન આપે છે ત્યારે જ્ઞાન જિવોને થાય છે ॥ મદે તે વેદના જ્ઞાન
નિયતાર્થ કુંકડું ॥ જે પરમાત્માનું અનાદિ સ્વતસિદ્ધ સ્વરૂપ કહેવું છે ॥ તો દ્વિભૂજ છે ને મનુષ્યા કાર છે ને મનોહર છે
ને પુરુષા કાર છે દિવ્ય મૂર્તિ છે અને તે પરમાત્મા સત્ય સંકલ્પી છે ॥ તે જે સંકલ્પ ધારે છે તેમ જ તતકાલ થાય છે ॥ તે પરમાત્મા
પ્રથમ પોતે એક ત્વાહતા ને બિજો કોઈ આકાર નહતો ॥ અને પોતાના આગનો પ્રકાશ એટલે પોતાનું જ્ઞાન જેને બ્રહ્મ કહે
છે ॥ તે પ્રકાશ ચિદાકાશરૂપ જે આકાશ તેને વિષે સર્વે ઠેકાણે વ્યાપિત રહ્યો હતો અને તે પરમાત્માને કોઈ જાણતું નહતું ત્યાં
॥ શ્લોક ॥ સવેતિ વેદં નચ તસ્ય વેન્તા ॥ અર્થ ॥ પરમાત્મા સર્વને જાણે છે ॥ પણ પરમાત્માને કોઈ જાણતું નથી ॥ તે
નો સારાંષ જે મન્ત્રાદિક વૃક્ષાદિક માં અનેક જિવો છે તે સર્વે જિવોને મનુષ્ય જાણે છે ॥ પણ મનુષ્યને વૃક્ષાદિકના આ-
ત્મા તે કોઈ જાણતા નથી ॥ તેમ ચિદાકાશરૂપ જે આકાશ તેને વિષે ચાર ભૂતના પરમાણો રહ્યા છે ॥ તે પરમાણો-

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४१॥

एषां मां अनेक जिवर ह्या छे ॥ ते जिव अनादि नार ह्या छे ॥ ते सर्वे जिवने परमात्मा जाणे छे ॥ पण ते जिव कोई परमात्माने जा
णतान थि ॥ एविरिते परमात्मा सर्वेने अगम्यने अगोचर छे ॥ एवा जे परमात्मा तेणे ते जिवो उपर दया करिने तेने पोता-
ना स्वरूप नुं ज्ञान आपिने पोता जे बा सुखिया करवाने अर्थे पोते प्रथम संकल्प कर्यो के ॥ एको हुं बहु स्यां इति श्रुतिः
॥ अर्थ ॥ परमात्मा कह्ये छे ॥ एक हुं छुं ते मारा साधर्म्य पणाने पामे एवा बहु थाओ पछे पोताना सत्य संकल्पे करिने तत्
काल जगत नि उत्पत्ति थर्द ॥ त्यां श्रुतिः ॥ स ईक्षत् ईमान् लोकान् सृजेति ॥ अर्थ ॥ स ईक्षत् एटले परमात्मा जे
ते जो ताहवा के हे ताई च्छा रूप परमात्मा ये दृष्टि करि ॥ एटले जगत नि उत्पत्ति थति हवि ॥ ते उत्पत्ति निरिते करितो-
चिदाकाशने विषे चार भूतना प्रमाणो एसहित अने क आत्मा अनादिकालना अज्ञान रूपे र ह्या दता ते आत्मा ओने
परमात्मा ये पंच भूत ॥ ना देह सृजि आप्या तेशा सारु देह सृजि आप्या तो ते देहे करिने धर्म अर्थ कामने मां क्ष ए चारे पु
रुषारथ नि सिद्धिने पामवाने अर्थे परमात्मा ये जिवोने देह सृजि आप्या छे ॥ त्यां श्रीमद्वागवतना दशमा स्कंधना
सत्यासिमा अध्याय मां कथुं छे जे श्लोक ॥ बुद्धिं द्वियमनः प्राणान् जनानाम सृजत्यभुः ॥ मानार्थं च भैवार्थं च आत्म
न कल्पनाय च ॥ २ ॥ अर्थ ॥ प्रभु जे हरि ते जे ते जनने जिव ते मनां बुद्धिं द्वियो मन अने प्राण ते मने सृजना ह्या शमा
टिके विषयादिकना भोग भोगववाने अर्थे अने वारे वारे जन्म ले वाने अर्थे अने जन्म लेई ने कर्म करवाने अर्थे अने पर-
लोकने विषे जवाने अर्थे अटले परलोक मां जईने भोग करवाने अर्थे बिजुं अंते जे पोताना मन नि कल्पना ते नो नार
थवाने अर्थे एटले मोक्षने का जे परमात्मा सृजे छे एविरिते जिवो नो अज्ञानने टालिने मोक्ष करवाने अर्थे परमात्मा
ये जगत सृजु छे मा दे आत्माने अनादि नुं अज्ञान छे ॥ एज जगत उपजवानुं कारण छे ते पषा वेद मां कह्ये छे ॥ अति ॥
आत्मा ज्ञानात् जगत् भाति ॥ अर्थ ॥ आत्मा जे ते पोताना अज्ञाने करिने जगत् रूप शो भे छे के हे तां जन्म मरणने पामे छे
॥ बलि विजि श्रुतिः ॥ तस्मादात्मनः आकाशः संभूतः आकाशाद्वायुः वायोरग्निः अग्नेरापः अपद्वा पृथिवी थिव्या ॥

कमलेज.
सि० १०६

॥१४१॥

ओषधयः ओषधिभ्यो नञ् अत्रात्पुरुषाः ॥ अर्थ ॥ परमात्मानिर्द्वाये करिने चै तन्यरूप आत्मा थकि आकासरूप अंतः क
 र्ण निकल्य नाउत्पन्न थई छे अने अंतः कर्णरूप आकाश थकि वायु उत्पन्न थ तो हवो ॥ वायु थकि अग्नि उत्पन्न थ तो हवो ॥
 अग्नि थकि जल थ तो हवुं ॥ जल थकि पृथ्वी थई ॥ पृथ्वी थकि ओषधियो थ ति हवि ओषधियो थकि अन्न थ युं छे ॥ ने अ
 न्न थकि देह थ या छे एधिरिते परमात्मा ये पोतानी जड चैतनादिक शक्तियुक्ते करिने जग तनि उत्पत्तिकरि छे ते एवेश
 क्तियो ना आधार प्रेरक कारण ने प्रकाशक परमात्मा छे ॥ अने जगत परमात्मानुं कार्य छे माटे कार्य ने नामे नाम कार
 णनुं पड़े छे ॥ जे मघोडे बड़ो होय ते अस्वारक हे वाय छे अने जे बंधु क बांधे ते बंधु कियो क हे वाय छे ने जे तरवार बांधे ते
 तरवारियो क हे वाय छे ते परमात्मा जे ते जड चैतनादिक शक्तियो ना कारण छे माटे ते निउपमा देई ने वेद मां परमात्मा
 ने गाय छे पण ते शक्तियो विना परमात्मा क हे वा जाणवामां आवतान थि ते पण वेद मां कस्युं छे ॥ यतो वाचो निवर्त्त
 ते अप्राप्य मनसा सह दृति श्रुतिः ॥ अर्थ ॥ मन संग थे वाणि जे ते परमात्माना स्वरूपनुं प्रतिपादन कर्त्ता स्वरूप ने पा
 म्या विना पा छि बले छे अटले मन आदिक इंद्रि अंतः करण थि परमात्मा पर छे क हे तां जड चैतनादिक शक्तियोनुं
 वर्णन थाय छे पण परमात्मा वर्णन कस्यामां आवतान थि पण परमात्मानो महि मा तो अनंत अपार छे पण ते कोई
 ना कस्यामां आवतान थि ॥ माटे वेद पण परमात्मानो महि मा क हे तां क हे तां पछे मेति ने नि क हे छे ॥ एटले जे जे मन
 वाणि आदिक इंद्रियो अंतः कर्णे करिने वर्णन कस्यामां आवे ते परमात्मान हि क हे तां वेदे प्रथम परमात्मानुं वि
 श्वरूपे वर्णन कस्युं के विश्वरूप परमात्मा छे पछे बलिकस्युं के ने ति एटले विश्व परमात्मान हि परमात्मा तो विश्वना
 आधार ने कारण छे ने विश्व थि पर छे ॥ पछे जि बई श्वर दि क ना चैतन रूपे परमात्मानुं वर्णन कस्युं के जि बई श्वर ना
 आत्मा ते परमात्मा छे ॥ पछे बलिकस्युं के ने ति एटले जि बई श्वर ना आत्मा ते परमात्मान हि परमात्मा तो जि बई श्व
 र मां प्रकाश क छे ॥ ने जि बई श्वर थि पर छे पछे ब्रह्म रूपे परमात्मानुं वर्णन कस्युं के ब्रह्म परमात्मा छे पछे बलिकस्युं

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४२॥

केनेति एतत्ते ब्रह्मपरमात्मानहिपरमात्मा तो ब्रह्मना प्रकाशक छे ने ब्रह्मधिपरछे । एवा सर्वनाकारणसर्वना आ-
धारसर्वना प्रकाशकने सर्वथी परदिव्यमूर्तिपरमात्मा छे पछे ते परमात्मा को ईना कह्यामां आवतानधि माटे वेद-
ने तिनेति कह्ये छे ॥ जेम चिंतामणि ने हिरामोति आदिक द्रव्य निउपमा आपि ने चिंतामणि नो महिमा कहियो । पण चिं-
तामणि मा जे द्रव्य रह्ये तेना को डमां भागनुं द्रव्य पण कह्ये वायनहिं केम के चिंतामणि मां थितो जे टलुं जे टलुं द्रव्य
चिंतविये ते टलुं द्रव्य तो एक फेरे प्रगटथाय ते एबु अने कवार चिंतविये तो अने कवार प्रगट थाय तो पण चिंतामणि मा-
थि द्रव्य खूटे नहिं एबि अपार द्रव्य रूप चिंतामणि छे ते द्रव्यनु प्रमाण थाय नहिं जे चिंतामणि आटलुं द्रव्य छे ते म-
परमात्मानो महिमा पण अनंत अपार छे ते पोतानी दृष्टा माने करिने परमात्मा जे ते अनंत कोटि विश्वने एक क्षणमां
मां प्रगट करे छे ते एवा अनेक विश्वने अने कवार उत्पन्न करे ॥ तो पण जेना सामर्थनो पार आबे बहि एवा अपार महि-
बाळा परमात्मा छे ते जे नो महिमा कह्यामां आबतो नथि ॥ माटे परमात्माने वेद ने तिनेति कह्ये छे तो पण जियो ने परमा-
त्माना स्वरूपनुं तान कराववा सारुं परमात्माने जड चैतनादिक शक्तियो निउपमा देइने परमात्मानुं वर्णन करे छे ॥ पण
परमात्मा तो ए सर्वथी परछे पण ते कह्यामां नथि आवता ॥ माटे जेम चिंतामणि नुं तान कराववा सारुं तेने हिरामोति निउ-
पमा आपे छे ॥ ते म चिंतामणि रूप एवा जे परमात्मा ते जियो ने पोतानुं स्वरूप जणा ववा सारुं राम कृष्णादि कर्पंच देव रूपे
पृथ्वि उपर प्रगट थाय छे ॥ ते परमात्मा उपर थि बास्य द्रष्टिये जो यामां तो बिजां मनुष्य छे ते जे वा जाणता होय माटे ते नो म-
हिमा देरवाडवा सारुं त प्रत्यक्ष परमात्माने जड चैतनादिक शक्तियो निउपमा वेदशास्त्र आपे छे ॥ तेणे करिने प्रत्यक्ष
परमात्माने विषे जियो ने प्रतिथाय छे ॥ अने प्रत्यक्ष राम कृष्णादिकने विषे जे जिवने प्रीति थई ते जिव परमात्माना धाम
निपामे छे ॥ ते पण वेदमां कतुं छे ॥ मरणे या मति सागति भवेत् ॥ इति श्रुतिः ॥ अर्थ ॥ जे निमति जेने विषे होय त्यां ते निग-
ति ॥ एतले त्यां ते जाय छे ते जिवने ज्यां कृधि पिंड ब्रह्मांडादिक माथाना पदार्थमां मति होय केहे तां माई कपदार्थमां

कमलेज
सि० १०६

॥१४२॥

सना होय त्यां सधितेने माया मां गति थाय छे केहे तां जगत मां जन्म मरण गर्भ बासने चोरासि मां जाय छे अने जेने मा
 ई कपदार्थ मां थि प्रिति टलिने माया थि पर एवा जे प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक ज्ञान दाता मनुष्य स्वरूप परमात्मा तेने विषे
 मतिकहे तां प्रिति थई ते आत्मा परमात्माना घामने पामे छे ने ते निमूक्ति थाय छे के मके आत्मा जे ते परमात्माना स्व
 स्वरूप ना अज्ञाने करिने जन्म मरण ने पामतो ह तो ॥ ते परमात्माने जाणिने तेने विषे प्रितिकरि एटले ते निमुक्ति था
 थाय छे माटे चार वेदने सर्व सास्त्रना ज्ञाने करिने ते ज्ञान ना आपनारा एवा जे सदगुरु रूप राम कृष्णादिक परमात्मा
 जे पोताने मल्या होय तेना स्वरूप नोनि श्रय करिने तेने विषे प्रितिकरि एटलो ज सर्व शास्त्र नो सार छे माटे वेद शा
 स्त्रनु ज्ञान सद्गुरु पासे थि पाम बुं हये ते वेद शास्त्र मां जे थिरि ते परमात्माना स्वरूप ने जाण वा सारु ज्ञान कळ छे तेने कहे छे ॥
 सत्य ज्ञान ते ब्रह्म इति श्रुति ॥ अर्थ ॥ परमात्मा केवा छे तो सत्य छे ॥ एटले असत्य जे पिंड ब्रह्मांडादिक माया ते थि पर छे ॥
 अने ज्ञान रूप छे एटले द्रष्टा द्रव्य भेदे रहित छे ॥ अने अनंत रूप एटले जिवई श्रमाया ब्रह्म ए सर्व ना प्रकाश क आ धार का
 रण प्रेरक ने ए सर्वे थि परने जेना महिमानो अंत न थि एवा ब्रह्म एटले परमात्मा छे ॥ ते मां कोर्ब ने शां का थाय जे ब्रह्म ना प्रका
 श क परमात्मा छे ॥ पेहे लुं एम कळ ने बलिकळ के ब्रह्म एटले परमात्मा एम कळ तेनुं केम समज बुं तो तेनुं एम समज चुं जे
 परमात्मा तोना मूरुप थि पर छे पण तेना जे अनंत ना मय ज्यां छे ते पोतानी जइ चैतनादिक शाक्तीयी छे ॥ ते शाक्तियोना
 कारण परमात्मा छे ॥ माटे कार्य ने नामेना कारण नुं कहे वाय छे ॥ माटे ब्रह्म ना कारण परमात्मा छे ॥ ते ब्रह्म ने नामे
 करिने परमात्माने ब्रह्म कहा छे एम समज बुं पण परमात्मा तो ब्रह्म ना आ धार ने ब्रह्म थि पर छे ॥ ते परमात्मा प्रत्यक्ष छे
 एम वेदे प्रथम प्रतिज्ञा करि छे ते वेद नुं महा वाक्य ॥ उँ सो हं ॥ अर्थ ॥ प्रत्यक्ष परमात्मा ज्ञान दाता कहे छे उँ एटले देह
 चतुष्टयाति त कहे तां जिवई श्रमाया थि पर एवा जे परमात्मा ते सो हं एटले ते हं छुं ए थिरि ते प्रत्यक्ष परमात्मा ये क हं
 प छे ते वातनी सिद्धि करि आपवाने अर्थ ॥ सत्य ज्ञान ते तत् ब्रह्म तेना अर्थ ने प्रकाश करे छे ॥ जे सत्य ज्ञान अनंत ने ब्रह्म

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४३॥

एवा चारपदे करिने परमात्माने कल्या ॥ पण तेणे करिने परमात्माना स्वरूपनुज्ञान यथार्थ थयुनहिं पछे ते चारपदनाचा
रविभाग जुदा जुदा करिने तेना चारवेद कल्या एटले चार प्रकारे परमात्माना स्वरूपनुज्ञान कल्या छे ते चारवेद मां चार
प्रकारे परमात्माने कल्या छे ते चारवेदनां नाम ॥ रुग्देद १ यजुर्वेद ॥ २ ॥ सामवेद ॥ ३ ॥ निअर्थर्वेद ॥ ४ ॥ ए चारवेदनुपोते
परमात्मा ये लक्ष्मि नारायण नामे अवतार धारण करिने प्रथम ब्रह्माने ज्ञान आप्यु छे पछे ब्रह्मा ये ते प्रत्यक्ष परमात्माना
स्वरूपनो ज्ञाने करिने निश्चय करिने ते प्रत्यक्ष सूर्तिने पोताना आत्माने विषे ध्यान मां राखिने ते चारवेदनुज्ञान ब्रह्मा ये म
रिच्यादिक रूषियो ने आप्यु ॥ पछे रुषीओ ए पण एवीरी ते प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निश्चय करिने ते
निभक्तिये सहित थईने पछे ते प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनुज्ञान सर्वने से हे छि रिते थाय तेने अर्थे चारवेद नि सिद्धि करि
आपवा सारु छ शास्त्र कल्या छे ॥ ते उपर शास्त्र प्रकार नो श्लोक ॥ द्वौ तर्कौ चैव मिमांसा द्वौ योगा विविध उबुधः ॥ वेदार्थ
दर्शकत्वेन दर्शनानि प्रपच्यते ॥ १ ॥ अर्थ ॥ बेतर्क दर्शन एक न्याय शास्त्र ने बिजु बैषे कि शास्त्र अने बै मिमांसा
॥ एक पूर्व मिमांसाने बिजु उत्तर मिमांसा पूर्व मिमांसा एटले धर्म शास्त्र ॥ अने उत्तर मिमांसा एटले वेदांत शास्त्र
॥ अने बै योग ॥ एक सांख्य शास्त्र अने बिजु पातांजलि शास्त्र ए छ शास्त्र वेदना अर्थे ने देखाडे छे माटे तेने पडित
एटले ज्ञानि पुरुष षट् दर्शन कहे छे अने ए छ शास्त्रे करिने वेदनुज्ञान साक्षात्कार थाय छे कहे तां प्रत्यक्ष परमात्मा
ना स्वरूपनो निश्चय थाय छे अने ए छ शास्त्र मोक्षि सारका टिने तेनां कपिल नारदादिक मुनीयां परमात्माना स्वरूपनु
ज्ञान से हे छि रिते सर्वने थाय तेने अर्थे बिजां चारवेद उपर चार शास्त्र कल्या छे ते शास्त्रनां नाम ॥ १ ॥ एक सांख्य शास्त्र
॥ २ ॥ बिजु योग शास्त्र ॥ ३ ॥ त्रिजु वेदांत शास्त्र ॥ ४ ॥ निचोथु पांचरात्र शास्त्र ॥ ए चार शास्त्रे करिने चारवेद नि सिद्धि
करि आप्यु छे ते मां शांख्ये रुग्देदनी सिद्धि करि आप्यु छे ॥ अने योगे यजुर्वेदनी सिद्धि करि आप्यु छे ॥ अने वेदांते
सामवेद नि सिद्धि करि आप्यु छे ॥ अने पंचरात्रे अथर्वेद नि सिद्धि करि आप्यु छे ॥ ए विरिते चार शास्त्रे चारवेद नि सि

कमलेज
सि० १०६

॥१४३॥

द्विकरिआपिछे॥माटेचारशास्त्रने जाणवे करिनेचारवेदनुज्ञानथायछे॥कहेतांपरमात्मानास्वरूपमांजिवजोदायछे
 अनेएचमशास्त्रे करिनेचारवेदनाज्ञाननेसिद्धकरिनेतेज्ञानएकनेविषेसमजवुंतेनुनामआत्यंतिकज्ञानकहेवायछे॥
 केहेतांचारवेदनेचारशास्त्रेकरिनेप्रत्यक्षज्ञानदातारामकृष्णादिकनुंस्वरूपतेने विषेपरमात्मापणानो निश्चयकरयो
 तेनुनामआत्यंतिकज्ञानछेनेतेनेएकांतिकभक्तिकहेछेतथातेने भागवतधर्मपणकहेछे॥अनेतेआत्यंतिकज्ञान
 करिनेजिवनिआत्यंतिकमुक्तिथायछेपणप्रत्यक्षपरमात्माभल्याबिनेचारवेदेकरिनेतेनास्वरूपनोनिश्चयकस्या
 विनाआत्यंतिकमुक्तिथितिनधिकेमकेचारवेदेकरिनेजाणवायोग्यएवाजेपरमात्मातेनेजिवभूत्येछेतेंगेकरिनेजिव
 नेमरदाकाशरूपअंतःकरणतेउत्पन्नथयुंछे॥अनेरुग्वेदेकरिनेजाणवायोग्यएवुंजेआत्मानुव्यतिरेकस्वरूपब्रह्म
 तेनेजिवभूत्येछे॥तेथिजिवनेमनउत्पन्नथयुंछेअनेयजुर्वेदेकरिनेजाणवायोग्यएवुंजेपरमात्मानुअवयवस्वरूप
 पजेजिवईश्वरमायारूपजडचैतनादिकराक्तीयोएकरिनेकोटिब्रह्मांडनिउत्पत्तिस्थितियेकरिनेसर्वनाआधारका
 रणप्रकाशकप्रेरककर्मफलप्रदाताएवाजेवैराटरूपेईश्वरजेपरमात्मातेनेजिवभूत्येछेकहेतांनथिजाणतोतेथि
 जिवनेचित्तउत्पन्नथयुंछे॥अनेसामवेदेकरिनेजाणवायोग्यएवाजेदृष्टादृश्यभेदेरहितब्रह्मनाप्रकाशकदिव्यसू
 र्तिपरमात्मातेनेजिवभूत्येछेकहेतांनथिजाणतोतेथिजिवनेबुद्धिउत्पन्नथईछे॥अनेअथर्ववेदेकरिनेजाणवायोग्य
 एवाजेज्ञानदाताप्रत्यक्षभगवानपरमात्मातेनेजिवभूत्येछेकेहेतांप्रत्यक्षभगवानजिवनेनथीमल्यातेथिजिवने
 अहंकारउत्पन्नथयुंछेएविरितेपरमात्मानास्वरूपनाज्ञानेकरिनेजिवनेअंतःकरणमनबुद्धिचित्तनेअहंकारने
 रूपमायाउत्पन्नथईछे॥तेहवेचारवेदनाज्ञाननेसिद्धकरेतोतेमायाटलिजायुंछे॥तेमांप्रथमरुग्वेदनेसारव्यनेज्ञाने
 करिनेमननीमायाटलेछे॥अनेयजुर्वेदनेयोगनेज्ञानेकरिनेचित्तनिमायाटलेछे॥अनेसामवेदनेवेदांतनेज्ञानेक
 रिनेबुद्धिनिमायाटलेछे॥अनेअथर्ववेदनेपंचरात्रनेजाणवेकरिनेअहंकारनीमायाटलेछे॥अनेएचारवेदनुएक

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१४४॥

पणुं एवुं जे आत्यंतिक ज्ञान कहे तां प्रत्यक्ष भगवान् पोताने मलेने तेना स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय धायत्यारे पांच
मुञ्चतः करण रूप जे सत् अज्ञान जे महदाकाश रूप वासना तेना शपामे छेने जियात्मा ब्रह्म रूप थदने परम पदने सा-
क्षात्कार पामे छे हवे ते परम पदने पाम बुने चार वेद नु तान सिद्ध करवुं तेने अर्थे चार साधन सिद्ध करवा जोई ये छिये ॥
ते चार साधन किया तो एक तो धर्म एटले इंद्रियो नो नियम राखवो कहे तां वर्णाश्रम ता धर्म जेने जे मचेद मां कहे त्या दोय
ते मां द्रष्टव्य रदेवुं ने देह निरवाह थि अधिक एवा जे इंद्रियो ने प्रिय रमणि क विषय भोग ते थ कि इंद्रियो ने पाछां वाल वां
कहे तां उत्तम विषय नो त्याग करवो तेनुं नाम धर्म कहे बाय छे ॥ अने बिजुं साधन ज्ञान ते ज्ञान एटले श्रुती स्थूल सूक्ष्म ने कार-
ण ए जे त्रण देह ते थ कि पोताना आत्माने जुदो जाणवो ॥ अने त्रण देह ने त्रण देह ना विषय भोग ते माराने थिए म समजिनि
ते विषय भोग नो त्याग करवो अने सरवदुःख मान अपमान हा एव दृष्टि तेणे करि ने हर खनो कने पाम बुं नहिं तेनुं नाम ज्ञान
छे ॥ अने बिजुं साधन वैराग ते वैराग एटले श्रुं तो चार प्रकार ना प्रलय नो विचार करि ने पिंड ब्रह्मांडादिक अने त कोटि
विश्व तेने नाशवंत ने दुःख रूप ने स्वप्न वत् जाणिने तेनो ते लोक भोगादिक नो अभिभाव करवो तेनुं नाम वैराग छे ॥ अने
चो थु साधन भक्ति ॥ भक्ति एटले धर्म ज्ञान वैरागादिक शुभ गुण आपिने विषय निवासना त जाधिने ब्रह्म स्थितिने
पमांडना रा एवा जे प्रत्यक्ष ज्ञान दाता माहात्मा पुरुष सद्गुरु रूप परमात्मा तेनि प्रेम पूर्वक नव प्रकारे सेवा करविने ते
नि आज्ञा पालु वि तेनुं नाम भक्ति छे ॥ एविरि ते धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्ति ए चार साधन सद्गुरु रूप प्रत्यक्ष परमात्मा
थ कि सिद्ध करे छे तेने धर्म अर्थ काम ने मोक्ष ए चारे फल नि प्राप्ति थाय छे ॥ त्या वेदनी श्रुति ॥ यस्य देवपरा भक्ति य
था देवे तथा गुरौ ॥ तस्यै ते कथिता ह्यर्था प्रकाशं ते महात्मनः ॥ अर्थ ॥ जे देव नि उत्तम प्रकारे भक्ति करता है ते बि-
जरि ते सद्गुरु ने विषे भक्ति राखे छे तेने गुरु जे वेद मां कहे त्या धर्म अर्थ काम ने मोक्ष ते रूपी सर्व अर्थ तेने प्रकाश को छे
एटले आ पे छे माटे एवा जे पूरण ज्ञान दाता सद्गुरु ते थ कि चार साधने सहित चार वेदने सिद्ध करवा अने चार वेद

कमलेज
सि. १०६

॥१४४॥

करिनेचारसाधनसिद्धथायछे॥तेमांरुवेदनेसारंवेकरिनेतानसिद्धथायछे॥कहेतांपिंडब्रह्मांडादिकमायाथकिपोतानोआ
 त्माजुवोजणायछे॥तेआत्मासत्यछे॥नेअविनाशिछेअनेपिंडब्रह्मांडादिकमायातेअसत्यछेनेनाशचंतछेएयुतानरुवे
 दनेशाख्यशास्त्रथकिथायछे॥अनेयजुर्वेदनेयोग्यशास्त्रथकिधर्मसिद्धथायछेकहेतायजुर्वेदनेयोगशास्त्रेआत्मा
 रूपथर्दनेपरमात्मानिमूर्त्तिनुंध्यानकरवानुकह्छे॥मारेध्यानकरतो जेजेपदार्थआडांआवेतेनोत्यागकरिनेतेथकि
 इंद्रियोनेपाछावालेत्यारेतेनेपरमात्मानुंअरवुंध्यानथायछेएषियनोत्यागआविनाध्यानयतुनधि मारेध्याननाकर
 नारानेधर्मजरारवबोजोर्दयेछिये मारियजुर्वेदनेयोगशास्त्रथकिधर्मसिद्धथायछे॥अनेसामवेदनेवेदांतशास्त्रे
 करिनेवैरागरूपिसाधनसिद्धथायछे॥कहेतांसामवेदनेवेदांतशास्त्रमांएमकह्छे॥जेसर्वरयल्यिंदब्रह्मनेहना
 नास्तिकंचनइतिश्रुति॥अर्थ॥ सर्वरयल्यिंदब्रह्मएरलेप्रत्यक्षपरमात्मानीमूर्त्तिछेतेसर्वब्रह्मछेकहेतांप्रत्यक्षस-
 हुरुनिमूर्त्ति साकरनानालियेरनिपेठेपरमात्माछे॥अनेतेपरमात्मानीमूर्त्तिविना बिजुंनानाप्रकारनुंकांईनथिकहे
 तां पिंडब्रह्मांडादिकमायानाआकारमात्रतेनानाएरले द्यांझवानुंजलतथास्यप्रनिमृष्टितेममिथ्याछे॥एमजाणीने
 पिंडब्रह्मांडादिकआकारमात्रनाअत्यंतभावकरिनेतेथकिप्रतियोनेप्रति लोमकहेतापाछीयाछिनेपो तेआत्माशुद्ध
 ब्रह्मरूपथर्दनेप्रत्यक्षपरमात्मानिमूर्त्तिनेविषेजोडाईजायकेहेतांनेत्रश्रीआदिकइंद्रियो अंतःकरणमां एकप्रत्य-
 क्षभगवाननिमूर्त्तिनुंध्यानअरवुंधन्याकरेपणते किनाबिजुंकांईसांभोजनहि एविरिते जेनेयारते तेनेसामवेदने
 वेदांतशास्त्रेमीकह्माप्रमाणे सर्वरयल्यिंदब्रह्मनेहना नास्तिकंचनएश्रुतिनोअर्थसिद्धथयो जाणवो॥मारेशास्त्र
 वेदनेवेदांतशास्त्रनुं ज्ञानपामवार्थकिवैराग्यरूपिसाधनसिद्धथायछे॥अनेअथर्ववेदनेपंचरात्रशास्त्रेकरिनेभ-
 क्तिसिद्धथायछे॥तेभक्तिएरलेशुंतो ब्रह्मरूपथर्दनेप्रत्यक्षभगवानने विषेपितिकरविकहेतांधर्मज्ञानवैरागे
 करिनेब्रह्मरूपथर्दनेप्रत्यक्षज्ञानदातासहुरुपरमात्मा तेनिप्रेमेसहितनयथाप्रकारे सेवाकरवितेनुंनमभ-

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૧૪૫॥

ક્તિ છે ॥ અને એવિ ભક્તિ તો જેને અનેક જન્મના સુખ સંસ્કાર હોય તેને પ્રાપ્ત થાય છે ॥ પળ તે ભંગ થતી તાના અધ્યાય ॥
૧૮ ॥ અદારમા માં શ્લોક ॥ ૫૪ ॥ ચોપનમા માં કહ્યું છે ॥ બ્રહ્મ ભૂતઃ પ્રસન્નાત્મા ન શોચતિ ન કાંક્ષતિ સમઃ સર્વેષુ ભૂતેષુ
મદ્ભક્તિભક્તે પરમ ॥ અર્થ શ્રીકૃષ્ણ પરમાત્મા કહે છે કે બ્રહ્મરૂપને પ્રસન્ન છે આત્મા કહેતાં મનાદિક અંતઃક
ર્ણ તે જેનું ॥ ને હર રવિને શોક તે ગયા છે જેના નિભૂત પ્રાણિ માત્રને વિષે સમાન છે દ્રષ્ટિ તે જેની ॥ તે ઉત્કૃષ્ટ એવિ જેમા
રિ ભક્તિ તેને પામે છે ॥ એટલે તેને જમારા સ્વરૂપનો નિચય થાય છે ॥ નેમારે વિષે પ્રિતિ થાય છે માટે એવિ જેમ
ક્તિ તે અર્થવેદને પાંચરાત્રશાસ્ત્ર થકિ સિદ્ધ થાય છે ॥ અનિચારવેદને સર્વે શાસ્ત્રનો સાર એટલો જ છે કે શરૂ અમર થિ
પર એવા જે પરમાત્મા તે રામકૃષ્ણાદિક રૂપે પ્રગટ થાય છે તે નિમૂર્તિનું પ્રેમે સહિત ધ્યાન કરવું સર્વે સાસ્ત્રનો સાર છે ॥
તેના ઉપર અર્થવેદના ઉપનિષદમાં ભક્તિ પ્રકરણનો શ્લોક ॥ આલો ક્ય સર્વે શાસ્ત્રાણિ વિચાર્ય ચ પુનઃ પુનઃ ॥ ૬૮ ॥ મેકં
સુનિષ્પન્નં યેયો નારાયણસદા ॥ ૧ ॥ અર્થ ॥ સર્વે શાસ્ત્રોર્દને તથા ચારે ચારે વિચાર કરિને ॥ આ એક જ સિદ્ધાંત નિકલ્યો છે
કે પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરુ રૂપ પરમાત્મા નિમૂર્તિનું ભક્તિયે સહિત ધ્યાન કરવું ॥ એવિ રિતે અર્થવેદને પાંચરાત્રશાસ્ત્ર પ્રત્યક્ષ ભગવાન
નિભક્તિરૂપિ સાધન સિદ્ધ કરિ આપ્યું છે અને ધર્મ જ્ઞાન ચૈરામ્યે સહિત પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા નિભક્તિ જેને સિદ્ધ થઈ તે આત્મા
નો આત્યંતિક મોક્ષ થાય છે ॥ અને ચારે સાધને સહિત ચારવેદ જાણવામાં કાંઈ પણ અફરુ હોય ત્યાં સુધિ તેનો આત્યંતિક
મોક્ષ થતો નથી ॥ કે હેતાં જન્મ મરણટલ તું નથી અને ચાર સાધને સહિત ચારવેદને જાણવા તે જિવે પોતાની મેલે કો
ઈ દહાડે જાણિ શકાતું નથી જેમ અમળ છોકરાઓ મેહેતા જિવિના પોતાની મેલે ચોપડિયો ભળિ શકતા નથી તેમ જિવ
પ્રત્યક્ષ માયા પર સદ્ગુરુના આશ્રય વિના પોતાની મેલે પરમાત્માના જ્ઞાનરૂપ જેવેદ શાસ્ત્રનાં પુસ્તક તેને વાંચવે સાંભળવે
કરિને જ્ઞાન થતું નથી ॥ માટે મેહેતા જિરૂપ એવા જે પરમાત્મા કર્તુ મકર્તુને અન્યથા કર્તુ સમર્થ ॥ તે જિવોને પોતાના સ્વરૂ
પ જ્ઞાન આપવા સારુ પ્રગટ થઈને જ્ઞાન આપે છે ત્યારે જિવોને જ્ઞાન થાય છે ને તેનો મોક્ષ થાય છે ॥ પળ તે વિના પોતાની મે

કમલેજ
સિ-૧૦૬

॥૧૪૫॥

ले आपो आप को द्दहाडे मोक्ष तो जनधि माटे मोक्ष ना रवपवाला ने प्रत्यक्ष ज्ञान दाता पासे जईने ज्ञान सां भलवुं ॥ प-
ण ते मां प्रथम ज्ञान दाता नि परिक्षा कर विजे ते ज्ञान नो आपनारो ते पोताना द्विष्यो ने धर्म ज्ञान वैराग्य ने परमेश्वर नि भक्ति
ये सहित ज्ञान आपे छे के धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्ति विना विषय भोग नि दुष्ट मुक्ति ने ज्ञान आपे छे एट लो बिचार जिबे पोता
नि मेले करयो ॥ पछे जे धर्म ज्ञान वैराग्य ने भक्तिये सहित विषय भोग नो त्याग करा बीने ज्ञान आप ता होय तो ते नो द्दधि
श्वास आणि ने ते नो समाग म करयो ॥ अने धर्म ज्ञानादिक साधन कसब विना विषय भोग नि मोक्ष मुक्ती ने ज्ञान आप ता हो
य ने ते सर्व शास्त्रना भणेल होय लोक मां मोटा कह्या ता होय तो पण ते नु ज्ञान सां भलवुं नहिं ॥ एविरित नो विवेक जाणि ने
जे ठे काणे धर्म ज्ञान वैराग्य सहित द्दियो ने विषय भोग थकि पाछां बला विने ज्ञान आप ता होय ते ठे काणे जईने ते नु ज्ञान
अद्याये सहित सां भलवुं ॥ अने एविरित नासु द्द ज्ञान आपनारो तो आजगत मां मल बाधणा ज दुर्लभ छे एतो जे ने घ-
णा क जन्म नां सुकृत होय ते ने मले छे ने ते ने ज ते नो विश्वास आवे छे ॥ एविरिते तपास करि ने ज्यां सुद्ध ज्ञान दाता जणा
य ते नि पासे वेदादिक शास्त्र नु ज्ञान सां भलवुं तो ते ने परमात्माना स्वरुप नु ज्ञान साक्षात्कार थाय छे ने ते आत्मा मोक्ष
नि पा मे छे ॥ हवे ते वेद नु जे सुद्ध ज्ञान ते ने कह्य छुं ॥ ते मां प्रथम रुग्देने सांख्य शास्त्र नु ज्ञान कह्य बाओ ॥ जे रुग्दे मां प-
रमात्माने माया परक ह्या छे ॥ ते निश्चुत्ति ॥ ये तो बाओ नियर्तते अप्राप्य मनसा सह ॥ अर्थ ॥ मन संघाते बाणि ते जे ना
स्वरुप नु प्रतिपादन कर तां स्वरुप ने पाया विना पाछे वले छे एट ले मन आदिक द्दियो अंतःकर्ण ना ग्रहण कस्यामां
आवे एवा परमात्मानधि ॥ एविरिते रुग्दे मां आठ शाखाये करि ने परमात्मानुं वर्णन कस्युं छे जे परमात्मा कह्य बाछे ॥
तो कानना सां भल्या मां आवे एयानधि ने त्यचाना स्मृती मां आवे एयानधि ॥ ने नना जोय मां आवे एयानधि ॥ रसना
ना वर्णन मां आवे एयानधि ने नाशिकाना संघमां आवे एयानधि ॥ मन ना संकल्प मां आवे एयानधि ॥ बुद्धि ना निश्चय
मां आवे एयानधि अहंकार ना अभिमान मां आवे एयानधि ॥ ॥ एविरिते रुग्दे मां सत्य पदे करि ने माया परमात्मानुं

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१५६॥

वर्णनकृत्युंछे तेमां रुग्देने सांख्यशास्त्रनो सार एतलो छे के ज्यां संधि जिवने इंद्रियो अंतःकरण रूपमाया नुं आवर्ण होय त्या
संधितेने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निश्चय थ तो नथि कहे तां इंद्रियो अंतःकरण मां मार्दक पंचविषय भोगव वानिवास
ना होय त्यां संधितेने प्रत्यक्ष भगवाननुं स्वरूप ओलखातुं नथि अने ज्यारे रुग्देने सांख्यशास्त्रने ज्ञाने करिने पिंड ब्रह्मां
दादिक माया नुं निराकरण करिने कहे तां नित्य निमित्य प्राकृतने आत्यंतिक प्रलय करि पिंड ब्रह्मांडने नाश वंत जाणिने
ते निवासना नो त्याग करिने पोते आत्मा शुद्ध ब्रह्मरूप थाय छे ॥ तेने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निश्चय थाय छे के मके
माया पर एवुं जे निरगुण ब्रह्म तेने विषे परमात्मा अस्वच्छाधिक्य पोताना संकल्प माने करिने मनुष्य स्वरूपे प्रगट थाय छे मा
रे बाह्य दृष्टि वाला ने परमात्मा प्रगट ते मनुष्य जे वाजणाय छे अने जे ज्ञाने करिने मार्दक भाव मिथ्या करिने निरावरण रूप ब्र-
ह्म दृष्टिने पा मे छे तेने प्रत्यक्ष परमात्मा दिव्य रूपे देखाय छे ॥ के मके जेने ज्ञाने करिने पोतानि जिवदशा टलिने ब्रह्मदशा-
प्राप्त थई तो ते ज्ञानदाता मनुष्य के म होय एतो मारा ब्रह्म स्वरूपना प्रकाश कर ब्रह्म छे ॥ ए म तेने ज्ञानदाता ने विषे पर ब्र-
ह्म परमात्माना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ पण ते बिना प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निर्विकल्प निश्चय थ तो नथि अने एवो
निश्चय थयो नथि ने ते प्रत्यक्ष भगवाननो समागम करवा आवे छे ॥ तेने तो प्रथम ए म विश्वास होय जे कोई कमोटा पुरुष तो छे
खरा ए म जाणिने तेनुं ज्ञान सां भले छे ने ते नि आत्मा रूपि धर्म पाले छे पछे धर्म करिने तेनुं अंतःकरण शुद्ध थाय छे ॥ अने अ-
तः कर्ण शुद्ध थाय छे त्यारे तेने ज्ञान सम जाय छे ॥ पछे जे टलुं जेने ज्ञान थाय छे ते टलो ते ज्ञानदाता ने जाणे छे ते प्रथम पोते
जिवदशा मां वर्त्ततो होय त्यारे ते सद्गुरु ने देव जे वाजाणे छे ॥ अने पोते ज्यारे तेना ज्ञाने करिने देवना जे विस्थितिने पा मे छे ॥
त्यारे सद्गुरु ने ब्रह्म जे वाजाणे छे ॥ अने पोते ज्यारे ब्रह्मरूप थाय छे त्यारे तेने सद्गुरु पर ब्रह्म जणाय छे तेना ऊपर शंकर स्वामि
नुं वचन ॥ श्लोक ॥ गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः ॥ गुरुरेक परब्रह्म तस्मै श्रीगुरुवे नमः ॥ १॥ अर्थ ॥ प्रथम जिवदेह रूप
वर्त्ततो होय त्यारे ते सद्गुरु ने ब्रह्मा विष्णु शिव जे वाजाणिने ते निउपासना भक्ति सेवा समागम करे छे ॥ अने ज्यारे ते सद्गु-

कमलेज
सिः १०६

॥१५६॥

रुनो समागमने ज्ञानसां भलतां सां भलतां पोते आत्मा ब्रह्मरूप थाय छे ॥ त्यारे तेने प्रत्यक्ष सद्गुरुने विषे परब्रह्म पणानो
 निश्चय थाय छे ॥ माटे प्रथम जियने ब्रह्मरूप करवा सारु रुग्वेदने सार्व्यशास्त्र परमात्मानुं ब्रह्मस्यैवर्णन करे छे के मके प-
 रमात्माने जे वा जाणे छे ते वो ते जाण नारो थाय छे ॥ ते वेदमां कहुं छे ॥ श्रुति ॥ ब्रह्मविद्ब्रह्मैव भवति ॥ अर्थ ॥ ब्रह्मने जाण-
 नारो ब्रह्मरूप थाय छे ने ब्रह्मरूप थाय छे तेने परब्रह्मना स्वस्वरूपनो साक्षात्कार अनुभवे सहित निश्चय थाय छे माटे जि-
 वने ब्रह्मरूप करवा सारु रुग्वेदने सार्व्यशास्त्रमां परमात्मानुं ब्रह्मरूपे वर्णन कसुं छे तेनो प्रत्यक्ष अनुभव कहुं छुं ॥ जे
 ब्रह्म एटले ज्ञान ॥ ज्ञान विना बिजो ब्रह्मनो अर्थ नथि माटे ज्ञान जेने थाय तेने ज्ञान दाता ओल स्वाय ते सारु प्रथम ज्ञानदा
 तानां बरवाणन करवा ॥ प्रथमतो ते सद्गुरुना ज्ञाननो महिमा कहे वो के मके ज्ञाननुं महात्मजाणिने ज्ञानसां भलशे ने ज्ञा-
 ने समजरो तो पछे ते सद्गुरु जेवा छे ते वा तेने वगर कहे जणाशे माटे परमात्माये ब्रह्माने प्रथम कहुं के ॥ ई सोइं कहे तांहुं ब्रह्म
 रूप छुं ॥ एम परमात्माये कहुं त्यारे ब्रह्माने संष्यथयो के हुं के मजाणुं जे तमे ब्रह्मरूप छे ॥ त्यारे परमात्माये कहुं के तुं मां
 ज्ञानसां भल एटले ज्ञाने करिने मारु स्वस्वरूप तुने साक्षात्कार जणाशे पछे ब्रह्माने परमात्माये ज्ञान आप्युं ॥ ते मां प्रथम-
 ब्रह्मरूपे परमात्मानुं वर्णन रुग्वेदमां कहुं छे ते ब्रह्म के वुं छे ॥ तो सत्य छे माया परछे निर्गुण छे ॥ एटले रजत मने सत्य
 एव गुण जे मां नथि निराकार छे एटले मायानो आकार नथि अकर्त्ता छे एटले पो ते जगत कयुं छे ने एने कोणिय कयि
 नथि ने सर्व व्यापक छे ॥ एटले पो ताना प्रकाशे करिने सर्व ठेकाणे रह्या छे एवा ब्रह्म छे ॥ ते ब्रह्मनी उपमा देईने परमा-
 त्माने निरगुण कहे छे निराकार कहे छे सर्व व्यापक कहे छे अकर्त्ता कहे छे ॥ एम रुग्वेदने सार्व्यशास्त्र परमात्माने
 ब्रह्मरूपे कहे छे पण परमात्मा तो ब्रह्म थि परछे ने ब्रह्मना आधार छे ने ब्रह्मना प्रकाश कहे ॥ जे मग्नि छे ते अग्नि प्रका-
 शनो आधार छे ॥ ते अग्निनां बरवाण करवा होय त्यारे तेना प्रकाशनां बरवाण कराय छे जे अग्निनो प्रकाश बहु सारो
 छे ॥ जे घरना अंधाराने दूर कसुं एवो प्रकाश छे ॥ ते प्रकाश तेज अग्नि छे एम कहे वाय के मके अग्निने अग्निनो प्रकाश ए

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४७॥

कांई बेनधि एकजछे ॥ केमकेअग्निविनाप्रकाशएकछो होबनहि माटेअग्नि तेप्रकाशनेप्रकाशतेअग्नि एमकहेवा
यरवरुं तो पणअंतेतेप्रकाशानो आधारछे तेमपरमात्मानाअग्निनोप्रकाशजेब्रह्मकहेतां ज्ञानतेज्ञानजिवीनाअंतःक
रणरुपिघरमांथिअज्ञानरुपिअंधारानेनाशकरेछे ॥ एवोप्रत्यक्षपरमात्मानोब्रह्मरुपिज्ञानप्रकाशछे तेब्रह्मनिउपमाप
रमात्मानेरुग्वेदतथासारव्यशास्त्रआपेछेपणपरमात्मातोब्रह्मनाआधारछे नेमूर्तिमानछे तेमूर्तिमार्दकनधि ॥
दिव्यमूर्तिपरमात्माछे तेपरमात्माएकदेशिथकापोतानाब्रह्मरुपिज्ञानप्रकाशकरिनेसर्वदेशमांप्रकाशकरेछेकहे-
ताकोटिब्रह्मांडनेविषेजिबद्धरनथादेवब्रह्मादिकसर्वनेप्रकाशकरेछे माटेपोतानाब्रह्मरुपिज्ञानप्रकाशकरिने
परमात्मासर्वदेशिकहेबायछे ॥ तेथिपरमात्मानेनिर्गुणनिराकारव्यापककहाछे माटेरुग्वेदनेसारव्यशास्त्रमां
एकत्वब्रह्मरुपिज्ञानप्रकाशरूपेपरमात्मानेकहाछेपणदिव्यमूर्तिमानपरमात्माछे तेमूर्तिरुग्वेदमांकहिनधि ॥
केमकेजिवनेमार्दकआकारनेविषेवासनाछे तेवासनातजावयासारुआकारमाननोनिषेधकरिनेजिवनेब्रह्मरुप
करयोछे तेतोब्रह्मरुपनिस्थितिपाम्यामोक्षजिवनेमूर्तिमानपरमात्माछे एमकहेतो तेजिवनेमार्दकआकारमांथि
वासनारलेनहिनेवासनाहस्याविनाब्रह्मरुपथायनेहिअनेब्रह्मरुपथयाविनापरमात्मानिमूर्तिनोनिश्चयपणथतो
नधिअनेप्रत्यक्षपरमात्मानोनिश्चयथयाविनापरमात्मानेपमातुंनधि केमकेपरमात्मातोब्रह्मथिपरछे ॥ माटेब्रह्मरु
पथायछे तेजपरब्रह्मनेपामेछे ॥ तेसारुजिवनेब्रह्मरुपकरवानेअर्थेरुग्वेदनेसारव्यशास्त्रनेविषेब्रह्मरूपेपरमा-
त्मानेनिर्गुणनिराकारकहाछे ॥ पणपरमात्मातोब्रह्मनाआधारछे नेदिव्यमूर्तिमानछे ॥ नेकर्तुमकर्तुनेअन्यथाक
र्तुसमर्थछे इवेराब्रह्मनाआधारएवाजेपरब्रह्मपरमात्मातेजिवीनेपोतानास्वरुपनुंज्ञानआपवासारुपोतेप्रगटथर्दने
चारवेदनुंज्ञानआपेछे तेनेचारेवेदसबलासमजायछेनेतेजिबपरमात्मानास्वरुपनेपामेछे अनेजेप्रगटपरमात्माना
सत्संगविनाअथवातेप्रगटथकिज्ञानपामिनेब्रह्मरुपथयाएवाजेसंततेनासत्संगविनापोतानीमेलेव्याकरणभ-

कमलेज
सि०१०६

॥१४७॥

णिने पछे एकलुं रुग्देने सांख्यशास्त्रनां पुस्तको वांचे अथवा सांभले तो तेने परमात्मानुं स्वरूपउल्लुं अवलुं समजाई-
ने नास्ति कथई जायछे ते केधिरिते अबलुं समजे छे तो तेने परमात्मानुं स्वरूप एकलुं निर्गुण निराकार समजायछे ॥
अने तेने कोई एम कहे जे परमात्मा तो मूर्त्ति मान छे ॥ तो तेने माने नहि ॥ ने तेने एम कहे जे चारवे व मां पेहे लो रुग्दे दथो
छे ॥ माटे ते रुग्दे मां परमात्माने निर्गुण निराकार कहा छे ॥ माटे ते वात खरि छे ॥ अने यजुर्वेदने अथर्वेद तो पछे
थया छे माटे ते मां मूर्त्ति मान परमात्मा कहा द्वेषण तेनुं प्रमाण नहि ने रुग्दे मां कहुं ते खरुं छे एम समजिते आध-
रु पुरुषो ना हाथि नी पेढे एक बात निर्गुण निराकार पकड़ी राखे ते आसमे ए वा निर्गुण निराकार कहे नारा बहु थया छे
शामाटे के निर्गुण निराकार कहे वामां ठिक पढे छे ॥ केमके जे म परमात्मानि निर्गुण निराकार छे ते म आत्मा पण निर्गुण नि-
राकार छे ॥ माटे आत्मा एज परमात्मा छे ॥ पण जिवो ताने एम निर्गुण नीराकार जाण तो नथि माटे जिव कहे वायछे
॥ अने जो जिवने एवुं ज्ञान थाय तो ते जिव ज परमात्मा छे ॥ एम अवलुं समजिने भित्था ब्रह्मवादि थईने पो ताने परमात्मा खो दुं
खो दुं मानिने पछे वेद मां कहा जे वर्णाश्रमना धर्म जे विधिने निषेध ते नो त्याग करिने निःशंक थईने कामादिक विषयने भो-
गवे छे ने भ्रष्ट थाय छे ॥ एधिरिते सत्पुरुष ना समागम विना रुग्दे ने सांख्य अवलुं समजिने पापने मार्ग चाले छे अने
बलि रुग्दे मां थी के टट्टा क एम समज्या छे जे हजि आपणेने एवुं ज्ञान थयुं नथि त्याग सधितो आपणे धर्म नियम अहिंसा-
असत्य चर्यादिक साधन करवां रबरां ॥ अने साधन करतां करतो एवुं ज्ञान प्रगट परो त्यारे आपणे पण परमेश्वर थईशुं ॥
पछे धर्म नियम पात्रवानिने विधि निषेध राखवानि कांई ज रू नथि एम समजिने धर्म नियम उपरिपाले छे पण अंतर
मां एम समज नारा नास्ति कछे ने भूला पड्या छे ॥ ने ते निभूत्तिको ई काले थवानि नथि के मके परमेश्वरने निराकार
समजे छे पण ते एटलो विचार नथि करता जे निराकार एकलुं साकारना आधार विना शिरिते अधर रहि के नजर हो
शके ॥ जे म निराकार जियात्मा छे तो ते जिव जे ते स्थूल सूक्ष्मने कारण त्रण देह रूपी आकार विना अधर रहि शकतो

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४६॥

नथि ॥ बलिजेमसूर्यनोप्रकाशानिराकारछे तोतेप्रकाशसूर्यगोलनाआधारविनाएकक्षणमानपणअधरहेतो न
थिबलिदिवामशालनोप्रकाशनिराकारछे तोतेदिवामशालरूपिमूर्तिनेआधारेरहेछेपणतेविनाएकक्षण
मानपणअधरहेतो नथि माटेनिराकारआकारनाआधारविनाअधरपधरहोयनहिण सिद्धांतवार्ताछेतेमाटेनिर्गुण
निराकारव्यापकएयुंजेब्रह्मतेपरमात्मानिमूर्तिनोप्रकाशछेपण मूर्तिविना निर्गुणनिराकारअधरपधरहोयनहि
माटेपरमात्मादिव्यमूर्तिमानछे अनेतेनाअंगनोप्रकाशजेज्ञानतेनिराकारछे तेनुं नाम ब्रह्म छे ॥ तेब्रह्म सर्वव्याप
कछे माटेतेब्रह्मनुंज्ञानजिवोनेआपवासारुं दिव्यमूर्तिएवाजेपरमात्मातेरामकलादिकपंचदेवरूपेप्रगटथायछे नेजि
वोनेज्ञानआपेछे त्थारेजिवपरमात्मानाज्ञानेकरिनेज्ञानरूपथायछे केहेता ब्रह्मरूपथायछे नेब्रह्मरूपथईनेप्रत्यक्षपर
मात्मानिमूर्तिनेविषेजोडायछे ॥ त्थारेतेआत्मानिआत्यंतिकमुक्तिथायछे अनेतेमूच्छनीपरमात्मानिमूर्तिने ध्याने
करिने दिव्यमूर्तिबंधायछे ॥ तेमूर्तिने भागवतितनुंकेहेछे अनेज्यारे भागवतितनुं बंधायछे त्थारेतेजिवमायानाअण
देहरूपिआधारेतेनोत्यागकरेछे पणदिव्यमूर्तिबंधायाविनाजिवनेमार्दकआकाररेल तोनथि माटेप्रथमरुग्वेदने
सारव्यनेज्ञानेकरिनेमायानोनिषेधकरिनेजिवनेनिरासनिक करिनेब्रह्मरूपकरवासारुंपरमात्मानुं ब्रह्मरूपेज्ञान
आणुंछे ॥ पणपरमात्मादिव्यमूर्तिमानछे एमसमजेतेनेरुग्वेदनेसारव्यशास्त्रसबलुंसमजायुंजाणवुंतेप्रत्यक्षपरम
त्मानामूरयथकिजसबलुंसमजायछेपणतेविनातोअबलुंसमजायछे तेजैनमतवाला श्रावकलोकोएकत्पारुवे
दनाज्ञानमांभीपोतानिमेलेअबलुंसमज्याछे तेशुंअबलुंसमज्याछे तोरुग्वेदमांजियनिमायाटालवानेअर्थेआ
कारनोनिषेधकरिनेपरमात्मानेब्रह्मरूपेनिर्गुणनिराकारअकर्ताकहाछेतेवातनेसमज्याविनाजैनमतवालेते
नेपकडिरारव्युंजेपरमात्मातो निर्गुणनिराकारअकर्ताछे माटेकांईकरतानथिअनेआजगततोकरमेनेमाया
येकरिनेएनिमेलेथायछेपणएनोकरतापरमेश्वरनथिमाटेसाधनकरिनेकर्मक्षयावसु ॥ त्थारेआपणेपरमेश्वरथ

कमलेज
सि०१०६

॥१४६॥

शुं॥ एविरिते जैनमतवाला अनेक परमेश्वरने माने छे पण ते नि समजण मां कोई अनादि जगत कर्ता परमेश्वर नथि॥
अने कर्म करिने मोक्षने माने छे पण एक ले कर्म करिने मोक्ष थतो नथि माटे तेना ना॥ स्रमां एम लख्युं छे जे मोक्षनुं बाहुं
तो दमणे बंध छे माटे मोक्ष थतो नथि॥ एविरिते दिव्य मूर्ति एवा जे राम कृष्णादि क जगत् कर्ता परमेश्वर तेना आश्रयने
भूत्या छे माटे रुग्वेद तेने अवलो समजाणी छे॥ अने पोतानी मेले एम समज्या छे जे चार वेद मां पहे लो रुग्वेद गणाय
छे माटे ते रुग्वेद अनादि नो छे अने बिजा न्न वेद तो पछे वांसे धि माण से कत्या द्रो माटे तेनु प्रमाण नहिं अने एक
रुग्वेद मां क हं छे ते खरुं छे एम जाणिने एक वात पकडि राखि छे॥ पण ते मां तो घणिर्यो ट छे॥ केम के चारि वेद ए
क वरवते ज परमेश्वरे पोते ज क त्या छे॥ केम के परमेश्वरे प्रथम ब्रह्मने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान आप्युं त्यारे ब्रह्मने
क हं के॥ सत्य ज्ञानंत द्रु त्स्व ईति श्रुतिः॥ अर्थ॥ परमात्मा परमेश्वर के बाछे तो सत्य छे एरले माया पर छे अने ज्ञान रु
प छे एरले दृष्टा द्रव्य भेद जे जीव ईश्वरने माया ते थि परदिष्य मूर्ति छे ने अनंत एरले जिव ईश्वर माया ना कारण आ
धारने प्रकाश क छे ने जेना गुण महि माने सामर्थ्य नो अंत नथि एवा परमेश्वर छे एविरिते चार वेद नुं बिज एक श्रुति मां क
ह्युं छे अने तेनो विस्तार क त्यारे सत्य पद नो रुग्वेद थयो ज्ञान पद नो सामवेद थयो अनंत पद नो यजुर्वेद थयो अने ब्रह्म
पद नो अथर्वेद थयो॥ एविरिते एक वेद ना चार भाग क त्या तेनु नाम चार वेद क हे वाय छे पण चार वेद एक ज छे ने ते एक
हारे ज थया छे पण कोई मोक्ष क हे वा शो थया नथि ने एतो एक वेद नो चार अंग छे तेनु नाम चार वेद क हे वाय छे ते चार
अंग ने जाणे त्यारे पुरो वेद जाण्यो क हे वाय अने एक ने जाणे तो पा वेद जाण्यो क हे वाय अने वेने जाणे त्यारे अर्धो
वेद जाण्यो क हे वाय॥ अने न्न ने जाणे त्यारे पोणो वेद जाण्यो क हे वाय अने चार वेद ने सत्य रुष थकि जाणे त्यारे
पुरो वेद जाण्यो क हे वाय छे अने चार वेद के रने सत्य रुष थकि परमात्मानुं स्वरूप जाणे छे त्यारे तेनो मोक्ष थाय छे॥
पण एक वेद ने जाण्ये मोक्ष थतो नथि माटे जैनमतवाले खरुं क ह्युं छे जे अमार मोक्षनुं बाहुं बंध छे केम के अमार एक

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४९॥

रुग्वेदनाजज्ञाननीथोडिघणिगमछेअनेबिजात्रणवेदनाज्ञाननेतोअमेजाणतानधिअएतलेअमारापूर्वजोकोई
कहिया नधिमाटे बिजात्रणवेदनुंज्ञानअमारा मांनधिमाटेअमारे मोक्षनुं बारुंबंधछे ॥ एमजैनवाले कल्ले छे ते खरुं क
हे छे पण ते मां एतलो तपास करिने कोई जो तानधिने गाडुरिया प्रवाहनिपेठे चाल्या जाय छे ॥ अने एक वेदनुं तानतो
केबुं छे केजेमटो लियो करावयो होयत्यारे तेनेअर्थे दोलियानो एक पायो क्योई कथित्वा वैतो ते एक पाय दो लियो था-
यनहिं अने कदापि चारे पायाने चारे उपलां लाव्यो होय पण जो ते सुतार पासे लेई जईने ते निमेलवणिक राबिन हो-
यत्यां सुधिपण ते दो लियो कांई काम मां आवे नेहिं ते मआत्यंतिक ज्ञान रुपि दो लियो छे ने चार वेद ते ज्ञान नाचा-
र पाया छे ॥ ने चाश्ना सु छे ते ज्ञान नाचार उपलां छे ने सदुरु तेना कारिगर सुतार छे ते सदुरु पासे जईने चार वेद ने चार
शास्त्र निमेलवणिक राबिने आत्यंतिक ज्ञानने पायो न होय त्यां सुधिते आत्मानी मुक्ति थती नधिजेमटो लियानो एक
पायो कांई काम मां आवतो नधिते मएक वेदे करिने आत्यंतिक ज्ञान थतुं नथी अने ते मज चार वेद ने चारि शास्त्र ने जाण्यां
होय पण जो ते निसिद्धी ना करावना राएयाजि सदुरु परमात्मा ते मत्या न होय त्यां सुधिपण सर्व जांखुं ते ब्रथा छे अने
प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक ज्ञानदाता परमात्मा ते नो आश्रय करिने तेना श्रीमुरव थकि जे वेदादिक शास्त्र नां ज्ञान ने सिद्ध
करे छे तेने सर्वे चात निसिद्धि थाय छे पण प्रत्यक्ष परमात्माना चरण ना आश्रय बिना वेदादिक शास्त्र ने भणे सांभले तथा
जप तपादिक साधन करे पण ते सर्वे तेनां साधन ब्रथा छे पण तेनां कर स्वामिये गुरु अष्टक मां कहुं छे ॥ श्लोक ॥ शङ्का-
दि वेदो मुरवे शास्त्र विद्या कवित्यादि गद्यं सुपद्यं करोति गुरो रं घ्रीपद्ये मनश्चेन्न दत्तं ततः किं ततः किं ततः किं ॥ १ ॥ अर्थी ॥
छ अंगे संहि वेद शास्त्र निविद्या मुरव पाठे करि जाण तो होय तथा कवित्यादिक गुणे करिने रुडां गद्य ने पद्य युक्त श्लो-
क बांधि जाण तो होय पण तेणे जो सदुरु रूप परमात्माना चरण ने विषे मन अर्पण न करुं होय तो तेणे वेद जाण्या तो
यशु ॥ अने शास्त्र जाण्या तो यशु अने कवि थईने गद्य पद्यादिके करिने रुडां ग्रंथ बाधता आवड्या तो यशु कांई तेणे करि

कमलेज
सि० १०६

॥१४९॥

नेतेनाच्चात्मानुं श्रेय यतुं नधि ॥ माटे वेदशास्त्रने भणवांसां भलवां विचारवां नेतेमां कसं होय ते प्रमाणे जपतपसाधन
 करवाच्चेने तेणे करिने आत्मानि शुद्धि करवि कहे तां विषय थकि निवर्त्ति पामवुं पण तेणे करिने प्रत्यक्ष परमात्मा मत्या
 विना एक ले साधने करिने पूर्ण पणुं न मानवुं अने प्रत्यक्ष परमात्मा मत्या विना पूर्ण थयातुं पण नधिके मके आत्यंति-
 क ज्ञान पाव्या विना पूर्ण थयाय नहिं ॥ अने प्रत्यक्ष परमात्मा विना बिजा कोर्दनी पासे आत्यंतिक ज्ञान पण नधि ॥
 माटे प्रथम वेदशास्त्रना ज्ञाने करिने जे शुद्ध निरवास निक थाय छे तेने पछे परमात्मा प्रगट थईने जरूर दर्शन आये
 छे जे मपूर्वे ध्रुवने तथा प्रल्हादने दर्शन आप्या दतां ते मदर्शन आये छे माटे प्रथम वेदशास्त्रना ज्ञाने करिने निरवास
 क थवा सीरु वेदशास्त्रने भणवांसां भलवां अने प्रत्यक्ष परमात्मा पोताने मलवा निमन मां घणीर्दछा राखवी एम समजि
 ने जे वेदशास्त्रने समजो तेने जे टलो वेद समज्यो हरो ते टलो तेने उपयोगमां आवरो ने जे एम नहिं समजे तेने वेदशास्त्र
 निष्फल छे जे मरवेदुरवे तरने शुद्ध करे पण जो तेमां बिज नवावे तो तेने निपज्य थाय नहिं ॥ तेम वेदशास्त्रना ज्ञाने करि
 ने मायाना आकार नुं निराकरण करिने चैतन दृष्टिने पां मे तथा अहिं साने ब्रह्म चर्यादिक धर्मे करिने द्दियो नियममा
 करे तथा श्रवण मननादिक साधने करिने ब्रह्मना स्वरूप नो क्लृप्त करे पण तेणे जो पोताना आत्माने विषे प्रत्यक्ष परमात्मा
 राम कृष्णादिक तेना स्वरूप नो निश्चय न कर्यो होय तो तेनां साधन सर्व ग्रथा छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूप नो नि
 श्चय पण ब्रह्म रूप थया विना थतो नधि जे मरवे तरने शुद्ध कत्या विना तेमां बिज बावे तो ते बिज पण फले नहिं ते मसां रव्य
 विचारादिक साधन करिने शुद्ध थया विना प्रत्यक्ष भगवानने ओलख बाजाय तो पण तेने प्रत्यक्ष नो निश्चय थतो नधि ॥
 माटे बेसाधन सिद्ध करे तेने सर्व वातनि सिद्धी थाय छे ॥ एक आत्मानि शुद्धि करविने बिजुं प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूप
 नो निश्चय करवो ए बेसाधन पूरां थाय छे त्यारे आत्मानि मूर्त्ति थाय छे अने ए बेसाधन मां एके अक्षरु होय त्यां सुधि
 जिवने जन्म मरण टलतु नधि ॥ माटे मोक्ष नाखपया खाने ए बेसाधन जरूर सिद्ध करवा अने ए साधन पण जिवे

श्रीमुर
सिद्धांत.
॥१५०॥

पोतानिमेले सिद्धयतां नथिजे मए करानिनुं अंधारुं टाल वुं होयने बिजुं सूर्यनुंदर्शन कर वुं होयते एवेय काम एकसूर्यनादर्शन थकि थायछे पण सूर्यनादर्शन थया बिना आरव्य पोतानिमेले अंधाराने टालवाने पण समर्थन थि अने सूर्य विना सूर्यने पण दे रयवाने पण समर्थन थि माटे सूर्य उदय थर्दने प्रकाश करे त्वारे अंधारुं पण नाश थर्द जायछे अने सूर्यनुंदर्शन पण त्वारे थायछे ते मआत्माने दुःख निदे नारि एवि अंधकार रूप बासना छे तेने टालिने शुद्ध थनुं अने परमात्माना स्वरूपनो निश्चय करवो ते परमात्मा पोते प्रगट थर्दने सूर्यनीपेठे ज्ञान प्रकाश करे त्वारे अज्ञान रूपि अंधकारनो पण नाश थर्दने आत्मा शुद्ध थायछे ॥ अने तेने पछे ज्ञान दाता प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निश्चय पण थायछे ॥ माटे प्रत्यक्ष परमात्माना आश्रय बिना जिवनो मोक्ष थतो न थिते सारुं चार वेदने विषे त्रण त्रण कांडु क ह्या छे ॥ एक कर्मकांड ॥ बिजो उपासना कांड ॥ अने त्रिजो ज्ञान कांड ॥ ए त्रणे कांड चार वेदने विषे क ह्या छे ॥ माटे वेद त्रैक हे वा य छे ॥ ह वै कर्म कांड एट ले शुं तो आत्मानि शुद्धिने अर्थे प्रत्यक्ष सद्गुरु परमात्मा जे ते इंद्रियोने यश कर बासां जे जे अहिंसाने ब्रह्मचर्यादिक धर्म पालवानुं बतावे ते प्रमाणे ते नि आत्ता पालविते नुं नाम कर्म कांड छे ॥ अने उपासना एट ले धर्म पलायिने आत्मानि शुद्ध कर ना राजे सद्गुरु ते नि प्रे मे सहित सेवा कर थिते नुं नाम उपासना छे ॥ अने ज्ञान एट ले सद्गुरु जे चिरिते आत्मा परमात्मानुं स्वरूप बतावे ते धिरिते समजिने तेना स्वरूपनो निश्चय करवो ते नुं ज्ञान कांड छे ॥ ए विरिते चार वेदने विषे कर्म उपासना जे ज्ञान ए त्रणे साधन क ह्यां छे ॥ ते त्रणे साधन एक प्रत्यक्ष सद्गुरु रूप परमात्मा ते थकि सिद्ध थायछे ॥ माटे त्रणे साधने सहित वेदनुं ज्ञान सांभले छे तेने शुद्ध ज्ञान थायछे पण ए त्रण साधन मां एके साधन अधूरुं होय त्यां सुधि तेने वेदनां पुस्तको भणे सांभले परिपूर्ण ज्ञान थतुं न थि अने ए त्रणे साधन क्यारे पूरा थायछे तो उपासना करवा योग्य एवा जे परमात्मा ते ज सद्गुरु रूपे एधि उपर प्रगट थया होय त्वारे ते नि पासे त्रणे साधन संपूर्ण बर्ततां होयछे तेना आश्रय थकि त्रणे साधन सिद्ध थायछे ॥ माटे ते आसमयने विषे त्रणे साधने सहित चार वेदनुं

कमल ज
सि० १०६

॥१५०॥

ત્યંતિક જ્ઞાન તે પ્રગટ વર્તે છે તે સારુ ચારે વેદનું જ્ઞાન સર્વે ને સેલિ રિતે થાય કહેતાં સર્વે ને સમજ્યામાં આવે તે ને અર્થ ન મંગલ
 નું ભાષણ કરિ ને સર્વે ને સમજાવિ એ છિયે ॥ તેમાં રુગ્વેદ ને સારવ્ય શાસ્ત્રનો એટલો સાર સમજવાનો છે જે સાંસ્કૃતિક ચારેક
 રિ ને માયાનો નિષેધ કરિ ને આત્માને બ્રહ્મ સંપાતે એક કરવાને અર્થે રુગ્વેદમાં ને સારવ્યમાં માયાનું નિરાકરણ કર્યું છે ॥
 અને બ્રહ્મ ને ને પરમાત્મા પર બ્રહ્મ ને એક કહ્યા છે માટે જિવને પ્રથમ સદ્ધ કરવાને અર્થે બ્રહ્મનું જ્ઞાન આપ્યું છે તે બ્રહ્મનું
 જ્ઞાન સિદ્ધ થાય ત્યાર પછે પરબ્રહ્મનું જ્ઞાન થાય છે તે પરબ્રહ્મનું જ્ઞાન કરાવવા સારુ બિજી ચતુર્વેદ છે તે એક પેલા વેદ
 થિ બિજા વેદમાં જ્ઞાન વધારે સમજવાનું છે ને બિજા વેદ થિ ત્રિજા વેદમાં જ્ઞાન વધારે સમજવાનું છે ને ત્રિજા વેદ થિ ચોથા
 વેદમાં જ્ઞાન વધારે સમજવાનું છે જેમ સરકારી નિશાલોમાં સાત ચોપડિયો ભળવાનું છે ॥ તેમાં પેહેલી ચોપડિના
 કરતાં બિજી ચોપડિમાં વધારે સમજણ છે ॥ અને બિજીના કરતાં ત્રિજી ચોપડિમાં સમજણ વધુ હોય છે ॥ અને ત્રિજીનાક
 રતાં ચોથીમાં વધારે સમજણ હોય છે અને સાતમી ચોપડિમાં તો સર્વે થી વધારે સમજણ હોય છે પણ પેહેલિ બિજી ત્રિજી
 મહાયે ચોપડિયો પ્રથમ ભળે છે ત્યાર પછે તેને સાતમી ચોપડિનું જ્ઞાન થાય છે પણ પેહેલિ બિજી ત્રિજી ચોપડિ ભળ્યા વિના
 સાતમી ચોપડિનું જ્ઞાન થાય નહિં અને પેહેલિ બિજી ત્રિજી એમ છોપડિયો ભળ્યો હોય પણ સાતમી ચોપડિ ને જોઈ નહોય
 તો તે પુરિ વિદ્યા ભળ્યો કહેવાય નહિં તેમ સાત ચોપડિયો ને ઠેકાણે ચારે વેદ છે તેમાં પેહેલિ ચોપડિ ને ઠેકાણે રુગ્વેદનું જ્ઞા
 ન છે ॥ ને બિજી ચોપડિ ને ઠેકાણે યજુર્વેદનું જ્ઞાન છે ॥ અને ત્રિજી ચોપડિ ને ઠેકાણે સામવેદનું જ્ઞાન છે અને ચોથી
 ઠિ ને સાતમી એમ છોપડિયો ને ઠેકાણે અથર્વેદનું જ્ઞાન છે માટે અથર્વેદ તો   ત્રણે વેદનો સાર છે ॥ તેમ કે અથ
 ર્વેદમાં પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને દેખાડિ ને તેને વિષે ભક્તિયે કરિ ને આત્માને સાક્ષાત્કાર છેલિ સ્થિતિ પમાડિ છે માટે અથ
 ર્વેદ તો સર્વેનો સાર છે પણ જેમ પેલિ ચોપડિ ભળ્યા વિના સાતમી ચોપડિ ભળતા આવડતિ નથી તેમ રુગ્વેદારિક
 ણવેદને જાણ્યા વિના અથર્વેદે કરિ ને જાણવા યોગ્ય એવા જે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા તેના સ્વરૂપનો નિશ્ચય થતો નથી ॥

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१५१॥

अने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनो निश्चय थया विना आत्मानि मूर्ति यतिन धिमादे सद्गुरुनो आश्रय करिने ते थकि
चारे वेदने सिद्ध करे छे तेनो मोक्ष थाय छे मादे सद्गुरु जे ते प्रथम रुग्णे दनुं ज्ञान आपिने आत्माने शुद्ध करिने पछे परमा-
त्माना स्वरूपनुं तान कराव वा सां विजो यजुर्वेदने योगशास्त्रनुं ज्ञान करावे छे ते यजुर्वेदमां श्रुं कबुं छे तो परमात्मा
जे ते जिब ईश्वर मायाने ब्रह्म ए सर्वना प्रकाशक छे ने सर्वना आधार छे ने सर्वना प्रेरक छे ने मूर्तिमान छे ने सर्वना कर्ता
छे ने सर्वना अंतर्गामी छे ने सर्वने कर्म फलदाता छे ने सर्वने ध्यान करवा योग्य छे एवापर ब्रह्म परमात्मा छे ॥ श्लोक ॥
हो संपूर्णो स यो जौ स रवा यौ समान वक्षे च तिष्ठतौ ॥ अर्थ ॥ देह रूपि वृक्ष छे तेने विषे बे पक्षि छे ॥ एटले एक जिवने
बिजो ईश्वर ए बेर ह्या छे ते बेय स युज एटले अनादि छे ने सरवा एटले भिन्न छे ते मां जिव कर्म करिने तेना फल ने ई छे छे ने ई
श्वर कर्म करतान धिने जिवने फल आपे छे ॥ ए विरिते देह रूपि वृक्षने विषे बे पक्षि रूप जीवने ईश्वर र ह्या छे ते मां जिव दे
हने विषे अहं प्रति ये करिने रह्यो छे ॥ कहे तां देह दुं छुं ए ममाने छे ॥ अने ईश्वर अंतर्गामी पणेर ह्या छे ते जिव देह देह
प्रत्ये जुदा जुदा अने कछे ने ईश्वर सर्वना अंतर्गामी एक छे ॥ जे म जिवनि आंख्य सर्व निजु दिजु दि अने कछे ॥ अने ई
श्वर नी आंख्य सूर्य ते एक छे ते सर्व जियो नि आंख्यो ने प्रकाश करे छे ते म जीव देह देह प्रत्ये अने कछे ने ईश्वर सर्वनो प्र
काशक एवो वैरा रूपे एक छे ते एक थको अने तने प्रकाशे छे ॥ ए विरिते परमात्मा एक थका बहुरूपे छे त्यां श्रुति
॥ एको हं बहु स्यां ॥ अर्थ ॥ ईश्वर कहे छे ॥ हं एक छुं ते बहु रूपे थयी छुं ॥ बहुरूपे एटले सर्वना कारण आधार प्रकाश
क परमात्मा छे ए म परमात्माने जोरी तेने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञाने थरी ॥ ए विरिते यजुर्वेदमां परमात्मा ईश्वरने
बहुरूपे क ह्या छे ॥ पण बहुरूपे क ह्या ते सर्व जिव परमात्मा छे ए मन समजवु ॥ सर्व रूपे ईश्वर छे ए म क हं त्यां ए म स-
म जे वुं जे ईश्वर सर्वना प्रकाशक छे ने सर्वने ध्यान करवा योग्य छे ने सर्व शिपर छे ने मूर्तिमान छे ॥ ते परमात्मा जे ते
पोतानुं अनवय स्वरूप जे सबल ब्रह्म एटले पोताने जगत करवा निई छारुप जे सबल पणु ते ईछाये करिने जिव

कमलेज
सि० १०६

॥१५१॥

ईश्वरमाया सर्वे प्रकाशवान् थयां छे माटे परमात्माने अनंतरूपे कल्या छे एमस मज बुं माटे यजुर्वेदमा एविरिते छ्या
शिवा रवाये करिने परमात्मानुं वर्णन कस्युं छे जे परमात्मा के वा छे तो सर्वे ने कर्णद्विष्टे करिने शब्द सं मलावे छे ॥
ने सर्वे ने त्वचाये करिने स्पर्श करावे छे ने सर्वे ने नेत्रद्विष्टे करिने रूप जो बरावे छे ॥ ने सर्वे ने जिह्वाद्विष्टे करिने रस
चरवावे छे ने सर्वे ने नासिकाद्विष्टे करिने गंध ले बरावे छे ॥ ने मन ने चंद्रदेवे करिने सर्वे ने संकल्प करावे छे ने सर्वे ने
बुद्धि ने ब्रह्मादेव बडे करिने निश्चय करावे छे ने सर्वे ने चित्त ने वासुदेव देव बडे करिने चिंत बन करावे छे ॥ ने सर्वे ने
अहंकार ने रुद्रदेव बडे करिने अभिमान धरावे छे ॥ एविरिते परमात्मा जे ते ईश्वर रूपे एटले बैराट रूपे करिने व्य
ष्टि समष्टि रूप सर्व जगत ने प्रकाशे छे ॥ माटे यजुर्वेद ने योगशास्त्र जे ते परमात्माने अनंतरूपे गाय छे तथानाकार कहे
छे सगुण कहे छे कर्त्ता कहे छे ॥ एक दे शि कहे छे ॥ ईत्यादिक उपमा आपे छे पण परमात्मा तो जिव ईश्वरमाया थी पर
छे जे म दिवाना प्रकाशे करिने घरनां पदार्थ प्रकाशवान् थयां तेने दिवारूप कहे वाय के म के दिवाना प्रकाश विनारा-
त्रिमां एकै पदार्थ देखातुं नथि ॥ अने दिवाने प्रकाश प्रकाशवान् थयां माटे दिवारूप कहे वाय पण दिवो ते पदार्थ थ-
किनो रयी छे ते म परमात्मा जिव ईश्वरमाया दिक व्यष्टि समष्टि रूप सर्वे जगत ना प्रकाश कहे माटे तेने परमात्मा रूप क-
हे छे पण परमात्मा तो जिव ईश्वरमाया थी पर छे ने जु दो छे एविरिते यजुर्वेद ने योगशास्त्र ने विषे परमात्माने सर्वरु-
प सर्वना प्रकाश क सर्वना कर्त्ता आधार प्रेरक कर्मफल ना आपनारा मूर्त्तिमान् अंतर्यामि सर्वना साक्षि ने सर्वने
ध्यान करया योग्य एवा क ह्या छे ॥ इवे रूग्देव मां निरगुण निराकार व्यापक रूपे परमात्माने गाया ॥ अने यजुर्वेद मां
सगुण साकार कर्त्ता कहिने परमात्माने गाया ॥ पण तेणे करिने परमात्माना स्वरूप जुं तान साक्षात्कार थयुं नहि पण ते
बेवेदे करिने एटलुं तान थयुं जे परमात्मा जक्त कर्त्ता सर्वना आधार कर्मफल ना आपनार जे नि अनंत शक्तियो छे ॥ ए-
वास मर्थ परमात्मा छे रवरा एटलो निश्चय थाय छे ॥ पण ते परमात्मा के वेरु पे छे ने क्यां छे ॥ एम निश्चय थो नहि ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५२॥

केमके एकवेदमां सगुण साकार कल्या ने निर्गुण निराकार कल्या माटे परमात्मा सगुण साकार छे के निर्गुण निराकार छे ॥
एमकाई निश्चय थयो नहिं ते मां आजिगत मां जे रुग्वेदने यजुर्वेद एवेने जाण नारा छे ते तो एमक हे छे जे परमात्मा सा
कार छे के निराकार छे एमतो ए के वात नो निश्चय थो न थि पण परमात्मा जगत्कर्ता छेरखरा ने ते जगत्तथि परछे एट-
लो निश्चय छे ॥ एमक हे छे ॥ अने जे एक रुग्वेदने जाण नारा छे ते एमक हे छे जे परमात्मा तो निर्गुण निराकार अकर्ता
छे ने एतो काई करतान थि ॥ माटे जगत्परमात्मा येन थि क्युं ने जगत्तथि तो परमात्मा परछे एमक हे छे अने जे एक यजुर्वे
दना जाण नारा छे ते परमात्माने साकार गुण कर्ता एक देवी एमक हे छे ॥ माटे पछे एक बिजा तान समज्या विना बा
द विवाद करे छे पण ए बाद विवाद अण समजण नो छे ॥ माटे बुद्धिमान ने पुरुत्तान शिरखा सारु माहात्मा पुरुष नो स-
त्संग करयो माटे महात्मा पुरुष प्रथम वेवेदनु ज्ञान सिद्ध कराबिने पछे त्रिजा सामवेदनु ज्ञान करावे छे ते सामवेद
ने वेदां तत्रा स्म मां परमात्माने के वा कल्या छे तो ॥ सर्व रखलु इदं ब्रह्म इति श्रुतिः ॥ अर्थः ॥ सर्व ब्रह्म एटले रुग्वेदमां पर
मात्माने निरगुण निराकार कल्या ॥ अने यजुर्वेदमां सगुण साकार कल्या ॥ एवेय प्रकार ना ज्ञान नि सिद्ध कराबिने जि-
वने ब्रह्म रूप करना एवा जे प्रत्यक्ष सद्गुरु ते ब्रह्म छे ॥ एटले साक्षात् परमात्मा छे ॥ अरबंड मूर्ति छे दिव्य मूर्ति छे अने
ते मूर्ति मे रुग्वेदमां निर्गुण कहि छे ॥ केमके तेने विषे मायाना रजत मने सत्य एवा जे अण गुण ते मूर्ति ने विषे न थि मा
टे ए मूर्ति निर्गुण छे ॥ तेनु प्रमाण थुं तो पो ताना आश्रित छे तेने विषे अण गुण रूप जे जगत् छे ते नो निषेध कराबिने नि-
र्गुण ब्रह्म रूप निरवास निक करे छे तो पो ते निर्गुण होय एमां थुं कहेबुं ॥ अने तेने विषे कल्याण कारि जिवने ब्रह्म रूप फ-
रयाने अर्थे ब्रह्म विद्याना अनंत गुण रखा छे ॥ अने ते मूर्ति ने विषे पंच भूतात्मक मार्दक आकार न थि माटे निराकार
कल्या छे ॥ अने यजुर्वेदमां साकार कल्या छे ते दिव्य मूर्ति छे माटे साकार कल्या छे ॥ अने बलि निरगुण ब्रह्म रूप जे आ-
त्यंतिक ज्ञान ते जे निशक्ति छे ॥ अने सगुण शक्ति जे जगत् सृजयारूप अनवयस्वरूप जे प्रकृति पुरुषादिक सबल ब्रह्म

कमलेज
सिं ०१०६

॥१५२॥

तेपणजेनिशक्तिछेएवाजेशक्तेश्वरपरमात्मासद्गुरुतेदिव्यमूर्तिछे॥अनेतेमूर्तिनेविषेअन्यव्यतिरेकभेदनधि
 कहेतांप्रत्यक्षपरमात्मानिमूर्तिनेविषेदेहदेदिएवोभेदनधिमारेपरमात्मानिमूर्तिएकछेतेब्रह्मछेअनेप्रत्यक्षस
 द्गुरुनिमूर्तिविनाबिजाआकारमानजेदेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषरूढिनाआकारसर्वमिथ्याछेएटलेमायाछेकहेतां
 परमात्मानेनजाणवारुपअज्ञानछेमारेमिथ्याछे॥अनेएकप्रत्यक्षपरमात्माज्ञानदातानिमूर्तिनेसर्वेब्रह्मछेएटले
 सत्यछे॥तेपरमात्मानुसामवेदनेविषेएकसदस्त्रशाखायेकरिनेवर्णनकर्युंछे॥जेपरमात्माकैवाछेतोसर्वेशब्दरुप
 छे॥सर्वस्पर्शरुपछे॥सर्वरुपरुपछे॥सर्वरसरुपछे॥सर्वगंधरुपछे॥सर्वमनरुपछे॥सर्वबुद्धिरुपछे॥सर्वचित्तरुपछे
 सर्वअहंकाररुपछे॥एविरितेअन्यव्यतिरेकभेदेरहितनेअन्यव्यतिरेकनाकारणआधारप्रैकप्रकाशकसर्वश-
 क्तिमानसर्वत्रपूरणअद्वैतएटलेएजेवोबिजोकोईनधि॥अनेअखंडअनादिएवादिव्यमूर्तिमानपरमात्माछे॥जिम
 आकाशथकिचारभूतउपजेछे॥अनेपाछांचारेभूतआकाशमांलिनथायछेतेमपरमात्मानीदृष्टायेकरिव्यष्टिसमष्टि
 यादिकअनेतकोटिब्रह्मांडउत्पन्नथायछेनेवलिपाछांपरमात्मानीदृष्टायेकरिनेसर्वेनोत्पत्त्यर्थदृष्टायेछेतेजेमआ-
 काशानिद्रष्टियेजोईयेतोचारभूतद्रष्टिमांआवतानधिनैएकलुंआकाशजदेखायछेतेमपरमात्मानिद्रष्टियेजोईयेतो
 व्यष्टिसमष्टियादिककांईदेखातुंनधिनैएकपरमात्माजदेखायछे॥केमकेपरमात्मानिसगुणनिर्गुणादिकशक्तिछे
 तेणेकरिनेपरमात्मासगुणनिर्गुणकहेवायछे॥पणपरमात्मानिमूर्तिनेविषेसगुणनिर्गुणपणुंकांईनधि॥केमकेसा
 कारसगुणतोपिंडब्रह्मांडादिकमायाछेतैमायापरमात्मानिमूर्तिनेविषेनधिअनेनिर्गुणनिराकारतोआत्माछेतेआ-
 त्मापिपणपरमात्मापरछेमारेपरमात्मानिमूर्तिनेविषेधीमायानोनिषेधकरयनिअर्थपरमात्मासाकारनधिसगुणन
 धि॥करतानधिअमवेदमांकत्यछेतैपरमात्मासाकारसगुणनधित्यारेआत्माजेवानिर्गुणनिराकारसमजायतैमारे
 आत्माजेवानिर्गुणनिराकारणनधि॥मारेपरमात्मांमूर्तिनेविषेथिनिर्गुणनिराकारादिकभावनिषेधकर-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५३॥

वानेअर्थेपरमात्मानिर्गुणनथिनिराकारनथिदत्त्यादिकवेदमांकत्तुंछेपणपरमात्मानिमूर्तिनेविषेपिंडब्रह्मांडा-
दिकमायातथाजिवद्भरनाचैतनरूपनिर्गुणनिराकारब्रह्मतेएकेनथिनेपरमात्मातोएबेयनाआधारछेनेतेनाप्रका-
शकछेनेएवेथिजुदाछेनेदिव्यमूर्तिमानछेनेकर्तुमकर्तुनेअन्यथाकर्तुसमर्थछे॥मारेपरमात्मानिदृष्टियेजो-
ईयेतोपरमात्मानिमूर्तिविनाविजुपिंडब्रह्मांडतथाजिवद्भरकाईनथिएकपरमात्माजछे॥एमकदेवायपणपरमा-
त्मातो जिवद्भरतथापिंडब्रह्मांडतेथीजुदाछेनेपरमात्माजेवातोएकपरमात्माजछे॥पणपरमात्माजेवोतोकीईथ-
तोजनथि॥मारेपरमात्मानिमूर्तिनेविषेपिपिंडब्रह्मांडादिकमायानोभावटालिनेतथाजिवद्भरादिकआ-
त्मानोभावनिषेधकरिनेपछेसोमवेदनेवेदांतशास्त्रजेतेपरमात्माप्रत्यक्षनिमूर्तिनेसगुणकहेछेएटलेकल्याण-
कारिगुणयुक्तपरमात्माछे॥अनेनिर्गुणकहेछेएटलेमायानाजेरजतमनेसत्यएवाजेअणगुणतेपरमात्मानि-
मूर्तिनेविषेनथि॥अनेसाकारकहेछेएटलेदिव्यमूर्तिमानपरमात्माछे॥अनेनिराकारकहेछेएटलेपरमात्मा-
निमूर्तिनेविषेमायानोआकारनथि॥अनेकर्ताकहेछेएटलेपरमात्मानिर्दृष्टायेकरिनेअनंतकोरिब्रह्मां-
डनीउत्पत्तिथायछे॥अनेकर्ताकहेछेएटलेउत्पत्तिस्थितिनेप्रलयतेप्रकृतिपुरुषकालमायादिकपासेकरावेछेपणपोते
काईनथिकरता॥एविरितेसामवेदनेवेदांतशास्त्रनेविषेपरमात्मानिदिव्यमूर्तिसिद्धकरिआपिछे॥इवेअणवेदे
करिनेमहिमायेसहितदिव्यमूर्तिमानपरमात्मानेसिद्धकृत्यानेप्रत्यक्षज्ञानदातापरमात्माछे॥एमनिश्चयथ-
योपणतेतो जगतमाकेटलाएकगुरुकदेवायछेनेज्ञानपणआपेछेमारेतेमांथिकेनेपरमात्माकहेवानेकेनेन
कहेवा॥एमकाईनिश्चयथयोनहिं॥पछेतेप्रत्यक्षपरमात्मानास्वरूपनुंसाक्षात्कारज्ञानकराववासारुंचोथो
अथर्वेदनेपांचरात्रशास्त्रछेतेअथर्वेदनेपांचरात्रशास्त्रनेविषेपरमात्माप्रत्यक्षनेओलखाववासारुंकबं
के॥अथमात्माब्रह्मदतिश्रुति॥अर्थ॥आज्ञानदाताप्रत्यक्षपरमात्माछे॥केहेतांसतचिदनेआनंदतेनि

कमलेज
सि० १०६

॥१५३॥

पूर्णता जेने विषे छे एटले आत्यंतिक ज्ञान सिद्ध तारुप गुण साक्षात्कार जेने विषे छे एवा जे ज्ञान दाता ते परमात्मा छे ॥ जे जेना
 सुरवथ कि ज्ञान ने मन क्रम बचने सांभले तो ते सांभल नारा नि अपूर्ण तारुप लिने ब्रह्मरुप थर्द जाय छे ॥ माटे एबुं ज्ञान जे ना
 थ कि थाय ते परमात्मा छे ॥ ने ते बिना ना बिजा सर्व जिव छे ॥ एम प्रत्यक्ष परमात्माने ओलख बा हवे एवा जे प्रत्यक्ष परमा-
 त्मा तेनुं अर्ध वेदने विषे नव शारवाये करिने वर्णन कसुं छे जे परमात्मा के बा छे ॥ तो जे नो पूर्ण शब्द छे एटले जेना शब्द ने
 सांभल वे करिने सांभल नारो जिवात्मा ते पूर्ण काम थर्द जाय छे ॥ एवो जे नो शब्द छे ने जे नो पूर्ण स्पर्श छे एटले जेना चर-
 ण ने स्पर्श करिने अपूर्ण जिव ते पूर्ण काम थर्द जाय छे एविरि ते जेनुं पूर्णरुप छे एटले जेना दर्शन करवाधि पूर्ण काम थाय छे
 ने जे नो पूर्ण रस छे ने जे नो पूर्ण गंध छे ने जे नो पूर्ण अहंकार छे ने जे नो पूर्ण मन छे ने जे नो पूर्ण चित्त छे ने जे नि पूर्ण बुद्धि छे केहे तां
 प्रत्यक्ष ज्ञान दाता परमात्मानां अंग अवयवो सर्वे साकरना नाखिये रनि पेठे परमात्मारुप छे ॥ जे म साकरनुं नाखिये होय ते
 नां का चलि चोटलि ने गोलो सर्वे साकरनुं छे पण ते मां थिकां द त्याग करवा जेबुं नथि ते म प्रत्यक्ष ज्ञान दाता परमात्मानां मूर्-
 त्ति ने विषे त्याग भाग करवा योग्य नथि ॥ परमात्मानां मूर्त्ति तो परमात्मा ज छे ने तेना संबंध ने जे जे जिव पा मे छे ते जिव
 ह्मरुप थाय छे ॥ एवा राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष परमात्मा छे ॥ माटे तेना संबंध करिने ब्रह्मरुप थाय एवा जे नारद सनकादिक
 नैशुक जि जे वा महामुक्त तेणे पोतानो देह ने देह संबंधि पदार्थ तेनो निषेध करिने प्रत्यक्ष परमात्मा राम कृष्णादिक ज्ञा-
 न दाता ते नि मूर्त्तिनुं गानवर्धुं छे ने ते मूर्त्तिनुं ध्यान कसुं छे ने तेनां लिता चरित्र बोलुं बुं बेस बुं रम्युं दारुं जित बुं शुभ क्रिया अशु-
 भ क्रियादिक सर्वे ने परमात्मारुप जाणि ने गान कसुं छे ने तेना चरित्र ने गान करिने अधर्म जिव होय तेनो उद्धार थाय छे एटले
 आत्यंतिक ज्ञान ना आपनारा ते परमात्मा छे ॥ एविरि ते चारे वेदे करिने परमात्मानुं स्वरूप ईदियो अंतःकरण ते अनुभ-
 व मां साक्षात्कार करायो छे ॥ ने तेणे करिने आत्मानि मूर्त्ति थाय छे ॥ अने ए चारे वेद ने चारे शास्त्र ने जो जुदा पाडिने सां-
 भल शो तो ते चारे मां एक एक गुण छे ने एक एक दोष छे ने एक एक गुण सम जाशे ने एक एक दोष सम जाशे ॥ माटे ते

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५४॥

गुणदोषने जाण्याविना जो असत पुरुष एवाजे नास्तिक एतले परमात्माना अथवा तारेने न मान नारा जे पाखंडितेना पा-
सेधिसां भल्लो तो ते चार वेद मां जे चार दोष छे ते दोषे करिने चार गुण छे तेने दोष रूप करिने परमात्मा ना स्वरूपने
विषे नास्तिक भाव कराविने भ्रष्ट करी ते आस मा मां के टला क ज गत मां एक एक वेदने एक एक शास्त्रने असत पुरु-
षासेधिसां भल्लिने नास्तिक धर्द गया छे माटे वेद शास्त्रने सत्पुरुषासेधिसां भल्लिने सिद्ध करे छे तो ते आत्मा ब्रह्म रूप
धर्दने प्रत्यक्ष परमात्माने साक्षात्कार पामे छे ॥ हवे ते मां जे गुण दोष छे तेने समजवा निरित कहूं छूं ॥ जे प्रथम रुग्वेदने
सारव्य मां जे गुण दोष छे तेने कहूं छे ॥ जे ते रुग्वेदने सारव्ये करिने पिंड ब्रह्मांडादिक मायानुं निराकरण करिने यो ताना
आत्माने ते धि नो री पाडिने तेने चैतन निराकार व्यापक ज्ञान रूप जाणवोने ते आत्मा ये करिने आत्मा मां परमात्मा
ने जो वा कहें तां ध्यान करवुं ॥ ए तो रुग्वेदने सारव्य मां गुण छे पण पिंड ब्रह्मांडादिक मायाना आकारनुं निराकर्ण कर-
वुं कहें तां मिथ्या जाणवा ते ममाया पर एवा जे ज्ञान दाता सहुरुप परमात्मा दिव्य मूर्ति राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवा-
न ते निमूर्तिनुं निराकर्ण पणुं समजाय कहें तां मारो देह मिथ्या छे ते मते नो देह पण मिथ्या छे ए म समजाय ए रुग्वेद-
ने सारव्य मां मोटो दोष छे ॥ हवे ते मां जे गुण छे तेनुं ग्रहण करिने कहें तां पिंड ब्रह्मांडादिक आकारनो निषेध करिने पोते
आत्मा शुद्ध धर्दने एतले पंच विषय निवास नानो त्याग करिने पछे ते रुग्वेद मां ने सारव्य मां जे दोष आवे छे ते दोषने-
टालवाने अर्थे बिजोय जुर्वेदने योग शास्त्र मां जे गुण छे ते गुणने रुग्वेदने सारव्य मां मेखविने ते मां दोष छे तेने टालिना
रवचो हवे य जुर्वेदने योग शास्त्र मां गुण कियो छे तो य जुर्वेदने योग शास्त्र मां छवि सत त्व कत्या छे ॥ ते चो विस तत्व मा-
मायानां कत्या छे ते चो विस तत्व नां नाम ॥ पंच भूत पृथ्वि जल अग्नि वायु ने आकाश अने पांच ज्ञान इंद्रियो कान चा-
मडि आरव्य जिभने नासिका ॥ अने पांच कर्म इंद्रियो ॥ पाणि हाथ पग शिस्सु ने गुद ॥ अने पांच विषय शब्द स्पर्श रूप र-
स ने गंध अने चार अंतःकरण ॥ मन बुद्धि चित्त ने अहंकार ॥ ए चो विस तत्व मायानां छे ने पंच विस मो आत्मा छे ॥

कमलेज.
सि० १०६

॥१५४॥

ने छवि समो परमात्मा छे ते जे आत्मा छे ते मायाना तत्व नो त्याग करिने शुद्ध निर्गुण निराकार थर्दने छवि समो परमात्मा दि
 व्यमूर्ति ने पा मे छे ॥ एम योगशास्त्र ने यजुर्वेद मां क ह्यं छे ते गुण छे ते गुण ने सांख्य मां समज बोए टले सांख्य मां जे
 दोष छे ते टलि जाय छे ॥ ते सांख्य मां शुक ह्यं छे तो सांख्य मां पंचवि सतत्व क ह्यं छे ते पंचवि सतत्व ने जाणे ते मुक्त थाय
 छे ॥ त्यां श्लोक ॥ पंचविंशति तत्वतो तत्र यत्राश्रमे रतः ॥ शिखिमुद्रिज दिवापि मुच्य ते नात्र संग्रहः ॥ अर्थ ॥ पंचविंश
 तत्व ने जाणनारो मुक्त थाय छे ते मां कांर्द संषय न धि ते गमे ते आश्रमी होय एम क ह्यं ए सांख्य नो सिद्धांत छे त्या रे त्यां
 म समज बुं जे सांख्य मां पंचवि सतत्व की थां छे ते मां चो वि सतत्व मायानां क ह्यं छे ते मायानां तत्व तो जड छे ने मिथ्या
 छे ॥ ने पंचवि स मा परमात्माने क ह्यं छे ते परमात्मा सत्य छे ते मायानां तत्वो ने मिथ्या जाणि ने परमात्माने सत्य जाणे ते
 मुक्त थाय एम क ह्यं त्या रे त्यां एम विचार करवो के मायानां तत्व तो जड ने मिथ्या छे अने परमात्मा तो सत्य ने सदाय मा
 या पर छे ॥ माटे माया त्याग करिने परमात्माने पां मे छे कीण ते नो तपास करवो ॥ के म के परमात्माने तो कांर्द पामुं
 न धि के देतां परमात्मा तो माया परने पूर्ण काम छे ॥ माटे तेने तो कांर्द करवुं न धि अने जे सांख्य मां अहिंसा ने ब्रह्म च
 र्या दिक धर्म पालवानुं क ह्यं छे ॥ तथा श्रवण मनादिक साधन करवानुं क ह्यं छे ते केने करवानुं क ह्यं छे के म के माया
 नां चो वि सतत्वो जड ने मिथ्या छे ने परमात्माने तो कांर्द करवुं न धि ॥ माटे त्यां योग मां जे छवि सतत्व क ह्यं छे ते योग
 नो गुण सांख्य मां समजवो त्या रे सांख्य नि शुद्धि थाय छे पण योग नो गुण तिधा बिना सांख्य अबलुं पडे छे जे म आप
 णे एक बल द होय ने एक बल द आपणा पाडो शिने होय ते आपणे कांर्द काडि जो डिने गाम ज बुं होय त्या रे ते पाडो शि
 नो बल द मागि लेई ये त्या रे गाडि जो डिने गाम ज बाय ने पाडो शिने गाम ज बुं होय त्या रे आपणो बल द ते मागि जाय ॥
 त्या रे ते ने पण गाडि जो डिने गाम ज बाय ने बेनुं काम थाय पण जो एक बिजानो बल द न मागि ले तो बेमां ए के ने गा
 डिजु ते नहि ने काम थाय नहि ॥ ते म सांख्य मां योग भेलवे ने योग मां सांख्य भेलवे त्या रे परमात्माना स्वरुप नुं शुद्ध ज्ञा

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१५५॥

नथापणतेविनाएकलेसारखेकेएकलेयोगेकरिनेपरमात्मानुस्वरूपसमजातुंनथिमाटेसारख्यनेशुद्धकरवानेअर्थ
योगनोगुणलेवोतेयोगमांछविसतत्वकह्याछेतेमांचोविसतत्वमायानांकह्याछेतेजडनेमिथ्याछेअनेपंचविस-
माजिवर्द्धश्वरनेकह्याछे॥अनेछविसमापरमात्मानेकह्याछेतेमांजिवनेर्द्धश्वरलेतेनेविषेचोविसतत्वरूपमायावल्गि
छे॥अनेपरमात्मा मायापरछेनेनिर्दोषछेनेतेपरमात्माजिवर्द्धश्वरमायानाआधारनेप्रकाशकछेमाटेजिवर्द्धश्वरले
तेमायानाचोविसतत्वनोत्यागकरिनेपंचविसमोंपोतेआत्माब्रह्मरूपवर्द्धनेछविसमादिव्यमूर्त्तिपरमात्मानेपामेछे
एमयोगशास्त्रमांकह्याछेतेनेसारख्यमाणसमजवुंजेसारख्यमांपंचविसतत्वकह्यातेमांचोविसतत्वमायानांक-
ह्याछेतेमायानातत्वभेगाजिवर्द्धश्वरनेतत्वरूपगण्याछेअनेपंचविसमापरमात्मानेकह्याछेएमसमजवुंकेम-
केजिविनानांतत्वएकलाजुदाहोयजनहिमाटेसारख्यमांचोविसतत्वकह्यातेभेगांजिवर्द्धश्वरनेतत्वरूपगण्या
छेअनेपंचविशमापरमात्माकह्याछे॥माटेजिवर्द्धश्वरजेतेमायानांचोविसतत्वथकिनोखांपाडिनेपरमात्मा
नेपामेछेएमसमजिनेमायामांथिथयांजेपिंडब्रह्मांडादिकआकारमात्रतेनुनिराकर्णकरवुंकहेतांमिथ्याजाण
वुंपणसदायमायापरनेदिव्यमूर्त्तिएवापरमात्माप्रत्यक्षतानदातारामकृष्णादिकभगवाननाअवतारनीमूर्त्तिने
नुंनिराकरणनकरवुअनेतेमूर्त्तिनुंतामायानोनिषेधकरिनेपोतेआत्माशुद्धब्रह्मरूपथरनेतेनेविषेपरमात्मानि
मूर्त्तिनेधारिनेतेनुंध्यानकरवुअनेजोमायानोनिषेधकरिनेकेवलआत्मारूपेपोतानेमानत्रोपणतेमांप्रत्यक्षपर-
मात्मारामकृष्णादिकनिमूर्त्तिनुंध्याननहिकरेतोतेनेमायाकोईकालेछुटतीनथि॥तेपणगीतानाअध्याय२
विज्ञानोक्षोक५९ओगणसारमामांकह्याछे॥श्लोक॥विषयाविनिवर्त्ततेनिराहारस्यदेहिनः॥रसवर्ज्यरसोप्य-
स्यपरंदृष्टानिवर्त्तते॥५९॥अर्थ॥केवलविषयनोत्यागकरवाथकिंदृष्टियोविषयथकिनिवर्त्तिपामेछेपणाराग
जेवासनातेनथीनिवृत्तिपामतितेक्यारेनिवृत्तिपामेतोप्रत्यक्षपरमात्मानास्वरूपनेदेखेकेहेतांप्रत्यक्षपरमा-

कमलेज
सि०१०६

॥१५५॥

त्पारामक्रष्णादिक तेनास्वरूपनो निश्चयथायत्यारे ते मूलवासना जे जन्म मृत्युनुं बिज तेना शपामे छे अने जो माया ने त
 जिने केवल आत्मारूपे मानीने प्रत्यक्ष परमात्मानि मूर्तिनुं ध्यान करणे नहिं तो ते शुद्ध ज्ञानि छे केहे तां तेने मिथ्याता-
 निजाण बो माटे मिथ्याता ने करिने जन्म मरण टलतुं नथि के मके परमात्मा नी मूर्तिना आधार बिना निराकार पणे
 आकाश मां अधर रवे वा तुं नथि माटे प्रत्यक्ष भगवान नि मूर्तिना आधार बिना पिंड ब्रह्मांडनुं आधार पणुं ने तेने विषे
 वासना ते कोई ने टलति जन थि माटे सांख्ये करिने पींड ब्रह्मांडनुं निराकरण करवुं पण ते मां एक सहस्र तान दाता
 प्रत्यक्ष परमात्पारामक्रष्णादिक भगवान नि मूर्ति तेनुं निराकरण न करवुं अने ते मूर्ति ने तो दिव्य रूप जाणि ने तेनुं पो
 ताना आत्मा मां ध्यान करवुं एम सम जे तेने रुखे दने सांख्य शास्त्रनुं दुसम जाणुं जाणिनुं अने एम सम जिने जे प्रत्यक्ष भ
 गवान नि भक्ति कर छे ते नो ज मोक्ष थाय छे अने रुखे दने सांख्य नि मूलमत लव पण एज छे जे इंद्रियो अंतःकरण ना
 ग्रहण कस्या मां आवे तेने मिथ्या जाणि ने ते नो त्याग करवो अने एमा यो नो त्याग करा बिने अनुभव ज्ञान ना आपना
 रा अनुभवि सहस्र तेनुं ध्यान करवुं माटे जिवने ज्यां सुधि माई क इंद्रियो नी सम जण होय केहे तां माई क पंच विषय
 मां इंद्रियो अंतःकरण ने वासना होय त्यां सुधि तेने माया पर एवा जे सहस्र परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान तेना स्वरूपनो
 निश्चय थ तो नथि अने ज्या रे अनुभव रूप केहे तां निरावास निक आत्मा थाय छे तेने प्रत्यक्ष परामक्रष्णादिक भ-
 गवान ना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ते उपर गीतानुं वचन ॥ श्लोक ॥ ब्रह्म भूत प्रसन्नात्मानो च तिनकांक्षति ॥ स-
 मः सर्वेषु भूतेषु सद्भक्ति लभते पराम् ॥ १५ ॥ ना अध्याय मां ५४ मोक्षी कः ॥ अर्थ श्री कृष्ण परमात्मा केहे छे ब्रह्म रूप
 ने प्रसन्न छे आत्मा केहे तां मन ते जेनुं ने हरखने श्लोक ते गया छे जे नाने सर्व भूत ने विषे समान छे द्रष्टि ते जे नि ॥
 एवा जे आत्मा ते मारि भक्ति ने पामे छे केहे तां तेने मारा स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ एधिरी ते ब्रह्म रूप थर्दने प्रत्यक्ष
 परमात्मा नी मूर्तिनुं ध्यान करवुं ए रुखे दने सांख्य नो अंतर भेद गति तार्थ छे ॥ अने ह वै योग मा जे गुण दोष छे ॥

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત.
॥૧૫૬॥

તેને સમજાવી નીરિત કહે છે જે યોગમાં પરમાત્માને સગુણ કહ્યા છે સાકાર કહ્યા છે કર્તા કહ્યા છે એકદેશી કહ્યા છે
એવિરિતે દિવ્યમૂર્તિ પરમાત્મા છે ને તે મૂર્તિ ધ્યાન કરવા યોગ્ય છે ॥ ને સર્વેના અંતર્યામી છે ને સર્વેના પ્રકાશક છે
ને જિવદ્ધ શ્વરથી પર છે ॥ ને સર્વને કર્મ ફલેના આપનારા છે ॥ ને જિવદ્ધ શ્વરને ધ્યાન કરવા યોગ્ય છે ॥ અને તે પરમાત્મા
પ્રત્યક્ષ છે ॥ એમ કહ્યું હતો યોગમાં ગુણ છે પણ જો માર્દક આકારનો વિષેધ કરીને આત્મા શુદ્ધ પદ્માદિનાં દ્વિયો-
અંતઃકર્ણે સદિત પ્રત્યક્ષ ભગવાનનું ધ્યાન કરે તો તેને ભગવાનની મૂર્તિને વિષે પ્રકૃતિ પુરુષાદિકનો ભાવ રહે છે
તથા ભગવાનને વિષે એકદેશી પણું સમજાય છે ॥ એ યોગમાં દોષ છે તે દોષને દાલવાને અર્થે યોગમાં સારવ્ય નો ગુ-
ણ લેઈને યોગને નિર્દોષ કરવું માટે સારવ્યમાં જે વિરિતે પીંડ બ્રહ્માંડાદિકનું નિરાકરણ કરવાનું કહ્યું છે તે વિરિ-
તે નિરાકરણ કરે ૧૬૮૯ મીથ્યા જાણિને પોતાના આત્માને શુદ્ધ નિર્ગુણ અસ્વંડ અવિનાશિ બ્રહ્મરૂપ જાણિને તે
માં સ્થિતિ પામવું પછે યોગમાં કહ્યા જે સાકાર સગુણ કર્તા એવા પ્રત્યક્ષ રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાનની મૂર્તિ તેને બ્રહ્મ
ના આધારને બ્રહ્મના પ્રકાશક જાણીને તેનું ધ્યાન કરવું ॥ ત્યાં શ્રુતિઃ ॥ ઘટવત્ સ્વર્ગાદિ વિનસ્યતિ ॥ ૧ ॥ સર્વે સ્વા-
લ્લિદં બ્રહ્મ ॥ ૨ ॥ અર્થ સારવ્યમાં કહ્યા પ્રમાણે સમજવું જે ઘટવત્ ૧૬૮૯ ઘડો જે મનાય થાય છે તેમ પિંડ થિતે સ્વ-
ર્ગાદિક અનંત કોરિ બ્રહ્માંડ તે સર્વેના સહે એમ સમજીને પછે યોગમાં કહ્યા પ્રમાણે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિને
સર્વે સ્વલુદં બ્રહ્મ ૧૬૮૯ પરમાત્માની મૂર્તિ બ્રહ્મ છે કેહેતાં પરમાત્મા છે એમ જાણિને તે મૂર્તિનું પોતાના આત્મામાં
ધ્યાન કરવું પણ જેમ જિવદ્ધ શ્વરનો આત્મા છે અને પીંડ બ્રહ્માંડ રૂપ તેનો દેહ છે ને એ બે જુદા જુદા છે તેમ આત્મા સ-
ત્ય છે ને તેનો દેહ મિથ્યા છે ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાન રામ કૃષ્ણાદિક નિમૂર્તિને વિષે ત્યાગ ભાગ કરવા યોગ્ય નથી ॥
કેહેતાં તેને વિષે દેહ જિવણી ભેદ નથી ॥ પરમાત્માની મૂર્તિ તો એ બેધિનો સિદ્ધિ ને એ બેને પ્રકાશની કરનાર છે ॥
માટે પરમાત્માની મૂર્તિ જ એક પરમાત્મા છે ॥ એમ સમજીને પોતાના આત્માને નિર્ગુણ બ્રહ્મરૂપ જાણિને પરબ્રહ્મ

કમલેજ.
સિ ૦૧૦૬

॥૧૫૬॥

एवाजे ज्ञानदाता प्रत्यक्ष भगवाननीमूर्ति ते तु ध्यान करवुं एमसमजवुं ए योगनो सिद्धांत शुद्धे ने एमसमजे ते नो मोक्ष
थाय छे एतत्वे जन्म मरण नां दुःख निवृत्ति पामे छे हवे शांति वेदने वेदांत शास्त्र मां जे गुण दोष छे ॥ तेने समजवानी रित
कहि पछीये जे सामवेदने वेदांत शास्त्र जे ते एमक हे छे जे परमात्मा सगुण छे निर्गुण छे साकार छे निराकार छे
कर्ता छे अकर्ता छे एकदेशि छे सर्वदेशि छे एविरिते परमात्मा सर्वकारण सर्वकरता सर्वना आधार सर्वव्यापक सर्व-
रूप संपूर्ण निर्लेप असंगि सर्वेषी परमात्मा प्रत्यक्ष ज्ञानदाता रामकृष्ण आदिक छे एमक हूँ एतो सामवेदने वेदांत
शास्त्र मां गुण छे एण ते मां एमसमजाय जे सर्वरूप कल्याण माटे पिंड ब्रह्मांड तथा जिवद्भस्वर सर्व परमात्मा छे ॥ एमसमजिने
पछे पोताना जिवने परमात्मा मनाय जे हुं परमात्मा छे एमसमजाय ए वेदांत मां मोदो दोष छे माटे ते दोषने टालवाने अ-
र्थ वेदांतने विषे सारव्य ने योग ए वेदांत नी समजण ले वि ते के विरि तेरी ते समजवुं तो प्रथम प्रत्यक्ष भगवान रामकृष्ण
आदिक निमूर्तिने विषे मार्दक भाव समजाव ते मार्दक भाव टालवाने अर्थ अने जिवद्भस्वर ना आत्माने विषे पिंड ब्रह्मा-
ंड रूप माया टालवाने अर्थ सारव्य मां कल्याण प्रमाणे घटवत् स्वर्गादि बीन स्यतिक हे तां प्रकृति पुरुष थकि उत्पत्त्युं जे
नामरूप पिंड ब्रह्मांड ते मिथ्या छे ॥ एमजाणिने पोतानो आत्मा ते थिजु दो समजिने शुद्ध निराकार व्यापक निर्गुण अ-
कर्ता असंगि ब्रह्मरूप मानिने पछे योग मां कल्याण जे परब्रह्म परमात्मा ब्रह्मना आधार ने ब्रह्मना प्रकाशक एवादि व्यमू-
र्ति छे ते परमात्मा प्रत्यक्ष वस्तु देवदेव किना पुत्र जे श्रीकृष्ण भगवान तेने ज कल्या छे ॥ माटे वेदांत मां एमसमजवुं जे वेदो-
ते निर्गुण निराकार कल्याण तो सारव्य मायानो निषेध करवाने अर्थ परमात्माने पोताना अंगना प्रकृति रूप जे नि-
र्गुण निराकार व्यापक ब्रह्म ते रूपे कल्या छे माटे तेना ते भगवान ने वेदांत मां निर्गुण निराकार व्यापक कल्या छे ॥
एमसमजवुं अने मायाना नामरूपने मिथ्या करिने आत्मा ब्रह्म थदने पछे योग मां प्रत्यक्ष भगवान नी दिव्य मूर्ति ब्र-
ह्मरूपने ध्यान करवा योग्य ते नि सिद्धि करि आपी छे ॥ केहे तां प्रत्यक्ष भगवान नि दिव्य मूर्तिने योग मां साकार स-

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१५७॥

गुणकर्ता एकदेशि कत्या छे माटे योग मां कत्या तेना ते प्रत्यक्ष परमात्माने वेदांत मां सगुण साकार कर्ता एकदेशि
कत्या छे एम समजयुं माटे सांख्ये परमात्माने ब्रह्मरूपे निर्गुण निराकार कत्या अने योगे परमात्माने दिव्य मूर्ति
रूपे सगुण साकार कत्या ॥ अने सांख्ये योग एवे सास्त्रना ज्ञानने एक करिने परमात्मानुं वर्णन करिचे त्या
एम वर्णन थाय जे परमात्मा सगुण छे निर्गुण छे साकार छे ॥ निराकार छे कर्ता छे अकर्ता छे एकदेशि छे सर्वदेशि
छे इत्यादि परमात्मा प्रत्यक्ष दिव्य मूर्तिनुं वर्णन थाय छे माटे सांख्ये योग एवे भेगां करिने परमात्मा प्रत्यक्ष दि
व्य मूर्तिनुं वर्णन करवुं तेनुं नाम ज साम वेद ने वेदांत शास्त्र छे माटे वेदांत मां ने साम वेद मां कत्या छे जे सर्वे स्वतुंद
ब्रह्म ने दाना नास्तिकि चन ॥ अर्थ ॥ एक प्रत्यक्ष परमात्माना मूर्ति ते सर्व ब्रह्म छे ॥ अने ते बिना नाना प्रकारनुं का
ई नथि केहेनां परमात्माना मूर्ति बिना बिजुं नाम रूप पिंड ब्रह्मांड मिथ्या छे ॥ जे मद्वां द्वायानां जल स्वप्न नी स्मृति मि
थ्या छे ते म प्रकृति पुरुष थकि उत्पन्न थयुं जे नाम रूप पिंड ब्रह्मांड ते मिथ्या छे ॥ अने प्रकृति पुरुष थकि पर एवा जे ब्रह्म
ने पर ब्रह्म ते सत्य छे ॥ अने ते ब्रह्म जे परमात्मानो प्रकाश एटले परमात्मानुं ज्ञानने पर ब्रह्म एटले परमात्मा निमूर्ति
ते ज्ञाने सहित एवि जे परमात्माना मूर्ति ते राम कृष्णादिक रूपे पोताना स्वरूपनुं ज्ञान आपवासा रूप गट थाय छे ॥
माटे ते मूर्ति सत्य छे ने ते बिना बिजुं मिथ्या छे एम समजयुं तेनुं नाम वेदांत शुद्ध समजायु जाणवुं माटे सांख्य योग
ने वेदांत एव जे शास्त्रने विषे एक मूर्ति एवा जे प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक भगवान तेने ज कत्या छे ए विरिते समजयुं
तेनुं नाम जे शास्त्रने जे वेद शुद्ध समजाया जाणवा अने एम समजिने जे प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति करे छे ते
ने जन्म मरण टलि जाय छे ॥ ने तेनुं कल्याण थाय छे हवे अथर्वे दने पांचरात्र शास्त्र मा जे गुण दोष छे तेने समजयाना
रीत कहूं छे जे पांचरात्रने अथर्वे द मां परमात्माने केवा कत्या छे तो परमात्मा सगुण छे निर्गुण छे कर्ता छे अ
कर्ता छे साकार छे निराकार छे एकदेशि छे सर्व देशि छे ॥ यति निर्गुण नथि सगुण नथि करतानथि अ-

कमलेज
सि० १०६

॥१५७॥

कर्त्तानधिसाकारनधिनिराकारनधि॥ बलिसाकारथका निराकारछेने निराकारथका साकारछे निर्गुणथका
 सगुणछे सगुणथकानिर्गुणछे एकदेशिथका सर्वदेशिछेने सर्वदेशिथका एकदेशीछे॥ एवाप्रत्यक्षपरमात्माछे
 ॥ तेउपरश्लोक॥ अपाणि पादोऽयवनोऽष्टहीतामस त्यचक्षुः सश्रणो त्यकर्णः॥ सवेसिवेद्यानच तस्य वेत्ता तमा-
 हरयुं पुरुषं पुराणम्॥ १॥ अर्थ॥ परमात्मा केवाछे तो पगनधिने पगे करिने चाले छे॥ हाथनधिने हाथे करिने ग्रहण
 कैरे छे॥ ने परमात्माने आखनधिने जुबे छे॥ ने काननधिने काने करिने सांभले छे परमात्मा सर्वने जाणे छे॥
 तेने कोई जाणतुं नधि॥ ने परमात्मा मायापरछे एटले अज्ञानथीपरछेने पुराण एटले अनादिछे एविरिते परमात्मा
 ने मायानां इंद्रियो अंतःकरणनधिपण दिव्यमूर्तिमानपरमात्माछे एविरिते प्रत्यक्षपरमात्मा थकि ज्ञानपामिने
 सिद्धदशाने पांम्यो एबो जे ब्रह्मरूपमुक्त तैबो ल्यो छे के आप्रत्यक्षरामकृष्णादिक ज्ञानदाता भगवाननिमूर्त्ति तेपरब्र-
 ह्मछे परमात्माछे परमेश्वरछे पुरुषोत्तमछे सर्वना आधारछे सर्वना कारणछे सर्वशक्तिमानछे सर्वना प्रकाशकछे॥
 सर्वने कर्मफलना आपना राछे ने सर्वथीपरछे पण तेधिपरकोई नधि एटले एनाउपरकोई बिजो समर्थ ईश्वरनधि
 एविरिते सर्वत्रपूर्णने अद्वैतकहेतां एजेवा तो एजछे पण तेजेवो कोई थतो जनधि एवापरमउपगार एरूपप्रत्यक्षरा-
 मकृष्णादिक छे एमअथर्वेदमा कहे छे एतो अथर्वेदतथापंचरात्रशास्त्रमां गुणछे पण ते प्रत्यक्ष भगवाननीनव-
 प्रकारनि भक्तिकरवानुंकहे छे॥ तेमां प्रत्यक्ष भगवानभूरव्याथायतरव्याथायराहाडुवायतदुकोलागे मांदाथाय
 बालकथाय जुवानथाय सुदथाय कामजणाय क्रोधजणाय लोभजणाय स्वादजणाय स्नेहजणाय मानजणाय हारबु-
 जणाय जितबुजणाय पारकुजणाय पोतानुजणाय हसताजणाय रोताजणाय दुत्यादिकअनंतप्रकारनां प्रत्य-
 क्षपरमात्मानां लिता चरित्रतेने जोईने ते प्रत्यक्ष भगवानने विषे मनुषभाव आवेतथा एकदेशिपणुं समजायत-
 था माईकभावपरहाय एअथर्वेदनेषां चरात्रमां मोरो दोषछे ते दोषने रालवाने अर्थ पांचरात्रने विषे सांख्ययो

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१५६॥

गनेवेदांतएत्रणेशास्त्रनो गुणमेतवबो त्पारेतेपंचरात्रश्रद्धथायछे ॥ तेसांख्यनोगुणलेबोजे सांख्यमां-
परमात्मानेव्यतिरेकपणेचैतन्यशक्तिज्ञानरूपेनिर्गुणनिराकारादिककहाछेअनेसाकारसगुणनथिएमकह्छे
अनेयोगमांपरमात्मानेअनवरूपेसगुणसाकारछे निर्गुणनिराकारनथिएमकह्छेअनेवेदांतमांअनवरूपेव्य-
तिरेकभेदेरहितकह्छेकेपरमात्मासगुणछे निर्गुणछे साकारछे निराकारछे कर्त्ताछेअकर्त्ताछेएविरितेसांख्य
योगनेवेदांतएत्रणेशास्त्रमां कहाजेपरमात्मातेनातेपरमात्मानेअथर्वेदमांकहाछे ॥ तेअथर्वेदमां प्रत्यक्षपरमात्मा
नेकह्छेके निर्गुणछेसगुणनथितेसांख्यमांकहाजेमायानागुणतेपरमात्मानीमूर्तिनेविषेनथिमाटेसगुण
नथिनेनिर्गुणछेअनेबलिअथर्वेदमांकह्छेकेपरमात्मा प्रत्यक्षसगुणछेनेनिर्गुणनथिएमकह्छेतेयोगमांक
हाजेअनवरूपेप्रकृतिपुरुषादिकसर्वनाप्रकाशकआधारकर्त्तानेसर्वनेध्यानकरवायोग्यमूर्तिमानएद
लेसाकारछे निराकारनथिसगुणछे निरगुणनथिएविरितेयोगमांकहातेनातेअथर्वेदनेपंचरात्रमांसमजवा-
जेपरमात्मासगुणछेएदलेअनतकल्याणकारिगुणयुक्तपरत्यक्षपरमात्माछेअनेनिर्गुणनथिएदलेआत्मा-
जेबोनिरगुणछेतेबानिर्गुणनथिमाटेदिव्यगुणयुक्तपरमात्माछेअनेवेदांतमांद्रष्टाद्रूपभेदेरहितदिव्यमूर्ति
परमात्मानुंवरणनकह्छेजेसगुणछेनिर्गुणछेसगुणएदलेकल्याणकारिगुणयुक्तछेअनेनिर्गुणछेएदलेमायाना
गुणरहितछे ॥ साकारछे निराकारछे ॥ साकारछेएदलेदिव्यमूर्तिछे ॥ ने निराकारछेएदलेमार्दकआकारे-
रहितछेएविरितेप्रकाशोसहितदिव्यमूर्तिनुंवरणनवेदांतमांकह्छे ॥ तेनातेपरमात्मानेपंचरात्रमांप्रत्यक्षक-
हाछे ॥ माटेपंचरात्रमांकह्छेकेपरत्यक्षपरमात्मासगुणछे निरगुणछे कर्त्ताछेअकर्त्ताछे साकारछे निराकारछे
एविरितेप्रकाशवानदिव्यमूर्तिप्रत्यक्षपरमात्माछेएमकह्छेद्वेएत्रणेशास्त्रेकरिनेप्रत्यक्षमूर्ति
सिद्धकरित्यारेतेकेवाथयातोप्रत्यक्षभगवानसगुणथकानीर्गुणछेनेनिर्गुणथकासगुणछे ॥ सगुणथकानि

कमलेज-
सि०१०६

॥१५६॥

गुणछे एतत्वे कल्याणकारि गुणेषु क्त थका मायाना गुणे रदि तछे अने साकार थका निराकार छे एतत्वे दिव्यमूर्ति ये युक्त
थका माई कन्याकारे रदि तछे कर्त्ता थका अकर्त्ता छे ने अकर्त्ता थका कर्त्ता छे एतत्वे पोतानि ईछाये करि ने अनंत को-
टि ब्रह्मांड ने कर्त्ता थका पोते काई न थिकरता प्रकृति पुरुष पासे करावे छे माटे एवा अनंत अक्षर गुणे युक्त जे परमात्मा-
ते पोताना चै तन रुप जे अक्षर धाम तेने विषे अखंड रखा थका अनंत जिवो ने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान करावि ने माया
ना बंधन थकि मुकाबि ने पोताना अक्षर धाम ने पमाडवाने अर्थे पोताना सत्य संकल्पे करि ने सर्व मनुष्य ने प्रत्यक्ष द्रष्टि
गोचर थाय छे ॥ कहे तां प्रत्यक्ष मनुष्या कृति ने धारण करे छे अने ते प्रत्यक्ष भगवान ने शरणे जे जिव आवे छे तेने पोता
नी भक्तिक रूपानि ने तेनां अनंत जन्मनां पाप तेने नाश करवाने अर्थे तेनी सेवानुं ग्रहण करवा सारुं पोते दिव्य रूप थ-
का मनुष्य निपेरे बरते छे माटे पोते प्रत्यक्ष परमात्मा परिपूर्ण ने स्वरूपा धाम छे ॥ तोपण पोताना भक्त ने परिपूर्ण ने-
स्वरूप करवाने अर्थे कृपा करि ने भक्त ना सेवानुं ग्रहण करे छे ते पोते भूरव्या धाय एया नथि तोपण भोजन ना था लज
मे छे ने तरनूया धाय एया नथि तोपण जल पिये छे ने जे ने निद्रा नथि तोपण निद्रा करे छे अने पोते सर्वे सो भारु पछे
तोपण भक्त ना भाव प्रमाणे बस्त्र धरेणां पुष्प धारण करे छे अने पोते प्रत्यक्ष परमात्मा सर्व ना आधार छे तोपण घो-
डेगा डिये पालु खिये बे से छे अने पोते तक्षिमा पति छे तोपण पोताना भक्त जनो नां तन मन धनादिक सर्व पदार्थ
ते पोताने शरणे अरण करावे छे ते वामन जिमगवाने बत्तिरा जानु तन मन धनादिक सर्व पदार्थ ते ईत्थी धुं एविरि
ते दिव्यमूर्ति थका मनुष्य नीपेरे वर्त्ते छे अने तेणे करि ने अनंत जिवो नी मोक्ष थाय छे केम के परमात्मा पोते पूर्ण काम
छे माटे ते ना संबंध ने जे जे जिव पा मे छे ते जिव पण पूर्ण काम थाय छे माटे प्रत्यक्ष परमात्मा मनुष्य थका दिव्य रूप छे
कहे तां जे नो पूर्ण शब्द छे ने जे नो पूर्ण स्पर्श छे ने जे नो पूर्ण रूप छे ने जे नो पूर्ण रस छे ने जे नो पूर्ण गंध छे दृष्ट्यादिक प्रत्य-
क्ष परमात्मानि सर्व न पूर्ण मूर्ति छे ॥ माटे ते प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक परमात्माना शब्दादिक ने जे जे जिव पोताना

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५९॥

आत्मा मां धारे छे तो ते धार नाराजि वनि अपूर्ण तादृजि ने पूर्ण काम थाय छे अने ते प्रत्यक्ष परमात्माने कोणै पूर्ण करी
नपिए तो पोते पोतानि मेले से जअनादि पूर्ण काम छे अने ते नां जन्म कर्म ने चरित्र सर्व दिव्य छे एदले कल्याण कारि
छे ॥ माटे ते नां जन्म कर्म ने चरित्र ने जे दिव्य जाणे छे तो ते जाण नारा नां पण जन्म कर्म दिव्य भावने पामि जाय छे अ-
ने ते आत्मा परमात्माना साधर्म्य पणाने पामे छे एयि रिते चारे वेद ने चारे शास्त्र ना ज्ञाने करिने प्रत्यक्ष भगवाने
जाणे छे तेने अथर्वेद ने पंचरात्र शुद्ध समजायुं जाणवुं अने तेने प्रत्यक्ष भगवाने निमूर्ति ने विषे कोर्द दिव्य समुष्प-
भाव आवे जनहिं कैम के तेना ज्ञाने करिने तेने जाण्या माटे तेने प्रत्यक्ष मूर्ति ने विषे अखंड दिव्य भावरहे छे ने ते भ-
क्त पछे प्रत्यक्ष परमात्माने दिव्य रूप जाणिने तेना गुण गाथ छे अने तेने से गुण नी गुण साकार निराकार कर्त्ता अ-
कर्त्ता एक देशि सर्व देशि आदिक अनंत गुण रूपे श्रुते प्रत्यक्ष तान दाता सद्गुरु रूप राम कृष्ण आदिक मनुष्या
कृति भगवाने निमूर्ति तेने विषे सर्वे देखाय छे अने तेने सर्व शास्त्र तथा चार वेद तथा सर्व पूराण ते सत्य ने सब-
दा समजाय छे माटे आचिरिते प्रत्यक्ष भगवाने लक्ष्मि नारायण तेना मुख थकि तान सां भलिने तेना स्वरूप नो नि-
श्चय करिने पछे प्रत्यक्ष भगवाने ना गुण दिव्य रूप जाणिने ब्रह्मये चार वेदे करिने गुण गाथा छे अने गौतमादिक
रुषीयो पण प्रत्यक्ष भगवाने श्रीमुख थकि एयि रिते ज्ञान पामिने प्रत्यक्ष ना स्वरूप ने दिव्य रूप जाणिने ते-
ना गुण छे शास्त्रे करिने गाथा छे अने ते बिज रिते व्यासजिये प्रत्यक्ष परमात्मा श्रीकृष्ण भगवाने तेना मुख थकि
ज्ञान सां भलिने तेना स्वरूप नो निश्चय करिने तेने प्रत्यक्ष ना गुण व्यासजिये चार वेदे करिने गाथा छे तथा अष्टा-
र पूराणे करिने गाथा छे तथा भारतादिक दत्तिदासे करिने गाथा छे माटे चार वेद छे शास्त्र ने आटार पूराण ने ते-
विना बिजारुषीयो नी स्मृतियो उपनिषदो एसर्वे मा प्रत्यक्ष परमात्मा पंचदेवरूपे प्रगटराम कृष्णादिक भगवा-
न तेना जगुण गाथा छे पण ते विना बिजो कोर्द परमात्माने नपिए म समजिने जे प्रत्यक्ष नी भक्ति करी तेने

॥ कमलेज-
सि० १०६

॥१५९॥

मोक्ष तत काल था यछे अने ते नो जगत ना पदार्थ उपर थी मोह टलि जा यछे ने ते नीइ छि निरावरण थई ने एक प्रत्यक्ष भगवान नीस-
 र्त्ति ने ज अखंड दे खे छे मोटे ज्ञान च क्षुवा ला ए वा जे प्रगट महात्मा पुरुष ते नो जे ने सत्संग था यछे ते ने ज शुद्ध स्वरूप ए वा जे परं
 मात्मा ते ना स्वरूप नुं यथा र्थ ज्ञान था यछे पछे जे ज्ञान थयु ए वा जे प्रगट भगवान नो भक्त ते जे ते प्रत्यक्ष परमात्मा नी प्रार्थ
 ना करे छे जे हे प्रभु तमारा मारा उपर अनुग्रह नो तो कहे तां तमे मुने प्रगट न हो ता ओ लखाया त्यां सधि हुं तम ने पाम वा सां
 मे रूखे दमां तमारा स्वरूप नुं ज्ञान सां भव्यु ते मां थि मुने ए म सम जायुं जे पिंड ब्रह्मांडादिक नाम रुप मी थ्या छे ए म जाणि
 ने तमारा अवतार निमूर्त्ति यो ते ते पण मे तमारा अनुग्रह विना मिथ्या जाणि ने जे पिंड ब्रह्मांड ना आकार मायाने मिथ्या छे ॥
 ते म प्रगट भगवान निमूर्त्ति नो आकार पण मायानो ने मिथ्या छे ए म सम ज तो द तो ए मारो मोटो अपरा ध छे ते हे प्रभु ए मारा
 अपरा ध ने माफ करो अने ए वि रिते रूखे दना ज्ञाने करि ने तम ने निरा कार रजाणी ने घणा क युग सधि पिंड ब्रह्मांड नुं निराक-
 रण करि ने ते थि वैराग पा मि ने तम ने पाम वा सां रुं हं सो हूं उं हं सो हूं ए म जप क स्थापण हे प्रभु तमारा अनुग्रह विना कहे तां तमे
 प्रगट म ल्या विना ते मां मुने लेना मात्र शान्ति थई न हिं पछे बलि बिजो यजुर्वेद मे तम ने पाम वा सां रुं सां भव्यो त्या रे ते मां थि
 तमारा अनुग्रह विना ए म सम जायुं जे भगवान मूर्त्ति मान छे ते ते नुं क सुं सर्व था य छे ने ते ना ह ला व्या विना पां द दु हा ल
 तुं न थि मोटे जे जे हं करु छुं ते भगवान करा वे छे ते द लुं करु छुं ए म जाणि ने विषय भोग करवा आशक्त थई गयो ए तमा-
 रो मोटो गुन्हो थयो छे के मु के कामादिक विकार तो जिवनो पर छे ते विकार ने राखवा ए त भारि आता छे ते में तमारा अ-
 नुग्रह विना सम जायुं न हिं ने विषय अनियम पणे भोगव्या ए मोटो अपरा ध तमारा थयो छे ते हे प्रभु ए अपरा ध ने माफ करो ॥
 अने बलि एक बिजो तमारा गुन्हो थयो छे के तमारा अनुग्रह ने पामे ला ए वा जे तमारा भक्त संत तेणे तमारा विना सर्व माई
 क पदार्थ नो त्याग करि ने वैराग्य ने पाम्या ए वा तमारा भक्त संत ते नो मे उ लो अब गुण लिधो जे ए तो कां ई सम ज तान-
 थि जे भगवान जगत ना कर्ता छे ने प्रेरक छे मोटे भगवाने जे जे पदार्थ उत्पन्न क स्यां छे ते सर्व भोग व वा सां रुं क स्यां छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६०॥

मारे तेनो त्याग करे छे तेणे तो भगवाननी आता खोपिएम समजीने तमारा संतनो अवगुण लिथो अने में निशांक थदे
ने विषय भोग व्याएवे तमारा मोटा गुन्हा थया छे माटे दे प्रभु एगुन्हा माफ करो ने एविरिते तमारा प्रत्यक्ष स्वरूप नि प्राप्ति
विना यजुर्वेद मां अवतुं समजीने घणा कजुग स्फुटि विषय भोग व्याअने ते विषय भोग नी वासना ये करिने जन्म मरण ग
र्भवासने लक्ष्म चोराशि मां मद्दा दुःख पा म्यो पण तमारा अनुग्रह विना एटले दं प्रभु तमे प्रगट मल्या विना क्यां ई द्वा न्ति ने
ठरिने बेठो नहिं पछे वलित मने पाम या सारुं चि जो सामवेद तेनुं ज्ञान सां भल्युं त्वारे ते मां एम क हं छे जे सर्व परमात्मा
प्रत्यक्ष छे ते निश्चिंति ॥ सर्वे स्वत्विंदं ब्रह्म ॥ अर्थ ॥ आप्रत्यक्ष सर्व ब्रह्म एटले परमात्मा छे ते वेद मां तो एम क हं छे जे ए
क प्रत्यक्ष राम कृष्ण दिकनी मूर्ति यो छे ते सर्व परमात्मा छे पण ते तो तमारि कृपा विना अवतुं समजाणुं जे पिंड ब्रह्मोद
तथाजिव प्राणि पशु पक्षी सर्व परमात्मा छे एम समज्यो दतो एतमारो मद्दा मोटो अपराध थयो छे ते अपराधने माफ करो
अने ते सामवेदने अवलो समजीने में एम जाणुं दतुं जे सर्व परमात्मा छे ते भेगो दं पण परमात्मा छुं एम समज्यो ते पाप
दतुं माटे दे प्रभु दवे मारा उपर तमारो खरो खरो अनुग्रहने कपा थर्द छे जे मारा सर्व अपराधने कण्ठ यां कहे तां तमारा स्
रूप नी मुने प्राप्ति थर्द एटले जाणे मारे को ई दहाडो दुःख दतुं जनहिं माटे दे प्रभु मारा उपर तमे घणिकृपा करि घणि में हेर
करि मुने कतार थकतार्थ कस्यो एविरिते जेने परमात्मा प्रत्यक्ष स्वरूप नी निश्चय थाय छे ते मद्दा आनंदने पा मिने प
रमात्मा नी प्रार्थना ने स्तुति करे छे पछे ते ना उपर परमात्मा घणा घणा प्रसन्न थर्दने तेने दिव्य तनुं आपे छे ने पो ताना अ
क्षर धामने पमाडे छे ॥

॥४॥ इति श्रीमुखसिद्धांत १०६ संपूर्ण ॥

॥४॥

॥४॥

कमलेज
सि० १०६

॥१६०॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् १९१९ श्रीगणेशो १९ श्रीगणिसनाभादरवाशुदि २ विजने दिवस महारा-

ज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीसरवै मध्ये पटवस्तु देवजिने घेर उत्तरादेवार ओरु निओसरिमां हिंदोला रवाट उपवि-
राजमान थपादता ने सरवे स्वेतवस्त्र धारण कस्यादता ने गुलाबिरंग नोफिटो मुस्तके बांध्योदतो ने कंठमां पुष्पना हार सो-
भिरादादता ने कंकुनो चांद लो कस्योदतो ने पोताना मूखाविर्दनी आगत साफतथा हरी भक्तनीस भाभरादने बेठीह-
ति पछे महाराज बोल्या जे सर्वे ने एक प्रश्न पुछिये छिये जे भगवानना भक्त ने ला भनो दिवस ते कियो छे ने नकामो दि-
वस ते कियो छे ॥ ते कहो पछे कोर्दना थी उत्तर थयो नहि त्या रे महाराज बोल्या जे ल्यो ए नो उत्तर अमे करिये जे एक योग
निष्ठा छे ने एक सांख्य निष्ठा छे ते ए बे निष्ठा ने जे परिपूरण करि राखे छे ते भगवाननो भक्त पुरो छे अने ते भक्त ने आदे प-
दोर ला भनो दिवस छे अने बे निष्ठा माथि एक निष्ठा जे ने होय ते ने अरधो दिवस ला भनो ने अरधो दिवस नकामो छे अने
ते मां जे ने एक लि सांख्य निष्ठा दीयतो ते सन्य भावने पामी जाय छे ने भगवान निमूर्त्ति प्रत्यक्ष तेने विषे सस्क भा-
व आविजाय छे केम के सांख्ये करिने पिंड ब्रह्मांडादिक आकार माचनु निराकर्ण पणुं करिने भेगु प्रत्यक्ष भगवान निमूर्त्ति
तेनुं पण निराकर्ण पणुं समजाय माटे प्रत्यक्ष मूर्त्ति ने विषे एकती सांख्य निष्ठा या खाने सस्क भावरहे छे ने पोताने पण
अपूरण तारहि जाय तेणे करिने सन्य भाव बरते अने जे ने एक लियोग निष्ठा होय तो तेने भगवान निमूर्त्ति ने विषे मनु-
ष्य भाव आविजाय ने एक दे निपणुं समजाय पण दिव्य भावन रहे माटे योग ने सांख्य बेने सिद्ध करे तेने कोर्दयात
नी कसर रहे ति नथि अने जे ने सांख्य ने योग सिद्ध थया ते तो अक्षर ब्रह्म रुप थाय छे ने ते भक्त तो भगवान ने रत्नानु-
धाम रुप थयो केम के सांख्ये करिने पिंड ब्रह्मांडादिक मार्दक आकार माचनु निराकरण पणुं करिने पोते ब्रह्म थय छे
ने पछे योगे करिने पोताने म ल्या एवा जे ज्ञान दाता प्रत्यक्ष परमात्मा तेना स्वरुप ने पोताना आत्माने विषे धारीने अ-
खंड ध्यान करे छे तेनुं नाम सांख्ये सहित योग कहिये अने एयो सांख्ये सहित योग जे ने सिद्ध थयो ते तो पुरो ज्ञानी छे

श्रीगुरुव
सिद्धांत
॥१६१॥

अने सांख्ययोगने अभेदपणे समजवुं तेनुं नामवेदांत छे अने सांख्ययोगने वेदांत एवणे सहित प्रत्यक्ष मूर्ति भगवान
तेनीनवधा भक्तिये करिने सेवा करवी तेनुं नाम पांचरात्र छे माटे अमारा आश्रीत होय तेने अभ्यास करिने सांख्येस-
हित योग सिद्ध करवो अने जे एविरिते योग सिद्ध करी ते अपारस्वरूपने पांमशे अने तेमां जेदलो परमादके आत्मस-
रूपे तेदलितेने रयोदर द्विजशे माटे आत्मसकैरमादसरूपवो नहि अने भगवानना भक्तने निवृत्तिपामिने योग
सिद्ध जरूर करवो अने कदापि कोईक भक्तने प्रादुर्भूते जोगे करिने अनंत प्रकारनी प्रवृत्ति होय तो पण रात्रिने वि-
षे एकांतमांवेशिने एकाग्रवृत्ति करिने सांख्यविचारे करिने पिंड ब्रह्मांडादिकनुं निराकर्ण करिने सुद्धचैतन्य
आत्मारूप धर्दने पछे योगविचारे करिने पोताने प्राप्तरूप जे प्रत्यक्ष भगवाननुं स्वरूप तेने आत्मा जे जाणपणुं तेमां
धारिने ध्यान करवुं अथवा प्रत्यक्ष भगवाननि मूर्तिचरणां धिंदनी पूजा करवाने समेपण पूर्वक ह्यो एवो विचार करि-
ने ध्यान करवुं अने एविरिते जे ध्याननो अभ्यास करवी तेने भगवाननि मूर्तिनो साक्षात्कार थरी अने तेने पंचवि-
षयनी वासनासे दे जे ओछि धर्द जरी ने मायानुं आवर्ण ते निद्राष्टिमां थिटलि जरी अने एवा भक्त होय तेनो देहपडे-
त्यारे तेने एक भगवाननि मूर्ति अखंड देखाया करे अने तेने तो जेम अंग उपरि वरूप डिजाय तेम एवा भक्तनो देहप-
डे तेनी तेने खबर पडती नथि ने ते तो एम जाणे छे जे हं आत्माने परमात्मा भगवान ते अनादिना अखंड आमने आम
छे ये एवुं वरते छे पण तेने पिंड ब्रह्मांडादिक काईसां भर्तुं नथि के मके लेणे देह छ तां पण एवो जनि श्रय कर्यो हं तो जे
आत्माने परमात्मा बिना पिंड ब्रह्मांडादिकने स्वप्नतुल्यने द्वा द्वारूप जाणुं हंतुं ने एक प्रत्यक्ष मूर्ति भगवान तेने विषे
जुट्टापितिद्विती माटे वेदमां कसं छे जे यामति स्या गति भवेत एनो अर्थ देह छ तां ज्यामति होय त्या देह मुकिने गति
कई तां त्या तेनो निवास थाय छे माटे जे निमतिमां आत्माने परमात्मा बेज छे तो ते देह मुकिने तेने जपामे छे अने
जेने एविरिते ध्यान करवानो अभ्यास नहि होय तेने मोदिरयोदर द्विजशे के म के जे ध्याने करिने भगवाननि मूर्ति

सरवै
सि० १०७

॥१६१॥

मांजोडाणोनहिं होय तेने अंतसमानीवरयत आबेछे त्यारे सर्वे दिशाओ तेपण भयंकर लागेछेने अनंत प्रकारना भयप्रा-
प्तथाय छे अने भगवाननी मूर्त्ति सां भस्माविना तेने देह मुकवास मे ब्रह्मांड फाटे एवा कडका थाय छे माटे जेणे अभ्यास भगवा-
नना स्वरूप नोनधिकस्यो तेने अंतसमे भगवानक्या थी सां भरशो तेने तो नहिं जसां भरे अने जेणे जेणे आलसने परमाद-
नो त्याग करिने अभ्यास करिने प्रत्यक्ष भगवाननि मूर्त्तिनुं ध्यान सिद्ध करुं होय तेने अंतसमे पण भगवाननि मूर्त्ति साक्षा-
त्कार देखाओ अने अंतसमानी जे व्याधि निषिडा ते एने तेना मान जणातिन धिमाटे भगवानना भक्त होय तेने सारख्य
विचारे तान सिद्ध करिने योगे करिने ध्यान नो अभ्यास नीत्ये जरूर करयो अने ते ध्यान पण समाविना थातुं न धिमाटे आज-
त मारे समो आब्यो छे ते लोक मोपण कहेवत छे जे जे मलेटाणे ते पछे न मलेखरचे नाणे माटे आजत मारे टाणु आव्युं छे नेव
गरदारवडे साक्षात्कार ध्यान मां मूर्त्ति आवे एम छे अने प्रत्यक्ष मूर्त्ति भगवानन होय त्यारि तो ध्यान करि करि नैस काई
जाय तो पण स्वप्नामां क्यारे पण भगवाननि मूर्त्ति देखाय नहिं केम केजे वस्तु दिगि न होय ते क्यो धि ध्यान मां आवे एतो न
ज आवे माटे प्रत्यक्ष भगवान होय त्यारि ज ते ध्यान सिद्ध थाय छे ते सारुं जे जे प्रगट भगवानना भक्त बाई भाई होय तेने
तो पोताने मल्या जे भगवान तेनां दरशन करिने अंगो अंग मां व्रति परोईने पोताना अंतःकरण मां धारिराखिने पछे का-
मकाज करतां हालतां चालतां उठतां बेसतां सर्व क्रियाने विषे पोताना मन नी वृत्ति भगवानना स्वरूप मां अखंड राख-
बी अने जे राख धान थईने एविरिते अभ्यास राखो तेने पंचविषय निवासनानां मूल उरविडिजो अने आत्माने विषे पर-
मात्माना स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय पशे तेने ब्रह्मरूप थईने आत्यंतिक मोक्ष जे अक्षर धाम तेने पामशो पछे भक्त
जेठे प्रश्न पुछुं जे हेमद्वारा जे ध्यान नो अभ्यास अखंड रहे तेनो शीउपाय छे ते कहो पछे महाराज बोल्या जे एवो अभ्यास
नो उपाय तो एछे जे जेने एवो अभ्यास द्रव्ययो होय एवा जे संत तेनो मन क्रमवचने समागम करे त्यारे पोताने पण एवो
ध्यान नो अभ्यास द्रव्य थाय अने जे पांच दहाडा तो अभ्यास राखेने पछे बलि पांच दहाडा न राखे तो तेने ध्यान सिद्ध थाय-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६२॥

नहिं॥ जेमविद्याभणवावेसे ते पांचदिवस अभ्यास करे ने पांचदिवस न करे तो तेने विद्या आचडे नहिं ने पांचदिवस शि
रव्यो होय ते पण भूति जाय ते मजे ध्यानिना संग मारहि ने ध्यान नो अभ्यास निरंतर राखे तो तेने अखंड ध्यान सिद्धि पा
यछे॥ ॥इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्त॥ ॥श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः॥

संवत् १९ ओगणिशो १९ ओगणिशना भादरावदि ६ छठवे दिवस माहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीसरवैमध्ये
पदे लउदा भक्तने घेरउतरादा बारभा ओरडानी श्रीसरिम गादित किये जुक्त दोलिया उपर विराजमान थया दताने स
र्वे कसं चत्व वस्त्रधारण कस्यां दताने पुष्पनाहार कंठमां धारण कस्या दताने कंकुनो चांदलो कस्यो दताने पोताना मु
खाविंदनी आगल संत मंडल त था घणा कद्वरि भक्तनी सभा भराई ने बैठि इति पद्ये महाराज बोल्या जे आज तो वेद
वेदांतादिक सर्व साहास्र नो सिद्धांत कहिये तेने स्मरत देई ने सा भल जो जे द्रष्टा द्रव्य थि पर एवा जे परमात्मा तेना स्व
रूपनु जे ज्ञान पाम बुं एज मोक्ष नो हेतु छे अने ते परमात्मा जे ते माई कए बां जे इंद्रियो अंतःकरण तेणे करि ने जणाय ए वा
न थि तेने जाण बाह्ये तेने जाण बा मा मुख्य कारणो एटले कारणो ये करि ने समजायो एवो जे ते ज्ञान नो प्रकार तेने क
हिये छिये जे प्रथम कारण पांच छे तेनां नाम तेने नो अर्थ जे एक तो सत्य ने बिजुं असत्य ने त्रिजुं सत्या असत्य ने चो धुं
असत्या सत्य ने उपर क ह्यां जे चार कारणो तेना आधारे तेना आत्माने ते चार थि पर जे कर्तृ म कर्तु ने मन्थ कर्तु जे प
रमात्मा ते परम सत्य पांच मुं कारण छे तेमां प्रथम क ह्यां जे चार कारण तेने अर्थे सहित पांच मुं कारण जे परमात्मा तेने जा
ण वा अने वा किक कारण चार सत्यादिक छे तेनो अर्थ ए छे जे सत्य एटले प्रकृती पुरुष थि पर जे अक्षर ब्रह्म ते सत्य छे॥
अने असत्य एटले सत्य थि उलटि ए बिनिगुणात्मक माया ते असत्य नो अर्थ छे अने असत्य रूप जे माया ते पो ते विकार
पामिने स्मष्टि रूप शरिरे थई ने ते शरीर नो धारण नो करनारो ईश्वर आत्मा महत उपाधिये युक्त ते सत्या सत्य नुं रूप छे
अने ते जे सत्या सत्य रूप जे स्मष्टि तेनो विकार रूप जे कार्य जे व्यष्टि एटले स्थूल सूक्ष्म देहादिकने विषे कारण जे वासना

सरवै
सि० १०८॥

॥१६२॥

તેણે કરિનેરહો એવાજે અત્યબુદ્ધિ આત્મા તેને પોતાની સ્થૂત્વાદિકરૂપાધિયે યુક્ત એવુંજે જિવ ચૈતન્ય તે અસત્યાસત્યનું
રૂપ છે હવે કારણો થકિ જાણવાયોગ્ય એવોજે જ્ઞાનનો પ્રકાર તેને કહિયે છિયે જે મૂલકારણોથી થયોજે જ્ઞાનનો પ્રકાર
રતેમાં મૂલ્યત્રણકારણો છે તેનાં નામ જે શ્રોતાવક્તાને વેદાદિક શાસ્ત્રાચ્છે કરિને જાણવાયોગ્ય તેને જાણિને તે ત
ત્વને સાક્ષાતકારણમે છે એ સનાતનને સત્ય સિદ્ધાંત છે હવે તેને પામવાનો પ્રકાર કહે છે તેમાં શ્રોતાદિક ત્રણકાર
ણસંયુક્ત તે પ્રકાર છે ને તે નિ સિદ્ધર્ત એમ છે જે શાસ્ત્રને સિદ્ધવક્તા તેણે કરિને શ્રોતાની સિદ્ધતા પાય છે અને સિદ્ધશ્રો
તાને શાસ્ત્ર તેણે કરિને વક્તા સિદ્ધ થાય છે અને સિદ્ધવક્તાને સિદ્ધશ્રોતા તેણે કરિને શાસ્ત્ર સિદ્ધ થાય છે માટે સત્ય
રૂષના સત્સંગે કરિને શ્રોતાવક્તાને શાસ્ત્રની સિદ્ધતા તેને સિદ્ધ કરવિતેનું નામ સિદ્ધાંત છે એરહે પરમાત્માનો પૂર્ણ
બોધ છે તે બોધે સદિત પરમાત્માનું તત્વરૂપ જેને સાક્ષાત્કાર જ્ઞાનરૂપાસનાયે કરિને જેણે સિદ્ધાંત સિદ્ધ કર્યો તે સિદ્ધ છે કહે
તા તે પૂર્ણ તત્વ જ્ઞાનદાતા સદ્ગુણપદેષ્ટ છે અને તેનાથી શાસ્ત્રનો અર્થ જાણવો તેજ સદ્ગુણ છે અને એ વિરીતે સદ્ગુણ-
પદેશદાતા થકિ સિદ્ધાંતરૂપ એવુંજે પરમ તત્વ તેને સિદ્ધ કર્યું તે સિદ્ધ છે અને તત્વને નથિ જાણતો તે અસિદ્ધ છે હવે સ
સિદ્ધને સિદ્ધ કરવો તેની રિત્યન કહે છે જે અસિદ્ધને સિદ્ધ કરવો તે નિ સિદ્ધતામાં સિદ્ધાંત સાધક સાધનને સાધ્યને
ણે કરિને સિદ્ધ સ્થિતિને પામે છે અને એ સ્થિતિને પામ્યો તે સર્વ સિદ્ધાંતને પામ્યો છે હવે તે સિદ્ધાંતરૂપ જાણવાપા-
મવા યોગ જે પરમાત્મા તેને શાસ્ત્ર વ્રત્તે કરિને પૂરણ એ શ્રદ્ધાની સિધતાયે કરિને સિદ્ધ કરે છે તેને વિજ્ઞાન કહિયે વિજ્ઞા
કહિયે કહેતાં અધોને ઊપર એવુંજે જિવ તથાઈ શ્વાચે નન જેનો પરમાત્માથી વિરુદ્ધ વ્યવહાર છે તે વ્યવહારમાં વર્ત-
નારા પુરુષનું રૂપ જ્ઞાન વિરુદ્ધ છે અને એવો અધોને ઊપર મેં દનથિજેને વિષેને સર્વ વ્યાપકને ઠાકરમ ચૈતન્ય જે જ્ઞાનરૂપ
તેજનો સમુદ્ભૂત સમુદ્ભૂતી મધ્યે તે પ્રકારનો આધાર જે પ્રકાર માન પરમાત્મા તેનું તંત્રમાં તે જે કરિને તેજરૂપ થઈને
કહેતાં તે જે અક્ષર બ્રહ્મ આત્મા તે આત્મામાં આત્માયે કરિને આત્મારૂપ થઈને રદ્યાકારના મધ્યે જાળવળા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६३॥

रूपद्वारते द्वाराये जे परमात्मा परब्रह्म प्रत्यक्ष भगवान् तेनुं दरशन थाय छे ने तेने जन्म मरण नुं कारण जे पंचविषयने विषे
राग जे प्रीति ते रुष अविद्या माया तेना राणा मिजाय छे तेगीता मां कछे विषया विनिबर्ते ते निराहार म्यदे दिनः र
सब जै रसोपस्य परं दृष्ट्वा निवर्ते ते द्वारे रदित प्राणि जे तेना विषय निवृत्ति पामे छे राग निवर्ज ने राग जे ते पण परमात्मा-
ने जोईने निवृत्ती पामे छे अर्थ जे आत्माने विषे परमात्मानुं दरशन थाय त्या रे अविद्या रूप माया नि निवृत्ती थाय माये
ए विरिते आत्माने विषे परमात्माने अन्य व्यतिरेक ने जाणिने व्यतिरेक थईने ते मां तत्व जे परमात्मा तेनुं अखंड से
हे ज समाधिरूप ज्ञान निर्विकल्पणे पामे बुं ते ज वेद वेदांत सर्व शास्त्र सर्व मदात्मा पुरुषो नो पूर्ण मत छे हवे ते पूर्ण ता-
न जे व्यतिरेक आत्मा ते मां तत्व सिद्धांत ने स्थितीने बुद्धि मां आपयो ते नीरित ने कहि छे जे परमात्मा के बाछे तो अमा
यारूप छे तेने माया जे बुद्धि ते मां जुदि जुदि सारवाये करिने गुणात्मक बुद्धि मां निर्गुण नुं कला कौशल करिने माया
थि मूक्त थईने पूर्ण विद्या मय एवा जे परमात्मा तेने परम सत्य ना आधार ने आत्मा तेने देखे छे ने ते स्वरूप ने बुद्धि पर आ
त्मा तेनुं ज्ञान जे अनुभव ते मां परमात्माने अखंड अनुभवे छे हवे ते सारवाओने कवे छे ते मां चार सारवा नि कला कौ-
शल करिने सिद्धि देखावे छे जे ते परमात्मा के बाछे तो काने करिने शब्द ना सांभल्या मां आवे एवान थि ने त्व चान
स्पर्श मां आवे एवान थि ने नेत्र ना जोया मां आवे एवान थि ने रस ना नाचरण ना आवे एवान थि ने नासिका ना गंध मां-
आवे एवान थि ने मन ना संकल्प मां आवे एवान थि ने बुद्धि ना निश्चय मां आवे एवान थि ने चित्त ना चिंतन मां आवे
एवान थि अने अहंकारे करिने अभिमान मां आवे एवान थि ए विरिते ए सांख्य नि सारवा कहेवाणि अने ते व्यतिरेक-
आत्मा जे अक्षर ब्रह्म तेणे करिने परमात्मानुं वरणन थुं ए मजाण बुं ने हवे बिजि योग नी सारवा कहिये छै ये जे परमात्मा
के बाछे तो जे काने करिने सद्द ने संभलावे छे ने त्व चाये करिने स्पर्श करावे छे ने नेत्रे करिने रूप देखावे छे ने रस ना
ये करिने रस धखावे छे ने नासिका ये गंध लेवरावे छे ने मने संकल्प करावे छे ने बुद्धि ये निश्चय करावे छे ने चिते चि

सरवे
सि० १०२

॥१६३॥

तचनकरावेछे ने अहंकारे अभिमान धरावेछे एवा परमात्मा छे आ योग मां अन्ययरूपे परमात्मानुं वर्णन करुं एमजाण
बुद्धवे भिजि शारवा वेदां तनिक देवा शो परमेश्वर केवा छे तो सर्वशब्द रूप छे ने सर्वस्पर्श रूप छे ने सर्वरूप मय छे ने सर्वस
रूप छे ने सर्वगंध रूप छे ने सर्वमन रूप छे ने सर्वबुद्धि रूप छे ने सर्व चित्तरूप छे ने सर्वअहंकार रूप छे एवा परमात्मा छे ॥
आशास्वामां सांख्यने योग ते जे ना ऐश्वर्य छे एवा जे ऐश्वर्यवान ते रूपे परमात्मानुं वर्णन करुं केहे तां अद्वैत एतले ए
जेवा तो एजरा कने द्वा द्वियो अंतःकरणने अनुभव मां आबे एवा जे ना ऐश्वर्यने णे करिने जाण बायो ग्य एवा जे परमात्मा ते
नुं वर्णन वेदां तमां करुं छे एमजाण बुद्धवे पांचरात्र निचौ थि शारवा क देवा शो जे परमेश्वर केवा छे तो जे नो पूर्ण शब्द छे
ने जे नो पूर्ण स्पर्श छे ने जे नुं पूर्ण रूप छे ने जे नो पूर्ण रस छे ते जे नो पूर्ण गंध छे ने जे नुं पूर्ण मन छे ने जे नि पूर्ण बुद्धि छे ॥
ने जे नुं पूर्ण चित् छे ॥ ने जे नो पूर्ण अहंकार छे ॥ इति शारवा संपूर्ण ॥ आशास्वामां वेदां तमां क द्या जे अद्वैतने अक्षरा
तित परब्रह्म पुरुषोत्तम परमात्मा ते ज प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक ज्ञान दाता उपगार्य रूप ते नुं वर्णन करुं छे एमजाण बुं ॥
एविरिते चार शारवा रूप कलाओ छे दवे ते चार शारवानो मूलमत खब प्रथम कहे लि छे ते ने दर्शाव वा सांख्य
योगादिक बुं जे चार शारवाओ ते निशो ल कलाओ करवी ने पछि ते शो ल कलानुं कौशल्य धरो त्यारे परमात्माना स्वरूप
रूपनुं पूरण ज्ञान ते असिद्ध नी बुद्धि मां उतर शो त्यारे ते पण सिद्ध ताने पाम शो दवे प्रथम कहुं जे चार शारवाओ ते नी शो
ल कलाओ धाय छे ने ते शो ल कलाओ एक ने विषे समजविते नुं नाम कौशल्य छे अथवा शास्त्रनो पूर्ण बोध छे दवे
ते शो ल कलाओ ने तेनां नामो सहित कहे वा से जे ते परमात्मा केवा छे तो एक छे अद्वैत छे अनादि छे अनंत क हेत
जे नो अंत नथि ने सर्व व्यापिथ का व्यति रक छे ने सर्वशक्तिमान ते नि कलापहे लि सांख्य योग नि छे जे परमात्मा
केवा छे तो जे शब्द ना सो भव्या मां आबे एवा नथि ते ज सर्वने शब्द संभवावे छे ने जे त्वचाना स्पर्श मां आबे एवा न
थि ते ज सर्वने स्पर्श करावे छे ने जे नेत्र ना जो यामां आबे एवा नथि ते ज सर्वने रूप जो बरावे छे ने जे रसनाना बरणन

श्रीमुर
सिद्धांत
॥१६४॥

मां आवे एवानधि तेजसर्वनेरसचखाडे छे ने जे नाशिकानागंधमां आवे एवानधि तेजगंधलेवरावे छे ने जे मनना संक
ल्पमां आवे एवानधि तेजसर्वने संकल्प करावे छे ने जे बुद्धिना निश्चयमां आवे एवानधि तेजसर्वने निश्चय करावे छे ॥
ने जे चित्तना चितवनमां आवे एवानधि तेजसर्वने चितवन करावे छे ने जे अहंकारना अभिमानमां आवे एपुं नधि
तेजसर्वने अभिमान धरावे छे एबीरिते जे योगमायापर छे तेजसर्वने शब्दादिकना दाता छे इति पेहेलिकला १॥ ॥
हवे सांख्यने वेदांतनी कहेबाशे ॥ जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि तेजसर्वशब्दरूप छे
ने जे त्यजाना स्पर्शमां आवे एवानधि तेजसर्व स्पर्शरूप छे इत्यादिक सांख्य वेदांतनी बिजिकला २ ॥ हवे सांख्यने
पांचरात्रिनी कहेबाशे जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि तेनो जपूर्णशब्द छे ने जे स्पर्श-
मां आवे एवानधि तेनो जपूर्णस्पर्श छे ने जे नेनना जो यामां आवे एवानधि तेनो जपूर्णरूप छे इत्यादिक बिजिकला छे
३ ॥ हवे सांख्यमां सांख्य चरणन थरी जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि तेनो जशब्द ते-
बिजाना जे योनधि इत्यादिक सांख्य सांख्यनिचोषिकला छे ४ ॥ हवे योगसांख्य चरणन थरी जे परमात्मा के बाछे
तो जे सर्वने शब्दसंभलावे छे तेजशब्दना सांभल्यामां आवे एवानधि ॥ इत्यादिक पांचमिकला छे ५ ॥ हवे योगवे
दांत जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दसंभलावे छे तेजसर्वशब्दरूप छे इत्यादिक छठमिकला छे ६ ॥ हवे योगने पांचरात्र
जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दसंभलावे छे तेनो जपूर्णशब्द छे इत्यादिक सातमिकला छे ७ ॥ हवे योगमां योगवर्णन
जे परमात्मा के बाछे तो जे शब्दने संभलावे छे तेने कोई शब्दनधि संभलावतुं कहे तां तेने कोई नाशब्दनी अपेक्षा
नधि इत्यादि आठमिकला छे ८ ॥ हवे वेदांतने सांख्यवर्णन परमात्मा के बाछे तो जे सर्वशब्दरूप छे ते शब्दपर छे
इत्यादि नवमिकला ९ ॥ हवे वेदांतने योग परमात्मा के बाछे तो जे सर्वशब्दरूप छे तेजसर्वने शब्दसंभलावे छे इत्या
दिक दशमिकला छे ॥ १० ॥ हवे वेदांतने पांचरात्र जे परमात्मा के बाछे ॥ तो जे सर्वशब्दरूप छे तेनो जशब्दपूर्ण छे

सरवै
सि० १०८

॥१६४॥

नेतेनोजस्यर्षपूर्णछे नेतेनुंजरूपपूर्णछे नेतेनोजरसपूर्णछे नेतेनोजगंधपूर्णछे नेतेनोजअहंकारपूर्णछे नेतेनुंज
 मनपूर्णछे नेतेनुंजचित्तपूर्णछे नेतेनिजबुद्धिपूर्णछे इत्यादिअगियारमीकलाछे ११ हवेवेदातमां वेदांतवर्णन
 परमात्माकेवाछे तोजेसर्वशब्दरूपछे तेजपूर्णशब्दछे नेतेजपूर्णस्पर्शछे नेतेजपूर्णरूपछे नेतेजपूर्णरसछे ने
 तेजपूर्णगंधछे नेतेजपूर्णमनछे नेतेजपूर्णचित्तछे नेतेजपूर्णबुद्धिछे नेतेजपूर्णअहंकारछे कहेतांपरमात्माना
 शब्दस्पर्शदिकसाकरेनानालियेनीपेठेत्यागकरवाजोगनथी नेसर्वपरमात्मारूपपरिपूर्णछे नेतेजेबाणक
 जछे ॥ इत्यादिबारमिकलाछे १२ ॥ हवंपंचरात्रनेसोख्यवरणन जेपरमात्माकेवाछे तोजेनोपूर्णशब्दछे तेजशब्द
 वरजितछे कहेतांजेनास्वरूपनेविषेशब्दादिमायानोभागलेशमान्ननधियावा रामकृष्णादिकप्रत्यक्षपरमात्मा
 छे इत्यादितेरमिकलाछे १३ ॥ हवंपंचरात्रनेयोगवर्णन जेपरमात्माकेवाछे तोजेनोपूर्णशब्दछे तेजशब्दसम
 तावेछे कहेतांपरमात्मानां मुरयनिवाणिजेवेदतेथकिजव्यष्टिस्मष्टिरूपब्रह्मांडमांशब्दादिकसर्वव्यवहार
 नीप्रसृतिषईछे इत्यादिकचौदमीकलाछे १४ हवंपंचरात्रनेवेदांतवर्णन जेपरमात्माकेवाजछे तोजेनोपू-
 रणशब्दछे तेजशब्दरूपछे इत्यादिकपंदरमिकलाछे १५ ॥ हवंपंचरात्रमां पांचरात्रवर्णन जेपरमात्माकेवा
 छे तोजेनोपूर्णशब्दछे नेतेसर्वनेसंभलावेछे कहेतांआत्यंतिकज्ञानआपेछे इत्यादिसोत्तमिकलाछे १६
 हवैतेसोलेकलाओनीमेलवणिकरितेनुं कौशल्यकरयुंतेपरमात्माकेवाछे तोजेशब्दनासांभल्यामांआवे
 एवानधि तेजशब्दनेसंभलावेछे नेतेजशब्दरूपछे नेतेनोपूर्णशब्दछे तेणेकरिनेअपूर्णनेपूर्णकरेछे इत्यादि-
 सांख्यनुं कौशल्यथयुंत्यारेसांख्यनीसुद्धिथईजाणविकहेतांसांख्यपणप्रत्यक्षभगवाननेज्जायछे हवेयोग
 नीसुद्धि जेपरमात्माकेवाछे तोजेसब्दसंभलावेछे तेजशब्दनासांभल्यामांआवेएवानधि नेतेजपूर्णशब्द
 रूपछे नेतेनोशब्दपूर्णछे तेणेकरिनेअपूर्णनेपूर्णकरेछे इत्यादीकयोगनुं कौशल्यथयुंत्यारेयोगनिसुद्धि

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१६५॥

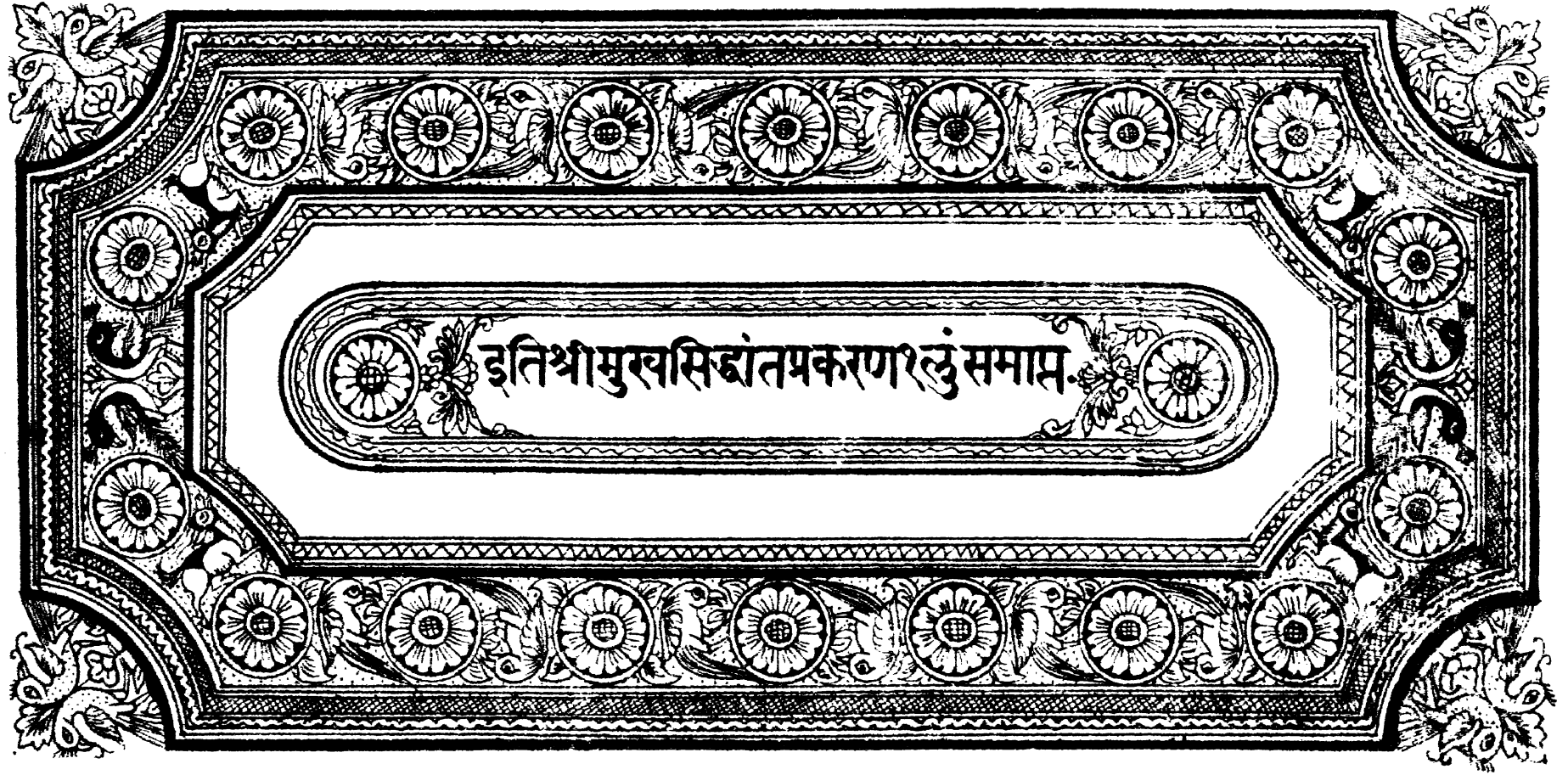
थई कहै तां योगपण प्रत्यक्ष मनुष्याकृति भगवान तेने जगाय छे हवे वेदांत निरुद्धि जे परमात्मा के बाछे तो जे सर्व
शब्द रूप छे ते शब्दना सांभल्यामा आवे एवानधि ते जशब्दने संभलावे छे ने ते तो पूर्ण शब्द छे ने ते ज अपूर्ण ने पूरण
करे छे इत्यादि वेदांतनु कौशल्य थयुं त्यारे वेदांत निरुद्धि थई कहै तां वेदांत मां पण प्रगट पर्मात्मानुं वरणन कसु छे
हवे पांचरात्र नीरुद्धि जे परमात्मा के बाछे तो जे तो पूर्ण शब्द छे ते जशब्दना सांभल्यामा आवे एवानधि कहै तां श-
ब्दादि माया नो भाग्याने विषे दोष त्यां सुधि प्रत्यक्षनु स्वरूप तेने जाणवामां आवतुं नधि अविरीते शब्दना सांभ-
ल्यामां आवतानधि ॥ ने ते ज सर्व शब्दने संभलावे छे ने ते ज पूर्ण शब्द छे ने ते ना शब्दादि ने जे धारे ते नुं अपूर्णता
रहित ने पूर्ण काम थाय छे माटे प्रगट भगवान ते ज सर्व कारण सर्वाधारने मोक्षना दाता छे अने सर्व शास्त्र पण प्रगट
भगवान ते ज गाय छे माटे आज अथवा अनंत युगे पण प्रगट भगवान मलशे ने ते नो आसरो करशे त्यारे ज जिवनो
मोक्ष थशे ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत संपूर्ण समाप्तः ॥१०८॥

॥ ५॥

॥ ५॥

सरवे
सि० १०८

अथश्रीमुखसिद्धान्तप्रकरणविजुं
प्रारंभः

श्रीहरि कृष्णमहाराजनां
श्रीमुखसिद्धांत

प्रकरणबीजं

चुडावाळा.

ओशा भगवानजी लक्ष्मिराम
विगेरे हरि भक्ताए

अमदावादमध्ये

मामानी हवेली मां अमरावाद युनाईटेड प्रिंटिंग अने जनरल एजन्सी कंपनी "लिमिटेड" ना प्रेस मां
रणछोडलाल गंगाराम पासे

छपाविप्रसिद्ध कर्यो.

संवत् १९३४

सने १९७६

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९६९ अगणितो ॥ १९६९ ॥ अगणितानाभादरवावदि ॥ १२ ॥ द्वाद-

शिने दिवसमहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगामश्री पिपलिमये चुहासामामुत्तु भाई बेचर जिनादरवार मां उगमणे
वार ओरडा निओ सरि मां हो लिया उपर गादित किया बिछा विने विराजमान थयादताने सर्वे जरिया निवस्त्रधारण
कस्याह तां ने पुष्पनां आ भूषण सर्वे अंगमां सो भिरह्यां हतां ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगल संतमंडल तथोदेश
देशाना हरि भक्त नि सभा भराई ने बेठी दति ॥ पछे संध्या आर्ति थया के डे महाराज बोल्या जे आजगतने विषे बे प्रका
र ना वेष धारि छे ॥ ते मां एक सत्य वेश छे ॥ ने एक असत्य विस छे ॥ तेने जाणवां जो दीये पण ते जाणबुं बढ कठण छे क
म के उपरि थितो बे सरखा वेष जणाता होय पण तेना अंतरना आ समय मां पण भेद छे ॥ हवे तेने ओ लैखवानी रि
त्य छे जे जे असत्य वेष धारि छे ते उपरि धर्मनी ओथ्य लेई ने साफ ना वेश बना विने पछे पंच विषय ने भोग वे छे ॥
ने अज्ञानि लोको मां पूजाय छे ॥ एवा जे असत्य वेष धारि तेना उपर भगवाननी अतिशो कोप थाय छे ॥ ने तेना जिव
ने चौराशि मां जन्म मरण ना अपार कष्ट थाय छे के मके एणे धर्मनी ओथ्य लेई ने अधर्मने मार्गे प्रवर्त्तिक रि कहे तां
साफ ने तो पंच विषय नो त्याग कर्यो जो दीये ते जसाफ कहे वाय ॥ ते तो तेणे उलटा विषयने निसंक धर्मे ने भोग्यामा
हे एजे बो को दी पापि नहि ॥ ते सारुं जे ने पोतानुं कल्याण दछ बुद्धोय एवा असत्य वेष धारि ना संग नो त्याग करिने
वेद मां कत्या जे सुउ सुउ नावर्णाश्रमना धर्म तेने दृढ करिने पालवा ते मां जेत्या गि थया होय तेने तो पंच विषय नो त्या
ग अतिशो दृढ पण देह पर्यंतराख बो पण को दी रि ते विषय नो संबधन करबो अने जो त्यागि धर्मे ने गाफ लाई राखे
तो ते नो धर्म को दी रि ते रहे नहि ॥ अने ते गाफ लने खर खरो देश काले पंच विषय नो जोग थाय तो ते जरुअष्ट
थया विना रहे नहि ॥ ते पूरे पण गाफ लाईये करिने मोटा मोराने कलंक लाग्या छे मां दे सत्पुरुष ना आपे
लाज नियम तेने शिरसांटे करिने राखवा ते मां जे ग्रहस्थाश्रमि होय तेने ब्राह्मणना धर्म वेद मां कत्या होय

શ્રીમુચ
સિદ્ધાંત
૥૧૥

તે પ્રમાણે બ્રાહ્મણને વર્તવું ॥ ને ક્ષત્રિના ધર્મ પ્રમાણે ક્ષત્રિને વર્તવું ને ષેઠના ધર્મ પ્રમાણે વૈશ્યને વર્તવું ॥ એવિરિતે જેને જે મંઆ-
તા હોય તે પ્રમાણે તેનો વેશ પળતે વોજ રાચવો ॥ અને જો તે વેશને બદલાવે તો તેને દોષ તાગે છે ॥ જેમ મવાયા છે તે પુરુષનો વે-
શ બદલાવિને સ્ત્રીનો વિષયારણ કરે છે ॥ તો તેને જોયાનુશાસ્ત્રમાં ઘણું પાપ કસું છે ॥ તેમાટે સડ સડના ધર્મ પ્રમાણે પોતા પોતા
નો વેશ રાચવો ॥ અને જે વિધવા સ્ત્રી હોય તેને તો સાધુ જેમ પંચ વિષયનો ત્યાગ રાચે છે તેમ વિધવા સ્ત્રી ને પળ પંચ વિષયનો સા-
ગ દુટ્ટ પળ રાચવો ॥ તો જ તેનો ધર્મ રહેશે ને તેનું કલ્યાણ થશે ॥ અને જો વિષમનો ત્યાગ નહિ રાચે ને સારાં સારાં વસ્ત્ર પહેશે
ને રવટ રસાદિક રસ જમશે ને પોતાના ભાઈ બાપને દિકરા વિના વિજા પુરુષને અડશે ॥ કે તે સાથે વોલશે ॥ તથા વિવાદમાં-
જશે કે ફટાળાં ગાળાં ગાશે ॥ તથા હોતિર મશે તો તે વિધવા સ્ત્રીનો ધર્મ નહિ રહે ને તે જ સ્ત્રી અથશે ને તેનું કલ્યાણ કોઈ
કાલે થશે નહિ ॥ માટે જે વિધવા સ્ત્રી હોય તેને તો કોઈ પુરુષને ને અભરિને જોવો પળ નહિ ॥ અને પરમેશ્વરની કથા કિર-
તન સેવા સ્મરણ આદિક જે નવધા ભક્તિ તે પરાયણ વર્તવું ॥ અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મલ્યા હોય ॥ તેને તે મૂર્તિનું અરવંડ
ધ્યાન કરવું ॥ એવિરિતની સમજળ વાલિ મોજે વિધવા સ્ત્રી હોય ॥ તેનો સાક્ષાત્કાર મોક્ષ થાય છે ॥ અને જે સ્ત્રી સણિ-
સ્ત્રી હોય તેને પોતાના પતિ વિના વિજા કોઈ પુરુષ સામું જોવું નહિ ॥ અને હોંસિ મચ્છકરિ પળ કોઈ પુરુષ સાથે ન કર-
વિ ॥ અને કોઈ સ્ત્રી જે તેવા મોરા સાધુ પુરુષ કહેવાતા હોય તો પળ પોતાનો ધર્મ ચુકિતે તે સાથે અથથું નહિ ॥ અને પોતાના ધર્મ
થિચુકિ જવાય એવો ઉપદેશ કોઈ કરે તો તેને ચંડાલ તુલ્ય જાણી ને તેને આગળે પળ ઊભો રહેવા દો નહિ ॥ ને જે સત્પુરુ-
ષે પોતાને જે જે નિયમ આપ્યા હોય તેને દ્રઢ કરિને પાલવા ॥ એવિરિતે સમજિને ભગવાનનું ભજન કરશે તો તે સ્ત્રી સણિ બા-
દ્દોનાં કલ્યાણ થશે ॥ અને જે ગ્રહસ્થાશ્રમિ પુરુષ હોય તેને પોતાની પરણેલિ સ્ત્રી હોય તે વિના વિજિ સ્ત્રી માત્રને વિષે-
માબેદે ન દિકરિને ભાવ રાચવો ॥ અને પોતાની માબેદે ન સાથે પળ આપતકાલ વિના એકાંતમાં ન રહેવું ॥ ને કોઈની ચો-
રિ ન કરવિ તથા હારુ માઠિ ગાંજો તમાકું આદિક અધર્મ તેનો ત્યાગ કરિને પરમેશ્વરનો દ્રઢ આસરી રાચિને તેનું મજન

પિપ્પલી
સિં ૨

स्मरण कामकाज કરતાં પળ કર્યા કરવું ॥ અને આસંસારનાં જે સુખ છે તે તો સર્વે સ્વપ્ન તુલ્ય મિથ્યા છે ॥ કેમકે અનંત
કો ટિજુ ગથ્યાં જિવતે સુખ ભોગવતો આવે છે તો પળ હજી કોઈ જિવને એ સુખમાં થિત્તિ થઈ નથિ ॥ મારે જરૂર
સ્વપ્ન તુલ્યને મિથ્યા છે ॥ અને સત્યને અવિનાશી સુખ તો પરમાત્માના ચરણાં બિંદને વિષે રહ્યું છે એવિ રિતે સમજિને
સંસારના સુખ નિવાસના નો ત્યાગ કરિને પોતાના દેહ થિનો રવો આત્મા જાણિને તે આત્માના આધાર જે પરમાત્મા તેની
મક્તિ કરથિ ॥ અને એવિ સમજણ વાત જો ગ્રહ સ્થહરિ ભક્ત હોય તેનો પરમ મોક્ષ થાય છે અને વસિતે માં કોઈને
એ આસંકા થાય જે મહારાજ બિજાને તો વિષય સુકાવ્યા નિવાતો કરે છે ને નિયમ રખાવે છે ને પોતે તો સારાં સારાં વ-
સ્ત્ર પુષ્પનાં આભૂષણ ॥ ભોજન તેનું ગ્રહણ કરે છે તથા સ્ત્રિયો સાથે બોલે છે ॥ સામુજીવે છે પગે લગાડે છે તે શું કરવાક-
રતા હશે ॥ એમ કોઈને દોષ જણાય ॥ તો તેનું એમ છે જે એવા તો અતિ શો સમજિ અરપરિ છે અને એવા તનામ મર્મને તો
અમારા એકાંતિક સંત છે તે જાણે છે ॥ અને અમારું સ્વરૂપ તો એવું છે જે સારાં વસ્ત્ર પહેરિયે તેણે કરિને અમારો મોદવ્યવ-
ધે એમ નથિ અને જે વાંતે વાંતે ફાટેલાં તુટેલાં સુગડાં પહેરિયે તેણે કરિને અમારો મોદવ્યવધે એમ નથિ ॥ અને સારાં ભોજ-
ન જ મેરા જિથઈયે ને રાહાં દુકડાં જમિને કુરાજિ થવાય એમ પળ નથિ ॥ અને રૂપ વાનસ્ત્રિને દે સ્ત્રિને તેમાં મોહના-
મિયે એમ નથિ અને દૂતો દેવ બ્રહ્માદિકની સ્ત્રિયોને પળ વિષ્ણુ માં દેહી પડિયો દીય તેવત દેરું છે પળ પ્રકૃતિ જે મા-
યા તેના કાર્યમાં ક્યોઈ મોહ થાય એમ નથિ ॥ અને અમારું મજન કરિને સિદ્ધ દશાને પામ્યા એવાં જે નિરવાસનિક અ-
મારા એકાંતિક સંત તે પળ પ્રકૃતિના કાર્યને કાગલિષ્ઠા તુલ્ય જાણે છે ॥ અને એવા ભક્ત જન સંત છે તે એમ જાણે છે ॥
જે એક મહારાજને કોઈ બંધન કરે એમ નથિ ॥ એમ જાણિને જિયોના મોક્ષને અર્થે વસ્ત્ર તથા પુષ્પના હાર પહેરાવે છે ને તે એ-
મ જાણે છે જે કોઈ ધાપિ હશે તથા કામી ક્રોધિ તો ભિસ્વાદિ માનિ હશે ને તે મહારાજનાં દરવાન કરિને વસ્ત્ર પુષ્પાદિ
કને જોઈને રાજિ થઈને સૂતિમાં ઘટિરા સિને કાને કરિને જો પ્રત્યક્ષના શબ્દ પ્રિતિયે કરિને સાંભલશે તો તેની શ્રી ચંદ્ર

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥ २ ॥

द्वितीयावृत्तिस्तु धतानेषामशो ॥ कहेतां तेशब्दनेसां भववेकरिने ॥ प्रत्यक्ष भगवानने विषे दोष बुद्धिना शब्दसां भ-
व्यां होयते निरदोषतानेषामेछे ॥ अनेनेत्रे करिने मूर्तिमां जोडायतो तेणे करिने नेत्रदंदिना पापसर्वेना संपामे एविरिते
इंद्रियो अंतःकरणे करिने जे जे जिवस्त्रितथा पुरुष ते प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपमां जोडायतो तेने माया नुं आचरण टलि
जायछे ॥ नेदेह छु ताते जिव ब्रह्मरूपधर्मेने अभयपदनेपामे ॥ एम महा मोरो उपकार जेथकी थायछे एम जाणिने अ-
मारा एकांतिक भक्त संत छे ते अमारि सेवा करेछे ॥ तेने पर उपकार माटे अमेषण ग्रहण करिये छिये अने अमविना
बिजो तो सिद्ध दशानेषाम्यो होय तो पण ते पोतानो धर्म चुकिने कहेतां साधु होय ते साधुनो वेना सुकिने अमरुं
आचर्ण जोईने ते प्रमाणे आचर्ण करे तो तेने सिद्ध दशा थकि पड्यो जाणवो ते तेने धर्म भ्रष्ट थयो जाणवो ॥ माटे
साधुने साधुनो वेषने देवारा खिने भगवान भजवा ॥ अने गृहस्थने गृहस्थनो वेवारा खिने भगवान नुं भजन करवुं ॥
पण पोत पोताना वर्णाश्रमना धर्मनो जे वेष ते थकि भ्रष्ट थवुं नहि अने एविरिते समजिने जेद्र दणणे आत्ता मां व-
रतेछे ॥ तेनाउपर भगवान अतिषे प्रसन्न थायछे ने तेनुं कल्याण थायछे ॥ ॥ दांत श्रीसुरवसिद्धांत
समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥ ॥ संवत् १९ ओगणि १९ ओगणि १९
ना भादरवावदि १३ तेरशने दिवस महा राजश्री हरिकृष्ण भगवान गामश्री पिपलिमध्ये नवाडि पीताम्बर गो-
वन जिने घेर आथमणा बारना ओरबानि ओसरिमां गादित कियान रवा विने हो लिया उपर विराजमान थया दता
ने सर्वे जरियानि बस्त्र धारण कस्यां दतां नेकं ठमां पूष्यना द्वार पदे स्था दता ने पाघमां तोरा धारण कस्या दता ॥
नेबेकानउपर गुच्छ रवो स्था दता ने हाथने विषे बाजुने गेजरा धारण कस्या दता ॥ ने ललाटने विषे के शरनी अस्थाने कंकु-
नो चांद लो कयी द तोने पोताना सूर्यार्चि रनी आगत संत मंडल तथा घणा क हरि भक्त नी सभा भाराईने बेठि दति ॥
पछे महाराज बोल्या जे आजगतने विषे जियो मां एक सजन छे ने एकदुरिजन छे ते मां जे दुरिजन छे ते तो जिवने

पीपलि.
सि० २

દુઃસ્વપ્નજાવેવાય છે ॥ ને પોતે પણ દુષ્ટ મનુષ્ય જે ચોર શાહિના ત્વચા તથા ખુંડા ખુંડા વ્યસનિતે નો સંગ કરિને અણથાય છે ॥
 નિમદ્વા દુઃસ્વને પામે છે ને તેના ધરનાં મનુષ્ય જે ભ્રિહો કરાં તથા તેનો જે જે સો બતિ હોય તેને પણ અણકરે છે ॥ ને તેને પછે
 રચાવા અન્નપણ રહેતું નથી ॥ અને તે મરિને પણ જમ પુરિમાં તથા ચોરા સિત્તારવયો નિમાં જાય છે ને ત્યાં અપાર દુઃસ્વને
 ભોગવે છે ॥ અને જે સજન મનુષ્ય છે તેનો જિવને સ્વરથાય તેમ પોતે પણ વરતે છે ને તેના ધરનાં મનુષ્યને પણ સ્વરથાય
 એવે મારગે ચલાવે છે ॥ અને પોતે સત્યુષ્ણવા જે કલ્યાણ દાતા ભગવાન ને ભગવાનના સંત તેનો સમાગમ કરિને ધર્મ
 જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિ શિલ સંતોષ્યાદિક જે રૂડા ગુણ તેને શિરવે છે ને પોતે મદ્વા સ્થિયો થાય છે ને તેનાં જે જે સંબંધિ
 તથા તેના જે સો બતિ હોય તેને પણ રૂડે મારગે ચલાવે ને તેને પણ મદ્વા સ્થિયા કરે અને આલોકમાં પણ તેની આવ
 રું કિર્તિ વૃદ્ધિ પામે ને વેદે વારમાં પણ તેણું સ્વર પામે ॥ અને દેહને મુકિને પણ તેને ભગવાનના ધામ નિ પ્રાપ્તિ થાય છે
 ॥ માટે જેને અતિ શ્રે સ્થિયા થવું હોય તેને તો પોતાને વિષે કાર્દ દૂરિ જન પણ હોય તો તેનો ત્યાગ કરિને વિજાવા-
 દૂરિ જન મનુષ્ય હોય તેના સંગ થિ છે દેરહિને સજનવા જે ભગવાને તથા ભગવાનના આકા નિક ભક્ત સંત તેનો દ્રઢ પણે
 મૈનક્રમ વચને સમાગમ કરવો અને જે ણે કરિને આત્માનો મોક્ષ થાય એવા ધર્મ જ્ઞાનાદિક રૂડા ગુણ તેને શિરવવા અને
 પોતાના સંગાં સંબંધિ હોય તેને પણ તે વિજરિતે ઉપદેશ આપવો જે ભગવાન ને ભગવાનના સંતનો આસરો કરનાં તો
 જ સ્થિયા થશે ॥ પણ તે વિના બિજે કાર્દ સ્વર નથી ॥ અને પૂર્વે પણ જે જે મોટિ પદવિને પામ્યા છે તે પણ અધર્મ
 ને દૂરિ જન મનુષ્યના સંગનો ત્યાગ કરિને સજનવા જે સત પુરુષ ભગવાન ને ભગવાનના સંતના અશ્રય થકિ જ
 પામ્યા છે માટે મનુષ્ય દેહે કરિને જે જે આત્માના મોક્ષનું સાધન કરશે તેનો મોક્ષ થશે ॥ પણ પછે મનુષ્ય દેહ ગયાકે
 ઉચોરા સિમાં વિજાકોર્દ અવતારમાં આત્માનું રૂઢુ થાય એમ નથી ॥

॥ દતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમા

મ્ ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણ યનમોનમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિ શ્રો ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિ સના

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥३॥

भादरवावदि ॥१४॥ चतुरदशनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीपिपलीमध्ये ॥ चुहासामानाण
जिगेमाभाईनादरबारमांआधमणाबारनाओरुनिओसरिमांदोलियाउपरविराजमानथयाइतानेसर्वेजरि-
यानिवत्प्रधारणकस्याइतानेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांशोभिरह्याइतानेपोतानामूरवार्विंदनीआगतसंतमंड-
लतथाघणाकहरिभक्तनिसभाभराईनेबेठिहती ॥ पछेसंआआर्तिथयाकेडेमहाराजेबोल्याजेजेनेमनुष्य-
देहआप्योछेनेतेमांकोईएमकहेजेअमारेतोधर्मनियमपलेनहिं तोतेनेतोपापजाणवुं ॥ केमकेमनुष्यदेहक-
रिनेजधर्मनियमपलेएमछे ॥ पणपछेपशुपक्षिनाअवतारमांपलेएमूनथितेकुतराछे तेआदिपहोरनबरांवेगं
छे ॥ पणतेनेपरमेश्वरभजवानुंनेवरतमानपालवानुंभाननधि ॥ अनेतेणेमनुष्यदेहेभगवानभज्यानधिनेवरत-
मानपाल्यानधि ॥ तेहवेचोरासिमांप्रारब्धवशथईनेवर्तमानपालवांपडेछे ॥ तेकुतरानेकडकाकडकारोट्या
सारुंघरोघरभटकवुंपडेछे तोपणपुरुंपेटभरातुंनधि ॥ अनेबलधनाअवतारमांगोपत्याकरिनारवेछे ॥ त्यारेसेहे
जेनिष्कामिब्रतपालवुंपडेछे ॥ अनेरयाधापिधानुंपणनियमप्रमाणेधणिरवबरावेपिवरावेत्यारेखवायपिवा-
यपूणपोतानिमेलेखवायपिवायनहिं ॥ अनेबलिभारपणअणतोत्योतणावेतेटलोताणवोपडेपणतेमो-
हाकेनाकहेवायनहिं ॥ अनेझाडनाअवतारमांपणराहतडकानुंसहनकरेछे ॥ नेकुहाडोलेईनेकोईकापेछेतो
पणतेनेनापाडिशकतांनधि ॥ एविरितेमुनिब्रतपालेछेतथाविजाघणाकजिवकर्मबराथईनेअपारकएनेभोग
वेछे ॥ एविरितेप्रारब्धवशथईनेनियमपालवापडेछे पणतेणेकरिनेजिवनुंकल्याणथतुंनधी ॥ केमकेपरमेश्व-
रकृपाकरिनेजन्ममरणनादुखथकिसुकावयासारुंनेपोतानुंअविनासिधामनेअविनासिसुखतेनेपमाडवा
सारुंजिवनेमनुष्यनोदेहआप्योहतो ॥ पणतेअमूल्यएवोजेमनुष्यदेहतेणेकरिनेकोईभगवानकेभगवानना
निरयासनिकएकांतिकसंततेनांवरतमानपाल्यानधि ॥ नेभगवाननुंभजनकसुंनहिंनेनाशवंतनेस्वप्नतुल्य

पिपलि.
सि०३

॥३॥

एवांजे संसारनां खोटां सूरब ते मां रचि पचिरहि ने मिथ्या ए बिजे लोकनि लाज ते मां बंधाई ने मनुष्य देह बंधा खोयो ॥ पछे
 परमेश्वर तेना उपर को पायमान थई ने तेने चोरा सिजारख जातना अवतार धरावे छे ॥ ने ते ते अवतार मां अपार अपार जिबने
 कष्ट भोग वयां पडे छे ॥ ते सा रुं जे ने मनुष्य नो देह आव्यो होय तेने तो सावधान थई ने महात्मा पुरुष ने शरणे जुवुं ॥ अने ते पोत
 ने जे जे आत्मा करे तेने अंतरमां उतारि ने ते प्रमाणे दूर पणे वर्तवुं ॥ अने मनुष्य देहे करि ने जे जे करवानुं धारे ते थई शकै एम छे
 ते पण आज थीज चेति ने सावधान थई ने पोतानुं तन मन धन भगवान ने भगवानना संतने अर्पण करे त्यारे काम थाय ॥ अने
 गाफलाई राखे ने एम जाणे जे दमणा तो वरतमान पालवानी नुवराई नधि ॥ ने बे एकदिय सपछि वरतमान पालिनुं ने भग-
 वाननुं भजन करि शु ॥ एम कहे ने एम समजे ते तो महा मुरब छे ॥ ने पापि छे ॥ केम के देह नो तो क्या पलमाचनो नीरधार छे
 ॥ ते भागवत मां जनक राजा येक हं छे ॥ जे दुर्लभो मानुष्यो देहो देहिनां क्षण भंगुर ॥ तत्रापि दुर्लभं मन्ये ॥ वैकुण्ठ प्रिय द-
 रशनं ॥ १ ॥ अर्थ ॥ जे मनुष्य नो देह दुर्लभ पण क्षण भंगुर के हेतां पलवार मां ना सपामि जाय ए बो छे ॥ तो पण ते देह छुतां
 प्रगट भगवान के भगवानना निरखी सनिक संत तेनुं दरशन तेने तो समागम थाय ते अति शो दुर्लभ छे ॥ माटे एवो स-
 मो आव्यो होय तेने तो ततकाल भगवान परायण थवुं ॥ ने सत्संग करि ने पंच विषय नीचा सनां टालि ने ज्ञान पामवुं ॥
 ने पोताने देह थिनो खोने अखंड अविनाशि ने अछेद अभेद एवो आत्मा जाणि ने ब्रह्मरूप थई ने प्रत्यक्ष भगवाननी
 भक्ति करवी ॥ एज जिबने अति शो मोटो लाभ छे ने सर्वे शास्त्र नो पण एतलोज सार छे ॥ ॥ इति श्री सुस-

सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् १९ ओगणिसे १९ ओगणिसना

आसो थुदि २ बिजने दिय समदाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम्भी पिपलि मयेव्या सशिवराम अंबाराम ने पैर उग-
 मणे बार ओर डानी ओ सरि मां हिंडो लाखा उपर विराजमान थया दता ने सर्वे कसंबल सोने रिवरू धारण कस्या
 दता ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सोभिरह्या दता ॥ ने कंकुनो चंद्रलो कसो दतो अने पोताना मूरवारिंदनी-

श्रीमुख
सिद्धांत.
॥४॥

आगतमुनिमंडल तथा घणाकहरिभक्तनिसभाभरार्द्धनेवेठिहति॥ पछेमहाराजनीसंध्याआर्तिथर्दतेसमेआर्तिधूव्यक-
रिनेहरिभक्तसर्वेठा॥ पछेमहाराजबोल्याजेआजअमेवातकरीशुंतेमांजेनिजेबुद्धिहरो तेवितेनेसाक्षात्कारजाण्यामां
आवरी॥ तेवातकहियेतेसांभलोजेआसर्वेघणाकप्रकारनांमनुष्यछेतेमांजेजेबुद्धिबालाहरो तेनोतोएवोठरावहरोजे
आपणेमहाराजनांतथा महाराजनासंतनांदरशनकरिनेतेनेनखशिखनीरखिनेअंतरमांधारिराखवाछे॥ अनेमहा-
राजनेसंतजेजेषचनबोलरो॥ तेवचननेआपणामोक्षनेअर्थेजतनकरिनेधारिराखीरुंएमसमजिनेजेबुद्धिबाला
होयतेवातमांसरतराखिनेएमविचारकरेजेआजमहाराजेआदलिवातकरिनेतेमांआदलोसारकहेवाणो॥ अने
कालआवातथर्दहति॥ नेपरमदहाउआवातथर्दहती॥ अनेतेमांआदलुंतोआपणेजरकरवानुंछे॥ नेआदलुंकरि-
शुंतोजआपणाउपर भगवाननेसंतप्रसन्नथरोनेआपणाआत्मानोमोक्षथरोपणतेविनाजिवनोमोक्षनजथाय॥ एम
विचारिनेजेजेधर्मसंबंधिवातथर्दहोयतेनेसांभलिनेजेविरितेवरतवानुंकळंदोय॥ तेप्रमाणेयर्तवानोमनमांदडठ
रावकरे॥ अनेदेह आत्मानाविवेकनीवातकरिहोयतेप्रमाणेसमजिनेदेहनाभावधिजुदोपोतानाआत्मानेजाणि
ने॥ आत्मारूपेवर्तवालागे॥ अनेचारप्रकारनाप्रलयनीवातसांभलिनेप्रकृतिनाकार्यजेपिंडब्रह्मांडादिकसर्वपदार्थ
तेनेविषेवैराग्यामे॥ अनेभगवाननेभगवाननासंतनोमहिमाकह्योहोयतेनेसांभलिनेतेनेविषेनयथाभक्तियेक
रिनेअतिशोप्रितिकरे॥ अनेपोतानामनमांनिरासनिकथवानिइछाकरेएविरितनीसमजणजेनेहोयतेनेबुद्धि
वालाजाणवा॥ अनेएविसमजणजेनेहोयतेजतानसांभलिनेतत्त्वग्रहणकरेछे॥ केमकेपरमेश्वरेतोजिवनामोक्षसा-
रुंसर्वनेबुद्धिसृजिआपिछे॥ पणतेमांजेसकृत्तिजिबछेतेतोबुद्धियेकरिनेसारप्रसारनोविवेककरिनेतेमांजे-
असारहोयतेनोत्यागकरिनेसारनुंग्रहणकरिनेपोतानाआत्मानुंकामसुधारिलेछे॥ अनेजेकबुद्धिवालाहोय॥
तेतोअहिंअमारिपासेआविनेपणदंष्ट्रियोनीचृतिबोनेनियममांराखतानथिनेकबुद्धिवालापुरुषछेतेस्त्रियोनां

पीपत्री.
सि०४

॥४॥

મોંઢાંજુવેને સ્ત્રિયો કબુદિવાલિદોય તે પુરુષનાં મોંઢાંજુવેને મનમાં મૂંઢા મૂંઢા સંકલ્પ કરે પછે તે પાપે કરિને તેના આત્મા
 નું અતિશો મુંડું થાય છે ॥ અને અમે જે જ્ઞાન વાર્તા કરિયે તેની પળ તે કબુદિવાલાને ખાંનરહે નહિં જે શિવાત કરિ ॥ માટે
 ધિરિ તે સડસડના મનમાં તપાસ કરિને જોડ્યો તો સાક્ષાત્કાર સ્વરૂપ ધરો ॥ જે આપણમાં તે સુબુદિના ગુણ છે કે કબુદિ
 ના ગુણ છે ॥ એમ વિચારિને સુબુદિના ગુણ પોતામાં દોય તો તેને દ્રઢ કરિને રાસવાને બલિ સત્સંગ કરિને તે ગુણને યદિ પમા
 ડયા ॥ અને કુબુદિના ગુણ પોતામાં જળાય તો તેને પાપરૂપ જાણિને તેનો ત્યાગ કરવો ॥ એતમારા સર્વેની હિત વારતા છે
 ॥ તેને નિત્ય પ્રત્યે સંભારિ રાસવ જો ॥

॥ દતિશ્રી મુરવસિદાત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃષ્ણ યન મોનમ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિનો ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિ સના આશો શુદિ ॥ ૩ ॥ ત્રિ-

જને દિવસ ॥ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મગવાન ગામ શ્રી પીપલિમધ્યે ભક્ત વિરજિ સિમાને ઘેરુ ગમણે બાર ઓરડા નિ-
 ઓસરિમાં ગાદિ તકિયા બિહોં વેલા ટોલિયા ઉપર ચિરાજ માન થયા હતા ॥ ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્ર ધારણ કર્યાં હતા ॥
 ને કંઠમાં હારને પાઘમાં તોરા ધારણ કર્યા હતા ને કંકુનો ચાંદલો કયોં હતો ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સંવત મંડુલ
 તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતિ પછે મહારાજ બોલ્યા જે આજ અમવાત કરિ મુડું તેને જે જ્ઞાનિ દુરો
 તે સમજશે ॥ ને તેના અંતરમાં ઘણો પ્રકાશ થશે ॥ ને તેના સંષય માત્ર ટલિ જશે ॥ અને જે અજ્ઞાનિ દુરો તેને મોદ થશે
 તેવાત કહિયે તેને સાંભલો જે પૂર્વે જે જે સત્પુરુષ થયા છે તે બે પ્રકારના સત્પુરુષ થયા છે ॥ તેમાં એક તો ભગવાન સત
 પુરુષ કહેવાય છે ને એક ભગવાનના ભક્ત એકાંતિક સત તે પળ સત્પુરુષ છે ॥ તેમાં નારદાદિક જે ભગવાનના ભક્ત
 સાધુ તે તો ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને મહાત્મે સદિત ભગવાનની ભક્તિ તેણે યુક્ત ॥ એવાં જે સાધુના ચોસઠ લક્ષણ તેણે સદિ
 ત દોયા ॥ ને નિરવાસનિક પળે અરબંડ થર તે તો તે સત્પુરુષ કહેવાય ॥ અને તે જો લગારે પળ ભગવાન નિઆ જ્ઞાનો
 વેતો તે અષ્ટ થઈ જાય ને તે સત્પુરુષ કહેવાય નહિ ॥ માટે તેને તો ભગવાન નિઆ જ્ઞાનો દૃઢ પળે વર્તવું પડે છે ॥ તો

श्रीमुरव
सिद्धान्त
॥५॥

ते सतपुरुषकहेबायछे नेतेपोतेपण महामुक्तथायछे नेतेनोजेजेआसरोकरेतेनेपण ब्रह्मरूपकरिमुकेअनेबिजाजे
भगवानसतपुरुषछे ॥ ते भगवाननुं बे प्रकारनुं स्वरूप छे ते मां एक तो दिव्यस्वरूप छे ॥ ने एक भगवाननुं मनुष्यरूप छे ॥ ते
मां दिव्यरूपे तो इंद्रियो अंतःकरण थकि अगोचर थका सदाय अक्षर धाम मां विराजमान छे ॥ अने ते स्वरूप ने वेद पणने
तिनेतिकहे छे ॥ अने ते स्वरूपने कोई जो बाने समरथ नथि ॥ केम के ते स्वरूप तो माया पर छे ॥ अने जिव मात्र तो मा
यामा विंदाया छे ॥ माटे माई कइंद्रियो एकरिने ते दिव्यरूप भगवाननुं जो यामां आवे नहि ॥ अने ते स्वरूपनारोमरोम
प्रत्ये कोरि सूर्यना प्रकाराने द्वां रवो करे ते बो ते नो प्रकार छे ॥ अने ते सर्वना कर्ता छे ॥ ने सर्वना आधार छे ॥ ने स
र्वना पातक छे ॥ अने अनंत ए श्चर्यने अने तपारसदने अने तदिव्यगुण तेणे जुक्त थका अक्षर धाम मां पोताना एका
तिक भक्तने अखंड स्वरूप छे ॥ ए बाजे परमात्मा पर ब्रह्म पुरुषोत्तम दिव्यमूर्ति भगवान ते जिवो उपर कृपा करिने
पोतानुं स्वरूप जणा बवासारुं पोतानो जे दिव्य भाव तेने छुपा थिराखिने ते जपोते मनुष्या कृतिनुं धारण करे छे ॥ ने
मनुष्य ना जे बिजक्रिया करे छे ॥ केम के सजाति थया बिना जिवने स्नेह थाय नहि ॥ अने स्नेह थया बिना जिवने ज्ञान था
य नहि ॥ अने ज्ञान बिना जिवनो मोक्ष थाय नहि ॥ माटे भगवानपण जिवोने ज्ञान आपवासारुं मनुष्य नीपेठे ज भू
रवतरादाह तडको पोतानुं पारकुं एआदिक मनुष्यना स्वभाव ते जिवोना कल्याणने अर्थे पोताने विषे जणावे छे
पण पोतानुं अलोकिक ए श्चर्य तेने नथि जणावता अने जो अलोकिक ए श्चर्यने जणावे तो जिवोने ठिक पडे नहि ॥ ने
तेनुं कल्याण पण थाय नहि ॥ केम के विजाति भाव थाय ॥ ते विजाती मां जिवने स्वरूप थाय नहि ॥ ते श्रीकृष्ण भगवाने अ
र्जुनने विश्वरूप देखाड्यु ॥ तो तेने जोईने अर्जुन आकुल व्याकुल थई गयो ॥ ने ते रूप जो बाने समरथ नथो ॥ पछे श्री
अर्जुन के हूं ॥ जे हे मेरा राजत मां मूलरूप जे मनुष्या कृतिते मुने देखाडो तो स्वरूप थाय ॥ माटे ते सां भगवा
न ज्यारे ज्यारे अवतार धारण करे छे ॥ त्यारे मनुष्य ना जे बीज चेष्टा करे छे पणा दिव्य भाव जणावता नथि ॥ त्यारे को-

पीपलि
सि०५

॥५॥

ई एमकहे जे कृष्ण अवतार मां गोवरधन तो ल्यो ॥ कुबजाना वां कटा ल्यो ॥ रामा अवतार मां समुद्र मां पाग्य बां पि ॥ एवा एवा
दिव्य भावं जाणाव्या ते नुं के म समज बुं ॥ तो ए नुं तो एम छे जे भगवान तो मनुष्य नीपेठे जवर त्या छे ने देह नी क्रिया पण ए स
र्व मनुष्य ना जे टलिज करता ॥ अने एने विषे सर्व मनुष्य ना करतां विषे भाव तो एक ज्ञान हतुं ॥ ते ए बु भगवान ना जे बुं ता
न को ई मनुष्य त था दे ब्रह्मादिक पासे पण नथि माटे जाडि बुद्धि बाळा जे जिव तेने सूक्ष्म ज्ञान मां गम पडे नहि ते सारु
शास्त्र मां भगवान नो दिव्य भावने मनुष्य भाव ने अभेद पणे वरणन करिने भगवान नो महि माटे खाडिने ते मनुष्य मुर्नि
ने विषे जाडि बुद्धि बाळा मनुष्य ने प्रिति पाय ते सारु मोटे पुरुषेशास्त्र मां मर्म स्वरुप्या छे के म के भगवान तो दिव्य स्वरु
प ने मनुष्य स्वरुप बेयते एक ज छे ॥ पण ते दिव्य ने मनुष्य स्वरुप मां एको मनोय फेर नथि ॥ जे म को ई कर जा होय ते को
ई कार्य ने अर्थे फकिर नो वेष लेई ने एक तो पर दै श मां जाय त्या रे ते देश ना मनुष्य को ई एम न जाणे जे आरा जा छे
ते तो एम जाणे जे बिजा जगत मां फकिर फरता फरे छे ते बोज आ फकिरण हरो पण ते देश नो जाणितो मनुष्य आवे तो
ते एम जाणे जे ॥ आ फकिर ने वेषे जणा य छे ॥ ते तो मुलक नो पादशा ह छे ॥ पण ते फकिर ने पादशा हने जुदा न सम जे
ने जुदा छे पण नहि ते मराजा ने ठेकाणे तो दिव्य स्वरुप भगवान नुं छे ॥ ने फकिर ने ठेकाणे मनुष्य स्वरुप भगवान नुं छे
ते वेष एक छे ॥ ते ने ते भगवान ना देशि जे भगवान ना एकां तिक ब्रह्म रूप मुक्त साधु ते भगवान नुं दिव्य स्वरुप ने मनुष्य स्वरु
प ते ने अभेद जाणे छे मादेशास्त्र मां बे स्वरुप ने एक करिने भगवान नुं वरणन करु होय ते सारु सत्पुरुष थकि ज शास्त्र
ना मर्म सम जाय छे ॥ पण ते विना पो तानि मेले शास्त्र ने भणे सां भले सम जाय नहि ॥ ते पण शास्त्र मां ज व्यास जिये क हं
छे जे ॥ अहं वेति शुको वेति संजयो वेति वानवा ॥ भक्त्या भागवतं मशास्त्रं ॥ न बुध्या न न च दिकया ॥ मादेशास्त्र ना मर्म ने
न जाणता एवा ने पंचविषय नीचा सनाये करिने दग्ध थई गयां छे ॥ अंतः कर्ण जे ना एवा अने देहाभि मानी ने मिथ्या मा
न ना धराव बाळा एवा जे अज्ञानी मनुष्य ते ने तो प्रत्यक्ष भगवान नुं स्वरुप को ई काले ओ लया तुं नथि ॥ अने पूर्व पण

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६ ॥

जेनेजेनेप्रत्यक्ष भगवानओत्तरवायाछे ॥ तेपणगोपिगोवालादिके निरमानिपणेआसरोकस्योछे तेनेजओत्तरवाया-
छे ॥ पणमानिएवाजेरुषि ॥ तथा मानिएवाजे राजा तेणेप्रगट भगवाननेओत्तरव्यानथि ॥ माटे मनुष्याकृति भगवान-
धारणकरेछे ॥ त्यारेमनुष्यनाजेविजचेष्टाकरेछे ॥ पछेजेजिवनिरमानिथईनेतेप्रत्यक्षभगवाननेशरणे आवेछे तेनेभ-
गवानज्ञानआपिनेतेनेनिवारणद्रष्टिकराविनेपोतानोअ त्त्वोक्तिकप्रतापतेनेज्ञानेकरिनेदेखाडेछे त्यारेतेजिवनेमनु-
ष्यमुर्ति भगवानतेनेविषेसर्वोपरिपुरुषोन्नमपणानेनिश्चयथायछे पछेतेनाआत्माने विषेप्रकाशथायछे त्यारेतेभक्त
प्रत्यक्षएवाजेमनुष्याकृति भगवानतेनोअपरमितमहिमाने ॥ अनंतरोश्वर्य तेनेदेखेछेअनेतेभक्तनेमायातुंआवर-
णटलिजायछे ॥ अनेजेनेनिश्चयथयोनिथि तेतो भगवानने बिजामनुष्यजेवाजदेखेछे ॥ पणतेनेकोईदहाडेदिअभा-
वदेखातो नथि ॥ माटेप्रत्यक्षभगवाननुंस्वरूपज्ञानेकरिनेओत्तरवायछे ॥ पणबिजिकोईरितेप्रत्यक्ष भगवानओत्त-
रवातानथि ॥ तेसारुंजेनेपोतानाजिवनुंकल्याणइच्छवुंदोय तेनेतो निरमानिथईनेजेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनि-
श्चयहोय तेनोविश्वासराखिने तेनो समागमकरवो ॥ तोतेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनो निश्चयथायनेतेनुंकल्या-
णथाय ॥ पणतेविनामानिथईने भगवाननानिश्चयवात्ताजे भगवाननाभक्त तेनीसाधेपितार्दहावोरारबेतेने
कोईदहाडेनिश्चयथायनहिअनेतेनुंकल्याणपणथायनहि ॥ केमके भगवानसत्पुरुषछे ॥ तेतोस्वतंत्रपणेवरतेछे
पणतेनेमाथेकोईनीआज्ञानथि ॥ माटेजेअज्ञानिहोयतेनेप्रत्यक्षभगवाननि क्रियानंविषेदोषभासेछे ॥ तेणकरि-
नेतेनुंकल्याणथायनहि ॥ तेसारुसत्संगकरिनेज्ञानेकरिनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनिश्चयकरवोएजसर्वेजिव-
नीहितवारताछे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायममोनमः ॥

॥

॥ सवत् १९९९ ओगणित्री १९९९ ओगणिश्राना आसो शुद्धि ॥ ८ ॥ अष्टमिनेदिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभ-

गवानगामश्रीपीपलिमध्येभक्तविरजिखिमानेघेरउगमणा बारना ओरडा निओसरिमांगादितकियेजुक्तहो। तया

पिपलि-
सि० ६

॥ ६ ॥

उपरविराजमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिया निवस्त्रधारण कत्सां हता ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशोभिरहता ॥ ने
कुमकुमनोचोदलोकस्योदतो ॥ ने पोतानासुरयार्थिदनी आगल साधु तथा घणा कट्टरि भक्तनी सभाभरार्द्धने बेठिहति ॥ प
छेमहाराजनी आर्तिधून्य करिने सर्वे हरिजन बेरा ॥ पछेमहाराज कपोद्रष्टिकरिने बोल्या जे पंचविषय नुबंधन जिवने छे
पण तेमां कियो विषय जिवने टाल बो अतिशोक ठण छे ॥ एप्रस साधुने पुछिये छिये ते कहो पछे धर्मानंद स्यामिये कस
जे सर्वे विषय करतां आबरु नुबंधन टाल्युं ते जिवने कठण छे पछे महाराज बोल्या जे एउत्तर खरो छे ॥ केमके विजा वि
षय छे ते तो निरबिज सारथ्यने निरबिज यागे करिने टले छे पण आबरु टलबीषणी कठण छे ॥ अने ते लौकिक आबरु
तो क्यारे हले तो प्रत्यक्ष भगवान नास्वरूपनो उत्तम निर्विकल्प निश्चय थाय ॥ त्यारे ज तेने लोकनी आबरु द्रष्टि
मानथि आवति ॥ अने निश्चयमां जेने लगारे पण कसर होय त्यां सधिलो कनी आबरु तथामत पंथनी जे आबरु
तेन थिट लती ॥ ते पुर्वे पण मोटा मोटाने लोकनि आबरु मुकविकठण पडि छे ॥ ते कस्मा अवतारमां भिस्मपिता महा
तानिहता ॥ तो पण लौकनी लाजेने आबरु ये करिने कौरवना पक्षमां स्था ॥ ने श्रीकृष्ण साधु युद्ध कस्युं अने श्रीकृष्णने
भगवान जाणताहता ॥ पण उत्तम निर्विकल्प निश्चय न हो तो तेणे करिने आबरु मुकाणी नहि ॥ अने शंकराचार्यना
शिष्यहता ते रामानुजने सत्पुरुष जाणताहता ॥ तो पण मतपंथनित्ता जे करिने तेनो द्रोहकस्यो ॥ अने वैष्णवाला
केटलाक सेदे जानंद स्यामिने एमजाणता जे मोटा पुरुष तो छे ॥ तो पण केटलाक लाजे करिने तेणे तेनो द्रोहक
र्यो ॥ अने आज पण केटलाक सह जानंद स्यामिनां शिष्य छे ते अमने एमजाणे छे जे भगवान छे ने कल्याण करे ए
वा छे ॥ तो पण मतपंथनित्ता ज तथा आबरु तेणे करिने बंधार्द्र छे ॥ अने ते छानुं छानुं अमारु भजन करे छे ॥
ने कल्याण अमथकी दी छे छे ॥ तो पण आबरु रुपि आवरणे करिने अमारि पासे अवातुं नथि ॥ माटे कामलोभ स्वाद
स्नेह मानने आबरु ते जिवने मुकवा अतिकठण छे तेमां प्रथम कामनुं जिवने आवर्ण छे ते कामनो त्याग करे तो पण तेने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७॥

लोभमुक्तचे कठणछे ॥ केमके केत ला कलो भसारु घरने स्त्रिने त्याग करिने परदेश मां कमावा जायछे ॥ अने लोभकरतां स्यादनुबंधन कठणछे ॥ केमके कामलो भनो त्याग करिने त्यागिथया होय तो पण तेणे स्यादमुकातो नथि ॥ ते केत ला कभे रवधारिछे ते स्त्रिद्वयधिछे ते रहेछे ॥ पण ते स्यादसारु हे रानथायछे ॥ अने लोभकामने सादकरतां पण स्त्रोदनुबंधन भारिछे ॥ केमके लोभे करिने परदेश मां जायने त्या को ई कनिचा करि करिने हे रानथईने रुपैया कमाईने स्त्रिदे करिने ते रुपैया स्त्रिछो कराने सारु घेर मोकले छे ॥ अने स्त्रोदकरतां मा ननुं आवर्णघणुं बलवानछे ॥ अने मानकरतां जे लोकनी आबरुछे ते तो जिवने अतिशो दुःखनी देनारिछे ते पोताना अंतरमां जाणतां होय जे आपणा मतमां तो हवे धर्म नथि ॥ ने पंचविषयनी वासना पण दिवसे दिवसे बधति जायछे माटे आपणा आत्मानुं कल्याण नहिं थाय ॥ अने कल्याण तो माया पर एवा जे प्रत्यक्ष भगवानने तेना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संत ॥ तेना संगथकि थाय एमजाणे ॥ तो पण आबरुने बंधने करिने समागम करथा आवातुं नथि ॥ अने ग्रहस्थ हरि भक्त छे ॥ तेने कामलो भस्वादमानमुका वियेतो ते नेकां ई कठण पडे नहिं ॥ पण तेने एमक हिये जे तुगडां भगवां करिने साधु भेगार हो ॥ तो जेने उत्तम निर्विकल्प निश्चय मां कसर होय ॥ तेने कठण पडे ॥ अने जेने उत्तम निर्विकल्प निश्चय होय ॥ ते तो अतिशो राजिथईने जेमक हिये तेम करे ॥ ने एमसम जे जे मारी उपर क्रपा करिने मुने मायाना फंद थकि मुकाव्यो माटे प्रत्यक्ष भगवाननो महात्मे सहित उत्तम निर्विकल्प निश्चय थाय त्या रेज लोकनी आबरु रुपिमहाबज्रपासलो ते टले ॥ पण ते बिना बिजा कोटि साधन करे तो पण ते आबरु रुपिपासलो टले नहिं ॥ ते सारु संतनो समागम करिने उत्तम निर्विकल्प निश्चय करयो ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिऋष्याय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९८५ अगि

श्री १९ अगि श्रीना आसो शुद्धि नवमिने दिवस महा राज श्रीहरिऋष भगवान गाम श्रीपिपलि मध्ये भक्त विरजि रिमाने घेर उगमणे बार ओर डानी ओसरि मां हो लिया उपर विराजमान थया हता ॥ ने स्वेत सूर बातने रे समिदु गलि

पिपलि.
सि०७

॥७॥

धारणकस्याहतां॥ नेमस्तकउपरमलमलनोसोनेरि कोरछेडानोफेताबाध्योहतोअनेगुडोरेयोनेकसंबलसेलुंकेडे
 धारणकस्याहतां॥ अनेपुष्पनाहार तोरानेगुच्छधारणकस्याहता॥ नेकंकुनोचांदलो कसोहतोनेपोतानामुरयाविंद-
 नीआगलसाधतथाषणाकहरिभक्तनीसभाभरार्दनैवेठिदति॥ पछेमहाराजनीआर्त्तिधून्यथयाकेडेमहाराजबो-
 त्याजेसर्वसांभलोएकवातकरविछे॥ अनेआवातकरीशुंतेछेताथोडिकपणतेमांचमत्कारषणोछे॥ नेतेवात
 समजायतोअंतरमाअपारसरयथायतेवातकहियेछीयेजेएकएकजिबनेविषेकोटानकोटिब्रह्मांडनीस्पृद्धिभ-
 रिछे॥ जेमएकबडनाएकविजमांअनंतकोटिवडरत्याछे॥ तेएकविजनेवावीयेनेतेनोमोटोबडथायनेतेवडनेपेय
 थायनेतेमांषिषणाकअपारविजथाय॥ नेतेविजमांषिवडनोपारहेनहि॥ तेमएकएकजिबनेविषेजेकारणमा-
 यारूपविजछे॥ तेथकिअनंतकोटिब्रह्मांडउपजेछे॥ जेमचिंतामणिनेपृथ्विमांउंडिडादिहोयनेतेउपरपारसमणि-
 योनाखिनेतेउपरदिरामोतिनिपूरणिपुरिहोय॥ नेतेउपरसोनामोरोनोधराबोदेईनेतेउपररूपैयानीपूरणीपुरि-
 होयनेतेउपरचांबानोधराबोदेईनेतेउपरलोहानीपाटोनाखिनेतेउपरधूलबाढिहोयपछेतेचिंतामणिनेकाढवि-
 होय॥ त्यारेप्रथमधूलनिसरे॥ तेधूलनेकाढिनाखेत्यारेलोहनीसरे॥ नेतेलोहानेकाढिनाखेत्यारेचांबुनिसरे॥ नेचा-
 बानेकाढिनाखेत्यारेरूपैयानिसरे॥ नेरूपैयानेकाढिनाखेत्यारेसोनामोहोरोनिसरेनेसोनामोरोनेकाढिनाखे-
 त्यारेमोतिदिरानिसरे॥ नेतेमोतिदिरानेकाढिनाखेत्यारेपारसमणियोनिसरे॥ नेतेपारसमणियोनेकाढिनाखे-
 त्यारेचिंतामणिहाथमांआवे॥ पणतेविनाबगरदारखडेचिंतामणिपृथ्विमांहोयपणहाथआयेनहि॥ तेमजिबनेवि-
 षेचिंतामणिरूपपरमात्माभगवानरह्याछे॥ पणजिबनिउपरदिरामोतिसोनारुपाचांबालोहादिकरूपमायानापडच-
 ह्याछे॥ तेमायानोत्यागकरेत्यारेजिबपरमात्मानेसाक्षात्कारपामेनेमहासरियोयायतेमांजिबनेपहेलुंमायानु-
 पडआलो कनासरव छे॥ तेसरवधूलनेठेकाणेछेमाटेआलो कनासरवनो जिबत्यागकरेत्यारेजिबनेदेवलो

श्रीसुख
सिद्धांत
॥६॥

कनां सुखप्राप्तिप्रथाय छे ॥ ते देव लोकनां सुख लोहाने ठेकाणे छे ने ते देव लोकनां सुख निवासना नो जिव त्याग
करे त्यारे तेने ब्रह्मना लोकना सुख नि प्राप्ति प्रथाय ॥ ते ब्रह्मना लोकनां सुख नां बनि ठेकाणे छे ॥ अने सत्संग करि
ने जिव जे ते ब्रह्मना लोकना सुख निवासना नो त्याग करे ॥ त्यारे तेने वैराजना सुख नि प्राप्ति प्रथाय ॥ अने ते सुख रु
पैयाने ठेकाणे छे ॥ ने ते वैराज पुरुषना सुखने समजिने त्याग करे त्यारे तेथ कि कोटि गणा जिवने प्रधान पुरुषना लो
कना सुख नि प्राप्ति प्रथाय छे ॥ ने ते सुख सोना महोरने ठेकाणे छे ॥ अने ते सुख निवासना नो त्याग करे ॥ कहेतां म
नमां धि पंचविषय निवासना नो जिव त्याग करे त्यारे तेने तेथ कि अनंत कोटि गणा प्रकृति पुरुषना सुख नि प्राप्ति
प्रथाय छे ॥ ने ते सुख हिरामोतिने ठेकाणे छे ॥ अने ते सुख निवासना नो त्याग करे ॥ कहेतां सारव्य विचारे करि
ने पिंड ब्रह्मांडादिक मार्दक आकार माननुं निराकर्ण पणुं करिने बुद्धि मां धि पंचविषयनी वासना नो त्याग करे ॥
त्यारे तेने अक्षर ब्रह्मनुं सुख प्राप्ति प्रथाय कहेतां पोते जिव जे ते ब्रह्म रूप थाय ॥ ने ते सुख पारसमणिने ठेकाणे छे
अने ते केवल ब्रह्म मां त्रिनिपामे ॥ त्यारे तेने आत्माना आत्मा एवा जे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान तेना सुखनी
प्राप्ति प्रथाय छे ॥ ने ते सुख सर्व परिचिंता मणिने ठेकाणे छे ॥ ते जे मविजां सर्व द्रव्यनुं प्रमाण थाय ॥ पण पारसमणिनुं प्रमा
ण थाय नहि ॥ अने अमृत्य एवि जे पारसमणियो ते एक चिंता मणी मां अनंत तिन थर्द जाय ॥ ते मपूर्व कल्यां जे मनुष्य देव
ब्रह्मने प्रकृति पुरुष संधि सर्व लोकनां सुख ते सर्वनुं प्रमाण थाय ॥ पण अक्षर ब्रह्मना सुखनुं प्रमाण थाय नहि ॥ अने
ते अक्षरनुं सुख पण परमात्मा परब्रह्म पुरुषोत्तमना सुखना ते शमां त्वीन थर्द जाय एवा जे परब्रह्म पुरुषोत्तम भग
वान ॥ तेना सुखने क्यारे पमाय तो पूर्व कल्यां जे सर्व राजा देव ब्रह्मने प्रकृति पुरुष संधिनां सुख ते निवासना नो
त्याग करे ॥ त्यारे भगवानना सुखने जिय पामे ॥ पण ते बिना भगवानना सुखने पमाय नहि ॥ जे मखांण मोक्षित
मणि होय तेने काढ विहोय त्यारे ॥ ते उपरादा बाजे धूळ लोहुं नां बादिक सर्वने काढि नारबे त्यारे चिंता मणि मत्ने ॥

पिपत्ति.
सि०७॥

॥६॥

तेमचिंतामणिरूपआत्माने विषे परमात्मारह्या छे ॥ तेने न्यारे पमायतो ॥ आत्मानि उपरदा बारूपजे कामलो भ-
 स्वादस्नेहने मान ॥ तथा शब्दस्पर्शरूपरसने गंधते नो त्याग करे त्यारे परमात्माने पमाय ॥ अने त्याग कस्याविना
 तो कोई स्वरुने पमातुं नथि ॥ जेम खेदु छे ते जो घरमां धिएक गांगडिदाणा खेत रमां वा विआवे छे ॥ तो ते मां धिगा-
 डां भरिआवे ॥ ने एक गांगडि मां धि हजार गांगडि सो मले ॥ अने जो एक गांगडिदाणा नो लो भकरे ॥ कहे तां वावे नहिं
 नी ते गांगडिदाणा पांच दहाडा पुगे ने पछे भुरवे मरे ॥ तेम जे जे विषय नो त्याग करतो जाय छे ते मतेम जिव जे ते उर पण
 तिने पामतो जाय छे ॥ कहे तां मोटम्यने पामे छे ॥ ते जे रलो जिव विषय नो त्याग करे छे ॥ ते थिको टिगणि मोटम्य पा-
 मे छे ॥ अने जे कामादिक दोष तथा शब्दादिक विषय ते नो त्याग करिने आत्मारूप थाय छे त्यारे तेने आत्माने विषे र-
 ह्या एवा जे परमात्मा ते प्रगट रईने साक्षात्कार प्राप्त थाय ने ते अविनाशि स्वरुने पामे ॥ अने जे जे विषय नो त्याग नथि
 करता ॥ ते दिवसे दिवसे निचिनि चिगतिने पामता जाय छे ने ते जिव मूहा कष्टने पामे छे माटे विषय नो त्याग करयो ॥
 एज जिवने स्वरु थवानो उपाय छे अने विषय नुंग्रहण करवुं एज जिवने दुःख थवानो उपाय छे ॥ अने सर्व विषय नो त्या-
 ग करयो ते अति स्वरु थवानो उपाय छे ने सर्व विषय नुंग्रहण करवुं ते अति दुःख थवानो उपाय छे माटे पिंड ब्रह्माडादि
 क सर्व विषय नो स्वरु नो त्याग करवो ॥ एज सर्व जिवनि हित वारतो छे पण सर्व नो एक सामरो त्याग करवो ते जिवने ब-
 द्ध कठण पड़े छे ॥ ते सारुं महात्मा पुरुष छे ते जे ते जिवने स्वरु नो ला भदे खाडिने धिरे धिरे त्याग करवे छे ते सारुं वे-
 दमां कह्युं छे ॥ जे आयां कर्म करे त्यारे तेने आवुं स्वरु मले ॥ अने एक घणुं दान करे तो तेने हजार घणुं फल मले ॥ अ-
 ने जे यज्ञन करे ते देव लोक मा जाय ॥ अने तिर्थ मां जईने स्नाने दान करे ब्रह्म भोजन करे ॥ अथवा कोई परवणि
 नो दिवस होय ने ते दिवस स्नान जोई ने दान्य पुण्य के ब्रह्म भोजन करे ॥ तो तेने बहु ज फल थाय ने तेने बिजे अवता-
 र आजना करतां घणुं क स्वरु मले ॥ पछे जिव जे ते स्वरु नो तो लो भियो छे ॥ माटे ते लो भे करिने दान पुण्य व्रत

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૬॥

તપતિરથયત્તકરે ॥ પછે એમ કરતાં કરતાં ત્યાગ કરવાનો દેવાયો થાય છે ॥ પછે જે સકામિ જિવ છે તે ધર્મ અર્થ કામ ને પામે છે ॥
અને જે નિષ્કામ ભક્ત છે ॥ તે જે તે મોક્ષ ને પામે છે ॥ તેમાં જ્યાં સુધિ જિવને સકામ પળું હોય ત્યાં સુધિ જે જે સુખ પ્રાપ્ત
થાય છે ॥ તે સુખ દુઃખ યુક્ત પ્રાપ્ત થાય છે ॥ કેમ કે દાન્ય પુન્ય કરિને ભોગ વગાની દુહાર છે ॥ ત્યાં સુધિ જન્મ મરણ ટ
લતું નથી ॥ અને જે જે સુખ મલે છે ॥ તે સુખ દેહે કરીને ભોગ વાય છે તે દેહ રહે ત્યાં સુધિ તે સુખ ભોગ વે ॥ ને દેહ ના
સપામે ત્યારે ॥ જે જે દેહ સંબંધિ સુખ હોય તે સર્વે ના સપા મિજાય છે અને જે નિષ્કામ ભક્ત છે તે તો જે જે દાન પુન્યા
દિક કરે છે પળ તેના ફલ ને નથી દુહા તો તે ભક્ત જે તે અવિનાશિ એવું જે ભગવાન નું ધામ તેને પામે છે ॥ મારે જેને
મહા સુખિયા થવું હોય તેને તો પોતાનું જે સર્વ તન મન ધન તેનો ત્યાગ કરી દેવો અને જે માર્દક સુખ છે તે તો ભગવા
નના ધામ આગલ નર્ક જેવું છે ॥ મારે નર્ક તો ત્યાગ કરવા યોગ્ય છે ॥ પળ જ્યાં સુધિ જિવને અજ્ઞાન છે ત્યાં સુધિ
તેમાં માલ માલ્યો છે ॥ જેમ બાલક હોય તે નરક ને સુખ રૂપ જાણે ને તેને નુંખે છે ॥ અને તેનાં માવિતર તે નર્ક ને મુ
કાવે છે ॥ ત્યારે તે બાલક રૂવે છે તેને ઘુષરા દિક બિજું પદાર્થ આપિને નર્ક નો ત્યાગ કરાવે છે ને જ્યારે પોતે મોટો ને સ
મજુ થાય ત્યારે તો તે નર્ક ને તો અડે જ ને દિને દે રિવે ને ગ્તા નિપામે ॥ અને તે તો ઘુષરા દિક રમકડાં તે નો પળ ત્યાગ કરે
॥ તેમ બાલક જેવા જે અજ્ઞાનિ જિવ તે નર્ક રૂપ જે આલોકના પંચ ધિષ્યનાં સુખ તેને ભોગ વે છે ॥ અને તેને સત્પુરુષ
ત્યાગ કરાવે છે ॥ તો તે અજ્ઞાનિ જિવને માથું બાહ્યા જેવું લાગે છે ॥ પછે તેને ઘુષરા રૂપ દેવાદિક ના સુખ નો લાભ દે
વાડિને ॥ આલોકના સુખ નો ત્યાગ કરાવે છે ॥ અને પછે તેને આત્મા પરમાત્મા સ્વરૂપ નું જ્ઞાન કરાવિને દેવાદિક ના
સુખ ના ચાર પ્રકારના પ્રલયે કરિને ના સર્વ તદેવાડિને તે નિવાસના તો ત્યાગ કરાવે છે ॥ ને જિવને બ્રહ્મ રૂપ કરિને
અક્ષર ધામ ને પમાડે છે ॥ ત્યારે જિવ મહા સુખિયો થાય છે ॥ મારે જેને મહા સુખિયા થવું હોય તેને તો જરૂર સસા
રના સુખ નો ત્યાગ કરવો ॥

॥દતિશ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્તઃ॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો

પિપતિ
સિ ૦૭

॥૬॥

नमः॥ ॥ संवत् १९९९ गणेशो १९९९ गणेशना आशुवदि १ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भग-
वान गाम श्रीपिपति मध्ये ॥ भक्त विरजि हिमाने धे रउ गमणा वारना ओरडानि श्री सरि मांगा दित किये युक्त हो लि
याउपर विराजमान थया द ताने सर्वे सोने रिक संबल बस्त्र धारण कर्या हता अने पुष्पनां आ भूषण सर्वे अंगमां शो-
भिरत्ता हतां ने ललाट ने विषे कंकुनी चांद लो कर्या हतां ने पोताना सुखा बिंदनी आगल संत मंडल तथा घणा
कहरि भक्तनी सभा भराई ने बेरि हति पछे महाराज बोल्या जे आ लोक मां एक सत्य मार्ग छे ने एक असत्य मार्ग
गछे ते मां सत्य मार्ग ना प्रवर्तय नारा सत्यरुष छे ने असत्य मार्ग ना प्रवर्तय नारा असत्य पुरुष छे ते मां जो जिवने
असत्यरुष नो संग थई जाय तो काम लो भस्वा द स्नेह मान मां ॥ तथा तारु मादि गां जात मां के अफिणा दिक अध-
र्म ने विषे जाडा विने भ्रष्ट करे छे ने ते जिवन क मां जाय छे ॥ अने जो जिवने सत्यरुष नो संग थई जाय तो धर्म तान बैरा
ग्य शिल संतोषादिक जे रुडा गुण ते वृद्धि पां मे ने ते जिव महापवित्र थई ने भगवान ना धाम ने पां मे अने ते सत पुरुष ना
अवतार पण बे प्रकार ना थाय छे ॥ ते मां एक तो कारण अवतार थाय छे ॥ ने एक कार्य अवतार थाय छे ॥ जे म कोई क
मोरो साहकार होय ते ना बकि ल परदेश मां मा ल ने ई ने जाय ॥ त्या रे त्यां ना मनुष्य ए म क हे जे शोठ आ व्या छे ॥ प
ण ते प देशो ठ न थि ॥ ने ए तो सेरु नुं कार्य स्वरूप क हे तां आ ज्ञा कित छे ॥ माटे ते शोठ पण क हे वाय ॥ अने ते ब कित
मां पण घणा क भेद छे ॥ ते कोई क ब कित बे रुपैया ना महिना बालो होय ने कोई क पांच रुपैया ना महिना बालो
होय ॥ ने कोई क विस रुपैया ना महिना बालो होय ॥ ने कोई क सो रुपैया ना महिना बालो होय ॥ ते मां जे बुज्यां का-
म होय ते ने ते वा काम मां प्रे छे ॥ विस रुपैया नो मा ल बहोर बो के बेच बो होय के विस रुपैया नी उघ राणि होय ॥ तो
ते काम मां बे रुपैया वा लाने मो क ले ॥ ने सो रुपैया नुं काम होय ॥ तो त्या पांच रुपैया बाला ब कित ने मो क ले ॥
ने हजार रुपिया नुं काम होय त्यां विस रुपिया बालाने मो क ले ॥ ने लाख रुपैया नुं काम होय त्यां सो रुपि-

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१०॥

यावालावकिलनेमोकले ॥ अनेकोडनुंकामपडेत्यारेतोपोतेपंडेशोठजाय ॥ अनेजेसर्वेवकिलछे तेतोशेठेजे-
नेजेरलिआत्ताकरिहोयतेरलुंतेकामकरे ॥ पणतेथिवधारेकामथायनहिं ॥ अनेजेपंडेशोठहोयतेतोपोतानि
इछामांआवेतेमकरे ॥ तेमएतौदृष्टांत ॥ नेतेनुंसिद्धांतएछेजेसेठनेठेकाणेतोसर्वकारणरूपएवाजेपरमात्मापुरु-
षोत्तम भगवानतेछे ॥ अनेतेनावकिलनेठेकाणेदेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषसुधितेछे ॥ तेमांबेरुपीयानावकिलने
ठेकाणेतोब्रह्माविभुनेशिवछे ॥ नेपांचरुपियावालातेठेकाणेतोबैराजपुरुषछे ॥ अनेविसरुपीयावालावकिल-
नेठेकाणेप्रधानपुरुषछे ॥ अनेसोरुपियावालातेठेकाणेमूलप्रकृतिपुरुषछे ॥ नेजेमशेठनोदिकरोहोयतेनेठेका-
णेतोभगवाननाएकान्तिकसंतअक्षररूपमुक्ततेछेअनेजेमशेठनेलेईनेसर्वेवकिलशेठकहेवायपणशेठकोईन-
धि ॥ नेशेठतोएकजछे ॥ तेमभगवानपुरुषोत्तमनेलेईने ॥ सर्वभगवानकहेवाय ॥ पणभगवानबिजाकोईनधि
॥ नेभगवानतोएकजछे ॥ अनेबिजासर्वेतोएभगवाननाभक्तछे ॥ अनेतेनेतोभगवानेजेरलिआत्ताकरिहोय-
तेरलुंकामतैथकिथायपणवधारेथायनहिअनेसर्वेकारणरूपएवाजेभगवानतेतोचदायतेमकरवानेसमरपछेजेम
कोईकनेमाथे ॥ सादुकारनुंलाखरुपियानुंदेवुंहोयनेतेनेवालिनाखबुंहोय ॥ तोबिजाकोईवकिलथिवले-
नहिं ॥ अनेपंडेशादुकारवालेतोतत्कालतेनेमांथेथिदेवुंबलिजाय ॥ तेमजिवनेजन्ममरणरुपिकरजछे
तेनेबालुबुंकहेतांजन्ममरणरालबुंहोयनेजिवनेआत्यंतिकमोक्षआपचोहोय ॥ तेतोपरमात्माएवाजेसर्व-
कारणरूपप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंततैथकिजन्मपायछे ॥ पणबिजाकोईथेजिवनेआत्यंतिकमोक्ष
आपायनहिं ॥ अनेभगवाननेसंतयिनाबिजातोजेजिवनेजेवाजेवामलेतेरलेतेनेपुगाडे ॥ अनेजेनेजेमलेते
पोतानेविषजोडावीनेपोतपोतानालोकमांलेईजाय ॥ अनेजेजिवजेमांजोडायछेत्यातेजिवनोनिवासथा-
यछे ॥ जेमभरथजिमृगलीनावचामांजोडाणातोपोतेमृगलुथया ॥ तेमजोब्रह्मायेअवतारधर्योहोयनेतेमां

पिपलि
सि०९

॥१०॥

जे जिवजोडाय ॥ तो ते जिवब्रह्मा लोकोकने पामे ॥ एविरिते बैराजमद्वतत्वप्रधानपुरुषने प्रकृतिपुरुषसूधिनो जे नो
अवतारथयो होय ने ते मां जिवजोडाय तो तेना तेना लोकोकने जिवपामे ॥ अने सर्वकारण एवाजे परमात्मा भगवान ते
णी पृथ्विरुपर मनुष्याकृतिनुं धारण करुं होय ॥ ने ते मां जिव जे जे जोडाय अथवा भगवानना निरवासनिक संतमां जो
डाय ॥ तो ते जिवमायापर एवुं जे अक्षरधाम तेने पामे ॥ माटे बिजा सर्व मां धिप्रितितो डिने एक भगवानने भगवा-
नना संतमां जोडाय ॥ अने जे भगवानने संतमां जोडाय छे ॥ ने ते कांई न समज तो होय तो पण ते जिवअक्षरधामने
पामे ॥ जेम गोपिगोवाल कांई समज तां न हो तां ॥ ने कांई भणे लां पण न हो तां ॥ तो पण जो सर्वकारण एवाजे श्रीकृ-
ष्ण भगवान ते मां जोडाया ॥ तो ते तेना धामने पाम्यां ॥ अने वां दरां रामचंद्रजिने विषे जोडायां तो ते पण तेना धाम-
ने पाम्यां ॥ अने रुषिपण्डितो जो श्रीकृष्ण मां जोडाया तो ते पण भगवानना धामने पामियो ॥ ने रुषिघणा भणेलाने
डाह्या हता ॥ पण जो श्रीकृष्ण मां न जोडाया तो ते दुरभागि कहें बाया ॥ माटे प्रगट भगवानने भगवानना संतना स्व-
रूपमां मनक्रमवचने जोडाया ॥ ए जकल्याणनुं मुख्यचलसाधन छे ॥ माटे जे ते प्रकारे भगवानने संतमां जोडाया
॥ अने ते भगवानने संतमां क्यारे जोडायाय छे ॥ तो भगवानने भगवानना संतपंचविषयना त्यागिते नो देहे करिने
अखंड संबंध राखे तो ते थकि भगवानने संतमां जोडायाय छे ॥ केमके अखंड संबंधे करिने जिवने ॥ भगवानने भग-
वानना संतने विषे प्रिति थाय छे ने प्रितिये करिने भगवानने संतमां सेहे जे जियने जोडाई जाय छे ॥ जेम संसा-
रमां जिवमात्र जोडाया छे ॥ ते संसारने नित्य अखंड संबंधे करिने जोडाया छे ॥ ते मजो भगवानने भगवानना सं-
तनो जिव अखंड संबंध राखे तो जिवजर भगवानने संतने विषे जोडायाय छे ने ते जिवनी मूर्ति थाय छे ॥ अने ज्यारे जि-
व भगवानने भगवानना संतना स्वरूपमां जोडाया छे त्यारे तेने पंचविषयनियासना रति जाय छे अने तेने संसा-
रना स्वरूपमात्रने विषे अरुचि थई जाय छे ॥ केमके भगवानने संतना जेवो कोई नो वाब्द नथि ॥ अने भगवानना-

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૧॥

જેવોકોર્દનોસ્પર્શનથિ ॥ અને ભગવાનનાજેવુંકોર્દનુંરૂપનથિ ॥ ને ભગવાનનાજેવોકોર્દનોરસનથિ ॥ ને ભગવાનના
જેવોકોર્દનોગંધનથિ ॥ અને ભગવાનના બિજાંજેમાર્દકપંચવિષયનાં સુરવ છે તેતો પ્રથક પ્રથક છે ॥ ને નાશવંત છે
ને અનંતદુઃખેયુક્ત છે ॥ અને તેમાર્દક સુરવનિકેડે અપારદુઃખરહ્યાં છે ને તે સંસારના સુરવ ભોગ વ્યાપછિ પળસ્વ
પ્રવતર્ધજાય છે ॥ કહેતાં ભોગ વ્યાપછિ બિજો દિવસ થાય ત્યારે જાણે જે કોર્દ દિવસ સુરવ ભોગ વ્યુજનથિ ॥ અને ભ
ગવાનનું સુરવ છે તેતો અરવંડૂપૂરણને અવનાશિ છે ॥ અને ભગવાનના એક શબ્દ માં ॥ પંચે વિષયનું મેગુ સુરવ આવે
છે ॥ ને જિવ પૂરણ કાં મર્ધજાય છે ॥ ને ફરિને કોર્દમાર્દક વિષય સુરવ પામવાનિ દુહાર હેતિ નથિ ॥ તેગો પિયો
ભગવાનને કહ્યું છે જે હેમહારાજ જે દિવસથી તમારા ચરણાર્વિદનોસ્પર્શ થયો છે તે દિવસથી સંસારનાં સુરવ અ
મને સ્વારાંદ્યે રજેવાં થઈ ગયાં છે તેમજે જે જિવ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતને વિષે જોડાય છે તેને માયાનું કાર્ય સર્વે તુલ્ય
થઈ જાય છે ॥ અને તે દિવ્ય એવિજે ભાગવતિતનું તેને પામે છે અને તે ભક્ત દેહને મુકિને ભગવાનના અક્ષર ધામને પા
મ છે ॥ અને દેહ માં છે તો પણ જે ભક્ત પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના સંતના સ્વરૂપ માં મનઃક્રમવચ્ચને જોડાણ છે તેતો
સ્ત્રિ અથવા પુરુષ તે સર્વે ભગવાનના ધામ માં જ છે ॥

॥ દતિ શ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯૯૨ ચોગણિનો ૧૯ ચોગણિના આશ્વો

વદિ ૩ ત્રિજને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીપિપલિ મધ્યે ભક્ત કા આશિમાને ધેરડગમણે ચાર ઓ
રડાં નિઝો સરિમાં ટોલિયા ઉપર ગાદિ તકિયા બિહાવિને વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સ્વેત સ્વેસને અંગરવુંધારણ કર્યા
હતાં ॥ ને મસ્તક ઉપર ગુલાબિરંગનો ફેટો વાંધ્યો હતો ॥ ને ધોલિચાદરને ચક્રમો ભેગા કરિને ઓઢ્યાં હતાં ને પોતાના
મુરવાર્વિદની આગલ સાધ્કત ધાણા કહારિ ભક્તની સભા ભરાઈને ઢેરી હતિ ॥ પછે મહારાજ બોલ્યાં જે આજતો
તમે હરિ ભક્ત માંદો માંદે પ્રભુ ઉત્તર કરો ॥ પછે ઠાકોર કરના નસીંગે ॥ શાકાલા ભક્તને પ્રશ્ન પુછ્યું જે એક તો

પિપલિ.
સિ. ૧૧

॥૧૧॥

भगवाननास्वरूपनो निश्चय के मथाय ॥ अने बिजुं भगवानना मारग थकि कोई दिवस पाछुं पडाय नहि ते कहो ॥
पछे कालो भक्त घडिए कविचारिरह्या ने पछे कह्युं जे भगवानना स्वरूपनो नी श्रय तो बुद्धिये करिने थाय छे ते जेने
बुद्धि होय ते प्रगट भगवानने संतना मुख थकि वात सां भलिने एम निश्चय करे जे आवुं माया परतान कोई पासे न
थि अने ते तान सां भलिने पोताने पंच विषय निवा सना ओ छि थति जाय ने पोताना अंतर मो दिवसे दिवसे शान्ति
थति जाय ॥ त्वारे एम जाणिये जे भगवान छे ॥ के म के भगवान बिना बिजा कोई ने ज्ञाने करिने वासना टले नहिं ॥
ने अंतर मो शान्ति पण थाय नहि ॥ मोटे एम बुद्धिये करिने निश्चय थाय छे ॥ अने भगवानना मारग थकि के म पडाय न
हि ॥ तो शास्त्रे करिने भगवानने जाण्या होय जे ॥ ते भगवान गमे ते वां चरित्र करे ने गमे ते बुं आचर्ण करे ने प्रगट भगवा
न समरथ पणे वरते ॥ अथवा असमरथ पणे वरते तो पण तेने जोई ने भगवानना मारग थकि पडे नहि ॥ के म के सर्व चरि
त्र भगवानना शास्त्र मां लख्या छे ॥ मोटे शास्त्रे करिने भगवानने जेणे जाण्या होय ते भगवानना मारग थकि कोई
रिते पडे नहि एम जणाय छे ॥ पछे कर शान सिंग जिथे कह्युं जे उत्तर तो थयो रवरो पण थो डोक फेर रह्यो छे ॥ अने आ
निरीते समजे तो भगवाननो निश्चय थाय ॥ ने भगवानना मारग थि पडाय नहि जे एक तो धर्म मां इहर हेवुं ॥
ने पोताने आत्मारूप मानवुं ॥ ने बैराग पण दूटाराव बो ने देह ने देहना संबंधि मां प्रितिराख विनहि ॥ अने प्रत्यक्ष
भगवानने भगवानना साधु मां अतिशो प्रितिराख वि ॥ अने भगवाननो मही मा बडु समज बो ने भगवाननि आ
ता कोई दिवस लेना मान लो प विनहि ॥ एतला गुण जे मां होय तो तेने भगवानना स्वरूपनो निश्चय थाय ॥
ने ते भगवानना मारग थकि पडे नहि पछे महाराज बोल्या जे बेजणाना उत्तर तो दिश उपर छे पण हवे अमे तेना
उत्तर करिये ते सां भलो ॥ जे भगवानना स्वरूपनो निश्चय तो भगवान बते ज थाय छे जे महिरो तो दिरे करिने
ज विं धाय छे ॥ ने मणिये करिने मणि वीं धाय छे ॥ ते म भगवानना स्वरूपनी निश्चय भगवान बते ज थाय छे ॥

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१२॥

केमके प्रगट भगवान् होय त्वारे जनिश्चय थाय छे ॥ पण प्रगट न होय त्वारे कोनो निश्चय करयो ॥ जेम केरिनो स्वाद
लेबो होय ॥ त्वारे केरि होय तो केरिनो स्वाद लेबाय ॥ पण ते विना केरिनो स्वाद आवि नहिं तेम प्रगट भगवान् पृथ्वि उपर
होय त्वारे तेना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ तथा ते प्रगट भगवानना निश्चय बाळा एबा जे भगवानना एकांतिकसा-
धु तेने समागमे करिने पण भगवाननो निश्चय थाय छे ॥ ते पूर्व पण गोपिगोवाल चांदरादिके जेने जेने प्रगट भगवान्
मल्या छे तेने ज निश्चय थाय छे माटे भगवान थकि ज भगवाननो निश्चय थाय छे अने भगवानना मारग थकि पडाये
नहिं तेनो एज उपाय छे ॥ जे भगवानना नामां मोटां बचन तेने कोई दिव सलोपे नहिं ने निरंतर भगवानना बचन उ-
पर खट करहे ॥ अने लैत्रा मान बचन लोपाय तो अंतरमां अतिशे परिताप थायने तेनु ततकाल प्रायश्चित्त करेत्या-
रे निरांत थाय एषु जेने बर्ल तुं होय ते भगवानना मारग थी कोई दिव सपडे नहिं ॥ एत मारा प्रसन्नो उत्तर छे ॥ पछे गा-
म श्री धोतु काना जो शिंदे वश करे महाराजने प्रश्न पुछुं ॥ जेमन मां एक एवो संकल्प थाय जे पाप करिये ॥ ने बलि बि-
जो एवो संकल्प थाय जे पाप तो न करवुं ने परमे धुर भजवा ॥ माटे ते पाप करवुं कहे छे ते कोण हरो ॥ ने पाप न करवुं कहे
छे ते कोण हरो ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे एक दैविमाया छे ॥ ने एक आसुरिमाया छे ॥ ते एवै प्रकार निमाया
अनादिनी छे ॥ ते मां धर्मज्ञान वैराग्य भक्ति शिल्प संतोष दया क्षमा तथा निष्काम निर्लीं भनि स्वीद निस्सीं हनिर्मा-
नादिक जे रुडा गुण ते दैवि संपत्ति ना गुण छे ॥ अने काम लोभ स्यादस्तेह मान ॥ दंभ कपट हिंसा क्रोधादिक जे दुष्ट
गुण ते आसुरिमाया ना गुण छे ॥ ते मां धर्मज्ञान वैराग्यादिक गुण जेने विषे वर्तता होय ते दैवि जिव कहै बाय ॥ अ-
ने कामलोभादिक दोष जेने विषे वर्तता होय ते आसुरिजिव कहै बाय छे ॥ अने बेय प्रकार नीमाया कारण पण
विजरूपे तो सर्वे जियोने विषे रहि छे ॥ पण बहार्थी जो कामलोभादिकने विषे वर्तता एबा जे आसुरिजिव तेनो
संगथई जाय तो मन मां पाप करवाना संकल्प बुद्धि पा मे छे ॥ अने बहार्थी धर्मज्ञानादिकने विषे वर्तता एबा जे

विपनि-
सि० १०

॥१२॥

દૈવિ ભગવાનના સંતતેનો સંગ થાય ત્યારે પાપ થાકે પાછુ વલિને પરમેશ્વર ભજવામાં શ્રદ્ધા થાય છે અને જિવે જગતમાં પિકેટલાક
 આસુરિના શબ્દ સાંભળ્યા હું કેટલાક જિવેરે પિનાશ સાંભળ્યા છે તેવેનાશ હરુ પિવિજિત કરણમાં ભરણા છે જ્યારે બહારથી આસુરિનો સંગ થાય ત્યારે
 અંતઃકરણમાં આસુરિના શબ્દ રૂપિ વિજિતે દૃષ્ટિ પામે છે ત્યારે અધર્મને વિષે પ્રવર્તાય છે ॥ અને બહારથી દૈવિનો સંગ થાય છે ત્યારે
 પાપ થાકે ભય પમાય છે ॥ ને પરમેશ્વર ભજવામાં પ્રિતિ થાય છે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માનું રુડું કરવા નિર્દોષ હોય તેને અ
 ધર્મિ એવા જે આસુરિ જિવે તેનો સંગ કોઈ દિવસ કરવો નહિ ॥ અને ધર્મ ચાલાને ભગવાનના ભક્ત એવા જે દૈવિ જિવે તેનો નિ
 ત્ય પ્રત્યે સંગ કરવો ॥ અને એવિરિતે આસુરિના સંગ નો ત્યાગ કરિને દૈવિનો સંગ કરે છે તેને ધર્મ જ્ઞાનાદિક ગુણ દૃષ્ટિ પામે છે ॥
 ને કામત્વો ભાદિક દોષ તેનાં વિજનાશ પામિ જાય ॥ ને તેને અંતઃકરણમાં પ્રકાશ થાય ॥ પછે તેને માત્રા સંતુષ્ટ ઓચરવા
 ય ત્યારે તે થકિ આત્યંતિક જ્ઞાનને પામિને ભગવાનના અવિનાશિ ધામને પામે છે ॥

॥ દતિશ્રી મુરવસિ -

હાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિનો ૧૯ ઓગ-

નિસના આસો વદિ ॥ ૪ ॥ ચોથને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી પીપલિમધ્યે ભક્ત કાલા રિમાને ઘેરુ ગમ
 ણે બાર ઓર શાનિ ઓસરિમાં હોલિયા ઉપર ગાદિલકિયા નરવા વિને વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની બસ્ત્ર ધારણ કરા
 હતાં ને કંઠમાં પુષ્પનાદાર ધારણ કર્યા હતા ને પાષમાં બેકોરે તોરાલટકતા હતા ને બેકાન ઉપર પુષ્પના ગુચ્છ રોચ્યા હતા ॥
 ને લલારને વિષે કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો ॥ ને પોતાના મૂર્યાર્વિંદની આગલ સાધુ તથા ષણાક હરિ ભક્તની સમાભરાદીને
 બેઠિહતિ ॥ પછે મહારાજની સંધ્યા આર્તિ ધૂન્ય સ્તુતિકારિને ભક્ત જન સર્વે બેઠા ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે આજ તો એક
 પ્રશ્ન સાધુને પ્રમે પુછિયે છિયે ॥ જે જગતને વિષે કેટલાક પાપ કરે છે ॥ ને કેટલાક પૂન્ય કરે છે ॥ તે પાપને પૂન્ય તેના સ
 પામે કે નનાશ પામે તે કહો ॥ પછે ધર્મ નિંદસ્વામિયે કયું કે નાસ પામે છે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એ તો ઉત્તરચરો પળ તે પા
 પને તતકાલ નાશ કરે એવું કિયું પૂન્ય દશે ને જિવે અનંત પૂન્ય કર્યા હોય ॥ તે પૂન્યને તતકાલ નાશ કરે ॥ એવું કિયું પાપ દશે

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત.
॥૧૩॥

॥ અને વલિ એક એવું કિયું પુન્ય છે ॥ જે તે પુન્ય પાછું નાશ પામતું નથી ॥ અને એક એવું કિયું પાપ છે ॥ જે તે પાપ પાછું નાશ પામતું નથી ॥ તેનો ઉત્તર જેને જેમ આબડે તેમ તે કહો ॥ પછે અક્ષરમુક્તાનંદ સ્યામિયે કહ્યું જે જિવે બિજાં અનંત પાપ કસ્યાં હોય તો પાપ તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંત તેનો ગુણ આપે તો તેનાં સર્વે પાપ તત્કાલ નાશ પામિ જાય ને તે જિવ પરમ પવિત્ર થઈને ભગવાનના ધામનો અધિકારી થાય છે ॥ અને તે પુન્ય કોઈ કાલે નાશ પામતું નથી ॥ અને જિવે બિજાં અનંત પુન્ય કર્યાં હોય ને તેને જો પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંત તેનો અવગુણ આપે તો તેનું પુન્ય સર્વે વલિને મસ્મદ્ જાય ને એના અવગુણનું એવું પાપ ત્યાગે જે તે પાપ કોઈ કાલે નાશ પામે નહિ ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એનો એજ ઉત્તર છે પણદેવે હું એજ વાત નિષ્કૃષ્ટ કરું છું ॥ જે કોઈ એમ કહેશે જે ભગવાનના ગુણ લિધામાં એવું શું પુન્ય થતું હશે ॥ અને અવગુણ લિધામાં એવું શું પાપ લાગતું હશે ॥ જે સર્વે પાપને પુન્ય તત્કાલ નાશ પામિ જાય ॥ તો તેનું એમ છે જે જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો ગુણ આપે છે ॥ તે તો એમ સમજે છે જે ભગવાનના જન્મને કર્મને ભગવાનનાં જે જે ચરિત્ર તે દિવ્ય છે ને અલોકિય છે ॥ એમ જાણિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંત તેને વિષે પ્રિતિયે કરિને જોડાઈ જાય છે ॥ પછે તે ભગવાનને સંતને વિષે જોડાય છે ॥ ત્યારે તેના ગુણ તેમાં આવે છે ॥ જેમ જે અગ્નિમાં જોડાય છે તો તેનું શિત લપણું મરિને તપવા લાગે છે ॥ અને જે જલમાં જોડાય તો તેનું તપ તપણું મસ્તિને સિતલ થાય છે ॥ તેમ જે ભગવાનને સંત તેના ગુણને ચરિત્ર તેને દિવ્ય જાણિને ભગવાનને સંતમાં જોડાય છે ॥ તો તે પણ દિવ્યરૂપ થઈ જાય છે અને તેને વિષે થી માયાર લિ જાય છે ॥ પછે તેને વિષે ઉત્કૃષ્ટ એવિ જે ભક્તિ તેનું હૃદય થાય છે અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંત નિજે ભક્તિ છે ॥ તે તો અનંત પાપને નાશ કરે એવી છે ॥ તે જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો ગુણ આપે છે ॥ તેનું એજ લક્ષણ છે ॥ જે જેને ગુણ આપે તેનાં દ્વિયો અંતઃકરણને જિવ તે ભગવાનને ભગવાનના સંત નિ સેવામાં જોડાઈ જાય છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંત નિ સેવા છે તે તો અક્ષર ધામમાં જવાનો ધકધોરંધર મારગ છે ॥ તે સારું ભગવાન પણ પોતા નિ સેવા કરાવવા સારું મનુષ્ય જેવા સજાતી થાય છે ને સજાતિ થઈને ભક્ત જન પાસે સેવા કર

વિપલિ.
સિ. ૨૧

॥૧૩॥

રાવે છે ॥ અને તે સેવાયે કરિને જીવનાં અનંત જન્મનાં જે પાપ તેના શપા મિજાય છે અને તે જિવ ભગવાનના ધામને પામે છે ॥
 મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો ગુણ લેવો એજ સર્વે પાપને તતકાલના સકરવાનો ઉપાય છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભ-
 ગવાનને સંતનો ગુણ લેવાય તેનું એવું પૂન્ય થાય છે ॥ જે તે પુન્ય કોઈ કાલે પાછું ના સપામે જ નહિં કેમકે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને
 સંતના ગુણ લિધા થકિ તો ભગવાનના અક્ષરધામમાં જવારુપ પુન્ય થાય છે ॥ તે અક્ષરધામમાં જે ગયો તે પાછો આપૃષ્ઠિ ઉપ-
 ર આવતો નથી ॥ અને તે તો અવિનાશિ સુઠવને પામે છે ॥ તે પળ ગિતામાં કહ્યું છે ॥ જે ભગવાનના અક્ષરધામમાં ગયો તે
 પાછો આવતો નથી ॥ અને વિજાં અનંત પૂન્ય કર્યાં હોય ને તેને દેવલોકમાં જવાનું હોય અથવા પ્રકૃતિ પુરુષના લોક સ-
 ધિજવાનું હોય ॥ અથવા પરોક્ષ પળે ભગવાનની સુજેદા લિભક્તિ કરિ હોય કે વૈરાગ્ય પામિને સંસારનો ત્યાગ કરિને મે-
 રવલિધો હોય અને અનંત જપતપ તિર્થવ્રતદાનચત્તાદિક ઘણાં કશુ મહત્કર્મ કર્યાં હોય પણ જો તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંત-
 નો અવગુણ આવે તો તેનાં સર્વે શુભકર્મ કરવારુપ જે પુન્ય તે તતકાલના સપા મિજાય છે ॥ કેમકે ભગવાન પ્રગટ પાય છે ॥
 તે તો પોતા નિસેવા કરાવિને અનંત જિવોનાં પાપનાશ કરવા સાકું ॥ ને અનંત જિવોયે પોતાના કલ્યાણને અર્થે શુભકર્મ કર્યો
 હોય તેને પણ પોતા નિસેવા કરાવિને અક્ષરધામમાં લેઈ જવા સાકું ભગવાન પ્રગટ પાય છે તે સેવાતો ન કરિને તોલટો અવગુણ
 લિધો ॥ મારે તેને એવું પાપલાગે છે જે તે પાપ કોઈ કાલે ના સપામતું નથી અને તે પાપે કરિને તેનાં શુભકર્મ કરવારુપ જે સર્વે
 પુન્યમાત્ર તે તતકાલના શપા મિજાય છે ॥ જેમ કોઈક મોટો રાજા હોય ને તે મેહેરબાની કરિને પોતાના મૂલ્યકમાં જાય જે
 મારા રાજ્યમાં જે મારિ વસ્તિ છે ॥ તેને મોજ આપું ॥ ને સર્વેને સુખિયા કરું ॥ એમ જાણિને વસ્તિ દુઃખનપોં મે તે સારુ વેચા-
 ર માણસ મેમાં લેઈને પોતાના ગામોમાં ચોરો હોય ત્યાં જઈને ઉત્તરે ને પછે સર્વે વસ્તિને તેડાવિ કહે જે અમે તમારા રાજા
 છીએ ॥ મારે તમને સર્વેને સુખિયા કરવા આવ્યો છું ॥ તેજેને જે જોઈયે તે માગો ॥ તેને કુંકાગલમાં લેવકરિ આપું ॥
 તે મારે ઘેર જઈને મોકલાવિશું ॥ અને જે ગુનેગાર બંધિ રવાને હોય તેને અમારી પાસે લાવો ને તેને બંધી રવાને થી મુકાવિ-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१४॥

ये ॥ नेतेने समुना बरो वर सुखिया करिये ॥ एमरा जाये कहुं ॥ त्यारे जे दाह्याने बिबेकिहता तेणे तो एमजाण्युं जे आप-
णने सुख आपवा आ व्याछे ॥ माटे आपणने जे जे दुछा मां आवे ते मागो एम समजिने जे ने जे दुछा हतिते माग्युं ने ते
राजानी दे ते करिने सेवा करि ॥ अने जे मूर्खने अरवतर दाह्याहता ॥ तेणे तो कांद माग्युं नहिं ने तेनुं सन्मान पणन-
कस्युं ॥ ने उलट एम कहुं जे एतो कोर्द कपो लडिने धूतारो छे ॥ माटे एने तो गाम मां थिका डिमुको एवो द्वेष कर्यो ॥
अने जे कांद स मजतान दोता तेणे तो कांद माग्युं पणने हिं ॥ ने कांद द्वेषे न कस्यो ॥ पछे ते राजा एविरिते मूल कमां फ-
रिने पोताने घेर जईने जेणे जे जे गाम गरास धन्य माल माग्युं हतुं ते ममाणे मो कलि दिधुं ॥ अने जे ना जे जे गुना दहता ते प-
ण माफ कस्यो ॥ ने तेनुं दलि द्वपणुं सर्वे का डि मुक्युं ॥ ने ते सर्वने अबिचल पटे गाम गरास आपि दिधा ॥ अने जे जे द्वेष
कर्यो हतो तेने सिपाई मैलिने जे साहु कार हता तथा पटेल कामदार हता तेनां घर बार सर्वे लुटि लिधां अने जे टला
द्वेषना करनारा हता तेने पांच मोडियो बाधिने पोता नाशो हेर मां लाधिने केदरवाना मां पूरि दिधा ॥ ने एवो दुकम क-
र्यो जे तेने कोर्द दिवस काढवान हिं ॥ शा सा रुं के मारे सर्वने सुखिया करवा हता ते ए सुख पोते पण सुखियो नथ्या
॥ ने बिजाने पण सुखिया केदला कने नथवा दिधा ॥ माटे तेने कोर्द दिवस केद मां थिका हवान हिं ॥ अने जे जे का-
र्द माग्युं नहिं ने द्वेषे न कर्यो ॥ तेने तो कांद लाभे नथयो ने खोदे नगई ॥ धनवान हता ते धनवान रखा ने दा लि दिहता
ते दलि दीरखा ॥ अने जे जे राजा ना विस्वास आणिने ते निचा करिते कोर्द दा लि दिहता ने कोर्द गुने गार हता ॥ प-
ण तेनुं दाखि इने गुना ते तत काल नाश पा मिने लखे सरि थई गया ॥ अने जे जे राजा नो द्वेष कर्यो ने ते लखे सरि
हता ते सर्वे तत काल नाश पा मिग्युं ॥ ने उलटि जन्म केद मलि ॥ ते मराजाने देकाणे भगवान छे ॥ ते भगवान
कृपा करिने अनंत जिवोने अभयदान आपवा सा रुं मनुष्या कतिनुं धारण करे छे ॥ पछे ते भगवान नो गुण लेईने
जे सेवा करे छे ॥ तेनां अनंत पाप तेने नास करिने अभय पदने पमाडे छे अने जे अबगुण लेईने दोह करे छे ॥

पिपलि
सि० ११

॥१४॥

तेनां अनंत सकृत् तथा परोक्ष भगवाननी भक्ति करि होय तथा जप तप व्रत यज्ञ दान पुन्य तिर्थादिक सर्व सकृत् ते तत्
 काल नास पापि जाय छे अने तेने पाछो भगवानदेह मुकाविने जन्म धारवतानधि । तेने तो अक्षर ना कीर्द क देशने
 विषे ब्रह्मशि सोपतिने विषे लिन करि मुके छे ने तेने कीर्द द्वि स पाछो काह तानधि अने ते प्रत्यक्ष भगवानना द्रोह नो-
 करना रोए वो जे आसर ते ब्रह्मशि सोपतिने विषे पण मद्रा संतापने पा मे छे ॥ जे मरा जाना हे धि जन्म के दने विषे क
 छेने पा मे छे ॥ तेम भगवानना द्रोह ना करना रा एवा जे आसर ते पण ब्रह्मशि सपति मां महा क्लेश ने पा मे छे ॥ त्यारे
 कीर्द काम आसंका करे जे ॥ पूर्ब भगवाननो आसर द्रोह कस्यो तो पण तेने भगवाने भूक्ति आपि छे एम शास्त्र मां ल-
 रयुं छे ॥ तेनु के मद्दरो तो ए नै एम छे जे शास्त्र ने कर वा बा ले ते निहांसि करि छे ॥ जे मे कै दरवाना मां पण एवा जे गुने
 दगार ॥ ते नि कीर्द कम श करि करे ॥ जे हाथ मां ड द क लां ॥ होय तेने कद्देशो कडां पड़े स्यां छे के ॥ अने पग मां बे दि
 यो होय तेने कद्देशो के पग मां तोडा पड़े स्यां छे के ॥ अने बलिक द्देशो के तमा रै तो मजो दिसे छे ॥ जे काम काज करवुं
 नहिने बेठां बेठां रो द ला र वा वा ॥ एम मश करि मां थी कहे ॥ ते मरावणादिक आसर नी भूक्ति शास्त्र मां लखि छे ॥
 अने बलि जिवोने भगवाननी भक्ति ने सेवामां जोड वा सारु भगवाननो मद्दि मा कस्यो छे ॥ जे म कीर्द राजा नो चा कर
 होय ॥ ने तेने राजा नो विश्वास न होय जे हुं राजा नी चा करि करुं लुपण मने कांई आपरो के नहि आपे ॥ पछे जे ते राजा-
 ना पुण नी र ब वर छे ॥ ते कहे जे राजा तो बहु ज मो जि छे ॥ ते पो तो ना हे शि द ता तेने पण बेठां बेठां वस्त्र ने रो द ला आपे
 छे ॥ तो तुं चा करि करि श तेने के म नहि आपे ॥ आपरो ज ॥ ते म पा मर एवा जे अज्ञानि जिव जेने भगवानना महात्म नि
 र ब वर नधि ॥ तेने विश्वास अणा ब वा सारु शास्त्र मां पोषण वचन छे ॥ जे भगवानतो अधम उधारण ने पति त पावन छे
 ॥ जे रावण ने दुरण्य कशिपु ने त्रिशु पा लादिक आसर भगवाननो द्रोह कस्यो ॥ तो पण भगवाने तेने भूक्ति आपि ॥ तो
 जे प्रीति ये करिने भगवाननी सेवा करो तेने भगवान के म भूक्ति नहि आपे ॥ आपरो ॥ एम कहिने जिवोने भगवा

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१५॥

ननिभक्ति कराविने अखंडस्वरूपने पमाडवा ॥ पण भक्तनि मूर्ति मांने अस्करनी मूर्ति मां तो घणोज भेद छे ॥ जेम एकराजाना-
हो लिया नो चाकर ॥ ने एकराजानो द्वेष्टि केदमा पड्यो होय ते बेयना स्वरूपमा केद तो भेद छे ॥ तेम भगवानना भक्तना स्वरूपमा
ने अस्करना स्वरूपमा भेद छे ॥ अने ए अस्करना करतां तो जन्ममरण ने पामतो एवो जे जिवते नो कोई कदहाउ रखड तां रखड तां
प्रगट भगवानने भगवानना संत नो जोग थरो ॥ त्यारे ते निभक्ति करिने भगवानना धामने पामरो ॥ पण जे अस्कर छे तेने तो
प्रगट सत्यरूपना द्रोहना पापनु फल जे ब्रह्मसंश्रुति मां लिन थवुं ॥ ते कोई दिवस छुट को थ तो न धिमा रे प्रगट भगवानने सं
त नो गुण लेवो ते जे वुं बिजुं कोई मोटुं पुं न्यन थि ॥ अने प्रगट भगवानने संत नो अवगुण लेवो ते जे वुं बिजुं कोई मोटुं पापन थि
ते सा रुसद जानंद स्वाभिये पण शिक्षा पत्रि मां लख्युं छे जे ॥ अहिंसा धर्म छे ते सौ धिमो दो धर्म छे ॥ ते अहिंसा धर्म ते श्रुतो
मन्ने वचने कर्म करिने कोई जिवने दुभवो नहिं ॥ त्यारे कोई जिवने दुभवो नहिं ॥ तो कोई मोटा पुरुष कहे या ता होय ॥ तेने
तो दु भाय ज केम ॥ न ज दु भाय ॥ अने बलिसदु जानंद स्वाभिये वचना मृत मां कहुं छे जे ते पो ते श्री कृष्ण भगवाननी पूजा
करिने नित्ये पांचदंड वत करता दता ॥ ने एक दिवसदंड वत कखा त्यारे शुक मुनिये कहुं जे नित्ये तमे पांचदंड वत करता ते
आज छुटुं वत केम कखा ॥ त्यारे सदु जानंद स्वाभिये कहुं जे अमे नीत्ये तो भगवानने एम कहे ता जे अमारा कामादिक
शत्रुनाश करजो ॥ अने आज तो अमने एम विचार थयो जे जाणे अथवा अजाणे भगवान के भगवानना संत नो मन्ने वचने
देहे करिने द्रोह थई गयो होय ॥ तो ते अपराधने माफ कराववा साहुं एकदंड वत वधारे कस्यो छे ॥ केम के बिजां पापनो कोई
काले छुट को थाय ॥ पण भगवानने भगवानना संतना अपराधना पापनो कोई काले छुट की थ तो न थि अने बलि जैनम-
तना शास्त्रमां पण लख्युं छे जे जिवमात्र पासे नित्य क्षमा माग वि ॥ जे जाणे अजाणे कोई जिवनो द्रोह थई गयो होय तो ते
अपराधने माफ करजो ॥ माटे ए विरिते सर्वे जिवनो गुण लेवानो स्वभाव होय तो कोई मोटा पुरुष भगवान के भगवा-
नना संत होय ते नो पण गुण लेवाय ॥ अने ते नो गुण लेवा थकि ॥ आत्मानुं कत्याण थाय ॥ अने जो अवगुण लेवानो स्व

पिपत्ति.
सि० ११

॥१५॥

भावहोय ॥ तो तेने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो अवगुण पण लेचाय ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवानने तेना संतना द्रोहे करिने तो
 आत्मानुं अतिशो मुदुं थाय छे ॥ माटे जेने पोताना आत्मानुं रुदुं करवानि दुहा दीय तेने तो कोईनो अवगुण न लेवो ॥ ने सर्वे नो गुण
 ज लेवो ॥ तो तेने कोई कदिस प्रगट भगवानने भगवानना संतमल्लो ॥ तो तेनो गुण लेबाओ ॥ त्यारे ते जिवनुं कल्याण थओ ॥ ते
 सारु प्रत्यक्ष सत्पुरुषनो अवगुण कोई काले लेवो जनहिं ॥ अने जे ते प्रत्यक्ष भगवानने संतनो अवगुण ले छे ॥ ते जे वो तो कोई पा
 पि नथि ॥ ने ते जे वो कोई निचने दुष्ट नथि ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो अवगुण ले छे ने ते जे वो तो कोई पापि
 नथि ॥ ने प्रगट भगवानने संतनो गुण ले छे ते जे वो कोई पुन्यवान न थि ॥ अने जे प्रगट भगवानने संतनो गुण ले छे तेणे ज
 अहिं साधर्म सपूर्ण पाव्यो छे ॥ अने जे प्रगटनो अवगुण ले छे ॥ अने तेणे बिजाअनंत अहिं साधर्म पाव्या होय ते सर्वे तेना
 धर्म मिथ्या छे ॥ केम के जेना सारु अहिं साधर्म पावता हता ते निजहिं साकरि ॥ माटे तेना अहिं साधर्म ते सर्वे मिथ्या
 छे ॥

॥ इति श्री मुरवसिदांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् १९ ओगणिशो १९ ओगणिशाना आसोवदि ६ छठने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवानगाम श्री पिपलिकये
 गकोर करशन संघजिना दरबारमां ऊगमणे बारभीरडानि ओसरिमां हिंडो लाखाद उपर विराजमान थया हता ॥ ने
 सर्वे जरिया निवस्त्रधारण कत्या हतां ने कंठमां हजारीपुष्पना दारपणा कसो भिरह्या हता ॥ अने पाचमां वेकोरे पुष्प-
 ना तोरा लटकता हता ॥ ने बेकान उपर पिला पुष्पना गुच्छ धारण कत्या हता ने ललाटने विषे कंकुनो चांदुलो कत्तो हतो
 ने संध्या आर्ति थया पछि पोताना मुरवारिंदी आगल साधु तथा देशदेशाना हरि भक्ती सभा मराईने बेठि हती ॥ पछे
 महाराज बोल्या जे सर्वे सां भक्ता एक वार्ता करवि छे जे आजगत मां के टला कजिव सुख माने छे ॥ बेके टला कदुःख
 माने छे ते सुख भुंछे ने दुःख भुंछे ॥ तो जिव जे ते मनने गम तुं भोगवे तेने सुख माने छे अने मनने अणगम तुं भोगवपुं
 हे तेने दुःख माने छे हेवे ते दुःखने सुख शाधि थाय छे तो बुद्धिने विषे सद्गुण आवधे करिने सुख थाय छे ने बुद्धिने विष

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६॥

दुर्गुण आये करिने दुःख थाय छे जे म आ लोक मां विशाल बुद्धि वात्ता होय छे ते बेग बेग वंगरदारवहो कोई क राजा नी चाकरी करि
ने दुकम चलाव ता थका कोई क सो रुपिया नो महीनो रयाय छे ॥ ने कोई क पा चरें रुपिया नो महीनो ले छे ॥ ने कोई क हजार रुपैया
नो महीनो रयाय छे ॥ अने जे निमंद बुद्धि होय ते घणो कदारवहो करे त्यारे मांड मांड पेट भराय ॥ अने कोई क खेदु मां चाकर रहिने रात
दहाडो टाढ़ तडका बुंसहन करिने वरस दहाडा रुद्धि दारवहो करे ॥ त्यारे विसके पचिस रुपैया पामे ने महाहरान थाय छे ॥ ते म पर
लोक मां पण जे नी सदगुणे भरे लि बुद्धि होय ते सरव ने पामे छे ॥ अने जे निदूर गुणे भरे लि बुद्धि होय ते दुःख ने पामे छे ॥ ते बुद्धि मां सद्गु-
ण ने दुर्गुण शाधि आवे छे ॥ तो पंचविषय नारागिने देहाभिमानि एवा जे असत्य रुप ॥ तेने संगे करिने दुर्गुण बुद्धि मां आवे छे अने पं-
चविषय ना त्यागिने निरवास निक ने जे ने कोई जात नो अहं ममत्व न होय एवा जे भगवान ना एकांतिक संत अथवा प्रत्यक्ष प-
रमात्मा भगवान तेना संग थाकि बुद्धि ने विषे सदगुण आवे छे ॥ अने जे ने बुद्धि मां सदगुण आव्या होय तेने अंतःकरण मां प्रकाश
थाय छे ॥ पछे ते सत्य ने असत्य ने साक्षात्कार देखे जे माया ते असत्य छे ॥ ने आत्मा ते अविनाशी छे ने भगवान आत्मा ना आधा
र छे ॥ ते एम ज्ञाने करिने ए सर्व ना स्वरूप ने साक्षात्कार देखे ॥ जे म अंधारा घर मां दिवो करे ॥ त्यारे सर्व वस्तु देखे राय ॥ पछे जे वस्तु स-
त्य ने सरव दर्द होय तेनुं ग्रहण कराय छे ॥ ने जे वस्तु दुःख दर्द होय तेनो त्याग कराय छे ॥ ते म जे ने ज्ञान थाय ते एम जाणे जे माया
छे ते दुःख नि आपनारि छे ॥ अने कोटि कल्प थया जिवने जन्म मृत्यु ने पमाडनारि छे ॥ अने बलि स्वप्न बत छे ॥ जे म स्वप्ना मां
अनंत पदार्थ देखे राय तो पण मिथ्या छे के म के मुवा पछि ए के पदार्थ साथे आवतुं नथि ॥ जे म द्वा द्वय वानां जल देखे राय तो पण जल
वस्तु गते नथि ॥ ते म माया नां पदार्थ अज्ञाने करिने देखे राय छे ॥ पण माया मिथ्या छे एम जाणीने ते निवास नानो त्याग करे छे ॥ अ-
ने पोताने देह धिनो रवो आत्मा माने छे ते आत्मा के वो छे ॥ तो सरवरूप छे ने अविनाशि छे ने चैतन्य छे ॥ ने ज्ञान रूप छे ॥ ने प्र-
काश वान छे ॥ ने व्यापक छे ॥ एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप मानिने ए आत्मा ना आधार एवा जे प्रत्यक्ष परमात्मा भा-
वान तेने विषे प्रितिकरे छे ॥ ते परमात्मा के वा छे ॥ तो आपंचा स क्रीड योजन पृथ्वि छे ॥ ते एक लोक कहै वाय ॥ अने एवां

पिपस्वि
सि० १२

॥१६॥

વાંચી દલોકનું એક ચણાંડ કહેવાય છે ॥ ને એવાં એવાં અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ અણુ નિપેટેડે છે ॥ જેના એક રોમના રવાડાને વિષે એવા
 જે સર્વાત્મા બ્રહ્મ અક્ષર અને તે અક્ષરના આધાર પરમાત્મા છે ॥ અને એ પરમાત્માને ભજિ ભજિને અનંત કોટિ મુક્ત તે જ્ઞાનને પામિને
 ॥ સર્વાત્મા એવા જે અક્ષર બ્રહ્મ તે જે વાથાય છે ને પરબ્રહ્મની સેવામાં અર્ચવંદારે છે ॥ એવા જે પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ ભગવાન તે જ કૃપાક
 રિને અનંત જિવોને જ્ઞાન આપવા સારું મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરે છે ॥ તે જ ભગવાન આજ મુને સાક્ષાત્કાર મલ્યા છે ॥ અમ્મજા-
 ણિને તે ભગવાન નિભક્તિ કરિને અભયપદને પામે છે ॥ અને જે જિવ અસત્યુરુષનો સંગ કરે છે ॥ તે જિવ આલોકમાં મહાદુઃખ
 ને પામે છે ॥ અને મરિને પરલોકમાં અપારકષ્ટને ભોગવે છે ॥ માટે જેને સુખિયા થવું હોય તેને અસત્યુરુષ એવા જે કામિલો-
 મિસ્વાદિ માનિ કોપિ તેના સંગનો ત્યાગ કરિને સદ્ગુણ એવા જે નિષ્કામિ નિર્દોષિ નિર્વાહિ નિર્માની સંત તેનો સંગ કરવો
 ॥ તે એવા સદ્ગુણિ હોય તો જ્યાં આત્યંતિક જ્ઞાનના અપનારા એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે પ્રત્યક્ષ હોય ત્યાં જ એવા સદ્ગુણિ
 હોય ॥ પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના જ્ઞાન વિના પંચવિષયના ત્યાગિ સંત હોય જ નહિ ॥ જેમ આંધાવિના કેરિ થાય જ નહિ ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનના જ્ઞાન વિના પંચવિષયના ત્યાગિ સંત હોય જ નહિ ॥ માટે પંચવિષયના ત્યાગિને નિરવાસનિક એવા જે સદ્ગુણ તેને ઓ-
 લસિને તેનો સંગ કરવો ॥ અને જે એવા સદ્ગુણનો સંગ કરે છે ॥ તે જિવ મહાઅલૌકિક સુખને પામશે ॥

દ્વિતીશ્રી મુરવસીદ્વાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ચ નમો નમઃ ॥ સંવત્ ૧૯૧૯ ઓગણિશો ૧૯ ઓગણિસના આસો વ

દિ ૭ સાતે મને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી પિપલિ મધ્યે ઠાકોર કરશન સિંહજિના દરબારમાં ઊગમળા
 બારના ઓરડા નિઓસરિમાં હિંદોલારવાડ પર વિરાજમાન થયા હતાને સર્વે સ્વેતચત્વર ધારણ કર્યા હતા ॥ નેમ સ્તક ઊપર
 ત્રાચિરંગનો ફેરો બાંધ્યો હતો ને ધોલિચાદરને ત્રાલચક્રમો ઓડ્યા હતાં ને પોતાના મુરવા વિંદની આગ ત્રસાફત થાપ-
 ણા કરી ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે ગામ પછ મનાગદ વિઅલુયે પ્રસપ્ત પુછું જે હે મહારાજ તમને કેટલાક મનુ-
 શ્ય છે તે તો સાક્ષાત્કાર ભગવાન જાણે છે ॥ અને કેટલાક મનુષ્ય તો તમને બિજા મનુષ્ય જેવા દેરે છે તેનું કેમ દશે તે ક

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१७॥

पाकरिनेकदा ॥ पछे महाराज बोल्याजे सांभलो एनां मुत्तर करिये ॥ जे बेप्रकार नीजि बनि दृष्टि छे ॥ ते मां एक अंतर दृष्टि छे ॥
ने एक बहार दृष्टि छे ॥ ते मां जे अंतर दृष्टि वाला छे ॥ ते अमने भगवान जाणे छे ॥ अने जे बहार दृष्टि वाला छे ते बिजा माणस जे
याज अमने पण देखे छे ॥ केम के बिजामनुष्य ने जे म बेहाथ छे ॥ ते म अमारे पण बेहाथ छे ॥ अने बिजामनुष्य ने जे म भूखत
रशत्यागे छे ते म अमने पण भूखत रशत्यागे छे ॥ एविरिते देहना भावतो बिजा सर्व मनुष्य ना जे बाज देखाय छे पण कोर्द बि
जा माणस ने बेहाथ छे ने अमारे चार हाथ छे एमतो नथि ॥ के बिजां मनुष्य खाय छे ने अमे खातानथि ॥ एम पण नथि माटे ब
हार दृष्टि वाला होय ते तो अमने बिजा माणस जे बाज देखे छे ॥ अने जे अंतर दृष्टि वाला छे ते तो ज्ञाने करिने जुबे छे ॥ माटे
अमने भगवान जाणे छे ॥ जे म राजा निकचेरि बेठि होय तेने उपर थि मनुष्य पक्षे जुबे तो सर्व मनुष्य सरखा देखाय पण को
र्द ना मो हो देखाय नहि ॥ अने अंतर मां बिचारिने बुद्धिये करिने जोईये त्यारे तो एम जणाय जे गादि उपर बेठो छे ते राजा
छे ॥ अने ते निपासे बेठा छे ते राजा ना होलिया ना चार छे ॥ अने तेथी पासे बेठा छे ते राजा ना कारभारि छे ॥ अने तेथी न
जिक बेग छे ते गामडाना पटेल छे ॥ एविरिते बुद्धिये करिने जुबे त्यारे तो सर्व सरखान देखाय ॥ घणो भेद जणाय ॥ ते म
जे बहार दृष्टि वाला छे ते तो अमने बिजा माणस जे बाज देखे छे ॥ अने जे अंतर दृष्टि वाला छे ते तो अमने ज्ञाने करिने जु
बे छे ॥ ते पो ते एम बिचार करे जे आवुं ज्ञान मारि पासे तो नथि ॥ त्यारे हुं करतां तो मो राखे ॥ पछे बिजामनुष्य ने ज्ञाने करिने जु
बे तो एम जाणे जे महाराज ना जे बुजान बिजा कोर्द पासे नथि ॥ एविरिते जे अमारुं ज्ञान सांभले छे ॥ त्यारे तेने तो एम जण
य छे जे बिजा माणस जे बातो नहि ॥ माणस करतां तो मोटा खरा एम तेने जणाय छे माटे एविरिते ज्ञान दृष्टिये करिने
जुबे तो तेने अमारा स्वप्नो निश्चय थाय छे ॥ पण बहार दृष्टि वाला ने अमे ओ दरव्या मां आवतानथि ॥ माटे जगत ना
सर्व जिवो नीतो बहार दृष्टि छे ॥ पण जे जिवुने अमारो संबंध थाय छे ॥ ने ते दैविजि बहोय तेने अमे बातो करिने अमारी पासे
जे अकल छे ते एना अंतर मां उतारिथे छिये ॥ त्यारे ते अमारि अकले करिने अमने जुबे छे त्यारे तेने अमे जे बा छैये ते बाओ-

पिपरी.
सि० १३

लखाईये छीये ॥ माटे अमारा थकि जन्म मे ओलखाईये छीये ॥ के म के जेद लो जेद लो ताने करिने हुं तेना अंतर मां उतरुं छुं ॥
 तेद लो तेद लो ते मुने ओलखे छे ॥ अने जे आसुरि जिव होय ने ते अमारुं ज्ञान तो अंतर मां उतारे नहिं ॥ तेने तो अमे
 की ई काले ओलखाता नथि ॥ माटे बहार दृष्टि बाला जे आसुरि जिव छे ते अमने बिजा माण सजे बाज देखे छे ॥ अने तेनु
 कल्याण पण कोई काले थनुं नथि ॥ अने अंतर दृष्टि बाला एवा जे दैवि जिव छे ते मुने भगवान जाणे छे ने तेने आसुरिने दै
 वि थयानुं कारण पण एज छे जे बहार दृष्टि बाला एवा जे कामिलो भिस्वादि मानि असत्य रुष तेने संगे करिने आसुरि थवा
 य छे ॥ अने अंतर दृष्टि बाला एवा जे निष्कामि निर्लोभिनिस्वार्दि निर्मानि संत तेने संगे करिने दैवि थवाय छे ॥ माटे बहार
 दृष्टि बाला एवा जे अस्फुरि पुरुष तेना संगि छे ॥ ते अमने बिजा माण सजे बाज देखे छे ॥ अने अंतर दृष्टि बाला एवा जे संत
 तेना संगि छे ते अमने भगवान जाणे छे ॥ एत मारा प्रश्नो उत्तर छे ॥ एम कहिने पछे थालथयो ते महाराज जमवाप धार्या ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९८५ अगणितें १९८५ अगणित सना आसो बदि ८८ अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपि-
 पलि मध्ये चुडा सामा के सा भाई कत्वा भाई नादर बार मां आथ मणा बार ना और डानी ओसरि मां हो लिया उपर विराजमान
 थया दत्ता ने किन रापनो सरवा लने डगलि धारण कत्वा दत्ता ॥ अने गुहोरे दोने कस्तूर से लुं के हुं डे धारण कत्वा दत्ता
 ने मुस्त के कस्तूर सोने रिपा घ बांधि दत्ता ने कस्तूर से लुं एकर बभे नारण्य हुं ॥ अने ललारने विषे कंकुनो चांद लोक
 यो हतो ने कंठ मां पिला पुष्प ना दार धारण कत्वा दत्ता ॥ ने फूल ना तो रापा घ मां बे कोरे लटकता दत्ता ॥ ने बे कान उपर
 पुष्प ना गुच्छ धारण कत्वा दत्ता ॥ ने जमणा हस्त कमल ने विषे रुमा लक्ष्मी भिरखो हतो ॥ ने पोताना मुरबार्दि नी आग लसा
 फत था घणा क हरि भक्त नी सभा भराई ने बे ठिहती पछे महाराज नी आर्ति धून्य थया पछी महाराज पोतानी मे ले बो-
 ल्या जे जे ने घणा क जन्म नास्त भ संस्कार होय तेने ज प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ने तेनुं कल्याण थाय छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६॥

एवमसर्वेशास्त्रमांकलुंछे ते सत्यछे ॥ पण ते संस्कार ना बे भेद छे ॥ ते भेद किया तो एक हरषे युक्त संस्कार छे ॥ ने एक शो के युक्त
संस्कार छे ॥ ते संस्कार ना भेद शाने करि ने यहु छे ॥ तो पूर्व जन्म ने विषे अथवा आ जन्म ने विषे भगवान तथा भगवान ना निरवा
स निक एवा एकांतिक संत ते ना संबंध मां प्रथम जे जे जिव आवे छे ॥ ते मां जे जिव निष्काम भावे निष्कपट पणे आवे छे ते ने हरषे युक्त
संस्कार बंधाय छे ॥ अनै जे ने हरषे युक्त संस्कार बंधाय छे ते ने साधु नी पेठे भगवान ने विषे अखंड सेवानो संबंध रहे छे ॥ अने जे
सकाम भाव राखि ने भगवान ना संबंध मां आवे छे ॥ ते ने शो के युक्त संस्कार बंधाय छे ॥ अने जे ने शो के युक्त संस्कार बंधाय छे ॥ ते ने
भगवान नो अखंड सेवानो संबंध रहे तो नहि ॥ ते ए ने भगवान से वामां राखे तो पण ते ने सकाम भाव होय ते से वामां रहे वाय नहि ॥ प
छे ते ने बिजो जन्म आवे तारे भगवान नि से वामां रहे वुं होय तो रहे वाय नहि ॥ एवे ठे काणे ते ने भगवान जन्म धरावे छे ॥ ते जे मकुडुला
वालि बाई ने अमारि से वामां अखंड रहे वुं पण ते ने पूर्व जन्म नो शो के युक्त संस्कार हू तो तो सेवानो जोग बन्धो नहि ॥ अने
बिजियो पण के रत्निक डो सियो ने अमारि से वामां रहे वानुं होय तो पण रहे वाय नहि ॥ पछे ते ने से वामां न रहे वाय ते वात नो पणो
क परित पथाय तेणे करि ने ते नो सकाम भाव ते रत्निक जाय छे ॥ पछे बिजे जन्मे ते ने भगवान नी से वामां अखंड रहे वाय ॥ ने ते ने
आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ अने जे ने हरषे युक्त संस्कार बंधाय छे ॥ ते ने तो ए ने ए जन्मे आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ मारे जे ने प्र
त्यक्ष भगवान नो संबंध थयो होय ॥ ते ने तो निष्काम भाव राखि ने पोताना आत्मा ना कल्याण ने अर्थे अखंड से वाकर बि ॥ प
ण ते ने सकाम भाव राखि ने नहि ॥ अने जे सकाम भाव राखि ने प्रत्यक्ष भगवान नी से वाकरे छे ॥ ते ने अंतर मां दुख रखां क
रे छे ॥ अने जे निष्काम भाव राखि ने प्रत्यक्ष भगवान नी से वाकरे छे ते ने अंतर मां अखंड सुख रखां करे छे ॥ अने जे जे प्रत्य
क्ष भगवान ने भगवान ना संत नी से वाकरे छे ते नो एवो संस्कार बंधाय छे जे ते जिव न क चोरा सि मां तो जाय ज नहि ॥ अ
ने ज्यां सुधि आत्यंतिक ज्ञान ने पा मि ने निरवास निक न थाय त्यां सु धि ते ने देव मां ने मनुष्य मां जन्म भगवान धरावे छे ॥
अने ते ज्यां ज्यां जन्म धरे छे त्यां त्यां धर्म मां रहि ने भगवान नि भक्ति ज करे छे ॥ पछे ज्या रे निरवास निक थाय छे तारे भग-

पिपलि
सि ॥ १ ॥

॥१६॥

याननाअक्षरधामनेयामेछे ॥ माटेजेनेपोतानाआत्मानुंकल्याणईछुबुंदोय तेनेतोवर्णाश्रमनाधर्ममांरहिनेपंचविषयनोत्या-
गकरताकराबताहोयएवाजेभगवाननेभगवाननासंततेनासेवामनकमवचनेकरवि॥तेनिसेवायेकरिनेसुभसंस्कार
बंधायछे॥अनेतेसंस्कारेकरिनेआत्मानुंकल्याणथायछे॥माटेजेनेभगवाननेभगवाननासंतनिसेवामलिछेतेनाभा-
ग्यनोपारनथि ॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धान्तसमाप्तसंपूर्ण॥

॥श्रीहरिकृष्णयनमो नमः॥

॥ संवत् १९ ओगणिसं १९ ओगणिसनाकारतगशुदि ५ पंचमिनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगा-
मश्रीपिपत्तिमध्येतालुवरजपालनेघेसुतरादेबारनाओरडानीओसरिमांगादितकियेजुक्तदोखियाउपरविराजमानथ
याहतानेसर्वकसंबलवस्त्रधारणकस्याहतां॥नेकंकुनोचांदलोकस्योहतो॥अनेपोतानामुखाविंदनीआगलसाधुतथा
घणाकहरिभक्तनीसभाभरादनेवेडिदती॥पछेसुखुभाईयेमहाराजनेहाथजोडिनेप्रसन्नपुछुंजेहेमहाराजकेदलाकजिवछेते
भगवाननानामनीमात्माओफेरव्याकरेछेतोपणतेनिवासनारंचमात्रटलतिनथि॥नेत्रश्रातोदिवसेदिवसेवधतिजाय
छे॥माटेतेनुंअंतसमेकल्याणपणनहिंजथतुंदोय॥केमकेतृष्णाहल्याविनाकल्याणथायनहिं॥माटेभगवाननानामनी
मात्माफेरवेछेतोकल्याणथतुंनथितेनुंशुंकारणइशे॥तेकहो॥पछेमहाराजबोल्याजेतेमालातोफेरवेछेपणभगवानना
आशराविनाबद्वारदृष्टियेकरिनेलोकमांभक्तजणावासारुंमात्माफेरवेछे॥तेणेकरिनेतेनुंकल्याणथतुंनथी॥जेमसि
पाईरजपूतहोयतेधणिपासेलेखमंडाव्याविनातेगामनिचोकिपोरोकत्याकरे॥पणतेनेमहिनोपूरोथयेलेखनारुपियाम
लेनहिं॥अनेजोसाचिनिनियेकरिनेचोकिकरेतोतेनोसर्वलोकवखाणकरेखरां॥पछेएविरितेघणाकदिवससुधि
माचेदलेचोकिपोरोकत्याकरेतोतेनेगामनोधणिहोयतेमेहेरवानिकरिनेलेखकरिआपे॥त्यारेतेनेमहिनोपूरोथंयरु
पैयामले॥अनेजोमनधारेचोकिकरेतोकरेतोत्यागपडेत्यारेकीईकनाघरमांरवातरपाडे॥तोतेगामनाधणिनेहाथ
आवेत्यारेतेनेपांचमोडियांबांधिनेहुंदुमांनारखेतेतेनुंउलटुंदुधरबारलुटिले॥तेमएतोदृष्टांत॥नेएनुंसिद्धान्तनोएछे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१६॥

जे भगवान तथा भगवान ना एकांतिक निरवासनिक संत तेना आसरा विना ने ते नि आजा विना सुजे ए दलि मा ला फेरव्या
करे तो पण तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥ जेम लेख मंडा व्या विना रुपेयाम ले नहिं तेम महात्मा पुरुष नी आजा विना ने तेना आ-
सरा विना मा ला फेरवे जप तप करे ॥ पण तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥ अने तेनां जगत मां तो वरवाण थाय जे फलाणो भक्त मा ला
ओ बहु फेरवे छे ॥ तथा जप तप व्रत बहु करे छे ॥ ए विरिते वरवाण थाय ॥ पण कल्याण थाय नहिं ॥ अने बलि मा ला फेरवतो
होय पण जो अधर्म ने मार्गे चाले तो ते मा ला फेरवतो थको पण नर्क मां जाय ॥ जेम चौ की करना रो चौकि करे ते हेरु मां पडे ॥
तेम भक्त कहे चार्दने अधर्म करे ते नर्क मां जाय छे ॥ अने जो अधर्म नो त्याग करि ने पोताना जिवना कल्याण ने अर्थे मा ला
फेरवतो होय ॥ तो तेने कोई क दिवस प्रगट भगवान म ले छे ॥ ने ते मा ला नो फेरवना रो ते भगवान नो आसरो करि ने तेनी
आजा प्रमाणे वरति ने इंद्रियो नियम मां करि ने भगवान नी मूर्ति जे पोताने मलि होय तेने उर मां धारि ने जे भक्त मा ला फेरवे
छे ॥ ते ए विरिते समजि ने एक के बे के पांच मा ला फेरवे छे तो तेनी परमेश्वर षणिक मा ला मानि ले छे ने तेनुं कल्याण थाय
छे ॥ अने इंद्रियो ते नियम मां कसा विना ने परमेश्वर नी मूर्ति ने उर मां धारि विना घणीक मा ला फेरवे तो ये पण परमेश्वर ते
नी एके मा ला मानतान थि अने ए विरिते भगवान ना आसरा विना ने इंद्रियो ने नियम मां कसा विना जप तप व्रत दान पुन्या
दिक जे जे साधन करे छे ॥ ते सर्वे साधन तेनां खोटा थई जाय छे ॥ माटे जगत मां के दला क मा ला फेरवे छे तथा जप तप तिर्थ
व्रत करे छे ॥ पण कोई नी इंद्रियो नियम मां न थि ॥ तेणो करि ने कोईनुं कल्याण थतुं न थि ॥ अने जे ने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवा
न ना संत म ले छे ॥ ते नि इंद्रियो नियम मां थाय छे ने तेनुं ज कल्याण थाय छे ॥ ते पूर्व पण जे ने जे ने प्रगट भगवान ने भगवान ना
संत म ल्या छे तेनां कल्याण शास्त्र मां वरवाणां छे ॥ केम के ना मिये सहित नाम लिखे तो ज काम थाय ॥ पण नामि विना
एक तेना म लिधे रंच मा च अर्थ सरे नहिं ॥ जेम अन्न विना अन्ननुं नाम लिधा करे पण भूख जाय नहिं ॥ अने सूर्य आधम्याप-
छि सूर्यनुं नाम लिधा करे पण रात्रिनुं अंधा संट ले नहिं ॥ तेम सर्व नाम ना नामि ए वा जे प्रत्यक्ष भगवान तेना स्वरूप ने

पिपत्ति-
सि०

॥१६॥

साक्षात्कार जाण्याबिना नेतेनाचरणबीसेबाबिना एकलुं नाम लिधाकरेने मात्वा फेरव्याकरे तो पण तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥
 ॥ माटेना भिये सहित नाम लेईने मात्वा फेरवें तेनुं कल्याण थाय छे ॥ पण नामि विना नाम सज्जे एदऱां लिधां करे तो पण
 कल्याण थाय नहिं ते साहुं नामि ये सहित नाम लेबु ॥ पछे बलि मुलु भाईये प्रभु छुं जे हे महाराज आज तो सर्व नामना
 नामित मे प्रगट भगवान छो माटे आस मे तो जेने भजन करवुं होय तेने ठिक छे ॥ नेतेनुं कल्याण पण थाय ॥ पण स्यारे क
 त मे प्रभु उपर प्रगट न हो ॥ त्यारे मनुष्य ने भजन विरिते करवुं ते क हो ॥ पछे महाराज बोल्या जे भगवान प्रगट न होय त्या
 रे प्रगट भगवान ना एकांतिक पंचविषयना त्यागि निरवासनिक संत तेनो आश्रय करिने तेनी आत्ता मांरहिने आसाहुं
 भजन करे तो तेनुं कल्याण थाय छे ॥ अने ते बा संत पण न होय त्यारे तो ते प्रगट भगवान ने भगवान ना संत पोताने मले एवि
 र छाराखिने पूर्व भगवान ना अवतार धई गया होय तेनी आत्ता शास्त्रमां लखि गया होय ते आत्ता ममाणो वर्तवुं ने ते भगवा
 न ने संत पोताने मले ॥ एबा साधन करता जवुं ने तेनुं नाम लिधा करवुं ॥ एविरिते भजन करे तेने पछे प्रगट भगवान के भग
 वान ना संत मले छे ॥ ने त्यारे तेनुं कल्याण थाय छे ॥ जे मणोताना घरमां अन्न न होय ने भूरव त्यागि होय त्यारे ते अन्न पोताने
 मले एवि र छाराखिने अन्ननुं नाम लेताथकां ते अन्न जेरिते पोताने प्राप्त थाय ते बाउ पाय करवा ते घरमां पैसा होय तो वेबा
 थुं अन्न लेवुं ने पैसा न होय तो कोई कनो करज कटारो लेवोने ते मणन मले एम होय तो कोई कनीचा करि करिने पैसा कमाई
 ने तेनुं अन्न लाबिने जमवुं त्यारे भूरव जायने स्वरय थाय पण उपायन करेने अमथुं अन्ननुं नाम लिधाकरे तो भूरव जाय नहिं ॥
 ने स्वरय थाय नहिं ॥ तेम ज्यारे प्रगट भगवान ने संत न होय त्यारे तो ते भगवान ने भगवान ना संत ने पाम बासाहुं तेना उपा
 य करवा ॥ ते शोउ पाय छे ॥ तो जेने पूर्व जन्मना घणा कस भसंस्कार होय तेने तो पंचविषयनो त्याग करिने जपत पने व्रत तेने
 रय बडदार धईने द्रष्टवणे करां ॥ तो तेना साहुं भगवान ततकाल प्रगट थाय छे ने तेने दर्शन आपिने तेनुं कल्याण करे छे ॥
 अने जेने पूर्व जन्मना संस्कार न होय तेणे पंचविषयनो त्याग तो थाय नहिं ॥ पण एबा पंचविषयना त्यागि भगवान ना भक्त

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२०॥

होय तेनीसेवामनक्रमवचनेकरवि ॥ तोतेजिवनासंस्कारघणावधिपामिनेजिवमहाबलनेपामेछे ॥ पछेतेनेपण भगवानने
भगवाननासंतप्रगटमलेछे ॥ नेतेनुंकल्याणथायछे ॥ अनेएवासंस्कारिभक्तपृथ्विउपरनहोयसारेतो भगवाननाअवतार
नीमूर्तिनोआसरोकरिनेपोतपोतानाधर्ममारहिनेअधर्मअनितिनोत्यागकरिनेपोतानामनमां प्रगट भगवाननेभग-
वाननासंतमखानीदछाराखिनेभगवाननुंभजनकसाकरवुं ॥ तोतेनेपण कोर्दकदिवसप्रगट भगवाननेसंतमलेछे ॥ के
मकेभगवानतोअंतरजामिछे ॥ तेजेनिजेवीदछाहोयतेईछानेपूरिकरेछे ॥ पण जेम भगवानेकह्होय तेमकरेतेनीदछा
पूरिकरेछे ॥ मारेघणाकजिवोनीदछाभेगिथायछेत्यारेभगवाननेभगवाननासंतप्रगटथायछे ॥ नेसर्वेनीदछापूरिकरेछे
नेतेजिवोनांकल्याणथायछे ॥ मारेतेसमोआजतमारेसर्वेनेआओछे ॥ तेतमाराभाग्यनोपारनथि ॥

इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसे

१९ ओगणिसनाकारतगशुद्धिदछानेदिवसमहाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीपिपलिसध्येचुडासामामुखुभाईबे-
चरजिनादरवारमांगमणाबारनाओरडानिओसरिमांगदितकियेयुक्तदोत्रियाउपरविराजमानथयाहूतानेसर्वे
जरियानिबस्त्रधारणकसांहतांनेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांगोभिरहाहतांनेकंकुनोचांदलो कसोहूतोनेपोताना
सुखाविंदनिआगतसाधुतथाघणाकदरिभक्तनीसभाभराईनेबेढिहति ॥ पछेसर्वेसभाप्रत्येकपाकरिनेमहाराज
बोल्याजेमायानेविषेजिवमहादुःखणामेछे ॥ नेसदायमरेलाजेवापड्याछेतेनेजिवताकरवासारुंनेसुखियाकरवा
सारुं परमेश्वरजेतेआजगतनीउत्पत्तिकरेछे ॥ तेपरमेश्वरकेवाछेतोसदायमायापरछे ॥ नेसर्वेनेसुखनादाताछे
नेसर्वनाआधारछे ॥ नेसर्वनानियंताछे ॥ अनेपरमेश्वरजेवातोएकपरमेश्वरजछे ॥ अनेजिवअसंख्यछे ॥ नेतेजि
वपरमेश्वरथिघणाजुदाछे ॥ हयेतेजिवनेसुखियाकरवासारुं ॥ अनेजिवपरमेश्वरनेजाणतानथितेनेपोतानुंस्वरु
पजणाववासारुं ॥ नेपोतानोजेअलोकि कप्रतापतेनेप्रगटकरवासारुं ॥ पोतेजगतनेउपजाविनेतेनेविषेनितिक

पिपलि-
सि०

॥ २० ॥

રિછે ॥ તેનિતિનેજેપાલેછેતેભગવાનનાસ્વરૂપનેપામેછે ॥ નેતેનેભગવાનનોઅલોકિકમહિમાસમજાયછે ॥ અનેતેજિવબ્ર-
હ્મરુપથર્દનેભગવાનનાઅરવંડસુરવનેપામેછે ॥ હવેતેનિતિતેશુંછે ॥ તોવરણનેઆશ્રમનાંજેનેજેમકહ્યાંહોયધર્મતેપ્રમા-
ણેસડસડનેદ્રુપણેવર્તવુંતેનુંનામનિતિછે ॥ નેતેપ્રમાણેવરતેતેનિરૂપરભગવાનપ્રસન્નથાયછે ॥ જેમસ્ત્રિહોયતેનેપોતાના
પુરુષનાઆજ્ઞામાંવર્તવું ॥ અનેવસ્ત્રિહોયતેનેપોતાનાગામનોધણિહોયતેનિઆજ્ઞામાંવર્તવું ॥ એવીરિતેએકબિજાનિઆ-
જ્ઞાપાસવી ॥ અનેજેઆજ્ઞાપાલેછે ॥ તેસુરવિથાયછે ॥ અનેજેઆજ્ઞાલોપેછેતેદુઃસ્થિથાયછે ॥ એવિરિતનોવિધિનિષેષ
નોમારગકરેલોછે ॥ અનેતેમાંવર્તનારાજેજિવતેનેસુરવથાયછે ॥ અનેતેવિધિપ્રમાણેજેનથિવર્તતાતેજિવનેદુઃસ્થા-
યછે ॥ તેઉપરથિસાફજણાયછેજેવિધિતેપરમેશ્વરનિજઆજ્ઞાછે ॥ અનેએવોજેવિધિતેનેપરમેશ્વરપરોક્ષપણેરહિનેઘણાક
કાલસુધિજિવનેપલાવેછેઅનેતેવિધિયેકરિનેસિધથયોએવોજેપુરુષતેસિધિનેપામેછેકહેતાંપરમાત્માનેજાણવાનો
અધિકારિથાયછે ॥ અનેજેપરમાત્માનેપામવાનુંઅધિકારીપણુંથાયછે ॥ તેપણપરમાત્માનેજાણનારોએવોકોઈકપુરુષ
મલેત્યારેતેનાસંગથકીજથાયછેપણતેવીનાપોતાનીમેલેકોઈજિવપરમાત્માનેજાણવાનોઅધિકારિથતોજનથિ ॥
જેમકોઈકઘરઘોડિયાગરાસિયાનિદિકરિહોયતેનુંમોટારાજાનેઘેરસગપણકસુંહોય ॥ પછેતેરાજારિદ્વોએવાગુણશિ-
રવવાસારુંરાજાનાગુણનેજાણનારિએવિજેતેરાજાનિદાસીતેનેસંગેરહિનેતેગુણનેશિરવેત્યારેતેમાંરાજારિજેએવાગુણ-
આવેછે ॥ પણતેવિનાપોતાનીમેલેરાજારીદ્વોએવાગુણઆવેનહિ ॥ તેમપરમાત્માનાસ્વરૂપનેજાણનારાએવાજેએનાએકાંતિ
કસંતહોયતેનેસંગેકરિનેજપરમાત્માનુંસ્વરૂપજણાયછે ॥ હવેતેપરમાત્માનેજાણવાનીરિતકહેછેજેજેમપતિવ્રતાસ્ત્રિ
પોતાનાસ્વામિવીનાસર્વેપુરુષનોત્યાગકરેછે ॥ નેજેમવસ્ત્રિછેતેપોતાનારાજાનાજહુકમમાંવરતેછેતેમભગવાનનાભ-
ક્તનેભગવાનનીમૂર્તિવીનામાયામાંથિરૂપન્યાંજેમાયાનાઆકારમાત્રતેનોત્યાગકરવો ॥ કેમકેભગવાનનિમૂર્તિછે
તેજએકસત્યસ્વરૂપનેસુરવનાધામછે ॥ નેસર્વેજિવોનાસાચાસ્વામિછે ॥ અનેભગવાનનિમૂર્તિવિનાબિજાજેદેવ

श्रीसुरय
सिद्धांत.
॥२१॥

ब्रह्माने प्रकृतिपुरुषसूधिना आकारमात्रछे ॥ ते चार प्रकारना प्रत्यमां ना सपामिजायछे अने भगवाननुं जे स्वरूपछे
ते तो अखंडने अविनासिछे ॥ अने सर्वेना आदिकरताछे ॥ माटे ते परमात्माने पामबासारुं विधिबताविछे अने ते विधिप्रमा
णेषणाक का लसूधि जिय चरतेछे ॥ तेने सर्व कारणना कारण एवाजे पर ब्रह्मपरमात्मा भगवान ते प्रत्यक्ष दरान अपेछे
॥ पछे जेने प्रत्यक्ष भगवाननां दर्शन थयां तेने विधि सर्वे पुरो धर्दरह्यो छे ॥ अने तेने पछे सर्वे मतपंथ तथा नातजात तथा
वरण आश्रमतथा लोकनि लाज आदिक जे आबरण तेनो त्याग करिने प्रत्यक्ष मनुष्याकृति जे भगवान तेने विषे सर्व-
भावे जो डार्दज बुं ॥ पण प्रत्यक्ष भगवाननि मूर्तिने विषे कोर्द जातनो अतराय तथा विधिनिषेध ते राखबो नहिं ॥ जे मपतिवृ-
त्ता स्त्रियो ते पोताना पतिविना बिजा सर्वे पुरुषने विषे लाज मरजादारा खेछे ॥ तेना सारुं लाज मरजादारा खेछे ॥ तो पो-
ताना पुरुषने राजी करबा सारुं लाज मरजादारा खेछे ॥ अने कोर्द पुरुष साधे दूबो ले नहिं ॥ ने पोतानो पुरुष गमगयो-
होय तो पोते सारां ब्रह्म घरेणां पण पहेरे नहिं ॥ ने सारां भोग जे स्वाभां विवां तेने भोगवे नहिं ॥ ने ते सर्वे नो त्याग करे पछे पति
व्रता स्त्रि उपर तेनो पुरुष राजी थायछे ॥ अने ते पुरुषने विषे पति व्रता स्त्रि जंवे लाज मरजादो त्याग करिने जो डार्द जायछे
पण पोताना पुरुषने विषे लाज मरजादारा खति नथि ॥ अने जो जे मबिजा पुरुषने विषे लाज मरजादारा खिने छे टेरे देछे
॥ ते मपोताना पतिने विषे लाज मरजादारा खिने छे टेरे देतो ते उपर तेनो पुरुष राजी थाय नहिं ॥ अने तेने पुअरूप फल
पण थाय नहिं ॥ अने तेनुं पति व्रतापणुं पण रवो दुंधर्द जायछे ॥ ते म भगवानने प्रसन्न करबा सारुं विधिनिषेधने पाल-
वो ॥ अने जे विधिनिषेधने पाले छे तेनी उपर भगवान प्रसन्न थायछे ॥ अने ज्यारे भगवान प्रसन्न थर्दने पोताने प्रगट मले
त्यारे तेने विषे लाज मरजादानो तथा विधिनिषेधनो त्याग करिने भगवानना मूर्तिने विषे जो डार्दज बुं ॥ अने प्रगट भ-
गवानने विषे जो डायबा सारुं तो पूर्वना कवियो भे भगवाननां रास्य पंचाध्यायदिक रसिक शस्त्र कस्यां छे ॥ तथा प्रगट भ-
गवाननां रसिक किरतन कस्यां छे ते शुकदेव जिजेवा महा त्यागि होय ते पण ते रसिक चरित्रमां भगवान गायाछे

पिपति
सि०

॥२१॥

अनेयतिगितामां पण श्रीकृष्णभगवाने अर्जुनने कहुं छे जे ॥

॥ सर्वधर्मान्परितज्य मामेकशरणं व्रज ॥ अहं त्वां स-

र्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि माश्रु च ॥

॥ अर्थ ॥ जे विधिनिषेधनो जे धर्म तेनो त्याग करिने श्रीकृष्ण अर्जुनने कहे

मारे शरण आब्य नेहुं जेम कहुं तेम कर ॥ तोहुं तेने सर्वपापथकिसुकाबिना ॥ एविरिते भगवाने कहुं त्यागे अर्जुन वचन मानि

ने विधिनिषेधनो त्याग करिने गुरुगोरेने कुलनो नासकसो ॥ तोपण ते भगवानना एकांतिक भक्त कहे बाया ॥ नेरुषिपत्नियो

ये लाजमरजादने मुकिने श्रीकृष्णभगवानने धातजमाड्यागई तो ते भगवानना धामने पा मिगई अनेरुषिये जो लाजमरजा

दने विधिनिषेध राख्योने भगवानने अन्न ॥ जे यत्तनो हवनपुरोषयाअगाउबिजा मनुष्यने अन्नअपायनहिं तेम भगवान

ने पण अन्नआप्युं नहिं ॥ तो तेरुषिदुर भागिक हे बाया ॥ अने गंधारिये पतिव्रतानो धर्म पाखबासारुं आखे सातपराबांधा

हता ॥ तोपण जो तेने प्रगट श्रीकृष्णसाथे अंतराय राख्यो तो तेदुरभा गणिक हे बाणि छे ॥ अने दूषदिये पांच पतिकस्य ॥ तथा

माताकुंताजिये पण पांचदेव थकि पांचपुत्रउपजाव्याहता ॥ तोपण जो तेने श्रीकृष्ण प्रगट भगवाननी लाजमरजादमे लि

ने भन्याने भगवाननी सेवा करि ॥ तो तेमहासतियो कहे बाई ॥ ने ते भगवानना धामने पा मिगई ॥ अने गोपिओए कुलनो ध

र्मीने लाजमरजादनो त्याग करिने प्रगट श्रीकृष्ण मांजो डार्दयो ॥ तो ते गोपिओ वेदनिश्चुतियो कहे बाई ॥ अने जरासंधहते

तेवेदना धर्म प्रमाणे बर्ततो हुतोने विधिनिषेध यथार्थ पाखतो हुतो ॥ अने परोक्ष भगवाननी भक्ति पण करतो हुतो नेमहा

सतवादि पणहतो ॥ अने पोतानाराज्यने विषेगामोगामसदाव्रत बांध्याहतां ॥ अने साधुके ब्राह्मण आंगणे प्राविने

जे मोदेधिमांगे ते आपतो तोपण जो तेने श्रीकृष्णसाथे अंतराय राख्यो तो तेमहा अस्तर कहे बायो छे ॥ केमकेजं नासारुं

विधिनिषेधने जपतपादिक साधन करबां ॥ ने ते ज भगवान प्रगट मल्या ने ते साथे ज अंतराय राख्यो तो तेनां साधनस

र्वैखोटां थई जाय छे ॥ जेम पतिव्रतास्त्रि बिजापुरुषनो त्याग करे छे ॥ तेम पोतानापुरुषनो पण जो त्याग करे तो तेस्त्रिअ

भागणिक हे बाय ॥ ने तेने पुत्ररूप फलथाय नहिं ॥ तेम जे भगवानना भक्त होय तेने भगवानने साक्षात्कार पा मया

श्रीमुरव
सिद्धांत.
॥२३॥

सारुपंचविषयनो त्याग करवो ॥ अने एविरिते साधन करतां करतां भगवान प्रसन्न थायने पोताने प्रगट थईने मले पछे ते प्रगट भगवा
न साथे पण लोक त्याजे करिने तथा विधिनिषेधे करिने तथा मतपंथ निव्यादे करिने अंतराय रारवे तां तेनां साधन सर्वे खोटा
थई जाय छे ने ते जिबदूर भागियो कहे बाय ॥ ने ते तो महा पापि कहे बाय ॥ के मके जे ने पो म बासारुं परोक्ष भगवान नी भक्ति कर
ता हता ॥ तथा वरणाश्रमनो धर्म पावता हता अने ते ज भगवान तेना साधन ना फलने आपवा सारुं प्रगट थायने रूपा करिने द
रशन आपे त्यारे ते न जाण तां ए वां जे अज्ञानी मनुष्य ते कहे शे जे अमे तो वैष्णव धर्म मां छिये ॥ ते बिजाग मे तो मोटा पुरुष होय तो
पण ते ने मानिये नहि ॥ तथा बलि कहे शे जे अमे तो स्वामि पंथ मां छिये ॥ तथा जिन धर्म मां छिये तथा मारगि छिये ॥ तथा कहे शे
के अमे तो शिव पंथि छिये ॥ तथा कहे शे के अमार तो ओज तुं छे ॥ मारे अमे तो अमारो धर्म ने कुल निरित मुकिने बिजा कोई पासे ज
ईये नहि ने बिजाने मानिये नहि ॥ एम जे समजिने प्रगट भगवान ना संबंध धिने तेना आशारा छे दे रहे छे ॥ ने प्रगट भगवान साथ
अंतराय रारवे छे तथा बिजाने अंतराय रारवावे छे ॥ ते जे वो तो कोई पापि अने अधर्मि नहि ॥ अने तेना अनंत साधन नु फल
सर्व नाथ थई जशे ने ते तो मरिने जरूर य म पूरि भांजशे के म के सर्वे जगत ना करता हता तेने सर्व मत पंथ बा त्याजे नुं भजन करे छे
ए बाजे भगवान ते एक ज छे पण भगवान कोई ना जुदा नथि माटे ते भगवान जिबो उपर कपा करिने प्रगट थायने ते भगवान ने
नमाने अने ते प्रगट भगवान थकि छे दे रहे ते जे वो तो कोई दूर भागियो नथि मारे जे ने पोताना आत्मानु रुंदुं करवुं होय तेने ज्या
सुधि प्रगट भगवान मत्या न होय त्यां सुधि वरणाश्रमना धर्म ते जे ने जे मक त्या होय ते प्रमाणे वर्तवुं ॥ अने ज्या रे भगवान
प्रगट थया एम संभलाय तो तत काल सर्वे अंतरायनो त्याग करिने प्रगट भगवान ने शरणे जुवुं पण भगवान प्रगट थया पछे
मत पंथ मां तथा लोक त्याज मां कोई ठे काणे बंधाई रहवुं नहि ने ते प्रगट भगवान जे म कहे ते प्रमाणे वर्तवुं अने ते प्रगट भ
गवान नी मूर्त्ति ने विषे त्याज मर जाव नो त्याग करिने अतिशे हे ते करिने जो डाई जवुं अने ते प्रगट भगवानी ज एक सेवा करवि
॥ अने प्रगट नी से वामां जे अंतराय करे ते नो तत्काल त्याग करि देवो जे म रु षिनी स्त्रियो ये शिद्व भनी से वामां अंतरा

पिपत्ति
सिन्ध

॥२३॥

यना कर नारा पोताना पुरुष तथा लोक नीला ज ते नो त्याग करि ने प्रगट भगवान ने भात लेई ने ज माडु बा गर्ह्यो पण कोई नीरो
 किरो काणियो नहिं ॥ अने बलिराजाने पोतानो गुरु शुक्राचार्य तेणे वामन जिने प्रथवि आ पवानी ना पाडि तो पण ते ना वचन
 ने यागारि ने प्रगट वामन जिने प्रथि अरण करि ने पछे पोतानुं तन मन धन सर बस अरण कस्युं ॥ तो ते बलिराजा उपर वा
 मन जि भगवान घणा प्रसन्न थया ॥ अने रुषि पत्नियो उपर श्री कृष्ण भगवान पण घणा प्रसन्न थया ने बलिराजा तथा रुषि पत्नि
 यो ते भगवान ना एकांतिक भक्त कहे बाणा अने जे लोक लाज मां तथा मत पंथ मां बंधाई ने प्रगट भगवान थी जे छे देर ह्या छे ॥
 ते सर्वे दूर भागी कहे याया छे माटे चार वेद ने छना स्त्रने अहार पूरण ने भारता दिक दूति हास ए सर्वे नो एज सार छे ॥ जे प्रगट
 भगवान मत्स्या न होय त्यां सु पि अनंत साधन करवा ॥ अने ते साधन करतां करतां प्रगट भगवान मत्से त्पारे ते प्रगट ने विषे
 जोडाई जयुं ॥ एतलो सर्वे सास्त्र नो सार छे ॥ अने अमारो पण एज सिद्धांत छे जे प्रगट भगवान नी भक्ति मां ने ते निसे बागां ने
 ते ना समागम करवा मां जे जे अंतराय करे कहे तां प्रगट भगवान पासे जतां रो के ते ने चंडा ल जे वो जाणि ने ते नो त्याग क
 रि देयो पण कोई ना रो क्या रो कायुं नहिं अने प्रगट भगवान ने नारणे जयु ॥ तथा जो परोक्ष मत पंथ ना पोताना गुरु होय
 अथवा आचार्य होय ने ते लो भे करि ने प्रगट भगवान ने नारणे जातां रो के ने कहे जो जे त्यां ज्ञा तो गुरु द्रोहि छो वचन
 द्रोहि छो ॥ एम से वकने लो भे करि ने कहे तो पण ते नुं वचन न मानवु ने ते ने तो पापि ने अरु रजाणि ने ते नो त्याग करयो
 त्यां तमे कहे जो जे मा बाप गुरु आचार्य नुं वचन लो पि मे तो पाप लागे नहिं तो ते नुं पाप न लागे के म के बलिराजा ये गुरु
 ने आचार्य जे शुक्राचार्य ते ना वचन नो त्याग कस्यो तो पण पाप लाग्युं नहिं ने सा सु भगवान प्रसन्न थई ने बलिराजाने व
 श थया ॥ अने रुषि पत्नियो ए पोताना पुरुष नो त्याग कस्यो तो पण ते ने पाप न लाग्युं ने ते नुं कल्याण थयुं ॥ ए विरि ते घ
 णा क भक्तो ये परोक्ष मत पंथ ना गुरु आचार्य नो त्याग कर्यो छे ॥ तथा मा बाप आदिक देह ना संबं धि नो त्याग कर्यो छे ॥
 तो पण ते सर्वे उपर भगवान प्रसन्न थई ने ते ने अभय पद आप्यां छे ॥ पण कोई ने पाप लाग्युं नहिं माटे प्रगट भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२३॥

पासे जतां जे जे ना पांडे तें तो त्याग करवो ने त्याग थाय एमन होय ने संसार मां भेगार देवुं पडे तो तेनुं बचन मानवुं नहिं अने ते कोईक भगवानना भक्त ने निंद्याना बचन कहे जे तमारि लाज जो ने फजे ति थरी एमक दे तो ते भगवानना भक्त ने है ये धरवुं नहिं ॥ अने पूर्वे जे जे प्रगट भगवान ने शरणे गयां छे तेनी आसुरि जिबे निंद्या करि छे ॥ तो पण भगवानना भक्त नि कोईनी लाज गर्दन थि ने फजे ति पण थई नथि ॥ माटे एबा अस्फुरि जिबना संगो ने तेना बचन नो त्याग करवो ॥ अने जे प्रगट भगवानने विषे जोडाये ते नो समागम करवो ॥ अने एधीरिते समजिने सर्व अंतराय नो त्याग करिने प्रगट भगवानने विषे जोडाये छे तेना सर्वे साधन पुरां थईरहा छे ॥ अने जिवने प्रगट भगवानने विषे जोडाववा सारु धर्मानंद स्वामिये प्रगट भगवाननारसिक कीर्तन कस्यां छे जे ॥ हरिकृष्ण रंगिले मेरु चित्त बोसुरे ॥ ॥ एयां किरतन गावा थकि दैवि जिवने भगवानने विषे प्रिति थाय छे ॥ अने ज्या रे प्रगट भगवानने विषे जेने प्रिति थई तेने भगवानने विषे कोई जात नो अंतराय रहे तो नथि जे मपति वृता स्त्रियो ताना पुरुष साथे अंतराय राखती नथि ते सर्व स्वरुने पा मे छे ॥ ते भजे प्रगट भगवानने विषे जोडाई जाय छे ते भक्त बाई अथवा भाई जे ते अक्षर धाम रूप फलने पा मे छे ॥ अने ते भक्त जे ते ब्रह्म रूप थईने महा स्वरुने भोग वे छे ॥ अने प्रगट भगवानने सुकिने परोक्ष मां बंधाई रहे छे ने एम जाणे छे जे अमे भक्ति करिये छिये ॥ पण ते तो सर्वे कुसकार वांछे छे ॥

इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिसें

॥ १९ ॥ अोगणिसना कारतग शुद्धि ॥ ७ ॥ सातमने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपलि मध्ये चुडा सामा मुखु भाई बेहे चर जिना दरबार मां उगमणे बार ओर डानि ओसरि मांगा दित कियान खाबिने डोलिया उपर विराजमान थया हता ने सर्वे जरियानि वस्त्रधारण कस्यां हतां ॥ ने पुष्प माहार कंठ मां धारण कस्यां हता ॥ ने लत्तारने विषे कंकुनो चाद लोक सोहतो ॥ अने पोताना मुखार्चिदनी आगत साधु तथा घण कहरि भक्तनी सभा भराई ने ठिदती ॥ पछि अक्षर मुक्तानंद स्वामिये प्रभु पुछुं जे हे महाराज आशरा नुं शुरुं छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे आशरो ते श्रुं तो आधार नुं नाम आशरो छे ॥ ते जेने भगवाननो आश-

पिपलि
सि-१५

॥ २३ ॥

રોધાય છે ॥ તેને ભગવાન વિના બિજે ક્યાંદ પ્રિતિ રહેતિ નથિ ॥ અને તેને ભગવાનના મારગમાં કોઈ રોકવાને સમર્થ નથિ ॥ જે મન દિશે
 ને સમુદ્રનો આશરો છે તે તેન દિયો કોઈ નીરો કિરો કાતિયો નથિ ॥ ને સમુદ્રમાં ગયે જ રહે છે ॥ તેમ જેને ભગવાનનો દ્રઢ આશરો હો
 ય તે પળ ભગવાનના મારગમાં અંત રાયરૂપ જે કામલો ભાદિક દોષ તથા શબ્દાદિક પંચ વિષય તથા દેહાભિમાન તથા દેહનાં સગાં સંબંધિ
 આદિક માયા તેનો કોઈનો રોક્યો રોકાય નહિ ॥ અને જેને ભગવાનનો એવો દ્રઢ આશરો હોય તેને કાલકર્મને માયાનો પળ ભયમ
 દિજાય છે ॥ અને જેને એવો ભગવાનનો દ્રઢ આશરો ન હોય તે તો કાલકર્મને માયાને વશ થઈને જન્મ મૃત્યુને પામે છે ને મહાદુઃખ
 ને ભોગવે છે ॥ જેમ ઘંટિને વિષે દાણા દલાય છે તેમાં જે દાણા ઘંટિના સ્થિલ ડાનો આસરો કરિને સ્થિલ ડાની પાસે પડ્યા રહે છે તે દાણા
 ને ઘંટિ દલિ શક્તિ નથિ ॥ અને જે તે સ્થિલ ડાનો આશરો મુકીને છેડે જાય છે ॥ તેને ઘંટિ દલિને લોટ કરિના રહે છે તે જેમ ઘંટિને
 સ્થિલ ડાનો આધાર છે તેણે કરિને ઘંટિ ફેરે છે ॥ તેમ આ જગત રૂપ ઘંટિ છે ॥ ને તેના આધાર પર માત્રા ભગવાન છે ॥ તે ભગવાનના
 આધારે કરિને પુત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલય રૂપ ફેરેને વિષે અનંત જિવ જે તે જન્મ મૃત્યુ રૂપિ મહાકણ રૂપિ પીલાયા કરે છે ॥ અને જે જિવ જ
 ગતના આધાર એવા જે ભગવાન તેને આશરે રહે છે ॥ અને ભગવાન વિના બિજે કાંઈ સોખાતા નથિ ॥ તે જિત જે તે કાલકર્મ માયારૂપ
 ઘંટિના પાસમાં આવતા નથિ ॥ અને તે ભક્ત તો નિર્ભય થઈ રહ્યા છે ॥ અને જે જિવ ભગવાનનો આશરો મેલિને પંચ વિષયમાં લોભા
 ય છે ॥ તે જિવ જગત રૂપ ઘંટિમાં દલાય છે કહેતાં જન્મ મૃત્યુને ભોગવે છે માટે ભગવાન વિના બિજે ક્યાંદ પ્રિતિ ન રહે ને એક ભગ
 વાનને વિષે દ્રઢ પ્રિતિ રહે ॥ એજ આશરાનું રૂપ છે ॥ માટે જેને મહા સુખિયા થયું હોય તેને સર્વે માયાના પરપંચનો ત્યાગ કરિને એ
 ક પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશરો રાખવો ॥ એજ જિવનિ અતિ દિત વારતા છે ॥

॥ દતિ શ્રી મુરલિ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

મઃ ॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯૯૯ ઓગણિત ૧૯૯૯ ઓગણિતના કારતક મુ-

દિ ૮ ॥ અષ્ટમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી પિપલિમધ્યે ચુડાસામામોતિ ભાદે વેદે ચરજિનાદર બારમાં ગમ-
 ણે બાસ્ય ઓર ડાની ઓસરિમાં હોલિયા પર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પુષ્પના આશુષ્

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥२४॥

ण सर्वे अंगमांशोभिरह्यतां नेपोतानामूर्खाविंदनी आगतसाधुतथाधणा कहरिभक्तनिसभाभरार्दने बेठिदति पछे परमसि
द्धानंदस्यामिये प्रप्नपुच्छुं जे हे महाराज शास्त्रमां एम कहुं छे जे ॥ जे निकुशाग्रबुद्धि होय ॥ तेने ब्रह्मनी प्राप्तिथाय छे ॥ ते कुशाग्र
बुद्धि ते ॥ त्यागिथयो होय तनी कहे बाय ॥ के ग्रहस्थाश्रममा बकुडा होय तेनी कुशाग्रबुद्धि कहे बाय ॥ अने ते कुशाग्रबुद्धि के
मथाय ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे बुद्धि वेषकार नी छे ॥ ते मां एक तो धर्म अर्थ ने काम परम बुद्धि छे ॥ ने तेनी बुद्धि बहु जणा
ति होय ने ते बुद्धिये करि ने आखा विश्वनुं कारखानुं चलावे एवो होय ॥ तथा देवताना जे विबुद्धि होय तथा वैराज पुरुषना जे वि
बुद्धि होय ॥ तथा अनंत कोरि ब्रह्मांड उपजावे एवा जे मूलप्रकृति पुरुष तेना जे विबुद्धि होय तो पण ते स्थूल बुद्धि वा ला छे ॥ केम
के ए सर्वे सकाम भावे करि ने बहार दृष्टिये वरते छे ॥ ते बहार दृष्टि वा लाने ब्रह्मनी प्राप्तिथति नथि ॥ केम के बहार दृष्टि वा ला जे म
जेम मोदम्यने पामता जाय छे ॥ ते मते मतेने ब्रह्म जे परमात्मा ते थि छे दुंपडतुं जाय छे ॥ जेम कोई ने ज बुं होय उगमणुं ने चाल
वामाडे अथ मणो ॥ ते जे मजेम चाल तो जाय ॥ ते मतेम वधारे वधारे छे दुंपडतुं जाय ॥ तेम अंतरवृत्ति जे आत्मा तेने विषेर ह्या जे प
रमात्मा परम ह्यतेने भूलि ने देह दुं छुं एम मानि ने बहार दृष्टिये करि ने जे जे साधन जपत पद्यत दान पून्यादिक करे छे तो पण ते स
र्वे स्थूल बुद्धि वा ला छे ॥ अने ते चार वेदने खदशास्त्रना अर्थ मोटे करि ने कहि जता होय तथा संसार नो त्याग करि ने भेखलि
धो होय ने पाता पासे धातुं पण कांई न राखतो होय ॥ तथा एकांत पकडि ने बेठो होय तो पण त्यां संधिपंचविषयनी बासनाये करि
ने बहार दृष्टिये वरते छे ॥ तो ते सर्वे जाडि बुद्धि वा ला छे ॥ अने ज्यो संधिपंचविषयनी बासनाये करि ने देहना सरवसां क्रिया
करे छे ॥ त्यां संधितेने ब्रह्मनी प्राप्ति कोई का ले थनि नथि ॥ अने जे पोताना आत्माना मोक्षने अर्थे निष्काम भावे करि ने सत्पु
रुषनो समागम करे छे ॥ ने ते सत्पुरुषना समागमे करि ने एम सम जे तो होय जे स्थूल सूक्ष्मने कारण एवण देह तथा जाग्रत
स्वप्नने स्रष्टुं ॥ एवण अयस्था वधार जतमने सत्त्व एवण गुण ते सर्वे थकि बिलक्षण कहे सां गथिनो रवो एवो जे आत्मा तेने
पोतानुं स्वरूप जाणिने पंचविषयनो त्याग करि ने ते आत्माने विषेर ह्या एवा जे परमात्मा भगवान तेने पाम वासां जपत पद्यत

पिपत्ति.
सि० १६

॥२४॥

दानपुण्यादिक जे जे साधन करे छे तेने ब्रह्म नी प्राप्ति थाय छे ॥ अने ते शास्त्र नो भणे लो होय अथवा यगर भणे लो होय ने ते नी द्वा द्वी बुद्धि
 जणा ति होय अथवा थो डि बुद्धि जणा ति होय ॥ अने ते त्या गि थो होय अथवा संसार मां र होय पण जो ते निष्काम भावे आत्माना-
 मोक्ष ने अर्थे प्रवर्त छे ॥ ते सर्व कुशाग्र बुद्धि वाला छे ॥ अने ते विनाना सुजे एवा मोटा कहे वा ता होय तो पण ते जा डि बुद्धि वाला छे जे म
 कोई क अति उंचो मोटो पर्वत होय ने तेना उपर दिपडां के सावज च ह्वां होय तो पण ते भुं चर कहे वा य कहे तां पृथ्वि उपर र हे नारां छे ॥
 अने मारव अथवा मत्सर ते पृथ्वि थकि एक हाथ उंचा उडे तो पण ते रे चर कहे वा य कहे तां आकाश मां र हे वा वालां छे ॥ ते म जे सका
 म भावे करि ने देह ना सुख सारु क्रिया करे छे ॥ ने ते नी घणी बुद्धि जणा ति होय तो पण ते नी जा डि बुद्धि जाण वि ॥ अने जे निष्काम भावे
 आत्माना मोक्ष ने अर्थे जतन करे छे ने ते नी थो डी बुद्धि जणा ति होय तो पण ते नी कुशाग्र बुद्धि जाण वि ॥ अने ते ने ज ब्रह्म नी प्राप्ति था-
 य छे ॥ अने ते कुशाग्र बुद्धि थवानो पण ए ज उपाय छे ॥ जे जे नी कुशाग्र बुद्धि छे एवा जे प्रत्यक्ष भगवान अथवा ते भगवान ना उपदेशो
 करि ने कुशाग्र बुद्धि ने पा म्या एवा जे भगवान ना एकांतिक संत ते नि सेवाने तेने समागमे करि ने कुशाग्र बुद्धि थाय छे अने तेने
 ब्रह्म नी प्राप्ति पण थाय छे ॥ एत मारा प्रश्नो उत्तर छे ॥

॥ इति श्री मुखसिद्धांत समाप्त ॥

श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९९० योगिनी ॥ १९९० योगिनी सना कार्तिक शुद्धि ९ नवमि ने दिवस म-

हाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्री पिपलि मध्ये सो नी जे चंद मन जिने घेर उत्तरादावार ना ओर दानी ओसरि मांगा दित कि
 येयु क्त हो लिया उपर विराजमान थया हता ने सर्व जरिया नी वस्त्र धारण क ह्वां हतां ने कंठ मां गुला बना पुष्प ना हार तोराने गु-
 छ धारण क ह्वां हता ॥ ने ललाट ने विषे क कुनो चांद लो क ह्वां हतो ने पोताना मुखार्थि दनी आगत साधु तथा घणा क हरि भक्त नी
 सभा भरार्द ने बे विदती पछे गाम पिपली ना व्यास गि बलाने म हाराज ने हाथ जो डि ने एक प्रभु पुछुं जे हे महाराज जे ने
 प्रगट भगवान ना स्वरूप नो निश्चय अहं होय अने तेनुं भजन कर तो होय अने पोताने आत्मा रूप मान तो होय ने पंच वि-
 षय नी वासना टलि गर्द होय तेने फरि ने जन्म धरयो पडे के न धरयो पडे ते क हो ॥ पछे महाराज बो त्या जे तेने तो जन्म धरयो प

श्रीसुरव
सिद्धांत.
॥२५॥

डेहिं ॥ जेमबिजनेअग्निमांनोव्युहोयतेविजपाचुंउगेनहिं ॥ तेमबिजरुपजेवासनातेनेआत्मानेप्रत्यक्षपरमात्मातेनास्वरूपना
तानरुपिअग्नियेकरिनेजेनीवासनानोकाईगईवोय ॥ कहेतांजेनेज्ञानेकरिनेवासनादलिगईहोयतेनेपाछोफरिनेजन्मपरवो
पडेनहिं ॥ अनेजेनेवासनाहोयतेनेजन्मपरवोपडेछे ॥ एतमाराप्रश्नोउत्तरछे ॥ पछेवलिमहाराजवोल्याजे ॥ जेनेप्रत्यक्षभगवान-
मल्याहोयनेभगवाननेभगवानजाणतोहोयनेतेनुंज्ञानसांभलिनेएमसमजतोहोयजेदेहतथादेहसंबंधीपदार्थतेपणसर्वेमिथ्या
छे ॥ अनेएदेहथकिनोखोएवोजेआत्मानेआत्मानेविषेरह्याएवाजेपरमात्मातेसत्यछे ॥ अनेतेमांजेआत्माछेनेमाहस्वरूप
छेनेआत्मानासाचाहितकारिएवाजेपरमात्मातेमुनेप्रत्यक्षमल्याछेएमसमजतोहोयतोपणतेनेप्रमादरहिजायछे ॥ हवेप्र-
मादतेथुं ॥ तोकरवानुंनकरवुंनेनकरवानुंकरवुंतेनुंनामप्रमादकहेवायछे ॥ नेकरवानुंथुंछेनेनकरवानुंथुंछे तोभगवानने
भगवाननासंतनीमनेवचनेदेहेकरिनेअखंडसेवाकरविएमनुष्यदेहेकरिनेअवश्यजरकरवानुंछे ॥ अनेभगवाननेभग-
वाननासंतनीसेवाविनाबिजीजेजेक्रियाथायछेतेसर्वेनकरवानुंछे ॥ माटेकेटलाकहरिभक्तछेतेएमजाणेछेजेआत्मानेपरमा-
त्मातेसत्यछे ॥ अनेदेहनेदेहसंबंधिजेपदार्थछेतेमिथ्याछे ॥ एमजाणेछे तोपणतेनेप्रमादरुपिदोषेकरिनेअसत्यनोत्यागक-
रिनेसत्यएवाजेआत्मानेपरमात्मातेमांजोडावातुंनथिअनेरातदहाडोसंसारमांनेसंसारमांकुशणाकरेछे ॥ नेवेवेवेजुंदल्याक-
रेछे ॥ केमकेकोरानकोटिकुथयाजिवमानजतेसंसारकरताआवेछे ॥ नेतेनेविषेजन्ममृत्युनेगर्भवासनांमहाकष्टभोग
चताआवेछे ॥ तोपणतेनोपाख्याव्योनथि ॥ नेतेमांथीसरवपणकोईजिवनेथयुंनथि ॥ अनेकोईदेहाडेसंसारभोगव्याधि
सरवथायएमपणनथि ॥ अनेप्रत्यक्षपणएमदेखायछेजेराजारंकशोडशादुकारसर्वेताजाआव्याछे ॥ नेभुल्याआल्याजा-
यछे ॥ पणकोईकाईभेगुंलाव्यानथिनेकोईकाईभेगुंखेईजतानथि ॥ तोपणतेसंसारनोत्यागकरिनेभगवाननीसेवामांर-
हेचातुंनथि ॥ तेनुंनामप्रमादछे ॥ एवाजेमहापापरुपजेप्रमादतेनेटालवोतेबहुकठणछे ॥ एतांअपारेदछे तोजेनेघणाकज-
न्मनांशुक्रतहोय ॥ तेनेसंसारनांत्यागकरिनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतनीसेवामांरहेवायछे ॥ अनेज्यारेप्रत्य-

पिपत्ति.
सि. १७

॥२५॥

क्ष भगवानने संतनी सेवामां अखंड रहे छे त्यारे तेने प्रमाद रुपि दोष रटलि जाय छे ॥ अने प्रमाद रुपि दोष नो त्याग करिने बैराग
 ने पामिने संसार नो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान ना संबंध मां रह्यो होय तो पण त्यां सधि आत्यंतिक ज्ञान थयुंन होय त्यां सधि
 तेने आलस रुपि दोष रटलि जाय छे ॥ कहे तां जे मप्रमादे करिने न करवानी कियारा तदहा डो कर तो हतो ॥ ते नो त्याग करिने ते
 विजरिते करवा योग्य जे प्रत्यक्ष भगवान नीन वधा भक्ति रूप कियारे तेने त्याग पणाने माने करिने सीध लपणुं वरते तेनुं नाम आल
 स रुपि महामोरो दोष कहे बाय ॥ अने जे मां आलस रुपि दोष होय तेना उपर भगवान प्रसन्न थतान थि ॥ मादे जे त्यागि थयो हो
 यतेने आलस रुपि दोष रटलि जाय छे ॥ अने ज्यां सधि आलस रुपि दोष होय त्यां सधिते आत्यंतिक मोक्ष जे अक्षर धाम तेने
 पामे नहि ॥ अने जिवमात्रने विषे चार दोष रह्यो छे ॥ ते चार दोष जेने टले ते अक्षर धाम ने पामे छे ॥ ते चार दोष कियारे एक
 मां ह ॥ मोह अटले सत्यने असत्य मानवुं ने असत्यने सत्य मानवुं ॥ अने बिजो दोष महामोह छे ॥ महामोह एटले सत्य असत्य
 कोई बात नी खबर जेने न थि ॥ अने बिजो दोष प्रमाद छे ॥ प्रमाद एटले करवानुं न करवुं ने न करवानुं करवुं ने चो थो दोष आ
 लस छे ॥ आलस एटले न करवानुं छे ते नो त्याग कस्यो होय तो पण जे करवानुं छे ते न थि थतुं ॥ तेने आलस जाणवौ अने जे
 ने विषे ए चार दोष वर्तता होय ते पामर जिव कहे बाय ने तेने पापनी के पुन्य नी खबर होय नहि तेनुं नाम महामोह कहिये ॥
 अने ते महामोहने टा त्या नो ए उपाय छे जे ॥ कोई महात्मा पुरुष नो समागम करिने कर्म कांड ना आस्तिक ग्रंथ सां भलवा ॥ ते कर्म
 कांड मां शु कथुं छे ॥ तो बिधि निषेध कस्यो छे ॥ तथा स्वर्गने नर्क कथुं छे ॥ तथा पापने पुन्य कथुं छे ॥ ते मां जे निषेध कर्म करे छे ॥ क
 हितां न करवानुं करे छे ॥ तेने महा पाप लागे छे ॥ ने ते जिव नर्क मां जाय छे ने महा दुख तेने भोग बवा पडे छे अने जे बिधि नि प्रमा
 णे वरते छे ॥ तेने महा पुन्य थाय छे ॥ ने ते जिव स्वर्ग मां जाय छे ॥ ने महा सुख तेने भोग बवा पडे छे ॥ पछे जिव मात्रने सुख तो सारुं ला
 गी छे ॥ ने दुःख भुं लागे छे ॥ मादे निषेध कर्म नो त्याग करिने स्वर्गादिक ना लो भसारुं विधि प्रमाणे पुन्य कर्मने करवा मां
 दे ॥ पछे तेने धर्मने विषे आस्था बेसे छे ॥ ने ते जिवने महा मोह टले छे ॥ अने महामोह टल्यो होय तो पण तेने मोह रहे छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२६॥

नेतेजिवपामरमदिनेविषयिथायछे॥अनेजेविषयीजिवहोयतेनेपंचविषयनांस्वरूपसत्यछे॥तेनेविषेसत्यतारहेछेअनेआ
त्मानेपरमात्मानेविषेअसत्यभावरहेछे॥अनेजेविषयिजिवहोयतेदेहनेजपोतानुंरुपमानेछे॥तेनुंनाममोहजाणवो॥
अनेतेमोहनेटालवानोउपायछेजे॥प्रत्यक्षभगवानतथाभगवाननाएकांतिकपंचविषयनात्यागिसंततेनामुखथकि
ज्ञानकांडुनुंअवणकरवुं॥कहेतांशांख्यशास्त्रनेज्ञानेकरिनेदेहआत्मानोविवेकजाणिनेपिंडब्रह्मांडादिकप्रकृतिनुंकार्यसर्व
मिथ्याजाणिनेतेसर्वेनोधारणनोकरनारेजेआत्मातेसत्यछेएमसमजिनेआत्मारूपेवरतेकहेतांनिरासनिकपणेवतेते
नेमोहटलेछे॥अनेज्यारेमोहटलेछेत्यारेतेजिवविषयीमदिनेमुमुक्षुथायछे॥अनेमुमुक्षुथयोहोयतोपणतेनेप्रमादरहेछेअने
तेप्रमादनेटालवानोउपायछेजेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंततेनेद्वारेजर्दनेतेनामुखथकिचारप्रकारनाप्रलयनोवि
चारसंभलिनेपिंडब्रह्मांडादिकनेअसत्यनेदुःखरूपनेपापरुपजाणीनेतेथकिचैरागनेपाभिनेतेनोत्यागकरेत्यारेतेनेप्र
मादरूपीदोषटलिजायछे॥अनेजेनेप्रमादटलेछेतेमुमुक्षुमदिनेमुक्तथायछे॥अनेजेजिवमुक्तथयोतेजेतेदेहनास्व
रूपसंबंधिसर्वेकियाथकिउदासथायछे॥अनेतेजेमपोतानादेहनास्वरूपसंबंधिक्रियाभांडासथयोतेमतेनेभगवाननेभ
गवाननासंतनीसेवानेविषेपणउदासपणुरहेछेतेउदासपणुंज्ञानेकरिनेरहेछेतोआलसरूपीदोषेकरिनेरहेछे॥तेआलसरु
पिजेमहादोषतेक्यारेटलेतोजेनेआत्यंतिकज्ञानेकरिनेआलसरुपिगर्हहोयएवाजेएकांतिकसंततेनोसमागमकरिनेतेथ
किभगवाननेभगवाननासंतनीसेवानोजेअलोकिकमहिमानेतेनोजेअपरमितलाभतेनेसमजेनेआत्यंतिकज्ञानपाभिने
पोतानाआत्मानेअक्षरब्रह्मरूपजाणिनेएअक्षरनाआधारएवाजेपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवानतेमुनेप्रत्यक्षमज्याछे॥एम
समजिनेतेनास्वरूपनोउत्तमनिर्विकल्पनिश्चयथायत्यारेतेनेआलसरूपीदोषटलेछे॥नेतेनीउपरभगवानअत्यंतप्रस
न्नथायछे॥अनेतेआत्यंतिकमोक्षनेपांमेछे॥हयेएवाजेचारेदोषतेक्यारेटलेछे॥तोआत्यंतिकमोक्षनादाताएवाजे
सर्वेअवतारनाअवतारिपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवानतेप्रत्यक्षमले॥तथाभगवाननासंतमलेनेतेभगवाननेसंतनो

विपत्ति.
सि०१३

॥२६॥

દ્રવ્યાસરો કરે તો તેના દોષ સર્વે દલિ જાય છે ॥ માટે તે સર્વે દોષ ઠાલવાનો સમો આજ તમારે સર્વે ને આપ્યો છે ॥ તે તમારાં મોટાં ભાગ્ય છે ॥

॥ દ્વિતીય સુસ્વસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯૮૦ ગણિસે ॥ ૧૯ ॥ ॥ ઓગણિસના કારતક સુદિ ॥ ૧૦ ॥ ॥ દસમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી પિપ્પલિ
મધ્યે સોનિલા ત્યામન જિને ઘેરુ તરાદા બારના ઓરડાની ઓસરિ માંગા દિત કિયે યુક્ત દોલિયા મુપર વિરાજ માન થયા હતા ॥
અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાં ॥ ને પુષ્પનાં આભૂષણ સર્વે અંગમાં સોંભરિયાં હતાં ॥ ને કંકુનો ચાંદલો કસોદતો ને પો-
તાના મુરવાર્ચિદની આગલ સાધુનથા ઘણાક હરિ ભક્તની સભા ભરાઈ ને બેઠી હતી ॥ પછે મહારાજ રૂપાકરિને પોતાના આશ્રીત
જે સર્વે ભક્ત જન તે પ્રત્યે બોલ્યા જે ॥ જે ને આને આદેહે કરિ ને આત્યંતિક મોક્ષ પામવો હોય તેને અમારો દ્રવ્યાસરો કરિ ને પં-
ચવિષય નો ત્યાગ કરવો ॥ અને તે વિષય ત્યાગ કરવામાં કઠણ પડે ॥ તો પણ સદન શક્તિ રાશિને પ્રથમ તો બલાત્કારે દેહે કરિ ને
તો પંચવિષય ભોગવવા જનહિ ॥ ને એવિરિ તે સદન શક્તિ રાશિને જે વિષય નો ત્યાગ કરે છે ॥ તેની સુપર ભગવાનની રૂપાધાય છે
ને પછે તેને ભગવાનની રૂપાધે કરિ ને પંચવિષય નો અંતરમાં અતિશો અભાવ થઈ જાય છે ॥ અને તેને તો પછે વિષય ગ્રહણ કરવા
પણ કઠણ પડે છે ॥ જેમ અફિણનું બંધાણ કરે ત્યારે પ્રથમ તો કઠણ પડે ને પછે તો તે અફિણ વિના ઘડિ કાંઈક ચાલે નહિ ॥ તેમ
પ્રથમ તો વિષય નો ત્યાગ કરે ત્યારે કઠણ જેવું જણાય ॥ પછે પછે તો વિષય નો ત્યાગ કરવો એજ તેને પરમ સ્વજ્ઞાન થાય છે ॥ અને
વિષય ને ભોગવવા એજ તેને સહાદુઃ સ્વજ્ઞાન થાય છે ॥ જેમ વઢિયારા ગોધલાને પ્રથમ એના ટોલામાં ધિનો રવો પાડે છે ત્યારે તેને વ
કુવસ મુંજાગે છે ॥

॥ ને તેના ટોલાના ગોધલા વિના બાબરડાના રબા કરે ને સિલિચારને ગોલને કપા
સિયા સ્વવરવે પળતે ને મોઢામાં ઘાલે નહિ ॥ અને તેનો ધણિ હોય તેને પળધિરે નહિ ને મડક્યા કરે ॥ ને પછે તેને સદન કરિ ને પો-
ટાક દિવસ રહે ॥ તેને ને ગોઠિ જાય ને જિવધરફે ને પછે રવડુ રવાણ પળવાવા માંડે ॥ ને તેના ધણિથી પ્રથમ તો મડકિ ને નાસિ
જતો હતો ॥ ને પછે તો તેને ચાંસે ફરતો ફરે ॥ અને આગલના પોતાના ટોલાના વાછુડાને સંભારે પળ નહિ ॥ ને તેના સંગ ને તો

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२७॥

पछे महादुःखरूपजाणे ॥ ते मजिबने प्रथम तो पंचविषयनो त्याग करिने संतना समागम मारं देवुं पडे ते कठण जेवुं जणाय छे ॥ पण
जो तेने सहनशक्ति राखिने समागम मां पड्यो रदे तो तेने दिवसे दिवसे अंतरमां आनंद उपजत जाय ॥ अने तेने थिष्यने विषे दुः
ख दोष देखा तो जाय ॥ अने पछे ज्यारे ते मां दुःखने दोष जणाणा त्यारे तो तेने पंचविषय दिठा पण गमे नहिं ॥ ने एता पंचविषयनो
त्याग करिने संतना समागम मारं देवुं ॥ तेने जपरम आनंद माने छे ॥ माटे विषयनो त्याग करयो ते मां प्रथम तो कठण जेवुं ज.
णाय रव रुपण पछे तेने महासुखने शांति थाय छे ॥ ने अद्भुत आनंदने पामे छे ॥ पण जो प्रथम सहनशक्ति राखिने बलात्कारे
विषयनो त्याग करे त्यारे सुखने पामे जे मआलोक मां कोई सुख पा मवुंदोय तो ते पण जे जे प्रथम दारवडो करे छे त्यारे तेने ते सु
ख मले छे ॥ पण दाखडो कस्या विना तो माई कसुख पण मल तुनधि ॥ तो अलोकिकने अविनाशिएवु जे मायापर सुख ते दा
खडा विना कपाम ले एम छे ॥ अने पूर्वे पण जे जे देहना सुखनो त्याग करिने भगवानने पाम बासा रुं महातप कस्या छे ने दे
हनां दमन कस्या छे तेनी उपरज भगवान प्रसन्न थाय छे ॥ पण ते बिना यगर दारवडो कोईनी उपर भगवान प्रसन्न थाय नधि ॥ ते प
ण निष्कृतानंद स्यामिना किर्तन मां करुं छे जे ॥ तन सुख बायरा मरि जाय ॥ एतो बात देवू ॥ बंदे कुपाये परदू
र ॥ ॥ माटे देहना सुखनो त्याग करे ॥ त्यारे जे तेना उपर भगवान राजि थाय छे ॥ पण पंचविषयनी काम नारु पिवासना
नो त्याग कस्या विना भगवान राजि थाय नहिं ॥ ते पण तुलसिदासे करुं छे ॥ जे ॥ ॥ कां म त्यां राम नहिं ॥ राम त्यां नहिं
काम ॥ तुलसि रविरजनि ॥ दो वुं नहिं एकठां म ॥ ॥ माटे एवीरिते पंचविषयनो त्याग कस्या विना भगवानना पद
ने पमा तुनधि ते सां सहनशक्ति राखिने पंचविषयनो त्याग करिने संतना समागम मां अखंड रहवुं अने ते संतने समागमे
करिने जिवने तान थाय छे ॥ ने ताने करिने भगवानना धामने पमाय छे ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्त ॥

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९९९ योगिसे १९९९ योगिणी सना कारतग

शुद्धि ११ एकादशिनै दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगान श्रीपीपतिमये व्यास चतुरद्विजिने घेर उगमणा वारना

पीपति.
सि. १६

॥२७॥

ओरडानी आगल फलिमां हो लिया उपर विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे सोनेरि बस्त्रधारण कस्याहतां ॥ ने सर्वे अंगमां पुष्पनां आ-
 धूषण सो भिर स्यां हतां ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा घणा कह रि भक्त नी सभा भराई ने बेरिदती पछे महा राज बो-
 ल्या जे जिवने एक स्वतंत्र पणुं छे ॥ ने एक परतंत्र पणुं छे ॥ तेमां जे जिव परतंत्र कहे तां आत्ता मां वरते छे ते सुखि थाय छे ॥ कहे-
 तां पोताना मननुं गमनुं मुकिने सतशास्त्रने सद्गुरु नायचन प्रमाणे वरते छे ने धर्ममां दृढ़ पणे रह छे ॥ ते महा सुखने पा मे छे
 अने जे सतशास्त्रने सद्गुरु नायचन नो त्याग करिने पोताना मननी खुशि प्रमाणे स्वतंत्र वरते छे ॥ ते तो आ लोक मां ने पर लोक-
 मां महा दुःखने पा मे छे ॥ जे मधुनिया तुं हो रहोय ते सुखि थाय छे ने निधुनि दुंदा रहोय ते दुःखि थाय छे ॥ केम के निधुनिया हो
 रने शिया ले चोमा से उनाले टाट तट को वरसादनुं दुःख भांग वबुं पड़े छे ॥ ने कोई कना खेत रमां पड़े तो ते नाधुनि नाधो कारवा
 य छे ॥ तेम जे मननी खुशि प्रमाणे स्वतंत्र वरते छे ॥ ते जिव जे ते जन्म मृत्यु गर भवासने चोराशिनां महा कष्ट भोगवे छे ॥
 अने ज्यां सुधि जिव पोताना मननी खुशि प्रमाणे स्वतंत्र वरते छे ॥ त्यां सुधिते जिवनुं कल्याण कोई काले थतुं नथि ॥ अने
 जे जिव पोताना मननुं गमनुं मुकिने निरमानि थईने प्रगट भगवान के ते भगवान ना एकांतिक पंचविषय ना त्यागि रावा
 जे साधु सैनीया से थिवर्तमान लेईने ते नी आत्ता मां वरते छे के हे तां भगवान ने भगवान ना संतने आधिन वरते छे तेनुं ज
 कल्याण थाय छे ॥ ने ते महा सुखने पा मे छे ॥ अने कोई कहेशे जे अमे तो बर्तमान पले नही ॥ तो तेने तो महा पापि जाणवो ॥
 केम के प्रारब्ध बश थईने बल दनो अब तार आबरो त्यारे केम वरतमान पालयां पडशे तथा गंधेदाना अवतार मां तथा उंटिया
 अवतार मां के भारादिक धुनि नी आत्ता पालवि पडशे ने महा हे राज थवुं पडशे ॥ अने कर्म बश थईने पराधिन पणे जे मध-
 णिक हे शो तेम बर्तवुं पडशे तो पण जिवनुं कल्याण नहिं थाय ॥ माटे जे नेमनुष्य देह आ व्यो छे ने ते एम कह छे जे अमे तो
 वरतमान पले नहिं ॥ तेने तो महा पाप जाणवुं अने तेने तो न्यसुरि जिव जाणवो ॥ अने जे दैवि जिय होय तता वरतमान नी-
 ना पाड़े जनहि ॥ अने जे दैवि जिव होय ते धर्म तो पालता जहोय ॥ तो पण ते महात्मा पुरुष पासे थीराजि थईने वरतमान ले छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२६॥

ने ते जीवसुं कल्याण थाय छे ॥ अने जे महात्मा पुरुष वरत मान लेवरावे छे ॥ तेमां कां द तेने स्वार्थ न पि ॥ न एतां केवल पर
उपकार माटे उपदेशा आपे छे ॥ केम के चोरि छि ॥ लिदारुमा दिवटलवुं ॥ वटलाववुं तेनो त्याग करावे छे ॥ तेमां महात्मा पुरुष
ने शोसार्थ छे ॥ केवल परमार्थ माटे दारवडा करिने अधर्म थकि मुकावे छे ॥ माटे जे ने पोताना आत्मानुं रुडुं करवानि दईछा
होय तेने तो सत पुरुषनो उपकार मानिने पोताना मननुंग मतुं सुकिने सत्पुरुषनी आत्मा मां मनक्रमवचने वर्तवुं एज जि
वनी अति दोहितारता छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण-

यनमो नमः ॥
॥ संवत् १९ अोगणिशे १९ अोगणिसना कारतगमुदि १२ द्वादसिने दिवस महाराज श्री
हरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपलि मध्ये व्यास परसोतम बोधाना ओरहानी ओसरिमां गादि त कियान रवा विने दो लियाउ
पर विराज मान थयाहता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कत्याहतां ने सर्वे अंगने विषे पुष्पना आभूषण सो भिर द्याहतां ॥
ने जलाटने विषे कंकुनो चांदलो कस्योह तो ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधुतथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराईने बे
ठिहति ॥ पछे गाम पिपलि ना व्यास देव करवान वैदे महाराजने प्रश्न पुछुं जे हे महाराज पंचविषयनी चासना रात्यानो शो
उपाय छे ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे विषयनी वासना राखवानो मुख्य उपाय तो ए छे जे प्रथम तो आत्मा ना कल्याणने
अर्थ निष्काम भावे करिने भगवानने भगवानना संतनो दृढ आसरो करवो ॥ अने जे ने वासना रलि गई होय एवा जे भगवा
न ना एकां तिक संत तेनो मनक्रमवचने समागम करवो ॥ अने संतना समागम मारहिने यत्न करवा ॥ अने यत्नने विष
वासनारुपि बिजने हो मिदे बुअने एविरिते यत्न करवा थकि वासना रलि जाय छे ॥ जे मझाडना बिजने अग्नि मां शोकि
ने बावे तो ते बिज उगे नहि ॥ तेम यत्नरुपि अग्निने विषे वासनारुपि बिजने बालि नाखे तो तेने वासनारुपि बिज मां थि उप-
न्युं जे पिंड ब्रह्मांड तेनी सत्यतारुपि द्वादनी नास थदी जाय छे ॥ माटे वासना राखबी होय तेने यत्न जरकरवा ते मां यत्न
बे प्रकार ना छे ॥ एक बाहार यत्न छे ॥ ने एक आभ्यंतर यत्न छे ॥ तेमां देहे करिने अधर्म अनीतिनो त्याग करिने भग

पिपलि
सि० १९

॥२६॥

खानने भगवानना निरवासनीक संत तेनी सेवा करिने तेने जमा उवा ॥ तथा वस्त्र ओढाडवाने तेने जल पावुं ॥ पत्र फल कुल आदि-
 कजे जे पदार्थ अरण करवुं ते सर्वे बहार यत्त छे ॥ अने दं दियो अंतःकरण नीयतियो ने पंचविषय ना पदार्थ मांथी पाछि वालिने भ-
 गवानना स्वरूप मां जोडि देबियो ॥ तथा सांख्य विचारे करिने देह आत्मानो बिबेक करवो तथा भगवाननी कथा किरत
 ने भजन स्मरण ध्यान पुजन जप तप व्रतारिक जे जे करवुं ते आभ्यंतर यत्त छे ॥ अने एविरिते निष्काम भावे यत्त करतां करता
 पोतानुं स्वरूप जे आत्मा ते साक्षात्कार देखाय छे ॥ ने आत्माने बिषेखा एवा जे परमात्मा भगवान ते तेने प्रगट थईने साक्षात्
 कार दर्शन आपे छे ॥ अने तेने भगवानना स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय थाय छे ॥ त्यारे तेनी वासनानां बिज बलि
 जाय छे ॥ मारे कत्या एवा जे यत्त ते कत्या थकि वासनार लि जाय छे ॥ ते सारु जेने वासना टाल बि होय तेने यत्त जरूर करवा ॥
 अने यत्त कस्या विना वासना टले नहिं ॥ ने वासनार ल्या विना जिवनुं कल्याण थाय नहिं ॥ ते सारु भगवानने भगवानना संत
 नो द्रव आसरो करिने यत्त करवा ॥ एज वासना टालवानो उपाय छे ॥

॥ इति श्रीसुरव सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरि कल्याण मोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसें १९ ओगणिसना कारतग

बदि ॥ २ ॥ बिजने दिवस महाराज श्रीहरि कल्याण भगवान गाम श्रीपिपलिम धेशा देव सिमेराजने धेरुगमणी बार ओर हा-
 नी ओसरि मां गादि त किये बुक्त होलिया उपरि राजमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिया नीबस्त्र धारण कत्यां हांते पुष्पनादा
 र कंठ मां सो भिर ह्याहता ॥ ने पोताना मुरवारिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भरार्दने बेरिहती ॥ पछे
 विरजि भक्ते महाराजने प्रस्तपु छुं जे हे महाराज आते त्रिसकोड देवता थयाहते ॥ ते शुं पुन्ये करिने थयाहते ॥ अने नवनाथने
 चोरासि सिद्ध थयाहते ते शुं साधने करिने थयाहते ॥ अने तमारि भक्ती करे छे तेने शुं प्राप्ति थयो ते क हो ॥ पछे महाराज बो
 ल्या जे सां भलो एनो उत्तर करियो छिये जे ॥ ते त्रिसकोड देवता थयाहते ते तो सकाम भाव राखिने धर्म अर्थने कामरुप फ-
 लने पामवा सारु अधर्म अनिति नो त्याग करिने भगवाननी उपासना करि छे तेणे करिने ते त्रिसकोड देवता थयाहते ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२९॥

अनेनवनाथनेचोरासिसिद्धययाछे तेनो निष्कामभावराखिने धर्मव्यर्थकामरूपकलनो त्यागकरिने प्रत्यक्षएवाजेरूपमदेव भगवान-
नतेनीभक्तिनेउपासनाकरिछे ॥ तेणेकरिनेनवनाथनेचोरासिसिद्धययाछे ॥ अनेअमारिभक्तिकोछे तेनेएविप्राप्तिथायछे ॥ जे
अमारोआसरो करिने जेअमारुंभजनकरे छे तेनेवेदवेदांतादिकसर्वसास्त्रनोसारएवुंजेआत्यंतिकज्ञानतेनेआपिनेब्रह्म-
रूपकरिनेअक्षरधामनेपमाडियेछिये ॥ तेआत्यंतिकज्ञाननुंशुरुपछे ॥ तोधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मेसहितप्रत्यक्षभगवान-
नीभक्ति सिद्धथायतेनुंनामआत्यंतिकज्ञानछे ॥ तेमां धर्मतेशुं तोश्रुतिस्मृतिमां कल्याजेवरणाश्रमनाधर्मतेप्रमाणेदृढपणे
वरतवुं ॥ अनेइंद्रियोअंतःकरणनीचलियांनेविषयधकिपाछिवालिनेभगवाननीनवधाभक्तिनेविषेजोडिदेवियो ॥ तेनुंना
मधर्मकहेवाय ॥ अनेज्ञाननुंएरूपछेजेजडचेतननो विवेककरवोकहेतांजडएविजेमायातेधकिथयोजेचो विसतत्यनोदे-
ह तेनेमिथ्याजाणिनेतेदेहनेविषेरह्योएवोजेचेतनआत्मातेनेपोनानुंस्यरूपजाणवुं ॥ अनेआत्मारूपथईनेसरयदुःखभा-
नअप्रमानहाण्यदृढआदिकजेदेहनाभावतेनेअसत्यजाणिनेअखंडअविनासिएवोजेब्रह्मरूपआत्मातेनेवीषेदृढस्थिति
पामवुंतेनुंनामज्ञानकहिये ॥ अनेवैरागनुंरूपएछेजेप्रकृतिपुरुषधकिउत्पन्नथयुंजेपिंडब्रह्मांडादिकसर्वपदार्थतेनेनि-
त्यनिमित्तप्राकृतनेआत्यंतिकएचारप्रकारनाप्रत्ययेकरिनेनासपमाडिनेतेनेदुःखरूपनेपापरूपजाणिनेतेनीअंतरमां
अत्यंत अरुचिकरिनेपोतेकेवलआत्मारूपथईनेभगवाननेविषेअत्यंतप्रीतीकरवी ॥ तेनेवैरागजाणवो ॥ अनेभक्ति
नुंरूपएछेजे ॥ चौदलोकनुंएकब्रह्मांडछे ॥ एवाएवाअनंतकोटिब्रह्मांडतेनीउत्पत्तिस्थितिनेप्रलयतेथायछेजेधकि
एवाएकप्रकृतिपुरुषछे ॥ नेएवाएवाअनंतकोटिप्रकृतिपुरुषतेअक्षरब्रह्मनाएकरोमनारवाडानेविषेलिनथईजायछे
अनेएवुंजेअक्षरब्रह्मतेनासाधर्मपणानेपाम्याएवाअनंतकोटिअक्षररूपमुक्तछेतेसर्वमुक्तनास्यामिनेआधारनेसर्व
मुक्तनेसरवनाआपनाराएवाजेपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवानदिव्यमूर्तिनेरूपाकरिनेजिवोनाकल्याण करवानेअर्थ
पृथ्विउपरपधारेछे ॥ नेमनुष्याकृतिनुंधारणकरेछे ॥ तेभगवानआजमुनेप्रत्यक्षमत्याछे ॥ एमजाणिनेतेनेविषेअत्यं

पिपत्ती
सि०२०

॥२९॥

સસ્નેહેકરિને જોડાઈ જવું ને નુનામ મહાત્મે સહિત ભક્તિ છે ॥ ને તેને આત્યંતિક જ્ઞાન પળ કહેવાય ॥ અનંત એ બિરિતના જ્ઞાનની પ્રવૃત્તિ
 છે તે પ્રમાણે સમજિને જે અમારિ ભક્તિ કરે છે તેને અક્ષરધામની પ્રાપ્તિ થાય છે ॥ અને જે સકામ ભાવ રાખિને ધર્મમારદિને
 જે અમારિ ભક્તિ કરતા હશે ॥ તે દેવાદિક લોકને પામશે અને દેવમાંથી પાછો મનુષ્ય થશે ને મનુષ્ય થઈને જ્ઞાનને પામિને નિરવાસ
 નિક થઈને પળ અંતજ તો અક્ષરધામને પામશે ॥ અને જે અમારિ પાસે આવીને તાલિયો પાડતો હશે પળ જો તે ધર્મ થકિ અણદશે
 તો તેયમ પુરિમાં જશે ॥ અને ધર્મમારદિને જે અમારિ ભક્તિ કરે છે તેને અક્ષરધામની પ્રાપ્તિ થશે ॥

દતિશ્રી સુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણ ચનમો નમઃ ॥

॥ સંવત ૧૯ ઓગ -

ણિસે ૧૯ ઓગણિસના કારતિક વદિ ૬ છઠ્ઠને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી પિપલિ મધ્યે શ્રી દેવજિ મુનુ જીને
 ઘેર ગમણે બાર આરડાની આસરિ માગાદિત કિયા નરવા વિનેદો લિયા ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ
 કર્યાં હતાં ॥ ને સર્વે અંગને વિષે પુષ્પનાં આશ્રુષ્ણ દો ભિર્યા હતાં ॥ ને લ્હાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કચીંદો ને પોતાના
 મુરવાર્વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્તની સભા માર્દને બેઠિ હતિ ॥ પછે મહારાજે સાધુને એક પ્રશ્ન પુછ્યું ॥ જે મ
 ગવાન છે તે તો પૂરણ કામ છે ને અરબંડાન દહે અને સર્વને સુરવનાદાતા છે ॥ પળ ભગવાનને બિજો કોઈ સુરવ આપે એ મન
 થિ ॥ અને ભગવાન તો પોતે પોતાને સુરવેકરિને જે મહાસુખિયા છે ॥ અને બિજા અનંતને પોતે સુખિયા કરે છે ॥ અને ભગ
 વાનને કોઈ વસ્તુ જોઈ તિ નથિ એવા ભગવાન છે ॥ તો પળ સર્વે શાસ્ત્ર તથા સર્વે જે જે મહાત્મા પુરુષ તે એમ કહે છે જે ભગવાનને
 તનમન ધન અરપણ કરો તો તમારું સારું થાય ॥ અને બલિ જે જે આપે છે ॥ તેનું ભગવાન લિયે પળ છે ॥ અને પોતે ભગવાન પળ
 આમ કહે છે જે તમારું સારવસ જે જે હોય તે મુને અરપણ કરા અને શાસ્ત્રમાં પળ એમ કહ્યું છે જે દાન્ય પુન્ય વ્રત તપ યજ્ઞ જે જે કર
 વું ॥ તે સરવે કૃષ્ણાર્પણ કરવું ॥ અને બ્રાહ્મણ તથા સાધુને પળ સર્વને એમ ઉપદેશ આપે છે જે ભગવાનને અર્થ આપો તે તમા
 રું સારું થાય ॥ એ બિરિતે સર્વેનું ભગવાન વ્રદણ કરે છે ॥ ત્યારે તો એમ જોતાં ભગવાન ભૂરવ્યાઠ ત્યાને સૌકર્તી અપ્પાયાલા મ-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३०॥

गवानकहेबाय ॥ माटे तेनुं के म हरो तेकहो ॥ पछि धर्मानंद स्वामि ॥ तथा अक्षरमुक्ता नंद स्वामि ये उत्तर करवा मांडो पण
थयो नहिं ॥ पछे महाराज बोल्या जे सां भलो अमे एनो उत्तर करिये जे भगवान तो भूरव्या नथि ॥ नेत्र लाया लापण नथि ने
भगवान तो पूरण काम छे ॥ अने जे जिव छे ते अपूरण छे ॥ माटे ए अपूरण ए वा जे जिवो ने पूरण करवा सां पूर्ण काम ए वा जे
प्रत्यक्ष भगवान ते जिवो नीपेठे अपूरण जे वास जाति थई ने ते जिवो नी सेवाने ग्रहण करे छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान नी
सेवा ये करि ने अपूरण ए वा जे जिवो ते पूर्ण काम थाय छे ॥ केम के भगवान छे ते जिव मानना आदिकारण छे ने सर्वे जिव
ना भगवान जिवन छे ॥ माटे जे जे भगवान ने आपे छे ॥ ते आपनारो पो ते जर्प मे छे ॥ जे म ब्रह्मना मूल मां पाणि रेडु तो ते
पाणी वृक्ष निडा लेडा ले ने पां दडे पां दडे चट्टि जाय छे ने ते वृक्ष वृद्धि ने पा मे छे ते म वृक्ष रूप जे जिवो ते नामूल रूप भगवा
न छे ते भगवान ने जीव जे ते भावे करि ने जे जे अपूर्ण करे छे ते अपूर्ण नो करनारो जिवो ते ज ते सरवने पा मे छे ने ते जिव म
हा सरवियो थाय छे ॥ वजि जे मखे दुखे तर मां बिज वावे छे ॥ ते वावनारो खे दुजे ते एकदा णाना दजार गणा दाणा पा मे
छे ॥ ने ते माखे तरने कांई लेवुं देवुं नथि ॥ ने जे जे खरी मे हेन त थिर खे तर मां वावे छे ॥ ते ने निपज आवे छे ॥ ते मरुद्ध भा
वे करि ने जे जे जिव भगवान ने संत नि सेवा करे छे ॥ तथा जे जे अपूर्ण करे छे ते जे ते अपूर्ण नो करनारो ने सेवानो
करनारो पो ते ज सरवने पा मे छे ॥ अने भगवान ने तो ते मां लेवा देवानथि ॥ ने भगवान जे जे ग्रहण करे छे ॥ ते तो केव
ल दया ये करि ने ग्रहण करे छे ॥ जे म मोटो चक्र बर्त्ति राजा होय ते ने कोई क गरि बसुद्ध भावे करि ने जमवानुं नो तहं
आपित्यारे ते ने घेर मे हेर करि ने राजा जमवा जाय ते रांक ने घेर तो जारनां दो कलां कसां होय ते ने जमे ॥ ते शुरा जा कांई
जारनां दो कलां नो भूरव्यो ह तो ते जमवा गयो ॥ जे भारे भारे पो ता ने घेर मे वाहता ते ने मे लिने रांक ने घेर गयो माटे
राजा भूरव्यो तो न हो तो तो पण ते रांक उपर मे हेर बानी करि ने ते रांक ने घेर राजा जमवा जाय छे ॥ अने ते राजा ने जमनां
हो कलां भावे एमतो नथि ॥ तो पण ते रांक नो भाव जोई ने ते ने मां ज आपवा सां रुं ने ते ने सरवियो करवा सां रुं क

पिप लि
सि० २१

॥३०॥

નાંદો કલાં જમે છે ॥ તેમ ભગવાન તો અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના રાજાધિરાજ છે ॥ ને લક્ષ્મિના સ્વામિ છે ને સુરવના તો સાગર છે ॥ એવા
જે ભગવાન તે પોતાના સુરવમાં પિંચે એક સુરવ ભરિને પ્રકૃતિ પુરુષને આપ્યું છે ॥ તે સુરવ કરિને પ્રકૃતિ પુરુષ જેને અનંત કોટિ બ્રહ્માં
ડ ઉપજાવવાની શક્તિને પામ્યો છે ॥ અને તે બ્રહ્માંડ ॥ બ્રહ્માંડ પ્રત્યે પ્રધાન પુરુષ મહત્ત્વે રાજ પુરુષ તથા બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવ ॥
તથા દૈત્ય દિક દેવ રુષિ ગાંધર્વ રાજારંક પશુ પક્ષિ આદિક સર્વે જે તે ભગવાનના સુરવમાં પિંચે એક સુરવ ભરિને દિપું નારણું ॥ તે-
ણે કરિને સુરવિયા થયા છે ॥ ને તે સુરવ પળ અપાર જે વુંજળાય છે ॥ તો ભગવાનના સુરવનો તો પાર કેમ આવે ॥ અને ભગવાનના
ધામનું જે સુરવ છે ॥ તેની આગલ દેવાદિકના સુરવને તો નર્ક જેવું કહ્યું છે ॥ મારે દેવાદિકના સુરવને તો નર્ક જેવું કહ્યું ॥
ત્યારે મનુષ્યના સુરવની તો ગળતરી જીરી ॥ એ તો ભગવાનના સુરવ આગલ કાંઈ જ નહિ ॥ એવા જે ભગવાન તે તો કેવલ જિવોના
ઉપર દયા કરિને સેવાનું ગ્રહણ કરે છે ॥ તથા જે જે અર્પણ કરે છે ॥ તેને દયા કરિને ગ્રહણ કરે છે ॥ અને તે જીવને જે જે દુઃખ
હોય તે તે સુરવને પમાડે છે ॥ તે પ્રાંતે નિષ્કામ ભાવે સેવા ભક્તિ કરે છે ॥ તેને તો ભગવાન જે તે પોતાના અક્ષરધામને પમા
ડે છે ॥ અને જે સકામી છે ॥ તેને જે જે દુઃખ હોય તેને તે તે આપે છે ॥ અને એવા જે ભગવાન તે જે તે સર્વેની સેવાને ગ્રહણ કરતા પદ્મ
કોઈ માં બંધાતા નથી ॥ ને નિર્દોષ પરે છે જે મરાજા જે તે રોકનાં જારનાં દો કલાંમાં સુરવમાં નિંચાય નહિ ને એ તો રાંક રૂપ
દયા કરિને જમવા જાય છે ॥ તેમ ભગવાન જે તે રાજા દેવ બ્રહ્મા ને પ્રકૃતિ પુરુષ સુધિનાં સુરવ તેને જારનાં દો કલાંનું લ્યે
લ્યે છે ॥ મારે કેવલ દયાયે કરિને જિવોની સેવાનું ગ્રહણ કરે છે ॥ અને તે જિવોની સેવાને ગ્રહણ કરિને તેને જ સુરવિયા કરે
છે ॥ તે સારું જેને મહા સુરવિયા થવું હોય તેને શુદ્ધ ભાવે કરિને અતિ દિન પર્વને તનમન પને કરિને ભગવાનની સેવા કરવિ
તો તે જિય મહા સુરવને પામશે ॥ અને પૂર્વે પળ જે જે ભગવાનની સેવા કરિ છે ॥ તે જ મહા સુરવને પામ્યો છે મારે ભગવા
નને જે જે અર્પણ કરશે ॥ તે જ સુરવિયા થશે ॥ અને જે ભગવાનને અર્પણ નહિ કરે ॥ તે કોઈ કાલે સુરવિયા થવાના નથી ॥ જે
મદારિ સાંઢા પગાદિક દ્વિયો છે ॥ તે જે કામ કાજ કરિને રલિને પેદને તવરાવે છે અને પેદ તો કાંઈ કામ કાજ કરે

નહિં ॥ નેવેદુંવેદું રવાય ॥ ત્યારે હાથપગાદિકે ધિચારકર્યોજે પેટતો કોઈ કામકાજ કરે નહિં ॥ નેવેદુંવેદું રવાય છે ॥ મારે આજ
આપણે પેટને રવાવા આપ્યું નહિં ॥ પછે પેટને રવાવા ન આપ્યું ॥ નેજ્યાં બપોર પયા ત્યાં તો હાથપગ દિલ્લાપડવા માંડ્યા ॥ ને સાં
જપડી ત્યારે હાથપગ માંથી ચેતન્ય જતું રહ્યું ॥ ત્યારે હાથપગે કહ્યું જે પેટ ભાઈ અમને તે શું થયું ॥ ત્યારે પેટે કહ્યું જે શું થયું તે શું ॥ મ
ને તમે રવાવા આપ્યું નહિં ॥ તેણે કરિને તમને દુઃસ્વ થયું છે ॥ મારે મુને જે તમે રવાવા આપો છો ॥ તે તો તમારા સ્વ સાથે આપો
છો ॥ કેમ કે મુને જે જે રવાવા આપો છો તેનો રસ સર્વ હાથપગાદિકે દ્વિયોમાં નો રવો નો રવો ન્યહિં જાય છે ॥ તેણે કરિને તમે જ
સ્વ રિયાયાઓ છો ॥ તેમાં મારે લેવું દેવું નથી ॥ તેમણે તો દ્રષ્ટાંત ને એનું સિદ્ધાંત રાખે જે ॥ ભગવાનને જિવજે જે અરપણ કરે છે
॥ તે અરપણ નો કરનારો પોતે જ સ્વ રાખે પામે છે ॥ તેમાં જેટલું જે જીવ ભગવાનને અરપણ કરે છે તેટલું તે સ્વ રાખે પામે છે
અને જેટલું જીવ લોભે કરિને પોતે રાખે છે ॥ તેટલું તેને દુઃસ્વ રહે છે ॥ કેમ કે જે જે આપે છે તે દુઃસ્વ જ આપે છે ॥ અને દુઃસ્વને સા
રે ભગવાન તેને સ્વ આપે છે ॥ અને જેટલું જે રાખે છે ॥ તેટલું તેને દુઃસ્વ રહે છે ॥ ત્યારે કોઈ કહેશે જે દુઃસ્વ શું કરવા રાખતા
દેશે ॥ તો જ્યાં સુધિ જીવને અજ્ઞાન છે ત્યાં સુધિ જિવ દુઃસ્વને રાખે છે ॥ જેમ બાલક દોષ તે સોમલ રવારને મોઢામાં ના
રે ॥ ત્યારે તેનાં માવિતર તેને કહે જે મોઢામાંથી સોમલ રવારને કાઢિનાર ॥ નીકર મરી જઈ શ ॥ એમ કહે તો પણ તે બાલ
કને મુવાની તો રવ વર નથી ॥ મારે સોમલ રવારને મોઢામાંથી કાઢિનાર નહિં ॥ પછે તેની માદોષ તેને ફોસના વિને એમ ક
હે જે સોમલ રવાર તું મને આપે તો હું તને દૂધને શા કર રવ વરાયું ॥ પછે તે બાલક જો બધાય સોમલ રવારને મોઢામાંથી
કાઢિને તેની માને આપી દે તો તે બાલક જીવ તો રહેને દૂધને શા કર રવાયને સ્વ રાખે પામે ॥ અને જો આ સમજણે
કરિને જેટલો સોમલ રવાર પોતાના મોઢામાં રાખે તો તેટલું તેને દુઃસ્વ થાય છે ॥ તેમ સોમલ રવાર રૂપ જગતના પંચ વિ
ષય છે ॥ તે જગતના વિષયને બાલક જેવા જે અજ્ઞાની જીવ છે ॥ તે વાસનાયે કરિને પંચ વિષયને ભોગવે છે ॥ અને તે વિ
ષયને ભોગવે કરિને જન્મ મૃત્યુ ગર્ભ વાસને ચોરાશિમાં મહાદુઃસ્વને ભોગવે છે ॥ તે દુઃસ્વને ભગવાન જાણે છે ॥

પણ જીવ જાણતો નથી ॥ જેમ સોમલ રવારમાં દુઃખ છે ॥ તેને જાણે નહિ ॥ અને સુખ જાણીને રવાય ॥ તેમ અજ્ઞાની જીવ પંચ વિષ-
યમાં દુઃખ છે તેને જાણતા નથી ॥ ને સુખ જાણીને વિષયને ભોગવે છે ॥ તે પંચ વિષયને માવિતરૂપ ભગવાનને ભગવાનના
સંતતે સુકાવે છે ॥ તો તેને બાલક જેવો જે અજ્ઞાની જીવ છે તે હસાહસ વિષરૂપ પંચ વિષય તેને ત્યાગ કરતા નથી ॥ પછે તે
અજ્ઞાની જીવોને દેવાદિકના સુખનો લોભ દેવાડિને વિષયનો ત્યાગ કરાવે છે ॥ અને તે જીવો પંચ વિષયના પદાર્થમાં મા-
નમાન્યો છે ॥ મારે જ્યાં ત્યાં તો નાચિ દિયે નહિ ॥ તે સારું તેને ભગવાનને સંત જે તેમ લોભ દેવાડે છે જે જોતું ભગવાનને
અર્પણ કરે તો તેમાંથી તને ભગવાન મહા સુખ આપશે ॥ પછે જેટલું ભગવાનને અર્પણ કરે છે તેટલું તેને સુખ થાય છે ॥
અને જેટલું જે અજ્ઞાને કરિને વાકી રાવે છે ॥ તેટલું તેને દુઃખ રહે છે ॥ અને જે પોતાનું સર્વ સતત મન ધન ભગવાનને અર્પણ
કરે છે તે જીવ જે તેની વાસનીક બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનના અક્ષરધામ ને પામે છે ॥ અને જે દલિ જેને વાસના રહે છે ॥ તેટલું તે
ને જન્મ મૃત્યુ રૂપિ મહા દુઃખ રહે છે ॥ મારે ભગવાનને ભગવાનના નીરવાસનીક સંત તેને જે જે અર્પણ કરે છે તે પોતાના સુ-
ખ સારું કરે છે ॥ પણ ભગવાનને ભગવાનના સંતને તેમાં રંચ માત્ર સ્વાર્થ નથી ॥ અને એ તો જેમ બાલક પાસે થી દાની માસો
મલ રવાર માગિ લિયે ॥ તેમ ભગવાન જે તે કેવલ દયા કરિને સર્વે જીવોની સેવાનું ગ્રહણ કરે છે ॥ અને ગ્રહણ કરતા
થકા પણ તેમાં ભગવાન બંધાતા નથી ॥ ને નિર્લેપ થકા વર્તે છે ॥ જેમ કમલ નુપાન છે તે જલમાં રહ્યું થકું જલમાં લોપા-
તું નથી ॥ તેમ ભગવાન છે તે પણ મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરિને સર્વે મનુષ્યની સેવાનું ગ્રહણ કરતા થકા પણ નિર્લેપ રહે છે
॥ અને દેવમાં ભગવાન દેહનું ધારણ કરે છે ॥ ત્યારે સર્વ દેવની સેવાને ગ્રહણ કરતા થકા પણ તેથી પર વરતે છે ॥ અ-
ને વિજા જીવ જો ભગવાનનો ચાહલે હને સેવા કરાવે ॥ અથવા કોઈનું કાંઈ પદાર્થ ગ્રહણ કરે ॥ તો તે સેવાનો કરાવના-
રો પદાર્થનું ગ્રહણ કરનારો પુરુષ જે તે તેમાં લોભાઈને ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે ॥ તેમ સુજે એવો મોટો દેવ બ્રહ્માદિક જેવો
હોય તો પણ તે પંચ વિષયનું ગ્રહણ કરિને ઊગરવાને કોઈ સમર્થ નથી ॥ જેમ બાલકના મોઢામાંથી સોમલ રવાર કાઢિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३२॥

लेईने बिजुंबालकरवावाजाय ॥ तो ते बालक ना प्राण जाय ॥ ते मज्यां सुधिजेने पंचविषयनी वासना छे ॥ त्यां सुधिते पंच
विषयनु ग्रहण करवा जशो तो ते जरुर भ्रष्ट थया विनारहे नहि ॥ माटे सेवा करवा योग्य अने सर्व जीवमात्रने सर्व सत्त्वरपण क
रवायो ग्याया तो एक भगवान ज छे ॥ कैमके भगवान एक कोई विषयमां लो भाय एवा नथी ॥ जे म बालक नी जे मा छे ॥
ते बालक ना मोढा मांथी सोमजरवारने लेईने पोते तेने नाखि दिये छे ॥ पण तेने खातिनथी ॥ कैमके तेनी मा एसो
मत्तखारमां मृत्युं जाण्युं छे ॥ ते म सोमजरवार रूप जे पंचविषयनां पदार्थ तेने बालकरूप एवा जे अज्ञानी यासना वा
ला जीव ॥ तेनी पासेथी लेईने भगवानने भगवान ना संत जे ते जिवने नीर बासनी क करिने महा स्वरूपने पमाडे छे ॥ अने भग
वानने संत पोते मायापर निरले पथका असंगि वरते छे ॥ पण पोते तेमां कांई त्यो भातानथी ॥ माटे भगवान तो जियो
उपर कृपा करिने मनुष्य जे वास जाति थईने सर्व जीवोनी सेवानुं ग्रहण करे छे ॥ अने जे जे जिव सेवा करे छे ॥ ने जे पोतानुं
सर्व सत्त्वरपण करे छे ॥ ते जिव महा सुखियो थाय छे ॥ माटे भगवान तो पूरण कामने अखंडा नंद छे ॥ ने पोते पोताने
सुखे करिने ज सुखिया छे ॥ पण बिजा जियोने पोतानुं सुख पमाडवा सारु सर्व जीवोनुं सर्व ग्रहण करे छे ॥ माटे
जेने महा सुखिया थनुं होय तेने पोतानु तन मन धनादिक सर्व स भगवानने अर्पण करवुं ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

सर्वतः ११ श्रीगणिते ११ श्रीगणितसना कारन गद्यदि अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान ॥ गाम श्री पिपलि
मध्ये शा त्रिक म द्वावेरने घेर आथ मणें वार श्रीरडानी श्रीसरि मांगादित किये युक्त बो लिबा उपर धिराज मान थया दता
॥ ने सर्व स्वे तयत्त्व धारण कर्यां दतां ॥ न मुक्त के गुल्हा बिरंगानो फेटो बांध्यो दतो ॥ ने पोताना मूर्या र्थिदनी आग-
ल साधु तथा घणा क हरि भक्तनी स भा भराईने बैठि दति ॥ पछे शा देवसी मेरा जे महाराजने प्रहस पुछ्यु जे ॥ हे म-
हाराज ॥ आज गतमां मनुष्य मरि जाय छे ॥ सेनी चामें केट लाक आद्धादिक क्रिया करे छे ने केट लाक नथी करतो ॥

पिपलि
सि २२

॥३२॥

माटे ते श्राद्धादिक करेछे ते एमरनारानो जीव पामतो हरो के नहिं ॥ पामतो होय ते कहो ॥ पछे महाराज बो ज्यजे श्रा-
द्धादिक क्रिया करवी ते सत्य छे ॥ अने ते मरनारानो जीव पण सर्वे पामे छे ॥ ते पण सत्य छे ॥ केमके ए श्राद्धादिक कर्म सर्वे वे-
दमां क हे छुंछे ॥ अने जे वेद छे ते भगवानना सुखनी वाणिछे ॥ माटे जे जे जियने वांसे वेद विधि प्रमाणे करे छे ॥ तेना फल
मे भगवान पहां चाहे छे ॥ केमके भगवान छे ते सर्वे जियोना कर्मना फलना आपनारा छे ॥ ते जे जीवनां जेवां कर्म होय
तेने ते बु फल पमाडे छे ॥ केमके जो एम फल आपता न होय तो दान पुन्य जप तप व्रतादिक साधन श्रुकरवाकरे ॥ माटे
दान पुन्यादिक जे जे करे छे ॥ तेनुं फल मुबाकेडे बिजे जन्मे जरूर भगवान पमाडे छे ॥ ते जो न पमाड ता होय तो श्रुंकरवा
करे ॥ माटे जे जे करे छे ॥ ते ते जीव जरूर पामे छे ॥ ते सारुं सर्वेना धर्ममां जप तपादिक साधन कथां छे अने ते कथा प्र-
माणे जे जे करे छे ॥ तेनुं जरूर कल्याण थाय छे ॥ माटे मुषाने वांसे पण जे जे श्राद्धादिक करे छे तेना फलने पण भगवान पहां
चाडवाने समर्थ छे ॥ जे मअग्रज सरकारे नार बांध्यो छे ॥ ते हजारी गाउनी वात ते जे नी जे प्रमाणे होय तेनी ते प्रमाणे एक फल
चारमां तारमां पहां चाहे छे ॥ ते म भगवान सर्वेना अंतरजा मिछे ॥ ते जे जीव जेवां कर्म करे छे ॥ तेने ते बु फल आपे छे ॥
माटे जे जीव मरे छे ॥ तेनी वासना ज्यां थि मुयो होय त्यां रदे छे अने ते मरनारानो पण ते घरने विषे तथा धन माल गा मगरा-
सने विषे भाग छे ॥ तथा सगा कुटुंबिने विषे पण तेनी वासना छे ॥ ते सारु तेने वांसे जे जे करे छे ॥ ते ते मरनारो जरूर
पामे छे ॥ अने जे कोई कशा रूपमां श्राद्धादिक नीना पाडि हरो ॥ ते तो एमना पाडि हरो जे कोई क भगवाननो भक्त होय ॥
तेणो भगवानने शरणे जईने धर्म ज्ञानने वैरागने महात्मे सहित भगवाननी भक्तिसिद्ध करिने पिंड ब्रह्मांडादिक सर्व पदार्-
थने विषे थी वासना टालिने पो ते ब्रह्म रूप थईने सिद्ध दशाने पाम्यो होय ने तेनो देह पडे त्यारे तेनो आत्मा तो महा मुक्त
छे ॥ माटे ते तो भगवानना अक्षर धामने पामे छे ॥ अने तेने कांई बाकि पाम बुं रदे तुं न थी माटे तेने अर्थ श्राद्धादिक नीना पाडी
छे ॥ जे ए वा मुक्त थया होय तेने कांई पाम बुं रदुं न थि ॥ केमके वासना बाला जिवने पामवानी लालच होय ॥ पण

શ્રીમુરુ
સિદ્ધાંત
॥૩૩॥

જે નિરવાસનિક થયો હોય તેને આલોકના સુરવ પામવાની દુઝા હોય નહિ ॥ અને એવો જે સુક્ત હોય તેને વાંસે કોઈ શ્રાદ્ધાદિક કર્મ કરે એમ પણ હોય નહિ ॥ કેમકે એ તો વૈરાગને પામિને સર્વ સંબંધિનો ને સર્વ ધન માલનો ત્યાગ કરિને ભેરવ લેઈને ચિજાજિયોના કલ્યાણને અર્થે પૃથ્વીને વિષે ફરતા હોય તેને કોણ શ્રાદ્ધાદિક કરે ॥ અને તેને કરાવવાનું પણ કાંઈ બાકિ રહ્યું નથી ॥ માટે એવા સુક્તની વાંસે શ્રાદ્ધાદિક કરવાની ના પાડિ છે ॥ અને જેને વાસના હોય તેને વાંસે તો શ્રાદ્ધાદિક જ રૂઠ કરવું ॥ અને તે જિવ પામે છે એવા ત પણ ચરિ છે ॥ અને જે ભગવાન ભજિને નિરવાસનીક થયો હોય તેને કાંઈ કરવું રહ્યું નથી ॥ માટે શાસ્ત્રના મર્મને જાણ્યા વિના એક કહેશે જે શ્રાદ્ધાદિક કરવું ને એક કહેશે જે ન કરવું ॥ તે સમજ્યા વિના ચાલિ બાદ કરે છે ॥ પણ શ્રાદ્ધાદિક કરવું તે જ સત્ય છે ॥ અને એ વિરીતે જે જે વિધિ વિષે ધને પાલે છે તેનું જ કોઈ કદહાડે કલ્યાણ થાય છે ॥ અને જે વિધિ વિષે ધને યોગકહિને તેને પાલતા નથી તે તો મહાપાપિ છે ॥ નેના સ્તીક છે ॥ અને તેનું કલ્યાણ પણ કોઈ કાલે થતું નથી ॥

॥ હિત શ્રી મુખ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ ક્રસ્મા-

યનમો નમઃ ॥ સંવત્ ॥ ૧૧ ॥ શ્રો ગણિ સે ૧૯ શ્રો ગણિ સના કારતગવદિ ૧૨ દ્વાદશીને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી પીપલિ મધ્યે વ્યાસ ભગવાન ઘાલજીને ઘેર ઉગમણે બાર શ્રો રડાની શ્રો સરિમાં હિંડોલા રવાદ ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ॥ ને સર્વે જરિયાની યત્ન ધારણ કર્યા હતાં ને પુણ્યનાં આધૂણ સર્વે અંગમાં શોભિ રહ્યાં હતાં ને લલારને વિષે કંકુનો ચાંદલોક સ્પોહતો ॥ અને પોતાના મુર્યાર્ષિની આગલ સંતમંડલ તથા ઘણાક હરિ ભક્તની સભા ભરાઈને બઠિહતી ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જિવમાન ને બેવાત નોચ પછે ॥ એક તો દેહની રાહ ને અર્થે દ્રવ્ય જોઈયે ॥ તે દ્રવ્યનો મનુષ્ય માત્ર ને ચપ છે ॥ અને વિજું આત્મા ને જન્મ મૃત્યુ ને ગર્ભવાસ રૂપિ મહાકષ્ટ છે તેને રાલને અર્થે ને આત્મા ને કલ્યાણને અર્થે જિવને ભગવાન નોચ પછે ॥ અને તે દ્રવ્યને અર્થે ને ભગવાન ને મલવાને અર્થે ઉચમણ જિવ સર્વે કરે છે ॥ પણ તેમાં જે રીતે દ્રવ્ય મલવાનો ઉપાય છે ॥ તે રીતે ઉદ્યમ કરે તો તેને દ્રવ્ય મલે છે ॥ અને તે ઉપાયને

પિપલિ.
સિ ૨૩

॥૩૩॥

मुकिने बिजीरीने द्रव्य नी ईछा करे छे ॥ तेने कोई काले द्रव्य मल तुं नथि ॥ हवे ते द्रव्य मल वा नो शो उपाय छे ॥ तो पोता
 नाकु सने घटित कहे ता ॥ गियाने वे पार करवी ॥ खेडुने खेड करवी ॥ ब्राह्मणने बिद्या भणिने यज्ञादिक करावुं ॥ क्षत्रि
 ने पौतानो गामगरास होय तं मांथि ॥ अथवा कोई क नी चा करि मंडाववी ॥ ने शुद्धने त्रण वर्णनी सेवा करवि ॥ एबीरीते
 सउ सउ नो उद्यम क ह्यो होय ते प्रमाणे करीने द्रव्य क मावुं ॥ तो तेने द्रव्य मले छे ॥ ने तेने देह निखाह सखे थि पाय छे अने जे
 एबीरितनो सत्य उपाय छे तेने पड़ो मुकिने कोई कीमियो सो धे छे ॥ जे मुने किमियो मले तो दुं धनवान थाउं ॥ अने कोई
 कहे से जे देवदेवियो नी उपासना करुं ने ते मादारे सहाय थाय ते मुने द्रव्य आपे ॥ तथा कोई क हेरो जे मुने अंजन विद्या मले
 तो प्रथमि मां द्रव्य होय तेने दुं भालुं ते त्यां थिरयो दिसा विने धनवान थाउं ॥ तथा कहेरो के मुने कोई क योगि मले ते कचन आ
 पे तो मारो भंडार भराई जाय ॥ एबीरीते सत्य उपाय ने मुकिने खोटे चाले कीमियादिके करिने द्रव्य ने ईछे छे ॥ तेने कोई काले
 द्रव्य मल तुं नथि ॥ ने ते महादेवान थाय छे ॥ माटे एवा अस तउ पायने मेलीने सत्य उपाय जे वरणाश्रमने घटित एवो उद्यम
 करिने द्रव्य क मावुं ॥ ने तेने करिने देह नीरवाह कर्यो ॥ एज सरये थी देह निरवाह धवानो उपाय छे ने तेने द्रव्य पण मले छे
 ॥ ने सरयने पामे छे ॥ अने हवे आत्माना कल्याणने अर्थ सत्पुरुषनो आशरो करिने ते थकि ज्ञान पामवुं ॥ ने धर्म ज्ञान कै
 राग्ये सहित भगवान नी भक्ति करवि ॥ अने एबीरीते धर्म ज्ञानादिके सहित जे भगवान राम कृष्णादिक नी द्रउपासना
 करे छे तेने भगवान प्रत्यक्ष मले छे ॥ ने तेनुं कल्याण थाय छे ॥ अने एबीरीते धर्म ज्ञानादिक साधन विना ने प्रत्यक्ष राम
 कृष्णादिक भगवान नी उपासना विना अस तपुरुषना संगे करिने कहेरो जे सर्व भगवान छे ॥ ने दुं पण भगवान छुं एमस
 जिशुं एटले आपणुं कल्याण थरो तथा के टला क कहेरो के सर्व मां ब्रह्म भालिने वरणावरणिनो संषय टालि शुं एटले क
 ल्याण थरो तथा कहेरो के भैरव जय तथा कमल पुजारवाईये तो कल्याण थाय ॥ एबीरीते अस तपु उपायने मारो
 चाले छे ॥ तेने कोई काले भगवान मल तानथि ॥ ने तेनुं कल्याण पण कोई काले थतुं नथि ॥ माटे एवा अवला मारगने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३४॥

मेलिनेसत्यउपायजेवेदशास्त्रप्रमाणेसत्यरुषनासंगथकिधर्मज्ञानादिकसाधननेद्रवकरिनेरामकृष्णादिकप्रत्यक्षभग-
वाननी निष्कामभावेभक्ति करविनेसत्संगकरयो तोतेणेकरिनेतेनीउपर भगवानप्रसन्नथर्दनेतेनेदरशनआपेछे॥
नेतेजिवनुंकल्याणथायछे॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृ-

ष्णायनमोनमः॥

॥संवत्१९ओगणिसैं१९ओगणिसनापोस्शुदि॥१॥

पड्यानेदिवसमहाराजश्री

हरिकृष्णभगवानगामश्रीपछुममध्येपटेलमुलानेघेरउगमणाबारनाओरडानी

ओसरीमांभादितकियान-

रयाविनेहोलियाउपरविराजमानथयाहूतानेसर्वेजरियानीबस्त्रधारणकरुंदातांनेपोतानामुरबाबिंदनीआगलसा

धुतयाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेदिहूती॥पछेमहाराजनीआर्त्तिधुन्यथयापछीमहाराजबोल्याजेजेने

कांईपुछुं होयतेपुछो॥पछेमुलेपटेलपुछुजेहेमहाराजजेनेआलोकमांसारुं होयतेनुं परलोकमां पणसारुं थाय

छे॥केनथिथतुं॥अनेजेनेआलोकमांभुहुं होयतेनेपरलोकमांभुहुं थायछेएमदरोजेकेनहिदोष॥अनेअलुगद्विने

नेअमारेतोआलोकमां पणवेन्नणपेटिथयांलाजआबरुं नेबेवारमांसारुं नेसारुं छे॥अनेपरलोकमां पणतमेसाक्षात्का

रमल्यातेथिसारुं थयुं॥एमजोतां तोजणायछेजेसारेसारुं जथायछे॥पणद्वयेतेनुं तमेकहोतेखरुं॥पछेमहाराजबो

ल्याजेतेचाततोखरीछे॥केमकेप्रथमजिवज्यारै मोक्षनेमार्गेचालेछे॥त्यारेतेनेपेहेलो धर्मइदथायछे॥अनेतेधर्म

करिनेअर्थप्राप्तथायछे॥अनेअर्थकरिनेकामभोगबेछेकहेतांआलोकमां देहनीरवाहनो व्यवहारतेसरिधीतेने

चालतोहोय॥अनेतेनेजमोक्षनादातातेप्रत्यक्षमलेछे॥माटेधर्मअर्थनेकामेकरिनेआलोकमां पणलाजआब-

रुं नेबेदेवारमांसारुं होयअनेतेनेप्रत्यक्षज्ञानदाता मलेतेणेकरिनेपरलोकमां पणसारुं थायछे॥अनेबलिभगवा

नछे॥तेजेरितेजिवनुंसारुं थायतेमकरे॥एवाछेमाटेकेटलाकनेतोआलोकनां सारामां नरसंहोयनेकेटलाक

नेनरसामांसारुं होय॥तेसारुं कोईजियसुमुक्षुहोयनेतेनेधन्यस्त्रियादिकपदार्थबंधनकरेएमहोयतोतेपदार्थ

पछम.
सि०२४

॥३४॥

नो नासकरे छे ॥ त्यारे आलो कमां तो ते नुं भुडुं कहे बाय ॥ पण ते ना आत्मानुं अतिवो सारुं छे ॥ माटे ए विरिते भुडुं ते पण
 सारुं छे ॥ पछे बलिमुले पटेले बिजुं प्रभु छुं जे आत्माने साक्षात्कार देखावो ते मां भुं आहुं आवे छे पछे महाराज बोल्या जे
 आत्माने देखावो ते मां प्रथम तो देहा भिमान आहुं आवे छे ने देहा भिमाने करिने पंचविषय नुं आवरण छे ॥ अने विषय नी
 आनाक्तिये करिने काम लो भस्वाद स्नेह मान तेने विषे जिव अवरार्ग यो छे ने तेणे करिने आत्मा अतिवो बहार इष्टिने
 पाभिने स्थूल भावने पाभिगयो छे ॥ माटे आत्माने देखावो ते मां देहा भिमाने करिने पंचविषय मां आनाक्ति तथा कामा-
 दिक दोष ते आडा आवे छे ॥ जेम को ईक तलाव मां अतिशो क्षिणिवस्तु पडि होय ने ते तलावने भें सो तथा पाडा तेणे मां हे
 पडिने डोलि नारव्युं होय ॥ तो ते वस्तु देखाय नहिं ॥ तेम अंतःकरण रूप तलाव छे ॥ ते मां अतिसूक्ष्म थापण सूक्ष्म एवो जे
 आत्मा ते अनादिकाल नो पडो छे ॥ पण ते अंतःकरण रूप तलावने पंचविषय रुपि भें सो तथा काम लो भादिक दोष रुपि पा-
 डा तेणे डोलि नारव्युं छे ॥ माटे ते डोले करिने आत्मा देखातो नथि ते अंतःकरण नो डोल मटि जायने अंतःकरण निर्मल था-
 य ॥ त्यारे आत्मा साक्षात् देखाय ॥ जेम तलाव मां थी भें सो तथा पाडा तेने काढि मुके तो तलाव निर्मल थाय ॥ ने त्यारे ते मां
 जे वस्तु होय ते देखाय ॥ तेम पंचविषय मां आनाक्ति रुप भें सो तथा काम लो भादिक दोष रुप पाडा तेनो त्याग करे त्यारे अंतः-
 तःकरण शुद्ध निरमल थाय ॥ अने त्यारे अंतःकरण शुद्ध निर्मल थाय छे त्यारे ॥ तेने पोतानो आत्मा साक्षात्कार देखाय
 छे ॥ अने आत्माने विषेर खाए या जे परमात्मा भगवान ते पण देखाय छे ॥ माटे आत्माने देखावो मां देहा भिमाने करिने पंच-
 विषय नी बासना आडि आवे छे ॥ माटे बासना दले तो आत्मा देखाय एतमारा प्रश्नो उत्तर छे ॥

इति श्रीसुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संबत् १९९०-
गणिते १९९० गणित सना पोष शुदि २ बिजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपछम मध्ये कोलिसयजि
भक्तने घेर आथ मणा बारना और डानी ओसरि मां विराजमान थयाहता अने सवे जरिया नी बरु धारण कर्त्ताहता ॥

श्रीसूर्य
सिद्धांत
॥३५॥

नेपुष्पनांश्चाभूषणसर्वेऽंगमांश्चोभिरत्यां हतानेपोतानासुरवार्बिदनीआगलसाधुतथापणाकहरिभक्तनीसभाभराईने
बेदिहतिपछेमहाराजनीआर्त्तिधून्यथयाकेडेमूलेपदेलेमहाराजनेप्रलपुछुपुजेहेमहाराज॥अमनेएमजणायछेजे
पूर्वेभगवाननाअवतारथईगयाछेतेनुज्ञानशास्त्रद्वारायेसांभल्युंछे॥नेआजपणतमारुंज्ञानसांभलियेछिये॥तेआ
खुंमायापरसुद्धआत्यंतिकज्ञानबहुधाकोईआप्युंजणातुंनपि॥केमकेबिजाअवतारमांतोज्ञानविनाबिजाकार्य
कसांछे॥अनेज्ञानतोकोईअवतारमांएकभक्तनेआप्युंछे॥नेकोईअवतारमांभेभक्तनेज्ञानआप्युंछे॥नेकोईअव
तारमांदसजणानेज्ञानआप्युंछे॥अनेआजतोकेवलमायापरसुद्धज्ञाननिबहुप्रहतिछे॥तेनुकेमहरोतेकहो॥
पछेमहाराजबोल्याजेभगवाननाअवतारजेजेथायछे॥तेजियोनेमुक्तिआपवासांरुंथायछे॥तेमुक्तिआपवासांजि
बनेचोविसतत्यन्नाहांआवरणकरेछे॥तेचोविसतत्यनाआवरणनेटालवासांरुंभगवाननाचोचासअवतारथायछे
तेमांजेनेचोविसेतत्यनुंआवरणहोयतेनेपेहेतुंप्रथवीनुंआवरणटलाववासांरुंपृथ्वीनुंरुपदेखाडीनेपृथ्वीनुंआवर
णटलावेछे॥अनेतेसमेतेवाज्ञाननीप्रवृत्तिहोयछे॥नेतेपछेजलनुंआवरणटलाववासांरुंजलनुंरुपदेखाडिनेतेनुं
आवरणटलावेछेनेतेसमेतेवाज्ञाननीप्रवृत्तिहोयछे॥अनेतेकेडेअग्निनुंआवरणटलाववासांरुंअग्निनुंस्वरुपदे
खाडिने॥अग्निनुंआवरणटलावेछे॥नेतेसमेतेवाज्ञाननीप्रवृत्तिहोयछे॥एबिरीतेचोविसतत्यनाआवरणनेटाल
वासांरुं॥चोविसतत्येकरिनेज्ञानआपेछे॥अनेजेनेचोविसतत्यनुंआवरणटलिगयुंहोयतेनेआत्मानुंस्वरु
पदेखाडिने॥आत्मायेकरिनेआत्यंतिकज्ञानआपेछे॥त्यारेतेसमेआत्यंतिकज्ञाननीजप्रवृत्तिबहुहोय
छे॥तेमांजेनेएकआवरणटल्युंहोय॥तेपणमुक्तकहेयायछे॥अनेजेनेबेआवरणटल्यांहोयतेपणमुक्तकहेवा
यछे॥अनेजेनेचोविसेतत्यनुंआवरणटल्युंहोयतेमुक्तकहेयायछे॥अनेजेनेसर्वेआवरणटलिनेआत्यंतिकज्ञा
ननेपांमिनेअक्षरब्रह्मरुपथइने॥परब्रह्मनेयाम्यातेरवरांमुक्तछे॥अनेतेनेजन्ममरणटलिजायछे॥अने

पछम
सि०२५

॥३५॥

बिजामुक्तकत्वा ते तो जे रलो जिबने तत्त्वधि मुकायो होय ते रलो ते मुक्त कहे वाय अने बिजां बाकि जे आवर्ण रत्या होय ते एक
 रिने जन्म धरवो पड़े छे ॥ अने ते मुक्त देह धरे त्यारे तेना देह मां चो धिसे तत्त्व तो देखाय खरा पण जेने जे आवरण टल्यु होय तेनी
 वासना तेने होय नहि ॥ ने ए बिरी ते जेने चो धिसे तत्त्व नु आवर्ण टलि गयु होय तो पण ज्यां सधि आत्यंतिक ज्ञान धन होय त्यां स
 धि ते जन्म धरे छे ॥ अने तेने विषे चो धिसे तत्त्व देखाय खरा ॥ पण तेने तेनी वासना होय नहि ॥ ने ते तो आत्मा रूपे वसे छे ॥ अ
 ने ते मज भगवान प्रगट थया होय तेने विषे पण चो धिसे तत्त्व देखाय छे ॥ तो पण ते तो कैवल्य मूर्ति छे ॥ अने ते प्रगट भ
 गवान नीपासे तो आत्यंतिक ज्ञान छे ॥ पण जे समे जे वासुक्त नो समुदधणी होय ते समे ते वात्तान नी प्रवृत्ति होय छे ॥ अने
 बलि जेने एक तत्त्व नु आवरण टल्यु होय तेने वेत त्व जेने रत्यां होय ते ज्ञान आपे छे ॥ अने तेने वेत त्व नु आवरण टल्यु होय
 तेने चण तत्त्व नु आवरण जेने रत्यां होय ते ज्ञान आपे छे ॥ ने ते तेनो गुरु कहे वाय छे ॥ अने जेने चो धिसे तत्त्व नां आवरण
 टलि गया होय ते तो सर्वेने ज्ञान आपे छे ॥ ने ते सर्वेनो गुरु कहे वाय छे ॥ माटे क्यारेक भगवान पो ते अवतार धारण करिने
 ज्ञान आपे छे ॥ ने क्यारेक भगवान नी आत्ताये करिने जेने चो धिसे तत्त्व तु आवरण टलि गयु होय ॥ तेने अवतार धारि
 ने ज्ञान आपे छे ॥ ते पण भगवान नो भक्ता अवतार कहे वाय छे ॥ अने ज्यारे चो धिसे तत्त्व नु आवरण टलि गये ला एवा
 जे मुक्त ते पृथ्वी उपर घणाक जन्म धरिने आ व्या होय ते समे तो सर्वे अवतार ना अवतारि एवा जे अक्षराति त परब्रह्म
 पुरुषोत्तम भगवान ॥ ते प्रगट थाय छे ॥ ने कैवल्य आत्यंतिक ज्ञान नो ज बोध आपे छे माटे बिजा अवतार थई गया छे ॥
 तेने तत्त्व नां आवरण टलाव्या नी प्रवृत्ति बहुधा करि छे ॥ ने आज तो कैवल्य आत्यंतिक ज्ञान नी ज प्रवृत्ति छे ॥ अने आ
 त्यंतिक ज्ञान ने विषे तत्त्व नां आवर्ण रालवानो पण बोध आ बीजाय छे ॥ अने तत्त्व ना आवर्ण टाल्या नो बोध होय ते मां
 आत्यंतिक ज्ञान आवतुं नधि ॥ जे म चिंता मणि मां सर्वे द्रव्य रतुं छे ॥ पण बिजा द्रव्य ने विषे चिंता मणि न धिरोइ ते म
 आत्यंतिक ज्ञान ने विषे चो धिसे तत्त्व नु ज्ञान रतुं छे ॥ पण चो बीस तत्त्व ना ज्ञान ने विषे आत्यंतिक ज्ञान म धिरोइ ॥

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥३६॥

आ

अने वसिजेमंमेहे ता जिछो कराओ ने भणावे छे त्वारे प्रथमतो सर्वे छो कराओ ने पो तेज भणावे छे ॥ ने पछे जे मजेम छो-
करा भणता जाय ॥ ने वलि बिजान वा छो करा भण बावे से छे ते म ते म पो ते पैला बर्ग ने भणावे छे भेपे हे ला बर्ग ना छो
करा बिजाय र्ग वा लाने भणावे छे अने जे ने जे भणावे छे ते ते नो मेहे ता जि क हे वाय छे ॥ अने ज्या रे सर्वे छो करा परि पूरण
भणि रहे छे त्वारे तो जे सर्वो परि मेहे ता जि छे ते परिक्षा लेरो ॥ त्वारे ते नी विद्या नुं प्रमाण थरो ॥ ते म प्रथमतो आत्यंतिक
प्रत्यने अंते जिवो ने चो विस तत्व नुं ज्ञान पो ते भगवान ज आपे छे ॥ अने आत्यंतिक ज्ञान पण पो ते ज आपे छे ॥ अने पछे
तो पो ता थ कि ज्ञान ने पा म्या ए वा जे मुक्त साधु ते द्वारे चो विस तत्व नुं ज्ञान करावे छे ॥ अने ते पण भगवान ना भक्ता अब-
तार भगवान क हे वाय छे ॥ अने ज्या रे आत्यंतिक ज्ञान आप बुं होय ॥ ने आत्यंतिक ज्ञान ना अधीकारी पणा क मुक्त ज
न्या होय ॥ त्वारे तो ते समे पंडे भगवान ज्ञान आपे छे ॥ अने मुख्य पणे आत्यंतिक ज्ञान नी ज प्रवृत्तिकरे छे ॥ माटे आ-
त्यंतिक ज्ञान नी प्रवृत्तिकर वा सा रुं भगवान नो सर्वे परि पूर्ण अवतार थयो छे ॥

सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ इति श्रीमुरव
संवत् १९९९ ओगणि से १९९९ ओ

गणिसना पो पशु दि ३ त्रिजने द्विय समद्वारा ज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपछम मध्ये सुक लकरान जि ने घेर उ-
त्तरादेवार ओर डानी ओ सरि मांगा दित किये युक्त हो लिया उपर विराज मान थया दताने सर्वे जरियानी बत्सधारण
क त्यां दता ॥ ने पुष्पनाद्वार कंठ मां पहे स्या दता ॥ ने ललाट ने विषे कंकु नो चांद लोक स्थो दतो ने पो ताना मुरवा र्थि दनी
आगत सा फत था घणा कद्वरि भक्त नी सभा भराई ने बेठि दती पछे महाराज नी आर्त्ति भूय करि ने भक्त जन हाथ जो-
डि ने बेठा दता ॥ पछे अलुग दबिये महाराज ने प्रक्षुब्ध पुं जे हे महाराज के टला कमाण सतो तम ने भगवान जाणि ने दर्शने
आवे छे ॥ ने केटला क तो तम ने ब्राह्मण जाणि ने तमारे दर्शने आवतां हरो ॥ माटे ते सर्वे ने भुं फल थरो ने ते ने केट लोला
भ छे ॥ ते क हो ॥ पछे महाराज बो त्या जे जे अमने भगवान जाणि ने अमारे दर्शने आवे छे ॥ ते ने तो अमारे विषे दृढ स्नेह थो

पछम
सि० २६

समे

॥३६॥

॥ अने स्नेहे करिने अमारि जे ज्ञान वा तो ते एना अंतर मां उतर से ॥ अने जे ने विषे जे ने स्नेह होय ते नुं वचन पण तेणे लो पाय नहि ॥ मा
 ने धर्म मां पण ते द्रढ रह्यो ॥ अने ते धर्म करिने इंद्रियो अंतःकरण शुद्ध थयो ॥ पछे ते ने इंद्रियो अंतःकरण निरमल ताये क-
 रिने ज्ञान प्रकाश थयो ॥ ने ज्ञान प्रकाश करिने तेने पंचविषय मां वैराग्य थयो ॥ पछे ते ने पोतानु स्वरूप जे आत्मा ते साक्षात्का-
 र देख्यो ॥ अने आत्माने विषे रक्षा एया जे परमात्मा ते पण तेने प्रत्यक्ष मूर्ति ते आत्माने विषे देख्यो ॥ अने ते ने मनुष्या क्र-
 ति मूर्ति ने दिव्य मूर्ति ते एक जणा से ॥ ने ते भगवान नो अलो किक महिमा जाणि ने आत्यंतिक ज्ञान ने पामीने अक्षर-
 धाम ने पाम्यो ॥ अने जे अमने ब्राह्मण जाणि ने अमारी पा से आबिने अमारो गुण लेशो ने अमारी वात सांभल्यो तो ते-
 ने एम जणा से जे बिजा ब्राह्मण करता तो महाराज काई कमोटा छे खरा ॥ पछे ते ने दिवसे दिवसे अमारो विषे हेत थनुं जा-
 य छे ने ते हेत करिने जे मजे म अमारुं ज्ञान सां भल्यो ॥ ते म ते म ते ने दिव्य भाष जणा तो ज्यो ॥ ने ते पछे ॥ ते ने भग-
 वान पणानी ॥ निश्चय पण थयो ॥ ने ते ज्ञान ने पामिने अक्षर धाम ने पाम्यो ॥ एषिरी ने जे ते भावे करिने अमारी पा से आ-
 बिने जे गुण लेशो ते सर्व नुं अंत जे तां कल्याण थयो ॥ एयो प्रत्यक्ष भगवान ना दर्शन नो प्रता पछे ॥ जे म क्रष्णा अवतार
 मांगी पिगी बाल प्रथमतो श्री कृष्ण ने एम जाणतां जे बिजा मनुष्य करता तो वधारे प्राक्रमि छे ॥ पछे जे म जे म हेत करि-
 ने समागम करतां गयो ते म ते म ते ने देवनो भाव आओ ने पछे ब्रह्मा जे बा श्री कृष्ण ने जाण्या ने पछे भगवान पणानी नि-
 श्चय थयो ने ते सर्वे भगवान ना धाम ने पाम्यां ते म आ जपण जे अमने भगवान जाणि ने आवता ह्यो ते नुं पण कल्याण
 थयो ॥ ने जे ब्राह्मण जाणि ने अमारी पा से आबिने दर्शन कर्यो ते नुं पण जो अमारो गुण लेशो तो अंत जे तां कल्याण
 थयो ॥ एत मारा प्रश्नो उत्तर छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९९० गणि से १९९१ गणिसना पोस वदि ३ बिजने दिव-

स महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपछम मध्ये पटेल कालाने घेर उत्तरादा बारना ओर डानी ओसरि मां

श्रीसुख
सिद्धांत
॥३७॥

गदितकियाबीछावेलाहोलीयाउपर बिराजमानथयाहता ॥नेसारवेजरियानीबस्त्रधारणकत्साहतांने करमापुष्पनाहा
रसोभिरह्याहता ॥नेपाघमांबेकोरेतीराजदकताहतानेबेकानउपरपुष्पनामुच्छधारणकत्साहतानेपोतानामुखावि
दनीआगतसाधुतथाषणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेठिदति ॥पछेगामश्रीपिपतिनाशाबिराजिभक्तेमहाराज
नेप्रश्रपुल्लुंजेदेमहाराजआत्मानुंसाक्षात्कारदर्शनकेमथायअनेआत्मानेविषे तमेरह्याछोतेतमारुंदर्शनात्मा
नेविषेकेमथाय ॥तेकहो ॥पछेमहाराजबील्याजेआत्मानुंदरशनतोज्ञानेकरिनेथायछे तेज्ञाननेकहियेतेसोम
लो ॥जेआत्मानुंप्रथमतोस्वरूपजाण्युंजोईये तेआत्माकेबोछे ॥तोचैतन्यछे व्यापकछेजाणनारोछे निराकार
छे ॥हवेनिराकारचैतनजाणनारोनेव्यापकएवाजेआत्मा तेनेतेआत्मानास्वरूपनुंज्ञानकराववासारुआत्माने
विषेरह्याएवाजेपरमात्माभगवान तेमूर्तिमानछे ॥नेकर्तुमकर्तुनेमन्यथाकर्तुसमर्थछे तेभगवानजेतेजिबीने
इंद्रियोअंतर्कर्णसरजिआपेछे ॥अनेबलिपंचभूतात्मकनानाप्रकारनांपदार्थजेपरमेश्वरेउपजाव्याछे तेपण
आत्मानास्वरूपनेसाक्षात्कारदेखाडुवासारुबनाव्याछे जेमपोतानामुखनेजीवासारुदर्पणकत्सुंछे ॥तेदर्पण-
मांजुवेतोजेबुंपोतानुंमोदंदोयतैबुंसाक्षात्कारदेखायछे ॥तेदर्पणमिथ्याछे नेदर्पणेकरिनेदेखायजेपोतानुंमु
खतेसत्यछे ॥केमकेएकवारदर्पणमांजोईनेनिश्चेकरेजेमारुंमुखतेआयुंछे ॥पछेदर्पणविनापाणपोतानुंमु
खदेखायाकरे ॥जेमारुंमुखतेकालुंछे केधोलुंछे ॥पछेपोतानुंमुखधोलुंहायनेकोईकएमकहेजे तारुंमुख
तोपिलुंदेखायछे ॥त्यारेपोतानामनमांएमविचारथायजे ॥मारुंमुखतोधोलुंछे पणकांईहलदिकेचलगिहशे
एमजाणिनेपोतानामुखनेजलवतिधोईने पछेतेआगलापुरुषनीआंखजो निरविकारिहोबतोतेएमकहेजे
हवेतारुंमुखधोलुंदेखायछे ॥अनेजोतेनीआंखमांकमलोहीयतोतेनुंमुखपिलुंनधीतोपणपिलुंदेखेत्यारेपो
तानामनमांएमजाणेजेएनीआंखमांकमलोह्ये ॥तेणेकरिनेमारुंमुखपिलुंदेखेछे पणमारुंमुखपिलुंनधी

पद्यम
सि०२७

॥३७॥

॥ तेम एतो दृष्टान्ते एनું सिद्धं । त ए चे जे पोताना मुखने ठे काणे तो आत्मा छे ॥ ते आत्माने साक्षात्कार देखाइ या सारु
 दरपणने ठे काणे इन्द्रियो अंतःकरण भगवाने सर्जि आयां छे ते इन्द्रियो अंतःकरण रूप दर्पणे करिने पोतानो आत्मा साक्षात्कार देखाइ छे ते के विरिते पोतानो
 आत्मा देखाय छे ॥ तो नेत्र इन्द्रिये करिने रूप पदार्थ देखायुं तारे ते नेत्रने तो फकत देखायानो धर्म छे पण तं मां जे वि
 भक्ति कर्तवि ते तो आत्मा करे छे जे आपदार्थ आयां छे ॥ ने आपदार्थ आयां छे ने ते पदार्थ ना आवा गुण छे एषुं जे जाण
 बुं ते जाण पणामां जणाय छे ॥ ते जाण पणुं आत्मानुं स्वरूप छे ॥ माटे आत्मा सत्य छे ने पदार्थ मिथ्या छे जे म दरपण
 मां मुख बहार देखायुं हतुं ते मिथ्या देखायुं हतुं ॥ पण बहार जोई ने पोताना मुखनो निर्णय थाय छे ॥ ने मन मां पण पो
 ताने ए म रचित जणाय छे जे बहार जणातुं हतुं ते मारुं ज मुख जणातुं हतुं ॥ पण बहार कांई नथि ॥ ते म बहार पद
 र्थ जे जे देखाय छे ॥ ते जाण पणा माटे देखाय छे ते जाण पणा रूप आत्मा ज देखाय छे अने ए विरिते कान इन्द्रिये क
 रीने शब्द सां भत्यो ते कानने फकत सां भलवानो धर्म छे पण ते शब्द मां जे वि भक्ति कर्तवि ते तो जाण पणा रूप आ
 त्मा बते थाय छे ते शब्दने कान इन्द्रिये मिथ्या छे ॥ अने जाण पणा रूप आत्मा सत्य छे ॥ ए विरिते दश इन्द्रियो ने च
 र अंतःकरणे करिने जणाय जे बहार पदार्थ ते सर्वे मिथ्या छे ॥ ने तेने विषे जे जाण पणुं छे ते सत्य छे ने ते जाण पणुं
 आत्मानुं स्वरूप छे ॥ अने वलिते जाण पणा रूप आत्मानुं स्वरूप जणाय या सारु पदार्थने विषे ताना प्रकार ना जुदा जुदा
 गुण परमेश्वरी देखाइ छे ॥ ते अनंत पदार्थ ना जे जुदा जुदा गुण तेने जे जाण बुं तेणे करिने जाण पणारूप जे आ
 त्मानुं स्वरूप ते साक्षात्कार देखाय छे ॥ अने बिजुं आत्मानुं व्यापक स्वरूप छे तेने साक्षात्कार देखाइ या सारु पा
 र्मेश्वरी केटलां क पदार्थ केटलां जणायां छे ॥ ने केटलां क पदार्थ छे ते जणायां छे तथा अडखे पडखे ने हेरां उंचां
 चारे कोरे जणायां छे ॥ तेणे करिने आत्मानुं व्यापक स्वरूप जणाय छे ॥ केम के सर्वे पदार्थने विषे ने सर्वे दिशाओ
 ने विषे ॥ जाण पणुं रहुं छे ॥ अने जाण पणाने विषे आत्मारह्यो छे ॥ माटे तेणे करिने आत्मानुं व्यापक स्वरूप-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

साक्षात्कारदेखायछे॥तेछेदेहुकडांपदार्थमिथ्याछेनेजाणपणारूपआत्मासत्यछे॥अनत्रिजुंआतमानुंचैतन्यस्वरूपछेतेनेजणा
वयासारुंपरमेश्वरेहालतांचालतां॥शरिरादिकपदार्थकर्याछे॥नेतेपदार्थउपजेछेनेवृद्धिपामेछेतेआत्मावतेहालेचालेनेवृद्धिपा
मेछे॥अनेआत्मातेमांथिनिसरिजायतोतेपदार्थहालेचालेनेवृद्धिपामेनहिं॥माटेहालवुंचालवुंनेवृद्धिपामवुंतेणेकरिने
चैतन्यस्वरूपआत्मानुंसाक्षात्कारदेखायछेतेहालतांचालतांपदार्थमिथ्याछेनेतेमांजाणपणुंनेचैतन्यताजेआत्मा
तेसत्यछे॥अनेचोथीआत्मानोनिराकारगुणछेतेनेजणावयासारुंपदार्थनान्नाकारपरमेश्वरेबनाव्याछेतेणेकरिनेजाण-
पणुंतथाव्यापकपणुंतथाचैतन्यपणुंतेसाक्षात्कारदेखायछे॥जेमबायुनिराकारछेतेनेजाणवासारुंसाकारएवाजेवृ
क्षादिकतेनेजोईनेवायुनुंस्वरूपसाक्षात्कारदेखायछे॥केमकेजाडवानांढालरवांढालेछेतेबायुएकरिनेढालेछेपण
बायुविनाहालेनहिं॥एविरितेनेनेकरिनेबायुदेखातो नथितोपणवायुनास्वरूपनुंसाक्षात्कारज्ञानथायछेपणतेमांजे-
शमात्रसंषयरहेतो नथि॥तेमआत्मानिराकारनेमायापरछेतेमाईकएवांजेइंद्रियोअंतःकरणतेणेकरिनेदेखायएवो
नथितोपणइंद्रियोअंतःकरणेकरिनेवृक्षादिकरूपजणाणाजेपदार्थतेनेविषेजाणपणुंव्यापकपणुंनेचैतन्यताजणाय
छे॥तेआत्मावतेजणायछे॥एविरितेअनुभवेकरिनेआत्मानुंस्वरूपसाक्षात्कारदेखायछे॥अनेतेआत्मानेविषेजा-
णपणादिकअनतगुणरहाछेतेनेजणावयासारुंपरमेश्वरेअनेतगुणेषुक्तअनंतपदार्थदेखायांछे॥जेमपोताना
मुखनीसोभाजोवासारुंदरपणकस्युछेतेंदरपणमांजुवेत्यारेमुखनीसोभातथाकुरूपतथाकांईविकारमस्यकचरोवल-
वुंहीयतेंदरपणमांसांमुंदेखायछे॥तेसांमुंतोकोईनथि॥पणदरपणमांएवोगुणरह्योछेजेजेपदार्थदरपणआगलराखिवेतेबुने
तेयुंसाक्षात्कारसांमुंपदार्थदेखायछे॥पछेजेसमजुमनुष्यहोयतेंदरपणमांजोईनेएमजांणेजेसांमुंपदार्थजणायछे॥
तेतेमामुखउपरजेजेछेतेदेखायछे॥पणआगलदरपणमांकांईनथि॥एमजाणीनेपोतानामुखउपरजेमस्यकचरादिक
विकारहोय॥तेनोत्यागकरेछे॥अनेजेसोभाहोयतेनेरारयछेअनेजेअणसमजुबालकहोयतेतोदरपणमांजोईने

पञ्चम
सि०२७

॥३६॥

એમજાણે છે જે દરપણ ચાંસે કોઈ છે એમજાણિને તેને તે લેવા સારું લાંબા હાથ કરિને મુઠિ ભરવા જાય છે ॥ પળ કાંઈ હાથમાં
 આવતું નથિ તો પળ આવતાં માસ્કા કરે છે ॥ તેમ જિવને વિષે પંચવિષયની વાસના રૂપિયિકાર મસ્યો છે તે વિકાર કરિને
 જિવજે તે જન્મ મૃત્યુને પામે છે ॥ ને વિકારને દેશ્વાદુવાસારું પરમેશ્વરે જિવનંદરપણ રૂપે દ્વિયોચ્ચંતઃ કરણ સ્તુતિ આપ્યાં
 છે ॥ તે દ્વિયોચ્ચંતઃ કરણ રૂપ દરપણને વિષે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની રચના જિવમાં રહિ છે તે બહાર દેશ્વાય છે ॥ પળ બહાર કાંઈ
 વસ્તુ નથિ ને તે સર્વ આત્માને વિષે દેશ્વાય છે તેને જે જ્ઞાનિ છે તે જે તે ધર્મ જ્ઞાન વેરાગને મહાત્મે સહિત પરમેશ્વરની ભક્તિ ॥
 તેણે કરિને અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની વાસના રૂપો તાને વિષે વિકાર હોય તેને દાલિ ના રહે છે ત્યારે તે પછે જ્ઞાનિ પુરુષ જે તે
 એક સદ્ આત્માને જ દેશ્વાય છે ॥ પળ તે વિના તે નિદ્રા દિશ્માં બિજું પિંડુ બ્રહ્માંડાદિક કાંઈ આવતું નથિ અને દેશ્વાય છે તો પ-
 ણ જેમ દ્વાંસ બાંદેશ્વાય છે તેમ દેશ્વાય છે તે દ્વાંસ બાંને જાણ તો એવો જે પુરુષ તે જલની ઈચ્છા રાગિને જલ ભરવા જતો ન
 થિ ॥ અને દ્વાંસ બાંને જાણ તો નહોય તે જલની ઈચ્છા રાગિને જલ ભરવા જાય છે તો પળ તે જલ મલતું નથિ ॥ તેમ જે જ્ઞાનિ પુ-
 રુષ છે તે જે તે પંચવિષયના પદાર્થને દ્વાંસ બારૂપ જાણિને તે પદાર્થ ભોગવવાની ઈચ્છા નથિ રાખતા ॥ ને તે તો એક આત્માને
 જ સાક્ષાત્કાર દેશ્વાય છે ॥ અને જે બાલક જે વાંચનાની જિવ છે ॥ તે તો પોતાના આત્માને વિષે પંચવિષયની વાસના રૂપ વિકાર
 રમ્યો છે ॥ તે વિકાર દરપણ રૂપે દ્વિયોચ્ચંતઃ કરણે કરિને બહાર દેશ્વાય છે ॥ તેને સત્ય જાણિને તેને પામવા સારું બાલ-
 કની પેઠે આવતાં મારે છે ॥ તો પળ કાંઈ હાથમાં આવતું નથિ ॥ ને તેમાં નિષિ પળ તેને થતિ નથિ ॥ કેમ કે બહાર પદાર્થ વ-
 સ્તુગતે છે જ નહિ ॥ ને એનો આત્માને વિષે પંચવિષયની વાસના છે ॥ તેનો આભાસ બહાર જણાયો છે ॥ તે વાસનાનો ત્યાગ
 કરે ત્યારે આત્મા સાક્ષાત્કાર દેશ્વાય છે ॥ તે કેથિરીતિ આત્મા દેશ્વાય છે ॥ તો પ્રથમ જિવતે તેનાના બાલકની પેઠે કાં-
 ઈ સમજતો નથિ ॥ જેમનાના બાલકને દ્વિયોચ્ચંતઃ કરણ હોય તો પળ કોઈ મનુષ્યને કે કોઈ પદાર્થને આગ્રહ નહિ તે-
 મ જિવ જે તે કોઈ આત્માના સ્વરૂપને જાણતો નથિ ॥ તે જેમ બાલકને તેનાં માવિતર સર્વે બહાર પદાર્થનું જ્ઞાન કાગે છે ત્ય-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

रिते बालक सर्वपदार्थने ओखवे छे ॥ तेम अज्ञानि जिव जे ते बहार पदार्थने देखे छे पण आत्माने देखतो न थिहवे तेने-
सतयु रुरुप हरि छे ते ज्ञाने करि ने आत्माने साक्षात्कार देखे छे ते आत्मा के बो छे तो जाण पणारुप छे माटे जे टला मां जा
ण पणु छे ॥ ते टला मां आत्मा रह्यो छे ॥ ते जाण पणुं तो सर्व ठे काणे अनंत कोटि ब्रह्मांडने विषेर रक्छे नै ते थोपर पण अपा
र जाण पणुं रक्छे ॥ ते जाण पणाने जिव जाण तो न थि ए ज जिवनुं जिव पणुं छे अने ते जाण पणारुप जे आत्मानुं स्वरुप ते
ने जिव जाणे ॥ तो ते जिवनुं जिव पणुं मटिने अक्षर ब्रह्मरुप थाय छे ॥ हवे जाण पणारुप जे आत्मानुं स्वरुप तेने जणा-
वे छे ॥ जे आदेह ने विषे ॥ नख थिते सिख स्रुति रोम रोम प्रत्ये जे जाण पणुं रक्छे ते आत्मानुं स्वरुप छे अनंदेह तो
जड छे ॥ ने पंचभूतनो धिकार छे ॥ पण ते जिवने ज्या स्रुति अज्ञान छे त्या स्रुति जिव जे ते देहने पोतानुं रूप माने छे ॥
पण देह आत्मानुं स्वरुप नयी ॥ केम के देह मां थि जाण पणुं एक जाय छे त्यारे ते मरि गया कहे बाय छे ते जो देह आ-
त्मानुं स्वरुप होय तो ते देह तो नख सिख पड्यो रहे छे ॥ ने जाण पणुं एक जाय छे त्यारे ते मरि गयो कहे बाय छे माटे देह जे
आत्मानुं स्वरुप होय तो मरी गयो एक कहे बाय नहि ते उपर थि प्रत्यक्ष एम देखाय छे जे जाण पणुं छे ते जे आत्मानुं स्वरु-
प छे ॥ ते आत्मानुं जाण पणुं जे मदेह ने विषेर रक्छे ते मदेह थि पांच हाथ छे ते कोई कप दार्थ देखाय तेने विषे पण जाण प-
णुं रक्छे ॥ अने तेम जे एक गामने विषे पण जाण पणुं रक्छे ते गामने पदार्थ ते आत्मानुं जे जाण पणुं तेने विषे देखाय
छे ॥ केम के एक ठे काणे बेठां थकां पण एम साक्षात्कार देखाय जे आगाम मां ब्राह्मणनोपर आदलां छे ने बाणि यानां
घर आदलां छे ॥ ने कण विनां घर आदलां छे ॥ ने आनुं घर आठे काणे छे ने आनुं घर आवहार छे अने आदलां बरस
अगाउ एक गाम मां ब्राह्मण के कण थि के बाणि यो हतो तेना आवा गुण हता अने ते पुरुष तो नास पा मिगयो तो प-
ण तेने विषे जे आत्मानुं जाण पणुं हतुं तेना सपाम्यु नहि ॥ माटे आत्मानुं स्वरुप साक्षात्कार देखे बासां परमे-
श्वरे पदार्थ जणाव्या छे ॥ ते पदार्थ मिथ्या छे ॥ ने ते पदार्थने विषेर ह्यु जे जाण पणुं ते सत्य छे अने ते जाण पणुं आत्मानुं

पञ्चम-
सि. २७

॥३६॥

स्वरूपछे अने जे म एक गामने विषे जाण पणुं रसुं छे ॥ ते म ह जार ह जार गाउने छे टे फरतां फरतां चारे कोरे जे जे गाम शोहरने मु
 लक तेने विषे पण जाण पणुं रसुं छे ॥ ते गाम शोहरने मुलक ते मिथ्या छे ॥ ने जाण पणारूप जे आत्मा ते सत्य छे अने ते जे म
 ह जार ह जार गाउउपर जाण पणुं रसुं छे ते म ज चार लारय गाउ उंचो सूर्य छे तेने विषे पण जाण पणुं रसुं छे ते सूर्य संधि जे जा
 ण पणुं जणायुं ते सूर्य रूप पदार्थ करिने सिद्ध थयुं ते म ज ते टलुं ते टलुं अउर वे पडरवे ने हे दे पण जाण पणारूप आत्मारख्यो छे
 अने ते सूर्य संधि जे जाण पणुं जणायुं ते इंद्रियो ए करिने जणायुं छे अने ते म ज अंतः कर्णे करिने सत् गुरुने शतशास्त्रना श्र
 वण थकि सांभलि जे एक ब्रह्मांड नीरचना एवां एवां अनंत कोटि ब्रह्मांड तेने विषे जे जाण पणुं रसुं छे ॥ ते अंतः करणे करि
 ने रसुं छे ॥ अने वलि ते थी दिजां अनंत कोटि ब्रह्मांड तेने विषे पण जाण पणारूप आत्मारख्यो छे ॥ अने एवां एवां कोरान
 कोट ब्रह्मांड ते तो जाण पणारूप आत्माना को क एक देवाने विषे जणाय छे ॥ अने ते थी आत्मानुं जाण पणुं तो अपारने
 अपार छे ॥ कहे तां जाण पणानो पार नधि ॥ अने ते जाण पणाने कोई आवरण नधि के म के कोरान कोट ब्रह्मांड ते एक निमे
 ष्य मात्र मां जाण पणाने विषे देखाई जाय छे जे म अहिं थी सो गाउउपर ह जार गा डां के रियो नो दुगलो पड़्यो होय ते मां धि
 एक के रि कोई क लायीने देखाडे ने ए म क हे जे आ एक के रि जे बिह जार के रियो नो दुगलो सो गाउउपर पड़्यो छे तो ते
 सां भलतां बांत ह जार गा डां के रियो नो दुगलो ते जाण पणाने विषे साक्षात्कार देखाई जाय छे ॥ ते म अनंत कोटि ब्र
 ह्मांड ज्ञाने करिने जाण पणारूप आत्माने विषे साक्षात्कार देखाई जाय छे जे म ह थलि मां जलनुं टिपुं देखाय ते म जाण
 पणारूप आत्माने विषे कोरान कोट ब्रह्मांड देखाय छे ॥ अने ए धिरी ते अनंत कोटि ब्रह्मांडने विषे जे जाण पणुं रसुं छे ॥ त
 था ते थि पर पण अपार अपार कहे तां जाण पणानो पार नहि एबुं जे जाण पणुं ते आत्मानुं अन्यय स्वरूप छे अने ए विरी ते जे
 अन्यय स्वरूप नां ज्ञानने सिद्ध करे ते नो आ आत्मा अतिशो म ह तताने पामे छे ॥ कहे तां तेने पंच विषय नुं तु छ पणुं थई
 जाय छे ॥ जे म चिंता मणि जे ने मले छे त्या रे तेने बिजां द्रव्य मात्र सर्व तुच्छ थई जाय छे ते म जाण पणारूप जे आत्मानुं

श्रीसुर
सिद्धांत
॥४॥

अन्यस्वरूपतेनेसमजवेकरिनेराजादेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषरूपाधिनाजेजेकरय तेसर्वे तु छ मात्रथईजायछेअनेअनंतके
दिब्रह्मांडनेविषेरहूजेजाणपणुं तेनो त्यागकरिनेकहेतां ए ब्रह्मांडनेचारप्रकारनाप्रलयेकरिनेनासपमाहिनेप्रतिधाम
प्रतिकरिनेपछेएवाज्ञाननाआपनाराएवाजेप्रत्यक्षभगवान्तेनीसृष्टिनुंआत्मानेविषेध्यानकरयुं तेनुं नाम आत्मानुं ज्यति
रेक स्वरूपकहेयाय छेअनेएविरितेज्ञानद्रष्टिनेजेपाम्योहोय तेतोपोतानाआत्मानेसाक्षात्कारदेखेछेनेआत्माने
विषेपरमात्मानेपण साक्षात्कारदेखेछेअनेएविरितेआत्मानेपरमात्मानास्वरूपनेदेखवुं तेपणप्रत्यक्षपरमात्माजि
वनेमलेछेनेतेथकिज्ञाननेपामे छे त्यारेआत्मानेपरमात्मादेखायछेपणतेपरमात्माप्रत्यक्षमत्याविनाआत्मादेखाय
नहिं॥ नेपरमात्मापणदेखाय नहिं॥ माटेआविरितनाविचारनेपंचविषयनो त्यागकरिने सिद्धकोर्यारेतेनेपोतानेआ
त्मापण साक्षात्कारदेखाय छे॥ अनेआत्माने विषेअमाहं स्वरूपपणतेनेसाक्षात्कारदेखाय पणपंचविषयनो त्या
गकर्याविनानेप्रत्यक्षभगवान्मत्याविनातोआत्मादेखायनहिं नेआत्माने विषेरह्याएवाजेपरमात्मातेपणदेखाय
नहिं॥ जेमसूर्यउग्याविनारूपपदार्थपणदेखातुंनधि॥ अनेसूर्यविनासूर्यपणदेखातो नधिनेएतो सूर्यउदयपामिने
प्रकाशकरेनेपोतानिआंख्योउपरलुगडांकेगोदडांओढ्यां होय तेनेकोरेकरिनेआंख्योउघाडिनेजुवेत्यारेतेबिजापद
धनेदेखेअनेसूर्यनेपणत्यारेदेखेअनेसूर्यउग्योहोयपण आंख्योनउघाडे तोपण कांईभालेनहिं अनेआंख्योउघा
डिनेजुवे॥ तोपणजो सूर्यउग्यानहोयतोपण कांई भलायनहिं तेमजेआत्मानेदेखयो तेपण आत्माना आत्माएवा
जेपरमात्माभगवान्तेप्रगटथईनेज्ञानरूपिप्रकाशकरे अनेजिबपणआंख्योआढांगोदडांरूपपंचविषयनो त्याग
करिनेसमागमकरेत्यारेपोतानाआत्मानेदेखेछे॥ अनेआत्माने विषेरह्याएवाजेपरमात्मातेनेपण साक्षात्कारदे
खेछे॥ अनेभगवान्प्रगटथईनेज्ञानप्रकाशकरताहोय तोपणजो जिबआंख्योआढांगोदडांनीपेठेपंचविषयमाआ
शक्तथईरह्योहोय तोतेनेपोतानोआत्मापणदेखाय नहिंअनेपंचविषयनो त्यागकस्योहोयतोपणजो प्रत्यक्षभग

पञ्चम.
सि. २७

॥४॥

याननात्तानरूपिप्रकाशयथोनहोय त्यांस्तुधिपण आत्माकेपरमात्मादेखाय नहिं॥ माटे पंचविषयनो त्याग करिने प्रत्य-
क्ष भगवानना मुखयकि अथवा प्रत्यक्ष भगवानने पामीने सिद्धया एवाजे एकोतिक पंचविषयना त्यागि भगवानना
संत तेना मुखयकि पूर्व कथो एवोजे विचार तेने जे सिद्ध करे तो ते पोताना आत्माने साक्षात्कार देखे छे ने आत्माने
विषे परमात्माने पण साक्षात्कार देखे छे॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥

॥ संवत् १९०९ ओगणसे ॥ २० ॥ वि सना प्रथम श्रावण शुदि ८ अष्टमिने

दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपलि मध्ये पोताना मंदिरमां मास उपर दिंडो लारवाटे विराजमान था
हता ॥ ने सर्वे श्वेत वस्त्रधारण कर्त्तां दुतां ने पोताना मुखार्थिदनी आगल साधु तथा हरि भक्त नीस भाभराई ने वेठिद-
ति ॥ पछे ते सभे व्यास भाई शंकर श्रीरवभातथि आल्या तेणे महाराज ने पगे ला गिने कर्त्तुं के एक रवभात मां ब्राह्मण छे
॥ तेणे त्रेवि सप्रश्ननुं एक किर्तन लखि ने तमने मो कर्त्तुं छे अने ते ब्राह्मण ने कल्याण नो घणोरव पछे ॥ ने तेणे घणा
कमत पंथ मां जई ने कल्याण सांस्तान सां मत्स्य पण कां ई तेने शान्ति थति नथि ॥ अने शास्त्रमात्र तेणे सां भल्यां ने
जो यां ॥ अने संसार मां पीपण उदास थई ने बेठो छे ॥ तो पण अंतर मां को ई वाते शान्ति थति नथी ॥ पछे में तेने तमारी
वात करि त्यां ते ब्राह्मण वात सां भलिने घणो राजि थयो ने तेणे एम कर्त्तुं जे दुं तो एवा कल्याण दाताने जरवो लुं छे
अने ते सां तो त्यामि पंथ मां जई ने बधाय साधु ने जो याने समागम करी ॥ तथा गोसां ई जिआदिक सर्व धर्म जो यापण
मारा अंतर ना संषय को ई ने टाल्या नहिं ॥ माटे आ किर्तन मां त्रेवि सप्रश्न छे ॥ तेना उत्तर महाराज करि ने मुने मो कले-
तो मारा अंतर मां शान्ति थाय ॥ ने पछे दुं महाराज ने शरणे आयुं ॥ एथि रिते भाई शंकर महाराज ने कर्त्तुं ने किरतन नो
खरडो महाराज ना हस्त कमल मां भाष्यो ॥ पछे ते किरतन महाराज ने वांचिने कर्त्तुं जे एना उत्तर ल्यो अमे करि ये छिये
॥ दवे पेहे लुं प्रश्न छे जे ॥ अनादि नो जिव छे ॥ के अनादी शिव छे ए प्रभा ॥ दवे तेनो उत्तर जे ॥ जो शिव अनादिक

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥४१॥

हियेतो शिव ते जिव के मथाय ॥ अनं जो अनादि जिव कहिये तो जिव जिव नीमं ले शिव थई शं के नहिं ॥ मोटे एनो उत्तर एम छे जे जि
व शिव न परम शिव एवा अनादि न भेद छे ॥ हवे ते मां जिव ते थुं तो जे ने पंच विषय नीवा सना छे ने ते वासना ये करि ने जन्म मृ
त्यु ने पा मे छे ॥ ते नुं नाम जिव कहिये ॥ ते एवा जिव अनंत अपार छे ॥ अने जे परम शिव छे ते तो एक छे ने ते अनादि माया पर छे
॥ ने जिव शिव ना आधार छे ॥ ने ते ने परमात्मा कहे छे पर ब्रह्म कहे छे पुरुषोत्तम कहे छे नारायण कहे छे ॥ भगवान कहे छे ॥
प्रमु कहे छे ॥ एवा जे माया पर परम शिव ते अनादि एक छे ॥ अने ते जे बो बिजो को ई थवाने समर्थ नथि एवा जे परम शिव
रूप परमात्मा ॥ ते परमात्मा जे ते जियो ना उपर दया करि ने पो ते माया पर रखाथ काम नुष्या कति नुं पारण करे छे त्यारे ते पर
मात्मानो जे जिव ने संबंध थाय छे ॥ ने जे जिव ते नो आश्रय करे छे ॥ ते जे ते जिव मरि ने शिव रूप थाय छे ॥ केम के परम
शिव रूप एवा जे परमात्मा ते नुं जे ज्ञान ते शिव रूप छे ॥ ते ज्ञान परमात्मा पासे अनादि नुं छे ॥ ने ते ज्ञान ने जे जे जिव पां मे
छे ॥ ते जीव मरि ने शिव थाय छे ॥ पण परम शी व को ई थ तो जन थि ॥ अने ते जिव शिव रूप थयो ते परम शिव एवा जे परमा
त्मा ते नो द्रवदास थाय छे मोटे जिव शिव ने परम शिव एव ने अनादि ना छे ॥ एप्र श्रम नो एज उत्तर छे ॥ हवे बिजु प्रस जे जल
ने पृथ्वी मां पैदे लुं थुं ॥ ते मां पृथ्वी पेदे लिसं भवति नथि ॥ अने जल पात्र विना शा मारहे ॥ एप्र हवे ते नो उत्तर ॥ जे जे म
विज मां वृक्ष रह छे ॥ ते म आकाश मां चार भूत रह्यो छे ॥ ते जे म वड नुं बिज ना नुं होय पण ते मां मोटो बड रह्यो छे ते म पृ
थ्वि जल ते जवा यु ते आकाश मारहां छे अने ते आकाश थकि उपजे छे ने ते चारे भूत ने कारण पणे आकाश नी ज आ
धार छे ॥ ते मां प्रथम उत्पत्ति समे आकाश थकी वायु थाय छे ॥ अने वायु थकि अग्नि थाय छे अने ते अग्नि वायु ने आधार र
हे छे ॥ ने अग्नि थकि जल थाय छे ॥ ने जल थकि पृथ्वी थाय छे ॥ एविरि ते आकाश थकि चार भूत उपजे छे ते तो सर्व शास्त्र
मां पण प्रसिद्ध कहै लुं छे पण ते मां तम ने एद लि आशं का थाय छे जे ॥ पात्र विना जल के मारहे ॥ तो ए आशं का तो अति
शीज स्थूल द्रष्टिवाला नी छे ॥ पण सूक्ष्म द्रष्टिवाला नी ए आशं का होय नहिं ॥ केम के ए तो प्रसिद्ध देवा य छे जे जल नुं क

पिपली
सि २६

॥४१॥

રણઅગ્નિ છે ॥ તે અગ્નિનું સ્વરૂપ સૂર્ય છે ॥ તે સૂર્યના કિરણોને વિષે જલ અપાર ભસ્યું છે તે માં થિ ચો મા સું આ વે ત્યારે પરમેશ્વર
 ની ઈછા પ્રમાણે ઘટે તે તુ જલ વરસે છે ને બાકિ કિરણો માં જલ અપાર ભસ્યું છે પણ પૃથ્વીને આધારે જલ ન થિ રયું ॥ અને
 વલિ પાત્ર માં જલ રહે છે તે પળ જે પાત્રને અગ્નિ નો સંયોગ થાય છે ॥ ત્યારે પાત્ર જલને રાખિ શકે છે ॥ પણ જો અગ્નિ એ પક-
 વ્યાધિના કાચા પ્રધ્વીના ઘટા માં જલ ભરે તો તે માં જલ રહે તું ન થિ અને તલાવકુવામાં જે જલ રહે છે તે પળ જે પૃથ્વી માં જે-
 વું અગ્નિનું જોર હોય તે પ્રમાણે તે માં જલ રહે છે ॥ અને જે પૃથ્વી માં અગ્નિ થોડો હોય તે માં જલ રહે તું ન થિ તે મારવાડે દેશની
 પૃથ્વી માં અગ્નિ થોડો છે માટે તે દેશ માં જલ ઘણાં ડાં છે ॥ માટે જલ તે અગ્નિને આધારે રહ્યું છે અને જલ પછી પૃથ્વી થાય છે
 એ સિદ્ધાંત છે ॥ એ પ્રશ્ન નો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે ત્રિજું પ્રશ્ન જે પહેલું બિજ કે પહેલું દૃક્ષ તે નો ઉત્તર ॥ જે બિજને દૃક્ષ એ વે પ કાર્ય
 છે ॥ અને તેનું કારણ રૂપ તો પેદે લિ પૃથ્વી છે ॥ તે પૃથ્વી ગંધ વલિ છે ॥ માટે તેને વિષે સર્વે ઔષધિનાં બિજ રયાં છે તે પેલિ
 પૃથ્વી માં થિ સર્વે ઔષધિ યોગ્ય ઉત્પન્ન થાય છે ॥ ને તે પ છે બિજ માં થિ ॥ વૃક્ષને દૃક્ષ માં થિ બિજ એ વીરિ તે ઉત્પન્ન થાય છે ॥ પ
 ણ પહેલું બિજ કે પહેલું દૃક્ષ એમ કહેવાય નહિ ॥ ને એ સર્વેનું કારણ બિજ રૂપ પૃથ્વી તે પહેલિ છે કેમ કે રવર સાળિ થો રત
 થા હાડ સાંકલિ ॥ તથા અમર વેલ તેને મુદલ બિજ જન થિ ॥ માટે તેનું બિજ પૃથ્વી છે ॥ અને તે મજ સર્વે આકાર માત્રનું પહે-
 લું બિજ પૃથ્વી છે ॥ ને પૃથ્વીનું કારણ જલ છે ॥ ને જલનું કારણ અગ્નિ છે ને અગ્નિનું કારણ વાયુ છે ને વાયુનું કારણ આકા-
 શ છે ॥ ને આકાશનું કારણ અહંકાર છે ને અહંકારનું કારણ મહતત્વ છે ॥ ને મહતત્વનું કારણ પ્રધાન પુરુષ છે ને પ્રધા-
 ન પુરુષનું કારણ પ્રકૃતિ પુરુષ છે ॥ ને પ્રકૃતિ પુરુષનું કારણ અક્ષર બ્રહ્મ છે ॥ ને અક્ષર બ્રહ્મના આધારે ને કારણ પરબ્રહ્મ
 પરમાત્મા છે ॥ અને જે પરમાત્મા ભગવાન છે ॥ તે સત્ય સંકેત્યા છે ॥ માટે વદાય તેમ કરવાને સમરથ છે ॥ અને તે પરમા-
 ત્મા થિ પરકોઈ ન થિ ॥ ને પરમાત્મા સર્વેના બિજ રૂપ છે ॥ માટે પેહેલું જે જે થયું તે પરમાત્મા થિ કિ થયું છે ને ત્યાર પછિ બિ-
 જ માં થિ દૃક્ષ ને વૃક્ષ માં થિ બિજ એ વીરિ તે પરંપરા ચાલ્યું જાય છે ॥ એ પ્રશ્ન નો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે ચોથું પ્રશ્ન જે પેહેલો દિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४२॥

वसकेपेहेलिराततेनेउत्तरजेएकज्ञानछेनेएकअज्ञानछेतेमांज्ञाननुंस्यरूपप्रकाशछेनेअज्ञाननुंस्यरूपअंधकारछेअनेते
ज्ञानपरमात्मानेविषेअनादिनुरखुंछे॥नेअज्ञानजिवनेविषेअनादिनुरखुंछे॥तेजिवसदायघोरसुकृतिनेविषेमहा
प्रलयमांलिनथयाहता॥तेनेज्ञानआपवासाहं परमात्मायेउत्पत्तिकरिनेतेनेविषेज्ञानअज्ञाननारूपदेखाडवा-
साहं दिवसनेरात्रिपरमेश्वरेकत्पांछे॥माटेदिवसनेरात्रिबेयदारेथयांछे॥पणकोईमोसकेबांसेथयुंनषिअने
तेमांकार्यउत्तरएछेजे॥जेजीवनोदिवसेजन्मथयोहोयतेनोपहेलोदिवसछे॥अनेजेनेरात्रिनेविषेजन्मथयोहोय
तेनेपेहेलिरात्यछे॥अनेकारणपणेतोरात्यदिवसकहेतांज्ञानअज्ञानबेअनादिनुंछे॥एप्रश्ननो एजउत्तर
छे॥हवेपांचमुंप्रश्नजे॥पेहेलिस्त्रिकेपेहेलोपुरुषतेनोउत्तर॥जेस्त्रिनेपुरुषबेअनादिनाछे॥कैमकेएकलापुरु-
षथकिपणउत्पत्तिथायनहिं॥नेएकलिस्त्रिथकिपणउत्पत्तिथायनहिं॥माटेजीवनेमायावेअनादिनाछेतेजिव
नेविषेमाया रहिछे॥नेमायानेविषेजिवरखोछे॥अनेजेपरमेश्वरछेतेतोमायापरछेनेजिवनेमायाबेयनाआधार
छे॥तेपरमेश्वरेजेतेउत्पत्तिसमेपोतानोअनादिसेवकजेअक्षरब्रह्मतेद्वारायेमायानेविषेलिनहतोजेपुरुषतेने
जाग्रतकरेछे॥पछेतेपुरुषजागतांवेतपोतानेविषेजेप्रकृतिरहिछे॥तेनेजगाडेछे॥माटेप्रकृतिनैपुरुषबेय
सर्वजगतनांकारणछे॥एधिरितेस्त्रिनेपुरुषबेअनादिनाछे॥एप्रश्ननोएजउत्तरछे॥हवेछतुंमुंप्रश्नजेगुणपेहे-
लोकेअवगुणपेहेलोएप्रश्न॥तेनोउत्तरजेजिवमानेविषेपहेलातोअवगुणजभरेलाछे॥अनेजेपरमेश्वर
एवाजेपरमात्माछे॥तेनेविषेसदायगुणजभरेलाछेतेपरमात्मानेजिवनेसंबंधथायत्यारेतेपरमात्माजेतेजिव
नेज्ञानआपिनेतेनादोषमुकाविनेधर्मज्ञानधैरागादिकगुणआपेछेत्यारेजिवनेविषेगुणआवेछेनेदोषटलिजा
यछे॥एप्रश्ननोएजउत्तरछे॥हवेसातमुंप्रश्न॥जेपेहेलुंशरिरकेपेहेलिछायातेनोउत्तरजेशरिरनेछांया॥वि-
बेयभेगाजथयाछे॥कैमकेआकारउत्पन्नथयोतेभेगीछायापणउत्पन्नथायछे॥जेमदृक्षनानुंहोयत्यारेतेनी

पिपली.
सि०२६

॥४२॥

છાયા પળના નીહોય છે ॥ અને દુઃખ જે મને મોટું થતું જાય છે તે મને તેની છાયા પળ મોટી થતી જાય છે ॥ તે મારી રીતે છાયા તે
 એક હારે જ ઉત્પન્ન થાય છે ॥ એ પ્રસનો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે આઠ મું પ્રશ્ન જે ધર્મનો ત્યાગ કરીને કુકર્મ આચરે છે ॥ તે અધિમતિ શા
 પિ થતી હશે ॥ કેમ કે અધર્મ થકી તો જિવને દુઃખ થાય છે ॥ તે કોઈ જિવ પોતાને દુઃખ થવાને તોચ હાતો નથી ॥ ને પ્રમુકો
 ર્ને દુઃખ દેતા નથી ॥ મારે જિવને દુઃખ શા થિ થાય છે ॥ એ પ્રસ હવે તેનો ઉત્તર ॥ તેવા ત ગિતામાં કહિ છે ॥ જે જિવ પાપ કર્મને
 વિષે જોડાયે છે ॥ તે કોણ જોડતું હશે ॥ એમ અર્જુને પુછ્યું ॥ ત્યારે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને કેટલાંકે કામનો ધને તો ભણે અંતર
 શ ચુ છે ॥ તે જિવને બંધાત્કારે અધર્મને વિષે જોડાયે છે અને યતિ જેને કામાદિક દોષ અતિશે શુદ્ધિ પામ્યા હોય એવા જે આ
 સુરિ જિવ તેનો જે સંગ તે થકી પળ અધર્મને વિષે જોડાય છે અને પછિ જિવ જેવાં જેવો કર્મ કરે છે તે બું તે બુદ્ધિ તેને પરમેશ્વર
 આપે છે ॥ અને તે કર્મ પ્રમાણે જીવ જે તે ક્રિયાને વિષે જોડાય છે એ પ્રસનો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે નવમું પ્રશ્ન ॥ જેનાં દુઃખમાં
 પ્રાણ પ્રગટે છે ॥ તે ક્યાં થિ આપે છે ને ક્યાં જાય છે ॥ ને તે સુર છે કે કાર છે ॥ અને તેનું સ્વરૂપ જડ છે કે ચૈતન્ય છે ॥ એ પ્રસ
 હવે તેની ઉત્તર જે પંચકોશાત્મક આત્માના ત્રણ શરિર છે ॥ તે પાંચ કોશ ક્રિયા તો એક અન્યય કોષ ॥ બિજો પ્રાણમય કોશ
 ॥ ત્રીજો મનોમય કોશ ॥ ચોથો ચિત્તાનમય કોશ ॥ પાંચમો આનંદમય કોશ ॥ એ પાંચ કોશ ॥ તેમાં પ્રથમ જિવ જે તે આ
 ત્યંતિક પ્રલયને વિષે મહા કારણરૂપ જે આનંદમય કોશ તેને વિષે લિન હતો તે જિવને પરમેશ્વર તત્ત્વ સમે બુદ્ધિ
 યો મનને પ્રાણ તે સુરજિ આપે છે તે ભાગવતમાં પળ કહ્યું છે જે ॥ ॥ બુદ્ધિ દ્વિય મન પ્રાણાન્ ॥ જનાનાં મમ્ જત પ્ર
 મુ ॥ માત્રાર્થ ચ મયાર્થ ચ ॥ આત્મને કલ્પનાય ચ ॥ ॥ અધિરિતે ભગવાને જે તે જિવને આનંદમય કોશમાં થિ જગાડિ
 તે પ્રથમ બુદ્ધિ સ્વજિ આપે છે ॥ ને પછે મન સ્વજિ આપે છે ॥ ને પછે પ્રાણ સ્વજિ આપે છે ને પછે અન્નમય કોશ જે સ્થૂલ શરિ
 રિત થાં દ્રિયો તે સ્વજિ આપે છે ॥ તેમાં જિવ જે તે પદે તો આનંદમય કોશ માર્હો થકો ચિત્તાનમય કોશ રૂપ જ બુદ્ધિ
 તેમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ ને પછે આનંદમયને વિષે જ્ઞાનમય કોશ સદિત મન રૂપ જે મનોમય કોશ તેમાં પ્રવેશ કરે છે ॥ અને પછે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४३॥

एवञ्च कोशो सद्वितजिवजे ते प्राणमयकोशमां प्रवेश करेछे ॥ अने पछे एचारे कोशो सद्वितअनमयकोशजे स्थूलशरिर
तेमां प्रवेश करेछे ॥ ते मदरा इंद्रियोने पांच भूत तेनुं नामस्थूलदेह कह्ये वायछे ॥ अने प्राणमय मनोमयने विज्ञानमय एवञ्च
कोशमतिने सूक्ष्मशरिर कह्ये वायछे ॥ अने आनंदमयकोशरूपिजे सुषुप्ति तेनुं नाम कारणशरिर कह्ये वायछे ॥ तेमां प्राणस
द्वितजिवजे ते स्थूलदेहमां आवेछे ॥ अने ते स्थूलदेहनी आयरदा आर्यादेछे त्यारे प्राणे सद्वितजिवजे ते सूक्ष्मदेहमां प्रवे
श करेछे ॥ अने जिवे स्थूलदेहे करिने जेवां जेवां कर्म कसां होय ॥ ते वि ते वि गतिने जिवपामेछे ते वेदमां कसां छे जे ॥
मरणेया मति सागति भवेत् ॥ ५ ॥ ति श्रुतिः ॥ ॥ अर्थ ॥ जे जे वि स्थूलदेह मुकति वरवते जिवनी मति होय छे ते वि गति ते
निथाय छे ॥ कहे तां जेने पंचविषयनी वासना होय छे ॥ ते जीवने ज्यां अधिक प्रिति होय त्यां पाछो स्थूलदेह धरिने प्राणे स
द्वितजिवजे ते प्रवेश करेछे ॥ ए विरि ते स्थूलदेहने विषे प्राण आवेछे ने जायछे ॥ पण प्राणनो जीव क्यारेय त्याग करतो नथि
अने प्राणतो जिवने भेगाने भेगा एमने एम सदा चर देछे ॥ अने ते ॥ जिवने ज्यारे पगट भगवान मत्वे छे ने तेम भगवान थ
कि जिव आत्यंतिक ज्ञानने पामेछे ॥ त्यारे ते जिवजे ते प्राणमय मनोमय विज्ञानमयने आनंदमय ए जे पांच कोशरूपि
माया तेनो त्याग करिने ब्रह्मरूपमहा मुक्त थायछे ॥ अने ते प्राणादिक पांचे कोश जे ते जउ छे ॥ पण ज्यां सधिति जिवे तेमां प्रवे
श कसो छे ॥ त्यां सधिते पांचे कोश चैतन्य जे वाजणाय छे ॥ अने जे जीव भगवान थ कि विमुख छे ॥ ते जिवनां प्राण जे ते काम
लोभादिक दोषे करिने कायने दिन पणे वरते छे ॥ मारे तेना प्राण कयां ई च प्रि पामतानथि ॥ अने जेने प्रत्यक्ष भगवाननो दृढ
आसरो थायछे ॥ तेना प्राण तो संतोषिने स्मर विरपणे वरते छे ॥ ए प्रसन्नो ए जउ उत्तर छे ॥ हवे दश मुं प्रसन्न जे जिवात्मा देहे करि
ने कर्म करेछे ॥ ते देहने तो बालि नारवे छेने आत्मा तो अबंध छे ॥ त्यारे ते कर्मनुं फल कोण भोगये छे ॥ ए प्रसन्न तेनो उत्तर ॥ जे
आत्मा जे जिव तेने चण देह छे ॥ तेमां एक स्थूल देह छे ॥ ने विजो सूक्ष्म देह छे ने विजो कारण देह छे ॥ अने ते कारणने सूक्ष्म
एचे देहमां जे वि जिवने वासना होय ते वो स्थूल देह परमेश्वर तेने धरावे छे ॥ अने ते वासना प्रमाणे स्थूल देहे करिने कर्म करे-

पिपति.
सि० २६

॥४३॥

છે ॥ અને તેનું ફલ પળ જિવાત્મા જે તે સૂક્ષ્મદેહમાં ને કારણદેહમાં રહિને ભોગવે છે ॥ અને જે સ્થૂલદેહ છે તે તો વસ્ત્રકદેસાં
 તુગડાં પહેલાં દોય તેને ઢેકાળે છે તે જેમ કોઈક પુરુષે કાલાં તુગડાં પહેરીને ચોરિકરિ આવીને પછે પોતાને ધેર જડીને કા-
 લાં વસ્ત્ર તારિને ધોલાં વસ્ત્ર પહેરે ॥ અને પછે તેને યાં સે પગિરુ આવેને તે ચોર હાથ આવે તો તે કાલાં તુગડાં કાઢિને બિજાં
 ધોલાં પહેલાં છે તો પળ તે ચોરને મુકશે નહિ ॥ ને તેને દેહમાં નારવશે તેમ જીવ જે તે સ્થૂલદેહ જે બાં જે બાં કર્મ કરે છે તેનું ફલ
 સૂક્ષ્મને કારણદેહમાં રહિને ભોગવે છે ॥ અને જિવને જ્યાં સ્થિતિ પંચ વિષયની વાસના છે ॥ ત્યાં સ્થિતિ જિવ જે તે વધ પળે વરતે છે
 અને જ્યાં સ્થિતિ વધ પળે વરતે છે ॥ ત્યાં સ્થિતિ જિવ જે તે નર સાંજ કર્મ કરે છે ॥ અને જે ને સદ્ગુણને સંગે કરિને પંચ વિષયનિ
 વાસના રવિ જાય છે તે પુરુષ મુક્ત કહેવાય છે ॥ કહેતાં તે આત્મા અવંધ થયો છે ॥ અને જે આત્મા અવંધ થયો છે તે મુક્ત જે તે મ-
 ગવાનની ભક્તિ વિના બિજું કોઈ કર્મ કરે જ નહિ ॥ માટે વાસના વાલા જિવ છે તે વધ છે ॥ અને તે વધ પુરુષ જે જે કર્મ કરે છે ॥
 તે કર્મનું પાપને પુન્ય બેય જિવ મેગુને મેગુ સૂક્ષ્મદેહમાં ને કારણદેહમાં રહે છે અને તે કર્મનુસારે સ્થૂલદેહ નવાન વાધા
 રણ કરિને તે તે કર્મના ફલને ભોગવે છે ॥ અને જે આત્મા મુક્ત છે તે તો મગવાનની ભક્તિ સંબંધિ જે જે કર્મ કરે છે તે કર્મ
 તો ॥ અકર્મરૂપ છે ॥ કહેતાં જ્ઞાનરૂપ છે ॥ માટે તેને તો કોઈ પાપ પુન્ય છે જ નહિ ॥ અને તે તો સ્થૂલદેહનો ત્યાગ કરિને મ-
 ગવાનની ઈચ્છા યે કરિને તેને ભાગવતિતનું વંધાઈને મગવાનના અક્ષરધામને પામે છે ॥ એ પ્રસન્નો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે અગિય
 મું પ્રશ્ન જે વિષયમા પ્રિતિ થાય છે ॥ તેમન થકિ થાય છે કે ને આદિકંદ્રિયો થકિ થાય છે ॥ એ પ્રશ્ન હવે તેનો ઉત્તર જે જિવને
 જે જે વિષયની વાસના દોય છે તે તે વિષયમાં મનબુદ્ધિ ચિત્ત અહંકારને કંદ્રિયો સર્વે મલિને જિવે સહિત મેગાં થઈને પ્રિતિ કરે
 છે ॥ જેમ કોઈક રાજા દોય ને તે રાજાને જે જે પદાર્થમાં અથવા જે જે સ્ત્રિયાદિક મનુષ્યમાં અતિ સ્નેહ દોય તો તે રાજાના આ-
 કરમાત્ર તે પળ તેને વિષે પ્રિતિ કરે છે ॥ તેમ જિવ જે તે કાયાનગરનો રાજા છે ॥ અને કંદ્રિયો અંતઃકરણ તેનાં આ કર છે ॥ તે-
 જિવને જે જે વિષયમાં રાગ દોય તે તે વિષયમાં તે જિવનાં કંદ્રિયો અંતઃકરણ પળ પ્રિતિ કરે છે ॥ એ પ્રસન્નો એ જ ઉત્તર છે હવે

श्रीसुर
सिद्धांत
॥५५॥

चारमुंप्रसन्न॥ जेअग्निन बलिशके एवुंकियुं पदार्थ छे ॥ एप्रश्न तेनो उत्तर ॥ जेअग्निवालिशके नहि एयो तो एक आत्मा छे ॥ ते-
पण गितामां कहुं छे जे ॥ ॥ नदहति पावक ॥ ॥ मारे आत्मा एक अग्नि थकि बलेन हि एयो छे ॥ अने आत्मा
विना बिजा पिंड ब्रह्मांडादिक सर्व पदार्थ तेने माहा प्रलयनो अग्नि छे ॥ ते बालिने भस्म करि नारखे छे ॥ एप्रसन्नो एजउ
त्तर छे ॥ हवे तेर मुंप्रसन्न ॥ जेशब्द बोलाय छे ते आत्मा बोले छे के जिभ बोले छे ॥ एप्रसन्न तेनो उत्तर ॥ जे बोले बुंछे ते तो
जिभनो धर्म छे ॥ पण आत्मा नी सत्ता ये करिने बोले छे ॥ अने आत्मा नी सत्ता विना तो जिभ एक लि बोलवाने समर्थ
नथि ॥ ते जिभ तो जड छे ॥ जेम सारंगि सरोदो ने सरणाई तेने कोई कपुरुष बोलावे छे त्यारे बोले छे ॥ अने पुरुष ने न-
बोलावे तो एनिमैले बोले नहि ॥ अने बोलावना रो पुरुष होय पण ते वाजु न होय तो पण बोले नहि ॥ ते मंदह मां जिवात्मा-
होय अने जिभ पण सारि होय तो बोलाय छे ॥ अने देह मां जिब होय पण जो जिभ न होय ते जिभ होय ने जिब देह मां थि
नि सरि जाय ॥ तो पण बोलाय नहि ॥ एप्रसन्नो एजउत्तर छे ॥ हवे चौद मुंप्रसन्न जे माया जे ने विषे नथि एयो कोण पुरुष
छे जे मायाने देख तो ज नथि ॥ एप्रसन्न तेनो उत्तर ॥ जे माया र्था पर तो सदाय अनादि एक परमात्मा छे ॥ अने ते परमात्मा ने
ने प्रगट मले छे अने ते जिब परमात्मानो इह आसरो करे छे पछे ते जिब जे ते परमात्मा थकि निरबिज सांख्यने निरबिज
योगने सिद्ध करे ने पछे स बिज सांख्यने स बिज योग भे वा चार प्रकारना ज्ञानने सिद्ध करे छे ॥ ते पुरुष पण माया पर थाय
छे ॥ अने तेनी इष्टि मां माया आवति नथि ॥ हवे ते निर्विज सांख्य ते थुं ॥ तो देह आत्मानो विवेक करिने देह ने मिथ्या न
सवंत जाणिने आत्माने पोतानु स्वरूप जाण बुं तेनुं नाम निरबिज सांख्य कहै वाय छे ॥ अने निरबिज योगनुं ॥ रूप एछे
जे ॥ कोरि कोटि ब्रह्मांडनी उत्पत्ति स्थितिने प्रलय थाय छे ॥ जेना को कदेशने विषे एवुं जे अक्षर ब्रह्म तेने विषे पोताना
आत्माने एक त्यपणुं करिने ते अक्षरने पोतानु स्वरूप माननुं ॥ कहे तांहुं अक्षर ब्रह्म छुं ॥ एम समजवुं ॥ तेनुं नाम नि-
रबिज योग जाणयो ॥ अने स बिज सांख्य नुरुप एछे जे एवा एवा अनंत कोटि अक्षर रूप मुक्त ते अक्षर धामने विषे

पिपलि.
सि० २६

॥५५॥

હ્યા છે ॥ તે સુક્તના સ્વામિ એવા જે પરબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન તે જે તે સર્વે ના પ્રકાશ કહે ॥ ને સર્વે ને સ્વરૂપના હતા ને કર્મક-
 લના આપના રા છે ને માયા પર છે ॥ ને અનંત એ શ્રેય સામર્થ્ય બલગુણ તે જ પ્રતાપ તે નાધામરૂપ એવા ભગવાન તે દિવ્યમૂર્તિ-
 માનથકા અચંડ અક્ષરમાં રહ્યા છે ॥ એમ સમજવું ॥ તેનું નામ સવિજ સાં રચ્ય છે ॥ અને સવિજયોગનું એ રૂપ જે એવા અપારમ
 દ્વિમાયાલા જે પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ ભગવાન તે પોતાની સ્વૈચ્છાએ કરિને અનંત જિવો નો ઉદ્ધાર કરવાને અર્થે રામક્રમ્માદિક
 રૂપે અવતારધારણ કરિને પ્રગટ થાય છે ॥ તે પ્રગટ ભગવાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય કરિને પોતે આત્મા બ્ર-
 હ્મરૂપ થઈને તે ભગવાન નિમૂર્તિ ને વિષે ધ્યાને કરિને જોડાઈ જવું તેનું નામ સવિજયોગ કહેવાય છે ॥ અને એ વિરિતે ચા-
 રસાધન ને સિદ્ધ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપમાં જે પુરુષ જોડાણો છે ॥ તે પુરુષ પળ માયા પર છે ॥ અને તે પુરુષ માયાને
 દેવતો પળ નથિ ॥ એ પ્રભુનો એ જ ઉત્તર છે ॥ હવે પંદરમું પ્રભુ ॥ જે શબ્દાદિક પંચવિષય છે ॥ તે જ્ઞાનીને પળ વિકલ કરિ-
 ના રહે છે ॥ માટે એ તે વિષય ચરવાળવા યોગ્ય છે કે આત્મા ચરવાળવા યોગ્ય છે ॥ કહેતાં વિષય બલવાન છે કે આત્મા બલવાન
 છે ॥ એ પ્રભુ તેનો ઉત્તર ॥ જે પૂર્વે ઉપલ્યા પ્રભુ ના ઉત્તરમાં કત્યાં જે ચાર સાધન ॥ તેમાં થિ એક નિરબિજ સાં રચ્ય ને સિદ્ધ કર
 છે ॥ તે પુરુષ પળ જ્ઞાનિક કહેવાય છે ॥ પળ તેને જો વિષયનો સંબંધ થાય તો તેને વિષય જે તે વિકલ કરિના રહે છે ॥ અને
 એ જ્ઞાનીની આગલતો વિષય ચરવાળવા યોગ્ય છે કહેતાં એકલે નિરબિજ સાં રચ્ય ને જ્ઞાને કરિને તૃપ્તિ પામિને બે મિરદે
 છે ॥ તે પુરુષ થકિ તો વિષય ઘણા બલવાન છે ॥ અને જે પુરુષ ચારે સાધન સિદ્ધ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપમાં જોડા
 યો છે ॥ તે પુરુષને વિષયની ગણતિ નથિ ॥ અને તે પુરુષ તો વિષય આગલ ચરવાળવા યોગ્ય છે કહેતાં ઘણો બલવાન છે તેમો
 પિયો એ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને કહ્યું છે જે હે મહારાજ ॥ અમને તો તમારા ચરણનો દ્રઢ આસરો થયો છે તે દિવસથી સંમાર
 સંબંધિ પંચવિષયનાં સ્વરૂપ તે સ્વારાંદ્રો રજે બાંધી ગયાં છે ॥ તેમ જે પુરુષને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મલે છે અને તે ભગવાનના શ્રી
 મુખ થકિ આત્મંતિક જ્ઞાન ને સિદ્ધ કરે છે ॥ તે પુરુષની આગલતો વિષય તો તુછ માત્ર છે ॥ અને તે વિના ના બિજા તો ચા-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४५॥

चकत्तानेकरिनेचारवेदनाभणेलाहोय॥अद्वारपूराणसूखपाठेकस्यांहोयनेछुशास्त्रनाअर्थनेजाणताहोय॥नेभारतादि-
कइतिहासमांप्रणिणहीयअनेदेवब्रह्मादिकजेवामोठाकडेवाताहोयतोपणएसर्वेपंचविषयभागलरांकजेवाछेतैपूर्वे
देवब्रह्मादिकनेपणविषयेफजेतकस्याछे॥मारेतेनीआगततोविषयबरयाणवायोइछे॥कहेतांबलवानछे॥एप्रस-
नोएजउत्तरछे॥हवेसोलमुंप्रस॥जेअक्षरआद्यकेब्रह्मअनादितेनोउत्तर॥जेअक्षरनेब्रह्मएबेएकजछेनेबेअ-
नादिछे॥एनोएजउत्तरछे॥हवेसत्तरमुंप्रस॥जेआद्यपुरुषेजगतकर्युं॥तेमांपचनशाधिकस्योछे॥एप्रभ॥तेनोउत्त-
र॥जेपूर्वपेहेलाचरणनाबिजाप्रसमांसर्वनीउत्पत्तिकहिछेजेआकाशथकिपचनजेबाबुतेथयोछेएनोएजउत्तरछे
हवेअद्वारमुंप्रस॥जेपाणिशाथिथयुंछे॥एप्रसतेनोउत्तरजेपाणिअग्निमांथीथयुंछेएनोएजउत्तर॥हवेओगणिसमुं
प्रसजेपृथ्विशानीथईछे॥उत्तरजेपृथ्विजलथकिथईछे॥हवेविसमुंप्रस॥जेअंडशानीथयुंछे॥उत्तरजे॥आद्यपुरु-
षजेपरमात्मातेणेज्यारेप्रथमउत्पत्तिकरित्यारेपोतेअक्षरधाममांएकहतातेपोतानेउत्पत्तिकरयानिईछाथईत्या-
रेपोतेअक्षरसामुंजोयुं॥त्यांसृष्टिथई॥तेवेदनीश्रुतिमांपणकह्छेजे॥ससक्षतइमानंलोकाननुंस्तुजंइ-
ति॥एधिरितेपरमात्माएअक्षरसामुंजोयुंत्यारेअक्षरेपोतानाएकदेशानेविषेप्रकृतिपुरुषलिनहतेने
जगादुयो॥पछेतेपुरुषजागृतनेपाभिनेपोतानेविषेप्रकृतिइतितेनेजागृतकरिनेप्रकृतिपुरुषथकिप्रधानपुरुषथ-
या॥नेप्रधानपुरुषथकिमहतत्वथयुं॥नेमहतत्वथकित्रणप्रकारनोअहंकारथयो॥राजसतामसनेसात्विकअने
तेअहंकारथकिचोविसतत्वथयां॥तेमांराजसाअहंकारथकिदरीइंद्रियोथईछे॥नेतामसाअहंकारथकिपांचभूत
नेपांचविषयथयांछे॥अनेसात्विकअहंकारथकिचारअंतःकरणनेइंद्रियोअंतःकर्णनादेवताथयाछे॥एधि-
रितेचोविसतत्वथयां॥पछेपरमेश्वरनीइच्छायेकरिनेचोविशतत्वएकगंमलिने॥तेनुंब्रह्मांडनाउदयरूपजेअंड
तेथयुंछे॥नेतेअंडथकिवैरादथयोछे॥नेवैरादथकिदेवमनुष्यादिकसचराचरसर्वेबिषयथयुंछे॥एधिरितेउत्पत्ति

विपत्ति-
सि०२६

॥४५॥

थईछे ॥ एप्रमनो एजउत्तरछे ॥ हवे एक विसमुं प्रभजे ते जशा थिथयुं ॥ ते नो उत्तर ॥ जे ते जतो वायु थिथयुं छे ॥ ते पण पूर्व उत्पत्ति-
मा कहि लुं छे ॥ एनो एजउत्तरछे ॥ हवे बा विसमुं प्रभजे ॥ चंद्रमा शा थिथयो ॥ ते नो उत्तर ॥ जे जलना सत्व अंश थिथयो छे ॥
॥ एनो एजउत्तरछे ॥ हवे बे विसमुं प्रभजे सूर्य शा थिथयो उत्तर जे सूर्य तो अग्निना सत्व अंश थिथयो छे ॥ एधिरी ते सर्व प्रभना-
उत्तर करिने पछे महाराजे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिने आता करि जे आप्रभना उत्तर तमे लखजो ॥ ने ते मा एट लुं लखजो ॥
विस्तारना भयथी संक्षेप मात्र उत्तर लख्या छे ॥ अने बाकि तमे ने भूमे भेगा थयेथी तमारा अंतरना संषय मात्र हरो तंद लिज-
रो ॥ पण रयरो कल्याण नोरय पद हो तो सर्व वातनी सिधिय हो ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिये कहुं के बहु सारुं महाराज दुं
लखि श ॥ ॥ इति श्री मुर्यासिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९०९ अगणित २० विसना जेष्ठ वदि ६ नवमिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्री
पीपली मध्ये ॥ पोताना मंदिर मां चाथ प्रणा बानी में डि नीओ सरि मां द्विडो लारवाट उपर बिराज मान थया हताने सर्व जगि
यानी वस्त्रधारण कस्याहतां ॥ ने कठ मांगु लाबना पुष्पनाहार धारण कस्याहता ॥ ने कान उपर पुष्प नागु च्छे शो भिर द्याहता
ने पाघ मां डा बिकोरे पुष्प नो तोरो लदक तोह तो ॥ ने ल लारने विषे कंकुनो चांद लो कस्याह तो ॥ ने संध्या आर्ति थयाण छे
पोताना मुर्यासिद्धि नीआग लसाधु तथा धण कहरि भक्तनी सभा भराईने बेठि हति ॥ पछे महाराज कृपा करिने बोला
जे जियने बे प्रकार नो कुसंग छे ते कुसंग नो संग करे ॥ तो जिवनुं मुंडुं थाय छे ॥ अने बे प्रकार नो सत्संग छे ॥ ते सत्संग
नो संग करे तो जिवनुं रुंडुं थाय छे ॥ ते मां बे प्रकार नो कुसंग कियो ॥ तो एक प्रत्यक्ष कुसंग छे ॥ ने एक परोक्ष कुसंग छे ॥
परोक्ष एट ले जिवथी छे ट ॥ अने प्रत्यक्ष एट ले भेगार द्या छे ॥ ते मां परोक्ष कुसंग ते भुं तो भगवान ने भज तो जे अंत
राय करे ॥ ते बहार नो कुसंग छे ॥ ते मां बाप ॥ सगां संबंधी नात नात गुरु गो रम गुं थादिक जे जे बहार ना मनुष्य भ
गवान भज्या मां ने विषय नो त्याग करवा मां रोकेने अंतराय करे ते सर्व बहार नो परोक्ष कुसंग छे ॥ अने प्रत्यक्ष कुसंग

श्रीसुर
सिद्धांत
॥४६॥

पिपली
सि० २९

॥ तो कियो ते जिवने भेगार दे नार । एवा जे इंद्रियो अंतःकरण ते कुसंगि छे ॥ ने भगवानना मारग माथि जिवने पाडु नारा-
छे ॥ के मके जिवज्यारे भगवानने मारगे चाल छे त्यारे इंद्रियो अंतःकरण ना विषय बंध थाय छे ते सारु जिवने भगवानने मा-
रगे चाल या दे तां नथि ॥ माटे जेने पोताना आत्मानुं रुडुं कर बुंदोय तेने इंद्रियो अंतःकरण आदिक मां हे लोक संगने संग
संबंधि आदिक बहारा नो कुसंग एवेय गोविश्वास करयो नहि ने ते छिटे दे रहे वुं अने जे भो लपराखिने कुसंगि नो संग
करो ते नो सत्संग रहे वानो नथि ॥ अने के टलाक ए भक हे छे जे अमने तो कुसंग नो संगन लागे ते वानर लो छिटे ॥ के म
के कुसंग नो संग तो लाग्या विनार हे ज नहि ॥ अने एक भगवानने कुसंगन लागे जे मे कपिल देवे माता ॥ देहु ति प्रत्ये क
सुं छे जे ॥ कुसंग मार दिने निरलेष रहे वाने तो एक हरि समरथ छे ॥ अने धर्मानंद स्वामि जे वा त्यागि होय ने जो
कुसंग नो संग करे तो भ्रष्ट थई जाय तां विजा जियो ने तो जरु कुसंग लागे ॥ जे महुड कायु कुतरु जे ने कर दे ते ने ह
डक बाढा ले ते मजे कुसंग करे छे ॥ ते नो सत्संग रहे वानो नथि ॥ अने कुसंग नो करनारो सतसंग मां आव तो हरी ॥ तो
पण तेने सतसंगि न जाणवो ॥ के मके तेने ज्यारे को ई कदेश काल आवरो ॥ अथवा भगवानना मनुष्य चरित्र ने दे रको
सां भलरो त्यारे तेने मोद थरो ने भगवानना मारग थी पडि जरो ॥ जे महुड काया ना कर डवा बालाने ॥ वायु अग्नि ज-
लादिक तो जोग थाय त्यारे तेने रगे रगे हडक वा चरि जाय छे ने तेना प्राण जाय छे ॥ ते मजे कुसंग कर तो होय तेने ज्या
रे देश काल आवे त्यारे तेने कुसंगि ना सद रुपित्वाळ रगे रगे प्रवृत्ति जाय छे ॥ ने ते भगवानना मारग थकि पडि जाय छे ॥
माटे जेने पोताना आत्मानुं रुडुं कर बुंदोय तेने बे प्रकार ना कुसंग नो त्याग करयो त्यारे को ई कहेवो जे बहारा ना कुसंगि
तो कदापि छे टे रहे बायबरु ॥ पण मां हे ना कुसंगि जे इंद्रियो अंतःकरण ते थी छे टे के म रहे बाय ॥ तो ते थी छे टे निय-
मे करि ने रहे बाय छे ॥ ते नियम थुं तो काने करि ने अशुभ शब्द सां भलवानो त्याग करयो ने भगवानने भगवानना भक्तना
शब्द सां भलवा अने त्वचाये करि ने अशुभ स्पर्श नो त्याग करि ने भगवानना चरण नो स्पर्श करयो ने नेत्रे करि ने मा-

॥४६॥

ईकरूपजोवानो त्याग करिने भगवाननी मूर्ति नादरशन करवां ॥ अवेरिते इंद्रियो अंतःकरण नां जे माई कअशुभविष-
 यना अहार तेनो त्याग करिने भगवानना स्वरूपमां राखवा ॥ अने ज्यारे अशुभविषय नो त्याग करिने भगवानना स्वरूप-
 मां जोडा यछे ॥ त्यारे तेनां इंद्रियो अंतःकरण सुद्ध भावने पामे छे ॥ ने तेने मादे नो कुसंग नाशार्थ जाय छे ने तेने प्रत्य-
 क्षसत्संग चृद्धि पामे छे ॥ ने ते जिव भगवानना मारगधिको ईकाले कोईनो पाड्यो पडे नहिं ॥ अने परोक्षने प्रत्यक्षसत्सं-
 ग ते शुंछे ॥ तो भगवानने भगवानना भक्तसंत बद्दार्थी ज्ञान आपे ते परोक्षसत्संग छे ॥ अने ते भगवानने भगवानना
 संतनी करे लि ज्ञानवार्ता तेने शुद्ध भावे करिने इंद्रियो अंतःकरण ग्रहण करे ने ते प्रमाणे सावधान थईने वरते ते प्रत्य-
 क्षसत्संग छे ॥ अने एविरिते परोक्षने प्रत्यक्ष बेध प्रकार ना सत्संग नो जो गहोय त्यारे जिवनु कल्याण थाय छे केम-
 के बद्दार्थी भगवानने भगवानना संत ज्ञान आपता होय पण जो मादे नां इंद्रियो अंतःकरण ते ज्ञाननु ग्रहण करे
 तो ते ज्ञान तेने लागतुं नथि ॥ अने इंद्रियो अंतःकरण ज्ञाननु ग्रहण करे एवां होय पण जो ज्ञानना आपना रा भगवान
 के भगवानना जनन होय तो तेने ज्ञान थाय नहिं ॥ माटे बद्दार्थी भगवानने भगवानना जन ज्ञान आपना रा होय ने ते ज्ञानने
 पोताना आत्माना कल्याणने अर्थ सुद्ध भावै श्रीउत्तमश्रद्धाराखिने ग्रहण करयुं अने ते ज्ञान मादे हे करिने वर्तवानु क-
 ल्ह होय ॥ ते प्रमाणे दूढ़ पणे वर्तवानो ठराव कर्या ॥ अने अंतःकरण मां समजवानुं कल्ह होय ते प्रमाणे समजवानो ठराव
 करयो ॥ अने देहे करिने वर्तवाना ॥ ने अंतःकरणे करिने समजवानो ठराव कर्यो होय ॥ तेने श्रवण मनने निदध्यास क-
 रीने जिवमां साक्षात्कार करयुं ॥ तो ते जिव ब्रह्मरूप थईने भगवानना धामने पामे छे ॥ अने ते भक्त कोईनो पाड्यो भगवा-
 नना मारग थकि षडतो नथि ॥ अने जेने समजवा मांने बरतया मां कसर रहे छे तेने उत्तम मध्यमने कनिष्ठ एवा भेद रहे-
 छे ॥ ते मां जे जिव भगवानने भगवानना संतनी ज्ञानवा तो काने करिने सा भुलता होय पण ते वातनुं मनन मन मानक-
 रे ॥ तो तेने कनिष्ठ आधार रहे छे ॥ अने जे ज्ञान सां भलिने मनमां मनन करे छे ॥ एण ज्यो सुधि जिवमां निदध्यासक-

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૪૭॥

રિને સાક્ષાત્કાર થયું નહોતું ॥ ત્યાં સ્કથિતેને મધ્યમશ્રદ્ધા રહે છે ॥ અને જે શ્રવણ મનને નિદધ્યાસ કરિને જિવમાં-
સાક્ષાત્કાર કરે છે તેને ઉત્તમશ્રદ્ધા ઉપજે છે ॥ અને જેને ઉત્તમશ્રદ્ધા ઉપજે છે તે જિવ આત્મિક મોક્ષને પામે છે માટે ઉ-
ત્તમશ્રદ્ધા પામવાનો સમો આવ્યો છે ॥ તે સાવધાન થઈને પોતાના આત્માનું કામ સ્કધારી લેવું ॥

इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯

બોગણિસં ॥ ૨૦ ॥ વિસના જોષ્ઠવદિ ૧૦ દશામને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી પીપલી મધ્યે વ્યાસ ॥
અંબારામ વાલજિને ઘેર ગુગમણે બાર આરડાની આસરિમાં હિંડોલા સ્વાદુપર વિરાજમાન થયા હતાને સર્વે જરિયાની
વસ્ત્રધારણ કર્યા હતાને કંકુનો ચાંદલો કર્યો હતો ॥ ને ગુલાબના પુષ્પના હાર ધારણ કર્યા હતાને પોતાના મુરવાર્ધ
દની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સમાભારાઈને વેઠિદતિ ॥ પછે વિરજિ ભક્તે મહારાજને પ્રણમ પુછ્યું જે દેમ-
હારાજ ભગવાનનું સ્વરૂપ છે તેને વિષે તો દેહદેહિ એવો મેદન થિ ॥ અને ભગવાન તો દિવ્ય સાકાર મૂર્તિ અણંદ અધિ-
નાશ્રીને માયા પર છે ॥ અને એ ભગવાન વિજા જિવની પેઠે દેહ ધરતા નથી ॥ ને વિજા જિવની પેઠે દેહ મુક્તા પણ નથી ॥ રાવા
પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાન છે ॥ એમ સર્વ શાસ્ત્રને સર્વ મહાત્મા પુરુષ કહે છે ॥ અને મનુષ્યના જોયામાં તો એમ આ-
વે છે ॥ જે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને વસ્ત્રદેવદેવકીને ઘેર જન્મધસ્યોને વલિ તેણે પાછો દેહ મુક્યો એધિરી તે સર્વે ભગવાનના અ-
વતાર થઈ ગયા તેના દેહનો અવધાર તો વિજા જિવના જેવો દિઠામાં આવે છે ॥ માટે ભગવાન દેહ ધરતા નથી ને દેહ મુક્-
તા નથી ॥ તેનું પ્રમાણ શું ॥ જે જેણે કરિને જિવને હાપડે ॥ જે વાતચરિ ॥ જે ભગવાન તો દેહ ધરતા નથી ને દેહ મુક્તા
નથી તે કૃપા કરીને કહો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જ્યાં સ્કથિ જિવની માર્ક દ્રષ્ટિ છે ત્યાં સ્કથિ જિવને ભગવાનનું
સ્વરૂપ યથાર્થ જાણ્યામાં આવતું નથી ॥ અને જ્યારે જિવને મહાત્મા પુરુષને વિષે પ્રિતિ થાય છે ત્યારે તે જિવને તેનું જ્ઞાન
અંતરમાં ઉત્તરે છે ॥ પછે તેની દ્રષ્ટિમાંથી માયા દલિ જાય છે ને તો જિવ બ્રહ્મરૂપ મુક્ત થાય છે ॥ પછે એવો મુક્ત થયો ॥

વિપત્તિ
સિં ૩૦

॥૪૭॥

तेषां ताने विषे पणमायाने देखे नहिं ॥ तो ब्रह्मधिपर एवा जे पर ब्रह्म परमात्मा तेने बिषे तो मायाने देखे ज केम अने बलिते
 तानि एम जाणे जे ॥ जेने ज्ञाने करिने हुं माया परने जन्म मरण रहित थयो तो ने ज्ञान दाता एवा जे प्रत्यक्ष भगवाने ने बिषे
 तो मायाने जन्म मरण होय ज केम ॥ न ज होय ॥ ने ए तो सदाय माया परने जन्म मरण रहित छे ते माया परने जन्म मरण
 रहित तो एक परमात्मा छे ॥ पण बिजो तो कोई प्रकृति ना कार्य मां दे नो ॥ माया परने जन्म मरण रहित नथि ॥ अने जे माया
 परने होय ते मायानु ज्ञान आपिके मना के ॥ न ज आपिशु के ॥ अने ते प्रत्यक्ष परमात्मा थकि ज्ञान ने पाप्मिने एक वार मा-
 या पर थाय छे ॥ तेषा छो पृथ्वि उपर जन्म धारण करतो नथि ॥ ते गिता मां कह छे ॥ न त दु भासय ते सूर्यो न शशां को न पा-
 वक ॥ य कृत्यो न निवर्तते त धाम परम मम ॥ ॥ अर्थ ॥ जे भगवाने ना धाम ने पाप्मो ते फरिने पृथ्वि उपर जन्म धारण
 करतो नथि ॥ माटे परमात्मा ज एक स्वतंत्र छे ॥ ते चहाय तेम करवाने स्मर्थ छे ते सांजि बोना क त्याग करवाने अर्थ
 वारं मवार पोतानी स्वई छाये करिने प्रथवि उपर प्रगट थईने मनुष्य ने जो यामां आवे ॥ एवा मनुष्य स्वरूप धारण करिने
 ज्ञान आपे छे ॥ एम तानी जाणे छे ॥ अने बलि प्रत्यक्ष भगवाने ने ओलखवानुं एक बिजुं ए धाण छे जे म कोई मनुष्य एक
 गाम्भीर बिजे गामर देवा जाय तारे तेना गुण विद्या स्मृद्धि ते तेना भेगुं ए मने एम तेनी भेगुं रहे छे ॥ अने ते मनुष्य जो मरि
 जायने बिजे ठेकाणे जन्म धरे तो तेने पूरवना गुण स्वभाव धन मा ल विद्या ते कोई भेगुं आवे नहिं ने पा लुं फरिने दार बडो
 करिने मे लवे ॥ तोम ले ॥ केम के तेने देह बाद लो थाय छे ॥ अने जे एक गाम्भीर बिजे गामर देवा जाय ॥ तेने देह तेनो
 ते रह छे ॥ तो तेने सर्व स मृद्धि तेना भेगि रह छे ॥ नेम सर्व देव मनुष्य ने ब्रह्मादिक ने जन्म मरण थाय छे तां तेने पूर्व नुं ज्ञान
 रहे तुं नथि ॥ माटे तेने बिजा गुरु करवा पडे छे ॥ अने जे परमात्मा पृथ्वि उपर प्रगट थाय छे तेने जन्म मरण नथि ॥ माटे ते-
 नी पासे बगर शिरच्युं अनादि नुं अखंड ज्ञान रह छे ॥ अने ते प्रगट भगवाने ने कोई नीपा से थि ज्ञान शिरच्युं पद तुं नथि ॥
 केम के भगवाने ने देह बाद लो थतो नथि ॥ एम प्रत्यक्ष प्रमाण भगवाने ने ओलखवानुं ए धाण छे ॥ अने जेने देह बाद लो-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४६॥

थायछे तेनीपासे वगरशिख्युं तान होय नहिं ॥ अने जे भगवान होय तेनीपासे तो वगरशिख्युं सर्वमत सिद्धांत तान होय
छे केमेके भगवान ने देह बाद लोथ तो नथि ॥ एम भगवान अज न्याने अखंड मूर्ति छे ॥ एविरिते ताने करिने प्रगट भग-
वान ना स्वरूप नो निश्चय थाय छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिक

स्वायनमो नमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणि से ॥ २३ ॥ विसना जेष्ठ वदि ॥ ११ ॥ एकादशि ने दिवस महाराज

श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपलिमये भक्त विरजिखिमाने घेर उगमणे बार ओर डानी ओसरि मांगा दित किये युक्त-
हो लिया उपर विराज मान थया हता ॥ अने स्वेतर खेस पहे स्यो ह तो ॥ नेस्ये त अंगार खुने गुलाबि फेंदो धारण क स्यां ह तां ॥ ने
पोताना मूरखार्थिदनी आगत साधु तथा हरिभक्त नीस भाभराई ने बेठि हति ॥ पछे महाराज बोल्या जे ॥ जेने निर्विकल्प
स्थिति थई होय ॥ तेनां शांलक्षण छे जे जेणे करिने एम जाणिये जे एने निर्विकल्प स्थिति थई रवरि ॥ एप्रहसंतमंदलने
पुछिये छैये ते कहो ॥ पछे अक्षरमुक्तानंद स्वामिये कहूं जे जेने प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप नो उत्तम निर्विकल्प निश्चय
थाय ने ते प्रत्यक्ष नाचरि ने विषे कोई दिवस लेना मात्र संषय थाय नहिं ॥ त्यारे एम जाणिये जे एने निर्विकल्प स्थिति थई छे
॥ एम जणाय छे पछे महाराज घडि कूवार विचारी ने बोल्या जे निर्विकल्प स्थिति थई होय तेनां तो ए लक्षण छे जे प्रत्यक्ष
भगवान नी आता प्रमाणे द्रष्टु पणे वरत ॥ अने भगवान जे जे आता करे ॥ तेने विषेरं चमान मनमां संषय करे नहिं ॥ अने भगवा
ने जे मकल्य होय तेम राजि थको करे ॥ पण तेमां वार लगडे नहिं ॥ एम जे वरत तुं होय ॥ तेने निर्विकल्प स्थिति थई जाण
थि ॥ अने जेने एवि निर्विकल्प स्थिति थाय छे ॥ तेनी उपर भगवान नी कृपा अखंड रहै छे अने तेने अंतरमां पण सदाय स-
ख वार त्या करे ॥ अने जेने तेमां जेदली कसर होय तेने तेद खुंदु रवरि रहै छे ॥ पछे अक्षरमुक्तानंद स्वामिये पुछु जे हे महारा
ज मनमां तो एम होय जे जे महाराज कहै शो तेम करुं छे ॥ ते तमे एम आता करो जे आज तो उपवास कर जा ॥ त्यारे ते
ने राजि थको उपवास करे ॥ अने पोताने जाणे उपवास करवा मां ड्यो होय ॥ ने ते उपवास नी तमे ना पाडो ॥ त्यारे मनमां एम-

पिपली
सि. ३१

॥४६॥

विचारथायजे ॥ महाराजतो छोनापाडे ॥ पण आपणेतो उपवासकरयो ॥ केमके तप त्यागकराव्यामां तो महाराज नोराजि
 पोछे ॥ एमजाणिने तेवचननपालेने नापाडी होय तो पण उपवास करे तेनुं केमसमजयुं तैक्रपाकरिने कही ॥ पछेमहाराज
 बोल्याजे उपवासकरयानुकदै तेमां कळणपडे ॥ नेउपवासनीनापाडे त्यारेराजिथाय नेवाटजुवेजे उपवासनीनापाडे तो
 गीक ॥ एवासंकल्पनो त्यागकरीने ॥ जेमआत्ता करे ते प्रमाणेराजिथकां करुं ॥ अने ते आत्ताने विषे योग्य अयोग्य के ठिक
 अठिक एवो कांई कुतर्क कर्वो नहिं ॥ अने जे जे आत्ता करे तेने ततकालराजिथकां करुं ॥ एविरिते वरते तेनाउपर अमा-
 मारो बहुराजिपोथायछे ॥ अने तेने जे अमारो अखंड संबंध रहे छे ॥ अने जे एखरेखरो आत्ता प्रमाणे परतनारो भक्त
 दीयते नेतो जेदलुं जरुकरावचानुं होय तेदलीज तेने अमे आत्ता करिये छिये ने जेने आत्तामां फेरपडे छे ॥ ने आत्ताने
 विषे ठिक अठिक समजे छे ॥ तेने अमे पण यथार्थ आत्ता करतानधि ॥ केमके यथार्थ आत्ता पाखवानो अधिकारथयोन
 धि ॥ माटे अमारो खरेखरो राजिपोथवानो नेखरेखरी अमारी रूपधवानो तो एजउपायछे जे अमे जे जे आत्ता करीये ते प्र-
 माणे निरसंघय पणे ततकाल श्रधाये सहित करुं ॥ अने ते आत्ताने विषे पोतानुं मोदुं भाग्यमानवुं ॥ एविरिते जे आत्ता
 पाते छे ॥ तेनाउपर अमारो बहुराजिपोथायछे ने तेनाउपर जक्रपाथायछे ॥ अने तेने मां थेंधि जन्ममरणनां दुःखदलित्ताय
 छे ॥ अने एवा भक्त थातो अमे क्षणुं माचपण बेग लारहे तानधि ॥ अने ते भक्त तो छतिदेहे अक्षरधाममां बेगछे एदलीवा
 रताकरिने पछे वलि महाराजे साधुने एक प्रसपुलुं जे भगवान नारामकृष्णादिक अयतारुई गया ते सर्वे सरखा हदो
 के कांई भेदहरो तेकहो ॥ पछे साधुये उत्तरकरवा मांडपो पणथयोनहिं ॥ पछे महाराज बोल्याजे सांभलो अमे तेने उ-
 त्तरकरिये ॥ जे भगवानना अयतार बेप्रकारनाथायछे तेमां एक तो भगवानना अयतार कहेथाय छे ॥ अने एक-
 तो सर्वे अवतारना अयतारि अक्षराति तपुरुषोत्तम प्रगटथायछे ॥ तेमां जेदला अक्षराति त अयतारी प्रगटथा
 छे ॥ तेने विषे तो जगारे पण भेदनधि ॥ अने ते अयतारि अयतार जेदलाथायछे ॥ तेतो सर्वे एक जछे ॥ पण तेमां

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥४९॥

रंचमात्रभेदनधि॥ अने ते मांजे भेद समजे छे ॥ ते तो अतानी छे ॥ ने ते ने सत्पुरुष नो सिद्धान्त समजाये जनधि ॥ माटे जे देवा
अवतारि अवतार थया छे ते तो सर्व एक ज छे ॥ जे म भवायो एक होय ते वेष अनंत कांटे छे ॥ ते म परमात्मा अक्षरा नित एक
छे ॥ ते जिवो ने आत्यंतिक ज्ञान आपवा सांरुं अनंत चार प्रगट थाय छे ॥ माटे ते मां भेदनधि अने ते अवतारि अवतारनुं आ-
त्यंतिक ज्ञान जे ना अंतर मां उतसुं एवा जे प्रत्यक्ष भगवानना भक्त ते सर्व भगवानना अवतार कहै वाय छे ॥ अने ते अवतार
रने विषे भेद छे रवरो ॥ केम के ज्ञान ना चण भेद छे ॥ ते चण भेद किया तो उत्तम मध्यम ने कनिष्ठ ॥ ए चण प्रकार ना भेद छे
॥ ते सर्व भगवानना अवतार कहै वाय छे ॥ अने ए सर्व ने आत्यंतिक ज्ञान ना आपना रा एवा जे परमात्मा ते सर्व अवतार
रना अवतारि छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष परमात्मा थकि जे भक्त उत्तम निर्विकल्प ज्ञान ने पाव्यो होय ते तो ते ने ते देह ब्रह्मरू-
प थई ने अक्षर धाम ने पा मे छे ॥ ने ते ने फरि ने जन्म धर वो पडे तो नधि ॥ अने जे ने निर्विकल्प ज्ञान मां थो डि घणिक सर रहि
होय ॥ ते ने पाव्यो फरि ने जन्म धर वो पडे छे ॥ अने ते भक्त भगवाननो अवतार कहै वाय छे ॥ अने ते अवतार जे ते धर्म ता-
न वैराग मक्तिनुं प्रतिपादन करे छे ॥ अने के देवा कजिवो ने मां क्षने मार्गे चटावे छे ॥ ते मां जे मध्यम ज्ञान वाला भक्त
नो अवतार थयो होय तो ते अवतार विषे पे ज्ञान नी प्रवृत्तिकरे छे ॥ अने कनिष्ठ ज्ञान वाला भक्त नो अवतार थयो होय-
तो ते थो डि ज्ञान नी प्रवृत्तिकरे छे ॥ अने ते सर्व भगवानना अवतार कहै वाय छे ॥ अने ते अवतार ने विषे भेद छे रवरो ॥ प-
ण अवतारि अवतारने विषे भेदनधि ॥ अने जे ने अवतारी अवतार म ले छे ॥ ते ज आत्यंतिक भोक्ष जे अक्षर धाम ते ने
पा मे छे ॥ पण ते बिना अक्षर धाम ने पमाय नहि ॥ ते मां राम कृष्ण ते अवतारि मूर्तियो छे ने ते ना संबंध मां जे जे भक्त आ-
व्याने ते मूर्तियो ने विषे मन कर्म चवने जोड़ाया ते सर्व अक्षर धाम ने पा भिगया छे ॥ माटे आस मे जे ने मनुष्य देह आव्यो
छे ॥ ने जे ने आस त्संग नो संबंध थाय छे ते ना बहु ज मोटा भाग्य छे ॥ केम के पोताने मनुष्य नो देह ने अवतारि अवतार-
नो संबंध ए तो घणा कजन्म नां जे ने स्तक त होय ते ने जोग म ले छे ॥ माटे ते समो आज्ञा तमारे सर्व ने आव्यो छे ॥ ॥

पिपली
सि० ३९

॥४९॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥

संवत् १९ ओगणिसं ॥ २१ ॥ एकविसना अशाडवदि ४ चोधने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीपिपलामध्ये भ-
 क्तविरजिस्विमाने घेरउगमणे बहार औरदानी ओसरि मांगादि तकिये युक्त हो लिया उपर विराजमान थया हुता ॥ अने
 सर्वे जरियानी बरु धारण कसां दता ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशो भिरह्यां दतां ने कंकुनो चोदलो कयेहि तो ॥
 ने पोताना सूर्यार्दिनी आगल संतमंडल तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बैठिहती ॥ पछे महाराजनी संध्या-
 आर्ति थया केडे ॥ महाराज सर्वे पोताना भक्तजन प्रत्ये कृपा करि ने बोल्या जे सात्वत सखे ते तो भगवानना स्वरूपने-
 ओलखा बवा सारुं सत्पुरुष कसां छे ॥ तथा जिवने पंचविषयनी बालना दलाववा सारुं कसां छे ॥ पण ते मांजे सत्य
 रूपना संगि छे ॥ ते शास्त्रने सबलां समजे छे ॥ अने जे असत्य रूपना संगि छे ते शास्त्रने अवलां समजे छे ॥ ने शास्त्र-
 तो सर्वे एक रितनां सरयां ने सरवदाई छे ॥ ते सबलां समजे छे ॥ तेने महासख थाय छे ॥ अने जे शास्त्रने अवलां समजे
 छे ॥ तेने महादुरख थाय छे ॥ जेन पृथ्विने जल तो एक सरयां होय ॥ पण ते मांजे बुं बिजबाये ते प्रमाणे तेनी चृद्धि था-
 य छे ॥ पण ते मांजे बुं जे बिजहोय ते प्रमाणे तेनी चृद्धि थाय छे ॥ ते भिंडानुं बिजहोय तेने पृथ्वी जलादिकनो जोग
 थाय ॥ त्यारे ते मांथि भिंडानुं वृक्ष थाय ॥ ते प्रथमतो बहु वृद्धि पावतुं जणाय ॥ पण अते हिंचण जेरले थई ने बेमास्था
 य त्यारे ते सुकाई जाय छे ॥ ते मां पृथ्वि जल तो संपूरण हतां ने चृद्धि करतां दतां ॥ पण भिंडानुं बिजए बुंन कारुं ह-
 तुं ॥ माटेना सपा मिगायुं ॥ अने कडनुं बिजहोय ने तेने प्रथवी जलादिकनो योग थाय त्यारे ते मांथि मोटावड थाय छे
 ॥ ने ते वड हजारे वरस सुधिरहे छे ने तेनी छाया मां अनंत जिवसुखि थाय छे ॥ अने बल एक शेरडिनुं बिजछे ॥ ने
 तेने पृथ्वि जलादिकनो योग थाय ॥ त्यारे ते मांथी मीठि शेरडि थई ने तेनो गो लखांडरा कर आदिक सुखदाईर स-
 निपजे छे ॥ अने जो सिंगडिया बसनागनुं बिजहोय ने तेने प्रथवी जलादिकनो जोग थाय ॥ त्यारे ते मांथी झरनिप-

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥५॥

जे छे ॥ ने ते ने जे रयाय ॥ तेना प्राण जाय छे ॥ अने प्रथवी जल तो सर्वे मां सरखाइ ता पण जेवुं जे बिजइतुं तेनुं ते मां पी फल पा
य छे ॥ तेम शातशास्त्र तो सररवाने स्वरु इछे ॥ पण जे वा जे वा पुरुष ना संगरु पि बिजपडे छे ॥ ते प्रमाणे ते जियने स्वरु
दुरवरु पि फल थाय छे ॥ ते मां अ सत पुरुष ना मुरव थकि शास्त्र ने सां भले छे ते ने दुःख रुप फल थाय छे ॥ अने जे सत पु
रुष थकि शास्त्र ने सां भले छे ॥ ते ने स्वरु रुपने अविनाशी फल थाय छे ॥ ते मां सत पुरुष ना संगि शास्त्र ने के म सम जे
छे ॥ ने अ सत पुरुष ना संगि के म सम जे छे ॥ तो जियने जन्म मरण गर्भ वास ने चोरासि नां महा कष्ट छे ॥ ते ने राखाने
अर्थ ने जियने स्वरु रिया करवा सां शास्त्र मां भगवाननु स्वरु पजणाव्युं छे ॥ के म के भगवानना स्वरु रुपने जिव जाण
ती नथि ॥ एज जिवने जन्म मरण ने गर्भ वास नुं कारण छे ॥ ते भगवान के बाछे तो अपार महिमा बाला छे ॥ अने ते भग
वानना एक एक रोम प्रत्ये कोटान कोटि सूर्य ना जेवो प्रकाश छे ॥ ते जे म आंख ना अंधाराने सूर्य टाले छे ते म जीबना
अज्ञान रुपि अंधाराने प्रत्यक्ष भगवान टाले छे ॥ ते जे म सूर्य आंख ना अंधाराने टाले छे ॥ पण जे नी आंख ने पड लबलि
ने विकार वा नथई गइ होय ॥ ते ने सूर्य नो प्रकाश जणा तो नथि ॥ ते ते ने अंधारुं पण दल तुं नथि ॥ अने जे नी आंख नि
र्विकारि होय ॥ ते ने सूर्य नो प्रकाश जणाय छे ॥ ते ते ने अंधारुं दलि जाय छे ॥ ते म कोटि सूर्य नां कर्त्ता अपार प्रकाश वा
न एवा जे परमात्मा भगवान ने भगवान ना संत ते जिबो ना अज्ञान रुपि अंधाराने टाल बासां प्रगट थाय छे ॥ पण जे
ते अ सत पुरुष ने संगे करि ने काम लोभादिक विकार जिय मां दृष्टि पा म्यो होय ते जिवना जाण्या मां प्रत्यक्ष भगवा
न ने संत नुं स्वरु प आच तुं नथी ॥ अने जे जीबे सत पुरुष नो समागम करि ने तै थकि ज्ञान पाभि ने काम लोभादिक वि
कार ने टालि ने स्वरु थया होय ॥ ते ने भगवान ने संत नुं प्रत्यक्ष स्वरु अपार महिमा ते ज प्रताप गुण ने ऐश्वर्य सहित
साक्षात कार भासे छे ॥ अने ते ने माया नो अंधकार रुप जे पंच विषय नी वासना तै दलि जाय छे ॥ ते जन्म मरण गर्भ
वास ने चोरासि नां जे महा दुःख ते सर्वे नाश पा मि जाय छे ॥ अने ते जिय प्रसरु पई ने अपार स्वरु ना सागर रुप-

पिपली.
सि० ३२

॥५॥

एषु जे अक्षर धाम तेने पांમે छे ॥ माटे सतपुरुषे जिबोनी उपर कृपा करिने कामादिक दोषने टालया साहुं शास्त्रमां तेनो उपदेश
 लखि गया छे ॥ माटे ते शास्त्र प्रमाणे जे वर ते छे ॥ तेना विकार टलि जाय छे ॥ ने तेने प्रत्यक्ष भगवान्ने संतनुं स्वरूप ओ लखा-
 य छे ॥ अने जे ने असतपुरुषनो संग थई जाय छे ॥ तेने शास्त्र अवलां सम जाय छे ॥ ने तेने कामादिक विकार चट्टि पांमे छे
 दुबे ते शास्त्रमां सतपुरुषे कामरूपि दोष टालया साहुं नियम क ह्या छे ॥ जे ग्रहस्थ दोष तेने परस्त्रिनो संग करयो नहिं ॥ अ
 ने पोतानी मा बेहे नने दिकरी तेनुवान अवस्था बालि होय तो तेनी संगाये आपत काल पड्या विना एक लां बेजणो ने ए-
 कांत मार देबुं नहिं ॥ अने जे त्यागि होय तेने स्त्रि मात्र अष्ट प्रकारे त्याग करयो ॥ एवीरी ते नियमने द्रढ करिने राखे तो -
 तेने कामरूपि दोष टलि जाय छे ॥ ने तेनु कल्याण थाय छे ॥ अने जे ते नियमने चुके छे तेनु मन भ्रष्ट थाय छे ॥ तेनारहे
 त्यागिनो धर्म चुकि नेरा जानी कंन्या नो हाथ जोयो तो मन भ्रष्ट थयुं ॥ ने फजे तिथई अने शिवजिबे मोदनी स्वरूप जोयुं
 तो विर्य पात थयो ॥ ने योगमार्गमां थि पडि गया ॥ अने ब्रह्माये तेनी दिकरि तुवान अवस्था बालिनुं एकांतमां मोद
 जोयुं ॥ तो मन विकारने पास्युं ॥ ने ते निपण मोदि फजे तिथई ॥ एवीरी ते नियम चुके छे तेनु मन भ्रष्ट थाय छे ने जे नियम
 मराखे छे तेना कामादिक दोष टलि जाय छे ॥ एम समजिने सतपुरुषना संगि छे ॥ ते शास्त्रमां जे जे नियम क ह्या होय
 तेने द्रढ करिने पावे छे ॥ ने कामनी बासनानो त्याग करे छे ॥ अने तेनुं ते शास्त्र जो असतपुरुषपासे थिसां भले छे त्या-
 रिते असतपुरुष के म समजावे छे ॥ तो कहेनो के शास्त्रमां एम क ह्य जे मोटा मोटा नारद शिव ब्रह्मा जे या ते पण जो काम
 ने जित बागया ॥ तो ललिते नी फजे तिथई ॥ माटे काम तो कोई थी जिताय नहिं ॥ एम पापिएवाजे असतपुरुष ते पोता-
 ना शिष्यो ने अवलुं समजाविने पोते पण नि संकथई ने काम भोगवे छे ने तेना शिष्यो ने काम भोगयावे छे ने गुरु शिष्य वे
 नारकि थाव छे ॥ अने वलि पापि छे ते के म अवलुं समजावे छे तो श्री कृष्ण भगवाने कृपा करिने गोपियोनो कामरूपि दोष
 टालवाने अर्थ ॥ ने तेना मननी चतियो पोताने विषे जो डाविने ब्रह्मरूप करया साहुं भगवान गोपियो साथे रासरम्या छे

सुरस्य
सिद्धांत
॥५१॥

नेपोतेउर्ध्वरेताब्रह्मचारीरह्या॥ नेकामनोमदुत्तार्यो॥ नेगोपियोनेपणनिष्कामिकरिमुकियो॥ तेमर्मनेतोसत्पुरुष-
समजेछे॥ अनेजेअसत्पुरुषछे तेतोएवामहानिष्कामिनेकृपानासिंधुश्रीकृष्णभगवाननेनेविषेकामरूपिदोषपरठेछे
नेतेप्रमाणेपोतेपणस्त्रियोपुरुषभेगांथईनेरासरमेछे॥ नेविभिचारकरेछे॥ अनेतेपापिअसत्पुरुषएमकहेजे भगवान
पणस्त्रिसाथेरम्याछे॥ तोआपणेशुंछेएमकहिनेपोतेभुंडांकर्मकरेछे॥ नेविजानेभुंडांकर्मकरायेछे नेतेपापेकरिनेपो
रनर्कमांजायछे॥ अनेबलिभगवानेबलिराजानो लोभकादवासारुंनेतेनेअवीनासीसरयपमाडवानेअर्थभगवाने
कृपाकरिपातेयाम नजिनुंरुपधारणकरीनेबलिराजानेयाचिनेतेनुंसर्वसलेईलिधुं॥ ने बलिराजानेनिर्लोभिकरिने
पोतानाअविनाशिस्वरयनेपमाड्यो॥ तेवातनेतोसत्पुरुषसमजेछे॥ जेभगवानतोअतिकृपायुंछे॥ तेबलिराजाने
फकतलोभटाखवासारुंजतेनुंसर्वसलीधुंछे॥ नेपोतेतोपूरणकामछेनेलक्ष्मिनातोपोतेस्वामिछे॥ नेस्वरयनासागरछे
तेपोतानास्वरयमांथिएकसलिभरिनेप्रकृतिपुरुषनेस्वरयआयुं॥ तोतेणेकरिनेप्रकृतिपुरुषअनंतकोदिब्रह्मांडर
जवानीशक्तिनेपाम्योछे॥ अनेतेनालेखस्वरयकरिनेअनंतकोदिब्रह्मांडनादेवब्रह्मादिकतथाराजामनुष्यपशुप-
क्षादिकसर्वेजियतेस्वरयकरिनेस्वरययांथयांछे॥ एवाजेअपरमितस्वरयनाधामभगवानतेतुछजेचुंजेबलिराजानुं
राज्यतेमांशुलोभाया॥ नजलोभाय॥ एमसत्पुरुषनेसत्पुरुषनाशिण्यछेतेसमजेछे॥ नेएमसमजिनेपोतेलोभनोत्या-
गकरेछेनेसंसारथकिवैरागनेपाभिनेभगवाननेतेनासंतमांप्रितिकरेछेअनेएविरितनीभगवाननीकृपानेनजाण
ताएवाजेअसत्पुरुषतेभगवाननेविषेलोभरूपीदोषपरठेछेनेपोतानाशिष्योनेकहेजेसांभलोभाईभगवाननेपणखो
भछे॥ तेबलिराजानुंसर्वसलेईलिधुं॥ तोआपणेतोलोभहोयजतो॥ एमसमजिनेइव्यादिकपदार्थनेविषेमहालोभ
पवर्त्तकिछे॥ नेमरिनेघोरनर्कमांजायछे॥ अनेबलिभक्तजनभावेकरिनेसारांसारंभीजनभगवाननेजमाडेछे
तेनेकृपाकरिनेपोतानाभक्तनास्यादरूपिदोषनेटाखवानेअर्थेथालतेजमेछेनेतेभक्तनेनिस्वादिकरिनेअविनाशि

पिपलि
सि० ३२

॥५१॥

સુરવનેપમાડેછેએવિરીતેમગવાનનિકૃપાનેસતપુરુષજાણેછેનેએમસમજેછેજેલુશ્મિઆદિકકોટિશક્તિયોતેભગવાન
 નિસેવામાંદાજરડાભિયોછે॥તોપણતેનીસેવાનોત્યાગકરિનેઅત્યજેવાજેમુમુક્ષુજિવતેનીસેવાનેકૃપાકરિનેતેનોમા
 વજોઈનેગ્રહણકરેછેનેપોતેતોસદાયપૂરણકામછે॥અનેભગવાનનેતોઆલોકનુંસારુંનરસંપદાર્થદ્રષ્ટિમાનથિ॥
 પણભગવાનતોકેવલેકભાવનાભોગિછે॥તેસદામાનાતાંદુલનેધિદુરનીભાજિનેભિલડિનાંબોરતેભાવતેનોદતો
 તોતેભગવાનજમ્યાઅનેતેનેપોતાનુંઅભિનાસિધામઆપ્યું॥એવોજેભગવાનનોમોટોઉપકારનેભગવાનનીદયાતેનેઅસત્યુ-
 રુષતેનપિજાણતા॥નેતેતોશાસ્ત્રનેસાંભલિનેતેનાઅવલાઅર્થકરેછે॥જેભગવાનનેપણસારુંસારુંસ્વાવાજોઈયેછિયે॥
 તોઆપણેસ્વાદકેમતજાય॥એવિરીતેઅવલુંસમજિનેવિષ્ણનાકીડાનીરસાસ્વાદનેવિષેલોલુપધર્ઈરહેછે॥અનેવલિ
 ભક્તજનપોતાનાકલ્યાણનેઅર્થેભગવાનનેભાષેકરિનેવસ્ત્રધરેણાંપુષ્પનાંદારધારણકરેછે॥તેનોભાવનેભક્તિ
 જોઈનેતેનેઅવિનાસિસુરવઆપવાસારુંઅગિકારકરેછે॥તથાકોઈહરિભક્તદેતેકરિનેભગવાનનાચરણાર્થે
 દર્શાવેછે॥તથાપૂજાકરેછે॥ઈત્યાદિકજેજેનિષ્કામભાષેસેવાકરેછે॥તેનેભગવાનકૃપાકરિનેગ્રહણકરેછે
 ॥તેપ્રમાણેશાસ્ત્રમાંધિસાંભલિનેઅસતપુરુષઅવલુંસમજેછે॥જેભગવાનનેપણદેહમાંસ્નેહછે॥મારેદેહનીસેવા
 કરાવેછે॥એમસમજિનેઅસતપુરુષપોતેપણદેહમાંઆશીસ્તપઈનેરાતદહાડોદેહનુંજતનકસાકરેછેનેમદા-
 હેરાનથાયછેઅનેજિવોનેઅનંતજન્મનીવાસનાવલગિછે॥તેનેમુકાવવાસારુંભગવાનપોતાનાઆશ્રીતોનેકઠ-
 ણવચનેકરિનેઉપદેશઆપેછે॥અનેજિવમાયાનીજાલમાંલુબ્ધધર્ઈરહોછેતેનેમુકાવવાનેતોએકભગવાનનેમ
 ગવાનનાएकांतિકસંતસમરથછે॥તેસાંમદાંમડુંડભેદકરિનેજેરિતેજિવનીમાયાટલેતેવોઉપદેશઆપિનેજિવને
 મુક્તકરેછે॥જેમરોગિહોયતેનોરોગજેજેઐષધેકરિનેમરેતેવાંતેયાંકડયાંઐષધયેદપાયછે॥તેમસત્યુરુષક
 ઠૂણવચનેકરિનેઉપદેશઆપેછેતેનેસાંભલિનેજેઅસત્યુરુષછે॥તેભગવાનનેતેનાસંતનેવિષેમાનતથાક્રોધ-

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥५२॥

पिदोषपरंछे ॥ तथा आसुरो ने भगवाने मास्पाएवुं शास्त्रमांथितां भलिने असत पुरुष एम समजे छे जे भगवाने ने प
ण मानने को धछे ॥ तो आपण मानने को धके मटछे ॥ एम समजिने उलटा मानि को धि अति नो थाय छे ॥ अने जे स
त पुरुष ने तेना शीष्य छे ते तो भगवानना चरीत्रन शास्त्रमांथी सां भलिने ते चरित्रने दिव्यने अलोकिक ने परम
उपगारीये रुप जाणे छे ॥ ने ते चरित्रने सां भलिने माया मांथी प्रतिज्ञे चैरागपामिने भगवानने सतमां इह प्रिति
करंछे ॥ ने दहथि नो खो पोताना आत्माने जाणिने अक्षर पथ ईने परब्रह्म एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेनी प्रेम लक्षणा भक्ति करिने
अभय पद एवुं जे अक्षर धाम तेने पामे छे ॥ अने जे असत पुरुष ने तना शीष्य छे ने शास्त्रने सां भलिने उलटा विषयी थईने नरक
मांजाय छे ॥ मारे जे ने पोताना आत्मानो मोक्ष करयाना ईछा होय तेने असत पुरुषना मुख थकि शास्त्र सां भलवां नहि अने ते
नो संगण को ईदहाडे करवो नहि ॥ अने ते सत पुरुष एवा जे प्रत्यक्ष भगवानने ॥ भगवानना पंचविषयना त्यागितेना मुख
थकि शास्त्र सां भलवां अने तेनो नित्य प्रत्ये समागम करवो तो ते थकि जिवने माया नां पडलटलि जाय छे ने तेने भगवाननु
स्वरूप साक्षात्कार जणाय छे ॥ ने ते जिवनो मोक्ष थाय छे ॥

॥ इति श्री मुखसिद्धान्त समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिसं २१ एव विसना अषाढ वदि

पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीपीपलीमध्ये भक्त विरजिषिणने घेर उगमणे बार ओरुदानी ओ स रिमां
गादित क्रिया नखायिने दोलि पाउपर विराजमान थयाहता ॥ ने सर्व जरीयानी वस्त्र धारण कस्याहतां ने कठमां पुष्पनाहार
नो भिरसाहता ॥ ने पाषमां फूलना तोरा बैकोरे लटकताहता ॥ ने बैकान उपर पुष्पना गुच्छ धारण कस्याहता ॥ ने हाथ
ने विषे बाजुने गजरा बांध्याहता ॥ ने ललाटेने विषे कंकुनो चाद लोक सोह तो ॥ ने जमणाहस्त कमल मांरुमा लधारण
कस्याहतो ॥ ने पोताना मूरवारिंदनी आगल साधुत था घणा कहरि भक्तनी सभा भराईने बैठिहती ॥ ने महाराजनी
संध्या आर्त्ति थयापछि अक्षर मुक्ता नंदस्यामिये प्रक्षुब्ध जे हे महाराज जेनो चंचल स्वभाव होय तेने शान्त के मथवाय

पिपलि
सिं ३३

॥५२॥

॥ अने जे अति शान्त होय तेने चंचल के मथवाय ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे चंचल ने तो शान्त थवानो तो उपाय छे-
 ॥ जे पोताने आत्मारूप मानीने भगवान नी मूर्ति नुं ध्यान करवुं ॥ ने भगवान नी अखंड स्मृती राखवि ॥ एरिते भगवान नुं ध्या-
 न ने स्मृति राखवानो अभ्यास करे तो चंचल होय ते शान्त थाय छे ॥ अने शान्त ने चंचल थवुं होय तेने भगवान ने भगवा-
 न ना सतनो महिमा समजयो ने ते नी सेवा मन क्रम बचने करिने करयि ॥ तो तेने चंचल पणुं आवे छे ॥ एम उत्तर करिने
 पछे महाराज बोल्या जे दवे अमे तमने सर्वने एक प्रपुछिये छैये ॥ जे भगवान ना भक्त होय तेने जपत पत्रत धर्म ज्ञान
 बैराग भक्ति आदिक सर्व साधन करिने पछे छे लीयारे वुं करवुं ॥ ने भुं पामवुं ॥ पछे तेने उत्तर को ई थिय थार्थ थयो नहि ॥
 पछे महाराज बोल्या जे त्यो अमे तेने उत्तर करिये ॥ जे सर्व साधन करिने अं ते भगवान ना स्वरूप नी अखंड स्मृति करयि
 ॥ ते भागवत मां पण कह्युं छे जे ॥ एतावान् शांख्य योगाभ्यास धर्म परिनिष्ठा जन्म त्यागः परः पुंसां मे ते
 ना रायण स्मृतिः ॥ अर्थ ॥ शांख्यने योग शास्त्रे करिने ने पोताना धर्म ने विषे जे निष्ठा जे आस्था ते करिने पुरु-
 ष जे तेने एतलो जन्म नो लाभ्यो तो अने कहेतां सर्व साधन करिने सुद्ध ब्रह्म रूप थईने मुक्त दशाने पाय्यो होय तेने
 भगवान ना स्वरूप मां अखंड स्मृति राखवि ॥ अने एयो मुक्त थाय छे तेने भगवान ना स्वरूप नी अखंड स्मृति रहे छे
 ॥ अने वनिजे भगवान ना स्वरूप नी अखंड स्मृति राखवानो नित्ये अभ्यास करे छे ते जमहा मुक्त थाय छे अने भ-
 गवान ना स्वरूप नी स्मृति पण कोने रहे छे ॥ ती जे अहार शुद्धे करे छे तेने अखंड स्मृति रहे छे ॥ ते पण शास्त्र मां क-
 ह्युं छे जे ॥ अहार शुद्धे अंतःकरण शुद्धे ने अंतःकरण शुद्धे ॥ ध्यानी स्मृति ॥ अर्थ जे इंद्रियो ना अहार
 शुद्ध करवा थि अंतःकरण शुद्ध थाय छे ॥ अने अंतःकरण शुद्ध थाय छे त्या रज भगवान ना स्वरूप नी अखंड स्मृति रहे छे
 ॥ माटे भगवान ना भक्त होय तेने अहार शुद्ध करवो ॥ ते के विरीते अहार शुद्ध करवो ॥ तो काने करिने भगवान ना स्वरूप
 सा भल वापण अधर्मिने विमुख ने दुराचारी ना शब्द कान मां पे सवादे वानहि ॥ अने को ई कदेश का ले करिने अध

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५३॥

भिनाशब्दसांभलवापडे तो जेमकोईकपोतानेमावेहेनसामिगाळो देते तेजेबुंवसमुंत्वा रोनेतेनेशब्दजेवोजाणिनेते-
नीसाथैवैरभावथायछे ॥ तेमअधर्मिनेविमुखनाशब्दनेशब्दरुपजाणिने ते शब्दने अंतरमां पेसवादेवानहिं ॥ अने
ते शब्दे करिने मनमां हरखशोकनेपांमयुंनहिं ॥ अने आखे करिने भगवाननां दर्शनहे ते करिने करवां ॥ अने विमु-
खने अधर्मां दर्शन करवां नहिं ॥ अने ईश काले अथवा जाणे अजाणे अधर्मिने विमुखनां दर्शन थई जाय तो जेम
सडेलकुतरुके विष्टानोदगलो देखाय तेम अधर्मिने देखावा ॥ अने त्वचाये करिने भगवाननो देते करिने स्पर्शकर-
यो ॥ ने विमुखना स्पर्शने काला सर्परुपजाणिने तेनो स्पर्श करयो नहिं ॥ अने रसनाये करिने भगवाननी प्रसादि महा-
त्मे करिने जमवि ॥ ने विमुखजिवनुं एदुरवायुं नहिं ॥ एरिते इंद्रियो अंतःकरणे करिने भगवाननो अखंड संबंध राखये
ने अधर्मिने विमुखना संगनो सर्व प्रकारे त्याग करयो ॥ अने एविरिते सावधान थईने जे वरते छे तेनुं अंतःकरण शुद्ध थाय
छे ॥ ने तेने पंचविषयनी वासना टलि जाय छे ॥ अने जेने वासना टले छे ॥ तेने जे भगवानना स्वरुपनी अखंड स्मृति रहे
छे ॥ अने जेने भगवानना स्वरुपनी अखंड स्मृति रहे वा मांडि ते तो वाई अथवा भाई त्यागि अथवा ग्रहस्थ सर्वे हरिभक्त
करतां मोटेरो भगवान नो भक्त छे ॥ अने जेने भगवाननी अखंड स्मृति रहे छे ॥ तेने कांई करबुरहं नथि ॥ ने तेने तो हर-
शने करिने अनंतजिवीनो उद्धार थाय छे ॥ अने एवो अखंड स्मृति वालो भगवाननो भक्त छे ते तो जे जे धारे ते थाय छे
जेम चिंतामणि होय ते मांथि जे जे चिंतये ते थाय छे ॥ तेम भगवाननी मूर्ति चिंतामणि रुप छे ते जेना उरमां भगवान
ना स्वरुपनी अखंड स्मृति रहे ति होय तेना तो संकल्प सत्य थाय छे ॥ अने एवा भक्त तो जगतना आधार रुप छे ॥ अने तेनो
महिमा तो कल्यामां आवे एमनथि अने जेने भगवानना स्वरुपनी अखंड स्मृति रहे छे ॥ तेणे तो भगवाननी संपूर्ण सेवा
करि छे ॥ अने तेनां जपतयादिक सर्व साधन पूरां थईर ह्यां छे ॥ अने जे भगवानना स्वरुपनी अखंड स्मृति छे ॥ ते तो अनं-
तपापने ततकाल नाश करे एवि छे ॥ अने जेने अखंड स्मृति रहे छे ॥ तेने अंतरमां आठे पोहोर आनंदना फुवारा खुल्या

पिपलि-
सि० ३३

॥५३॥

करेछे॥अनेएवो भक्त तो छति देहे भगवानना धामने पाभिरह्यो छे ॥ ते कहं छे जे ॥ ॥ यामतिमागति भवेत् ॥

॥ ॥ अर्थ ॥ जे जे निजे विमति ते नी ते विगति पाय छे ॥ माटे जे ने भगवानने विषे अखंड मति रह्ये छे ॥ ते नी गति-
भगवानना धाम पायाय छे ॥ माटे एवा भक्त ना आत्माना मोक्ष मां लेश मात्र संषयरहे तो नथी ॥ अने जे ने भगवानना
स्वरूप नी अखंड स्मृति रह्ये ति होय ते तो सर्व भक्त मां उत्तम भक्त छे ॥ अने एवा भक्त ना दरशने करि ने तो अनंत जियो
तुंक त्याग पाय छे ॥ अने एवि भगवान नी अखंड स्मृति पण क्यार रह्ये छे ॥ तो प्रत्यक्ष भगवानने ते भगवानना निरवा
स नि संत जे ने मले छे ते ने ज भगवानना स्वरूप नी अखंड स्मृति रह्ये छे ॥ पण ते विना जे वस्तु दिठिन होय ते नी स्मृति के-
म रह्ये ॥ नजर रह्ये ॥ माटे जे ने प्रगट भगवानने ते ना संत नो संबंध पाय छे ॥ ते ने ज अखंड स्मृति रह्ये छे ॥ ने ते ना भाग्य नो
पण पार नथि ॥ के म के एवो प्रगट भगवानने ते ना संत मत्या नो प्रताप छे ॥ ते पूर्व गोपि गोपालादिक तथारामा अ-
वतार मां वां दराओ ने भगवान प्रगट मत्या ह ता तो ते ने अखंड भगवान नी स्मृति रह्ये ति हति अने ते सर्वे नां साक्षा
त्कार क त्याग थई गयां छे ॥ माटे ते समो आज तमारे आव्यो छे ॥ ते तमारा भाग्य नो पार नथि ॥

इति श्री मुराय सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९ अोगणि से ॥ २१ ॥ एक वि सना अषाड वदि ६ छठने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री पिपल मध्ये भु-
क्त विरजि विमाने घेर गुग्गुण बां ओर डानी ओ सरि मां गाहित किया नखा विने दो लियाउ पर विराज मान थया ह ताने स्व
तरये सपे हे स्पोहतो ॥ ने धो लुं अंगरखुं धारण कसुं हतुं ने पितो बुढा दार रुमा लनो फे दो मस्त के बांध्यो ह तो ॥ ने पौ ताना
मुरवारि दनी आग ल साधु तथा हरि भक्त नी सभा भरा ई ने बैठि ह ती ॥ पछे धर्मानंद स्वामि ये हरि भक्त ने कहं के त-
मे मां हो मां हे प्रसन्न उत्तर करो त्यारे महाराज बो ल्या जे ल्यो अमे हरि भक्त ने प्रसन्न पुछी ये छिये ॥ ते मां प्रथम गामरो ईशा
लाना भगवान जी लक्ष्मिराम ने पुछुं छुं ॥ जे जे मुक्त होय ते पो ताने विषे दोष ने के मदे रये छे ॥ ने ते बिजा जियो ने वि-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५४॥

विदोषनेकेमदेखेछे॥तेनेउत्तरकरो॥पछेभक्तभगवानजिबोल्या॥जेजेमुक्तहोयतेनेतोपोतानेविषेएमबरतेजेरखेमा
रेविषेकोईदोषप्रवेशकरेनहिं॥एमजाणिनेधर्मनियमनेविषेतथासत्शास्त्रनीमर्यादानेविषेद्रव्यपणेवरतेछे॥अनेपो
तानाउपरभगवाननीकृपाथईछेतेणेकरिनेअद्भुतआनंदमारेहोथकोपोतानेविषेकीईदोषनोतथाकोईविषयनो
प्रवेशाथवादेतो नथि॥तथाकोईविषयनोसंबंधपणराखतो नथि॥अनेअवश्यदेहनिराहनेअर्थअन्वयत्यादिक
जोईयेतेतलुंग्रहणकरेछे॥नेबिजासर्वपदार्थनो त्यागकरिने भगवाननीजेमआज्ञाहोय॥तेप्रमाणेनिसंकथकोव
रतेछे॥अनेपोतानेविषेकोईदोषमाननथि॥नेबिजानेविषेजेनेजेदलोदोषहोयतेनेयथार्थजाणेछेअनेतेनिउप
रदयाकरिनेतेनादोषनेराखवानाउपायकरेएविरितेमुक्तवरेतेछे॥पछेमहाराजबोल्याजेठिकउत्तरकस्यो॥नेहवेक
रानसंघजिनेपुछियेछैये॥जेमुमुक्षुजिवहोयतेकेविरितेपोतानेविषेदोषनेदेखेनेबिजानेविषेकेमदोषनेदेखे॥ते
कहो॥पछेकरानसंगजियेउत्तरकरवा मांड्योपणथयो नहिं॥पछेमहाराजबोल्याजेसांभलोअमेउत्तरकरिये॥जे
जेमुमुक्षुहोयतेनेएमबरतेछे॥जेपोतानेविषेजेजेदोषहोयतेनेजाणिनेतेदोषनेराखवानाउपायमांमंड्योपदेअने
सत्पुरुषेजेजेनियमआप्याहोय॥तेनेद्रव्यपणेपाळे॥नेपंचविषयनोत्यागकरयोपोतानेगमेनेविषयना त्यागिएवाजे
भगवाननासंततेनासमागमकत्याकरे॥अनेपोतानादोषदालयासारुंभगवाननेभगवाननासंतनिनिरंतरप्रा
र्थनाकत्याकरेअनेबिजाभगवाननाभक्तहोयतेनेविषेजेजेदोषहोयतेनेयथार्थजाणे॥नेतेनेविषेभिन्नभावरा
खिनेतेनादोषनेराखेतेबोउपायकरेनेतेबोउपदेशकरे॥नेतेनुंहितकरे॥पणकोईउपरतेनेईरव्यानहोयएविरि
तेमुमुक्षुनेवरतेएनोएजउत्तरछे॥पछेबलिमहाराजेकालाभक्तनेप्रसन्नपुजुंजेजेविषयीजिवहोयतेकेविरिते
पोतानेविषेदोषनेदेखेनेबिजानेविषेकेमदोषनेदेखेतैकहो॥पछेतेनोउत्तरकालाभक्तनेआवड्यो नहिं॥पछे
महाराजेउत्तरकर्योजेजेविषयीजिवहोयतेनियममारहिनेविषयभोगवबाउपरप्रितिहोयनेपोतानेविषेदोष

पिपत्ति.
सि. ३४

॥५५॥

होय तेने देखे नहिं ॥ अने बिजाने विषे जे दोष होय तेने देखे ॥ अने तेना दोषने इरष्याये करिने कदिदेखाडिने तेनी फजेति करेछे
 एविरिते विषयि जिवने वरतेछे ॥ पछे जबजिभक्तने प्रभुपुछुं जे जे पामरजिब होय तेके विरिते पोताने विषे दोषने देखेछे
 ने बिजाने विषे केम दोषने देखेछे ॥ पछे तेनो उत्तर जबजिभक्तने आबड्यो नहिं ॥ पछे महाराजे उत्तर कर्यो जे जे पामरजिब होय
 तेतो पोताने विषे कोई दोषने देखे नहिं ॥ अने बिजाने विषे पण दोषने देखे तो नधि ॥ अने कोई कबिजाना दोषने कोई कहै नेते
 दोष तेमां होय तो पण जे पामर होय ते एम कहै जे भाई आपणे कोई ना दोष कहै वानहिं ॥ तेना सां एम कहै ॥ तो पोता मां सर्व
 दोष भर्या होय ॥ माटे पोताना दोष उघाडा थाय ॥ ते सां एम कहै जे कोई ना दोष जीव नहिं ॥ एवुं जे वर्ततुं होय तेने पामरजि-
 व जाणवो ॥ एविरिते समाधान चारे प्रसन्न करिने बलि महाराज बोल्या जे चारे जणाने बिजां चार प्रभु छीए छैए ॥ जे जे मुक्त
 होय ते भगवान नो महिमा केवो समजे छे ॥ अने मुमुक्षु होय ते भगवान नो महिमा केवो जाणे छे ॥ अने विषयि जिव होय ते भगवा-
 नने केवा जाणे छे ॥ अने पामरजिब होय ते भगवानने केवा जाणे छे ॥ ते कहो ॥ पछे तेनो उत्तर हरिभक्ते करवा मांड्यो पण
 थयो नहिं ॥ पछे महाराजे तेनो उत्तर कस्यो ॥ जे मुक्त छे ते तो एम समजे छे जे ॥ पोताने मल्या जे प्रत्यक्ष भगवान ते जे जे लि-
 ला चरित्र करे ॥ तेने दिव्यने अलौकिक जाणे छे ॥ ते प्रत्यक्ष भगवान समर्थ पणे बर्ते ॥ अथवा असमर्थ पणे बर्ते ॥ तो पण तेने
 तेना मात्र शंशय थाय नहिं ॥ ने सदाय अखंड आनंद मां वार त्या करे ॥ ने ते सर्व चरित्र लिखाने गाईसां भजिने परम आनंद पा-
 मे ॥ ने एम सराजे जे प्रत्यक्ष भगवान छे ॥ ते जसर्व ना करता हर्ता छे ॥ माटे जे जे थाय छे ते प्रत्यक्ष भगवान नी ईछा प्रमाणे था-
 य छे ॥ एम जाणिने प्रत्यक्ष भगवान ना द्रष्टुपासना भक्ति सेवा स्मरण ध्यान कस्त्यो करे छे ॥ एविरिते मुक्तने प्रत्यक्ष भग-
 वानने विषे सदाय अलौकिक भावरहे छे ॥ अने जे जे मुमुक्षु छे ॥ तेने पण ते प्रत्यक्ष भगवानना सर्व चरित्र लिखाने विषे
 अलौकिक भावने दिव्य भाव वार त्या करे ॥ अने भगवाननु स्मर्थ पणुं असमर्थ पणुं ने कोई नीनिद्यास्तुति पणुं तेने विषे प-
 ण तेने सम भावरहे ॥ अने ते मां हरखशोकने पामतो नधि ॥ पण तेने कोई दिवस भगवान ते भक्तन ॥ द्रष्टा जो वा सां

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५५॥

नेपोतानीईछायेकरिनेअतिशोभुंडोदेशकाखदेखाडे॥त्यारेमुमुक्षुनेलगारेकमनमांसंशयथायजेमसितानुंदरणयुंनेरा-
मचंद्रजिसितासांरोवालाग्या॥त्यारेसतिनेशंशयथयो॥तेममुमुक्षुनेएवांप्रत्यक्षभगवाननांमनुष्यचरित्रजोईजेसंशयथा
य॥पछेतेसंशयनेमुक्तसंतनोसमागमकरिनेटाखिनाखे॥एविरिनेमुमुक्षुनेबरतेछे॥अनेजेविषयिभक्तहोयतेनेतोएम
वरतेछेजे॥प्रत्यक्षभगवाननीउत्कृष्टतादेखेत्यारेघणोआनंदपामे॥अनेघणामनुष्यप्रत्यक्षभगवाननुंभजनकरे॥तथा
पूजापधरामणिथाय॥तथाभारेभारेवस्त्रधरेणांधारणकरेत्यारेतेविषयिभक्तहोयतेघणोआनंदपामे॥अनेज्यारेभग-
वानमनुष्यचरित्रकरे॥नेकोईमाणसनिंयाकरेअथवाभगवानक्याईकथकिनासे॥जेमश्रीकृष्णजरासिंधधिनाम्निने
द्वारकामांगया॥तेमकोईकसमेनासेतथाकोईकभगवाननेमानताहोयतेमानताआलसिजायत्यारेविषयिभक्तहोय
तेमोलोपडिजाय॥नेएमकहेजेभगवानआमशिदकरताहरो॥एमसंसयकरे॥अनेतेनेमोटासंतज्ञानआपे तोपणते
विषयिनेसंशयटलेनहिं॥अनेबलियारेभगवानपोतानीईछायेकरिनेसारांदेशकाखवरतावे॥त्यारेविषयिभक्तपा
छो॥आनंदपामेएविरिनेविषयिनेबरतेछे॥एमउत्तरकरिनेपछेमहाराजबोल्याजेपामरभक्तहोयतेभगवानने
केमभजेछे॥तेनोउत्तरलवजिभक्तकरो॥पछेलवजिभक्तेकह्यंजेपामरहोय॥तेनेतोएमवरतेजेघणाकम
नुष्यएमकहेजेभगवानप्रगटयपाछे॥तेकल्याणकरो॥त्यारेतेभेगोपोतेपणएमकहेजेभगवानछे॥एमजाणिने
प्रत्यक्षभगवाननुंभजनकरबामंडिजाय॥अनेबलिकोईकएमकहेजेएतोभगवाननधित्यारेपोतेमोलोपडे॥ने
मजाणेजेभगवाननहिहोयएयोहीयतेनेपामरजाणबो॥पछेमहाराजबोल्याजेठिकउत्तरकरो॥अनेआचारेप्र-
श्ननाउत्तरनेविचारिनेजोशो तोजेनाजेवागुणहरो तेवातेनासाक्षात्कारदेखावो॥जेमदरपणमांमोदुंदेरायछे तेमआ
वार्तादरपणजेविछे॥तेजेनाजेवागुणहरो तेनातेवासाक्षात्कारदेखावो॥पछेपोतानेविषेपामरनाजेवागुणजणाय
तोतेगुणनोत्यागकरिनेविषयिनाजेवागुणशिरबवा॥अनेविषयिनाजेवागुणपोतानेविषेजणायतोतेगुणनोत्याग

पिपत्ती.
सि०३४

॥५५॥

करिने मुमुक्षुना जे वा गुण शिरववा ॥ अने पोताने विषे मुमुक्षुना जे वा गुण जणाय तो ते गुण नो त्याग करिने मुक्त ना जे-
 वा गुण शिरववा ॥ अने मुक्त ना जे वा गुण पोताने विषे जणाय तो ते गुण ने द्रव करिने राखवाने पोताने कतार्थ मानयु ॥
 अने ते वा गुण विजाने दया करिने आपवा ॥ अने जे ने मुक्त ना जे वा गुण आव्या छे ते तो सर्व साधनना पारने पा मीरही
 छे ॥ अने ते ने समागमे करिने तो अनंत जिबो नो उद्धार थाय छे ॥ माटे सावधान थईने मुक्त ना जे वा गुण शिरववा ॥ ते
 ए वा गुण क्यारै आवे छे तो जे ए वा मुक्त नो द्रव विश्वास राखिने ते नो अखंड समागम करे ॥ ते ने मुक्त ना गुण आवे छे
 माटे आसमे धर्मानंद स्यामिनो तथा अक्षर मुक्तानंद स्यामिनो विश्वास राखिने अखंड समागम करे तो ततका-
 ल मुक्त थाय ॥ ने तेनु आत्यंतिक कल्याण थाय ॥

॥ इति श्री सुरब सिद्धांत समाप्तः ॥

॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् १९ अंगणि से २१ एक विसना ॥

अषाढ वदि ७ साते मने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री पीपली मध्ये भक्त विराजि विमाने घेर उगमणे बहुर
 मेडिनी ओसरि मांगा दित किया नखा विने हो लिया उपर विराज मान थया हता ॥ ने सर्व जरिया नी बस धारण कक्षां
 हता ने कंठ मां जाईने गुलाबना पुष्पना दार धारण कक्षा हता ॥ ने बेकान उपर गुलाबना पुष्पना गुच्छ रयो स्या हता ॥
 ने ललारने विषे कंकु नो बांद लोक्यो हतो ने संधा आर्ति थया पछी पोताना मुखार्चि दनी आगल साधु तथा घणा-
 कह रि भक्त नि सभा भराईने बेठि हति ॥ ने मशाल नो प्रकभा पई रह्यो हतो ॥ पछे महाराज सर्व सभा उपर कपाद शिक
 रिने बो ल्या जे सर्व ने अमे प्रसन्न पुछिये छिये जे आस्तिक होय तेनां के बां लक्षण होय ॥ अने नास्तिक होय तेनां के बां ल
 क्षण होय ॥ अने अर्थी नास्तिक होय ने अर्थी आस्तिक होय तेनां के बां लक्षण होय ते क हो ॥ पछे जे ने जे म आब उपुं ते-
 ने तेम कह्युं ॥ पण यथार्थ को ई नाधि उत्तर थयो नहि ॥ पछे महाराज बो ल्या जे सांभलो अमे उत्तर करिये जे नास्ति
 कहोय ते तो ए मजाणे जे आजगत नो कर्ताज को ई नथि ॥ अने जगत तो ए निमै ले थाय छे ॥ पण को ई करतान थि ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५६॥

एमसमजे छे तेने अतिशोनास्तिक जाणवो ॥ अने जे अर्थो आस्तिक ने अर्थो नास्ति होय ते एमसमजे छे जे आजगत नो कर्ता
तो को ईक भगवान छे खरो पण अही आवतो नथि ॥ ने को ईना ज्ञाप्या मां पण आवतो नथि ॥ एमसमजे तेने अर्थो आस्तिक
ने अर्थो नास्तिक जाणवो ॥ अने जे आस्तिक होय ते एमजाणे छे जे मायापर ने अजन्म्या ने अकर्ता निर्गुण सर्वकर्ता सर्व
कारण सर्व व्यापक निराकार अंतरजामिने जेना एक एक रोमने बिषे कोटान कोटि सूर्यना प्रकाशने झांखो करे एवैतो
जे नो प्रकाश छे ॥ एवा अक्षरधामना अधिपति भगवान ते ज भगवान कृपा करिने अनंत कोटि जियोनां कल्याण करवा-
ने अर्थे मनुष्या कृतिनुधारण करिने पृथिवुपर पधारि छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान नो आशो करे छे तेनुं ज कल्याण थाय छे
अने ते प्रत्यक्ष भगवान नुं कस्युं थाय छे ॥ माटे मन बाणिने पार कथा ते ज आप्रत्यक्ष छे ॥ अने सर्व व्यापक अंतरजामि निर्गु-
ण कर्ता अकर्ता निराकार अद्वैत पूरण ब्रह्म एवा दिक अनंत दिव्य गुणे सहित एवा जे परब्रह्म पुरुषोत्तम परमात्मा भ-
गवान ते ज भगवान आप्रत्यक्ष मुने मल्या छे ॥ पण ते बिना बिजो को ई भगवान नथि ने बिजा को ई नुं कस्युं थवुं नथि एमजे
समजे छे ॥ तेने अतिशो आस्तिक जाणवो ॥ अने जे एवो आस्तिक होय ते नो ज आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ ने ते ज अक्षरधाम-
ने पामे छे ॥ अने जे एवो आस्तिक थयो छे ॥ ते तो सर्व साधनना पारने पा मिरहो छे ॥ अने तेने कां ई करवुं रक्षं नथि ॥ ए-
म कहिने बलि महाराज बोल्या जे ल्यो एक बिजुं प्रह्म पुछुं छुं जे भगवान नो सत्संगि होय तेनां के बोलुक्षण छे ने सा-
धुनो सत्संगि होय तेनां के बां गुण हरीने सत्संगि नो सत्संगि होय तेनां शां लक्षण होय ते कहो ॥ पछे ते नो उत्तर पण को ई
बिधयो नहिं ॥ ते पो ते कयो ॥ जे जे भगवान नो सत्संगि होय तेनां आवां लक्षण छे ॥ जे ते एमजाणे जे सर्वना कारण
ने सर्वना आधारने दिव्य स्वरूप एवा जे परात्पर भगवान ते ज भगवान आप्रत्यक्ष मुने मल्या छे ॥ एमजाणिने प्र-
त्यक्ष भगवानने बिषे सर्व प्रकारे जोडाई जाय छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवाननी सर्व क्रियाने बिषे दिव्य भाव देखे छे ॥
अने तेने प्रत्यक्ष भगवाननी पासे रदे बुंगमे छे ने प्रत्यक्षनां ज दर्शन करवांगमे ने तेने प्रत्यक्ष पोतने मल्या जे भग

पिपली.
सि० ३५

॥५६॥

વાન તેનો જ સ્વભાવ ગમેને તેનાં જે વચન તે અમૃત જે બાંભળે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો જ સ્પર્શ કરવો સારો લાગે અને તે પ્રત્યક્ષ
ભગવાન પોતાને જે આજ્ઞા કરે તેને સત્ય માનીને તે પ્રમાણે તત્કાલ કરવા મંડે ॥ પણ તે માંહેના માત્ર સંઘ્ય કરે નહિ ॥ અને તે પ્ર-
ત્યક્ષ ભગવાનને દુજારો મનુષ્ય માનતા હોય ॥ અથવા કોઈ માનતા ન હોય ॥ ને કોઈ આંગણે ડભાર હેવાન દેતા હોય ॥ તો પ-
ણ તેનો જે પ્રેમને આનંદ તે લેના માત્ર ઓછો થાય નહિ ॥ અને ભગવાન જે જે લિલા ચરિત્ર કરે છે ॥ તેને ગાઈ સાંભરીને પરમ
આનંદ ને પામે ॥ એવો જે ભક્ત હોય તે ભગવાનનો સત્સંગિ છે એમ જાણવું ॥ અને જે સાધનો સત્સંગિ હોય તેને તપ ત્યાગ કરવો
તથા ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને વિષે વર્તવું ॥ તથા આત્મરૂપઈને ભગવાનનું ધ્યાન કરવું ॥ તથા તપ ત્યાગાદિક લક્ષણે યુક્ત એવા
જે સાધુ ॥ તેનો સંગ કરવો ગમેને તેવા સાધને વિષે તેને પ્રિતિ હોય અને પોતાને પણ સાધુ થવાનું મન માં હોય પણ તેને દુરલ્ભ
સંકલ્પ રહે જે મહારાજ તો સાક્ષાત્કાર ભગવાન છે ॥ ને તેના ચરણાર્ચિંદ્રમાં જ અરવંડ સ્થરવરું છે ॥ માટે આપણે પણ
સાધુ થવું ॥ પણ બેઠક વધારે સાધુ થાય તો સાધુ થવું ॥ પણ હમણાં ન થવું કેમ કે કદાપિ થોડા કાલ સાધુ છે તે આલસિ જાય કે-
ભગવાનની ઇચ્છાએ કરિને સાધુ સ્થાપનામાં જાય તો આપણે ઠીક ન પડે ॥ અને કદાપિ એવો સંકલ્પ કરતો કરતો સાધુ થા-
ય ॥ ને તે વોદેશ કાલુ આવે તો તે પાછો સાધુ આલસિ જાય ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો નિશ્ચય તો અડગ હોય
પણ તે સાધુનો સત્સંગિ જાણવો ॥ અને જે સત્સંગિનો સત્સંગિ હોય તે અમારિ પાસે આવતો હોય ને અમને ભગવાન જા-
ણતો હોય તો પણ તે એમ કહે જે અમારે વરત માન લેવા ॥ પણ અમારા દોસદાર પાંચ સાત જણા છે તે વરત માન લેશે ત્યારે
મારે વરત માન લેવાં છે ॥ પછે પોતે તે દોસદારને વાતો કરિને અમારિ પાસે તે ડિ આવે ॥ ને તેને વર્ત માન લેવરાવીને સત
સંગિ કરે ને પોતે પણ સત્સંગિ થાય એવિ રિતે ઘણાક સત્સંગિ થાય ત્યારે તેને બહુ દુલાશ થાય અને કોઈક સત્સંગિ આલ-
સિ જાય ત્યારે તેને મનમાં શોક થાય ॥ એવાં જેનાં લક્ષણ હોય તેને સત્સંગિનો સત્સંગિ જાણવો માટે આચાર્તને ચિન્હ
રિને સર્વેને જોવું ॥ જે આપણે તે ભગવાનના સત્સંગિ છીએ કે સાધુના સત્સંગિ છીએ કે સત્સંગિના સત્સંગિ છીએ ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५७॥

एतत्पासिजोबुं पछे जो पोते भगवानना सत्संगि थया होय तो पोतानुं मोदुं भाग्यमान बुं अने ते बा गुण पोताने विषे न होय
ने साधना सत्संगि हैये के सत्संगि ना सत्संगि हैये तो पोताने विषे घणी रबोद जाण वि ॥ अने एमरवोट जाणि ने ते रवीरने-
रा लयाने अर्थे जे भगवानना सत्संगि एवा जे साधु तथा प्रत्यक्ष भगवान ते नो मन क्रम बचने समागम करिने ते रबोदने-
रा लिनारब वि ॥ ने भगवानना सत्संगि थबुं ॥ अने जे भक्त भगवाननो सत्संगि थाय छे ते तो अक्षर ब्रह्मरूप परस्वो छे
ने ते तो भगवानने रत्नानुं धाम छे ॥ सादे एवा भगवानना सत्संगि करवा सारुं तो अमे पण रात दहाडो ज्ञान वार्तानो
दारबडो करिये छिये ॥ अने ते सारुं तो को ई कने ब टिपे छिये ॥ को ई कने काहि मुकि ये छिये को ई कथी रि साईये छीये
को ई कने हसिये छिये को ई कने मान आपिये छीये इत्यादिक सर्वे भगवानना सत्संगि करवा सारुं करिये छिये अने स
र्वे साधन करिने तथा सर्वे ज्ञान सां भलिने सर्वे सेवा करिने भगवानना सत्संगि थबुं ॥ अने जे भगवाननो सत्संगि थये
छे ॥ ते सर्वे परिसरवने पां भिरह्यो छे ॥ ते भगवानना सत्संगि थवानो शोउ पाय छे तो भगवानना सत्संगि थया होय ॥
एवा जे संत पंचविषयना त्यागि निरवासनीक तेने समागमे करिने भगवानना सत्संगि थयाय छे ॥ ॥
इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत्
१९०७ गणितसे २१ एकविसना अषाढ वदि १८ दशमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपली मध्ये
भक्त बिरजि खिमाने घेरुगमणे बार ओरुदानी ओसरि मांगादि त कियान रवाबिने दो लिया उपर बिराज मान थया ह-
ताने सर्वे जरियानी बस्त्र धारण कस्या हताने कंठ मां गुलाबने जाईना पुष्पना हार धारण कया हताने कान उपर गुलाबना
पुष्पना गुच्छ धारण कस्या हता ॥ ने ललाटने विषे कंकुनोचां दलो कसो ह तो ने संध्या आर्ति थया पछि पोताना मुखान-
विंदनी आगद साधु तथा घणाक हरि भक्तनी सभा भराईने बेठि हति ॥ पछे महाराज बोल्या जे सो भक्तो सर्वे स-
भाने अमे प्रसन्न पुछिये छिये ॥ ते नो उत्तर जेने आवडे ते कर जो ॥ ते प्रसन्न छे जे केदलां कमनुष्य छे ते जे वा ते वाञ्छ

पिपली
सि-३६

॥५७॥

रताविषयने भोगविने आनंदमाने छे ॥ ने ते ने सारा नरसा विषयनुं भाननधि ॥ ने जे वा विषय मले ते ने प्रीतिये करिने भोगवे छे
ने ते मां थि मुष्टि अन्नपण कर्इने आपतो नधि ॥ एवो होय ते ने केवो जिवजाणवो अने एवा जिवनो देह छुटशे त्यारे ते शिगति
ने पामशे ॥ अने ते मुटपण एबुं शाउपाये टले ते कहे बुं ॥ अने एक बिजो मनुष्य छे ते ने तो सारा सारा विषय उपर प्रिति छे
ने ते ने न रसा विषय तो गमता नधि ॥ ने सारा विषयने भोगविने आनंद पामे छे ॥ अने बलि अधिक सारा विषय नी प्राप्ति
थाय ते ने अर्थे दान पुन्य यज्ञादिक शुभकर्म करे छे ॥ ते ने केवो जिवजाणवो ॥ अने ते नो देह पडशे त्यारे ते जिव शिगति
ने पामशे ॥ अने ते ने सारा विषय उपर प्रिति छे ॥ ते प्रिति टलि जायने सारा नरसा विषय सामान्य थई जाय ते नो दोउपा-
य छे ते केह बुं अने बलि एक बिजो मनुष्य छे ते ने तो सारा नरसा विषय सामान्य पणे बरते छे ते जिवने केवो जाणवो ॥ अ-
ने ते नो देह पडशे त्यारे ते शिगति ने पामशे ॥ अने ते ने सारा विषय ते नरसा थई जायने जे वे ने बे पदार्थे करिने देहनि-
र्बाह करे एबुं शाउपाये करिने थाय ते कहे बुं ॥ अने एक चोथो मनुष्य छे ते ने तो सारा विषय ते अति शो नरसा लागे छे ते ने के-
वो जाणवो ॥ ने ते देहने मुकशे त्यारे शिगति ने पामशे ॥ अने ते शो साधने करिने एवो थयो छे ॥ ते कहे बुं ॥ एविरि ते चार प्र-
कारना जिवनारूपने ते शिगति ने पामशे ॥ अने ते शोउपाये करिने उर्धगति ने पामे ॥ एविरि ते चार ते रिबार प्रसथयां
ते नो उत्तर करो ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्यामिये उत्तर करवा मांडो पण थयो नहिं ॥ पछे महाराजवो त्याजे त्यो एनी उत्त-
र अमे करिये ॥ जे जे नरसा जे वा ते वा विषयने मुटपणे भोगवे छे ॥ ने ते मां थि कोई ने मुष्टि अन्न आपतो नधि ते ने तो पा-
मर जिवजाणवो ॥ ने ते नो देह छुटशे त्यारे ते चोरा शिमांजशे ने ते ने कागडा कुतराग धंदादिक नो अवतार आवशे ॥
कैमके ते ने मनुष्य देहे करिने भुंदा विषयने प्रितिये करिने भोगव्या छे ॥ ने ते मां थि कोई ने दान्य पुण्यपण कसुं नधि ॥
मां दे ते ने परमेश्वर कागडा कुतरादिक नो देह धरावशे ॥ अने ते देहे करिने पण विष्ठादिक नकारा विषयने सारा मानीन
प्रितिये करिने भोगवशे ॥ ने ते मां आनंद मानशे ॥ अने एवा जे पामर जिव तेनुं पामरपणुं र त्यानो एउपाय छे जे ते ने म-

श्रीभुव
सिद्धांत
॥५६॥

गवानके भगवानना संतनो संबंधथाय ॥ ने तेना मुख्यथकि कर्म कांडुं श्रवण करे ॥ ने ते कर्मनां फलशास्त्रमां कहां छे ते-
नो लोभदेखाडिने कर्मने विषे आस्था बंधावे तो ते जिव पामरमदिने विषयिथाय छे माटे सत्पुरुषना संगे करिने कर्म कांड
ने विषे निष्ठा बेसे तो तेनुं पामरपणुं टलि जाय ॥ ने ते कर्मफलने लोभे करिने विषयी थाय छे ॥ अने जे जिवने नरसा वि-
षयगमतान होय ॥ ने सारा विषय उपर प्रिति होय ने सारा उत्तम विषयने भोगविने आनंद पाम तो होय ने बलिसारा वि-
षय पोताने प्राप्त थाय ॥ तेने अर्थे दान्य पुन्य जपतपा दिक साधन कर तो होय तेने विषयि जिव जाणवो ॥ अने तेनो दे-
ह छुट्यो त्यारे ते देवादि क लोकने पामरो ॥ अने कां आ लोकमां मोटा राजाने घेर अथवा मोटा ग्रहस्थ शाहुकारने घेर
तेनो जन्म परो अने तेने जे सारा विषय उपर प्रिति छे ते प्रितिदलिने सारा नरसा विषय सामान्य थाय तेनो उपाय तो ए छे जे
सत्पुरुषना संगथकि देह आत्मानो बिबे कपामे ॥ ने पोताने आत्मारूपमाने ते आत्मा केनो छे ॥ तो अखंड छे पूरण छे
अधिनाशि छे अमर छे ॥ अजर छे अछेद छे अनेद छे ॥ स्वरूप छे सत्तारूप छे प्रकाशवान छे ज्ञानरूप छे ने आपक छे ॥ ए-
वो आत्मा छे ते आत्माने पोतानुं रूपमानिने ते आत्मा धि नोरवो एवो जे देह ॥ ने ते देह संबंधि पदार्थ तथा पंचविषय तथा
देवादि कनां लोक भोग ते सर्व नित्य निमित्तने प्राकृत प्रलयमां नाश पई जाय छे ॥ ने मिथ्या स्वप्रवत छे ॥ माटे तेमां
प्रितिकरवा यो ग्यनधि ॥ एबिरीते विचार करिने सत्पुरुषने शतशास्त्रथकि ज्ञानने द्रष्ट करे तो तेने सारा नरसा विषय
सामान्य पई जाय ॥ अने जेने सारा नरसा विषय सामान्य पणे वर्तता होय तेने मुमुक्षु जाणवो ॥ अने ते मुमुक्षु ज्यारि
देह मुक्तो त्यारे ते बदरिकाश्रममां तथा स्वेतद्वीपादिक धामने पामरो ॥ अथवा आ लोकमां पंचविषयना त्यागिने
आत्मारूप पईने परमात्मा नी एकांतिक भक्ति करता होय एवा जे संत तेना समुहमां देह धरे छे ॥ अने ते मुमुक्षुने मु-
क्त थवानो ए उपाय छे ॥ जे तेने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो संबंधथाय ॥ ने ते थकि ज्ञानने पामे ॥ ने प्रत्यक्ष
भगवानना स्वरूपनो उत्तम निर्विकल्प निश्चय थाय छे ॥ ने ते प्रत्यक्ष भगवानने संतना मुख्यथकि चार प्रकारना प्रज-

पिपलि-
सि० ३६

॥५६॥

यनो विचार सांभलिने उत्तम वैरागने पामे ॥ अने महात्मे सहित प्रत्यक्ष भगवानने विषे प्रेम लक्षणा भक्ती द्रढ करे तो
 ते आत्मा महा मुक्त थायछे ॥ ने तेने माई कुत्तम पंचविषय ते अतिशेन कारणे दुःख रुप थई जायने ॥ उतर ता विष-
 य थकि पण उतर ता थई जाय ॥ केम के जे वा ते बा विषय करिने तो देह निरवाह करेछे ॥ ने उत्तम विषयने तो भक्ति-
 मां विघ्न कर नारा जाणिने तेने विषेश नुपणु थई जायछे ॥ ने ते उत्तम पंचविषयने पापरुप जाणिने तेनुं कोई दहसे
 ग्रहण करे जनहि ॥ अने भगवानने भगवानना संतनो अतिशे महि मा समजिने पोते त्यागी थयो होय तो पण देह
 करिने मन क्रमवचने भगवानने भगवानना संतनी सेवामां जोडाई जाय अने ग्रहस्थ होय तो पोतानुं तन मन
 नादिक सर्व पदार्थ करिने भगवानने भगवानना संतनी सेवा जे मघटे तेम करेने भगवान परायण वरते तेम हामु-
 क्त थायछे ॥ अने एवो जे मुक्त ते तो छुति देहे ब्रह्म रुप थईने अक्षर धामने पाभिर सोछे ॥

इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९९९ अगणिसें ॥ २९ ॥ एक विसना अषाढ वदि ॥ १३ ॥ तेराने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री-
 पिपति मध्ये भक्त विरजि स्थिमाने धेर उगमणे बार ओर डानी ओसरि मांदो लिया उपरा दित कि या बिछावनि विरा-
 जमान थया दता ॥ ने सर्वे जरिया नीय स्वधारण करी दतां ॥ ने गुलाबना पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां दो भिर ह्या दतां नीपोताना
 मुरवा बिंदनी आगल साधुत पाषणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बेविहती पछे महाराज बोल्या जे सर्वे ने एक प्रसन्न पुछियेछे
 ये जे ॥ एक परोक्ष पणे भगवाननुं भजन करेछे ॥ ने एक प्रत्यक्ष भगवाननो आशरी करिने तेनुं भजन करेछे ॥ ते बेबरो-
 वरछे के काई फरछे ॥ पछे विरजि भक्ते कसुं जे फेरतो घणो कछे ॥ केम के प्रत्यक्ष विना ज्ञान कीण आपे ॥ अने ज्ञान विना
 मीक्षपण थायनहि ॥ ते शास्त्रमां कथंछे जे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संत मया विना कल्याण थायनहि ॥ अने
 जो परोक्ष पणे कल्याण थतुं होय तो बारें बारें भगवानने अवतार शास्त्रा कृतै वापडे अने परोक्ष भगवान थायछे त्यों तो पंच

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥५९॥

विषयनीप्रवृत्तिअतिशयथायछे॥नेविषयनीप्रवृत्तियेकरिनेकल्याणनोमारागबंधथाईजायछे॥नेजिवनीमतियोअथ
ईजायछे॥अनेमुमुक्षुजिवहोयतेनेएरलिआस्थारहेछेजे॥भगवानछेतेमनुष्यअयतारधारणकरेछे॥अनेतेनेजोशा
स्मानुंज्ञानहोयतोधर्ममारहे॥नेजोगबडगंडहोयतोविषयीजिवएनेधर्ममांथिपाडिनावेछे॥माटेप्रत्यक्षभगवाननुभ-
जनकरेतेषणोश्रेष्ठछे॥पछेमहाराजतोत्याजेदिकउत्तरकस्यो॥केमकेप्रत्यक्षभगवाननेतेनासंतथकिजजिवनुंकल्या-
णथायछे॥केमकेमायापरएयुंजेअक्षरशामतेनेपामेत्यारेमोक्षथायछे॥तेतोमायापरसत्गुरुमलेत्यारेमायापरथा-
यछे॥पणतेविनामायापरथायनहिं॥एसर्वशास्त्रनोसिद्धांतछे॥अनेपरोक्षपणेजेजेआस्थारारिनेभगवाननु
भजनधर्ममारहिनेकरेछेतेनेजप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतओत्तरवायछे॥पणपापिकेअस्मरिजिवनेप्रत्यक्ष
भगवाननेसंतओत्तरवातानधि॥नेएतोजेणेघणाकजन्मसुधिपरोक्षभगवाननीभक्तिकरिहरोतेनेजप्रत्यक्षभ
गवाननेसंतनोसंबंधथायछे॥जेमउनालेखेतरमांखेउकरेछेनेखातनाखेछेतेनेजचोमासेनिपजेछे॥तेमअनेक
जन्मनाशुभसंस्कारजेनेहोय॥तेनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनिश्चयथायछे॥एमकहिनेबलिमहाराजेप्रसन्नपुछुंजे
प्रत्यक्षभगवाननेविषेकेविसमजणेकरिनेजोडाबुं॥जेतेनेकोईरितेप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोविजोगकोईकाले-
थायजनहिं॥पछेतेनोउत्तरपोतेजकस्यो॥जेजिवनेपोतानाकल्याणनोस्वार्थमनायजेप्रत्यक्षभगवाननेभगवान
नासंतविनाजिवनुंकल्याणविजाकोईथकिथायनहिं॥अनेजोमनुष्यदेहेकरिनेमाराआत्मानुंकल्याणनहिंथायतो
चोराशिमांजन्ममरणनाअपारदुरवभोगववांपडशेमाटेप्रत्यक्षभगवाननेसंतमांदरप्रितिकरिभुंतोजएसर्वदुःखद
लिनेपरममोक्षनेपामीशुं॥एविरितेकल्याणनोस्वार्थजेनेमनायछेतेनेप्रत्यक्षभगवानमांजोडाबुंकांईकठण
पडतुंनधि॥जेमप्रमत्तानेशस्वमांसमनाणोछेतीतेनेपारधियंराजगगाडीनेप्राणनेकाटेछे॥तोपणतेज्ञा
नेमुकिशकतो नधि॥तेनपिडेप्रत्यक्षभगवाननेसंतमांशस्वमांभगवाननाभक्तनेजोडाबुंकेमकेपारधीनीधं

पिपति
सि०३७

॥५९॥

राबलनोशब्द तो भगवाना प्राण काटे एवो छे तोपण तेने सुकिशक तो नधि ॥ तो प्रत्यक्ष भगवानने संतनाशब्द तो जन्म
 मरण नामहादुःखने मटाडिने अवीनासिएवुं जे पोतानुं अक्षर धाम तेने पमाडे एवा छे माटे भगवानने संतनाशब्द मां
 तो अतिशो जोडाई जवुं ने अति जतने करिने अंतरमां उतारिने राखवा अने ते मज प्रत्यक्ष भगवानना चर
 णा र्विंदना स्पर्शमां अतिशो जोडावुं ॥ केमके पूर्वी पण मोटा मोटामुनि तेणे पण चरणार्विंदनी सेवामा गिछे ॥ ते भगवा
 नना स्पर्शमां के विरिते जोडावुं ॥ तो हाथिने जे मस्पर्शनी विषय छे ॥ ते स्पर्शनी आवाक्तिये करिने अजाडि मां पडिने
 प्राणने खुवे छे ॥ ते म भगवानना भक्तने भगवानना स्वरूप मां जोडावुं ॥ केमके जे जे भगवानना स्वरूप मां जोडाव
 छे ते तो ब्रह्मरूप थई भगवानना धामने पामे छे ॥ अने ते विरिते भगवाननारूप मां जोडावुं ॥ केमके भगवानना दर्शन
 ना एक निमेषना स्वरूप नी बरोबर अनंतकोटि ब्रह्मांडना स्वरूप भेगो करिये तोपण ते स्वरूपना खेदानी बरोबर थाय नहिं
 ते भगवाननारूप मां के विरिते जोडावुं ॥ तो जे म प तंगिया ने रूप विषय मां प्रिति छे ॥ ते अग्नि मां पडिने पोताना प्रा
 णने काटे छे पण ते रूप विषयने देखिने रहि शक तो ज न धिते नी पेठे भगवानना भक्तने भगवाननारूप मां जोडावुं ॥ अ
 ने बलि प्रत्यक्ष भगवाननो जन्म ले जे महा प्रसाद ते नारस मां अतिशो प्रितिये करिने जोडावुं केमके भगवाननी प्रसाद
 छे ते तो अनंत जन्मना पापने तत कालनाश करे एवो छे ॥ माटे बिजा सर्व रस नो त्याग करिने भगवानना ज एक रस मां
 जोडावुं ॥ अने ते विजरिते जगतना गंधनो त्याग करिने भगवानने भगवानना संतने चह्यां जे चंदन पुष्पादिक नो
 सुगंध ते मां प्रिति करवि ॥ अने जे जे प्रत्यक्ष भगवाननी प्रसाद चंदन पुष्पादिक नो सुगंध ते मां जोडाय छे ॥ तेने मा
 यानुं आवरण टलि जाय छे ॥ ने छति देहे ब्रह्मरूप थई जाय छे ॥ ते के विरिते भगवाननी प्रसाद सुगंध मां जोडावुं ॥
 तो जे म भमरो कमलनी सुगंध ले बा सा रुकमल मां पेसे छे ॥ पछे ते कमल बिडाई जाय छे तेणे करिने भमराना प्रा
 ण जाय छे ॥ पण ते गंधने सुकिशक तो नधि ॥ ने ते भमरो समरथ तो केवो छे के मोटां लाकड़ां फाडि नारये एवो छे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६०॥

तोपणगंधनीवासनायेकरिनेप्राणनेखुवेछे ॥ तेमतेविरितेभगवाननाभक्तनेभगवाननाप्रसादिसुंगंधमांजोडाबुं
अनेप्रत्यक्षभगवाननास्वरुपमांजोडातांकोईनीनांकारारखवीनहिं ॥ त्यारेकोईकनेएमरांकाथायजेएचिरीतेप्र
त्यक्षभगवानमांजोडाईयेतो लोकनिंघाकरेतेंकेमखमाय तोतेनुंएमछेजो तमेंभगवानमांनहिंजोडाओ तो
चोराशिमांजो ॥ नेत्यांभूडाभूडाअवतारधरबापडरो ॥ नेतेअवतारमांअपारदुःखसेहेबांपडरो ॥ तेकुतरानोअव-
तारआवशेत्यारेकुतरिनापेटमांरहेबुंपडरो ॥ नेकुतरिनुंधावणधावबुंथरोनेकुतरिनाकहेबाशोनेकुतरोबापथो
नेतैमजगधेडिनेपेटजन्मलेबोपडरो त्यारेगधेडिनाकहेबाशो ॥ एआदिकघणांकदुःखसेहेबांपडरो ॥ तोप्रत्य-
क्षभगवाननोआशरोकरतांकोईकपापिजिवकांईकजीनिंघानाशब्दबोलरोतेनाभयथकिडरिनेभगवानना
स्वरुपथकिशासारुंछेदेरहियेअनेप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंतजिवनेमलयातेतोअतिदुर्लभछे ॥ वे-
दुर्लभसमोपोतानेप्राप्तथोनेजेछेदेरहेछे ॥ तेतोअतिशुभांगियोछेनेतेनेगबडगंडजाणबोअनेजेजेप्रत्य-
क्षभगवाननेभजतांतैनेबारेतेजेबोकोईजिवनीबानुनधि ॥ केमकेबिजाभाचुतोदेहनासरयनीनाशकरो ॥ अनेभ-
गवाननेभजतांबारेतेतोआत्मानाअविनासिसरयनेनाशकरेएबाछे ॥ माटेपोतानागुरुकहेयाताहोय ॥
तथासगांसंबंधिहोयतेकोईनुंबचनभगवानभजवामांबारेतेनुंनमानबुं ॥ नेसर्वप्रकारेप्रत्यक्षभगवानमां
जोडाबुं ॥ एमसमजेतेबुद्धिमानछेनेतेविनानासर्वेमुखरखछे ॥

मासः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिसं २१ एकवि

सनाश्रावणशुदि ९ पडवानेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीषीपलीमध्येभक्तविरजिखिमाने
पेरुगमणाचारनाओरडानीओसरिमांहिंडालभवाटउपरविराजमानथराइता ॥ नेसर्वजरियानीबस्त्रधार-
णकथाइतांनेपुण्यांआभूषणसर्वेअंगमांओभिरथाइतांनेककुनोचांदलोकसोहतो ॥ नेपोतानामुस्वार्थिना

षीपली.
सि. २६

॥६०॥

आगच्छ साधु तथा षण्णा कहरि भक्त नीस भाभर ईने बेठि हति ॥ पछे महाराज नीसं ध्या आर्ति यथा पछी सर्व भक्त जनो उपर
कृपा द्रष्टि करि ने महाराज बोल्या जे अति शय अगम्य ने अति शय दुर्लभ एवि जे वात ते अति शय सका गमने सुख भय ईज
यते वात कहिये छिये ॥ ते मां अगम्य ते भुंछे तो जिवने तृष्णा टाल वि ॥ अने भगवान ना धाम मां जवुं ॥ एज अति शो क रण का
म छे ॥ अने भगवान ना धाम मां ज तां एक तृष्णा ज आदि आवे छे ॥ अने जो एक तृष्णा र ले तो जिव भगवान ना धाम ने साक्षा
त कार पा मि जाय ॥ ते तृष्णा के विछे ॥ तो अति शो क्षि णि छे ने सुख छे ॥ नै बलि तुच्छ जे विछे ॥ पण जिवने अज्ञाने करि ने जे
जे विषय नी तृष्णा होय ने ते विषय तेने नम ले तो तेने ते विषय नी कल्पना थवा मां डे ते आरवा ब्रह्मांड ना विषय नी क-
ल्पना करे तो पण तेने तृप्ति पाय नहि ॥ पछे ते जिव महा दुःखियो थयो थको रच बायो फर तो फरे ॥ अने तेने कोई ए-
म कह जे तुं तृष्णा मु कि दे तो महा सुखियो थई श्यारे ते एम कह जे आरवा ब्रह्मांड ना विषय ने भोगवुं तो पण मारे ब्रह्मि
यन हिं ॥ एवि मारे तृष्णा छे ते नो में के म त्याग थाय ॥ एम जा णि ने कायर थई ने भगवान ना धाम ने पा मया मां जिव नि-
राश थई ने बे से छे ॥ एवुं अति शो क रण तृष्णा नुं आ क रण छे जे म कोई क महा वज्र नो मीटो गद होय ते गद उंचो आका
श ना छे डास धि होय ॥ अने देठो गेव पाता रु सु धि उंदो होय अने लांबो पण पृथ्वि ना छे डास धि बे कोरे होय अने पो हो-
लो तो पांचहाथ नो पायो होय पण ते गद कोई रि ते पडे के क पाय के रयो दाय एवो न होय अने ते गद नी मां हे नि कोरे अग्नि
नी लास बल ति होय ने वलिते मां मोटा मोटा सिंदूर सर्प गां डा दधि रहे ता होय ने ते मां जिव महा दुःख पा म तो होय ॥ प-
छे ते दुःख ने टालवाने अर्थ जिवना सवां करे ते गद ने उंचुं जुव तो आकाश सु धि ॥ अने देठु र्यो दे तो सरु आवे नहि
अने वे कोरे अदरवे पडरवे ना सवा जाय तो ते नो पार आवे नहिं ॥ पछे ते जिव महा दुःख ने पा म तो थको निरास थई ने पृथ्वि
उपर पडे ॥ पछे तेने कोई क ईश्वर ईला से करि ने ते गद नी बहार नो पुरुष त्यां आधि ने एम कह जे हे भाई तुं महा दुःख मां
शि द पड्यो छुं ॥ चालने आ गद नी बहार ने त्यां तो महा सुख छे ने दुःख नो तो त्यां ले शान थि ॥ अने छे दुं पण कां ई न थि

श्री. सु. त.
सिद्धांत
॥ ६९ ॥

पांचहाथनोगदजआडोछे ॥ अनेतेगदमांएकगडकबारिछे तेबारिमांगडकीनेगटनिबहारनिसरिजापछे तेबारिमांग
डकिनेगटनीबहारगयोएरले तेपुरुषमहासुखियोधयो ॥ एतोदृष्टांतनेएनुंसिद्धांतएछेजेजियनेपंचविषयनीत्
कारुपितोभगवाननाधामआडोवजरनोगदछे ॥ अनेतेतृष्णाएकरिनेविषयनीकल्याणायछे ॥ तेमांस्त्रिनीत्
ष्णानाहोयनेस्त्रिपीतानेनमलेत्यारेतेनेस्त्रिनीकामरुपिकल्याणायामाडेतेकल्याणानासंकल्पेकरिनेजिवनीमति
अंधधंधसरस्वित्थईजायछे ॥ जेमलित्तागर्केदारुपियेनेतेनेकेफेकरिनेपीतानुंभानभूतिजबायछे ॥ तेमस्त्रिनी
कल्याणायेकरिनेआत्मानेपीतानास्वरूपनभानरहेतुंनधिं ॥ तथाधर्मअधर्मनुंपणतेनेभानरहेतुंनधिं ॥ अनेतेक
मनारुपिकल्याणायेकरिनेबधाविश्वनीस्त्रियोनीकल्याणकरयामाडेनेमहापातकिनेचंडालनाभाबनेपामिजाय ॥
अनेतेभिजरितेस्त्रिनेपुरुषनीतृष्णाहोयनेतेनेपुरुषनमले ॥ तोतेनेपुरुषनीकामनारुपिकल्याणायामाडेतेकल्याण
करिनेबधाविश्वनापुरुषनीकल्याणकरेनेधर्मअधर्मकाइजुवेनहिं ॥ नेतेवेस्यानाभाबनेपामिजायछे ॥ तोपणतेने
तृप्तिथायनहिं ॥ अनेएविकल्याणायेकरिनेस्त्रिपुरुषबेघोरनकीमांजायछे नेमहादुःखनेपामेछे पछे तेजिवनेजो
सत्पुरुषनोआशरीथायनेतेनीआत्माएकरिनेकामनीकल्याणानोत्यागकरिनेसंतोषरुपिबारिनुंग्रहणकरेतो
तेजियसर्वदुःखथकिसुकाईनेअपारसरयनेपामे ॥ तेकेविरितेकामनिकल्याणानोत्यागकरेतोजेनेवासनाहो
यतेनेपरमेश्वरेएकएकपुरुषनेएकएकस्त्रिनीआत्माआपिछे ॥ अनेस्त्रियोनेपणएकएकपुरुषनीआत्माआपिछे
अनेतेएकपुरुषनेएकस्त्रिहोयतोतेनेबिजिस्त्रिनीइछारहेतिनधिं ॥ अनेजिवनेकामनापणएरलिजछेजेएकपुरु
षनेएकस्त्रिजोईये ॥ नेएकस्त्रिनेएकपुरुषजोईये ॥ अनेतेणेकरिनेकामनीकल्याणसमिजायछे अनेतेमांपणजेने
आत्मानाकल्याणकरयानोरवपहोयतेनेतोपीतानीएकस्त्रिहोयतेनोपणग्रतादिकनेदिवसत्यागकरयी ॥ अने
तेमांसंतोषरारयवोजेकोदियुगधयांजिवेपुरुषनादेहधरिनेअनंतस्त्रियोभोगविछे ॥ नेस्त्रिनादेहधरिनेअनंतपु

पिपजी.
सि. ३६ ॥

॥ ६९ ॥

પુરુષ ભોગ વ્યાહે ॥ તો પળતે થકિ જિવને ત્વષિ કામ ભોગની સ્થિને કે પુરુષને થઈ નથિ ॥ અને દ્વજિ કોરિ પુરુષ પિ ભોગ
 જોગવડી ॥ તો પળત્વષિ થયાની નથિ ॥ એમ જાણિને સંતોષ રાખિને કામની કલ્પનાનો ત્યાગ કરવો ॥ અને જૈને સ્થિન
 હોય એવા જે શ્રદ્ધ સ્થાશ્રમિ પુરુષ તથા જૈને પુરુષ નહોય એવિ જૈ વિધવા બાઈયો ॥ તેને પળ પૂર્વે કહ્યો જે વિચાર તેને દ્રઢકર
 વો ॥ ને મનમાં ધિકામનાની કલ્પનાનો ત્યાગ કરવો ને સંતોષને પામવું એવિ રિતે સમજે તો તેને કામનાની ત્વષ્ટારુપિ
 દુઃસ્વરસિ જાય છે ॥ અને સર્વે કામનાને વધારનારી કલ્પના છે ॥ મારે ભગવાનના ભક્તને ભગવાનના ધામમાં જવું હોય
 તેને સાવધાન પડે ને કલ્પનાનો ત્યાગ કરવો ॥ અને સંતોષ રાખિને ભગવાનની આજ્ઞામારદિને ભગવાનનું ભજન કરવું
 ॥ અને તેમ જ જિવને દ્રવ્યની કલ્પનાનો ઉદય થાય છે ॥ તે પ્રથમ તો સો બસે રૂપેયાની વાસના હોય ને પછે તો હજાર વેહ-
 જાર તારવ દસ તારવ કરોડ સો કરોડ તથા અબજ રવર્વ સ્થિની કલ્પના કરે તો પળત્વષિ થાય નહિ ॥ અને તે કલ્પના
 યે કરિને જિવમહાદુઃસ્વને પામે છે ॥ પછે તેને કોઈક એમ કહે જે તું દ્રવ્યની વાસનાને મુકિદેને નિરલોભિ થા ॥ તો તું મ-
 હા સ્વરવને પામિ શા ॥ ત્યારે તે દ્રવ્યની કલ્પના બાલો એમ કહે જે મારે તો આરવા બાહ્યાંડના દ્રવ્યની ત્વષ્ટા છે ॥ તે મેકે મસુકા
 ॥ એમ જાણિને સદ્દા દિનતાને પામિને હારીવે સે છે ॥ એમ સમજિને ત્વષ્ટાની ક્ષાલમાં જિવ બલ્યા કરે છે ॥ અને તેને પરમે-
 સ્વી દિસાતો સ્તુતિ નથિ ॥ અને વિચારિને જોઈયે તો મનુષ્યને એક શોરવ્યનનો રવ પછે ॥ ને જાડા મોટા વસ્ત્રનો રવ પછે ॥ તે
 ભૂસ્વભાગે ત્યારે એક શોરવિ ભૂસ્વ હોય ॥ પળતે ઘડિક નમલે ત્યારે તેની કલ્પના કરવા માટે તે આશ્વિનાંડના ધનિક વ્ય-
 ના કરે તો પળત્વષિ થાય નહિ ॥ અને તે એમ જાણે જે કુતો કોઈ દહાડે ધરાઈ જાનહિં એવો ત્વષ્ટા યે કરિને કલ્પનાનો મોટો
 મઠ જણાય છે ॥ ને તે ઘડને ઊલંઘવાને સમરથ થતો નથિ ને તે જિવમહાદુઃસ્વને પામે છે ॥ પછે એવા દુઃસ્વિયા જિવને
 જોઈને ભગવાનને ભગવાનના સંતને દશા આપે છે ॥ ને તેને કલ્પના રુપિગદને આલંઘવાને અર્પે સંતોષ રુપિવારિ
 બતાવે છે ॥ તે કેવિ રિતે બતાવે છે ॥ તો એમ જ્ઞાન આપે છે જે તારે ભૂસ્વભાગિ છે તે સ્વાવાને અર્પે એક શોરવ્યનનો રવે તે-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६२॥

सारुंउद्यमकर ॥ तोतुनेअन्नमल्लोनेतुंकोईदिवसभूर्य्योनहिरहे ॥ अनेउद्यमकत्वाविनातुंकल्पनाकरिकरिनेम-
रिजईश तोपणतुनेअन्नमल्लोनहिं ॥ नेदृप्तिपणथरोनहिं ॥ अनेकमाईनेएकचोरअन्नखाईशएदलेतारिभूरवम
रिजरो ॥ नेदृप्तिपणथरो ॥ माटेसंतोषराखिनेउद्यमकरयोअनेकल्पनानोत्यागकरयोएविरितेसमंजेतोतेजि
बनेलोभनीवासनादलिजायनेजिवमहासुखियोथाय ॥ अनेजेनेकामलोभादिकनीवासनादलेछे ॥ तेनेआत्मा
परमात्मानेविषेप्रितिथायछे ॥ नेतेजिवतानेनेपामिनेभगवानभजिनेभगवाननाधामनेपामेछे ॥ माटेभगवा
ननाभक्तहोयतेनेकल्पनानोत्यागकरयो ॥ नेसदायसंतोषराखिनेभगवाननुंभजनकरयुं ॥ अनेबलिजेनेसारुं
सारुंखावानीवासनाहोयतेनेतेरसखावानीकल्पनाउत्सन्नथायछे ॥ अनेतेनेआखाविश्वनारसनेभोगवधानी
वृष्णारुपिद्वालदृष्टिपामेछे ॥ नेजियनीमतिअंधधंधधईजायछे ॥ नेसारुंनरसंधर्मअधर्मनेकोईगणेनहिंने
बेभानपईजायछे ॥ अनेतेजियजोसत्पुरुषबुंदारणुंखेईनेसंतोषरुपिगुणतुंग्रहणकरे ॥ तोतेजिवअपारसरुक्ने
पामे ॥ केमकेआत्मातोदेद्वयिनोरबोछे ॥ नेपोतेजसरुवरूपछे ॥ नेअरबंदानंदनेब्रह्मानंदछे ॥ अनेप्राणवायुतो
जेबुंतेबुंअहारमानेकरिनेतृप्तथायछेमाटेइश्वरानीइच्छायेकरिनेपोतानाप्रायप्रमाणेजेप्राप्रथायतेणेकरिने
संतोषपामबो ॥ अनेबहायतेवासारासरवायतोपणतेगत्ताथीहेतुंउतरतांवेतविष्ठापईजायछेमाटेभगवान
नाभक्तनेएविनकारीवस्तुमापिप्रितिनोत्यागकरिनेभगवाननास्वरूपमाप्रितिकरबी ॥ अनेभगवानमांजेप्री
तिकरेछेतेजीवअपारसरुक्नेपामेछे ॥ अनेतेमजदेदनेदेदनासंवंधिनास्नेहरूपिकल्पनाउदयथायछे ॥ अनेते
स्नेदनीकल्पनायेकरिनेजिवअतिशोसंतोषनेपामेछे ॥ केमकेजीवनेजेजेपदार्थमांअतिशोप्रितिहोयनेतेतेप
दार्थनासपामिजायत्यारेतेनेसारुंजिवअतिशोकल्पनाकरेतेजोपोतानिस्त्रिमरिगईहोय ॥ तोतेनेदीसेखा-
जमरजादनेमुकिनैनिरलजपईनेरीयाकरेछे ॥ अनेतेमजस्त्रिपणपोतानाधणीनीकेडेनिर्लेजपईनेरीयाकरेछे

पिपली.
सि०३६

॥६२॥

अने ते मजमाचाप सगां संबंधी आदिक जे मां जे मां प्रिति दोष तेने चां सेरो या करे ॥ ने छाती कुटि कुटिने अविशे संताप
 ने पा मे छे ॥ अने मति मां पण तेने भ्रमणाप इजाय छे अने जे ते जिर म त पुरुष थ कि ज्ञान ने पा मिने संतोष नुं ग्रहण करे तो ते व्यप
 र स्वरव ने पा मे ॥ अने कल्प ना रुपि जा ख सर्व समि जाय ते के धि रि ते स त पुरुष सं तोष रुपी गुण आपे छे ॥ तो आत्माने को ई स
 गुं संबंधि न थि ॥ अने ए तो सौ सौ ने स्वार्थ भेगां थयां छे ॥ अने सौ सौ नी आधर दा न्यायी र दि श्री त्यारे ते को ई ना राख्यार हे तान
 थि ॥ अने मारा पण आयुष्य नो क्यां निर धार छे ॥ ए म स मजी ने कल्प ना नो त्याग करि ने सं तोष नुं ग्रहण करि ने भगवान ने सा-
 चा आत्माना हित करि जाणि ने अरखंड भगवान नुं भजन करयुं ॥ अने मान नी पण जिय ने कल्प ना उदय थाय छे ॥ त्यारे ते
 जिक अपार क्लेश ने पा मे छे ॥ जे हुं उत्तम कल्प बा लो छुं ॥ दुषंडि ते थाउं ॥ हुं राजा थाउं ॥ ए विरी ते को दि ब्र ह्मांड ना मान म ल-
 यानी जिष कल्प ना करे छे अने ते मलवानुं तो छे नहि ॥ मां टे जिष मद्दा दुःख ने पा मे छे ॥ अने भगवान नो मार ग तो ते ने म-
 ज तो न थि ॥ के म के भगवान ने मार गे चाल तां तो काम लो भस्या द ह्मो ह्म मान ते नी वासनानो त्याग कस्यो जो ई ये छिये ॥
 त्यारे भगवान ने मार गे चलाय छे ॥ ते तो जे जिय कामादिक नी कल्प ना करे छे ॥ ते जीव तो ए म जाणे छे जे में ते कामादि
 क नो के म त्याग थाय ॥ ए म जाणि ने मद्दा काय रथ जाय छे ॥ मारे जे ने पो ताना आत्माना कल्याण नी इच्छा होय तेने
 तो स त पुरुष नो आश्रय करि ने ते थ कि ज्ञान पा म बुं ॥ अने जे ज्ञान ने पा मे तो ते कल्प ना रुपि ए बो जे ब्र ज्ज सार ग द तेने
 सं तोष रुपि दारिये करि ने ओ ले धि जाय छे ॥ अने तेने दुःख सर्व मदि जाय छे ॥ ने अपार स्वरव ने पा मे छे मारे जे ने म
 दा स्वरिया थयुं होय ने भगवान ना पद ने पा म बुं होय तेने तो पंच विषय नि कल्प ना नो त्याग करवो ॥ अने सदाय सं तोष
 राखवो ॥ अने भगवान नी आत्ता मार हि ने भगवान नुं भजन करयुं अने भगवान ना एकां तिक संत नो अरखंड स-
 मा ग म करवो ॥ ने विषय नि वासनाना वात्सा होय तेना संग नो त्याग करवो ॥ ए ज जिव नी हित चार ता छे ॥ ॥

॥

॥ इति श्री मुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

श्रीसुर
सिद्धांत
॥६३॥

॥ संवत् १९ ओगणिसे २१ एकविसनाश्रावणशुद्धि ॥३॥ त्रिजनेदिवसमहाराज श्रीहरिकृष्णभगवान्
गामश्रीपीपलिमये भक्तविरजिस्वीमाने घेरउगमणे बाह्यओरडानीच्योसरिमां हिंदोलारखाटउपरविराजमानथयादता
नेसर्वेजरियानीब्रह्मधारणकस्यादता ॥ नेकंरमां पुष्पनाद्वारधारणकस्यादता नेकानउपर गुच्छसोभिरत्यादताने पाषमां
तोरालुटकतादता ॥ नेकंकुनोचांदलोकस्योदतो ॥ अनेपोतानामुखार्थिदनीआगलसाधुतथापणाकद्विभक्तनी
सभाभराईनेबेठिदति पछेमहाराजनीसंध्याप्रार्तिथयाकेडेमहाराजबोल्याजेसर्वनेअमेपुछियेछेये ॥ जेकालेनहिंने
चिजेदियसआवरवतेशिवातकरिदति तेकदो ॥ पछेअक्षरमुक्तानंदस्वामियेकत्वंकेकल्पनानो त्यागकरयोनेसंतो
षनुंग्रहणकरबुएवार्तीथईदति ॥ पछेमहाराजबोल्याजेकल्पनाजेबुंकोईदुःखनधिअनेसंतोषजेबुंकोईसरखनधि
॥ जेमरात्रिनुअंधारुअपारछे ॥ अनेतेअंधारामां दिवसनोप्रकाशलेशमात्रहोयनहिं ॥ अनेअपारएधुंजेरात्रिनुअं-
धारु ॥ तेज्यारेदिवसउदयथायत्यारेतेअंधारुलेशमात्ररहे तुनधि तेमरात्रिनाअंधारारुपजेकल्पनानुंदुःखते
अपारछे ॥ नेतेकल्पनानेविषेसरखजेतेलेशमात्रनथीएषि ॥ अपारदुःखनुमूलकल्पनाछेपणजेजिवसत्पुरुष
नोआश्रयकरिनेसंतोषनेपामेछे ॥ तेनेकल्पनानुदुःखलेशमात्ररहेतुनधि ॥ हवेएविजेकल्पनातेदलिजाय ॥ ने
संतोषआयेतेनोशोउपायछे ॥ अनेबलिसंतोषअ्यायीनेपाछिकल्पनाउदयथायलेशानेकरिनेथायछे ॥ तेकेविस-
मजणनेसमज्योदतो ॥ अनेएकनेसंतोषआयेतेपाछोसंतोषकोईकालेटलेनहिं ॥ नेतेनेकल्पनाउदयथाय
जनहिं ॥ तेनीशोउपायछे तेकदो ॥ पछेधर्मीनंदस्वामियेकत्वंजे ॥ देहरुपथईनेकल्पनानो त्यागकरेछे नेसंतो
षरारवेछे ॥ तेनेपाछिकल्पनाउदयथायछे ॥ अनेजेधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मेसहितभगवाननी भक्तितेनेसिद्ध
करिनेब्रह्मरुपथईनेजेकल्पनामो त्यागकरेछे नेसंतोषनेपामेछे तेनेपाछीकल्पनाकोईकालेउदयथतिजनधि ॥
पछेमहाराजबोल्याजेएउतरतोखरोनेदेहाभिमानीकल्पनानो त्यागकरेनेसंतोषरारवे ॥ तीपणतेनेपाछि

पीपली.
सि०३९

॥६३॥

कल्पना उदयथाय ॥ एतो विकपण जे पोताने देह धि नो रजो आत्मारूप मान तो होय जे हुं आत्मा छुं ॥ अरबंद छुं सरवरूप छुं ते मोरे
काई जी ईतु नथि ॥ एम समजि ने कल्पना नो त्याग करि ने संतोष पा म्या होय ॥ पण जो तेने भगवान प्रत्यक्ष राम कृष्ण आदिकनी
उपासना ने भक्ति न होय तो ते आत्मनिष्ठ पुरुष ने पण पाछि कल्पना उदयथाय छे ॥ ते के विकल्पना करे छे तो जगत ना
देहा भिमानी जियो ना करतां लारव पणिवधारे कल्पना करे छे ॥ के म के देहा भिमानी जिव होय ते तो काई कपा पथ कि बिने
थो डि कल्पना करे ॥ अने उपासना बनावो जे आत्मनिष्ठ पुरुष ते तो एम जाणे जे हुं आत्मा छुं ॥ ते आत्माने काई अडुतुं
नथि ॥ एम जाणि ने संतोष रारवे त्यां सुधितो सारुं ॥ पण तेने अते जा तां उपासना विना संतोष रहे तो नथि ॥ ने तेने
विषय नो संग थाय तो पाछि कल्पना उदय थाय छे ते ए विकल्पना करवा मां छे ते धर्म अधर्म पाप पुंन्य कां ई गणे नहि ॥
ने ते महा पात कि ई जाय छे ॥ अने ते पछे की ई दहाडे कल्पना नो त्याग करवाने समर्थ थतो नथि ॥ ने ते मरि ने घोर नर्क
मां जाय छे ॥ माटे जे नै पोताना आत्माना कल्याण नी ईछा होय तेने भगवान नी उपासना दृढ करि ने राख विअने भगवान
नी भक्ति करवि ॥ अने विषय ना संग नो त्याग करवो ॥ अने पोताने आत्मारूप मान बुं एचिरी ते समजि ने ते प्रमाणे बरा
ते तो तेने कल्पना दलि जाय छे ॥ ने महा सरव नै पामे छे ॥ ते शास्त्र मां पण कहं छे जे ॥ ॥ संग त्यागि सुखि भवेत्
॥ ॥ माटे विषय ना संग नो त्याग करवो ॥ अने जे विषय ना संग नो त्याग करे छे तेने से हे जे कल्पना दलि जाय छे ॥
अने तेने अंतर मां महा संतोष उदयथाय छे ॥ ने चौद लो कनां सरव तेने काग बिष्टा तुल्य थई जाय छे ॥ के म के जे जे पदार्थ
नो आपणे संग छे ॥ तो ते ते पदार्थ नी कल्पना थाय छे ॥ पण जो आपणे दारु मादि आदि कदुरा चरण ना संग नो त्या
ग कस्यो छे ॥ तो तेनी कल्पना की ई दहाडे थति नथि ॥ ते स जे जे त्यागि साधु छे ते ए देह पर्यंत गत्याचिकणादिक रसने
खावा ना संग नो त्याग कस्यो छे ॥ तो तेने ते रसने खावानी कल्पना की ई दहाडे थति नथि ॥ अने बिजाग्रदस्थ ने प
ण एकादशि राम नवमि आदिक व्रतने दिवस पण अन्न खावानी कल्पना थति नथि ॥ अथवा चतुरमास मां मास

श्रीमुरख
सिद्धांत
॥ ६४ ॥

बेमासगत्याचिकणानाजेणेनियमलीपाहोयतोतेरत्नादिवसतेनेकल्पनाथतिनधि॥अनेजेनेजेपदार्थनोसंगहरीनेको
ईयातनुंनियममहिं होयतेनेअनंतकल्पनाथयाकरतिहरी॥अनेजेणेनियमलीपाहोयनेतेकल्पनाकरेछेतेनेतोमहा
पापिजाणबोअनेतेनानियमणरहेवानानधि॥अनेकदापिकल्पनानो त्यागकसोहोयपणजोतेविषयनोसंभकर
वामाडेतोतेनेपाछिकल्पनाउदयथायछे॥तैगीतामांभगवानेकहंछे॥ ॥श्लोक॥ ॥संगात्संगजायते,
कामात्॥ कामात्क्रोधीभिजायते॥ ॥अर्थ॥ ॥जेविषयनासंगथकिकामजागेछे॥नेकामथकीक्रीधथाय
छे॥नेक्रोधथकिमोहथायछे॥नेमोहथकिबुद्धिनोनाशथायछे॥अनेबुद्धिनेनासेकरिनेआत्मानोनाशथायछे॥क
हेतांतेआत्माकल्याणनामारगथकिपडिजायछे॥माटेजेनेपोतानाआत्मानुंरुहुंछुंहुंहोयतेनेपोतपोतानावर्ण
श्रमनाधर्मवेदमांकह्याहोयतेनेद्रवकरिनेपाल्वा॥अनेविषयनासंगनोत्यागकरयो॥अनेजेतेमांभोजप्यरारवशे
नेविषयनोसंगकसोतोतेनोधर्मजररहेशोनहिं॥अनेतेकल्याणनामारगथकिजरूपडिजरोतेउपरएकवार्ता
छे॥ ॥एकनानीबालकिहृदितेनेएकब्राह्मणसाथेहेतथयुं॥नेतेब्राह्मणअवस्थायेनेबुंपंचाणुंवरसनोहतो॥
नेबनमोनदिनीतीरेतपकरतोहतो॥तेपासेतेबालकिरहिनेतेनेरुषियेज्ञानआयुं॥नेतेनेबैरागउपन्योतेपरणिन
हिं॥नेविश्ववरसनीर्ष्यपछेतेबालकिमांदिथईतेमरणतुल्यथईगई॥पछेतेरुषियेसाजिकरवासारुंवैदनेतेडाव्यो॥
तेवैदपणअवस्थायेविसवरसनोहतो॥अनेतेबालकिपणविसवरसनीथईत्यांसुधिकोईपुरुषनोस्पर्शकरैलोन
हिं॥अनेपोतेमरणतुल्यथईहति॥तोपणतेवैदेदाथमांनाडिजोबासारुंकांडुंझाल्युंत्यातोतेबाईनेमनमांकाम
उत्पन्नथयो॥नेतेनेएमविचारउठ्योजेआदलादिवसमेंपुरुषनकसोतेरबोदराधि॥अनेसरुखतोपुरुषमांजछे॥
एमविचारकरतांकरतांतेनोदेहछुटिगयो॥पछेतेनेकल्पनानेपापेकरिनेवैद्यनेघेरजन्मथयो॥नेतेगेषणाकपुरु
षकह्या॥माटेविषयनोसंगछेएजेकामनानीकल्पनानुंकारणछे॥तेसारुअमाराआश्रितहोयनेजेनेपोताना

पिपलि
सि०३९

॥ ६४ ॥

आत्मानो मोक्ष करयो होय ॥ तेने बुद्धि राखयि ॥ अने जेने बुद्धि राखयि होय तेने को ई सा ई कपदार्थ मां मोद पा मवुं नहिं ॥
 कहे तां प्रितिकरयि नहिं ॥ अने जेने मोद टालु बो होय तेने को ई विषय पदार्थ नी भंग थाय तो पण क्रोध करयो नहिं ॥ अ
 ने जेने क्री ड टालु बो होय ॥ तेने कामादिक भोगनो त्याग करयो ॥ अने जेने कामादिक भोगनो त्याग करयो होय तेने विष-
 यना संगनो त्याग करयो ॥ अने जे विषयना संगनो त्याग करे छे तेने विषय नी कल्पना मा चरलि जाय छे ॥ नेम हा संतोषने
 पा मिने परम सुखियो थाय छे ॥ माटे ए विरिते समजिने प्रत्यक्ष भगवान नी उपासनाने भक्ति दृढ करिने पो ते आत्मा
 रूप ईने धर्म मां दृढ रहिने वै रागने पा मिने सर्व लोक भोगादिक पदार्थ थकि संतोष पा मवोने जेणे करिने काम लो-
 भादिक उदय थाय एव जे पदार्थ तेना संगनो त्याग करिने कल्पना नो त्याग कसी छे ॥ तेने पाछि को ई काले कल्पना उ-
 दय थति जनयि ॥ माटे अमा रात्रा श्रीत होय तेने विषयना संगनो त्याग सर्व प्रकारे करयो ॥ ते माजे ग्रहस्थाश्रमि
 पुरुष होय तेने पोतानी स्त्रि बिना बिजी को ई स्त्रि साथे तथा पोतानी मा बेहे नदि करि साथे बे जाणाने एकांत मां नर-
 हे बु ॥ अने बाईओ हरि भक्त होय तेने पण पोताना पुरुष बिना को ई पुरुष साथे तथा पोताना भाई बाप दिकरा संगाय
 बे जणाने एकांत मां नर हे बु ॥ तथा मंद बा उ थाय ने नारि र द बा व बुं पडे ॥ तो पुरुषने पुरुष पासे द बा व बुं ने स्त्रिने स्त्रि
 पासे चा करि करावयी ॥ पण पुरुषने पोतानी स्त्रि बिना बिजी को ई स्त्रि पासे तथा पोतानी मा बेहे नदि करि पासे नारि
 र द बा व बुं नहिं ॥ ने स्त्रि होय ते को ई पुरुष पासे सजे एवो मंद बा उ थयो होय ॥ तो पण नारि र द बा व बुं नहिं ॥ ए विरिते
 नियमने जे दृढ करिने राखो तेनो ज धर्म दृढ रह्यो ॥ अने धर्म सहित अमारि उपासनाने भक्ति करयो ॥ तथा अमारा
 चरित्र नुं श्रवण कीरतन करयो ॥ ने पो ते दे द थि नो खो आत्मारूप ईने प्रत्यक्ष परमात्माने विषे जो डाई जशे ते ज भ-
 गवान नी मा याने तरिने भगवान ना अक्षर धामने पा मवो ॥ अने जे धर्म रहित भगवान नी उपासना भक्ति करे छे ॥
 तेनुं कल्याण को ई काले थाय नहिं ॥ अने धर्म पालवो होय तो पण तेने भगवान नी उपासनाने भक्ति न होय तो तेनुं

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६५॥

पण कल्याण थाय नदि ॥ ते पण सहजानंद स्वाभिये बचना सूत मां क हं छे जे भगवान नी उपासनाने भक्ति विना एक ते धर्म क-
रिने कल्याण ने ई छे छे ॥ ते तो जे मवहाण नो त्याग करिने तुं बडां वते समुद्र तरवाने ई छे ॥ ते जे बोजाण बो ॥ अने भगवान नि
उपासना भक्ति करतो होय ॥ पण तेने धर्म न होय तो तेने जे मकंठ मां पथरो बांधिने समुद्र तरवा जाय ए बोजाण बो अने जे प-
र्म मारहिने भगवान नी भक्ति करे ॥ ते भगवान ना जिला चरितुं श्रवण किरतन करे छे ते भगवान ना नीरवास नी क संत-
नो समागमने सेवा करे छे तेने तो जे मवहाण मां बे सिने समुद्र तरवाने ई छे ए बोजाण बो ॥ मारे अमारा आश्रित बाई भा
ई सरये ने धर्म मां दूरहिने अमारि उपासना भक्ति करबिने अमारा जिला चरितुं श्रवण किरतन करवुं ने संत नो समागम
करवो ॥ एज कल्याण नो अचल सिद्धांत छे ॥ ने सर्वे परिस्वरुपाम बानो उपाय छे ॥

इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९०१ गणिते ॥ ११ ॥ एक विसना श्रावण वदि ४ चो धने दिवस म हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपीपली म
थे पोताना मंदिर मां द्विंडो लाखा दुपर विराजमान थया दता ॥ ने सर्वे सीने रिवस्त्र धारण कत्पां दतां ने सर्वे अंग मां पुष्प-
नां आभूषण सोभिरत्पां दतां ॥ ने कंकुनो चांद लो क सो दतो ॥ ने पोताना मुखार्चि दना आग लसा धु तथा पणा क हरि भक्त
नी सभा भराई ने बे विदति ॥ पछे महाराज बो त्याजे ॥ जिव छे ते अखंड ने अविनासि छे ने स्वरुप ने चैतन छे ॥ पण ते
ने ज्यां सुखित मने सत्य ए चण गुण तेनो संबं पछे ॥ के दे तां चण गुण मां जो डाणो छे त्या सुधिते जिव जन्म मरण ने चो
राशिनां अनंत दुःख तेने भोग वे छे ॥ माटे चण गुण एज दुःख नुं कारण छे ॥ के म के चण गुण थकि देह रु पि रुक्ष उत्य न्थयो
छे ॥ ने वासनारु पिते नां मूल छे ॥ अने पंच विषय रुपि जले करिने ते देह रु पी रुक्ष रु द्वि पा मे छे ॥ अने ते देह पा छो जे मां थो
उपन्यो छे ॥ ते मां नाश थाय छे ॥ के म के जे मां थो जे उपन्युं होय ते मां ते लय पां मे अने ज्या रे देह नाश थाय छे ॥ त्या रे ते देह भे
गो आत्मा यण नाश पां म्यो ॥ ए म जणा य छे ॥ अने ते आत्मा मरे एवो तो नथि तो पण देह नाश थाय त्या रे ते आत्मा ए म

पिपली.
सि० ४०

॥ ६५ ॥

જાળેજેહં મરિગયો ॥ નેસુનેદુઃસ્વ થાયછે ॥ એમ માનતો પકો વારંવાર જન્મ મરણ ને ચોરાસિમાં ભટક્યા કરે છે ને અનંત કૈશને
પામે છે ॥ અને તે આત્મા કાલકર્મ માયાનો નાસ કર્યો નાશ થાય એવો તથા ॥ તો પળ કાલકર્મ દિક જે નળગુણ તે થકિ બન્યા
જે દેહ તેને વિષે જોડાયો છે ॥ ત્યાં સ્થપિતે આત્માને કાલકર્મ જન્મ મૃત્યુ ને પમાડે છે ॥ અને જો ત્રણ ગુણ થકિ બન્યો જે દે-
હ તે થકિ અસંગિ થઈને પોતાનું સ્વરૂપ જે અક્ષર બ્રહ્મ તે રૂપ પોતે પડે ને તે અક્ષર બ્રહ્મના પ્રકાશ એવા જે પરબ્રહ્મ પ્રત્યક્ષ મ
ગ્યા ન તેના સ્વરૂપને વિષે જોડાય તો તે આત્મા કાલકર્મ નો નાશ કર્યો નાસ થાય નહિ ॥ ને તે થકિ તો કાલકર્મ પળ થાપ
કંપે ને તે તો કાલનો પળ કાલ છે ॥ ને તેને જન્મ મરણ દલિ જાય છે ॥ જેમ અગ્નિ થકિ જલ થયું છે ને તે જલને પાછું અગ્નિના સક
રે છે ॥ પળ જલ અગ્નિ ને નાશ કરિ શકે નહિ ॥ એવો જલ કરતાં અગ્નિ ઘણો બલવાન છે ॥ ને મોટા મોટા સત્તા બને નિયોતે
ને સૂર્યનો અગ્નિ છે તે સૂર્યના અગ્નિને જલ નાશ કરિ શકતું નથી ॥ એવો મહાબલવાન અગ્નિ છે તો પળ
જો તે અગ્નિ સૂર્યના સંબંધથી જુદો પડિને પોતાનું કાર્ય જે જલને જલનું કાર્ય જે કાષ્ટાદિક પ્રથિ તેમાં અગ્નિ જોડાય છે ॥
તો તે અગ્નિને જલ નાશ કરે છે ॥ અને તે અગ્નિ જો કાષ્ટાદિક પ્રથિનો ત્યાગ કરિ ને પોતાનું સ્વરૂપ જે સૂર્ય તેના ભાવે
પામે તો જલનો નાશ કરી તે અગ્નિનાશ થાય નહિ ॥ તેમ આત્માનું સ્વરૂપ જે બ્રહ્મ તે થકિ ત્રણ ગુણાત્મક કાલકર્મ
માયાદિક સર્વે વિશ્વ ઉપન્યું છે ને પાછું તે વિશ્વ બ્રહ્મના એકદેશને વિષે નાશાય છે ॥ પળ કાલકર્મ માયાદિક કોઈ બ્ર-
હ્મને નાશ કરવાને સમર્થ નથી ॥ એવું બ્રહ્મ જે તે આત્માનું સ્વરૂપ છે ॥ પળ તે પોતાના બ્રહ્મ સ્વરૂપને ભૂતિ ને તે બ્રહ્મ થકિ ઉપન્યુ
જે ત્રિગુણાત્મક પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયાનો મિથ્યા પરંપર તેને વિષે અજ્ઞાને કરિ ને જોડાયો છે ॥ તો વે આત્મા દિનતાની
ભાવને પામે તો પકો વારંવાર નાશ પામે છે ॥ ને ઉપજે છે ॥ તે ચોરાસિમાં અપાર દુઃસ્વ ભોગવે છે અને જો સતપુરુષને શ
રણે જિય જાય ને તે થકિ જ્ઞાનને પામિ ને ત્રણ ગુણાત્મક જે પિંડ બ્રહ્માંડ તેની વાસનાનો ત્યાગ કરિ ને પોતાનું સ્વરૂપ જે
અક્ષર બ્રહ્મ તે રૂપ પડે ને પરબ્રહ્મ એવા જે પ્રત્યક્ષ મગ્યા ન તેને વિષે જોડાય તો તેને જન્મ મરણ દલિ જાય છે ને ભગવાનના

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६६॥

धामने पांमे छे ॥ अने ते पिंड ब्रह्मांडादिक नी वासनानो त्याग करी थाय छे ॥ तो ते वासनाने वधारनास एवाजे माईक
शब्दादिक पंचविषय तेनो त्याग करे ॥ तथा विषयनी वासना वाता एवाजे असत पुरुष तेना संगनो त्याग करे तो तेनी वासना ट-
लि जाय छे ॥ जेम वृक्षने ने तेना मूलने वृद्धि करनारुं जल छे ॥ ते जल जो मूल मां पावुं बंध करे तो वृक्षनो नाश थई जाय तेम
वृक्षरूप देह छे ने तेना मूलरूप वासना छे ने जलरूप पंचविषय छे ॥ ते विषयने भोगववे करिने देह रूपि वृक्षने वासनारूपि मू-
लियां वृद्धि पांमे छे ॥ माई वासनानी वृद्धि करे एवाजे माईक जगत संबंधि पंचविषय तेनो त्याग करवो ॥ अने पोताना
आत्माने ब्रह्मना भावने प्रमादे एवाजे प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूप संबंधि जे पंचविषय तेने भोगववां कहेतां माईक विषय
नो त्याग करिने भगवानने भगवानना संतनाशब्द सांभलवाने भगवानना चरणनो स्पर्श करवो ने भगवानने भग-
वानना संतनां दर्शन करवां ने ते भगवानने संतनी प्रसादिरस जमवो ॥ ने भगवानने भगवानना संतने चहुं जे चंदन पु-
ष्पादिक तेनी स्पर्श धिले वि ॥ एविरिते माईक विषयनो त्याग करिने भगवानने भगवानना संत संबंधि पंचविषय भोगव-
वा तेणे करिने भगवानना स्वरूप मां जिव जो डाय छे ॥ अने तेने व्रण गुण थकि उपन्यां जे पिंड ब्रह्मांड तेनी वासनारुं लिज-
य छे ॥ ने ते आत्मा प्रत्यक्षरूप थईने भगवानना अक्षर धामने पांमे छे ॥ ने महा स्त्रिबी थाय छे ॥

इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९९

योगिसे ॥ २१ ॥ एक विसंता आचरण वदि ५ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीपीपलि मध्ये पोताना
मंदिर नी जग्या मां आथ मणाधार नी मेडिनी न्यो सरि माहिंडो लाखाट उपर विराज मान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिया-
नी वस्त्रधारण कस्याहतां ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिर ह्याहतां ॥ ने ललाटने विषे केसरनी आचाने कंकु-
नो चांदलो कर्णो हत्तीने पोताना मुखार्चि दनी आगल साधत थायणा क हरि भक्तनी सभा भराईने वेडि दिति पछे म-
हाराजनी संभ्या आर्ति थया केहे महाराज कृपा करिने सर्वे सभा प्रत्येवो त्याजे जिय छे तेने स्वर्ग न्युने पाता लने

पिपली-
सि० ४१

॥ ६६ ॥

विषेजबुं पड़ेछे ॥ नेजन्म मरण गर्भ यासने चोरांसिमां भटकबुं पड़ेछे ॥ नेमहादुरबने पामेछे तेनुं कारण तेहुं दशे ॥ तेसर्वेजेनेजे-
मसुजे तेमतेकदो ॥ पछे बिरजि भक्ते कहुं के वासनाये करिने जबुं पड़ेछे ॥ पछे महाराज बोल्याजे वासना तो सर्वेने-
सरख पामवानिछे ॥ पण तेमां दुःख थायछे ॥ ते शोणे करिने थायछे ॥ पछे भर्मानंद स्वामिये कहुं के कर्म करिने सरख
दुःख थायछे ॥ पछे महाराज बोल्याजे एतो ठिक पण ते के बां कर्म करे ते स्वर्ग मां जायने के बां कर्म करे ते नर्क मां जाय ॥
पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिये कहुं के पुंन्य कर्म करिने स्वर्ग मां जायछे ॥ ने पाप कर्म करिने नरक मां जायछे ॥ पछे म-
हाराज बोल्याजे एनो उत्तर एम नहिं ॥ एनुं तो एम छे जे जे सत्त गुणिकर्म करे तो स्वर्ग मां जायछे ने जे रजो गुणी कर्म करेछे
॥ ते मृत्यु लोकने पामे छे ॥ अने जे तामसि कर्म करेछे ते पाताल कहे तां नर्क लोकने पामेछे हये एधिरिते कर्म करिने जी-
यजे ते सरख दुःखने पामे ने तेमां बंधाय ए तो ठिक पण ते कर्म करिने बंधाय नहिं एचो को ई दशे पछे ते नो उत्तर को ई ना पिथ-
यो नहिं ॥ त्वारे महाराज बोल्याजे एनो उत्तर अमे करिये छैये जे ॥ जे जिव देहने पोतातुं रुपमानिने ते देहने अहंकारे करि
ने जे जे कर्म करेछे ते ते कर्म मां जिव बंधाय छे ने ते ते कर्मनुं फल स्वर्ग मृत्युने पातालने विषे जईने भोगवेछे ॥ अने ते क-
र्म सत्त पुरुष नी आत्ता मां रहिने करतो होय तो पण ज्यां सधो देहने पोतातुं रुपमानिने करेछे त्यां सधिते कर्म तेने वं-
धन करेछे अने जे देहने पोतातुं रुपमान तो होयने ते कर्म कांई न करतो होय तो पण तेने कर्म थयाज करेछे ॥ केम के
दं द्वियो अंतःकरण छे ते पोत पोताना अहार कर्या बिनारहे ताज नथि ॥ तेशु भ्रम थया अशुभ अहार करेछे ते कांने श-
ब्द सांभलेछे ॥ त्वचा स्पर्श करेछे ॥ आर्यरुपनुं वेछे ॥ रसनारस चारवेछे ॥ नासिकागंध लेछे ॥ चित्त चिंत बन करेछे
बुद्धि निश्चय करेछे ॥ अहंकार अभिमान धरेछे ॥ एधिरिते दं द्वियो अंतःकरण पोत पोताना विषयने भोगवेछे ॥ तेण
करिने जिवने कर्म लागेछे ॥ अने ते कर्म करिने जिवने बंधन थायछे ॥ अने ते स्वर्ग मृत्युने पाताल मां रहिने सरख-
दुःखने भोगवेछे ॥ केम के देह छे ते आत्मानुं स्वरुप नथी ॥ ते देह पोतातुं स्वरुप मात्तुं माटे जिवमात्र पोतातुं साहं

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६॥

इछे छे ते सत्पुरुषनी आत्तामारहिने सारुं ईछे तो पोताने सरवथायछे ॥ अने सत्पुरुषनी आत्ताथि विरुद्धवरतिने सारुं ईछे
तेने दुःखथायछे ॥ पण ते मां सत्पुरुषनी आत्तामारहिने पोतानुं सारुं ईछे छे ते सारुं देहनुं थायछे ॥ ते देहनाशयंत छे माटे देह
नाश थाय त्यारे ते सरवपणनाशथ ईजायछे ने पाछो जन्ममरण ना दुःखने पामे छे ॥ जे मवे पारिघरने विषे आशक्ति करिने
रसोद्दोयने ते वेपार करिने द्रव्यकमाय तो ते द्रव्यने विषे सरवे करिने बंधायछे ॥ अने ते वेपारमां रयो टजाय तो ते ना करज
रूपी दुःखे करिने बंधायछे ॥ अने ते करजने दुःखे करिने उदासथ ईने वेपार करयो पड़ो मुकिने घरमां स्त्रिछोकरां भे
गो बेसिरहे ॥ तो पण तेने अन्नवस्त्रादिक देह रक्षण सारुं जो ईये तेणे करिने करजथायछे ॥ ने ते करजे करिने दुःखपामे
छे ॥ ते मजे जियदेहने पोतानुं स्वरूप मानिने सत्गुणिकर्म करे ते स्वर्गादिक ना सरवमां बंधायछे ॥ अने जे रजोगुणिक
र्म करे ते मृत्यु लोक ना सरव दुःखमां बंधायछे ॥ अने जे तमोगुणिकर्म करे ते पातालादिक दुःखमां बंधायछे ॥ अने ते
कर्मादिक ना सरव दुःख थकि उदासथ ईने कर्मनो त्याग करिने भेरवले ईने एकांतपकडिने बेसिरहे तो पण जे देहने
पोतानुं रूपमाने छे ॥ तेने स्त्रिछोकरां रूपजे इंद्रियो अंतःकरण ना अहंकार रूपकर्म थायछे ने ते कर्म करिने जियने बंधन
थायछे ॥ अने ते देहना अहंकारनो त्याग करिने पोताने आत्मारूपमाने अने आत्मारूपथ ईने ते आत्माना आधारने
प्रकाशक एवा जे परमात्मा भगवान ॥ तथा ते भगवान ना एकांतिक संत तेनो आश्रय करिने भगवानने संत तेनी आत्ता
प्रमाणे वरते छे तेने कर्म बंधन करतान थि ॥ जे मग्रहस्थ जे ते स्त्रिछोकरां घरनी आसक्ति नो त्याग करिने को ई भारे
शादुकार होय ते भेगोज ईने रहे ने ते शादुकार कहें ते प्रमाणे वेपार करे ते मां रयो टजाय केहां सत्प्राये तेनी दाण्य
त्वाभना सरव दुःखमां खेनामान बंधातो न थि ॥ अने ते शादुकार एम कहें जे तारे कां ईकर पुनहिं ने बेगो बेगो रोटा
खाने वस्त्रपेहेर ॥ तो ते बेगो बेगो देह निरादुकरे तो पण तेने को ई बाते दाण्य दृष्टनुं सरव दुःखथाय नहिं ते मजे देह
ना अहंकारनो त्याग करिने आत्मारूपथ ईने प्रत्यक्ष परमात्मा भगवानने तेना सतनो आश्रय करिने तेनी आत्ताप्र-

पिपली.
सि० ४१

॥ ६७ ॥

માણેજેજે કર્મ કરે છે તે કર્મ તેને બંધન કરતાં નથી ॥ અને તે કર્મ તો તેને ભક્તિરૂપ થાય છે ॥ અને જે ભક્તિ છે તે તો અકર્મ
 રૂપ એટલે જ્ઞાનરૂપ છે ॥ ત્યાં ભગવદ્દીતાનો શ્રોક છે ॥ ॥ કર્મણિ કર્મયો પસ્યેતઃ ॥ ॥ એનો એમ અર્થ
 છે જે દેહના અહંકારનો ત્યાગ કરીને આત્મારૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ આશ્રય કરીને તે ભગવાનની પ્રસંતાને અર્થે
 ભગવાનને ભગવાનના સંતની આજ્ઞાએ કરીને જે જે કર્મ કરે છે તે કર્મને અકર્મ જે જ્ઞાન તે રૂપ દે રહે છે ॥ અને દેહને પોતાનું
 રૂપ માનીને અકર્મ પણે રહે તો દોષ તો પણ તે કર્મમાં ભરપૂર છે એમ જે દે રહે છે તે મનુષ્યમધ્યે શ્રેષ્ઠ છે ને બુદ્ધિવાલો છે ને
 જ્ઞાની છે માટે એવા સમજવી સ્પષ્ટિ અટપટિ છે ॥ કેમ કે ઉપરથી જોવામાં તો દેહના અહંકારે સહિત પુરુષની ક્રિયાને દે
 હને અહંકારે સહિત પુરુષની ક્રિયા તો સરખી જણાય છે ॥ પણ તેના અંતરના આશ્રયમાં ઘણો ફેર છે ॥ કેમ કે દેહના અ
 હંકારે સહિત કરે છે ॥ તે દેહના સ્વરસાંકરે છે ॥ અને જે આત્મારૂપ થઈને કરે છે તે તો આત્માને અવિનાશિ સ્વર
 પ્રાપ્ત થાય તેને અર્થે ॥ અને ભગવાન પ્રસન્ન થાય તે સારું કરે છે પણ દેહના સ્વરસાંકરે કરતો નથી ॥ માટે તે ભગવાનને સં
 તની આજ્ઞાએ કરીને રજોગુણિ તમોગુણિ સત્ત્વગુણિ કર્મ કરે તો પણ તે કર્મ તેને બંધન કરતાં નથી તે પૂર્વે અર્જુને દેહના
 અહંકારનો ત્યાગ કરીને આત્મારૂપ થઈને પછે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનની આજ્ઞાએ કરીને ષણાંક પ્રકારનાં કર્મ કર્યાં તો પ
 ણ તે કર્મ તેને લેશમાત્ર બંધન કરવાને સમર્થ થયાં નહિં ને ભગવાનના એકાંતિક ભક્ત કહેવાળા અને ગંધારિયે આ
 ર્યે સાત પાટા બાધ્યા હતાને અકર્મ પણે રહે તિહી પણ તેને ભગવાનની ભક્તિને ભગવાનનો આશ્રયો નો હોતોને
 પોતાને દેહનો અહંકાર દલ્યો નો હોતો તો તે દુર્ભાગી કહેવાઈ માટે જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના ભક્ત છે તે દેહના અહંકારને
 મેહેલિને પોતે આત્મારૂપ થઈને ભગવાનને ભગવાનના સંતની પ્રસંતાને અર્થે આજ્ઞાએ કરીને ॥ જે જે કર્મ કરે છે તે
 ને કાંઈ કર્મ બંધન કરતું નથી અને તે તો ભગવાનના અશ્વરધામને પામે છે ॥ માટે જેને સર્વે બંધન પકિ છુટવું દોષ તેને
 દેહના અહંકારનો ને દેહના સ્વરસાંકરે ॥ ઇછાનો ત્યાગ કરીને અસ્વરૂપ અવિનાશિને સદ્બૈલન આત્મા તેને પોતાનું સ્વ-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६६॥

रूपजाणिने प्रत्यक्षपोताने मल्याजे भगवानने भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संततेनो द्रष्टा सरोकरिने
तेनीआत्ता मां मनक्रमबचने वरतयुंअने एमजे वरतशे तेने कोईजातनुबंधन थरो नहिं ने ते अक्षरधामने पामत्री ॥

॥

॥ इति श्रीसुरवसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् १९ श्रीगणिते २१ एकविसना श्रावणवदि ८ अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभ

गवान गामश्रीपीपलिमध्ये पोतानामं दिरमां आथमणा वारनीमेडिनी श्रीसरिमां हिंडो लाखाटउपर विराजमान थयाहता
ने सर्वकसंबल सोनेरिवस्त्रधारणक त्याहतां ॥ नेकंठमां पुष्पना द्वारधारण करीहता ने पाषमां डाबिकोरे फूलनो तो रो
लटकतो धारण कसोहतो ॥ नेकानउपरगुच्छ धारण कसोहता ने कंकुनी चांदलो कसोहतो ने पोतानामुखावेंदनी
आगत्य साधु तथा देशदेवानाद्वरि भक्तनी सभा भराईने बेठिदति पछे संध्याआर्ति थयाकेडे महाराज बोल्याजे सर्वने
एकप्रभपुष्टिये छिये जे जिवजे ते जन्ममृत्युने पामे छे ॥ एयो जे अहंकार ते वधे घटे छे के वधतो घटतो नथि ॥ अथवा टले-
छे के टलतो नथि ॥ अथवा टल्यो होय तेनां शालक्षणने ते शो उपाये करिने टले छे ॥ तेने आवडे ते उत्तर करो पछे तेनो
उत्तर की ईथी थयो नहिं ॥ त्यारे महाराज बोल्याजे ल्यो अमे एनो उत्तर करिये जे कुशंगने जोगे करिने अहंकार वृद्धि पामे-
छे ॥ अने सत्संगने जोगे करिने घटि जाय छे ॥ पणमूलमां थी अहंकार टलवो घणोक ठणछे के मके मुक्त थयो होयने का
मलोभादिक नीवासना दळिगई होयने सर्वे संसारनो तथा पंचविषयनो सर्व प्रकारे त्याग करी होयने केवल एक भग-
वाननी निष्कामभावने नवधा भक्ति करतो होय तो पण तेने देहनो अहंकार रहे छे ने देहना अहंकार विना देह नुरक्ष-
ण थाय नहिं ॥ ने रक्षण न करे तो देह रह्ये पण नहिं ॥ अने देह पडि जाय तो भगवाननी भक्ति करविने आत्पंतिक ज्ञान पाम-
बुं ॥ ते के मज्ञान देह विना पमाय ॥ ने भगवाननी भक्ति पण देह विना थाय नहिं ॥ माटे एमसमजिने मुक्त कहे वातो
होय तेने पण देहनो अहंकार रहि जाय छे ने ज्यां कथितान भक्तिनो उपयोगि देह छे एम हे तुमानीने अवश्य घटे तेद

पिपलि.
सि० ४२

॥६६॥

लुं पण रक्षण को छे तेने देह नो अहंकार को ई का लेट ल तो नथि ॥ अने देह नो अहंकार छे त्यां स धि जन्म मरण पण ट ले नहिं
 भने देह नुं रक्षण सुद ल न करे ने देह ने पा डि नारखे ने ज्ञान मां अ धू हं हो य तो पण जन्म मरण ट ल तुं नथि माटे देह नो अहंकार
 तो मुक्त थयो हो य तेने पण ट ल बो षणो क ठण छे अने ज्वां स धी देह नो अहंकार रं च माने हो य त्यां स धि सर्व मा या उ भि छे
 जे म झा ड स का ई गुं हो य पण ते मुं धि ज छे ते तो बिज मा धि पा छुं वृक्ष थरी ते म काम ली भादिक दीष तथा शब्दादिक
 बिष य र लि ग या हो य पण जो ज्ञान भक्ति नो उपयो गि जा णि ने ते नो गुण मा नी ने देह नुं रक्षण करे तो तेने सर्व मा या ना बि
 ज रु प ए बो जे देह नो अहंकार ते ट ल तो नथि ने तेने पा छो जन्म धरा ये छे के म के ते देह ने बिषे तेणे गुण मान्यो माटे जे
 नो गुण म ना य ते नो अहंकार ट ले नहिं ॥ अने जेने बिषे गुण बुद्धि हो य ने ते न रक्षण नुं को ई कर व ड न करे तो ते नो पण अथ
 गुण जरु र आवे माटे ए वा त सम ज बी घ णि क ठण छे के म के आ त्मा रूप थयो हो य तेने पण देह नुं रक्षण तो क सुं जो ई ये
 अने रक्षण करे त्या रे अहंकार बि ना रक्षण थ तुं नथि हवे ए बो जे अहंकार तेने जे ट ले तेने जन्म मरण ट ले छे ॥ अने ते
 अक्षर धाम ने पा मे छे ॥ माटे ते देह ना अहंकार ने ट ल बा नो एक उ पा य छे ॥ ते शो उ पा य छे ॥ तो जेने ते देह ने बिषे अति शे
 श नु भा व था य ने श श्रु देह ने जा णि ने प छे तेने ज्ञान भक्ति नो उपयो गि छे ए म जा णी ने श नु भा व रा ख तां थ का घटे ते र लुं
 अन्न य स्वादि के करि ने देह नुं रक्षण करे पण ते नो गुण मान वी नहिं ॥ जे म एक शा दू कार द तो ते नो दि करो बी स ब र स
 नो द तो तेने चो रे मारि ना रव्यो ॥ प छे ते चो रे न राजा ये वे डियो मां नारव्यो ने कोर डी मां पू स्यो ॥ प छे ते शा दू कार पण कांई
 क राजा ना वां क मां आव्यो ने तेने पण प ग मां बे डियो ना खि ने ते चो र भे गो को र डि मां पू स्यो प छे ते शा दू कार तो जा ते
 स व लुं मा ण स नी को ई दि य स भार उ पा डे लो नहिं ते दि सा ए ज युं प डे त्या रे बे डि उ पा डि श के नहिं त्या रे ते चो र ने क क्क के
 मारि बे डि उ पा डि श त्या रे ते णे क क्क के बे डि तो उ पा डुं ग ण तुं मु ने तारा खा वा मां धि बे क खा वा आ प्य तो उ पा डुं प छे ते शा
 दू कारे पो ता ना मा ण स भा त आ प वा आव तां द शे तेने क क्क के बे क र वा या नुं ब धारे ला ब जो ॥ आ चो र ने मारे आप वुं

श्रीसुर्य
सिद्धांत
॥६५॥

छे॥पछे ते शाहु कार तेने खावानुं आपेने बेडि उपड़ाये॥पछे ते वातने शाहु कारना घरने माणसे जाणि त्यारे तो एमक देवा ला-
गांजे ते चोरे तो आपणादिकराने मारिना ख्योछे ने तेने शुं करवा खावा आपता दरो॥अने ते शाहु कार पण एमजाणे छे जे
ते चोर खरिखरो मारो पाको वाचु छे एम वाचु भावराख तो थको पण पोतानी बेडि उपड़ाववा सारु तेने खावानुं आपतो
अने ते चोरने को ईक मारिना खे अथवा तेने को ईक दुःख दे तो ते मां ते शाहु कार राजि थाय॥पण तेना उपर दया आवेन
हिं॥तेम जेने देहने विषे वाचु भावर दे तेने देहने अहंकार टले छे केमके देह छे तेज जिबने जन्म मरणने चोरा निमो र-
खदाय नारो छे नेमहाकष्टने पमाडनारो छे॥एमजाणिने देहने विषे अतिशो वाचु भावराखिने पछे बेडि उपाडु वारु
पज्ञान भक्तिने सिद्ध करवा सारु ते देहने अन्न वस्त्रादिक अन्न यघरे ते टलुं आपवु पण तेनो गुणन मानयो॥अने जो
ज्ञान भक्तिनो उपयो गिछे एमजाणिने देहने गुणमानयो तो ते देहने अहंकार को टि काटे टले नहिं॥अथवा वाचु-
भाषविना बिजांको हिसाधन करे पण टलवानो नथि ते सारु जे भगवानना भक्त होय ने जेने आने आजन्मे देहना अ-
हंकारनो त्याग करिने अक्षर धामने पाम बुं होय तेने तो देहने विषे सूदाय वाचु भावराखयो ने वाचु भावराखतां थको
शाहु कारनी पेठे अन्न वस्त्रादिक घटे ते टलुं आपवु॥एमसम जे तेने देहने अहंकार टलि जाय छे॥अने जेने देहने
विषे वाचु भाषयो दीय तेना देहने कांई क रोगादिक कष्ट आविपडे तो तेमां राजि थाय॥तथा तेने भगवानके भग-
वानना संत कांईक भक्ति सेवा मां कार सो आपे तथा ब्रत उपवासदिक तप करधानी आत्ता करे तो तेमां यणो राजि
थाय त्यारे तेने एमजाणवुं जे देहने अहंकार टल्यो॥ते उपर निष्कृत्यानंद स्वामिनुं किर्तन छे जे॥
दुःखिदेखे आदि देहने॥रहे राजि तेमंन जि॥अनरथनुरे आगार छे॥जाणिन करे जतन जि॥दुं बलुदारि एवैरागने॥
॥१॥ ॥माटे जेने देहने विषे वाचु भाव होयने जेने देहने अहंकार टल्यो होय तेने सहे जे देहने अनादर
वर त्याकरे॥एज अहंकार टल्यानुं एथाण छे॥एमसम जिने देहना अहंकारनो त्याग करे ते बुद्धिवाला छे ने ते

पिपलि
सि०५२

॥६५॥

विनानासरवेसुर्वच्छेनेन्मात्मघातिछे॥

॥ इति श्रीसुरवसिदांतसमाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥ संवत् १९८५ गणिते २१ एकविसराश्रावणवदि १४ चौदसनेदिवस

महाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीपीपलिमध्येपोतानामंदिरमांआधमणेबारमेडिनी॥ ओसरीमांदिंडोला
रवाटउपरविराजमानथयादृतानेसर्वेजरियानीबत्तधारणकस्याहतांनेगुलाबनापुष्पनांआधूषणसर्वेअंगमांष
रणकस्याहतां॥ अनेपोतानामूरवारिंदनीआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तीनीसभाभराईनेबेठिदति॥ नेसं-
ध्याआर्तिथयापछिमहाराजबोल्याजेसर्वेसाधुतथासर्वेहरिभक्तेनेअमेएकप्रह्मपुछियेछियेजेकेटलाकभग-
वाननाभक्तेपंचविषयनीत्यागकरिनेवरततोहोपतोपणतेनेविषयनोएवंपथायत्यारेनेमाबंधाईजाय
छे॥ माटेतेनेशिकसरदशे॥ अनेकेटलाकविषयनासंबधमांरह्याथकापणविषयमांबंधातानथिनेतेनेदेहमुकिने
फरिजन्मधरवोपडतोतथिनेतेतोअक्षरधामनेपामेछेतेपूर्वेजनकादिकराज्यमांरह्यातोपणबंधननेपाम्यान-
दिं॥ माटेतेकेविसमजणेकरिनेबंधननेपाम्यानदिं॥ अनेमरथादिकराज्यवैभवादिपंचविषयनोत्यागकरि
नेवनमांगयादतातोपणतेनेसृगनाबद्धामांस्नेहथयोनेतेणेकरिने॥ तेनेजन्मधरवोपड्योमाटेतेनीजातनी
समजणदशेतेकहोपछेतेनीउत्तरसाधुतथाहरिभक्तेकरवामांड्योपणथयोनदिं॥ पछेमहाराजबोल्याजेएनो
उत्तरएमछेजेचारप्रकारनाअभावछे॥ तेमांचणप्रकारनाअभावेकरिनेविषयनोत्यागकर्योहोयतेनेज्यारेवि-
षयनोसंबधथायत्यारेतेविषयमांबंधायछेअनेजेणेचारेप्रकारनाअभावनेजाणिनेअंतरमांथीत्यागकर्योदीय
तेकोईविषयमांबंधायनदिं॥ तेचारप्रकारनाअभावतेकियातोएकतोप्रागभावनेबिजोअन्योअन्याभाव॥
नेत्रिजोप्रभंसाभावअनेचोथोअत्यंताभाव॥ हवेप्रागभावतेशुं॥ तोजेमसादिमांघडोरह्योछे॥ तेमादिदेखाय
छेपणघडोनथिदेखातोमाटेघडानोअभावछे॥ पणज्यारेमादिमांधडोथरोत्यारेपाछोभावधरोतेम-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ७० ॥

प्राकृतप्रलयनेविषे जगतनोअभावछेने मायानेविषे जगतरह्छे ॥ तेज्यारे प्राकृतप्रलयनेअने पाछिउत्पत्तिथरो
त्यारे पाछो जगतनो भावथरो तेनुं नाम प्रागभावकहेवाय ॥ अनेअन्योअन्यभावतेभुंतो जेमघडो तेसुगडुं नहिं ने
सुगडुं ते घडो नहिं तेनुं नामअन्योअन्यभावकहे वाय ॥ तेमआत्मा ते देदनहिं ॥ अनेदेद ते आत्मानहिं ॥ तेअन्योअ
न्या भावकहेवायछे ॥ तेअन्योअन्याअभावना ज्ञानेकरिने विषयनो त्यागकस्योदोय तेने पाछो विषयनासंबंधेक
रिनेबंधनथायछे ॥ अने त्रिजो प्रध्वंसा भावछे ते प्रध्वंसा भावतेभुंतो जेमकोईने दिकरोदोयने तेम रिजायत्यारे
तेने दिकरानी पछी आबवानी तो आनानहिं पण दतो तेनावापामिगसो माटे तेनो नूको कथायखरो ॥ तेनुं नाम
प्रध्वंसा भावकहेवाय तेम जस्तदतुं ते प्राकृतप्रलयने विषे नासपामिगसुं पण दतुं तेनावापाम्युं माटे तेसांभ
रेखरुं ने तेनी मूलमां धिवासना वले नहिं ॥ अने प्रलय दोय त्यां सधितो तेने अभावरहे पण ज्यारे पाछिउत्पत्तिथा
यत्यारे तेमां तेबंधाणा विनारहे नहिं ॥ माटे एवण प्रकारना अभावेकरिने जेणे पंचविषयनो त्यागकस्योदोय तेने पा
छाविषयबंधनकरेछे ॥ अने तेने जन्ममरण धरवो पडेछे ॥ तेम सर्व प्रकारे विषयनो त्यागकरिने त्यागीथयोदोय ॥
भेरवलीधोदोयवनमां एकदोरहे तोदोय तो पण तेने जरुजन्म धरवो पडेछे ॥ अने जेने चौथो अत्यंता भावथयोदोय ॥
तेकोई विषय भोगये नहिं ॥ अने ते अत्यंता भाववालो भक्त जे ते स जे तो त्यागिथयोदोय ने स जे तो ग्रहस्थाश्रममां
रह्योदोय पण ते विषयमां बंधायनहिं ने तेने फरिने जन्म धरवो पडे नहिं ॥ हय ते अत्यंतभावतेभुंतो जेमससत्त्वानासिं
घडा तथा काबवानारोम तेनो जेमअभावछे तेम जेणे आत्यंतिक प्रलयने ज्ञाने करिने विषयनो त्यागकस्योदोय ॥
तेनेकोई विषयबंधनकरे नहिं ते आत्यंतिकप्रलयतेभुंतो नणकालमां मायाछे जन हिं जेमझांझवाना जल तथा
स्वप्न नी शृष्टि तेवस्तुगते नधितेम अत्यंता भावने विषे नणकालमां माया तथा जगतछे जन हिं ॥ अने ते अत्यं
ताभावना ज्ञानने पांम्योदोय तेकोई विषयमां बंधायनहिं ॥ ने तेकोई विषयनो संबंध पण करे जन हिं ॥ अने ते

पिपली.
सि० ४३

॥ ७० ॥

सदाय विषय थकि असंग पणे वरते नेजे तेनो समागम करे तेना अंतर मां थि पण विषय नी वासनानां मूलियां कादि नारवे
ते सदाय अखंड बस स्थिति मां वरत्या करे ने तेने फरिने जन्म थरयो पडतो न थि ने ते तो अक्षर धामने विषे अखंड भग
वान नी सेवा मां रं दे छे ॥ अने ते अत्यंत भावतुं जे ज्ञान ते जेने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान न्य निरवास नी क संत मजे
छे ॥ तेने जथाय छे ॥ पण ते बिना थतुं न थि ॥ ॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् १९६० गणिते ॥ २१ ॥ एक विसना माग नार भुदि ॥ ७ ॥

सा तेमने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गा म श्री भडियाद मध्ये भक्त पदे लुगणेश जखमण ने घेर आथ
मणे बार ओर डानी ओसरि मां विराजमान थया हता ॥ ने सर्व स्वेत वस्त्र धारण क स्यां हतां ने मु स्त के गुला विरंगनो
फेंदो बां ध्यो हतो ॥ अने पोताना मुखार्थि दनी आगल सा धुत था घणा क हरि भक्त नी सभा भराई ने बेठि हति ॥ पछे
धर्मानंद स्या मिये ग्रन्थ पुच्छुं जे आ जगत मां बे प्रकार ना जिय छे ते के द ला क दै वि छे ने के द ला क आ स्फुरि छे ते दै
विने आ स्फुरि के म थया ह्यो ॥ पछे महाराज बोल्या जे एक तो अनादि ना आ स्फुरि जिय छे ॥ ति तो को ई का ले दै वि थ
य जन हि ॥ जे म लिं म डो ने मर चां ते को ई का ले मिठां था य न हिं ॥ के म के ते नुं थि ज ज ए युं क ड युं ने तिर युं छे ॥ ते म जे
अनादि ना आ स्फुरि जिय छे ते नां तो मर चां ने लिं म डानी पेठे बिजज भुं डां छे ॥ जे म लिं म डाने ने मर चाने सा कर नुं प
णि पाई ये तो पण ते क ड वां ने तिर यां मटे न हिं ॥ ते म अनादि ना जे आ स्फुरि जिय छे ते ने ग मे ए द लुं स त पुरुष ज्ञान
आ पे तो पण ते अ स्फुर भाव मु के जन हिं अने ब लि जे ने काम लो म स्वा द स्नेह ने मान ते ने विषे जे द ली जे द लि प्री ति
हरो ते द लो ते द लो ते ने विषे अ स्फुर भाव छे अने जे दै बिजि व छे ते तो प्रत्यक्ष भगवान तथा भगवान ना एकां तिक
संत तेनो आसी करि ने वासना दालि ने मोक्ष ने पा मे छे अने जे आ स्फुरि जिय छे ते ने तो संत पुरुष नो समागम ग मे जन
हिं ॥ जे म चौ र ने पुं न्य म नो चंद्र मा ग म तो न थि ॥ अने जे सा डु कार होय ते ने तो चंद्र मा अ ती दोग मे छे ते म आ स्फुरि जि

श्रीमुख
सिद्धंत
॥७१॥

वने तो सत्पुरुषनो समागम दुःखरूप लागे छे के मके अस्तरि जिवने तो चोरि छि ना लिदारु मादि आदिक भुडां
पापकर्म करवां होय माटे अस्तरिने सत्पुरुषनो समागम के मगमे तेने तो सत्पुरुष उलटा कायरूप भासे अने जे दै-
वि जिव होय तेने ज सत्पुरुषनो समागम सारो लागे छे ॥ ने ते तो एम सम जे जे अमारां अति शो मोटां भाग्य जे अमने
प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संत मल्या ते मद्दा दुःख थकि मुकाव्या ॥ अने जो भगवानने भगवानना संत नम्य
होत तो गर्भवासनां तथा चो रासिना मद्दा दुःख भोगवया पडत ॥ एम सम जिने अति शो कृतारथ मानिने अधर्मनो
जे सर्ग काम लो भस्या दस्ते दुमान तेनो त्याग करिने धर्म तान वैराग भक्ति तेने सत्संगे करिने सिद्ध करिने पोताना
आत्मानुं रुडुं करि ले छे तेने दैवि जिय जाणवा ॥ अने अधर्मनो त्याग न थिकरता ने उलटो सत्पुरुषनो द्वेष्ट करे छे
तेने अस्तरि जीव जाणवा ॥ पछे बलि धर्मानंद स्वामि ए पुछुं जे हे महाराज अस्तरि जिव होय ते दैवि थाय के न थाय
पछे महाराज बोल्या जे जे अनादिना अस्तरि जिव छे ॥ ते तो कोई काले दैवि थाय जनहि अने जे अस्तरने संगे करिने
अस्तर भाधने पाप्मो होय ते तो सत्पुरुषनो समागम करे तो दैवि थाय छे ॥ पछे बलि धर्मानंद स्वामि ये कहं जे हे
महाराज तमे एवा अस्तरि जिव के मक त्या ॥ पछे महाराज बोल्या जे आबि श्व छे तेमां अनंत प्रकारनी नृपि छे ने ते-
मां सौ सौना गुण जुदा जुदा छे ॥ अने तेमां के टलुंक सारुं कहै वाय छे ॥ ने के टलुं नर सुं कहै वाय छे ॥ अने जो सर्व साक
सारुं ज होय ने नर सुं न होय तो सारुं के मक देवाय ॥ जे मलिं मडो कडु बो छे तो साकर मिठि कहै वाय छे तेम जो अ-
स्तरि जिव छे तो दैवि कहै वाय छे ॥ ने तेनां चरवाण थाय छे ॥ अने तेनी किर्ति नार अमां लखाय छे ॥ माटे दैविने आ-
स्तरि बे भेगा उपजा व्या छे ॥ जे मक हबुं चि भडुं मिडुं चि भडुं एक रवे तरमां भेगां थाय छे ॥ तेम दैविने अस्तरि बे य भेगा
थया छे पछे अरबंडानंद स्वामि ये प्रछन पुछुं जे हे महाराज भगवानना भक्तने विषे अनंत गुण रह्या छे ॥ पण तेमां
के वो गुण एक एवो श्रेष्ठ छे जे एक गुणे करिने सर्व गुणने शो भाडे पछे महाराज बोल्या जे दया मित्रने विनय ए गुण स्त

भडियाद
सि० ४४

॥७१॥

मांश्रेष्ठ छे ॥ अने सर्व गुणने शोभा दे एवो गुण छे ॥ अने सर्व ने सरव उपजावे एवा गुण छे ॥ ते मां दया ते श्रु तो पोता पीता
नो होय तेना उपर दया राखिने तेना दोष सुका विने तेने रुडा गुण शिखववा ॥ अने बिजा सर्व जिव प्राणिमात्र उपर यथा
योग्य जे मघटे ते मद्यारारबवि ॥ अने मित्राई जे पोताना बरो बरीया होय तेनी साथे मित्र भाव राखिने पोतानुं ने मि-
त्रनुं जे मसारुं थाय ते विक्रिया करवि ॥ अने ते वैमारे चाखुं ॥ पण पोतानुं के बरो बरियानुं भुं दु थाय एमन करवुं ॥
अने जे पोता थि मोटो होय एवा जे सद्गुरु धर्मवाना संत तेनी विनय करवो ॥ अने तेनी महात्मे सहित सेवा करवि ॥ अ-
ने तेनी पासे थि पोताना आत्मानुं रुं दु थाय एवा गुण शिखवा ॥ एबि रिते दया मित्रने विनयरूप गुण छे ते सर्व गुण करतां
श्रेष्ठ छे ने सर्व गुणने शोभा दे एवो गुण छे ॥ अने एगुण न होय ने बिजासु जे एटा गुण होय पण एके गुण सोभे नहिं
॥ अने दया मित्रने विनय जे ने न होय तेना उपर सत पुरुषनी कृपा पण यतिन थि ने सत पुरुषनी कृपा बिना जिवनुं क-
ल्याण पण थाय नहिं ॥ ते सारुं भगवानना भक्तने एगुण जरुर शिखवो ॥

॥ इति श्री पुराण सिद्धा

त समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अोगणिसं २१ एकविस-

नामा गशरभुदिष्ट अष्टमिने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवानगाम श्री भडियाद मध्ये भक्त पटे लगणे रा-
खरवमणने घेर आथ मणे बार और डानी ओ सरि मां दो लिया उपर विराजमान थया हता ॥ अने सर्व स्वेत वस्त्र धा-
रण कस्यां हतां ॥ अने मुस्त के कसंबल तारा लोफे टो बांध्यो हतो ने कंकु नो चांद लो कयी हतो ने पोताना मुरया थि
दनी आगल साधु तथा हरि भक्त नीस भाभराई ने बे ठिदति ॥ पछे महाराजे अक्षर मुक्तानंद स्यामिने प्रह्म पुच्छुं
जे जिव साकार छे के निराकार छे ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वामि एकलं जे जिव तो साकार छे ॥ पछे महाराजे पुच्छुं
के जिवनो के बोआकार छे ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्यामिने एकलं के जिवनो दिव्य आकार छे ॥ ते माई क द्रष्टिये
करिने जो वामांन थि आवतो ॥ पछे महाराजे धर्मानंद स्यामिने पुच्छुं के तमे श्रुं कहो छो जिव साकार छे के निराकार

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७२॥

छे ॥ पछे धर्मानंदस्यामिए कहुं जे जिव बस्तु गते तो निराकार छे ॥ अने जिवने वासनाए करिने माई कवेह बंधा-
णो छे ॥ पछे जिवने प्रत्यक्ष मारो संबंध थाय त्यारे माई कवेह तो नासथईने दिव्य आकारने जिव पामे छे ॥ पछे महा-
राज कहुं के तमारा बैयनो उत्तर साचो छे ॥ केम के अक्षर मुक्तानंद स्यामिये जिवने साकार कहुं ते सुक्त दशानी
स्थिति मां बोल्या छे ॥ अने जिवने ज्यां सुधि मायानो संबंध छे त्यां सुधि जिव बस्तु गते निराकार छे अने परमेश्वर ए-
ने माई कइंद्रियो अंतःकरण सरजिआपे छे त्यारे जिव कने करिने सांभलिया के त्वचाये स्पर्श करि वा के नेने क-
रिने रुप जो ईश के ॥ इत्यादि कइंद्रियो अंतःकरणे करिने क्रीया करवाने समर्थ थाय छे पण ते बिना जिव कां ईक
रवाने समर्थ नथि ॥ केम के जो आरवो फुटि जायने देह मां जिव होय तो पण रुप जो बाने समर्थ थाय नहि ॥ ते
म आरव नुं काम काने करिने थाय नहि ने कान फुटि जाय तो आरव करिने संभलाय नहि एधिरिते जिव पराधि-
न छे ॥ पण जिव पोतानी मे ले स्वतंत्र नथि ॥ माटे जिव निराकार छे ॥ ने बस्तु गते चैतन छे अने ज्यारे जिवने परे मेश्वर ना
स्वरुप नुं ज्ञान थाय छे त्यारे ते जिवने मायानो आकार टलिने दिव्य स्वरुप ने पामे छे ॥ अने परमेश्वर ना स्वरुप नुं ज्ञान तो परमे-
श्वरने तेना संतपो ते जिवनी उपर कृपा करिने पोताना स्वरुप नुं ज्ञान करावे त्यारे थाय छे ॥ अने पोताने संबधे करिने ई-
ंद्रियो अंतःकरण मां थि जिवने मायानो भाव टलि जाय छे अने ज्यारे माई क भाव टलि जाय छे त्यारे माई क शब्द सांभ-
लवा मां तेने आशक्ति रहे ती नथि अने भगवानना स्वरुप ने जिव जाणे छे त्यारे माई क रुप जो बानी जिवने ईछारहे
ती नथि ॥ एधिरिते दश इंद्रियोने चार अंतःकरण ते जे ते भगवानना संबधने पामिने भगवान रुप थई जाय छे माटे भ-
गवान थकि ज भगवान नुं ज्ञान थाय छे अने ज्यारे भगवान नुं ज्ञान थाय छे त्यारे ते जिव पूरण काम थाय छे अने तेनो
वासना बलि जाय छे ॥ ने ब्रह्म रुप थाय छे अने भगवानने ध्यान करिने जिव नुं पण दिव्य स्वरुप बंधाय छे ॥ पछे गा-
मपिपलीना का ले मक्ते प्रह्म पुछुं जे आदेहने विषे के ईरिते जिव रह्यो छे अने जिवने विषे भगवान के धिरिते रह्यो छे

भडियाद
सि० ४५

॥७२॥

॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે દેહમાં ચોવિસ તત્વ છે અને પચિસ મોં માંહે જિવાત્મા રહ્યો છે તે તત્વ જડ છે તે તેને વિષે જિવ જે તે અહં મ-
 મતા એકરિને રહ્યો છે ॥ અને જિવની સત્તાયે કરિને દેહ જે તે ચાલે હાલે છે ॥ અને જિવને વિષે ભગવાન સાક્ષિ રૂપે રહ્યા છે ॥
 તે જિવ જે વાંજે વાંકર્મ કરે છે તે વાંતે વાંકરમનો ફલ ને ભગવાન પમાડે છે ॥ તે જિવ જ્યારે સત્વ ગુણિકર્મ કરે છે તેનું ફલ દેવ
 લોકમાં ભોગવાયે છે ॥ અને રજો ગુણિકર્મ કરે છે તેનું ફલ મૃત્યુ લોકમાં ભોગવાયે છે ॥ અને તમો ગુણિકર્મ કરે છે તેનું
 ફલ અપોગતિ જે નર્ક તેમાં ભોગવાયે છે ॥ એધિરિ તે જિવમાં ભગવાન સાક્ષિ રૂપે રહ્યા છે પછે બલિ કાલા ભક્તે પુણ્ય જે
 જિવ નરકમાં જાય છે ત્યારે પરમેશ્વર જિવમાં છે કે નથિ ॥ પછે મહારાજે કહ્યું કે જિવમાં ભગવાન છે ॥ પછે કાલે ભક્તે
 પુણ્ય જે જિવને તે નરક રવાયું પડે છે ત્યારે પરમેશ્વરને કેમ સમજવું ॥ પછે મહારાજે કહ્યું જે રવાયું છે એ તો પ્રાણ વાયુનો પ-
 મ છે ॥ ને આત્મા તો કાંઈ રવા તો પીતો નથિ ॥ ને એ તો સદાય સ્વરૂપ છે ને અસંગિ છે ॥ અને પરમાત્મા તો તે ધિ પર છે ને સ-
 દાય અક્ષર ધામમાં જ રહ્યા છે અને અક્ષરમાં રહ્યા થકા જિવ જિવ પ્રત્યે સાક્ષિ રૂપે રહ્યા છે જેમ સૂર્ય છે તેમ સૂર્યમાં ની પો-
 તાનામંડલ ને વિષે રહ્યો છે ॥ અને પ્રકાશરૂપે સર્વે જિવના ને અને પ્રત્યે રહે છે ॥ તેને અને દુઃખે કરિને સૂર્ય ને દુઃખ ન-
 થિ થતું ॥ ને ને અને નાશી સૂર્યનો નાશ ન થિ થતો ॥ તેમ સૂર્યની પેઠે ભગવાન પણ ભગવાન પણ અક્ષર ધામને વિષે રહ્યા થ-
 કા સર્વ જિવ પ્રાણિ માં ને સાક્ષિ રૂપે રહ્યા છે ॥ તે જિવને દુઃખે કરિને પરમેશ્વર ને દુઃખ નથિ ॥ અને જિવને જન્મ મર-
 ã કરિને પરમેશ્વરને જન્મ મરણ નથિ થતું ॥ અને પરમેશ્વર તો સદાય માયા પર છે ને સદાય અક્ષર ધામમાં જ રહ્યા છે ॥ જેમ
 સૂર્યનો પ્રકાશ સૂર્ય ભેગો જ છે ॥ તેમ સૂર્યમાં નથકા સદાય અક્ષર ધામમાં છે ॥ અને અન્યય પળે કરિને સર્વે વિશ્વમાં
 છે ॥ અને અન્યય વ્યતિરેક એક જ રૂપ છે ॥

॥ ૬ તિશ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિ સે ૨૧ એકવિસના માગશર શુદ્ધિ ૧૯ નવમિને

દિવસ માહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ભડિયાદ મધ્યે પદે તમે ઘાડુ ઘાને ઘેર ઉગમણે ચાર ચાર ડાનીઓ સ-

श्रीमुरव
सिखात
॥१३॥

रीमां हो लिया उपर विराजमान पयाहता अने सर्वे जरियानी बख्श भारण कर्यो हतां प्रने कठमां पुष्पना दार धारण कर्यो हताने लता दने बिषे कंकु नो चांद लो
कर्यो हतो ने पोताना मुरवारिदनी आगल सा धुतथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई मे बेगिदनी पछे विरजि भक्ते
प्रसपुछुं जे हे महाराज भगवानना धामने पाम्या जे मुक्त ते फरिने जन्म धरे छे के नथि धरता ॥ पछे महाराज बोल्या
जे धर्म ज्ञान वैराग ने महात्मे सहित प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति सिद्ध करिने आत्यंतिक ज्ञान पामिने बस रूप धईने
अक्षर धामने पाम्यो जे मुक्त ॥ ते तो को ई काले जन्म धरता नथि ते गिता मां श्री कृष्ण भगवाने कह्यु छे जे ॥
नत द्वासय ते सूर्यो ॥ नराणां को न पावकः ॥ यद्गत्वा न निबर्ते ते तत्तु धाम परमं मम ॥ ॥ ए श्लोक मां एम क
कह्यु छे जे जे मारा धामने सूर्य चंद्र ने अघि ते प्रकाश नथी करि तां कहें तां स्व प्रकाश छे ॥ ए बुं जे अक्षर धामने जे मुक्त
पामे छे ॥ ते फेर पाछो जनमने नथि धरतो ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवान थकि ज्ञान पामिने निवासनी कथईने जे भगवान
ना अक्षर धामने पामे छे ते पाछा जन्मने नथि धरता ॥ पछे बलि विरजि भक्ते पुछुं जे हे महाराज एम कहें छे जे आमुक्त
ने तो भगवान भेगा तै डिआव्या छे ॥ तेनुं कै म हरी ॥ पछे महाराज बोल्या जे ज्यारे ज्यारे भगवान जीवो ना कल्याण
ने अर्थ कृपा करिने पृथ्वि उपर मनुष्य देह बुं धारण करे छे त्यारे पोताने धारणे आवाजे जिव तेने ज्ञान आपे छे ॥ ते मांचार प्रकार
ना जिव छे ॥ मुक्त मुमुक्षु बिषयिने पामर ॥ ते मां जे मुक्तने मुमुक्षु छे ते तो प्रत्यक्ष भगवान थकि धर्म ज्ञान वैराग ने भक्ति सि
द्ध करिने निवासनी कथईने आत्यंतिक मोक्षने पामे छे ॥ अने ते तो को ई काले पृथ्वि उपर जन्म धरता नथि ॥ अने जे बिषयि
ने पामर छे ॥ ते प्रत्यक्ष भगवानने धारणे आवाही य तो पण तेने तत काल आत्यंतिक ज्ञान थतुं नथिने आत्यंतिक ज्ञान वि
ना निवासनी कथाय नहि ॥ पछे भगवानने भजतां भजतां जे एने ए देहे करिने निवासनी कथाय ते तो अक्षर धामने पा
मे छे ॥ अने जे ने वासना टालतां टालतां थो डिघणि वासनार हि जाय ने ते नो देह पडे तो ते अक्षर धामने नपामे ॥ अने ते
बिनानां बिजा भगवानना धाम जे बद्रिका श्रम स्वेत द्विपत धावै कुंठा दिक घणा कछे तेने पामे छे ने ते पण सर्वे मुक्त

भडियाद
सि. ४५

॥१३॥

કહેવાય છે ॥ પછે તે મુક્તને જ્યારે ભગવાન ફરિને પૃથ્વી પર પધારે છે ત્યારે તેને ભગવાન જન્મ પધારે છે ॥ ને તે મુક્તને ભગવા-
ન ભેગા લાવ્યા એમ કહેવાય છે ॥ પછે વલિ ભક્ત વિરજિયે પ્રભુ પુણ્ય જે હેમ હારાજ ભગવાન પૃથ્વી પર જ્યારે પધારે છે ॥
ત્યારે અક્ષરધામમાં રહે છે કે નધિરહેતા પછે મહારાજ બોલ્યા જે ભગવાન તો સદાય અસ્વંડ અક્ષરધામમાં રહે છે ॥ પળ
વ્યારે અક્ષરધામનો ત્યાગ નધિ કરતા અને ભગવાન છે તે તો સત્ય સંકલ્પી છે તે અક્ષરધામમાં રહ્યાથકા એમ સંકલ્પક
રહે જે પૃથ્વીને વિષે મનુષ્ય સ્વરૂપે રવાણું ॥ તો તે ભગવાન અક્ષરધામમાં રહ્યાથકા પૃથ્વી પર મનુષ્ય જેવાં રવાય છે ॥ ને
જ્યારે જ્યારે પૃથ્વી પર આકાંતિક ધર્મનો લોપ થાય છે ॥ ત્યારે તે ધર્મના સ્થાપનને અર્થે ને અનંત જન્મ થયાં ભગવાનની ભક્તિ
કરતા હોય એવા જે મુક્ત તેને આત્યંતિક મુક્તિ આપવા સારું ચારંબાર પ્રગટ થાય છે અને તે ભગવાન પોતાની ઈચ્છાએ કરિ
ને અક્ષરધામમાં અસ્વંડ રહ્યાથકા પૃથ્વી પર મનુષ્યના જેવા પોતાના દેહના ભાવજનાં રહે છે ॥ તે જે મનુષ્ય સ્થિત થકિ
દેહ ધો છે ॥ ને બાલક જેમ રહે છે ને જેમ બાલક રવાય પિયે ને રમે તેમ ભગવાન પણ બાલક નિપેટે પોતાને વિષે ભાવે રવાડે
છે ॥ અને જેમ મનુષ્ય જવાન થાય છે ને તેને જેમ રાગ દ્વેષ પક્ષ પાત પારકું પોતાનું હરખશોક ઈત્યાદિક જેમ મનુષ્યમાં
હોય તેમ ભગવાન પણ રાગ દ્વેષ મુક્ષ પાત પારકું પોતાનું હરખશોકાદિક ભાવ પોતાને વિષે જનાં રહે છે ॥ અને જેમ મનુષ્ય દે
હ મુકે છે ॥ તેમ ભગવાન પણ દેહનો ત્યાગ કરે છે ॥ એધિરીતની જે ભગવાનની લિલા તેને ભગવાનના આકાંતિક નિરવા-
સની કસાધુ છે તે જાણે છે જે ભગવાન તો જન્મ્યા જ નધિને ભગવાન બાલક જુવાન વૃદ્ધ થયા નધિ અને ભગવાનને પા
રકું પોતાનું હરખશોક તે છે જ નહિ ॥ અને ભગવાન તો સદાય અક્ષરધામમાં અસ્વંડ વિરાજે છે અને અહિં પૃથ્વી પર દે-
રવાય છે ॥ તે તો જિવોની ઉપર કષા કરિને પોતાના સત્ય સંકલ્પી કરિને દરશન આપે છે ॥ એમ આકાંતિક સંત જાણે છે ॥ અ
ને વલિ બ્રહ્મરૂપ એવા જે સાધુ તે પણ દેહને જન્મે કરિને જન્મ નધિ માનતા ॥ અને દેહને મરવે કરિને મરવું નધિ માનતા ॥
એધિરિ તે જેને ભજને કરિને બ્રહ્મરૂપ થયા એવા જે સાધુ તેને આવકું જવું રહેતું નધિ તો તેના સ્વામિ એવા જે પરમાત્મા પર

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૭૪॥

જાણે તેને વિષે આવયું જવું કેમ હોય ॥ એ તો અક્ષરધામમાં રહ્યાથકા અહિં દેવાય છે ॥ અને જે માઈકદ્વષ્ટિવાલા છે તે ભગવાનને
આવ્યા ગયા દેરે છે ॥ અને આજ પળ જેના જેવા જેવા ભાવ દર્શો તે તે રૂપે અમને દેરે તાદરશે ॥ અને જે એકાંતિક ભક્ત છે તે અમને
દિવ્ય રૂપે દેરે છે ॥ અને જે આસ્પરિજિવ છે તે તો અમને નાનુને કાલ રૂપે દેરે છે ॥ અને જે લોભિયા છે તે અમને લોભિ દેરે છે
॥ અને જે કામિ છે તે અમને કામિ દેરે છે ॥ અને જે સ્વાદિયા છે તે અમને સ્વાદિયા દેરે છે ॥ અને જે માનિ છે તે અમને માનિ
દેરે છે ॥ એવિરિતે જે નો જે ચો અંતરનો ભાવ તે તે માંવે અમને દેરે છે ॥ જે મચિંતાનિદ્રાંય તેને વિષે જે જે ભાવે સંકલ્પક
રે તે તે પદાર્થને દેરે ॥ તેમ ભગવાન ચિંતામણિ રૂપ છે ॥ તેને વિષે જે જિવ જે બો જે બો ભાવ રાખે તે વાતે વા ભગવાન તેને દે
રવાય છે ॥ અને ભગવાન તો અક્ષરધામમાં દિવ્ય સિંહાસન ઉપર અને તકો વિમુક્તે વિરાજાથકા વિરાજમાન છે ॥

॥

॥૬૬૥ શ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિક્રાયાનમો નમઃ ॥

॥

સંવત્ ૧૯૬૯ ઓગણિસે ૨૧ એકવિનાના માગશર શુદ્ધિ ૧૬ દશમિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિક્રાયા ભગવાન ગામ શ્રી મહિયાદમ
ધે પટેલ રવોડાને ઘેર ગમળે બાર ઓરડાની ઓસરિમાં સાંજને સમે ઢોલિયા ઉપર વિરાજ માંન થયા હતા અને સર્વે સ્વે
તવસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને કંઠમાં પુષ્પના હાર સોભિ રહ્યા હતા તે કંકુનો ચાંદ લોક સ્પોદતો ॥ ને પોતાના મુખ
વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિભક્તની સભા મરાઈને બેઠિહતી ॥ પછે ગામધોલેરાના શામોબર ભૂતે પ્રભુ-
હુ જે હેમ મહારાજ અમે તો તમને ભગવાન જાણિયે છિયે ॥ અને રામક્રાયાદિક અવતાર થઈ ગયા છે તેને પળ સાક્ષાત્કાર
ભગવાન જાણિયે છિયે ॥ પળ આ એક સાચિ છે તેનું કેમ સમજવું ॥

॥ જે સાહેબ સત્ત્વિકા વાપરે ॥ બેટાકિ

સિકા નહિ ॥ બેટા હો કર અવતરે ॥ સો તો સાહેબ નહિ ॥ ૧ ॥

॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે ભગવાન છે તે તો સર્વે

ના વાપરે ॥ ને કોઈના દિકરા થતા જ નથી ॥ અને એ તો બે પ્રકારના જિવની અષ્ટિ છે ॥ તેમાં એક દૈવિ જિવની અષ્ટિ છે
ને એક આસ્પરિજિવની સ્પષ્ટિ છે ॥ તે આસ્પરિજિવવાલા જિવ છે તે જે તે ભગવાનને જન્યામદેરે છે અને બેલિ કોઈ

મડિયાદ
સિં ૪૬

॥૭૪॥

नादिकराथयाने बालजोबन बृहद्बलाजाडा कायाधोला साजा मांदा ब्राह्मण क्षत्रिईत्यादिक भेदे युक्त अम्भरिभृष्टि-
नाजिवछे ॥ ते भगवाननाश्रवतारने देखे छे ॥ किंमके ते नीद्रष्टि सां मायानुआवरणछे ॥ जेमजे नीआंरवमां कम लोहोयते
धोलाने पण पितुं देखे ने पिलाने पण पितुं देखे ॥ ते सजे निद्रष्टि मां कम लारुप मायानु आवरणछे ते पिलावत्तरुप ज
क्त नाजिवते तो मायामां छे तेने मायामां देखे छे ॥ अने धोलावत्तरुप भगवाननाश्रवतार मायापर छे तेने पण कम लारु
प माईक द्रष्टिये करिने मायामां देखे छे ॥ अने जे दैविश्रष्टि नाजिवछे तेने तो निरावर्ण द्रष्टि छे ते तो भगवानने सदायमा
यापरने सर्वनाकारणने सर्वनाआधारने अजन्म्या एम देखे छे पण भगवानजन्म्या के कोई नादिकराथया एम न-
धि देखता ॥ अने माईक द्रष्टिवाला भगवानने आआगयाजन्म्या बालजोबन बृहज्जणाय छे ते तो नदनी रमत नीप
ठे छे जे मन र होयते पिछनुं पारे बुं मनुष्यने देखे छे पण ते पारे बुं पिछनुं थायनहिं केमके जो पिछनुं पारे बुं थतुं हो
यतो ते नदपोताना माणसोने शिंदमरवादे केमके जे मपिछु मां थिपारे बुं करे ते ममनुष्यना कोई एक अंग मां थि मनु
ष्य करे पण ते तो थतुं नधि ॥ अने पीछनुं पारे बुं पण रयोदुं रवोदुं देखे छे पण ते नदनी रमत कोई न जाणयामां
आवती नधि ॥ तो मायापर एवा जे परमात्मा भगवान तेनी योगमायाने कोण जाणिना के भादे भगवान तो सदाय
अक्षरधाम मां रह्याथका दैविश्रष्टिवाला एवा जे मुक्तने मुमुक्षु जिवतेने आत्यंतिक ज्ञान आपिने निरावरण द्रष्टि
कराववा सां पोतानी स्वईछाये करिने आप्थिउपर प्रगटथाय छे ॥ पछे मुमुक्षुने मुक्त एवा जे दैविश्रष्टि नाजिव
ते भगवानने शरणे आवे छे ॥ तेने भगवान शांख्यने योगे करिने आत्यंतिक ज्ञान करावे छे ॥ हवे तेमां प्रथम शांख्यनु
ज्ञान कहे छे जे भगवान के बाछे ॥ तो मायापर छे निरगुण छे अकर्ता छे नीराकार छे अद्वैत छे आपक छे अने ते
भगवान जे ते माईक एवा जे इंद्रियो अंतःकरण तेणे करिने जाण्या मां आवे एवानधि ॥ ते अनुभवे करिने जणाय
एवा भगवान छे अने योगमां एम कह्युं छे जे एवा परां त्पर भगवान ते जे ते आत्यंतिक प्रलयने अते उत्पतिसमे पोते

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७५॥

एकदता ते अक्षरमां रक्षा थका अक्षरमां प्रवेश करिने अक्षर द्वारे अनंतकोटि प्रकृति पुरुषमां प्रवेश करिने तेने जाग्र
त कहे छे ॥ अने एक एक पुरुष जे ते अनंतकोटि प्रधान पुरुषमां प्रवेश करिने तेने उत्पन्न करे छे ने प्रधान पुरुष थकि म
हत्त्व थाय छे ॥ अने महत्त्व थकि अण प्रकारनो अहंकार थाय छे अने अण प्रकारना अहंकार थकि चो विस तत्व था
य छे ॥ अने चो विस तत्व थकि वैराटरूप ब्रह्मांड थाय छे अने ब्रह्मांड थकि देवदैत्य मनुष्य पशु पक्षादिक नांश रिर थाय
छे ॥ एवीरिते माया पर एवा जे भगवान ते जे ते अक्षर रूपे करिने अनंतकोटि ब्रह्मांडमां प्रवेश करिने सर्वेना आधार प्रे
रक ने साक्षि रूपे अंतर जामि सर्वने विषेर ह्या छे ॥ अने जे मत्तत्ति थई ते मपा छो प्रलय थाय छे त्यारे एक भगवान र हे
छे ॥ ते भगवान थकि ज प्रलय थाय छे ॥ अने ए वा सर्वेना कारण जे भगवान ते जे ते पोताने नरणे आ व्याओ वा जे दैवि
अष्टि ना जिव तेने ज्ञाने करिने प्रलय करावे छे ॥ जे जिवना देहमां प्रथी जल ते ज वायु आकाश एवां जे अल्प पंच भूत
ते जे ते वैराटरूप ब्रह्मांड तेमां महत्त्व पंच भूत छे ते थकि उपज्यां छे ॥ ते अल्प पंच भूतने महत्त्व पंच भूतमां लय करिने पो
ताना आत्माने तेथी जु दो सम जिने द्रष्टा रूप थई ने एक वैराट् निद्रा छिने पामबुं कहे तां सर्वत्र एक वैराट् छे पण वैराट्
निना बिजुं कांई नथि ॥ अने ए विरिते वैराट् जे ते थकि जिवी अहंकार उपज्यां छे तेने वैराट्मां लय करिने वैरा
ट् ने महत्त्वमां लय करबो ॥ अने जिवनुंचित जे ते महत्त्व थकि थयुं छे तेने तेमां लय करबुं ने महत्त्वने प्रधान
पुरुषमां लय करबुं अने जिवनुं मन छे ते प्रधान पुरुष थकि थयुं छे ॥ तेने तेने विषे लय करबुं अने प्रधान पुरुष छे ते
मूल प्रकृति पुरुष थकि थया छे तेने तेमां लय करवा ॥ अने जिवनी बुद्धि छे ते मूल माया मां थि थई छे तेने तेमां ल
य करिने मूल प्रकृति पुरुष छे ते अक्षरना कोक देवा मां थि थ एला छे तेने तेमां लय करवा ने पोताना आत्माने ने मू
ल पुरुषना आत्माने एक करिने सर्व माया ना भावने ज्ञान प्रलय करिने द्रष्टा रूप थई ने सर्व व्यापक ने सर्वाधारण
एवुं जे अक्षर ब्रह्म तेनी द्रष्टिने पामबुं अने अक्षरनी द्रष्टिने जे पामे छे ते तो एक लुंचैत नमय देरवे छे ॥ अने तेने मा

मडियाद
सि० ४६

॥७५॥

યાનું આચરણ દલિ જાય છે ॥ ને તેની દ્રષ્ટિમાં માયા આવી નિષિ અને જે ચૈતનની દ્રષ્ટિને પામે છે ॥ તે તો સર્વેના આત્માને ચૈતન
 રૂપ દેરે છે ॥ અને એવિરિ તે જેને જ્ઞાન પ્રલય કરાવિને ચૈતન દ્રષ્ટિ કરાવિ એવા જે સદ્ગુરુ રૂપ જ્ઞાન દાતા તે જ પરમાત્મા પરબ્ર
 હ્મ ભગવાન છે ॥ અને સર્વ વ્યાપક એવું જે અક્ષર બ્રહ્મ તેના આધાર છે અને તેના સ્વરૂપનું પોતાના ચૈતન રૂપ આત્માને વિષે
 ધ્યાન કરે છે તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન અરવંડ આત્માને વિષે તે જોમય અરવંડ અક્ષરધામ ને વિષે દેર્યા કરે છે મારે જેને ભજને ક-
 રિને તથા જેને જ્ઞાને કરિને માયાનું આચરણ દલિ જાય છે એવા જે પરમાત્મા પરમેશ્વર તેને જન્મધસ્યો એમ કેમ કલપાય અને
 જનમ કર્મદિક મનુષ્ય ભાવ જણાય છે તે તો નરની રમતની પેઠે છે ॥ તે જે અણસમજુ બાલક હોય તે નરની રમતમાં મો-
 દ પામે ॥ પણ જે સમજુ મનુષ્ય હોય તે તો નરની સર્વે રમતને રવો દિ જાણે છે ॥ તેમ ભગવાનના જન્મને કર્મ તે તો નરની માયા
 ની પેઠે દેસ્યાય છે ॥ પણ ભગવાન તો મનુષ્ય જે વાજણાય છે તો પણ દિવ્ય મૂર્તિ જ છે ॥ અને ભગવાન કોઈના દિકરા નથી થતા
 તથા ભગવાનને સગું સંબંધિના તજાત કોઈ નિષિ અને ભગવાન તો સદાય અજન્યા છે ॥ અને એવા જે ભગવાન તેને દરસાવ
 માં કરિને માયાનું આચરણ દલિ જાય છે ॥ ને જન્મ મરણ માફિરામ દિ જાય છે અને બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષરધામને પામે છે ॥
 અને ફરિને તેને જન્મધર વોપડ તો નિષિ ॥ અને એવા બ્રહ્મરૂપ મુક્ત તેના સ્વામિ જે પરબ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન તેના જન્મને ચ-
 રિત તે તો સર્વે દિવ્ય છે ને અનંત જિવો નાકલ્યાણને અર્થે છે ॥

॥ ઈતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમા-

પ્રઃ ॥

॥ શ્રી હરિક્ષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ ઓગણિસે ॥ ૨૧ ॥ એકવિસના

માગશર શુદ્ધિ ॥ ૧૧ ॥ દ્વાદશિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિક્ષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી મડિયાદ મધ્યે પટેલ ત્રાધાને ઘેર દોલિયા
 ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા અને કંઠમાં પુષ્પનાદાર ધારણ કર્યા હતા ને પા-
 ધમાં ફૂલના તોરા લટકતા હતા ને બેકાન ઉપર ગુહરો સ્થાપતા અને વેહાથને વિષે પુષ્પના વાતુને ગજરા ધારણ કર્યા
 હતા ને કંકુનો ચાંદલો કસો હતો ને પોતાના મૂર્તિ દીની આગલ સાધુ તથા ધણાક હરિભક્તની સભા ભરાઈને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७६॥

वेदिहति ॥ पछे गामचुहाना हरि भक्त भटनारणजिये महाराजने हाथ जोडिने कहुं जे तमारी मूर्ति अंतरमां थि विसरे नहि
ने अखंड सांभला करे ते नो दोउपाय छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे संतने समागमे करिने भगवाननो मदि मासमजे तेने
अंतरमां थि मूर्ति विसरे नहि ॥ केम के धन होखत स्त्रि लोकरां राजपाट आदि कजे चौद लोकरां स्वरव छे तेने भगवानना
धामना स्वरकाग लुकाग विष्टा दल्य कहुं छे ॥ माटे भगवाननो मदि माजो समजाय तो ते भगवानने विषे सेहे जे जग
रराखि वरि रखा करे जे मकोई क लो भियो होयने तेणे द्रव्यने प्रथी मांदा टपुं होय ती तेनी बर्ति ते द्रव्यमां अखंड रखा
करे ते म भगवानने विषे महात्मे सहित प्रीति थाय तो तेने भगवान विना बिजुं कांई सांभरे नहि ने ते नि अखंड द्युति भ-
गवानमां रखा करे अने भगवान विना बिजे बरति जाय छे तो तेनी समजणमां कचास छे ते कचासने राखवा सारु मनक
मबचने करिने संतनो समागम करे तो तेनी कचास सर्व मदि जाय छे अने भगवाननी मूर्ति तेना अंतरमां निवास क
रिने रहे ॥ जे मतमारा गामना केदाव जितेणे जो मनकम बचने सत्संग कस्यो तो तेने महात्मज्ञाने सहित प्रत्यक्ष भग
वानना स्वरूपनो निश्चय थयोने तेहवे भगवान विना बिजुं कांई जसां भरतुं नथि ॥ अने वगराखि भगवानमां अखंड
इबर्ति रखा करे छे ने महा ब्रह्मदक्षाने पामि गया छे ते मजे जे पोताना आत्माना मोक्षनो खपरारिने सत्संग करे तेने
पण भगवानना स्वरूपनो महात्मे सहित निश्चय थायने तेने भगवाननी मूर्ति अंतरमां थि विसरे नहि ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् १९

ओगणिसे २१ एकविसना मागशर शुदि १२ तेरशने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपिपली मध्ये व्यासदलुने धे
र आथमणे बारओ रहानी ओसरिमां गादित किया नखाविने दो लिया उपर विराजमान थयाइताने सर्वे कस्त लव कधारण
कत्पांइतां ॥ ने पोताना मुखार्थिदनी आगल साधुत पाधणा कहरि भक्तनी सभाभराईने वेदिहति ॥ पछे गाम बलदाणा
पीतामर मामे प्रह्मपुछुं जे महाराज आजगतनो फंद जिवने बलायो छे ते केम छुटे ते कहो पछे महाराज बोल्या जे

पीप
सि०

॥७६॥

कंदर्पकीजेनेमुकावानीदेहाहोय तेनेएमविचारकरवोजेआमनुष्यदेहरूपिमुडिपरमेश्वरेआपिछे॥तेअतिशोभा
राउपरकृपाकरिनेआपिछे॥केमकेजिवनेमाथेजन्ममरणग्रभयासनेचोराशिफरवीतेरूपिमहाकष्टछेतेकष्टनेदाल
वासारुंजोमनुष्यदेहरूपिमुडियेकरिनेसत्पुरुषनोसंगकरेनेतेथकिज्ञानपामिनेकामलोभस्यादस्तेहमानतेनो
त्यागकरेतोतेजिवनुंकल्याणथायनेतेनेमांथेपिकष्टमानचटलिजायनेमहासुखियोजिवथायअनेभगवाननीए
कांतिकभक्तिकरिनेनिरवासनीकथईनेभगवाननाअक्षरधामनेपामेअनेजोतेमनुष्यदेहरूपिमुडियेकरिनेस
त्पुरुषनोसमागमतोनकरेनेकामलोभादिकमांग्रवर्तेतोतेदेहनीआवरहारूपिमुडिरबूटेत्वारेमरिनेलखबो
राशिमांजईनेकुतरागधेडाशिकएवाघणाकभूडाभूडाअवतारपामिनेमहाकष्टनेभोगवेजेमकोईकरांकरावा
णियोहोयनेतेनेकोईकभारिश्राद्धकारमेहेरबानीकरिनेदसविसहजाररुपैयानीमुडिआपीनेतेनेकहेजेते
मांथिहजारबेदजारताराछोकरानेआपजेनेबाकिसुडिलेईनेपरदेशमांवेपारकरवाजजे॥पछेतेवाणियो
परदेशमांजईनेवेपारकरेतोकमाणीकरिनेपोतेलखबेशरिथायनेदालिद्रपणुंमदिनेसाहुकारकहेवायनेस
खनेपामे॥अनेजोतेसुडिनेकुफेलमांरखनेसारंसारंखावानांकरावीनेपोतेखायनेकोईकरांदराखिने
तेनेरखवरावेनेतेनेअर्थघरनेरबोरडानेवरुनेघरेणांकरेनेतेकुफेलकरिनेमुडितेमांवावरिनाखेतोपछेजेरांड
राखिहोयतेपणतेनोत्यागकरेनेतेनेअन्नपणखावामलेनदिनेघणोदुखनेपामे॥तेमएतोदृष्टानेएनुंसिखो
तएछेजे॥रांकवाणिजाजेवोतोजिवछेअनेश्राद्धकारनेडेकाणेभगवानछेतेभगवानेजिवउपरकृपाकरिनेम
नुष्यदेहरूपिमुडिआपिछे॥नेएमआत्ताकरिछेजेतेदेहनीआयुष्यरूपिमुडिमांथीअवस्यजेदलुंघटेतेटलुं
देहनिखाहनेअर्थवावरवुंकहेतांदेहनिखाहपायएदलोसंसारवेहेबारनोउद्यमकरवोनेवाकिआयुष्यरु
पिमुडिछेतेनेभगवाननीनवधाभक्तिमांवावरवि॥एविरितनीभगवाननीआज्ञाछेपछेजिवमृत्युलोकरुपि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७७॥

परदेशमां आचिने पंचविषयरूपी कुफेलने मारगे चालेने स्त्रिछो कराने अर्थे देहपर्यंत कमाया करे अने भगवाननी भक्ति न करे तो ते नी आशुष्यरूपि मुडि आचिरहे ॥ त्पारि ते अयोगतिने पामेने स्त्रिछो करां को ई सहाय करे नहि ॥ अने भेगां पण आवे नहि ॥ अने जो पंचविषयनो त्याग करिने भगवाननी भक्ति करे तो ते जिव महासुख पामे माटे जेस मजुंदीय तेने तो मनुष्य देहे करिने माया नाफंदनो त्याग करिने भगवाननी सेवा मां अखंड रहिने पोताना आत्मानुं काम करि लेंबुं ॥ अने जे मूरख छे ते तो अतिअमृत्य एवो जे मनुष्यनो देह तेने स्त्रीछो करा मां यथारबुवे छे ते तो महासूर्य छे अने जे समजुंदीय ते तो एमविचार करे जे स्त्रिछो करां धनमाल ते मारा आत्माने अंत समे शुका म आवे छे ॥ अने जो द्रव्य मां मारे वासनारहे तो मारे सर्पनो अबतार धरवो पडवो ॥ तथा स्त्रिछो करा मां तथा धनमाल मां कां ई मारे वासनारहे तो भूतप्रेतना अबतार धरवा पडवो ॥ ने महादेवान थईश ॥ एविरि ते समजिने मायाना परपंचनो त्याग करे छे ते महासुखने पामे छे ॥ अने बलि जेने प्रत्यक्ष भगवान मल्या होय तेने तो एमविचार बुं जे जो भगवाननो संबंध थयोन होत तो जरुज मपुरि मां जात ॥ मादे प्रत्यक्ष भगवान मल्या छे ने जो माई कपदार्थ मां वासनारहे तेने तो अतिशो मोटिखोटक देवाय छे ॥ केमके प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध छे ते तो अतिशो दुर्लभ छे ॥ ने जपे तपे ब्रते साधने करिने प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध थती नथि ॥ जेने अनंत जन्मनो सुभसंस्कार होय तेने थाय छे ॥ मादे दुर्लभ लाभ पामिने जगतनां नाशवंत एवां जे विषयनां सुख ते मां हो भावुं नहि ॥ अने सर्व मायानाफंदनो त्याग करिने भगवान भजिने पोताना आत्मानुं काम करि लेंबुं एज सर्व शास्त्रनो सिद्धांत छे ॥

ईति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९ अयोगिसे २१ एकविसना मागशर शुदि १४ चतुरदशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीपीपल्लिम ध्ये व्यासमगन करान ई बने घेर फलिया मां टोलिया उपर चिराज मान थयाइता ॥ अने सर्व स्वैत बख

विपलि
सि० २९

॥७७॥

धારણકસાંહતાં ॥ નેપોતાના સુર્યાર્ષિંદની આગલ સાધુતથા ધણા કહરિ ભક્તની સમાભરાઈને વેઠીદતિહતિપણે વ્યાસક
 રશનદેવે હાથજોડિને કહ્યુંજેદે મહારાજ કરશનસંગજીના ભાઈને શરિમાં રોગછે તેને તમેરાલોપછે મહારાજ બોલ્યાજે સાં
 ખતો તેરોગદાલિયેજે શરિરછે તેતો પુરુષનું વિર્યને સ્ત્રિનુંરુધિર એવે વસ્તુમાંથિબન્યુંછે ॥ તેઅતિરોનકારુંછે ॥ કેમકે બાલ
 અવસ્થામાંકેટલાકરોગથાયછે ॥ અનેજૂવાનઅવસ્થાઆવેછેત્યારે પળકામલો ભસ્વાદસ્ત્રેહમાનઆદિકઅંતર
 શત્રુવૃદ્ધિપામિનેજિબનેપિડેછે અનેવૃદ્ધઅવસ્થામાંપળઅનંતપ્રકારનારોગ પ્રગટથાયછે ॥ અનેતેરોગેકરિનેઅનંત
 પ્રકારનીયાધિનેવ્યાધિઅતિરોથાયછે ॥ અનેમૃત્યુંસમેપળઅપારકષ્ઠથાયછે ॥ મારેજેશરિરછે તેજદુઃખનુંમૂલ્યછે
 અનેતેશરિરમાંજે પ્રિતિછે એજમોરોરોગછે ॥ મારેરોગનુંમૂલ્યવિચારિનેરોગનેટાલે તેરોગટલે પળતે વિનારોગટલે
 નહિં ॥ જેમજાડનેઉપરધિકાપીનારવેતોપાછુંમૂલ્યમાંથીકોરાફરિનેમોટુંદ્વાડધાય ॥ અનેજ્યારેમૂલ્યમાંપેરબોદિ
 નારવેનેમૂલ્યનારવાડામાંઅગ્નિભરિનેબાલિમુકેતોપાછુંફરિનેદ્વાડુગેનહિં ॥ એતોદ્રષ્ટાંતને એનુંસિદ્ધાંતએછેજેદુઃખ
 નુંસાડતોદેહછે ॥ અનેબલિષોરનરકકહેવાયછે તેપળદેહજયોરનરકછે ॥ તેપળમણિરત્નમાલામાંકક્કુંછેજે ॥
 ॥ કોવાસ્તિધોરોનરકસ્વદેહ ॥ ॥ એમાંએમકહ્યુંછેજેપાયરવાનાદિકતોનરકકહેવાયઅને
 તેમાંજેજિવપડ્યોહોય તેનરકમાંપડ્યોકહેવાયછે ॥ અનેજેદેહછે તેતો ધોરનર્કછે ॥ અનેતેમાંજેજિવપ્રીતિયેકરિને
 રહ્યોછે તેતોધોરનર્કમાંપડ્યોછે ॥ મારેધોરનર્કમાંતેકોઈકાલે સુરવહોયજનહિં ॥ અનેબલિનર્કનોદગલોહોય
 તેનેકોઈકમોટામાણસનેકહિયેજે તેનરકનેસારુંગંધાયનહિં એવુંકરો ॥ અનેતેમાંજીવડાવડવાદેશોનહિં ॥ એથી
 દયાકરો ॥ પળતેવિદ્યાનોદગલો કોઈકાલેગંધાતોઆલસેનહિં ॥ અનેજિથડાપળપડ્યાવિનારહેનહિં કેમકેએવાત
 બનેજનહિં ॥ એતોગંધાયજ ॥ અનેબલિજિવડાપળજરૂરપડેજ ॥ અનેબલિએવુંનકારુંકામપળમોટામાણસેસિધા
 યનજસિધાય ॥ તેમદેહજેતેનરકનોદગલોછે અનેતેમાંઅનંતરીગરુપિગંધડાકરેછે ॥ અનેતેમાંકોઈકાલે

શ્રીમુર
સેનાત
॥૭૬॥

સુર્યદીયત્તનદિ ॥ અને એ દેહથી નોરવો આત્મા તે પોતાનું સ્વરૂપ છે તે આત્મા સુર્યરૂપ છે ને દેહ દુઃસ્વરૂપ છે અને આત્મા અવિના
શિ છે ને દેહ નાશવંત છે અને આત્મા ચૈતન્ય છે ॥ ને દેહ જડ છે ॥ અને આત્મા આનંદરૂપ છે ને દેહ દુઃસ્વરૂપ છે ॥ અને આત્મા તો
દેહ થકિ સર્વ પ્રકારે અસંગિ છે ॥ પણ જિવને અત્તાનરૂપિ આન્તિયે કરિને પોતાનું સ્વરૂપ મૂલિને દેહનું છુદામયનાઈ ગયું છે ॥
અને આ દેહ થિ નોરવો છે તો પણ દેહ માં દેરવાય છે ॥ જે મકુવાને કાંઠે દ્વાડોય તે કુવાના જલ માં દેરવાય છે પણ તે કુવા માં
સાહન થિ ॥ ને જ્ઞાંડ તો બહાર કાઢે છે ॥ ને તે નો પડછાયો કુવા માં દેરવાય છે ॥ તેમ આત્મા દેહથી અત્યંત વિલક્ષણ છે ॥ અને
આત્મા તો આકાશની પેઠે નિરલેપ છે ॥ જે મઘડા માં આકાશ આવ્યો છે તે ઘડાને પૂટવે કરિને આકાશનો નાશ થતો ન
થી ॥ તેમ દેહરૂપ ઘડા માં આત્મા રહ્યો છે તો પણ દેહને નાસે આત્માનો નાશ થતો નથી ॥ અને દેહ માં જિવને વાસના છે ॥
તે પો કરિને મદાદુઃસ્વને પામે છે ॥ માટે દેહ જડ દુઃસ્વનું મૂલ છે અને તે માં પંચવિષયની વાસના કરિને બંધાઈ રહ્યો છે ॥ તે
પો કરિને દુઃસ્વ ભોગવે છે ॥ અને દેહના દુઃસ્વને ટાલવાના ઉપાય કરે છે ॥ તે તો જે મદ્દાડવાનાં ડાલરવાં કાપે તે પાછાં બ-
મણાં ડાલરવાં પાડ્યો વે ॥ અને જો મૂલ માં થી દ્વાડને રવો દિક્કદાડે ત્યારે દ્વાડ પાછું ઊગે નહિ ॥ તેમ દેહના સુર્યને ટાલવા
નું કરે છે તે તો દ્વાડના ડાલરવાં કાપવા જેવું છે તે દેહ માં થિ એક દુઃસ્વ મટે તો બિજાં ચલિ અનંત દુઃસ્વ અત્યંત થાય છે અને
જ્યારે દેહ માં થિ વાસના તો ડિને નિરવાસની કંઈને પોતાના આત્માને બ્રહ્મરૂપ માનિને પરબ્રહ્મ એવા જે પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન રાતા
ભગવાન તે ની એકાંતિક ભક્તિ કરે ત્યારે મદા નિરોગી થાય ॥ અને પાછું કોઈ કાલે દુઃસ્વ આવે જ નહિ માટે સુર્યે સુર્યા
નિરોગિને સુરિયા થવાનો તો એ ઉપાય છે જે સત્પુરુષ પ્રગટ ભગવાન કાંતે ભગવાનના મલે ત્યાં એવા એકાંતિક નિર-
વાસની કને પંચવિષયના ત્યાગિ સાધુ તે નો દેહ આસરો કરિને અધર્મનો ત્યાગ કરવો ॥ અને દેહિયોને નિયમ માં કરવાં
અને શબ્દ સ્પર્શ રુપ રસને ગંધ તેનું પ્રમાણ કરવું જે કોટિયુગ થયાં જિવ પંચવિષયને ભોગવે છે ॥ તો પણ દજિરંજ માં
જિવ ધરાણો છે ? ॥ નથી ધરાણો ॥ માટે પંચવિષયનું સુર્યતે મિથ્યા છે ને સ્વપ્રપત છે ॥ માટે સ્વપ્ને સુર્યડે કોઈ-

પિપલ
સિ ૦૪૯

॥૭૬॥

धराय न हि ॥ एमजाणिने पंचविषयनीयासना मुकि देवी अने जे देह छे ते तो जिये कोटां न को टि पस्या छे ॥ अने ज्या ज्या देह प
 स्या छे त्यां त्यां कोटां न कोटि सगां संबंधी मा बाप क त्यां छे ते सर्व देह ने देह नां संबंधि ना स पा मि गया छे ॥ ते म आ देह ने देह ना
 संबंधिते पण जरूर ना स थ ई जरो ॥ अने जे आत्मा छे ते को ई का ले ना रा था य ए वो न थि अने ते आत्मा पो ता नुं स्वरूप छे ॥
 एमजाणिने आत्मारूप थ ई ने देह ने देह ना संबंधि मां थि प्रिति टालिने प्रत्यक्ष भगवाननुं भजन अरबुंड हाल तां चाल
 तां रया तां पि तां उ ग तां बे स तां न हा तां धो तां क त्या कर थुं ॥ अने ए थि रिते जे प्रत्यक्ष भगवाननुं भजन करे ते ना दुःख मा
 न ट लि जा थ छे ॥ ने ते जिब भगवान ना धाम ने पा मे छे ॥ ने म हा स्त रियो था य छे ॥ मा रे भगवान भज व नि सं त नो स मा
 ग म कर वो ॥ ए ज दुःख टाल वा नो उ पा थ छे ॥ पण ते वि ना बिजो उ पा थ न थि ॥

समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरीकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् १९ अंगो गणिसें २१ ए क
 विसना माग नार थु दि १५ पुने मने दिव सम हारा ज श्री हरि कृष्ण भगवान गा म श्री पि प ली मध्ये भक्त विरजी खि माने
 घेर फलि मां दो लिया उ पर गा दि त कियान रा वि ने विराज मान थ या द ता ॥ अने सर्वे जरिया नी वस्त्र धारण क त्यां ह तां ॥
 तथा पुष्प ना हार धारण क त्या द ता ॥ अने पो ता ना सु र वा र्वि द नी आ ग ल सा धु त था घ णा क हरि भक्त नी स भा भ रा
 ई ने बे ठि ह ति प छे म हा रा ज कृ पा करि ने बो ल्या जे पंच विषय छे ते ह ला ह ल विष छे ॥ अने पंच विषय ने भोग व वे क
 रि ने जिब ने जन्म मरण रुपि म हा रोग थ यो छे ॥ ते रोग को ई का ले ट ल तो न थि ने जिब म हा पि डा पा म्या करे छे ॥ मा रे
 ते रोग क्यारे ट ले तो ए रोग ने टाले ए बा तो एक पर मात्मा भगवान छे ने कां से भगवान ना ए कां ति क सं त छे ॥ ते भग
 वान ने सं त जिबो नी उ पर कृ पा करि ने मनुष्य देह नुं धारण करे छे ॥ अने ते स मे जे जे जिब ते भगवान ने सं त नो आ स रो क
 रे छे ॥ ते ते जी च नो रोग ट ले छे ॥ ते भगवान के विरी ते रोग ने टाले छे ॥ तो पंच विषय रुपि रोग छे ॥ ते ने विषय रुपि
 ष थ आ पि ने टाले छे ॥ जे म ब स्त्र मां मे ल रुपि धू ल भ रा ई हो य ते मां र वा रा रुपि धू ल ना खि ने ज ल मां धु वे तो व स्त्र मां

श्रीगुरुप.
सिंहान्त
॥७९॥

धि मल निसरि जाय छे ॥ तेम जिवने माईक पंचविषयमा आशक्ति रूप रोग छे ॥ तेने भगवाने पोताना संबंध रुपि पंचविषय
आपिने माईक विषयनो त्याग करावे छे ॥ पछे भगवानना नाराद सांभलवा भगवाननो स्पर्श करबे भगवाननुरुप जीवुं
भगवाननि प्रसादिनोरस लेबो भगवानने चड्यांजे चंदन पुष्प तेनो गंध लेबो ॥ मने करिने भगवानना नाराद सांभलवा तेनुं मन
न करबुं ॥ चिते करिने भगवाननी मूर्तिनुं चिंतवन करबुं ॥ बुद्धिये करिने भगवाननानि श्रवण करबो ॥ अहंकारे करिने
हुं भगवाननो दासबुं ॥ एबुं अभिमान धरबुं ॥ एविरी ते भगवान संबंधी विषयने भोगबे छे ॥ तेने जगत संबंधि जे माईक
पंचविषय तेनां मूल उखडि जाय छे ने जन्म मृत्यु रुपि महारोग तेरलि जाय छे ॥ अने वलि जे मजेने अतिशो महारोग थो
होयने बिनाकोई औषधे करिने टल तो न होय तेने सिंगडियो वसनाग खबरावे छे ॥ तेजो तेने कचो खबरावे तो प्राणने
काहे एबो छे पण तेने वैदमारिजे खबरावे छे तो रोगने टाले छे ॥ तेम जेने पंचविषयनी अतिशो वासना रुपि महारोग थो
होय ॥ तेने वैद रुपि सत्पुरुष छे ते सिंगडिया वसनागरुपि पंचविषयने भोगवावे छे ॥ ते विषयने पोतानी आतारुपि
औषधिमां मारिने भोगवावे छे तेणे करिने विषयमां अतिशो प्रितिरुपी महारोग तेरलि जाय छे ॥ अने आतारुपि औष
धिमां मात्सा विना पंचविषयने भोगवे तो वासना रुपी रोग रहि पाये छे ॥ तेके विरीते सत्पुरुष आतारुपी औषधि आ
पे छे ॥ तो कामनो एमनियम आपे छे जे कामनी जेने अतिशो वासना होय तेने वैदनी शांखे करिने परणिने स्त्रिरा खबरी
ने तेनो वत उपवास तथा अमास पुन्यम एकादशी भगवानना जनम दिवस तथा चत्रमासामां श्रावणमास तथा फु
षोत्तम मास ईत्यादिक जे उत्तम दिवस ते दिवसे परणो लिस्त्रिनो पण त्याग करबो ॥ अने परस्त्रितो मा बेहे न जे बिजा
णवी ॥ अने एविरीते नीयमने द्रष्टारविने ते पोतानी स्त्रिमां पण जे दोष रह्या छे ॥ तेने जो बाजे ते स्त्रिनो देह केयो छे
तो हाडमां सत्तो ई परुषाच मत्व सूत्रादिक अतिशो नकारि वस्तुनो भरे लो छे अने ते स्त्रिमां जेने वासनारहे छे
ते शोरनर्कमां पडे छे ॥ अने कोटानकोट युग थयां जिव जे ते चो राशिमां पुरुषमां देह धरिने अनंत स्त्रियो भोग

विपलि
सि. ५०

॥ ७९ ॥

वीयो छे अने स्त्रि नो देह धरि ने जिवे अनंत पुरुष भोग व्याछे ॥ तो पण स्त्रि ने के पुरुष ने कां मथ की तृप्ति यई नथि ॥ अने हजि पण
 कां ति युग स्रुधि काम भोग वशे तो पण तृप्ति थशे नहिं ॥ अने उलटुं काम भोगे करि ने जिवनुं भुंहुं थाय छे ने महादुःख ने पां मे छे
 एम विचारि ने काम नी वासना नो त्याग करवो ॥ अने ज्यारे वासना टले त्यारे तो पोतानी परण लि स्त्रि होय ते नो पण त्याग कर
 वो ॥ ने स्त्रि ने वासना टले तो पोताना पुरुष नो त्याग करवो ॥ जेम रोगी ने रोग होय त्यां स्रुधि मारे लो सिंगडियो वसना गखा
 वो पण ज्यारे रोग टले त्यारे तो मारे ला वसना गनो पण त्याग करवो ॥ तेम ज्यां स्रुधि काम नी वासना होय त्यां स्रुधि आ
 ज्ञाये करि ने परणि ने स्त्रि राखवी ॥ अने ज्यारे वासना टले त्यारे तो ते नो पण त्याग करि ने अखंड भगवान नी भक्ति कर
 बी ॥ पण तेने आ ज्ञाये करि ने ते स्त्री ने न भोग वधि ॥ जेम निरोगी थयो होय तेने वैद मारे लो वसना गण नथि ख वराय-
 तो ॥ तेम जे भक्त निरयास नी कथयो होय तेने सत पुरुष काम भोग व्यानी आ ज्ञा करता जनथि ॥ अने तेम जे लो भरु पि-
 वसना गने आ ज्ञा रुपि ओषधि मां मारि ने लो भ भोग वा विने लो भनी वासना रुपि रोग ने टा ले छे ॥ ते के विरी ते लो भनी
 आ ज्ञा आपे छे ॥ तो जेने द्रव्य नी वासना होय तेने पोताना हक मे हेन ते द्रव्य कमावुं ॥ ने तेणे करि ने देह निरया ह करवो ॥
 अने अण ह के जे चोरि कुड क पट द गो विश्वास घात तथा थापण ओ लववी ॥ जु ठि साह दि पूरवि ॥ ते नो त्याग करवो अने
 हक मे हेन ते कमावुं तेमां थी पण भगवान मे अर्थे वावरवुं ॥ अने ए विरि ते द्रव्य ने भोग वतां थकां पण तेना दोष जो वा जे शा
 स्त्र मां एम क हं छे जे पंदर अनर्थ थाय छे त्यारे एक पै सो थाय छे ए विरि ते पै सा कमावामां पाप थाय छे ते पै सा तो स्त्रि हो
 करां सगां संबं धी रवाई जाय छे ॥ अने तेनुं जे पाप ते तो जे कमाय तेने एक लाने भोग वचुं पडे छे ॥ ने ते पापे करि ने जन्म
 मरण ने ग भू वासनां महादुःख भोग ववां पडे छे अने बलि एम समजवुं जे आस र्वे रवावुं पिबुं वस्त्र घरेणां तथा सगां संबं-
 धि नो जे वेह वार छे ते तो देह नो छे ॥ अने हुं तो आत्मा छुं ॥ ते तो देह थकि नी रवो असंगी छुं ॥ ने ब्रह्म रूप छुं अने हुं आ
 व्यो त्यारे कां ई ला व्यो नथि ने जईश त्यारे कां ई भेगु आवशे नहिं ॥ एम विचारि ने लो भनी वासना नो त्याग करवो

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૬૫॥

અને તેમજ સ્વાદરુપિ વસનાગને આત્મારુપિ શ્રીષ્ઠિમાં મારિને ભોગવાવે છે તેને રસાસ્વાદને વિષે અતિશય પ્રીતિ હોય તેને પોતાના પ્રારબ્ધ કરિને પ્રાપ્ત થયો જે ષિગોલ રવાંડ સાકર દૂધ દહિં આદિકર સતેને જમવો પળ અભક્ષ્ય સ્તુ જે દારુ માટિ અફિળગાં જોલિલાગરતા હિમાજમતમા કુદો કોદૂત્યાદિક જે કેફ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને ષિગોલાદિકર સને ભોગવતાં થકાં પળ તેમાં જે દોષ છે તેને જોવા જે રસમાં એક તો અનંત રોગ રહ્યા છે અને તે રસને મેળા કરવા પડે તેમાં પળ અનંત ક્લેશ થાય છે ॥ ને તેમાં પ્રીતિ રહે તો વિષામાં કિહો થવું પડે છે ॥ અને રસ જમ્યા પછિ પળ નર્થ જાય છે ॥ અને જિહ્વાદંદ્રિય પર ઘડિ રહે ત્યાં સુધિ સારું ત્યાગે છે મેળા હેવું તર્યા પછી તો કાંઈ સારું નરસંજનાતું નથિ ॥ અને જિહ્વાદંદ્રિય તો કોઈ કાલે તૃપ્ત થાય એવિ નથિ ને આત્મા છે તે તો દ્વિત્યે અંતઃકરણ થકિ જુદો છે ॥ ને આત્માને રવાવું પિવું જોઈ તું નથિ ॥ ને રવાવું પીવું તો પ્રાણ વાયુનો ધર્મ છે એમ વિચારિને રસની જે વાસના તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને તેમજ સ્નેહરૂપી સિંગડિયો વસનાગ પ્રાણને કાઢે એવો છે પળ તેને સત્પુરુષ આત્મારુપિ શ્રીષ્ઠિમાં મારિને સ્નેહરૂપી વસનાગને ભોગવાવે છે ॥ તેણે કરિને દેહને દેહ સંબંધિ પદાર્થમાં સ્નેહની વાસનારુપિ રોગ તેટલિ જાય છે તે કેવિરીતે નિયમ આપે છે ॥ તો દેહનાં સગાં સંબંધી તથા દેહ સંબંધી પદાર્થ તેમાં જેને અતિશય વાસના હોય ત્યાં સુધિ તે મેળું રહેવું પળ તેનો નાસ થાય તો શોકન કરવો ને તે પ્રાપ્ત થાય તો તેનો હર રવન કરવો ॥ અને એવિરીતે હર રવ શોકનો ત્યાગ કરિને એમ વિચાર કરવો જે હું આત્મા છું ॥ તે આત્માનું સગું કોણ છે એમ તપાસિને જોઈયે તો પરમેશ્વર વિના આત્માનું સગું કોઈ નથિ ॥ એક ભગવાનને ભગવાનના સંત આત્માના સગા છે ॥ અને વિજાં જે સગાં સંબંધિ છે તે તો સર્વે દેહનાં સગાં છે ॥ ને આત્માનાં સાચા સગા તો ભગવાનને ભગવાનના સંત છે મરિ ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે દ્રઢ પ્રીતિ કરવિ ॥ અને જો ભગવાન વિના વિજે પ્રીતિ થશે તો જન્ય મરણનાં દુઃખ ભોગવવાં પડશે જેમ મરથજિને મૃગલામાં સ્નેહ થયો તો મૃગલું થવું પડ્યું ॥ તે વેદની શ્રુતિમાં પળ કહ્યું છે ॥

॥ યામતિસાગતિમવેત ॥

॥ એમા એમ કહ્યું

પિપ્પલી
સિ. ૫૦

॥૬૫॥

छेजे जिवने ज्यां प्रितिजे स्नेह रहे छे त्या तेनो निवास थाय छे कहे तां त्यां जन्म परबो पड़े छे ॥ एम समजिने भगवानने भगवा
 नना निवास निकसंत विना बिजे कोई प्रिति न राखवि ॥ अने भगवानने भगवानना एका तिक पंचविषयना त्यागिने नि
 वासनीक साधु ते मां स्नेह करयो ॥ अने ए विरीतनो विचार सत्पुरुष थकि समजिने दृढ़ करे तेने देहने देह संबंधि पदार्थमो
 स्नेह रुपि रोग ते दलि जाय छे ॥ ने जिव महा सुखियो थाय छे ॥ अने ते बिज रिते मान रुपि बसना गणप्राणने का दे ए बो छे
 तेने वैद रुपि सत्पुरुष छे ते मारिने खवराये तो मान रुपि रोगने टालि नारवे छे ॥ ते मानने के विरिते मारे छे ॥ तो एम बि
 चार करवो जे आत्मा छे ते तो अछे द अ भेद अ विना शि छे ने सदाय सुख रुप छे ॥ अने मान छे ते तो आकाशनी मात्रा छे ॥
 अने कुंजे आत्मा ते तो मां न थकि असंगि छुं ॥ अने आत्माने तो सुख दुःख मान अपमान कां ई न थि ॥ तथा आत्मा ब्राह्मण
 क्षत्रि वैश्य शुद्र न थिने आत्माने ना त जात वरण आश्रम कां ई ये न थि ॥ एम समजिने माननो त्याग करयो ॥ अने पोताना
 धर्म मां दृढ़ रहे बुं अने कोई आसुरि जिव तथा दुष्ट जिवना दबाव्या पोताना धर्म थकि पड बुं नहिं ॥ अने सत्पुरुषनां आपे तां
 एयां जे नियम तेने अति नो दृढ़ करिने पा लवा अने सत्पुरुषनो समागम राखवो ॥ अने भगवान बुं भजन स्मरण कथा कर बुं
 अने ए विरीते समजिने प्रगट भगवानने तेना संतनो आसरो करिने नियम रुपी करिने पा ले तो अनंत जन्मे काम नथय
 ते थोडा क दहाडा मां थाय छे ॥ अने आने आदेह छे तेज पंचविषयनी बासना रुपी रोग दलि जाय छे ॥ अने ब्रह्म रुप थईने
 अक्षर धामने पा मे ॥ ने जिव अपार सुखियो थाय ॥ अने जे निवासनीक थया एया जे पंचविषयना त्यागि भगवानना
 भक्त तेने तो पंचविषय रुपी सिंगडियो बसनाग रवावो जनहिं ॥ कहे तां विषयने भोग बयाज नहिं अने जे विषयने भोग ये
 नहिं ॥ ते ज निवासनीक छे ॥

॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अंगणिसे २१ एक विसना फागण बदि १ पडवाने दि

बसम हाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री पिपडिमथ्ये पोताना मंदिर मां खुर शिउपर विराजमान थया हता ॥

श्रीसुर्य
सिद्धांत
॥८३॥

ने सर्वे तब लक्ष्मी धारण करे तां ने पोताना मूर्खा विंदनी आग ल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बे दिहति ॥
पछे काहे भक्ते प्रह्म पुष्पु जे हे महाराज आ जिय ते के बडो मोटो छे ॥ अने ते जिव बुरूप के बुरो ने ते के मज्जा तो नथि ॥ ते क-
हो ॥ पछे महाराज बोल्या जे जिय छे ते तो अति रो मोटा पिपण मोटो छे अने बलि जि एाथी / द्विणो छे ॥ ते जिव जे बो जे बो देह
धारण करे छे ॥ त्यां ते बडो जिव जणाय छे ॥ जे म आकाश छे ते अति रो मोटो छे ॥ पण घर मां आवे छे त्या रे घर जे बडो आकाश
जणाय छे ॥ तथा कोठी मां आवे तथा गो त्या मां आकाश आवे तथा घडामां तथा कुरडामां आकाश आवे त्या रे त्यां त्यां ते क-
डो आकाश जणाय छे ॥ ते म जीव छे ते कीडि ना देह मां होय त्या रे किडि जे बडो जीव जणाय ने ते ना जे टलुं बल होय ॥
अने ए नो ए जिव हाथी नो देह धारण करे त्या रे हाथि जे बडो जिव जणाय ने ते ना जे टलुं बल होय ॥ अने चौद लोक नी जे वै
राट ते नुं धारण करे त्या रे ते बडो जिव जणाय ने ते टलुं ऐश्वर्य ॥ तथा चौद लोक ने धरि रहे ते टलुं बल होय ॥ अने मूल पुरुष
नो देह धरे छे त्या रे ॥ अनंत कोटि ब्रह्मांड ने जिव धरि रहे छे अने ए नो ए जिव साक्षात्कार प्रत्यक्ष भगवान ने भजि ने पंच
विषय नी वासना टाली ने ब्रह्म रूप थाय छे ॥ त्या रे ते ना एक एक रोम प्रत्ये अनंत कोटि ब्रह्मांड ने धरि रहे छे एयडो मोटो छे
॥ मारे ए जिव नुं बल तथा ऐश्वर्य तथा मोटम्य ते क ह्या मां आवे ए मन थि ॥ अने साक्षात्कार भगवान ना स्वरूप ने पा
म्या एवा जे भगवान ना एका तिक साधु ते जिय ना रूप ने तथा ऐश्वर्य ने तथा बल ने यथार्थ जाणे छे ॥ अने जे अज्ञानी जि
व छे ॥ ते तां ज्यां ज्यां जन्म धरे छे त्यां त्यां ते देह ने पोतानुं रूप माने छे ॥ अने बाहार दृष्टि ये करि ने माई करूप ने देखे छे ॥
पण बहार दृष्टि वाला ने आत्मानुं स्वरूप देख घामां आवतुं नथि ॥ मारे ए ने आत्मानुं स्वरूप प्यारे देखाय तो आत्मा
ना आत्मा एवा जे परमात्मा भगवान ते रूपा करि ने मनुष्य देह नुं धारण करि ने जिय ने आत्मा परमात्मा ना स्वरूप वुं तान
आपे ॥ अने जिव ने पण ते तान साक्षात्कार आत्मा परमात्मानुं थाय ॥ त्या रे जिव पोताना रूप ने जाणवाने स्मर्था
य छे ॥ पछे आत्मारूप पई ने प्रत्यक्ष परमात्मानुं ध्यानुं ध्यान करे छे ते ने करि ने जिव जे ते दिव्य स्वरूप ने पांमै छे ॥ जेम

पिपली.
सि० ५९

॥८३॥

કિડો ભમરીનું ધ્યાન કરિને તે ભમરી જેવો થાય છે તેમ જિવ પણ ભગવાનના સ્વરૂપના ધ્યાને કરિને ભગવાનના સાધર્મ પણાને પામિ
જાય છે ॥ અને પોતાના સ્વરૂપને જાણવાને સમર્થ થાય છે ॥ અને ભગવાનનો સંબંધ જો જિવને થાય નહિ ॥ તો જિવ કોઈ કરવાને ને કોઈ
જાણવાને સ્મર્થ નથી ॥ અને તે જિવ અલપત્ત છે ॥ અને જ્યારે જિવને સંતના સમાગમે કરિને ભગવાનના સ્વરૂપનું જ્ઞાન થાય છે
ત્યારે અપાર બલને પામે છે ॥ તથા મોટમ્યને પામે છે ॥ અને દિવ્ય મૂર્તિ માનવર્ષને ભગવાનની અરબંડ સેવામાં રહે છે ॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણ ચનમોનમ ॥

સંવત ૧૯ ઓગણિસે ॥ ૨૧ ॥ એક વિસના ફાગણ વદિ ॥ ૨ ॥ વિજને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી પિપલામથે
ભક્ત વિરજી રિયમાને ઘેર ઉગમણે બાર ઓઠાની ઓસરિમાં દો લિયાપર ગાદિત કિયા નરવાવિને વિરાજમાન થયાદતા ॥
અને સર્વે જરીયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાદતાં ॥ અને કંકુનો ચાંદલો કસોદતો ॥ અને પોતાના મુરવાર્ચિની આગલ સાપુ
તથા ઘણા કહરી ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિહતી પછે મહારાજ બોલ્યા જે સર્વે સાંભલો એક ચારતા કરિયે જે આજિવ છે
તે સ્મરવનેઈ છે છે ॥ ને સ્મરવના ઉપાય કરે છે ॥ તે જાણુપાય કરે છે ॥ તો સ્મરવ સારું દાણાનો સંગ્રહ કરે છે તે વરસ બે વરસ પાં
ચ વરસ પુગેને પછે રવુડિ જાય ને વસ્ત્ર ભેગાં કરે તે પળ ફાટિ જાય તથા દ્રવ્યનો સંગ્રહ કરે તે પળ કોઈ કરદહાડે રવુડિ જાય ત્યારે
વલિ પાછું દુઃસ્વ થાય ॥ કેમ કે જે જે પદાર્થ ભેગાં કરે છે ॥ તે સર્વે પદાર્થ નાશવંત છે અને એ પદાર્થ દેહને કામ આવે એવાં છે
તે દેહ પળ નાશ પામે એવો છે માટે દેહ પડે ત્યારે કોઈ પદાર્થ કામ આવે નહિ ॥ અને પોતાનું સ્વરૂપ તો આત્મા છે ॥ તેને માઈ
કપદાર્થ કોઈ સ્મરવ કરે એમ નથી ॥ ને આત્માને તો માઈ કપદાર્થ ઝુલ્લડાં દુઃસ્વનાં પમાડનારાં છે અને આત્માને સ્મરવ પમાડે
એવા તો પરમેશ્વરને પરમેશ્વરના સંત છે તે પરમેશ્વરને પામવા સારું જે જે જતન કરયું તે જ અવિનાશિ સ્મરવ પામવાનો ઉપાય
છે ॥ અને તે સ્મરવને કાલકર્મને માયા પળના સ્મરવાને સમર્થ નથી અને જે માઈ કસ્મરવ પ્રકૃતિનું કાર્ય માનતે ચાર પ્ર
કારના પ્રલય માંના સપડિ જાય છે માટે ભગવાનના ભક્ત હોય તેને માઈ કસ્મરવની ઈછા ન રાવયિ ॥ અને માઈ કસ્મરવ

धीमुख
सिद्धांत
॥६२॥

निश्चंतरमां वासनाहोय तेने सत्पुरुषनो समागम करिने टालि नारबधि ॥ अने ज्यां सुधि जिवने पंचविषयनी वासनाहोय
त्यां सुधि जिवने शांति धति नधि ॥ अने भगवाननुं पण तेने सरव आवेनहि अने ज्यां सुधि वासनाहोय त्यां सुधितेने
भगवाननुं स्वरूपहोय पण ओलरव्यामां यथार्थ आवतुं नधि माटे जे दैविने मुमुक्षु जिवहोय तेने तो अतिशोरयटको राखि
ने प्रत्यक्ष परमेश्वरने तेना संतनो आशरो करिने अधम अनी तिनो त्याग करिने भगवान भजया अने देह छे ते ज पंचविषय
नी वासना टाली नारबधि के मके मनुष्य देहे करिने जइ द्विचो नियममां थायछे ॥ ने भगवाननुं स्वरूप पण मनुष्य देहे ज
ओलरवायछे ॥ ने जियनो मोक्ष थायछे ॥ पण पशु पक्षिकुतरामी नडाना जिह्म मां जियनो मोक्ष थतो नधि ॥ माटे मनुष्य
जन्मछे ते अतिशो दुर्लभ छे ॥ ते भागयत्मां जनकराजा एक संछे जे ॥ ॥ दुर्लभो मानष्यो देहो ॥ देहिनी क्ष
णभंगूर ॥ तत्रापि दुर्लभं मन्ये वैकुण्ठं प्रियदर्शिनं ॥ ॥ ए श्लोकमां एमके संछे जे मनुष्यनो देह दुर्लभ छे
पण क्षणमात्रमां नाश थई जाय एवो छे तो पण ते मनुष्य देहे करिने भगवानके भगवानना एकांति क पंचविषयनो त्या-
गी संत तेनुं दर्शन थाय ॥ ए अतिशो दुर्लभ छे ॥ जे जेणे करिने आत्मानुं कल्याण थाय माटे पोताने मनुष्यनो देह प्र
त्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो साक्षात्कार संबंध ते तो जेने अनंत जन्मनां सुकृत होय तेने ज थायछे ॥ अने ज-
गतमां पण कहे बस छे जे ॥ जे मछे टाणे ते नमले रचये नाणे ॥ माटे आज जेने मनुष्य देह आव्यो छे तेने टाणुं आव्युं छे ॥
अने बलिजेना सारुं मोटा सुनी जपत पक त्या करे छे तो पण तेने स्वप्नामां जे नां दर्शन थतां नधिते स्वरूपने तेम सा
क्षात्कार दे रवो छे माटे तमारां भाग्य कत्या मां आविएम नधि ॥ के मके जेने प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध थायछे तेनो म-
हिमा तो मोटा ब्रह्मादिक गायछे ते पूर्वे ब्रजनी गोपियो मरयाडणो हति पण तेने प्रत्यक्ष भगवान श्रीकृष्णनो संबंध थ
योहतो तो ते वेदनी श्रुतियो कहे बाई ॥ अने ब्रह्मा पण तेना चरणनी रजने इच्छा माटे प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध थ-
णो दुर्लभ छे ॥ अने एवो जे लाभमल्याय छे ना सर्वत सरवनी इच्छारा रबबी घटेन हिने पोतानुं अतिशो मोदुं भाग्य

पिपली.
सि० ५२

॥६२॥

मानीनेते प्रत्यक्ष भगवानने तेना साधनो समागम करिने धर्म ज्ञान वैराग ने महात्मे सहित भगवाननी भक्ति द्द
करिने ब्रह्मरूप थईने परमपद एवुं जे भगवाननुं अक्षरधाम तेने पामवुं ॥ ने महा साखिया थवुं ॥ माटे मनुष्य देहे करि
ने भगवान भजया एज एक स्वरुपवानो उपाय छे ॥ ने ते विनाना जे जे उपाय जिव करे छे ते दुःखना उपाय छे पण ते
मां सरुवन थि ॥ ॥ इति श्रीसुर्यसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ श्रीगणिते २१ एकविसना चैत्र शुदि १० दशमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान
गाम श्रीगोलाणामध्ये भक्त कुबेर नधुने घेर उगमणे बार ओर डानी श्रीसामांगादित कियान स्वाधिने हिंडोला उपर विराज मान थया
हता ॥ ने सर्वे स्वेत बस्त्रधारण क त्याहतां ॥ ने मुस्त के कसं बल सोने रिपाय बांधि दिति ने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण सोभि
र त्याहतां ॥ ने ललाटन विषे कंकुनो चांद लोक त्यो हतो ने पोताना मूरवा धिंदनी आगल साधु तथा घणा क हरि भक्त नीस
भा भराई ने बे विहती ॥ पछे महाराज बोल्या जे सर्वे साधन करतां प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो अतिशो कवण
साधन छे ॥ अने ज्यारे प्रगट भगवानना स्वरूपनो अडग निश्चय थयो त्यारे तेनां सर्वे साधन पुरांध ईर त्या छे अने तेने मोक्षना
मारगमां कां ई अंतराय रहतो न थि ॥ पण एवो नीश्चय थयो बहु कठण काम छे ॥ अने जपत पचां द्रायणादिक वृत्त करवां तथा वि
र्धय ज्ञान ए सर्वे करवां ते कां ई कठण न थि ॥ पण ए सर्वे करतां प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो एक कठण पडे छे
केम के एसा धन जगतमां के टलाक करे छे पण प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो तेने कठण पडे छे ॥ ते पूर्व रुपि
य ज्ञ करता हताने चार बेदना भणे त्या हताने महा समरुप हताने त्रण कालना जाणनारा हता तो पण तेने प्रगट श्री कृष्ण
भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो घणो कठण पड्यो ॥ अने रामा अवतारमां रावण हतो तेणे के टलांकतो मां धांका
पिने शिषने चडाव्या हतां ॥ ने शरिरमां धिरगो कादिने रावण हथो करिने शिब जिआगलुगां न कसुं हुतुं ॥ तो पण तेने
प्रगट भगवान जे राम तेना स्वरूपनो निश्चय थयो नहि ॥ ने पोताना प्राण गया तो पण निश्चय न थयो ॥ अने राजा क

श्रीमुरष
सिद्धांत
॥६३॥

रणहृतो ते नित्ये सबाभारसो नातुं दान आपतोहतो ॥ अने सूर्यनो पुनहृतो तोपण तेने प्रगट श्रीकृष्णनास्वरूपनो निश्चयथ
यो नहिं अने राजा जरासिंधहतो ते एवो धर्मवा जोहतो ने सत्यवादिहतो जे सबापोहोर दिषसचव्या सुपितो परोक्ष भगवान
निसे वामां रदे तो अने जेटला मां पो तातुं राज्यहंतुं ते सर्वे मां बार बार गाउउपर सदा व्रतबंधाव्यां हतां अने पो ताने आंगणे
आविने ब्राह्मणके साधु ते जे मोढे धी मागे ते आपतो ॥ एवोहतो तोपण तेने प्रगट श्रीकृष्णनास्वरूपनो निश्चयथ यो नहिं
त्यारे को ई एम आशंका करे जे एतो दैत्यहता ते एने क्याधि निश्चयथाय तो प्रगट भगवानने न ओलरव्या त्यारे केडे धी
शास्त्रमां लरव्या त्यारे दैत्यकहे बाया छे ॥ पण ते दिवस को ई जाणतुं नहिं जे आदैत्य छे ॥ माटे प्रगट भगवानने जे न ओ-
लरये ते पा मरजिब कहे बाय ॥ ने जे प्रगटनो द्रोह करे ने ते नरासिंधनी पेठे परोक्ष भगवाननी सुजे एटलि भक्ति करतो
होय ॥ सप करतो होय सदा व्रत आपतो होय ॥ तोपण तेने शास्त्रमां दैत्य लरवाय छे अने मोटा मोटा जे पंडित पूराणीतप
स्वित्यागी संन्यासि आदि कसर्वे ने प्रगट भगवाननो निश्चयथ वो ते घणो कठण छे अतो जेने अनंत जन्मना सुभ संस्कार
र दोयने जे नाउपर भगवाननी रूपा थाय छे ॥ तेने ज प्रगटनो निश्चयथाय छे ॥ पण बिजाने प्रगट भगवाननो निश्चय
थतो नहि ॥ अने परोक्ष भगवान थाय छे त्यारे तो सर्वे ने निश्चयथाय छे ॥ ने ते मां को ई ने संषय थाय नहि ॥ ते चोरने
शाहुकारने धर्मिने पापिने सर्वे ने परोक्ष भगवाननो निश्चयथाय छे ॥ तोपण तेणे करिने को ई तुं कल्याण थतुं नहि
॥ अने ज्या रे परोक्ष भगवान थाय छे त्यारे वांसे धी ते ज्यां ज्यां विचर्या होय ते वे काणे जईने हजारो रूपीयानां रबरक
रे छे ॥ ने त्यां जईने तेनी धुळ मां थें चडा बे छे ॥ तोपण तेणे करिने को ई नी बासना टलति नहि ॥ अने बासना टल्या वि
ना कल्याण थाय नहि ॥ अने ज्या रे प्रगट भगवान होय त्यारे तेने अर्थे करवुं ॥ ते जिबने कठण पडे छे ॥ पण जे प्रगट भग
वानने अर्थे करे छे तेनां ज साक्षात्कार कल्याण थाय छे ॥ अने तेनां शास्त्रमां पण नाम लरवाय छे ॥ ते सुदामे श्री
कृष्ण प्रगटने मुडितां दुख जमाड्या तो तेनो साक्षात्कार मोक्ष थयो ॥ ने ते कुंदास्त्रमां नाम लरवाय ॥ अने बिहारे प्रग-

गोलापुं
सि० ५३

॥६३॥

दने भाजिजमाहि तो ते पण शास्त्र मां लखवाई छे ॥ अने सबरि भिल्लहि नां बोर ते पण शास्त्र मां लखवायां छे ॥ अने परेक्षेने
 अर्थ तो पण करब करे छे पण तेनां कोई ना मजाणतानधि ॥ माटे प्रगट थकि ज जिबनो मोक्ष थाय छे एसि हां त वा
 रता छे पछे न पुपरमारे प्रसन्न पुज्युं जेहे प्रगट तमारा स्वरूपनो निश्चय थवानो नो उपाय छे पछे महाराज बोल्याजे
 प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय बे प्रकारना मनुष्यने थाय छे ॥ एक तो ज्ञाने करिने जेने सर्वे सास्त्र मां द्रष्टि पुग-
 ति होय तेने थाय छे ॥ अने बिजो जे विश्वासि होय तेने निश्चय थाय छे ॥ अने जेने विश्वास नधि ने ज्ञान पण नधि अने कोई कहे
 शी जे भगवान छे ॥ त्वारे ते भेगो पो ते पण कहे जे भगवान छे ॥ अने कोई कहे जे भगवान नधि ॥ सो ते भेगो पो ते पण एम कहे जे
 भगवान नधि ॥ एबा जे अधरिया होय तेने कोई काले प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चय थाय नहि ॥ अने क्लेशने पामे छे ॥
 त्यां श्लोक छे ॥ ॥ यस्य सुदे तमो लोके यस्य बुद्धि परांगति ॥ ॥ एमां एम कलुं जे विश्वासिने
 ज्ञानी एबे स्फुरिया छे ॥ अने ते बिना ना अधरिया ते क्लेशने पामे छे ॥ अने जे विश्वासि होय तेने निश्चय थाय छे ॥ ते विश्वा-
 स पण कोनो करवो ॥ तो जेने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय होयने पंचविषयना त्यागी रावा जे निरवासनीक
 साधु तेनो विश्वास करवो पण जे पंचविषयनी आशक्ति बाला होय ॥ ने जेने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय न हो-
 य अने उपरधी धर्म वात्साजणा ता होय ॥ तो पण तेनो विश्वासन करवो अने निरवासनीकने प्रत्यक्षना निश्चय बाला
 नो विश्वास करवो ॥ एबिरीतना जे विश्वासि होय तेने ज प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ॥ अने जे तानि हो
 य ते तो भगवानना दिव्य चरित्रने जाणे अने मनुष्य चरित्र शास्त्र मां लख्यां छे ॥ ते सर्वे ने जाणे ॥ ते भगवानगमे ते बांचरि
 न करे ॥ अने आसुरि जिबगमे ते बां निंशानां बचन कहे ॥ तो पण तेने प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चय मां संशय थाय न-
 हि ॥ अने जे विश्वासि होय तेने तो एम विश्वास होय जे आया पंचविषयना त्यागिने महावैराग्यवान अने जेने कोई जातनो
 स्वार्थ नहि ॥ एबा जे साधु ते कोई जातना पर पंचने तो माने ज नहि ॥ तेणे जे भगवानपणानो निश्चय कस्यो ह्यो ॥ ते स-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६५॥

त्यजहरो ॥ एमजाणिने ते नो द्रष्टविश्वासराविने प्रगट भगवानना स्वरूपनो निश्चयकरेछे ॥ ते तेने निश्चयथायछे ॥
अने ते नो निश्चय को ई नो डगाव्यो डगतो नथि ॥ अने एवाजे ज्ञानी ने विश्वासिते परमपदने पा मे छे ॥ अने महासखियथायछे ॥
॥ ६६ ॥ ति श्री मुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् १९ ओगणिसे २१ एक विसना चैत्तरशुदि ११ एकादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीगोलाणाम
थे भक्तनथुकरानने घेर उगमणे बारओरडानी ओ सरिमां छोलियाउपरविराजमान हता अने सर्वे जरिया नी बरुधार
एकत्पां हतां अने पुष्पनां आभूषणधारणकत्पां हतां ॥ अने पोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि
भक्तनी सभा भराईने चेइहति ॥ पछे महाराज बोल्याजे सांभत्यो एक बार ता करिये छिये ॥ जे आजिबनो मोक्ष
थवो ते अतिशो करणछे ॥ केमके पंचविषयनी वासना रुपि अविद्यामाया अनादिनी जिवने बल्लगिछे ते टालु विषज
सार जे बिछे ॥ अने ते वासना रुपि अविद्यामायाने टालेत्यारे जिवनो मोक्षथाय ॥ पण ते विना को ई काले मोक्षथाय
नहि ॥ पछे अरबंडानंद स्वामी ए प्रह्मपुच्छुं जे हे महाराज ते अविद्यामायाने टालवानो शो उपायछे ॥ पछे महाराज बो
ल्याजे ते अविद्यामायाने टालवानो तो एक उपायछे ते अतिशो सुगमछे पण ज्यारे मोक्षदाता एवाजे सत्पुरुष ते कृ
पा करिने प्रगट थायछे ॥ त्यारे जिवने अविद्यामाया थकि मुकावे छे ॥ ते के विरीते मुकावे छे तो देबिने मुमुक्षु एवाजे
जिब जेने वासना थकि मुकावचानी ईछा तेने पोतानो आशरो क राविने तेने नियम रुपि शास्त्र कहेतां हथियार
बंधावे छे तेणे करिने वासना रुपि अविद्यामाया बज्रसार जे बिछे पण ते क पाई जायछे ॥ अने नियम रुपि शास्त्र
नातो को ई काले वासना रुपि अविद्यामाया टले नहि ॥ ते मजगनमां सजे एवामोटा कहेवा ता होय त्यागी कहेवा
ता होय तपस्वि होय संन्यासि होय परमहंस कहेवा ता होय पण जो सत्पुरुषना आपे ला नियमने न राखे तो ते सर्वे अ
धर्ष थायछे ॥ ते नारद मुनि महामोटा हता पण जो सत्पुरुषना नियम अने सत्तत्वा स्मनी जे मरजादा जे साधुने स्मि

गोलाणुं
सि० ५५

॥६५॥

सम्पुनजोबुं ॥ तेमरजादाने तोडिने तेणे राजानीदिकरि नो हाथ जोया तो तेनी बुद्धि भ्रष्ट थईगई ॥ अने मांकडानुं मोदुं थयुं ॥ नेमहा
फजे तिथई अने शिवजिमहा मोटाह तापण जो नियम चुकिने मोहनि स्वरूप जोयुं तो मन भ्रष्ट थईगयुं ॥ नेचिर्य पात थयोने
फजे तिथई ॥ अने सिताजिमहा मोटाह तापण जो नियम रुपि आत्ता लोपि तो तेने रावण हरिगयो नेमहा हेरान थयां ॥ एवि
रीते केटलाक मोटामोटा सत्पुरुषना नियम चुकिने भ्रष्ट थयाछे ॥ अने जो सत्पुरुषना आपेला नियम तेने द्रष्टणे पाळे तो ते
जेयो तेयो जिवद्दोय तोपण तेनी बासना रुपि अविद्यामाया टलि जायछे ॥ जेम कुबाना कांवा उपर काल मिढ पथरानी सत्या
नाखि होय पण तेने नरम दोरडिये करिने नित्ये पाणि सिंचेछे ॥ तो ते पथराने कापीने बरद पाडे छे ॥ तेम काल मिढ पथर रुप अ-
विद्यामाया महावज्रसार जे विछे ॥ तो पण नियम रुपी दोरडि जे नित्ये भगवाननुं भजन स्मरण माला पूजा किरतन कथा वारता
करया ॥ तथा चौरि छिना लिदारु माटि वटल बुं बटला वयुं तेनो त्याग करवो अने जे त्यागी होय तेने अष्ट प्रकारे स्त्रिनो अने द्र-
व्यनो त्याग करवो तथा रसास्वाद ने स्नेह ने मान तेनो पण त्याग करवो तो तेणे करिने तेनी बासना रुपि अविद्यामायानो ना-
सथई जायछे ॥ माटे सत्पुरुषना आपेला जे नियम तेने द्रष्ट करिने श्रीरसाटे राखवां ॥ अने देह धिनो रवोजे पोतानो आत्मा
तेने अखंड अविनाशी स्वरूप सत्तारूप प्रकाशरूप ज्ञानरूप जाणिने आत्मारूप कहेतां ब्रह्मरूप थईने परब्रह्म एवा जे प्रत्य-
क्ष भगवान तेनो द्रष्टा शरीर करिने तेना आपेला जे नियम ते प्रमाणे वरतेछे ॥ तेनी अविद्यामाया महावज्रसार जे विछे पण स-
मूढिनाश थई जायछे ॥ अने देह छे तेमहा मुक्त थई जायछे ॥ ने देह मुकिने अक्षर धाम ने पांमे छे ॥ एवो प्रत्यक्ष सत्पुरुषना नियम
जे आत्ता तेनो प्रताप छे ॥ पण प्रत्यक्ष सत्पुरुषना आशरा विना तेनी आत्ता विना बासना रुप अविद्यामाया कोई का लेटल
तीन थि ॥ अने केटलाक अरवत रडा त्या जगत मां होय ते एम कहे जे अमे अमारि मेले नियम पा लिये छे ये एम कहे नारो
सूरय छे ॥ अने सत्पुरुषना संग विना ने भगवाननी भक्ति विना पोतानी मेले कोई का छे नियम स्त्रेज नहिं ॥ अने कोई पा-
ल तो दूरो तो पण तेना नियम रवोटा छे ने ते नियम करिने अविद्यामाया रुप वासना टले नहिं ॥ केम के सत्पुरुषना ज्ञान विना ने भ-

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥६५॥

गवान प्रगटनिउपासनाविनापंचविषयनो अभावथायजनहिं ॥ अनेपोतानीमेले नियमपाले छे तेनानियमकेवाछे
तो जेमबलदने गोथलोकरे ने ते ब्रह्मचर्य व्रतपाले छे तथा झाउवां जेम दतडकानुं सहनकरे छे ने क्यांई आवेजायनहिं
तथा बलि जेम ब्राह्मण होयते दोको नपीवानानियमरारवे छे तेमपोतानीमेले मननी खुशि प्रमाणे पाले छे ते तो एवानि-
यमछे ॥ अने तेणे करिने रंचमानवासनारूप अविद्यामायाटले नहिं ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानने भगवाननासंतनो आश-
रो करिने तेना आपे लाजे नियम तेने दृढ करिने पालवा एज एक यासनारूपी अविद्यामायाने टालवानो मोटो उपाय छे
अने वासनारूपी अविद्यामायाटले त्यारे जजिवस्करि योथाय पणते विना कोई काले जिवस्करि योथाय नहिं ॥
माटे पोताना ईष्टदेवे आप्याजे नियम तेने शिरसाटे रारवथा ॥

प्रः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धांतसमा
॥ संबत् १९ श्रोगणि से २१ एकविस

नाचैतर शुदि १२ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्री गात्वाणा मध्ये कल्याण नधुने घेरउषम-
णे बारओ रडानी ओसरि मांदो लियाउपर गादितकीया नरवाविने बिराजमान थयादता अने सर्वजरिया नी बख्खा-
रण कल्याह तां अने कंठमां पुष्पनाहार धारण कल्याह ताने पागमांडा बिकीरे फूलनो तोरो लटकतो दतो ने कंकुनो
चांदलो कसो दतो ॥ अने पोताना सूरवारिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बेठिहति ॥ पछे
परमसिद्धानंद स्वामिये प्रह्लाद पुत्रु जे हे महाराज पंचविषय छे ते जिवमां रखा छे के जीवविषय मां रह्यो छे ते कदो ॥ प-
छे महाराज बोल्याजे सां भयो एनो उत्तर करिये जे जिवमां विषयरह्यो छे ने विषयमां जिवरह्यो छे अने ते विषय ते शुं
छे तो जेने वासना कहे छे ने जेने प्रकृति कहे छे ॥ अने जे जिव छे ते पुरुष छे ते पुरुषनेने प्रकृतिने अनादिकालनो सं-
संबंध छे ॥ अने ते जिव प्रकृतिने मुकतो नयिने प्रकृति जिवने मुकति नधि एधिरिते परस्पर अन्यो अन्य भावे करि-
ने रहे लां छे ॥ जेम आकाशने विषे चार भूत कारण पणेरह्यो छे अने ते आकाशमां थीयायु थाय छे ने ते वायुने वि-

गोलापुं.
सि. ५५

॥६५॥

વિશ્વાકાશ રહે છે ॥ અને વાયુ થકિ અગ્નિ થાય છે ॥ ને તે અગ્નિ માં વાયુ ને આકાશ બે રહે છે ॥ અને અગ્નિ થકિ જલ થાય છે ॥
 અને તે જલ માં અગ્નિ વાયુ ને આકાશ ગુણે રહે છે અને જલ થકિ પૃથ્વી થાય છે ને તે પૃથ્વી ને વિષે આકાશાદિક ચાર ભૂત ર-
 હે છે ॥ અને પ્રત્યય કાલે પાછા ચારે ભૂત આકાશ માં રહે છે ॥ અને ચારે ભૂત ને વિષે આકાશ રહ્યો છે તેમ આકાશ ને ઠેકા
 ણે જિવ છે ॥ ને ચાર ભૂત ને ઠેકા ણે પંચ વિષય છે ॥ તે કારણ પપો વાસના રૂપે કરિ ને જિય માં વિષય રહ્યા છે ॥ અને કાર્ય
 રૂપે કરિ ને વિષય માં જિવ રહ્યો છે ॥ એવિ રિતે જિવ માં વિષય રહ્યા છે ને વિષય માં જિવ રહ્યો છે ॥ અને તે જિવ ચૈતન્ય છે ને પં-
 ચ વિષય જડ છે અને તે જિવ ને વિષય ની વાસના છે તે ણે કરિ ને બહાર પંચ વિષય ને ધૃપ જાણિ ને તે માં સ્વર માની ને તે ને ભો-
 ગવે છે ॥ ધૃપ તે વિષય માં લેશ માત્ર સ્વર ન થિ ॥ અને સ્વર રૂપ તો પોતે આત્મા છે તે પોતાના સ્વરૂપ ના ભાન ને ભૂલિ
 ને જડ રૂપ ને નાશ થંત ને દુઃસ્વરૂપ જે વિષય તે ને વિષે સ્વર માને છે ॥ જેમ સ્વાન સ્વ કાઠાડ કાને કરડે ને તે ણે કરિ
 ને પોતાનું મોઢું છોલ્ય તૈ ણે કરિ ને હાડ કું તો હિ થાલું થાય ॥ પછે તે હાડ કાને ચારિ ને સ્વર માને છે તેમ પંચ વિ-
 ષય તો હાડ કાની પેઠે જડ છે ॥ અને તે માં જે સ્વર જે વુજણાય છે તે તો આત્મા બતે જણાય ॥ માટે સ્વર રૂપ તો પોતા
 નો આત્મા જ છે ધૃપ અજ્ઞાને કરિ ને પોતાના સ્વરૂપ ને ભૂલિ ને પંચ વિષય માં સ્વર માની ને તે સ્વર ને પામવા સારું
 જન્મ મૃત્યુ ને ચારંવાર પામે છે ॥ ને મહાદુઃસ્વર ને ભોગવે છે ॥ માટે સ્વરિયો તો જિવ ક્યારે થાય જ્યારે પંચ વિષય ની વા-
 સના ઠલે ત્યારે સ્વરિયો થાય ॥ અને તે વાસના ક્યારે ઠલે તો જ્યારે આત્માના સ્વરૂપ તું જાન થાય અને આત્મા ને વિષે પરમા-
 ત્મા સાક્ષાત્ કારે રવાય ત્યારે વિષય ની વાસના ઠલે છે ॥ હવે તે આત્મા રૂપ થઈ ને પરમાત્મા ને કેમ દેરે તો જ્યારે પંચ વિ-
 ષય ની વાસના ઠલે ત્યારે આત્મા રૂપ થઈ ને પરમાત્મા ને દેરે ॥ માટે વાસના ઠલ ધિ તે ધૃણિ જ કરણ છે ॥ ધૃણે ધિ જે વાસના તે ને
 ઠાલ્યાનો એક ઉપાય છે ॥ તે કિયો ઉપાય છે તો પોતાને પ્રત્યક્ષ મગધાન મલે અને કાંતે ભગવાનના આકાંતિક સાધુનિ
 રવાસની ક પંચ વિષય ના દ્રવ્ય ત્યાગી તેમ લે પછે તે ની આત્મા યે કરિ ને પંચ વિષય ના ત્યાગ સંબંધિ નિયમ ને દ્રવ્ય કરિ ને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६६ ॥

राखे ॥ अने इंद्रियो अंतःकरणानी जे वृत्तियो छे तेने प्रत्यक्ष सत्पुरुष तेना स्वस्वरूपने विषे जो दिदिये तो ते जिवने प्रत्यक्ष
सत्पुरुषने विषे द्रष्टृ स्नेह थाय छे पछे जे साथे जेने स्नेह करिने संबंध थाय छे तेना गुण तेमां आवे छे ॥ माटे जेने सत्पुरुष
नो स्नेह करिने संबंध थाय ॥ तेनी इंद्रियो अंतःकरण दिव्य भावने पामि जाय छे ॥ अने तेनी वासना पण निवृत्ति पामि जा-
य छे ॥ अने ते जिव ब्रह्म रूप थईने परब्रह्मने साक्षात्कार देखे छे ॥ जे मसूर्य उगे तेने तेनी नेत्रने संबंध थाय छे ॥ त्यारे अं-
धारुं सर्वे दृष्टि जाय छे ॥ अने तेने सूर्य पण साक्षात्कार देखे छे ॥ ते सूर्य ना संबंध था कि अंधारु पण दृश्य ॥ अने
सूर्य थकि सूर्य देखे वायो ते म प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना एकांतिक संत ते सूर्य रूप छे ते जिवने प्रगट मखे तेने तेने
विषे स्नेह करिने संबंध थाय ॥ तो ते जिवने वासना रुषि अंधारु ना स पामि जाय ॥ अने ते जिव ब्रह्म रूप थईने परब्रह्म-
वाजे प्रत्यक्ष भगवान तेना स्वस्वरूपनो महात्मे सहित उत्तम निर्बिकल्प निश्चय थाय ॥ जे म घडा मां वायु भक्षो होय ॥
तेमां जे म जे म जल भरातुं जाय ते म ते म घडा मां थि वायु निकलतो जाय छे ॥ ते म प्रत्यक्ष कल्याण कारि भगवाननो जेट
लो जेट लो संबंध था तो जाय ते दृष्टा ते दृष्टा विषय दृष्ट ता जाय छे ॥ तेमां प्रथम इंद्रियो मां संबंध थाय छे त्यारे नीयमे
करिने इंद्रियो ना विषय नी वृत्ति पामे छे ॥ अने ज्यारे अंतःकरण मां भगवानने संतनो संबंध थाय त्यारे अंतःकरणना
विषय निवृत्ति पामे छे अने ज्यारे जिव मां प्रत्यक्ष भगवानने संतनो संबंध थाय त्यारे जिव मां जे अनादिनी वासना
छे ते निवृत्ति पामि जाय छे ॥ कहे ता निरवासनिक थईने ब्रह्म रूप थाय छे ॥ माटे प्रत्यक्ष सत्पुरुषनो संबंध थाय
त्यारे ज विषयनी निवृत्ति थाय छे ॥ अने ब्रह्म रूप थईने परब्रह्मने देखे वा ते पण प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संत
कि ज देखे थाय छे ॥ अने जिव अक्षर धामने पामे छे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ श्रीगणिते २१ एकविंशति

सनाचै तदशुदि ॥ १३ ॥ तेर सने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री गोलाणा मध्ये भक्त करान ननु नेधेर

गोलाणु
सि० ५६

॥ ६६ ॥

उगमणे बारओर डानीआ गल कलिमांढोलीयाउपरधिराजमानथयाहता ॥ अने सर्वे स्वतवस्वधारणक स्थाहता ॥ अने फू
लनाहार कंठमां धारणक स्थाहता ॥ अने पोतानामुखार्थिदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बेठिद
ती पछे महाराज बोल्याजे कल्याण एवो अण अक्षर तो शब्द जगतमां प्रवर्त्यो छे पण ते कल्याण के बुंछे ॥ एम को ई ने खब
र नथि ॥ माटे कल्याण ते बुंछे तो रुढानुं नाम कल्याण छे ॥ ते मांजे ने पंचविषय नी वासना छे ॥ ते ने बीषय भोग मजे तो ते
णे करि ने ते रुढुं माने छे ॥ पण ए रुढुं नथि ॥ अने वलि के टला कजे ते पदेदान पुण्ये करि ने कल्याण रयो ले छे ॥ अने के टला क-
तिर्थ व्रत यज्ञ याग पुजादिके करि ने कल्याण रयो ले छे ॥ पण तेणे करि ने कल्याण को ई ने यथार्थ जडुं नथि ॥ के म के क-
ल्याण नो मारग तो अतिशे अटपटो छे ॥ ने घणो अगम छे ॥ कहे तां को ई ने गम नथि माटे कल्याण तो क्यारे थाय ज्यारे
पंचविषय नी वासना जिवमां अनादिनी छे ते वासना टलि जाय ॥ अने जिव ब्रह्मरूप थई ने परब्रह्म ने पामे त्यारे क-
ल्याण थाय ॥ अने ते विना तो बिजां सर्वे कल्याण नां उपकरण छे अने अंतःकरण ने शुद्ध करनारा छे ॥ अने कल्याण-
तो क्यारे थाय ज्यारे माया पर एवाजे सत्पुरुष ते जिव ने प्रगटमले ॥ अने ते सत्पुरुष नो विश्वास आवे त्यारे ते जिव ने ज्ञान-
आपे ॥ त्यारे कल्याण थाय पण ते बीना कल्याण थाय नहि ॥ हवे ने सत्पुरुष के विरी ते ज्ञान आपे छे ॥ तो अष्ट प्रकार नी जे
जड प्रकृति ते नां रूप नो रयां नो रवां दे रगडि ने साक्षात्कार ते नुं ज्ञान करावे ॥ अने ए जड प्रकृति ने धरि रहि ए विजे चैतन प्रक-
ति जे जिव ईश्वर्य रूपे ते नां स्वरूप नुं ज्ञान पण यथार्थ जे मछे ते म करावे ॥ अने ए जड ने चैतन एबे ना आधारे एवाजे परमा-
त्मा भगवान ते नां स्वरूप नुं ज्ञान साक्षात्कार करावे ॥ अने ए विरी ते ज्ञान थाय त्यारे ज जिव नी वासना टले ॥ अने आत्यं-
तिक मोक्ष ने पामे ॥ पण ते विना एकले साधने करि ने पूरण थई बेसे छे ते तो अतिशे आविचे किछे ने मानी छे ॥ ने मन मु-
खि छे ॥ पण ए ने सत्पुरुष नो सिद्धांत मज्यामां आव्यो नथि ॥ के म के तप व्रतादिक साधने करि ने अंतःकरण शुद्ध था-
य छे ॥ ने ज्ञान पामवानो अधिकारी थाय छे ॥ ते सारुं सत्पुरुष साधन बताव्यां छे ॥ ते ज्ञान ने तो न पामे अने साधने

श्रीमुख
सिद्धान्तः
॥६७॥

करिनेजेदृष्टिपामे ॥ तो ते मिथ्यादृष्टिछे ॥ अने ते ज्ञानविमा साधने करिनेदृष्टिपामे छे तेने आत्यंतिक मोक्षमां विषमरु
पछे ॥ केमके ज्ञानविना संतोष छे ते अतिशोक त्याणनो निरोधि छे ॥ माटे विवेकिथबुं ॥ ने अतिशो अक्षराखिने निर
मानिथईने सत्पुरुषपासेथि ज्ञानपामबुं ॥ अने ज्ञानपामे त्पारेज वासनाटले ॥ ने वासनाटले त्पारिज आत्यंतिकमो
क्ष थाय ॥ एज एक साचुंक त्याणछे ॥

॥ ईति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसें ॥ २१ ॥ एकविसनाचैतरशुदि ॥ १४ ॥

चौदनाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीगोलाणामध्ये परमार मोटा भाईने घेर आथमणे बार ओर डा
नी ओसरिमा गादित कियान रवा विने दो लियाउपर बिराजमान हता अने सर्वे जरिया नी बस्त्र धारण कस्यां हतां ॥
अने कंठमां पुष्पनाहार सोभिरह्याहता ॥ अने कंकुनो चांदलो कसोदतो ॥ अने पोताना मुखार्थिदनी आगलसा
धुतथाघणाकहरिभक्तनी सभा भराईने बे गिहती ॥ अने संध्या आरति थया पछी महाराज बो त्याजे बे प्रकारनी संप
त्तिना जिवछे ॥ ते एकद्वै विसंपत्तिना जिवछे ॥ ने एक आसुरी संपत्तिना जिवछे ॥ अने ते बे प्रकारना जिवोने परस्पर
अनादिनो बिरूद्ध भावछे ॥ तेमां द्वै विसंपत्तिना जिवछे तेने तो आस्तिकमतिहोय ॥ अने ते एमसमजता होय जे सर्वना
कारणने करता एक भगवान छे ॥ अने प्रकृतिपुरुष तथा ब्रह्मा विश्वशिव तथा सूर्यचंद्रमा काल आदिक जे मोटा मोटा
ते भगवान नी आत्तामां थरथर कंपे छे ॥ अने ते लेशमात्र पण भगवान नी आत्ता लोपतानथि ॥ तोहुं अलपजे बो तेमं के
म भगवान नी आत्ता लोपाय ॥ एमजाणिने शास्त्रमां सत्पुरुषना बांधे लाजे धर्म तेने दृढपणे पाले पण अधर्म अनीति
ने मारोचा ले जनहिं ॥ एथिरीतनां जेनां लक्षण होय तेने द्वै विसंपत्तिना जीवजाणबा ॥ अने जे आसुरी संपत्तिना जि
वहोय ॥ तेना अंतःकरणमां तो नास्तिकभाव होय अने जगतना करता काल कर्ममाया नें जाणे ॥ तथा स्वभावे
करिने जगतथायछे ॥ एमसमजे ॥ पण नास्तिक होय ते भगवानने करता नमाने अने तेनुं अंतःकरण धृष्ट होय तेणे

गोला पुं.
सि० ५७॥

॥ ६७ ॥

करिने माबेहे नदि करि नो पण ते नास्तिक संग करवाने ईछे तथा मनुष्य ने मारिने द्रव्य लेवुं को ई कनी थापण ओलखवी ॥ चि
 श्वास घात करवो ॥ चोरि करवि ॥ ईत्यादिक अधर्म करिने द्रव्य भेळुं करवुं ॥ तथा अभक्ष जेमद्यमांस आदिक नुं भक्षण
 करे ॥ तथा वेद्या ओ आदिक ना भूंडा भूंडा रुप जुवे ॥ तथा अधर्म नी क्रिया करवि ॥ ते मां अस्सरि संपत्ति ना जिव नै प्रिति
 होय ॥ पण एवा दुष्ट अस्सरि होय ते परमेश्वर नो डर राखे नहिं ॥ अने एवा अस्सर होय ते वरणाश्रम नो धर्म तो उपरधी लो
 कने भये करिने पा ले ते पण को ई क भाले एदलि घडिराखे ॥ पण एना अंतर मां तो एम सम जे छे वरणाश्रम नो धर्म ते
 तो मिथ्या छे ॥ अने एवा जे आस्सरि मदापापी अधर्मीने ने धर्म युक्त एवो जे दै वि संपत्ति ना जिव एबेने को ई काले भेगुं
 बने जनहिं ॥ जेम दिवसने ने रात्रिने भेगुं बने नहिं ते मदै विनेने आस्सरिने भेगुं बने जनहिं ॥ माटे जे मुमुक्षु होय तेने
 तो एवा आस्सरि नां लक्षण जो ई ने ते थी छे टे र हेवुं ॥ अने एम कंई न समजवुं जे ग्रहस्थ मां आस्सरि होयने त्यागि मां न
 होय एतो काल निमिरा दूरावण जे वा वे सधारि त्यागि मां पण आस्सरि होय तथा ब्राह्मण मां पण होय ॥ ते भोला लोको
 ने धिरववा सारु वेष ले ई ने भक्ति नो भाव जणावीने जे ते नो संग करे तेने अष्ट करिने मोक्ष ना मारग थी पाडिना रेवछे ॥
 अने तेना आत्मानुं अतिशो अनहित करे छे ॥ माटे अस्सरि नो जे संग ते जेवुं को ई जिवने भूडुं करे एवुं बिजुं को ई पाप नथि
 ॥ अने धर्म ज्ञान वैराग ने भक्ति तेना दाता एवा जे सत्पुरुष तेना संग जेवुं को ई जिवने रुडुं करे एवुं बिजुं पुंन्य नथि ॥ के
 मके आस्सरि संपत्ति ना जिवने अधर्म करिने कल्याण कारि सत्पुरुष ओलखाय नहिं ॥ तेने करिने तेनो जे जे संग करे
 तेने पण कल्याण कारि नो दोष देखाडिने बिमुख करे ॥ अने जे दै वि जिव होय तेने कल्याण कारी ओलखाय छे ॥ अ
 ने तेनो जे संग करे तेने पण ते कल्याण कारी नो गुण देखाडिने तेना स्वरूप नो निश्चय कराविने भगवान सनमुख करेने
 तेना आत्मानुं अतिशो रुडुं करे माटे प्रगट कल्याण कारि नो आशरो करवो ॥ ते जेवुं बिजुं को ई रुडुं नथि ॥ अने ते जे
 वो बिजो को ई लभ नथि ॥ अने प्रगट कल्याण कारी नो अवगुण लेवो ॥ ते जेवुं को ई बिजुं भूडुं नथि तेने ते जे वि जिवने विजि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥६६॥

हाण्यनधि ॥ ते सारुं परलरयाजे दे विअसरि नागुण तेने ओखिने असरि नासंगनो त्याग करवो ॥ अने दे विवाजे भग-
वानना भक्त संत तेनो संग करवो ॥ अने तेना संग पकि प्रगट कल्याण कारि नो आशरो करिने तेनी आत्ता प्रमाणे वर्तिने पोता
ना आत्मानुं रुडुं करवुं अने तेमां अतिशे श्रद्धाराखिने ज्ञान पामवानो अभ्यास करवो ॥ अने जेने श्रद्धा माकसर होय तेने ब
हुजरयो टरहि जायछे ॥ अने जे श्रद्धाराखिने सत्पुरुष ज्ञावचन प्रमाणे अभ्यास करे छे तेने तत्काल ज्ञान पायछे ॥ ने-
बे हारु पथ ईने अक्षर धामने पामे छे ॥ माटे मनुष्य देहे करिने अधर्म आनि तिनो त्याग करिने प्रगट सत्पुरुषनो आसरो क-
रिने श्रद्धाराखिने तेना वचन थकि ज्ञान पामवुं ॥ ए सर्वे शास्त्रनो सार सिद्धांत छे ॥ अने एज सर्वो परिजिवने लाभ छे

॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् १९ अगणिशे ॥ २१ ॥ एकविंशतौ चैतशुदि १५ पुने मने दिवस महाराज श्रीहरिकृ-

ष्ण भगवानगाम श्रीगोलाणामध्ये परमारदाजि भाईने घेर उगमणे बारभोरडानी ओसरि मांदो लियाउपर विराजमान
थयाहता ॥ अने सर्वे श्वेत वस्त्रधारण कक्षाहंता ॥ ने मुस्तके गुट्टा बिरंगनो फेंदो बांध्योहतो ॥ अने जमणा हाथ मारु
मालधारण कक्षोहतो ॥ अने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा घणा कहरि नक्तनी सभाभराईने बे विद्वति ॥ प-
छे करान भक्ते प्रसन्न पुछुं जेहे महाराज एक तो तमारे हाथे व्रतमान धराविने सत्संगि थयो होय अने एक तमारा सा-
धुने हाथे वर्तमान धराविने सत्संगि थयो होय ते एबेनां कल्याण बरो बर थाय के कांई फेर रहे छे ते कदो यछे महाराज
बोल्याजे अमथकि धर्मज्ञान बैरागने महात्मे सहित भक्ति सिद्ध करिने आत्यंतिक ज्ञानने पा म्या एवाजे अमारा ए
कांतिक साधु तेने हाथे व्रतमान धराविने जोय थार्थ तेनी आत्ता प्रमाणे वरते तो तेने अमारे हाथे व्रतमान धरावे क-
ल्याण थाय तेवुं जे साधुने हाथे व्रतमान धरावे कल्याण पायछे ॥ अने अमारे हाथे वरतमान धरायां होय अभवासा
धुने हाथे वरमान धराया होय पण जो आत्ता प्रमाणे न वरतेने अमारा धिना बिजे क्योई वासनारहे तो तेना कल्याण

गोलाणुं
सि० ५६

॥६६॥

मां फेर रहे छे ॥ अने हरि भक्त ने अमारां दरशन नथयां होय ने अमारा मले लाधर्म युक्त साधु तेने हाथे ब्रत मान धरायिने नि-
 र्वास निकथाय ॥ तो तेनुं पण कल्याण साक्षात्कार थाय ॥ अने साधु ने अमारां दर्शन नथयां होय ने हरि भक्त ने पण अमारां
 दरशन नथयां होय ॥ अने परोक्ष पणे भक्ति करता होय ने त्यागिने ग्रहस्थना जे अमारा बांधे लाधर्म ते प्रमाणे यथार्थ व-
 र्तता होय ॥ तो तेने एक बेजन्मे अमारो प्रत्यक्ष संबंध थाय छे ॥ ने ते अमथ कि ज्ञान ने पापिने निरवास नीक थई ने आत्यं-
 तिक मोक्ष ने पा मे छे ॥ पण प्रगट अमारा संबंध विना आत्यंतिक मोक्ष थाय नहिं ॥ केम के आत्यंतिक ज्ञान विना आत्यं-
 तिक मोक्ष थाय नहिं ॥ अने आत्यंतिक ज्ञान तो एक अमारि पासे छे ॥ अने कां अमथ की ज्ञान ने पाप्याए वा जे अमा-
 रा एकांतिक ब्रह्म वेत्ता निरवास नीक पंचविषयना त्यागि साधु तेनी पासे आत्यंतिक ज्ञान होय ॥ पण ते विना बिजा को
 ई स्त्रियादिक पंचविषयनी वासना वा लापासे आत्यंतिक ज्ञान होय नहिं ॥ माटे माया परध कि ज आत्यंतिक मोक्ष था-
 य छे ॥ एतमारा प्रश्न नो उत्तर छे ॥ पछे बलि करशन मक्ते प्रह्म पुछुं ॥ जे हे महाराज साधु जे बीरि ते बर ते छे ते गल्याचि-
 कणादिक रत्न रस नो त्याग राखे छे ते चिरिते अमारे वर्तयानुं नथि ॥ अने सहे जे जे रसोई थाय छे ते स्वाय छे ने मनमां आ-
 शक्ति तो नथि ॥ तो पण एमजाणी ये छीये जे अमारां ते साधुना बरोबर कल्याण धनो के नहिं थाय ॥ एमसं धय थाय छे ते क-
 हो ॥ पछे महाराज बोल्या जे बे आश्रम छे ॥ तेमां जेणे संसार नो त्याग करिने भेर्य लिधो होय तेने तो पांचे विषय नो
 अति द्रष्ट पणे त्याग करवो ॥ तो तेनुं कल्याण थाय ॥ अने ते जो पांचमां थिए के विषय नो संबंध राखे तो तेनुं कल्याण थाय न-
 हिं ॥ अने जे ग्रहस्थाश्रममां रह्यो होय अथवा अमारी पासे धोले लुगडे रह्यो होय ॥ तेने पण अंतरमां तो त्यागिनी पेढे जपं
 चविषयनी अरु चिराय वि ॥ अने उ परधी तो सहे जे अमारी आज्ञाये करिने गल्युं चिकणुराय ॥ अथवा आज्ञाये करिने
 प्रयोजन वसस्त्रियो साथे बोलाय ॥ तो तेनो बाध नथि ॥ पण मनमां कोई जात नो संकल्प नथाय तो तेनुं त्यागीना बरो-
 बर कल्याण थाय ॥ अने जो कोई विषयमां राग होय ने सारुं सारुं खावामले त्यारे राजि थाय ॥ ने जे चुते चुमले त्यारे

श्रीमुख
सेद्धांत
॥६९॥

कुराजिथाय ॥ ने कोईकनोअवगुण ले ॥ अने भगवानने भगवानना भक्त करता देहने देहना संगी संबंधिमां बंधारे
हेतवारखे तो तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥ अने ते सत्संगभां रक्षो होय तो पण ते जे दहाडे ते दहाडे जरूर धिमुख थाय माटे
सारानरसानी भावना टालिने देहने देहना संबंधी मां थि प्रिति मो त्याग करि ने अमारि आज्ञा प्रमाणे वरते तो ते
नुं त्यागिना बरो वर कल्याण थाय छे ॥ एसां कांई संषय नथि ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समा

प्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् १९ श्री गणिते २९ एकविंश

नाचईतर बदि १ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री गोत्याणामध्ये मेहेताजि भाईने घेर आथमणे बारओ
खानीओ सरि माटोलियाउपर विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे स्वेत वस्त्र धारण कल्यांहेतां ॥ ने पोताना मुखार्थिदनी आग
ल साधु तथा घणाक हरि भक्त नीस भाभराईने बेडिहती पछे महाराज बोल्याजे आजिवछे ते जे ते बहार द्रष्टिये करिने न
गुणनावेगथकी विप्रित क्रिया करे छे ॥ ने तेणे करिने महादुःखने पामे छे ने जन्म मृत्युने वारंवार भोग वेछे अने जो अंतरद
ष्टि करिने गुणने ओलखे ॥ तो तेथी सारि क्रीया थाय ॥ ने जीव सुखियो थाय ॥ अने ते अंतर द्रष्टि पण सत्पुरुषने संगे थाय छे
ने गुणपण सत्पुरुष थकि ज ओलखाय छे ॥ पछे गाम पाटडिना भट्ट हर गोविंदे प्रसन्न पुच्छुजे हे महाराज ए न गुण के मओ
लखाय ॥ ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्याजे ॥ ए गुण तो एनां लक्षणने जाणवे करिने ओलखाय छे ते लक्षण ने कहिये जे
देह मांज्यारे सत्व गुण वर्ततो होय त्यारे ज्ञान वरते ॥ प्रकाशपणुं वरते ॥ प्रज्ञापणुं वरते ॥ सुखसंगि पणुं वरते ॥ आरो
ग्य वरते ॥ उदरेक वरते ॥ संतोष वरते ॥ श्रद्धा वरते ॥ क्षमा वरते ॥ उदारपणुं वरते ॥ धृति वरते ॥ तंद्रापणुं न वरते ॥ आ
नंद वरते ॥ अहिंसा पणुं वरते ॥ सत्व वरते ॥ रण करवा पणुं न वरते ॥ अनारज वन वरते ॥ अकार्य करवाने विषे लज्या वरते
मारद वरते ॥ कठण पणुं न वरते ॥ मांहे बहार पवित्र पणुं वरते ॥ धर्म वरते ॥ आरज वरते ॥ इन्द्रियोने विषे जो लुप
पणुं न वरते ॥ ने सारां करम करे ॥ नरसां करम करे पण कोईने कहि नदेखाडे ने पदार्थ मानेने विषे ईशान वरते ने दा

गोलाणुं
सि० ५९

॥६९॥

नेकरिने अन्तुग्रह करवापणुं वरते ॥ ने सर्वे भूत प्राणिमात्रने विषे दया वरते ॥ ने परमारथपणुं वरते ॥ ने संश्रमपणुं वरते ॥
 एविरीते सत्त्वगुणनां त्रिशलक्षणजाणवां ॥ हवेरजोगुणदेह मांज्यारे वरते त्यारे ॥ नाना प्रकारनारसने विषे ईछा वरते
 ने चंचलपणुं वरते ॥ ने रूपजे विषयनिरुपण करवापणुं वरते ॥ विग्रहपणुं वरते ॥ करुणा करवापणुं वरते ॥ अत्याग
 णुं वरते ॥ ने वादविवादसेवबाने विषे प्रीति वरते ॥ ने परनी निंद्याने विषे प्रीति वरते ॥ ने क्षणक्षण प्रत्ये स्मरवने सेववाप
 णुं वरते ॥ ने क्षणक्षण प्रत्ये दुःखने सेववापणुं वरते ॥ ने तंद्रापणुं वरते ॥ ने बैर करवापणुं वरते ॥ ने बैरने सेववापणुं वरते
 ॥ ने अंतःकरण मां परिताप वरते ॥ को ई कनुं हरिले वापणुं वरते ॥ ने लज्यानुं नासवंत पणुं वरते ॥ ने अनाचारपणुं
 वरते ॥ ने मांही मांहे भेदपाडु वापणुं वरते ॥ ने कवणपणुं वरते ॥ हिंसा वरते ॥ काम वरते ॥ क्रोध वरते ॥ लोभ वरते ॥ भव
 रते ॥ मद वरते ॥ ने हां सिंठे कडि करवापणुं वरते ॥ ने विषयभोगविने तृप्तिपणुं वरते ॥ एविरीते रजोगुणनां लक्षणजा
 णवां ॥ दवेत मोगुणदेह मां वर्त तो होय त्यारे तम वरते ॥ तामस वरते ॥ अधतामस वरते ॥ मोह वरते ॥ महा मोह व
 रते ॥ परमाद वरते ॥ करवान करवानुं अविषेक्षपणुं वरते ॥ बुधा वरते ॥ भय वरते ॥ दिनपणुं वरते ॥ अस्मृद्धि वरते ॥ शोक
 वरते ॥ निद्रा वरते ॥ रवेद वरते ॥ आलस वरते ॥ दिवसे सुवाने विषे रुचि वरते ॥ ने गंधवासविहारने विषे प्रीति वरते ॥ पु
 ष्पासयनने विषे रुचि वरते ॥ ने अतानथकि नृत्यने जोषु ॥ बाजां सां भल्लवां ॥ गायणुं सां भल्लवुं एवणने विषे श्रद्धा वर
 ते ॥ ने धर्मदेहि विरोषणकहेतां पोताना भंडास्वभाव होय तेणे करिने धर्मवाला पुरुषनुं आचर्ण नगमे ॥ एविरीते त
 मोगुणिनां विसलक्षणजाणवां ॥ ने एमगुणनारूपने जाणीने जे जे गुण वरत तो होय ते ते थकि पोताना आत्माने जु
 दोदृष्ट मानवो ॥ ने ते गुणना वेगमां पोताने भल्लवुं नहिं ॥ पछे चिरजि भक्ते प्रध्मपुछुजे हेमद्वारा जत्र गुण थकि
 जिव के समुकाय ॥ पछे महाराज बो त्याजे एगुण थकी मुकाया होय एवाजे पंचविषयना त्यागी मोक्ष संतते नो मल
 क्रम वचने समागम करवो ॥ ने ते थकि आत्मविचार पामिने देह थकि असंगिपणे वरते ॥ ने आत्मारूप धर्मेने पर-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२०॥

मात्मानुं ध्यानकरे ॥ नेदेहे करिने पंचविषय नो त्यागकरे ॥ त्यारे ब्रणगुणय कि मुका ईने ब्रह्मरूपय ईने अक्षरधामने
पामे ॥ ॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणि सै ॥ २१ ॥ एकविसना चैतर यदि ॥ १ ॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण
भगवान गाम श्रीगोलाणामध्ये भक्त का लुभा ईने घेर आधमणे बार श्रीरदानी ओसरि मां हो लिया उपर बिराज मान थ-
या हता ॥ अने सर्वे स्वेत वस्त्रधारण कत्वां हतां ॥ ने मुस्तक उपर गुलाबि रंग मो फेंटी बांध्यो हुतो ॥ अने पोताना सुरवा विंद
नी आग लुसा धुत था घणा कहरि भक्त नी सभा भरा ईने बेठि हति ॥ पछे महाराज बो त्याजे जिवने बे प्रकार नु बंधन छे
॥ ते मां एक सत्य बंधन छे ॥ ने एक असत्य बंधन छे ॥ ते सत्य बंधन थकी जिवनुरु दुंधाय छे ॥ ने असत्य बंधन थकी जिव-
नुरु दुंधाय छे ॥ ते मां सत्य बंधन ते कियुं तो प्रत्यक्ष भगवान ॥ तथा ते भगवान ना एकांतिक पंच विषय ना त्यागि साधु
तेने विषे स्नेहे करिने जे जीव बंधाय छे ॥ ते सत्य बंधन छे ॥ ने ते थकी जिव भगवान ना धामने पामे छे ॥ अने काम लोभ
स्वाद स्नेह मान तेनेने विषे होय तेने विषे पंचविषय नी वासना एकरिने जे जिव बंधाय छे ते असत्य बंधन छे अने ते थ
की जिव जे ते जन्म मृत्यु भवास चोरासिने यमपुरि आदिक नां महादुःखने पामे छे ॥ हवे ते असत्य बंधनने विषे जि
व के ईरि ते बंधाणो छे ॥ तेने कहिये ॥ जे जिवने कामरुपि वासना छे ते एकरिने पुरुष स्त्रिमां बंधाणो छे ॥ ने स्त्रियो पु-
रुषमां बंधाईयो छे ॥ केमके ते थकी तेने कामरुपि विषय मले छे ॥ अने ते स्त्रिमहान कारिने नरकना कोथलारुप-
छे ॥ ने कोटिकल्पया जिवने चोरासिमां कुतराग धेडा बो कडा पाडा आदिक नकारा देह धरिने ॥ तथा राजा देवता आ-
दिक अनंत जन्म धरिने अनंत स्त्रियो रुपवान शोषनवान जिघंसात्रे भोग बियो छे ॥ अने जिघं स्त्रियो ना देह धरिने चो-
रासिमां कुतराग धेडादिक तथा राजा देवादिक अनंत पुरुष भोग व्याछे तो पण हजि सुधि ॥ स्त्रिने के पुरुषने काम थ
की लुप्ति थई नथि ॥ अने कोटि युग सुधि पण काम भोग विने त्रिप्ति थाय एम नथि ॥ जेम अग्निमां धि जे मजेम व-

गोलाणुं
सि ६०

॥ १० ॥

धारेषधारेहोमे तेम तेमवधारेयधारे भडकाथाय पणअग्निओत्थायनहिं॥ तेम कामजे स्त्रिभोग तेने भोगविने कोई जिवचप्र
 थयो नथिने थशे पणनहिं॥ अने कामरुपी विषये करिने पुरुष जे ते स्त्रिभोग सथयो छे॥ तेवगर पैसे नेवगरासे नेवगर परेणे
 नेवगर हाके बलदनी पेरे रातदिवस स्त्रि सांरुं कमाया करे छे॥ अने स्त्रि छे ते पण कामरुपी वासनाये करिने पुरुष नीगो लि
 थई नेवगर पैसे नेवगर कहे रातदिवस गो लि पु क स्या करे छे॥ ने एषिरी ते स्त्रि पुरुष कामे करिने बंधाणा थका जन्म मृत्युने
 चो राशिनाम हाक ने भोगये छे॥ अने बिजु जिवने लो भनु बंधन छे॥ ते लो भनी वासनाये करिने द्रव्यादि क पदार्थ ना आप-
 नारा जे पुरुष तेने विषे बंधाईने तेनु गो लि पु करे छे ने तेनो दास थई ने वर ते छे॥ ने ते थकि जन्म मृत्युने पामे छे॥ अने बि-
 जुं जिवने स्यादनु बंधन छे ते जे कोई सांरुं सांरुं रखा वा आये तो जीव तेने विषे बंधाय छे ने स्वाद रुपी विषये करिने तेने आ-
 धिन थई रहे छे॥ ने ते थकि जन्म मृत्युने पामे छे॥ अने चो थुं जिवने स्नेहनु बंधन छे॥ ते देहने देहना संबंधिने विषे स्नेहे करिने
 बंधाणो थको रातदिवस असत्य एवो जे देह ने असत्य एवा जे देहना संबंधि तेनो दास थईने तेनी सेवा क स्या करे छे॥ ने
 ते थकि जन्म मृत्युने पामे छे॥ अने पांच मुं माननुं जिवने बंधन छे॥ ते असत्य एवो जे देहने असत्य एवो जे वरणने आ-
 अम तेने माने करिने तेने जे कोई वखाणे ने मान आपे तेमां फू लिने तेने वस थईने तेमां बंधाई रहे छे॥ ने ते थकि जिव-
 जे ते जन्म मृत्युने पामे छे॥ अने ते बंधन थकि जिवपो तानी मेले कोई काळे छुटवाने समरथ नथि॥ केम के अनादि-
 नोज॥ जिव जे ते पोतानुं ब्रह्म स्वरूप धू लिने ना सवंत एवां जे माई क पंच विषय तेमां असत्य वासना एकरिने बंधाई र-
 हो छे॥ ते असत्यने संबंधे करिने जन्म मरण ना दुःखने पाम्या करे छे॥ अने असत्य बंधने करिने सत्पुरुष तेने ओल-
 रखा मान थि आ वता॥ केम के ज्यां सुधि जिवने माथानुं बंधन होय त्यां सुधितेने सत्पुरुष ओ लखायनहिं॥ जेम
 जेनी आरवमां कम लो होय ते सर्वे ने पीला देखे॥ ते मजे सका मि होय ते॥ सत्पुरुषने संगेर होय तो पण ते सक-
 मरुपिक म ले करिने पीता जे वासत पुरुषने पण जाणे॥ पण ते सत्पुरुषनो महिमा जाणिश के नहिं॥ अने ज्या

॥सुर
नेहांत
९३॥

जिवनिष्काम भावे प्रथमथिजपोतानाआत्मानाकल्याणसारुंसत्पुरुषनोसंगकरे ॥ अनेनवधाभक्तियेकरिने
निष्काम भावे सत्पुरुषने विषे जिवजोडाई जाय ॥ नेते सत्पुरुषने विषे द्रढबंधायत्यारे जिव असत्बंधनथकिमुका
ईने ब्रह्मरूपथाय ॥ अने ज्यां सुधिसकामभावराखिने सत्पुरुषनोसंगकरेत्यां सुधितेने कोई काले मायानुबंधनदल
तु नथि ॥ अने सकामभावे करिने सुखगु दिवसे दिवसे जिवने मायानुं आवरणबधतुं जायछे ॥ नेते सकामभाय
वाली पुरुष अंते जतां विमुखथायछे ॥ ने अतिशो जिवनुं भुङ्करे छे ॥ माटे जेने पोताना आत्माने मायानाबंधनथ
किमुकावबोहोयने महासुखियाथबुंदोयतेने तो निष्कामभावे कल्याणकारि सत्पुरुषनोसंगकरवो ॥ तोतेने
सत्पुरुषनो महिमायथार्थजणायछे ॥ अने जिवअनादिकालथया सकामभावे करिने पंचविषय भोगवेछे ॥ तोप
णहजितप्रथयो नथि ॥ अने अतिशो दुर्लभएवाजे कल्याणकारि सत्पुरुष तेने संगे रहिने जे सकामपणुराखेछे
तेने तो महापापजाणवुं ॥ के मके जेठे कोणे वासनाट लविजोईये ते जठे कोणे वासनाबांधिमाटे एने एजमो दुपाप
छे ॥ ते सारुं जेने पोताना आत्मानुं कल्याणईच्छवुंदोयतेने पोतानी श्रद्धाप्रमाणे निष्कामभावे भगवानने भग
वानना संतनि सेवाकरवि ॥ पण भगवाननी सेवाने विषे सकामभावराखयो नहिं ॥ अने सकामभावे करिने विष-
यनी क्रियाथकि जिवजे ते अनादिनो अस्त्यमाबंधाणोछे ॥ ते हवे प्रत्यक्ष कल्याणकारिने विषे निष्कामभावे इंद्रि
यो अंतःकरणे करिने नवधा भक्तिबडे जिव द्रढबंधाय ॥ तो असत्यमायानाबंधनथकि जिवमुकाईने ब्रह्मरूपथई
ने अक्षरधामने पायेछे ॥ अने पूर्वे पण जेणे जेणे निष्कामभावे प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति करिछे ते जमायानाबंधन
थकिमुकायाछे ॥ नेते मोटिपदविने पाय्याछे ॥ ते प्रल्हादे निष्कामभावे भगवाननी भक्ति करित्यारे तेनी उपर
भगवानप्रसन्नथयाने कहुं जेदे प्रल्हाद तुं वरमाग्यु ॥ जे मागे ते आपुं ॥ पछे प्रल्हाद बोल्या जे हे महाराज तमा-
रा भक्तथईने ॥ तमारी सेवा विना जे कांई तमारीपासे बिजुं मागे छे ॥ के मनमां कांई ईच्छाराखे छे ते तो तमारी

गोलापुं
सि० ६०

॥९१॥

भक्तजनधि ॥ ने एतो माया नो भक्त छे ॥ अनेहु तो तमारो निष्काम भक्त छुं ॥ माटे तमारिसे बाबिना बिजुं का ईछ तो न-
धि ते मजेने पोताना आत्मानुं कल्याण ईछ बुंदो य तेने तो निष्काम भावे भगवानने भगवानना संतनी सेवा भक्ति कर-
वि ॥ अने जे निष्काम भावे भगवानने संतनी सेवा भक्ति करो तेने कल्याणना मारगमां कोई बिघन आवरो नहिं ॥
अने जे सकाम भाव राखिने भगवानने संतनी सेवा करो तेने जरूर कल्याणना मारगमां बिघन आवरो ॥ एसिं
तवारता छे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण ब-
न-

मो नमः ॥ संवत् १९ अगणसे २१ एकविसना चैतर यदि ३ विजने दिवस महाराज श्रीह-
रि कृष्ण भगवानमाम श्रीगोलाणामध्ये भक्त प्रमार्दाजि भाई ने घेर आथमणे बार और डानी ओसरिमां गादित किये
युक्त दोलिया उपर विराजमान थयाहता ॥ अने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण कस्याहतां ने कंदमां मोगरानां पुष्पनाहार
सो भिरह्याहता ॥ ने बेकान उपर पुष्पना गुच्छ धारण कस्याहता ॥ ने पोताना मुख्या विंदनी आगल साधु तथा घण कद
रि भक्तनी सभा भराई ने वेठिद ती पछे महाराजनी आर्त्ति धून्य करिने सर्वे सभा बेठि पछे विराजि भक्ते प्रक्षुब्ध जे हे
महाराज ज्ञानिनां शालक्षण छे ने अज्ञानीनां शालक्षण छे ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे ज्यां सधि देह ने देहना संबं
धिना पोषण ने अर्थ जे क्रिया करे छे ॥ अने ते पुरुष बहु बुद्धि बालो जणा तो होय ने ते ब्रह्मांडनु कारखानुं च त्याये-
यो होय पंडित होय पूराणि होय ॥ ने सर्वे शास्त्रना अर्थ ने जाण तो होय तथा त्या गिक देवा तो होय ने भेरय लिधो होय तो प
ण ते सरये अज्ञानी छे ने ते मूरख छे ॥ के मके नास वंत एवो जे देह ने नास वत एवां जे देहना संबं धि तेना स्वरवने अर्थ जे
बुद्धि वाये छे ॥ ते ज महामूरख छे ॥ ने ते ज अतिशे अज्ञानी छे ॥ अने जे जे पोताना आत्माना मोक्षने अर्थ जे तन करे छे
ने ते जो नथि भण्यो ने तेनी थोडि बुद्धि जणा ति होय ॥ अने लोक बेवारमां पण मोरो न कह देवा तो होय तो पण ते ज अ-
तिशे ज्ञानी छे ॥ के मके अविनासि एवु जे पोताना आत्माने परमात्मा संबं धी स्वरवते मां तेनी दृष्टि पुगे छे ॥ अने

શ્રીમુસ્ત
સિદ્ધાંત
॥૧૨॥

તેને અર્થે ભગવાનની આજ્ઞા દ્રવ્ય પ્રણેષા લે છે ને ભગવાન ભજવા માં કોઈ નો દાવ્યો દવાતો નથી ॥ અને તે લોકને દેવા રમાંજા
હુ સમજતો હોય અથવા ન સમજતો હોય ને આત્મનો ભણે લોકો હોય અથવા બગર ભણે લોકો હોય પણ તે જ બુદ્ધિવાલો છે ॥
ને તે જ અતિશોક્તા ની છે ॥ અને તે વિના ન સર્વે સૂર્ય છે ને અજ્ઞાની છે તે દ્વાસિ બુદ્ધિવાલા હોય અથવા થોડિ બુદ્ધિવાલા
હોય પણ જે દેહ ને દેહના સંબંધીના સ્પર્શને અર્થે જતન કરે છે તે સર્વે સૂર્ય છે ને અજ્ઞાની છે ॥ અને જે પોતાના જીવના
કલ્યાણને અર્થે નિષ્કામ ભાવે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને આલિખિને તેનો દ્વંદ્વ આસરો કરે છે અને તે થકિ
પંચવિષયની વાસના ટાલવાનો ડગલ કરે છે તે જ જ્ઞાની છે ॥ એ તમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર છે ॥

इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः॥

॥શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ॥

સંવત્ ૧૯૦૭ ગણિસે ॥૨૧॥ એક વિસના ચૈત્રવદિ ૪ ચોથને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી ગાલાણામ
ધ્યે ભક્ત કરાન નથુને ધેરડગમણેવાર આરડાની આસરિમાં રવુરશિ ઉપર વિરાજમાન થયા હતા અને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધાર
ણ કસાંદતાં ને મુસ્તકે રુલા બિરંગનો ફેટો બાંધ્યો હતો ॥ અને પોતાના મુસ્વાર્ચિદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિભ
ક્તની સભા ભરાઈ ને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે જીવને એક નિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ છે ॥ ને એક અનિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ
છે ॥ તેમાં જેને જ્યાં સુધિ અનિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ હોય ॥ ત્યાં સુધિ તે અનંત પ્રકારના બ્રહેવાને પામે છે ॥ જેમ કોઈકની ખું
ડિ નગરિ સ્ત્રિ હોય તે પોતાના પતિને અનંત પ્રકારે કરિને પદાર્થ સારું દુઃસ્વદિષા કરે અને કોઈવસ્તુ થકી તપ્તિ
પામે નહિ ॥ ને રવાતાં પિતાં રાત દિવસ આપદાર્થ ત્રાવ્ય આપદાર્થ ત્રાવ્ય ॥ એમ ને એમ કલ્યાંત કર્યા કરે ને પુરુષને
સ્પર્શ આવવા દે નહિ ॥ તેમ જે નિ અનિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ હોય તે ને પણ પંચ વિષયની વાસના એકરિને અનંત પદાર્થ
ની કલ્પના કર્યા કરે છે ને તે થકિ જીવને અર્ધ મેં મારગે ચલાવિને મહાકષ્ટને પમાડે છે ને જન્મમૃત્યુને ચારંવાર ભો
ગવાયે છે ॥ અને જે ને નિશ્ચાત્મક બુદ્ધિ હોય તેના જીવને અતિશો સ્પર્શની પમાડનારી છે જેમ પતિવ્રતાત્મ હોય તે પો

ગોલાણું
સિ. ૬૧

॥૧૨॥

तानापतिमीरुद्धिरीते सेवाकरे अने ते पतिनी जेमच्या ता होय ते मक्रिया करे पण ते पतिनुं वचन लेना मात्र लोपे नहिं ते म
 जेनी निश्चात्मक बुद्धि होय ते तो जिवनुं जेम हित थाय ते विरीते धर्म ज्ञान वैराग भक्तिसंबंधि निश्चय करे छे ॥ अने जे
 विरीते आत्मानुरुद्ध थाय ॥ एवा पंचविषयना त्याग्रपणाना निश्चय करिने निरवासनीक जिवने करे छे ने महासरवने
 पमाडे छे ॥ अने जेने निश्चात्मक बुद्धि होय तेने जप्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय थाय छे ने तेने ज भगवान —
 नीच्या ता इदृण प त्याय छे ॥ माटे जेने निश्चात्मक बुद्धि थाय छे तेने ज अमारा स्वरूपनो निश्चय थाय छे अने निश्चात्म
 क बुद्धि थवि ते पण प्रत्यक्ष भगवानने ते भगवानना साधु तेनी सेवाने तेनुं दारानने तेनीं अंतूर मांगुण लेबोने तेनो स
 मागम करवो ॥ तेणे करिने निश्चात्मक बुद्धि थाय छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानने संतना द्वाद्वडे करिने अनीश्चात्मक
 बुद्धि धर्माय छे माटे जेने पोताना आत्मानुरुद्ध करवुं होय तेने तो सावधान थईने अनीश्चात्मक बुद्धिनो त्याग करि
 ने निश्चात्मक बुद्धिराखिने इदृण अमारा स्वरूपनो निश्चय करिने धर्म मां द्वाद्वरत वुंने अनीश्चात्मक बुद्धि थाय
 ते वा संगनो ने ते वास्य भावनो त्याग करवो ॥ तो तेना जिवनो साक्षात्कार मोक्ष थाय छे ॥ एमां कांई संषय नथि ॥ पछे
 गाम बरवना भटलक्ष्मी रामे महाराजने प्रसन्न पुछुं जे धर्म ज्ञान वैरागने भक्तिनुं शुरुप छे ते कही ॥ पछे महाराज
 बो ल्या जे ल्यो एनो उत्तर करिये जे धर्मनुं रुप तो ए छे जे भगवाननी आता इदृण पात्य बी अने ते आता कोई देश
 का लें पण लेना मात्र लोपाय नहिं ॥ ए विरीते वरते तेनुं नाम धर्मक हेबाय छे ॥ अने ज्ञाननुं ए रुप छे जे जण देईने भ
 गवस्थाने वण गुण ते थकि नो खो एबो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूपमान वुं ते आत्मा केवो छे तो अछे द्वाभे दस
 स्वरूप सत्तारूप अविनाशी एवो छे ॥ एमजा णिने वरण आश्रमना तजातना मानने मुकिने सरवदुःख मान अ-
 पमानने विषे समभाव राखवो तेनुं नाम ज्ञान छे ॥ अने वैरागनुं रुप ए छे जे भगवाननी मूर्ति विना पीडने मत्स्या
 डारिक प्रकृतिनुं कार्य मात्र तेने विषे अत्यंत अरुचि वारते ॥ कहें तां तेने विषे वैराभाव वरते अने माई कसरव

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९३॥

मात्रनेकागविष्टा तुल्यजाणे तेने वैराग कहिये ॥ अने भक्तिनुं एरूप छे जे पोताना आत्माने ब्रह्मरूप मानीने कहे तां ब्रह्मरूप
पथईने परब्रह्म एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेने विषे मद्वात्मज्ञाने सहित जे अत्यंत स्नेह तेने पराभक्ति कहिये अने ते
प्रत्यक्ष भगवाननी प्रसन्न ताने अर्थे निष्काम भावे देहे करिने तवधाभक्ति करे छे ॥ अने जे पराभक्तिने पा मे छे ॥ ते
पण पराभक्ति छे ॥ अने जे परोक्षपणे भगवान प्रगटन होय ने निष्काम भावे नवधाभक्ति करे छे तेने साधनभक्ति क
हिये ॥ ते एविरिते साधनभक्ति करतां करतां प्रत्यक्ष भगवान तेने मले छे ॥ पछे ते पराभक्तिने पा मे त्पारे ज तेनो आ
त्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ मारे जेने निष्काम भावे अनंत जन्म थयां परोक्षपणे साधनभक्ति करि रहो ॥ तेने ज प्रत्यक्ष भ
गवाननो संबंध थाय छे ॥ ने ते ज पराभक्तिने पा मे छे ॥ पण ते बिना सकाम भाव राखिने सजे एदलि भक्ति करे ॥
तो तेने प्रत्यक्षने विषे पराभक्ति थाय नहिं ॥ ते सारु निष्काम भावे पोताना आत्माना कल्याणने चार्थे अमारीने य
मारा संतनी से वा करवी ॥ ए ज पराभक्ति छे ॥ ने एने कांई करबुं रहे तुं नधि ॥

इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनम ॥

संवत् १९ आगणिसैं ॥ २२ ॥ बाविसना अषाढ सुदि ॥ २ ॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री
सोजिं चामध्ये पटेल अजु भाई वसंतदासने धरुत्तरादा बारी मे डिनी आगल चोक मांगा दित किये युक्त
होलिया उपर विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण क ह्या हता ने कंठ मां घणा क धोला पुष्पना
हारधारण क ह्या हता ॥ ने कान उपर पुष्पना गुच्छ धारण क ह्या हता ॥ ने पाषमां तोराल दकता हताने ललाट
ने विषे कंकुनो चोदलो क र्यो हतो ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथापणा क हरिभक्तनी सभा भूरा
ईने बेठिहती ॥ अने महाराजनी संध्या आरति थया पछी महाराज बोल्या जे सर्वेनां भलो एक वाता करिये
छे ये जे केदला क अधर्मि छे ते एम कहे छे जे ॥ वेद तो ब्रह्माये क ह्या छे पण वेद अनादि नानधि ॥ एम कहिने वेद

सोजिं चामध्ये
सि० ६२

॥९३॥

માં કહ્યા જે વર્ણાશ્રમનાધર્મ તેથી વિપ્રિત વરતે છે ને વિજાને અષ્ટ કરે છે ને પોતે પળ ખણ થાય છે ॥ ને એવા અધર્મિ એમ કહે છે જે અમા
 રું જ્ઞાન તો વેદથી પર છે ॥ ને તે જ્ઞાનની તો વેદને ગમન થિ એમ પા પિછે તે કહે છે ॥ પણ જે વેદ છે તે તો અનાદિના છે ॥ કેમ કે આ-
 ત્યંતિક પ્રત્યયને અંતે વેદે પરમાત્માની સ્તુતિ કરી છે ॥ ત્યારે પરમાત્માયે તે વેદની સ્તુતિને સાંભલિને જગતની ઉત્પત્તિ કર
 વા સારું અક્ષરમાં પ્રવેશ કરિને અક્ષર દ્વારે મૂલપુરુષ સામું જોયું ત્યારે પુરુષ જાગ્રતને પામિને પોતાને વિષે દત્તિ જે પ્રકૃતિ તેને
 જગાડિ અંતે તે પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ પ્રધાન પુરુષ થયા ને પ્રધાન પુરુષ થકિ મહત્ત્વ થયું ને મહત્ત્વ થકિ ત્રણ પ્રકારનો અદ્વંક
 રથયો ને ત્રણ પ્રકારના અદ્વંકાર થકિ ચો વિરાત્ત્વ થયાં ॥ ને ચો વિરાત્ત્વ થકિ ચૈરાટ્થયો ॥ ને ચૈરાટ્થકિ બ્રહ્મા થયા છે ॥
 માટે બ્રહ્મા થકિ વેદ થયા કેમ કહેવાય કેમે કે પ્રથમ વેદે સ્તુતિ કરિ ત્યારે જગતની ઉત્પત્તિ થઈ છે ને ત્યાર પછિ બ્રહ્મા તો થ-
 યા છે ॥ માટે વેદ અનાદિના છે ॥ અંતે જે વેદ બ્રહ્માયે કહ્યા એમ કહેવાય છે તે તો વેદની કવિતા બ્રહ્માયે કરી છે ॥ તેણે કરિને
 દ્વંબ્રહ્માયે કહ્યા એમ કહેવાય છે ॥ જેમ કોઈ કવિ હોય તે કોઈ ભાગવતાદિક ગ્રંથ ઉપર પોતે નવિકાવ્ય કરે ત્યારે તે ગ્રંથ
 તે કવિનો કરેલો કહેવાય છે ॥ તેમ બ્રહ્માયે મૂલ અનાદિના વેદ હતા તેના ઉપર ફક્ત કાવ્ય કરી છે તેણે કરિને બ્રહ્મા-
 યે વેદ કહ્યા કહેવાય છે ॥ પણ વેદ તો અનાદિના છે ॥ તે વેદ શું છે તો પરમાત્માના સ્વરૂપને પરિપૂર્ણ પામવાનું જે જ્ઞાન તે
 નું નામ વેદ છે ॥ અંતે તે પરમાત્માના સ્વરૂપના જ્ઞાનને જે પરિપૂર્ણ પામે છે ॥ તે વેદ સૂત્તિ કહેવાય છે ॥ માટે પરમાત્મા-
 ના સ્વરૂપને તોષથાર્થ પરિપૂર્ણ પોતે પરમાત્મા એક જાણે છે માટે પરમાત્માના મુખની યાણિ તેનું નામ વેદ છે ॥ તે પરમાત્મા-
 એ પોતે પ્રથમ ત્વક્ષિના રાચણનામે અવતાર ધારણ કરિને પોતાના સ્વરૂપનું વેદ રૂપ જ્ઞાન આણ્યું છે ॥ માટે જગતમાં પણ પ્રથ-
 મ પરમાત્મા થકિ જ વેદની પ્રવૃત્તિ થઈ છે ॥ ને પછે તે ઉપર બ્રહ્માયે કવિતા કરી છે ॥ ને બલિ ત્યાર પછિ વ્યાસ જિયે પણ વેદ-
 ની કવિતા કરી છે ॥ ને તે વેદના જ અર્થ સારિ રીતે સર્વને સમજાય તેને અર્થે છૂં શાસ્ત્ર કહ્યાં છે ॥ ને તે શાસ્ત્રના જ અર્થ સા-
 રિ રીતે સરલ પળે સરવને સમજાય તે સારું શ્રીમદ્ભાગવતાદિક પૂરાણ કહ્યાં છે ॥ માટે વેદના શ્રવણે પૂરાણ તેનો એક જ

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥९४॥

अर्थछे ॥ नेते सखे सत्य छे ॥ नेते थीपर कोई ज्ञान नथि ॥ दवे ते वेदमां शुकं छे तो ते परमात्माना स्वरूप ना ज्ञान ने पाम
वा सा रुं कर्म उपासना ने ज्ञान कहं छे ॥ ते सत्पुरुष ना मुख थकि कर्म उपासना ने ज्ञान ने सिद्ध करे तो ते आत्मा परमा-
त्माना स्वरूप ना ज्ञान ने पामे छे ॥ नेते निमुक्ति थाय छे ॥ अने जो अ सत्पुरुष ना मुख थकि कर्म उपासना ने ज्ञान ने सां भज
शे तो तेना स्तिक भावने पाम शे नेते जिवन कर्मां जशे ॥ हवे सत्पुरुष जे ते कर्म उपासना ने ज्ञान ने के विरति सिद्ध करावे
छे ॥ तो प्रथम कर्म कांड नुं ज्ञान आपे छे ॥ ते कर्म न प्रकार नुं छे ॥ कर्म अ कर्म ने विकर्म ए चण प्र कार नां कर्म छे ते मां कर्म
ते शु तो सकाम भावे वेद विहित एद ले वेद मां क ह्या प्रमाणे कर्म कर बां ने नुं नाम कर्म क हे बाय अ ने वेद नी मर जा दाने तो डि
ने जे कर्म कर बुं ॥ ते नुं नाम अ कर्म क हे तां अधर्म कर्म क हे बाय छे अ ने कर्म तो वेद विहित शु ति स्मृ ति मां क ह्य छे ते प्रमा-
णे कर बुं ॥ पण ति ना फल नी ई छान राख वि ॥ क हे तां निष्काम कर्म कर बुं ते नुं नाम विकर्म छे मांटे सत्पुरुष जे ते मु मु क्षु ने
अ धर्म कर्म नो त्याग करावे छे ॥ ने तेना आत्माना मो क्ष ने अर्थ निष्काम कर्म करावे छे ॥ अ ने ते निष्काम कर्म करि ने अंतः क-
रण शुद्ध थाय छे ॥ पछे ते ने ज्ञान आपे छे ॥ क हे तां देह आत्मानो विवेक करा वि ने देह ने मिथ्या करि देखा डे छे ने आत्मा-
ने सत्य क हि देखा डे छे ने ते आत्माने अक्षर ब्रह्म सा थै एकता करावे छे ॥ ते नुं नाम ज्ञान छे ॥ अ ने ए बुं ज्ञान ने निष्काम
कर्म ए बे ने ने सीद्ध कराव नारा पुरुष ज्ञान दा ता ते नी उपासना कर वि क हे तां ते नी सेवा कर वि ते नुं नाम उपासना छे ने ते
ज्ञान दा ता जे ते आत्मा बतावे ते प्रमाणे मन क म ब च ने वर त बुं ते नुं नाम कर्म छे ॥ अ ने ते निष्काम कर्म ने ज्ञान ए बे उपास-
ना थकि सिद्ध थाय छे ॥ अ ने ते उपासना विना तो जिवनो मो क्ष थ तो ज नथि ॥ अ ने ते उपासना विना को ई बात मी सिद्धि
ति नथि ॥ अ ने उपासना तो प्रथम थि ठे अक्षर धाम ने पामे तो पण द्रव करि ने राख बा योग्य छे ॥ ने ते उपासना ने राख शे
त्यारे जे ते अखंड स्वरूप ने पाम शे ॥ पण ते विना को ई स्वरूप ने पमा तुं ज नथि ॥ जे म घर ने मा ले छे त्यारे प्रथम ते मां मो-
भ ना रे छे ॥ ने ते मो भ ने आधारे बे प डाल ना बलियो बां स ड) ने नलियां र हे छे ने ते घर मां र हे नारो स्वरूप ने पामे छे अ ने

सोजि ना.
सि० ६२

॥९४॥

જો મોં મને કાદિના રવે તો તે ઘરમાં રહેનારો દબાઈ મરે ॥ ને વેપડાલુનાં બલિયોવાં સહાને નલિયાના મૂકાનિકલિ જા-
 ચ ॥ ને તેમાં રહેનારો મહાદુઃસ્વને પામે ॥ તેમ ઉપાસના છે તે તો મોં મને ઢેકાળે છે ને કર્મ ને જ્ઞાન છે તે તે વેપડાલુને ઢેકાળે
 છે ॥ તે મોં મરુપુપાસનાને આધારે કર્મ ને જ્ઞાન રહ્યાં છે ॥ અને જો ઉપાસનાનો ત્યાગ કરે તો કર્મ ને જ્ઞાન બેનો નાશ પ-
 ઈ જાચ છે ॥ મારે જેને મોં સ્નેપામવું હોય તેને તો પ્રથમ પીતે ઢેક સુધિ ઉપાસના દ્રઢ કરિને રાવ વિપુળ ઉપાસનાનો કોઈ
 દહાડે ત્યાગ કરવો નહિ ॥ અને એકલિ ઉપાસનાને રાખે ને કર્મ ને જ્ઞાન નો ત્યાગ કરે તો પળ તે જિવનો મોં ક્ષ થાય નહિ
 ને મહાદુઃસ્વને પામે ॥ જેમ ઘર ઉપર મોં ભાગ ના રવે ને બલિયોવાં સહાને નલિયાં ન ચડાવે તો તેને સ્ત્રવ થાય નહિ ॥ તેમ
 ઉપાસનાં રાવે પળ જો કર્મ કાંડુરુપ ધર્મની દ્રઢ જ્ઞાન હોય તો તેનું અંતઃકરણ કોઈ કાલે સુધ થાય નહિ ॥ અને અંતઃ-
 કરણ સુધ થયા વિના પોતાના આત્મ સ્વરૂપનું ॥ જ્ઞાન થાય નહિ ॥ ને આત્માના જ્ઞાન થયા વિના પરમાત્માનું સ્વરૂપ જ-
 ણાય નહિ ॥ ને પરમાત્માને જાણ્યા વિના મુક્તિ થાય નહિ ॥ એવિરીતે સત્પુરુષ જે તે કર્મ ઉપાસનાને જ્ઞાન સિદ્ધ કરાવિને
 જીવને મુક્ત કરે છે ॥ અને હવે જે અસત્પુરુષ છે તે જે તે કર્મ ઉપાસનાને જ્ઞાન તેમાં વિરુદ્ધ પળું દેરવાડિને જીવને નાસ્તિક
 ભાવ દ્રઢ કરાવે છે ॥ તે અસત્પુરુષ કેવિરીતે નાસ્તિક ભાવ અગાવે છે ॥ ને વિરુદ્ધ પળું કેવિરીતે દેરવાડે છે તો વેદમાં-
 જિવેશ્વર બ્રહ્મ જે પરબ્રહ્મ જે પરમાત્મા તેના ગુણ કહ્યા છે તે થાકર્મ ઉપાસનાને જ્ઞાનના ગુણ કહ્યા છે તે એક વિજાના
 ગુણ સ્વરૂપાલ દહે ॥ કેહેતાં અવલ્યા છે તે કેવિરીતે અવલ્યા ગુણ છે તો જિવ જે તે કરતા છે ને અકર્તાય છે ॥ અને શ્વ-
 ર પળ કર્તા છે ને અકર્તા છે ॥ તેમાં જે ઢેકાળે જિવ કરતા છે તે ઢેકાળે શ્વ અકર્તા છે ॥ ને જે ઢેકાળે શ્વ કરતા છે
 તે ઢેકાળે જિવ અકર્તા છે ॥ તે જિવ કીયે ઢેકાળે કરતા છે તો કર્મ કરવાં તે ઢેકાળે જિવ કરતા છે ॥ અને કર્મના ફ-
 લને પામવું તે ઢેકાળે જિવ અકર્તા છે કેહેતાં કર્મના ફલને જિવ પોતાની મેલે પામિરાકતો ન પિમારે ફલ પામવા-
 માં જિવ અકર્તા છે ॥ અને શ્વ છે તે જે તે જિવ જેવાં જેવાં કર્મ કરે છે તેવાં તેવાં તેને ફલ આપે છે મારે જીવને ક-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥९५॥

मर्ना फल आषवांतेने विषे ईश्वर करताछे ॥ अने ईश्वरने कांई कर्म करवुं नथि माटे कर्म करवाने विषे ईश्वर अकरताछे ॥
अने ब्रह्मछे ते तो केवल अकरताछे ॥ केमके जिव ईश्वरने विषे माया नीसंबंधछे त्यां सधि करता अकर्ता पणुं कहे या
यछे ॥ अने जो जिव ईश्वरने विषे धि माया दलि जाय तो तेने विषे धि करता अकर्ता पणुं पण दलि जाय ने केवल अक-
रतारुप अक्षर ब्रह्म थायछे अने जे परमात्माछे ते तो ॥ ॥ कर्तुमकर्तुने अन्यथा कर्तुसमर्थछे ॥ ॥
हवे जीव के बोछे ॥ तो कर्म करे खरो पण तेनुं फल पामवुं ते जिवना हाथमां नथि ॥ माटे जिव पराधिनछे ॥ अने ईश्वरछे
ते जिव जेवां कर्म करेछे ॥ तेवुं फल ईश्वर आपिना के पण तेथी आछुं के बधारे अपाय नहिं माटे ते पण स्वतंत्र करतानथि
अने ब्रह्म तो केवल अकरताछे ॥ माटे ते थकि पण को ईनुं काम थाय नहिं ॥ अने जे परब्रह्म परमात्माछे ते तो कर
ताछे ॥ ते स्वतंत्र करताछे ॥ कहे तां जिव ईश्वर माया पुरुषने अक्षर ते सर्वे परमात्मा नीज ईछा होय तेम करवाने स
मर्थछे ॥ पण परमात्मा नी ईछा धिना कांई करवाने समर्थ नथि ॥ माटे परमात्मा स्वतंत्र करताछे ॥ अने बलि अक
र्ताछे कहे तां काल माया पुरुषादिक पासे जगत नी उत्पत्ति स्थितिने प्रलय करावेछे ॥ पण पोते कांई नथि करता ॥
जेम राजाछे ते पोताना चाकर पासे राज्यवुं काम चलावेछे ॥ पण पोते कांई नथि करतो तेम परमात्मा जे ते कायमा-
यादिक पासे जगत नी उत्पत्ति स्थितिने प्रलय करावेछे ॥ पण पोते नथि करता ॥ माटे परमात्मा अकरताछे ॥ अने
बलि चहाय तेम करवाने समर्थछे ॥ कहे तां जिवने ब्रह्मरूप करवाने समर्थछे ॥ अने ब्रह्मना भाषने पाम्या होय
पण ते जो प्रत्यक्ष परमात्माना वचन धि वीरूद्ध चरते तो तेने जिव करवाने समर्थछे पण बिजा को ई जिव ईश्वर ब्रह्म
ते थकि एकाम थाय नहिं ॥ जेम राजाछे ते पोतानी ईछा मां आवे तो एक जेवो जिव होय तेने पोताना दो लियानों चाक
र करिने राखे तो को ईनापी हाकेना कहे वाय नहिं ॥ अने दो लियानों चाकर होय ने ते जो राजा नी मरजिलो पे तो तेने रां क
जेवो करि मेले ॥ तेम परमात्मा जिवने ब्रह्म करिने ब्रह्मने जिव करे एवा समर्थछे माटे अन्यथा कर्तुछे ॥ हवे ते जभ

सोजिना
सि० ६२

॥९५॥

गवानपरमात्मा पोताना स्वरूपनु ज्ञान जिवने आपिने ब्रह्मरूपकरवासां मायाने पार अक्षरमां रत्नाथ कामनुष्यस्वरूपनुधारणक
 रेछे ॥ अने ते प्रत्यक्ष परमात्माने तो कांई कर्म करवुं नथि ने कांई पामवुं नथि ने तेने कोई कर्म बंधन करे एमनथि ॥ तो पण विजि
 बोने ज्ञान आपवासां मनुष्यनी येवे सजाति पणे बरते छे ने जिवो ने ज्ञान आपिने मायापर करे छे ॥ पछे जे असत पुरुष छे ते अ-
 ज्ञानी मनुष्यो ने एमउपदेवा करे छे जे सांभलो भाई कर्म करयां ते कर्म फलु ने भोग व्याधिना छुट को थाय नहि एमवेद मां कहुं
 छे ॥ माटे रामकृष्णादिक भगवान तेणे दैत्य माया तथा जे जे कर्म करयां तेने भोग वयां पडशे ॥ एम असत पुरुष कहें छे ॥
 ते जिवने कर्म बंधन करे ते रयं पण जे नी आज्ञाये करिने कर्म करे तो पहे त्यानां अनंत जन्मनां कर्मनां बंधन ते थकि छुटि
 ने जिव माया परथई ने अक्षर धाम ने पामि जाय ॥ एवा जे प्रत्यक्ष परमात्मा तेने असत पुरुष छे ते एम कहें छे जे ते कर्म करे छे ते
 बंधन करशे ॥ एम जाणिने मायापर करे ॥ एवा जे परमात्मा तेने विषे दोष देखाडिने जिवने असत्पुरुष जे तेन रकना कुंड-
 मां नारवे छे ॥ पण एम असत्पुरुष न समजे जे एतो बध जिवो ने मायापर करवासां सजाति भाव देखाडे छे ॥ पण ते
 ने विषे मायानो लेखानथि एम असत्पुरुष जाणिश केनहि ॥ माटे असत्पुरुष जे ते पणा क जिवनुं भुङ्करे छे ॥ अने व-
 लिकेट लाक तो एम कहें छे जे कछने करवुं होय ते करे ॥ जिवतुं सोचना शिदने धरे ॥ ॥ एम समजिने शुभक-
 मादिक भगवान नी प्रसन्न ताना साधन तेने पण त्याग करे छे ॥ पछे एवा नास्तिकने साधन कराववा सां असत्पुरुष एम
 कहुं के जो तु कर्म करि शतोज सरवने पामि ॥ पण कर्म कथा विना कोई सरवम लशे नहि ॥ माटे कर्म ज सरवना रा-
 ता छे ॥ एविरि ते कर्म ने विषे आस्था बंधाववासां कर्म नी पुष्टि करि छे ॥ पण पछे असत्पुरुष कर्म ने ज करता ठाया
 एम अवतुं समजाविने अनादिक रता एवा जे परमात्मा तेने विषे पी आस्था उहाविने नास्तिक भाव अणाव्योने मो-
 क्षनो मारग बंधक स्यो ॥ एविरि ते असत्पुरुष जे ते कर्म ने ज कर्ता जाणें छे ॥ अने ते कर्मना फलुना आपना रा एवा जे
 परमात्मा उपासना करवा योग्य ने जे थकि आत्मानुं कल्याण थाय तेनो त्याग करे छे माटे एम समजे तो मोक्ष जरये

॥ श्रीगुरु
सिद्धांत
॥ ९६ ॥

होयई जायछे ॥ केमके जिवकर्म करे खरो पण ते कर्मनुं फल पाम बुं ते जिवने पोताना हाथमां नधिजे मखेदु खेतमां खेद
करे खरो पण वरसाद वरसाधिना मूलनिपजे नहिं ते वरसाद इश्वरना हाथमां छे ते मपरमात्मानि उपासनाने भक्तिवि-
ना जिवपोतानी मेले कर्मसु जे एहलां करे तो पण तेनुं कल्याण थाय नहिं ॥ अने कदापि एक लिउपासनाने भक्ति होय
ने तेने कर्म कांड रूप धर्म न होय ॥ ने देह आत्माने जुदा जाणिने आत्मा पोतानुं स्वरूप समजतो न होय तो तेनुं पण कल्याण
थाय न हिं ॥ केमके जेने ज्ञान न होय ते भगवान नीसेवा करतो करतो देह नी पण सेवा करवामां डुबो ॥ अने ते देहने कोई सा-
सारा पदार्थ आप्तो ॥ तो ते भगवानने पद्मासु किने ते नीसेवा करवामां डुबो ॥ माटे तेनुं कल्याण पण नहिं थाय ते साहं भग-
वान नी उपासनाने तेनी आत्मारूपि कर्म ॥ ने आत्मा परमात्मा ना स्वरूपनुं ज्ञान एव जे संपूर्ण जेने होतो तेनुं ज कल्याण थरो ॥
माटे जेने पोताना आत्मानुं कल्याण करवुं होय तेने देह पर्यंत कर्म उपासनाने ज्ञान एव जे चानां द्रव करिने राखवां ॥ अ-
ने एव जे चानां संपूर्ण क्यारे सिद्ध थाय छे ॥ ने सबलां क्यारे समजाय छे ॥ तो ज्यारे एधिउपर परमात्मा पोते प्रगट थाय होय
॥ तथा परमात्माना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संतने प्रगट होय ने तेनो आश्रय कस्तो त्यारे ज तेनी सिद्धि थाय छे ॥
ने सबलां समजाय छे ॥ ने ते जिवनो मोक्ष थाय छे ॥ माटे सर्व वातनी सिद्धि पवानो समो आज तमारे आबो छे ॥ ते सम
जुहरो तेचे तरो ॥ ने सूर्यने आसुरिहरो ते गोथांखात्रो ॥

॥ इति श्री गुरु सिद्धांत समाप्तः ॥

॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् १९ अंगुलि सं ॥ १२ ॥ बाविसना अ

षाड शुद्धि ॥ १२ ॥ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीसोजित रामध्ये पदे लनधुभाई गिरधरभा
ईने घेर गादित किये युक्त पलंग उपर विराज मानधया दूताने सखे जरिया नी वस्त्र धारण कस्यां हुतां ने ललाटेने विषे कंकु
नोचांद लोकस्योदतो ॥ ने सर्वे अंगमां पूषा नां आभूषण धारण कस्यां हुतां ॥ ने पोताना मुखार्चिदिना आगल साधु तथा
पणाकद्विभक्तनी सभा भराई ने बेरिद्विति ॥ पछे सर्वे हरि भक्त प्रत्ये महाराज बोल्या जे मनुष्य देहने पाप्मो जे जिव

सोजित रा-
सि-६३

॥ ९६ ॥

તેનેસત્સંગજરૂરકરવો ॥ અનેસત્સંગછેતેઅતિશેદુર્લભછે ॥ અનેસત્સંગેકરિનેજિવનુંકલ્યાણથાયછે ॥ હવેસત્સંગતેશુંતોસ
ત્યનોસંગકરવો તેનુંનામસત્સંગછે ॥ નેસત્યસું છે ॥ તોએકઆત્માસત્યછે ॥ નેવિજાપરમાત્મારામક્રહ્માદિકભગવાન-
નાઅવતારતેસત્યછે ॥ નેવિજાતેભગવાનનાએકાંતિકપંચવિષયનાત્યાગિનિરવાસનીકસંતતેસત્યછેઅનેચોથુએજો
નુંપ્રતિપાદનજેનાસ્વામાદ્યોયતેનાસ્વાસત્યછે ॥ અનેએચોરોનોમનક્રમચરનેસંગકરવોતેનુંનામસત્સંગકહિયો ॥ અનેએસત્સ
ગથકિપુલ્લોદોદયલેઅસત્યછે ॥ નેતેઅસત્યનોસંગકરવોતેનુંનામકુસંગછે ॥ તેકુસંગેકરિનેજિવનુંભુંડુંથાયછેનેસત્સંગેક
રિનેજિવનોમોક્ષથાયછે ॥ તેસત્સંગક્યારહ્યોછે ॥ અનેકુસંગક્યારહ્યોછે ॥ તોમાયાપરઆજેપ્રત્યક્ષસત્યુરુષતેનાસંબંધમાં
સત્સંગરહ્યોછે ॥ અનેમાયાપરકરેઆજેસત્યુરુષતેનેવિષેદોષનાદેરવાડનારાનેપંચવિષયનેભોગથનારાનેધિજાનેભોગ
વાવનારાઆજેઅસત્યુરુષતેનાસંગમાંકુસંગરહ્યોછે ॥ હવેસત્યુરુષકોણછેનેતેકેવાછે ॥ તોક્ષરનેઅક્ષરએવેનાઆ
ધારઆજેપરમાત્માતેજેતેજિયોનીઉપરક્રપાકરિનેપોતાનુંસ્વરૂપજનાધિનેજિયોનેમાયાપરકરવાનેઅર્થનેપ્રથિ
ઉપરએકાંતિકધર્મનુંસ્થાપનકરવાનેઅર્થનેઅધર્મનોનેઅસ્તરનોનાશકરવાનેઅર્થેપોતાનીસ્થિઈછાએકરિનેપોતાના
અક્ષરધામમાંઅરવંદુરદ્યાથકાપ્રથિઉપરરામક્રહ્માદિકઅવતારનુંધારણકરેછે ॥ તેજએકસત્યુરુષછેનેતેનેસદ્ગુરુ
કહેછે ॥ નેતેનાંજન્મકર્માદિકસર્વેદિવ્યછે ॥ નેકલ્યાણકારિછેનેઅવતારાદિકનાજન્મકર્માદિકનેદિવ્યજ્ઞા
ણીનેતેનુંગાનકરેછે ॥ તેઆત્મામાયાનેતરિનેબ્રહ્મરૂપથાયછે ॥ નેતેઅક્ષરધામનેપામેછે ॥ હવેતેપ્રત્યક્ષઆજેસદ્ગુ-
રુરૂપપરમાત્માતેજેતેદયાકરિનેવેદનુંતત્ત્વસારઆજેઆત્મંતિકજ્ઞાનતેપોતાનેચરણેઆવ્યાઆજેજિવોતેને
આપેછે ॥ તેજ્ઞાનનાંચારઅંગછે ॥ એકધર્મ ॥ વિજ્ઞાન ॥ ત્રિજ્ઞાન ॥ ચૈરાગ્યનેચોથુંમક્તિએચરિમાંથીપ્રથમજિવનેધર્મનોઉ
પદેશઆપેછે ॥ તેધર્મતેશુંતોઅનાદિકાલથયાંઈદ્રિયોનીરુતિયોઅનિયમપણેવર્ત્યાંછેતેણેકરિનેજિવનેષણાંક
પાપલાગ્યાંછે ॥ તેપાપનેબાલ્યનેઅર્થેનિયમઆપેછે ॥ તેનિયમશુંતોકાનઈંદ્રિયેકરિનેભગવાનનીકથાવારતા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९७॥

लिखाचरित्र तेनु श्रवण करबुं॥अने जगतनां पंचविषयनो भोग संबंधि जे ग्राम वारता तेनो त्याग करयो ॥अने तेवचा इंदि
ये करिने भगवानना चरणार्चिदनो स्पर्श प्रितिये करिने करयो ॥अने तेविना विषया शक्तिये करिने स्त्रियरुषादिकना
स्पर्श नो त्याग करयो ॥अने नेने करिने भगवानने भगवानना एकांतिक विषयना त्यागिसंत तेनां द्रशन करवो ॥अने
स्त्रियादिकनारुपजोवांनहिं ॥एविरिते इंद्रियोनी वृत्तियोने जगतना माईक विषयने पापरुपजाणिने त्याग करिने तेने
भगवानना स्वरूपमां राखवा तेनु नामधर्मकहेवायछे ॥अने तेधर्म करिने इंद्रियोनां पाप सर्वना सपामिजायछे ने अंतःक
रण शुद्ध थायछे ॥अने एथिरी तेधर्मने विषे दृढता थारै थायछे ॥तो सत् गुरु रूपे परमात्माने तेना संतप्रत्यक्षमले छे ॥
ने तेनो आश्रयजिब करे छे तयारे धर्मने विषे निष्ठा बेसे छे ॥पण परमात्माने संतमव्यापिना कोईने धर्म दृढ थतो जनधि
मादे धर्ममां दृढता थवि ॥ते पण भगवाननी कृपा जाणवी ॥अने जेने धर्मने विषे निष्ठानथि ॥अने जे मननी रघुनिमो आ
बे तेमचाये छे ॥तेने भगवाननो कोप जाएवो ॥मादे जेने पोताना आत्मातुं कल्याण ईछबुं ॥तेने प्रत्यक्ष ज्ञान दाता एवा जे प
रमात्माने परमात्माना संत ते निष्ठा बराबर पालवि ॥अने जेने धर्मनी दृढता थई होय तेने ज्ञान पायछे ॥पछे तेने सत्पु
रुष ज्ञाननो उपदेश आपि छे ॥जे देहने आत्मा बेजुदा छे ॥अने तेमां जे आत्मा छे तेपो तातुं स्वरुप छे ने ते आत्मा देहादिकनो
द्रष्टा छे ॥ने ते आत्मा सत्य छे ने अविनासि छे सुखरुप छे प्रकाशवान छे ज्ञानरुप छे ॥अने जे देह छे ते मिथ्या छे ने जड छे
दुर्यरुप छे नर्करुप छे अधकाररुप छे ॥एविरिते देहादिक पिंड ब्रह्मांड ते पापरुप जाणबुं ॥अने जेने जे जाणे तेथि ते जाण
नारो जुदो होय छे ॥केम के ज्यां जाण नारो होय त्यां जाण वा योग्य पदार्थ होय नहिं ॥अने ज्यां जाण वा योग्य पदार्थ होय
त्यां जाण नारो होय नहिं ॥तेम देहने जाण नारो आत्मा ते देह नथि ॥अने जे जाण वा योग्य जे देह ते आत्मानधिमादे देहा
इंद्रियोने पांच भूत ॥एजे पंदर तत्वनो स्थूल देह तेने जाण नारो आत्मा छे ॥ते आत्मा देहधी जुदो छे ॥अने तेमज चार अ
ंतःकरण ॥मन बुद्धि चित्तने अहंकार ॥अने पांचविषय ॥शब्द स्पर्श रूप रसने गंध ॥एन वतलनो सूक्ष्म देह तेने जा

सोजिआ
सि. ६३

॥९७॥

णनारोआत्माछे॥ माटेतेथिपणआत्मानोरखोछे॥ हवेस्थूलनेसूक्ष्मएबेदेहधीआत्माजुदो तोखरो पणतेआत्माकेबोछेएमपोते
 पोतानेजाणतो नथि॥ तेनजाणवारुपजेअज्ञान॥ तेअज्ञाननेपणआत्मायेजाण्युत्यारे तेअज्ञानथकि पणआत्मानोखो
 द्यो॥ केमकेअज्ञाननेपणआत्मायेजाणुमाटेजेनेजेजाणे तेथि तेजु दोहोय॥ एविरितेन्नणशरिधीनोखोपड्योएवोजेआत्मा
 तेकेबोछे॥ तीन्नणदेहनेजाणिने तेथिनोखोपड्योएवोजेआत्मा तेनेएमअनुभयथायछे॥ जेहुअज्ञाननदिं त्यारेहुज्ञानछुं
 ॥ कहेताहुं ब्रह्मछुं॥ नेदेहादिकसर्वमिथ्याछे॥ एमजाणिने तेदेहादिकनाअभिमानवेछोडिनेपोतानाआत्मानेविषे
 द्रष्टस्थितिथायछे॥ एविरितेन्नणदेहातितथईनेआत्मानेविषेजेहुपणुमानुं॥ तेनेतुरियापदकहेबायछे॥ अनेतेनेम-
 हाकारणदेहकहिये॥ माटेतेमहाकारणनेजाणनारोपणआत्माछे॥ माटेतेथिपणआत्माजुदोछेएविरितेदेहआत्मानोवि-
 चैककराविनेतेदेहधीनोरखोपाडिनेआत्मसत्तानेपमाड्योएषाजेप्रत्यक्षसद्गुरुतेवैरागकरायछे॥ अनेवैरागविनामा-
 पादछतिनथि॥ केमकेएककोरेपोतेआत्माछे॥ नेएककोरेदेहादिकमायाछे॥ माटेमायादृष्टिमांज्यांसुधिआवे
 त्यांसुधितेनेकोईकदहाडेबंधनकरेवरीमाटेतेमायानेदालषानेअर्थचारप्रकारनाप्रलयनोविचारन्यापेछेजे॥
 नित्यप्रलय॥ निमितप्रलय॥ प्राकृतप्रलय॥ तेआत्यंतिकप्रलय॥ एचारप्रकारनाप्रलयघडेकरिनेपिंडब्रह्मांडा-
 दिकनासणामिजायछे॥ अनेजेनेएषुज्ञानथाय तेनेजगतदृष्टिमांआवतुंनथि॥ अनेतेनेजगतदेखायछे तोपणजे
 मझांझयांदेखायछेतेमदेखेछे॥ पणजेमझांझयांमिथ्याछेतेमजगतमिथ्याछे॥ नेबस्तुगतेकांईनथि॥ अनेते
 मिथ्याभ्रांतियेकरिनेजोवासनारदिजशे तोकोटानकोटियुगसुधिजन्ममरणनेपामसुंपड्योएविरितेमहापाप्म
 पजाणिने पिंडब्रह्मांडादिकसर्वपदार्थनेविषेअत्यंतअरुचिकरवि॥ कहेतांतेनेविषेवैराभावकरवो॥ अनेजेने
 जगतपदार्थनेअभोवथयो॥ तेनेवैरागकहियेअनेएवाज्ञाननाआपनाराएवाजेप्रत्यक्षपरमात्मानेतेनाएकां-
 तिकसंततेनेविषेप्रितिकरवितेनुं नामभक्तिकहेवायछे हवेतेपरमात्माकेकाछे तोचौदलो कनुं एकब्र-

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥९६॥

ह्रांड ॥ तेचौदलोकनां नाम ॥ अतल, वितल, सुतल, तला, तल, रसा तल, महातल, नेपाताल ॥ एषां सात लोकां कहे ठांछे ॥ ने
भूर्लोक, भुवर्लोक, स्वर्गलोक, मर्त्यलोक, जनलोक, तपलोक, सत्यलोक ॥ एसात लोकां उंचां ॥ एचौदलोकनुं एक
ब्रह्मांड कहे वायछे ॥ अने एवां एवां अनंतकोटि ब्रह्मांड छे ॥ तेनो करताने कारण एक सबल ब्रह्मरूपप्रकृति पुरुष छे ॥
अने एवां अनंतकोटि प्रकृति पुरुष छे ॥ अने ते सर्व प्रकृति पुरुष अक्षर ब्रह्मना को कहेवाने विषे लिखि जायछे ॥
जे मर्दिवसने विषे रात्रि लिखि जायछे ॥ तेम अक्षर ब्रह्मना प्रकाशना को कहेवाने विषे अनंतकोटि प्रकृति पुरुष-
रूप सबल ब्रह्मते लिखि पणेरहे छे ॥ अने एवुं जे शुद्धचैतन्य ब्रह्म अक्षर तेनो आत्मानुं स्वरूप छे ॥ अने एवि स्थितिने पाया
ते ब्रह्मरूप मुक्त छे ॥ अने एवां अनंतकोटि अक्षर ब्रह्मरूप महा मुक्त तेना स्या भिने तेना आधारने ते सर्व सुक्तने अ-
खंड स्वना आपनारा परब्रह्म परमात्मा छे ॥ ते परमात्मा जे ते अत्यजे वाजिबोने पोताना स्वरूपनुं तान आपिने
अक्षर ब्रह्मरूप महा मुक्त पदविने पमाडवा सारुं पोते अक्षर धाममां अखंड रक्षाधका स्वईच्छाये करिने आपत्ति उप-
र मनुष्याकृतिनुं धारण करे छे ॥ अने ते प्रगट भगवान ने भगवानना संत मुक्तनो जे जिष आश्रय करे छे ॥ तेने अभ-
य पदनुं दान आपे छे ॥ एवां अद्भुत महिमा वात्ता जे भगवान ने भगवानना संत ते आज प्रगट छे ॥ अने एयो जे प्रत्य-
क्ष परमात्माने संतनो महा मोटो उपकारने द्याने कृपा तेने जे जिय जाणे छे ते तो प्रत्यक्ष भगवान ने भगवानना संतनो
आश्रयतत्काल करे छे ॥ नेपोताना जिवात्मानुं काम सुधारि ले छे ॥ अने एवां रवरा प्रत्यक्ष परमात्मानो तो सर्वने ए-
कधार रवपछे ॥ बाईने रवपछे ॥ भाईने रवपछे ॥ ब्राह्मणेने रवपछे ॥ क्षत्रिने रवपने वैश्यने रवपछे ॥ शुद्रने रवपछे ॥ ब्र-
ह्मचारिने रवपछे ॥ यान प्रस्थने रवपछे ॥ संन्यासिने रवपछे ॥ एविरिते चारवरणने चार आभमवाला सर्व मनुष्योने
प्रत्यक्ष सुदृष्टानदातानो रवपछे ॥ केमके ते सर्वने मांथे अहनि करिने जन्म मरण रह्य छे ॥ ते प्रत्यक्ष परमात्माना ज्ञा-
न विना बिजा को दिसा धन करे तो पण जन्म मरण टलेनहि ॥ त्यारे की ईएम आसंका करे जे परमात्मा विना बिजा को

सोजिना
सि० ६३

ईसत्पुरुषमले तो तेने ज्ञाने करिने मृत्युदले केनदले ॥ तो त्यांकदिये छे ये जे प्रत्यक्ष परमात्माना श्रीमुरषना ज्ञानविना तो
 मृत्युदले जनहिं ॥ केमके आत्माने परमात्माना स्वरूपना साक्षात्कार ज्ञानविना मृत्युदलतुं नथि ॥ अने आत्माने परमात्मा
 तो मायापि परछे ॥ माटे जे जे मायामांदोय तेणे मायापरनु ज्ञानसाक्षात्कार कराविना कायनदि ॥ केमके जेनुं ज्ञान पो-
 ताने परिपूर्ण थयुं नदीय तेनुं ज्ञानविज्ञाने केम आपिना काय ॥ न आपिना काय ॥ ते मजेने आत्मा परमात्मानु ज्ञान थयुं
 नथि ॥ ते बिज्ञाने आत्मा परमात्मानु ज्ञान केम आपिना के अने जेने एकचार आत्मा परमात्माना स्वरूपनु साक्षात्कार
 ज्ञान थाय छे ॥ ते आत्मा देह मुक्तिने भगवानना धामने पा मे छे ॥ ते पछे पाछो फिरिने पृथ्वि उपर देह धरिने ज्ञान आपवा
 आवतो नथि ॥ अने जे जन्म धरे छे ॥ तेने हजि परिपूर्ण ज्ञान थयुं नथि ॥ माटे पोताने हजि परिपूर्ण ज्ञान थयुं नदीय ते बि-
 ज्ञाने कायि ज्ञान आपिना के ॥ न ज आपिना के ॥ माटे परमात्मा विना बिजा कोई थकि आत्मा परमात्मानुं आत्यंति-
 क ज्ञान आपा तुं नथि ॥ ते सारुं ॥ ॥ कर्तुं म कर्तुं ने अन्यथा कर्तुं समर्थ ॥ ॥ एबा जे परमात्मा पर ब्रह्म
 ते पोते जिबोनी उपर कृपा करिने ज्ञान आपवा सारुं पोतानी स्वईछापी अक्षर धामने विवेदिष्य मूर्तिमान रक्षाथ के
 पृथ्विने विषे मनुष्यने दृष्टि गोचर थाय एबा रूपनुं धारण करे छे ॥ पछे पोताने चरणे आब्या एबा जे दैवि जिबो तेने पूर्व कसो
 जे धर्म तेने विषे बराबर बरताये छे ॥ अने ते धर्म माथि कोईने लुगारे फेर पडे छे तो तेने परमात्मा पोते शिक्षा करे छे ॥ ते
 चार बरणने चार आश्रम वात्सा सर्व मनुष्योने माथे परमेश्वरनो बांधे लो धर्म रूपी काय हो छे ॥ अने ते एक परमात्माने मांथ
 कोईनो काय हो नथि ॥ केमके परमात्मा तो माया पर छे ॥ अने बिजा जिबो तो सर्व मायामां छे ते जे मायामांदोय ते मा-
 यामां मोह पा मे छे ॥ अने परमात्माना दृष्टिमां तो माया छे जनहिं ॥ माटे परमात्माने कोई का छे मोह था तो ज नथि ॥ ते
 सारुं एक परमात्माने माथे विधि निषेध नथि ॥ अने परमात्मा विना बिजा देव ब्रह्मादिक सर्व ते मांथे विधिनीषेध छे
 अने जे परमात्मानो वा दृष्टिने विधिनिषेधने तो डिने बरते छे ते तो महा पापि छे ने तेने नास्ति कजाणवो ॥ अने ते तो

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९९॥

जेसंगतेकुसंगछे॥तेकुसंगिकेवाछे तो सतपुरुषे जियोना कल्याणनेअर्थेधर्मज्ञानवैरागादिकसाधनबताव्यांछेतेसाधनने
कुसंगिअबलाप्रवतविछे॥केहेतांसतपुरुषधर्मकरिनेइं द्वियोनेनियममांखावेछे त्यारेतेनेअसतपुरुषएमउपदेश
करेजेभाईकोईनियमराखवोजनहिं॥अनेजेनियमराखेछेतेतोअपूराछे॥एमकहिनेनियमनेतोडावेछे॥नेजियोनेअ
धर्मनेमार्गेचलाविनेनर्कनाकुंडमांनारवेछे॥अनेसतपुरुषजेतेजियोनेआत्मानुज्ञानकराबवासारुंदेहआत्मानोधि
बेककराविनेआत्मानेपोतानुस्वरूपसनावेछेनेदेहनासरयनो त्याग करावेछे॥त्यारेतेनेअसत्पुरुषशुकहेछेकेभाई
सांभलोआत्माकोणेदीदा छे॥माटेखाधुपिधुओत्पपेहेसुतेजरखुंछे॥एमसमजाविनेदेहनासरयनोजुपायक
रावेछे॥अनेतेमां धर्मअधर्मपापपुंन्यनेगणतानधिनेमहाअधर्मनेमार्गेचलावेछेनेकेटलाकभोला लोकोनेअ
ष्टकरेछे॥अनेसतपुरुषजेतेचारप्रकारनाप्रलयनोविचारआपिनेसर्वेमाईकपदार्थनेविषेथिवैरागपमाडेछे
नेपदार्थनो त्याग करावेछे॥नेएकभगवाननेविषेप्रितिकरावेछे॥त्यारेतेनेअसत्पुरुषशुकहेछेकेभाईआगल
कीणजोईआव्युछेमाटेआजसरबभोगव्युतेरखुंछे॥एमकहिनेकेवलपदार्थनेविषेलोलुपकरावेछेअनेसतपु
रुषजेतेसर्वजगतनाकरताहर्ताएवाजेपरमात्माभगवानतेनीमहात्मेसहितभक्तिकरावेछेतेनेअसत्पुरुषशुकहे-
छेजे॥भाईघटघटमां बोलैछेतेपरमात्माछे॥बलिबिजोकोएपरमात्माछे॥एमकहिनेअसतपुरुषजेतेसत्ता
रुपनेसत्पुरुषनासत्सिद्धांतथकिअबलावाक्योबोळिनेकेवलचोरयोनर्कनोमारगप्रवर्तावेछेमाटेएवीजात
नांवचनबोलताहोयतेनेअसतपुरुषजाणया॥अनेतेनेचंडालद्वयजाणिनेतेनासंगनो त्याग करवोअनेसुध
धर्म॥सुधज्ञान॥सुधवैरागनेसुद्धमहात्मेसहितपरमात्मांनीभक्तिएचारसाधननेदृढकराविनेब्रह्मनेविषेस्थिति
करावनाराएवाजेसतपुरुषतेनेसद्गुरुजाणया॥नेतेनेकल्याणदाताजाणया॥अनेएवासद्गुरुपरमात्मानेतेनासं
ततेनेजिवनप्राणजाणिनेतेनोद्वंद्वआश्रयकरवोनेतेनीआत्मांमनक्रमवचनेवर्तवुं॥अनेएवाप्रत्यक्षभगवान

सोजिंजा
सि-६९

॥९९॥

ने भगवानना संतनो आश्रय करे ॥ त्पारे जजिवनुं कल्याण थरो ॥ अने ते भगवानपण सर्व जिवनुं कल्याण करवा सा
रुं प्रथी उपर प्रगट थाय छे ॥ माटे ते प्रगट भगवान तो त्या गि गृहस्थ बाई भाई सर्वे ना गुरु छे ने सर्वे ने उपदेश आपवाने
समर्थ छे ॥ ने सर्वे नी सेवाने ग्रहण करे छे ॥ ते दया करि ने सेवानुं ग्रहण करे छे ॥ ने दया करि ने उपदेश आपवे छे ॥ ते कोई
बाई भाणस होय ने ते एम कहे जे मारे भावे करि ने थाल करि ने अथवा करावि ने जमाडुवा छे ॥ तो ते नो थाल दया करि ने जमे
छे ॥ ने ते ने ज्ञान आपवे छे ॥ ने ते ना कामादिक दोष नो नाश करे छे ॥ अने स्त्रियो ने उपदेश आपि ने ते नी सेवानुं ग्रहण क
रि ने निरले परदेवाने तो एक प्रत्यक्ष परमात्मा जस मरथ छे ॥ अने ते स्त्रियो ने पण एक प्रत्यक्ष परमात्मानि ज सेवा कर
वा योग्य छे ॥ ने ते प्रत्यक्ष परमात्मा उपदेश थकि ज स्त्रियोनुं तो कल्याण थाय छे पण ते परमात्मा बिना बिजा कोई ने उपदे
श करि ने के बिजा कोई नी सेवाये करि ने स्त्रियोनुं कल्याण थाय नहिं ॥ ने ते प्रत्यक्ष भगवान बिना स्त्रियो बिजा पुरुष नी सेवा
करे छे के बिजा कोई नो उपदेश सां भले छे ॥ तो ते स्त्रि पुरुष बेय भ्रष्ट थाय छे ॥ ते सुजे एवामोटा कहे या ता होय ॥ पण
स्त्रियादिक विषय नी वासना वा त्या होय ते नी सेवा करे के तेनुं ज्ञान स्त्रियो सां भले तो ते भ्रष्ट थाय ने ते स्त्रि पुरुष बे
कल्याण ना मारग थकि पडि जाय छे ॥ ते पूर्व के रत्ना क नारदादिक मोटा मोटाने ॥ स्त्रि पुरुष ने परस्पर संबंधे करि ने भ
्रष्ट थाय छे ॥ ने ते ने कलंक लाम्या छे अने परमात्माना अवतार जे राम कृष्णादिक ते तो स्त्रियो ने उपदेश करि ने ॥ ने स्त्रि
यो नी सेवाने ग्रहण करि ने निरले परदा छे ॥ अने ते स्त्रियोनुं पण साक्षात्कार कल्याण थयुं छे ॥ माटे एवाम्हा उपकार्य
रूप जे प्रत्यक्ष परमात्मा भगवान ते ने विषे जे दोष परठे छे ॥ ते तो महा पापी छे अने ते नो जे जे संग करे ने ते नी जे वात सां भ
ले ॥ ने ते नी वात ने माने ते जिवन कर्मा जाय छे माटे जे ने पोताना आत्माना कल्याण ने ईछुं ॥ ते ने एवाम कृष्णादिक ने
विषे दोष ना देखाडनारा जे आसर ते नो संग करवो नहिं ॥ ने तेनुं कलुपण माननुं नहिं ॥ ने ते निना काले वा मा अनधर
तां प्रत्यक्ष सहस्र रूप हरि ते नो आश्रय बाई भाई सर्वे ने दृढ करवो ॥ अने बिजा पोताना सगा संबंधि स्त्रियो पुरुष होय

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૦॥

તે સર્વેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશ્રય કરવો ॥ ને સેવા કરાવવી ॥ અને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના સંત જિવને મલવાવણા જદૂર્લભ
છે ॥ અને તેવો સમો પોતાને પ્રાપ્ત થાય ત્યારે તો પોતાનું અતિ મોટું ભાગ્યમાનીને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો અર્ચનું સેવાને સમાગમ-
રાવવો ॥ અને તે સેવાને સમાગમમાં જે જે અંતરાય કરે તેને ત્રાજુ જાણિને તેનો તત્કાલ ત્યાગ કરવો ॥ ને પોતાનાં માં બાપ ત
થાનાં તંજા તકુલ કુદુંબ તથા કોઈ પોતાનો સ્વભાવ રૂપાદિક જે જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવા તથા સમાગમ કરવામાં અંતરા
ય કરે તેનો તત્કાલ ત્યાગ કરવો ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્વંદ્વ આશ્રય કરવો ને પોતાના આત્માનું કામ સુધારિ લેવું ॥
એ જ મનુષ્ય દેહનો ઉત્તમ લ્હા મહે ॥ અને એમ જે નિષિ પ્રજાતાને પ્રગટ ભગવાનને ભગવાન થી જે જે છેદેર દેહે તે તો મહા મુરવ
છે ॥ ને તે તો આત્મ ધાતિ છે ॥ ને તેનું કલ્યાણ કોઈ કાલે થવાનું નથી ॥

॥ ૬૬ ॥ શ્રીમુરવ સિદ્ધાંત સમા-

પ્તઃ ॥

॥ શ્રી હરિઋક્ષા યન મોનમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯ અગણિ સે ॥ ૨૨ ॥ બાવિસ

ના આષાઢ શુદ્ધિ ॥ ૧૫ ॥ પુરણ માસિ ને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિઋક્ષ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિંતરા મધ્યે વ્યાસ કુબેર જિદ્ધર
ને પેર દક્ષણા દેવાર આરડાની આગલ ચોકમાં ગાદિ તકિયે યુક્ત પલંગ બિહા બિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વ
જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ ને કંઠમાં આરાના પુષ્પના ઘણા કદાર સોભિર દ્યા હતા ॥ ને હાથને વિષે બાજુને ગજ-
રાધારણ કર્યા હતા અને બેકર્ણ ઉપર પુષ્પના ગુચ્છ સોભિર દ્યા હતા ને પાદમાં બેકોરે તોરાલ દકતા હતા ને પોતાના મુરવા
ર્ષીદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કદાર ભક્તની સભા મરાઈને બેઠિ દતિ ॥ પછે પટેલ કાશિ ભાઈ પ્રાગ ભાઈ યે મહારાજ
ને પ્રણામ પુછું જે દેવિને આસ્કરિ બે પ્રકારના જિવ જોને કરિને થયા હશે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે દેવિને આસ્કરિ બે પ્રકાર
ના જિવ અનાદિના છે તે બ્રહ્માયે પ્રથમ સૃષ્ટિ કરિ તે દિવસ થિજ આસ્કરિને દેવિ બે પ્રકારના જિવ ઉત્પન્ન થયા છે એમ જા
ણમાં પળલ્યું છે ॥ માટે બે પ્રકારના જિવ અનાદિના છે કેમકે બ્રહ્મા ને વિષે ત્રણ ગુણ રહ્યા હતા ॥ તે તમો ગુણે ક-
રિને જે અષ્ટિ કરિ તેમાં આસ્કરિ જિવ ઉત્પન્ન થયા છે ॥ ને જે રજો ગુણે કરિને અષ્ટિ કરિ તેમાં દેવિ આસ્કરિ મિશ્રિત જિ

સોજિંતરા
સિદ્ધાંત
૬૬

॥ ૧૦૦ ॥

૩૩૩૩૩૩ ॥ અને જે સત્વગુણે કરિને શ્રદ્ધા કરિ તેમાં દૈવિ જિવન તથા છે ॥ મારે દૈવિને આસ્કરિ બે પ્રકારના જિવનનાં દિ-
 ના છે ॥ પહેલું બલિકાશિભાઈએ પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ એ આસ્કરિ જિવનું કલ્યાણ થાય કે ન થાય પછે મહારાજ બોલ્યા જે આ-
 સ્કરિ જિવનું કલ્યાણ તો કોઈ કાલે થાય નહિ ॥ અને કલ્યાણ તો દૈવિ જિવનું જ થાય છે ॥ અને જે બ્રહ્માના રજોગુણથી શ્રદ્ધામાં
 આપ્યા એવા જે દૈવિ આસ્કરિ ॥ મિશ્રીત જિવ તેને જો આસ્કરિ જિવનો સંગ થાય તો તે જિવ આસ્કરિ થઈ જાય છે ॥ અને જો તેને
 દૈવિ જિવનો સંગ થાય ॥ તો તે જિવ દૈવિ થાય છે ॥ ને તેનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને જે અનાદિના દૈવિ જિવ છે ॥ તે તો આસ્કરિ
 નો સંગ કરતા નથી ॥ ને તે કોઈ કાલે આસ્કરિ થાય જ નહિ ॥ અને જે અનાદિના આસ્કરિ જિવ છે તે કોઈ કાલે દૈવિ થતા નથી
 ને તેનું કલ્યાણ થતું નથી ॥ અને જે દૈવિ આસ્કરિ મિશ્રીત જિવ છે ॥ તેને આસ્કરિને સંગે કરિને ॥ આસ્કરિના બાબતે આપ્યો હોય ॥
 અને તેને પાછો સત્વરુષનો સંગ થાય તો તે જિવ દૈવિ થાય છે ॥ અને તેનું કલ્યાણ થાય રવરું પળ જે અનાદિના આસ્કરિ જિવ છે તેનું
 તો કલ્યાણ થતું જ નથી ॥ હવે આલોકમાં દૈવિને આસ્કરિ બે પ્રકારના જિવ છે ॥ તેને સ્મૃત રવવાની ઈરિત છે જે દૈવિ જિવ
 હોય તે અંતઃકરણને પોતાને વસવરતા છે ॥ અને જે આસ્કરિ જિવ છે તે અંતઃકરણને વસવો તે વરતે છે ॥ તે જે દૈવિ જિવ છે
 તે તો પોતાના આત્માના કલ્યાણને અર્થે ઈંદ્રિયો અંતઃકરણને ભગવાનના ભજનમાં જોડે છે અને જે આસ્કરિ જિવ છે ॥
 તે ઈંદ્રિયો અંતઃકરણને વસવઈને માયાનું કાર્ય જે સ્થિતે તેને ભજે છે ॥ તે દૈવિ જિવ ભગવાનને ભજિને ભગવાનના અક્ષ-
 રધામમાં જાય છે ॥ અને આસ્કરિ જિવ સ્થિતે ભજિને નરકમાં જાય છે ॥ તેમાં ભજન કરવાનાં ગુણ અંગ છે ॥ એક પ્રિતિયે
 કરિને ભજે છે ॥ ને બિજું સ્કરવિરપણે ભજે છે ॥ ને બિજું જ્ઞાને કરિને ભજે છે ॥ તેમાં જે દૈવિ જિવ છે તેને પ્રિતિતું અંગ હોય
 તે પ્રિતિયે કરિને ભગવાનનું ભજન સેવાસ્મરણ ધ્યાન કરે છે ને ભગવાનને આધિન થઈને ભગવાનની આજ્ઞામાં વરતે છે
 તથા ભગવાનના આકાંક્ષિક નિરવાસની કસંત તેની આજ્ઞામાં વરતે છે ॥ પણ દૈવિ જિવ ભગવાનને ભગવાનના સં-
 તની આજ્ઞા કોઈ દીવસ લોપે નહિ ॥ અને ઈંદ્રિયો અંતઃકરણને ભગવાનની સેવામાં જોડે છે ॥ એવિરિતે ભગવાન

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૧॥

ની આત્મામાં વરતે છે તેને પ્રિતિવાલોદૈવિજિવજાણયો ॥ અને આ સ્ફુરિ જિવને પ્રિતિવું આંગ હોય તે માયા રુપ જે સ્થિતે ને વિ
ષે પ્રિતિયે કરિને જોડાય છે અને તે આ સ્ફુરિ જિવ સ્થિતિ આગ લગ્ન પ્રિતિયે કરિને દિન આધિન પળે વરતે છે ॥ અને તે સ્થિતિ થકિ
થઈ જે પ્રજા તેને વિષે પળ અતિશો પ્રિતિયે કરિને વશ થઈ જાય છે ॥ અને તે પ્રજાને કાંઈ કવિ દ્વિત્યાગે છે ॥ ત્યારે તે આ સ્ફુ-
રિ જિવ અતિશો પરિતાપને પામે છે ॥ અને તે સ્થિતિ ને સ્થિતિ થકિ થઈ જે પ્રજા તેની સેવામાં હાજરુ મોરદે છે અને તેનું વચન લે-
વા માં લોપે નહિ ॥ એવિરિતે સ્થિતિ ને સ્થિતિ થકિ થઈ જે પ્રજા તેને આધિન વરતે છે તથા બુદ્ધિ રુપ જે સ્થિતિ ને તે બુદ્ધિ રુપ સ્થિતિ થકિ
ઉત્પન્ન થઈ જે ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણ રુપ પ્રજા તેને આધિન વરતે છે ॥ અને તે ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણના વિષયમાં લોપ વરતે છે ॥
એવિરિતે આ સ્ફુરિ જિવ માયાને વિષે પ્રિતિયે કરિને જોડાય છે ॥ અને દેવ જે દૈવિ જિવ ને સૂરવિરપણાનું અંગ હોય તે સૂરવિર-
પણે ભગવાનને વિષે જોડાઈ જાય છે ॥ અને ભગવાનની સેવા કરવામાં ને આત્મા પાલવામાં કોઈ અંતરાય કરવા આવે તો તે-
નો સૂરવિરપણે નાસ કરે છે ॥ ને કોઈ નોરો અંતરો કાચ નહિ ॥ અને તેનાં ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણ ભગવાનની આત્માને વિષે થરથર
કંપે છે જે રહે ભગવાનને મર્ગપાનના સંતની આત્મા લોપાય નહિ ॥ એવિરિતે દૈવિ જિવ સૂરવિરપણે ભગવાનને ભગવાનના
સંતની સેવાને ભક્તિ કરે છે ॥ અને આ સ્ફુરિ જિવ હોય તે સૂરવિરપણે માયામાં ધિ ઉત્પન્ન થઈ જે બુદ્ધિ તથા સ્થિતિ ને ભજે છે
અને તે સ્થિતિ આત્મામાં થરથર કંપે છે ને જેમ સ્થિતિ કહે તેમ કરવાને સૂરવિરપણે ત્યાર રહે છે ॥ અને ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણ તે
બુદ્ધિ રુપ જે સ્થિતિના છોકરા છે તેની સેવામાં ત્યાર રહે છે કહેતાં ઇન્દ્રિયો જે જે વિષયની ઇચ્છા કરે છે તે તે વિષય તેને ભોગ
વાવે છે ॥ અને તે વિષય ભોગ વગામાં ધર્મ નિયમ નિતિ અનિતિ તથા વેદ લોક તેની મર્યાદા આદિ જે જે અંતરાય કરે તેને
તતકાલ ત્યાગ કરે ॥ અને અનિયમ અનિતિ અધર્મ માં પ્રવર્તે તેને આ સ્ફુરિ જિવ જાણયો ॥ અને જે દૈવિ જિવ જાણે તે-
જાણે કરિને ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિક સંત તેને ભજે છે ॥ અને દૈવિ ભક્ત જાણે કરિને જિવના રુપને જાણે ॥
સ્થિરના રુપને જાણે ॥ માયાના રુપને જાણે ॥ બ્રહ્માના રુપને જાણે ॥ પરબ્રહ્માના રુપને જાણે ॥ ભગવાન કરતા છે ॥ અકર

સો જિંવા
સિદ્ધ

॥૧૦૧॥

ताछे तेनेजाणे ॥ सगुणकहेबायछे तेनेजाणे निरसुणनेजाणे साकार भगवानछे तेनेजाणे निराकारकहे तेनेजाणे ॥
एकदेशि पणुंजाणे ॥ सर्वदेशि पणुंजाणे ॥ एविरितेसर्वना रूपनेजाणि ने मायाना परपंच नो त्याग करिने पोते ब्रह्मरु
पथइने ॥ प्रत्यक्ष एवाजे ज्ञानदाता परमात्मा भगवान तेनीसे वा भक्तिषे करिने तेने विषे जोडाई जायछे ने ते भगवान भि
ना बिजे क्याई तेने बासना के प्रिति होय नहिं ॥ एषो होय तेने ज्ञानी दै विजिब जाणयो ॥ अने जे आसुरि जिव होय
ते ज्ञाने करिने मायाने भजे छे ते के विरिते भजे छे तो ते विषय भोग बवाने विषे रसना गारादिकने विषे कुशल हो
य ॥ अने मायाना पदार्थने मैल विबहु जाणतो होय अने जग तमां राज नीतियो ने नाना प्रकारनी कामदारियो तथा फो
जदारियो तथा बकिलातो तथा पटलाईयो तेने बहु करि जाणतो होय अने ते मां धर्म अधर्म पाप पुं त्यनी तिअनी ति
कांई नगणतां मायाना पदार्थ मैल बिने पोताने घेरगाम ग्रास करि जाणे ने पोतानी स्त्रिछो कराने अर्थ मेडियो ह
बेळियो करावि जाणे तथा स्त्रिछो कराने घराणां वस्त्र पहेराववां ॥ तथा छोकरां ओने परणाववां तेणे करिने स्त्रिछो
कराने लाड लडाववां ते मांडहापण दार होय ॥ अने पोते पंचविषयने भोगविने देहे करिने स्त्रिछो कराने
राने विषय भोग बावीने स्त्रिछो कराने घराणां वस्त्र पहेराववां तेने विषे कुशल केहे तां द्वाष्टा होय पण ते आसुरि जिव भगवान भजवा मां
के संतना समागम करवामां के तेनीसे वा करवामां के धर्म नियम पाळवामां समजता होय नहिं ॥ जे मदै विजिबता
ने करिने मायाने मीथा जाणिने ते माईक विषयने भोग बवामां समजतानधि ॥ केहे तां साईक विषयने कोई दिवस
भोगवतानधि ॥ तथा माईक पदार्थ भोगां करवामां पण समजतानधि ॥ ते मआसुरि जिव भगवान भजवामां ने धर्म
पाळवामां समजे नहिं अने एवा आसुरि तुंक त्याण कोईकाले थतुंज नधि ॥ के मके आसुरि जिव होय ते सत्पुरु
ष कल्याणदाता प्रगटया होय तेनीपासे समागम करवा आवेज नहिं ॥ अने कदापि आसुरि जिव सत्पुरुषपा
से जाणे अजाणे आवे ॥ तो ते सत्पुरुषने विषे थी दोषनुं जग्रहण करीने उटलो पाप्मोज पोदलो चांधे छे ॥ जेमकाग

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૦૨॥

હો છે તે ગાયના ઉપર બેશિને છાંદા જ રવો લે છે તથા બગલો છે તે ગંગા જિમાં જઈને માંછલાં મારે છે તેમ આ સ્ફરિ જિવ હોય તે સત્
પુરુષ પાસે જઈને દોષને જ રવો લે છે ॥ પળ અસ્ફરિ જિવ ભગવાન કે ભગવાનના નિરવાસનીક સંત તેનો ગુણ લે જ નહિ મારે આ
સ્ફરિનું કલ્યાણ થતું નથી ॥ અને એવા અસ્ફરિ સ્વભાવને વિષે જણાય ॥ તેનો સંગ કલ્યાણના રૂપવાલાને કર્યો નહિ ॥ અને
વિષયના ત્યાગિને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની ભક્તિ યે ચુક્ત એવા જે ભગવાનના ભક્ત સંત તેનો સમાગમને તેની
સેવા કરવિ ॥ અને જે દૈવિ જિવ હોય તેનો સત્પુરુષનો અવગુણ લિયે જ નહિ ॥ અને દૈવિ જિવનો સત્પુરુષનો આશરો કરિને
તેની આજ્ઞા મારફતે પોતાના આત્માનું કામ સધારિ લે છે ॥ અને જે એવા અનાદિ દૈવિ જિવ હોય તેને સત્પુરુષનો સમા
ગમ થયા અગાઉ કાંઈક ધર્મ નિયમને વિષે થોડિ ઘણિ ગાફલાઈયે કરિને રવો દુંદોય પળ તે જ્યારે મગર ભગવાન કે ભગ
વાનના નિરવાસનીક પંચવિષયના ત્યાગિ સંત મલે છે ॥ ત્યારે તે દૈવિ જિવ તતકાલ તે અધર્મ અનિયમનો ત્યાગ કરિને
સત્પુરુષને વિષે પ્રિતિયે કરિને તથા જ્ઞાને કરિને તથા સ્થૂર થિર પળે જોડાઈ જાય છે ॥ ને ધર્મ નિયમની દ્રઢતા કરે ને તેનું
તઃકરણ ઇન્દ્રિયો ભગવાનને સંતની પ્રસંતા હોય તેમ કરવા લાગે છે ॥ એથિરી તેને અનાદિના દૈવિ જિવ હોય તેનો લક્ષણ
છે ॥ મારે જેને કલ્યાણને ઈછ્યું તેને દૈવિ જિવના ગુણ જોઈને તેનો સમાગમ કર્યો ॥ અને જે જિવ આ સ્ફરિના સ્વભાવે ચુક્ત
હોય ॥ તેનો સંગ કર્યો નહિ ॥ એથિરી તે સમજિને જે જિવ અમારિ ભક્તિ કરશે ને અમારી આજ્ઞા પાલશે તથા અમારા એકં
તિક સંત પંચવિષયના ત્યાગિને નિરવાસનીક તેની સેવા કરશે ને તેની આજ્ઞા માં વરતશે તેનું સાક્ષાત્કાર કલ્યાણ પ
શે ॥ અને અમારીને અમારા સંતની સેવાને આજ્ઞા પાલ્યા પિના કોઈનું કલ્યાણ થયું નથી ને થશે પળ નહિ ॥ અને જે અનાદિ
ના દૈવિ જિવ છે તે પ્રત્યક્ષ મુને ઓલ રહે છે ॥ ને અમારી આજ્ઞાને અમારા સંતની આજ્ઞા માં દૈવિ જિવ યથાર્થ વરતે છે ॥ ને તેનું
કલ્યાણ થાય છે ॥ અને જે આ સ્ફરિ જિવ હોય તે પરોક્ષ પળે શાસ્ત્રમાં કહ્યા પ્રમાણે ધર્મ નિયમ જપ તપ કરતા હોય ને વિ
ષયના રાગિને પારવાં દિવા જે વેશ ધારિ સાધુ સંન્યાસિ તેની સેવા કરતા હોય પળ તેને પ્રત્યક્ષ અમારી આજ્ઞા મારફતે

સોજિંત્રા
સિ ૦૬૪

॥૧૦૨॥

દેવાયનહિ ॥ તથા મુને ઓલચિ પળશકેનહિ ॥ તથા મારા નિરવાસનિકસંત તેને પળતે આસરિ જિવ ઓલચિ શકેનહિ તથા તે-
 ની આજ્ઞા પળતે પાલિ શકેનહિ ॥ ને તેનું કલ્યાણ પળ થતું નથિ ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના નિરવાસનીકસંત તેની આજ્ઞા ય-
 થાર્થ પાલે છે ॥ તેજ દૈવિ જિવ છે ॥ ને તેનું આને આજ્ઞાને કલ્યાણ થશે ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને અમારા નીરવાસનિક પંચવિષ-
 યના ત્યાગિ ધર્માનંદ સ્વામિ તથા અક્ષર મુક્તાનંદ સ્વામિ જેવા સંત તેની આજ્ઞા લોપે છે તેજ આસરિ જિવ છે ને તેનું કલ્યાણ કો-
 ઈ કાલે થતું નથિ ॥ માટે રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર તેની આજ્ઞા પાલે છે ને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સંત તેની આજ્ઞા પાલે
 છે તેનું જ કલ્યાણ થાય છે ॥

॥ ઇતિ શ્રી મુખ્ય સિદ્ધાંત સમાપ્તઃ ॥

॥ શ્રી હરિક-

ણ્યાયનમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૨ ॥ બાવિસના આષાઢ વદિ પડવાને દિવસ મહારાજ શ્રી

હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિંત્રામથે વ્યાસ કુબેરજી દેશ્વરને ઘેર દક્ષણાદેવાર ઓરડાની રવેશમાં ગાદિ તકિયા બિ-
 છાવિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને સર્વે અંગમાં પુષ્પનાં આભૂષણ સો-
 મિરત્યા હતા ॥ ને કેકનો ચાંદલો કસો હતો ને પોતાના સુર્યાર્ચિની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિભક્તની સભા ભરાઈ ને
 બેઠિહતિ પછે મહારાજ સર્વે હરિભક્ત પ્રત્યે બોલ્યા જે સર્વે ને અમે પ્રણ પુછિયે છે એ તે જેને ઉત્તર આવડે તે કરજો ॥ તે પ્રણ
 છે જે ત્રણ પ્રકારના ભગવાનના ભક્ત છે તે ત્રણ પ્રકાર કિયા સો ઉત્તમ મધ્યમ ને કનિષ્ઠ ધણ પ્રકારના ભક્ત છે તેમાં ઉત્તમ ભક્ત
 નાં કેવાં લક્ષણ છે ॥ અને મધ્યમ ભક્તનાં કેવાં લક્ષણ છે ને કનિષ્ઠ ભક્તનાં કેવાં લક્ષણ છે તે કહો ॥ પછે તેનો ઉત્તર હરિ
 ભક્તે કરવામાં ડ્યો પળ કોઈ ને આવડ્યો નહિ ॥ પછે સર્વે હરિભક્તે કહ્યું જે હે મહારાજ એનો ઉત્તર તો તમે કરશો ત્યારે થશે
 પછે મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ મહાપ્રભુ જિ બોલ્યા જે કનિષ્ઠ ભગવાનનો ભક્ત હોય તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવા ભક્તિ સમાગ-
 મ કરે ॥ પળ પોતાના મનની ગુણિ પ્રમાણે કરે ॥ અને તેના મનના ગમતાથી બિજિરિતે અમે પંડે કરાવિયે તો તેને કરે નહિ
 ને તેમાં હરેક પ્રકારની યુક્તિ કરિને અંતે જતા પોતાના મનના ધાત્યા પ્રમાણે કરે ॥ પણ તે ધિવધારે કરે નહિ ॥ એવી રીત-

श्रीसुरव
सिद्धांत.
॥१०३॥

नांजेनांलक्षणहोय तेनेकनिष्ठभक्तजाणवो ॥ अनेजेमध्यमभक्तहोय तेभगवाननेसंतनागमताप्रमाणे भगवाननीसेवा-
भक्ति समागमकरेपण तेमांड्रियोनेप्रीयलागेएबिसेवाभक्तिहोयतेकरवामांबहूराजिथाय ॥ नेतेनेउमंगेथिकरेअने
द्वंद्वियोने प्रियनहोय तेमाराजिनथाय ॥ अनेतेसेवानेकरेतोरवरोपणश्रद्धायेरहित अणमणतोथको करे तेद्वंद्वियानेप्रीयेने-
अप्रियतेशुंतो अमनेजलनोप्यालो भरिनेपावोहोय तोदोडिनेराजिथकोपाय ॥ तथाअमनेकांडीक मिठामेवाफलफला-
दिकजमाडवुंहोय तोउमंगेथिजमाडे ॥ अनेजोअमारो दिसाए जवानो लोटो उटकयोहोय तथाअमारिपिचदा निउटक
वीहोय ॥ तोतेबेक कठणपडे ॥ नेअणमणतोथकोउटके ॥ एविरितेप्रीयअप्रिय माराजिपो नेकुराजिपो जेनेहोय अनेतेने
अमेजेआत्ता करिये तेमकरेतोरवरोपण तेनेसेवानेविषे सारोनरसो भावरह्योहोय तेनेमध्यमभक्तजाणवो ॥ अनेजेउत्तम
भक्तहोय ॥ तेतोप्रत्यक्ष भगवाननीसेवानेविषे सारोनरसो भेदसमजेजनहिं ॥ अनेतेनेतो भगवानीजेजेसेवाभक्तिहोय
तेनेपोतानुंमोदुं भाग्यमानिने राजीथकोकरे ॥ अनेबलि जेउत्तमभक्तछे ॥ तेने निचिसेवामलेत्यारेतो मनमांघणोरा-
जि थाय ॥ कैमके भगवाननीसेवाछे तेनेविषे तोउंचोनीचो भावनथि ॥ अनेप्रत्यक्षभगवानने प्रत्यक्षभगवाननीसर्पजे जेसे
वाहोय तेतोजिषवीअनंतजन्मना पापनेवालिनेभस्मकरिने जिवने तत्कालब्रह्मरूपकरे एबिछे तोपण द्वंद्वियोनाजोवा
मांउंचोनिचो भावआवेछे ॥ तेमाटेउंचाभावने विषे मननेकांडीकमानरहेछे अनेनिचाभावनेविषे निरमानिपणुरहेछे ॥
जेमजेअमारो थाल करतोहोय तेना आगलअमाराथाल नां वासणउटक तोहोय तेनिरमानीरहे छे नेथालकरनाराने
मानरहेछे ॥ माटेजेउत्तमभक्तछे ते भगवाननी सेवाने विषे उंचो निचो भेदनथी समजता ॥ तथापि निचिदे लमलेतो
पोते आनंदनेपामेछे ॥ अनेतेतो जेमअमारिआत्ताहोय तेप्रमाणेजकरे ॥ नेतेमांज परमआनंदनेपामे एथांजे नांल-
क्षणहोय तेनेउत्तमभक्तजाणवो ॥ एविरितेउत्तममध्यमने कनिष्ठभक्तनांलक्षणछे ॥ पण हबेतमनेएकबिजुंम-
श्रपुछुंछुं ॥ जेकनिष्ठभक्तछे तेनेमध्यमथवानोशोउपायछे ॥ अनेजेमध्यमभक्तछे तेनेउत्तमथवानोशोउपायछे तेकहे

सोजिज्ञा
सि०६५

॥१०३॥

પછે તેનો ઉત્તર કોઈ પી થયો નહિ ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે સાંભલો અમે તેનો ઉત્તર કરિયે ॥ જે કનિ ઇને મધ્યમ બેય ભક્ત
 ને ઉત્તમ થવાનો ઉપાય છે જે તેને ઉત્તમ ભક્તના જેવા ગુણ પોતાને વિષે ધારવા તે કેવિરિ તે ગુણ ધારવા તો જે મહા ઉત્તમ
 ભગવાનની સેવા સ્વદ્વા મહાત્મે સદિત દેહે કરિને કરે છે ॥ તે વિરિ તે ભગવાનની સેવા કરવાનો પોતાને મનમાં આવ
 ધરવો ॥ અને આવે કરિને પ્રથમ તો જે વીરિ તે ઉત્તમ ભક્ત દેહે કરિને ભગવાનની સેવા કરે છે ॥ તે વિરિ તે પોતાને ભગવા
 નની મૂર્તિને દૈયામાં ધારિને ભગવાનની માનસિ પૂજા કરવિ ॥ તે એક વાર સવારમાં સ્નાતા ડિને આસન ઉપર બેસિને જેવા
 ભગવાનને પોતે દિઠા હોય તેવાને તેવા દૈયામાં ધારિને કહેતાં મનમાં ભગવાનને સંભારિને તેને એમ જાણવું જે ભગવાન
 પોહ્યાદતા ॥ તે જામ્યા પછે તે ભગવાનને બેઠા થજોડિને માથું ચરણાર્થિદમાં નમાવિને પગે લાગવું ॥ પછે કોમલ દાતણ
 પ્રભૂજિને આપવું ॥ ને સોનાની પીચદાની પાસે મુકવિ ને એક ગર્મજલનો લોટો ભરિને આગલ મુકવો પછે એમ જાણવું
 જે પ્રભૂજિને દંત ધાવન કરિને દાતણ ચિરિને ગુલુ તારિ તેને પછે પોતે જલનો લોટો લેઈને દાતણની ચિર ધોવરાવિને
 તે ચિરોને પ્રભૂજિના હાથમાં પિલેઈ લેવી ॥ પછે પ્રભૂજિને સુરવમંજન કરાવવું ॥ પછે સુરવાર્થિદ લુવાસારું એક સ્વેતરુ
 માલ આપવો ॥ પછે સુરવલુઈર દ્યાવલે ચારવડિયો પ્રભૂજિને પેઢેરવા આપવી ને એક જલનો લોટો ભરિને બૈરભોમિયે
 પ્રભૂજિના ચત્વાં પોતાને ભેગા જવું ॥ પછે જલનો લોટો મુકિને પોતાને પાછું લવું ને પ્રભૂજિ બહિર ભોમિયે ગયા છે
 એમ મનમાં ધારવું પછે જાણવું જે બહિર ભોમિયે જઈને પ્રભૂજિ આઘ્યા તે સામા હોડિને લોટો પ્રભૂજિનો હાથમાં પિલેઈ લે
 વો ॥ પછે બાજોઠ પર રેસમ નો ચાક લોબિલાવિને તે ઉપર પ્રભૂને ચિરાજ માન કરવા ॥ પછે બિજોગરમ જલનો લોટો
 ભરિને મટોડિલેઈને પ્રભૂજિના હસ્ત કમલ ધોવરાવવા ॥ ને કોમલ આકરાવવા ॥ ચરણાર્થિદ ધોઈને તે પ્રભૂજિના ચરણાર્થિ
 દને કોરે સ્વેતવસ્ત્રે કરિને લોવા ॥ પછે ફૂલે લતેલ અંતરૂધદદિં ઇત્યાદિક પંચામૃતે કરિને પ્રભૂજિનું અંગ ચોલિને પ
 છેડના પાણીની કુંડિયો ભરિને લોટાવતે પ્રભૂજિને નવરાવવા ॥ ને પછે એક સ્વેતવસ્ત્રે કરિને શરિર લુઈને પછે એક સ્વેત

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१०४॥

धोयेलो कोरोखे सप्रभुजिने पड़ेखा आपवो ॥ ने एक बिजो गुलाबि को रालो स्वेतरखे सओदया आपवो ॥ पछे रुपानी चाखडियो पहे
रवा मोटा आगल मुकवि ॥ ने एक रुपानी छडि प्रभुजिना दस्त कमलमां आपवि ॥ पछे एमजाण बुंजे प्रभुजि चारख डियो उपर
चडिने पधाखा ॥ ते एक सुंदिर मंदिर मां से ज पदंग तथा हिंडो लाखाट बिछा दिने ते उपर प्रभुजिने विराजमान करा ॥ पछे
केशर चंदन नी आड प्रभुजिना ललाटने विषे क रवि ॥ ने कंकु नो चंदलो करवो ॥ पछे भारे भारे वस्त्र धारण करावयां ॥ अनेर तु
मेमाणे पुष्प सुवर्णादिक ना आभूषण प्रभुजिने धरावयां ॥ पछे दुध पै डाबरफि दो परा पाक गुंदर पाक दुध पुरीयो साकर आ
दिक अनंत प्रकार ना मेवामिठाई ते प्रभुजिने जमवा आपवुं ॥ पछे जलपान कराबिने ॥ पछे सो पारी एले चि काथो चुनो
पान आदिक सुखवास जमवा आपवो ॥ पछे धूप दिये करिने आरति उतारवि ॥ ने पछे दंडवत् परकं मा करिने पछे प्रभु
जिनी स्तुति करवि ॥ जे हे दीन बिंधु दया सिंधु हे भक्तवत्सल ॥ हे अधम उधारण ॥ हे पतित पावन ॥ हे चरणंगत प्रति
पाल ॥ हुं तमारे शरणे आब्योछुं ॥ ते हे प्रभु मारा अंतराजु जे कामलो भस्वाद स्नेहने मानते थकि मारि रक्षा करजो ॥
तथा शब्द स्पर्श रुप रसने गंध ॥ एजे पांच विषय नी वासना ते थकि मारि रक्षा करजो ॥ के हे तां विषय नी वासना टाल जे
॥ अने तमारा चरणार्थि दने विषे मारे प्रितिथजो ॥ तथा तमारा संतने विषे प्रितिथजो ॥ अने देहने विषे अद बुद्धिने देह
संबंधि पदार्थने विषे ममता बुद्धि ॥ ते नो नास करजो अने तमारा चरणानीने तमारा संतनी मुने अखंड सेवा आपजो ने ते से
वाने विषे मारे अतिरो भावथजो ॥ अने तमारा संत पंचविषय ना त्यागि तेने विषे प्रितिथजो ॥ एद लां वाना मुने दया
करिने आपजो ॥ एविरिते मन बडे करिने सवारमां भगवाननी मूर्तिने संभारिने मानसि पूजा करवि ॥ ने ते भगवान जाणि
ये आपणा उपर मसन्न थया ते उभाथईने आपण ने बाधमां घा लिने मर्या ते एक बार मलबुं ॥ बे बार मलबुं ॥ एविरिते जे द
लो पोताने प्रेम उपजे ॥ ते दलीबार भगवानने मलबुं ॥ पछे पोतानुं काम काज नाहावुं धोवुं पोतानी देह क्रिया करवि ॥ अने
त्यार पछि बिजिबार भगवाननी मानसि पूजा करवि ॥ ते मां मोटा भात भातना पाक शाकादिक पकवान करिने थालज

॥ सो जिं चा
सिद्ध ५

॥१०४॥

માડ્યો ॥ ને ધૂપદિવ્યાર્તિસ્તુતિદંડવત્ પ્રક્રમા કરવું ॥ ને પછે પ્રભુજિને મુરબાસજલપાન કરાવિને પછે ઘોઘાડવા બિંજળો લે-
 દને વાળો નારયવો ॥ પગચંપિકરવિ ॥ ને એમ જાણવું જે માતા આત્મારૂપિ મંદિરમાં ભગવાન અચંડરહ્યા છે અને તે જ ભગવાન બહાર
 રામકૃષ્ણાદિક રૂપે મનુષ્ય સ્વરૂપે દરજાન આપે છે એમ જાણિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની માનસિ પૂજા મહાત્મે સદિત ગદગદકં
 ઠેથઈને કરવિ ॥ અને તે વિજરી તે જે મઘદે તે પ્રમાણે સાંજની વરવતે ભગવાનની મૂર્તિને મનમાં સંભારિને માનસિ પૂજા કર-
 વિ ॥ અને જે એવિરિ તે ભગવાનની માનસિ પૂજાની અભ્યાસ કરે તો તે ભક્ત તું કનિષ્ઠ પણું અને મધ્યમ પણું મદિને તે ઉત્તમ ભક્ત
 થાય છે અને તે ભક્તને પછે દેહે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવાને વિષે અતિ શ્રેષ્ઠ દૃઢિ પામે છે અને તે ભક્તને વિષે ઉત્તમ ભ-
 ક્તના ગુણ આવીને નિવાસ કરે છે ॥ અને તેને કનિષ્ઠ પણું ને મધ્યમ પણું ટલિ જાય છે ॥ ને ઉત્તમ ભક્ત થાય છે કેમ કે જે જે કામક-
 રવું હોય ॥ તે કામનો પ્રથમ મનમાં ઠરાવ થાય છે ॥ પછે તે કામ દેહે કરિને થાય છે ॥ અને મનમાં જે કામ પૂર્ણ હોય તે કામ દેહે ક-
 રિને થતું નથિ ॥ માટે ઉત્તમ ભક્ત થવાનો એજ ઉપાય છે ॥ જે પ્રથમ તો ઉત્તમ ભક્ત ના જેવા ગુણ પોતાના મનમાં ધારવા ॥ કહે તો
 ઉત્તમ ભક્ત જેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવા દેહે કરિને પ્રત્યક્ષ કરે છે ॥ તે વિરિ તે પોતાને મનમાં ભગવાનની મૂર્તિને ધારિને ભ-
 ગવાનની માનસિ પૂજા કરવા માટે ત્યારે તેને પછે દેહે કરિને ભગવાનને ભગવાનના નિર્યાસની કસંતની સેવા કરવાની
 અડચણ રહેતી નથિ ॥ માટે જે ને ભગવાનના ઉત્તમ ભક્ત થવું હોય તેને ભગવાનની માનસિ પૂજાની ત્યે નિયમે સદિત કર-
 વી ॥ અને જે ભગવાનની માનસિ પૂજા કરે છે તેનો જિવ અતિ શ્રેષ્ઠ બલને પામે છે ને તેને ભગવાનને વિષે અતિ શ્રેષ્ઠ પ્રેમ થાય છે ॥
 અને જેને ભગવાનને વિષે પ્રેમ થાય છે તેને ભગવાનની સેવાને વિષે કોઈ જાતનો અંતરાય રહેતો નથિ ॥ અને તે ભક્ત ભગવા-
 નનો ઉત્તમ ભક્ત થઈને ભગવાનના અક્ષરધામને પામે છે ॥ માટે જે ને ભગવાનના ઉત્તમ ભક્ત થવું હોય તેને ભગવાનની માન-
 સિ પૂજા કરવિ ॥ એજ ઉત્તમ ભક્ત થવાનો ઉપાય છે ॥ માટે ભગવાનના ભક્તને ભગવાનની માનસિ પૂજા કરવિ ॥ અને ભગ-
 વાનની માનસિ પૂજા કસ્યા વિના ભગવાનના ઉત્તમ ભક્ત કોઈ કાલે થવાવું જ નથિ માટે જેને ઉત્તમ ભક્ત થવું હોય તે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०५॥

अखंडस्वरूपने पामवुं होय तेने अमारि मूर्तिने संभारिने तेजमूर्तिनी मानसि पूजा प्रथम कबुं ते प्रमाणे नित्ये करवी ॥ अने
जेने भगवानने विषे खरो प्रेम होय तेना थकि जमानसि पूजा थायछे अने जेने भगवानमां प्रेम न होय तेना थकि भगवा-
ननिमानसि पूजा थति नथि ॥ माटे जेने अमने प्रसन्न करवा होय ॥ तेने देहे करिने पोतानी श्रद्धा पोच प्रमाणे अमारिने
अमारा निरवास निक संतनी सेवा करवि ॥ अने मानसि पूजा तो नित्ये प्रेमे सहित करवि ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् ॥
१९ ॥ ओगणिसे ॥ २२ ॥ बाविसना अषाढवदि ॥ २ ॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीसोजितरा-
मध्ये व्यासकुबेरजिईश्वरने घेर दक्षणादे बाह्यार डे ला मां गादिये युक्त पलंग उपर विराजमान थया इताने सर्वे जरि-
यानी बलधारण कस्यां इतां ॥ ने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण सो भिरह्यां इतां ने ललाटे ने विषे कंकुनां चांद लोक-
योहि तो ने संध्या आर्तिने समे पोताना मुखार्चि दनि आगल साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बेगी हति
पछे महाराजनी आर्ति धून्ध कस्या केडे ॥ पढे लनरसिंद भाई हारकां दासे प्रह्म पुछुं जे हे महाराज प्रत्यक्ष भग-
वानपृथ्वी उपर विराजतो होय त्यारे तेनो आसरो करवामां जिवने लोकनी त्याज नुं मान ॥ तथा मतपंथनुं मान
आहुं आवेछे ॥ माटे ते साने करिने प्रत्यक्ष भगवाननो आसरो थतो नथि ॥ अने सर्वे शास्त्र एमक देछे जे साक्षात्क-
र प्रत्यक्ष भगवान रामकृष्णादिक नो द्रष्टव्यो आसरो कस्या विना जिवनुं कल्याण थतुं नथि ॥ माटे प्रत्यक्ष महात्मा
पुरुषनो ॥ आश्रय करवामां आहुं आवना हं एवुं जे मानते के मंदले ते कृपा करिने कही ॥ पछे महाराज बोल्या जे मा-
नदलवानो तो एउपाय छे जे बहारदृष्टि नो त्याग करिने अंतरदृष्टि करे कहेतां सत्य असत्यनो विचार करे तो मानले-
ना मात्र हे नहिं ॥ अने जिवने बेप्रकारनी द्रष्टि छे ॥ एक बहारदृष्टि छे ॥ ने बिजि अंतरदृष्टि छे ॥ ते मां प्रथमतो जिवमा-
त्रनी बहारदृष्टि छे ॥ ते बहारदृष्टि मां मानरसुं छे ॥ अने अंतरदृष्टिने विषे लेना मात्र मानरहेतुं नथि ॥ हवे बहारदृष्टि ते

सोजितरा-
सि० ६६

भुं तो मिथ्या पदार्थने सत्य मानवुं ॥ तेनुं नाम बह्मद्रष्टीछे ॥ वेहे तां मिथ्या एवो जे स्थूलदेह तेने जिबजे ते पो तानुं रूपमानीने इंद्रि
 यो अंतःकरणे करिने पिंड ब्रह्मांडादिक जेजे देखायछे ॥ तेने विषे सत्यताभावे करिने तेने भोग बहानी वासनाछे एजिब
 नी बह्मद्रष्टीछे ॥ माटे ते मिथ्या खो रिद्रष्टीछे तेमरे लये नीगा डिमां बेग होय तेने एम भासेछे जे मारगने कदि ब्रह्म होय ते चाल
 जायछे ॥ कहे तां चालती तो होय गादि ॥ पण ते गा डिमां बेस नारने जो वा मां एम आवे जे मारगने कारे आ बा रा ग्यो बा व लि या
 द त्यादिक ब्रह्म होय ते दोह्यां जायछे ॥ एम गा डिमां बेग होय तेनी दृष्टि मां आवेछे पण ते मिथ्या द्रष्टीछे एने एतो जो वा मान
 बह्मद्रष्टीछे ॥ पण दृष्ट को ईद बा डो चाले नदि ॥ एम अंतर दृष्टि करिने जुबे केहे तां विचार करे तो एम खबर पड़े जे एतो आप-
 णी गा डि चालि जायछे ॥ तेणे करिने ते दृक्षादिक चालतां देखायछे ॥ पण ते चालतां नथि ॥ अने बलिगा डि मां बेस नारो
 विचार करे तो तेने एम अनुभव थाय जे अमरा वादपी गा डि मां बेग होय तेने थोडिक वार त्यागे त्यारे नडि याद आवेछे ने प
 छे थोडिक वार थाय त्यारे बडो दर्द आवेछे ने त्यार पछि बलि सरत आवेछे ॥ ने पछे मुं बार्द आवेछे ॥ माटे जो गा डि चालि
 जति न होय ॥ तो ते तेनो हेर के म आवे ॥ न आवे ॥ माटे विचार करे तो एम जाणे जे आपण बेग छैये ते गा डि ज चालेछे पण
 ब्रह्म चालतां नथि ॥ एम विचार द्रष्टी करिने जुबे तेने द्रष्ट अनुभव थायछे ॥ तेम ए तो द्रष्टां तने तेनुं सिद्धांत छे जे जि-
 बजे ते अतने करिने देह रूपि चालति गा डि मां वासनाये करिने बेग छे तेणे करिने मिथ्या रूप जे पिंड ब्रह्मांडादिक ने विषे
 सत्यताभासेछे तथा मत पंथनुं बंधन रहेछे ॥ तथा लोक नीला ज आवेछे ॥ तथा वरणाश्रमनुं मान ॥ इत्यादि कथने-
 कथकारनुं मान ते देहा भिमानि निद्रष्टि मां आवेछे पण ते सर्व मान मिथ्या छे जे म गा डि मां बेस नारो ने दृक्षादिक
 मिथ्या चालता देखायछे ॥ तेम देह रूपी गा डि ने मिथ्या अहंकार करिने पिंड ब्रह्मांडादिकनुं मान द्रष्टीमां आवेछे तथा म
 त पंथादिकनुं मान तथा वरणाश्रमादिकनुं मान ते देहा भिमानि निद्रष्टि मां आवेछे ॥ पण जो पो तानुं सत्य स्य रूप जे आत्मा
 तेनो विचार करिने अंतर द्रष्टि करे तो तेने एम भासे जे हुं तो आत्मा छुं ॥ हुंचै तन्य छुं अविनासि छुं ॥ अमर छुं ॥ सरवर छुं ॥

શ્રીસુરવ
સિદ્ધાંત.
॥૧૦૬॥

તેમારેઆત્માનેમતપંથવરણઆશ્રમનધિ ॥ તથાનાતજાતદેશગામઆત્મા ને છેજનદિ ॥ અનેનાતજાતવરણઆશ્રમતથા
મતપંથાદિકતોદેહનામાચહે ॥ તેદેહતો મિથ્યાછેમારેદેહનેલેઈનેજેજેમાનમોટમ્ય ત્યાજઆવરુંમાનીછેતેતોસર્વેમિ
થ્યાછે ॥ કેમકેદેહમિથ્યાછેતોદેહસંબંધિજેદત્યુંજેદત્યુંમાનમોટમ્યતેપણ સર્વેમિથ્યાછેઅનેણુંજેમિથ્યામાનતેમાન-
જોપ્રત્યક્ષભગવાનનોઆશ્રયકરવામાંઆદુઆવેતોતેમાનનેમહાપાપરુપ જાણવું ॥ કેમકેમાનેકરિનેમહાત્માપુરુષ
નોઆશ્રયકરવોનહિ ॥ તોતેનેચોરાસિમાંજવાનુંથશે ॥ પછેતેનેચોરાસિમાંકુતરાનાશ્રવતારઆવશે ॥ ગથાડાનાકાળહા-
નાઅવતારઆવશે ॥ ત્યારેનિરમાનીપણેપરોપરમટકવુંપડશે ॥ નેમહાદુઃરયભોગવવાંપડશેઅનેતેમાંકાંઈઅર્થસરવોન-
હિ ॥ અનેપૂર્વેપણઅનંતવારનિચાનિચાચંડાલાદિકનાદેહધરિનેપણાફનીઆગલનિરમાનિપણુંભોગવ્યુંછેનેતેમાં
કાંઈઆત્માવુંસારુંથયુંનધિઅનેઆજમહાત્માપુરુષપાસેનિરમાનીથવાનોસમોઆવ્યોછે ॥ જેજેનેકરિનેજિવનુંક-
લ્યાણથાય ॥ નેચોરાસીનેગર્ભવાસનાંદુઃરયમટિજાય ॥ તેઢેકાળેમાન ॥ રહેતેમાનનેતોમહાપાપરુપજાણવું ॥ મારેજેને-
આત્માનાકલ્યાણનીઈછાહોયતેનેતોમહાત્માપુરુષસદ્જ્ઞાનદાતાપ્રગટથયાહોયતેમારેચમાત્રમાંનરાચવુંનહિ ॥ ને
મતપંથનુંતથાજાતિવરણઆશ્રમદિકનામાનનોત્યાગકરી ॥ નેમહાત્માજ્ઞાનદાતાપ્રત્યક્ષભગવાનનેભગવાનના
નિરવાસનીકસંતતેનીઆગલનિરમાનીથઈનેતેનોઆશ્રયકરવોનેતેનીઆગલરંચમાત્રમાનરાચવુંનહિઅનેજે
નીપાસેસદ્જ્ઞાનદોષનેસદ્નિયમેસહિતધર્મદોષનેસદ્વ્યાગેસહિતચૈરામ્લહોય ॥ અનેસદ્સંવાયેસહિત
ભક્તિદોષેવાચારગુણધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યનેમહાત્મેસહિતપ્રત્યક્ષરામકૃષ્ણાદિકભગવાનનીભક્તિકરતાકરા-
વતાહોય ॥ એવાજેપ્રત્યક્ષમહાત્માપુરુષતેનેવિષેસર્વેમાનમોટમ્યમુકિનેહેતેકરિનેદ્રઢપણેજોડાઈજયું ॥ પણત્યાં
માનરાચવુંપડેનહિઅનેએવામહાત્માપુરુષનેવિષેજેનેદોષભાસેછેતેતોપોતાનેવિષેદેહાભિમાનેકરિનેદોષહોય
તેદોષસત્પુરુષનેવિષેભાસેછે ॥ જેમબહાણમાંબેસનારાનેપોતાવુંબહાણચાલતુંહોયતેણેકરિનેકાંઠેચક્ષાદિક-

સોજિંચ.
સિ.૬૬

॥૧૦૬॥

દોષ તેને ચાલતાં દેરવે છે ॥ અને જો પોતાનું ચાલણ ચાલવું આલશે તો પછે કાઠે શ્વાદિક ચાલતાં દેરવાતાં દતાં તે દરિને જે મ
 છે તેમ સ્થિરાયમાન દેરવાય ॥ તેમ ચાલતા ચલાણરૂપ જે પોતાને વિષે દેહાભિમાને કરિને દોષ દોય તે દોષ પ્રત્યક્ષ સત્યરૂપને વિ
 શિભાસે છે ॥ તે બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને મિથ્યા દોષ ભાસે છે અને જો અંતર દ્રષ્ટિયે કરિને દેહાભિમાનનો ત્યાગ કરિને આત્માને પો
 તાનું સ્વરૂપ જાણે ॥ તો આત્માને વિષે દોષ કોઈ નથી ॥ તો આત્માથી પરમ આજે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેને વિષે દોષ દોય
 જ કેમ ॥ ન જ દોય ॥ એમ તેને પ્રત્યક્ષ મદ્દાત્મા પુરુષને વિષે નિરદોષ વૃદ્ધિ થાય છે ॥ અને તેને સત્યરૂપ આગ જલે શમાત્રમાન
 રહેતું નથી ॥ કેમ કે માન તો દેહાભિમાને કરિને રહ્યું છે ॥ પણ અંતર દ્રષ્ટિરૂપ જે આત્મા તેને વિષે માન છે જ નહિ ॥ કેમ કે તે
 ને આત્માને પરમાત્મા વિના ॥ વિજું કાંઈ તે નિદ્રામાં સત્ય દેરવાતું નથી ॥ માટે કોની સાથે માન રાખે એ વિરિતે વિચારીને અં
 તર દ્રષ્ટિને પામે ॥ કહેતાં સત્યરૂપ થકિ જ્ઞાનને સિદ્ધ કરે તો તેને માન દલિ જાય છે ને તેને સત્યરૂપનો આદારો કરવા માં લે
 શમાત્ર અંતરાય રહેતો નથી ને તે આત્માનો મોક્ષ થાય છે ॥ માટે જેને કલ્યાણનો ભવપદોય તેને પૂર્વે કલ્યાણે બો વિચાર કરિને જગ
 તની મિથ્યા માન મોદમ્પ લાજ આબરું તેનો ત્યાગ કરિને સદ્જ્ઞાન દાતા સત્યરૂપ જે પંચવિષય થકિ મુકાવિને નિરવાસ
 નિક કરે ॥ તેનો દ્રઢ આશ્રય કરવો ॥ એ જ મનુષ્ય દેહનો પરમ લાભ છે ॥ માટે તે લાભ પામવાનો સમો આજ તમારે આચ્યો છે ॥
 માટે તમારા ભાગ્યનો પાર નથી ॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃષ્ણ યનમોનમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૯૨૨ ॥ બાવિસના અષાઢ વદિ ॥ ૮ ॥ અહિ

ને દીવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સો જિંઆ મધ્યે વ્યાસ કુબેર જિદ્ધ શરને ધેર ગાદિ તકિયે શુક્ત પલંગ
 ચિહ્નાવિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા દતા ॥ ને સર્વે સોનેરિ બહુધારણ કલ્યાંદતાં ને પુષ્પનાં આશ્રુષણ સર્વે અંગ માં શો
 ભિરલાં દતાં ॥ ને લલ્લાદને વિષે કંકુનો ચાંદલો કલ્પો દતો ॥ ને પોતાના મુરવાર્ચિની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ
 ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ દતિ ॥ પછે સંધ્યા આર્તિ થયા કેહે મહારાજ બોલ્યા જે સર્વે સભાને અમે એક પ્રમ્ન પુષ્ટિયે છિયે

जे जिवना कल्याणने चर्ये शास्त्रमांभने तसाधन बताव्यांछे ते साधन करवा मांढे तो तेनो पार आवे नहिं ॥ अने ते साधन करवांते प
ग घणां करण छे ॥ मांढे ते मां एक एवुं किं सुख भसाधन छे ॥ जे एक साधन करे तो सुगम रिते जिवनुं तत्कार कल्याण थाय ॥
एप्रभ छे ॥ तेनो उत्तर जे ने जेम आवडे ते मते कहो ॥ पछे गाम पिपलि ना व्यास भाईनां करे कर्तुं के पंचविषयनो त्याग करे तारे
जिवनुं कल्याण थाय ॥ बलि पदे ल मुख जिभाई अर्जु भाईये कर्तुं के आत्मारूप ईने तमारी भक्ति करे तो कल्याण थाय ॥ पछे
महाराज बोल्या जे आत्मारूप थवुं ने विषयनो त्याग करीने निवासनी कथवुं ॥ एतो घणुं करण छे पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामि
ये कर्तुं के माया पर एवा जे परमात्मा भगवान ते प्रथि उपर प्रगट विराजता होय ॥ अने कां ते भगवान ना संत निवासनि-
क पंच विषयना त्यागितेने विषे द्रव दे तथाय ने तेनो विश्वास आवे ॥ तो ते जिवनुं साक्षात्कार कल्याण थाय ॥ ने ते जिव अक्षर
धामने पामे ॥ पछे महाराज बोल्या ए उत्तर बरो ॥ अने प्रत्यक्ष सत् पुरुषने विषे जिवने प्रिति थाय तो ते प्रिति रुपि एक सा
धने करिने जिवनुं कल्याण थाय छे ॥ अने सर्वे श्री ते सुख भसाधन छे ॥ अने प्रत्यक्ष सत् पुरुषने विषे तो जिवने प्रिति से दे जमां था
य छे ॥ ते सत् पुरुषने विषे प्रिति समजुने थाय ॥ अण समजुने थाय नाने थाय मो राने थाय ॥ बालकने थाय बूढ़ने थाय ॥ स्त्रिने
थाय ॥ पुरुषने थाय पण ते प्रत्यक्ष सत् पुरुषने विषे प्रिति के विषय जिो ईये ॥ तो दृढ विश्वासे सक्षित प्रिति थाय तारे आने आ
दे दे करिने कल्याण थाय ॥ ते विश्वास के बोहोय ॥ तो जेम एक की ईक बे मित्र हता ॥ ते परदेना मां धि घणा कपे साक मा
ईने आवता हुता ॥ ते पो तानुं गाम गाउ बैर ह्युं त्यां रातरा ॥ पछे राते एक जण सुई गयो ते एक जण चो कि करवा बे
छे ॥ ते वा मा एक सर्प आव्यो तेने जाग नारे पुरुषे सर्प आडि लाकडि करि ॥ तारे सर्पने चाचा उपनी ॥ ते सर्प कर्तुं के
ते सुते ला पुरुषना गलानुं रुधिर मारे पीवुं छे ॥ एवुं मारे ते नीपासे पूर्व जनम सुं बैर छे पछे ते जागते पुरुषे कर्तुं के तेना
गलानुं रुधिर तुने आपुं तो तारुं बैर बलिर दे ॥ तारे सर्प कर्तुं के दा मारे तेना गलाना रुधिरनुं काप छे ॥ पछे ते पुरुष छारि
जे ईने ते सुते तो इतो जे पो तानो मित्र तेनी छाति उपर चढ़ीने छरि गले मां डि ॥ तारे ते सुते लो पुरुष जाग्यो ने श्री-

खउघाडिने जोयुं त्यातो पोतानो मित्र दिरो ॥ एदले पाछि आव मित्रि ने सुई गयो ॥ पछे तेना गलानी चामडिकापी ॥ ने
रुधिरकारिने पडिबामा घालिने सर्पनी आगळ सु क्यु ॥ एदले पिने सर्पचा ल्योग यो ॥ पछे ते बेय मित्र सवारे पोताने गाम
आविने सौ सौ ने घेर गया ॥ पण ते जे नुंग लु बरा गुं छे ते छे तेना मित्रने काई कसु नहिं ॥ पछे ते गलु वादनारे पुछुं जे भाई
आजत मारे गले नुं थपु छे ॥ त्यारे तेणे कसुं के ॥ आपणे पेल्ले गामरात रया हता त्यारे तमे छरिने लेईने कंई कर ता हता
ते पसत नुं थपुं छे ॥ पछे तेने कसुं के दुं तां ग लु बरा तो इतो तेनी लुने चब रहती तो पण कांई केम बो ल्यो नहिं त्यारे मि-
त्रे कसुं जे हुं कर वा तुंवे कांई कहुं ॥ केम के वुं जे म करतो हे स ते मां सां थाय ते म करतो हे स ॥ एविरिते ते मित्र नो
तेने द्रुट विश्वास हतो ॥ जे ते मां भुं कर जो नहिं ॥ एवो ते नुंग लुं वा द तो इतो तो पण तेने संषय थयो नहिं ॥ ते म जे
जिवने प्रत्यक्ष सत्पुरुषने विषे विश्वास होय ते सत्पुरुषने ते वा बरे काढी मेल्ले तिरस्कार करे तो पण तेने दि त कारि
माने ॥ ने राजि थाय ॥ केम के जेने सत्पुरुषने विश्वासे सहित प्रिति दीय ते एम जाणे जे जे करता हरो ते मां सां थाय
ते म करता हरो ॥ एम एक तो पको सत्पुरुषनो विश्वास होय अने एवे मि श्वासे सहित सत्पुरुषने विषे प्रिति थाय ॥ तो
ते जिवनुं साक्षात्कार कल्याण थाय छे ॥ पण ते मां सत्य स्वरूप एवा जे अक्षरा तित परमात्मा भगवान पृथ्वी उपर प्रगट हो
य ॥ तेने विषे जे ते भावे प्रिति जिवने थाय ॥ तो ते जिवनां सर्व साधन पु रां थई रयां छे ॥ अने ते जिवने ते जन्मे अक्षर धा-
मने पा मे छे ॥ ते प्रिति के विथाय तो कोईने पुन भावे प्रिति थाय ॥ ते एम जाणे जे मारा पुत्र तो खरा पण आवो बिजो कोईनो
पुत्र होय नहिं ॥ एविरिते पुत्र मां पण सर्वो परि पुत्र जाणिने भगवानने विषे प्रिति करे ॥ तो तेने को ई साधन फरिने कर वुं
पडुं नथि ॥ ने तेने फरिने जन्मपक्षणे पडुं तो नथी ॥ केम के जेने एवो प्रत्यक्ष भगवानने विषे प्रिति ये सहित द्रुट विश्वा
स आव्यो तो तेने विषे भगवान कोई जातनी कसर रदे वा देता नथि केम के भगवान तेने जे जे वचन कहरो ते ते वचन तेने
तेना जिव मां चोटि जरो अने जे जे भगवान तेने आज्ञा करो तेने पोताना शिर साटे पावरो ॥ केम के जे ने विषि जेने विश्वासे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०८॥

सहितप्रिति होय तेनुं बचन तेणे लेशमात्र लोपाय नहिं ॥ एजप्रितिनुं लक्षणछे ॥ माटे भगवानने विषे विश्वासेसहित
प्रितिजेने थई तेने विषे भगवान दोषरहे वादे नहि ॥ ते माता देहुतिने कपिलदेव भगवानने विषे पुत्रभावे प्रिती थई ॥ तो
तेनुं साक्षात्कार कल्याण थई गयुं ॥ ऋषभदेव भगवानना पुत्रोने पिताभावे ऋषभदेवने विषे प्रिति थई तो तंसर्वनुं कल्या
ण थयुं ॥ अने लक्ष्मणजिने रामचंद्रजिने विषे बंधवभावे प्रिति थई तो तेनुं कल्याण थयुं ॥ अने हनुमानजिने भगवानने विषे
दासभावे प्रिति थई ॥ तो तेदनु मानजिनुं कल्याण थई गयुं ॥ अने अरजुनने सरवाभावे भगवानने विषे प्रिति थई ॥ तो
तेनुं कल्याण थयुं ॥ अने गोपियोने पतिभावे भगवानने विषे प्रिति थई तो ते गोपियोसर्वेनुं कल्याण थई गयुं छे ॥ माटे एधि
रीते जे तेभावे प्रत्यक्ष भगवानने विषे विश्वासेसहित प्रिति थाय तो तेनुं कल्याण एने एहे देथाय छे अने एवि असाधार
ण प्रिति थई न होय ॥ ने साधारण थई होय ॥ जंम बिजाना भाई छे तेमते भगवान पण मारा भाई छे ॥ अने बिजानादिक
रा तेमते भगवानने पण दिकरो जाणे ॥ ने बिजाना बाप तेम मारा पण बाप छे ॥ ने बिजाना पति तेम मारा पण भगवानप
ति छे ॥ एमसाधारणपणे प्रत्यक्ष भगवानने विषे देत थाय ॥ तो तेजिब नकी चोराशिमां तो न जाय ॥ अने तेनुं एक बेज
न्मे देवमनुष्यमां देह धर्या पछि असाधारण प्रीति भगवानने विषे थाय छे त्यारे तेनो आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥ माटे
प्रत्यक्ष भगवान पृथ्वीउपर होय ॥ ने तेने विषे विश्वासेसहित प्रितिकर वि एज एक मोक्षनुं सुलभ साधन छे ॥ अने भग
वान प्रत्यक्ष पृथ्वीउपर न होय त्यारे ते प्रत्यक्ष भगवानना भक्त संत पंचविषयना त्यागिने निरवासनिक आत्यंतिक ज्ञा
नने पामेला तेने विषे पोत पो जाना धर्ममार्हिने विश्वासेसहित प्रितिकर वि तो तेथकि पण तेनो साक्षात्कार मोक्ष
थाय छे ॥ अने ते विनानां बिजां अनंत साधन करे तथा भगवानने भगवानना निरवासनिक संत ते बिना बिजा वासना वा
ला होय तेने विषे प्रिति करे ने तेनी सेवा करे तेणे करिने कोई जिवनुं कल्याण थतुं नथि ॥ ते सारु भगवानने भगवानना नि
रवासनिक पंचविषयना त्यागि संत तेने विषे विश्वासेसहित प्रीतिकर वि एज मोक्षनुं सुलभ साधन छे ॥ माटे आसमे

सोजितरा
सि० ६७

॥१०८॥

बाई भाईने आसतसंगने विषे प्रिति थई छे ॥ तेना तो साक्षात्कार कल्याण थई रखा छे ॥ ने तेना तो भाग्यनो पारनधि ॥
 इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्तः ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगणिसें
 ॥ २२ ॥ बाविसना अशाडवदि ॥ ६ ॥ नवमिने दिवस ॥ महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान् ॥ गाम श्री सोजिना मध्ये ॥ व्याससदा
 राम सरवत्तालने घेर आथमणे बास ओर डानि आगळ ॥ चोकमांगादि त किये युक्त पत्यंग बिछा विने ते उपर विराजमान थया
 हुता ॥ अने सर्वे जरिया निवस्त्र धारण करीं हुता ॥ अने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण शोभिरखा हुता ॥ अने ककुनो चांदलो कर्णे हु
 ताने पोताना मुरवारिंदनी आगळ साधु तथा घणा कहरि भक्तनी सभा भराई ने बेठी दति ॥ पछे महाराज श्री हरिकृष्ण महाराज कृपा
 करिने बोल्या जे ॥ आजिवने बे प्रकार नो रोग छे ॥ अने ते रोगे करिने जन्म मृत्यु रुपि मदा कष्टने पा मे छे ॥ ते रोग कियो ॥ तो ए
 क तो अज्ञान रुपि रोग छे ॥ अने बिजो महा अज्ञान रुपि रोग छे ॥ तेमां अज्ञान ते सुं ॥ तो पोतानुं स्वरुप जे आत्मा तेने भुक्तिने
 ॥ देहने विषे अदं केहेतां देह दुं ॥ एम देहने पोतानुं रुप माने छे ॥ तेनुं नाम अज्ञान रुपि रोग छे ॥ अने ए आत्माना साचा हि
 तकारि ॥ एया जे परमात्मा भगवान तेने भुक्तिने ते आत्माने दुखना देनारा ॥ एवां जे देहनां संबंधि ॥ तथा देह संबंधि पदार्थ
 तेने पोतानां माने छे ॥ एम जाणिने ते पदार्थने विषे ममत्व बुद्धि तेनुं नाम ॥ महा अज्ञान रुपि रोग छे ॥ ए बे प्रकार नो रोगे करि
 ने जिव जे ते अनादिका तनो महा पिडाने पा मे छे ॥ हवे ते रोग क्यारे टले तो ॥ ए आत्माना प्रकार कने आत्माना आत्मा एया
 जे परमात्मा भगवान ते कृपा करिने जिवनारोगने टालवाने अर्थ ॥ पोतानी स्वइच्छाये करिने मनुष्या कृतिनुं धारण करिने
 जिवनारोगने टाले छे ॥ त्यारे रोग टले छे ॥ तेना उपाये करिने रोगने टाले छे ॥ तो जिवने अज्ञान ने महा अज्ञान रुपि बे प्रकार
 नो रोग छे ॥ तेने ज्ञान विज्ञान रुपि बे प्रकारनुं औषद्ध आपिने रोगने टाले छे ॥ हवे ज्ञान ते सुं तो ॥ आदेहने विषे वासानाये
 करिने आत्मारहा छे ॥ ते देह मिथ्या छे ॥ ने आत्मा सत्य छे ॥ अने ते आत्मा पोतानुं स्वरुप छे ॥ ए विरिते देहने मिथ्या जाणि
 ने आत्मा जे पोतानुं स्वरुप जाणवुं ॥ तेनुं नाम ज्ञान केहे वाय छे ॥ ते आत्मा रुप किये विचारे करिने थवाय छे ॥ तो सांख्य

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०९॥

विचारे करिने आत्मारूपथवाय छे ॥ ते सांख्यविचार ते शु तो प्रकृतिपुरुष थकि उत्पन्न थजु जे पिंडब्रह्मांडादिक विध ॥ तेना
आकार मात्र तेने मिथ्या जाणिने ते नीवासनानो त्याग करिने ते पिंडब्रह्मांड थि जु दो ए यो जे आत्मा अखंड अविनाशि तेने पो-
तानुं स्व रूप जाणवुं ॥ तेनुं नाम सांख्य विचार छे ॥ एविरि ते आत्मारूपथवाय छे ॥ ने पंचविषयनो त्याग करे छे तेने अज्ञानरूपि
रोग रले छे ॥ एण तेने महा अज्ञान रहे छे ॥ ते महा अज्ञानने राखवाने अर्थे सहुरु जे ते विज्ञानरूपि औषद्ध आपे छे ॥ ते विज्ञान
शु तो ॥ जेम देहने विषे आत्मारह्यो छे ॥ तेम आत्माने विषे परमात्मा भगवानरह्यो छे ॥ ते परमात्माने साक्षात्कार जाणिने तेने वि-
षे नवधा भक्तिये करिने जोडार्ईजवुं ॥ तेनुं नाम विज्ञान कहेवाय छे ॥ अने एविरि ते ज्ञान विज्ञाने करिने ॥ अज्ञानने महा अज्ञानरु-
पि वे प्रकारनारोग रलि जाय छे ॥ ने ते आत्मा नी आत्यंतिक मुक्ति पाय छे ॥ ने जन्म मरण र लिने अक्षरधामने पामे छे ॥ त्यारे
को ईनि एम आशंका थाय जे ॥ आत्माने विषे परमात्मारह्यो छे ॥ तेने पांमथा क्यां छे ॥ ए तो पामे ला छे ॥ तो तेनुं एम छे जे ॥ जेम
दूधमां घीर ह्युं छे ॥ अने एक कुल्ला मां घि भर्युं छे ॥ ते ए बे मां घणो भेद छे ॥ तेम आत्माने विषे परमात्मारह्यो छे ॥ ते तो जेम दू-
धमां घीर ह्युं छे ॥ तेम आत्मा मां परमात्मारह्यो छे ॥ अने जे अक्षरधाम मां परमात्मारह्यो छे ॥ ते तो जेम कुल्ला मां घीर ह्युं
छे ॥ ते मरह्यो छे ॥ माटे जे कुल्ला मां घि छे ॥ ते दूधमां घी निसरे लुं छे ॥ पण चुरमा मां के कंसार मां नारब वासारुं घी जोई तुं होय
तो ते दूधमां घि छे ते काम आवे नहिं ॥ अने ते दूधमां घी छे ॥ तेने किंमति मले ने ते मां रयरासना खिने ॥ तेनुं दहिं करिने तेने
बलो चीने घी काढे त्वारे ते घी जमवाना काम मां आवे ॥ अने जो तेनो किंमति नमले तो ते दूध बगडि जाव ॥ ने पछि ते मां-
घी घी पण नीसरे नहिं ॥ ने ते बगडे ला दूधने तो उकरडे नारि दिधुं जोई थि ॥ तेम आत्मा मां परमात्मारह्यो छे ॥ ते तो दूधने ठेका
णे छे ॥ ते जेम दूधमां घी छे ते जमणना काम मां आवतुं नथि ॥ तेम देह मां आत्माने आत्मा परमात्मारह्यो छे ॥ तेणे करिने आ-
त्मानो मोक्ष थ तो नथी ॥ अने जेम दूधना किंमति ये ॥ दूधमां घी काढ्युं ॥ तेम आत्माना किंमति एवा जे परमात्मा भग-
वान् राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष सहुरु ते जे ते सांख्यने योगना ज्ञानरूपि रसासे करिने ॥ आत्माने विषे परमात्मारह्यो छे ॥

सो जिं आ-
सि० ६८

॥१०९॥

તેનો સાક્ષાત્કાર કરાવે છે ॥ ત્યારે તે આત્માનો મોક્ષ થાય છે ॥ અને જે મદૂધમાં છાસ પાણિનો ભાગ કહાડિ ન રાખે ॥ ને ધીને ગ્રહ-
 ãkara y che ॥ તેમ આત્માને વિષે છાસ પાણિ રૂપ જે પિંડ બ્રહ્માંડાદિકની વાસના તેનો ત્યાગ થાય છે ॥ ને ધીરૂપ જે પરમાત્મા તેને
 વિષે પ્રિતી થાય છે ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માનો આશ્રય ન કરે તો તે આત્માનો મોક્ષ થાય નહિ ॥ જે મદૂધને કિંમતિ ન મલુતાં
 દૂધ વગડિ જાય છે ॥ ને તે દૂધ કોઈ કામમાં આવતું નથી ॥ તેમ મનુષ્ય દેહધારિણો જે આત્મા તે દૂધ રૂપ છે ॥ તેને પ્રત્યક્ષ પ-
 રમાત્મા ॥ ને તેના આકાંતિક સંતનો આશ્રય ન થાય ॥ તો તે આત્મા નર્ક ચોરાસિમાં જાય ॥ ને જન્મ મરણના મહાદુઃખને ભો-
 ગવે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા ભગવાન જિવને મલે ॥ ને તેનો આશ્રય કરે ॥ ત્યારે તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ તે દેહ મનુષ્યને
 પ્રકૃતિ પુરુષ સ્થિતિ સર્વેને ॥ પ્રત્યક્ષ પરમાત્માનો સંબંધ થસે ને તેનો આશ્રય કરતો ત્યારે તે સર્વેનો મોક્ષ થશે ॥ એ સિદ્ધાંત વાર-
 તા છે ॥ કેમકે દેવ બ્રહ્માદિકને વિષે માયા રહિ છે ॥ અને એક પરમાત્માને વિષે માયા નથી ॥ તે પણ શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે જે ॥
 નિરદોષે મેકો હરિઃ ॥ અર્થ ॥ એક હરિણો જે પરમાત્મા ॥ પ્રત્યક્ષ ભગવાન ॥ રામકૃષ્ણાદિક તે નિરદોષ છે ॥ માટે માયા પર-
 હોય તે થકિ જમાયા પર થાય છે ॥ તે સારું પરમાત્મા જે તે દયા કરિને જિવોને માયાના બંધન થકિ મુકાવિને પોતાનું જે અ-
 ક્ષરધામ તેને પમાડવાને અર્થે કૃપા કરિને મનુષ્યને સર્વે પ્રકારે ગ્રહણ કરવામાં આવે ॥ એવા રામકૃષ્ણાદિક મનુષ્ય મ્-
 રુપધારણ કરે છે ॥ તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન જોવામાં તો મનુષ્ય જેવા જણાય છે ॥ પણ તે મૂર્તિને વિષે માયાનો લેશ નથી ॥
 ને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની જે જે ક્રિયા સિદ્ધિને ચરિત તે સર્વે દિવ્ય રૂપ છે ॥ કહેતાં જિવોનાં કલ્યાણને અર્થે છે ॥ અને જિવેશ્વરને વિ-
 ષે માયા છે ॥ તે માયાનો ત્યાગ કરાવવાને અર્થે ॥ સાંસ્કૃતિક શાસ્ત્રનો બોધ કહ્યો છે ॥ ત્યાં વેદની શ્રુતિ છે ॥ ઘટવત સ્વર્ગાદિ વિનશ્યતિઃ
 ॥ અર્થ ॥ ઘડાની પેઠે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક સર્વે મિથ્યા છે ॥ ને ના સવંત છે ॥ માટે તે પિંડ બ્રહ્માંડાદિકનો નિષેધ કરિને પોતે આત્મા
 શુદ્ધ ચૈતન્ય રૂપ થઈને ॥ પ્રત્યક્ષ પરમાત્માની મૂર્તિને દિવ્ય રૂપ જાણિને તેને વિષે પ્રિતિયે કરિને જોડાયું ॥ તે પણ વેદમાં કહ્યું છે
 ॥ સર્વે રવત્વિદં બ્રહ્મ ॥ અર્થ ॥ પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનની મૂર્તિ છે ॥ તે તો સર્વે બ્રહ્મ છે ॥ કહેતાં પ્રત્યક્ષ

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૦॥

મગવાનના અંગ અવયવો ક્રિયાલિલાને ચરિત્ર સર્વે પરમાત્મારૂપ છે ॥ પળતેને વિષે ત્યામ ભાગ કરવા જોગ નથિ ॥ અને જે પ્રત્યક્ષ મગવાનની મૂર્તિને વિષે ત્યામ ભાગ કરે છે તે તો મુશ્કેલ છે ॥ અને તેને શાસ્ત્રમાં મર્મ સમજાયા જ નથિ ॥ તે શાસ્ત્રના મર્મ છે તો વેદમાં એમ કહ્યું છે જે ॥ ઘટયતસ્વર્ગાદિ વિનશ્યતિ ॥ તથા ॥ સર્વે રચત્વીદં બ્રહ્મ ॥ એવિરિતે વેચન સત્ય છે ॥ અને બોલવામાં ઠલટપાલર જણાય છે ॥ તે સત્પુરુષના મુખથી સમજે તો સઘલુ સમજાય છે ॥ અને જો અસત્પુરુષના મુખથી સમજે તો અવલું સમજાય છે ॥ તે અસત્પુરુષ કેમ સમજે છે ॥ તો અસત્પુરુષ જો ॥ ઘટયતસ્વર્ગાદિ વિનશ્યતિ નો અર્થ કરે છે ॥ તે સર્વે પિંડ બ્રહ્માંડના આકારનો નિષેધ કરે છે ॥ તે મેગુ દિવ્યમૂર્તિને સદાય માયા પરેવા જે રામકૃષ્ણાદિક પ્રત્યક્ષ મગવાનનો આકાર તેનો પણ નિષેધ કરે છે ॥ એમોતું પાપ છે ॥ અને એવિરિતે સમજનારાનું કોઈ કાલે કત્યાણ થાય નહિ ॥ અને વલિતે અસત્પુરુષ જો ॥ સર્વે રચત્વીદં બ્રહ્મ નો અર્થ કરે છે ॥ તો તે શ્રુતિમાં તો એક પ્રત્યક્ષ મગવાનની મૂર્તિનાં સર્વે અંગ અવયવો બ્રહ્મ છે ॥ એમ કહ્યું છે ॥ તે મગવાનની મૂર્તિ એકને બ્રહ્મ સમજતાં પિંડ બ્રહ્માંડાદિક સર્વે બ્રહ્મ છે ॥ એમ સમજિને પોતાને પણ બ્રહ્મા માને છે ॥ ને પછિ કોઈની ઉપાસના ભક્તિ કરતા નથિ ॥ અને ધર્મ નિયમ પણ તાતનાથિ ॥ ને તે અસત્પુરુષ પોતે ભ્રષ્ટ થાય છે ॥ ને તેને જે સંગ કરે છે ॥ તેને પણ ભ્રષ્ટ કરે છે ॥ અને એમ સમજનારા વેશ તાકિ થાય છે ॥ મારે એ શ્રુતિયોનો રચો અર્થ કેમ છે ॥ તો જિવદ્ધારને વિષે જે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયાના આકાર છે ॥ તેનો ઘટયતસ્વર્ગાદિ વિનશ્યતિ ॥ પ્રમાણે નિષેધ કર્યો ॥ અને માયાના આકાર સર્વે ને પાપરૂપ જાણવા ॥ અને તેમાં કાંઈક આકારને વિષે અત્યંત અભાવકરિને પોતાના આત્માને તેથી જુદો સમજિને ॥ પછી સર્વ પ્રકારે જ્ઞાન આપિને માયાને દૂર કરાવીને બ્રહ્મને વિષે સ્થિતિનાકરાયનારા એવા જે પ્રત્યક્ષ રામકૃષ્ણાદિક મગવાનની મૂર્તિ તેને વિષે ॥ સર્વે રચત્વીદં બ્રહ્મ પ્રમાણે પ્રત્યક્ષ મગવાનને વિષે માયાનો લેશ નથિ ॥ અને તે મૂર્તિ તો કેવલ્ય બ્રહ્મ રસ દિવ્યરૂપ છે ॥ ને અસ્કંડ મૂર્તિ છે ॥ ને અભિનાસિ મૂર્તિ છે ॥ અને તે મૂર્તિને વિષે પંચભૂતાત્મક માયાનો લેશ નથિ ॥ અને તે મૂર્તિનાં જન્મ કર્મને ચરિત્ર તે સર્વે દિવ્ય છે ॥ અને અસ્કંડ

સો જિંત્રા
સિદ્ધાંત

॥૧૧૦॥

कि कछे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्तिनां ॥ अंग अवयवोने तेनां चरित्र तेने चिंतवने करिने पा मरजे वो जिव होय ते ब्रह्म
रुप महा मुक्त थई जाय छे ॥ अने बिजा जिवो ना देहने ते नि किय ॥ तेने चिंतवने करिने आत्मा अधो गतिने पां मे छे ॥ माटे प्र-
त्यक्ष भगवाननी मूर्ति मां अने बिजा जिवो ना देह मां तो षण्ण भेद छे ॥ ते पण भागवतादिक शास्त्र मां प्रसिद्ध लखे लु छे ॥
जे प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्णादिक नि मूर्ति ने चिंतवने करिने गो पि गो वा त्यादिक अनंत भक्त मायाने तरिने परम पदने
पा मि गया छे ॥ अने ते मूर्ति नु भजनने सेवा जीव जे ते पोताना कल्याणने अर्थ कस्य करे छे ॥ पण ते बिना कोई जि-
वनी मूर्ति नु भजन के सेवा कल्याणने अर्थ कोई करतुं नथि ॥ अने कोई प्रत्यक्ष भगवानना भक्त माया पर थया हूं तेनु तो
भजनने सेवा भगवानने संबंधे करिने करवा जोग छे ॥ पण प्रत्यक्ष भगवानना संबंधि ना ना जे बिजा ना जिवो छे ॥ तेने
सेवा के तेनो संबंध छे ॥ ते तो केवल नर्क मां जावानो मार्ग छे ॥ ते सारुं तो सु क देव जि सरखा महा योगि परम हंसो ॥ तेणे पो-
ताना देहने ॥ देह संबंधि पदार्थ ॥ तेने महा पाप रुप जाणी ने तेना जतनने ने तेना संबंधनो सर्व प्रकारे ॥ त्याग करिने ते थकि
अंते वैराग्यने पा मिने पोताना आत्माने विषे दृढ स्थिति पा मिने ब्रह्म रुप थईने ॥ पछे प्रत्यक्ष भगवान जे राम कृष्णादिक
नि मूर्ति तेने विषे महा त्मे सहित जोड़ाणा छे ॥ अने तेना गुणने चरित्रने लिखा ॥ तेनुं हरखे करिने गां न कसुं छे ॥ अने
तेखे पोताना देह नो ने देह संबंधि पदार्थनो बारमबार निषेध कस्यो छे ॥ जे जिवनि आरख्यो छे ते महा पाप रुप छे ॥ ने
मांसनो लोचो छे ॥ ने जिवने मोह उपजाबिने नर्क मां नाखनारि छे ॥ अने जे प्रत्यक्ष भगवाननि आरख्य छे ते तो जिवना अनंत
पापने नास करे एवि छे ॥ ने मनो हर छे ने कमल सरखि छे ॥ ने कामण गारि छे ॥ ने कौश मात्रे करिने जिवने ब्रह्म रुप करे ए-
वि छे ॥ एम सु क देव जि सरखे प्रत्यक्ष भगवाननी आरख्योनुं अतिशो प्रितिये करिने वरणन कसुं छे ॥ अने ते ज प्रमाणे जि-
वो नां सबै अंगनो निषेध करिने ॥ पछे प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्णादिक नि मूर्तिनां सर्व अंगनुं ॥ हे ते करिने महा स्वरूपाम-
वाने अर्थ महा त्मे सहित वर्णन कसुं छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवाननी लिखने तेनां सर्व चरित्रने तेनि सर्व क्रियाने तेनुं

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१११॥

सर्वे बोलवुं ॥ तेनुं बंसवुं ॥ तेनुं रखावुं ॥ तेनुं जोवुं ॥ तेनुं रमवुं ॥ ने ते निशुभ क्रिया ॥ अशुभ क्रिया ॥ आदिक जे जे प्रत्यक्ष भगवाने कस्युं ॥ ते सर्व महात्मसहित गान कस्युं छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान नीलि लाचरित्र ने गाने करिने अनंत जिवोनां कल्याण थयो छे ॥ माटे एवा जे भगवान तेनो आकार ॥ अने बिजा जिवोना आकार ॥ तेमां तो घणोज भेद छे ॥ अने से बेयने जे सरखा जाणे छे ॥ ते तो महापापि छे ॥ ने तेने मूरख जाणवा ॥ अने जे भगवान नो आकार ॥ ने बिजा आकार ने सरखा कहें तो होय ॥ तेने तो दूष्ट ने महा अस्तर जाणिने तेना संग नो त्याग करवो ॥ केम के एम समज नारा सर्वे नर्क मां जाय छे ॥ माटे माटे जे ने पोताना आत्मानु कल्याण ईच्छवुं होय ॥ तेने एम समजवुं जे जिय ईश्वर नाशिरना आकार जे पिंड ब्रह्मांड तेनो निषेध करिने तेनो अभाव करिने तेथ कि वेंराग ने पापिने तेनी वासना नो त्याग करिने ॥ पोते शुद्ध आत्मा ब्रह्मरूप ईने पछे ए ब्रह्मना आधारने ॥ ब्रह्मना प्रकाशक ॥ एवा जे प्रत्यक्ष भगवान राम क आदिक जे पोताने मल्या होय ॥ ते मूर्ति ने विषे सर्व प्रकारे नवधा भक्ति ये करिने जोडाई जवुं ॥ अने तेनां चरित्र ने तेनी लिखा तेनुं निरंतर हाल तांचाल तां ॥ रयातां पितां ॥ सर्व क्रियाने विषे गान करवुं ॥ ने तेनुं चिंतव न करवुं तेनुं नाम विज्ञाना कहवाय छे ॥ ने ते आत्मानो मोक्ष थाय छे ॥ अने ए ज जिवना कल्याण नो अचल सिद्धांत छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥ अगणिसे ॥ २२ ॥ आविस

ना आचण शुद्धि ॥ १५ ॥ पूरण मासिने दिवस ॥ माहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्रीसोजितराम ध्ये ॥ व्यास सदा-
राम सरख लालने घेर आधमणे बारना ओर डानि रवेसमां ॥ गादित किये युक्त पलंग उपर विराज मान थयाहता ॥
अने सर्व जरिया नी बस्त्र धारण कस्यां हतां ॥ ने सर्वे अंग ने विषे पुष्पनां आभूषण शोभिर ह्यां हतां ॥ ने कंकु नो चांद
यो कसोहतो ॥ ने जमणा दाथने कांडे हिर निराखडियो बांधीहति ॥ ने पोतानो मुखार्थि दनी आगल साधु तथा घणक
हरिभक्त नी सभा भराईने बेठिहति ॥ पछे संध्या आर्ति थया केडे ॥ भक्त ॥ पटे लमथुर भाई का ली दासे मद्दारा जने

सोजिना
सि० ६९

॥१११॥

दाथजोडिनेप्रसपुछुजेदे महाराजअमारेतमारिमुर्तिनुं ध्यानकरवुं॥ तेनोकोईदे शकालहशेजेआवेसमे ध्यानकरिये तो ध्या
नसरयेथाय॥ अनेआवेसमे ध्यानथायनहिं॥ केज्यारे ध्यानकरिये त्यारेथाय॥ समानोकांईमेलनहिं॥ तेनुंके महशेतेकहो
॥ पछेमहाराजबोल्याजे ज्यारे भगवाननो भक्तप्रथम ध्यानकरवाबेसेछे॥ त्यारेअंतःकरणमां संकल्पविकल्पथायछे॥
ने ध्याननुं सरवबरोबरआवतुंनथि॥ तोपणजो एमने एमश्रद्धाराखिने ध्याननो अभ्यासथोडोथाडोनि त्येबडि षडिबबेय
डिकरवामांडे॥ तोतेने संकल्पविकल्परलिजायछे॥ पछितेने सरवेथि ध्यानथायछे॥ अनेतेने ध्यानमां अतिशेसरवके
आनंदआवेछे॥ अनेप्रथम ध्यानकरतां॥ संकल्पविकल्पथायने ध्यानमां सरवआवेनहिं॥ त्यारे कायरथईने ध्यानने
पहुंमुकीदे॥ ने एमसमजेजे आपणे तो ध्यानथायनहिं॥ तोतेने ध्यानको ईदहाडेथनुंनथि॥ माटेजेने भगवाननुं ध्यानक
रिने निरवासनिकथईने भगवानना एकांतिकभक्तथवुंहोय॥ तेने तो श्रद्धाराखिने॥ पोताने मल्याजे भगवान॥ तेनि
मूर्तिने संभारिने तेनुं ध्याननित्येकरवुं॥ अने ध्यानकरतां संकल्पथायतो॥ तेने विचारे करिने संकल्पने राखतांज
नुं॥ ने ध्यानकसाकरवुं॥ पण संकल्पथायत्यारे कायरथईने ध्याननो त्यागकरवो नहिं॥ अने श्रद्धाराखिने ध्यान
तो कसाकरवुं॥ एविरितेश्रद्धाये सहित प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्तिनां ध्याननो अभ्यासकरेछे॥ तोतेनाउपर भगवाननि
कृपाथायछे॥ अने भगवाननि कृपाथायछे त्यारे तेने संकल्पमानदलिने निर्विकल्पस्थितिथायछे॥ ने त्यारे तेने प्रत्यक्ष
भगवानना स्वरूपनो उत्तमनिर्विकल्पनिश्चय पायछे॥ पछे तेने वगरकसुं अरबंड भगवाननुं ध्यानथया करेछे॥ नेते
ने पंचविषयनिवासना रलिजायछे॥ अने तेज भक्त भगवानना अक्षरधामने पामेछे॥ माटे प्रगट भगवाननुं ध्यानकर
वुं॥ तेमां समानो कांईमेलनहिं॥ एतो ज्यारे निवृत्तिआवेत्यारे एकांतमां बेसिने॥ जेवि भगवाननि मूर्ति दिदिहो
यते मूर्तिने अंतरमां संभारिने अंगोअंगनुं ध्यानकरवुं॥ अने ध्यानपण केने थायछे॥ तोजेने प्रगट भगवानमलेछे॥
तेने ज ध्यानथायछे॥ पण भगवानप्रगट मल्याबिना कोईने भगवाननुं ध्यानथतुंनथि॥ केमके जे वस्तुदिठिनहोय॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११२॥

तेवस्तु ध्यानमांशिरिते आये ॥ नज आये ॥ अने वस्तु दिदि होय तेवस्तु से हे जमां ध्यानमां आये छे ॥ माटे जे ने प्रगट भगवानो संबंध थाय छे ॥ तेने ध्यान करे तो सुखे थि ध्यान थाय छे ॥ माटे आ समेत मारे ध्यान करवानो समो आयो छे ॥ तेत-
मारा भाग्यनो पार नथि ॥
॥ इति श्री मुख सिद्धांत समाप्तः ॥
नमो नमः ॥
॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २२ ॥ बाविसना ॥ श्रावण चदि ॥ ४ ॥ चतुर्थिने दिवस महाराज
श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री सो जिंत्रा मध्ये व्यास सदाराम सुख लाल ने घेर आथमणा बारना ओरडानि रवे समां ॥
गादित किये युक्त पलंग बिछाविने ते उपर विराज मान थया दता ॥ अने सर्वे जरिया निबस्त्र धारण कत्वां हता ॥ अने स
र्वे अंगमां पुष्पनां आभूषण शोभिर हां हतां ॥ ने कंकुनो चांद लो कर्यो हतो ॥ ने पोताना मुखार्चि दनि आग लसाधु
तथा घणा कह रिभक्तनी सभा भराई ने बेठि हति ॥ पछे भक्त बारोट बेचर लख मिदासे प्रह्म पुछ्युं जे हे महाराज भगवा
नना धामना सुखनो प्रत्यक्ष अनुभव के मथाय जे भगवानना धाममां आबुं सुख छे ॥ ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे
तेनो एम अनुभव थाय छे जे भगवानना धाम संबंधि सुख छे ॥ ते समजणे करिने जाणवामां आये छे ॥ ते समजण एम छे
जे भगवानना धामनु सुख चार प्रकारे करिने पमाय छे ॥ ते चार प्रकार पुरा सिद्ध थाय छे ॥ त्यारे अक्षर धामनु सुख संपूर
ण छति देहे प्रत्यक्ष अनुभवमां आये छे अने ए चार प्रकारमां जे दलुं अधुं होय ॥ ते दलो तेने सुखमां फेर रहे छे ॥ हवे ते
चार प्रकार किया तो एक धर्म ॥ बिजुं ज्ञान ॥ त्रिजो वैराग्य ॥ ने चोथि भक्ति ॥ ए चार साधन सिद्ध थाय छे त्यारे तेने भगव
नना अक्षर धामनु सुख साक्षात् कार द्रष्टिमां आये छे ॥ अने ते सुखने पामिने ब्रह्मरूप महासुक्त थाय छे ॥ अने तेने प
छे चौद लोकनां जे पंचविषयनां सुख तेकाग विष्टा तुल्य थई जाय छे ॥ हवे धर्म करिने भगवानना धामनो अनुभव था
य छे ॥ तेने कहिये छैथे ॥ जे धर्म ते श्रुं तो ॥ निर्लोभ निष्काम निस्वार्द निस्मिह निरमान ए पांच गुणने धर्म कहेवाय छे ॥
अने ए पांच गुणरूप धर्म जेने विषे होय ॥ तेने आ लोक मां स्थूल देहे करिने अखंड सुख वरते छे ॥ पण तेने कोई

सो जिंत्रा
सि० ७०

॥११२॥

दहाडे दुःख आवतुं नथि ॥ अने ए पांचे गुण मां थिए के गुण ओछो होय ते टलुं तेने दुःख रहे छे ॥ जेम एक पोताना हक मेहेन
तनुं द्रव्य होय ॥ तथा पोताना बतननुं द्रव्य होय ॥ ते द्रव्य ने खरवे वावरे ॥ ते मां जे बुं निरभय पणुं रहे छे ॥ ने शान्ति ने सख
रहे छे ॥ अने एक निलो भरुप गुण नो त्याग करिने कोई कनुं चोरिने द्रव्य लेई आवे ॥ तो ते ने केरलो भय त्यागे छे ने अ
तः करण मां तेने परिताप थाय छे ॥ अने ते चोरि कोई कना जाणवामां आवे तो तेनुं घर लुटि ले छे ॥ ने तेने पांच मो डि
यां बांधिने हेड मां पुरिने मारमारे छे ॥ अने ते महा दुःख ने पामे छे ॥ अने अधर्मे करिने आलो क मां जे दुःख पाओ ते जिव
परलो क मां पण जम पुरि चोरासि गर्भ वासादिक नां महा दुःख पामे छे ॥ अने ते अज वेद निशारे करिने ॥ परणि ने
स्त्रि परमां रारवे ॥ अने स्त्रि होय ते पण कुल ने घटित प्रमाणे परणि ने पुरुष करे ॥ तो ते स्त्रि पुरुष बेने निर्भय पणुं रहे छे
अने तेने अंतर मां पण निसंक पणुं रहे छे ॥ अने तेने कोई दहाडे फजे ति पण थति नथि ॥ अने तेने कोई दहाडे दंड प
ण भयो पडतो नथि ॥ अने ते आलो क मां महा सुख ने पामे छे ॥ अने जे पुरुष परस्त्रि नो संग करे छे ॥ तथा जे स्त्रि परपु
रुष नो संग करे छे ॥ तेने अनंत प्रकारना भयने फडक रारव विपडे छे ॥ अने महा दुःख ने पामे ॥ अने ते स्त्रि नां संग संव
धिने ते वात जाणवामां आवे तो ते पुरुष नुं माथुं वाटे ॥ ने स्त्रि तुं ना क कापे ॥ अने राजाने खबर पडे तो तेनुं घर लुटि ले ॥
अने जगत मां पण तेने फजे ति थाय छे ॥ अने ते विभिचारी स्त्रि पुरुष बे आलो क मां महा दुःख ने पामे छे ॥ अने मरि
ने घोर नर्क मां पडे छे ॥ ने महा हेरान थाय छे ॥ अने ते मज जे स्वाद छे ॥ ते पोताना कुल ने घटित प्रमाणे खपतुं होय
तेना घर नुं रवाय तथा जे वस्तु ख पति होय ते रवाय ॥ तथा अभक्ष्य वस्तु ॥ तथा के फ वस्तु नो त्याग करे तो ते मां तेने
निर्भय पणुं रहे छे ॥ अने ते महा सुख ने पामे छे ॥ अने जे नुं खपतुं न होय तेना घर नुं अन्न रवाय ॥ तथा मद्य मां सादि
क अभक्ष्य वस्तु रवाय ॥ तो तेने अनंत प्रकारना भय प्राप्त थाय छे ॥ अने तेने नात बहार मुके छे ॥ अने हारु मां दिने
के फादिके करिने बेसुद्ध ईने बुद्धि भ्रष्ट ई जाय छे ॥ ने तेने घर नां मनुष्य पण तिरस्कार करे छे ॥ ने ते आलो क मां महा

श्रीसुरय
सिद्धांत
॥११३॥

दुःखनेपामेछे ॥ अने मरिने कुंभिपाक नामे जेर उर उ नर्क ते मां पडे छे ॥ माटे अधर्म नो त्याग करिने जे धर्म मां द्रव्य गौरहिने प
र मे श्वर नि आ ज्ञा मां वर ते छे ॥ ते आ लोक मां पण महा सुख ने पामे छे ॥ अने पर लोक मां जई ने पण सुख ने पामे छे ॥ माटे ध
र्म करिने जे आ लोक मां सुख थाय छे ॥ ते पण भगवान ना धाम ना ज सुख नो अनुभव छे ॥ अने बिजो ज्ञाने करिने भगवान ना
धाम ना सुख नो अनुभव थाय छे ॥ ते जे मनुष्य देह आत्मानो विवेक करिने देह ने मिथ्या ने ना सवंत जाणिने ते देह धी नो रवो
ने शुद्ध चैतन्य आखंड अविनासि एवो जे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप मानिने पंचविषय थकि असंग पणे वर ते छे ॥ कहे तां-
आत्मारूप थई ने माई कयंच विषय नो त्याग करे छे ॥ तेने महा सुख ने शान्ति वर ते छे ॥ अने देह संबंधि नृण प्रकार ना ताप
जे अध्यात्म अधिभूत ने अधिदैवादिक ना जे महा दुःख ते मटि जाय छे ॥ जे मराम लक्ष्मण ने रावण साथे युद्ध करतां शू-
रि रमां बाण लाग्यां हेतां ॥ तेणे करिने मोर छा थई गई दति ॥ पछि हनुमान जिये विशाल करणि औषद्धि लाबिने पाई ॥
एर ले शरिर मां जे रत्नां सत्य वाग्यां हेतां ते सब एनि मे ले बहार नि सरि गयां ॥ अने मोर छा मटि गई ॥ ते मजे देह ने पो
तानुं रूप मानिने पंचविषय ने भोग ववाने विषे आशक्ति करे छे तेने का मलो मादिक रूपि जे शत्रु ते शब्द स्पर्श रूप
सादिक रूपि जे बाण ते मरि छे ॥ पछे ते विषय ना बाण रूपि शले करिने अचेत थई ने मोक्ष ना मारग थकि पडि जाय छे ॥
पछि तेने विसल करणि औषद्धि रूप आत्माना स्वरूप नुं ज्ञान थाय छे ॥ त्यारे तेने विषय नि आशक्ति रूपि जे बाण ना
सल ते सरये नि सरि जाय छे ने तेने परम सुख शान्ति थाय छे जे मकोई के नो दिकरो परे दामां गयो होय अने तेने एक जे दिकरो होय पछे तेने कोई क
आबिने एम कहे के जे तमारो दिकरो मरि गयो ॥ त्यारे तेने महा दुःख थवा लागे अने तेने सुख नो तो ले शर दे नहि ॥ ने
ते अति शोक त्यां तने करतो होय ॥ पछे ते वर तमां तेना दिकराना दायनो काग ल ले ईने तेनी पासे थि मनुष्य आबिने
ते कागल आपे ॥ ने ते एम कहे जे तमारो दिकरो हिम खिम छे ॥ अने आज थि जिजे दहाटे तमारे घेर आवशे ॥ एम स-
माचार आप्या ते निघडिये तेने दुःख मान टलि गयु ॥ ने तेने दिकराना मरण नी मिथ्या आंति नुं महा दुःख हतु ते

सोजिं
सि०७०

॥११३॥

ટલિને પરમશાન્તિ થાય છે ॥ તેમ જે દેહને પોતાનું રૂપ માનિને પંચવિષયમાં આગ્રાન્ત થાય છે ॥ તે જીવ જે તે અધ્યાત્માદિક ત્રણ પ્રકારના તાપમાં મહાસંતાપને પામે છે ॥ પછે તેને પોતાના આત્માના સાચા સગા અને આત્માને સમિપે રહેનારા એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તે ભગવાનના નિરવાસનિક વિષયના ત્યાગિ સંતે તે જિવને મલ્લે ને તે આત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન કરાવે ॥ ત્યારે તેને દેહ સંબંધિ જે અધ્યાત્માદિક ત્રિવિધિના તાપનાં જે મહાદુઃખ તે સર્વે મરિ જાય છે ॥ ને તે આત્મા પરમ સુખમાં ન્તિને પામે છે ॥ તે એ વિરીતે જ્ઞાને કરિને જે જિવને સુખ થાય છે ॥ તે પછી ભગવાનના ધામના સુખનો જ અનુભવ છે ॥ અને ત્રિજું વૈરાગે કરિને ભગવાનના ધામના સુખનો અનુભવ થાય છે ॥ તે કે વિરિતે વૈરાગે કરિને સુખનો અનુભવ થાય છે ॥ તો જેને સત્પુરુષના મુરવથકિ ચાર પ્રકારના પ્રલયનો વિચાર સાંભલિને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક ને ના સર્વંતને સ્વપ્ન વત્ જાગિને તે થકિ વૈરાગને પામિને ભગવાનને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ ત્યારે તે આત્મા મહા સુખને પામે છે ॥ ને તેને વિષયને વિષે રાગ જે પ્રિતિ તે ટલિ જાય છે ॥ અને વિષયને વિષે રાગે કરિને જે મનનું અસ્થિરણું હનું તે વૈરાગે કરિને મનસ્થિર થાય છે ॥ અને તે વૈરાગવાનને બ્રહ્માનું ભવ સુખનો અનુભવ થાય ॥ અને તેને જગતને વિષે મહાદુઃખ માનત્ર પમાન ને હાણ્ય બ્રહ્માદિક ને વિષે સમભાવ થઈ જાય છે ॥ અને હર રવશો કાતિત થઈને મહામુક્તદગાને પામે છે ॥ એ વિરિતે વૈરાગને પામે છે ॥ તેને એક ભગવાનની મૂર્તિનું જ ચિંતન થાય છે ॥ અને અદ્ભૂત સુખને પામે છે ॥ માટે એ વૈરાગે કરિને જે આલોકમાં છતિ દેહે સુખ થાય છે ॥ તે ભગવાનના ધામના સુખનો જ અનુભવ થાય છે ॥ અને આલોકમાં દેહ છતાં જ વૈરાગવાનને દુઃખ માત્ર ટલિ જાય છે ॥ અને બોધું ભગવાનની ભક્તિયે કરિને ભગવાનના ધામના સુખનો અનુભવ થાય છે ॥ તે ભગવાનની ભક્તિ કેવિ છે ॥ તો જિવને અર્નત જન્મનાં પાપ હોય તેને તત્કાલ બાલિને ભસ્મ કરિને જિવને સદ્બ્રહ્મરૂપ કરે એવિ છે ॥ તે ભક્તિ તે શું તો સર્વ કારણ ને સર્વાધારને દિવ્ય મૂર્તિ માનને સર્વ સુખના સિધું ને શર અશર થી પર એવા જે અક્ષરાતિત ભગવાન તે ભગવાન જિવોના કલ્યાણ કરવાને અર્થે રૂપ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११४॥

करिने पृथ्विउपर मनुष्यस्वरूपनुं धारण करे छे ॥ ते प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूपने विषे ॥ महात्मज्ञाने सहित प्रितिये क-
रिने जोडाई जवुं ॥ तेनुं नाम भक्ति छे ॥ अने एबिरीतनी भक्तिये करिने तो एबुं स्वरूप प्राप्त थाय छे ॥ जे ते स्वरूप मन बाणिना
क ह्यामां आवतुं नथि ॥ केम के जे प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप मां जोडा य छे ॥ तेने तो जे दलुं भगवान ना धाम मां स्वरूप छे
ते सर्व स्वरूप ते भक्तने प्राप्त थाय छे ॥ जे म को ई चक्रवर्ति राजा दोय ते राजा ने घेर दि करो आय्यो ॥ ते दि करो राजा
ना सर्व स्वरूपने पामे छे ॥ तेम भगवान ने विषे प्रितिये करिने जे आत्मा जोडाई जाय छे ॥ तेने पण जे दलुं भगवान ना धा-
मनुं स्वरूप छे ॥ ते सर्व स्वरूप ते भक्तने प्राप्त थाय छे ॥ केम के धर्मज्ञान बैरागे करिने माई क ए बा जे स्वरूप ने दुःख ते मोक्षा
ग करिने ब्रह्म रूप थाय छे ॥ तेने पछि भक्ति प्राप्त थाय छे ॥ अने भक्तिये करिने भगवान ने विषे जोडा य छे त्यारे भगवा-
न पण ते भक्त ना उर मां निवास करिने रहे छे ॥ माटे जे ने विषे भगवान निवास करिने रहे छे ॥ तेनुं स्वरूप तो क ह्यामां आवे
एबुं नथि ॥ एबुं अपरमित स्वरूप छे ॥ ने अविनाशि स्वरूप छे ॥ अने ए भगवान ना स्वरूप मि आग ल तो मोटा मोटा देवता
ना स्वरूप तेने पण न क जे यां क ह्यां छे ॥ अने ते भगवान ना स्वरूपने को ई उपमा दे वाय एम नथि ॥ माटे धर्मज्ञान बैरागने
भक्ति ए चार साधन सिद्ध करिने जे भक्त भगवान ने विषे जोडाई जाय छे ॥ ते भक्तने छु ति देहे भगवान ना धाम ना
स्वरूप नो प्रत्यक्ष अनुभव साक्षात्कार थाय छे ॥ अने तेने दुःख नो तो गं धरहे तो नथि ॥ अने ते आठे पोहो रने बत्रिसे
घडि स्वरूप ना फुहारा छु त्या करे छे ॥ अने जे ने भगवान ना धाम ना स्वरूप नो अनुभव थाय छे तेनुं प लक्षण छे जे तेने भ-
गवान नी भक्ति विना बिजा माई क पंच विषय ना स्वरूप मात्र ते तेने रवारां घेर जे बां थई जाय छे ॥ अने तेने भगवान मि
मूर्ति विना बिजा को ई स्वरूप पाम बा नि ई छार दे ति नथि ॥ माटे एवो जे भक्त छे ॥ तेने भगवान ना धाम ना स्वरूप-
नो प्रत्यक्ष अनुभव थाय छे ॥ ने ते अनुभव क्यारे थाय छे तो जे ने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना निर्यासनिक
संत महे छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान ने संत नो दृढ़ आश्रय करे छे ॥ तेने ज ए स्वरूप नो प्रत्यक्ष अनुभव थाय छे

सो जिं बा.
सि. ७०

॥११४॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः ॥

॥ संबत् ॥ १९

॥ योगिसे ॥ २२ ॥ बाविसनाश्रावणवदि ॥ ८ ॥ अष्टमीने दिवस ॥ महाराज श्रीहरिकृष्णभगवान् गामश्रीसोजिं आमये बारोद
भक्तवेचरदासलक्ष्मिदासनेधेसुगमणा बारनाश्रीरडानी आगल पुष्पनो मंडपकरिने तेमां गादित किये सुक्तपलंग बिछा
विने ते उपर बिराजमान थयाइता ॥ अने नि लाकिनखापनो सरबालधारण कस्योइतो ॥ नेजरियानी लपेटा ना किनरबापनी
सुगलिधारण करिइति ॥ अने रे समिगुहोरेटो पेहेस्योइतो ॥ ने ते उपर कसंबल सेछु केहेडे धारण कस्युंइतुं ॥ अने एक जरि
यानिसेलुं रयमेनारख्युंइतुं ॥ ने सुत्तक उपर कसंबल सो नेरि पाषाधारण करिइति ॥ अने सर्वे अंगने विषे मोगराना पु-
ष्पना आभूषण शोभिरह्योइतां ॥ ने ललाटेने विषे केशरनि अरचाने कंकुनो चांदलो कस्योइतो ॥ अने पोताना मुखार्थि
नि आगल साधु तथा घणाक हरिभक्तनिसभा भराईने वेठिइति ॥ पछे व्यासईछाराम सरयला ले प्रहस पुछुं जे हे महारा-
ज ॥ जे दिवस भगवान नो जन्मथाय ॥ ते दिवस तो सर्वे ने अतिशो आनंद थवो जोईथे ॥ अने आतो सामुं ते दिवस तो उत्तरो
उपवास करयो पडेछे ॥ तेनुं केसदशे ॥ पछे महाराज बोल्या जे तेनुं तो एमछे ॥ जे जगत नाजिबो सर्वे पंचविषय मांजर चि-
पचिरह्याछे ॥ अने पंचविषय छे ते ब्रह्मसरय पामबा मां अंतराय ना करनारां छे ॥ माटे ते जिबो ने ब्रह्मसरय ने प. माळबा साहं
भगवान प्रगटथाय छे ॥ पछे भगवान प्रगटथा ते जदिवस पंचविषयनो त्याग करा विने ब्रह्मसरय लेवरावे छे ॥ माटे रस-
ना इंद्रिनो विषय जे रस तेनो त्याग करा विने ते रसना इंद्रिये करिने प्रगट भगवान माजन्म कर्म चरित्र ने लिखा तेनुं गान करयुं
ते रुप रसना ये करिने ब्रह्मसरय लेवरावे छे ॥ अने ते जिजरि तेने ब्रह्म इंद्रिना विषय जे माया मां पिथया जे स्त्रियाई कना आ-
कार मान्य तेने जो वानो त्याग करिने ॥ प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत तेनां दर्शन करयां ॥ ते रुपि आं रेवे करिने ब्रह्म
सरय लेवुं ॥ अने काने करिने जगत ना विषयादिक ना शब्द सां भलवानो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान निकथाया ती गु-
ण चरित्र ने लिखा तेनुं श्रावण करवारुप ब्रह्मसरय लेवुं ॥ अने त्यचा इंद्रिये करिने माई कस्पत्रीनो त्याग करिने भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११५॥

ननाचर्णनोस्पर्श करवो ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेना सिकाये करिने माईक गंधविषयनो त्याग करिने भगवाननि
प्रसादि पुष्पना हारचंदनादिकनो सुगंधलेबो ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अनेमने करिने विषयभोगवचाना संकल्पनो त्याग
त्याग करिने भगवाननी नवधा भक्ति करवाना संकल्प करवा ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अने चित्ते करिने विषयभोगवचा-
नांचितवननो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्तिनां अंगो अंगनुचिंतवन करवुं ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अने अहं
कारे करिने देहने देहसंबंधिपदार्थनो अहंकार छे ॥ तेनो त्याग करिने भगवानना दोसत्वपणानुं अभिमान धरवुं नेदु भ
गवाननो दास छुं ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अने बुद्धिये करिने माईक पदार्थना निश्चयनो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवानना
स्वरूपनो निश्चय करवो तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अने हाथे करिने विषयनिक्रियानो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवानने
भगवानना निरवा सनिक संत ते निसेवा कर्वि ॥ तेरुपि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ एविरिते भगवानना जन्मदिवसने विषेदुःखरु
पने पापरूपने ब्रह्मस्वरवने विषे अंतरायना करनारा एवाजे माईक पंचविषय तेना त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरु
पसंबंधि ब्रह्मस्वरवलेबुं ॥ अने इंद्रियो अंतःकरण माईक पंचविषयने पामवानिक्रियामां ज्यां सुधिप्रवर्तै छे त्यां सु-
धितेने ब्रह्मस्वरवप्राप्त थतुं जनधि ॥ अने ज्या रे माईक विषयना स्वरवपामवानी क्रियानो इंद्रियो अंतःकरण त्याग करे छे ॥
त्यारे जतेने ब्रह्म जे परमात्मा भगवान तेनुं स्वरवप्राप्त थाय छे ॥ माटे भगवाननुं प्रगटपणुं जे दिवस थियुं होय ॥ ते दिवस थि
ज इंद्रियो अंतःकरणना माईक विषयनो ॥ त्याग कराविने ते इंद्रियो अंतःकरणने भगवानना स्वरूपमां जो हिंदेबां ॥ अने
एविरिते विषयनो त्याग करिने भगवानना स्वरूपमां जो डाय छे तेने ज ब्रह्मस्वरवप्राप्त थाय छे ॥ अने जे विषयनो त्याग
कत्याविना भगवाननी भक्ति करे छे ॥ तेने ब्रह्मस्वरव कोई काले पमातुं नथि ॥ माटे पंचविषयनो त्याग कराविने ब्रह्म
स्वरव जिवने पमाडवासारुं मोटे पुरुषे भगवानना जन्मदिवस तथा एकादशिनो उपवास तथा चांद्रायण व्रत करवो
तथा धारणां शान्ति आदिक व्रत कर्तौ छे ॥ ते सारुं जेने ब्रह्मस्वरवने मयुं होय तेने भगवानना जन्मदिवसना उपवास

सोवित्रा
सि०३१

॥११५॥

तथा एकादाशी आदिक व्रतना उपवास ते जरूर करवा ॥ अने ते दिवस विषयनी क्रियानी त्याग करिने भगवानना भव-
 ण किर्तनादिक नवधा भक्ति करविए ज जिबना मोक्षनो अचल सिद्धांत छे ॥ ए तमारा प्रह्ननो उत्तर छे ॥ ॥
 इति श्रीसुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संबन् ॥ १९ ॥ ओगणिसे
 ॥ २२ ॥ बाविसना भादवा शुद्धि ॥ ५ ॥ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीसो जिंआ मध्ये ॥ बारीट ॥
 भक्त बेहेश्वरदास लक्ष्मिदास नैषेर उगमणे बार ओर डानिरवेसमां गादित किया बिछावेला पलंग उपर बिराजमान थ-
 याहता ॥ अने सर्वे जरियानि वस्त्र धारण कत्वां दतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरहाहतां ॥ ने कंकुनो-
 चांदरु कर्णोदतो ने पोताना मुखार्चि वनी आगत साधु तथा षणा कहरि भक्त नीसभा भराई ने बेठि इति ॥ पछे महा-
 राज बोल्याजे आकाशमां ते कोई भेद दशे के अंभेद छे ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वामिये कलुं के आकाशवस्तु गते तो अ-
 भेद छे ॥ पण स्थान कने भेदे करिने ॥ चार प्रकारना भेद कहैवाय छे ॥ ते चार भेद किया ॥ तो एक मूल अनादिस-
 त्यने अखंड चिदाकाश छे ॥ अने ते चिदाकाश थकि महदाकाश थयो छे ॥ अने महदाकाश थकि महाकाश थयो छे ॥ अने महाकाश थकि महाकाश थयो छे ॥ अने महाकाश थकि महाकाश थयो छे ॥ अने महाकाश थकि महाकाश थयो छे ॥
 महदाकाश थयो छे ॥ अने ते आकाशमां भेद पछे पछे महाराज बोल्याजे आकाशमां भेदो ने करिने पछे नो जे भना दिए कि दशक मते नो पण दशक
 रुप एवा जे आत्मा ते अमंतर ह्य छे ॥ अने ते आत्मा अने विषे कारण पणे वांसना रुप सूक्ष्म रुपे आकाश रह्यो छे ॥ ते
 आकाशनुनाम महदाकाश कहैवाय छे ॥ अने ते वासना रुप महदाकाश थकि ॥ चार अंतःकरणे पांच विषय थ-
 या छे ॥ ते अंतःकरणानां नाम ॥ मन बुद्धि चित्त ने अहंकार ॥ अने पांच विषयानां नाम ॥ शब्द स्पर्श रुप रस नै गंध ॥
 ए पांच विषय ॥ ते मांश ब्द थकि आकाश उत्पन्न थयो छे ॥ ते आकाशनुनाम महाकाश कहैवाय छे ॥ अने ते आका-
 श त्रिगुणात्मक छे ॥ ते गुणानां नाम ॥ रजोगुण ॥ तमोगुण ॥ सत्वगुण ॥ ते मां तमोगुण रुप तो पो ते महाकाश छे ॥
 अने ते मां एक एक गुणमां त्रण त्रण गुण रह्यो छे ॥ ते तमोगुणमां जे सत्व गुणनो भाग छे ॥ ते थकि श्रोत्र दंदि पद्मे छे

નેજેતેમાંરજોગુણનોભાગછે ॥ તેથકિવાકદંદ્રિયઈછે ॥ અનેજેસ્પર્શવિષયછે તેથકિવાયુથયોછે ॥ તેવાયુપોતેતમોગુણ-
રુપછેઅનેતેમાંજેસત્યગુણનોભાગછેતેથકિત્વચદંદ્રિયઈછેઅનેતેમાંજેજોગુણનોભાગછેતેથકિદક્ષત્તદંદ્રિયઈછેઅનેજેરુપવિષયછેતેથકિતેજપ્રયુછે ॥ અનેતેમાં
જેસત્યગુણનોભાગછેતેથકિચક્ષુદંદ્રિયઈછે ॥ અનેતેમાંરજોગુણછે ॥ તેથકિપાદદંદ્રિયઈછે ॥ અનેરસવિષયછેતે-
થકિજલથયુછે ॥ અનેતેમાંસત્ત્વનોભાગછે ॥ તેથકિરસનાદંદ્રિયઈછે ॥ અનેતેનારજઅંશથકિશિષ્ણુદંદ્રિયઈછે ॥ અ-
નેજેગંધવિષયછે ॥ તેથકિપ્રણ્વિયઈછે નેતેમાંસત્ત્વનોભાગછે ॥ તેથકિનાસિકાદંદ્રિયઈછે ॥ અનેપૃથ્વીનારજઅ-
ંશથકિગુદાદંદ્રિયઈછે ॥ અંશરિતેપાંચવિષયથકિપાંચભૂતથયાછે ॥ નેપાંચભૂતથકિદશદંદ્રિયોથઈછે ॥ તેદંદ્રિયો
ભૂતનેવિષય ॥ તેસર્વમલિનેવિસતત્ત્વથયા ॥ અનેચારઅંતઃકરણછે ॥ એટલેચોવિસતત્ત્વથયાછે ॥ અનેતેચોવિસ
તત્ત્વમલિનેતેથકિબ્રહ્માંડથયુછે ॥ અનેતેબ્રહ્માંડથકિપિંડથયાછે ॥ અંશરિતેપિંડનેબ્રહ્માંડનીઉત્પત્તિથઈછે ॥
તેપિંડબ્રહ્માંડરુપજેમાયાતેળેચિદાકાશરુપજેઆત્માતેનેઆછાદનકરિરાવ્યોછે ॥ તેઆછાદનેકરિનેપોત
નુંસ્વરુપજેઆત્માઅનેઆત્માનાપ્રકાશકેવાજેપરમાત્માભગવાનતેનેભૂલિનેતેઆત્માજેતેજેવાજેવાદેહનુંધારણકરેછે ॥
તેનેતેટલુંબલહોયછે ॥ કહેતાંજેટલોઆકાશનોઅવકાશજેદેહનેવિષેહોયછે ॥ તેટલિતેનેવિષેગુરુત્વઆકર્ષણશ-
ક્તિઆવેછે ॥ તેઆત્માકિડિનાદેહનુંધારણકરેછે ॥ ત્યારેતેનેવિષેઆકાશથોડોહોયછે ॥ તોતેઆત્માકિડિનોદેહુપાડિ
શકેએટલિશક્તિતેનેહોયછે ॥ અનેતેકિડિનોઆત્માછેતેકિડિનાદેહનોત્યાગકરિનેતેનોતેઆત્માહાથિનાદેહનુંધારણ
કરે ॥ તોતેનેવિષેઆકાશાણોહોયછે ॥ તોતેઆત્માહાથિનેદેહુપાડિનેચાલે ॥ તથાતેથિવિજોપણવિસયચિસમણભાર
ઉપાડિનેચાલે ॥ એટલિતેનેવિષેઆકર્ષણશક્તિરુપઆકાશહોયછે ॥ અનેઆત્માતોતેનોતેહોયપણકિડિનાદેહનો
હોયત્યારેએકપાસેરનોભારપણુપાડિશકેનહિં ॥ અનેતેનોતેઆત્માજોબૈરાદેહનુંધારણકરેતોતેનેવિષેચોટલો
કર્ણુબ્રહ્માંડુપાડિચાલે ॥ એટલોઆકર્ષણશક્તિરુપઆકાશઆવેછે ॥ અનેતેઆત્માજોમૂલપ્રકૃતિપુરુષનદિહુ

ધારણ કરેતો તે એક આત્મા કોટિ બ્રહ્માંડને તોલિ રાવે ॥ એટલો તેને વિષે ગુરુત્વ આકર્ષણ શક્તિ રૂપ આકાશ આવે છે ॥ અને
 તેનો તે આત્મા જો મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો આશ્રય કરિને ॥ તે થકિ આત્મતિક જ્ઞા
 નને પામેતો આત્મા અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ થાય છે ॥ તે અક્ષર બ્રહ્મ કેવું છે ॥ તો કોટિ બ્રહ્માંડનો આધાર એવો જે મૂલ પ્રકૃતિ પુરુષ છે
 ॥ તે એવા અનંત કોટિ પ્રકૃતિ પુરુષ તે અક્ષરના કોક દેરાને વિષે લિન થઈ જાય છે ॥ કહેતાં અનંત કોટિ મૂલ પુરુષ તે અક્ષર
 બ્રહ્મની દ્રષ્ટિમાં આવતા નથી ॥ જેમ દિવસને વિષે અનંત કોટિ તારા મંડલ દ્રષ્ટિમાં આવતા નથી ॥ તથા જેમ કોઈ કદના
 બિનાગાડું ચોપર વત્તોય તેના ઉપર ॥ ચડ્યું હોય તો તેની દ્રષ્ટિમાં પૃથ્વી ઉપલ્યામનુષ્ય પશુ પક્ષ આદિક કોઈ આવે નહિ ॥ તે
 મ આત્મતિક જ્ઞાનને પામીને અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ થયો જે મુક્ત ॥ તેને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયાનો આકાર માત્ર તે દ્રષ્ટિમાં આવ
 તો નથી ॥ અને તેને તો ચિદાકાશ રૂપ એવું જોતાં વિવેક સદ્ સ્વરૂપ અક્ષર બ્રહ્મ તે એક દ્રષ્ટિમાં આવે છે ॥ તે એક દ્રષ્ટિ ક્યારે
 થાય છે ॥ તો જ્યારે દ્વંદ્વિયો અંતઃકરણ રૂપ માયાનો ભાવ જ્ઞાને કરિને દલિ જાય છે ॥ ત્યારે તેની રાવરણ રૂપ બ્રહ્મ દ્રષ્ટીને
 પામે છે ॥ અને જેને દ્વંદ્વિયો અંતઃકરણનો ભાવ દલ્યો ન હોય ॥ તેને તો પિંડ બ્રહ્માંડાદિક માયાનો વિવેક રહે છે ॥ કેમ
 કે શ્રોત્ર દ્વંદ્વિય છે ॥ તેને શબ્દને વિષે શ્રુત અશ્રુતનો વિવેક રહ્યો છે ॥ અને જો કાન દ્વંદ્વિન હોય તો તેને શબ્દને વિષે શ્રુત
 અશ્રુતનો વિવેક હોય નહિ ॥ કેમ કે શબ્દને પેસવાનું દ્વાર નાશ પામે છે ॥ ત્યારે તે શબ્દનું સ્પર્શ દુઃસ્વપ્ન ક્યાં પિપેસે ॥ ન્ન
 પેસે ॥ અને જ્યારે શબ્દનું સ્પર્શ દુઃસ્વપ્ન નાશ પામું ॥ ત્યારે તેને રાગને દ્વેશ રૂપિ જે જન્મ મૃત્યુનું બિજ તે પળ દલિ જાય છે ॥ કેમ કે જે
 પદાર્થમાં રાગ હોય તો તે પદાર્થમાં રાગે કરિને જન્મ મૃત્યુનો પડે છે ॥ અને જે પદાર્થ ઉપર દ્વેશ હોય તો તે પદાર્થને વિષે દ્વેષે કરિને
 પળ સ્મૃતિ રહે છે ॥ તો તેને વિષે પળ જન્મ મૃત્યુનો પડે છે ॥ માટે જેને જ્ઞાને કરિને દ્વંદ્વિયો ના ભાવ રૂપિ વિવેક દલિ ગયો હોય તેને જ
 ન્મ મૃત્યુ દલિ જાય છે ॥ અને જ્યાં સુધિ વિવેકને પોતાનું રૂપ માનિને દ્વંદ્વિયો નારાગ દ્વેષાદિકને વિષે વરતે છે ॥ તે તેને કરિને સ્પર્શ
 દુઃસ્વને પામે છે ॥ ત્યાં સુધિ તેને પીંડ બ્રહ્માંડાદિક રૂપિ જગત ખોલે છે ॥ જેમ કુવાને જલે કરિને વાડિ પિચે છે ॥ ત્યાં સુધિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१९७॥

तेवाडिमां क्यारापा ला रुपि भासे छे ॥ अने ज्यारे वरसादने जले करिने वाडि पिये छे ॥ ने सर्वे वाडिपडां मां समथल जल
भराई जाय छे ॥ त्यारे ते वाडि मां पछि क्यारापा लानो विवेकरहे तो नथि तेम आत्मा रुपि जे जल छे ते अंतःकरण रुपकु
वा द्वारे धईने इंद्रियो रुप निकी मां प्रवरते छे ॥ त्यारे तेने क्यारापा ला रुप पिंड ब्रह्मांडादिक माया ना आकार ते द्रष्टि मां आ
पे छे अने ज्यारे वरसाद रुपि ॥ प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतना ज्ञान रुपि जल ॥ वरसे छे त्यारे तो तेनो इंद्रियो रुपि
निको तथा पंचविषयने विषे सत्यता ॥ अने तेने सत्यता ये करिने ॥ जगतने विषे रागने द्वेषादिक रुप जे क्यारापा ला
ते सर्वे रलि जाय छे ॥ अने तेने चिदाकाश रुप जे पोतानुं ब्रह्म स्वरुप ॥ अने ब्रह्मने विषेर स्थाने ॥ ब्रह्मना प्रकाशक एवा जे
परब्रह्म ते द्रष्टि मां रहे छे ॥ एण आत्माने प्रत्यक्ष परमात्मा विना बिजुं काई तेने द्रष्टि मां ॥ मायाकृत पिंड ब्रह्मांडादिक को
ई आकार रहे तो नथि ॥ अने ते आत्मानि प्रत्यक्ष परमात्माना ध्याने करिने दिव्यमूर्ति बंधाय छे ॥ ते मूर्तिने भागवति त
नुं कहै बाय छे ॥ अने ते आत्मा स्मृत देह नो त्याग करिने भगवानना धामने पा मे छे ॥ ते पाछो फेर जन्म ने धरतो नथि ॥
अने जेने एबुं ज्ञान थयुं न होय ॥ ते आत्मा जन्म मरणने पा मे छे ॥ माटे जे प्रत्यक्ष परमात्माना अवतार राम कृष्णादिक भग
वानने तेना संत तेनो आश्रय करे छे ॥ तेने एबुं ज्ञान थाय छे ॥ ने ते आत्मानो मोक्ष थाय छे ॥ माटे ते समो आज त मारे आ-
व्यो छे ॥ ते त मारा भाग्य नो पार नथि ॥ एम कहिने मद्दारा जे वारतानी समाप्ति करि ॥ पछी संत किरतन गावा त्याग्या ॥
॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ अोगणीसे ॥ २२ ॥ बाविसना ॥ भादरवा शुद्धि ॥ १० ॥ दशमिने दिवस ॥ मद्दाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम
श्रीसो जिंआ मध्ये ॥ वारोट भक्त बेहेर दास लक्ष्मि दासने घेर उग मणे वारओरडा निरवेश मां ॥ गादित किये युक्त पलंग
बिछाव्यो हतो ॥ ने ते उपर विराजमान यथाहता अने सर्वे जरियांनी वस्त्रधारण कत्याहता ॥ ने पुष्पना द्वारकड मां शोभिर
ह्याहता ॥ ने पात्रमां पुष्पना तोरा लटकता धारण कत्याहता ॥ अने पुष्पना गुच्छं बेकान उपर शोभिर ह्याहता ॥ अने

सो जिंआ
सि ७७३

॥ १९ ॥

पोतानामुखाविंद आगल साधुतथाषणा कहरि भक्तनि सभा भराईने बेठिहति ॥ पछे महाराज नि सं आचारि थिया केहे मइश
 ज बो ल्याजे स वैसरत देईने सां भलो ॥ जे एक वारता कर विछे ॥ अने आजे वारता कहि सुं ते मां बे वात आवरो ॥ एक बा
 हार द्रष्टि कहे वाशो ॥ अने ते बहार द्रष्टिये करिने जणा से जे पदार्थ ते कहे वासे ॥ अने ते बहार द्रष्टिने बहार द्रष्टिये करिने
 जणा से जे पदार्थ ते नुं मिथ्या पणुं कहे वासे ॥ अने बिजि अंतर द्रष्टि कहे वाशो ॥ अने ते अंतर द्रष्टिये करि जणा से जे पद
 र्थ ते पण कहे वासे ॥ अने ते अंतर द्रष्टिने अंतर द्रष्टिये करिने जणा से जे पदार्थ ते नुं सत्य पणुं कहे वाशो ॥ अने अंतर
 द्रष्टिये करिने जे निर्विकल्प स्थिति थाय छे ॥ ते कहे वाशो ॥ अने आवात कहि सुं ते कोने समजाशो ॥ तो जे वात कहि
 सुं ते वात प्रमाणे पोताना मन निवृत्ति कर तो जशो ते ने ए वात समजाशो ॥ ते वृत्ति ने के बिरिते कर बिती आ अपमारा
 हाथ मां पुण्य नो गुछ छे ॥ ते ने ए म कहिये जे आगु छ ने जुबो ॥ त्यारे ते गुछ ने जो बो ॥ ने ते मां वृत्ति ने ठेर बवि ॥ अने ते गुछ जे
 बो छे ते बो वृत्ति मां राखि ने पछे कहिये जे आ धिजा हाथ मां रुमाल छे ते जुबो ॥ त्यारे ते ने पण सारि पेठे जो बो ॥ ने ते रुमा
 ल ने पण वृत्ति मां राख बो ॥ ए बिरिते वृत्ति ने विकास पमाडवि ॥ अने ते ते पदार्थ ने वृत्ति मां राख बां ॥ ए बिरिते जे जे वात क
 रिये ते ते वात ने वृत्ति मां राखो ते ने आवात कहि सुं ते समजाशो ॥ अने ते ने निर्विकल्प स्थिति थाशो ॥ अने ते ने महा अद्भूत आनंद
 थरी ॥ हवे ते वात कहिये ते सां भलो ॥ जे बहार द्रष्टि ते सुं तो आ देहे ने पोतानुं रुपमा नीने ॥ स्थूल सूक्ष्म ने कारण ए व्रण देहे क
 रि ने जे टलुं जे टलुं ग्रहण करवा मां आवे छे ॥ ते ने सत्यमा नीने ते ने विषे वासना ये करि ने भोग बवानि जे ईछा छे ॥ ते नुं नाग
 बहार द्रष्टि छे ॥ ते द्रष्टि कल्पना मय मिथ्या द्रष्टि छे ॥ ते मां स्थूल देहे करि ने तो जाडा पंचभूत जे ॥ प्रथि जल ते ज वायु ने आका
 श ते द्रष्टि मां आवे छे ॥ अने ते सूक्ष्म देहे करि ने विराट् सत्तात्मा ने अव्याकृतरुप जे ॥ सूक्ष्म पंचभूतात्मक जे समष्टि स्ष्टि ॥ ते
 जो बा मां आवे छे ॥ अने कारण शरिरे करि ने जगत नुं आदि बिजरुप एवो मूल प्रकृति पुरुष अने ते नो विस्तार ते सर्व
 द्रष्टि मां आवे छे ॥ अने ते द्रष्टि सर्व कल्पना मय मिथ्या बहार द्रष्टि छे ॥ अने ते बहार द्रष्टि थी पर ए नि अंतर द्रष्टिरुप

શ્રીસુર
સિદ્ધાંત
॥૧૧૬॥

અક્ષરબ્રહ્મદ્રષ્ટિ છે ॥ અનેને અક્ષરબ્રહ્મરૂપજે અંતરદ્રષ્ટિ તે ગુણેદેહધિપર એવોજે આત્મા ॥ તે આત્માયે કરિને દેરવાય છે ॥ પ
ણ ત્યાં સ્થૂળ સૂક્ષ્મને કારણ રૂપજે માયાની બહાર દ્રષ્ટિ તે પદોં ચી શક્તિ નથિ ॥ જેમ કોઈક રાજા દોય ॥ ને તેને ઘેર સો બસે ઘો
ડા દોય ॥ તેમાં કેટલાક ઘોડા તો મોટા જ બરામ તથા હોય ॥ અને કેટલાક તો ઘોડા સાધારણ દોય ॥ અને કેટલાક ઘોડા
નાના ટંકળ દોય ॥ પછે રાજાને ગામની ભાગોલે બાગ બગિચે જવું દોય ॥ ત્યારે નાના ટંકળ ઘોડા ઉપર ચડિને જાય છે ॥ અને પાં
ચગાઉ છેટે જવું દોય ॥ ત્યારે સાધારણ ઘોડો દોય તે ઉપર ચડિને જાય છે ॥ અને જ્યારે કોઈક શત્રુ સામિલ હાઈ કરિને પોતા
નિજિત કરવિદોય ત્યારે તો મોટામતવાલા ઘોડા દોરતે ઉપર ચડિને જાય છે ॥ ને પોતાની જીત કરે છે ॥ પળતે રાજાને દેવલોક
તુરંજ લેઈને દેવલોકનું સુરવપામવું દોય ॥ ત્યારે તો ત્યાં ગુણ પ્રકારના ઘોડાનું જોર ચાલતું નથિ ॥ અને ત્યાં તો ગુણ પ્રકાર
ના ઘોડાનો ત્યાગ કરિને પોતે પંડે જપત પયજ્ઞાદિક સાધન કરે ॥ ત્યારે દેવાદિકના લોકના સુરવને પામે ॥ જેમ ગજને જુડે ઘ-
સોદ તો ॥ ત્યારે તે ગજને મુકાવવાને અર્થે ભગવાન ગરુડ ઉપર ચડિને ચાલ્યા ॥ પળ પોતે ગરુડ પુગિ શક્યો નહિને જાને જુડે બુડા
ડવામાં હ્યો ॥ પછે ભગવાને ગરુડનો ત્યાગ કરિને પગ પાડ્યા હોયા ॥ ને ગજને મુકાવ્યો ॥ તેમ એ તો દૃષ્ટાંતને તે સુંસિદ્ધાંત એ છે જે
આત્માને ગુણ પ્રકારના ઘોડારૂપ ગુણેદેહ છે ॥ તે આત્માજે તે બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને ટંકળ ઘોડારૂપ દંદ્રિયો ઉપર અસ્વાર થઈને આ
લોકનાં પદાર્થને જાણિલે છે ॥ અને સાધારણ ઘોડારૂપ અંતઃકરણ ઉપર સ્વાર થઈને મૂલમાયાનું કાર્યજે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ તેને
જાણિલે છે ॥ અને જાણવા રૂપજે કારણેદેહ તે રૂપમતવાલા ઘોડા તે ઉપર અસ્વાર થઈને મૂલમાયાનું કારણજે મહાઅંધકાર ત્યાં
સુષિપ્રવેશ કરે છે ॥ પળ તે અંધકારધિપર એવોજે પ્રકાશ ત્યાં દંદ્રિયો અંતઃકરણાદિક રૂપજે ઘોડા તે સુંજોર ચાલતું નથિ
॥ અને ત્યાં તો તે દંદ્રિયો અંતઃકરણાદિક રૂપજે ઘોડાનો ત્યાગ કરિને પોતે પંડે આત્મા એકલો શુદ્ધ ચૈતન્યરૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ
દગુરુનો આશ્રય કરિને તેષકિર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યને મહાત્મે સહિત ભક્તિ સિદ્ધ કરે ત્યારે તે પ્રકાશને પામે છે ॥ અને તેનું નામ અંત
રદ્રષ્ટિકહેવાય છે ॥ અને તે દ્રષ્ટિ સત્ય છે ॥ ને સુરવદાઈ છે ॥ અને જે બહાર દ્રષ્ટિ છે ॥ તે અસત્યને દુઃસ્વદાઈ છે ॥ હવે જે જિય

સોજિના
સિ. ૭૩

॥૧૧૬॥

છે તે બહાર દ્રષ્ટિને પણ જાણતો નથી ॥ અને અંતર દ્રષ્ટિને પણ જાણતો નથી ॥ એ બોજિવ અનાદિનો અજ્ઞાન છે ॥ તેને સદગુરુ રૂપ
 પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના સંત છે તે અંતર દ્રષ્ટિને બહાર દ્રષ્ટિનું જ્ઞાન કરાવે છે ॥ તેમાં પ્રથમ બહાર દ્રષ્ટિને જાણાવિને આત્માને વિકા
 શ પમાડે છે ॥ કેમકે અજ્ઞાને કરિને આત્મા જે તે અતિ શો સંકોષને પામિ ગયો છે ॥ મારે તે બહાર દ્રષ્ટિને જ્ઞાને કરિને વિકાશને
 પામે છે ॥ પછે તે બહાર દ્રષ્ટિ રૂપ જે મિથ્યા દ્રષ્ટિ તેનો ત્યાગ કરાવિને ॥ તેને વિષે અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ જે અંતર દ્રષ્ટિ તેનો આરોપ કરા
 વે છે ॥ પછે તે અંતર દ્રષ્ટિને કરિને આત્મા નિ દિવ્ય મૂર્તિ બંધાઈને પરમાત્માના ધામને પામે છે ॥ જેમ ધાતુની મૂર્તિ કરવિ હોય ત્યારે
 પ્રથમ મિણનું પુતલું કરે છે ને તે ઉપર કચરો દાવે છે ॥ પછે તે મિણને અગ્નિયે તપાવિને કાઢી નાચે છે ॥ ને તે પોલા કચરાના બિલા
 માં ધાતુનો રસ રેડે છે ॥ ત્યારે તે નિમૂતિ ધાય છે તેમ આત્માને બ્રહ્મ રૂપ કરવાને અર્થે મહાત્મા પુરુષ જે તે મિણ રૂપ બહાર દ્રષ્ટિ
 યે કરિને આત્માને વિકાશ પમાડે છે ॥ પછે તે મિણ રૂપ જે બહાર દ્રષ્ટિ તેનો ત્યાગ કરાવિને તે આત્માને વિષે જે જાણપણું છે તે જા
 ણપણાને વિષે અંતર દ્રષ્ટિ રૂપ જે બ્રહ્મ રસ તેનો આરોપ કરાવે છે ॥ કેહેતાં તેને આત્મા પરમાત્માનું જ્ઞાન કરાવે છે ॥ ત્યારે તે આ
 ત્માની બ્રહ્મ મય મૂર્તિ બંધાય છે ॥ હવે બહાર દ્રષ્ટિને વિકાશ પમાડે છે તેમાં પ્રથમ પ્રથિનું જ્ઞાન કરાવે છે ॥ જેમ પ્રથમ વન પર્વતને
 સમુદ્રે સહિત એવિ જે પંચાશ ક્રોડ યોજન પૃથ્વી ॥ તેને શાસ્ત્રના કહ્યા પ્રમાણે જાણપણામાં જોવિ ॥ પછે તેમાં વ્રતિને ઠેરવવિ
 ॥ પછી તે પૃથ્વીને વ્રતિમાં રાખિને તે પ્રથ્વી કરતાં દશાષ્ટક બધારે જલ છે ॥ તે જલ પૃથ્વીની ચારે બાજુ યે વિંદાયે લું છે ॥ તે જલ
 ને જાણપણામાં જોવું ॥ અને તે જલ અને પૃથ્વી એ બેને દ્રષ્ટિને ઠેરાવિને ॥ પછે તે જલ થકિ દશગણો અગ્નિ મોટો છે ॥ તે અગ્નિ જ
 લને ફરતો ચારે બાજુ યે વિંદાયે લો છે ॥ તે અગ્નિને જાણપણા રૂપ દ્રષ્ટિયે કરિને જોવો ॥ અને તે પૃથ્વી જલને અગ્નિ એ ત્રણને
 ત્તિમાં રાખવીને ॥ પછે તે અગ્નિ થકિ ચારે દશગણો વાયુ છે ॥ તે વાયુ તેને અગ્નિને ફરતો ચારે બાજુ યે વિંદાયે લો છે ॥ તે વાયુ
 ને જાણપણા રૂપ દ્રષ્ટિમાં જોવો ॥ અને પ્રથ્વી જલ અગ્નિને વાયુ એ ચારે ભૂતને વિષે વ્રતિને ઠેરાવિને ॥ પછે તે વાયુ થકિ દશગ
 ણો બધારે આકાશ છે ॥ તે આકાશ વાયુને ફરતો ચારે બાજુ યે વિંદાયે લો છે ॥ તેને જાણપણા રૂપ દ્રષ્ટિમાં જોવો ॥ અને તે

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૧૧૧॥

માંચે મૂતને વિષે વ્રતિને ઠેરાવિને ॥ પછે તે આકાશ થકિ વધારે દશગણો અહંકાર છે ॥ તેને જાણવળામાં જોવો ॥ અને તે અહંકાર
થકિ દશગણો મહત્ત્વ વધારે છે ॥ તે મહત્ત્વને પળ જાણવળામાં જોવું ॥ અને તેમાં વ્રતિને ઠેરાવિને તે સર્વે પૃથ્વી આદિકને
વ્રતિમાં રાખિને પછે તે મહત્ત્વ થકિ સદસ્ય ગણો વધારે પ્રધાન પુરુષ છે ॥ તે પ્રધાન પુરુષને જાણવળા રૂપ દ્રષ્ટિયે કરિને જોવો ॥
અને તે પ્રધાન પુરુષ થકિ અનંત ગણો વધારે મૂલ પ્રકૃતિ પુરુષ છે ॥ તે પ્રકૃતિ પુરુષને પળ જાણવળા રૂપ દ્રષ્ટિયે કરિને જોવો ॥ અ
ને તે પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ પર અનંત કોટિ ગણ વધારે અંધારું છે ॥ તે અંધારું પ્રકૃતિ પુરુષને ફરતું ચારે બાજુએ વિંટાયેલું છે ॥ તે
અંધારાને પળ જાણવળા રૂપ દ્રષ્ટિયે કરિને જોવું ॥ તે તે સર્વેને વ્રતિમાં રાખવું ॥ ને તેમાં વ્રતિને ઠેરાવવી ॥ એવિરિ તે પૃથ્વી આદિક
આણવાળા રૂપ અનંત કોટિ વિશ્વને તે થિ પર અંધકાર તેને જાણવળામાં જોવું ॥ ને તે સર્વેને વ્રતિમાં રાખવું ॥ તેનું નામ બહાર
દ્રષ્ટિ કહેવાય છે ॥ અને એ સર્વે બહાર દ્રષ્ટિ રૂપ અનંત કોટિ વિશ્વને તે થિ પર અંધકાર છે ॥ અને અંધકાર થિ પર એકલો પ્રકાશ
છે ॥ અને તે પ્રકાશને ચિદાકાશ કહે છે ॥ તથા તેને બ્રહ્મ કહે છે ॥ તથા અક્ષર ધામ કહે છે ॥ અને તે પ્રકાશને મધ્યે પ્રકા
શના આધાર એવા જે પર બ્રહ્મ પરમાત્મા ભગવાન તરફ છે ॥ અને તે પરમાત્મા દિવ્ય મૂર્તિ માન છે ॥ અને તે ચિદાકાશ રૂપ
જે બ્રહ્મને બ્રહ્મના આધારને બ્રહ્મના પ્રકાશક એવા જે પર બ્રહ્મ તેને આત્માયે કરિને જોવા ॥ અને તેમાં ચિદાકાશ રૂપ જે બ્ર
હ્મ તેને પોતાનું સ્વરૂપ જાણવું ॥ અને તેને વિષે દિવ્ય મૂર્તિ માન પરમાત્મા અરવંડાર છે ॥ એવિરિ તે પોતાના આત્માને વિષે પરમા
ત્મા ને જાણિને તે પરમાત્માના સ્વરૂપ વિષે પોતાને દ્રઢ સ્થિતિ પામવું ॥ અને તે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મને જે જોવા તેનું નામ અંતર દ્રષ્ટિ કહેવા
ય છે ॥ અને તે જે અંતર દ્રષ્ટિ છે તે સત્ય છે ॥ અને તે દ્રષ્ટિયે કરિને જણાયાં બ્રહ્મને પરબ્રહ્મને પળ સંત્ય છે ને અરવંડ છે ને અધિનાશી છે
॥ અને બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક જે જે દેવાયું તે સર્વે અસત્ય છે ॥ ને નાશવંત છે ને મિથ્યા માંતિવંત છે ॥ જેમ
એક સ્વપ્નમાં શી હેર બજાર આદિક અનંત પદાર્થ દેવાય ॥ તે સર્વે મિથ્યા છે ॥ અને એક જાગૃતમાં શી હેર બજાર ॥ આદિ
કે જે જે પદાર્થ દેવાય તે સર્વે સત્ય છે ॥ તેમ બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને જે જે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક દેવાય છે ॥ તે સર્વે સ્વપ્નવત્ મિથ્યા

સો જિંના
સિ ૦૭૩

॥૧૧૧॥

છે ॥ અને અંતર દ્રષ્ટિયે કરિને જે બ્રહ્મને પર બ્રહ્મ દેરવાય છે ॥ તે જાગત નિપેઠે સત્ય છે તે જેમ કોઈક પુરુષને નિંદામાં સ્વપ્ન આ-
 વ્ય હોય તે સ્વપ્ન સૃષ્ટિનાં અનંત પદાર્થને એકલો દેરવો હોય ॥ અને તે પદાર્થને લિધાદિ ધાને વ્યવહારે કરિને સ્વપ્નમાં બરલ
 તો હોય ॥ પછે તેને બરલ તો સાંભલિને કોઈક જાગતો પુરુષ હોય તે સ્વપ્નમાં પુરુષને બાંચડે દ્વાલિને સ્વપ્નમાં ધિજગાડે ॥
 ત્યારે તેને સ્વપ્નમાં પદાર્થ સર્વે મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ ને તેને પછે જાગતનાં પદાર્થ દેરવાય છે ॥ અને તે પુરુષ જ્યારે સ્વપ્નમાં હોય તો
 ત્યારે તેને પોતાના ધરનાં પદાર્થની પળ રવર રહેતિ નથિ ॥ તથા પોતાનું ગામ તથા પોતાની નાત જાત કુલ કુંડું બંદીત્યા
 દિક કોઈ લેશ માત્ર પણ સ્વપ્નમાં સાંભરતું નથિ ॥ અને તે સ્વપ્ન રવરતે તો તેને સ્વપ્નમાં પદાર્થ તે સત્ય માં સે છે ॥ તે મજિવ
 જે તે મોહરુપિ નિંદાને વિષે અજ્ઞાનરુપિ સ્વપ્ન કરિને બહાર દ્રષ્ટિ વડે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક જગતનાં મિથ્યા પદાર્થને દેરવે છે ॥ પણ
 તેને સત્ય એવું જે પોતાનું આત્મરૂપ ॥ અને આત્માના પ્રકાશ કાળા જે પરમાત્મા તે લેશ માત્ર તેને શોભતાં નથિ ॥ અને અ-
 જ્ઞાનરૂપિ સ્વપ્નને વિષે સ્વપ્ન સૃષ્ટિ રૂપ જગતનાં પદાર્થના વ્યવહારને વિષે બરલ્યા નિપેઠે આશ્રુક્ત થાય છે પછે એવા બે ભા-
 નિ જિયોને જોઈને સદાય જાગતા એવા જે પરમાત્મા ભગવાન ને ભગવાનના સંતા ॥ તે કૃપા કરિને અજ્ઞાનરૂપિ સ્વપ્નમાં
 ધિ જિવને જ્ઞાન આપિને જગાડે છે ॥ ત્યારે તેને મોહરૂપિ નિંદા ટલિ જાય છે ॥ પછે તે પુરુષ જે તે આત્માને પરમાત્માને સાક્ષાત્
 કાર દેરવે છે ॥ અને બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને સ્વપ્ન વત્તે રવાતું હતું ॥ જે જગત તે સર્વે મિથ્યા થઈ જાય છે ॥ તે એવું જ્ઞાન ક્યારે થાય
 છે ॥ તો જેને પ્રત્યક્ષરામ ક્રાદિક રૂપે પરમાત્મા મલે છે ॥ અને કાં તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા થકિ જ્ઞાન પામિને સિદ્ધ થયા એવા જે
 નિરવાસનિક પંચવિષયના ત્યાગિ સંત મલે ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના સંતાનો આશ્રય જિવ કરે છે ॥ ત્યારે તેને એનું જ્ઞાન
 થાય છે ॥ પછે એવા જ્ઞાનને પામિને જે મુક્ત થયો ॥ તે મુક્ત પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના સ્વરૂપને વિષે નયધા મક્તિ વડે કરિને જો
 ડાઈ જાય છે ॥ અને તેને આત્માને પરમાત્માને વિષે દ્રુસ્થિતિ થાય છે ॥ અને પ્રથમ બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને પૃથ્વી જોઈ પછે
 જલ જોયું ॥ પછે અગ્નિ જોયો ॥ પછે વાયુ જોયો ॥ પછે આકાશ જોયો ॥ પછે અહંકાર જોયો ॥ પછે મહત્ત્વ જોયું ॥ પછે

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२०॥

प्रधानपुरुषजोयो ॥ पछे अनंत कोटि ब्रह्मांडे युक्त जे मुल प्रकृतिपुरुष तेने जोयो ॥ पछे तेथि परजे अंधकार तेने जो-
यो ॥ अने ते अंधकार थि पर एवो जे प्रकाश तेने जोयो ॥ अने ते प्रकाशने मध्ये प्रकाश मान ॥ ने प्रकाशना आधार ए-
वा जे परमात्मा परब्रह्म दिव्यमूर्ति तेने जोया पछे ॥ ते परमात्माने जोईने विचार करवा लाग्यो ॥ त्यारे तो तेने अंतरद्रष्टि
थई गई ॥ पछे जे अगमने अतिशो पर ॥ ने अतिशो प्रोक्षदतुं ॥ ते प्रत्यक्ष प्रकाशने विषे परमात्मानुंदर्शन थयुं ॥ प-
छे ते परमात्मानुंदर्शन थता येत ॥ त्यांथि एवो दाबलाग्यो ते बह्मरद्रष्टिने बह्मरद्रष्टिये करिने देखातुं हवुं जे प्रथिज ला-
दिके सहित अनंत कोटि ब्रह्मांडने तेथि अनंत कोटि गणो अंधकार तेसर्षे दडफलईने जिवनि रतिमांथि निसरि जा-
यछे ॥ केहे तां ते एमजाणे छे जे कोई दिवस पिंड ब्रह्मांडादिक अष्टावरण रुपमाया दृतिजन दिं ॥ अने तेने पिंड ब्रह्मा-
ंडादिक अनिशो परोक्ष थई जायछे ॥ अने जे सर्व थि पर प्रकाश होतो ॥ ते तो पोतानुं स्वरुप देखायुं ॥ अने ते प्रकाशने
मध्ये जे मूर्ति दृति ते जमूर्ति प्रत्यक्ष पोताने ज्ञानदाता रुपे देखायछे ॥ एथि रिते जे परोक्ष दतुं ते प्रत्यक्ष थयुं ॥ ने प्रत्य-
क्ष दतुं ते परोक्ष थई गयुं ॥ जेमरतुने भेदे करिने शियालो उनालो ने चोमासुं आवेछे ॥ ते शियाला मां शितानुं प्रत्यक्षपणुं
होयछे ॥ अने चोमासुं ने उनालानुं परोक्षपणुं होयछे ॥ अने ज्यारे उनालो आवेछे त्यारे तापनुं प्रत्यक्षपणुं होयछे ॥ अने शि-
यालानुं ने चोमासानुं परोक्षपणुं होयछे ॥ अने ज्यारे चोमासुं आवेछे त्यारे वरसादनुं प्रत्यक्षपणुं होयछे ॥ ने शियालानुं
ने उनालानुं प्रसेक्षपणुं थायछे ॥ तेम एक बह्मरद्रष्टि छे ॥ ने एक अंतरद्रष्टि छे ॥ ते बह्मरद्रष्टिमां जिवचर्त तो होय त्यारे
तेने पिंड ब्रह्मांडादिक जगत ते प्रत्यक्ष भासमान थायछे ॥ अने तेने आत्माने परमात्मा ते परोक्ष थायछे ॥ केहे तां ते नि-
द्रष्टिमां आवतान थि ॥ अने ज्यारे अंतरद्रष्टि थायछे ॥ त्यारे तेने आत्माने परमात्मा प्रत्यक्ष देखायछे ॥ अने तेने जगतरु-
पमाया तेनुं परोक्षपणुं थई जायछे ॥ वलि जेम दिवसने विषे रात्रिनुं परोक्षपणुं थई जायछे ॥ अने जेम जाग्रतने विषे स्वप्न-
नुं परोक्षपणुं थई जायछे ॥ ने वलि जेम कोईनां माबाप मरि गथां होयने तेने जेम तेना माबापनुं परोक्षपणुं थई जायछे

सोजिआ-
सि०७३

॥१२०॥

તેને
 તેમાપાપાહાંદેરવાતાનથિ॥ તેમજ્યારેઅંતરદ્રષ્ટિથાય છે ત્યારે તેનેબહારદ્રષ્ટિયેકરિનેદેરવાતુંહવુંજેજગતતેવુંપરોક્ષપણુંથઈ
 જાયછે॥ કેહેતાંતેનેકોઈદિવસજગતપાછુંદ્રષ્ટિમાંઆવતુંનથિ॥ અને જેમદિવસને વિષેસૂર્યનું પ્રત્યક્ષપણુંહોયછે ॥ તેમઅંતરદ્ર
 ષ્ટિનેવિષેઆત્માનેઆત્માના પ્રકાશકેવાજે પરમાત્માતે પ્રત્યક્ષદેરવાયછે॥ અને તેને વિષે તેનેદ્ર સ્થિતિથાયછે॥ અને એ
 સ્થિતિપાછીકોઈદિવસટલતિનથિ ॥ અને એવિ સ્થિતિજેને થાયછે ॥ તેજઅક્ષરધામને પામેછે॥ માટેજેને અંતરદ્રષ્ટિયે કરિ
 ને નિરવિકલ્પસ્થિતિને પામવુંહોય ॥ તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિક સંતનો આશ્રય કરવો ॥ અને જેણે
 પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો આશ્રય કલ્યો છે ॥ તેતો અંતરદ્રષ્ટિને પામિરહ્યો છે ॥ કેમકે ક્ષરઅક્ષરથી પરેવાજે પરબ્રહ્મ પર
 માત્મા તેનુંદર્શન તેને સાક્ષાત્કારથાય છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને તેના સંતનો આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તિ
 ને નવધા ભક્તિ સંબંધિ જેજે ક્રિયા કરે છે ॥ તે સર્વે અંતરદ્રષ્ટિ છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતના આશ્રય વિનાનાં
 જેજે સાધન કરે છે ॥ તથા જેજે ક્રિયા કરે છે ॥ તે સર્વે બહારદ્રષ્ટિ છે ॥ માટે જેને પાતાના આત્માનો મોક્ષ કરવાની હુછાહોય
 તેને આસમે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવું ॥ અને તે પ્રમાણે વરતશો તો તમારો સાક્ષા
 ત્કલ્યાણ થશે ॥ એમાં જરાય સંશય નથિ ॥ એમ કહિને મહારાજે વારતાની સમાપ્તિ કરિ ॥ પછે ઘોડિયે અસ્થાય થઈને ॥
 ગાજતે વાજતે મહારાજ પોતાને મંદિર ઉતારે ગાંધિની ધર્મશાલા માં પધાયા ॥

પ્ર: ॥
 ॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૨ ॥ વાધિસના મા
 દરવાશુદિ ॥ ૧૩ ॥ તેરસને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ સોજિંત્રામધ્યે ॥ બારોડ ॥ ભક્ત બેદે ચરદાસ લક્ષ્મિ
 દાસને ઘેર આધમળા વારના ઓરડા નિરવેશમાં ગાદિ તકિયે યુક્ત પલંગ બિછાવિને તે ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ॥ ને
 સર્વે જરિયાની વસ્ત્ર ધારણ કર્યા હતા ॥ ને પુષ્પના હાર કંઠમાં ધારણ કર્યા હતા ॥ અને પાદમાં તો રાત્રી કતા હતા ને વેક
 નુપર પુષ્પના ગુહ ધારણ કર્યા હતા ॥ ને કંકુનો ચાંદલો કસો હતો ॥ અને પોતાના સૂર્યાર્ચિ દની આગલ માં પુતળ

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१२१॥

घणाकदरिभक्तनिसभाभराईनेवेठिदति ॥ पछेमहाराजबोल्याजे सर्वेनेएकप्रह्मपुछियेछैये ॥ जेबेप्रकारनीबुद्धिछे ॥
॥ तेमांएकनिश्वात्मकबुद्धिछे ॥ नेएकअनिश्वात्मकबुद्धिछे ॥ तेमांअनिश्वात्मकबुद्धिस्याधिउपजिछे ॥ अनेतेनी
स्थिति कयांछे ॥ अनेनिश्वात्मकबुद्धिकयांधिउपजिछे ॥ तेनुंस्थानककयांछे ॥ तेकहो ॥ पछेतेनोउत्तरकरवामांछो ॥
पणकोईथीथयो नहिं ॥ पछेमहाराजबोल्याजेसांभलो तेनोउत्तरअमेकरियेछैये ॥ जेअनिश्वात्मकबुद्धिछे ॥ तेतो
मूलमायाधकिउपजिछे ॥ अनेतेनुंस्थानकश्रुषुपतिछे ॥ अनेनिश्वात्मकबुद्धिछे तेतोप्रत्यक्षभगवाननेभगवान
नासंतनोआश्रयनेतेनाज्ञानधकिउपजेछे ॥ अनेतेनिश्वात्मकबुद्धिनुंस्थानकब्रह्मनेपरब्रह्मछे ॥ अनेतेबुद्धिएक
प्रकारनिछे ॥ अनेजेअनिश्वात्मकबुद्धिछे तेअनंतशाखावालीछे ॥ अनेतेएकएकसारवानेविषेअनंतभेदरहा
छे ॥ अनेतेअनिश्वात्मकबुद्धिनेविषेअनेतदुःखरोषनेकेशरहाछे ॥ अनेअनिश्वात्मकबुद्धिवालाजेजिवतेजन्ममरण
ग्रभवासनेचोराशिमांमहादुःखनेपामेछे ॥ माटेतेजिवोनादुःखनेटाळवानेअर्थेजगत्कर्त्ताएमाजेपरमात्मातेरा
मक्रह्लादिकरूपेप्रगटथायछे ॥ पछेतेप्रत्यक्षपरमात्मानेतेनासंतनोजेजिवआश्रयकरेछे तेनिश्वात्मकबुद्धि
नेपामेछे ॥ अनेतेआत्मानेब्रह्मनेपरब्रह्मनेविषेस्थितिथायछे ॥ नेतेनोआत्यंतिकमोक्षथायछे ॥ अनेज्यासुधिअनिश्वा-
त्मकबुद्धिहोयत्यासुधिजिवनोमोक्षथायनहिं ॥ अनेप्रत्यक्षपरमात्मानेतेनासंतमल्याबिनाअनिश्वात्मकबुद्धिको
ईजिवनिदलतीनधि ॥ नेनिश्वात्मकबुद्धिधतिनधि ॥ माटेनिश्वात्मकबुद्धिधवानोआजतमारेसमोआयोछे तेतमाग
भाग्यनोपारनधि ॥ ॥ इतिश्रीमुरवसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिरुक्मायनमोक्तम् ॥ ॥ संवत् १९ ओगणिते २२ बाविसनाभादरावदि
२ बिजनेदिवसमहाराजश्रीहरिरुक्मभगवानगामश्रीसोजिनामध्ये ॥ बारोट ॥ भक्तबेचरदासनेषेरउगमणेबारचोखानीआगलगादितकि-
थानरयाधिनेपलंगउपरधिराजमानथयाहतानेसोनेरिकसंबलपस्त्रधारणकथाहतांनेपुष्पनाद्वारकंठमांशोभिरह्माहतानेपाषांतीराखरकसाह
तानेबेकानउपरकूलनागुधधारणकथाहता ॥ नेकंकुनोचांदलोकोहोहतो ॥ नेपोतानामुरवाविंदनीआगलसाधु तथा ॥

सोजिना
सि० ७५

॥१२१॥

ષણકદરિભક્તનીસખાભરાદેનેબેઠિહતિ ॥ અને મુસ્તકઉપર પાઘમાંકેબડાનો હોડો ધારણકસ્યોહતો ॥ અને સંધ્યાઆર્તિ
 થયાકેડે મહારાજસર્વે પોતાના ભક્તજનપ્રત્યે રૂપાદૃષ્ટિકરિને બોલ્યાજે શાસ્ત્રમાં એમકહ્યું છે જે વોસંગ કરે તે વોરંગ
 ચડે છે ॥ અને તે શાસ્ત્રનો શબ્દ જગતમાં પ્રવર્ત્યો છે જે સંગ તે વોરંગ ચડે ॥ ષણ તેમાં અમને એમ જણાય છે જે સંગ કરે તો ષણ
 રંગ ચડે નહિ ॥ એવા ષણજિવ છે ॥ જેમ જે લોહાઉપર કાટચઢિગયો હોય તો તે લોહાને પારસ મણિનો સ્પર્શ થાય ॥ તો ષણ
 તેનું સૌનું થાય નહિ ॥ તેમ જેનું કામલો ભાદિકને વિષે અતિ શ્રો આશ્ચર્ય કરિને મલીન અંતઃકરણ થઈ ગયું હોય તેને
 સત્સંગનો રંગ ચડતો નથી ॥ અને તે સત્સંગમાં આવતો હોય ॥ સત્પુરુષના ભેગો રહેતો હોય ॥ તો ષણ જો તેને કામાદિક
 દોષના સંકલ્પનો વેગ અંતઃકરણમાં વરતતો હોય ॥ તો તેને સત્પુરુષના સંગનો રંગ ચડે નહિ ॥ કેમકે તેના અંતઃકરણમાં
 કામાદિક દોષના સંકલ્પરૂપિકું સંગરહ્યો છે ॥ તે સત્સંગનો રંગ લાગવારે તો નથી ॥ જેમ રાજા નિરાણિની ગોલિ હોય તે રા
 ણિ ભેગો રાતદહાડો રહેતો હોય ॥ તો ષણ તેને તે રાણિનો સંગ લાગતો નથી ॥ કેમકે રાણિને તો એક પોતાના પુરુષને વિષે જ
 રહેતો હોય ॥ અને તે પોતાના પુરુષને રાજિકારવાસાં લાજમરજાદરાવે છે ॥ નેકોર્દ બિજા પુરુષ સાથે દાસિમરકરિ કરે
 નહિ ॥ અને તે રાણિ એક પોતાના પુરુષને વિષે પતિવ્રતાનો ધર્મ પાલે છે ॥ અને તે રાણિના સંગમાં તેની બોલિ રહેતો હોય
 ષણ તે તો ષણક પુરુષને ચિંતવ્યા કરે ॥ ને તેને વિભિચારનો તો નિમજ નહિ ॥ અને તે તો પરપુરુષ સાથે દાસિમરકરિ
 કર્યા કરે ॥ ષણ તે ગોલિને રાણિનો સંગ લાગતો નથી ॥ અને તેમજ તે ગોલિના ષણિગોલા હોય તે ષણ રાજાના સંગમાં રાતદ-
 હાડો રહેતો હોય ॥ ષણ તેને રાજાનો સંગ લાગતો નથી ॥ તેમ એવા ગોલાને ગોલિ થોના જેવા આકાર કામાદિક દોષે ક-
 રિને અંતઃકરણ ભ્રષ્ટ થઈ ગયાં હોય ॥ એવા જે પાપિજિવ તેને સત્સંગનો રંગ ચડતો નથી ॥ કેમકે તે સત્સંગમાં આવતા
 હોય તો ષણ તેનું મન તો કામાદિક દોષે કરિને વિકારવા મિને વિકલ્પસરખું બનતું હોય ॥ માટે તેના અંતઃકરણમાં જ્ઞા-
 નવાર્તા તો ઉત્તરે જ નહિ ॥ અને જ્ઞાન અંતઃકરણમાં ઉત્તર્યા વિના રંગ ચડતો નથી ॥ જેમ એક ફુલેનું કુડલું હોય ને એક સખા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२२॥

जुकुडलुहोय॥तेबेकुडलामांतेलरेडे तो साजा कुडलामांतेलरेडे छे॥अनेफुटेलाकुडलामांतेलरेडे तुंनधि॥तेमकामादि
कदोषेकरिनेफुटेलाकुडलानीपेरेजेनांद्रियोनीब्रतियो नियममांनहोयतेनाअंतरमांसतपुरुषनुआपेलुंज्ञानरहेतुंनधि
॥अनेजेनिंद्रियो नियममांनहोयछे॥नेजेनेकामादिकदोष टालवानीईछाहोयतेनेसत्संगनाज्ञाननो रंगचडे॥अनेजेने
कामादिकदोष टालवानीतोईछानहोय॥नेसामुंएमहोयजे चालोनेमहाराजपासेजईये॥अनेत्यांस्त्रियोपुरुषघणाक
भेगाथाय छे॥माटेतेनांमोटांजोईरुं॥अनेत्याग आवरो तो हांसिमरुकरिपणकरिषुं॥एवासंकल्पवालाजेपापीपुरु
ष॥तथाएवासंकल्पवालिजो जेम पापणि स्त्रियो तेनेतोकोईदहाडेसत्संगनोरंगचढतो नधि॥नेतेतो मरिनेपोरनर्कमांजाय छे॥
अनेजेएविरिते पापद्रष्टियेकरिने स्त्रिपुरुषएकविजानांमो बांजुयेछे॥तेनेतो जमनादुत लोढाना सोयारना करिनेतेनि
आंखोमांपरोवेछे॥नेतेनेकालि चिसोनखावेछे॥माटेसत्संगकरताहोयपणएबिदुष्टबुद्धिराखिनेकरे तो तेनेकोईकालेस-
त्संगनोरंगचढतो नधि॥नेतेनुं कल्याणपणकोईकालेथतुंनधि॥अनेसाजा कुडलानीपेरेजेनींद्रियो नियममांनहोयछे
अनेजेनेकामादिकदोष टालवानीईछाहोयछे तेनेतत्कालसत्संगनोरंगचडेछे॥नेज्ञानरुपितेजेकरिनेकुडलारुप
अंतःकरणभराईनेतेआत्मापूरणकामथायछे॥अनेतेनेप्रगटभगवाननास्वरूपनोनिश्चयथायछे॥नेतेनुंसाक्षात्कार
कल्याणथायछे॥जेमराजानीराणिनेसंगेतेनीदिकरियोहोय॥तथाबीजाराजानाभाईभत्रिजानीदिकरियोहोय॥तथाते
राजानाकारभारिउमराबोहोय॥तेनीबहुदिकरियोहोय॥तेसर्वेनेराणिनो संगलागेछे॥नेतेकोईभेगारहेतांहोयनेकोई
राणीपीजुहारहेतांहोय॥तोपणतेनेराणिनो संगलागेछे॥अनेराजानेसंगेपणजेकुलवानएवाजेतेराजानाकारभारी तथा
तेनाभाईभत्रिजातेकोईभेगारहेताहोयअथवाकोईनोरवाआव्याग्यारहेताहोय॥पणतेनेराजानोसंगलागेछे॥नेतेनेरु-
डागुणआवेछे॥अनेतेजेगोलानेगोलियो॥तेराजानेराणिनाभेगारातदहाडोरहेताहोय॥तोपणतेराजानोकेराणीनोर-
मानसंगलागतोनथी॥नेतेनेविषेरुडागुणआवतानधि॥अनेजेजातवंतनेकुलवानहोयतेनेसंगनोरंगचडेछे॥कैमके

सोजिंवा-
सि०७५

तेने रुडा गुण शिख बा नो खपछे ॥ तो तेने गुण रुडा आवे छे ॥ अने गो लानेने गो लिने तो रुडा गुण शिख बा नो खप नधि ॥ मा-
 टे तेने रुडा गुण आवतानधि ॥ अने तेने तो एमसा मुंदोय जे राजा के राणि ते आपणे बड़ा थाय ॥ तो तेने पण भुंडा कर्म शिख बा-
 डिथे ॥ अने जो मुरख राजा के राणी होय ॥ तो ते गो लाने गो लीने बड़ा थाय ॥ तो तेने भुंडा कर्म शिख बेने भ्रष्ट करे ॥ तेम एवा गो
 ला गो लियो जे बाजिब होय ते काम लो भस्वादादिक दोष ना संकल्पे युक्त थका सत्संग करवा आवे तो तेने सत्संग नोरंग चड
 तो नथी ॥ अने ते सत्पुरुष ना भेगोर दे तो होय तो पण जे नी इंद्रियो नियम मां न होय ॥ ने जेने काम लो भस्वादादिक दोष टाल-
 वानी ईछा नथी ने निवासनी कथवानो विचार जेने नथि तेने कौई का ले सत्पुरुष ना संग नोरंग लाग तो नथि ॥ अने जेनी
 इंद्रियो नीयम मां होय छे ॥ अने जेने कामादिक दोष टालवाने निवासनी कथवानी ईछा होय छे ॥ ने जेने पोताना कल्याण ने भ-
 र्थे भगवान ने भगवान ना संत ने प्रसन्न करवा होय छे ॥ तेने ज सत्पुरुष ना संग नोरंग चडे छे ॥ अने एवो सुद्ध अंतःकरण
 वालो होय मे जेनी इंद्रियो नियम मां होय ने सजे तो सत्पुरुष ना भेगोर दे तो होय ने सजे तो ग्रहस्थाश्रम मां नोखो आव्यो
 गयो रहे तो होय तो पण तेने सत्पुरुष नोरंग चडे छे ॥ ने तेना कामादिक दोष टाल जाय छे ॥ ने तेनी वासना टलिने निवासनी कथाय
 छे ॥ अने ते आत्मा प्रत्यक्ष भगवान नानिश्चय ने पामिने अक्षर धाम ने पामे छे ॥ जे मदेड को छे ते कमल नाथ डुमारे तो होय तो पण
 तेने कमल ना पुष्प नी सुगंधी आवति नधि ॥ केम के तेने सुगंधी नी ईछा नथी ने तेने कादवखावाने स्वभाव छे ॥ अने भमरो छे
 ते कमल नी छे टे रहे तो होय ॥ पण तेने कमल ना पुष्प नि सुगंधी ईछा होय तो ते कमल नी सुगंध ने ले छे ॥ तेम कामादिक दोष
 युक्त थका तथा पंचविषय ने भोगवानी ईछा ये युक्त पाप बुद्धिये करिने जे सत्संग मां आवता होय एवा जे स्त्रियो पुरुष ते
 ने सत्संग नोरंग चड तो नथि ॥ ने ते सत्पुरुष ना भेगोर दे तो होय तो पण तेनु कल्याण थतुं नधि ॥ अने जेनी इंद्रियो नियम
 मां होय ने जेने कामादिक दोष टालवानी ईछा होय एवा जे स्त्रियो पुरुष ते अमारो सत्संग करो ॥ तो तेने सत्संग नोरंग चड
 रो ने तेनु कल्याण साक्षात्कार थरो ॥ अने जे पाप बुद्धिये आवता हो तेनु कल्याण को ई का जे नहिं थाय ॥ माटे जेने पो-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२३॥

ताना कल्याणनीईछ होय तेने पांचवरतमान राखिने इंद्रियोने नियम मां करिने अमारिने अमारा संतनी पासे आयजो ॥ तो
तमारां कल्याण थरो ॥ ने इंद्रियोने नियम मां कल्याणिना ने वर्तमान पाल्या बिना कल्याण थरो नहिं ॥ अने ते अमारि पासे पण
आयजो नहिं ॥ पछे बारोट घेल जीये महाराज ने दाध जो डिने कह्यु जे हे महाराज तमे सो अधम ओधारण छे ने पति तपावन छे
॥ मोटे तमारि पासे आयजो तेनुं कल्याण तमे के मनहिं करो ॥ करशो ॥ पछे महाराज बोल्या जे अधम ओधारण ने पति तपाय
नछै ये तो खरा ॥ ते सजे एबो जिव अधम होय ने निच कुल मां जन्म पाव्यो होय ॥ अने जन्म पीज अनंत पाप कर्मां होय ॥ पण
ते जिष अमारि पासे आचीने पछे ॥ अमारि आज्ञाये करि ने ते पाप कर्म ने क्रिपानो त्याग करि ने इंद्रियोने नियम मां राखिने ॥
अमारि भक्ति करे तो ते अधमनुं पण कल्याण थाय छे ॥ ते पण गिता मां कह्यु छे ॥ अपि चै तसो दुराचारी भज ते मां मन-
न्य भावे ॥ ॥ अर्थ ॥ निच कुल मां जन्म पाव्यो होय ॥ ने ते पण पापाक दुराचरणे कर्मां होय ॥ पण ते जो अनन्य भावे प्रत्यक्ष
भगवाननुं भजन करे ॥ तो ते जिय साधुनी गतिने पा मे छे ॥ ते अनन्य भावे ते सुं तो प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतना आश्र-
य बिना ने तेनी आज्ञा बिना बिजो कोई आधार न रहे ॥ ने एक भगवानने संतनी आधार जेने होय ॥ तो एबा अधमनो उद्धार
थाय छे ॥ अने एमन होय ने प्रत्यक्ष भगवानने संतना आश्रय बिना तेनी आज्ञा रुपि धर्म पाल्या बिना कल्याण करता हो-
यतो ॥ अवतारो अवतार मां बेकनां कल्याण थाय छे ॥ ने बेकनां कल्याण नथी थतां ॥ तेनुं कारण एज छे जे आज्ञा मां वरते
छे तेनुं कल्याण थाय छे ॥ ते अधम होय तेनुं पण कल्याण थाय छे ॥ ने धर्म बालो होय तेनुं पण थाय छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान
ने संतनी आज्ञाने आश्रय न करे अने ते धर्म बालो जिव होय ने उंच कुल बांन होय ॥ तो पण तेनुं कल्याण कोई काले थतुं
नथी अने अधम जिव होय ने ते अमारि आज्ञा प्रमाणे वर्ते ॥ अने ते बिजुं कांई समजतो न होय तो पण तेनुं कल्याण थरो ॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांतसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसं ॥ २२ ॥ बाविसना भादर्या वदि ॥ ११ ॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरि

साजीश
सि ०९ ई

॥ १२३ ॥

कृष्णभगवान्गामश्री सो जिन्नामभ्ये पटेजनरसिंभार्द हारकां दासने घेरउत्तरादे वारओरडानीपडसाल मांगादितकिये पुक्तपलंग
उपरविराजमानथयाहतानेसर्वेजरियानीचक्रधारणकस्याहतां॥नेबेकानउपरगुछुओभिरह्याहता॥नेकंठमांपुष्पनाहारधार-
णकस्याहता॥नेपाघमांतोरा लटकताहतानेकंकुनोचांदळोकस्योहतो॥नेपोतानामूरवार्धिननीआगल साधुतथाघणक
हरिभक्तनीसभाभरार्दनेबेठिहति॥पछेबारोटभक्त बेचरदास लखमीदासे महाराजने प्रसन्नपुछ्युं जेदे महाराज कृष्ण
वतारमां भगवानेमोरना पिंछुनो मुगटधारणकस्यो॥अनेगुजानी मालाओपेदेरी॥अनेयांसडानीमोरलिबगाडि॥अने
रघुभेकामलिने हाथमांलडा कडि लेईने गायो चारि॥अनेआहिरने घेरमोटाथया॥तेएवामोटांनेसर्वनाकर्त्ताहर्ताभगवान्
तेणेएविलिलाकेमकरि॥तेकहो॥पछेमहाराजबोल्याजे भगवानछे तेतोअनंतकोटिब्रह्मांडनापतिछे॥नेजक्षिनातो
स्वामिछे॥नेसरयनातोसागरछे॥अनेएभगवानना सरवभागलतो देयादिकनां सरवपण नर्कजेबांछे॥तोआलो-
कनांसुरयतोशिगणतिमां॥माटे भगवानेतो मोरना पींछुनो मुगटअने हिरामोतिमणिआदिकेजडाव मुगट॥एबेबरोबर
छे॥अनेगुजानी माला॥अनेमोतीनीमालाओ॥एबेबरोबरछे॥अनेगायोचारयिनेराज्यकरवुं॥तेबेबरोबर छे॥मा-
टेआलोकनांपदार्थमां भगवाननेकोईसारुंनरसुंनधि॥अनेभगवानजेजेपदार्थग्रहणकरेछे॥तेतौजिवोनाकल्याणक-
रवानेअर्थग्रहणकरेछे॥तेजेजेजिवनोजेवोभावहोयतेवितेविसेवानुंग्रहणकरेछे॥अनेतेजिवोनुंकल्याणकरेछे॥माटे
जेजियनेप्रत्यक्ष भगवाननोसंबंधथायछे॥तेजियजेतेपोतानाघरमांजेजेस्मृद्धिहोयतेणेकरिने भगवाननीसेवाकरेछे
पछेभगवानजेतेभक्तनोभावजोईनेतेभक्तनेअलोकिकसरवआपवासारुंतेनापदार्थनेअतिशोवरयाणतार्थकातेनि
सेवानेग्रहणकरेछे॥अनेतेभक्तनेविषेपोतानोसजातिभावदेवाडिनेतेनेपोतानेविषेप्रितिकरावेछे॥अनेतेभक्तनो
नेपोतानेविषेकोईजातनोअंतरायनरहे॥तेधिरितेपोतेभगवानवरतेछे॥यणभक्तजननेविषेभगवान्बिजातिभा-
वरंचमाननधिजणावता॥अनेभगवान्बिजातिभावजणावेतोकोईजिवनेभगवानमांहेतथायनहिं॥नेकोईनुंकल्या

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१२४॥

णपणथायनहिं॥ माटे श्रीकृष्ण भगवान् जे ते व्रजवासि जे गोप गोबाज तेने विषे सजाति भावे बर त्याछे ॥ अने तेना भावप्रमाणे ॥ तेनि
स्मृद्धि जे दूधदहिं तेने जम्या ॥ तथा गुजानी माळाये तथा मोरनापी छनो सुगट तथा वांसडानी वांसजिखभे कांबलि हाथमां जाक-
डी गायो चारवी ॥ ईत्यादिक क्रिया करि ॥ तथा सेवा तेने भगवाने ते भक्तजनोने सुख आपवासारुं अतिशे बरवाणता थका ग्रहण क-
रिछे ॥ अने ते व्रजवासिचोने सजाति भावदेखाडिने सर्वे अंतरायनो त्याग कराविने तेनी चतियोने पोताने विषे जोडाविने भगवां
ने पोताना साधर्म्यपणाने पमाड्यां माटे एषुं अलौकिक काम भगवाने करुं ॥ ते सारुं ते मोरना पिछांने ने गुजानी माळाचोनेने
कांबलिने ने वांसलिने ने दूधदहिंने शास्त्रपूराणने मोटे पुरुषे अतिशे बरवाण्यांछे ॥ अने बलि पोताना भक्तोने अतिशे गरिब जेवां
रखारि भरवाडकखां ॥ तेनुं पण एज प्रयोजनछे ॥ जे जे गरिब होय तेने प्रगट सत्पुरुषनो समागम करवामां कोई जातनो अंतराय
रहे तो नथि ॥ अने जो प्रगट भगवाननो समागम करवामांने सेवा करवामां जो जराय लोक लाजे करिने अथवा मोटम्य माने करिने
तथा कोई बाते अंतराय रहे तो तेनुं आत्यंतिक कल्याण थायनहिं ॥ माटे जेने लोक बेहेवारमां झाझी लाज आबरु मोटम्य मानत
थाइव्य कुलकुंदुं वादिक वणुं कदोब ॥ तो तेने सर्व अंतरायनो त्याग करिने गरिबनी पेटे प्रत्यक्ष सत्पुरुष भगवान् के भगवान-
ना निरवासनिक पंचविषयना त्यागि संत तेनी जे सेवामां जोडाई जवातुं नथि ॥ अने जो अंतराय रहे तो ते जिबनुं कल्याण थायन
हिं ॥ माटे भगवाने पोताना भक्तोने गरिब कखाइतां ॥ अने तेना भावप्रमाणे ते भक्तजनो एजे जे सेवा करि तेने भगवाने बहु जबरवाणि
बरवाणिने ग्रहण करि माटे ते प्रगट भगवाननी सेवामां जे जे वस्तु काम आये ते वस्तु जअतिशे बरवाणवा योग्यछे ॥ अने ते बीनानांस
र्वे पदार्थ नं रा करवाजोगछे ॥ ने पापरुपछे ॥ एतमारा प्रश्ननो उत्तरछे ॥

॥ इति श्रीसुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगणिशे ॥ २२ ॥ बाविसना भाद्रपद

वदि ॥ ६ ॥ छत्रने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्रीसोजिनामध्ये ॥ पटे लनरसि भाई द्वारकांदासने घेरउत्तरादाबा
रनाचोरडानी आगल चोकमांगादि तकिये युक्त पलंग विछाविने तेउपर विराजमान थबाइता अने सर्वे जरिया नीवरुधारण कर्या

सोजिना
सि० ७७

॥ १२४ ॥

દતાં ॥ ને સર્વે અંગમાં પુષ્પનાં આશ્રયણ શોભિત્વાં દતાં ને કંકુનો ચાંદલો કસોદતો ને પોતાની મૂર્તિ દેવીની આગલ સાધુ તથા ઘણાક
 હરિમત્કની સમાભાર્દને બેઠિદતિ પછે સંધ્યા આર્તિ થયાં કેડે મહારાજ બોલ્યા જે જિવ છે તે દેહ ને પોતાનું રુપ માનિને વિષયને ભોગ
 લે છે ॥ પળ તેણે કરિને જિવ તુમિને પામતો નથિ ॥ અને દેહે કરિને સુખિયો થયાને રૂંછે છે ॥ પળ તેમાં કોઈ કાલે જિવને સ્વરૂપ તું
 નથિ ॥ અને ઉલટો જિવ વિષય ભોગ વચે કરિને વધારે વધારે દુઃસ્વપામતો જાય છે ॥ કેમ કે દેહ છે તે આત્માનું સ્વરૂપ નથિ અને મા-
 ર્ક પદાર્થ છે તે પળ આત્માને લેશ માત્ર સ્વરૂપ કરે એમ નથિ ॥ અને માર્ક પદાર્થ તો આત્માને ઉલટાં મઢાદુઃસ્વનાં દેનારાં છે ॥ પળ
 જિવને જ્યાં સુધિ અજ્ઞાન દેહ ત્યાં સુધિ કાને કરિને સ્ત્રિયાદિક નાશ બદલાં ભલિને સ્વરૂપ માને છે ॥ અને ત્યંચાંયે કરિને સ્ત્રિયાદિક ના
 સ્પર્શમાં સ્વરૂપ માને છે ॥ અને નેત્રે કરિને સ્ત્રિયાદિક નાં રુપ જોઈને તેમાં સ્વરૂપ માને છે ॥ રૂપાદિક ઇન્દ્રિયોયે કરિને માર્ક વિષય
 ભોગ વિને સ્વરૂપ માને છે ॥ પળ તે માર્ક પંચ વિષયને સુખે કરિને જિવને અંતઃકરણમાં તુમિ થતિ નથિ ॥ અને સ્થૂલ દેહમાં ભૂરૂવજા
 ગિહોય ॥ અને પોતાના આદાર પ્રમાણે અજ્ઞ રવાય તો સ્થૂલ દેહની ભૂરૂવ નિવર્તિ પામે છે ॥ અને તરસ લાગી હોય ને જલ પીયે તો ત્રસા
 નિવર્તિ પામે છે ॥ રૂપાદિક આલોકનાં પદાર્થે કરિને સ્થૂલ દેહ રુપિ રવાડો ભરાય છે ॥ પળ સૂક્ષ્મ દેહ જે અંતઃકરણ તે રુપી મહ-
 દાકાશનો રવાડો ॥ તે ભરાતો નથિ ॥ કેમ કે સ્થૂલ દેહ પ્રથ્વી થકિ થયો છે ॥ અને પંચ વિષયનાં પદાર્થે તે પળ પ્રથ્વી થકિ થયાં છે
 મારે પ્રથ્વીમાં રવાડો પડ્યો હોય તે રવાડો તો પ્રથ્વીની માટિ પથરે કરિને ભરાય છે ॥ પળ જે આકાશની પોલનો રવાડો તે પ્રથ્વીનો પ-
 દાર્થે કરિને ભરાય નહિ ॥ તેમ અંતઃકરણ તો મહદાકાશ રુપ આકાશનો રવાડો છે તે રવાડો પ્રથ્વી રુપ જન્મનાં પંચ વિષયનાં પદાર્થે
 તેણે કરિને કોઈ કાલે ભરાય નહિ ॥ કેમ કે આકાશના દશમા ભાગમાં થિવાયુ થયો છે ॥ અને વાયુના દશમા ભાગમાં થિ અગ્નિ
 થયો છે ॥ તે આકાશના સોમા ભાગમાં થિ અગ્નિ થયો છે ॥ અને અગ્નિના દશમા ભાગમાં થિ જલ થયું છે ॥ અને તે જલ અગ્નિના દશમા
 ભાગમાં થિ વાયુના સોમા ભાગમાં થિ આકાશના દશમા ભાગમાં થિ જલ થયું છે ॥ અને તે જલના દશમા ભાગમાં થિ પૃથ્વી
 થઈ છે ॥ તે પૃથ્વી આકાશના દશમા ભાગમાં થિ થઈ છે ॥ અને પ્રથ્વીના કેટલાક થોડાક ભાગમાં થિ જગતના પંચ વિષયનાં

શ્રીમુસ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૫॥

પદાર્થયાં છે ॥ મારે એવડો મોરો જે આકાશ તે પ્રણી થકિ થયાં જે પદાર્થ તેને કરિને કેમ ભરાય ॥ ન જ ભરાય ॥ જેમ દસ દુજાર મ
ળદાણાનો કોઠાર દોષ ॥ તેમાં એક રોરદાણાના સ્વીયે તેળે કરિને તે કોઠાર ભરાય નહિ ॥ તેમ આકાશરૂપ અંતઃકરણનો તુલ્હારૂ
પિમદ્દાકાશનો સ્વાડો તે જગતનાં પદાર્થ જેટલાં છે તેટલાં બધાય પદાર્થને ભોગવિ ॥ તો પણ તે તુલ્હારૂ પિઆકાશનો સ્વાડો
ભરાય નહિ ॥ અને માર્દક પંચવિષયનાં પદાર્થને તો જિવ જેમ જેમ ભોગવે છે તેમ તેમ તુલ્હારૂ વધારે વધારે થતિ જાય છે ॥ પણ તેળે ક
રિને તુલ્હારૂ જિવને થતિ નથિ ॥ તે પણ કહું છે જે ॥ ॥ જ્યું જ્યું બુક્ત તમોગ્યું ॥ તુલ્હારૂ બદત અપાર ॥ મુક્ત કદે પાવક
વિષે ॥ જ્યું હોમ તદ્વતધાર ॥ ॥ અર્પ ॥ ॥ જેમ જેમ વિષય ભોગને જિવે ભોગવે છે ॥ તેમ તેમ તુલ્હારૂ વધતી જાય છે ॥
કોની પેઠે કે જેમ અગ્નિમાં ધિજેમ જેમ હોમે છે ॥ તેમ તેમ અગ્નિની જ્વાલા વધતિ જાય છે ॥ પણ વિષય ભોગે કરિને તુલ્હારૂ મદતિ
નથી ॥ કેમ કે જિવે આગ્રહાંડને વિષે જેટલિ જાતના જિવ છે તે સર્વે ને પેટ પોતે એક ટ્યે જન્મધસ્યા છે ॥ અને સર્વ જીવોને પોતે સ્ત્રિ
નો દેહધરિને પોતાના પુરુષ કસ્યા છે ॥ અને તેને તે જિવે પુરુષના દેહધરિને સર્વે જાતની સ્ત્રિયોને ભોગવિ છે ॥ તો પણ જિવને
રંચમાત્ર તુલ્હારૂ થઈ નથિ ॥ કેમ કે જિવે કેટલાક ફેરા દંદ્ર થઈને દેવલોકમાં જઈને દંદ્રાણી આદિક ઘણિક અપસરાઓ ભો
ગવી છે ॥ ને બિજા ભોગ પણ અનંત ભોગ્યા છે ॥ અને તે જિવ પાછો પુન્યરુદે ત્યારે મૃત્યુહોકમાં આધિને તે જિવ કુતરાનો જન્મ
ધોરે છે ॥ ત્યારે તે કુતરિને વિષે પણ આશક્ત થાય છે ॥ પણ તેને એમ જાન નથિ રહેતું જે ॥ દંદ્રલોકમાં જઈને દંદ્રાણીયોને ભોગવિ
છે ॥ તે દેવે કુતરિયોને નહિં ભોગ્યું ॥ એમ તેનામયમાં તુલ્હારૂ થતિ નથિ ॥ અને જે વૈદંદ્રાણીને વિષે આશક્ત થતો હતો ॥ તે વૈદેને તે
વૈકુતરિને વિષે પણ જિવ આશક્ત થાય છે ॥ તેમ જ અનંત પ્રકારના રસવાધા છે ॥ તો પણ જિવને તુલ્હારૂ થઈ નથિ ॥ એવીરી તે પાંચે
વિષયને જિવે અનંત ભોગ્યા છે ॥ તો પણ વિષય ભોગવવાની તુલ્હારૂ પિઆકાશનો સ્વાડો તે અધૂરી છે જેમ મૂઠે તો કુંડડો દોય તેમાં સાત સમુદ્રનું જલ રહેતો
પણ તે કુંડડો રંચમાત્ર ભરાય નહિં તેમ જગતનાં પદાર્થ જેટલાં ભોગવે તો પણ ફુટે જાકુરદારૂપ જે અંતઃકરણ તેમાં તુલ્હારૂ થતિ નથિ ॥ અને તે અંતઃકરણ
રૂપિ સ્વાડો તે જિવને મહાપીડા કરે છે ॥ અને તે તુલ્હારૂ પિઆંતઃકરણનો સ્વાડો તે જિવને કાંઈ ઘરિને વેસવાદે તો નથી તે પરણક કનિત દ્રષ્ટાંત છે

સોજિના
સિ ૦૭૭

૪૧૨૫૫

एक वाणियाने घेर पोताने काम घणुं कहरो ॥ ते काम कराव वासारुं ते वाणिये भूतने वश करुं ॥ पण ते भूत वाणियाने कसुं के मुने का-
 म न दिव तावे तो हुं तुंने खाईश ॥ पछे ते वाणिये भूतने काम बताव या मांडुं ॥ ते जे जे काम बतावे ॥ ते ते कामने घणां क भूत भे-
 गा करिने घडि क मां करि नारवे ॥ ते भूत तो काम मां चरबुदाडुं ॥ पछे वाणियाने कसुं के काम बताव्य नि करतुने खाईश ॥ पछे-
 वाणियो तो मुझाणो ॥ अने ज्या वाणिया जाय त्यां भूत यां से फरतुं फरे ॥ अने ते वाणिये भूतने सरब सां चश कसुं हुं ॥ पण ते मां-
 पी तो उल्लुं महा दुःख थयुं ॥ पछे तो ते वाणियो रष बायो पईने फरतो फरतो एक संत नी पण कुं वि हति ॥ त्यां जई चड्यो ॥ त्यां
 त्यां ते भूत आषि श क्युं नहिं ॥ पछे ते वाणिये विचार कस्यो जे आसा धु मां दुःख दाखरो ॥ एम जाणिने ते साधुने वाणिये हाथ
 जोडिने कसुं जे हेम दाराज आ एक भूत भारि वां से थयुं छे ॥ ते मुने एम क देछे जे काम बताव्य नि करतुने खाईश ॥ ते जे दळे का-
 म बतावुं ते काम तो एक घडि क मां करि नारवे छे ॥ ते काम मां चरबुदाडुं ॥ ने हवे मुने खावा ते थार थयुं छे ॥ मां दे क पा करिने ते थ-
 कि मां रिर साकरो ॥ पछे ते साधु वै कसुं के हुं कहुं एम कर ॥ जे ते भूत पासे एक मोदी वां सं मंगाव्य ॥ ने ते वां सने तारा फलिवने
 खोडाव्य ॥ पछे ते भूतने एम के ह ॥ जे ते वां स डाउपर चड्यने उतर एमने एम क त्या कर ॥ एमारे काम छे ॥ पछे ते काम खुट से नहिं
 ने तुं महा सुखियो थईश ॥ पछे वाणिये ते प्रमाणे कसुं ॥ त्यां ते भूत हार पा मिने वाणियाने वसथेने पगे लाग्युं ॥ ने ते वाणि-
 याने भूत कसुं के हवे तुंने को ई दहाडो नहिं रयाउं ॥ एषि रिते संत नाउ पदे शो करिने वाणियो महा सुखियो थयो ॥ ते मजि वने
 अंतःकरण रुपि भूत वश थयुं छे ॥ ते भूत हुं कर वाव स कसुं छे ॥ तो जिवने अज्ञान मोहने पंच विषय नी वासना छे ॥ ते वा-
 सना ये करिने जे तत्सा रुषि महा काशानो खाडो तेने भयाने अर्थ धर्म ज्ञान वैरागने महा त्मे सहित भक्ति सिद्ध करिने ब्रह्म
 रूप थईने परब्रह्मने साक्षात्कार पाव्यारुप जिवने माथे घणुं क काम छे ॥ ते काम कराव वासारुं परमात्मा ये दया करिने जि-
 योने अंतःकरण रुपि भूत वश करि आणुं छे ॥ ते जे जिव धर्म ज्ञान वैरागने भक्ति रुपि कां म अंतःकरण रुपि भूतने न बतावे
 तो ते अंतःकरण रुपि भूत जिवने खावा ते थार थयुं छे ॥ केहेतां धर्म ज्ञानादिक साधन जिव नथि करतो ॥ ते जिवने अंतःक

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२६॥

रणजेतेविषयनुचिंतयनकराविनेजिवनेपापकर्मकराविनेनर्कमांजेईजायछे॥नेजमपुरिचौरासिनेग्रभवासादिकनांमहा
दुरूपमाडेछे॥अनेजिवनेक्यांईठरिनेबेसबादेतुनथि॥पछेजिबछेतेएविरिनेस्वर्गमृत्युनेपाताजमेपाताजनेवि
षेभटकतांभटकतांतेनेमनुष्यनोदेहआयेनेतेमनुष्यदेहमांकोईप्रत्यक्षभगवानकेभगवाननाएकांतिकनिरयासनिक
पंचविषयनात्यागिसंतमले॥अनेतेनोआश्रयजिबकरेत्यारेतेनेअंतःकरणरूपिभूतशान्तिपामेछे॥नेतेजिवमहा
स्वरूपनेपामेछे॥पछेतेजिवसत्पुरुषनीप्रार्थनाकरेछे॥जेहेमहाराजअंतःकरणरूपिभूतमुनेबहुदुःखआपेछे॥ने
तेणेकरिनेमुनेस्वर्गमृत्युनेपाताजनेविषेअनंतफरानेबहुकालभटकाव्येछे॥मारेतेथकिमारिरक्षाकरो॥पछेमत्पु
रुपजेतेरुपाकरिनेजिवनेअंतःकरणरूपिभूतयसकरबोनोउपायबतावेछे॥तेशोउपायबतावेछे॥तोपंचविषयने-
भोगयवानीईकारुपजेसर्वकामतनोत्यागकरिनेनिरुतिनेपामिनेवांसडारुपभगवाननिमूर्तितेनेआत्मारुपिपोता
नीफलमारोपधि॥केहेतांप्रत्यक्षभगवाननीमूर्तिनेपोतानाआत्मानेविषेधारिनेतेमूर्तिनीनवधाभक्तियेसहितमू
र्तिनुंध्यानकरवुं॥नेतेमूर्तिनुअंगाअंगनुचिंतयनरुपिबासंडेअंतःकरणरूपिभूतनेचंदाबवुंनेउतारवुं॥एविरिनेजेप्र
त्यक्षभगवाननीमूर्तिनुंध्यानकरेछेत्यारेतेनुअंतःकरणशान्तथायछे॥अनेतेनुअक्षाररूपिदुःखमरिजायछेअनेते
जिवनुंकल्याणथायछे॥केमकेजेमहदाकाशरुपजेअंतःकरणनोखाडोतेप्रखीथकिउत्पन्नयेयाजेजगतनांपदार्थतेणे
करिनेतोतेखाडोभगयनहिं॥पणतेमहदाकाशरुपिपरएवुंजेचिदाकाश॥तेचिदाकाशानाकोकदेशनेविषेमहदाका
शतोतिनथईजायछे॥एवोजेचिदाकाशतेनेपोतानुंस्वरूपजाणवुं॥केमकेजिवात्मानुंअतिरेकस्वरूपचिदाका
शरुपजेअक्षरब्रह्मतेछे॥तेचिदाकाशरुपअक्षरब्रह्मरुपपोतानाआत्मानेजाणीनेचिदाकाशरुपजेअक्षरब्रह्मते-
तोजेनाअंगनोप्रकाशछे॥एवाजेपरमात्मापरब्रह्मप्रत्यक्षभगवानतेनिमूर्तितेनुपोतानाआत्मानेविषेध्यानकरवुं
एविरिनेचिदाकाशरुपजेअक्षरब्रह्मतेरुपथईनेप्रत्यक्षभगवाननुंध्यानकरेछेत्यारेतेनेमहदाकाशरुपजेअंतःक

सोजिंवा.
सि०७७

॥१२६॥

રણનો તુલ્યારુપિરવાડો તેભરાઈને છલ્લકિ જાય છે ॥ ને તેની દ્રષ્ટીમાં થિત્રણ પ્રકારના આકારના ભેદ તે દલિ જાય છે ॥ અને ચિદા-
 કાશરુપ પોતાનો આત્મા અને આત્માના પ્રકાશક એવા જે પરમાત્મા એવે તેની દ્રષ્ટિમાં રહે છે ॥ અને તે પૂરણ કામ થાય છે ॥ ને તેને
 ચૌદલોકનાં પંચ વિષયનાં માઈક સુરવતે કાગ વિષાતુલ્ય થઈ જાય છે ॥ અને એવિરિતના જ્ઞાનને જે આત્મા પામે છે તે આત્મા જિ-
 વનમુક્ત કહેવાય છે ॥ તે એચું જ્ઞાન ક્યારે થાય છે ॥ તો પ્રત્યક્ષ પરમાત્માને તેના એકાંતિક પંચ વિષયના ત્યાગિ સંત જિવને મલે છે
 ત્યારે એચું જ્ઞાન થાય છે ॥ તે પળ પૂર્વે જેને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંત મલ્યા છે ॥ તેને જે એચું જ્ઞાન થયું છે ॥ અને તેના જ મૂર્તિ થઈ છે ॥
 માટે આજ પળ જેને અમારો પ્રત્યક્ષ સંબંધ થયો છે ॥ તેને તો પોતાના આત્માને ચિદાકાશરુપ જાણિને પ્રત્યક્ષ મૂર્તિનું ધ્યાન કરવું તો
 તેને ધ્યાને કરિને અંતઃકરણરુપિ મહાદાકાશનો તુલ્યારુપિ રવાડો તે ભરાઈને પૂરણ કામ થશે ॥ અને તે જિવનમુક્તની સ્થિતિને પામ-
 શો ॥ પળ તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિના ધ્યાન વિના બિના અને તસાધન કરે ॥ ને અને તજ્ઞાન કથે ॥ ભેરબલિયે ॥ બૈરાગરાત્વે ॥ સં-
 ક્ષ્પસિથાય ॥ પરમહંસ થાય ॥ તો પળ તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિના ધ્યાનને મક્તિ કત્યા વિના મહાદાકાશરુપ અંતઃકરણ
 નો તુલ્યારુપિ રવાડો તે કોઈ કાલે તુપ્ત થાય નહિ ॥ જેમ કોઈ કને માંથે સરકારનું કરજ હોય ॥ તે કરજને લેવા સારુ સરકાર
 રતેના ઉપર સ્થાર મોશલ મુકે ॥ તે કરજનું બસલ કરે નહિ ત્યાં સુધિ સે મોશલ તેને દુઃખ આપે છે ॥ અને જ્યારે તે સરકાર પાસે જઈને
 કરજનું બસલ કરે ત્યારે તે રાજા મોશલ ઉઠાવે છે ॥ પછે તેના ઉપર સરકારની મેદરબાની થાય તો તેના તે સિપાઈ ચાકરિ
 કરવા લાગે છે ॥ જૈમ જિવને માથે આત્માને પરમાત્માના સ્વરુપને જાણવા રુપી પરમાત્માનું કરજ છે ॥ તે આત્માને પરમાત્માના
 સ્વરુપને જાણવા સારુ પરમાત્માયે અંતઃકરણરુપિ ચાર મોશલ જિવના ઉપર મૂક્યા છે ॥ તે જ્યાં સુધિ જિવ આત્માને પરમા-
 ત્માના સ્વરુપને નથી જાણતો ॥ ત્યાં સુધિ તે જિવને અંતઃકરણરુપિ મોશલ તે જન્મ મૃત્યુ પ્રભવાસને ચોરાસિમાં અપાર દુઃખ દિ-
 ધા કરે છે ॥ ને તે જિવને ક્યાંઈ ઠરિને બેસવા દેતાં નથી ॥ અને જ્યારે જિવ જે તે સદ્ગુરુને શરણે જાય છે ॥ ત્યારે તે અંતઃકરણ કાંઈક શાં-
 ન્તિ પામે છે ॥ પછે તે જિવ જે તે સદ્ગુરુના જ્ઞાને કરિને આત્મારુપ થઈને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માનો દ્રઢ આશ્રય કરિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની

શ્રીમુસ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૭॥

મૂર્તિનેરમાં રાખે છે ॥ ત્યારે તે પરમાત્માને પોતાના જ્ઞાનરૂપિ હુકમે કરિને અંતઃકરણરૂપિ ચારમો સત્તેને ડાડિ લે છે અને તે
જિવને બ્રહ્મરૂપ કરિને તેને પોતાની સેવા કરાવવા સારું તેના તે અંતઃકરણરૂપિ ચારમો નાલ તે જિવને દુઃખ દેતા અલસા વિને તે જિવને
સુરવદેવા સારું તે જિવને પરમાત્માની ભક્તિમાં સદાય કરવાને અર્થે તે જિવની સેવામાં સોંપે છે ॥ પછે તે અંતઃકરણરૂપિ પરમાત્માના સિ
પાઈ તે જિવાત્માના ચાકર પડિને રહે છે ॥ ને જિવાત્માને મહાઅલોકિક એવું જે બ્રહ્માનંદ સુરવતેને પમાડે છે ॥ માટે જેને પ્રત્યક્ષ ભગ-
વાનનો સંબંધ થાય છે તેને જ અંતઃકરણરૂપિ ચારમો નાલ ડાડે છે ॥ અને તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ માટે આ સમજેને મહાસુખિયા
પવું હોય ને અંતઃકરણરૂપિ ચારમો નાલ ડાડવા હોય ને ભગવાનના ધામને પામવું હોય તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રઢ આશ્રય કરવો
અને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશ્રય કરશે તે બુદ્ધિવાલા છે ને તેનું કલ્યાણ થશે ॥ અને જે આયોદુર્લભ સમો ચુકશે તે તો અતિ મુ-
રવદશો ॥ ને તે જિવનર્કમાં જશે ॥ માટે આ સમજેને મનુષ્યદેહ આવ્યો છે તેને અમારો સમાજ મકરિને અથવા અમારા નિરવા-
સનિક પંચવિષયના ત્યાગિ સાધુ તેનો સમાગમ કરિને પોતાના આત્માનું કામ સુધારિ લેવું ॥

ઈતિ શ્રીમુસ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥ ઓ

ગણિસે ॥ ૨૨ ॥ બાવિસના ભાદરવા ચદિ ॥ ૧ ॥ નવમિને દિવસ મહારાજ શ્રી મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિંત્રામ-
ધ્યે ભક્ત નરસિંભાઈ દ્વારકાંદાસને ઘેર ઉત્તરાદેવાર આરડાની આગલ ગાદિ તકિયા નરવા વિને દોલિયા ઉપર ધિરાજ માન થયા
દતા ને સર્વેક સંવત્સર ધારણ કર્યા હતા ॥ ને કંઠમાં પુષ્પના હાર ધારણ કર્યા હતા ॥ ને પાઘમાં તોરાને કેંબડાનો ડોડો ધાર-
ણ કર્યા હતા ॥ ને કંકુનો ચાંદલો લલાટને વિષે શોભિ રહ્યો હતો ॥ અને પોતાના મુરવાર્ધિની આગલ સાધુ તથા ધણાક હરિભક્ત
ની સમાભારાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે પટેલ લલુભાઈ દેશાઈ ભાઈ ચૈપ્પલ પુછ્યું જે ॥ દે મહારાજ ॥ એક સ્ત્રિ પુરુષ બેજનાં છે ॥ તેમાં જે
પુરુષ છે તે તો નિરવાસનિકને નિષ્કામિને ભગવાનનો ભક્ત છે ॥ માટે તે પુરુષ તો દેહ મુકિને ભગવાનના અક્ષરધામમાં જશે
॥ અને તે તો પાછો જન્મ ને નહિ ધરે ॥ અને જે સ્ત્રિ છે તેને તો પુરુષને વિષે અતિ શોખિતિ છે ॥ અને પતિવ્રતાનો ધર્મ પાલે છે ॥

સોજિંત્રા
સિ ૭૬

॥ ૧૨૭ ॥

પળતે સ્ત્રિને તે પુરુષને વિષે કામની વાસના છે ॥ મારે તે સ્ત્રિને તો જન્મધર્યો પડે ॥ પળતે સ્ત્રિને તેના પુરુષને વિષે અતિશે પ્રિતિ છે ॥ મારે જેને વિષે પ્રિતિ હોય તેને વિષે તેને જન્મધર્યો પડે છે ॥ એમ શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે ॥ જે ॥ ॥ ચામતિ સાગતિ મંવેત્ ॥ ॥
 એશ્વર્યનો અર્થ ॥ જે જ્યાં મતિ કેહે તાં જેને જ્યાં પ્રિતિ હોય તેને ત્યાં જન્મધર્યો પડે છે ॥ મારે તે સ્ત્રિને તેના પુરુષને વિષે પ્રિતિ છે ॥ અને તે પુરુષને તો જન્મધર્યો પડે એમ નથી ॥ મારે તે સ્ત્રિને તેને પુરુષને શિરીતે સંબંધ થયો ॥ તે કહ્યો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એનો ઉત્તર તો એમ છે જે ॥ જેને વિષે જેને પ્રિતિ હોય ॥ તેના જેવા ગુણ અને તેના જેવું શરિરને તેના જેવું બુદ્ધિને તેને તેને પ્રાપ્તિ થાય છે ॥ પળ કાંઈ તે ને પેટ જન્મધર્યો પડે એમ નથી ॥ અને જેને વિષે જેને પ્રિતિ હોય તેના જેવા ગુણને તેના જેવો સ્વાચ્છ માવતે તેને પ્રાપ્ત થાય છે ॥ મારે તે સ્ત્રિને બિજો જન્મ આવશે ત્યારે તેને તેના પુરુષના જેવા નિષ્કામાદિક ગુણ આવશે ॥ અને તે પુરુષને જેમ સત્પુરુષને વિષે ને સત્સંગ ને વિષે પ્રિતિ છે ॥ તેમ તે સ્ત્રિને પણ પોતાના પુરુષના જેવો દેહ આવશે ને તેને સત્પુરુષને વિષે સત્સંગને વિષે પ્રીતિ થશે ॥ અને તે પુરુષ જેમ જ્ઞાનને પામિને ભગવાનના ધામને પામ્યો ॥ તેમ તે સ્ત્રિ પણ બિજે જન્મે જ્ઞાનને પામિને ભગવાનના ધામને પામશે ॥ પણ કાંઈ તે પુરુષને તે સ્ત્રિ સારું જન્મ ધર્યો પડે એમ નથી ॥ મારે એવા નિર્યાસનિક ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ તેને વિષે જેને પ્રિતિ થાય છે ॥ તો તે જિવનું એક વે જન્મે કલ્યાણ થાય છે ॥ અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ તો તેનું કલ્યાણ તેને તે દેહે કરિને થાય છે તે ગમે તેવે ભાવે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિષે પ્રિતિ કરે તો તેનો સાક્ષાત્કાર મોક્ષ થાય છે ॥ તે કુસ્મા અવતાર માંગો પિયો એકામ ભાવે ભગવાન માં પ્રીતિ કરિ તો તે સર્વનો મોક્ષ થઈ ગયો છે ॥ અને પાંડવે સ્નેહ ભાવે ભગવાન માં પ્રિતિ કરિ તો તેનો મોક્ષ થઈ ગયો છે ॥ અને રામા અવતાર માં વાંદરાં એમુટ્ટ પળે ભગવાન માં પ્રિતિ કરિ દતિ તો તે સર્વનું કલ્યાણ થઈ ગયું છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિષે જેને જે તે ભાવે પ્રીતિ થાય તો તે સર્વ જિવોનાં કલ્યાણ થાય છે ॥ પળતે ભગવાનને ભગવાનના ભક્તને વિષે કોને પ્રિતિ થાય છે ॥ તો પરમાત્મા જે જિવોનાં કલ્યાણ કરવાને અર્થે ॥ ધર્મરૂપિ નિતિ બાંધે છે ॥ તે ધર્મરૂપિ નિતિને જે પાલે છે તેને જે ભગવાનને ભગવાનના ભક્ત સંતને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ અને તે જિવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને ધર્મરૂપિ નિતિને જે નથી પાલતો ॥ અને અધર્મ કરિને

શ્રીસુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૨૮॥

અનિતિમાંયરતેછે ॥ તેજિવને ભગવાનને ભગવાનના સંતમાં પ્રિતિ પતિ જ નથી ॥ ને તેનું કલ્યાણ પળ થતું નથી ॥ મારે જેને પોતાના આત્માનું
કલ્યાણ કરવાનું ઈચ્છા હોય અને આલોકમાં ને પરલોકમાં મહાસુખિયા થવું હોય ॥ તેને પરમેશ્વરની આજ્ઞા રૂપિ જે ધર્મ તેને વિષે દ્રવ્ય
ભેદ હોય ॥ અને જે ધર્મ રૂપિ નિતિમાં રહેશે ॥ તેને ભગવાનને ભગવાનના ભક્ત સંતને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ અને તે જિવ ભગવાનના ધામને
પામશે ॥ અને આલોકમાં પળ જે ધર્મ રૂપિ નિતિમાં યરતે તે તેને અચાનક વગર ધાતું સુખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ અને તેને દુઃખ દલિ જાય
છે ॥ અને જે અધર્મ કરિને અનિતિમાં યરતે છે તે જિવને અચાનક દુઃખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ અને તેને સુખ માનના સપામિ જાય છે ॥ તે વગર
ધાતું નિતિવાનને સુખ ॥ ને અનિતિવાનને દુઃખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ જેમના લિયે રિનિ ઉપર સું ના લિયે રહેય છે ॥ ને તે નિકાચલિ અતિ શો
કરણ હોય છે ॥ ને તેમાં ક્યંઈ થઈ ને જલ પ્રવેશ કરિ શકે એમ નથી ॥ તો પળ તેમાં જલ ભરાઈ જાય છે ॥ તેમ ધર્મ રૂપિ નિતિવાન છે તેને
કોઈ સુખનું સાધન ન હોય ॥ કહેતાં તેને ગામ ગરાસ ન હોય તો પળ તેને વગર ધાતું સુખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ અને જે મકોઠાને હાથિ આ-
ર્યું ગલિ જાય છે ॥ અને તેને પાછું પુંઠે આર્યું ને આર્યું કાઠિ ના રહે છે ॥ પળ તેમાંથી તેનો ગર્ભ નાશ પામિ જાય છે ॥ તેમ અનીતિવાન
ને અનંત પ્રકારનાં સુખનાં સાધન હોય કહેતાં તેને ગામ ગરાસ ધન્ય માલ હોય પળ તે સર્વે તેનું અચાનક તત્કાલ નાશ પા-
મી જાય છે ॥ અને તેને મહા દુઃખ આવી પડે છે ॥ મારે જેને મહાસુખિયા થવું હોય તેને ભગવાનની આજ્ઞા રૂપિ ધર્મ પાલયો ॥ ત્યો એક
સારિ છે ॥ ॥ જ્યાં સુમતિ ત્યાં સંપતિ નાનાં ॥ ને જ્યાં કુમતિ ત્યાં વિપતિ નિધાનાં ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥ સુમતિ એટલે
નિતિ રૂપ ધર્મ જ્યાં છે ॥ ત્યાં નાના પ્રકારની સંપતિ ભેગિ થઈ છે ॥ અને કુમતિ એટલે જ્યાં અનિતિ રૂપિ અધર્મ છે ॥ ત્યાં વિપતિ એ
ટલે નાના પ્રકારનાં દુઃખ પ્રાપ્ત થાય છે ॥ મારે જેને મહાસુખિયા થવું હોય ॥ ને જન્મ મરણનાં દુઃખ દલિને ભગવાનના ધામને પામ
વું હોય ॥ તેને પરમેશ્વરની આજ્ઞા રૂપિ જે ધર્મ તેને દૃઢ કરિને પાલયો ॥ અને જે ધર્મ રાવશે તેને જ અમારે વિષે પ્રિતિ થશે ॥ ને તે આત્મા
નું કલ્યાણ થશે ॥ એ તમારા પ્રભુનો ઉત્તર છે ॥ પછે મશાલ થઈ તે ભક્ત જનન મહારાજની આરતિ કરવા લાગ્યા ॥ ॥
इति श्रीसुरवसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संबत १९ ओगणिसं ॥ १२ ॥ बा ॥

સોઝિંશ્રા
સિ ૦૭૧ ॥

॥૧૨૮॥

વિસના ભાદરવા વદિ ॥ ૧૦ ॥ દશમિને દિવસ મહારાજશ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી સોજિંચામધ્યે સુતાર ભક્ત છુગનને ઘેર ડગમળે બા
રચોરડા નિઓ સરિમાં ઢોળિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે જરિયા નિવલ્લધારણ કર્યા હતાં અને પુષ્પનાં આશૂષણ સર્વે અંગ-
માં શોભિરહ્યાં હતાં ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ધિ દની આગળ સાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે
જે ને પોતાનું કલ્યાણ ઇચ્છું હોય તેને તો અમારાં ને અમારા નિરવાસની કસંતના દરશન કરવા આવવું ત્યારે ઘેર થિજિ એવો વિચારક-
રિને ચાલ્યું ॥ જે મારે તો મગવાનને સંતને નિરવિને અંતરમાં ઉતાર્યા છે ॥ અને તે મગવાનને સંતના દરશને કરિને મારા અને સજન્મ
નાં જે પાપ તેના સથઈ જશે ॥ માટે મારે એક મગવાનને સંતનાં જ દરશન કરવાં છે ॥ પળત્યાં જઈને આડું અવલું મોટું કરિને બિજા કોઈ
નાં મોટાં નથિ જોયાં ॥ અને મહારાજ ને સંત જે જે થાતો કરશે તેને એકાગ્રચિત્ત કરિને સાંભલ્યો છે ॥ ને તે થાતો ને અંતરમાં ઉતાર્યો છે
॥ અને કથાકિરતન માં વચે મારે બોલ્યું નથિ ॥ ને એક મગવાનને મગવાનના સાધુના જ શબ્દ સાંભળ્યા છે ॥ એમ સમજિને સંસાર વે-
હેરના હો જનો ત્યાગ કરિને જેદારીને આવે છે ॥ તેને જ દર્શનનો લાભ થાય છે ॥ ને તેને ડગલે ડગલે ચક્ષુનું ફલ થાય છે માટે એવિરિતે મ-
હાત્મ સમજિને અમારાં ને સંતનાં દરશન કરિને જગત નિમાન મોટમ્ય મુકિને મગવાનના ભક્ત આગળ નિરમાની થઈને સભામાં જ્યાં
માગમલે ત્યાં વેસિ જવું ॥ કેમ કે આ સભા તો અક્ષરધામ નિ છે ॥ અને અમારા ભક્ત છે તે તો મોટા બ્રહ્માદિક ને પળ પૂજવા જોગ્ય છે
॥ અને અમારિને અમારા સંતની ચાર્તા પળ શિવસનકાદિક નારદ વ્યાસ વાલ્મિકિ ને પળ સાંભળવાને ઈ છે છે ॥ ને સાંભલિને અઢ
ત આનંદ ને પામે છે ॥ માટે એવિ સમામાં તો અતિ નિરમાની થઈને વારતામાં ચિન્તેલું ॥ એમ સમજિને દરશને આવે છે ॥ તેને અલોકિકે
લાભ થાય છે ॥ ને તેને જ્ઞાન પળ થાય છે ॥ અને તેને મગવાનને મગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ થાય છે ॥ અને તે અક્ષરધામ ને પામે છે ॥ અને
જે અધિ સભામાં બેસિને જગતનો ઢોલ કરે છે ॥ અને પુરુષસ્ત્રિયોનાં મોટાં જુવે ॥ ને સ્ત્રિયો પુરુષનાં મોટાં જુવે ॥ તે તો મહાપાપિ છે ॥ અને
તેને અસ્કરિ જિવ જાણવા ॥ પળ તેને દરશનનો લાભ કે જ્ઞાન ચાર્તાનો લાભ થતો નથિ ॥ અને તેના આત્માનું તો ડગલું ધૂંધું થાય છે ॥ કે
મ કે જગતના જેવિ અહિં રિત નથિ ને અહિં તો માથા પર રિત છે ॥ અને જગતમાં જે કથા ચાર્તા કિરતન થાય છે ॥ ને ત્યાં સ્ત્રિયો પુરુષ ભ-

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२९॥

गांथईनेस्त्रियोपुरुषएकविजानांमांदांजुवेछे॥नेहांसिमशकरिकरेछे॥तेविरितेअमारिपासेनथि॥अनेअमारिपासेआविनेतोक
मक्रोधलोभस्वादस्नेहमानआदिकजेजिवनाअंतराचूतेनेटाखवा॥अनेधर्मज्ञानवैराग्यभक्तिआदिकजेकल्याणकारिगुण
तेशिरववा॥अनेपंचविषयनीवासनानोत्यागकरवो॥अनेजेनिरयासनिकथायछे॥तेनेजअमारोनेअमारासंतनोअखंडसंबं
धरहेछे॥नेतेअमाराअक्षरधामनेपामेछे॥तेसारुंसावधानथईनेसत्संगकरवो॥एधीरितेमहाराजेपोतानाभक्तनेशिक्षानां
वचनं कक्षां॥इतिश्रीमुख्यसिद्धांतसमाप्तः॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥
संवत्॥१९॥आगणिसे॥२२॥बाविसनाभादरावदि॥१२॥द्वारदशनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीसोजिन्नाम-
धे॥सुतारभक्तविद्वत्कल्याणनेघेरउत्तरादेबारऔरडानिऔसरिमांढोलियाउपरविराजमानथयाहताअनेसर्वजरीषानी
वस्त्रधारणकत्याहतां॥अनेकंकुनोचांदलोकस्योदतो॥अनेपोतानासूरवाविंदनीआगलसाधुतथादेशदेशनाहरिभक्तनीसमा
भराईनेबेठिहति॥पछेपटेजजेसंगभाईदुश्शरदासेहाथजोडिनेप्रक्षुप्तुं॥जेदेमहाराजआदेहनेविषेजिवकेमरह्योदरो॥अ
नेजिवनेविषेभगवानकेविरितेरह्याछेतेकहो॥पछेमहाराजबोल्याजेप्रथमतोदेहनुंस्वरूपजाणवुं॥तेदेहकेवोछे॥तोमायानां
जेबोविसतत्वतेनादेहछे॥तेतत्वकियांतोदशइंद्रियेनेपांचभूतनेपांचविषयनेचारअंतःकरण॥एचोविसतत्वतेनोदेहछे
तेमांजिवनादेहनेपिंडकहेछे॥नेदुश्शरनादेहनेब्रह्मांडकहेछे॥तेजेदलिब्रह्मांडमांवस्तुछे॥तेदलिपिंडमांणवस्तुछे॥अने-
पिंडमांरह्योजेचैतनतेनेजिक्कहेछे॥अनेब्रह्मांडमांरह्योतेनेदुश्शरकहेछे॥अनेएजियनेईश्वरएबेचनाआधारअक्षरब्रह्मछे
अनेतेअक्षरब्रह्मनाआधारपरमात्मापरब्रह्मभगवानछे॥जेमगरबामांदियोमुक्योदोयतेमजिवदेहमांरह्योछे॥अनेजेमगरबा
नांफांकोरांमांथईनेदियानोप्रकाशबहारनिसरेछे॥तेमचोविसतत्वनीचतियोत्तेणेकरिनेजिवजेतेबहारक्रियाकरेछे॥
अनेजेमदियोगरबामांरह्योछेतोपणगरबाथकिजुदोछे॥तेमजिवदेहथकिजुदोछे॥एधिरितेदेहमांजिवरह्योछे॥अनेजिव
मांभगवानकेमरह्याछे॥तोजेमनेत्रमांसूर्यरह्योछे॥नेमजियमांभगवानरह्याछे॥तेजेमसूर्यनाप्रकाशयिनानेत्रकांईदेखवा

सोजिन्ना
सि०६०

॥१२९॥

ને સમરથ નથિ ॥ તેમ ભગવાનના અંગનો પ્રકાશ જે અક્ષર બ્રહ્મ જે જ્ઞાન તે થિના જિય જે તે કાંઈયે કરવાને સમરથ નથિ ॥ એવિ રિતે જિવમાં
 ભગવાન રહ્યા છે ॥ પળ જિવને જ્યાં સુધિ અજ્ઞાન છે ત્યાં સુધિ એ જિવ ભગવાનને જાણતો નથિ ॥ અને પંચ ધિય પ નિવાસનાયે કરિને
 દેહમાં જિય બંધાવી રહ્યો છે ॥ તેણે કરિને જન્મ મૃત્યુને પામે છે ॥ જેમ દીયો જે તે દીવેટને વિષે બલ ગિરહે ॥ ત્યાં સુધિ દિવાનો અગ્નિ
 જે તે પોતાનું સ્વરૂપ જે સૂર્ય તેને પામતો નથિ ॥ અને જ્યારે દિવેટ કો હિયું ને ગરબાનો ત્યાગ કરે ત્યારે પોતાનું કારણ સ્વરૂપ જે સૂર્ય તે-
 ને પામે છે ॥ તેમ જિવ જે તે સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ એ વળ દેહની જે વાસના તેનો ત્યાગ કરે ત્યારે પોતાનું કારણ સ્વરૂપ જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને
 પામે ને જિવ બ્રહ્મરૂપ થાય છે ॥ ને તેને જન્મ મૃત્યુનાં દુઃખ ટલિ જાય છે ॥ ને સર્વો પરિમોટમ્યને પામે છે જેમ દિવો દિવેટ કો હિયું ને
 ગરબાનો ત્યાગ કરે ॥ તેને કોઈ આવર્ણ રહે તું નથી ને પોતાના સુધ્ય સ્વરૂપને પામે છે ॥ ને તેને બધું પડતું તેમ ટિજાય છે અને જ્યાં સુધિ-
 દિયો પોતાના સદ્ સ્વરૂપને પામે નહિ ॥ અને તે દિવાના અગ્નિમાં કોઈ કંઈ ઘણું કં બલ તળનારે તે તે અગ્નિ વૃદ્ધિ પામે ને બલ તળના-
 રે ત્યારે પાછો તે અગ્નિ ઘટિ જાય છે ॥ પળ તે વૃદ્ધિ અગ્નિની અરબંડ રહે નહીં ॥ તેમ જીવને જ્યાં સુધિ વાસના હોય ત્યાં સુધિ તેને કોઈ
 કમોટા પુરુષ મલે તેનો આશ્રો જિય કરે ને તે પાસેથી જેટલું જેટલું જ્ઞાન પામે છે તેટલિ તેટલિ મોટમ્યને જિવ પામે છે ॥ પળ માઈ
 ક પદાર્થ કરિને જેટલિ મોટમ્ય છે તે સર્વે અંતેના સપામવાની છે ॥ જેમ અગ્નિ તે લઘીને લાકડાં તેણે કરિને વ્રધિ પામે છે
 અને તે બલિરહે ત્યારે પાછો તે અગ્નિ ઘટિ જાય છે ॥ તેમ જીવ જે તે વાસનાયે કરિને માઈક મોટમ્યને પામે છે ને બલિ તે મોટમ્ય
 ના સપાઈ જાય છે ॥ ને જન્મ મૃત્યુને ભોગ્યે છે ॥ અને જ્યારે માઈક મોટમ્યની દુહાનો ત્યાગ કરિને નિરવાસ નિ કથઈને પોતા
 નું સુધ્ય સ્વરૂપ જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પામે છે ॥ ત્યારે સર્વો પરિને અવીનાસિ મોટમ્યને જિવ પામે છે ॥

॥ઈતિ શ્રી મુરચ સિદ્ધાંત

સમાપ્તઃ ॥

॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણ નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯૧૬ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૨ ॥ વાલિસના ભાદર

વાલિ ॥ ૧૩ ॥ તેર સને દિવસે મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મગવાન ગામ શ્રી સોજિં નામથે કાઠિયા ભક્ત હારવજિ માધવ દાસને ઘેર ઉગ-
 મણે બાર ઓરડાની ઓસરિમાં દોલિયા ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સ્વેતરવેશને અંગરચુંધારણ કર્યો હતો ને મુક્તકે ગુલા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११०॥

वीरंगनो फेटो बांधो दतो ॥ नेपोतानामुखाविर्दनी आगल साधु तथा घणा कदरि भक्त नीसभा भरार्द्धने वैरि दति ॥ पछे महाराज बो-
ल्याजे ॥ जेने परमेश्वरे मनुष्य देह आप्यो छे ॥ तेने एम विचार कर बोजे मुने दुर्लभ ए बोजे मनुष्य देह ते प्राप्ति थो छे ॥ माटे तेणे करिने
मारे गुं करवानुं छे ॥ एवो विवेक विचार करिने जो ईषेतो ॥ आरेह ना जे धन्य मा ल स्थिछो करा राज्य ए सर्वे ना सवंत छे ॥ अने ए-
र्वे माई कपदार्थ छे ॥ तेकोई ए मांथि जिबना मेगुं आवे एम नथि ॥ माटे ते सासुं हं शुं जतन करुं ॥ एम समजिने ते माई कपदार्थ नी
प्रमता मुकिने पोताने अविनासी आत्मा समजिने ते आत्माना साचा सगाने अविनासि सरवना आपनारा भगवान छे ॥ ते मां प्रि-
तिकरवि ॥ एज जिबने अविनासि सरवना मवानो उपाय छे ॥ पण ते विना आत्मा माई कसरये करिने सुखियो पाय एवो नथि ॥ माटे
अधर्मनो त्याग करिने आत्माना आत्मा एवा जे परमात्मा भगवानने भगवानना संत तेनो आसरो करिने भगवाननुं भजन समरण
करे त्यारे ज जिबने सरवथाय ॥ पण ते बिना बिजा अनंत उपाय करे तो पण पंचयि पय मां जीव कोई काले तृप्ति पाये नहि ॥ माटे पं-
च विषयनो त्याग करिने भगवान भजे त्यारे ज जिबने सरवथाय ॥ माटे अमारा आ श्रीत थया होय तेने तो अविनासि एवुं जे भग-
वानना धामनुं सरव तेने पामवा निई छारारवयी अने तेनुं जतन करवुं ॥ अने ते सरव नो अतिशो लोभ राखवो ॥ अने ते सरव सत्
संगे करिने पमाय छे ॥ ते सत्संग आज त्मने प्राप्ति थो छे ॥ माटे आल सने परमादनो त्याग करिने देह छु ते ज पंच विषय नीचा-
सना नो त्याग करिने निरवास निक यईने अक्षर धामने पामवुं ॥ पण मनुष्य देह करिने पशु नी पेढे विषय भोग वधानहि ॥ मनुष्य
देह करिने तो सर्वे इंद्रियोने पंच विषय थकि पाछि बालिने नियम माराखीने ते थि पोताना आत्माने जुहो असंगि समजवो ॥ अ-
ने प्रतिशो मद्रष्टि करिने पोताने प्रत्यक्ष मल्या एवा जे भगवान तेना स्वरुपनुं ध्यान करवुं ॥ अने पोताना धर्म मां द्रवणे वर्तवुं
॥ पछे भगवान नी ईच्छा होय त्या सधि देहरहे ॥ अने देह पडुने त्यारे भगवान पोताना धामने पमाडु शे ॥

ईति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९ ओगणिसं

॥ १२ ॥ बाविसना भादरवावदि ॥ १४ ॥ चतुर्दशने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री सोजिं नामध्ये ॥ काछिया भक्त

सोजिंवा
सि० ८२

॥ १३ ॥

રણછોડનરોતમનેધેરડતરાદેવારઝોરડાનીઝોસરિમાંગાદિતકિયેયુક્તદોલિયાઉપરચિરાજમાનથયાદતાનેસર્વેસ્વેતવસ્ત્રધાર-
 ણકસ્યાંદતાં॥અનેપોતાનામૂરયાવિંદનીઆગલસાધુતથાષણાકહરિમક્તનીસમાભરાઈનેબેઠિહતિ॥પછેપટેલરણછોડભાઈ
 ગિરધરભાઈયેહાથજોડિનેપ્રણામકયું॥જેદેમહારાજએમકહેછેજેસર્વેનાઆત્માનેવિષેભગવાનરહ્યાછે॥માટેઆત્માનેવિષેભગવાનરહ્યા
 હોયત્યારેતેભગવાનનેપામવાસારુંજપતપવ્રતઉપવાસાદિકકરવાનુંશુંકામ॥તથાતિર્થજિયાનુંશુંફલ॥અનેગુરુકસ્યાનુંશુંફા-
 મ॥તથાજન્મમરણનોભયકોને॥અનેપૂર્વેતોનારદસનકાદિકભગવાનનામક્તસંતથઈગયાછેતેણેતોભગવાનનેપામવાસારું
 બહુજપતપાદિકકષ્ટસદ્ગુણકસ્યાંદો॥તેકષ્ટશુંકરવાકસ્યાંદો॥કેમકેઆત્માનેવિષેભગવાનરહ્યાછેતેજેનેપામયુંછેતેતો
 જિવનીભેગાછે॥માટેદેદનેમુકશેત્યારેતેજિવભગવાનભેલાભગવાનનાધામનેપામશે॥એવાતઅમનેમહારાજસમજાતિન-
 થિ॥તેકૃપાકરિનેસમજાવો॥પછેમહારાજબોલ્યાજેઆત્માનેવિષેજેભગવાનરહ્યાછે॥તેણેકરિનેજિવનુંકલ્યાણથતુંનથિ
 ॥અનેએતોકર્મનાફલનેઆપવાસારુંસાક્ષિરુપેભગવાનરહ્યાછે॥અનેભગવાનતોસાક્ષિરુપેરહ્યાથકાન્યારાછે॥દેવેન્યારા
 ઇયાજેભગવાનતેનીજડનેચૈતનબેપ્રકૃતિયોછે॥અનેજડપ્રકૃતિતેમાયાછે॥નેચૈતનપ્રકૃતિતેજિયછે॥તેજડનેચૈતનએબેનાપ્ર-
 કાશકસાક્ષિરુપેભગવાનરહ્યાછે॥તેભગવાનસાક્ષિરુપેરહ્યાથકાજિયજેતેશુભનેઅશુભજેવાંજેવાંકર્મકરેછે॥તેવાંતેવાંકર્મ
 નાંફલનેભગવાનપમાડેછે॥પણએસાક્ષિરુપેઆત્માનેવિષેરહ્યાછેતેણેકરિનેજિવનુંકલ્યાણથતુંનથિ॥અનેજિવનુંકલ્યાણ
 તો॥પ્રત્યક્ષરામકૃષ્ણાદિકમનુષ્યરુપેભગવાનજિવનેમલે॥અનેપોતાનાસ્વરુપનોજ્ઞાનેકરિનેનિશ્ચયકરાવેત્યારેજિવનુંકલ્યા-
 ણથાયછે॥પણસાક્ષિરુપેઆત્માનેવિષેભગવાનરહ્યાછેતેણેકરિનેજિવનુંકલ્યાણથતુંનથિ॥અનેજેભગવાનસાક્ષિરુપેઆત્મા
 નેવિષેરહ્યાછે॥તેજિવસુખઅસુખક્રિયાકરેતેનેદાકેનાકહેતાનથિ॥કેમકેજગતમાંકેટલાકજિવચોરિછિનાલિદારુમાર્તિ
 આદિકથુંડાંકર્મકરેછે॥નેતેણેકરિનેઅનંતપ્રકારનાસંતાપનેપામેછે॥પણતેનેસાક્ષિરુપેરહ્યાજેભગવાનતેથુંડાકર્મનીના
 પાડતાનથિ॥અનેસાક્ષિરુપેભગવાનરહ્યાછેતેનેજિવપોતાનિમેલેજાણતોપણનથિ॥કેમકેદ્રસ્યહોયતેદ્રણનેજાણવાનેસ

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૧॥

મરથનથિ ॥ માટે જિવદ્રસ્ય છે ને જિવના દ્રષ્ટા ભગવાન છે જેમદેહદ્રવ્ય છે ને તેનો દ્રષ્ટા જિવ છે ॥ તે જિવદેહને જાણે પળદેહ જિવને જાણિ
શ કેન દિં ॥ તેમ જિવના દ્રષ્ટા ભગવાન છે ॥ તેમ જિવનાને જિવ જાણિ શ કેમ નથિ ॥ જેમદેહને સુરવદુઃસ્વથાય છે ॥ તેને જિવ જાણે છે
॥ અને જિવને સુરવદુઃસ્વથાય છે તેને દેહ જાણવાને સમરથ નથી ॥ તેમ જિવને સુરવદુઃસ્વથાય છે તેને ભગવાન જાણે છે ॥ પણ જિવ ભગ
વાનને જાણવાને સમરથ નથિ ॥ અને જિવ તો પરતંત્ર છે ॥ કેમકે જિવ જ્યારે સુસુપ્તિમાં જાય છે ॥ ત્યારે ચોર આધિને તેના ઘરમાં થિ
સર્વે લેઈ જાય છે ॥ તથા કોર્દક સરવારે માથું કાપી નાંખે છે ॥ તો પણ તેનું જિવને ભાંન રહેતું નથિ ॥ માટે જિવ તો પરાધિન કાલકર્મ
ને વસ છે ॥ અને ભગવાન છે તે જડને ચૈતન્ય દિજે બે પ્રકૃતિયો તેથી સદાય પર છે ॥ ને સ્વતંત્ર છે ॥ અને તે ભગવાનને કોઈનો આ-
ધાર નથિ ॥ ને ભગવાન તો સ્વયં આધાર છે ॥ ને રૂપાસિંધુ છે ॥ તે રૂપાકારિને જિવના કલ્યાણને અર્થે જુગજુગને વિષે પૃથ્વી પર પંથા
રે છે ॥ ત્યારે તે ભગવાનને જિવદેશિ શકે છે ॥ પણ ભગવાન તો સદાય અક્ષરધામને વિષે છે ॥ તેમ મર્મને તો અમારા આંતિક મ-
ક્ત સાધુ જાણે છે ॥ અને જિવ છે તે અધર્મનો ત્યાગ કરિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશરો કરે ત્યારે જન્મ મરણના દુઃસ્વથાકિ મુકાય ॥
ને જિવનો મોક્ષ થાય ॥ પણ તે ધિના જિવનો મોક્ષ થાય નહિ ॥ એવિરિતે સર્વે ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા ॥ તેનો સિદ્ધાંત છે ॥ ને અમા
રો પણ એ જ સિદ્ધાંત છે ॥ અને જે શાસ્ત્રના મર્મને નથિ જાણતા એવા જે બ્રહ્મકોદાલ આકરિ જિવને ઉપર ધિસાધુના વેસ ધારિ
વા જે લુપ્ત પાપિ તે એમ કહે છે જે ષટ્ઘટમાં ભગવાન રમિ રહ્યા છે ॥ અને પાપપુન્ય પણ કોને છે ॥ અને ઘલિ વિધિ વિષે પતું પણ શું કા-
મ છે ॥ અને જપતપત્રતાદિકે કરિને કોને પામવું છે ॥ અને જિવ જે તે બ્રહ્મમાં ધિ આપ્યો છે ॥ તે દેહને મુકશે ત્યારે બ્રહ્મમાં બ્રહ્મ
લિ જશે ॥ અને જન્મ મરણના દુઃસ્વથાકિ મુકાઈ જશે ॥ એમ અતિ નિચને પાપિ છે તે કહે છે ॥ અને એવા પાપિ છે તે એમ સમજિને નિસં
કથઈને વિષયને ભોગવે છે ॥ ને માંબેદેન નો પણ ટાલો રાખતા નથિ ॥ અને મોટેથી એમ કહે છે દ્વિયો દ્વિયોનાં કામ કરે છે ॥
અને અમે તો અસંગિ છીએ ॥ એવિરિતેના જ્ઞાનના કથનારા ને તેને માનનારા બેય દેહને મુકિને અતિ શોદુઃસ્વથાકિ પામશે ॥ અને તેના
કોતેર પરિયા સહિત નરકમાં પડે છે ॥ અને એવા જે નિચને પાપિ તેના વચનની જેને જેને પ્રતિભિઆંબે તેના પણ આત્માનું શુદ્ધ થાય

સિદ્ધાંત
સિ ૦ ૨૧

॥૧૩૧॥

હે ॥ ને અધોગતિને પામે ॥ માટે જેને કલ્યાણને દુઃખું તેને એવા પાપિનો સંગ કર્યો નહિં ॥ અને વેદાંત શાસ્ત્રમાં ચોવિસ તત્વ કહિને
 પચિસમા ભગવાન કહ્યા છે ॥ તે તો વેદાંત શાસ્ત્રને કરનારે એમ સમજિને કહ્યું છે જે જિવ વિનાનાં તત્વ હોય નહિં ॥ માટે તત્વ ભેગો જિવ
 ને ગણ્યો છે ને પચિસમા ભગવાનને કહ્યા છે ॥ અને યોગ શાસ્ત્રમાં ચોવિસ તત્વને પચિસ મોજીયને કહ્યો છે ને છવિસમા પરમાત્માને
 કહ્યા છે ॥ માટે શાસ્ત્રના અર્થ મૂલિને જગતમાં અજ્ઞાનિ ગુરુ છે તે મૂંડાં કર્મ કરે છે ને નિસંકથઈને વિષયને ભોગવે છે ॥ અને પરમેશ્વર
 ની લેશ માત્ર પળ શંકા ધરતા નથી ॥ અને મનમાં એમ સમજે છે જે એ પરમેશ્વર છે એ ॥ માટે એમ કહેનારા તે તો મહા પાપિને ચંડાલ છે ॥
 તેમ હાદુ રવને પામશે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માનું કંડું કરવું હોય ॥ તેને એવા અધર્મિના સંગ પિછે રહેવું ॥ અને વલિ એમ સમજવું જે
 વેં જે ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા છે તથા નારદ સનકાદિક જે ભગવાનના ભક્ત સંત થઈ ગયા છે ॥ તેના વચન તે સત્ય છે ॥ એ
 મજાણિને પોતાના ધર્મ માર્ગને જ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિને પામિને પંચવિષયની વાસના થકિ મુકાવવું ॥ અને જે વાસના મુકે છે ॥ તે
 ને જ જન્મ મરણનાં દુઃખ લે છે ॥ અને તેના આત્માનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને ડંધિ સમજણ વાલા જે અજ્ઞાનિ બ્રહ્મ કોદાલ તેને મતે
 તો મોક્ષ પળયો યોગ થાય છે ॥ કેમ કે પરબ્રહ્મ પરમાત્મા એવા જે ભગવાન તેને જન્મ મરણ ટેરાવ્યું જે સર્વે રૂપે ભગવાન થયા છે ॥ મા
 રે ભગવાનને પળ જન્મ મૃત્યુ ટાળું અને એ પળ સમજિ સમજિને સમજશે તો પોતાને ભગવાન માનશે તો પળ જન્મ મરણ તો રહેશે ॥
 માટે એમ જોતાં પળ એનો મોક્ષ સ્વોયે રહે છે ॥ અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનને વિષે જે જે માંહે જિવ જોડાયા તો તે સર્વે જન્મ મરણના દુઃખ
 થકિ મુકાઈને ભગવાનના ધામને પામ્યા ॥ અને રૂષભ દેવ ભગવાનના પુત્ર જે ભરથજિ તે અતિ શ્રી વૈરાગ્યવાન હતા અને ભગવાન
 ને પ્રસન્ન કરવા સારું ભરત રવંડનું રાજ્ય ત્યાગ કરિને બન માંગ્યા હતા ॥ તો પળ જો દયાયે કરિને મૃગલામાં સ્નેહ કર્યો તો તેને મૃગ-
 લીને પેટ જન્મ ધરવો પડ્યો ॥ ને નારદે મોલ પે કરિને રાજાની દિકરિનો હાથ જોયો તો તે પાપે કરિને માંકડાનું મોટું થયું ॥ અને જ
 ગતમાં પળ અપકિર્તિ થઈ ॥ ને મોટું લંછન લાગ્યું ॥ અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને ગોપિયો સંગે વિદ્યારૂપો તો પળ બ્રહ્મચારી કહેવા
 યા ॥ અને ગોપીયોયે પતિ માયે કરિને શ્રી કૃષ્ણમાં સ્નેહ કર્યો ॥ તો પળ તે ગોપિયો વેદની શ્રુતિયો કહેવાઈ ॥ અને દેદને મુકીને પ

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३२॥

रमयदने पामी ॥ माटे श्रीकृष्ण सदाय माया परदता तो तेना भक्त माया पर थया ॥ अने ते भगवानने माया नुं कार्य मोह पमाडवाने
समर्थन थि ॥ अने ए भगवाने तो कृपा करिने गोपीयोने पोताना दास जाणीने तेने अलोकी कसुरवे वा सारु लिखा कर ता माटे श्रीकृ
ष्ण भगवान जेयो कोई थवाने समर्थन थि ॥ अने एने भजने करिने जन्म मरण नादुख थकि मुकाईने अविना सि सुखने पा मे छे ॥
पण बिजा जिय जिवने भजने करिने कोई नो मोक्ष थ तो नथी ॥ ने गुरु शिष्य बेयन क मां पडे छे ॥ अने जे म श्रीकृष्ण मां गोपियो जोडा
ई मोद ती ते म ज सबे स्त्रियो पोत पोताना पतिने विषे जोडाईयो छे ॥ तो पण तेनो गोपियो नी पेढे मोक्ष थ तो नथि ॥ अने ए तो तेना प
तिसहित घोर न क मां पडे छे ॥ माटे परमात्मा पुरुषोत्तम भगवान तो एक ज छे ॥ अने ए जेयो कोई थवाने समर्थन थि ॥ अने जिवते
असंख छे ॥ ने ते मां थि जे जे जिवने प्रत्यक्ष भगवान नो आसरो थाय ते ते जिवनो मोक्ष थाय छे ॥ अने ते जिव जन्म मरण ना कष्टने
नथी पाम तो ॥ ने तेने माई करे दणन थि धर वोड तो ॥ अने ते जिव तो सदाय अक्षर धाम मां भगवानने समिपे अलोकिक
सुखने ले छे ॥

॥ ईति श्रीसुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९१॥ अगणिते ॥ २२॥ बाविसना ॥ आश्वि शुदि ॥ १॥ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण
भगवान गाम श्रीसोजिना मध्ये काछिया गोविंदने घेर उत्तरादेवार ओरडानी ओ सरिमांगादित किये युक्त पलंग बिछावि
ने ते उपर विराजमान थया दता ॥ अने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कत्यां हतां ॥ अने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभि
त्यां हतां ॥ अने ललाटने विषे कंकुनो चंदलो कसो हतो ॥ अने पोताना मूर्या विंदनी आग लसाधु तथा घणा कदरि भक्त
नी सभा भाराईने वेदि दती ॥ पछे महाराज श्रीहरिकृष्ण महाप्रभु जिबोल्या जे आज अमेयात करिं तुं ते चार वेद षट् शास्त्रने
अटार पुराण एस र्वे नी सार कहे बावो ॥ माटे जे बुद्धिमान हवो ने जे ना उपर भगवान नी कृपा दुरो तेने आवात समजवामां
आवो ॥ अने तेने अंतरमां प्रकाश थो ॥ अने तेने कल्याण ना मारग मां कांई समज बुं बाकिर हेरो नहि ॥ अने आवात मां
चार प्रकारनो विवेक कहे बावो ॥ ते मां एक धर्मनो विवेक कहे बावो ॥ बिजो ज्ञाननो विवेक कहे बावो ॥ श्रीजो बैरागनो विवेक

सोजिना
सि० ६३

કહેવાસે ॥ ને ચોથો ભક્તિ નો વિવેક કહેવાયો ॥ તેમાં પ્રથમ ધર્મ નો વિવેક કહિયે છિયે ॥ જે તે ધર્મ વિપ્રકારો છે ॥ એક સકામ
 ધર્મ છે ને બિજો નિષ્કામ ધર્મ છે હવે સકામ ધર્મ તે શું ॥ તો દેહના સ્વરને અર્થે જે જે ખપત પ્રવ્રત્તન પુણ્ય તથા ભગવાનની સેવા પ્રત્તિકરિને ॥ દેવાદિક લોકના
 સુખ પામવાની ઈછા પ્રાપ્તિને જે જે ધર્મ પાલવો તેનું નામ સકામ ધર્મ છે ॥ કેમ કે તે સુખ સર્વે નાશવંત છે ॥ માટે જે સકામિને તુલ્યુ-
 હિયાલા છે ॥ તે એમ ઈક સ્વરની ઈછા રાખે છે ॥ કેમ કે તે સ્વર તો નિત્ય નિમિત્તને પ્રાકૃત પ્રલયમાં નાસ પામિ જાય છે ॥ માટે તે સ્વર
 ની ઈછા નો ત્યાગ કરિને નિષ્કામ કર્મ કરવું ॥ કહેતાં અધિનાસિ જે ભગવાનના પામવું સુખ જે કોઈ કાલે નાસ પામે નહિ ॥ તે સ્વરના
 સારું નિષ્કામ ભાવે ભગવાનની પ્રસન્નતાને અર્થ ધર્મ પાલવો ॥ તે ધર્મ તે શું તો ॥ ઇંદ્રિયોના નિયમ જેને જે મકહ્યા હોય વર્ણાશ્રમના ધર્મ
 પ્રમાણે ॥ તેમ તેને દ્રઢ પળે વર્તવું ॥ પણ તેમાં કોઈ દિવસ ફેર પડ્યા દેવો નહિ ॥ તેનું નામ ધર્મ કરિને વિવેક જાણવો ॥ અને હવે બિજો જ્ઞાન
 કરિને વિવેક છે ॥ તેને સમજવાની રીત કહિયે છિયે ॥ જે દેહને વિષે જિવ એક રસ થઈ ગયો છે તેને નો સ્વોપાડવો ॥ જેમ ફલમાં સ્કંધ એ
 કષ્ઠ થઈ ગયું છે ॥ તલમાં તેલ એક રસ છે ॥ જેમ દૂધમાં ઘીર થયું છે ॥ તેમ જિવ દેહમાં દેહરૂપ થઈ રહ્યો છે ॥ તે જિવાત્માને જ્ઞાનરૂપિ વિવેકે
 કરિને દેહધિ નો સ્વોપાડવો ॥ હવે જ્ઞાન તે શું તો ॥ ચોવિસ તત્ત્વરૂપ જે માયા તે થકિ આત્માને નો સ્વો સમજવો ॥ જેમ તલને ઘાળિમાં પિલી
 ને તેમાં ધિ તેલને જુદું કાઢે છે ॥ તેમ ચોવિસ તત્ત્વરૂપ જે માયા તે થકિ જ્ઞાનરૂપ જે ઘાળિ તેળે કરિને આત્માને જુદો કરવો ॥ તે કેવિ રિતે જુ-
 દો કરવો ॥ તો શાબ્દ સ્પર્શરૂપ રસને ગંધ એ જ પંચ વિષય તે થકિ આત્મા જુદો છે ॥ અને શ્રોત્ર ત્વચાચક્ષુ રસનાને ઘ્રાણ એ જ પાંચ જ્ઞાન ઇ-
 ન્દ્રિયો ॥ તે થકિ પળ આત્મા જુદો છે ॥ અને વાક્ય પાળિ પાદ વાયુને ઉપસ્થ ॥ એ જ પાંચ કર્મ ઇન્દ્રિયો તે થકિ પળ આત્માને જુદો સમજવો ॥
 અને પ્રથ્વી જલ તે જ વાયુને આકાશ ॥ એ જ પાંચ ભૂત તે થકિ પળ આત્માને જુદો સમજવો ॥ અને મન બુદ્ધિ ચિત્તને અહંકાર ॥ એ જ ચા-
 ર અંતઃકરણ તે થકિ પળ આત્મા જુદો છે ॥ અને ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણના જે ચૌદ દેવતા તે થકિ પળ આત્મા જુદો છે ॥ તે દેવતાનાં નામ ॥
 મનનાદેવ ચંદ્ર ॥ બુદ્ધિનાદેવ વ્રહ્મા ॥ ચિત્તનાદેવ વાસુદેવ ॥ અહંકારનાદેવ રુદ્ર ॥ શ્રોત્રનાદેવ ડિગ્પાલ ॥ ત્વચાનાદેવ વાયુ ॥ ચક્ષુના-
 દેવ સૂર્ય ॥ રસનાનાદેવ વરૂણ ॥ નાસિકાનાદેવ અસ્વિનિકુમાર ॥ વાકનાદેવ અગ્નિ ॥ હાથનાદેવ ઇન્દ્ર ॥ પગનાદેવ વિશ્ણુ ॥ શિશુ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३३॥

नादेवप्रजापति॥गुरानादेवयम॥एजेचौददेवतेयकिपणआत्माजुदोछे॥तेमां पांचभूतनेपांचविषयतेतमोगुणयकिथयाछे॥अने
दराइंद्रियोरजोगुणयकिथयाछे॥अनेचारअंतःकरणनेचौददेवतातेसत्वगुणयकिथयाछे॥माटेत्रणगुणनुंकार्यजेम्योविसत
त्यात्मकजेपिंडब्रह्मांडादिकरुपजेमायातेथीहुंचैतनआत्माजुदोछुं॥एमसमजबुं॥तेआत्माकेवोछे॥तोअहंकारेरहितआ
त्मातेअखंडछे॥अविनासितेसरवरुपछे॥अनेपींडब्रह्मांडादिकजेमायाछेतेदुःखरुपछे॥पापरुपछे॥नासवंतछे॥स्वप्नवत
छे॥एमसमजिनेमायानापदार्थनेपामवानीईछानोत्यागकरिनेपोतानेशुद्धचैतनआत्मामांनीनेसदायहालतांचालतां-
खातांपीतांसर्वेक्रियामांदेवथकिपोतानाआत्मानेनुदोसमजबो॥केहेतांपंचविषयनापदार्थमांआशक्तिव्यारेयकरबिनहि॥
एधिरितेबिजोविवेकज्ञानेजाणबो॥द्वेबिजोविवेकवैरागेकरिनेकदियेछीये॥जेवैरागबीबेकपामवानेअर्थे॥उत्पत्तिस्थिति
नेप्रलयएत्रणनांरुपजाणवांजोईयेछिये॥माटेतेनेजाणवानीरितकदियेछिये॥जेभगवाननीईछाजेउत्पत्तिकरवी॥तेईछा
नेअक्षरेजाणि॥पछेतेअक्षरनीईछायेकरिनेप्रकृतिपुरुषजाग्रतथयो॥नेतेप्रकृतिपुरुषनायोगेकरिनेप्रधानपुरुषयया॥
नेमधानपुरुषथकिमहतत्वथयुं॥तेमहतत्वथकिवैराग्यथयोछे॥नेवैराग्यथकिब्रह्मादिकदेवथयाछे॥नेब्रह्मादिकदेवथकिम
नुष्यादिकपशुपक्षिझाडपादाडादिकसर्वविश्वथयुंछे॥एधिरितेतपासिनेजोईयेतोभगवाननोसंकल्प॥कहेतांभगवान-
नाधामनासरवनोएकलेखगंधतेप्रकृतिपुरुषमांआव्योछे॥अनेतेप्रकृतिपुरुषनासरवमांथिलेखप्रधानपुरुषमांआव्योछे
एधिरितेउत्तरतांउत्तरतांमनुष्यनेतोतेभगवाननाधामनासरवनोलेखपणनथी॥अनेतेमांजिवसरवजेबुंमानेछेतेतोमि-
थ्याआंतिछे॥जेमझांझवानांजलदेखायखरां॥पणतेनेउडुंकेछिद्रुंकेखारुंकेमोलुंकेदेवायनहिं॥केमकेतेझांझवामां
सुदलजलजनथि॥तेमप्रकृतिनाकार्यमांसरवजेबुं॥जणायछे॥पणझांझवानांजलनीपेठेमिथ्याछे॥अनेबलिसूर्यअस
पाम्यापछि॥जेमझांझवांदेखातांनथि॥तेमप्रलयसमेजगतदेखातुंनथि॥माटेजगतनांसरवमिथ्याछेएधिरितेसमजिने
मायानुंकार्यजेपंचविषयनापदार्थतेथकीवैरागनेपामबुं॥अनेरामकृष्णादिकप्रत्यक्षभगवाननेभगवाननासंततेमांप्रिति

सो जिंवा
सि० ८३

॥१३३॥

करवि ॥ एषिरी ते वै रागे करिने विजो विवेक कक्षो ॥ इये चोयो विवेक भक्तिये करिने कहिये छिये ॥ जे प्रकृति पुरुष थकि उत्पन्न थया
जे देव ॥ एष्य ते मां तारतम्य तां च ॥ कहेतां एक थी एक उतर तां छे ॥ माटे आलोक मां कोई मोटो चक्रवर्ति राजा होय ते जे म आपणा उ
पर राजि थाय ॥ ते म ते नी आजा मां वर्तवुं ॥ अने ते राजानी आजा पाल तां ने राजा प्रसन्न थतां बिजि वस्तिकुराजि थति होय ॥
तो पण ते सर्वे नो भयन राख तां राजा नो पक्ष राखवो ॥ ने राजा जे रिते राजि थाय ते रिते धरतवुं ॥ के म के जे ना उपर राजानी मेहेर-
बानी होय तो तेने वस्ती कांई करवाने समर्थ नथी ॥ अने राजा ना करतां जो कोई देव प्रसन्न थता होय तो ते राजा नो भयन रा-
ख तां ॥ देव प्रसन्न थाय ते म करवुं ॥ अने देव ना करतां ब्रह्मा प्रसन्न थता होय तो ॥ इंद्रादिक देव नो पक्ष मुकिने ब्रह्मा ना पक्ष-
मां र हेवुं ॥ अने ब्रह्मा ना करतां वैराज पुरुष प्रसन्न थता होय तो ते ब्रह्मा नो पक्ष पड्यो मुकिने ते नो भयन राख तां वैराज पुरु-
ष ना पक्ष मां र हेवुं ॥ अने वैराज कर्ता मह तत्व प्रसन्न थता होय तो वैराज नो पक्ष मुकी ने मह तत्व ना पक्ष मां र हेवुं ॥ अने प्र-
धान पुरुष राजी थता होय तो मह तत्व नो पक्ष मुकिने प्रधान पुरुष ना पक्ष मां र हेवुं ॥ अने प्रधान पुरुष ना करतां प्रकृति पुरु-
ष राजि थता होय तो प्रधान पुरुष नो पक्ष मुकिने प्रकृति पुरुष ना पक्ष राखवो ॥ अने प्रकृति पुरुष ना करतां अक्षर ब्रह्म रूप
मुक्त प्रसन्न थता होय तो प्रकृति पुरुषादिक सर्वे नो पक्ष मुकिने ते नो भयन राख तां अक्षर ब्रह्म रूप मुक्त नो पक्ष राखवो
अने ए राजा थि ते अक्षर ब्रह्म रूप मुक्त ए सर्वे ना स्वामिने सर्वे ना आधार एवा जे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान ते प्रसन्न थता होय
तो तेने ने अक्षर थी लेई ने देव मनुष्यादिक सर्वे नो पक्ष मुकिने प्रत्यक्ष परमात्मानो पक्ष राखवो ने ते नी आजा पाल वि ॥
ने तेने प्रसन्न करवा ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान म ज्यो पछे ॥ ते वि ना बिजा सर्वे मत पंथ तथा बिजा देव ॥ ते सर्वे नो त्याग करिने
प्रत्यक्ष मनुष्याकृति भगवान ते जे म प्रसन्न थाय ते विरी ते वर्तवुं ते नुं नाम एकांतिक भक्ती कहेवा य छे ॥ अने ते एषिरी तनी
एकांतिक भक्तिये करिने जिवनी आत्यंतिक सूक्ति थाय छे ॥ अने ए भक्तिये करिने चोथो विवेक जाणवो अने एषिरी ते प्र-
त्यक्ष भगवान ने विषे दृढ निष्ठा थई तेने कांई करवुं र हेवुं नथि ॥ अने ते तो देह छ तां ज अक्षर ब्रह्म रूप मुक्त थई रह्यो छे ॥ ते अने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११४॥

एवाजेमुक्तते तोजेनुंअबजमेछे ॥ तथातेनेकोईजलपायछे ॥ तथातेनेकोईबस्त्रओढाडेछे ॥ तोतेसर्वेनुंकल्याणथायछे
तथातेमुक्तनदितलावमान्हायछे ॥ तथाजेजेस्थानकमांनिवासकरेछे ॥ तेस्थानकसर्वेतिर्थकहेवायछे ॥ अनेएवामुक्त
तोभगवाननेपणअतिशोदुर्लभछेकहेतांबहालाछे ॥ मारेघणाकजन्मनासुभसंस्कारहोयछेतेनेजएवासंतनोसंगमले
छे ॥ नेजिवनुंसाक्षात्कारकल्याणथायछे ॥ एटलिवार्ताकरिनेपछे महाराजघोडिघेअस्वारथईनेपोतानामंदिरमांपधा
स्या ॥ ॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥

संवत् ॥११॥ अगणिते ॥१२॥ बाविसनाअसोशुदि ॥४॥ चतुर्षिनेदिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभगवान् गामश्रीसोजिन्ना
मध्येपरेलशंकरभाईझवेरभाईनेघेरउत्तरादेबारओरडानीअगलचोकमांगादितकियेयुक्तपलंगउपरविराजमान
थयाहता ॥ नेसर्वेजरियानीवस्त्रधारणकत्यांदतांनेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांशोभिरेत्यांदतां ॥ नेकंकुनोचांदलो क-
त्योदतोनेपोतानामुखाधिंदनीआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेरिदति ॥ पछे श्रीहरिकृष्णमहारा-
जबोदुयाजेसर्वेसांभलोएकवार्ताकरयिछे ॥ अनेआवातकरैरुतेमांएकअक्षरेकरिनेप्रथमसमजवानीरीतकहेवासे
॥ अनेतेएकअक्षरनोअर्थवाणिपरछे ॥ तेअर्थवाणियेकरिनेप्रथमकहेवाशे ॥ अनेतेवाणियेकरिनेएकअक्षररूपजेअ-
र्थतेनेसिद्धकराविनेपछेतेवाणिनोत्यागकरावरो ॥ अनेएकअक्षररूपजेवाणिपरअर्थतेनेविषेस्थितिकरावरो ॥ हवे
तेवातकहियेतेनेसुरतराखिनेसांभलजो ॥ जेएकअक्षररूपजेसर्वेनुंकारण ॥ उंकारछे ॥ उंकारएटलेसुतोदेहचतुष्टि
यातित ॥ देहचतुष्टियातितएटले ॥ स्थूल ॥ सूक्ष्म ॥ कारणनेमहाकारण ॥ एजेचारदेह ॥ तेथिपर एवाजेब्रह्मनेब्रह्मना
प्रकाशकएवापरब्रह्म ॥ तेनुंनामदेहचतुष्टियातीतकहेवायछे ॥ मादेतेदेहचतुष्टियातित एवाजेब्रह्मनेपरब्रह्मतेनेसाक्षा-
त्कारजाणवो ॥ नेतेनेजाणीनेतेनेपामवातेनुंनामदेहचतुष्टियातित एवोजेएकाक्षररूपजे ॥ उंकार ॥ तेनोअर्थसिद्धययो
जाणवो ॥ हवेउंकाररूपजेब्रह्मनेपरब्रह्मतेनेसाक्षात्कारक्यारेपमायछे ॥ तोएचारदेहनारूपनेजाणीनेतेथीपरथवायछे

सोजिन्ना
सि०८४

॥१३४॥

ત્યારે તે ઈકાર રૂપ જે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ તેને પમાય છે ॥ હવે તેને પામવાની રીત કહિયે છિયે જે ઈકાર રૂપ જે એક અક્ષર તે થકિ ચાર અક્ષર
 થયા છે ॥ અને તે ચાર અક્ષર થકિ બાબન અક્ષર થયા છે ॥ અને તે બાબન અક્ષરની પાછી મેલ યણિ કરિયે તો ઈકાર રૂપ એક અક્ષર રહે છે
 ॥ તેમ ઈકાર રૂપ એવા જે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ તે થકિ ચાર અક્ષર રૂપ ચાર દેહુત્પન્ન થયા છે ॥ કેહેતાં ઈકાર રૂપ જે પરમાત્મા તેણે જિયોને
 પોતાનું સ્વરૂપ જણાવવાને અર્થે ચાર અક્ષર રૂપ ચાર દેહુત્પન્ન કરિ આપ્યા છે ॥ અને તે ચાર દેહે કરિને આત્મા પરમાત્માનું
 સ્વરૂપ જણાવિને ॥ પછે તે ચારે દેહનો લય કરાવે છે ॥ પછે તે આત્માને વિષે ઈકાર રૂપ જે પરમાત્મા તે એક રહે છે ॥ અને તે આત્માની
 મુક્તિ થાય છે ॥ કેહેતાં તે જન્મ મરણે રહિત થઈને પરમાત્માના સરવા સ્કરવને પામે છે ॥ હવે ઈકાર રૂપ જે એવો જે એક અક્ષર તે
 થકિ ચાર અક્ષર રૂપ ચાર દેહ થયા છે ॥ તે ચાર દેહને જણાવિયે છિયે જે ॥ ઈકાર રૂપ જે એક અક્ષર તે સર્વે અક્ષરનું વિજ છે ॥ પણ તે એક
 અક્ષરે કરિને જ્ઞાન થાય નહિ ॥ તેથી એક અક્ષર રૂપ જે ઈકાર તે થકિ ચાર માત્રા રૂપ ચાર અક્ષર થયા છે ॥ તે ચાર માત્રા રૂપ ચાર અ-
 ક્ષરનાં નામ ॥ એક અકાર ॥ બિજો ડકાર ॥ ત્રિજો મકાર ॥ અને ચોથો અર્ધમાત્રા ॥ એ ચાર અક્ષર ઈકારમાં થિ થયા છે ॥ અને એ-
 ચાર અક્ષરને પાછા વ્યાકરણમાં સાંધે છે ॥ ત્યારે તેનો પાછો ઈકાર એક અક્ષર થાય છે ॥ તેમ ઈકાર રૂપ જે પરમાત્મા ॥ તેણે પોતાના
 સ્વરૂપને જણાવવાને અર્થે ચાર અક્ષર રૂપ ચાર દેહ જિયોને સરજિ આપ્યા છે ॥ તેમાં અકારને ઠેકાણે જાડા પંચ ભૂતનો સ્થૂલ દેહ
 રહે છે ॥ અને ડકારને ઠેકાણે સ્પિણા પંચ ભૂતનો વિજો સૂક્ષ્મ દેહ છે ॥ અને મકારને ઠેકાણે ત્રિજો વાસના મય કારણ દેહ છે ॥ કાર-
 ણ દેહને સ્થૂલને સૂક્ષ્મ જે માંથિ ઉપજ્યા છે એવો જે વાસના મય જિયે તન તેનું નામ કારણ દેહ છે ॥ અને ચોથો અર્ધમાત્રાને ઠેકાણે
 એત્રણ દેહ થી જુદો એવો જે આત્મા તે આત્માને વિષે અદ્વંતિ તેનું નામ અર્ધમાત્રાને ઠેકાણે ચોથો મહાકારણ દેહ છે ॥ અદ્વંતિ
 દેહને ત્રણ દેહનું વિજ છે ॥ કહેતાં અદ્વંતિ રૂપ જે આત્મા તે થકિ સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ ॥ એત્રણ દેહુત્પન્ન થયા છે ॥ હવે અદ્વંતિ
 દેહને ત્રણ દેહનું વિજ છે ॥ એમ સમજવું તેનું નામ અદ્વંતિ રૂપ
 મહાકારણ દેહ છે ॥ એ અદ્વંતિ રૂપ જે મહાકારણ દેહ તે થકિ સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણ એત્રણ દેહ ॥ અને ત્રણ દેહે કરિને માસ્યમાં

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૫॥

નથયું ॥ એવું જે અધિવિશ્વ તે ઉત્પન્ન થયું છે ॥ માટે એ સર્વેના રૂપને જાણિને તેની જેમ ઉત્પત્તિ થઈ છે ॥ તેમ તેને પાછું લય કરવું ॥ અને
પછિ તે ત્રણ દેહ થી જુદો પોતાના આત્માને જાણિને તે આત્માની અદ્વંતિ જ્યાં થિ ઉત્પન્ન થઈ દતિ ॥ એવા જે ઉંકાર રૂપ પરમાત્મા તેને વિ
ષે લય કરિ દેવી ॥ કહેતાં પરમાત્માને જાણ્યાનો તો તેથી આત્માને અદ્વંતિ ઉત્પન્ન થઈ દતિ ॥ માટે તે પરમાત્માને જાણિને તે અદ્વં
તિ પરમાત્માને વિષે જોડિ દેવિ ॥ કહેતાં પરમાત્માનાં રાસ ત્વ પણા નિ અદ્વંતિ ધર વિજે હું બ્રહ્મ રૂપ એવો જે પરમાત્માનો રાસ હું ॥ એ
વિરિતે ચાર દેહ થી જુદો પડિને પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન રાતા સદ્ગુરુની મૂર્તિને વિષે જોડાય છે ॥ તેને ઉંકાર રૂપ જે દેહ ચતુષ્વિતિ ત
પરમાત્મા તેનો અર્થ સિદ્ધ થાય છે ॥ અને તેની મૂર્તિ થાય છે ॥ દેવે ચાર માત્રા રૂપ ચાર દેહ ॥ તેનું જ્ઞાન કરાવિયે છિયે જે અકાર માત્રા
રૂપ જે જાડા પંચ ભૂતનો સ્થૂલ દેહ તેને પ્રથમ જનાવિયે છે ॥ જે અકાર માત્રા રૂપ જે જાડા પંચ ભૂત ॥ એટલે પૃથ્વી જલ તેજ વાયુ ને
આકાશ ॥ એ પાંચ ભૂતનો સ્થૂલ દેહ છે ॥ તે પાંચ ભૂતની પચીસ પ્રકૃતિ થઈ છે ॥ તેમાં પૃથ્વીના પાંચ ભાગ ॥ ઢાડ માં સનાથિત્વ ચાને
રોમ એ પાંચ ભાગ દેહમાં પૃથ્વીના છે ॥ અને જલના પાંચ ભાગ ॥ વિર્ય મૂત્ર સ્વેદ જાલ ને જોડી એ પાંચ ભાગ દેહમાં જલના છે ॥ અને
અગ્નિના પાંચ ભાગ ॥ ક્ષુધા તૃષ્ણા નિદ્રા આલસને કાન્તિ ॥ એ પાંચ દેહમાં અગ્નિના ભાગ છે ॥ અને વાયુના પાંચ ભાગ ॥ ચલન ॥
વલન ॥ ધાવન ॥ પસાર્ન ॥ ને આકોચન ॥ એ પાંચ દેહમાં વાયુના ભાગ છે ॥ અને આકાશના પાંચ ભાગ ॥ કેદેડા ॥ ઉદર ॥ હૃદય
કંઠ ને મુસ્તક એ પાંચ દેહમાં આકાશના ભાગ છે ॥ એ વિરિતે જાડા પાંચ ભૂતની પચિસ પ્રકૃતિનો સ્થૂલ દેહ થયો છે ॥ અને દૈશ્વર
નો સ્થૂલ દેહ વૈરાટ તેને વિષે મહત્ત્વ પંચ ભૂત છે તેમોટિ પ્રથ્વી મોટું જલ મોનો અગ્નિ મોટો વાયુ ને મોટો આકાશ એ પાંચ ભૂત
દૈશ્વરના દેહમાં મહત્ત્વ છે ॥ અને તે દૈશ્વરના દેહને બ્રહ્માંડ કહેવાય છે ॥ અને એમ મહત્ત્વ પંચ ભૂત થકિ સર્વ જિવોના દેહ થયા છે ॥ તે જો
વોના દેહોને પીંડ કહેવાય છે ॥ અને તે જિવોના દેહને વિષે અત્યંત પંચ ભૂત કહેવાય છે ॥ માટે એ પાંચ ભૂત થકિ પિંડ બ્રહ્માંડાદિક
જે જે ઉત્પન્ન થયા જે પદાર્થ માત્ર ॥ તે સર્વે અકાર માત્રાનું કાર્ય છે ॥ અકાર માત્રાનું કાર્ય એટલે મિથ્યા છે ॥ માટે મિથ્યા રૂપ જે
પંચ ભૂતાત્મક પીંડ બ્રહ્માંડાદિક સર્વ પદાર્થ માત્ર તે થકિ આત્માને જુદો જાણવો ॥ કેમ કે જેને જે જાણે છે તેથી તે જાણનારો

સોજિંત્રા
સિ. ૮૪

॥૧૩૫॥

जुदो होय मारे पंचभूतात्मक पिंड ब्रह्मांडने आत्माये जाण्युं ॥ मारे ते पिंड ब्रह्मांडने जाण नारो आत्मा ते पिंड ब्रह्मांडची जुदो छे ॥ ए विरि ते आत्मा
ने निश्चय थयो ॥ ने पिंड ब्रह्मांडादिक नीयासनानो त्याग कस्यो ॥ एद ले पिंड ब्रह्मांडादिक ने मीध्या जाण्युं ॥ पछे बिजो उकार मात्रा
कि क्षिणा पंचभूसनो बिजो सूक्ष्म देह उत्पन्न थयो छे ॥ ते सूक्ष्म देह मां सूक्ष्म पंचभूतनि पचिस प्रकृति थई छे ॥ ते मां सूक्ष्म आका-
शना पांच भाग ॥ अंतःकरण मन बुद्धि चित्त ने अहंकार ॥ ए पांच देह मां सूक्ष्म आकाशना भाग छे ॥ हवे सूक्ष्म वायुना पांच
भाग ॥ प्राण अपांन व्यान उदान ने समान ॥ ए पांच देह मां सूक्ष्म वायुना भाग छे ॥ हवे सूक्ष्म अग्निना पांच भाग ॥ श्रोत्र त्वचा च
क्षुरसनाने घ्राण ॥ ए पांच ज्ञान इंद्रियो ते देह मां सूक्ष्म अग्निना भाग छे ॥ हवे सूक्ष्म जलना पांच भाग ॥ वाक् पाणि पाद वायुने
उपस्थ ॥ ए पांच कर्म इंद्रियो ते देह मां सूक्ष्म जलना भाग छे ॥ हवे सूक्ष्म पृथ्वीना पांच भाग ॥ शब्द स्पर्श रूप रसने गंध ॥ ए पांच
विषय देह मां सूक्ष्म पृथ्वीना भाग छे ॥ एरि ते उकार मात्रा थकि उत्पन्न थयो एवजे सूक्ष्म देह ते मां पांचभूतनी पचिस प्रकृतिने
बिजो सूक्ष्म देह तेने पण आत्माये जाण्यो ॥ मारे ते थकि पण आत्मा जुदो छे ॥ केम के जे ने जे जाणे ते थिते जुदो होय ॥ मारे सूक्ष्म दे-
हने पण आत्माये जाण्यो ॥ मारे ते ने जाण नारो आत्मा ते सूक्ष्म देह थि जुदो छे ॥ हवे अकार उकार एबे मात्रा भेगी थई ॥ त्यारे तेनो
ओ एक अक्षर थयो हवे त्रिजि मकार मात्रा छे ॥ ते मकार मात्रा नो त्रिजो कारण देह थयो छे ॥ ते कारण देह के बो छे ॥ के आत्माने
पोताना स्वरूप तुं अज्ञान छे ॥ ते तुं नाम कारण देह छे ॥ के हे तां स्थूलने सूक्ष्म एबे देह थो तुं जुदो रयरो ॥ पण तुं के बो छुं ॥ एम मु-
झे मारा स्वरूप नी खबर नथि ॥ एचुं जे पोताना स्वरूप तुं अज्ञान रूप अंधारु ॥ ते तुं नाम मकार मात्रा रुप त्रिजो कारण देह छे ॥
ते कारण देह एद ले अज्ञान ते अज्ञानने पण आत्माये जाण्युं ॥ त्यारे सद्गुरु ये जणा व्युं के तुं अज्ञान नहिं ॥ तुं तो अज्ञानने जाण-
नाना हे अज्ञान थि जुदो छे ॥ केम के जे ने जे जाणे ते थिते जुदो होय ॥ मारे अज्ञानने पण आत्माये जाण्युं ॥ मारे अज्ञान आ-
त्मानहिं ॥ त्यारे आत्मा के बो छे ॥ के अज्ञान थि बिलक्षण छे ॥ एद ले ज्ञान रूप आत्मा छे ॥ जेम कहुं के फलाणो माणस चो-
र नहिं ॥ त्यारे ते शत्रु कार ठस्यो ॥ तेम आत्मा अज्ञान नहिं ॥ मारे आत्मा ज्ञान रूप छे ॥ ए विरि ते सद्गुरु ये अनुभव करा-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३६॥

व्यो ॥ त्वारे ते आत्माने पोताना स्वरूप नुं ज्ञान थयुं ॥ केहुं स्थूल देह नहिं ॥ सूक्ष्म देह नहिं ॥ कारण देह जे अज्ञान ते पणहुं नहिं
॥ अनेहुं तो त्रण देह ने जाण नारो ॥ त्रण देह नो साक्षी ने तेथी जु दो एवो आत्मा खुं ॥ हुं ब्रह्म खुं ॥ एवो अनुभव त्रण देह ने जाण नारो
थाय छे ॥ ए विरी ते मकार मात्रा नो जो पथ्यो त्वारे अकार ने उकार बे मजिने ओथयो हु तो ते ओने मांथे मकार नो अनुस्वार च
ओ त्वारे अकार उकार ने मकार त्रण मात्रा भेगी पर्द ॥ तेनो एक अक्षर ॥ उं ग थयो ॥ दये चो थि अर्द्ध आकार दि एटले चो थो महा कारण
देह छे ॥ महा कारण एटले हुं आत्मा हुं ब्रह्म एवु जे आत्माने विषे अहं पणुं तेनु नाम अर्थ मात्रा रूप चो थो महा कारण देह छे ॥
दये ते मां जे दुषणुं छे ते माया नो भाग छे ॥ माटे हुं पणा ये रहित ब्रह्म रूप थया य छे त्वारे मकार ले छे पण ज्यां सुधि हुं पणुं दोष त्यां संधी नम्य मण ट
लनुं नथी ॥ ते आत्माने विषे जे हुं पणुं ते त्वारे एटले छे तो अहं कारे रहित एवा जे प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्ण दिक तेने विषे दृढास
पणुं थाय छे ॥ त्वारे अहं कार टलि जाय छे ॥ अने ते आत्मा अहं कारे रहित ब्रह्म रूप मुक्त थाय छे ॥ पण प्रत्यक्ष भगवान नादा सथ-
या विना बिजां को दिसा धन करे ॥ भेख ले ॥ संन्यासि थाय ॥ परम हंस थाय ॥ उं धे मां थे तप करे ॥ तो पण प्रगट भगवान नादा
सथया विना अहं कार रूप जे माया ते कोई का लेट लति ॥ ते उपर गीताना ॥ ५ ॥ पांचमा अध्याय मां ॥ १३ ॥ चौदमो ॥
श्लोक ॥ ॥ दैविये वा गुण मयि ॥ मम माया हर त्या ॥ मामेव प्रपद्यंते ॥ मायामेतां तरंति ते ॥ ॥ अर्थ ॥
श्री कृष्ण भगवान् कहे छे ॥ ॥ जे दैविने गुण मयि एटले सत्व गुण नी संपत्ति जे धर्म ज्ञान बैरागे करिने आत्माने विषे स्थि-
तिये करिने हुं ब्रह्म ॥ अने तेनुं कार्य जे स्थूल सूक्ष्म ने कारण ते रूप जे मारि माया ॥ कहे तां सने नथि जाण्यो ते रूप जे माया ॥
ते मुने जाण्यो विना दुःखे करिने पण तराय नहिं ॥ अने मुने पामे कहे तां मारो आश्रय करे ॥ तो ते माया तत्काल टलिने मा-
रा धाम ने पामे ॥ बलिकहुं छे गीताना अष्टावमो अध्याय मां ॥ ६६ ॥ छः सवमो ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ सर्व धर्मान्प-
रित्य ॥ मामेकं शरणं ब्रज ॥ अहं त्यां सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ श्री कृष्ण भग-
वान् अर्जुन ने कहे छे ॥ ॥ के तारामन कल्पित एवा जे सर्व धर्म ॥ तेनो त्याग करिने मारा चरण नो आश्रय कस्य ॥ ते

सोजिं वा-
नि ०८४

॥१३६॥

हुं तने सर्व पापपिमु काविशकहे तां स्थूलसूक्ष्मने कारणने महाकारण ॥ ए चारदेह रूपजे सर्वपाप ते थकि सुकायिस ॥ हवे
 ॥ ते मां भगवाने शुं कथुं छे ॥ के जेम कोई पुरुष अंधारे घर मां बे मोहोय ॥ ते पुरुष सूर्यने एम कहे जे हे सूर्य तु मां अंधां रुं रा त्य
 त्पारे ते सूर्य के लुं धर मां थी बहार निसरी ने मां रुंद खानक सपछी हुं तां रुं अंधां रुं दूर करि श के हे तां सूर्य नुं दरशन कर गो एटले मूले अंधां रुं जन थो पछी
 अंधां रुं का दुं वं छे ॥ अने सूर्य ना दशन विना तो सर्व अंधां रुं ज छे ॥ मोटे टले के म ते म ए तो हृष्टां तने ते नुं सिद्धां त ए छे जे भगवाने अर्जुन ने कथुं के भारा आ-
 श्रय विना सर्वे माया छे ॥ माटे तरि ने ज बुं क्पा ॥ अने मने पास्यो एटले माया जन थि ॥ माटे तर बुं थुं छे ॥ ते सां रुं प्र त्यक्ष भ-
 गवान ना आश्रय थकि ज मदां कारण रूप जे अहं व्रत्ति ते टले छे ॥ अने ते आत्मा ब्रह्म रूप थई ने मोक्ष ने पा मे छे ॥ अने ज-
 न्म मरणेर हित थाय छे ॥ ने अखंड स्थिति ने पा मे छे ॥ अने ते मुक्त चार देह नां रूप ने जाणि ने ते थी अ संगि पणे चर ते छे ॥ ते चा-
 रे देह ना रूप ने जाण वा निरित कहुं छुं ॥ जे प्रथम स्थूल देह पचि रा प्र कति नो छे ॥ ते नी जाग्रत अवस्था अने विश्वा भिमानी-
 जिवने ने त्र स्थान क ॥ ते ना स्थूल भोग ॥ ते नी चै खरी या चा ॥ रजोगुण अकार मात्रा ॥ ए विरी ते स्थूला भिमानी ना आठ स्थान भोगादि
 क छे ॥ माटे ते ने जाण नारो आत्मा ते थी जु दो छे ॥ अने जि जो सूक्ष्म देह ॥ १ ॥ ते नी स्वप्न अवस्था ॥ २ ॥ ते जसा भिमानी आत्मा ॥ ३ ॥
 कंठ स्थान क ॥ ४ ॥ वासना मय भोगा ॥ ५ ॥ मध्य मावा चा ॥ ६ ॥ सत्व गुण ॥ ७ ॥ उकार मात्रा ॥ ८ ॥ ए विरी ते लिंगा भिमानी ना आठ-
 स्थान भोगादि क छे ते ने जाण नारो आत्मा ते थी जु दो छे ॥ अने जि जो कारण देह ॥ १ ॥ सुषुप्ति अवस्था ॥ २ ॥ प्राज्ञा भिमानी आत्मा ॥
 ३ ॥ हृदय स्थान क ॥ ४ ॥ आनंद भोगा ॥ ५ ॥ पस्यं ति वा चा ॥ ६ ॥ तमां गुण ॥ ७ ॥ मकार मात्रा ॥ ८ ॥ ए विरी ते कारण भिमानी ना आठ
 स्थान भोगादि क छे ॥ ते ने जाण नारो आत्मा ते थी जु दो छे ॥ अने चो थो महा कारण देह ॥ १ ॥ तुरिया अवस्था ॥ २ ॥ प्रत्यंगात्मा-
 भिमानी आत्मा ॥ ३ ॥ मूर्ध्नि स्थान क ॥ ४ ॥ परमानंद भोगा ॥ ५ ॥ परावा चा ॥ ६ ॥ शुद्ध सत्व गुण ॥ ७ ॥ अर्ध मात्रा ॥ ८ ॥ ए विरी ते
 महाकारणा भिमानी ना आठ स्थान भोगादि क छे ॥ माटे ते ने जाण नारो आत्मा ते महा कारण देह थी पण नो र्यो छे ॥ ए विरी ते
 अकार ॥ उकार ॥ मकार ॥ ने अर्ध मात्रा ॥ एटले त्रण मात्रा ज थकि थई छे ॥ ए विजे अर्ध मात्रा ॥ ते मात्रा ने अहं ब्रह्मा स्मि ॥

શ્રી મુરુ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૭॥

નાભિમાની આત્માજાણવો ॥ મારે એ સર્વેને જાણિને તે ચાર દેહ થી પોતાના આત્માને જુદો જાણિને શુદ્ધ બ્રહ્મરૂપ થઈને પછે જેણે એ વિરીતનું
જ્ઞાન આપિને શુદ્ધ બ્રહ્મરૂપની સ્થિતિને પમાડ્યો ॥ એવા સદ્ગુણ પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા ભગવાન રામકૃષ્ણાદિક તેની સૂર્તિનું પોતાના બ્રહ્મ
સ્વરૂપને વિષે ધ્યાન કરવું ॥ અને તેનો આશ્રય ધ્યાનને સેવા તેણે કરિને અહં વ્રત્તિરૂપ જે મહાકારણદેહ તેનો લય થઈ જાય છે ॥
અને તે આત્મા અહં વ્રત્તિયે રહિત સદ્ગુણરૂપ મહામુક્ત થાય છે ॥ અને તે અહં સ્થિતિને પામે છે ॥ અને યાગિ પરજે ઈકારરૂ
પદેહ ચતુષ્ટિયાતિત અક્ષરબ્રહ્મ ॥ તેને વિષે પરબ્રહ્મને અરવંડે રચે છે ॥ અને એ વિરીતના જ્ઞાનને પામિને બ્રહ્મરૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ
પરબ્રહ્મને પામ્યો જે મુક્ત તે પછે કોઈ દેહાડે માયાને દેરવતો નથી ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના દાસ થઈને તેની આજ્ઞા માં વ
ર્તયું ॥ ને તેની ભક્તિને ધ્યાન કરવું ॥ એજ મહાકારણદેહ ત્યાનો ઉપાય છે ॥ મારે તે વિના મહાકારણદેહરૂપ મહામાયા ટલ
તી નથી ॥ અને તે મહાકારણરૂપ માયા ટલ્યા વિના જન્મ મરણ પળટલતું નથી ॥ તે મહાકારણ તે શું ॥ તો પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા
રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર તેની ઉપાસનાને ભક્તિ વિના તત્ત્વમસ્માદિક ॥ મહાવાક્ય માયા અર્થની સીડી પે કરિને
અહં બ્રહ્માસ્મીન ॥ અહં બ્રહ્માસ્મિન એમ જે ચચન બોલવા શિખવું ॥ તેનું નામ મહાકારણદેહ છે ॥ મારે જેને તે મહાકારણરૂપ માયા ટાલ્યા
હોય ને જન્મ મરણે રહિત થવું હોય તેને તો ક્ષર અક્ષર થી પર એવા જે પ્રત્યક્ષ રામકૃષ્ણાદિક પરમાત્માને તેના સંત તેનો આશ્રય કરવો
॥ તો તે આત્માનો આત્મંતિક મોક્ષ થાય છે ॥ અને કોઈ સમે પરમાત્માને તેના એકાંતિક પંચવિષયના ત્યાગિ સંત પ્રત્યક્ષ ઉપર પ્રત્ય
ક્ષ ન હોય ત્યારે તો એ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના અવતારની સૂર્તિ હોય ॥ તેનો આશ્રય રાખિને ॥ શાસ્ત્રમાં કહ્યું હોય તે પ્રમાણે ધર્મમાં વરત
વું ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન પોતાને મલે એવિદ્ચ્છારાચીને પરોક્ષ પાળે પરમાત્માની નવધા ભક્તિ કરી કરચિ અને તે ભક્તિને વિ
ષે નિષ્કામ ભાવ રાખવો ॥ કહે તાં પોતાને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતમલે એટલી ઈચ્છારાચિ પાળે તે વિના માર્ક પંચવિષયના પદાર
્થને પામવાની ઈચ્છા ન રાખવિ ॥ અને જે પંચવિષયનો ત્યાગ કરતા હોય ને બિજાને વિષયનો ત્યાગ કરાવતા હોય ॥ અને રામ
કૃષ્ણાદિક પ્રત્યક્ષ ભગવાનની ઉપાસના કરતા હોય ને બિજાને ઉપાસના કરાવતા હોય ॥ એવા જે સાધુ તથા બ્રાહ્મણ તેનો સમા

સો જિંઝા.
સિ.૦૮૭

॥૧૩૭॥

गमकत्थो ॥ अने जे भगवान ना अवतारने मानतान होय अने जे पंच विषयने भोगवता होयने बिजाने विषय भोगवतानी मोकल्प
 मुकता होय ॥ एवा जे पापि मीथ्या ज्ञानी ब्रह्म को दाल तेना संगनो त्याग करिने प्रत्यक्ष राम कृष्ण आदिक भगवान ना अवतार तेनुं भ-
 जन करयुं ॥ एबिरी ते समजिने भजन करेछे तेने पछे अंतर्जामि भगवान छे ते रूपा करिने प्रगट थईने दर्शन आपे छे ॥ जेम प्रह्ला-
 दने भगवाने दर्शन आप्युं हतुं ॥ तथा धृवने दर्शन आप्युं हतुं ॥ इत्यादिक घणाक भक्तो ये निष्काम भाव राखिने भक्ति करिछे
 तेने अर्थ भगवाने प्रगट थईने ततकाल दर्शन आप्यां छे ॥ माटे निष्काम भाव राखिने जे भगवान नी भक्ति करी तेने जरूर भग-
 वान दर्शन आपवो ॥ अने ते आत्मानो मोक्ष थरी ॥ माटे ते अतिशे दुर्लभ समय ते आजत मारे सर्वने प्राप्त थये छे ते तमारा भाग्यनो पार-
 नथि ॥ पण समजरी तेने लाभ छे ॥

॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् ॥ ११ ॥ ओगणिसें ॥ २२ ॥ बाविसना आसो शुदि ॥ ६ ॥ छवने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवा-
 न गाम श्रीसो जिंत्रामध्ये पटेल नारणभाई रामदासने घेर दक्षणादेवार ओरडानी आगल गादित किये युक्त पलंग बिछा यिने ते उ-
 पर विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कस्यां हता ॥ अने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सोभिर ह्यां हतां ने कंकुनो
 चांदलो कस्यो हतो ॥ ने पोताना मूरवारिंदनी आगल साधु तथा घणाक हरिभक्तनी सभा भरार्ई ने बेठिइति पछे महाराज बो-
 ल्या जे जियने एक स्वरयनुं साधन छे ॥ ने एक दुःखनुं साधन छे ॥ ते स्वरयनुं साधन कियुं छे अने दुःखनुं साधन कियुं छे तो एक पारस
 द्रोह करवो ॥ अने बिजुं पंच विषय भोगवतानी ब्रह्माराखि ॥ एबे दोषने विषे मद्दा दुःख रतुं छे ॥ जेम रात्रिने विषे अपार अंधार रतुं छे
 ने ते अंधाराने विषे लेशमात्र पण दिवसनो प्रकाश होय नहिं ॥ तेम द्रोहने ब्रह्मार्थि विषे अपार दुःख रतुं छे ॥ अने ते द्रोहने ब्रह्मार्थी
 लापुरुषने स्वरयनो तो छांठो रेहे तो नथि ॥ अने एक जेने संतोष होय ॥ अने बिजुं अद्रोह पणुं होय ॥ केहे तां कोई जियने दुःखनो
 न होय ॥ एबे गुणने विषे अपार स्वरय रतुं छे ॥ जेम सूर्यना प्रकाशने विषे लेशमात्र रात्रिनु अंधार रेहे तु नथि ॥ तेम संतोषने
 अद्रोहने विषे अपार सुस्वरय रतुं छे ॥ अने ते स्वरयने विषे दुःखनो तो लेश नथि ॥ अने ते संतोषीने अद्रोहि पुरुष स्वरयना समुद्र

શ્રીસુરવ
સિદ્ધાંત
॥૧૩૮॥

માં અરવંડશિલ્પાકરે છે ॥ અને દ્રોહ નો કરનારો ને ત્રણાવાલો પુરુષ દુરવનાદરિયામાં સદાય બુઝા કરે છે ॥ અને તે દ્રોહને ત્રણા
અસતપુરુષના સંગને વિષે રહ્યાં છે ॥ અને અદ્રોહને સંતોષ ॥ એ સત્પુરુષના સંગમાં રહ્યાં છે ॥ દર્શન તે સત્પુરુષનાં કેવાં લક્ષણ હોય ॥
ને અસતપુરુષનાં કેવાં લક્ષણ હોય ॥ તે સતપુરુષને વિષે ચાર ગુણ હોય છે ॥ તે ચાર ગુણે કરિને સતપુરુષને ઓલરવવા તે ચાર ગુણ
કિયા ॥ તે એક તો સત્પુરુષને વિષે વરસાદના જેવો ગુણ હોય છે ॥ અને બિજો દીરાના જેવો ગુણ હોય છે ॥ અને ત્રિજો સૂર્યના જેવો
ગુણ હોય છે ॥ અને ચોથો સોનાના જેવો ગુણ હોય છે ॥ દ્વેષ તેમાં વરસાદનો ગુણ કેવો છે ॥ તે જ્યારે વર્ષાદ વરસે છે ત્યારે સર્વ જિવ
પ્રાણિ માત્રનાં મન પ્રફૂલિત થાય છે ॥ અને વનસ્પતિ સર્વે નવ પલ્લવ થાય છે ॥ તેમ જ્યારે પ્રથ્વી ઉપર સત્પુરુષ પ્રગટ થાય છે ॥ ત્યારે
તે સત્પુરુષ જ્ઞાન રુપિ વરસાદ વરસાવે છે ॥ તેણે કરિને મુમુક્ષુ જિવ જે તે મોટો દુહ્લાદાને પામે છે ॥ ને તે સત્પુરુષના જ્ઞાન રુપિ જલેક
રિને અદ્રોહને સંતોષ રુપિ રસાવલેકરિને જિવ ત્રણ થઈ જાય છે ॥ ને મુમુક્ષુ જિવ માત્ર જે તે મહા સુખને પામે છે ॥ અને જે અસત્પુ
રુષના સંગિ છે ॥ તથા જે અસુરિ જિવ છે ॥ તે સતપુરુષના જ્ઞાન રુપિ જલેકરિને ઉલ્લાસંતાપને પામે છે ॥ જેમ વર્ષાદના જલેક
રિને બિજિ સર્વે વનસ્પતિ તો ધિલ્લીને પ્રફૂલિત થાય છે ॥ પળ એક જયા સો સુકાઈ જાય છે ॥ તેમ સતપુરુષ પ્રગટ થઈને જ્ઞાન રુપિ
વરસાદ વરસાવે છે ॥ ત્યારે જે મુમુક્ષુને દૈવિ જિવ હોય છે ॥ તે તો મોટા ડાહ્યાસને પામે છે ॥ અને સંતોષને અદ્રોહાદિક ગુણે કરિને
પૂરણ કામ થઈ જાય છે ॥ અને જે જિવ અસુરિને અસતપુરુષના શિષ્ય છે તે તો સતપુરુષના જ્ઞાન રુપિ જલેકરિને ઉલ્લાસવાસાની
થઈ બલિને રચાય થઈ જાય છે ॥ પછે તે અસુરિ જિવ જે તે સત્પુરુષ નો દ્રોહ કરે છે ॥ અને તે દ્રોહ કરિને ત્રણા અતિ શ્રેયશ્ચિ પામે છે
॥ ને તે દ્રોહને ત્રણા યે કરિને અસત્પુરુષના સંગિ અસુરિ જિવ મદાદુઃસ્વને પામે છે ॥ અને જે મુમુક્ષુને દૈવિ જિવ છે તે તો સત્પુરુ
ષના જ્ઞાન રુપિ વરસાદે કરિને મહા આનંદને પામે છે ॥ અને તેનાં કલ્યાણ થાય છે માટે એક તો વર્ષાદના જેવો સત્પુરુષને વિષે ગુ
ણ હોય છે ॥ તે સતપુરુષ જે તે સર્વે મનુષ્યને જ્ઞાન આપિને મહા સુખી થાકરિ મુક્તા હોય ॥ અને બિજો સત્પુરુષને વિષે દિરાના
જેવો ગુણ છે ॥ તે દિરાનો કેવો ગુણ છે ॥ તે દિરાને દ્યોદાની ઇરણ્ય પર મુકિને એક મોટો અધમળનો ઘણલેઈને તે દીરા ઉપર

સોજિત્રા
સિ. ૮૫

॥૧૩૮॥

મારે તોપણ તે હિરોંચ માન ભાગે નહીં ॥ ને ચપટા યપણ નહીં ॥ અને બહુ ચલિયો આદમી હોય ॥ ને તે તાળીને ઘા કરે તો તે હિરોંચ માન
 માને ઘણ માં પેસી જાય પણ માગે નહીં ॥ તે હિરોંચ રોકે વાય છે ॥ તેમ સતપુરુષ પ્રગટ થાય છે ત્યારે તે સત્પુરુષને અસતપુરુષ જે તે નિ-
 શા દ્રોહાદિકે કરિને અનંત પ્રકારની ઉપાધી કરે છે પણ તેની ઉપાધિયે કરિને સત્પુરુષનો પ્રતાપ સામું વધતો જાય છે ॥ જેમ હિ-
 રાઉપર ઘણના ઘા મારે છે ॥ ત્યારે તે હિરાનું રપરું પ્રમાણ થાય છે ॥ અને તે હિરોંચ મૂલ્ય કહેવાય છે ॥ તેમ સત્પુરુષનો દ્રોહ જેમ જે
 મ અસ્ફુરિ જિવ કરે છે ॥ તેમ તેમ સતપુરુષનો પ્રતાપ વધિ પામતો જાય છે ॥ ને મુમુક્ષુને દૈવિ જિવ છે તે સત્પુરુષનો દ્રવ્ય શ્ર-
 ય કરિને શિરસાદે ભજન કરવા લાગે છે ॥ જેમ હિરાઉપર ઘણના ઘા પડ્યાને હિરોંચ માગે નહીં ॥ તે હિરાને જેમ શાહુકાર અતિશો
 જતન કરિને રાચે છે ॥ અને તે હિરાને વિષે કોઈ દિવસ સાચા રવોટાનો સંપર્ક કરે નહિ ॥ તેમ અનંત પ્રકારની ઉપાધિયો અસ્ફુરિ જિ-
 વ કરે તો પણ જેનો પ્રતાપ રંચમાત્ર ઓછો થતો નથી ॥ અને તેને કરિને સામું પ્રતાપ વધિ પામતો જાય છે ત્યારે એમ જાણ્યું
 જે તે સત્પુરુષ સ્વરા એમ જાણિને મુમુક્ષુ જિવ જે તે શાહુકારના હિરાની પેઠે સતપુરુષનું અતિશય જતન કરે છે ॥ અને જેમ હિરાઉપર
 તાળીને ઘણના ઘા મારતાં તે હિરોંચ માને એરણમાં પેશીને તેમાં રવાડો પાડે છે ॥ તેમ સત્પુરુષનો જે અસ્ફુરિ જિવ અતિશય દ્રોહ
 કરે છે ॥ તે દ્રોહના કરનારાનો ચેલો નાશ થાય છે ॥ તે પૂર્વે રામચંદ્ર જિનો રાવણે દ્રોહ કર્યો તો તેનો કુલકુટુંબ સદિત નાશ થઈ
 ગયો છે ॥ અને શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનનો કંસે તથા જરા સિંધ સિંધુ પાત્રાદિક જેણે જેણે અતિશો દ્રોહ કર્યો તે સર્વેનો સમૂલો નાશ
 થઈ ગયો છે ॥ ને સત્પુરુષનો પ્રતાપ વધિ પામ્યો છે ॥ એથી તે હિરાના જેવો ગુણ સત્પુરુષને વિષે છે ॥ તેણે કરિને સત્પુરુષને
 ઓલસવા ॥ અને ત્રિજો સૂર્યના જેવો ગુણ સત્પુરુષને વિષે હોય છે ॥ અને અસત્પુરુષને વિષે દિવાને મશાલ ના જેવો ગુણ હોય છે
 તે દિવા મશાલનો ગુણ કેવો છે ॥ તો દિવાને થોડો કવાયુ લાગે તો તે દિવો ઓલાઈ જાય છે ॥ અને મશાલને પળ સાથો થા-
 યુ લાગે ॥ તો મશાલ પળ ઓલાઈ જાય છે ॥ અને તે દિવા મશાલનો પ્રકાશ પળ રાત્રિને વિષે અંધારામાં સારો લાગે છે પ-
 ન દિવા મશાલ સૂર્યના પ્રકાશ ત્રોભે નહિ ॥ અને સૂર્યને તો ગમે તેટલો વાયુ લાગે ॥ તો પણ તેનો પ્રકાશ ઓલાય નહિ ને -

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३९॥

झांखोपणथाय नहिं॥ ते भस्वरूप जे सतपुरुष ते प्रगटथाय छे॥ त्वारे दिवामशाल रूप जे भसतपुरुष ते झांखा थई जाय छे॥ पछे ते असत
पुरुष जे ते सतपुरुष पीछे देरहिने॥ ते नीनिं द्या करे छे॥ नेपोतानाशिष्यो ने एम कहे छे जे तमे कोई सतपुरुष नीपासे जशो नहिं॥ एम
कहिने सतपुरुष पीपोतानाशिष्यो ने छे दे राखे छे॥ अने तेनाशिष्यो आगल पोतानो खोरो खोरो होंग करिने प्रताप देखावे छे॥ जे
दिवो मशाल रात्रिने बिषेशो भवा होय॥ पछे सूर्य उगे त्वारे झांखा पडवा लागे॥ त्वारे ते दिवामशाल ने घरमां अंधासु होय त्यांल
ई जाय॥ पछे एम कहे जे जुबो दिवानो प्रकाश के बोछे॥ अने बजिदिवो एम कहे जे तमे कोई बहार सूर्य ने अजवाले जाशो नहिं॥ केम
के सूर्य अमारी निं द्या करे छे॥ अने अमारो प्रकाश झांखो करी नारखे छे॥ माटे सूर्य ने अजवाले बहार जवुं नहिं॥ त्वारे ते दिवाने कोई
एम कहे जे दिवा भाई चालो ने सूर्य ने अजवाले आपणे जईये॥ अने ते सूर्य तमारी निं द्या नहिं करे॥ ने सूर्य तो उलरो आपणे ने च-
धारे प्रकाश आपणो पण सूर्य कोई नो प्रकाश अल साय तो नहिं॥ एम कोई कहे तो पण काई दिवाने हापडे जे सूर्य ना अजवा
मां मारो प्रकाश रहेशे॥ तेम सूर्य रूप एबा जे सतपुरुष ते प्रगट थाया होय त्वारे तो दिवामशाल रूप जे असतपुरुष जे ते अज्ञान-
रुपिरात्रीने बिषे प्रकाश जणावे छे॥ पण तेने बायु रुपि बिषयनो संबंध थाय छे॥ त्वारे तेनो प्रकाश ओलाई जाय छे केहे तां बिष-
यमां भ्रष्ट थाय छे॥ पछे तेने जगतमां पण कोई माने नहिं॥ जेम दिवो ओलाई जाय त्वारे तेनो रात्रिमां पण प्रकाश देखाय नहिं॥
तेम असत्पुरुष बिषयने संबंधे करिने भ्रष्ट थाय छे॥ तेने पछे अज्ञानि जिषयण माने नहिं॥ तो सूर्य रूप सत्पुरुष प्रगट थाय त्वारे
तो तेने माने जकोण॥ नजमाने॥ पछे ते असतपुरुष पोताना शिष्यो ने एम कहे जे सतपुरुष पासे जशो नहिं॥ अने जो तेनी पा-
से जशो तो आपणो धर्म रहेशे नहिं॥ माटे आपणे तेनी पासे जवुं नहिं॥ अने ते सतपुरुषनु मोहुं पण जोवुं नहिं॥ अने जो तेनुं मोहुं
जोशो तो तमारा धर्म मांथी पाडी नारखेशे॥ एबिरी ते तेनी पासे कजाछे॥ माटे तेनी पासे जवुं नहिं॥ जेम दिवो एम कहे जे सूर्यनुं मोहुं
जोवुं नहिं॥ निकर आपणो प्रकाश झांखो करि नारखेशे एबि सूर्य पासे जादु बिद्या छे॥ तेम असतपुरुष जे ते सतपुरुष प्रगट थाय॥
त्वारे एम कहे जे एनी पासे जशो नहिं॥ निकर तेनी पासे एबि मोहनी बिद्या छे जे तमे एना थई जसो॥ माटे तेनी पासे जवुं नहिं॥

सोजिंवा
सि० ८५

॥१३९॥

એમકહિને અસતપુરુષ જે તે પોતાના શિષ્યોને રોકી રાખે છે ॥ તો પણ તેમાંથી કોઈ જો સતપુરુષના જ્ઞાનરૂપિ પ્રકાશમાં અભિજાય ॥
 ને તે દેવિ જિવદોષ તો તે જિવ સતપુરુષને વિષે પ્રિતિ કરે છે ॥ પછે જે સતપુરુષ પાસે આપ્યા નહોય તેને અસતપુરુષ એમ કહે જે જુઓ ॥
 માર્દ અમે કહે તાનહો તા જે સતપુરુષ પાસે જશો નહિ ॥ અને જો પેલો આપણો સેવક ગયો તો તેને આપણા જ્ઞાનરૂપિ ધર્મમાંથી પાડિ
 ને જ્ઞાનિકરિ મુક્યો ॥ મારે હયે તે આપણને માનનારો નહિ ॥ તે સારૂં તમે દેવે જે દલા અમારા સેવક છો તે દલા ષષાસમરવાઓ ॥
 જે કોઈને તે સતપુરુષની પાસે જયું નહિ ॥ પછે તેના સેવક સમરવાય છે ॥ ને માલાડ પાડે છે ॥ એવિરી તે અસતપુરુષ જે તે પોતાના
 સેવકોને સોગનચરાયે છે તો પણ જે દેવિને મુમુક્ષુ જિવદોષ તે તો સૂર્યરૂપ જે સતપુરુષનો જ્ઞાનરૂપિ પ્રકાશ તેને દેવિને રહિ
 શા કે નહિ ॥ મારે તે તો સતપુરુષની પાસે જાય છે ને તે જ્ઞાન સાંભળીને સતપુરુષનો આશ્રય કરે છે ॥ અને તે જિવમદા સ્ત્રિઓ
 થાય છે ॥ અને જે આંચવિનાના આંધલા પુરુષની પેર અસ્કરિ જિવદોષ તે તો અસતપુરુષમાં બંધાઈ રહે છે ॥ પછે તે પુરુષદોષને
 નહાવડે કરિને મદાદુઃખને પામે છે ॥ અને તે જિવે કાંઈક સુકુતક સુહોય ॥ જપતપતિર્થચત્તક સુહોય તથા પરોક્ષ મગવાન
 ની ભક્તિ કરિ દોષ તે સર્વે નાસ પામિ જાય છે ॥ અને તે સતપુરુષના દોહનો કર્ણારો મરિને ધોર નર્કમાં જાય છે ॥ અને સૂર્યરૂપ
 એવા જે સતપુરુષ તેનો પ્રતાપરંચમાત્ર ઓછો થતો નથી ॥ એવિરી તે સૂર્યના જે બોગુણ પ્રત્યક્ષ સતપુરુષને વિષે દોષ છે તેણે કરીને પ્રત્ય
 ક્ષ સતપુરુષ ઓલચાય છે ॥ અને હવે ચોપોસોનાના જે બોગુણ સત્પુરુષને વિષે દોષ છે ॥ તે સોનાનો કે બોગુણ છે તો સોનાને
 સુજે દરલાંચરસ પૃથ્વીમાં દાટી મુકે ॥ પણ તે સોનાને પૃથ્વીનો ઢાગ અડે નહિ ॥ અને બિજિ ધાતુને પૃથ્વીમાં ઘણાં વર્ષદાટિ મુકે
 તો તે ધાતુ ધૂણ મેળી ધૂણ થઈ જાય ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાન છે ॥ તે તો સોના જેવા છે ॥ તે ભગવાન જે તે ધૂણરૂપ જે પંચવિષય તે માસ
 જે દરલાંદહાં ડારહે ॥ તો પણ ભગવાનને વિષયનો ગંધ અડે નહિ ॥ મારે પ્રગટ ભગવાન રામ રુક્ષાદિક તેને વિધિ નિષેધ કાંઈ પાલ
 બુંડતું નથી ॥ કેમકે ભગવાનની દ્રષ્ટિમાં તો સ્ત્રીકે પુરુષ એવો પ્રેદનથી ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાન સ્ત્રિયો પુરુષ બેયને જ્ઞાન આપિને
 કલ્યાણ કરવાને સમરથ છે ॥ અને ભગવાન વિના બિજા સુજે એવા મોટા દેવ બ્રહ્માદિક જેવા દોષ કે મોટા અક્ષર બ્રહ્મરૂપ મુક્ત

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४॥

थया होय ॥ तो पण ते जो विषय नो संबंध राखे तो ते भ्रष्ट थई जाय ॥ ते पूर्वे नारद महामोटा मुक्त होता अने भगवान नुं मन कहे बावा
हता तो पण जो तेणे राजा नीदी करी ना हाथ नो स्पर्श कसो ॥ तो त्यां पोतानुं मन विकारने पाम्युं ने पोताने परणयानुं मन थयुं
ने मोटी फजे ती थई ॥ अने ब्रह्माये जो पोतानी दि करि नुं मोटुं एकांत मां जोयुं त्यां तो कामे व्याकुल थई ने बां से दोह्याने कलंक
ल्यामुं एअदिक घणामोटा मोटाने विषयने संबंधे करि ने कलंक ल्याग्यां छे ॥ अने श्री कृष्ण भगवान गो पियो साषे रासरम्य
अने षणिक स्त्रियो भेगार हिने अनंत प्रकार नी लिट्वा करि तो पण ते श्री कृष्ण ब्रह्मचारि केहे बायाने ते स्त्रियो नुं पण सर्व
नुंक ल्याण थई गयुं ॥ माटे एबिरी ते स्त्रियो पुरुष बेमां र हिने ते बेनुं कल्याण करवाने ने भिरले परे देवाने एक भगवान समर्थ
छे ॥ माटे एबिरी ते चार गुण जे ने विवे होय ते ने सत पुरुष जाणवा ॥ अने एवा सत पुरुष ना सत्संगे करि ने द्रोह ने ब्रह्मारुपि महादोष ते
रजिने पूरण काम थवाय छे ॥ अने ते आत्मा महा सुख ने पामे छे ॥ अने ज्या रे ते सत पुरुष नु परोक्ष पण थाय छे ॥ त्या रे महा दुःख ना देना
रा एवा जे द्रोह ने ब्रह्माना वधारनार असत पुरुष ते नुं बल रुद्धि पामे छे ॥ अने ते ना सगि जिवो महा दुःख ने पामे छे ॥ पछे ते जियो नां दुः
ख वाटवाने अर्थे बलि सत पुरुष प्रगट्ठा य छे ॥ अने प्रगट्ठ थई ने असत पुरुष ना मत नुं रवंडन करे छे ॥ अने ज्ञान रुपि जल यरसा
धी ने द्रोह ने ब्रह्मानो नाश करे छे ॥ अने अद्रोह ने संतोष रुपि गुण आपिने जिवने महा सुखिया करे छे ॥ माटे जे ने महा सुखिया
थयुं होय तो ते ने असत पुरुष ना संग नो त्याग करि ने प्रत्यक्ष सत पुरुष नो द्रष्टव्या श्रय करवो ॥ एज सर्व जिवनी दितवा त्ति छे ॥

॥ इति श्री मुखसिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ अंगणिसें ॥ २२ ॥ बाविसना आसो शुदि ॥ ७ ॥ सात मने दिवस महा राज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री सो जिवा
मध्ये ॥ गांधी मनोरनी धर्मशालामध्ये पाटुपर गादित किये युक्त पंजग उपर विराज मान थया दता अने सर्व सोनेरी कसंब
सवरूप धारण कत्वां हतां ॥ अने सर्वे अंग मां पुष्पनां आभूषण सो भिर द्यां हतां ॥ ने पोताना मूरबार्दिनी आगल साधुतथा घणाक
दरिभक्तनी सभा भरोई ने वेढि हती ॥ पछे महाराजनी संभ्या आर्ति थया केडे सर्वे सभा प्रत्ये महाराज श्री हरि कृष्ण महाराज बो-

सोजिवा
सि० ६६

॥१४॥

ત્યાજે જિવ જેવો જો સંગ કરે છે ॥ તેવો તેવો જિવ ને રંગ ચડે છે ॥ તે જો પામર જિવનો સંગ કરે તો પામરના જેવા ગુણ આવે છે ॥ અને
 વિષયીનો સંગ કરે તો વિષયી પડી જાય છે ॥ અને મુમુક્ષુનો સંગ કરે તો તેને વિષયનો ત્યાગ કરવાની રીત ધાયાય છે ॥ અને મુક્તનો
 સંગ કરે તો તેને માયાનું આચરણ દિને બ્રહ્મને વિષે પરબ્રહ્મના સ્વરૂપનો સાક્ષાત્કાર અનુભવ થાય છે ॥ ને તે આત્માની આત્યં-
 તિક મુક્તિ થાય છે ॥ હવે એવા મુક્ત પણ કે પ્રકારના છે ॥ તે કે પ્રકારના મુક્ત કિયા તો એક જિવન મુક્ત છે ॥ ને બિજા વિદેહિ મુ-
 ક્ત છે ॥ હવે વિદેહિ મુક્તનાં શાંત્ય લક્ષણ છે ॥ અને જિવન મુક્તનાં શાંત્ય લક્ષણ છે ॥ તો જે જીવન મુક્ત હોય તે તો સર્વ પ્રકારે માયા-
 નો ત્યાગ કરિને પંચ વિષયની વાસના યે રહિત થત તા હોય ॥ પળ માઈક પંચ વિષયને ક્યારેય ભૂલ્ય માં પળ ભોગે નહિ ॥ અને
 બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મને સાક્ષાત્કાર દેશ તા હોય ॥ અને પરબ્રહ્મનું ભજન ને ધ્યાન કરતા હોય ને એ સ્થિતિને ક્યારેય કતા ન-
 હોય ॥ જેમ કમલનું પાન હોય ॥ તે જલની ઉપર ને ઉપર રહે ॥ પળ ક્યારેય જલમાં બુડે નહિ ॥ ને વલિ જેમ માંછલું હોય તે જ-
 લમાં ને જલમાં રહે છે ॥ પળ ક્યારેય જલની બહાર જાય નહિ ॥ તેમ જિવન મુક્ત છે તે માઈક પંચ વિષયમાં કોઈ દિવસ લે-
 વાય નહિ ॥ ને કમલના પાનની પેઠે સદાય માયા પર ચરત્યા કરે ॥ અને માછલાની પેઠે જલરૂપ જે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ તેના સ્વ-
 રૂપને વિષે અરવંડ ચરત્યા કરે ॥ પળ એ સ્થિતિને ક્યારેય ભૂલે નહિ ॥ અને તે જિવન મુક્ત પુરુષ જે તે સંસાર વ્યવહારનો ત્યાગ કરિ
 ને પોતા જેવા વિરક્ત મુક્ત હોય ॥ તેની મંડલીમાં બિને રહેતા હોય ॥ અંધાંત્ર લક્ષણ જેને વિષે જણાય તેને જિવન મુક્ત જાણવા ॥
 અને જે વિદેહિ મુક્ત છે ॥ તે તો માયામાં રહ્યા થકા પળ મોયાથી વિરક્ત થતે છે ॥ જેમ જલકુકડિ છે તે જલમાં પ્રવેશ કરિને
 પાછો આકાશમાં ઉડિ જાય છે ॥ તેમ વિદેહિ મુક્ત છે તે માયામાં પ્રવેશ કરિને અનંત જિયોનો કલ્યાણ કરિને પાછા આકા-
 શરૂપ જે બ્રહ્મને પરબ્રહ્મ તેને વિષે અરવંડ ચરત્યા કરે છે ॥ અને તે વિદેહિ મુક્તને જિવન મુક્ત બેય ભેગાર હેતા હોય ॥ પળ જે જિ-
 વન મુક્ત છે ॥ તે તો માયાનો ત્યાગ કરિને બ્રહ્મને પરબ્રહ્મના સ્વરૂપને વિષે અરવંડ ચરત્યા કરે છે ॥ અને જે વિદેહિ મુક્ત છે ॥
 તે માયામાં પ્રવેશ કરિને તેથી નિર્લેપર હિને બ્રહ્મ પરબ્રહ્મના સ્વરૂપમાં અરવંડ ચરત્યા કરે છે ॥ જેમ જલકુકડિને માછલું બે-

ય

ય

श्रीसुर
सिद्धीत
॥१४१॥

गांजलमारेदेतांदोय॥ पणजलकुंकडिजलमारहिनेपाछिआकाशमार्गेउडवानेसमरथछे॥ अनेमाछलुं तोजलने त्यागकरिने आ
काशमांजघानेसमरथनथि॥ अनेजोमाछलुं जलकुंकडिनोवादलेईनेजलथीबहारनिसरयाजायतोतेमांछलानाप्राणनासप
मे॥ अनेजलकुंकडिनेतोजलमांनेआकाशमांबेबठेकाणेजायानीगतिछे॥ अनेबिजांपक्षिछे॥ तेपणवृक्षउपरजेजलकु
कडिनेभेगांरहेतांदोय॥ तोपणतेपक्षीजलकुंकडिनोवादलेईनेजलकुंकडिभेगांजलमांप्रवेशकरवाजायतोतेपक्षी-
नाप्राणनाशपामे॥ तेमजेविदेहिमुक्तछे॥ तेनेमाथेविधिनिषेधनथी॥ नेतेतोचहायतेमकरवानेसमरथछे॥ अनेजेजि
वनमुक्तछे॥ तेतोमायानोत्यागकरिनेब्रह्मनेपरब्रह्मनास्वरूपनेविषेगुलतानकरेछे॥ पणतेजोविदेहिमुक्तनोवा
लेईनेमायानुंग्रहणकरवाजाय॥ केहेतांविषयनेभोगबेतोनेतत्कालब्रह्मस्थितिमांथीपडिजायजेममाछलुं जलकु
कडिनोवादलेईनेजलथीबहारजायतोतेनाप्राणनासपामे॥ तेमजिवनमुक्तविधिनिषेधनोत्यागकरिनेविषयनेभोग
॥ तोतेब्रह्मस्थितिमांथीपडिजायछे॥ माटेजिवनमुक्तछेते॥ अखंडमाईकपंचविषयनोत्यागकरिनेदेहनात्यागपर्यंत
विधिनिषेधनाधर्ममांचर्तेछे॥ अनेदेहनात्यागकरिनेविदेहिमुक्तनासाधर्मपणानेपामेछे॥ अनेतेजिवनमुक्तदेहमुकिने
भगवाननाधाममांजायछे॥ नेतेविदेहिमुक्तनीस्थितिनेपामेछे॥ तेपाछोफेरपृथ्वीउपरजन्मनेधर्त्तानथि॥ अनेआलो-
कमांजेविदेहिमुक्तछे॥ तेतोस्वयंपातेपरमात्माछे॥ अनेजेजिवनमुक्तछे॥ तेतोविदेहिमुक्तरूपजेपरमात्मातेनाभक्त
छे॥ अनेजेविदेहिमुक्तरूपजेपरमात्माछे॥ तेतोजिवोनाकल्याणकरवानेअर्थेपोतानीस्वईछायेकरिनेपृथ्वीनेविषे
वारंभवारप्रगटथायछे॥ अनेतेविदेहिमुक्तरूपजेपरत्यक्षपरमात्मातेनोआश्रयजेजिबकरेछेतेजीवनेज्ञानआधिनेजि
वनमुक्तनीपदवीनेपमाडेछे॥ तेएवाविदेहिमुक्तकोणछे॥ अनेजिवनमुक्तकोणछे तोरामकृष्णादिकभगवानना
अवतारकेहेवायछे॥ जेतुंभजनथायछे॥ तेविदेहिमुक्तछे॥ अनेनारदसनकादिकशुकजिभूवप्रल्हादअमरिषअर्जु-
नजनकादिकतेसर्वेजिवनमुक्तछे॥ माटेविदेहिमुक्तरूपजेप्रत्यक्षभगवाननेपृथ्वीउपरदोयतेनाआश्रयथकि

सोजिंवा.
सि० ८६

॥१४१॥

जजिबनमुक्त थवायछे ॥ एणते बिना जिवनमुक्त थवातुं नथि ॥ माटे ते जिवनमुक्त थवानो आज तमारे समो आव्यो छे ॥ माटे तमा
रा भाग्यनो पार नथी ॥ ॥ इति श्रीसुखसिद्धांतसमाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संयत् १९ ओगणीसे २२ बाविसना आसो श्रुति ॥ ८ ॥ अष्टमीने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान नाम
श्री सो जिनाम ध्ये पटे स्वच्छा लाजिकसिया भाईने घेर उत्तरादेवार ओरडानी आगल चोकमां गादित कियान खावीने दो जीयाउ
परधिराज मान थयाहता ॥ ने सर्वे ज रियानी वस्त्र धारण कत्वां हतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरत्नां हतां ॥ ने कंकु
नो चांद लोक स्यो हतो ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा घणा कहारि भक्तनी सभा भराईने बेसिदती ॥ पछे महाराजनी
संभा आरति थया केडे पटे वरण छोड भाई रुगना थदा से प्रह्लपुछ्युं जे हे महाराज ॥ क्षर अक्षर ने अक्षरा तित ए व्रणना शुंरुप
छे ॥ ते कृपा करि ने कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे ल्यो एनां रुप कहिये ॥ ते सांभल्यो ॥ जे क्षरनुं तो ए रुप छे जे दस दं द्वियो ॥
ने चार अंतःकरण अने दं द्वियो अंतःकरण ना ग्रहण करयामां जे जे पदार्थ आवे छे ते सर्वे क्षर छे ॥ एर लेना श्रवंत छे कहै तां
प्रकृति पुरुष की उत्पन्न थयुं जे पिंड ब्रह्मांडादिक मर्दक आकार मात्र ते सर्वे क्षरनुं रुप छे ॥ अने दं द्वियो अंतःकरण रुप जे
मायाचुं दोलुं तैथी परने ते नो द्रष्टा एवो जे चैतन निराकार जाणनारो ने व्यापक आत्मा ते अक्षर छे ॥ अने ते अक्षर रुप एवो
जे आत्मा तेने अनादिनुं पोताना स्वरूपनुं अज्ञान छे ॥ ते अज्ञान ने टालवाने अर्थे त आत्माने धर्मज्ञान वैरागने भक्ति सिद्ध
कराविने जगतनो भास मिथ्या करावीने पंचविषयनी वासना रजावीने आत्माने ब्रह्मस्थितिना पमाडनारा एवा जे प्रत्य
क्ष सद्गुरु रुप हरिते अक्षरा तित छे ॥ परमात्मा छे ॥ परब्रह्म छे ॥ ते अक्षरा तित लेण छे ॥ तो राम कृष्ण दिक भगवान ना
अवतार ते अक्षरा तित परब्रह्म परमात्मा छे ॥ पण ते बिना बिनो कोई अक्षरा तित नथी ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान नाम
रूपनो आश्रय करि ने तेने विषे भक्तिये करि ने जोडाय जे जे मुक्त ते सर्वे अक्षर छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवान ने प्रत्यक्ष
भगवानना भक्त ते बिना पिंड ब्रह्मांडादिक प्रकृतिनुं कार्य मात्र ते सर्वे क्षर छे ॥ कहै तां मिथ्या छे ॥ ए विरिते क्षर अक्षर

श्रीमुर
सिद्धांत
॥१४२॥

ने अक्षराति त तेनां प्रत्यक्ष रूपछे ॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ इति श्रीमुरवसिदांत समाप्तः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ श्रीगणीसे ॥ २२ ॥ बाविसनापो सशुदि ॥ ११ ॥ एकादसिने
दिवसमहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीपेटे लाइमये काछियावनमात्तीने घेर आधमणा बारना ओरडानी आगल चो-
क मां गादित किषेयुक्त हो लियो विछाविने तेउ पर विराजमान थयाहता ॥ अने सरवे कसुं बल जरियानी वस्त्र धारण कस्थां ह-
ता ॥ अने चपाने गुलाबना पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरहादतां ॥ अने के सरनी आचाने कंकुनो न्चादलो ललारने विषे
कस्थां हतां ॥ नेपोताना मुरवारिंदनी आगल साधु तथा घणा कहरि मक्तनी सभाभराईने बेठिहती ॥ पछे संध्या आर्ति थयाप-
ही ॥ महाराज श्रीहरिकृष्ण महाप्रभुजि बोल्या जे आजगतने विषे चार प्रकारना जिय छे ते कि या चार प्रकारना जिय तो ॥ पांम
र ॥ विषेई ॥ मुमुक्षु ॥ ने मुक्त ए चार प्रकारना जिय छे ॥ दवे ते चार प्रकारना जियनां लक्षण कहूं छु ॥ जे पांमर जिय छे ते तो आहा
र मैथुन नींद्राने भय ते मांज मुढपणे भरपुर वर्तता होय ॥ कहे तां आहार जे सारा सारा खाषणां बहु प्रीती होय ॥ अने मैथुन एटले
स्त्रिभोगमां प्रीति होय ॥ अने निंद्रा एटले शुभकर्म करवामां आलस घणी होय ॥ केहे तां सुंदर देवामां प्रीति होय ॥ अने भय
एटले रवे कोई मारा पदार्थ लै जाय नहिं ॥ अथवामुने कोई मारि नाखे नहिं ॥ इत्यादिक भय बहु चरत्या करे एविरितनां लक्षण
जिने विषे होय तेने पांमर जिय जाणयो ॥ अने जे विषेई जिय छे तेने उत्तम पंचविषय पामवानी इच्छा बहु होय ॥ पण ते शास्त्रनी
मरजादामां रहीने विषयने भोगये ॥ अने तेने लोकनी लाज मोटम्य किरती वधारयानी ईच्छा वर्ती ॥ अने जे मुमुक्षु छे तेने तो आ-
स्तिक पणुं होय ॥ अने ते अर्थमानी तिनो त्याग करीने धर्ममां दृढ़ होय ॥ अने तेने शास्त्रने संत्पुरुषनो विश्वास होय अने
एकादशि आदिक व्रत तप करवामां श्रद्धा होय ॥ अने तेने विषयनो त्याग करबोगमेने विषयना त्यागि एवा जे भगवानना सं-
त तेनो समागम करबोगमे अने तिर्थ जवुं तथा भगवानने दरशने जवुं ॥ तेमां श्रद्धा बहु होय ॥ अने बलि तेने एमविचार थाय ॥
जे जन्ममरण थकि कोई मुने मुकावे एवा पुरुषमने क्यारे मले छे ॥ एविरिते तेने बहु इच्छा वर्ती एवां लक्षण होय तेने मुमुक्षु जाण

पेटलाद
सि० ६६

॥१४२॥

વો ॥ અને જે મુક્ત હોય ॥ તેને તો આસંસારનાં સ્વરૂપ મેજ નહિં ॥ અને તે પ્રારબ્ધ કર્મને જો જોગે કરિને સંસારમાં રહ્યો હોય તો પણ તેડા સપ્તકોર હે ॥ અને તેને સંસારમાં સદાય અરુચિ થતે અને ધર્મ જ્ઞાન ચૈરાગને ભક્તિ તેને દ્રઢ કરિને રાખે ॥ પણ તેમાં કોઈ કાલેડગે નહિં ॥ અને તે મુક્ત હોય તે ભગવાનને પ્રગટ થયા એમ કાનને કરિને સાંભલે તો તે તત્કાલ જગતના અનંત બંધને હોય તેને તોડિને ॥ તથા મતપંથના બંધનને તોડિને પ્રગટ ॥ ભગવાન પાસે જડી પૂગે ॥ પણ કોઈ આવરણનો રોક્યો રોકાય નહિં ॥ તેને મુક્ત જાણવો ॥ રાવીરી તે ચાર પ્રકારનાં જિવોનાં લક્ષણ કહ્યાં ॥ તેમાં પામરને વિષદ્ જિવ હોય તે તો ભગવાનને માર્ગે ચાલે જ નહિં ॥ અને તે જો કોઈ કરી તે જો ભલાલચે કરિને સત્સંગમાં આવતો હોય પણ તેનો સત્સંગ ભાલદેશના કુવા જેવો થાય ॥ તે ભાલદેશના કુવામાં ઉપર પાળી મીઠું હોય ॥ અને ઉંડું રવો દે તો તેમાં રવારું દોર પાળી નિસરે ॥ તેમ વિષયીને પામર જિવ સત્સંગી થયા હોય ॥ ને તેના ગમતા પ્રમાણે વિષયને ભોગવવા દેઈયે ॥ ત્યાં સુધિ તે સારો રહે ॥ ને સત્સંગમાં હે તારાં અને જો તેના હિતને અર્થે સતપુરુષ વિષયનું રંડન કરે તો તેને ભાલના કુવાની પેઠે તરત સતપુરુષનો અવગુણ આવેને તે અધર્મને માર્ગે ચાલે ॥ ને સતપુરુષના સંગનો ત્યાગ કરિને ઉલટો સતપુરુષનો દ્રોહ કરવા લાગે અને જે મુક્તને મુમુક્ષુ હોય તેને તો ભગવાનને ભગવાનના નિરવાસનિક પંચવિષયના ત્યાગિ સંત તેના સંગ વિનાં બિજું કાંઈ ગમે જ નહિં ॥ અને ભગવાનને સંત તેને સ્વજેણાવદે ને ભિડામાં લિયે ॥ તો પણ તે કોડીરીતે પાછા પડે નહિં ॥ અને તે મુક્તને મુમુક્ષુ જે તે કાંને કરિને ભગવાનના ગુણ ચરિત્રને મહિમા સાંભલિને પરમ આનંદ પામે ॥ અને ત્વચાયે કરિને ભગવાનના ચરણનો સ્પર્શ કરિને પરમ સુખ માને છે ॥ અને નેત્રે કરિને ભગવાનને ભગવાનના સંતનાં દરશન કરિને ત્રપ્ત થાય છે ॥ અને જિભાયે કરિને ભગવાનનો મહા પ્રસાદ જમિને તથા ભગવાનના જ સગાઈને સુખ માને છે ॥ એધિરી તે મુક્તને મુમુક્ષુ જે તે દશદ્વીયોને ચાર અંતઃકરણ તેણે કરીને ભગવાનમાં જોડાય છે ॥ પણ તે ભગવાન વિનાં બિજે ક્યાંઈ લ્યો માય નહિ ॥ અને જે પામરને વિષયી હોય તે તો દ્વિદ્રિયોનાં જે માંડીક પંચવિષય તેમાં લોલુપ થતે છે ॥ અને તેને કોડીરીતનું નિયમ હોય નહિં ॥ મારે જેને ભગવાન ભજયા હોય ॥ તેને પામરને વિષદ્ જિવના સંગનો ત્યાગ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४३॥

करिनेमुमुक्षुनेमुक्तनोसंगकरिनेपोतानाआत्मानुंकामसुधारीलेबुं॥अनेआसमेतो जोअमनेनेअमारा निरासनीकसंतनेमन
अरणकरे॥तेतेपांमरजिबदोपतथाविषईजिबदोयतेनुंसाक्षात्कारकल्याणथाय॥अनेतेनुंअनेआदेहेपांमरणुंनेविषई
पणुंमदिनेब्रह्मरूपपर्ईनेअक्षरधामनेयामे॥माटेजेनेआसमेमनुष्यदेहआव्योछेनेआसत्संगमांजेनेप्रतितिआपीछे॥
तेनाभाग्यनोपारनथि॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णाय

नमोनमः॥

॥संवत्॥१९॥

॥ओगणितें॥२२॥

॥बाविसनापोषशुदि॥१२॥

॥हादशनेदिवसमहाराजश्री

हरिकृष्णभगवानगामश्रीपेटळादमध्ये॥काष्ठियावनमालीनेघेरआथमणाबारनाऔरडानीरयेसमांगादितकि-
थानखाविनेहोलीयाउपरविराजमानथयादता॥अनेसर्वेसोनेरीबस्त्रधारणकत्थादता॥अनेकंठमांचंपानेगुलाब
नापुष्पनाद्वारधारणकत्थादता॥अनेबेकणउपरगुलाबनापुष्पनागुछधारणकत्थादता॥पछेघोडीतैयारकरिनेहरिभक्त
लाव्यानेतेणेमहाराजनेहाथजोडीनेकथुंजेहेमहाराजआजसभाकरवीछे॥नेदेशदेशनाविद्वानब्राह्मणघणाकआव्याछे
माटेकालकामातानीधर्मशास्त्रां पधारो॥पछेमहाराजघोडियेअस्वारपर्ईनेगाजताबाजता त्यांपथाव्या॥नेतेधर्मशास्त्रा
मांउगमणीकोरनीपरशालनेविषेगादितकियाजुक्तपलंगबिछावीदतीतेउपरविराजमानथयादता॥अनेपोतानासुरवा-
र्षिदनीआगलसाधुतथाशास्त्रिजेशंकरगोविंदरामतथापुराणियेदियाब्राह्मणोतथादेशदेवानाहरिभक्ततेसर्वनीमो-
रीसभाभराईनेबोहती॥पछेशास्त्रीपुराणिवेदीयाब्राह्मणोयेघणीवारसुधिपरस्परप्रश्नउत्तरकत्थापणतेणेकरि-
नेकोईनेशान्तिपर्ईनीपछेमहाराजेवातोकरित्यारेसर्वेसभानेघणोआनंदथयो॥नेतेसर्वेनेअंतरमांपरमशान्ति
पर्ई॥पछेमहाराजअतिशो कृपादृष्टीकरिनेबोल्याजेअमारीजेवातछेतेतोमोरा मोरादेवब्रह्मातथाशिवसनकारिक
सरस्वानेपणअतिशो दुर्लभछे॥केमकेदेवब्रह्मादिकनालोकमांपणआविमावापरअलोकिकवारताथतीनथी
॥अनेप्रकृतिपुरुषर्षीआणीकोरेसर्वेलोकमांतथासर्वेधर्ममांपंचविषयसामवानीजवारताओपावछे॥अने

पेटळाद
स्क० ८९

॥१४३॥

નાનારેવાદિકને થોડાવિષયનુંબંધનછે॥અને મોટાદેવાદિકનેમોટાવિષયનુંબંધનછે॥કેમકેજુવાનેબ્રહ્માતથાશિવતથાઈંદ્ર
 તથાષંદ્ર॥તેસર્વથીમોટાકહેવાયછે॥પણતેકામનેવશથઈનેવ્યાકુલ્લથયાનેલાજરથોઈ॥અનેમનુષ્યકોઈનકરેએવુંકા
 મકરું॥માટેદેવબ્રહ્માદિકમોટાતોતેનાકામાદિકપણમોટાછે॥માટેસ્વર્ગમૃત્યુનેપાતાલઅન્નલોકમાંધર્મઅર્થનેકા
 મનીજિજ્ઞાસતાયછે॥પણમોક્ષનીવાર્તાક્યાઈંધતીજનથી॥અનેમોક્ષતોપ્રગટભગવાનનેસંગેકરિનેજાયાયછે॥તથાપ્રગટભગ
 વાનના૯કાંતિકસંતપંચવિષયનાત્યાગિનિરવાસનીકતેનેસંગેકરિનેમોક્ષથાયછે॥માટેજેનેમોક્ષનીદૃષ્ટાદોયતેનેપ્ર
 ગટભગવાનનેભગવાનના૯કાંતિકસાધુવિષયનાત્યાગિતેનોસમાગમકરવો॥અનેપ્રગટભગવાનનેભગવાનનાસંતતે
 નોસંગમલવો॥તેતોઅતિશોદુર્લભછે॥અને૯વોસત્સંગજ્યારેપોતાનેપ્રાપ્તથાય॥ત્યારેતોપોતાનાંઅતિશોજમોટાંભા
 ગ્યસમજવો॥અનેતેનીજ્ઞાનવાર્તાસાંભલવામાંઅતિશોશ્રદ્ધારાખવિ॥અનેજેનીશ્રદ્ધાનહોય॥તેનેતોસત્સંગકરવામાંધ
 ણીરવોટરહિજાયછે॥અનેમોક્ષમાંપણઘણોફેરરહેછે॥જેમસમુદ્રમાંસ્વાતિવરસેછે॥ત્યારેછિપોપાણીઉપરઆવિનેતે
 સ્વાતિનાબિંદુનેફિલેછેતેમાંજેછિપાંચીઉછલીનેબિંદુનેફિલેછે॥તેછિપમાંઅમૃત્યમોતીથાયછે॥અનેજેછિપથોડિક
 ઉછાલિનેજિલેછેતેનુંમોતિકિમતનાઆવેએવુંસોવસેરુપિયાનુંપાયછે॥અનેજેછીપપાણીઉપરપડિપડિબિંદુનેફિલેછે
 તેનાંતોરવોરાંફટકિયાંમોતીપાયછે॥કેમકેતેમાંસ્વાપાણીનોભેગમલેછે॥માટેતેમોતિતોટકાનાંઘણસેવેવાયછે
 તેપ્રગટઅમારીજ્ઞાનવાર્તાછે॥તેસ્વાતિનાબિંદુજેવીછે॥અનેસંસારરુપિસમુદ્રછે॥અનેછિપરુપિસુમુક્તુજિવછે॥માટે
 જેસ્વરેચરીઉન્તમશ્રદ્ધારાખિનેઅમારીજ્ઞાનવાર્તાસાંભલસે॥તેતોઆનેઆદેહેબ્રહ્મરુપથઈનેઅમારાઅક્ષરધામને
 પામવો॥અનેજેમધ્યમશ્રદ્ધારાખિનેસાંભલશેતોતેમોટાપ્રકૃતિપુરુષનાલોકનેતથાપ્રધાનપુરુષનાલોકનેતથા
 વૈરાટબ્રહ્માદિકઈંદ્રાદિકનાલોકનેપામેછે॥અનેજેકનિષ્ઠશ્રદ્ધાવાલાદશેતેતોઆલોકમાંકોઈકમોટોરાજાથશે॥
 તેમાંઉન્તમશ્રદ્ધાવાલાનેતોઅક્ષરધામનીપ્રાપ્તિથશે॥તેનેતોફરિજેજન્મધરવોનહિપડેનેતેતોઆવિચલસુરવનેપામશે

શ્રીસુર
સિદ્ધાંત
॥૧૪૪॥

અને જેમ ધ્યમશ્રદ્ધાવાલા છે ॥ તેને ત્રણ ચાર જન્મ ધરવા પડશે ॥ પછે ધર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યને પ્રાપ્તિ સિદ્ધ કરીને ઉત્તમ શ્રદ્ધાને પામીને
તે અક્ષરધામને પામશે ॥ અને જે કનિષ્ઠશ્રદ્ધાવાલા હશે ॥ તે તો દેવતા માંને મનુષ્ય માં ઘણાક જન્મ ધરશે ॥ પછે જ્યારે તે ઉત્તમ
શ્રદ્ધાને પામશે ॥ ત્યારે તે ભક્ત બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષરધામને પામે ॥ માટે પ્રગટ ભગવાન મહત્વા દ્વોષ તો પણ સ્ત્રદ્ધા માં ઘણો ફેર
રહિ જાય છે ॥ અને આલોક માં ઘણાં પ્રકારના જિવની સ્થિતિ છે ॥ તેમાં એક અસુરિ જિવની સ્થિતિ છે ॥ ને બિજિદૈવિ જિવની સ્થિતિ છે
તેમાં અસુરિ સ્થિતિના જિવ છે ॥ તે તો દેહ બુદ્ધિયે યુક્ત થઈને છે ॥ અને દેહનાં સર્ગાં સંબંધીના તજાત હું મારું ॥ તેમાં હસા શોક હાન્ય શુદ્ધ
તેમાં જિવ કુરારાને પામે છે ॥ ને ત્રિવિધિ તાપ માં થઈને છે ॥ કેમકે માર્દક પદાર્થ છે તે તો નાં સંપત્તિ છે ॥ મારે ના સંવત્ પદાર્થ માં
કોઈ કાલે સુખ દોય જ નહિ ॥ અને જે દૈવિ સ્થિતિના દોય તે તો એક પરમેશ્વરને જ સત્ય માને છે ॥ અને પોતાને આત્મારૂપ માનીને
દેહને મિથ્યા દેવે છે ॥ અને જાતિ વરણજે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રી વૈશ્ય શુદ્ર તે પણ દેહના ભાગ છે ॥ તે જન્મ ધર્યા પછે ॥ માં વાપે સમજાવે
જે આતારિ જાત ॥ આતારું નામ ॥ આતારું ધર ॥ આતારું ગામ ॥ इत्याદિક જે આલોક બેઢે બારના શબ્દ તે તો ઉપર પિમા વાપે ચોત
આ છે ॥ અને જે આત્મા છે તે તો અજન્મ્યા છે ॥ અવિનાશિ છે ॥ અને તે આત્માયે વાસનાયે કરીને જેટલા ચોરા સિમાં જિવ છે ॥ તે
સર્વેના દેહને વિષે જન્મ ધર્યા છે ॥ અને જિવે પુરુષના દેહ ધરિને સર્વે ચોરા સિમાં પોતાની સ્ત્રિયો કરી છે ॥ અને સ્ત્રિના દેહ ધરીને
ચોરા સિમાં સર્વે જિવને પોતાના ધણિકાર્યા છે ॥ એવિરીતે દૈવિ સ્થિતિવાલા છે તે એમ સમજીને જે મચોરા સિલાં જાતના સ
ગપણને હમણે નથિ માનતા ॥ તેમ જ આ દેહના સંબંધીને પણ પોતાના સંબંધી માનતા નથી ॥ અને પોતાને સ્થૂલ સૂક્ષ્મને
ક્ષારણ એ ત્રણ દેહધીનો રાષો અને સુદ્ધરૂપ એ જો આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનીને જેમ પરમેશ્વરે વર્ણાશ્રમનો ધર્મ કર્યો છે
તે ધર્મ પ્રમાણે રહિને પરમેશ્વરનું ભજન સ્મરણ કરે ॥ અને જે એવિરીતે પોતાના આત્માનો મોક્ષ થાય ॥ તે વા ઉપાંચ માં નિરંતર
વરત્યા કરે ॥ અને જગતનાં સુખ દુઃખ હાન્ય શુદ્ધ તે તેને સમપણે વરતે છે ॥ કેમકે તે તો એમ જાણે છે જે દેશ્વરની રહ્યા હશે તે
મથશે ॥ એમ સમજીને હરચરો કાદિક તો ધણી થતો નથી ॥ અને આ જગતનાં નાશ વંત પદાર્થને તે પદાર્થ સંબંધી જે સ્વરૂપ

પેરલાદ
સિ ૦ ૮૧

॥૧૪૪॥

તેપણના સવંત છે ॥ એમ જાણીને તેની દૃઢતા નથી રાવતા ॥ કેમ કે આલોકનાં સ્કરવ છે તે તો જ્યારે ત્યારે જ રુના સથઈ જશે ॥ મારે દેવિ સહિ
 ષા સ્વાદેવાજે ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ તેમાં કંઈ સુખને દહે નહિ ॥ અને ભગવાનના ભક્ત તો અધિનાશિ એવું જ અક્ષર ધામ ॥ તથા અભિ-
 નાસી એવું જ ભગવાનના સ્વરૂપ સંબંધી સ્કરવ તેને જ દહે છે ॥ અને તે સ્કરવ તે અતિ શોદૂર્લભ છે ॥ પણ આસમે આસત્સંગમાં જેને જ-
 ને પ્રતિતિ આપે છે ॥ તેને એ સ્કરવ અતિ શોભન ગમણે પ્રાપ્ત થાય છે ॥ કેમ કે એ સુરવનાદાતા આસમે પ્રગટ તમને દર્શન આપે છે ॥ મારે પ્રત્ય-
 ક્ષ સત્યુત્પત્તિ આત્માયે કરિને અધર્મનો ત્યાગ કરિને ધર્મ માર્ગ દિને ભગવાનનું ભજન કરે તો તે આલોકમાં પણ સુરવને પામે ॥ અને દેહને
 મુકિને ભગવાનના અક્ષર ધામને પામે છે ॥ અને તે આત્મા અપાર સ્કરવને પામે છે ॥ કેમ કે જેને પ્રગટ ભગવાનનો સંબંધ થાય છે ॥ તે જ તે અક્ષર
 ધામના સ્કરવને પામે છે ॥ તે પૂર્વે મોપિગોવાલ તથા ધોરાજા મિલ તથા ચાંદરા તેને પ્રગટ ભગવાનનો સંબંધ થયો ॥ તો તે પણ મોરિયદેવીને પા-
 મી ગયા છે ॥ મારે પ્રગટ ભગવાનનો સંબંધ જેને થયો છે ॥ તે તો ભગવાનના પારસદર્શન દ્વારા છે અને તેના મોક્ષમાં પણ કાંઈ સ્વેચ્છામાત્ર અપૂરું નથી
 અને તેને દેહનું નિમિત્ત હોય ત્યાં સુધી તે દેહ મારે દેહે ॥ અને જ્યારે દેહને મુકશે ત્યારે તેને બ્રહ્મમય દેહ પરાયિને ભગવાન પોતાના ધામને પમાડ
 શો ॥ મારે પોત પોતાના ધર્મ માર્ગ દિને જે અમારિ ભક્તી કરશે તેના સાક્ષાત્કાર કલ્યાણ થશે ॥ એમ કહિને મહારાજ ઘોડિયે અસ્થા થઈ
 મે પોતાને ઉતારે પદાસ્થા ॥

॥ હિતિ શ્રી સુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિ કલ્યાણ નમો ન

મઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ યોગ શિવે ॥ ૨૨ ॥ ચાલિસના ચૈત્ર ચરિ ॥ ૪ ॥ ચેતુર્થિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કલ્યાણ

મવાન ગામ શ્રી ધોલકામધ્યે પંડ્યા અર્ચવાણ કર હર સ્વરામને પેર સ્વગમના બારના ઓરડાની આગલ પાટુ પરગાદિ તકિયે જુક્ત પલ્લ-
 ગ બિંદ્યા વિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ ને પિલા પુષ્પનાં આધૂષણ સર્વે અંગમાં શો-
 ભિર હાંદતા ॥ ને લલાટને વિષે કંકુનો ચાંદલો કલ્પે દ્વિતો ॥ અને પોતાના મૂર્ચાર્ધિની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સ-
 આમરાઈને બેઠિ હિતિ ॥ પછે પંડ્યા અર્ચવાણ કરે મહારાજને પ્રણામ પૂજું જે હે મહારાજ જિવને શુભ સંસ્કાર બંધાય છે ॥ તે પોતાને પુરુષા-
 ર્થે કરિને બંધાય છે ॥ કિતેનો બિજો કોઈ ઉપાય હશે ॥ તે કૃપા કરિને કહો ॥ પછે મહારાજ શ્રી હરિ કલ્યાણ માહા પ્રભુની બોલ્યા જે જિવને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४५॥

पोतानीमेलेतोकोईवातनीसिद्धिथतीजनथी॥माटेसतपुरुषनेसतशास्त्रथकिजिवनेसुभसंस्कारबंधायछे॥तेरास्वपणसत्य
रुषपासेथीसांभले॥तोजवेदमांकल्याप्रमाणेकर्मकांडज्ञानकांडउपासनाकांडतेसबलांसमजायछे॥अनेतेजिवनेसुभसं-
स्कारबंधायछेनेतेनुंकल्याणथायछे॥पणसतपुरुषनाआशराबिनापोतानीमेलेशास्त्रबांचिने॥अपवाअसत्पुरुषपासेथीसां
भलशेतोतेनेअबलुसमजासे॥पछेतेकर्मनेजकरताजाणीनेकर्मकरेछे॥तेणेकरिनेतेनेकांईजपणशुकृतधतुंनथी॥अने
तेनुंकल्याणपणधतुंनथी॥अनेजेभगवानकेभगवाननानिरवासनिक्कसंततेनोआसरोकरिनेतेनावचनप्रमाणेयतैछे॥
तेनेशुभसंस्कारथायछे॥तेएमवर्ततांवर्ततांपणकशुभसंस्कारभेयाथायछे॥त्यारेतेनेप्रत्यक्षपरमात्मानास्वरूप
नोउत्तमनिर्विकल्पनिश्चयथायछे॥नेतेआत्माब्रह्मरूपईनेभगवाननाअक्षरधामनेपामेछे॥माटेभगवाननेभगवानना
भक्तसंततेनाआसराबिनाएकलेशालेकरिनेतथाजपतपसाधनेकरिनेतथादान्यपूज्ययज्ञादिकेकरिनेपोतानानननेधा
रिकांईपणशुभसंस्कारयतोजनथी॥माटेप्रगटभगवानकं॥भगवाननानीरवासनिकसंततेनोआसरोकरिनेतेनीआ-
ताप्रमाणेशुभकरमकरशेतोनुंकल्याणधरो॥पणतेबिनाकोईवातनीसिद्धिधतिनथी॥त्यारेकोईएमकहेरोजेपोताने
जाणेशुभसंस्कारथायछे॥एमकोईकहेतोतेएमकहेनारानेसूरखजाणवो॥अनेकांतोएमकहेनारोनास्तिकछे॥अ
नेकांतोतेअतेजतांनात्तिक्रधरो॥केमकेजेमकोईकएमकहेजेसूर्यउग्याविबारात्रिजायछे॥तोएमकहेनारोसूरख
जाणवो॥नेसूर्यउग्याबिनाकोईकालेरात्रिजायनहिं॥तेमभगवाननेभगवाननाजननाआसराबिनाकोईकालेशुभसंस्का
ररूपिआत्मामांप्रकाशयतोजनथी॥नेतेनुंकल्याणपणकोईकालेथायनहिं॥बलिजेमबरसादवास्याबिनानेनदितलावने
कुवानाजलबिनारवेतरमांमोलनिपजेनहिं॥तेमभगवाननेभगवाननाभक्तनासत्संगबिनाकोईजिवनुंकल्याणधतुं
नथी॥नेधरोपणनहिं॥तेछोनेपोतानेजाणेधर्मपालजपकरेतपकरेव्रतकरे॥तिथीकरेसंसारो त्यागकरिनेभेख-
लेईने॥वनमांएकल्लिरहे॥अनेवेदांतादिकशास्त्रमांथीसांभलिनेएमकहेवाविराग्योदोयजेहुंब्रह्मछुं॥हुंआत्माछुं

धोलका-
सि०९०

॥१४५॥

दुःखं अखंडानंदं ॥ एमकहे तो होय तो पण प्रत्यक्ष भगवानने भगवाननी इट उपासना वा लाने पंचविषयना त्यागि भगवानना भक्त
 संत तेना सत्संग विना कल्याण थाय नहिं ॥ अने भगवानने भगवानना भक्तना संग विना ने तेना आशारा विना तेना साधन स
 र्व प्रथा छे ॥ अने उलटा बंधन कारि थाय छे ॥ जे मखे तर मांजल विना जेटलि जेटलि मेहे नत करे ते टलि छुटि पडे ने तेनुं खरच थयुं
 होय तेणे करि ने तेना करज मां बंधाय छे ॥ तेम जिव पोतानी मेले सत पुरुषना आशारा विना शास्त्र भणेशो भले ॥ तथा जपत पति
 व्रत यज्ञादिक साधन करे ॥ ने तेना माने करिने कोई प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना भक्त नो द्रोह करे ॥ तो तै द्रोह करिने उलटुं ते
 जिवनुं अतिशो भुंडुं थाय छे ॥ ते कृष्णा अवतार मां रुषि पोतानी मेले यज्ञ करताहु ता ते यज्ञने माने करिने भगवानने अन्न जमवा
 आणुं नहिं ॥ ने उलटो भगवानने भगवानना भक्त गोवालि यात था तेनी स्त्रियो जे रुषि पत्नियो तेमो द्रोह कस्यो ॥ मारे ते रुषिदुर
 भागिया के हेबा था छे ॥ ते सारु पोतानी मेले तो कोई पण सुकृत मेल विसका तुं नधि ॥ मारे मथ ममाथाना पेट मांथी जिवने बहा
 र काढ्या त्यां पण भगवानज करता छे ॥ अने मध्यस्थिति मां पण भगवानने भगवानना भक्त नो संग होय त्या रेज स भसं स्का
 रे करिने जिव उर्धगतिने पामे छे ॥ मारे मध्ये पण भगवानकर्ता छे ॥ अने अंतें पण प्रत्यक्ष भगवान आत्यंतिक ज्ञान आपणे त्या
 रेज जिव ब्रह्मरूप धर्मे अक्षर धामने पामे ॥ मारे उत्पत्ति स्थितिने प्रलय एवंचे ना करता एक भगवान छे ॥ पण बिजो कोई क
 रतानथी ॥ अने भगवान जे ते बिबोने महा माया मांथी बहार कादिने मुक्ति आपे छे ॥ तेमां उत्पत्ति स्थितिने प्रलय करे छे ॥
 मारे सर्व करता एक भगवान छे ॥ पण बिजो कोई करतानथी त्या रे कोई एमक हे शे जे भगवान सर्व करता छे ॥ त्या रे सर्वे नाशु भसं
 स्कार के मकरायतानथी ॥ एमकोई कहे तो तेनुं एम छे जे जे मकोई ने छो करो ना नो होय ते छो कराने तेना बापे जन्म आप्याने तेने
 मोटो पण तेना बापे कस्यो ॥ अने तेने निशाले बे सारिने बिद्या भणावे ॥ ते पण जीन भणे तो तेनो बाप छो कराने नानो होय त्यां स
 धि मारिने भणावे ने रुडा गुण शिखये ॥ ते छो करो ना नो होय त्यां सधितेना बाप नो मार रवाय जे जे मकहे तेम करे ॥ केम के
 ते छो करो तेना बापने पुगिश के तेम नथी ॥ मारे मार रवाय ॥ ने जे मकहे तेम करे ॥ अने ज्या रे ते छो करो जुवान थाय ॥ ने तेना

શ્રીમુરખ
સિદ્ધાંત
॥ ૧૪૬ ॥

વાપના કરતાં બોગળો બલિયો પાય ॥ ત્યારે જો તે છો કરો સજન મનુષ્યનો સંગ કરિને રૂઢા ગુણ શિરચ્છો હોય ॥ તો તે છો કરો તેના
વાપની આજ્ઞા મારંદે ॥ ને જેમ કહે તેમ કરે ॥ અને જો દૂરિજન માણસનો સંગ કરિને મૂંડા સ્વભાવ શિરચ્છો હોય તો તે છો કરો તેના
વાપનું કત્યું કરે નહિ ॥ ને દ્યાસુ બોલે તો તેના વાપ સામો પાય ॥ પણ તે છો કરો તેના વાપનું કત્યું કરે નહિ ॥ તેમ પ્રથમ જિવને માયા-
માંથી ભગવાન બહાર કાઢે છે ॥ ને પછે તેને ભગવાનને ભગવાનના જનધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યને ભક્તિ રુપિ ઉપદેશ આપે છે ॥ તે જ્યાં સુ-
ધીનાના છોકરાની પેઠે સુમુક્ષુતા હોય ત્યાં સુધી તે જિવ ભગવાનને ભગવાનના જનના ઉપદેશને માને છે ॥ પછે તે ઉપદેશને સાંભલ
તો સાંભલ તો જે જિવ ભગવાનના ભક્તને સંગે કરિને ધર્મ જ્ઞાનાદિક રૂઢા ગુણ દૃઢ શિલિને મુક્ત પાય છે ॥ તે આત્મા ભગવાનની આ-
જ્ઞા યથાર્થ પાલે છે ॥ ને તેને જ સ્ક્રમ સંસ્કાર બંધાય છે ॥ અને તે આત્માનું કલ્યાણ પાય છે ॥ અને જે જિવ ભગવાનના દ્વોદિ એવા જે
અસ્કરિ જિવ તેના સંગે કરિને અસ્કર ભાવને પામિને પ્રજ્ઞ થયો હોય ॥ તે જિવ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો ઉપદેશ માનતો નથી
॥ અને એવાને ભગવાનને ભગવાનના સંતનો સંગ કરવો ગમતો નથી ॥ માટે એવા અસ્કરિ જિવના ઉપર ભગવાનને ભગવાનના સંતનો
ઉપદેશ નથી ॥ અને તેના ઉપર શાસ્ત્રની મર્યાદા પણ નથી ॥ માટે અસ્કરિ જિવને શુભ સંસ્કાર બંધાતો નથી ॥ ને તે જિવનું કલ્યાણ
પથ તું નથી માટે જે દૈવિ જિવ હોય ॥ તેને ભગવાનને ભગવાનના સંતને સંગે કરિને શુભ સંસ્કાર ચઢિ પામે છે ॥ અને તેનું જ કલ્યાણ
પાય છે ॥ માટે માયાના પેટમાં જિવ હોય ત્યાં પણ ભગવાનને ભગવાનના સંતને સંબંધે કરિને શુભ સંસ્કાર બંધાય છે ॥ તેણે કરિને
જીવ માયામાંથી બહાર નિસરે છે ॥ અને પછી જેમ જેમ સ્ક્રમ સંસ્કાર બંધાતા જાય છે ॥ તેમ તેમ જિવ કલ્યાણને મારગે ચાલ્યો જાય છે
॥ તેમાં કોઈને એમ આજ્ઞા કાપાયે જે માયાના પેટમાં જિવ હોય તેને શિરિતે સંસ્કાર જાગતા હશે ॥ તો ત્યાં સંસ્કાર જાગે છે ॥ તેનો વિ-
શ્વાસ અણાવવા સારું તો સ્ત્રિના પેટમાં ગર્ભ હોય ત્યાંથી જન્મને વિષે ગર્ભાધાનાદિક સોજ સંસ્કાર કરવા કહ્યા છે ॥ તેમાં જેને સો-
લે સંસ્કાર પૂરા પાય છે ॥ તે બ્રાહ્મણ કહેવાય છે ॥ અને જેને તેમાં કાંઈક ઓછા સંસ્કાર રહે છે તે ક્ષત્રિય કહેવાય છે ॥ અને તેથી ઓછા
સંસ્કાર રહે છે ॥ તે વૈશ્ય કહેવાય છે ॥ અને તેથી ઓછા સંસ્કાર રહે છે ॥ તે શુદ્ર કહેવાય છે ॥ અને જેને મૂંડલ સંસ્કાર નથી ॥ તે

ધોલકા
સિ ૧૦

॥ ૧૪૬ ॥

तो अति शुद्ध कहे वायछे ॥ कहे तांचंडाळादिक कहे वायछे ॥ तेना उपर ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ जन्मना जायते शुद्ध ॥
 संस्कारा द्विज उच्यते ॥ वेदाभ्यासे भवे द्विप्र ॥ ब्रह्म जानंति ब्राह्मणा ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जन्मने पांम्यो त्यारे तो
 जिव शुद्ध जेवो छे ॥ केम के तेने संस्कार नथी ॥ अने ज्यारे जनौ ईश्यादिक संस्कार कस्यो त्यारे द्विज कहे वायछे ॥ अने वेद भ
 णे छे स्मरें विप्र थाय छे ॥ अने ब्रह्म जे आत्माने आत्माना प्रकार क एवा जे परमात्मा तेना स्वरूप ना ज्ञान ने साक्षात्कार
 पामे छे त्यारे ते ब्राह्मण कहे वायछे ॥ माटे जीव जेम जेम संस्कार ने पाम तो जायछे ॥ तेम तेम मोट म्यने पामे छे ॥ पछे ज्यारे
 संस्कार सर्वे पूरा थाय छे ॥ त्यारे ते आत्मा परम पद ने पामे छे ॥ ते उपर गितानो ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ अनेक जन्म-
 संसिद्ध ॥ ततो यांति परां गति ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ भगवानने भगवानना संतने संगे करिने अनेक जन्मना शुभ संस्कार
 भेगा थाय छे ॥ त्यारे ते आत्मा परम पद ने पामे छे ॥ ते परम पद एट जे शुं तो प्रत्यक्ष भगवान राम कृष्णादिक मनुष्य स्वरूप ते पोताने-
 मले ॥ ने ते नीमूर्त्तिने विषे सर्वोपरि पुरुषोत्तम पणानो उत्तम निरविकल्प निश्चय थाय ॥ एज परम पद ने पाभिर हो छे ॥ माटे आज-
 अथवा अनेक जन्मे भगवानने भगवानना संतनो सत्संग करिने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो एज कल्याण
 छे ॥ एम समजे ते बुद्धिवाला छे ॥ अने एम समज से तेनुं ज कल्याण थरो ॥ अने जे एम नहिं समजे तेनुं कल्याण कोई काले न
 हिं थाय ॥ ने तेने मूर्ख जाणवो ॥ अने जे प्रत्यक्ष भगवान थकि कल्याण ने दै छे छे ॥ तेने महा बुद्धिवालो जाणवो ॥ अने पूर्व
 जेनां जेनां कल्याण थयां छे ॥ ते पण जेने प्रगट भगवान के भगवानना संतम ज्याहरो तेनां ज कल्याण थयां छे ॥ अने तेनां जे शास्त्र-
 मां नाम लखायां छे ॥ माटे प्रगट भगवानने प्रगट भगवानना संतना संगे करिने जिवने शुभ संस्कार बंधाय छे ने ते जियनुं क-
 ल्याण थाय छे ॥ माटे ते अति नायदुर्लभ समय ते आज तमारे प्राप्त थयो छे ॥ ने तमारा संस्कार सर्वे पूरा थदीर सा छे ॥
 इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणी से ॥
 २२ ॥ बाविसना चर्द तर वदि ॥ १२ ॥ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान् ॥ गाम श्री धोलका मधे मालि आशा-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४७॥

रामजेगनेधेरगादितकियेयुक्तपजंगविद्याविनेतेउपरविराजमानथपाहता॥अनेसर्वेकसंबलजरियानीचस्वधारणकस्पा
हता॥अनेपुष्पनाम्नाभूषणसर्वेअंगमांशोभिरह्याहता॥अनेललाटनेविषेकेसरनीआख्यनेकंकुनोचांदलोकस्वोदतोनेपो
तानामूरवारिंदनीआगलसाधुतयाषणाकद्वारप्रक्तनीसभाभरार्दनेबेरिहती॥पछेमहाराजश्रीहरिकृष्णमूलाप्रभूजीवी
संध्याआर्तिषयापछेअक्षरमुक्तानंदस्वामियेहाथजोडिनेमहाराजनेप्रसन्नपुच्छुंजेहेमहाराजएकआचार्यकहेवायछे॥
अनेएकगुरुकहेवायछे॥तेबेएकछेकेबेजुदाजुदाछे॥अनेतेबेनोधर्मशोखे॥नेतेनागुणकेवाछे॥तेह्मणकरिनेक-
हो॥पछेमहाराजबोल्याजेआचार्यनेगुरुएबेएकजछे॥जेमचोरवाछे॥तेनांनामबेकहेवायछे॥एकचोरयाकहेवायछे
॥नेएकबिर्जुचाबलकहेवायछे॥तेनामबेनेवस्तुएकछे॥तेमकल्याणदातासतपूरुषतेनांनामबेछे॥एकआचार्यक
हेवायछे॥नेतेनातेआचार्यतेगुरुकहेवायछे॥पणतेआचार्यनेगुरुबेजुदानधि॥हवेआचार्यशब्दनोशोअर्थछे॥अनेगु-
रुशब्दनोशोअर्थछे॥तेआचार्यएरजेभुज्जुआचरणनेविषेद्रव्यणेवर्तु॥नेबिजानेवर्तवियातेनेविषेसमर्थहोय॥
तेनेआचार्यकहिये॥हवेआचरणएटलेखं॥तोधर्मज्ञानवैराग्यनेमहात्मेसहितप्रत्यक्षभगवाननीएकांतिकभक्तिसिद्धकरिने
परमपदआपवारूपआत्मंतिकज्ञानतेजेनीपासेसाक्षात्कारहीय॥अनेपोतेमायापरस्थितिमांवरतताहोय॥नेपोतानाशि
ष्योनेज्ञानआपीनेमायापरवर्तावताहीय॥तेनेआचार्यकहिये॥पणजेनेयासनाहोयअनेवासनायेकरिनेविषयनेभोगय
ताहोय॥नेपोतानाशिष्योनेविषयभोगववादेताहोय॥तेआचार्यकहेवायनहि॥मदिब्रह्मपरब्रह्मनेसाक्षात्कारपाम-
वाहुंजेखुद्दआचरणतेजेनीपासेहोय॥अनेजेनेविषयंचविषयभोगववानीवासनारूपीमाणनेद्विद्वानहोयतेनुंनामआचा-
र्यकहेवायछे॥अनेएवाजेमायापरस्थितिवालासुद्धआचरणीपूरुषतेनेजसद्गुरुकहाछे॥हवेगुरुशब्दनोशोअर्थछे
तोगुएटलेमाया॥मायाएहजेआत्मापरमात्मानेनजोणवाक्यअज्ञानअंधारुं॥तेनुंनामगुरुकहेछे॥तेअंधारावेराजवा
नेअर्थरुएटलेज्ञानरुपिप्रकाशतेज्ञानरुपिप्रकाशतेजेनीपासेहोय॥तेनेगुरुकहिये॥कहेतांगुरूपजेमायातेनेनाश

धोलका
सिद्धांत
॥११॥

॥१४७॥

करवाने अर्थे रुरुपजे आत्यंतिक ज्ञान एवमेव धर्मज्ञान वैराग्य ने महात्मे सहित प्रत्यक्ष भगवान् नी एकांतिक भक्ति सिद्ध क-
 रायीने ब्रह्मरूप करिने परब्रह्मने साक्षात्कार परमाडवारूप गुणजेने विषे होय ॥ तेने गुरु कहिये ॥ तथा तेने आचार्य क-
 हिये ॥ अने जेने विषे कामलो भस्वादस्नेह मानरूपि दोष होय ॥ तथा वाचस्पतीरूपरसने गंध तेनी वासना जेने होय ॥
 तेने आचार्य तथा गुरु जाणवानहि ॥ अने जेने विषे माया नोले दान होय तेने आचार्य जाणवा तथा तेने जगुरु जाणवा ॥
 अने एवा माया पर स्थिति बाला गुरु ॥ तथा आचार्य होय ॥ तेना आश्रय थकि जजीवनो तत्काल मोक्ष थाय छे ॥ इवे
 ते आचार्य तथा गुरु तेपण बे प्रकार ना छे ॥ एक तो क्षर अक्षर थी पर एवा जे परमात्मा परब्रह्म ते जिवो ना कल्याण करवाने
 अर्थे पोतानी स्वइच्छाये करिने राम कृष्णादिक अवतारानुधारण करे छे ॥ तेपण गुरु तथा आचार्य कहे वाय छे ॥ अने बिजाए
 परमात्मारूप आचार्य तथा गुरु थकि ज्ञान पामिने सिद्ध दशा नै पामे छे ॥ तेपण आचार्य तथा गुरु कहे वाय छे ॥ पण ते बे
 ना वृत्तांत मां घणो भेद छे ॥ जे परमात्माना अवतार होय तेने बाधे विधि विषे धन थी ने ते तो चढ़ाय तेम पोतानी इच्छा मां आ-
 वे ते मवर ते छे ॥ ने पोताना सेवक जनो ना भाष प्रमाणे तेनी सेवानु ग्रहण करे छे ने ते तो पोतानुं प्रत्यक्ष भजन करावे छे ॥ ने
 पोताना भक्त नो सेवानु ग्रहण करता थका निर्लेपर हे छे ॥ ने पोताना सेवकोने बराबर धर्म नियम मां रखाविने निरवास-
 निक करे छे ॥ अने बिजाए प्रत्यक्ष परमात्मा थकि ज्ञान पामिने ॥ निरवास नी कथने ब्रह्म स्थितिने पाम्या होय एवा जे
 भगवान् ना संत ॥ तेपण गुरु तथा आचार्य के हे वाय छे ॥ अने ते जे आचार्य तथा गुरु ते पोते परमात्मा नी उपासना ने भक्ति
 ये सहित थईने पंचविषय नो त्याग करिने ॥ पोते पोताना धर्म नी यम शास्त्र मां कलां होय तेमां द्रष्टव्यो वर्तता होय ॥ पण ते-
 नियम ने कदिचुके नहि ॥ अने पोताना सेवकोने धर्म नियम मां बराबर रखावता होय ॥ एवा गुण जेने विषे होय ॥ तेने आ-
 चार्य तथा गुरु जाणवा ॥ अने जे धर्म नियम नो त्याग करिने विषय भोगवता होय ॥ अथवा धर्म मां रहिने पण विषय ने भो-
 गवता होय ॥ तेने आचार्य तथा गुरु न जाणवा ॥ अने जे पंचविषय ना त्यागिने कामलो भादिक दोषे रहित ॥ कहे तां

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४६॥

अष्टप्रकारे स्त्रिनो त्यागराखता होय तथा द्रव्यने अडतान होय ॥ तथा दुधदहि घीगोल खांदने शाकर एजे छ रस तेने रवा ता
न होय ॥ ने देह ने देहना संबंधी मां प्रिति जेने न होय ॥ अने कोई जातनु मान जेने न होय ॥ अने रामकृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवा
न नीउपासना करता होय ॥ ने जेनी पासे आत्मा परमात्मानुं शुद्ध ज्ञान होय ॥ अने सत्पुरुषनां जे च्यो सठ लक्षण कहा
छे ॥ तेणे युक्त होय मार आक ह्या जे गुण ते सर्व संपूरण जेने विषे होय तेने आचार्य तथा गुरु जाणवा ॥ अने तेना आश्रय थ
कि जिवने कल्याण थाय छे ॥ पछे पंड्या अंबादां कर हर खरामे महाराज ने हाथ जोडि ने कसु जे हे महाराज ॥ आपणा धर्म मां
गुरू स्थापन करवो ॥ ते त्यागि होय तेने करवो ॥ के ग्रहस्थ आचार्य करवो ॥ पछे महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान बोल्या जे
मारा धर्म मां तो माया परने ब्रह्मरूप मुक्त पंचविषयना त्यागि एया जे साधु ते जगुरु करवा योग्य छे ॥ अने ग्रहस्थ आचार्य
तो करवो जननी ॥ अने अमे पण त्यागी रह्या छिये ॥ ने संग पण त्यागी नो जग मे छे ॥ मारे अमारा धर्म मां गुरू करवा योग्य
ने धर्म ना चलावना रातो त्यागी ने करवा ॥ अने जेने स्त्रिनो धन्य नो संग छे ॥ ते मोक्षने अर्थे गुरु तथा आचार्य करवा योग्य नथी ॥ अने
स्त्रि द्रव्यने रसास्वाददिक विषयने भोगवे छे ॥ अने ते गुरू धर्दने फरे छे ॥ के आचार्य कहेवाय छे ॥ ते तो पारवंडि छे ॥ ने जिव
ने बधन कर नारा धर्म पात कि छे ॥ के मके पोते माया थकि मुकाणानथी ॥ ते बिजाने के ममुका बीदा के ॥ मारे आपणा धर्म मां
त्यागी होय ते जगुरू तथा सत्संगि ने मंदिर मालिक छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण भगवान मोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगणिसं ॥ २१ ॥

॥ बाबीसना चैत्रवदी ॥ ११ ॥ ते राने दिवस म-
हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामधी पिज मध्ये जोशि गणपत भाई जगजिवन ने घेर ॥ उगमणे बार ओरडानी आगल चोक मांगा-
दित कि ये युक्त पलंग बिछाव्यो दतो ॥ ते उपर बिराज मान था दता ॥ अने सर्वे सोने रिवस्त्र धारण कत्पां दतां ॥ अने कंठ मां पु-
ष्पनाहार पेहे दता ॥ अने पाषाणे विषे फूलना तोरा लटकता हता ॥ अने बेकर्ण उपर गुलाबना पुष्पना गुच्छ धारण कथो
हता ॥ अने पाताना मूरवारिदनी आगल संतमंडल तथा देवा देवाना घणाक हरिभक्तनी मोटी सत्ता भसदने बेढिहति ॥

पिज
सि० १२

॥१४६॥

पछे गणपत भाई नोरिकरोहर नारायण तेणे महाराजने प्रह्लपुछुं जे हे महाराज भगवाननुं मनुष्यस्वरूप ते केम ओलखा
 आवे ॥ जे आभगवान छे ॥ ते कृपा करिने कह्यो ॥ पछे महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान कृपा दृष्टि करिने बोल्या जे ॥ भगवान
 नुं स्वरूप तो भगवान थकी जओ लखाय छे ॥ अने कां ए भगवान ना ए कांतिक संत ॥ ते थकी भगवान ओलखाय छे ॥
 पण ते बिना मनुष्यस्वरूप भगवान ते ओलखाय नहिं ॥ जे मकोई क परदेश मांथी मनुष्य आछुं होय ॥ ने तेने ओलखवुं
 होय ॥ तो ते मनुष्य पंडे एमक दे जे मारि फलाणि जात छे ॥ अने कां तेना भोग तेना देश मांथी मनुष्य आछुं होय ते ओलखाये त्यारे
 परदेशी मनुष्य ओलखाय ॥ पण ते बिना ते परदेशी मनुष्य ओलखाय नहिं ॥ ते म भगवान पण परदेशी मनुष्य नी पेठे अष्ट आ
 वरण थी पर ए बुं जे अक्षर धाम तेना पासि छे ॥ मारे ते भगवान पो ते पंडे कृपा करिने पो तानुं स्वरूप ओलखाये त्यारे ज ते मनुष्य
 स्वरूप भगवान ओलखाय छे ॥ अने कां ते भगवान पो ताना धाम मांथी पो ताना संत ने भोगा ते डि आख्या होय ॥ ते भगवान
 ना भक्त संत ॥ ते प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओलखावे त्यारे प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओलखाय छे ॥ पण ते बिना कोई बुद्धि
 ले करिने ॥ तथा शास्त्र ने जाणवे करिने तथा अनंत प्रकार नी विद्याये करिने ॥ प्रगट भगवानने ओलखावा जाय पण तेने
 भगवान नी ओलखाता ॥ केमके बुद्धिये करिने जो प्रगट भगवान ओलखाता होय तो कृष्ण अवतार मां ब्रह्मा के बाबु
 दिवा लाहता ॥ पण ते प्रगट श्री कृष्ण मनुष्य स्वरूप पो तानी बुद्धिये करिने ओलखिना कयानहिं ॥ अने उलटो भगवा
 नना मनुष्य चरित्र जोई ने मोह थयो ॥ तथा दूने पण मोह थयो छे ॥ इत्यादिक घणाक मोटा मोटा ने प्रगट भगवान ना स्व
 रूपने पो तानी मैले ओलखावा गया छे ॥ तो ते सर्ये ने मोह थया छे ॥ पण पो तानी बुद्धि बले करिने कोई प्रगट भगवान ओ
 लखाणानी ॥ अने जे ने ते प्रगट भगवान तथा ते भगवान नी भोगा रहे नारा ए ना ए कांतिक पंच बिषय ना त्यागि संत तेनो
 जेने विश्वास होय ॥ तो ते प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओलखावे छे ॥ त्यारे ज तेने ओलखाय छे ॥ पण ते बिना प्रगट भगवान
 ओलखाय नहिं ॥ केमके ब्रह्मादिकने प्रगट भगवानना मनुष्य चरित्रने बिषे मोह थयो छे ॥ तो बिजामनुष्यने मोह थयते

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१४९॥

मांशुकदेवुं ॥ मांशुतेनेतो मोहधायज ॥ ते साकंप्रगटभगवानना स्वरूपनो विश्वमतेतो प्रगटभगवानने ते भगवानना भक्तसंत
तेकरावेछे ॥ त्वारे जनिश्चयधाय छे ॥ एसिद्धांत गारता छे ॥ ते के विरीते भगवानने भगवानना संत प्रगटमनुष्यस्वरूप
भगवानओलखावे छे ॥ तो ज्ञाने करिने निश्चयकरावे छे ॥ ते ज्ञानशुं तो धर्मज्ञान वैरागने महात्मे सहित भगवाननी भ-
क्ति सिद्धकराववा रूप अष्टांगयोग सधावे छे ॥ अने अष्टांगयोगे करिने जीवने ब्रह्मरूप करिने ब्रह्मने विषे परब्रह्मनुं सा-
क्षात्कार दरशन करावे छे ॥ ने जिवई श्रमा या ना भेद रत्ना विने ॥ ब्रह्मने परब्रह्म एबे जते नीदृष्टि मार हे छे ॥ त्वारे तेने प्र-
त्यक्षमनुष्य स्वरूप भगवानने विषे सर्वा परि पुरुषोत्तमपणानो निश्चय थावछे हवे ते अष्टांगयोग ते शुं ॥ तो यम ॥ नियम ॥ आ-
सन ॥ प्राणायाम ॥ प्रत्याहार ॥ ध्यान ॥ धारणा ॥ ने समाधि ॥ ए आठ साधननुं नाम अष्टांगयोग कहेवाय छे ॥ हवे तेना लक्षण
कहुं छुं ॥ ते मां पेहेलु यम ते शुं ॥ तो अधर्म अनिति कुडकपटादिक जे दूष्टकर्म तेनो त्याग करिने पो तपो ताना वर्णाश्रमना
धर्म मारहिने ॥ भगवान भजबा ॥ अने अधर्म कोई दिवस करबो नहि ॥ तेनुं नाम यम कहेवाय छे ॥ अने बिजुं नियम ते शुं तो
उत्तम पंचविषय भोगनो त्याग करबो ॥ तेनुं नाम नियम कहेवाय छे ॥ अने बिजुं आसन एट ले शुं ॥ तो पवित्र स्थान के रहेवुं
॥ केहेतां भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि संत ज्यारिहेता होय त्यागि मन करिने रहेवुं ॥ तेने आसन कहिये ॥ अने चो शुं
प्राणायाम एट ले शुं तो ॥ आहार विहायादिक युक्त करिने प्राणने स्थिर करबो कहेतां सर्व मादिक पंचविषय धकि संतोष
पामवुं ॥ तेने प्राणायाम कहीये ॥ अने पांचमुं प्रत्याहार एट ले शुं ॥ तो देह आत्मानो विवेक करिने देहने मीथ्या जाणिने आत्म-
ने सत्य जाणबो ॥ ने स्थूल सूक्ष्म कारण व्रण देहनी जे चो बिसृजियो ॥ तेने आत्माने विषे लय करबि अने आत्माने अक्ष-
रने विषे ॥ एक करबो ॥ अने ते अक्षरने पोतानुं स्वरूप मानवुं तेनुं नाम ॥ प्रत्याहार कहेवाय छे ॥ अने छवुं ध्यान एट ले ॥ ए ब्र-
ह्मना प्रकाशने ब्रह्मना आधार एया जे प्रत्यक्ष भगवान ज्ञानदा तारामरु ह्मादिक तेनी मूर्तिनुं ध्यान करवुं अने ते ध्या-
न करतां जे जे पदार्थ मां प्रतिजायते ते पदार्थनो चार प्रकारना प्रलयनो विचार करिने ना संयतने दुःखरूपने सप्रव-

पिज.
सि. १२.

॥१४९॥

જાણિને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક પદ્ધતિને યામિને ભગવાનના સ્વરૂપમાં પ્રતિને રાચિને અંગો અંગનું ચિંતવન કરવું ॥ તેનું નામ ધ્યા
 નકરિયે ॥ અને સાત મુંધારણા એટલે શું ॥ તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિમાં મનની પ્રતિ અરવંડર સ્થાકરે પળ ભગવાનની મૂ-
 ર્તિ વિના પ્રતિ ક્યાં જાય નહિ ॥ તેને ધારણા કહિયે ॥ અને આઠમી સમાદિ એટલે શું ॥ તે પોતાના આત્માને વિષે પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય કરિને દ્રઢ સ્થિતિ થાય ॥ ને તે ભગવાનની મૂર્તિને અરવંડ રેખ્યા કરે ॥
 પળ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપ મનુષ્ય ચરિત્રને વિષે કોઈ દિવસ સંપડ થાય નહિ ॥ ને દ્વિયો અંતઃકરણની પ્રતિયો ભગવાન-
 ના સ્વરૂપમાં લિન થઈ જાય ॥ ને પિંડ બ્રહ્માંડાદિક પંચ વિષયનો સંકલ્પ ન થાય ॥ જેમ સૂષુપ્તિમાં દેહની વિસ્મૃતિ થાય છે ॥
 તેમ પિંડ બ્રહ્માંડાદિક પંચ વિષયની વિસ્મૃતિ થઈ જાય ને એક ભગવાનના જ સ્વરૂપની સ્મૃતિ રહેત્યારે ચિત્તનો નિરોધ
 થાય છે ॥ અને એવિરિતે ચિત્તનો નિરોધ થઈને જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનું સ્વરૂપ ઓલ્લસાય છે ॥ તે જ રવંડ ઓલ્લસાય છે ॥ અને તેનો
 નિશ્ચય રત્ન તો નથી ॥ તેને સમાધી કહિયે ॥ તેમાં યમ નિયમ આસનને પ્રાણાયામ ॥ એ ચાર સાધને કરિને તો એક ધર્મ સિ-
 દ્ધ થાય છે ॥ અને પ્રત્યાહાર એક સાધને કરિને આત્મ નિષ્ઠા રૂપ જ્ઞાન સિદ્ધ થાય છે ॥ અને ધ્યાન રૂપિ એક સાધને કરિને વૈરાગ્ય સિદ્ધ
 થાય છે ॥ અને ધારણા રૂપિ એક સાધને કરિને નવધા ભક્તિ રૂપિ સાધન ભક્તિ સિદ્ધ થાય છે ॥ અને સમાધિ રૂપિ એક સાધને ક-
 રિને ॥ પ્રેમલક્ષણા રૂપિ સિદ્ધ ભક્તિ સિદ્ધ થાય છે ॥ એવિરિતે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તથા પ્રત્યક્ષ ભગવાનના એકાંતિક પંચ વિષ-
 યના ત્યાગી નિર્વાસનિક સંત તે અષ્ટાંગ યોગ રૂપ સાધને કરિને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય સહિત પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ સિદ્ધ કરાવે છે
 અને ભક્તિયે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મનુષ્ય સ્વરૂપને વિષે સર્વોપરિ પુરુષોત્તમ અક્ષરાતિત પણાનો નિશ્ચય થાય છે ॥ અને
 તે જિવ બ્રહ્મરૂપ થઈ અક્ષર ધામને પામે છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતનો વિશ્વાસ ને તેને વિષે પ્રિતિ જેને હોય ॥
 તેને જ મનુષ્ય સ્વરૂપ ભગવાન ઓલ્લસાય છે ॥ અને જેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના નિરવાસનિક સંત તે નો વિ-
 શ્વાસ ને હેત ॥ નહોય તેને કોઈ કાલે પ્રગર ભગવાનનું સ્વરૂપ ઓલ્લસાતું નથી ॥ મારે એવિતે ભગવાનને ભગવાનના સંત

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१५९॥

धकिज्ञानपामेछे ॥ तेनेजप्रगर भगवाननुं स्वरूप ओलखाय छे ॥ नेतेनो निश्चयकोईका लेडगतोनयी ॥ अनेतेज्ञानविना
जेदोंगकरिनेकेरलाकसमाधियोकरिनेकंकुकादेछे ॥ तथासाकरोकादेछे ॥ तथाअविंगकादेछे ॥ तथासमाधिमा
लाखावेछे ॥ तथाफूलनाद्वारलावेछे ॥ इत्यादिकवस्तुसमाधिकारिनेदेखावेछे ॥ तेसर्वकपटछे ॥ पणतेकोईका लेस
त्यनयी ॥ माटेपरपंचछे ॥ नेतेपापिछे ॥ तेएवादोंगकरिने जगतनापोला लोकोनेविश्वासअणाविनेतेनापासेधीअलि
दृब्यनेरसास्वादरूपिविषयनेभोगवेछे ॥ नेपोतेपण भ्रष्टथायछे ॥ नेतेनोजेविश्वासकरे ॥ तेनेपणभ्रष्टकरेछे ॥ अनेतेबेमि
नेधोरनकमांजायछे ॥ माटेतेसमाधियोखोरिछे ॥ अनेआगलकहिजेज्ञानसमाधीतेसत्यछे ॥ तेसमाधिप्रगर भग
वानने प्रगर भगवान थकिज्ञानपामिनेपंचविषयनो त्यागकरिने निरवासनीक तथाएबाजे भगवानना संत तेनीपा
सेजहोयछे ॥ पणतेविना बिजामनुष्यदेवब्रह्मादिककोईपासे तेसमाधिदोषनहिं ॥ माटेप्रगट भगवानने भगवान
नासंतथकिज भगवाननुमनुष्यस्वरूप ओलखाय छे ॥ तेजसत्यछे ॥ एतमारा प्रह्ननोउत्तरछे ॥

इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमो ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥

गणितें ॥ २२ ॥ बाधिसनाचैत्रपदि ॥ १४ ॥ चतुर्दशिने दिवस ॥ महाराजश्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीलिबालिमध्येमा
हादेव श्री भिमनाथनाडेहेरानीआगलचोकमादक्षणातेमूरवारिंदे विराजमानथथाहता ॥ अनेसर्वेधेतयस्त्रधारण
कत्याहता ॥ नेमस्तकेकस्तंबलफेंटोधारणकत्याहता ॥ अनेसर्वेअंगनेविषेपुष्पनाआभूषणधारणकत्याहता ॥
अनेपोतानामूरवारिंदनीआगलसाधुतथादेवादेवानाहरिभक्तनीसभाभराईनेबैठिहसि ॥ पछेमाहाप्रभुजीपवार्ता
करिजे जेनेआत्यंतिकमोक्षपामबोहायतेनेपंचप्रकारनीशुधिथायतोतत्कालब्रह्मरूपधर्मेनेअक्षरधामनेपा
मे ॥ तेपंचप्रकारनीशुधितेकेईतोसर्वोपरिअक्षरातित्तेपुरुषोत्तम भगवान् तेजज्यारेज्यारेप्रथीउपरपधारे
छे त्वारेतेथकिउपदेनापामबो ॥ अथवातेभगवानथकिज्ञाननेपामिनेसिद्धद्वानेपाम्याहोय ॥ एबाजेब्रह्मरूप

लिबालि
सि० १३

॥ १५९ ॥

एकांतिकसाधु तेथकिउपदेश पामबोएनुंनामउपदेशानीसुधिकदिये॥अनेउपासना करवायोग्यतोसर्वकारणसर्वआ-
धार॥एव्हाजेपरब्रह्मपुरुषोत्तमभगवान्तेनीउपासनाकरवी॥तेउपासनानीशुधिकदेवाय॥अनेउपासनामीकरनारोजेउपा-
सकतेनेप्रथीजलतेजवायुआकाशअहंकारमहतत्वनेमूलप्रकृतिजेमाया॥तेथीपरजेअक्षरब्रह्मतेअक्षरब्रह्मतेने
पोतातुंस्वरूपमानीनेशरीरमांजेहाडकांआदिकजेप्रथवीनोभागछे॥तेप्रथीमांलयकरिनेपछेप्रथीमांजलनेलयकरिने॥अने
जलनोभागजेशरीरमांरुधिरादिकतेनेमहतजलमांलयकरिनेतेमहतजलनेअग्निमांलयकरवुं॥अनेशरीरजेजरगअ-
ग्निनोभागछेतेनेमहतअग्निमांलयकरिनेतेमहतअग्निनेवायुमांलयकरवो॥अनेअग्निनेविषेप्राणवायूनोभागछे॥ते-
नेमहतवायुमांलयकरवो॥नेमहतवायुनेआकाशमांलयकरवो॥अनेशरीरनेविषेपोल्यादिकआकाशनोभागछे॥
तेनेमहदाकाशमांलयकरिदेवो॥अनेमहदाकाशनेअहंकारमांलयकरवो॥अनेशरीरमांजेअहंपणुंतेनेबैराटमांलयक-
रिनेबैराटनेमहतत्वमांलयकरिदेवो॥अनेशरीरमांजेचित्तछेतेनेमहतत्वनेविषेलयकरिनेमहतत्वनेमूलमायानेवि-
षेलयकरवुं॥अनेशरीरमांजेबुद्धिछे॥तेनेमूलमायामांलयकरिनेपछेमूलमायानेअक्षरनाप्रकाशनेविषेलयकरवि-
अनेएगिरितेज्ञानप्रलयेकरिनेअक्षरब्रह्मनाभावेनेपामिनेमाहात्मज्ञानेयुक्तनवधाभक्तियेकरिनेतेभगवानमांजेडावुं
तेनेउपासकनीशुधिजाणवि॥अनेशुद्धउपदेशकीज्ञाननेपाम्याएवाजेधर्मज्ञानबैरागनेमहात्मेयुक्तभक्तियेकरिनेप्र-
त्यक्षभगवाननेविषेजोडायाएवाजेस्तुष्टसंप्रदायवालाभगवाननाभक्ततेनोजेमनक्रमवचनेसंगकरवोतेनेसंगनीस्तुद्धि
जाणवी॥अनेनिवृत्तिपरएवुंजेभगवंतपामजेनेविषेकोईप्रकारनाउपद्रवैरहितअनेमहामायानापासनेकायेएवी॥नेज्ञान
प्रकाशाएषिजेभगवाननीकथातेजेस्थानकनेविषेयतिहोय॥अनेभगवाननांकिरतनथतांहोय॥तथाभगवाननेप्रसन्नकर-
वासारुघ्नतउच्छवतेजेस्थानकनेविषेयताहोय॥तेस्थानकेद्रवमनेकरिनेरहेवुंतेनेस्थानकनीशुधिजाणवी॥तथा
अष्टावरणरूपजेअक्षरब्रह्मतेविषेरेहेवानीभयनायेकरिनेमायानुंआवरणराजवुं॥नेब्रह्माकारदूषिधर्दनेएकरसचैतन

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१५९॥

रुपश्चक्षरब्रह्म ते स्थानकने विषेरह्यानी भावना अखंडारवधि ॥ जेम आकाशानी द्रष्टीने पाय्यो तेने चार भूतद्रष्टिमां आब-
तानी ॥ तेम चैतनी द्रष्टि अष्टावरणजे अक्षर ब्रह्म तेनी स्थितिने पाय्यो तेने प्रकृतिनुं कार्य कार्दन जरमां आबतुं नशी ॥ तेने स्थान
कनी सुदिक दिये ॥ एधिरिते पंचप्रकारनी भुद्धिने जे जेम भक्तजन पामे छे ॥ ते सिद्धदस्याने पामिने आत्यंतिक मोक्ष जे अक्ष-
रभाम तेने पामिने अखंड भगवाननी सेवा मारहे छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धान्त समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९१॥ ओगणिसें ॥ २२॥ बाविसना चैत्रवरी ३०॥ अमां चास्याने रिवस ॥

महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्रीदेवात ज मध्ये पुराणि जगननाथदाजी भार्दने घेर उत्तरादा वारना चोकमां विराजमान भया-
हता ॥ ने सर्वे जरि पानी वस्त्रधारण क त्यां हतां ॥ अने पूष्यनां आभूषण धारण क त्यां हतां ॥ अने ल ल्हाटने विषे कंकुनो चांदलो
क त्यां हतां ॥ अने तमणा हाथने विषे मोगराना पुष्पनौगुछ ने रुमाळ धारण क त्यां हतां ॥ अने पोताना मूर्यार्विदनी आगल सा-
धु तथा देवदेवाना हरि भक्तनी सभा मारदने बेरिदती ॥ पछे महाराज बोल्या जे सर्व सां भलो एक बात करवी छे ॥ अने आषातक
हिंशुं ते सुना म ब्रह्म विधा कहै वाय ॥ अने ते ब्रह्म विधाने समजवे करिने माया नोजे अंधकार ते जिवने तत्काल टलि जाय ॥ जेम
सूर्य उगे ने रोनी टलि जाय ॥ तेम आकहिंशुं जे ब्रह्म विधा तेने समजवे करिने तान रुपि प्रकाश वाय ॥ अने ब्रह्म रुप पोताना आ-
त्या साक्षात्कार देखाय ॥ अने ते ब्रह्मने विषे पर ब्रह्म जे भगवान् ते देखाय ॥ ते ब्रह्म विधाने कहिये छिये जे आस्थूल शरिर छे ॥ ते
अन्नमय कोश छे ॥ ते अन्नमय कोस मां प्राणमय कोश रह्यो छे ॥ ते जेयो अन्नमय कोष मनुष्यने आकारे छे ते जो जेतां प्राणमय
कोस छे ॥ ते मनुष्यने आकारे छे ॥ जेम एक मनुष्यने आकारे पोतुं धातुनुं पुतलुं क त्यु होय ॥ अने ते मां एक बिजुं पुतलुं मु-
क्यु होय ॥ ने ते मां नीजुं पुतलुं मुक्यु होय ॥ ने बलिये क चोपु मुक्यु होय ॥ ने बलि पांच मु मुक्यु होय ॥ ते मां एक अन्नमय कोस
छे ॥ ते अन्न थकि ज उपज्यो छे ॥ ने अन्न थकि ब्रह्मा पामे छे ॥ अने ते अन्नमय कोसने प्राणमय कोसने आधा छे ॥ ते प्राण होय
त्यां सुधि अन्नमय कोस ब्रह्म पामे ॥ अने जो प्राण बंध पाय तो अन्नमय कोस जे स्थूल देह तेना स थई जाय ॥ अने प्राणमय

देवात ज.
सि. ९४

॥ १५९ ॥

कोसने मनोमय कोसનો आधार छे केमके मन संकल्प करे ॥ तेद लुंज प्राण वायु एकरिने हर बा फरवाने क्रिया करवाने स
 मर्थ थाय ॥ केमके अन्न नो कीलियो तेने हाथे करिने मोढा मांसु के पण जो मनने गम तुं होय तो प्राण तेने गलावे ठउ तारे
 अने जो मनने न गम तुं होय तो पांछु को लियाने काढि नारये ॥ अने प्राणने तो आहार मात्र जेबुं तेबुं जोर्दये ॥ अने सारु न
 र सुं जो मनने छे ॥ ते जेणे मन जीत्युं होय तेने तो जेबो तेवो आहार आपीने प्राणने संतोष पमाडे ॥ अने जेणे मन न धि जि-
 त्युं तेना प्राण कोई का ले संतोष पामतानधी ॥ माटे प्राणमय कोसने मनोमय कोसનો आधार छे ॥ अन्नमय कोसने वि-
 ज्ञानमय कोसનો आधार छे ॥ ते विज्ञान बुद्धि मां रहुं छे ॥ केमके मन तो हजारो संकल्प करे ॥ पण ते मां पी बुद्धि जे निश्चय
 करे ते काम कराय छे ॥ ते मां जेणे सत्पुरुष नो आशरो करिने अधर्म ना त्याग नो बुद्धि मां निश्चय कसो होय तेनुं मन कोर्द
 दिवस अधर्म नो संकल्प करे ज नहि ॥ अने जेने सत्पुरुष नो आसरो न थी तेनुं मन अनंत अधर्म ना संकल्प करे छे ॥ माटे
 मनोमय कोसने विज्ञानमय कोसनों आधार छे ॥ अने एक करतां एक घणो बलवान छे ॥ ने सूक्ष्म छे ॥ अने विज्ञानमय
 कोसने आनंदमय कोसनों आधार छे ॥ अने आनंदमय कोस छे ते अति से स्वरूप छे ॥ केमके कोर्दने झाट काना घावा ग्या होय
 ने ते स्तोपति मां जाय तो झाट काना घाव नी पीडा टल जाय छे ॥ अने ज्ञाने करिने देह धी नो स्त्री आत्मा जाणिने स्वरूप दुःखने समक
 लु होय तो पण स्वरूप दुःख आये ते जणाया चिनारहे नहि ॥ अने स्जे एद लुं दुःख होय ने आनंदमय कोस जे सुषुप्ति मां जाय ते जे
 नो मात्र दुःख जणाय नहि ॥ माटे विज्ञानमय कोसने आनंदमय कोसनों आधार छे ॥ अने ते आनंदमय कोस छे ते सर्वे धी बलवा
 न छे ॥ ने अति नो सूक्ष्म छे ॥ ने अनादि नो छे ॥ अने आनंदमय कोस आदिक पांचे कोसने जिवात्मानो आधार छे ॥ ने ते जि-
 वात्मा स्वरूप छे ॥ अने जिवात्मा पांच कोस मां र होय को ते सर्वे ने प्रकासे छे ॥ पण जिव बिना पांचे कोस कां ईए करवाने
 समर्थ न थी ॥ ने जिव बिना पांचे कोस जु छे ॥ अने जिवात्मा अविनासि छे ॥ ने चैतन छे ॥ ने जाण पणे युक्त छे ॥ अने जिवात्मा
 ना प्रकाशक अक्षर ब्रह्म छे ॥ जे मने न प्रकाशक सूर्य छे ॥ तेने न प्रकाश पोता पासे होय ने जो अधारी राख होय तो

શ્રીમુલ
સિદ્ધાંત
॥૧૫૨॥

ને

પોતાનું શરિર પણદેવાય નહિ ॥ તેમજિવાત્માના અક્ષર બ્રહ્મ પ્રકાશક છે ॥ અને અક્ષરના પ્રકાશક પ્રગટ પુરુષોત્તમ ભગવાન છે ॥
અને જે આત્મંતિક જ્ઞાન તેજ અક્ષરનું સાક્ષાત્ સ્વરૂપ છે ॥ અને તે આત્મંતિક જ્ઞાન ભગવાન પુરુષોત્તમની પાસે છે ॥ મારે તે ભગ-
વાન કૃપાકરિને અનંત જિવના ઉદ્ધાર કરવા સારુ પ્રથ્વી ઉપર મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરે ॥ અને તે ભગવાન જો જો સંબંધ પા-
ને તે ભગવાન થકી આત્મંતિક જ્ઞાન પામે તેજ સાક્ષાત્ કાર અક્ષર બ્રહ્મ રૂપ થાય છે ॥ અને જિવાત્મા તો કારણ પળે વસ્તુ તા એ અ-
ક્ષર છે ॥ પણ તેને જ્યાં સુધિ પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સંબંધ ન થયો હોય ત્યાં સુધિ જિવ કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાન
જોને આત્મંતિક જ્ઞાન આપે તે અનંત એશ્વર્ય સામર્થ્યને પામીને સર્વજ્ઞ થાય છે ॥ તેથી જ અનંત જિવ જ્ઞાનને પામીને ભગવાનને મારગે ચાલે
છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેજ અક્ષરના પ્રકાશક છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકી જે આત્મંતિક જ્ઞાનને પામ્યો તેજ અક્ષર સાક્ષાત્ છે
॥ ને તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ કરતાં જે સૂલ પુરુષ તેના આધાર છે ॥ ને તેના પ્રકાશક છે ॥ પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકી આત્મં-
તિક જ્ઞાન પામ્યા એવા જે પ્રત્યક્ષ અક્ષર મુક્ત તેજ સર્વના આધાર છે ॥ ને સર્વના કારણ છે ॥ ને સર્વના પ્રકાશક છે ॥ મારે પ્રત્યક્ષ ભગવા-
નને પ્રત્યક્ષ અક્ષર રૂપ મુક્ત તેના સંબંધ થકી સામર્થ્યને પામીને પુરુષ જે તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની ઉત્પત્તિ કરે છે ॥ તે પુરુષ કેવા છે ॥
તો જેમજિવ જે તે આનંદમય કો સમારંદ્યો થકો પાંચે કો સૂત્ર કાઢે છે ॥ તેમ પુરુષ છે તે પોતાના ધામમાં રક્ષાધકા માયાના કાર્ય જે
અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ તેમાં રક્ષા જે જિવ તે જીવ જીવ પ્રત્યે જે જીવનો જે વોદેદ તે બુંબલ તથા તેવી તેને બુદ્ધિ તે સરજી આપી છે ॥ તે દાષી
ના જિવને દાષીના સ્થૂલ પ્રમાણે બલને બુદ્ધિ આપે છે ॥ અને એનો એ જિવ કિડીના શરિરને ધારણ કરે ત્યારે કિડીના જેટલું બલને કિ-
ડીના જેવી બુદ્ધિને સરજી આપે ॥ અને ઘિંઈને બિજા ઘણાક પ્રકારના જીવ એ સર્વેને બુદ્ધિને બલ સરજી આપે છે ॥ અને મનુષ્ય ને મનુષ્ય
પ્રમાણે બલને બુદ્ધિ સરજી આપી છે ॥ એવી રીતે અનંત કલાઓ એ પુરુષમાં રહી છે ॥ પણ એ સર્વે બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને પુરુષ માયામાં જોડા-
યા થકો કલેશને પામે છે ॥ જેમ પાણિના લોટા તપેલી ભોમીમાં નારવે ॥ તો તે પાણીના સપામી જાય છે ॥ તેમ એ પુરુષ માયામાં જો-
ડાયો થકો બહાર દ્રષ્ટિયે કરિને દુઃખને પામે છે ॥ અને જ્યારે સર્વેથી પ્રતિલોમ દ્રષ્ટિ કરિને પોતાને પ્રકાશક જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પો-

દેવા તજ.
સિ. ૧૪

॥૧૫૨॥

તાનું સ્વરૂપ માને તો તે અક્ષર ભાવને પામે ॥ અને પછે અક્ષરના પ્રકાર ક જે પુરુષોત્તમ ભગવાન તે માં જોડાય તો એ પુરુષને સ્વભાવાનું આવ
ર્ણ દલિ જાય ॥ અને તેમ જીવ પળ પાંચ કો દામાં અનવચક્ષ્ણે જોડાયો છે ॥ તેણે કરિને જન્મ મરણના દુઃખને પામે છે ॥ અને જ્યારે અ
ક્ષર ભાવને પામ્યા એ વાજે મુક્ત જે પરમાત્માને પમાડે એવા એકાંતિક સાધુ તે જિવને મહે તથા પરમાત્મા ભગવાન તે પ્રત્યક્ષ જિવને
મહે ॥ અને તેમાં જીવ જોડાય ॥ પછે અનવચકો સદ્ધર્મા પ્રાણમય કો સર્વે કો સને સત્પુરુષના આપેલા નિયમ તથા ત્યાગ તથા
તપ તેણે કરિને જીતવા અને આત્મજ્ઞાને કરિને તથા ચૈરાગે કરિને મનોમય કો સતથા વિજ્ઞાનમય કો સર્વે વ્યજિતાય છે ॥ અને
પ્રતિભો મદ્રષ્ટિ કરિને અક્ષરના ભાવને વામિને પછે તે અક્ષરને વિષે પરમાત્મા પુરુષોત્તમ ભગવાન સાક્ષાત્કાર દેરવાય ત્યારે જી
વને અણ પ્રકારની માયા પાંચ કો સરુપે બલગી છે ॥ તે સર્વે દલિ જાય અને કેવલ પદને પામે છે ॥ અને ભગવાનના સાધર્મ્ય પાને પા
મે કહેતાં જે ભગવાન કાલકર્મને માયા થકિ રહિત છે ॥ તેમ તે ભક્ત પળ કાલકર્મને માયા રહિત થાય છે ॥

इति श्रीसुरवसिदात्तसमाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥

॥ संवत् १९९॥ अंग

ણિસે ॥ ૨૨ ॥ વાવિસના વૈશાખ શુદ્ધિ ॥ ૧ ॥ પડવેને વિવસમ દારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી દેવાત જમધ્યે પૂરાણી જગન્ના
થ દાજી ભાઈને ઘેર ઉત્તરાદા બારના ચો કમાં વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને પુષ્પના હા
રધારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતાના મુરવાર્ષિ દની આગળ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિભક્તની સભા ભરાઈને ઘેર ઠિઠતી ॥ પછે મ
હારાજની ગાડીના સારથી ભક્ત જવેર ભાઈ ઘેર પ્રણમ પૂછ્યું જે હે મહારાજ નળ પ્રકારનાં કર્મ જે સંચિત પ્રારથને ક્રિયે માણ તે
નાં શું રૂપ છે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે એનાં રૂપ કહિયે ॥ તે સાંભલો ॥ જે કર્મ તે શું કહેવાય ॥ તો દશ દ્વિયોને ચાર અંતઃ કર
ણ તેણે કરિને શુભ અથવા અશુભ જે ક્રિયા કરાય છે તેને કર્મ કહિયે ॥ તે કે વિરીતે કર્મ થાય છે ॥ તેને કહે છે ॥ જે કાને ક
રીને મૂઢા મૂઢા સ્ત્રિયાદિક વિષયના શબ્દ સાંભલે તેણે કરિને મૂઢાં કર્મ થાય છે ॥ અને જો કાને કરિને ભગવાનના જસ સાંભલે
તો રૂઢાં કર્મ થાય છે ॥ અને ત્યચાયે કરિને સ્ત્રિયાદિકના સ્પર્શ કરે તો મૂઢાં કર્મ થાય છે ॥ અને જો ત્યચાયે કરિને પ્રત્યક્ષ ભગ

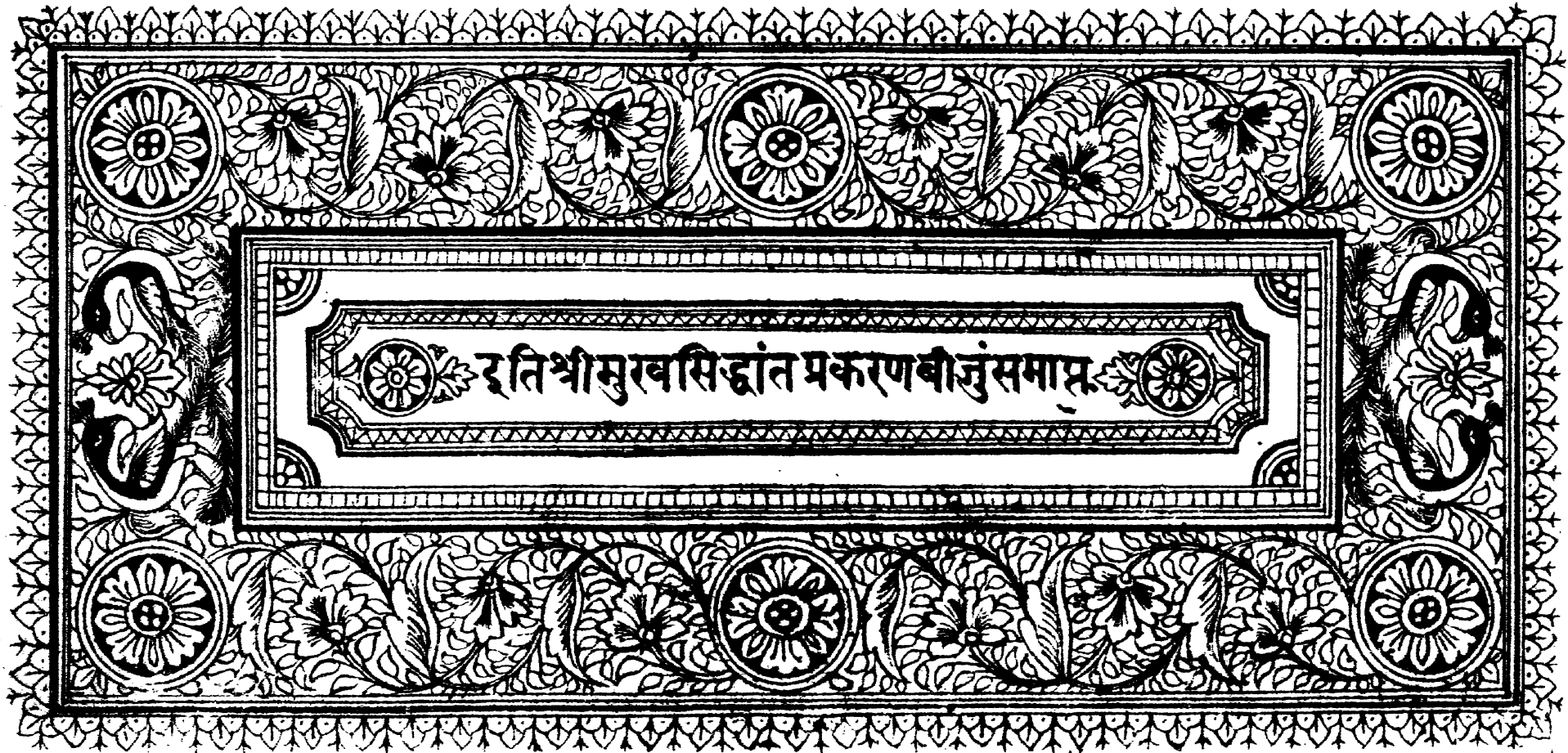
જે

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१५३॥

यानना घरणनोस्पर्शकरे ॥ तथाते भगवाननाएकांतिकपंचविषयना त्यागिसाधुतेनां चरणनोस्पर्शकरेतो रुडांकर्म
थायछे ॥ अनेनेत्रेकरिने स्त्रियादिकनां भूडांभूडारूपजुवे तो भूडांकर्म थायछे ॥ अने भगवानने भगवानना साधुपंचविषयना
त्यागि तेनां दर्शनेकरिने रुडांकर्म थायछे ॥ अने जिभ्याये करीने दारुमांस आदिक भूडां भूडां अशुभरसजमे तो भूडांकर्म
थायछे ॥ अनेजो भगवाननो प्रसाद जिभेकरिने जमे तो रुडांकर्म थायछे ॥ अने बाणिये करिने भगवाननु भजनस्मरेणना
मकिर्तन कथावार्ता करेतेणे करिने रुडांकर्म थायछे ॥ अनेजो भूडाशब्दजे कोर्दकनेवसमुंलागे तथा स्त्रियादिकनाना
मलेर्दने भूडाबोलवातेणे करिने भूडांकर्म थायछे ॥ अने हाथेकरिने असत्पुरुषनी सेवा करे तथा जिवहिंसा आदिक अशुभ
क्रियाकरे तेणे करीने भूडांकर्म थायछे ॥ अनेजो सत्पुरुषनी सेवा करेतो रुडांकर्म थायछे ॥ अने पगे करिने स्त्रियादिक
नाविषय सारुंचालिने जाय तेणे करिने भूडांकर्म थायछे ॥ अने भगवान तथा भगवानना भक्त साधु तेने दर्शने चारिने जा
यतेणे करिने रुडांकर्म थायछे ॥ अने सिंखुंद्रियेकरिने स्त्रियादिकना स्पर्शथकी विर्यपात तथा कोर्दक वेष मंदिर आदि
कपवित्रजग्यामां त घुकराय तेणे करिने अशुभकर्म थायछे ॥ अने खट्वासादिकनो त्याग करिने सिंखुंद्रियेकरिने विर्यपा
त थानदेवो ॥ तेणे करिने शुभकर्म थायछे ॥ अने गुदांद्रियेकरिने घणाआहार करिने सत्पुरुषपासे तथा देवमंदिरां वायु छुट तेणे
करिने अशुभकर्म थायछे ॥ अने सूक्ष्मअहार करवो ॥ तथा वायु करे एवाजे रवाधानां फरसा रवारारवादां तेनो त्याग करिने शुभ
कर्म थायछे ॥ गुदांद्रियेकरिने वायुन छुटवादेवो ॥ तेणे करिने शुभकर्म थायछे ॥ अनमने करिने स्त्रियादिक पंचविषयना संक
त्यकरे तेणे करिने भूडांकर्म थायछे ॥ अने धर्मज्ञान बैरागभक्ति संबंधिजे मनमां संकत्यकरे तेणे करिने शुभकर्म थायछे ॥
अने बुद्धियेकरिने मोर्दकपदार्थनोजे निश्चय करवो ॥ तेणे करिने भूडांकर्म थायछे ॥ अनेजे आत्माना स्वरूपनो निश्चय करवो
अथवा भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो ॥ तेणे करिने रुडांकर्म थायछे ॥ अने चित्तेकरिने स्त्रियादिक पंचविषयनु चिंत
वन करे ॥ तेणे करिने भूडांकर्म थायछे ॥ अनेजो भगवाननी मूर्तिनु चिंतवन करे तथा भगवानने भगवानना संतसेनि सेवा संबंधि

देवातज
सिं०१५

॥१५३॥

अथश्रीमुखसिद्धान्तप्रकरण-

— ❧ त्रीजुं प्रारंभ. ❧ —

श्रीहरिकृष्ण महाराजनां श्रीमुखसिद्धांत

प्रकरण त्रीजुं.

चुडावाळा

ओझा भगवानजी लक्ष्मिराम
विगेरे हरिभक्तोए

अमदावादमध्ये

मामानी इबेलीमां अमदावाद युनाईटेड प्रिन्टिंग अने जनरल एजन्सी कंपनी "लिमिटेड"ना प्रेसमां
रणछोडलाल गंगारामपासे

छपावी प्रसिद्ध कर्या.

सने १९०६.

संवत् १९३४

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसं ॥ २३ ॥ त्रेविसना श्रावण शु

दि ॥ २ ॥ विजने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान् गाम श्रीरवंभात मध्ये ॥ परे ल बे चर कु बेर ने घेर उत्तरादा वारना चोक-
मां बिराजमान थया हता ॥ ने सर्वे स्वित चर धारण कसो हता ॥ ने मस्त के सो ने री पाघ धारण करि दति ॥ ने पुष्पना आ भूषण
सर्व अंग मां शो भिर ह्या हता ॥ ने ल जाट ने धिषे के शर नी अर चाने कंकु नो चांद लो कसो हतो ॥ अ ने पोताना मूरवार बिंदनी
आग ल्य साधु तथा घणा कहरि भक्त नी मोदिस भा भराई ने बेदि दती ॥ पछे महा प्रभु जी कृपा करि ने सर्वे ने पोताना स्वरूप
नो अडग निर विकल्प निश्चे थाय ते सारु वा र्ता कर ता हवा ॥ जे जे आधी री ते भगवान् ना स्वरूप ने सम जे तो ते ने कोई
री ते भगवान् ना स्वरूप मां संशय थाय नहि ॥ ने ते ना अंतर मां प्रकाश थाय ॥ ने ते ने मोक्ष ना मारग मां कांई अंतराय रहे
तो नथि ॥ हवे ते भगवान् के वा छे ॥ तो जे म आ जो क मां कोई क चक्र वृत्ति राजा होय ॥ ने ते पोतानी राज गादिये बेगो थको
कामदार पासे अनंत प्रणाना काम करावे छे ॥ ने सर्वे प्रजानी रक्षा करावे छे ॥ ने सर्वे ने पोताना हु क म प्रमाणे पर तावे छे
॥ ने पोतानी आशा लोपे ते ने दंड आपे छे ॥ ने सर्वे र दूष त राजा ने जमे भरे छे ॥ ते म राजा ने ठे का ए तो भगवान् पुरुषोत्तम छे ॥
ते सदा य पोताना अक्षर धाम मां दिव्य सिंहासन उपर अनंत मुक्ते बिंटाणा थका अर वंड बिराज मान छे ॥ ते भगवान् के पा
छे ॥ सो दिव्य मूर्ति मान छे ॥ ने अनंत ऐश्वर्य ॥ अनंत प्राक्रमे युक्त छे ॥ अ ने पोतानी दुछाये करि ने पुरुष प्रकृति ने काल
ते द्वारा ए अनंत को रि ब्रह्मांड नी उत्पत्ति स्थिति ने प्रलय करावे छे ॥ माटे भगवान् ने कर्ता क ह्या छे ॥ अ ने जे म राजा
पो ते नथि करता ॥ ने कामदार पासे करावे छे ॥ ते म भगवान् पुरुषोत्तम पो ते नथि करता ॥ अ ने कामदार ने ठे का ए
पुरुष प्रकृति ने काल ते हारे उत्पत्ति स्थिति ने प्रलय करावे छे ॥ पण पो ते नथि करता ॥ माटे भगवान् ने अ करता
ब्रह्मा छे ॥ अ ने पुरुष प्रकृति प्रधान पुरुष रहत ल्य वैराट पुरुष ब्रह्मा विष्णु शिव रुषि प्रजापति देव दैत्य मनुष्य पशु प-
क्षादिक जिव प्राणि आत्र सर्वे मां तारतम्य ताये ॥ अंतर जामि भगवान् रक्षा छे ॥ माटे भगवान् ने स गुण क ह्या छे ॥ अ ने व

लीअनंतजिवोना कल्याण कल्याणने अर्थे पृथ्विउपर प्रगटथायछे ॥ त्वारे सत्यशौचादिक अनंतजीवोना कल्याण करवाने
अर्थे दिव्यगुणानुधारण करेछे ॥ माटे भगवानने सगुण कल्याण ॥ अने तेज भगवानना स्वरूपने विषे रजतमने सत्य एजे मा
ईक गुण ते बिजाजिवोनीपरे नथी ॥ अने भगवानने विषे रजतमने सत्य गुण जणायछे ॥ ते तो अनंत जिवोना कल्याणने अ
र्थे जणायछे ॥ ने अनंतजीवोने निर्गुण करवासारु भगवान पण ए गुणधारण करेछे ॥ जेमकोई कनापगमा कांटावाग्याहो
य ॥ पछे ते कांटो जेईने कांटाने काटिनायेछे ॥ ते मजीवोने त्रणगुणरूपि चैतनमांकांटो बाग्योछे ॥ ते कांटाने काटवा
सारु भगवानने विषे गुण जणायछे ॥ पण भगवानने विषे तो माईक गुण नथी ॥ ने भगवानमनुष्यजेवा जणायछे ॥ तो
पण निर्गुणने दिव्यमूर्तिछे ॥ माटे भगवानने निर्गुण कल्याण ॥ अने ए भगवानने साकार कहेंछे ॥ ते के बिरीते कहें
छे ॥ तो नित्य प्रलयमांदेयदैत्य मनुष्यादिक ए सर्वे नो नाराथायछे ॥ अने निमित्तप्रलयमां ब्रह्मानी सश्रुति तेमां
द-
श लोक नो नाराथई जायछे ॥ अने प्राकृतप्रलयमां चौद लोक नुं ब्रह्मांड सर्वे तथा महत्तय तथा प्रधान पुरुष ए सर्वे
प्रकृतिनुं कार्य प्रकृतिमां लिनथई जायछे ॥ अने आत्यंतिक प्रलयमां प्रकृतिजे ते पुरुषमां लिनथई जायछे ॥ ने पुरुष
पण अक्षरना प्रकाशमां लीनथई जायछे ॥ पछे एक अक्षर रहेछे ॥ ने ते अक्षरमां भगवान सदाय अखंड मूर्तिमानथ
कारहेछे ॥ तथा अनंतकोटि अक्षरधामने पास्या एयाजे अक्षरमुक्त ते रहेछे ॥ माटे भगवानने साकार कल्याण ॥ अ-
ने ए भगवाननी मूर्तिने विषे मायामांथी थयाजे चो बिसतत्व ते नथी ॥ ने भगवानमनुष्याकृतिधारण करे त्वारे मनुष्य
जेवा जणायछे ॥ तो पण दिव्यमूर्तिछे ॥ अने जेने जेने ते भगवाननी मूर्तिनो संबंध थायछे ॥ ते पण दिव्य भावने पा मिजाय
छे ॥ माटे भगवाननी मूर्तिने विषे माईक आकार नथी ॥ ते सारु भगवानने निराकार कल्याण ॥ माटे आवीरीतना शास्त्र
ना मर्मने नथी समजता ॥ पछे विवाद करेछे ॥ अने तेणे करि बुद्धिमतिन थई जायछे ॥ पछे तेने प्रगट भगवानओ
लख्यामां आवतानथी ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण

યનમોનમઃ॥ ॥સંવત્ ૧૯ ઓગણિસે ॥૨૩॥ નેવિસના શ્રાવણશુદિ ॥૩॥ ત્રિજને દિવસ મહારાજશ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાનના
 મશ્રી સ્વંબાત મધ્યે પટે ત્વાજભાઈકાનદા સને ઘેર ઉત્તરાદાવારના ચોકમાં વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે સોને રિયત્તુ ધારણક
 સ્વાંદતાને કંઠને વિષે પુષ્પના ઘણાં કંદાર ધારણક સ્વાદતા ॥ ને પુષ્પના ગજરા બાજુને તોરાને ગુહધારણક સ્વાદતા ॥ અંને પોતા
 ના મુસ્યાર્થિ દની આગલ સાધૂતથા દેવા દેવાના હરિભક્તની સભા ભરાદને બેઠિદતી ॥ પછે યદુરામ મહે મહા પ્રભુર્જીને
 હાથ જોડિને પ્રભુ પુછ્યું જે આ વિશ્વનો પ્રલય તે કેમ થાય છે ॥ અંને જીવનો મોક્ષ કેમ થાય ને માયાના બંધન થકે મુકાર્દને
 ભગવાનના ધામને જીવ કેમ પામે છે ॥ તે કહ્યો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે સારું પુછ્યું ॥ સાંભડો તેની વાત કરિયે ॥ જૈ જે મસ-
 સુદ્રમાં મોટું માંછું હોય તે સ્ત્રીણા જીવને ગલિ જાય છે ॥ અંને તેથી બલિ મોટા મધર મછ હોય ॥ તે મોટા મોટા માંછુ જાને ગ-
 લી જાય છે ॥ અંને મહામછુ છે તે તો અનંત મધર મછને પણ ગલી જાય છે ॥ એ દ્રષ્ટાંતનું સિદ્ધાંત છે જે ॥ વિશ્વના પ્રલયને
 સમે મોટા માંછુ લાને ઠેકાણે બેરાટ છે ॥ તે દેવદત્ત રુષિ પ્રજાપ્રતિ મનુષ્ય પશુ પક્ષાદિક સર્વેને બેરાટ ગલિ જાય છે ॥ અ-
 ને મોટા મધર મછને ઠેકાણે પ્રકૃતિ પુરુષ છે ॥ તે પોતાનું કાર્ય જે ચોરી સતત્ય પ્રધાન પુરુષાદિક અનંતને ગલી જાય છે
 ॥ અંને મહામછને ઠેકાણે અક્ષર છે તેણે અનંત કોટિ પ્રકૃતી પુરુષને ગલિ જાય છે ॥ અંને એવા જે અક્ષર તેને વિષે દિવ્ય
 મૂર્તિ થકા ભગવાન સદાય વિરાજમાન છે ॥ અંને તે ભગવાનના સાધર્મ્ય પાળાને પામ્યા એવા અનંત કોટિ પારશદને અ-
 સ્વંદુ ભગવાનની સેવામાં હજુ રહ્યા છે ॥ પછે ઉત્પત્તિ સમે ભગવાનની ઈચ્છાએ કરિને અક્ષર અનયથ કાપુરુષ પ્ર-
 કૃતિ દ્વારે અનંત કોટિ પ્રધાન પુરુષ મદતત્વ તથા અનંત કોટિ ચૈરાટ ॥ તથા અનંત કોટિ બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવ દેવદે-
 વ્યને મનુષ્યાદિક એ સર્વેની ઉત્પત્તિ કરે છે ॥ પછે તે બ્રહ્માંડમાં સર્વોપરિ સર્વાકારણ સર્વાતિત એવા જે ભગવાન પુરુષોત્ત-
 મ ॥ તે જિયો ઉપર ક્રપા કરિને મનુષ્યાકૃતિનું ધારણ કરે છે ॥ ત્યારે તે ભગવાન નો જે સંબંધ થાય છે ॥ ને તે ભગવાનને વિ-
 શેન વધા ભક્તિયે કરિને જે જીવ જોડાય છે ॥ તે સર્વેનાં કલ્યાણ થાય છે ॥ ને માયાને તરિને ભગવાનના ધામને પામે છે ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२॥

पणते विना जिवकोई का ले मायाने तरे नहिं ॥ ने जिवनुं कल्याण थाय नहिं ॥ माटे जीवनुं कल्याण तो प्रत्यक्ष भगवान्
मांजो डाय त्पारं थाय छे ॥ एस र्वेशास्त्रनो सिद्धांत छे ॥ अने अमारो पण एज सिद्धांत छे ॥ माटे तमारां मोटां भाग्य छे ॥
॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥
संवत् ॥ ११ ॥ अोगणिसें ॥ २३ ॥ त्रे विसना आबण अदि ॥ ४ ॥ चोथने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गाम श्री खंभात
मध्ये पटंजरबुशाल आशारामने घेर दक्षणादा बारना घरमां विराजमान थयाहता ॥ ने सर्वेश्वेतबस्त्रधारण कस्याहतां ॥
ने पोताना मुखार्चिंदनी आगजसाधु तथा हरिभक्तनी सभा भराईने बैसिहती ॥ पछे श्रीहरिकृष्ण भगवान् बोल्याजे सां
भजो ॥ एक तमारा अतिहितनी चारता करिये ॥ जेजे भगवानना भक्त दोय तेने भगवानने विषे प्रितिकरवी ते आत्मा
रुप थईने करवी पण देह रुप थईने न करवी ॥ केमके जेम कोईक मज्जमुन्नो भस्यो थको देवनी पूजा करेतो ॥ तेनी उपर
देव प्रसन्न थाय नहिं ॥ ने नाडी थोईने पूजा करेतो ते देव प्रसन्न थाय ॥ तेम पंचभूतनो विकारजे हाड मांस जोही नाडियोत्व-
चारो मपरुपाच आदिक महामज्जिन वस्तुनो भरोजो एवो जे देह ते रुप थईने भगवाननी भक्ति करे छे ॥ तेना उपर अतिदो
भगवान प्रसन्न थाता नथि ॥ माटे भगवान मां प्रितिकरवि ॥ तेतो आत्मारुप थईने करवी ॥ ते आत्मा केवो छे ॥ तोस्थ
जसूक्ष्मने कारण एन्नण देह अने जाग्रत स्वप्नने सुशुप्ति एन्नण अवस्था ॥ ने रजतमने सत्त्व एन्नण गुण तेथ कि आत्मा
नोरवो छे ॥ ने देहादिक सर्वे जड छे ॥ ने नाशवंत छे ॥ ने नरक रुप छे ॥ अने आत्मा छे तेतो अमेद छे ॥ अछेद छे ॥ अविना
सि छे ॥ स्वरुप छे ॥ तेने पोतानुं स्वरुप मानवुं ॥ पण मार्दक एवो जे पंचभूतनो देह तेने पोतानुं रुपमानवुं नहिं ॥
अने आत्मा छे ते पंचविषयने स्वरुप करिने स्वरुपी थाय एवो नथि ने ए तो पोतेज स्वरुप छे ॥ सबुं पोताना स्वरुपने जाणि
ने मार्दक जे पींड ब्रह्मांडादिक तेने नाशवंतने दुःख रुप जाणिने तेने विषे वैराग्याभिने तेनी वासनानां मूल उखाडिने
॥ ब्रह्मरुप थईने भगवान मां प्रितिकरवि ॥ तो तेना उपर भगवाननी कृपा थाय छे अने अमेवात करिते वातने समजि

खंभात
सि०३

॥२॥

નેતે પ્રમાણે અમારે વિષેને અમારા સંતને વિષે દેત કરશે ॥ તો તે સાથે અમારે અરવંડ સંબંધ રહેશે ॥ અને અમારે પાતેના ઉપર
 અતિશોક પાથાય છે ॥ પણ દેહરૂપ પદને જે અમારે વિષે દિત કરે છે ॥ તો તે અવિનાસી એવું જે અમારું ધામ ॥ તથા અવી-
 નાસી એવું જે અમારું સુરવ તેને નથિ પામતો ॥ તથા અલોકિક એવો જે અમારો મહિમા ॥ તથા અલોકીક એવું જે મારું
 સ્વરૂપ તે પણ દેહબુદ્ધિવાલાને જાણ્યામાં નથિ આવતું ॥ કેમકે દેહબુદ્ધિવાલો અતિશો ભગવાનનો મહિમા જાણે તો
 પુરુષ પ્રકૃતિ જેવા ભગવાનને જાણે ॥ અને દેહબુદ્ધિયે કરિને ભગવાનમાં પ્રીતિ કરે ॥ તો તે પ્રકૃતિ પુરુષના ધામને પામે
 ॥ પણ આત્યંતિક મોક્ષ જે અક્ષર ધામ તેને દેહબુદ્ધિવાલા પામતા નથી ॥ અને નિર્ધિકલ્પ નિશ્ચય પણ ભગવાનના સ્વરૂપનો
 દેહબુદ્ધિવાલાને થતો નથી ॥ માટે નિત્ય પ્રલય નિમિત્ત પ્રલય ॥ પ્રાકૃત પ્રલયને આત્યંતિક પ્રલય ॥ આચાર પ્રકારનો
 જ્ઞાન પ્રલય કરિને પછે પોતાના આત્માને ને અક્ષરને અભેદ પણે માનીને તે અક્ષરને વિષે ભગવાનની મૂર્તિને ધારિને પ્રતિ
 જોમદ્રષ્ટિકરિને ભગવાન પ્રગટ જે પોતાને મહ્યા હોય તેને ધીરે પ્રતિકરવિ ॥ અને એવિરિતે સમજીને જે જે અમારે વિષે દેત
 કરશે ॥ તેને જ અમારો અરવંડ સંબંધ રહેશે ॥ અને એજ અમારો સાચો ભક્ત છે ॥ ને એકાંતિક ભક્ત છે ॥ અને એવાને દેશિ
 ને અમે અતિશો રાજી થઈએ છીએ ॥

॥ ઇતિ શ્રી સુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥

॥ અગણિશે ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસના શ્રાવણ શુદ્ધિ ॥ ૫ ॥ પંચમીને

દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સ્વંભાત મધ્યે પટેલ આચાર્ય મરણ છોડાઈને ધેરુત્તરાદા બારના ધરમાં હિંદો
 જાડપર ગાદિતકિયા નંરવાવિને ધિરાજ માન થયા હતા ॥ ને સર્વેક સંબલવલ્લ ધારણ કર્યાં હતાં ॥ ને પુષ્પનાં આભૂષણ ધા-
 રણ કર્યાં હતાં ॥ ને પોતાના મૂરવાર્ચવની આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતિ ॥ પછે મદશિષ-
 શકરે પ્રભુ પુછ્યું જે હે મહારાજ ॥ જીવને સંસાર ચલ્યો છે ॥ ને તેમાં જન્મ મરણના દુઃખને પામે છે ॥ તેથી કેમ સુકાય ॥
 ને જીવનું કલ્યાણ કેમ થાય તે કહો ॥ પછે માહા પ્રભુ જીવો લ્યા જે જીવનું કલ્યાણ તો સત્સંગે કરિને થાય છે ॥ ને સંસાર

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥३॥

थकिपणसत्संगेकरिनेमुकायछे॥नेजनममरणनादुरखरजिजायछे॥इयेतेसत्संगतेभुंतनेकहेछेजेसत्यएवाजे
भगवाननाएकांतिकनीरवासनीकपंचविषयनात्यागीसंततेनोमनकमवचनेसंगकरवो॥तेनुनामसत्संगछे॥मा
रेतेनोसत्संगनिरंतरकस्याकरवोअनेसर्वेसरवनाधामएवाजेभगवानतेनास्वरूपनोज्ञानेसहितनिश्चयकरवो॥वृ
थातेनाचरित्रनुंश्रवणकिरतननितेसत्पुरुषएवाजेसंततेनामुखधकिसाभल्युं॥नेतेमांनित्यनित्यनयोपेमराखवो
॥अनेसेवाआदिकनवधाभक्तिमहात्मेसहितनिष्कामभावेकरिनेकरवी॥कहेतांधर्मअर्थनेकामतेनीवासनानोत्य
गकरिनेपोतानाआत्मानाकल्याणनेअर्थ॥भगवाननीप्रसन्नतानेअर्थ॥भगवाननीनवधाभक्तीकरवि॥तोतेनाअनंत
जनमनामाहापापहोय॥तेसर्वेभक्तिनेसत्संगरूपिअभिषेकरिनेबलिजायछे॥नेतेनेभगवाननाधामनिप्राप्तिपाय
छेमादेआसमेतमनेजेसत्संगमल्योछे॥एवोसत्संगमलयोघणोजदुर्लभछे॥अनेजेबुंसत्संगेकरिनेजिबनुंरुंछा
यछे॥तेबुंतोजपतपव्रतादिकसाधनेकरिनेथनुंनथि॥अनेआवोसत्संगतोअनंतजन्मनासुभसंस्कारहोयछे॥
तेनेमलेछे॥अनेसर्वसाधननुंफलआवोसत्संगमलयोतेजछे॥अनेआजेवार्ताअमेकरीछे॥नेसर्वेराखनोरेहे
स्यछे॥केमकेपूर्वपणजेजेभगवाननापदनेपामिगयाछे॥तेपणआवेसत्संगेकरिनेपामिगयाछे॥अनेआजपण
जेजेभगवाननापदनेपामरो॥तेपणसत्संगेकरिनेपामरो॥मादेजेनेआजसत्संगमांप्रतितिउगवीछे॥कहेतांआ
धर्मानंदस्यामितथाअक्षरमुक्तानंदस्यामिनेविषेजेनेप्रीतिथईछे॥तेनाभाग्यनोपारनथि॥अनेतेतोसर्वेसा
धनननापारनेपामिराछे॥

॥इतिश्रीसुरवसिद्धांतसमाप्तः॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥संबत्॥१९॥ओगणिसें॥२३॥त्रिविसनाआवणशुदी॥५॥पंचमीने

दिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीखंबातमध्येबवाडिबेचरभाईउत्तमभाईनेघेरउगमणादाबारनाचो
कमांविराजमानथयादता॥नेसर्वेश्वेतवत्प्रधारणकस्यांहतां॥नेसस्तकेसौनेरीपाघधारणकरिदति॥

खंबात
सि०५

॥३॥

नेपुष्पना आभूषण सर्वे श्रंगने विषे धारण कत्सां दतां ॥ नेपोताना मुरगारिंदनी आगल साधु तथा पणक हरि भक्त नी सभा
 भराई ने बेगिहती ॥ पछे श्री हरि कृष्ण भगवान कृपा करि ने बोल्या जे ॥ आजिबने शत्रु कोण छे ॥ तो काम को धजो भस्वा
 द स्नेह ने मान एछ शत्रु छे ॥ ते जीवने महा दुःख दे छे ॥ अने ते मां काम ने जो भए बे जन्म धरावे छे ॥ अने स्वाद ने स्नेह ॥
 एबे शत्रु जे ते हाड मांस नो लोचो ॥ एबो जे देह ते मां स्थिति करावे छे ॥ अने मान ने को धए बे मृत्यु ना दुःख ने पमाडे छे
 ॥ एषि रीते एछ शत्रु जिवने अनादिकाल ना दुःख देता आवे छे ॥ अने बारं बार जिवने जन्म मृत्यु ना दुःख ने पमाडे छे
 ॥ ने तेणे करि ने जीव अती से संताप ने पामे छे ॥ अने ते संताप थकि जीव पोतानि मेजे कोई काले छुटवाने समर्थ न थी थतो
 ॥ पछे धर्मानंद स्वामि ये पुण्य जे दे महाराज एछ शत्रु थकि जीव के ममूकाय ॥ त्यारे महा प्रभू जो बोल्या जे ॥ एछ श-
 त्रु नां नाशना करनारा भगवान ने भगवान ना संत छे ॥ ते ज्यारे जिवने कृपा करि ने प्रगट मजे ॥ ने ते आत्माना स्वरू-
 प नुं तथा परमात्माना स्वरूप नुं ज्ञान आपि ने ॥ अधर्म नो त्याग करावि ने दं द्वियो नियम मार रखावे ॥ अने ज्ञाने करि ने
 सूक्ष्म शरिराने कारण शरिराना विषय तेने बाजिनारवे छे ॥ त्यारे ज जीव जन्म मृत्यु ना दुःख थकि मुकाय छे ॥ प-
 णा जो कोई ये एके दं द्विने मो कलि मेले तो बिजी सर्वे दं द्वियो जीवने जरू दुःख दे छे ॥ ॥ त्यां द्रष्टा त छे ॥
 जे मवीस कोस नो प्रवाह चाल्यो ज तो होय ने ते मां छिद्र पडे नंतर त बंध करे तो पाणि ठेका
 णो पुगे ॥ अने जो छिद्र पडे ने बंधन करे तो पाणि सर्वे बहारा अर्थ जे जाय ॥ ने पाछु बंध कस्यु ॥ पाण बंध पाय नहि ॥ तेम
 त्यागि ने तो सर्वे दं द्वियो नियम मां होय ॥ ते ज तागि नुं कल्याण थाय छे ॥ ने भगवाने नाथ ने पामे छे ॥ अने जो एके दं द्वि
 मो कलि मेले तो ते नो बेग विषय उपर अति आकला घिस कोस नो थाय छे ॥ के म के अज्ञानी जीवनी दं द्वियो नी वृत्ति
 यो नो रवी नो रवी जती होय ॥ त्यारे ते नी वृत्ति मां चल होय नहि ॥ जे म अरधा कोश नो के पा कोस नो प्रवाह होय ॥ तेमा
 तो कांई ये बेग होय नहि ॥ तेम अज्ञानी जीवनी वृत्तियो तो फादे ली नो रवी नो रवी जती होय ॥ तेमां बेग होय नहि ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५॥

नेएनी वृत्तियोतो सदाय अएहोय ॥ तेनेकोईकहेतुंनथी ॥ अनेत्यागिनीदं द्विद्योनि यममांदाय ॥ माटेतेजोएकेदं द्विने
मोकलिमेजेतो तेमांवेग भरायछे ॥ तेजोनारदे त्यागिनो धर्म बुकिने कन्या नोदाथ जोयो त्यारे अष्टमन धर्दगुं ॥ अ
ने सौभरिये ने नदं द्विये करिने माछली माछ लानो संग जोयो तो अष्टबुद्धि धर्दगई ॥ अने सिंगिरुषिये जाएकर स-
नादं द्विये करिने रसचारव्यो तो योग थकि पड्यातो बिजा जिषनी शीगाणाती ॥ माटे भगवानना भक्तनेता एबो
ठेराय करयो ॥ जे स्थिछे तेपापरुपछे ॥ नेजीषने बंधन कारिशत्रु छे ॥ माटे कोई शत्रुनो संग करशोनहिं ॥ अने तेजिज
रीते ॥ लोभस्वाद स्नेह मानने क्रोध एपांचरोषने पणानात्रुरूपजाणिने तेनो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना
संतनी आज्ञाप्रमाणे वरतशो तो तेनाशत्रुनो तत्काल नाराथर्दजशो ॥ ने ब्रह्मरूपधर्दने छतिदेहे मुक्तथशो ॥ तेदे
दने सुकिने भागवतितनु येकरिने भगवानना धाममांरहेशो ॥ ने अरवंडु सरवने पामशो ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥

॥ अंगणिसं ॥ २३ ॥ त्रैवि सना अषाढवदि ॥ १० ॥ दशमीने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीरवंभात
मध्ये अवाडि पिता मरउत्तमरामने घेर गाहित किये युक्तपलंग उपर विराजमान थयाहता ॥ अने किनरबापनो सर
बालने डगलिपेहे स्थाहता ॥ नेमस्तके सोनेरिपाय बांधिहती ॥ नेगुहारंगनो ॥ रेटोपेहे स्थाहता ॥ नेकसंबल
सेजुं केहे बांध्युहतुं ॥ नेएक रवभे सेलुंनारव्युहतुं ॥ नेकठमां पुष्पनाहारपेहे स्थाहता ॥ अने गुलाबनापुष्पनाबाजु
बंधने गजराधारणक स्थाहता ॥ नेपाषमांतो राधारणक स्थाहता ॥ ने कानउपरगुछधारणक स्थाहता ॥ नेकंकुनो
चांदलोक स्थाहता ॥ नेपोताना मूर्यारविंदनी आगज साधुतथादेशदेशनाहरि भक्तनी सभा भराईने बैठिहति ॥ पछे
श्रीहरिकृष्ण भगवान ॥ बो ज्यजेतानी नाकरतां अज्ञानी नीदं द्वियो अतिशो विप्रीतभावे वरतेछे ॥ तेके विरीते व
रतेछे तो अज्ञानीने श्रीत्रे करिने उजडुं बंधनथायछे ॥ एबाशब्दने शांभलेछे ॥ नेत्यचाये करिने पोतानुं भुं

रवंभात
सि० ६

॥ ५ ॥

હંધાયણો સ્પર્શ કરે છે ॥ નેનાશીકાચે કરિનેજીવનેગંધલેતાં આવડતો નથી ॥ એવિરિતે અજ્ઞાનીજીવની દશદ્વિયોને ચાર
અંતઃકરણનીવ્રતિયો વિષ્ણુતભાવેચરતે છે નેજીવનેશત્રુનીપેઠે દુઃખદે છે ॥ અનેજન્મમરણનાદુઃખને ભોગવાયે છે ॥ અને
પરમેશ્વરે તો પોતાને ભક્તયાસારુ જિવને દ્વિયો અંતઃકરણ કૃપા કરિ સરજીઆપ્યા છે ॥ તે ભગવાનનો મહાઉપગાર તેને
જીવભૂતિને પોતાના આત્માનું સ્વરૂપ ભૂતિને પહેલું સંગે કરિને ॥ દ્વિયોને વસથઈને પંચવિષયની આશક્તિયે કરિને આ
સંસારમાં ॥ જન્મ મૃત્યુને વારંવાર પામે છે ॥ તેમાં કેટલાક તો ગર્ભમાં માતાના ઉદરમાં દુઃખથાય છે ॥ તથા જનમ સમા
નાદુઃખપણ કહ્યો જાય એવાં નથી ॥ અને બાલ અવસ્થાનાં દુઃખપણ અપાર છે ॥ અને જોબન અવસ્થામાં કામલોભા
દિક શત્રુપણ જીવને અતિ દુઃખદે છે ॥ અને અંત સમે પણ અનંત પ્રકારના રોગ પ્રગટ થાય છે ॥ તે સમે પણ જીવને મહા કષ્ટ પા
ય છે ॥ તે કષ્ટો કોઈથી કહ્યો જાય એવાં નથી ॥ તે દુઃખને તો એક ભગવાન વિના બીજો કોઈ ટાલવાને સમર્થ નથી ॥ જેમકો
ઈ એક પુરુષ બલવાન હોય ॥ તેને દશવિસપુરુષ ભેગા થઈને તે એકલાને હાથિને તેને રૂબમારિને તેના બલને ઘટાડિને
તે છે ॥ પછે તે પુરુષ પુગવાને સમર્થ થતો નથી ॥ તેને તો કોઈક એ સર્વેને મારે એ સમર્થ રાજા હોય ॥ તે સહાય કરે ત્યારે તે દશ
હાશત્રુ થકિ સુકાય તેમ એકલા પુરુષને ઠેકાણે તો આત્મા છે ॥ અને દ્વિયો અંતઃકરણ પંચભૂતને પંચવિષય તે તો આત્માને ઠે
કાણે છે ॥ તેણે જીવને કામક્રોધલોભાદિક શસ્ત્રે કરિને દૂર વિનાશ્યો છે ॥ માટે દ્વિયો અંતઃકરણને પુગવાને સમર્થ થતો ન
થી ॥ એ તો રાજાને ઠેકાણે તો એક ભગવાન છે ॥ તે સુકાષવાને સમર્થ છે તે જીવને મલેને ધર્મજ્ઞાન વૈરાગ્ય ભક્તિરુપિ મહા બલ આ
પે ॥ ત્યારે જીવ દ્વિયો રૂપી શત્રુનો પરાજિત કરિને ॥ અપાર સામ્રાજ્યને પામે છે ॥ ત્યારે જીવ બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનના ધામ
ને પામે છે ॥ માટે જેને પોતાના કલ્યાણનો રવપ હોય તેને તો પ્રત્યક્ષ ભગવાન તથા ભગવાનના એકાંતિક સાધુતે થકિ જ્ઞાન
ને પામિને દ્વિયો નિયમમાં કરિને અંતઃકરણને વશ કરિને ॥ એ સર્વે થકિ વૈરાગ્યને પામિને પોતાના આત્માને બ્રહ્મરૂપ
માનીને ભગવાનનું ભજન કરે છે ॥ તે જ સાક્ષાત્ આત્મિક મોક્ષજે અક્ષર ધામ તેને પામે છે ॥ પણ તે વિના ભગવાનના

श्रीमुरख
सिद्धांत
॥५॥

धामने पामवानो बिजो उपायनधि ॥ ते सृजे तो आज करो ने सृजे तो कोटि जुग के डे करो ॥ अने सृजे तो एक बार कहे करो
॥ ने सृजे तो लाख बार कह समजो ॥ पण ज्यारे त्यारे समज सौ त्यारे मोक्ष थरो ॥ ॥ इति श्रीमुरख
सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥ ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसं ॥

२३ ॥ त्रैविंसना चैतरशुदि ॥ ४ ॥ चोथने दिवस महराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्रीखंभात मध्ये शारणा छोड भाई मो
रलो दासने पेरदक्षणा दा बारना चो कमां गादित किया बिछायिने विराजमान थया हता ॥ ने सर्वे सोने रिचस्त्रधारण क
स्यां हतां ने पुष्पनां आभूषण शोभिर ह्यां हतां ॥ अने ललाटेने विषे के नारनी अरचाने क कुनो चांद लो क स्यां हतो ॥ अने पो
ताना मूरवारिंदनी आगे ल साधु तथा देवा देवाना हरि भक्त नी सभा सराईने बेठि हती ॥ पछे शारण छोड भाई मोरली
दास तथा बाई पारवति बाए बेजणे महराज नी पूजा चंदन तथा पुष्प तथा धूप दिपे करिने आरति उत्तारिने भेट सामग्री
मुकिने पगे लागीने हाथ जोडीने महराज ने क ह्मजे हे मारा आ तमानु क त्याण करजो ॥ पछे महराज बोल्या जे क त्याण तो
माया पर भगवान नो मनक्रम वचने समागम करवो ॥ एज क त्याण नो मारग छे ॥ ने ते बिना चोइ लो क मां कांई मोक्ष नो मा
रग नथी ॥ ने देव ब्रह्मादिकने पुरुष प्रकृति आदिक सृष्टि सर्व लोक मां कामनीज यार्ता थाय छे ॥ पण मोक्षनी यार्ता न-
थी ॥ मोक्ष तो प्रगर भगवान ने संगे करिने ज थाय छे ॥ तथा तेना एकान्तिक साधु पंचविषय ना त्यागि तेनो समागम तेज अ
ति शोई ल भछे ॥ अने एयो सत्संग ज्यारे पोताने प्राप्त थाय त्यारे पोताना अति शो ज मोरां भाग्य समज बां ॥ अने तेनी तान बा
र्ता सौ भजयामां अति शो ज श्रद्धा राख बि ॥ अने जेने श्रद्धानथी तेने तो सत्संग करवामां पणी रबोट जाय छे ॥ अने मोक्ष-
मां पण घणो फेर रहि जाय छे ॥ जे मसमुद्रने विषे स्वात वरसे छे ॥ त्यारे छिपो उपर आविने ते स्वातना बिंदुने झी ले छे
तेमां जे अति शो उंचि उडिने ले छे ॥ ते अमूल्य मोति थाय छे ॥ ने जे थोडिक उडिने ले छे तेनुं मोति किंमत मां आवे एवु पां
चरो सात सें हजार बेइजार रुपैयां मुति थाय छे ॥ अने पाणि उपर पडि पडि झि ले छे ॥ तेनां तो खोरां फटकियो मो

खंभात
सिद्धांत
॥ ७ ॥

॥ ५ ॥

તીથાય છે ॥ તે તો દકાનાં ત્રણ સેંચાયે ॥ તેમ પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના સંતની જ્ઞાનપાર્તી તે સ્વાતના બિંદુ જે જીવ છે ॥
ને સંસાર રૂપી સમુદ્ર છે તેમાં મુમુક્ષુ જીવ છે ॥ તે છીપને ઠેકાણે છે ॥ તેમાં જે સ્વરે સ્વરી શ્રદ્ધા રાખિને જે અમારી ચાર્તી
સાંભલશે તે તો આ દેહે પ્રસરુપ થઈને અક્ષર ધામને પામેશે ॥ અને જે મધ્યમ શ્રદ્ધાવાલા છે ॥ તે તો મોટા પ્રકૃતિ પુરુષ
ના લોક પીઠોરા પ્રધાન પુરુષના લોક તથા ચૈરાદ બ્રહ્માદિક દંદ્રાદિકના લોકને પામે છે ॥ અને કનિષ્ઠ શ્રદ્ધાવાલા છે ॥
તે તો આ લોકમાં કોઈક મોટો ચક્ર સ્થિતિ રાજા થાય છે ॥ અને મધ્યમ શ્રદ્ધાવાલા છે ॥ તે તો ત્રણ ચાર જન્મે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય
ને મહાત્મે સહિત ભગવાનની ભક્તિ સિદ્ધ કરિને અક્ષર ધામને પામે છે ॥ અને કનિષ્ઠ શ્રદ્ધાવાલા છે ॥ તે તો દેવ માને મનુ-
ષ્ય માં ઘણાં જન્મ ધરે છે ॥ ને જ્યારે ઉત્તમ સ્ત્રદ્ધાને પામે ત્યારે બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષર ધામને પામે છે ॥ માટે પ્રગટ ભગવાન મ-
લ્યા હોય ॥ તો પણ શ્રદ્ધામાં ઘણો કફેર રહે છે ॥ અને આ લોકમાં પણ બે પ્રકારની સ્થિતિ છે ॥ તેમાં એક જિવ સ્થિતિ છે ॥ ને
એક હશ્વર સ્થિતિ છે ॥ તેમાં જીવ સ્થિતિવાલા છે ॥ તે તો દેહ બુદ્ધિ ચેવર્તે છે ॥ અને દેહના સગાં સંબંધિના તજાતું માતું ॥
તેમાં હર સ્વર્ગો કદાચ પ્રદ્ધ ॥ તેમાં જીવ કલેશને પામે છે ॥ ને ત્રિવિધિતાપમાં બલ્યા કરે છે ॥ કેમ કે માઈક પદાર્થ છે
॥ તે તો સર્વેના સંવંત છે ॥ માટે નાશવંત પદાર્થમાં કોઈકાલે સ્વરૂપ દોય જનહિ ॥ અને જે અંતરદ્રષ્ટિવાલા છે તે તો
કપરમેશ્વરને જ સત્ય માને છે ॥ અને પોતાને આત્મારૂપ માનીને દેહને મિથ્યા રહે છે ॥ અને જાતિવરણ જે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિ
વૈશ્ય શુદ્ર તે પણ દેહ જન્મ્યા પછી માંબાપે સમજાવ્યો જે આતારૂં નામ ॥ આતારૂં ઘર ॥ આતારિ જાત ॥ આતારૂં ગામ ॥ આ-
તારાં સગાં ॥ આતારો કાકો ॥ આતારી બેહેન ॥ આતારી સ્ત્રી ॥ આતારિક જે આ લોકના બેહેવારના બદ તે તો ઉપરથી
માંબાપે ચોટાડ્યા છે ॥ અને આત્મા તો ॥ અજન્મ્યા ॥ અરૂપ ॥ અચિના સિ છે ॥ અને જીવે ચાસનાયે કરિને જેટલા ચોરા
સીમાં જીવ છે ॥ તે સર્વેને પેટ જન્મ ધર્યા છે ॥ અને જિવે પુરુષના દેહ ધરિને સર્વે ચોરા સિમાં પોતાની સ્ત્રિયો કરિ છે ॥ અને
સ્ત્રિના દેહ ધરિને ચોરા સિમાં સર્વે જીવોને પોતાના ધણિ કહ્યા છે ॥ એવી રીતે અંતરદ્રષ્ટિવાલા સમજીને જેમ ચોરા સિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६ ॥

लारवजातना सगपणने ह मणांनथी मानता ते मज आदेहना संबंधीने पण पोताना संबंधी मानतानथी ॥ अने पोते स्थूल
सूक्ष्मने कारण ॥ एवण देह धकि नोखेने सूक्ष्म एवो जे आत्मा तेने पोतानु स्वरूप मानीने परमेश्वरे वरण आश्रमना धर्म के-
ह्या छे ॥ ते धर्म प्रमाणे रहिने परमेश्वरनु भजन स्मरण करे ॥ अने जे ए विरीते पोताना आत्मानो मोक्ष पाय ॥ ते वा उपाय मां
निरंतर वर त्या करे ॥ अने जक्त नां सख दुःख हर खशो कहा एव दुष्ट ते समथई जाय ॥ के म के ए तो ईश्वरी ईछा इरो ते
मथशो ए म समजी ने हर खशो कादिक नो धणी थतो नथी ॥ अने आजगतनां नारावंत पदार्थ ते पदार्थ संबंधि जे सख
ते पण नारावंत छे ॥ ते नी ईछानथी राखता के म के आलोकनां सख छे ते तो ज्यारे त्यारे जरुर ना सथई जरो ॥ माटे परमे-
श्वरना भक्त ते माई क सखने नथी ईछता ॥ ने भगवानना भक्त तो अविनासी एवुं जे अक्षर धाम तथा अविनासी एवुं जे भग-
वानना स्वरूप संबंधी सख तेने जई छे छे ॥ अने ते सख ते अतिशो दुर्लभ छे ॥ पण आसमे आसत्संग मां जेने जेने प्रति-
ति आविछे ॥ तेने ए सख अतिशो सगम छे ॥ के म के ते सख ना दाता आज प्रगट छे ॥ तेनी आज्ञाये करीने ॥ अधर्म नो त्याग
करिने भगवान भजे ते तो आलोक मां पण सखिया थाय छे ॥ अने देहने मुकिने ॥ भगवानना धामने पामे छे ॥ ने अपार सख
ने पामे छे ॥ के म के जेने प्रगट भगवान ने भगवानना संतनो संबंध थाय छे ॥ ते जे ते सख ने पामे छे अने पूर्वे गोपिगोवा-
ल गोराना भील तथा बांदरां ॥ तेने प्रगट भगवाननो संबंध थयो तो ते पण मोटि पदवीने पामि गया छे ॥ माटे प्रगट
भगवानने भगवानना संतनो संबंध थाय छे ॥ ते तो भगवानना पारसदथ ईर ह्या छे अने तेना मोक्ष मां पण कां ईछेना
मात्र अधुन नथी ॥ अने देहनु निमित्त होय त्यां सखि देह रहे छे ॥ अने ज्यारे देहने मुके छे त्यारे ब्रह्म मय देह धराविने
भगवानना धामने पमाडे छे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय

नमोनमः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥

॥ अगणि सं ॥ २३ ॥

॥ त्रैविस्नाभावण शुदि ॥

॥ ६ ॥

॥ छठयने दिवस महाराज श्री

हरिकृष्ण भगवान गाम श्री खंभात मध्ये शा-
रण छोड भाई मोर जिह्वासने घेरइ क्षणादा बारना ओर डानी रवेश मां

॥ ६ ॥

खंभात
सि० ६

॥ ६ ॥

विराजमानथयाहता ॥ अने सर्वे कसंबलवस्त्रधारण कस्यां हतां ॥ ने मुस्तुके गुदारंगनी पाषाणं धीहती ॥ अने पुष्पनाहारधार
कस्याहता ॥ ने फूलनगजरा ने बाजु बंध धारण कस्याहता ॥ अने पाषाणं तोरा जटकताहता ने कान उपर गुलाबना पुष्पना
गुच्छ धारण कस्याहता ॥ ने ललाटे ने विषे कंकुनो चांद लो कस्योह तो ॥ अने पोताना मुरवारिंदनी आग ल साधुतथा देवा-
देशा माहुरि भक्तनी मोरी सभा भराई ने बेरिहति ॥ पछे सर्वे सभा प्रत्वे श्री हरि कल महाराज कृपा करि ने बोल्याजे ॥
अमे आज वात करुं ते वात ने समजाय तो तेने कोई काले प्रगट भगवान नाचरित्र ने विषे संषय थाय नहिं ॥ अने तेने भ-
गवान नास्वरूप नो निश्चय देखे पण नहिं ॥ ते वात करिये छिये ॥ तेने स्मरत देई ने सां भलो जे भगवान ना दिव्य स्वरूप ने जा-
णो छे तो तेने प्रगट भगवान नाचरित्र मां संषय थाय नहिं ॥ हवे भगवान नुं दीव्य स्वरूप के बुंछे ॥ तो आने ने करि ने देख्या मां
आवे एबुं नथी ॥ अने याणिये करि ने बरण्या मां आवे एबुं नथी ॥ अने त्वचा ये करि ने स्पर्श कस्या मां आवे एबुं नथी ॥ अने
नासिका ये करि ने सूंघ्या मां आवे एबुं नथी ॥ ने पगे करि ने त्यांज वाय एम नथी ॥ ने मनना संकल्प मां आवे एम नथी ॥
ने चित्त नाचिंतयन मां आवे एम नथी ॥ एविरि ते माई क ईंद्रियो अंतःकरणे करि ने दिव्य स्वरूप नुं प्रमाण थाय एम नथी ॥
त्यांशु ति छे ॥ ॥ यतो वाचो न विरतं ते ॥ अप्राप्य मनसा च ह ॥ ॥ एबुं भगवान नुं स्वरूप ईंद्रियो अंतः कर-
ण थकि अगोचर कहा छे ॥ अने तेज भगवान सर्व कारण छे ॥ सर्व आधार छे ॥ ने सर्व नियंता ॥ ने सर्वे परिमहारा जाधि-
राज छे ॥ जे म आ लोक मां कोई क मोरो चक्र ब्रती राजा होय छे ते राजानी संपती धन माज हाथी घोडा गाम शेर प्रग-
णा तेनी गणति थाय नहिं ॥ अने तेना गामनी पण गणती थाय नहिं ॥ ने ते ते गामना पटे ज पण अपार होय ॥ ने गामनी यस्ती
सर्वे पटे लने कजे वेरो आपे ॥ ने पटे ल राजा ने आपे ॥ अने पटे ल राजा ने एम प्रार्थना करे जे तमे अमारे गाम पधारो ने अ-
माराधि जे वितमारी चा करि थो ते वि करुं ॥ ते म राजा ने ठे काणे तो भगवान पुरुषोत्तम पुरण ब्रह्म अक्षरा तित ॥
दिव्य मूर्ति थका सदाय अक्षर धाम मां छे ॥ ने अनंत कोटि पार सदे बिटाणा थका ने अनंत ए श्वर्य ॥ अनंत शक्ति यो

શ્રીમુર
સિદ્ધાંત
॥૭॥

નેઅનંતદિવ્યઅલોકિકપ્રતાપેજુક્તથકવિરાજમાનહે ॥અનેપોતાનાભક્તજનનેસદાયસ્પર્શઆપેછે ॥અને ॥
કર્તુમકર્તુનેઅન્યથાકર્તુસમર્થહે ॥અનેઅનંતકોટિબ્રહ્માંડનાઅધિપતિહે ॥અનેજેમરાજાનેરોલિયાનો
આકરદોયતેનેઠેકાળો તોઅક્ષરહે ॥નેપ્રગણાદિવાનનેઠેકાળોતોપ્રકૃતિપુરુષહે ॥અનેપટેલનેઠેકાળોતોબ્રહ્મા
વિષ્ણુનેશિવહે ॥અનેતેબ્રહ્માંડબ્રહ્માંડપ્રત્યેકાકબ્રહ્માવિષ્ણુનેશિવહે ॥અનેમનુસદૃષીપ્રજાપતિદેવદૈત્યસર્વ
બ્રહ્માવિષ્ણુનેશિવનેભજેછે ॥અનેબ્રહ્માવિષ્ણુશિવહે ॥તેમૂળપ્રકૃતિપુરુષનેભજેછે ॥નેપ્રકૃતિપુરુષઅક્ષરનેભજેછે
॥અનેઅક્ષરબ્રહ્માદ્વારેસર્વ ભગવાનપુરુષોત્તમનેભજેછે ॥નેભગવાનનીપ્રાર્થનાકરેછેજેહેમહારાજકૃપાકર્ષિઅ
મારાબ્રહ્માંડમાંપધારો ॥નિદયાકરિનેઅમનેદરશનરો ॥પછેતેભગવાનપુરુષોત્તમકૃપાકરિનેપોતાનાઅલોકિકપ્રતાપ
નેછુપાડિનેજ્યાંજેવુંકારજત્યાંતેવાદેહનુંધારણકરેછે ॥અનેજેવાદેહનુંધારણકરેછેતેપ્રમાણેચેષ્ટાકરેછે ॥પણવિ-
જીરીતેનથિકરતા ॥અનેજોદેવમાંદેહનુંધારણકરેતોદેવનાજેવીચેષ્ટાકરેછે ॥અનેમનુષ્યદેહધારણકરેત્યારેમનુ-
ષ્યનાજેવીજચેષ્ટાકરેછે ॥અનેપશુમાંદેહધરેતોપશુનાજેવીચેષ્ટાકરેછે ॥તેનરસિંહઅવતારથયોત્યારેસિંહનાજેવી
ચેષ્ટાકરિનેમહાકહાદિકનુંધારણકત્યુંત્યારેજલમાંજફત્યાનેમહાકહનાજેવીચેષ્ટાકરિઅનેમનુષ્યમાંભગવાનદે-
હધારણકરેછેત્યારેમનુષ્યનાજેવીચેષ્ટાકરેનેમનુષ્યનાજેટલિજઆવરદાબલતેનુંભગવાનધારણકરેછે ॥પણઅધિક
પણેનવરતેતેજોસતજુઠામાંદેહનુંધારણકરેતોસતજુઠાનીઆયુષ્યપ્રમાણેદેહરાયે ॥અનેસતજુઠાનામનુષ્યજેમદેહનિ-
ક્રિયાકરેતેમભગવાનપણદેહનીક્રિયાકરે ॥અનેત્રેતાયુગમાંદેહનુંધારણભગવાનકરેત્યારેત્રેતાયુગનાંમનુષ્યનીપેઠે
જસર્વક્રિયાબલનેઆયુષ્યતેધારણકરેછે ॥અનેદ્વાપરમાંદેહધારણકરેત્યારેદ્વાપરનામનુષ્યપ્રમાણેદેહનુંબલઆયુષ્ય
નેક્રિયાતેપ્રમાણેજકરેછેઅનેકલિમાંદેહધારણકરેછેત્યારેકલિપ્રમાણેઆયુષ્યનેકલિપ્રમાણેબલદોષનેકલિના
મનુષ્યનેજેમકામક્રોધલોભમાનસ્વાદસ્ત્રેહપક્ષપાતપારકુંપોતાનુંદોષતેમભગવાનપોતાનેવિષેજણાવેછે ॥પણ

સ્વંભાત
સિંદ

॥૭॥

ભગવાનના સર્વે દિવ્ય ગુણ છે ॥ અને અનંત જીવના કલ્યાણને અર્થે છે પણ કિજા મનુષ્યની પેઠે કામ ક્રોધાદિક ભગવાનને
વિષે નહોય ॥ અને ભગવાનના સંબંધને જે જે પામે તેના પણ કામ ક્રોધ લોભાદિક સર્વે દોષ માત્ર લિજાય છે ॥ તે બ્રહ્મરૂપ થઈ-
જાય છે ॥ તેને દિવ્ય દ્રષ્ટિ વાળા એકાંતિક સાધુ જાણે છે ॥ તે કામ ભોગે કરિને ઘૂંજની ગોપિયો શ્રી કૃષ્ણ માં જોડાણિયો તો બ્ર-
હ્મરૂપ થઈને ભગવાનના ધામને પામિ ગઈ ॥ માટે કામ ભાવે સ્નેહ ભાવે લોભ ભાવે સ્વાદ ભાવે જે જે ભાવે ભગવાન માં જોડાય તો તે
સર્વે ॥ બ્રહ્મરૂપ થઈ જાય છે ને અક્ષર ધામને પામે છે ॥ માટે ભગવાન તો મનુષ્ય જે બાજણાય છે ॥ અને દિવ્ય ભાવ જણાયે
તો કોઈ જિવ ભગવાનનું દર્શન કરવાને પણ સમૃથ થાય નહિ ને જો મનુષ્યના સંકલ્પ કે હેવામાંડે તો કોઈ મનુષ્ય પાસે મોપણ
રહે નહિ ॥ અને જો પોતાના એશ્વર્ય દેશાડે તો કોઈ સેવા કરવા પણ દુકર્ડું આપિ શકે નહિ ॥ માટે ભગવાનને તો પોતાના દિવ્ય ગુણ
છે ॥ તેને છપાડવા પરજ નિરંતર દ્રષ્ટિ રહે છે ॥ અને હરે ક કોઈ કૌરજ માંડતા થલા થઈ જાય તો પોતાને વિષે દિવ્ય ભાવ જણાઈ
આવે છે ॥ અને કોઈક સમે પોતાના ભક્તને કૃપા કરિને જણાયે છે ॥ જેમ શ્રી કૃષ્ણે અર્જુનને વિશ્વરૂપ દેશાડ્યું ત્યારે તે અર્જુ-
ન જોવાને સમર્થ થયો નહિ ॥ ને આકુલ વ્યાકુલ થઈ ગયો ॥ માટે દિવ્ય સ્વપણો ભગવાન દેશાડે તો જિવને ઠિક ન પડે ॥ ને સ્વરૂ-
પ ન આવે ॥ અને કોઈને પ્રિતિ પણ ન પાય ॥ ને કોઈ જીવનું કલ્યાણ પણ થાય નહિ ॥ કેમ કે આ સૂચે ॥ તેને શાસ્ત્રમાં નારાયણ ક-
હા છે ॥ પણ સૂર્યના દર્શન કરિને કોઈનું કલ્યાણ પતું નથી ॥ અને રામ કૃષ્ણ અષ્ટભક પિલ દેવાદિક મનુષ્ય સ્વરૂપ ભગવાન તથા
નારદ સનકાદિક સાધુ તે તો મનુષ્ય જે બાજણાય છે ॥ અને તેમાં પ્રકાશ પણ કાંઈ દેશાતો નથી ॥ અને જો અંધારામાં બિઠા હોય ત્યારે
દિવો મશાલ હોય ત્યારે દર્શન થાય પણ તેના દર્શન થકી અનંત જીવનાં કલ્યાણ થાય છે ॥ અને જે જે એવચને કરિને અધર્મનો
ત્યાગ કરિને ધર્મને માર્ગે ચાલે છે ॥ તે સર્વેના મોક્ષ થાય છે તથા જે જે નવધા ભક્તિયે કરિને એ મનુષ્ય મૂર્તિની સેવા કરે છે ॥
તે દિવ્યરૂપ થઈ જાય છે ॥ ને અક્ષર ધામને પામે છે ॥ માટે દિવ્ય સ્વરૂપ મનુષ્ય સ્વરૂપ તે એક જ છે ॥ તે મનુષ્ય જે બાજણાય છે ॥
તે તો અનંત જીવોના કલ્યાણને અર્થે કૃપા કરિને જણાય છે ॥ પણ સદાય દિવ્યરૂપ જ છે ॥ માટે દિવ્યરૂપ ને મનુષ્યરૂપ ને જે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८॥

जाणोतो तेने कोई रिते भगवानना स्वरूपमां संषय थाय नहिं ॥ अने सृजे एवा भगवान चरित्र करे तो पण कोई रिते संषय थाय न-
हिं ॥ ने एने भगवानना सर्वे चरित्र दिव्य जणाय ॥ अधिक अधिक भगवाननो महिमा जणा तो जायने भगवानमां दिवसे दिवसे
स्निहय तो जायछे ॥ अने पोताना हृदामां प्रकाश पण दिवसे दिवसे अधिक धतो जाय छे ॥ माटे आविरीते दिव्य भायने मनुष्य भा-
वने जाण्या विना भगवानना स्वरूपनो निश्चय छे ॥ तो पण देवाकालने जोगे करिने संषय थाय विना रदे नहिं ॥ माटे भगवानना भ-
क्तने आवात जरूर समजयानी छे ॥

॥ इति श्री मुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरि-

कृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणितें ॥ २३ ॥ त्रेयि सना आसो भुदि ॥ ५ ॥ पंचमीने दिवस महा-

राज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री रवं भात मध्ये सोनी किला भईने घेर उत्तरादा चारना ओर डामां हिंडा लाखाट उपर विरा-
जमान थाय हाता ॥ अने सर्वे क संबल बस्त्रधारण कस्यां हाता ॥ ने कंठने विषे पुष्पना द्वारधारण कस्या हाता ॥ अने बेहाथने वि-
षे पुष्पना बाजुबंधने गजराधारण कस्या हाता ॥ ने पाधमां तोराधारण कस्या हाता ॥ ने बेकान उपर गुच्छधारण कस्या हाता
॥ ने लजाटने विषे केसरनी आड करि हाती ॥ अने पोताना मुखार्थि हनी आगज साधु तथा देवा देवाना हरि मक्तनी सभा भराईने वे-
ढि हति ॥ पछे माहाप्रभुजी कृपा करिने बोल्याजे भगवानना स्वरूपने जाणवुं घण्टुं भुंछे ॥ एतो पंडे भगवानने भगवानना
निरासनी क एकांतिक संत तेजेने समजायेत्यारे समजाय छे ॥ ते समजयानी रीत क द्विषे ते सांभलो ॥ जे जे मशे देरनो राजा छे
ते पण गरासियो क हेवायो छे ॥ अने गामां गामोटी दोय ते पण गरासियो क हेवाय ॥ ने दोरनो चारनारो ते पण गरासियो क हेवा-
य ॥ ने बाघरी पण बरासियो क हेवाय ॥ ने झापडो पण गरासियो क हेवाय छे ॥ ए दृष्टांतुं सिद्धांत ए छे जे राजाने देवाणो तो सर्व
काय ॥ सर्वाधार एवा जे पुरुषोत्तम भगवान ते छे ॥ अने प्रकृति पुरुष पण भगवान क हेवाय छे ॥ अने प्रधान पुरुष पण भग-
वान क हेवाय ॥ अने वैराट पण भगवान क हेवाय ॥ अने ब्रह्माधिष्ठुने शिचनुं पण धणि पण क हेवाय छे ॥ तथा इंदुनुं पण
धणि पण क हेवाय छे ॥ ए सर्वे क त्या ते मां एक सर्वे परि पुरुषोत्तम भगवान विना निजा अधिधामायात्मक अधिरियाग-

रवं भात
सि. ९

॥८॥

રાસિયા છે ॥ ને સાચા ગરાસિયા ને સાચા ભગવાન તો એક જ પુરુષોત્તમ ભગવાન છે ॥ અને બિજા કત્યા તે તો જીવને આ વરણના
કરનારા છે ॥ ને જીવને પોતામાં જોડાવનારા છે ॥ તે જીવના ઢાંચુ છે ॥ ને સકામિ છે ॥ અને જે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના રાજાધિરાજ
વા જે પુરુષોત્તમ ભગવાન છે તે તો અતિ નોક્રપાલું છે ॥ તે જીવની ઉપર દયા કરીને જીવને અવિધા માયાથી મુકાવવા સારું પોતે
થી ઉપર પધારે છે ॥ ત્યારે જે દૈવિ જીવ હોય તે તો સર્વે ભગવાનને આસરે આવે છે ॥ અને ચોરિ છિનાલિદારુ માટિ આદિક જે અવિ
ધા માયા ॥ તે નો ત્યાગ કરીને પરમેશ્વરનું ભજન સ્મરણ કરે છે ॥ પછે તેને દેશિને જે અવિધા માયાના જીવ છે તે અતિ નો દુઃરંધ્ર પામે
છે ॥ અને મુમુક્ષુને ભગવાનના મારગથી પાડવા સારું અનંત ઉપાય કરે છે ॥ અવિધા માયા છે ॥ તે પ્રથમ ગામના પટેલ માં તથા
બિજા ગામના મનુષ્ય માં તથા માબાપ માં માયા પ્રવેશ કરીને ભગવાનના મારગથી પાડવાના ઉપાય કરે છે ॥ પણ તે નો પાડ્યો
જો ન પડે તો નાતિલામાં અવિધા માયા પરવેસ કરે છે ॥ અને નાતિલા નો પાડ્યો ન પડે તો ॥ પછે સગા ભાઈ મા તથા સાસુ સસરો
તથા સ્ત્રિ છો કરાં તે માં પ્રવેશ કરે છે ॥ પણ તે નો પાડ્યો ન પડે તો પછે અવિધા માયા છે તે દાથ ઘસિને અતિ નો કલ્યાંત કરે છે
જે દાથ મારા દાથ માં થી ગયો ॥ માટે ભગવાનના સ્વરે સ્વરા મન્ત્ર હોય ને જેને પોતાના જીવાત્મા નો મોક્ષ કરવો હોય તેને તે પિંડ
ને બ્રહ્માંડ સર્વેને અવિધા માયારૂપ જાણીને સ્થૂળ સૂક્ષ્મને કારણે અણદેહ થકિ પોતાના આત્માને નોર્યો સમજીને તે આત્મા
ને વિષે પરમાત્મા એવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના એકાંતિક વિષયના ત્યાગિ સંત તેને જ એક સાચા દિત્ત કારિ માનીને તેની
જ આજ્ઞા પ્રમાણે ચરતું ॥ જે મરાજનીતિ નો ભણે જો રાજા હોય તો પોતાના રાજ્યમાં પોતાના હુકમ પ્રમાણે સર્વેને ચર્તાવે છે ॥ પણ કો
ઈ નો દાખ્યો દબાતો નથી ॥ તેમાં રાજાને ઠેકાણે તો ભગવાનના મન્ત્ર છે ॥ તે પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકિ અથવા તે ભગવાનના એકાંતિક
ક સાધુ તે થકિ રાજનીતિ શિરવીને દસ દ્વિયો તથા ચાર અંતઃકરણ સર્વેને અધર્મ નો મારગ ત્યાગ કરાવિને તે સર્વેને ભગવાન
ની સેવામાં જોડિ દે છે ॥ તે કાને કરીને ભગવાનની કથામાં ભજે ॥ અને ને ત્રે કરીને ભગવાનને સંતનાં દરશન કરે ને મોઢે કરીને ભ
ગવાનના જસ બોલે ॥ ને દાથે કરીને ભગવાનની સેવા કરે એથી તે દસ દ્વિયોને ચાર અંતઃકરણ સર્વેને ભગવાનની સેવામાં

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ९ ॥

जोडिदेते एविरिते त्यागिहोय ने ते भगवानमां द्रियो अंतःकरण जोडिदेतो तेना अनंत जन्मनां पापबलिजायछे ने ब्रह्मरूपथायने भगवानना धामने पामेछे ॥ अने ब्रह्मस्थ होय ने ते पण इंद्रियो अंतःकरण भगवानमां जोडिदे तो ब्रह्मस्थनां पण पापसर्वे वली जायछे ॥ ने ब्रह्मरूप ई ने अक्षर धामने पामेछे ॥ माटे जे ने भगवानने प्रसन्न करवा होय ते ने तो पोताना वरणा श्रमना धर्म मार दिने इंद्रियो नियम मां करवां ॥ अने ज्ञाने करिने देह थकि नो रवो एवो जे आत्मा ते ने पोतानुं स्वरूप मानवुं ते आत्मा ब्राह्मण न पीक्षणी न पीक्षणी न पीक्षणी न पीक्षणी ॥ ने आत्मा तो असंगीछे ने देह तो डगलाने ठेकाणेछे अने सगां संबंधीना तजावदे-
शागामनाम काम एसर्वे देह रुपिडगलानाछे ॥ पण आत्मानुं को ई नथी ॥ एविरिते आत्मनिष्ठा दृढ करिने अंतःकरण बस करवुं अने वैरागे करिने परमेश्वर बिना प्रकृतिनुं कार्य ॥ सर्वे नाशवतने दुःख रुप जाणवुं ॥ अने महात्मे सहित भगवानमां अतिरो स्नेह करवो ॥ अने एविरिते धर्मज्ञान वैरागने भक्तिते ने दृढ करिने भगवानने भजे ते तो भगवानना एकांतिक भक्त कहेवाय ॥ ने अन्य भक्त कहेवाय ने ते ने ब्रह्मरूप जाणवा ॥ जे मरा करवुं नालील होय ते नो गोरो चोरली ने काचली सर्वे शा करवुं ने ते सर्वे खबाय पण ते मां त्याग भाग करवा जेवुं नथी ॥ ते म भगवानजीवोना कल्याणने अर्थे मनुष्य देहनुं धारण करेछे ते मनुष्य जे वाजणाथ तो पण भगवान दिव्य सृष्टिछे ॥ पण भगवानना स्वरूप मां कां ई ये माई क भाष परवो नहि ॥ ने भगवान तो दिव्य रुप जछे ॥ अने ते मज धर्मज्ञान वैराग्यने महात्मे सहित भक्तिये जुक्त एवा जे एकांतिक साधु तथा एवा जे हरिभक्त सर्वे दिव्य रुप ॥ अने ते बिना सर्वे न भवतछे ॥ अने एवा जे भगवानना एकांतिक भक्त ते देह मुकिने भगवानना धाममां जायछे ॥ त्यारे ब्रह्मादिक देव तथा वैराट पुरुष तथा प्रधान पुरुष तथा सूक्ष्म प्रकृति पुरुष एसर्वे जे म भगवान सारं भेद्य सामग्री लाबे ते मज एवा जे भगवानना एकांतिक भक्त ते सारं पण भेद्य सामग्री लाबेछे ॥ अने ते भक्त भगवानना धाममां जायछे ॥ त्यारे अद्भुत आनंद ने पामेछे ॥ ने सर्वो परि सरवने पामेछे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

मोक्षमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसं ॥ २३ ॥ त्रेविस्ना आसो शुदि ॥ ६ ॥ छत्रने दिवस महाराज श्रीहरि

खंभान
सि० ९

॥ ९ ॥

ક્રમ ભગવાન ગામ શ્રી રામ માતમધ્યે ॥ શા અંબાલાલ રણ છોડ્યાં ને ધેર આપમણા બારના ઓરડાની રવે સમાં ગાદિ તકિયા નરવા વિ
 ને વિરાજ માન થયા હતા અને સર્વે સ્વે તવ સ્ત્રધારણ કયાં હતાં ॥ ને મસ્તક ઉપર કસંબલ પાઘલાં પીઢીને પુષ્પના આભૂષણ ધારણ
 કયાં હતાં ॥ ને પોતાના સુર્યાર્ચિ દની આગલ સાધુ તથા દેવા દેશના હરિ ભક્તની સમાભારાઈને બેઠિહતિ પછે મહા પ્રજ્ઞાની આર્તિ
 ધૂન્ય કરીને સર્વે સમાબેઠી ॥ પછે ભક્ત બેહેનર જલ્મિ દાસે માહારાજને પ્રણપુજ્યું જે શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન અરજુનને વસથયા ॥
 તે પૂર્વ જન્મનો કોઈ સંસ્કાર દુઃશે કે આજન્મનો સંસ્કાર તેણે કરિને વસથયા દુઃશે ॥ પછે શ્રી હરિ કૃષ્ણ મહારાજ બોલ્યા જે સાં
 ભણો તેની યાતકારિયે જે ભગવાન તો કોઈને વશ થાય એવા નથી ॥ ને એ તો સદાય પૂરણ કામ છે ॥ ને અરયંડાનંદ છે ॥ તે પોતાનું પા
 સુકરે એવા છે ॥ તે ભગવાન આપૃથ્વીને વિષે જ્યારે જ્યારે અધર્મ વૃદ્ધિને પામે છે અને ધર્મનો લોપ થાય છે ત્યારે ભગવાનના અવતા
 ર થાય છે ॥ તે બે પ્રકારે અવતાર થાય છે ॥ તેમાં રાચણકું બકરણ કંસ સિસુ પાલ જરા સંધરણ કંસ આદિક રાજામાં રાક્ષસ પ્રગટ
 થાય છે ॥ તે ધર્મનો નાશ કરે છે ॥ અને સાધુને કષ્ટ આપે છે તેના નાસને અર્થે ભગવાનના અવતાર રાજામાં થાય છે ॥ અને કાલની
 મીઝાદિક તથા અસ્વસ્થામા આદિક કેટલાક ધર્મ યાતકિ ગુરુ રુપે પ્રગટ થાય છે ॥ અને અધર્મનો સર્ગ એવો જે કામલો ભસ્વા
 દસ્ત્રે હમાન મોહકો ધંધક પટ છજ અસિયાઈ સ્વામત્સર આદિક જે અધર્મનો સર્ગ તે પ્રગટ થાય છે ॥ ત્યારે એકાંતિક ધર્મનો
 નાશ કરે છે ॥ ને ધર્મ તાન વૈરાગ્ય ભક્તિ તેને કષ્ટ આપે છે ॥ ત્યારે ભગવાનની અવતાર થાય છે ॥ તે અધર્મના સર્ગને નાશ કરવા સા
 રું જ્ઞાન રૂપી શાસ્ત્ર ધારણ કરે છે ॥ ને અધર્મના સર્ગને જ્ઞાન રૂપી શાસ્ત્રે કરિને કાપિના રવે છે અને એકાંતિક ધર્મનું સ્થાપન કરે છે
 તે ભગવાન જે જે સમે અધર્મનો નાશ કરવા સારું પ્રથમ ઉપર પધારે છે ॥ તે ભગવાને જે જે સંકલ્પ ધાસ્યો હોય તે તે સમે ભ
 ગવાનના ઉપયોગમાં જે જે આવે છે તેની ઉપર ભગવાન પ્રસન્ન થાય છે ॥ તે કૃષ્ણા અવતારમાં કંસ જરા સંધસી સુપાલ દુરજોધ
 નદુસાસન કરણ એ આદિક મહાદુષ્ટ હતા ॥ તેને મારવા હતા તેમાં અરજુન ઉપયોગમાં આવ્યો ॥ મારે તે પોતાનો સંકલ્પ
 સત્ય કરવા સારું અરજુનને વશ થયા ॥ અને અરજુનમાં ભગવાને પ્રવેશ કરીને અસુરનો નાશ કર્યો ॥ અને અરજુન પાળ

भगवानना भक्त होता ॥ ने अनंतजनमना अरजुनने सकृत् भेगाथया होता ॥ ते पोतानो संबंधकराविने अरजुननो मोक्षकसो ॥
त्यारे कोई कहे हो जे अरजुन भगवानना भक्त पूर्वना होय तो भगवाने अद्वार अध्याय गिताना दुंकरवा करवावे तो एतो बिजाजीवो
नाक ज्या एने अर्थे कथा छे ॥ अने कलि मुक्तने पण भगवाननी ईछाविना पोतानी मेलेतान पायनहिं ॥ केमके एक भगवान ज
पोते स्वतंत्र छे ॥ अने बिजाजे पोताना भक्त छे ॥ तेने तो पोते भगवान जे टुंज एणवे ते टुंज एण शके ॥ पण पोताने जाणे जण
वाने कोई समर्थ नथी ॥ ते पण श्रीकृष्ण भगवाने अरजुनने कसुं छे जे हुं तो अनादि स्वतः सिद्ध छुं ॥ ने सर्वनो करता छुं ॥ अने अनं
त कोटि ब्रह्मांडनी उत्पत्तिने प्रलेते मारी ईछाये थाय छे ॥ अने सूर्य चंद्रमां सर्वे मां राज कथा थया छे ॥ अने तुं पण अनादि नो
छे ॥ पण तुंने तुं जाणतो नथी ॥ अने हुं तो तुंने पण जाणुं छुं ॥ अने सर्वे जीव प्राणिमात्रना अंतरने प्रकाशुं छुं ॥ माटे भगवानने
अर्थे जपत पद्यतदान तथा नवधा भक्ती तेनी सकाम भावे अनंतजनमना करता होय ॥ तेने भगवानपोतानो संबंधकराविने
पोताना स्वरूपनु तान आपिने तेनो मोक्ष करे छे ॥ तेनात्ममां कसुं छे जे ॥ ॥ अने कजन्म संसितस्त तो यांन्ता परांग
तिमाटे भगवानज्यारे ज्यारे पृथ्वी उपर पधारे छे ॥ त्यारे मुमुक्षु तथा मुक्त तेने भगवानजन्म धरावे छे ॥ अने ते द्वारे पोते जे जे
समे जे धासुं होय ते विसेवा भक्तजन पासे करावे छे ॥ ते रामा अवतारमां बांदरा ओपासे तथा हनुमानजी आदिक नलनी
जाबुवान सु ग्रिव आदिक पासे सेवा करा वि ॥ अने कृष्ण अवतारमां पांडवो पासे सेवा करा वि ॥ माटे ज्यारे ज्यारे भगवान-
नो अवतार थाय छे ॥ त्यारे भगवान भक्त पासे जे जे पोतानी आताये करिने सेवा करावे छे ॥ ते समे भक्ति रूप थाय छे ॥ ते भगवा
ने अरजुनने कसुं जे ॥ ॥ सर्व धर्मान परितज्य मामेकं ॥ ॥ एश्वरोकमां एमकसुं छे जे सर्व धर्मनो त्याग करिने ॥
माराचरणे पाय्य तोहुं तुंने सर्व पाप थकि मुक्ता विवा नेहुं कहुं एमकसु ॥ एम अर्जुनने श्रीकृष्ण भगवाने कसुं पछे ते प्रमा-
णे अर्जुने निसंकथईने कसुं तो भगवान अरजुनने वराथया ॥ माटे जे समो अरजुनने आब्यो होता ॥ ते समो आज तुमारे
आब्यो छे ॥ ते समाने ओलखी लेबो ॥ ने भगवाननी जेममस्ती होय तेम करवुं ॥ अने पोते भगवानने वराथाय तो भग-

वानपणपोतानेचराथायछे ॥ तेसाबधान थईनेपोतानस्करुसारु आदेहेकरिने तो भगवाननीजसेवाकरवी ॥ नेजीवेछोकरा
स्त्रिनेअर्थे लोकीनी मोटप्यनेअर्थे घणाएकरचकस्याछे ॥ अनेतेनुफलपणानारावंतछे ॥ अने भगवाननेअर्थे तो कोई
क संस्कारीछे तेकरेछे ॥ अनेजेणेजेणे प्रगट भगवाननेअर्थे कस्याछे तेतो अविनाशी थईगयाछे ॥ तेरा स्त्रमांपण लख्याछे
॥ माटे मनेबचने करमे करिने जे भगवान संबंधी सेवाथाय एज मनुष्य जन्म नोला भछे ॥ अनेपोताना आत्मानामोक्षमां एर
लुंज काम आयेछे ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण

यनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ आगणिसं ॥ २३ ॥ त्रैविशना ॥ श्रावण शुद्धि ॥ ८ ॥ अष्टमिने दिवस माहाराज

श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीखंभातमध्ये स्त तार रणछोड भाईने घेरडुगमणो बार घरनाचो कमां गादित किया नरयाविने
ते उपरि राजमान थपाहता ॥ अने धोलोसरवालने अंगरखुं धारण कसुं हतुं ॥ ने गुदारांगनी पाघ बांधीहती ॥ ने गुदोरेटो
पेहे स्त्रोहतो ॥ ने केहेडे कसंबल सेलुं बांधुं हतुं ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगने विषे धारण कसुं हतां ॥ ने जलारने विषे
कं कुनो चांदलो कसुं हतो ॥ ने जमणा हाथने विषे रुमाल धारण कसुं हतो ॥ अनेपोताना सुर्यार्चिदनी आगल साधुत
थादेश देशनाहरि भक्तनी सभा भराईने बेठिहती ॥ पछे महाप्रभुजी कृपा दृष्टिकरिने सर्वे सभा प्रत्ये बोल्याजे सर्वे राखने
सर्वे सत्पुरुष नो रह स्यते आज अमेवात करशुं ॥ तेयात समजाय तो कल्याणने अर्थे कांई बाकिसमज बुंर हेबुंनथी ॥ ते सर्वे
एका ग्रचित्ते करिने सां भजो ॥ जे माया माया कहछे ॥ ते मायानुं शुरुपछे ॥ तो देहने विषे अहं बुद्धि ने देह संबंधी पदार्थने वि
षे ममत्व बुद्धि एज यायानुरुपछे ॥ ते मायाने टालवी ते देहने विषे अहं बुद्धि के मटले ने पदार्थने विषे ममत्व बुद्धि के मटले
तो आत्माने ताने करिने देहने विषे अहं बुद्धि टलेछे ॥ अने बैरागे करिने भगवाननाम हिमाये करिने पदार्थने विषे ममता बुद्धि
रलि जायछे ॥ अने ज्यारे अहं ग्रंथाने ममत्व ग्रंथी रलित्यारे मायाने तरिरत्योछे ॥ अने पूर्वे पण जे जे मोक्षने मारगे चाल्याछे
तेणे पण भगवानपासे प्रार्थना करिने एज मायुंछे ॥ जे देहने विषे अहं बुद्धि ने देह संबंधी पदार्थने विषे ममत्व बुद्धि एजे मा-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११॥

या तेथकि रक्षा कर जो ॥ अने तमारा चरणा बिंदने विषे प्रितिथ जो ॥ अने तमारि सेवाने विषे ममत्व थ जो ॥ अने तमारा एकांति
क साधु तेनो संग दे जो ॥ ने तेने विषे आत्म बुद्धि था ओ एम पूर्व भगवानने भक्ते भगवान पासे माग्युं छे ॥ मारे आज पण जेने
जेने पोताना आत्माना मोक्ष नी इच्छा होय तेने एबिरी ते ज भगवान पासे मागवुं ॥ अने जेने भगवानने भगवानना साधुने विषे
आत्म बुद्धि थाय त्यारे ज तेने देहने विषे थी अदंबुद्धि रले ॥ अने पदार्थने विषे थी ममता रले पण ते विना को ई काले रले नई
॥ अने भगवानने भगवानना जे संत तेमां आत्म बुद्धि क्यारे थाय तो धर्म ज्ञान बैराग्यने भक्ति ए चार बानां रद थाय त्यारे भगवानने भ
गवानना जनने विषे आत्म बुद्धि थाय छे ॥ हवे ए चार नां रूप कहें छे जे प्रथम धर्मे करिने तो इद्रियो अंतःकरणे विषय थकि पाछा
घाजीने नियम मां करयां ॥ अने आत्माने विचारे करिने जे म आज गत नी तथा देह नी जे म उत्पत्ति छे ॥ तेने सारं व्यशास्त्रने ता
ने करिने सर्वे नुं चार प्रकारना प्रलय घड़े करिने सर्वे नुं निराकरण करवुं ॥ अने एक अक्षर ब्रह्म ए वा जे सत चीदने आनंद
रूप जे आत्मा तेने पोतानुं स्व रूप मानयुं ॥ अने ते आत्माने विषे परमात्मा पुरुषोत्तम ते सदाय साकार मूर्ति मान थका विरा
ज मान छे ॥ अने ते ज भगवान पुरुषोत्तम सर्व कारण सर्वा धार ते अक्षर धाम मां रथा थका अनंत जीयोनां कल्याणने अर्थे प्रा
द थाय छे ॥ ते भगवान नी मूर्तिने देह मां धारीने ते मूर्तिने विषे एकाग्र ह्म चिंत करिने तेने विषे जे डाई रहे वुं ॥ अने ज्यारे ए भ
गवान नी मूर्ति मां जो डाणो त्यारे तेनां सर्वे साधन सं पुरण धई रखां छे ॥ अने जप तप व्रत दान एसर्वे नुं पण ए ज फल छे ॥ जे ज्ञान
प्रले करिने आत्मारूप थईने प्रत्यक्ष भगवान नी मूर्ति मां जो डावुं ॥ अने एबिरी ते भगवान नी मूर्ति मां जो डाव छे ॥ त्यारे निराका
र एवो जे आत्मा ते भगवानना ध्याने करिने ब्रह्म मय देह बंधाय छे ॥ जे म पारे याना इंडा मां जल नी राकार छे ॥ पण तेने साका
र पारे वुं सेवे छे ॥ तो तेनो आकार बंधाईने ते पारे या जे वुं थाय छे ॥ अने पारे वुं न सेवे तो इंडा नो रस प्रथ्वी मां लय थई जाय
तेम भगवान नी मूर्ति मां जो डाव त्यारे ज साकार ब्रह्म मय तनुं बंधायने भगवानना साधर्म पणाने पामे ॥ अने जो ज्ञान प्रल
य करिने भगवान नी मूर्ति मां न जो डाव तो ब्रह्म सुश्रुती मां लीन थाय छे ते पाछो को ई का जे नी सर तो न थी ॥ जे मई डु फु ल्यु तेनुं

खंभात
सि० ११

પાછું પારેવું થાય નહિને ગર્ભ માં હોય ત્યાં સુધી પારેવું પયાની લાલ ચ અને ગર્ભ માંથી બાહાર પણ તે પારેવાનો આધાર હોય તો સાકાર પા
 રેવું થાય છે ॥ તેમ જીવ પણ માયાને વિષે છે ॥ ત્યાં પણ ભગવાનનો આધાર છે ॥ કેમ કે દેહ ભગવાન સર્જિ આપે છે ॥ અને જ્ઞાન
 પણ ભગવાન થકિ જ પામે તો માયાને તરિને બ્રહ્મ મય દેહ બંધાઈને અક્ષરધામને પામે છે ॥ અને જો પ્રત્યક્ષ સાકાર મૂર્તિ માન જે ભગ
 વાન તેના આસરા વિના જ્ઞાન પ્રલેકરિને કહે છે જે હું બ્રહ્મ છું ॥ તે તો બ્રહ્મના પ્રકાશમાં લીન થઈ જાય છે ॥ મારે સત્યુરુષનો સમાગમ
 કરિને સુધુ પાસના પામિને જો ભગવાનને વિષે જોડાય તો આસમે અહં મમત્વરૂપ માયાને તરવી તે કાંઈ કઠણ નથી ॥ તેમ પ્રગટ ભ-
 ગવાનનો આસરો એ તો નાચમાં બેસિને સમુદ્ર તરિવો એવું સુગમ છે ॥ અને પરીક્ષણે ભગવાન ભજવા તે તો જેમ બાહુ બલે કરિને
 સમુદ્ર તરવો તે કોઈ કાલે તરાય નહિને વચમાં પ્રાણ જાય ॥ તેમ પ્રગટ મુકિને પ્રોક્ષ ભગવાનને ભજે છે તેનું કલ્યાણ થતું નથી ॥ કેમ-
 કે પ્રોક્ષણે તો અસત્ પુરુષ રહે છે ॥ તે તો ઝડા વિષયને ચાલે ચડાવે છે ॥ મારે મનુષ્ય દેહ તે તો ઘટા જાય છે ॥ ને સંસાર રૂપી સમુ-
 દ્રમાં જન્મ મૃત્યુને ચોરાસી માં જાય છે ॥ મારે જ્યારે ત્યારે પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના એકાંતિક નિરવાસનીક સંત તે મલે ને તેના-
 સ્વરૂપનો નિશ્ચય થાય ને તે ભગવાનની મૂર્તિનું ધ્યાન કરવું ॥ તેણે કરિને માયા તરવી ॥ તે કાંઈ કઠણ નથી ॥ એ સર્વે જ્ઞા સ્વનો સિદ્ધાંત
 છે ॥ ને અમારો પણ એજ સિદ્ધાંત છે ॥

॥ ઈતિ શ્રી સુરવસીદ્ધાંત સમાપ્તઃ ॥

॥ શ્રી હરિકૃ-

ણ્ણાયન મોનમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૧ ॥ આગણિ સે ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસના શ્રાવણ વદ ॥ ૧૦ ॥ દસમીને દિવસ મહારાજ શ્રી

હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી રવંભાત મધ્યે સુતાર લલ્લમીરામ દેવ ચંદને ઘેરુગ મળે બારણે ઓરડાની આગળ ચોકમાં ગાદિ તકિ
 યા બિહાવિને તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે કસંબલ ચતુરધારણ કર્યાં હતાં ॥ અને પુષ્પના દ્વારકંબમાં ધારણ કર્યા હતા
 ને પાદમાં તોરાલટકતા હતા ॥ ને પોતાના મૂર્વાર્ધિની આગળ સાધુતથા ધણાક દરિદ્ર ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે
 સંધ્યા આર્તિ થયા પછે ॥ મહા પ્રભુ જી બોલ્યા જે આજ ગતમાં ચાર પ્રકારના જીવ છે તે કિયા ॥ તો પામર વિષયી સુમુશુને મુક્ત
 તેનાં લક્ષણ કહિયે તે સાં મલો ॥ જે જે પામર છે તેને તો આહાર મૈધૂન નિંદ્રાને ભય તે માંજ મૂંઢપણે ભરપૂર હોય ॥ અને જે વિષયી

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२॥

छे॥ तेतो पंचविषयने भोगये पण शास्त्रनी मरजादा मां रहिने भोगये ॥ अने लोकनी लाज मोटम्य किर्तिवधारवानी ईछा बरते ॥ अने
जे मुमुक्षु छे तेने तो आस्तिक पणुं होयने अधर्म धी डुरिने चाले ॥ अने धर्म मां दृढ रहेने सत्शास्त्रनो विस्था सारये ॥ अने एका-
दशी आदिक घत उपवास करे ॥ अने विषयनो त्याग करवोगमेने विषयना त्यागी जे साधु तेनो समागम करे ॥ अने तिर्थे जयुं
॥ तथा भगवाने दरशने जयुं ते मां त्वद्वा होय ॥ अने बलि एम विचार करे जे जन्म मरणनो दुःख थकि मुकाये एवा सत्पुरुषने
खोल्या करे ॥ एमु मुक्षुना लक्षण कखा ॥ अने जे मुक्त होय तेने तो आसंसारनां सुख गमे जनहिं ॥ अने प्रारब्ध कर्मने जोगे संसा-
रमां रस्यो ही य तो पण उदास थको रहे ॥ तेने संसार गमे नहिं ॥ अने धर्म ज्ञान वैरागने भक्ति सेने दृढ राखे पण कोई काजे दुगे नहिं
॥ अने प्रगट भगवाने श्रवणे सांभले तो ततका ल जगतना अनंत बंधनने तो हिने तथा मत्तपंथना बंधनने तो हिने प्रगट भगवान
पासे जई पुगे ॥ पण कोईनो रोक्यो रोकय नहिं तेने मुक्त जाणयो ॥ अने एचार प्रकारना जीवोनां लक्षण कखां ॥ ते मां पा मरने
विषई ते तो भगवाने मारगे चाले जनहिं ॥ अने जो कोई करी ते जो भे ला लचे करिने सत्संग थाय तो पण भावना कुबाजे बाधा-
य ॥ ते भावना कुबामां उपर पाणी मीतुं ने उंडुर बोदे तो खारुं झेर पाणि नीसरे ते म विषईने पासर जीव सत्संगी पया होय ॥
ने तेनाय मता प्रमाणे विषय भोगय चा देखे त्यां सुधितो सत्संगी रहे पण जो विषयनु रबंडन करिये तो भावना कुबानी पेठे ॥ तर
तहे देखी खारु पाणि आविजायने अधर्मने मारगे चालेने सत्पुरुषनो द्रोह करे ॥ अने जे मुक्तने मुमुक्षु छे तेने तो भगवाने बिना वि-
शुंकां ई गमे जनहिं ॥ अने भगवाने तेने सुजे एवा भिडा मां जे तो पण कोईरी से पाछापडे नहिं ॥ अने ते तो काने करिने भगवानना
जस सांभलीने ज परम आनंदने पा मे ॥ अने त्वचाये करिने भगवाननो स्पर्श करिने ज सुख माने ॥ अने नेत्रे करिने भगवानना द-
सने करिने ज तृप्त थाय ॥ अने जीभ्याये करिने भगवाननी प्रसादित था भगवानना जस गाईने सुख माने ॥ ए विरीते दस इंद्रि-
योने चार अंतःकरण तेणे करिने भगवान मां जो हाय पण भगवाने बिना बिजे क्यां ईये लो भाष जनहिं ॥ अने पा मरने विष-
ई ते तो इंद्रिना जे माई क पंचविषय ते मां लो लुप होय अने तेने कोईरी तनो नियम होय नहिं ॥ मारे जेने भगवान भजवा होय ॥

रवंभात
सि० १२

॥१२॥

तेने पामरने विषई जीवना संगनो त्याग करिने मु मुक्षुने मुक्त तेनो संग करिने पोताना आत्मानुं काम सुभारी जेयुं ॥ अने आसमे
तो अमने मन अर्पण करे तो ते पामर होय तथा विषई होय तेनुं पण साक्षात्कार कल्याण पाय ॥ ने आने आ देहे पामर पणुं
वेणी विषई पणुं मदिने अक्षर रूप पईने अक्षर धामने पामे ॥ माटे जेने आसमे आसत्संगमा प्रतिति आधी छे ॥ तेना भाग्यनो पार
नथी ॥

॥ इति श्री सुरष सिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संघत ॥ १९ ॥ ओगणिते ॥ २३ ॥ त्रेविसना आषण वदि ॥ ११ ॥ एकादशने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री रव-
घात मध्ये ॥ नृणा नाथा भाइ गवडुनी बहू दिवाली बाने घेर दसणा देबारना आगज चोक मांदो जीया उपर यिराज मान थया हता
ने श्वेत हरिकोरी पोतियुं पेदे त्पुंद तु ॥ ने श्वेत अंगार पणुं पेदे त्पुंद तु ॥ ने गुजा बिकोरा जो श्वेत रवे शरष भे नारव्यो दतो ॥ ने मस्त
के कसंबल तारा जो फेरो बां ओ दतो ॥ ने कंद मांगुजा बनावार पेदे त्याहता ॥ ने कान उपर गुजा बनावुष्य नागुच्छ धारणा क
त्याहता ॥ ने कुंकुनो चांद जो कस्यो दतो ॥ ने पोताना मुखार्चिंदनी आगज साधु तथा देश देशाना हरि भक्तनी सभा भराईने
बेडि दति ॥ पछे महा प्रभु जी बोल्या जे जगत मां मनुष्य एम कहें छे जे पोतानो धर्म मे जीने पर धर्मनुं आचरण करवुं ॥ ते पर
धर्म ते भुं तेने कहिये ते सांभलो ॥ जे आ जगत अण गुण थकि उत्पन्न थयुं छे ॥ ते मां रजो गुण तीद स इंद्रिया अने तमो गुणना
पंच भूत ने पंच विषय अने सत्व गुणनां चार अंतःकरण ने चौद देवता ए बिरी ते नण गुणात्मक विश्व छे ॥ अने आत्मा छे ॥
ते तो जे मदेह मां चो विसतव छे ॥ ते म पंच विसमो जिवात्मा छे ॥ ते पोतानुं रूप छे ॥ ने देह नो प्रकाश कछे ॥ ने जाण नारो छे ॥
ने ज्ञान रूप छे ॥ ने हृदय ने विषेर ह्यो थको सरय दुःख मान अपमान हर रव शोकादिक ए सर्वे नो कर नारो दृष्टा छे ॥ अने व
ली ते आत्मा केवो छे ॥ तो सरयरूप छे ॥ ने देह तो दुःख रूप छे ॥ अने आत्मा छे ते तो अविनासि छे ॥ ने देह छे ते तो नाशवंत
छे ॥ माटे आत्माने ने देह ने घणो ज बिरुद्ध भाव छे ॥ ते आत्मा जे पोतानुं स्वरूप तेने भुजीने ने ना सयंत जे देह ते ना सरय
सारुं जे कांई क्रिया करे छे ते सर्व पर धर्म छे ॥ अने स्थूल सूक्ष्म ने कारण ए चण देह अने जाग्रत स्वप्न ने सुषुप्ति ए चण

શ્રીમુરખ
સિદ્ધાંત
॥ ૧૩ ॥

અવસ્થા તેને જ્ઞાન પ્રલયે કરિને પછે શુદ્ધ સ્વરૂપ ઇયોજે આત્મા અક્ષર પ્રસ્ય ॥ તે રૂપ થઈને પરમાત્મા ઇયાજે પુરુષોત્તમ ભગવાન તે
નું મજન સ્મરણ ધ્યાન પુજન વંદના દિક જે જો મોક્ષને અર્થે કરવું ॥ તે પોતાનો ધર્મ છે ॥ મારે જે ભગવાનના મક્ત દોય તેને તો આ પ્ર
કૃતિનું કાર્ય જે પિંડને વ્રસ્યાંડ તે સર્વેનું પ્રમાણ કરવું ॥ અને માઈક સ્ત્રવ છે તે સર્વેને તપાસિ જોયાજે આમા આત્માને સું સ્ત્રવ
કરે રામ છે ॥ તેનું પ્રમાણ કરિને જોવું ॥ પછે ના સંવંત ને દુઃખ રૂપ ઇયું જે માઈક સ્ત્રવ તેનો ત્યાગ કરિને અધિના સી ઇવુજે ભગવા
ન સંબંધી સ્ત્રવ તેને જ પામવાની ઈચ્છા રાવ ધિાજ પોતાનો ધર્મ છે ॥ અને દેહાદિક ના ભાવ જે વિષે યા શક્તિ તે થકિ મુકા વેને આ
ત્માનો સાક્ષાત મોક્ષ કરે તે જ પોતાનો ધર્મ છે ॥ અને વિષય ભોગ પતા દોય ॥ ને તે બાપ દાદાનો ધર્મ કહેવાતો હોય તો પળ તે પ
ર ધર્મ છે ॥ ત્યારે કહેજો જે બાપ દાદાનો ધર્મ કેમ મુકાય તો જીવના બાપ દાદા તો ભગવાન ને ભગવાનના આકાંતિક સાધુ જે નાર
દસન કાદિ શુભ જીજડ ભરત તે છે ॥ અને બિજા તો દેહના બાપ દાદા છે તે તો ચોરા સિમી અનંત બાપ દાદા કહ્યા છે ॥ તે કિયા બાપ
દાદાનો ધર્મ પાલવો ॥ અને દેહનો સંબંધ તો મિથ્યા છે ॥ મારે તે દેહનો ધર્મ તે પોતાનો ધર્મ નથી ॥ અને પંચ વિષય થી મુકા વિ
ને આત્માનો મોક્ષ કરે તે જ પોતાનો ધર્મ છે ॥ અને જે અધર્મને માર્ગે ચાલે છે તે તો મદાપા પિયા છે ॥ ને મદાદુષ્ટ છે ॥ ને પરમેશ્વ
રના દ્રોહિ છે ॥ કેમ કે પરમેશ્વરની આજ્ઞાને લોપીને અઘલે માર્ગે ચાલે છે અને વેદમું વરણાશ્રમના ધર્મ બાંધેલા છે ॥ તે પળ પર
મેશ્વરના બાંધેલા છે ॥ તે પળ પરમેશ્વરના કચનને લોપે છે તે તો પરમેશ્વરના દ્રોહિ કહેવાય તે તો અતિ દોષ રવને પામે છે ॥
અને જે પરસ્ત્રિના સંગના કરનારા છે ॥ તેને તો જમદુત અતિશો લોહાની સ્ત્રિની કરિને બાથ ભરાવે છે ॥ ઇયીરી તે અધર્મની
જમદુત અતિશો કષ્ટ આપે છે ॥ ને મદાચી સોનાર છે ॥ મારે જે દૈવિ જિવ હોય ॥ ને જેને પોતાના આત્માનું રૂઢું કરવું
હોય તેને તો અધર્મનો ત્યાગ કરિને પરમેશ્વરની આજ્ઞા પ્રમાણે ચરતું તે જ પોતાનો ધર્મ છે ॥ અને જે જે પરમેશ્વરની આજ્ઞા
પ્રમાણે વરત્યા છે ॥ તે જ સ્ત્રવને પામ્યા છે ॥ અને જે જે પરમેશ્વરની આજ્ઞા લોપીને અધર્મને માર્ગે ચાલ્યા છે ॥ તે જમદુઃખ
વે પામ્યા છે ॥ મારે આવાર્તા એક વાર કહે સમજો કે લાચ વાર કહે સમજો ॥ કે આજ સમજો ॥ કે લાચ વાર કહે સમ-

રવં માત
સિ ૦ ૧૩

॥ ૧૩ ॥

जो ॥ ने ज्यारे अर्धर्मनो मारग मुकीने धर्मने मारगे चा लसो त्यारे ज ॥ रयथरो ॥ ने त्यारे ज आत्मानो मोक्ष पत्रो ॥ पण ते विना को ई का
जे करव थाय नहिं ॥ माटे धर्म मार दिने भगवान भजवा ॥ ने विषय नी वासना मुकवी ॥ एज पोतानो धर्म छे ॥ ने विषय भोग ब्या
एज पर धर्म छे ॥ एसर्वे शास्त्रनो सिद्धांत छे ॥

श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९१॥ अगिसे ॥ २३॥ त्रैवि सना भ्रायण वदि ॥ १९॥ एकादशने

दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री रयं बातम ज्ये पदे लखु शास्त्र आशारामने धैर दक्षणादा धारना और डाना
चोक मां बिराजमान थया हता ॥ अने कि नायापनो कर बालने डगली धारण कर्यां हता ॥ ने गुदो रेटो पे हे त्यो हतो ने सोनेरी
पाषां धी दुतीने कस्तूर बल से जुं एक के डे बांध्युं हतुं ॥ ने एक से खुं खभे नारख्युं हतुं ॥ अने ललाटने विषे कै शरानी अर-
चा करिने कंकुनो चांद लो कस्तो हतो ॥ अने पोताना मुखार्थिदनी आगल साधु तथा देशा देशना हरि भक्तनी सभा भरा-
ईने बेठि हति ॥ पछे श्री हरिकृष्ण महाप्रभु जी बो ज्यजे एक चार्ता करिये ते सर्वे सांभ लोजे ब्राह्मण थपुं ते वो करण छे
॥ के म के ज्यारे जन्मने पामे छे ॥ त्यारे चारे वरण सर र्यां छे ॥ के मजे सर्वे जन्मे त्यारे आ भड छे रलागे छे ॥ पण कां ई बिजा
वरणने लागे ने ब्राह्मणने नलागे एमन थी माटे जन्मे त्यारे तो शुद्ध कहैयाय ॥ अने ज्यारे संस्कार ते पामे त्यारे द्विज थाय छे
ते संस्कार तो चारे वरणने फ ह्या छे ॥ अने वेद भणो त्यारे विप्र के हयाय ॥ अने आत्मा परमात्माने जाणे त्यारे ब्राह्मण थाय छे
के हेता ब्रह्म रूप ईने पर ब्रह्म पुरुषोत्तम एवाजे भगवान् तेने साक्षात्कार पामे ॥ तेने ब्राह्मण जाणवा ॥ ते उपर श्लोक छे
जे ॥

॥ जनमना जायते शुद्ध संस्कार द्विज युचते वेदाभ्यासे भवे विप्र ब्रह्म जानाति ब्राह्मण ॥

॥ एबिरी

ते साक्षात् प्रत्यक्ष भगवानने माहात्मे सहित ओज सिने तेनुं भजन करे ते जसुद्ध ब्राह्मण छे ॥ हवे ते भगवाननुं महा-
त्मके मस मजबुं तो जे नी राखि प्रथी अधर दिछे ने डोलायी डोले छे ने जे नी सक्ति मोया छे ॥ ने जे भगवानना वर साव्या
मेश्वर से छे ॥ अने जे नी आजाये करिने औसदियो रतुने पामीने फले छे ॥ ने समुद्र पाल विनानो मरुजादान थि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१४॥

जोपतो॥नेजेनीशक्तिकाजछे॥नेजेनीशक्तिमायाछे॥नेनीशक्तिपुरुषछे॥नेनीशक्तिअक्षरछे॥एआदिकअनंतश-
क्तियो॥नेअनंतऐश्वर्ययुक्तएवासर्वकारणजेभगवान्तेकृपाकरिआजअनंतजीवोनांकल्याणकरयासारुमनुष्यजे
बाधईनेसरबआपेछे॥अनेएमसमजयुंजेमाराभाग्यनोपारनथीनेहुंतो कृतारथथयो छुं॥अनेमाराजेपतपसर्वेपूरा
धईरह्याछे॥अनेहवेमारेकाईकरवुंरहुंनथी॥एमसमजीनेप्रगटभगवान्नोआशरोहृदराखयो॥तोतेसर्वेशास्त्रनेभाणी
रह्योछे॥नेसर्वेशास्त्रनाअर्थनेपणजाणिरह्योछे॥अनेएधिरीतेप्रत्यक्षभगवाननेनओलखेनेजपतपवृतादिकअनंतसाध-
नकरे॥तेणेकरिनेकल्याणपतुंनथी॥कल्याणतोप्रत्यक्षभगवाननाआशरावतेथायछे॥

जे॥ ॥दैविहेषीगुणमयिमायादुरतया॥ ॥एश्वजोकर्मापणपूर्वेकहुंएजअर्थछे॥मादेआसमेआभरत
खंडनामनुष्यनाभाग्यनोपारनथी॥अनेपूर्वेजेजेगोपिगोवालनेजोगबन्योहतोतेथीआजतमारोकोटिगणोजोगबन्योछे
॥केमकेआसमानीजेघातछे॥तेतोअलोकिकछे॥तेमर्मनेतोअमाराखरेखराएकांतिकभक्तछेतेजाणोछे॥एणबास्य-
द्रष्टिवालानेसमज्यामांआयेनहिं॥अनेपूर्वेपणजेजेभगवाननाअवतारव्याछे॥तेनेपणबास्यद्रष्टिवालानेजोकवेचार
मांबुद्धिवालातेनेओलखाभांनथीआवता॥एतोजेनेअनंतजन्मनांस्तकतउदेथा॥तेनेजप्रत्यक्षभगवानओलखाय
छे॥अनेतेजअधर्मनोत्यागकरिनेप्रगटभगवान्नोआशरोकरेछेनेतेनांजभगवानकल्याणकरेछे॥नेतेनांजशास्त्रमां
नामलखापछे॥ ॥इति ति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः॥ ॥श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥

॥ ॥संचत्॥११॥ओगणिसं॥२३॥त्रेविसनाश्रावणयदि॥१२॥द्वादशिनेदिवसमहाराजश्रीहरि
कृष्णभगवान्गामश्रीरथेयातमध्येपरेखकुबेरतथादरगोबननेषेरआथमणाबारनाचोकमांभिराजमानथयाहता॥
अनेसर्वेश्वेतवस्त्रधारणकसांहतां॥नेमस्तकेकसंबलफेंदोबांज्योहतो॥नेकंडमांगुलाबनापुष्पनाहारपेदेसाहता
॥नेघोतानामुरवारिदनीआगलसाधुतथाहरिभक्तनीसभाभराईनेवेगिहतीपछेगामसरबईनाभक्तदुदाभाईयेप्रसन्न

खं बात
सिद्धांत
॥१४॥

॥१४॥

પુછુંજેદે મહારાજ આપૃથી છે ॥ તે શને આધારે રહિ છે ॥ અને ભગવાનનું ધામ કેવું છે ॥ ને કેને આધારે રહ્યું છે ॥ તે કહો ॥ પછે મહા
પ્રભુજી બોલ્યાં જે એ વાત છે તે તો અજો કી કહે ॥ તેજે માઈક દ્રષિવાલા છે તેને સમજ્યામાં આઘતિ નથી ॥ અને જેને સાક્ષાત્કાર
ભગવાનનો સંબંધ થયો છે ॥ ને તે થકિ જ્ઞાન પામિને દિવ્ય દ્રષિ જેની થઈ છે ॥ તેને અમે પાત કહિ શું ॥ તેને સાક્ષાત્કાર શને કરિ
ને દેશો ॥ તે વાત કહિયે તે સાંભળો જે આપૃથી છે ॥ તેજ ખત માંથી થઈ છે ॥ ને તે પ્રધીને જલનો આધાર છે ॥ અને જલ છે
તે અગ્નિ થકિ થયું છે ॥ ને તે જલને અગ્નીનો આધાર છે ॥ અને અગ્ની છે તે વાયુ માંથી થયો છે ને તે અગ્નિને વાયુનો આધાર છે ॥ અને વાયુ
છે તે આકાશ માંથી થયો ને તે વાયુને આકાશનો આધાર છે ॥ અને આકાશ અહંકાર માંથી થયો છે ॥ માટે આકાશને અહંકારનો
આધાર છે ॥ અને અહંકાર છે તે મહત્ત્વ માંથી થયો છે ॥ ને તે અહંકારને મહત્ત્વનો આધાર છે ॥ અને મહત્ત્વ છે તે પ્રધાન પુરુ
ષ માંથી થયું છે ॥ માટે મહત્ત્વને પ્રધાન પુરુષનો આધાર છે અને પ્રધાન પુરુષ છે ॥ તે સૂત્ર પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ થયેલો છે ॥ માટે પ્રધા
ન પુરુષને મૂલ પ્રકૃતિ પુરુષનો આધાર છે ॥ અને અક્ષર છે ॥ તે ભગવાનના અંગનો પ્રકાર છે ॥ માટે અક્ષરને ભગવાનનો આધાર
છે ॥ તે સારુ સર્વીધાર એક ભગવાનને કહે છે ॥ અને જે અક્ષર છે ॥ તેનાં બે સ્વરૂપ છે ॥ તે એક તો ચૈતન્ય પ્રકાર છે ॥ તેને બ્રહ્મ
કહે છે ॥ ચીદાકાશ કહે છે ॥ અક્ષર કહે છે ॥ અને તે ભગવાનને રહ્યાનું ધામ છે ॥ અને તેજ અક્ષર વિજેરુપે કરિને મૂર્તિ
માન થકા ભગવાન પુરુષોન્ત મની સેવામાં રહે છે ॥ જે મંચરુણદેવ સૂર્તિ માન છે ॥ ને તેનું કાર્ય જે જલ તેની રાકાર છે ॥ તે
જ્યારે રામચંદ્રજી સમુદ્રને કાંઠે જઈને ચાણ સાધુ ત્યારે સમુદ્ર સૂર્તિ માન આવીને હાથ જોડિને ઉભો રહ્યો ॥ અને બલી સૂર્ય
સૂર્તિ માન છે ॥ ને તેનો પ્રકાર નિરાકાર છે ॥ અને દિવ્યો મૂર્તિ માન છે ને તેની જ્વાલા નિરાકાર છે તેમ અક્ષરનાં પણ બે સ્વરૂપ છે
॥ એક તો ધામરૂપે નિરાકાર છે ॥ અને બલી વિજેરુપે કરિને ॥ ભગવાનની સેવામાં સૂર્તિ માન થકાર દે છે ॥ પછે બલી ગામરું
ભાતના મટ પ્રાણશંકરે પ્રહ્ન પુછુંજે દે મહારાજ એ અક્ષર ધામના પતિ એવા જે પુરુષોન્ત મ ભગવાનને તે ભગવાનના સાધર્મ્ય
પણાને પામ્યા એવા જે અનંતકોરી મુક્ત ॥ તે શું ત્યાં જ મતા દશે ॥ પછે માહા પ્રભુજી બોલ્યાં જે એ જ મવાની વાસના છે ॥ તેજ

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१५॥

पापछे ॥ नेतेपापधकिमुकायुं एजमुक्तययोछे अनेज्यां सुधिजमवानीयासनाछे तेनेजन्ममरणपणरलतुंनथी ॥ अनेजेजमयुं
छे ते तेतोमाईकएवैजेदेहतेनो भावछे ॥ पणआत्मानथीजमतो ॥ अनेस्वरुदुःखमानअपमानसुधापिपासाआदिक
सर्वदेहना भावछे ॥ पणआत्माना भावनथी ॥ अनेआत्मातो अछेदअभेदअविनाशीने सत्तारूपनेस्वरुपनेजाणना
रोद्रष्टाछे ॥ अनेज्यारेमाईकगुणरहितथायछेत्यारेजभगवानना धामनेपामेछे ॥ अनेज्यारे भगवानना धामनेपाम्यो
त्यारेते अलो किकस्वरुपनेपाम्यो ॥ नेतेस्वरुपनेप्रमाणमाईकद्रष्टिवालाथीथायएमनथी ॥ अनेमाईकद्रष्टिवालानेतोए
स्वरुजाणसामांपणआयतुंनथी ॥ जेमविष्टामां किडापड्याहोय ॥ तेविष्टामां स्वरुमाननीनेकलोक्षकरे नेएमसमजेजेअमे
सर्वस्वरुपनेपाम्याछिये ॥ पणएमेमनुष्यनास्वरुजाणसामां नआवे ॥ केमकेएनीकोईकालेमनुष्यनास्वरुमां द्रष्टिपुगेज
नहिं ॥ तेममाईकद्रष्टिवालानी भगवानना स्वरुमां द्रष्टिपुगतीनथी ॥ एतोतानेकरिनेजेनीनीषारणाद्रष्टिईहोय ॥ तेमम
वाननास्वरुपनेजाणे ॥ नेभगवानना धामनु स्वरुतोअलो किकछे ॥ तेएस्वरुवुंद्रष्टांत आलोकमांदेईयेएमनथीनेतेस्वरु
नालेशगंध प्रकृतिपुरुषनेआवेछे ॥ तेणेकारिनेअनंतऐश्वर्यनेपामेछे ॥ नेअनंतकोटिब्रह्मांडकरवानीशक्तिनेपामेछे ॥ अने
तेप्रकृतिपुरुषनास्वरुपनेअनंतकोटिब्रह्मांडमां अनंतकोटिप्रधानपुरुषअनंतकोटिचैरादादिक ईश्वरतथाअनंतकोटि
ब्रह्माविष्णुशिवदेवदेत्यरूपिगांधर्वमनुष्यपशुपंरिषएसर्वस्वरुपामेछे ॥ मारेपूर्वमोठामोठाराजानेसर्वैराजनेवैभ-
दनोत्यागकरिनेवनमांतपकरवानेजतानेनारदसनकादिफभुकजीजडभ्रतआदिक केहलाक भगवानना स्वरुपनेपाम
साहं देहनोअनादरकरीनेअतिवोतपकरता तेमयं भगवाननी धामना स्वरुसाहंसमर्जनेकरता ॥ अनेआनेपणजे-
नेजेनेस्वरुवीयापयुंद्रोष ॥ नेअमारे संगेरहेवानीईछाहोय ॥ तेनेस्थूल सूक्ष्मनेकारणएवणदेहधकिनोखोएवोजेआ-
त्मातेनेपातानुंरुपमानीनेमाईकएवाजेपंचविषयना स्वरुतेमात्यागकरे ॥ तेनेजअमारोअरुवुसंबंधथावछे ॥ अ-
नेजेनेमाईकपंचविषयनीवासनाहोयनेतेअमारा भेगोरहेतोहोयतापणअमधकिकोउगाउछेदेछे ॥ अनेजेणेपंच

रुचंभात
सि०४

॥१५॥

विषयनो त्याग कस्को छेने चमारी आजाये करिने अमथ कि छेदे जाय तो पण अमथ कि अणुं मात्र छेदे नपीने एनाउ ॥ १३ ॥ अमां अमे
अखंड नीया सकरिने रहिये छेये ॥ एअमारो सिद्धांत छे ॥ ॥ इति श्री गुरुप सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगो गणितें ॥ १३ ॥ त्रैवि सना आव
एवदि ॥ १३ ॥ तेर शाने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री रयं बात मधे पढे भगत बेचर कुवेर ने घेर उत्तरादा बार
ना परना चौक मां विराजमान थपाइता ॥ अने सर्वे जरिया नीष रूप धारण कत्थाइ तां ॥ ने पुष्पना आभुषण सर्वे अंग मां शो भी
रत्थाइ तां ॥ ने पोताना मुरवारिंदनी आगज साधु तथा देवादेशाना हरि भक्तनी सभा भराई ने बेढिदती ॥ पछे कृपा करी ने म-
दा प्रभु जी बोल्याने तमारा सर्वेना अति हितनी बार्ता छे ॥ ते करिये छेये जे ॥ ॥ अन्य क्षेत्रे कृतं पापं तिर्थ क्षेत्रे विनश्यति ॥
॥ तिर्थ क्षेत्रे कृतं पापं ब्रज क्षेत्रे भविष्यति ॥ ॥ एतद्भक्तो एव अर्थ छे जे बिजे स्थान के पाप कत्थां होयने ते तिर्थ

जायने अधर्मनो त्याग करिने धर्म मां देह पर्थ तघरते तो मोरनां पाप सर्वेना सपामे ॥ ने तिर्थ मां जईने पाप करे तो ते पाप को
ईका ले छुटे नहि ॥ ने यजि एनो बिजो अर्थ छे जे चौरासी मां अनंत देह ॥ सायज दिपडा आदिक ना देह धरिने अनंत पाप कत्था छे ॥ ते
मनुष्य देह पामिने अधर्मनो त्याग करिने धर्म मां रहिने सतपुरुषनो आसरो करिने भगवान भजे तो सर्वे पापना स धई जाय ॥ अने
मनुष्य देह पामिने जो पाप करे तो ते पाप को ईका ले छुटे नहि ॥ अने बजि बिजो अर्थ छे जे अ सतपुरुषने संगे करिने चो रिछि
ना जी बरल पुं बरलान पुं ॥ आदिक अथला उपदेशो करिने जे पाप कत्था होय ते भगवान के भगवानना एकांतिक पंचविषय
ना त्यागी एवाजे साधुतेना संगे करिने अधर्मनो त्याग करिने तेनो आशो करे तो पूर्य ना पाप सर्वेना सपामे ने भगवान के भग-
वानना भक्त तेनो जो द्रोह करे ॥ तो तेनुं एवुं पाप लागे ते मोरे परोक्ष भगवान नी भक्ति करि होयने धर्म पाव्यो होय ते सफ
त सर्वेना स धई जाय ॥ ने प्रगट भगवानने तेना भक्तना द्रोहनुं एवुं पाप लागे ते को ईका ले छुटे ज नहि ॥ ने कुसंगना पाप प्रत्य
क्ष भगवानने भगवानना संतने संगे करिने ना सपामे छे ॥ ते कुसंगे करिने शुं पाप लागे छे ॥ तो विभिचारि वर ले ला

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१६॥

एयाजेअसतपुरुषतेनाजेसब्दसोभज्यादोषतेणेकरिनेकानइंदिनीघृतिभ्रष्टथायछे॥नेअसतपुरुषबास्पर्शकरिनेत्वचाइंदि-
नीघृतिभ्रष्टथायछे॥नेअसतपुरुषकीप्रसादिजमयेकरिनेजिभ्याइंदिनीवृत्तिभ्रष्टथायछे॥अनेअसतपुरुषनेचड्याजेचंद
नपुष्पतेनीस्रगंधियेकरिनेनासिकाइंदिनीघृतीभ्रष्टथायछे॥एयिरीतेअसतपुरुषनेसंगेकरिनेदसइंद्रियोनेचारअंतकर
एतेभ्रष्टथायछे॥तेकोईकालेभगवानसनमुखचावतांनथी॥नेविषयवासनायेकरिनेजीवनेचोरासीमांयारंवारजनममर
एनेयमाडेछे॥माटेअसतपुरुषनोजेसंगतेजेबोकोईजीवनेदुःखनोपमाउनारोनथी॥तेअसतपुरुषकेबाहोयतोउपरपी
धर्मवालाजणाताहोयनेकरियोडोकमांनारखताहोयनेजीवनेधिरवयासाहूतिलककरेतथारुद्राक्षनीमाताओकरंमां
नारखेनेएवाढगाराअसतपुरुषहोयतेमिथ्याधर्मीनीओथ्यलेईनेतथामिथ्या॥स्वनीओथ्यलेईनेउपरपीभक्तिनोआटायेप
जहाविनेपछेजेनेवास्त्रनुताननथीतथासतपुरुषनोसमागमजेनेनथीमल्योएयाजेभोलालोकतथापीसवासीलोकतेने
प्रथमभक्तिनोभाषजणावीनेपछेछानाउपदेशकरिनेधर्मथकिपाडिनारखेछे॥तेछानाउपदेशकेविरीतेकरेछे॥तोकहे
श्रीतमेकालमारोनेसउमांअह्यभाजो॥नेउंचनीचकोणछे॥सोभेगाबेसिनेरवाओअनेचलिकदेशजेभगवाननेजाणो
छोपेदाकरेतेभगवानछे॥तोधिर्यपीसर्वपेदाथायछे॥माटेविर्यतेजभगवानछे॥बिजोकोईभगवाननथी॥एवीजातना
महाअधाधुमखोराउपदेशनेकरेछे॥नेएवाअवलाउपदेशदेईनेपरस्त्रियोनासंगकरिनेतेनुंमहातमदेखाडिनेइंद्रियोधो
ईनेचरणामृतकरिनेपायछे॥नेभोलालोकोनेभ्रष्टकरेछे॥तेनुकारणएछेजेविषयभोगववासाहूकेवलमीथ्याभक्तिनीओ
थ्यलेईने॥जुक्तिकरेछे॥केमकेअसतपुरुषनुंलक्षणएजछे॥जेसाहूसाहूखावुंनेस्त्रियादिकविषयभोगववाएजअसतपुरुष
नुंलक्षणछे॥अनेजेएवाअसतपुरुषछे॥तेनोजेजेसंगकरेतेनाएकोत्तरपरिया नरकमांजायछे॥अनेअधर्मनोसर्गछे॥
तेकुटुंबेसदितअसतगुरुनाविषे॥तथातेगुरुनेविषेनिवासकरिनेरहेछे॥अनेआलोकनेविषेतेघणाकहेरानथायछे॥
नेमरिनेपणतेरुउरुनरकमांपडेछे॥नेमहादुःखनेपामेछे॥नेभयंकरएवाजेजमनादुततेनेप्रहारकरिनेकालिचिस्वो

खंभात
सिद्धांत
॥१६॥

॥१६॥

નરયાને છે ॥ દ્વિત્યાદિક મહાકર્ણને અસત ગુરુને તેના શીષ્ય પામે છે ॥ ને બેઠા લથાય છે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માનું કલ્યાણ ઇચ્છું
 હોય તેને પદ્મ અસત પુરુષનો ત્યાગ કરીને સત પુરુષનો સમાગમ કરવો ને પૂર્વે નારદ સનકાદિક શુક્રજીજીડ અત તથા કપિલદે
 વદતા ત્રિયરુષભદેશ તથા રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર તેનો શ્રોમત છે તે પણ સર્વે સત્ત્વાત્મામાં લાવે જો છે ॥ તેનો ત
 પાસ કરીને જોવું ॥ અને જો વિષય ભોગ વિને કલ્યાણ થતું હોય તો પૂર્વે મોટા મોટા રાજા સત પુરુષનો ઉપદેશ ગ્રહણ કરીને
 રાજ્યનો ત્યાગ કરીને વનમાં તપ કરવા શુક્રવાજા અને નારદ સનકાદિક આદિક અનંત તે મહાજ્ઞાનને પામીને ભગવાન
 ની પ્રસન્નતાને અર્થે નિરંતર તપ કર્યા છે ॥ માટે વિષય ભોગને કલ્યાણ થતું હોય તો સુંકરવા તપ કરે અને વિષય તો કુતરાગ ખેડા
 વાંદરા ચોકડા પાડા ॥ એમાં ક્રિયા માં બેઠા દિકરી ને દોટા લોર દે છે ॥ ને ચટલ પુંચટલા વેવું તેનો કિયો મેલ રહે છે ॥ માટે ધર્મ થકિ
 અષ્ટથઈને સર્વેને ભેગા થઈ રવાવું તથા વિભિચાર કરવો તે તો અસત પુરુષનો ધર્મ છે ॥ પણ સાચા માર્ગી તથા સાચા બ્રહ્મતાની ત
 થા સત્ત્વા ધૈર્ય વહે ॥ તેનો ધર્મ સ્થાપન કરે જો એવો નથી ને સાચા સત પુરુષનો મત તો પંચવિષયનો ત્યાગ કરીને ભગવાનને માર્ગે
 ચાલવું અને જો અજાણો સ્ત્રિનો શબ્દ સંભારી જાય તો ડરવા સુકારીને કાનને દંડ દેવો ॥ અને અજાણો સ્ત્રિનો હાથ અડિ
 જાય તો તે હાથને કાપી નાંચવો ને અજાણો સ્ત્રિ સામી દ્રષ્ટિ જાય તો તે આંચને ફોડી નાંચવો ॥ અને જે કાજ મારવાનું કહ્યું છે ॥
 તે કાજ તો મૃત્યુનું નામ છે ॥ તેને પંચવિષયની વાસના ટાલીને જન્મ મૃત્યુ સુપિકાલને મારવો કહેતાં જન્મ મૃત્યુ રતે ત્યારે કાલ
 મુખો કહેવાય ॥ અને બ્રહ્મ ભાજવાનું કહ્યું છે તે તો એમ કહ્યું છે જે સ્થૂલ સૂક્ષ્મને કારણાનુદેશીનો રવો ને સ્પર્શરૂપને પ્રકાશ
 વાન એવો જે બ્રહ્મરૂપ આત્મા તેને અંતર દ્રષ્ટિ કરીને ધ્યાનમાં લે સિને જોવો પછે તે પ્રકાશરૂપ આત્મા દેશાય ને તે આત્માને વિ
 શે પરમાત્મા દેશાય તેને જન્મ મરણનાં દુઃસ્વપ્ન દિજાય ત્યારે બ્રહ્મ ભાલ્યો કહેવાય ॥ અધિરી તે બ્રહ્મ ભાલવાનું કહ્યું છે પણ ભે
 ગાંબે સિને અંધારે વરણને રવાવું એમ નથી કહ્યું ને સાચા માર્ગી તથા સાચા બ્રહ્મજ્ઞાત્રીનો મત તો એમ છે જે ચોરિ સિંહાલી નકરથી ॥
 તથા ચટલ પુંચટલા વેવું નહિ ॥ જિવંદિંસા ન કરવી હારુ માદિ નરવાવા ॥ તથા કુડકપટ આદિક અધર્મના સર્ગનો ત્યાગ કરવો

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१७॥

ने केवल आत्मारूप हीने परमात्माने भजवा एज साचा मारगीनो ॥ तथा साचा ब्रह्मज्ञानीनो मतछे ने ते अमने एवा अतिशे वा
लाछे ॥ माटे आज पण जेने जेने कल्याण नो खप होय ते अमारे वचने करिने अधर्मनो त्याग करे तो ते माहा पापि होय ने मदा दुष्ट
कर्म कल्यां होय तो पण एजो अमारे वचने करिने दुष्ट कर्मनो त्याग करिने नियम धारण करे तो तेने ब्रह्मरूप करिने अमारा
अक्षर धाम मां लेई जईये ॥ माटे आसमे तो को दिज न मेज पेतये करिने पण काम न थाय ते जो आज अमारि वात मां सरत
राखिने सां भले तो तेने श्रवण माने करिने पंचविषय नो राग उरपडी जायछे माटे जेने जेने अनंत जन्म नास्त कृत्य भेगा थायछे
तेमे जे अमारो संबंध मलेछे ॥ पण थोडा पुन्य आलाने नधी मल तो ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्तः ॥

वदि ॥ १४ ॥ चौदसने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीखं बात मध्ये पटेन बेचर कुट्येने घेर उत्तरादा बारना
घरनाचो कमा विराजमान थयाइ ता ॥ ने सर्वेश्वतय रूप धारण कल्यां हता ॥ ने मस्तके कस्तूर बल फेरो धारण कस्योइ तो ने पुष्प
नादार धारण कत्याइ ता ॥ ने कंकु नो चांद लो कस्योइ तो ॥ ने पोताना मुरया विंदनी आगल साधु तथा देवादेश नाहरि भक्त
नी सभा भराई ने बेठिइति ॥ पछे महाप्रभु जी बोल्याजे ॥

मधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहं ॥ एतच्छोकमां एम कस्य छे जे ज्यारे ज्यारे धर्म ग्लानी पामेछे ॥ ने अधर्म बुद्धि पामेछे
त्यारि श्रीकृष्ण भगवान कहे दुं प्रगट थाउं छुं ॥ ने अधर्मनो नाश करुं छुं ने धर्मनुं स्थापन करुं छुं ॥ अने बलि अरजुन ने एम
कस्य छे जे ॥ सर्वधर्मान परित्यज्य मामेकं शरणं ग्रन्थ अहं त्यां हे सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मास्तु च ॥

एतच्छोकमां एम कस्य छे जे सर्व धर्मनो त्याग करिने मारे शरणे आय ॥ हुं तने सर्व पाप धर्मे मुका पित्रा ॥ माटे एक ठे काणे कस्य जे
धर्म स्थापवा प्रगट थाउं छुं ने बली कस्य जे धर्मनो त्याग करिने हुं कहुं एम कस्य माटे परस्पर विरुद्ध आब्यो एके महशो ए प्रस-
व साधु ने पुछिये छिये ॥ पछे रापुण उत्तर करवा मां ह्यो पण थयो नहि ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामि ये हाथ जो दिने कस्य जे हे महारा

खंभात
सि० १६

॥ १७ ॥

जतमेउत्तरकरखोत्यारेथो॥पछे महाप्रभुजीबोल्याजेधर्मतोबेप्रकारनोछे एकतोअजौकिकधर्मछे॥नेएक जौकिक धर्मछे ते मां
 जे जौकिक धर्मछे॥तेनुंफलतोनाशवंतछे॥नेअव्यछे ते सारु भगवानना अवतारनधीयता॥भगवानना अवतारतो अजौकिक जे
 भागवत धर्मजे साक्षात्कार भगवानना धामने पमादे ते सारु भगवानना अवतार प्रगटथईने ते भागवत धर्मनुं स्थापन करे छे॥
 मादे गुणने विषयततो एयो जे अरजुन तेने जौकिक धर्म नीदृष्टिये करिने भागवत धर्म समज्यामांनो तो आयतो॥अने भागव
 त धर्मना नाश करनाराने अविद्या एकरिने मदो न्यमत्त एवाजे कौरव तथा जे कौरवनापक्षना ते मनो भगवानने नाश करयो हतो॥
 असे साधु जे धर्मज्ञान पैरागने महा त्मे सहित भक्ति ईत्यादिक गुणे जुक्त जे भगवानना भक्त साधु जे जक्तना उद्धार रूप तेनी जेरक्षा
 करवी तेने अर्थ भगवाननुं प्रगट पाएछे ते पण गितामां कहुं छे जे॥॥परिभाषांय साधुनां॥बिनाशाय च दुष्कृता
 धर्म संस्थापनारथाय संभवामी युगे युगे॥टी॥॥अर्थ॥॥एश्लोकनो पूर्व कव्यो ए अर्थ छे॥मादे प्रगट भगवा
 ननुं जै बचन तेने जे ग्रहण करयुं ए ज परम भागवत धर्म छे॥अने ते मां जे संप्रकरणे ए ज भागवत धर्मनो दोह छे॥मादे जे नेपो
 ताना आत्मानुं कल्याण ईछुं तेने तो प्रगट भगवानना बचन मांज दृढ विश्वास राखेछो॥त्यारे ज मोक्ष थाय॥अने बिजा जे अन्य
 धर्म छे तेने तो को रिजगस्तु पि पाल्या करेने भगवानना स्वरूपने भगवानना बचन थकि तो विरुद्ध वर्तते तो तेने मीधेथी जन्म मर
 णाने चोरासिते को ई काले टलतानथी॥पछे अक्षर मुक्तानंद स्यामिये पुछुं जे हे महाराज ए भागवत धर्मने दृढ के मपमाय॥पछे
 महाप्रभुजीबोल्या जे जे मको ईक विद्या भए बिहोय॥त्यारे जे नीपासे ते विद्या होय॥एवाजे मेहे ताजी ते नीपासे जायने ते नीसेवा
 करेने ते मेहे तो कहे ते प्रमाणे अभ्यास करेत्यारे ते विद्या जे टली मेहे ताजी नीहोय॥ते निवाजिया मां आये छे॥तेम भागवत धर्म भ
 गवानने भगवानना एकांतिक विषयना त्यागी संत तेनी पासे छे॥ते भगवानने संतनो मन क्रमवचने रट आसरो करेने ते भगवा
 नने संतनो विश्वास राखेने जे मकहे तेम करे॥ने तेने बचन करिने अधर्मनो त्याग करिने भगवानने संतनी आता प्रमाणे वरते
 तो ते भागवत धर्मने पासे छे॥ने तेने कल्याणना मारग मां को ई विघन आवे नहि॥॥इति श्री मुरवसिद्धान्त समाप्त॥

॥सुर
सेद्धांत
॥६॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥संवत् ॥१९॥ओगणिते ॥२१॥चेपिसनाश्रावणवदि॥

संभान
सि०१७॥

॥अमायास्यानेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीखंभातमध्येपदेजबेचरकुवेरनेघेरउतरादाबारनाघरनाचोकमा
विराजमानथयादता॥नेसर्वेजरियानीयत्तधारणकत्यादता॥नेकंठमां पुष्पनाहारपेहेत्यादता॥नेपार्थमांतोराजहकताह
ता॥नेकानउपरफूलनागुछुधारणकत्यादता॥नेपोतानासुरवार्धिदनीआगलसाधुतथादेशदेशानादुरिभक्तनीसभाभ
राईमे बेरिहति॥पछेमाहाप्रमुजिबोल्याजेभगवानछेतेपोतानीजडनेचैतनएषीजेशक्तियोतेणेकरिनेआजगतनेविषे
समष्टीअनेवष्टीबेप्रकारनीसृष्टिनेसज्जिछे॥तेमांसमष्टीजेघैरादसुखात्माअव्याकृततेनेसृजेछे॥नेवष्टीजेस्थुजसू
क्ष्मनेकारणतेनेसरजताहया॥तेमांसमष्टिनेविषेपंचभूतछे॥तेनीमहतएविसंगनाछे॥नेवष्टिनेविषेपंचभूतछेतेनीअ
त्यएविसंगनाछे॥अनेसमष्टिसृष्टियात्मानेईश्वरकहेछे॥अनेतेसर्वज्ञछे॥अनेवष्टिदेहोनेविषेपंचभूतछे॥तेअप्यछे॥
नेतेअप्यतछे॥नेतेव्यष्टिदेहोनेधारणकरनारोतेनेजीयकहिये॥अनेएजेसमष्टिनेविष्टीएजेदेहछे॥तेनेएविरीतेसरजैछेजे
अनादिनेअस्वंडनेसर्वज्ञनेअनंतनेस्वयंजीतीनेसर्वआकारमात्रनीप्रवर्तिनाकारणएवाजेप्रकृतिपुरुषतेनेविषेभगवान
अक्षरब्रह्मरूपेप्रवेशकरिनेप्रधानपुरुषकलनेमहतत्यादिकचोविसतत्त्वतेणेकरिनेईश्वरनादेहजेघैरादसुखात्मानेअव्या
कृततेनेप्रगटकरेछेएविरीतेसमष्टीनेव्यष्टीनेउत्पन्नकरेछे॥अनेप्रलयकरेत्यारेएसर्वतत्त्वप्रधानपुरुषएसर्वजैथकिउप-
ज्याछे॥एविजेमूलमायातेनेविषेप्रलयकरेछेनेमूलमायानेपुरुषनेविषेप्रलयकरेछेनेपुरुषनेअक्षरनाकोकराकदेशनेविषे
प्रलयकरेछे॥अनेवलितेजरीतेउत्पन्नकरेछे॥अनेउत्पन्नकरेलीएषीजेसमष्टी॥तेथकिव्यस्तीदेहोनीसृष्टीनेसज्जिछे॥
तेनीरीतकहेछेजेमहतभूतमांजेमहतप्रपचीछेतेप्रपचीअनरयडआदिकरूपेपईनेतेसर्वव्यष्टिजीवोनादेहोनेविषेअस्तिआ
दिकपृथीनेपोषणकरेछे॥नेतेतेदेहोनासवरचतेअलपपृथीतेमहतपृथीमांलयणामेछे॥एविरीनेमदनपंचभूत
तेव्यष्टिजीवोनादेहोनेपोषणकरेछे॥अनेसमष्टीनुंजेमहतजलतेव्यष्टिदेहोनेविषेरुधिरादिकरूपेकरिनेपुष्टिकरेछे॥

॥१६॥

નેતેદેહોનાનાસનેસમેઅજપજલમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીજોમહત્ત્વશ્રીતેળોકરિનેવ્યષ્ટીદેહોમાંજરાગ્નિરુપેકરિનેઅન્નાદિક
 નેપચાવેછે નેતેદેહનાનાસનેચરયતેમહત્ત્વશ્રીમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીદેહનોજેમહત્ત્વપુતેળોકરિનેવ્યષ્ટીદેહોમાંપ્રાણા
 પુચેકરિનેસર્વદેહનેસ્થિતિરાવેછે ॥ અનેતેદેહનાનાસનેસમેમહત્ત્વપુમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીદેહનોજેમહદાકાશ
 તેળોકરિનેવ્યષ્ટીદેહનાચારીરનાઅવકાશરુપઆકાશમાંઆવેછે ॥ તેદેહોનાનાસનેસમેમહદાકાશમાંલયપામેછે ॥ અને
 સમષ્ટીદેહનોજેચૈરાદનોધારણનોકરનારોઅહંકારતેળોકરિનેવ્યષ્ટીદેહોમાંઅહંકારરુપેકરિનેધરિરહોછે ॥ નેતેદેહોના
 નાગ્રાનેચરયતેમહત્ત્વઅહંકારમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીદેહનોજેમહત્ત્વતેમાંથીવ્યષ્ટીદેહોમાંચિત્તરુપેકરિનેચિંતયન
 કરેછે ॥ નેતેદેહોનાનાસનેચરયતેમહત્ત્વમાંલયપામેછે ॥ અનેસમષ્ટીદેહવાલોજેપ્રધાનપુરુષતેવ્યષ્ટીદેહોનેવિષમનરુપેક
 રિનેજીવનેસંકલ્પવિકલ્પકરાવેછે ॥ નેતેદેહોનાનાસનેસર્વપ્રધાનપુરુષમાંમનલયપામેછે ॥ અનેઅનાદિઅવિજેમૂલમા
 યાતેસર્વજીવોનીબુદ્ધિરુપેકરિનેરહિછે અનેમૂલમાયાનોનિયંતાજીવછે ॥ અવિરિતેસમષ્ટીનેવ્યષ્ટીએવેશ્રીનેપોતેભગવા
 નઅક્ષરાતિતપુરુષોત્તમતેપોતાનીજેજડચૈતન્યવેશાન્તિયોતેળોકરિનેતેનાઆધારધર્મનેસર્વેવિશ્વનેપોતાનીસત્તા
 યેકરિનેધારણકરિરહ્યાછે ॥ તેનેજેમુષ્ણુજાણેછેતેમુક્તધાયછે ॥ દુષ્ટેતેનેજાણવાનીરીતકહેછે ॥ જેસ્થૂલસૂક્ષ્મનેકા
 રણનેજાગ્રતસ્વપ્નનેક્ષુપ્તિઅવિજેશ્રણજીવનીઅવસ્થાઓનેચૈરાદસુઆત્માનેઅવ્યાકતઅગ્રણશ્વરનાદેહનેઉત્પત્તિ
 સ્થિતિનેપ્રલયઅગ્રણશ્વરનીઅવસ્થાતેસર્વથકિપરનેસર્વેનાકારણપણેઆધારરુપજેભગવાનનોબ્રહ્મરુપપ્રકાશવ્યાપકસ્વ
 રુપ ॥ તેનેસર્વમાયાથકિપરજાણીનેતેબ્રહ્મસંઘાતેપોતાનાઆત્માનેમનદ્વારેઅકલ્પપણુંકરિનેપછેજગતનીજેમગ્નતિછે
 તેમપ્રલેકરિનેમાયાથકિઅસંગીપણેજાણ્યામાંપ્રકાશરુપતેસ્વર્ગોપરિદ્રશસ્થિતિયેરહિનેતેચૈતનનીદ્રષ્ટિનેપામીનેપોતાની
 માયાનુઆવરણદૂરકર્યું ॥ જેમઆકાશનીદ્રષ્ટિનેપામ્યોતેનેચારભૂતનીરૂપાધિદ્રષ્ટિમાંઆવતીનથી ॥ તેમમૂલપ્રકૃતિપુ
 રુષથકિપરણુંજેસર્વવ્યાપકઅક્ષરબ્રહ્મતેનીદ્રષ્ટિનેપામ્યુંતેતેનુંઆવરણજેમૂલપ્રકૃતિપુરુષતથાપ્રધાનપુરુષતેકાલને

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१९॥

महत्त्वादिक चोचिसतत्त्वसर्व मायानी उपाधितं न व्यापक ब्रह्मद्रष्टृ च दे करि ते शालिनाख्य बी ने सर्व व्यापक एवुं जे ब्रह्म स्वरूप तेने पोतानुं स्वरूप मानवुं ने जे ब्रह्म स्वरूप छे तं को दि ब्रह्मा इना द्रष्टा छे ॥ ने ते ब्रह्मा इमां अणुं अणुं प्रत्ये जे मरहे जा छे ॥ ते म अक्षर ब्रह्म ना अणु अणु ने विषे परि पूरण ने दिव्य मूर्ति एवा जे सनातन पर ब्रह्म जे पुरुषो तम स्वरूप ते रह्य छे ने जे ए सिद्ध करे जी जे ब्रह्माकार द्रष्टि ते सर्व तने पूरण का म एवा जे एक परमात्मा तेने देखे छे ते सर्व साधन ना अंत ने पा म्यो छे ॥ ने एज अमारो परम रे हे स्य छे ॥ ॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगोमणिसे ॥ २३ ॥ त्रेविसना भादरवाशुदि ॥ १ ॥ पडवाने दिवस
महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीरखं बातमध्ये पधान बानी दिकरि ओमाबाने घेर उगमणा रा बारना घरना चोकमांवि-
राजमान थयाइता ॥ नेसर्वेक संवल यस्त्रधारणकस्याइतां ने पुष्पनाहार पेहे स्वाइता ने तोराने मुछ धारणक त्याइता ॥ ने
बाजुबंधने गजराधारणक त्याइता ॥ ने कंकुनोचांद लोक सोइतो ने पोताना मूरवारिंदनी आगलसाधु तथा देश देश वाहरि
भक्त नीस भा भराईने बे ठिइती ॥ पछे महा प्रभुजी कृपा करिने बोल्याजे जेने पाताना मोक्ष नो रयष होय ॥ तेने तो तपासीने
जोयुंजे आमनुष्या देह मांशुं जाभछे ॥ आमनुष्या देह करिने हुंशुं करुंछु ॥ नेशा ल्पमां तो मनुष्य देहने अतिशो दुर्लभक सोछे ॥
अने देवता पण मनुष्य देहने ईछे छे ॥ अने देव लोक मां सरयतो मनुष्य ना करतां घणांछे ॥ अने देव लोक मां अतिउतरते अधि
कारे देव छे तेने आलोक मां चक्र प्रतीराजा होय तेना करतां कोटिगणावधारे सरखछे पण माई कसरबजे तुछने नासबंत तेने
पामथा सारुं देवता मनुष्य देहने नथी ईछ्छता ने मनुष्या देह नो जाभतो अविनासिएबुंजे भगवानना धामने पामबुंने फरिने
जन्म मृत्युना दुःखन पाय एज मनुष्या देह नो जाभछे ॥ माटे भगवानना भक्तने तपासी जोयुंजे आश्रोत्र भगवाने सरजी आ-
प्याछे ॥ ते श्रोत्रे करिने शुकंरवानुंछे ॥ अने नैत्र भगवाने सरजी आप्याछे ॥ तेनेत्र शुकं जो वासांरुं आप्याछे ॥ अने जीभ्या भग-
वाने शांसारुं सरजी आपीछे ॥ अने हाथ भगवाने सरजी आप्याछे ते ते हाथे करिने शुकंरवानुंछे ॥ एधिरि तेदसइं द्वियो

खंभात
सि० १६

119011

नेचारअंतःकरणसर्वनेतपासिनेजोयुं॥अनेभगवानभज्यामांशुंलाभछे॥अनेविषयभोगववामांशुंलाभछे॥एधिरितेप्रमा
 णाकरिनेपछेविषयस्वरवनेनासयंतजाणीनेतेनोत्यागकरिनेइंद्रियोअंतःकरणनेभगवाननास्वरुपमांजोडिदेवा॥एज
 मनुष्यदेहनोलाभछे॥पणनासवंतनेदुःखरुपनेकोटिकोटिकेशेजुक्तएवाजेपापरुपपंचविषयभोगववातेसाहुंमनुष्यदे
 हनेनरयोवी॥केमकेआमनुष्यदेहवारमबारसजतोनी॥एतोचोरासिलारवयोनीजन्मधरीधरीनेकोईकालेपारनआवेन
 ही॥केमकेझाडनातथापाहाडनाअयतारआवेजेनीघणीकआवरदायोतेनोकोईकालेपारनआवेमाटेमनुष्यदेहतोअ
 तिरोदूर्जभछे॥तेनेअज्ञानेकरीनेतथाअधर्मिनेसंगेकरिनेरयोटाविषयभोगविनेमनुष्यदेहनेवृथानरयोवी॥अनेजे
 जेइंद्रियोअंतःकरणेकरिनेविषयभोगवेछे॥तेनेमारजमपुरिमांअपाररषावापडेछे॥नेचोरासिमांवारमबारजन्ममृ-
 त्युनेपामेछे॥माटेजेणेकरिनेपोतानाजीवात्मानेबंधनथाय॥तेमारगनोत्यागकरयो॥नेतेनासंगनोपणन्यागकरयो
 ॥अनेजोतपासएमनकरेतोमनुष्यदेहनाअमृत्युआयुष्यछे॥नेपलनोपणनीरधारनयी॥तेमांजेभोलप्यरारयेछे॥ते
 अज्ञानेकरिनेरारयेछे॥केमकेराजाजनकजेवामहाज्ञानीभगवाननाभक्ततेणेतोएमकहूँछेजे॥
 दुखभोमानुष्योदेहोदेहिनांक्षणभंगुरतत्रापिदुःखभंमनेबैकुण्ठप्रीयेदरसनं॥॥माटेआदेहनोपलमात्रनोपण
 निरधारनकरयो॥अनेअतिनोसावधानथईनेपरमेश्वरभर्जानेपोतानाआत्मानुं कामसुधारीलेवुंजेमविजलीनाजबका
 रामांमोतीपरोधीलेवुं॥तेमआमनुष्यदेहछेतेतोविजलीनाजबकाराजेबिछे॥तेणेकरिनेपोतानाआत्मानुं कामसुधारीलेवुं॥
 नेप्रत्यक्षभगवाननोआसरोकरिनेधर्मज्ञानवैरागनेभक्ति सिद्धकरिनेपंचविषयनीचासनानेराजीनेब्रह्मरुपथईनेभगवा
 नाधामनेपामवुं॥एजमनुष्यदेहनोलाभछे॥॥इतिश्रीमुखसिद्धातसमाप्तः॥॥
 श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥॥संचत्॥१९॥ओगणिसं॥२३॥नेविसनाभादरवाशुदि॥२॥विजने
 दियसमद्वाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीरवंभातमध्येबारोटजसवानेघेरदक्षणादाबारनाघरनाचोकमांविराजमा

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२०॥

नययादता ॥ नेस्वेतवस्त्रधारणकस्याहतां ॥ नेमस्तकेकसं बजकेंदोबांध्योदनो ॥ नेपोतानामुखावर्तिनीआगजसाधुतथादेवा-
देरानाद्विरभक्तनीसभाभराईनेबेठिहती पछेमहाप्रभुजीबोल्याजेने भगवाननाभक्तहोयतेनेतोदेहआत्मानोविवेककरिनेभा-
वानभजवा ॥ तेकेबिरीतेविवेककरयो ॥ तोआचारिमांहाडकांछे ॥ तेतोपृथ्वीनोभागछे ॥ अनेदेहमांरुधिरछेतेतो जज-
नोभागछे ॥ अनेआदेहमांजरामिछे तेतोअग्निनोभागछे ॥ अनेदेहमांप्राणवायुछे तेतोवायुनोभागछे ॥ अनेदेहमां
आकाशछे ॥ तेतोमहदाकमानोभागछे ॥ अनेवाय्वस्पर्शरूपरसनेगंधएपंचतनमात्रानेपंचभूततेतमोगुणनोभागछे
॥ अनेदसइंद्रियोछेतेरजोगुणनांछे ॥ अनेचारअंतःकरणछे ॥ नेचौदइंद्रियो ॥ अंतःकरणनादेवताछे ॥ तेसत्त्वगुणनाछे
॥ अनेएसर्वेधीआत्माछे ॥ तेतोतोस्योछे ॥ केमकेआत्मादेहमांथीच्याल्योजाय ॥ त्यारेदेहकांईकरवानेसमर्थनथीनेदे-
हतोजडछे ॥ नेनासवंतछे ॥ मारेतेथीनोरबोपोतानाआत्मानेमानीनेब्रह्मरूपथईनेपरब्रह्मजेप्रत्यक्षपोतानेमल्याजे
भगवानतेनुंभजनकरेतोतेनोमोक्षथायछे ॥ अनेदेहरूपथईनेजेजेजपतपवृत्तादिककरेछे ॥ तेनांसर्वेसाधनव्रथाथई
जायछे ॥ अनेजेब्रह्मरूपथईनेभगवाननीभक्तिकरेछे ॥ तेजअविनासिरूपनेपामेछे ॥ अनेजेउपरधीधर्मपालेछे ॥
नेकोईकथोडुकपुन्यकरेअनेएममानेजेउपरधीधर्मपालेछे ॥ अनेएमजाणेजेमांरुंकल्याणथईरतुंछे ॥ जेमकोईकने
हजदरनोगारियोजडेनेतेपोतेएममानेजेहुंगाधितुं ॥ तेमअल्पज्ञाननेपामीनेमोक्षमानेछे ॥ तेतोअज्ञानीछेकेम
केमोक्षतोपंचविषयथकिमुकायत्यारेथायछे ॥ तेपंचविषयथकिकेममुकायतो ज्यारेप्रत्यक्षभगवानमलेनेतेनास्व-
रूपनोनिर्विकल्पउत्तमनिश्चयथायत्यारेपंचविषयथकीमुकायछे ॥ पणकोईएमजाणेजेवाल्मीकीसिखिनेतथाज-
पेतपेघतेसाधनेकरिनेमुक्तथायतेसाधनेमुक्तथवातुंनथी ॥ मुक्ततोमायापरनेसर्वकारणएयाजेभगवानतेज्यारेमनु-
ष्यरूपेथईनेपोतानेमलेनेतेज्ञानआपीनेपंचविषयनांमूलउरषाडिनारये ॥ नेपोतानास्वरूपनुंज्ञानकराये ॥ त्यारेज
जीवमुक्तथायछे ॥ पणपरोक्षथकिकोईनोमोक्षथतो नथी ॥ केमकेभगवाननास्वरूपनातानविनाकोईकालेमोक्ष

स्वभावा
सि०१९

॥२०॥

थायनहि॥ अने परोक्षपणे रामकृष्णादिक अवतार धईग या ते रामचंद्रजीअताजु गमां थया ते केवडाउंचाहता॥ नेके बुं स्वरुपद
तुं॥ अने कृष्ण अवतार द्वापरमां थयो॥ ते केवाहता ने केवडाउंचाहता॥ ने प्रोक्ष भगवान नो के विरीते निश्चय थायने के मकरि
ध्यानमां आये॥ मारे प्रोक्षपणे करिने कोई रिते कल्याण थायनहि॥ अने अंतरजामी पणे करिने सर्वे मां आत्मा मां रक्षा छे॥
ते के विरीते रक्षा छे॥ तों कर्मना फल आपया रूपे रक्षा छे॥ पण ते अंतरजामी रूपजे भगवान रक्षा छे तेणे करिने कोई नो मोक्ष
तो नथी॥ जे म पाणी छे ते प्रथी मां रक्षुं छे॥ ते पीवाना उपयोग मां तपी आबतुं॥ पीवाना उपयोग मां तो प्रगर पाणित ला
यमां के नदिमां के कुचामां होय ते पीवाना उपयोग मां आयेने बलि बिजुं दृष्टांत जे म दिवाना प्रकाशमां छे रेदारु अथवा
कांठाना उपाडा ते मुक्या होय पण ते कोई का छे बले नहिं॥ ने ते दियो प्रगर जो लगारे कअड्यो होय॥ तो सर्वे दारु तथा कांठ
ते बलिने भस्म ई जाय॥ ते म प्रगर भगवान मलेत्यारे ज जीव नो मोक्ष थाय छे॥ अने ते भगवान पण जीवोना कल्याणने अर्थ
कृपा करिने प्रगर थाय छे॥ अने ते भगवानना स्वरुप नो जे ने जे ने निश्चय थाय छे॥ अने जे आसरो करे छे ते सर्वे ना मोक्ष थाय
छे॥ ते चहाय तो उंच कुलना होय ने चहाय तो निच जातिना होय ने चहाय तो ब्राह्मण होय चहाय तो क्षत्री होय पण स
र्वे नो मोक्ष प्रगर भगवानना स्वरुपना निश्चये करिने थाय छे॥ अने जे ने जे ने प्रगर भगवान नो आसरो थयो होय ते ने
कोई रिते मोक्ष नो संसय सारख्यो नहिं॥ ने एने तो एम समज बुं जे मारांदरसन करी ते नां कल्याण थ्यो॥ ने रामा
अवतारमां कृष्णा अवतारमां जे ने जे ने मल्या ते ना सर्वे ना मोक्ष थया॥ ते ज आज मुने प्रत्यक्ष मल्या छे मारे दुतो कृतार्थ
थयो छुं॥ अने मुने जे प्रत्यक्ष भगवान मल्या छे ते भगवान नी आताये करिने जल उपर पृथ्वी रहि छे॥ ने मुने मल्या जे भगवा
न ते नी आताये करिने सूर्य चंद्रमा उदे अस्त पणाने पामे छे॥ अने आप्रत्यक्ष भगवानना वरसाव्या मेघपण चरसे छे॥ ने ते
मां गाज बिज थाय छे॥ एवा अनंत आचर्य छे ते सर्वे मुने मल्या जे भगवान ते ना जक स्या थाय छे॥ पण ते विना बिजा को
ई आबिश्चनो करता समजे जनहिं ने अनंत कोटि ब्रह्मांडनी उत्पत्ति स्थिति ने प्रलय ए सर्वे मुने मल्या एवा जे भगवान

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२१॥

तेनीजईआयकरिनेथायछे॥णविरातेजेनेभगवाननोमहातमेसहितनिश्चयथाय॥तेनाकामक्रोधजोभस्यादस्नेहमानआ-
दिकअंतरवात्रुतेसर्वेदलिजायछे॥नेपंचविषयनारागणतेनादलिजायछे॥जेमकोईकनेदसविसकागदिलिबुचुसा
व्यादोयतेनार्दांतअंबाईजायछे॥तेथीकाईचवायनहिं॥तेमभगवाननामहात्मरुपिरयटाईजेनेचरेछे॥तेपणगोपीयो
येकहुंछेजेअमनेश्रीकृष्णभगवाननाचरणनोस्पर्शथयोछेतेदियसपीआसंसारनांस्तरवतो नरकतुल्यथईगयाछे॥
माटेप्रगटभगवाननासंबंधेकरिनेजमोक्षथायछे॥अनेआजपणजेनेजेनेप्रत्यक्षमल्याछेतेसर्वेनांकल्याणथईजरह्या
छे॥नेतेसर्वेब्रह्मनीमूर्तियोछेनेतेसर्वेअक्षरधामनावासिछे॥

॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥

॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥संवत्॥११॥श्रीगणीसे॥२३॥त्रेविसनाभाद

रवाशुदि॥३॥त्रिजनेदियसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीखंभातमध्येसोनीकिलाभाईनीदिकरिकासीबानेघेरउ-
गमलोबारघरनाचोकमांविराजमानथयादता॥नेसर्वेसोनेरिवत्प्रधारणकस्यांदतां॥नेपुष्पनाहारनेबाजुबंधधारण
कस्यांदता॥नेललारनेविषेकंकुनोचांदलोकस्योदतो॥नेपोतानामूरबार्वेदनीआगलसाधुतथादेनादेनाहारिभक्त
नीसभाभराईनेवेदिदती॥पछेमहाप्रभुजीबोल्याजेआजीवनेएककबुद्धिछे॥नेएकसबुद्धिछे॥तेकबुद्धिकेमथईछे
॥नेसबुद्धिकेमथईछे॥तोजियेअनंतकोहिकल्पथयांविषयमोगयाछे॥तेणेकरिनेकबुद्धिथईछे॥अनेआजीवेसत्यु-
रुषुनोसमागमकरिनेपरमेश्वरनेअर्थेदान्यपुन्यभजनस्मरणजेजेसुकृतकस्यांछे॥तेणेकरिनेजीवनेसबुद्धिथईछे॥तेणां
जेदेविजीवछे॥तेनेतोप्रगटभगवाननोतथाप्रगटभगवाननासंतनोसमागमथायतोतेसमगमंकरिनेआस्करिबुद्धि
नोत्यागकरिनेसबुद्धिराखिनेरुढाधर्मपालिनेपरमेश्वरनोदृढआसरोकरिनेपोतानाआत्मानुंकामसुधारिनेछे॥अने
जोआस्करिजीवछेतनीतोकोईकालेसबुद्धिथतीजनपी॥अनेज्यांसुधिएनुं गमनुं सत्तपुरुषकनवादेत्यांसुधिसारो रहे
पणतेनीकबुद्धिनेसत्तपुरुषमुकावेतोउलटोदोदकरे॥जेमभालदेनानोकुबोउपरसारोहोवनेजोउडोखोदेतोखारुंक्षे

खंभात
सि०२०

॥२१॥

पाणीनीसरेतेमसतपुरुषज्यारेकबुद्धिमुकायेतोतेनेचधारेकबुद्धिधातीजाय ॥ माटेकबुद्धियाजाजेआसुरिजीयतेनोकोई
 कालेसंगकरवोनहिं ॥ अनेसतपुरुषनोसमागमकरिकुबुद्धिमोत्यमाकरिनेभगवाननुंभजनकरवुं ॥ अनेआजगततोसर्व
 स्वार्थिछेतेज्यांस्फुद्धिस्वार्थसरीत्यांस्फुप्सिउनेप्रितिरहेअनेज्यारेस्वार्थदलेत्यारेवाचुथायछे ॥ अनेसेविसबरसनीस्त्रि
 होयनेतेनेपित्तनिसरेकेकोडनिसरेतोतेस्त्रिवाचुजेयीलागे ॥ अनेपुरुषवणजोविसबरसनोहोयनेतेनेकोडकेपतथा
 तोस्त्रिनेपणवाचुजेयोपुरुषलागे ॥ तेमजसारांसारारवायानांपदार्थपणजिआउपरहेएटलीघडीसारुंलागेनेपछेतेर-
 समाअनंतरोगरहाछेनेघणाकदुःखरह्यांछे ॥ नेजीभ्याइंद्रिनेअज्ञानेकरिनेसारुंलागेछे ॥ पणआत्मानेतोदुःखनादेनसां
 छे ॥ नेजन्ममरणनाकष्टपमाडनारुंछे ॥ एथिरीतेदसइंद्रियोनेचारअंतःकरणएसर्वेनाधिषयनुंप्रमाणाकरवुं ॥ नेएसर्वेथी
 नोरयोएयोजेजिपात्मातेनेपोतानुरुपमानवुं ॥ तेआत्माकेयोछे ॥ तोस्वरूपछेनेअविनासिछेनेअछेइअभेदअजरनेअ-
 मरनेप्रकृतिरूपएथुजेअक्षरब्रह्मतेमारुंस्वरूपछे ॥ एमजेनेप्रगटभगवानमत्वाहोय ॥ तेनेमानवुं ॥ नेजडुएचाजेपंचविषय
 पंचभूतनोविकाररूपनेत्रणगुणनुंकार्यएयोजेदेहतेनेस्वरुपेकरिनेहुंस्वस्थियोथाउंएवोनपीनेहुतोएकपरमात्मापुरुषोत्तम
 प्रगटभगवानतेनेस्वरुपेकरिनेस्वरुपीपोथाउंएयोछुं ॥ माटेपंचविषयनीआवाक्तिनोत्यागकरिनेश्रवणेकरिनेभगवानना
 शब्दमांलोभावुं ॥ अनेत्वचायेकरिनेभगवाननास्पर्शमांलोभावुं ॥ अनेनेत्रेकरिनेभगवाननास्वरुपमांलोभावुं ॥ अनेर
 सनाएकरिनेभगवाननामहाप्रसादमांलोभावुं ॥ अनेनासिकायेकरिनेभगवाननाहारचंदननासुगंधमांलोभावुं ॥ अने
 एथिरीतेदसइंद्रियोनेचारअंतःकरणतेणेकरिनेएकभगवानमांजमांलोभावुं तेजसाचाभगवाननाभगतछे ॥ अनेजेजेए
 थिरीतेप्रत्यक्षभगवाननाश्रवतारज्यारेज्यारेथायछे ॥ तेमांजेलोभायछेतेसर्वपरमपदनेपामेछे ॥ पणतेनेजन्ममरणनोफे
 रोरहेतोनथी ॥ एतोब्रह्मरूपथईनेभगवाननाधामनेजपामेछे ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धांतसमाप्तः

॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संचत् १९ ओगणिसिं ॥ २३ ॥ त्रेथिसनाभादरा

श्रीसुर्य
सिद्धान्त
॥२२॥

शुद्धि ॥ ४ ॥ चोथ्यने दिवसमाहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीखंभातमधेपदे जकुबेररणछोडने घेरआ बमणा बार
नाघरनाचोकमां यिराजमान थयाहुता ॥ नेसर्वेभवेतयस्त्रधारणकस्याहुता ॥ नेमस्तकेकसंबजफेरोबांओदतो ॥ नेकसं
बलखेसरखभेधारणकस्योदतो ॥ नेजलादनेविषेकंकुनेचांदलो कस्योदतो ॥ नेपोतानामुर्याविंदनीआगलसाधुतथादे
शदेशनाहरिभक्तनीसभाभराईनेवेठिदतीनेरात्रिपोहोएकगईहति ॥ पछेमहाप्रभुजीबोल्याजेसर्वेसांभलो ॥ एकवार्ता
करिचेहिये ॥ जेआगतनेविषेएकअभिनासियस्तुछे ॥ नेएकनादावंतछे ॥ तेमांजेमायाकृतप्रकृतिनुंकार्यसर्वेनास
वंतछे ॥ नेतेसर्वेनोधारणकरनारोआत्मातेअविनासिछे ॥ माटेभगवाननाभक्तनेनासवंतमांमौइनपामबो ॥ अनेअविना
सिमांलोभाबुं ॥ हबेनासवंततेथुं ॥ तोदेदनासगासंबंधीतथाधनदोलतराजपाटआदिकआलोकनां सर्वेवैभवतथादेव
लोकनासर्वेवैभवतथाब्रह्मलोकनावैभव ॥ तथाचैराटपुरुषना तथाप्रकृतिपुरुषनावैभव तथामूलपुरुषआदिकप्रकृति
नुंकार्यसर्वेनासवंतछे ॥ तेनासवंतपदार्थनीईछा भगवाननाभक्तनेनरारयविनेजोभगवाननाभक्तनेनासवंतपदार्थ
नीईछाहोयतोतेनेमोटीरयोडजाणवी ॥ केमकेजेमकोईकरांकनेपाझाहप्रसन्नथईनेकदेजेतुंमाग्यजेमाग्यतेआपुंत्यारे
तेणेहुंगलिनागांठिया माग्या ॥ पछेपादशादेजाण्युंजेमाहामूर्यनेपापिछे ॥ जेगामगरासधनमालकाईनमाग्युंजेहुंगली
मागीएमकहिनेअतिकुराजीथईनेकादिमुक्यो ॥ तेमजेनेसाक्षात्कारप्रगटभगवानजोआशरोथयोतेनेरांकनीपदेमाईक
नासवंतपदार्थनीईछानरारयविनेतेनेतोअविनासिजेपोतानाआत्मातथाअविनासिएबाजेपरमात्मातथाअविनासि
एचुंजेभगवाननुंधाम तथातेभगवानसंबंधीजेसरखतेनीईछारारखवि ॥ अनेसर्वेनाकारणएबाजेभगवानतेआमनेसाक्षा
क्षात्कारमल्याछे ॥ अनेतमेपणतेमजसमजोछो ॥ माटेतमाराभाग्यनोपारनथी ॥ नेतमारोमहिमाकेहेवानेकोईसमर्थ
नथी ॥ अनेतमाराचरित्रतोगाईगाईनेअनंतजीवोनोमोक्षथरोकेमकेपूरयेजेनेजेनेभगवाननोसंबंधथयोछे ॥ अनेधर्मप
णदृढपालवानांनियमलीधांछे ॥ अनेभजनस्मरणपणसर्वेकरोछोमाटेतमारामहिमानोकोईपारपामेएमनथीअनेत

खंभात
सि०२१

॥२२॥

मारोमहिमामाईकद्रष्टिवात्तानेज्जएवामांआवे॥एमपणनथी॥तमारोमहिमातोआअमारासाधुजाणेछे॥माटेजेने
 अमारोयोगथयोछे॥तेआजन्मनेपून्येकरिनेनथीथयो॥एतोअनंतजन्मनां सुकृतभेगांथायछे तेनेजअमारोसंबंधथा
 यछे॥नेतेनेजअमारिआज्ञापालविगमेछे॥पणपामरपशुनेअमारिआज्ञानथीगमतीनेपामरपशुनेतोशिखुनेउदरपरा-
 यणप्रीतिहोयनेआगततोदैविनेमुमुक्षुनेगमेछे॥माटेजेमचिंतामणिहोयतेनेअनंतप्रकारनुजतनकरिनेराखे॥तेम
 आजेअमारिआज्ञाछे॥तेनेसिरसादेरापवि॥केमकेशिरजावतेनोखरखरोनहिंपणआज्ञालोपायएथीमोटीदाणव
 बिजीनथी॥अनेप्रत्यक्षभगवाननीआज्ञापालवीएजेबोकोईलाभनथी॥केमकेपुर्वेपणजेजेभगवाननीआज्ञाप्रमाणे
 वर्त्तयछे॥तेजमोदिमोदिपदवीनेपाम्याछे॥नेजेणेजेणेआज्ञालोपीछे॥तेसर्वेअतिशोकष्टनेपाम्याछे॥माटेजेजेपोताना
 सगाहोयतेनेपणएमकहेवुंजेअधर्मनोत्यागकरिनेपरमेश्वरनीआज्ञाप्रमाणेवरतशो तोजसुखियाथशो॥अनेजोफ
 मेश्वरनीआज्ञाप्रमाणेनहिंवरतो तोजमपुरिनांतथाजन्मभरणनादुःखनेपामशो॥अनेपणहेरानथशोएवितेसर्वेने
 शिखामणदेवि॥अनेपोतानेपणइदपणेवरतवुं॥अनेजेनेजेनेप्रगटभगवाननोसंबंधथयोछे॥तेनेतोअतिशोमझनि
 रभयरहेवुं॥अनेजन्ममरणनीसंकाराखयिनहिं॥अनेअंतसमोथरोत्यारेजेनिरवासनिकद्वोतेनेतोकांईवेअंतरमां
 पिडानहिंथाय॥अनेजेनेकांईजगतनीआज्ञास्तिछे॥तेनेप्रथमआसक्तिनेतोडायवासारुंधोडिकपिडाजेवुंजणाचिनेप-
 छेअमारास्वरूपनुदर्शनआपीनेतेजोमयएवुंजेदिव्यदेहतेनेपमाडिनेअमाराअक्षरधाममांलेईजईशुं॥अनेअविनासिरू
 खनेभ्माडीरुं॥तेकोईकालेपाछुंजन्ममरणनादुःखनेनपामेतेगितामांकह्छेजे॥नततभासयतेसूर्योनिस्स
 सांकोनपावकयतगतवानिबरतंतेतत्थाममम्॥एश्लोकमांएमकह्छेजेपूर्येकवुंएमजअर्थछे॥मा
 टेहयेतोनासबंतसरखनीईछानोत्यागकरिनेप्रत्यक्षभगवाननाजबचनमांविश्वासराखिनेअधिनासिस्सरखनीईछा
 राखवि॥इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२३॥

॥ संवत् ॥ ११ ॥ योगागिसे ॥ २३ ॥ त्रेविसनाभादरथाशुदि ॥ ५ ॥ पांचमनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभ
गवानगामश्रीसोजिंत्रामध्येरने सभरायशंकरजीनेघेरआधमणाबारनाचोकमां विराजमानपयादता ॥ नेसर्वे श्वेतवस्त्रधा
रणकस्यां हता ॥ नेमस्तकेकसंबलफेटोबांध्योदतो ॥ नेपोतानामुराविंदनीआगलसाधुतथादेसदेसनाहरिभक्तनीसमा
भरार्द्धनेवेरिहती ॥ पछे महाप्रभुजीकृपाकरिनेएमबोल्याजेजगतमां केदजाएकएमकहेछेजेमनहोबदाधतोजायहारिनेसा
पएबोजेशाचछेतेसत्पुरुषनोनधि एशब्दतो असतपुरुषनोतथाविभीचारिअतिपापीनोछे ॥ अनेनारदनेतथाब्रह्मानेतथा
शिवएआदिककेदलाकमोटा मोरानेतो मनदाधनरत्न ॥ नेमननोविश्वासकस्यो लोकलंकजाग्या ॥ तेकलंकशास्त्रमां प्रसि
द्धजरच्यांछेअनेजेणेजेणेमनजीत्यां होय तेतोजीवपरंत सतपुरुषनाआपेजाजेजीयमतेनेदृढपाजेछे ॥ पणतेनियमथाकि
धृष्टतानथी ॥ अनेजेजेसतपुरुषनीआत्तानुंडलंघनकरेछे ॥ तेतोजरुरभ्रष्टथायछे ॥ अनेतेसतपुरुषनीआज्ञातेथुंछे ॥
तोचोरिछिनालिदारुमाटि वरलबुं वदलायबुंएसर्वेनो त्यागकरवो ॥ अनेदंभकुडकपटादिकनो त्यागकरवो ॥ अनेपोता-
नीमावेनदिकरितेजवानअवस्थाबाधिहोय ॥ तेनीसंघातेपणआपतकालपड्याविनाएकांतमांनरहेथुं ॥ नेएकला
भेगाचाजबुनहि ॥ अनेजोसतपुरुषनीआत्तालोपीनेकुसंगकरिनेअधर्मनेमार्गेचालेतो जेमभागनेदारुपियेतोडाहो
होयअथवासूर्यहोयतेबेयगांडाथाय ॥ तेमपंडितहोयतथाज्ञानीहोयतथाइंद्रिजीतहोयतेसर्वपरमेश्वरनीजोआत्ता
लोपेतोतेनीमतिभ्रष्टिथयाविनारहेजनहि ॥ एसर्वेशास्त्रनोसिद्धांतछे ॥ तेकोईकालेपणमिथ्याथायनहि ॥ जेमकोईकसा
हुकारबहाणमांमालभरिनेकमाचासारुसमुद्रमध्येजतोहोयतेजोचमकनाडुंगरसमुद्रमांछेतेथीछेटेरदिनेमारगेचालेतो
निरविघ्नसमुद्रपारजायनेजोमारगभूलिनेचमकनाडुंगरपासेजायतोबहाणनारिखलासर्वेचमकसामांतएाईजाय ॥
तेभेलुंबहाणसर्वेमालसहिततणाईजायपछे ॥ नेलोहानारवीलाचमकनेजोगेकरिनेगलिजायछेत्यारेबहाणनांपारि
यांविखराईजायने ॥ मालपणसर्वेसमुद्रमांबुडिजाय ॥ नेतेशाहुकारपणसमुद्रमांबुडिजाय ॥ एदृष्टांतनुंसिद्धांतएछे

सोजिंत्रा
सि०२२

॥२३॥

જેશાદુકારનેઠેકાણેતોજીવછે ॥ અને મગવાનની ભક્તિરૂપિતથાભગવાનનાનિશ્ચયરૂપીમાલછે ॥ અને ધર્મજ્ઞાનવૈરાગનેભક્તિ
 નેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞારૂપિયદાણ ॥ અનેચિજ્ઞારૂપિંદ્રિયોછે ॥ અનેસંસારરૂપિસમુદ્રછે ॥ નેશબ્દસ્પર્શરૂપરસનેગંધરૂપિચમક
 નોહુંગરછે ॥ તેપચિષયનોઈંદ્રિયોનેસંબંધથાયછે ॥ ત્યારેતેઈંદ્રિયોવિષયમાંતણાઈજાયછે ॥ નેઈંદ્રિયોજ્યારેવિષયમાંજાય
 ત્યારેપરમેશ્વરનીઆજ્ઞાજેધર્મતેરૂપિજેવદાણતેનાંપાટિયાંસર્વેવિચારાઈજાયછે ॥ નેપરમેશ્વરનોનિશ્ચયનેજ્ઞાનવૈરાગ
 ભક્તિતેરૂપિજેમાલતેપણસર્વેનાસપામિજાયછે ॥ અનેજીવરૂપિજેશાદુકારતેપણસંસારરૂપીસમુદ્રમાંબુડિજાયછે ॥
 અનેચોરાસિમીઅપારદુઃખનેપામેછે ॥ તેજ્ઞાડપાહાડનામુંડામુંડાઅવતારઆવેછે ॥ તેકોઈકાલેપાછોછુટકોથતોનપિ ॥ મા
 રેજેમુમુક્ષુહોયનેજેનેપોતાનાજીવાત્માનામોક્ષનીદીઠાહોયનેજન્મમરણનાદુઃખકિમુકાબુંહોયતેમેતોઅનાદિજેસતત્ત્વ
 હાસ્યનીમરજાદાતથાવેદમાંકલ્પછેજેવરણાશ્રમનાધર્મતથાપ્રત્યક્ષરામક્રસ્માદિકભગવાનનાઅવતારતેનામુરખનાંજેવ
 ચનતેપ્રમાણેદ્રુપણેચરતયુંપણમોઠાઓનીમર્ષાદાઉલઘનનકરવિ ॥ તેતેનુંજકલ્યાણથાયછે ॥ મારેઆચ્યમારુંવચન
 છે ॥ તેતમારાઆત્માનુંઅવિહિતનેકરેણુંછે ॥ મારેતેનેજતનકરિનેરાચજોતોતમનેકલ્યાણનામારગમાંકોઈવિઘ્ન
 નહિંથાય ॥ તેસારુંધર્મમાંરહિનેઅમારીભક્તિકરજોઅમારોરેહેસ્યસિદ્ધાંતછેતેતમનેકલ્યો ॥

ઈતિશ્રીમુર્યસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ ॥

॥શ્રીહરિક્ષ્માયનમોનમઃ ॥

॥સંવત્ ॥

૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસનાભાદરવાશુદ્ધિ ॥ ૬ ॥ સ્વર્ગનેદિવસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીસોજિત્રામખેદે
 ભક્તબાપુજીમયારામનેધેરુત્તરાદાબારનાચોકમાંગાદિતકિયેયુક્તપલંગડપરથિરાજમાનથયાદ્યતાનેકિનરવાપનો
 સ્કરવાલનેડગણિપેત્યાંહતાં ॥ નેકસ્ત્રબલપાષાંધીહતી ॥ નેગુદોરેટોપેહેત્યોહતો ॥ નેકસ્ત્રબલસેલુંકેડેબાંધુંદતું ॥
 નેએકસેલુંસ્વપ્નેનાચ્યુંદતું ॥ નેસર્વેઅંગનેવિષેપુષ્પનાંઆશ્રૂષણધારણકલ્યાંદતાં ॥ નેલજાટનેવિષેકંકુનીચીંદલો
 કલ્યોહતો ॥ નેપોતાનામુરવાર્ચિદનીઆગલસાધુતથાદેશદેશહરિભક્તનીસભાભરાઈનેબેઠિદતિ ॥ પછેમહાપ્રભુ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२४॥

जीवो ल्याजेसां भलो एकवात करिये जे आजीवनी बुद्धि त्रिगुणात्मक छे ते गुणने बेगे करिने बुद्धि नो एक गारे तो ॥
नथि ॥ ने तेने भगवानना स्वरूपना नीश्वयनो पण एक ठारे हे तो नथि ॥ ते जे जो जे बोसंग करे ते जो ते घोरंग चडे छे ॥ जेम
देपु होय ते गंगाजले पल जे ते लघु संख्याने जले पण पल ते ते मजे नी त्रिगुणात्मक बुद्धि होय तेने सत्संग नो जोग होय त्या
सुधिसारो रवे अने कुसंस्तो जोग थाय त्यारे अतिशोन कारा थई जाय ॥ एघिरी ते त्रिगुणात्मक जे नी बुद्धि होय ते ते जो चार वे
द भण्यो होय तथा लुशा रूप भण्यो लो होय ॥ तपसि होय तथा त्यागि होय पण त्रिगुणात्मक बुद्धि वा जानो गारे तो नथी के मके तेने
जीव परवस छे ॥ ते त्रिगुणात्मक बुद्धि वा ला छे ॥ ते तो बार दृष्टि वा ला छे ॥ ते बार दृष्टि वा जाने पोताना आत्मानुं रुडु थाय एवुं
सुजे नहिं ॥ अने त्रिगुणात्मक बुद्धि वा ला तो जन्म मरणाना दुःखने पास्या करे छे ॥ अने जे त्रिगुणाति त बुद्धि वा ला छे ॥ तेने
तो प्रगद भगवानना स्वरूपनो निश्वय करिने तेनो दृढ आसरो करे छे ॥ अने जो कोई कुसंगने जोगे करिने थोडोक अधर्म
अनितिकरि होय तो पण भगवान तथा भगवानना एकांतिक साधु तेने संगे करिने अधर्म अनिति नो त्याग करिने भग-
वाननो दृढ आसरो करे छे ॥ अने आशरामां पण नण भेद छे ॥ ते मां एक तो मुद पणे करिने जे प्रत्यक्ष भगवान छे ते जमारा
आत्माना साचाहित कारि छे ॥ अने मारा क ल्याणना दाता छे ॥ एघिरी ते मुद पणे करिने अंतरमां गाठवाले ते तेने कोई सु-
जे एकास तथा दिनी श्वेमां थी उगाववा आवे पण तेनो उगाव्यो डगे नहिं ते मुद पणानो निश्वय कदे माय ॥ अने बिजो जे
ने प्रितिनो स्व भाव होय तेने भगवानने विषे प्रिति थाय तो भगवान पोताने मल्या तेने विषे एघि प्रिति होय जे ते भगवा-
ननी मूर्ति यिना बिजुं कांई गमे नहिं ॥ ने स्वातां पितां हा जतां चालतां कामकाज करतां सर्व क्रिया मां एक भगवान ज-
सां भस्था करे ॥ पण भगवान यिना बिजे कयांई वृत्ति जाय नहिं ॥ तेने प्रितिये करिने भगवानना स्वरूपनो निश्वय जाण-
वो ॥ अने श्रीजो ज्ञाने करिने निश्वय थाय छे ते तो जीवना रूपने जाणे ॥ तथा मायाना रूपने जाणे तथा ईश्वरना रूपने जा-
णे ॥ तथा ब्रह्म स्वरूपने जाणे तथा परब्रह्मना स्वरूपने जाणे ॥ अनव्ययीतिरेक पणे भगवान रखा छे तेने जाणे ॥

सोजिना.
सि० २३

॥२४॥

तथा कर्ता अकर्ता पणुं जाणे ॥ तथा दिव्य भाष जाणे ॥ तथा मनुष्य भाष जाणे ॥ तथा भगवाननुसाकार पणुं जाणे तथा निरा-
 कार पणुं जाणे ॥ तथा निर्गुण पणुं ने सगुण पणुं जाणे ॥ ईत्यादिक भगवानना अणंत अश्रय ने जाणे तेने ज्ञाने करिने निश्च-
 य जाणवुं ॥ अने एव प्रकार नो निश्चय कर्यो ॥ ते गुणाति त बुद्धिवाला ने थाय छे ॥ ते गुणाति त बुद्धिवालो उत्तम जाति नो होय
 ॥ चहाय तो उत्तर ती जाति नो होय ॥ ने चहाय तो भणो लो होय ॥ ने चहाय तो बगर भणो लो होय ते नो को ई मेल नथी ॥ एतो
 जु ओने गोपि गोवा ल पां दरां आदिक ते श्रुं शास्त्र भण्या इता ॥ अने रुषि तथा इंद्र तथा ब्रह्मा ते चार वेद ने निरंतर पाठ करे छे
 ॥ तो पण निगुणात्मक बुद्धि दती ॥ तो भगवानना मनुष्य चरित्र जो ईनि बुद्धि मां ठार हो नहिं ॥ माटे ज्यां सुधि निगुणात्मक बुद्धि छे
 त्यां सुद्धि ते नानिश्चय नो ठार हे तो नथी ॥ एतो निर्गुण बुद्धिवाला छे ॥ ते ने ज अदग निश्चय थाय छे ॥ ने ते ने कोई का जे भगवान
 नां मनुष्य चरित्र मां संषय थाय नहिं ॥ जे म गोपि यो भणो भगवान रास रम्या तथा जमना जीना धरामां पीन मू बहार काही ने
 पगे जगा डियो तो पण गोवालो ने संषय नथयो ॥ अने ते ते चरित्र ने सांभलिने परिक्षत राजाने संषय थ जो जे धर्म रक्षक भग-
 वान नो अयतार तेरो परदारानो संग के म कस्यो ॥ पण जे निर्गुण बुद्धिवाला जे चजना गोप ते ने संषय नथयो माटे गुणात्मक
 बुद्धि होय ते ने पोताना जीवना कल्याण नी ईछा होय तो निरगुण एवा जे प्रगट भगवान तथा भगवानना संग थ कि निर्गुण
 भाव ने पा म्या एवा जे साधु ते नो मन क्रम बचने संग करे तो गुणात्मक बुद्धि हति पछे शुक्र जीने संगे करिने गुणात्मक बुद्धि स-
 त्तिने निर्गुण भाव ने पा मि गया ते म आज पण जे ने जे ने गुणात्मक बुद्धि होय ते ने पां च दहा डा तथा दस दहा डा मन क्रम बच
 ने शुद्ध भावे अमारो संग करे तो ते नी निर्गुण बुद्धि थाय ॥ माटे पोताना कल्याण ने अर्थे सत्संग करिने गुणात्मक बुद्धि
 ने सुधारि लेवी ॥ पण पोताना ॥ जीवात्माना मोक्ष मां विघ्न आवे एवी बुद्धि न राखवी ॥ अने आस मो तो एवो आवो
 छे जे कोई पामर ने पशु जे वोजीय होय ते पण जो मन क्रम बचने करिने सत संग करे तो आने आदे दे करीने ब्रह्म रूप थ
 ईने भगवानना धाम ने पा मे छे ॥ माटे आज आस भा मां यात थाय छे ते वि कोई लो क मां तथा कोई धाम मां नथी थति अने

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૨૫॥

બ્રહ્માદિકદેવ પણ અંત્રિસથી આર્ષને સાંભજે છે ॥ મારે તમારા પુન્યનો પાર નથી ને તમારા મહિમાને કોઈકે હેવાને સમર્થ નથી
અને તમારાં જેને જેને દરસન થયો ॥ તેનાં પણ કલ્યાણ થયો ॥
॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥
વિસના ભાદરવા શુદ્ધિ ॥૭॥ સાતે મને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીસોજિત્રામધેડો જિયા મક્તકાશિ
નાથ સોમે સરનેધેર ઉત્તરાદા બારના ચોક માંગાદિતકિયેયુક્ત પલંગ ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્પે સોનેરિચત્રધા
રણકત્યાંદતાં ॥ ને પુષ્પનાં આશુક્ષણ સર્પે અંગને ધિયે ધારણકત્યાંદતાં ॥ ને કંકુનો ચાંદ લોક સ્વોદ્ધતો ॥ ને જમણા હાથને
ધિયે રુમાલ ધારણકત્યાંદતો ॥ ને પોતાના મુરચાધિંદની આગલ સાધુતથાદેશ દેશના હરિભક્તની સભા મારાં ને વેરિહતિ ॥
॥ પછે અરણંડાનંદ સ્વામિયે પ્રશ્ન પુછ્યું જે હે મહારાજ કલ્યાણનું શુરુ પછે ॥ અને કલ્યાણ કેમ થાય તે કહો ॥ પછે મહાપ્ર-
ભુજીબોલ્યા જે કલ્યાણતો અનંત પ્રકારનું છે ॥ તે કેટલાક તો લોટની ચપટી દિધે કરિને કલ્યાણ માને છે ॥ અને કેટલાક
તો પાંચ બ્રાહ્મણ જમાડે કલ્યાણ માને છે ને કેટલાક દાન પૂન્યે કરિને કલ્યાણ માને છે ॥ ને કેટલાક વરણા શ્રમના ધર્મ પા-
લ્યે કરિને કલ્યાણ માને છે ॥ ને કેટલાક નાત્યો જમાડિને કલ્યાણ માને છે ॥ ને કેટલાક તિર્થરણ કરિને કલ્યાણ મા-
ને છે ॥ ને સદાગ્રત આપિને કેટલાક કલ્યાણ માને છે ॥ ને કેટલાક ઉપચાર સાદિક યતે કરિને કલ્યાણ માને છે ॥ પણ સર્પે
કલ્યાણના ઉપકરણ છે ને સાચું કલ્યાણતો એ છે જે પંચવિષયની વાસનાટાલીને બ્રહ્મરૂપ થઈ ને પરબ્રહ્મને ભજયા ॥ અ-
ને અનંત સાધન કરે પણ વાસના હોય ત્યાં સ્કધિ જન્મ મરણટલે નહિ ॥ મારે પંચવિષયની વાસનાટાલીને ભગવાન ભજયા એક
લ્યાણનું રૂપ છે ॥ અને તે પિના પિજાં કલ્યાણ છે તે તો માર્ક ફલને આપે તે ફલના સયંત છે ॥ અને લોકમાં રુડાનું નામ ક-
લ્યાણકહે છે પણ સાચું કલ્યાણનું રૂપ તો પંચવિષયની વાસનાટાલીને આત્યંતિક મૌક્ષને પામવું ॥ તે જ એક કલ્યાણનું
રૂપ છે ॥ હવે તે કલ્યાણ કેમ થાય તો આત્યંતિક જ્ઞાનના આપનારા યજે મહાત્મા પુરુષ તે જ્યારે જિવને પ્રગટ મલે ને

સોજીત્રા
સિદ્ધાંત
૨૪

॥૨૫॥

तेनोद्भवा सरो करे ॥ नेते महात्मा पुरुषकृपा करिने धर्मज्ञान वैराग ने महात्मे सहित भक्तिसिद्ध कराविने यासना रक्षाविने
ब्रह्मरूप करे त्यारे आत्यंतिक कल्याण थाय ॥ माटे माया पर एवा जे भगवान के भगवान ना एकांतिक नीर वासनीक साधु
ते जीवने प्रगट मले त्या रेज कल्याण थाय पण ते विना थाय नहि ए सिद्धांत वा तां छे ॥

ईति श्रीमुरवसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अ

गणितें ॥ २३ ॥ त्रैविमना भादखा शुद्धिश्चरुमीने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीसोजिंचामध्ये देव मल
कार चंदगंगादतनी बेहेन बाई बेणी बाने घेर ओत्तरादाबारना चोकमां गादित किये युक्तपलंग उपर विराजमान
थयाइता ॥ नेस र्ये सोनेरि बस्त्रधारण कत्वांइतां ॥ ने पुष्पनाद्वार पेह स्याइता ॥ ने पोताना मूरवारिंदनी आगज साधुत-
थादेश देशाना हरिभक्तनी सभा भराईने वेरिहती ॥ पछे महाराज भुजीओ त्याजे सांभलो एक वाते करिये जे सतपुरुषने अ-
सतपुरुष बेयना देइतो ब्रह्मगुणना थये लाछे ॥ ते मारजो गुण थकि दसई दियो थई छे ॥ अने त मो गुणना पंचभूतने पं-
चविषय थया छे ॥ अने सत्त्वगुणना चार अंतःकरणने चौद देवता थया छे ॥ एविरी ते चो विसतत्वना देइ सतपुरुष ने अ-
सतपुरुषना देइ ए बेयना थया छे ॥ पण सतपुरुषमां ने असतपुरुषमां तो अतिशो भेद छे के मके सतपुरुष छे ते तो मत्वा
पर वरतें छे ॥ अने नए गुणनो जे देइ तेने पोतानुं रुपमान तानधी ॥ अने अदभूत आनंदमां सदा येवर त्या करे छे ॥ अने
जें असतपुरुष छे ॥ ते तो देइने जे पोतानुं रुपमाने छे ॥ अने पंचविषयमां जो लुप वरतें छे ॥ जे मरांकनां ने राजानां बेयनां घर धु-
ड्यपाणाना होय ॥ पण जे रांकनां घर छे ॥ तेमां तो राखना दग लात था फुटे ला हांड जां ते होय तथा दुटे ला रवाइला ने फाटे ला
गोदडाना गाभा होय ॥ ने ओरडा उपर छाज होय ॥ अने जे राजाना घरमां तो भारे भारे अनंत प्रकारनी रिद्धि सिद्धि होय
एदृष्टांत एनुं सिद्धांत एछे जे सतपुरुषना ने असतपुरुषना देइतो ब्रह्मगुणना छे पण असतपुरुष छे तेना अंतरमां का
मको धलो भस्वाइ स्नेह मान आदिक अनंत दोष भस्वा होय ॥ ने पंचविषयने भोगयता होय अने जे सतपुरुष छे ॥

श्रीमुरप
सिद्धांत
॥२६॥

तेमांतोअनंतशुभगुणरह्याहोय ॥नेपंचविषयनीवासनायेरहितचर्तताहोयनेमायापरस्थीतियेयुक्तषकादेहमांरहि-
नेभगवाननीभक्तिसंबंधिक्रियाकरे ॥अथवाअनंतविजाजीवोनाकल्याणनेअर्थेक्रियाकरेपणअज्ञानीबारद्रष्टिवा-
लाछे ॥तेनाओलख्यामांआवतीनथी ॥कमकेजेमअसतपुरुषमोढेकरिनेखाय ॥तेमसत्पुरुषमोढेकरिनेखाता
होयअनेजेमअसतपुरुषनेत्रेकरिनेजुवेतेमसतपुरुषपणनेत्रेकरिनेजुवेअथी ॥रीतेअसतपुरुषनेसतपुरुषवेयइंदि
योवडेक्रीया करताहोयतेणेकरिनेबाखद्रष्टिवालाअज्ञानीजीवओलखिराकेनहि ॥अनेजेअसतपुरुषक्रियाकरे
छे ॥तेतोदेहनेपोतानुरूपमानीनेविषयनेविषेआशक्तियेकरिनेक्रियाकरेछे ॥अनेजेसतपुरुषछेतेतोअधर्मनो
नासकरयानेअर्थेनेअनंतजीवोनामोक्षनेअर्थेक्रियाकरताहोयपणदेहनेममतेकरिनेसतपुरुषनीकोईक्रीयानहो
य ॥अनेजेअसतपुरुषहोयतेतोश्रोत्रनीव्रतियेकरिनेशब्दमांएकरसथईरह्याहोय ॥अनेत्वचानीव्रतियेकरिनेस्प
र्शमांआशक्तियेकरिनेजोडाईरह्याहोय ॥अनेनेत्रनीव्रतियेकरिनेरूपमांजोडाईरह्याहोय ॥एधिरितेअसतपुरु
षनीइंद्रियोअंतःकरणतेपंचविषयनेजोगेकरिनेविकारनेपामिनेतेमांएकरसथईजायछेजेमश्वेतवस्त्रनेगलि
नारंगमांबोलेत्यारेश्वेतमटिनेश्यामथईजायछे ॥तेमजीयछेतेतोश्वेतवस्त्रनेयोस्तध्यछे ॥पणपंचविषयरूपिगली
नेरंगेकरिनेअण्णथईगपोछे ॥अनेवजितेउपरपंचविषयनापटदेतोरहेछे ॥जेमकोईकद्रव्यनेउडुंदाहिनेतेनाउपरपाणा
नीसलामुकीनेउपरचुनानोधाबोआपिनेवजीतेउपरसिस्संढाले ॥नेतेउपरवलिषुनानोधाबोआपे ॥तेमअसतपुरुषछे
तेअनंतपापेयुक्तछे ॥नेवजितेनाउपरअशुभसब्दनेसांभलयेकरिनेतथाअसुभस्त्रियादिकनारूपनेकुमतिथेकरि-
नेजुवेछे ॥तेणेकरिनेअसतपुरुषनेतेनासंगनाकरनारा ॥तेजन्ममरणनामहाकष्टनेपामेछे ॥अनेश्रोत्रइंद्रिछेतेआ
काशथकिथईछे ॥नेत्वचाइंद्रियायुथीथईछे ॥अनेनेत्रइंद्रिछेतेअग्निथीथईछे ॥अनेरसनाइंद्रिजलथकिथईछे
॥एधिरितेपांचज्ञानइंद्रियोवेविषेपांचभूतरह्याछे ॥अनेतेमाश्रोत्रइंद्रिनेनेवाकइंद्रिनेएकताछे ॥कमकेसांरुनरसं

सोजिना
सि०२५

॥२६॥

मोढे बोलाय तेने श्रोत्रे करिने ग्रहण करे छे ॥ अने त्वचाने ने इस्तइ हिने एकता छे ॥ केमके त्वचानी रक्षा हस्त करे छे अने ने-
 चने ने पगने एकता छे ॥ केमके पग छे ते रुपने पमा डे छे ॥ अने रसनाने ने सिंछुने एकता छे ॥ केमके रघारा रवा राग त्या-
 चिकणा जेर सजमे तो सिंछुने एकता छे ॥ ने इंद्रिमां चायुमां भरायने विषया तथ्याचिना रहे जनहिं ॥ एसिद्धांत वा-
 ता छे ॥ अने घ्राणने ने गुदाने एकता छे ॥ ते गुदानी दुरगंध घ्राणने जणाय छे ॥ एविरी ते पांच कर्म इंद्रियो ने ने पांच ज्ञान इंद्रि-
 यो ने परस्पर संबंध करिने पंचविषयने भोगव छे ॥ एविरी ते अनादि नो जीवने इंद्रियो बडे करिने पंचविषय भोग्या नो हाल छे ॥
 एज असत पुरुष पण छे ॥ मारे जे ने पोताना जियात्मानो मोक्ष करायानी ईछा होय तेने प्रथमतो सत पुरुषनो समागम करिने पछे
 तेने वचने करिने इंद्रियो ने नियम मां करवां ॥ केमके इंद्रियो ने अनादि कालनो विषयनो संबंध छे ॥ ते घडिकमां निरासनी
 कषाय नहिं ॥ जेम आं के लारबुड्डाने तरत सां तिडे जोडे तो कोई काले चाले नहिं ॥ एतो प्रथमत रिलामां नारवे ने पछे घिहे
 पलोटे ने हलवे हलवे अभ्यासे करिने सांतिडा गाडा भरतियां ताणे छे ॥ तेम प्रथमतो नियमे करिने इंद्रियो ने वस करवां
 ॥ अने जेनी इंद्रियो नियम मां नपीने कहे छे जे दुंसिद्ध दृशाने पाम्यो छे ॥ ते तो महादं भी छे ॥ ने धर्म घात की छे ॥ अने एबादु-
 र्धपापिने तो शास्त्रे करिने मांथु कापी नारवीये तो अतिशो मोटुं पुन्य थाय छे ॥ केमके एबाजे दुष्ट गुरु ते तो अनंत जीयोनां भु-
 डां करे छे ॥ मारे एबा अधर्मांथ कि मुमुक्षुने जरूर दूर देयुं ॥ अने जे जे अधर्मि नो संग करे तो तेनुं जरूर मुहुं थाय ॥ जेम भांग
 केदारु पीये तो जरूर गांडो थाय तेम अधर्माने संगे करे ॥ पण जरूर भुडं पई जाय ॥ मारे अमारो तो एज सिद्धांत छे ॥ जे
 पंचविषयनो रागी होय तेना संगनो त्याग करिने इंद्रियो ने नियम मां करिने आत्मारूप धर्मे अंतर द्रष्टि करिने भगवान
 नुं स्वरूप हृदयां धरिने निरंतर अखंड रयातां पितां सर्व क्रियामां जाणपणामां रहिने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनी अखं-
 द स्मृति राखवि ॥ अने एविरी ते सर्व इंद्रियोनी व्रतियो भगवानना स्वरूप मां जोडाय त्यारे ते भगवानना स्वरूपने विषे
 जोडाय करिने इंद्रियो निर्गुण भावने पामि जाय छे ॥ पछे ते इंद्रियो मां ज्ञानरूपि प्रकाश थाय छे ॥ ने पंचविषयनी वासना

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૨૭॥

નામૂલુરવડિજાયછે ॥ પછે અરવંડુએક ભગવાનનું સ્વરૂપજેરવાયછે ॥ તેને સિદ્ધદશાવાલો જાણ્યો ॥ તથા બ્રહ્મરૂપ
જાણ્યો ॥ અને જ્યાં સુધિ વિષયનો રાગદ્વેષ ॥ ત્યાં સુધિ તેનું આત્મતિકકલ્યાણ થાય નહિ ॥ એતો વિષયનો રાગરત્વે ત્યારે
તેનો મોક્ષ થાયછે ॥
॥ ૬૮ ॥ શ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥
યનમોનમ ॥
સંવત ॥ ૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૩ ॥ ત્રે વિસના ભાદરવાશુદ્ધિ ॥ ૧ ॥ નવમિને દિવસ મહા-
રાજશ્રીહરિક્ષ્ણ ભગવાનગામશ્રી સો જિત્રામધ્યે પટેલલાલાજી કિસાભાઈને ધેરુગમણે બારના ઘરના ફજિયામાં ગા-
દિતકિયે યુક્તવિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે જરિયાનીયસ્ત્રધારણકર્યાદતાં ॥ ને પુષ્પનાદાર કંરમાં ધારણકર્યાદતા
ને કાનઉપર ગુહ્ય ધારણકર્યાદતા ॥ ને પાપમાં તોરાલટકતાદતા ॥ ને કંકુનો ચાંદલોકસ્થોદતો ॥ ને પોતાના સૂર્યાર્ધિ
દની આગલસાધુતથાદેરાદેશના હરિમન્તની સભાભરાઈને બેઠિહતિ ॥ પછે માહાપ્રભુજીબોલ્યાજે આજજૈનમતનો સિ-
દ્ધાંતકહિયે ॥ પછે ગામશ્રીવીપલીના વીરજી ભક્તે કહે બહુસારું વાતકરો પછે મહારાજબોલ્યાજે જીવછે તે સ્થૂલ
સૂક્ષ્મને કારણે યાજે ત્રણદેહ તેને પરિચોછે ॥ તેમાં સ્થૂલદેહછે ॥ તેની પુષ્ટિ તે વિષયની ક્રિયાકરિનેછે ॥ અને સ્થૂલની પુષ્ટિ
થાયછે ॥ તેનો રાગસૂક્ષ્મદેહમાં રહ્યોછે ॥ મારે જેથી વાસનાદ્વેષ તેવી ક્રિયાનો સંકલ્પ થાય તો તેને ભોગધ્યામાં જીવપા-
પૂન્ય જોતો નથી ॥ અને પોતાનો સંકલ્પ જોયોછે ॥ તેને પુરોપાડ્યો ॥ એ સૂક્ષ્મદેહની પુષ્ટિછે ॥ અને જે કારણદેહછે તેની
પુષ્ટિછે જે અસિદ્ધતાકેહેતાં કોઈકાજે વાસનાટાલવાનો સંકલ્પ નથી કર્યો અને વાસનાને વિષે સદાય ભરપૂર રહ્યા કરેછે ॥
અને વજિજીવને જાગ્રતસ્વપ્નને સ્વપ્નિત્રણ અવસ્થાછે ॥ તેમાં જાગ્રત અવસ્થાતે કેઈતો પંચવિષય સંબંધી જ્ઞાનયથાર્થરહે
॥ અને સ્વપ્ન અવસ્થામાં તો પંચવિષયનું જ્ઞાનછે તો રવરૂપણ અજથાર્થપણે રહેછે ॥ અને સ્વપ્નિત્રણ અવસ્થામાં તો અન્યભાવને
પામિજાયછે ॥ અવિરીતે જગતના જિવત્રણદેહમાં ને ત્રણ અવસ્થામાં વરતેછે ॥ અને મોહરૂપી નિંદ્રામાં જન્મમરણના દુરવને
પામેછે ॥ અને જે જાનીછે તે તો ત્રણ અવસ્થાથકિ ને ત્રણદેહથકિ વ્યતિરેક વરતેછે ॥ યાજે નિર્ગુણસ્થિતિ તેને પામ્યાછે

સોજિત્રા.
સિ. ૨૬

॥ अने ते मोहरूपिनिंद्रा मां नथि आबता त्यां श्लोक छे ॥ जे ॥

॥ यानी सा सर्व भुतानां तस जाग्रतिसयमी ॥

॥

एनो एम अर्थ छे जे जगत नाजिय भगवान नी कोरे सुता छे ॥ के हे ता भगवान ने नथी भजता ॥ अने ज्ञानी पुरुष छे ते भगवान नी कोरे जाग्या छे के हे तां निरंतर भगवान नुं भजन करे छे ॥ अने जगत ना जीव छे ॥ ते पंचविषय नी कोरे जाग्या छे ॥ कंद नां विषय ने भोग वे छे ॥ अने ज्ञानी पुरुष छे ते पंचविषय नी कोरे उंचा छे ॥ के हे तां विषय ने नथी भोग्यता अने जे ने भगवान ना स्वरूप नुं ज्ञान नथी ते ने तो सदाय सुषुप्ति अवस्था जाणवी ॥ अने एनी दस इंद्रियो ने चार अंतःकरण आदिक चो विस तत्त्व सवै मां मोहरूपितम व्यापिरह्यो छे ते एो करि ने एने सर्व कारण सवै नियंता सर्व आधार ने अलोकि च अपरमित प्रताप ते जे ने एवा जे प्रगट भगवान तथा ते भगवान ना एकांतिक संत ते मोहरूपिनिंद्रा ये करि ने ओ ज रयाता नथी ॥ अने ते मको इ क पुरुष ने स्वप्न लायुं होय ते जा एये क्या ई क देह धर्मो ने त्यां अनंत प्रकार ना विषय भोग्या ते जाग्रत अवस्थाने भुजने भोग्या ॥ ते म मोहरूपी नींद्रा मां आत्मा ना स्वरूप ने भूलि ने एना श्रोत्र नी प्रति स्त्रियादिक ना वाय मां जोडाणि छे ॥ अने त्व चार्ना व्रती स्त्रियादिक ना स्पर्श मां जोडाणी छे ॥ अने नेत्र नी प्रति स्त्रियादिक ना रुप मां जोडाणी छे ॥ अने र सना नी वृत्तिसार सार रया या मां जोडाणि छे ॥ एविरिते दस इंद्रियो ने चार अंतःकरण ते एो करि ने पंचविषय मां एजिब लां लुपथ ई रह्यो छे ॥ जे म दूध ने पाणि एकर सथ ई जाय ॥ ते को ईरी ते नो खुं पडे नहिं ॥ एण हं स होय तो ते दूध पाणि ने नो खुं कर के म के हं म नी चांचे मां खटा स्थ होय ते एो करि ने दूध ना को कडां वली जाय पछे ते दूध नां को कडां हं सखाई जाय ने पाणि पड्युरहे ॥ ते म जीव पंचविषय मां एकर सथ ई गयो छे ॥ ते को ईरी ते नो खो थई श के नहिं ॥ ते एने तो हं स एवा जे माया पर परमात्मा ते ज्या रे मनुष्य रुप थई ने प्रथी उपर विचर तां होय ते जीव ने मले प छे ॥ ते ज्ञान रुपि खटा से करि ने स्थूल सूक्ष्म ने कारण ते मां जीव एकर सथ ई गयो छे ते थकि नो खो पमाडे छे ॥ ने के चल पद ने पमाडे छे ॥ ते के विरी ते के चल पद ने पमाडे छे ॥ तो तप दया सित ने भाव ए चार साधन करा विने के चल रुप करे छे ॥ ते मां प्रथम तो तपे करि ने स्थूल देह रुपी जे माया ते ने टला वे छे ॥ ते तप ते शुं तो ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥२६॥

द्वियोने विषयभोगवयादेवाजनहिं॥तेनुं नामतपकहेवाय॥ तेतपेकरिनेदसइ द्वियोनेपंचभूतनेनिषममां करावेछे॥अनेते-
तपकत्वापुरुषनेदयाराख्यही॥अनेतपस्त्रिपुरुषनेजोदयानहोयतो तेथकिपणांमनुष्यनेतापथायतेथकिहिंसापायछे॥
यादेसर्वेजीवप्राणिमात्रनेविषेआत्मानो भावराखिनेतेनीउपर दया राखीने यथायां ग्य रक्षा करवि॥पणकोईजीवउपरत्क्रूरद-
ष्टिनकरवी तेणो करिने सूक्ष्माशरिजीतायछे॥अने सीलजेअंतःकरणना सूक्ष्म राग कहे तां पंचविषयनी वासना तेनो
त्यागकरिने ध्यानमां बेसारेछे॥तेकेविरीते बेसारेछे॥तोनीवरतीपरजाया होयत्यां पवित्रधाबळीनुं जे आसनतेउपर स्थि-
आसनवजाधिने भावबडे करिने चो विस आहार करावेछे॥हबेश्रोत्रइंद्रिनीघृतिछे॥नेनीप्रतिलोमद्रष्टिकरिनेतेनाविष-
यनो त्यागकरिनेपोतेद्रष्टाथईनेप्रतिने आत्माने विषे जो डिदेविअनेत्वचा इंद्रिनीप्रतिछे॥तेनेस्पर्शविषयनो त्याग करिने
पोतेद्रष्टा थईनेते प्रतिनेआत्माने विषेप्रतिलोमद्रष्टिकरिनेतेवृत्तिनेआत्माने विषेलयकरवि॥अनेचक्षुंइंद्रिनीप्रतिछे
तेनेरूपविषयथकि पाळी वा लीनेपोतेद्रष्टाथईने प्रतिलोमद्रष्टिकरिनेतेप्रतिनेआत्माने विषेलयकरवि॥अनेरसनाइं-
द्रिनीप्रतिछे॥तेनेनानाप्रकारनाजेरसविषयतेथकि पाछिंवालीनेतेनोद्रष्टाथईने प्रतिलोमद्रष्टिकरिनेतेप्रतिनेआत्मा-
ने विषेलयकरवि॥अनेघ्राणइंद्रिनीप्रतिछे॥तेनेगंधविषयनो त्याग करिनेपोतेतेनोद्रष्टाथईने प्रतिलोमद्रष्टिकरिनेप्रति-
नेआत्माने विषेलयकरवी॥एधिरितेदसइ द्वियोनेचार अंतःकरण पांचविषयनेपांचभूतएव्यो विसतत्त्वनीजे वृत्ति-
योतेनेपोतपोताना विषयथकि पाछायास्तिने तेनोपोतेद्रष्टाथईने प्रतिलोमद्रष्टीकरिनेतेप्रतियोनेआत्मानेविषे लयकरवि
॥पछेपोतेएकलोकेवलरह्यो॥तेनुं नामकेवलकहेवाय॥नेतेकेवलपदनेपाम्यो कहेवायछे॥अनेचो विसतत्त्वनीवृत्ति-
योनेप्रतिलोमद्रष्टिकरिनेआत्माने विषे लय करवुं॥तेनुं नामचो विस आहारकहेवायछे॥एधिरितेतपदया भावने शिज-
तेनेसिद्ध करिनेचो विसतत्त्वनीवृत्तियोने प्रतिलोमद्रष्टिकरिनेआत्मानेविषे लय करिनेचो विस आहार करिनेकेवल-
थईने पछे ध्यानमां बेनिने पोतानाआत्माने विषे एवा ज्ञानना कराबनारा एवाजेपरमात्मा भगवान तेनुं भावे करिनेया

सोजिंत्रा
सि०२६

॥२६॥

નકરયું ॥ પછે એવિરીતે ધ્યાન કરતાં કરતાં આત્માને વિષે પરમાત્મા સાક્ષાત્કાર દેસ્યાય છે ॥ પછે પરમાત્માને વિષે ભાષેકરિને જોડાય છે ॥ ત્યારે પોતે પણ તદાકાર ભાવને પામિ જાય છે ॥ અને અરવંડ અવિનાસિ સ્વરૂપે કેવલ પદ તેને પામે છે ॥ ને એને સાત્તમીને નો સિદ્ધાંત કહે છે ॥ અને કર્મ કરિને જે કેવલિ થાય એમ કહ્યું છે ॥ તે પણ આ કહ્યું જે તપશ્ચાસિલ નો ભાવ તેને સિદ્ધ કરવા રૂપે કર્મ તેણે કરિને કેવલિ થાય ॥ અને કેવલિ કર્મ નો ત્યાગ કરે ત્યારે કેવલિ થાય એમ પણ કહ્યું છે ॥ તે તો વિષીયાના ન્તિ રૂપે કર્મ તે નો ત્યાગ કરે ત્યારે કેવલિ થાય કહેતાં યાસના રૂપી કર્મ ॥ રવ પાવે જે વાસના ટાલે ત્યારે કેવલિ થાય ॥ અને કર્મ કરિને જીવ બંધાણો છે ॥ તે પણ અનાદિકાલ નો જે પંચ વિષયની વાસના જીવ ને છે ॥ તે વાસના રૂપી કર્મ કરિને બંધાણો છે ॥ એવિરીતે કેવલ પદને પમાડનારાને સર્વેના મતના સિદ્ધાંતને જાણનારાને સર્વે જગતના કરતા દૂરતા ને સર્વેના આધાર એક જ ભગવાન છે તે જ ભગવાન આજ તમને પ્રત્યક્ષ મળ્યા છે ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्त

समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ श्रीगणेश ॥ १२ ॥

ત્રેવિસના આદર અશુદી ॥ ૧૦ ॥ દશમીને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિંત્રા મધ્યે બા માલિ બાઈ બાં બાંની બાળી બાને ઘેર ગાદિ સંકિષેયુક્ત રોજિયા ઉપર ચિરાજ માન થયા હતા ॥ અને સર્વે કસંબલ ચત્રધારણ કત્યાં હતાં ॥ અને પુષ્પનાદાર કંઠમાં ધારણ કત્યા હતા ॥ ને પાશમાં તો રાજદકતા હતા ॥ ને કાન ઉપર ગુલ્લાબના પુષ્પનારુ છરચો સ્યા હતા ॥ અને પોતાના મુરવાર્ધિની આગલ સાધુ તથા દેશ દેશના હરિ ભક્તની મોટિસ ભારાદિને બેઠિ હતી ॥ પછે મહા પ્રભુ જીની આર્તિકરિને સાધુ કિરતન બોલી રહ્યા ॥ પછે શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ બોલ્યા જે સાંભલો એક વાત કરિયે જે જે બુંકુસંગે કરિને જીવું શુદ્ધ થાય છે ॥ તે બુંકુસંગે કરિને નથી થતું ॥ કુસંગે કરિને તો ત્રણ કારનો છે ॥ તેમાં એક તો બહારનો કુસંગ છે ॥ ને એક સત્સંગમાં કુસંગ છે ॥ અને એક હૃદયો અતઃ કરણનો કુસંગ છે ॥ એ ત્રણ કુસંગે કરિને જીવે તે જન્મ મરણના દુઃસ્વને પામે છે ॥ હવે બહારનો કુસંગ તે કિયો તો સ્પર્શ પુરુષ નો જે સિદ્ધાંત તેને ભૂતિને વિષયની આશક્તિયે કરિને શાસ્ત્રના અર્થ અપ્રજ્ઞા સમ-

श्रीमुख
मिद्वान्त
॥२९॥

जाविने धर्मथकि भ्रष्ट करेछे ॥ अने वलि ते कुसंगी केवाछे ॥ तो उपरथी तो विश्वासि जीयां ने धिरबवा सारुं कंठियो माला रा
खेने तिवक रुडा बनावेने उपरथी वेस सारा राखे ॥ पण सत पुरुष तथा सद्धर्म तेना तो एक संगी द्रोह नाकर नागछे ॥ तेने
ओलखिने तेनो त्याग करवो ॥ अने पूर्वे रायण पण पुनस्त रुषीना दिकरानो दिकरोह तो ॥ नेवेदनी जरायो करिने पोताने हा
थे माथां कापिने सीचने चदाव्यां हतो तो पण जौ प्रत्यक्ष प्रमाण एवा जेरा मचंद्रजी तेनो जो द्रोह कस्यो तो अतिशो दुःख पाम्यो
॥ अने कुटुंबे सहित नारापाम्यो ॥ अने जरा संधकंस सिमुपालदुरजो धन करण एस र्ये प्रोक्षपणे भगवाननी भक्ति करतां ॥
अने सदाग्रत आपताने दान पुन्य बहु करता ॥ ने ब्राह्मण साधु तो मोढे मागे ते आयता ॥ पण प्रत्यक्ष श्रीकृष्ण ने नओ खरख्या तो
मर्षे अस्तर भावने पाम्यो ॥ मारे प्रगट भगवानना द्रोहि होय ॥ तेने तो दुष्ट जाणिने तेनो त्याग करवो ॥ अने सत्संग मां कुसं
गते कियो तो जेने पंचविषय मां थी एके विषय जे जोभ काम त्याद स्नेह मान ॥ एपांच मां देलो एके जे मां होयने ते सत्संग
मां होय तो पण तेनो सत्संग ज्यारे त्यारे टलिजशे ॥ अने तेने तो ज्यां सुधि मोटा पुरुषन भाये त्यां सुधि नभे अने ज्यारे ते
ना स्वभाव ने नमुकि राकेने मोटा पुरुषनो अबगुण ले ॥ अने सत्संगने मुके ॥ जेम भालदेरा मां कुबो होय तेने उपरथी पाणी
मिद्वं होय ॥ ने जो उडुरयो दे तो पाणि खारुं द्वेरे निसरे ते मपंचविषयना लालची सस संगी थया होय तेना विषय नुं जो
मोटा पुरुष खंडन करे तो सामा द्रोह करे ॥ मारे एवा पंचविषयना लालचि सतसंग मां होय तेने कुसंग जाणयो ॥ के
मके एनो जे जे संग करे तेनुं पण भुंडुं करे ते के ईरी ते भुंडुं करे छे ॥ तो पोताने विषयनी आशक्ति होय ते आशक्ति ने दंभे
करिने को ईने विसवासि भोलाने जणा ववा देनहिं ॥ अने भगवानना महात्मनी ओथ्य ले ईने पोते पण विषयने भोग
वेने बिजा विसवासिने विषे भोगवावेने धर्मथकि भ्रष्ट करे ॥ मारे जे जे पंचविषय नारागिछे ते सत्संग मां कुसंग छे ॥ अ
ने अंतरनो कुसंगते कियो तो इंद्रियो अंतःकरण मां जे पंचविषय नासुस्मराग तं अंतरनो कुसंग छे ॥ तेने ज्यारे हि
नो संबंध थाय तथा द्रव्यनो संबंध थाय ॥ तथा सारुं सारुं खाद्यानो जोग थाय ॥ तथा स्नेह मान आदिक पदार्थनो एकांत मां

सोजिंवा
सि० २९

॥२९॥

સંવંધ થાય ॥ ત્યારે જે જે અંતરમાં રાગ હોય તેનું અંતઃકરણ ભ્રષ્ટ થયા વિનાર દેજ નહિં ॥ મારે જેને જેને પોતાના કલ્યાણની રૂઝ
 હોય તેને તો દંદિયો અંતઃકરણને પરમેશ્વરની આજ્ઞા રૂપિજે નિયમ તેને અતિશય દ્રઢ કરિને રાચવાં પાળાં કોઈ કાલે તે નિયમને
 મુકવા નહિં ॥ અને જે નાં દંદિયો નિયમમાં નથી તે અમારા નથી ॥ અને અમારા જોગમાં રહ્યા છે ॥ તો પણ અમથકિ જાર ચગાડ
 હેર છે ॥ અને જે જે અમારા ચચન પ્રમાણે ચરતે છે ॥ ને તે આજ્ઞાએ કરિને હજાર ગાડ હેરે જાય તો પણ અમારી સમીપ માં છે ॥
 અને અમે તો અનંત બ્રહ્માંડના જિયોના અંતઃકરણને રૂંદંગ દેશીયે છે એ જેમ હથેલીમાં પાણિનું ટિપું ॥ દેસ્વાય તેમ સચરાચર સ
 ર્વે જીવ માત્રને અમે જાણિયે છે એ ॥ અને અમારી કૃપા જે નાહુ પર થઈને સિદ્ધ દ્રવ્યને પામ્યા હોય એવા જે સાધુ તે પણ સર્વના અ
 તઃકરણને જાણે ॥ અને જે જે પુરુષ અમારા દરશન મુકિને સ્ત્રિયોના માં સામુજુવે છે ॥ તેને તો અતિશય નિચ્ચને ચંડાલ તુલ્ય
 જાણે ॥ કેમ કે ચંડાલને નિચ્ચ હોય તે જ સ્ત્રિયો મોહ પામે છે ॥ કેમ કે સ્ત્રિનો દેહ છે ॥ તે તો હાડકામાં સનાડિયો ત્વચાલોહી
 વિર્ય મૂત્ર વિષાદિક જે નકારિય સ્તુ તેનો ભરેલો છે ॥ મારે એ વિનરાવીય સ્તુ માં મોહ પામે છે તેને પણ નારાજાણવા
 અને જે સ્ત્રિ છે ॥ તે પણ અમારાં દરશન મુકિ પુરુષના દરશન કરે છે ॥ તે સ્ત્રિયોને પણ અતિ નિચ્ચ જાણવી ॥ કેમ કે પુરુષના
 દેહ છે તે પણ મૂંડિ મૂંડિં વસ્તુ માંથી થયા છે ॥ અને પુરુષના દેહમાં પણ વિષાદિ રુધિર લોહી પરુપાચ આદિક નકારીય સ્તુ ભરી છે
 અને ખોલિયામડિને દેશિને સ્ત્રિ પુરુષમાં મોહ પામે છે ॥ અને પુરુષ સ્ત્રિમાં મોહ પામે છે ॥ એ બેયને મહાદુષ્ટ જાણવા ॥ અને જે
 ભગવાનના ભક્ત હોય ॥ તેને તો હાડ માં સનો લોચો જે દેહ તેને પોતાનું રૂપ માનવું જ નહિં ॥ ને પોતાનું રૂપ તો અછેદ અભેદ અપિ
 નાસિ એવો જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ માનીને પોતાના દષ્ટ દેવ જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેની આજ્ઞા પ્રમાણે નિરંતર થતી વું ॥ અને
 અમ સમજવું જે જેની આજ્ઞામાં ચંદ્ર મા સૂર્ય નિરંતર ફરે છે ॥ અને જેની શક્તિ કાલ છે ॥ માયા છે ॥ પુરુષ છે ॥ અક્ષ છે ॥ એવા અ
 નંતરેશ્વર્યે શુક્ત જે ભગવાન તેમને પ્રત્યક્ષ મળ્યા છે ॥ અને તે મારા આત્માને વિષે પણ સૂતિ માન થવા આરવંદુર રહ્યા છે ॥ અને વ
 લિ એવા જે ભગવાન તેનું જો વચન લોપસે તો સુને મોટું દુઃખ થયો ॥ ને જન્મ મરણને ગર્ભમાં સનાદુઃખને ઘણી કવાર પામી

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३०॥

शराधिरिते भगवाननो अलोकिकमहिमासमर्जनेपोतासुं मांधुजाय तोपण आजा जो पधिनहिं ॥ मारंजेने जे मां अमारि
आज्ञा प्रमाणो परत दो तेने तो कांई कर्युं रखुं नथि ॥ केम के एना प्रारब्ध तो अमे छैये ॥ ते एना अण्य प्रकार ना जे कर्म सं-
चित प्रारब्ध क्रिये माण ते सर्वे टलि जाय छे ॥ अने ते त्यागि छे ॥ तथा ग्रह स्थ छे ॥ तोपण ब्रह्म रूप ज जाणवो ॥ ने एने दर
सन करि ने करिने बिजा जीवनांक त्याग थाय छे ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसे ॥ २३ ॥ अ

धिसना ॥ भादरवाशुदि ॥ ११ ॥ एकादशीने दिवस म हाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री सोजीत्रामध्ये दवे हरिदांकर
रगनाथने घेर आथमणा बारनाचोक मांगादि तक्रिये युक्त पलंग उपर विराज मान थया हता ॥ ने सर्व सोने रिब स्त्रधारण
कथां हता ॥ अने ललाटने विषे केशरनी अरचा करिने कंकुनोचांद लोकस्यो हतो ॥ अने पोताना मुरवारिंदनी आगल
साधु तथा देशदेशाना हरि भक्त नीस भाभरादने बेडि हती ॥ ने घणाकरी बादी वीयो करिने महाराजनी मोटी आर्तिक
री धून्ध करिने सर्वे सभा बेडि ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वामिये प्रह्म पुज्युं जे हे महाराज निवृत्ति मार्ग ते केने कहिये ने प्रवृत्ति
मार्ग ते केने कहिये ॥ ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे निवृत्ति मार्ग छे ॥ ने प्रवृत्ति मार्ग छे ॥ तेने ज्ञानि छे ते जाणे छे ॥ एण
जो बात्स्य इष्टिवाला होय तथा लोकी कद्रिष्टिवाला छे ॥ ने अज्ञानी छे ॥ तेने तो निवृत्ति मार्गने प्रवृत्ति मार्गने ओज स्वा-
तानथी ॥ मारे निवृत्ति मार्ग ते कियो तो निष्काम भावै करिने भगवाननी प्रसन्न ताने अर्थ करिने प्रवृत्तिनी क्रिया क
रे छे ॥ तोपण तेने सदाय निवृत्ति मार्ग बाला जाणया ॥ अने पोतामे मन ने जाणे करिने तथा माने करिने जो एकांत मां बेसि
ने ध्यान करे ॥ तोपण तेने प्रवृत्ति मार्ग बाला जाणया ॥ केम के सत पुरुष ना समागम विना को ई काले पंचविषय नारा
गदलतानथी ने विषय नारागतो ज्ञाने करिने टले छे ॥ ते ज्ञान तो सत पुरुष थकि पमाय छे ॥ एण ते बिना पोताने जा
णे ज्ञान थाय नहिं ॥ जे म मेहे ता जीविना निशालियाने धिष्टी आवे नहिं ॥ ते म माया पर एवा जे ज्ञान दाता ते विना

सोजीत्रा
सि० २६

॥ ३० ॥

કોઈજીવજ્ઞાનનેપામેનહિં ॥ અનેજોદંભેકરિનેગમેદરજો નિવૃત્તિ પરાયણરહેતોદોયતોપણતેનેપ્રવૃત્તિમારગમાંબુદ્ધ્યો
 જાણવો ॥ અનેજન્તમાંકેટલાકબ્રહ્મકોદાજી છે ॥ તેમિથ્યાજ્ઞાનનીઓધ્યલેદંનેબ્રહ્મનાસ્વરૂપનેજાણ્યાચિનાકેષજ
 દેહાભિમાનેકરિને નિવૃત્તિમારગપકડિનેબેઠોદોયનેમનમાંમસમજેજેઅમેકર્મથકિસૂકાણા છેયેનેસાધનસર્વેઅ
 મારાંપુરાંથર્દીરહ્યાંછે ॥ અમજેકહેછેતેતોમહાપાપીછે ॥ અનેવાસનાનટજિદોયનેમનમાંમસમજેજેમારેમાંથેજન્મ
 મરણનથી ॥ અમસમજીનેઆજસુથર્દનેપરમાદરૂપિમાયાનેવિષેવજ્રપાસમાંબંધાયછે ॥ મારેવિષેઅસત્યસમજણેક-
 રિનેનિવૃત્તિમાનેછે ॥ તેતોમહાસૂરચછે ॥ કલ્યાણનાસાચામારગથકિભૂતપડ્યાછે ॥ નેકરમમારગનેવિષેસદાથ
 બુડ્યાછે ॥ અનેઆદંભીછેતેનેમોલાલોકનીવૃત્તિમાર્ગવાલાજાણિનેતેમાંજેજોડાયછે ॥ તેપણપોતાનાઆત્માનોના
 શેકરનારાછે ॥ અનેતેનેપણદેહાભિમાનીસૂરચજાણવા ॥ અનેઆજેદેહાભિમાનીજીવછે ॥ તેતોદેહસંબંધીજેક્રિયા
 તેમાંતોઅતિસેતત્પરરહેતાદોય ॥ નેઅનંતજન્મનાપાપકર્મનેબાલિનેભસ્મકરેનેજીવનેબ્રહ્મરૂપકરે ॥ અધિજેમ
 ગયાન પ્રગટ પુરુષોત્તમનીનવધાભક્તિતેનેપણદુષ્ટપ્રવૃત્તિમાનેછે ॥ નેતેમાંદોષનેદેરવેછે ॥ તેનુંકારણશુંછે ॥ તેણેનેદેહ
 ભિમાનછે ॥ તેકોઈકરતાનથી ॥ નેદેહાભિમાનેકરિનેએકાંતપકડિનેબેસિરહેતોદોયપણતેપ્રવૃત્તિમાર્ગવાલોછે
 ॥ અનેપંચવિષયનીઆત્મિક્તિનેદેહાભિમાનમુકીનેમગયાનનીઆત્માયેકરિનેમગવાનનીભક્તીસંબંધીજેજેક્રિયા
 કરેછે ॥ તેસર્વેનિવૃત્તિમાર્ગવાલાછે ॥ મારેજેજેઅમનેપ્રસન્નકરવાદોયતેનેતોદેહેકરિનેવિષયાત્તિક્તિનોત્યાગકરિ
 નેનવધાભક્તિકરવિ ॥ અનેનવધાભક્તિછેતેતોઅનંતજન્મનામાદાપાપતેનેબાલિનેભસ્મકરેવિછે ॥ મારેવિષે
 અનંતજન્મનાસુક્રતરુદેથાયછેતેનેજઅમારીસેવામલેછે ॥ તથાઅમારાસંતનીસેવામલેછે ॥ પણથોડાપૂન્યવાલાને
 સેવામલતીનથી ॥ અનેજેનાજેનાઉપરઅમકૃપાકરિયેછે ॥ તેનેજઅમારીસેવાઆપિયેછિયે ॥ તથાઅમારાસા-
 ધુનીસેવાઆપિયેછે ॥ અનેજેજેસેવાઅંગીકારકરિયેછે ॥ તેનેજઅમારીસેવાઆપિયેછે ॥ અનેજઅમારીકૃપા

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३१॥

छे ॥ अनेपूर्वे भगवान ना भक्त जे जेमो टम्यने पाय्या छे ॥ ते पण प्रगट भगवान नी से पाये करिने जेमो टि पद विने पाय्या छे ॥
अने ते जनि वृत्ति मारग वा लाक देया पा छे ॥
॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥
श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥
॥ संवत् ॥ १९०॥ अंगणिसं ॥ २३ ॥ भाद्रपद शुद्धि ॥ ११ ॥ द्वादशिने दिवस ॥
महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीसोजी आमघे बाई भटिबाने घेर आथमणे बार ओर डानी ओ सरि सांगादित कि
ये युक्त पलंग उपर विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वे जरिया नी वस्त्रधारण कत्वां इता ॥ ने पुष्पनां आभूषण धारण करिने रो
जी घोडिये अस्वार थईने टोलन गारां दारणाई गाजते याजते गाम बहार ए कवडनुं ब्रह्म त्यां हिडो लो बां ओइतो ॥ ते उ
पर महाराज उगमणे मुखार्चि दे विराजमान थयाइता ॥ ने पोताना मुखार्चि दनी आगल साधु तथा दे शदेशना हरिभक्त
नी मोहि सभा भराईने बैठिइती ॥ पछे महाराज बो ल्या जे सर्वे सां भलो एक वात करिये ॥ जे जीवनी दुराचरणे करिने भ
ष्ट बुद्धि थई गई छे ॥ ते भष्ट बुद्धिये करिने पोतानुं स्वरूप जे अछे द अ भेद स्वरूप सत्तारूप ॥ अक्षर रूप कहे तां अवि
नासी तेने भूलिने जड दुःख रूप ने ना सवंत एवो जे देह तेहुं ने ना सवंत एवा जे देह संबंधी पदार्थ ते मारां ए विरीते मिथ्या
अहंममता भष्ट बुद्धिये करिने थई गई छे ॥ तेणे करिने देह ने ना मे जीव अविनासि छे तो पण देह भेगो ना सपामे छे ॥ अने जी
व स्वरूप छे तो पण पदार्थ ना सपामे त्या रे पण मद्वादः खियो थाय छे ॥ ने संतापने पामे छे ॥ ए विरीते अनादिकाल नो
वार मवार जन्म मरण ने पामे छे ॥ ते के विरीते पोतानी मे जे ते जीव जन्म मरण ना दुःख थकि मुकावाने समर्थ न थी थतो
॥ मादे एने तो दया ना सिंधु एवा जे परमात्मा ते पोते कृपा करिने मनुष्य रूपे थईने एने ज्ञान आपीने अज्ञाने करिने जे भ
ष्ट बुद्धि थई गई इति ॥ ते ज्ञाने करिने स्फुट बुद्धि थाय छे ॥ ते ज्ञान के विरीते आपे छे ॥ तो प्रथमतो नियम करिने विषय नो
त्याग कराये छे ॥ अने पछे चो विसत त्वनां जे रुप तेने नो रयां नो रयां देरवा डिने ते थकिनो रयां एवो जे पचिस मो जीवात्मा
तेनुं स्वरूप देखा डिने पछे एने वैरागे करिने देह संबंधि जे पदार्थ ते मां थी प्रीति तो डाये छे ॥ अने पोतानी जे नव धाम भक्ति

सोजिंत्रा
सि २९

॥३१॥

તેને કરાવિને જીવને અનંત જન્મના અષ્ટબુદ્ધિયે કરિને પાપલાગ્યાં છે તે સર્વે ના સપમાટે છે ॥ પછે એને ભગવાનના સ્વરૂપને વિષે એને અતિ શોખીતિ થાય છે ॥ ત્યારે જ જિવનો મોક્ષ થાય છે ॥ પણ તે વિના કોઈ કાલે જીવનો મોક્ષ થતો નથી ॥ માટે મોક્ષ તો સત્પુરુષ જ્યારે પોતાના સ્વરૂપનું કૃપા કરિને જ્ઞાન કરાવે છે ત્યારે જ થાય છે ॥ તે જીવોને પૂર્વે પણ જેને અવતાર થઈ ગયા ત્યારે તેનો જેને જેને જોગ થયો છે ॥ ત્યારે તે સર્વેનાં કલ્યાણ થયાં છે ॥ તે શાસ્ત્રમાં લખાયાં છે ॥ પણ તે વિના વિજા કોઈનાં કલ્યાણ થયાં નથી ॥ અને શાસ્ત્રમાં પણ નથી લખાયાં ॥ માટે જેને પૂર્વે જે સતપુરુષનો સંબંધ થયો હતો ॥ તે જ આજ તમારે સંબંધ થયો છે ॥ તે તમારા જિવના મોક્ષનો સમો આજ આવ્યો છે ॥ માટે પૂર્વે ભગવાનના અવતાર થયા છે ॥ તેની લિખા શ્રોશાસ્ત્રમાં લખી છે ॥ તે લિખાને વિચારિ જીવો તો આજ પ્રત્યક્ષ અમારા સ્વરૂપમાં અતિ શોદે તથા શો ને અંતરમાં પ્રકાશ થશે ॥ અને તમારા આત્મા સ્વરૂપ પણ તમને દેવાશે ॥ અને તે આત્માને વિષે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ અમારું સ્વરૂપ તે પ્રકાશમાં દિવ્ય મૂર્તિ દેવાશે ॥ અદ્ભુત આનંદને પામશો ॥

॥ ઈતિ શ્રી મુરુષ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥

આગણિ સે ॥ ૨૩ ॥ ત્રેવિસના આદરવા શુદિ ॥ ૧૩ ॥ તે સ્થા

ને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી સોજિત્રામ ધ્યે દવે મંછારામ તથા કાશિરામ ને ઘેર આથમણ વાર ની આંસરિમાં ગાદિ તકિયે જુક્ત દોલિયા ઉપર ચિરાજ માન થયા હતા ને સર્વે જ રિયાની બસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં અને સર્વે અંગમાં પુષ્પનાં આશૂક્ષણ ધારણ કર્યાં હતાં ॥ અને પોતાના મુરવાર્ચિતની આગળ સાધુ તથા દેશના હરિ ભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે શ્રી કૃષ્ણ ભાઈયે પ્રભુ પુછ્યું જે પંચ વિષયની વાસના કેમ રહે છે ॥ પછે મહારાજે તેમને કહ્યું જે તમે વર્તમાન દ્વારા ચોક્ષો તો સ્વરા ॥ વર્તમાનની સ્વર તો નથી પછે મહારાજ બોલ્યા જે મકોઈ કયા ચલને ચમક થયો હોય પછે તેને પડદા બાંધિને કોઈને દેશવાદિયે નહિ ॥ ને જો મોકલો મેલે તો ચમક ચધારે થાય ॥ ને મરિ જાય ને પડદામાં ને પડદા મારે તો સાજો થાય ॥ તેમ જીવને પંચ વિષયના ઘાજાગ્યા છે તેણે કરિને ચમક ચાલ્યો છે ॥ તેને સત્પુરુષ પોતાના સ્વરૂપના

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३२॥

निश्चय रूपिपारा बंधाये छे ॥ अने नियम रूपि पडदो बंधाये छे ॥ अने कोई विषय नो पडइयो पडयादेतानयी ॥ नेकोई विषय
दुकडा आयवादेतानयी ॥ अने ते नियम रूपि पडदो केबिरी ते बंधाये छे ॥ तो स्त्रियादिक नाश धन सांभलवा ॥ अने रागरंग
चा जीनादिक पणन सांभलवा ॥ अने रसां रवां दुंगल्युं चिकणुं आदिक खररसनो त्यागराखवो ॥ अने आदिक अनंत प्रका
रनी करि पलावे छे ॥ त्यारे ते ना पारुहाय छे ॥ अने ब्रह्मा रूपि चमक मटे छे ॥ अने वासना रूपी महापीडा ते ना पाये छे ॥
अने यत्नि ॥ त्वचये करिने स्त्रियादिक ना स्पर्शानो त्याग करवो ॥ अने नेत्रे करिने स्त्रियादिक ना रूपनो त्याग करवो ॥ अने र
सनाये करिने अयो ग्यरसनो त्याग करवो ॥ अने नासिकाये करिने अयो ग्य गंधनो त्याग करवो ॥ एबिरी ते पंचविषयना त्या
गरूपि पडदा बंधायेने सत्पुरुष पोताना स्वरूप ना निश्चय रूपि पारा बंधाये छे ॥ तो एक भगवानना स्वरूपयिना प्रकृति
नुं कार्य कांई सत्य नदेरये ॥ ने एक भगवानने जसत्यदेरये पछे तेने पंचविषयना पारुजाई जाय छे ॥ अने तेनो धर्म अतिशो
हरथाय छे ॥ अने ते पछे ब्रह्मादिक नो पाड्यो पण भगवानना मार्गय कि पडे नहिं ॥ अने ज्ञान रूपि तेना अंतरमां प्रकाश
थाय छे ॥ अने जीव ईश्वर माया ब्रह्मने परब्रह्म तेना स्वरूपने इंद्रगदेरवे छे ॥ अने एसर्वे नारूपने जाणिने पोते ब्रह्मरूपथई
ने ॥ परब्रह्म पुरुषोत्तम एवाजे प्रत्यक्ष भगवान ते विना प्रकृतिनुं कार्य मात्र ते सर्वेने विषे तेने अनंत वैराग थाय छे ॥ अने
अमारा स्वरूपने विषे अतिशो प्रीति थाय छे ॥ मारे अमारा नियमने अतिदृढ करिने राखवो तो तमारि कल्याणना मार्गमां
कांई ये विषय नहिं थाय ॥ ने संसार रूपी जे समुद्र तेने सेहे जे तरिजशो ॥ अने पूर्वे जे मोटि पदवीने पाया छे ॥ ते पण
मोटा ओनी आत्ता पालये करिने पाया छे ॥ मारे ते पदवीने आज पण मारे वचनै करिने पाया छे ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९॥ ओ

गणिते ॥ १२॥ त्रेविसना भादवा शुदि ॥ १२॥ चौदसने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री रोणाजमये
जो शिदेवशांकर कुबेस्तीने धेर आथमगादा बारनी ओसरिमां गादित किये सुक्त पलंग उपर विराजमान थयाइता ॥

रोणाज
सि० ११

॥ ३२ ॥

अने सर्वे जरियांनी वस्त्रधारण कत्यां दुतां ॥ अने कंकुनो चांदलो कसो हतो ॥ अने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा
 देशदेशना हरिभक्तनी सभा भराई ने वडिदति ॥ पछे सारथी द्यवेर भक्ते महाराजने हाथ जोडिने कहुं जे के रजाक मुमुक्षु
 छे ॥ ते मत पंथनी आडे करिने तमारी पासे अचातुं नथी ने तमारा स्वरूप नो नीश्चय थतो नथी ॥ अने तेने अंतरमां हत छे अने
 नकि निश्चय थया पिनाशान्ति थति नथि ॥ माटे आमारे निश्चय के मथाय ॥ ने आमारे सांभल्यां के मथाय ॥ एधिरी ते कोई मुमु-
 क्षु ए मुने के हे वरावुं छे ॥ ते तेनुं सांभल्यां के मथाय ने निश्चय के मथाय ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे जे मुमुक्षु तथा मुक्त
 जीव होय ते जे ते भगवानने ज्ञानने करिने ओलखे छे ॥ ते सांभल्यां महात्मा पुरुष प्रगट थया होय तेनुं ज्ञान कल्याण नारायण वा-
 लाने जरूर सांभल्युं ॥ अने जे मुक्तने मुमुक्षु जीव होय ॥ तेने परोक्ष भगवाननी आस्ता होय ॥ अने तेना शास्त्र पण
 तेणे सांभल्यां होय तेणे करिने ज्ञान मां पण ते समजें ॥ जे मकोई कनो कागल परदेशार्थी ग्राव्यो होय ॥ तेने बांन्धिने
 जे बुद्धिवाला होय ते कागल नालख नारानी बुद्धिनुं प्रमाण करे छे ॥ ते मजे मुमुक्षुने मुक्त होय ॥ ते पण सत्पुरुषनुं ज्ञान सां-
 भलीने ते सत्पुरुषने ओलखे छे ॥ ते माटे कल्याण नारायण वा लाने सत्पुरुष पासे जईने ज्ञान सांभल्युं ॥ अने दैविने मुमुक्षु
 जीव होय ने ते जो कोई कमत पंथमां तथा मोटम्यमान मां बंधाई रहे ॥ ने सत्पुरुष प्रगट थया होय ॥ ने तेनुं ज्ञान न सांभले
 तो तेने सत्पुरुष कोई का ले ओलखाय नहिं ॥ अने मत पंथना अहंममत्वे करिने सत्पुरुष नो अवगुण आये तो तेणे बुद्धि
 दुसित थई जाय छे ॥ अने पूर्वनुं सत्पुरुष होय ते पण दिवसे दिवसे ना सपामतुं जाय ॥ अने दैविने मुमुक्षु होय ते अंतरमां
 जाया करे ॥ माटे एम समजीने बुद्धिमान थईने महात्मा पुरुष ना अवगुण नो त्याग करिने तेना गुणानुं ग्रहण करवुं ॥ अने
 अवगुण तो क्यारे लेईये तो कोई कअधर्म करता करावता होय ॥ तो तो अवगुण लेवो ॥ पण ते तो कोई यात न होय ॥ ने
 मथो अवगुण लेवो ते तो अस्मरनी स्वभाव छे ॥ अम पिचारिने तेना अवगुण नो त्याग करिने तेनुं ज्ञान सांभल्युं ॥ त्या-
 र तमे के हे श्वा जे बिजुं तो सर्वे सांभले ॥ पण भगवान कहे छे ॥ एटलुं है ये बे सतुं नथि ॥ तो एतुं तो एम छे जे आलोक मां प-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३३॥

ण को ईक सारुमनुष्य होय ॥ तेखोदुं बो लतानधि ॥ तो मोटा पुरुष जे ने हंजारी लोक मां नता होय ने जे ने विषे परि
पूर्ण ज्ञान होय तेखोदुं बो ले नहिं ॥ एतो न बो ले ॥ जे म होय ते मज कहे ॥ अने को ईक अर्ध मिदूष होय ॥ तेने भगवा
न न होय ने कहे वा जाय केहु भगवान छुं ॥ तो तेने जीय को ई माने नहिं ॥ अने तेनी तो फजे ति थाय छे ॥ ते तो को ई ने प
ए मोदुं देखा डिने के नहिं ॥ अने तेनी पा से सर्व मतना सिद्धांत ने ज्ञान पण होय नहिं ॥ अने जे भगवान होय ते तो सर्व
मतना सिद्धांत ने जाणता होय ॥ अने ते पा से जे जे देखि ने मुमुक्षु जीय आवे तेने ज्ञान आपीने तेना अंतरना संषय माने
टा जिने पंच विषय ना राग उखा डिने शांति पमाडे ॥ अने जे आसुरि जीव होय ते उलरो भगवान नो द्रोह ज करे ॥ तो पूर्व षण
जुवो ने क्यां सर्व मनुष्ये प्रगट भगवान ने ओलखा छे ॥ अने आज तो भगवान नी ईछाये करि ने घणुं सांछे ॥ अने पू
र्व तो षणा षणा उपद्रव्य हता एम विचारि ने क्षण भंगुर एयो जे मनुष्य नो देह ते मां भगवान प्रगट थया छे ॥ ने तेने नहिं ओल
खाय तो बहु ज भुडुं थरो ॥ केम के भगवान प्रगट थया छे ॥ ने तेने ओलखाय नहिं ॥ केम के भगवान प्रगट थया न होय
॥ ने परोक्ष नी भक्ति करतां करतां को ईक दिवस प्रगट भगवान मलरो ॥ एम ला लच होय जे परोक्ष भक्ति करतां क
रतां को ईक दिवस पण तेज प्रगट भगवान थयाने तेने न ओलखाय ने उलटो द्रोह थाय ॥ तो ते मां थी बहु ज भुडुं थाय ॥
एम विचारी ने कल्याण ना स्वपवालाने अति शोची चार करयो ॥ तयारे तमे कहे शो जे जो भगवान न होय तो अमने को ई
क चमत्कार देखा डिने निश्चये कराये तो मानिये ॥ तो एम तो को ईक अवतारा दिक नीरीत नथी ॥ ते तो मन मां विचारी
ने जुबो तो स्वपड शो ॥ मारे जे मुमुक्षु ने दे विजीव होय तेने ज्ञान करि ने प्रगट भगवान नो निश्चय थाय छे ॥ तयारे तमे
कहे शो जे भगवान ते तो समाधी करावे ॥ तो समाधि बे प्रकाश नी छे ॥ ते मां एक तो ज्ञान समाधि छे ॥ ते समाधिसत्य
छे ॥ ते मुक्त तथा मुमुक्षु जीव होय ने तेने प्रगट भगवान ना संषय थाय ॥ पछे ते भगवान तेने ज्ञाने करि अष्टावर्ण भेदा

रोणज.
सि० ३१

॥३३॥

યોને આત્માને વિષે અક્ષરની સ્થિતિ કરાવે છે ॥ પછે તે અક્ષરને વિષે જે ભગવાન રહ્યા છે તેને સાક્ષાત્કાર દેર્યાડિને દિવ્ય
 દ્રષ્ટિ કરાવે છે ॥ ત્યારે તે ભક્ત અક્ષરધામને વિષે દિવ્ય મૂર્તિ થકા અનંત ઐશ્વર્ય ને અનંત પ્રતાપ ને અનંત પારસદે સુક્ત
 થકા પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને દેરે છે ॥ પછે તે ભગવાને અક્ષરધામને આંહી એવો મેદર હેતો નથી ॥ અચિરીતની સમાધિ પ્રગ
 ઠ ભગવાન કરાવે છે ॥ અને શાસ્ત્રમાં પણ અચિરીતની જ સમાધિ કહી છે ॥ અને તે જ્ઞાન સમાધિ વિના વિજી સર્વે પરપંચ
 મિથ્યા સમાધિયો છે ॥ તે બોલા જો કોને ધીર વધાના યાસ લાહે ॥ તે મારે જ્ઞાન સમાધિ છે ॥ તે જ સત્ય સમાધિ છે ॥ અને
 જ્ઞાન સમાધિ પે કરિને જ આત્મતિક મોક્ષ થાય છે ॥ અને જ્ઞાન વિના તો નાડિ પ્રાણ તણાતાં હોય ॥ તથા પાંચ સાત દિવ
 સ સ્કંધિર વાધા પિધા વિના પડ્યો રહેતો પણડે ત્યારે વિષયની યાસના રહે નહિ ॥ ને યાસના ટળ્યા વિના મોક્ષ થાય ન
 હી ॥ અને કેટલાક સરકારી લોક છે ॥ તેણી ઓષદિ સ્વચ્છે છે ॥ તે દેહ શુન્ય થઈ જાય છે ॥ પછે દેહને કાપે તો પણ
 સ્વચ્છ રહે ॥ ને બે ચાર ચિત્ત પડ્યો રહે ત્યાં સ્કંધિ ભૂત રજા લાગે નહિ ॥ અને ચલિકેટલાક ટોંગી જન્મના બોલા જો
 કોને ટુંગના રાતે યુક્તિયો કરિને સાકરને કાઢે છે ॥ તથા લલિંગાલચિ સોપારિયો નાલિયેર પણ આદિક અનંત ॥
 યુક્તિયો કરિને કાઢે છે ॥ તેમાં કેટલાક કહે છે જે આતો ભગવાનના ધામમાંથી પ્રસાદિ આપે છે ॥ તે ચાતર્યો છે
 કેમ કે યુગાતિ ભગવાનનું ધામ છે ॥ ત્યાં તો ધૂડ્યનો વિકાર જ સ્તુ હોય નહિ ॥ મારે સર્વે પરપંચ છે ॥ અને જ્ઞાન છે તે જ
 એક સત્ય છે ॥ અને ગિતા ભાગવત વૈશ્ણવ શાસ્ત્રમાં પણ જ્ઞાન જ કહ્યું છે ॥ ને જ્ઞાને કરિને જ સમાધિ કહી છે ॥ તે સા
 રું સત્પુરુષનો સમાગમ કરિને કલ્યાણના સ્વપલાને જ્ઞાન જ રૂર સૌં મલવું ત્યારે તમે કેહેશો જે અમે તો લોક લાજમાં
 તથા મત પંથમાં બંધાણા છે ॥ તે સમાગમ કરવા તો અવશ્ય નહિ ॥ અને જો નહિ ભગવાન જણાય તો લોક લાજનું ત
 થામત પંથનું બંધન તો ડિને આપિયે પણ તે વિના તો અચાલ નહિ ॥ તો ત્યાં કહિયે છે જે ॥ પોતાના કલ્યાણને અર્થ
 થી કોઈક ઉપાય કર્યો ॥ કેમ કે દૂર્લભ મનુષ્યનો દેહ તેની અલ્પ આવરદા તે ઘડિનો નિરધાર નહીં ॥ ને આતો દિવસે દિ

શ્રીમુસ
સિદ્ધાંત
॥૩૪॥

યસેષ્ટદિપામતુંજાયછે ॥ અને આપણે ધારતા હતા જે આત્મીયો ટુંકે ટુંક દેના દ્વંદ્વો તેમ તો ન હિંને આત્મો સાંચા વેષ જાણાય છે ॥ મા
ટે રહે ભગવાન હોય ॥ એમ વિચારિને ન કિ કરવા સારું કોઈક ઉપાય કરવો ॥ તેઓ ઉપાય કરવો તો જ્ઞાને કરિને ન કિ
કરવું જે આત્મ ભગવાન છે કે નથી ॥ એમ ન કિ કરવા સારું નિરમાની થઈને તેની જ્ઞાન વાતો કરે લીધણીક લખાણી છે
તેને કોઈક પાસે મંગાવિને બાંચવિને તેની પરિક્ષા કરવી ॥ ત્યારે તમે કહેશો જે એતો ચાતો શિશ્વિશિશ્વિને લશ્વિદ્વં
તો તેણે રવ ઘર પડ્યો જે આત્મે શિશ્વિશિશ્વિને લશ્વિયું છે ॥ કે આત્મે એના અંતરનો રહે સ્ય છે ॥ ત્યારે તમે કહેશો જે
તે વાતો અમને કેમ આપે ॥ એતો દયા લુહોય ॥ માટે એને સર્વ જીવ પ્રાણિ માત્રને ઉપર સમદૃષ્ટિ છે ॥ પણ એને કોઈ ઉપર રાવરો
સ હોય નહિ ॥ અને એતો સર્વ જીવ પ્રાણિનું સારું કરવા પ્રગટ થાય છે ॥ પણ કોઈનું મુડું તો કરે જ નહિં અને કોઈક જીવ
દ્રોહ કરતા હશે તે તો અજ્ઞાની છે ॥ અને તેને ભગવાન તો અલોકિક મદ્દિમા તે જાણ્યામાં આધ્યો નધિ ॥ અને ભગવાન
ને પણ તેની ગણતરી નથી ॥ જેમ કોઈક બાલક હોયને તેને કોઈક વસ્તુ ચોરિને સ્વાધિહોય તે સારું તે બાલક એમ જા
ણે જે આસૂર્યનું અજ્ઞપાલું છે ॥ તેમને કોઈક ખાજરો ॥ એમ જાણિને તેને ઢાંકવા સારું ધુડ્યની પાંદ ભરિને સૂર્ય સામિ
ના રહે ॥ ત્યારે તેને સૂર્યને તો ગણતિ હોય નહિં ॥ અને ઉલટિ તેના રચનારા બાલકની આંખો ભરાઈ જાય છે ॥ ને તેમ હા
દુઃખને પામે છે ॥ તેમ બાલક જે વાજે અજ્ઞાની જીવ હોય તે જે તે પંચ વિષયની વાસના ધે કરિને એમ જાણે જે આપુરુષ
પ્રગટ થયા છે ॥ તે હવે રહે અમારિ આજીવકા ત્રુટિ જાય ॥ એમ જાણિને નિંદ્યા કરે છે ॥ તેણે કરિને તો પોતાનું મુડું કરે છે
॥ અને સૂર્યની પેઠે ભગવાનને તો તેની ગણતરી હોય નહિં ॥ એમ તો ભગવાન તો મહાદયાલું છે ॥ અને ચલિ ભગવાનને પ્રગ
ટ થવાનું કારણ શું છે ॥ તો જીવને અનાદિકાલની મૂલકારણ માયા વલગી છે ॥ તેને આત્યંતિક જ્ઞાન આપીને તેનો નાશક
રિને પંચ વિષયની વાસના ટલાવિને જીવને બ્રહ્મરૂપ કરવા એજ ભગવાનને પ્રગટ થવાનું પ્રયોજન છે ॥ માટે પોતાના
કલ્યાણને અર્થે જો કોઈક જ્ઞાન વાતો મંગાવિયે તો આપેલા છે ॥ તે તમને પણ આપવો ત્યારે તમે કહેશો જે તમારે

રોળજ.
સિ. ૩૧

॥૩૪॥

आवडुं बंधुं के म के हे वुं पडे छे ॥ तो अमे सर्वे वात जाणिये छिये ॥ मारे कोई जीव नुं सारुं थाय तो ठीक एवो कल्याण कारि
नो से है ज धर्म छे ॥ मारे अमारे तो तमारा जीव नुं सारुं थाय एज म्यार्थ छे ॥ पण बिजो कोई जात्य नो रंच मान्त्र स्वार्थ नथी
त्यारे तमे क हे यो जे अमारुं सारुं थ ईर हूं छे ॥ तो साराने तो ह जी घणि चार छे ॥ ते अमे साक्षात्कार दे खिने कहि
ये छिये ॥ अने तमे पण जो अंतर दृष्टि करि ने जुबो तो खबर पडो ॥ ते साक्षि मान कि हान हि पडे जे हवे आपणे सर्वो परि
सारुं थ ईर हूं छे ॥ ए विरी ते तपास करि ने जाग वुं कहे तां ज्यारे ज्यारे भगवान प्रगट थाय छे ॥ ते नीरी त्य तपास वि अ
ने सर्वे वाती लखी छे ते के बिछे ॥ तो तमारा अति शराने करे ए बिछे ॥ ते सारुं ए ने बांधी ने तेनो मन मां तपास करि जो
शो तो अंतर मां प्रकाश थरो ने जीव मां शान्ति थरो ॥ अने तमे पण जाणो तो छे जे ज्ञान तो सर्वो परि छे ॥ ने शान्ति करे ए वापण
छे ॥ तो पण आपणे ठीक न पडुं ॥ जे म सूर्य उगे ने तेनो प्रकाश थाय ॥ त्यारे ते प्रकाश कोई कने आख्य दुखी होय ते नगम तो
होय ॥ पछे ते आख्यो आडा पारा बांधी ने घर मां अंधारे बे से ॥ पछे पो ताने सूर्य नुं स्वरूप आये नहिं ॥ ते सारुं ए म क हे जे सूर्य
नधि उग्यो ॥ ए म क हे ॥ तो पण कांई सूर्य नुं प्रकाश ओ छो थाय नहिं ॥ ते म ज्यारे ज्यारे प्रगट भगवान थाय छे ॥ त्यारे सूर्य ना प्र
काशानी पे दे नगम वा रूप जे मत पंथ वाला ते अविद्या करता ज आब्य छे ॥ तो पण सूर्य रूप जे प्रगट भगवान तेनो प्रताप तो
रंच मान्त्र ओ छो थ तो नथी ॥ ते म आख्यो आडा पारा रूप मत पंथ नी आडे करि ने जे छे रे रहे छे तेने प्रगट भगवान नुं स्वरूप
आवतुं नथी मारे मत पंथ रुपि महा वज्र पास ला छे ॥ ते पास ला मां थी तो रये रच राख पवाला होय ते बहार निसरे छे
॥ मारे जीव नो आत्यंतिक मोक्ष करवो ते तो सर्वो परि मोदुं काम छे ॥ मारे ए मां अनंत विघ्न छे ॥ ते सारुं जे मुमुक्षु होय तेने
तो अति रोख पने अति रो आतुरता राखि ने न कि निरणय करि लेवो ॥ पण गा फला ई राख वी नहिं अने कोई कने ए म
क वण पड तुं हरो जे ए तो ए म क हे छे जे सर्वे अयतार ना अयतारि छे ॥ तो ए म हरो त्यारे क हे ता हरो ॥ अने सर्वो परि हरो
ते मां तो सा मुं विषे लो भ छे ॥ पण ते मां शुं खोख छे अने जे होय ते आ लो न हिं ॥ अने ते पी छे रे जे रहे तेने बहु ज खोद जाय

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३५॥

॥ माटे आवात लिखि छे ते भागवत् धर्मनो रेहे स्य छे ॥ अने मुमुक्षु जनने अति से हित कारि वार्ता छे ॥ अने नित्य प्रत्ये पाठ
करयो ॥ ने जीवने सांभलवा जेवी आवात छे ॥ अने महामोक्षना मारग मां विवेक आपे एखि छे ॥ अने एकांतिक धर्मना
अंतराय रुपि पासलाने काषवाने अर्थ यज्ञ तुल्य छे ॥ माटे मुमुक्षु जनने चिंता मणिरुप छे अने आस्तरि जीवने तो आवा-
तां गमे नहिं ॥ माटे मुमुक्षु ने जतन करवा जोष छे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९॥ अंगणसिं ॥ २३॥ त्रेवि सना ॥

भास्वरवाग्नुदि ॥ १५॥ पुन मने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री सोजिं त्रामध्ये पेटे लनर सिं भाई द्वार को दा
सने परे उत्तरादावारना चौक मां गादित किये युक्त हो लिया उपर विराज मान पया हता ॥ अने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण
कत्था हत्ता ॥ ने पुष्पना द्वारकं द मां धारण कत्था हता ॥ अने पा घमां तो ए जदे कता हता ॥ अने पोताना मुखार्चि रनी आगल
साधु तथा देश देशना हरि भक्त नी सभा भराई ने बेरि हति ॥ पछे धर्मान दत्त्या मिये प्रहस पुछ्युं जे हे महाराज ॥ आत्माना
स्वरुप नुं तान के मथाय ॥ अने आत्मा रूपे वरताता होय तेनां शांलक्षण छे ॥ अने देहा भिमानी नां शांलक्षण छे ते कहो ॥
पछे महाराज बोल्या जे आत्मानुं तान तो ए म पाप जे जे आत्माना स्वरुप ने साक्षात्कार पाय्या एवा जे आत्म निष्साधु ते
नौ मन क्रम यचने करिने संघ को ॥ अने आत्माना स्वरुप ने पाय्या एवा जे आत्म निष्साधु तेने अति रोशुदा होय ॥ अने आ-
त्म निष्साधु जे साधु तेनी से बा मां अति रोशुदा राखयि ॥ अने ते साधु जे जे वचन कहे ते ते यचने विषे अति रो विश्वास रा-
खयो ॥ अने ते सत पुरुष जे ते जे धीरी ते ज उचे तन्य नो विवेक आपे ते पिरि द्रढ समजवुं ॥ ते मां जे जे देहे ते तो पुरुष नुं
विर्य ने स्त्रि नुरुपि ए ये वस्तु मायी च न्यो छे ॥ ते क्षण मात्र मां ना सध र्जाय एयो छे ॥ अने दुख रूप छे ने नरक रूप छे ने अनंतरोग
नो भरे लो छे ॥ एवी जे देह ते तां स्वरुप नयी ॥ अने तां स्वरुप तो अविनासि छे ॥ ने सशय करय रूप छे अने अखंडानंद
एवु जे अक्षर ब्रह्म ते तां स्वरुप छे ॥ ए विरी ते सत गुरु बतावे ते धीरी ते तेनुं मनन करवुं ॥ अने ते ज्ञान नो नित्य अभ्यास

सोजिं त्राम
सिं २३

॥ ३५ ॥

करयो ॥ अने ते ज्ञान नो साक्षात् कार करवो ॥ केहे तां चण संभारे एमने एम निरंतर अखंड सांभत्या करे त्या ते आत्माना स्वरूपने
पामेछे ॥ अने ह्ये आत्माना स्वरूपने पाभ्या एवाने देहाभिमाने रहित एवाजे ब्रह्मरूप मुक्त तेना इंद्रियो सर्व निममां होय ॥ अने
धर्ममां अतिशो दृढ रहे तो होय ॥ पण कोर्द काले भगवाननी आज्ञा लेषण लेषे नहि ॥ अने वैराग स्फुटो दृढ होय ॥ अने प्रकृति
नुं कार्य मात्र ते मां अतिशो अरुचि वर्तती होय ॥ अने ग्रहस्थ होय तेने पोतानी स्त्रि अने बिजी स्त्रि मात्र तेने माबेन जेयी जाणे
अने पोताना देह निरबाह सारुं पोताना धर्म मां रहि ने जे मघटे तेर लोचे चार करे ते पण एवार मां लो सुपथाय नहि ॥ अने प्राण वा
युने अहार मात्र आपे ॥ पण सारुं सारुं खावा मां लो सुपथाय ॥ अने जाति वरण नुं तथा कोर्द रीत नुं लेषा मात्र पण मान होय
नहि ॥ अने भगवाननी जे एकांतिक भक्ति तेने महात्मे सहित अतिशो प्रेम करीने करतो होय अने पोतानी माबेन दिकरि
आदि जे बाईयो ते जुवान अवस्था बालि होय तेनी संगे एकांत मां रहे नहि ॥ अने कोर्द आपत काले र हे चुपडे तो पण को
ईरी ते धर्म मां फेर पडे नहि ॥ एविरी तना जे जे ग्रहस्थ हरि भक्त होय तो तेने पण आत्मारूप जाणवा ॥ अने जेत्या गि होय ते
ने अष्ट प्रकारे स्त्रि द्रव्यादिक सर्व पदार्थ नो दृढ त्याग होय ॥ अने प्राण वायुने जे अहार देवो तेने पोताना धर्म मां कसुं होय ते
म आपे ॥ पण रसादिक जे ब्रह्म चर्य ग्रत नो नाश करे एवो जे र सते त्या गिने नजमवो ॥ अने देहने देहना संबंधि तथा देह सं
बंधी जे पदार्थ ते मां कोर्द काले कोर्द रीते प्रितिन रमये ॥ अने चहाय तो कोर्द कमान आपे ने चहाय तो कोर्द अपमान करे
ने चहाय तो कोर्द पूजा करे ने चहाय तो कोर्द धूड्य नाये ॥ तो पण लेषा मात्र मन मां हरषशो क ने पामेन हिं अने एम स
म जे जे पूजा करे छे ते एना कल्याण सारुं करे छे ॥ अने जे धूड्य नाये छे ते अने रयो टजशो अने हुं तो अखंडानंदने ब्रह्मानं
द एवो अधिनाश्रि जे आत्मा ते मारु स्वरूप छे एविरी त्यनी ज्ञान स्थितिने पाभ्या होय तो पण भगवाननी प्रसन्नताने अ
र्थ देहे करिने नवधा भक्ति तेणे अतिशो दृढ पण करिने कस्यां करता होय ॥ अने एम स मजता होय जे आप्रत्यक्ष भगवान
नी सेवाम जिछे ॥ तथा भगवानना जे जे भक्त तेनी सेवाम लीछे ते माराउपर भगवाननी अतिसे कृपा एविरी त्यनी समज

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

एहोयपण एवाजे ब्रह्मरूप साधुते ए भक्तिने प्रवृत्तिमाने ॥ अने देह संबंधी जे पदार्थ जोई तेने प्रवृत्तिमाने छे पण तेमां पोता-
ना चित्तने न जोडे अने कोई क भगवानना भक्तने रोगादिक संबंधि पिडाषतिहोय तो तेनी सेवा अतिसे तत्पर थईने क-
रे ॥ अने तेना सा रुं कोई क पदार्थ जोई तुं होय ॥ ने ते पदार्थ लेया मां कांई क लोक मां त्यागिना धर्म मां धिरो ध जेयुं होय
तो पण भगवानना भक्तनी सेवा मां दोष न माने केम के ग्रह स्थळे तेने पोतानां स्त्रिछोकरां सगा संबंधि तेमां जो
आत्म बुद्धि छे ॥ तो तेने अर्थे अनंत प्रकारना अधर्म कर्म करिने तेने खचराये छे ॥ पण ते तेमां दोष मणातानथी ॥ अने-
ते संबंधी अनंत प्रकारना भूडां कर्म करे एवा होय तो पण तेनो अवगुण लेईने तेनो संग मुकतानथी ॥ अने ते सगां संब-
धि अतिशो भूडा शब्द बोझिने तिरस्कार करे तो पण ते सगां संबंधि मां आत्म बुद्धि छे ॥ तो तेनो तेने दोष नथी आयतो ॥
ने तेना संगनो त्याग करवानो संकल्प नथी थतो ने जे जे ज्ञाने करिने भगवाननो महिमा समज्या होय एवाजे ब्रह्मवेतास
धुते तो भगवानतथा भगवानना भक्तने तेनी सेवे प्रवृत्ति मां रहिने करवि पडे तेने जमो टोला भमाने छे ॥ अने भगवानने भगवान-
ना साधु ते पोताने वगर्घा के गमे एटलो तिरस्कार करे ॥ तो पण पोते लेया मात्र पण मुंजाय नहिं ॥ अने तेनो अवगुण पण
लेनहिं ॥ एम समजिने भगवानना भक्तनो अति महिमा समजे एधिरीतनी समजण चालाजे साधु होय तेने आत्मा
ना स्वरूपना ज्ञान पा मेला जाणया ॥ अने एवाजे ब्रह्मरूप साधु तेना देहने टाट पण वायने तडको पण लागेने भूरपतर
रापण लागे ॥ अने दास्मिं रोग दुःख पण थाय ॥ पण ज्ञाने करिने तेनी पोतानुं स्वरूपनो खुं मानेने टाट तडको भूरपतर
रास्तर दुःख एसबे देहना भाव छे ॥ अने हुं ता देहनी नो खोसदाय असंगिछुं ॥ जेम निलिकाचनी कोरि होय ॥ तेमां
कोई क पुरुष श्वेत वस्त्र पहरीने पेगी होय ॥ तेने बिजा बहारना मनुष्य ते देखे निलो पण ते पंडे पोते एम कोई काले सम-
जे जे हुं निलो छुं ॥ ते तो एम समजे जे हुं तो श्वेत वस्त्र या जो छुं ॥ अने निज प्य जणाय छे ॥ ते तो कोरिना भाव छे ॥ नेहुं तो

सोजिंत्रा
सि० ३२

॥३६॥

કોઠિથીનોસ્વેચું ॥ એદ્રશાંતનું સિદ્ધાંત એ છે જે આત્મની જાણને પામ્યા એવા જે બ્રહ્મ સ્વરૂપ સાધુ તે તો સર્વ દુઃખ માન અપમાન
 એ સર્વે દેહના ભાષ છે ॥ અને હું જે આત્મા તે તો સદાય સર્વરૂપ છે ને અક્ષર હું ॥ એ વિરીતે દેહ કિ સદાય અસંગી જે બ્રહ્મ
 રૂપ સાધુ તે નો જે જે મન ક્રમ વચ્ચેને સંગ કરે તેને પણ બ્રહ્મરૂપ કરે છે ॥ એ સર્વે જીવ પ્રાણિ માત્ર ઉપર તે સદાય દયા રાખે ॥ અ-
 ને ચથા યોગ્ય પોતાના ધર્મને અનુસારે તેના આત્માનું રૂંડું કરે એવા આત્મા રૂપ વરતા હોય તેના ગુણ છે ॥ અને જે વેસધારી
 દેહાભિમાની ઉપરથી તો સાધુના વેસ સો ભાય માન રાખતા હોય ॥ અને તલક પળ સારાં બનાવ્યાં હોય ॥ અને કંઈયોને માલ ઓ
 સારિ રાખતા હોય ॥ ને તું બંડિયો તથા કઠારિયો સારી રંગદાર રાખતા હોય અને લુંગડા પળ રૂંડાં ભગવાચર કિદાર રંગીને પેહે
 તા હોય ॥ અને મોઢે કરિને આત્માના સ્વરૂપનું નિરૂપણ નિરંતર કરતા હોય પણ જો અષ્ટ પ્રકારે બ્રહ્મ ચર્ય વ્રત ન રાખતા હો-
 ય ॥ અને કોઈક પ્રકારે સ્ત્રિનો સંબંધ રાખતા હોય ॥ તથા દ્રવ્યાદિક પદાર્થ રાખતા હોય ॥ તથા સારાં સારાં ભોજન જમતા
 હોય ॥ તથા દેહની સારું જો ગ્રહસ્થમાં સ્નેહ કરતા હોય ॥ અને દેહનું જ અતિશે જતન કરતા હોય ॥ તથા ત્યાગ પણાનું માન
 રાખતા હોય એવા જે પંચ વિષયના રાગી તેને દેહાભિમાની જાણવા ॥ અને તેને મહા નિષ્ઠને પાપિ જાણવા ॥ પણ તેને ત્યાગિ
 ન જાણવા ॥ અને જો વેદાંત ગ્રાહ્ય મોઢે કહિ જતા હોય ॥ તથા યોગ શાસ્ત્ર પળ મોઢે કહિ જતા હોય ॥ અને ચાર મહાવા-
 વચના શબ્દનો નિરંતર અભ્યાસ કરતા હોય ॥ અને એકાંત જગ્યામાં બેસીને ધ્યાન કરતા હોય ॥ તો પણ જો પંચ વિષયનો
 ત્યાગ ન રાખતા હોય ॥ ને પંચ વિષયથી એકે વિષયનું ગ્રહણ કરતા હોય તો તેને દેહાભિમાની જાણવા ॥ અને રાગી
 જાણવા ॥ અને જે પોતાના જીવના કલ્યાણને ઈચ્છતા હોય તેને એવા દુષ્ટના સંગનો સર્વે પ્રકારે ત્યાગ કરવો ॥ અને
 જો તેને સાધુ પ્રાણિને તેનો સંગ કરે તો તેને ધર્મમાંથી અષ્ટકો અને તેના ધરની સ્ત્રિયો તેને પણ વિભિચારિણિયોને અષ્ટકો
 ગાટે પંચ વિષયના જે ગાળિયા જે વેસધારિ સાધુ તેનો ત્યાગ કરવો ॥ અને ગ્રહસ્થ હોય તેને આત્માના ભાવે કરિને કોઈ
 શૂરવ્યો હોય તેને અન્ન આપવું ॥ તે પણ પુરુષને હાથે કરિને આપવું ॥ પણ બાઈયોને તો તે સાધુ સામી દ્રષ્ટિ કરવી જ નહિ ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३७॥

अने बाईयोने तो एवा दुष्टनो संग थपादे योजन हिं के मके पंच विषय नोजे राग छे ते ज जीवने बंधन छे ॥ अने पंच विषय नाराग-
धी जे सुकाय ते नोज मोक्ष थाय ॥ अने ते ज जीवने बंधन छे ॥ अने पंच विषय नारागे करिने जन्म मृत्यु नादुःखने पामे छे कंम
के आत्मा छे ॥ ते तो अविनासी छे ॥ अने देह छे ते जड छे ॥ एण पंच विषय मां ज्यां सुधिराग छे त्यां सुधिराजन्म मृत्यु नादुः
खने पामे छे ॥ जेम निजा काष्टने बलवानो स्वभाव नथी तो पण जो सुका काष्ट भेगुं दोरडिये बांधिने बाले तो सुका का
ष्ट भेलुं निलुं काष्ट पण बलै ॥ ते म अविनासी एवो जे आत्मा ते एण ज्यां सुधिराग छे त्यां सुधिराजन्म मृत्यु नादुःखने पामे छे ॥ अने ज्या रे धर्म ज्ञान वैरागने माहा
त्मे सहित मक्तिये करिने पंच विषय नारागने उखाडे ते ज ब्रह्म रूप थाय छे ॥ ने आत्यंतिक मोक्षने पामे छे ॥

इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओग

णिसें ॥ ३३ ॥ ने विषय नाभादरवा यदि ॥ १ ॥ पडवाने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीरांराज मध्ये जोशी बेहे च-
रदाजी रामने घेर आय मणा दा बारना चो कमां विराजमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिषा निवस्त्रधारण कसां हता ॥ अने पुष्प-
नाहारधारण कसाहता ॥ ने पाद्यमां फूलना तोरा लटकताहता ॥ अने पोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तथा देवादेवा-
ना हरिभक्तनी सभाभार्चने बेठिहति ॥ पछे अक्षरमुक्तानंद स्वामिये प्रश्न पुछ्युं जे हे महाराज गुरु ते केने कहिये ॥ पछे
महाराज बोल्या जे गुरु तो तेने कहिये जे गो कहै तो दं द्रियो तेने अधर्मनो त्यागे करिने भगवान ना स्वरूप मां जे जोश
वे ॥ अने पंच विषयनी पासना टलाविने जिवने ब्रह्म रूप करे ॥ ते तुं नाम गुरु कहै वाय ॥ ते एवा गुरु तो एक सर्वोपरि
परमात्मा भगवान गुरु छे ॥ ते भगवान जे ते अक्षरना मुक्तने उपदेश करे छे ॥ अने अक्षर मुक्त छे ते मूल प्रकृति पुरुष वै
रागना गुरु छे ॥ अने वैराट ब्रह्मा विष्णु शिवना गुरु छे ॥ अने ब्रह्मा विष्णु शिव छे ते मरिच्यादिक ना गुरु छे ॥ ने मरिच्यादि
क छे ते इंद्रादिक देवना गुरु छे ॥ अने देव छे ते मनुष्यादिक ना गुरु छे ॥ अने ते सर्वे गुरु कहा ॥ ते जे ते आ मृत्यु जोक

रांराज.
सि. ३३

॥ ३७ ॥

માંદેદ ખરે છે ॥ પછે તે સર્વે ગુરુ રૂપે થઈને જીવોને ઉપદેશ કરિને પોતે પોતાના લોકને પમાડે છે ॥ જેમ આલોક માંજે વિદ્યાના ભણ-
 વનારા મેહેતા જી છે ॥ તેજે તે મોટા નિશાહિયાને ભણાવે છે ॥ એવિરી તે એક બિજા ઉતરતા ઉતરતાને ભણાવે છે ॥ અને જે રટ્ડી જે-
 ની વિદ્યા તે રટ્ડી તે ભણાવે છે ॥ પળ પોતા પી અધિક વિદ્યા આપવાને સમર્થ નથી થતા ॥ અને સર્વે વિદ્યા આપવાને તો એક મેહેતા
 જી સમર્થ છે ॥ તેમ સર્વો પરિગુરુ તો એક અક્ષરાતિત્ત પુરુષોત્તમ ભગવાન છે ॥ અને બિજા ગુરુ તો એ ભગવાન ને બજીને તથા એની આ-
 જ્ઞાએ કરિને એથકિ જેટલી જેટલી સામર્થ્ય ને પામ્યા હોય ॥ તે રત્નું તે રત્નું જ્ઞાન શિષ્યને આપી શકે ॥ પળ આત્યંતિક જ્ઞાન તથા આત્યં-
 તિક મોક્ષ તે ગુરુ ન આપી શકે ॥ આત્યંતિક મોક્ષ તો એક સર્વો પરિપુરુષોત્તમ ભગવાન કાંતે ભગવાન થકિ જ્ઞાન પામે
 જા સાધુ તે આપવાને સમર્થ છે ॥ મારે તે ભગવાન જ્યારે મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરે છે ॥ અને પ્રથ્વી ઉપર અનંત જીવોના કન્યા
 એને અર્થે વિચરતા હોય ત્યારે તેને ત્રારણે જે જે જીવ આવે તેને આત્યંતિક જ્ઞાન આપીને તેનો આત્યંતિક મોક્ષ કરે છે ॥ અને
 બિજા જે ગુરુ છે ॥ તે તો જ્યારે આત્યંતિક મોક્ષના પમાડનારા નહોય ॥ ત્યારે તે ગુરુ કરવા ॥ જેમ કાલ પડે ત્યારે જેવા તે
 રાણા રવાઈને કાલ ઉતારવો ॥ પણ જ્યારે સગાલ થાય ॥ ને કોઈક દુધ પાકને જલે બિઆદિક સારાં સારાં ભોજન જ
 માડનારો મલે ॥ ત્યારે તે નાપાડે જેદું નહિં સારાં સારાં ભોજન જમું ॥ અને હું તો મોહની મારિજારની રાચડિ રાઈરા ॥ એમ
 કહે તે મૂરખ કહેવાય ॥ અને બુદ્ધિવાલાને ને પાપિને અભાગિયા જાણે ॥ તેમ કૃપા કરિને સર્વો પરી પરમાત્મા પુરુષોત્તમ
 ભગવાન પ્રગટ થયા છે ॥ તે દયા કરિને અધર્મનો સર્ગ જે કામલો ભાદિક જે દોષ તેથકિ મુકાવિને એના મોક્ષ સારું દંદ્રિયોને
 નિયમમાં રચાવિને ભગવાન સત્મુરખ ચોટાડીને જન્મ મરણના દુઃસ્વથકિ મુકાવિને એના મોક્ષ સારું દંદ્રિયોને મોક્ષ
 કરવો ॥ એજ અમારે અહીં આપ્યાનું કારણ છે ॥ પણ અમને કોઈ દ્રવ્ય આપે કે ઘરેણાં આપે તથા સારી સારી રસોઈયો
 આપે ॥ તો પણ જે અધર્મનો ત્યાગ કરિને એના મોક્ષને અર્થે જતન ન કરે તો તે ઉપર પ્રસન્ન થતા નથી અને એના મોક્ષને
 અમારી આજ્ઞા પ્રમાણે ॥ વર્તે તેની ઉપર અમે પ્રસન્ન થઈએ છીએ ॥ મારે અમે તો તમારા આત્માના હિતકારી છીએ ॥ અને

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३६॥

अमारेतो पंचविषययकि जीवने मुका विने ब्रह्मरूप करिने अक्षर धामने पमाडना राज सिद्धांत छे ॥ मारेजे सुमुखु होय
तेने तपास करिने सर्व अंत रायनो त्याग करिने प्रत्यक्ष हरि साक्षात् तेनो द्रष्टव्या सरोकर वो एज बुद्धि घाला छे ॥ अने प्रत्यक्ष
ने मुकिने परोक्ष मांब धाई रहे छे ॥ ते तो पशु छे ॥ ने महा मूरख छे ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमोनमः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगणितें ॥ २३ ॥ अवि सना
भादर्या चदि ॥ २ ॥ विजने दिवस महराज श्रीहरि कृष्ण भगवान गाम श्रीलिबालि मध्ये महादेव श्रीभिमनाथ नाटोरा-
रानी आगल चोक मांद क्षणादे मुरवारि दि विराजमान थया हता ॥ अने सर्व श्वेत वस्त्र धारण क त्यां हता ॥ ने मस्तके
कसंबल फेंटो धारण क त्यां हतो अने सर्व अंगने विषे पुष्पना आभुक्षण धारण क त्यां हता ॥ अने पोताना सुखा र्बिंदनी आग
ल साधु तथा देश देशाना हरि भक्त नीस भाभराईने बेठि हती ॥ पछे महा प्रभु जीये वार्ता करिजे ॥ जेने आत्यंतिक मोक्ष पा
मयो होय तेने पंच प्रकारनी शुद्धि थाय तो तत काल ब्रह्मरूप थईने अक्षर धामने पामे ते पंच प्रकारनी शुद्धि ते केई ते सर्वोप
रि अक्षराति तजे पुरुषोत्तम भगवान तेज ज्यारे ज्यारे पृथ्वी उपर पधारे छे ॥ त्यारे ते थकि उपदेश पामयो ॥ अथवा ते भगवान
थकि तानने पामिने सिद्ध दाने पाम्या होय एवाजे ब्रह्मरूप एकांतिक साधु ते थकि उपदेश पामये एनुनाम उपदेशानी
स्तुति कहिये ॥ अने उपासना करवा जो ग्यतो सर्व कारण सर्व आधार एवाजे पर ब्रह्म पुरुषोत्तम भगवान तेनी उपासना क
रपी ते उपासना नी शुद्धि क देवाय ॥ अने उपासनानो करना जो उपासक तेने पृथ्वी जल तेज वायु आकाश अहंकार
महतत्वने मूल प्रकृति जे माया तेथी पर जे अक्षर ब्रह्म ते अक्षर ब्रह्म तेने पोतानुं स्वरूप मानीने शरिर मांजे हाडका आ
दिक प्रथीनो भाग छे ॥ तेने पृथ्वी मां लय करिने पछे पृथ्वी मां जलने लय करिने ॥ अने जलनो भाग जे शरिर मां
रुधिरादिक तेने महत जल मां लय करिने ते महत जलने अग्नि मां लय करयुं ॥ अने शरिर मां जे जठराग्नि मो भाग छे ॥
तेने महत अग्नि मां लय करिने ते महत अग्निने वायु मां लय करयो ॥ अने शरिरने विषे प्राण वायुनो भाग छे तेने महत वा-

लिबालि
सि० ३४

॥ ३६ ॥

पुमां लय करयो ॥ नेम ह त वा यु ने आकाश मां लय करयो ॥ अने शरि ने विषे पोल्यादिक आकाशानो भाग छे तेने महदाका
 श मां लय करि देयो ॥ अने महदाकाश ने अहंकार मां लय करयो ॥ अने शरि मां जे अहं पणुं तेने ये राट मां लय करि ने ये राट
 नेम ह त त्व मां लय करि देयो ॥ अने शरीर मां जे चित्त छे ॥ तेने मह त त्व ने विषे लय करि ने मह त त्व ने मूल मायाने विषे
 लय कर यु ॥ अने शरीर मां जे बुद्धि छे तेने मूल मायामां लय करि ने पछे मूल मायाने अक्षर ना प्रकाशाने विषे लय कर
 यी ॥ अने ए विरी ते ज्ञान प्रले करि ने अक्षर ब्रह्म ना भावने पा मिने महात्म ज्ञाने जुक्त न पधा भक्तिये करि ने ते भगवान मां
 जोडा युं ॥ तेने उपास कनी शुधि जाण वि ॥ अने छुद्र उपदेष्टा थकि ज्ञान ने पा म्या एवा जे धर्म ज्ञान वैराग ने महात्मे जुक्त भ-
 क्तिये करि ने प्रत्यक्ष भगवान ने विषे जोडा पा एवा जे सद् संप्रदाय या ला भगवान ना भक्त तेनो जे मन क्रम बचने संग
 कर बो तेने संग नी स धि जाण यी ॥ अने निवृत्ति पर एवुं जे भगवंत धाम जेने विषे कोई प्रकार ना उपद्रवे रहित अनेम-
 हा मायाने कापे एबी ने ज्ञान प्रका से एबी जे भगवान नी कथा ते जे स्थान कने विषे थति होय ॥ अने भगवान ना किरतन
 पता होय तथा भगवान ने प्रसन्न करवा सातुं व्रत उछव ते जे स्थान कने विषे थता होय ते स्थान के द्रढ मने करि ने रे हे बुं ॥
 तेने स्थान कनी शुद्धि जाण यी ॥ तथा अष्टावरण पजे अक्षर ब्रह्म ते विषे रे हे वानी भावना ये करि ने मायानुं आवरण राख
 ल्युं ॥ ने प्रसाकार द्रष्टि ई ने एकर स चैतन रूप अक्षर ब्रह्म ते स्थान कने विषे रे वानी भावना आवंड राख यि ॥ जे म
 आकाशानी द्रष्टि ने पा म्यो होय तेने चार भूत द्रष्टि मां आवतान यी ॥ ते म चैतन नी द्रष्टी अष्टावरण जे अक्षर ब्रह्म तेनी स्त्री
 तिने पा म्यो तेने प्रकृतिनुं कार्य कांई नजर मां आवतुं नयी ॥ तेने स्थान कनी शुद्धि कहिये ॥ ए विरी ते पंच प्रकार नी शुद्धि ने जे
 जे भक्त जन पा मे छे ॥ ते सिद्ध दशाने पा मिने आत्यंतिक मोक्ष जे अक्षर धाम तेने पा मिने आवंड भगवान नी सेषा मां रे छे
 ॥

॥ ईति श्री मुरय सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ योग निसें ॥ २३ ॥ अथैतन्नाभादरयाचदि ॥ ३ ॥ त्रिजनेदिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री दे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥३९॥

यातजमध्ये पूराणिजगन्नाथदाजीभार्दनेघेरउत्तरादाबारनाचोकमां विराजमानथयाहता ॥ नेसर्वेजरियानीयस्त्रधार
णकस्यांहतां ॥ अनेपुष्पनांआभूषणधारणकस्यांहतां ॥ अनेललारनेविषेकंकुनोचांदलोकस्योदतो ॥ अनेजमण
हाथनेविषेमोगरानापुष्पनोगुच्छनेरुमालनेधारणकस्यांहतांअनेपोतानामूरवाविंदनीआगलसाधुतथादेश
देवानाहरिभक्तनीसभाभर्दनेवेरिदिति ॥ पछेमहाराजबोल्याजेसर्वेसांभलोएकयातकरवीछे ॥ अनेआ
यातकहेश्रुंतेनुनामब्रह्मविद्याकहेवाय ॥ अनेतेब्रह्मविद्यानेसमजयेकरिनेमायानोजेअंधकारतेजियनेतत्
कालटलिजायछे ॥ जेमसूर्यउगेनेरात्रिदलिजायतेमआकहिभुंजेब्रह्मविद्यातेनेसमजयेकरिनेज्ञानरूपिप्र
काशथाय ॥ अनेब्रह्मरूपपोतानोआत्मासाक्षात्कारदेखायअनेतेब्रह्मनेविषेपरब्रह्मजेभगवानतेदेखाय ॥
तेब्रह्मविधानेकहियेछियेजेआस्थूलनारिरछे ॥ तेअन्नमयकोशछे ॥ तेअन्नमयकोसमांप्राणमयकोसरह्योछे
तेजेवोअन्नमयकोसमनुष्यनेआकारेछे ॥ तेवोजतेमांप्राणमयकोसछे ॥ तेमनुष्यनेआकारेछे ॥ जेमएकमनुष्य
नेआकारेपोलुंधातुंनुपुतलुंकस्युंदोय ॥ अनेतेमांएकबिजुंपुतलुंसुक्ष्मुंदोयनेतेमांत्रिजुंपुतलुंसुक्ष्मुंदोया ॥ ने
बलिकचोथुंसुक्ष्मुंदोय ॥ नेबलिपांचमुंसुक्ष्मुंदोय ॥ तेमांएकअन्नमयकोसछेतेअन्नथकिजउपज्योछे ॥ नेअन्नथ
किजबृद्धिपामेछे ॥ अनेतेअन्नमयकोसनेप्राणमयकोसनोआधारछे ॥ तेप्राणहोयत्यांस्तुधिअन्नमयकोसग्र
द्धिपामेअनेजोप्राणबंधथायतोअन्नमयकोसजेस्थूलदेहतेनासथईजाय ॥ अनेप्राणमयकोसनेमनोमयको
सनोआधारछे ॥ केमकेमनसंकल्पकरेतेदलुंजप्राणयायुएकरिनेहरवाफरवानेक्रियाकरवानेसमर्थथाय ॥
केमकेअन्ननोकोलीयोतेनेहाथेकरिनेमोहामांसूकंपणजोमननेगमतुंदोयतोप्राणतेनेगलाहेरेउतारे ॥ अनेजोमनने
नगमतुंदोयतोपाछुंकोलियानेकाटीनारये ॥ अनेप्राणनेतोआदारमात्रजेवुंतेयुंजोईये ॥ अनेसाहंनरसंतोमननेछे ॥ ते
जेणेमनजीत्युंदोयतेनेतो जेयोतयोआदारआपीनप्राणनेसंतोषपमाडे ॥ अनेजेणेमननथीजीत्यु ॥ तेनाप्राणकोईका

देयातज
सि० ३९

॥३९॥

लेसंतोषपामतानथी मारेप्राणमयकोसने मनोमयकोसनोआधारछे ॥ अन्नमयकोसने विज्ञानमयकोसनोआधार
छे ॥ तेविज्ञानबुद्धिमांरहंछे ॥ केमकेमनतोहजारोसंकल्पकरे ॥ पणतेमांथीबुद्धिजेनिश्चयकरेतेकामकरायछे
॥ तेमांजेणेसतपुरुषनोआसरोकरिनेअधर्मनात्यागनोबुद्धिमांनिश्चयकस्योहोयतेनुंमनकोईदिवसअधर्मनोसंकल्प
करेजनहिं ॥ अनेजेनेसतपुरुषनोआशरोनथितेनुंमनअनंतधर्मनासंकल्पकरेछे ॥ मारेमनोमयकोसने विज्ञानम
यकोसनोआधारछे ॥ अनेएककरताएकबलवानघणोछे ॥ नेसूक्ष्मछे अनेविज्ञानमयकोसनेआनंदमयकोसनो
आधारछे ॥ आनंदमयकोसछेतेअतिशेस्वरूपछे ॥ केमकेकोईनेझाटकानाघावाग्वाहोयनेतेसुसोपतिमांजा
य ॥ तोझाटकानाघानीपीडाटलिजायछे ॥ अनेज्ञानेकरिनेदेहथीनोस्योआत्माजाणीनेस्वरदुःखनेसमकस्युहोयतोप
णस्वरदुःखआवेतेजणायायिनारहेनहिं ॥ अनेसुजेएदलुं दुःखहोयनेआनंदमयकोसजेसुसोप्रीमांजायतेलेरा
मात्रदुःखजणायनहिं ॥ मारेविज्ञानमयकोसनेआनंदमयकोसनोआधारछे ॥ अनेतेआनंदमयकोसछेतेसर्वेथीव
जयानछेनेअतिशेसूक्ष्मछेनेअनादिनोछे ॥ अनेआनंदमयकोसआदिकषांचेकोसनेजीवात्मानोआधारछे ॥ ने
तेजीवात्मास्वरूपछे ॥ अनेजीवात्मापांचकोसमांरह्योथकोतेसर्वेनेप्रकाशोछे ॥ पणजीवयिनापांचेकोसकां
ईयेकरवानेसमर्थनथी ॥ नेजिवयिनापांचेकोसजडछे ॥ अनेजीवात्माअविनासिछेनेचैतनछेनेजाणपणेजुक्तछे ॥
अनेजीवात्मानाप्रकाशकअक्षरब्रह्मछे ॥ जेमनेत्रनाप्रकाशकसूर्यछे ॥ तेनेत्रनोप्रकाशपोतापासेहोय ॥ नेजोअंधा
रीरात्यहोय ॥ तोपोतानुंशरिरपणदेखायनहिं ॥ तेमजीवात्मानअक्षरब्रह्मप्रकाशकछे ॥ अनेअक्षरनाप्रकाशक
प्रगटपुरुषोत्तमभगवानछे ॥ अनेजेआत्वंति कज्ञानतेजअक्षरनुंसाक्षात्स्वरूपछे ॥ अनेतेआप्त्यंतिकज्ञानभग
वानपुरुषोत्तमनीपासेछे ॥ मारेतेभगवानकृपाकरिनेअनंतजीवनोउद्धारकरयासारुंप्रथीउपरमनुष्यदेहनुंधारणकरे
अनेतेभगवाननोजेनेसंबंधथायनेतेभगवानथकिआत्वंतिकज्ञाननेपामेतेजसाक्षात्कारअक्षरब्रह्मरुपथायछे ॥

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥ ૪૦ ॥

અને જીવાત્માનો કારણ પળે યસ્તુ તાં ચે અક્ષર છે ॥ પળ તેને જ્યાં સુધિ પ્રત્યક્ષ ભગવાન નો સંબંધ ન થયો હોય ત્યાં સુધિર્જાતકા
ર્ક કરવાને સમર્થ નથી માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાન જેને આત્મંતિક જ્ઞાન આપે તે અનંત એશ્વર્યને સામર્થિને પામીને સર્વજ્ઞ થાય છે
તેથી કિ અનંત જીવજ્ઞાનને પામીને ભગવાનને મારગે ચાલે છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તે જ અક્ષરના પ્રકાશક છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ
ભગવાન થકિ જે આત્મંતિક જ્ઞાનને પામ્યો તે જ અક્ષર સાક્ષાત્ છે ॥ ને તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડના કરતાં જે મૂલ પુરુષ તેના
આધાર છે ને તેના પ્રકાશક છે ॥ પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને પ્રત્યક્ષ ભગવાન થકિ આત્મંતિક જ્ઞાનને પામ્યા એવા જે પ્રત્યક્ષ અ-
ક્ષર મુક્ત તે જ સર્વના આધાર છે ને સર્વના કારણ છે ને સર્વના પ્રકાશક છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ॥ પ્રત્યક્ષ અક્ષર રૂપ
મુક્ત તેવા સંબંધ થકિ સામૂથીને પામીને પુરુષ જે તે અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની રૂપ ત્વંતિ કરે છે ॥ તે પુરુષ કેવા છે તે જ મર્જી
વર્જે તે આનંદ મય કોશ મારહો થકો પાંચે કોસને પ્રકાશે છે ॥ તેમ પુરુષ છે તે પોતાના ધામ મારહ્યા થકા માયાના કાર્ય જે અનં-
ત કોટિ બ્રહ્માંડ તેમાં રહ્યા જે જીવ તે જીવ જીવ પ્રત્યે જે જીવનો જેવો દેહ તે યું બલ તથા તેવી તેને બુદ્ધિ તે સર્જી આપે છે ॥ તે દ્વારે
ના જીવને દ્વારેના સ્થૂળ પ્રમાણે બલને બુદ્ધિ આપે છે ॥ અને એનો જીવ કિંદિના શરિર નિધારણ કરે ત્યારે કિંદિના જે
ટલું બલને કિંદિના જેવી બુદ્ધિને સર્જી આપે ॥ અને વિંદિને વિજા યાગાક પ્રકાર ના જીવ એ સર્વેને બુદ્ધિને બલ સર્જી
આપે છે ॥ અને મનુષ્યને મનુષ્ય પ્રમાણે બલને બુદ્ધિ સર્જી આપે છે ॥ એવિરી તે અનંત કલાઓ એ પુરુષ મારહિ છે ॥ પણ
એ સર્વે બાર દ્રષ્ટી એકરિને પુરુષ માંયામાં જોડાણો થકો કલેશને પામે છે ॥ જેમ પાણીના કલશિયા તપેલી ભોમિમાંના
સેતો તે પાણીના પામિ જાય છે ॥ તેમ એ પુરુષ માયામાં જોડાણો થકો બાર દ્રષ્ટિયે કરિને દુઃસ્વને પામે છે ॥ અને જ્યા
રે સર્વેથી પ્રતિલોમ દ્રષ્ટિ કરિને પોતાને પ્રકાશક જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પોતાનું સ્વરૂપ માને તો તે અક્ષર ભાવને પામે ॥
અને પછે અક્ષરના પ્રકાશક જે પુરુષોત્તમ ભગવાન તેમાં જોડાય તો એ પુરુષને મૂલ માયાનું આચરણ ટલિ જાય
॥ અને તેમ જ જીવ પળ પાંચ કોસમાં અનવય પળે જોડાણો છે ॥ તેને કરિને જન્મ મરણના દુઃસ્વને પામે છે ॥ અને જ્યારે

દેવાતજ.
સિ. ૩૫

॥ ૪૦ ॥

અક્ષર ભાષને પામ્યા એવાને મુક્ત જે પરમાત્માને પમાડે એવા એકાંતિક સાધુ તે જીવને મલે તથા પરમાત્મા ભગવાન તે પ્ર
ત્યક્ષ જીવને મલે ॥ અને તેમાં જીવ જોડાય ॥ પછે અન્નમય કો સતથા પ્રાણમય કો સર્વ કો સને સત્પુરુષના આપેલાં જે નિ
યમ તથા ત્યાગ તથા તપ તેણે કરિને જીતવા અને આત્મજ્ઞાને કરિને તથા વૈરાગ્યે કરિને મનોમય કો સતથા વિજ્ઞાનમય
કો સર્વ વેચી જીતાય છે ॥ અને પ્રતિભો મદ્રષ્ટિયે કરિને અક્ષરના ભાવને પામિને પછે તે અક્ષરને વિષે પરમાત્મા પુરુષોત્તમ
ભગવાન સાક્ષાત્કાર દેરવાય ત્યારે એ જીવને જે અષ્ટ પ્રકારની માયા પાંચ કો સરુપે બલ ગી છે તે સર્વે દિ જિજ્ઞાસ ॥ અને જે
ક્ષણ પદને પામે છે ॥ અને ભગવાનનો સાધર્મ્ય પણાને પામે કહેતાં જે ભગવાન કાલકર્મને માયા થકિ રહિત છે તેમ તે ભ
ક્ત પણ કાલકર્મને માયારહિત થાય છે ॥

॥ દેવિશ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥

॥ ઓગણિસે ॥ ૨૩ ॥ ત્રૈવિસના ભાદરવા વદિ ॥ ૪ ॥ ચોથને

દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી દેવાતજમધ્યે ॥ પુરાણિ જગન્નાથ દાજી ભાદેને ઘેર ઉત્તરાદાવારના ચોક
માં વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે જરિયાની ચસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને પુષ્પના હાર ભારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતાના મુ
સ્વાર્થિ દની આગળ સાધુ તથા દેશદેશના હરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજની ગાડિના સારથી ભક્ત
દ્વારે ભાદે પ્રેમ પુણ્ય જે હે મહારાજ ત્રણ પ્રકારના કર્મ જે સંચિત પ્રારબ્ધને ક્રિયે માણ તેનાં મુંડરુ પછે ॥ પછે મહારાજ
બોલ્યા જે એનાં રુપ કહિયે તે સાંભલો જે કર્મ તે શું કહેવાય ॥ તો દસદંદ્રિયોને ચાર અંતઃકરણ તેણે કરીને સ્તબ્ધ થવા અ
થવા અસ્તબ્ધ થવા જે ક્રિયા કરાય છે તેને કર્મ કહિયે ॥ તે કે વિરિતે કર્મ થાય છે તેને કહે છે ॥ જે કાને કરિને મુંડા મુંડા શ્રિ
યાદિક વિષયના શબ્દ સાંભલે તેણે કરિને મુંડાં કર્મ થાય છે ॥ અને જો કાને કરિને ભગવાનના જસ સાંભલે તો રુડાં કર્
મ થાય છે ॥ અને ત્વચાએ કરિને સ્ત્રિયાદિકના સ્પર્શ કરે તો મુંડાં કર્મ થાય છે ॥ અને જો ત્વચાએ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવા
નના ચરણનો સ્પર્શ કરે ॥ તથા તે ભગવાનના એકાંતિક પંચવિષયના ત્યાગિ સાધુ તેના ચરણનો સ્પર્શ કરે તો રુડાં કર્મ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४१॥

थायछे ॥ अने नेत्रे करिने स्त्रियादिक नां भूडां भूडां रुयजूवेतो भूडां कर्म थायछे ॥ अने भगवानने भगवानना साधुपंच
विषयना त्यागितेना दरवाने करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने जीभ्याथे करिने दास मांस आदिक भूडां भूडां अस्तभरसज
मेतो भूडां कर्म थायछे ॥ अने जो भगवाननो प्रसाद जीभे करिने जमेतो रुडां कर्म थायछे अने वाणिये करिने भगवाननु भ-
जन स्मरण नाम किर्तन कथा वारता करे तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने जो भूडां दाब्द जे को ईकने वस मुं लागे
तथा स्त्रियादिक नाना मले ईने भूडां बोलवों तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने हाथे करिने असतपुरुषनी सेवा करे
तथा जिवहिं सा आदिक अस्त भक्रिया करे तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने जो सतपुरुषनी सेवा करे तो रुडां कर्म थायछे ॥
अने पगे करिने स्त्रियादिक ना विषय सा रुचा लिने जाय तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने भगवान तथा भगवानना
भक्त साधु तेने दरवाने चालिने जाय तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने शिष्णु इंद्रिये करिने स्त्रियादिक ना स्पर्ष थ
कि विर्य पात तथा को ईक देय मंदिर आदिक पवित्र जग्या मां लघु कुराय तेणे करिने अशुभ कर्म थायछे ॥ अने रचर
सादिक नो त्याग करिने शिष्णु इंद्रिये कि विर्य पात थवान देवो ॥ तेणे करिने स्तभ कर्म थायछे ॥ अने गुदा इंद्रिये करिने
घणा अहारे करिने सतपुरुष पासे तथा देव मंदिर मां वायु छुटे तेणे करिने अस्तभ कर्म थायछे ॥ अने सूक्ष्म अहार करवो
तथा वायु करे एवाजे रखा धाना फर सारया राखाटा तेनो त्याग करिने स्तभ कर्म थायछे ॥ गुदा इंद्रिये कि वायु न छुटवा दे
वो ॥ तेणे करिने स्तभ कर्म थायछे ॥ अने मने करिने स्त्रियादिक पंचविषयना संकल्प करे ॥ तेणे करिने भूडां कर्म
थायछे ॥ अने धर्म ज्ञान वैराग भक्ति संबंधि जे मन मां संकल्प करे तेणे करिने स्तभ कर्म थायछे ॥ अने बुद्धि बे करिने
माई कप दार्थ नोजे निश्चय करवो तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने जे आत्माना स्वरूपनो निश्चय करवो ॥ अ
थवा भगवानना स्वरूपनो निश्चय करवो तेणे करिने रुडां कर्म थायछे ॥ अने चित्ते करिने स्त्रियादिक पंचविषयनु
चितवन करे तेणे करिने भूडां कर्म थायछे ॥ अने जो भगवाननी मूर्तिनु चितवन करे तथा भगवानने भगवानना

देवातज.
सि० ३६

संततेनीसेवासंबंधिचितवनकरे तेणेकरिने शुभकर्मथायछे ॥ अने अहंकारे करिने देहने देह संबंधि पदार्थ तेनीजे अहं वृत्ति
तेणे करिने भूटां कर्म थायछे ॥ अने जो पोताना आत्मा संबंधी अहं पणुधरे ॥ तथा परमात्मा भगवाननादासत्यपणानी अहं वृ
त्ति ॥ धरे कहे तोहुं आत्मा छुं ने भगवाननोदास छुं ॥ एवुं अभिमान धरे तेणे करिने सुभकर्म थायछे ॥ एधिरी तेदसई द्वियोने
चार अंतःकरण तेणे करिने जे सुभ अथवा अशुभ क्रिया करवी तेने क्रियमाण कर्म कहे घाय ॥ ते आ जिवे अज्ञाने माया
मां अनादिकालवो अधराणो छे ॥ अने सतपुरुष नो संग कोई दिवस थयो नथी ॥ अने कुसंगे करिने अनंत पाप अस्तुभकर्म
करतो जआव्यो छे ॥ केम के सावजनो अवतार आ ज्यो हरो त्यारे अनंत जीवमार्ग हरो ॥ तथादि पडाना बगलाना सर्पना अ
वतार आ ज्यो हरो ॥ त्यारे पण अनंत पाप कत्वां हरो ॥ अने मनुष्यमां राजा नो अवतार आयेने जो अधर्मी नो संग होय तो घणा
कपाप करे छे ॥ ते एधिरी ते जिवे घणाक क्रियमाण पाप कर्म करी छे ॥ ते सर्वे कर्म भेगां थयां तेने प्रारधकर्म कहिये ॥ अने
ते कर्मना भोगना भोग घायनारा परमात्मा भगवान् छे ॥ ते सर्वे कर्म जो जीवने भोग घावे तो जीवभोग घीरा केन दि ॥ ने अ
तिरो दुःख पामे ॥ अने देह नो पणना सधई जाय ॥ माटे परमेश्वर कृपा करिने जे टला जीव स्वामी राके ते टला प्रारधनो देह ब
धावे छे ॥ अने बिजा कर्मने संची त राखे छे ॥ जेम रवे दु होय ते घणाक दाणा निपजावे छे ॥ ते क्रियमाण कहे घाय ॥ अने ते दा
णाने कोटि मां नारिने नित्ये रवाय तेने प्रारधक हे वाय ॥ अने रवातां रवातां बाकि वधे तेने रवाण मां नारखे तेनी संधित
कहे वाय ॥ ते मजीव जे ते एधिरी ते क्रियमाण प्रारधने संचित त्रण प्रकारना कर्म करिने जन्म मृत्यु ना दुःखने पामे छे ॥
अने स्वर्ग मृत्युने पाताल एत्रण लोक मां त्रण प्रकारना कर्म जे रजोगुण तमोगुणने सत्यगुण तेणे करिने जिव जे ते त्रिभि
षिताप मां बद्धा करे छे ॥ अने ते त्रिविधिताप थकि जीव जे ते पोतानी मेले कोई का ले सुकावाने समर्थ थतो नथी ॥
अने त्रिविधिताप मां रक्षा एवा जे गुरु तेना उपदेश थकि पण जीव जे ते त्रिविधिताप थी सुकातो नथी ॥ माटे एतो त्रिवि
धिताप थकि पर एवा जे परमेश्वर तथा परमेश्वर ना एकांतिक संत ते कृपा करिने अनंत जीवोना कल्याण करवा साहं

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥ ૪૨ ॥

પ્રથ્વીપર પ્રગટ થયા હોય ને તેનો જીવને સંબંધ થાય ॥ અને તેનો દ્રઢ આસરો કરે ॥ તો તેથી જીવ જે તે ત્રિવિધિના તાપથી મુકાય છે તેને કહે છે જે ॥ જે જીવ પોતાને આસરે આવે તેને પ્રથમ તો નિયમ કરીને અધર્મ જે અસુખકર્મનો ત્યાગ કરાવે છે ॥ અને પોતાના સ્વરૂપનો નિશ્ચયને પોતાનું મન તથા ધ્યાન તેણે સંચિત કર્મને બાજી નાંચે છે અને જે પ્રારંભ છે તેને ભોગવા વિને દેહને મુકાવે ને જીવને બ્રહ્મરૂપ કરીને અક્ષરશામને પમાડે છે ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥

॥ ओ ग णि से ॥ २३ ॥

॥

ત્રેવિસના ભાદરવા વદિ ॥ ૫ ॥ પંચમિને દિવસ મહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાન ગામશ્રી દેવાત્મજમધ્યે પુરાણી જીવરામદાજીભાઈને ઘેર ઉત્તરાદાબારના ચોકમાં વિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વે સ્વેતવસ્ત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતાના મુરખાર્પિંદની આગલ સાધુ તથા દેશાદેશના હરિભક્તની સભા ભરાઈને બેઠિ હતા ॥ પછે અક્ષરમુક્તાનંદસ્વામિયે પ્રજ્ઞપુછ્યું જે હે મહારાજ જીવનો આત્મતિકમોક્ષ થાય તેનું મુરખ્ય શું સાધન છે અને પછે મહારાજ બોલ્યાં જે જીવને પ્રથમ તો સત્યરુષકલ્યાણકારીનો સંબંધ થયો જોઈયે ॥ પછે તે નિરવિજસાંખ્યને નિરવિજયોગ તથા સવિજસાંખ્યને સવિજયોગ એ ચાર પ્રકારના જ્ઞાને કરીને જીવનો આત્મતિકમોક્ષ થાય છે ॥ અને જો એકલો નિરવિજસાંખ્યનું જ્ઞાન હોય ને વિજાત્રણનું જ્ઞાન ન હોય તો તે પાજ્ઞાની કહેવાય તેણે કરીને આત્મતિકમોક્ષ ન થાય ॥ અને નિરવિજસાંખ્યને નીરવિજયોગ એ બેનું જ્ઞાન હોય તો અરધો જ્ઞાની કહેવાય ॥ અને નિરવિજસાંખ્યનિરવિજયોગને સવિજસાંખ્ય એ ત્રણ જ્ઞાન થાય તો તે પુણો જ્ઞાની કહેવાય ॥ અને ચારેનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન થાય તારે તે પૂરો જ્ઞાની કહેવાય ॥ હવે તે ચાર પ્રકારના જ્ઞાનને કહે છે તેમાં પ્રથમ નિરવિજસાંખ્યના જ્ઞાનને કહે છે ॥ તેમાં પ્રથમ બે પ્રકારની સૃષ્ટિ છે ॥ તે એક દેશ્વર સૃષ્ટિ છે ॥ અને બીજી જીવસૃષ્ટિ છે ॥ તેમાં દેશ્વર સૃષ્ટિ કે ર્દેવો આચોદલો કનો ચૈરાટ તે દેશ્વર સૃષ્ટી કહેવાય છે ॥ અને જીવના સ્થૂળ સૂક્ષ્મને કારણ એવા ત્રણ દેહ કહેવાય ॥ અને દેશ્વરના ચૈરાટ સ્ક્રાત્માને અવ્યાક્રત ત્રણ દેહ છે ॥ અને જીવના દેહમાં અવ્યભૂત છે ॥ અને દેશ્વરના દેહમાં મહત્ત્વભૂત છે ॥ અને દેશ્વરના દેહના માહાપંચભૂત છે તેથી

દેવાત્મજ
સિ ૩૭

॥ ૪૨ ॥

जीवनादेह उपज्याछे ॥ अने पृथ्वी जल ते जवायु आकाश अहंकार महतत्व प्रधान पुरुष ने मूल प्रकृति ए अष्ट आचरण रूप
 उपाधि ज्यां सुधि द्धर ने वल गि छे ॥ अने जीवने ज्यां सुधि द्धर ने पृथ्वी जल ते जवायु आकाश अहंकार चित्त मन बुद्धि
 अष्ट प्रकार नी जे माया ते मां जीव जोडा ए छे ॥ त्यां सुधि जीवने द्धर बेय बंध कहे वाय छे ॥ ने जन्म मृत्यु ने पामे छे ॥
 अने ते जीव नादेह मां जे आ अल्प आचरण छे ते ने ज्ञान प्रले करि जे मां पी उपज्या छे ते मां जय करि ने सत्ता रूप थव ॥ अने
 इंद्रियो अंतःकरण ना जे विषय ते नो त्याग करयो ॥ अने द्धर नादेह मां जे महत आचरण छे ते ने चार प्रकार नो प्रलभ
 करि ने ते पी ईश्वर नादेह मां जे महत आचरण छे ते ने ते पी ईश्वर ने जुदा समजवा ॥ अने अष्ट आचरण रूप जे माया ते इ
 ष्टि मां न आवे ते ने निरबिज सांख्य गुं ज्ञान सिधय जुाण युं ॥ हवे निरबिज योग ने कहे छे ॥ जे ज्ञान रुषी प्रलभे करि
 ने सर्व ने नाश पमाडि ने प छे ज्ञान रूप पोताना आत्माने मानी ने प्रतिलो मद्रष्टी करि ने स्थिरावमान आस ने बेसी ने ब्रह्म
 रूप जे अक्षर ते रूप थई ने ए अक्षर हुं छुं ॥ एमधार वुं पछे ॥ ज्ञान रूप पोताना आत्माने एम अक्षर ने विषे एकत्व पणुं क
 रवे करि ने अक्षर ना तदाकार भाव ने पामे छे कहे तां अक्षर ना गुण ते ने विषे आवे छे ॥ अने सध्य ब्रह्म रूप थाय छे ॥
 अने भगवान ने पाम बानी अधिकारी थाय छे ॥ ते उपर श्लोक छे ॥ जे ॥ ॥ ब्रह्म भूत प्रसन्नात्मान सो सतिन कां
 सति ॥ सम सर्वे सुभूते सुमद्भक्ति लभते परा ॥ ॥ एनो एम अर्थ छे ने पंच विषय नी वासना मु कि ने
 सर्व भूत ने विषे सम दृष्टि करि ने कहे तां कोई माई कपदार्थ मां माह ने न पी पाम तो ने प्रसन्न थको ब्रह्म रूप थयो छे
 ते ज भगवान नी भक्ति नो अधिकारि छे ॥ माटे ए विरी ते पंच विषय नी वासना मु कि ने ज्ञान प्रले करि ने अक्षर ने वि
 षे एकत्व पणुं करि ने ब्रह्म रूप थयो छे ॥ ते पुरुष जे ते नीरबिज सांख्य ने नीरबिज योग ने पाम्यो कहे वाय छे ॥ इवे
 स बिज सांख्य ने कहे छे ॥ जे नीरबिज सांख्य ने निरबिज योग ना ज्ञान ना पमाडि ना रा ए वा जे प्रत्यक्ष सत पुरु
 ष परमात्मा भगवान ते नो मद्रि मा जाणवो ॥ जे ते भगवान के वा छे ॥ तो क्षर ने अक्षर ए बेय ना आधार छे ॥

શ્રીસુરવ
સિદ્ધાંત
॥૪૩॥

અને તે ભગવાન મનુષ્ય જે વાજળાય છે તે પણ દિવ્ય મૂર્તિ છે ॥ અને અનંત એશ્વર્યને અનંત પારસદને અનંત શક્તિ યોતે તે યુક્ત
છે ॥ અને અનંત કોટિ પ્રજા ઇનાકરતા છે ॥ જે પ્રકૃતિ પુરુષ તેના આધાર છે ॥ અને જેની શક્તિ કાલ છે જેની શક્તિ માયા
છે ॥ જેની શક્તિ અક્ષર છે ॥ એવા અનંત પ્રતાપે યુક્તને કરતાથકા અકરતા છે ॥ અને જે સગુણને નિરગુણને અનવય
ને વ્યતિરેક દિવ્ય ભાવને મનુષ્ય ભાવને સાકારને નિરાકાર એવા અનંત એશ્વર્ય છે ॥ એવા જે ભગવાન તેજ આપ્રત્યક્ષ
મુને મલ્યા છે ॥ એવિરીતે પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનો મહાત્મ જ્ઞાને સહિત જે નિર્વિકલ્પ ઉત્તમ નિશ્ચે થાય તેને
સંબિજસાં રચ્ય કહિયે ॥ અને હવે સંબિજ યોગને કહે છે જે તે ભગવાન પોતાને મલ્યા તેની મૂર્તિને પોતાના આત્માને વિષે
ધારિને પ્રતિલોમ દૃષ્ટિ કરિને તે સ્વરૂપનું ધ્યાન કરવું ॥ તેવિરીતે મહાત્મ સહિત પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપનું ધ્યાન કરે ॥
તેને અનંત પ્રકારો જુક્ત પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ તે પોતાનો આત્મા જે અક્ષર તેને વિષે દેવચાલ છે ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ મૂર્તિને ધ્યાન કરિ
ને કરિને તદાત્મક ભાવને પામે છે ॥ અને અપાર સ્વને પામે છે ॥

॥ इति श्रीसुरवसिद्धान्तसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ११९॥ ओगणिसैं ॥ २३॥ नेविसना

ભાદરવા વદિ ॥ ૬ ॥ સ્થળને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ॥ ગામ શ્રી દેવાતજ મધ્યે પુરાણિ જગન્નાથ દાજી
ભાદને ઘેર ઉત્તરાદાબારના ચોકમાં બિરાજમાન થયા હતા ॥ અને સર્વ જરિયાની ચત્રધારણ કર્યા હતા ॥ અને પોતા
ના મુરવાર્ધિની આગલ સાધુ તથા દેશદેશના હરિ ભક્ત ની સભા ભરાઈને બેઠિહતિ ॥ પછે કૃષ્ણ ભાદેયે પ્રજ્ઞપુછ્યું
જે હે મહારાજ જે જીવ છે ॥ તે દ્વાડ પહાડ પશુ પંચ મનુષ્યાદિક ના દેહમાં કે વિરીતે આવતા હશે ॥ ને કે વિરીતે તે
ભાવને પામતા હશે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યા જે સાં મલો નો ઉત્તર કરિયે જે પુરુષ પ્રકૃતિ રૂપ બે ભગવાનની શક્તિ છે ॥
તે સર્વે જીવ પ્રાણિ માત્રના કર્મના ફલને પમાડે છે ॥ તે પુરુષને પ્રકૃતિ બે મલિને પુરુષોન્તમ ની દેહાચે કરિને જીવો
ની જે વાસના તે તે જીવની તેવી બુદ્ધિને જેવા જેના કર્મ તે તે રૂપને તે તે જાતિને પમાડે છે ॥ તે જો પાડામાં જન્મ ધરાવે-

देवातज
सि० ३६

॥ ४३ ॥

तो पाडांना भावने तथा रूपने पमाडे छे ॥ अने हाथी मां देह धरावे तो हाथी ना भावनेने रूपने पमाडे छे ॥ अने झाड मां देह धरावे तो झाड ना साधर्म पणाने पमाडे ॥ अने कि डि मां देह धरावे तो कि डि ना भावने ते नुरुपने ते प्रमाणे बल ने ते ना जेदलो अहार ने ते ना जेवी बुद्धि ते भावने पमाडि आपे छे ॥ एविरिते पशु पं रिव मनुष्य तथा देव ब्रह्मादिक तथा चो राशि मां जेनां जेवां कर्म ते प्रमाणे ज्यां ज्यां जन्म धरावे त्यां त्यां ते वा ते वा रूपने ते ते वि ते वि बुद्धि ने पमाडे एवी अनंत कलाओ प्रकृति पुरुषने पुरुषोत्तम भगवाने आपी छे ॥ तेणे करि ने अनंत कोटि ब्रह्मांड ना वेहवार पुरुषोत्तम नी ईछाये करि ने पुरुष प्रकृति कस्यां करे छे ॥ अने ए पुरुष प्रकृति ना कारण एवा जे परमात्मा पुरुषोत्तम भगवान् तेना स्वरूपनुं जीवने ज्ञान थाय त्यारे ते जीवने चो रासी मां अनंत जन्म धरवा ते रूपि मायानुं आवरण दळे ॥ अने गर्भ वासने मृत्यु समाना जे महादुःख ते थकि सु काई ने मोक्ष ने पामे ॥ ते परमात्माना स्वरूपने ज्ञान के मथाय ॥ तो जीव नो मनुष्य नो देह होय ॥ अने भगवान पण कृपा करि ने अनंत जीवो नो उद्धार कर वासारुं पृथ्वी उ पर प्रगट थया होय ॥ अने ते भगवान पोताना स्वरूपनुं ज्ञान कराये कां तेना स्वरूपने जाण ना रा एवा जे एकांतिक साधु तथा हरि भक्त ते थकि परमात्मानुं ज्ञान पमाय ॥ राज मोक्ष ने पामवानो मारग छे पण ते भिना धि जो मोक्ष ने पामवानो मारग न थी एसि द्वांत वा र्ता छे ॥ अने बिजा जे जे परोक्ष पणे मोक्ष ना मारग राख्ता मां कल्या छे तथा तिर्थ मां मोक्ष ना मार्ग कल्या छे ते तो जीवने ओधार दि धा छे ॥ पण ते थकि को ई बो मोक्ष थयो न थी ॥ अने ते सत राख्ता मां लयाणा पण न थी ॥ अने पूर्व जे जे प्रगट सत पुरुष ने पाप्मा छे ते नां ज कल्याण थयां छे ॥

॥ इति श्रीसुख सिद्धान्त समाप्तः ॥

॥

॥

श्रीसुरय
सिद्धांत
॥४४॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥ ॥ संबत ॥ १९॥ अगणिसं ॥ २३॥ नेविसना अमो
वदि ॥ १९॥ दशमीने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री सोजिना मध्ये पोताना मंदिरमां उत्तरादा वारना बंग
लानी रवेशमा ॥ सहजवटउपरगादित किये युक्त पलंग बिछावीने तेउपर विराजमान थयाइता ॥ नेसर्वे स्थेतव
त्तधारणक स्याहता ॥ नेमुस्तकउपर कसंबल फेटो बांध्योहतो ॥ नेकंठने विषे मोगराना पुष्पना द्वारधारणक स्या
हता ॥ नेवेदाथने विषे बाजुने गजरा सोभिरह्याहता ॥ नेपुष्पना तोराने गुच्छधारणक स्याहता ॥ नेजलाटने विषे कंकु
नो चांदलोक स्योहतो ॥ नेपोताना मुरयाविंदनी आगज साधु तथा घणाक हरिभक्तनी सभाभराईने बेठिदती ॥ नेसं
ध्या आर्तिथयापछे ॥ महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान बोल्याजे ॥ श्रीमद्भागवत् पूराएने विषे ॥ शुकदेवने परिक्षत
राजाये प्रहस्युच्छुंछे ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ ब्रह्मन् ब्रह्मण्यनिर्देश्ये ॥ निर्गुणो गुणवृत्तयः ॥ कथंचरंति श्रु
तयः साक्षात्सदसतः परे ॥ १॥ ॥ श्रीशुकउवाच ॥ ॥ बुद्धिद्वयमनः प्राणान् ॥ जनानामस्मजत्पथु
॥ मात्रार्थं च भवार्थं च ॥ आत्मने कल्पनाय च ॥ २॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ शुकदेवने प्रिक्षतराजा पुछे छेजे ॥
गुणमयि एधिजे वेदनी श्रुतियो ॥ तेगुणाति तएवाजे परमात्मा तेनुं वरणन केम करिवाके ॥ पछे तेनो उत्तर शुकदे
वेक स्योछे ॥ पण तेय थार्थ कोईने समजातो नथी ॥ माटे तेनो उत्तर अमे सर्वेने सेहेलीरी ते समजापरम करिये छेये
॥ तेमां प्रथमदृष्टांत कहूंछुं ॥ जे कोईक एक जंगली मनुष्यहतो ॥ तेणे मोतिने कोईदहाडे दिठेलुनहिं ॥ तेणे मोति
ने जाणनारे कहूंके ॥ मोतीमकाईना दाणाजेवुं होय ॥ त्यारे ते जंगलिये कहूंके मकाईजेवुं मोतीछे ॥ त्यारे ते मोति
नारोटला थताहसे खरा त्यारे कहूंके रोटला तो नथाय मोती तो मकाईजेवुं होय पण पाणकाजेवुं कण होय
॥ माटे रोटला पायनहिं ॥ पछे ते जंगली कोईक मोटाशे हेरमांगयो तेणे कोईक नागलामां मोतिनी माजा दिरी ॥ त्यारे
तेणे एमजाण्युं जे मने एकपुरुष मोतीनुं एधाणा आप्युं हतुं ॥ ते आपु रुषनागलामां मासाछे ते मोतिनी हरो ॥ एमजा

सोजिना
सि० ३९॥

॥४४॥

एीने तेने पुछुं के आतमारा गला मां माला शोनी छे ॥ त्यारे तेणे कहुं के मोतीनी माला छे ॥ पछे ते जंगली पुरुषने मोति
 नी स्वरेखरी ओलखाए पडि ॥ ते मोति नी ओलखाए मकाईने पाण के करीने थई ॥ पण ते मोतिने बिषे मकाई के पाण
 को एके नथी ॥ ते मए तो दृष्टांत ॥ ने तेनुं सिद्धांत ए छे जे मोतीने ठेकाणे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान् छे ॥ ते परमात्माना
 स्वरूपने को ई जीव जाण तो नथी ॥ ने जीव माया मां छे ॥ ने परमात्मा माया छे ॥ माटे जीवना जाण्यां मां परमात्मा आवे एष
 नथी ॥ ते सारुं परमात्माना स्वरूपने जाणनारा एवा जे सद्गुरु ते जीवोने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान चारदृश्य करिने
 करावे छे ॥ ते जे ममकाईने पाण के करिने मोतीनुं ज्ञान थयुं ॥ ते मचार ईश्वरने जाणवे करिने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान
 साक्षात्कार थाय छे ॥ ते चारदृश्य कियां तो एक माया ॥ बिजो जीव ॥ त्रीजो ईश्वर ने चोथा ब्रह्म ए चार ऐश्वर्य छे ॥ ते
 मां प्रथम माया ये करिने परमात्माने जणावे छे ॥ के परमात्मा के बाछे ॥ तो परमात्मा साकार मूर्ति मां न छे ॥ ते मूर्तिके
 यि छे ॥ तो मनुष्याकार द्विभूज मूर्ति छे ॥ त्यारे ते मां शंका थई के परमात्मा मनुष्य जे बाछे ॥ त्यारे मनुष्य जे मम रिज
 छे ते मपरमात्मा मरिजता हरो ॥ त्यारे तानीये कहुं के परमात्मा मनुष्य नी पेढे मोए बा नथी ॥ ने परमात्माना मूर्ति तो
 मनुष्य ना सरणी आकार छे ॥ पण मनुष्य ना शरीर मां आत्मा अखंड ॥ अविनाशि छे ॥ ते बिअखंड अविनाशी मूर्ति छे
 त्यारे बलि अज्ञानीने संषय थयो जे परमात्मा आत्मा जे बा अखंड अविनाशी तो खरा पण त्यारे जे ममात्मा स्वरु
 दुःखने पामे छे ते मपरमात्मा स्वरु दुःखने पामता हरो ॥ त्यारे तानीये कहुं के आत्मा जे बा अविनाशी छे ने ईश्वर जे
 वा परमात्मा समर्थने सर्व छे ॥ त्यारे ते मां बलिनां का थई के ईश्वर जे वा समर्थ तो खरा पण ईश्वरने जे मवै राट सत्ता
 ने अघ्याक्र तरुपी महत माया बल गी छे ॥ ते परमात्माने पण माया बल गी हरो ॥ त्यारे तानीये कहुं के परमात्मा ईश्व
 र जे वा समर्थ ने ब्रह्म जे वा निरले पछे ॥ ने ते नीदृष्टि मां तो माया ज नथी ने परमात्मा तो ॥ ॥ कर्तुं मकर्तुं ने अ
 था कर्तुं समर्थ छे ॥ ॥ अने ते परमात्माने माया ना जे वो आकार छे ॥ कहे तां मनुष्य ना जे पी परमात्माना मूर्ति छे ॥ प

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ४५ ॥

एते मूर्तिने विषे मनुष्यपशुं नथी ॥ एतले मनुष्यजे म मरिजाय छे ॥ ते म परमात्माना मूर्ति नाचापामेने मरिजाय एवी नथी ॥
अने परमात्माना मूर्ति तो जीवात्मा जे वा अभिनाशी छे ॥ ने अखंड छे ॥ पण जीव जे म पराधिन छे ने सखदुःखने पामे
छे ॥ ते म परमात्मा पराधिन नथी ने सखदुःखने पामे नथी ॥ अने परमात्मा तो आत्मा जे वा अभिनाशी छे ॥ ने ईश्वर जे
वा समर्थ छे ने स्वतंत्र छे ने सर्वज्ञ छे ॥ पण ईश्वर ने विषे जे म म हत माया रहि छे ने उत्पत्ति स्थिति प्रलय करवा रूप उपा
धी बल गी छे ते म परमात्माने विषे माया नो लेना नथी ने परमात्मा तो ईश्वर जे वा समर्थ छे ॥ ने ब्रह्म जे वा निरले पने
निरंजन छे ॥ केहे तां अज्ञान जे माया ते एरहि त छे ॥ पण ब्रह्म जे म निराकार ने अक्रिये वा न छे ॥ ते म परमात्मानि
राकार ने अक्रिये वा न नथी परमात्मा तो ॥ ॥ कर्तुं कर्तुं ने अन्यथा कर्तुं समर्थ छे ॥ ॥ माटे जे म मोति ने ओल
खाव चा सा रुम का ई ने पाण कानी उपमा दि धिहती ॥ पण म का ई ने पाण का थी मोती जु दु छे ने म का ई पाण के करि ने
मोती नी ओलखाव ए पडी ते म म का ई पाण का रूप जीव ईश्वर माया ने ब्रह्म तेने जाणवे करि ने प्रत्यक्ष परमात्मानु स्
रूप ओलखाव छे ॥ पण परमात्मा तो ए सर्वे थी जु दा छे ॥ माटे माया नो भाव प्रत्यक्ष परमात्माना मूर्ति ने विषे जणा
य तो पण माया नो लेना परमात्माना मूर्ति ने विषे नथी कहे तां मनुष्य जे म मरिजाय छे ॥ ते म प्रत्यक्ष परमात्मा मरिजता
देखाव तो पण परमात्मा मरता नथी ॥ ने ए तो अखंड मूर्ति छे ॥ अने जीव ना जे वा भाव प्रत्यक्ष परमात्माने विषे जणाव
तो पण जीव पण नो लेना परमात्माने विषे नथी ॥ अने ईश्वर ना जे वा भाव प्रत्यक्ष परमात्माने विषे जणाव तो पण ईश्वर जे
वैराटरूप तेथ कि परमात्मा पण जु दा छे ॥ अने ब्रह्म नो भाव प्रत्यक्ष परमात्माने विषे जणाव तो पण ब्रह्म तो जे नो प
काश छे ॥ ने परमात्मा तो ब्रह्म ना पण प्रकाश छे ॥ ने ब्रह्म ना आधार छे ॥ माटे जीव ईश्वर माया ने ब्रह्म परमात्मा
ना चार ईश्वर छे ॥ तेने जाणवे करि ने अंच मा परमात्माना स्वरूप नो निश्चय बाय छे ॥ अने वे माया दिक चार ईश्वर ने ज
णाव चा तेने अर्थ चार बाणि ना भेद प ड्या छे ॥ ते चार बाणि के ईछे परापस्व ति अमाने वैखरि ए चार प्रकार नीका

सोजिना
सि ३९

॥ ४५ ॥

णिछे ॥ ते मांजे प्रथम माया नुं वरणन करवुं तेनुं नाम वैखरि वाणि कहे वायछे ॥ अने जीवात्मानुं वर्णन करवुं तेनुं नाम मध्य
 मावाणी कहे वायछे ॥ अने वैखररूपस्थानुं वर्णन करवुं ॥ तेनुं नाम पस्यंती वाणि कहे वायछे ॥ अने ब्रह्मना स्वरूपनुं वर्णन
 करवुं तेनुं नाम परावाणी कहे वायछे ॥ अने एचार वाणि ये करिने चार ईश्वर्य जणायछे ने चार ईश्वर्य ने जाणवे करिने
 पांचमा परमात्मा जणायछे ॥ ते पांचमा परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान् राम कृष्णादिक तेनां लिखाचरित्रने महिमाना गु
 णाववा ॥ ते तो चारे वाणि थी पर एधी पांचमी अनुपम वाणी कहे वायछे ॥ माटे गुण मयी एधि जे वेदनी श्रुतियो ते चार
 वाणी ये करिने गुण मय एवा जे परमात्माना चार ईश्वर्य तेनुं वरणन करेछे ॥ ते ए करिने निर्गुण एवा जे परमात्मानेना
 स्वरूपनो साक्षात्कार निश्चय थायछे ॥ अने परमात्माना स्वरूपनो साक्षात्कार निश्चय थबो ॥ एटले चारे वाणि ल
 यपा भिजायछे ॥ जे ममोति ओलखाएण एटले पछे मकाईने पाणको एकाई कहे वापणुं रहेतुं नथी ॥ ते म प्रत्यक्ष पर
 मात्माना स्वरूपनो निश्चय थयो एटले पछे जीव ईश्वर माया ब्रह्म तेना स्वरूपने जणाववा रूप जे चार वाणि तेनुं काई क
 हे वापणुं रहेतुं नथी एवी रीते गुण मयी एवी जे वेदनी श्रुतियो ते गुण थी पर एवा जे परमात्मानेना स्वरूपनुं साक्षात्कार
 प्रतिपादन करेछे ॥ के म के ज्यां सुधि प्रत्यक्ष परमात्मान थी जाण्या त्यां सुधि वेदनी श्रुतियो गुण मयी कहे वायछे
 अने त्यां सुधि चार वाणि ना भेद कहे वायछे ॥ अने एचार वाणी ये करिने चार ईश्वर्य ने जाणिने प्रत्यक्ष परमात्मां
 स्वरूपनो निश्चय थयो एटले गुणानो लय पईने ते नी ते श्रुतियो निर्गुण भावने पा भिजायछे ॥ माटे वेदनी श्रुतिये क
 रिने प्रत्यक्ष परमात्मा श्रीकृष्णना स्वरूपनुं वरणन करवुं ते तो चार वाणि थी पर एधि निर्गुण रूप पांचमी अनुपम वा
 णीछे ॥ अने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपने जाण्या थिना एक ली माया नुं वरणन करवुं तेनुं नाम वैखरि वाणि कहे वाय
 छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान् ना स्वरूपने जाणिने पछे ते भगवान् नी से मां जे जे माया नां पदार्थ काम आवेने तेनुं परमा
 त्माना पूर्ति नुं वर्णन करवुं ॥ ते तो अनुपम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान् ना संबंध बिना एक ला जीव च तनुं वर्णन

॥ श्रीसुरव ॥
सिद्धांत
॥ ४६ ॥

न करवुं तेनुं नाम मध्यम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना संबधने पाम्या एवाजे जीव भगवानना भक्त गोपी गोपालादिक ते
तेनुं वरणन करवुं ते तो अनुपम वाणिछे ॥ अनुपम एरछे एनो कोई उपमा देवाय नहि ॥ एविय अमुत्य चिंता मणिरुप वाणिछे
अने प्रत्यक्ष भगवानना संबध विना एक त्वा वैरागरुप ईश्वरनुं वर्णन करवुं तेनुं पश्यंति वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना
स्वरुपने जणावधाने अर्थ ईश्वरनुं वरणन करवुं ॥ ते तो अनुपम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना संबध विना एक तुं ब्रह्म
नुं वरणन करवुं ॥ तेनुं नाम परावाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना साक्षात्कार स्वरुपने पामिने ब्रह्मरुप थरने पछे ते मु
क्त जे ते बिजा जीवने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरुपने जणावधासारु माया नुरुप कहि देखाडे छे ॥ ते पण अनुपम वाणिछे
जीवनुरुप कहि देखाडे ते पण अनुपम वाणिछे ॥ ईश्वरनुं स्वरुप कहि देखाडे ते पण अनुपम वाणिछे ॥ ने ब्रह्मना स्व
रुपने कहि देखाडे ते पण अनुपम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरुपनुं वरणन करे छे तथा प्रत्यक्ष भगवान
ना जन्म कर्मने चरित्र तेनुं वरणन करे छे ते सर्वे अनुपम वाणिछे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरुपने पाम्या विना ने जाणया
विना ॥ तथा प्रत्यक्ष भगवानने जाणवानी इच्छा विना स्वार्थने मादे वास्तव्य अणिने तथा वेद पूराणने भणिने जे पुरुष मा
यानुं वर्णन करे छे ॥ ते पण वैखरियाणिछे ने जीवनुं वर्णन करे छे ते पण वैखरियाणिछे ॥ ने ईश्वरनुं वर्णन करे छे ते
पण वैखरियाणिछे ॥ ने ब्रह्मना स्वरुपनुं वर्णन करे छे ॥ ते पण वैखरियाणिछे ॥ अने ते नीवाणिये करिने कोई जी
वनुं रुनुं वतुं नथी ॥ माटे प्रत्यक्ष परमात्माने जाणवा पामयाने अर्थ प्रथम मायानुं रूप जाणवुं जोई येछिये ॥ पछे जीव
नुं स्वरुप जाणवुं जोईये ॥ पछे ईश्वरनुं स्वरुप जाणवुं जोईये पछे ब्रह्मनुं स्वरुप जाणवुं जोईये एविरी ते जीव ईश्वरमा
ने ब्रह्म एचारेना स्वरुपने प्रथम जाणछे ॥ तेने पछे प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरुपनुं जाणवाय छे ॥ एविरी ते वेदनीशु
तियो चार ईश्वरनुं वरणन करे छे ते भेगु परमात्माना स्वरुपनुं वरणवथाय छे ॥ पण ते चार ईश्वर्ये विना वेद परमा
त्मानुं वरणन नथी करीश कता ॥ माटे जे मम कोई भेषाण काने जाणये करिने मोतिनुं तान जंगली माणसने थयुं

सोजिना
सि० ३९

॥ ४६ ॥

॥ ते मजीवईश्वरमायाने ब्रह्म तेना स्वरूपने जाणवे करिने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूपनुं साक्षात्कार ज्ञान थाय छे ॥ अने प्र
त्यक्ष भगवानना स्वरूपने ज्ञाने करिने जीवनुं आत्यंतिक कल्याण थाय छे ॥ इति श्री मुरवसिद्धातस-

मासः ॥ संवत् ॥ १९ ॥ अोगणिसै ॥ ११ ॥ त्रैविसना आसो वरि ॥ ११ ॥ एकादशिनै दीवस ॥ मदा

राजश्री हरिकृष्ण भगवानगामश्री सोजीनामधे ॥ भक्तव्यास कुबेरजी ईश्वरने घेरदक्षणादा बारना ओरडानी आगल
चोकमांगादितकिये बुक्त प्रसंगा बिछावनि ते उपरि राजमान बबाहता ॥ ने सर्वैक संवद लजरिया नी वस्त्र धारण कस्य
हता ॥ ने सर्वे अंगने बिषे गुलाबने चपाना पुष्पनां आभूषणद्वो भिरह्यो हतां ने ललाटेने बिषे केसरनी अरचाने कंकु-
नो चांदलो कस्यो हतो ने पोताना मुरवारिंदनी आगल साधु तथा घणाक हरिभक्तनी सभा भराई ने बे ठिहती पछे म
हाराजश्री हरिकृष्ण मदाप्रभुजी कृपा दृष्टि करिने बोल्याजे बे प्रकारनामनुष्यनावरगछे ॥ तेमां एक बुद्धिवाला म-
नुष्यनो वरगछे ॥ ने बिजो बुद्धि हिणमनुष्यनो वरगछे ॥ इये तेमां जे बुद्धिमानमनुष्य होय तेने तो कोई कथोडी कबात
करे तो तेमां धीघणोक अरथ समजी जाय ॥ अने जे बुद्धि हिणमनुष्य होय तेने तो घणीक बात करे तो तेमां धीधोडोक
अर्थ मांडमांड समजी नाके ॥ एषिरी ते बुद्धिवाला ने बुद्धि हिण बे प्रकारनामनुष्यमां घणो भेदछे ॥ अने ते मजकल्या
णामारागमां पण बुद्धिवाला ने बुद्धि हिण बे प्रकारनामनुष्यछे ॥ ने तेमां जे बुद्धियालामनुष्य होय ते सत्संग करवाआ
बे त्यारे तेने अमे पोटिक ज्ञान वारता करिये ॥ तो ते घातनो घणोक अर्थ समजीने ते प्रमाणे वरतवानो मनमांड राख करि
ने ते विरीते वरतवा लागेछे ॥ पण पछे तेमां लेखमात्र फेर पडवा दीये नहि ते पोतानुं दीर जाय तो पण अमे करिजे आ-
ज्ञा तेमां फेर पडवा दिये नहि ॥ अने तेमां जे विरीते समजवानुं कस्यो होय ते विरीते दृढ पणे समजवानी मनमां गांध्याले
पछे ते समजणने मोटा ब्रह्मादिक फेरवा आवे तो पण तेनी समजण फेरनेहि ॥ एषिरी तनांमनुष्य होय तेने बुद्धिबल
कहिये ॥ अने जे मुररयमनुष्य होय ॥ तेने तो अमे घणिक ज्ञान वारता करिये पण ते तो जराय समजी नाके नहि ॥ अने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ४७ ॥

तेनेधर्मनियमनोपणदेगवरहेनहिं ॥ नेममजणनोपणतेनेगरहेनहिं ॥ एवजेमनुष्यदोयतेनेमुरखनेबुद्धिहिणक-
दियेअनेएवामुरखदोयतेमहादुःखनपामेछे ॥ अनेजेबुद्धिवालाहोयतेमहाअद्भुतस्वरनपामेछे ॥ जेमउत्तम
वरणजेब्राह्मणवाणिज्याकेपाटिदारतेनीवबुद्धिकरियोहोयनेतेबालअवस्थामोयीविधवाथाय ॥ त्यारेतेनेम
मनांएमदेरावथायजेमारेदवेआसंसारमांकोईपुरुषकरवाजोगनथी ॥ एमसमजीनेपोतानावरणाश्रमनोधर्मदा
स्त्रमांकदोहोय ॥ तेमांद्रढपणेरहिनेपरमेश्वरनीभक्तिकरे ॥ नेतेउत्तमकुलनीविधवाबाईहोयतेएकवरयत्
अन्नखायनेगत्युचिकणुंकाईखायनहिं ॥ अनेचोमासानेविषेधारणांपारणांतथाचांद्रोयणादिकघ्नकरे
॥ अनेकोईसाथेहोसिमस्करिकरेनहिं ॥ अनेविभिचारिएवाजेपुरुषतथास्त्रियोतेमनीसोबतक्योरेयपण
करेनहिं ॥ अनेपोतानांमाबापसासुससरोआदिकसमिपसंबंधिहोयतेनीआज्ञामांवरतेअनेधर्मबालाने
भगवाननाभक्तबाईसोहरिजनहोयतेनोसमागमकरेनेपरमेश्वरनीभक्तिअरबंडकत्याकरे ॥ एधिरीतनीसमजण
बालीजेविधवाबाईहोयतेनेबुद्धियानकदिये ॥ अनेतेआलोकमांमहास्वरनपामेछे ॥ अनेतेनेकोईकसत्पुरुष
नोसत्संगथायतोपरलोकमांतेनाआत्मानुंकल्याणथायछे ॥ अनेउत्तमकुलमांजेबुद्धिहिणनेमूर्खहोयनेते
विधवाथायतोपणतेतोधर्मनीयममांकाईरहेनहिं ॥ अनेतेनेसौदेखतांतोपुरुषथायनहिं ॥ पछेछानोपुरुषक
खानामनमांसंकल्पकरेअनेजेमूर्खरांडेलिहोय ॥ तेसारांसारांखावानांघिगोलखांडसाकरदुधहिंतेनेपेरभरि
भरिनेखाय ॥ पछेतेविधवाबाईयोमचेलापाडाजेवीथायछे ॥ अनेतेनांमाबापपणजेमुरखदोयतेएमजाणेजेदि
करिनानीथीरांडिछे ॥ माटेकाईबापडिकहीहाणीमाणिनथी ॥ तेसारुंतेनेसारुंसारुंखवरावियेपिवराविये ॥
अनेतेनेहवेचुडलोतोपहेरायनहिं ॥ माटेतेनेसोनारुपानीचिपोकराविनेहाथमांनखावेछे ॥ नेकोटमांहांस-
डियोनखावेछे ॥ नेआंगलियोमांवींटीयोनखावेछेअनेवलिनानीथीरांडिहोयतेबेकदाहाडामांयेचोरला-

सां जिन्ना
सिं. ४०

॥ ४७ ॥

रखावेछे ॥ अने जे सुरख रांडे लीयो होय ते एषा कने तिथया नाशण गार करेछे ने ते नीअंति जतां फजे तीपण जरूर थायछे
ने ते सुरख ने बुद्धि बिना नी रांडे लीयो छे ते आलोकमां महादुःखने पामेछे ॥ ने परजो कमां तेनुं कल्याण कोई का ले थायनहिं
॥ अने ते तो मरिने बेस्याने घेर जन्मने पामेछे ॥ तथा कुतरीयो नो अवतार परेछे ॥ तथा कुं भारने घेर घुडियो थायछे ॥ मा
रे जगतमां जे सुरख रांडे लीयो होय तथा ते सुरख विधवा बाईयो ना मायाप होय ते बेय महादुःखने पामेछे ॥ अने जे बुद्धिवा
लियो विधवा बाईयो होय ॥ ते तो एवां फजे तीनां काम करे जनहिं ॥ अने ते बुद्धिवालि विधवा बाईयो जे ते महासुरख
ने पामेछे ने तेनुं कल्याण थायछे ॥ अने ते मज्जे पुरुष भगवानना भक्त होय तेने पण धर्म नियम दृढ करिने रारववा जो
ईये ॥ ने पंचविषयनो त्याग पण जरूर करयो जोईये ॥ अने ते मां वलि जे संसारनो त्याग करिने भेरवलि धो होय तेने विषये
दृढ पणे पंचविषयनो त्याग करयो जोईये ॥ अने जे पंचविषयनो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवाननुं भजन करेछे ॥ ते जत्यागीनुं क
ल्याण थायछे ने परमपदने पामेछे ॥ अने एवा त्यागि साधु संन्यासी ब्रह्मचारि परमहंस होय ॥ तेनाउपर अमे पण घणा
घणा प्रसन्न थईये छीये ॥ अने जे त्यागिने विषयने भोगने छे के विषय भोगयवानी मनमां ईछा राखेछे ते तो त्यागीपु
रुष तथा विधवा बाईयो ते बेय सुरख छे ने बुद्धिहिणने पापी छे ॥ ने ते तो चंडाल तुल्य छे ॥ अने तेने अमारो सिद्धांत
रंच मात्र समजाणो जनथी ॥ अने जे जे ग्रहस्थ हरिभक्त मोक्षनारख पवाला होय ॥ तेने पण निरवासनी क तो जरूर
थवुं ॥ अने कोई जगतनां मार्दकपदार्थमां मोद पामवो नहिं ॥ के मके जगतनां पदार्थ सर्वे मिथ्या छे ॥ ने महापापक
र्वानां कारण छे ॥ के मके अविनासि सुरखना पमा उनारा एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेना भजनमां जगतनां पदार्थ अंतरा
यनां करनारा छे ॥ अने ते जगतनां पदार्थ सर्वे एक सरखां छे ॥ ने दुःख रुपने पाप रुप छे ॥ जे म बिष्टा तथा काखना
वान ते बेय नठारा छे ॥ ने त्याग करवा जो गछे पण ते रारववा जे वानथी ॥ ते म जगतना पदार्थ बिष्टा जे वानथा काख
ना वाल जेवा छे ॥ ते अही बिष्टाना कीडार्थ ते ब्रह्मा पर्यंत नां सुरख ते सर्वे एक सरखां छे ने नरक रुप छे ॥ मारे नर

श्रीमुख
सिद्धांत
॥४६॥

कते त्याग करवा जोगछे ॥ ते सारुं भगवाननो भक्त धर्मे ते नरकरुप जगतना पदार्थने पामवानी दुछारावे छे ते तो महासु-
ख छे ॥ ने पशु तुल्य छे ॥ अने जे बिबेकीने बुद्धिवाला भगवानना भक्त ह्योर्थ ते तो भगवाननी भक्तीने भगवानने बिषे प्रेम्मे
भगवानना संतनो समागम ते पना बिजुं कोई मनमांद छे जनहिं ॥ ते जखरो भगवाननो भक्त कहे वाय अने तेना उपरज
अमारि खरो खरी कृपा पाय छे ॥ मारे भगवानना भक्तने एक भगवान जवाला राखवा ॥ ने जगतना पदार्थनी वासनानो
त्याग करवो ॥ केमके भगवान क्योने जगतना पदार्थ क्यो ॥ एबे मांतो घणो जभे छे ॥ मारे ते बेपजे सरखा माने छे ॥ ते तो
महासुख छे ॥ केमके जे भगवानने बिषे पण प्रितिराखे छे ॥ ने जगतना पदार्थने बिषे पण प्रितिराखे छे ॥ तेने जो हजी
काई समज्या मां आखुं जनथी ॥ अने ते तो अविचेकि छे ॥ ने सुख छे ॥ केमके पूर्ये पण जे जे भगवानना भक्त धर्मे ग्याछे
॥ ते एो पण भगवानने पामवाने अर्थने भगवानने प्रसन्न करवा सारुं जगतना सर्वे पदार्थनो त्याग करिने यनमांजईने महात्प
कखा छे ॥ ते चित्रके तुराजाये क्रोड स्थियोने ने पोताना सर्वे राज्यनो ने देहना स्वरुनो त्याग करिने यनमांजईने भगवान
भज्या छे ॥ अने प्रव्हादे पण भगवान भजवा सारुं केदली क कष्टि सहन करि छे ॥ अने धुजीये भगवानने पामवा सारुं केवुं
कठगतपक सुं छे ॥ अने मोर ध्वजे भगवानने प्रसन्न करवाने अर्थे माये करवत मुकायुं बुतु ॥ ने हरि चंद्राजाये पण भगवा-
वानने प्रसन्न करवाने अर्थे ॥ निचने घेरये चाणा हता ॥ ए धिरी ते भगवानने पामवाने अर्थे पणा क भगवानना भक्तोये पोता-
नाराज्यनो ने देहना स्वरुनो ने जगतना माई क पदार्थनो त्याग करिने भगवान भजीने अभय पदजे भगवाननुं धाम तेने छ
मी ग्या छे ॥ मारे आज पण जे जे बुद्धिवाला भगवानना भक्त ह्योने जेने आने आदे हे करिने अक्षर धामने पामवुं होय ॥
तेने तो पोताना देहना स्वरुनो ने जगतना पदार्थनो त्याग करवोने निरवासनिक धर्मेने एक मारे बिषे अबल प्रीति
करवी ॥ अने जे एो धिरी ते समजीने आमारे बिषे प्रिति करि छे तेनुं तो साक्षात्कार कल्याण धर्मे रहुं छे ॥ तेने तो
काई करवुं रहुं नथी ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

॥

सो जिंन्रा
सि० ४०

॥४६॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ ओगणिसें ॥ २३ ॥ त्रेविसना आसोचदि ॥ १२ ॥ द्वादशीनेदि

यस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गामश्री सोजी त्रामध्ये ॥ भक्त बैदेचर दास लखभिरामनेधर उमणा बादना ओखानी आ
गलचोक मां गादि त किये युक्त पखंग बिछावीने तेउ परबिराज मान थयाइता ॥ अने सर्वे श्वेत वस्त्रधारण कर्त्ताइता ॥ अने
मस्तके कसुं बल तारा लोफें टोबां ध्योइता ॥ नेकंठने विषे गुलाबना पुष्पना द्वारधारण कर्त्ताइताने पोताना सुर्या विंद
नी आगल साधु तथा पाणाक हरि भक्त नीस भाभराईने बेठिइती ॥ पछे महाराज पोतानी मेले कृपा करिने बोल्या
जे ॥ जे अज्ञानी जीव छे ते जे ते पूर्व सत्पुरुष थई गया छे तेना सिद्धांतने भुलिने जीव जे ते एक बिजाना धर्मने नंदे छे ॥
ने एक बिजायाइ विवाद करे छे ते मां जे जैन मतवाला छे ॥ ते श्रीकृष्ण भगवाननी निंदा करे छे ॥ अने श्रीकृष्ण भगवा
न तो केवा छे तो सदाय अनादि माया पर छे ॥ ने अधम उधारण छे ने पतित पावन छे ने भक्त बत्सल छे ॥ अने ते श्रीकृष्ण
भगवानने विषे घजनी स्त्रीयो पति भाये करिने जोडाणियो तो ते मायाने तरिने भगवानना धामने पा मिगईयो
ने वेदनी श्रुतियो के देवाणियो ॥ माटे एबा जे सर्व जगत नाकरता हरता भगवान श्रीकृष्ण तेने जैन मतवाला अज्ञानी
छे ॥ ते एमक हे छे जे एतो त्रिजानर्क मां पड्या छे ॥ अने जे वैष्णव मतवाला छे ते जैन मतने नंदे छे ॥ तथा केट लाक म
ज्ञानी छे ते शिवने नंदे छे ॥ अने शैवि छे ते बिष्णुने नंदे छे ने ब्रह्मज्ञानी छे ते विधिनिषधने रयोटा कहे छे ॥ तथा
व्यासजीना भागवतादिक शास्त्रने रयोटा कहे छे ॥ अने उपासनावाला छे ते येदांतने रयोटा कहे छे ॥ तथा ब्रह्म
ज्ञानने पण रयोटा कहे छे ॥ अने शंकराचार्यवाला छे ते रामानुजने नंदे छे ॥ अने रामानुजना छे ते शंकराचार्यना मत
ने नंदे छे ॥ अने हिंदु छे ते मुसलमानने नंदे छे ॥ ने मुसलमान छे ते हिंदुने नींदे छे ॥ अने ते मां कोटी एक एमक हे छे
जे भगवानतो निराकार छे ॥ ने कोई कहे छे जे भगवान साकार छे ॥ ने कोई कहे छे जे भगवान सेजना बिंब जेवा छे ॥
ने कोई कहे छे जे भगवान सगुण छे ॥ ने कोई कहे छे जे भगवान निरगुण छे ॥ ने कोई कहे छे जे भगवान करता छे ॥

શ્રીમુગ્ય
સિદ્ધાંત
॥૪૧॥

નેકોઈકહેછેજે ભગવાન અકરતાં છે ॥ અનેકોઈ કહેછેજે અદ્વૈતમતસાચો છે ॥ નેકોઈકહેછેજે દ્વૈતમતસાચો છે ॥ નેકોઈ
કહેછેજે વિશિષ્ટાદ્વૈતમતસાચો છે ॥ નેકોઈકહેછેજે સ્કન્ધાદ્વૈતમતસાચો છે ॥ ને એવિરીતે સડસડના મતના પોતપોતાના
સતપુરુષના અંતરના સિંદ્ધાંતને ॥ મૂલિને અત્તાને કરિને સતપુરુષના બાંધેલા જે ધર્મતેની નિંદા કરે છે ॥ અને તેની નિંદાયે
કરિને જીવની બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ થઈ જાય છે ॥ કેમકે સર્વેના કારણને મોક્ષના દાતા એવા જે પરમાત્મા ભગવાન તે તો સર્વેના એક
જ છે ॥ પણ કોઈ એમ તો નથી જો જૈનમતના ભગવાન જુદા છે ॥ ને વિષ્ણુમતવાલાના ભગવાન જુદા છે ॥ નિર્શંકરાચાર્યના
મતવાલાના ભગવાન જુદા છે ॥ ને રામાનુજના મતના ભગવાન જુદા છે ॥ ને હિંદુના ભગવાન જુદા છે ॥ ને મુસલમાનના ભગ
વાન જુદા છે ॥ એવિરીતે સર્વેના જુદાં જુદાં તો ભગવાન કોઈ જણાતા નથી અને સર્વે જીવ પ્રાણી માત્રના ભગવાન તો એક જ
જણાય છે ॥ કેમકે સર્વે જીવનાં જન્મ પૃથ્વીાદિકે કરિને સર્વોં જ નિભાય થાય છે ॥ મારે જો સર્વેના નોરવા નોરવા ભગ
વાન હોય તો ॥ એકની એક સ્થિતિ સર્વેની રહેત નહિ ॥ તે સારું સર્વેના ભગવાન એક જ છે ॥ અને તે ભગવાન સર્વેને મજબાપા
મંબાં ઉપાસના કરવાને સંવચાયો ગય છે ॥ અને થલિ જો સર્વેના નોરવા નોરવા ઘણાક ભગવાન હોય તો ॥ આજગત નિ
સ્થિતિ એકરીતની રહેત નહિ ॥ કેમકે એક ભગવાન કહેશે હું ઉત્પત્તિ કરિશ ॥ ને બિજો ભગવાન કહેશે હું પ્રલય કરિ
શ ॥ ને બલિ એક ભગવાન કહેશે જે હું પુનાલે શિયાલો કરિશ ॥ ને એક ભગવાન કહેશે જે હું ચોમાસે પુનાલો કરિશ ॥
ને એક ભગવાન કહેશે જે હું દિવસની રાત્રિ કરિશ ॥ ને બિજો ભગવાન કહેશે જે રાત્રિનો દિવસ કરિશ ॥ એવિરીતે
જો ઘણાક ભગવાન હોય તો પરસ્પર એક બિજાને લડાઈ થાય ॥ અને આજગતની એકરિત્યની સ્થિતિ રહેત જ નહી ॥
અને આ તો જુવોને સર્વ જગતની સ્થિતિ એકરીતની બરાબર રહે છે ॥ પણ તેમાં રંચ માત્ર ફેર પડતો નથી ॥ કેમકે સર્વ ક્રિયાના
પ્રવરતાં બનારાને સર્વેના કારણ એક જ ભગવાન છે ॥ અને તે જ ભગવાનને માયાનો આકાર નથી ॥ મારે વેદાંત શાસ્ત્ર
ભગવાનને નિરાકાર કહે છે ॥ અને અક્ષરધામને વિષે દિવ્ય સાકાર મૂર્તિમાન ભગવાન સદાય વિરાજમાન છે ॥

સોજિંના
સિ. ૪૧

॥૪૧॥

માટે યોગશાસ્ત્ર ભગવાનને સાકાર કહે છે અને માયામાંથી થયા એવા જે રજતમને સત્ય ત્રણ ગુણને ભગવાનને વિષે નથી
 ॥ માટે નિર્ગુણ કહ્યા છે ॥ અને ભગવાનને વિષે અનંત કલ્યાણ કરારી ગુણ રહ્યા છે ॥ માટે ભગવાનને સગુણ કહ્યા છે ॥ અને
 પ્રકૃતિ પુરુષ દ્વારા અનંત કોટિ બ્રહ્માંડની ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલય કરાવે છે ॥ પણ પોતે નથી કરતા ॥ માટે ભગવાનને અ-
 કરતા કહ્યા છે ॥ અને પ્રકૃતિ પુરુષ જે તે ભગવાન નિદુષ્ટા વિના કાંઈ કરવાને સમર્થ નથી ॥ માટે ભગવાનને કરતા
 કહ્યા છે એ વિરિતે સર્વે ગુણના ગુણીને સર્વે ને ભજવા યોગ્ય ને સર્વે ને ઉપાસના કરવા યોગ્ય એક જ ભગવાન છે ॥ અને પૂર્વે જે
 ભગવાનના અવતાર થઈ ગયા અથવા સત્ પુરુષ થઈ ગયા તે પેળાવા સનાવા ત્તા જીવોને પંચવિષય થકિ મુકાવિને તે
 નાં કલ્યાણ કરવા સારું નોરવા નોરવા ધર્મ બાંધ્યા છે ॥ તે નોરવા નોરવા ધર્મ બાંધ્યાનું શું કારણ તો જ્યારે જ્યારે સત્ પુરુષ
 પ્રગટ થઈને ઘણા ક જીવોને જ્ઞાન આપિને પંચવિષય થકિ મુકાવિને તે નોમોક્ષ કરિને પછે તે સત્ પુરુષ સ્વધામ માં જાય છે
 ॥ ત્યારે પછે તેના મતમાં અસત્ પુરુષ પ્રગટ થાય છે ॥ કેમ કે સત્ પુરુષના પ્રતાપે કરિને ઘણા ક મનુષ્ય તેને આતારે આવ્યા
 દોષ ॥ ને તે મનુષ્ય તે સત્ પુરુષનો મહિમા જાણિને અન્નધન્યવસ્ત્રાદિ કે કરિને પૂજા બહુ કરે ॥ તે સત્ પુરુષ તો માયા પર હો-
 ય ॥ તે પોતે કોઈ પદાર્થમાં બંધાય નહિ ॥ ને પોતાના આશ્રિતોને પણ પોતે પ્રગટ હોય ત્યાં સુધિ બંધાયા દિયે નહિ ॥ અને
 પછે તો પદાર્થનો જોગ થયે કોઈ દેવ દ્વિત્વાદિક પણ ઉગરવાને સમર્થ નથી ॥ તો મનુષ્યની ત્રી ગણતી ॥ જે પદાર્થનો જો-
 ગ થાય ને ન લેવાય ॥ એ તો લેવાય જ ॥ માટે પદાર્થના જોગે કરિને સત્ પુરુષ ગયા કેડે અસત્ પુરુષ જ રૂર થાય છે ॥
 તે અસત્ પુરુષ જે તે વિષય વિષે જો લુપ્ત થાય છે ॥ ને વિષયને ભોગ્યે છે ॥ ને ધર્મને બ્રહ્મ કરિના સ્યે છે ॥ પછે તે સત્માં કલ્યા
 ણ પતું નથી ॥ ત્યારે ભગવાન જે તે જીવોના કલ્યાણ કરવાને અર્થ ॥ ને ધર્મને શુદ્ધ કરવાને અર્થ કરિને પ્રગટ થાય
 છે ॥ ને પ્રગટ થઈને વિષયનું સ્વંડન કરે છે ॥ ત્યારે મોરના પોતાના જ ધર્મના હતા ॥ પણ તે તો પદાર્થને જોગે કરિને ॥
 પંચવિષયના બંધાણ થઈ ગયા છે માટે તે તો તે પ્રત્યક્ષને માને જ નહિ ॥ કેમ કે જો તે પ્રત્યક્ષ સત્ પુરુષને માને તો પોતા-

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥५०॥

ना विषयनुं ग्वंडन करे ॥ अने पो ते तो ते विषयने जीवन प्राणमान्या होय ते मुकी सकायन दिं ॥ माटे ते तो ते प्रत्यक्ष कल्या
णकारी नो उलरो अतिरो द्रोह करे छे ॥ पछे ते सतपुरुष तो समरथ छे ॥ माटे बिजा धर्मनुं स्थापन करे छे ॥ ते अनंत बिजा
जियो नां कल्याण करे छे ॥ पणजे मोर पोताना ज धर्मना हुता तेनुं कल्याण थनुं नथी ॥ केम के घणा कपरा धर्मे म
लये करिने विषयना अतिरो रागी थई गया छे ॥ माटे ते एो करिने ते थकि प्रगट सतपुरुष नी आत्ता मारे हे बातुं जन थ
पछे तेने धर्म या लाने विषयना त्यागितेनुं आचरण गमनुं नथी ॥ अने ते सत्पुरुष ने प्रगट सत्पुरुष ना शिष्य ते ज्या
रे विषय ना खंडन नी वात करे छे ॥ त्यारे ते विषय ना रागी ने ते सतपुरुष ना उपरा बीदा द्वा थायजे ते नो नाश करि ना
खुं एवो द्रोह करे छे ॥ तो माने तो नो ना ॥ एतो न ज माने ॥ माटे सतपुरुष जे ते बिजा धर्मनुं स्थापन करे छे ॥ अने ध-
र्म जे जे सतपुरुष बांधे छे ॥ ते धर्म कां ई खोदा नथी ॥ एतो सतपुरुष गया केडे असत्पुरुष नां ई द्वियो अंतःकरण वि
षयने भोगव्यं करिने भ्रष्ट थई जाय छे ॥ ते एो करिने पो ते जेनुं भजन करता होय ॥ ते नो जे सिद्धांत ॥ ते पण समज्या
मां आवे नहिं ॥ माटे पछे अज्ञाने करिने एक बिजा ना मतने नंदे छे ॥ ने साम सामा वाद विवाद करे छे ॥ ने एक बि
जानो द्रोह करे छे ॥ अने ते द्रोहे करिने पोत पोताना दुष्ट देव ना ज द्रोह ना कर ना रा ते थाय छे ॥ अने ते जे जेनुं भज
न करे छे ॥ ते नो पण ते ना उपर कोष थाय छे ॥ माटे जेने पोताना आत्मानुं कल्याण ई छुं तेने मत पंथ ना मम ते क
रिने को ई शुद्ध ज्ञान दाता सतपुरुष प्रगट थया होय ॥ ते नो लगारे पण द्रोह न करयो ॥ ने तेने विषे प्रतिकरिने
ते नो समागम करयो ॥ माटे आस मे सर्वे ना कारण ने सर्वे ने उपासना करया जो ग्य ने सर्वे ने भज बा पूज बा सेव्या
योग्य ने सर्वे ने मोक्ष ना दाता एवा जे सत्य अतार ना अतारि भगवान ते आज प्रगट थया छे ॥ माटे अमारे को ई
मत पंथ नथी ॥ अने बलि सर्वे धर्म पण अमारा छे ॥ केम के सर्वे सतपुरुषे सर्वे परिजे भावान तेने पाम बा साहुं
धर्मनुं स्थापन कर्तुं छे ॥ माटे सर्वे धर्म अमारा छे ॥ अने अमे जे नमन नो सिद्धांत कहि देरवा डिये छैये ॥ तथा वै

सोजिंत्रा
सि० ४१

॥५०॥

छव नो सिद्धांत कहि देखा डिये छिये ॥ तथारामानुजनो तथा नंकराचार्यनो तथा बेदांतिनो ॥ तथा हिंदु मुसलमान आ
 दिक सर्वना सिद्धांतने कहि देखा डिये छिये ॥ अने सर्वने मोक्षनो मारग एकज प्रतिपादन करि आपिये छिये ॥ अने सर्वना
 वादविवाद तथा बढवाड अलसाविये छिये ॥ केम केज्ञानमां बढवाड नथी अने बढवाड तो अज्ञानने विषे रहि छे पण
 ज्यां परिपूर्णज्ञान छे तेठे काणे बढवाड नथी ॥ मारे आसमे तो आत्यंतिकज्ञाननी प्रवृत्ति छे तेजेने सांभलीने बाकि
 तेने कांई समजयुरहे तुं नथी ॥ मारे जेने पोताना आत्माना मोक्षनो खप होय ने जे दैविने मुमुक्षु जिय होय ॥ तेने अमारा
 साथे बने छे ॥ ने तेने अमारी साथे अतिशो प्रितिपाय छे ॥ ने तेनुं कल्याण पण थाय छे ॥ अने जेने मोक्षनो खप न होय ने जे अ
 स्मरि जीव होय ॥ तेने अमारा साथे कोई काले बने ज नहि ॥ अने तेनुं कल्याण पण कोई दाहा डोथाय जनहि ॥ मारे आजे अ
 मेवार्ता करि छे तेने जे पूर्वापर चित्त देई ने समजने ने तेया तने विचारने तेने मोक्षना मारगमां कोई विषय आवशो नहि ॥
 अने तेना अंतरमां ज्ञानरूपी प्रकाश थरो ॥ अने तेज्ञान प्रकाशो करि ने तेने अमारा स्वरूपनो निश्चय थरो ॥ ने तेने पंचवि
 षयनी वासना टलि जरो ॥ ने तेने जन्ममरण नादुःख टलिने परमशान्ति थरो ॥ मारे आवाताने सर्वे संभारी राखजो ॥

॥

॥ इति श्रीमुरयसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९॥ ओगणिसै ॥ २३॥ ने विसना आसो चदि ॥ १३॥ तेरशने दिवस महाराज श्रीहरिकृ

ण भगवान गाम श्री सोजी चामये पटे लभक्त नरसिंभाई द्वारकांदाशने घेरउत्तरादे बार ओर डानी ओसरि मांगादि
 तकिये युक्त दो लिया उपर विराज मांन थया हता ॥ अने सर्वे जरिखानी वस्त्र धारण कत्थां हतां ने गुलाबने चंपाना पु
 ष्पना आभूषण धारण कत्थां हतां ॥ ने पाघरां के बडानो डोडो धारण कत्थो हतो ॥ ने ललाटने विषे के सरनी अरचाने
 कंकुनो चांदलो कत्थो हतो ॥ ने पोताना मुखार्चि दर्नी आग लसाधु तथा देशदेवाना हरि भक्तनी सभा भराई ने बेठि ह-
 ति ॥ ने संत किरतन बोखता हता ॥ पछे महाराज बोल्याजे किरतन राखो ॥ ने अमे एक वार्ता करिय छिये ॥ तेने सु

श्रीसुरव
सिंहान
॥५१॥

रत्यदेर्दने सांभलजो जे जेमकोई कशत्रु तरवार काटिने मारवा सासुं आवतो होय त्वारे तेना जीवने के वो भय लागे छे ॥
ने ते थकि भागि जाय छे ॥ ते मपंच विषय छे ते जीवनाम हाना छे ॥ के मके विषय नीबा सनाये करिने ॥ तथा विषयने मो
गयवे करिने जिवजे ते कोटि कोटि फेरा जन्म मृत्युने पायो छे ॥ ने महादुःखने भोगवे छे ॥ पण ते शत्रु नीजीवने रचबन-
थी ॥ के मके बिजो बहानो शत्रु होय ते तो एकवार माथुं कापे छे ॥ पण बिजे जन्मे ते शत्रु माथुं कापवा आ विराक तो नथी ॥
तो पण ते नो के वो भय राखे छे ॥ ने तेना लागमां आवतो नथी ते मपंच विषय छे ॥ ते एतो जीवने अनंत फेरामार्यो छे ॥
ने वलिमारयाने तर्दयारथ ईरह्यो छे ॥ ते जो विषयने जीव शत्रु जाणेतो ते थकि ततकाल भांगवुं जोईये पण ते जीवि
विषयने शत्रु जाएयानथी ॥ ने भागतो पण नथी ॥ माटे ते जीव अतानी छे ने गफल छे ॥ ते विषयनो संग राखे छे ॥ अ
ने ते विषयनो केवा छे ॥ तो एक विषयनो संग करे तेना प्राणने तत्काल नाश करे ॥ एवा बलवान छे ॥ तो जेने पंच वि
षयनो संबध होय ॥ तेना तो अतिशो भुंडा जहाल थाय छे ॥ के मके मृग लाने एक शब्द नो विषय छे ॥ तो तेने पातधि
घंटा बलवगाडे छे ॥ त्वारे ते शब्दमां मोह पा मिते मृगलां पाराधिनी पासे आवे छे ॥ पछे तेने पाराधिजे ते तिरबंधु
के करिने मारिना रखे छे ॥ माटे एक शब्दने विषये करिने मृगलां जे ते प्राणने रखुवे छे ॥ अने द्वाधिने स्पर्शनो एक वि
षय छे ॥ तो तेने कागल नीहाथणी दिखाडे छे ॥ त्वारे तेमां मोह पा मीने स्पर्श करवा जाय छे ॥ पछे पाराधिये अजडि सो
हि मुकि होय तेमां पडिने प्राणने रखुवे छे ॥ ने ते रषाईमां राखो नारखी नारखीने जीव जाय छे ॥ अने पतंगियाने जोरुपनो
एक विषय छे ॥ तो ते अग्निमां पडिने बलि मरे छे ॥ अने माछु लाने जो रसनो एक विषय छे ॥ तो तेने हिमा छतनी
कणिक लोढाना आं कडियामां चोटाडिने पाणिमां नारखे छे ॥ त्वारे माछुलां जे ते रसनी आशक्ति ये करिने ते कलि
कने रवावा जाय छे ॥ पछे ते लोढाना आकडी याग लामां सो सरा निसरि जाय छे ॥ ने तेना प्राणने रखे छे ॥ अने भ
मराने जो एक गंधनो विषय छे तो ते भमरो जे ते रुगंधले वा सासुं कमलना पुष्पमां पे से छे ॥ पछे ते कमल बिडाई-

सोजिंआ
सि० ४२

॥५१॥

जायछे ॥ त्वारे तेणं भमरो जे ते मुझाईने मृत्युने पामेछे ॥ एधिरी ते एपांचेने एक एक विषयनी आशक्ति छे ॥ ते ते भूडे हा ले मृत्युने पामे छे ॥ तो जेने पांचे विषयनी आशक्ति होय ॥ तेना तो राहा जथाय ॥ एतो अतिशो महा कष्टने जपामे ने तेने तो काचि चि बास्युं नाखतां पण ते कष्ट नो पार आवशे नहिं ॥ मारे जेने महा सुखिया थपुं होय ॥ तेने तो जीवना अनादिका लनामदाशु जे पंच विषय ॥ ते नो देहे करिने त्याग करयो ॥ अने अंतरमां जेने पंच विषयना राग होय ॥ तेने टालवाने अर्थे आत्माने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान सिद्ध करयुं ॥ अने ज्यारे आत्माने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान साक्षात्कार थाय छे ॥ त्वारे अंतरमां थो पंच विषयनी वासना दलि जाय छे ॥ ने जन्म मृत्यु थकि मुकाईने महा सुखने पामे ॥ ने ते जिय मोक्षने पामे छे ॥ हवे ते आत्माने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान के मथाय ॥ तो ज्यारे आत्माना आत्मा एवा जे परमात्मा भगवान ते ज्यारे कृपा करिने जीवने प्रत्यक्ष मले ॥ अने कां ते परमात्माना एकांति क पंच विषयना त्यागि संत ते मले ॥ तो ते जियने ज्ञान करावे त्वारे आत्माने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान थाय छे ॥ अने ज्यारे ज्ञान जियोने थाय छे त्वारे सर्वे इंद्रियो अंतःकरणनी वृत्तियो भगवानना स्वरूपमां जोडाई जाय छे ॥ अने ते आत्मा परमशान्तिने पामे छे ॥ ने पांच विषयना रागदलने अक्षर ब्रह्म रूप सुक्त थाय छे ॥ मारे मुक्त थवानो समो आज तमारे आव्यो छे ॥ के मके पोताने मनुष्य नो देह ने भगवानने भगवानना संतनुं प्रागटयणुं ॥ एतो घणक जन्मनां महा सुकृत्य होय त्वारे ते नो जोग बने छे ॥ मारे एवो महा दुर्लभ लाभ जाणिने अमारा जे आश्रित होय तेने पंच विषयने महाशुजाणिने त्याग करया ॥ अने ज्यां विषयनो बहु जोग होय त्यां थो भागी छुठ जा ॥ ए अमारी आज्ञा छे ॥ ते जे अमारा होय ते पालजो ॥ अने ए आज्ञा पालशे तेने अमारे अखंड संबंध रहेसो ॥ अने जे ते आज्ञान हिं पावे तेने अमारे घणुं छे दुंधशे ॥ अने ते महा दुखने पामशे ॥ मारे जेने महा सुखिया थपुं होय तेने पंच विषयनो त्याग करिने पंच विषयना त्यागि वा जे संत तेना समागम मार हिने मारी भक्ती करवी ॥ ए सर्वे जिवनी हित चाती छे ॥

॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५२॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥
सनेदिक्स ॥ महाराजश्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्रीसोजिना मध्येव्यासकुबेरजीनीबेन बाईजानक बानेधेरुग-
मणाबारनाओरडानीआगल गादिताकये युक्तपलंगबिछावीने तेउपर विराज मानथयाहता ॥ नेसर्वेजरियानी
वस्त्रधारणकस्याहता ॥ नेपुष्पनांआभूषणसर्वेअंगमांगोभिरहता ॥ नेपोतानासुरगर्बिंदनीआगलसाधु
तथादेशदेशनाहरिभक्तनीसभा भरार्दनेबेठिहति ॥ नेसंध्याआर्तिथयापछे ॥ महाराजकृपाकरिनेबोल्याजे
भगवाननीमूर्तिने विषेअहंकारनथी ॥ अनेतेभगवानचीनाबिजासर्वेने विषेअहंकाररहोछे ॥ नेअहंकारछेएज
मायाछे नेजन्ममरणतुं कारणछे ॥ अनेअहंकारजेनेटले छे तेमुक्तथायछे ॥ तेअहंकारक्यारेटले छे तो निरुअ-
हंकारि एवाजे परमात्माने तेनाएकांतिकसंत तेने विषेजीवजोडायछे ॥ त्यारेतेनोअहंकाररह्निजायछे ॥ पप्र-
त्यक्षपरमात्माने तेनासंतने विषे जोडाणायिना बिजांकोटिसाधन करे ॥ तीयअहंकाररलेनाहि ॥ अनेप्रत्यक्ष
परमात्माने तेनासंतमल्यायिना तोजे मजेमसाधन करतो जायछे तेमतेमअहंकारयधतो जायछे ॥ तेजीवसाधने क
रिनेजेमजेममोटम्यनेपामेछे तेमतेम तेनोअहंकारयधतो जायछे ॥ तेजेमयस्तिना करतांराजानेअहंकारवधारेहो
यछे ॥ नेराजाना करतांदेवतानेअहंकारवधारेहोयछे ॥ नेदेवताना करतां ब्रह्मानेअहंकारवधारेहोयछे ॥ नेब्रह्माना क
रतां वैराटनेअहंकारवधारेहोयछे ॥ नेवैराटनाकरतां प्रधानपुरुषनेअहंकारवधारेहोयछे ॥ नेप्रधानपुरुषनाकरतां
मूलप्रकृतिपुरुषने वधारेअहंकारहोयछे ॥ अनेमूलप्रकृतिपुरुषनाकरतां तुरियापदने पाम्योएवोजेआत्मनिष्ठपुरु-
ष तेनेवधारेअहंकारहोयछे ॥ अनेजेने जेटलोअहंकारछे ॥ तेटलुतेनेबंधनछे ॥ तेबंधनथकि कोईपोतानीमेले
छुटवानेसमर्थनथी ॥ अनेअहंकारटल्यायिना जन्ममरणरहिने अक्षरधामने पमातुंनथी ॥ माटेजेनेअहंकारटा
लीने अक्षरधामनेपामवुं होय ॥ तेनेशुद्धज्ञानदाता एवाजे परमात्माने तेनासंत तेप्रत्यक्षपृथ्वीउपर होयतेनोआ

सोजिना
सि०४३

॥५२॥

श्रवकरिने तेनी आत्ता मां वरतबुं ॥ एज अहंकाररुपि महा माया नेर लवानो उपाय छे ॥ पण प्रगट भगवाने संतना आश्रय
बिना बिजां कोरि साधन करे तो पण ते अहंकाररुपि माया रत्ने नहिं ॥ ते उपर गीता नो श्लोक ॥ ॥ दैवि स्नेषा गुणमयि
मम माया दुरत्यया ॥ मामेव ये प्रपद्यन्ते ॥ माया मे तां तं रंति ते ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ श्री कृष्ण भगवाने कहुं के ॥
दैवि ने गुणमयि ए बिजे मारी माया ॥ केहे तां मारा स्वरूप ने जिवन थी जा एतो ते रूप मारी माया ते सुने जा एयो बिना
दुःखे करिने तराव नहिं ॥ ने सुने पामे तो ते तत का ल माया ने तरि जाय ॥ माटे प्रगट भगवाने भगवान ना संतनो
आश्रय कर वो एज एक अहंकाररुपि माया ने तरवानो उपाय छे ॥ माटे ते माया ने तरवानो समो आज तमारे आव्यो
छे ॥ ते तमारा भाग्यनो पारन थी केम के ते समो जिवने मलवो घणो दुर्लभ छे ॥

इति श्री मुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ ओगाणिसें ॥ २३ ॥ त्रेविसना आसो वदि ॥ ३० ॥ अमांसने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गा म श्री
सोजीं आमध्ये पटेल भक्त मधुर भाई का जे दास ने घेर दक्षणा दे बार ओर डानी ओसरि मां संध्या आर्तिस मे गादित किये
युक्त पलंग उपर विराज मान थया हता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण कस्यां हतां ॥ ने पुष्प नां आभूषण सर्वे अंग मां शोभि
र ह्यां हतां ॥ ने कंकुनोचां दलोक थो ह तो ने पोताना मुखार्चिं दनी आगल साधु तथा घणा क हरि भक्त नी सभा भरा
ई ने बेठि हति ॥ पछे महाराजे सर्वे साधु तथा हरि भक्त ने प्रहस पुछ्युं जे आलोक मां तो सर्वे मनुष्य तथा चोरा सिलक्ष
यो नियो छे ॥ ते सर्वे ना आकार देखाय छे ॥ पण जे भगवान ना धाम मां जाय छे ते नो केवो आकार हने ने ते साकार पणे रे
हेता हने ॥ के निराकार पणे रे हेता हने ॥ ते कहो ॥ पछे ते नो उत्तर को एोय थयो नहिं त्या रे महाराज बोल्या जे ए नो उत्तर
अमे करिये छिये जे जे भक्त भगवान ना धाम मां जाय छे ॥ ते भगवान ना साधर्म पणाने पाभिने जे भगवान दिव्य मूर्ति मान
छे ॥ ते दो ते भक्त दिव्य मूर्ति मान बको भगवान ने बिषे अद्वैत पणाने पाभिने भगवान नी उपासना करे छे ॥ अने भगवान

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥५३॥

ने विषे अद्वैत यथायिना तो भगवानना धाममां जवा तुं जमैथी ॥ अने चार वेदमां तथा छ शास्त्रमां तथा अद्वार पुराणमां ए सर्वेमां
एम कर्तुं छे जे परमात्माने विषे अद्वैत यईने परमात्मा नी उपासना करवी ॥ एज मुक्ति छे ॥ एम प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ नेरा-
कर स्यामि ये पण केवल अद्वैतनुं प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ ने रामानुजे विशिष्टाद्वैतनुं प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ ने वल्लभाचार्य
सुधाद्वैतनुं प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ ने मधवाचार्य द्वैताद्वैतनुं प्रतिपादन कर्तुं छे ॥ माटे सर्वेनो एज मत्त छे जे परमात्माने वि-
षे अद्वैत पणाने पामिने परमात्मा नी उपासना करवी ॥ एज मुक्ति छे ॥ पण ज्यां सुधि परमात्माने विषे द्वैत भाव दोय त्यां
सुधि आत्यंतिक मोक्ष जे परमात्मानुं अक्षर धाम तेने पमाय नहि ॥ माटे भगवाननो भक्त भगवान रु प यईने केहे तां भ-
गवान जे वा सर्वे दोषे रहित छे ते वो निर्दोष यईने भगवानने भज छे ॥ ने जे वा प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक मूर्तिमान भगवा-
न छे ॥ तेवाने ते वा अनंत कोटि मुक्ते बिटाणा थका अक्षर धाममां भगवानरहे छे ॥ ने सर्व सुक्त भगवान नी मूर्ति स-
मुं जोई रह छे ॥ ने अपार स्वरुने पामे छे ॥ ते स्वरुनुं वरणन थाय एम नथी एवुं अपरमित स्वरु छे ॥ माटे जे जे परमात्मा
ने विषे अद्वैत पणे जोडाय छे ॥ ते ज ते स्वरुने पामे छे ॥ ते वेदमां पण कर्तुं छे जे ॥ ॥ देवो भुत्वा देवान् भजेत् ॥
अर्थ ॥ ॥ जे देवरुप यईने देवने भज वा केहे तां देव जे परमात्मा ते जे वा वासना ये रहित ब्रह्मरुप यईने परमात्माने
भज वा माटे परमात्मारुप यईने परमात्माने विषे जोडाय छे ॥ त्यारे ते भक्तनो भगवानना सरयो दिव्य आकार बंधा
य छे ॥ ने भगवानना ध्याने करिने जे आकार बंधाणो छे ते ते नी ज उपासना करे छे ॥ पण ते बिना ते रहि सकतौ नथी ॥
जे मपरमेश्वरने न जाणाता एवा जे अज्ञानी जीवो ते एो अज्ञान रूपी जे माया ते माया रूप यईने मायानुं ध्यान कर्तुं तो ते
जीवने मायानो आकार बंधाणो छे ने ते माया पीजीव छे तो नो रवो ॥ पण मायाने विषे अद्वैत पणाने पामी गयो छे ॥ ते
देह पीनो रवो छे ॥ तो पण जे देहमां जिय पोते रह तो दोष ते देहने कहेशे जे आदेह ते दुं छुं ॥ ने देहनां सगां ते मारां सगो छे
ने देहनी जात ते मारि जात छे ॥ एम देहने पोतानुं रुपमानीने जेने ध्याने करिने देह बंधा णो छे ॥ एवी जे माया ते मायानी

सोजीत्रा
सि० ४४

॥५३॥

उपासना करेछे ॥ नेमायाना पदार्थने पामवासारु अनंत उपाय कसा करेछे ॥ नेतेविनाक्षणा मात्रपणजीवर हिवाक तोन-
 थी ॥ केमके तेमायाने विषे अहैतपणे जोडावे करिने तेमायानो देह बंधाईने मायारुप थई गयोछे ॥ माटे मायाना पदार्थने भ-
 जेछे ने मायाना पदार्थने भजेछे त्वारे जतेने मायानो अखंड संबंध रहेछे ॥ नेजो मायाना पदार्थनो त्याग करे तो तेनेमा-
 याने विषे एकता भावछे ते टलि जायने परमात्माविना सर्वे मायाना पदार्थ मात्र नो अभव करिने प्रत्यक्ष भगवान नी सु-
 र्तिने विषे जोडाय तो तेने भगवानना सरस्यो आकार बंधायछे ॥ नेतेने भगवाननी मूर्ति विना बिजे कषाई वृत्ति जायनहिं
 ने अखंड ते भगवाननी उपासना कसा करेछे ॥ अने जे प्रत्यक्ष परमात्माने विषे द्रष्टु उपासनाये करिने नथी जोडाई जतो
 तेने मायानो आकार कोई का लेटल तो नथी ॥ माटे मायानो अभव करिने प्रत्यक्ष परमात्माने विषे जोडायछे ॥ तेने भग-
 वानना सरस्यो दिव्याकार बंधायछे ॥ ने ते दिव्याकारने पामिने मूर्ति मानथका अनंत कोटि मूक्त ते अखंड भगवाननी
 उपासना कसा करेछे ॥ पण ते उपासनानो त्याग करता नथी ने उपासनानो त्याग कोई का ले यतो पण नथी ॥ एसिद्धांत
 वार्ताछे ॥ माटे जेने अविनासिमाहा स्वरुने पामबुं होय ॥ तेने माईक पंचविषयनो त्याग करिने पोताने अखंड अविना-
 सिआत्मा मानिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना एकांतिक निवासनीक पंचविषयना त्यागि धर्मानंद स्वाभिजे वा-
 संत तेने विषे प्रितिये करिने जोडाई जयुं ने तेनी आत्मा मावर्तयुं ॥ अने जे पंचविषयनो त्याग करिने भगवानने भगवान-
 नना संतने विषे प्रिति करेछे ॥ तेनी भागवतीतनु बंधायछे ॥ नेते अक्षरधामने पामशे ॥

इति श्रीसुरवसिद्धांत समाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

संवत् ॥ १९॥ ओगणिसें ॥ २३॥ नेविसना कारतग बुद्धि ॥ ८॥ अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगा-
 मश्रीखंबातमध्ये ॥ महादेवश्रीहरकेश्वर महादेवनी धर्मशास्त्रा मां पाटुपर गादित किषेयुक्त दोलीचा उपर वि-
 राजमान थयाहता नेकिन खाणनो स्वरवाल पेहेस्योहतो ॥ नेसोने रिलपेदानी डगजीधारण करिइति ॥ नेमस्तक

શ્રીમુખ
સિદ્ધાંત
॥૫૪॥

ઉપર કસંબલ સોનેરિ મોટિ પાષધારણ કરિહતિ ॥ નેકં રમાં પુષ્પના ઘણા કહાર સો ભિરહાદતા ॥ નેકં કુનો ચાંદલોક સો
હતો ॥ ને પોતાના મુખા વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની મોટિ સમાભરાઈને બેઠિહતી ॥ પછે મહારાજની
સંધ્યા આર્તિ થયા પછે કૃપા દૃષ્ટિ કરિને મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ પરમાત્મા બોલ્યા જે સર્વ સાંભતો ॥ આજ એક વાર્તા
કરીશું તેને જે સમજશે તેને પછે કાંઈ સમજવાનું બાકિ રહેશે નહિ ॥ અને તે વાત ધરાને પારકે દેવાશે ॥ પણ તેવા
તસમજવામાં અતિ શોશો લિછે ॥ અને તે પ્રમાણે ચાલવું ને પાલવું તે પળ સુગમ છે ॥ અને પૂર્વે જે જે મુક્ત થઈ ગયાં છે તે
પણ આવા તકરારું તેને સમજવે કરિને જ થયા છે ॥ પણ એવા તસમજ્યા વિના કોઈ મુક્ત થયો નથી ને થશે પણ નહિ ॥ અ
ને તે વાતને વિષે ચારે બેઠને છુટા સ્ત્રનો સિદ્ધાંત કહેવાશે ॥ પણ શાસ્ત્રના જે મર્મ છે તે માયા પરણે બાજે પરમાત્મા ને તેના
સંત તેના સમાગમ વિના પોતાની મેજે કોઈ દેવ બ્રહ્માદિક ને પણ સમજતા નથી ॥ અને પ્રત્યક્ષ સત્પુરુષના સમાગમ વિ
ના તો વેદ શાસ્ત્ર ડલરા અચલા પડે છે ॥ મારે જીવના મોક્ષને અર્થે સત્પુરુષનું જરૂર કામ પડે છે ॥ હવે વેદ શાસ્ત્રમાં જે મર્મ
છે ॥ તેને કહું છું ॥ જે વેદ શાસ્ત્ર ને વિષે એમ કહું છે જે બાર દ્રષ્ટિ ને ત્યાગ કરિને અંતર દ્રષ્ટિ કરે તે આત્માનો મોક્ષ થાય છે
તે અંતર દ્રષ્ટિ તે શું ને બાર દ્રષ્ટિ તે શું તો પ્રકૃતિ પુરુષ થકિ ઉત્પન્ન થયું એવું જે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક નામરૂપ તેને વિષે જે વા
સનાયે કરિને પ્રિતિ કરવિ તેનું નામ બહાર દ્રષ્ટિ છે ॥ અને તે માર્દક નામરૂપનું નિરાકર્ણ કરિને કહેતાં નામરૂપ પિંડ બ્રહ્માં
ડને મિથ્યા જાણિને તેની વાસના નો ત્યાગ કરિને તે પિંડ બ્રહ્માંડથી જુદો એવો જે આત્મા તેને પોતાનું સ્વરૂપ જાણિને તે આત્માના
આત્મા એવા જે પરમાત્મા તેનું આત્મામાં ધ્યાન કરવું તેનું નામ અંતર દ્રષ્ટિ છે ॥ એમ વેદ શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે તેને સત્પુરુષ
ના સમાગમ વિના પોતાની મેજે શાસ્ત્રમાંથી સાંભળીને બાર દ્રષ્ટિ રૂપ જે માયાનાં નામરૂપ તેનો ત્યાગ કરવા જાય છે ॥ તેને
ગુમાયા પરને આત્માને વિષે રે દેવાવા લાગે એવા જે રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાન પરમાત્મા તેની મૂર્તિ તેનો પણ ત્યાગ કરે છે પછે
અંતર દ્રષ્ટિ કરવા મારું આંચ્છો મિત્તિને ॥ પોતાના દેયા સામું ઉધું યાચી છે ॥ ને તેમનમાં એમ જાણે છે જે ॥ અમે અંતર

રથભાત
સિ. ૪૫

॥૫૪॥

दृष्टि करिये छैये ॥ अने ते तो करिने अमारी मूर्ति थरो ॥ पण ते तो केवल बार दृष्टि छे ॥ अने तेना तो आत्मानु अतिशे भुं दुं पा
 य छे ॥ केम के प्रकृति पुरुष थकि उत्पन्न थया एवाजे मायाना आकारना मरुप तेनो त्याग करयो कहे तो माई क नामरुपने मि
 थ्या जाणवुं ॥ एतो ठिक पण ते भेगु प्रकृति पुरुष थपर एवुं जे आत्मानु व्यतिक स्वरु अक्षर ब्रह्म अने एअक्षर ब्रह्मना आधम
 ने अक्षर ब्रह्म मां अखंड रहेनार एवाजे परमात्मा परब्रह्म प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक नीमूर्ति तेने विषे मिथ्या जाणीने तेनो त्या
 ग करे छे ॥ एमो दुं पाप छे ॥ केम के ते तो भाषा पर रह्या थका पोतानी इछाये करिने जीबीने पोताना स्वरु पनुं ताब कराधि
 ने तेने ब्रह्म रूप करवाने अर्थे राम कृष्णादिक मनुष्य स्वरुप तुं धारण करे छे ते मूर्ति तुं तो ध्यान भजन ने सेवा करविते नुं
 नाम अंतर दृष्टि छे ॥ एमवे दशास्त्र मां तो कह्युं छे ॥ ते पोतानी मेले मायानो नामरुप मिथ्या जाणिने त्याग करवाजा
 य छे ॥ ते भेगी माया पर प्रत्यक्ष भगवान नीमूर्ति तेने पण मिथ्या जाणिने त्याग करे छे ॥ एमो दुं पाप छे ॥ मारे ते तो मायानो
 त्याग करिने राक लोचन मां रहे तो होय तो पण ते नीतो बहार दृष्टि छे ॥ अने ते तो ध्यान करे छे ॥ त्वारे हैयामां केवल अं
 धारुं शोर देखा अछे ॥ पाण तेने कोई दहाडे पतंगिया जेर लोपण प्रकाश देखा तो नथी ॥ अने तेने कल्याणनो मारग
 पण सुझा तो नथी ॥ केम के कल्याणना मारगना बतावनारा एवाजे प्रगट भगवान तेनो तो त्याग करे छे ॥ मारे एम समज
 नारा केवल बार दृष्टि बाला छे ॥ ने भूला पड्या छे ॥ जेम कोई क पुरुष नी गायने धी धोडुं कथतुं हवा ॥ पछे तेणे कोई कने
 पुं जुं के ॥ मारि गायने धी वधारे थाय तेनो कोई उपाय हवा ॥ त्वारे ते पुरुषे कह्युं के ते गायने आठ दिवस सुधि अद्वार
 अद्वार धी नित्ये पायते तारी गाखने धी वधारे थाय ॥ पछे ते गायने धणिये पोतानी मेले एम बिचार कसो जे ते गायरो
 ज अद्वार धी करे छे ॥ मारे आठ दिवस सुधि गायने दोई नहि ॥ पछे नव मेस्विस गायने दो वागयो पण गाबना आंचल
 मां तो दुध सुकाई गयुं ते दुध मुदल टिपुं निसस्युं नहि ने अद्वार धी वतुं हवुं ने पण उलटुं नत्रा पायुं ॥ पछे पेलाव
 तावना रापुरुषने तेणे कह्युं के मारी गायने तो ते उलटि वसु का थि त्वारे तेणे कह्युं के मे कहुं हवुं ते प्रमाणे ते गायने धि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५५॥

पायुं त्यागे तेणे कल्युके द्वामारी गाय गेज अद्वोरधी काती हती माटे में आर दिवस कृधि गावने दोई नहिं ॥ माटे गाय नापेट मां घी
र कल्युके नहिं ॥ एथिरी ते में तो कल्युं ॥ पछे तेणे कल्युं के एते ते अय लोउपाय कल्यो ॥ माटे गाय वस्तु कि गई ॥ अने घी तो ते नुं ते
पण ते घी ने बहार धी ना ले करि न पायुं हो ततो नारी गायन धी वधारे पात ॥ माटे अय ले उपाये जे म गाय वस्तु कि गई ते म
शास्त्र कल्युं के आत्मा ना मोक्ष ने अर्थ बहार द्रष्टि रुप जे माया ना पदार्थ ते नो त्याग करि ने कहे तां माई क पदार्थ ने पिषे आश
क्ति रुप जे बहार द्रष्टि ते नो त्याग करि ने आत्माने पिषे रहे वावाला एवा जे राम कृष्ण आदिक प्रत्यक्ष भगवान नामूर्ति ते नुं ॥
आत्मा मां ध्यान करयुं ते नुं नाम अंतर द्रष्टि छे ॥ एम वेद शास्त्र मां कल्युं ॥ पछे ते मर्म ने जाण्यो विना पोतानी मेले एष सम जे
जे बहार जे जे देखाय छे ते सर्वे मिथ्या छे ॥ अने आत्मा मां जे देखाय ते सत्य छे एम जाणि ने माया ना पदार्थ नाम रुप ते नो त्या
ग करे छे ॥ ते भेगां प्रत्यक्ष भगवान ननां अय तार राम कृष्ण आदिक ते नो पण त्याग करे छे ॥ एमो दुं पाप छे ॥ अने एम सम ज
नाराज मपुरि ना अधिकारी छे ॥ केम के क्षर अक्षर धी पर एवा जे परमात्मा पर ब्रह्म ते ज प्रत्यक्ष राम कृष्ण आदिक नी मूर्ति
यो छे माटे ते नो जे त्याग करे छे ॥ ते तो महा पापि छे अने ते ते तो अस्तर जाणया ॥ ने ते नुं कल्याण कोई का ले थवुं नथी ॥
केम के जे ने पामवे करि ने मुक्ति पाय एवा जे प्रत्यक्ष भगवान ते नो त्याग करे छे एपाप छे जे म गकोर जीना मंदिर मां झाडु
कादवा जाय ते झाडु भेगा गकोर जीनी मूर्ति ने काढी नारवे ते के बो मूरख कहे वाय ॥ ते म परमात्मा ना मंदिर रुपि जे आ
त्मा ते ने पिषे झाडु रुप जे माई क पदार्थ नी वासना ते वासनो त्याग करवाने अर्थ शास्त्रे कल्युं के नाम रुप ने मिथ्या जाणि
ने ते नो त्याग करवा एम सत्य रुपे शास्त्र मां लख्युं छे ॥ ते शास्त्र ने सां भलि ने माई क पदार्थ नी निषेध करवा जाय छे ॥
ते भेगुं प्रत्यक्ष भगवान नी मूर्ति नो पण निषेध करे छे ॥ एमो दुं पाप छे ॥ माटे सत्य रुप ना मुख थकि सम जे त्यारे शास्त्र मां
कहा प्रमाणो अंतर द्रष्टि ने बार द्रष्टि नी खबर पडे छे ॥ माटे केम सम जे ते नुं नाम अंतर द्रष्टि छे ने के नुं नाम बहार द्रष्टि
छे ॥ ते ने कहे छे जे काने करि ने माई क जगत नाश ब्रह्म सां भल वा ते सर्वे बहार द्रष्टि छे ॥ अने ते द्रष्टि पाप रुप छे ॥ अने ए

खं भात
सि. ५५

॥५५॥

बाह्यद्रष्टृरूपजे जगतना जीवोना बधाय द्वाब्दो तेने मिथ्याने पापरूप जाणिने तेनो त्याग करिने पछे माया पर एपाजे ज्ञानदाता प्र-
त्यक्ष भगवान तेना मुखना द्वाब्दो तेने प्रितिये करिने एकाग्रहर्दने पोताना कानमां भरवा कहेतां प्रगट भगवान जेजे शब्द बो-
ले तेने प्रितिये सहित सां भलवा तेनुं नाम अंतर द्रष्टिछे ॥ अने आंखे करिने मार्दक आकार जे पिंड ब्रह्मांडादिक ना आका-
रने देरघवा तेनुं नाम बहार द्रष्टिछे ॥ ने ते द्रष्टि पापरूप छे ॥ मारे ते मार्दक पिंड ब्रह्मांडादिक ना आकारने मिथ्याने पापरूप
जाणिने तेनो त्याग करिने सध प्रतिकरिने पछे प्रत्यक्ष भगवान नीमूर्तिने आंखे करिने तदाकार पणे जो ईर देवुं कहे-
तां एकाग्रह प्रितिये करिने प्रगट भगवान नीमूर्तिनुं दर्शन करवुं तेनुं नाम अंतर द्रष्टिछे ॥ अने जिह्वा एकरिने मार्दक र-
सरसादिक रस खावा तेनुं नाम वास्य द्रष्टि छे ने ते पापरूप छे ॥ मारे ते बधाय तेनो त्याग करिने तेनो अभाष आणिने पछे
प्रत्यक्ष भगवान नाथा लनी प्रसादिनोरस तेने प्रितिये करिने जमबो तेनुं नाम अंतर द्रष्टि छे ॥ अने त्वचाये करिने
स्त्रियादिक मार्दक पदार्थ ना स्पर्श करवा तेनुं नाम बहार द्रष्टिछे ने ते द्रष्टि पापरूप ने नर्क मां जीवने नारव नारि छे ॥ अ-
ने ए सर्वे स्त्रियादिक मार्दक पदार्थ ना स्पर्श ना अभाव आणिने तेनो त्याग करिने प्रत्यक्ष भगवान नीमूर्तिनो प्रितिये क-
रिने स्पर्श करवो तेनुं नाम अंतर द्रष्टि छे ॥ अने नासिकाये करिने मार्दक पदार्थ जे अन्तर तेल फूले लादिक नो सगंध ॥
लेवो तेनुं नाम बहार द्रष्टिछे ने ते द्रष्टि पापरूप छे ॥ अने ते मार्दक सगंधनो त्याग करिने तेनो अभाव आणिने पछे प्रत्यक्ष
भगवान नीमूर्तिने ब्रह्मां जे चंदन पुष्पादिक तेनो प्रितिये करिने सगंध जेवो ने ते मां प्रिति जो डिदेवी ॥ तेनुं नाम अंतर द्रष्टि
छे ॥ अने बाणिये करिने जगत ये हे वारसं बंधि जे बोलवुं ते सर्व बाह्य द्रष्टिछे ॥ ने ते द्रष्टि पापरूप छे ॥ अने जगत ये वा-
रसं बंधी बोलवानो त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवान ना बाणिये करिने गुण गावा तेनुं नाम अंतर द्रष्टिछे ॥ अने हाथे करि-
ने जगत ये वारसं बंधि जे लेवा देवानी क्रिया करवी तेनुं नाम बहार द्रष्टिछे ॥ अने ते जगत ये हे वारना लेवा देवानी क्रिया नो
त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवान ने प्रत्यक्ष भगवान ना भक्त तेनी सेवा हाथे करिने करवी तेनुं नाम अंतर द्रष्टिछे ॥ अंतर

श्रीमुर
मिद्धांत
॥५६॥

द्रष्टि एतत्ते ब्रह्मद्रष्टि ॥ ब्रह्मद्रष्टि एतत्ते परमात्मानं तेष्वानीद्रष्टि तेनुनाम अंतरद्रष्टि कहेवाय छे ॥ अने पंग करिने माईक पदार्थ नेपा
मवासां जयुं तेनुनाम बहारद्रष्टि छे ॥ बाहारद्रष्टि एतत्ते मिथ्यास्यो रिद्रष्टि स्योरी एतत्ते सांझानां जज स्वप्ननुं सारय दुं ते मकाईन
ही तेनुनाम बहारद्रष्टि छे ॥ मारे ते बहारद्रष्टि मां कोईने तृप्तिथतीनथी ॥ मारे ते माईक पदार्थ नेपा मवासां जवाच्या ववानो
त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानने प्रत्यक्ष भगवानना संतने दरवाने चा जिने जयुं आययुं तेनुनाम अंतरद्रष्टि छे ॥ अने मने
करिने माईक पंचविषयने पा मवाना संकल्प करवा तेनुनाम बहारद्रष्टि छे ॥ अने मनमाथी माईक पदार्थ नेपा मवाना संकल्प नो त्या
ग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानने प्रसन्न कर्वा ना संकल्प करवा तेनुनाम अंतरद्रष्टि छे ॥ अने बुद्धिये करिने माईक पंचविषयनां पदार्थ
नो निश्चय करयो तेनुनाम बहारद्रष्टि छे ॥ अने ते बुद्धिमाथी माईक पदार्थना निश्चय नो त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानना
स्वरूप नो बुद्धिये करिने निश्चय करयो तेनुनाम अंतरद्रष्टि छे ॥ अने चित्ते करिने माईक पंचविषयनुं चिंतयन थाय छे तेनु
नाम बाहारद्रष्टि छे ॥ ते माईक पंचविषयना चिंतयन नो त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानना मूर्तिनु चित्ते करिने चिंतयन
करयुं तेनुनाम अंतरद्रष्टि छे ॥ अने हंकारे करिने नात जात्ययणी श्रमादिकनुं अभिमान धरयुं तेनुनाम बाहारद्रष्टि छे ॥ अने ते
अभिमान नो त्याग करिने पछे प्रत्यक्ष भगवानना दासत्वपणानुं अभिमान धरयुं तेनुनाम अंतरद्रष्टि छे ॥ एषीरी ते बाहार
द्रष्टिने अंतरद्रष्टि ने जाणिने बाहारद्रष्टि नो त्याग करिने कहेतां जगत संबंधी पंचविषयनी वासनानो त्याग करिने प्रत्य-
क्ष भगवान राम कृष्णादिकनी मूर्तिनी सेवा लिलाने चरित्र तेने विषे जोडाई जयुं एज अंतरद्रष्टिने पाभिरस्यो छे कहेतां तेनो
मोक्ष साक्षात्कार पाय छे ॥ अने तेनां साधन सर्वे पुरां थईर ह्या छे ॥ अने सर्वेशा स्वनो एज सिद्धांत छे ॥ अने वेदनो पण ए-
ज सिद्धांत छे ॥ तेना उपर वेदनां प्रमाण ॥ ॥ घटयत् स्वर्गा दिवि नस्यति ॥ १ ॥ सर्व रस त्विदं ब्रह्म इति श्रुति ॥ २ ॥
॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ घटयत् स्वर्गा दिवि नस्यति ॥ एतत्ते प्रकृति पुरुष थकि उत्पन्न थयुं एयुं जे स्वर्गा दि सर्व जग
त ॥ ते सर्वे घटनी पेदे नासयंत छे कहेतां ॥ मिथ्या भांतियत् बहारद्रष्टि छे ॥ मारे ते सर्वे माईक नामरूपनुं निरा-

त्यंभान
सि० ५५

॥५६॥

કર્ણકરિનેકહેતાં નામરૂપને મિથ્યાજાણિને તેષકિનિરવાસનિકપદનેપછે સર્વત્વત્વિદં પ્રહ્મ એલે પ્રત્યક્ષરામકૃષ્ણાદિ
 ક ભગવાનની મૂર્તિનાં અંગ અવયવો સહિત સર્વે બ્રહ્મ છે કહેતાં પ્રત્યક્ષ ભગવાનના હાથ તે પાપરમાત્મા છે ॥ અને પરમા
 ત્માનાં પગપણ પરમાત્મા છે ॥ પરમાત્માની આંખ્યપણ પરમાત્મા છે ॥ ને પરમાત્માની ચાણી તે પણ પરમાત્મા છે ॥ ને પ
 રમાત્માના કર્ણ તે પણ પરમાત્મા છે ॥ ને પરમાત્માનાં મન બુદ્ધિ ચિત્તને અહંકાર તે પણ પરમાત્મા છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ
 ભગવાનના ચત્ત્ર આધૂષણાદિક ટ્રાણગાર તે પણ પરમાત્મારૂપ છે ॥ અને તેના સંબંધને પામ્યા જે જે મુક્ત તથા જે જે
 સ્થાનક તથા જે જે સદાર્થ તે સર્વ પરમાત્મારૂપ છે એટલે કલ્યાણકારી છે ॥ માટે જે જે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિની સે
 વાને વિષે જોડાણા છે ॥ તે અંતર દ્રષ્ટિને પામિ રહ્યા છે ॥ અને તેની જ આત્મતિક મુક્તિ પામ્ય છે ॥ અને જે એમ નિષ
 મજતાને સતપુરુષના સમાગમ વિના પોતાની મેલે શાસ્ત્રને સમજવા જાય છે ॥ તે તેને શાસ્ત્ર અવલું સમજાય છે ॥ તે કે
 મ અપલું સમજાય છે તો જીવને માર્દક પદાર્થની વાસનાત જાણવા સાહચેદમાં કહ્યું કે નામ રૂપ સર્વે જે જે દંદ્રિયો અંતઃક
 રણના પ્રદૂષણકલ્યામાં આવે તે મિથ્યા છે ને અનુભવરૂપને આત્મા તેમાં દેવાય તે સત્ય છે ॥ એમ શાસ્ત્રમાં ધોસાં મહી
 ને પછે તે પોતાની મેલે કહેશે કે બાહ્ય દ્રષ્ટિ એકરિને જે જે દેવાય તે તો મિથ્યા છે અને જે આત્મામાં દેવાય તે સત્ય
 છે ॥ એમ જાણિને માર્દક આકારનો નિષેધ કરે છે તે મેઘુમાયા પરણા જે દિવ્ય મૂર્તિ પરમાત્મા જિવોના કલ્યાણક
 રવાને અર્થે પ્રગટ થયારામકૃષ્ણાદિક ભગવાન તેનો પણ નિષેધ કરે છે ॥ ને તે એમ કહે છે જે જે બાહ્ય દેવાય છે તે તો
 મિથ્યા છે ॥ અને આત્મામાં દેવાય તે સત્ય છે ॥ એમ જાણિને પ્રત્યક્ષ રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતારની મૂર્તિ
 તેનો આકારને વિજો આકાર ને સરવા માને છે ॥ તે તો મહાપાપિ છે ને અતિશે અજ્ઞાની છે તે એમ કહે છે જે બા
 હાર જે જે દેવાય તેનું તો અમે ભજન કરીએ નહિ ॥ એમ સમજીને પાપબુદ્ધિ વાળા છે તે દિવ્ય મૂર્તિ એવા જે રામકૃ
 ણાદિક પ્રગટ ભગવાનની મૂર્તિયા તેની સેવાદરવાન કે નામ લેતા નથી ॥ અને ભગવાન વિના વિજા માર્દક પદા-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥५॥

धनुं तो रात दिवस नाम लिखा करे छे के म के मिथ्या ज्ञाने करिने वासना नो दलि होय नहि ॥ माटे पोताना दिकरा नुं नाम ले छे ॥ भाई नुं नाम ले छे ॥ बाप नुं नाम ले छे ॥ सूर्यो थाय त्यारे रोद लानुं नाम ले छे ॥ तरा लागे त्यारे पाणि नुं नाम ले छे ॥ लुग डानुं नाम ले छे ॥ बलद नुं नाम ले छे ॥ भैं स नुं नाम ले छे ॥ गाडि नुं नाम ले छे ॥ घो डानुं नाम ले छे ॥ अने त्यागि होय तो पण ते नुं बडि नुं नाम ले छे ॥ कोपिन नुं नाम ले छे ॥ कठारि नुं नाम ले छे ॥ टोपी नुं नाम ले छे ॥ नाचा धोचा रयाचा पिया पेहेरवा ओढवा दिक माई क परार्थनां तो रात दहाडो ॥ नाम लीधा करे छे ॥ पण एक जे एो करिने आत्मानुं क ल्याग थाय एवा जे प्रगट भगवान राम कृष्णादिक जेने भजने करिने पाप मात्र बलिने भस्म भई जाय ए कते नुं नाम समरण के भजन करतानथी ॥ माटे ते तो महापापी छे ॥ ने ज्ञान हिण छे ॥ के म के खरा ज्ञानी तो नारद ने सनकादिक ने सकदेय ने जड भरत ने व्यास बालमीकादिक मुनियो ते एो तो माई क आकार मात्र जे पिंड ब्रह्मांडादिक तेनो निषेध करिने पोते निर्वासनिक धरुने ब्रह्म स्थितिने पाप्मिने पछे प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक भगवान नी मूर्तियो ते नुं नाम मरण पूजन वंदन अरवंड कस्युं छे अने प्रगट भगवान नी शिलाच रित्रने तेनी सर्वे चेश ते नुं प्रितिये करिने गांन कस्युं छे अने ते प्रत्यक्ष मूर्ति भगवान ते ने बिषे अंतर प्रतिये करिने ध्यान मां सल ग्रपणो जोडाईया छे ॥ अने जे जे पूर्व मुक्त भई गया छे ते पण प्रत्यक्ष भगवान नी मूर्ति ने बिषे जोडावे करिने जय या छे ॥ पण प्रत्यक्ष भगवान नी भक्तीने ध्यान बिना कोई मुक्त भयोजन थी ॥ के म के ते यिना कोई मुक्त भयो होत तो ॥ ते नुं शास्त्र मां नाम होत ॥ माटे राम कृष्णादिक भगवान ना भक्त बिना बिजा कोई नी शास्त्र मां मुक्ति भई लखिन थी ॥ अने चार वेद छ शास्त्र ने अटार पूरण ने बिजारुषियो नी के टलिक स्मृतियो तेने बिषे तो राम कृष्णादिक प्रगट भगवान ना स्वरूप ना जगुण महिमाने चरित्र गां छे ॥ अने जे आजना सूर्य मिथ्या ज्ञानी भया छे ते गम कहे छे जे बहार देखाय ते तो मिथ्या छे ॥ अने आत्मा मादे रयाय ते तो सत्य छे ॥ पण सूर्या राम नथि ची चार करता जे बाहार तो कांई छे जनहि ॥ ने जे जे बाहार देखाय छे ते तो आत्माने बिषे जदे रयाय छे ॥ पण ज्यां स्तुति आत्माने पोताना स्वरूप नुं अज्ञान छे

खंभान
सि० ५५

॥५॥

ત્યાં સ્થિતે ને બાહ્ય માં દીર્ઘો ભેદ સમજાય છે પણ બાહ્ય તો કાંઈ વસ્તુ નથી કેમ કે જીવાત્મા સુંસ્વરૂપ તો સર્વ વ્યાપક છે ॥
ને તે આત્મા વિના તો એક અણુ પણ ક્યાં દેવા સ્વીકાર્યો ॥ મારે જે જે પદાર્થ દેવાય છે ॥ તે સર્વ આત્મા જ દેવાય છે ॥
પણ જિવને પોતાના સ્વરૂપનું અજ્ઞાન છે તે અજ્ઞાને કરિને ઉત્પન્ન થયું એ જ મિથ્યા સ્વ પ્રવત્ત જગત્ તેને વિષે જીવને સત્ય
પણ ની પ્રતિતી છે ॥ રાજીવની બહાર દ્રષ્ટિ છે ॥ અને જ્યારે જીવને પ્રત્યક્ષ રામકૃષ્ણાદિક રૂપ જે પરમાત્મા મલે છે ॥ ને તે
જીવને આત્મા પરમાત્માના સ્વરૂપનું જ્ઞાન કરાવ્યાને બાહ્ય દ્રષ્ટિ રૂપ જે જિવમાં જગત્ ની સત્યતા છે ॥ તેને મિથ્યા કરાવે છે ॥ અને
આત્મા પરમાત્માને વિષે નાસ્તિક ભાવ છે ॥ તેને મટાડિને આત્મા પરમાત્માના સ્વરૂપ ની સત્યતા દૃઢ કરાવે છે ॥ ત્યારે તે આત્મા
જે તે માયાના પદાર્થ ની પોતાના જિવમાં સત્યતાયે કરિને યા સનાદ્દતી તેનો ત્યાગ કરે છે ॥ કેહેતાં જગતના પદાર્થને મિ-
થ્યા સ્વ પ્રવત્ત જાણિને તેમાં માર્દક પિંડ બ્રહ્માંડ થી પોતાના આત્માને જુદો માનીને તે આત્માને વિષે રહ્યા અને આત્માના પ્રકા-
શક કહેતાં અજ્ઞાન રૂપી અંધકારમાં જીવ હોતો તેને જ્ઞાન આપીને પ્રકાશક સ્વોરૂપ જે આત્માના પ્રકાશક જ્ઞાનદાતા પ્રત્યક્ષ
ભગવાન તેને વિષે નવધા ભક્તિયે કરિને જોડાઈ જાય છે ॥ તેનું નામ અંતરદ્રષ્ટિ છે ॥ પળતે વિના વિજી અંતરદ્રષ્ટી નથી ॥ અને પ્રત્યક્ષ
રામકૃષ્ણાદિક ભગવાનની મૂર્તિને મુક્તિને જે એમ કહે છે ॥ જે કોઈ કવિનો નિરંજન નિરાકાર મગવાય છે ॥ એમ માનિને
ઉપું યાજીને આરવ્યો મિચિને ધ્યાન કરવા બેસે છે ॥ તેનો મહા મૂરચ છે ॥ ને અતિ શો અજ્ઞાની છે ॥ અને એમ સમજનારને
અક્ષર જાણવા ॥ અને તેને કોઈ કાલે પતંગિયા જેટલો પણ પ્રકાશ દેવાતો નથી ॥ અને તેનું કોઈ દહાડે કલ્યાણ પણ
થતું નથી ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિનો ત્યાગ કરિને આરવ્યો મિચિને એકાંત પકડિને બેસી રહેતો હોય ॥ પરમહંસ
કહેવાતો હોય સાધુ કહેવાતો હોય પળતે સર્વ બાહ્ય દ્રષ્ટિ યાજી છે ॥ ને અજ્ઞાની છે ॥ અને જે એમ સમજતો હોય ॥ જે નીરંજન
ને માયા પર રૂપ જે પરમાત્માને બેઠું જેને તિને તિ કહે છે ॥ તે પરમાત્મા રામકૃષ્ણાદિક પ્રત્યક્ષ છે ॥ એમ જાણિને પ્રત્યક્ષ ભ-
ગવાનની મૂર્તિને આરવ્યો ઉધારિને જોડી રહે છે ॥ કેહેતાં દરવાન કરે છે ॥ તો તે પણ અંતરદ્રષ્ટિ છે ॥ અને તે મૂર્તિને સંભારિ-

।सुर्य
सिद्धांत
॥५६॥

ने आरव्यो मिचिने ध्यान करे छे ॥ तो ते पण अंतर द्रष्टि छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवाननां लिलाचरित्रगुणमहिमातेनुं श्रवणकि
रतनकरयुं ते पण अंतर द्रष्टि छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा स्मर्णादिक जे जे नय धाम कति करविते सर्वे अंतर द्रष्टि छे ॥
अने एवा अंतर द्रष्टि वा जानुं जसाक्षात्कार कल्याण थाय छे ॥ अने अमने पण एवा अंतर द्रष्टि वा लाक देतां प्रत्यक्ष भग-
वान राम कृष्णादिक ने विषे दृढ उपासना वाला भक्त ते जग मे छे ॥ ने ते ने देखीने हुं पणो प्रसन्न थाउं छुं ॥ अने ते ने हुं वारे
वारे बोलायुं छुं ॥ ने ते मने कांई कपुछे तो हुं ते ने तत्काल ते ने उत्तर आपुछुं ॥ अने ते ना उपर मारी बहुत कृपा थाय छे ॥
अने ते मुने कांई कफल पुष्पादिक पदार्थ आपवा आवे तो हुं ते ने राजी थको लऊं छुं ॥ अने एवाने कदापि संपत्ति न हो
यने ते मुने कांई आपे नहिं ॥ अने उलटुं मारि पासे थी अन्न वस्त्रादिक देह निरया हने अर्थे मागि जिये ॥ पण जो ते ने प्रत्य-
क्ष भगवानने विषे दृढ परमात्मापणानी प्रतिति होय तो ते ने मारी संपूर्ण सेवा करि एम हुं मानुं छुं ॥ अने ते हुं साक्षात्का-
र कल्याण करुं छुं ॥ अने जे ने प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक ने विषे जगत्कर्ता पणानी प्रतिति नथि ॥ अने ते मुने कांई क-
पदार्थ आपवा आवे ॥ अथवा मारी कजे ते टली सेवा करे पण ते मुने गमे नहिं ॥ अने एवा पुरुष सामु जो तां तो मारी
आरव्य कलवा मांढे छे ॥ अने ते साथे तो मारे बोलवाहुं मंन जथाय नहिं ॥ अने ते मुने कांई कप्रलपुछे तो हुं ते ने अवलोज-
वाव देऊं छुं ॥ ने ते मारी पासे बेठो होय तो हुं एम जाणुं जे हवे क्यारे अहिं थी उठि जशे एवो ते ना उपर मारे अभाव वर्त्त छे ॥
अने ते कोई क मारां वरयाण करे ॥ ते ने हुं एम जाणुं जे ते मुने गालो दिये छे ॥ एम प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक ने विषे सर्वे परिप-
रमात्मापणानी प्रतिति जे ने नथी ते ना उपर मारे अभाव वर्त्त छे ॥ ने अभाव वा सांरुं वर्त्त छे ॥ तो कांई स्वार्थ माटे अभा-
वन थी वर्त्त तो ॥ पण ते एना आत्मानुं भुंडुं करे छे ॥ अने ते नोजे जे संग करशे तेनुं पण ते भुंडुं करशे ॥ अने ते तो पोताना आ-
त्मानो घातना करनारो आत्मघाति छे ॥ माटे एवा आत्मघाति नास्तिक साथे अमारे बने जे नहिं ॥ केमके तेनुं कल्याण को-
ई काले थतुं नथी ॥ माटे पोताना कल्याणनो जे ने खपन थी तेनुं अमारे कामथुं ॥ एवा पापितो छे टे सारा ॥ अने एवा

खंभात
सि० ४६

॥५६॥

नास्तिक होयते ज्ञान कथे त्या रे एमकडे जे जगत नो कर्ता तो अर्द्धीं आबतो नथी ॥ ने कोई ने देखा तो नथी अने एतो क्योई
 कउंचो आभल्यामां छे एम समजे छे तेज बहार द्रष्टिवालो छे ॥ ने ते महापापि छे ॥ ने नास्तिक छे ॥ माटे मोक्ष नारव पचा
 लाने एवा नास्तिक नो संग करवो नहि ॥ अने जे प्रत्यक्ष रामकृष्णादिक ने विषे जगत कर्ता पणानी प्रतिति छे ॥ अ-
 ने ते प्रत्यक्ष ने भजने करिने मूर्ति माने छे ॥ अने प्रत्यक्ष रामकृष्णादिक बिना बिजो कोई करतानथी ॥ एम समजी
 ने प्रत्यक्ष पोताने मल्याजे भगवान तेनी उपासना भक्ति सेवा स्मरणादिक जे जे नवधा भक्ति करे छे ॥ ते ज अंतर द्रष्टि
 वाला छे ॥ अने तेनु जसाक्षात कार क त्या एथाय छे ॥ माटे आवाता सर्व शास्त्र नो सार छे अने के हे वा समज पामो सलाज
 बी छे ॥ पण वात पराने पाव्य छे ॥ अने आवात कहिए एतलुं समज्यो तेने पछे कोई समजवानुं बाकि नथी ॥ माटे माया
 ना आकार मात्रां निराकर्ण पणुं करिने के हे तां भि आजाणीने पछे माया पर एवा जे आत्माने परमात्मा तेने सत्य जा
 एवा तेमो आत्माने पोतानुं स्वरूप जाणवुं ने रामकृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवान ना अवतार तेने परमात्मा जा एवा ॥
 एज अंतर द्रष्टि छे ॥ अने चार वेदने सर्व शास्त्र नो एतलो ज सार छे ॥ अने ते बिना बिजी सर्व बहार द्रष्टि छे ॥

॥

॥ इति श्रीमुरयसि द्वांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९११ ॥ अगणिते ॥ २३ ॥ त्रेविसना मागवार शुदि ॥ ३१ ॥ भिजने दिवस मकाराज

श्रीहरिकृष्ण भगवान गामथ्री पिजमथ्ये जो सीगाणयतमाई जगजीवनने घेर उगमणो बार मेडा उपर गादित
 किये शुक्त पलंग उपर बिराजमान थयाहता ॥ ने किन रयापनो सरवालने डगलि धारण कत्यां हतां ने गुदारंगनो
 रेडो केडुपरे पेहे त्यो हतो ॥ ने ते उपर कसंबल सेलुं तारालुं बांधुं हतुं ॥ ने एक सेलुं रबभा उपर धारण कर्तुं हतुं ॥
 अने कंठने विषे पुष्पना हार शो भिरह्याहता ॥ ने गुलाबना पुष्पना बाजुने गज राधारण कस्याहता अने पायमां बैको
 रे फूलना तोराल दकताहता ॥ अने बे कर्ण उपर पुष्पना शुद्ध धारण कस्याहता ॥ अने ललाटेने विषे कंकुनो चांद-

શ્રીમુર
સિદ્ધાંત
॥૫૧॥

લોકત્યો હતો અને પોતાના મુરવાર્ચિદની આગલ સાધુ તથા ઘણા ક હરિ ભક્તની સભા મરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ શ્રી હરિ
કૃષ્ણ ભગવાન કૃપાદૃષ્ટિકરિને પોતાના ભક્ત જન પ્રત્યે ચોલ્યા જે જ્ઞાનીને અજ્ઞાની તથા બેયની ક્રિયામાં ઘણો ક ભેદ છે ॥ કેમકે
જ્ઞાની કરતાં અજ્ઞાનીનાં દ્વિયો ઘણા ક અતિશે વિપ્રિત ભાવે વર્તે છે તે કે વિરીતે વીપ્રિત ભાવે વર્તે છે ॥ તો અજ્ઞાની જે
તે કાને કરિને પોતાનું ઉલ્લુ અતિશે મુડું થાય ને જિવને પાપ ત્રાગે ॥ એવા શબ્દ શાં મલે છે ॥ અને ત્યચાયે કરિને પોતાનું
મુડું થાય એવો સ્વર્ગ કરે છે ॥ અને આ રવે કરિને પણ જિવનું મુડું થાય ॥ એવાં રૂપ જુવે છે ॥ અને રસનાયે કરિને પણ પોતા
ને વંધન થાય ને મહા પાપ ત્રાગે એવા રસ ગાય છે ॥ એ વિરીતે દુઃશ દ્વિયો ને ચાર અંતઃકરણે કરિને અજ્ઞાની જીવ જે તે
પોતાનું મુડું થાય એવિ ક્રિયા કરે છે ॥ અને તે પાપે કરિને અજ્ઞાની જીવ જન્મ મરણ ને ચો રાસિનાં મહાદુઃસ્વ પામે છે ॥ અને
પરમેશ્વરે તે જીવની ઉપર ઘણી ક કૃપા કરિને જીવને દ્વિયો અંતઃકરણ સરજી આપ્યાં છે ॥ કેમકે તે દ્વિયો અંતઃકર
ણે કરિને પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા પુરુષો તમનો આશ્રય કરે ને તેની આત્મામાં દ્વિયો ને ચરતાયે ॥ અને માઈક પંચ વિષયનો
ત્યાગ કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનું ભજન કરે ॥ તો તે જીવનું કલ્યાણ થાય છે ॥ અને તે જીવ મહા અવિનાસી સ્તરવને
પામે છે ॥ માટે એ જ ભગવાનનો મહા માતા પ્રકાર ને ભગવાનની કૃપાને ને જીવ મુલિને પછે કુસંગે કરિને તે દ્વિ-
યોયે કરિને પંચ વિષયમાં આત્મા ક્ત થાય છે ॥ અને તે પાપે કરિને જીવ જે તે સંસાર ને વિષે જન્મ મરણ ને ગર્ભાસનાં ચારં ચા
ર મહાદુઃસ્વ ને પામે છે ॥ તે દુઃસ્વ કહ્યાં જાય એવાં નથી ॥ અને બાલુ અવસ્થામાં જિવને બહુ દુઃસ્વ થાય છે તથા જો બ
ન અવસ્થામાં પણ કામલો માદિક અંતર શત્રુ જીવને દુઃસ્વ આપે છે ॥ અને અંત સમે પણ અને તપ્રકારની યાધિ વ્યાધિ
ના રોગ પ્રગટ થાય છે ॥ અને અંત સમે જીવને મહાદુઃસ્વ થાય છે ॥ તે દુઃસ્વ તે કોઈથી કહ્યાં જાય એવાં નથી ॥ અને તે દુઃસ્વ
ને તો એક ભગવાન ને ભગવાનના નિરયાસનિક સંત તે વિના વીજો કોઈ રાલવાને સમરથ નથી ॥ જેમ કોઈ પુરુષને
દશ વિશ શત્રુ હોય તે શત્રુ એને ને મારિ પકડિને કેદ માં ના રચ્યો હોય પછે તે એક લો પુરુષ તે શત્રુને પુગી શકે નહિ ॥

પિંજ
સિ-૪૬

॥૫૧॥

पण ते एक लावुरुष नो जे धर्मा राजा होय ॥ ते राजाने पोकार करे ॥ ने ते राजा तेने शत्रु पकी मकाचे तो ते पुरुष शत्रु थकि
 सुकायने ते सुखियो थाय ॥ पण ते बिना एक लो पुरुष दश विस शत्रु थकि सुकावाने समर्थ न थी ॥ के मके एक लावुरुष
 ने ठेकाणे तो जीवात्मा छे ॥ अने दश विस शत्रु ने ठेकाणे इंद्रियो अंतःकरण छे ॥ ते इंद्रियो अंतःकरण जे ते जीवने काम
 क्रोध लोभादिक दोषरुपि शस्त्रे करिने मारीने के दक स्यो छे ॥ अने पंच विषयरुपी देउमा पुरी दीधो छे ॥ ने ते एकरिने
 महादुःखने पामे छे ॥ माटे एवा महादुःखीया जीवना पोकारने सांभलिने राजाने ठेकाणे जगत्कर्ता भगवान् छे ॥ ते
 भगवान् ब्रह्म जीवना उपर करिने ते शत्रु थकि सुकावाने अर्थे राम कृष्णादिक रुपे प्रगट थाय छे ॥ ते प्रगट भगवान्
 ने ते भगवानना निरवासनीक संत ते जीवने मले ने ते नो आश्रय जे जाव करे ॥ ते जीवने भगवानने भगवानना संत
 ॥ ते धर्मज्ञान वैराग्यने भक्तिरुपि महाबल आपीने जीवने महाबलने पमाडे छे त्यारे ते जीव जे ते इंद्रियो अंतःकरणरुपी
 शत्रु नो प राज करिने पो ते ब्रह्म रुप थईने महासुखने पामे छे ॥ ने भगवाननी एकांतिक भक्ति करिने अक्षर धामने पा-
 मे छे ॥ माटे जे ने महाशत्रु थकि सुकाईने परमपदने पामवुं होय ते ने तो प्रत्यक्ष भगवान
 ने भगवानना निरवासनीक संत ते नो आश्रय करवो ॥ ने ते नी आत्ता मां बराबर वरतवुं ॥ अने ते थकि ज्ञानने पामीने इंद्रियो
 रुप शत्रुने नियम मां करिने अंतःकरणने वदा करवुं ॥ अने ए सर्वे थकि वैराग्य पामीने पोताना आत्माने ब्रह्म रुप मानि
 ने भगवाननु भजन करवुं ॥ अने ए धिरी ते सम जे ने जे भगवाननु भजन करे छे ॥ ते जीव जे ते ब्रह्म रुप थईने आत्यंतिक
 मोक्ष जे अक्षर धाम तेने पामे छे ॥ पण प्रगट भगवान कां ते भगवानना निरवासनीक संत तेना आश्रय विनाने तेनी
 आत्ता पात्या विना जियनुं कल्याण थवानो ने भगवानना धाम मां जवानो बिजो कोई उपाय न थी ॥ ते स जे तो आज प्र-
 गट भगवानने भगवानना संत नो आश्रय करो ने आत्ता पा लो ॥ अने स जे तो कोटि जुग के डे समजो ॥ अने गमे तो ए-
 क्यार कहे भगवानने भगवानना संत नो आश्रय करो ॥ ने स जे तो लाख बार कहे करो एतलुं कर्मा विना जीवने छु-

रको नथी ॥ माटे पोताने मनुष्यनो देह ॥ अने प्रगट कल्याणकारी भगवान के भगवान ना निरवासनी कपंच विषय ना
 त्यागी संत तेनो संग मल बोधणो दुर्लभ छे ॥ ते पण सुंदर विलासमां कहुं छे ॥ ॥ मातमले पुनि तातमले ॥ सुत
 भ्रातमले जुचति सरवदाई ॥ राजमले गज बाजमले ॥ सब साजमले मनमां चित्तपाई ॥ भूरलोकमले सरलोक
 मले ॥ विधिलोकमले बैकुंठहि जाई ॥ और तो साजमले सब सुंदर ॥ पण संत समागम दुर्लभ पाई ॥ ॥
 एविरि ते भगवान ने भगवान ना संतनो समागम अतिनो दुर्लभ छे ॥ माटे ते समो आजत मोरे प्राप्त यो छे ॥ माटे तमा-
 रा भाग्यनो पार नथी ॥ माटे सावधान थईने पोताना आत्मानुं कल्याण करिले बुं ॥ एजत मारा हितनी पार्ता छे ॥ एम
 कहिने महाराजे पार्तानी समाप्ति करि ॥ पछे ते गणपत भाईना घरनां सर्व मनुष्ये महाराजनी पूजा करिने ॥ महाराज-
 नो आश्रय कस्यो ॥

॥ इति श्रीसुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृ-

ष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २३ ॥ त्रेविसना मागशर शुद्धि ॥ ५ ॥ चतुर्विंशे दिव-

वस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्री पित्रमध्ये जो श्रीगणपत भाई जगजीवनने घेर उगमणो बार और डानी
 आगल चो कमां गादित किये युक्त पलंग बिछाव्यो हुतो ॥ ते उपर विराज मान थया हुता ॥ अने सर्व सोने रिष-
 क धारण कस्यो हुतां ॥ अने कंठमां पुष्पनाहार पेहे स्था हुता ॥ अने पाषेने विषे फूल ना तोरा लटकता हुता अने बे
 कर्ण उपर गुलाबना पुष्पना गुच्छे धारण कस्यो हुता ॥ अने पोताना मुख पारिंदनी आगल संत मंडल तथा देवा देवाना
 घणा कहि भक्तनी मोटि सभा भाईने बेबिहति ॥ पछे गणपत भाईनो दिकरो हरनारायण तेणे महाराजने प्रघ्नयु-
 छुं जे हे महाराज भगवाननुं मनुष्य स्वरूप ते कैम ओलख्यामां आवेजे आ भगवान छे ॥ ते कृपा करिने कहो ॥
 पछे महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान कृपा इष्टि करिने बोल्याजे भगवाननुं स्वरूप तो भगवान थकी जओलखाय छे
 अने कोरा भगवानना एकांतिक संत ते थकी भगवान ओलखाय छे ॥ पण ते विना मनुष्य स्वरूप भगवान ते ओल-

रवायनहि ॥ जेमकोईकपरदेशामांथीमनुष्यआखुं होय ॥ नेतेनेओलखवुं होय ॥ तोतेमनुष्यपडेएमकहेजेमारिफलाणि
 जात्यछे ॥ अनेकांतेनाभेगुतेनादेशामांथीमनुष्यआखुं होय ॥ तेओलखावेत्यारेतेपरदेशीमनुष्यओलखाय पणतेविनातेपरदे
 शीमनुष्यओलखायनहिं ॥ तेमभगवानपणपरदेशीमनुष्यनीपेढेअष्टआचरणथीपरएवुंजेअक्षरधामतेनावासीछे ॥ मणे
 तेभगवानपोतेपंडेकृपाकरिनेपोतानुंस्वरूपओलखावेत्यारेजतेमनुष्यस्वरूपेभगवानओलखायछेअनेकांतेभगवा-
 नपोतानाधाममांथीपोतानासंतनेभेगातेडिआव्याहोयतेभगवाननाभक्तसंत ॥ तेप्रगटभगवाननुंस्यरूपओलखावे
 त्यारेप्रगटभगवाननुंस्वरूपओलखायछे ॥ पणतेविनाकोईबुद्धिबलेकरिनेतथाशास्त्रनेजाणवेकरिनेतथाअनंत
 प्रकारनीविद्यायेकरिनेप्रगटभगवाननेओलखाजाय ॥ पणतेनेभगवाननथीओलखाता ॥ केमकेबुद्धियेकरिनेजो
 प्रगटभगवानओलखाताहोयतोकृष्णअवतारमांब्रह्माकेवाबुद्धिबालाहता ॥ पणतेप्रगटश्रीकृष्णमनुष्यस्वरूपपो
 तानीबुद्धियेकरिनेओलखायाक्यानहिं ॥ अनेउलटोभगवाननामनुष्यचरित्रजोईनेमोहथयो ॥ तथाइंदनेपणमोहथ
 योछे ॥ इत्यादिकघणाकमोरामोटानेप्रगटभगवाननास्वरूपनोपोतानीमेलेओलखावागयाछेतोतेसर्वेनेमोहथ
 याछे ॥ पणपोतानीबुद्धिबलेकरिनेकोईनेप्रगटभगवानओलखाणानथी ॥ अनेजेनेतेप्रगटभगवानतथातेप्रगटभ-
 गवाननीभेगारहेनाराएनाएकांतिकपंचविषयनात्यागिसंततेनोजेनेविश्वासहोयतोतेप्रगटभगवाननुंस्वरूपओ-
 लखावेछेत्यारेजतेनेओलखायछे ॥ पणतेविनाप्रगटभगवानओलखायनहिं ॥ केमकेब्रह्मादिकनेप्रगटभगवा-
 ननामनुष्यचरित्रनेविषेमोहथयाछेतोबीजामनुष्यनेमोहथायतेमांशुकहेवुं ॥ माटेतेनेतोमोहथायज ॥ तेसारुप्रगट
 भगवाननास्वरूपनोनिश्चयतेतोप्रगटभगवाननेतेभगवाननाभक्तसंततेकरावेछेत्यारेजनिश्चयथायछे ॥
 एसिद्धांतवारताछे ॥ तेकेधिरितेभगवाननेभगवाननासंतप्रगटमनुष्यस्वरूपभगवानओलखायछे ॥ तोज्ञानेकरिने
 निश्चयकरावेछे ॥ तेज्ञानशुं ॥ तोधर्मज्ञानचैराग्यनेमहात्मेसहितभगवाननीभक्तिसिद्धकराववारुपअष्टांगयोगसधा

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥ ६५॥

वेछे ॥ अने अष्टांगयोगकरिने ॥ जीवने ब्रह्मरूप करिने ब्रह्मने विषे परब्रह्मनुं साक्षात्कार दसान करावे छे ॥ ने जीर्विदुश्चर्यमा
यानामेददलावीने ब्रह्मने पर ब्रह्म ए बेज तेनी द्रष्टिमां रहे छे ॥ त्वारे तेने प्रत्यक्ष मनुष्यस्वरूप भगवानने विषे सर्वेपरि
पुरुषोत्तम पणानो निश्चय थाय छे ॥ हवे ते अष्टांगयोग ते श्रुं तो ॥ यम ॥ नियम ॥ आसन ॥ प्राणायाम ॥ प्रत्याहार ॥ ध्यान ॥
धारणाने समाधि ॥ ए आठ साधननुं नाम अष्टांगयोग कहेवाय छे ॥ हवे तेनां लक्षण कहं बुं ॥ तेमां पै हे लुं यम ते श्रुं तो ॥ अध-
र्म अन्याय कुडकपटादिक जे दुष्ट कर्म तेने त्याग करिने पोत पोताना वरणाश्रमनाधर्ममां रहिने भगवान भजया ॥ अने अध-
धर्म को दृष्टि बस करवो नहि ॥ तेनुं नाम यम कहवाय छे ॥ अने विजुं नियम ते श्रुं तो ॥ उत्तम पंचविषयना भोगनो त्याग करवे
॥ तेनुं नाम नियम कहवाय छे ॥ अने त्रिजुं आसन एद ले श्रुं तो ॥ पवित्र स्थान कमां रहं कहेतां भगवानना एकांतिक पंचविष-
यना त्यागी संत ज्यां रहे ता होष ॥ त्यां द्रढ मन करिने रहं ॥ तेने आसन कहिये ॥ अने चो थुं प्राणायाम एद ले श्रुं तो ॥ अहार
विहायादिक जुक्त करिने प्राणने स्थिर करवो ॥ कहेतां सर्वे मायिक पंचविषय थकि संतोष पामबुं ॥ तेने प्राणायाम क-
हिये ॥ अने पांचमुं प्रत्याहार एद ले श्रुं तो ॥ देहप्राप्तानो विवेकरिने देहने मिथ्या जाणिने आत्माने सत्य जाणवो ॥ ने स्पृ-
लसृक्ष्मने कारणत्रण देहनी जे चो विस ग्रसियो तेने आत्माने विषे लय करवि ॥ अने आत्माने अक्षरने विषे एक कर-
वो ॥ अने ते अक्षरने पोतानुं स्वरूप मानबुं ॥ तेनुं नाम प्रत्याहार कहवाय छे ॥ अने छुं ध्यान एद ले ब्रह्मना प्रकाशक
ने ब्रह्मना आधार एवा जे प्रत्यक्ष भगवानज्ञानदाता राम कृष्णादिक तेनी मूर्तिनुं ध्यान करबुं ॥ अने ते ध्यान करतां जे
जे पदार्थमां व्रति जाय ते ते पदार्थनो चार प्रकारना प्रलयनो बिचार करिने नासवंत नेदुरय रूपने स्वप्न बत जाणिने
पिंड ब्रह्माडादिक थकि बैरागने पामिने भगवानना स्वरूपमां व्रतिने राखिने अंगो अंगनुं चितवन करबुं तेनुं नाम ध्यान कहि-
ये ॥ अने सातमुं धारणा एद ले श्रुं तो ॥ अत्यक्ष भगवाननी मूर्तिमां मननी व्रति अखंड रह्या करे ॥ पण भगवाननी मूर्तिपिना
व्रति क्वां ई जाय नहि ॥ तेने धारणा कहिये ॥ अने आठमी समाधि एद ले श्रुं तो ॥ पोताना आत्माने विषे प्रत्यक्ष भगवान-

पिज
सि० ४७

॥ ६५॥

नास्वरूपनो उत्तमनिर्विकल्पनिश्चयकरिनेद्रवस्थितिथायनेते भगवाननी सृतिने अरथंडदे रखाकरे ॥ पण प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपना मनुष्य चरित्रने विषे कोर्द दिवस संषय थायनहिं ॥ ने इंद्रियो अंतःकरणनी व्रतियो भगवानना स्वरूप मां लिन बर्द जाय ॥ ने पिंड ब्रह्मांडादिक पंचविषयनो संकल्पन थाय ॥ जेम स पुष्टि मां देहनी विस्मृति थाय छे ॥ तेम पिंड ब्रह्मांडादिक पंचविषयनी विस्मृति थुर्द जाय ॥ ने एक भगवानना स्वरूपनी स्मृति रहे ॥ त्यारे चित्तनो निरोध थाय छे ॥ अने ए विरीते चित्तनो निरोध थर्दने जे प्रत्यक्ष भगवाननुं स्वरूप ओ लखाय छे ॥ तेज स्वरूप ओ लखाय छे ॥ अने तेनो निश्चय रह तो नथी ॥ तेने समाधिक हिये ॥ तेमां यम ॥ नियम ॥ आसन ने प्राणायाम ॥ ए चार साधने करिने वो एक धर्म सिद्ध थाय छे ॥ अने प्रत्याहार एक साधने करिने आत्मनिष्ठारूप तान सिद्ध थाय छे ॥ अने ध्यान रूपी एक साधने करिने वैराग्य सिद्ध थाय छे ॥ अने धारणारूपी एक साधने करिने नवधा भक्ति रूपी साधन भक्ति सिद्ध थाय छे ॥ अने समाधिरूपी एक साधने करिने प्रेम लक्षणारूपी सिद्ध भक्ति सिद्ध थाय छे ॥ ए विरीते प्रत्यक्ष भगवान तथा प्रत्यक्ष भगवानना एकांतिक ॥ पंचविषयना त्यागि निर्यास निकसत ते अष्टांग योग रूप साधने करिने ॥ धर्मज्ञान वैराग्य सहित प्रेम लक्षण भक्ति सिद्ध करावे छे ॥ अने भक्तिये करिने प्रत्यक्ष भगवानना मनुष्य स्वरूपने विषे सर्वोपरि पुरुषोत्तम अक्षराति त पणानो निश्चय थाय छे ॥ अने ते जीव ब्रह्मरूप थर्दने अक्षर धामने पोमे छे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो विश्वासने तेने विषे प्रीति जेने होय तेने ज मनुष्य स्वरूप भगवान ओ लखाय छे ॥ अने जेने प्रत्यक्ष भगवानने प्रत्यक्ष भगवानना निरवासनी कसंत तेनो विश्वासने हे तन होय ॥ तेने कोर्द काले प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओ लखाय छे ॥ माटे ए विरीते भगवानने भगवानना संत थक्तिज्ञान पोमे छे ॥ तेने ज प्रगट भगवाननुं स्वरूप ओ लखाय छे ॥ ने तेनो निश्चय कोर्द काले दुगतो नथी ॥ अने तेज्ञान बिना जे ढोंग करिने केर लाक समाधियो करिने कंकु काटे छे ॥ तथा साकरो काटे छे ॥ तथा लविंग काटे छे ॥ तथा समाधि मां माला लावे छे ॥ तथा फूलनाहार लावे छे ॥ इत्यादिक वस्तु समाधिकरिने देखाडे छे ॥

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥६९॥

ते सर्वे कपट छे ॥ पण ते कोई का ले सत्य नथी ॥ माटे परपंच करे छे ॥ ते पापि छे ॥ ते एबाटों ग करि ने जगत ना भोला लोकोने
विश्वास अणा विने तेना पासे थी ॥ हि द्वयने रसा स्वाद रुषि विषयने भोगे छे ॥ ने पो ते पण अष्टथाय छे ॥ ने तेनो जे बिश्वा
स करे तेने पण अष्ट करे छे ॥ अने ते बेय मरिने न की मां जाय छे ॥ माटे ते समाधियो रयो टि छे ॥ अने मोदोरे कहि जे ज्ञान
समाधि ते सत्य छे ॥ ते समाधि प्रगट भगवानने प्रगट भगवान थकि ज्ञान पा मिने पंच विषयनो त्याग करिने निरवास
निक थया एबा जे भगवानना संत तेनी पासे ज होय छे ॥ पण ते बिना बिजामनुष्य देव ब्रह्मादिक कोई पासे ते समाधि
होय नहिं ॥ माटे प्रगट भगवानने भगवानना संत थकि ज भगवाननुं मनुष्य स्वरूप ओलरयाय छे ॥ ते ज सत्य छे ॥
एत मारा प्रह्ननो उत्तर छे ॥

श्री हरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥ अगोणिसे ॥ २३ ॥ त्रे विसना मागद्वार भुदि ॥

॥ पंचमिने दिवस महाराज श्री हरिकृष्ण भगवानगाम श्री पीज मध्ये ॥ जो श्रीगणपत भाई जगजीवनने धेर उगमणे बार ओ
र डानी ओसरि मां गादित कीये युक्त पलंग उपर विराज मान थया इता ॥ ने सर्वे सोने री बरु धारण कत्यां इतां ने सर्वे अ
गने विषे पुष्पना आभूषण धारण कत्यां इतां ॥ ने केदारनी आड्य जलाटने विषे करि इतिने पोताना मुरवा विंदनी आग
लसा धुत पाघणा कहि भक्तनी सभा भरार्दने बे टिहति ॥ पछे गाम सोर्जी नाना व्यास कुबेर जीदश्वरे महाराजने
प्रह्न पुछ्युं जे तमने अमे सर्वे परि पुरुषोत्तम जाणिये छिये ॥ अने क्यारे क मनुष्य चरित्र जोईने संषय थई जाय छे ते
शुंकारण दरो ॥ अने ते संशय मटिने कोई कति संशय न थाय एयो निश्चय के मथाय ते कृपा करिने कहो ॥ पछे महाप्रभु
जी बो त्याज प्रथम यथार्थ उत्तम निर्विकल्प निश्चय थयोजन थी अने भगवाननो दिव्य भावने मनुष्य भाव जाण्यो न
थी ॥ तथा निरगुण पणुं ने सगुण पणुं जाण्युं नथी ॥ तथा साकार पणुं ने निराकार पणुं जाण्युं नथी ॥ तथा भगवानना अनं
त ऐश्वर्य अनंत शक्तियो तेने जाण्यो नथी ॥ तथा भगवाननो अपरमित महिमा छे तेने जाण्यो नथी माटे निश्चयमां

पिंज
सि० ४६

॥ ६२ ॥

संशयथायच्छे ॥ अने एतो श्रवण मात्र ज भगवान पणानो निश्चय थयोछे ॥ जेम कोई कपुरुषे कळजे कोई कदेरा मां केरीछे
 त्यारे तेने सांभलितेने केरीनुं जथार्थ ज्ञान थाय नहिं ॥ एतो एक श्रवण इंद्रिनुं ज्ञान थयुं जे के रिएवुं नाम जाणुं पणना
 नीछे के मोटिछे के काळीछे के धोलिछे के पाणीजेवीछे के पाणाजेवीछे के लोटजेवीछे के जार बाजरीजेवीछे के
 एमकांई खबर नपडि एतो पांचेदं द्रिये तपा सिजुवे त्यारे खबर पडे ते काने करिने सांभले त्यारे केरी एवुं नाम जाणे ॥
 नेनेचे करिने जुवे त्यारे नानी मोटिका जिधो लिखबर पडे ने हाथे करिने अडे त्यारे टाढी उनी नरम कण जणाय ने नाके
 करिने संघे त्यारे सुगंध दुर्गंध जणाय ॥ अने जीभ्याये करिने चारवे त्यारे खाटि खाया गजिमो जिति खिकड विजणाय
 मारे पांचेदं द्रिये तपा से त्यारे केरिनुं यथार्थ ज्ञान थायच्छे ॥ पण एक श्रवण मात्रे करिने केरिनुं यथार्थ ज्ञान थाय नहिं ॥ ते
 म भगवान नो सर्वे प्रकारे महात्म ज्ञाने सहित निश्चय थाय त्यारे यथार्थ निश्चय थयो केहेवाय अने त्यारे भगवान नो
 मनुष्य चरित्र जोईने संसय थाय नहिं ॥ अने यजि निश्चय पण बे प्रकार नोछे ॥ एक निरधिक त्यने विजो सविकल्प
 ते माउत्तम मध्यमने कनिष्ठ भेदछे ॥ ते बे मलिने छु भेद थ्या ते मां कनिष्ठ सविकल्प निश्चय जेने होय तेने भगवान
 मनुष्य ना जेवी क्रिया करे त्यां सुधि निश्चय हे पण मनुष्य नां करता अधिक यर्ते तो कनिष्ठ सविकल्प निश्चय बाल
 ने संसय थाय ॥ अने मनुष्य ना करता ॥ बमणात्र मणा काम क्रोध लोभादिकने विषे भगवान प्रवर्ते त्यां सुधि निश्चय
 रहे ॥ अने तेथी अधिक जणाय तो संशय थाय तेने मध्यम सविकल्प निश्चय बालो जाणवो ॥ अने भगवान ने सर्वे करता
 सर्व भूक्ता जाणे तेने उत्तम, सू, विकल्प निश्चय बालो जाणवो ॥ अने भगवान ने सर्वे करता भूक्ता जाण्याने सवीकल्प
 पणुं केम केहेवाणुं ॥ तो एणे वैराट जे वा भगवान ने जाण्या मारे सविकल्प एवो भेद आव्यो अने एम समजे तेने पंचविष
 य ना राग टले नहिं ॥ अने तेना विषयनुं भगवान रयंडन करे तो ते भगवान नानिश्चय मां संशय थाय ने अय गुण आवे
 ॥ अने जे निर्विकल्प मां कनिष्ठछे ॥ ते तो भगवान ने सर्वे कर्ता थका अकर्ता ने भुक्ता थका असंगी ने निर्लेप जाणे ने

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६३॥

ह्यरूपसमजे ॥ अने जे जे भगवानना संबंधने पामे ते पण ब्रह्मरूप निर्गुण भावने पामे ॥ एम समजे तेने निर्विकल्पमां क-
निष्ट निश्चयवालो जाणवो ॥ अने एक निष्ट निश्चय केम कहवाणो तो एणो भगवानने सबल ब्रह्म जे बाजाण्या माटे क-
निष्ट पणुं कहवाणुं छे ॥ अने मध्यम निर्विकल्प निश्चयवालो भगवानने अक्षर जे बाजाणे ते अक्षर के वुंछे ॥ तो सर्व व्याप
क सर्वाधार अने सर्व नाउरमां वासुदेवरूपे अंतरया मिरहा छे ॥ एम जाणो ॥ अने पोते पण प्रति लोमट्ट छि करिने वासुदेव-
नी उपासना करे तेने मध्यम निर्विकल्प निश्चयवालो जाणवो ॥ ते मां मध्यम एवो भेद केम पड्यो तो एणो अक्षर जे बाभ-
वानने जाण्या ॥ तेणे करिने मध्यम एवो भेद पड्यो ॥ अने जे उत्तम निरविकल्प निश्चयवालो छे ते ते सर्व व्यापक सर्वाधार
एवा जे अक्षर ब्रह्म जे ना एक एकरोम रोम प्रत्ये अनंत कोटि ब्रह्मां अणुनी पेढे उडे छे ते अक्षरने तो पोतानुं रूप माने ॥ अ-
ने सर्व कारण सर्व परिने जे नो महिमा अपर मित छे एवा जे पुरुषोत्तम भगवान ॥ ते अक्षर एवो जे हं ते मारे विषे अखंड
दिव्य मूर्ति मान रखा छे ॥ अने ते ज भगवान अनंत जिवोना कल्याण कर बासां कृपा करिने मायापर अक्षरमां अखंड
रहाथका पृथ्वी उपर प्रगट थाय छे ॥ अने ते ज भगवान मारा आत्माने विषे रहाथका बहार सर्वेने दर्शन आपे छे ए विरीत्य
नी समजण बाळा जे होय तेने निर्विकल्प उत्तम निश्चयवालो जाणवा ॥ अने ते भक्त भगवानना साधर्म्य पणामे पामे छे
॥ अने आ लोकां छे तो पण तेने मायां आचरण नथी ॥ अने एना दरशने करिने तथा तेनी सेवाये करिने अनंत जि-
यो नो उद्धार थाय छे ॥ माटे आ विरीते समजीने निश्चय करे तेने भगवानसुजे एवा अत्रि करे तो पण तेने कोई काले
संशय थाय नहि ॥ ते सारुताने करिने दूद निश्चय करवो ॥ एज तमारा हित नी वारता छे ॥

इति श्रीसुरवसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसं ॥ २३ ॥ त्रै वि सना ॥ पौष वदि ॥ ५ ॥ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीधोल
कामध्ये सोनी बाई काशीबाने घेर गादित किये युक्त हो लिया उपर विराजमान थया हताने सर्वे जरियानी कसबल

धोलवा.
सि० ४९

॥६३॥

चत्वारण कत्वां हतां ॥ नेपित्या पुष्पना आ भूषण सर्वे अंगमांशो भीरव्यां हतां ॥ नेपोताना मुरवाधिंदनी आगत्य साधुतथा
 पथा कहारि भक्तनी सभाभराईने बेठि हतिने संध्या आर्तिने समे महाराजनी आगल मशालनो प्रकाश थहरह्यो हतो ॥ ५-
 छेमहाराज श्रीहरिकृष्ण महाप्रभुजी बोल्याजे सर्वे सभाने अमे प्रह्म पुढीये छीयेजे आजीवजीव कहेछे ते जीवछे केन
 धिएक तो ए प्रह्मछे ॥ अनेक दापितमे एम कहेह्यो जे जीवछे ते तो जीव एकछे के अनेक छे ॥ ए बिजुं प्रह्मछे ॥ अने
 परमात्मा भगवान जग कर्ताछे तेना अवतार पृथ्वी उपर थायछे केन धीयता ए बिजुं प्रह्मछे ॥ अने शंकर स्वामिये एम
 कहुंछे जे जीव नथी ने सर्वे एक ब्रह्मछे बिजुं काई नथी ॥ अने रामानुजे एम कहुंछे जे जिवदश्वर माया ब्रह्मने परब्रह्म
 एवा पांच भेदछे ॥ माटे शंकर स्वामिये कहुंके जिव नथी ने परमात्माना अवतार पहाषतानथी ॥ ते केई समजणे क
 हुंके जिव नथी ॥ अने रामानुजे कहुंके जीवछे ने परमात्माना अवतार थायछे ते केई समजणे कहुंछे ॥ अने शंकर
 ने रामानुज्य बेय सत्पुरुष छे ॥ माटे जे कहुंछे ते ठिक ज कहुं ह्यो ॥ पण जीव पोतानी मे लेशास्त्रने समज बाजायछे
 तो बुद्धि नो ठारहे तो नथी ॥ ने भमीज बायछे ॥ माटे केम समजे तो बेयतुं बोलतुं संयतुं समजाय ने बुद्धि भमे नहिं
 ॥ ते कहो ॥ पछे तेनो उत्तर कोई थियो नही ॥ पछे महाराज श्रीहरिकृष्ण महाराज बोल्याजे ल्यो अमे एनो उत्तर
 करिये छिये ॥ जे बे प्रकार नीद छिछे ते मां एक सिद्ध द्रष्टिछे ॥ ने एक असिद्ध द्रष्टिछे ते सिद्ध द्रष्टि वाला तो ब्रह्म रूप
 मुक्त छे अने असिद्ध द्रष्टि वाला सर्वे जीवो छे ते जीव अनंत अपार छे ॥ अने ते जीव अनादिना छे ने अनादिना अ-
 ज्ञानी छे ॥ कहे तां परमात्माने अनादिना जाणतानथी ॥ ते परमात्माने न जाणवा रूप जे अज्ञाव तेणे करिने जीवोने
 जगत नो भासथयो छे ॥ ते उपर वेदनुं वचन ॥ ॥ आत्मा ज्ञानात् जयत् भाति इति श्रुति ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥
 आत्मा जे जीव तेने परमात्माना स्वरूपनुं अज्ञान छे ॥ तेणे करिने जगत नीउ त्यति थई छे ॥ माटे असिद्ध एवा जे जीवो
 तेने सिद्ध करवाने अर्थ सिद्ध एवा जे परमात्मा तेपो तेपोताना अक्षर धाम मारह्या थ का पोतानी स्वईछाये करिने

श्रीमुर
सिद्धांत
॥६४॥

जगतने विषे प्रगट थायछे ॥ अने प्रगट थईने असिद्ध एवाजे जीवोतेने सिद्ध करवा सारुं वेदोक्त धर्मना ज्ञाने करिने उपदेश
अपेछे ॥ ने कर्म उपासनाने ज्ञान एव ननुं प्रतिपादन करेछे ॥ अने जीव ईश्वर माया ब्रह्मने परब्रह्म पांच भेद देखावे
छे ॥ ते मां जीवने ईश्वर ॥ एवे नीदृष्टि माया छे ॥ पष ते मां ईश्वर समरथ छे ॥ ने सर्वज्ञ छे अने जीव असमरथ छे ने अल्प-
ज्ञ छे ॥ माटे जीव असमरथने अल्पज्ञ छे तेने ज्ञान आशीने ईश्वर जे वो समरथने सर्वज्ञ करवा सारुं प्रत्यक्ष एवाजे सद्गु-
रु रूप परमात्मा ॥ ते उपदेश निमित्ते पोते ईश्वर रूपे बोल्या के हे शिष्य ॥ ॥ ई सोहं तत्त्वमसि ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥
परत्यक्ष परमात्मा सद्गुरु कहेछे के हुं ईश्वर बुं ॥ ते मारां नृणां शरीर जे वैराट् सूत्रात्मानि अव्याकृत ते थी जु दो हुं ब्रह्म बुं
॥ अने तुं पण जो तारां नृणां शरीर धि जु दो था तो तुं पण ब्रह्म रूप छो पछे शिष्ये कहुं के हुं मारां नृणां शरीर धि की शरीर ते जु
दो थई शकुं ॥ पछे सद्गुरु एकहुं के तु मारि सेवा भक्ति करव ॥ अने हुं कहं ते प्रमाणे धर्म पाव्यने जीव ईश्वर माया ब्रह्म
ने परब्रह्म ते नारूप बं तावुं ते प्रमाणे ज्ञान समज्य एव नृणां शरीर थी जु दो थईने तारा ब्रह्म स्वरूप ने तुं पामीश ने तारी
मुक्ति थरी ॥ पछे शिष्ये पोताना आत्माना कल्याणने अर्थ ते ईश्वर रूप प्रत्यक्ष परमात्मा तेनी सेवा भक्ति रूप उपास-
ना करवा मां डि ॥ अने नृणां शरीर धि की जु दो थयाने अर्थ ते सद्गुरु ये बं तावुं जे ॥ अहिंसाने ब्रह्म चर्यादिक अंतःकरण
नी शुधिने अर्थ धर्म तेने पालवा मां ड्यो ॥ अने सद्गुरु ये कहां जे जीव ईश्वर माया ब्रह्मने परब्रह्म नारूप तेनुं श्रवण म-
ननादिक साधन तेने करवा लाग्यो माटे सद्गुरु नी सेवा भक्ति करवि तेनुं नाम वेदने उपासना कांड छे ॥ अने अं-
तःकरण नी शुधिने अर्थ सद्गुरु ना कहां प्रमाणे काम लो भादिक दोषने टालवा तथा शब्दादिक पंचविषय नो त्या-
ग करयो ॥ तथा अहिंसाने ब्रह्म चर्यादिक धर्म पालवो तथा सद्गुरु ना उपदेशानुं श्रवण मननादिक साधन करवुं ॥
ते सर्वे नुं नाम कर्म कांड छे ॥ अने जीव ईश्वर माया नारूपने जाणिने मायाने मिथ्या करिने जीव ईश्वर नो भेद टालिने
ब्रह्मदृष्टिने पामवुं ॥ ने ते ब्रह्मने पोतानुं रूप जाणिने तेने विषे स्थिति पामविने ब्रह्म ना प्रकाशक एवाजे परब्रह्म ते-

धोलका
सि० ४९

॥६४॥

नास्वरूपनोसाक्षात्कार करवो तेनुं नामवेदनोत्रिजोज्ञानकांडछे ॥ पछे ते प्रत्यक्षसद्गुरु थकि कर्मउपासना ने ज्ञानजे
हो सिद्ध कर्या तेने ब्रह्म ने परब्रह्मनास्वरूपनो साक्षात्कार थयो ॥ अने ते नीद्रुष्टिमांथी जीवदश्वरमायाना भेदरति
जायछे ॥ केहेतां तेने जीवदश्वरमाया जगत कांई देखातुं नथी पछे ते स्थितिने पामिने शिष्यबोल्यो केहे स्वामि नूत-
मारिकी पाथकि अहं ब्रह्मास्मि नू कहें तांहुं ब्रह्मरूप एवो तमारो दासहुं ॥ अने एवुं ज्ञान थयुं त्यारे तेने जीवदश्वरमा-
या जगत कर्मउपासना सर्व रति जायछे ने ब्रह्मने जाणनारो ब्रह्मरूप थायें छे ॥ तेपण वेदमां वेदमां कह्यं छे ॥ ॥
ब्रह्मविद् ब्रह्मैव भवति ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ ब्रह्मने जाणनारो ब्रह्मरूप थायें छे एविरि ते ब्रह्मस्थितिने आत्मापा-
म्यो तेनी द्रुष्टिमां जगत मिथ्या छे ॥ जीवमिथ्या छे गुरुमिथ्या छे ॥ शिष्यमिथ्या छे ॥ कर्ममिथ्या छे ॥ उपासना मिथ्या छे
॥ तेकेनेके जेने एबी स्थिति थई तेने सर्व मिथ्या छे ॥ मारे संकर स्वामिये कह्यं के 'जिवदश्वरमाया कांई नथी ने सर्वत्र ए-
क ब्रह्म छे ॥ तेनां कर स्वामि सिद्ध स्थितिमां बोल्यो छे जे जीव तथा जगत तत्रणे कालमां नथी ॥ एम कह्यं तेपण सत्य ज-
क कह्यं छे ॥ अने रामानुजे कह्यं छे के जीवदश्वरमाया ब्रह्म परब्रह्म पांचे भेदप्रनादिना छे एम कह्यं तेपण सत्य कह्यं छे
केमके जो जीवन होय ने सर्व एक ब्रह्म होय तो उपदेश केने करवोरह्यो ॥ मारे जीव छे माया छे ॥ माया एटले अज्ञान
ते अज्ञान जीवने अनादिनुं छे ते अज्ञानने टालवासारुं संकर स्वामिये पोताना शिष्योने अहिंसाने ब्रह्मचर्यादिक
धर्म पलाय्यां छे ॥ ने श्रवणमननादिक साधन कराव्या छे ॥ अने जे एोपोतानी आत्मा पालिनहि तेनेनां कर स्वामि
ये विसुख करिने कादिमु क्या छे मारे जोनां कर स्वामिनी समजणमां जीवन होय ने सर्व एक ब्रह्म होय तो धर्म निय-
म केने पलावे ॥ ने विसुख केने करे ॥ मारे जीव छे एवात सत्य छे अने सद्गुरुनी कृपाये करिने ज्ञान जीवने थाय त्यारे ते ब्र-
ह्मना भावने पासे छे ॥ अने जे ब्रह्म स्थितिने पाम्यो तेनी द्रुष्टिमां जीव तथा जगत नथी कहें तां ब्रह्मरूप जे आत्मा थयो तेनेपोता
नु जीवपणुं रति जायछे ने तेने जगत ना लो क भोगनी वासना रति जायछे ॥ जेम कोई कदारि द्वि होय पछे तेने कोई राजा

श्रीमुख
सिंहात
॥६५॥

मेहेरबानी करिने लारव बे लारव रुपैया आपे तो तेनुं दारिद्र्यपणुं ना स्यामछे ॥ ते मजीवने अज्ञानरुपी दारिद्र्य अनादिनुं छे ते
णे करिने दिन पर्दने चोराशिमां जन्म मरणने प्रामे छे ने मिथ्या एवां जे माई क पंचविषयनां स्वरवते मां वासनाये करिने
आसक्ति राखे छे ॥ पछे तेने सदगुरु रूपे प्रत्यक्ष परमात्मा मलेने ते कृपा करिने धर्म ज्ञान वैराग भक्तिरूपि संपत्ति आये
छे ॥ त्यारे ते जीवनुं जीवपणुं दलि जाय छे ॥ ने अज्ञाने करिने मिथ्या जगतनां माई क पदार्थने वासनाये करिने भोगवतो
ह तो ते ज्ञानरूपि संपत्तिये करिने पूरण काम थाय छे ॥ ने पंचविषयना स्वरवतो त्याग करे छे ॥ एविरी ते जे ब्रह्म स्थितिने
पा म्यो ते नीद्रष्टिमां जीव तथा जगत न थी ॥ अने तेने जीवई धरने माया एवण नो भेद दलि जाय छे ॥ माटे दू श्वर जाणिने
जे प्रत्यक्ष सदगुरु नी उपासना भक्ति करतो ह तो ते उपासना तो मीथ्या थई जाय छे के हे तां गुरुने विषे वैराट रूप दू श्वर
पणानो भाव ह तो ते भाव तो दलि जाय छे पण जे ब्रह्म रूप थयो तेने पर ब्रह्म नी उपासना तो अरबंडर हे छे ॥ के म के
ब्रह्म रूप थाय पछे तेने पर ब्रह्म ओ लरवाय छे ॥ ते पण गीताना अभ्यासमां कहं के ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ ब्रह्म भू-
त्वसनात्मा ॥ न शो सति न काक्षति ॥ सम सर्वेषु भूतेषु भद्रं क्ति ज भते पराम् ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ ब्रह्म रूपने प्रसन्न
छे ॥ आत्मा के हे तां मन ते जे नुं ने दर्पने शो क ते गया छे तेना ने सर्व जीव प्राणि मात्र उपर समान छे दृष्टि ते जे नी एवो ज
आत्मा ते परमात्मा एवा जे श्री कृष्ण तेने जाणवा भजवानो अधिकारी छे ॥ के म के प्रथम ज्यारे शिष्य ब्रह्म स्थितिने पा-
मे छे ॥ त्यारे शिष्य एम कहे छे जे हे गुरु हवे हु ने त मे बेय एक रूप छु हवे त्यारे गुरु ये क ह्युं के हुं ने तुं बेय एक न थी ने तुं भू-
त्वमां हु तो तारा ब्रह्म स्वरूपनो प्रकाश क एवो पर ब्रह्म हुं ॥ ने तुं तो ब्रह्म रूप एवो मारा अंगनो प्रकाश छे एम जाणय त्यारे
शिष्ये के हं के प्रथम त मे मुने एम कहं हु तुं जे हुं वैराट रूप दू श्वर छुं ॥ ते वैराट रूप दू श्वर नुं स्वरूप तो ब्रह्म स्वरूप नी स्थि-
ति मीं मिथ्या देखाय दे ॥ तेनुं के म समज बु ॥ त्यारे गुरु ये क ह्युं के वैराट रूप दू श्वर नुं स्वरूप तो मिथ्या छे ॥ ते मिथ्या स्वरूपनो धारण नो करनारो जे आत्मा ते सत्य एवुं जे ब्रह्म तेने के म जाणी श के म जाणि श के ॥ अने तुं ने मे प्रथम कहं

धोलका
सि० ४९

॥६५॥

जेहं दूधर छुं ॥ एतो तारि द्रष्टि मां माया नुं आषाण ह तुं ते ज्यां सुधि माईक द्रष्टि होय तेने मनुष्य स्वरूप ने विषे माया पर
परमात्माना स्वरूप नीहा पडे नहि के मके वेद मां कळं छे जे ॥ ॥ यतो वाचो निवर्तते ॥ अप्राप्य मनसा सह ॥ ॥
अर्थ ॥ ॥ जे इंद्रियो अंतःकरण ना ग्रहण क त्या मां आवे ए देवा परमात्मान थी ॥ माटे जिवने ज्यां सुधि इंद्रियो अंतः
करण ने विषे पंचविषय नीचा सनाये करि ने माया नुं आवरण होय त्यां सुधि तेने प्रत्यक्ष परमात्माना स्वरूप नो निश्चय
थ तो नधि ॥ माटे ह वे तुं तारि स्थिति मां विचार कर जे तारि द्रष्टि मां जीव दूधर माया कांई देखाय छे ॥ न थी देखातुं ॥
त्यारे जे ने ज्ञाने करि ने तुं एवो माया पर ब्रह्म रूप थो तो ते ज्ञान दाता मां माया के म होय न ज होय ॥ माटे हुं तो ब्रह्म नो
प्रकाश क ॥ एवो पर ब्रह्म छुं ॥ एम जाण्य पछे ए विरीत नी ब्रह्म स्थिति ने पा म्यो एवो जे मुक्त ते एम जाणें छे जे प्रत्यक्ष
आत्यंतिक ज्ञान ना आप नारा सद गुरु तेज पर ब्रह्म छे ॥ परमात्मा छे दिव्य मूर्ति छे अज न्म्या छे अखंड मूर्ति छे ॥ अ
ने ते सद गुरु नी मूर्ति बिना बिजुं माईक आकार मात्र तथा जीव दूधर ना आकार ते सर्वे मिथ्या छे ॥ ए विरीते जे ब्रह्म
स्थिति ने पा म्यो ते नी द्रष्टि मां जीव दूधर माया कांई न थी ॥ अने ए वि स्थिति ने पा म्यो तेने म ते परमात्माना अवतार पण न
थि थ ता ॥ के मके ते नी द्रष्टि मां जगत जन थी ॥ तो जगत बिना जन्म के म संभवे माटे पोताने पण जन्म न थि तो पोतना
स्वा भि एवा जे परमात्मा एने जन्म के म होय न ज होय ॥ अने जे नी माईक द्रष्टि छे तेने जीव दूधर माया जगत सर्वे छे
अने तेने अर्थ परमात्माना अवतार थाय छे ॥ एम क हे वाय छे ॥ पण परमात्मा तो अज न्म्या छे ॥ पण पोतानी ईछाये
करि ने जीवो ने ज न्म्या एवा देखाय छे ॥ माटे रां कर स्वा मिये सिद्ध स्थिति मां कलं के जीव दूधर माया न थी ॥ ते पक्ष
सत्य कलं छे ॥ अने जे परमात्मा आव ता जतान थी ने अवतार धरतान थी ॥ ने अज न्म्या ने अक्षर धाम मां अखंड रखा छे
तेज आप्रत्यक्ष राम कृष्ण दिक ज्ञान दाता परमात्मा छे ॥ अने परमात्मा पोताना ब्रह्म धाम ने विषे अखंड रखा थका प्र
त्यक्ष दर्शन आपे छे ॥ माटे रां कर स्वा मिये कलं के आराम कृष्ण दिक तेज कोई दहा डे अवतार धरतान थी ते सत्य

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६६ ॥

कह्यंछे ॥ अने रामा तुजे उपदेवा देवाने अर्थे असिद्धने सिद्ध करवा स्मरं कह्यं केजे परमात्मा माया परने अस्मराति कहे
ने अजन्म्याने दिव्यमूर्ति छे ॥ ने ए ज पोतानी स्वदृष्ट्याये करिने जीवोना कल्याण करवाने अर्थे रामकृष्णादिक
अवतारनुं धारण करे छे ते पण संत्यकह्यंछे ॥ केमके जो जीव न दोय तो उपदेवा केने करयो माटे जीव छे ॥ अने ते जीव
घणाक छे ॥ केमके जीव घणाक न दोय ने एक जीव दोय तो एकनी मूर्ति थाय तो सर्वेनी मूर्ति थवी जोर्दयेने तेनुं जन्म
मरण रलि जाय तो वांसे पछे जगत रहे पुन जोर्दये ॥ ने मूर्त्त तो घणाक थई गया छे ॥ अने जे मुक्त थयो ते ते पाछो जन्म
ने धरतो न थी ॥ अने ज म त मां तो जीव घणाक देर वाय छे ॥ अने जीवने अच्युतने अखंड कह्यो छे ॥ माटे जीवनाक कडा
के भाग लायता न थी ॥ अने जो जीवनाक कडा थता होत तो तो थोडाक कडा नी मुक्ति थात ॥ ने थोडाक कडा जन्म मर
णने पामत पण तेम तो जीव छे दाय भेदाय एवो न थी ॥ एम सर्वे शास्त्रने येद कह्ये छे ॥ माटे जीव घणाक जुराजुदा छे ॥ रा-
विरी ते सत्पुरुषना मुख थकि शास्त्रने सां भले तो सर्वे शास्त्र सवलां सम जाय अने सत्पुरुषना समागम विना तो शा-
स्त्रने सां भलीने नास्ति थई जाय छे ॥ माटे रबरा सत्पुरुषना समागम करयो ॥ तेनुना मजसत्संग छे ॥ अने एवै सत्सं-
गे करिने जिवनी तत्काल मूर्ति थाय छे ॥ माटे ते सत्संग आज तमने सर्वेने प्राप्त थयो छे ॥ ते तमारा भाख्यो पार नहि

॥

॥ इति श्री मुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णभवनमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ आगणिसं ॥ २३ ॥ त्रैवि सना पोषवदि ॥ ९ ॥ नवमिने दिवस महाराज श्री

हरिकृष्ण भगवान गाम श्री धोलका मध्ये सोनी बाबू दिवालिने घर गादित कियानरवा विने दोलिया उपर विराज-
मान थया हता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण कत्यां हतां ॥ ने पीलाने धोला पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां सो भिर-
त्यां हतां ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगत साधु तथा घणाक हरि भक्तनी सभा भराईने बंठिदति ॥ पछे पंड्या म
हासंकर श्री खेडेधी आया ॥ तेणे पंड्या नरसै राम वजे रामनां खखेलां छु प्रधन दोखर डोते महाराजना हस्त कमल

धोलका.
सि० ५०

ज

॥ ६६ ॥

मां आण्यो ने एमक हं के हेम हारा ज तेना प्रहना उत्तर करि आपो ॥ पछे महाराज बोल्या जे ल्यो एना उत्तर करिये ते सांभ
 लो ॥ जे प्रथम प्रहण छे जे ॥ मनुष्य ने पोताना कल्याण ने वास्ते सर्व पी सारा मां सारुं भुं करवुं ॥ अने मागवुं भुं ॥ ने के नि
 पासे ए प्रहण मारवुं ॥ इवे तेनो उत्तर जे आत्माना मोक्ष ने अर्थे वेद प्रमाणे निष्काम कर्म करवुं त्यारे तमे के हेम जे क-
 र्म तो बंधन कर्त छे ॥ एमक हेम तो तेनो उत्तर जे ते कर्म ना अण मे दछे ॥ एक वेद मां क ह्या प्रमाणे फल नी दछा शरिये ने
 कर्म करवुं तेनुं नाम स काम कर्म छे ॥ ने ते कर्म बंधन कारि छे ॥ अने तेनुं फल स्वर्ग कहे तां उत्तम भोग प्रास थाय छे ॥ अने
 कर्म तो तेनुं ते वेद मां क ह्या प्रमाणे करवुं ॥ पण फल नी दछा ये रहित ज्ञान पामवाने अर्थे करवुं तेनुं नाम निष्काम कर्म
 छे ॥ अने जे निष्काम कर्म छे ॥ ते तो ज्ञान रूप छे के मके निष्काम कर्म करतां करतां ज्ञान थाय छे ॥ ने ज्ञान धनुं एज मोक्ष छे
 ॥ ते धर्म शास्त्र मां पण क हं छे ॥ जे ॥ ॥ कर्म ए जाय ते ज्ञान ॥ ज्ञानान् मोक्ष मवाप्यते ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जे
 निष्काम करवा थकि ज्ञान थाय छे ॥ ने ज्ञाने करि ने मोक्ष थाय छे ॥ इवे निष्काम कर्म ते श्रुं तो प्रत्यक्ष परमात्मा तेनी आ-
 ज्ञाये करि ने मोक्ष पाम वा सारुं जे जे करवुं तेनुं नाम निष्काम कर्म छे ॥ ते पण भगवद्गिता मां क हं छे ॥ सर्व धर्मान् पर-
 तज्य ॥ मामेक शरणं व्रज ॥ अहं त्वां सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ १ ॥ ॥ एविरिते प्रत्यक्ष सद्गुरु नी आ-
 ज्ञा प्रमाणे वेद विहित निष्काम कर्म करवुं ॥ एज मनुष्य मात्र ने जरूर करवानुं छे ॥ अने त्रिजुं कर्म शास्त्र थी अबलुं क-
 रवुं तेनुं नाम निषेध कर्म छे ॥ ने ते कर्मनुं फल नर्क छे ॥ अने बलिराक अकर्म छे ॥ के हेतां शुभ के अशुभ काई न क-
 रवुं ॥ तेनुं फल पण नर्क छे ॥ के मके काई न करवुं एम जाणि ने शुभ के अशुभ कर्म नहि करे तो पण अशुभ कर्म तो
 एनी मे ले दद धारि मात्र ने थया ज करे छे ॥ जे मरये तर मां सारुं धान्य तो वाधिये ने तेनी रक्षा करिये त्यारे थाय छे ॥ अने न
 कारुं खड सत्तादिक तो एनी मे ले थाय छे ॥ ते मशुभ कर्म तो करे त्यारे थाय ॥ अने वेद निर्याद ने अर्थे अशुभ कर्म तो
 एनी मे ले रात दिवस थया ज करे छे अने बलि जे मबरु ने धोवरा बिये छिये त्यारे उजलां थाय छे ॥ अने मे लु तो एनी मे ले था

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥६७॥

यछे॥नेवजिजेमघरमांषिद्वाडुकाद्वियेछैयेत्यारेघरश्रुद्धयायछे॥नेकचरोतोघरमांएनीमेंलेभरायछे॥तेमशुभकर्म
तोदारवडोकरिनेकरियेत्यारेथायछे॥अनेअशुभकर्मतोएनीमेंलेथायछे॥केमकेइंद्रियोअंतःकरणपोतपोताना
विषयमां प्रवरत वारूपकर्मतेथयाजकरेछे॥तेजेनेशुभअशुभनोबिवेकनथी॥तेनेतोअशुभकर्मथयाजकरेछे॥
नेतेनुंफलअधोगतिछे॥माटेमनुष्यनेपोतानाकल्याणनेवास्तेसर्वथीसारामांसारुंएबुंजेनीष्कामकर्मतेजरुर
करबुं॥अनेमागबुंशुं॥एप्रह्न॥तेनोउत्तर॥जेमागविशान्ति॥इवेदान्तितेशुंनेदान्तिशाथीथाय॥तेज्ञानेक
रिनेदान्तिथायछे॥तेपणकह्छेजे॥ज्ञानाह्मध्यापरसदान्ति॥अनेअज्ञानछेएजअज्ञांतिछे॥अनेतेअज्ञानेकरि
नेजन्ममरणअभयासनेचोराशिनांमहादुःखभोगवबांपडेछे॥माटेएसर्वदुःखनेराजेएविशान्तितेमागवि॥इयेदा
न्तिमागवीकेनीपासे॥एप्रह्न॥तेनोउत्तर॥जेपुरणपुरुषोत्तमएवाजेपरमात्माप्रत्यक्षसद्गुरुतेनीपासेशांतिमागवि
केमकेअपुरणपणुंछेएजअज्ञांतिछे॥माटेपूरणहोयतेजपूरणकरेछे॥पणअपूरणथकिपूरणथयायनहिं॥माटे
मनुष्यदेवब्रह्मानेप्रकृतिपुरुषस्थिति सर्वेअपूरणछेनेअज्ञांतिवाजाछे॥अनेप्रकृतिपुरुषधीपरजेअक्षरब्रह्म
तेपणदान्तिकरवारूपज्ञानआपिशकतुंनथी॥केमकेब्रह्मतो निराकारछेनेतेनीद्रष्टिमांजिबदश्वरमाथाजग
तछेजनहिं॥माटेकेनेज्ञानआपे॥नआपेतेसारुब्रह्मतोजेनोप्रकाशछे॥एवाजेपरब्रह्मपरमात्माप्रत्यक्षसद्गुरु
रुतेजेएकपूरणकामछे॥माटेअपूरणएवाजेजीवोतेनेआत्यंतिकज्ञानआपिनेपूरणकामकरिनेपरमदान्तिरु
पजेमोक्षतेअप्पेछे॥माटेप्रत्यक्षसद्गुरुपासेशान्तिमागविअनेगायत्रिमांषणपरमात्मापासेज्ञानेकरिनेदान्तिजमाम्मानुंक्तुछे॥माटेपरमात्मापा
सेमागबुं॥इवेविजुंप्रश्न॥जेवेदमार्गनेरस्तेथीचालवुंतेरिक्छेकेपूराएमाग्वीचालवुंतेरिक्छेतेनोउत्तरजेवेदशास्त्रनेपूराणतेनेएकजमा
गछेपणनोखोमार्गनथी॥केमकेपरमात्मानास्वरूपनोजेपूर्वबोधतेनुंनामवेदछे॥अनेतेवेदनाअर्थनेसाक्षात्कारदेरवाडिआप्पुतेनुं
नामशास्त्रछे॥अनेतेवेदशास्त्रनेज्ञानेकरिनेपरमात्माप्रगटथईनेमोतेशिष्योनेउपदेशआप्पोनेपरमपदनेपमाड्यातेमांजेगुरुशिष्यनी

धोलका
सिद्धांत
॥६८॥

॥६७॥

क्रियाचेष्टाने लिखाते सर्वे स्वरूपाणी ते नुनाम पूराण छे ॥ मारे वेद शास्त्रने पूरण ते नो एक जमार्ग छे ॥ पण अविरोध स्वरूपा समजाय तो पूराण का
 म एवाजे परमात्मा ते ज प्रगट थईने समजाये कां ते ना एकांतिक संत ते समजाये त्या रे समजाय छे ॥ ए प्रश्न नो एज उत्तर छे ॥ हवे श्रीजु प्रश्न जे कोई स
 र्ति छे तेनी राक्ति थी ज दुनी पानी अंदर थाय छे ॥ के बिना कोई जोग भी थाय छे ॥ ए प्रश्न ते नो उत्तर जे कर्त छे तेनी राक्ति थी ॥ ज सर्वत्र थाय छे ॥ परा ते बिना बि
 जा की ई नुं कस्युं थतुं न थी त्या रि त मे क हे शो जे सर्व कर्तुं कस्युं थाय छे ॥ त्या रे पाप पुन्य स्वरूप दुःख ए सर्व कर्ता करे छे ॥ के शुद्ध वे ते नुं तो ए म छे जे जे म राजा छे तेना राज
 मार जानुं कस्युं थाय छे ॥ मारे ते राजा ये पोतानो हुकम चलायवाने अर्थे सर्व वस्तीने स्वरूप करवा सातं काय दो कसो छे ते काय दा प्रमाणे चाले छे ते शाहु कार
 क हे वाय छे ने ते स्वरूप ने पामे छे ॥ अने ते काय दाने जे लोपे छे ते चोर क हे वाय छे ने दुःख ने पामे छे ने तेने राजा सजा करे छे ते म परमात्मा सर्वे ना राजा धि
 ज छे ॥ ते परमात्मा ये जीवो ने स्वरुपया करवाने अर्थे वेद रुपिकाय दो कर्यो छे ॥ ते वेद रुपी काय दा प्रमाणे निष्क
 म कर्म अथवा सकाम कर्म करे छे ते आत्मा स्वरूप ने पामे छे ॥ अने जे ते वेद रुपिकाय दानो त्याग करि ने पोताना
 मन नीरवु शि प्रमाणे चाले छे ॥ ते दुःख ने पामे छे ॥ अने ते परमात्मा जे ते पोतानी राक्ति जे काल कर्म मायाने पुरुष
 द्वारा ये शुभ अशुभ कर्म ना फलने पमोडे छे जे म राजा पोताना चाकरो पासे राज्यानुं काम चलावे छे ते म परमात्मा नीदृच्छा
 बिना कोई बिजानुं कस्युं थतुं न थी ॥ ए प्रश्न नो एज उत्तर छे ॥ हवे चो थुं प्रश्न जे कर्म करवा थी जे कांई सारा मां सातं फल पेदा
 करयुं ॥ ते थवानुं ॥ के कर्म रहित थी बनी श के वरुं ॥ ने ते म होय तो क्रिया शास्त्र ने आधारे ॥ प्रश्न ॥ हवे ते नो उत्तर ॥ जे कर्म क
 रवा थी ज फल म ले छे ॥ ते जर वरुं छे अने कर्म क त्या बिना तो कोई चातनी सिद्धी थति जन थी ते कर्म प्रणवेद
 विहित महात्मा पुरुष नी आत्मा ये करि ने करे त्या रे मन वांछित फल म ले छे ॥ अने कर्म नो त्याग करवानुं कस्युं दरो ॥ ते ते
 अशुभ कर्म नो त्याग करवानुं कस्युं छे ॥ तथा कर्म ना फल नीदृच्छा नो त्याग करवानुं कस्युं छे ॥ पण शुभ कर्म नो तो क्या रे त्या
 ग करवो नहिं ॥ अने ते शुभ कर्म करि ने ज मनोरथ सिद्ध थाय छे ॥ ते जर वरुं छे ॥ ए प्रश्न नो एज उत्तर छे ॥ हवे पांचमं प्रश्न
 जे आचारियो ये शिष्यो नुं क त्याण छे वरुं पद पामवाने अर्थे कियो उद्देश करवो अने जे उपदेदीषने जेरि त थी शिष्ये

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥६६॥

चाजवुं ॥ तेरित थीबिजीरीते आचार्यो ये चाजवाने कियुं शास्त्रद्वरो ॥ ए प्रश्न ॥ हवे ते नो उत्तर ॥ जे आचार्यो ये शिष्यो ने
छे बट पदपामवानो वेदांत नाम हावाक्यनो उपदेश करवो ॥ ते महावाक्यना वे अर्थ छे ॥ एक वाक्या अर्थ छे ॥ ने बिजो
लक्षार्थ छे ॥ हवे वाक्यार्थनुं महावाक्यजे ॥ अहं ब्रह्मास्मि न् ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जे त्रण देहाति त एवुं जे निर्गुण
निराकार सर्व व्यापक एकरस चैतन्य प्रकाशवान् ब्रह्मजे तुरियापद तेने विषे दृढ स्थिति थाय छे ॥ ते एमक हे छे जे हुं-
ब्रह्म छुं ॥ नेहुं बिना बिजुं जियदुश्चर मायाकां ईन थी एम जाणे छे तो पण तेने जन्म मरणनुं कारण जे अर्धमात्र रूप अर्ध
त्तितेन थिटलति ॥ केमके निराकारपणे अधरपधर ब्रह्ममां रहे वा तुं न थी ॥ माटे अहं ब्रह्मास्मि न् ॥ यद सिद्ध कथुं हो
य ने माया द्रष्टि मां थी टलिग ई होय तो पण ज्यां रुधि महावाक्यना लक्षार्थ नी सिद्ध कथो न होय त्यां रुधि देह धर वो
मडे छे ॥ हवे लक्षार्थनुं महावाक्य एम छे जे ॥ ॥ तवदा सोहंदा सोहं सोहं ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जे ब्रह्म रूप एवो पर ब्र-
ह्म प्रत्यक्ष ज्ञान दाता सद्गुरु परमात्मा ते नो हुंदा स छुं ॥ ए थिरी ते परमात्माने विषे दास पणुं दृढ थाय छे त्या रे ज जन्म
मरणनुं कारण जे अर्धमात्र रूप महा माया ते टले छे ॥ ते पण भगवद्गीता मां भगवाने कह्युं छे ॥ ॥ सर्व धर्मान् परि-
तज्य ॥ मामेकं शरणं व्रज ॥ अहं त्वं सर्व पापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ १ ॥ ब्रह्म भुत प्रसेनात्मानो च तिन कांक्षति
॥ सम सर्वेषु भुतेषु मद्भक्तिलंभते परां ॥ २ ॥ देवि एषां गुणमयि मम माया दुरत्यया ॥ मामेव्ये प्रपद्यते ॥ माया मे तां तरं-
तिते ॥ ३ ॥ ॥ ए थिरी ते ब्रह्म रूप धरने पर ब्रह्म प्रत्यक्ष ने पामवुं ॥ ए ज छे बट पदपामवानो उपदेश आयवो ॥ ए प्रश्न नो
एज उत्तर छे ॥ हवे पांचमा प्रश्न मां बिजुं प्रश्न ॥ जे शिष्य ने जे उपदेशा थी ने जे रीत थी चाजवुं ते थी बिजीरीते आचार्यो
चाजवाने कियुं शास्त्रद्वरो ॥ हवे ते नो उत्तर ॥ जे जे म मेहे ताजीनुं व्रतांत ने निश्चालियानुं वरतांत एक न थी ॥ केमके नि-
श्चालियाये मेहे ताजीने नमवुं सेवा करवीने पुछवुं ने जे विद्यानो पाठ आपे तेनुं श्रवण मननेने निदध्यास करवो ॥ ने ते
नी आत्मा मां वरतवुं ॥ ने मेहे ताजीने ते मां थी काई न करवुं ॥ ते म आचार्यो ये शिष्यो ना संशयो ने दूर करवाने पोतानी

श्रीलका
सि० ५०

॥६६॥

सेयातेनाभाव प्रमाणे करावविने शिष्योने पोतानी आज्ञा मांवरताववा ॥ नेपोते तो पोतानी दृष्टा मां आयेते मवरतवु
 केमके मायापर ॥ ॥ कर्तुं मकर्तुं मन्यथा कर्तुं समर्थ ॥ ॥ होय तेने ज आचार्य पदवी घटे छे ॥ माटे तेना आचरण
 प्रमाणे शिष्यने आचरण न करवुं ॥ केमके शंकराचार्य ना शिष्ये शंकर स्वामिना जेवुं आचरण कस्युं तो तेने विमुख
 रिने काढि मुक्या ॥ माटे गुरु शिष्यनुं व्रतांत जुदुं ॥ एप्रश्न नो एज उत्तर छे ॥ हवे छवु प्रश्न ॥ जे आचार्य पोताना क-
 ल्याएने माटे प्रथम के छे वट कियोर स्तो पकडवो ॥ एप्रश्न ॥ हवे तेनो उत्तर ॥ जे आचार्य पोताना कल्याण मां कांई
 अधूरुन होय तेज ॥ खरा आचार्य छे ॥ अने ते आचार्यने प्रथम थोते छे वट संधि एर स्तो पकडवो ॥ जे शिष्योनुं कल्याण
 थाय एवे उपदेशा निर आलस थईने करवो एज आचार्यनुं कल्याण छे ॥ एतले रूड कहेतां आचार्य नो एज धर्म छे ॥
 पण ते बिना बिजुं कांई आचार्यने कल्याण पामवा सां अधूरुन थी ॥ केमके जेने बिषे मायनो जे शान होय तेने ज आ-
 चार्य पदवि घटे छे अने तेने ज गुरुपणुं घटे छे ॥ ने ते बिना न आधूरा विषय नीवासनावा ला होयने ते आचार्य थईने फरे छे
 के गुरु थईने फरे छे ते तो पापि छे ने कहेवामात्र ना आचार्य छे ने कहेवामात्र ना गुरु छे ॥ पण मायापर स्थिति न होय ॥
 ते खरा आचार्य के खरा गुरु कहेवाय नहिं ॥ माटे खरा आचार्यने खरा गुरु होय तेने तो शिष्योनुं कल्याण करवाना निर-
 आलस थईने उपदेशा करवो एज तेनुं कल्याण छे ॥ एधिरि ते विस्तार ना भयथी संक्षेप मात्र प्रश्नना उत्तर लख्या छे ॥ अ-
 ने सर्वे संषय मात्र समागम थी दलरो ॥ ॥ इति श्री शुरव सिद्धांत समाप्त ॥ ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणिते ॥ २३ ॥ ने विसना महाशुद्धि ॥ ५ ॥ पंचमीने दिवस

महाराज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम्भीर्य धोजका मधेशोनी गीरधरनी मातु श्री बाई धोलिने घेर पुष्प नाहि डोहा उपर विराज
 मान थया हताने सर्वे वसंति के नारियां वस्त्रधारण कस्यां हतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरया दतां ॥
 ने के शरणी आचाने कंकुनो चांद जो कस्यो दतो ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा घणांक विद्वान्ना-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६९ ॥

स्यो तथालेशदेशानाहरि भक्तनीमोटिसभाभरार्द्धनेबेठिहतीपछेसंध्याआर्तिथयाकेडेमहाराजसर्वेसभाप्रत्येबोल्या
जै ॥ सर्वेसभानेअमेएकग्रहपुछीयेछैयेजेकर्मउपासनानेज्ञानएअणछे ॥ तेवेदमांकहाप्रमाणेज्ञानएअणेसिद्धा-
तछेकेकल्पितछे ॥ तेनोउत्तरब्राह्मणमंडलकरो ॥ पछेअद्वैतज्ञाननामतमांहेनोएकब्राह्मणदतोतेबोल्हो ॥
केकर्मउपासनानेज्ञान ॥ एअणेसिद्धांतछे ॥ पछेमहाराजबोल्याजेअद्वैतब्रह्मनाज्ञानवालाएकहेछैजे ॥
सर्वेखल्विदंब्रह्म ॥ एअविरितेसर्वेब्रह्मछे ॥ कहेताजीवनथीदृश्यनथीनेमनुष्यपशुपंखीकिटपतंगसर्वरूपे
भगवानजथयाछे ॥ एकहेछे ॥ अनेवेदमांतोएककह्छेजेजीवनीबचनेपरमात्मानीबचअंतरायछेतेनेटाजबोतेनुं
नामतोकर्मछे ॥ तेअंतरायपोतानीसेलेटलतो नथी केमेकेपोतानीसेलेटलतो दोयतो कोईजीवअंतरायरहेबाशुंकरवा
दिये ॥ नेजन्ममरणमांदुरबरिदपामे ॥ माटेकामलोभादिकजिबनाअंतराशुंतेपोतानीसेलेटलतानथी ॥ तेमारुं
गुरुकरवोपडेछे ॥ तेगुरुनीआत्तापालवि ॥ तेनुं नामकर्मकांडछे ॥ अनेतेगुरुनीसेवाकरपीतेनुं नामउपासनाकांडछे
अनेजेनेजीवनथीजाणतोतेनेजाणाविदियेछे ॥ तेनेयथार्थजाणवुंतेनुं नामज्ञानछे ॥ माटेएकजसर्वेपरमात्मादोयतो
अंतरायदोनोदोयनेअंतरायनदोयत्यारेआज्ञाकोईनीशुंकरवापालबीपडे ॥ नेसेयाशुंकरवाकरवापडेनेपरमात्मापो
तेएकजछे तोतेनेज्ञानकेनुंपावबुंछे ॥ केमकेपोतेपोतानेकाईभूलेजेपोतेपोतानेजाणवुं पडेनेपोतेपोतानेभूलेत्या
रेतोतेपरमात्मा अज्ञानीहो ॥ माटेपरमात्माअज्ञानीनथी तेनुं केमसमजवुंतेकहो ॥ बछकेहलाकविद्वानब्राह्म-
णबेसाहता ॥ तेणोउत्तरकरवामांडपो पणकोईथयार्थउत्तरथयोनहिं ॥ पछेमहाराजबोल्याजेजिवदृश्यमायाब्र-
ह्मनेपरब्रह्म ॥ एवापांचभेदअभादिनाछे ॥ तेमांजीवमायानेआधिनछे ॥ मैदृश्यमायानानियंताछेनेब्रह्मनेविषेमाया
नोलेखानथी ॥ अनेजेपरब्रह्मछे ॥ तेतोजीवदृश्यमायानेब्रह्मएचारनाआधारछे ॥ नेकरताछेनेतेथीपरछे अनेतेपरब्र-
ह्मप्रत्यक्षरामकृष्णादिक तेजपरमात्माछे ॥ नेतेप्रत्यक्षनोआश्रयजेजीवकरेछेतेजीवनेज्ञानेकरिनेमायानुंआवरण

धोलका
सि०५१

॥ ६९ ॥

દજાધિને બ્રહ્મરૂપકરેછે ॥ ને તે જીવ અનાદિનો અજ્ઞાની છે ॥ ને પરમાત્માથી જુદો છે તેને પ્રત્યક્ષ પ્રમાત્મા પોતાના મન્યથા કર
તુ પણાના ગુણ કરિને બ્રહ્મરૂપકરેછે ॥ ને પોતાના ધામમાં લેઈ જાય છે ॥

॥ ॥ શ્રી હરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥ ॥ સંયત્ ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચોવિસના ॥

કારતગવદિ ॥ ૧૩ ॥ તે રાત્રિને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ ભગવાન ગામથી ડમાસિ મઝ્યે પટેલ ભક્ત લાલદાસ હીરજીને
ઘેર આપ મળા બારના આઠડાની આગલ ચોકમાં ગાદિ તકિયે જુક્ત પલંગ બિહાવિને તે ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ॥ ને સર્વ
જાણીયાનીય સ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં અને સર્વ અંગને વિષે ગલગોરાના પિલા પુષ્પનાં આભૂષણ શોભી રહ્યાં હતાં ॥ તેને જલાદ
ને પીધે કંકુનો ચાંદલો કસોઈ હતો ને પોતાના મૂરવાર્ષિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્તની મોટિ સભા ભરાઈને
બેઠિ રહી ॥ પછે સંધ્યા આર્તિ થયા કે છે મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મહારાજ સર્વે સભા પ્રત્યે કૃપાદષ્ટિ કરિને બોલ્યા ॥ જે સર્વે સ્ક
રત દેઈને સાંભલજો ॥ આજ એક વાર્તા કરવિ છે ॥ અને આજે વાર્તા કરીશું ॥ તેને જે સમજશે તેનો જ મોક્ષ થાશે ॥ પણ તે પા
ર્તા સમજ્યા વિના બિજા કોટિક સાધન કરે તો પણ તેનો મોક્ષ થાય નહિ ॥ તે વાર્તા કહિયે છે ॥ જે આત્માના મોક્ષને અ
ર્થે જે વેદનું જ્ઞાન પામવું જોઈયે છે ॥ પણ તે વેદનું જ્ઞાન સમજવું ઘણું કરણ છે ॥ અને તે જ્ઞાન સમજ્યા વિના જીવનો મોક્ષ પતો
મથી અને જે વેદનું જ્ઞાન છે તે પરમાત્માના શ્રી મુરયની જવાણિ છે ॥ પણ તે વેદનું જ્ઞાન સર્વેને સમજવું ઘણું કરણ છે માટે તે વે
દના અર્થને જણાવવા સારુ ગૌતમાદિક મહત્તરુષિયોયે ॥ હશાસ્ત્ર કહ્યાં છે ॥ તે શાસ્ત્રે કરિને વેદનો અર્થ સાક્ષાત્
કારદેર ધાય છે તે માટે એ હશાસ્ત્રને હરદર્શન કહે છે તે ઉપર શાસ્ત્ર પ્રકારનો ॥ ॥ શ્લોક ॥ ॥ દ્વૈત કોઈં ચેત્ત મિ
માંસો ॥ દ્વૈયોગા વિતિષ્ટ વુધઃ ॥ વેદાર્થદર્શકત્વેન દર્શનાનિ પ્રપચ્યતે ॥ ૧ ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥ ચેતર્કદર્શન એક
ન્યાય શાસ્ત્રને બિજું વૈષેકિ શાસ્ત્ર ॥ અને વૈમિમાંસા ॥ એક પૂર્વ મિમાંસાને બિજું ઉત્તર મિમાંસા ॥ પૂર્વ મિમાંસા એક
ધર્મ શાસ્ત્ર ॥ અને ઉત્તર મિમાંસા એક વેદાંત શાસ્ત્ર ॥ અને વૈયોગ શાસ્ત્ર એક સારંચ શાસ્ત્રને બિજું પાતાં જણાવે ॥

श्रीगुरु
सिद्धांत
॥७०॥

॥ एष वेदना अर्थने देखा देछे ॥ माटे तेने पंडित पुरुष षट् दरशन कहे छे ॥ ए छ मांथी एक न्याय शास्त्र छे तेनो मत
राम छे जे ॥ जे वस्तु आद्य होय ते अंतरे दे छे ॥ एट ले आद्य वस्तु नो नाश थतो नथी ॥ माटे तमने सर्वे ने हुं पुच्छुं छुं जे एक
आजीय छे ने एक जीय नो देह छे ॥ ए बे एक दश के जुदा जुदा दश ते कहो ॥ पछे सर्व बोल्या जे देह ने जीय तो बेय जुदा
दा छे ॥ पछे यत्नि महाराज बोल्या जे देह ने जीव जुदा तो खरा ॥ पण ते जीव देह ना भेगो उत्य न थयो छे ॥ के देह ना मोर नो छे
के देह ना के डे वां से थो थयो छे ॥ ते कहो ॥ पछे तेनो उत्तर को ई थी थयो नहिं ॥ पछे महाराज बोल्या जे एनो उत्तर राम छे जे ॥ जि
वात्मा तो अनादि नो छे छे ने छे पण ते जीव आषा चोरा शिमां अने क देह धारण क त्या छे ॥ ह बे को ई ने ए मरा का थाय जे जिवे
अने क देह धारण क त्या छे ॥ ने जिव देह नी पेहे लो छे ॥ तेनुं प्रमाण छुं ॥ तो तेनुं प्रमाण ए छे जे ॥ देह तो पंच भूत नो विकार छे
ते पंच भूत तो जड छे ॥ माटे जड पदार्थ नो तो धर्म एयो छे ॥ जे पोतानी मे ले जुद पड्यु होय ते भेगु थई रा के नहिं ॥ अने भेगु प-
ड्यु होय तो जुद थई रा के नहिं ॥ जे म बे पथरा भेगा पड्या होय तो ते पोतानी मे ले जुदा थई रा के नहिं ॥ अने जुदा पड्या होय तो
पोतानी मे ले भेगा थई रा के नहिं ॥ अने जो को क जीव तो पुरुष जुदा होय तेने भेगा करे ने भेगा होय तेने जुदा करे तार थ
पण ते बिना जुदा के भेगा थाय नहिं ॥ ते म पांच भूत ना द्वाणी द्वाणी प्रमाणो जुदा जुदा छे ते प्रमाणो छे तेनो जे देह धाय छे
ते पेहे लो चैतन आत्मान होय तो जड वस्तु नो पनी मे ले देह बंधाय नहिं ॥ माटे देह नी मोर नो पेहे लो चैतन्य आत्मा छे ॥ ते
आत्मा ये आ करण करि ने देह उत्य न क त्यो छे ॥ ते उपर बेहनु प्रमाण ॥ ॥ श्रुति ॥ ॥ तस्मादात्मनः आका-
रा संभुतः आकाशाद्वायुः ॥ वायोरग्निः ॥ अग्नेरापः ॥ अभ्यः पृथ्विः ॥ पृथ्वि पृथिव्या ओषधयः ॥ ओषधिभ्यो भः ॥ अन्ना-
त्पुरुषः ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ आत्मा थकि आकाश उत्य न थयो छे ने आकाश थकि वायु थयो छे ॥ वायु थकि अ-
ग्नि थयो छे ॥ अग्नि थकि जल थयो छे ने जल थकि पृथ्वी थई छे ॥ ने पृथ्वी थकि ओषधि थई छे ने ओषधि थकि अन्न-
थयो छे ॥ ने अन्न थकि पुरुष एट ले देह थयो छे ॥ ए विरीते चैतन आत्मा जे ते देह थया पेहे लो ह तो तेणे आकर्षण करि

उभासि
सि०७२

ने आकाश वायु अग्नि जल पृथ्वी तेनां प्रमाणो जुदां जुदां हतां तेने भेगां करिने तेनो देह उत्पन्न करिने ते देह मां आत्मार
होछे ॥ मारे देह नापेहे लोजी वात्मा छे ॥ अने ते देह मां आत्मा होय त्यां सृष्टि देह सचेतन रहेछे ॥ अग्नि आत्मा देह मां भी नि
सरि जायछे त्वारे देह नाश पा मेछे ने पंचभूतना प्रमाणो द्वीणा द्वीणा धर्मे ने पाछा उडि जायछे ॥ मारे जिय देह नाप हेजो
छे ॥ एवात सिद्ध छे ॥ अने ते यातने जे कोई अज्ञाने करिने खोदिक हेतो ते मुरख कहै वाब ॥ अने बलि केद लाक वेद धर्म
धी विरुद्ध मत बाजा छे ते एम कहै छे जे आत्माने आपेहे लोवहे लो जन्म थयो छे ॥ पण आ गल जन्म नो होतो ॥ अ
ने हवे आ देह मां भी आत्मानिक लक्षो एट ले फरिने जन्म नहि थाय ॥ अने जो आत्माने आ देह नापेहे लो आ गल जन्म हो
यतो अमने सांभरे नहि ॥ मारे पूर्व नुं कांई पण सांभरतुं नथि ॥ ते सारुं एम जाणिये छिये जे आत्माने पूर्व जन्म न होतो ॥
अने पूर्व जन्म नो होतो मारे हवे पाछु लजन्म पण नहि थाय तो एवातर बोदि छे ॥ केम के आत्माने पेहे लो जन्म हतो प
ण ते सांभर तो नथी ॥ ते सारुं तुं एम कहै छे जे ॥ मारे जन्म न होतो पण ते सांभर तो नहि केम सांभरे नहि तो जीवने अज्ञान
छे मारे सांभर तो नथी ॥ तेनुं दुष्टां तजे जेम तुं नानो छु मदिनानो अण सम जु बाप कह तो ते दहाडे तुं शंकर तो ह तो ते कां
ई सांभरे छे ॥ नथी सांभर तुं ॥ मारे ते सांभर तुं नथी ते सारुं तुं एम कहि जा जे मारे बाल पशुं न होतुं ॥ एम कही जातो
सु मुरख कहै बाईरा ॥ केम के बाल पशुं तो जरु रहतुं ॥ पण ते अज्ञान अवस्था हती मारे सांभर तुं नथि ॥ तेम जीवने आ
गल पूर्व जन्म ह तो ॥ पण जीवने अनादिनुं अज्ञान छे मारे सांभर तुं नथी ॥ अने पूर्व जन्म ह तो तो पाछु लजन्म पण जरु
भरो ॥ केम के आद्य होय ते अंतर हे छे ॥ एवो वेद शास्त्र नो न्याय छे ते कोई का ले मिथ्या थाय नहि ॥ एबि रिते जिवने
मां भे अने कफेरा जन्म मरण छे ॥ एवात सिद्ध छे ॥ हवे एक बिजुं पुछुं छुं के आसर्वदेह छे ते बधाय देह मां जीव एक छे के
देह देह प्रत्ये जुदा जुदा घणा क जीव छे ते कदो पछे एक सस्क वेदांति ब्राह्मण बरो ह तो तेणे क ह्मं के सर्व देह मां जीव तो
एक ज छे ॥ पछे महाराज बो ज्या जे सर्व देह मां एक जीव नथी जीव तो देह देह प्रत्ये जुदा जुदा छे अने क छे केम के जुदा जुदा

श्रीमुरष
सिद्धिस्त
॥७१॥

नहोयने सर्वेनो एकज जीव होय तो एक जीवने मोक्ष थाय त्यारे सर्वेनो मोक्ष थयो जो ईये ने एकना मननु बिजाने जाण्यु जो ईये
ने एक पाप करे तो सर्वेने पाप लाग्यु जो ईये ने एक मरि जाय तो सर्वेने मरि जायु जो ईये ॥ पण ते तो कां ईते मां थो थतुं नथी ॥ माटे-
जीव जु दा जु दा पाण कछे ॥ एवात पण सिद्ध छे ॥ अने जे मुरख छे ने अतिशो अज्ञानी छे ने जे ने घणांक पाप कब छे ॥ ते एम कह्ये
जे सर्वेनो एक जीव छे ॥ पण जीव जु दा जु दा अने कछे ॥ अने सर्वे जिवना आधार ने सर्वे ना प्रकाश क एवा परमात्मा भगवान
न ते एक छे ने सर्वे जीवने प्रकाश करि छे ॥ जे म आपणी आरण्यो जु दि जु दि अने कछे ने ते आरयनो प्रकाश क सूर्य ते एक छे
॥ ते म जीव अने कछे ने ते जियो ना प्रकाश सूर्य नीषि दे परमात्मा भगवान एक छे ॥ अने ते परमात्मा माया पर छे ने अज
न्या छे ॥ अने जीव सर्व कथा मां छे ॥ ने जन्म मरण ने पामे छे ॥ ते जन्म मरण ने जीवनी एो करी ने पामे छे तो जीवने आत्मा पर
मात्माना स्वरुपनु अज्ञान छे ॥ ते एो करि ने जन्म मरण ने पामे छे त्यां वेदनी श्रुति ॥ ॥ आत्मा ज्ञाना त् जगत भाति ॥
॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ जीव जे ते आत्मा परमात्माना अज्ञाने करि ने जग तमां जन्म मरण ने पामे छे ते अज्ञान जीवने अना
दिनु छे ॥ माटे न्याय वास्त्र मां एम कह्ये जे जे आद्य होय ते अंतर दे छे ॥ पण तेनो नाश थतो नथी ॥ माटे जीवने अनादिनु
अज्ञान छे ॥ ते अज्ञान नाश पामवानु नहिं ॥ अने अज्ञान गया विना जीवने मोक्ष थाय नहिं ॥ त्यां वेदनी श्रुति ॥ ॥
रुते ज्ञाना त् न मुक्तिः ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ ज्ञान विना मुक्ति थाय नहिं ॥ अने जो एम कहिये जे जीवतो प्रथम सुद्ध ने ज्ञा
नी दतो ने पछे अज्ञान थयुं छे माटे अज्ञान नास थरो ने जीव मोक्ष ने पामरो एम कहिये तो ते मां पण एक बाध आवे छे ॥
जे जीव पेहे लो सुद्ध ने ज्ञानी दतो ॥ तेने पछे अज्ञान थयुं छे ॥ त्यारे ते सुद्ध ने ज्ञानी थरो तो पण ते पाछुं तेने बलि पूर्वना
स्वभाय प्रमाणे अज्ञान उपजरो केम के एक बार सुद्ध दतो ॥ तेने अज्ञान थयुं तो तेने फरि पण अज्ञान थाय बरुं ॥ माटे
एबिरी ते होय तो मोक्ष जखो तो ठरे छे केम के अनादिनु अज्ञान कहिये तो जे अनादि होय तेनो नाश थाय नहिं ॥
अने पेहे लो जीव सुद्ध दतो ने पछे अज्ञान थयुं छे ॥ एम कहिये तो जेने एक बार अज्ञान थयुं तेने फरि पण अज्ञान थाय बरुं

उभासि
सि० ५२

॥७१॥

रुमारे एबिरीते मोक्षनो मारग एयोथई जायछे ॥ त्वारे कोई एमकहे सेजे जिव मुद जनबिने सर्व मां एक परमात्मा जछे ॥
॥ बिजुं कोई नथि ॥ एमकहे सेतो त्यां पण एक मोटो बाध आवेछे ते शो बाध आवेछे ॥ तो एक परमात्मा जसर्व मां होय अने
जीव मुद जन होय तो वेद ना कर्म कांड उपासना कांड ने ज्ञान कांड ते खोटा थाय के मके कर्म एट ले कोई कनी आत्मा कोई
कनी पावथी ॥ अने उपासना एट ले शिष्य गुरु नी सेवा करबि ॥ अने ज्ञान एट ले जे वस्तु जे वस्तु ने नपी जाणतो ते ने गुरु
जणावे ते प्रमाणो जाणबुं मारे ते तो एक सर्व मां परमात्मा ज होय तो को ए के नी आत्मा पालेने कोण के नी सेवा करेने को
ण के ने जाणे एबिरीते जो एक जसर्व मां परमात्मा ज होय तो वेद द्वास्त्र सर्व रबोटां रेछे अने जन्म मरण स्वरबदुःख अज्ञा
न मोह माया कर्म उपासना ज्ञान ते सर्व परमात्माने माथे रे अने आभू ले ला सरखा जीव जणायछे ते परमात्मा पोते पो
ताने ज भुनि जायने पोते पोताने माने नहिं ॥ बली पोत पोताने मनावेछे ने पोते पोता साथे लडाई करेछे ने पोताने पोते
मानतो नथी ॥ ने पोते पोतानी चोरी करेछे ॥ ने बलि पोते पोताने केदमा नारवेछे ॥ एबिरीते परमात्मा जपोते महा क्लेश
ने पामे के भुं मारे एवा लपणखो दिछे ॥ ने परमात्मा तो सर्व थी जुदाछे ॥ पण परमात्मा एवा अज्ञानी होय नहिं ॥ मारे एबिरी
ते मोक्षनो मारग पोतानी मेले कोई मोटा देव ब्रह्मादि कने पण जड तो नथी ॥ अने जीव पोतानी मेले जे मजे म खुटवाना उ
पाय करेछे ते मते बड लो बंधा तो जायछे ॥ मारे जीव नो मोक्ष थयो एतो घणुं ज कठण काम छे ते साहुं सर्व जीवना जीवने स
र्व थी परने सर्व ना प्रकाराक एवा जे परमात्मा भगवान ते जपोते पोतानी स्वदुखये करिने माया पर रत्यापका जीवने ज्ञान
आपिने मोक्ष करवाने अर्थ मनुष्य स्वरूपनुधारण करिने ज्ञान आपिने जीवने माया पर करेछे ॥ त्वारे ज ते जीवोनु अज्ञा
न टलेछे ॥ ने मोक्षने पामेछे ॥ पण ते बिना मोक्ष थो नथी त्वारे ते मां कोई कने एम द्वां का थाय जे जीवने अनादितुं अज्ञा
न छे ॥ ते न्याय द्वास्त्र मां तमे एमकहे ताहता ॥ जे जे अनादि होय ते नो तो ना द्वा थावनहिं ने बलि कहेछे जे प्रगट भगवा
न मले ने ते ज्ञान आवे तो अज्ञान नो ना द्वा थाय ने जीवनी सुक्ति थाय ॥ एमकहुं तेनुं के मद्दरे ॥ एम द्वां का थाय तो ते नो उत्त

श्रीमुख
सिद्धान्त
॥१२॥

एमछेजेमायापरएवाजेएकअद्वित्यरमात्माछेतेकेवाछे॥ ॥तोकर्तुमकर्तुनेअन्यथाकर्तुसमर्थछे॥ ॥तेक-
र्तुपणानेजेपरमात्मानेविषेगुणछेतेणेकरिनेतोपरमात्मापेजगतनीउत्पत्तिकरिछे॥ केमकेजगतनीउत्पत्तितीपेहेलां
जीवमहामायानेविषेघोररूषुसिमादतात्यारेतेबखतेजीबोनेकर्मपणनोहोतुंनेदेहपणनहोतोकेमकेदेहविनाकर्म
थायनदि॥नेकर्मविनादेहधरायनदि॥माटेकर्मपणनहोतुंनेदेहपणनहोतोमाटेसमर्थएवाजेपरमात्मातेणेकृपा
करिनेजीबोनेमायापरकरवासारुजगतनीउत्पत्तिकरिनेदेहसृजिआप्याछे॥तेनाउपरप्रमाणश्रीमद्भागवत्नार
दामस्कंधमां॥८७॥सत्याव्रीमाअध्यायमां॥२॥विजोश्लोक॥ ॥बुद्धिद्रियमनःप्राणान्जनानामस्तजत्प्रभु
॥माश्रयैवभयार्थैवआत्मनेकल्यनायच॥२॥अर्थ॥ ॥प्रभुजेहरितेजेतेजनजेजीवतेमनांबुद्धिद्रियोमन
नेप्राणतेसरजीआपेछे॥तेशामाटेकेविषयादिकभोगभोगववानेअर्थेअनेजन्मलेबानेअर्थेअनेजन्मलेनेक
र्मकरवानेअर्थेएटलेपरलोकमांजईनेभोगकरवानेअर्थेअनेअतेअकल्यनायएटलेसर्वलोकमोगादिकथ-
किबैरागपांमिनेपोतानामननीकल्यनानोनासयवानीमाटेएटलेमोक्षनेअर्थेपरमात्माजेतेदेहसरजीआपेछे॥ए
धिरितेपरमात्मापेपोतानासत्यसंकल्यरूपिकतीपणानागुणेकरिनेप्रथमजगतनीउत्पत्तिकरिछेतेणेकरिने
परमात्माकरताकहेयायछे॥अनेतेसृष्टिसरज्यापछेजीवजेवाजेवांकर्मकरेछे॥तेवांतेवाफलतेनेबैराजपुरु
षरूपदृश्यरआपेछे॥पणपरमात्मापोतेनथीआपता॥अनेपोतेतोपोतानाअक्षरधामनेविषेअरबंदरक्षाधका-
अनंतकोटिमुक्तनेदर्शनआपेछे॥पणपोतेविजुंकाईनथीकरता॥माटेपरमात्माअकर्ताकहेयायछे॥अनेपो-
तानाअन्यथाकरतापणानागुणेकरिनेजीबोनेजेअनादिनुंअज्ञाननेमायानुंबंधनछेतेनेरामकृष्णारिकअप-
तारनुंधारणकरिनेजीबोनेज्ञानआपिनेजेअज्ञानअनादिनुंछेतेनोमासकरेछे॥मेजीबोनेब्रह्मरूपकरिनेमा-
यानुंबंधनराजिनेपोतानाप्रत्यक्षस्वरूपनुंध्यानकराबिनेभागवतीतनुंएटलेदिव्यमूर्तिधराबिनेपोताना

उभासि.
सि.५२

साधर्म पक्षाने पमाडे छे केहेतां जेबापोते परमात्मा का लक्ष्म कर्म मायायेरहित छे तेबो तेनो भक्त का लक्ष्म मायायेरहित
 पाय छे ॥ मादे प्रत्यक्ष परमात्माना अवतार जे राम कृष्णादिक भगवान तेने आश्रय करिने ज जीवनीयुक्ति पाय छे
 पण ते बिना बिजां कोटि साधन करे तो पण जीवनुं अज्ञानने मायानुं बंधन तेद लेनहिं ॥ तेउपर एक प्राकृत साखि छे ॥
 ॥ छुट्याना उपाय करे ॥ तेम तेम जीवबंधाय ॥ आप बल छुटेनहिं ॥ छोहें बिभोवनराय ॥ ॥ बलि
 तेउपर गिताना ॥ १६ ॥ अठारमा अध्याय मां ॥ ६६ ॥ मोक्षोक्त ॥ ॥ सर्व धर्मान् परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज ॥ अ
 हं त्वां सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ ६९ ॥ बलिगीताना अध्याय नोक्षोक्त ॥ ॥ दैविये वा गुणमयि मम
 माया दुरत्वया ॥ मामेव ये प्रपद्यन्ते ॥ मायामे तां तरति ते ॥ ॥ एबिरी ते वेदशास्त्रने पुराणादिकने विषे कहें छुं
 छे जे ॥ ॥ कर्तुमकर्तुने अन्यथा कर्तुं समर्थ ॥ ॥ एवाजे परमात्मा ते ज प्रत्यक्ष मनुष्य स्वरूपनुं धारण क
 रिने जीवोने ज्ञान आपे छे त्वारे ज जीवनुं आत्यंतिक मोक्ष दाय छे ॥ ते पूर्व पण जेना जेना मोक्ष थया छे ते पण प्रत्य
 क्ष राम कृष्णादिक भगवान जेने मल्या छे ने तेनो आश्रय करिने ते बकि ज्ञान पा म्या छे तेना ज मोक्ष थया छे ॥ मा
 दे आज पण ते प्रत्यक्ष अमारो आश्रय करिने अमारा थकि ज्ञान पा म्यो त्वारे तेनो आत्यंतिक मोक्ष थयो अने आ
 जनहिं समजाय तो आगल पण प्रत्यक्ष परमात्मा पृथ्वी उपर दूरो ने तेनो आश्रय करी त्वारे ज तेनो पण मोक्ष थरो प
 ण प्रत्यक्ष परमात्मा मल्या बिना कांई जीव नो मोक्ष थयो नथी ॥ ने परो पण नहिं ॥ ए सिद्धांत बारता छे ॥ मादे आयाती
 सर्व जीव प्राणिमात्रने जरूर एक समजवानी छे ॥ अने आवात जिने समजाणी तेने तो मोक्षना मारग नो मुबोहाथ
 आय्यो जाणवो ॥ अने प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक भगवानना अवतार नो आश्रय मु किने कहें तां तेनो त्याग करिने बिजां
 अनंत साधन करे तथा अनंत ज्ञान कथे बैराग राखे भेरव लिये संन्यासिथाय परमहं सथाय उं धे मां थे तप करे पण ते
 सर्व तेनां साधन ब्रथा छे ॥ अने तेणे करिने तेने कांई पण सिद्धि थति नथी केमके जे सर्वेथी परने अक्षरा तित

श्रीमुख
सिद्धांत
॥७३॥

परमात्मा परब्रह्म छे ते दिव्यसृष्टिमान छे ॥ ने जे पीपर कोई नथी तेना तेज परमात्मा पो ते राम कृष्णादिक अवतारनुं धा
रण करे छे ॥ अने तेनो आश्रये जे जे जीव करे छे तेनो जसा क्षात्कार आत्यंतिक मोक्ष थाय छे ॥
॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥
संवत् ॥ १९१॥ अगणित ॥ २४॥ चो विसना कारत गवदि ॥ १४॥ चतुर्दशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् ॥
गाम श्रीडभासि मध्ये भट परशोत्तम बापुजीने घर उत्तरादे बार मेडिनी रवेश मां हिंडो लारवाट उपर विराजमान था
हता ॥ ने निल्ला किनरापनो सरालधारण कस्यो हतो ने सोने रिडग लिपे हेरी हतीने निल्लारंगनो सोने रिरे दो धारण करि
ने ते उपर कसंबल सोनेरी कोरना छे डानुं सेलुं बांधुं हतुं ॥ ने एक सेलुं रवभेनारखुं हतुं ने सोनेरी कसंबल पाधि मुस्तक
उपर धारण करि हति ॥ ने पीला पुष्पनाहार कठ मां धारण कस्यो हता ने पाघ मां तोरा बे कोरे लटक ताहता ने हाथने विषे पुष्प
ना बाजुने गजरा धारण कस्यो हता ॥ ने ललारने विषे कफुनो चांदलो कस्यो हतो ने पोताना सुराबिदिनी आगल साधु तथा
घणा कहरि भक्तनी सभा भरार्दने बे ठिहति ॥ पछे ते सभामां जामनगरनो पूराणि ब्राह्मण बे रोहतो तेने महाराज प्रधम पु
छुं जे परमात्मा भगवान् छे ते मूर्तिमान छे के निराकार छे ॥ ते कहो ॥ पछे ते ब्राह्मणे क हंके भगवान् निराकार छे ॥
अने साकारण कहे थाय छे पछे महाराज बोल्या जे कै विरिते भगवान् निराकार छे ॥ ने कै विरिते साकार छे ॥ पछे ते ब्राह्मणे क हंके निराकार तो
सर्व व्यापक छे ने ते भगवान् विना अणु पण रया विनथी अने ते भगवान् मां पीराम कृष्णादिक अवतार थाय छे तेणे करिने भगवान् साकार कहे थाय
छे पछे महाराज बोल्या जे निराकार थकि साकार के मथाय सारे ते ब्राह्मणे क हंके निराकार थकि जे म सर्व सृष्टि थिई छे ते म राम कृष्णादिक भ
गवान् ना अवतार थाय छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे ॥ सृष्टि थिई छे ते विजरीते राम कृष्णादिक भगवान् ना अवतार हो
यत्यारे तो सर्व सरया कहे थाय माटे सर्वेनुं भजन कस्युं जोईये ॥ ते सर्वेनुं तो भजन कोई करतुं नथी ने राम कृष्णादि
कनुं भजन थाय छे ॥ तेनुं शुंकारण द्रो पछे ते ब्राह्मणे हाथ जोडिने क हंके हे महाराज जे म होय ते म यथार्थ ते म

डभासि
सि. ५३

॥७३॥

અનેને સમજાવો ॥ પછે મહારાજ બોલ્યાં જે નિરાકાર થકિ તો સ્પર્શ થાય જ નહિં ॥ એ તો સિદ્ધાંત સમજવી કેમ કે નિરાકાર તો સર્વ
 વેદે કાળે રહે તે પોતા થિના વિજે ક્યાંદે રવાણિ જગ્યો હોય નહિં ॥ માટે સ્પર્શને ઉપજવાનો માગ ન મલે ॥ અને બલિ વેદમાં પર
 માત્માને નિરંજનને નિરઅવકાશ કહ્યા છે ॥ જે અવકાશ કહેતાં પરમાત્માને વિષે પોત્ય નથી ને અંજન કહે તો પરમા
 ત્માને વિષે માયા નથી તે સારું પરમાત્માને વિષે સજાતિ ધિજાતિ ને સ્વગત ભેદ નથી માટે એ ચિરી તે નિરાકાર પરમા
 ત્મા હોય તો સ્પર્શ થઈ ન જોઈયે ત્યારે હવે તેનું કેમ સમજવું ॥ ને પરમાત્મા કેવા છે ॥ તો મૂર્તિ માન પરમાત્મા છે તે દિવ્ય
 મૂર્તિ છે જે જેને વિષે માયાનો લેશ નથી ને નિરઅવકાશ મૂર્તિ છે ॥ ને તે મૂર્તિના અંગનો પ્રકાર છે તેને બ્રહ્મ કહે છે ॥ તે
 સર્વ વ્યાપક છે ॥ પછે બલિ તે બ્રાહ્મણે પ્રહ્મ પુછ્યું જે મહારાજ પરમાત્મા મૂર્તિ માન છે ત્યારે તે પરમાત્મા ક્યાં રહેતા
 હશે ॥ પછે મહારાજ બોલ્યાં જે પરમાત્મા માયાને જગત તેથી પર રહે છે ॥ તે જગત ક્યાં સ્થિત છે ॥ તો કાંઈ દિને દિગ
 પાલ દેવ છે ત્યાં સ્થિત જગતનો શબ્દ છે ॥ કાશ્યપો એટલે શબ્દ ન મલે ॥ અને ત્વચ્છા છે તો સ્પર્શનું સ્વરૂપ છે ॥ ત્વ
 ચ્છા ગર્દાદ લે સ્પર્શ ન મલે ॥ અને નેત્ર છે તો રૂપ દેશ વાચ છે ॥ આંચ ગર્દાદ લે રૂપ ન મલે ॥ અને રસના છે તો રસ છે ॥ મા
 ટેર સના ગર્દાદ લે રસ ન મલે ॥ અને નાસિકા છે તો ગંધ છે ॥ નાક ગચ્છાદ લે ગંધ ન મલે ॥ અને વાણિ છે તો બોલ વુછે
 મુખ ગચ્છાદ લે બોલ વુન મલે ॥ અને હાથ છે તો લેવું દેવું છે ॥ હાથ ગચ્છાદ લે લેવું દેવું ન મલે ॥ અને પગ છે તો જવું આવ
 વુછે ॥ પગ ગચ્છાદ લે જવું આવ વુન મલે ॥ અને મન છે તો સંકલ્પ ચિકલ્મ છે ॥ મન ગચ્છાદ લે સંકલ્પ ન મલે ॥ એ ચિ
 રી તે દ્વિયો અંતઃકરણ નિવૃત્તિયો માં જગત છે ॥ અને તે વૃત્તિયોનો ત્યાગ કરિને નિવૃત્તિ થાવું ॥ તે નિવૃત્તિ રૂપ અક્ષર
 ધામ છે ॥ ને તે અક્ષર ધામને વિષે ભગવાન રહ્યા છે ॥ તે નિવૃત્તિને ક્યારે પમાય છે ॥ તો તે પરમાત્માને પરમાત્માના સંત પ્રત્યક્ષ મને
 ને તેનો આશ્રય જીવ કરિને તે થકિ આત્યંતિક પ્રલયના જ્ઞાનને જાણે ત્યારે જ તે જીવની વૃત્તિના પદને પામે છે ॥ ને નીવૃ
 ત્તિને પામ્યો એ જ ભગવાનનું ધામ છે ને તેમાં ભગવાન અરવંડ નિવાસ કરિને રહ્યા છે ॥

श्रीमुख
सिद्धोत
॥७१॥

इति श्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

इभासि.
सि. ५४

लेकत ॥१९॥ ओगणिसं ॥२४॥ चोबिसना मागहार श्रुति ॥२॥ विजने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान् गामश्रीडभासि
मध्ये ॥ पटेल करनानदास परभुदासनेघेर उगमण बारमोरडानी आगल गादित किये युक्त पलंग उपरि राजमान प
याइता ॥ ने सर्वजरि शानी कसं बल बल धारण कसं दतां ने पिला पुष्पनां आ भुषण सर्वे अंगमां शोभिर ह्यां दतां ने कुं
नो चांदलो कस्यो दतो ॥ ने पोताना मूरवार्धिदनी आगल साधुतथा घणाक हरि भक्तनी सभा भरार्दिने बेठि दती ॥ प
छेमहाराजनी संध्या आर्ति थ्या केडे गामसो जीं श्राना भक्त देसार्दिये एक प्रह्न पुच्छु ॥ जे हे महाराज मन क्षितवानो -
शो उपाय हरो ॥ ते कृपा करिने कहो ॥ पछेमहाराज बोल्या जे मन क्षितवानो तो ए उपाय छे जे धर्म ज्ञान वैराग्य ने मह
त्मे सहित प्रत्यक्ष परमात्मानि भक्ति करि ॥ अने पछे ए चार साधन सिद्ध करिने जे स्वरूप पोताने प्राप्त थयुं होय ते
नुं आत्माने विषे ध्यान करे तेनुं मन बस थाय छे ॥ ने तेने जन्म मरण टलि जाय छे ॥ पण ते विना बिजां को दिसा धन करे
तो यमन बन्ध थाय नहि ॥ तेमां धर्म करिने तो इंद्रियो क्षिताय छे ॥ अने ज्ञाने करिने देहाभिमान टले छे ॥ केहे तां जेने पो-
ताना आत्माना स्वरूपनुं ज्ञान थाय छे तेने देह नो अहंकार टलि जाय छे अने आत्म ज्ञान थयुं होय तो पण तेने पंचवि
षयमां राग रहे छे ॥ अने ते राग ज्यारे चार प्रकारना प्रलय नो विचार करिने पिंड ब्रह्मांडादिकने नात्रा बंतने दुख रूप
जाणिने तेथी वैराग्यने पामे त्यारे टले ॥ पछे ए वा ज्ञानना आपनाराने निरवासनिक करनारा ए वा जे प्रत्यक्ष भगवा-
नने भगवानना संत तेने विषे दृढ प्रितिकरे त्यारे ते निरवासनिक थईने ब्रह्म रूप थाय छे ॥ अने ब्रह्म रूप थईने पर ब्र-
ह्मने विषे प्रितिकरे तेने पिंड ब्रह्मांडादिक लोक भोग नीचासना तो टलि जाय खरि ॥ तो पण तेने प्रत्यक्ष भगवाननी मू-
र्तिने विषे ध्याने करिने सलक्षण जो डाणो न होय त्यां सुधिमन बस थतुं नथी ॥ अने मन बस थया बिना जन्म मरण
टले नहि ॥ ते पूर्व नारद तथा भरतजी तेणो धर्म ज्ञान वैराग्यने भगवानने विषे दृढ प्रितिकरि दति तो पण ते प्रत्यक्ष भगवा

॥७१॥

मनिमूर्तिने विषे ध्यान करिने सल ग्रपणे जो हाणांन होता ॥ तो तेनुं मन विकारने पाप्मुं ने तेने जन्म धर्या पड्या ॥ माटे प्रत्यक्ष
 भगवाननी मूर्तिने विषे ध्यान करिने जो हाय छे तेनुं मन व्याथाय छे ने तेने जन्म मरण दलि जाय छे ते साहुं जेने मन जीतवुं
 होय तेने धर्मज्ञान वैराग्य ने दृढ करिने प्रत्यक्ष भगवाननी नवधा भक्तिये करिने भगवाननी मूर्ति मां जो डाई जवुं एज-
 मन श्रित घानो उपाय छे पण ते विना किजो उपाय नथी ॥ एतमारा प्रहसननो उत्तर छे ॥ माटे जेने मन बस करिने परम पदने
 पासवुं होय तेने भगवानने भगवानना निवासनिक पंचविषयना त्यागि संत तेने विषे प्रीति ये करिने जो डाई जवुं ॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

संवत् १९ अोगणिसं ॥ २१ ॥ चोविसना माग्नारा शुद्धि ॥ ११ ॥ एका दक्षिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीवि-
 रोलमध्ये पटेल मधुरभाई रणाछोड भाईने घेर आथमणा बार ना औरदानी आगल गाहित किये जुक्त पलंग बिछाविने-
 ते उपर विराजमान थयाइता ने सर्वे जरिया नी वस्त्रधारण कस्यांइतां ॥ ने पिला पुष्पना आभूषण सर्वे अंगमांशो भिरल्यां-
 इतां ॥ ने कुमकुम नोचांद लोकसोइतो ॥ ने पोताना मुरवारिंदनी आगल साधु तथा घणाकदरि भक्तनी सभा भरदिने
 वेरिहति ॥ पछे महाराजनी संध्या र्तिथया पछी महाराज श्रीहरिकृष्ण महाराज कृपा करिने बोल्या जे सर्वे सांभलो एकवा-
 त करविछे ॥ अने आषात करवुं तेने जे समजशे ते जीव नो मोक्ष थरो ॥ ते वात कहिये छिये जे परमेश्वरे जीवोनी भूक्ति क-
 रवाने अर्थ वेद कस्या छे ॥ अने ते वेदना ज्ञानने साक्षात्कार करावधाने अर्थ छ शास्त्र कस्यांछे तेनो ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥
 द्वौ तर्कौ ध्यौ च मिमांसे ॥ द्वौ योगा यितिष दुधः ॥ वेदार्थदर्शकत्वेन दर्शनानि प्रपच्यते ॥ १ ॥ ॥ अर्थः ॥ ॥ वेतर्क दर्श-
 न ॥ एक न्यायशास्त्र ने बिजुं वैशे किशास्त्र ॥ अने बेमिमांसा ॥ एक पूर्व मिमांसा एटले धर्मशास्त्र ॥ अने बिजुं उत्तर मिमां-
 सा एटले वेदांतशास्त्र ॥ अने वेयोगशास्त्र एक शाख्यशास्त्र ने बिजुं पातांजलिशास्त्र एछ शास्त्र वेदना अर्थने सा-
 क्षात्कार देखाडे छे ॥ माटे हवे एछ शास्त्र मांथि एक पातांजलि योग दर्शन निवात आज करिये छैये ॥ अने एशास्त्र

શ્રીમુલ
સિદ્ધાંત
॥૭૫॥

નું પાતાં જાણિણું નામ શાથિ પડ્યું છે ॥ તો તેના કર્ના પાતાં જાણિણું છે માટે તે રૂષિને નામે કરિને તે શાસ્ત્રનું નામ પાતાં જાણિ
પડ્યું છે ॥ અને એ યોગ ણું નામ શુકર વાપડ્યું છે ॥ તો જિવને પરમેશ્વરનો વિજોગ અનાદિકાલનો છે તેણે કરિને જીવ જન્મ મર
ણને પામે છે ॥ તે જીવને હવે પરમેશ્વર મૌઘી યોગ થાય તો જન્મ મરણ મટે તે યોગ પરમેશ્વરનો જીવને થાય તે નીરીત્ય વધિયે આપાતાં
જાણિ શાસ્ત્ર માં કહી છે ॥ માટે એ શાસ્ત્રનું યોગ્ય દરશન ણું નામ પડ્યું છે ॥ હવે તે પરમેશ્વરનો યોગ્ય થવામાં જીવને અંતરાય
શું છે ॥ તો જીવને વિષે છુદોષ છે ॥ અને પરમેશ્વર છુદોષે રહિત છે ॥ તે છુદોષ કયા ॥ તો એક અવિદ્યા ॥ બિજો અસ્મિતા ॥
ત્રીજો રાગ ॥ ચોથો દ્વેષ ॥ પાંચમો અભિનિવેશ ॥ છુદો કર્મ ક્ષિપાક ॥ છુદોષ જિવને વિષે છે ॥ તે છુદોષનો જીવ ત્યાગ કરે
ત્યારે તે જીવને પરમેશ્વરનો યોગ થાય છે ॥ પણ તે વિના પરમેશ્વરને પમાતું નથી ॥ હવે છુદોષને શ્રી કરવાય છે ॥ જે અવિદ્યા
દેહને શું તો સત્યને અસત્ય માનવું ॥ ને અસત્યને સત્ય માનવું કહેતાં પોતાનું સત્ય સ્વરૂપ જે આત્માને આત્માના પ્રકાર કા
વાજે પરમાત્મા પરમેશ્વર તેને શૂલિને અસત્ય એવો જે દેહ ને અસત્ય એવાં જે દેહ સંબંધિ પદાર્થ તેને સાચાં માનીને તેને વિષે અહં
મમત્વ કરે છે ને તેણે કરિને જન્મ મરણ ગર્ભ વાસને ચોરાસિનાં મહાદુર વભોગ વે છે ॥ ણું નામ અવિદ્યા કહેવાય છે ॥ માટે એ
જીવને વિષે છે ॥ અને પરમેશ્વરમાં એ દોષ નથી ॥ અને બિજો દોષ અસ્મિતા દેહને જિવ માત્ર અંતઃકરણને દું ણું કહે છે ॥ પણ અ
ંતઃકરણથી તો આત્મા જુદો છે ને અંતઃકરણ તો અવિદ્યા માયાનું છે ॥ માટે એ દોષ જીવમાં છે ॥ ને પરમેશ્વરમાં એ દોષ નથી ॥ કેમકે
પરમેશ્વરની સૂતિને વિષે તો મુદ્ધમાયાનો ભાગ જ નથી માટે પરમેશ્વરને અંતઃકરણ નથી તેથી પરમેશ્વર દું એમ કહેતો નથી ॥ ૩
ને ત્રિજો દોષ રાગ છે ॥ રાગ દેહને મીઠા સ્કલ માં પ્રિતિ તેનું નામ રાગ છે ॥ કહેતાં ચોરા દેહને પોષણ કરે ॥ એવાં જે પંચ વિષયના
પદાર્થ તેને ભોગ વવાની ધણિ દૂધારા રાવે છે ॥ માટે એ દોષ જિવને વિષે છે ॥ અને પરમેશ્વરને કોઈ પદાર્થમાં પ્રિતિ નથી દેહને
પરમેશ્વર પૂરણ કામ છે ॥ માટે એ દોષ પરમેશ્વરને વિષે નથી ॥ ચોથો દોષ દ્વેષ છે ॥ એટલે રાગ વાન પદાર્થ હોય ને તેનો કોઈ ભંગ
કરે અપવાના સથાય ત્યારે જીવ ક્રોધ કરિને વિરુપ થઈ જાય છે ॥ કહેતાં બે ભાનિ થઈ જાય છે ॥ એ દોષ જીવમાં છે ॥ અને

વિરોલ
સિ. ૫૫

॥૭૫॥

परमेश्वरमां एदोषनथि ॥ केमके कोई पदार्थ मां रागद्वेषद्वारे द्वेष धायछे ॥ माटे परमेश्वरने रागनथी ॥ माटे कोई उपर-
 क्षपणनथी ॥ अने पांचमो दोष अभिनिवेश छे ॥ अभिनीवेश एटले जीवने देह मुकति वरयते अतिशो मुद्वण्य धायछे केहे तां बेभा-
 न धर्दने पाणोष लोपात करेछे ॥ माटे एदोष जीवमां छे अने परमेश्वरमां एदोषनथी ॥ केमके परमेश्वरने देह धरवो पडतो नथी ॥ ते-
 म मुकवो पण पडतो नथी ॥ ने परमेश्वर तो अखंड मूर्ति छे केहे तां परमात्मानी मूर्तिने विषे पंचभूतात्मक मायानो भागनथी माटे
 परमात्मानी मूर्तिने विषे देह जिव एवो भेदनथी ॥ परमात्मानी तो मूर्ति जपरमात्मा छे ॥ जेम सोकरनु ना लियेर होय तेनो गो-
 लोकाचलिने चोरलिसर्वे साकरनु छे तेम परमात्मानी मूर्ति सोकरना ना लियेर नीपेठे ते नांद द्वियो अंतःकरण सर्वे प-
 रमात्मा छे ॥ माटे ते परमात्मानी मूर्ति अखंड अविनासि छे ॥ ते सारु परमात्माने विषे अभिनिवेश रुपि दोषनथि ॥ अ-
 ने जीवने देह तो जेम ना लियेरनु ना लियेर होय ते मांथी फोडिने गोलानुं ग्रहण करायछे ॥ अने काचलिने चोरलिना वि-
 देषायछे ॥ तेम जीवने देह काचलि चोरलिनी पेठे मिथ्या छे ॥ एटले जे छे ते नाना धायछे ॥ अने ते मां गोत्तारु पि जीव चै-
 तन आत्मा छे ते सत्य छे ॥ माटे जीवने देह धरवो पडेछे ने मुकवो पडेछे ॥ माटे जीवने विषे अभिनिवेश रुपी दोष छे ॥ अने
 जीवने विषे छुठो दोष कर्म विपाकरुपि दोष छे ॥ कर्म विपाक एटले जीवक स्थां जे कर्म तेनो भोग सख दुःख ते जीवने भोग
 बवुं पडेछे ॥ अने परमेश्वरने कर्मनो भोग भोगवो पडतो नथी ॥ माटे एदोष जीवने विषे छे ने परमेश्वरने विषे एदोषनथी ॥ मा-
 टे एछो दोषने हाल ध्याने अर्थने परमात्माना स्वरुपने पामवाने अर्थे योगनुं ज्ञान सिद्ध करवुं ते योगनां आठ अंग छे ॥ ते आठ
 अंग कियां तो ॥ १ ॥ एक यम ॥ २ ॥ बिजुं नियम ॥ ३ ॥ त्रीजुं आसन ॥ ४ ॥ चोथुं प्राणायाम ॥ ५ ॥ पांचमुं प्रत्याहार ॥ ६ ॥ छुं
 ध्यान ॥ ७ ॥ सातमुं धारणा ॥ ८ ॥ आठमुं समाधि ॥ ए आठ योगनां अंग कहै वायछे ॥ हवे तेनां रुप कहैछे ॥ यम एटले शु-
 तो यमना ॥ ५ ॥ पांच भेद छे ॥ १ ॥ एक अहिंसा ॥ २ ॥ बिजुं सत्य ॥ ३ ॥ त्रीजुं अस्तेय ॥ ४ ॥ चोथुं ब्रह्मचर्य ॥ ५ ॥ पांचमुं अपरिग्र-
 ह ॥ ए पांचने यम कहिये हवे ते पांचेनां रुप कहैछे ॥ अहिंसा एटले कोई ना आत्माने मन वाणिने कायाये करिने कोईने

શ્રીકૃષ્ણ
સિદ્ધાંત
॥૭૬॥

પિડાયામ કરવું નહિ ॥ તેનું નામ અદિસા કહેવાય છે ॥ અને સત્ય એટલે મન તથા વાણિયે કરિને યથાર્થ પળે વર્તવું ॥ કહેતાં વા
ણિયે કરિને જુવું ન બોલવું ॥ ને મન માં અધર્મ અનિતિનો સંકલ્પ ન કરવો ॥ એનું નામ સત્ય કહેવાય છે ॥ અને અસ્તેય એટલે કો
ઈની પારકિલ વસ્તુ ચોરાય નહિ કહેતાં ધણિયાતિલ વસ્તુ કોઈની માગ્યા વિના લેવિ નહિ ॥ તથા જોરા ચરિયે લેવિ નહિ ॥ તેનું નામ
અસ્તેય કહેવાય ॥ અને બ્રહ્મચર્ય એટલે ગ્રહસ્થ પુરુષને પરસ્ત્રિ સંગનો ત્યાગ કરવો ॥ ને સધવા સ્ત્રિ હોય તેને પર પુરુષનો સંગ
ત્યાગ કરવો ॥ ને વિધવા સ્ત્રિ હોય તેને પુરુષ માત્રના સંગનો ત્યાગ કરવો ॥ અને ત્યાગી એવા જે સાધુ બ્રહ્મચારિ સંન્યાસી પર્મદંસ
આદિક જેને સંસારનો ત્યાગ કર્યો હોય ॥ તેને અષ્ટ પ્રકારે સ્ત્રિમાત્રનો ત્યાગ કર્યો તેનું નામ બ્રહ્મચર્ય કહેવાય છે ॥ અને અપરિ
ગ્રહ એટલે પંચ વિષયના ઉત્તમ પદાર્થને ભોગનો ત્યાગ કરવો કહેતાં દંબિયોને પ્રિયે લાગે એવા જે ઉત્તમ પદાર્થ તેનું ગ્રહણ કરવું
નહિ તેનું નામ અપરિગ્રહ કહેવાય છે ॥ આશ્રીતે પાંચ પ્રકારનું જે યોગનું પેદેલું અંગ યમ તેને જે બરાબર પાલે છે તે મહાવ્રત
ધારિયો ગી કહેવાય છે ॥ અને એ યોગનું અંગ પેદેલું જે યમ તેને જે દ્રવ્ય કરે છે તેને અષ્ટાંગ યોગ સિદ્ધ થાય છે ॥ અને જે યમ નિય
મને પાલ્યા વિના જે યોગ સાધ્યા વેસે છે ને ધ્યાન કરે છે પણ તેને કોઈ દહાડો યોગ સિદ્ધ થતો જ નથી ॥ ને આન પળ મેને
પવું જ નથી ॥ અને યમ નિયમ પાલ્યા વિના જે રામ કહે છે જે હું યોગ સાધું છું ॥ એમ કહેના રાને પાલવું જાણવું ॥ અને જે
આકલ્ય પાંચ પ્રકારનું યમ તેને બરાબર પાલિને વિષીયાશક્તિનો ત્યાગ કરે છે તેને સ્વરોયોગી જાણવો ॥ અને એવા યોગી
ને તતકાલ યોગ સિદ્ધ થાય છે કે જે તેને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના સ્વરૂપનો નિશ્ચયને મહાત્મે સહિત પ્રિતિ થાય છે ને તેનો મો
ક્ષ થાય છે ॥ માટે જેને પરમાત્માને પામવું હોય તેને પ્રથમ પાંચ પ્રકારનું યમ તેને બરાબર પાલવું અને યમ નિયમ આદિક
આઠ યોગનાં જે અંગ છે તે પરમાત્માના જ એ આઠે ગુણ છે ॥ તે પરમાત્માના ગુણને પોતાના આત્માને વિષે ધારણ કરવા
એ જિવને પરમાત્માનો યોગ થયો કહેવાય છે કે જે તેનાં યમ નિયમ આદિક આઠ માંથી જે દલા ગુણ જીવમાં આવે છે તે દલ
તેના આત્મામાં પરમાત્મા નિવાસ કરે છે ॥ અને જે દલા ગુણ જીવમાં આવે છે તે દલા દોષ તે જીવનાટલે છે ॥ અને જ્યારે

વિરોલ
સિ. ૫૫

॥૭૬॥

આટે અંગ યોગનાં સિદ્ધ થાય છે ત્યારે જીવને વિષે જે દોષ છે ॥ તે સ્વાધ્યાય દોષ દલિ જાય છે ॥ અને ત્યારે દોષ દલે છે ત્યારે તે આ-
 ત્માને વિષે પરમાત્મા સાક્ષાત્કાર નિવાસ કરિને અરવંડુરહે છે ॥ અને પરમાત્મા ત્યારે અરવંડુ આત્મામાં રહે છે ત્યારે જ તે
 આત્માની જન્મ મરણે રહિત એવી આત્મતિક મુક્તિ થાય છે ॥ માટે યોગનાં આદ્ય અંગ જીવને જરૂર સિદ્ધ કરવાના છે માટે
 પૂર્વે કહ્યું જે પાંચ પ્રકારનું યમ તેને વરાણ સિદ્ધ કરવું ॥ ૪ છે યોગનું બિજું અંગ જે નિયમ છે તેને સિદ્ધ કરવું ॥ હવે નિયમ
 એટલે શું તે નિયમ પાંચ પ્રકારનું છે ॥ તે પાંચ પ્રકાર કયાંતો ॥ ૧ ॥ આકારાડ્ય ॥ ૨ ॥ બિજું સંતોષ ॥ ૩ ॥ બિજું સ્વા-
 ધ્યાય ॥ ૪ ॥ ચોથું તપ ॥ ૫ ॥ પાંચમું દશ્વર પ્રણિધાન ॥ આ પાંચ પ્રકારનું નિયમ છે ॥ તેમાં શ્રીચારાદે શું તો શ્રીચારાદે પ્રકારનું
 છે ॥ આકારાડ્ય એટલે મારિત થાજલ તે થકિ થયું સ્થૂલ સૂક્ષ્મ સૂક્ષ્મનામ લઘોષા કહેતાં ચારિરજ લે કરિને સદ્
 રાવવું તથા ઘર લિપવે કરિને પવિત્ર રાવવું ॥ તેનું નામ ચારાડ્ય કહેવાય છે ॥ અને બિજું આત્માંતર શ્રીચારાદે
 સૌંદર્ય દર્શન દિક્ષા કરિને રાગ દ્વેષ કામ ક્રોધ લોભાદિક ધિગેરે અંતઃકરણનામ લઘોષા કહેતાં કામ લોભાદિક દો-
 ષ નોત્યાગ કરવો ॥ તેનું નામ આત્માંતર શ્રીચારાદે કહેવાય છે ॥ અને બિજું સંતોષ રાવવો એટલે સર્વે પદાર્થને વિષે પૂરણ તાત્પર્ય
 મનને તે થકિ પાલુવા લવું કે હતાં કોઈ પદાર્થને પામવાની રીઝારાવધિ નહિ તેનું નામ સંતોષ કહેવાય છે ॥ અને બિજું તપક-
 રવું ॥ એટલે પોત પોતાના સ્વધર્મ પ્રમાણે યથાર્થ વર્તવું તેનું નામ તપ કહેવાય છે ॥ અને ચોથું સ્વાધ્યાય કરવો એટલે ઈશ્વર
 પૂર્વે ઉચાર કરિને વેદનામંત્ર મળવા કહેતાં ગાયત્રિ આદિક વેદનામંત્રનો જપ કરવો ॥ તથા વેદના સ્ત્રને મળવા વાંચવાનો
 અભ્યાસ કરવો તેનું નામ સ્વાધ્યાય કહેવાય છે ॥ અને પાંચમું દશ્વર પ્રણિધાન કરવું એટલે જે જે સુખકર્મ કરવું તે પરમાત્મા
 ને અર્પણ કરવું કે હતાં ફલની રીઝાયેર રહિત નિષ્કામ ભાવે પરમાત્મા પ્રસન્ન થાય તે સારુ શુભકર્મ કરવું ॥ તેનું નામ દશ્વર
 પ્રણિધાન કહેવાય છે ॥ અધિરિતે યોગનું અંગ બિજું નિયમ છે તે નિયમને જે યથાર્થ પાલે છે ॥ તેનું અંતઃકરણ શુદ્ધ થાય-
 છે ॥ તેને તેને તમોગુણને રજોગુણ તેના શાપામી જાય છે ॥ તેને તેને સદ્ સત્ત્વગુણનો પ્રકાશ થાય છે ॥ અને તે આત્મા યોગી

श्रीसुरस
सिद्धांत
॥७१॥

थायछे ॥ कहेतां परमात्माना स्वरूपनुं ध्यान करवानो अधिकारी थायछे ॥ माटे योगना करनारा योगीने प्रथम यमने नियम
एवेय अंगने सिद्ध करवां ने पछे तेने परमात्मानुं ध्यान करवा बेसवुं ॥ तो तेने ध्यान करवामां स्वरूप आवेछे हवे भिजुं योगनुं
अंग आसनयात्रावुं एटले ध्यान करवा बेसवुं ॥ तेने अर्थे बेठ क सिद्ध करविकहेतां स्वस्ति कासन डंडासन पद्मासन
इत्यादिक चो रासि आसन कहेवायछे अने ते आसन अभ्यास वडे आवडेछे ॥ अने ए आसन स्थिर थायछे त्यारे तेने ध्या
नमां जेट जिवार बेसवुं होय ते टलियार बेसायछे पण आसन स्थिर थायना ध्यानमां झाझिवार रहेवातुं नथी माटे ध्यान
योगीने आसन स्थिर करवुं हवे चोपुं योगनुं अंग प्राणायाम कर्या एटले प्राणने स्थिर करवो ते प्राणने स्थिर करवाने अ
र्थे प्रथम अहार विहारादिक देहनी चेष्टा क्रिया ते युक्त करवी कहेतां अतिशो अहार विहारादिक द्वाद्भुन करवुं ते म
अतिशो थोडुं पणन करवुं ॥ ए विरीते अवश्य घटे ते टलुं करवुं ॥ ने पछे प्राणायाम करवुं ॥ ते प्राणायाम करवाना अण
भेदछे ॥ पूर्वक ॥ कुंभक ने रेचक ॥ एटले नासिकाये करिने स्वासने ताणिने भित्तर स्वासने भरयो तेनुं नामतो
पूर्वक कहेवायछे ॥ अने ते स्वासने घडामां जलनी पेढे भित्तर स्वासने रोकि राखवो तेनुं नाम कुंभक कहेवायछे
अने भित्तरना स्वासने पाछो बहारकाटवो तेनुं नाम रेचक कहेवायछे ॥ ए विरीते अहार विहार युक्त करिने प्राण
ने स्थिर करवो ॥ तेनुं नाम प्राणायाम कहेवायछे ॥ ए प्राणायाम करवाथकि चित्तना क्लेश मटि जायछे ॥ हवे पांच
मुं योगनुं अंग प्रत्याहारछे ॥ प्रत्याहार एटले पोतपोताना विषयेथकि इंद्रियो ने पाछां वालिने पोताना आत्माने वि
बेरायवां कहेतां एमविचार करवो जे हुं आत्मा छुं ॥ सत्य छुं स्वरूप छुं ॥ तान रूप छुं अने जे देह दारिक पिंड ब्रह्मांड छे ॥
तेमि थ्याछे ॥ दुःख रूप छे ॥ पाप रूप छे ॥ नासवंत छे ॥ एमसमजीने इंद्रियोनी प्रतियोने आत्मा सन्मुख करवि ॥ अने इंद्रियो
नी प्रतियो ज्यार बहारना विषयो उपर जतिनथी त्यारे तेनुं चित्त स्थिर थायछे अने चित्त स्थिर थायछे त्यारे पछे कोई
इंद्रियो विषय उपर जाती नथी केमके चित्तनी पाछ लसर्वे इंद्रियो जायछे ॥ माटे प्रथम विषयो उपरथी चित्तने पाछुं

विरोज.
सि. ५५

॥७७॥

વાલવું ॥ અને ચિત્તપાછું બળતાં સર્વે દ્વિયો વિષય થકિ પાછાં આવે છે ॥ અને દ્વિયો પાછી બળતાં દ્વિયો નીચ્છતિ ચોત્પિર
 થાય છે ॥ એવિરીતે પ્રત્યાહારનો અભ્યાસ કરવા થકિ દ્વિયો વશ થાય છે ॥ અને દ્વિયો વશ થઈ તેને પછે પરમાત્માનું અસ્થ
 ધ્યાન થાય છે ॥ માટે એવિરીતે આત્મા અનાત્માનો વિચાર કરિને વિષય થકિ દ્વિયોને નિવૃત્તિ પમાડયા ॥ ને તે વૃત્તિયો
 ને આત્મા સન્મુખ અરવંદુ રાવવિ ॥ તેનું નામ પ્રત્યાહાર કહેવાય છે ॥ હવે છંદુ યોગનું અંગ ધ્યાન એટલે પોતાના આત્માને વિ
 શે રહેવા વાલાને આત્માના પ્રકાશાક એવા જે પરમાત્મા રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાન પ્રત્યક્ષ જ્ઞાનદાતા સદ્ગુરુ તેની મૂર્તિને
 આત્મામાં ધારીને તે મૂર્તિનું અકેકું અંગ સંભારી સંભારીને તે તે અંગનું પોતાના મનમાં ચિંતવન કરવું ને તે મૂર્તિમાં મનને ધ
 ડિ ઘડિ બેબે ઘડિ સ્થિર કરવું તેનું નામ ધ્યાન કહેવાય છે ॥ હવે યોગનું સાતમું અંગ ધારણા છે ॥ ધારણા એટલે પ્રત્યક્ષ ભગ
 વાનની મૂર્તિને સમગ્ર પળે એક તાર આત્મામાં જોઈ રહવું ને તે મૂર્તિમાંથી અંતઃકરણની વૃત્તિ ક્યાં દિ જાય નહિ તેનું નામ ધારણા
 કહેવાય છે ॥ હવે આઠમું યોગનું અંગ સમાધિ છે ॥ સમાધિ એટલે શું તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિને વિષે ધ્યાન ધારણા રૂપ
 જે સંકલ્પ વિકલ્પ તેટલિને ધેયાકાર વ્રતિ થઈ જાય કહેતાં પ્રત્યક્ષ સદ્ગુરુ રૂપ પરમાત્માની મૂર્તિને વિષે નિર્વિકલ્પ નિ
 શ્ચયને મદાત્મે કરિને સમગ્ર પળે એક તાર જોડાઈ જવું તેનું નામ સમાધિ કહેવાય છે ॥ અને એવિરીતે આઠ અંગે સહિત
 યોગ સિદ્ધ થયો તે આત્મા અક્ષર રૂપ થાય છે ॥ ને તેને વિષે પરમાત્મા અરવંદુ નિવાસ કરિને રહે છે ॥ અને તે આત્માને વિષે જે છ
 ડોષ છે ॥ તેનાં વિજ બલિ જાય છે ॥ પછે ફરિને તેને જન્મ મરણ રહેતું નથી ॥ અને જે પુરુષે આઠ અંગે સહિત યોગ સિદ્ધ
 કર્યો કહેતાં પ્રત્યક્ષ પરમાત્માના સ્વરૂપનો ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય જેને થયો તે પુરુષ કોઈ વિષય સિદ્ધિ માં મોહ
 યામતો નથી ॥ તથા તેને એમ દૃઢ સમજણ રહે છે જે સર્વે દેહ દ્વિયાદિક જડ પદાર્થો પીડું ચૈતન આત્મા જુદો છે ॥ અને
 સર્વેનો અધિષ્ઠાતા કહેતાં સર્વેનો કારણ આધારને પ્રકાશાક એવા જે પરમેશ્વર પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ ભગવાન તે સર્વેથી
 જુદો છે ॥ એમ સ્કહુ વિચેક વાલો થાય છે ॥ અને એવિરીતે વિચેક વાલો થઈને દેહ દ્વિયો વિગેરેને અનિત્ય અશુદ્ધ ને

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥૭૬॥

દુઃસ્વરૂપજાણેછે ॥ તેટલામાટે તેના ઉપર ચૈરાગરા રહે છે ॥ અને તે ચૈરાગે કરિને અંતઃકરણમાંથી રોષનાં વિજક્ષય પામે છે ॥ અને દોષક્ષય પામ્યા પછે તે આત્માને વિષે પરમાત્મા અરવંડની વાસ કરિને રહે છે ॥ ૭૩ ॥ અને જે ના આત્માને વિષે પરમાત્મા નિવાસ કરિને રહે છે ॥ તે યોગી પ્રકૃતિના વંધથી છુટિને મુક્ત થાય છે ॥ ને મુક્ત થઈને પરમાત્માના સ્વરૂપને વિષે અરવંડ જોડાઈ જાય છે ॥ કહેતાં તેને અસ્વંડ પરમાત્મા ધિનાં વિજુંકાંઈ સાં ભરતું નથી ને તેને દેહ મુકિને ફરિને જન્મ મરણ રહે સું નથી ॥ માટે જેને પોતાના આત્માના મોક્ષની દુહા હોયને જન્મ મૃત્યુને ચોરાગીનાં મદાકણને ટાલવાં હોય તેને આક-
ત્યો જે અષ્ટાંગયોગ તેનો જરૂર અભ્યાસ કરવો ॥ અને યોગનો અભ્યાસ કરવો તેને જરૂર પરમાત્માના સ્વરૂપની પ્રાપ્તિ થશે
પણ યોગનો અભ્યાસ કર્યા વિના કોઈ દહાડે પરમાત્માની પ્રાપ્તિ પતી નથી ॥ માટે યોગરાવવાની મોટી જરૂર છે ॥ ॥

॥

॥ વૃત્તિ શ્રી મુરવ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચો વિસના માગશર વદિ ॥ ૬ ॥ છત્રને દિવસ મહારાજ શ્રી હ-
રિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી કાવિઠા સ્થળે ॥ પટેલ ભક્ત રેવંદાસ યાદાલાભાઈને ઘેર ઉત્તરાદાશરના ઓરડાની ઓસરિમાં
ગાવિતકિયે યુક્ત પલંગ બિહાવ્યો હતો ॥ તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે કસંબલ જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યા
હતા ॥ ને પુષ્પના આશૂષણ સર્વે અંગમાં શોભી રહ્યાં હતાં ને કુમકુમનો ચાંદ લોલલાટને વિષે કત્યો હતો ને સંધ્યા આર્તિ
ને સમે પોતાના મુરવાર્યે દની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિભક્તની મોટી સભા મરાઈને બેઠિહતી પછે મહારાજ શ્રી હ-
રિકૃષ્ણ મહારાજ કૃપાદષ્ટિ કરિને સમાપ્રત્યે બોલ્યા જે આજતો કાંઈક પ્રશ્ન પુછો તો વાર્તા કરિયે ॥ પછે તે ગામના
વિપ્ર યાધ્યા રૈવાશંકર શેઠ કરામે પ્રશ્ન પુછ્યું જે મહારાજ ॥ શ્રીચને વિશ્વુ એ છે તેમાં કોણ મોટા હશે ને કોણ નાના
હશે ॥ અને શાસ્ત્રમાં તો વિષ્ણુ પુરાણને વિષે વિષ્ણુને ભગવાન કહ્યા છે ॥ અને શિવને વિષ્ણુના ભક્ત કહ્યા છે ને શિવે વિ-
શ્વુની ભક્તિ કરિ છે ॥ ને સ્તુતિ કરિ છે ॥ અને શિવ પુરાણને વિષે શિવને ભગવાન કહ્યા છે ॥ અને વિષ્ણુને તેના ભક્ત ક-

કાવિઠા
સિ. ૫૬

॥ ૭૬ ॥

याछे ने विशुपशिखनी मक्तिने स्तुतिकरिछे एकसुंछे ॥ माटे तेनुं के मसमजसुं ॥ ते कृपा करिने कहौ ॥ पछे महाराज बो-
ल्याजे बहु सारु प्रभुपुं ॥ हवे सां भलो तेनो उत्तर करि ये छिये ॥ जे सर्वोपरि अक्षराति परब्रह्म परमात्मा जगत्कर्ता परमेश्व-
र एक छे ते परमेश्वर नीपांच अंग छे ॥ अंग एटले परमेश्वर नापांच गुण छे ॥ तेषांच गुण किया तो ॥ एक सूर्य रूपे गुण छे ॥ बि-
जो शक्ति रूपे गुण छे ॥ त्रिजो विश्वरूपे गुण छे ॥ चो धोगणपति रूपे गुण छे ॥ पांचमो शिव रूपे गुण छे ॥ एपांच देवरूपे पर-
मात्माना पांच गुण छे ॥ अथवा परमात्माना पांच अंग पण कहै बायछे ॥ हवे एपांच नीरूप कहुं छुं जे स्वर्ग एटले आत्मे-
तिक प्रलयने विषे जगतनो अंधकार हतो ॥ कहे तां जगतनो होतुं ने जिम हा कारण रूप मायाने विषे घोर लक्ष्मि मां ह-
तां ॥ तेने परमात्माये जगतनी उत्पत्ति करि ॥ नै प्रकाश कर्यो कहे तां जिवोने बुद्धि इंद्रियो मनः प्राणादिक सरजी आ-
प्यां तेनो श्रीमद्भागवतने विषे सत्याशिमा अध्याय मां ॥ २ ॥ बिजो ॥ ॥ श्रीकृष्ण ॥ ॥ बुद्धिद्रियमनः प्राणान् ॥
जनानां मसृजत् प्रभु ॥ मात्रार्थे च भवार्थे च आत्मने कल्याणाय च ॥ २ ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ प्रभु जे परमात्मा ते जे-
ते जन्मे जीव ते मनां बुद्धि इंद्रियो मनने प्राण ॥ ते मनेस जि आपेछे ते शमाटे के विषयादिक भोग भोग बवाने अर्थे
अने पोरबारे जन्म लेवाने अर्थे अने जन्म लेईने कर्म कर्माने अर्थे ॥ एटले कर्म करिने पर लोक मां जईने भोग करवाने
अर्थे अने अंत्य कल्याण कहै तां लोक भोगादिक नुं प्रमाण करिने ते मां अपार दुरवर सां छे ॥ माटे ते थकि बैराग
ने पाभिने पोताना मननी कल्याणो त्याग बवाने अर्थे एटले मोक्षने काजे सूरजी आपेछे ॥ एबिरी ते परमात्माये जग-
तने प्रकाश्य माटे परमात्मानुं नाम सूर्य कहै बायछे ॥ अने तेना ते परमात्मा जे ते पोतानी एक आकराण शक्तिये करिने
अनंत कोटि ब्रह्मांडने आधार आपिने सो सै तो लिखा छे ॥ माटे ते परमात्मानुं नाम बिजुं शक्ति कहै बायछे ॥ अने ते ज-
परमात्मा सर्व जीवोनां इंद्रियोगण तेने देवरूपे प्रकाश करेछे ॥ माटे परमात्मानुं नाम त्रिजुं गुणपति कहै बायछे ॥ अने ते
परमात्मा अनंत कोटि विश्वना जीव प्राणिमात्र तेनुं भरण पोषण करेछे ने ते अंतरजामी रूप सर्व मां आपिने रखा छे ॥

શ્રીમુરય
સિદ્ધાંત
॥૭૯॥

નેજેજીવનુંજેપુંકર્મતેપ્રમાણેતેનેફલઆપેછે ॥ માટેપરમાત્માનુંનામચોધુંવિશુદ્ધકહેવાયછે ॥ અનેતેનાતેપરમાત્માજેતે
જીવોનામોક્ષકરવાનેઅર્થેચારપ્રકારનાપ્રલયનુંજ્ઞાનકરાવિનેલોકભોગાદિકથીવૈરાગમાંડિનેમૂક્તિઆપેછે ॥ નેકલ્યા
ણકરેછે ॥ માટેપરમાત્માનુંનામપાંચમુંશંકરકહેવાયછે ॥ શંકરણલેપ્રલયનુંજ્ઞાનકરાવેછે
માટેશંકરકહેવાયછે ॥ નેકલ્યાણકરેછે ॥ માટેશિવકહેવાયછે ॥ એવિરીતેએકપરમાત્માછે ॥ તેણેજગતનોપ્રકાશકસ્થ
તેથીસવિતા ૯૮લેસૂર્યનારાયણકરેછે ॥ નેપોતાનિશ્ચાન્તિ ૯૮લેપોતાનાસામર્થ્યેકરિનેઅનંતકોટિબ્રહ્માંડનેતોલિરહ્યા
છે ॥ તેથીપરમાત્માનેશક્તિકહ્યાછે ॥ નેસર્વજિવોનાંદ્રિયોગણનેપ્રકાશકરેછે ॥ તેથીપરમાત્માનેગણપતિકહ્યાછે ॥ અનેસ-
ર્વજીવોનેભરણપોષણકરેછે ॥ નેકર્મફલઆપેછે ॥ તેથીપરમાત્માનેવિદ્યુકહ્યાછે ॥ અનેપ્રલયનુંજ્ઞાનકરાવિનેજીવોનાંક
લ્યાણકરેછે ॥ તેથીપરમાત્માનેશંકરતથાશિવકહ્યાછે ॥ એવિરીતેપાંચદેવરૂપેપરમાત્માએકછે ॥ પણતેમાંકાંઈભેદનથિ
તથાકોઈનાનામોટાનથીએકજછે ॥ હવેશાસ્ત્રનેવિષેકહુંછે ॥ એકથિજાનીભક્તિકરિછે ॥ નેએકબિજાનીસ્તુતિક
રીછે ॥ તેનુંઅમછે ॥ જેપરમાત્માયેપ્રથમજગતનીઉત્પત્તિકરિનેપછેતેજગતનાજિવોનેજ્ઞાનઆપિનેમોક્ષકર્વાનેઅર્થે
પોતેઅક્ષરધામમાંઅરવંડરહ્યાથકાપૃથ્વીઉપરઅવતારધારણકરેછે ॥ તેઅવતારધારણકરિનેપરમાત્માયેપ્રથમબ્રહ્માને
પોતાનાસ્વરૂપનુંજ્ઞાનઆપ્યું ॥ તેણેકરિનેજ્ઞાનઆપ્યું ॥ તોપોતાનાપાંચદેવરૂપપાંચદૈશ્વર્યછે ॥ તેણેકરિનેપરમાત્માયેપો-
તાનાસ્વરૂપનુંજ્ઞાનબ્રહ્માનેકરાવ્યું ॥ તેપ્રથમતોબ્રહ્માનેપરમાત્માનાસ્વરૂપનુંજ્ઞાનનહોતું ॥ માટેપ્રત્યક્ષપરમાત્માને
ઓજરવતોનહોતો ॥ ૧૭છે ॥ પરમાત્માપોતેસદ્ગુરુરૂપેપ્રોક્ષરહિનેપોતાનાપરસ્વરૂપનુંજ્ઞાનબ્રહ્માનેઆપ્યું ॥ પરીક્ષણલેબ્ર-
હ્માજેસ્વરૂપનેનથીજાણતો ॥ કહેતાંપ્રત્યક્ષમૂર્તિનેપરમાત્માનથિજાણતો ॥ માટેતેસ્વરૂપનેઓજરવાવવાસારુપ્રથમપો-
તાનોજગતનીઉત્પત્તિકરવારૂપેસૂર્યનોચુણકહેતાંપોતાનુંસ્વરૂપતેનુંવરણનકરું ॥ કેપરમાત્માપરમેશ્વરકેવાછે ॥ કેસૂર્ય
રૂપછે ॥ જેણેઆથિશ્વનેપ્રકાશકસ્થોછે ॥ એવિરીતેસૂર્યરૂપપરમાત્માનોમહિમાકહ્યો ॥ નેતેનીભક્તિપોતેકરિચતાથિ

કાવિઠા
સિ. ૫૬

॥૭૯॥

नेतेनीस्तुतिकरिबताधीछे पछे तेसूर्यरूपपरमात्मानास्वरूपनुं ज्ञान ब्रह्मानेथयुं ते सर्वे ज्ञान ब्रह्माये जखिरारख्युं ॥ पछे प्रत्यक्ष
 परमात्माये पोतानुं शक्तिरूपे वर्णन कस्युं नेतेनी भक्तिनेस्तुतिकरितेशक्तिरूपपरमात्मानुं ज्ञानपण ब्रह्मानेथयुं ते ज्ञान
 नेपण ब्रह्माये जखिरारख्युं ॥ पछे गणपतिरूपे परमात्माये पोतानुं वर्णन करिने ब्रह्माने ज्ञान कराव्युं नेतेनी भक्तिनेस्तुति
 करिदेखाडि ॥ पछे ते गणपतिरूपपरमात्मानुं ज्ञान पण ब्रह्मानेथयुं ॥ ते ज्ञानने पण ब्रह्माये जखि लिधुं ॥ पछे विश्वरूपे
 पोते पोताना स्वरूपनुं वर्णन कस्युं ॥ नेतेनी भक्तिनेस्तुतिकरिदेखाडि ॥ पछे ते विश्वरूपपरमात्मानुं ज्ञान पण ब्रह्मानेथयुं
 ॥ ते ज्ञानने पण ब्रह्माये जखि लिधुं ॥ पछे वांकर रूपे परमात्मा ये पोताना स्वरूपनुं वर्णन कस्युं नेतेनी भक्तिनेस्तुतिकरि
 देखाडि ॥ पछे ते वांकर रूपपरमात्माना स्वरूपनुं ज्ञान पण ब्रह्मानेथयुं ॥ त्यारे तो ते ब्रह्मानी इष्टिमां पीजगतदलिगयुं
 केहेतां कोई आकारमान इष्टिमां रह्यो नहिं ॥ ने एक ब्रह्माकार इष्टि पदं गर्द पछे ब्रह्माये विचार कस्यो जे आबुं माया
 परज्ञान आपिने मुने ब्रह्मरूप जेणे कस्यो एवा जे आ प्रत्यक्ष ज्ञान दाता सद्गुरु ते जपोते पंचदेवरूपे परमात्मा छे ॥
 पण ते बिना बिजो कोई परमात्मानपी ॥ केम के बिजा जीयो तो सर्वे माया मां छे ॥ माटे तेने माया पर एवा जे परमात्मा तेना
 स्वरूपनुं ज्ञान होय नहिं ॥ अने जीयो तो बधाय जगतनी उत्पत्ति पहेला घोर सूक्ष्म मां दता ॥ माटे तेने जगत नी उत्पत्ति
 नुं ज्ञान होय नहिं ॥ अने ज्यारे जगतनो प्रलय थाय छे त्यारे पण कोई जीव नो आकार रहे तो नपी माटे प्रलयनुं ज्ञान पण ते को
 ई जीवोने होय नहिं ॥ माटे उत्पत्ति प्रलयादिकनुं ज्ञान जेनी पासे परिपूर्ण होय ते तो साक्षात्कार पोते परमात्मा भगवान
 छे एम जाणिने ब्रह्माने प्रत्यक्ष सद्गुरुने विषे भगवान पणानो निश्चय थयो तेना उपर ॥ ॥ श्लोकः ॥ ॥ उत्पत्ति वि
 शंश्च लोकां नानां मतर गतगता वैति विद्याम विद्यां च स वाच्यो भगवानिति ॥ १॥ ॥ अर्थः ॥ ॥ भगवान केना
 छे तो जगतनी उत्पत्तिने प्रलयने जाणे तथा लोकनी गतिने ने अगतिने जाणे तथा विद्यानेने अविद्याने जाणे एछ ईश्वर
 ने जाणे ते भगवान कहेवाय छे ॥ कहेतां भगवाम बिना बिजो एछ वानाने कोई जाणे तो नपी ॥ जेम बापना जनमे छोको

શ્રીમુક્ત
સિદ્ધાંત
॥૮૦॥

જાણેનદિને છોકરાનાજન્મની વાપનેયથાર્થસ્વર હોયછે ॥ તેમજગતનાજીવોને જગતનીઉત્પત્તિઆદિકની સ્વરહોયનાં
માટેજગતનાપિતાએવાજે પરમાત્માભગવાનતેનેજ જન્મતનીઉત્પત્તિપ્રલયાદિકનીયથાર્થસ્વર હોયછે ॥ એવિરીતેબ્રહ્માનેપ્રત્ય-
ક્ષપરમાત્માના સ્વરુપનો નિશ્ચયથયો પછેતેજ્ઞાનપણબ્રહ્માએજશિરસરવ્યું ॥ તેજ્ઞાનનું નામવેદકહેવાયછે ॥ તેનેદેને વિષે
પાંચદેવરુપેપરમાત્માનુંવરણનકર્યુંછે ॥ તેપાંચદેવનું પાંચદેવરુપેવાજેપરમાત્માતેણેપોતેજપોતાના સ્વરુપનુંવરણ
નકર્યુંછે ॥ નેબ્રહ્માને પોતાની ભક્તિનેસ્તુતિનેસેવાકરવા શિરસવાડવાસાહં પરમાત્માએ પોતેપોતાના સ્વરુપની ભક્તિ
સ્તુતિને સેવાકરિદેરવાડિછે ॥ તેજેમકોઈકવિદ્વાનહોયતે પોતાનાહોકરાને વિદ્યા પ્રથમ શિરસવેછે ત્યારેપોતેએમકહે
છે જેરાકહેએકબગડેબેય ॥ એમવારેવારેકહ્યાકરેછે તેમપરમાત્માપોતાનોમહિમાપોતેએકજજાણેછે ॥ બિજોકોઈજા
ણતોનથીમાટે પોતાનોમહિમાકહેવાનેઅર્થે પાંચદેવરુપે બ્રહ્માને પોતાનુંજ્ઞાનકરાવ્યુંછે ॥ તેપરમાત્માપોતેપાંચદેવરુ-
પછે ॥ માટેપ્રથમપરમાત્માએ સૂર્યરુપેપરમાત્માનુંવરણનકર્યુંત્યારેસૂર્યનો સર્વોપરીજગત્કર્તા ભગવાનકહ્યા અનેવાકિ
ચારદેવરુપપોતેપરમાત્માએ તેણેબ્રહ્માનેઉપાસનાકર્મજ્ઞાનશિરસવાડવાસાહં સૂર્યનીઉપાસનાભક્તિસેવાસ્તુતિકરિ
છે ॥ એટલીવાતવેદમાંહરવાણિતેટલાવેદમાંસૂર્યસર્વોપરિભગવાનકહ્યાછે ॥ નેબિજાચાર દેવોનેતેસૂર્યનાભક્તકહ્યા
છે ॥ અનેજ્યારેશક્તિરુપેપરમાત્માનું વરણનપોતેકર્યુંત્યારેતેનેવિષેશક્તિશર્વોપરિ ભગવાનકહ્યાછેનેબિજાચારદેવ
રુપેપોતેજછે ॥ પછેતેબ્રહ્માનેશિરસવાસાહંશક્તિનીભક્તિસેવાસ્તુતિકરિછે માટેતેઉપદેશનેવિષેશક્તિભગવા
નકહ્યાછે ॥ નેબિજાશિવગણપતિ સૂર્યનેવિષ્ણુ એચારેતેનાભક્ત કહ્યાછે ॥ એવિજરીતેગણપતિનુંવરણનકર્યું
તેમાંગણપતિ સર્વોપરિભગવાનકહ્યા ॥ નેબિજાચારદેવતેનાભક્તકહ્યાછે ॥ અનેવિષ્ણુનુંવરણનકર્યુંત્યારેવિષ્ણુસ
ર્વોપરિભગવાનકહ્યાછે નેબિજાદેવોએતેનીસ્તુતિભક્તીકરિછે એમકહ્યુંછે ॥ શંકરનુંવરણનકર્યુંત્યારેશં-
કરસર્વોપરિભગવાનકહ્યાછે ॥ નેબિજાચારદેવો તેનાભક્તકહ્યાછે ॥ એવિરીતેસર્વોપરિએકપરમાત્માછે

કાવિમ
સિ.૫૬

॥૮૦॥

તેનાં પાંચદેવરૂપે પંચઅંગ છે માટે પરમાત્મા એ બ્રહ્માને પોતાનું જ્ઞાન ભક્તિ સેવા સ્તુતિ કરવા શિરશ્વંચાસા રૂપરમાત્મા એ પાં-
 ચદેવરૂપે પોતે પોતાનો મહિમા કહ્યો છે ને પોતે પોતાની ભક્તિ કરિ છે ને પોતે પોતાની સ્તુતિ કરિ છે એવિસીતે પરમાત્મા અદે-
 ત પાંચદેવરૂપે એક જ છે ॥ પણ તેમાં કોઈ દેવના નામો રાકે હવા તા જ નથી ॥ પાંચે એક પરમાત્મા જ છે માટે વેદને વિષે પાંચ
 દેવરૂપે પરમાત્માનું ઘરણન કહ્યું છે તે વેદ ઉપરથી વ્યાસજિએ પૂરાણ કહ્યાં છે ॥ તે પૂરાણને વિષે જે દેવના નામનું પૂરાણ ક-
 હ્યું છે તે દેવના નામને સર્વોપરિ ભગવાન કહ્યા છે ને વિજાચાર દેવ તેના ભક્ત કહ્યા છે તે જ્યાં સુધિ જીવને પરમાત્માના સ્વરૂ-
 પનું જ્ઞાન થયું નહોય ત્યાં સુધિ પાંચે દેવને વિષેના નામો રાસમજાય છે ॥ પછે એક દેવનું ભજન કરે છે ને વિજાદેવની નિંદ્યાક-
 રે છે ॥ તે જેનું પોતે ભજન કરે છે તે જ દેવનો તેના ઉપર કોપ થાય છે ॥ કેમકે પાંચે દેવરૂપે પરમાત્મા એક છે ॥ માટે જે દેવની નિં-
 દ્યા કરે છે તે પરમાત્માની જ નિંદ્યા થાય છે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માના કલ્યાણને દુઃખનું તેને તો પાંચે દેવરૂપે એક પરમા-
 ત્મા છે એમ જાણીને પાંચે દેવને પુજ્ય પણે કરિને માનવા ॥ અને પાંચે દેવ છે તેમાંથી જે દેવ ઉપર પોતાને ઘણો ભાવ થતો હોય તે
 દેવની ભક્તિ ભજન સેવા ધ્યાન કરવું ॥ અને વિજાદેવને એમ જાણવું જેનું ભજન કહ્યું તેના અંગ છે ॥ અંગ એટલે તેની રક્તિ
 યો છે ॥ શક્તિ યો એટલે પરમાત્માને જગત કરવાનું પોતાનું સામર્થ્ય છે માટે પાંચે દેવરૂપે પરમાત્મા પોતે જ છે ॥ એમ સમજીને
 જે જે દેવની ભક્તિ કરે તો તેની ભક્તિ રવરિ છે ॥ અને એમ જે નથી સમજતા ને જે એક દેવને ભજે છે ને વિજાદેવની નિંદ્યા કરે છે
 તે તો પારવંડિ છે તે ઉપર ॥ ॥ શ્લોક ॥ ॥ બ્રહ્મણં કેદાચં રુદ્રમિજાવેન મોહિતાં ॥ પસ્યંતિ કંઠં જાનંતિ પારવં-
 ડોપઃ સાજનઃ ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુ ને રુદ્ર એટલે શંકર આદિ કપંચ દેવ તેને વિષે જુદા જુદા છે ॥ એમ સમજીને
 મોહ પામ્યો નહિ ॥ કહેતાં પાંચે દેવને એક પરમાત્મા જાણવા એટલે પાંચે દેવરૂપે એક પરમાત્મા છે ॥ અને જે પાંચે દેવને જુ-
 દા જુદા સમજે છે તે તો પારવંડિ છે ॥ પારવંડિ એટલે ॥ પાંચે સર્વેનું પાલન કરે એવા જે વેદ કહેતાં સર્વે જીવનું કલ્યાણ કરે એ-
 જે પરમાત્માના શ્રી મુરલીના ણિરૂપ જે વેદ તે વેદનું જે રચન કરે તેને પારવંડિક કહેયે ॥ માટે એવા જે પારવંડિ હોય તે પંચ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ६१ ॥

देवने नानामोटाकहे छे ॥ नेनुंराजु रासमजे छे ॥ पणजे सद्दुसंप्रदायना वेदोक्तधर्मिहोय ते पांचदेवने जुदाजुदा समजता
नथी ॥ एतमारा प्रश्ननो उत्तर छे ॥ एमकदिने वार्तानी समाप्ति करि ॥ पछि महाराज श्रीहरिकृष्ण महाराज सभामांथी उवा
ते पोताना उताराना ओरडामां पधास्याने सर्वे जरियानी वस्त्र पुष्पना आभूषण उतारीने बिजां स्वेत वस्त्रधारण करिने पाछ
सभामां पलंग उपर विराजमान थया ॥ पछे गाम श्रीरोई शाला नाना ब्राह्मण भगवान जी लक्ष्मी रामे महाराजने एक प्रश्न पु
छ्युं जे हे महाराज भगवान ना धाम त्रण कहे बाय छे एक बैकुंठ बिजुंगो लोक ने त्रिजुं अक्षर ए त्रण धाम छे ते धामने विषे जे भ
गवान रत्ना छे ते त्रण ठे काणे भगवाननां स्वरूप सरखां हूँ के कांई अधिक नुन्य हूँ ते कृपा करिने जे मदीय ते मकहू ॥
पछे महाराज श्री हरिकृष्ण महाराज बोल्या जे त्रण धामने विषे भगवान तो एक ज छे ॥ पण भगवानना स्वरूपने विषे भेद न
थी ॥ तेनुं द्रष्टां ॥ जे म एकहु आदी पलंग उपर बेठो छुं ॥ अने बिजाबे मोटा काचना तकता लाविने तेने मारे बे पडर वेसा
मा मुके तोहुं ए बेतकता मां जे बो अहिं बेठो छुं तेवोने तेवो साक्षात्कार ते मां देखाउं ते आपलंग उपरने बेतकता मां त्रण
ठे काणो हुं जे देखाउं पण ते मां भेदन कहे बाय ॥ ते म अक्षर धाम छे ते तो आपलंग मां हुं बेठो तेने ठे काणे छे ॥ अने बेतकता
ने ठे काणे बैकुंठने गो लोक छे ॥ माटे त्रण धामने विषे भगवाननी मूर्ति तो एक ज छे पण ते मूर्ति मां भेदन थी ॥ अने ते बि
जरीते बिजा पण बे धाम छे ॥ एक बद्रिका श्रमने बिजुं धत द्विप छे ॥ तेने विषे पण भगवाननी मूर्ति बोर दि छे ॥ ते पण ए
कना एक ज भगवान छे ॥ पण पांच प्रकारना भक्त छे ते भक्तने भेदे करिने पांच धाम जुदां जुदां कहे बाय छे ॥ पण भगवा
न तो पांचे धाम मां एक ज छे ॥ हे वे पांच प्रकारना भक्त किया ॥ तो एक तो जे पोतानो देह आत्मानु ज्ञान न होय माटे देहने
पोतानुं स्वरूप मानतो होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवान मया छे माटे ते भगवान्ने सर्वा परी अक्षरा तित जाणिने तेनी उपा
सना भक्ति सेवा स्मरण करे छे ॥ ते भक्त बैकुंठ धामने पामे छे ॥ अने ते भगवाननु नाम भक्तने भेदे करिने बैकुंठ वासि
कहे बाय छे ॥ अने ते भक्तने बैकुंठ धाम मां रहिने अर्धन्य वस्त्र आभूषणादिक भारे भारे पदार्थ करिने भगवाननी सेवा

काबिरा.
सि. ५६

॥ ६१ ॥

करेछे ॥ अने ते भगवाननी सेवाये करिने ते सेवाना पदार्थ स्थान कने सेवक सर्वे निर्गुण कहैवायछे ॥ अने ते भक्तने ज्यारे प्रत्यक्ष भग-
वाननी सेवा भक्तिने समागम करतां करतां पोताना आत्मानु ज्ञान थायछे ॥ ने आत्मारुप धर्दने पोताने मल्याजे प्रत्यक्ष भ-
गवान तेने सर्वोपरि अक्षराति तज्जाणिने ते मूर्तिने पोताना आत्माने विषे साक्षात्कार करवा साहं ने ते भगवानना मूर्तिने
विषे ध्यान धारणाने समाधि लक्ष पामवाने अर्थ भगवाननी सेवा करेछे कहेतां तन मन धन्य वस्त्र आभूषणादिक पदार्थ
करिने प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा उपासना भक्ति करेछे ॥ तेने गो लोक वासि भक्त जाणवो ॥ अने ते भक्तने भेदे करिने ते
भगवाननु नाम गो लोकाधिप कहैवायछे ॥ अने ते गो लोक वासि भक्त के बीरी ते भगवाननी सेवा करेछे तो भगवाननी मूर्-
तिनां अंगो अंगने संभारिने पोताना आत्माने विषे ध्यानमां सिद्ध करवाने अर्थ भगवाननी सेवामां पदार्थनु आज्ञा बन क-
रेछे ॥ कहेतां भगवानना मुस्तकनु ध्यान करवा साहं मुस्तक उपर पाघ धराविने ते मुस्तकनु ध्यान करेछे अने ते पाघ-
मां सारी वेरे बुद्धियोनी प्रति ने प्रिति उपजे ते साहं पाघमां तोरा कलंगिछो गला धारण करिने ने पाघे सहित भगवानना
मुस्तकनु ध्यान करिने भगवानना मुस्तकने पोताना आत्माने विषे ध्यानमां सिद्ध करेछे ॥ एविजरी ते भगवाननी
मूर्तिना सर्वे अंगने पोताना आत्माने विषे ध्यानमां सिद्ध करवा साहं सर्वे अंगो अंगमां वस्त्र आभूषणादिक शरणमा
धारण कराविने ते भगवाननी मूर्तिनां अंगने निरखि निरखिने पोताना आत्माना ध्यान करेछे ने ध्यान करतां
कस्तां भगवाननी मूर्तिने विषे धारणा थायछे कहेतां समग्र भगवाननी मूर्ति पोताना आत्माने विषे ध्याने करिने अरब-
इसा भक्ता करेछे ॥ अने ते पंचविषयनी वासनाद जिजायछे ॥ अने ते भक्तने पछे बैराग थायछे ॥ ते वैस्मै करिने संसा-
रनी त्याग करिने साधु संन्यासि धर्दने प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा भक्ति ध्यान भजन करेछे ॥ ते भक्तने बदरीकाश्रम वा
सि जीवणवो ॥ ने ते भगवाननु नाम नर नारायण कहैवायछे ॥ अने ते बदरीकाश्रम वासि भक्त तपने मुख्य राखिने
भगवाननी सेवा भक्तिने ध्यान करेछे अने तप करतां करतां तेनो आत्मा ब्रह्म रुप धर्दने निरावरण इष्टिने पामेछे ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ८२ ॥

ने एकप्रत्यक्ष भगवाननी मूर्ति बिना बिजो कोई मार्बक आकार मात्र ते नीद्रष्टि मारहे तो नथी ते भक्त स्वेत द्विपधाम या-
सिक हेवाय छे ॥ अने ते भक्त भगवाननी मूर्ति तुं ध्यान मुख्य राखिने भगवाननी भक्ति सेवा करे छे ॥ अने ते भक्त ने भेदे
कस्ति ते भगवाननुं नाम स्वेत द्विप यासिक हेवाय छे ॥ एविरि ते बेय ग्रहस्थ भक्त छे ने बे त्यागि भक्ति छे एचार प्रकार
ना भक्त ने भेदे करिने चार धाम रुप चार स्थान कहेवाय छे पण भगवान चारे धामने बिषे एकज छे ॥ एत लेजे परमात्मा
अक्षर धाममां दिव्य मूर्ति अखंड रह्य छे ॥ तेना ते परमात्मा अक्षरमां अखंड रह्य थका राम कृष्णादिक अयत्तार धारण
करिने प्रगट थाय छे ॥ ते प्रगट भगवान नो जे जीय आश्रय करे छे ते मां ते भक्त वासना वालो छे ने तेने वासना मुक्यानी द-
छापण नथी ने प्रत्यक्ष भगवानने तो अक्षर धाममां ना बासी जाणीने तन मन धर्मादिक पदार्थ कस्ति प्रगट भगवाननी सेवा भ-
क्ति करे छे ॥ ते भक्त देह मुकरोत्यारे बैकुण्ठ धामने पामरो ॥ अने जे बिजो ग्रहस्थ भक्त छे तेने पण वासना तो छे पण ते
वासना मुक्यानी तेने दछा छे अने पोताने देह थीनो रयो एवो आत्मारुपमाने छे अने भगवाननी मूर्तिने पोताना आ-
त्माने बिषे ध्यानमां सिद्ध करवासाक भगवानने भारे भारे ब्रह्मने आभूषणादिक पदार्थ करिने सेवा करवा मां घणो भा-
व होय ते भक्त देह मुकरोत्यारे ते गोलोक धामने पामरो ॥ अने जे भक्त पोताने आत्मारुपमाने संसार थी बैराग पा-
मिने पंचे बिषय नो त्याग करिने साधु संन्यासि थर्दने प्रत्यक्ष भगवाननी भक्ति सेवा करे छे ने ते तपे करिने भगवानने प्रस-
न्न करवाने दछे ते भक्त देह मुकरोत्यारे बहरी काश्रमने पामरो ॥ अने जे भक्त साधु संन्यासि थर्दने निरवासनी कने
ब्रह्मरुप थयो छे ने भगवान प्रत्यक्ष पोताने मज्या छे तेनी मूर्ति तुं अखंड ध्यान कथा करे छे ते भक्त देह मुकरोत्यारे स्वे-
त द्विपने पामरो ॥ अने जे भक्त त्यागि छे ॥ अथवा संसार मां भगवाननी आत्माये करिने रह्यो होय अथवा प्रार धेक-
रिने जनक विदेहिनी पेठे संसार मां रह्यो होय पण ते ज्ञाने करिने चार देह थी पर पोताना स्वरुपने जाणतो होय ॥
अने ते चार देहातिव एबुं जे पोतानुं स्वरुप अक्षर ब्रह्म तेने बिषे दृढ स्थितिने पामीने पंचे बिषय नो त्याग करिने पछे

काबिडा
सि० ५६

॥ ८२ ॥

તે અક્ષર બ્રહ્મના આધારને પ્રકાશ કરવા જે પ્રત્યક્ષ ભગવાન તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વરતે છે ને મોરે કહ્યા જે ચાર પ્રકારના ભક્ત તેની પેઠે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની સેવા તપને ધ્યાન તેને અરવંડક ત્વા કરે છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનનું દરશનને સેવા યુક્તિને પોતાની મેજે સ્થાઈ એક ક્ષણ માત્ર પણ છોટે જવાનો સંકલ્પ કરતો નથી ને તેણે પ્રત્યક્ષ ભગવાનથી છોટે રહેવાય પણ નહિ એવો ભક્ત છે ॥ તે દેહ સુકરો ત્યારે તે ભક્ત અક્ષરધામને પામરો ॥ એધિરી તે ભક્તને ભેદે કરીને ધામના ભેદ કહેવાય છે ॥ પણ ભગવાનની મૂર્તિને વિષે ભેદ નથી અને જેને વૈકુંઠ વાસિકહ્યા ગોલોક વાસિકહ્યા ॥ બદરીકાશ્રમ વાસિકહ્યા સ્થૈતદ્વિપ વાસિકહ્યા તેના તે ભગવાન અક્ષરના વાસિ છે તે અક્ષરધામમાં અરવંડ રહ્યાથકા કાચના તકતારૂપ જે બિજાં ચાર ધામ છે તેને વિષે ભગવાન જે તે તે ધામના ભક્તોને દરશન આપે છે ॥ અને પાંચે પ્રકારના ભક્ત ભગવાનની સેવાતો સરવિરીતે કરે છે ॥ પણ તેની સમજણને ભેદે કરીને સ્થાનકના ભેદ પડ્યા છે પણ ભગવાનની મૂર્તિને વિષે ભેદ નથી ॥ અને જે ભગવાનની મૂર્તિને વિષે જે ભેદ પાડે છે તેતો અજ્ઞાની છે ॥ ને તેને પારવંડિ જાણવો ॥ એતમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર છે ॥

॥

॥ શ્રીહરિ કૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯ ॥ ઓગણિસે ॥ ૧૨ ॥ ચોવિ-

સના માગશાસ્ત્રદિ ॥ ૧૦ ॥ દ્વામિને દિવસે ॥ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી વિરોજામધ્યે પટેલ ભક્ત મથુરભાઈર-
ણહોડભાઈને ઘેર આથમણા બારના ઓરડાની ઓસરિમાં ગાદિતકિયે યુક્ત પલંગ બિછાવિને તે ઉપર ચિરાજમાન થયાદ-
તાને સર્વે કસંબલ સોનેરિ વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પિલાપુષ્પના આભૂષણ સર્વે અંગને વિષે શોભિરહ્યાં હતાં ને કુમકુમ
નો ચાંદલો કત્યો હતો ॥ ને પોતાના સુરવાર્ધેની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્ત નિમોદિ સભા ભરાઈને બેઠિ હતી ॥
પછે મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજની સંધ્યા આર્તિ થયા પછે ॥ ગામશ્રી રોડ શાળાના વિષ્ણુ ભગવાનજીયે મહારાજને પ્રશ્ન
પુછ્યું જે મહારાજ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના ભક્ત ત્રણ છે તેમાં એક જ્ઞાનિ ભક્ત છે ને એક વિસવાસિ છે ને એક પ્રિતિવાલો છે ॥ અ-
ને એ ત્રણે ભક્તને આત્મજ્ઞાન વૈરાગ્યને ધર્મ તેતો દ્રવ્યને સરવાં છે ॥ અને વાસના પણ ત્રણેને દલિગઈ છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८३॥

ने विषे सर्वोपरि पुरुषोत्तमजाणीने त्रणे भक्त जोडाई गयाछे ॥ मारे ते त्रणे भक्त भगवानना धाममां सरस्वास्वरवने पामशे केक
ई अधिक नुन्यरहेरो ते कहो ॥ पछे महाराज श्री हरिकृष्ण महाराज बोल्याजे एत्रणे भक्तने सरस्वास्वरवनी प्राप्तिथरो केमके
जे स्वरूपने विषे ज्ञानीज्ञाने करिने जोडायाछे ते जस्यरूपने विषे विश्वासीने प्रितिवालो एवै यजोडायाछे ॥ मारे त्रणेने सर
स्वास्वरवनी प्राप्तिथरो तेमांजे ज्ञानीछे ते तो जीवद्वधर माया ब्रह्मपर ब्रह्म तेना स्वरूपने जाणिने तेमांजी जीवद्वधर सा
यानो भेदराजिने सायानापर पंचनो त्याग करिने पोते आत्मा ब्रह्मरूप धईने परब्रह्म जे प्रत्यक्ष भगवान तेने विषे जोडायाछे ॥ अने
जे विश्वासीने प्रितिवाला भक्तछे ॥ तेने पूर्वने संस्कारे करिने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो निश्चये प्रथम विश्वासिने प्रिति
ये करिने दृढपणे पापछे ॥ पछे तेने प्रत्यक्ष भगवान एमउपदेश करेछे जे तुं कामनी वासना मुकिदे तथास्वारनो त्याग कस्य ॥ अ
ने अमारा बिना बिजे न्यांई प्रिनिराखि नहिं ॥ अने कोई जाननुं मानरा खिशनहिं अने नुं आतासदेह थी नो रनो आत्मा छुं
अने ते आत्मा ब्रह्मरूपछे मारे कामादिकने पापरूपने दुःखरूपछे एम जाणिने तेनो त्याग करिने पंचविषयनी अरुचि कै
रिने एक मारे विषे प्रितिराख ॥ जे एचिरीत्ये प्रत्यक्ष भगवानने एकचार कहुंत्यारे ते बातने ते घडिये सत्यमानिने विस्था
सिने प्रितिवाला भक्तछे ते पोताना मनमांते विरीते समजीने धरतेछे ने तेमां लेवा मात्र फेर पडवादिपे नहिं ॥ अने प्रत्यक्ष
भगवाननी मूर्तिने विषे जे बीरीते ज्ञानि निरवासनिक धईने जोडायाछे ते विजरीते विश्वासिने प्रितिवाला भक्त पण जो
डायाछे मारे त्रणे भक्त सरस्विपद विने पामेछे ॥ एतमारा प्रह्ननो उत्तरछे ॥ एम कहिने पछे महाराज बोल्याजे अमे सर्व
ने एक प्रह्मपुछीये जे धर्म ते धर्म शुं जे तेमां अधर्म प्रवेदा करि जवाके नहिं ॥ अने ज्ञान ते ज्ञान शुं जे पाछुं कोई दिवस अ
ज्ञान थायज नहिं ॥ अने वैराग ते वैराग शुं जे फरिने कोई पदार्थमां राग थायज नहिं अने भक्ति ते भक्ति शुं जे कोई
दहाडे भगवान थी विमुख थायज नहिं ॥ एचार प्रह्नछे ॥ अने बलि धर्म ते अधर्म संजे केहे वाय धर्म ने मांझा हा
अधर्म होय ॥ अने ज्ञान ते शुं जे केहे वाय ज्ञानने मार्दक प्रहा अज्ञान होय अने वैराग ते राग शुं जे केहे वाय वैरागने

विरोल
सिद्धांत

॥८३॥

અતિચોરાગહોય ॥ અને ભક્તિ તે અભક્તિ શું જે કહેવાય ભક્તિ ને પરમેશ્વરથી વિમુરબહોય રાચાર પ્રશ્ન બિજા છે ॥ અને વલિ
 અપર્મ તે ધર્મ સંજે જણાય અપર્મ જે શું ॥ પળ માં હી મહાધર્મ હોય ॥ અને જ્ઞાન તે શું જે જણાય અજ્ઞાન જે શું પળ માં હિ મ
 હાજ્ઞાન હોય ॥ અને રાગ તે વૈરાગ્ય શું જે જણાય રાગ જે શું પળ માં હિ મહાવૈરાગ્ય હોય ॥ અને પ્રભક્તિ તે ભક્તિ શું જે જણાય અ
 ભક્તિ જે શું પળ માં હિ મહાભક્તિ હોય ॥ એવિ રીતે ચાર પ્રશ્ન છે ॥ તે ઉત્તર જેને આવડે તે કરો ॥ પછે અક્ષર સુક્ત નંદ સ્યામિ
 યે ઉત્તર કરવા માંડ્યો ॥ પળ જથાર્થ ઉત્તર પયો નહિ ॥ પછે મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ બોલ્યા જે સાવધાન થઈ
 ને સાંભલો જો હું તેનો ઉત્તર કરું છું ॥ જે ધર્મ તે ધર્મ શું તો માર્દક પંચવિષય માંથી દ્વંદ્વિયોની વૃત્તિયોને પાછિયાળિને તે વૃ-
 ત્તિયોને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપમાં રાચવિ ॥ તેનું નામ ધર્મ છે ॥ ને તે ધર્મ ને વિષે અધર્મ કોઈ દહાડે પેસે જ નહિ ॥ અને જ્ઞાન તે
 જ્ઞાન શું તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપને સાક્ષાત્કાર જાણવાને પામવા સારું પોતાને આત્મારૂપ થાવું તેનું નામ તો જ્ઞાન છે ॥
 તે જ્ઞાન ને વિષે કોઈ દહાડે અજ્ઞાન પેસતું જ નથી ॥ હવે વૈરાગ્ય ને વૈરાગ્ય શું તો પ્રત્યક્ષ ભગવાનની ભક્તિ ને ધ્યાન કરવા માં જે
 પદાર્થ આડાં આવે તેનો અતિશય અભાવ આણિ ને તે તે પદાર્થનો ત્યાગ કરવો તેનું નામ વૈરાગ્ય છે તે વૈરાગ્ય માં કોઈ દહાડે રાગ
 પેસે જ નહિ ॥ હવે ભક્તિ તે ભક્તિ શું તો ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને દ્રઢ કરિને નિરવાસનિક થઈ ને પોતાના આત્માને બ્રહ્મરૂપ
 જાણિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિ ને વિષે મહાત્મે સહિત પ્રિતિકરૂપિતે નું નામ ભક્તિ છે અને તે ભક્તિ કોઈ કાલે વિમુ-
 રબ થાય જ નહિ ॥ અને હવે ધર્મ તે અધર્મ શું તો સર્વે જગત ના કર્તાને સર્વે ના આધાર ને સર્વે ના પાલક એવા જે ભગવાન પુરુ-
 શોત્તમ અક્ષરાતિ ત છે તે ભગવાન અનંત જીવોને જ્ઞાન આપિને ઉદ્ધાર કરવા સારું રામ કૃષ્ણાદિકરૂપે પ્રગટ થાય છે તે પ્રગટ
 ભગવાનના આશ્રયનો ત્યાગ કરિને પોતાના પુરુષાર્થ પડે કરિને પોતાના કલ્યાણની દુહારાણિ ને ધર્મ નિયમ પાલે છે ને
 તપ વ્રત કરે છે પળ તે ધર્મ જે શું જણાય છે ॥ પળ તે ધર્મ તે મહાઅધર્મ છે ॥ તે એવો જે નમતનો ધર્મ છે તે જો કમાં તો તેનો
 ધર્મ સારો કહેવાય છે ॥ પળ તે કલ્યાણના મારગમાં અધર્મ છે કેમ કે કલ્યાણના દાતા જે ભગવાન તેનો ત્યાગ કર્યો

श्रीमुख
सिद्धांत
॥ ८९ ॥

माटे तेनो धर्म ते अधर्म छे ॥ हवे ज्ञान ते अज्ञान भुं तो पोताने देइ थीनो खो आत्मारूप मानीने ते आत्मा थी पर परमात्मा म
गवान एक छे ॥ ने सर्वे ना प्रकाशक छे ॥ तेने भूलिने एम समजे जे आत्मा ते परमात्मा छे एम जाणिने पोताने भगवान
माने छे जे दुं आत्मा ते भगवान छुं बलि बिजो कोण भगवान छे एवुं जे ज्ञान ते महा अज्ञान छे ते एवा ज्ञानी निरधिजस्त -
स्क वेदांति छे ते ज्ञान कथे छे ॥ पण ते ज्ञान ते अज्ञान छे ॥ हवे बैराग ते राग भुं तो पोते काम लोभादिक नो त्याग करिने
माईक आकार जे भिंडु ब्रह्मांडादिक तेनेना सबंत जाणिने संसार पीडा स रहे तो होय पण ते एम जाणतो होय जे राम
कृष्णादिक भगवान केहे वाय छे ॥ पण ते तो काम क्रोधादिकने विषे वर्त्या छे माटे ते करतां तो दुं बैरागवान छुं एम स-
मजीवने पोताने भगवान ना अवतार करतां अष्ट मनाथ जे राम कृष्णादिक करतां दुं मोटे छुं एवो जे बैरागवान ते सो अ-
विशे महारागि छे ॥ ने ते तो महा पापी छे ॥ ते एवो बैराग मार्यथानंद पासे छे ॥ अने दुबै भक्ति ते अ भक्ति भुं तो एम सम-
झ जतो होय जे घर घर मां बोले छे ते बिजो न थी एज परमेश्वर छे एम जाणिने सर्वेने भगवान माने छे ने ते सर्वे जीवोनी
भक्ति करे छे ते के विरि ते भक्ति करे छे तो के देश के कुत कं वास्तु देव छे गंधे दुं वास्तु देव बलद वास्तु देव सर्वे जीव प्राणी माध
वास्तु देव छे ॥ अम जाणिने स्त्रियो पुरुष एक बिजां भेग पईने एक बिजानी भक्ति सेवा करे छे ने विषयने भोग वे छे ॥ अ-
ने जे साचा भगवान राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष छे ॥ तेने मातना मथी ॥ अने जीव जीवनी भक्ति करे छे ए बिजे भक्ति ते
अ भक्ति छे केहे तां एम सम जनारा प्रभु थी विमुख छे ने ते धर्म नीयम पण कांई पालतान थी माटे लोक मां तो साधु वा-
वाने स्ववरावे छे सेवा करे ते भक्त केहे वाय पण ते तो भगवान नी भक्ति थी विमुख छे ॥ अने हवे अधर्म ते धर्म भुं तो
प्रत्यक्ष भगवान नी भक्ति सेवा ने समागम करवामां कांईक अधर्म जे बुं जणातुं होय तो पण ते अधर्म ते जरबे रवो धर्म छे
जे मधुन नी गोपि योत्तथारु विपत्तियो तेणे पोताना पतिने पड्यामु किने वेद नी आत्मा छे जे स्त्रिये पोताना पति
नी आत्मा मां रहेयु ते आत्मा लोपीने श्री कृष्ण प्रगर भगवानने पाल जमाडवा गर्दयो ॥ तथारासरम वागईयो ॥

शिरो ल.
सि ०५७

॥ ८९ ॥

तथा सेवा करवा गर्दियो ते लोक मां तथा धर्म शास्त्र मां अधर्म जे बुं कहे वाय पण ते अधर्म ते मोटो धर्म छे केम के जे एो करि ने तेनुं क-
ल्याण थयुं छे ॥ ते जो अधर्म होय तो कल्याण थय नहि ॥ केम के अधर्मिनुं कल्याण थनुं नथी मारे गो पियोनुं तथा रुषि पत्नियो
नुं साक्षात्कार कल्याण थयुं ॥ त्यारे ते अधर्म ते अति दूज धर्म छे ॥ न लिजे म श्री कृष्ण भगवाने अरजुन ने कहुं के ॥
सर्व धर्मान् परित्यज ॥ मामेकं दारणं प्रज ॥ ॥ कहे तां तारा कुल कुटुंब ने मारी नारद ने सर्व धर्म नो त्याग करि ने एकमा
रा चरण नो आश्रय राख्य ए विरीते प्रत्यक्ष भगवान नी सेवा करवा मां ने आज्ञा पाजवा मां अधर्म जे बुं होय तो पण ते अधर्म
ते ज धर्म छे ॥ अने इये अज्ञान ते ज्ञान अं तो इंद्रियो अंतःकरण ना विषय ने प्रितिये करिने भोग वचा तेनुं नाम अज्ञान क-
हे वाय छे ॥ ते इंद्रियो अंतःकरणे करि ने जे प्रत्यक्ष भगवान ना भक्त छे ते ने इंद्रिये करि ने भगवान नी मूर्ति ने प्रितिये करि ने
जुवे छे ने काने करि ने भगवान ना वाद मां एक तार प्रीतीये करि ने जो डाई जाय छे ने रस नाये करि ने भगवान नी प्रसादि ज-
मवा मां जो डाई जाय छे ने भगवान नी मूर्ति ने विषे त्वचाये करि ने प्रितिये सहित बाथ मां धालि ने मले छे ने नासिकाये क-
दि ने भगवान ना प्रसादि ना पुष्प ना दार चंद ना दिक नी सुगंधि प्रितिये करि ने लिये छे ने मने करि ने प्रत्यक्ष भगवान नी सेवा
करवा ना संकल्प रात्य दिवस कत्या करे छे ॥ ने बुद्धिये करि ने प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप नो निश्चय करे छे ने चित्ते क-
रि ने भगवान नी मूर्ति नुं चिंतन कर्या करे छे ॥ अने अइंकारे करि ने हुं भगवान नो दास छुं ॥ एबुं अभिमान धरे छे ॥ ए विरीते इंद्रि-
यो अंतःकरण रुप जे मायानुं टोलुं तेणे करि ने प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप मां प्रितिये करि ने जो डाई जाय छे ॥ ते इंद्रियो ना वि-
षय रुपि अज्ञान ते महाज्ञान छे ॥ केम के भगवान नी मूर्ति बिना बिजे जो डाय ते तो अज्ञान छे ॥ पण ते ना इंद्रियो अंतःकर-
ण प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप मां जो डाय ते तो ते अज्ञान ते ज्ञान छे केम के भगवान बिना बिजे इंद्रियो अंतःकरण जो डा-
य छे तो ते जिय नरक मां जाय छे ॥ अने भगवान नी मूर्ति मां जो डाय छे त्यारे ते ना इंद्रियो अंतःकरण निरगुण भाव ने पाम
जाय छे ॥ ने ते आत्मा ब्रह्म रुप धरने अक्षर धाम मां जाय छे ॥ जे म जोडुं छे ते सर्व धातुं करतां उत्तर तुं छे पण ते ने जो

श्रीसुख
सिद्धांत
॥ ६५ ॥

पारसमणिनो परसथाय तो ते लोदुं मटिने सोनुं थई जायछे ॥ तेमजीवनां दुंद्रियो अंतःकरण तो खोदानीपेदे जीवने नर-
कमांनारवनां छे नेमदा अज्ञानरुप छे पण ते दुंद्रियो अंतःकरणने प्रत्यक्ष भगवाननो संबंध थई जाय तो तेनुं अज्ञानने
माईक भाव तेद जिजायछे ॥ नेते निरयण एटले ज्ञानरुप थई जायछे ॥ माटे ते अज्ञान ते ज्ञान छे ॥ अने हवे राग ते वैरा
गशुं तो माईक पदार्थमां प्रितितेनुं नामराग छे ॥ तेमाईक पदार्थने विषे प्रितिकरिने ते पदार्थ बडे प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा
करे छे ॥ तो वैराग ते वैराग छे ॥ अने ते प्रत्यक्ष भगवाननी सेवाभासं बंधमां जे जे पदार्थ आवे छे ते पदार्थ तो निर्गुण थई जा-
यछे ॥ ते ते पदार्थ तो अमाईक रुप छे एटले कल्याण कारि छे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवाननी सेवा करवानां जे पदार्थ तेने वि-
षे जे प्रीती जे राग ते तो वैराग छे ॥ अने हवे अभक्ति ते भक्तिशुं तो धर्मज्ञान वैराग सिद्ध करिने निरवासनिक थईने पोता-
ना आत्माने अक्षर ब्रह्मसाथे एकत्व पणुं करिने ते अक्षर ब्रह्ममां अरव उरव्या एया जे परब्रह्म परमात्मा प्रत्यक्ष मूर्ति भग-
वान तेने विषे समाधिलक्षे करिने धेयाकारणे अद्वैत भावने पाभिगयो जे मुक्त तेने अभक्ति कहेवाय छे केमके भगवान
नी मूर्ति थकि पोताने जुदायणानो भाव जणाय त्यारे तेनी भक्ति के सेवा करे पण ते तो तेनी धेयाकार प्रति थई गई छे
॥ जेम गोपियोने ग्रंदावनने विषे भगवानसाथे रासरमवाने समे अंतर ध्वन थई गया ॥ पछे गोपीयो भगवानने खोल
तां खोलतां भगवान कयां दहाधन आव्या पछे भगवानने संभारतां संभारतां गोपीयोनी व्रतियो भगवानरुप थई गई छे
पछे ते गोपियो धेय कछे के अमे कछे दूधे ने भगवानना जेनुं आचरण करवा लागी दती ॥ कहेतां भगवाने गोवर धन
तो ल्यो दतो तेमपो ते लाक डिउपर बुगडु नाखिने उचुं करिने कछे के मेगोवर धन तो ल्यो छे ॥ एधिरी ते भगवानना
भावने व्रतियो पामी गई दती ॥ तेमजेने भगवानने विषे धेयाकार व्रति थई जायछे तेनुं नाम अभक्ति छे ते अभक्ति
पण ते तो महा मोटि भक्ति छे ॥ एधिरी ते प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्तिने संबंधे करिने साधन सर्वे फल थाय छे ॥
अने प्रत्यक्ष भगवानना संबंध विना साधन सज्जे तेद लां करे पण ते सर्वे अफल छे माटे प्रत्यक्ष भगवाननो जेने

विरोज.
सि० ५७

॥ ६५ ॥

संबंधथापछे नेतेनेविषेजीवजोडायछे ॥ तेनुंज कल्याणथापछे तेसुंज तोताने करिने प्रत्यक्ष भगवानमांजोडाय नेसजे
तोप्रीतिये करिने जोडाय ॥ अनेसुंज तो विश्वासे करिनेजोडाय नेसजे तो गमे तेभावे प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्तिने विषे
जोडाईजाय तो ते सर्वेनुं सररबुंज कल्याणथापछे अने प्रत्यक्ष भगवान मल्याबिना ने ते भगवाननी मूर्तिने विषे जोडा
णाबिना सुजे ते तलो ज्ञानी होय सुजे ते तलो वैराग्यान होय सुजे तेयो त्यागि होय तपस्वि होय भेरष जेईने बनमां
रहे तो होय संन्यासि थयो होय श्रीपात थयो होय तो पण प्रगट भगवान मल्यान होय त्यां सुधि सर्व साधन ब्रथाछे
॥ नेतेनुं कल्याण थलुं नथी ॥

॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९६ ॥ अंगणसे ॥ २५ ॥ चाविस ना पोष शुदि ॥ १ ॥ प

डवा ने ॥ दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीवीरोलम ध्ये ॥ पटे ल सिधर ल खुजीने घेर आथिमाणे बार ओ
रडानीरवे समांगादि तक्रिये युक्त पलंग उपर विराजमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरियानी बस्त्र धारण कत्याहता ॥ ने सर्वे
अंगमां पिला पुष्पनां आभूषणरो भीर हां दतां ने ललाटने विषे कंकुनां चांद लो क थोह तो ने पोताना मूरवार्धिदनी आ
गल साधु तपाधणा कहरि भक्त नी स भा भराईने बेरिदती ॥ पछे महाराज नी सं ध्या आर्ति थया केडे महाराजे साधुने प्र
भुपुछु जे आत्मारुपने ब्रह्मरुपराबे एकदहरो के जुदा जुदाहरो ते कदो ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वाभिये कहुं के जुदा
जुदाछे ॥ केमके आत्मारुपछे ते तोत्रणे देह नोइछाछे ॥ अने जे ब्रह्मरुपछे ते तोत्रण देहने जाणसो नथी ॥ पछे महा
राज बोल्याजे जे ने विषे रजोगुण ने तमो गुणनुं कार्य जे कामक्रोध लोभ स्याद स्नेह दंभ कपट असुयाई रसाराग द्वे
शादिक दोष वर्तता होय तेने जीवजाणवो ॥ अने ते जीवन कंचोरा सिमां जायछे ॥ अने जे ने विषे सत्व गुणनुं कार्य
जे धर्म ज्ञान वैराग भक्ति शील संतोष दया क्षमा विवेक विचार अहिंसा ब्रह्मचर्यादिक शुभगुण वर्तता होय तेने आ
त्मारुप जाणवो ॥ अने ते आत्मारुपने तेशुभगुणनुं मान दोयरयल ॥ मारे ते आत्मारुप थयो तेइ श्वर ना साधर्म्य पणाने

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८६॥

पा मे छे ॥ अने जे ब्रह्मरूप छे तेने विषे शुभगुण तो सर्वे संपूर्ण होय रवरा पण तेने ते गुण नुं मान होय नहिं ॥ मारे रजोगुणने तमो
गुण वर्तता होय तेने जीब जाणो अने सत्व गुण जे ने वर्त तो होय पण जेने ते गुण नुं मान होय तेने आत्मारूप जाणो
अने जेने सत्व गुणरूप शुभ गुण तो यत्त ता होय पण तेने मान होय नहिं ते ब्रह्मरूप छे ॥ ने जे ब्रह्मरूप थाय छे ते भगवानना
अक्षर धामने पा मे छे अने ते ए शुभगुण नुं मान क्यारे ट जे छे ॥ तो जेने विषे ए शुभ गुण अनंत अपार छे पण ते गुण नुं
बामान मान नथी जेने एवा जे परमात्माने तेना एकांतिक संतने प्रत्यक्ष मखे ने तेना आश्रय करे त्यारे तेने ज शुभगुण
नुं मान टलि जाय छे ॥ ने ते आत्मा ब्रह्मरूप थाय छे ॥ पण ते प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतना आश्रय विना कोई का
ले शुभगुण नुं मान टल तुं नथी ॥ अने गुण नुं मान रंचमान होय त्यां स्फुटिते ब्रह्मरूप कहै वाय नहिं ॥ अने प्रत्यक्ष भग
वानने संतना आश्रय विना गुण नुं मान आ व्या विना रहे जनहिं ॥ एसिद्धांत वाती छे ॥ अने ते स्फुट गुण पण परमात्माना
ज धरना छे ॥ पण ते परमात्माने ज धार्य जाण्य नथी त्यां स्फुटिते गुण नुं मान रहे छे ॥ अने ते परमात्माने जाणवा ते पोते
परमात्मा पडे अथवा तेना एकांतिक संत जणावे त्यारे जणाय छे ॥ पण ते विना बिजो कोई परमात्माने जणा विराक तो
नथी ॥ मारे प्रगट भगवानने भगवानना संत मत्या विना शुभगुण नुं मान आ व्या विना रहे जनहिं ॥ जेम कु घानी बहा
र हो ज होय ते कुवाने ज जे करिने भराई ने छल की जाय छे ॥ त्यारे ते हो ज एम जाणे जे मारा जे टलुं जल कुवामा तथा के
ही ठे काणे नहिं होय ॥ एम हो ज फूलाय छे ॥ अने जे कुबो छे ते मंतो अपार जल भस्म छे ते एवा एक हो ज जे या अनंत
हो जने भरि मुं के तो पण ते कुवानुं पाणि रवटे नहिं ॥ एटलुं अपार जल कुवामा भस्म छे ॥ तो पण ते कुबो छल का तो नथि
॥ अने हो ज मांतो कुवानुं जल आये छे त्यारे ते हो ज भराय छे ॥ ने जो कुवानुं जल हो ज मांन आये तो ते हो ज मांनै बामान
जल रहे नहिं ॥ ते हो जे कुवाना जलने नथी जाण्युं त्यां स्फुटिते फूलाय छे ॥ पण जो कुवाना जलने हो ज जाणे तो ते
हो जने रंचमान मान रहे नहिं ॥ तेम ए तो दृष्टांत ने तेनुं सिद्धांत तो ए छे जे बिजामनुष्य देव ब्रह्माने प्रकृति पुरुषादिक

विरोध
सि० ५८ ॥

॥८६॥

સર્વેતેહોજનેઠેકાણેછે॥અનેપ્રત્યક્ષપરમાત્માભગવાનછેનેભગવાનનાસંતછેતેકુવાનેઠેકાણેછેતેજેમહોજમાંપાણી
 જેટલુંહોયછેતેકુવામાંથીજઆવેછેપણકુવાચિનાહોજમાંપાણિહોયજનહિંતેમમનુષ્યદેવબ્રહ્માદિકનેવિષેજેટલા
 જેટલાશુભગુણઆવ્યાછેતેસ્વેપરમાત્માનેતેનાસંતનાજગુણઆવ્યાછેપણતેદેવબ્રહ્માદિકપરમાત્માનેનથીજાણ-
 તાત્યાંસુધિતેસર્વેનેશુભગુણજેમજેમપોતાનેવિષેઆવતાજાયછેતેમતેમગુણનુંમાનઆવતુંજાયછે॥નેતેગુણનેમાને
 કરિનેતેગુણમાંતેસર્વેબંધાયછે॥અનેપ્રત્યક્ષપરમાત્માનેવિષેઅનંતશુભગુણરહ્યાછેપણતેગુણનુંમાનતેનેનથીતેસારુપ
 રમાત્માનોઆશ્રયજેઆત્માકરેછે॥તેનેગુણનુંમાનરહેતુંનથી॥માટેતેપરમાત્માનોઆશ્રયકરવાસારુંપ્રથમજીવપણ
 નારજોગુણીતમોગુણિકામક્રોધાદિકદોષતેનોત્યાગકરવોનેસત્વગુણનાસિલસંતોષાદિકશુભગુણતેનેશિષ્-
 વાઅનેતેશુભગુણનેતોદ્રઢકરિનેરાવવાનેતેગુણનામાનનેદાલવાનેઅર્થેપ્રત્યક્ષપરમાત્માનેતેનાસંતનેસ્પેલણા॥
 અનેતેપરમાત્માનેરવોનતાંરવોજતાંઘણાકજન્મનાશુભગુણનાશુભસંસ્કારભેગાથાયછેત્યારેતેઆત્માનેપ્રત્યક્ષ
 પરમાત્મામલેછે॥પછેતેપ્રત્યક્ષપરમાત્માજેતેતેનાશુભગુણતેમાનનેનાસકરિનેબ્રહ્મરૂપકરેછે॥તેકેબિરીતેમાનમુ-
 કાવેછે॥તોપરમાત્માપોતેપોતાનાસ્વરૂપનોમહાત્મેસહિતનિશ્ચયકરાવિનેપોતાનાઆશ્રયમાંરારવેછેનેપો-
 તાનીઆત્મામાંરતાવેછેઅનેતેઆત્માબ્રહ્મસ્થિતિનેપામ્યોહોયનેઘણાફશુભગુણવાનથયોહોયનેમહામુક્તથ
 યોહોયતોષણતેનેપ્રત્યક્ષભગવાનનીઆત્મામાંલગારેકફેરપડેતોતેનેતત્કાલશિક્ષાકરેછે॥નેતેશિક્ષાશા-
 સારુંકરેછેતોતેનેશુભગુણઘણાકઆવ્યાછેમાટેરરવેતેગુણનુંમાનઆવેનહિંઅનેજોકોઈજાતનુંમાનઆવશેતો
 તેનાગુણતેસર્વેદુર્ગુણથર્દજ્જોરમજાણિનેમુક્તનેપણવારંવારશિક્ષાકત્વાકરેછેનેદંડદિધાકરેછે॥અનેજેમુક્ત-
 છેતેતોબિજાસર્વજગતનાતોગુરુછે॥માટેપ્રત્યક્ષપરમાત્માધિનાબિજોકોઈતેનામાનનેમુકાવવાનેસમરથનથી
 અનેજેનેશુભગુણઆવ્યાહોયનેતેનુંજેમાનચડેતેમાનપોતાનીમેલેટજતુંનથીતેસારુઆત્મારૂપથયોહોયતેનેબ્રહ્મ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥८७॥

रूपकरवा साहं तेनामाननुं खंडनकरवाने प्रत्यक्ष भगवानने तेनाएकांतिकसं तसमर्थछे माटे प्रत्यक्ष भगवानने संतनोआ
अथ करिने तेनी आत्ता मां जेम कहे तेम परतत्रो ॥ तेनुं मानटलत्रो ने ते आत्मा ब्रह्मरूप थईने अक्षर धामने पामरो ॥ ॥
॥ इति श्रीमुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥
॥ संवत् ॥ १९॥ आगणिसें ॥ २४॥ चो विसना पोषशुदि ॥ ५॥ पंचमिने दिवस ॥ महाराज श्रीहरिकृ
ष्ण भगवान गामश्री विरोल मध्ये पटेल जिवाभाई घजभाईने घेर आयमणा बारनाओ रुदानी खेनामां गारित कि या नरबाधि
ने पलंय उपर विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वेक सं बल जरियानी वरुन धारण कखांइता ॥ ने सर्वे अंग मां पिला पुष्यना आ
भूषणनां भिरखाता ॥ ने कंकु नोचां दलोक स्योइ तोने पोताना मुखाविंदनी आगल साधु तथा घणाक हरि मत्तनी सभा
भरोईने बेरिइति ॥ पछे महाराजनी संध्या आर्ति थयाकेडे ॥ महाराज सर्वे सभाप्रत्ये बोल्या जे भगवानना धामने जीव
व्यारे पामेछे ॥ तो जीवने भगवानना स्वरूपनो उत्तम निरर्थक त्यनिश्चय थायछे ॥ त्यारे ते जीव भगवानना अक्षर धामने
पामेछे ॥ अने भगवानना स्वरूपमां संशय होय त्यां संधि ते जीव भगवानना धामने पामे नहिं ॥ हवे ते भगवानना स्वरू
पनो निश्चय ते भुंत्तो भगवानने यथार्थ जे वाछे ते वाजाएवा ॥ तेनुं नाम निश्चय कहे वाय ते भगवाननुं स्वरूप बे प्रकारनुं
छे ॥ एक दिव्य स्वरूपछे ने एक दिव्य थका जिवो नाक ल्याण करवा साहं मनुष्य स्वरूपनुं धारण करेछे ॥ ते एवेय प्रका
रना स्वरूपने जाणो त्यारे तेने भगवानना स्वरूपमां संशय थाय नहिं अने बे प्रकारना स्वरूपने जाणुं न होय तेने भगवानना
मनुष्य स्वरूपने विषे नाना प्रकारना चरित्र जोईने संशय थायछे हवे ते बे प्रकारना स्वरूपने जाणवानी रीत कडिये छे ये ॥
जे दिव्य रूप भगवाननुं केवुंछे तो काने करिने सां भल्यामां आवे एवानथी ॥ ने आखे करिने जोयामां आवे एवानथी ॥ ने
रसनाना वरणनमां आवे एवानथी ॥ ने नासिकाना संघ्यामां आवे एवानथी ॥ ने चित्तना बितबनमां आवे एवानथी
ने बुद्धिना निश्चयमां आवे एवानथी ॥ ने मनना संकल्पमां आवे एवानथी ॥ ने अहंकारना अमिमानमां आवे एवान

विरोल
सि० ५९

॥ ८७ ॥

पि॥ एवादिव्यस्वरूप भगवानइंद्रियोऽन्तःकरणधीपरछे ॥ नेदिव्यमूर्तिमानयका अक्षरधामने विषे विराजमान रखाछे ॥
 नेते भगवानना एक एकोमने विषे कोटानकोटि स्वर्य चंद्रमाने अग्नि तेना प्रकाशने पण जांरयो करे एवो तो जे नो प्रकाश
 छे ॥ ने अनंतकोटि दिव्य पारसदे विंटाणाधका दिव्य सिंहासन उपर विराजमान छे ॥ ने जे नी दुछामात्रे करिने कोटि ब्रह्मांडनी
 उत्पत्ति थाय छे ॥ ने जे नी दुछाये करिने कोटि ब्रह्मांडनी स्थिति रहे छे ॥ अने जे नी दुछाये करिने कोटि ब्रह्मांडनो जय धई जाय छे
 ॥ ने जे नी शक्तिकाल छे ॥ जे नी शक्ति माया छे ॥ जे नी शक्ति पुरुष छे ॥ जे नी शक्ति अक्षर छे ॥ एवा अनंत शक्तियो नाई शंछे ॥
 ने अनंतकोटि ब्रह्मांड नाराजा धिराज छे ॥ अने ते ब्रह्मांड ब्रह्मांड प्रत्ये ब्रह्माविष्णुने श्रिय छे ॥ ते ब्रह्मांड नुर खावलु करे छे ॥
 ने ते ब्रह्मांड ना देवदैत्य मनुष्य सर्वे ब्रह्माविष्णु शिवनुं भजन करे छे ॥ ने ते नी आज्ञा मांवर ते छे ॥ ने ब्रह्माविष्णु शिव छे ॥ ते दिव्य
 स्वरूपने भगवान तेनुं भजन करे छे ॥ ने ते नी आज्ञा मांवर ते छे ॥ अने ते ब्रह्माविष्णु शिव ते भगवान नी प्रार्थना करे छे ॥ जे हे म
 हाराज तमे कृपा करिने अमारा ब्रह्मांड मां पधारोने अमारा ब्रह्मांड ना सर्वे जीवोनां कल्याण करो ॥ अने अमारा धिते वीत-
 मारी से बाधो ते टलिकस्वुं ॥ एम प्रार्थना करे छे ॥ ते प्रार्थनाने सां भलिने दिव्य स्वरूप पण जा जे भगवान ते पोतानो दिव्य भा
 वरूप विने ब्रह्मांडने विषे पधारि छे ॥ ते ज्यां जे चुं कार्य होय त्यां ते वा देहनुं धारण करे छे ॥ ने जे वो देह धारण करे छे ते विज चेष्टा
 करे छे ॥ पण ते पी अधिक पणेन थी वरतता ॥ ते भगवाने मछुकछु नो देह धर्यो ह तो तो ते जन्म मांज फर्या ॥ ने वाराह अव-
 तार धारण कस्यो त्यारे ते विरीते वरत्या ह ता ॥ अने इय त्रिव अवतार धारण कस्यो त्यारे घोडानी पेरे वरत्या ॥ अने नरसिंह अ-
 वतार धर्यो त्यारे सिंहीनी पेरे वरत्या ॥ अने राम कृष्णादिक मनुष्य देहनुं धारण कस्युं त्यारे मनुष्य ना जे वीज चेष्टा करिने म-
 नुष्य नी पेरे वरत्या पण बिजीरी तेन वरत्या ते जे मनुष्य प्रथम गर्भ मां आये ने ते गर्भ ब्रह्मिने पामे ने पछे बालक जनमे ने ते बाल-
 कंजुवान थाय ॥ ब्रह्म थाय ने देह मुके तम भगवान पण ते विरीते गर्भ मां आये बालक थाय जुवान थाय ब्रह्म थाय ॥
 देह मुके ने जे मनुष्य ने खावुं पिबुं ओढवुं पेहेरुं काम क्रोध लोभ स्थाद स्नेह मान पक्षपात पारकुं पोतानुं ईत्यादिक गु-

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥ ૬૬ ॥

ણદોય તે મતે વિરીતે ભગવાન મનુષ્યદેહનું ધારણ કરે છે ॥ ત્યારે તેને વિષે મનુષ્યની પેઠે કામ ક્રોધ લોભ મોહ પારકું પોતાનું પક્ષ
પાત હાર વુંજીત વુંડત્યાદિક મનુષ્યના જવા સર્વે ગુણ પોતાને વિષે જણાવે છે ॥ ને મનુષ્યની રીતે જ પર્તે છે ॥ પણ મનુષ્યના કરતા
અધિક પળે નથી ચરત તા ॥ ત્યારે કોઈને શંકા થાયજે ભગવાન માણસની પેઠે ચરતે ત્યારે તે જીવને ભગવાનની ઓઝરવાળા કેમ
પડે તો ઓઝરવાળા એમ પડેજે જોયામાં ને ચરત્યામાં ને ક્રિયામાં તો માણસ જેવા જણાય ચરા પળતે ને વિષે કોઈ કદિ વ્ય ભાવ
હોય ચરતે તે દિવ્ય ભાવ તે શું તો તે ભગવાનને વિષે જેવું જાન દોય તેવું જાન વિજા કોઈ મનુષ્યને વિષે દોય નહિ ॥ તે બુદ્ધિવાળો મ-
નુષ્ય દોય ને જાણેજે મનુષ્ય તો સર્વે છે પણ આયું મનુષ્ય કોઈ હોય નહિ ॥ એમ બુદ્ધિવાન દોય તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ઓઝરવે છે
પણ વિજે કોઈ પ્રકારે ભગવાન ઓઝરવા તા નથી ॥ અને જે ભગવાન દિવ્ય સ્વરૂપ કહ્યા તે માટે જ ભગવાન મનુષ્ય જેવા થાય છે
॥ પણ જીવને જ્યાં સુધિ માયાનું આચરણ હોય ત્યાં સુધિ તેને દિવ્ય રૂપને મનુષ્ય રૂપ બેય જુદા જુદા જણાય છે ॥ પણ ભગવાન બે
નથી ॥ એક જ છે ॥ કેવી પેઠે તો જેમ ચંદ્ર એક છે પણ આપણી આંચ્યો ઉપર આંગ લિનો માર રાશિને જોઈયે ત્યારે બે ચંદ્ર જણાય
છે ॥ ને જ્યારે આંગ લિ ઉપાડિ છેડે ને જોઈયે ત્યારે પાછો જે થો છે તે થો એક ચંદ્ર જણાય તેમ ભગવાન તો એક છે પણ આંચર ઉ-
પર આંગ લિની પેઠે જીવની ઉપર અણુ આચરણ રૂપ માયાનો દાબ છે તે દાબે કરિને ભગવાન ને બે રૂપે દેરવે છે ॥ અને જ્યારે
માયાનું આચરણ જીવને ટલિ જાય છે ત્યારે તેને દિવ્ય રૂપને મનુષ્ય રૂપ ભગવાન તે એક જણાય છે ॥ તે પૂર્વે આસને વાલ્મિ-
ક ને શુક ને સનકાદિક ને નવયોગે શ્વર આદિક મોટા મોટા સુનિ તેને માયાનું આચરણ ટલિ ગયું હતું તો તેણે મનુષ્યાક્ર-
તિ પણ જે રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાનના અવતાર તેને દિવ્ય રૂપ જાણિને તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની જિજ્ઞાસે ચેષ્ટાને ચરિત્ર તેનું ગાન
હું છે ॥ અને તે રામ કૃષ્ણાદિક ભગવાન મનુષ્યની પેઠે ચરત્યા છે તો પણ તેને વિષે માયા પર કરવાનું જાન હતું તો તે મનુષ્ય મૂર્તિને
દિવ્ય જાણિને મોટા મોટા સુનિ યોગના કતે સંસારથી વૈરાગ્યામિને બ્રહ્મરૂપ થઈને વનમાં જઈને તે પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ વિષે ધ્યાને
કરિને જોડાઈ ગયા છે ॥ મારે મનુષ્ય મૂર્તિને દિવ્ય મૂર્તિ ભગવાન બેય એક છે ॥ તો પણ જીવોનો કલ્યાણ કરવાં તે તો મનુષ્ય

વિરોજ.
સિ. ૫૯

॥ ૬૬ ॥

मूर्तिपकिज थायछे ॥ परादिव्य मूर्तिपकि कोईजीवनुं कल्याणथायनहिं ॥ केमके ज्ञानविनाजियनुं कल्याणथायतुंनयी ॥ नेदि
 व्यस्वरूपतो जीवना जाण्यामां आबेएवुंनयी ॥ माटेजीवने जाण्यामां आबेएवास्वरूपनुं धारण करिने जियनासुजातिथई
 नेज्ञानआपेछे त्यारेजीवने छिकपडेछे ॥ नेभगवानने विषेजीवनेहेतथायछे ॥ नेहेतेकरिनेजीवनुं कल्याण थायछे ॥ माटे
 भगवानमनुष्यस्वरूपनुं धारण करेछे ॥ नेमनुष्यनीरीते बरतेछे ॥ अनेजो दिव्यरूप भगवानप्रगटकरे तो जिक्नेछिकपडे
 नहिं ॥ नेहेतपणथायनहिं ॥ नेउलटो जीवबीमरेने मुझाईजाय ॥ जेमश्रीकृष्ण भगवाने अरजुनने विश्वरूपदेखाड्युं ॥ त्
 रेतैरुपजोईने अरजुन आकुलव्याकुलथईगयोने कहुं केहेमहाराज आतमारुअद्भुतरूपजोईनेहुं भयनेपासुछुं ॥
 माटेकृपाकरिनेतमारुं मनुष्यस्वरूप प्रथमदुतुंतेवुंमुने देखाडो तोमुनेस्तरवथाय ॥ पछेभगवाने मनुष्यस्वरूपदेखा
 ड्युंत्यारे अरजुनने स्तरवथथुंमाटे भगवामना दिव्यस्वरूपनेजोईने कोईजीवने स्तरवथायनहिं ॥ नेहेतपणथायनहिं
 ॥ केमके विजाति भावथयो ॥ माटेविजाती भावपणामांजीवनेहेतथायनहिं ॥ तेसारुंभगवानमनुष्यस्वरूपनुं धारण करेछे
 त्यारेते मनुष्यस्वरूपने विषेजीवनेहेतथायछेनेहेतेकरिनेजीवनुं कल्याणथायछे ॥ अनेजोदिव्यरूप भगवानछेतैनातेज
 मनुष्यस्वरूपछे पणभगवानबेनयी ॥ अनेजीवोनांकल्याणकरवासारुं भगवाने मनुष्यदेहधारणकस्यो होयतेमनुष्यनी
 पेहेजनेतेछे ॥ नेतेनोआशरोकरे तेनुंजकल्याणथायछे पणदिव्यस्वरूपथी कोईजीवनुं कल्याणथायतुंनयीकेमकेतेस्व
 रूपकोईनाग्रहण कस्यामांआवतुंनयी ॥ तेसारुंकृपाकरिने भगवानमनुष्यस्वरूपनुं धारण करेछे ॥ नेमनुष्यदेहधार
 णाकरिने मनुष्यनीपेछेबरतेछे ॥ पणअस्सरिनेदिव्यभावरंचमान्देखाडतानयी ॥ माटेएविरीते बेप्रकारनास्वरूप
 नेजाणिनेप्रत्यक्ष भगवाननोआसरो जेणेकस्योहोय तेनेभगवानना मनुष्यस्वरूपने विषेगमेतेवाचरित्र करे पणतेने
 संषयथायनहिं ॥ तेभगवानसमरथपणे वरते असमरथपणे वरते कामजणावे क्रोधजणावे लोभजणावे ॥ क्यारेकभा
 गे क्यारेकरोवे इत्यादिक मनुष्यनीपेछे गमेतेवांचस्त्रि करे तोपण तेनेसंरायथायनहिं अनेएविरीते समजीनेजेणे

શ્રીમુરવ
સિદ્ધાંત
॥ ૨૯ ॥

પ્રત્યક્ષભગવાનનો આશ્રય કર્યો હોય તેને કલ્યાણના મારગમાં કોઈ વિષય જાગે નહિ ॥ અને એ વિરીતે બે પ્રકાર સ્વરૂપને
જાણ્યું નહોય ॥ ને તેને બિજાં અનંત સાધન કલ્યાણ હોય તો પણ તેનું કલ્યાણ કોઈ કાલે થાય નહિ ॥ માટે એ પ્રકારના સ્વરૂપ
ને એક જાણિને પ્રત્યક્ષ સ્વરૂપ તમને મલ્યું છે તેનો દ્રઢ આશ્રય કરો એટલે તમારાં કલ્યાણ સાક્ષાત્કાર થશે ॥ અને જેને આ
શ્રય કલ્યાણ છે તેનાં તો કલ્યાણ થઈ રહ્યા છે ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमाप्तः ॥

શ્રીહરિકલ્યાણમોનમઃ ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २४ ॥ चोविसना पौष शुद्धि ॥ ६ ॥ छठने

દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકલ્યાણ ભગવાન ગામ શ્રીવિરોલ મધ્યે પટેલ મનોરરાઈને ઘેર ઉગમણે બાર આરડાની રવે સમાંગ
દિત કિયે યુક્ત પલંગ ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ને સરવે જરિયાની વસ્ત્ર ધારણ કર્યાં હતાં ને સર્વે અંગમાં પીલા પુષ્પનાં
આભુષણ શોભિ રહ્યાં હતાં ને કંકુ નો ચાંદ લોક સ્યો હતા ને પોતાના મુરવાર્ચિની આગલ સાધુ તથા ઘણાક હરિ ભક્તની
સભા મરાઈને બેઠિ હતી ॥ પછે મહારાજ કૃપા કરિને બોલ્યા જે જીવને સુખ થવાના બે ઉપાય છે ॥ એક પોતાની મેલે મેહેન સ
કલ્યાણી સુખ મલે છે ॥ ને બિજું કોઈ કની મેહેર બાની થાય તો તેથી વગર દારવડે સુખ થાય છે ॥ જે મકોઈક ગરિબ માણ
સ હોય તેણે તીકરિને વેપાર કરિને કોઈની ચાકેરિ મંદ્રાધિને પૈસાક માય ॥ તે સો વસે દુજાર બે દુજાર સુધિક માય ॥ ને તે
ણે કરિને તે સુખિયો થાય ॥ અને કોઈકની ઉપર તો કોઈ મોટો રાજા પ્રસન્ન થાય તે પોતાના હોલિયાનો ચાકર કરિને
રાવે ને તેને પોતાનો રવજીનો હોય તે બધોય સોંપિ દિયે તે વગર દારવડે સુખે ચારી થઈ જાય ને તે મહા સુખને પામે ॥
તેમ પરલોકમાં જીવે સુખ પામવાના બે ઉપાય છે ॥ તે જે મેહેન ત્યકરિને પૈસાક માઈને સુખને પામે તેમ પરલોકમાં
સુખ પામવા સારુ પોતાની મેલે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય મેળે અર્ચ્ય એ ચાર ગુણ શિખે છે ને તે ચાર ગુણે કરિને તમો ગુણે રજો
અટલિને સત્વ ગુણિ થાય છે ॥ ને તે સત્વ ગુણ છે તે સુખ કરી છે ॥ ને સત્વ ગુણિને દેવાદિક લોકની પ્રાપ્તિ થાય છે ॥ એ
દસું તો જીવ પોતાની મેલે પુરુષ પ્રયત્ને કરિને સુખને પામે છે ॥ હવે ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને એશ્વર્યનું શ્રું રૂપ છે ॥ તોં દિયો ને નિ-

વિરોજ.
સિ. ૬.

॥ ૨૯ ॥

यममां राखिने पोताना आत्मानुं रूढं थाय एवे मारगे चाले तेनुं नाम धर्म कहै वाय छे ॥ अने देह नेने आत्माने नो रखा जाणवाने
 देह नेने मिथ्या जड ने बुःख रूप जाणवो ॥ ने आत्माने पोतानुं स्वरूप जाणवुं ॥ ने ते आत्मा सत्व छे ॥ स्वरूप छे प्रकटावान छे
 ज्ञान रूप छे एमजाणीने माई कपदार्थने बिषे द्वाण्य वृद्ध स्वरूप दुःखे करिने ह रवशो कने पामे नहि ने तेने ज्ञान कहिये ॥
 अने पिंड ब्रह्मांडादिक माया कृत जगत पदार्थने बिषे अभाव वर्तै तेने वैराग कहिये अने जे जेमनोरथने धारे ते तेमनोरथने
 बरोबर करीना के तेने ऐश्वर्य कहिये ॥ एचार गुण जेने बिषे होय ते आत्मा सत्व गुण कहै वाय छे ने ते स्वरूपने पामे छे ॥ अने
 एटलुं स्वरूप तो जीय पोतानी मेहेन ते करिने मेज विद्या के छे ॥ पण ते एकरिने देहे करिने स्वरूप भोगये पण तेना आत्मानुं
 कल्याण थाय नहि ॥ अने जो एवो सत्व गुणी होय ने तेने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो आश्रय थाय तो ते आत्मा
 ब्रह्मरूप थईने भगवानना अक्षर धामने पामे ॥ अने तमो गुणीर जो गुणी जीव होय ने ते एकांई कृत कर्तुं न होय
 पण तेने जो प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतने बिषे देत थई जाय तो तेना उपर भगवाननी एवी कृपा थाय ते तेनां तमो
 गुणिने रजो गुणी कर्मना अनंत पाप ते सर्व बलिने भस्म थई जाय छे ॥ ने ते आत्मा ब्रह्मरूप थई ते भगवानना अक्षर धाम
 ने पामे छे ॥ जेमनां कहोय ने तेने राजानी मेहेर बानी थाय तो कार मो कछ खेनारि थई जाय ॥ तेम महापापि जिब होय प-
 ण तेने प्रत्यक्ष भगवानने संतनो आश्रय थई जाय ने तेनी सेवा करे तो ते जीव कार मो क ब्रह्मरूप थईने भगवानना धामने
 पामे छे ॥ अने सत्व गुणी आत्मा होय ने धर्म ज्ञानादिक मुणै जुक्त होय पण जो तेने प्रत्यक्ष महात्मा पुरुषनो अग्र गुण आवे तो
 तेनां सत्व गुणि कर्मनां स्फुट्य मात्र ते बलिने भस्म थई जाय छे ॥ ने ते जीव घोर नर्क मां जाय छे ॥ जेमको ईक मेहेन त्य
 करिने सो बसे हजार बे हजार रुपैया कमाणो होय पण ते जो राजानो द्रोह करे तो ते राजा तेना उपर को पाषमान थईने
 तेनुं घर बार लुटि ले छे ॥ ने तेने केदमां पुरि दे छे ॥ तेम स्फुजे एवो सत्व गुणना धर्म ज्ञानादिक लक्षणो युक्त होय ने ते सत्व
 गुणी संपत्ति ये करिने देव लोक मां जावानो होय ॥ पण ते जो प्रत्यक्ष महात्मा पुरुषनो द्रोह करे तो तेनां स्फुट्य मात्र

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९०॥

बलिने भस्मार्थ जायछे ॥ नेते जिवन कर्म मां पडे छे ॥ एवो प्रत्यक्ष महात्मा पुरुषना अपराधना पापनो दोष छे ॥ अने ते जीव नो पा
छो कोई काले ते पापनो छुट को थो नथी त्यां भ्रोक छे जे ॥ ॥ अन्य क्षेत्रे कृतं पापं तिर्थक्षेत्रे विनश्यति ॥ तिर्थक्षेत्रे
कृतं पापं ॥ बज्र लेपो भविष्यति ॥ १॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ अन्य क्षेत्रे कृतं पापं ॥ तिर्थक्षेत्रे विनश्यति ॥ केहेतां असत्पुरु
षने संगे करिने जे जे पाप थयां होय ॥ नेतेने तिर्थरूप सत्पुरुषनो आश्रयार्थ जाय तो तेनां पाप सर्व नास पा मिजाय छे ॥ अ
ने तिर्थरूपे जे सत्पुरुष तेनो अपराध थाय तो तेनुं पाप बज्र लेप एतले कोई काले ते पाप नास थवुं नथी ॥ अने ते सत्पुरुषना द्रो
हनो करनारो तेणे मोरसु जे एतला पुन्य कथा होय तिर्थ कथां होय ब्रह्म कथा होय परोक्ष पणे भगवाननी भक्ति करि होय
एवंगुणांक शुभ कर्म कर्यां होय ते सर्व तेनां सकृत्तनुं पुन्य तत्काल नाश पा मिजाय छे नेते जीव न कर्म मां जाय छे ॥ अने जे
सत्पुरुषनो गुण लेई नेतेनी सेवा करे छे ॥ नेतेणे सुजे एतलां मोरे पाप कथां होय नेतेन कर्म मां जायानो होय ते पाप तेनां
तत्काल नाश पा मिजाय छे ॥ नेते जीव नुं कल्याण थाय छे ॥ माटे सकृत्ति जीव होय अथवा दुकृत्ति जीव होय पण ते जो प्रत्यक्ष
महात्मा पुरुषनो गुण लेई नेते सेवा करे तो ते जीव नुं कल्याण थाय छे ॥ अने सुजे एवो सकृत्ति होय पण सत्पुरुषना अवगुणनो
लेनारो जरु न कर्म मां जाय छे ॥ माटे जे नेपोतानुं कल्याण दछवुं तेने सत्पुरुषनो अवगुण कोई काले लेवोनहिं ने गुण जेवो
॥ नेसेवा पोतानी श्रद्धा प्रमाणे थाय ते टली करवी पण अवगुण तो लेवो जनहिं ॥ अने जे सत्पुरुषनो दोह कर तादृश तेनेतो
अंतर मां जम पुरीना जे बुंदुर वथनुं द्रो नेतेने अनपण भावतुं नहिं होय ॥ नेह दुकाया कुतरानी पेढे रात दहाडो संतापने
पाया कर तो द्रो ॥ नेतेने कोई ठेका एतान्ति नहिं थती होय अने मरिने ते घोर न कर्म मां पडरो ॥ अने जे सत्पुरुषनो गुण
लेई नेसेवा करे छे तेना अंतर मां महास्व वर थुं द्रो ॥ नेतेने रात्य दिवस आनंद मां ने आनंद मां जतो द्रो ॥ नेते देह सु
किने भगवानना घामने पामरो ॥ माटे जे अमारा आश्रीत होय ॥ नेअमने प्रसन्न जेने करवा होय तेने धर्म ज्ञान वैराग
ने महात्मे सहित प्रत्यक्ष राम कृष्णदिक भगवाननी भक्ति करता होय ॥ अथवा भक्ति करवता होय एथा जे वेदोक्त कर्म

चिरोल.
सि० ६०

॥९०॥

ના પરચરતકસતપુરુષ તેનો કોઈ દેહદે અપયુગલેયો નહિ મેજે દલી થાય તે દલી તેની સેવા કરવી ને તેનો સમાગમ કરવો ॥
અને આપ્રત્યક્ષ સતપુરુષના દોહના કરનારા હોયને તે ધર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યે સુક્ત હોય અથવા ધર્મજ્ઞાન વૈરાગ્યે સ્થિત હોય પણ તેને
અસ્કરજાણવા ॥ ને તેનો સંગ કરવો નહિ ને તેની સેવાપણ કરવિ નહિ ॥ એવી રીતે સમજવો તેના આત્માનું કન્યા એવો ॥

॥ દતિશ્રી સુરવસિદ્ધાંત સમાપ્તઃ ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમઃ ॥

॥

॥

॥ સંવત ૧૯ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચોવિસના ॥ શ્લોક ॥ શુદિ ॥ ૭ ॥ સાતમને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ

કૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી વિરોલમધે પટેલ પૂંજા આજીને ઘેર આયમણે બાર ઓરડાની રવેરામાં ગાદિતકિયે યુક્ત પલંગ
ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે કસંબલચત્ર ધારણ કર્યા હતાં ને સર્વે અંગને વિષે ધીલા પુષ્પનાં આશુષ્ણ શોભિર-
ચાહતાં ॥ ને કંકુનોં ચાંદલો કસો હતો ને પોતાના શુરણ વિંદી આગલ સાધુતથા ઘણાક હરીભક્તની સમાભરાઈ
ને બેઠિહતિ ॥ પછે મહારાજની સંખ્યા આર્તિ થયા કેહે મહારાજ બોલ્યા જે જીવમાત્રને વિષે ચાર રોગ છે ॥ તે ચાર રોગને ટાલ
વાને અર્થે ચાર પ્રકારનું ઔષધ કરવું જોઈયે ॥ ત્યારે તે ચાર રોગ દલે પણ એક ઉપાયે ચારે રોગ દલે નહિ ॥ જે મહારાજમાં એક
ગુમડું થયું હોય ને વિત્તું વિંછીયે ચટકો ભર્યો હોય ને ત્રિજું એક ઘૂટકાનો ધાયાગ્યો હોય ને ચોથો પત્યનો રોગ થયો હોય
તે ચાર પ્રકારના દરદને ચાર પ્રકારના ઔષધ કરે ત્યારે તે સ્કરવે નામે ॥ પણ એક ઔષધે ચારે દરદ મટે નહિ તેમજી ચનેધિ
યે ચાર રોગ છે ॥ તે ચાર રોગ તે કિયા તો એક તો સ્થૂલદેહ જીવને યલગ્યો છે તે જન્મ મરણ રુપિદુરવવાંવાર દિધા કરે છે ॥
અને બિજો સૂક્ષ્મદેહ રુપિ રોગ છે ॥ ને ત્રિજો કારણદેહ રુપિ રોગ છે ॥ અને ચોથો મહા કારણદેહ રુપિ રોગ છે ॥ એ ચાર પ્ર-
કારના રોગે કરિને જીવમહાદુઃસ્વને પામે છે ॥ તેમાં જે સ્થૂલદેહ છે તે ગુમડાને ઠેકાણે છે ॥ અને જે સૂક્ષ્મદેહ છે તે વિંછિ-
ના ચટકાને ઠેકાણે છે ॥ અને જે કારણદેહ છે તે ઘૂટકાના ઘાને ઠેકાણે છે ॥ અને જે મહા કારણદેહ છે તે પત્યને ઠેકાણે છે ॥
તે જૈમચારદરદને મટાડવાના નોરવા નોરવા ચાર ઔષધ કરવા પડે છે ॥ ત્યારે તે દરદ મટે છે ॥ અને ચારે દરદ મટે ત્યારે

श्रीपुरुष
सिद्धांत
॥९१॥

तेनारीने स्वरव्यावेच्छे ॥ पण चारमांथी एकेदरद होय त्यांस्तुधि तेना शरीरने स्वरव्यावेच्छे ॥ तेमजीवने स्थूलसूक्ष्मका
रणनेमहाकारणरूपीयाचाररोगछे तेव्हा रोगटले त्यारे जीवने स्वरव्याय पण चाररोगने टालवाने अर्थ चारउपायक
साधे ॥ ते किंवाचारउपाय छे ॥ तो स्थूलदेह रूपीयारोगने टालवाने अर्थ तो धर्मसहित तप करवो ॥ ते तपे करिने स्थू
लदेहना विकारटले छे ॥ अने तपविना बिजां अन्नंत साधन करे तो पण ते स्थूलदेहनां प्रिकारटले नहिं ॥ माटे कल्याणना
रवयथा ज्ञाने प्रथमतपतो जरूर करवो ॥ अने जे तपे रहित होय ते जीवतुं कोई काले कल्याण थाय नहिं माटे तपे करिने
स्थूलदेह रूपीयारोगटले छे ॥ अने सूक्ष्मदेहनो रोग आत्म विचारे करिने टले छे ते आत्मविचार के बिरीते करवो तो जड
चैतननो बिचे क समजवो ॥ जे चो विसत त्यात्मक पिंड ब्रह्मांड ते जड छे ॥ नेनां श्रवंत छे दुःखरूप छे ॥ ने मिथ्या छे अने ते
जडने धरि रहें नारो आत्मा चैतन छे ॥ ने अविनाशि छे ने सत्य छे स्वरूप छे अने एबे जे चैतन आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप
जाणवुं ए बिरीते आत्म ज्ञाने करिने सूक्ष्मदेह रूपीयारोगटले छे पण ते आत्म ज्ञान केने थाय छे तो जेणे तपे करिने स्थूलदेहना
विकार टाल्या होय तेने आत्म ज्ञान थाय छे ॥ पण तपक त्या विना ने स्थूलदेहना विकार टाल्या विना आत्मा अनात्मानो
विचार अन्नंत धरस क अधिक त्या करे तो पण तेने आत्म ज्ञान थाय नहिं ने आत्म ज्ञान थाय विना सूक्ष्मदेह रूपीयारोगटले
नहिं ॥ माटे तपे सहित आत्म विचार करे तो सूक्ष्मदेहने स्थूलदेह बेय देह रूपीयारोगटले छे ॥ अने कारण देह रूपीयो
रोग भगवाननी मूर्तिने ध्याने करिने टले छे ते ध्यान के बिरीते करवुं तो इंद्रियो अंतःकरणनी प्रतियोने एकाग्र करिने
ध्यान करवुं ॥ ते प्रति एकाग्र करे थाय तो पंचविषयनो रागटले त्यारे एकाग्र थाय ते रागने टालवाने अर्थ वैरागनो वि
चार करवो जे आत्माने परमात्मा विना पिंड ब्रह्मांडादिक सर्व जगतनां सवंत छे ने दुःखरूप छे पाप रूप छे एमजा एने ते
बकी वैरागने पामीने एकाग्र प्रतियो करिने भगवाननी मूर्तिनुं ध्यान करवुं ॥ अने ए बिरीते ध्यान करे छे तेने कारण
देहनुं जे अंधाहुं ते टलिने प्रकाश थाय छे ॥ ते प्रकाशने तुरियापदक देछे ॥ तथा तेने महाकारण देह कहे छे ते जेणे धर्म-

विरोज
सि० ६१

॥९१॥

सहित तपे करिने स्थूलदेह नો रोग દા લ્યો હોય ॥ તથા આત્મ વિચારે કરિને સૂક્ષ્મદેહ નો રોગ દા લ્યો હોય તેને જ વૈરાગ્ય પડે ॥
 અને જેને લોકભોગાદિકને વિષે વૈરાગ્ય હોય તેને જ ભગવાનની મુર્તિ તું ધ્યાન થાય છે ॥ અને ધ્યાને કરિને કારણદેહનો નાશ થાય
 છે ॥ અને કારણદેહ દલિગયું હોય તો પણ તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને વિષે આત્મ સંત્રિ મુક્તિ જે પ્રીતિ તે પર્વન હોય ત્યાં સુધિ
 તેને મહાકારણદેહ રહે છે ॥ અને મહાકારણદેહ દલિગયું હોય ત્યાં સુધિ તેને જન્મ મરણ રુપિદુઃસ્વરહે છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભ
 ગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ થાય ત્યારે મહાકારણદેહ દલિ જાય છે ને તે આત્મા પ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષરધામને પામે
 છે ॥ ને તેને જન્મ મરણારિક મહાદુઃસ્વ તે સર્વે દલિ જાય છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ પર્વન હો
 યને વિજાધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યે કરિને ત્રણદેહને દાલિ નારખ્યા હોય તો પણ તેને જન્મ મરણ રુપિ મહાકારણદેહની પીડા તે મટે ન
 દિં જે મનુમંડું બિંછિ ને દ્વંદ્વ કાની પિડા દલિ ગઈ હોય તો પણ જો પત્યર લિન હોય તો તેને દુઃસ્વરહે છે અને પત્યર લિ ગઈ હોય પણ વિજાત્મરો
 ગ હોય તો પણ તેને દુઃસ્વરહે છે ॥ તેમ ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યે કરિને સ્થૂલ સૂક્ષ્મ કારણદેહના રોગને દાલ્યા હોય પણ પત્યરુપ જે મહાકારણદેહ તે દલિ
 ન હોય ત્યાં સુધિ તેને દેહે કરિને સ્વચરતે સ્વરૂપ જન્મ મરણ રુપી મહાપ્રભાવે તે લે ન દિં અને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યે જુક્ત હોય તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાન
 ને ભગવાનના સંતને તેને વિષે પ્રિતિ થાય તો તેના સર્વ રોગ દલિ ને અક્ષરધામને પામે છે ॥ અને ધર્મ જ્ઞાન વૈરાગ્યે જુક્ત
 ન હોય તે ત્રિવિધિના તાપમાં જીવ બલતો હોય પણ જો તેને પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સંતને વિષે પ્રિતિ પર્વ જાય તો તેનું
 ચારે દેહના રોગ દલિ ને અક્ષરધામને પામે છે ॥ ને ત્રિવિધિના તાપ સર્વે સમાઈ જાય છે ॥ જેમ એક ચંદ્ર કાંત મણિ હોય છે
 તે ચંદ્ર કાંત મણિને હાથમાં લેઈને મોરિ અગ્નિની જ્વાલા બલતી હોય તેમાં જઈને બેસે તો તે અગ્નિ દાદિ સિતલ જે થી થઈ
 જાય મે તે પુરુષને રંચ માત્ર તાપ લાગે નહિ ॥ એવો ચંદ્ર કાંત મણિ માંગુણર હોય છે ॥ તેમ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને ભગવાનના સં
 તની મુર્તિ છે તે ચંદ્ર કાંત મણિ જે થી છે ॥ તેને આત્મા પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતનો આશ્રય કરિને તેને વિષે પ્રિતિ થે કરિને
 જોડાઈ જાય છે તેને ચાર દેહ રુપિયારોગ તથા ત્રિવિધીના તાપ સર્વેના સથઈ જાય છે ॥ ને તે આત્મા યે તપ જ્ઞાનાના દિ

श्रीमुरय
सिद्धांत
॥९३॥

कसाधनकत्वां होय नेमहातमोगुणीजीवहोय नेचारेदेहनारोगमां महादुःखने पाप्मतोहोय पणतेनेचंद्रकांतमणीरूपप्र
त्यक्ष भगवानने भगवानना एकांतिक क्षिरवासनी कपचविषयना त्यागीसंतनीसूर्तिने विषे प्रीतिथाय तो ते जीवचारेदे
हातितथर्द्धने अक्षरधामने पामेछे ॥ अने जो प्रत्यक्ष भगवानपी विमुरय रहिने प्रत्यक्ष भगवानने संतनाद्रोहनाकरना
राहोयते नोसंगकरे तो ते जीव महासंतापने पामेछे ॥ जे मएक सूर्य कांत मणिछे तेने हाथमांजेर्द्धने सातसमुद्रना
जलमांजाय तो ते साते समुद्रनुंपाणि बलिने भस्मथर्द्धजाय ॥ एवो सूर्य कांत मणीमां अग्निरह्योछे ॥ तेमप्रत्यक्ष भगवा
ननाद्रोहनाकरनाराछे ते तो सूर्य कांत मणीनीपेदे सातसमुद्ररूप जे धर्मज्ञान वैरागादिक शुभगुण तेने बालिने भस्म
करेछे ॥ नेते प्रत्यक्ष भगवानने संतनाद्रोहनाकरनारा नोजे संगकरेछे ॥ तेपण तेने संगे करिने द्रोह करवा शिखेछे ॥ ने
तेद्रोहने करनारे तपे करिने स्मूलदेह नारोगने टाव्यो होय ने आत्मज्ञाने करिने सूक्ष्मदेह नारोगने टाव्यो होय ने वैरागे करि
ने कारणदेह नारोगने टाव्यो होय ने आत्मारूपधर्द्धने प्रोक्ष भगवाननी भक्ति करतो होय पण जो ते प्रत्यक्ष भगवानने तेना संतनो
द्रोहकरे तो तेनां साधन सर्वे नाशपामी जायछे ॥ नेते आत्माने पाछा चारेदेह नारोग प्रगटथर्द्धने ते जीवपणाना भाषने पा
मिजे ॥ नरकमांजायछे ॥ ते पूर्वकृष्णा अवतारने विषे राजा जरासंधदतो तेणे तपज्ञानने वैरागे करिने अणदेह नारोगने तो
टाव्याइताने प्रोक्ष भगवाननी भक्तिपण फरतोइतो ॥ पण जो तेणे प्रत्यक्ष भगवान श्री कृष्ण तेनो द्रोहक रस्यो तो ते अस्तर
कहेयाणो ॥ तथा कौरव तथा करण आदिक घणाक मोढामोढा तेमहाधर्मवाजाने सतयादिदृष्टाने प्रोक्ष भगवाननी
एवधाय भक्ति करताइता पणतेणे एक प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना भक्तनोजो द्रोहक रस्यो तो तेना सकृत्तमाश्रय
लिने भस्मथर्द्धगयां नेते अस्तरदैत्य केहेयाणा ॥ नेते सर्वे नर्कमांगया ॥ अने व्रजमां गोप गोबाज तथा रामा अथतारमां
धोराजा भिक्षु तथा सघरि भिलडि तथा बांदरा तेणे काई जपतपसाधन कत्वां नदोतां ने काई समजतां नदोतां नध-
र्व नियमपण पाळतां नहातां पाणतेणे प्रगट भगवानने विषे प्रीतिकरि तो ते सर्वे परमथर्द्धने पामीगया ॥ ने तेना गुणमोहा

विरोल
सि० ५१

॥९३॥

अद्यादिकं गायछे ॥ माटे सजे एबो अर्धमि जीव होय पण तेने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो आश्रयार्थ जायतो तेजी न परमप
 मित्र धर्मे भगवानना धामने पामेछे ॥ नेतेने चारे देहना रोगदक्षि जायछे अनेजे प्रत्यक्ष भगवानने संतनो द्रोह करे नेतेणे वि-
 जां अनंत साधन कथां होय ते सर्वे बलिने भस्म पर्द जायछे ने जीवन कर्क मां पडेछे ॥ माटे जेने पोताना आत्माना कल्याण मिर्द
 हुं तेने कोर्द शुद्ध ज्ञान दाता महात्मा पुरुष प्रगट थवा होय तेने द्रोह कर्यो नहिं ॥ नेते वीजे दक्षी थायते दल सेषा करयी ॥
 नेतेने विषे प्रतिकरवि ॥ एबीरीते समजे तेनु कल्याण थायछे ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्त ॥

॥ श्रीहरिकृष्णबन मोन क ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ योगलिसैं ॥ २४ ॥ चै

विसना पोष शुद्धि ॥ १९ ॥ एकादशीने दिवस माहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री बोचास एमधे पटे ज गणो सजीव
 रभाईने घेर उत्तरादावारना चोरहानी आगल गादित किषे युक्त पदंग उपर धिराज मान थयाहता ॥ ने सर्वे कस्त बल वस्त्र
 धारण कथां हताने पीला पुष्पनां आभूषण सर्वे अंग मांशो भिरह्यां हतां ने कंकुनो चांदले कस्योदतो ने पोताना सुरया विर
 नी आगल साधु तथा षणा कहरि भक्तनी सभा भरार्दने बैठिहती ॥ पछे महाराजनी संभ्या आर्ति थवा केडे महाराज
 बोल्याजे सर्वेने अमे एक प्रसन्न पुष्टिये छिये जे एकादशी करवानुं श्रुं कारण हरो ॥ अने एकादशी पर्द क्यां पीहरो ॥ नेते ए
 कादशी करयी क्यां कृषि ॥ ने कहो ॥ पछे धर्मानंद स्वामिये उत्तर करवा मांशो पण थार्ध थयोनही ॥ पछे महाराज बो
 ल्याजे सां भलो अमे तेनो उत्तर करिये जे एकादशी करवानुं कारण तो एखे जेद सद्दियोनी व्रतियो अने एक मन एटले अ
 तः करण एअ गियारमलिने लिंगशरिर कहेवायछे ॥ ते एलिंगशरिर गले कहेतां लिंगशरिर नाश पामे त्यारे आत्मानु
 कल्याण थायछे ॥ माटे एलिंगशरिरने गालयाने अर्थे एकादशी करवि ॥ ते एकादशी करवापकि लिंगशरिर गलिजा
 यछे ॥ अने लिंगशरिर गत्युं एटले एकादशी पूरी पर्द रहि ॥ हवे ते एकादशीये करिने केबिरीते लिंगशरिर नास पामेछे ॥
 तोद सद्दियोने अगियार मुं मन तेनी वृत्तियो नाजे माई क पंचविषय तेने बंध करवा बडे करिने लिंगशरिर नास पामेछे ॥

श्रीसुरय
सिद्धांत
॥१३॥

॥ केमकेदसद्विद्योने मननीयसिद्योने विषयमां प्रिति एजलिंगशरिरछे ॥ ते एद्विद्योनीवृत्तियोने विषयथकि याछी वावि-
ने भगवाननास्यरूपमां राखे तो तेने लिंगनुं शरिरगलिजाय छे ॥ ने ते आत्मानुं कल्याणथाय छे ॥ अने जेने लिंगशरिरग-
लिगयुं होय तेने तो अरखंड बारेमास एकादशिथया करे छे ते आचमारासाधुछे तेने अरखंड एकादशिथया करे छे तथा बि-
जा अमारा ग्रहस्थहरिभक्त केदलाक बाद भाई छे तेने पण अरखंड एकादशिथया करे छे ॥ अने जेने लिंगशरिरगल्युं
न होय तेने एधिरीते अरखंड तो एकादशि करवानुं बल होय नहिं ते सारुं महात्मा पुरुषे पंदरदिवसे एकदिवसे एकाद-
शिकरवानो ठेराय कर्यो छे ॥ ते पंदरदहाडे एकदिवस तो जरुर एकादशिकरवि ॥ इबे ते एकादशिकरवानी त्रीरीत छे ॥
ने केधिरीते करे तेनुं नाम एकादशिकरि कहै बाय तो जेदिवस एकादशिनुं घन होय तेदिवस एमठराव करयो जे सवार
मा उठिने स्नानविधिकरिने ज्यां देवमंदिरोय त्यां संसार बेहे वारनो त्यागकरिने जुं ॥ ने त्यां मंदिरे विषे जईने कोई
भगवाननी मूर्ति होय अथवा भगवानना संत पंचविषयना त्यागिते रहे ता होय तेनां आंखे करिने दारशन करवां ॥ य-
एते दिवस भगवानने भगवानना भक्त अथवा संत ते विना बिजारुपमात्र जोवां नहिं ने भगवानने भगवानना भक्त
ना दारशन विना बिजा आकार मात्रने पापरुपने बलता अग्नि जे बाजाणिने कोई आकारने आंखे करिने जोवां नहिं ॥
अने ते विजरीते काने करिने भगवाननी कथावार्ता किर्तने सांभलवा ॥ ने ते विना बिजा वादमात्रने पापरुपजाणि
ने तेनो त्याग करवो अने ते मज त्वचाये करिने भगवानने भगवानना संतनो स्पर्श करवो ने बिजा स्पर्शनो त्याग कर-
वो ॥ ने रसनाये करिने भगवानना चरित्रगावानो रस लेवो ने ते विना बिजारसमात्रनो त्याग करवो ॥ ने नासिकाये
करिने भगवानना प्रसादि पुष्पचंदन तेनो सुगंध लेवो ने बिजा सुगंधमात्रनो त्याग करवो ॥ अने हाथे करिने भग-
वानने भगवानना संतबीसेवा करवि ॥ ने बिजीसर्व क्रियानो त्याग करवो ॥ अने बाणिये करिने भगवाननुं भज-
न किरतन करयुं ॥ ने ते विना बिजुं बोखवानो त्याग करवो ॥ ने अंतःकरणमां भगवाननी मूर्तिनुं ध्यान करवुं ॥

बोचासण
सि० ६२

॥१३॥

નેતે વિનામાર્દક પંચવિષય સંબંધિદેહગેહાદિક જગતનાં પદાર્થને સંભાર્યાં નહિં ॥ એવિરીતે દસ દુંદ્રિયોને અગિયાર મુચંતઃક
 રણ તેની ગ્રતિયોને માર્દક પંચવિષયનો ત્યાગ કરાવિને ભગવાનના સ્વરૂપ જોડીદેવિયોને અગિયારે દુંદ્રિયોને નિરહ
 ર પળે સારિને ઉપવાસ કરવો તેનું નામ એકાદશિકરિકે વાય છે ॥ અને તેમાં જે દલો ફેર પડે તે દલિ તેને એકાદશિ-અ
 રી છે ॥ એમ જાણવું ॥ માટે રવ બડદાર થઈને પ્રથમ કહ્યું તેવીરીતે એકાદશિનું વ્રત કરે છે તેને લિંગશરિર ગલિયામાં ઢે
 પછે એવિરીતે એકાદશિકરતાં કરતાં લિંગશરિર ગલિ જાય છે ॥ અને લિંગશરિર ગળ્યું એટલે તેને ભગવાન પ્રગટ થઈને
 દરશન આપે છે ॥ નેતે ભગવાનની મૂર્તિને વિષે પ્રિતિયે કરિને જોડાઈ જાય છે તેને કલ્યાણ થાય છે માટે જીને પોતાના આ-
 ત્માના કલ્યાણની દૃષ્ટા હોય તેને એકાદશીનું વ્રત આકલ્યું તે પ્રમાણે વિધિયે સહિત જરૂર કરવું ॥

૬૩ શ્રીમુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

૬૪ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

૬૫ સંવત્ ॥

૧૧ ॥ ઓગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચોવિસના ॥ પીષ્ણુદિ ॥ ૧૨ ॥ દ્વાદશિને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રીચોલા સળમ
 ઓપટેલદિરાભાઈનાના ભાઈને ઘેર ઉત્તરદિયાર ઓરડાની રેસમાં ગાદીતકિયે યુક્ત પૂજંગ ઉપર ધિરાજ માન થયા હતા
 ને સર્વે કસુંબજ રિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ॥ ને પુષ્પનાં આભૂષણ સર્વે અંગમાં શોભિ રાં હતાં ॥ ને કંકુનો ચાંદલો
 કસોદતો ને પોતાના મુરવાર્ષિંદની આગલ સાધુ તથા પળાક દરિભક્તની સભા ભાઈને બેઠિહતિ ॥ પછે સંધ્યા આર્તિ થયા
 પછિ મહારાજ બોલ્યા જે ભગવાને પ્રથમ અધિકરિત્યારે સર્વે મનુષ્ય એક ધર્મિંદતાં ને કોઈને કુસંપન દોતો ને તે દહાડે
 સત્તજુગ વરત તો હતો ને પછે કાલે કરિને ઘણાક જુદા જુદા ધર્મ થઈ ગયા ને એક વિજાનાં મન નોરવાં પડિ ગયાં ને કુસંપ
 થઈ ગયો છે ॥ તે કુસંપ થયાનું કારણ શું છે ॥ તો પ્રથમ જીવોને તાત્કાલિને માયા ધીમુકારિને ભગવાન પોતાના અક્ષરધામમાં
 લેઈ જવા સાત ॥ ને જીવોને જન્મ મરણને ગર્ભ વાસને ચોરાસિનામ હાદુ રવે તેથી ઉદ્ધાર કરવાને અર્થે ભગવાને આપૃથિ
 ને વિષે મનુષ્ય દેહનું ધારણ કરિને પ્રગટ થયા ને પ્રગટ થઈને ઘણાક જીવોને જ્ઞાન આપિને માયા પર કર્યા ને ઘણાક જી

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१५॥

यप्रत्यक्ष भगवानना आश्रित थयाने एकांतिक धर्मनुं स्थापन करिने पछे भगवानपाछा पोतानी दुखाये करिने सुधाममांगया
पछे काले करिने ते धर्मनो लोपथर्दगयो ने विषयनी प्रवृत्ति घणी धर्दगर्द ने मोक्षनो मारग बंधथयो त्यारे बलि फेर पाछा भग
वान प्रगट थयाने ज्ञान देवा मांड्युं ने विषयनो त्याग कराविने निरवासनीक करवा मांड्या ने केट लाक दै विजीवदता
ते प्रत्यक्ष भगवाननो आश्रय करिने निरवासनीक थयां पछे मोरना पोताना ज धर्म नाहता पण ते तो विषयनी वासनाये करि-
ने विषयमां भ्रष्ट धर्दगया होय तेणे करिने ते विषयना त्यागिजे प्रगट भगवानना भक्त तथा प्रगट भगवान तेने देविने बलि
भरे ॥ ने ते नो द्रोह करे छे ॥ पण ते प्रगट ने माने नहिं ॥ पछे भगवानतो समर पछे ते बिजा धर्मनुं स्थापन करिने दै विजीवनुं क
त्याण करिने पाछा सुधाममां जाय छे ॥ एविरीते भगवानना घणाक अवतार थयाने तेणे करिने जुदा जुदा धर्म थर्दग थो
एक बिजाने कु संपथर्दगयो छे ॥ ते संकराचार्य प्रगट थया त्यारे मोरना जे जैनमत वा लाहता तेने ने संकर स्वामिने लडा
र्द थर्द ॥ ने ते जैनमतमां जे दै विजीवदता ते संकर स्वामिने आशारे आव्याने जे आसुरि जीवदता तेनो संकर स्वामिये परा-
जय कर्यो अने संकर स्वामि पछी रामानुज प्रगट थया त्यारे संकर स्वामि बालाये रामानुज नो द्रोह तेमां जे दै विजीवदता ते
णे रामानुजनो आश्रय कस्यो ॥ ने जे अस्करि जीवदता तेणे रामानुजनो द्रोह कस्यो ॥ अने रामानुज के देवल्ल भाचार्य
प्रगट थया त्यारे ते रामानुज बाले देवल्ल भाचार्यनो द्रोह करवा मांड्यो ने तेमां जे दै विजीवदता तेणे देवल्ल भाचार्य ते ओ-
लखवाने आश्रय कस्यो ॥ ने जे अस्करि जीवदता ते द्रोह करतार ह्या ॥ ने ते नर्क मांगया ॥ अने चल्ल भाचार्य के देवल्ल
जानंद स्वामि प्रगट थया ॥ त्यारे ते नो द्रोह देवल्ल भाचार्य बाले पणो क कस्यो ने तेमां जे दै विजीवदता तेणे तो सद जानंद स्वा-
मिनो आश्रय कस्यो ने जे बिजाहता तेणे द्रोह कस्यो ॥ अने आजहवे सद जानंद स्वामि बाले अमारो द्रोह करवा मांड्यो
छे ॥ तेमां जे दै विजीवदतो ते तो अमारो आसरे आवरो ने केट लाक तो अमारा आशीत थर्द ने अमारुं भजन करे छे ॥ अने जे
आसुरि जीवदतो ते तो अमारो द्रोह करे छे ने तेना आत्मानुं भुंडुं थरो ॥ मादे ज्यारे ज्यारे भगवानना अवतार थापछे

बोधासण-
सि० ६३

॥१५॥

ત્યારે મોહોરના અવતારના ભક્ત હોય તે પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો દ્રોહ કરે છે પછે એક વિજાનાં મન મોરયાં પડ્યાં ને ધર્મ પળનો રવો
 કેહેવાળો ॥ એ ચિરી તે ભગવાનના ઘણાક અવતાર થઈ ગયા તેણે કરિને ઘણાક ધર્મ થઈ ગયા છે ॥ પણ તે માં જેટલા દેવિ જી
 વહે ॥ તે તો સર્વે પ્રત્યક્ષ ભગવાનને આશરે થઈ જાય છે ॥ ને જેટલા અસ્તુરિ જીવ છે તે તો પ્રગટ ભગવાનનો દ્રોહ કરે છે ॥
 ને પ્રોક્ષને બાંધિરહે છે ॥ ને તે ધર્મ નિયમ પણ કાંઈ પાલતા નથી ॥ માટે તે જીવનર્ક માં જાય છે ॥ ને પ્રગટ ભગવાનને ભજવા
 ભાગે છે ॥ તેનું કલ્યાણ થાય છે ॥ માટે જેને પોતાના આત્માના કલ્યાણને દુષ્ટવું તેને પ્રથવી ઉપર પ્રગટ ભગવાન ન હોય
 ત્યારે તો જે ધર્મ માં વિષયનો ત્યાગ કરતા કરાવતા હોય તથા ભગવાનને દિવ્ય સાકાર જાણિને તે જ ભગવાન અવતા
 ર થરે છે ॥ તેનું ભજન કરતા કરાવતા હોય તેવા મારાગ મારંહિને ભગવાનનું ભજન કરવું અને જ્યારે ભગવાન પ્રગટ થાય
 ત્યારે પ્રગટનો આશ્રય કરવો ॥ ને તેનું ભજન કરવું ॥ ને પ્રગટના ભજન કરવા માં જે ના પાડે તેનો ત્યાગ કરવો એમ સમજ
 શો ॥ તેનું કલ્યાણ થશે ॥

॥ દતિશ્રી મુરુચ સિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯૧ ॥ અગણિ સે ॥ ૨૫ ॥ ચૌવિસના પૌષકૃદિ ॥ ૧૫ ॥ ૧૫

સ્વમને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામ શ્રી બોચાસણ મધ્યે પટેલ દ્વાર રવજી ભાઈ ડુંગર ભાઈ ને ઘેર ઉગમણે વાર ઓર
 ડાની અમ્મલ ગાદિ તકિયા નરવા વિને પલંગ ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ને સર્વે જરીયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પી
 લા પુષ્પના આભૂષણ સર્વે અંગમાં સો મીરહ્યાં હતાં ને કંકુનો ચાંદલો કત્યો હતો ને પોતાના મુરવાર્ધિની આગલ સાપુત થા
 ઘણાક હરિ ભક્તની સભા ભરાઈ ત્રેવે ઘેઠી હતી ને સંધ્યા પ્રાર્તિ થયા કેડે મહારાજ બોલ્યા જે પ્રગટ ભગવાનને ઓલવવા
 નું એક જ એ ધાણ છે ॥ જે ભગવાનની પાસે જેવું જ્ઞાન છે તેવું જ્ઞાન વિજા કોઈ પાસે હોય નહિ ॥ અને ઉપરથી જોયા મા
 તો વિજા માણસ જેવા જણાતા હોય ને જેમ વિજા મનુષ્ય રવાય પિયે ઓટે પેહેરે તે ચિરી તે ભગવાન પણ રવાય પિયે ઓ
 ટે પેહેરે ને સર્વે ક્રીયા માણસના જેવી જ કરે છે ॥ પણ ભગવાન પાસે જેવું જ્ઞાન હોય તેવું જ્ઞાન વિજા કોઈ પાસે હોય નહિ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥९५॥

माटे ज्ञाने करि ने जे ने अमारि परिक्षाले बीहोय ते लियो ॥ अमारी पासे जे बुं ज्ञान छे ते बुं ज्ञान चौद लोक नी मां दे जिकोरे कोई नी पासे न
थी ॥ माटे स्वाभिना राय एना धर्म ना बधाय साधु ब्रह्मचारी शास्त्रि पूराणि आचार्य आवे ने मुने ज्ञाने करि ने ते नी नजर मां आवे
ते पुछे तो हुं ते ने मारा स्व रूप नो निश्चय करायुं ॥ ने ते बिना बिजा संकराचार्य वा ज्ञा आवे रामानुजन आचेल भाचार्य
ना आवे जैन मत ना आवे मुसलमान आवे तो ते सर्व ने ज्ञाने करि ने मारा स्व रूप ने विषे भगवान पणानो निश्चय करायुं
ने मोदा देव ब्रह्म ने प्रकृति पुरुष कृतिना सर्वे मारि पासे आपि ने ज्ञान पुछे तो हुं ते ने निश्चय करायुं ने ते पण मारा आश्रीत थई
ने भजन करवा मां दे अने ज्ञान बिना बिजीरी ते मारी पासे परिक्षाले ई ने निश्चय करवा आवे ते ने तो हुं कोई दहाडे ओलखा तो
न थी ॥ ने ते लुं कल्याण पण थतुं न थी ॥ त्यारे कोई ने कां थाय जे ज्ञान तो घणाय माणस पासे होय छे ॥ ते एकरि ने कांई भग
वान कहे बाता ह्यो ॥ तो बिजामनुष्य पासे जे ज्ञान छे ते तो माया लुं ज्ञान छे ते ज्ञान नुं नाम तो अज्ञान कहे बाय छे ॥ अने
ते ज्ञाने करि ने तो उ जहुं जीव नुं भुं थाय छे ॥ अने जे प्रगट भगवान पासे ज्ञान होय ते तो माया पर ज्ञान होय ने अपार ज्ञान होय
ने बगर शिख्युं ज्ञान प्रगट भगवान पासे होय ॥ अने बिजा कोई भगवान ना भक्त पासे ज्ञान होय ते तो ते प्रगट भगवान पा
से शिखर्यो होय ते लुं ज्ञान ते पासे होय ॥ पण वधारे ज्ञान होय नहिं ॥ अने प्रगट भगवान पासे जे ज्ञान होय ते तो बगर शि
ख्युं अपार ज्ञान होय ॥ जे म एक कुवामां पाणि होय ने एकटा कामां पाणि होय ॥ ते कुवामां पाणी छे ते तो अखुटे ने अपार
पातावनुं पाणि छे ते सजे ते लुं पाणि कुवामां थी कादे पण कोई दहाडे कुवानुं पाणि खुटे नहिं ॥ अने टां कामां पाणी छे ॥
ते तो मेघना चरसाद लुं पाणि आयु छे ॥ ते लुं पाणि छे ॥ ते ते मां थी कादे ते लुं ते टां कामां थी पाणि ओ लुं थाय ते एम
कादता कादता खुटि रहे ॥ ते म भगवान ना भक्त पासे जे ज्ञान होय ते तो टां कानुं पाणी छे ते जे लुं भगवान पासे थी शि
ख्यो होय ते लुं ते नी पासे ज्ञान होय ॥ पण वधारे होय नहिं ॥ अने प्रगट भगवान पासे जे ज्ञान छे ते तो कुवानुं पाणी छे ते
बगर शिख्युं अपार ज्ञान होय ॥ ते अनंत अज्ञानी जीवो ने ज्ञान आपी ने ब्रह्म रूप करि सुके छे तो पण जे ज्ञान नो अंत आ

बोचासण
सि० ६४

॥९५॥

यतो नथि ॥ एवं ज्ञान प्रगट भगवान् पासे होय छे माटे ए बिरीते ज्ञाने करिने ज भगवान् ओ लखाय छे ॥ अने ज्ञान विना बिजी को
ईरीते भगवान् ओ लखाता नथी ॥ अने बलिते प्रगट भगवान् ना ज्ञाने करिने तेना आश्रित पंचविषयनी कामना पेरि त
थईने दृढ निष्कामि थईने निरभय थाय छे ॥ एज प्रगट भगवान् नो प्रताप छे माटे ज्ञाने करिने ज भगवान् ओ लखाय छे ॥
अने ज्ञान विना जे परछो मागे छे ते तो मूरख छे ने तेने प्रगट भगवान् को ई काले ओ लखाता नथी ॥ ते पण मुक्तानंद स्वामि
ना किरतन मां कह्युं छे ते ॥ ॥ परछो दू छे तेने पामर जाणवो ॥ जनन दुख बुजो मजाणे ॥ निष्कामी ते ज नारायण रूप छे ॥
आशने आस उर मां जे नाणे ॥ ॥ माटे परछो मागे ते तो पामर कहवाय केहे तां ते आस रिजीव छे ने तेने भगवान् ओ लखा
तान थी ॥ अने पूर्व जे टला अवतार थई गया छे ते को ई अवतार मां परछो आय्यो नथी ॥ ने जे ने परछो माग्यो छे ॥ ते आस
र कहवाणा छे ॥ अने जे ज्ञाने करिने ओ लख्या छे ते भक्त के हेवाणा छे ॥ ते शास्त्र मां पण जुबो तो सर्व अवतार नुं ज्ञान ज
लख्युं छे ॥ माटे ज्ञान छे एज सर्व कर्ता भगवान् नुं मोदुं प्राकंम छे ॥ के म के अमारी पासे एक ज्ञान छे तो निर्भय थईने मूल
कर्मा फेरिये छैये ॥ ने ज्ञाने करिने निश्चय कराविय छिये ॥ पण ज्ञान विना बीजुं कांई अमारि पासे जोर जणातुं नथी ॥ तो
पण अमने को ई पुगवाने समर्थ थतो नथी ते नुं कारण शुं छे तो ज्ञान मां अनंत शक्ति रहि छे ॥ ने ज्ञान विना बिजुं सजे सेदुं
बल होय पण ते सर्व ज्ञान आग लतरणा मात्र छे ॥ जे म अंग्रेज सरकारी पासे माथिक ज्ञान छे ॥ तो ते परदेश मां थि आधि
ने बधाये माणसोने पोताने बन्ना कस्था छे ॥ ने उ परथी जो ईये तो ते माणस तो थोडा कछे ने आदेशना माणस तो तेना करता ला
ख घणा बधारे छे ॥ पण आदेशना माणसने बुद्धि नथी तेथी ते मां बल नथी ते म प्रगट भगवान् तो माणस जे वाजणा ताहो
यने तेने कांई झाझा मनुष्य पण भेगां होय नहि ॥ ने बिजामत्त पंथवा लखो ने तो मनुष्य घणा होय ने घणां लोक तेने मान
ता होय ने पैसानुं पण तेने जोर घणुं होय ॥ तो पण ते सर्व मजिने प्रत्यक्ष भगवान् ने पुगवाने समर्थ थता नथी ॥ ने भगवान्
थी छे टेरेहिने अविद्या करे पण को ई पासे आध्मे पुगीवा के नहि ॥ ते दै विजीव होयने ते प्रगट भगवान् पासे आवे तो तेने

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥९६॥

ज्ञान आपिने पोतानो आश्रीत करिने पोताना स्वरूपनो निश्चय करावे छे ॥ ने अस्करि जीपदोयने ते प्रगट भगवान पासे आसे
तो तेने ज्ञान रूपि रयडगे करिने नजी बोकरे छे ॥ कहे तां ते अस्कर फरिने भगवानना भक्तने पिडि शके न बिरावो तेनो पराज
य करे छे ॥ एवो अदभूत ज्ञाननो प्रताप छे ॥ माटे ज्ञाने करिने जन्मासु स्वरूप ओ लखाय छे ने जियनुं कल्याण ज्ञाने
करिने जथाय छे ॥ पछे पटे लहरायजी भाईये महाराजने हाथ जोडिने कहुं के हे महाराज तमे तो साक्षात्कार परमात्मा
भगवान छो एवो मुने तमारा स्वरूपनो निश्चय थयो छे पण हवे तमारी मूर्ति मारा आत्माने विषे अरबंडे रखाय एवो मुस
य मुने ब तायो ॥ पछे महाराज बोल्याजे भगवाननी मूर्तिने देखवामांजे आत्माने आहुं माया नुं आवरण छे तेने चिदाका
शानी दृष्टि करिने ते आवरणने टालि नारये तो तेने मूर्ति अरबंडे रखाया करे ॥ हवे ते के विरीते चिदा काशानी दृष्टि करि
ये तो एम विचार करवोजे पिंड ब्रह्मांडादिक माया कृत ते सर्वे मिथ्या छे ने स्वप्न वत छे ॥ एम जाणीने पोताना आत्माने निराकार
ने व्यापक मामीने सर्व ठेकाणे आकाश बधाय मांडुर ह्यो छे ॥ हुं बिना कोई जग्यार धालिन थो ॥ एवो हुं अक्षर ब्रह्म रूप छुं ॥ ने
ते मारा स्वरूपने विषे प्रत्यक्ष भगवान रखा छे ॥ एम विचार करिने आभारी मूर्ति जे बीत मे देखो छो ते विवस्त्र पुष्ये सदि
त संमरिने ध्यान करवुं ॥ ने मूर्ति सा मुं जोई रहे वुं ॥ पछे एम ध्यान करवानो अभ्यास थोडा क दिवस करवो राटने अंतरमां
प्रकाश थरो ॥ ने ते प्रकाशमो अमारु स्वरूप अनंत प्रतापने अनंत पारस दे सहित देखवो ॥ पछे ते मूर्ति नीक्यारेय विल
मर्ति थरो नहिं ॥ माटे पूर्वे कहुं एवो विचार करिने ध्याननो अभ्यास करवो ओट जे तमने अमारि मूर्ति आत्मा मां अ
रबंडे रखावो ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संबत् ॥ १९ ॥ अोगासिसे ॥ २५ ॥ ओ विसना ॥ पोषवदि ॥ १० ॥ दश

विने विवस ॥ महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री बोचा सण मध्ये कोटया लबाहाला कालात था बा पुअमराने पेर
गादित किये युक्त पलंग बिछाव्यो हुतो ते उपर विराजमान थया हातां ने किनर बापनो सूरया लने डगलि धारण कत्वा हुता

बोचा सण
सि० ६५

॥९६॥

॥नेजिलारंगनोजरियानीरेटोपेदेसोहतोनेकसंबलसेलुं एककबेडे बांधुंहतुं॥नेएकसेलुंरवभेधारणकसुंदतुं॥नेमुस्तक
उपर कसंबलसोनेरिहोरेछेडाहिमो टिपाघधारणकरिहती॥नेसर्वेअंगमांपिलापुष्पनाआभूषणसोभिरह्यांहतां॥
नेककुनोचांदलोकयोहतो॥नेपोतानामूखार्चिदनीआगलसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेवेदिहतीअने
तेपलंगउपर फूलनोहिंडोलोबांध्योहतो॥अनेमहाराजनीसंध्याआर्तिथयापछीमहाराजबोव्याजेजीवनेविषेबेदो
बछे॥एकअपराधनेविजोमहाअपराधएबेदोषज्यांसुधीहोयत्यांसुधिजीवनुकल्याणथायनहिं॥तेअपराधअंतो
जगतकर्ताएवाजेअनंतकोटिब्रह्मांडनापतिभगवानतेनेनेनाश्रयंतएबोजेदेह तथादेहनासगांस्त्रिछोकरांमाबापतथा
धन्यदोलतगामगरासतेबेयनेसरखांजाणेछे॥नेभगवानउपरनेमार्दकपदार्थउपरसरखुंदेतारारवेछे॥तेतोअपराधि
जीवछे॥अनेजेभगवाननाकरतांमार्दकपदार्थमांघधारेहेतारारवेछेतेतोमहाअपराधिछे॥केमकेभगवानक्यांने
मार्दकपदार्थक्यां॥एबेमांतोघणोजभेदछे॥जेमएकचिंतामणि तेक्यांनेएकफूटिलबदामनुंफोतरुंक्यां॥तेमभग-
वानतोचिंतामणीरूपछे॥नेमार्दकपदार्थतोफूटिलबदामनाफोतराजेवांछेमार्दकभगवाननेदेहनेदेहनासगासंबंधी
धनमालनेसरखांमानेछेनेसरखुंदेतारारवेछेतेनेअपराधिजीवजाणवो॥नेतेनुंकल्याणथायनहिंअनेजेभ-
गवाननाकरतांमार्दकपदार्थमांघधारेहेतारारवेछे॥तेनेतोमहाअपराधिजाणवो॥केमकेजीवनासाच्यासगानेस-
स्यनाआपनारातोभगवान्छे॥अनेदेहनेदेहनासगासंबंधीधन्यमालगामगरासतेतोकोईजीवनीभेगुंआवतुंन-
थी॥नेउलटाजीवनेदुःखनेदेनारांछेनेनाश्रयंतछे॥तेमांघधारेप्रितिरारवेछे॥नेभगवानमांप्रीतिनथीरारवतोतेनेतो
महाअपराधिजाणवो॥अनेअपराधिनेमहाअपराधि एवाजेजीवतेएमजाणेछेजेसुनेस्त्रिमांथीसरवपाशोकेइय
मांथीसरवथरो॥केस्त्रिजाणेजेमरिपुरुषमांथीसरवथरो॥॥केसांसंसारुंखावामांथीसरवथरोकेमारुंखावामां
सगांसंबंधिहोयतोतेमांथीसरवथरोकेसुनेघणामनुष्यवरवाणेनेमानआफोकरवीयोथाउ॥राबीरीतेमार्दकपदार्थ

શ્રી સુરવ
સિદ્ધાંત
॥૯૭॥

કરિને સુરવ થવાને દે છે ॥ પળ તેળે કરિને કોઈ કાલે જીવને સુરવ થયું નથી ને થશે પળ નહિ ॥ અને આ સુરવને મધ્યે
ભગવાન જીવની રક્ષા કરે છે ॥ ને સર્વે સુરવના સીંધુ તો એક ભગવાન છે અને ભગવાન બિના બિજું સર્વે દુઃસ્વરૂપ છે માટે
ભગવાનને બિજા માઈક પદાર્થને સર્વ જાણે છે તથા ભગવાન કરતાં ધારેવાલાં કરે છે તે તો મહા અપરાધ છે ॥ ને તે
લું કલ્યાણ કોઈ કાલે થાય નહિ ॥ માટે જેને પોતાના આત્માના કલ્યાણને ઇચ્છ્યું તેને ભગવાન જેવું કોઈ પદાર્થ બહાલું રા
ખ્યું નહિ ॥ ત્યારે કોઈ એમ કહે જે માઈક પદાર્થ એવાં નકારાંને દુઃખનાં દેનારાં છે ત્યારે તેને પરમેશ્વરે શું કરાવે કલ્યાણ શે ॥ ને તે
માં સુરવ જેવું શું કરાવે જણાવ્યું શે ॥ તો તેનું એમ છે જે ભગવાનને પોતાના સુરવનું જ્ઞાન કરાવવા સાતું જગતની ઉત્પત્તિ ક
રે છે ॥ ને તે જગતને વિષે જે સુરવ જણાય છે તે સુરવ કેવું છે તો જેમ સમુદ્રના જલમાંથી એક સલિ મરિને બહાર નાખે તે કેટલું
થોડું કહેવાય તેમ સમુદ્ર જેટલું ભગવાનના ધામનું સુરવ છે તે સુરવનું જ્ઞાન કરાવવા સાતું તેમાંથી એક સલિ જેટલું સુરવ
એક મૂળ પ્રકૃતિ પુરુષને આપ્યું છે ॥ તે સુરવે કરિને પ્રકૃતિ પુરુષે અને તકોટિ બ્રહ્માંડ ઉપજાવ્યાં ॥ ને તેળે કરિને સર્વે બ્ર
હ્માંડોના અને તકોટિ દેવદેવ ત્યારા પ્રજા પશુ પક્ષિ જીવ પ્રાણિ માત્ર સુરવિયા થયા છે અને તે સુરવે કરિને મોટા મોટા દેવ બ્રહ્મા
દિક તથા પશુ પક્ષાદિક સર્વે રચિ પચિ રચ્યા છે ॥ ને તેમાં સર્વે જિવ પ્રાણિ માત્ર મોહ પામિને તેમાં એક તારજો ડાઢી રચ્યા છે ॥
પળ તે માઈક સુરવમાંથી કોઈ જીવ વ્યથિતો નથી તેમ તે સુરવ થકી કોઈ જીવ પૈસાને જાણે ઉદાસ પળ થતો નથી એવું
આશ્ચર્ય કારિ લાગે છે ॥ પછે તે સુરવમાંથી વૈરાગ્ય કરાવિને પોતાના સુરવનો અનુભવ કરાવવા સાતું પરમાત્મા પોતે પૃથ્વી
ઉપર પ્રગટ થાય છે ને પ્રગટ થઈને પોતાને દારણે આવ્યા એવા જે જીવો ॥ તેને એમ જ્ઞાન કરાવે છે જે મારા એક સંકલ્પે કરિને
અને તકોટિ બ્રહ્માંડ ઉત્પન્ન થયા છે ॥ તે તમને મારા સુરવનો અનુભવ કરાવવા સાતું મિથ્યા સ્વપ્ન થતું દેવાડ્યું છે તો તેમાં
તમે આશ્ચર્ય પામિને તેમાં જોડાઈ ગયા છે ॥ એમ અનુભવ કરાવિને પોતાના સ્વરૂપમાં પ્રિતિ કરાવિને દેહ તથા દેહ સંબધિ
પદાર્થની વાસના દલાવિને નિરવાસનિક કરિને બ્રહ્મ સ્થિતિ કરાવિને પોતાના અક્ષર ધામને પમાડવા સાતું ભગવાને

બોલાસણ
સિદ્ધાંત

॥૯૭॥

जगतनी उत्पत्तिकरि छे ॥ माटे भगवाने जे जे कस्युं छे ते जीवना मोक्षने अर्थ कस्युं छे ॥ एमजाणिने अपराधने महा अपराध
रुपि दोषनो त्याग करीने ॥ भगवानने भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि निरवासनिक संततेने विषे प्रीतिकरि
॥ ने भगवानने भगवानना संतजे बुंकोई पदार्थ बहालुं राख बुंनहिं ॥

पुः ॥

॥ श्रीहरि कृष्णाय नमोनमः ॥

॥ इति श्रीसुखसिद्धांतसमा
॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणिसी ॥ १२ ॥

चो विसना पोषवदि ॥ १९ ॥ एकादशिने दिक्सम महाराज श्री हरिकृष्ण भगवानगाम श्रीबोचा सणमध्ये ॥ पटेज गबडका
कुजीने घेर उत्तरादेवार ओर डानी आगल गारि तकिया बिछाबिने तेउपर विराज मान्थयाद ता ने सर्वे कस्तंब जरिया
नी यत्न धारण कत्वां हता ॥ ने पुष्पना आभूषण सर्वे अंगमांसोभिर ह्यां हतां ने कंकुनोचां दलो कस्यो हतो ने पोताना
सुराविदिनी आगल साधु तथा घणक हरिभक्तेनी सभाभराईने बेरिहति ॥ पछे पटे लहिरा भार्दना ना भार्दये प्रश्नपुं
जे हेमहाराज रामचंद्रजीतो भगवानहता ने सर्वज्ञहता ने त्रणे कालनुं जाणे एयाहता ॥ तो पण सिताजिने राखण ह-
रिगयो ते केमजाण्युं नहिं ॥ पछे महाराज बोल्याजे रामचंद्रजी भगवानने सर्वतने त्रणे कालने जाणनारा कछाने ते
पे सितानुहरण केमजाण्युं नहिं एमक देषाय नहिं ॥ ने एमक देबुं जे एम भगवान सर्वज्ञ छे ॥ ते सर्ववातने जाणताहता
तो पण तेणे सितानुहरण केमथयादि धुहरो ॥ एमक हो ॥ पछे हीरे भार्दये कहुं के हामहाराज भगवाने एयिलि ना
शासारुं करि ॥ पछे महाराज बोल्याजे भगवान छे ते न्याय कछे ते न्याये करिने अस्तरनो नाश करे छे ने न्याये क-
रिने जीवनुं कल्याण करे छे ॥ ते अस्तरने बांकां आणिने तेनो नास करे छे ॥ ते पोते रामचंद्रजि जाणताहता जे सितानुहरण थो
ते सिताजीने आगल थी कहुं हतुं जे तमने राखण हरिजरो पण ते वातनी फिकर राखिशं नहिं ॥ ने तमे आत्मा छो ते आ-
त्मा तो देहधीनो र्यो छे ॥ ने निरले पछे एबीरो ते ज्ञान अग्निमां सिताजीने प्रवेश कराव्यो हतो ॥ ने छाया रूप जे पंचभु-
तनो देह तेने राखण हररो एवु आगल थी कहुं हतुं ॥ सांते राम तो सर्वज्ञने करतादरताहता ते पोतानी ईछाये करिने

श्रीसुर
सिद्धंत
॥९६॥

सितानुंदरणथयुं॥ने रावणअसरह तो तेने बां क मां आणिने तेनो नाशकस्यो अने भगवाने वानरा ओभां कल्याण कस्यां तेण
ए भक्ति कस्या विना कल्याण थाय नहिं ॥ ते भक्ति शुं तो प्रगट भगवान कहे ते म करवुं तेनुं जना म भक्ति छे ते रावणने मार
वाने अर्थे भगवाने जेम कहुं ते म हनुमान सुग्रीवजा बुवान नलनिज आदिक अद्वार पक्ष बांदरा तेणे आज्ञा पालिने प्रत्य
क्ष भगवानने विषे हे ते कोरिने जो डाई ग्यां तो ते सर्वे नुं कल्याण राम चंद्र जीये कहुं भारे प्रत्यक्ष भगवान छे ते अंतरजामि
ने सर्वज्ञने सर्व करताहता छे ॥ तो पण मनुष्य देह धर्यो होय ते मनुष्य नीरी ते वर ते तेणे करिने अज्ञानी मनुष्य ओजरयी शा
के नहिं ॥ पण जे दिव्य मूर्तिने क्षर अक्षर ना आधारने वेद जेने नेविने ति कहे छे ने जेथी परकोई नथी ते जपो ते राम स्मरण
ने घेर प्रगट थया दता ॥ पण ते विना बिजो कोई भगवान नथी अने जे राम हता ते ज कल थया दता भारे जगत करताने स
र्व ना कारण भगवान ते जपो ते जीवोनां कल्याण करवान अर्थे ने अधर्मने अक्षर नो नाश करवाने अर्थे ने धर्म नुं स्थाप
न करवाने अर्थे ॥ चार मचार अयतार धारण करिने प्रगट थाय छे ॥ पछे जे दै विने शुभ संस्कारि जीव होय ते प्रत्यक्ष भगवान
चो आश्रय करिने सेवा भक्ति करे छे ते जीव नुं भगवान कल्याण करे छे ने जे अक्षरि जीव होय ते प्रत्यक्ष भगवान नो द्रो
ह करे छे ॥ तेनो भगवान नाश करे छे ॥ अने दै विने अक्षरि नीर वर प्रगट भगवान होय त्यारे ज पडे छे ॥ के जे दै वि होय ते
प्रगट भगवान नो गुण लेई ने सेवा करे छे ॥ ने जे अक्षरि होय ते प्रगट भगवान नो अवगुण लेई ने द्रोह करे छे ॥ अने जे
णे प्रगट भगवान नो गुण लेई ने सेवा करि छे तेनां कल्याण थया छे ने जेणे प्रगट भगवान नो अवगुण लेई ने द्रोह कस्यो छे
ते सर्वे नर्क मां ग्या छे ॥ भारे जेने पोताना आत्माना कल्याणने ईछुं तेने प्रगट भगवान नो आश्रय करवोने ते नीच्या
ता पाजवि ॥ एज जीवना कल्याण नुं अन्व ल सिद्धांत छे ॥ अने कोई एम कहे तो होय जे एक राम तो घट घट बोले ॥ बिजा
राम द्वा रथ धर डोले ॥ बिजारा म सकल पसारा ॥ चौथारा म सबसे न्यारा ॥ एम राम ना नोरवानो रवा भेद बताविने
प्रत्यक्ष दसरथना पुत्र राम तेने विषेथी आस्था उरडा विने नास्तिक करे ॥ ते तो नास्तिक छे ने कल्याण नारवप बाळाने

बोधासण
सि० ६६

॥९६॥

तेनोसंगकरबोनहिं ॥ नेजेरामदसरथनापुत्रतेविनाबिजो कोईक निरंजन मिराकार भगवानछे एम कहे छे तेतोअसर
 छे ॥ नेमहापापिछे ॥ नेतेनोजेसंगकरेतेनेपण नित्येपंचमहापाप जागे छे ॥ तेपंचमहापापतेकियांतोएकब्रह्मइत्यानेबि
 जीगौइत्यानेबिजी स्त्रिइत्यानेचोपी बालइत्यानेपांचमिए चारमांपी एकेजणनो संगकरवो एपांचमहापाप छे ॥ ते
 जेप्रगटदशरथनापुत्ररामतेनेसुकिनेतेविनाबिजो कोक भगवानछे एम कहेतोदोयतेनेनेतेनासंगनाकरनारानेनिते
 पंचमहापापजागेछेनेतेजीवनुं कोईकालेक व्यापथतुंनपी ॥ माटेएबापापिनो संगकरबोनहिं ॥ नेसर्वकरतानेसर्वका
 रणप्रत्यक्षरामकृष्णादिक छे ॥ तेएमसमजबुंनेतेभुंभजनकरबुं ॥ नेप्रत्यक्षरामकृष्णभगवाननुं भजनकरायतादोयनेचो
 रिछिनालिदारुमाटि गांजादिक अभर्मनो त्यागकरिकराविने धर्ममारहेतारखावतादोयतेनोसमागम करवोनेपोताने
 देहपीनोखो आत्मारूपमानबुं ॥ नेपंचविषयनांपदार्थउपरअरुचिरारबवि ॥ नेप्रत्यक्षरामकृष्णादिक भगवाननिमू
 र्तिबोनेतेनासंततेने विषे महात्मेसहितप्रीतिफरविएबिरीतेसमजीनेभगवाननुं भजनकरवो तेनुं कल्याणथरो ॥

॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसें ॥ २४ ॥ चो विसना महाशुद्धि ॥ १ ॥ पडवाने दिवस महाराज श्री

हरिकृष्णभगवानुगाम श्री बोचासणमध्ये पटेल गणेशजीबेदे चरदासने घेरगावितकिया युक्तपलंगउपर विराज
 मानथयाहता ॥ नेपोतानामुखाविंदनीआगलसाधु तथाघणाकहरिभक्तनी सभाभराईनेबेबिहती ॥ नेकंकुनोचां
 दलोकस्थोहतो ॥ पछेगामरोईसालाना भक्त भगवानजी लक्ष्मिरामे प्रभुपुंजेहे महाराज आजीवछे तेस्यांपीभा
 वतोहरो नेपाछो क्कांजतोहरो तेआवतो जतो जणातो नपी तेअमनेकहोजे स्यांपीआवेछे ने स्यांजायछे ॥ पछे महा
 राजबोल्याजे एयातजाणवी घणीजकठणछे अनेजेमबिजांमाईकपदार्थदेखायछे तेबिरीतेजीवदेखायएवोपणनपी
 अनेसमजणेकरिनेदेखायएवोछे ॥ तेसमजणेकरिनेजीवनेआव्योगयोदेखाहुंछुं ॥ जेजीवने पांचकोशरूपिरहेबा-

श्रीसुरव
सिद्धान्त
॥९९॥

नां पांचस्थान कछे ॥ ते पांचस्थान ककियां तो एक अन्नमय कोश छे ॥ बिजो प्राणमय कोश छे ॥ त्रिजो मनोमय कोश छे ॥
चोथो ज्ञानमय कोश छे ॥ ते पांचमो आनंदमय कोश छे ॥ ए पांच कोशाने विषे जीवर ह्यो छे ॥ ते मां प्रथम जीव आनंदमय
कोश रूप जे कारण माया धोर सक्त भित्तेने बिष हतो ॥ पछे उत्पत्ति समे आनंदमय कोशने भेगो लेईने विज्ञानमय कोश जे
बुद्धि ते मां प्रवेश करे छे ने ते पछे आनंदमयने विज्ञानमय कोसे सहित मनोमय कोश जे मन ते मां प्रवेश करे छे ॥ नेत्यार
पछे ए अणे कोश सहित जीव जे ते प्राणमय कोश मां प्रवेश करे छे ॥ नेत्यार पछे ए चारे कोशाने भेगो लेईने जीव जे ते अन्नम
य कोश जे स्थूल देह ते मां प्रवेश करे छे ॥ अने पाछो स्थूल देह नी आषरा आधि र देत्यारे प्राणमय कोश मां जाय छे ॥ ने प्रा
णमय मनोमयने विज्ञानमय ए अणे कोश मलिने सूक्ष्म देह कहे बाय छे ॥ अने ए अणे कोशाने भेगो लेईने जीव जे ते आनंद
मय कोश रूप जे कारण देह ते मां प्रवेश करे छे ॥ ए विरहिते जाय छे ने जाय छे ॥ ने जन्म मरण ने पामे छे ॥ ने वस्तुगत ए-
चारे देह धकि जीव जुरे छे ॥ पण ते जीवने ज्यां संधि पंचविषय नी बासना छे त्यां संधि ते जीव पांच कोश रूपि घर ने बचवि
ने स्थो छे अने ज्या रे जीवने राम कृष्ण आदिक भगवान ना अथ तार ते प्रत्यक्ष मले ने भगवानने भगवान ना संतनो आश्रय करे
मे ते थकि ज्ञानने पामिने पंचविषय नी बासना नो त्याग करिने भगवान ना स्वरूप मां जोड़ा य त्वारे ते आत्मा पांच कोश रूपि
घर नो त्याग करिने अखंड आनंद मां य ए बुं जे अक्षर धाम ते ने पामे छे अने बासना टलिन होय त्यां संधि पांच कोश
रूपि घर मां बांधाई रहे छे ते पांच कोश के बाछे के जे म आपणो आघर छे ते ने पांच रबंड छे ॥ एक मोटा आगल चो कक
हे बाय छे ॥ ने बिजुं ए करवेश कहे बाय छे ने त्रि जी एक पटु शाल कहे बाय छे ॥ ने चोथो एक ओर डो कहे बाय छे ने पांच मुं
एक अगासि युं कहे बाय छे ॥ अने ते घर मां पुरुष रहे तो होय ते पुरुष ज्या रे चो क मां बेसे त्वारे ते नी पांच रबंड मां स्फुरत रहे
ने बहार पण ते नी चारे कोरे नजर पडे ॥ अने ज्या रे चो क मां थी रवेश मां जाय त्वारे ते ने घे कोरे नजर जायने बे कोरे न
जर जाय नहिं ॥ ने ज्या रे पुरुष शाल मां ते पुरुष जई ने बेरो ने आगला बारनु कमाडु बंध करे त्वारे तो ते ने अण रबंड मां

बोचा सण-
सि० ६७

જાજરજાય પળચેશને ચોકણેનીચ્ચર રહે નહિં ॥ અને જ્યારે ઓરડા માં જાય ત્યારે તો બે સ્થંડની સરત રહે ને ત્રણની ચ્ચર રહે નહિં ॥
 અને જ્યારે અગાસિયામાં જડે ને બે સે ત્યારે તો ચારે સ્થંડની ચ્ચર પડે નહિં ॥ તેમ ચોકને ઠેકાણે સ્થૂજદેહ છે તે સ્થૂજદેહમાં જીવચર-
 તત્તો હોય ત્યારે તો તેને પાંચે કોશની ચ્ચર રહે છે ને બહાર ચારે કોરે જગતના પદાર્થની પળચ્ચર રહે છે ॥ અને જ્યારે રચેશરૂપ સ્વ-
 પ્રમાંજાય છે ત્યારે તેને બહાર પદાર્થ દેશાતાં નથી ને સ્વપ્રનાં પદાર્થ દેશાય છે ॥ અને જ્યારે પડશાજરૂપ સ્કૃત્તિમાં જીવજાય છે
 ત્યારે તો તેને સ્થૂજદેહ તથા સ્થૂજદેહ કરિને જળાયાજે બહાર પદાર્થ તથા સ્કૃત્તિ દેહ તથા સ્કૃત્તિ દેહ કરિને દેશાણાં જે સ્વપ્રમા-
 પદાર્થ તે એકેની ચ્ચર પડતિ નથી ॥ અને જ્યારે ઓરડારૂપ મહા સ્કૃત્તિમાં જીવજાય છે ત્યારે તેને સ્થૂજસ્કૃત્તિ ને કારણ એ-
 ઠો દેહની વિસમર્તિ થાય છે ॥ અને જ્યારે અગાસિયા રૂપ મહા કારણદેહમાં જીવજાય છે ત્યારે તેને ચાર કોશરૂપ ત્રણે અવ-
 સ્થાનો વિસમર્તિ થાય છે ॥ ને બલિ પાછો જીવ મહા કારણમાંથી કારણદેહમાં આવે છે ને કારણમાંથી સ્કૃત્તિ દેહમાં આ-
 વે છે ને સ્કૃત્તિમાંથી સ્થૂજદેહમાં આવે છે ॥ એવિરીતે જીવ આવે છે ને જાય છે ॥ ને જન્મ મરણ ને પામે છે ॥ અને જ્યારે પ્રત્યક્ષ મ-
 ગયાન ને મગયાન ના સંતનો આશ્રય કરિને જ્ઞાન ને પામિને નિવરતિ પરાય છે ત્યારે તે જીવ પાંચ કોશરૂપ માયાનો
 ત્યાગ કરિને બ્રહ્મરૂપ પડે ને મગયાન ના અક્ષરધામ ને પામે છે ॥ એતમારા પ્રશ્નનો હત્તર છે ॥

દૂતિ શ્રી સુરસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

શ્રી હરિ કૃત્ત્યાચન મોનમઃ ॥

સંવત ॥ ૧૯ ॥ આગણિસે ॥ ૨૪ ॥ ચોવિસના ॥ મહાશુદ્ધિ ॥ ૨ ॥ વિજને દિવસ મહારાજ શ્રી હરિ કૃષ્ણ મગયાન ગામ ગોલ્લ
 મધ્યે પડેલ બકોર રગનાથ ને ઘેર ગાદિ તકિયે જુક્ત પલંગ ઉપર વિરાજ માન થયા હતા ને સર્વે વસંતિ વસ્ત્ર ધારણ કર્યાં
 હતા ને પિતાપુષ્પનો આભૂષણ સર્વે અંગમાં શોભિ રહ્યાં હતાં ॥ ને કંકુનો ચાંદલો કસોદતો ॥ ને પોતાના મુર્યાર્પિની આ-
 ગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સભા માર્દને બેઠિ હતી ॥ પછી મહારાજ બોલ્યા જે જીવને વિષે કામ જોભાદિક
 પાંચ દોષનાં વિજ અનાદિનાં રહ્યાં છે તે કામાદિક ડે થડે ને જીવને પિડા કરે છે ને જન્મ મરણ ને પમાડે છે ॥ મારે જે

श्रीमुरव
सिद्धांत
॥१७॥

नेकल्याणनेइछुबुं तेनेकामजोभादिकनास्वभावपडवादेवानहि॥अनेस्वभावपड्याहोयतोतेस्वभावनेटालवानीरवट-
करारववि॥अनेकामादिकनास्वभावतोएनीमेलेबगरदारवडेजीवनेपडेछेनेतेस्वभाबनेटालवातेतोदारवडोकरे
त्यारेटलेछे॥जेमबस्त्रमांमेजतोएनीमेलेभरायछेनेतेमेजनेकाढवानेअर्थेतोदारवडोकरवोपडेछे॥त्यारेतेनिसरेछे
॥यजिजेमफानस मांकाजलतोएनीमेलेबलेछेनेचोखुंतोदारवडोकरिनेकरेछेत्यारेथायछेतेमकामजोभस्वाद्मान
आदिकनास्वभावतोजीवमांभगरशिरव्यापडेछे॥अनेतेस्वभावनेटालवानेअर्थेतोमहादारवडोकरिनेसतपुरुषनो
समागमकरिनेनित्येखटकोराखेत्यारेस्वभावलेछेअनेस्वभावजजीवनेदुःखनादेनाराछे॥नेजेनेस्वभावलेलि
गयातेतोभगवाननाधामनेपासिरह्योछे॥माटेपोतानेकामजोभादिकनास्वभावछेएजजीवनापाकान्नाचुछे॥प-
एषिजोकोईजीवनोशत्रुनयी॥केमकेपोतानोकोईकहेतुंहोय॥नेतेनेआपणाउपरअतिशोप्रतिहोयपणजोआ-
पणेकामनीअतिशोचासनाहोयनेतेनिस्त्रिसारुंतेनाघरमांयेसिथेतोतेनेतेमाथुंवाढवाउभोथायनेहेतुमदिनेशत्रुथा
यछे॥तेशत्रुकोएकक्योकेपोतानेकामनोस्वभावहूतोतेणेशत्रुक्योमाटेकामादिकदोषछेएजजीवनाशत्रुछे॥
माटेबुद्धिमानहोयतेनेभगवाननेभगवाननासंतनोआश्रयकरिनेपोतानादोषटालवानेविषेसूरभिरथवुं॥अनेजे
भगवाननेभगवाननासंतनीआज्ञामांरहिनेपोतानादोषटालवानोरवटकोराखेछेतेनादोषटलिजायछे॥नेते
तुंकल्याणथायछे॥माटेजेनेपोतानाआत्मानेनिरदोषकरिनेपरमस्वरूपनेपामबुंहोयतेनेभगवाननेभगवाननासंत
नोसमागमकरिनेतेनीआज्ञामांवरतवुं॥अनेजेभगवाननेभगवाननासंतनीआज्ञाप्रमाणेवरतशेतेनासर्वदोषटलि
नेपरममोक्षनेपामरो॥

श्रीहरिकृष्णायनमोनमः॥

॥इतिश्रीसुखसिद्धांतसमाप्तः॥

॥संवत्॥१९॥अोगणिसं॥२४॥चोविसनामहाशुदि॥८॥अष्टमि

नेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवानगामश्रीधर्मजमध्येपटेलत्रिकमभाईतलसिभाईनेघेरउतरादाबारनाओर

धर्मज-
सि०६९

॥१७॥

हानी आगल गादित किया बिछाविने दो लिया उपर विराजमान थपाइताने सर्वे कस्तं बल जरिथानी पत्त्र भारण कस्तान्
तां ॥ ने पिछा पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांशो भीरव्यां हतां ने फंकु नोचां दलोक स्यो हतो ने पोताना सुरगार्विदनी आगल
साधु तथा षणा कहिरि भक्तनी सभा भराई ने बे विहति ॥ पछे महाराजनी संघार्ति थया केडे महाराज कृपा करिने सर्वे
सभा मृत्ये बोल्या जे जेने आलोकमां ने परलोकमां महा स्वरवने पामबुं द्योय तेने सत्वगुण राखवो अने सत्वगुणे करि
मै आलोकने परलोकने विषे जीवने महा स्वर थाय छे ॥ जे सत्वगुण राखिने काम करवानुं धारे ते काम सिद्ध थाय छे
अने जो रजोगुण ने तमोगुण मां महा दुःख रखुं छे ॥ ने रजोगुणि तमोगुणि ने कोई मनोरथ सिद्ध थतो नथी ॥ के मके कोई क
नी पासे आपणे काम करावुं द्योय त्यारे तेनी पासे जईने तेने सत्वगुण राखिने ते पासे मिठां मिठां वेण कहियुं तो ते आ
पणुं काम करवो ॥ अने जो रजोगुण के तमोगुण आणीने तेने कडवां वचन कहिये तो तेने काम करवुं द्योय तो पणन क
रेने हे तुहोय ते पणवानु थाय ॥ अने आपणो कोई कडवानु द्योय पण तेनी आगल सत्वगुण राखिने सत्य हितनी प्रिये व
चन बो लिये तो तेवानु मटिने हे तुथई जाय ॥ ने ते दुःख देतो आस सिने स्वर देवामंडे ते आलोकमां जे म सत्वगुणमां स्
वर थाय छे ॥ ने तमोगुणमां दुःख थाय छे ॥ ते म परलोकमां जीवना कल्याणने अर्थे पण कोई महात्मा पुरुष द्योय ते नि
पासे सत्वगुण राखिने निरमानी थईने दिन आधिन पणो हाथ जोडिने गरि बथईये ने महात्मा पुरुषनी सेवा करिये ॥
तो ते महात्मा पुरुष कृपा करिने तेने ज्ञान आपे ने ते ज्ञाने करिने जीयनुं कल्याण थाय छे ॥ पण जे तमोगुणे करिने महात्मा
पुरुषने कचयावे तो तेना उपर महात्मा पुरुष प्रसन्न थाय नहिं ॥ ने ते जीवमरिने महा दुःखने पामे मटि जेने पोताना क
ल्याणने ईछुं तेने कोई महात्मा पुरुष आगल तमोगुण करवो नहिं ॥ ने तेने बसमुं जागे एबुं वचन तो भूल्यमां पण बो
लवुं नहिं ॥ अने विष्णु शिव गणपति देविने सूर्य एषं च देवनी निंदा व्यारेय कर्षी नहिं ॥ ने तेनी निंदा कोई क करतो
द्योय तेनो संग करयो नहिं ॥ अने एपांचे देव जगत कर्ता जे परमात्मा तेनां रूप छे ॥ माटे पांचे देवने पुज्य पणे करिने

श्रीगुरुव
सिद्धांत
॥१०९॥

मानवाचनेरामकृष्णादिक जेअवतार कहेबायछे तेपणसर्वनाकारणनेसर्वनाआधारनेसर्वेधीपरएवाजेपरब्रह्मपरमा
त्माभगवानतेनाजअवतारछे कहेतांतेपरमात्मापोतेज जीवोनाकल्याणकरवा सारुंस्वइछायेप्रथीनुपरप्रगटथा
यछे नेतेनोआश्रयकरवाथकिजजीवनुं कल्याणथायछे ॥ पणतेरामकृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवानना आश्रयविना-
जीवनुं कल्याण कोईतुंथयुंनथीनेथरो पणनहिं ॥ माटे रामकृष्णादिक भगवानना अवतारना मनुष्यचरित्रनेविषे
दोषजोबोनहिं ॥ नेतेनीचरीअनेतो कल्याणकारीजाणबां नेतेनुं गानकरवुं ॥ नेतेनेविषेदोषदेरबाडे तेनेमहापापि
जाणयो ॥ नेतेतोअस्फुरछे ॥ नेतेनोजे संगकरे तेजिचनरकमांजायछे ॥ माटे रामकृष्णादिक भगवानने विषेदोषदेख
डेतेनोसंगकरयोनहिं नेतेनोजेसंगकरेछे ॥ तेनेनित्येब्रह्महत्यानुं पापलागेछे एमसमजीने सत्वगुणराखिने शुद्ध
ज्ञानदातामहात्मापुरुषहोय तेनीआगलनिरमानीधर्दने समागम करवो तो तेआत्मानुं कल्याणथायछे ॥

॥

॥ दूति श्रीगुरुव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमो नमः ॥

॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अयोगिसे ॥ २४ ॥ चो विसना महाशुद्धि ॥ १६ ॥ दशमिने दिवस महाराज

श्रीहरिकृष्णभगवानगामश्री धर्मजमध्ये पटेल गला भाईरणछोड भाईनेघेरउगमणे बारमेडिनीआगलगादितकि
येयुक्तपर्वगठपरविराजमानथयाहता ॥ नेकिनरबापनोस्फुरवालनेडगलिधारणकत्थां हतां नेलिलारंगनीसेनेरि
पुरादाररेटोपेहेत्योहतो ॥ नेकसंबलसेलुं केडेबांध्युं हतुं नेएकविजुंसेलुं रयभेधारणकत्थुं हतुं नेपिलापुष्पनां
आभूषणसर्वेअंगमांशोभीरह्यां हतां ॥ नेककुनोचादलोकस्थोहतो नेपोतानासुरवारिदनीआगल मुनिमंडजतथा
षणाकहरिभक्तनीसभाभरार्दनेबेठिहती पछेमहाराज श्रीहरिकृष्णभगवानकृपाकरिने सर्वेसभाप्रत्ये बोल्याजेवे
दादिक सर्वेशास्त्रनीजेमूलमतलबछे ॥ तेनेजेपुरुषमहात्मापासेथी समजेछे तेनेशास्त्रसबजापडेछे ॥ अनेसर्वेनी
मूलमतलबनजाणीहोय तेनेशास्त्रअवजापडेछे केमकेकोईशास्त्रमां केमकसुं होय नेकोईशास्त्रमां केमकसुं होय

धर्मज.
सि०७०

॥१०९॥

માટે બુદ્ધિ ભમિજાવશે ને પછિ નાસ્તિક ભાવ આધિજાય છે ॥ માટે કલ્યાણના રવવા જાને કોઈ મહાત્મા પુરુષ નો સમાગમ કરિ ને શા-
 સ્વની મૂલમત લખજે મહે તેમ તમને કહિયે છે ॥ જે શાસ્ત્રમાં અળ વિચાર કહ્યા છે ॥ એક ભયાનક વિચાર કહ્યો છે ને વિજોરે ચક્ર
 વિચાર કહ્યો છે ॥ ને ત્રિજોય થાપી વિચાર કહ્યો છે ॥ તે ત્રણ પ્રકારના જીવ છે તે ત્રણે પ્રકારના જીવને નોર પોનો સ્વો વિચાર કરવા
 નું કહ્યું છે ॥ તે ત્રણ પ્રકારના જીવ કીમ્પા તો પાંમર વિષેથી ને મુમુક્ષુ ॥ તેમાં પામરને ભયાનક વિચાર આપ્યો છે ॥ તે ભયાનક તું
 શુરૂપ છે ॥ તો પામર હોય તે પાપ કર્મ કરતો હોય ને પાપે કરિ ને જે દુઃસ્વ થયો તેની રવ વર નથી ॥ માટે ભયાનક વિચાર આપિને
 પાપ થકિ ભય પમાડિને પાપ સુકાવવાં છે તે સારું જેટલાં પાપે કરિ ને દુઃસ્વ થાય છે તે વધાંય દુઃસ્વને ભેગાં કરિ ને તેનો મહાત્મા
 પુરુષે સરવાલો લેઈને છલારવને ચોરા સિદ્ધ જાર નરક ના કુંડ કહ્યા ॥ તેમાં અઠાવિસ કુંડ તો મોટા નામાધારિક હતા ॥
 ને તે કુંડમાં આવાં આવાં દુઃસ્વ જીવોને ભોગવવાં પડે છે ॥ ને તે દુઃસ્વના આપનારા એવા મોટા મોટા યમદૂતનાં રૂપ દેવાડ્યાં ॥
 ને તે યમદૂત મહાવિકરા લે છે ॥ ને કાજ લજે વાકા લા છે ॥ ને સાતતાડ જેવડાં ચા છે ને તેનાં રુવાઈ બેર છિની અણી જેવાં
 છે ને પાપી જીવોને મારવા સારું અનેક પ્રકારનાં શાસ્ત્ર લીધાં છે ॥ ને આવા પાપ કરે તેને આભિરીતે જન્મ મારે છે ॥ ને કાલિ-
 ચિત્તો ન રવાયે છે ॥ ને નરકના કુંડમાં ડબકિયો રવ વરાવે છે ને માથા ઉપર મુદગ લના માર મારે છે ॥ એ વિરીતે પાપ કરે છે તેને જમ
 પુરિમાં જઈને નરકના કુંડમાં જમના મારવા પડે છે ॥ એવું પાપ થકિ દુઃસ્વ થાય છે ॥ એમ સાંભળ્યું ત્યારે પામરને પણ દુઃસ્વ
 તો વસ મુંડાગે છે ॥ તે પાપ થકિ ભય પામિને પાપ કરવું મુકિ દિયે છે ને ધર્મ નિયમને પાલે છે ॥ ને તે જીવ સુખિયો થાય છે ॥ અને
 ચત્તુર્ગતે જમ પુરિ તથા નરકના કુંડ તથા જમના દુત નથી પણ જમ પુરિમાં તથા નરકના કુંડમાં તથા યમના દુતનાં દુઃસ્વ
 કહ્યાં તે થકિ લારવ ઘણાં વધારે દુઃસ્વ જીવને પાપ કર્મે કરિ ને પ્રભાસમાં ભોગવવાં પડે છે તે દુઃસ્વ સાચાં છે ॥ પણ એ
 રવની તો જીવને રવ વર નથી ॥ માટે દુઃસ્વનાં રૂપ દેવાડીને પામર જીવને પાપ થકિ પાછો વાલે છે પડે છે ને રેચક વિચાર આપિને
 શુભ કર્મ કરાવવા સારું મહાત્મા પુરુષે સ્વર્ગનાં સરવદેરવાડ્યાં જે આવાં કર્મ વેદમાં કહ્યા પ્રમાણે કરિ શાતો દેવલો

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१०२॥

कमांजर्दने आवां सरवणामिश्र ॥ ने तारे स्त्रिनी इछा इच्छो तो देव लोक मांघणी कअप्सराओ मजरो ने द्रव्यनी इछा इच्छो
तो विरामोति मणियो नादगलामजरो ॥ एविरितेशु भकर्म करि शतो मनजे चिंत विरा ते सरवदेव लोक मां तुने मजरो
॥ एषो विचार ज्यारे सां भल्यो त्यारे जीवने सरवतो साहं लागे छे ॥ पछे शु भकर्म करवामं द्विगयो ॥ पछे कर्मने विषे आस्था
वेठि ॥ ने शु भकर्म करिने विषयनां सरवण मजवा मांझ्यां त्यारे तेने यथार्थ विचार आप्यो जे भाई तुं शु भकर्म करिने दे-
वादिक ना सरवने दुछे छे पण ते सरवतो अंते नाश थवानां छे ॥ ने नित्य निमित्त प्राकृतने आत्यंतिक प्रलय मां देवादिक
लोके सहित कोटि ब्रह्मांड नो नाश थई जशे ने ते मां तो मद्दादुःख पा मवुं पडवो ॥ माटे एस र्धे नी यासनानो त्याग करिने
तुं आत्मारुप थईने तारा शु भकर्म नुं फलते परमात्माने अरण कर एटले तुं माया ना पर पंच थकि छुटिने भगवानना धा-
मने पा मिश्र ॥ एविरिते यथार्थ विचार सां भल्यो त्यारे शु भकर्म करिने अंतःकरण शुद्ध थईर खुं हवुं ॥ ते माटे ते विचार
जीवमां समजाई गयो ने विषय बासनानो त्याग करिने भगवान भजीने ते आत्मा भगवानना धामने पामे छे ॥ माटे आ-
धिरिते जीयो ना कल्याणने अर्थे महात्मा पुरुषे दया करिने अण प्रकार ना जीव छे ते साहं शास्त्र मां अण प्रकार ना उपदे-
श ना भेद क ह्या छे ॥ तेने समजी नश के पछे शास्त्र मां दोष का दे जे भाई शास्त्र नुं क्यां ठे काणुं छे ॥ कोई क ठे काणो
के मक बुं छे ने कोई क ठे काणो के मक बुं छे ॥ माटे शास्त्र रवो दां छे एम समजीने नास्ति क थई जाय छे ॥ माटे ना-
स्तिक न थवुं ने सत्पुरुष थकि शास्त्रने समजिये त्यारे शास्त्र सब जां समजाय छे ने जीव नुं कल्याण थाय छे ॥ मा-
टे सत्पुरुष थकि शास्त्र सां भल नुं पण असत पुरुष पासे भी शास्त्र न सां भल नुं ॥ दुचे शात पुरुष के वा होय ॥ अने अस-
त पुरुष के वा होय ॥ तो सत पुरुष ने विषे चार गुण होय छे ॥ अने असत पुरुष ने विषे चार दोष होय छे ॥ दुचे किया
गुणने किया दोष तो सत पुरुष पंच विषय नो त्याग करता करावता होय ॥ अने असत पुरुष पंच विषयने भोगवता
होय ने बिजाने भोग वावता होय ॥ अने सत पुरुष पोते देह धी नो रवो आत्मा तेने पोतानुं रुपमानने दिव्य साकार एवा

धर्मज.
सि०७०

॥१०२॥

જે પરમાત્મા પ્રત્યક્ષ મગવાનરામકૃષ્ણાદિક તેની ભક્તિ કરતા હોય ને બિજાને ભક્તિ કરાવતા હોય ને જીવ જુદા જુદા અનેક
 છે ॥ ને જીવથી જુદા પરમાત્મા તે એક છે ॥ તેની ભક્તિ કરતા કરાવતા હોય અને અસત પુરુષ હોય તેનો બધાય જીવને એક જા
 ણતા હાય અને જીવ એજ પરમેશ્વર છે ॥ એમ સમજીને રામકૃષ્ણાદિક મગવાના અવતારને ને પોતાને એક માનતા હોય
 મોટો મહાદોષ છે ॥ સાટે એમ સમજે ને બિજાને એમ સમજાવે તેને અસત પુરુષ જાણવાને તેને મહા પાપિ જાણવા અને જે પોતે
 જુદો આત્મા રૂપ થઈને પ્રત્યક્ષ પરમાત્માની ભક્તિ કરે છે ને બિજાને ભક્તિ કરાવે છે તે મોટો ગુણ છે ॥ ને એ ગુણ જેને વિષે
 હોય તેને સત પુરુષ જાણવા ॥ અને સત પુરુષને વિષે થઈને હોય કે જે તેનાં દ્વિયો નિયમ માં હોય ॥ ને અસત પુરુષની દ્વિયો
 નિયમ માં હોય નહિ ॥ અને સત પુરુષને વિષે ચૈરાગ હોય કહે તેનાં જગતના પદાર્થ ઉપર અભાવ હોય ॥ અને અસત પુરુષને
 જગતના પદાર્થ ઉપર પ્રિતિ હોય એ બિરીતના ગુણ દોષ જોઈને જેને વિષે દોષ જણાય તેને અસત પુરુષ જાણવા ને તેના સં
 ગનો ત્યાગ કરવો ॥ અને જેને વિષે મોટો રે કહ્યા એવા ગુણ જણાય તેને સત્પુરુષ જાણવા ને તેનો સમાગમ કરવો ને તેથી
 રાગને સાંભલવાં ॥ એ બિરીતે સમજે તેનું કલ્યાણ થાય છે ॥ માટે આ સમે તમારે સર્વે પ્રકારે સબલું સમજવાનો ને મો
 ક્ષ્યામણનો સમો આવ્યો છે ॥ તેજે ચેતિને નિરમાની થઈને અમારે ચરણે આવો ને જે ચરણે આવ્યા છે તેનાં તો સાક્ષાત્
 કારક લ્યાણ થશે એમાં કાર્દ સંચાય નથી ॥

॥ દતિશ્રીમુખસિદ્ધાંતસમાપ્ત ॥

॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ॥ ૧૯ ॥ આગણિ સે ॥ ૧૨૪ ॥

॥ ચોવિસના મહાવદિ ॥ ૫ ॥ પંચમિને દિવસ મહારાજ શ્રીહરિકૃષ્ણ મગવાન ગામ શ્રીધર્મજમધે પટેલ રાજા હોડભાઈ
 ગિરધરભાઈને ઘેર ગાદિતકિયે યુક્ત પલંગ ઉપર ચિરાજ માન થયા હતા ને સર્વે જરિયાની ચત્રધારણ કર્યાં હતાં ને પિ
 જાપુષ્પનાં આશ્રૂષણ સર્વે અંગમાં સોભિરહ્યાં હતાં ને કંકુનો ચાંદલો કસ્યો હતો ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સાધુ
 તથા ઘણાક હારિ ભક્તની સમાભરાઈને બેઠિહતિ ॥ પછે મહારાજ કૃપાકરિને બોલ્યા જે સર્વે સાંભલો એક ચાતકરિ

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१०३॥

ये छे ये अने ते वात देवि जीवना कामनी छे ॥ अने जे आसुरि होय तेने तो एवात समजाति जननी ॥ मारे आसुरि जीवने
पञ्चामुकीने देवि जीवने वात करिये छे ये जे जीवने प्रत्यक्ष भगवाननुं स्वरूप ओ न राख छे त्यारे जीवनुं कल्याण थाय-
छे ते प्रगट भगवान केने ओल स्वाय छे ॥ तो प्रगट भगवानने विषे हेत थाय छे ॥ त्यारे ते हेते करिने प्रगट भगवानना दिख
गुण ते जाण्या मां आये छे ॥ अने जेने विषे हेत न होय तेना गुण तेने जणाता नथी ॥ अने जेने विषे जेने हेत होय तेना गुण
जन जरे आये छे ॥ ने हेत वालाना दोष तो देखाय जनहिं ॥ जेम जेने दिकरामां के स्त्रि मां हेत होय तो तेमां अनंत दोष
छे ॥ तो पण तेने तेना एके दोष न जरे आवतानथी ॥ केम के स्त्रिने विषे वासना होय तो ते जीव नर्क मां जाय छे ने दिखाने
विषे वासना होय तो त्यां पाछो जन्म धरवो पडे छे ॥ एवा मोटा मोटा दोष छे तो पण तेने विषे जेने स्नेह होय ते तो एमजा
एजे मारी स्त्रि जे वि कोईनी स्त्रि नथी ॥ ने मारा दिकरा जेयो कोई नो दो करो नथी एम स्नेह वालाने भासे अने पोतानुं
घर बार धन माल गाम गरास सर्व तेने आपि दिये ॥ अने जेने हेत न होय तेने गुण ते दोष भासे ॥ तेम जेने प्रत्यक्ष पर-
मात्मा ना गुण जाणवा होय तेने प्रथमतो महात्मा पुरुष मां हेत करयुं ने हेते करिने तेमां जे अनंत कल्याण कारि
गुण रखा छे ते जणाय छे पण ते विना भगवान साधे बैरां धिने कहे जे तमारा गुण देखाडो ॥ तो ए बिरीते कोई काले
भगवान ओल राखतानथी ने ते जीवनुं कल्याण थतुं नथी मारे जेने पोताना कल्याण ने दछ बुं होय ने जेने प्रगट भग-
वानने भगवानना संतने ओल राखवा होय तेने जेटला संसारने विषे मोटा पुरुष कहवाता होय ते बधाय साधे हेतरा
खवुं ॥ ने तेनो समागम करवो ने हेतरा रयतां थकां तेने विषे जे गुण होय अथवा दोष होय ते जणाय छे पछे तेने विषे के
ईजात नो दोष जणाय के कपट जणाय तो तेना संग नो त्याग करवो पण तेनो द्रोह न करवो अने समागम करतां कर-
तां तेना गुण जणाय तो तेनो आश्रय करवो ॥ तो ते थकि आत्मानुं कल्याण थाय छे पण भगवानने भगवानना सं-
त प्रगट होय ने तेने विषे हेतरा रये नहिं ॥ ने समागम करे नहिं ॥ ने उलटो निंद्या कत्या करतो होय ने एम कहे जे

धर्मज.
सि०७१

॥१०३॥

जो भगवान होय तो मुने कांई परछोदेखाडिने ओजरवाये तो हुं भगवान मानुं एमकहे तेने कोई काजे भगवानने भगवानना संत
ओलखातानथी ॥ नेतेनुं कल्याण कोई का लेथतुं नपीने जे कोई महात्मा पुरुष पासे परछो मागेछे तेने तो अस्सर जाणवोने ते
नी जे संग करे तेना आत्मानुं पण अतिशे भुं दुं थायछे ॥ अने जे सत पुरुषने विषे प्रितिकरिने सत पुरुषनी सेवा करी तेने ज प्रगट
भगवानने भगवानना संत ओलखाओने तेनुं कल्याण थरो ॥ मारे प्रथमतो प्रगट भगवानने संत साथे अतिशे प्रितिकरि
एज कल्याणनुं मुख्य साधनछे ॥ पण ते मां जे दैयि जीव हरो तेने आयात समजाओने समजीने सत पुरुषने विषे हेत प्रितक-
रओ ॥ अने जे अस्सरि जीव हरो तेने तो सत पुरुषने विषे कोई का लेहेत प्रित थाय जनहि ॥ अने ते तो ज्यारे सत्य पुरुष प्रगट था
यत्यारे तेनो द्रोह जकरेछे ॥ अने तेनो जे संग करेछे तेने पण सत्य पुरुषनो द्रोह जकरवा शिरवेछे ॥ नेते जीवनुं अतिशे भुं दुं था
यछे ॥ अने जे महात्मा पुरुषने विषे प्रितिकरिने सेवा करेछे तेने प्रगट भगवानने भगवानना संतनुं स्वरूप ओजरवायछे ॥ ने
तेनुं कल्याण थायछे ॥ मारे जेने पोताना कल्याणने दुख बुं तेने प्रगट भगवानने भगवानना संत ओजरवायछे ॥ नेतेनुं क-
ल्याण थरो ॥

॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय न-

मोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९६॥ अोगणिसे ॥ २५॥ ओविसना ॥ माहावदि ॥ १२॥ द्वादशिने शिवसम-

हाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री धर्मज मध्ये पटेज तिकम भाई

ओरडानी ओसरिमां

गादित किये युक्त पलंग उपर विराजमान थयाइता ॥ ने सर्वे कसं बलवत्त धारण कत्वा इतां ॥ ने सर्वे अंगमां पुष्पनां आभूष
णओ भिरत्वा इतां ने कंकुनो चांद लोक स्थोइतो ने पोताना मुखार्चिदनी आगल संत मंडल तथा घणाक हरि भक्तनी सभा
भराईने बेठिइति ॥ पछे महाराजनी संध्या आर्ति थयापछे ॥ महाराज बो ल्याजे गितामां अरजुने भगवानने कथुं केत
मे मुने एमक होछो जेतुं युद्ध कर एमक होछो पण ते मां मारे स्वरथरो केदुःस्वथरो हारथरो के जीतथरो एकांई मुने जणा
तुं नथी ॥ मारे हुं भुं करुं ॥ पछे भगवाने कथुं के स्वरदुःस्व लाभ अलाभ जय पराजय तेने समान करिने तुं युद्ध मारी आ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०४॥

ज्ञायेकरिने कर एटलेतुने कोईकर्मबंधनकरै नहिं ॥   ॥त्यांश्लोक॥   ॥स्तरवदुःखसमेकत्रवाला भावा
भोजयाजयौ ॥   ॥एमां भगवाने शुं कहुं के जीवने स्थूलदेहनुं जेटलुं जेटलुं स्तरवदुःखद्वारयुं जीतवुं रात्रादिक अन्नं
तप्रकारनोस्थूलदेहनो व्यवहारछे त्यारे स्वप्नने सुसुप्तिमां जायछे ॥ त्यारे सर्वे मिथ्याथर्द जायछे ॥ नेते समेराजापणुं केरं-
कपणुं कां ईरदेंतुं नपी ॥ तेमजस्थूलदेहनो त्याग करे छे त्यारे पण ते देहनां सुखदुःखादिक उपाधि ते सर्वे मिथ्याथर्द जा
यछे ॥ माटे जे ज्ञानी होयते आलोकना सुखदुःखादिके करिने हरखशोकनं पां मतानपीने आलोकने स्वप्नदलदे
खे छे ॥ ने एक भगवाने सत्यजाणीने तेनुं भजन करे छे ॥ पछे पटे लकासिदासे प्रश्न पुछुं जे जे मस्वप्नने सुसुप्ति
मां जीव जायछे ॥ त्यारे जगतनां पदार्थ सर्वे मिथ्याथर्द जायछे ॥ ने कोई पदार्थ कम आबतुं नपी ॥ तेम पापने पुन्यते पण
नाशपामतुं हरो के नादानहि पामतुं होय ॥ तेनुं के मद्दरो ते अमने जेम होय तेम कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे आजि
वदेह नो त्याग करे छे त्यारे आलोकना भोगपदार्थने स्थानक ते मिथ्याथर्द जायछे पण ते देहे करिने शुभने अशुभ कथां
जे कर्मतेनुं जीफल पापने पुन्य ते तो सूक्ष्मने कारणदेह मां जीम भेगुं जायछे ॥ पण ते कर्मनुं फल जेम आलोकमां पदार्थ
मिथ्याथय छे तेम ते मिथ्याथतां नपी ॥ केम के कर्म तो अंतःकरण नी समजणे करिने थायछे ॥ ते जे ने सतपुरुषने समाग-
मे करिने सबलिसमजण होय ते शुभकर्म करे छे ॥ अने जे नी असतपुरुषने संगे करिने अबलिसमजण होय छे ते अशुभ
कर्म करे छे ॥ माटे ते कर्मनुं फल पापने पुन्य बेय जीवना भेगां जायछे ॥ ने पाछो फरिने जीव जे ते स्थूलदेहनुं धारण करि
ने पूर्वना कर्मनुं फल स्तरवदुःख तेने भोगवे छे ॥ अने तेने जे खोदुं कहे छे ते तो महापापि छे केम के तेने घणाकपाप
कथां हरो ॥ ने घनिघणां कतेने पापकरां हरो ॥ माटे ते कर्मना फलने मिथ्याकहे छे ॥ अने जे शुद्धसंप्रदावना वे
दोक्त धर्मि छे ॥ ते तो कर्मना फलने सत्यजाणीने अशुभकर्म नो त्याग करिने शुभकर्म कथां करे छे माटे कर्मनुं फल
नासपापतुं नपी ॥ अने एक बाते कर्मनुं फलनाशपामे छे ॥ के जे आत्माने प्रत्यक्ष परमात्मा ने तेना संतनो आश्रय

धर्मज.
सि० ७२

॥१०४॥

चोद्योयनेतेथकि ज्ञाननेपामिनेअणदेहनो भावदालिनाविनेआत्मारूपधर्दनेपरमात्मानी भक्ति कर्तेहोर्नेतेपरमात्माने
 तेनासंतनीप्रसन्नतानेअर्थेतेनीआज्ञायेकरिने निष्कामकर्म करे तो तेने ते कर्मनुं फलभोगव्युं पडतुंनथी ॥ केमकेतेने
 कर्मनाफलनेरहेवानुं स्थान कजेअंतःकरणरूपसूक्ष्मशरिर तेनाशपामिगयुछे ॥ केमकेते एमनआदिकद्वंद्वियो
 अंतःकरण परमात्माने तेनोएकांतिक पंचविषयना त्यागिसंततेनेअरण्यकयुंछे ॥ माटेतेने कर्मबंधनकरतुंनथी ॥
 अनेतेपोतानामनने धारे कोई कर्म करेज नहि ॥ नगरमात्माने संतनीआज्ञाये करिने निष्काभ भाये करे ॥ तेपण
 गितामां श्रीकृष्ण भगवाने अरजुनने कथुंछेजे तारामनकल्पित धर्म तेनोत्यागकरिने हुंकहुं एममारिआज्ञायेकरि
 नेकर्मकर एटलेतुंने कर्मबंधनकररीनेहिं ॥ माटेएविरितेप्रत्यक्ष भगवानने भगवाननोएकांतिक संतनीआज्ञाये
 करिनेजेमैकर्म करे ते कर्मनुं फल भोगव्युं पडतुंनथी नेतेआत्मात्तो भगवानना धामने पामेछे ॥ अनेभगवान
 नेसंतनाआश्रयिअनेतेनीआज्ञा विना तो जीवनेजेबांजेबां कर्म करेछे तेने तेबांतेबांफल भोगवचांपडेछेएसि
 द्वांतचारताछे ॥

॥ इति श्रीमुरयसिद्धांतसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण

यन्मोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २४ ॥ चोविसना फागणवदि ॥ ९ ॥ नवमिनेदिवस

॥ महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान नाम श्रीभादरण मध्ये पटेलहाथी भाई तलसि नाईनेधेर उगमणोबार ओरडानीआ-
 गल संध्याआर्तिसमे घाट उपर गदितकिये जुक्तपलंगबिछाव्योद तो तेउपर थिराज मानथयाहता ॥ नेसर्वजरिया
 नीवल्लधारण कथांइतांअने सर्वेअंगने विषेपुष्पनांआभूषणसोभिरयांइतां ॥ नेजलादनेविषेककुनोचां
 दलो कस्योद तो मैपोतानामुखार्थिदेनीआगलसाधु तथा घणाकहरिभक्तनी सभाभराईनेबेठिदति पछेम-
 हाराज बोल्याजे जीवनेपोताना आत्माना स्वरूपनुं तथापरमात्माना स्वरूप तुं अज्ञानछे तैणेकरिनेजन्ममर-
 णादिक संसारमां दुःखनेपामेछे ॥ तेवेदमां पण कथुंछेजे ॥

॥ आत्मा ज्ञानतजगत भातिइतिश्रुति ॥

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०५॥

॥ अर्थ ॥ ॥ जे आत्मात्राब्दे करिने आत्मापरमात्मा वेचना स्वरूपना अज्ञाने करिने जीवने जगत्तो भास
थयो छे ॥ ने जन्म मरण ने पामे छे ॥ हवे ज्ञान थाय त्या रे जीवनी मुक्ति थाय ॥ ते पण वेद मां कह्युं छे जे ॥ ॥ रते ज्ञाना व
मुक्ति ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥ ज्ञान बिना मुक्ति थाय नहिं ॥ माटे ज्ञाने करिने ज मुक्ति थाय छे ॥ अने ते ज्ञान पोतानी
मैले थतुं नथी ॥ केम के पोतानी मैले ज्ञान थतुं होय तो जीव आ ज दिवस सुख भुं कर वा अज्ञानी रहो ॥ माटे ज्ञान आ
प नार बिजो कोर्द जोर्द ये छिये ॥ अने बिजो पुरुष जोर्द ये ते पण माया पर होय ते ज्ञान आप नार दरो त्या रे ज्ञान थरो ॥
पण जे माया मां होय ते थकि माया परनुं ज्ञान थाय नहिं ॥ ते साहं माया परतो एक परमात्मा छे ॥ ते परमात्मा जीवने ज्ञान आ
प या साहं माया पर र ह्या थका पोताना सत्य संकल्पे करिने मनुष्यने जो या मां आ वे एया राम कृष्णादिक अवतार तुं धारण
करे छे ॥ ने जीवने ज्ञान आपिने ब्रह्म रूप करिने पोताना धाम मां लेई जाय छे ॥ माटे कल्याण नारायण या जाने महात्मा पुरु
ष पासे थी ज्ञान जरूर सां भजयुं ॥ ने ते नी सेवा कर बिताते ते ज्ञान थय ने कल्याण थाय पछे फेले भीखा भाई रण छोड भाई ये महा
राजने मश्र पुरुष जे परमात्मा प्रत्यक्ष होय तेने श्रो लक्षणे करिने ओ लखाय जे आपरमात्मा दरो ॥ ते कहो ॥ पछे म-
हाराज बोल्या जे जे मजे वृक्षने बिषे जे बो गुण होय छे ॥ ते वो गुण तेना फल मां आवे छे ॥ ते फले करि ने जे म वृक्ष ओ ल-
खाय छे ॥ ते म परमात्माना गुण परमात्माना ज्ञाने करि सिद्ध थाय छे एया जे ते मना भक्त जन संत तेने जोर्द परमात्मा
ओ लखाय छे ॥ जे म आं बानी कैरि जमिये ने ते कैरि नी म धूरता सरस होय त्या रे एम जाणिये जे आ आं बो सर स छे ॥
ते म जे ना ज्ञाने करिने तेना आश्रित निरवास निक भइने पंच विषय थकी वैरागने पामीने विषय नो त्याग करिने
ब्रह्म स्थिति मां वर्तता होय त्या रे एम जाणयुं जे परमात्मा बिना बिजा को थ थकि निरवास निक थाय नहिं ॥ माटे नि
रवास नीक ने पंच विषय ना त्यागि संत ज्यां होय त्यां परमात्मा हो य छे एम जाणयुं ॥ अने ज्यां प्रत्यक्ष परमात्मा होय
त्यां एवा संत जरूर होय ॥ पण ते बिना पंच विषय ना त्यागि संत होय नहिं ॥ अने एवा संत होय ते पंच विषय नो त्याग

भादरण.
सि. ७३

॥१०५॥

करिने ब्रह्मरूप धर्मेने परमात्मानीन बधा भक्ति कर ता होय ॥ मारे एवा ब्रह्मरूप मुक्त जे नीस वाकरे छे ॥ ते परमात्मा छे एम जाणवुं ॥
 ते हेने तमे तेषमाणे न जरे जोईने परमात्माने ओ जखो ॥ एत मारा प्रश्न नो उत्तर छे ॥ पछे गाम सीसवाना थाए दार मां मा -
 सा हे बे श्रीमहाराजने प्रश्न पुछ्यु जे हे महाराज जे काने सांभले तो नहिं होयने मुगो होय तेने परमात्मानु ज्ञान शिरी ते थाय
 ॥ अने ज्ञान थया बिना तो जीवनी मुक्ति थाय नहिं ॥ मारे तेने ज्ञान थवाने काई हरो के नहिं होय ॥ पछे महाराज बोल्या जे जे बे
 हेरोने मुगो होय तेनां जे सगां भाई बाप के दिकरो होय ते तेने कोई गकोर जीनु मंदिर होय तथा प्रगट भगवानने तेना संत पु
 धी उपर होय त्यां ते डिजायने तेने आरव्यो होय ते भगवानने भगवाननी मूर्तियोने संत तेनां दरशन करावे ॥ पछे ते भग
 वानने भगवाननी मूर्तिने संतने पगे लागवाने उंडवत कर तां घणामनुष्यने देखे मारे ते बे हे रानामन मां एम ज्ञान थाय
 जे आ कोई मोटा देय छे ॥ एम जाणिने पो ते पगे लागे उंडवत करे ने मन मां स्तुतिकरे ॥ ने एम चिंतन करे जे हे देव मां
 सारुं कर जे ॥ एम तेने ज्ञान आंखे करिने थाय छे ने ते जीवनुं कल्याण थाय छे ॥ पछे वसि ते थाए दारे पु छ्यु जे कोई क -
 आ धला जीवने तो आंख कान जी भद्रा थ पगादिक ए के दू दियो होय नहिं ॥ तेने शिरी ते ज्ञान थाय ॥ के तेनुं कल्याण
 शिरी ते थाय के तेनुं तो कल्याण ज थाय जनहिं ते कहो ॥ पछे महाराज बोल्या जे जे ने एके दू दियो हो मनहिं तेनुं तो एम
 कल्याण थाय जे तेनां सगां होय ॥ ते प्रगट भगवानने भगवानना संतना चरण बिंदने धोईने तेनुं चरण मृत तेने पिबरा
 येने तेने शरिरे चोप डे ॥ तथा गंगा मां न चरावे तो तेणे करिने तेनुं कल्याण थाय छे ॥ ते पण भागवत मां कह्युं छे जे जे वृ
 क्ष तले प्रगट भगवानने भगवानना एकांतिक संत उभा होय ते वृक्षने पण परम पदनुं अधीकारि कह्युं छे ॥ मारे प्रगट
 भगवानने संतना संबंध मां जे जे जीव आ विजाय ॥ ते सर्वेनुं कल्याण थाय छे एयो प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना सं
 तना संर्धनो प्रताप छे ॥ मारे जेने कल्याणने ईछ्यु होय तेने पोताने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संतनो संबं
 ध राखवो ॥ ने बिजां पोतानां सगां होय तेने भगवानने भगवानना संतनो समागम कराववो ॥ एम जीवने कल्याण

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०६॥

थयानोउपायछे ॥ केमके एक भगवानने देखवाने देखीने जाणवात्यारे जीवनं आत्यंतिक कल्याण थायछे ते मां देख
या एतो भगवाननी कृपाछे ॥ अने तेने जाणवा ते तो पुरुष प्रयत्नछे ते दर्शन तो भगवान कृपा करिने प्रगट थायछे त्यारे
ज्ञानि अज्ञानी सर्वे ने दर्शन थायछे ॥ पण तेने जाणवा कठणछे ॥ माटे प्रगट भगवान नां दर्शन करिने तेने जाणवा
साहं नित्ये संतनो समागम करयोने सेवा करवि ॥ तो ते पकि प्रगट भगवान जणायछे ने ओलखायछे ॥ ने ते जिवनुं
कल्याण थायछे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय न-

मोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९५ ॥ अोगणिसं ॥ १२४ ॥ चो विसना फागण बदि ॥ १२० ॥ दसमिने दिव

स महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री भादरण मध्ये सोनी गला भगवानने घेर उगमणे बार ओर डानी आ गल
पाट उपर गादित कीये युक्त पलंग बिछाव्यो दतो ॥ ते उपर विराज मान थथा हुता ॥ ने सर्वे जरिया नीय रूप धारण कथां
हुता ॥ ने पुण्यां आभूषण सर्वे अंगमां ओभिर ह्या हुता ॥ ने पोताना मुरपा धिंदनी आगल साधु तथा घणा कह रिभक्त
नी सभा भारद्वाज बेठिहती ॥ यछे महाराज बो व्याजे बेसाधन सिद्ध थायछे ॥ त्यारे जीवने जन्म मरण टले छे ॥ ते बेसा
धन कियां तो एक प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूप मां प्रीति करविने बिजुं वासनानो त्याग करयो ॥ ए बेसाधन पुरां थाय त्यारे
जीवने जन्म मरण टले अने ए बेमांथी एक वासनानो त्याग कथ्यो होय पण तेने अक्षराति त परमात्मा प्रगट धर्मे मल्या
न होय ॥ अने तेने विषे प्रति धर्मे न होय त्यां सुधितेने जन्म धरयो पडे छे ॥ अने कदापि प्रगट भगवान मल्या होय पण
तेने पंचविषय मां वासनार हि होय ॥ तो तेने पण जन्म धरयो पडे छे ॥ माटे जेने जन्म मरण राखिने आत्यंतिक मोक्षने पा
मयुं होय ॥ तेने बेयसाधन सिद्ध करवां ॥ ते मां वासना राखवाने अर्थे त्रणसाधन सिद्ध करवां ॥ एक तो धर्म दृढ करि
ने राखयो ॥ के हे सां दं द्विषोने नियम करिने विषय थकिया छां वाखवां ने वर्णाश्रमनो धर्म जेने जेम वैदमां कथ्यो होय
ते प्रमाणे धरत बुं ॥ पण ते मां को बूढ़ हाडे फेर पाडयो नहिं ॥ ने आत्यंतिक ज्ञानने पा मिने वासना टली गर्ब होय ने प्रत्य

भादरण.
सि ७४

॥ १०६ ॥

१५ भगवानने विषे प्रितिधई गई होय ॥ तो पण वरणाश्रमनो धर्मने इंद्रियोनो नियम ते तो देह पर्यंत रारखयां पण तेनो क्यारेयस्य
 ग करवो नहिं ॥ अने वरणाश्रमनो धर्मने इंद्रियोनो नियम तेनो त्याग करिने अनियम पणे वर्तरो तो ते स्तुजे एयो मोटो कहेबातो
 हरो ॥ ने ब्रह्म स्थितिने पाम्यो हरो ॥ तो पण ते भ्रष्ट धई जरो ॥ ने ते जन्म मरणने पामरो ॥ ते पूर्व नारद जी महा मोटा हता ॥ ने ब्र
 ह्म स्थितिने पाम्या हता पण जो वर्णाश्रम धर्मने इंद्रियोना नियमनो त्याग करिने राजानी कन्यानुं भविष्य जो वा सारुं तेना
 हाथनो स्पर्श कस्यो तो ते ब्रह्म स्थितिमांथी तत्काल पडि गया ॥ ए आदिक षणाकने नियम चुकया थी कजंक लाग्यां छे ॥
 माटे नियमने वरणाश्रमनो धर्मने देह करिने रारखयां ॥ अने बिजुं देहने आत्मा एवेने जुदा जाणया ॥ अने आत्माने पो
 वानुं स्वरूप माननुं ॥ अने पंचविषयना भोग ते देह ना छे ॥ पण आत्माना नथी ॥ एम जाणिने विषयनो त्याग करवो ॥ अने आ
 त्मा अखंड अविनाशि छे ॥ तेने विषे स्थिति पामयिते नुना मज्ञान कहे वाय छे ॥ अने बिजुं चार प्रकारना प्रलयनो विचा
 र करिने पिंड ब्रह्मांड थकि वैरागने पामनुं एचण साधने करिने वासना टजे छे ॥ पछे एवा ज्ञानना आपना राने निर्वा
 सनिक करिने ब्रह्म स्थितिने पमाडनारा एवा जे प्रत्यक्ष सद्गुरु तेने विषे प्रिति करवि ॥ अने जे निरवासनिक धर्मेने प्र
 त्यक्ष भगवानने विषे प्रितिये करिने जो डाई गयो तेनी आत्यंतिक मुक्ति पाय छे अने ते मांजे टलुं अधू रह्यो छे ते ट
 लुं तेने जन्म मरण रह्ये छे ॥ ने पूर्व भरत राजाने प्रगट भगवान रुष भई वने विषे प्रिती तो धई हति ॥ पण तेने स्नेह
 रूपी वासना टलिन होती ॥ तेने मृगलाना बचामां स्नेह थयोने तेणे करिने जन्म धरवो पड्यो पछे त्रिजे जन्मे जड भ
 त थया ॥ ने स्नेह रूपी वासना ने टालवाने अर्थे जाणिने मांडा थया ॥ ने पंचविषयनो अतिरो त्याग कस्यो ने अतिरो वै
 रागने पामिने असंग पणे वर त्याने अतिरो निरवासनिक धर्मेने भगवानना अक्षर धामने पाम्या ॥ ते सर्वे शास्त्रने विषे
 ने सर्वे पूराणने विषे लखे लुं छे जे जड भरतना जेयो कोईनो त्याग वैराग नहिं ॥ केम के तेने एक बार वासनाये धको ल
 गाड्यो ते सारुं वासनाने टालवासारु अतिरो सावधान थयाने वासना टलने भगवान मां प्रितितो पूरवनी हति ॥

श्रीमुरप
सिद्धांत
॥९७॥

माटेचे साधनभेगांधयां ॥ त्वारे तेनो मोक्षथयो ॥ अने गोपियोने वासना टालिगये जीहती ॥ पण तेने प्रत्यक्ष भगवान
ने विषे प्रितिनहोती ते साहू श्रीकृष्ण भगवानने विषे प्रितिकरवाने अर्थे भगवान साधे गोपियो रासरभियोने प्रिति
भगवान मां थायते विरीतनां अनंत साधन कथां ॥ ने भगवानने पण पोताने विषे प्रितिकरावा साहू गोपियो साधे ते
बिलीत्वा करिने पोताने विषे प्रितिकराविने तेनो मोक्षथयो ॥ केमके ते पूर्वैरुषिहता ते जपतपघणा करिने वासना
टालिना विहती ॥ पण तेने भगवान प्रगटमां प्रितिर्द नहोति ॥ ने परोक्षपणे भगवाननुं ध्यान करताहता पछे तेने रामे
प्रगटर्दने हरशानचनने विषे आष्यां ॥ पछे ते रुषिये स्तुतिकरिने भगवानने कथुं जे हे महाराज अमे चौदलोकना सरव-
नी वासनानो त्याग करिने तमने पाम वासाहू ध्यान करताहता ॥ ते तमे कृपा करिने असने दरवान आष्यां ॥ पण हवेत
मारे विषे प्रिति थाय एयि अमारा उपर कृपा करो ॥ पछे भगवाने तेने कथुं के आजत मारे मारे विषे प्रिति नहिं थाय ॥
माटे आग लहं कृष्ण अबतार धारण करिवा ॥ अने तमे वृंदाचनने विषे स्त्री शोना देह धर जो अटले तमारा मननामने
रथ तर्पतिहू धरो ने मारे विषे तमारे अतिशो प्रेम धरो ॥ एमवरदान भगवाने आप्युं हतुं ॥ पछे रुषिबधाय गोपियो थय
ने भगवान कृष्णरुपे थया ॥ ने तेने पोताने विषे प्रितिकरावा साहू गोपियो साधे रासिकपणे वरत्या ने रासरम्या ॥ ने दुध
दहिं नीचोरीयो करी ॥ ने दाणली धाने वल्लहृत्वा एवा भावदेखाडीने गोपियो नां चितपोताने विषे जोडाव्यां ने अति
शो प्रेम उपजाव्यो ॥ ते कृष्णविना गोपियोने बिजुं कांईज सां भरे नहिं ॥ ने घेलियो धर्दने कृष्ण कृष्ण कातियो फरो ॥
एयो कृष्णने विषे गोपियोने अतिशो प्रेम थयो ॥ माटे पूर्व वासना टालिहतिने प्रगट कृष्णने विषे निश्चये सहित प्रेम
थयो तो तेनुं कल्याण थयुं ॥ माटे वासना टालवाने अर्थे धर्मज्ञानने वेरागदुद करिने राखयां ने भगवान मां प्रीति
करवाने अर्थे ॥ भगवाने ती श्रवण किर्तनादिक नवधा भक्ति करवी ॥ पछे भक्ति करतां करतां तेने प्रगट भग
वानमने छे ॥ ने तेने विषे ते भक्तने निश्चयने प्रेम थाय छे ॥ ने ते भक्त अक्षर धामने पामे छे ॥ माटे धर्मे सहित भ-

भादरण
सि०७१

॥९७॥

गवाननी भक्ति करे छे ॥ तेनुं कल्याण पाय छे ॥ पण भक्ति करे ने धर्म पावने नहिं ॥ तो तेनुं कल्याण थतुं नथी ॥ ने धर्म पाज तो हो
य पण ते जो भगवाननी भक्ति न करे तो पण कल्याण पाय नहिं ॥ ते पण कृष्ण जन्म रवंडुने विषे भगवाने कहुं छे ॥ जे मारि भ-
क्ति कर तो होय पण जो ते धर्म पाज तो न होय तो ते मारो दोहि छे ॥ अने ते धर्म रहित हे कृष्ण हे कृष्ण कर तो होय ॥ तो पण
ते नर्क मां जाय छे ॥ माटे धर्म सहित परमात्मा राम कृष्णादिक भगवान तेनी भक्ति करयि ॥

इति श्री गुरुव सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्री हरि कृष्णाय नमो नमः ॥

संयत ॥ १९ ॥ ओगणिएसें ॥ २४ ॥ चोविसना ॥ फागणवदि ॥ १३ ॥ ते रसने दिवस महाराज श्री हरि कृष्ण भगवान गाम श्री भा-
दरण मध्ये त्रवाडि से बकरामनी स्त्रि बार्द हर कृष्ण रने घेर गादि त किये युक्त पलंग बिछाव्यो दूतो ते उपर विराजमान थया
हुता ॥ ने जरिया नीक संबल वस्त्रधारण कत्या हुता ॥ ने सर्वे अंग मां पुष्पनां आभूषण शोभिर त्या हुता ॥ ने कंकुनो चो
र लो कस्यो दूतो ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधु तथा घणा कहरि भक्त नीस भा भराई ने बेठिहती ॥ पछे महा
राज बोल्या जे जीव ने दुःख ना दे नारा माई कपांच विषय छे ॥ ते पांच विषय किया तो ॥ १ ॥ एक शब्द ॥ २ ॥ बिजो स्पर्श
॥ ३ ॥ त्रिजो रूप ॥ ४ ॥ चो थोरस ॥ ५ ॥ पांच मोगं ॥ ६ ॥ ए पांच विषय नी वासना ये करि ने जीव जे ते जन्म मरण ने पामे छे ॥
माटे पांच विषय जीपना राखु छे ॥ अने ते राखु ने जीव हेतु मान्या छे ॥ एज जीव नुं महा अज्ञान छे ॥ केम के एक फेरो कोणी-
क माये होय तो तेना उपर के बुबेर थाय छे ॥ तो पांच विषय तो जीव ने अनंत फेरामा खो छे ने गर्भ वासने चोरा सिमां अपार
दुःख रिधा छे तो पण तेनी ते जीव ने भान नथी ॥ ने विषय मां प्रीति राखि ने विषय ने भोग वे छे ॥ एज जीव नुं महा अज्ञान छे
केम के अरवंड ने अविनाशि ने अजर ने अमर ए बुं जे पोताना आत्मानुं स्वरूप तेने भूलि ने माशयं तने दुःख रूप एवो जे
देह तेने पोता पणुं मानि ने ते देह ने स्वरूप स्वरूप ने देह ने दुःख दुःख माने छे ने ते देह ने संगे करि ने अपरमित कलेश
ने पामे छे ॥ ने ते कलेश थकि पोतानी मेले छुटवाने समर्थ नथी माटे ते दुःख थकि जीव क्यारे छुटे तो माया पर

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१०६॥

एवाजे भगवानने भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागी संत ते जीवने मलेने तेने विषे प्रतिकरे त्यारे से जीवने भगवानने
भगवानना संत ज्ञान आपिने विषयनो त्याग करावे छे त्यारे ते जीव महासूर्यने पामे छे ने तेनुं कल्याण था छे ॥ ने जन्म
मरण गर्भ यासने चोरासिनां महादुःख ते मटि जाय छे ॥ ने अद्भूतने अलौकिकने पूरण ए बुजे भगवाननु अक्षर धा
म तेने पामे छे ॥ माटेने सभो आजत मारे सर्वेने आय्यो छे ॥ ते तमारा भाग्यनो पारनयी के मके जेने अने कज्ज्मनां महापु
त्यहोय तेने भगवानने भगवानना निरवास निकसत मले छे ॥ ते तमने आज भगवानने भगवानना संत मल्या छे ॥ माटे
पोतानुं मोटुं भाग्यमानीने अमारोने अमारानि यासनिक सतना समागम करिने पंचविषयनो त्याग करयो ॥ ने ज्ञान
पामिने अविनासि स्वरूपने पामवु ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १॥ अगणिते ॥ २४॥ चो विसना ॥ चैत्र शुदि ॥ १॥ त्रि-

जने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गामश्री भादरण मध्ये पटेज हाथी भाई तलसि भाईने घेर गादित किये जुक्त
पलंगउ पर विराज मानथ पादता ॥ मे सर्वे जरियानी बल्लधारण कछां हतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां नो भिर
ह्या हतां ॥ ने कंकुनो चांदलो कस्यो हतो ॥ ने पोताना मुखार्चिदनी आगल साधूत था घणा कह रिभक्तनी सभा भराई
ने बेठिहती ॥ पछे महाराज बोल्या जे परमात्माने साक्षात्कार पामवानो एक एबो कियो रस्तो द्रो ॥ जे एकर स्तेक
धने परमात्माने जीप पापि जाय ॥ एप्रश्न सर्वेने पुछिये छै ये ते कहे ॥ पछे अक्षर मुक्तानंद स्वामिये कहुं के आत्मारुप
धने परमात्माने भक्ति करे ॥ तो ते जीव परमात्माने पामे छे ॥ पछे महाराज बोल्या जे अमे पुछ्युं ते नो उत्तर तो एम छे जे
परमात्मानुं नाम ब्रह्म छे ते ब्रह्म जे परमात्मा तेने साक्षात्कार पामवानो एक रस्तो ब्रह्म चर्य ब्रत सिद्ध करवुं ते ब्रह्म च
र्यनो शो अर्थ छे ॥ तो ब्रह्म जे परमात्मा तेना स्वरूपने विषे गति करयि ॥ कहे तो परमात्माने पामवानो मार्ग तेनुं नाम ब्रह्म चर्य
छे ॥ पण ब्रह्म चर्य बिना बिजो परमात्मा ने पामवानो मार्ग नयी ॥ हरे ब्रह्म चर्य भुं तो कामनो त्याग करयो ॥ तेनुं नाम

भादरण
सि० ७६

॥ १०६ ॥

ब्रह्मचर्य छे ॥ इवे कामधुं तो पुरुषने स्त्रिना भोगनी दछा ॥ अने स्त्रिने पुरुषना भोगनी दछा एज काम छे ॥ अथवा रात्र स्पर्शरु पर
 सने गंध ॥ एवाजे मारुंक पंचविषय तेने भोगवानी अभिचारया तेनुं नाम पण काम छे ॥ माटे एकामनो त्याग करवो तेनुं
 नाम ब्रह्मचर्य छे ॥ तेमां मुख्य पणो पुरुषने स्त्रिना संगनो त्याग करवो ॥ अने स्त्रिने पुरुषना संगनो त्याग करवो ॥ एज ब्रह्म
 चर्य कहै वाय छे ॥ अने जे स्त्रि पुरुषना संगनी ईछानो त्याग करवो तेने पांचे विषयनी कामना टलिजवो ॥ अने तेमज जे पु-
 रुष स्त्रिना संगनी दछानो त्याग करवो तेने पण बिजा पांचे विषयनी कामना टलिजवो ॥ केमके काम थकि जगतनी उत्प-
 त्ति छे ॥ अने अज्ञान थकि काम छे ॥ माटे एमजेने ज्ञान थजुं जे काम एज जन्म मणी दिकहु ॥ रत्नो देनारो छे एम समजीने
 कामनो त्याग करे छे ते परमात्माने पामे छे माटे ब्रह्मचर्य व्रत पालयुं ॥ एज एक परमात्माने पामवानो धकधोर धर माग छे
 पण ब्रह्मचर्य पाल्या विना परमात्माने पमायन नहिं ॥ अने ब्रह्मचर्य व्रत पाल तो नहिं होय ॥ नेते बिजा जपत पदान्य पुन्य
 यज्ञादिक अनंत साधन करतो होय ते सर्वे तेनां साधन ग्रथाथ ईजाय छे ॥ अने जे ब्रह्मचर्य व्रत राखिने जे जे दान पुन्य ति-
 र्थादिक करवो तेनां साधन सफल थावो ॥ माटे ब्रह्मचर्य पाल्या विना कोई वातनी सिद्धि थति नथी ते सारुं जेने परमात्मा
 ने पामयुं होय तेने ब्रह्मचर्य व्रतना पालनारा एवाजे भगवानना एकांतिक पंचविषयना त्यागि निरासनिक संत तेनो समा-
 गम करिने ब्रह्मचर्य व्रत पालयुं ॥ पण अमारो रंच मान्न अ वगुण लिये नहिं ॥ पछे बलि श्रीहरि कृष्ण महाराजे एक वार ताक-
 रिजे बार्द अथवा भार्द ते अमारो रवर भक्त किया तो अमे तेने यां के अथवा वगार यां के सज्जे ते बावडिये मारिये तिरस्का-
 र करिये काटि मुकिये ॥ तो पण ते मुझायन हिं ॥ नेते मां सामो राजी थाय ॥ पण अमारो रंच मान्न अ वगुण लीयेन हिं ते अमा-
 रो रवरो भक्त छे ॥ नेतेना उपर अमे घणा प्रसन्न धईये छिये ॥ केमके पूर्वे पण जे जे भक्ते भगवाननी कसणि रखि मछे ॥ ते-
 ना उपर ज भगवान प्रसन्न थया छे ॥ ते जे म बलिराजाने रामन जि भगवाने घाणी कसणी आपी ॥ तो पण बलिराजा मुझा-
 एन नहिं ॥ नेते सामो राजी थयो तो ते उपर चामन जि भगवान घणा प्रसन्न थयाने तेने वसथईने तेने घेर भगवान आखंड रह्या

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१०६॥

॥नेतेने भगवाने पोतानो एकांतिक भक्त करिने अखंड स्तवने पमाड्यो ॥ अने बलि मोर ध्वज राजाने भगवाने माथे
करयत सुवर्ण ॥ तो पण ते सुझाणो नहिं नेरंच मान्त्र अबगुण पण लिखो नहिं ॥ नेसा मुं राजी थयो ॥ अने शरिने बस सुं जागुं
त्यारे डाबि आंख मां पी आंख पड्युं त्यारे भगवाने कथुं के तां अंग आपतां तुं कुरा जी थयो त्यारे मोरे तां अंग रपे नहिं ॥ एम
कहिने भगवान् चालि निसर्या ॥ पछे मोर ध्वज राजा ये भगवाने कथुं के हे प्रभु डाबि आंख मां तो एम आंख आंखुं जे
मणा अंगने भगवान् ग्रहण करतो ने डाबा अंगनी द्विअ भाग जे भगवाने नाकाम मां न आब्युं ॥ एम जाणिने डाबि आं-
ख मां आंख आंखुं छे ॥ एम मोर ध्वज राजा ये कहुं त्यारे तेना उपर भगवान् घणा प्रसन्न थया ॥ नेतेने पोतानो एकांतिक भ-
क्त करिने पोताना अक्षर धामने पमाड्यो ॥ ए बिरीते कसणिं आपीने पोताना खरा भक्त करे छे ते कसणिने जे खये
छे ॥ नेते मां सुझातो नथी नेते मां सामु जेरा जिथाय छे ने एम सम जे छे जे मजे म भगवान् मुने कसणि आपो ते म
से म मारा उपर भगवान् घणा प्रसन्न थया ॥ ने मारे य स थईने मने घणुं स्तव आपो एम सम जीने जे अमारि भक्ति कर
तो तेना उपर अमे घणा प्रसन्न थया ॥ अने ए विसम जण बाला ते जे अमारा खरा भक्त छे नेतेने कल्याणा ना मारग मां
कोई बिघन आबो नहिं ॥ अने ए विसम जण बाला ते जे अक्षर धामने पामरो ॥ माटे ए वार खरा भक्त थयुं ॥ पण लो-
चा पोचार हेवुं नहिं ॥

श्रीहरि कृष्णाय नमो नमः ॥

॥ ईति श्रीसुर सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ संवत् १९६॥ अगणीसे ॥ २५ ॥ चो विसना चैत्र शुदि ॥ ५ ॥ पं

चमिने दिवस महाराज श्रीहरि कृष्ण भगवान् गाम श्री सो जिन्ना मध्ये आस कुबेर जी दुधरने घेर दक्षणा देवार ओखानी आ-
गस गादित किये युक्त पलंग बिछाव्यो ह तो ते उपर विराज मान थया ह ता ने सर्वे जरिया नी बस्त्र धारण क तां ह ता ने पुष्प
नां आभूषण सर्वे अंगने बिषेशो भिर ह्या ह ता ने क कुनो चार लो क सो ह तो ॥ ने पोताना मुरपा विंदीनी आग ज साधु तथा
घणा क हरि भक्त नी सभा भरा ईने बेठि ह ति ॥ पछे महाराज बोल्या जे जिय जे ते नग गुणो करिने स्वर्ग मृत्युने पातान

सो जिन्ना
सि०७७

॥१०६॥

एवञ्च लोकने विषे जन्म मरणने पामेछे ॥ तेमां सत्त्वगुणिकर्मकरिने जाग्रत अवस्थारूपमनुष्यना जन्मने पामेछे ॥ अने रजोगुणिक
र्मकरिने स्वप्न अवस्थारूप पशुजातिमां जन्मपामेछे ॥ अने तमोगुणिकर्मकरिने सुषुप्तिरूप वृक्षादिकमां जन्मपामेछे ॥
मादे सत्त्वगुणानी वृद्धि पायछे त्यारे तने मनुष्यना जेवो जन्म आवेछे ॥ अने मनुष्यदेहे करिने जीवतुंक त्याग पायछे ॥ के मके
मनुष्यदेहे करिने प्रगट महात्मा पुरुषनो मेला पथायछे ॥ पछे महात्मा पुरुष मनुष्यदेह धारीने आत्माने ज्ञान आपेछे ॥
मे ज्ञाने करिने क त्याग पायछे ॥ ने मनुष्यदेहे महात्मान मलेने रजोगुणिकेतमोगुणिकर्मकरे तो तेने पाछो मनुष्यदेह
फरिने आवयो घणो दुर्लभछे ॥ अने सत्पुरुषना आश्रय बिना ने सत्संग कत्या बिना मनुष्यदेह सत्त्वगुणिकर्म करि
थतुं जनपी ॥ अने सत्त्वगुणि बिना मनुष्यदेह जीवने आव तो जनपी ॥ अने जे जीव सत्पुरुषनो आश्रयने समागम करीने
धर्म ज्ञान वैराग्य भक्ति सिल संतोष दया क्षमादिक रूडा गुण शिखे तो तेने एने ऐदेहे करिने आत्मा परमात्मानु ज्ञान
पावते ते जीव ब्रह्म रूप थईने भगवानना धामेने पामेछे ॥ तेने तो फरिने जन्म धरवो पडतो नपी ॥ अने जे ने ज्ञानमां कोई कअ
धूरं देछे ॥ तेने पाछो मनुष्यनो ने मनुष्यनो जन्म आवेछे ॥ ने ते धर्म ज्ञानादिक सत्त्वगुणिकर्म करेछे ॥ ने प्रत्यक्ष राम-
कृष्ण आदिक भगवाननी भक्ति करेछे ॥ ने पछे तेने ज्यारे ज्ञान पायछे त्यारे ते मोक्षने पामेछे ॥ अने सत्पुरुषना सत्संग वि-
नाने प्रत्यक्ष राम कृष्ण आदिक परमात्माना आश्रय बिना कोई एके मनुष्यने सत्त्वगुणिकर्म थतुं जनपी ॥ ने कोई ने पाछो
फरिने मनुष्यदेह आव तो नपी ॥ त्यारे कोई ने एमनां का पायजे सत्पुरुषना आश्रय बिना मनुष्यदेहे करिने सत्त्वगुणिक
र्म थतुं नपी ॥ ने ते करिने मनुष्यदेह आव तो नपी ॥ त्यारे मनुष्य बिना बिजा अचतार मां तो के म सत्त्वगुणिकर्म जीव
करिना कशो ने सत्त्वगुण वृद्धि पाया बिना मनुष्यदेह तो आव तो नपी ॥ त्यारे ते जीवने फेर मनुष्यदेह आवेछे के न-
थि आवतो ॥ बलि एमक हे वायछे जे चोरा शिफरि देछे त्यारे तेने मनुष्यदेह आवेछे तेनुं के महनो एमनां का पाय ॥ तो
त्वां कहिये छिये जे सत्पुरुषना आश्रय बिना नां जे बिजां मनुष्य तेना करतां तो पशुजातिमां तथा वृक्षादिकने विषे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१९०॥

संदेहे सत्व गुणिकर्म थाय छे ॥ के म के सत्व गुणिकर्म थुं छे ॥ तो हिंसायेर हित परमार्थ करयो ॥ तेनुं नाम सत्व गुणिकर्म
छे ते गाय भेंस बलद आदिक पशु छे ते हिंसायेर हित पर उपकार करे छे ॥ तथा आंबाराण्यो रोरडी आदिक वृक्ष छे ते
पण हिंसायेर हित पर उपकार करे छे ॥ माटे पशु वृक्षादिक ने विषे सेहे जे सत्व गुण जीवने वृद्धि पामे छे ने तेने करिने
पाछो मनुष्य देह आवे छे अने भगवानना आश्रय बिना नोजे मनुष्य ते तो केवल हिंसाये सहित रजोगुणिने तमोगुणि
ज कर्म करे छे ॥ पण सत्व गुणिकर्म करता जनथी ॥ माटे प्रत्यक्ष सत पुरुष ना आश्रय बिना नो मनुष्य जे टला छे
ते सर्वे ने देह मु किने जख चोरा सिमां जवुं पडे छे ॥ अने चोरा सिमां पशु वृक्षादिक ना जन्मने विषे सत्व गुण वृद्धि पां भिने तेने पाछो
मनुष्य देह आवे छे ॥ माटे राम कृष्णादिक भगवानना आश्रित ने तेनी आज्ञा रूपि धर्म पालनारा भगवानना भक्त ते बिना
मनुष्य छे ॥ ते करतां तो पशु तथा वृक्ष ते सारांने सकृत् ति छे ने भगवानना भक्त बिना ना मनुष्य ते तो पशु वृक्ष करतां म
हावृत्ति छे ॥ ने महा पापियां छे ॥ ने आत्मघाति छे ॥ के म के भवसागर तरवाने अर्थे मनुष्य देह रूपि परमे श्वरे नाव आयुं
ते मनुष्य देहे करिने परमे श्वर ना पद ने पा मवने अर्थे धर्म सहित परमात्मा प्रत्यक्ष राम कृष्णादिक नी उपासनाने भक्ति
न करि ॥ माटे ते तो मनुष्य रूपि गधा डो छे ॥ ने तेने धिकार छे ॥ ने जे प्रत्यक्ष आमारे आश्रय करिने अमारी आज्ञा जे
बेद ते मां क ह्या जे चार वरण ने चार आश्रम ना धर्म तेने पालनो तेने धन्य छे ॥ ने तेनुं साक्षात्कार कल्याण थरो ॥

॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥

॥ संवत् १९११ ॥ अमो गणिते ॥ २४ ॥ चोपि सना चै तरवदि ॥ १२ ॥ द्वादशिने दिवस महा

राज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री पलो ल मध्ये पटल कालु भाई बेचर भाई ने घेर आथमणे बार ओरडानी आंग
लगादित कि ये युक्त पलंग बिछाव्यो हतो ॥ ते उपर विराज मान थराहता ॥ ने सर्वे क सं बल जरिया नी बरु पा
रण करवां हता ॥ ने पुष्पनां आश्रयण सर्वे अंगने विषे सोभिरह्यां हता ॥ ने कंकुनो चांद लोक र्यो हतो ॥ ने पोसाना

पलो ल
सि १७६

॥ १९० ॥

मुखार्चिदनीआगजसाधुतथाघणाकहरिभक्तनीसभाभराईनेबेठिहति॥पछेमहाराजकृपाकरिनेबोल्याजेआप
 कअमेवातकरवुंतेप्रमाणेजेसमजबोनेबरतबोतेनुंसाक्षात्कल्याणथरो॥अनेतेवातनेभूतिनेबिजाअनंतदुपा
 यकरवोतोपणतेनुंकल्याणथायनहि॥हवेतेवातकहुंचुं॥तेमांप्रथमदृष्टांतकहेछेजेजेमुआलोकमांसूरवपामया
 नेअर्थपैसाएतलेद्रव्यकमाईनेभेगुकरिराखेछे॥तेनेकालपडेत्यारेकामआयेछेनेतेसरयनेपामेछे॥अनेजेनेद्रव्य
 नेधान्यनहोयतेकालमांदुरवीथायछे॥तेमआत्मानेपरलोकमांसूरवपामवानेअर्थप्रत्यक्षभगवाननीधर्मेसहित
 भक्तिकरि॥अनेजेधर्मेसहितपरमात्माभगवाननीभक्तिकरेछे॥तेआत्मादेहमुकिनेपरमात्माभगवाननाधाममां
 जायछे॥केमकेजीवप्राणिमात्रमादामायारुपउंडाकुवामांपड्याछे॥तेमायारुपिकुवामांथीजीवोमेकाढवानेअर्थ
 परमात्माचेमायापररह्याथकापोतेप्रगट्यईनेधर्मरुपिदोरडुमुक्युंछे॥तेधर्मरुपिदोरडानेजेजीवपकडरोतेनेपरमा
 त्माताणिनेमायारुपिकुवानीबद्दाकाढवोनेतेआत्माभगवाननाधामनेपामरो॥अनेजेजीवप्रत्यक्षनीआत्मारुपि
 धर्मनेनहिपकडे॥कहेतांधर्मनेनहिंपालेतेजीवनुंकोईकालेकल्याणथरोनहि॥माटेप्रत्यक्षभगवाननीआत्मारुपि
 धर्मपालयो॥एजएकजीवनामोक्षनेअर्थअचलसाधनछे॥अनेजेधर्मपालेछे॥तेनेधर्मअर्थकामनेमोक्षएचारे
 पुरुषार्थनिसिद्धिथायछे॥हवेतेधर्मसुं॥तोप्रत्यक्षअमारीआत्तापालविएधर्मछे॥तेआत्ताअमारीशीछेतोग्रहस्थ
 होयतेनेएकचोरिनकरि॥तथापरस्त्रितथापरपुरुषनोसंगकरवोनहिं॥तथाविश्वासघातनकरवो॥तथापारकी
 थापणओलवयीनहिं॥तथातुठिसाहेहिभरयीनहिं॥तथालांचलेधिनहिं॥तथास्त्रिधनादिकपदार्थनास्वार्थसा
 रुंजुंहुंबोजवुंनहिं॥तथामद्यमांसमफरमाजमअफिणगांजोखिलागरआदिककेफवस्तुतथाअभक्षवस्तुतेनेरवा
 निपियीनहिं॥तथाब्राह्मणसाधूवेदतथासूर्यगणपतिदेविबिष्णुनेशिवएजेपंचदेवतेएकपरमात्मानुरूपछे॥माटे
 तेनीनिंदाकरविनहिं॥नेआकायाथीपोतानाआत्मानेजुदोसमजवो॥तेदेहनाशवतछेनेहुंआत्माअविनाशीहुं

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१११॥

एमसमजबुं॥नेअमारिमूर्तिने अंतःकरणमां ध्यानकरिनेअमाराकामनीपांचमालाफेरवे॥नेअमारोआश्रयद्वंद्वरवेतोते
ब्रह्माश्रमीहोयतेनाआत्मानुं साक्षात्कारकज्याणथायछे॥अनेजेत्यागिहोयतेपांचेविषयनो त्यागकरेनेअमारांभ
जनकरे॥तोतेत्यागिनुं पण साक्षात्कारकज्याणथायछे॥अनेहुंप्रगटहउं नेमुने मुक्तिने बिजां साधनकरेछे ने बिजेति-
थीदिकमां फरेछे तेतो ब्रह्मछे ने पापिछे॥नेतेनुं कज्याण कोई काले नहिं थाय॥
सिद्धांत समाप्तः॥

॥श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः॥

॥इति श्रीसुर-
संवत् ॥१९॥ओ

गणिते॥२४॥चोविसना वैशाकशुदि॥१॥पडयानेदिवस॥महाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगामश्री गाडामध्ये पटेलरा-
माभाईगगाभाईने घेर आथमणा बारना ओरडा नीआगज गादित कियेयुक्त पजंग बिछावीने बिराज मान थयाहता ॥
नेसर्वे जरिबानीयस्त्रधारण करीं हतां॥नेपुष्पनांआभूषणसर्वे अंगमांशो भिरह्यां हतां॥नेकंकुनोचांदलो कस्योदतो॥ने
पोतानासुरवार्द्धिनीआगजसाधूतथा घणाकदरिभक्तनीसभाभराईने बेदिहती॥पछे महाराज कृपाकरिने बो त्याजेण
कज्ञानछे ने एक अज्ञानछे॥तेअज्ञानजीबोनेअनादिनुंछे॥तेअज्ञान कारणछे॥नेअज्ञाननुं कार्य आपिउं ब्रह्मांडरुप
जगतछे तेकारणजेअज्ञान तेथकि जगत उपन्युंछे॥नेकार्यरुपजेजगत तेनेआधारे अज्ञानरह्युंछे॥जेमकुं भारनो
चाकडोछे तेकारणछे नेनलियोतेनुं कार्यछे॥पणतेचाकडानेनजियानुं करे लुंघरतेनो आश्रयछे॥तेघरमां चाकडाने
मुकेतो सोमासाना वरसादने जलेकरिने नासनपामे॥अनेजोघरमां नमुकेतो बसदिने जलेकरिने पल्लिने तेनामुषाया
नाहुंचानिसरिजाय नेमादीधोवाईने चाकडो नाशपामिजाय॥तेमअज्ञानथकि उपन्युंजे जगतरुपदं ब्रियो अंतःकरण
तेनेआधारेअज्ञानरह्युंछे॥अनेजोईद्वियो अंतःकरणनो नाशथायतो अज्ञान नाशपामे॥जेमबिजकारणछे॥नेतेनुं वृक्ष
कार्यछे॥तेवृक्षने फलथयामोहोरकापि नारिये॥तेतेना कारणरूप बिजनो नाशथईजाय अनेजो वृक्षने नकापी
मारवे तोते वृक्षमां थी बिजो पणंक थायछे॥तेमकारणजेअज्ञान तेथकि पिंड ब्रह्मांड रुप जगत उपन्युंछे तेपिंड ब्रह्मांड

गाडा.
सि०७९

॥१११॥

रूपजगतमो निषेध करिये तो ज्ञानरूपी वरसादना जजे करिने अज्ञान रूपि चाकडो पल्लिने नाशार्थ जायछे ॥ नते जीवमो मो-
 क्ष थायछे ॥ माटे इंद्रियो अंतःकरण तथा इंद्रियो अंतःकरणना ग्रहण कर्यामां आवे एवाजे पांच विषय तेनो नाश करवो ॥ हवे ते
 इंद्रियो अंतःकरणनो के विरीते नाश करवो ॥ ने पंच विषयनो के विरीते नाश करवो ॥ तो इंद्रियो अंतःकरणनी बारजे जगतना
 विषय सन मुख घत्ति छे ॥ ते अज्ञानने यधारनारि छे ॥ अने जगत संबंधी बाह्यार विषयनो त्याग करिने ते घृत्तिने पाछि या-
 जिने ते इंद्रियो अंतःकरण पर एवोजे आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप जाणिने ते आत्माना प्रकाशकने आत्मना आधार एवाजे
 परमात्मारामकृष्णादिक भगवानना अवतार माया पर दिव्य मुर्ति प्रत्यक्ष तेने विषे इंद्रियो अंतःकरणना घृत्तियोने जो-
 विदे वियो ॥ ते काने करिने जगतना मार्क शब्दनो अभाव करिने प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना संततेना शब्द प्रितिये
 करिने सांभलया ॥ ने आंखे करिने जगतना मार्क रूप आकारनो अभाव करिने भगवानने भगवानना संतनां दरशन
 आंखे करिने प्रितिये सहित करयां ॥ ए विरीते जगत संबंधी मार्क पंच विषयनो त्याग करिने भगवानने संतना दर-
 शन स्पर्शादिक विषयनुं ग्रहण करवुं ॥ अने ए विरीते जगत संबंधी मार्क विषयनो अभाव करिने भगवानने संतना
 स्वरूपमां जो डायछे ॥ ते ए इंद्रियो अंतःकरणरूप पिंड ब्रह्मांडनो नाशक स्थोजाणवो ॥ अने इंद्रियो अंतःकरणरूपि
 पिंड ब्रह्मांडने नाश करिने कारणरूप जे अनादिनुं अज्ञानतेनो नाशार्थ जायछे ने ते आत्मा भगवानना धामने पाये
 छे ॥

॥ इति श्री मुख्य सिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अंगणिसं ॥ २५ ॥ चो विसना वैशा कश्वरि ॥ ३ ॥ विजने दिवस महारा
 राज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री गाडामधे ॥ पटेल नरसिं लरया मर्दने घेर आथमणे बार ओरडानी आगल गारित-
 किये युक्त पलंग विछाविने तेउपर विराजमान पयाइ ताने सर्वेक संवल तारा जांबस्य धारण कर्याहतां ने पुष्पना आ-
 धरण सर्वे अंगमांशो भिरत्याहतां ॥ ने कंकुनो चोदलो कस्योहतो ॥ ने पोताना मुखार्थिदनी आगल साधु तथा षणा

कहरि भक्तनीसभाभरार्दनेबेडिहतिपछे महाराजनीसंध्याआर्त्तिथियाकडे महाराज बोल्याजे सर्वेशास्त्रनेविषे सत्
संगनोमहिमाबहुकथोछे ॥ अनेसत्संगे करिनेजीवनोमोक्षथायछे ॥ अनेसत्संगविना बिजांअनंत साधन करे तिर्थ
करे ॥ ज्ञानकपेशास्त्रयांचेसांभजे ॥ तोपणाजीवनोमोक्षथायनहिं ॥ अनेबिजांसाधनकांईकथांनहोयपणजोतेने
सत्संगनोबोगर्थजाय ॥ तोतेआत्मानोततकालमोक्षथईजायछे ॥ एयोसत्संगनोअपारमहिमाछे अनेपूर्वसत्सं
गेकरिनेघणाकजीवपरमपदने पामिगयाछे ॥ माटेमनुष्यमात्रनेपोतानाआत्मानामोक्षनेअर्थेसत्संगअरुकरवो ॥ प
णतेसत्संगजीवनेमलयोतथाओलरययोघणोकरुणछे ॥ केमकेएकसत्संगछे ॥ नेएककुसंगछे ॥ तेउपरधीतोबेयनो
सरस्वोवेशजणातोहोय ॥ जेमएकदंसछे ॥ नेएकबगलोछे ॥ तेउपरधीतोबेयधोलाजणाताहोय पणतेमांभेदघणो
छे ॥ केमकेजेदंसछे ॥ तेतोमानसरोवरहोयत्यारहेछे ॥ नेमोतीनोचारोचरे पणतेबिनाबिजुकांईरथायनहिं ॥ अ
नेतेहंसदुधपाणिबेभेगांहोयतेनेजुदांकरिनेदुधमुंघट्टणकरेछे नेपाणीनोत्यागकरेछे ॥ अनेजेबगलांछे तेतोज्यांरषा
डारषाबोबीयानां पाणिहोयनेजेमांघणाजंतुहोय ॥ एषांतलाबडांहोयत्यारहेछे ॥ नेमाछलादिकजीवनोआसेकरे
छे ॥ नेदुधपाणीनेजुराकरिशकतामधीमटेहंसनेबगलाउपरधीसखींउज्वलजणाताहोय पणतेनीक्रियामांघणोभेदछे
तेमएकदंसरुपसतपुरुषछे ॥ अनेएकबगलांरुपअसतपुरुषछे तेउपरधीतोसाधुतथाब्रह्मचारितथासन्यासितथा
परमहंसतथाब्राह्मणक्षत्रिवैश्यतथाछापमालातिलकेयुक्तभक्ततेसरवेसरखाजणाताहोय पणतेनाआचरण
मांनेतेनीसमजणमांघणोभेदछे ॥ तेजेहंसरुपसतपुरुषछे तेतोमानसरोवररुपजेपरमात्माप्रत्यक्षरामकृष्णादिक
भगवानतेनेआश्रयरहेताहोय पणतेप्रत्यक्षपरमात्मानाआश्रयनोत्यागक्यारेयकरेनहिं ॥ अनेतेप्रत्यक्षपरमात्माना
नामगुणलिलाचरित्रतेरुपिमोतितेनुअवर्णकिर्तनादिकनयधामक्तिरुपिचारोकरताहोय ॥ अनेदुधपाणिनीपेदे
आत्मादूधरुपछे ॥ नेदेहप्राणिरुपछे ॥ तेबेएकथईगयांछे ॥ तेनेसांख्यविचारेकरिनेजुदाकरेछे नेपाणिरुपदेहनो

निषेधकरिनेदुधरुपआत्माचुं ग्रहणकरायताहोय ॥ अनेजे बगजारुपअसत्पुरुषहोयतेतो रयाडारवाओचिचारुपजे शुद्धदेव
 तेनाआश्रयमारहेताहोय ॥ इषेसुद्धदेवते शुं तोपरमात्माप्रत्यक्षना अयताररुपजे पंचदेव विष्णुशिवगणपति सूर्यनेशक्ति ते
 नाजेने मद्यमांसतुं नैवेदयतुं होय तेने शुद्धदेवजाणया ॥ माटे असत्पुरुष तेनी उपासनाकरताहोय ने अनियमपणोप-
 षविषयने भोगयताहोय ॥ नेदेहनेपोतान्तरुपमानताहोय नेतेने जगतनापदार्थमां प्रितिबहुहोय नेजे सत्पुरुष होयतेतो
 इन्द्रियोनानीयमरुपि धर्मदृढकरिने राखताहोय ॥ नेपोतेआत्मारुपेवर्तताहोय ने जगतनापदार्थ उपरतेने प्रीतिनहोय
 रायां लक्षणहोय तेने सत्पुरुषजाणयो ॥ नेतेनो समागमकरयो तेनुं नाम सत्संगछे ॥ नेते सत्संगे करिने जीवनी मोक्षपा-
 यछे ॥ ते सत्संगआजतमने मन्योछे ॥ माटे तमारां बहुज मोटां भाग्यछे ॥

॥ इति श्रीसुरव सिद्धांतस-

मासः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २४ ॥

बोधिसना वैशाकशुदि ॥ ५ ॥ पंचमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्रीगाडामध्ये पटे ललत्तुभाई दाजीभा-
 ईने घर आथमणा बारना और डानी पडना लमां भोजन जमवा बिराज मान दयाहता ते भोजन जमी नेते घरना उबारिया
 पडभाइताने एक श्वेतपोतिबुं लासकोरनुं पेदे खुंदतुं ॥ नेपोताना पुरुषा पिंदनी आगल साधुचार उभाइता तथा हरिमक्तु-
 सपचिस आशारे उभाइता ॥ पछे महाराज कृपादृष्टिकरिने बोल्याजे अमने साक्षात्कार पांमवाने अर्थे परोक्षपणे जपतपति
 र्षवृत्तयज्ञदान पुण्यधर्म तानवैरागादिक अनंत शुभकर्म करिने अक्षरधाम विना बिजां अनंत धामछे तेने पायाहता ॥
 ते सर्वेने अमारा स्वरूपनी प्राप्ति कराविने अक्षरधामने पमाडवाने अर्थे एसर्वे अनंत सुक्तने अमे आसमे मनुष्यनादेह
 धरायाछे ॥ माडे सर्वे बार्द भाई नाना मोटांने प्रिति थायछे ॥ अने ते सर्वेने अमे जेजे नियम धराविये छिये तेने शिरसाटे
 पालेछे ॥ ने अमास तान सांभलिने पंचविषयनी वासना रुपि जे काम तेनो त्याग करे छे ने अखंड ब्रह्म स्थिति मांवरतया ल-
 गेछे ॥ ते मोटा मोटा योगिने पण एवि स्थिति आववी घणी कठण ॥ ते स्थिति अमारियात सांभलीने सेदे जमां आयि-

श्रीसुख
सिद्धांत
॥११३॥

जायछे ॥ ते एविस्थीति सेहेजमांपामेछे ॥ तेनुं कारणशुंछे ॥ तोआजअमेघणाक धामोनामुक्तनेदेह धराव्याछे माटेबसस्थि
तिनेसेहेजमांपामेछे ॥ नेअमारास्वरूपमांकोईनेसं सपरहेतो नथी ॥ तेअमेनानाबारवरसनीअसस्थाअ मारीहति ॥
तेदहाडेचुडेपीबलदाणेहुंजतोहतो ॥ पछेतेबलदाणाघचेनेचुडायचेअमेउभारहिनेअमेएवोसंकल्पकस्योकेजे
अमनेपामवानेअर्थेसाधनेकरिनेजेजेलोकमांरहाहोयतपाजेजेधाममांगयाहोय तेसर्वेआ सोरदेनामां सोसोगा
उफरता फरताजन्मधरजो ॥ एवोसंकल्पअमेकयोहितोमाटेतेबधायमुक्तमुमुक्षुए जन्मधर्याछे ॥ अनेजेदेजेमुक्तमु-
मुक्षुएजन्मधर्याछे तेसर्वेनेअमारेविषेसेहेजमांप्रितियायछे ॥ नेतेनेअमारास्वरूपनोनि श्रयथायछे ॥ अनेजेदेजानेसं-
स्कारओछोछे तेनेअमारास्वरूपनोनिश्रयथवामांबारलागेछे ॥ माटेतमारेसर्वेनेअमारेविषेतरतप्रितिथद् ॥ नेअम-
रास्वरूपनोनिश्रयथयेतेअमेतमनेजन्मधराव्याछेमेतमोनेदरशनदेवासारुंनेतमोनेअमारास्वरूपनोनिश्रयकराविने
असारधामनेपमाडवानेअर्थेहुंपणामारिस्वर्द्धायेकरिनेप्रगटथयोछुं ॥ तेहुंजेनेसाक्षत्कार प्रगटमचुंछुं ॥ नेमारास्वरूपनो-
जेनेनिश्रयथायछे तेनुंसक्षणशुंछे ॥ तोतेनेसंसारमासूरबनीआशक्तिरूपजेकामतेनाशपामिजायछे ॥ एजप्रग-
टभगवाननेभगवाननासंतमलवानोप्रतापछे ॥ तेउपरतुलसीदासनीसाविछे ॥ जे ॥ ॥ रामत्यां कामनहिं ॥
कामत्यांनहिंराम ॥ तुलसीदोनुंनरहे ॥ रविरजनीएकेगाम ॥ १॥ ॥ नेनोअर्थ ॥ ॥ जेरामत्यांनहिंकामएदजेरा-
मकहेतांप्रत्यक्षभगवाननास्वरूपनोनिश्रयजेनाअंतःकरणमांथायछे ॥ तेनाअंतःकरणमांपंचविषयनीवासनारुपि-
कामनानापा मिजायछे ॥ अनेपंचविषयनीवासनारुपिकामजेनाअंतःकरणमांछे तोतेनाअंतःकरणमांभगवान
नथी ॥ जेमदिवसनेरात्रिबेभेगांहोयनहिं ॥ तेमपरमात्मानास्वरूपनुंज्ञानजेनेथयुं ॥ तेनेविषयनीवासनारुपीअज्ञा-
नरहेतुंनथी ॥ अनेजेनेपंचविषयनेविषेआशक्तिरूपअज्ञानछे ॥ तेनेप्रत्यक्षपरमात्मानास्वरूपनुंज्ञानबधुंनथी ॥
एमजाणायुं ॥ माटेआ तमनेसर्वेनेजन्मधराव्याछे ॥ अनेअनंतजन्मषयांअमनेपामवासारुंजपतपसाधनकर्षाहतां

माडा-
सि० ६१

॥११३॥

तिसर्वेनुं फलतमने आज प्राप्त थयुंछे ॥ नेतयारां सर्वेनां साधन पुरां रईरह्यांछे ॥ हवेतमारे काई करवुं रखुं नथी ॥ माटे तमारे देह रहे
त्यां स्तुति अमे अप्याजे वर्तमान तेने देह राखिने अमाहं भजन कत्या करजो ॥ एतले तमारो साक्षात्कार मोक्ष थईरह्योछे ॥

॥ इति श्रीसुरसिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९९ ॥ अंगणिते ॥ २४ ॥ चोविसना वैशाख शुदि ॥ १३ ॥ तेरसने दिवस महाराज-

श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीगाडामध्ये पटेलकाजीदास समडीतलेगादित। के ये लुक्त पक्षंग विद्या

विने ते उपर विराजमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरिषानी बल्लधारण कत्यांइतां ॥ ने पुष्पनां आधुषण सर्वे अंगमांशो भिरह्यांइतं

ने कंकुनो चांदलोक स्थोइतो ॥ ने पोताना मुस्वार्विंदनी आगल साधुतथा घणाक हरिभक्तनी सभाभराईने बेठिइती ॥ पछे

महाराज बोल्याजे सर्वे सभाने एक प्रभुपुच्छिये छैये तेजेने आवडे ते उत्तर करजो ॥ ते प्रभु उपर एक साखिछे ॥

दया मुक्त को मूलदे ॥ नर्क मूल अभिमान ॥ तुलसिदयान छांडिये ॥ जब लग घटमे प्रान ॥ १ ॥ ॥ जे दयाछे ते मुक्तिनुं

मूलछे ॥ अने जे अभिमानछे ते नर्कनुं मूलछे ॥ इये ते मापुछवानुं एछे जे जो दयारारवया जायछे तो अहंकार बिना दयारहे

तीनथी ॥ अने जो अहंकार रहेछे तो मुक्त थवातुं नथी ॥ केमके देहने जेईने दयारहीछे ॥ जे देहने दुःख कोई जीबने थवुं हो

थ तेने जोईने तेना उपर एम दया आवेजे हुंरानुं दुःख मटाडुं ॥ एयो दयाने विषे अहंकार रहेछे ॥ अने जो देहना अहंकार नो त्या

ग करिने आत्मारूप पोताने माने तो ते आत्मा तो सदा रसखरूपछे ॥ ने अखंड अविनाशिछे ॥ ने देह तो जडछे अने तेम

ज सर्वेना आत्मा तो सूरवरूपने अखंड अविनाशिछे ॥ ने देह तो जडछे ॥ माटे कोना ठुपर दयारारववि ॥ एम समजेछे तो अ-

हंकार टलि जाय पाए ते भेगी दया टलि जायछे ॥ अने ज्यारे दया टलेछे त्यारे मुक्तिनुं मूल तो दयाछे ते मूल गयुं त्यारे मुक्ति

पण थायनहिं ॥ माटे अहंकार टालिये छिये त्यारे दयारहे तीनथी ॥ अने दयाराखिये छिये तो अहंकार टलतो नथी ॥ माटे

दयारहेने अहंकार टले ते नो शोउपायछे ॥ ते कहो ॥ पछे अक्षर मुक्ता नंद स्वामिये कहुंके देहना अहंकार नो त्याग करि

नेआत्मारूपधर्मे ब्रह्मदशानेपामिनेदेहनेदेहसंबंधिपदार्थनेनासवंतनेपापरूपनेदुःखरूपजाणिनेजगतनामार्किकशब्दा
विकपंचविषयनीयासनानोत्यागकरिनेपछेदयाराखवि॥तेकेयिरीतेदयाराखयी तोएबिरीते ब्रह्मरूपधयोहोयतेपण
पोतानादेहनारक्षणनेअर्थेअयस्य घटेतेहलुं देहनेरखराखवुं पिवराखवुंओहाडवुं पेहेराखवुंइत्यादिकपोतानादेहउपरद-
याराखेछे॥नेजोएहलीदयानराखेतोदेहपडिजाय॥अनेजोदेहपडिजायतो धर्मज्ञानवैराग्यभक्तियादिक भगवान-
नीप्रसन्नतानांसाधनतेरोनेकरिनेकरे॥अनेसा धनकरेनहिं तोमुक्त थपायनहिं॥ एमजाणिनेपोतानादेहनुरक्षण
मुक्त थपोहोयतेपणकरेछे तोजेमपोतानादेहनुं॥ तेमबिजा सर्वेजीवप्राणिमात्रनाशरीरनुंदयाराखिनेरक्षणकरवुं
एमसमजेतोतेनेदयापणरहेछेनेअहंकार पणटलिजायछे॥पछे महाराजबोल्याजेएपणउत्तरखरो॥पणएकते
नो बिजोउत्तरछे॥जेआमसमजेतोतेनेअहंकार पणटलिजायछे॥निंदयापणरहे॥ तोजेजीवप्रत्यक्ष भगवानने
भगवाननासंतनोद्रवआश्रय करिनेतेणे करिजेआज्ञा तेआज्ञा रुपिजेधर्मतेधर्मनेद्रवराखिने पछे जेयारीतेघटे तेबिरी
तेपोतानासामर्थ्य प्रमाणे बिजाजीवोउपरदयाराखै॥अनेजेदयाराखवामांपोतानाधर्मनेलगारे पण घसारोआवे॥क
हेतांदयाराखतांधर्मलोपाय तोतेदयानेपापरूपजाणिनेतेनो त्यागकरो॥अनेपोतानादुष्टदेवेजेनेजेजेनी मध्य
राख्या होयतेने पोताने शिरसादेराखिनेपछे बिजाजीवोनुंजेमसारुं थाय एविदयाराखे तोतेनोअहंकारपणटलि-
जायछे॥नेतेनेदयापणरहेछे॥नेतेमुक्त धर्मेभगवाननाअक्षरधामनेपामेछे॥अनेजेपोतानो धर्मचुकिनेदयारा
खेछे॥तेतोमहापापिछेनेते तोमहाअहंकारीछे॥नेतेनीदयातेपणबिजाजीवोनुं भुंडुंकरेएबिछे अनेपोतानोष
र्भचुकिनेजेदयाकरेछे॥तेतोदेहमुकिनेजर नर्कमांपडेछे॥मादेजेनेपोताना आत्मानुं कल्याणदुष्टवुं होयतेने
तोपरमात्मायेकत्याजेवेदमां वर्णनेआश्रमनाधर्म तेनेद्रव करिनेपालवा॥नेतेधर्ममांरहिनेदयाराखवीअनेपर
मात्माप्रत्यक्ष रामकृष्णादिक तेनुंभजनकरवुं॥एयिरीतेसमजीनेवर्तरो तेजीवनुंकल्याणधरो॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

संवत् ॥ १९ ॥ अगणितं ॥ २५ ॥ चोविसना ॥ वैशाख शुदि ॥ ८ ॥ अष्टमिने दिवस महा राज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री गाडामध्ये पटे लहरवजी काजिदास ने घेर आपमणा बारना ओर डानी आगल गादित किये युक्त पलंग बिछाव्यो ह तो ॥ ते उपर विराज मान थया ह ताने सरबे जरियानी कस्तूर बल वस्त्र धारण कत्यां ह ता ॥ ने श्वेत पुष्पनां आभूषण सर्वे अंग मां शोभिर ह्यां ह तां ने कंकुनो चांद लो क सो ह तो ॥ तथा पोताना बुर्या र्थि दनी आगल साधु तथा घणा क हरि भक्तनी सभा भ राई ने बेठि ह ती पछे महाराज नी संध्या आर्ति थया के डे ते गाम ना भक्त परेल कल्याण भाई ये महाराज ने एक मधुपुष्प जे आशब्द उठे छे ॥ ते कयां थी उठ तो ह नो ने ते राब्द नो ने करि ने बो ला तो ह नो ॥ ते कृपा करि ने कहो ॥ पछे महाराज श्री ह रि कृष्ण महाराज बो ल्या जे ॥ अर्धमात्रा रूप जे तुरिया अवस्था त्यां थि प्रथम राब्द उठे छे ॥ ने ते राब्द ने प रावाणि कहिये ॥ अने ते तुरियानुं स्थान क दशमो द्वार जे मगज त्यां छे ॥ अने त्यां थी राब्द र दय ने विवे आवे छे ॥ ने ते र दय म कार मात्रा रूप कारण देह ने सुषुप्ति अवस्था छे ॥ ने ते राब्द ने प स्यंति वाणि कहिये ॥ अने र दय मां थी ते राब्द कं डे आवे छे ॥ ने ते कं ड ने उ कार मात्रा रूप सूक्ष्म देह ने स्वप्न अवस्था छे ॥ ने ते राब्द ने मध्यमा वाणि कहिये ॥ अने ते कं डे थी राब्द वाक इं द्रिये आवि ने बो ले छे ने ते वाक इंद्रि अकार मात्रा रूप स्थूल देह ने जाग्रत अवस्था छे ॥ ने ते ने वै र बरि वाणि कहिये ॥ महे मगजरूप जे विचार करियानुं स्थान क दशमो द्वार त्यां थि राब्द उठे छे ॥ ने त्यां थी र दय मां आवि ने पछे कं ड मां पई ने वाणि ये आवि ने जि ब्दाये करि ने बो ले छे ॥ एत मारा प्रभनो उत्तर छे ॥

प्र ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ इति श्रीमुरवसिद्धान्तसमा

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणितं

॥ २५ ॥ चोविसना वैशाख शुदि ॥ १९ ॥ चतुर्दशीने दिवस महा राज श्री हरिकृष्ण भगवान गाम श्री गाडामध्ये पटे ल काजीदास ने घेर उगमणे बार ओर डानी आगल चो क मां गादित किये युक्त पलंग बिछावि ने

તે ઉપર વિરાજમાન થયા હતા ॥ ને સર્વે જરિયાની વસ્ત્રધારણ કર્યાં હતાં ॥ જે પુણ્યનાં આધૂષણ સર્વે અં ગમાં રોમિર દ્યાં હતાં ॥ ને કં
કુનો ચાંદ લોક ર્યો હતો ને પોતાના મુરવા વિંદની આગલ સાધુ તથા ઘણા કહરિ ભક્તની સખા ભરાઈને બેઠિ રહી પછે મહારાજ કૃ-
પા કરિને બોલ્યા ॥ જે સર્વે પિંડ બ્રહ્માંડાદિક અનંત કોટિ બ્રહ્માંડ તે પરમાત્માને આધારે રહ્યાં છે ॥ જેમ આજગતને વિષે જેટલા આકાર
માત્ર જણાય છે ॥ તે સર્વેને આપૃથ્વીનો આધાર છે ॥ ને તે આકાર પૃથ્વી પકિડે પડ્યા છે ॥ ને પાછા પૃથ્વીમાં લય પામે છે ॥ અને પૃથ્વીને
જલનો આધાર છે ॥ ને જલને અગ્નિનો આધાર છે ॥ ને અગ્નિને વાયુનો આધાર છે ॥ ને વાયુને આકાશનો આધાર છે ॥ ને આકાશને
અહંકારનો આધાર છે ॥ ને અહંકારને મહત્ત્વનો આધાર છે ॥ ને મહત્ત્વને પ્રધાન પુરુષનો આધાર છે ॥ ને પ્રધાન પુરુષને સૂ-
ક્ષ્મ પ્રકૃતિ પુરુષનો આધાર છે ॥ ને પ્રકૃતિ પુરુષને અક્ષર બ્રહ્મનો આધાર છે ॥ અને અક્ષર બ્રહ્મને પરમાત્માનો આધાર છે ॥ ને પ-
રમાત્માને કોઈનો આધાર નથી ॥ ને પરમાત્મા તો સર્વાધાર છે ॥ ને નિરાધાર છે ॥ કેહેતાં જીવર્દશ્વર માયા બ્રહ્મ એ સર્વેને પર-
માત્માનો આધાર છે ॥ માટે પરમાત્મા સર્વાધાર કહેવાય છે ॥ અને પરમાત્માને કોઈનો આધાર નથી ॥ માટે પરમાત્મા નિરાધાર
કહેવાય છે ॥ અને તે પરમાત્મા દિવ્ય મૂર્તિ માન છે ॥ ને ॥ ॥ કર્તુ મકર્તુને અન્યથા કર્તુ સમર્થ છે ॥ ॥ અને
તે જ પરમાત્મા જીવોના કલ્યાણ કરવાને અર્થે આપૃથ્વીને વિષે રામ કૃષ્ણાદિક અવતારનું ધારણ કરે છે ॥ અને તે પ્રત્યક્ષ
ભગવાનનો આશ્રય જે જીવ કરે છે તે જીવનો મોક્ષ થાય છે ॥ અને તે જીવાત્માનું અનાદિ ધર જે અક્ષર બ્રહ્મ તેને પામે છે
પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનના આશ્રય વિના જીવનો મોક્ષ થતો નથી ॥ ને પોતાનું મૂલ ધર જે અક્ષર બ્રહ્મ તે જડ તું નથી ॥ કેમ કે પ્ર-
થમ તો જીવ અજ્ઞાન અવસ્થામાં બ્રહ્મ માંથી સૃષ્ટિમાં આવ્યો છે ॥ માટે પોતાની જાણે પોતાનું મૂલ ધર જે અક્ષર બ્રહ્મ તે જડ
તું નથી ॥ જેમ કોઈક મનુષ્ય અદિંથી કાશિયે ગયું હોય ॥ તેને દિકરો છ મહિનાનો હોય તેને ભેગો તે દિગયો હોય તે
હોંકરો મોટી થાય પણ તો તેને પોતાના ધરની ગમ હોય નહિ ॥ અને તેને ધરથી કાઢીયે ગયો ॥ તેમાં જે જે ગામ રોઢેર વ-
ચમાં આવ્યા હોય તેની પણ છો કરાને ત્વર હોય નહિ ॥ અને તે છો કરાનાં માં વાપ છે તેને પોતાના ધરની પણ ત્વર ॥

अनेवचे मारगमांजेजे गामरोहेर आ व्यां होय तेने पण जाणे छे ते पाछो तेनादिकराने मारग ब तावरो ने घेर पोताने ते डि
जरो ॥ त्यारे ते पोताने मूल घेर पुगरो ॥ ते मजीब प्रथम पोतानुं मूल घेर जे अक्षर ब्रह्म तेना कोक देवाने विषे अज्ञान अथ
स्थामां माहा मायाने विषे हेतां केहेतां चिदाकाशाने विषे चार भूतना प्रमाणो रूप जे महा कारण शरीर तेने विषे जीव
हता ॥ ते जीवोने माया मांथी बहार काढिने ज्ञान आपिने महा स्वरिय धाकर बासा परमात्मा ये पोतानो आधार आपिने
काशीये जवारुप जगत नी उत्पत्तिकरि छे ॥ ते के बिरीते श्रुति करि छे तो प्रथम चिदाकाशाने विषे जीव सहित चार भूतनां
प्रमाणो हतां ॥ ते मांथी परमात्मा ये वायुनां प्रमाणो मेगां करिने एक मोटो वायु कर्यो ॥ अने ते वायुने विषे त्रण गुण रेखा
छे ॥ सत्वर जने तम ते मांथी वायुना सत्त्व गुणनी स्वराग्रहण करनारित्य चांद्रि पांमेश्वरे करिने ते दंडिना वायुन
मे देव कस्या ॥ अने वायुनार जो गुण थकि हस्त दंडि करि ॥ ने ते दंडिना इंदना मे देव कस्या ॥ अने वायुना तमो गुण
नो मोटो वायु कस्यो ने पंच प्राण कस्या ॥ तथा चलन चलन धावन पसारन ने अकोचन एपां च भाग थया ॥ अने
रुप विनानो स्पर्श विषय रुप प्रमाणो हतां ते थकि वायु परमेश्वरे कर्यो छे ॥ अने वायु ह्यो छे ॥ जेने विषे एवो जे आका
श ॥ ते आकाश वायुने उपजवे करिने अंधकारे जुक्त थया माटे ते चिदाकाश विकार पांमिने महदाकाश थयो अने
ते महदाकाशाने विषे त्रण गुण रेखा छे ॥ ते मां सत्त्व गुण थकि शब्द ग्रहण करनारी श्रोत्र दंडि थई ॥ तथा ते दंडिना दीग पालना मे
देव परमेश्वरे कस्या छे ॥ अने आकाश नार जो गुणनी वाक दंडि करिने ते दंडिना अग्निना मे देव कस्या छे ॥ अने सूक्ष्म आकाश
ना तमो गुणना अंतःकरण मन बुद्धि चित्तने अहंकार कर्यो छे ॥ अने अंतःकरणना देव कस्या छे ते ॥ मनना देव चंद्र अटले
अनिरुद्ध ॥ ने बुद्धिना देव ब्रह्मा एटले प्रद्युमन ॥ अने चित्तना देव वासुदेव ने अहंकारना देव रुद्र एटले शंकराण ए चा
देव परमात्मा ये निरगुण ब्रह्म रुप जे चिदाकाश ते थकी कस्या छे ॥ अने ते आकाशाने विषे शब्द विषय थयो छे ॥ ते मह
दाकाशानुं कारण छे ते शब्द थकि महदाकाश थयो छे ॥ अने महदाकाश थकि स्पर्श विषय थयो छे ने स्पर्श थकि

वायुपयो छे ॥ अने ते अग्निने विषे उना स्पर्शवालां अग्निनां प्रमाणोरह्यां छे ॥ तेने परमा तमाये भेगां करिने तेनो रुपविषय
कर्यो ॥ अने ते रुपविषय थकि मोटो अग्नि कर्यो ॥ अने ते अग्निने विषे पणत्रण गुणरह्या छे ॥ तेमां सत्व गुण थकि रुपग्रह
ण करनारी चक्षुदं द्रि करिने तेदं द्रि नो देव सूर्य कर्यो ॥ ने अग्नि नारजो गुण थकि पाददं द्रि करि ॥ ने तेदं द्रि ना विष्णु
ना मे देव कर्यो ॥ अने अग्निना तमो गुण थकि भूय तरा निद्रा अल सने का ति ए पांच भाग कल्या छे अने ते अग्निने
विषे टाढ स्पर्श विषय वालां प्रमाणोरह्यां छे तेने भेगां करिने जल परमेश्वरी कर्यु ॥ अने ते जलने विषे त्रण गुण छे ॥ ते
मां सत्व गुण थकि रसग्रहण करनारी रसनादं द्रि करि ॥ तथा तेदं द्रि ना वरुण ना मे देव कल्या अने जल नारजो गुण
थकि शि श्चुदं द्रि करि ॥ तथा तेदं द्रि ना प्रजापति ना मे देव कर्यो ॥ अने जल ना तमो गुण थकि विर्य मुत्र परशो यो जा
लने लोहि ए पांच भाग कर्षा छे ॥ अने ते जलने विषे कठण स्पर्शवाला गंध विषय रुष पृथ्वीनां प्रमाणोरह्यां छे तेने पर
मात्माये भेगां करिने मोटी पृथ्वी करि ॥ अने ते पृथ्वी ना गंध विषय ग्रहण करनारी नासिकादं द्रि करि तथा तेदं द्रि ना
अश्वनी कुमार ना मे देव कर्यो ॥ अने पृथ्वी नारजो गुण थकि गुदादं द्रि करि तथा तेदं द्रि ना वमना मे देव कर्यो ॥ अने पृ
थ्वी ना तमो गुण थकी हाड मांस ना डियो ल्ब चाने रोम ए पांच भाग कर्षा छे ॥ अने तेमां मोटो आकाश मोटो वायु मोटो
अग्नि मोटुं जलने मोटी पृथ्वी ए पांच भूत तथा ते पंच महा भूत थकि थपां जेदं द्रि यो अंतःकरण ने तेना देव अने ते सर्वे
थकि थयुं जे बैराटरुप ब्रह्मांड तेने द्रश्चर रुपे करिने परमात्माये पोते धारण कर्यु छे ॥ अने ते परमात्मानुं अनवयव स्वरुप
कहे बाय छे ॥ अने ते पंच भूत ना प्रमाणो ने विषे हता जे जीव तेने मोटा पंच भूतने अंशे करिने नाना नारीर सारजी आणां
ते नारीर नुं ना मपिंड कहे बाय छे तेमां द्रश्चर नां दं द्रि यो अंतःकरण छे ॥ ते जीव नां दं द्रि यो अंतःकरण ना देव कहे बाय छे ॥ राशि
री ते अक्षर मापी जीव प्रींड मां आ व्या छे तेने परमात्मा जाणे छे पण जीवने तेनी रव बरन थी जेदुं क्यां थी आ व्यो छुं ॥ मा
टे ते जीवने तो परमात्मा पोते तेनुं मूल धर जे अक्षर ब्रह्म ते देर बाडो त्यारे ते पोताना मूल धर ने जीव पा मरो ॥ ने ते जी

बनीमुक्तिपथे ॥ जेमनानाबालकनेतेनां माबाप परदेशमांतेडिगयाहोय तेबालकनेतेनां माबाप पोतानुंघरबतावरो ॥
त्यारेतेबालकनेखबरपडरो ॥ तेमोटो विसवरसनी थयोहोय तोपषतेनेपोतानेजाणेपोतानामूलघरनीखबरपडेनहिं
माटेतेबालकनांमाबापतेनुंघरबतावरोनेघेरतेडीजरोत्यारेतेपोतानाघरनेपामनो ॥ अनेसमजुपयापछेपोतानां
माबापपोतानेघेरतेडिजाय ॥ त्वारकेडेतोतेपरदेशगयोहतो ॥ तेरोहेरतथाबचमांजेजेगामनोहेरआव्यांहोयते
सर्वनीखबरपडेछे ॥ तेममाबापरूपएवाजेपरमात्मातेणेमूलघरजेअक्षरब्रह्मत्यांथीपरदेशारूपपिंडब्रह्मांडमांजीव
नेदेहधराव्योछेतेहवेतेनेज्ञानआपीनेजीवात्मानुंमूलघरजेअक्षरब्रह्मतेनेपमाडवानेअर्थपरमात्मापोतेअक्षरमां
रह्याथकारामकृष्णादिकअवतारनुंधारणकरेछेपछेतेप्रत्यक्षभगवाननेआश्रयेजेजीवआयेछेतेनेजेरीतेअक्षर-
मांथीअज्ञानअवस्थामांजीवपिंडब्रह्मांडमांआव्योछेतेरीतनेप्रत्यक्षपरमात्माबताविआपेछे ॥ केमकेपरमात्माये
पोतेजीवोनेज्ञानकरावयासारुं परदेशारूपपिंडब्रह्मांडमांजाव्याछे ॥ अनेजीवतोबालकनीपेदेअज्ञानमांआव्यो-
छे ॥ माटेजिवपोतानीमेलेसमर्थनथी ॥ अनेतेमजपिंडब्रह्मांडनेविषेसर्वेदेब्रह्मादिकतथासर्वमनुष्यादिकअनं
तकोटिब्रह्मांडनाजीवप्राणिमान्नतेसर्वेअज्ञानीअनादीनाहता ॥ माटेज्ञानआपवासारुंएसर्वनेपरमात्मासृष्टि
मांजाव्याछे ॥ माटेतेदेवब्रह्मानेमनुष्यादिककोटिपणपोतानामूलघरनेकदेवाजाएवानेपोतानीमेलेसमर्थनथी
॥ माटेएकपरमात्माजज्ञानकराविनेमूलघरजेअक्षरब्रह्मतेमांजेईजवानेसमर्थछे ॥ माटेप्रत्यक्षभगवाननाअव-
तारजेरामकृष्णादिकतेनोआश्रयजेजीवकरेछेतेजीवनुंसेहेजमांथोडाकदारवडेकल्याणथायछे ॥ जेमबालक
परदेशमांगयो ॥ तेनेपोतानेघेरआवयासारुंतेनांमाबापनोआश्रयकरिनेतेभेगोचाल्योआये ॥ तोतेनेमारगपुळ
वोपडेनहिं ॥ तथाक्याईभूलोपणपडेनहिं ॥ तथातेनेवाटमांभातापोतानीपणफिफरराखवीपडेनहिंनेसेदेज
मांपोतानांमाबापभेगोचाल्योआयेतोपोतानेघेरपोचे ॥ नेरुखनेपामे ॥ अनेमूर्खाईकरिनेएमकहेजेहवेतोहुं

॥ मुख्य
॥ ११७ ॥

मोटो थयो छुं ॥ ते मा बापनुं थुं काम छे ॥ हुं मारी मेजे मारे घेर जाईरा ॥ एम कही ने ते ना मा बापथी जुदो पडिने एक लोचाले
तो बाट मां भूलो पडे ॥ ने पोतानुं घर होय पूरय मां ने चालया मां डे पश्चिम मां ॥ पछे जेम जेम चाले ते मते मपोताना घर पो
छे दुं पडतुं जाये ॥ पछे पोता जे वाज अजाण्या होय तेने मारग पुछे तोले बराबर बता विशके नहि ॥ माटे जीबे त्यां संधि
पंध करुआ करे ने परदेरा मां भटक्या करे ॥ पण पोता ने घेर पोहो चैनहि ॥ ने आथ डि आथ डि ने वच मां तेना प्राण जाय ॥
तेम प्रत्यक्ष परमात्माना आश्रय नो त्याग करिने पोताने जाणे न्नास्त्र ने भणि सां भजिवां चीने मोक्षने मारगे चाल बाज
य छे ॥ तो ते नो मोक्ष कोई काले थतो नथी ॥ ने ते तो नर्क चोरा सिमां भटक्या करे छे ॥ अने जे प्रत्यक्ष भगवान नो आश्रय क
रीने मोक्षने मारगे चाले छे ॥ ते तो वगर दार बडे मोक्षने पामे छे ॥ ने तेने तो आलोक मां कोई बिघन लागतुं नथी ॥ ने ते निर
भय थको परम पदने पामे छे ॥ हवे ते प्रत्यक्ष भगवान के बिरी ते अक्षर मां जीवने लेई जाय छे तो जे वीरि ते जगत नी उत्पत्ति
थई छे ॥ ते वीरी ते पाछो ज्ञाने क रिने प्रलय करावे छे ॥ जे प्रथम प्रथीनुं जीवने तान करावे छे ॥ जे घट पटा दिक आकार
मां ते सर्वे पृथ्वी थकि थया छे ॥ माटे ते आकार मात्र पाछा पृथ्वी मां लय पामरो ॥ ने पृथ्वी गंध विषय मां थी थई छे ॥ माटे
ते पृथ्वी गंध मां लय पामरो ॥ अने ए गंध छे ते परमाणो रूप थई ने जलने विषे लय पामे छे ॥ अने जल छे ते रसने विषे
लय पामरो ॥ ने रस विषय रूप जलना प्रमाणो थई ने अग्निने विषे लय पामरो अने रुप विषय रूप अग्निना परमाणो थई
ने वायुने विषे लय पामरो ॥ अने वायु छे ते स्पर्शने विषे लय पामरो ॥ अने स्पर्श विषय छे तेना प्रमाणो थई ने आकाशने
विषे लय पामरो ॥ अने आकाश छे ते अहंकार मां लय पामरो ॥ अने अहंकार छे ते चित्त मां लय पामरो ॥ अने चित्त
छे ते महतत्व मां लय पामरो ॥ अने महतत्व छे ते मन मां लय पामरो ॥ अने मन छे ते प्रधान पुरुष मां लय पामरो ॥
अने प्रधान पुरुष छे ते बुद्धिने विषे लय पामरो ॥ अने बुद्धि छे ते मूल प्रकृति पुरुषने विषे लय पामरो ॥ अने प्रकृति पुरु
ष छे ते स्कंद चैतन आत्माने विषे लय पामरो ॥ अने स्कंद चैतन आत्मा छे ते अक्षरने विषे प्रवेश कररो कहे तां मायाना

गाडा.
सि० ८४

॥ ११७ ॥

॥ अने ए अक्षर ब्रह्मना आधार अने प्रकाशक एवाजे परब्रह्म परमात्मा तेने पोताना ब्रह्म स्वरूपने विषे साक्षात्कार देखेछे ॥ अने तेजे अक्षरना आधार अक्षरातित परमात्मा तेज आप्रत्यक्ष मुने मज्याछे ॥ ने तेणे जमुने मारुं मूल घरजे अक्षर ब्रह्म तेनुं ज्ञान कराविने अक्षर ने पमाउओ ॥ एबिरीते तेने प्रत्यक्ष भगवानना स्वरूपनो उत्तम निर्विकल्प निश्चय धायछे ॥ ने ते आत्मा अक्षर ब्रह्म रूप धरुने प्रत्यक्ष भगवाननी मूर्ति ने विषे महात्म ज्ञाने सहित जोडाई जायछे ॥ अने ते प्रत्यक्ष परमात्मा भगवाननी मूर्ति ने विषे जोडव्हे करिने ते आत्मानोनी ब्रह्म मय दिव्य एबी भगवतितनु बंधायछे ॥ अने ते आत्मा आलोक मां होय त्यां स्फुटिते नो देह उपर थी जोया मां तो मारुं कने पंच भूतनो देखाय ॥ तो पण मां हे तो ते आत्मा ब्रह्मनी जमूर्ति छे ॥ जेम क चरानुं बिबु करिने ते मां धातुनोर सरडे छे ॥ एटले धातुनी मूर्ति नंधायछे ॥ पण ज्यां स्फुटिक चराना बिबाने भागिनार व्युं नपी ॥ त्यां स्फुटि धातुनी मूर्ति देखाति नपी ॥ तेम क चराना बिबारु पजे पंच भूतनो देह ते मां आत्मा परमात्माना ज्ञान रूपि धातुनोर स ते र सद्रि यो अंतः करण रूपे द्वारे करिने जे ना आत्मा मां उत त्या ते नी ब्रह्म मय दिव्य एबि भगवतितनु बंधायछे ॥ पण ज्यां स्फुटि पंच भूतनो देह ना सन थी पाम्यो ॥ त्यां स्फुटि उपर थी बार द्रष्टि बालाने ब्रह्म मय दिव्य मूर्ति जोया मां नपी आवति ॥ अने अंतर द्रष्टि बाला जे ज्ञानी पुरुष छे ॥ ते तो मुक्तने सक्षातकार ब्रह्मनी जमूर्ति देखे अने ते जिबन मुक्त कहे यायछे ॥ अने ज्या रे पंच भूतना देह नो नाश थरो ॥ त्या रे ते मुक्त विदेहि मुक्त पदविने पाम्यो ॥ अने परमात्मानो मूर्ति ने विषे भक्ति जे प्रीति तेणे करिने अखंड जोडाई रह्ये छे ॥ ने ते मुक्त पाछो कोर्द काले देह धरतो नपी ने अखंड सरवने पामेछे ॥ अने प्रथम जीवनुं मूल घरजे अक्षर ते मां थी आव्यो ह तो एम कहुं ते तो अक्षरना को कदेशने विषे अज्ञान अवस्था मां अनादि नो ह तो ॥ ते ने परमात्मा जे ज्ञान आपीने अज्ञान नो नाश करिने आत्मानु मूल घरजे अक्षर ब्रह्म तेना मध्य रूप जे व्यतिरेक ब्रह्म अने ते व्यतिरेक ब्रह्मना प्रकाशक परमात्मा तेने साक्षात्कार पोते परमात्मा

रघ
पूत
६॥

येपमाड्यो ॥ ते आत्मा पाछो फेर अक्षरमांथी आलोकमां पाछो देह धरतो नथि ॥

माप्रः ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ इति श्रीमुरव सिद्धांतस

॥ संवत ॥ १९६ ॥ ओगणिसं ॥ २५ ॥

सोजीत्रा
सि ० ६५

चो विसना बैशाकचदि ॥ ६ ॥ छठने दिवसे महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगामथी सो जिंजामध्ये पोतानामंदिरमां सेहे
जवरउपरगादित किये जुक्त पजंग बिछा विने ते उपर विराजमान थयाहता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कस्याहतां ने पुष्प
नां आभूषण सर्वे अंगमां शो भिरद्याहतां ॥ ने ललाटने विषे कंकु नोच्याहो कयोहतो ॥ ने पोताना सुखा विंदनी आग लसा
धुतपा घणा कहरि भक्तनी मोरि सभा भरार्दने बैठिहति ॥ पछे महाराज बोल्यजे आजस ने परमाद ए बेदोष षडे करिने जीव
जन्म मरणादिक दुःखने पामे छे ॥ ते आलस ते भुं तो काई देहे करिने क्रिया करवि नहिं ॥ ते तुं नाम आलस कहे बाय ते जे आल-
सु दोष ते आलोक मां ने परलोक मां कोई ठे काणे सरव पामे नहिं ॥ ने ते महा दुःखने पामे ॥ पछे तेने कोई एक एम कहे जे तुं क
ई क उद्यम कर तो तेने सरव मल्लो पण उद्यम कस्या विना काई सरव मल्लो नहिं ॥ एम कहुं त्वारे लेणे उद्यम करवा मां ड्यो
पण ते उद्यमने विषे पण महा दुःख थवा मां ड्युं ॥ केम के कर्म करे छे पण परमाद रुपि दोषे करिने दुःख उपजे एषुं न करवा तुं
कर्म धाय छे ॥ ने सरव उपजे एषुं जे करवानुं कर्म ते थनु नथि ॥ केम के करवानुं न करवानुं ने न करवानुं करवानुं एज परमाद नुरुप
छे ॥ माटे परमादे करिने न करवानुं कर्म करवा थकि महा दुःख थवा लाग्यु ॥ त्वारे बलि कोई के एम कहुं जे भाई कर्म नो
त्याग करिने निवृत्ति पामशो त्वारे सरव थावो ॥ एम सां भली ने पाछो कर्म नो त्याग करवी गयो ॥ त्यां आलस रुपि दोष आब्यो ॥
ते आलसमां पण महा दुःख रह्युं छे ॥ एबिरी ते जीव पोताने जाणे कर्म नो त्याग करे छे ॥ तो पण आलस करिने दुःख
पामे छे ॥ अने कर्म करे छे तो परमादे करिने न करवानुं धाय छे ते मां थि पण महा दुःखने पामे छे ॥ एबिरी ते कोरि कल्प
मां जीव जे ते जन्म मरणाग्र भवास ने चोरा सिमां दुःख पाम्या करे छे ॥ हवे ते जीव सरवने क्यारे पामे ने ए बेदोष क्यारे टले
ने ए बेदोष क्यारे टले जेने विषे ए बेदोष कोई देहाडोहता नहिं ॥ एवा जे परमात्माने ने जा संव ते प्रत्यक्ष मजे ॥

॥ १९६ ॥

નેતેનો આશ્રયજીવદદકરે ॥ નેતે પ્રત્યક્ષ ભગવાનની મૂર્તિની અસ્વંડ સ્મૃતિ રાખે ॥ અનેતે ભગવાનને સંતજેવીરીતે પ્રસન્ન
 થાય તેથી રીતે આજ્ઞામાં વર્તે તો તે જીવને વિષેથી આલસને પરમાદરૂપી દોષ ટલિ જાય છે ॥ ને બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનના અ
 ક્ષરધામને પામે છે ॥ અને જેને પ્રગટ ભગવાનને ભગવાનના નિવાસની ક પંચવિષયના ત્યાગિ સંતમ લે છે ॥ તેને આલસરૂ
 પી દોષ હતો તે મરિને તેની તે આલસકલ્યાણકારી થાય છે ॥ અને જે પરમાદરૂપી દોષે કરિને કર્મબંધનકારી હતું ॥ તે કર્મ
 પ્રત્યક્ષ ભગવાનને સંતને આશ્રયે કરિને પ્રમાદરૂપી દોષ ટલિને કલ્યાણકારી થાય છે ॥ માટે પ્રત્યક્ષ ભગવાન ને સંતજેને મ
 લે છે ॥ નેતેનો આશ્રય કરિને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના સ્વરૂપની અસ્વંડ સ્મૃતિ રાખે ॥ નેતેની પ્રસન્નતા પ્રમાણે વર્તે ॥ તો તેને આ
 લસને પ્રમાદરૂપિ જે અનાદિના જિવનાં મહાદોષ તે ટલિ જાય છે ॥ નેતે જિવ અક્ષરધામને પામે છે ॥ અને પ્રત્યક્ષ ભગવાન મ
 લ્યાવિના નેતેનો આશ્રય પ્રસન્નતાને સ્મૃતિ વિના વીજાં કોટિ સાધન કરે ॥ તો પરગતેને આલસને પ્રમાદરૂપી દોષ કોઈ
 કાલે ટલે નહિ ॥ નેતે જીવનો મોક્ષ પાળાય નહિ ॥ તે સારું જોને પોતાના આત્માના કલ્યાણ ને દુઃખું હોય તેને તો પ્રત્યક્ષ ભગ
 વાનને ભગવાનના આકાંક્ષિક નિવાસની ક પંચવિષયના ત્યાગિ સંત તેનો આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે મનક્રમ
 વચને વર્તવું ॥ અને જે ભગવાનને ભગવાનના સંતની આજ્ઞા પ્રમાણે વરતવો ॥ તેના આલસને પરમાદરૂપી દોષ ટલિ જશે ॥ નેતે
 બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષરબ્રહ્મને પામશે ॥

॥ ઇતિ શ્રી સુરવસિદ્ધાંત સમાપ્તઃ ॥

શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

॥ સંવત્ ૧૧૯ ॥ ઓગણિસ ॥ ૨૪ ॥ ચો વીસના જેણે વદિ ॥ ૨ ॥ બિજને દિ

વસ મહારાજ શ્રી હરિકૃષ્ણ ભગવાન ગામશ્રી સોજીં ત્રામધ્યે ભક્ત દ્વશ્વદાસ અંબેદાસને ઘેર પાટુપર ગાદિ તકિયે જુક્ત પલ્લ
 ગ બિહાવિને તે ઉપર સંખ્યા આર્તિ સમે સર્વે જાણારાધારણ કરિને વિરાજમાન થયા હતાને પોતાના મૂલ્યાર્થે દની આ
 ગણ સાધુ તથા ઘણાક હરિભક્તની સમાભરાઈને બેઠિ રૂંધિ પછે મહારાજ કૃપા કરિને બોલ્યાં જો સર્વે જીવના ત્રારિરૂપર ત્રણ
 આકર્ષણ છે ॥ જે મસર્વે રહેડુના રહે તર રહે તર પ્રત્યે ત્રણનો દુકમ છે ॥ એક રહેડુ રહે તરનો ધણિ કહેવાય છે ॥ અને બિજો

जाये जेने प्रगणुं सोपुं होय एवो जे मेहे तो ते नो पण ते खेतर उपर हुकम छे ॥ अने त्रिजो सर्वे खेतर उपर राजा नो हुकम छे ॥
ते मदेह देह प्रत्ये एक एक जीव नुं आकर्षण छे ॥ ते देह ने जीव साचवे छे ॥ नेरक्षण करे छे ॥ जेमरये दुखे तरने साचवे छे नेरक्ष-
ण करे छे ॥ त्यारे ते मां निपज आवे छे ॥ नेरवे दुन रक्षण करे तो खेतर मां निपज आवे नहिं ॥ नेरवे दुःख ने पामे ॥ ते मजीव
देह ने साचवे नहिं ने शुभ मार मे चलाये नहिं तो ते जीव महा दुःख ने पामे ॥ माटे एक तो देह उपर जिव नुं आकर्षण छे ॥ तेणे
करि ने देह नो बंदो बस्तर हे छे ॥ ने जीव देह मां थि निसरि जाय ॥ ने देह पांच दश दिवस पड़्यो रहे तो देह सडि ने सांधे सांधे थि
नो खो थई ने विरवारई जाय ॥ माटे एक जीव नुं धणि पणुं देह उपर छे ॥ अने बिजुं जे पृथ्वी उपर आपणे रहिये छैये तेने धारण
नो कर नारो एक जीव छे ॥ ते जीव नुं पण पृथ्वी उपर त्या प्राणि मानु उपर आकर्षण छे ॥ अने आपृथ्वी मां जीव छे तेणे करि ने
जन्मा पृथ्वी नी मज बुताई रहै छे ॥ ने जीव पृथ्वी मां न होय तो पृथ्वी सिखल वीर खल थई ने परमाणो रूप थई जाय ॥ माटे पृ-
थ्वी मां जीव छे ॥ ते जीव त्तुं सर्व जीव ना देह उपर आकर्षण छे ॥ अने ते मज पांचे भूत ने विषे एके को जीव छे ॥ ते नुं पण सर्व जी-
व ना देह उपर आकर्षण छे ॥ अने ते मज आतारा मंडल देखाव छे ॥ ते मां सर्वे ने विषे एक को जीव छे ॥ ते तारा मंडल ना
जीवो नुं पण आपृथ्वी ना देहो जीवो ना सर्वे देह उपर आकर्षण छे ॥ अने बिजुं अनंत को टि ब्रह्मांड ना आधार एवा जे द-
श्वर ते नुं पण सर्व जीव ना देह उपर आकर्षण छे ॥ ते दश्वर सर्व जीव ना सूभ असूभ भसर्व कर्म ने जाणे छे ने ते कर्म प्रमाणो
स्वरवदुःख रूप फल ते जीवो ने नय ग्रहादिक द्वारा ये आपे छे ॥ ते मसूभ कर्म नुं फल सूभ ग्रहादिके करि ने स्वरव आवे छे ॥
ने असूभ कर्म नुं फल असूभ ग्रहादिके करि ने दुःख आवे छे ॥ माटे वेद नुं छवुं अंग जे ज्यो तिथ ते मां जे जे ग्रहादिके क-
रि ने स्वरवदुःख कह्युं छे ॥ ते प्रमाणे जीव ने पाय छै ॥ ते सत्य छे ॥ ते जीव देह करि ने वेद मां कथा प्रमाणे शुभ कर्म करे छे
तेने दश्वर शुभ ग्रहादिके करि ने स्वरव पमाडे छे ॥ अने जे जीव वेद ना धर्म नो त्याग करि ने अस्स भकर्म करे छे तेने अ-
शुभ ग्रहादिके करि ने दश्वर दुःख रूप फल पमाडे छे ॥ जेम राजा छे ते जे पोताना कायदा प्रमाणे बर्ते छे तेने राजा पो

તાનાચાકરજેમેહેતાકારભારિસિપાઈતેપાસેતેલોકોનેસ્ત્રિચારાચરણનેઅર્પેતેનીરક્ષાકરાવેછે॥અનેજેલોકોરા
 જાનોકાયદોલોપિનેજુલમકરેછે॥તેનેમેહેતાકારભારિસિપાઈતેપાસેશિક્ષાઅપાવેછેનેતેકાયદાનોલોપનારોદુઃસ્વ
 નેપામેછે॥નેકાયદાપ્રમાણેવર્તનારાસ્ત્રચરણનેપામેછે॥તેમદ્વિધરનોકાયદોજેવેદતેમાંકલ્યાપ્રમાણેજેસૂઘકર્મક
 રેછે॥તેનેદ્વિધરપોતાનાચાકરજેકાજમાયાનેગ્રહાદિકપાસેસ્ત્રચરણઅપાવેછે॥અનેજેવેદરુપદ્વિધરનાકાયદાલોપિને
 અસૂઘકર્મકરેછે॥તેનેદ્વિધરકાલમાયાદિકપાસેદુઃસ્વપમાડેછે॥અનેજીવનાસ્ત્રાસૂઘકર્મનેદ્વિધરજાણેછે
 નેતેનાકર્મપ્રમાણેતેનાંફલજરુદ્ધમાડેછે॥માટેઆવાતનેજેજાણેછે॥તેઅસૂઘકર્મનોત્યાગકરિનેશુઘકર્મજકરેછે
 અનેતેજીવઆલોકપરલોકમાંસ્ત્રચરણપામેછે॥અનેજેઆવાતનેનથીજાણતા॥તથાતેનેજેસ્વોદુંમાનેછેતેઅસૂઘકર્મ
 કરેછે॥અનેતેઆલોકપરલોકમાંદુઃસ્વજપામેછે॥નેતેનુંકલ્યાણકોઈકાલેથતુંનથી॥અનેજેદ્વિધરનેઅંતરજામીજા
 ણેછે॥નેયેદમાંજેજેકહ્યુંછે॥તેનેસત્યમાનેછે॥તેતરતઅસૂઘકર્મનોત્યાગકરિનેસૂઘકર્મકરેછે॥નેતેજીવનુંકલ્યા
 ણથાયછે॥માટેજેનેસ્ત્રિચારાચરણહોય॥તેનેદ્વિધરનેઅંતરજામીજાણીનેવેદમાંજેજેશુઘકર્મકરવાનુંકહ્યુંહોયતે
 સર્વેનેકરવું॥નેતેમાંદ્વિધરનુંસ્મરણકરવું॥તેદ્વિધરપરમાત્માછે॥અનેતેજપરમાત્માજીવોનાકલ્યાણનેઅર્થેરામ
 કૃષ્ણાદિકઅવતારનુંધારણકરેછે॥નેતેનોઆશ્રયકરિનેઆત્મામારદિનેભજનકરેછેતેનુંકલ્યાણથાયછે॥માટેઆ
 વાર્તાસર્વનેજરુરસમજવાનીછે॥

॥ઈતિશ્રીસુવસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ॥

॥

શ્રીહરિકૃષ્ણાચનમોનમઃ॥

॥સંવત્ ॥૧૬॥ ઓગણિંસે ॥૨૪॥ ચોવિસનાજેષ્ટવદિ ॥૫॥ ચતુર્થને

દિવસમહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીસોજિંચામધ્યેપોતાનામંદિરનેવિષેરવેસમાંપાદઉપરગાદિતકિયેજુ
 ક્તપલંગબિહ્વાયિનેતેઉપરસંધ્યાઆરતીસમેસર્વેદાણગારધારણકરિનેવિરાજમાનથયાહતા॥નેપોતાનાશુભા
 વિંદનીઆગતસાધુતથાપણાકહરિભક્તનીસભાભરાઈનેબેદિદતિ॥પછેમહારાજકૃપાકરિનેબોલ્યાજેવેદનેવિષેચ

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२०॥

रवर्णने चार आश्रम क ह्या छे ॥ ते चार आश्रम कियांतो ब्रह्मचारि ग्रहस्थपान प्रस्थने संन्यासि ॥ ते मां ब्रह्मचारीनो तो धर्म ए
छे जे स्त्रियादिक यांचे विषयनो त्याग करिने आत्मारूप पोताने मानेने परमात्माने पा मया ने अर्थ वेदाभ्यासने करतो थको परमा
त्माने नवधा भक्तिकते ॥ अने परमात्माना स्वरूपने साक्षात्कार पमाडे एवा जे सतगुरु तेनी सेवा करे ॥ अने ग्रहस्थ नो ध
र्म ए छे जे पोताने सांख्यविचार करिने देहणीनो रवो आत्मा मानेने परमात्माने भक्तिने उपासनाने करतो थको परउपकार
ने माटे ग्रहस्थाश्रम राखे ॥ ने साधु संत कोई महात्मा पोताना गुरु तेनी सेवा मां पोतानुंत नमन धन स्त्रियो करां सर्वेने
जोडि देवा ॥ अने कोई गरिब अथवा समर्थ होय ने तेने कोई कदेवा काले करिने दुरव आधिपडे ॥ तो तेना दुरवने पोताना सा
मर्थ प्रमाणो टाळ्यानो उपाय करवो ॥ ए विरीते जीव प्राणिमात्र उपर दया राखिने परउपगार पा करवो अने धान प्रस्थनो
ए धर्म छे जे पोते ग्रहस्थाश्रम नो त्याग करिने पंचविषयनी यासना मुकिने ब्रह्मरूप थदने परब्रह्म प्रत्यक्ष परमात्मानु ध्यान
भजनने सेवा करवि ॥ अने संन्यासिनो ए धर्म छे जे ॥ अक्षर ब्रह्म साथे पोताना आत्माने एक करिने ते ब्रह्म तो जेना अंगने
प्रकट छे ॥ एवा जे परब्रह्म परमात्मा तेने विषे अद्वैत पणे जोडाई जाय ॥ ए विरीते चार आश्रमनो धर्म छे ॥ ते मां दवे ग्रह
स्थाश्रमिनो धर्म थिस्तारे करिने जथार्थ कटुं ॥ जे ग्रहस्थनो धर्म केवल परउपगार माटे परमेश्वरे स्थापन क ह्यो छे ॥
केमके बिजा सर्वने देह निरवाह करवाने अर्थे अन्न वस्त्रादिक जोईये ॥ ते ग्रहस्थाश्रमि द्वाराये परमेश्वर उपजावे छे ॥ त
था तेने धेर बंधा विन्याया छे ॥ तथा पै सारा खयानी तेने आत्ता आपि छे ॥ माटे तेने अन्न धन वस्त्र घर शरीरादिक सर्वे पै
थे करिने परउपकार करवो ॥ ए जे ग्रहस्थनो धर्म छे ॥ अने जे परब्रह्मकार को छे तेने कोई दुरव आचतुं नथी ने तेने क
दापि पूर्यना कर्मे करिने दुरव आधिपडे ॥ तो ते दुरवने टाळवाने अर्थे बिजा अनंत लोको सहाय करवाने जागे छे ॥
ने तेने दुरव तत कास व ली जाय छे ॥ ते पोते मोडो ग्रहस्थ होय ने तेणे कोई गरिबने उपकार क ह्यो होय ॥ तो ते गरिब
पण कोई कबरवते मोडाने दुरव आये तो तेने ते गरिब पण सहाय करिने दुरव थकि मुका विशा के छे ॥ ते उपर एक द्रष्टा छे

सो जिंजा
सि० ६७

॥१२०॥

॥ जे एक किडि पाणिमां त एण्ड जती हती ॥ तेने हो लेदीही ॥ त्यारे ते हो जाने दया आधी जे ते किडी ने बहार का दधानो उपाय माराथी
 बनी चाके ते दलोक रुं ॥ समजाणि ने ते हो ले एकर वड सलानी सली चांचयते जावी ने ते किडिनी आग जपाणिमां नाखि ने ते स
 लिनो एक छे डो पाणि ने कांठे पोताना पग बते दाबी राख्यो ॥ पछे ते किडि सजीउपर चढि ने बहार नी सरि ने ते किडिये बिचा
 र कस्यो जे मारुं तो मृत्युं आव्युं दतुं पण आदो ले मुने जीवति राखि ॥ पण ते हो जाना उपगार ने पाछो माराथी वले तो ठिक ॥ पछे
 ते हो जाने एक दिवसन समे दक्ष उपर बेढो ह तो ॥ तेने मारवाने अर्थे पारधिये बंधूक भरि ने है ये चढाथी ॥ त्यारे तेने किडिये दी
 गे पछे ते किडिये हो जाने उगारवाने अर्थे ते पारधिनी पगनी घुं टिमां जई ने चट को भरियो ॥ ते चट के करि ने तेनी नजर चुकि
 गई ॥ ने बंधुक बछुरी तेने भडा के करि ने हो लो उडि गयो ॥ एबिरी ते हो जो घणो मोटो ॥ ने किडि घणी नानी पण ते कीही ने
 हो ने उपकार कर्यो ह तो तो ते किडि ये हो जानो पण उपकार कर्यो ने मरण थकि उगार्यो ते म मोटो ग्रह स्थ होय ने ते गरिब ने उप
 कार करे ॥ तो ते गरीब पण को कवरयते मोटाने दुःख आबी पडे तो ते दुःख थकि मुकाबी चाके ॥ माटे नाना मोटा सर्व ग्रह स्थो
 ने पर उपकार करयो ॥ अने जे पर उपकार करे छे ॥ तेना सर्वे प्राणियो हे बुथाय छे ॥ ने ते सर्वे आस यदि अपि छे जे तेनुं साहं थजो सा
 रुं थजो एमक दे छे ॥ अने एवा पर उपकारी छे ॥ तेना उपर पण परमात्मा नी पण कृपा थाय छे ॥ अने तेनुं क त्याग थाय छे ॥ अ
 ने जे ग्रह स्थ पर उपकार नथी करतो ॥ ने पोतानां सर्व पदार्थ नो पोते एक लो ज भोक्त थाय छे ॥ ने पोतानां स्त्रिछो करां ने
 भोग वाची ने राजी थाय छे ॥ तेने तो महापा पिजाणयो ॥ अने ते तो दुःख छे ने ग्रह स्थ ना धर्म थकी तेने भ्रष्ट थयो जाणवो
 ॥ अने जे देहा भिमानी होय ते पर उपकार कर तो नथी ॥ अने जे देह ने पोतानुं स्वरूप मानी ने पोतानां पदार्थ पोते एक
 लो भोग ये छे ॥ ने ते मां थी पर उपकार नी माटे कोर्द ने नथी आपतो ॥ तेने आजगत ने विषे जे दलुं पाप थाय छे ते सर्व पा
 प तेने लागे छे ने ते मरि ने घोर नर्क मां पडे छे ॥ ने नर्क ना जीव पण तेने तिरस्कार करे छे जे हे दुष्ट तुं अमारा भेगो क्यां थी
 आव्यो ॥ के म के ते पर उपकार कर्यो नथी ॥ माटे तुं ने दुश्चर नर्क मां थी कोर्द काले का दवो नहि ॥ ते तारे पापे करि ने तारा

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२१॥

भेगुंअमारेपणघणाककालनर्कमांरहेबुं पडरो ॥ केमकेपापिनासंगनुं पणपापलागेछे ॥ माटेतेनर्कनाजीयपणजेणेपरउपकार
नथीकर्योतेनेतिरस्कार करेछे ॥ नेत्रापआयेछे ॥ माटेजेग्रहस्थाश्रमबांधिनेबेढोतेकांईपणपरउपकारनधिकरतोतेजेवोतो
कोईपापिनथी ॥ अनेजेग्रहस्थपरउपकारकरेछे नेपोतानोदेहनेदेहनासंगांसंबंधिनेविषेजेवीदयानेस्नेहछेतेयोबिजा
सर्वप्राणिनेविषेदयानेस्नेहराखिनेजेवुंदेहनेदेहनासंबंधिनेस्वरथायतेमकरेतेमसर्वप्राणिमात्रनेपोतानासामर्थप्र-
माणेस्वरथायएमपरउपकार करेछे ॥ तेग्रहस्थनेधन्यछे ॥ अनेतेनेआजगतनेविषेजेदुखुं पुन्यथायछे ॥ तेदुखुं पुन्यपरउ-
पकारीनेथायछे ॥ अनेजेपरउपकारीदोय तेनुंजकल्याणथायछे ॥ माटेजेनेपोतानाआत्मानेपरमस्वरथायमाडुवुं द्योयतेनेपो-
तानाधर्ममांरहिनेपरमात्मानीभक्तिथेसहितपरउपकार करवो ॥ कहेतांएमसमजबुंजेमारादृष्टदेवनेजगतनाकरताएयाजे
परमात्माभगवान् तेसर्वप्राणिमात्रनाआत्मानेविषेअंतरजामिपणेरहाछे ॥ माटेसर्वप्राणिनेपरउपकारेकरिनेपरमात्मानी
सेवाथायछे ॥ नेजेकोईप्राणिनेमाराधीदुरवथरो ॥ तोतेमांरहाजेपरमात्मातेदुभाशेएमजाणिनेपरउपकारजेकरेछे ॥ पण
पोतानास्वार्थनेमाटेकोईजीवनेदुराखवतो नथि ॥ तेजग्रहस्थाश्रमिवरोछे ॥ नेतेजअमारोभक्तछेनेतेनुंजकल्याणआनेआ
देहेकरिनेथरो ॥ अनेजेपरउपकारनथीकरतो ॥ नेपोतानासर्वपदार्थनेपोतेएकलोजभोगयेछे ॥ नेपोतानासंबंधिनेभोगवा
वेछे ॥ नेवधारेपदार्थहोयतेनेसंचिराखेछे ॥ नेयलिबिजांपदार्थभेगांकरवानेअर्थेबिजांप्राणियोनेदुराखेछेतेग्रहस्थनुं तो
कोईकालेकल्याणनहिंथाय ॥ नेतेतोग्रहस्थमोटोगधेडोछे ॥ नेजेपरउपकारकरेछे ॥ तेग्रहस्थनेधन्यछे ॥ माटेग्रहस्थाश्रमप
रउपकारिनेमाटेपरमेश्वरेबांध्योछे ॥ तेनेपरउपकारकरवोएजग्रहस्थनोधर्मछे ॥

माप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमोनमः ॥

॥ संपत्तु ॥ १६ ॥ अगणितं ॥ १२४ ॥ चोबिस-

वाजेष्टदि ॥ ६ ॥ छठनेदिवसमहाराजश्रीहरिकृष्णभगवान्गामश्रीसेजींचामयेपोतानामंदिरमांउत्तरादाचारनीमेडिबोनी
रवेशमांसेजवट उपरगादितकियेयुक्तपलंगबिछाव्योदतो ॥ नेतेउपरविराजमानथयाहतां ॥ नेश्वेतस्वरवाहनेफूल-

सोजिंवा
सि० ८८

॥१२१॥

छाटमनीडगजीपेहेस्पांइतां॥नेगुदोरेटोपेदेरीनेतेउपरकसंबलसेलुंधारणकसुंहतुं॥नेएकसेलुरबभेनारव्युइतुनेकसंबल
सोनेरीपापसुस्तकेधारणकरिहती॥नेकंकुमोबांदलोकस्वेहतो॥नेपोतानामुखाधिंदीन्यागलसाधुतथाघणाकहरिभ-
क्तनीसभाभराईनेबेदिहति॥पछेमहाराजबोल्याजेजेनेसदायस्कखियारहेबुंहोयवेकोईदिवसदुःखदेखयुंनहोयतेने
आयातकहीशुं॥तेप्रमाणेसमजीनेवरतेतोनेसदायस्कखिरहेनेतेनेकोईदीयसदुःखआवेजनहिं॥तेयातकहीयेतेसांभ-
लो॥जेपरमेश्वरेजगतनीउत्पत्तिकरिनेतेजगतनासर्वेमनुष्यानेस्वरूपआपवानेअर्थेपरमेश्वरेपोतानोधर्मरूपिदुतमोक
ल्योछे॥तेधर्मनेजेराखेछेतेसदायस्कस्वनेपामेछे॥नेजेधर्मनेनधिराखतातेदुःखनेपामेछे॥तेधर्मबेप्रकारनोछे॥एक
वर्णाश्रमनोधर्मछे॥नेएकएकांतिकधर्मछे॥तेवर्णाश्रमनेधर्मेकरिनेपापनोक्षयधायछे॥नेएकांतिकधर्मेकरिनेभगवानना
अक्षरधामनेपमायछे॥तेजेप्रथमवर्णाश्रमनोधर्मपालीनेनिसूपापिथायछे॥त्यारपछेतेएकांतिकधर्मनेपामेछे॥नेएकां-
तिकधर्मनेपामिनेभगवाननोएकांतिकभक्तथईनेअक्षरधामनेपामेछे॥माटेआत्मानामोक्षनेअर्थेसर्वेमनुष्यमात्रनेव
र्णाश्रमनोधर्मजरूपाखो॥अनेजेधर्मपालेछे॥तेनेआलोकमांकोईदहाडेदुःखआयतुंनथी॥अनेपरलोकमांपणम-
हास्वरनेपामेछे॥अनेजेधर्मनेनधीजाणतानेधर्मनोत्यागकरेछे॥तेनेआलोकमांजरुदुःखआवेछे॥अनेपरलोकमांन
कैमांपडेछे॥हवेधर्मशुंछेतोचारवरणनेचारआश्रमनानोरवानोस्वाधर्मछे॥तेमांइदस्याश्रमिनोधर्मकहियेछेये॥जेग्र-
हस्थनेपरमेश्वरेरामआज्ञाकरिछेजे॥तेनेजेजेइकमेहेनतकरिनेजेजेअन्नधनादिकपरार्थकमायुं॥तेमांथीवसमोभाग
चोरयोकाढिनेभगवाननेअरपणकरयो॥नेबाकिनवभागरत्नातेनेपोतानादेहनिर्वाहमांवावरया॥नेतेमांपणजो-
कोईवधारेपरार्थरहे॥तोतेनेपरउपकारकरयो॥एथिरीतेजेधर्मनोभागकहाडिनेभगवाननेअरपणकरेछे॥तेनेकोईवहाडेये
हेबारमांदुःखआयतुंनथीनेतेनेस्वरूपीवेहेयारचालेछे॥नेएथिरीतेजेधर्मनोभागकहाडेछे॥तेकोईदिवसअनितिअधर्म
करेजनहिं॥नेतेनेपरमेश्वरतेनाउद्यममारसमुकेछे॥केहेतातेधर्मनाभागनेकाहनारोथोडोउद्यमकरेतेमांतेनेघणीउ

श्रीगुरुप
सिद्धान्त
॥१२२॥

पजआवेछे ॥ अने तेना पाप सर्वे नाशपामी जायछे ॥ ने तेना उपर परमेश्वरनी कृपाथायछे ॥ अने जे पोता नाउरु मथकि प्राप्तथया
जे अनंत धनादिक पदार्थ ॥ तेमां धीदशमो भाग भगवानने अर्पणनधी करतो ने ते धर्म भागनो धणी पोते पायछे तेतो महापा
पिछे ॥ ने तेतो आलोकमां जरुर दुःख पायेछे ॥ अने जे धर्म भाग पोताने जाणे कादिने भगवानने अर्पणनधी करतो तेने
परमेश्वर राजाद्वारे लेखरावेछे ॥ पण परमेश्वर पोतानो भ्राम्युकतानथी ॥ पण जे पोताने जाणे भगवानने धर्म भाग अर्पण करेछे
तेने स्थापितई ने मोक्षने पायेछे ॥ अने जे धर्म भाग पोताने जाणे अर्पणनधी करतो ॥ ते पुरुष पाषने पामतो थको राजा चोर
अग्निद्वारे डुंडाईने नर्कमां जायछे ॥ माटे आसमे लोको एधर्म भाग कादिने भगवानने अर्पण करयो बंध कर्यो छे ते सारुद्वारे
रे राजामां प्रवेश करिने लोकोने डुंडया मांड्याछे ॥ माटे आरखंडे रावने दुश्चरेज प्रेरणा करिछे ॥ जे कोई लोको धर्म भाग अर्प
ण करवा मातो समजता जननी माटे राजा ए सर्व सजेया मांड्युछे ॥ ने कोई ना घरमां धातु पात्र रहे या देवुनथी ॥ एवं ब्राह्मण
भार आदिक सर्वे नुं जेई जे वुं ॥ केमके सर्व लोको धर्म भाग ना धणितईने पोते ज भोगवताथयाछे ॥ माटे राजाने दुश्चरेज एभि
प्रेरणा करिछे ॥ अने जो सर्व लोको धर्म भाग कादिने भगवानने अर्पण करवा जागे तो हमणे राजानी बुद्धि सारि थायने सर्व
लोकोने सुखथायतेम करवा लागे ॥ ए विरीते दुश्चर राजामां प्रेरणा करेछे ॥ पण आसमे लोकोनी बुद्धि धर्म उपर पीडि
गईछे माटे ते वुं थवुं महा कठणछे ॥ अने क्यारे धर्म उपर लोकोने आस्था आवरो ॥ तो ज्यारे कोई ना घरमां अन्न रखा रहे
ओ नहिं ॥ ने महा पिडाने पां मरो ॥ त्यारे दुश्चरने पो कार करवा लागरो ॥ ने कोई धर्म गुरुद्वारे तेने एमक देरो जे हेम हाराज अ
मारु दुःख मरे तो तमे जेमक देतेम करिये ॥ त्यारे ते धर्म गुरु तेने धर्म भाग गुरुने अर्पण करवानुं कहेरो ॥ एटलै राजीप
ईने अर्पण करवा लागरो ॥ पण सारि स्थिति होय ने घरमां अन्न रखा वाम लतुं होय त्यां सुधिकोई नो उपदेश मनावनहि
जेम कोई धनवान ग्रहस्थ होय ॥ तेना शरिरने कोई कठण ग्रह आवनारो दोष ॥ ने ते शरिर सजाओ नीरोगि होय तेवासमा
मां कोई ब्राह्मण तेने एमक देजे तारे घात चंद्र आवनारो छे ॥ ते तुने पिडा जरुर करे एम छे ॥ माटे तेना निवारणने अर्थेति

सो जिआ
सि० ६ ६

॥१२२॥

યથિશ્ચુસ્ત્યગણપતિઆદિકદેવનામંત્રજપાપ્ય ॥ નેદશાધિસ બ્રાહ્મણ સાધુજમાહુપ નેદસધિસરુપિયાનુંદાનપુન્ય કરા ॥ તો
 તને ધાતચંદ્રનડે નહિ ॥ એમ બ્રાહ્મણ તે ગ્રહસ્થને તેના હિત સાકું કહે ॥ પણ તે શરીરે સાજો હોય ત્યાં સુધી તેને મનાય નહિ ॥
 ને તે સામો બ્રાહ્મણને એમ કહે જે તારે જમવું હશે તેને મારી પાસેથી પૈસા ધૂતિજવાદશે ॥ પણ હું ધૂતાડુ યો નથી ॥ એમ શરીરે સા-
 જો હોય ત્યાં સુધી તે બ્રાહ્મણ નોડ પદેશ હિત કારી છે ॥ પણ મનાય નહિ ॥ પણ તે પુરુષ તેના શરીરે માંદો થાય ॥ ને શરીર માં પિડા બ-
 હુ થયા લાગે ને મરણ તુલ્ય થઈ જાય ॥ ત્યારે તે બ્રાહ્મણને તેડા વિને એમ કહે જે હું આ મંદવાડ માંથી જીવતો રહું ને સાજો થાઉં તો
 તું જેમ કહે તેમ કરું ॥ એવિરીતે દુઃસ્વની વચ્ચે તે બ્રાહ્મણ જેમ કહે તેમ કરે ॥ પણ સારી સ્થિતિ માં દાન પુન્ય કરાય નહિ ॥
 અને જો સારી સ્થિતિ માં દાન્ય પુન્ય કરે છે તેને દુઃસ્વ આપનારું હોય તે મટિ જાય છે ॥ પણ સારી સ્થિતિ માં કોઈ કજદાન પુન્ય ક-
 રિશાકે છે ॥ અને દુઃસ્વ આપિ પડે ત્યારે તો સર્વ દાન પુન્ય જપ કરવા લાગે છે ॥ તેમ લોકની સારિ સ્થિતિ ને સંપત્તિ બાન હોય
 તેને ધર્મ ગુરુ ધર્મ ભાગ કાઢિને ભગવાનને અર્પણ કરાવાનો ડુ પદેશ આપે તે ઘણા લોકોને મનાય નહિ માટે તે અંતે જરુર દુ-
 સ્વ પામવાનાં છે ॥ અને જ્યારે દુઃસ્વ પામશે ત્યારે ધર્મ ગુરુ નોડ પદેશ માં નાશે ॥ પણ આજ મનાય એવું જણાતું નથી ॥ માટે દુઃસ્વે
 રાજા માં પ્રવેશ કરિને અનેક પ્રકારના કાચદા કરિને પૈસા લોકો પાસેથી લેવા માંડ્યા છે તે પૈસા ઘર માંથી જશે તો પણ ભગવા-
 નના તો ચોર રહેશે ॥ ને તે પાપે કરિને નર્ક માં પડવું થશે ॥ માટે જે સમુદ્ર હશે ને જેને પરલોક આલોક માં સુરિયાથ બુંદોય
 તેને પોતપોતાના વળા શ્રમના ધર્મ માં રહિને ગ્રહસ્થ હોય તેને પોતપોતાના ઉદ્યમ થકિ પોતાને પ્રાપ્ત થયું જે અન્ન ધનાદિક
 પદાર્થ તે માંથી વેદ માં કહ્યા પ્રમાણે દસમો ભાગ કાઢિને ભગવાનને અર્પણ કરવો ॥ કહેતાં પોતાના જે જે રેવ શિવ યિશ્ચુ આ-
 દિક પ્રિયે હોય ॥ અથવા પોતાના ગુરુ હોય તેના મંદિર માં અર્પણ કરવો ॥ અને જે એવિરીતે સ્ત્રદાયે સહિત ધર્મ ભાગ ભગ-
 વાનને અર્પણ કરશે તે આલોક માં કોઈ દહાડો દુઃસ્વ પામશે નહિ ॥ અને પરલોક માં પણ જરુર કલ્યાણ તેનું થાય છે ॥

॥

॥ ઇતિ શ્રી મુરવસિદ્ધાંત સમાપ્ત ॥

॥ શ્રી હરિકૃષ્ણાય નમો નમઃ ॥

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१२३॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणितसे ॥ २४ ॥ चो विसना जे सुबदि ॥ ८ ॥ अष्टमिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण
गवान गाम श्री सोजीचामध्ये पोताना मंदिरमां सेहे जवट उपर गादित किये युक्त पलंग बिछावने ते उपर विराजमान थप
इता ॥ ने सर्वे जरियांनी यत्न धारण कर्यां इतां ॥ ने ललाटेने विषे कंकुनो चोदलो कसो इतो ॥ ने सर्वे अंगने विषे पुष्पनां
आभूषण शोभीरयां इतां ॥ ने पोताना सुखार्चि दना आगल साधू तथा घणाक हरिभक्तनी सभा भरार्चने बेडिदिति ॥ पछे म
दाराज बोल्याजे परमेश्वरे प्रथम सृष्टि करित्यारे सर्वे ब्राह्मण इता ॥ अने तेने षट्कर्म करवानी आता परमेश्वरे करिदिति
ते रवट कर्म मां सर्वे बराबर ज्यां सुधिरयां त्यां सुधिसर्वे ब्राह्मण कहे वाता इता ॥ ने सर्वे एक पंक्ति मां बेसी नेरवाता इता
॥ पछे ते षट्कर्म मां धीकेटलां कऱ्यो छुं कर्म करवा लाग्वा ॥ त्यां ते सत्रिक हेवाणा ॥ तेथीं आं कर्म रयां ॥ त्यां ते
वैश्य केहेवाणा ॥ अने तेथीं आं कर्म कर्या ॥ त्यां ते शूद्र कहेवाणा ॥ अने तेथीं आं कर्म कर्या त्यां ते असत शूद्र कहेवाणा ॥ अ
ने मुदल कर्म करवानो त्याग कर्यो त्यां ते देड तथा ओजगाणा तथा मलेच्छादिक भावने पांमि गया ॥ माटे रवट कर्म करवै क रिने
जीवउंची पदवीने पांमि छे ॥ अने रवट कर्मनो जेम जेम त्याग करे छे तेम तेम निची निची गतिने पांम तो जाय छे ॥ ते सर्वे मनुष्य मां
ने रवट कर्म करवानी आज्ञा वेदने विषे क हिछे ॥ अने जेम मनुष्य छे करम बराबर विधिसहित करे छे ते रवो ब्राह्मण कहेवाय छे ॥
कहेतां ते परमात्माने जाणनारो थाय छे ॥ पण निस्कांम कर्म करिने अतः करणने सुद्ध नपी करता तेने भगवान ओलखाता-
नथी ॥ माटे जेने सुखियाथवानुं होय ॥ ने जन्म मरणनादुरव थकि मुकावुं होय तेने सउ सउ नाधर्म प्रमाणे जरूर वरतयुं ॥

॥ इति श्रीसुरव सिद्धांत समाप्तः ॥ श्रीहरिकृष्ण यनमो नमः ॥
॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणितसे ॥ २४ ॥ चो विसना अशाड बदि ॥ ११ ॥ चतुर्थिने दिवस महाराज श्रीह
रि कृष्ण भगवान गाम श्री धोलकामध्ये शोनी गिरधर राणा छोडत थान सैरण छेड ने घेरउत्तरादे बार मेडीनी ओसरि मां गादि
तकिया जुक्त पलंग बिछावने ते उपर विराजमान थप इता ॥ ने सर्वे जरियांनी यत्न धारण कर्यां इतां ने पुष्पनां आभूषण

धोलका
सि० १०

॥१२३॥

सर्वे अंगमांशो भिर ह्यं हतां ॥ ने कंकुनो चांद लो कस्यो हतो ॥ ने पोताना मुरया र्विंदनी आगज साधुत पा घणा क हरि भक्त नी सभा भरा
 ईने वे विहती ॥ पछे संध्या आर्ति थया पछे महाराज बो व्याजे वेदने विषे कह्यु छेजे ॥ ॥ रते ताना तन सुक्ति हि ॥ ॥ ए श्रुति
 मां ए म कह्यु छेजे ज्ञान विना सुक्ति थाय नहि ॥ ते ज्ञान श्रुंतो क्षर अक्षर ने अक्षरा तित ए त्रण पदने जाणवा तेनु नाम ज्ञान कहे वा-
 य छे ॥ हवे त्रण ने जाणवाने अर्थ तेना रूप कहिये छीये ॥ जे क्षर ते श्रुंतो स्थूल सूक्ष्म कारण ने महा कारण ए चार देह ॥ अने जाय
 त स्वप्न सूक्ष्मि ने तुरिया ए चार अवस्था ॥ ए जिवना चार देह ने चार अवस्था कहे वाय छे ॥ अने वैराट सूत्रात्माने अव्याक-
 त ए त्रण नो अभिमान धारण करनार दू श्वर नो आत्मा महत उपाधिये युक्त ए दू श्वर ना चार देह अने उत्पत्ति स्थिति ने प्रज-
 यने महा प्रलय ए चार दू श्वर नी अवस्था कहे वाय छे ॥ ते जीवना देह ने पंडु कहे छे ॥ अने दू श्वर ना देह ने ब्रह्मांड कहे छे ॥
 ए पंडु ने ब्रह्मांड तेनु नाम क्षर कहे वाय छे ॥ कहे तां मिथ्या नाशयंत छे ॥ अने ए चार देह ने चार अवस्था तेने ज्ञान प्रलय करि
 ने पोते सूक्ष्म चैतन निराकार व्यापक आत्मा रूप थईने ते आत्माना प्रकारा क एवा जे परमात्मा तेना अंग नो प्रकारां दुं छुं ॥
 कहे तां अज्ञान रूप अंधकारे युक्त हतो तेने जे एो ज्ञान आपिने ब्रह्म रूप कर्यो एवा जे पर ब्रह्म परमात्मा तेनो दास छुं ए मजा
 णिने ते परमात्माने विषे ध्याने करिने जो डाय छे ॥ ने परमात्मा विना तेनी दृष्टि मां बिजुं कां दे देरवा तुं न थी ॥ एक परमात्मा
 नी मूर्ति ने अखंड देरव्या करे छे ॥ एवा जे ब्रह्म रूप मुक्त तेनु नाम अक्षर कहे वाय छे ॥ अने हवे अक्षरा तित ते श्रुंतो ॥ ॥
 कर्तुं म कर्तुं ने मन्य था कर्तुं समर्थ ॥ ॥ एवा जे अक्षर ना आधार ने अक्षर थी पर अने दू श्वर ना आधार ने दू श्वर थी पर अने
 जीवना आधार ने जीव थी पर ॥ अने माया ना आधार ने माया थी पर सर्व ना आधार ने सर्व थी पर एवा ने पो ते सर्वाधार ॥
 कहे तां पोताने कोई नो आधार न थी ॥ अने पोते पोताने ज आधार र ह्या छे ॥ एवा जे प्रत्यक्ष राम कृष्ण दिक भगवान ते अक्ष-
 रा तित छे ॥ ए विरी ते क्षर अक्षर ने अक्षरा तित ना रूप जाणिने क्षर नो त्याग करिने अक्षर रूप पोताने जाणिने अक्षरा तित
 एवा जे प्रत्यक्ष परमात्मा तेनो आश्रय करिने ते भगवान नी आत्मा मां द्रष्ट पणे रहिने तेने विषे प्रीति ये सहित भक्ति करे छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥११५॥

ते जीवनी मुक्ति पायछे ॥ पछे से सभामां एक सुस्ववेदांति ब्राह्मण बेगोहतो ॥ तणे महाराजने प्रश्न पुछ्युं जे हे महाराज
तमे तो एम्ह कहो छोजे जीवनी रवोछे ॥ दृष्ट नोरवोछे ॥ माया नोरवोछे ॥ ब्रह्म नोरवुंछे ॥ ने परब्रह्म नोरवोछे ॥ एबिरी
ते पांच भेद कहो छोजे ॥ अने वेद तथा वेदांत मां तो एम्ह कह्युंछे जे ॥ सर्व रव त्विदं ब्रह्म ॥ ॥ ए श्रुति मां एम्ह कह्युंछे जे ॥ स
र्व ब्रह्म छे ॥ बलिक ह्युंके ॥ ॥ उ सोहं तत्त्वमसि ॥ ॥ ए मां पण एम्ह कह्युंछे जे ज्ञान नो आपनारो जे गुरु तणे शि
ष्य ने कह्युंके उ जे ब्रह्म ते सोहं कहे तांहुं ब्रह्म छुं ॥ अने सिष्य ने कहे तुं पण ते ब्रह्म छोजे एम्ह कह्युंछे ते तुं के म समजवुं ॥ पछे महारा
ज बोल्या जे वेदांत बे प्रकार नुंछे ॥ एक निरविज वेदांत छे ॥ ने बिजुं स बिज वेदांत छे ॥ ते मां नीर बिज वेदांत छे ते तो बेद ना छे
अंग छे ॥ ते नांथी छुं अंग वेदांत छे ॥ ते छ ठा अंग मां तो छ ठा भाग नुं ज्ञान होय ॥ माटे ते तो पांच भागे अधूरु ज्ञान छे ते सारुं
अधूरु ज्ञान मां पूरी समजण होय नहिं ॥ माटे जे एक लानीर बिज वेदांत ने समजीने सर्व ने ब्रह्म माने छे ॥ ने पोताने पण ब्रह्म
समजीने पछे विधि निषेध ने खोटा मानीने धर्म नियम नो त्याग करिने पाप पुन्य ने स मान मानीने नि संकप एयर ते छे ॥ ने
राम कृष्ण आदिक प्रत्यक्ष परमात्मा परब्रह्म तेनी उपासना भक्ति सेवा नथि करतो ॥ ने ते ब्रह्म चारी कहे वा तो होय ॥ ग्रह स्थ हो
य ॥ संन्यासि थयो होय ॥ परमहंस कहे वा तो होय ॥ ब्राह्मण होय ॥ क्षत्रि होय ॥ वैश्य होय ॥ ते सर्व महापापि छे ॥ अने ते ए
क ज्ञान नाकथनारा सर्व नर्क मां जे ॥ त्यारे दुबे ए श्रुति नो अर्थ के म छे ॥ तो सर्व ब्रह्म छे ॥ बिजुं कांई नथी एम्ह कोण
बोळ्युंछे ॥ तो जे प्रत्यक्ष परमात्मा नो आश्रय करिने तथ कि ज्ञान ने पामीने चार देह नो ज्ञान प्रलय करिने पो ते ब्रह्म रूप ध
रुं ने परब्रह्म नी मूर्ति ने विषे प्रीति ये करिये जो डार्दगवोछे ॥ ने जे नी दृष्टि मां परमात्मा बिना बिजुं कांई पिंड ब्रह्मांडादिक
देखातुं नथी ॥ ते एम्ह बोळ्यो छे जे सर्व ब्रह्म छे बिजुं कांई नथी ॥ ते एवा ज्ञान ने पायो ॥ ते ने सर्व ब्रह्म छे ते रव रुं पण जे ने
एवुं ज्ञान तो धरुं नथी ॥ ने देह ने पोतानुं रुप मानीने विषय ने भोगवतो होय ॥ ने देह ने सत्ये सरवने देह ने दुःखे दुःख मा
नतो होय ने मोटे धी कहे वा शिख्यो होय जे सर्व ब्रह्म छे माटे पाप पुन्य के ने छे ॥ एम्ह जाणि ने वेद मां कथा जे वरणाश्रमना

धो लका
सि० १०

॥१२४॥

धर्म तेने तो डिने बर्तता होय ते तो पापी छे ॥ ने तेने अक्षर जाणिने कल्याण नाराय पया जे तेना संग नो त्याग करवो ॥ माटे सर्वे मां ब्रह्म
 कोणे जाण्यो ॥ तो जे एणें द्वियो अंतःकरण मांथी मारुं पंचविषय नीयासनानो त्याग करिने जेनां द्वियो अंतःकरण मां प्रत्यक्ष पो
 ताने मत्था जे भगवान तेने धर्म वा कहे तां जे काने कस्मिने जग बनाव्य प्रितिये कस्मिने सांभज तो हुतो ॥ ते जगत नाश अने ते मां प्रि
 ती तेनो त्याग करिने ते काने प्रत्यक्ष परमात्माना वा ब्रह्म सांभजया ॥ अने जे त्वचाये करिने मारुं जगत ना स्त्रियारिक नो प्रितिये
 करिने स्पर्श करतो हुतो ॥ ते जगत ना स्त्रियारिक पदार्थना स्पर्शने ते मां प्रितितेनो त्याग करिने ते त्वचाये करिने प्रत्यक्ष भ
 गवानना चरणनो स्पर्श करे छे ॥ एविरि ते जे काणे जगत देखातुं हुतुं ॥ ते जगत ने ठे काणे ब्रह्म जे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान ते
 ने जोयामाटे तेने ॥ ॥ सर्वे खल दंड ब्रह्म ॥ ॥ नो अर्थ सिद्ध थयो जाणवो ॥ अने ते विना जे मारुं जगत ना पंचविष
 यने प्रितिये करिने भोगवे छे ॥ ने मोटे पीएम कहे छे जे सर्वे ब्रह्म छे ॥ एम कहे नाराने तो ब्रह्म बकवा थयो जाणवो ॥ ने ते
 तो पापि छे ॥ ने तेनो जे संग करे ने तेनी जे चात माने तेने पण महापाप जागे छे ॥ अने जो सर्वे ब्रह्म होय ॥ ने बिजुं कांई न होय
 त्वारे ॥ असांभजवानुं काम शुरु हुं ॥ अने गुरु करवानुं पण शुं काम रहुं ॥ अने धर्म नियम जप तपतिर्थ व्रत कर्म उपास
 ना ज्ञान एसर्वे रवो दुं ठरे छे ॥ केम के सर्वे एक ब्रह्म छे ॥ त्वारे ब्रह्म ने तो कांई करवुं नथी ॥ माटे सर्वे ब्रह्म नथी ॥ ने ब्रह्म तो एक
 प्रत्यक्ष परमात्मा राम कृष्णादिक भगवानना अवतार ते ब्रह्म छे ॥ अने तेनो आश्रय करिने तेने विषे प्रितिये करिने जो डारुं जा
 य छे ॥ ते पण ब्रह्म रूप एवा प्रत्यक्ष पर ब्रह्म नो दास छे ॥ अने ते विना बिजा सर्वे मायाना जीव छे ॥ ने ते जन्म मरणने पामे
 छे ॥ माटे ते जीवोने ज्ञान आपिने माया पर करवाने अर्थे प्रत्यक्ष परमात्मा उपदेवा निमित्त बोल्या छे जे ॥ ॥ ई सोह त
 त्वमसि ॥ ॥ तेनो अर्थ ॥ ॥ जे सर्वे र्था परने सर्वे नो कारणने सर्वे नो आधार ने जे ने बेदने तिने ति कहे छे ॥ ते हुं
 ॥ एम मनुष्य स्वरूप एवा जे प्रत्यक्ष भगवान तेने पोताने द्वारणे आव्यो एवो जे जीव तेने पोताना स्वरूपनुं ज्ञान आपया
 सांभक हुं ॥ त्वारे ते द्वारणे आव्यो एवो जे मुमुक्षु तेणे कहुं के त्वारे हुं कोण छु ॥ त्वारे ते परमात्मा ये कहुं के तुं पण तेनो दास छे

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२५॥

त्यारे कहे हुं तेने क्यारे पांमुं ॥ त्यारे तेणे कहुं के तुं मारो आश्रय राखिने मारा विना बिजे प्रीति होय तेनो त्याग करवाने अर्थे मारी आज्ञा पाव्य ने हुं कहुं ते प्रमाणे ज्ञान समज्य एटले ते स्व रूप ने हुं तेने पमा डिस ॥ एविरि ते प्रत्यक्ष भगवानना आश्रय करिने तेथ कि कर्म उपासनाने ज्ञान सिद्ध करे छे ॥ ते जीव नुं जीव पणुं मदिने ब्रह्म रूप पईने पर ब्रह्म नो एकांतिक भक्त धईने मोक्षने पांमे छे ॥ ते मां उपासनाने छुं ॥ तो प्रत्यक्ष पोताने मल्याजे सद्ध ज्ञान दाता मनुष्य स्वरूप भगवान तेनो आश्रय राखवो कहे तां ते विना बिजो कोई नो आधार नहिं एक तेनो ज आधार राखवो ॥ तेनुं नाम उपासना कहे वाय ॥ अने कर्म एटले छुं तो ते प्रत्यक्ष भगवाननी आज्ञा दृढ करिने पा लवी ॥ ने ते मां ज राय फेर पडवा देवो नहिं ॥ तेनुं नाम कर्म कांड कहे वाय छे ॥ अने ज्ञान एटले छुं ॥ तो चार देहने चार अवस्थानो त्याग करिने तेथी नोरवो एवाजे सद्ध चैतन आत्मा तेने पोतानुं स्वरूप जाणिने ते आत्माना प्रकाराक एवाजे परमात्मा पर ब्रह्म ते सर्वेना आधार छे ॥ ने तेथी पर कोई नथी एवाजे परमात्मा ते सदाय अरबंड अक्षर धाम मार त्यायका जियोने पोतानुं स्वरूप जणाववाने अर्थे ॥ ने जीयोने ज्ञान आपिने मुक्ति आपवासारुं पोतानी स्वदू छाये करिने राम कृष्णादिक मनुष्य स्वरूप नुं धारण करे छे ॥ एम जाणीने ते प्रत्यक्ष भगवानने ब्रह्मना आधार जाणवा ॥ ने ते प्रत्यक्ष मूर्तिने विषे इंद्रियो अंतःकरणने अनुभवे करिने जो डार्द जयुं ॥ तेनुं नाम ज्ञान छे ॥ ने एविरि ते कर्म उपासनाने ज्ञानने समजीने प्रत्यक्ष भगवानने विषे प्रीति करे छे तेनी आत्यंतिक मुक्ति पाय छे ॥ अने जे राम कृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवानना आश्रय नो त्याग करिने एक एम कहे छे जे हुं जीव छुं ने हुं अज्ञानी छुं ॥ ने पंचविषयने विषे जो लुपवती तो होय ॥ एवो एक पामर जीव अने एक एक तानि राबिज वेदांतना पुस्तकने सांभलीने तथावांचिने तेमां कथा प्रमाणे समजिने एम कहे तो होय ॥ जे स्थूल देह हुं नहिं ॥ सूक्ष्म देह हुं नहिं ॥ कारण देह हुं नहिं ॥ महाकारण देह हुं नहिं ॥ तथा जाग्रत स्वप्न ससप्तित्तुरिया ए-चार अवस्था हुं नहिं ॥ तथा विराट सूत्रात्मा अव्याकृतने तेनो अभिमाती दूधर ते हुं नहिं ॥ ने हुं तो सर्वथी पर छुं ॥ हुं-महं ॥ हुं सच्चिदानंद छुं ॥ एम कहे तो होय ॥ ने एम जाणतो होय ॥ अने एम जाणिने विधि नीषेधने मिथ्या जाणिने विष

धोलक
सि० ९०

॥१२५॥

बने भोगयतो होय ॥ अथवा विधिनिषेधने सत्यजाणिने विषयनो त्याग करिने निरघासनी कपणे बर्ततो होय पण पोताथी पर
परमात्मा परब्रह्म छे ॥ नेते परमात्मा रामकृष्णादिक अयतारुं धारण करे छे ॥ एमन समजतो होय ने एम समजतो होय जे
आत्मा तेज परमात्मा छे ॥ एम समजनारो एयो एक ज्ञानी अने एक कांईन समजतो होय ॥ एयो जे पामरजीव ॥ एबेय
सरस्या छे ॥ ने एबेय मरिने नर्क मांजरो ॥ केमके ब्रह्मरूपथाय पण परब्रह्म एवा जे प्रत्यक्ष भगवान रामकृष्णादिक तेनी
उपासना भक्ति न करे तो तेने कांई पण सिद्धि पातीनथी ॥ ने प्रत्यक्ष भगवाननी उपासनाने भक्ति विना नो पोताने ब्रह्मरु
पमाननारो एयो जे ज्ञानी तेने तो अज्ञानी जीवनां करतां उलटुं वधारे बंधन थाय छे ॥ ने तेने तो परमात्मा पोताना अयतार
रामकृष्णादिक तेने नमानवारुप पापे करिने तेने ब्रह्मना कोक देशने विषे महासूक्ष्म सिमां लिन करि मूके छे ते पाछो ते
ने कोई दिषसकादतानथी ॥ माटे प्रत्यक्ष परमात्मानी भक्ति ने उपासनानो त्याग करिने दुं ब्रह्म छुं ॥ एम समजयुं ॥ एमो
दुं पाप छे ॥ ने तेनुं कोई काले कल्याण थाय नहि ॥ त्यारे तेमां कोईने एम शंका थाय जे ब्रह्मरुप पोताने मानवुं ॥ ते पा
प हरौ ॥ तो हा जे ब्रह्मरुपमानवे करिने रामकृष्णादिक प्रत्यक्ष भगवाननी उपासनाने भक्ति रति जाय एषु जे ज्ञान तेतो
महापाप रूप छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवाननी उपासनाने भक्ति इद करवासारुं ब्रह्मरुप थवुं ॥ ते तो मोदुं पुन्य छे ॥ जेम को
ई रजपूतनी दि करी होय ॥ ते रूडागुणशीखिने पछे चक्रवती राजाने परणे ने राजानी आत्मा प्रमाणे करे ने पति प्रताने
धर्म पावे ॥ तो ते महासूखने पामे ॥ ने जे दलामां राजा नुराज्य छे ॥ ते दलामां राणिनुं पण राज्य कहे वाय ॥ अने जे दलीरा
जानी स्पृद्धि ते दलीराणिनी स्पृद्धि कहे वाय ॥ ने जे दलुराजा सरय भोगवे ते दलुराणि पण सरय भोगवे ॥ अने ते रज
पूतनी दि करि रूडागुण शिखे ॥ पण राजाने परणे नहि ॥ तो ते सरयने पामे नहि ॥ ने ते कन्या दुरभागणिकहे वाय ॥ अने
रूडागुणने पामी एवि जे कन्या ते जो कोई पोताना कुलने घटित एयो जे पुरुष तेने परणे नहि ॥ तो ते अंते जतां जरुर
अष्टथाय ने महादुःखने पामे ॥ अने बलि अष्टथामोहोर रूडागुणने माने करिने राजानो झोह करे ॥ ने एम कहे जे रा-

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१२६॥

जाते राजानधी ॥ ने दुंरा जाछुं ॥ एमक दिनेहु कम करया जाय ॥ तो राजा तेने को पायमान थईने जन्म केदकरे ॥ ने ते महादुःख
ने पामे ॥ तेम लुरियापदने पाम्युं ने ब्रह्मरूप पोताने मानवुं ॥ ते तो रजपूतने घेरजे मभुभ गुणयानदिकरि थई ते राजाने प
र्ण बाजोग थई ॥ तेम ब्रह्मरूप थियो ते प्रत्यक्ष परमात्मा नी भक्तिने उपासना करयानो अधिकारी थियो ॥ ते उपर गितानो भनोक
छे ॥ ॥ ब्रह्मभूत प्रसन्नात्मा ॥ न सो सति न कां सती स्मस्ये शुभुते शु ॥ मद्रुक्ति लभते परा ॥ ॥ अर्थ ॥ ॥
परमात्मा एवाजे श्रीकृष्ण ॥ तेणे कहुं के मारि भक्तिनो अधिकारि कोण छे ॥ तो ब्रह्मरूपने प्रसन्न छे आत्मा जेनो ने हररषमे
शोक गया छे जेनाने सर्वभूत प्राणिमात्रने विषे समान छे ॥ इष्टि जेनी ते मारी भक्ति करिने मारा धामने पामवानो अ-
धिकारी छे ॥ एविरिते ब्रह्मरूप थईने प्रत्यक्ष परमात्मा नी भक्ति करे छे ॥ ते परम मोक्षने पामे छे ॥ अने पूर्व नारद सनक
दिक सुनियो तथा जनकादिक भक्तो ते ब्रह्मरूप थईने प्रत्यक्ष राम कृष्ण आदिक भगवान नी भक्ति करिने मोक्षने पामि ग-
या छे ॥ पण ते बिना प्रत्यक्ष भगवान नी उपासनानो त्याग करिने कोई मोक्षने पाम्यो नथी ॥ माटे ब्रह्मरूप थईने प्रत्यक्ष भ-
गवान नी भक्ति करवी एज मोक्षनो अचल सिद्धांत छे ॥ ॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समा-
प्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥ ॥ संवत् ॥ १९१॥ ॥ ओ गणिसं

॥ २५ ॥ चो विसना ॥ अषाढ बदि ॥ १२ ॥ द्वादशिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री धोलकामध्ये ॥ सोनी
परभुदासगो विंदजीने घेर उगमणे बार मेडिना चोक मां पाट उपर विराजमान थया हताने सर्वे जरियानी वस्त्र धारण क-
त्वां हतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अगमां शोभीरत्नां हतां ने के सस्त्री अरचने ललाटने विषे चांद जो कत्पो हतो ॥
ने पोताना मुखार्चि दिनी आगल साधु तथा देवा देवाना घणा कहरि भक्तनी सभा भरार्इने बेठिहती ॥ पछे महाराज बो-
ल्या जे कमीनि गहन गति छे के हेतां कर्मने जपार्थ जाणवुं घणुं कण छे ॥ ते कर्म श्रुं तो वेदे जे जे आज्ञा करि होय ॥ ते
प्रमाणे ॥ वर्तवुं ॥ तेनुं नाम कर्म छे ॥ ते वेदनी बेहे ली आतो जे हिसान करवि ॥ बिजी आज्ञा जे रवो दुं न बोलवुं ॥ बिजी आ-

धोलका.
सि०९१

॥१२६॥

જાજે તપ કરવું ॥ ચોથી આજ્ઞાજે વ્રત કરવાં ॥ પાંચમી આજ્ઞાજે ચોરી ન કરવી ॥ છઠી આજ્ઞાજે વિભિચાર ન કરવો ॥ સાતમી આજ્ઞા
જે માંસ ન સ્વાધું ॥ આઠમી આજ્ઞાજે મદ્ય ન પીવું ॥ નવમી આજ્ઞાજે કોઈની નિંદ્યા ન કરવિ ॥ દસમી આજ્ઞાજે વિહ્વુની ભક્તિ કરવિ
॥ ૧૨ ત્યાદિક અનેક પ્રકારની આજ્ઞાઓ વેદમાં કહેલી છે ॥ તે આજ્ઞાઓ પ્રમાણે ચર્તવું ॥ તેનું નામ કર્મ છે તે આજ્ઞાઓને જે વગ
બર પાડે તેનું કલ્યાણ થાય ॥ હવે તે આજ્ઞા અનેક પ્રકારની છે ॥ તેમાં પરસ્પર ચિરુદ્ધ આવે છે ॥ તેને જાણવું તેષળું કરવું છે ॥ તે
શું ચિરુદ્ધ છે ॥ તે વેદની પેઢેલી જે હિંસા ન કરવિ ॥ ને બિજી આજ્ઞાજે ચોડું ન બોલવું ॥ એ બંને આજ્ઞા જરૂર પાલવાની છે ॥ પણ તેમાં એવો
દેશ કાલ આવે જે કોઈ ગાયને કસાર્દ મારતો હોય ॥ ને તે કસાર્દના હાથમાંથી વહુરી ને ગાયના સી જતી હોય તેને આપણે જતાં રી
ધી પછે તેને યાંસે કસાર્દ આવ્યો ॥ તેણે પુછ્યું કે એક ગાય આવા ધણની ને આવાં તેનાં સિંગડાં છે ॥ તે જતાં તમંદીદિ એમ કહ્યું તે
વે જો સાચું બોલશું ને તેને ગાય બતાવીશું તો હિંસા થશે ॥ અને જો ગાયને ડગારવા જણું તો ચોડું બોલવું પડશે ॥ ત્યારે ત્યાં
કેમ કરવું ॥ તો તેને તોલ કરવો ॥ કેનો પરિણામ સાચો છે ॥ એમ તપાસ કરિને જોઈશું તો ગાયને ડગારવી ॥ એજ શ્રેષ્ઠ છે ॥ ને
ગાયને ડગારવાને અર્થે ચોડું બોલવું પડે તે તો સાચું છે ॥ એમ જાણિને તે કસાર્દ ને એમ કહેવું જે તમારી ગાયને મેં જતાં દીધિ
તે ગદી હોય ડગારીને બતાવવી આશ્ચર્યની ॥ એથી રીતે ચોડું બોલીને ગાયને ડગારવિ ॥ તે ડગારવા ચોડું બોલ્યો કહેવાય
સ્પષ્ટ પણ તેનો પરિણામ સાચો છે તો તે ચોડું તે પણ સાચું જ છે ॥ કેમ કે તે કસાર્દ મહા અધર્મ કરતો હતો ॥ માટે જે ડગારવા
રિને કસાર્દના હાથમાંથી ગાય મુકાવવી એજ સાચું છે ॥ તે એજ વેરની આજ્ઞા છે ॥ જે સર્વે આજ્ઞાઓ પાલીને જીવ જીવ પ્રાણી માં
ને સ્તુતિ કરવા ॥ અને તે પ્રાણીઓને કોઈ દુઃખ દેવું હોય ॥ તો તેથી કિહરં ઉપાયે કરિને યોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે તેને ડગારવા
એજ ધર્મ છે ॥ ને એજ પરમેશ્વરની આજ્ઞા છે ॥ એમ સમજે તે જ્ઞાની કહેવાય ॥ અને જે મૂરખ હોય તે તો એમ જાણે જે ગાય તો મરી
કે જીવે ॥ પણ આપણે તો ચોડું બોલવું નહિ ॥ એમ સમર્જા ને તે કસાર્દને ગાય બતાવે તો તેમનાં એમ જાણે જે હું સાચું
બોલુ છું ॥ તેને તો ચોડા બોલો જાણવો ॥ ને તે તો મહા પાપ છે ॥ કેમ કે તેના બોલવાથી ગાયનો વધ થતાં માટે તેનું સાચું

श्रीमुरख
सिद्धांत
॥१२७॥

तेसफरयोदुं छे ॥ अने गायने उगौरवाने अर्थे रबो दुं बो ज्यो तेणे करिने गाय जीयतीरहे शो ॥ मारे ते नुरयोदुं ते साफ साचुं छे ॥ ए
थिरी ते तेना कर्मनो विवेक अमेक प्रकारनो छे ॥ ते पोतानी मेले आता शास्त्रमांथी सांभलिने पाजवा जायतो धर्म होय
तेने अधर्म मनाय छे ॥ ने अधर्म होय तेने धर्म मनाय छे ॥ मारे महत्तपुरुषना संगविना कर्मनी सुधि धनी जिनथी ते कर्म
छे ॥ तो पापक्षयने अर्थे पण सत्पुरुषना आश्रय विनाने ते ता संगविना जीव पोतानी मेले जे जे सभ कर्म करे छे ते मांउ लरा
पापज ब्रह्मि पामे छे ॥ मारे कर्मनी गहन गति छे ॥ केहे तां निरबाध पणानां कर्मने जणि न्ना काय एमनथी ॥ केम के अज्ञान
नाने कर्मना भेद अनेक प्रकारना छे ॥ ते एकादशीने दिवस अन्न खावुनहिं ॥ तथा त्यागीने नित्ये एक वरयत रखावुं ॥
ते एकादशीने दिवस तो मुरलन रखावुं ॥ ने पछे रोज एक वरयत रखावुं ॥ एम आज्ञा छे ॥ पण तेने शरीरे मंद बाड थाय ॥ त्यारे
तेने नियम न राखवुं ॥ ने एकादशीने दिवस पण अन्न खने रखावुं ॥ ते एक बे वरयत रखाय ॥ जे थिरी ते शरीरे सरव थाय ते वीरी
ते रखाय तेनो बाध नहिं ॥ ने मां दाने उपवासन थाय ने अन्न खाव एज धर्म छे ॥ केम के देह छे ते धर्म पा लवानुं साधन छे ॥ ते दे
ह साजो हशो तो धर्म ज्ञान वैराग्य भक्ति सिद्ध सुभ थरो ॥ पण देह विना एसा धन थाय नहिं ॥ मारे देह पहिन जाय ते वीरी ते
चर्तवुं ॥ एम स मजीने मांदो होय तेने एकादशीन कगय तथा एक बे वरयत रखावानो नियम त्यागीने न रहे तथा गल्या चिक
णानो नियम न रहे तेनो कांई बाध नहिं ॥ ते मांदो भगवान प्रत्यक्षनो भक्त छे ते कर्म कांई न थी करतो पण तेने सर्वे कर्म
थाय छे ॥ अने मंद बाड मां पण एम जाणे जे एकादशीने दिवस ते अन्न खावानी ना पाडि छे ॥ ते मे के मरवाय ॥ ने बिजा पण
एम जाणे जे ते मांदो छे ॥ पण एकादशीने दिवस ते के मरवाय ॥ अने साधु मांदो छे ते कांई के तेने भावे तेवुं दूध दहिं घी गोल
साकर खाय तो ठीक ॥ पण तेने रखाय नहिं ॥ केम के तेने नियम छे एम जे सम जे तेने मुरख जाणयो ॥ केम के मां दाने तो ए
कादशीनो तथा एक बे वरयत रखावानो तथा गल्या चिकणानो नियम न रहे तेनो दोष नथी ॥ मारे ते मां दाने तो जे मरु च
ते प्रमाणे एकादशीने दिवस रखाय तथा गल्या चिकणुं रखाय ॥ तथा एक बे वरयत रखायने शरीरने सरव थाय एम करवुं ॥

धोलका
सि० ९९

॥१२७॥

ને બિજાને એમ કરાવું એજ સુખ કર્મ છે ॥ અને તેમાં જે દોષ પર છે જે જો એકાદશીને દિવસ અન્ન રવાય છે ॥ તથા ત્યાગિ થઈને
 ગણ્યું ચિકાણ રવાય છે ॥ એમ સમજીને જે માંદાનો અવશુણિષે છે તેને પાપી જાણવો ॥ અને શરીરે નિરોગી થાય પછે જેના જે
 મનિયમ દોષ તે પ્રમાણે નિયમ રાચવા ॥ ને તેમાં ફેર પાડે તો તેને ભ્રષ્ટ થયો જાણવો ॥ એવિરીતના અનેક પ્રકારના કર્મના વિ
 વેક છે ॥ તેને જાણવા ઘણા કઠણ છે ॥ મારે કર્મની ગદ્ગદ નગતિ કહિ છે ॥ તે સારુ પ્રત્યક્ષ ભગવાન તથા ભગવાનના એકા
 તિક નિર્યાસનીક સંત તેનો આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે કરે તો તેનું પ્રત્યક્ષ કલ્યાણ થાય ॥ પણ તે વિના શાસ્ત્ર
 માંથી સાંભલીને તથા અજ્ઞાની ગુરુઓ તથા ભગવાનના આશ્રય નો ત્યાગ કરિને પોતાની મેલે જ જે કર્મ કરશે તેને અવલું
 જ કર્મ થશે ॥ ને તેનું કલ્યાણ કોઈ કાલે થાય નહિ ॥ તે પશ્ચાત્તી કૃશ્ણ ભગવાને કહ્યું છે જે ॥ ॥ દેશિ એ સાગુણમયી ॥
 મમ માયા દુર તથા મામેવયે પ્રપદ્યંતે માયામેતાં તરંતિતે ॥ ॥ તથા ॥ ॥ સર્વ ધર્માન્ પરિત્યજ્ય મામેકં સરણં
 બ્રજં બ્રહ્મ સર્વ પાપેભ્યો સોશ્યીસ્યામિ માંસુચ ॥ ॥ અર્થ ॥ ॥ જે અજ્ઞાન દશામાં પોતાના માનેલા ॥
 એવા જે સર્વ ધર્મ તેનો ત્યાગ કર્ય ॥ ને એક મારાચરણને પામ્ય કહેતાં હું કહું તેમ માણે કર્મ કર્ય તો હું તેને સર્વ પાપથી કુ
 કાવિશ ॥ ને તારો મોક્ષ કરિશ ॥ હું કાંદિં ચિંતારાચિર નહિ ॥ તથા પેદેલા શ્લોકમાં દેશિને ગુણમયી એવિજે મારી માયા
 તે દુઃખે કરિને તરાય એવી નથી ॥ પણ જો એક મારાચરણને મામે કહે તો મારો આશ્રય કરિને મારી આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તે તો તેમા
 યાને તરિજાય ॥ એવિરીતે સર્વ શાસ્ત્રને વિષે તથા વેદને વિષે કહેલું છે ॥ જે ક્ષર અક્ષરથી પરણવા જે એવા જે પરમાત્મા તેજ
 પરમાત્મા જીવોના કલ્યાણ કરવા સારુ પોતાની સ્વદેહાયે કરિને રામ કૃષ્ણાદિક મનુષ્ય સ્વરૂપનું ધારણ કરે છે ॥ તે
 પ્રત્યક્ષ ભગવાનનો આશ્રય કરિને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તે છે ॥ તેનાં જ સર્વ કર્મ શુભ થાય છે ॥ ને તેનાં પાપ માત્ર ક્ષ
 ય થઈ જાય છે ॥ ને પ્રત્યક્ષ ભગવાનના આશ્રયે કરિને જ જીવનો આત્યંતિક મોક્ષ થાય છે ॥ પણ પ્રત્યક્ષ ભગવાનને મત્યા
 વિના તેનો આશ્રય કલ્યાણ વિના કોઈનો મોક્ષ થાય નહિ ॥ ને તે વિના કર્મ સુજે એટલાં કરે પણ તેને કલ્યાણનો મારગ સ્ત-

श्रीसुरख
सिद्धांत
॥१२६॥

ज तो नथी ॥ ते पूर्व रावण इ तो ते बेद नो भणे जो इ तो ॥ ने सर्वे शास्त्र नो पण भणे जो इ तो ॥ अने वेद शास्त्र ना कल्या प्रमाणे परोक्ष परमात्मा
ने पामया सां कर्म बरा बर कर तो ॥ ने उपासना पण प्रोक्ष पण शंकर ने परमात्मा जाणी ने कर तो इ तो ॥ न ज्ञान पण तत्त्व मसि महा-
वाक्य ना अर्थ ने जा ए ता इ तो ॥ तथा जरा संध तथा दूरणा कं स तथा सहस्रा अर्जुन तथा दूर जो धन तथा कर्ण इत्यादि क मोटा मो-
टा राजा ने सर्वे कर्म कांड नी उपासना चालाने ज्ञानी हुता पण तेणे प्रत्यक्ष परमात्मा राम कृष्णादिक भगवान ना अवतार ते नो
आश्रय कर्यो नहि ने सामो ते नो द्रोह कर्यो नो तेना कर्म उपासना ज्ञान सर्वे अफल पर्ई ग्या ॥ ने ते उलटा दे त्य के हे वाणा ॥ अने
ग्रज ना गो पि गो बाज तथा बां दरं घो राजा भील सवरी भील डी कुबजा आदिक घणा क भक्तो थर्ई ग्या ॥ ते काई भणे लान हो
ता ॥ ने कर्म उपासना ज्ञान मां पण स मज तान हो ता पण तेणे प्रगट भगवान नो आश्रय कर्यो ने प्रगट नी आत्ता मां वर त्या तो
तेना मोक्ष थर्ई ग्या ॥ ने तेना सर्वे साधन पुरां थर्ई ग्या ॥ मारे प्रगट भगवान नो आश्रय करि ने तेनी आ ज्ञा प्रमाणे वर्तवुं राज
कर्म मोक्ष ने अर्थ थाय छे ॥ अने प्रत्यक्ष भगवान म ल्या बिना ने ते नो आश्रय कल्या बिना सृजे ते ट लां शुभ कर्म कर बाजाय
॥ ते सर्वे अशुभ कर्म ज थाय छे ॥ ने ते कर्म करि ने उलटुं बंधारे बंधन थाय छे ॥ मारे जे ने पो ताना कल्या ए ने इ छु बु ते ने प्रत्यक्ष
भगवान नो आश्रय करि ने तेनी आ ज्ञा प्रमाणे वर्तवुं ॥ तो ते नुं साक्षात् कार क त्या ए थरो ॥ अने आसमे जे प्रत्यक्ष अमारो
आश्रय करि ने अमारी आ ज्ञा प्रमाणे वर्त छे ॥ तेनां तो साक्षात् कार क त्या ए थर्ई ग्या छे ॥ ने ते ने तो काई कर वुं र त्नुं नथी
॥ अने अमारो आश्रय सुकि ने बिजां सृजे एट लां कर्म करे तिर्थ करे वृत्त करे यज्ञ करे होम करे ज्ञान कथे वैराग राखे भस्व
ल्लिये ॥ तप करे योग साधे पण एक प्रत्यक्ष हुं प्रथ्वी उपर हुं ने मारो आश्रय करे नहि नो तेनां सर्वे साधन ग्रथा छे मे
ते सर्वे साधने करि ने काई पण सिद्धि पती नथी ॥ मारे जे ने पो ताना कल्या ए ने इ छु बु ते ने सर्वे मत पंथादिक ना धर्म नो
त्याग करि ने प्रत्यक्ष भगवान ने भगवान ना संत नो आश्रय करि ने तेनी आ ज्ञा पी लवी एज मोक्ष नो अचल सिद्धांत
छे ॥ अने पूर्व जेनां जेनां कल्या ए थाय छे ॥ ते प्रत्यक्ष भगवान जे ने म ल्या छे तेनां ज थया छे पण ते बिना कोई नो क

धो ल का
सि० ९९

॥१२६॥

व्याणययांनपी ॥ मादे ते दुर्लभसमो आजनमारे सर्वे ने आओ छे ॥ ते जे चेतरो ते नो मो सथरो ने जे नहिं चेत ते न के मांजरो
एसिद्धांत यात छे ॥ ॥ इति श्री मुख सिद्धांत समाप्तः ॥ ॥ श्रीहरिकृष्ण

यनमोनमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिसे ॥ २४ ॥ चो विसना श्रावण शुदि ॥ १ ॥ पडवाने दिवस

महाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्री धो लकामध्ये जोशी सदाशीव क्रिपाशंकर ने पेरउ तरादे बार ओरडानी ओसरि मां गा
दित किये युक्त पलंग बिछावीने तेउपर बिराज मानयया हता ॥ ने सर्वे जरियानी बरू धारण कर्यां हता ॥ ने पुष्पनां आभू
षण सर्वे अंगमां धारण कर्यां हता ॥ ने ललाटेने विषे के सरनी अरचा करि हती ॥ ने योताना मूर्यार्थिंदनी आगल साधु
तथा घणा कह रिभक्तनी सभा भराईने बेठि हती ॥ ने संध्या आर्ति यया पछे ॥ महाराज कृपा करि ने बो ल्याजे आजन्तने
विषे एक कटुने सत्य एबो वेदोक्त धर्म छे ॥ ने ते वेदोक्त धर्म नुं प्रतिपादन करे एषां सत्य शास्त्र छे अने तेने जे जे जीव
आसरे छे ॥ तेनु कल्याण थाय छे ॥ अने बिजो वेदोक्त धर्म पीउलरो पारखंड धर्म छे ने ते पारखंड धर्म नुं प्रतिपादन करे ए
वा असत शास्त्र छे ॥ अने ते पारखंड धर्म ने जे जे आसरे छे ते जीवन कर्क मां जाय छे ॥ हवे वेदोक्त धर्म नुं शुं रूप छे ॥ ने पारखंड ध
र्म नुं शुं रूप छे ॥ तो धर्म तान वैरागने भक्ति एचार साधनने सिद्ध करवा तेनुं नाम वेदोक्त धर्म छे अने ते वेदोक्त धर्म पीउल
रो एतले अधर्म अज्ञान रागने अभक्ति एचार वानां जे ठेकाणे हूय ते पारखंड धर्म कहवाय ॥ हवे धर्म ते शुं तो परमात्मा
परब्रह्म वेदोक्त धर्मना प्रकाराक एबाजे रामकृष्ण दिक प्रत्यक्ष भगवान तेनी आताजे वरणाश्रमना धर्म मां रहिने पंथ
विषय थकि दं द्वियोने पाछि बालीने दं द्वियोनी वृत्तियोने प्रत्यक्ष भगवान ना स्वरूप मां जो डिदेवा ॥ तेनुं नाम धर्म छे ॥ अने
ज्ञान ते शुं तो देह आत्मानो विवेक करिने देहने मिथ्या जाणवो ॥ ने आत्माने पोतानुं स्वरूप जाणिने ते आत्माना आत्मा ए
बाजे परमात्मा प्रत्यक्ष भगवान तेनी उपासना भक्ति करवि तेनुं नाम ज्ञान छे ॥ अने अज्ञान शुं तो प्रथम देह आत्मानो
विवेक करिने पोताने आत्मारूप मानीने पछे ते आत्मा एज परमात्मा छे एममानीने विधि निषेधने तोडिने विषयने

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१२९॥

भोगवेछे ॥ नेते पछे विप्रीतवामिथर्दने मद्यमांसादिकने भक्षणकरेछे ॥ नेप्रत्यक्ष भगवानना आश्रययकि विमुखधर्दने
नर्कमांजायछे ॥ तेने प्रत्यक्ष भगवानना आश्रयविना तानविकारपामीने विप्रीतवामीथर्दने महाअज्ञानी थायछे ॥ अने
अधर्मभुंतो धर्मविकारपाम्यो ॥ एटले अधर्म थर्दगयो तेके विरीते धर्मविकारपाम्यो तो प्रत्यक्ष भगवानना आश्रयनो त्या
गकरिने शास्त्र मांक ह्या प्रमाणे धर्मपालेने नियमराखेने विषयनो त्याग करेपणते प्रत्यक्ष सत्पुरुषना आश्रयविना
धर्मनियमअंते जतारदेतांनथी ने भ्रष्टथाय पछे धर्मनि यमनो त्याग करिने विषयनीसंकथर्दने भोगवयामं डिजाय
छे ॥ पछे ते एमकहेजे अधूराहोय तेने नियमराखवुं पडे ॥ पणजे सिद्धदत्ताने पाम्योहोय तेने नियमभुंकरवा राखवो
पडे ॥ माटेजे नियमराखे छे तेतोइजिसीद्वनथीने अधूराछे ॥ नेअमेतोसिद्धछेयेमाटेअमारेभुंकरवा नियमराखवोप
डे ॥ एमकहिनेनिषंकथर्दने विषयने भोगवेछे ने भ्रष्टथायछे नेकेटलाक विषयनारागीने भोलानेविस्थासीलोकोने
भ्रष्टकरेछे नेतेसर्वे मरिनेघोरनर्कमांजायछे ॥ ते एवो अधर्ममारीपंथमांछे तेजेनेकुडापंथकहेछे तथाविजपंथ
कहेछे ॥ तेपंथधर्मविकारपामिने अधर्मनो चाल्योछे ॥ तेधर्मने पारखंडधर्मकहिये ॥ अनेते धर्मनीजेने प्रतितिआवेछे ॥ तेसर्वे
जीवनर्कमांजायछे ॥ माटे एपंथधर्मथकि भ्रष्टथयेजाछे ॥ तेसारु एपंथमां धर्मनियमकोईराखतुंनथी ॥ अनेते पारखंड
धर्मनीपुष्टीकरे एवाभक्तमाजादिक असतशास्त्रकथांछे ॥ नेतेने विषेचर्णाश्रमने ब्रह्मचर्यनुं अतिशोरखंडनकसुछे ॥
माटे तेवे दोक्तथी विरूद्ध पारखंड धर्मछे नेते मारगनर्कमांजवानोछे अनेतानविकारपामिने अज्ञानरूप एवो विप्री
तवामिनोपंथचाल्योछे कहेतांजेपंथमांशक्तिनुं नामलेईनेदारुमाटीनुं भक्षणकरेछे ॥ एधर्मपणपाखंडधर्मछे ॥
केमकेदारुमाटिनुं भक्षणकरयुं तेतोयामाजेशक्तिनेनेगमतुंजनथी ॥ माटे शक्तिनुं नामलेईनेदारुमांसनुं भक्ष
णकरेछे ॥ तेनाउपरतोशक्तिनोउल्टोकोपथायछे ॥ केमकेवेदने विषे पांचदेवरूपे परमात्मांनीउपासनाकरवि ॥
कहिछे ॥ तेचोरिछिनालीदारुमाटिजुनुं बोलवुंने हिंसाएछवानानोत्यागकरिने पंचदेवमांथीजेदेवपोतानेप्रीयहोय

धोलका.
सि०९२

॥१२९॥

॥तेनीउपासनाभक्ति करवितो ते देव तेनाउपर प्रसन्न थायछे ॥ एछ मांथी एके वानुं करतो हरो ॥ तो तेनाउपर पांच मांथी
एके देव प्रसन्न थावोनहिं ॥ नेसा मुं तेनाउपर जे देव नुं भजन करतो होय ते देवनो जतेनाउपर को पथरो ॥ माटे जे शक्तिनुं
नाम लेईने दारु माटिने विभिचारादिक भूंडां कर्म करेछे ॥ तेतो विप्रीत वामीछे ॥ नेपाखंडीछे ॥ नेतेचोखो नर्कनो मार्गछे
॥

॥ इति श्रीसुरवसिदांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्णाय नमो नमः ॥

॥ संवत् ॥ १९ ॥ अगणिते ॥ २१ ॥ चोविसना श्रावण शुद्धि ॥ ८ ॥ अष्टमीने दिवस महाराज
श्रीहरिकृष्ण भगवानगाम श्री धोलकामध्ये भक्त आशाराम जे राने घेर हिंडोलारवाटउपर विराज मान थयाहता ॥ ने
सर्वे जरियांनी बस्त्र धारण कत्वांहतां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमांद्रो ग्रीरह्यांहतां नेकं कुनो चांदलोक स्योहतो ॥
नेपोताना मुखार्चिंदनी आगल साधु तपायणा कहारि भक्तनी सभा भराईने बेठिहति ॥ पछे महाराज बोल्या जे आज
अमेवात करिशुं ॥ तेवातने जे समजरो तेने पछे काई समजवुं रहेरो नहिं ॥ अने तेवातनी जोडे कोर्द विजीवात आवे एम
नथी ॥ एवात तो एक जछे ॥ अने एवातने जे समजरो तेना संवाय मात्र टलिजरो ॥ नेनिरसंशयपणे परमात्माना स्वरु
पने जाणिने परम मोक्षने पामरो ॥ माटे आवातर बडदार बढने सांभलजोजे एक परब्रह्मछे ॥ ने एक निर्गुण ब्रह्मछे ॥ ने
त्रिजुं सबल ब्रह्मछे ॥ ने चोथु मिथ्या ब्रह्मछे ॥ ते मिथ्या ब्रह्म नात्रण भेदछे ॥ उत्तम मध्यमने कनिष्ठ ॥ हवे मिथ्या ब्रह्म ते
थुं तो आ जगतरुप जे विरार सूनात्माने अव्याकृत ए जे दश्वरनां त्रण शरीर तेनुं नाम मिथ्या ब्रह्मछे ॥ अने ए त्रण शरीर नो धा
रण नो करनारो जे दश्वर आत्मा तेनुं नाम सबल ब्रह्मछे ॥ अने ए मिथ्या ब्रह्म ने सबल ब्रह्म तेजेनी दृष्टि मनिथी ॥ एथुं जे
सुदृढ चैतन्य सर्वव्यापक तेनुं नाम निर्गुण ब्रह्मछे ॥ अने ए निर्गुण ब्रह्म तेजेना अंगनो प्रकाशछे ॥ एवाजे दिव्य मूर्ति प
रमात्मा तेनुं नाम पर ब्रह्मछे ॥ हवे मिथ्या ब्रह्म नात्रण भेद कथा तेनुं एरुपछे जे जाडा पंचभूतात्मक जे दश्वरनुं स्थूल
यैराददेह तेनुं नाम मिथ्या कनिष्ठ ब्रह्मछे ॥ अने ए स्थूलने प्रकारा करनारुं सूक्ष्म पंचभूतात्मक दश्वरनुं सूनात्मा देह

श्रीसुर
सिद्धांत
॥१३०॥

तेतुं नाममध्यममिथ्या ब्रह्मछे ॥ अने एवैरातने सूत्रात्मा जे मां पीउत्पन्न थयां एविजे अहं ब्रतिरूप दध्नुं अव्याकृत देह ते
तुनाम उत्तम मिथ्या ब्रह्म छे ॥ एविरी ते त्रण प्रकारनुं मिथ्या ब्रह्मने चोथुं सब लब्धने पांच मुं निर्गुण ब्रह्मने छगपर ब्र
ह्म ए प्रकारे वेदने विषे ब्रह्मना छ भेद कथा छे ॥ अने ए छ प्रकार ना ब्रह्म ना स्वरूप ने न जाण नारा ए वा अज्ञानी जीवो
ते असंख्य छे ते जीवो ने ज्ञान आपवा सा रु छ प्रकारनुं ब्रह्म ते आश्रत्य लोक ने विषे मनुष्य देहनुं धारण करे छे ॥ अने मनु
ष्य स्वरूप ने धारण कथुं एवुं जे ब्रह्म ते जीवो ने छ प्रकार ना ब्रह्म तनुं तान आपिने निर्गुण ब्रह्म रूप करिने पर ब्रह्मने पमा
डे छे ॥ त्यारे ते जीवनी मुक्ति पाय छे ॥ हवे ए छ प्रकार ना ब्रह्म तेणे मनुष्य देह धारण कस्यो होय तेने ओल खयानी एरीत छे
जे क निष्ठ मिथ्या ब्रह्म जे वैराट तेणे देह धर्यो होय तो ते पोतानुं स्वरूप जे वैराट तेना ज्ञानने वगर शिख्युं जथार्थ जाण
तो होय ते पोताने आश्रये आबे जे जीव तेने वैराट रूपने क निष्ठ मिथ्या ब्रह्म तेनुं स्नान करावे छे ने ते वैराटने विषे जेट
लीक लाओ छे ते सचैनुं साक्षात्कार ज्ञान कराविने तेना जाणयाने विषे निरसंषय करे छे ॥ अने ते बाह्यार दृष्टिये
जो यामांतो माणस जे जो जणा तो होय ॥ पण तेने ज्ञाने करिने जो ईयेतो तेना जे वुं ज्ञान बिजा को ई माणस पासे होय नहि
अने ते पोताना शिष्यो ने एमक हे जे हुं ईश्वरनुं शरिर जे वैराट तेने विषे अद्वैत छु ॥ कहे तां हुं वैराट छु ॥ मारे तमे मारे विषे
प्रितिकरिने मारा स्वरूप मां ज्ञाने करिने जो डाई जावो राट ले तमे मुने पामना ॥ पछे तेने विषे विश्वास राखिने जे प्रितिये
करिने जो डाई जाय ॥ ते वैराट ना साधर्म्य पणाने पामे ॥ अने ते बिजरी ते सूत्रात्मारूप मध्यम मिथ्या ब्रह्म देह धर्यो होय तो ते
सूत्रात्मारूप दध्नुं शरिर ना ज्ञानने जथार्थ जाण तो होय ने ते एमक हे जे हुं सूत्रात्मा ब्रह्म छु ॥ अने तमे मारे विषे प्रि
तिकरो एट ले तमे तेने पामना ॥ अने अव्याकृतरूप मिथ्या ब्रह्म देह धर्यो होय तो तेने विषे विराट सूत्रात्माने अव्या
कृत ए च एनुं ज्ञान होय ॥ अने ते एमक हे जे हुं अव्याकृत ब्रह्म छु ॥ अने तेने विषे जे प्रितिये करिने जो डाई जाय छे ते अव्या
कृतरूप मिथ्या ब्रह्म ना साधर्म्य पणाने पामे छे ॥ अने सबल ब्रह्म देह धर्यो होय तो तेने विषे सूत्रात्माने अव्याकृत

धोलका
सि० १३

॥१३०॥

एवमणशरिर नेधारणकरिरह्यो एवोजे सबल ब्रह्म एचारे प्रकारना ब्रह्मना ज्ञानने वगर शिरव्युं ज धार्थ जा एतो होय ॥
नेतेने आश्रये जे जे जीय आये तेने ज्ञान आपीने अनंतको दि ब्रह्मांडने दूथे जीमां ज प्रनुटी पुं देखाय तेम देखाडिये नेतेनो
करताने कारण एवोजे सबल ब्रह्म तेनु ज्ञान कराये ॥ अने पोते एम कहै जे दुंसबल ब्रह्म छु ॥ अने तेनो जे आश्रय करिने ते
नी भक्तिकरे छे ते सबल ब्रह्म रूप जे सूल प्रकृति पुरुष तेना साधर्म्य पणाने पामे छे ॥ अने निर्गुण ब्रह्मनो अवतार थयो होय
तो तेने विषे त्रण प्रकारना मिथ्या ब्रह्मनु ज्ञान होय ॥ तथा निर्गुण ब्रह्मनु ज्ञान होय ॥ ते वगर शिरव्युं साक्षात् ज्ञान होय ॥
अने ते एम कहै जे ॥ उंसो हं कहै तां मिथ्या ब्रह्मने सबल ब्रह्म एवै थयी पर एवुं जे निरगुण ब्रह्म ते मां स्व रूप छे
॥ अने तेनो जे जे जीय आश्रय करे तेने निरगुण ब्रह्मना साधर्म्य पणाने पमाडे छे ॥ अने ज्यारे पर ब्रह्म पोते अवतार धारण क
रे छे त्यारे तेने विषे विराट् सूत्रात्मा अव्याकृत रूप मिथ्या ब्रह्मनु ज्ञान तथा सबल ब्रह्मनु ज्ञान ॥ तथा निर्गुण ब्रह्मनु ज्ञान
तथा पर ब्रह्मनु एव आरिक अनंत ब्रह्म विद्यानु ज्ञान होय छे अने ते पण एम कहै जे उंसो हं कहै तां मिथ्या ब्रह्म निर्गुण ब्रह्म
वैथी पर जे पर ब्रह्म ते मां स्व रूप छे अने तेनो आश्रय करिने तेने विषे जोडाई जाय छे ते निर्गुण ब्रह्म रूप थईने पर ब्रह्म
ना साधर्म्य पणाने पामे छे ॥ एवीरी ते जेनो अवतार थयो होय तेनु ज्ञान तेनी पास वगर शिरव्युं होय एम ज्ञाने करिने
ओ लखाय छे ॥ अने जेने जेने मत्स्या होय तेना ते भगवान कहै वाय ने भगवान जाणीने तेनु भजन करे अने ते स
र्व अवतार क ह्या तेने विषे ज्ञान तो जेवुं जेनुं स्वरूप होय ते टलुं ते आपी दक्षिणे पण सर्वेने विषे इंद्रियो नानियम रूप जे धर्म तथा दे
ह आत्माना विवेक रूप जे ज्ञान ॥ तथा पंचविषय बा त्याम रूप जे वैराग्य अने एवा ज्ञान ना आपनारा प्रत्यक्ष सत् गुरु तेनी
आज्ञाने सेवा रूप भक्ति एचार साधन तेने संपूरण सरखां होय छे ॥ एवीरी ते बेदने विषे ब्रह्मना ज्ञानना भेद क ह्या
छे ॥ ते ज्ञान सधने मोक्ष पामवानु छे ॥ ते मोक्ष तो सर्वात्मा ब्रह्म जे पर ब्रह्म तेने पाम हो त्यारे थनो ॥ पण ते पर ब्रह्म
ने पामवुं तेना मारग मां बिजा पांच प्रकारना ब्रह्मनु ज्ञान पामवुं ॥ जोई ये छै ये ॥ ते बिना पाधरुं पर ब्रह्मने नथी पमातुं

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१३१॥

॥तेसारु परब्रह्मेज एछ प्रकारना ब्रह्मनुज्ञानउत्पन्नकहुंछे ॥ नेकोईकोईसमेएपांचप्रकारना ब्रह्म कहुयातेनेअव
तारधरायिनेतेनास्वरुपनुज्ञानजिवोनेकरावेछे ॥ तेजेनेजे मल्याहोय तेनाते भगवानकहेबायछे ॥ अनेकोईसमेतो
पोतेसर्वकारण सर्वकरता सर्वाधारनेसर्वथीपरपरब्रह्मतेअवतारधारणकरेछे ॥ नेछप्रकारना ब्रह्मनुज्ञानआपिनेमि
शरणब्रह्मरुपजिवनेकरिनेपोताना साधर्म्यपणानेयमाडेछे ॥ एविरीतेजीवनोमोक्षज्ञानआपीनेकरेछेतेएछप्रकारेब्र
ह्मनाअवतारआपृथ्वीउपरधायछे ॥ तिउपरथीजोयामांतोसर्वेमाणसजेयासरवादेखाय ॥ पणतेनाज्ञानमांषणोभेदहो
तेजेवाजेहोय तेदखुंतेनीपासेज्ञानहोयछे ॥ अनेतेमाणसजेबाहोय तोपणएमकहेजेअमेब्रह्मछैयेतेतोसाचाब्रह्मछे ॥ के
मकेतेनीपासेब्रह्मनुज्ज्थार्थज्ञानछे पणहवेजेनेएवुंज्ञानतोहोयनेपोतेतोजीवहोयतेएमकहेजेहुंपणब्रह्मछे ॥ केमके
पूर्वेरामकृष्णभक्तपिलादिक अवतारथर्दगयातेणोपणकहुंछेजेअमेब्रह्मछैयेतोतेपणमाणसहता ॥ नेहुंपणतेजेयो
माणसहुं ॥ माटेहुंपणब्रह्महुं ॥ एमकहेनारोअस्तरछे ॥ नेपापिछे ॥ नेतेनेब्रह्मचकवाधयोजाएयो केमकेतेमाणसजे
चाहता पणतेनीबांसेसाक्षात्कारब्रह्मनुज्ञानहवुं ॥ नेतारिपासेतोज्ञाननोलेखानथीमाटेतुने ॥ तेरामकृष्णादिकस
रखानथी ॥ जेअकपृथ्वीनोपतिराजतेमाणसनेएककोईकरांकभिरबमागतोहोयतेमाणस ॥ एबेमांकैदलोभेदछे ॥ के
मकेजेराजाछेतेएमकहेजेहुंराजाहुं ॥ तेतोसाचोराजाछेनेतेनोतोहुकमचालरो ॥ अनेजेरांकछेतेएमजाणीजेराजाय
माणसछेनेहुंयमाणसछे ॥ माटेहुंपणराजाहुं ॥ एमकहेपणतेनोहुकमचालेनहि ॥ नेतेनेराजाजाणेतोतेनुघाणोघालि
नेतेछकादिनारखे ॥ तेमजेरामकृष्णादिकअवतारतेतोब्रह्महतामाटेतेणेकहुंजेअमेब्रह्मछैये ॥ नेतेनीपासेतोब्रह्मरु
पकरवानीअदभूतएवीज्ञानशक्तिहती ॥ अनेतेनोवादजेदनेबिजोअज्ञानीजीवछे ॥ तेराह्रमांथीसांभलीनेएम
कहेजेहुब्रह्महुं ॥ तेतोएमकहेनारोपापीछे ॥ नेतेनाउपरतोब्रह्मनोकोपथावछे ॥ माटेएज्ञानरयोदुंछे ॥ अने धर्मज्ञान
बैरागनेभक्तियेसहितएवुंजेब्रह्मनुज्ज्थार्थज्ञानतेजेनीपासेहोयतेसाचाब्रह्मछे ॥ अनेतेमाणसजेबादेखायछे ॥ तोप

धोलका
सि०९३

॥१३१॥

णतेमाणस नथी॥ ब्रह्मनीजसूर्तिछे॥ नेतेतोपोतानाधाममांस्त्वाथकापोतानीयोग्यमायायेकरिनेमाणसजेवादेखायछे॥
तेमअवतारादिकमनुष्यस्वरूपछे॥ तेतेमब्रह्मनीसूर्तिछे॥ यणतेनेविषेदेहदेहीएचोभेदनथीमाटेमायापरनेपरब्रह्म
नेतेमाअवताररामकृष्णादिकतेवेएकजछे॥ अनेतेअवतारविनानाबिजामाणसतेतोजीवछेतेजिबएप्रत्यक्षअव-
तारमूर्तितेनोआश्रयकरिनेएथकिज्ञाननेपामेतोतेजीवतुअज्ञानटळिनेमायापरधनेब्रह्मनास्वरूपनेसाक्षात्का-
रपामे॥ पणतेनाआश्रयविनाब्रह्मनास्वरूपनेकोईपामेजनहिं॥ अनेतेविनाब्राह्मणांपीमांभलीनेहुं ब्रह्मछुं एमक
हेछे॥ तेतोजेमरांकहोयतेएमकहेजेहुंराजाछुं॥ एमकहेपणतेनोरंचमानहुकमचाजेनहिं॥ नेजीरखमागीनेते
नाप्राणजतारहे॥ तेमरामकृष्णादिकपरब्रह्मनाअवतार॥ तेनाआश्रयनोत्यागकरिनेजीवकहेजेहुं ब्रह्मछुं॥ एमकहेना
रातो जमनादुतनोमारखाशे॥ नेखरचोराशीमांजन्ममरणनेपामने॥ तेकोईदहाडेतेनोछुटकोनहिंथाय॥ माटेजीव
कोईदहाडेब्रह्मनथी॥ जीवतेअनादिनाजीवजछे॥ तेजीवनेब्रह्मनाअवतारजेरामकृष्णादिकेतेनोआश्रयथायनेतेने
विषेजीवजोडाईजाय॥ तोतेजीवब्रह्मनेपामे॥ नेतेनेजन्ममरणटळिनेमुक्तिथाय॥ यणप्रत्यक्षपरब्रह्मनाअवतारनाआश्र
यविनाजीवनीसूर्तिथायमहिं॥ त्यारेकोईएमकहेजेब्राह्ममांतोपोतानेब्रह्मरूपमानबुंएमकह्युंछेतेनुंकेमसमजबुं॥ तो
तेतुंएमसमजबुंजेज्यारेप्रत्यक्षभगवानरामकृष्णादिकरूपेज्ञानदाताजीवनेमळेमेतेथकितेनोआश्रयकरिनेधर्मज्ञान
वैरागनेभक्तिसिद्धकरिनेनिरवासनीकथाय॥ त्यारेतेजीवब्रह्मरूपथायछे॥ पछेएबोब्रह्मरूपनिरवासनीकथयोतेनेएम
मानबुंजेहुं ब्रह्मरूपएवोपरब्रह्मनोदासछुं॥ एमसमजबुंजेजेमराजानेघेरजन्मनेपामिनेराजनीतिनेमणीनेपछे॥ ते
एमकहेजेहुंराजाछुं॥ तेतोराजाखरो॥ अनेजेरांकनेघेरजन्मीनेमूरखजेयोहोयतेएमकहेजेहुंराजाछुं॥ तेतोमूररपछे
॥ नेरांजानोमुन्हेगारथायछे॥ तेमजेनेभगवाननेभगवाननानिरवासनीकपंचविषयनात्यागीब्रह्मरूपसंततेनोआश्रयबोछे
नेतेथकिधर्मज्ञानवैरागनेमहात्मेसहितप्रत्यक्षभगवाननीभक्तिसिद्धकरिनेआत्यंतिकज्ञाननेपामेछे॥ तेतो

श्रीसुख
सिद्धांत
॥१९२॥

ब्रह्मरूपछे ॥ नेतेने एम मानवुं जेहुं ब्रह्मछुं ॥ पणजेने प्रत्यक्ष भगवान रामकृष्णादिक नो आश्रय न होय ने धर्मज्ञाना
दिक गुणपणन होय ने पंचविषयमां लो लुपथईरह्यो होय ॥ ने विषयने भोगयतो होय नेते एम कहें जेहुं ब्रह्मछुं ॥ तेतोपा
मीछे ॥ नेते नारुपर तो ब्रह्म नो को पथायछे ॥ माटे प्रत्यक्ष भगवानने भगवानना निर्वासनिक सत नो आश्रय करिने
निर्वासनिक थाय ते ब्रह्मरूपछे ॥ नेतेनी मूर्ति पशो ॥ नेजेने भगवानने भगवानना संतनो आश्रय न थी तेतो सर्वजी
वछे ॥

॥ इति श्रीमुखसिद्धांत समाप्तः ॥

॥ श्रीहरिकृष्ण-

चन मोक्षमः ॥

॥ संवत ॥ १९॥ आगणिसे ॥ २४॥ चो विसना श्रावण शुद्धि ॥ १२॥ द्वादशीने दि

वसमहाराज श्रीहरिकृष्ण भगवान गाम श्रीधोल कामध्वे शोनीनी धर्मशालामां हिंदो लारायाटउपर विराजमान थ
याह ता ॥ ने सर्वे जरियानी वस्त्रधारण कयाह तां ॥ ने पुष्पनां आभूषण सर्वे अंगमां शोभिरखां ह तां ॥ ने पोताना मू-
खा बिंदनी आगल साधु तथा घणाक हरिभक्तनी सभा भराई ने बे दिहती पछे महाराज बोल्या जे जीवनी मु-
क्तिथी ते ज्ञाने करिने थायछे ॥ पण आजगतने ज्ञाने करिने मुक्तिथतिन थी ॥ केमके जगतनु ज्ञानतो मनुष्यने पशु
ने पंखिने ए आदिक जे टला जंगम जीवमा चछे ॥ ते सर्वेने जगतनु ज्ञानछे ॥ अने झाड पहाडादिक स्थावरजी
वस्तुसमि अथवा मांछे तेने जगतनु ज्ञान न थी ॥ अने जंगम जीवने तो पोतपोताना देहनिर्वाहने अर्थे विषय
रूपजगतनु ज्ञानछे ॥ माटे ते ज्ञाने करिने मूर्तिथतिन थी ॥ मुक्तितो वेदांतने ज्ञाने करिने थायछे ॥ ते वेदांत
एदले श्रुं तो वेद जे जगतनु ज्ञानयुं ॥ तेनो जे अत तेनुं नाम वेदांत छे ॥ केहे तां जगतनो अंत एदले जगतपर जे ज्ञान
तेनुं नाम वेदांत छे ॥ अने बलिते वेदांतनो बिजो अर्थ छे जे वेद जे ज्ञान तेनो अत तेनुं नाम वेदांत छे ॥ केहे तां ज्ञा
न जे ब्रह्म तेथी पर एवा जे दिव्य मूर्ति पर ब्रह्म परमात्मा तेने जाणवा ॥ तेनुं नाम वेदांत कहें कायछे ॥ माटे वेदां
त बे प्रकारनु छे ॥ एक निरविषे वेदांत छे ॥ ने बिजुं संविशेष वेदांत छे ॥ ते जगतनो अंत एदले जगतनो प्र-

धो लका-
सि० १४

॥ १३२ ॥

जयकरिने जे ज्ञानने पामबुं तेनुं नाम निरविषे वेषांत कहे वायछे ॥ अने ज्ञानरूप जे ब्रह्म ते रूप पोते धर्मे ए ब्रह्म ना प्रकाशक ए बाजे
 दिव्य मूर्ति परब्रह्म तेने साक्षात्कार जाणवा ने पामवा ॥ तेनुं नाम सविषे वेषांत कहे वायछे ॥ माटे ए वेष प्रकार ना वेदांत ना
 ज्ञानने सिद्ध करे ॥ तेजियनी मूर्ति थायछे ॥ हवे ते वेदांतनुं ज्ञान शांख्यने योगे करिने सिद्ध थायछे ॥ तेशांख्यने योग पण
 बे प्रकार ना छे ॥ एक नीर बिज सांख्य छे ने एक निरबिज योग छे ॥ ने बिजुं स बिज सांख्य छे ने स बिज योग छे ॥ हवे निरबि
 ज सांख्य ते शुं ॥ तो आदेह र्थी जीवने जुदो जाणयो ॥ अने ब्रह्मांड थी दुश्चर मे जुदो जाणयो ॥ तेनुं नाम निरबिज सांख्य कहे
 वायछे ॥ अने ए पिंड ब्रह्मांड नीजे मउत्पत्ति थईछे ॥ ते मतेनो प्रलय करिने जीव दुश्चरने विषे जे दृष्टा इच्छ्यनो भेद छे ॥ तेनेटा
 लिने ब्रह्म रूप जे अघो उर्ध भेदे रहित प्रकाश तेने विषे एकत्व पणुं करयुं ॥ कहे तां ब्रह्म रूप प्रकाश पिना पिंड ब्रह्मांड तथा
 जीव दुश्चर कांई न जरे आवे नहिं ॥ तेनुं नाम निरबिज योग कहे वायछे ॥ अने राशिरी ते निरबिज सांख्यने निरबिज यो
 गना ज्ञाने करिने ब्रह्म ना भावने पामबुं ॥ कहे तां ब्रह्म थयुं ॥ तेनुं नाम निरविषे वेषांत कहे वायछे ॥ पण ते एक ले नि
 रविषे वेषांत ने ज्ञाने करिने जन्म मरण टलतुं नथी ॥ केम के प्रकाश मां निराकार पणे अधरूप धर निराधार पणोर हे
 वातुं नथी ॥ माटे तेने देह नो आधार टल तो नथी ॥ माटे निरबिज सांख्य योगे करिने निर्विशेष वेदांत ना ज्ञानने सिद्ध
 करिने ब्रह्म ना भावने पामि जायछे ॥ ने पछे सविषे वेदांत ना ज्ञानने पाम वासारुं स बिज सांख्य ने स बिज योगने सि
 द्ध करवां ॥ हवे स बिज सांख्य ते शुं ॥ तो सुद्ध चैतन निर्गुण निराकार व्यापक ब्रह्म रूप प्रकाश ते प्रकाशने मध्ये प्रका
 शना आधार दिव्य मूर्ति परमात्मा रह्या छे ॥ एम जाणवुं तेनुं नाम स बिज सांख्य कहे वायछे ॥ केम के प्रकाशने मध्ये
 प्रकाशवान होय ॥ जे मसूर्य ना प्रकाश मां सूर्य रह्यो छे ॥ पण सूर्य पिना प्रकाश एक लो अधरूप धर हे तो नथी ॥ तेम ब्र
 ह्म रूप जे प्रकाश तेने मध्ये ते ब्रह्म ना प्रकाशक ए वापर ब्रह्म परमात्मा ते दिव्य मूर्ति मान थकार रह्या छे ॥ एम समज
 वुं तेनुं नाम स बिज सांख्य कहे वायछे ॥ अने हवे स बिज योग ते शुं तो ए ब्रह्म ना आधार ए बाजे दिव्य मूर्ति परमात्मा

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३३॥

तेजपरमात्मा प्रत्यक्षरामकृष्णादिक रूपे प्रगटथायछे ॥ एमजाणिने ते प्रत्यक्ष भगवाननीमूर्तिने विषे प्रितिये करिने जोडा
ईजयुं ॥ तेनुं नाम सविजयोगकहे वायछे ॥ केमके प्रत्यक्ष सत्गुरुये सात प्रकारना ब्रह्मनुज्ञान आपिने जीवने ब्रह्मरूपक
र्थी ॥ माटे ब्रह्मधीपरहोय तेज ब्रह्मरूपकप्रियाके पणते विना विजो कोई ब्रह्मरूपकरवाने समर्थनधी ॥ मदि प्रत्यक्षर
मकृष्णादिक परमात्मा ते ब्रह्मना आधार ने ब्रह्मना मध्यमि विषे दिव्य मूर्तिमान पका अखंडरह्याछे ॥ एमजा
णिने ते प्रत्यक्षज्ञानदाता पोताने मल्या जे परमात्मा तेने विषे प्रितिये करिने जोडाई जयुं ॥ तेनुं नाम सविजयोगकहे वा
यछे ॥ अने सविज सांख्ययोगे करिने ब्रह्मने विषे दिव्य मूर्ति परमात्माने सिद्ध करिने ते परमात्मा प्रत्यक्षरामकृष्णादि
कपोताने मल्या ते छे ॥ एमजाणिने ते प्रत्यक्ष मूर्तिने विषे जोडाई जयुं ॥ तेनुं नाम सविषे वेदांतनुं तानजाणयुं ॥ एधि
रीते निरविज सविज सांख्ययोगादिके करिने निर्विशेष सविशेष वेदांतनाज्ञानने सिद्ध करयुं ॥ तेणे करिने आत्मा
नीमूर्ति थायछे ॥ ने जन्ममरण टले छे ॥ माटे जे ने पोताना आत्माने मोक्षपमाउवानी दुछा होय तेने आत्यंतिकज्ञानना
आपे नारायणजे प्रत्यक्ष भगवान तेनो आश्रय करिने निर्विशेष सविषे वेदांतनुं तान सिद्ध करयुं ॥ हये तेज्ञान पापवानी
रीत कहिये छिये ॥ ते मां प्रथम निर्विज सांख्यनुज्ञानकहे वारो ॥ ते मां प्रथम जगतनी शिरी ते उत्पत्ति पई छे ॥ तेने जाण
युं जे प्रथम आत्यंतिक प्रलयमां जगत बहोतुं ॥ ते दहाडे दिव्य मूर्तिमान एवा जे परमात्मा ते एकहता ॥ अने ते परमात्मा
ना अंगनो प्रकाश जे सर्वव्यापक अक्षरब्रह्म तेने विषे एप्रकारना स्वजाति एवा अक्षरव्यकोटि जिबो ते अज्ञानअ
वस्थामारह्याहता ॥ ते ब्रह्मना प्रकाशमां मलिने रह्याहता ॥ पण ब्रह्मधी जीव जुदादे खातान होता ॥ जे मसूर्यना प्रकाश
ने विषे चंद्रमानो प्रकाश तारानो प्रकाश मशालनो प्रकाश दिवानो प्रकाश एकमलिने रह्ये छे ॥ पण दिवसना प्रका
शमां एमनधी देखातुं जे आटलो चंद्रमानो प्रकाश छे ने आटलो तारानो प्रकाश छे ॥ ने आटलो मशालनो प्रकाश
छे ॥ ने आटलो दिवानो प्रकाश छे ॥ एमदिवसना प्रकाशमां कोईनो जुदो प्रकाश देखातो नधी सर्वेनो प्रकाश ए-

धोलका
सि० ९४

॥१३३॥

कजणायछे ॥ तेमसूर्यरूपएषा दिव्यमूर्तिमानपरमात्माछे ॥ नेतेनाअंगनो प्रकाशसर्वव्यापक विरंजन निर्गुणब्रह्मछे ॥
 वेतेब्रह्मकेषुंवे तो सर्वव्यापक एएलेएताबिना कोईजग्यो रया लिनथि ॥ नेनिरंजनएएले जेमांअंधारुनथीने निरगुणएएले
 जेनेविषेरजतम सत्त्वात्मकमायानागुणनथीएबुं ब्रह्मछे ॥ एएतेने विषेअवकाशछे ॥ तेअवकाशने विषे ब्रह्मनाप्रकाश-
 नास्यजातिजीयो तेअज्ञानअवस्थामां लिनपणेरह्यादता ॥ तेजीयोने परमात्माना स्वरूपनुं ज्ञानमथी ॥ नेतेनेपोताना
 स्वरूपनुं पणज्ञानमथी ॥ एवाजेअज्ञानीजीयो ॥ तेनेआत्मा परमात्मानुं ज्ञानकरावनासारुएब्रह्मनाप्रकाशक नेदिव्यमूर्ति
 नेनिरअवकाशमूर्तिने ॥ ॥ कर्तुंमकर्तुने अन्यथाकर्तुसमर्थ ॥ ॥ एवाजे परमात्मापरब्रह्म तेणे ब्रह्ममांअ-
 र्बुदरह्यायका ब्रह्मनाकोकदेशने विषे जगत्तकरवानी ईछाकरि पछे आ जयतने विषेजीवरह्याछे ॥ तेबंधायजीवभे-
 गा करिये तेमां जेटलुं बल तेजछे ॥ तेथीअनंत घणुं बलनेजयालो एयो सर्वजीवनो जियनएक पुरुषप्रगटकस्यो ॥ तेनुं
 नाममूलपुरुष कहैवायछे ॥ अनेबंधायजीवनी बुद्धिभेगीकरिये एवडिएक बुद्धिरूप प्रकृति प्रगटकरि तेसर्वजीवोनी
 बुद्धिने प्रकाशेछे ॥ अनेए प्रकृति पुरुष थकि सर्वजीवोना बंधाय मनभेगा करिये एबुं महत्तईश्वरना मनरूप प्रधानपुरुष
 प्रगटकस्युं ॥ तेप्रधानपुरुषरूपमन जेते सर्वजीवोना मनने प्रकाशकरेछे ॥ अनेतेप्रधानपुरुष थकि परमात्माये सर्वजीव
 ना चितनी सरवालो लेईये एवडुंएक ईश्वरनुंचित्त इत्यन्नकस्युं ॥ तेनुं नाममहत्तत्व कहैवायछे ॥ तेमहत्तत्वरूपई
 श्वरनुंचित्त तेसर्वजीवना चित्तने प्रकाशकरेछे ॥ अनेसर्वजीवनाअहंकारनो सरवालो लेईये एवडुंएक अहंकार
 प्रगटकस्यो ॥ तेनुं नामवैराट रूपईश्वरनो अहंकार कहैवायछे ॥ अनेईश्वरनोआत्मा जे मूलपुरुष जेने सबलब्र-
 ह्मकहेछे ॥ तेपुरुष जेते अनंतको ठि ब्रह्मांडनादेवदैत्य मनुष्य पशुपंथि संचराचर सर्वजीवमात्र तेने प्रकासेछे ॥
 तेपुरुषने प्रकाश करिने जियने विषे चैतन्यता जाणपणुं व्यापक पणुं ने प्रकाशपणुं अयेछे ॥ अनेईश्वर जेते पुरुषरु-
 पे करिने जीवने प्रकाश नहि ॥ तो तेजीवने विषे चैतनतापणुं जाणपणुं व्यापक पणुं ने प्रकाशपणुं ते जेरांमात्र नरहे ॥

श्रीसुरव
सिद्धांत
॥१३४॥

नेपथरजेयोजडवत् जियथर्दजाय ॥ माटे जीवने विषे चैतन्यता जाणपणुं व्यापकपणुं प्रकाशपणुं ॥ ते पुरुषने प्रकाशवे करिने
आवेछे ॥ अने पुरुषने परमात्माये पोताना अंगनो प्रकाश रूपजे निरगुण ब्रह्म तेणे करिने प्रकाशयेछे ॥ नेतेने प्रकाशे करिने
पुरुषजे ते अनंत कोटि ब्रह्मांडना जीवने प्रकाशवा नीराक्तिने पाम्योछे ॥ अने जो ते पुरुषने परमात्मान प्रकाशे तो ते पुरुष
कांई करवाने समर्थ नथी ॥ अने परमात्माना प्रकाश विना तो जेवो जीवछे ॥ तेवो ते पुरुषपण जडरूप धरदेछे ॥ माटे परमात्माने
प्रकाशवे करिने पुरुषजे ते अनंत कोटि ब्रह्मांडना जीवने प्रकाश करवा नीराक्तिने पाम्योछे ॥ माटे ईश्वरजे ते पुरुषरूपे करिने
जीवमात्रने प्रकाशेछे ॥ अने ईश्वरनी बुद्धिजे मूलप्रकृतितेणे करिने अनंत कोटि ब्रह्मांडना जे जीव प्राणिमात्र तेनी बुद्धिने प्र
काशेछे ॥ तेणे करिने सर्व जीवजे ते सर्व पदार्थनो निश्चय करिवाकेछे ॥ अने जो ईश्वर पोतानी बुद्धिजे प्रकृतितेणे करि
ने प्रकाशान करे तो जीवजे ते कोई पदार्थनो निश्चय करिवाके नहि ॥ माटे ईश्वरनी महत्त बुद्धिजे मूलप्रकृतितेने प्रकाश
वे करिने सर्व जीवनी बुद्धिजे ते निश्चय करेछे ॥ अने ईश्वरनुं मनजे प्रधान पुरुष तेणे करिने सर्व जीव प्राणिमात्रना
मममे प्रकाश करेछे ॥ तेणे करिने संकल्प विकल्प करिवाकेछे ॥ पाण ईश्वरनुं मनजे प्रधान पुरुष तेना प्रकाश विना जिय
जे ते संकल्प करवाने समर्थ नथी ॥ माटे प्रधान पुरुषजे ईश्वरनुं मन ते जीवने प्रकाशेछे ॥ अने महत्तत्वरूपजे ईश्वरनुं
चित्त तेजे ते सर्व जीवना चित्तने चितवन करायेछे ॥ अने जो ईश्वर महत्तत्वरूप पोताना चित्ते करिने प्रकाशान क
रे तो ॥ कोई जीव चितवन करिवाके नहि ॥ केहे तां कोई पदार्थनी स्मृति जीवने रहे नहि ॥ माटे महत्तत्वे करिने सर्व जीव
ना चित्तने ईश्वर प्रकाशेछे ॥ तेणे करिने पदार्थनी स्मृति करिवाकेछे ॥ अने वैराटरूप अहंकारे करिने ईश्वरजे ते सर्व
जीवने अमीमान धरायेछे ॥ अने वैराट प्रकाशान करे तो जीवजे ते पोताना देहनुं धारनुं पाणनुं आश्रमनुं नात्यनुं जातनुं
धन्यनुं दुःखादिक कोई जातनुं अभिमान धरिवाके नहि ॥ केहे तां दुःकया वरण मांछुं के कया आश्रम मांछुं के आमां
नात्यछुं ॥ के आमारुं धरछे ॥ के आमारो देहछे ॥ के बिजो मारो देह हरो ॥ एम कोई जातनी रवबर रहे नहि ॥ माटे नात

धोलका
सि० १४

॥१३४॥

जातवरण आश्रम धर्म नियम दत्तादिक मरजादानो र स्वाध्यासरो जे अहंकार तेने वैराद प्रकाश करेछे ॥ त्वारे तेनी मरजादा
 रहेछे ॥ माटे मरजादानो र स्वाध्यासरो एवो जे अहंकार तेने वैराद प्रकाश छे ॥ अने ईश्वरना देह मां जे महत आकाश छे ते
 सर्वे जीवना देह मां अवकाशने आपेछे ॥ केहे तां देहने बहारनो वेहे बार हारवा फरवा दिक तथा देहने मां हेनो वेहे बार
 जे केडनी पोल् ॥ उदरनी पोल् ॥ छातीनी पोल् कंठनी पोल् ॥ मुस्तकनी पोल् तथा कान मोहं आंखना कंठि शु गुदा
 आदिक दं द्रियोनी पोल् ए सर्वे ने अवकाश आपेछे ॥ अने जो महदा का से करिने दुश्चर जीवने अवकाशना आपेतो
 को ई जीव काई पण वे बार करिना केनहिं ॥ माटे दुश्चर जे ते पोताना महदा का से करिने सर्वे जीवना देहने अवकाश
 आपेछे ॥ अने ईश्वरना देह मां जे महत बायु तेणे करिने जीव जे ते प्राणादिक स्वा सो स्वास लेई स केछे ॥ तथा च जन
 वसन धावन प्रसार आ कोसनादिक क्रिया करिना केछे ॥ अने दुश्चरना महत अभिये करिने जीवना देह मां अ-
 न्नादिक पाच नथायछे ॥ अने दुश्चरना महत जले करिने जीवना देह मां विर्य मुत्रादिक नुपोषण थायछे ॥ अने
 ईश्वरनी महत पृथ्वीये करिने जीवना देह मां अन्नादिक नुपोषण थायछे ॥ माटे जे म चक्रवर्ति राजा पोतानी राज
 गादिये बेगोथको आरवा मुलक मां पोतानी कायरो पोताना कार भारी द्वारे अदल प्रमाणे चलावेछे ॥ ते म परमा-
 त्मा भगवान पोताना अनंत ईश्वरिये तथा अनंत सक्तियो द्वाराये अनंत ब्रह्मांडना जीवने तथा अनंत कोटि ईश्वर
 तेने पोतानी दुखाना कति करिने वरतावेछे ॥ तेन्ना राम कथा ना फिस्किं धा कांडनी चो पाईछे ॥ ॥ उमा दारु
 रिमरकट नाहिं ॥ सबद्धिन चा बतराम गुसाहिं ॥ ॥ माटे अखिल विश्व एक भगवान नी दुखाये करिने सर्व
 क्रिया करवाने समर्थ थायछे ॥ अने मोक्षपण एक भगवान करेछे कां भगवान पासे पीतान पाषिने सिद्ध दशाने
 पामेला संत तेषकि मोक्ष पायछे ॥

श्रीहरिकृष्णाय नमोनमः ॥

॥ संवत् १९ ॥ अगणिते ॥ २५ ॥ पचिसना श्रावण ॥ शुद्धि ॥ १५ ॥

श्रीगुरु
सिद्धांत
॥१३५॥

धोलका
सि० ९५

एराणमासिने दिवस महाराज श्रीहरिकृष्णभगवानगाम श्री धोलकामध्ये सोनीनी धर्मशास्त्रामां संध्या आर्तिने समे हिंडोला
खाटउपर विराजमान थयावता ॥ नेजरियानीयत्नधारण कत्वा इतां ॥ नेसर्वे अंगमां पूष्यना आभूषणशोभिरत्ना इतां
ने कंकुनोचांद लोकस्यो हतो ॥ नेपोताना मूर्खापिंदी आगल साधुतथा घणाक हरिभक्तनी सभाभराई ने बे ठिहति ॥ प
छेमहाराज बोल्याजे गितामां श्रीकृष्णभगवाने कट्ठं छेजे ॥ रागद्वेषरहित थायत्यारे जीवमोक्षने पामे ॥ ते रागद्वेषते श्रुं
तो सारापदार्थउपर प्रिति तेनुं नाम सग ॥ अने नरसापदार्थउपर प्रिति नहि ॥ एअभाव ए बेयट लिजायत्यारे जीवनी मूर्क्ति
थाय ॥ पण ते बिना मुक्ति थाय नहि ॥ माटे रागद्वेष टालवो घणो कठ ए छे ॥ केमके राग टालवा जायतो द्वेषरहे छे ॥ अने द्वेष
टालवा जायतो रागरहे छे ॥ अने कोई मुमुक्षु होय ने ते एमजाणेजे आपणे तो रागकरवा जोगजे सारापदार्थ ने द्वेषकरवा जो
गजे नरसापदार्थ ए बेयनो त्याग करिने भगवान भजवा एमजाणिने जगतना पदार्थ पीवै रागपाभिने भगवानमां प्रितिकरे ॥
तो पण तेने रागद्वेष तोरहे छे ॥ केमके जगतना पदार्थ साथे वै राग एव ले द्वेष थयो अने उत्तमगुणने पिबे प्रितिकरि
तो पण तेने कृष्णभगुणजे धर्मज्ञान वैरागादिक तेनो अहंममत्व रुप रागरहे छे ॥ माटे भगवानना भक्तने रागने द्वेष ट
लव्यो पण एक तेने देह निरवाह रुप रागरहे छे ॥ माटे रागपणाबंधनकारी छे ॥ अने जो रागने त्याग करे कहेतां भगवा
नमां पण प्रितिनकरे ॥ नेसर्वे थकि उदास पदने एकलो बेवारी रहे तो तेने राग टलव्यो पण तेने द्वेषरहे छे ॥ केमके द्वेष
बिना कोई पदार्थनो त्याग थतो नथी ॥ अने राग बिना कोई पदार्थनुं ग्रहण थतुं नथी ॥ माटे राग टालवा जाय छे त्या
रे द्वेषरहे छे ॥ ने द्वेष टालवा जाय छे त्या रे रागरहे छे ॥ अने रागने द्वेष बेयट लिजायने जीवनी मूर्क्ति थाय तेनो शोउपाय छे ॥ तेकहो ॥ पछे कोई थिउत्तर
नेहुं प्रश्न पुछुं छेजे ॥ एरागने द्वेष बेयट लिजायने जीवनी मूर्क्ति थाय तेनो शोउपाय छे ॥ तेकहो ॥ पछे कोई थिउत्तर
नथया ॥ प्रछेमहाराज बोल्याजे प्रत्यक्षमायापरं सत्गुरुमले ने तेने बिबे जीवने प्रीती थाय ने तेने आत्मा परमात्मानुं ज्ञान

॥१३५॥

સ્વધ્યાત્યંતિકકરાવેનેતેનિનિષ્કામભાવરાખિનેસેવાકરેત્યારેરાગનેદ્વેષદેવેછે॥ કેમકેપૂરાજ્ઞાનનેવિષેરાગનેદ્વેષ
 જનહિ॥ અનેઅધુરાજ્ઞાનનેવિષેરાગદ્વેષછે॥ અનેજેનેજ્ઞાનપ્રયુજીએપુરુષતેસારઅસારનોવિવેકરાખિનેમરતેછે॥ તેતે
 જ્ઞાનીજેછે॥ કેમકેભગવાનનાસંતનેહંસકહ્યાછે॥ તેકેમહંસકહ્યાછે॥ તેહંસછેતેદૂધપાણિનેજુરાંકરિનેપાણીનેપ-
 ળ્યુંમુકિનેદૂધનુંગ્રહણકરેછે॥ તેમસંતપણપીંડબ્રહ્માંડરૂપિમાયાનુંઠતતેનેપણ્યુંમુકિનેઆત્માપરમાત્માતેનુંગ્રહણક-
 રેછે॥ મારેસંતનેહંસનીઉપમાઆપેછે॥

॥ દ્વિશ્રીમુખસિદ્ધાંતસમાપ્તઃ ॥

॥

॥ શ્રીહરિકૃષ્ણયનમોનમઃ ॥

॥ સંવત ॥ ૧૯૧ ॥ ઓગણિસે

॥ ૨૪ ॥ ચોવિસનાભાદરવાવદિ ॥ ૬ ॥ અષ્ટમિનેદિવસમેહારાજશ્રીહરિકૃષ્ણભગવાનગામશ્રીધરોડામધ્યે ॥ પંડપાગુમા-
 રેપિતાંમરનીશ્ચિવાઈઅચરતનેધેરઉતરાદાબારઓરડાનીઆગલપાટુપરગાદિતકિયાબિછાવિનેધિરાજમાનથ-
 યાદતા ॥ નેરાતાકિનરવાપનોફરયાલપેહેસ્યોહતો ॥ નેસોનેરીલપેટાનીડગલીધારણકરિહતી ॥ નેસોનેરિગ્રેષ-
 ધિલિલારંગનોરેરોપેહેરીનેતેઉપરકસંબલસેલુંકોડેધારણકસ્યુંહતુંનેએકસેલુંપખેનાચુંહતુંનેકંઠમાંગુલાબ-
 નાપુષ્પનાહારધારણકસ્યાહતાં ॥ નેબેહાથનેવિષેકરેણાનાપુષ્પનાઆભૂષણવાજુનેગજરાધારણકસ્યાહતા ॥ નેબે-
 કાનઉપરગુલાબનાપુષ્પનાગુચ્છધારણકસ્યાહતાં ॥ નેલલાટનેવિષેકેસરનીઅરચાનેકંકુનોઘાંદલોકસ્યોહ-
 તો ॥ સુસ્તકઉપરકસંબલપાઘધારણકરિહતી ॥ નેપાઘમાંપુષ્પનાતોરાવેકોરેલટકતાહતા ॥ અનેપોતાનામુખ-
 વિંદિનીઆગલસાધુતથાઘણાકહરિભક્તનીસમાભરાઈનેબેઠિહતિ ॥ પછેભટતંબકરામેપ્રશ્નપુણ્યુજેહેમહારાજ
 પામરવિષયીમુમુક્ષુનેસુક્તઅચારપ્રકારનામનુષ્યછેતેનાંકેવાંલક્ષણહોય ॥ તેક્રયાકરિનેકહો ॥ પછેમહારા-
 જબોલ્યાજેબહુસાઠપુણ્યુ ॥ સાંભલો ॥ તેનાંલક્ષણકહિયેજેવારપ્રકારનામનુષ્યછે ॥ તેનેવિષેચારદોષરહ્યાછે ॥
 તેચારદોષકિયા ॥ તેએકમહામોહનેબિજોમોહનેત્રીજોપરમાદનેચોથોઆલસઅચારદોષેકરિનેજન્મમરણનેપામેછે

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३६॥

॥ तेमां पामरने विषे महा मोह मुख्य पण रहा छे ॥ ते महा मोह ने विषे बिजान्ण दोष मल्लिने भेगा रह्यो छे ॥ एट ले पामरने वि
षे चार दोष वर ते छे ॥ अने विषयीने विष मुख्य पण मोह वर ते छे ॥ ने बिजाबे दोष तेने विषे मलीने रह्यो छे ॥ एट ले विषयीने
विषे त्रण दोष वर ते छे ॥ अने मुमुक्षुने विषे मुख्य पण परमाद वर ते छे ॥ ते परमाद ने विषे आत्स सरही छे माटे मुमुक्षुने वि
षे बे दोष रह्यो छे ॥ अने मुक्तने विषे एक आलस रूपि दोष रह्यो छे ॥ हवे पामरने विषे महा मोह वर ते छे ॥ ते महा मोह
नुं भुंरूप छे तो जेने महा मोह वर ततो होय तेने पापनी के पुन्य नीख वर होय नहिं ॥ तथा धर्मनी के अधर्मनी खबर होय
नहिं ॥ अने तेने आहार मै पुनने निद्रा जे भय ए चार वा ननु ज्ञान होय ॥ तेने पामर जीव जाणयो ॥ हवे विषयीने विषे मोह वर
ते छे ॥ ते मोह नुं भुंरूप छे ॥ तो जेने विषे मोह वर ततो होय ॥ तेने सत्यने विषे असत्यनी भावना होय ॥ ने असत्यने विषे सत्यनी
भावना होय ॥ केहे तां सत्य एवो जे आत्माने आत्माना आधार एवा जे परमात्मा भगवान तेनु ज्ञान होय नहिं ॥ अने अस
त्य एवो जे देह ने देहने पोषण करे एवा जे पंच विषयनां पदार्थ तेने विषे सत्य पणानी भावनाये सहिते भोग बुद्धि होय ॥
माटे शास्त्र मां कहे जे धर्मने अधर्म पापने पुण्य तेने जाणीने ॥ अधर्म ना त्याग करिने धर्म मारहिने उत्तम विषय भोगने
पामराने अर्थे इंद्रियो नियम मां राखिने दान्य पुन्य जप तप तिर्थ व्रत यज्ञादिक सुभकर्म करे ने ते सुभकर्म करिने प्राप्त
धवा जे मार्दक पंच विषयना पदार्थ तेने पोते देहे करिने भोग विने राजी थाय ॥ तेने विषयी जीव जाणयो ॥ अने ते विषयी
ने विषे मोहने परमाद बेय दोष भेगा वर ते छे ॥ केम के मोहे करिने सत्यने असत्य जाणुं ने असत्यने सत्य जाणुं ॥
अने परमाद एट ले करवानुं न करवुं ने करवानुं करवुं एज परमाद छे ॥ मारिजे बुं स मजाय छे ते बुज कराय छे ॥ ते
सारु आविबे कि एवो जे विषयी जीव तेने करवा जे गज विषयने पामरानी क्रिया तेने करे छे ॥ अने करवा जे गज आ
त्मा परमात्माने पामराने अर्थे निष्काम कर्म तेने नथी करतो एवा लक्षण जेने विषे होय तेने विषयी जाणयो ॥
अने पामरने विषयी एवेय मिथ्या एवो जे देह तेने पोतानुं रूपमानता होय ॥ अने जे मुमुक्षु होय ते तो देह धीनोरयो

धरोडा
सि० ९६

॥१३६॥

जे आत्मा तेने पोतानु रूप जाणे छे ॥ अने आत्माने बंधन ना कर नारा एवा जे माईक पंचविषय तेथकी मुकायाने अर्थे निष्-
 काम भाव्ये धर्मज्ञान वैरागादिक साधन कर तो होय ॥ तथा त्रिधर्मीक देह मन कर तो होय ॥ तथा पंचविषय थकि
 मुकावे एवा जे प्रगट भगवान ॥ अथवा प्रगट भगवानना एकांतिक संत ते मुने क्यार मले ॥ ए-
 मई छा कर तो होय ॥ अने विषयने भोग्यता होय ॥ ने बिजा ने भोग्यायता होय ॥ एवा जे असत पुरुष ते बीदर हे तो
 होय ॥ ने राम छ्मादिक भगवानना अवतार तेने ब्रह्मना आधार एवा जे पर ब्रह्म जाणिने तेनी उपासना भक्ती कर
 तो होय ॥ अने माईक पंचविषयने पामवाने अर्थे जे उपाय तेने त्याग करिने उदास थको रहे तो होय एवा जे नालु स-
 ए होय ॥ तेने मुमुक्षुजा एवो ॥ अने जे मुक्त छे ते तो पंचविषय थकि मुकाईने ब्रह्म रूप थर्वने आत्मा परमात्माने
 साक्षात्कार देख तो होय ॥ ते एवा मुक्त बे प्रकारना छे ॥ एक जीवन मुक्त छे ॥ ने एक विदेहि मुक्त छे ॥ तेमां जे जीव-
 न मुक्त छे ॥ ते तो विषयना त्याग करिने पोतपोताना जे वरणा श्रमना धर्म कल्या छे ते धर्म मारहिने विषय थकि विरक्त
 वारता होय ॥ पण नियम रूपि धर्मने क्यारैय चुके नहिं ॥ अने जो नियमने चुके तो तत्काल मुक्त स्थिति थकि पडि-
 जाय ॥ माटे जीवन मुक्त छे ते देह पर्यंत पोतपोताना नियम रूपी जे धर्म तेने क्यारैय चुके नहिं ॥ अने जे विदेही मुक्त
 छे ॥ ते तो विषयनु ग्रहण करता थका विषय थकि विरक्त वारते छे ॥ ते केनी पेठे तेनु दृष्टांत ॥ जे म एक माछ लुं छे ॥ ते
 जलमांने जल मारहे छे ॥ ने ते जो जलथी बहार निसरे तो ते माछ लुं मरि जाय ॥ अने एक पक्षि छे ते वृक्ष उपर रहे छे
 पण ते जो जलमां पेसे तो ते पक्षि मरि जाय ॥ अने एक जलकु कडि छे ते तो जलमां पण माछ लां भेगीर हे अने वज्रिप-
 क्षि भेगी वृक्ष उपर आकाश मां पण तेने क्यार्ई आवरण थाय नहिं ॥ ते म जे जीवन मुक्त छे ॥ ते तो माछ लुं ने पक्षि जे
 वाछे ॥ माटे तेने तो पोतपोताना जे वरणने आश्रम एबेय प्रकारना धर्म वेदमां कल्या छे ते मारहे तो ते मुक्त निर्वि-
 घ्न पणो अक्षर धामने पामे छे ॥ अने धर्म चु के तो भगवानना मार्ग थकि पडिने ज म भरणने पामे ॥ अने जे बीदेहि

श्रीमुख
सिद्धांत
॥१३७॥

मुक्तछे ॥ ते तो जलकु कडिनीपेठे पोतानी नजरमां आवे ॥ ते मवरते तो पण तेने कांई बंधन थाय नहिं ॥ अने विदेहि मुक्त तो पो
ताने चरणे जे जे जीव आवे तेना अज्ञानने मायाना बंधन तेने टाळीने जीवन मुक्त करि मुक्ते एवुं अदभूत स्यामर्थ ते मां होय
ने एवा विदेहि मुक्त कोण छे ॥ तो परमात्मा परब्रह्मना अवतार जे राम कृष्णादिक जे तु भजन थाय छे ते विदेहि मुक्त छे ॥
अने एयी देहि मुक्त ना भजने करिने सिद्ध दाने पाम्या ॥ एवा जे नारद सनकादिक शुक्र देव जड भरतादिक संत त
था भूय प्रवृत्तादिक भक्त ते सर्व जीवन मुक्त छे ॥ ते जीवन मुक्त ने माये विधि निषेध रुपि धर्म मो काय दाछे ॥ अने रा-
म कृष्णादिक जे भगवानना अवतार तेने माये विधि निषेध रुपि धर्म मो काय दो नथी ॥ ते तो पोतानी ईछा आवे ते मवरते
पण तेने बंधन थतुं नथी ॥ ने बिजा जीयोना अनंत बंधन ने कापिने अक्षर धामने पमाडे छे ॥ अने बिजो कोई तेनो बस
लेईने नजरमां आवे ते मवरत बाजाय ॥ तो ते घोर नर्क मां पड़े ॥ ने ते सज्जेवो मोटो कहेवा तो होय पण अष्टथईने जगतमां
नंदा बालागे ॥ ते नारद महा मोटाहता ॥ पण ते एजो पोतानो धर्म जे त्यागी होय तेने छि मो पर सकरयो नहिं ॥ ते धर्म चु-
किने राजानी कंन्या नो ब्राध जो वासारु स्पर्श कस्यो ॥ तो ते नारद नी मोटी अप किर्ति थईने ब्रह्म स्थिति मां पी पडि ग-
या ॥ एआदिक घणाक मोटा मोटनि धर्म चुकवाथ कि फजे ती थई छे ॥ अने राम कृष्णादिक भगवानना अवतार ते तो पो-
तानी ईछा मां आवे ते मघर त्या छे ॥ तो पण तेनां चरित्र तो कज्याणकारी कहेवाणां छे ॥ ने ते चरित्रने मोटा मोटा मुक्त ते ए-
गान कस्यो छे ने तेने गांने करिने अनंत जीयोना उद्धार थई गया छे ॥ एविरि ते विदेहि मुक्त रुप जे प्रत्यक्ष परमात्माना अव-
तार जे राम कृष्णादिक तेने विषे जे दोष परठे छे ॥ ते तो असूर छे ने दैत्य छे ॥ केम के जेने भजने करिने अनंत जीव ओ धरि ग-
या छे ॥ तेने विषे जे दोष परठे छे ते जेवो पापी कोण ॥ एतो महा पापि छे ॥ मारे विदेहि मुक्त रुप एवा जे राम कृष्णादिक भग-
वानना अवतार तेना चरित्र ने तेनुं ज्ञान ने तेनी सेवा तेणे करिने पामर विषयीने मुमुक्षु एवणो प्रकारना मनुष्य ते जीव
वन मुक्त पदधिने पामे छे ॥ एविरि ते पामर विषयी मुमुक्षु ने मुक्त नां लक्षण छे ॥ तेने समजीने जे पोताना अंतरमां-

परोडा-
सि० ९६

॥१३७॥

विचारकरिनेसतपुरुषनोसमागमकरिनेदोषनेमुकिनेगुणनोयहणकरेतेपणजीवनसुक्तनीपदवीमेपामेछे॥

इतिश्रीमुखसिद्धांतसमाप्तः॥ ९६ ॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥
॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥ ॥५॥

आपुस्तकअमराबाद मध्ये मामानी हवेलिमां युनाईटेड प्रिन्टिंग अने जनरल एजन्सि कंपनी "लिमिटेडना" प्रेसमां
रणछोडलाल गंगारामे छापीप्रसिद्ध कसुं.

मुकाम अमदावाद.

संवत् १९३३-३४

शके. १७९९

इति श्रीमुख सिद्धांतप्रकरणत्रिजुं समाप्त.

